Bundel - PS-vergadering van 7 maart 2022

Agenda bijlagen

2022-03-07 PS besluitenlijst -vastgesteld-

2022-03-07 PS notulen -beraadslagend gewijzigd vastgesteld-

2022-03-07 PS notulen -besluitvormend vastgesteld-

Agenda PS 07-03-2022 -beraadslaging-

Spreektijdverdeling Statenvergadering van 7 maart 2022 - vijf vergaderuren

Addendum Online Vergaderen RvO

1 Opening en mededelingen.

2 Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.

M21-2022 VERWORPEN CDA DENK SP JA21 Liberaal NH-Duidelijke Rijksnormen afwachten

3.a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.

(Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

3.b Lijst geheimhouding PS.

2022-03-07 Lijst geheime stukken PS

4 Vaststelling notulen en besluitenlijst van de beraadslagende en besluitvormende vergadering van 31 januari 2022.

(Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)
Met ingang van januari 2022 wordt voortaan ook de besluitenlijst van PS vastgesteld.

2022-01-31 PS besluitenlijst -vastgesteld-

2022-01-31 PS notulen -beraadslagend vastgesteld-

2022-01-31 PS notulen -besluitvormend vastgesteld-

5 Vaststelling Strategische Statenagenda.

(Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

StrA commissie NLG maart 2022

StrA commissie RWK maart 2022

StrA commissie EFB maart 2022

StrA commissie M&B maart 2022

6 Vaststelling lijst ingekomen stukken.

(Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

2022-03-07 PS ingekomen stukken maand JANUARI

2022-03-07 PS ingekomen stukken maand FEBRUARI

7 Voortgangslijst van moties.

(Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

Lijst moties PS 07-03-2022

Toelichting GS Uitvoering RES-moties bij Uitvoeringsprogramma -extra bijlage bij lijst moties-

Lijst moties memo PS 07-03-2022 -afdoeningsvoorstellen-

8 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.

(Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)
Indien de commissie of het presidium besluit dat het een hamerstuk is, dan wordt het punt bij de hamerstukken gevoegd.

8.a Benoemen juryleden Ribbius Peletier Penning (VD-19) UITGESTELD

Dit punt is uitgesteld naar de PS-vergadering van 4 april 2022.

8.b Zienswijze Provinciale Staten op Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (VD-12).

(Vaststelling in de besluitvormende vergadering.)

Dossier 8864 voorblad

aanbiedingsbrief bij Kadernota 2023 ODNHN

Kadernota OD NHN 2023 CONCEPT definitief 08122021

Bijlage Seinstra bij Kadernota 2023 Analyse financiele impact omgevingswet

Brief aan PS over zienswijze kadernota 2023 OD NHN

2022-03-07 Voordracht 12 Zienswijze PS op Kadernota 2023 Omgevingsdienst NH-noord

Advies commissie NLG Zienswijze kadernota OD NHN

8.c Randstedelijke Rekenkamer 1e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze (VD-15).

(Vaststelling in de besluitvormende vergadering.)

Brief RR aan PS NH 1e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze

1e Begrotingswijziging 2022 Randstedelijke Rekenkamer voor zienswijze

2022-03-07 Voordracht 15 1e Begrotingswijziging 2022 Randstedelijke Rekenkamer

Advies EFB 14 februari 2022 bij voordracht Randstedelijke Rekenkamer 1e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze

8.d Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 (VD-16).

(Vaststelling in de besluitvormende vergadering.)

Dossier 8802 voorblad

Kennisgeving partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2

Bijlage 1 regels partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, veenpoldergebieden

Bijlage 2 partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, natuurtoets

Bijlage 3 partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, watertoets

Bijlage 4 partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, archeologisch bureau- en veldonderzoek

Bijlage 5 partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, onderzoeksrapport NGE

Bijlage 6 partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, Inventarisatiekaart NGE

Bijlage 7 partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, bodembelastingkaart NGE

Bijlage 8 partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, luchtkwaliteit

Bijlage 9 partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, bodemonderzoek

Bijlage 10 partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling

Bijlage 11 partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 ontwerptekening

Brief aan PS over vaststelling partiele herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2

2022-03-07 Voordracht 16 Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2

Advies cie. M&B 14-2-2022 bij Voordracht Vaststelling partiële herziening PIP N247 kavelpad Molenkade 2

9 AANGEHOUDEN Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (VD-13).

Dossier 8635 voorblad

Addendum planmer wind op land

Doorontwikkeling Wind op Land

Ruimtelijke handreiking wind op land

Wijziging verordening OVNH2020

Wijziging regeling NH2020

Afwegingskader energieopwekking Hollandse Waterlinies

Bijlage 7 b bij artikel UNESCO OV 2020

Nota van beantwoording OV NH2020 eerste partiele herziening

Brief aan PS over Statenvoordracht 1e partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020

2022-07-03 Voordracht 13 Eerste partiële herziening Omgevingsverordening NH 2020 -OV NH2020-

Advies commissie RWK eerste partiële herziening OVNH2020

Aanvullend: Brief GS aan PS over OV NH behandeling PS 7 maart 2022 verzoek kleine aanpassingen bij OV NH 2020 en OV NH 2022

10 AANGEHOUDEN Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (VD-14).

Dossier 8822 voorblad

Voorbereidingsbesluit OV NH2022

Delegatiebesluit OV NH2022

Moties en toezeggingen OV NH voortgangslijst

Oplegger Ontwerp-OV NH2022 ter informatie

Brief aan PS over Statenvoordracht Omgevingsverordening Noord-Holland 2022

Omgevingsverordening NH2022 PS

Nota van beantwoording OV NH2022

2022-03-07 Voordracht 14 Omgevingsverordening Noord-Holland 2022

Advies commissie RWK OVNH2022

Aanvullend: Brief GS aan PS over OV NH behandeling PS 7 maart 2022 verzoek kleine aanpassingen OV NH 2020 en OV NH 2022

Aanvullend: Bijlage 10 OV NH2022 gegevens en bescheiden

11 AANGEHOUDEN Referendumverzoek Eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (VD-20).

brief kennisgeving OVNH2020

brief kennisgeving OVNH2022

memo voordracht kennisgeving referendumverzoeken

advies referendumcommissie referendabiliteit besluiten OV NH2020 en OV NH2022

2022-03-07 Voordracht 20 Kennisgevingen Referendum herziening OV NH2020 en OV NH2022

Verslag technische briefing Referendum 3 maart 2022.docx

12 Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029 (VD-18).

(Stemming over moties, amendementen en voordracht vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

Dossier 8857 voorblad

Brief aan PS over actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2022-2029

2022-03-07 Voordracht 18 Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029

Advies cie. M&B 14-2-2022 bij Voordracht Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029

M37-2022 AANGENOMEN -VVD CDA PvdA D66 en JA21-Verkenning bouwteam kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten

M38-2022 INGETROKKEN -D66 GL CU PvdD-van 80 naar 60kmu N203 castricum Uitgeest

13 Eerste Begrotingswijziging 2022 (VD-17).

(Stemming over moties, amendementen en voordracht vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

Dossier 8867 voorblad

Eerste begrotingswijziging 2022

Brief aan PS over Eerste begrotingswijziging 2022

2022-03-07 Voordracht 17 Eerste begrotingswijziging 2022

Advies EFB 14 februari 2022 bij voordracht 1e begrotingswijziging 2022

Advies cie. M&B 14-2-2022 bij Voordracht Eerste begrotingswijziging 2022

A5-2022 VERWORPEN PvdD Slimmer omgaan met geld

14 Vragenuur.

Het Statenlid dat tijdens het vragenuur mondelinge vragen wil stellen, dient deze vragen in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 13.00 uur.

15 Beraadslaging Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).

(Stemming van ingediende moties vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)
Het Statenlid dat een verzoek tot het houden van een actualiteit wil doen, dient dit verzoek in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 12.00 uur.

16 Indien aan de orde: advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.

(Stemming over ingediende moties vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

M23-2022 AANGENOMEN .-D66 PvdA GL VVD-Zicht op verbetering leefomgeving

M22-2022 VERWORPEN -SP-Extern salderen opschorten

M24-2022-VERWORPEN -JA21 Liberaal NH-Stop ontwikkelingen met windturbines in afwachting van landelijke afstandsnormen

M25-2022 VERWORPEN -JA21-Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines

M26-2022 VERWORPEN -JA21-Behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in Noord-Holland

M27-2022 VERWORPEN -JA21-behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in de gemeente Amsterdam

M28-2022 VERWORPEN -JA21-Geen windturbines op land

M29-2022 VERWORPEN -JA21-Verleen geen medewerking aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES doelstelling van 35 TWh

M30-2022 VERWORPEN -JA21-Geen draagvlak geen windturbines

M31-2022 VERWORPEN -JA21-Minimale lijnopstelling en dezelfde draairichting en verschijningsvorm voor windturbines

M32-2022 VERWORPEN -JA21-Maximale ashoogte van 120 meter voor windturbines

M33-2022 VERWORPEN -JA21-Stel paal en perk aan het subsidiëren van biomassa

M34-2022 AANGEHOUDEN -PvdD SP DENK FvD PvdO50PLUS-Slim omgaan met maatschappelijk geld verschillende opties toekomst Tata Steel verkennen.

M36-2022 AANGEHOUDEN CDA voedselzekerheid

M35-2022 INGETROKKEN -GL PvdA-D66 Voorkeursrecht Gemeentes en Stikstof

17 Sluiting beraadslagende vergadering.

Provincie Noord-Holland

Besluitenlijst PS -vastgesteld-

▪ ▪ ▪ ▪ ▪

Datum vergadering	:	***7 maart 2022***
Voorzitter	:	*dhr. A.Th.H. van Dijk*
Wnd. griffier	:	*dhr. M.W. Admiraal*
Vergaderstukken	:	online beschikbaar PS 07-03-2022

Beraadslagende vergadering om 10.00 uur.
Besluitvormende vergadering om 17.00 uur.
Stemming en besluitvorming over alle voorstellen heeft plaatsgevonden in de besluitvormende PS-vergadering.

1. Opening en mededelingen.

Afwezig in de beraadslagende vergadering zijn:
- dhr. Hartog (VVD), dhr. Kohler (JA21), mw. Kuiper (CDA), mw. Nanninga (JA21) en Statenlid Van der Waart (GroenLinks).

Afwezig in de besluitvormende vergadering zijn:
- dhr. Kohler (JA21) en Statenlid Van der Waart (GroenLinks).

2. Vaststelling agenda en regeling werkzaamheden.

- PS stemt in met het ordevoorstel van fractie GroenLinks om agendapunt 9 (Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020) en agendapunt 10 (Omgevingsverordening Noord-Holland 2022) aan te houden. Daarmee wordt agendapunt 11, het referendumverzoek dat samenhangt met punten 9 en 10, ook aangehouden.
- Bij het debat over het ordevoorstel van GroenLinks voor het uitstellen van punten 9 en 10 is 1 motie ingediend en verworpen:
  - **M21-2022** door fracties CDA, DENK, SP en JA21 inzake “Duidelijke Rijksnormen afwachten” is verworpen. Voor 21 en tegen 32 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK, fractie Baljeu en Liberaal NH.
- PS neemt kennis van het uitstellen van Hamerstuk punt 8a (benoemen juryleden Ribbius Peletier Penning) naar de volgende Statenvergadering.

- Er zijn 15 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend:
  - **M22-2022** door fractie SP inzake “Extern salderen opschorten”;
  - **M23-2022** door fracties D66, PvdA, GroenLinks en VVD inzake “Zicht op verbetering leefomgeving”;
  - **M24-2022** door fracties JA21 en Liberaal NH inzake “Stop ontwikkelingen met windturbines in afwachting van landelijke afstandsnormen”;

- **M25-2022** door fractie JA21 inzake “Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines”;
- **M26-2022** door fractie JA21 inzake “Behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in Noord-Holland”;
- **M27-2022** door fractie JA21 inzake “Behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in de gemeente Amsterdam”;
- **M28-2022** door fractie JA21 inzake “Geen windturbines op land”;
- **M29-2022** door fractie JA21 inzake “Verleen geen medewerking aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES doelstelling van 35 TWh”;
- **M30-2022** door fractie JA21 inzake “Geen draagvlak geen windturbines”;
- **M31-2022** door fractie JA21 inzake “Minimale lijnopstelling en dezelfde draairichting en verschijningsvorm voor windturbines”;
- **M32-2022** door fractie JA21 inzake “Maximale ashoogte van 120 meter voor windturbines”;
- **M33-2022** door fractie JA21 inzake “Stel paal en perk aan het subsidiëren van biomassa!”;
- **M34-2022** door fracties PvdD, SP, DENK, FvD en 50PLUS/PvdO inzake “Slim omgaan met maatschappelijk geld, verschillende opties toekomst Tata Steel verkennen”;
- **M35-2022** door fracties GroenLinks, PvdA en D66 inzake “Voorkeursrecht Gemeentes en Stikstof”;
- **M36-2022** door fractie CDA inzake “Voedselzekerheid”;

Stemming over de moties Vreemd aan de Orde van de Dag vindt plaats in de besluitvormende vergadering bij agendapunt 16.

- PS stemt in met een ordevoorstel van fractie GroenLinks om de besluitvormende vergadering van 7 maart 2022 ’s avonds, te vervroegen naar 17.00 uur.

De gewijzigde agenda wordt vastgesteld.

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.
Er is geen geheim stuk ter bekrachtiging ingekomen.

3b. Lijst geheimhouding PS.
De lijst wordt voor kennisgeving aangenomen.

4. Vaststelling notulen en besluitenlijst van de beraadslagende en besluitvormende vergadering van 31 januari 2022.
De notulen en de besluitenlijst van de beraadslagende en besluitvormende vergadering van 31 januari 2022 worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda.
De Strategische Statenagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

6. **Vaststelling lijst ingekomen stukken.**
De lijst ingekomen stukken wordt vastgesteld.

7. **Voortgangslijst van moties.**
De lijst moties wordt vastgesteld.

8. **Hamerstukken.**
Totaal aanwezig 53 leden.
Afwezig zijn dhr. Kohler (JA21) en Statenlid Van der Waart (Groenlinks).

8.a	***Benoemen juryleden Ribbius Peletier Penning (voordracht 19) is uitgesteld naar volgende PS-vergadering.***
8.b	**Zienswijze Provinciale Staten op Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.** Voordracht 12
8.c	**Randstedelijke Rekenkamer 1e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze.** Voordracht 15
8.d	**Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2.** Voordracht 16

De besluiten behorende bij de punten 8b t/m 8d zijn aangenomen en zijn bij de hamerstukken van deze vergadering op de website gepubliceerd.

9. **De behandeling van de Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (voordracht 13-2022) is aangehouden.**

10. **De behandeling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (voordracht 14) is aangehouden.**

11. **De behandeling van het Referendumverzoek Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 is aangehouden.**

12. **Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029. Voordracht 18-2022**
Totaal aanwezig 53 leden.
Afwezig zijn dhr. Kohler (JA21) en Statenlid Van der Waart (Groenlinks).

Er zijn 2 moties ingediend, waarvan er 1 is aangenomen en 1 is ingetrokken:

- **M37-2022 door fracties VVD, CDA, PvdA, D66 en JA21 inzake "Verkenning bouwteam, kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten" is aangenomen.**
  Voor 50 en tegen 3 stemmen. Tegen stemt de fractie PvdD.
  Dictum:
  PS verzoekt Gedeputeerde Staten:
  - om na afronding van het project N241-13 (A.C. de Graafweg) de opgedane ervaringen en resultaten met de samenwerking in een bouwteam en het werken met een kostentafel en een risicotafel met Provinciale Staten te delen;
  - bij positieve resultaten de mogelijkheden te verkennen om bouwteam, kostentafel en risicotafel een standaardprocedure te laten zijn bij grote infrastructurele projecten om zo de risico's te verkleinen en bijbehorende kostenoverschrijdingen te verminderen.

    - Fractie PvdD wenst aantekening tegen motie 37 te stemmen; staat op zich wel positief tegenover een kostentafel, maar in een van de overwegingen staat dat alles in het werk gesteld moet worden voor het tegengaan van kosten-overschrijdingen; de fractie is van mening dat sommige kostenoverschrijdingen een project beter kunnen maken.

- **M38-2022** door fracties D66, GroenLinks, ChristenUnie en PvdD inzake "Mobiliteit: van 80 naar 60 op de N203 Castricum-Uitgeest" is ingetrokken.

Voordracht 18-2022 is unaniem aangenomen.
Het besluit 18-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 12 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

- Fractie VVD wenst aantekening voor voordracht 18 te stemmen; heeft wel lang moeten nadenken om besluitpunt 2b te steunen, € 1,5 miljoen euro aan duurzaamheidsmaatregelen bij de N241 (A.C. de Graafweg); geeft aan dat dit buiten de eerdere afspraak valt van € 7,5 miljoen voor duurzaamheid in het eind 2020 vastgestelde NIKG; de fractie steunt het nu, maar spreekt wel de hoop uit dat het hier bij blijft
- Fracties PVV en FvD wensen aantekening voor voordracht 18 te stemmen, behoudens punten 2b, 2e, 2f en 2g.

13. Eerste Begrotingswijziging 2022.
Voordracht 17-2022
Totaal aanwezig 53 leden.
Afwezig zijn dhr. Kohler (JA21) en Statenlid Van der Waart (Groenlinks).

Er is 1 amendement ingediend en verworpen:

- **A5-2022** door fractie PvdD inzake "Slimmer omgaan met maatschappelijk geld" is verworpen. Voor 14 en tegen 39 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, SP en DENK.

Voordracht 17-2022 is aangenomen.
Voor 43 en tegen 10 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD en PvdD.
Het besluit 17-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 13 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

- Fractie PVV wenst aantekening voor voordracht 17 te stemmen, behoudens punten 3b, 3e, 3f en 3g.

14. Vragenuur.
Er zijn geen mondelinge vragen ingediend.

15. Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming PS).
Er zijn geen actualiteiten ingediend.

16. Stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.
Totaal aanwezig 53 leden.
Afwezig zijn dhr. Kohler (JA21) en Statenlid Van der Waart (Groenlinks).

Er zijn 15 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend, waarvan er 1 is aangenomen, 11 zijn verworpen en 3 zijn aangehouden/ingetrokken:

- **M23-2022 door fracties D66, PvdA, GroenLinks en VVD inzake "Zicht op verbetering leefomgeving" is aangenomen.**
  Voor 40 en tegen 13 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD, PvdD, PVV, SP en DENK.
  Dictum:
  PS verzoekt GS:
  - voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures entermijnen voor de afgifte van vergunningen om tot groen staal te komen;
  - er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidieregelingen te verbinden m.b.t.:
    - gezondheid;
    - een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn en de KooksGasFabriek en de Hoogoven gesloten worden;

- voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn;
- met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten; waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet -binnen de gestelde termijn- worden behaald;
- de Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.

    - Fractie SP wenst aantekening tegen motie 23 te stemmen; geeft aan dat de Roadmap van Tata Steel nog steeds wordt gevolgd in deze motie; volgens de fractie is dit proces niet snel genoeg en vindt dat Tata niet leidend moet zijn, maar dat de gezondheid van de bevolking leidend moet zijn.
    - Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie 23 te stemmen; vindt het nogal lastig dat deze motie die bijna de lengte heeft van een initiatiefvoorstel van de coalitie, zonder bespreking in de commissie als motie Vreemd aan de Orde van de Dag wordt ingediend; ziet niet veel toegevoegde waarde en geeft aan dat de meeste dingen die worden voorgesteld al zijn afgesproken of toegezegd; is het er echter inhoudelijk mee eens en stemt dus toch voor.
    - Fractie PvdD wenst aantekening tegen motie 23 te stemmen; vindt dat deze motie een aantal prima aspecten heeft zoals de vraag naar duidelijke termijnen en voorwaarden met betrekking tot gezondheid voor subsidie; geeft aan dat die aspecten, zoals de ChristenUnie al zei, eigenlijk al zijn toegezegd of met moties door de Staten zijn afgedwongen; geeft voorts aan dat de motie echter ook de steun voor plannen benadrukt die niet alleen te weinig doen voor de gezondheid van omwonenden, maar die ook uitgaan van een CO2 neutraal Tata pas in 2050 en die een sluiting van de meest vervuilende onderdelen op zijn vroegst in 2030 voorspellen; dat vindt de fractie zowel moreel als wetenschappelijk onverantwoord.

- **M22-2022** door fractie SP inzake “Extern salderen opschorten” is verworpen. Voor 9 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO en DENK.
    - Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie 22 te stemmen; snapt dat voor de realisatie van projecten extern salderen misschien soms nodig is, maar wil absoluut niet dat vergunde maar niet gebruikte stikstofruimte wordt ingezet; denkt dat de huidige regeling teveel risico’s met zich meebrengt dat dit toch gebeurt en stemt daarom nu voor deze motie.

- **M24-2022** door fracties JA21 en Liberaal NH inzake “Stop ontwikkelingen met windturbines in afwachting van landelijke afstandsnormen” is verworpen. Voor 14 en tegen 39 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO, DENK, fractie Baljeu en Liberaal NH.

- Fractie SP wenst aantekening tegen moties 24 t/m 32 te stemmen; wat de fractie betreft is dit een beetje een rare figuur omdat de bespreking van de Omgevingsverordening nog komt; de fractie wil daar niet op vooruitlopen en wil ook niet alvast dingen zeggen terwijl misschien vanuit het Rijk heel andere dingen gaan gebeuren; geeft voorts aan dat de fractie deze moties Vreemd aan de Orde van de Dag om procedurele reden niet zal steunen; zou de moties misschien inhoudelijk nog wel kunnen steunen, maar dit is niet het moment.
- Fractie CDA wenst aantekening tegen motie 24 te stemmen; vindt ook dat dit niet het moment is om deze moties Vreemd aan de Orde van de Dag met deze inhoud in stemming te brengen; beoordeelt de moties op de inhoud en vindt dat er gewacht zou moeten worden op landelijke duidelijkheid. Voor nu baseert de fractie hun mening op de inhoud zoals die nu voorligt en gaat tegen motie 24 stemmen; vindt het te ver gaan om alle ontwikkelingen rondom windmolens nu ook maar meteen stop te zetten, ziet daarvoor geen aanleiding.
- Fractie PVV wenst aantekening tegen motie 24 te stemmen; geeft aan dat de fractie om vele redenen mordicus tegen windturbines is zowel op zee als op land, maar realiseert zich dat er op dit moment helaas nog geen politieke meerderheid is om windturbines volledig tegen te kunnen houden; stemt voor motie 24 met de gedachte dat alle beetjes helpen. Deze stemverklaring geldt ook voor de moties 25, 26, 27, 29, 31 en 32.

- **M25-2022** door fractie JA21 inzake “Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines” is bij hoofdelijke stemming verworpen. Voor 18 en tegen 35 stemmen.
- **M26-2022** door fractie JA21 inzake “Behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in Noord-Holland” is bij hoofdelijke stemming verworpen. Voor 18 en tegen 35 stemmen.
- **M27-2022** door fractie JA21 inzake “Behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in de gemeente Amsterdam” is bij hoofdelijke stemming verworpen. Voor 18 en tegen 35 stemmen.

Hoofdelijke stemming moties M25-2022, M26-2022 en M27-2022:
Statenlid **KOCKEN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **BECKER**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26 tegen 27 tegen
Statenlid **GIELEN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **VAN WIJNEN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **DULFER**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **ZAAL**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **GRINGHUIS:** Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **CARDOL**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **VAN DER MAAS**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **VAN MEERTEN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **TERWAL**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **DE WIT**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **VAN GILSE**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27 tegen.
De heer **HARTOG**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **ROOSENDAAL**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **STRENS**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **STEEMAN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **KAPITEIN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **KANIK**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **MÜLDER**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **GONGGRIJP**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **LEERINK**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **DE VRIES**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **DOEVENDANS**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **MUURLINK**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **CARTON**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **JELLEMA**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **JENSEN**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
Mevrouw **NANNINGA**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
De heer **MANTEL**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
De heer **VAN DEN BERG**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
De heer **HEIJNEN**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
Mevrouw **KUIPER**: Motie VOD 25 voor 26 voor 27 voor
Mevrouw **KONING**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
Mevrouw **VAN ANDEL**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor
De heer **DESSING**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
Mevrouw **VASTENHOUW**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
De heer **DEKKER**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
Statenlid **ZOON**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **KOSTIĆ**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **HOLLEBEEK**: Motie VOD 25: tegen. Bij motie 26 wenst de fractie aantekening tegen motie 26 te stemmen; is wel voor normering maar dan wel voor een zodanige normering dat de daadwerkelijke overlast gerepresenteerd wordt; vindt dat met de 600 meternorm niet het geval; geeft aan dat daar al vaker over is gesproken in de commissie en in de Staten en stemt derhalve tegen motie 26. Stemt ook tegen motie 27.
De heer **DEEN**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
Mevrouw **BEZAAN**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
De heer **VAN HOOFF**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor
Mevrouw **ALBERTS**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **DE GROOT**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **HOOGERVORST:** Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **KLEIN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27 tegen.
Mevrouw **VAN SOEST**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.

De heer **KOYUNCU**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26L voor, Motie VOD 27: voor.
Mevrouw **VAN GEFFEN**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
De heer **BALJEU**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.

- **M28-2022** door fractie JA21 inzake “Geen windturbines op land” is verworpen. Voor 12 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.

- **M29-2022** door fractie JA21 inzake “Verleen geen medewerking aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES doelstelling van 35 TWh” is verworpen. Voor 12 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en fractie Baljeu.

- **M30-2022** door fractie JA21 inzake “Geen draagvlak geen windturbines” is verworpen. Voor 17 en tegen 36 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
    - Fractie PvdD wenst aantekening tegen motie 30 te stemmen; vindt het een sympathieke motie omdat de fractie ziet dat het draagvlak voor de energietransitie -waarvan de fractie wel een voorstander is- bijzonder lijdt onder de houding van sommige actoren, met name de gemeente Amsterdam; de fractie zal toch niet voor deze motie stemmen omdat niet duidelijk is hoe dit draagvlak gedefinieerd is, hoeveel mensen en op welke afstand van de plannen; geeft aan dat zoals fractie SP al zei, het beter was geweest om dit bij de Omgevingsverordening te behandelen en met elkaar hierover in debat te gaan.

- **M31-2022** door fractie JA21 inzake “Minimale lijnopstelling en dezelfde draairichting en verschijningsvorm voor windturbines” is verworpen. Voor 9 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PVV, fractie Baljeu en Liberaal NH.

- **M32-2022** door fractie JA21 inzake “Maximale ashoogte van 120 meter voor windturbines” is verworpen. Voor 9 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PVV, fractie Baljeu en Liberaal NH.

- **M33-2022** door fractie JA21 inzake “Stel paal en perk aan het subsidiëren van biomassa!” is verworpen. Voor 19 en tegen 34 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.

- **M34-2022** door fracties PvdD, SP, DENK, FvD en 50PLUS/PvdO inzake “Slim omgaan met maatschappelijk geld, verschillende opties toekomst Tata Steel verkennen” is aangehouden.
- **M35-2022** door fracties GroenLinks, PvdA en D66 inzake “Voorkeursrecht Gemeentes en Stikstof” is ingetrokken.
- **M36-2022** door fractie CDA inzake “Voedselzekerheid” is aangehouden.

17. Sluiting

De voorzitter sluit de Statenvergadering van 7 maart 2022.

Notulen -vastgesteld-

Beraadslagende vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	7 maart 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	dhr. M. Admiraal
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig: Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu) Statenlid S. Becker (GL), hr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), Statenlid M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), Statenlid J.W. Dulfer (GL), mw. G. Van Geffen (Liberaal Noord-Holland), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU), Statenlid R.P.M. Kocken (GL), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mülder (D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhouw (FvD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig: dhr. G.J.W. Hartog (VVD), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), mw. A. Nanninga (JA21) en Statenlid N.M. van der Waart (GL),

Agenda **Paginanummer**

1.	**Opening en mededelingen**	**03**
2.	**Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden**	**05**
3a.	**Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding**	**32**
3b	**Lijst geheimhouding PS**	**32**
4.	**Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergaderingen van 31 januari 2022**	**32**
5.	**Vaststelling Strategische Statenagenda**	**32**
6.	**Vaststelling lijst ingekomen stukken**	**32**
7.	**Voortgangslijst van moties**	**33**
8	**Voorlopig aangemerkt als hamerstuk**	**33**
8a.	**Benoeming juryleden Ribbius Peletier Penning** (Voordracht 19-2022) *-AANGEHOUDEN-*	**33**
8b.	**Zienswijze Provinciale Staten op de Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord** (Voordracht 12-2022)	**33**
8c.	**Randstedelijke Rekenkamer 1e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze** (Voordracht 15-2022)	**33**
8d.	**Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2** (Voordracht 16-2022)	**33**

	9.	**Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020** (Voordracht 13-2022) *-AANGEHOUDEN-*	**33**
	10.	**Omgevingsverordening Noord-Holland 2022** (Voordracht 14-2022) *-AANGEHOUDEN-*	**33**
	11.	**Referendumverzoek Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022** (Voordracht 20-2022) *-AANGEHOUDEN-*	**33**
	12.	**Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029** (Voordracht 18-2022)	**34**
	13.	**Eerste Begrotingswijziging 2022** (Voordracht 17-2022)	**51**
	14.	**Vragenuur**	**55**
	15.	**Beraadslaging Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)**	**55**
	16.	**Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag**	**56**
	17.	**Sluiting beraadslagende vergadering**	**59**

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER:** Dames en heren. Het is bijna 10.11 uur. Ik open de beraadslagende vergadering. Vanwege de coronamaatregelen wordt deze vergadering wederom in hybride vorm gehouden. Een aantal Statenleden zijn fysiek aanwezig om vandaag te beraadslagen over de punten op de agenda. De overige Statenleden zijn online aanwezig in de vergadering. Enkele woordvoerders die dat hebben aangegeven bij de Statengriffie, voeren vanuit huis het woord. Besluitvorming over amendementen, moties en voordrachten vindt vanavond vanaf 20.00 uur plaats in de besluitvormende vergadering die volledig online zal worden gehouden. Aan de Statenleden het dringende verzoek om ervoor te zorgen dat u de vergadering volgt via de Teams-link en niet via de stream op de website. Dan heeft u geen vertraging en weet u precies wanneer de stemming geopend wordt. Op deze manier zorgen we voor rechtsgeldige besluitvorming die in overeenstemming is met de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming.
Welkom aan de in de Statenzaal aanwezige Statenleden. Welkom ook aan alle leden die online zijn ingelogd en aan alle belangstellenden en ambtenaren, die deze vergadering via de website volgen. Uiteraard ook welkom aan de leden van het college van Gedeputeerde Staten, hier aanwezig in de zaal.
Ik verzoek de online aanwezige leden om uw microfoons te dempen en uw camera uit te zetten. Ik vraag iedereen om de mobiele telefoons tijdens de vergadering op stil te zetten.
Aan de leden die online zijn ingelogd vraag ik nog om er rekening mee te houden dat de vergadering live wordt uitgezonden. Wees u er van bewust dat uw achtergrond in beeld kan zijn en dat achtergrondgeluiden worden uitgezonden wanneer u het woord voert. Gebruik een headset en beperk achtergrondgeluiden zoveel mogelijk.

We hebben allemaal gezien dat het internationaal recht is geschonden door de Russische agressie en bezetting van de Oekraïne. Op minder dan 2.000 kilometer hier vandaan wordt een Europese democratie aangevallen. De inwoners van Oekraïne verdedigen hun land, hun vrijheid en hun democratie. Onze gedachten gaan naar hen uit.
Ik ben trots op de Noord-Hollanders die hulp aanbieden. Het is mooi om te zien hoeveel mensen dat ook doen en hoeveel initiatieven er zijn gestart. Veel mensen hebben spullen beschikbaar gesteld, bieden onderdak aan voor vluchtelingen, of hebben geld overgemaakt. Heel veel Oekraïners zijn op de vlucht voor oorlog en geweld. Voor de opvang van vluchtelingen zijn we afhankelijk van de gemeenten. Diverse Noord-Hollandse gemeenten hebben gelukkig al laten

weten dat ze graag vluchtelingen opvangen want dat is hard nodig. Vorige week zag ik in het asielzoekerscentrum in Den Helder en Zaanstad met hoeveel zorg dat daar gebeurt. Maar veel opvanglocaties zijn nu nog van tijdelijke aard. Daar moeten we van leren, zodat we voorbereid zijn op een nieuwe toestroom van vluchtelingen. Aan de Provinciale Regietafel Asielopvang zijn we alle tijd bezig om opvangplekken voor asielzoekers en vergunninghouders te realiseren. Dit is het moment om te zeggen dat er in heel Noord-Holland een tandje bij moet, wat betreft de opvang van vluchtelingen. Ik wil benadrukken dat we daarbij geen onderscheid moeten maken tussen mensen uit Oekraïne of uit andere landen. Het Kabinet heeft afgelopen vrijdag de Veiligheidsregio's verzocht om op korte termijn, binnen twee weken, per regio 1000 plekken te realiseren voor de opvang van Oekraïners. We hebben in Noord-Holland vijf Veiligheidsregio's. Op de lange termijn moeten dat zelfs 2000 plekken worden. De inventarisatie van opvangplekken was en is in volle gang. Ik heb u daarover eerder geïnformeerd. Als Rijksheer heb ik daarbij ondersteuning van een team. Dat team heb ik afgelopen week, met instemming van Gedeputeerde Staten, uitgebreid. Dat betekent dat we meer mensen vrijmaken om gemeenten te ondersteunen bij het zoeken van de juiste opvang. Vandaag praat het Kabinet verder met de voorzitters van de Veiligheidsregio's, verenigd in het Veiligheidsberaad. Als Rijksheer en als voorzitter van de Provinciale Regietafel Asielopvang zal ik ook in de Veiligheidsregio's en de gemeenten, daar waar mogelijk, zoveel mogelijk blijven faciliteren. Natuurlijk zal ik ook zorgdragen voor de bestuurlijke coördinatie tussen de Veiligheidsregio's onderling.
De gebeurtenissen in Oekraïne en in Rusland laten op zeer pijnlijke wijze zien dat democratie en leven in vrijheid niet overal vanzelfsprekend zijn en dat een democratie ook kwetsbaar kan zijn. Binnenkort op woensdag 16 maart mogen we weer naar de stembus voor de gemeenteraadsverkiezingen. Dat is voor ons gelukkig normaal, maar het is goed om daar bij stil te staan. Ik vraag u, denk hieraan als u binnenkort gebruik maakt van uw democratisch recht. Het is een groot goed dat we moeten koesteren.

Ondanks alle vervelende berichten, zijn er ook mooie berichten ontvangen. Statenlid Er van fractie GroenLinks is op 18 februari jl. bevallen van een mooie dochter. Namens Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten gaan onze felicitaties naar hen uit en zijn er bloemen naar het huisadres gezonden.

Ik deel u mede, dat bericht van verhindering is ontvangen van de heer Köhler (JA21) -de heer Jensen zal hem als fractievoorzitter vervangen-, Statenlid Van der Waart (GL), mevrouw Kuiper (CDA), -zij is vanavond onder voorbehoud aanwezig-, de heer Hartog (VVD) en mevrouw Nanninga (JA21).

Bij het wisselen van spreker bij het spreekgestoelte en bij de interruptiemicrofoon, wordt telkens tussendoor schoongemaakt voor de volgende spreker. De spreekgestoelten PS en GS kunnen worden afgewisseld, zodat het schoonmaken ongestoord kan gebeuren.
Ik herhaal de aandachtspunten voor een hybride en online-vergadering van Provinciale Staten. Uw moties en amendementen kunt u vanaf nu en tijdens de hele vergadering tot aan de stemming per mail indienen bij de Statengriffie, met in de cc de mede-indieners.

De moties en amendementen worden gepubliceerd zodra u deze officieel ook mondeling heeft ingediend tijdens uw bijdrage en het dictum heeft voorgelezen. U hoort mij vervolgens zeggen dat de motie daarmee onderdeel is van de beraadslagingen.
In een nieuwe online besluitvormende Statenvergadering vanavond worden alle stemmingen digitaal gedaan. Ik wil ieder Statenlid dat vanavond deelneemt aan de stemmingen oproepen om de Notuvote stemmodule vandaag alvast een keer te openen en in te loggen. Mocht u tegen problemen aanlopen bij het inloggen, dan kunt u vanaf 17:00 uur ondersteuning krijgen via de Statengriffie en de helpdesk van Notuvote.
Vandaag overdag, tijdens deze beraadslagende vergadering wordt er niet gestemd. Als er een punt van orde wordt gemaakt waarover wordt besloten wordt door de vergadering, zal ik dat doen via de fractievoorzitters, conform het addendum op het Reglement van Orde in het kader van digitaal vergaderen.
U heeft van tevoren bij de Statengriffie aangegeven wie het woord zal voeren bij een onderwerp op de agenda. De griffier houdt MS Teams in de gaten. Als een online deelnemer het handje opsteekt om het woord te vragen, dan geeft hij dat bij mij aan. Vervolgens geef ik u het woord.
Voor de kijkers thuis meld ik nog dat na afloop van de beraadslagingen vandaag, de beraadslagende vergadering wordt gesloten. In de besluitvormende vergadering vanavond vinden alle stemmingen plaats van de punten die vandaag zijn besproken. De besluitvormende vergadering vangt om 20.00 uur aan.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden

De **VOORZITTER**: In een hybride en online vergadering wordt er geen primus vastgesteld. Een eventuele hoofdelijke stemming geschiedt op volgorde van fracties, conform het addendum op het Reglement van Orde in het kader van digitaal vergaderen.

Statenlid **KOCKEN** (GL): Ik heb in het Presidium al aangekondigd dat wij het ordevoorstel doen om de agendapunten 9, 10 en 11 van deze agenda af te halen en door te schuiven naar een volgend PS-vergadering. Wilt u dat ik dat direct toelicht?

De **VOORZITTER**: Wellicht is het goed dat ik duiding geef aan wat hier gebeurt, zodat ook de Noord-Hollanders die meeluisteren, weten wat er aan de hand is. Ik heb daar vanochtend in het Presidium met de fractievoorzitters afspraken over gemaakt. Die zal ik hier herhalen. Er is zojuist een ordevoorstel ingediend om de agendapunten 9 en 10 aan te houden. Dat betekent dat zij terugkomen in een volgende vergadering. Het ordevoorstel bij meerderheid wordt uitgevoerd. Dat zou betekenen dat er vandaag niet over die agendastukken wordt gesproken. Binnen de Staten is er behoefte om daarover het debat te kunnen voeren. Het Reglement van Orde biedt een aantal instrumenten. Gelet op het feit dat dit ordevoorstel pas vrijdag is aangekondigd, is een aantal instrumenten niet meer mogelijk. Na overleg met de fractievoorzitters heb ik afgesproken dat ik in ieder geval alle fracties in de gelegenheid zal stellen om op dit ordevoorstel te reageren, of nadere duiding te vragen aan de indieners ervan. Een aantal moties gaat specifiek over dit punt. Die moties kunnen worden ingediend. Ze zullen van commentaar worden voorzien, al dan niet door de indieners, of als het juridische of technische punten omvat, dan zal ik daar een

antwoord op geven, zodat de moties vanavond, zo nodig, in stemming kunnen worden gebracht. Dat is het voorstel zoals dat in het Presidium is besproken. Dat wijkt natuurlijk af van de normale agenda. Ik wil Statenlid Kocken in de gelegenheid stellen om nadere duiding te geven aan de reden van dit ordevoorstel. Daarna worden de fracties in de gelegenheid gesteld om daarop te reageren.

Statenlid **KOCKEN** (GL): Het ordevoorstel ziet op drie agendapunten, die wat ons betreft zodanig samenhangen dat de Staten deze of vandaag alle drie behandeld, of alle drie op een ander moment. Wat ons betreft moet dat op een ander moment. Dat heeft met name te maken met een motie die in de Tweede Kamer is aangekondigd. Daarvan is al bekend dat die een meerderheid heeft. Die motie gaat over de windafspraken vanuit landelijk. Dat regardeert ook wat er in provincies gebeurt. Bij de beslissingen, die allemaal samenhangen met de agendapunten 9, 10 en 11 en waarbij de realiteit moet worden betrokken, vinden wij het raadzaam om die, met de wetenschap die we zien aankomen over enkele weken, hier te beraadslagen. Dat is waarom we het graag willen doorschuiven. Ten eerste is het op geen enkele manier de bedoeling van een van ons in ieder geval, om er een soort truc bij te maken, dat er iets met handtekeningen aan de hand zou zijn. Wat ons betreft is het referendum net zo goed aan de orde als de Omgevingsverordening, maar niet op deze agenda. Daar zeg ik direct bij dat, wat mij betreft, dit geen uitstel, afstel en 'we laten het maar zo' is. Er liggen twee agendapunten voor en wat ons betreft gaan de windregels ook uiteindelijk gewoon van tafel. Dat is namelijk wat we in ons coalitieakkoord hebben afgesproken. Dat staat niet ter discussie.

De **VOORZITTER**: Dan geef ik de gelegenheid om te reageren.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Dit is dus precies de reden dat zoveel mensen hun vertrouwen in de politiek kwijt zijn. Door dergelijke spelletjes. Dit gaat over mensen die zich zorgen maken over een windturbine in hun achtertuin, of in het groen. Het zijn reële zorgen waarmee we iets moeten doen. De zorgen waar de VVD, vlak voor de verkiezingen, schaamteloos overheen stapt. Alsof inwoners niet door zullen hebben, wat hier aan de hand is. Mensen hebben het recht om, vlak voor de verkiezingen, te weten hoe partijen met hun kiezers omgaan, ook van de VVD.

De **VOORZITTER**: Ik heb een tussenvorm gezocht om aan de gevoelen van de Staten tegemoet te komen. U wilt allemaal reageren. Ik wil nu niet toestaan dat we een uitgebreid debat gaan voeren. Dan kunnen we de hele ochtend met elkaar over dit punt in debat gaan. Uiteindelijk moet er gestemd worden over een ordevoorstel. Als u vragen stelt aan een ander dan krijgt u het antwoord niet via een interruptie. U krijgt dat wellicht terug in een bijdrage van de partij zelf. Ik wil u ook verzoeken om uw bijdrage hier zo kort mogelijk te houden en aan te geven wat uw gevoelen daarbij is. Als u eventueel een motie wilt indienen, dan geef ik daar de gelegenheid toe. Ik wil u wel verzoeken om het te houden bij dit ordedebat.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ik was gebleven bij het recht voor inwoners dat ze weten voor welke partij ze kiezen en hoe die partij met haar kiezers omgaat. Als inwoners zo meteen denken dat de 600-meternorm behouden blijft dan is dat niet het geval. Het wordt enkel over de

verkiezingen heen getild. Het is niet op de lange baan. Een of twee vergaderingen verder wordt deze norm alsnog weggehaald. Statenlid Kocken zei het zojuist al. Ik snap het echt niet. Het standpunt van de VVD is kraakhelder. De 600-meternorm gaat er vanaf. Dat zei die fractie in de vorige commissievergadering al duidelijk. Ook in april 2021 heeft de VVD, bij monde van mevrouw Kaamer van Hoegee, gezegd dat deze coalitieafspraak er al lang ligt. Dus die 600-meternorm gaat ervan af. Ik snap het gewoon echt niet. Wat is gebeurd sinds de laatste commissievergadering, waarin de VVD zei dat ze norm hoe dan ook gaan afschaffen en dat ze niet vooruit wil lopen op landelijk beleid. Nu gaat de fractie wachten op landelijk beleid, dat via een motie wordt opgestart. Dit is volledig tegenstrijdig met wat de VVD in eerdere commissievergaderingen zei. Ik begrijp het echt niet.
Wat ik ook niet begrijp is dat er vorig jaar juli een referendumverzoek is gedaan over de RES. Dat referendumverzoek kon volgens deze Staten niet doorgaan, vanwege de spoedeisendheid van de RES, ofwel, het bouwen van windturbines. Nu gaan we een Omgevingsverordening uitstellen, die de bouw van windturbines mogelijk moet maken. Dat laat dus zien dat er op geen enkele wijze sprake is van spoedeisendheid. Toen niet, maar ook zeker nu niet. Ik vind het schaamteloos dat het de vorige keer op die manier is verlopen. Als het echt spoedeisend was geweest dan hadden we vandaag in deze Staten de Omgevingsverordening gewoon behandeld. De VVD had ervoor kunnen stemmen dat de 600-meternorm er vanaf ging. Dan hadden inwoners van onze provincie kunnen weten waar ze aan toe zijn. Mijn vraag aan de VVD is: Wat is er gebeurd tussen de laatste commissievergadering, -waarin de VVD aangeeft de 600-meternorm te gaan afschaffen- en dit moment waarop de VVD aangeeft aan een nadere standpuntbepaling te willen doen en te willen wachten met het wegstemmen van de 600-meternorm?

De heer **KOYUNCU** (DENK): We hebben hard gewerkt en ons voorbereid voor een debat over de Omgevingsverordening vandaag. Echter hebben we vrijdag om 16:45 uur het verzoek tot uitstel van agendapunten van de coalitie ontvangen. Dit is heel spijtig. De discussie verplaatst zich tot na de gemeenteraadsverkiezingen. We hadden ook geen mogelijkheid om een ander debatvoorstel te doen vanwege de geldende termijnen. Ook zorgt het ervoor dat er andere vragen komen. Bij de behandeling van de RES hebben we gevraagd om te wachten op de ontwikkelingen. Dat kon niet, omdat er haast was. Zoals mijn collega het noemde. Ook bij het Referendumverzoek was er absolute haast. Nu krijgen we een voorstel tot uitstel. Dat is voor mijn fractie niet te bevatten. Ik zou graag iets meer willen weten. Wat zorgt ervoor dat wij nu echt even moeten wachten? Wat is zo zwaarwegend dat de coalitie met een dergelijk voorstel? Zoals ik er nu naar kijk dan lijkt het eerder op een tactische manier om de discussie te verplaatsen tot na de verkiezingen.

De heer **KLEIN** (CU): De CU is heel erg teleurgesteld over het ordevoorstel, dat zojuist is gedaan door de coalitiepartijen. We hebben een lang proces doorlopen, met bestuurlijke en ambtelijke sessies. Er is een consultatieronde geweest, op basis van een 75%-versie, een terinzagelegging en 149 zienswijzen zijn beantwoord. Onze inwoners verwachten van nu ons en verdienen ook dat wij een besluit durven te nemen. Bovendien heeft ons college geen mogelijkheid onbenut gelaten om het belang te benadrukken om nu een besluit te nemen. Ik citeer alleen uit de voordracht van vandaag; "*Voor een aantal projecten leidt uitstel tot problemen. Daarmee komt realisatie van de*

RES-ambitie en de afspraak met het Rijk in gevaar. Als de oude regimes blijven bestaan, kan de windenergie ambitie uit de RES-en in Noord-Holland Noord niet worden waargemaakt en in Noord-Holland Zuid slechts beperkt. Het risico ontstaat dat gemeenten hun ambities niet kunnen realiseren. Vanwege maatschappelijke en bestuurlijke onrust is het van belang om hier nu duidelijkheid over te geven op korte termijn." Zoals door de heer Koyuncu genoemd: Zelfs bij de behandeling van de RES is de spoedeisendheid als argument gebruikt om een referendum te verbieden. De reden die de coalitiepartijen nu geven voor dit uitstel zijn echt onzinnig. Als er nieuwe landelijke regels komen, beperken die sowieso onze mogelijkheden als provincie. Ik kan dit ordevoorstel niet anders interpreteren als goedkoop, politiek opportunisme. Zijn de coalitiepartijen nu echt bang om, zo vlak voor de verkiezingen, een electoraal pijnlijk besluit te nemen? Ofwel een besluit om ruimte te bieden voor windenergie, ofwel een besluit om een referendum wel of niet toe te staan?
We zien in deze dagen heel veel voorbeelden van extreem moedige mensen. Vergeleken daarmee is de moed die je nodig hebt om een Omgevingsverordening vast te stellen toch echt wel minimaal. De CU is heel bezorgd dat dit uitstel zorgt voor onzekerheid bij gemeenten en initiatiefnemers voor duurzame energieprojecten. We kunnen ons dat niet veroorloven, want we moeten voortgang maken met het realiseren van onze duurzame energieopgave. We willen daarom heel graag weten van de coalitiepartijen of zij onverkort achter de regels staan, zoals die zijn opgenomen in de herziene Omgevingsverordening 2020 en de nieuwe Omgevingsverordening Noord-Holland 2022. Heel concreet is onze vraag: Bent u nog steeds van plan om die bovenwettelijke verboden voor windmolens te laten vervallen, zodat we het RES-proces niet vertragen? Ik zou ook een reactie van Gedeputeerde Staten willen hebben hoe zij aankijken tegen dit voorstel, dat indruist tegen alles wat in de voordracht geschreven staat. Het mag duidelijk zijn dat ik het ordevoorstel niet zal ondersteunen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Minstens zo boos als de heer Klein verwoordt, is de SP-fractie ook. Het is eigenlijk een overval, als je om 16:45 uur op vrijdagmiddag te horen krijgt: "We gaan het toch maar niet doen." Het is bijna onfatsoenlijk. Misschien zitten er goede redenen achter, dat kan, maar ik vraag me af welke dat zijn. In de commissie heb ik al gezegd dat we moeten wachten op de uitvoering van motie Erkens/Leijten. Dat kon niet. Daar konden we niet op wachten. Er werd van alles aangevoerd om niet te wachten op de uitvoering van de motie Erkens/Leijten.
Ter voorbereiding van de bespreking van deze Omgevingsverordening had ik dan ook een motie opgesteld, die zei: We gaan voor dit onderdeel in de Omgevingsverordening wachten op de uitwerking van de motie Erkens/Leijten. Die motie kan ik nu niet eens indienen. Dus dat is al raar. Dan het referendum. Ik wil heel expliciet, ten overstaan van iedereen die meekijkt, een antwoord van de Commissaris van de Koning. Welk effect heeft dit uitstel op het aanvragen van een referendum? We hebben van de Referendumcommissie gehoord dat er geen bezwaren waren, in de huidige vorm en zonder het uitstel van de bespreking van het onderwerp. Verandert er nu iets en zo ja, wat? Of verandert er niets? Wat betekent dit voor het indienen van handtekeningen? Mensen moeten precies weten waar ze aan toe zijn. Het is net in het Presidium besproken, maar daarvan heeft niet iedereen weet. Daarom wil ik het graag hier herhaald zien. Wordt de mogelijkheid geboden om de weigeringsgrond spoedeisendheid op te voeren? Als dat gebeurt wordt hier een nare truc uitgehaald. Dat moeten degenen die dit uitstel aanvragen volledig voor

hun rekening nemen, desnoods met een publicatie in de krant, waarom ze dit gedaan hebben en aankondigen dat ze de boel in de maling nemen. Als dat zo is.
Wat mij betreft hadden we het onderwerp besproken. Als het RES-deel eruit gehaald wordt, dan gebeurt er iets heel raars. We vallen dan automatisch terug op het bovenwettelijke. Dan is er niet eens een debat mogelijk. Dan zou misschien zelfs de uitkomst van de motie Erkens/Leijten 800 of 1500 meter kunnen zijn. Dat had ik wel willen zien.
Kortom, ik ben zeer verontwaardigd. Ik voel me in de maling genomen en ik denk met mij een groot aantal mensen. Dat referendum moet er komen.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Het gaat hier over twee onderwerpen. De Omgevingsverordening 2022. De Omgevingswet is er nog niet. We zien ook een matige behandeling in de commissie van deze wijziging, met als gevolg dat er nog veel uit te zoeken punten zijn. Daarom hadden we een stapel moties aangekondigd en voorbereid. Het zou ons veel waard zijn om deze te bespreken in de commissie met de commissieleden, om tot een goede voorbereiding te kunnen komen van de Omgevingswet.
Dat de Omgevingsverordening 2020 uitgesteld wordt, is echt bizar. Provinciale Staten hebben de RES vastgesteld. Die is uitgewerkt in de Omgevingsverordening. Dat zou nu ter stemming komen. Gemeenten gaan daar vanuit. Het is goed dat er een groep inwoners is die hierover een referendum wensen. Het nu voorbereiden van een referendum geeft ons tijd om dat correct te doen. Het is ook de eerste keer dat we een referendum gaan organiseren. Dit ordevoorstel blokkeert nu een degelijke voorbereiding voor dit referendum. De PvdD is juist voor de mogelijkheid van een referendum. We zouden dan ook willen starten met de voorbereiding ervan. We gaan dus akkoord met het uitstellen van de vaststelling van de Omgevingsverordening 2022. We zien dat daar nog veel mogelijkheden zijn om dat beter te doen. Het is voor ons zeker van belang om de Omgevingsverordening 2020 nu voort te zetten.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Ik heb tot nu toe een deel van de oppositie gehoord. Ik denk dat ik nog niet iedereen gehoord heb. Ik kan niet reageren op dat wat ik nog niet gehoord heb. Er zijn drie redenen voor het uitstellen van deze agendapunten: zorgvuldigheid, zorgvuldigheid en zorgvuldigheid. We zijn bezig met het vaststellen van regels waaraan we jarenlang verbonden zullen zijn. We moeten daar zorgvuldig mee omgaan. We hebben gezien welke problemen het opleverde in Amsterdam en hoe het speelt onder de bevolking. Juist die gevoelens willen we in overweging nemen. Daarom willen we nu even rust nemen en even kunnen nadenken over wat er gebeurt. Het onderzoeksrapport dat is aangekondigd door de minister willen we erbij betrekken. We willen kijken hoe het met de motie gaat, om er vervolgens in alle rust over te praten. De hijgerigheid die aan de dag wordt gelegd door JA21, betreft gemeentepolitiek. Jullie krijgen wat jullie willen en toch ageert u nu. Dat is mijn reden en dat is omdat u daar gemeentepolitieke voordelen uithaalt. Laten we hier doen waar we voor zijn. Dat is zorgvuldig regels vaststellen. We bedrijven hier geen gemeentepolitiek. We zitten hier in de provincie. Onze verkiezingen zijn pas volgend jaar. Niet dit jaar.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Hoewel het nogal raar was om op vrijdag om 16:45 uur ineens te horen dat het vandaag niet doorging, -want het was een voorstel van de coalitie, dus dan weet je

dat het een gelopen race is-, ben ik ook eigenlijk wel blij dat partijen, die in deze provincie de coalitie vormen-, waar dit in de commissie nog werd weggewuifd, nu wel zien dat er landelijke afstandsnormen gaan komen. Die gaan uiteraard ook in Noord-Holland gelden. Het is dan onlogisch om vandaag aan een afstandsnorm te morrelen, die we nu al hebben. Wij zijn dus eigenlijk blij dat in dit huis vandaag niet besloten wordt om de afstandsnorm voor 600 meter van windmolens tot gevoelige bestemmingen af te schaffen. Er zijn vele mensen geweest, die ons hebben gewezen op de onwenselijkheid van molens heel dicht op huizen. Het draagvlak voor windmolens kalft daarmee nog verder af. Het CDA vindt, juist omdat duurzame energie heel belangrijk is, ook draagvlak daarvoor heel belangrijk. Inwoners moeten er op kunnen rekenen dat er waarborgen zijn op dat gebied. Dat helpt voor dat draagvlak. We hebben in ons initiatiefvoorstel zeven weloverwogen criteria genoemd, die wat ons betreft, langs alle plannen moeten worden gelegd, die er zijn voor windmolens. Denk daarbij aan medefinanciering, afstand, nog meer criteria op het gebied van leefbaarheid. Dan gaan mensen er daarna ook voor. Voor het uitstel van vandaag werd de redenering gebruikt dat er meer tijd nodig is voor een goede standpuntbepaling en beraadslaging. Daarom is er het verzoek om de Omgevingsverordeningen een of twee vergaderingen door te schuiven. Dat vind ik dan weer helemaal niet logisch. U had vanaf 15 december jl. uw mening hierover kunnen vormen. Wat er in de aangekondigde motie in de Tweede Kamer staat, is niet heel veel anders, dan wat er in het landelijk coalitieakkoord staat. Toch lijkt deze actie de discussie over de afstandsnormen over de gemeenteraadsverkiezingen heen te tillen. Ik kan niet veel anders dan dat concluderen. Volgens mij moet er dan hier iets anders gebeuren. Over een of twee vergaderingen zijn die landelijke afstandsnormen er nog niet. Dus dat maakt eigenlijk geen verschil. Het is, met het inzicht dat nu gekomen is, verstandiger om te wachten wat er landelijk gebeurt, zodat initiatiefnemers, bewoners, omwonenden van RES-gebieden en alle andere belanghebbenden niet heen en weer worden geslingerd tussen afstandsregels die gelden. Er moet wel een nieuwe Omgevingsverordening komen, als de Omgevingswet ingaat. Dat heb ik me laten uitleggen. Prima. Daarom een motie met het verzoek aan Gedeputeerde Staten om met de partiële herziening 2020 te wachten, totdat er landelijk meer duidelijk is en om wel door te gaan met de Omgevingsverordening 2020.

Motie 21/07-03-2022

Duidelijke Rijksnormen afwachten

Provinciale Staten van Noord-Holland, bijeen in vergadering te Haarlem op 7 maart 2022

Constaterende dat:

- *Op verzoek van GroenLinks, VVD, D66 en PvdA de behandeling van de eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (VD-13) en de behandeling van de omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (VD-14) is uitgesteld;*
- *In het landelijke coalitieakkoord is afgesproken dat er "heldere afstandsnormen voor de bouw van windmolens op land" komen;*
- *De motie Leijten/Erkens in de Tweede Kamer is ingediend die het kabinet vraagt dit voorjaar met duidelijke afstandsnormen te komen;*
- *In de eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 wordt voorgesteld geen afstandseis tussen windturbines en gevoelige bestemmingen in RES-gebieden meer te hanteren.*

Overwegende dat:

- *Door GroenLinks, VVD, D66 en PvdA is verzocht de behandeling van VD-13 en VD-14 "in verband met de huidige ontwikkelingen in Den Haag op het gebied van wind op land een of twee vergaderingen door te schuiven om tot een goede standpuntbepaling en beraadslaging te kunnen komen".*
- *Bij een verschuiving van een of twee vergaderingen de landelijke afstandsnorm waarschijnlijk nog niet bekend zullen zijn ;*
- *Er een grote kans bestaat dat de landelijke afstandsnorm verhoogd gaat worden;*
- *Er voor initiatiefnemers en andere belanghebbenden onduidelijkheid ontstaat wanneer Noord-Holland in april of mei de afstandsnorm opheft en er later in het jaar een landelijke afstandsnorm komt;*

Verzoeken GS:

- *De eerste partiele herziening omgevingsverordening Noord-Holland 2020, totdat duidelijk is wat de landelijke afstandsnormen zullen worden, niet in stemming te brengen, of geheel terug te trekken, en met een nieuwe voordracht te komen voor de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022, waar de eisen van Wind-op-land gelijk zijn aan de eisen in de vigerende Omgevingsverordening.*

En gaan over tot de orde van de dag.
CDA en DENK

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Als laatste heb ik nog een vraag. De heer Van der Maas heeft al gesproken. Waarom de keuze om het een of twee vergaderingen uit te stellen voor meer standpuntbepaling? Dat zijn we hier in feite al maanden aan het doen. Waar zit die meer zorgvuldigheid in? Die motie is niet heel veel anders dan dat er in het coalitieakkoord staat. Hoe reflecteert u daarop? Vindt u mijn motie een goed voorstel?

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Er is al veel gezegd door de andere politieke partijen. Daar wil ik me graag bij aansluiten, gezien de spreektijden. De bijdrage van de heer Klein van de CU vind ik een fantastische bijdrage. Ik sluit me aan bij wat gezegd is door CU, DENK en CDA over het ordevoorstel om dit toch weer van de agenda te halen. Zoals u zult begrijpen, zullen we tegen dit ordevoorstel stemmen.

De heer **DESSING** (FvD): Zoals u allen wellicht weet, is de fractie van Forum voor Democratie voor referenda en tegen het bouwen van windturbines. Daarmee zijn we voor het behouden van strikte afstandsnormen voor het bouwen van windturbines. We zien toch een coalitie hier, die wat in de knel komt. De voortvarendheid en alle spoedeisende argumenten die er zouden gelden, die gelden nu ineens niet meer, omdat het allemaal wat ingewikkeld wordt. We kijken daarnaar met enige geamuseerdheid. Ons motto is: Elk uitstel in dit opzicht is goed. Elk uitstel zorgt ervoor dat het argument van de spoedeisendheid verder van tafel glijdt. Dat is wat de kiezers zullen herkennen, want wij schatten de kiezers zeer hoog in. Het argument van het over de verkiezingen

heen tillen, daar zijn we niet zo voor. De kiezers prikken daar dwars doorheen. Eigenlijk zijn blij met dit uitstel. We zullen dan ook voor dit ordevoorstel stemmen.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ik sluit me aan bij de woorden van Statenlid Kocken en de heer Van der Maas, als het gaat om het ordevoorstel. De PvdA heeft dat ook mede ingediend. De afgelopen tijd hebben we intensief gesproken over de Omgevingsverordeningen en ook over Wind-op-land. De PvdA staat achter hetgeen voorligt. Het lijkt ons niet verstandig om daar vandaag knopen over door te hakken, op het moment dat we weten dat we op korte termijn wellicht zullen worden ingehaald, althans op zijn minst zullen worden beïnvloed door ontwikkelingen in Den Haag en de regelgeving die vanuit daar op ons afkomt. Dat lijkt ons niet wijs. We pleiten nadrukkelijk niet voor uitstel, zowel niet voor de Omgevingsverordening en zeker niet als het gaat om het referendum. Dat staat allemaal, wat ons betreft. Soms is het verstandig om pas op de plaats te maken. Daarom steunen we dit voorstel nu om ervoor te zorgen dat we het project, zoals de heer Van der Maas zei, zorgvuldig met elkaar kunnen doorlopen en geen grote verwarring krijgen over waar we het met elkaar over hebben en om er de komende maanden niet nog meer verwarring over te krijgen, als het provinciale en wellicht een ander traject elkaar zouden kunnen gaan kruisen. Zorgvuldigheid en duidelijkheid, zijn de reden waarom we voor dit voorstel stemmen.

De heer **STEEMAN** (D66): Ook D66 is het eens met het ordevoorstel. Ook wij hebben in de commissie al aandacht gehad voor de parallel lopende landelijke lijn. Dit uitstel is zorgvuldig. Het behoedt ons voor een overhaast besluit op stukken, die wellicht op korte termijn worden ingehaald door landelijke besluitvorming. Ook voor het zorgvuldig en serieus behandelen van het referendumverzoek is nog altijd voldoende ruimte, zodat er straks niet de mogelijkheid ontstaat dat er een vraag gesteld wordt aan onze inwoners, die al achterhaald is op het moment dat die gesteld wordt. Ook wij hopen dat dit uitstel van korte duur zal zijn. De heer Klein heeft duidelijk gemaakt dat dit dossier maar weinig uitstel kan hebben. Terecht ook. Op de vraag van de heer Klein of de coalitiepartijen alvast een voorschot kunnen nemen op de inhoud, dat is hopelijk dus heel binnenkort aan de orde bij de alsnog inhoudelijke behandeling van de verschillende stukken.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Wat ons betreft verdient het proces geen schoonheidsprijs. Wij delen de mening, die al geuit is door sommigen, dat elk uitstel in ieder geval prettig is. De 600-meternorm blijft bestaan. Wat onduidelijk is, -dat haal ik ook niet uit de bijdragen-, is of de uitkomsten van het onderzoek naar aanleiding van de motie Leijten/Erkens eerst geïntegreerd worden in de Omgevingsverordening voordat het stuk opnieuw hier besproken wordt. Wat is dan die zorgvuldigheid? Ik zou er zeker een voorstander van zijn dat de resultaten van het onderzoek eerst worden opgenomen, zodat er geen verandering op verandering volgt. Dan lijkt een tijdspad van een of twee maanden niet realistisch. Hoe steekt dat nu precies in elkaar? Ik zit niet in de fanclub van referenda, maar als er dan een referendum mogelijk is, dan maken we het de burgers wel erg moeilijk. Dat is een punt van aandacht. Burgers hebben niet de batterij juristen, die de overheid heeft. Het vraagt een enorm uithoudingsvermogen van burgers om een dergelijk proces in te gaan. Dan op zo een korte termijn dingen afzeggen, nadat het in een eerdere fase ook al is afgezegd, dan vraag je wel heel van burgers, als ze willen participeren. Ik heb er niet meteen een oplossing voor. Dat geef ik toe, maar het is wel een aandachtspunt.

De heer **DEEN** (PVV): Wij twijfelen aan de zuiverheid van deze oproep vanuit de coalitie. Toch scharen we ons achter de woorden van de heer Dessing, met die aanvulling dat wij voor een referendum zijn. Dit uitstel mag van ons zelfs afstel worden.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ik verzoek om een korte schorsing. Dan kunnen we ons met de verschillende partijen, die het woord hebben gevoerd, beraden op hetgeen is geantwoord door de coalitiepartijen op de vragen die zijn gesteld. Het is goed voor het proces, wanneer we daar zorgvuldig bij stil kunnen staan.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat vind ik prima, maar er zijn ook vragen aan de Commissaris gesteld. Er mogen nog reacties worden gegeven door de partijen die begonnen zijn met een verklaring. Ik zou dat eerst willen doen en daarna een korte schorsing. Dat lijkt me slimmer.

De **VOORZITTER**: Dan zegt u precies wat ik in mijn hoofd heb. Ik geef het woord aan Statenlid Kocken om te reageren op hetgeen hier is besproken. Om technische redenen zal ik reageren op de motie van het CDA. Op de vragen aan mij als Commissaris zal ik ook nog antwoorden. Ik was niet van plan om het debat nog heel veel langer te laten duren. Zoals ik net heb aangegeven, hebben we in het Presidium afgesproken om het op deze manier te doen.

Statenlid **KOCKEN** (GL): Sommige reacties waren specifiek op indieners gericht. Ik kan met name namens mijn eigen partij aangeven dat dit zeker niet bedoeld is om de referendum indieners op de een of andere manier te benadelen, als het gaat om technische zaken, handtekeningen, termijnen. Dit hoort niet in hun nadeel te zijn. Zo is het ook niet bedoeld. Het verzoek om het door te schuiven zou over een of twee vergaderingen moeten gaan. Het is geen afstel voor een paar jaar. Voor GroenLinks is het glashelder dat de Omgevingsverordening binnenkort gewoon moet worden vastgesteld en dat ook binnenkort de windregels worden weggehaald. Dat is iets waar we al langer dan drie jaar mee bezig zijn. De afgelopen drie jaar hebben we dat ook steeds gecommuniceerd naar de RES-regio's. Die regels gaan van tafel. Dat staat gewoon. Het is ook realiteit dat er moties worden ingediend bij die twee agendapunten, dat er twee referendumvragen aan vast hangen. Voordat we hier, bijvoorbeeld, besluiten dat we een referendum optuigen, -wat vijf tot tien miljoen euro gaat kosten uit onze middelen, die we dus niet aan iets anders kunnen besteden-, terwijl we wellicht over twee of drie weken echt in een andere realiteit leven, dat wil ik in ieder geval graag bij mijn standpuntbepaling betrekken. Dat is relevant voor ons. Bij alle moties die u indient, -ik zie ze nu als moties Vreemd aan de Orde van de Dag-, over windenergie, -precies daar wil je kunnen zien wat er schuift op het bovenliggende niveau. En wat vind je dan nog van die moties? Dat blijft in ieder geval mijn reden voor uitstel. Ik snap heel goed, zeker als je vanuit de oppositie bezig bent met de voorbereidingen, dat het heel vreemd en vervelend is om op vrijdagmiddag te horen dat het niet doorgaat. Het was niet mijn verzoek alleen. Het leek me goed dat het voor iedereen duidelijk was, dat het verzoek in beginsel een meerderheid heeft en dat u uw weekend misschien niet nog aan die laatste verfijning van moties zou moeten besteden, maar aan wat je hiervan kan vinden. Dat heeft u ook gedaan. Ik had het liever een week eerder gedaan. Daar kan ik alleen maar mijn excuses voor maken. Het had

beter eerder gekund. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Meer kan ik er niet van maken. Het is onfatsoenlijk, heeft mevrouw Alberts gezegd. Ik kan er niet meer van maken. Het is wat het is.
Ik ben blij dat een paar partijen, die niet onze gebruikelijke bondgenoten, wel kunnen instemmen met ons voorstel. Ik heb alle begrip voor hen die zich er niet in kunnen vinden. Ik ga er echt vanuit dat we hier, binnen een of twee maanden, een heel goede discussie kunnen voeren, over zowel de Omgevingsverordening als over de referendaverzoeken die ons zijn gedaan.

De **VOORZITTER**: Er zijn vragen gesteld door mevrouw Alberts over de consequenties. Zoals ik u aangaf, heb ik afgelopen vrijdag contact laten opnemen met de indieners, toen zich het feit voordeed dat dit ordevoorstel aan de orde zou komen. Ik vond het belangrijk dat de indieners weten waar zij aan toe zijn. Los van de teleurstelling dat vandaag niet doorgaat, is het belangrijk dat men weet hoe men er juridisch in zit. Wat ik hun heb kunnen garanderen is dat er ten aanzien van de positie van de indieners van de kennisgeving niets verandert. Als u dit aanhoudt, wanneer het ordevoorstel wordt aangenomen, dan komt het terug op de agenda. Dat is van belang. De eerste drempel is, dat minimaal 500 stemmen zijn verzameld, drie dagen voordat het besluit wordt genomen. Daarin zijn de indieners geslaagd. Het Presidium heeft besloten om de voordracht ten aanzien van de kennisgeving ook door te geleiden naar deze vergadering. In principe staat die rechtsgeldig op deze vergadering. Dat betekent dus dat als deze kennisgeving terugkomt in de volgende vergadering, het niet zo is dat men weer opnieuw stemmen moet verzamelen, maar dat de stemmen die er zijn, dat die rechtsgeldig zijn uitgebracht. Er zijn ook partijen die hebben gezegd dat de stemmodule weer moet worden opengezet. Dat zou niet goed zijn. Pas als u het definitieve besluit heeft genomen, weet de rest van Noord-Holland waar ze dan hun stem op moeten uitbrengen. Dat betekent, -en zo is ook onze verordening vormgegeven- dat de stemmen, die in de laatste drie dagen voor de besluitvorming worden uitgebracht, niet meer meetellen. Je moet drie dagen voordat het besluit wordt genomen, moeten er voldoende stemmen zijn binnengehaald. Die stemmen hebben ze al. Als we nu de stemmodule weer zouden openzetten, dan worden er veel stemmen uitgebracht, maar die stemmen worden dan uitgebracht op een kennisgeving en een besluit waarvan je nog niet precies weet of dat het daadwerkelijke besluit wordt. U kunt bijvoorbeeld amendementen indienen. Dat heeft u ook gedaan. Stel dat u vandaag wel had gestemd over de voordrachten van agendapunt 9 en 10 en er was een groot aantal amendementen ingediend, dan zou het besluit anders moeten worden uitgelegd. Dat betekent dat in het vervolg van het referendum, de kennisgeving, daar ook aanpassingen zijn.
Ik geef nu een technisch antwoord op de motie van het CDA. Technisch gezien zou het niet verstandig zijn om nu deze motie aan te nemen. Dan vraagt u eigenlijk om het besluit aan te passen. Daarmee zou de kennisgeving dus niet meer betrekking hebben op het besluit zoals het nu voorligt. Mijn advies aan uw Staten zou zijn om het te laten staan zoals het is. Daar hebben de indieners het werk voor verricht. Mochten er straks in de vergadering door amendementen veranderingen worden aangegeven, dan ontstaat er, ook voor de indieners, een nieuwe situatie. Het meest zuiver en het meest betrouwbaar richting de indieners is dat we nu de garantie kunnen aangeven dat het werk dat ze tot nu toe hebben verricht, zeker overeind blijft staan en dat bij het

vervolg, als deze agendapunten weer op de agenda staan, die kennisgeving gewoon rechtsgeldig tot stand is gekomen.
Op het moment dat u straks een besluit neemt over de kennisgeving, neemt u eigenlijk twee besluiten. Een: is dit referendabel, ja of nee? Daarin zit opgesloten of het een referendum betreft over een rechtsgeldig besluit, waar u ook een referendum over kunt voeren. Er zijn een aantal uitzonderingsgronden. Die zijn met name genoemd. Bijvoorbeeld dat het niet kan over hogere wetgeving of iets dergelijks. Dan zit die spoedeisendheid er nog in. U neemt op dat moment dat besluit. Dat betekent niet vandaag, maar op het moment dat u gaat besluiten over die kennisgeving, daarin zit opgesloten of iets referendabel is of niet. Dat betekent ook dat u daar en op dat moment met elkaar het debat zal moeten voeren. U kunt het nu niet op voorhand uitsluiten. Dat kan pas op het moment dat u daadwerkelijk dat besluit gaat nemen. Dat is in de vergadering waarin het onderwerp geagendeerd staat voor uw Staten. Dan komt het terug.
Dat ten aanzien van de vragen van mevrouw Alberts.
Hiermee wil ik dit debat gaan afsluiten. We hebben alle partijen aan het woord gelaten. We hebben naar iedereen geluisterd. Als de motie, die is ingediend door het CDA, blijft zoals die is, dan zal die vanavond in stemming worden gebracht. Ten aanzien van het ordevoorstel gaan we nu een peiling doen onder de fractievoorzitters.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Er is eerder door de heer Van den Berg en ook door mevrouw Alberts verzocht om een schorsing. Ik sluit me daar graag bij aan. Ik heb op dit moment ook behoefte aan een schorsing.

De **VOORZITTER**: Ik kan u zeggen dat ten aanzien van dit ordevoorstel ik niet zo goed in zie waar die schorsing dan toe zou moeten leiden. Ik wil nu graag overgaan tot de peiling van het ordevoorstel.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Excuses dat ik u onderbreek, maar als meerdere Statenleden om een schorsing vragen, dan is het te doen gebruikelijk die schorsing te verlenen.

De **VOORZITTER**: Zeker. Zijn er meer leden die de schorsing ondersteunen? Dan schors ik voor vijf minuten.

Schorsing 11.05-11.21 uur

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Een aantal partijen verzocht om een schorsing. Ik neem aan dat die schorsing tot iets heeft geleid. Wie mag ik het woord geven?

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): We hebben onze motie aangepast. U wees er terecht op, -en daaraan hadden we niet gedacht-, dat ons verzoek op de een of andere manier de gedane aanvraag voor het referendum in gevaar kan brengen. Dat is niet de bedoeling. We verstaan niet waarom het zorgvuldig is om vier of acht weken te wachten, waar het uitstel gedurende een of twee vergaderingen op neerkomt. We willen duidelijkheid. Dat is dat we wachten met het

behandelen van een afstandsnorm in dit huis, totdat we weten wat er landelijk echt gaat gebeuren. Dat is volgens mij ook de zorgvuldigheid waarop de coalitie doelde.
Het dictum van de gewijzigde motie is:

Verzoeken GS:
- *De eerste partiele herziening omgevingsverordening Noord-Holland 2020, totdat duidelijk is wat de landelijke afstandsnormen zullen worden, niet in stemming te brengen*

De gewijzigde motie wordt door het CDA ingediend, mede namens DENK, JA21, SP en Liberaal Noord-Holland.

De **VOORZITTER**: De aangepaste motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Vanavond zal over de motie worden gestemd.
Ik wil de indieners van het ordevoorstel in de gelegenheid stellen om daar op te reageren.

Statenlid **KOCKEN** (GL): Ik meende dat ik het wel al had gezegd, maar dan zeg ik het nog maar een keer. Het is niet de vraag of we de 600-meternorm en andere beperkende regels moeten afschaffen, - dat moeten we inderdaad doen en dat is niet waarvoor we dit uitstel voor nodig hebben. Het uitstel is nodig om alle moties, die bij de stukken liggen en de referendaverzoeken, die daarmee samenhangen, te beoordelen. Over een maand of twee maanden ligt, wat mij betreft, niet een totaal herschreven Omgevingsverordening voor, maar liggen dezelfde stukken voor. We hebben dan meer wijsheid om daarover goed te oordelen. Daarvoor hebben we dat uitstel nodig. Ik zal niet instemmen met de motie, omdat we niet tot in lengte der dagen moeten wachten, met wat we al drie jaar aan gemeenten hebben voorgespiegeld, namelijk dat we die regels in Noord-Holland niet meer nodig hebben.

De **VOORZITTER**: Daarmee ben ik voldoende tegemoet gekomen aan alle partijen die een bijdrage wilden leveren. Als ik nu de gelegenheid zou bieden, zou u hierover nog de hele dag kunnen debatteren. Dat gaat we niet doen.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ik noem het geen tweede termijn, maar het punt van deze vergadering is dat er vragen zijn gesteld, die niet zijn beantwoord. Ik hoor nu van Statenlid Kocken dat er een andere reden wordt gegeven voor het uitstel, namelijk de behandeling van moties, amendementen en de aanpassing van de Omgevingsverordening, terwijl het in eerste instantie ging over de motie vanuit de Tweede Kamer die leidend was. Ik snap het echt niet meer. Ik denk dat onze inwoners het ook niet meer snappen. Wat is nu de zorgvuldigheid?

De **VOORZITTER**: We gaan geen tweede termijn doen, zoals u al aangaf. Als ik u deze woordvoering laat afmaken, dan moet ik dat ook aan alle partijen toestaan.
Ik kom bij de afronding van dit ordedebat. Zoals afgesproken peilen we het ordevoorstel langs de fractievoorzitters en dan eerst de fractievoorzitters die online aanwezig zijn.

De heer **KLEIN** (CU): Ik heb ook geen antwoord gekregen op mijn vraag wat Gedeputeerde State vinden van de gevolgen van dit uitstel. Ik vind dat heel erg schuren. In de voordracht wordt juist de noodzaak benadrukt van snelle besluitvorming en nu moeten we, zonder reactie van Gedeputeerde Staten over wat dit betekent, een besluit nemen. Ik ben tegen dit ordevoorstel.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Wij zijn tegen dit ordevoorstel.

Mevrouw **STRENS** (D66): Wij zijn voor het ordevoorstel.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ik betreur de gang van zaken. Ik heb een aantal vragen gesteld. Daarop kreeg ik geen antwoord. Volgens mij is de coalitie vergeten welke reden ze hebben gebruikt. Ik ben tegen het ordevoorstel.

De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Ik ben voor het ordevoorstel en tegen die onzalige Omgevingswet en dus ook voor uitstel en uiteindelijk hopelijk afstel.

De heer **DESSING** (FvD): Voor.

De heer **DEEN** (PVV): Voor.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): De SP-fractie is voor uitstel van behandeling en wel totdat er duidelijkheid is uit het Rijk. We zijn voor het ordevoorstel.

Statenlid **ZOON** (PvdD): We zijn tegen het ordevoorstel.

De heer **HEIJNEN** (CDA): We zijn voor dit ordevoorstel, totdat er duidelijkheid is vanuit het Rijk over de afstandsnorm.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Het moge duidelijk zijn dat de fractie van JA21 tegen dit ordevoorstel is.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Voor het ordevoorstel, hopend dat de normen van het Rijk erin opgenomen gaan worden.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD|): Ik ben voor.

De heer **LEERINK** (PvdA): Wij zijn voor het ordevoorstel.

Statenlid **KOCKEN** (GL): Mijn fractie is voor.

De **VOORZITTER**: Dan concludeer ik dat er een meerderheid is voor het ordevoorstel. Daarmee hebben we bij het vaststellen van de agenda besloten om agendapunt 9, 10 en 11 aan te houden.

Ik hecht er nogmaals aan om richting de indieners van de kennisgeving voor het referendum aan te geven dat daarmee de kennisgeving ook opschuift naar de vergadering waar deze besluiten wel worden behandeld en dat de handtekeningen die zijn verzameld om te komen tot deze kennisgeving ook geldig blijven tot dat moment. Daarmee verandert er niets in de rechtspositie van de indieners van de kennisgeving.
De ingediende motie wordt in stemming gebracht in de besluitvormende vergadering. Dat is motie 21, ingediend door het CDA, DENK, SP en JA21, met als titel 'Duidelijke Rijksnormen afwachten'.
Daarmee worden de agendapunten 9, 10 en 11 aangehouden.

Vanochtend is in het Presidium besloten om hamerstuk 8a Benoemen juryleden Ribbius Peletier Penning van de agenda te halen. Er zijn nieuwe juryleden gevonden, maar het was te laat om dat nog tijdens deze vergadering te kunnen behandelen. Die voordracht komt de volgende Provinciale Statenvergadering terug.

Er is geen actualiteit. Er zijn ook geen mondelinge vragen ingediend. Gelet op het feit dat we nu een aanmerkelijk andere vergadering hebben gekregen, is het voorstel om de spreektijd terug te brengen naar vijf uur. Kunt u daarmee instemmen? Akkoord. Dan verkorten we de vergaderduur naar vijf uur. De spreektijd wordt daarmee aangepast aan de duur van de vergadering.

Dan kom ik bij de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. De eerste Motie VOD is ingediend door de fracties van de SP, D66, PvdD, CDA en de CU. Deze gaat over de ruimhartige opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Als men naar het dictum van de motie VOD kijkt dan zijn we sneller dan snel op onze wenken bediend. Soms gaat het heel snel in de Provincie. De Commissaris van de Koning heeft in zijn speech aan het begin van de vergadering gezegd wat er allemaal gedaan gaat worden en daar gaat Noord-Holland aan meedoen. Ik wilde nu wel de gelegenheid gebruiken om daarvoor dank te zeggen. De motie VOD wordt niet ingediend, zodat de werkzaamheden voortvarend kunnen worden voortgezet, zoals ze al gestart waren.

De **VOORZITTER**: Het is niet alleen dat we het gaan doen. We doen het ook al. De volgende motie VOD wordt ingediend door mevrouw De Groot en heeft de titel 'Extern salderen opschorten'.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ook in Noord-Holland is er een mogelijkheid om extern te salderen, met overgebleven stikstofruimte in oude vergunningen. Om bouw- of infrastructuurprojecten te kunnen laten doorgaan worden de oude natuurvergunningen veelal van oude, niet meer bestaande fabrieken gebruikt. De bestaande, of gecreëerde stikstofruimte, die feitelijk al lang niet meer gebruikt wordt, wordt omgezet naar een mogelijkheid om alsnog te gaan bouwen aan woningprojecten of wegen. Door de SP, maar ook door andere partijen in Provinciale Staten, werden meermaals vragen gesteld. Voorbeelden zijn: de reeds twintig jaar leegstaande veevoederfabriek van Brokking en de inmiddels meer dan twee jaar geleden gesloten meelfabriek van Westzanen Meneba. Mogelijk zijn er her en der in Noord-Holland nog andere voorbeelden die

de SP niet kent. Bouwen is fijn. Er worden voor de korte termijn problemen opgelost, maar op de lange termijn is het schadelijk voor de gezondheid van de natuur en daarmee ook van de mens. Immers, als het stikstofmonster niet rigoureus wordt aangepakt, verliest Noord-Holland natuur en biodiversiteit. Dit heeft op korte, maar ook op de lange termijn gevolgen voor al het leven in Noord-Holland. Onze Natura 2000 gebieden worden nu al ernstig overbelast met ammoniak en stikstofdioxide. De Provincie Overijssel en nu ook Provincie Flevoland hebben besloten het extern salderen van oude stikstofruimte op te schorten. Weliswaar was daar een uitspraak van de Raad van State voor nodig, maar deze provincies hebben toch het goede gedaan. De SP is van mening dat Provincie Noord-Holland ook het extern salderen zou moeten opschorten en beleid moet ontwikkelen dat ervoor zorgt dat de Natura 2000 gebieden in Noord-Holland via concrete maatregelen minder belast worden met deposities, zoals in de uitspraak van de Raad van State van 24 november 2021 wordt vereist. We hebben daarvoor een motie VOD opgesteld, die we nu indienen.

Motie VOD 22/07-03-2022

Extern salderen opschorten

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- *de Raad van State op 24 november 2021 een tussenuitspraak deed over de inpassingsplannen voor de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (Uitspraak 201805874/1/R2);*
- *deze uitspraak grote gevolgen heeft voor de methodiek van het extern salderen van in h et verleden vergunde, maar niet (meer) gebruikte, stikstofruimte;*
- *de Raad van State van mening is dat naast het extern salderen inzichtelijk moet worden gemaakt welke andere maatregelen worden getroffen om de instandhoudingsdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebieden te realiseren, te behouden en verslechtering te voorkomen;*
- *de provincie Noord-Holland nog natuurvergunningen verstrekt op basis van extern salderen met in het verleden vergunde, maar niet (meer) gebruikte, stikstofruimte;*
- *de provincie Overijssel, evenals de provincie Flevoland, vanwege de uitspraak van de Raad van State inmiddels de mogelijkheden om extern te salderen opgeschort heeft.*

Overwegende dat:

- *in Noord-Holland diverse bouw- en infrastructuurprojecten reeds in vergevorderde staat van plannenmakerij zijn;*
- *een aantal van deze projecten geen doorgang kan vinden omdat er geen natuurvergunning verleend kan worden;*
- *door externe saldering met latente ruimte feitelijke deposities kunnen toenemen, ook met de 70/30 regel;*
- *Provinciale Staten van Noord-Holland zich ernstige zorgen maken over de Natura 2000-gebieden en zich beijveren voor zowel het terugdringen van de stikstofdepositie als het natuurherstel;*

- *extern salderen met in het verleden vergunde, maar niet (meer) gebruikte, stikstofruimte niet in het beleid past van enerzijds terugdringen van de stikstofdepositie en anderzijds natuurherstel.*

Dragen Gedeputeerde Staten op:

- *in navolging van de provincies Overijssel en Flevoland vergunningverlening op basis van extern salderen op te schorten;*
- *beleid te ontwikkelen dat ervoor zorgt dat de Natura 2000- gebieden in Noord-Holland via concrete maatregelen minder belast worden met deposities, zoals in de uitspraak van de Raad van State van 24 november 2021 wordt vereist.*

En gaat over tot de orde van de dag.
SP

Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Elke commissievergadering hebben we het over de zorgen in de IJmond over de uitstoot van zorgwekkende stoffen. Omwonenden maken zich zorgen over hun gezondheid en zien dat bevestigd in de verschillende rapporten van RIVM. Het belang van een transitie naar de productie van groen staal en een gezonde IJmond is zeer groot. De leefomgeving en het milieu moeten beter. In de IJmond is alleen maar plek voor een groene staalfabriek. Bouwen aan een zo korte mogelijke route naar groen staal, zodat de meest vervuilende onderdelen in het productieproces op zo kort mogelijke termijn gesloten kunnen worden, is van belang. Deze transitie is een zeer complexe operatie en vraagt om helderheid over financiering, de noodzakelijke infrastructuur om tot groen staal te komen, maar ook om harde afspraken met Tata Steel over haar ambities vanuit de Roadmap+. Daarom dient D66 samen met de PvdA, GL en VVD de volgende motie in.

Motie VOD 23/07-03-2022
Zicht op verbetering leefomgeving
Overwegende dat

- het productieproces van Tata Steel negatieve impact heeft op de leefomgeving, de gezondheid en het milieu;
- omwonenden zich zorgen maken over hun gezondheid en dat bevestigd zien door de verschillende RIVM rapporten;
- Tata Steel veel CO2 uitstoot;
- Nederland de verplichting heeft de CO2 uitstoot drastisch te reduceren;
- de overstap naar het produceren van groen staal goed is voor de leefomgeving, gezondheid, het milieu en de economie.

Constaterende dat:

- de uitstoot van ZZS door Tata Steel op zo kort mogelijke termijn naar beneden moet;
- voor een spoedige uitvoering van de plannen met betrekking tot groene staalproductie een concrete planning vanuit Tata Steel en duidelijke afspraken rond de benodigde procedures en vergunningstrajecten met de provincie nodig zijn;
- voor de overstap naar groene staalproductie een goede (waterstof)infrastructuur, financieel kader en ondersteuning van de lokale en regionale overheid bij de ontwikkeling van de benodigde kennis in het kader van planvorming en

vergunningverlening voorwaardelijk zijn en daarvoor betrokkenheid van het Rijk noodzakelijk is.

Spreken uit dat:

- voor de korte termijn:
  - een significante verbetering van de leefomgeving en milieu gerealiseerd moet zijn;
  - de resultaten geformuleerd in het Programma Tata Steel 2020-2050 en de Roadmap+ ook daadwerkelijk gerealiseerd en aangetoond moeten worden;
  - Helderheid vanuit het Rijk komt over de financiering en noodzakelijke infrastructuur voor de Groen Staal route.
- voor de middellange termijn:
  - De overgang naar groen staal zo spoedig mogelijk gerealiseerd wordt;
  - De meest vervuilende onderdelen in het productieproces gesloten worden.

Verzoeken GS:

- voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures en termijnen voor de afgifte van vergunningen om tot groen staal te komen;
- er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidie regelingen te verbinden m.b.t.: o gezondheid;
  - een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn en de KooksGasFabriek en de Hoogoven gesloten worden;
- voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn;
- met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten; waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet -binnen de gestelde termijn- worden behaald;
- de Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.

en gaan over tot de orde van de dag.

D66, PvdA, GL en VVD

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ons standpunt wat betreft windturbines en de afstandsnormen is kraakhelder. Daarover bestaat geen twijfel, niet voor en ook niet na de verkiezingen. We willen dat de afstandsnormen behouden blijven en dat alle ontwikkelingen met betrekking tot windturbines in de ijskast gaan tot nader order en totdat er helder en eerlijk beleid is gemaakt, waarin rekening wordt gehouden met gezondheid, landschap en financiële impact.
Ik denk niet dat we op deze voet moeten doorgaan. JA21 dient samen met Liberaal N-H de volgende motie VOD in.

Motie VOD 24/07-03-2022

Stop ontwikkelingen met windturbines in afwachting van landelijke afstandsnormen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Stop ontwikkelingen met windturbines in afwachting van landelijke afstandsnormen'.

Constaterende dat:

- *Gedeputeerde Staten voornemens is de komende jaren een groot aantal windturbines in Noord-Holland te laten verrijzen;*
- *steeds meer bekend wordt over de gezondheidsgevolgen en -risico's van windturbines;*
- *in het landelijke coalitieakkoord is opgenomen dat er 'heldere afstandsnormen' voor de bouw van windturbines op land komen;*
- *deze afstandsnormen eind 2022 aan de Tweede Kamer zullen worden voorgelegd.*

Overwegende dat:

- *het voortzetten van plannen met betrekking tot nieuwe windturbines in Noord-Holland niet aan de orde kan zijn zolang de aangekondigde afstandsnormen nog niet van kracht zijn.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten

- *alle ontwikkelingen met betrekking tot nieuwe windturbines in de provincie Noord-Holland, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, stop te zetten tot de nieuwe landelijke afstandsnormen van kracht zijn,*

en gaat over tot de orde van de dag.
Ondertekening, JA21 Noord-Holland en Liberaal NH

Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines. Dit vinden we heel belangrijk. Mijn collega Jensen heeft het al eerder benoemd. Overal waar windturbines komen te staan, ontstaat een cirkel waar geen woningen kunnen komen te staan. Dat vinden we zorgelijk, met een woningtekort van 279.000 woningen in 2022. Hiermee moeten we direct stoppen. Op andere locaties lijdt de bedrijvigheid eronder, zoals de bouw van supermarkten, scholen of andere openbare gebouwen. We willen dat daaraan een einde komt. We stellen voor dat we gaan waarborgen dat woningbouw en bedrijvigheid nooit mogen lijden onder de bouw van windturbines.

Motie VOD 25 /07-03-2022

Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines'.

Constaterende dat:

- *gevoelige bestemmingen zoals genoemd in de Wet geluidhinder, zoals woningen, ziekenhuizen en kinderopvangcentra, volgens huidige en toekomstige wetgeving enige afstand dienen te houden van windturbines;*

Overwegende dat:

- *het woningtekort op dit moment 279.000 woningen betreft ;*
- *de bouw van windturbines de bouw van woningen en/of bedrijvigheid kan frustreren;*

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- *te waarborgen dat woningbouw en bedrijvigheid nooit lijden onder de bouw van windturbines, en gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

Dan de belangrijkste motie VOD. Ik vind het ontzettend spijtig dat we vandaag de Omgevingsverordening niet kunnen behandelen. Zeker ook vanwege de argumenten die zojuist naar voren zijn gebracht. Zo vlak voor de verkiezingen. JA21 vindt dat de 600-meternorm in Noord-Holland en zeker ook in Amsterdam behouden moet blijven. Ik wil dat we vandaag duidelijk maken naar onze inwoners wat daarin ons standpunt is. JA21 dient een motie in om de 600-meternorm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemming in Noord-Holland te handhaven.

Motie VOD 26 /07-03-2022

Behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag;

Constaterende dat:

- *de provincie Noord-Holland voornemens is de bouw van windturbines op een afstand van minder dan 600 meter van gevoelige bestemmingen, zoals woningen, mogelijk te maken.*

Overwegende dat:

- *het onwenselijk is als windturbines te dicht bij gevoelige bestemmingen, zoals woningen, gebouwd worden.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- *de 600 meter-norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in Noord-Holland te handhaven, en gaat over tot de orde van de dag.*

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

Dan is er nog een variatie op voornoemde motie. Ik zie de laatste tijd veel berichten voorbij komen van een politieke partij in Amsterdam, genaamd VVD. Die fractie blaast hoog van de toren dat ze geen windturbines wil in Amsterdam en dat ze daarvoor gaat zorgen. Wij dachten aan collegialiteit en besloten de VVD in Amsterdam een handje te helpen en komen met een specifieke motie VOD voor de regio Amsterdam. Ik denk dat VVD Amsterdam er erg blij mee zal zijn. Misschien dat VVD Noord-Holland hen een handje kan helpen. De 600-meternorm voor de afstand van windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen blijft behouden in de gemeente Amsterdam.

Motie VOD 27/07-03-2022

Behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in de gemeente Amsterdam

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag;

Constaterende dat:

- *de provincie Noord-Holland voornemens is de bouw van windturbines op een afstand van minder dan 600 meter van gevoelige bestemmingen, zoals woningen, mogelijk te maken.*

Overwegende dat:

- *het onwenselijk is als windturbines te dicht bij gevoelige bestemmingen, zoals woningen, gebouwd worden.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- *de 600 meter-norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in de gemeente Amsterdam te handhaven, en gaat over tot de orde van de dag.*

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

In het verlengde daarvan. We hebben Noord-Holland en Amsterdam gehad. De argumenten zijn duidelijk. We willen de windturbines niet op land, vanwege de genoemde bezwaren, slagschaduw, landschapsvervuiling, de financiële impact, gezondheidsschade die nog heel goed onderzocht wordt. Wij vinden het op dit moment te risicovol om windturbines op land te bouwen. Zeker ook gezien het feit dat er andere mogelijkheden zijn. We verzoeken Gedeputeerde Staten geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines op land, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen.

Motie VOD 28/07-03-2022

Geen windturbines op land

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Geen windturbines op land.

Constaterende dat:

- *Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk te maken.*

Overwegende dat:

- *er efficiëntere, goedkopere en minder overlastgevende mogelijkheden zijn om energie op te wekken dan met windturbines op land.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- *geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines op land, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen,*

en gaat over tot de orde van de dag,

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

De volgende motie VOD. We willen geen medewerking verlenen aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES-doelstelling van 35 terawattuur (TWh). Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft in december 2021 een nieuw rapport uitgebracht, waarin ze verschillende bandbreedtes hebben laten zien, wat mogelijk is aan opwek. Het midden daarvan komt op ongeveer 41 TWh uit. Het einde van de bandbreedte komt uit op 55 TWh. Ik denk dat we daar heel goed zitten ten opzichte van de gestelde 35 TWh. Daarnaast hebben we ook een afspraak gemaakt in het Klimaatakkoord in 2019. Als de 35 TWh behaald is, moeten we in eerste instantie naar Zon-op-dak kijken en niet naar windturbines op land of op akkers. Wij willen die afspraak graag van harte ondersteunen.

Motie VOD 29/07-03-2022

Verleen geen medewerking aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES doelstelling van 35 TWh.

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Verleen geen medewerking aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES doelstelling van 35 TWh.'

Constaterende dat:

- *uit recente cijfers van onder meer het PBL blijkt dat het beoogde landelijke doel van 35 TWh hernieuwbaar opgewekte elektriciteit uit zonne-energie en windenergie in 2030 niet in het geding komt;*

Overwegende dat:

- *de ambities uit de RES dus eenvoudig kunnen worden afgeschaald zonder dat de RES-doelen in het geding komen;*
- *met name de bouw van windturbines het draagvlak voor de energietransitie steeds verder ondermijnt.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- *geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines en zonne-energie op land indien hierdoor het totale RES-bod van 35 TWh in 2030 wordt overstegen, en gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

Mochten die windturbines er toch moeten komen, dan moet er voldoende draagvlak voor zijn. Het kan zijn dat gemeenten of inwoners wel op windturbines zitten te wachten. Dan moeten we ze daar in ondersteunen, maar dan wel met een meerderheid van die inwoners.

Motie VOD 30/07-03-2022

Geen draagvlak geen windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Geen draagvlak geen windturbines'.

Constaterende dat:

- *Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk te maken.*

Overwegende dat:

- *het draagvlak voor de bouw van windturbines (vooral in zoekgebieden) onder druk staat.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- *geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, indien er in een zoekgebied onvoldoende draagvlak is,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

In de huidige provinciale Omgevingsverordening staan best wel goede punten, zoals de minimale lijnopstelling en zelfs de draairichting en verschijningsvorm van windturbines, waardoor het landschap niet verrommelt, of dat niet overal en nergens windturbines komen te staan, in verschillende vormen en van verschillende hoogtes. Dat doet ons mooie Noord-Hollandse landschap geen goed. We willen dat graag behouden,.

Motie VOD 31/07-03-2022

Minimale lijnopstelling en dezelfde draairichting en verschijningsvorm voor windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Minimale lijnopstelling en dezelfde draairichting en verschijningsvorm voor windturbines'.

Constaterende dat:

- *Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk te maken.*

Overwegende dat:

- *windturbines een grote impact hebben op de leefomgeving van inwoners van gevoelige bestemmingen, zoals woningen.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- *geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, indien:*
  - *de windturbines niet in een lijnopstelling worden geplaatst van minimaal drie windturbines;*
  - *de rotorbladen van de windturbines binnen een lijnopstelling niet dezelfde draairichting hebben; en*
  - *de windturbines binnen een lijnopstelling niet eenzelfde verschijningsvorm hebben,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

In een volgend artikel van de Omgevingsverordening zagen we nog een regel staan over de maximale ashoogte van 120 meter voor windturbines. Het lijkt me heel goed om niet al te hoge windturbines in ons 'laagbouw-landschap' te gaan plaatsen. Dat willen we ook graag behouden.

Motie VOD 32/07-03-2022

Maximale ashoogte van 120 meter voor windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Maximale ashoogte windturbines'.

Constaterende dat:

- *Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk te maken.*

Overwegende dat:

- *windturbines een grote impact hebben op de leefomgeving van inwoners van gevoelige bestemmingen, zoals woningen.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- *geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, indien de maximale ashoogte meer dan 120 meter bedraagt, en gaat over tot de orde van de dag.*

Ondertekening, JA21 Noord-Holland

Dat was het windturbineverhaal. We hebben nog een laatste motie VOD. In de afgelopen tien jaar is behoorlijk veel gesproken over biomassacentrales. Er staat zelfs in het Noord-Hollandse coalitieakkoord dat we die biomassacentrales toch echt niet moeten willen. Veel discussies zijn stilgevallen op het afwachten van het afbouwpad wat de nationale regering gaat prijsgeven. Dat hoorden we al in 2020. Toen werd het 2021. Inmiddels leven we in 2022 en dat afbouwpad is nog steeds niet gepresenteerd, waardoor we nog steeds geen biomassacentrales kunnen tegenhouden. Dat vind ik heel spijtig en ik hoop een groot gedeelte van deze Staten ook. Zeker ook omdat in het afgelopen jaar weer 814 miljoen euro naar biomassa is gegaan. Dat is echt zondegeld.

Motie VOD 33 /07-03-2022

Stel paal en perk aan het subsidiëren van biomassa!

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Stel paal en perk aan het subsidiëren biomassa!'.

Constaterende dat:

- afgelopen jaar 814 miljoen euro subsidie naar biomassa is gegaan;
- het aandeel 'hernieuwbare' energie uit biomassa steeds verder toeneemt ;
- het beloofde afbouwpad voor subsidiëring van biomassa nog altijd op zich laat wachten.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- om bij de regering aan te dringen om een moratorium in te stellen op nieuwe biomassacentrales.

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening, JA21 Noord-Holland en Partij voor de Dieren Noord-Holland

De **VOORZITTER**: De 10 moties VOD maken onderdeel uit van de beraadslaging, zodra deze zijn ontvangen door de griffie.

De PvdD is de volgende fractie die een motie VOD indient, met als titel 'Slim omgaan met maatschappelijk, verschillende opties toekomst Tata Steel verkennen'

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Eerst de mededeling van mijn collega Zoon dat de vorige motie VOD van JA21 mede is ingediend door de PvdD.

Mark Rutte zei ooit: "*Visie is als een olifant die het zicht belemmert."* Hij had beter kunnen zeggen: "*Tunnelvisie is als een olifant die het zicht belemmert."*

De aantasting van natuur en gezondheid door Tata duurt al decennia. En als het gaat om oplossingen, lijken overheden van de ene in de andere tunnelvisie te springen. Eerst het plan voor CO2-opslag en nu Tata's invulling van zogenaamd 'groen staal', dat stiekem niet zo heel groen is.
We gaan eerst in op de motie VOD van de coalitie. Dan op onze eigen motie, waarmee we samen met omwonenden het Rijk uit de tunnelvisie willen helpen.

De **VOORZITTER**: Statenlid Kostić, het is niet de bedoeling dat u gaat becommentariëren wat de coalitie wil, maar wat u wilt. Dat is het bijzondere van een motie VOD. Daarover hebben we geen debat. U krijgt straks nog wel een reactie vanuit het college op de moties die zijn ingediend. Ik vraag u te beperken tot uw eigen motie. Anders gaan we straks moties VOD indienen om elkaar hier uitgebreid te kunnen becommentariëren. Dat is niet de bedoeling. Ik wil u toch verzoeken het kort te houden.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Het is een onderdeel van mijn motie.

De **VOORZITTER**: Ik wil u toch verzoeken om uw eigen motie te voorzien van argumenten waarom u de motie indient en vervolgens niet alle andere moties van commentaar te voorzien. Dan gaat dit instrument zijn doel voorbij. Graag het verzoek om uw eigen motie nu toe te lichten.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Wij gehoorzamen natuurlijk braaf. We slaan het commentaar op de motie VOD van de coalitie over. Dat is jammer want het heeft wel betrekking op wat wij uiteindelijk willen voorstellen.
We vragen ons wel af of andere partijen, hier in het algemeen, wat vaker met omwonenden in gesprek gaan, als het gaat om Tata Steel, om te kijken wat ze voor omwonenden kunnen doen. Hoe zou zo een motie vorm kunnen worden gegeven? Dat is een tip die we willen meegeven. Ik denk dat de meeste Statenleden een email hebben ontvangen van de omwonenden om toch een aantal aspecten explicieter mee te nemen. Ze hebben opgeroepen om meerdere routes voor Tata Steel te verkennen.
Zo komen we ook op onze motie. Niet zo lang gelden riep PvdD om uit de tunnelvisie richting opslag en afvang van CO2 (CCS) te stappen. Toen was ook steeds het antwoord: "Het kan niet anders. Dit is de beste route. Als we meer opties verkennen treedt vertraging op."
Nu is die route gelukkig van de baan. Maar in plaats van dat proces te leren, wordt nu vol gas op de volgende tunnelvisie aangestuurd. Laten we eindelijk de maatschappelijk kosten en baten van alle scenario's, zoals afschaling, uitzoeken. Dat is waar omwonenden om vragen. Daarmee kunnen de Nederlandse ambities voor waterstof nog steeds worden doorgezet. Het gaat straks mogelijk om miljarden aan maatschappelijk geld en infrastructuur. Dan kan je niet zeggen 'We gaan er niet over'. Volksvertegenwoordigers moeten een goed geïnformeerde keuze kunnen maken.
De Provincie gaat niet in haar eentje over de toekomst van Tata, maar ze kan wel sturen bij het Rijk. Daarom dienen we samen met SP, DENK, FvD en 50PLUS/PvdO de motie 'Slim omgaan met maatschappelijk geld, verschillende opties toekomst Tata Steel verkennen' in.

We roepen onze collega's op om tunnelvisie te voorkomen en achter deze motie te gaan staan.

Motie VOD 34/07-03-2022
Slim omgaan met maatschappelijk geld, verschillende opties toekomst Tata Steel verkennen
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, ter behandeling van agendapunt "Moties vreemd aan de orde van de dag";
constaterende dat:
- *de gezondheid van de bewoners rond Tata Steel significant slechter is dan die van bewoners elders in Nederland. Onder meer longkanker, luchtwegklachten en hoofdpijn komen in de IJmondregio significant vaker voor dan elders in Nederland;*
- *kinderen extra getroffen worden door de uitstoot van Tata Steel. Door lood en PAK wordt hun gezondheid ernstig bedreigd;*
- *een van de belangrijke Europese milieubeginselen het principe 'de vervuiler betaalt' is en dit ook verankerd is in de Omgevingswet en Omgevingsvisie;*

overwegende dat:
- *we op dit moment op een belangrijk kantelpunt staan wat betreft de richting van Tata Steel en het daarom belangrijk is dat we inzicht hebben in de gevolgen van de verschillende alternatieve scenario's;*
- *tot nu toe slechts over twee opties/toekomstplannen voor Tata Steel is gesproken: CCS (CO2opslag) en 'groen staal' (in de vorm van het huidige plan van Tata zelf);*
- *de CCS-optie inmiddels van de baan is;*
- *er ook andere opties zijn, die o.a. in een CE Delft startnotitie in opdracht van bewoners zijn geschetst;*
- *een beslissing over een eventuele miljardenuitgave door het Rijk zorgvuldig moet worden genomen, en de maatschappelijke kosten en baten van verschillende scenario's voor Tata Steel duidelijk moeten zijn;*
- *diverse Tweede Kamerfracties de behoefte aan een deadline benadrukken, waarop verschillende scenario's worden voorgelegd;*

gehoord de discussie, roepen GS op:
- *het Rijk op te roepen om ook de andere opties zoals genoemd door CE Delft (o.a. afschaling) te verkennen en daarbij gezondheid sterk te laten meewegen, voordat er miljarden maatschappelijk geld in Tata worden gepompt;*

en gaan over tot de orde van de dag.
Partij voor de Dieren, SP, DENK Noord-Holland, FvD Noord-Holland en 50PLUS/PvdO

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt onderdeel van de beraadslaging.
Dan gaan we naar de motie VOD, ingediend door GL, D66 en PvdA, met als titel 'Voorkeursrecht gemeenten en stikstof'.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Stikstof blijft de nieuwskoppen halen. De SP heeft er ook al iets over gezegd. Overijssel schort het extern salderen op. Noord-Holland is er negatief mee in het nieuws gekomen. Onze Gedeputeerde Staten stuurden al een brandbrief. GL heeft eerder haar onvrede over extern salderen aangegeven. We snappen wel dat er stikstofruimte nodig is voor beleid dat

ook de duurzaamheid van de provincie verder versterkt. Als de stikstofruimte van fabrieken, die al meer dan twintig jaar dicht zijn, ineens in de omloop komt, dan wordt dat natuurlijk erg ongeloofwaardig. We hebben al eerder aangegeven dat geen enkele overheid mogelijkheden onbenut mag laten om zelf ook verantwoordelijkheid te nemen voor de situatie die er nu ligt, namelijk dat we tweeënhalfjaar na een rechterlijke uitspraak nog steeds aan het modderen zijn over hoe we dit probleem gaan oplossen. In Noord-Holland staan de gebiedsgerichte maatregelen in de startblokken. Een aanpak waar we integraal gaan kijken hoe we stikstofdepositie kunnen verminderen en waar ook natuurversterking, de Voedselvisie, de landbouwtransitie vorm kunnen geven. Een mooie en pittige opgave. Onlangs hebben we er kennis van genomen dat de provincie met de Wet Voorkeursrecht Gemeenten wellicht een extra stap kan zetten om deze ingewikkelde opgave vorm te geven. In tegenstelling tot wat de naam suggereert kunnen alle overheden deze wet gebruiken en niet alleen gemeenten. Als daar een mogelijkheid in zou zitten dan zouden wij vinden dat we serieus moeten kijken of die iets kan opleveren. We vragen het college via een motie om de voor- en tegenargumenten, de mogelijke kaders voor het gebruik van deze wet in relatie tot stikstofdepositie in kaart te brengen, zodat we daarover in de commissie NLG een gefundeerde discussie kunnen voeren.

Motie VOD 35/07-03-2022
Voorkeursrecht Gemeenten en Stikstof
Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 07-03-2022
Overwegende dat het huidige pakket aan maatregelen om stikstofdepositie te beperken voor Noord-Hollandse natuurgebieden weinig oplossingen aanreikt.
Verder overwegende dat mogelijke aanknopingspunten die de Wet Voorkeursrechtgemeentes biedt nog onderbelicht zijn gebleven, deze wet geeft namelijk overheden mogelijkheden om bedrijven van stoppende veehouders als eerste op te kopen.
Ook overwegende dat dat koppelkansen zou kunnen bieden om ook de Voedselvisie verder uit te bouwen, de Landbouwtransitie te versnellen en de natuur te versterken.
En tot slot overwegende dat de gebiedsgerichte aanpakken in het kader van reductie van stikstofdepositie in de startblokken staan en een verkenning van de mogelijkheden die de Wet Voorkeursrechtgemeentes zou kunnen bieden, daarin nu nog meegenomen kan worden.
Verzoeken GS in een notitie de kaders te verkennen waaronder de Wet Voorkeursrecht Gemeentes gebruikt zou kunnen worden om meer mogelijkheden te creëren om stikstofdepositie op natuurgebieden te omlaag te brengen.
En spreken uit deze notitie voor het zomerreces te willen bespreken in de commissie Natuur, Landbouw, Gezondheid.
en gaan over tot de orde van de dag.
Ondertekening, GroenLinks Noord-Holland, D66 Noord-Holland en PvdA Noord-Holland

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Dan gaan we naar de motie VOD, ingediend door het CDA over voedselzekerheid. Mevrouw Koning licht de motie toe.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ons hart vult zich met zorg als we lezen en horen over de situatie rond de oorlog in Oekraïne. Onze gedachten zijn bij de bevolking. Velen van hen moeten de wapens oppakken om hun land te verdedigen. Anderen zijn op de vlucht. Onze gedachten zijn bij hun allen. Ver weg, maar toch eigenlijk ook zo dichtbij. De oorlog in Oekraïne heeft impact op ons allen en op de grondstoffenvoorziening voor een groot deel van de wereld. Naast grondstoffen zoals gas en ijzererts is Oekraïne ook een land dat veel voedsel produceert en exporteert. Voedsel is geen bijzaak, maar voedsel is hoofdzaak. De laatste dagen bereiken ons berichten dat het in Oekraïne voor veel agrarische ondernemers om hun land te bewerken of in te zaaien. Er is vaak geen zaak en geen brandstof voor de machines. Een groot deel van het personeel is niet in de gelegenheid om naar het werk te gaan, vanwege de oorlog. Oekraïne is de graanschuur van Europa en ook een grote exporteur van zonnebloemolie, aardappelen, honing en eieren. Er is elk jaar maar een korte periode in het voorjaar dat je het land kunt inzaaien, dat je aardappels kunt poten. Niet kunnen zaaien betekent ook niet kunnen oogsten. Allereerst is dit een groot punt van zorg voor de voedselvoorziening van de bevolking en de dieren in Oekraïne. Een groot land met een populatie van veertig miljoen inwoners. Hongersnood dreigt. Omdat Oekraïne normaliter veel landbouwproducten exporteert wordt dit ook een groot punt van zorg van landen in Europa, het Midden Oosten en Afrika. Deze landen leunen voor hun voedselvoorziening op de export vanuit Oekraïne. Daar komt de boycot van Rusland ook nog bij. Omdat landelijk en wereldwijd de voedselzekerheid van levensbelang is voor de bevolking vragen we hiervoor uw aandacht. Export van voedsel vanuit Oekraïne en Rusland wordt zeer onzeker. Voedsel wordt schaarser en de prijzen beginnen nu al te stijgen. Mensen met een kleine beurs beginnen nu al financieel in problemen te komen door de oplopende prijzen van voedsel en andere eerste levensbehoeften. We hebben als provinciale politici de verantwoordelijkheid om naar het grote geheel te kijken en ook de voedselzekerheid in ons beleid mee te laten wegen, ook voor onze eigen inwoners en zeker die met een kleine beurs. Daarom dienen we de volgende motie VOD in.

Motie VOD 36/07-03-2022

Voedselzekerheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, bijeen in vergadering te Haarlem op 7 maart 2022 ter behandeling van agendapunt 16 – Advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag

Constaterende dat:

- *De oorlogssituatie in Oekraïne invloed heeft op de wereldvoedselvoorziening en voedselzekerheid;*
- *Oekraïne en Rusland belangrijke producenten zijn van voedsel waaronder tarwe. Rusland de op één na grootste exporteur van tarwe is en Oekraïne de op drie na grootste. Deze landen samen goed zijn voor een derde van de uitvoer. Verschillende regio's in de wereld afhankelijk zijn van deze productie, waaronder Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika.*

Overwegende dat:

- *Voedselzekerheid van levensbelang is voor de bevolking;*
- *Het zaaien van gewassen in grote delen van Oekraïne door de oorlog niet mogelijk lijkt te zijn.*
- *Export van voedsel vanuit Oekraïne en Rusland zeer onzeker wordt.*

- *Door de ontwikkelingen in Oekraïne en Rusland voedsel schaarser wordt en de voedselprijzen naar verwachting binnenkort sterk zullen stijgen;*
- *Dat ook mensen met een kleinere beurs moeten kunnen blijven voorzien in hun behoefte aan voedsel.*

Roepen GS op om:

1. *Eventueel samen met het rijk of binnen IPO-verband te onderzoeken wat de oorlogssituatie in Oekraïne en de sancties tegen Rusland betekenen voor de voedselzekerheid op korte en langere termijn;*
2. *Te bekijken of het Noord-Hollandse beleid dat betrekking heeft op landbouw en voedselproductie aanpassing behoeft als gevolg van de oorlogssituatie en dit terug te koppelen aan PS.*

En gaan over tot de orde van de dag.
CDA Noord-Holland

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.
De stemming over de moties VOD zal plaatsvinden in de besluitvormende vergadering. Aan het eind van deze vergadering zal daar waar nodig reflectie worden gegeven op de ingediende moties.
Wenst iemand nog het woord over de agenda? Zo niet, dan is de gewijzigde agenda voor de beraadslagende vergadering overeenkomstig het voorstel van het Presidium en met inachtneming van het ordevoorstel vastgesteld.

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

De **VOORZITTER**: Er zijn geen stukken ter bekrachtiging geheimhouding ingekomen.

3b. Lijst geheimhouding PS

De **VOORZITTER**: Er zijn geen opmerkingen ontvangen door de griffie. Als er niemand verder het woord over verlangt, dan stel ik voor de lijst voor kennisgeving aan te nemen.

4. Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergaderingen van 31 januari 2022

Zie besluitvormende vergadering.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda

Zie besluitvormende vergadering

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

Zie besluitvormende vergadering.

7. Voortgangslijst van moties

Zie besluitvormende vergadering.

8 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk

Zie besluitvormende vergadering.

8a. Benoeming juryleden Ribbius Peletier Penning
(Voordracht 01-2022)

Dit agendapunt is komen te vervallen. Het punt wordt doorgeschoven naar de volgende PS-vergadering.

8b. Zienswijze Provinciale Staten op Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
(Voordracht 12-2022)

8c. Randstedelijke Rekenkamer 1e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze
(Voordracht 15-2022)

8d. Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2
(Voordracht 16-2022)

De voordrachten worden conform het voorstel van het Presidium afgedaan als hamerstuk.

9. AANGEHOUDEN: Eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (Voordracht 13-2022)

Zie agendapunt 2. Het agendapunt is uitgesteld.

10. AANGEHOUDEN: Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (Voordracht 07-2022)

Zie agendapunt 2. Het agendapunt is uitgesteld.

11. AANGEHOUDEN: Referendumverzoek Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (Voordracht 20-2022)

Zie agendapunt 2. Het agendapunt is uitgesteld.

De **VOORZITTER**: Ik stel voor om nu een lunchpauze te houden tot 13.00 uur.

Schorsing 12.06 – 13.04 uur.

De **VOORZITTER**: We hervatten de Statenvergadering van 7 maart 2022. De inwoners die nu inschakelen: Welkom bij de Provinciale Statenvergadering. Een aantal Statenleden is online aanwezig. Andere Statenleden zijn fysiek aanwezig in de Statenzaal van het Provinciehuis.

12. Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029 (Voordracht 18-2022)

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan de heer Terwal.

De heer **TERWAL** (VVD): Tijdens de commissievergadering Mobiliteit en Bereikbaarheid van februari jl. hebben we een goede discussie met elkaar en de gedeputeerde gehad over het voorliggende integraal Meerjaren Programma Infrastructuur. Iedere fractie had zo haar eigen accenten. De VVD richtte zich met name op het door de West Friese gemeenten ervaren knelpunten op het onderliggende wegennet van de Westfrisiaweg en op de onveiligheid van de N203, tussen Uitgeest en Castricum. Ik ben blij met de toezegging van de gedeputeerde dat hij in het eerstvolgende regionale overleg met de West Friese mobiliteitswethouders het gesprek met hen zal aangaan over genoemde knelpunten. Ook ben ik verheugd met de toezegging dat in de studiefase richting het groot onderhoud van de N203 in 2028 een verbreding van de weg wordt meegenomen. Een verbreding van deze provinciale weg die niet aan de CROW-richtlijnen inzake verkeersveiligheid voldoet, is de enige oplossing om deze gevaarlijke weg echt veilig te maken. Waar de VVD minder over te spreken is, is dat tegen de afspraken in, extra geld wordt uitgetrokken voor de verduurzaming van de provinciale infrastructuur. Bij de vaststelling van de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) eind 2020 was mijn fractie in de veronderstelling dat er maximaal 7,5 miljoen euro zou worden vrijgemaakt tot aan het einde van deze Statenperiode voor het verduurzamen van onze provinciale infrastructuur. Dan wekt het de verbazing dat we in deze voordracht wederom gevraagd worden om 1,3 miljoen euro extra uit te trekken voor duurzaamheidsmaatregelen bij het project N241, beter bekend als de A.C. de Graafweg. Als liberalen zijn we niet tegen verduurzaming, maar wel als dit ten koste gaat van toekomstige projecten, ter verbetering van de verkeersveiligheid of de doorstroming, zoals helaas ook in de voordracht te lezen valt. Bij de geschetste toekomstige krappe financiële ruimte is de prioritering van mijn partij: 1. Verkeersveiligheid, 2. Doorstroming en 3. Verduurzaming. Ik vraag de gedeputeerde of dit een laatste plak salami is in deze op het eerste oog salamitechniek, om steeds maar weer een beetje extra geld naar verduurzamingsprojecten te sluizen, zoals bijvoorbeeld een heuse bijensnelweg, The Honey Highway bij het project Hoogwaardig Openbaar Vervoer Legmeerdijk in Aalsmeer. Ik moest er even voor Googlen. Tot slot wil de VVD niet alleen haar zorgen uiten over de voorspelde toekomstige tekorten op mobiliteitsgebied, maar ook met een deel van de oplossing komen. Bij het eerder genoemde project N241 wordt op dit moment gewerkt als een bouwteam tussen provincie en aannemer en wordt door middel van een kostentafel en een risicotafel getracht risico's eerder in de kaart te brengen en zo mogelijke kostenoverschrijdingen te minimaliseren. Dit is een goede ontwikkeling. Mijn fractie hoopt dat bij positieve resultaten dit mogelijk de standaardprocedure wordt bij grote infrastructurele projecten. Daarom dien ik samen met CDA, PvdA, D66 en JA21 een motie in.

Motie 37/07-03-2022

Verkenning bouwteam, kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, constaterende dat:

- Bij het project N241-13 (A.C. de Graafweg) tussen de betrokken partijen provincie Noord-Holland, PWN en Boskalis gewerkt wordt als een bouwteam en toetsen worden uitgevoerd door een kostentafel en een risicotafel;
- In antwoord op technische vragen van het Statenlid K.J. Terwal (VVD) blijkt dat dit het eerste project is binnen de provincie Noord-Holland dat werkt met een kostentafel en een risicotafel en dat de ervaringen met deze tafels en de samenwerking binnen het bouwteam worden geëvalueerd na afsluiting van de bouwteamfase; overwegende dat:
- De samenwerking tussen de provincie Noord-Holland, ingenieur(s) en aannemer(s) in een bouwteam met tevens uitgevoerde toetsen door een kostentafel en een risicotafel de risico's bij grote infrastructurele projecten zeer waarschijnlijk verkleind en bijbehorende kostenoverschrijdingen verminderd;
- Gezien de toekomstige krappe financiële ruimte voor mobiliteit het nog belangrijker is om als provincie alles in het werk te stellen tot het tegengaan van kostenoverschrijdingen;

verzoekt Gedeputeerde Staten:

- Om na afronding van het project N241-13 (A.C. de Graafweg) de opgedane ervaringen en resultaten met de samenwerking in een bouwteam en het werken met een kostentafel en een risicotafel met Provinciale Staten te delen;
- Bij positieve resultaten de mogelijkheden te verkennen om bouwteam, kostentafel en risicotafel een standaardprocedure te laten zijn bij grote infrastructurele projecten om zo de risico's te verkleinen en bijbehorende kostenoverschrijdingen te verminderen;

en gaan over tot de orde van de dag.

VVD, CDA, PvdA, D66 en JA21

De **VOORZITTER**: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **STEEMAN** (D66): Ik ga niet hetzelfde doen als ik in mijn bijdrage in de commissie ook deed; een kleine pauze in mijn spreektijd om aan te tonen hoe totaal onbenullig klein de reistijdwinst is als er 80 km/uur in plaats van 60 km/uur gereden kan worden op de N203, tussen Castricum en Uitgeest. Van de gedeputeerde hebben we inmiddels begrepen dat het per direct terugbrengen van de maximaal toegestane snelheid naar 60 km/uur niet uitvoerbaar is. Mede dankzij de VVD is er wel zicht op korte termijn maatregelen, om dat wegvlak veiliger te maken. We zijn het als Staten erover eens dat de weg op dit moment niet veilig genoeg is. Met de snelheid gaat het ongevallenrisico (kans x effect) exponentieel omhoog. Wat D66 betreft is deze weg, met daarnaast een druk bereden vrij liggend fietspad, waarover dagelijks honderden scholieren van en naar school fietsen, niet ingedeeld voor een maximale snelheid van 80 km/uur en zal dat ook niet zondermeer zijn met een ribbelstreep en Ledverlichting in het midden. De weg kan eventueel geschikt worden gemaakt voor 80 km/uur bij de wegreconstructie die voor de lange termijn op de rol staat. De VVD refereerde daar ook al aan. Daarvoor moet wel het

wegprofiel worden vergroot. De N203 liggen midden in belangrijk weidevogel- en natuurgebied. Ik spreek uit ervaring als ik zeg hoe slecht het aanleggen van asfalt zich verhoudt met de bijzondere waarden in dit gebied. Meer asfalt in kwetsbaar natuurgebied alleen maar voor het sneller laten rijden van auto's voor een heel klein beetje tijdswinst. Onze voorkeur heeft het om in plaats daarvan de maximaal toegestane snelheid te verlagen naar 60 km/uur en de weg daarvoor in te richten waarbij het huidige wegprofiel niet vergroot hoeft te worden.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Terwal.

De heer **TERWAL** (VVD): Is de heer Steeman het met mij eens dat als je 60 km/uur rijdt en je tegenligger ook, dat je nog steeds met 120 km/uur op elkaar bots, wat nog steeds voor grote schade zowel bij mensen als aan de auto's zorgt? Juist als je de weg verbreedt, bots je minder snel op elkaar, of je nu met 60 km/uur of met 80 km/uur rijdt. Dat moet u toch met mij eens zijn? Het verbreden van de weg is toch de enige echte oplossing om de weg veilig te maken?

De heer **STEEMAN** (D66): Nee, dat ben ik niet met u eens. Als u zegt dat 60 tegen 60 nog steeds heel hard is, dan daag ik u uit om een nog lagere maximum snelheid op die weg met ons voor elkaar te krijgen. Ik heb het net uitgelegd: 60 en 80 km per uur is een exponentieel verschil in het risico op ongevallen. Dat is niet alleen het risico dat je tegen elkaar aanrijdt, maar ook het risico op schade als er iets misgaat. Het is een exponentiële toename. Dan is 60 en 80 een niet vergelijkbaar groot verschil, waarvoor D66 zich graag hard voor maakt, voor provinciale wegen.

De heer **TERWAL** (VVD): Dan maak ik een uitstapje naar een andere modaliteit; de trein. We hebben in de provincie veel onbewaakte overwegen. Als VVD zouden we, om de veiligheid te verbeteren, daar spoorbomen en signalen willen neerzetten. Als ik deze redenering doortrek zou D66 zeggen: Nou, laat de trein in plaats van 120 km/uur maar 100 km/uur rijden, want dan bots de trein minder hard op de auto, die mogelijk op de spoorwegovergang staat.

De heer **STEEMAN** (D66): Ik ben niet zo goed op het reageren op een dergelijk argument. Het is een absurde vergelijking. We zijn het met de VVD eens dat onbewaakte spoorwegovergangen bewaakt moeten worden, omdat er dan bijna geen risico meer is op botsingen tussen verschillende weggebruikers van verschillende orde.

D66 dient met GL, CU en PvdD een motie in.

Motie 38/07-03-2022
Van 80 naar 60 op de N203 Castricum – Uitgeest
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 07 maart 2022, hebben kennis genomen van de statenvoordracht "Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur IMPI", gehoord de beraadslagingen in de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid en in Provinciale Staten,
Constaterende dat:

- *In de afgelopen tijd op de Provinciale weg N203 tussen Castricum en Uitgeest meermalen ernstige ongevallen zijn gebeurd;*
- *De verkeersveiligheid op dit wegvlak van de N203 en het vrij liggend fietspad ernaast onvoldoende is;*
- *Een toezegging is gedaan op korte termijn fysieke maatregelen te treffen de verkeersveiligheid op dit wegvlak van de N203 te verbeteren;*
- *Voor de lange termijn groot onderhoud is gepland, waarbij ook de verkeersveiligheid zal worden verbeterd;*

Overwegende dat:

- *De wegindeling van de Provinciale weg N203 tussen Castricum en Uitgeest ongeschikt is voor een snelheid van 80 kilometer per uur;*
- *Ongelukken met een snelheid van 80km/u in beide richtingen zeer verstrekkende gevolgen kunnen hebben, ook voor gebruikers van het naastgelegen en veelgebruikte fietspad;*
- *Het ongevalsrisico (kans x effect) exponentieel toeneemt bij een hogere snelheid;*
- *Een lagere maximumsnelheid in de regel bevorderlijk is voor -of in ieder geval geen afbreuk doet aan- de doorstroming op drukke wegvlakken ;*
- *Het geschikt maken van dit wegvlak voor een snelheid van 80km/u met zich brengt dat het wegprofiel vergroot moet worden*
- *Dit wegvlak is gelegen in zeer kwetsbaar vogelweide- en natuurgebied;*
- *Een vergroot wegprofiel zich niet verhoudt met deze natuurwaarden;*
- *Het verlagen van de maximaal toegestane snelheid met behoud van de huidige grootte van het wegprofiel de voorkeur heeft boven het behouden van de maximaal toegestane snelheid waarbij het wegprofiel vergroot wordt;*

Verzoeken het college om:

- *Bij het toekomstig groot onderhoud van het wegvlak N203 tussen Castricum en Uitgeest te onderzoeken in hoeverre een wegindeling die geschikt is voor een maximumsnelheid van 60km/u toegepast kan worden zonder het wegprofiel te vergroten en over de voortgang daarvan Provinciale Staten te informeren;*

en gaan over tot de orde van de dag.
D66, GL, CU en PvdD

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **STEEMAN** (D66): Nog even een kort herhaling, -en dat wil ik echt benadrukken-, van het grote belang van het project A.C. de Graafweg in dit voorstel. D66 is blij met de manier waarop dit in het iMPI is opgenomen. De voordelen voor weggebruikers, omwonenden en ondernemers zijn enorm vergroot. De N203 staat niet helemaal alleen. De veiligheid op N-wegen staat enorm onder druk. Dit blijkt uit recente publicaties. In dat verband wil graag ook de zojuist ingediende motie in een wat bredere context plaatsen. D66 zal op het dossier Mobiliteit en Bereikbaarheid vaker terug gaan komen op de veiligheid op de N-wegen en daarbij ook vaker de optie op tafel leggen om de snelheid te verlagen om de veiligheid significant te verbeteren.
D66 is blij met de manier hoe het debat over duurzaamheid is verlopen in de commissie.

Tijdens de commissie is gevraagd waarom in dit voorstel duurzaamheid als aparte post wordt opgevoerd, terwijl dat volgens ons beleid integraal onderdeel zou moeten zijn van infrastructurele plannen en projecten. Niet volgens onze mening, maar echt volgens ons provinciale beleid. De gedeputeerde kon ons daarin geruststellen, waarvoor dank. Duurzaamheid maakt bij de komende plannen, volgens het beleid van de provincie, integraal deel uit van de planvorming en zal dus ook een integraal deel gaan uitmaken van het iMPI. Niet als aparte keuze. Niet afgezet tegenover andere onderdelen van infrastructurele plannen, maar randvoorwaardelijk onderdeel bij deze plannen. Daar zijn wij erg blij mee.
Waar ik ook nog op terug wil komen, is de zorg over de meerjarenramingen. Het begint een stokpaardje te worden. Er is een toezegging gekomen om inzicht te krijgen in een aantal scenario's over de meerjarenperspectieven bij de Kaderbrief. Daarmee zijn we er nog niet. Op dit moment kijken we naar rode cijfers op de horizon. In deze actualisatie staat zelfs dat de stelpost verbeter- en uitbreidingsinvesteringen meerjarig zodanig onder water staan dat projecten uit de studiefase misschien niet meer realiseerbaar blijken. Los van de oplossingen die we voorgelegd krijgen: Hoe wordt er straks geprioriteerd als echt dat aan de orde is, voordat we keuzes hebben gemaakt over de lange termijn perspectieven. Is het straks: Wie het eerst komt, wie het eerst maalt? Moeten Provinciale Staten apart korte termijnbeleid maken, of maakt de discussie over nut, noodzaak en wenselijkheid de eerstkomende tijd nog uitdrukkelijk deel uit van de projectvoorstellen, die we straks voorgelegd krijgen?
Over de overige projecten en voorstellen kan D66 kort zijn. Ze zijn uitvoerig toegelicht. De technische vragen die we hadden zijn beantwoord. De discussie in de commissie was prima. We kunnen akkoord gaan met het voorstel, maar in de commissie hebben we wel onze zorg uitgesproken, of eigenlijk onze aandacht gegeven aan een terugkerend fenomeen: De voorkombare vertraging. In dit voorstel staat een vertraging in het project voor de brug bij Ouderkerk, waarbij het lijkt alsof een meer zorgvuldige voorbereiding een hoop vertraging en daarmee samenhangende kosten had kunnen voorkomen. Ook in het project van de Leeghwaterbrug, later nog op de agenda van de commissie, lijkt hetzelfde te zijn gebeurd. We hebben een onderdoorgang waar een onzorgvuldigheid in de voorbereiding vertraging en extra kosten met zich meebracht. Tijdens de commissie hebben we scherp gevraagd om een verhoogde inzet om nieuwe voorkombare vertragingen te voorkomen., We dienen de door de VVD ingediende motie, met betrekking tot het onderzoeken van de mogelijkheden om bouwteam, kostentafel en risicotafel een standaardprocedure te laten zijn, mede in. We hopen dat de inzet vertraging kan voorkomen bij infrastructurele projecten en dat het leren van de missers daarbij niet ophoudt. We horen daarop graag de reactie van de gedeputeerde.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Ik hoor D66 praten over zorgen over de toekomstige ramingen en de stijging van kosten, die er mogelijk komen. Ik kan me dat voorstellen. In de krant stonden voorbeelden die daarvan het bewijs leveren en die ongetwijfeld in de commissie gaan behandelen. Terecht geeft D66 aan dat er dan sprake is van prioritering met het budget dat we daarvoor hebben. Is D66, de heer Steeman, het met mij eens dat als politieke keuzes moeten

worden gemaakt over prioritering, de duurzaamheidspost als een aparte post onderdeel zou moeten uitmaken van die prioriteringsinstrumenten, die we als Staten in handen hebben?

De heer **STEEMAN** (D66): Nee, dat ben ik niet met u eens. Ik denk dat duurzaamheid, nu in dit verband, loshalen van alle andere eisen die we stellen aan infrastructurele projecten, zoals verkeersveiligheid, maar ook doorstroming, omgeving, biodiversiteit en duurzaamheid, een integraal pakket is. We moeten die integrale afweging maken. Ik ben benieuwd naar de scenario's die er gaan komen bij de Kaderbrief, over de prioriteringen die wij kunnen gaan aangeven om de kosten in de hand te houden. Het nu apart benoemen van alleen duurzaamheid binnen infrastructurele projecten als een van de dingen waarop geprioriteerd moet worden, dat is een valse tegenstelling. Het maakt integraal onderdeel uit van ons beleid, wat ook al geldt in deze provincie.

De heer **DESSING** (FvD): Het feit of je daar al dan niet een keuze voor maakt, daar kan ik me nog iets bij voorstellen, maar het gaat er toch om dat we inzicht moeten hebben in de kosten? Juist de kosten is iets waar we ons, in de toekomst, voor wat betreft deze belangrijke post, zorgen over maken. Is het inzichtelijk maken van de kosten van duurzaamheid dan niet juist goed om ook onze begroting, in dat opzicht, op orde te krijgen? Dat zou daar toch onderdeel van moeten uitmaken?

De heer **STEEMAN** (D66): Nogmaals, dat geldt niet alleen voor duurzaamheid. Dat geldt voor de kosten van de langjarige ramingen en de langjarige investeringen, die we hebben op onderhoud en de investeringen op infrastructuur. Steeds alleen maar duurzaamheid daar uithalen is een valse tegenstelling. Het is een onderdeel van de projecten die we voeren. U vraagt me bijvoorbeeld nu ook niet of ik het belangrijk vindt dat alleen de kosten voor veiligheid inzichtelijk worden gemaakt.

De heer **DESSING** (FvD): Ik ben blij om te constateren dat D66 toch de kosten voor duurzaamheid ook in dat palet wil meenemen.

De **VOORZITTER**: Het woord is aan Statenlid Gringhuis.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Met het iMPI geven we vorm aan de bereikbaarheid van onze provincie. Dat is breder dan het zo snel mogelijk verplaatsen van auto's van A naar B. Het gaat ook over hoe we zorgdragen als het gaat om bijvoorbeeld openbaar vervoer of actieve mobiliteit. Het gaat ook over klimaat, milieu en verkeersveiligheid. GL vindt duurzaamheid heel belangrijk. Bij infrastructuur is er veel winst te behalen, met relatief kleine investeringen. Het zou goed zijn om onderscheid te maken tussen duurzaamheidswinst, bijvoorbeeld via materiaalgebruik, CO2 of andere circulaire zaken, maar dat ook weer los te koppelen van bijvoorbeeld ontsnippering of biodiversiteit. Dat is iets heel anders, dan dat er nu wordt gedaan bij de aanleg van een aantal wegen. Het onderscheid hiertussen helpt ons om de investeringen duidelijker in beeld te krijgen. Samen met D66, CU en de PvdD hebben we een motie ingediend om te onderzoeken of de snelheid op de provinciale weg tussen Castricum en Uitgeest omlaag kan naar 60 km/uur.

Als GL moet kiezen tussen een weg verbreden en op 80 km/uur blijven, of de huidige weg in dezelfde breedte verkeersveilig maken met 60 km/uur dan ligt de voorkeur van GL op het laatste. Verbreding gaat altijd ten koste van de functies die ook om de weg heen liggen. In dit geval een weidevogelgebied. Dat is erg kwetsbaar. Laten we daar vanaf blijven. Ook de landbouwgrond wil je beschermen. We hebben landbouwgrond nodig voor onze voedselvoorziening. Hoe breder een weg wordt gemaakt, des te meer asfalt er nodig is. Bovendien zullen er meer onderhoudskosten aan verbonden zijn. Gezien de tekorten die er zijn op Mobiliteit moeten we nog meer geld naar onderhoud brengen. Dat is iets wat we ook niet willen. Dit kan in de discussie die we voeren over de tekorten op Mobiliteit een stukje van de oplossing zijn, om de investeringen die we nodig hebben daarin terug te brengen.
We hebben een positieve grondhouding voor de motie van de VVD. We zijn benieuwd wat de gedeputeerde daarvan vindt.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Mijn collega mevrouw Kuiper zou hier vandaag moeten staan, maar zij is afwezig wegens ziekte. Ik vervang haar. Dat is eigenlijk onmogelijk en zeker op dit onderwerp. Ik ga mijn best doen.
Het iMPI is op een overzichtelijke en heldere manier opgesteld. Ook de aan de commissiebehandeling voorafgaande technische briefing werd door ons zeer gewaardeerd.
Allereerst het volgende over het voorgestelde krediet van anderhalf miljoen euro voor de duurzaamheidsmaatregelen bij de A.C. de Graafweg. We hebben bij de vaststelling een bedrag van 7,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor verduurzaming van infrastructurele projecten. Het bedrag van 1,5 miljoen euro komt daar nog eens bovenop. We kunnen ons geld maar een keer uitgeven. Als je dat dan gaat uitgeven aan duurzaamheidsmaatregelen dan is het wel het verstandigst om dat te betrekken bij de uitvoering van het project dat je toch al gaat doen. We zien een toenemende spanning tussen deze twee ambities. Hoe kunnen we zoveel mogelijk infrastructurele projecten uitvoeren en dat ook duurzaam doen? Voor nu stemmen we in omdat we de combinatie zien en omdat het om een maximaal bedrag gaat. Dit punt leidt wel tot het volgende. Het CDA wil zoveel mogelijk infrastructurele projecten van het iMPI ten uitvoer brengen. Bij ieder project is een onderliggend probleem. Anders staat het immers niet in het iMPI. De financiën en de personele capaciteit zijn gelimiteerd. We moeten beter nadenken over wat we eerst gaan doen. We hebben kennis kunnen nemen van het rapport van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid. Het is een analyse van verkeersonveiligheid op provinciale wegen, met methodieken voor de prioritering van al die projecten. Moeten projecten, waar de verkeersveiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers in het geding is, geen voorrang krijgen, vragen wij ons af. Een vraag die bijvoorbeeld na het dodelijk ongeval met een fietser op de Crailoseweg tussen Huizen en Blaricum zeer actueel is. De gedeputeerde heeft aangegeven dat hij intern zal kijken naar het vervolg van dat onderzoek van voornoemde SWOV. We nemen aan dat dit vraagstuk op een ander moment nog aan de orde zal komen. We denken bijvoorbeeld aan de bespreking van de financiële opgaven van het iMPI en mogelijke scenario's, die bij de Kaderbrief aan de orde zullen komen, of wellicht bij de vaststelling van het iMPI 2023-2030.
Graag een reactie van de gedeputeerde hoe en wanneer wij een terugkoppeling kunnen verwachten over de verwerking van dat voor ons zeer belangrijke rapport van SWOV.

Tot slot. Zoals door de gedeputeerde is aangegeven, is er sprake van een personeelscapaciteitsprobleem. Helaas heeft dat wederom geleid tot vertraging van de aanleg van de parallelweg N240, waardoor landbouwverkeer nog steeds dwars door Opperdoes moet rijden. De gedeputeerde heeft in de commissie aangegeven dat hij de boodschap heeft begrepen: Zorg dat er vaart wordt gemaakt met een definitieve oplossing. Hopelijk vertaalt zich dat in een korte studiefase voor het project, wat eigenlijk al in 2020 aanbesteed had moeten worden. Als we nu twee jaar verder zijn, betekent dat toch dat er al heel veel uitgewerkt moet zijn? Ik vraag de gedeputeerde: Waar wachten we op?

De heer **DESSING** (FvD): Ik ben het met collega Statenleden eens dat we een goed debat hebben gehad in de commissie over het iMPI en dat er een compliment moet uitgaan zeker naar Gedeputeerde Staten en de ondersteuning voor de helderheid en overzichtelijkheid van dit document. We hebben tussen de commissie en nu wat tijd genomen om wat onduidelijke posten in deze iMPI te bestuderen. Het is een belangrijk instrument en het is een van de grootste kostenposten die we hebben. Het is belangrijk om goed en voortvarend met dit soort projecten om te gaan. Ik ben het met het CDA eens dat er wel heel veel tijd en resources gaan in al die projecten die we daarvoor moeten doen. Als we bij vorige projecten hebben gezien welke enorme papierwinkel er soms verbonden is aan het voor elkaar krijgen van het bouwen of vernieuwen van een brug dan vraag ik me soms weleens af of het niet wat simpeler kan. We zijn zo gebonden aan al die stikstofregels en Natura 2000-studies op afstand. Daar gaan heel vee resources in zitten. Dat is soms wel zonde. Het kan best meer *lean & mean* op deze corebusiness van de provincie. Het is de grootste post in de begroting, zoals ik al zei. Ik heb in het interruptiedebat met D66 al aangegeven dat wij het uitgeven van geld aan duurzaamheidsmaatregelen alleen, niet verstandig vinden. Daar zijn wij ook negatief over. We vinden het juist heel goed dat die kosten inzichtelijk zijn om daar wel degelijk een gewogen keuze in te kunnen maken. In tegenstelling tot wat het CDA zei: Het is niet 1,5 miljoen euro, maar ruim 2 miljoen euro die aan extra duurzaamheidsmaatregelen in deze voordracht staat. Het gaat over punt 2b, de N241, maar ook punt 2g. Daar betreft het 500.000 euro aan extra kosten. Zoals u zult begrijpen zijn wij tegen deze aanvullende kosten, maar zijn we na alle afwegingen van alle andere posten wel voor de overige posten van het iMPI. We zullen met die kanttekening voor dit iMPI stemmen.

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Voor ligt de actualisatie van het iMPI. Het vorige iMPI was van november 2021. Er zijn kosten naar boven gekomen waardoor deze actualisatie nodig was. Mijn partij heeft in de commissie al aangegeven dat het belangrijk is om goed te kijken naar hoe we begroten. De gedeputeerde nam dat serieus. We kijken als partij uit naar de discussie rondom de Kaderbrief en we de verschillende scenario's krijgen. Ik hoorde bij de voorgangers een discussie over duurzaamheid versus verkeersveiligheid. Ik ga mezelf herhalen van wat ik in de commissie al heb benadrukt. Voor de PvdA is het niet of/of, maar en/en. Duurzaamheid gaat niet alleen over een beter milieu, maar ook over leefbaarheid en gezondheid van de bewoners van Noord-Holland. Als we kijken naar de actualisatie en de kostenpost dienen we samen met VVD, CDA en andere partijen de motie in. We vinden het belangrijk dat we goed op onze financiën gaan letten, zeker gelet op wat er in de toekomst nog voor ons staat. Het is aan ons Staten, -dat wil ik nog even benadrukken-, om daarover keuzes te maken. We gaan daar uiteindelijk over.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Ik haak even aan op de opmerking over en/en en of/of. Natuurlijk zijn we het er allemaal over eens dat het bij voorkeur en/en zou moeten zijn. Er zijn financiële afwegingen, dat gaf u ook al aan in uw bijdrage, waardoor financiële keuzes wel nodig zouden moeten zijn. Dan is dat toch een scenario waarin je financieel gezien toch naar of/of zou moeten kijken?

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Dit is nu precies de discussie die we gaan voeren bij de Kadernota, als we ook de scenario's hebben. Dan heb ik de informatie erbij om keuzes te kunnen maken. Om hier nu deze discussie te voeren, dat vind ik wat in het luchtledige. Uiteindelijk moeten de keuzes worden gemaakt op basis van feiten. Daarom wachten wij de scenario's af.

De heer **DESSING** (FvD): Het is goed dat we hier vaststellen dat die kaders inderdaad die keuzes moeten hebben. Dus dat het wel of/of zou kunnen zijn. Ik ga graag die discussie aan wanneer die gegevens beschikbaar komen.

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Mijn collega ziet het als of/of. Ik kijk heel optimistisch naar een en/en optie en naar de scenario's. Ik ga graag met u het debat aan.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Veel is al gezegd. Ik wil de complimenten herhalen, die ik in de commissie heb genoemd, de prima aanpak van de N241 en het duurzame hergebruik van damwanden. Dat vond ik een innovatief project. Ik kom graag nog terug op de situatie in Opperdoes. Het is een langlopend knelpunt. Al vanaf 2016. Nu is het project door personeelsproblemen weer uitgesteld. Ik heb twee vragen aan de gedeputeerde. Die personeelsproblemen baren mij zorgen, omdat die waarschijnlijk niet zullen worden opgelost. De krappe arbeidsmarkt is er nu en die is er in het najaar ook nog. Hoe kan dan worden gegarandeerd dat er in het najaar wel nieuwe plannen komen? Meer een suggestie dan een vraag. Er zit een projectleider op Agriport. Dat is ongeveer om de hoek van waar het hier over gaat. Zou die projectleider wellicht kunnen inspringen? Is dat een optie?
Er zijn wat zaken over veiligheid genoemd. Bijvoorbeeld 60 km/uur gaan rijden, dat is veiliger. Inderdaad. Als je 10 km/uur rijdt is het nog veiliger. Ik volg nogal wat weginspecteurs op Twitter. Die maken onmiddellijk melding van allerlei ongevallen die plaatvinden, met de reden erbij. Dan zie je vaak dat het met gedrag te maken heeft. Het gaat om mensen die de mobiele telefoon vasthouden onder het rijden en om drank- en drugsgebruik achter het stuur. Daar kan de provincie qua infrastructuur niet tegenop boksen. Als we veiligheidsplannen gaan maken, als provincie, dan moet het onderwerp beïnvloeding van het gedrag van bestuurders hoger op de agenda. Ook bij SWOV, als gespecialiseerd bureau, is het nog maar een beperkte bijdrage. Gedrag moet echt hoger op de agenda. Ik zou daarop graag een reactie ontvangen.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik had niet echt een bijdrage voorbereid. Ik had al mijn spreektijd voor de Omgevingsverordening gereserveerd. Helaas ben ik door ziekte dit weekend niet in staat

geweest om wat voor te bereiden. Ik wil toch even reageren op de discussies, zoals die hier plaatsvonden en dan met name de discussie over snelheid en verbreding en duurzaamheidsdiscussies. We zijn vrijwel altijd een voorstander van een beperking van snelheden. In het verhaal rondom de N203 wordt de discussie gevoerd over het wel of niet verbreden van de weg, of het beperken van de snelheid. Ik vond het wel mooi dat mevrouw Van Geffen het zojuist over gedrag had. Daar wil ik haar wel bijvallen. Dat is iets waarnaar we in de Staten nog eens moeten kijken en of we daarop enigszins invloed op kunnen uitoefenen.
Ik heb de motie van de heer Steeman mede ondertekend, omdat ik van mening dat die weg zeer gevaarlijk is en verbreding leidt tot verlies van natuur- en weidevogelgebied. In de commissie heb ik ook gezegd dat het niet zomaar is dat het dan maar iets breder wordt. Tegenwoordig is er vanwege de conform de CROW-richtlijnen vereiste afstand tussen de rijbaan en vrij liggende fietspaden al snel sprake van niet een verdubbeling maar een verdriedubbeling van de ruimte die de weg inneemt. Een groot onderdeel daarvan is asfalt.
In de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid hebben we het eerder gehad over de provinciale wegen nabij stikstofgevoelige gebieden. Het bleek toen niet mogelijk om de snelheid aan te passen vanwege de weginrichting. Ik wil in ieder geval D66, GL en CU, als mede ondertekenaars van de motie over de N203, de hand reiken om in het vervolg even te kijken of er bij andere weginrichtingen niet alleen vanwege de veiligheid, maar ook vanwege de stikstofdepositie bij bepaalde gebieden toch gekeken kan worden naar het verlagen van de maximumsnelheid van 80 km/uur naar 60 km/uur.
Dan even over duurzaamheid. De heer Terwal noemde het als een soort trapje. Eerst veiligheid, dan doorstroming en dan verduurzaming. Wat dat betreft kan ik mevrouw Doevendans wel gelijk geven. Het moet natuurlijk altijd en/en zijn. Duurzaamheid wordt hier door sommige partijen altijd een beetje gepresenteerd alsof het een soort toetje is wat er ook nog eens een keer bij mag. “Het kost geld, maar het is leuk.” Ik zou willen zeggen: De financiële kosten van het niet nemen van duurzaamheidsmaatregelen op de lange termijn, zullen vaker veel groter zijn, dan dat ze op de korte termijn zijn. In dat geval zou ik willen zeggen dat goedkoop duurkoop is. Wat ons betreft moet duurzaamheid dus altijd integraal onderdeel van alle plannen zijn. Niet alleen als het over mobiliteit gaat. Dan heb ik het niet alleen over klimaat en circulariteit, maar ook over biodiversiteit en ontsnippering.
We gaan akkoord met het voorstel. Dat mag duidelijk zijn.
Ik wil nog op de motie van de heer Terwal reageren. Het is altijd goed om op de financiën te letten. Ik vind het wel heel eenzijdig en alleen gericht op financiën. Er zijn meer zaken waar je op moet letten. In de kern kunnen we hier niet tegen zijn. Ik wil wel de beantwoording van de gedeputeerde afwachten.

Reactie Gedeputeerde Staten in eerste termijn:

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dank voor de bijdragen van de fracties en voor de goede discussie in de commissie.
Verduurzaming moeten we niet alleen bestemmen als een de kers op de taart, als een soort extraatje. Dat is een ontwikkeling die niet tegen te houden is. Verduurzaming wordt straks een fundamenteel onderdeel van alles wat we aan het doen zijn en is dat nu soms al. Voor het NIKG is

7,5 miljoen euro extra nodig. Die is daarbij gekomen. Bij nieuwe en lopende projecten zijn er koppelkansen. Als je die nu niet pakt dan komen die kansen de komende dertig of veertig jaar niet meer voorbij. Daarom maken we ze transparant als meerkosten. Het is aan de Staten om die te honoreren, of niet. Dat is volledig transparant. De Staten gaan erover. Duurzaamheid gaat straks een onderdeel van een aanbesteding worden. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid worden straks niet meer als een optie neergelegd. Ze maken gewoon onderdeel uit de van de vaste prijs van de aanbestedingen. Dat doen we voor een deel al. Bijvoorbeeld de Cruquiusbrug. Daar zijn circulariteit en duurzaamheid een vast onderdeel van de aanbesteding. We wilden een duurzame, toekomstbestendige brug hebben. Daar hebben we nieuwe technieken benut. Daarnaast zijn er de geprinte bruggen en fietspaden. Daarop is de Provincie super trots. We zijn voorloper in Nederland met geprinte bruggen. Dergelijke ontwikkelingen zijn straks vast onderdeel van de manier van werken door de aannemer. Nu bevinden we ons in een tussenfase. We melden netjes wat de meerkosten zijn. Ik wil het zeker niet als een salamitechniek melden. We melden het heel transparant. De Staten kunnen zelf bepalen of ze het dat waard vinden, of niet, wel wetende dat als we het nu niet doen, dan komt die kans voorlopig ook niet meer voorbij, of tegen een hoge prijs.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Terwal.

De heer **TERWAL** (VVD): Ik wil het duurzaamheidsfeestje van de gedeputeerde niet verstoren. Ook de VVD is voor duurzaamheid, maar wel in een andere prioritering. Eerst verkeersveiligheid, dan doorstroming en dan duurzaamheid. Ik prijs de gedeputeerde als hij zegt dat de Staten zelf de keuze kunnen maken. Nu kan dat, maar als de gedeputeerde zegt dat we naar een nieuwe werkmethode gaan, waarin duurzaamheid in de kosten verborgen zit, dan kunnen de VVD en de andere partijen die keuze niet meer maken. Ik zou de gedeputeerde om toestemming willen vragen dat de Staten ook bij toekomstige projecten inzicht krijgen wanneer geld bijvoorbeeld naar de bijensnelweg gaat.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik vind het wel een bijzonder punt. Dit is een ontwikkeling die in de markt gaande is. In het inkoopbeleid, dat is vastgesteld door de Staten, is duurzaamheid een vast onderdeel van de werkwijze. Dat ziet u in het dagelijkse leven ook. Dan vraagt u zich ook niet af wat iets kost als de duurzaamheid eruit gelaten wordt. Nu maken we het transparant en straks is duurzaamheid vast onderdeel van het werkproces van de aannemer. Het is geen duurzaamheidsfeestje van het college. Het is een ontwikkeling waarmee we met elkaar te maken hebben. We zitten nu in de transitiefase. Nu liggen die kansen voor en maakt het college die transparant. In de toekomst, of dat nu volgend jaar is of het jaar daarna, zullen de duurzaamheidskansen onderdeel zijn van de normale manier van aanbesteden van het werk. Wat straks nog wel transparant is, of niet, dat laat ik dan nog even in het midden. Bij de Cruquiusbrug heeft niemand de vraag gesteld: Als we de circulariteit eruit laten, wat zijn dan de kosten? Straks hebben we met een nieuwe werkelijkheid te maken. Volgens mij moeten we proberen zo duurzaam mogelijk te werken. De ‘oude’ manier van werken zal straks niet meer worden toegepast. Dat moeten we ook niet willen.

Motie 37: Aan de hand van concrete projecten, zoals de N237 en de brug in Krommenie, hebben we meermaals gesproken over hoe we met de kosten omgaan. De Leeghwaterbrug is daarvan ook een voorbeeld. Met elkaar zijn we bezig om ervoor te zorgen dat we de kosten beter in de hand hebben. Wat betekent dat voor ons proces? Wat betekent het als we het anders gaan inrichten? Dat brengt een andere manier van aanbesteden met zich mee. De aanbesteding zoals bij de Koopvaarderschutsluis levert nieuwe inzichten op die we aan de voorkant wellicht niet hadden geweten. Dan gaat het ook over het tijdspad. Als we aan de voorkant wat meer tijd voor nemen, dan kunnen we achteraf bepaalde ontwikkelingen voorkomen. Voor het iMPI ligt straks het zwaartepunt niet zozeer bij het proces van plan- naar realisatiefase, maar wellicht bij het proces van studie- naar planfase. Als je in de planfase zit en allerlei partners betrokken zijn, dan is de weg terug heel moeilijk. Dan wordt het project geconfronteerd met een kostenoverschrijding, zonder een weg terug.
De kennis die we opdoen bij de investering in de A.C. de Graafweg wil ik graag met u delen, zodat we een ander met elkaar kunnen bespreken. Wat kunnen we daaruit leren? Wat betekent het voor toekomstige projecten? Deze motie kan het college vanuit dat oogpunt ondersteunen. Het zal een goede discussie opleveren.
Een ander mooi punt is de inrichting van de N203. Ik denk dat we moeten oppassen dat wat begonnen is als een discussie over verkeersveiligheid nu verwordt tot een principekwestie. ‘We willen overal 60 km/uur wegen.’ De N203 kan niet los worden gezien van het algemene beleid dat we in Noord-Holland hebben. Als we nu principieel zeggen dat de maximumsnelheid 60 km/uur moet worden, dan wordt het een lastig verhaal voor alle andere provinciale wegen in Noord-Holland waar een maximumsnelheid van 80 km/uur geldt. Wat ik wel belangrijk vindt is dat we uiteindelijk voor de N203, -en dat geldt voor meer wegen waar groot onderhoud wordt gepleegd-, de verkeersveiligheid heel nadrukkelijk meenemen. Er werd al verwezen naar het rapport van SWOV. In het iNHi wordt verkeersveiligheid een belangrijke prioriteit, ook in projecten die we samen met gemeenten uitvoeren. Voor de N203 heb ik toegezegd dat we in de studiefase, welke waarschijnlijk begint in 2024, kijken naar verkeersveiligheid. We kijken wat dat betekent voor het wegprofiel. We kijken ook naar de betekenis van de snelheid. Ik vind dat we nu niet de uitspraak moeten doen dat het 60 km/uur moet worden en kijken wat dat betekent. WE moeten de studiefase benutten om daarvan te leren. Hoe kunnen we de veiligheid maximaal krijgen? De N203 gaat niet alleen over veiligheid. De weg maakt ook onderdeel uit van het totale wegennet. Het gaat ook over doorstroming. Het gaat over veel meer dan alleen maar 60 of 80.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): Eerst de opmerking dat de discussie over 60 of 80, wat D66 betreft, een beetje te scherp wordt aangezet door de gedeputeerde. We willen graag dat 60 km/uur wordt overwogen, daar waar de veiligheid in het geding is bij N-wegen. We zeggen niet dat het overal 60 km/uur moet zijn. Daar waar het kan 60, als dat nut heeft om de veiligheid te verhogen. U zult met ons eens moeten zijn dat 60 km/uur een stuk veiliger is dan 80 km/uur, op welke weg dan ook. Los daarvan. Als het specifiek gaat over de N203 wil ik u vragen om naast de veiligheid ook de impact op de omgeving in de veiligheidsdiscussie mee te nemen. Daar waar het gaat om een afweging tussen 80 km/uur met meer asfalt in zeer kwetsbaar gebied, of 60 km/uur waarbij

het niet nodig is om meer asfalt aan te leggen in kwetsbaar gebied, verzoek ik u om dat mee te nemen in de onderzoeksfase van een project. Ik heb dat niet terug gehoord in uw antwoord.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Volgens mij maakt u in uw motie 60 km/uur prominent. Ik heb al in de commissie aangegeven, dat we kijken vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid. Ik kan toezeggen dat we ook het scenario van de snelheid zullen meenemen bij het aanpassen van het wegprofiel. Het is wel een onderdeel van de integrale afweging. Dat gaat niet alleen over verkeerveiligheid. Het gaat ook over de aard van de weg, de doorstroming en het onderdeel van die weg in het totaal. Ik ben het niet met u eens als u zegt: Van 80 naar 60 is altijd veiliger. Dat hangt geheel van het type weg af. Op sommige wegen waar de weg 80 km/uur toelaat daar zou je niet moeten willen dat het 60 km/uur wordt. Dan krijg je gekke en gevaarlijke situaties. Ik vin dat we in de studiefase de integraliteit moeten meenemen. Tenzij u zegt dat we alle wegen op die manier gaan inrichten dat je niet harder kan rijden dan 60 km/uur. Dat is volgens mij een andere discussie.

De heer **STEEMAN** (D66): Ik denk dat we wat betreft de motie een spraakverwarring hebben. De motie zet niet in specifiek op het terugbrengen van de maximumsnelheid naar 60 km/uur, maar voornamelijk op het behoud van het landschap. U heeft aangegeven in de commissie dat het inrichten van de N203 voor het rijden van een maximumsnelheid van 80 km/uur sowieso met zich meebrengt dat het wegprofiel moet worden verbreed. Het verbreden van een wegprofiel voor het sneller laten doorrijden van autoverkeer in kwetsbare natuur, heeft niet onze prioriteit. De motie is erop gericht om te onderzoeken of een gereduceerde snelheid en een wegindeling die erop is ingericht kan voorkomen dat er asfalt wordt aangelegd in natuurgebied. De motie is niet gericht op per se 60 km/uur rijden, maar gericht op een wegindeling, die zowel veiliger is, als die de natuur en de omgeving spaart.
Los daarvan ben ik het echt niet met u eens dat 60 in sommige gevallen onveiliger is dan 80 km/uur. Dat ben ik echt niet met u eens.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Volgens mij zijn we hier niet om het met elkaar eens te zijn. Dat is in het kader van het dualisme ook wel gezond in onze politiek. Laten we er trots op zijn dat het hier in Nederland kan. Dat je het niet altijd eens hoeft te zijn met de bestuurders. Waar ik het niet met u eens ben, is dat D66 blijkbaar al vooruitlopend op een studie, kan bepalen wat nu wel of niet nodig is. Ik heb u toegezegd en ik hoop dat u dat aangrijpt, dat we verkeersveiligheid in de studiefase gaan meenemen. Dat was toen vanuit de commissie. Daar ging het over de weginrichting en het wegprofiel. Op basis van wat u nu inbrengt zeg ik dat het scenario van snelheid zeker ook wordt meegenomen. Het gaat niet alleen om versnelling, maar ook over de integrale afweging die we moeten maken. Nergens staat dat die weg verbreed gaat worden. Misschien verdwijnt het fietspad wel en komt dat op een andere plek te liggen. Dan hoef ik niet het landschap in, maar dan heb ik meer ruimte om de weg veiliger te maken. We hebben een studiefase afgesproken om dat met elkaar te beschouwen en op basis daarvan u de studiefase voor te leggen en dan te bepalen of het naar de planfase gaat. U kunt vervolgens bepalen of het eens bent met de keuzes die dan gemaakt worden. Laten we nu niet de studiefase overslaan.

De heer **STEEMAN** (D66): We begrijpen elkaar echt verkeerd. De bedoeling is dat u straks gaat onderzoeken of u het wegprofiel en de omgeving kunt sparen door de snelheid daar te reduceren naar 60 km/uur. Dan hoeft er niet ook nog een vrij liggend fietspad aangelegd te worden. Dat is gewoon asfalt in natuurgebied.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik ga deze motie ontraden. Hier wordt specifiek gevraagd om een inrichting van deze weg naar 60 km/uur. Ik zeg u toe, vanuit de discussie over verkeersveiligheid, dat ik beide scenario's in de studiefase mee zal nemen. Ik weet niet of we elkaar misverstaan. De opgave is om de verkeersveiligheid te verbeteren. Natuurlijk nemen we de omgeving mee. WE nemen ook het weidevogelgebied mee. Dat zijn bekende kaders die dit college meekrijgt. Ik weet niet wat u nog meer van mij verwacht om in de studiefase mee te nemen. De motie is heel erg gericht op een inrichting voor 60 km.

Er is ook gesproken over het financieel perspectief. Ik heb er al vaker overgesproken. Het is ook al vaker toegezegd door collega Pels. Bij de Kaderbrief komt een Perspectiefnota. Dat geeft ook een financieel perspectief met namen als het gaat over Mobiliteit. Dat brengen we in beeld. We zijn er volop mee bezig. Dat zal nog geen discussie of besluit zijn over welke kant we opgaan. Het zal ook geen discussie zijn over duurzaamheid versus geen duurzaamheid, of verkeersveiligheid. We geven een perspectief van, uiteindelijk op basis van vervanging en onderhoud, wat de kosten voor de komende vijftig jaar gaan worden en wat de ambities, die in het iMPI zitten, betekenen voor de lange termijn in de kosten. Op basis daarvan zullen bij de volgende coalitieonderhandelingen keuzes gemaakt moeten worden. Dat kan zijn kiezen tussen wat we wel en wat we niet doen. Keuzes in het niveau van onderhoud maar het kan ook de keuze zijn dat op een andere manier een financiering moet worden geregeld. Dat is wat u wordt voorgelegd.
Het CDA sprak ook over de verkeersveiligheid. Verkeersveiligheid is belangrijk. We hebben met gemeenten een programma over verkeersveiligheid. Kleine infra is erop gericht om juist de verkeersveiligheid op een aantal plekken te verbeteren. De SWOV-analyse gaat daarover. Bij het iNHi, -dat zal niet dit jaar zijn, maar wel de volgende periode- zijn we bezig om het afwegingskader wat breder te maken. Verkeersveiligheid, duurzaamheid, doorstroming en openbaar vervoer maken daarvan integraal onderdeel uit. Dan kan de nieuwe coalitie daar straks keuzes in maken.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hollebeek.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik sloeg even aan op het antwoord op de interruptie van de heer Steeman. De gedeputeerde zegt hier dat de opgave is om de verkeersveiligheid te verbeteren. Uiteraard. Volgens mij zijn we integraal bezig. Dus de opgave gaat ook om het landschap, volgens mij. Dan hoor ik de gedeputeerde zeggen dat het fietspad misschien wel verdwijnt. Ik kan me niet voorstellen dat er geen fietspad van Castricum naar Uitgeest loopt. Hoe ziet de gedeputeerde dat voor zich? Dat fietspad zal dan toch ergens in het landschap terecht moeten komen. Of meent de gedeputeerde serieus dat daar geen fietspad nodig is?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Het fietspad verdwijnt niet. We zijn wel met een studie bezig naar een doorfietsroute vanuit Uitgeest tot Heerhugowaard. Wat betekent dat uiteindelijk voor de doorfietsroute. Ik wilde reageren op de aanname dat het altijd ten koste van het landschap gaat. We weten dat het belangrijke kaders zijn. Vergeet deze even. Ik wilde alleen aangeven: Geef ons de tijd om in de studiefase die twee scenario's mee te nemen. Dat is een toezegging die ik heb gedaan. Laten we nu niet allerlei aannames doen en vervolgens zeggen: We gaan voor 60 km/uur. We hebben niet besloten om een fietspad weg te halen. Sterker nog: Dat gaat tegen ander beleid in, de actieve mobiliteit bevorderen. Ik kom hier bij de Agenda Actieve Mobiliteit op terug. Uiteindelijk zult u zien dat fietsen, maar ook wandelen, een belangrijk pijler voor mobiliteit is.

Goed personeel is schaars. Daar hebben we als provincie ook mee te maken. De capaciteitsproblemen raken ook de provincie. Enerzijds zie je de complexiteit, -als het gaat over regelgeving, stikstof en de vloedgolf aan vervangingsinvesteringen die de Provincie moet doen, projecten die in de realisatie tegen tegenvallers aanlopen. Anderzijds zie je dat goed en voldoende personeel schaars is. Dat gaat knellen. Sommige zaken raken in de vertraging. Dat is absoluut aan de orde. Voor de N240 geldt dat het vervelend is dat dit niet eerder is opgepakt. We gaan dat zo snel mogelijk doen. We pakken het wel op. Dat er geen personeel is betekent niet dat we het niet gaan doen.
Onze projectleider op Agriport heeft een overvolle agenda. Ook daar zit druk op projecten als Kruising N239 en de ontsluiting van Agriport. Hij doet ook het project rondom de ondertunneling bij Waterland.
Gedrag: Ook in het onderwijs gaat het over gedrag. Het gaat ook over gedrag bij automobilisten. Hoe vaak zien we niet dat mensen met een mobiele telefoon in de hand allerlei andere dingen aan het doen zijn. Laten we oppassen. Verkeersveiligheid gaat niet alleen over de inrichting van de weg. Het gaat ook over de weggebruiker. We kunnen een weg nog zo veilig inrichten. Als mensen zich niet houden aan de afspraken, dan is elke weg in de basis een gevaar.
Motie 37 positief en motie 38 wordt ontraden

De **VOORZITTER:** Een interruptie van mevrouw Van Geffen.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Waar het mij om gaat bij dat gedrag is dat de provincie best veel geld steekt in het veiliger maken van wegen. Volgens mij komen we op het punt dat het onevenredig veel geld is, in verhouding tot het verhogen van de inzet van handhaving, voor al het vreemde gedrag dat we op de weg zien. Bij het laatste ongeval op de N203 was er drank in het spel. Dan wordt er voor snelheidsverlaging gepleit, maar als weggebruikers zich nergens aan houden, is het dan niet beter om naar handhaving te gaan kijken?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik ben het met u eens, maar de Provincie doet die handhaving niet. Dan heeft de provincie te maken met het Openbaar Ministerie. Het OM is pas bereid te handhaven als de weginrichting past bij de snelheid. Handhaving is absoluut een punt waar ook naar gekeken moet worden. Niet alleen handhaving, maar ook meer voorlichting. We kijken naar het totale pakket.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Voorzitter, wilt u de vergadering voor enkele minuten schorsen?

De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing 14.03-14.14 uur

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Door Statenlid Gringhuis was een schorsing aangevraagd. Ik neem aan dat u ons iets mede te delen heeft.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): We hebben de motie kort besproken, na het ontraden door het college. We komen er in onze tweede termijn op terug.

Tweede termijn:

De heer **TERWAL** (VVD): Dank aan de gedeputeerde voor het positieve advies op de motie van VVD, CDA, PvdA, D66 en JA21. Ik wil niet de discussie opnieuw doen. De N203 is niet alleen een weg tussen Uitgeest en Castricum. De weg staat symbool voor alle andere provinciale wegen. Ik denk dat D66 en de VVD een heel eind met elkaar op weg zijn. Beide fracties pleiten voor korte termijn maatregelen, bijvoorbeeld door de asbelijning in de middenweg beter zichtbaar te maken en ribbels aan te brengen aan de zijkant van de weg. Daarnaast kijken we ook naar de lange termijn. Daar houdt het wel op voor waarmee we met D66 op streek kunnen zijn. Op de lange termijn, zeggen wij, zal de weg verbreed moeten worden. Of de snelheid nu 60 of 80 km/uur is en dat geldt ook voor andere provinciale wegen: wanneer een weg smal is, rijdt je dichter langs elkaar en kan je elkaar sneller raken. Als de weg op lange termijn toch moet worden veranderd om van 80 naar 60 km/uur te gaan, dan kan toch beter voor de waarlijk veilige oplossing worden gekozen, door de weg te verbreden? Daarnaast zijn er koppelkansen. Wanneer grond moet worden verworven voor de verbreding van de weg, kan ook het fietspad worden verplaatst. Daarmee kan tot een doorfietsroute worden gekomen. Iets waarvan D66 toch een groot voorstander is.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): Er is een vraag gesteld aan D66. Wat ons betreft kun je op het huidige wegprofiel veilig met 60 km/uur rijden, als maximum snelheid. We zijn er geen voorstander van om asfalt te leggen in natuur en in weidevogelgebied, zodat er vervolgens sneller kan worden gereden met de auto. Dat zien wij niet zitten. De VVD heeft daar veel voor over en geeft vaak in de commissie aan dat ze meer over heeft voor doorstroming dan dat D66 daarvoor over heeft. De VVD is kennelijk wel bereid om asfalt aan te leggen, in kwetsbaar natuurgebied, om sneller te kunnen rijden met de auto. Daar zit het grote verschil in voor de lange termijn oplossing.

De heer **TERWAL** (VVD): Als de heer Steeman goed naar mijn inbreng heeft geluisterd dan heb ik heel duidelijk de prioritering van de VVD aangegeven. Verkeersveiligheid gaat de VVD wel

degelijk boven doorstroming. Ik heb hierover een paar uitlatingen gedaan, ook in het Noord-Hollands Dagblad. Er ligt een fietspad heel dicht langs de N203. Daar fietsen honderden scholieren over. Een aantal ouders zond mij e-mail, waaronder een vader. Zijn zoon fiets door de week van Broekpolder in Beverwijk naar school in Castricum. Zijn ouders staan doodsangsten uit. Als een auto van de weg raakt, -of dat nu met 80 km/uur of met 60 km/uur is- en het fietspad opkomt, dan raakt die auto fietsers. Juist met het verbreden van de weg kan het fietspad verder van de weg komen te liggen. Dat helpt scholieren om veilig van A naar B te komen. Dan hoor ik D66 en GL zeggen dat ze het weidevogelgebied belangrijker vinden. De VVD vindt het weidevogelgebied ook belangrijk. We zitten hier om keuzes te maken. Als het tussen weidevogels gaat of tussen scholieren, -ik stel dat even heel boud-, dan weet u waar de VVD voor kiest, namelijk voor verkeersveiligheid, dus ook voor deze scholieren.

De heer **STEEMAN** (D66): Ik denk echt dat de VVD een denkfout maakt. Het verbreden van de weg voor auto's maakt het fietspad niet veiliger. Dat fietspad kan u ook op een andere plek neergelegd worden. Dat is verplaatsen van asfalt en niet het toevoegen van asfalt. Dat is nu precies het punt dat D66 telkens probeert te maken. Ik ben het met u en ouders eens dat het fietspad daar enorm onveilig is. Het verbreden van de weg, zodat auto's daar sneller kunnen rijden, maakt het fietspad niet veiliger. Sterker nog als auto's daar de gelegenheid krijgen om 80 km/uur te rijden en zelfs de ruimte krijgen om dat minder voorzichtig te gaan doen, dan maakt dat het fietspad alleen maar minder veilig.
Ik had het liefst een verdergaande toezegging gehoord van de gedeputeerde. Namelijk de toezegging dat niet alleen de optie van 60 km/uur als maximum snelheid op de N203 in overweging wordt genomen in de lange termijn oplossingen, maar dat er ook echt wordt uitgegaan van het behoud van het landschap. Ik ga ervan uit dat het een van de kaders is die de gedeputeerde in zijn bijdrage noemde, waaraan gehouden wordt, als gekeken wordt naar de inrichting van de weg op de lange termijn. Ik neem aan dat als blijkt dat 60 km/uur met behoud van landschap op de N203 een lange termijn oplossing kan zijn, dat daar dan voor gekozen zal worden. We gaan er zeker op toezien als straks die voorstellen langs de Staten komen. Met de toezegging dat 60 km/uur als optie wordt meegenomen in de lange termijn visie, trekken wij de ingediende motie in.
We zijn blij met de toezeggingen als het gaat om het integraal onderdeel zijn van duurzaamheid bij de plannen en projecten in het iMPi. Ik denk dat de gedeputeerde dat met verve heeft verdedigd, op een manier zoals wij er ook als D66 in staan. Duurzaamheid is niet iets apart. Net zoals doorstroming en verkeersveiligheid niet apart worden benoemd. Elk project in het iMPI is een integraal project en moet integraal afgewogen worden. Uiteindelijk gaan we straks een integrale afweging maken over welke prioriteit we eraan geven.

De **VOORZITTER:** Motie 38 is ingetrokken.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Ik kan me aansluiten bij de woorden van de heer Steeman en heb daar nog een toevoeging bij. Het is goed om ook in de commissie verder te praten over welke snelheidsregimes op welke wegen worden aangehouden. Ik zou daarover graag in gesprek gaan met de commissie. Ik zal ook een technische briefing aanvragen over dit onderwerp.

GL gaat instemmen met het iMPI.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Net als D66 zullen we scherp zijn. Ook wij vinden namelijk dat moet worden uitgegaan van het behoud van het landschap. Wat onze fractie moet dat altijd een van de doelen zijn, bij welke ontwikkeling dan ook. Statenlid Gringhuis had het over het bespreken van de snelheidsregimes in de commissie. Daar kan ik Statenlid Gringhuis alleen maar in volgen. Ik hoop dat we dan ook kunnen kijken of dat in combinatie kan met de gebieden die al eerder in de commissie zijn langsgekomen en die een bovenmatig gevolg zijn voor stikstofdepositie.

Reactie Gedeputeerde Staten in tweede termijn:

Gedeputeerde **OLTHOF**: In de eerste plaats bedank ik de indieners van de motie, dat die wordt ingetrokken. Ik wil bevestigen dat we uiteraard bij deze studies ook de andere omgevingsfactoren zoals landschap worden meegenomen in de afweging die moet worden gemaakt.

De **VOORZITTER:** De beraadslagingen over dit punt kunnen we afronden. Motie 37 komt terug bij de stemming over de voordracht in de besluitvormende vergadering.

13. Eerste Begrotingswijziging 2022 (Voordracht 17-2022)

Statenlid **ZOON** (PvdD): We zullen ingaan op twee aspecten van de begrotingswijziging. Ik zal eindigen met een subsidie voor hengelen, maar ik zal beginnen met de begroting van het IPO. Partij voor de Dieren gaat niet akkoord met de extra kosten die richting het IPO gaan, voor hoofdzakelijk het stikstofdossier. De Staten zijn nog niet eerder akkoord gegaan met deze begrotingswijziging van het IPO. Maar deze kosten worden nu wel hier in de begroting aangepast, wat een meerjaren verhoging tot gevolg heeft. En voor wat? Het IPO wil een prominente rol spelen met een gebiedsgerichte aanpak stikstof. Maar de nieuw aangestelde stikstofminister, die als taak Integrale aanpak Stikstof heeft, zal haar rol pakken. In de Planningsbrief van de minister is ook niets te lezen over gezamenlijk optrekken. Logisch ook, de provincies hebben het de afgelopen drie jaar niet waar kunnen maken en zullen een uitvoeringsorgaan worden van dit landelijk beleid. Daar is geen 7,8 miljoen euro per jaar bij het IPO voor nodig. Maar ook van een gemeenschappelijke aanpak Stikstof is helemaal geen sprake. Drenthe gaat meer ambtenaren op het dossier zetten. Overijssel zet zelfstandig een streep door extern salderen en Noord-Holland stuurt op eigen houtje een brief naar de minister, omdat de landelijke aanpak niet zou werken voor Noord-Holland. Er is helemaal geen interprovinciale aanpak. Maar we gaan daar vandaag wel, meerjarig, tonnen extra aan uitgeven. Een dure schijnoplossing, zonder resultaat. Ondertussen verslechtert de natuur en kost het meer geld om die te herstellen. We zullen niet akkoord gaan met deze besteding.
Een tweede punt is een andere onzinnige besteding van geld. Ditmaal een subsidie aan Sportvisserij Midwest Nederland. Weer een pilotproject voor loodvrij vissen om gratis visspulletjes beschikbaar te stellen, terwijl we bezig zijn met een verbod op loodgebruik. Het is ook niet de eerste pilot die gehouden is. Ook in 2020 draaide een pilot bij MidWest Nederland. En eerdere

pilots laten zien dat het niet werkt. Het is 60.000 euro de plomp in ter promotie van hobbyvisserij. Om dit geld uit de begroting te hengelen, hebben we een amendement.

Amendement 5/07-03-2022
Slimmer omgaan met maatschappelijk geld
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, ter behandeling van de voordracht Eerste Begrotingswijziging 2022;
besluiten om besluit 1 van het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen:
1. De eerste begrotingswijziging 2022 vast te stellen, met inachtneming van de volgende wijzigingen:
"Het project "Sportvisserij Midwest Nederland, pilotproject loodvrij vissen" niet toe te voegen aan de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling en de daarvoor gereserveerde 60.000 euro vloeit terug naar de reserve."
Partij voor de Dieren

De **VOORZITTER:** Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.
Een interruptie van de Statenlid Dulfer.

Statenlid **DULFER** (GL): U heeft net aangekondigd dat u niet akkoord gaat met de begroting. Vervolgens dient u een amendement in op de begroting. Is dat niet curieus?

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik had twee amendementen kunnen indienen. Een om de IPO begroting uit onze begrotingswijziging te hengelen en een ander amendement, zoals zojuist ingediend. Dan hadden we waarschijnlijk akkoord kunnen gaan met deze begrotingswijziging. Ik zie ook wel in dat ik geen meerderheid krijg voor de wijziging in de begroting ten aanzien van de IPO begroting. Ik verwacht wel dat we een meerderheid kunnen krijgen voor deze hobbyvisserij. Ik hoop dat u meegaat met ons amendement voor de hobbyvisserij. Ik hoop ook dat u meegaat met mijn voorstel om stikstof bij het IPO weg te halen en daar zelf beleid voor te maken. Al die tonnen die dan beschikbaar blijven, kunnen worden besteed aan natuur. Als dat zo is dan wil ik in tweede termijn met u samen een amendement in dienen, opdat we toch kunnen instemmen met deze begrotingswijziging.

Statenlid **DULFER** (GL): Als u een meerderheid krijgt voor uw amendement, gaat u dan wel of niet akkoord met deze begrotingswijziging?

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dan gaan we niet akkoord.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Wat ons betreft had dit een hamerstuk mogen zijn. We hebben geen verdere aanvullende opmerkingen dan die we al in de commissie gemaakt hebben.

Statenlid **DULFER** (GL): We stemmen in met deze eerste begrotingswijziging en de voorgestelde kredietbesluiten. Het is een negatieve bijstelling, welke deels administratief van aard is, door een terechte overheveling van investeringen naar exploitatie. Deels gaat het om een incidentele

aanpassing rond Kasteel Nieuwendoorn. We hebben wel twee zorgen. Een van de zorgen betreft de kosten van IPO. Die zorg delen we met de PvdD. We zien het belang wel van de extra bijdrage die we aan het IPO leveren, omdat stikstof een cruciaal probleem is. Het valt deels te wijten vanwege het ontbreken van regie vanuit het Rijk in de afgelopen jaren. Hopelijk wordt dat het komende jaar beter. We gaan wel akkoord met de extra bijdrage die nu aan ons gevraagd wordt.
De tweede zorg gaat over capaciteit en extra kosten voor inhuur. Als we kosten moeten maken voor personeel dan doen we dat liever voor het eigen personeel dan voor inhuur. Dat heeft een relatie met de manier waarop we kennis ontwikkelen en borgen in de organisatie. Inhuur is duur en de kennis die door inhuur wordt opgedaan in onze projecten, verdwijnt op het moment dat de inhuur beëindigd wordt. Daar graag nog aandacht voor.
We kijken erg uit naar de Perspectiefnota over de financiële lange termijn ontwikkelingen. Die zouden we dit voorjaar met elkaar bespreken. Ik zag het onderwerp nog niet op de komende agenda van de commissie Economie Financiën en Bestuur. Kan de gedeputeerde aangeven wanneer dat belangrijke document in de commissie wordt besproken?

De heer **DESSING** (FvD): Forum voor Democratie maakt zich zorgen over deze begrotingswijziging. Het financiële volume neemt toe in de planning met ruim 6 miljoen euro. We hebben 2,684 miljoen euro extra uitgaven, maar we hebben ook 3,4 miljoen euro uitkeringen uit het Provinciefonds. De toename van het volume baart ons zorgen, met name voor de toekomst. Dat in het algemeen.
Specifiek wil ik ingaan op drie punten. Het Kasteel Nieuwendoorn: Waarom 2,1 miljoen euro gaan afkopen om 46.000 euro per jaar te gaan besparen? Zijn er andere afwegingen die deze afkoopsom rechtvaardigen? Die verhouding snap ik niet.
Ik ben het met de PvdD eens dat extra uitgaven voor het stikstofdossier en ook de bijdrage aan het IPO in verband met stikstof niet aan de orde moeten zijn. Die structurele verhoging is onacceptabel. Daar gaan we zeker niet in mee.
Bij de duurzaamheidsmaatregelen voor 2,1 miljoen euro heeft de fractie van FvD negatieve gevoelens.
Deze drie zaken bijeen zorgen ervoor dat we deze begrotingswijziging niet zullen steunen.

Reactie Gedeputeerde Staten in eerste termijn:

Gedeputeerde **PELS**: U wenst iets van de lijst van subsidies buiten uitvoering af te halen. Daarom reageer ik als gedeputeerde Financiën op deze vraag. We hebben vastgesteld beleid. De Staten hebben de Visie Waterrecreatie vastgesteld. Vervolgens hebben we een begroting vastgesteld. Op basis van de verplichtingen die we zijn aangegaan stellen we nu een pilot voor. Die komt op de lijst te staan. Het lijkt me financieel niet prudent om nu, op basis van die lijst, projecten te gaan afvoeren. Het is gebaseerd op de visie die in meerderheid door Provinciale Staten is vastgesteld. Wetende dat Gedeputeerde Staten gehouden zijn aan de vastgestelde visie ontraadt het college het amendement.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Zoon.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik ben het eens met de gedeputeerde. In de visie en ook in de begroting staan heel duidelijk de kaders waarbinnen wij dit geld gaan uitgeven. Een van de kaders is dat we zwemmogelijkheden gaan bieden voor gehandicapten, bijvoorbeeld. Ik zie daar geen pilots voor komen. Laten we genoemde 60.000 euro niet naar de sportvisserij gaan. Die geven we al vaker subsidie. Laten we dit bedrag bijvoorbeeld inzetten voor gehandicapten.

Gedeputeerde **PELS:** Dit is het precies het probleem. We gaan geen prioriteit in beleid aanbrengen via een amendement op de subsidies buiten uitvoering. Dat lijkt me oneigenlijk. Zo voeren we ook ons beleid niet uit. Als u over prioritering het gesprek wil voeren dan dient u dat in de commissie Water te doen en niet via deze lijst.
GL vraagt aandacht voor de arbeidsmarkt. Ik kan u verzekeren dat we daar alle aandacht voor hebben. We zien graag dat we al die talenten binnenhalen en vast kunnen houden. In de commissie hebben we daar een goed gesprek over gehad. U vroeg ook naar de Perspectiefnota en wanneer u die kunt verwachten. Er wordt hard gewerkt aan de Perspectiefnota. Deze wordt samen gebracht met de Kadernota, zodat u in een keer een volledig inzicht krijgt over zowel de Kaderbrief, waarin we ook besluiten nemen, als de Perspectiefnota, die meer een informerend karakter heeft. Er zullen ook geen besluiten van de Staten gevraagd worden in de Perspectiefnota. We hebben met elkaar besproken dat het vooral van groot belang is om de Staten inzicht te geven in de lange termijn, toewerkend naar een nieuw coalitieakkoord, volgend jaar. Die kunt u van ons verwachten.

De **VOORZITTER:** Een interruptie van de Statenlid Dulfer.

Statenlid **DULFER** (GL): Ik begrijp uw overwegingen. Het is goed om de Perspectiefnota te gebruiken om met elkaar over de Kaderbrief te spreken. Is het mogelijk om de Perspectiefnota eerder te delen, zodat we daar wat dieper en langer op door kunnen gaan, alvorens we over die Kaderbrief te spreken komen? Wellicht is dat voor het college ook aanleiding om de Kaderbrief anders op te stellen.

Gedeputeerde **PELS:** Het is een begrijpelijk verzoek. Als ik naar mijn eigen termijnen kijk, dan weet ik dat de nota al bijna moet aanleveren voor de bespreking in Gedeputeerde Staten. Dat gaat me niet lukken. We moeten voldoende tijd nemen om dit goed met elkaar te bespreken. Te denken valt aan een technische briefing. Dan nemen we meer tijd om ook de financieel technische kant door te akkeren met elkaar. Het is van groot belang dat de Staten volledig begrip hebben van wat er staat, voordat u het gesprek aangaat over die langere termijn.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Een korte verhelderende vraag. Over welke termijn praten we? Wanneer kunnen we beide documenten dan ongeveer verwachten?

Gedeputeerde **PELS**: Het is een schatting. Meestal komt de Kaderbrief half mei naar de Staten.

Vanuit FvD kwam de vraag over Nieuwendoorn. Die deed me denken aan de commissiebehandeling. Daar was FvD niet aanwezig. We besloten in die commissievergadering iedereen te verwijzen naar de bijgevoegde C-stukken met daarin een brief met een volledige toelichting. Kort samengevat: We hebben besloten Nieuwendoorn te vervreemden, omdat het niet bij ons takenpakket past. Het vraagt veel expertise en middelen van ons, die niet passend zijn bij ons takenpakket. We vonden een partij die hierin wel gespecialiseerd is. Die partij kan ervoor zorgen dat het voor ons eeuwigdurend, -het is een monument dat we graag willen behouden- kan verzorgen. De partij kan ervoor zorgen dat het monument in een goede staat blijft. Daar hoort een afkoopsom bij. De partij gaat die afkoopsom beleggen. Met de meerwaarde kan onderhoud worden bekostigd. Als u de toelichtende brief leest dan zal dat uw vragen wegnemen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Dank voor de coulance. Excuses voor het feit dat ik niet even verder heb gelezen. Ik zal dat in het vervolg wel doen. Het gaat om veel vergaderingen en veel stukken.

De **VOORZITTER**: Van de tweede termijn wordt geen gebruik gemaakt. Er is een amendement ingediend door de PvdD. De beraadslagingen zijn hierbij afgerond. In de besluitvormende vergadering vinden de stemmingen plaats.

14. Vragenuur

De **VOORZITTER**: Er zijn geen mondelinge vragen ingediend.

15. Beraadslaging Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)

Er is geen actualiteit aangekondigd.

Statenlid **KOCKEN**: Er wordt gevraagd om eerder te stemmen. Ik heb zelf het idee dat we dat niet moeten doen, omdat er misschien collega's zijn die dit overslaan en alleen komen om te stemmen. Als we nu zouden besluiten om vanaf 17:00 uur te gaan stemmen, dan zouden die collega's daarvan wel op de hoogte moeten zijn. Ik vind het onhandig als we zoveel tussentijd laten bestaan, die we niet benutten.
Als iedereen liever tot 20.00 uur wil wachten, dan is dat zo. Wat mij betreft zouden we dat om 17:00 uur kunnen doen.

De VOORZITTER: Dit is een ordevoorstel. Wat ik wil voorstellen dat we het college eerst laten reageren op de moties VOD om daarna de vergadering te schorsen. Ik geef alle fractievoorzitters de gelegenheid om te beoordelen of het mogelijk is om bijvoorbeeld om 17:00 uur alle fractieleden bij elkaar te roepen. We hebben aangekondigd dat om 20:00 uur de besluitvormende

vergadering zal plaatsvinden. Daarop is iedereen ingesteld. Als het niet mogelijk is, omdat men bijvoorbeeld andere verplichtingen heeft, dan houd ik me graag aan de afspraak van 20:00 uur.

16. Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag

De **VOORZITTER**: Voor een reactie op motie VOD 22 'Extern salderen opschorten' en motie VOD 35 geef ik het woord aan gedeputeerde Rommel.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Motie VOD 22: Ik begrijp heel goed waar het vandaan komt. Extern salderen is de enige methode om ons te helpen om nog enigszins wat ruimte vrij te spelen. Het college houdt binnen IPO wel de hand aan de kraan. We overleggen vaak over hoe het ervoor staat. De Uitspraak Afdeling Bestuursrechtspraak geeft als voorwaarde mee dat onderbouwd moet worden, dat als de vergunning wordt ingetrokken, dat het niet nodig is voor de bescherming van de natuurwaarden. Juist met het extern salderen hebben we beperkingen aangebracht in ons eigen beleid. Alleen de feitelijk gerealiseerde ruimte mag worden gebruikt. Dat is juist waarom we een brandbrief aan de minister hebben gestuurd om ervoor te zorgen dat juist intern salderen weer vergunningsplichtig wordt. Daarop hebben we als Gedeputeerde Staten geen zicht. Ik hoop dat u dat ook meeneemt naar uw partij in de Tweede Kamer, om ervoor te zorgen dat ook dat weer op de agenda komt. Het is een van de weinige mogelijkheden om nog iets te kunnen doen. Ik noem wat voorbeelden. Voor de ruimte in de energietransitie is extern salderen nodig. Voor het plaatsen van windmolens. De verduurzaming en vergroening de industrie. Het aanleggen en onderhoud van infrastructuur. Het realiseren van woningen, als de drempel straks weg is. Het vullen van de doelenbanken.
We vinden het op dit moment nog niet iets om op te schorten. Het opschorten gebeurt in Overijssel omdat die provincie een uitspraak heeft van de rechter. De rechter heeft gezegd dat het beter onderbouwd moet worden. Overijssel heeft ervoor gekozen om het extern salderen op te schorten. Brabant heeft het destijds, met de uitspraak van de rechter, niet gedaan. Brabant zorgde voor een onderbouwing. Flevoland gaat extern salderen niet opschorten. Morgen komt het wel in Gedeputeerde Staten van Flevoland. De maatregelen die Flevoland kan nemen, kunnen significante negatieve effecten hebben op het gebied van Overijssel. Alleen met betrekking tot dat natuurgebied wil Flevoland het opschorten. Anders zou extern salderen kunnen worden toegepast voor een vergunningverlening, waarop door de rechter gezegd kan worden dat Flevoland geen bevoegd gezag is. De provincies zijn het niet eens met het opschorten.
Het college begrijpt waarom deze motie wordt voorgelegd, maar toch ontraadt het college de motie. Hoe klein dan ook, het college wil die mogelijkheid toch behouden.

Motie VOD 35 gaat over voorkeursrechten gemeenten en stikstof. Dat voorkeursrecht nemen de ambtenaren al mee in de gebiedsgerichte aanpak. Sinds 2019 is het bij de ambtenaren onder de aandacht en wordt er iedere keer naar gekeken. U bent als Staten nog niet in dat instrument meegenomen. Ik wil u in een brief meenemen in wat de overwegingen zijn in die gebiedsgerichte aanpakken en waarom de ambtenaren die meenemen om de stikstofdepositie te realiseren en wat de voor- en nadelen daarvan zijn. Als u zegt dat u voor het zomerreces een notitie wil dan vind ik dat ook prima. Het college staat positief tegenover motie VOD 35.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Motie VOD 34 en motie VOD 23 gaan beide over Tata Steel. We zijn het met elkaar eens dat in het kader van gezondheid, de omgeving van Tata Steel en Tata Steel zelf zo snel mogelijk moeten veranderen. We voelen allemaal die druk. Als het gaat over de zorgvuldigheid van dat proces en de toekomstontwikkeling van Tata Steel dan zijn we het ook met elkaar eens. Dat moet zorgvuldig gebeuren.
We moeten ook oppassen dat we verzanden in allerlei onderzoeken. Dat hoeft elkaar niet te bijten, maar als naar de letter van de motie wordt gekeken dan zit dat er wel in. We zijn verplicht naar de omgeving om snelheid te maken en om door te pakken. Ik worstel daar mee. Het rapport van CE Delft, waarnaar verwezen wordt, is niet van de provincie. Het is wel bekend bij het college. Wat daar staat, is voor een deel aan het Rijk. De belangrijkste speler is Tata Steel, als het over de toekomst gaat. Het Rijk kan een rol spelen met aanvullende voorwaarden ten aanzien van de subsidie(verlening). CE Delft sluit in een eerder rapport de nieuwe techniek niet uit. CE Delft noemt het zelfs de ontwikkeling die mogelijk de meeste kans van slagen. Er kan worden doorgegaan met die theorie, maar dat ontslaat de provincie niet van de verplichting om naar de toekomst van Tata Steel te kijken. Ik vind dat het Rijk ook op de hoogte moet zijn van dit rapport. In de gesprekken, ambtelijk en bestuurlijk, wil ik het rapport van CE Delft en de zorgvuldigheid onder de aandacht brengen van het Rijk. We zullen zelf geen scenario's uit te werken. Ik zal daarover ook geen voorkeur uitspreken. Motie VOD 34 wordt ontraden. Ik hoop dat de indiener de toezegging aangrijpt om de motie VOD in te trekken, zodat geen vertraging zal optreden.
Motie VOD 23 ligt in het verlengde van motie VOD 34. Ook daarin staat gezondheid als een belangrijk punt in. Deze motie VOD zie ik als ondersteuning van de richting die we met elkaar bepaald hebben. Ik wil daar wel een kanttekening bij plaatsen. Als het gaat over de bovenwettelijke maatregelen, die Tata zelf oppakt, is het college afhankelijk van de gevolgen van de afspraken van Tata Steel met het Rijk. Over motie VOD 23 kan het college positief adviseren.

Gedeputeerde **STIGTER**: Windenergie kwam vandaag vaker ter sprake. Het voorgenomen beleid van dit college ten aanzien van windenergie was volstrekt helder. Dat kunt u lezen in het coalitieakkoord. Het betreft het faciliteren van het RES-proces en het wegnemen van de kop boven het landelijk beleid. Deze insteek kunt u lezen in de voorstellen, zoals die op tafel lagen en zoals die verwoord zijn in de verordeningen. Wel is er op dit moment veel in beweging in de Tweede Kamer. Er is een Regeerakkoord opgesteld, waarin wordt aangekondigd dat goed moet worden gekeken naar de windenergienormen, de onderbouwing daarvan en de gevolgen voor de gezondheid van omwonenden. Ik kan me de beweegreden van de Statenfractie om het debat uit te stellen en af te wachten hoe het Rijksdebat verloopt, heel goed voorstellen. De moties VOD liggen nu op tafel. Het college ontraadt al deze moties.
Motie VOD 24 over de ontwikkeling van windturbines stoppen, in afwachting van landelijke afstandsnormen zou onbehoorlijk bestuur zijn. We zijn in een lopend proces. In het kader van de RES zijn partijen opgeroepen om te komen met plannen. Die liggen er nu. Dan kun je nu niet in een keer stoppen. We zullen dat toetsen aan het huidige, vigerende beleid.
Motie VOD 25 ten aanzien van de effecten op woningbouw en bedrijvigheid: Uiteindelijk is windenergie een van de factoren die aan de orde zijn bij Ruimtelijke ordening. Goede ruimtelijke

ordening is, is dat we een integrale afweging maken tussen woningbouw, bedrijvigheid en andere functies, waaronder windmolens en andere vormen van duurzame energie.
Motie VOD 26 'Behoud van de 600-meternorm': Het voornemen van het college was om daar afstand van te nemen, gezien het feit dat het een kop is boven nationaal beleid. Om deze reden zal ik deze motie VOD voor nu ontraden.
Motie VOD 27 gaat eveneens over de 600-metergrens en dan in Amsterdam. De inhoudelijke onderbouwing is exact hetzelfde als bij motie VOD 26. Ik zou deze motie extra willen ontraden, omdat we geen onderscheid maken tussen Amsterdam en andere regio's. We hebben generiek beleid vanuit de RES voor heel Noord-Holland.
Voor motie VOD 28 'Geen windmolens op land' geldt onbehoorlijk bestuur. We toetsen plannen aan het vigerend beleid.
Motie VOD 29 'Geen medewerking verlenen aan de bouw van windmolens boven 35 TWh': De afspraak die is gemaakt is dat er tenminste 35 terrawattuur wordt gerealiseerd. Het kan dat de doelstelling omhoog gaat als gevolg van allerlei mondiale ontwikkelingen. We kunnen en willen daar geen GAP op zetten. Het college ontraadt motie VOD 29.
Motie VOD 30 'Geen draagvlak geen windmolens': In het kader van de RES is aangegeven dat draagvlak niet apart wordt getoetst. We koppelen dat aan het feit dat er zoekgebieden zijn aangenomen door gemeenteraden. Daarmee heeft het voldoende draagvlak. We hebben daar geen eigenstandig oordeel over. Daarmee ontraad ik motie VOD 30.
Motie VOD 31 'Minimale lijnopstelling': Een van de elementen is dat we geen kop willen hebben op nationaal beleid. Dit is zo een kop. Om die reden ontraad ik deze motie VOD.
Motie VOD 32 'Maximale hoogte van windturbines': Ook hier geldt dat dit een kop bovenop nationaal beleid is. Deze motie VOD wordt ontraden.
Motie VOD 33 'Paal en perk aan subsidiëren van biomassa': In het landelijk coalitieakkoord staat aangegeven dat er zo snel mogelijk een afbouw komt van hout biomassa voor de energievoorziening. Als provincie wachten we daarop, voordat we eigen beleid ontwikkelen. Daaraan zou ik willen vasthouden. Om die reden ontraad ik de motie VOD. Wel zal ik in het eerstvolgende overleg dat ik heb met de minister vragen om aandacht voor het tijdspad.

Gedeputeerde **ZAAL**: Motie VOD 36 'Voedselzekerheid': Ik deel de zorgen van de indiener van deze motie. We moeten ons echt wel zorgen maken over de voedselzekerheid. Het is een wereldwijd probleem. In de eerste instantie moet het op Rijks- Europees en wereldwijd niveau worden besproken. Natuurlijk zullen we die gesprekken voeren met de minister in IPO-verband. Het niet aan Noord-Holland om zelfstandig initiërend onderzoek te doen, dan wel nu al te gaan kijken wat de consequenties zijn voor ons eigen beleid. Wat dat betreft ontraad ik de motie VOD. Ik zeg u wel toe dat wij het gesprek zullen aangaan met de andere partijen en ook met de sector. We zullen dat volgen. Indien er redenen zijn om ook in Noord-Holland naar ons eigen beleid te kijken dan komen we daarop bij u terug.

De **VOORZITTER**: De moties VOD worden vanavond in stemming gebracht. Zonodig kunt u dan een stemverklaring of aantekening maken. Daarmee is agendapunt 16 afgerond.

Ik schors de vergadering tot 15:15 uur. Daarmee wil ik de fractievoorzitters de gelegenheid geven om het voorstel te bespreken, om de besluitvormende in plaats van 20:00 uur om 17:00 uur te laten plaatsvinden.

Schorsing 15.04 – 15.24 uur

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering.

Marten, zoals het er nu uitziet is dit je laatste keer als griffier. De volgende keer zal Katja hier weer plaatsnemen als griffier. Marten en met jou de griffie, wil ik bedanken voor hoe je, tijdens de afwezigheid van Katja, als plaatsvervangend griffier, griffier geworden bent. Volgens mij heb je dat naar volle tevredenheid van ons allemaal gedaan. Dank je wel.

17. Sluiting beraadslagende vergadering

De **VOORZITTER**: In overleg met de fractievoorzitters is besloten de besluitvormende vergadering te laten beginnen om 17:00 in plaats van 20:00 uur.
Ik verzoek alle Statenleden om vanaf nu te gaan inloggen in de stemmodule Notuvote. De tussenliggende periode gebruiken we om te zorgen dat iedereen in de stemmodule geactiveerd is. Het is daarnaast belangrijk dat u inlogt op MS Teams. Als u via de website de vergadering zou volgen, is er sprake van 30 seconden vertraging.

Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de beraadslagende vergadering. Straks sluit ik de beraadslagende vergadering. Vervolgens zal ik online de besluitvormende vergadering openen, zodat we daarna met de stemmingen kunnen beginnen.
Dank u wel.

Sluiting 15.25 uur

Notulen -vastgesteld-

Besluitvormende vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	7 maart 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	dhr. M. Admiraal
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig: Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu) Statenlid S. Becker (GL), hr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), Statenlid M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), Statenlid J.W. Dulfer (GL), mw. G. Van Geffen (Liberaal Noord-Holland), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. G.J.W. Hartog (VVD), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. J.J.A.M. van Hooff (PVV), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU), Statenlid R.P.M. Kocken (GL), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mülder (D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), mw. A. Nanninga (JA21), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhouw (FvD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL) en Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig: dhr. G.H.J. Köhler (JA21) en Statenlid N.M. van der Waart (GL),

Agenda **Paginanummer**

1.	**Opening en mededelingen**	**03**
2.	**Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden**	**04**
3a.	**Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding**	**04**
3b	**Lijst geheimhouding PS**	**04**
4.	**Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergaderingen van 31 januari 2022**	**04**
5.	**Vaststelling Strategische Statenagenda**	**05**
6.	**Vaststelling lijst ingekomen stukken**	**05**
7.	**Voortgangslijst van moties**	**05**
8	**Voorlopig aangemerkt als hamerstuk**	**05**
8a.	**Benoeming juryleden Ribbius Peletier Penning** (Voordracht 19-2022) *-AANGEHOUDEN-*	**05**
8b.	**Zienswijze Provinciale Staten op de Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord** (Voordracht 12-2022)	**05**
8c.	**Randstedelijke Rekenkamer 1e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze** (Voordracht 15-2022)	**05**
8d.	**Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2** (Voordracht 16-2022)	**05**

	9.	**Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020** (Voordracht 13-2022) *-AANGEHOUDEN-*	**05**
	10.	**Omgevingsverordening Noord-Holland 2022** (Voordracht 14-2022) *-AANGEHOUDEN-*	**05**
	11.	**Referendumverzoek Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022** (Voordracht 20-2022) *-AANGEHOUDEN-*	**06**
	12.	**Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029** (Voordracht 18-2022)	**06**
	13.	**Eerste Begrotingswijziging 2022** (Voordracht 17-2022)	**07**
	14.	**Vragenuur**	**07**
	15.	**Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)**	**07**
	16.	**Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag**	**07**
	17.	**Sluiting beraadslagende vergadering**	**13**

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER:** Dames en heren, welkom bij de besluitvormende vergadering van de Staten van de Provincie Noord-Holland op 7 maart 2022. In de ochtend en middag was er de beraadslagende vergadering. Die ronden we nu af met de besluitvormende vergadering, die oorspronkelijk om 20.00 uur zou beginnen, maar die in overleg is vervroegd naar 17.00 uur.
We hebben een quorum. Ik open de online vergadering.
Een bericht van verhindering is ontvangen van de heer Köhler (JA21) en Statenlid Van der Waart (GL). Dat betekent dat er 53 Statenleden aanwezig zijn, die een rechtsgeldige stem kunnen uitbrengen. In deze besluitvormende online vergadering wordt er digitaal gestemd over de ingediende moties, amendementen en de besproken voordrachten. Er kunnen geen moties of amendementen meer worden aangepast of ingediend. Bij iedere motie, amendement of voordracht zal ik vragen of er een stemverklaring, aantekening of hoofdelijke stemming gewenst is. U neemt allen deel via MS Teams. Dat betekent dat eenieder real time meeluistert, zonder vertraging. Mocht u verbindingsproblemen ondervinden, meldt het, dan wordt u zo spoedig geholpen met opnieuw inloggen. Notubiz zal daarbij assisteren.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Is dit het moment waarop ik een motie kan aanhouden?

De **VOORZITTER:** U kunt dat nu doen. Het kan ook op het moment dat de motie zichzelf aandient. Nu u toch het woord hebt, kunt u dat nu ook doen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Motie 34 over Tata Steel houden we aan, naar aanleiding van de toezegging van de gedeputeerde, die bij het Rijk gaat inbrengen dat er ook naar alternatieve toekomstscenario's moet worden gekeken voor de zorgvuldigheid van het proces.

De **VOORZITTER:** Motie 34 is aangehouden.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik kondig ook alvast aan dat we motie 35 over stikstof zullen intrekken op basis van de toezegging van de gedeputeerde dat ze met een brief komt. Dat vinden we op dit moment voldoende.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA); Ik wil graag meedelen dat wij motie 36 over voedselzekerheid gaan aanhouden. De gedeputeerde heeft vrijwel alles toegezegd wat wij in de motie vragen. Ze gaat in overleg met het Rijk en IPO bekijken wat er nodig is rond voedselvoorziening en landbouwbeleid, in verband met de oorlog in Oekraïne. In de commissie zullen we daarop terugkomen. We willen nu de motie aanhouden.

De **VOORZITTER:** Nog wat korte aandachtspunten voor digitaal vergadering. Stemming vindt op digitale wijze plaats, tenzij wordt gevraagd om hoofdelijke stemming. De uitslag van de digitale stemming kunt u op de website terugvinden. Ik zal de uitslag opnoemen. Vanochtend is in het Presidium gesproken over de knop 'Onthouden'. U kunt op 'Voor', 'Tegen' of 'Onthouden' drukken. In het Presidium is afgesproken om de knop 'Onthouden' niet meer te gebruiken. Mocht

er bij een agendapunt een onthouding zijn dan meldt u vooraf dat u niet zult deelnemen aan de stemming. Dat doet u door geen knop in te drukken. Ik wil u verzoeken om die knop niet meer te gebruiken. Volgens de geldende wet- en regelgeving dient een Statenlid, die in de vergadering aanwezig is, een stem voor of tegen uit te brengen bij een stemming, tenzij u vanwege een direct belang, niet mee mag stemmen. Dan onthoudt u zich van stemmen door niet mee te stemmen. Vorige keer is gebleken dat een aantal Statenleden zich van stemming onthielden, zonder dat ze die melding hadden gedaan. Dat mag dus volgens de geldende wet- en regelgeving niet.
Als u het woord wilt voeren op een moment in de vergadering, waarvoor u zich niet heeft aangemeld, bijvoorbeeld bij een ordevoorstel, of interruptie, dan kunt zich op de gebruikelijke wijze melden.

Zoals gebruikelijk houden we een proefstemming om te beoordelen of het systeem goed functioneert.
Ik stel voor dat we nog een tweede proefstemming doen. Dan hoop ik dat we daarna allemaal kunnen stemmen.

Dan wil ik nu overgaan tot het stemgedeelte van deze vergadering. Let u wel op dat als u uw stem heeft ingevuld, dat u vervolgens op versturen drukt. Dan is uw stem geldig uitgebracht.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden

De **VOORZITTER**: Dan ben ik bij agendapunt 2. Bij de vaststelling van de agenda is een motie Vreemd aan de orde van de dag ingediend bij het ordedebat, met de titel ‘Duidelijke Rijksnormen afwachten’

Motie VOD 21 ‘Duidelijke Rijksnormen afwachten’. Wenst iemand een stemverklaring, aantekening of hoofdelijke stemming? Zo niet dan is de stemming geopend.
Motie VOD 21 is verworpen met 32 tegen en 21 stemmen voor. Voor hebben gestemd 50PLUS/PvdO, CDA, DENK, FvD, Fractie Baljeu, JA21, Liberaal N-H, PVV en de SP.

3a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

De **VOORZITTER**: Er is geen geheim stuk ter bekrachtiging ingekomen.

3b Lijst geheimhouding PS

De **VOORZITTER**: Agendapunt 3b is behandeld.

4. Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergaderingen van 31 januari 2022

De **VOORZITTER**: Er zijn geen opmerkingen binnengekomen.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda

De **VOORZITTER**: Er zijn geen opmerkingen ingekomen.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

De **VOORZITTER**: Er zijn geen opmerkingen.

7. Voortgangslijst van moties

De **VOORZITTER**: Ook over de voortgangslijst van moties zijn geen opmerkingen binnengekomen.

8 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk

De **VOORZITTER**: 8a (Benoemen juryleden Ribbius Peletier Penning) is van de agenda en komt terug in de volgende vergadering.

8b. Zienswijze Provinciale Staten op Kadernota 2023 Omgevingsdienst N-H Noord (Voordracht 12-2022)
8c. Randstedelijke Rekenkamer 1e begrotingswijziging (Voordracht 15-2022)
8d. Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 (Voordracht 16-2022)

De **VOORZITTER**: Dan blijven over voor de stemming agendapunt 8b. 'Zienswijze PS op Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord', 8c. Randstedelijke Rekenkamer 1e begrotingswijziging en 8d. Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan zijn de besluiten behorende bij 8b. tot en met 8d. aangenomen.

9. Eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (Voordracht 13-2022)

Zie agendapunt 2. Agendapunt 9 is aangehouden.

10. Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (Voordracht 07-2022)

Zie agendapunt 2. Agendapunt 10 is aangehouden.

11. Referendumverzoek Eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (Voordracht 20-2022)

Zie agendapunt 2. Agendapunt 11 is aangehouden.

12. Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029 (Voordracht 18-2022)

De **VOORZITTER**: Dan wordt in stemming gebracht motie 37 'Verkenning bouwteam kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten'. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Zoals ik al heb aangegeven, sta ik op zich wel positief tegenover een kostentafel, maar in een van de overwegingen staat dat alles in het werk gesteld moet worden voor het tegengaan van kostenoverschrijdingen. Mijn partij is van mening dat sommige kostenoverschrijdingen een project beter kunnen maken. Dus wij kunnen toch niet voor stemmen.

De **VOORZITTER**: De stemming over motie 37 is geopend.
Motie 37 is aangenomen met 50 stemmen voor en 3 stemmen tegen. Tegen heeft gestemd de PvdD.

Dan gaan we nu in stemming brengen voordracht 18 'Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029'. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

De heer **TERWAL** (VVD): De VVD stemt voor deze voordracht. De fractie heeft wel lang moeten nadenken om besluitpunt 2b te steunen, € 1,5 miljoen euro aan duurzaamheidsmaatregelen bij de N241 (A.C. de Graafweg). Dit valt buiten de eerdere afspraak van € 7,5 miljoen voor duurzaamheid in het eind 2020 vastgestelde NIKG. Mijn fractie steunt het nu, maar spreekt wel de hoop uit dat het hier bij blijft.

De heer **DEEN** (PVV): Graag een aantekening. Wij kunnen instemmen met voorliggend besluit , behoudens 2b, 2e, 2f en 2g.

De heer **DESSING** (FvD): Ik sluit me eigenlijk aan bij de voorgaande verklaring van de PVV. Ook wij stemmen voor met uitzondering van de door de PVV genoemde punten.

De **VOORZITTER**: Ik open de stemming over voordracht 18.
Voordracht 18 is unaniem aangenomen met 53 stemmen voor.

13. Eerste Begrotingswijziging 2022 (Voordracht 17-2022)

De **VOORZITTER**: We zijn aanbeland bij agendapunt 13, voordracht 17. Er is een amendement ingediend. Dat zal eerst in stemming worden gebracht. Dat is amendement 5 'Slimmer omgaan met maatschappelijk geld'. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan open ik de stemming.

Amendement 5 is verworpen met 39 stemmen tegen en 14 stemmen voor. Voor hebben gestemd DENK, FvD, JA21, PvdD en de SP.

Dan breng ik nu in stemmen voordracht 17 ‘Eerste begrotingswijziging 2022’. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

De heer **DEEN** (PVV): Ook hier kunnen we instemmen met voorliggend besluit, behoudens in dit geval 3b, 3e, 3f en 3g.

De **VOORZITTER:** De stemming over voordracht 17 is geopend.
Voordracht 17 is aangenomen met 43 stemmen voor en 10 stemmen tegen. Tegen hebben gestemd FvD, JA21 en PvdD.

14. Vragenuur

Zie beraadslagende vergadering. Dit agendapunt is al afgerond.

15. Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)

Zie beraadslagende vergadering. Er zijn geen actualiteiten ingediend.

16. Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag

De **VOORZITTER**: Dan gaan we over tot het stemmen over de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. Dat begint met motie VOD 22 ‘Extern salderen opschorten’. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

De heer **KLEIN** (CU): We snappen dat voor de realisatie van projecten extern salderen misschien soms nodig is, maar we willen absoluut niet dat vergunde, maar niet gebruikte stikstofruimte wordt ingezet. We denken dat de huidige regeling teveel risico’s met zich meebrengt, dat dit toch gebeurt. Daarom zullen we nu voor deze motie stemmen.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): We vragen bij de moties VOD 25, 26 en 27 om hoofdelijke stemming. Dat gaat er over dat woningbouw en bedrijvigheid nooit mogen lijden onder de bouw van windturbines en de 600 meternorm voor de Provincie Noord-Holland en voor de gemeente Amsterdam.

De **VOORZITTER**: We waren nog bij motie VOD 22. Ik open de stemming over motie VOD 22.
Motie VOD 22 is verworpen met 44 stemmen tegen en 9 stemmen voor. Voor hebben gestemd 50PLUS/PvdO, CU, DENK, PvdD en de SP.

Dan breng ik in stemming motie VOD 23 ‘Zicht op verbetering leefomgeving’. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Nog steeds wordt de Roadmap van Tata Steel gevolgd in deze motie. Volgens ons is dit proces niet snel genoeg. Tata moet niet leidend zijn, maar de gezondheid van de bevolking moet leidend zijn. Daarom gaan we tegen deze motie VOD stemmen.

De heer **KLEIN** (CU): We vinden het nogal lastig dat deze motie, die bijna de lengte heeft van een initiatiefvoorstel van de coalitie, zonder bespreking in de commissie, als motie VOD wordt ingediend. We zien niet veel toegevoegde waarde. De meeste dingen die worden voorgesteld, zijn al afgesproken of toegezegd. Echter, inhoudelijk zijn we het ermee eens, dus we zullen toch voor stemmen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Deze motie heeft een aantal prima aspecten, zoals de vraag naar duidelijke termijnen en voorwaarden met betrekking tot gezondheid voor subsidie. Die Aspecten, zoals collega Klein al zei, zijn eigenlijk al toegezegd, of met moties door de Staten afgedwongen. De motie benadrukt echter ook de steun voor plannen, die niet alleen te weinig, -en te laat-, doen voor de gezondheid van omwonenden, maar die ook uitgaan van een CO2 neutraal Tata, pas in 2050 en die een sluiting van de meest vervuilende onderdelen op zijn vroegst in 2030 voorspellen. Dat is voor ons zowel moreel als wetenschappelijk onverantwoord.

De **VOORZITTER**: Dan open ik de stemming voor motie VOD 23.
Motie VOD 23 is aangenomen met 40 stemmen voor en 13 stemmen tegen. Tegen hebben gestemd DENK, FvD, PVV, PvdD en de SP.

Motie VOD 24 ‘Stop ontwikkelingen met windturbines en afvlakking van landelijke afstandsnormen’. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Het is mijn bedoeling om over het gehele rijtje moties VOD 24 t/m 32 van JA21 een stemverklaring af te geven. Dat versnelt het een beetje. Wat de SP betreft, maar dat zullen we ook straks in de hoofdelijke stemming zien, is dit een beetje een rare figuur. De bespreking van de Omgevingsverordening komt nog. Ik wil daar niet op vooruitlopen. Ik wil ook niet alvast dingen zeggen, terwijl misschien vanuit het Rijk heel andere dingen gaan gebeuren. De SP zal deze moties VOD om procedurele reden niet steunen. We zouden ze misschien inhoudelijk nog wel kunnen steunen, maar dit is niet het moment.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ook wij vinden dat dit niet het moment is om deze moties VOD met deze inhoud in stemming te brengen. We beoordelen de moties op de inhoud. We vinden dat we allemaal zouden moeten wachten op landelijke duidelijkheid. Nu gaan we zien wat er over vier of acht weken dan wel veranderd is. Voor nu baseren we onze mening op de inhoud, zoals die nu voorligt. We gaan tegen motie VOD 24 stemmen. Het gaat te ver om alle ontwikkelingen rondom windmolens nu ook maar meteen stop te zetten. Daarvoor zien we geen aanleiding.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Zoals iedereen in dit huis weet, is de PVV om vele redenen mordicus tegen windturbines, zowel op zee als op land. Maar omdat onze fractie zich realiseert dat er op dit moment helaas nog geen politieke meerderheid is om windturbines volledig tegen te kunnen houden, stemmen wij voor motie VOD 24 met de gedachte dat alles beetjes helpen. Beter iets dan niets. Deze stemverklaring geldt ook voor de moties VOD 25, 26, 27, 29, 31 en 32.

De **VOORZITTER**: Dan open ik de stemming voor motie VOD 24.
Motie VOD 24 is verworpen met 39 stemmen tegen en 14 stemmen voor. Voor hebben gestemd 50PLUS, DENK, FvD, Fractie Baljeu, JA21, Liberaal N-H en de PVV.

De hoofdelijke stemming over de moties VOD 25, 26 en 27 vindt plaats aan het eind van de vergadering.

Motie VOD 28 ‘Geen windturbines op land’. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan is de stemming geopend.
Motie VOD 28 is verworpen met 41 stemmen tegen en 12 stemmen voor. Voor hebben gestemd 50PLUS, FvD, Fractie Baljeu, JA21 en de PVV.

Motie VOD 29 ‘Verleen geen medewerking aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES-doelstelling van 35 Terra Watt’. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan is de stemming geopend.
Motie VOD 29 is verworpen met 41 stemmen tegen en 12 stemmen voor. Voor hebben gestemd 50PLUS/PvdO, FvD, Fractie Baljeu, JA21 en de PVV.

Motie VOD 30 ‘Geen draagvlak voor windturbines’. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): We vinden het een sympathieke motie, omdat we zien dat het draagvlak voor de energietransitie, -waarvan wij wel een voorstander zijn, in tegenstelling tot JA21-, bijzonder lijdt onder de houding van sommige actoren, met name de gemeente Amsterdam. Toch zullen we niet voor deze motie stemmen, omdat niet duidelijk is hoe dit draagvlak gedefinieerd is, hoeveel mensen en op welke afstand van de plannen. Zoals mevrouw Alberts inderdaad al zei, was het beter geweest om dit bij de Omgevingsverordening te behandelen. Laten we hierover met elkaar in debat kunnen gaan. Sympathiek, maar we kunnen niet voor stemmen.

De **VOORZITTER**: Dan is de stemming geopend.
Motie VOD 30 is verworpen met 36 stemmen tegen en 17 stemmen voor. Voor hebben gestemd 50PLUS/PvdO, CDA, DENK, FvD, Fractie Baljeu, JA21 en de PVV.

Motie VOD 31 ‘Minimale lijnopstelling en dezelfde draairichting en verschijningsvormen voor windturbines’. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan is de stemming geopend.

Motie VOD 31 is verworpen met 44 stemmen tegen en 9 stemmen voor. Voor hebben gestemd Fractie Baljeu, JA21, Liberaal N-H en de PVV.

Motie VOD 32 ‘Maximale ashoogte van 120 meter voor windturbines’. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan is de stemming geopend.
Motie VOD 32 is verworpen met 44 stemmen tegen en 9 stemmen voor. Voor hebben gestemd Fractie Baljeu, JA21, Liberaal N-H en de PVV.

Motie VOD 33 ‘Stel paal en perk aan het subsidiëren van biomassa’. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan is de stemming geopend.
Motie VOD 33 is verworpen met 34 stemmen tegen en 19 stemmen voor. Voor hebben gestemd 50PLUS/PvdO, DENK, FvD, Fractie Baljeu, JA21, PVV, PvdD en de SP.

Motie VOD 34 is aangehouden. Motie VOD 35 is ingetrokken. Motie VOD 36 is aangehouden. Dat betekent dat we nu toekomen aan de hoofdelijke stemming over de moties VOD 25, 26 en 27. De hoofdelijke stemming geschiedt conform het addendum op volgorde van de coalitie-oppositie en op volgorde van plaats op de lijst. Uiteraard start ik wel steeds met de fractievoorzitter. Leden die aantekening wensen, of een stemverklaring willen afleggen, kunnen dit doen bij het uitbrengen van hun stem.

Er worden drie moties hoofdelijk in stemming gebracht. Dat betekent dat ik u drie keer zal vragen om te stemmen. Dat is allereerst over motie VOD 25 ‘Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines’. De tweede motie waarover hoofdelijk wordt gestemd is motie VOD 26 ‘Behoud de 600 meternorm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemming in Noord-Holland’. De derde motie die hoofdelijk in stemming wordt gebracht is motie VOD 27 ‘Behoud de 600 meternorm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in de gemeente Amsterdam’.
U wordt gevraagd te stemmen over motie VOD 25, motie VOD 26 en motie VOD 27.

GroenLinks:
Statenlid **KOCKEN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **BECKER**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26 tegen 27 tegen
Statenlid **GIELEN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **VAN WIJNEN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **DULFER**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **ZAAL**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **GRINGHUIS:** Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **CARDOL**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.

VVD:
De heer **VAN DER MAAS**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **VAN MEERTEN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **TERWAL**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.

De heer **DE WIT**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **VAN GILSE**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen
Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27 tegen.
De heer **HARTOG**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **ROOSENDAAL**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.

D66:
Mevrouw **STRENS**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **STEEMAN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **KAPITEIN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **KANIK**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **MÜLDER**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **GONGGRIJP**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.

PvdA:
De heer **LEERINK**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **DE VRIES**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **DOEVENDANS**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **MUURLINK**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **CARTON**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **JELLEMA**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.

JA21:
De heer **JENSEN**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
Mevrouw **NANNINGA**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
De heer **MANTEL**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
De heer **VAN DEN BERG**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.

CDA:
De heer **HEIJNEN**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
Mevrouw **KUIPER**: Motie VOD 25 voor 26 voor 27 voor
Mevrouw **KONING**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
Mevrouw **VAN ANDEL**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor

Forum voor Democratie:
De heer **DESSING**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
Mevrouw **VASTENHOUW**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
De heer **DEKKER**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.

Partij voor de Dieren:
Statenlid **ZOON**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Statenlid **KOSTIĆ**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.

De heer **HOLLEBEEK**: Motie VOD 25: tegen. Bij motie VOD 26 wens ik een stemverklaring af te leggen: We zijn wel voor normering maar dan wel voor een zodanige normering dat de daadwerkelijke overlast gerepresenteerd wordt. Dat vinden wij met de 600 meternorm niet het geval. Daar hebben we het al vaak over gehad in de commissie en in de Staten. Wij zullen tegen stemmen en derhalve zullen we ook tegen motie VOD 27 stemmen.

PVV:
De heer **DEEN**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
Mevrouw **BEZAAN**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.
De heer **VAN HOOFF**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor

SP:
Mevrouw **ALBERTS**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
Mevrouw **DE GROOT**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.
De heer **HOOGERVORST:** Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27: tegen.

ChristenUnie:
De heer **KLEIN**: Motie VOD 25: tegen, Motie VOD 26: tegen, Motie VOD 27 tegen.
Ik wil nog aangeven richting JA21 dat ik weinig toegevoegde waarde zie voor deze hoofdelijke stemming, maar goed, het is een recht.

50PLUS/PvdO:
Mevrouw **VAN SOEST**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.

DENK:
De heer **KOYUNCU**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26L voor, Motie VOD 27: voor.

Liberaal N-H:
Mevrouw **VAN GEFFEN**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.

Fractie Baljeu:
De heer **BALJEU**: Motie VOD 25: voor, Motie VOD 26: voor, Motie VOD 27: voor.

De **VOORZITTER**: Dan sluit ik hiermee de hoofdelijke stemming over de moties VOD 25, 26 en 27. We maken hier even de balans op. Ik kom zo dadelijk bij u terug.

Motie VOD 25 is met 35 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen.
Motie VOD 26 is met 35 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen.
Motie VOD 27 is met 35 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen.

17. Sluiting besluitvormende vergadering

De **VOORZITTER**: Daarmee zijn we aan het einde gekomen van deze besluitvormende vergadering. Mede namens u, dank ik alle medewerkers van de griffie voor het verrichte werk en dank aan de technische ondersteuning. Het is vandaag weer prima verlopen.
Ik zie u graag gezond en wel weer terug in de eerstvolgende Statenvergadering op 4 april aanstaande.
Ik sluit de besluitvormende vergadering. Dank u wel voor uw aanwezigheid.

Sluiting 18:23 uur

Provincie Noord-Holland

Agenda PS-vergadering (beraadslaging)

Datum	7 maart 2022
Tijd	**Aanvang 10:00 uur**
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	A.Th.H. van Dijk
Toelichting	Live volgen of terugkijken kan via: https://noord-holland.stateninformatie.nl *De publieke tribune is bij de PS-vergadering van 7 maart nog gesloten.*

1	**Opening en mededelingen.**
2	**Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.**
3.a	**Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.** (Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)
3.b	**Lijst geheimhouding PS.**
4	**Vaststelling notulen en besluitenlijst van de beraadslagende en besluitvormende vergadering van 31 januari 2022.** (Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)
5	**Vaststelling Strategische Statenagenda.** (Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)
6	**Vaststelling lijst ingekomen stukken.** (Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)
7	**Voortgangslijst van moties.** (Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)
8	**Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.** (Vaststelling vindt plaats in de besluitvormende vergadering.) Indien de commissie of het presidium besluit dat het een hamerstuk is, dan wordt het punt bij de hamerstukken gevoegd.
8.a	**Benoemen juryleden Ribbius Peletier Penning.** Voordracht 19 (Vaststelling in de besluitvormende vergadering.)

Provincie Noord-Holland

8.b **Zienswijze Provinciale Staten op Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.**
Voordracht 12
(Vaststelling in de besluitvormende vergadering.)

8.c **Randstedelijke Rekenkamer 1e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze.**
Voordracht 15
(Vaststelling in de besluitvormende vergadering.)

8.d **Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2.**
Voordracht 16
(Vaststelling in de besluitvormende vergadering.)

9 **Eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020.**
Voordracht 13
(Stemming over moties, amendementen en voordracht vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

10 **Omgevingsverordening Noord-Holland 2022.**
Voordracht 14
(Stemming over moties, amendementen en voordracht vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

11 **Referendumverzoek Eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022.**
Voordracht 20
ONDER VOORBEHOUD

12 **Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029.**
Voordracht 18
(Stemming over moties, amendementen en voordracht vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

13 **Eerste Begrotingswijziging 2022.**
Voordracht 17
(Stemming over moties, amendementen en voordracht vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

14 **Vragenuur.**
Het Statenlid dat tijdens het vragenuur mondelinge vragen wil stellen, dient deze vragen in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 13.00 uur.

15 **Beraadslaging Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).**
(Stemming van ingediende moties vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)
Het Statenlid dat een verzoek tot het houden van een actualiteit wil doen, dient dit verzoek in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 12.00 uur.

16 **Indien aan de orde: advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.**
(Stemming over ingediende moties vindt plaats in de besluitvormende vergadering.)

17 **Sluiting beraadslagende vergadering.**

Spreektijdverdeling Statenvergadering van 7 maart 2022

Het presidium heeft besloten de spreektijdverdeling voor PS van 7 maart a.s. te baseren op 5 uren vergaderen.

NB: houdt u voor de zekerheid rekening met een langere duur i.v.m. mogelijk extra benodigde technische tijd.

Voor de vergadering van 7 maart a.s. wordt de volgende verdeling gehanteerd:

Fractie	**Spreektijd PS**
GroenLinks	23 min
VVD	20 min
D66	17 min
PvdA	17 min
Ja21	13 min
CDA	13 min
FvD	8 min
PvdD	11 min
PVV	11 min
SP	11 min
ChristenUnie	10 min
50Plus/PvdO	10 min
DENK	10 min
Fractie Baljeu	5 min
Liberaal NH	5 min
Totaal PS	***180 min***
GS	72 min
Technische tijd	49 min
Totaal	**300 min**

Addendum voor de online PS-vergadering bij het Reglement van Orde voor PS van Noord-Holland

Inleiding

De “Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming provincies,(…)” maakt het mogelijk dat de Staten van Noord-Holland online vergaderen en rechtsgeldige besluiten nemen.

Het voeren van online beraadslagingen in het verband van de Statenvergadering vergt een andere orde en discipline van de Staten. In dat kader is dit addendum bij het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten opgesteld.

In het addendum is een aantal aanvullingen en een enkele afwijking van het Reglement van Orde opgenomen, waarmee een ordelijk en rechtsgeldig verloop van de beraadslaging en besluitvorming mogelijk gemaakt wordt. Na afloop van de eerste online Statenvergadering zal met het Presidium worden geëvalueerd.

Voorafgaand aan de *Staten*vergadering:

1. Als u geen **test** heeft uitgevoerd op één van de aangegeven momenten vooraf, kunt u mogelijk niet meedoen aan de digitale Statenvergadering.

   Als vlak voor de vergadering blijkt dat u niet kunt inloggen, kan het noodzakelijk zijn dat u naar het Provinciehuis komt om te zorgen dat u daar gebruik kunt maken van de daar beschikbaar gestelde apparatuur. Eventueel wordt tot dat moment de vergadering geschorst, in afwachting van uw aankomst op het Provinciehuis.

   Zorg er dus voor dat u uw **aansluiting, camera en microfoon opstelling getest** heeft op een van de in de Nieuwsmail aangeboden testmomenten van de griffie, zodat u nog de tijd heeft om te kiezen voor een andere locatie of met andere apparatuur deel te nemen aan de vergadering.

   Zorg voor een rustige plek en maak gebruik van een koptelefoon met eventueel een aparte microfoon.

2. Geef **uw afwezigheid tijdig van tevoren aan bij de Statengriffie** via statengriffie@noord-holland.nl

   In het geval dat u niet uw afwezigheid doorgeeft en u bent niet aanwezig in de online vergadering, kan het zijn dat de vergadering wordt geschorst tot het moment dat we u bereikt hebben en vastgesteld hebben wat de reden van uw afwezigheid in de vergadering is.

3. Geef ook tijdens de vergadering bij de Statengriffie aan wanneer u niet meer deelneemt aan de vergadering.

   Dit kan via het chatscherm en uiteraard via de mail statengriffie@noord-holland.nl

4. Leden melden **voorafgaand aan de vergadering per mail bij de Statengriffie aan een bijdrage te willen doen bij een agendapunt.**

   U kunt tot vrijdagmiddag 13.00u per mail via statengriffie@noord-holland.nl aangeven dat u een bijdrage wilt doen op een agendapunt.

5. Zorg ervoor dat u zich **30 minuten voor aanvangstijd aanmeldt** in de online vergaderomgeving, met de token voor de vergadering.

   Tijdens het half uur voorafgaand aan de vergadering wordt uw **presentie** door de statengriffier vastgesteld, daarvan wordt verslag gedaan in de notulen van de vergadering.
   Eventueel hoort u dan van de voorzitter de laatste mededelingen voordat de vergadering

live wordt uitgezonden en kunt u de overige deelnemers aan de vergadering begroeten. U kunt dan zelf ook controleren of uw beeld en geluid goed is.

[Hierbij wordt afgeweken van artikel 15 Reglement van Orde]

Na aanvang van de *Staten*vergadering

Openbaarheid van de vergadering

De online Statenvergadering is **openbaar.** Het is niet mogelijk om online in beslotenheid te vergaderen. Beraadslagingen die in beslotenheid moeten worden gevoerd, dienen op een ander moment en in een fysieke vergadering te worden geagendeerd.

6. De vergadering **wordt live-gestreamd vanaf de aanvangstijd** en is te volgen voor het publiek en de pers via de website.

   Houdt er rekening mee dat u zelf en de omgeving waarin u deelneemt aan de onlinevergadering zichtbaar is voor het publiek.

Opening van de vergadering

7. Aan het begin van de vergadering stelt de voorzitter vast **dat het quorum** gehaald is op basis van de vooraf door de statengriffier bijgehouden presentielijst, en noemt de afwezige leden op. Vervolgens opent de voorzitter de vergadering.

   Als het minimumaantal dat benodigd is voor het quorum niet meer deelneemt aan de Statenvergadering door een technische storing, kan de vergadering door de voorzitter geschorst worden tot het moment dat het quorum hersteld is.

8. De **primus** wordt niet vastgesteld in de online Statenvergadering. Als er een hoofdelijke stemming wordt aangevraagd dan geschiedt stemming op volgorde van fractiegrootte en volgorde van de plaats op de lijst.

   [Hierbij wordt afgeweken van artikel 18 van het Reglement van Orde]

Spreekregels tijdens de vergadering

9. In het chatscherm worden zoveel mogelijk **vaste vergadertermen** gehanteerd.

   Naast het groene handje, is het chatscherm een belangrijke informatiebron voor de voorzitter voor wat er leeft in de vergadering. Om het voor de voorzitter mogelijk te maken de teksten in het chatscherm snel te lezen, wordt gevraagd u zakelijk en beknopt uit te drukken. Daarom wordt een aantal vaste woorden gebruikt, niet heel anders dan in een normale fysieke vergadering:

   - Ja/Nee

   - Interruptie (Groen Handje)

   - Verhelderende vraag

   - Van de orde

   - Nieuw (discussie)punt

   - (Erg) eens

   - (Erg) oneens

- Neutraal

10. Op een **ordevoorstel van de voorzitter** reageren in de eerste plaats de woordvoerders danwel de fractievoorzitters via het chatscherm, met de bovengenoemde termen.

    De voorzitter vraagt bijvoorbeeld of er behoefte is aan een tweede termijn. Daarop reageert u als woordvoerder zoveel mogelijk door in het chatscherm ja of nee aan te geven.

11. In het geval dat de **voorzitter schorst**, geeft hij het **precieze tijdstip** aan waarop de vergadering weer wordt geopend.

    In plaats van "we schorsen voor 10 minuten" wordt er aangegeven dat de vergadering weer verder gaat om 14:10u.

12. U kunt **een bijdrage** doen zodra de voorzitter u het woord geeft. U spreekt de vergadering toe via de voorzitter.

    U heeft voorafgaand aan de vergadering aangegeven via de mail bij de Statengriffie op welke punten u een bijdrage wilt doen in de eerste termijn. De voorzitter noemt alle aangemelde sprekers voor de eerste termijn.

    Tijdens de vergadering kunt u in het chatscherm aangeven dat u graag in de tweede termijn nog een bijdrage wilt doen.
    Aan het begin van de tweede termijn noemt de voorzitter de namen van alle aangemelde sprekers in tweede termijn.

13. De **spreektijdenregeling is van toepassing** en u wordt gevraagd uw bijdrage bondig te houden.

14. **Interrupties** hebben de vorm van een korte vraag zonder inleiding. Interrupties worden zeer summier en slechts aan het eind van de bijdrage van de spreker toegestaan.

    Interrupties kunnen het debat in een online digitale vergadering voor derden minder duidelijk te volgen maken. Daarom is het raadzaam deze slechts in bescheiden mate toe te laten. Reacties op andere bijdragen worden zoveel mogelijk verwerkt in een bijdrage in tweede termijn.
    Derde termijn –In afwijking van het reglement van orde kan de voorzitter voorstellen om een derde termijn toe te staan. Een bijdrage in de derde termijn gaat niet van de spreektijd af.

    [Hierbij wordt enigszins afgeweken van artikel 22 van het Reglement van Orde]

15. Aan het eind van de behandeling van een agendapunt wordt duidelijk door de voorzitter vastgesteld dat de beraadslaging over het punt is afgerond. In het chatscherm wordt door de Statengriffie ook dat agendapunt afgesloten en het volgende genoemd.

Moties en amendementen

16. A. **Moties en amendementen** worden vanaf een half uur voor en ook tijdens de vergadering ingediend per mail aan statengriffie@noord-holland.nl
    In de onderwerp regel staat in hoofdletters INDIENEN Motie …..;

    B. Een motie die eerder is ingediend, kan gewijzigd worden ingediend tijdens de vergadering met in de onderwerp regel in hoofdletters GEWIJZIGD INDIENEN Motie….. ;

    C. De indiener en alle mede-indieners worden in cc: van de mail met bijlage opgenomen;

D. Alléén moties die vanaf een half uur voor de vergadering worden aangeleverd worden als definitief en ingediend beschouwd;

E. Indiener + Mede-indieners ontvangen na indiening een mail waarin de indiening van de motie bevestigd wordt;

F. Tijdens de beraadslagingen over het punt waarop de motie is ingediend, wordt de motie door de indiener genoemd en het dictum van de motie wordt uitgesproken; (Het uitspreken van het dictum gaat niet van de spreektijd af) Als de motie gewijzigd wordt ingediend, dan wordt dit genoemd in de bijdrage.

G. Pas na het uitspreken van het dictum wordt de motie door de Statengriffie bij het agendapunt in iBabs en op internet gepubliceerd.

Stemming en besluitvorming

17. A. De stemming over voorstellen, moties en amendementen wordt vastgesteld per stembrief die de statenleden na de vergadering ontvangen;

B. Tijdens de vergadering wordt via de fractievoorzitters gepeild wat de stemverhoudingen in elke fractie zijn;

C. Na de vergadering wordt de weergave van de stemverhoudingen op brief gesteld en wordt de vaststelling van deze stemverhoudingen aan elk van de tijdens de vergadering aanwezige leden toegezonden. Elk lid stuurt de stembrief ondertekend terug aan de Statengriffie ter bevestiging van de juiste weergave van zijn of haar wilsverklaring.

D. Ongeveer twee weken na de vergadering wordt de besluitenlijst gepubliceerd.

Actualiteiten

18. A. Een actualiteit in de online PS-vergadering wordt na de rondvraag en vóór de stemming over moties vreemd op de agenda wordt geplaatst;

B. Een actualiteit duurt maximaal 60 minuten, waarvan 10 minuten technische tijd;

C. Elke deelnemer krijgt vooraf, na de laatste voorbereidende presidiumvergadering een maximum spreektijd;

D. Deze spreektijd geldt voor bijdragen, het doen van interrupties én de beantwoording van interrupties;

M21-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie Duidelijke Rijksnormen afwachten

Provinciale Staten van Noord-Holland, bijeen in vergadering te Haarlem op 7 maart 2022

Constaterende dat:

- Op verzoek van GroenLinks, VVD, D66 en PvdA de behandeling van de eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (VD-13) en de behandeling van de omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (VD-14) is uitgesteld;
- In het landelijke coalitieakkoord is afgesproken dat er “heldere afstandsnormen voor de bouw van windmolens op land” komen;
- De motie Leijten/Erkens in de Tweede Kamer is ingediend die het kabinet vraagt dit voorjaar met duidelijke afstandsnormen te komen;
- In de eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 wordt voorgesteld geen afstandseis tussen windturbines en gevoelige bestemmingen in RES-gebieden meer te hanteren.

Overwegende dat:

- Door GroenLinks, VVD, D66 en PvdA is verzocht de behandeling van VD-13 en VD-14 “in verband met de huidige ontwikkelingen in Den Haag op het gebied van wind op land een of twee vergaderingen door te schuiven om tot een goede standpuntbepaling en beraadslaging te kunnen komen”.
- Bij een verschuiving van een of twee vergaderingen de landelijke afstandsnorm waarschijnlijk nog niet bekend zullen zijn[1];
- Er een grote kans bestaat dat de landelijke afstandsnorm verhoogd gaat worden;
- Er voor initiatiefnemers en andere belanghebben onduidelijkheid ontstaat wanneer Noord-Holland in april of mei de afstandsnorm opheft en er later in het jaar een landelijke afstandsnorm komt;

Verzoeken GS:

- De eerste partiele herziening omgevingsverordening Noord-Holland 2020, totdat duidelijk is wat de landelijke afstandsnormen zullen worden, niet in stemming te brengen.

En gaan over tot de orde van de dag.

Wilma van Andel	**Süleyman Koyuncu**	**Remine Alberts**	**Daniël van den Berg**
CDA	DENK	SP	JA21

Liberaal Noord-Holland
Grethe van Geffen

[1] https://www.omgevingsweb.nl/beleid/antwoorden-op-kamervragen-over-afstandsnormen-windturbines/

Lijst geheime stukken PS 07-03-2022 (bekrachtiging geheimhouding in PS)

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS**	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
2021-66	Brief GS kenmerk 1702980/1728996 over de voortgang project "N247-16, Bereikbaarheid Waterland, maatregelen N247, gedeelte A10-N517.	Voort te laten duren tot het moment dat overeenstemming is bereikt met de hoofdaannemer over de vervolgstappen.	Tot overeenstemming is bereikt met de hoofdaannemer.	02-11-2021	08-11-2021	
2021-25 *2020-42* *(nr. PS-besluit)*	Geheimhouding van het onderzoeksrapport van EIFFEL inzake de invordering van verbeurde dwangsommen d.d. 29 juli 2020 met kenmerk 1472671/1472670.	GS-besluit 01-06-2021: - i.v.m. informatie over dossiers die onder de rechter zijn, blijft het rapport vertrouwelijk totdat de gerechtelijke procedures zijn afgerond; - geheimhouding voort te laten duren tot in ieder geval 1 mei 2022 en dan opnieuw te bezien of de geheimhouding voort moet duren. *GS-besluit 25-08-2020: ter inzage legging rapport voor PS; geheimhouding voort te laten duren tot in ieder geval 1 mei 2021 en dan opnieuw te bezien of de geheimhouding voort moet duren.*	Tot 1 mei 2022 en daarna geheimhouding opnieuw bezien.	01-06-2021 *25-08-2020*	28-06-2021 *14-09-2020*	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS**	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
2020-38 *(nr. PS-besluit)*	Geheimhouding op brief van GS met kenmerk 1447583/1447586 over het circuit Zandvoort.	Ter inzagelegging brief voor PS; geheimhouding voor onbepaalde tijd. ***Aanvullende motivering n.a.v. presidium 21-06-2021:*** De reden hiervoor is dat het openbaar worden van deze informatie de positie van de provincie in een lopende juridische procedure kan schaden en de economische en financiële belangen van de provincie daarbij mogelijk in het geding kunnen komen.	Voor onbepaalde tijd	23-06-2020	29-06-2020	
2020-10 *(nr. PS-besluit)*	Geheimhouding opgelegd op de rapporten van Integis en Tauw betreffende de aansturing bij PWN. (1363522/1363523)	Ter inzagelegging voor PS; geheimhouding van de rapporten duurt om redenen van privacy en bedrijfsgevoeligheid van de informatie voort voor onbepaalde tijd.	Voor onbepaalde tijd.	17-02-2020	09-03-2020	
2019-84 *(nr. PS-besluit)*	De voorlopige geheimhouding zoals die door Gedeputeerde Staten is opgelegd (nr. 1256089/1310882) op onderdelen uit documenten betreffende mogelijke aanpassingen	Ter inzage legging voor PS; geheimhouding duurt voort tot 5 november 2029.	Tot 5 november 2029	5-11-2019	11-11-2019	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	en verbouwingen op en rond circuit Zandvoort (onderdelen die op grond van de Wet openbaarheid van bestuur niet openbaar gemaakt zijn met het besluit van Gedeputeerde Staten van 15 oktober 2019 -kenmerk 1256089/1278981) te bekrachtigen en voort te laten duren tot 5 november 2029.					
2018-05	Businesscase SolaRoad (nummer 1083815/1155048)	Dit document is onder geheimhouding ter inzage gelegd voor PS bij de Statengriffie. De geheimhouding duurt voort gedurende het bestaan van SolaRoad B.V.	Gedurende bestaan van SolaRoad B.V.	04-12-2018	10-12-2018	
2018-04	Businesscase Pallas (versie 3.1) en de analyse daarop van Strategy& (1083186/1083817).	Geheimhouding duurt voort totdat de exploitatie van de Pallas-reactor is beëindigd, waarbij elke tien jaar wordt beoordeeld of de geheimhouding al dan niet dient voort te duren.	Gedurende exploitatie Pallasreactor; elke 10 jaar beoordelen; 1e beoordeling in 2028.	29-05-2018	11-06-2018	
2018-03	Adviezen van Pels Rijcken betreffende de bestuurlijke afspraken “wonen en vliegen”	De geheimhouding geldt voor een periode van vijf jaar (tot april 2023). ***Aanvullende motivering n.a.v.***	Tot april 2023	10-04-2018	23-04-2018	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	(910083/1064974).	***presidium 21-06-2021:*** Het belang van geheimhouding bestaat er uit dat de adviezen specifiek zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en in het advies persoonlijke beleidsopvattingen zijn opgenomen. Openbaarmaking van dergelijke interne adviezen kan de interne beraadslaging schaden. Ook de belangen van Pels Rijcken zouden er door geschaad kunnen worden. Daarnaast kan openbaarmaking de onderhandelingspositie waarin de betrokken partijen binnen het 'wonen en vliegen' dossier zich bevinden schaden.				
2018-01	Rapportage van PWC, behorende bij de openbare Statenvoordracht nr. 03-PS12-02-2018, inzake aandeelhouderslening voor SADC (905620/1033755).	Bevat vertrouwelijke bedrijfsgegevens. De geheimhouding duurt voort gedurende de looptijd van de te verstrekken lening, maximaal 9 jaar.	Gedurende looptijd lening, tot 2027	09-01-2018	12-02-2018	
2017-07	Offerte Connexxion m.b.t. OV-concessie Noord-Holland Noord (714608-1018469).	Concurrentiegevoelige informatie. Niet openbaar op grond van de Aanbestedingswet en de WOB.		28-11-2017	18-12-2017	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS**	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
2017-06	Verslag vergadering van Stuurgroep Verbinding A8-A9 van 24 maart 2017 (94721/947211).	Artikel 10, tweede lid, sub b en g, Wob Geheimhouding duurt voort totdat besluitvorming over het project heeft plaatsgevonden. Vroegtijdige openbaarmaking kan onderhandelingen schaden. Het gaat verder om een intern document, openbaarmaking zou er tevens toe kunnen leiden dat de deelnemers aan de vergadering niet langer vrijuit hun gedachten willen uitspreken.	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is.	16-05-2017	29-05-2017	
2015-05	Besluit, voordracht en alle onderliggende stukken m.b.t. de Toekomst RON/Hoogtij (702724/681248).	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob. Geheimhouding opgelegd tot het einde van de exploitatie van HoogTij, welke wordt voorzien in 2035, dan wel zoveel eerder als het project is afgerond.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	29-09-2015	09-11-2015	
2015-04	Consultatie Pallas (verseonnr. 648323/666397).	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob Het genoemde belang bestaat eruit dat vroegtijdige openbaarmaking van deze informatie een vertekend beeld zou kunnen opleveren en de voortgang van het project ernstig zou kunnen belemmeren. Het is wenselijk dat de geheimhouding voortduurt totdat onderhandelingen met partijen	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is.	15-09-2015	28-09-2015	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		ten behoeve van de bouw en exploitatie zijn afgerond.				
2015-02	Aanvullend rapport second opinion (Zaanstad) inzake de RON (375176/537299).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob Het rapport bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de provincie schaden. De geheimhouding is opgelegd tot aan het moment van de definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	03-02-2015	02-03-2015	
2015-01	GS brief d.d. 15 december 2014, inzake de Second Opinion RON/Hoogtij (375176/522583).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob. De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet vóór 2035.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	25-11-2014	02-02-2015	
2014-06	2 Bijlagen bij voordracht 94-2014 inzake herbenoeming bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer.	Artikel 10, tweede lid, sub e, bescherming persoonlijke levenssfeer. Het gaat om gespreksverslagen over functioneren van bestuurder/directeur. Omdat over vijf jaar de privacy nog steeds een zwaarwegend belang zal zijn wordt de geheimhouding opgelegd voor langere duur.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	n.v.t.	*Bekrachtiging PS n.v.t. Er is wel door PS geheimhouding op de bijlagen gelegd op 15-12-2014.*	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS**	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
2014-04	Brief seniorenconvent provincie Flevoland d.d. 28 mei 2014 (kenmerk 1620294) m.b.t. Randstedelijke Rekenkamer.	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob De brief bevat privacy gevoelige gegevens over de bestuurder-directeur van de randstedelijke rekenkamer. Omdat over vijf jaar de privacy nog steeds een zwaarwegend belang zal zijn wordt de geheimhouding opgelegd voor langere duur.	01-01-2035	Geheimhouding opgelegd door CdK op 05-06-2014	23-06-2014	
2014-02	Het onderzoeksrapport “notitie financiële analyse van de Fast Flying Ferry” kenmerk 311187/312241.	Artikel 10, tweede lid, sub g en sub e, Wob Het is een intern stuk met persoonlijke beleidsopvattingen. Het dossier is nog steeds niet helemaal afgerond. Openbaarmaking zou gevolgen kunnen hebben voor de interne advisering. Ambtenaren zouden zich niet langer vrij voelen advies uit te brengen.	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is	28-01-2014	03-02-2014	
2012-12	Bijlagen over Pallas Kernreactor: - Businessplan Pallas, versie 2.0 - Assesment Booz & Co 5 juni 2012 (2012-23938).	Artikel 10, eerste lid, sub c, en tweede lid, sub b, Wob. De stukken bevatten concurrentiegevoelige informatie. Er zijn onderhandelingen gaande. Openbaarmaking kan financiële en economische belangen van de provincie en van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	12-06-2012	25-06-2012	
2012-8	Brief GS als reactie op brief van minister BZK d.d. 13 maart 2012 over	Artikel 10, tweede lid, sub b en g, Wob Arhi procedure is gestart. Vroegtijdige openbaarmaking kan	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding	04-04-2012	07-05-2012	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	Herindeling Gooi en Vechtstreek (2012-15911).	leiden tot onnodige vertraging en financiële en economische schade toebrengen aan betrokken partijen.	is.			
2011-3	• aandeelhoudersovereenkomst Provincie NH, gem. Amsterdam en gem. Zaanstad inzake Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor Noordzeekanaalgebied (RON); • Ondernemingsplan RON; • Samenvatting Businesscase RON; • Term scheet Hoogtij.	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob. De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet vóór 2035	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	31-05-2011	27-06-2011	
2010-9	Bijlage 5 “werkplan en begroting Pallas” behorende bij de openbare voordracht “behoud onderzoeksreactor Pallas te Petten en verzoek NRG verstrekken van een financiële bijdrage”.	Artikel 10, eerste lid, sub c, en tweede lid, sub b, Wob De stukken bevatten concurrentiegevoelige informatie. Er zijn onderhandelingen gaande. Openbaarmaking kan financiële en economische belangen van de provincie en van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	25-05-2010	27-09-2010	
2010-5	Notitie over Eikenrode (kenmerk besluit GS 2010-	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob Wegens bescherming persoonlijke	01-01-2035 of zoveel eerder als	16-03-2010	12-04-2010	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer *(uit GS-besluit)*	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	15795). Agendering van deze notitie op 26-04-2010 t.b.v. cie FEPO.	levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst. Omdat de privacy ook over langere tijd nog in het geding is dient de geheimhouding langer voort te duren.	daartoe aanleiding is.			
2009-13	Achtergrondnotitie vaststellingsovereenkomst in relatie tot de N201 en de vaststellingsovereenkomst m.b.t. de overeenkomst tussen de provincie en de Chipshol-groep.	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de provincie schaden. Er lopen nog juridische procedures.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	24-11-2009	07-12-2009	
2009-10	Businesscase SADC.	Artikel 10, eerste lid, sub c, Wob. Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan concurrentiepositie van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	22-09-2009	28-09-2009	
2009-7	Toelichting bij het besluit van GS inzake Landgoed Eikenrode (kenmerk GS 2009-47179).	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob Wegens bescherming persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst. Omdat de privacy ook over langere tijd nog in het geding is dient de geheimhouding langer voort te duren.	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	18-8-2009	28-09-2009	
2009-4	Brief BJZ d.d. 21-01-2009 (2009-5959) en de	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob In deze stukken komt het	01-01-2035 of zoveel eerder als	14-04-2009	15-06-2009	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS**	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
	adviezen van PricewaterhouseCoopers en PelsRijcken (2009-17776) behorende bij het besluit over de kosten overdracht Lokaal jeugdbeleid.	functioneren van medewerkers aan de orde. Openbaarmaking van deze stukken schaadt de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Anonimisering voorkomt niet dat de informatie te herleiden is tot de desbetreffende medewerkers. Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.	daartoe aanleiding is.			
2009-3	Onderzoekscommissie: 1. Brieven van GS aan de onderzoekscommissie met daarbij verstrekte documenten onder het opleggen van geheimhouding door GS, waaronder afschriften van geheime besluitenlijsten van GS en het werkplan en voortgangsverslag van de treasurer over 2007. 2. De uitnodigingsbrieven van de onderzoekscommissie aan de geïnterviewden	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob De documenten bevatten privacy gevoelige informatie. Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.	01-01-2035	Door onderzoeks-commissie: 13-11-2008 15-06-2008	15-06-2009	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	voor vertrouwelijke informatieve voorgesprekken, tenzij betrokkenen instemt met openbaarmaking. 3. De verslagen van de vertrouwelijke informatieve voorgesprekken evenals de geluidsbestanden, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking. 4. De opdrachtverleningen aan derden en correspondentie met de treasurer, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking. *(beheerder dossier: statengriffie)*					
2009-1	Aantal geheime bijlagen bij Statenvoordracht 14-2009, Life Science Fund (2008-53600).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob. Het fonds is nog actief, de participaties daaruit ook. Zolang deze niet verkocht zijn is geheimhouding wenselijk. Het gaat om concurrentiegevoelige informatie.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	03-02-2009	16-03-2009	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS**	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
2008-4	Aanbesteding openbaar vervoer Noord-Holland (2008-46377).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob Het gaat om stukken die in het kader van een aanbestedingsprocedure door inschrijvers aan GS zijn aangeboden. Deze stukken zijn per definitie vertrouwelijk gelet op de Aanbestedingswet. Openbaarmaking schaadt de concurrentiepositie van de desbetreffende inschrijvers.	01-01-2035	Door GS aan te geven	22-09-2008	

Besluitenlijst PS -vastgesteld-

▪ ▪ ▪ ▪ ▪

Datum vergadering	:	***31 januari 2022***
Voorzitter	:	*Vice-voorzitter R.P.M. Kocken en voorzitter A.Th.H. van Dijk*
Wnd. griffier	:	*dhr. M.W. Admiraal*
Vergaderstukken	:	online beschikbaar PS 31-01-2022

Beraadslagende vergadering om 13.00 uur.
Besluitvormende vergadering om 22.15 uur.
Stemming en besluitvorming over alle voorstellen heeft plaatsgevonden in de besluitvormende PS-vergadering.

Met ingang van 2022 wordt de besluitenlijst ter vaststelling opgenomen op de PS-agenda (Presidium 31 januari 2022). Vaststelling van deze besluitenlijst in PS van 7 maart 2022.

1. Opening en mededelingen.

- Mw. Nanninga (JA21) is afwezig in de beraadslagende vergadering.
- Dhr. Baljeu (fractie Baljeu) is afwezig in de beraadslagende en de besluitvormende vergadering.
- Dhr. Koyuncu (DENK) arriveert later in de beraadslagende vergadering

2. Vaststelling agenda en regeling werkzaamheden.

- Vanwege technische storing is de PS-vergadering om 13.00 uur begonnen i.p.v. om 10.00 uur. Om de agenda toch af te kunnen ronden, heeft PS ingestemd met het aanpassen van de spreektijden voor deze vergadering op basis van een vergaderduur van 5 uur (i.p.v. 7 uur).
- PS stemt in met het behandelen van 2 extra voordrachten die zijn toegevoegd aan de agenda als:
  - hamerstuk punt 8g Wijziging reglement Ribbius Peletierpenning, voordracht 8-2022;
  - punt 11a Bekrachtiging PS besluiten in het kader van de Tijdelijke wet digtiale beraadslaging en besluitvorming, voordracht 10-2022.
- Er zijn mondelinge vragen ingediend voor het Vragenuur door fractie PvdD over “Gebruik stikstofruimte die er niet is” en door fractie D66 inzake “Bescherm groene stroomopwekking van burgers”.
- Er zijn 3 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend:
  - **M1-2022** door fracties PVV en FvD inzake “Samenleving open zonder beperkingen”;
  - **M2-2022** door fractie FvD inzake “Milieuverontreininging onderscheiden van duurzaamheidsdoelen TATA Steel”;
  - **M3-2022** door Liberaal NH inzake “Regels fractievergoeding – onredelijke benadeling Statenleden B”.

Stemming over deze moties vindt plaats in de besluitvormende vergadering bij agendapunt 14.

De gewijzigde agenda wordt vastgesteld.

2a. Statenlid dhr. Kaptheijns (PVV) heeft zijn Statenlidmaatschap opgezegd en wordt vandaag opgevolgd. PS heeft in de vergadering afscheid genomen van dhr. Kaptheijns.

2b. Dhr. Van Hooff (PVV) wordt voorgedragen en benoemd tot Statenlid van de Provincie Noord-Holland. Hij heeft in handen van de voorzitter de eed afgelegd.

Mw. Becker (GroenLinks) wordt voorgedragen en benoemd tot tijdelijk Statenlid van de Provincie Noord-Holland vanwege het tijdelijk ontslag van mw. Er (GroenLinks). Mw. Becker heeft in handen van de voorzitter de belofte afgelegd.

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.
Er is geen geheim stuk ter bekrachtiging ingekomen.

3b. Lijst geheimhouding PS.
De lijst wordt voor kennisgeving aangenomen.

4. Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergadering van 13 december 2021.
De notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergadering van 13 december 2021 worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda.
De Strategische Statenagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.
De lijst ingekomen stukken wordt vastgesteld.

7. Voortgangslijst van moties.
De lijst moties wordt vastgesteld.

8. Hamerstukken.
Totaal aanwezig 54 leden.
Afwezig is dhr. Baljeu (fractie Baljeu).

8a.	**Definitief Verstedelijkingsconcept (MRA) Metropoolregio Amsterdam.** Voordracht 01-2022
8b.	**Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NZKG.** Voordracht 02-2022
8c.	**Toekomst samenwerking Plassenschap Loosdrecht e.o. en opheffing beheerorganisatie Recreatie Midden-Nederland.** Voordracht 03-2022
8d.	**Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2022-2025.** Voordracht 05-2022
8e.	**Wensen en bedenkingen bij subsidievaststelling fractiebijdragen n.a.v. Rapport van bevindingen 2020-2021.** Voordracht 09-2022
8f.	**Tarieventabel 2022; Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland en de begroting 2022 van het Fonds.** Voordracht 08-2022
8g.	**Wijziging reglement Ribbius Peletierpenning.** Voordracht 11-2022

De besluiten behorende bij de punten 8a t/m 8g zijn aangenomen en zijn bij de hamerstukken van deze vergadering op de website gepubliceerd.

- Fractie PVV wenst aantekening tegen voordracht 1-2022 (punt 8a) te stemmen; de fractie kan niet instemmen met het voorliggende besluit, kijkende naar de duurzaamheidssaus die over het concept is gegoten, de vrijheidsbeperkende maatregelen inzake automobiliteit en het ogenschijnlijk ontbreken van realiteitszin inzake de woningbouwopgave en de rol van massa-immigratie daarin.
- Fractie PvdD wenst aantekening voor voordracht 1-2022 te stemmen met uitzondering van de passages over de robuuste ontwikkeling van de luchthaven Schiphol; de fractie ziet meer in een kleine efficiënte luchthaven.

9. Verbinding A8-A9, Landschapsplan en voorstel voorkeursalternatief.
Voordracht 6-2022
Totaal aanwezig 54 leden.
Afwezig is dhr. Baljeu (fractie Baljeu).
Mw. van Soest (50PLUS/PvdO) heeft zich van stemming onthouden bij motie M5-2022.

Er zijn 5 moties ingediend, waarvan er 2 zijn aangenomen, 1 is aangehouden en 2 verworpen:

- **M4-2022 door fracties D66, GroenLinks, ChristenUnie en PvdA inzake "Modal shift voor leefbaarheid langs N203" is aangenomen.**
  Voor 34 en tegen 20 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, CDA, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en Liberaal NH.

  Dictum:
  PS verzoekt het college om:
  - de werkgeversaanpak voortvarend op te pakken en Provinciale Staten te informeren over de voortgang;
  - Met Rover in overleg te treden over de haalbaarheid en effecten van de plannen van Rover om met werkgevers, vervoerders, wegbeheerders en gebruikers de Modal Shift in algemene zin mogelijk te maken en de mogelijke effecten op en rond de N203 in beeld te brengen en ook over de voorgang daarvan Provinciale Staten te informeren.

- **Motie 7-2022 door fracties JA21, Liberaal NH, 50PLUS/PvdO en VVD inzake "Innovatieve mogelijkheden ter beperking van overlast" is aangenomen.**
  Voor 43 en tegen 11 stemmen. Tegen stemmen de fracties CDA, PVV, SP. En 1 lid van VVD *(dhr. De Wit)* stemt per abuis tegen en wordt geacht voor te hebben gestemd.

  Dictum:
  PS roept GS op:
  - bij een eventuele realisatie van de A8-A9 de optie mee te nemen om innovatieve mogelijkheden te implementeren om de mogelijke verslechtering van de luchtkwaliteit en de geluidsbelasting door de aanleg van de A8-A9 te beperken;
  - initiatieven van bewoners inzake innovatieve oplossingen inzake luchtkwaliteit en geluidsbelasting mee te nemen.

    - Fractie SP wenst aantekening tegen motie 7 te stemmen; vindt de ideeën die in de motie worden beschreven heel sympathiek, staat daar in principe ook wel achter, maar geeft aan dat het indienen van de motie ervan uit gaat dat het project Landschapsplan zal worden uitgevoerd; dat vindt de fractie op dit moment een flinke stap te ver.
    - Fractie PvdD wenst aantekening voor motie 7 te stemmen vanwege de aanpassing die door de indiener is gedaan met de toevoeging van de woorden 'eventuele realisatie'.

- **M5-2022** door fracties ChristenUnie, PvdD en SP inzake "Versterk natuur- en cultuurwaarden los van plannen voor asfalt" is verworpen. Voor 7 en tegen 46 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP en ChristenUnie. *Mw. Van Soest (50PLUS/PvdO) heeft zich bij motie 5 van stemming onthouden.*

- **M6-2022** door fracties PvdD en SP inzake "Voorzichtig met kleinschalige natuurlijke landschapselementen buiten de verboden kringen van de Stelling van Amsterdam" is aangehouden.

- **M8-2022** door fracties ChristenUnie, PvdD en SP inzake "Notulen PS-vergadering bij stukken minister" is verworpen. Voor 18 en tegen 36 stemmen. Voor stemmen de fracties GroenLinks, PvdD, SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO en DENK.
    - Fractie GroenLinks wenst aantekening voor motie 8 te stemmen; geeft aan dat het geenszins bedoeld is als enige twijfel aan de intenties van Gedeputeerde Staten, maar om toch te voorkomen dat de indruk gewekt zou worden dat wat hier besproken wordt, we geheim zouden willen houden, stemt de fractie voor deze motie.

Voordracht 6-2022 is aangenomen.
Voor 47 en tegen 7 stemmen. Tegen stemmen de fracties PvdD, SP en ChristenUnie.
Het besluit 6-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 9 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

10. Datacenterstrategie Noord-Holland.
Voordracht 7-2022
Totaal aanwezig 54 leden; 53 leden nemen deel aan de stemmingen bij dit punt.
Afwezig is dhr. Baljeu (fractie Baljeu).
Dhr. Van Gilse (VVD) onthoudt zich van stemmen bij alle stemmingen punt 10.
Mw. van Soest (50PLUS/PvdO) heeft zich van stemming onthouden bij motie M9-2022.

Er zijn 3 amendementen ingediend, waarvan er 1 is aangenomen en 2 zijn ingetrokken:

- **A1-2022 door fractie ChristenUnie inzake "Tegengaan lichtoverlast Datacenters" is aangenomen.**
  Voor 48 en tegen 5 stemmen. Tegen stemmen de fracties SP, 50PLUS/PvdO en Liberaal NH.

  Dictum:
  besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te vullen:
    - met dien verstande dat op pagina 18 aan de eerste paragraaf de onderstreepte tekst wordt toegevoegd:
      We werken samen met gemeenten uniforme vestigingsvoorwaarden uit.
      Om een goede landschappelijke inpassing, beeldkwaliteit, duurzaamheid en circulariteit te waarborgen wordt aanvullend ingezet op uniforme vestigingsvoorwaarden waarvoor de gemeenten verantwoordelijk zijn, in het verlengde van de vestigingsvoorwaarden die de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer al gesteld hebben. Daarbij hebben we ook aandacht voor het voorkomen van lichthinder.

De vestigingsvoorwaarden werken we uit in afspraken met de gemeenten waar zich nog datacenters mogen vestigen. In onze Omgevingsverordening nemen we de verplichting op dat gemeenten waar zich datacenters mogen vestigen tot deze afspraken komen, aanvullend op de regionale afspraken rond bedrijventerreinen.

- Fractie SP wenst aantekening bij alle moties, behalve motie 10, tegen te stemmen; geeft aan dat al deze voorstellen ervan uitgaan dat er meer datacenters kunnen komen en daar is de fractie tegen.

- **A2-2022** door fractie JA21 inzake "Definitie naar beneden bijstellen" is ingetrokken.
- **A3-2022** door fractie JA21 inzake "Zonnepanelen op daken van datacenters verplichten" is ingetrokken.

Er zijn 6 moties ingediend, waarvan er 3 zijn aangenomen en 3 verworpen:

- **M9-2022 door fracties VVD, D66, JA21 en Liberaal NH inzake "Hyperscales" is aangenomen.**
  Voor 34 en tegen 18 stemmen. Tegen stemmen de fracties GroenLinks, PvdD, PVV en SP.
  Mw. Van Soest (50PLUS/PvdO) heeft zich bij motie 9 van stemming onthouden.

  Dictum:
  PS verzoekt GS:
  - zowel op nationaal als op Europees niveau de (voorwaarden van) nieuwvestiging van hyperscale datacenters aan te kaarten en te sturen op een level playing field van deze datacenters;
  - hierover uiterlijk bij de eerste evaluatie van de datacenterstrategie in de commissie EFB terug te rapporteren aan Provinciale Staten.

- **M10-2022 door fracties GroenLinks, PvdA, JA21 en ChristenUnie inzake "Zorgen om hyperscales" is aangenomen.**
  Voor 28 en tegen 25 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, D66, CDA, PvdD, PVV, 50PLUS/PvdO en Liberaal NH.
  Dictum:
  PS verzoekt GS
  - bij de evaluatie te betrekken of de vestigingsvoorwaarden nu en naar de toekomst voldoende sterk zijn om te kunnen sturen op een goede inpassing op gebied van landschap, natuur en milieu;
  - en verzoekt GS landelijk het gesprek aan te gaan over harde instrumenten die nodig zijn om te sturen op vestiging voor datacenters, zodat nieuwe datacenters geen problemen geven voor ander provinciaal beleid doordat er bv conflicten ontstaan over de volgordelijkheid van aansluiting op het elektriciteitsnet of doordat milieudoelen minder goed gehaald kunnen worden.

- **M13-2022 door fractie JA21 inzake "Restwarmte" is aangenomen.**
  Voor 48 en tegen 5 stemmen. Tegen stemt de fractie SP. En 1 lid van VVD *(mw. Kaamer van Hoegee)* en 1 lid van D66 *(dhr. Mülder)* hebben per abuis tegen gestemd en worden geacht voor te hebben gestemd.

Dictum:
PS roept GS op:

- er op zo kort mogelijke termijn bij de regering op aan te dringen om (her)gebruik van restwarmte van datacenters verplicht vast te stellen voor nieuw te ontwikkelen datacenters;
- en Provinciale-Staten voor het zomerreces van 2022 te informeren over de voortgang.

- Fractie D66 wenst aantekening voor motie 13 te stemmen; met de opmerking dat het soms kan voorkomen dat restwarmte niet kan worden gebruikt, omdat een datacenter mogelijk op een locatie wordt gevestigd, waar dat moeilijk af te voeren is. De fractie wil graag de opmerking maken dat dit er dan niet toe moet leiden dat een datacenter dan niet geplaatst kan worden.

- **M11-2022** door fracties FvD, PVV en PvdD inzake "Secundair ruimtebeslag datacenters meewegen" is verworpen. Voor 16 en tegen 37 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, 50PLUS/PvdO en DENK.
- **M12-2022** door fractie FvD inzake "Geen nieuwe datacenters voordat de energieleveringszekerheid op orde is" is verworpen. Voor 8 en tegen 45 stemmen. Voor stemmen de fracties FvD, PvdD, 50PLUS/PvdO en DENK.
- **M14-2022** door fractie JA21 inzake "Kernenergie niet uitsluiten als energiebron" is verworpen. Voor 18 en tegen 35 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO, DENK en Liberaal NH.

Voordracht 7-2022 is geamendeerd aangenomen.
Voor 34 en tegen 19 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO en DENK.
Het besluit 7-2022 behorende bij de voordracht, alsmede amendement A1-2022 is bij agendapunt 10 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

11. Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027.
Voordracht 4-2022
Totaal aanwezig 54 leden; 53 leden nemen deel aan de stemmingen bij dit punt.
Afwezig is dhr. Baljeu (fractie Baljeu).
Dhr. Steeman (D66) onthoudt zich van stemmen bij alle stemmingen punt 11.

Er is 1 amendement ingediend en verworpen:

- **A4-2022** door fracties PvdD en SP inzake "Belang van water" is verworpen. Voor 22 en tegen 30 stemmen. Voor stemmen de fracties GroenLinks, JA21, PvdD, SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO en DENK. En 1 lid van JA21 *(mw. Nanninga)* heeft per abuis tegen gestemd en wordt geacht voor te hebben gestemd.

Er zijn 6 moties ingediend, waarvan er 2 zijn verworpen en 4 zijn aangehouden:

- **M15-2022** door fracties SP, PvdD en 50PLUS/PvdO inzake "Ook stortplaatsen vervuilen bodem- en oppervlaktewater" is verworpen. Voor 16 en tegen 37 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO en DENK.

- **M16-2022** door fracties SP, PvdD en 50PLUS/PvdO inzake "Minder gewasbeschermings-middelen, meer kwaliteit van leven" is verworpen. Voor 9 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO en DENK.
    - Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie 16 te stemmen; vindt de overwegingen wel heel erg boud geformuleerd; met het dictum, -en daar gaat het om-, is de fractie het eens: de mogelijkheden verkennen.

- **M17-2022** door fracties PvdD en SP inzake "Extra scherp kijken naar projecten die KRW-doelen kunnen schaden" is aangehouden.
- **M18-2022** door fractie PvdD inzake "Voedselbossen als kansen voor water en samenleving" is aangehouden.
- **M19-2022** door fracties PvdD, SP, DENK, JA21 en 50PLUS/PvdO inzake "Bescherming gezondheid, water en natuur tegen vislood" is aangehouden.
- **M20-2022** door fractie SP inzake "Stop lood bij het hengelen" is aangehouden.

Voordracht 4-2022 is aangenomen.
Voor 46 en tegen 7 stemmen. Tegen stemmen de fracties PvdD, PVV en 50PLUS/PvdO.
Het besluit 4-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 11 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

- Fractie SP wenst aantekening voor voordracht 4 te stemmen; is er niet van overtuigd dat het snel genoeg gaat om het water in de provincie Noord-Holland op orde te brengen, maar vindt dat we toch wat moeten doen.
- Fractie PVV wenst aantekening tegen voordracht 4 te stemmen; geeft aan dat het Regionaal Waterprogramma wordt gedomineerd door EU-richtlijnen en een klimaat alarmistische insteek heeft en dat er weer wordt gesproken over een te verwachten versnelde zeespiegelstijging wat niet uit metingen kan worden opgemaakt; geeft voorts aan dat het tempo waarin de zeespiegel stijgt, al duizenden jaren afneemt.
- Fractie PvdD wenst aantekening tegen voordracht 4 te stemmen; geeft dat hoewel er een aantal goede voorstellen in het programma staan en er nu door toezeggingen verbetering is gekomen, kan de fractie al met al niet voor stemmen, omdat het geen recht doet aan de doelen die de fractie voor zich heeft en er bijna een aanstormende crisis is en de fractie heel graag extra actie had willen zien.

11a. Bekrachtiging PS-besluiten in het kader van de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming.
Voordracht 10-2022
Totaal aanwezig 54 leden.
Afwezig is dhr. Baljeu (fractie Baljeu).

Er zijn geen moties en amendementen ingediend.

Voordracht 10-2022 is aangenomen.
Voor 51 en tegen 1 stem. Mw. V/d Waart (GroenLinks) stemt per abuis tegen en wordt geacht voor te hebben gestemd.
Het besluit 10-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 11a van deze vergadering op de website gepubliceerd.

12. Vragenuur.
De mondelinge vragen ingediend door fractie PvdD inzake "Gebruik stikstofruimte die er niet is" zijn door gedeputeerde Rommel beantwoord.
De mondelinge vragen ingediend door fractie D66 inzake "Bescherm groene stroomopwekking van burgers" zijn door gedeputeerde Stigter beantwoord.

13. Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming PS).
Er zijn geen actualiteiten ingediend.

14. Stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.
Totaal aanwezig 54 leden.
Afwezig is dhr. Baljeu (fractie Baljeu).

Er zijn 3 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend, die zijn verworpen:

- **M1-2022** door fracties PVV en FvD inzake "Samenleving open zonder beperkingen" is verworpen. Voor 9 en tegen 45 stemmen. Voor stemmen de fracties FvD, PVV, 50PLUS/PvdO, DENK en Liberaal NH.
  - Fractie Liberaal NH wenst aantekening voor motie 1 te stemmen; niet zozeer omdat de fractie alle genoemde overwegingen steunt, maar wel het dictum waarbij de fractie 'kritisch' een positief woord vindt en voorts vindt dat de Coronapas een sociale impact noodmaatregel is die zo kort mogelijk moet duren.
  - Fractie PvdD wenst aantekening tegen motie 1 te stemmen; is kritisch op de coronamaatregelen, maar ziet ook dat zoönose soms de samenleving dwingt om toch beperkingen op te leggen; om volledig zonder enige beperkingen een signaal te geven, dat lijkt de fractie niet het goede signaal.

- **M2-2022** door fractie FvD inzake "Milieuverontreiniging onderscheiden van duurzaamheidsdoelen TATA Steel" is verworpen. Voor 12 en tegen 42 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV en 50PLUS/PvdO.

- Fractie JA21 wenst aantekening voor motie 2 te stemmen; vindt het een prima motie, maar vermeldt er in dit geval bij dat het bij deze milieuverontreiniging, -in dit geval van Tata-, wel over gif en gezondheidsschade gaat.
- Fractie PvdD wenst aantekening tegen motie 2 te stemmen hoewel de bedoelingen ongetwijfeld goed zijn; de fractie geeft aan dat duurzaamheid, aanpak van gezondheidsproblemen en schade aan milieu juist in samenhang moeten worden bezien en zo worden aangepakt; vindt dat daar zeker verbeteringen zijn te doen, als het gaat om Tata die daarin totaal faalt.

- **M3-2022** door fractie Liberaal NH inzake “Regels fractievergoeding – onredelijke benadeling Statenleden B” is verworpen. Voor 10 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PVV, 50PLUS/PvdO en Liberaal NH.

15. Sluiting

De voorzitter sluit de Statenvergadering van 31 januari 2022.

Notulen -VASTGESTELD-

Beraadslagende vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	31 januari 2022
Vicevoorzitter	:	Statenlid R.P.M. Kocken (van 13:00 tot 17:55 uur)
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk (van 19:30 tot 22.02 uur)
Griffier	:	dhr. M. Admiraal
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig: Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), Statenlid S. Becker (GL), hr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), Statenlid M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), Statenlid J.W. Dulfer (GL), mw. G. Van Geffen (Liberaal Noord-Holland), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. G.J.W. Hartog (VVD), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU), Statenlid R.P.M. Kocken (GL), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mülder (D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhouw (FvD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), Statenlid N.M. van der Waart (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig: dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu) en mw. A. Nanninga (JA21),

Agenda **Paginanummer**

1.	**Opening en mededelingen**	**03**
2.	**Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden**	**05**
2a.	**Afscheid Statenlid fractie PVV**	**08**
2b.	**Beëdiging en installatie Statenlid fractie PVV en tijdelijk Statenlid fractie GroenLinks**	**09**
3a	**Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding**	**10**
3b	**Lijst geheimhouding PS**	**10**
4.	**Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergaderingen van 13 december 2021**	**10**
5.	**Vaststelling Strategische Statenagenda**	**10**
6.	**Vaststelling lijst ingekomen stukken**	**11**
7.	**Voortgangslijst van moties**	**11**
8	**Voorlopig aangemerkt als hamerstuk**	**11**
8a.	**Definitief Verstedelijkingsconcept (MRA) Metropoolregio Amsterdam** (Voordracht 01-2022)	**11**
8b.	**Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NZKG** (Voordracht 02-2022)	**11**

	8c.	**Toekomst samenwerking Plassenschap Loosdrecht e.o. en opheffing Beheerorganisatie Recreatie Midden-Nederland** (Voordracht 03-2022)	**11**
	8d.	**Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen** (Voordracht 05-2022)	**11**
	8e.	**Wensen en bedenkingen bij subsidievaststelling fractiebijdragen** (Voordracht 09-2022)	**11**
	8f.	**Tarieventabel 2022: Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland en de begroting 2022 va het Fonds** (Voordracht 08-2022)	**11**
	8g.	**Wijziging reglement Ribbius Peletierpenning**(Voordracht 11-2022)	**11**
	9.	**Verbinding A8-A9, Landschapsplan en voorstel voorkeursalternatief** (Voordracht 06-2022)	**11**
	10.	**Datastrategie Noord-Holland** (Voordracht 07-2022)	**44**
	11.	**Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027** (Voordracht 4-2022)	**75**
	11a.	**Bekrachtiging PS besluiten in het kader van Tijdelijke wet digitale Beraadslaging en besluitvorming** (Voordracht 10-2022)	**109**
	12.	**Vragenuur**	**109**
	13.	**Beraadslaging Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)**	**113**
	14.	**Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag**	**113**
	15.	**Sluiting beraadslagende vergadering**	**114**

1. Opening en mededelingen

De Commissaris van de Koning laat zich gedurende het middagdeel van de vergadering vervangen door de vicevoorzitter, Statenlid Kocken, hierna te noemen: voorzitter.

De **VOORZITTER:** Dames en heren. Het is bijna 13.00 uur. Er was sprake van een intern probleem, als gevolg van eerder netwerkonderhoud. We hebben quorum en we kunnen vergaderen.
Vanwege de coronamaatregelen wordt deze vergadering wederom in hybride vorm gehouden. Een aantal Statenleden zijn fysiek aanwezig om vandaag te beraadslagen over de punten op de agenda. De overige Statenleden zijn online aanwezig in de vergadering. Enkele woordvoerders die dat hebben aangegeven bij de Statengriffie, voeren vanuit huis het woord.
Besluitvorming over amendementen, moties en voordrachten vindt vanavond vanaf 20.00 uur plaats in de besluitvormende vergadering die volledig online zal worden gehouden. Aan de Statenleden het dringende verzoek om ervoor te zorgen dat u de vergadering volgt via de Teams-link en niet via de stream op de website. Dan heeft u geen vertraging en weet u precies wanneer de stemming geopend wordt. Op deze manier zorgen we voor rechtsgeldige besluitvorming die in overeenstemming is met de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming.
Welkom aan de in de Statenzaal aanwezige Statenleden. Welkom ook aan alle leden die online zijn ingelogd en aan alle belangstellenden en ambtenaren, die deze vergadering via de website volgen. Uiteraard ook welkom aan de leden van het college van Gedeputeerde Staten, hier aanwezig in de zaal.
Ik verzoek de online aanwezige leden om uw microfoons te dempen en uw camera uit te zetten.
Ik vraag iedereen om de mobiele telefoons tijdens de vergadering op stil te zetten.
Aan de leden die online zijn ingelogd vraag ik nog om er rekening mee te houden dat de vergadering live wordt uitgezonden. Wees u er van bewust dat uw achtergrond in beeld kan zijn en dat achtergrondgeluiden worden uitgezonden wanneer u het woord voert. Gebruik een headset en beperk achtergrondgeluiden zoveel mogelijk.

Bij het wisselen van spreker bij het spreekgestoelte en bij de interruptiemicrofoon, wordt telkens tussendoor schoongemaakt voor de volgende spreker. De spreekgestoelten PS en GS kunnen worden afgewisseld, zodat het schoonmaken ongestoord kan gebeuren. Ik herhaal de aandachtspunten voor een hybride en online-vergadering van Provinciale Staten.
Uw moties en amendementen kunt u vanaf nu en tijdens de hele vergadering tot aan de stemming per mail indienen bij de Statengriffie, met in de cc de mede-indieners.
De moties en amendementen worden gepubliceerd zodra u deze officieel ook mondeling heeft ingediend tijdens uw bijdrage en het dictum heeft voorgelezen. U hoort mij vervolgens zeggen dat de motie daarmee onderdeel is van de beraadslagingen.

In een nieuwe online besluitvormende Statenvergadering vanavond worden alle stemmingen digitaal gedaan. Ik wil ieder Statenlid dat vanavond deelneemt aan de stemmingen oproepen om de NotuVote stemmodule vandaag alvast een keer te openen en in te loggen. Mocht u tegen

problemen aanlopen bij het inloggen, dan kunt u vanaf 16:00 uur ondersteuning krijgen via de Statengriffie en de helpdesk van NotuVote.
Vandaag overdag, tijdens deze beraadslagende vergadering wordt er niet gestemd. Als er een punt van orde wordt gemaakt waarover wordt besloten wordt door de vergadering, zal ik dat doen via de fractievoorzitters.
U heeft van tevoren bij de Statengriffie aangegeven wie bij welk onderwerp op de agenda het woord wil voeren. Voor de kijkers thuis meld ik nog dat na afloop van de beraadslagingen vandaag, de beraadslagende vergadering wordt gesloten.

Ik heb een ordevoorstel. Het voorstel is om uit te gaan van 5 uur spreektijd in plaats van 7 uur vergadertijd.

De heer **DESSING** (FvD): Wij hebben al redelijk beperkte tijd. We hadden wel maximaal ingetekend om onze tijd te vullen. Graag wat coulance in dat verband.

De **VOORZITTER**: Ik kan nu niet meteen coulance toezeggen. Als iedereen erom vraagt, dan schieten we niet op. Bij de kleinere fracties zullen we er soepel mee om zien te gaan. Ik vraag met klem aan de fracties met veel spreektijd om te kijken of ze niet per se in zijn geheel hoeven te benutten.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik vind het wel ingewikkeld. Alle fracties hebben zich voorbereid en spreektijd verdeeld. Er is geprobeerd om de inbreng af te stemmen op de beschikbare spreektijd, dus enige coulance zou wenselijk zijn.

De **VOORZITTER**: Die heb ik net al een beetje toegezegd. Ik denk dat het wel reëel is. Volgens mij hebben we allemaal de behoefte om hier niet tot midden in de nacht te zitten. Laten we proberen om zo min mogelijk tijd te verliezen aan wat misschien niet de essentie is. Ik heb u gehoord. Als het echt heel belangrijk is, dan zullen we niet al te streng zijn.

Dan vraag ik uw aandacht voor een wat ernstiger punt. Dat is namelijk het stilstaan bij het overlijden van Ed van Thijn en Aranka Goyert. Dat heeft u wellicht meegekregen.

Oud-gedeputeerde en oud-Statenlid Aranka Goyert overleed op 4 januari 2022. Zij was voor de provincie Noord-Holland Statenlid van 1991 tot 2002 en gedeputeerde van 1999 tot 2002, voor het CDA. Zij was als gedeputeerde verantwoordelijk voor openluchtrecreatie, recreatieschappen en Waddenzee, onderzoek, onderwijs, personeel & organisatie en veelzijdig personeelsbeleid. Zij was ook lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en onder meer de eerste vrouwelijke directeur van een Gewestelijk Arbeidsbureau.

Op 19 december 2021 is Ed van Thijn overleden. Hij was een Amsterdammer van Joodse afkomst die de bezetting overleefde. Vanaf 1983 was hij tien jaar lang burgemeester van Amsterdam. Namens de Partij van de Arbeid was hij onder meer ook minister van Binnenlandse Zaken, lid van de Tweede Kamer en lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Namens Provinciale Staten spreek ik dankbaarheid uit voor hun bijdragen aan onze samenleving. Ons medeleven gaat uit naar de nabestaanden.

Ik deel u mede, dat er een bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Nanninga (JA21) en de heer Baljeu (Fractie Baljeu). De heer Koyuncu (DENK) zal later (vanaf circa 16.30 uur) aan de vergadering deelnemen.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden

De **VOORZITTER**: In een hybride en online vergadering wordt er geen primus vastgesteld. Een eventuele hoofdelijke stemming geschiedt op volgorde van fracties, conform het addendum op het Reglement van Orde in het kader van digitaal vergaderen. Dat vindt plaats aan het einde van de besluitvormende vergadering.

Na de publicatie van de vergaderstukken zijn er twee agendapunten toegevoegd, namelijk een extra hamerstuk, punt 8g, inzake de Wijziging reglement Ribbius Peletierpenning, -dat is voordracht 11-, en een extra agendapunt, 11a, inzake Bekrachtiging PS-besluiten in het kader van de tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming. Dat is voordracht 10.
Er zijn geen actualiteiten ingediend.

Daarna komen we toe aan de mondelinge vragen. Er zijn twee sets mondelinge vragen ingediend door de fractie PvdD over “Gebruik stikstofruimte die er niet is” en door de fractie van D66 inzake “Bescherm groene stroomopwekking van burgers”.
Deze vragen komen bij het Vragenuur aan het einde van de beraadslagende vergadering aan de orde.

Dan kom ik bij de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. De fracties van de PVV, Forum voor Democratie en Liberaal Noord-Holland hebben moties VOD aangekondigd.

De heer **DEEN** (PVV): Al bijna twee jaar heeft onze samenleving te maken met de coronacrisis en maatregelen van het vorige Kabinet Rutte III en sinds kort het nieuwe Kabinet Rutte IV. Het betreft maatregelen die de samenleving op veel plekken ernstige schade hebben toegebracht. Op dinsdag 25 januari jl. werden de nieuwste coronamaatregelen aangekondigd. Wie dacht dat deze drastisch zouden worden afgeschaald, -aangezien Omikron zeer mild blijkt te zijn en de ziekenhuizen leegstromen-, die kwam bedrogen uit. Waar veel landen dat wel deden, blijven in Nederland de duimschroeven aangedraaid. Want hoewel de nieuwe maatregelen als versoepeling zijn gepresenteerd voor onder andere cafés, bioscopen en theaters, zijn ze dat absoluut niet. Immers, er moet aan veel voorwaarden voldaan, waaronder het discrimineren op basis van medische gegevens, met een onwerkbare coronapas. Een coronapas, die aantoonbaar geen nut heeft in het tegengaan van het aantal besmettingen, maar die wel de Noord-Hollandse economie en samenleving op de handrem laat staan, met alle gevolgen van dien. Daarom dienen de fracties van de PVV en Forum voor Democratie, door alle leden ondertekend de volgende motie VOD in.

Motie VOD 01/31-01-2022

Samenleving open zonder beperkingen

De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 31 januari 2022,

Constaterende dat:

- *Het kabinet Rutte IV op 25 januari jl. nieuwe coronamaatregelen heeft aangekondigd;*
- *Deze nieuwe maatregelen als versoepelingen zijn gepresenteerd voor o.a. cafés, bioscopen en theaters.*

Overwegende dat:

- *Er in principe geen sprake is van versoepelingen, aangezien aan veel voorwaarden moet worden voldaan, waaronder de discriminerende en niet werkbare coronapas;*
- *De coronapas aantoonbaar geen nut heeft in het tegengaan van het aantal besmettingen;*
- *De Noord-Hollandse economie en samenleving daardoor op de handrem blijven staan, wat onverkoopbaar is gezien het dalende aantal opnames in de ziekenhuizen en het zeer milde karakter van omikron;*
- *In veel andere landen coronamaatregelen nog verder zijn afgeschaald of zelfs geschrapt.*

Roept het College op om:

Zich kritisch uit te spreken richting het Rijk inzake de nieuwe coronamaatregelen en tevens het Rijk op te roepen deze maatregelen zo snel mogelijk te schrappen en de samenleving weer te openen zonder beperkingen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De fracties van PVV Noord-Holland en Forum voor Democratie

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt straks onderdeel uit van de beraadslaging.

De heer **DEKKER** (FvD): Onze motie gaat over Tata en heeft als titel 'Milieuverontreiniging onderscheiden van duurzaamheidsdoelen TATA Steel'. Een belangrijke aanleiding is het onlangs uitgebracht rapport van het RIVM. Dat is voor een deel al besproken. Daaruit komt naar voren dat stof en fijnstof, in de omgeving a. giftig is en b. duidelijk van het Tata Steel terrein afkomstig is. De inwoners van de IJmond zijn bezorgd over de stoffen die ze inademen. Het lijkt een serieus milieuverontreinigingsprobleem. Wij constateren alleen dat milieuverontreiniging door Tata, met name luchtverontreiniging, en de uitstoot van CO2 een beetje door elkaar worden gehaald. We willen graag dat er een nadrukkelijk onderscheid gemaakt wordt in de behandeling van het onderwerp Tata tussen de milieuverontreiniging, die wij graag teruggedrongen willen zien en de verduurzaming en de CO2-uitstoot. Om die reden hebben we de volgende motie VOD geformuleerd.

Motie VOD 02/31-01-2022

Milieuverontreiniging onderscheiden van duurzaamheidsdoelen TATA Steel'

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 31 januari 2022 ter bespreking van het 'RIVM-rapport TATA Steel'

Constaterende dat:

- *Het onlangs uitgebrachte RIVM-rapport de herkomst van neergedaald stof en fijnstof in de lucht weergeeft;*
- *Uit de samenstelling van het fijnstof duidelijk is geworden dat het terrein van Tata Steel de grootste bron is in de IJmond;*
- *De Europese Commissie de BREF milieueisen heeft vastgesteld, welke de activiteit reguleren van industriële emissies.*

Overwegende dat:

- *Inwoners van de IJmond bezorgd zijn over de stoffen die ze inademen en die ze in hun omgeving waarnemen;*
- *Het onderdeel 'uitstoot van stoffen' in de milieujaarverslagen en de Emissieregistratie gekoppeld lijkt zijn aan de uitstoot van CO2;*
- *Milieueisen een ander doel nastreven dan duurzaamheids-eisen.*

Van mening zijnde dat:

- *Milieuverontreiniging nadrukkelijk onderscheiden dient te worden van duurzame klimaatdoelen;*
- *Ernstige milieuverontreiniging te allen tijde voorkomen dient te worden.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten om nadrukkelijk onderscheid te maken tussen milieuverontreiniging enerzijds en duurzaamheidsdoelen anderzijds, en actie te ondernemen tegen ernstige milieuverontreiniging afkomstig van TATA-Steel,
en gaan over tot de orde van de dag.
Ondertekening, Forum voor Democratie

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Het dictum van de motie luidt: Nog voor de zomer de regels voor fractievergoeding te wijzigen zodat geen onredelijke benadeling meer plaatsvindt voor statenleden B. In Noord-Holland werkt het namelijk zo. Een Statenlid dat onvrijwillig uit een fractie wordt gezet, wordt ook door mede-Statenleden gestraft. Dit Statenlid krijgt maar de helft van de spreektijd en slechts 13% van de fractievergoeding, die andere eenmansfracties krijgen. Dertien procent. Daarmee word je geacht hetzelfde werk te kunnen leveren. Iedereen kan begrijpen dat dit natuurlijk niet kan. Sterker nog; het is ook niet oké wat hier gebeurt. Ik herhaal: Het is niet oké wat hier gebeurt. Dan kun je zeggen dat dit nu eenmaal de regels zijn. Ik hoor dat te vaak zeggen in de Provinciale Staten van Noord-Holland. Het kan anders, echt anders.

Motie VOD 03/31-01-2022
Regels fractievergoeding – onredelijke benadeling statenleden B
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 31 januari 2022,
overwegende dat:

- De provinciale regels een onredelijke benadeling (eigenlijk: dubbele straf) mogelijk maken voor statenleden die onvrijwillig uit de fractie worden gezet: zij verliezen enerzijds hun positie in de fractie, anderzijds een deel van het vermogen hun geluid te laten doorklinken omdat zij volgens de vigerende regels vallen in de categorie van een

'afgesplitste fractie' en daarom verminderde spreektijd en verminderde financiële ondersteuning krijgen;
- Statenleden B slechts 13,8% van de fractievergoeding ontvangen, oftewel een vermindering van 86,2% ten opzichte van een statenlid A als eenmansfractie;
- Er daarmee statenleden A en statenleden B ontstaan – statenleden A die hun functie volwaardig mogen uitoefenen en statenleden B die daarin (ernstig) beperkt worden;
- Dit effect niet past bij het doel van de vigerende regels voor fractievergoeding;
- Fractievergoeding juist voor statenleden B die er (ongewild) alleen voorstaan, onmisbaar is om kwaliteit te kunnen blijven leveren;
- Het de mede-statenleden zijn die deze regels handhaven of wijzigen, zij staan zelf aan het roer voor de vraag of zij hun mede-statenleden B de mond snoeren of niet;

besluiten:
- Nog voor de zomer de regels voor fractievergoeding te wijzigen zodat geen onredelijke benadeling meer plaatsvindt voor statenleden B;

en gaan over tot de orde van de dag.
Liberaal Noord-Holland.

De **VOORZITTER**: De motie VOD maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

Wenst iemand nog het woord over de agenda? Zo niet dan is de gewijzigde agenda voor de beraadslagende vergadering overeenkomstig het voorstel van het Presidium vastgesteld.

2a. Afscheid Statenlid fractie PVV

De **VOORZITTER:** Ik wil de heer Kaptheijns vragen in het midden te komen staan, dan kunt u in beeld worden gebracht. We nemen afscheid van de heer Kaptheijns van de PVV. Zijn opvolger staat al klaar. Na de installatie gaan we in dit geval niet schorsen, met instemming van beide heren, om handen te schudden. Dank ook voor die instemming. U krijgt beiden bloemen van mij, om het toch een feestelijk tintje te geven.

Uiteraard hebben we ook als Staten iets te zeggen tegen u. Vandaag nemen we afscheid van u. U verlaat Provinciale Staten omdat u verkiesbaar bent voor de gemeenteraad in Den Haag, waar u weer volksvertegenwoordiger wilt zijn. We kunnen u nog niet feliciteren met een raadzetel in Den Haag, want de verkiezingen vinden maart aanstaande plaats, maar we wensen u uiteraard heel veel succes. Den Haag is voor u geen onbekend terrein. U bent al werkzaam geweest in het Haagse, als beleidsmedewerker en adviseur voor de Tweede Kamerfractie van de PVV, waar u tijdens uw studie ook al stage liep. Via deze stage bent u ook politiek actief geworden. U werd Statenlid na de Provinciale Statenverkiezingen van 2015. U was de afgelopen jaren lid van de commissie Ruimte, Wonen & Klimaat en we hebben u leren kennen als een Statenlid dat vaak kritisch was over maatregelen op het terrein van duurzaamheid, duurzame energie en klimaat. U kon dan streng klinken, maar we herinneren toch ook wel uw schaterende lach.

Als u raadslid wordt in de mooie gemeente Den Haag dan zal u Noord-Holland verruilen voor Zuid-Holland. Ik heb begrepen dat u erg van wandelen houdt, met de hond en dan het liefst door bergachtig gebied. Nu zijn de duinen bij Den Haag geen bergen, maar we hopen wel dat u er veel plezier aan zult beleven.
Namens Provinciale Staten mag ik u een zeefdruk van Paviljoen Welgelegen overhandigen en natuurlijk bloemen.

2b. Beëdiging en installatie Statenlid fractie PVV en tijdelijk Statenlid fractie GroenLinks

De **VOORZITTER**: Dan gaan we door met de installatie van zowel een Statenlid voor de PVV, omdat daar nu een vacature is gevallen, en een tijdelijk Statenlid voor GroenLinks.

Overeenkomstig artikel 10 van het Reglement van Orde zijn tot lid van de Commissie van Onderzoek geloofsbrieven benoemd de heer Jensen (JA21) als voorzitter, mevrouw De Vries (PvdA) en mevrouw Kuiper (CDA).
De voorzitter van de commissie, de heer Jensen, geef ik nu graag het woord.

De heer **JENSEN** (voorzitter commissie geloofsbrieven): Ter voldoening aan de opdracht hebben we de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht, die het benoemd verklaard lid, de heer Van Hooff en het benoemd verklaard tijdelijk lid, Sharon Becker, aan uw vergadering hebben toegezonden.
Dat onderzoek heeft aangetoond dat blijkens het ingevolge artikel W7 lid 2 Kieswet aan Provinciale Staten toegezonden afschriften van de besluiten van de voorzitter van het Centraal Stembureau voor de verkiezingen van leden van Provinciale Staten van Noord-Holland van 31 januari 2022 tot lid, respectievelijk tijdelijk lid van Provinciale Staten benoemd zijn verklaard: De heer Van Hooff (PVV) en Sharon Becker (GL).
We stellen u dan ook voor de heer Van Hooff als lid en Sharon Becker als tijdelijk lid van Provinciale Staten van Noord-Holland toe te laten. De commissie heeft kennisgenomen van de nevenfuncties van de kandidaten. De combinatie van het Statenlidmaatschap met een nevenfunctie is altijd een punt van aandacht. Het is de verantwoordelijkheid van Statenleden zelf om de integriteit te bewaken.

De **VOORZITTER**: U heeft de voorzitter van de commissie van Onderzoek geloofsbrieven horen zeggen dat de commissie adviseert om Provinciale Staten te laten besluiten dat de heer Van Hooff (PVV) toegelaten kan worden als lid, en Sharon Becker (GroenLinks) toe te laten als tijdelijk lid van uw Staten.
Verlangt iemand hierover het woord? Zo niet, dan is unaniem door u besloten de heer Van Hooff toe te laten als lid en Sharon Becker toe te laten als tijdelijk lid van Provinciale Staten.
Ik ontbind de Commissie van Onderzoek geloofsbrieven en dank de leden voor de verrichte werkzaamheden.

Ik verzoek de heer Van Hooff naar voren te komen in het midden van de zaal. En Sharon Becker is online in beeld.
Ik verzoek u allen te gaan staan. Provinciale Staten hebben zojuist besloten de heer Van Hooff, als lid, en Sharon Becker als tijdelijk lid van Provinciale Staten toe te laten. Ik stel u daarom thans in de gelegenheid de in artikel 14 van de Provinciewet bedoelde eed of verklaring en belofte in mijn handen af te leggen. Als ik straks uw naam noem, verzoek ik u indien u de eed wenst af te leggen, onder het opsteken van de voorste twee vingers van de rechterhand, uit te spreken de woorden: “Zo waarlijk helpe mij God Almachtig” of, indien u de verklaring en belofte wenst af te leggen, uit te spreken de woorden: “Dat verklaar en beloof ik”
Ik zal u eerst de formule van de eed en de verklaring en belofte voorlezen.
“Ik zweer of verklaar dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd”.
Ik zweer of verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen”.
Ik zweer of verklaar dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.”

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

Sharon **BECKER** (GL): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER:** Ik wens u beiden alle geluk met uw Statenlidmaatschap.

3a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

De **VOORZITTER**: Er is geen geheim stuk ter bekrachtiging ingekomen. Dat zal vanavond bekrachtigd worden in de besluitvormende vergadering.

3b Lijst geheimhouding PS

De **VOORZITTER**: Er is over de lijst geheimhouding geen opmerking ontvangen. Verlangt iemand over de lijst van geheime stukken het woord? Zo nee, dan stel ik voor om de lijst voor kennisgeving aan te nemen.

De volgende agendapunten komen vanavond aan de orde in de besluitvormende vergadering:

4. Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergaderingen van 13 december 2021

Zie besluitvormende vergadering.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda

Zie besluitvormende vergadering

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

Zie besluitvormende vergadering.

7. Voortgangslijst van moties

Zie besluitvormende vergadering.

8 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk

Zie besluitvormende vergadering.

8a. Definitief Verstedelijkingsconcept (MRA) Metropoolregio Amsterdam (Voordracht 01-2022)

8b. Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NZKG (Voordracht 02-2022)

8c. Toekomst samenwerking Plassenschap Loosdrecht e.o. en opheffing Beheerorganisatie Recreatie Midden-Nederland (Voordracht 03-2022)

8d. Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen (Voordracht 05-2022)

8e. Wensen en bedenkingen bij subsidievaststelling fractiebijdragen (Voordracht 09-2022)

8f. Tarieventabel 2022: Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland en de begroting 2022 va het Fonds (Voordracht 08-2022)

8g. Wijziging reglement Ribbius Peletierpenning(Voordracht 11-2022)

9. Verbinding A8-A9, Landschapsplan en voorstel voorkeursalternatief (Voordracht 06-2022)

De heer **TERWAL** (VVD): Allereerst wil ik het consortium van de diverse partijen bedanken voor het mooie landschapsplan dat zij heeft opgesteld. De prachtige beelden van hoe mooi het in de nabije toekomst kan worden, doen de VVD hopen op een spoedige uitvoering van het plan. Ook dank ik de commissieleden en de gedeputeerde voor de goede discussie, die we op 17 januari jl. in de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid met elkaar hebben gevoerd over het voorliggende landschapsplan. Ik hoop, om in de termen van de Stelling van Amsterdam te blijven, dat een aantal van ons vandaag uit de loopgraven durft te komen en hun stellingname wil herzien. Wie ik bovenal wil bedanken zijn de bewoners en ondernemers die in de commissie hebben ingesproken om te vertellen waarmee ze dagelijks worden geconfronteerd. Of het nu de bewoners zijn langs de N203, verenigd in Platform Krommenie, of de bewoners van de Dorpsstraat of Noorderveenweg in Assendelft, allen zeggen ze hetzelfde: De huidige situatie is onhoudbaar. De dagelijkse files van eindeloos stilstaand en optrekkend verkeer op de N203

zorgen ervoor dat mensen er letterlijk ziek van worden. Uit het door de Provincie Noord—Holland uitgevoerde onderzoek door Goudappel Coffeng blijkt dat er door verkeersdrukte ruim 17.000 gezonde levensjaren verloren gaan. Dit is iets waar we niet onze ogen voor mogen sluiten. Evenmin voor het vele sluipverkeer dat zich door de smalle Dorpsstraat perst en zo zorgt voor verkeersonveilige situaties. Ook de transportondernemers en hun branche ondernemingen waren duidelijk: Het dagelijkse oponthoud op de N203 zorgt voor frustratie, tijdsverlies, extra kosten en milieuschade.

Het waren deze verhalen, nu en in het verleden, dat maakt dat de VVD al vele jaren een uitgesproken voorstander is van de enige, werkelijke oplossing voor de problemen waar deze bewoners en ondernemers mee worstelen. Dat is de verbinding A8-A9. Alleen een verbinding tussen deze twee rijkswegen zorgt voor een substantiële verbetering van de leefbaarheid en de verkeersveiligheid in Krommenie en Assendelft en voor een betere bereikbaarheid tussen de regio's Zaanstreek en IJmond. Ook wij hadden, net als andere partijen in deze Statenzaal, zorgen over het behoud van de Werelderfgoedstatus van de Stelling van Amsterdam en over een verslechtering van de leefbaarheid in de wijk Broekpolder in Heemskerk. Als fractie zijn we niet over één nacht ijs gegaan. Nu het landschapsplan er ligt, zijn deze zorgen voor nu weggenomen. Door de keuze te laten vallen op een verdiepte ligging van de verbinding A8-A9, via het tracé van het Golfbaanalternatief en het nemen van maar liefst veertig maatregelen, leidt dit tot een kwaliteitsimpuls van de Stelling van Amsterdam en het omliggende landschap. Waar de VVD hoopte op behoud van de Stelling, gaat dit landschapsplan een stap verder en komt het bij de uitvoering van het samenhangende pakket aan maatregelen zelfs tot een herstel en versterking ervan. Niet alleen de hoofd weerstandslijn wordt hierdoor beter zichtbaar, ook de inudatiekommen, schootsvelden en het watermanagementsysteem worden beter beleefbaar gemaakt. Ook voor een gevreesde toename van geluid en een verslechtering van de luchtkwaliteit in de wijk Broekpolder zijn de beschreven omgevingseffecten in het landschapsplan duidelijk. Door te kiezen voor een verdiepte ligging, een volledig knooppunt en het gebruik van stil asfalt op A9, A22 en verbinding A8-A9 neemt de geluidsbelasting zelfs af, vergeleken met de situatie in 2030 zonder de verbindingsweg. Ten opzichte van de huidige situatie verbetert de luchtkwaliteit. Mijn fractie wordt gesterkt in deze opvattingen omdat het kwaliteitsteam van onafhankelijke experts en het ministerie van onderwijs, als hoeder van de Stelling, eveneens positief zijn over het landschapsplan. We zijn dan ook verheugd dat het ministerie aangeeft bereid te zijn het plan te verdedigen richting Unesco. Ik vraag de gedeputeerden Olthof en Pels dan ook om het ministerie te verzoeken het landschapsplan zo snel als mogelijk in te dienen bij Unesco, zodat de landschappelijke inpasbaarheid van de verbinding A8-A9 ook door deze organisatie erkend wordt. Gelijktijdig met het nemen van deze eerste horde hoopt de VVD dat de gedeputeerde ook de tweede horde wil nemen en spoedig de gesprekken start met het Rijk voor een financiële bijdrage aan de weg. Daar heb ik vertrouwen in. Ik ken de gedeputeerde als iemand die met veel overtuigingskracht de zaken kan brengen. Hij heeft mij immers de afgelopen periode ook weten te overtuigen niet alleen het beste voor te hebben met de fietser of de OV-reiziger, maar ook met de automobilist, zeker als deze elektrisch rijdt. Op alleen overtuigingskracht hoeft de gedeputeerde het gelukkig niet te doen. Onder zijn arm kan hij een heldere maatschappelijke kosten-/batenanalyse (MKBA) meenemen, waarbinnen de baten van 945 miljoen euro de kosten van 909 miljoen euro overstijgen. De baten kunnen zelfs nog hoger uitvallen. Daarom ben ik blij

met de toezegging van de gedeputeerde in de afgelopen commissievergadering om waar mogelijk ook de baten voor erfgoed, natuur en landschap mee te nemen in een MKBA bij de verdere planuitwerking.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Van der Waart.

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Ik hoor de heer Terwal zeggen dat hij een heldere MKBA kan meenemen. Die heb ik niet gezien. Waar haalt u dat vandaan? Ik weet dat er MKBA uit 2017 beschikbaar is, waarop nu een indexering is losgelaten. Die is niet opnieuw berekend met dit landschapsplan.

De heer **TERWAL** (VVD): Wat u zegt Statenlid Van der Waart; er heeft een indexatie plaatsgevonden. Daarom kan ik mij ook verhalen op de laatste cijfers. Dan kom ik uit op de getallen, zoals ik die ook genoemd heb. Baten van 945 miljoen euro. Kosten van 909 miljoen euro, waarbij ik ook zei dat heel veel baten voor erfgoed, cultuur en landschap nog niet zijn meegenomen. Ik heb zelfs de verwachting dat de baten van 945 miljoen euro ook nog hoger kunnen uitvallen. Vandaar ook dank voor de toezegging van de gedeputeerde om deze ook mee te zullen nemen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik hoor de woordvoerder van de VVD de beide gedeputeerden opdracht geven om aan het Rijk een bijdrage te vragen in de kosten. In mijn belevenis is een bijdrage een kleine toevoeging aan het geld dat we al hebben. Volgens mij gaat het Rijk bijna alles betalen en doet de Provincie een bijdrage. Bent u het daarmee eens? Zo niet, wie gaat dan verder een bijdrage leveren, volgens u?

De heer **TERWAL** (VVD): Dan zou ik toch de heer Hoogervorst willen zeggen: Als we samen in een restaurant eten en de rekening is 909 euro en ik moet een bijdrage doen van 141 euro, want dat is nu het bedrag dat de mede overheden neerleggen, dan kunt u toch niet zeggen dat u de hele rekening betaalt? Het is een substantiële bijdrage en dat is inderdaad een forse bijdrage. Ik heb er vertrouwen in dat het Rijk dat op enig moment zal bijleggen, gezien ook de anderhalf miljard euro die ze mogelijk vanuit het Groeifonds wil bijleggen voor het doortrekken van de Noord-Zuidlijn en, -dat werd altijd voor onmogelijk gehouden-, drie miljard euro vanuit het nieuwe coalitieakkoord op landelijk gebied, dat het Rijk wil neerleggen voor de Lelylijn naar Groningen.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Dat zijn heel andere projecten. Waar baseert u de mening op dat het Rijk zegt: “Flats, hier heeft u uw 900 miljoen euro.”? Waar haalt u dat vandaan?

De heer **TERWAL** (VVD): Het zijn toch drie infrastructuurprojecten. Daar werd eerder ook voor onmogelijk gehouden dat die ooit op een geldelijke bijdrage van het Rijk konden rekenen. U kunt mij niet verwijten dat ik een optimistisch mens ben. Zo kent u mij. Ik ben optimistisch gestemd. Ook het Rijk zal zien dat het nu vastloopt op de N203 en dat het daardoor echt slecht gesteld is

met de bereikbaarheid en -misschien nog wel belangrijker-, de leefbaarheid voor al die omwonenden, waarvan ik hoop dat u daar ook voor opkomt.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Van der Waart.

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Ik hoor de heer Terwal heel optimistisch zijn over de noodzaak van een A8-A9-verbinding. Waar baseert u dat op? U weet net als ik dat het Rijk hier in het verleden geen brood in zag.

De heer **TERWAL** (VVD): Zoals ik weet, heeft het Rijk een duidelijke taakopvatting. Het Rijk onderzocht middels de MIRT Noordkant Amsterdam hoe de doorstroming op de A7 en A9 verbeterd kon worden. De provincie kreeg de taak om te kijken naar de verbinding A8-A9. Het maakt echt niet uit of ik optimistisch of pessimistisch ben. Waar ik met name pessimistisch over ben is hoe de huidige situatie nu is. Daar zie ik nu dat de N203 vastloopt en dat de mensen die erom heen wonen, -dat zijn niet alleen de huizen langs de weg, maar ook de 35.000 mensen die er in de wijken omheen wonen, en de acht scholen, die dicht op die weg staan, nu in een onleefbare situatie leven.

Om af te sluiten, hoopt en verwacht de VVD dat Gedeputeerde Staten, Ministerie van Onderwijs, het Rijk en alle andere betrokkenen zich bij dit landschapsplan zich zo spoedig mogelijk buigen over de uitvoering ervan. De bereikbaarheid voor de bewoners en ondernemers in de Zaanstreek en IJmond en zeker de leefbaarheid voor de inwoners van Krommenie en Assendelft verdragen geen langer uitstel.

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): In de zeven jaar dat ik nu Statenlid ben, zijn er weleens onderwerpen waar het echt ergens overgaat. Voor ons ligt het landschapsplan. We hebben dat in de commissie van 17 januari jl. ook gehoord; er zijn veel voorstanders en veel tegenstanders. Het onderwerp speelt al heel erg lang. Dat werd in de commissie ook gezegd. We hebben het er inmiddels al zestig jaar over. Mijn fractie is altijd kritisch geweest. Hoe zit het met het landschap? Hoe zit het met de Stelling? Daarom hebben we in de vorige periode met andere partijen gevraagd om dit landschapsplan. Enerzijds om te kijken of het kan met behoud van de Stelling en verbeterpunten in het landschap en natuurlijk ook of Unesco daarmee akkoord gaat.
We zien dat er een mooi plan ligt. Het plan omvat meer dan veertig verbeterpunten om het landschap en de Stelling te verbeteren. Daar zijn we heel blij om. Wat ik ook al in de commissie van 17 januari aangaf is dat het voor de PvdA enerzijds om leefbaarheid gaat en anderzijds om het landschap en de Stelling. Voor ons is dat niet een of/of, maar een en/en. Ik heb natuurlijk ook gesproken met mensen in Krommenie en Assendelft en ook met De Groene Combinatie. Er spelen heel veel problemen rondom Krommenie en Assendelft als het gaat om leefbaarheid. Dat is natuurlijk ook een reden waarom we als coalitie elf miljoen euro hebben uitgetrokken voor het verbeteren van de leefbaarheid. In de commissie kwam naar voren dat daar nog wel vraagtekens bij worden geplaatst en dat er echt nog wel meer nodig is. De heer Steeman van D66 dient dadelijk een motie in, die de PvdA mede indient, die gaat over de Modal Shift.

Daarnaast is het voor de PvdA heel belangrijk om te kijken of de juiste stappen worden gevolgd. Enerzijds kan men stellen dat het een langlopend project is. Er wordt al meer dan zestig jaar overgesproken. Anderzijds is het zo dat als de Staten vragen om een landschapsplan en dat naar moet worden gekeken door Unesco, dan is dat waar we nu staan. We kunnen instemmen met het voorliggende landschapsplan. We zien uit naar de reactie van Unesco en het moment waarop er financiën zijn. Dan kan worden bekeken hoe de wereld er op dat moment uitziet en hoe het dan verder moet gaan.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Terwal.

De heer **TERWAL** (VVD): Ik hoor u vaak zeggen: enerzijds en anderzijds. U heeft net als de VVD met verschillende groepen gesproken. Aan de ene kant en aan de andere kant, maar uiteindelijk zijn we politici en moeten we knopen doorhakken en duidelijkheid verschaffen aan De Groene Combinatie, maar ook aan bewoners en ondernemers. Er zijn nog twee hordes te nemen. Unesco moet goedkeuring geven, ter behoud van de Werelderfgoedstatus en er moet een financiële bijdrage van het Rijk worden gevonden. Als u die twee groene vinkjes heeft, wat zegt de PvdA-fractie dan?

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Ik wil best de commissie opnieuw doen, maar volgens mij kent de heer Terwal ons standpunt. Nu ligt het landschapsplan voor. We wachten op een uitslag van Unesco en de bijdrage vanuit het Rijk. Op moment kijken we verder hoe de wereld er dan uitziet en hoe het verder gaat. We zijn ook als politici en binnen deze Staten bezig met een Modal Shift, met een verduurzaming als het gaat over andere manieren van mobiliteit. We houden wel van politiek die ook wel kijkt hoe de wereld eruit ziet. We gaan niet vooruitlopen op hoe de wereld er dan uitziet. Ik ben blij dat de heer Terwal een optimistisch mens is. U kunt mij niet kwalijk nemen dat ik een realistisch mens ben. Ik, en mijn fractie met mij, wacht op die financiële bijdrage en de uitslag van Unesco. Op dat moment zullen de Staten verder praten om vervolgens die knoop door te gaan hakken.

De heer **TERWAL** (VVD): Misschien dat dit het voorstellingsvermogen van mevrouw Doevendans te boven gaat, maar mevrouw Doevendans stelt u voor: Wij gaan samen een huis laten bouwen in onze mooie stad Amsterdam. We krijgen een groen vinkje van de welstandscommissie. Vervolgens krijgen we ook een hypotheek bij de bank. U zegt vervolgens tegen mij: “Nou, ik weet het toch niet helemaal zeker.” Dat is wat de PvdA-fractie nu bij de aanleg van de A8-A9 zegt. Ondanks de twee groene vinkjes zegt u: We moeten het dan nog afwegen. U biedt dan toch geen duidelijkheid aan bewoners en ondernemers?

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Ik vind dit juist een prachtig voorbeeld. Op het moment dat we wachten op een vinkje van de welstandscommissie en een hypotheek van de bank dan zou ik op het moment dat de groene vinkjes zijn gegeven, graag met elkaar om tafel gaan zitten om te kijken hoe de financiële situatie er op dat moment uitziet. Hebben we allebei nog een baan? Zijn alle randvoorwaarden nog steeds hetzelfde? Zien die er hetzelfde uit? Op dat moment gaan we met elkaar dat gesprek voeren. Als het allemaal goed zit, kunnen we duidelijkheid verschaffen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Hoor ik de PvdA-fractie zeggen dat ze een besluit over het al dan niet in stelling brengen van het landschapsplan nu zou willen uitstellen tot dat er duidelijkheid is over de financiering van het project?

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Wat de heer Hoogervorst en de andere commissieleden mij hebben horen zeggen, is dat voor de PvdA nu het landschapsplan voorligt. Dat ziet er goed uit. Wij zullen hiermee instemmen. We wachten dan het verlossende woord van Unesco af, net als de financiën. Dan zullen de Staten om tafel gaan zitten om te kijken hoe de wereld er dan uitziet en wat er dan nodig is. Daarnaast zullen we gezamenlijk, met onder andere D66, nog een motie indienen om echt te gaan kijken naar wat we nu voor de bewoners van Krommenie en Assendelft kunnen doen. Het is niet of/of, maar en/en. Enerzijds gaat het om het landschap, maar anderzijds gaat het zeker ook om de leefbaarheid daar.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Wat u zegt, klinkt heel spannend. Als je het landschapsplan an sich bekijkt dan is het een prachtig plan, maar in het besluit wordt ons gevraagd of we dat landschapsplan als basis willen nemen voor eventuele onderhandelingen in Den Haag. Als je met deze voordracht, dan geef je eigenlijk al goedkeuring aan dat landschapsplan. Hoe denkt mevrouw Doevendans daarover?

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Ja, wij zeggen dus: Akkoord met het landschapsplan. Als er zicht is op een reactie van Unesco en op de financiën, dan zullen we als Staten kijken hoe we verder gaan.
Ik denk dat ik alles heb gezegd. Dit was het voor de eerste termijn.

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Het CDA ziet het landschapsplan A8-A9 als een majeure stap in het zich jarenlang voortslepende proces over de verbinding A8 en A9. We willen nogmaals onze complimenten uitspreken voor dit landschapsplan, dat duidelijk aangeeft welke maatregelen er nodig zijn om het Werelderfgoed Stelling van Amsterdam te verbeteren en hoe de inpassing van de A8-A9 daarin kan worden gerealiseerd. In de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid hebben we fervente voorstanders en fervente tegenstanders tegen de aanleg van deze verbinding gehoord. Uiteraard hebben we goed naar de argumenten geluisterd. Het CDA is altijd voorstander van deze wegverbinding geweest. Allereerst om de verkeers-, leefbaarheids- en gezondheidssituatie in Krommenie en Assendelft te kunnen verbeteren, maar ook om een robuuste Oost-Westverbinding te hebben. Altijd onder het voorbehoud dat er voor de bewoners in de Broekpolder geen verslechtering op mag treden. Met dit landschapsplan wordt aan de vele opgaven, die aan de verbinding verbonden zijn, duidelijk hoe die kunnen worden ingevuld. De keuze voor een verdiepte verbinding en de in beeld gebrachte aanvullende maatregelen, geven ons voldoende vertrouwen dat de bewoners in de Broekpolder niet de dupe zullen worden van de nieuwe verbinding. Er zijn nog drie overwegingen voor het CDA, die ik wil benoemen. Dat geconstateerd is dat de leefbaarheidsmaatregelen van tien miljoen euro de problemen in

Krommenie en Assendelft niet structureel zullen oplossen. Dat de stuurgroep waarin alle gemeenten vertegenwoordigd zijn, zich positief heeft uitgesproken over het landschapsplan en dat dit eveneens geldt voor de onafhankelijke kwaliteitsraad.
Na de commissiebehandeling is er wel iets waar ik aandacht voor wil vragen. Dat ligt in lijn met hetgeen net bediscussieerd is. Vandaag gaat het bij het ten nemen besluit natuurlijk over de vaststelling van het landschapsplan, maar dat impliciet ook wordt besloten om aan de minister van OCW te vragen het landschapsplan voor te leggen aan Unesco en aan Unesco te vragen zich uit te spreken over de vraag of met deze wijze van inpassing van de A8-A9 de Werelderfgoed status kan worden behouden. Er wordt ook besloten om aan Gedeputeerde Staten te vragen om financiële dekking te zoeken voor de uitvoering van dit landschapsplan.
Juridisch is het juist om te stellen dat als er groen licht is van Unesco en als er zicht is op de financiering er nog een go-no go moment is. Maar bestuurlijk gezien ligt er dan wel een hele zware motiveringsplicht op het no go. Allereerst richting de inwoners van Krommenie en Assendelft, die na ons besluit van vandaag de verwachting hebben dat als aan beide voorwaarden is voldaan, wat op zich al een hele opgave is, er inderdaad verder gewerkt gaat worden aan de realisatie van de weg. Richting de betrokken gemeentebesturen, als belanghebbenden van de weg en het landschapsplan. Ook richting onze Minister van OCW die naar de Unesco is gegaan met dit landschapsplan om er fiat voor te krijgen. Richting Unesco die zich er over gebogen heeft en die zich er positief over hebben uitgesproken. Voor de mede investeerders in dit plan waaronder ongetwijfeld het Rijk, die gezien de omvang van het nog te dekken bedrag, zich ook absoluut voor zullen moeten inzetten om daar middelen voor vrij te maken.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): U zei dat de verwachting wordt uitgesproken dat we verder gaan met dit plan en dat er een zware motivering is om het ‘no go’ te beargumenteren. Nu staat er in dit besluit dat er nog een besluit komt over de planuitwerkingsfase. We zijn er toch als Provinciale Staten zelf bij om die verwachting niet al te hoog te leggen? Ik hoorde het zojuist de heer Terwal zeggen en u nu ook weer. Kunt u toelichten waarom u denkt dat er op dit moment de verwachting wordt gewekt dat er ook echt doorgegaan wordt met dit plan, kost wat het kost?

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Er zijn twee voorwaarden. U heeft het alleen over de inwoners van Krommenie en Assendelft. Mijn stelling, of hetgeen ik hier betoog reikt veel verder. Er zijn veel meer mensen die zeggen: Als Provinciale Staten van Noord-Holland nu besluiten dat er twee belangrijke voorwaarden zijn om aan de inpassing verder te gaan werken en aan die twee voorwaarden wordt voldaan, dan zul je toch moeten motiveren dat je juridisch gezien wel kunt zeggen: Het mag wel. Het mag niet. Er zal bestuurlijk uitleg moeten worden gegeven dat u heel veel in gang hebt gezet. Ik schetste net aan welke instellingen en partners u dat allemaal moet gaan uitleggen. Ik noemde de minister, Unesco, onze gedeputeerde. ER is veel in gang gezet, Er is heel veel moeite voor gedaan om te zorgen dat die twee voorwaarden zich kunnen voordoen. Om dan te zeggen: We hebben er nog eens over nagedacht, maar we doen het toch maar niet. Daar kunnen Provinciale Staten niet mee wegkomen. Je zult moeten motiveren. We weten dat er veel moeite is gedaan om aan die voorwaarden te voldoen, maar nu zijn er zulke zware

omstandigheden of dringende omstandigheden, dat we toch besluiten om hier niet mee verder te gaan. Dat lijkt mij bestuurlijk gezien een juiste gang van zaken. Zo kijkt het CDA er tegenaan. Om te zeggen: “We hebben er nog eens over nagedacht en zeggen nu: Toch maar niet.” Dat kun je bestuurlijk gezien heel lastig uitleggen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Van der Waart.

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Ik hoor mevrouw Kuiper zeggen dat als aan de twee benoemde voorwaarden is voldaan, er dan doorgewerkt kan worden aan de inpassing van deze weg. Ik wil mevrouw Kuiper er toch op wijzen dat in de voordracht staat dat als aan deze twee voorwaarden is voldaan, Provinciale Staten dan aan besluitvorming gaan doen. Bent u dat met mij eens?

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Ja, dat ben ik volstrekt met u eens. Ik heb de voordracht gelezen. Het staat er inderdaad zoals u schetst. Voordat er verder gewerkt wordt aan het inpassingsplan moet aan twee voorwaarden zijn voldaan: Unesco en de financiering. Daarmee geeft u impliciet het verzoek aan de minister van OCW om met ons landschapsplan richting Unesco te gaan en impliciet vraagt u dus ook aan de gedeputeerde en Gedeputeerde Staten om zorg te dragen voor de financiering. Ik het wel als zodanig. Het lijken twee voorwaarden, maar dat zit wel een hele wereld onder, waar u impliciet nu ook een besluit overneemt. Anders had de formulering van de voordracht anders moeten zijn. Je kunt het lezen alsof er dan uiteraard ook gekeken moet worden naar de inhoud en de voorwaarden van het inpassingsplan zelf. Daar moet uiteraard nog naar gekeken worden. Uiteraard zullen Provinciale Staten er nog een besluit over nemen. Ik geef wel aan dat als er nu ‘ja’ wordt gezegd, dat alles wat in gang wordt gezet implicaties heeft. Je kunt niet zomaar zeggen dat we het dan toch maar niet doen, zonder dat heel zwaar te motiveren. Dat is wat ik meegeef. Dat vindt het CDA ontzettend belangrijk. Dat we nu alleen besluiten over het landschapsplan, dat maakt het wat minder voor de hand liggend, wat het CDA betreft.

Ik wilde graag weten hoe de fracties erin zitten. Ik kan dat nog wel aan de gedeputeerde vragen. Van sommige fracties is wel duidelijk hoe zij tegen deze gedachtegang aankijken.

De heer **DEEN** (PVV): Zoals we op 17 januari jl. al tijdens de commissievergadering aangaven, is de PVV overwegend positief over dit indrukwekkende plan. Kijkende naar de 40 maatregelen die zijn opgenomen, kan onze fractie de meeste ondersteunen. We hebben er niet alleen vertrouwen in dat de maatregelen leiden tot een kwaliteitsimpuls van de Stelling van Amsterdam en het plangebied, maar ook dat de maatregelen bijdragen aan het behoud van de leefbaarheid in het gebied en de bereikbaarheid zullen verbeteren.
Onze fractie sprak tijdens de commissievergadering haar zorgen uit over de voorgestelde verwijdering van restaurant Twaalfmaat, maar we waren redelijk tevreden dat de gedeputeerde aangaf dat onteigening nooit het uitgangspunt is. Mocht het daar onverhoopt wel toe komen dan zal de Provincie proberen om de eigenaren zoveel mogelijk tegemoet te komen. Dat stemt ons tevreden. Bijkomend voordeel van dit landschapsplan is de aanbeveling wordt gedaan om de windturbine bij Heemskerk te verwijderen als deze aan het einde van de levensduur is en om

geen nieuwe windturbine terug te plaatsen, aangezien deze hinderlijk in de weg staat. Dat is een goed punt dat uit dit plan tevoorschijn komt.
Tijdens de genoemde commissievergadering spraken de PVV en andere fracties hun zorgen uit over het kostenplaatje. Er ligt op dit moment een financieel gat van circa 800 miljoen euro. Dit is nog exclusief de kosten voor beheer en onderhoud. Onze fractie vindt het dan ook een verstandige keuze dat er eerst zicht moet zijn op de financiering van het project , voordat Provinciale Staten een besluit nemen over het starten van de planuitwerkingsfase. De gedeputeerde heeft aangegeven dat de financiering nog de nodige tijd zal kosten en dat het college de komende tijd met het Rijk en andere overheidspartners in gesprek gaat om te vernemen of er uiteindelijk zicht is op financiering en wat eventuele gevolgen zijn inzake een provinciale bijdrage. De PVV wacht de resultaten van de gesprekken af en wij gaan ervan uit dat Gedeputeerde Staten de Staten hierover nauwkeurig op de hoogte zullen houden.
Alles overziend kan de PVV instemmen met voorliggend besluit.

De heer **HOOGERVORST** (SP): In de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid van 17 januari jl. bespraken we de voordracht Landschapsplan, verbindingsweg A8-A9 uitgebreid met elkaar. Dat er veel insprekers aanwezig waren, liet ons opnieuw zien dat dit onderwerp een gevoelig onderwerp is, niet alleen voor ons, maar ook voor de bewoners in het gebied. De SP is blij met deze grote betrokkenheid. Daarmee blijkt dat de ontwikkeling rond de aanleg van de verbindingsweg de gemoederen flink bezighoudt. We kunnen een korte samenvatting maken van de verschillende krachten, die zich roeren in dit project. Zo is er de groep voorstanders van meer asfalt, die, met argumenten bekleedt, kost wat kost wil dat die weg er komt. Dan is er de groep bewoners van Krommenie, die af wil van de overlast die zij ervaren, nu het verkeer dagelijks langs hun huizen en door hun woon- en leefgebied scheurt. De groep tegenstanders is meer divers. Zo zijn er mensen die bang zijn dat de verkeersoverlast in de vorm van geluid zich nu naar hun woonwijk verplaatst. Anderen maken zich zorgen om het behoud van een landschap dat alom erkend wordt als historisch en ecologisch rijk. Dan is er een groep, die, gedreven door de grote noodzaak de klimaatverandering te bestrijden, mensen uit de auto probeert te krijgen, door een sterk verbeterd OV aan te bieden. Ook is er een groep die het probleem A8-A9 erkent, maar liever onderzoek ziet naar een andere variant. Deze varianten zijn overigens in een eerder stadium afgevallen. Dat laatste lijkt zich nu wat te wreken.
Het idee voor dit landschapsplan ontstond toen bleek dat het op maaihoogte aanleggen van de weg A8-A9 volgens het destijds door een meerderheid van Provinciale Staten gekozen voorkeursalternatief niet mogelijk is zonder de waarde van Unesco Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam ernstig aan te tasten. Dat was zeker. Voor de coalitie was dat destijds een grens , die we niet zouden moeten willen opgaan. Inmiddels is het landschapsplan in grote lijnen af, maar resten er nog wel wat kleine belangrijke vraagstukken, die moeten worden aangepakt. Zo is er nog weinig aandacht geweest voor de stikstofproblematiek. De restauratie van het Stellinggebied ziet er op de animatiebeelden prachtig uit, maar doet ook weinig recht aan de invloed die de tand des tijds, de afgelopen eeuwen, op het landschap heeft gehad. Restauratie van de Stelling straks betekent dat omwonenden in het gebied te maken krijgen met een fundamenteel ander landschap. Is dat wat men wil? Het Ministerie van OCW kan enthousiast zijn en het Kwaliteitsteam kan het complete pakket aan maatregelen toejuichen, maar wat vindt de directe omgeving ervan?

Nog altijd is er geen oplossing voor de enorme toename van de verkeersoverlast bij de Coenbrug op het al bestaande deel van de A8. Hoe wordt deze verwachte problematiek meegenomen in verder onderzoek? In hoeverre is er ruimte in het gebied voor natuurcompensatie? Wij kregen hier geen helder antwoord op. Het op grote afstand, misschien wel grootste probleem, is natuurlijk de financiering. Uitvoering van landschapsplan plus verbindingsweg gaat vijf tot zeven keer meer kosten dan we tot drie jaar geleden dachten. De partners moeten meebetalen, is het devies nu en natuurlijk Den Haag, die het nut van deze verbinding niet zag en inmiddels, al lange tijd, uit de lange termijnplannen heeft geschrapt. Wat de SP betreft is het ondenkbaar dat er zoveel geld wordt uitgetrokken voor een weg, die men niet wil. Het past ook niet in wat men nieuwe politiek noemt, waar de focus binnen Mobiliteit, met het oog op een duurzamere wereld, moet worden verlegd naar minder auto en meer en beter OV. Dus wat de fractie van de SP betreft: Stop met dit plan. Hoe mooi de plaatjes er ook uitzien, deze weg is een icoon van oude politiek. Lobbyen in Den Haag mag overigens best van de SP. Vraag daar dan om meer geld voor een duurzame en binnen het klimaatbeleid passende oplossing voor de situatie in Krommenie.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Kuiper.

Mevrouw **KUIPER** (CDA): U zegt: “Die weg die men niet wil.” Er zullen ook grote groepen mensen zijn, die de weg wel graag willen. Ik denk aan de bewoners van Krommenie en Assendelft. Is uw stelling niet te breed?

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik begrijp uw vraag wel. In Den Haag wil men deze weg niet, want de weg staat in geen enkel plan. Als je daar dan komt leuren om geld, dan kan ik me niet voorstellen dat Den Haag zo makkelijk, met minstens 900 miljoen euro over de brug komt.

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Volgens mij is deze weg wel onderdeel van het ‘Programma Samen bouwen aan bereikbaarheid’, waaraan de MRA en het Rijk verbonden zijn. Er is wel indirect een band met het Rijk. U hoorde net ook wat de VVD aangaf. Er is ook een afspraak over gemaakt, welke verbindingen in eerste instantie door het Rijk worden opgepakt en wat door de Provincie wordt getrokken.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik denk niet dat mijn collega van het CDA kan aangeven dat het Rijk zou hebben gezegd: “U mag als Provincie deze weg gaan oppakken, maar wij trekken de portemonnee wel.” Dat is natuurlijk het probleem.

De **VOORZITTER:** Een interruptie van de heer Terwal.

De heer **TERWAL** (VVD): Allereerst een correctie op de heer Hoogervorst. Het is geen rekening van 900 miljoen euro die we naar het Rijk sturen. Daar moet nog 141 miljoen euro van worden afgetrokken. Dat vind ik nogal een substantieel bedrag. Bent u ermee bekend dat er een Masterplan is geschreven door de Logistieke Alliantie. Daarin zijn meer dan dertig partijen betrokken, waaronder ANWB, Fietsersbond, maar ook TLN en Evofenedex, die heel duidelijk het plan voor de verbinding A8-A9 hebben onderschreven. Kunt u zich voorstellen dat dit, samen met

de lobby van gedeputeerde Olthof, een heel sterke lobby kan zijn richting het Rijk, om het Rijk te overtuigen om daarvoor op termijn geld vrij te maken?

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik kan me heel goed voorstellen dat die lobby ontzettend sterk zal kunnen worden en misschien ook wel richting een succes gaat, maar dat neemt niet weg dat wij als SP vinden dat het de overheid geen knip voor de neus waard is als ze klakkeloos die 900 miljoen euro neertelt. U bent heel positief over die kosten, maar de ervaring leert dat het altijd veel duurder wordt.

Ga dus vooral lobbyen voor de maatregelen die wellicht meer geld kosten dan we ooit dachten. De oplossingen in Krommenie zijn al eens onderzocht. Ze zijn toen weggewoven als zijnde veel te duur. Als u toch in Den Haag gaat lobbyen voor 900 miljoen euro, misschien is daarvoor nog iets extra te halen. U kunt ook weer gaan kijken naar de gedeeltelijke ondertunneling van het huidige traject. Die variant is ook al een keer marginaal onderzocht. Misschien is daar wel geld voor. Wellicht in combinatie met een derde of vierde spoor op het traject Uitgeest-Zaandam. Als Den Haag, maar ook de Provincie, serieus werk willen maken van de klimaatambities dan zou dat een mooie eerste stap kunnen zijn.

De heer **STEEMAN** (D66): Voorheen fietste ik elke dag op en neer tussen Castricum en Wormer, langs de N203. Dat stuk strakke, rechte en bijna stoplichtenvrij fietspad, met vrijwel altijd tegenwind maakt al bijna twintig jaar deel uit van veel van mijn vaste fietsrondjes. In die jaren zijn er heel woningen gebouwd. Er is veel asfalt vervangen en er is zelfs een station verplaatst. Ik heb vrachtwagens in de sloot zien liggen, auto's op het fietspad zien belanden en de weg en het fietspad steeds drukker en voller zien worden. De uitstoot neemt toe, net als de geluidsoverlast. Het autoverkeer hoopt op en verspreidt zich over de omliggende wegen. De leefbaarheid op en rondom de N203, met name in Krommenie en Assendelft is steeds verder onder druk komen te staan. Nog veel langer dan dat ik in die Assendelver Polder fiets, wordt er al gesproken over het verbinden van de A8 en A9 en lost het leefbaarheidsprobleem in de Zaanstreek rondom de N203 niet vanzelf op. Niet dat er niets gebeurt. In tegendeel. Er zijn vele varianten besproken en weer afgevallen. Er zijn onderzoeken gedaan en een groot aantal belangen gehoord en gewogen. Er is een Leefbaarheidsfonds in het leven geroepen door dit college. Er is heel helder uitgesproken dat een inpassing van de verbinding A8-A9 het landschap moet sparen en niet ten koste mag gaan van de Werelderfgoedstatus van de Stelling van Amsterdam, inmiddels onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het landschapsplan dat vandaag voorligt, geeft een duidelijk antwoord op de vraag of de inpassing mogelijk is. Ja, zo een inpassing kan, maar dan alleen in volledige samenhang en bij volledige uitvoering van alle veertig maatregelen. Dan is het verder nog afhankelijk van cofinanciering en een akkoord van Unesco. Met die vragen sturen we het college, na vandaag, op pad. Zodra er een antwoord te vinden is, komt het dossier weer terug op onze agenda om de vele andere aspecten van dit megaproject te bespreken bij het aangekondigde besluit over een planuitwerkingsfase. D66 zegt daar dus glashelder bij dat het op basis van dit landschapsplan nog veel te vroeg is om te zeggen dat de verbinding A8-A9 er daadwerkelijk gaat komen, als op beide vragen een positief antwoord komt. Op dit moment voorwaardelijk 'ja' zeggen tegen zo een groot project, met zoveel uiteenlopende belangen en zulke grote risico's op

basis van twee van vele voorwaarden, dat is wat D66 betreft, een onverantwoorde hypotheek op de toekomst.

Unesco zal niet eerder dan volgend jaar een antwoord gaan geven. Wanneer de cofinancieringsvraag een zinnig antwoord kan verwachten is helemaal in een onzekere toekomst gelegen. Pas daarna komt er wellicht dus een besluit over een planuitwerkingsfase naar onze Staten. Of en wanneer er een daadwerkelijke verbinding komt te liggen dat zal in ieder geval niet op korte zijn. Jaren en jaren noemde de gedeputeerde het tijdens de commissievergadering. In de tussentijd gebeurt er eigenlijk niet zoveel. Het aanstekelijke enthousiasme over het landschap dat in dit plan wordt geëtaleerd, is in een pakket geconcentreerd en concrete maatregelen moeten dus wachten. Ook de leefbaarheid rondom de N203, de aanleiding van dit dossier, lijkt in de wachtkamer te gaan.

De leefbaarheidsproblemen in Krommenie en Assendelft zijn actueel en urgent. De VVD zei het zojuist ook al. Het wachten op een mogelijke aansluiting van de A8-A9 verhoudt zich zelfs niet eens met deze problemen. Door ROVER werd er in de commissie helder ingesproken. Door in te zetten op een werkgeversaanpak en door in te zetten op een Modal Shift kan er mogelijk verlichting gegeven worden voor de leefbaarheidsproblemen rondom de N203. Daarom dient D66 samen met GL, CU en de PvdA een motie in.

Motie 04/31-01-2022

Modal shift voor leefbaarheid langs N203

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 31 januari 2022, hebben kennis genomen van de statenvoordracht Landschapsplan A8-A9, gehoord de beraadslagingen,

Constaterende dat:

- *Het landschapsplan A8-A9 een tussenstap vormt in het dossier verbinding A8-A9;*
- *Mogelijke uitvoering nog onzeker is door onzekerheid omtrent de financiering, beoordeling door UNESCO en verdere planuitwerking;*
- *Mogelijke uitvoering op korte termijn niet aan de orde zal zijn;*
- *De leefbaarheid is langs de N203 bij Krommenie en Assendelft al vele jaren onder druk staat;*

Overwegende dat:

- *Het verbeteren van de leefbaarheid langs de N203 niet kan wachten op een eventuele uitvoering van de verbinding A8-A9;*
- *De Provincie Noord-Holland (samen met de VRA en Provincie Flevoland) in november 2019 in het OV Toekomstbeeld 2040 heeft besloten tot een substantiële modal shift van personenauto's naar OV en fiets;*
- *In het Klimaatakkoord op voorstel van de werkgeversalliantie 'Anders Reizen' is afgesproken om voor 2030 in de spits 8 miljard autokilometers minder te gaan rijden;*

Verzoeken het college om:

- *De werkgeversaanpak voortvarend op te pakken en Provinciale Staten te informeren over de voortgang;*
- *Met ROVER in overleg te treden over de haalbaarheid en effecten van de plannen van ROVER om met werkgevers, vervoerders, wegbeheerders en gebruikers de Modal Shift in*

algemene zin mogelijk te maken en de mogelijke effecten op en rond de N203 in beeld te brengen en ook over de voorgang daarvan Provinciale Staten te informeren;
en gaan over tot de orde van de dag.
D66, Groenlinks, ChristenUnie en PvdA

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **STEEMAN** (D66): Tenslotte nog een praktische vraag aan de gedeputeerde, die al een tijdje aan me knaagt. Gedeputeerde, als u Rijkswaterstaat binnenkort weer eens spreekt, kunt u dan toch eens vragen waarom er op de A9, komend vanuit Alkmaar, bij afslag 10 Uitgeest, 'Amsterdam' op de borden staat? Het verbaast me elke keer weer dat je daar de overbelaste provinciale weg opgestuurd wordt, terwijl je doorrijdend over de A9 net zo goed in Amsterdam komt.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Liberaal Noord-Holland is niet van de school, die vanuit wensdenken het verkeer ziet verminderen. Een werkgeversaanpak prima en een Modal Shift ook, maar niet genoeg. De huizen, bedrijven en aantallen inwoners gaan fors toenemen in de komende jaren. De verbinding A8-A9 is dus hard nodig vanwege de grote bevolkingsgroei en huizenbouw, zowel ten Noorden als ten Zuiden van deze verbinding. De A8-A9 is ook hard nodig voor de transportsector. Zonder transport staat alles in Nederland stil. De grote klus is nu om de middelen voor deze weg bij elkaar te krijgen. Dat is een flinke klus, aangezien deze coalitie roofbouw heeft gepleegd op de eigen middelen voor Mobiliteit.
Verder sluit ik me als actieve VVD'er geheel aan bij de bijdrage van VVD'er Terwal, voor de belangrijke toegevoegde waarde voor deze weg, inclusief zijn vragen aan de gedeputeerde en als niet CDA'er ook helemaal bij de bijdrage over het belang van bestuurlijke betrouwbaarheid in het vervolgtraject van CDA-lid Kuiper.

De heer **KLEIN** (CU): Deze weg gaat er nooit komen. Die conclusie kunnen we nu wel trekken op basis van het landschapsplan. Om de snelweg dwars door het open landschap van de Stelling van Amsterdam te kunnen aanleggen, zijn zoveel compensatiemaatregelen nodig dat de weg onbetaalbaar wordt. Het idee dat deze weg ooit aangelegd kan worden, is een illusie van de gedeputeerde en waarschijnlijk, -zeg ik erbij- niet eens van deze gedeputeerde. De kans dat het Rijk in deze tijd, met de uitdagingen die we hebben rondom klimaat- en natuurherstel, de portemonnee zal trekken voor een provinciale wens om een snelweg te realiseren, is vrijwel zeker nul procent. De ironie is dat juist deze weg er nooit komt de enige reden is dat de kritische coalitiepartijen nu toch voor dit landschapsplan durven te stemmen. Dat is hypocriet. Zo houden we veel mensen in onzekerheid. Waarom, GL, D66, PvdA, kunt u niet beter nu helderheid te geven door tegen dit voorstel te stemmen?
Wij hebben twee vragen aan de gedeputeerde. De eerste is: Hoe groot acht u de kans dat u een half miljard euro in Den Haag kunt ophalen en misschien nog wel meer. De heer Terwal is van de rekensommen. De tweede vraag: Binnen welke termijn denkt u duidelijkheid te kunnen hebben over het moment of die financiering er komt? Wanneer kunnen we concluderen dat de financiering niet haalbaar is?

Wat de CU betreft is dit het moment om de stekker uit het plan te trekken en alle energie te steken in alternatieve plannen om de leefbaarheid in Krommenie en Assendelft te verbeteren. Laten we al die ambtelijke capaciteit vanaf nu inzetten op plannen die op korte termijn wel kans van slagen hebben. Er is een aantal goede voorstellen gedaan, bijvoorbeeld door ROVER. Daarom dienen we ook mede de motie van D66, samen met GL en de PvdA in, om met ROVER in overleg te gaan om te onderzoeken in hoeverre die plannen nu al een positief effect kunnen hebben op de overlast in Krommenie. Dit alles betekent natuurlijk niet dat het landschapsplan geen nut heeft. Wij zien daarin een aantal mooie voorstellen, die bijdragen aan het versterken van cultuur, natuur en de recreatieve waarde van het gebied. We vinden het onterecht dat deze voorstellen nu een op een gekoppeld zijn aan de aanleg van de weg. Dat is, -ik heb het in de commissie al gezegd-, oneigenlijke koppelverkoop. Wellicht is een aantal van die voorstellen al prima uit te voeren los van de aanleg van de A8-A9 verbinding en tegen beperkte kosten. We dienen samen met de PvdD en de SP een motie in.

Motie 05/31-01-2022

Versterk natuur- en cultuurwaarden los van plannen voor asfalt

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 31 januari '22, ter behandeling van agendapunt 9 'Verbinding A8-A9, Landschapsplan en voorstel voorkeursalternatief';

constaterende dat:

- *de provincie onderzoek doet naar de mogelijkheid van een nieuwe verbindingsweg tussen de A8 en de A9;*
- *één van de onderzoeken het 'Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9' is;*
- *hierin onderzocht is hoe het herstel en de versterking van de Stelling van Amsterdam kan worden gecombineerd met de aanleg van de verbindingsweg tussen de A8 en de A9, door Unesco-Werelderfgoedgebied Stelling van Amsterdam;*

overwegende dat:

- *dit plan goede ideeën bevat om de natuur-, cultuur- en recreatieve waarden van het gebied te versterken;*
- *een integraal plan voor het gebied gewenst is, waarin ruimte is voor de opgaven van de toekomst, zoals de energietransitie, de klimaatcrisis en de biodiversiteitscrisis, zodat het niet alleen een landschap van het verleden, maar ook van de toekomst is;*
- *er geen aanleg van een weg nodig is om natuur-, cultuur- en recreatieve waarden in het gebied in samenhang te versterken;*

gehoord de discussie, roepen GS op:

- *om los van plannen voor een weg tussen de A8 en de A9 te onderzoeken hoe de natuur-, cultuur- en recreatieve waarden in het gebied in samenhang kunnen worden versterkt;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter, dit is bij uitstek het dossier van de dillema's en de tegenstellingen en wat mij betreft valse dillema's en tegenstellingen, want leefbaarheidsproblemen op traject a. te lijf gaan, door een strook asfalt neer te leggen op traject b, is wat betreft de Partij voor de Dieren meer verplaatsen dan oplossen. Net zoals de schijntegenstelling dat het nu lijkt alsof er alleen maar een plan voor de Stelling van Amsterdam kan worden opgesteld als daar een doorsnijding met een autoweg aan ten grondslag ligt. Vinden we de Stelling nu belangrijk vanwege de Stelling, of alleen maar omdat we anders niet aan diezelfde Stelling mogen morrelen, door er een drukke weg doorheen te laten lopen? Een oneigenlijke koppelverkoop, zoals collega Klein van de ChristenUnie terecht stelde. En daarom begreep ik ook de reactie van Landschap Noord-Holland op dit plan wel. Zet gewoon een integraal plan op voor dit gebied, als het je zo aan het hart gaat. Daar is toch geen externe bedreiging voor nodig? De heer Klein heeft zojuist een motie over een dergelijk plan ingediend die uiteraard mede door ons ondertekend is.
En dan is er nog een derde valse tegenstelling: die tussen cultuurhistorie en natuurwaarden. Want soms kunnen die best tegenstrijdig zijn, maar minstens zo vaak kunnen zij elkaar versterken. Als oud planologiestudent met een specialisatie cultuurlandschapsgeografie en door mijn bijdrage aan de cultuurhistorische hoofdstructuur van de provincie Utrecht (dat is werkervaring voor de duidelijkheid – uit het verslag van de commissievergadering zou men kunnen opmaken dat dit puur uit hobbyisme was), beschouw ik mezelf als kenner op het gebied van de integratie van cultuurhistorische structuren in ruimtelijke ontwikkelingsplannen. En deze liefhebber en kenner ziet in dit landschapsplan tot zijn grote spijt dat er vanuit de gedachte om ICOMOS te 'pleasen' er eigenlijk blind vanuit het primaat voor erfgoed een plan is opgesteld. Eigenlijk een soort carte blanche voor cultuurhistorici om de landschappelijke klok 120 jaar terug te zetten. Sterker nog: het lijkt alsof de beperkingen die er toen qua landschap waren, nu ook nog even weggepoetst moeten worden. En dat terwijl UNESCO inmiddels steeds meer vanuit de samenhang tussen cultuur en natuur te werk gaat. En dat zouden wij hier ook moeten doen. Integraal kijken naar alles wat onze provincie en ons landschap zo de moeite waard maakt. Mijn fractie vindt het onbestaanbaar dat in een tijd waarin de natuur meer onder druk staat dan ooit, en de op ons af komende biodiversiteitscrisis als een zwaard van Damocles boven ons hoofd hangt, we voor de aanleg van een weg, via een omweg, allerlei natuurlijke landschapselementen gaan verwijderen onder het mom van 'kwaliteit'. Want landschappelijke kwaliteit is meer dan kale open groene vlaktes. Landschappelijke kwaliteit gaat over de bijdrage die onze dagelijkse leefomgeving kan leveren aan de opgaven waar onze maatschappij voor staat.
En dan bevreemdt het de Partij voor de Dieren ten zeerste dat we niet alleen een weg door een door een eeuwenoud landschap gaan trekken, maar ook dat het kleine beetje natuur dat er nog rest dan blijkbaar het veld moet ruimen. En dat terwijl De Linie juist is ontworpen in samenhang met het landschap, aansluitend bij diezelfde omgeving.

Voorzitter, talloze fazantachtige, zangvogelsoorten en kleine zoogdieren vinden een habitat in het gebied. Door het verdwijnen van de golfbaan zullen zij nog meer aangewezen zijn op de in het gebied aanwezige bosschages. Laten we in hemelsnaam hen niet de dupe laten zijn van megalomane plannen waarvoor nog iets van 800 of 900 miljoen euro tekort voor is.

En daarom dien ik samen met de SP een motie in.

Motie 06/31-01-2022
Voorzichtig met kleinschalige natuurlijke landschapselementen buiten de verboden kringen van de Stelling van Amsterdam
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 31 januari '22, ter behandeling van agendapunt 9 'Verbinding A8-A9, Landschapsplan en voorstel voorkeursalternatief';
constaterende dat:
- *de provincie onderzoek doet naar de mogelijkheid van een nieuwe verbindingsweg tussen de A8 en de A9;*
- *het 'Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9' een onderdeel van deze onderzoeken is;*

overwegende dat:
- *het Landschapsplan pleit voor het verwijderen van vele bosschages;*
- *de natuur al onder enorme druk staat;*
- *struikgewas en bomen bijdragen aan de biodiversiteit, een aantrekkelijk landschap en een leefgebied zijn voor veel dieren zoals fazantachtige, vele zangvogels en kleine zoogdieren;*
- *het decennia duurt voor een nieuw geplante boom of struik een ecologische rol van belang speelt;*
- *vanuit het oogpunt van de functionaliteit van de Stelling er geen reden is om buiten de verboden kringen kleinschalige natuurlijke landschapselementen te verwijderen;*

gehoord de discussie, roepen GS op:
- *voorzichtigheid te betrachten bij het verwijderen van kleinschalige natuurlijke landschapselementen buiten de verboden kringen van de Stelling van Amsterdam;*

en gaan over tot de orde van de dag.
Partij voor de Dieren en SP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Want alleen die verboden kringen werden zoveel mogelijk leeg gehouden voor een vrij schootsveld. En zelfs dat was niet absoluut, want er werden zelfs huizen gebouwd in deze verboden kringen. Ze moesten alleen wel van hout zijn om snel gesloopt te kunnen worden bij dreiging van oorlog, net zoals bomen dan alsnog gekapt konden worden. Daarbuiten echter maakte de stelling bij voorkeur zoveel mogelijk deel uit van het reguliere landschap. De vijand mocht immers niet weten waar het gevaar van verdrinking op de loer lag. Kortom: pak de leefbaarheid Krommenie aan. Spaar de schaarse natuur in het gebied. Kijk eventueel naar versterking van de huidige infrastructuur langs het Noordzeekanaal, zo'n 5 kilometer verderop. Zet daarnaast in op fiets en OV. En. PvdA, D66 en GL, stop al dit soort geldverslindende onderzoeken om een definitieve rode vlag over de verkiezingen van volgend jaar heen te tillen. Want wie een beetje kan rekenen weet dat de kans dat die weg er gaat komen niet heel groot is, als er in Den Haag weinig animo voor is.

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Vandaag besluiten we over het landschapsplan. GroenLinks spreekt graag haar waardering uit over de stukken die nu voorliggen, waarin maatregelen zijn benoemd in een integraal pakket. Een pakket dat zal worden toegepast bij de aanleg van de eventuele A8-A9-verbinding en de in dat geval onvermijdelijke doorsnijding van ons mooie landschap, voor dit gedeelte van de Stelling van Amsterdam, waarvan al eerder is vastgesteld dat het een van de zwakkere delen is van de Stelling, wat beschermd en versterkt zou moeten worden. Een integraal pakket aan maatregelen. Als de weg er ooit komt. U weet, van GL hoeft die weg er niet te komen. Die verbinding A8-A9 waarover al zestig jaar wordt gepraat. Nut en noodzaak zijn nooit goed onderbouwd. De aantasting is enorm. We zien de leefbaarheidsproblemen in Assendelft en Krommenie, maar we zien deze weg niet als oplossing. Het kost ons teveel. In de commissiebehandeling spraken we ook over de flinke kosten die geraamd zijn voor het uitvoeren van het landschapsplan. Vooral natuurlijk voor het uitvoeren van de weg. Een bedrag van meer dan 900 miljoen euro. Het is al vaker gezegd. Waar nu opeens een flinke reistijdopbrengst tegenover staat, omdat toevallig de discontovoet veranderd is, sinds de vorige berekening van de MKBA. Ik begrijp dat het inderdaad gewoon een ‘gelukje’ is om de boel vandaag recht te rekenen, maar het zou over drie weer heel anders kunnen uitvallen. Hoe dan ook, negen van tien, of zo u wilt 770 miljoen euro is een bedrag dat de Provincie en de regio niet hebben en bedrag dat de Rijksoverheid er niet voor uit wil geven. Tenminste, dat is altijd het uitgangspunt geweest van het Rijk. Ik heb geen reden gehoord, waarom dat nu wel zo zou zijn. Zelfs als het toch het geval zou zijn, -het Rijk betaalt bijvoorbeeld de helft-, dan moeten we zelf nog een enorm bedrag neerleggen. Veel meer dan de reservering die er nu ligt. Dat ziet GL nog niet gebeuren. Dat hebben wij er zeker niet voor over. We zien een betere besteding van het geld. Als het gaat om investeren in bereikbaarheid dan ligt onze prioriteit echt niet bij dit soort weginfrastructuur, maar bij een robuuste OV-structuur en veilige infrastructuur voor actieve mobiliteit. In tegenstelling tot de VVD zien we voor deze weg dus geen groen licht. Ook met de mooie beelden uit het landschapsplan is GL niet gezwicht.

Wel willen we ons richten op een goede leefomgeving voor onze inwoners. Daar zullen we onze ogen niet voor sluiten. Het gaat om de inwoners van Broekpolder, Beverwijk, Assendelft en Krommenie. Daar ligt natuurlijk wel een opgave, die we met ons provinciaal Perspectief Mobiliteit willen oppakken. We zijn geen voorstander van een verbinding A8-A9, maar we zetten ons graag in voor de leefomgeving van al die inwoners. Daarvoor is eerder het Leefbaarheidsfonds in het leven geroepen en zijn er maatregelen genoemd voor de korte termijn, waarmee de geluidshinder wordt gereduceerd. Helaas is de verbetering van de luchtkwaliteit naar verwachting nog niet groot.

Als er al ooit een nieuw verbinding komt, zijn de inwoners van Assendelft en Krommenie daarmee nu niet geholpen, als het gaat over de leefkwaliteit. Met of zonder de verbinding: het is van belang om nu toch verder te kijken hoe een betere leefbaarheid rondom de N203 kan worden gerealiseerd. Daarom dient GL met D66 een motie in om aanvullende maatregelen te verkennen, om de leefbaarheid te verbeteren en om een Modal Shift te creëren.

Nu en in de commissiebehandeling spreken we veel over deze verbinding. Voor- en tegenstanders hebben ons betrokken in hun zorgen en ingesproken in de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid. Daarvoor wil ik hen bedanken. Vandaag besluiten we nog niet over deze verbinding, maar met het landschapsplan kan GL wel instemmen.

In het plan worden twee opgaven geadresseerd op de lange termijn. Laten we dit plan voor nu benutten om verder te denken over leefbaarheid en bereikbaarheid, juist voor die korte termijn. Laten we vooral trots zijn op het Bijzonder Provinciaal Landschap en de Stelling van Amsterdam.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Klein.

De heer **KLEIN** (CU): Als u nu al weet dat u die weg niet ziet zitten, -en daar bent u heel uitgesproken over-, wat is dan de zin van nu wel instemmen met het landschapsplan, waarmee we eigenlijk nog steeds de onzekerheid in de lucht houden en nog steeds geen eenduidige keuze maken over hoe we de problemen in de regio gaan oplossen?

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): U gaf ook al aan dat dit plan ons heel veel leert. Het geeft veel aanknopingspunten voor het vervolg. Wij zijn hierover heel uitgesproken. Dat zijn we altijd geweest. We zijn geen voorstander van deze weg. We hebben afspraken gemaakt over het opstellen van dit landschapsplan. Dit is nu gereed. Wij zien een prachtig plan liggen, waar van ons die weg niet in opgenomen had hoeven te worden. We zien geen reden om te zeggen dat we dit landschapsplan niet kunnen accorderen.

De heer **KLEIN** (CU): Bent u het met mij eens dat we daarmee nog steeds een plan in de lucht houden, waarvan we eigenlijk allemaal wel weten dat dit het niet gaat worden. Het is gewoon onuitvoerbaar, zoals het er nu voorstaat.

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Ik ben het wel met u eens als u zegt dat die weg er waarschijnlijk nooit zal komen. Het landschapsplan dat nu voorligt en waarover we besluiten dat is een plan met prachtige maatregelen. Samen met het plan van De Groene Combinatie kunnen we er veel uithalen voor de toekomst. Maar voor de korte termijn zeggen we nu: Richt je op die leefbaarheid, om voor de inwoners een betere leefbaarheid te realiseren.

De heer **KLEIN** (CU): Stemt u dan ook voor onze motie, waarin we juist zeggen: Haal het goede uit het landschapsplan en ga daar nu mee aan de slag. Wacht niet op die 900 miljoen euro die nodig is voor het totaalplan, dat toch niet uitvoerbaar is?

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Ja, ik ben gecharmeerd van uw motie en de gedachte die erachter zit, maar het is oneigenlijk om te zeggen: We hebben nu geld dat gereserveerd is voor die weg en dat zetten we dan in voor het landschap. Daarom wacht ik graag de reactie van Gedeputeerde Staten af.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Kuiper.

Mevrouw **KUIPER** (CDA): U bent zich ervan bewust dat het landschapsplan twee elementen kent, waaronder de weg. Als u zo tegen de weg bent, waarom gaat u dan toch aan de gedeputeerde en Gedeputeerde Staten om zich in te spannen om die middelen te vinden? Het is een enorme

opgave wat je aan hen vraagt en vraag je aan een minister om naar Unesco te gaan om een fiat te krijgen. Als u weet dat u de weg niet wilt, waarom gaat u dan toch voor stemmen?

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): We hebben met elkaar afgesproken om een landschapsplan op te stellen. Dat is het plan dat nu voorligt. We vinden dat plan waarvoor we echt onze waardering uitspreken en voor alle onderzoeken die gedaan zijn. Er zitten prachtige maatregelen in. Dit plan kan wat GL betreft worden doorgevoerd naar Unesco. Conform afspraak.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hoogervorst.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik ben net als collega Klein wat in verwarring. Ik heb twee weken geleden prachtige beelden gezien van het landschapsplan. Ik zag daar toch elke keer een asfaltlint doorheen lopen. Volgens mij is dat onlosmakelijk aan het landschapsplan verbonden. Als u het heeft over het aanpassen van onderdelen van de Stelling van Amsterdam, dan is dat natuurlijk prachtig. Men kan zich afvragen of we dat met elkaar wel willen. Heeft u een ander landschapsplan gezien dan wij?

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Het viel me ook op dat die weg overal nadrukkelijk in naar voren kwam. We hadden heel graag als resultaat van de afspraak om een landschapsplan op te stellen, gezien dat er plan lag zonder die weg. Dat is niet het geval geweest. Het landschapsplan dat er nu ligt, voldoet aan alle afspraken die in het verleden gemaakt zijn.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Als Statenlid Van der Waart zo tegen de weg is, waarom dient ze dan geen motie in om die weg uit het plan te halen?

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Ik kan herhalen wat ik net gezegd heb. We hebben afgesproken dat er een landschapsplan wordt opgesteld om te verkennen wat de mogelijkheden zijn van deze weg in het landschap, het Bijzonder Provinciaal Landschap en het behoud van de Stelling van Amsterdam. Dit is een stapje naar een toekomst voor dit gebied. Wat GL betreft is dat een toekomst zonder weg. De afspraken zijn zoals u weet dat er een landschapsplan wordt opgesteld, waarin al die maatregelen zijn opgenomen, dus ook de weg.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dit verhaal had ik al gehoord. Als GL zo tegen de weg is, laat ze dan ballen tonen en zeggen: ‘Haal die weg eruit. We dienen een motie in om de bewoners tegemoet te komen.” Waarom geeft Statenlid Van der Waart geen echt antwoord op mijn vraag?

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Ik heb wel antwoord op uw vraag gegeven. Dit is het landschapsplan dat we met elkaar hebben afgesproken. U heeft mijn betoog gehoord, nu en in de commissie. U weet hoe GL erin staat. Het landschapsplan is een plan waar GL achter kan staan. Nadat een antwoord is gegeven op de vragen over de financiering en Unesco wordt opnieuw ter

besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd hoe ze hiermee verder willen gaan. Ik denk dat u allemaal kunt raden hoe GL daar dan in zal staan.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hollebeek.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik kan u en iedereen geruststellen. Ik ga niet als vierde dezelfde vraag stellen. U heeft zich over het landschapsplan en dat er zoveel prachtige elementen in dat plan zitten. Maakt u zich als groene partij, net als de PvdD, ook zorgen over de kaalslag? De PvdD is geschrokken van de presentatie. Bent u ook geschrokken?

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Het is me opgevallen dat er veel beplanting verwijderd wordt. Ik heb ook begrepen dat er nadrukkelijk is ingestoken vanuit het herstel van de waarde van de Stelling. In de commissie hebben we het er ook over gehad. Het landschap omvat meer dan de Stelling van Amsterdam. Door eerdere sprekers is dat ook aangegeven. Voorheen, voordat de Stelling er kwam, was er ook een landschap. Ik denk dat zorgvuldigheid moet worden betracht als we uiteindelijk zouden besluiten om dit landschapsplan tot uitvoering te gaan brengen.
Dat ben ik met u eens.

De heer **DESSING** (FvD): Vandaag mogen we dit belangrijke en interessante debat voeren met elkaar over het landschapsplan en omtrent de aanleg van de verbindingsweg tussen de A8 en de A9. Zoals al in de commissie ter sprake gekomen, zijn we zeer content met het opgestelde landschapsplan. Het is een doorwrocht en consciëntieus uitgevoerd onderzoek waarin alle aspecten zijn onderzocht, gewogen en meegenomen. Aspecten zoals alle mogelijke alternatieven, het versterken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, het ontlasten van omwonenden qua verkeersdruk, emissie en geluid, natuurherstel en de bereikbaarheid van de regio. Allemaal zeer gedetailleerd uitgevoerd. De fractie van Forum van Democratie kan niets anders concluderen dan dat dit landschapsplan voor iedereen en op alle onderdelen een positieve uitwerking heeft. Het groen- en cultureel herstel is dusdanig dat de voorgenomen aanleg van de weg naar onze mening per saldo een positief effect heeft op de leefbaarheid in de regio. Een van de belangrijkste taken van een provincie is uiteraard het realiseren, onderhouden en mogelijk maken van een perfect wegennetwerk en goede mobiliteit voor haar inwoners. Al jaren is de provinciale weg die de dorpen Krommenie en Assendelft doorkruist een doorn in het oog van omwonenden en geeft dit grote overlast. De doorstroming is zeer in het geding voor automobilisten en met 50 kilometer per uur moet men door de dorpskernen heen. Daarnaast bevinden zich op de huidige N203 op dit moment elf knelpunten, stoplichten, kruispunten, invoegstroken et cetera. Bovenop die knelpunten zijn er ook nog plannen voor grootschalige woningbouwprojecten langs dit traject, die allemaal op deze weg ontsloten zullen moeten worden in de toekomst, wat het aantal opstoppingen en knelpunten alleen maar zal doen toenemen. Onze provincie kan dan ook stellen dat er geen goede verbinding is tussen Oost en West en dat wanneer er calamiteiten zijn op de A8 of A9, de enige uitweg deze niet optimale N203 is. Aangezien het voortraject voor deze weg in de vorm van het voorliggende landschapsplan al jaren voortduurt, -ik hoorde zelfs zestig jaar- en nu tot in alle details klaar lijkt te zijn voor een volgende stap, lijkt het de fractie van Forum voor Democratie dan ook zeer belangrijk om nu voor dit landschapsplan te stemmen, zonder

wijzigingen en als totaalpakket, conform het advies van Gedeputeerde Staten, zodat het proces van de aanleg geen verdere vertraging oploopt, wat ons betreft. Daarbij wil onze fractie met nadruk stellen dat, wat ons betreft, de definitieve tracékeuze niet meer ter discussie staat, omdat deze discussie in het verleden al uit en te na is gevoerd. Dit natuurplan en de uiteindelijke aanleg van de verbindingsweg komt zowel natuur, cultuur als leefbaarheid voor omwonenden ten goede. Wij zijn dan ook een groot voorstander van de aanleg van de verbindingsweg, die de overlast bij omwonenden zal weggenemen en die de doorstroming zal verbeteren. In het landschapsplan staat een aantal zaken centraal, waarmee onze fractie erg blij is. De keuze voor een optie van een verdiepte weg boven de andere opties, zoals een tunnel om de Unesco Werelderfgoedstatus te behouden is naar ons oordeel de juiste beslissing. We zijn voorstander van het behouden van het kenmerkende landschap waarvan de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie onderdeel uitmaken. Met de aanleg van deze weg wordt er voor gekozen de Hollandse Waterlinies te herstellen, aangezien deze in de afgelopen jaren toch wel wat verwaarloosd zijn geraakt. Wat betreft goedkeuring van Unesco: We hebben in de commissie gevraagd of die toch niet vervroegd zou kunnen worden naar juli 2022. Ik begreep dat we een maand te laat zijn en daardoor anderhalf jaar moeten wachten. Dat snap ik, maar toch zoeken we naar een 'verbindingsweg' om daar pragmatisch toch nog iets mee te kunnen doen. Dat is toch nog een vraag aan de gedeputeerde om er creatief over na te denken.
In het kader van de tijd zal ik kort zijn en gaan afronden.
Voorzitter, wij zijn, zoals gezegd, zeer positief over het landschapsplan dat vandaag ter bespreking op deze agenda staat. Onze fractie zal dan ook voor deze voordracht stemmen.

De heer **JENSEN** (JA21): Na decennia discussie over de verbinding A8-A9 lijkt het erop dat we alweer een stap verder zijn. Voor ons ligt een zeer gedetailleerde voordracht van Gedeputeerde Staten, waaruit blijkt dat de gedeputeerde en zijn staf duidelijk niet over één nacht ijs zijn gegaan. Hiervoor is dan ook een compliment op zijn plaats. Onze fractie is blij dat er nu een voorstel ligt, want zoals gezegd, deze kwestie sleept al jaren. Deze verbinding is wat ons betreft een goede oplossing voor meerdere problemen. De verkeersproblematiek van de N203 wordt hiermee eindelijk aangepakt. Een weg die gebruikt wordt als sluiproute, als het verkeer op de A9 vaststaat, maar die nooit was bedoeld om zoveel verkeer te verwerken. Dit zorgt voor gevaarlijke situaties. Dagelijks kruisen auto's en fietsers elkaar, waaronder ook leerlingen van acht scholen in de buurt, zoals het Trinitas, dat vlak naast de weg ligt.
Op deze route is er sprake van elf knelpunten, waardoor er vaak opstoppingen zijn en veel verkeer dat stopt, optrekt en opnieuw moet stoppen. Dit zorgt voor uitstoot van ultrafijn stof en komt het milieu niet ten goede. Geluids- en verkeersoverlast in Assendelft en Krommenie zorgen ervoor dat de leefbaarheid van bewoners onder druk staat. Het is tijd voor een weg die voor een goede doorstroming van het verkeer zorgt. Een nieuwe verbinding zou deze problematiek kunnen verhelpen en andere zaken, zoals de plannen voor broodnodige huizen in Zaanstad, kunnen vergemakkelijken. Kijkend naar de plannen, zien we dat door een verdiepte ligging in het landschap, de Stelling van Amsterdam een upgrade krijgt, de Unesco status ongewijzigd blijft en dit mooie cultuurhistorische gebied beschermd blijft. Ook zorgt een verdiepte ligging van deze verbinding ervoor dat het mooie weidse Noord-Hollandse landschap een open karakter houdt, met meer groen door boombeplanting langs de dijken en het aanbrengen van grasland en

bloemrijke bermen. Het moge duidelijk zijn dat onze fractie kan instemmen met dit voorstel, maar er kleven nog wat haken en ogen aan. Om te beginnen: de kosten. Ze zijn al vaker genoemd. Men gaat uit van een bedrag van ongeveer 900 miljoen euro. Dat is natuurlijk een groot bedrag, maar wel te verwachten bij dergelijke grote infrastructurele projecten. Dergelijke projecten hebben nogal eens de neiging om duurder uit te pakken dan gepland. Dat de kosten zullen oplopen lijkt ons dan ook vanzelfsprekend, kijkend naar vergelijkbare, grote projecten uit het verleden. Met interesse zullen we de gesprekken hierover tussen provincie en andere partijen volgen. Los van het geld speelt er natuurlijk nog een belangrijk thema, namelijk de gevolgen van deze verbinding voor andere bewoners van de regio. Waar deze nieuw aan te leggen weg een uitkomst is voor bewoners van één deel van de provincie, zijn er bij bewoners elders de nodige zorgen. In Broekpolder is men niet gerust op de eventuele gevolgen van een nieuw aan te leggen weg, vlakbij hun wijk. Er zijn zorgen over geluidsoverlast en de luchtkwaliteit. Een gemeente die al het nodige heeft te stellen met Tata Steel maakt zich logischerwijs zorgen over nog meer eventuele overlast. JA21 is van mening dat de Heemskerkvariant de problemen voor de Broekpolder had kunnen voorkomen, maar er is anders besloten. Om aan de zorgen die leven in Broekpolder tegemoet te komen, valt in de stukken te lezen dat er gebruik zal worden gemaakt van zeer stil asfalt. Dit juichen wij toe. Tweelaags ZOAB-fijn is het stilste wegdek dat er is. Het zou nog mooier zijn als, tegen de tijd dat die verbinding zou worden aangelegd, er gebruik kan worden gemaakt van het nu nog experimentele ultra stille wegdek, wat voor nog minder geluid zal zorgen. Een andere zorg betreft de luchtkwaliteit. Het zou dan ook zeer wenselijk zijn als er modelberekeningen gemaakt kunnen worden. Verder moet bekeken worden welke oplossingen aangedragen kunnen worden om de luchtkwaliteit te blijven verbeteren. Op verschillende plekken in binnen- en buitenland zijn al diverse projecten gestart om bijvoorbeeld kunstobjecten te plaatsen met filters om de lucht te zuiveren. Zo is er bijvoorbeeld het Smog Free project van de Nederlandse kunstenaar Daan Roosegaarde, die hieraan al een bijdrage leverde met de Smog Free Tower.

Bovenal vinden wij het van belang dat er net zo goed geluisterd wordt naar de zorgen van de bewoners van Broekpolder als die van Assendelft en Krommenie. Dat ook zij dus gehoord worden en inspraak krijgen als een dergelijk groot project van de grond zal komen.

Daartoe dien ik een motie in, samen met DENK, 50PLUS/PvdO, Liberaal Noord-Holland en de VVD.

Motie 07/31-01-2022

Innovatieve mogelijkheden ter beperking van overlast'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 31 januari 2022; ter vaststelling van de Verbinding A8-A9, Landschapsplan en voorstel voorkeursalternatief;

Constaterende dat:

- *Er ter hoogte van de woonwijk Broekpolder (Beverwijk/Heemskerk) mogelijk extra overlast ontstaat door de aanleg van A8-A9;*
- *De aanleg van de A8-A9 specifiek gevolgen heeft voor de luchtkwaliteit en de geluidsbelasting;*

Overwegende dat:

- *Dit een zeer omvangrijk infrastructureel project is;*

- *Er veel gebieden baat hebben bij de aanleg van de A8-A9, maar er ook gebieden hinder ondervinden;*
- *Het van belang is de toegenomen hinder tot een minimum te beperken;*
- *Er innovatieve mogelijkheden zijn om ten aanzien van luchtkwaliteit en geluidsbelasting de toename van overlast te beperken;*

Roept GS op:

- *Bij een eventuele realisatie van de A8-A9 de optie mee te nemen om innovatieve mogelijkheden te implementeren om de mogelijke verslechtering van de luchtkwaliteit en de geluidsbelasting door de aanleg van de A8-A9 te beperken;*
- *Initiatieven van bewoners inzake innovatieve oplossingen inzake luchtkwaliteit en geluidsbelasting mee te nemen;*

En gaat over tot de orde van de dag.
JA21, DENK, Liberaal Noord-Holland, 50PLUS/PvdO en VVD

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Reactie Gedeputeerde Staten in eerste termijn:

Gedeputeerde **OLTHOF**: Afgelopen twee jaar en zolang ik gedeputeerde ben, zijn er weinig onderwerpen geweest, die zoveel verschillende geluiden laten horen. Misschien geeft dit project ook wel aan hoe complex de opgave is waar de Provincie en overheid voor staan. Ik hoor het in de samenleving. In Krommenie en Assendelft staat de leefbaarheid onder druk. Een structurele oplossing is gewenst. Aan de andere kant zijn er de mensen die betrokken zijn bij natuur en erfgoed en die duidelijk een heel andere mening hebben. Ze zien dat asfalt liever niet. Ik zie Statenleden die vol overtuiging zeggen dat die weg er moet komen. Liever vandaag dan morgen. Andere Statenleden zijn van mening dat die weg er nooit mag komen. Ik zie ook een grote groep die stelt dat als die weg er moet komen, laten we dan in ieder geval dit landschapsplan vaststellen. Als er in de toekomst tot een besluit moet worden gekomen dan is in ieder geval duidelijk wat de randvoorwaarden zijn, op basis waarvan die weg er moet gaan komen. Zo zijn er allerlei smaken. Zelfs de partijen die stellen dat de weg er niet mag komen, geven uiteindelijk een andere interpretatie aan het landschapsplan. De een zegt: Integraal doorvoeren. De ander zegt: Het mag best een beetje minder. Dat begrijp ik ook. Dit is een voorbeeld van wat we in de toekomst vaker gaan krijgen. In een verstedelijkt gebied waar we met elkaar veel kwaliteit willen behouden en uiteindelijk de leefbaarheid willen bevorderen, krijgen we met dergelijke complexe opgaven te maken. Als het gaat over bereikbaarheid en er moet een weg komen dan zullen we met dergelijke complexe opgaven te maken krijgen. Een verdiepte ligging en onder de Stelling van Amsterdam door om uiteindelijk de natuur en de kwaliteit van de omgeving te behouden. Dat betekent ook dat er prijskaartje aan hangt. Dat zien we hier in de praktijk gebeuren.
Statenlid Van der Waart van GL gaf het al aan. We hebben met elkaar gekozen voor een traject waarin er eerst een landschapsplan zou komen. Vanuit dat perspectief kan ik me voorstellen dat u kunt instemmen met een landschapsplan dat voldoet aan de voorwaarden en dat de goedkeuring van OCW en Unesco draagt.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik heb een vraag aan de gedeputeerde. Het is toch wel heel opmerkelijk dat hier de weg door een gebied kan komen, terwijl er in Haarlem en de Waarderpolder geen opvang voor drugsverslaafden mocht komen vanwege de zichtlijnen en het fort. Welke consequenties, gevolgen en precedentwerking heeft dit voor andere gebieden, nu dit Werelderfgoedgebied aangepast kan worden?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Gedeputeerde Pels zal uw vraag straks beantwoorden.

Met elkaar hebben we duidelijke afspraken gemaakt, ook naar de omgeving toe. We moeten stap voor stap zetten. Ik kan anticiperen op alles wat er de komende jaren nog moet gaan gebeuren. We hebben met elkaar afgesproken dat er een belangrijke randvoorwaarde is. Er moet een landschapsplan zijn, waarmee Unesco akkoord kan gaan. Daarin is alle energie gestoken, om te zorgen dat er een landschapsplan komt dat voldoet aan de kwaliteitswaarden. Dat is niet gedaan vanuit natuur of cultuur. Is dit een landschapsplan waarin uiteindelijk die elementen zijn opgenomen, waarmee Unesco akkoord kan gaan? OCW, het Kwaliteitsteam en de stuurgroep zijn daarvan overtuigd. We kunnen er allemaal wat van vinden, maar dat zijn de partijen die dat op die manier beoordeeld hebben. Als die weg er dan gaat komen, dan is dit in ieder geval de voorwaarde waaronder die weg er gaat komen. We zijn eerlijk geweest en dat hebben we ook besproken in de commissie. Als die weg er zou gaan komen, dan is er nog een lange weg te gaan. Naast Unesco is er ook nog een uitdaging voor wat betreft de financiering. Als we zicht hebben op financiering en als het Rijk van gedachte verandert, stelt dat dit ook een belangrijke Rijksopgave is, omdat er in de regio heel veel gebeurt betreffende de verstedelijkingsopgave, en vindt dat de verbinding er moet komen, dan pas nemen de Staten een besluit over de verdere planuitwerking. Er zijn nog vele vragen te beantwoorden. Daarom is het nu ook nu te vroeg om te zeggen: De verbinding komt er, of die komt er niet. Er moeten eerst nog vele stappen worden gezet. Dit is een eerste en belangrijke stap om verder te kunnen gaan. Daarom zou ik het gek vinden om nu de stekker eruit te trekken, terwijl we nog vele stappen moeten zetten.
Deze Provincie heeft het Perspectief Mobiliteit vastgesteld. Deze Provincie zet in op de Modal Shift. We moeten ons ook realiseren dat er een grote opgave ligt. Die gaan we niet alleen oplossen met de Modal Shift. Sterker nog, een deel van de Modal Shift zal ook via nieuwe infrastructuur uiteindelijk zijn weg moeten gaan vinden. We gaan in de toekomst ook naar die ontwikkelingen kijken, ook in relatie tot deze weg. Hoe past die weg, als die er gaat komen, in de Modal Shift? Wat hebben we daarvoor nodig? Dat zijn uitdagingen die we in de toekomst te gaan hebben.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik heb een duidelijke vraag gesteld aan de gedeputeerde. Nu dit Werelderfgoedgebied aangepast kan worden vraag ik u welke gevolgen of precedentwerking dit kan hebben voor de volgende gebieden, die onder hetzelfde Werelderfgoed vallen?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik heb aangegeven dat collega Pels straks een reactie zal geven. U krijgt dan een antwoord op uw vraag.

De Liniecommissie ontvangt dit landschapsplan ook. OCW heeft het landschapsplan al ontvangen. OCW bepaalt zelf in welk tempo ze dat naar Unesco zal sturen. Wij hanteren de volgorde dat we ook naar de Liniecommissie zullen gaan. We zullen OCW op de hoogte houden van die ontwikkelingen. Dan zal die stap ook gezet gaan worden.
Voor wat betreft de MKBA, -en dat was ook het punt van Statenlid Van der Waart-, de update daarvan is vooral gebaseerd op de discontovoet. Ik heb u toegezegd dat in de verdere planuitwerkingsfase er een nieuwe MKBA komt, waarin we alle aspecten zo goed mogelijk meenemen om die zo goed mogelijk te kunnen wegen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Terwal.

De heer **TERWAL** (VVD): Nog even over het vorige punt. OCW stuurt het landschapsplan naar Unesco. Ik proef een beetje dat de gedeputeerde zegt: Het is uit mijn handen. Ik zou graag een toezegging van de gedeputeerde willen hebben dat hij wel een vinger aan de pols houdt in het proces en af en toe een telefoontje pleegt naar het Ministerie van OCW en vraagt naar de stand van zaken, omdat we in de zomer van 2023 duidelijkheid hopen te krijgen van Unesco.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Die vinger houden we aan de pols. OCW was bij de uitwerking van het landschapsplan betrokken en beschikt ook over het landschapsplan. OCW is ook op de hoogte van het debat dat we nu aan het voeren zijn. Ja, we zullen bij OCW een vinger aan de pols houden als het gaat over de voortgang in de relatie met Unesco. Het is voor ons een lastig traject, omdat we zelf geen relatie en geen contact hebben met Unesco. Unesco bepaalt haar eigen proces en tempo.
Ik heb al eerder gezegd en dat staat ook heel duidelijk in de voordracht. Pas op het moment dat er zicht op financiën is en dat er groen licht wordt gegeven vanuit Unesco, nemen Provinciale Staten een besluit over de verdere planuitwerking. Daarna zullen er zeker momenten komen dat gevraagd wordt wat deze Provincie bereid is om bij te dragen voor de realisatie van deze verbindingsweg. Er zal nog vaker in deze Staten over dit onderwerp gesproken worden. We hopen uiteindelijk steeds verder te komen en het proces steeds meer duidelijk te krijgen.
De vraag van de heer Steeman is reeds gesteld aan Rijkswaterstaat. Vanuit Rijkswaterstaat is het niet wenselijk om de verwijzing naar Amsterdam bij de afslag Uitgeest weg te halen. Als ik Rijkswaterstaat spreek, wil ik de vraag nogmaals stellen, maar Rijkswaterstaat is er geen voorstander van.
Op de gokvraag van de heer Klein: Hoe groot is de kans dat … heb ik het antwoord niet. We hebben een landschapsplan voorliggen waarin ik geloof. Het zicht op financiën en de realisatie van de weg hangt van vele andere factoren af. Dat is niet alleen of het Rijk erin wil stappen. Het heeft ook te maken met de verdere ontwikkelingen rondom Amsterdam. Dat is het traject waarover volop gesproken wordt, ook over de ring zelf. Op basis daarvan zal er meer zicht komen op wat het betekent voor deze verbinding.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Klein.

De heer **KLEIN** (CU): Ik snap dat een gokvraag moeilijk te beantwoorden is. Kunt u wel aangeven wanneer u concludeert dat er geen financiering te halen is voor deze weg? Blijft u doorgaan tot in de eeuwigheid? Neemt u er tien jaar voor, vijf jaar, twee jaar of twee maanden?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dat is een als-vraag. Binnen twee maanden, binnen een jaar? We gaan het gesprek aan. Er gebeurt ontzettend veel op de Mobiliteitsagenda bij het Rijk, in de Vervoersregio, de MRA en in de Provincie. Ik vind het lastig om nu te zeggen dat we het binnen een half jaar weten, of niet. We gaan de gesprekken voeren en we zullen de Staten informeren over de voortgang. Er zal vast een moment komen dat die vraag hier gesteld gaat worden. We weten ook dat Unesco er pas in de loop van 2023 wat over zal gaan zeggen. Ik verwacht niet dat er voor die tijd zicht op financiën zal zijn. Het Rijk zal ook willen weten hoe Unesco er tegenaan kijkt. Er zitten nog veel vragen aan vast. Ik ga er geen termijn aan verbinden.

De heer **KLEIN** (CU): Ik heb toch wel behoefte aan een eindtermijn, of een deadline. Er is natuurlijk altijd nog een kans dat een volgend Kabinet, of een daarop volgend Kabinet over de brug gaat komen. Als we daardoor steeds dit plan in de lucht laten hangen, dan blijft het echt een eindeloos verhaal. Kunt u procedureel aangeven: Als we in 2024 die financiering niet rond hebben, dan weten we ook dat er geen draagvlak is in de rest van Nederland om deze weg aan te leggen en dan kunnen we ermee stoppen?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik ga die termijn niet geven. Ik vind dat ingewikkeld. We hebben twee voorwaarden gesteld. Als Unesco in de loop van 2023 een standpunt inneemt en akkoord is en er geen zicht op financiën is, dan kunt u deze vraag nogmaals stellen. Dan is het moment dat kan worden vastgesteld dat er groen licht is gegeven door Unesco. Dan rijst de vraag of de financiële verhaal dichterbij is gekomen. Stelt u dan opnieuw de vraag.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hollebeek.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik sloeg aan op het antwoord van de vraag van de heer Steeman over de verwijzing naar Amsterdam. De gedeputeerde geeft aan dat Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat bord niet te willen verwijderen. Heeft de gedeputeerde ook in gedachte om daarin een aanpassing aan te brengen? Ik zou me kunnen voorstellen dat een verwijzing naar Amsterdam Noord logisch zou zijn. De rest van Amsterdam is beter bereikbaar via de huidige A9.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Nogmaals ik heb tegen de heer Steeman gezegd dat Rijkswaterstaat er geen voorstander van is. Ik wil die vraag nogmaals stellen aan Rijkswaterstaat. Ik weet wel uit discussies met Rijkswaterstaat hoe complex het is met verwijzingen op borden.

De **VOORZITTER:** Een interruptie van mevrouw Kuiper.

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Ik heb de gedeputeerde leren kennen als een man met een grote realiteitszin. Het feit dat u en met u Gedeputeerde Staten het voorstel aan de Staten doen om naar mogelijkheden voor financiën te gaan zoeken, betekent toch expliciet dat u daartoe mogelijkheden ziet? U noemde net al dat er veel ontwikkelingen zijn. In deze zaal wordt ook geroepen dat het kansloos is. Zo schat u dat blijkbaar niet in, als ik u goed begrijp en de voordracht lees?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Als ik vind dat iets kansloos is, dan kom ik niet met deze vraag. We komen met twee punten. Enerzijds hebben we een leefbaarheidsvraagstuk vanuit Krommenie-Assendelft. Met elkaar hebben we een procesvoorstel gemaakt en een landschapsplan. Aan het landschapsplan zijn twee voorwaarden verbonden. Groen licht van Unesco en een financiering. Dat zijn de twee uitdagingen waarmee we de komende tijd aan de slag gaan. Als ik nu al zeg dat Unesco niet akkoord zal gaan en de financiën nooit rond zullen komen, dan zou dat niet fair zijn. Nogmaals, ik ga ook meegeven dat financiën wel een grote uitdaging gaan worden. Als ik dat plaats in het licht van de opgaves waarvoor het Rijk en Nederland in het algemeen staan, dan denk ik heel breed, ook als het gaat over spoorwegen, infrastructuur en knooppunten.

De **VOORZITTER:** Een interruptie van de heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): Zo optimistisch als de heer Terwal is, zo praktisch ben ik ingesteld. Kunt u toezeggen dat, nadat Unesco er een uitspraak over gedaan heeft, het onderwerp sowieso op de Statenagenda terugkomt? Het lijkt me praktisch als het onderwerp wordt opgenomen in de lijst van toezeggingen.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Op het moment dat er een uitspraak van Unesco is, worden de Staten daarover geïnformeerd.

Afgelopen donderdag is het onderwerp in de gemeenteraad van Zaanstad aan de orde geweest. Daarin werd gesproken over een deadline op 1 december. Laat ik duidelijk zijn. Er is nooit gewerkt naar een deadline van 1 december. Er is geen sprake van een maand vertraging, want dat zou betekenen dat we het voorstel al voor de zomervakantie klaar hadden moeten hebben, wilden we een goed proces lopen. Het is vooral geweest dat we kozen voor een kwalitatief goed landschapsplan in plaats van dat het plan op stel en sprong voor 1 december vastgesteld moest zijn. Het was gewoon niet haalbaar. Een kwaliteitsplan laat zich niet opjagen door tijd. We hebben kwaliteit boven tijd gesteld. Dat is de afweging die we hebben gemaakt.

Dan de moties.
De motie ‘Modal Shift voor leefbaarheid langs de N203’: Met de werkgeversaanpak, zowel aan de Zuidkant bij de MRA als in Noord-Holland Noord zijn we druk bezig. Die pakken we voortvarend verder op. We zullen u over de voortgang informeren. Het tweede punt: We hebben bij het opstellen van het landschapsplan en bij het bevorderen van de leefbaarheid in Krommenie naar de plannen van ROVER gekeken. Ik heb ROVER horen inspreken en ik zie ook uw motie. De conclusie die we daar toen getrokken hebben, wil ik ook met ROVER bespreken. Ik wil er ook een

reactie van ROVER op hebben, ook in bredere zin. Ik zal u daarover ook informeren. In die zin kan ik positief adviseren over deze motie.

Motie 5 'Versterk natuur en natuurwaarden'. Als ik zuiver kijk dan is dit een motie Vreemd aan Orde van de Dag. De motie is niet gekoppeld aan de A8-A9. Collega Pels komt met een reactie.

Motie 'Voorzichtig met kleinschalige natuur en natuurlijke landschapselementen': Ik begrijp wat u zegt, maar deze motie en ook die van JA21 zijn voorbarig. We hebben nu eerst het landschapsplan voordat we tot planuitwerking overgaan. Deze motie suggereert dat het landschapsplan, zoals dat er ligt, niet in die vorm overgenomen hoeft te worden. U heeft daar een eigen visie op vanuit uw ervaring. Ik begrijp dat, maar we hebben ook heel uitdrukkelijk meegekregen dat het landschapsplan integraal moet worden meegenomen. Deze motie wordt ontraden. Wel wil ik toezeggen dat als de uitvoering ooit aan de orde komt, er heel zorgvuldig zal worden omgegaan met het landschap. Dat betekent dat we niet met een bulldozer door het landschap zullen gaan en alles vlak gooien. Ook in de integraliteit kijken we wat de uitvoering betekent voor het bestaande landschap en de bestaande bosschages, zonder daarmee het advies van het Kwaliteitsteam tekort te doen. Daar zit nog wel ruimte. Dat moeten we nog verder gaan uitwerken. Ik zeg u toe daarin wel die zorgvuldigheid mee te nemen. Deze motie zoals die voorligt, wil ik nadrukkelijk ontraden.

Over de motie 'Innovatie mogelijkheden ter beperking van overlast' kan ik positief adviseren. Ten aanzien van de tweede bullet wil ik aangeven dat we uiteraard naar die innovatieve oplossingen kijken. Dat wil niet zeggen dat ze automatisch allemaal worden overgenomen. Als er innovatieve oplossingen zijn, dan worden die beoordeeld, om de overlast in Broekpolder zoveel mogelijk tegen te gaan.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hollebeek.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik hoorde de toezegging dat voorzichtigheid wordt betracht. Zien we daarvan nog iets terug? Komt dit nog een keer op de agenda? Is er nog een mogelijkheid om te kijken of er daadwerkelijk aan beantwoord wordt, of moet ik het nu uit handen geven en maar zien wat ervan komt?

Gedeputeerde **OLTHOF**: In het proces volgen nog diverse stappen. Het eerstvolgende waarover u een besluit gaat nemen is over de planuitwerking. Dat is een moment, voordat er überhaupt wat gebeurt, dat u er nog over gaat praten.

De **VOORZITTER:** Een interruptie van de heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): Ik hoorde u positief adviseren over de motie die is ingediend door JA21 over innovatieve oplossingen. Dat is pas aan de orde bij realisatie van de verbinding A8-A9. Er zijn op dit moment al leefbaarheidsproblemen rondom de huidige situatie, waarin ook veel andere innovatieve mogelijkheden zijn, dan in de motie van D66 inzake de Modal Shift zijn

genoemd. Bent u bereid te kijken naar die innovatieve mogelijkheden en de mogelijkheden die bewoners geven rondom de huidige situatie?

Gedeputeerde **OLTHOF**: De motie van JA21 gaat over de verdere uitwerking en over leefbaarheidsproblemen in de Broekpolder. We zijn nu bezig met de leefbaarheidsproblemen rondom de N203. Om nu allerlei maatregelen in de Broekpolder te treffen, -als dat al een verantwoordelijkheid is van de provincie, laat ik daar ook duidelijk over zijn- en als we een verbindingsweg gaan aanleggen dan moeten de effecten van die weg zoveel mogelijk worden tegengegaan met innovatieve oplossingen. Ik zie in deze motie heel nadrukkelijk een koppeling met de realisatie van deze weg. Innovatieve oplossingen voor de Broekpolder liggen buiten de scope van dit debat. Zo zijn er nog veel meer plekken waar leefbaarheidsvraagstukken zijn en waar we diezelfde vraag kunnen stellen.

De **VOORZITTER**; Dan geef ik het woord aan gedeputeerde Pels.

Gedeputeerde **PELS:** Een vraag en een motie. Een vraag van mevrouw Van Soest over de opvang in Haarlem. Het klopt dat de opvang in Haarlem niet landschappelijk inpasbaar was. Deze weg was dat ook niet als die op maaiveld had gelegen. Daarover heeft ICOMOS een duidelijke uitspraak gedaan. Zo moet u ook deze vorm van niet inpasbaarheid zien. Op het moment dat de opvang daar gerealiseerd zou worden dan zou dat grote schade opleveren voor het zicht op het fort. Zo zijn er vele ruimtelijke ontwikkelingen die daardoor niet mogelijk worden gemaakt.
Zo zie ik dit niet als een precedent. Het laat eerder zien hoe ontzettend ingewikkeld het is om binnen het gebied van de Stelling van Amsterdam te ontwikkelen. Als je dat dan wilt, dan moet het goed landschappelijk inpasbaar zijn. Laten we niet vergeten dat we nu eerst aan Unesco moeten gaan vragen of ze bij dit plan nu dan ook vinden.
Dan de motie: Ik ben het met twee overwegingen erg eens. Namelijk dat dit plan goede ideeën bevat en er ook geen aanleg nodig is van een weg om natuur, cultuur en recreatieve waarden te versterken. Daarom doen we dat ook al. Er is een landschapsfonds ingesteld aan het begin van deze Statenperiode. Ook is er de inzet op Liniedijken. Dat gaat integraal over het gehele gebied heen. Als er dan geen weg is waar een budget aan hangt, dan zouden we een ander budget moeten hebben om uit te geven aan dit gebied. Op dit moment is er geen financiële dekking om een plan te maken, op basis van dit landschapsplan, om al te gaan verkennen hoe deze maatregelen mogelijk kunnen worden gemaakt.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Klein.

De heer **KLEIN** (CU): Ik denk juist dat het heel mooie aanknopingspunten biedt. U zegt al: er is een landschapsfonds, er is geld voor Liniedijken beschikbaar gesteld. Tegelijkertijd bevat dit landschapsplan vele concrete voorstellen. Deze motie roept ook op om te kijken wat er te realiseren valt. Daarbij is het heel goed om onze bestaande inzet en financiën mee te nemen. Deze motie roept niet op tot het uitvoeren van alles, behalve de weg, -ik snap dat dat iets te ambitieus is-, maar om te onderzoeken wat mogelijk is.

De **VOORZITTER**: Het beeld staat stil. We gaan kijken of eenieder de livestream kan blijven volgen. Gedeputeerde, u mag uw antwoord nog even voor u houden.

Schorsing 15.11- 15.18 uur

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Het is niet duidelijk of het probleem geheel is verholpen. Zolang het geluid in ieder geval overal doorkomt, vergaderen we op die manier door. Anders verliezen we teveel tijd. Ik stel mevrouw Pels in de gelegenheid om alsnog de vraag te beantwoorden.

Gedeputeerde **PELS**: Ik begrijp de gedachte van de heer Klein goed. Alleen hebben we het Landschapsfonds en ook de inzet voor de Liniedijk al vastgelegd. Daarbij hebben we dit gebied ook natuurlijk meegewogen in het plan voor de Liniedijk. Zoals ik zal zei: Het is een integraal plan voor de gehele Stelling van Amsterdam. Waarom u vraagt is of een integraal plan voor het gebied wordt opgesteld. Daarvoor hebben we nu echt geen geld of capaciteit. Zelfs al zou dat maar een deel zijn, dan vraagt u nog steeds van mij om daar ergens budget voor te vinden en er ergens ook mensen, die daaraan kunnen werken. Dat is er op dit moment niet.

De **VOORZITTER**: Ik vraag u of er behoefte is aan een tweede termijn.

Tweede termijn:

De heer **TERWAL** (VVD): Een korte tweede termijn vanuit de VVD. “De weg komt er niet.” U schrikt ervan meneer Klein, maar dat waren uw woorden. ‘Het geld komt niet uit Den Haag.”, aldus de heer Hoogervorst. Nu dicht ik veel kwaliteit aan de CU en de SP toe, maar dat beide heren over een glazen bol beschikken, waarmee ze in de toekomst kunnen kijken, dat had ik niet verwacht. Met uw welnemen: Als ik de volgende keer Staatsloten koop, dan bel ik de heren Hoogervorst en Klein voor het winnende nummer, want dat weten zij dan. Even serieus: Dat de weg er niet komt, of dat het geld niet Den Haag zou komen; ik ben een positief gestemd mens. Dat is wel ergens op gestoeld. Nu leek het net of ik alleen met mijn positiviteit denk dat het geld wel uit Den Haag komt. Dat wordt ook meteen een toezegging die vraag van de gedeputeerde. Ik verwacht dat Gedeputeerde Staten een krachtige lobby kunnen voeren richting Den Haag en dat ze daarbij gesteund worden door de Mobiliteitsalliantie. Ik noemde het eerder de Logistieke Alliantie, maar ik verbeter het hier in de Mobiliteitsalliantie. Die alliantie heeft een deltaplan geschreven, waarin staat dat deze Mobiliteitsalliantie graag wil lobbyen voor de aanleg van de verbinding A8-A9. In de alliantie zijn niet zomaar partijen actief. Het zijn partijen als Evofenedex, TLN, maar ook ANWB, Fietsersbond, NS, Arriva en ROVER. Laat nu net ROVER in de commissie hebben ingesproken met een pleidooi voor een Modal Shift. Dit komt enigszins copy paged terug in de motie van de heer Steeman. De VVD is niet een partij van alleen maar asfalt. Ook wij ervoor dat je mensen verleid om daar waar mogelijk de fiets en het openbaar vervoer te pakken. Daar waar dat niet mogelijk is, -en dat is vaak het geval in de wat minder stedelijke gebieden in Noord-Holland-, dan moeten mensen gewoon de auto kunnen pakken. Meneer Steeman: Ik heb een filmpje gemaakt met een inwoner van Krommenie en ook met een transportondernemer. (Excuus voor de

sluikreclame: Het filmpje staat sinds vandaag op de website van VVD Noord-Holland.) U kunt toch niet verwachten, om het maar even op microniveau te houden, dat een transportondernemer met zijn hele hebben en houden, dat wat in de vrachtwagen ligt, de bus pakt? Of dat deze inwoner van Krommenie, die ook apotheker is en met zijn busje medicijnen rondbrengt, met tasjes medicijnen op de fiets stapt? Natuurlijk zijn er auto's op de N203, waarvan de automobilisten zich ook per fiets of OV kunnen laten vervoeren. Om nu die tienduizenden automobilisten die nu dagelijks op de N203 vast staan, met een paar bussen en met fietsen te vervoeren, waarbij u ook nog eens het woord 'Amsterdam' wil laten verwijderen van een bewegwijzeringsbord, daar doet u deze inwoners en ondernemers te kort mee, meneer Steeman.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): Zoals we een beetje gewend zijn van de heer Terwal, doet hij ook de bijdragen van D66 schromelijk tekort. Als u goed oplet in de bijdragen, die we vaak ook doen in de commissie en in Provinciale Staten, dan is het niet zo dat we zeggen dat de Modal Shift moet betekenen dat iedereen maar met de bus of trein moet gaan. Die Modal Shift kan ervoor zorgen, - en dat effect hebben we ook gezien tijdens coronatijd-, dat er een aantal procent minder auto's op de weg is. Dat heeft u als VVD ook ondertekend in het Klimaatakkoord. Acht miljard minder zakelijke autokilometers om ervoor te zorgen dat er positieve effecten zijn voor het klimaat. Met een aantal procent minder auto's op de weg kunnen ook de vervoerders en de transporteurs effectiever gebruikmaken van de wegen. U moet het met me eens zijn dat we de Modal Shift ook inzetten als onderdeel van moderne mobiliteit. Ik vind het echt vervelend dat u dat steeds in het absurde trekt, dat er dan transporteurs met de bus moet gaan, of de apotheker met de trein.

De heer **TERWAL** (VVD): Ik wil echt niet de bijdrage van D66 in het belachelijke trekken, maar u noemt het zelf al. Een aantal procent. Als ik een aantal procent van die auto's afhaal, dan houd je nog steeds files over. Wellicht iets minder lange files, maar nog steeds files. Als u zegt dat het allemaal met de bus of fiets kan worden opgelost, dan vind ik dat geen eerlijk antwoord naar de inwoners toe. Dan kan ik maar tot een conclusie komen. U laat de inwoners niet alleen in de kou staan, maar ook in de hinder en alle luchtvervuiling die erbij komt.

De heer **STEEMAN** (D66): Nu zegt u weer 'allemaal'. U trekt het elke keer in het absolute. Een Modal Shift is onderdeel van moderne mobiliteit. Er zijn vele onderwerpen, en we hebben er al beleid voor gemaakt, waarin we als Staten kijken hoe we de moderne mobiliteit vorm kunnen geven. Dat het niet te voorkomen is dat er dan nog steeds files staan, dat ben ik met u eens. Om nu steeds te zeggen dat iedereen maar met de bus of fiets moet reizen, dat klopt gewoon niet. Het is een pakket. Ik zeg niet dat daarbij geen automobiliteit hoort, maar ik zeg wel dat als we ervoor kunnen zorgen, ook als Provinciale Staten, om die automobiliteit te beperken, dan hebben ook de automobilisten daarvan ontzettend veel voordeel.

De heer **TERWAL** (VVD): De VVD is ook voor een Modal Shift. Wij zien de positieve effecten, maar niet zo groots en meeslepend als u die verwacht. U kunt het de VVD niet kwalijk nemen dat wij niet aan wensdenken doen.

De heer **STEEMAN** (D66): ik wil in tweede termijn dank zeggen aan gedeputeerde Olthof voor de positieve benadering van de motie die is ingediend door D66, maar ook door CU, GL en de PvdA. Als we de motie van JA21 lezen over het betrekken van innovatieve ideeën bij de mogelijke realisatie van een verbinding A8-A9, dan is het in de voortgang van het dossier verder op de Statenagenda van belang dat we nog verder te spreken komen over wat er nog moet gebeuren voordat we daadwerkelijk een planrealisatiebesluit kunnen gaan nemen. Ik denk dat het ontzettend belangrijk is dat daarin een heel goed communicatie- en zeker ook een heel goed participatietraject wordt gevolgd, zodat alle omwonenden en alle mensen die belang hebben bij deze A8-A9-verbinding aan het woord komen, zodat de Staten een gedegen en gedragen besluit kunnen gaan nemen.

De heer **KLEIN** (CU): De discussie die we zojuist hebben gevoerd toont een beschamende patstelling. Het ziet ernaar uit dat Provinciale Staten vanavond gaan besluiten om de gedeputeerde op weg te sturen naar de minister en Unesco, met het plan voor de inpassing van de weg, terwijl nu al duidelijk is dat er geen meerderheid is voor de aanleg van dezelfde weg. Daarmee zetten we onszelf, de gedeputeerde, de minister en Unesco voor gek. Ik wil een laatste oproep doen aan de partijen die kritisch zijn over deze nieuwe weg, om een einde te maken aan deze schetsvertoning. Geef toch duidelijkheid en stem tegen dit plan. We vinden het ook belangrijk dat de minister en Unesco op de hoogte zijn van de verhoudingen hier in de Staten. We dienen daarom samen met de PvdD en de SP een motie in.

Motie 08/31-01-2022

Notulen PS vergadering bij stukken minister

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 31 januari '22, ter behandeling van agendapunt 9 'Verbinding A8-A9, Landschapsplan en voorstel voorkeursalternatief';

constaterende dat:

- *de discussie over de verbinding A8-A9 in de provinciale staten hoog oploopt;*

overwegende dat:

- *verschillende partijen in zowel de coalitie als oppositie verschillend aankijken tegen nut en noodzaak van een wegverbinding;*

verzoeken GS:

- *de notulen van dit agendapunt van de PS-vergadering te voegen bij de stukken rondom het landschapsplan A8-A9 voor het ministerie van OCW en Unesco;*

en gaan over tot de orde van de dag.

ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SP

Als de minister weet dat dit voorstel slechts een compromis is om de Noord-Hollandse coalitie te redden, dan weet zij ook hoe hard zij moet lopen.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Een interessant debat. Ook na deze PS-beraadslaging zijn we nog niet tot een gedeelde mening gekomen over de wenselijkheid van deze verbindingsweg. We kijken verschillend aan tegen nut en noodzaak. Dat moge duidelijk zijn. Net zoals dat bij de inwoners speelt. Daarover hoorden we ook verschillende geluiden, in de commissie, maar ook via andere wegen. Daar hebben we het vandaag niet over. We beslissen vandaag over het landschapsplan. Ik heb gelukkig wel een gedeelde mening gehoord over de kwaliteit van het landschapsplan en de maatregelen die daarin staan en ook over de aanpak voor de korte termijn. Daarmee kom ik ook bij de moties, waarbij ik blij ben dat ik de gedeputeerde een positief advies heb horen geven over de motie voor de Modal Shift. Ik ben ook blij dat ik de gedeputeerde heb horen zeggen dat we ook nog een aantal andere opgaven hebben, waar het gaat over bereikbaarheid. In de andere moties staan zeker interessante dingen, maar gezien het feit dat we het hier over het integrale landschapsplan hebben en er geen extra gelden beschikbaar zijn, volgen wij daarin de advisering van Gedeputeerde Staten.
De motie van JA21 lijkt ons nog wat prematuur, maar we kunnen er op zich wel mee instemmen. We hebben vooral ook gehoord, dat tegen de tijd dat er vanuit het Forum van Unesco in de zomer van 2023 een advies ligt, we het er hier ook weer over gaan hebben. Dan kan inzicht worden gegeven hoever de stand van zaken is voor de betaalbaarheid. Daar kijken we naar uit.

De heer **DESSING** (FvD): Ik verbaasde me over de bijdrage van de heer Klein. Hij had het over het zetten van een breekijzer tussen de coalitie. Eigenlijk zei hij: “Laten we het nu maar helemaal niet doen.” Ik heb het coalitieakkoord goed gelezen. De aanleg van deze weg maakt onderdeel uit van het coalitieakkoord. Het lijkt mij heel apart om het op die manier te doen. Forum voor Democratie heeft zich uitgesproken voor dit landschapsplan. We steken ook niet onder stoelen of banken dat we voor de weg zijn. Het lijkt me een aparte gang van zaken om op die manier, zeg maar de glazen bol tegen de weg überhaupt alvast in stelling te zetten. Dat wilde ik toch even gemeld hebben.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Van der Waart.

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Ik hoorde dat er gezegd werd dat er In het coalitieakkoord zou staan dat deze weg aangelegd zal worden. Volgens mij staat er in het coalitieakkoord dat we een landschapsplan opstellen om te verkennen wat de mogelijkheden zijn voor deze weg. Daarover hebben we het vandaag. Bent u dat met mij eens?

De heer **DESSING** (FvD): Ik ben het met u eens dat we het vandaag hebben over het landschapsplan. Dat klopt ja. Dat is een voorloper van wat die weg zal moeten gaan doen. Dat is de tweetrapsraket die we nodig hebben om die weg überhaupt aan te kunnen leggen.

Reactie Gedeputeerde Staten in tweede termijn:

Gedeputeerde **OLTHOF**: Volgens mij kan ik kort zijn. De vraag over de financiënlobby. We gaan dit met het Rijk bespreken. We kijken welke andere mogelijkheden er zijn voor financiering. Ja, daar gaan we mee aan de slag.

In reactie op de heer Klein. Zoals Statenlid Van der Waart terecht stelde: We zouden een landschapsplan presenteren. Dat landschapsplan ligt nu voor met de vraag of u voor of tegen bent. Er ligt nu niet de vraag om ja of nee tegen de verbinding A8-A9 te zeggen. Volgens mij is dat wat nu besproken wordt. Er volgen nog meer besluiten. Ook de partijen die tegen zijn, hebben een motie ingediend om uiteindelijk dat proces te beïnvloeden en daar dan toch het beste uit te halen, als die weg er dan toch moet komen. Dat is hun goed recht. Er ligt de nadrukkelijke randvoorwaarde dat als de weg er ooit gaat komen, dan is dit landschapsplan het uitgangspunt. Dat ligt nu voor. Iedereen kan daarover zijn of haar oordeel geven, dus ik vind het beeld dat u schetst niet terecht.
Als het gaat over uw motie: De notulen zijn openbaar. U bent als Staten zelf in de positie om de notulen door te sturen. Ik laat deze motie aan de Staten.

De **VOORZITTER:** Een interruptie van mevrouw Kuiper.

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Ik wil nog even voor alle duidelijkheid het volgende aan de heer Olthof vragen. Uiteraard stemmen we voor het landschapsplan. Ik heb aangegeven dat er wel heel veel meer in gang wordt gezet. Als er straks over een go or no go wordt gesproken, dan kan een no go niet zomaar worden uitgesproken, omdat het gehele proces dat in gang is gezet ook vraagt om een verzwaarde motivering. Hoe kijkt u daar dan tegenaan?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dat is de dynamiek van deze Staten. Op het moment dat een partij een standpunt inneemt, dan zal dat gemotiveerd moeten gebeuren. Als u het er niet mee eens bent, of die motivering niet zwaar genoeg vindt, dan bent u degenen die uw collega's daarop kan bevragen. Ik ga geen oordeel geven over de motivatie van verschillende partijen.

De **VOORZITTER**: Ik denk dat er voor mevrouw Pels geen tweede termijn nodig is. Dan komen we daarmee aan bij de afronding van dit agendapunt. Dit is ook het laatste moment waarop eventuele aangescherpte moties, of nieuwe moties kunnen worden ingediend. Dat kan vanavond niet meer.

We schorsen 10 minuten voor een stoelwissel om daarna door te gaan naar het volgende agendapunt.

Schorsing 15.37 tot 15.48 uur

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering.

10. Datastrategie Noord-Holland (Voordracht 07-2022)

Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): De Datacenterstrategie, die voorligt, is hard nodig. De vestiging van datacenters roept zowel op landelijk als op regionaal niveau veel discussie op. Enerzijds zijn datacenters nodig voor steeds meer digitaliserende samenleving. Anderzijds heeft de ervaring aangetoond dat met name Hyperscales negatieve effecten hebben en dat we in het verleden

fouten hebben gemaakt, waarvan we moeten leren. Voor D66 is duidelijk dat datacenters belangrijk zijn voor een robuuste, digitale infrastructuur en dat ze een aanzienlijk beslag leggen op onze energienetwerken voor duurzame energie en op onze schaarse ruimte.
De ambitie van de strategie kan op de steun van D66 rekenen. Inzetten op dat Noord-Holland een internationaal georiënteerde regio blijft, in combinatie met gecontroleerde groei van datacenters, met harde eisen, die zorgen voor een beperking van de negatieve effecten. Transparantie in het proces rond vestiging en burgerparticipatie zijn bij deze plannen van belang. Het is goed dat de provincie wil stimuleren dat gemeenten hierin optimaal hun verantwoordelijkheid nemen. Wat gaan Gedeputeerde Staten concreet doen om deze transparantie en burgerparticipatie ook te borgen? Wat onze fractie betreft zou het goed zijn als Gedeputeerde Staten gemeenten aansporen van te voren helderheid te geven over het proces en de te nemen stappen, gekoppeld aan speelruimte, die aanwezig zijn. Ook het smart formuleren van het proces helpt hierbij. De sector is een innovatieve sector en een economisch bloeiende sector. Het is positief dat de sector investeert in opleidingen. Het ontwikkelen van talent is onontbeerlijk. De sector biedt talent ook kansen. Technische scholing moet niet alleen hoog blijven staan op de agenda van de sector, maar wat D66 betreft ook hoog op de agenda van de provincie blijven staan. Onze fractie gaat ervan uit dat de gedeputeerde de sector hierop blijvend zal bevragen.
Over de brede toegevoegde waarde van datacenters bestaan verschillende beelden. Dat Provincie Noord-Holland met Flevoland verdiepend onderzoek gaat doen om hier zicht op te krijgen en toezegt de meerwaarde blijvend te monitoren, is een goede zaak. We blijven graag op de hoogte van de uitkomsten, net zoals onze fractie eraan hecht dat een evaluatie plaatsvindt van hoe de voorwaarden van vestiging in de praktijk werken. Gedeputeerde Staten hebben een primeur te pakken. Het Rijk wil regels voor vestiging aanpassen. Het is goed dat met verschillende overheden wordt afgestemd over deze voorwaarden en spreiding en dat er zicht blijft op de gevolgen voor ons elektriciteitsnetwerk. De regels van het spel moeten niet alleen voor iedereen gelijk zijn en duidelijk. De regels van het spel moeten voor iedereen ook helder en duidelijk zijn. Het is mede om die reden dat we ook de motie, die de VVD gaat indienen, kunnen steunen. Het is belangrijk dat Gedeputeerde Staten rugsteun krijgen opdat de ambities die we hiermee samenstellen ook meegenomen worden in regels van het Rijk en van Europa.

De heer **KLEIN** (CU): Met deze Datacenterstrategie geeft de provincie richting aan de ontwikkeling van een steeds omvangrijkere bedrijfstak. Dat is heel belangrijk, want de effecten van datacenters op het landschap en het stroomnetwerk zijn groot, terwijl de baten niet direct in de omgeving terechtkomen. Met deze strategie wordt een einde gemaakt aan de ongeregelde groei en zetten we onze mogelijkheden maximaal in om de impact zo klein mogelijk te maken.
De CU heeft drie aandachtspunten. Allereerst vinden we het belangrijk om aan te geven dat de categorie van Hyperscale datacenters een onevenredig grote impact heeft. In een evaluatie moet daarom gekeken worden of onze sturingsmogelijkheden voldoende zijn en daarover moeten we met het Rijk in gesprek gaan. We dienen daarom graag mede de motie in, met als titel ‘Zorgen om Hyperscales’, die straks door GL zal worden ingediend.
Ten tweede hebben we in de commissie ook al aangegeven dat we het onderwerp ‘Beperken lichthinder’ expliciet opgenomen wensen te zien als onderdeel van een goede landschappelijke inpassing. We dienen daarvoor een amendement in.

Amendement 01/31-01-2022

Tegengaan lichtoverlast Datacenters

Betreft agendapunt 10: Datacenterstrategie Noord-Holland (VD-07)

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 31 januari 2022, ter behandeling van voordracht VD-07, Datacenterstrategie Noord-Holland;

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te vullen: met dien verstande dat op pagina 18 aan de eerste paragraaf de onderstreepte tekst wordt toegevoegd:

We werken samen met gemeenten uniforme vestigingsvoorwaarden uit. Om een goede landschappelijke inpassing, beeldkwaliteit, duurzaamheid en circulariteit te waarborgen wordt aanvullend ingezet op uniforme vestigingsvoorwaarden waarvoor de gemeenten verantwoordelijk zijn, in het verlengde van de vestigingsvoorwaarden die de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer al gesteld hebben. <u>Daarbij hebben we ook aandacht voor het voorkomen van lichthinder</u>. De vestigingsvoorwaarden werken we uit in afspraken met de gemeenten waar zich nog datacenters mogen vestigen. In onze Omgevingsverordening nemen we de verplichting op dat gemeenten waar zich datacenters mogen vestigen tot deze afspraken komen, aanvullend op de regionale afspraken rond bedrijventerreinen.

Toelichting:

Het streefbeeld in de Noord-Hollandse Datacenterstrategie is dat de impact van datacenters op de omgeving minimaal is. Daarbij is onder andere oog voor de landschappelijke inpassing. Bij reeds bestaande datacenters blijkt dat uitgebreide en felle verlichting één van de vormen van impact op de omgeving is. De provincie heeft de ambitie om de impact op de omgeving via verplichte vestigingsvoorwaarden te minimaliseren. Het is goed om expliciet te benoemen dat er daarbij ook aandacht is voor het voorkomen van lichthinder.

ChristenUnie

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.
Een interruptie van mevrouw Gonggrijp.

Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Kunt u concreet aangeven wat u precies bedoelt met uw amendement over lichthinder? Wat verwacht u van Gedeputeerde Staten dat gedaan wordt om te zorgen dat het ook echt effect heeft?

De heer **KLEIN** (CU): We hebben van omwonenden, voor zover je van omwonenden kunt spreken bij een datacenter, begrepen dat er vaak heel felle verlichting is rondom een datacenter, vanuit veiligheidsoverwegingen. Daar kunnen we ons van alles bij voorstellen. Tegelijkertijd heeft dat een enorme impact op de beleving van de datacenters in de avond. We denken dat het goed is om in die vestigingsvoorwaarden, die straks met gemeenten worden afgesproken, ook aandacht voor dat aspect te hebben. Hoe kunnen we zorgen dat de lichthinder voor de omgeving zo minimaal is, terwijl natuurlijk ook tegemoet gekomen kan worden aan de terechte eis van de exploitanten om de veiligheid te waarborgen. Je kunt er allerlei dingen voor bedenken. Er kunnen kappen op lichtmasten worden geplaatst, waardoor het licht in een bepaalde richting schijnt. Als je het datacenter toch inpast in een groene omgeving, kun je zorgen dat het licht daarachter

verdwijnt. Er zijn veel creatieve mogelijkheden denkbaar. Het is punt is vooral dat we willen dat het aspect meegenomen wordt in een keuze voor een goede inpassing.

Het derde punt is dat wij het ook belangrijk vinden dat de provincie zich inzet om ook de bestaande datacenters zoveel mogelijk te laten voldoen aan onze nieuwe voorwaarden, of onze wensen. Denk aan het opwekken van eigen energie op het dak, het gebruik van restwarmte of een betere landschappelijke inpassing, als er nog mogelijkheden zijn om die te verbeteren.
In de commissie hebben we er al even over gesproken. We kregen geen antwoord op de vraag of daarvoor voldoende middelen en capaciteit voor beschikbaar zijn, of dat er extra inzet nodig is. We horen ook graag van de gedeputeerde wanneer ze terugkomt bij ons met het resultaat van deze inspanningen.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Ik citeer een quote uit het FD van december jl. "De vestiging van een datacenter in Nederland is een besluit dat grote impact heeft op omwonenden, maar ook op de resterende Nederlandse inwoners. We moeten met elkaar het gesprek voeren op de vraag wat het afwegingskader is en wiens belangen ermee gediend zijn." Einde citaat.
Dit geeft precies aan waarom de VVD tevreden is met de voorliggende Datacenterstrategie. We nemen vandaag als een van de eerste overheden in Nederland een stap in de goede richting. Dat is goed, want er is een toenemende vraag naar data en dus naar datacenters. Dat vraagt tevens om goed toezicht van de overheid om de belangen van inwoners, ondernemers en natuur te waarborgen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Alberts

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Het citaat wat u net naar voren bracht daarin was de vraag wie er nu het meeste baat bij heeft. Wat vindt u ervan dat de gedeputeerde zegt geen maatschappelijke kosten-/batenanalyse te willen opstellen? Hoe komen we er dan achter in wiens belang het is?

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): U heeft het over de MKBA-analyse. Daarover hebben we het uitgebreid gehad in de commissie. We hebben ook geconstateerd dat die hier niet van toepassing was. Ik wilde met de quote iets anders aangeven. Dat heeft niet zozeer met die analyse te maken. Het heeft te maken met Hyperscales. Daar kom ik later in mijn verhaal op terug. Daar moet u toch even op wachten.

De strategie maakte een keuze in het beperken en aanwijzen van het aantal hubs, waarbij gestreefd wordt om de meest duurzame hub van Europa te worden. De strategie geeft ook weer wat onze mogelijkheden zijn en waar de provincie een vinger in de pap heeft en waar niet. Het legt scherp bloot waar we als provincie geen rol spelen en waar we het vooral moeten hebben van samenwerking. Samenwerking met eigenaren van datacenters, bijvoorbeeld als het gaat om vestigingsvoorwaarden ten aanzien van duurzaamheid. Samenwerking met het Rijk als het gaat om de aanpassing van verdringingsregels. Samenwerking met gemeenten als het gaat over het participatieproces. De VVD heeft over dit laatste punt kritische vragen gesteld tijdens de behandeling in de commissie aan de gedeputeerde. Juist omdat het hier voor de provincie lastig

is om die rol te pakken. Gedeputeerde Zaal heeft in de commissie duidelijk aangegeven dat ze bij de vestiging van een nieuw datacenter in gesprek zal gaan met de gemeente over een goed participatieproces en nadrukkelijk aandacht zal vragen voor de directe en grootschalige gevolgen van grote datacenters voor bewoners, maar ook voor inwoners in buurgemeenten. Mevrouw Gonggrijp heeft daarover een aantal vragen gesteld. Ik wacht het antwoord daarop rustig af. Wij vinden het een belangrijk punt en wij zullen de gedeputeerde ook in de toekomst op de voet blijven volgen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Vastenhouw.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Participatie zal nadrukkelijk worden besproken en gevolgd. Wat is nu participatie? Ik hoor u vertellen over meepraten. Er wordt geluisterd. Wat als bewoners zorgen hebben? Wat wordt daarmee gedaan? Wat is het doel van participatie?

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Ik heb het niet over meepraten gehad. Dat is natuurlijk een bepaald level van participatie. Er zijn veel levels van participatie. Wat ik bedoel en waar het hier om gaat en waarover we het ook in de commissie hebben gehad is dat wij als provincie niet direct de leidende rol hebben in het participatieproces. Dat ligt bij de gemeenten. Zij moeten dat vormgeven. Wat gedeputeerde Zaal wel kan doen, is met die gemeenten in gesprek gaan en aangeven dat het participatieproces kan plaatsvinden en wat de mogelijkheden daartoe zijn. Dat is wat ik hiermee bedoel. Dat is ook onze rol als provincie.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Ik ben wel benieuwd of mevrouw Van Meerten dan ook vindt dat een participatietraject geslaagd is als er gewoonweg een participatietraject geweest is. Of bent u daar dan toch kritisch op?

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Een participatieproces is niet geslaagd als de uitkomst is wat mensen willen. Dat ligt aan de kaders die worden gesteld door, in dit geval, een gemeenteraad. Uiteindelijk gaat de gemeenteraad erover. Als de raad stelt dat een proces is verlopen volgens de vastgestelde kaders en een meerderheid van de raad is daarvan overtuigd, dan zou je kunnen zeggen dat een participatieproces naar wens is verlopen.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Kunnen we dan afspreken dat we het niet meer over het belang en de goede eigenschap van participatie hebben in dit soort processen, als we niet weten wat die kaders dan zijn en of het wel succesvol is geweest? Nu doen we net, richting de burgers van Noord-Holland, of die participatie zo ontzettend goed is meegewogen, terwijl er blijkbaar geen zicht is op hoe die participatietrajecten zijn verlopen.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Ik blijf u het antwoord even schuldig. Volgens mij is het daarover in mijn beantwoording niet gegaan.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Hoeveel vertrouwen heeft de VVD in de Participatiewet? Als u ziet dat de kranten volstaan met berichten dat de participatie in Amsterdam totaal mislukt is, hoe kunt u dan volhouden dat de participatie gedaan moet worden via de gemeenten?

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Ik zoek even naar een antwoord. Ik denk dat u het heeft over participatietrajecten en niet zozeer over de Participatiewet. Als het gaat over datacenters dan beslist de gemeenteraad uiteindelijk over de omgevingsvergunning. De participatie daarover wordt dan ook vormgegeven in dat proces.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik raad de VVD aan om naar hun collega's in de gemeenteraad van Amsterdam te luisteren. De participatie zoals die is gegaan bij de energietransitie: Alle mensen hebben daarin het vertrouwen opgezegd. Hoe kunnen we dan nog vertrouwen op de participatie?

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Ik blijf vertrouwen houden in die participatie. We kunnen daarin op alle niveaus groeien, maar als we ophouden met het luisteren naar burgers en naar onze inwoners, dan houdt alles op. Ik blijf daar positief over. Ik denk dat er voldoende voorbeelden zijn waarbij goede resultaten worden geboekt op het gebied van participatie.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Kan de VVD garanderen dat de Provincie ervoor gaat liggen als participatie niet juist is gevoerd bij bepaalde projecten? Heeft de Provincie de bevoegdheid, mocht de participatie niet goed zijn verlopen, om in te grijpen en gemeenten kan dwingen de participatie nog een keer over te doen.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Ik vind dat een uitstekende vraag voor de gedeputeerde. Ik denk dat ze het antwoord in aanvulling op de vragen van mevrouw Gonggrijp wellicht mee kan nemen.

Een andere quote uit hetzelfde FD-artikel brengt mij op een tweede zorgpunt van de VVD. Dat betreft de vestiging van de Hyperscale datacenters. De tekst luidt als volgt: "De meeste van de aangedragen punten voor de komst van de zogeheten Hyperscales leken zich beter te lenen voor een discussie in de Tweede Kamer dan in de raadzaal van een kleine gemeente in Flevoland." Einde quote. Het ging hier om de vestiging van een Hyperscale in Zeewolde. Een terecht punt van de journalist. Zelfs met de vestigingsvoorwaarden voor energie en water in de hand blijft het een uitdaging voor de provincie om de grote impact op landschap, de inpassing qua natuur en milieu te waarborgen bij met name Hyperscales. Daarom is het goed dat de gedeputeerde heeft toegezegd om na een jaar evaluatie te evalueren of en in hoeverre de principes in concrete vestigingsvoorwaarden met gemeenten ook daadwerkelijk werken. Zoals in de commissie aangegeven spreekt de VVD zich uit tegen een te groot aandeel van Hyperscale datacenters in Noord-Holland. We zijn van mening dat een goede verspreiding van Hyperscales over Europa meer dan gewenst is. In die zin was het FD-artikel niet volledig. De discussie over level playing field hoort niet alleen thuis in de Tweede Kamer, maar ook in Brussel. De eigenaren van Hyperscales, met name Apple, Facebook en Microsoft zijn wereldspelers van de platformeconomie. Ze spelen Champions League. Hoewel we met Ajax goed kunnen meekomen,

blijft het vechten om mee te kunnen spelen in the league. Dat vraagt om afstemming en spelregels met andere clubs op Europees niveau. De gedeputeerde heeft in de commissie toegezegd dat ze hierover in gesprek wil gaan om de problematiek rondom de vestiging van Hyperscales aan de orde te stellen. Als extra steuntje bij het voeren van deze gesprekken hebben we samen met Liberaal N-H, JA21 en D66 de volgende motie opgesteld.

Motie 09/31-01-2022

Hyperscales

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 31 januari 2022, kennis genomen hebbende van de datacenterstrategie Noord-Holland

Overwegende dat

- *datacenters een grote impact hebben op het (agrarisch) landschap;*
- *grond een kostbaar en schaars goed is in Noord-Holland;*
- *we in de toekomst mogelijk tegen beperkingen oplopen in de capaciteit van het stroomnetwerk;*
- *het wenselijk is dat datacenters een goede aansluiting kunnen maken op het warmtenet;*
- *we een balans moeten vinden tussen economisch toegevoegde waarde en impact op (agrarisch)landschap.*
- *in de huidige cluster gebieden reeds een dusdanig aantal hectares datacenters gevestigd (of vergund voor nieuwbouw) is, en dat Noord-Holland daarmee op dit moment een bovengemiddeld aandeel pakt in de vestiging van datacenters;*

Constaterende dat:

- *in de datastrategie een beperkt aantal gebieden zijn aangewezen voor de vestiging van nieuwe datacenters;*
- *de omvang van bovengenoemde problemen direct samenhangt met de omvang van de datacenters in het algemeen, en hyperscale datacenters in het bijzonder;*
- *het voor hyperscales, gezien het type dienstverlening, niet noodzakelijk is om in een straal van 50 km van een hub of woongebied zich te vestigen;*
- *de provincie NH en de MRA als eerste overheden met een datacenterstrategie komen en hierdoor een voortrekkersrol hebben richting andere overheden.*

Spreken uit dat:

- *de vestiging van nieuwe hyperscale datacenters in het belang van de mondiale digitale samenleving weliswaar nodig is maar in Noord-Holland de mogelijkheden hiertoe beperkt zijn - mede gezien ons huidig aandeel in het aanbod van datacenters;*

Verzoeken GS:

- *zowel op nationaal als op Europees niveau de (voorwaarden van) nieuwvestiging van hyperscale datacenters aan te kaarten en te sturen op een level playing field van deze datacenters;*
- *Hierover uiterlijk bij de eerste evaluatie van de datacenterstrategie in de commissie EFB terug te rapporteren aan Provinciale Staten;*

en gaan over tot de orde van de dag.

VVD, D66, JA21 en Liberaal Noord-Holland

De **VOORZITTER:** De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.
Een interruptie van Statenlid Van Wijnen.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik heb twee vragen over uw motie. De eerste vraag gaat over de eerste bullet, waarin u stelt dat Hyperscales nodig zijn. We hebben in de commissie besproken dat Provinciale Staten geen instrument hebben om te sturen op grootte. Nu zegt u toch dat die grote datacenters in beperkte mate nodig zijn. Kunt u toelichten waarom u daarover wel een uitspraak wil doen?
Mijn tweede vraag gaat over het level playing field. Ik zou daar graag wat toelichting op willen. Wat bedoelt u daar precies mee? We hebben in Nederland goede richtlijnen over wanneer je een bedrijf wel of niet mag vestigen. Dat is niet in alle Europese landen het geval. Is een level playing field voor u dat Europa onze richtlijnen overneemt, of neemt u er genoegen mee als wij richtlijnen uit andere landen moeten overnemen, of eigenlijk gevraagd worden om onze richtlijnen af te zwakken?

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Het antwoord op de tweede vraag. We gaan er inderdaad vanuit met dat level playing field dat deze motie een ondersteuning is en dat het niet onze ambitie om de meest duurzame hub van Europa te zijn, zal ondermijnen. Ik wil aan de gedeputeerde vragen of zij kan bevestigen of wij daarin ook die rol blijven spelen.
De eerste vraag: De overweging moet u zo lezen dat wij vinden dat het wel noodzakelijk is, mondiaal gezien, dat die Hyperscales er zijn. Die Hyperscales worden ook gebruikt door deze grote bedrijven om zelf een bepaalde ontwikkeling door te maken. In die zin zijn ze wel noodzakelijk voor een verdere ontwikkeling, maar niet zozeer dat ze in Nederland of in Noord-Holland moeten staan, met een bepaalde hoeveelheid.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Mijn tweede interruptie was gericht op uw eerste toelichting. Ik moet nog even nadenken over uw tweede toelichting.
Level playing field betekent dat wij eigenlijk Europa gaan vragen om onze ambities over te nemen?

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): We gaan niet Europa vragen. Dan zegt u daarmee dat er een strategie voor Europa moet komen. Wat wij proberen met deze motie en daarover spraken we ook in de commissie, is dat de gedeputeerde in gesprek gaat in Europa en gaat kijken of het mogelijk is om daar het gesprek aan te gaan. In hoeverre kunnen we in Europa met die Hyperscales zorgen dat ze niet in een land terechtkomen, maar dat er sprake is van een goede verspreiding over heel Europa. Dat is wat we gaan vragen. We hebben de gedeputeerde gevraagd of ze daarvoor een motie nodig heeft. Ze zei dat het een steuntje in de rug kan zijn. Het is niet zo dat we de strategie een op een opgelegd willen hebben in andere Europese landen. Dat lijkt me een stap te ver. We hebben gevraagd of de gedeputeerde het gesprek wil aangaan. Ik denk niet dat we daaraan een enorme strategie hoeven te wijden. We hebben de Europastrategie. Dit is een punt dat zij in gesprekken mee kan nemen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Vastenhouw.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): We zijn nog aan het kijken of we deze motie kunnen steunen. Daarom hebben we nog een aantal vragen. Ziet u de Noord-Hollander ook als onderdeel van dat level playing field?

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): De Noord-Hollander in de zin van inwoner?

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Ja.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Ik ga een antwoord geven zoals ik denk in welke richting u uw vraag stelt. Natuurlijk nemen we de Noord-Hollander mee in dit verhaal. Het gaat hier specifiek om de vestiging van de Hyperscales. De Hyperscales willen we goed verdeeld over Europa zien, zodat niet alleen maar die druk op Noord-Holland komt en op de Noord-Hollandse inwoners. Als dat het antwoord op uw vraag is. Ja.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Wanneer is er een gerechtvaardigd speelveld voor de Noord-Hollander, volgens mevrouw Van Meerten?

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Ik ben heel benieuwd. De gedeputeerde gaat daarover gesprekken voeren. Wij hebben niet vooraf gesteld dat het level playing field er zo uit moet zien, of dit is het level playing field. De gedeputeerde komt ook na een jaar terug om in ieder geval verslag te doen van hoe het er in Europa voor staat en welke gesprekken zij heeft gevoerd en hoe zij het heeft kunnen meenemen. Wij wachten daarop haar evaluatie af. Ik kan nu nog niet zeggen hoe dat level playing field er voor ons uit moet zien.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Klein.

De heer **KLEIN** (CU): De CU twijfelt nog een beetje wat wij moeten met uw motie. We snappen de intentie; die zorgen over Hyperscales en dat we dat naar rato willen verdelen in Europa. Tegelijkertijd, dat is zowel een procedureel als een principieel punt, hebben we een maand geleden de Europastrategie vastgesteld. Daarin hebben we duidelijk vier prioritaire onderwerpen aangegeven waarmee de provincie naar Europa gaat. Dan vind ik het wat ingewikkeld om in de eerste vergadering daarna te denken: “Oh ja, we hebben nog een leuk idee. Kunt u daarmee ook naar Europa gaan?” Hoe kijkt u daar zelf tegenaan? Wellicht kan de gedeputeerde ook haar visie op die vraag geven in haar beantwoording.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Nogmaals, ik denk niet dat dit zo zwaar weegt als de prioriteiten, die we hebben aangegeven in de Europastrategie. We hebben het in de commissie uitgebreid besproken. Toen heb ik ook aan de gedeputeerde gevraagd of het makkelijk zou zijn als ze een motie zou hebben waarmee ze het gesprek in Europa kan aangaan. Zo moet u de motie zien. Niet meer en niet minder.

De heer **CARTON** (PvdA): De datacenters liggen onder een enorm vergrootglas, ook in Noord-Holland. Veel inwoners maken zich terecht zorgen over de impact daarvan op leefbaarheidsaspecten, inpassing in het landschap, klimaat, energieverbruik en zo kan ik nog wel even doorgaan. Mijn fractie maakt zich vooral zorgen over de onwenselijke gevolgen van de grootschalige Hyperscale datacenters. Echter, zijn datacenters ook niet meer weg te denken. Met elkaar gebruiken we dan ook meer en meer data. We hebben vandaag met elkaar kunnen zien wat de impact is als iets even niet wil meewerken. Belangrijk is het om goed met elkaar vast te stellen wanneer, waar en onder welke strenge voorwaarden datacenters mogelijk zijn. Het is dus goed dat we hier als Noord-Holland, als eerste provincie, richting geven met onze Datacenterstrategie. Met deze strategie zetten we een belangrijke stap, met een clustering van datacenters en het uitwerken van concrete vestigingsvoorwaarden. Alleen bepaalt het smart uitwerken van deze vestigingsvoorwaarden straks wel het succes. Onze oproep aan GS is ook om landelijk het gesprek aan te gaan over de instrumenten om op deze vestiging van datacenters te sturen, om negatieve effecten op leefbaarheid of de volgordelijkheid van aansluiting op het net te voorkomen. Een motie hiertoe wordt door de PvdA met GL, JA21 en CU ingediend.
Gedeputeerde Staten werken straks de vestigingsvoorwaarden samen met gemeenten uit. Dit is uiteraard maatwerk, zoals de gedeputeerde in de commissie al aangaf. Mijn fractie is wel benieuwd hoe Gedeputeerde Staten zorgen dat de belangen van de omgeving goed worden geborgd in dit transparante proces, om te komen tot deze vestigingsvoorwaarden. De omgeving staat tegenover grote ‘reuzen’ als Microsoft en Google. Dit neemt mijn fractie mee als dit later weer in Provinciale Staten terugkomt.

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Zoals we ook in de commissie EFB hebben aangegeven, vinden we het heel goed dat Provincie Noord-Holland een datacenter strategie vaststelt. Het is nu eenmaal zo dat onze maatschappij is ingesteld op het gebruik van een grote hoeveelheid data en in de toekomst zal de behoefte alleen maar groter worden. Het is ook een feit dat het datagebruik wereldwijd is dat bij het gebruik van data nu eenmaal ook grootschalige opslag nodig is. Provincie Noord-Holland is geen eiland en terecht ook de opmerking van de gedeputeerde in de commissie dat we niet kunnen uitgaan van het alleen faciliteren van databehoeften in Nederland. Wat ons betreft is het omgekeerde ons inzien ook juist. Dit betekent niet dat er onbegrensd en ongereguleerd in Noord-Holland groen licht moet worden gegeven voor ieder bedrijf dat een datacenter in Noord-Holland wil vestigen. Er moet een afweging plaatsvinden tussen de behoefte aan ruimte bij de vele ambities die we hebben. De agrarische sector, woningbouw, natuur. Alle zijn van groot belang voor de toekomst van Noord-Holland en haar inwoners. Voor het CDA is de Datacenterstrategie een goed instrument om die afweging te kunnen maken. Door de vestigingsmogelijkheden van datacenters van meer dan 2000 m2 en een MVA van 50 te beperken tot drie gemeenten: Hollands Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer en dan alleen nog op bedrijfsterreinen wordt een ongebreidelde vestiging niet meer mogelijk. Daarbij zullen eveneens, via de Omgevingsverordening, met gemeenten afspraken worden gemaakt over duurzaamheidseisen, landschapsinpassing, gebruik restwarmte etc.
We vinden de samenwerking met gemeenten altijd van grote waarde, maar daarom ook zeker als het over de vestiging van datacenters gaat. We gaan als Provincie ook niet overal over. Als het over waterverbruik gaat zijn de waterschappen bevoegd om hiervoor eisen te stellen en

vergunningen af te geven en over het energieverbruik is dat het Rijk, die middels een Elektriciteitswet bepaalt hoe de toedeling van de beschikbare energie gaat. Als de vestiging van datacenters zich beperkt tot drie gemeenten en tot de bedrijfsterreinen zit daarin ook de sturing op deze zaken. Een uitbreiding van een bedrijventerrein, of de vestiging van een nieuw bedrijventerrein gaat alleen met medewerking van de Provincie. Dan kan de integrale afweging worden gemaakt of een locatie inderdaad kan worden getransformeerd tot een bedrijventerrein voor de vestiging van een datacenter versus bijvoorbeeld de noodzaak voor het behoud van agrarische grond, of het beschikbaar stellen van een locatie voor bewoning. Als die afweging bij de Provincie niet positief uitvalt dan is de vestiging van een datacenter niet aan de orde en komen vraagstukken van energie- en waterverbruik, of landschappelijke inpassing al niet meer in beeld. Ik hoop dat ik dit zo goed verwoord heb. Anders zou ik graag van de gedeputeerde horen dat ik het verkeerd zie, of anders zou moeten zien.
Voor de datacenters die er nog wel komen, is er gezien de Datacenterstrategie een duidelijke vereiste over duurzaamheid, landschappelijke inpassing, gebruik restwarmte etc.
De vraag die we nog wel hebben, is de volgende. De Datacenterstrategie zal worden geïmplementeerd in de Omgevingsverordening. Zoals door de gedeputeerde is aangegeven, zijn de regels uit de Datacenterstrategie pas dwingend vanaf toepassing als zij in de Omgevingsverordening zijn opgenomen en die gelden dan vanaf 1 januari 2023. Zoals we in de strategie in de tabel hebben kunnen lezen, zijn er tot nu toe datacenters gebouwd in Hollands Kroon met een MVA van 315. Er staat ook aangegeven dat er nog lopende initiatieven zijn in Hollands Kroon, met een verwacht MVA van 850. Dus ruim tweeënhalf keer het vermogen ten opzichte van hetgeen tot nu toe gerealiseerd is. Als we vandaag de strategie vaststellen, wat betekent dat voor de datacenters waarvoor er lopende initiatieven zijn? Vallen zij buiten de werking van de Datacenterstrategie en straks de aangepaste Omgevingsverordening en kunnen zij zich nog vestigen op percelen die nu niet de status van een bedrijventerrein hebben? Ik heb hiernaar ook gevraagd in de commissie. Ik zou hierover graag meer duiding hebben. Dat is ook mijn vraag aan de gedeputeerde. Wat is dan de positie van de Provincie als het over lopende initiatieven gaat?

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Zoals al eerder gezegd besluiten we vandaag als Provinciale Staten over de Datacenterstrategie Noord-Holland. Zoals onze fractie al tijdens de commissievergadering aangaf, maakt de PVV zich zorgen. Hoewel de strategie maatregelen bevat om het aantal nadelen van datacenters tot op zekere hoogte tegen te gaan, ziet de PVV geen noemenswaardige voordelen voor Noord-Holland en Nederland om nog meer datacenters toe te staan. Voordelen met betrekking tot werkgelegenheid zijn klein. De huidige capaciteit van de datacenters in ons land is drie keer zo groot als we in Nederland aan capaciteit nodig hebben. De rest wordt gebruikt voor opslag en verwerking van data uit het buitenland. Nut en noodzaak zijn wat de PVV betreft niet aanwezig, maar grote nadelen wel. Hoe je het wendt of keert datacenters domineren op een negatieve wijze het landschap. Hoewel de gedeputeerde tijdens de commissievergadering aangaf dat het niet zomaar mogelijk is om op agrarische gronden een datacenter te bouwen, blijft die kans natuurlijk wel aanwezig. Dat zou een slechte zaak zijn omdat de agrarische sector van onmiskenbare waarde is voor Nederland en Noord-Holland. Niet alleen voedt zij ons, maar zij genereert ook veel exportinkomsten en de nodige werkgelegenheid. Een ander veel genoemd

probleem is het gigantische energieverbruik van datacenters. Vaak groene energie waarin veel belastinggeld van burgers in omgaat en die nodige ruimte in beslag neemt. Om die redenen dienen we straks samen met Forum voor Democratie een motie in, inzake secundair grondgebruik. Het verbaasde onze fractie dat de gedeputeerde tijdens de commissievergadering wel kon aangeven dat datacenters 2,3% van de totale elektriciteit in Nederland gebruiken, maar niet hoeveel Noord-Hollandse capaciteit datacenters opslurpen. Dat percentage zou niet zijn doorberekend. Onze fractie zou graag zien dat dit in het vervolg wel gebeurt, zodat de gevolgen van datacenters nog beter in beeld komen. Is de gedeputeerde daartoe bereid? Het is natuurlijk opmerkelijk dat het hier over de Datacenterstrategie van Noord-Holland hebben, maar dat de exacte cijfers van Noord-Holland ontbreken.

Ondanks alle grote nadelen zet het college stug door. Brusselse ambities moeten kost wat het kost worden gehaald. Zo valt in de strategie te lezen dat digitalisering een belangrijke voorwaarde is om de Europese doelen binnen de Green Deal te behalen. Deze voor onze burgers rampzalige Green Deal staat voor zowel een groene als digitale transitie. In een eerdere brief van het college stond dat datacenters een belangrijke onderdeel zijn van een digitale infrastructuur, die de basis vormt voor de Europese digitale strategie. Digitalisering lijkt absoluut het hoofddoel, wat ook zichtbaar wordt in de opmerkelijke vlijt waarmee de Nederlandse overheid grote Tech-bedrijven en Brussel werken aan de introductie van een digitale ID met alle mogelijke gevolgen van dien voor onze vrijheid en privacy. Zeer zorgwekkend.

Wat de PVV betreft komen er geen nieuwe datacenters meer bij. Mogelijke voordelen wegen naar de mening van onze fractie niet op tegen de enorme nadelen. De voorgestelde maatregelen, zoals het vastleggen van clusters in de Omgevingsverordening, het opstellen van vestigingsvoorwaarden en burgerparticipatie zijn naar onze mening niet meer dan lapmiddelen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Onlangs verscheen een rapport van Stratix, dat is opgesteld in opdracht van het Ministerie van EZK. De belangrijkste zin in dat rapport was dat de bestaande en de nieuwe Hyperscale datacenters niet als vitale infrastructuur van Nederland worden beschouwd. Mijn vraag is dan: Wat gaat de gedeputeerde hiermee doen? Zo wordt het niet gebracht in de Datacenterstrategie. Ik zou daarop graag een toelichting hebben.

Er is een factsheet gekomen over het watergebruik. Wat er nu op Agriport staat, zal 2,5 miljoen kubieke meter drinkwater per jaar gebruiken. Dat is toch wel heel erg veel meer dan Hollands Kroon vermeld, of wat er in de strategie staat. Kortom, we krijgen informatie, die vanuit Den Haag komt en die zegt: “We hebben ze eigenlijk niet meer nodig, want het is geen vitale infrastructuur.” Aan de andere kant wordt heel veel water gebruikt. Dus wat gaat de gedeputeerde met deze informatie doen?

Deze twee extra informatiepunten sterken de SP in haar standpunt. We hebben dat in de commissie verwoord. Het is én het ruimtebeslag, én het energieslurpen, én het waterverbruik, én de overbelasting van het energienet, én het is de overcapaciteit vanwege het buitenland, én het geeft geen werkgelegenheid, althans niet significant. Kortom, er is zoveel tegenin te brengen.

Dan is er ook nog het gebrek aan participatie. Dan wil de gedeputeerde nog eens een keer geen MKBA gebruiken. Wij kunnen niet zien in wiens voordeel die dingen worden neergezet. Wij vinden dat allemaal erg onverstandig. Ik vind dat u een prachtig rapport hebt geschreven, maar daar had als conclusie moeten staan: “Het is wel genoeg. We willen er niet meer bij.” Maar dat staat er nu

net niet. U houdt altijd weer de deur open om er toch nog wat bij te zetten. Voor de SP is het meer dan genoeg aan datacenters. U begrijpt wel hoe we met deze strategie zullen omgaan.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): We hebben het al een tijd over de Datacenterstrategie. Een strategie die ontwikkeld werd omdat er bezorgde geluiden over verdozing van het landschap, maar ook problemen met energieverbruik en restwarmte door veel mensen hier onder woorden zijn gebracht. GL is blij dat we nu deze stap zetten. Dit document biedt een eerste aanzet om deze grootschalige nieuwe ontwikkeling in het landschap goed in te passen. We beperken het aantal gemeenten, waar datacenters kunnen komen. We zetten piketpaaltjes naar de toekomst over hoe we het willen hebben qua landschappelijke inpasbaarheid, qua circulaire doelen en qua energiedoelstellingen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Zoon.

Statenlid **ZOON** (PvdD): U zei dat u blij bent met deze Datacenterstrategie. Suzanne Kröger, Tweede Kamerlid GroenLinks zegt juist dat er een stop moet worden gezet op Hyperscale datacenters, juist omdat groene stroom richting burgers moet. Nu gaan we juist in deze strategie op de plek waar we in Noord-Holland veel groene stroom opwekken ruimte bieden aan de Big Tech. Bent u het dan niet eens met uw Tweede Kamerfractie?

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik vraag u mijn betoog uit te luisteren. Mocht u dan nog steeds uw antwoord niet hebben, dan kunt u me alsnog onderbreken.

Deze strategie laat zien dat er nog heel wat moet gebeuren, voordat we echt over de hele breedte kunnen sturen op inpasbaarheid. Als het gaat over energieverbruik, of restwarmte leunen we grotendeels op de goodwill van de sector. Het is niet dat we daar wantrouwig over zijn, maar we vinden het wel zorgelijk als we daar afhankelijk van zijn. Niemand kan in de toekomst kijken. Hoe ziet dit er over een aantal jaren uit, als de eerste investeringen gedaan moeten worden om nog meer energiezuiniger te kunnen zijn, of als er nog minder ruimte nodig is voor data? Ook willen we niet blind zijn voor de moeilijkheden, die een Hyperscale datacenter in Hollands Kroon heeft geproduceerd. We vragen ons af of ze echt niet geweten hebben dat het mooier en beter had gekund. Vanuit onze zorgen hadden we het liefst al stevigere kaders vanuit het Rijk gehad om in de volle breedte op inpasbaarheid te kunnen sturen, of vanuit het Rijk instrumenten gekregen om dat zelf te kunnen doen. Het liefst hadden we nu gezegd dat we nu in ieder geval voorlopig geen uitbreiding van het aantal Hyperscales willen, totdat die instrumenten of kaders vanuit het Rijk er zijn. Juist bij Hyperscales zie je die problemen met inpasbaarheid in de volle breedte ontstaan. Het voelt een beetje roekeloos om met een pas ontwikkelde strategie gelijk de sterkste in de klas in het gareel te moeten houden. We hebben ons laten overtuigen dat het juridisch niet kan. Dat we geen instrumenten hebben om specifiek op de omvang van een bedrijf te sturen. We vinden het wel nodig dat we in Provinciale Staten een platform geven aan alle zorgen die we de afgelopen tijd gehoord hebben en eigenlijk onvoldoende konden adresseren. We willen dit doen door als Provinciale Staten concreet te benoemen dat met name Hyperscales echt extra risico's met zich meebrengen. Dat we daar niet blind voor zijn. De moeilijkheden in capaciteit op het

elektriciteitsnetwerk, de aanslag op de hoeveelheid groene energie. Eigenlijk zijn ze allemaal al genoemd. Het lijkt ons goed als de gedeputeerde met die boodschap ook naar het Rijk gaat. Dat we een oplossing willen om te kunnen omgaan met de risico's en dat wij in de volle breedte kunnen sturen met vestigingsvoorwaarden, hetzij omdat het Rijk er stevige kaders voor geeft, hetzij omdat we het zelf kunnen. Ook mag onze eigen inzet op duurzaamheid, circulariteit en andere beleidsvelden niet bemoeilijkt worden. Daarom dienen we met JA21, PvdA en de CU een motie in.

Motie 10/31-01-2022
Zorgen om Hyperscales
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 31-01-2022
Kennis genomen hebbende van de datacenterstrategie Noord-Holland
Overwegende dat Noord-Holland de eerste overheid is die kaders meegeeft aan de vestiging van datacenters en daardoor beter kan sturen of datacenters voldoen aan de vestigingsvoorwaarden die we daaraan stellen.
Verder overwegende dat de komende tijd moet gaan blijken hoe deze vestigingsvoorwaarden in de praktijk gaan werken en om die reden ook tijdens de commissie EFB van 17-01-2022 een evaluatie is toegezegd.
En tot slot overwegende dat met name bij Hyperscales, door de grote impact op landschap en uitdagingen voor inpassing qua natuur en milieu, het nauw luistert om te weten hoe de vestigingsvoorwaarden bijdragen aan een goede inpassing.
Spreken uit dat Hyperscales substantiële en bijzonder onwenselijke bedreigingen met zich meebrengen voor het Noord-Hollands landschap en de energie en circulaire doelstellingen van Noord-Hollandse bewoners, gemeentes en de provincie
Verzoeken GS bij de evaluatie te betrekken of de vestigingsvoorwaarden nu en naar de toekomst voldoende sterk zijn om te kunnen sturen op een goede inpassing op gebied van landschap, natuur en milieu
En verzoeken GS landelijk het gesprek aan te gaan over harde instrumenten die nodig zijn om te sturen op vestiging voor datacenters, zodat nieuwe datacenters geen problemen geven voor ander provinciaal beleid doordat er bijvoorbeeld conflicten ontstaan over de volgordelijkheid van aansluiting op het elektriciteitsnet of doordat milieudoelen minder goed gehaald kunnen worden.
en gaan over tot de orde van de dag.
GroenLinks, PvdA, JA21 en CU

De **VOORZITTER:** De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.
Een interruptie van Statenlid Zoon.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Als ik GroenLinks zo hoor dan bent u nogal sceptisch over deze Datacenterstrategie, maar u gaat toch voor stemmen. Was het niet beter geweest om eerst het gesprek verder aan te gaan met de Tweede Kamer en allerlei maatschappelijke organisaties, die niet gehoord zijn in deze strategie? Dan kan een beter pakket van maatregelen worden neergelegd.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik hoop heel erg dat het parallelle trajecten gaan worden. Eerlijk gezegd, ik heb er over nagedacht. Als ik zelf een naam had mogen geven aan dit document dan had ik misschien niet voor 'strategie' gekozen. Ik vind het in sommige opzichten echt een strategie. We komen met harde eisen. In andere opzichten is het misschien nog een visie, een ontwikkeling. Er staat ook letterlijk in dat het gaat om een ambitie en een streven. Tegelijkertijd denk ik wel dat als we het uitstellen dan hebben we niks. Dan kunnen we niets eisen. We kunnen nu beter met iets komen en dat gaan verbeteren, dan wachten en met lege handen staan, terwijl het ene na het andere datacenter zich aanmeldt.

Statenlid **ZOON** (PvdD): we hadden toch wel iets. Er was namelijk een investering om een datacenter neer te zetten in Hollands Kroon. Die hebben Gedeputeerde Staten tegengehouden, in verband met de capaciteit van in dit geval een dieselopslag. We kunnen wel degelijk als provincie bepaalde maatregelen nemen om die dingen tegen te houden. Die worden nu aan de kant gezet, omdat we nu aan strategiebepaling doen.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik denk niet dat we instrumenten terug doen in de gereedschapskist, waar we er dingen uitgehaald hebben. Ik denk wel dat we het nu gestructureerd doen en dat we voorbij een incidentniveau kunnen komen. We kunnen per datacenter kijken hoe we dit kunnen doen.

De **VOORZITTER:** Een interruptie van mevrouw Alberts.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik heb een vraag aan mevrouw Van Wijnen. Begrijp ik het goed dat u wilt evalueren? Dat is dan toch nadat er Hyperscales zijn neergezet? Dan staan ze er toch al? Hoe kun je ze dan nog tegenhouden?

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik denk dat ik op hetzelfde antwoord kom als wat ik Statenlid Zoon gaf. Op sommige punten vind ik het een strategie en op andere punten een ambitie-, een ontwikkelingsdocument. Ik denk dat we daar nu mee moeten beginnen, omdat we anders over een paar jaar nog meer Hyperscales zien staan en dan pas beginnen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): We hebben nu Hyperscales staan. Dan had uw motie kunnen zeggen: "Zullen we eerst die evalueren, voordat we verder gaan?" Dat had ook gekund. Hoe kijkt u daar tegenaan?

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik denk dat het antwoord al in het huidige document besloten zit. Daarin hebben we al geconstateerd waar we tegenaan lopen en wat niet goed ging en wat we moeten adresseren. Je kunt bijna niet tegen evaluatie zijn. Je moet altijd reflecteren op wat je doet.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Daar ben ik ook altijd voor, maar het gaat altijd op basis van wat. Ik begrijp dat u akkoord gaat met toch het neerzetten van meer. De kans blijft bestaan. Dan zegt u: "We weten eigenlijk al wat er misgaat." Dan zou ik zeggen: maak dan een pas op de plaats en zeg

net als uw Tweede Kamer collega van GroenLinks in Den Haag: “Misschien moeten we maar even niet meer doen en even een pas op de plaats maken.”

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Dat vind ik een rare interpretatie van wat ik net heb gezegd. Volgens mij heb ik duidelijk aangegeven dat wij het liefst geen Hyperscales neerzetten en maken we een pas op de plaats. Natuurlijk doe ik wat anders dan mijn Tweede Kamer-collega’s in Den Haag. Ik zit in Provinciale Staten. We hebben een andere bevoegdheid en een ander mandaat. Het lijkt me evident. Net als dat ik hoop dat alle GroenLinks raadsleden in gemeenten ook hun eigen afwegingen maken.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Bij een Datacenterstrategie verwacht de Partij voor de Dieren een strategie. Een strategie waar de grenzen aan de groei in bepaald worden. Niet alleen ruimtelijk, waar we datacenters positioneren, maar ook hoe we omgaan met water, maar vooral met energie. Want we staan voor een enorme uitdaging. De noodzakelijke afbouw van kolen en gas verplicht ons de overstap naar duurzame stroom. We zullen de honger naar meer energie moeten omdraaien naar energiebesparing. Dat doen we niet met meer Hyperscale datacenters.
De toekomstige elektrificering van bedrijven, zoals Tata Steel, is daar nog niet eens in meegenomen. Als je heel zwart/wit kijkt dan kun je stellen: Kies je voor Hyperscale datacenters, dan kies je voor langere vervuiling van Wijk aan Zee.
Het elektriciteitsnet is niet op toegerust op meer, meer, meer. We hebben juist een tekort aan elektra. TenneT heeft een investeringsstrategie tot 2031 voor mitigerende maatregelen van bestaande knelpunten. Of daar nieuwe knelpunten bij moeten komen is een politieke keus. Dat zegt TenneT ook. Dit komt ook aan bod in het Buck-rapport dat de grondlegger is van deze strategie. De aanbevelingen uit dat rapport zijn maar deels overgenomen.
Voor een Hyperscale datacenter maakt de locatie weinig uit. Voor Big Tech is Europa verdeeld in een enkele regio. Welk datacenters gebruikt worden, zal bepaald worden door beschikbaarheid van groene stroom en de prijs. Flexibel wordt uitgewisseld met Duitsland, Ierland of Nederland. Daarbij kijkt Big Tech naar haar eigen belangen. De grootste zorg zit dus in het ontbreken van een plafond. Aan duidelijkheid. Niet door te zeggen: “Bij een watertekort is er een verdringingsreeks in het afsluiten van water.”, want dan ben je te laat. Dan heb je de boeren al een sproeiverbod opgelegd. Je moet juist toegaan naar een water voetafdruk. Dat zou het uitgangspunt moeten zijn. Zoetwatercapaciteit plannen dat is pas strategiebepaling. En dat zouden we ook moeten doen met het energieverbruik. We zouden moeten toewerken naar een Regionale Energie Strategie op Verbruik. Kijk waarvoor beschikbare capaciteit in de komende jaren gebruikt gaat worden. Bepaal hoeveel er nodig is voor de transitie en ga prioriteren. Tot die tijd is een pas op de plaats nodig. Er is geen oneindige groei, onder zachte voorwaarden zoals die nu gesteld worden. Deze strategie is een halve strategie. Wij zijn dan ook tegen.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Datacenters gebruiken naast veel water ook veel stroom en indirect ook veel ruimte. Allereerst iets over dat stroomverbruik. Datacenters hebben een voorkeur voor groene stroom. Aangezien de in Nederland gevestigde datacenters voor 88% groene stroom verbruiken, komt dat ook met een prijs, want groene stroom komt met een prijs. Om groene stroom op te wekken zijn er onder andere windturbines en zonne-akkers nodig.

Opwekkers die een groot beslag leggen op de ruimtelijke ordening. Zonne-akkers bedekken met hun chemische panelen kilometers weiland en windturbines zorgen voor landschapsvervuiling, slagschaduw, laag frequent bromgeluid, lichtschittering en vogelknuppelwieken. Daar ligt nu juist de gevoeligheid voor FvD. Er is gewoon geen ruimte meer in Noord-Holland. Mensen krijgen dus hoogstwaarschijnlijk te maken met datacenters en windturbines in de achtertuin, waar ze zelf niets aan hebben. Waar je ze ook plaatst, overal hebben inwoners er last van. Dit alleen al zou reden moeten zijn om geen enkel datacenter op groene stroom te laten inschakelen. Een datacenter legt namelijk op deze manier niet alleen primair beslag op de openbare ruimte vanwege het fysieke gebouw, maar legt een nog veel grote secundair beslag op de openbare ruimte door de groene energiebehoefte. Om hier meer aandacht voor te vragen dient FvD samen met de PvdD en de PVV een motie in.

Motie 11/31-01-2022

'Secundair ruimtebeslag datacenters meewegen'

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 31 januari 2022 ter bespreking van agendapunt 10 'Datacenterstrategie Noord-Holland',

Constaterende dat:

- *Datacenters beslag leggen op de ruimtelijk ordening in de zin van fysiek grondgebruik;*
- *Datacenters uitsluitend groene stroom verbruiken;*
- *Groene stroomopwekkers ook grond in gebruik nemen.*

Overwegende dat:

- *Grond in Noord-Holland schaars en zorgvuldig mee omgegaan dient te worden;*
- *Groene stroomopwekkers zoals zonne-akkers en windturbines een groot beslag kunnen leggen op de ruimtelijke ordening;*
- *Gedeputeerde Zaal tijdens de commissie EFB van 17 januari 2022 aangaf dat datacenters "maar weinig grond in beslag nemen";*
- *Gedeputeerde Zaal tijdens de commissie EFB van 17 januari 2022 beaamde geen zicht te hebben op secundair Noord-Hollands grondgebruik door datacenters.*

Van mening zijnde dat:

- *De elektriciteitsbehoefte van datacenters continu is;*
- *Opgewekte elektriciteit maar één keer door een specifieke afnemer gebruikt kan worden en daarmee rechtstreeks te alloceren valt aan een opwekker;*
- *Datacenters hiermee behalve primair grondgebied ook secundair grondgebied innemen door de elektriciteitsbehoefte;*
- *Er een verkeerd beeld ontstaat van grondgebruik door datacenters wanneer alleen het fysieke primaire grondgebruik wordt meegenomen en niet het secundaire.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten bij de evaluatie aangaande de komst van nieuwe datacenters vooraf ook secundair grondgebruik in kaart te brengen en mee te laten wegen in de besluitvorming, en gaan over tot de orde van de dag.

Forum voor Democratie, PVV en PvdD

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Forum voor Democratie is niet tegen datacenters. In tegendeel. Wanneer de problemen, zoals ik net schetste, worden opgelost en datacenters hun energiebehoefte met conventionele bronnen kunnen vervullen, of met kernenergie, dan zien wij veel minder problemen. Aan huishoudens wordt namelijk buitenproportioneel veel belasting op energieverbruik opgelegd. De eindjes zijn soms moeilijk aan elkaar te knopen. De pil is nog te slikken omdat ons is wijsgemaakt dat we moeten overgaan op groene energie, die nu eenmaal duurder is. Hoe zuur is het dan om te zien dat de opgewekte groene stroom hoofdzakelijk naar de datacenters gaat? De belastingbetaler betaalt indirect mee aan de groene stroom voor Big Tech, die juist bulkt van het geld. Het stroomnet kan de explosieve groei van het dataverkeer niet aan. Een datacenter geeft een zeer grote druk op het elektriciteitsnetwerk. Niemand lijkt goed zicht te hebben op het stroomgebruik van de datasector, noch op de gevolgen voor de energietransitie. Kunnen we alle datacenters uiteindelijk wel allemaal van stroom voorzien? Wij vinden dat stroomuitval met alle gevolgen van dien te allen tijde voorkomen dient te worden en dat de basale energievoorziening eerst op orde moet zijn, voordat er nieuwe datacenters komen. Daarom dienen we een motie in.

Motie 12/31-01-2022

Geen nieuwe datacenters voordat de energieleveringszekerheid op orde is

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 31 januari 2022 ter bespreking van agendapunt 10 'Datacenterstrategie Noord-Holland',

Constaterende dat:

- *Datacenters in grote mate stroom verbruiken;*
- *Het stroomnetwerk tegen de maximumcapaciteit aan loopt;*
- *Datacenters op groene stroom draaien;*
- *Groene stroom een intermitterend karakter heeft;*
- *Er netcongestie dreigt wanneer de zon schijnt en de wind waait.*

Van mening zijnde dat:

- *De basale energievoorziening eerst op orde moet zijn voordat er nieuwe datacenters komen;*
- *Stroomuitval met alle gevolgen van dien te allen tijde voorkomen dient te worden.*

Roept Gedeputeerde Staten op een moratorium in te stellen op nieuw te bouwen datacenters tot de energieleveringszekerheid in Noord-Holland gewaarborgd is.

en gaan over tot de orde van de dag.

Forum voor Democratie

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Het is dus van groot belang dat we in Provincie Noord-Holland duidelijk bepalen wat we wel of niet met datacenters gaan doen. Het lijkt FvD niet verstandig om grote Tech bedrijven naar Nederland te halen voor de bouw van mega datacenters. Alleen om het feit dat de stroomnetten overbelast dreigen te raken en de energieleveringszekerheid in Noord-Holland in het geding komt.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Mantel.

De heer **MANTEL** (JA21): Ik heb nog een vraag over de motie. Gaat het daarbij over datacenters in het algemeen, of alleen over specifiek Hyperscales?

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Het gaat over datacenters in het algemeen. Als we datacenters benoemen en Hyperscales dan zit dat in een range van tussen de 20 en 80 megavolt ampère (MVA). Dan hebben we het al over tienduizenden tot honderdduizenden huishoudens ter vergelijking met hoeveel stroom er dan wordt verbruikt. Ik denk dat ook kleine datacenters, -stel dat we daar geen paal en perk aan stellen- een grote belasting zijn voor ons energienetwerk, op dit moment. Er zijn teveel risico's.

De heer **MANTEL** (JA21): Wat betreft de belasting van het energienetwerk ben ik het helemaal met u eens. Stel dat een mooi groot bedrijf zich op de Zuidas wil vestigen en dat bedrijf heeft data nodig, wat daar op dat moment niet voldoende is. Zegt u dan dat dit nu niet kan?

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Ik denk wel dat het kan. Wat FvD eigenlijk zegt: "Sluit een dergelijk bedrijf of een datacenter aan op conventionele energiebronnen en dus niet op dat groene stroomnetwerk." Dan zijn er wat FvD betreft weinig beperkingen.

We verzoeken de gedeputeerde onze zorgen mee te nemen en onze moties te steunen.

De heer **MANTEL** (JA21): Na vele vergaderingen ligt de Datacenterstrategie nu voor. De fractie van JA21 wil de gedeputeerde bedanken voor het gedane werk en de beantwoording van de vele vragen, die in de laatste maanden op haar zijn afgevuurd. Dit onderwerp heeft veel losgemaakt in onze provincie en doet dat nog steeds. Niet voor niets hebben zoveel inwoners zich aangesloten bij actiegroepen zoals 'Red de Wieringermeer' en 'Data non grata'. Zoals vaker gezegd staat de fractie van JA21 kritisch maar ook wel constructief in deze discussie. We hebben datacenters nu eenmaal nodig om onze digitale samenleving te ondersteunen. Met het oog op de toekomst zullen er ook datacenters bij moeten komen om bijvoorbeeld het bedrijfsleven in onze provincie optimaal te laten presteren. Uitbreiding van datacenters kan wat ons betreft alleen in kleinschalige clusters. We zijn dan ook blij om te lezen dat het college er ook zo over denkt. Daar zou het wat ons betreft wel bij moeten blijven. IN onze provincie is er momenteel sprake van overcapaciteit van de reeds bestaande datacenters. Voor wat betreft de Hyperscales hebben we meer dan genoeg gedaan. We moeten constateren dat de voordracht, zoals die nu voorligt, veel te vrijblijvend is naar grote bedrijven als bijvoorbeeld Microsoft en Google. In het document wordt veel gesproken over ambities en afspraken. Wat ons betreft mogen deze ambities dan ook waargemaakt worden, al zijn we het er lang niet altijd mee eens. De fractie van JA21 ziet dan ook graag een halvering van de definitie, die het college in haar voordracht heeft opgemaakt. Dit geeft kleinschalige datacenters de mogelijkheid om zich te vestigen in onze provincie en voorkomt gelijktijdig een verdere groei van grootschalige datacenters. Gezien de enorme uitdagingen die voor ons liggen, voor wat betreft de energietransitie, maar met name de netcongestieproblematiek, zou het college dat toch ook moeten beamen.

Daarom amendeert JA21 het navolgende.

Amendement 02/31-01-2022
Definitie naar beneden bijstellen'
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 31 januari 2022 ter vaststelling van de Datacenterstrategie 2022-2024
Besluit de huidige passage op pagina 8 van de datacenter strategie 2022-2024:
'Een datacenter is een beveiligd gebouw waarin ICT-apparatuur, meestal computerservers, continu verbonden zijn met het internet voor uitwisseling, opslag en verwerken van data. Voor de Datacenterstrategie Noord-Holland hanteren wij als ondergrens een oppervlakte van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van minimaal 5 MVa.'
als volgt te wijzigen:
Een datacenter is een beveiligd gebouw waarin ICT-apparatuur, meestal computerservers, continu verbonden zijn met het internet voor uitwisseling, opslag en verwerken van data. Voor de Datacenterstrategie Noord-Holland hanteren wij als ondergrens een oppervlakte van meer dan 1.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van minimaal 2,5 MVa.
Toelichting:
Door het naar beneden bijstellen van de definitie die Gedeputeerde-Staten hanteert voorkomen we verdere groei aan grootschalige datacenters. Daarmee kunnen knelpunten in bijvoorbeeld de energietransitie worden afgeremd dan wel worden voorkomen.
JA21 Noord-Holland

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **MANTEL** (JA21): In hoofdstuk 4 van de voordracht lezen we dat zowel Provincie Noord-Holland als de sector zelf de ambitie hebben om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Het zou de sector sieren als zij die ambitie dan ook waar gaan maken door het goede voorbeeld te geven. Maximaal gebruik van zon op daken zou daar een voorbeeld van zijn. Daarom amendeert JA21 het navolgende.

Amendement 03/31012022
Zonnepanelen op daken van datacenters verplichten
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 31 januari 2022 ter vaststelling van de Datacenterstrategie 2022-2024
Besluiten in de voordracht bij hoofdstuk 4 onder de kop
'Verduurzaming van het energieverbruik' een alinea toe te voegen die luidt:
- *Om de ambitie van zowel de Provincie Noord-Holland als de datacenter sector kracht bij te zetten, stelt de Provincie de harde eis om zonnepanelen te installeren op nieuw te ontwikkelen datacenters.*

JA21 Noord-Holland

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **MANTEL** (JA21): Restwarmte, ook een onderwerp waarover al veel gezegd is. We moeten concluderen, zoals Gedeputeerde Staten ook stellen in het stuk, dat de Provincie daar op dit moment al dan niet nog geen zeggenschap over heeft. Wij zijn van mening dat het leveren van restwarmte wel een harde eis zou moeten worden. We vinden dat Gedeputeerde Staten ons mandaat verdient om zich daar hard voor te maken bij de regering. Wij dienen dan ook een motie in.

Motie 13/31-01-2022
Restwarmte'
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 31 januari 2022 ter vaststelling van de Datacenterstrategie 2022-2024
Constaterende dat:
- *De levering van restwarmte door datacenters momenteel niet verplicht is en de huidige Warmtewet daar geen mogelijkheden voor biedt.*

Overwegende dat:
- *De wetgeving wel in verandering is, waarbij gesproken wordt over het verplicht stellen van restwarmtelevering.*

Roept GS op:
- *Er op zo kort mogelijke termijn bij de regering op aan te dringen om (her)gebruik van restwarmte van datacenters verplicht vast te stellen voor nieuw te ontwikkelen datacenters;*
- *En Provinciale-Staten voor het zomerreces van 2022 te informeren over de voortgang.*

En gaan over tot de orde van de dag.
JA21 Noord-Holland

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **MANTEL** (JA21): Dan als laatste de energievoorziening. Onze fractie zou graag zien dat de datacenters, die we hebben, gebruikmaken van een stabiele energievoorziening. Met alleen zonne- en windenergie is daar geen sprake van. Het zorgt voor nog meer onzekerheden op ons energienetwerk. Het nieuwe Kabinet heeft de wens uitgesproken om kernenergie onderdeel te maken van het energiepakket in Nederland. We zouden graag zien dat de Provincie de optie openhoudt om kernenergie toe te passen als energiebron bij de nieuw te ontwikkelen datacenters. Daarom dienen we een motie in.

Motie 14/31-01-2022
Kernenergie niet uitsluiten als energiebron'
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 31 januari 2022 ter vaststelling van de Datacenterstrategie 2022-2024
Constaterende dat:
- *Datacenters behoefte hebben aan een stabiele energievoorziening;*
- *Datacenters momenteel gebruik maken van fossiele brandstof(fen) als back-up energiesysteem*

- *Kernenergie een stabiele bron van energievoorziening is;*

Overwegende dat:

- *De regering voornemens is kerncentrales te bouwen in Nederland*

Roept GS op:

- *Toekomstige energieaansluitingen voor datacenters door middel van kernenergie niet uit te sluiten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

JA21 Noord-Holland

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Twee dingen hebben mij afgelopen jaar overtuigd dat de groei van data een autonome ontwikkeling is, waar de overheid amper zicht op heeft. Het eerste is mijn nieuwe partnerschap in een bedrijf voor Virtual Reality. Dan zie je van nabij trends, zoals onlangs voor het eerst in de wereld: de miljoenen verkoop van virtuele bouwbedrijven in Metaverse en niet te vergeten virtuele Nederlandse tulpen voor drie miljoen, gekoppeld aan de noodzaak om data te verkleinen en te versimpelen, omdat anders de consument niet kan downloaden wat virtueel bestaat. Innovatie is 100% een natuurlijke partner van alles in de datasector. Dus, gedeputeerde, afremmen is inderdaad een kansloze strategie, maar daag deze sector maximaal uit om innovatie ook aan te wenden voor de doelen uit de strategienota. Wat vandaag onmogelijk is, is morgen mogelijk.
Het andere is het boek van Huib Modderkolk 'Het is oorlog en niemand die het ziet'. In feite de beste detective, die ik recent heb gelezen, maar dan allemaal in het echt en waarin onze eigen veiligheidsdiensten en die van andere landen, waarbij ook Nederlandse datacenters, zoals die in Haarlem, een cruciale rol spelen. De Provincie gaat al deze voortrazende ontwikkelingen niet kunnen afremmen. Daarom is het heel goed dat deze nota een basis legt om grip te krijgen op een op zich autonome maatschappelijke ontwikkeling. Dit is het beste wat het provinciebestuur voor haar burgers en ondernemers kan doen.
Twee dingen zien we daarbij met name als grote zorg. Ten eerste de elektriciteit. De enige oplossing is daarvan genoeg produceren. Uit media begrijpen we dat de provincie meer grip wil op keuzes, maar wij zien dit als een nachtmerriescenario als deze provincie moet gaan besluiten of de beschikbare elektriciteit naar datacenters, huishoudens, scholen, supermarkten of bedrijven moet gaan. Een datacenter kun je bovendien niet stilzetten. Dan werkt die school of supermarkt ook niet meer. Onze vraag aan de gedeputeerde is dan ook: Hoe komen we aan voldoende elektriciteit voor al deze ontwikkelingen, in plaats van onze energie te stoppen in polariserende verdeelsleutels?
Ten tweede: De bewoners komen er slecht vanaf. Niet alleen in Hollands Kroon, maar ook in omringende gemeenten. Voor windmolenparken werd nog een volledige MKBA gemaakt, maar voor Hyperscale datacentra zou dat niet nodig zijn? Geen wonder dat bewoners het gevoel hebben dat hun belangen niet gewogen worden. Het Centraal Planbureau formuleert het zo: "Met de MKBA wordt de vraag beantwoord of de maatschappelijke kosten van de maatregel opwegen tegen de maatschappelijke baten. De MKBA heeft geen waardering voor de mate waarin de verschillende groepen voor- of nadelen ondervinden van een maatregel, maar kan deze

verdelingseffecten wel in beeld brengen." Graag horen we van de gedeputeerde hoe er nu met het ontbreken van de MKBA de verschillende groepen in beeld komen met de voordelen en nadelen die zij ondervinden. Tenslotte de vraag aan de gedeputeerde of de vestigingsvoorwaarden voor opname in de provinciale Omgevingsverordening zo precies, zo smart mogelijk geformuleerd kan worden, zodat het voor eenieder, ook buiten beleidsmakers en datacentra om, duidelijk kan zijn of aan de voorwaarden wordt voldaan.

De **VOORZITTER:** We zijn toe aan de eerste termijn voor gedeputeerde Zaal. Zij krijgt graag wat tijd voor het beoordelen van de moties en amendementen.
Ik schors tot 17.12 uur

Schorsing van 17.02 tot 17.16 uur.

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering
Voor de beantwoording in eerste termijn geef ik het woord aan gedeputeerde Zaal.

Reactie Gedeputeerde Staten in eerste termijn:

Gedeputeerde **ZAAL**: Dank aan alle woordvoerders voor de opmerkingen vandaag, maar ook eerder. We hebben met elkaar een lang traject op dit dossier gehad. Van een BOT-overleg naar een concept, tot uiteindelijk een definitieve versie. Ik kijk terug op een constructief debat met u en verschillende maatschappelijke partners. De complimenten, die vandaag zijn uitgebracht, zijn echt verdiend door de ambtelijke organisatie in een heel complex dossier, die met verschillende spelers en partners toch deze strategie heeft kunnen neerleggen. Ik ben daar ontzettend blij mee.
Ik hoor vandaag van een aantal van u grote zorgen. Zorgen over ons prachtige groene landschap, over het mogelijke tekort aan zoet water, het energieverbruik en ook het tekort op het elektriciteitsnet. Juist daarom hebben we deze strategie opgesteld. Juist daarom gaan we voorwaarden stellen aan de komst van nieuwe datacenters om die impact op het landschap, energie en water te verminderen. Het is belangrijk dat we dat nu doen. Als we wachten op het Rijk, of op een maatschappelijk debat, nog meer dan dat we al gedaan hebben, dan kunnen die ontwikkelingen zich dus wel voordoen. Daarom is het belangrijk dat we nu zeggen: In Noord-Holland stellen we strenge voorwaarden aan de komst van nieuwe datacenters. Dat is wel heel bijzonder. Ik hoor veel zorgen over elektriciteit en water. Ik noemde het net al. De datacenters zijn niet de enige bedrijven in Noord-Holland, die een zodanige impact hebben op dat verbruik, maar ook op het landschap. Toch kiezen we ervoor om voor deze sector nadere voorwaarden te stellen, mede ook gezien het maatschappelijke debat daarover. Dat is geen verbod. Wij kiezen er als Gedeputeerde Staten uitdrukkelijk voor om te streven naar vestigingsvoorwaarden, naar een groene en duurzame sector. Datacenters zijn heel erg belangrijk voor de digitalisering van onze economie, maar ook voor ons algemene welzijn en dat is door een aantal van u ook bevestigd. We vergaderen er vandaag mee. We hebben iBabs en MS Teams. Vanavond zetten we wellicht een film of serie op via een van de streamdiensten. Daarnaast zijn er natuurlijk grote ondernemers, bedrijven in Noord-Holland die ook gebruikmaken van de diensten van datacenters. We moeten

wel iets doen aan de impact die zij hebben. Dat doen we met deze strategie. Om te beginnen, beschermen we ons landschap door clustering, door de voorwaarde te stellen dat datacenters alleen op bedrijventerreinen mogelijk zijn en dus niet op landbouwgrond. Daar stelde u de vraag over hoe dat dan gaat. Op het moment dat er behoefte of vraag is naar nieuwe bedrijventerreinen, zal dat regionaal worden afgestemd en heeft de Provincie daarin een rol. We hebben ook nog de Ladder van Duurzame verstedelijking. Het kan niet zo zijn dat er steeds meer nieuwe bedrijventerreinen bij komen. Daarin heeft de Provincie een rol, net als de buurgemeente, in de regionale afstemming. Ik sluit straks af met een antwoord op de vraag van het CDA over lopende initiatieven.
Dan is er ook het watergebruik. De cijfers die wij hebben van PWN, onze leverancier, is dat er 550.000 m3 water naar datacenters gaat. Dat is 0,6 procent. De bron van nu is mij niet bekend. Dit zijn de Noord-Hollandse cijfers die het college heeft. Ik ken het rapport van Stratix. Daar staat dit volgens mij niet in. Misschien kunt u dat nader duiden. Dan kunnen we dat nader uitzoeken. Dit zijn de bronnen die wij hebben. Dat het 0.6 procent is, neemt niet weg dat we er niet nog steeds alles aan moeten doen om dat waterverbruik nog verder terug te brengen. Al het gebruik van drinkwater voor koeling, dat zou je niet moeten willen. Daarom kiezen we er in de strategie voor om hemelwatergebruik te stimuleren en ook om het waterverbruik in algemene zin drastisch te beperken.
Het totale elektriciteitsgebruik van datacenters is 2,3 procent. Daarvan is 88 procent duurzame energie. Het is dus niet zo dat de grootste hoeveelheid duurzame energie naar datacenters gaat. Van die 2,3 procent van datacenters is 88 procent duurzaam. Persoonlijk en dat deelt het college met mij, ben ik blij dat het duurzame energie is. Ik zou liever niet willen dat een bedrijf in Noord-Holland gestimuleerd wordt om weer terug te gaan naar kolen of gas.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Zoon.

Statenlid **ZOON (**PvdD): Ik ben het helemaal met u eens, maar zouden we dan niet moeten zeggen: We hebben zoveel duurzame energie tot onze beschikking in Noord-Holland, of Nederland, dus dan hebben we ruimte voor zoveel gebruik van duurzame energie. Dit hebben we over aan energie als we de bebouwde omgeving hebben verduurzaamd.? Dat heeft u nu niet gezegd.

Gedeputeerde **ZAAL**: Dat klopt. Die mogelijkheid hebben we niet op basis van de Elektriciteitswet. Waar u naar vraagt is prioritering. Dat zouden we als provincies ook graag willen. Dat heeft u vorige week in de krant kunnen lezen. Gedeputeerde Stigter was betrokken bij een interview. Wij zijn in gesprek met het Rijk om te kijken of we die prioritering kunnen regelen. Op dit moment biedt de Elektriciteitswet, in tegenstelling tot de drinkwatermogelijkheden, niet zo een verdringingsreeks of prioritering.

Statenlid **ZOON (**PvdD): Juist bij een strategie kun je een lat neerleggen. Het is geen wet die we hier schrijven. Het is een visie op datacenters in Noord-Holland. Dan zouden we toch moeten schrijven in de visie welk niveau Noord-Holland voor zich ziet?

Gedeputeerde **ZAAL**: Wij kijken in deze strategie naar de voorwaarden waarop. De energie moet bijvoorbeeld zoveel mogelijk zelf worden opgewekt door de datacenters. We kiezen er niet voor om op de een of andere manier een gap-analyse op het aantal datacenters, het verbruik door datacenters te leggen. Dat is niet de inzet van deze strategie. Uw voorstel zou daarmee in strijd zijn.

Ik kom straks terug op restwarmte naar aanleiding van het amendement van JA21. Dat is ook een belangrijk thema dat door u is genoemd. We stellen een procesmanager aan om dat echt van de grond te krijgen. Ik neem toch alvast een voorschot op de motie. We gaan met het Rijk in gesprek. het kader van de Warmtewet zou dit een voorwaarde moeten worden. We kunnen het op dit moment nog niet afdwingen. We zouden dat wel graag willen. Daarover gaan we het gesprek aan met het Rijk.
Over de MKBA is veel gezegd. Een MKBA lijkt me niet verstandig omdat we geen ruimtelijk besluit nemen over de vestiging van datacenters. Dat betekent, -en dat is ook richting mevrouw Van Geffen-, dat we de belangen van inwoners en de economische belangen met elkaar afwegen. Dat doen we ook in deze strategie en dat zullen we ook in de toekomst blijven doen. Dat komt ook terug in de evaluatie.
In de commissie heeft u mij uitgebreid bevraagd over het participatietraject en u hebt zelfs voorstellen gedaan. Ik heb er nog eens over nagedacht. Ik ga in gesprek met gemeenten over de vestigingsvoorwaarden. In die gesprekken zal ik met die gemeenten ook concrete afspraken maken over de wijze waarop zij de inwoners betrekken bij het vervolg. Dan heb ik het over het vervolg van hoe de vestigingsvoorwaarden eruit zien. Als er een concrete locatie is met een initiatief, hoe betrek je de inwoners daar dan bij? Ik moet wel zeggen dat het op basis van vrijwilligheid is. Het is uiteindelijk aan gemeenten hoe zij hun participatietraject willen vormgeven. Ik wil me er wel voor inzetten om dat onderdeel uit te laten maken van de afspraken. Daar wil dan nog twee concrete zaken aan toevoegen. Die zijn vandaag ook ingebracht, onder andere door mevrouw Gonggrijp. Ik wil met inwoners bespreken hoe ze willen participeren. Dat komt een beetje tegemoet aan wat mevrouw Vastenhouw met mevrouw Van Meerten besprak. Zet van te voren vast hoe die participatie eruit ziet. Bespreek dat met betrokkenen, zodat ook de verwachtingen goed gemanaged worden. Ik heb daarover met ‘Red de Wieringermeer’ gesproken. Dat gaan we ook in de toekomst verder brengen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Meerten.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Dan wil ik het meteen nog concreter hebben. Heeft u ook nagedacht op welk participatieniveau u dan insteekt?

Gedeputeerde **ZAAL**: Dan heeft u het over advies?

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Advies, co-creatie.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik denk dat het onderdeel moet zijn van die afspraken. We hebben een werkgroep Burgerparticipatie. Daar liggen al zinvolle voorstellen. In dat traject gaan we daar naar

kijken. Ik wil het juist met de inwoners en de gemeenten bespreken. Ik wil het niet van bovenaf opleggen.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Dat begrijp ik, maar bent u het ook met mij eens dat het wel goed is om in ieder geval over die niveaus na te denken, voordat u in gesprek gaat en daar een idee bij te hebben?

Gedeputeerde **ZAAL**: Zeker.

De **VOORZITTER:** Een interruptie van mevrouw Vastenhouw.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Allereerst wil ik aangegeven dat we het goed vinden dat u dit benoemt en dat u ermee bezig gaat. Dank daarvoor. Ik zou toch alvast een stapje verder willen gaan. Stel dat u als Gedeputeerde Staten constateert dat die participatie niet conform de afspraak is verlopen, of niet conform de wens, wat doet u dan?

Gedeputeerde **ZAAL**: Dan herhaal ik wat ik net heb gezegd. Het is uiteindelijk aan de gemeenten. We kunnen daarover afspraken maken met gemeenten, maar ik kan niet juridisch met instrumenten afdwingen dat een gemeente een bepaald participatietraject moet volgen. Die instrumenten hebben wij niet. Als we daar afspraken over gemaakt hebben, dan volgt er natuurlijk wel een goed gesprek.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): Ik hoor dat we de instrumenten nu niet hebben. Moeten we dan niet met elkaar die instrumenten gaan creëren?

Gedeputeerde **ZAAL**: We kunnen alle instrumenten met elkaar creëren in de werkgroep Burgerparticipatie, maar daarmee kun je niet het Huis van Thorbecke doorbreken. Ik vrees dat we geen instrumenten kunnen hebben om gemeenten te dwingen om op een bepaalde manier burgerparticipatie te volgen. Dat zou ik ook niet willen. Daar hebben zij hun eigen bevoegdheid voor. Net als dat wij ook onze eigen burgerparticipatietrajecten hebben. Ik ga me inzetten om concrete afspraken met gemeenten te maken.
Ik wil met inwoners kijken hoe zij zo een traject voor zich zien. In de commissie was er een inspreker uit een buurgemeente. Ik wil ook kijken in hoeverre we in het participatietraject ook buurgemeenten kunnen betrekken, vanwege de impact die een datacenter voor een buurgemeente heeft.

Het CDA stelde een vraag over de lopende initiatieven. Het hangt er vanaf hoe ver een lopend initiatief is. Wanneer een initiatief zich in het vergunningentraject bevindt, dan kunnen we de voorwaarden niet meer wijzigen. Op het moment dat wij de Datacenterstrategie vaststellen en er ontstaan initiatieven voordat ze in de Omgevingsverordening worden vastgelegd, dan kunnen wij dit beleid in een reactieve aanwijzing of in een zienswijze richting een gemeente aan de orde stellen. Dat is ook weer een reden om de strategie aan te nemen. We hebben dan beleid en dan

kunnen we verwijzen naar wat wij verwachten van gemeenten op het gebied van vestiging van datacenters.
De heer Klein vroeg wat we doen met bestaande datacenters. Deze Datacenterstrategie kunnen we niet toepassen op bestaande datacenters. Ik ga mijn best doen om het streefbeeld dat we hebben, de ambitie, ook bij bestaande datacenters onder de aandacht te brengen om ervoor te zorgen dat zij ook zo groen en duurzaam mogelijk worden.
De arbeidsmarkt is onderdeel van de gesprekken. De gesprekken met de bestaande datacenters zullen we voortzetten. In de evaluatie kom ik erop terug wat de resultaten van de gesprekken zijn met de bestaande datacenters. Er is ook een energiebesparingsakkoord. Dat wordt gespecificeerd voor de datacenters. Dat zijn thema's waarover we, richting de evaluatie, met het elkaar het gesprek aan moeten gaan. De evaluatie is over een jaar. Ik geef wel mee dat de vestigingsvoorwaarden nog in de Omgevingsverordening moeten worden opgenomen. Over een jaar hebben we nog geen concreet inzicht in wat die vestigingsvoorwaarden dan doen. Er zijn ook niet zo heel veel vestigingen van datacenters in deze provincie. Zeker niet van Hyperscales. Het beleid is veel breder. Ik stel voor om over een jaar een evaluatie met elkaar te hebben en dan te kijken wat de nieuwe ontwikkelingen zijn. Het gaat enorm snel. Dan kan worden beoordeeld of aanscherping nodig is. Dan kan ik wel terugkoppelen welke vestigingsvoorwaarden we dan hebben. Ze zijn dan in de Omgevingsverordening verankerd. Ik wil bij u checken of dat ook zo door u gezien wordt.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Klein.

De heer **KLEIN** (CU): Heel fijn deze toezegging. Heeft u daarvoor voldoende middelen? Het zijn heel wat datacenters. Ik vind het belangrijk dat we echt proberen daar een stap vooruit te zetten.

Gedeputeerde **ZAAL**: Vooralsnog wel. Mocht er meer inzet nodig zijn, dan is dat zo een onderwerp wat bij de evaluatie besproken kan worden. Laten we nu eerst maar aan de slag gaan.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Meerten.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Dank u wel voor de toezegging. Dat deed bij mij een andere bel rinkelen. Is het dan mogelijk dat u bij diezelfde evaluatie in ieder geval ook kijkt naar de toekomstbestendigheid van die datacenters? Ik kan me best voorstellen dat in de toekomst geen 'grote jongens' meer nodig zijn, of dat de boxen kleiner worden. Wat doen we dan met wat er nu staat? Bent u het met me eens dat dit een belangrijk punt is om mee te nemen?

Gedeputeerde **ZAAL**: Dat kunnen we meenemen. Ik denk dat we alle nieuwe ontwikkelingen aan u zullen voorleggen en daarover het gesprek aan moeten gaan. Ik geef wel mee dat we enige continuïteit van beleid moeten hebben. Mochten er dusdanig nieuwe ontwikkelingen zijn, die een andere kijk op deze strategie leveren dan ben ik altijd bereid om er een heroverweging van te maken.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Bezaan.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ter voorkoming van een tweede termijn. Ik stelde een vraag over 2,3 procent elektriciteit in Nederland. Het percentage van Noord-Holland zouden we graag willen weten. Ik weet dat u in de commissie heeft gezegd dat die cijfers nog niet zijn doorberekend. Kunt u dat in het vervolg meenemen?

Gedeputeerde **ZAAL**: Naar aanleiding van de commissie heb ik voor vandaag navraag laten doen naar die cijfers. De cijfers zijn er niet. Ik weet niet wat het technisch kost om dat te laten doorrekenen. Mochten we die cijfers in handen krijgen, dan zal ik die zeker bij de evaluatie meenemen.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Hartelijk dank daarvoor. Ik wil nogmaals benadrukken dat ik het vreemd vindt dat we het hier over de Datacenterstrategie van Noord-Holland hebben en dat de cijfers van Noord-Holland niet eens bekend zijn. Ik hoop dat die cijfers wel boven tafel kunnen komen.

Gedeputeerde **ZAAL**: Dat was geen vraag.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Geffen.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Ik weet niet zeker of mijn vraag beantwoord is. Het ging over het smart maken van voorwaarden. Is dat iets wat u naar de evaluatie verschuift?

Gedeputeerde **ZAAL**: Een goed punt. Ik vind dat eigenlijk zo vanzelfsprekend dat wij als overheid zoveel mogelijk smart vestigingsvoorwaarden moeten stellen en dat ze ook goed voor iedereen leesbaar zijn. Ik neem dat mee als bevestiging van hoe we het altijd doen. Ja.

Ik wil afsluiten met de adviezen op de amendementen en moties.
Zoals in de commissie al aangegeven is het college bereid het ‘lichtoverlast amendement’ van de CU over te nemen. Het college geeft een positief advies. Het moet wel veilig blijven. We moeten ons ook wel realiseren dat datacenters of rondom Schiphol, of rondom Agriport staan. De lichtomgeving is daar zodanig dat het totaal wordt bekeken. Ik zou niet willen dat een bedrijf of een bedrijventerrein complete andere normen voor licht moet hanteren dan een ander. We nemen het wel mee.
Het amendement van JA21 over de definitie wordt ontraden. De definitie heeft ook betrekking op onze eigen bevoegdheden rondom de vergunning. Wat ik u wel wil toezeggen is dat als we met deze strategie aan de slag zijn gegaan we bij de evaluatie meenemen of we vestigingsvoorwaarden zouden moeten opnemen voor andere kleinere datacenters. Op dit moment zou ik de definitie niet op deze wijze willen amenderen. Ik kan de juridische consequenties niet overzien, omdat het gaat om datacenters die ook niet voor de Milieuvergunning onder onze bevoegdheid vallen. Met een dergelijk amendement zou de gehele strategie opnieuw moeten doorlopen. We kunnen dit punt meenemen in de evaluatie.

Amendement 3 wordt ontraden. Het gaat om zonnepanelen, terwijl er meerdere vormen van duurzame energie zijn. In de vestigingsvoorwaarden bij gemeenten, maar ook bij bedrijven, willen we die vrijheid geven om te beoordelen welke vormen gebruikt zouden kunnen worden. Zo een harde eis is op dit moment juridisch niet mogelijk, anders dan dat we ze in vestigingsvoorwaarden gaan neerleggen.
Motie 9 inzake het gesprek aangaan op nationaal en Europees niveau kan het college overnemen. De verhouding tot de Europastrategie is er juist wel. In de Europastrategie worden datacenters ook genoemd. We hebben digitalisering op verzoek van de commissie als een soort satéprikker door alle beleid heen gezet. Digitalisering en datacenters hebben enigszins met elkaar te maken. De gedeputeerde gaat aan de slag met de motie.
Het dictum van motie 10 van onder andere GL omvat drie onderdelen. Het eerste onderdeel beschouw ik als een uitspraak van Provinciale Staten. Die uitspraak zouden Gedeputeerde Staten niet doen. Ik laat dit aan uw Staten. De onwenselijkheid nemen we wel weg met deze Datacenterstrategie.
Nummer 2 en 3 van het dictum kunnen worden voorzien van een positief advies. Het gaat over het landelijke gesprek aangaan over de harde instrumenten en de evaluatie. De evaluatie wordt gedaan om te kijken of de vestigingsvoorwaarden daadwerkelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ambities, zoals die zijn neergelegd in de strategie.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Van Wijnen.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik heb nog een korte vraag. Motie 9 neemt het college over. Ook daarin wordt gevraagd om een uitspraak van Provinciale Staten. Neemt u die dan ook over? Die uitspraak hebben we eigenlijk nog niet gedaan.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik zie in motie 9 verzoeken aan Gedeputeerde Staten om aan te sturen op een level playing field en evaluatie. Wat u bedoelt staat wellicht in de overwegingen of constatering, maar niet in het dictum.

Motie 11 ‘secundair ruimtebeslag meewegen’ wordt ontraden. Er bestaat geen juridische definitie van secundair ruimtebeslag. Het werkt zo dat alle windmolens en zonnepanelen leveren aan het net.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Van Wijnen.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Het is misschien mijn onervarenheid, maar motie 10 heeft exact dezelfde tekst: “Spreken uit dat..” Daar doet u dan wel de uitspraak over dat u dat ontraadt. Bij motie 9 zegt u dat ‘Spreken uit dat’ bij de overwegingen hoort. Of begrijp ik u echt helemaal verkeerd?

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik weet niet of u het verkeerd begrijpt. Uiteindelijk zijn er bij moties constateringen en overwegingen en vervolgens een opdracht aan Gedeputeerde Staten. Dat is het

dictum. Dat is ook waarmee wij vervolgens aan de slag moeten. Bij u staat het ‘Spreken uit’ in het dictum.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Heel flauw. Dan gaat het over de aanwezigheid van een streep. Die zie ik in de motie van de VVD niet staan. Ik snap in ieder geval hoe u het interpreteert. Dan denk ik er het mijne van.

Gedeputeerde **ZAAL**: Misschien helpt het als ik zeg dat als ik niet alleen naar het dictum kijk, maar naar de gehele motie van de VVD, D66 et cetera en dat ik het deel van ‘Spreken uit dat’ aan de Staten laat.
Het was niet bedoeld om onderscheid te maken.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Vastenhouw.

Mevrouw **VASTENHOUW** (FvD): De hoofdtaak van de provincie is ruimtelijke ordening. Een klein, maar ook een groot datacenter staan in vergelijking met het energieverbruik van circa honderdduizend huishoudens. Dat is enorm en dat is mega. Dat betekent dat er secundair grondgebruik bij komt kijken. Ik vind het de taak van de provincie om dat gebruik in kaart te brengen. Ik kan me niet voorstellen dat u blijft aangeven, ook nu ik u dit nog even voorhoud, dat we dit niet gaan doen. Het is een feit dat er secundair grondgebruik nodig is in onze provincie met haar schaarse ruimte. Mijn vraag aan u is om dat in kaart te brengen, zodat we allemaal weten wat zo een extra datacenter daadwerkelijk voor dat grondgebruik in Noord-Holland betekent.

Gedeputeerde **ZAAL**: De goede ruimtelijke ordening is een van de kerntaken van de provincie. Dat doen we voor datacenters, bijvoorbeeld met deze Datacenterstrategie. Dat doen we ook voor duurzame energie. Voor de inpassing van windmolens en zonnepanelen gelden ook ruimtelijke regels. Wat alleen niet kan en wat feitelijk onmogelijk is, is de koppeling maken met de hoeveelheid grondgebruik voor windmolens die nodig is voor een datacenter. Windmolens en zonnepanelen leveren energie. Een datacenter neemt energie van het net af, maar die een op een koppeling kan niet worden gemaakt. Er wordt mogelijk ook energie gebruikt uit een waterkrachtcentrale in Noorwegen of energie uit een andere provincie. Als het al mogelijk is om dat in kaart te brengen, dan zou dat zoveel kosten aan energie, inspanning en geld dat ik u dat ontraadt om dat bij deze Datacenterstrategie te willen.

Dan kom ik bij motie 12 ‘Moratorium’. Dat datacenters stroom gebruiken en dat we dat graag willen verminderen dat staat boven kijf. Met deze strategie proberen we daar ook aan te werken. Een verbod op een sector, terwijl andere sectoren ook veel stroom gebruiken dat lijkt mij geen zorgvuldig bestuur. Los daarvan wordt de stroomcapaciteit in verschillende fasen versterkt. Dat is bijvoorbeeld in Wieringermeer eerder dan in Haarlemmermeer. Dus voorzie ik qua uitvoerbaarheid een probleem. In de Datacenterstrategie staat op pagina 21 dat als er geen stroom is, er ook geen datacenter gevestigd kan worden. Ik denk dat we tegemoet komen aan de strekking van uw motie met deze strategie.

Motie 13 van JA21 gaat over restwarmte. Deze motie kan van een positief advies worden voorzien. Het is iets wat we heel graag willen. De motie geeft aan dat het aan het Rijk is. Ik zie de motie echt als ondersteuning om dat bij het Rijk te gaan realiseren. Het komt er ook aan met de Warmtewet. Dan is deze motie een mooie aanleiding om in de achterzak te hebben bij het gesprek met het Rijk.

Motie 14 vraagt kernenergie niet uit te sluiten als energiebron. Provinciale Staten hebben uitgesproken geen kernenergie te willen stimuleren in deze provincie. Dus een actieve stimulering van kernenergie ga ik ontraden. Er liggen landelijke initiatieven en daar verwijst de motie ook naar. Op het moment dat kernenergie in Nederland een beschikbare vorm van energie is, dan moeten datacenters daarvan gebruikmaken. Deze motie vraagt actie en die moet ik gezien het huidige beleid in deze provincie ontraden.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Mantel.

De heer **MANTEL** (JA21): Ter voorkoming van een tweede termijn. Mijn amendement over de definitie trek ik in. Begrijp ik over het amendement over zonnepanelen op daken nu goed dat dit kan worden vastgelegd in de Omgevingsverordening? Ik zou het amendement dan kunnen intrekken. Als ik dit amendement indien bij het vaststellen van de Omgevingsverordening wordt die dan positief geadviseerd?

Gedeputeerde **ZAAL**: De zonnepanelen zijn onderdeel van de vestigingsvoorwaarden. De vestigingsvoorwaarden moeten uiteindelijk in de Omgevingsverordening worden verankerd. Als u met dit amendement bedoelt dat we als vestigingsvoorwaarde voor duurzame opwekking van energie alleen naar zonnepanelen kijken en niet naar andere vormen, dan moeten we richting de Omgevingsverordening samen even kijken hoe we aan uw wensen tegemoet kunnen komen. Het is een punt dat nog in de vestigingsvoorwaarden moet worden uitgewerkt om vervolgens in de Omgevingsverordening te worden opgenomen. Zo concreet gaan we het nu nog niet vastleggen in de strategie.

De heer **MANTEL** (JA21): Oké, dan trek ik ook dat amendement in. Dan gaan we het er later nog een keer over hebben.
De motie over kernenergie vraagt om een toekomstbeeld. Dat is precies wat u eigenlijk heeft gezegd.

Gedeputeerde **ZAAL**: Behalve dat dit het toekomstbeeld van het Rijk is en niet van deze provincie.

Tweede termijn:

De heer **CARTON** (PvdA): Ik wil de gedeputeerde danken voor haar toezegging en haar inzet op participatie richting de gemeenten en het in gesprek gaan met bewoners over hoe zij daarin willen worden meegenomen. Dit is goede input richting de gemeenten om daarover het gesprek

met elkaar aan te gaan en om juist vooraf duidelijke verwachtingen te scheppen. Dat hoort bij een Datacenterstrategie. Ook dank voor het antwoord op de vraag van het CDA over de nieuwe initiatieven en het reactief toevoegen van een zienswijze. Dat is een nog duidelijker antwoord dan we in de commissie hebben gekregen.
In het 'lichtoverlast amendement kunnen we ons goed vinden. Daarover hadden we het ook al in de commissievergadering, net als over het level playing field. Bij de overweging hadden we nog wat twijfel. We delen de oproep aan Gedeputeerde Staten om dit op te pakken richting landelijk en richting Europa.
Dank aan JA21 voor motie 13 over restwarmte. We kregen een duidelijk antwoord van de gedeputeerde. Het lijkt me goed om als middel mee te nemen bij dat gesprek.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Wij kunnen ons aansluiten bij de dankwoorden die de PvdA heeft uitgesproken. Dank voor de toezegging op participatie. Zeker een interessant punt.
Het amendement over Lichtoverlast zullen we steunen, net als het amendement over Restwarmte van JA21. We snappen de strekking van de motie van de VVD. We zijn niet tegen overleg, maar we vinden het wel lastig om op enigerlei vorm uit te spreken dat we Hyperscales nodig hebben. Wat ons betreft: Ze komen er. We zijn niet tegen digitalisering, maar dat dit per se met Hyperscales moet, dat willen we gewoon niet uitspreken, noch dat er ruimte is in Noord-Holland. Vandaar onze overweging om daar niet in mee te gaan.

De **VOORZITTER**: Dat betekent dat we klaar zijn met dit agenda onderdeel. We hebben een dinerpauze tot 19:30 uur. Dat geeft iedereen die dat prettig vindt de gelegenheid om al naar huis te gaan, zodat u straks vanuit huis de besluitvormende vergadering kunt bijwonen.
Om 19.30 uur gaan we verder met agendapunt 11, het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland en dan is de Commissaris weer aanwezig.

Schorsing van 17.55 tot 19.30 uur.

De voorzitter heeft het tijdelijk voorzitterschap weer terug overgedragen aan de Commissaris van de Koning, hierna te noemen: voorzitter.

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering, die hedenmiddag is aangevangen, de Statenvergadering van 31 januari 2022. Ik wil alle Statenleden verzoeken alvast in te loggen in NotuVote. Mocht u daarbij problemen ondervinden dan horen we dat graag, zodat u geholpen kunt worden. Als de beraadslagende vergadering is afgesloten kunnen we vrij vlot doorgaan met de besluitvormende vergadering.
Ik wil vicevoorzitter Kocken danken voor het waarnemen tijdens mijn afwezigheid vandaag.

11. Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 (Voordracht 4-2022)

Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): De kwaliteit van ons water staat onder druk. Niet een van de 89 waterlichamen in Noord-Holland voldoet aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). De KRW is heel duidelijk. Je kunt onderbouwd uitstel vragen, wat Nederland ook vaak doet, maar de kwaliteit

mag niet achteruit gaan. Er geldt namelijk een achteruitgangsverbod. De kwaliteit van ons water gaat achteruit. Dat lazen we in een bericht van de NOS van vorige week. Het Rijk voorziet nieuwe maatregelen voor de agrariërs, vanwege de achteruitgang van de waterkwaliteit. Zonder water van goede kwaliteit geen leven. Nu weet ik dat het Regionale Waterprogramma niet gaat over landbouwbeleid, maar ik benoem toch maar even het voornemen van het Rijk om af te wijken van de bufferstroken van drie meter die in het GLB als voorwaarde zijn opgenomen. Gaan Gedeputeerde Staten met het Rijk hierover in gesprek om de achteruitgang van de waterkwaliteit te voorkomen? Laat duidelijk zijn dat we waardering hebben voor het programma dat voorligt. Er zitten zeker heel goede elementen in. De vraag die het bij onze fractie ook oproept: Wordt de urgentie van het probleem wel echt gevoeld? We lopen het risico dat we onze eigen teleurstelling organiseren en een nieuwe stikstofcrisis over onszelf afroepen. De provincie is initiatiefnemer van een aantal maatregelen in het kader van de KRW. Wat niet duidelijk is, is of de provincie deze maatregelen ook regelmatig monitort op hun effectiviteit. Gaan deze maatregelen ook echt helpen dat onze kwaliteit verbetert? Verder vraagt D66 zich af of nieuwe projecten wel extra streng worden getoetst op hun impact, op de doelen van de KRW. De richtlijn is hier namelijk heel duidelijk over. Nieuwe projecten mogen deze doelen niet schaden. Graag hoor ik een reflectie van de gedeputeerde hierop.

D66 is voorstander van een krachtige aanpak van nieuwe bedreigingen, zoals medicijnresten. Toch lezen we dat de provincie de resultaten van landelijke trajecten wil afwachten. Waarom afwachten als drinkwaterbedrijven aangeven dat de kwaliteit, mede door medicijnresten, onder druk staat en zuivering steeds meer energie en geld kost. Wat betreft drinkwater is het programma heel duidelijk. Geen toename van de zuiveringsinspanning en op termijn een vermindering en onvoldoende toevoer van kwaliteit, is te lezen. Kijken we naar de bedreigingen dan staan de kwaliteit en kwantiteit van deze bronnen wel onder druk, zo laten deskundigen weten. De KRW, die overigens al vanaf 2001 van kracht is, heeft nog weinig opgeleverd qua verlagen van de zuiveringsinspanning. Werk aan de winkel, wat ons betreft.

Onze fractie is voorstander van de koppeling van natuurbeleid en waterbeleid. De aanleg van een Nat Natuurnetwerk en een combinatie van een zoetwaterberging en natuurinrichting vinden we heel positief. Zoeken naar nieuwe gebieden voor wateropslag en waterberging past hierbij. Een robuuste combinatie van natuur, juichen we toe. De oproep van experts op dit punt is duidelijk: Koppel de doelen van plannen rond stikstof aan de doelen van de KRW. Kan de gedeputeerde hierop reflecteren?

Waterbelangen spelen mee in de belangenafweging bij ruimtelijke planvorming. Nu geldt er al een watertoets bij ruimtelijke planvorming. Ik refereer aan een oproep van de Unie van Waterschappen van 27 januari jl. Daarin roepen de waterschappen op de watertoets dringender in te zetten. Onze woningbouwopgave is enorm. Toch schijnen veel geplande woningen in overstroombaar, slap en nat gebied te komen. Is de gedeputeerde het met me eens dat de waterschappen wellicht een terecht punt hebben, dat de watertoets strenger moet?

Vorig jaar bespraken we het rapport Bron van bescherming. Hierin gaven Omgevingsdiensten aan dat het drinkwaterbelang structureel is ingebed in de uitvoering van toezicht en handhaving door de Omgevingsdiensten. Echter, gebrek aan menskracht maakt het moeilijk hun taken ter bescherming van water optimaal te vervullen. Drinkwaterbedrijven waren in dit rapport ook

minder positief over toezicht in de beschermingszones. We hebben hierover toen ook gesproken. Onze fractie vraagt zich af of dit probleem nu opgelost is.
Tot slot: vislood. We weten dat lood niet gezond is en niet in het water thuishoort. De waterschappen AGV en Hoogheemraadschap van Rijnland zijn voornemens het verbod op vislood op te nemen in nieuwe huurovereenkomsten of visrechten. Zijn Gedeputeerde Staten bereid om te onderzoeken welke stappen de provincie hierin kan zetten in de eigen wateren die gehuurd worden, om het gebruik van lood drastisch te verminderen.
D66 is mede indiener van een motie die GL gaat indienen over het onderzoek dat gedaan kan worden om te kijken of de nieuwe Omgevingswet meer ruimte biedt om de doelen van de KRW dichterbij te halen.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Het kan niet anders. We zullen het moeten waarmaken met het waterprogramma. We zullen de doelen van de KRW moeten halen. Liever nog vandaag dan morgen, maar zeker veel sneller dan 2027, want het gaat niet goed met ons water. Vaak zijn de stortplaatsen in het nieuws. Ondanks allerlei maatregelen komt daar vervuild water uit. De stortplaats Nauerna mag niet meer gebruikt worden om te recreëren. Over de waterkwaliteit van de sloten en weilanden rondom zijn ernstige twijfels. Of de slechte waterkwaliteit heeft geleid tot meerdere dode schapen is niet helemaal duidelijk, maar we gaan ervan uit dat giftige uitstroom vanaf de stortplaats bijgedragen heeft aan het sterven van de schapen. Ook de stortplaats in de Wieringermeer is meerdere malen in het nieuws geweest. Zo liggen er ook nog oude stortplaatsen in gemeenten, die niet gemonitord worden en waar het grond- en oppervlaktewater wordt vervuild met chemische stoffen.
We dienen een motie in, mede namens de PvdD.

Motie 15/31-01-2022
Ook stortplaatsen vervuilen bodem- en oppervlaktewater"
Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
Constaterende dat:

- *er in de provincie Noord-Holland gesloten en nog in gebruik zijnde stortplaatsen zijn;*
- *de provincie hierover bevoegd gezag is, behalve in de gemeenten Amsterdam, Alkmaar, Haarlem en Zaanstad;*
- *van meerdere stortplaatsen bekend is dat zij het bodem- en oppervlaktewater in min of meerdere mate vervuilen;*
- *de uitstroom van water (kwel of percolaat) uit stortplaatsen ongezond is voor mensen, dieren en het milieu;*
- *stortplaatsen moeten voldoen aan het gestelde in de Wet Milieubeheer en de Wet Bodembescherming;*
- *uitgesloten moet worden dat stortplaatsen niet aan de eisen uit één van beide wetten of beide voldoen;*
- *niet alle Noord-Hollandse stortplaatsen zijn betrokken bij het landelijk Actieprogramma ammonium;*
- *dit actieprogramma slechts toeziet op de stikstofvorm (ammonium) afkomstig uit menselijke en dierlijke mest en organisch plantaardig materiaal*

Overwegende dat:

- *het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 slechts zeer weinig woorden aan de problematiek van vervuiling van bodem- en oppervlaktewater door stortplaatsen besteedt;*
- *ondanks de wetgeving in de Wet Milieubeheer en de Wet Bodembescherming stortplaatsen nog steeds een risico vormen voor zowel bodem- als oppervlaktewater;*
- *het opnemen van (de waterrisico's van) stortplaatsen in het Regionaal Waterprogramma zal leiden tot een bewuster en beter beheer ervan, zowel door provincie als door gemeenten;*
- *een en ander moet leiden tot een goede ecologische en chemische toestand op en nabij stortplaatsen*

Besluit:

- *bij de uitwerking van het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 extra aandacht te besteden aan kansen en maatregelen die gaan leiden tot ecologisch en chemisch schoon en gezond bodem- en oppervlaktewater op en rond stortplaatsen;*
- *voor het einde van 2022 hierover een notitie aan PS te sturen.*

en gaat over tot de orde van de dag,
SP, PvdD en 50Plus/PvdO

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): En natuurlijk moet het afgelopen zijn met de giftige gewasbeschermingsmiddelen. Op de een of andere manier hebben we Europa nodig om ervan af te komen. De SP vraagt zich af of dit niet sneller kan en of Noord-Holland hierin niet voorop kan lopen. We dienen daartoe de volgende motie in.

Motie 16/31-01-2022
Minder gewasbeschermingsmiddelen, meer kwaliteit van leven"
Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
Constaterende dat:

- *in het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 het onderwerp 'gewasbeschermingsmiddelen' negen maal wordt aangeroerd;*
- *het IPO de meststoffen en de resten van gewasbeschermingsmiddelen afkomstig vanuit de landbouw als grootste uitdaging noemt wanneer het gaat om het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water;*
- *het CBS op 14 januari 2022 bekend maakte dat in de landbouw weliswaar een daling van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen aan de orde is, maar dat bij de teelt van bloemen, bloembollen, pootaardappelen, appels en peren nog steeds heel veel gewasbeschermingsmiddelen worden ingezet;*
- *gewasbeschermingsmiddelen leiden tot de dood van insecten, zoals bijen, en daarom tot ernstige aantasting van de biodiversiteit;*

- *de Gezondheidsraad op 29 juni 2020 de conclusie gerechtvaardigd vindt dat bestrijdingsmiddelen kunnen leiden tot gezondheidsproblemen, zoals de ziekte van Parkinson, ontwikkelingsproblemen en verstoringen in de hormoonhuishouding;*
- *het RIVM op 18 november 2021 aangegeven heeft dat epidemiologische studies een plausibel verband aantonen tussen de blootstelling aan chemische stoffen zoals gewasbeschermingsmiddelen en neurodegeneratieve aandoeningen, zoals de ziekte van Parkinson;*

Overwegende dat:

- *een Europees en landelijk verbod op gewasbeschermingsmiddelen om de waterkwaliteit, de biodiversiteit en de gezondheid te beschermen gerechtvaardigd zou zijn;*
- *er om economische redenen nog geen zicht is op een verbod op gewasbeschermingsmiddelen:*
- *in oktober 2020 het SPRINT- project is gestart, waar in samenwerking met boeren en beleidsmakers wetenschappers op zoek gaan naar manieren om de overgang naar duurzamere gewasbescherming te ondersteunen;*
- *de provincie Noord-Holland vaart moet maken om duurzame gewasbescherming mogelijk te maken;*
- *de provincie Noord-Holland een voortrekkersrol kan spelen in de omschakeling naar duurzame en circulaire landbouw*

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven:

- *bij de uitwerking van het Regionaal Waterprogramma meer concrete provinciale mogelijkheden te verkennen om chemisch-synthetische bestrijdingsmiddelen in Noord-Holland verder aan banden te leggen;*
- *over die eventuele extra mogelijkheden aan PS voor de zomer van 2022 te rapporteren;*
- *in het IPO, bij het Rijk en in Europa te bepleiten dat op korte termijn moet worden overgegaan tot een substantiële vermindering van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen;*
- *op deze wijze de gezondheid, de waterkwaliteit en de biodiversiteit in Noord-Holland beter te beschermen.*

en gaat over tot de orde van de dag,
SP, PvdD en 50Plus/PvdO

De **VOORZITTER**: Ook deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.
Een interruptie van de heer De Wit.

De heer **DE WIT** (VVD): De collega van de SP en ik hebben hetzelfde doel, namelijk zo min mogelijk gewasbeschermingsmiddelen inzetten in Noord-Holland. De collega van de SP gaat daar wel erg ver in, wat mij betreft. Welk alternatief heeft mevrouw De Groot voor de agrarische sector, die op dit moment de middelen gebruikt, niet alleen omdat het een hobby voor hen is, het is ook gewoon kostbaar en het dient een doel, namelijk de bescherming van gewassen, bijvoorbeeld ons voedsel?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voor de bescherming van ons voedsel is het nu juist nodig om geen gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken. Als we ons voedsel eten dan krijgen we automatisch restanten gewasbeschermingsmiddelen naar binnen, ondanks dat we groenen en fruit wassen. Bovendien, het surplus aan gewasbeschermingsmiddelen komt terecht in het oppervlaktewater en in de bodem. Dat moeten we niet hebben. We hebben het nu over chemisch synthetische bestrijdingsmiddelen. Als het gaat macrobiotisch en dergelijke, daar worden andere middelen gebruikt. We moeten onderzoeken hoe we zo snel mogelijk van de gewasbeschermingsmiddelen afkomen en daar roept de motie toe op.

De heer **DE WIT** (VVD): Het doel is hetzelfde, maar ik heb geen antwoord op de vraag welk alternatief de collega nu aanbiedt. Wat me bevreemdt is dat de collega van de SP doet alsof er geen enkele toetsing plaatsvindt over wat een verantwoorde manier van het gebruik is van dat soort middelen. Bij deze dus nogmaals de vraag: Wat is het alternatief voor ondernemers als morgen, in uw lijn, gewasbeschermingsmiddelen verbannen zouden worden? Wat kunnen zij wel doen om hun gewassen te beschermen?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Het alternatief is sneller overgaan op circulaire landbouw. Daarbij wordt gebruikgemaakt van wat op eigen land de kringloop is. Dat is een goede oplossing voor de boeren. Dus op eigen grond en circulair.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Koning.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik heb de indruk dat u het probleem onderschat. U vraagt alleen in Noord-Holland aan de agrarische sector om daar een verdere inzet op te doen, terwijl u voorbij gaat aan wat er in Nederland allemaal gebeurt. We hadden laatst een werkbezoek. -jammer dat u daar niet bij was-, en daar hoorden we dat de agrariërs heel graag willen dat er onderzoek komt naar groene middelen. Ze willen hun middelen vervangen door groene middelen, maar die worden nu niet toegelaten. Hoe kijkt u daar naar? Vindt u het terecht dat u alleen voor Noord-Holland andere regels gaat stellen?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Het gaat veel te langzaam in Europa en dat weet u ook, mevrouw Koning. U weet ook dat we dagelijks door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen giftige stoffen binnen krijgen. Ze zijn giftig voor ons, de natuur en het water. Het is een opdracht om meer concrete provinciale mogelijkheden te verkennen. Ik zou dat heel graag gedaan willen hebben. Vandaar de motie.

Mevrouw **KONING** (CDA): Maar dan blijft u voorbij gaan aan het feit dat u in Noord-Holland iets anders wil dan in de rest van Nederland en dat u onderschat dat er al heel veel gebeurt en ook dat de gebruikte percentages zo laag zijn dat het aan onze gezondheid geen schade toebrengt. Daar zijn goede controles op.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): In de gegevens van het CBS heb ik gelezen dat de afspraak was om de gewasbeschermingsmiddelen met 30% terug te brengen. Dat is, uit mijn hoofd gezegd, 17%

geworden. We moeten beslist veel sneller werken, om het percentage voor elkaar te krijgen. Noord-Holland kan daarin een koploperspositie aannemen.

Ik ken veel hengelaars in mijn kennissenkring. Ze beleven veel plezier aan het hengelen. Voor zover ik weet, gaan ze heel zorgvuldig met de vissen om. Ze willen hun hobby, die ik niet leuk vind, graag blijven beoefenen. Wat zij ook vinden is dat lood slecht voor het water is. Ze zijn graag bereid om over te schakelen naar ander materiaal om hun hobby gewicht te geven. Dat is voor mij geen punt. Daarom hebben we de motie van de PvdD mede ondertekend. Die is goed voor schoon water.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Voorzitter, “What you do speaks so loudly that I cannot hear what you say.” Simpel gezegd: Onze daden tellen zwaarder dan onze woorden. Mensen verliezen vertrouwen in de overheid omdat ze daden missen. Dat zien we in de crises rond gezondheid, klimaat en natuur. Tot nu toe is er vooral geld besteed aan doorschuiven van problemen, terwijl commerciële belangen de boventoon voeren. Het gevolg is dat we steeds tegen een muur aanlopen.
Voor ons ligt het Regionaal Waterprogramma. Een ontzettend belangrijk programma waarmee we de Europese verplichtingen ter bescherming van ons water, de zogenaamde KRW-doelen, zouden moeten halen. Daar komen veel kenmerken van de andere crises bij elkaar. De inzet is vooral gericht op vrijblijvendheid en na 20 jaar halen we de minimale doelen niet. We presteren slecht in Europa. Die KRW-doelen hadden we in 2015 namelijk al moeten behalen. Dat zei D66 eerder ook al. We hebben, als Europees uitstelkampioen, twee keer uitstel gehad. Nu krijgen we uiterlijk tot 2027. Nog vijf jaar te gaan.
Water dreigt nóg een crisis in de verzameling te worden. We missen enige reflectie en urgentie bij Gedeputeerde Staten. Die urgentie werd bevestigd tijdens het Inspiratiesymposium, georganiseerd samen met PvdD, D66 en GroenLinks, door wetenschappers, mensen uit het veld en innovatieve boeren. Om hiermee maar een vraag van de VVD te beantwoorden. We vragen Gedeputeerde Staten om de urgentie duidelijker te communiceren, ook richting het Rijk.
Voorzitter, we kunnen als provincie veel meer doen. We doen vijf concrete voorstellen.
Eerst over de gereedschapskist die we hebben. De Provincie heeft een voorbeeldfunctie en een sleutelrol als het gaat om gebiedsgerichte programma’s met betrekking tot natuur en landbouw. Met de Omgevingswet krijgen we nog meer mogelijkheden. Daar moeten we snel gebruik van maken, GroenLinks dient namens ons daarover een motie in.
In aanvulling daarop dienen wij een motie in om bij projecten scherper rekening te houden met KRW-doelen, om stikstofachtige procedures te voorkomen.

Motie 17/31-01-2022
Extra scherp kijken naar projecten die KRW-doelen kunnen schaden
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 31 januari 2022, ter behandeling van de voordracht Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027,
overwegende dat:

- *nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat we nu ruim 20 jaar de tijd hebben gehad en we al twee keer uitstel van EU hebben gekregen;*
- *er een grote urgentie is om in ieder geval de prioritaire KRW-doelen voor het oppervlakte- en grondwater in deze planperiode (2022-2027) wel te bereiken vanwege het grote belang van ons water en de sancties en beperkende maatregelen die de EU kan opleggen aan Nederland, indien Rijk, provincies en waterschappen nogmaals in gebreke blijven bij de realisatie van deze doelen. Zoals experts aangeven, kan het Rijk een deel van de boete gemotiveerd afwentelen op de provincies;*
- *er daarnaast het instrument bestaat om projecten van derden te toetsen aan KRW-doelen. Die KRW-toets niet alleen een middel is om verslechtering van de waterkwaliteit tegen te gaan, maar ook een verplichting is;*
- *dat betekent dat als er een project is dat de doelen van KRW in gevaar brengt, er geen toestemming moet worden gegeven voor zo'n project (tenzij je je beroept op een uitzonderingsmaatregel);*
- *te weinig actie ondernemen op het KRW-dossier en onvoldoende scherp zijn op het toepassen van de KRW-toets bij projecten, de kans op procedures ook tegen specifieke projecten die de KRW-doelen kunnen schaden verhoogt. Zulke procedures worden steeds vaker gevoerd, zie o.a. de procedures van Mobilisation for Environment als het gaat om stikstof;*
- *hier nog weinig aandacht voor is;*

gehoord de discussie, verzoeken GS om:

- *in de verdere uitwerking van het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 en breder beleid extra scherp te kijken naar projecten die de KRW-doelen kunnen schaden;*
- *daar ook de waterschappen en gemeenten extra op te wijzen;*

en gaan over tot de orde van de dag.
Partij voor de Dieren en SP

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Het tweede voorstel: Voedselbossen als kansen voor water en samenleving. Landbouw is niet alleen een groot probleem voor water, maar ook een grote oplossing. Zo'n oplossing zijn voedselbossen. Ze dragen bij aan aanpak van waterproblemen, de stikstofcrisis, vangen CO2 op, bieden boeren toekomstalternatieven, et cetera. Het is een win-win voor iedereen. Wij dienen daarom de volgende motie in die vooral het doel heeft om sneller en gericht de mogelijkheden te verkennen.

Motie 18/31-01-2022
Voedselbossen als kansen voor water en samenleving
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 31 januari 2022, ter behandeling van het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027;
constaterende dat;

– *nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat we nu ruim 20 jaar de tijd hebben gehad en we al twee keer uitstel van EU hebben gekregen;*

- *er grote zorgen zijn over de kwaliteit van ons water, drinkwaterbedrijven de noodklok luiden, zuivering steeds meer energie kost en experts oproepen tot betere bescherming en bronmaatregelen;*
- *een hardnekkig probleem voor het bereiken van de KRW-doelen in het Noord-Hollands oppervlaktewater de te hoge belasting met nutriënten (stikstof en fosfor) en bestrijdingsmiddelen is;*

Provinciale Staten van Noord-Holland eerder hebben uitgesproken het belangrijk te vinden dat problemen zoveel mogelijk in samenhang worden aangepakt;

overwegende dat;

- *uit een onderzoek van o.a. Royal HaskoningDHV vorig jaar is gebleken voedselbossen een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit en kwantiteit van water en bodem;*
- *de voedselbossen een alternatief zijn voor gangbare vormen van landbouw, bijvoorbeeld in de buurt van kwetsbare natuurgebieden;*
- *de omschakeling van gangbaar agrarisch landgebruik naar voedselbosbouw draagt bij aan de vermindering van de milieuproblematiek rond verdroging en vervuiling van de bodem en het grond- en oppervlaktewater, en tegelijkertijd ook de stikstofcrisis helpt bestrijden. Het biedt ook kansen voor natuurlijke CO2-opslag, economie en recreatie;*
- *Stichting Voedselbosbouw veel kennis op dit gebied heeft en als doel heeft om grootschalige voedselbossen te ontwikkelen, voor lekker en gezond voedsel, vitale natuur en een aantrekkelijk landschap. Zij werkt daarin samen met bijvoorbeeld de provincie Flevoland, Staatsbosbeheer, bedrijven en wetenschappers;*
- *zij initiatiefnemer is van de Green Deal Voedselbossen, ondertekend door verschillende provincies waaronder Flevoland, Groningen, Limburg en Noord-Brabant;*
- *een initiatief als ARBRES realiseert en onderhoudt voedselbossen om deze winstgevend door te geven aan een voedselbosboer, waardoor financiering is gegarandeerd. Daarbij worden niet alleen kansen voor milieu benut, maar ook voor educatie en het bieden van een plek voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;*
- *er naar verwachting genoeg boeren en burgers zijn die openstaan om aan de slag te gaan met voedselbossen als alternatief verdienmodel, maar een duwtje in de rug nodig hebben;*
- *de urgentie van de waterproblemen en specifiek de KRW-doelen vraagt om concrete en versnelde actie;*

gehoord de discussie, verzoeken GS om;

- *een externe partij met de nodige praktijkervaring (zoals Stichting Voedselbosbouw en ARBRES) uit te nodigen om, eventueel in samenwerking met fris kijkende beleidsmedewerkers van gemeenten en waterschappen, een globaal 'zoekgebied' in Noord-Holland voor minstens één omvangrijk mogelijk voedselbosbouwproject te selecteren;*
- *daarbij met relevante spelers (zoals boeren) in gesprek te gaan over het scheppen van goede randvoorwaarden voor zo'n omvangrijk voedselbosbouwproject, gericht op realisatie van meerdere beleidsdoelen op gebied van natuur, stikstof en water onder een gelijktijdige borging van het verdienvermogen van de betrokken gebiedsspelers;*
- *te onderzoeken of de provincie kan aansluiten bij de Green Deal Voedselbossen, in navolging van o.a. provincie Noord-Brabant, Limburg , Groningen en Flevoland;*
- *over deze verkenning rond de zomer aan PS te rapporteren;*

en gaat over tot de orde van de dag,
Partij voor de Dieren

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Nummer 3 is geen motie maar een verzoek aan Gedeputeerde Staten. Naast de kwaliteit van drinkwaterbronnen, staat ook de kwantiteit onder druk. Voldoen aan oneindige groei van de watervraag gaat niet. Dus keuzes zijn nodig. Dit vraagt om bewustwording over ons watervoetafdruk. Bijvoorbeeld dat slechts 1% van ons waterverbruik gaat over wat we thuis uit de kraan komt. We verbruiken indirect veel meer uit ander landen. Wat daar enorme ecologische en sociale problemen veroorzaakt.
We vragen Gedeputeerde Staten om de handschoen van wetenschappers van Universiteit Twente en Water Footprint Network op te pakken en met ze in gesprek te gaan. Zij zijn wereldleiders van kennis over ons watervoetafdruk.
Ons vierde voorstel gaat over belangenafweging. Het kan niet zo zijn dat bepaalde belangen zwaarder wegen in beleid, alleen omdat daar meer geld is voor lobby. Onderzoek laat zien dat belangen van natuur en milieu daarom vaker het onderspit delven. Volksvertegenwoordigers en Gedeputeerde Staten zijn er om daarop te corrigeren. Ons verzoek aan Gedeputeerde Staten is om hier oog voor te hebben.
Voor nu corrigeren we dit punt met slechts een amendement.

Amendement 04/31-01-2022
Belang van water
Provinciale staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 31 januari 2022, ter behandeling van de voordracht Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027, besluiten de bovengenoemde voordracht als volgt te wijzigen:
de tekst onder besluitpunt 2:
"het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 vast te stellen;"
te wijzigen in:
"het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 vast te stellen, met inachtneming van de volgende wijzigingen:
Op pagina 3 van het programma, de zin "We zwemmen, varen en vissen erin, en goed water is onmisbaar voor de natuur in Noord-Holland", te vervangen door "We recreëren erin, en goed water is onmisbaar voor de natuur in Noord-Holland."
Toelichting
De oorspronkelijke formulering is te specifiek. De huidige formulering is inclusief voor alle vormen van recreatie. We gaan ervan uit dat onder 'natuur' ook de miljoenen vissen en wilde dieren die van het water afhankelijk zijn worden verstaan en dat dus ook met hun belangen rekening wordt gehouden.
Partij voor de Dieren en SP

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dan het laatste, maar niet het minste punt over vislood. Het is zojuist al aangehaald. Lood is kankerverwekkend. De hoeveelheden moeten richting nul. Toch komen jaarlijks tonnen, vrachtwagens vol. vislood in ons water terecht. Meer lood dan Tata Steel, om maar te laten zien dat het geen peanuts is. Er zijn voldoende alternatieven en de hengelsector

heeft letterlijk decennia de tijd gehad om het tij te keren. Tegen de afspraken van Green Deal in, is de hoeveelheid vislood zelfs gestegen. Om daden uit te stellen wordt nu gezegd: “Wacht op Europa.” Maar anders dat de sector suggereert, duurt dat zeker nog tot 2028. En zelfs dat is nog onzeker. Het is nu tijd om een streep te trekken. De Provincie kan allerlei voorwaarden bij het verhuren van haar eigen visrechten opnemen en het verbod op vislood zou daar een van kunnen zijn. Meerdere andere overheden willen dit verbod opnemen. Een meerderheid van 7 partijen in gemeente Zaanstad pleit daar deze week per motie voor. Daarom de volgende motie Bescherming gezondheid, water en natuur tegen vislood, samen met SP, DENK , JA21 en 50PLUS/PVDO.

Motie 19/31-01-2022

Bescherming gezondheid, water en natuur tegen vislood

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 31 januari 2022, ter behandeling van de voordracht Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027;

constaterende dat;

- *in 2027 uiterlijk moet zijn voldaan aan de KRW-doelen en we na circa 20 jaar tijd nog niet in de buurt zijn van de doelen;*
- *er in het algemeen grote zorgen zijn over de kwaliteit van ons water, zuivering steeds meer energie kost en experts oproepen tot betere bescherming en bronmaatregelen;*
- *er recent afspraken zijn gemaakt om het VTH-beleid met betrekking tot Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) te intensiveren. Het gaat om stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, hersenontwikkeling van kinderen aantasten, de voortplanting belemmeren of zich in de voedselketen ophopen;*
- *door verlies van vislood er jaarlijks naar schatting tussen 35.000 kilo en 524.000 kilo lood in het oppervlaktewater belandt. Als we de meest conservatieve schattingen als uitgangspunt nemen, dan betekent dat jaarlijks in Noord-Holland minstens 1135 kg lood;*
- *de uitstoot van lood door Tata in 2020 1061 kg bedroeg;*
- *lood een ‘prioritaire stof’ in de zin van de KRW is en tevens een ZZS, waarvoor de wettelijke plicht geldt om deze stof uit de leefomgeving te weren ofwel te minimaliseren;*
- *een verbod op Europees niveau niet zeker is en in ieder geval niet voor 2027 zal worden gerealiseerd. Sportvisserij Nederland berichtte in 2007 al dat het vislood in 2015 zou worden verboden en daar is niets van terechtgekomen;*
- *de provincie voor eigen wateren visrechten verhuurt en daarin voorwaarden kan stellen. De provincie doet dat nu ook door bijvoorbeeld verbod op elektrisch vissen en dichtzetten op te nemen. De provincie in de voorwaarden ook kan opnemen dat vislood niet gebruikt mag worden;11*
- *onder andere waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Hoogheemraadschap van Rijnland en provincie Overijssel al hebben aangegeven bij verlenging van huurovereenkomsten voor visrecht, een verbod op het vissen met lood op te willen nemen, en ook enkele gemeenten hiermee bezig zijn;*

overwegende dat:

- *een Green Deal Sportvisserij Loodvrij in 2018 is gelanceerd, waarmee partijen slechts streven naar het stoppen van het gebruik van lood in de sportvisserij binnen 10 jaar, met als tussendoel 30% afname in 2021;*

- *de problemen van vislood al sinds de jaren '80 bekend zijn. Het CDA stelde in 1988 vragen aan minister Ed Nijpels over het probleem van vislood. Toen werd ook verwezen naar alternatieven en werd beloofd met de sector samen te werken om het probleem aan te kaarten;*
- *het resultaat tot nu toe is dat er een toename van lood is in plaats van afname: 10% meer in 2020, met de verwachting dat dat percentage nog groter is voor 2021;*
- *één van de uitgangspunten van KRW is dat er geen achteruitgang van de waterkwaliteit mag zijn en een toename van lood als ZZS daar zeker niet aan bijdraagt;*
- *water, natuur en gezondheid al genoeg onder druk staan en er geen zwaarwegende redenen zijn om de vervuiling door vislood nog langer toe te laten;*
- *de provincie een belangrijke beschermer is van water, natuur en milieu en het opnemen van een verbod op vislood in eigen voorwaarden op zijn minst een zeer sterk signaal zou zijn;*

gehoord de discussie, roepen GS op:

- *bij het verhuren van visrechten zo snel mogelijk als aanvullende voorwaarde een verbod op het vissen met lood op te nemen;*

en gaan over tot de orde van de dag.
Partij voor de Dieren, SP, DENK, JA21 en 50PLUS/PvdO

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Beste collega's, Ik begon dit betoog met het belang van de daden. Als we als Provinciale Staten niet eens vislood als volstrekt onnodige bron van Zeer Zorgwekkende Stoffen bereid zijn te verbieden, hoe geloofwaardig zijn we dan in onze ambities om burgers en milieu te beschermen tegen uitstoot van deze stoffen door grote bedrijven, waar veel grotere belangen mee gemoeid zijn? Dit zou een inkoppertje moeten zijn. Laten we burgers nu daden tonen.

De **VOORZITTER**: U heeft drie moties en een amendement ingediend. Deze maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

Statenlid **CARDOL** (GL): Een aantal sprekers hebben al heel nadrukkelijk de urgentie uitgesproken op dit dossier. Dat ga ik ook nog een keer doen. Zestien jaar geleden kwam ik bij Staatsbosbeheer binnen en ik viel middenin een stikstofdiscussie. Er werd gepolderd in Den Haag. Tot frustratie van veel van mijn nieuwe collega's kwam er een draak van een PAS tot stand. In die zestien jaar is de natuur verder achteruit gekacheld, maakte de Raad van State gehakt van de PAS en vorige week waren er weer nieuwe rechterlijke uitspraken in dit hoofdpijndossier. De nieuwe regering heeft nu 25 miljard euro aan gemeenschapsgeld gereserveerd om de boel te repareren. Dat levert het niet opvolgen van wettelijke verplichtingen op. Het niet nakomen van de KRW dreigt het volgende debacle te worden. We gaan de wettelijke doelen in 2027 niet halen. De kwaliteit van ons water blijft onder peil, met alle gevolgen voor gezondheid en natuur. Er komen rechtszaken en mogelijk boetes. Tegen het einde van dit decennium moeten we weer miljarden spenderen voor de reparatie van ons leefmilieu. Het klinkt misschien alarmistisch, maar dat is ook terecht. We zijn daar ook niet de enige in. Ik citeer uit een verklaring, heel schappelijk gesteld, van de Unie van Waterschappen van eind november 2021. "De waterschappen willen

voorkomen dat het waterkwaliteitsdossier een tweede stikstofdossier wordt. Daarom zijn er aanvullende maatregelen nodig."

Anderhalve week geleden volgden veel mensen ons Watersymposium. Ik haal er een paar punten uit. De hoofdinleider zei: "Nederland is Europees kampioen in het aanvragen van uitzonderingen." Anderen hebben het ook al genoemd. Het belangrijkste voorbeeld daarvan is de derogatie van het mestbeleid. Die staat op het spel, zei de landbouwminister vorige week. Toch gaan we gewoon door met het aanvragen van uitzonderingen. Zoals bij het aanstaande Europese verbod op bestrijdingsmiddelen in bufferstroken. De gedeputeerde zei, na mijn vraag hierover in de commissie, dat het een gepasseerd station is, waar de provincie niets aan gaat doen. Zo modderen we voort. We denken in Nederland dat we het braafste jongetje van de klas zijn. We zijn als land het vieste jongetje van de klas.

Een andere spreker op het symposium waarschuwde dat we nu al de wettelijke plicht hebben om de waterkwaliteit niet verder te laten verslechteren. Rechtszaken om projecten stil te leggen, die de waterkwaliteit aantasten zijn kansrijk en verre van denkbeeldig. Denk alleen al aan Pfas ik het water. Het Financieel Dagblad kopte vorige week: "Vlaanderen in de ban van gifschandaal.", met als openingszin: "Pfas-chemicaliën blijven na lozing en via de lucht en in het water generaties lang achter in mensen, dieren en het milieu. Het met Pfas vervuilde Belgische water komt via de Schelde ons land binnen. Zeeland stuurde al een noodoproep naar Den Haag en heeft zich gevoegd in een rechtsgang tegen de bouw van een ethaankraker in Antwerpen. Die provincie wil blijkbaar niet het domste jongetje van de klas zijn.

Het Regionaal Waterprogramma op zich is een goed stuk. Er staan heus dingen in waar wij blij van worden, zoals dynamisch kustbeheer, een Nat Natuurnetwerk en de sturende rol van water. De vraag is of we die uitspraak ook serieus nemen. Er staan ook mooie woorden in het RWP over de binnenduinrand. Vorige week hoorden we dat Gedeputeerde Staten in Zuid-Kennemerland een aantal NNN-gebieden wil ontgrenzen. We praten er vanavond niet over, maar het stemt ons niet erg optimistisch.

Dan nog een aantal concrete thema's. In de commissie spraken we al over vislood. Het is al meerdere keren genoemd. De gedeputeerde zei dat er niet veel juridische ruimte is om zelf maatregelen te nemen. Toch zijn er waterschappen, waaronder Rijnland en AGV in Noord-Holland, die wel stappen zetten. Waarom kunnen Rijnland en AGV dat wel doen voor water waarvoor zij huurovereenkomsten sluiten, en Noord-Holland niet? Ik hoor het graag van de gedeputeerde.

Natuurlijk levert zo een maatregel de oplossing niet, maar er gaat wel een grote signaalwerking vanuit om vrijwillige afspraken met partners serieus te gaan nemen.

Dan het risico van rechtszaken. Natuurlijk zijn deze zaken lastig te voorzien, maar het lijkt me toch iets om serieus aandacht aan te geven. Mijn vraag aan de gedeputeerde is de volgende. Welke mogelijkheden ziet hij om hier goed naar te kijken en de Staten daarover te rapporteren?

Tijdens het Watersymposium kregen we een mooie presentatie over voedselbossen. Die kunnen veel bijdragen aan de doelen die we in de Voedselvisie hebben gesteld, maar ook aan de verbetering van waterkwaliteit. De PvdD heeft hiervoor een motie ingediend, die we sympathiek vinden, maar wel wat gedetailleerd. Mijn vraag aan gedeputeerde Zaal van Landbouw is, of zij het idee met de aanbevelingen in de motie in elk geval wil meenemen. De gedeputeerde vraagt ons

regelmatig om ideeën. Hier is er een. Misschien moet het zo gedetailleerd zijn zoals in de motie, maar neem het idee serieus en geef aan wat we ermee kunnen doen.,

Jasper van Kempen haalde tijdens het symposium nog een belangrijk punt aan. Zeeland klaagde bij het beroep op Den Haag dat men gedwongen was zich te richten tot drie ministeries en drie Rijksdiensten. Het waterbeleid is enorm versnipperd, ook regionaal. Daardoor kunnen we als overheden altijd naar elkaar wijzen. Van Kempen gaf aan dat er onder de Omgevingswet ruimere bevoegdheden ontstaan voor de provincie om zelf regels te stellen inzake de waterkwaliteit in aanvulling op Rijksregels en/of als aanwijzing voor andere overheden. Je kunt dan denken aan regels rond het gebruik van bestrijdingsmiddelen, het instellen van teeltvrije zones, aanvullende regels voor eigen pachtgronden et cetera. Daarom hebben wij met de PvdD, PvdA en D66 een motie voorbereid, met als titel 'Onderzoek naar mogelijkheden om het halen van KRW-doelen te versnellen'. Ik lees het dictum van de motie voor, maar dien deze nog niet in, omdat ik de gedeputeerde om een toezegging wil vragen.
"Op korte termijn in kaart brengen welke toekomstige mogelijkheden er zijn onder andere als gevolg van de nieuwe Omgevingswetgeving om versnellende maatregelen te nemen, op het moment dat vaststaat dat we de KRW-doelen in 2027 niet gaan halen en hierover de Staten voor eind 2022 te rapporteren." Ik dien de motie nog niet in. Ik zou de gedeputeerde willen vragen of hij kan toezeggen dat er in ieder geval in deze Statenperiode een onderzoek wordt gedaan naar de punten die we nog kunnen doen en die we nog in deze Statenperiode kunnen bespreken. In ieder geval voor de volgende Staten. Neem dat mee en neem ons mee in dat proces. Als de gedeputeerde een toezegging doet op dat punt dan is wat mij betreft een motie niet nodig. Als de toezegging niet komt, dan dienen we de motie alsnog in.
Tot slot. Ik begon somber. We zijn vaak niet het braafste jongetje van de klas, maar het domste jongetje. We zijn momenteel ook een van de vieste jongetjes van Europa, als het om water gaat. Toch blijf ik graag optimistisch. Ik heb geprobeerd in mijn betoog een paar onbenutte kansen aan te reiken aan het college. Ik hoop van harte dat dit tot een positieve reactie en een aantal toezeggingen leidt.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer De Wit.

De heer **DE WIT** (VVD): Na het betoog van de collega gehoord te hebben, blijft het gevoel hangen: "Het programma dat voorligt bevat goede doelen en goede ambities, maar eigenlijk heb ik er niet veel vertrouwen in." Dan doet mij de vraag rijzen, als ik kijk naar dit college dat juist op de NNN-regeling wel een flinke stap maakt en wat wel het initiatief heeft genomen om te zeggen dat water een leidend instrument is voor de ruimtelijke ordening en wat notabene met dit programma is gekomen, vanwaar dat wantrouwend gevoel dat bij mij achterblijft?

Statenlid **CARDOL** (GL): Ik denk niet dat het wantrouwen zozeer het Regionaal Waterprogramma betreft. Mijn wantrouwen betreft het feit dat we de KRW-doelen niet gaan halen. In die zin ben ik inderdaad somber en wantrouwend over de stappen die we zetten, en of het genoeg is om die KRW-doelen te halen. Sterker nog: Eigenlijk weten we allang dat we die doelen niet gaan halen. Dan zullen we dus een been bij moeten trekken en grotere stappen moeten zetten. Dat neemt

niet weg dat wij ten volle achter dit programma staan, maar we zeggen wel: Laten we ons voorbereiden op nieuwe stappen, snellere stappen en laten we een aantal zaken, die ik genoemd heb, rond vislood, voedselbossen en het onderzoek naar de mogelijkheden die we hebben, nu doen. We moeten niet wachten tot over een paar jaar, want dan nadert 2027 al snel en dan weten we zeker dat we het niet halen. Volle steun voor het programma, maar zorgen over de uitkomsten en daarvoor ook een aantal suggesties.

De **VOORZITTER**: Er is ook een interruptie van Statenlid Kostic.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dank aan de collega voor de mooie bijdrage. Ik sluit me daar geheel bij aan. Een vraag en die gaat over het niet halen van de KRW-doelen. Ik heb de gedeputeerde gevraagd urgentie uit te stralen en dat te communiceren naar het Rijk. Sluit GL zich daarbij aan? Wil GL samen met de PvdD de gedeputeerde vragen om de juridische trucs die we tot nu toe hebben toegepast, vooral het Rijk, te gaan vermijden en om zich niet te beroepen op gevolgen van klimaatverandering als een reden van uitzondering, om die KRW-doelen alsnog op te schuiven?

Statenlid **CARDOL** (GL): Ik heb ze allebei in mijn betoog genoemd. Ik denk dat we moeten ophouden met voortdurend om uitzonderingen te vragen. Ik heb de gedeputeerde nadrukkelijk gevraagd, rond vislood, maar ook rond andere zaken, te laten zien waarom het volgens de gedeputeerde op dit moment niet zou kunnen. Dat is voor mij een voorwaarde om op dit moment te zeggen: Dan hoeft de motie niet te worden ingediend. Ik wacht dan tot de gedeputeerde dat voor ons goed op papier heeft gezet, zodat we kunnen meedenken over de juridische mogelijkheden. Wij denken dat het wel kan, gezien de initiatieven die er op een aantal plaatsen genomen zijn. Als op een rij gezet wordt wat de juridische mogelijkheden zijn dan wachten we met steun voor de motie. Dan heb ik er vertrouwen in dat we op een later moment die discussie met elkaar kunnen voeren op basis van goede argumenten.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik wil dit opmerken richting de heer De Wit. Het is geen wantrouwen. Het is welbegrepen eigen belang. We hebben er allemaal belang bij dat de KRW-doelen zo snel mogelijk worden gerealiseerd. Daar gaat mijn woordvoering ook op in.
In de commissie van drie weken geleden heb ik namens de PvdA al aangegeven dat we met grote vreze vrezen dat als we niet vlotter werk maken van het behalen van de KRW-doelstellingen we voor 2028 onze eigen teleurstelling aan het organiseren zijn. Dezelfde woorden zoals mevrouw Gonggrijp van D66 die al uitte.
De katalysator moet erop. Daarom hebben we aan GL steun toegezegd voor de eventuele motie waarover Statenlid Cardol zojuist sprak. Daarin wordt het college opgeroepen om goed op een rij te zetten welke instrumenten ons nog ten dienste staan om die KRW-doelen in 2028 wel, of in ieder geval zoveel mogelijk, te behalen. Denkt u daarbij als college vooral aan de waterschappen. Provincies en waterschappen zijn aparte gremia. We hebben dat in de afgelopen tijd voldoende keren gehoord, ook bij bijvoorbeeld de dijken van het Markermeer. Aan de Markermeerdijken wordt op dit moment gewerkt. Het zijn aparte gremia, maar hier dient ons inzien nauw te worden samengewerkt met elkaar. Daartoe roepen we Gedeputeerde Staten op. Het is eufemistisch

uitgedrukt teleurstellend, dat in de nagekomen beantwoording vanuit het college op de vraag over de drie meter bufferstrook, waarop geen gewasbeschermingsmiddelen mogen worden gebruikt, in het nieuwe GLB in november 2021 feitelijk al is besloten, zo schrijft het college, door Nederland om hiervan af te wijken. Waarom werkt het Rijk ons hierin zo tegen? Het is ook oneerlijk. We moeten als provincies in Nederland die KRW-doelen gaan najagen en behalen en Nederland wijkt dan zomaar van een doelstelling binnen het GLB af.
We roepen Gedeputeerde Staten op om dit vooral aanhangig te maken bij het Rijk, bijvoorbeeld via het IPO. Ik wil de gedeputeerde vragen of hij dat voornemens is te doen. We schieten anders in onze eigen voet. Ik begrijp het mechanisme daarachter gewoonweg niet.
Ik wil nog een ander punt uit het Waterprogramma onder de aandacht van de gedeputeerde brengen, dat ik vanuit andere partijen niet heb gehoord. Dat is het punt dat staat vermeld op pagina 37 en 38 van het Waterprogramma. Er staat dat we anticiperend op klimaatverandering extra ruimte zouden moeten creëren langs primaire waterkeringen. Met de waterbeheerders moet worden verkend hoe fysieke ruimte open kan worden gehouden voor mogelijke, toekomstige eisen ten aanzien van waterveiligheid.
Mijn oproep is om de gedeputeerde te laten kijken naar de plannen die daarvoor in Den Helder zijn opgesteld. Het Hoogheemraadschap wil samen met andere partijen een woonwijk dicht tegen de zeedijk aan bouwen. Er zijn vergevorderde plannen voor. Gedeputeerde Staten let op uw zaak in dezen. Misschien dat u er nog eens een schuin oog op wil werpen?
Tot slot, over lood en het verbod daarop, zoals in moties wordt bepleit. Ook wij zijn voor het zo snel mogelijk uitfaseren van vislood. We zijn niet tegen hengelen, maar als er alternatieven zijn voor lood dan dienen die zo spoedig mogelijk te worden gebruikt. Een generiek verbod zou voor ons misschien wel tot de situatie kunnen leiden dat mijn dertienjarige buurjongetje de eerste de beste keer dat hij gaat hengelen door een boa op de bon wordt geslingerd en een boete krijgt.
Aan de andere kant is er een Green Deal. Op dat niveau zouden we volgens de PvdA de partijen aan de gemaakte afspraken moeten houden en achter hun spreekwoordelijke vodden aanzitten. Waarom is bij de evaluatie in 2021 schijnbaar genoegen genomen met dat er niet minder maar meer lood in onze wateren is. Het streven was minder, maar er is alleen maar meer lood. Dan moeten we toch onze pijlen richten op die organisaties die daaraan iets kunnen doen? Ik zou bijna zeggen: Laten we hen de duimschroeven een beetje aandraaien.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van Statenlid Kostiç.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Allereerst, over het algemeen een fijne bijdrage. Alleen jammer van het eind. U ziet ook de urgentie en dat we meer moeten doen voor water. Wilt u met ons meegaan en de daad bij het woord voegen? U stelt dat uw neefje straks een boete krijgt, omdat hij misschien vislood gebruikt. Bent u dan niet bezorgder, ook als PvdA, dat uw neefje lood binnenkrijgt en dat er veel meer ‘neefjes’ in Noord-Holland lood binnen krijgen? Kinderen zijn juist vatbaarder door het gebruik van lood.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Natuurlijk ben ik daarover bezorgd. Ik denk dat we onze pijlen op de verkeerde manier gebruiken. Als alle partijen, dus de politiek, maar ook de visverenigingen -en dat hebben ze gedaan in de lopende Green Deal-, er echt serieus werk van maken en als we

ervoor zorgen dat er veel meer informatie en voorlichting komt, ook naar alle leden, dus ook die kleine jongetjes, die op dit moment langs de waterkant zitten om te hengelen, dan gaan we de goede kant op. Het onder insteken, en dat heb ik ook gehoord van de inspreker van drie weken geleden. Ik meen daar een bepaalde bespeuring te hebben van: Het lukt niet op de gremia, waar je eigenlijk moet zijn, dus dan gaan we daar maar beneden zitten. Ik denk dat het niet fair is. Natuurlijk moet iedereen erin mee. De sector moet zichzelf daarin 'schoonwassen'. Ik vind het geen goede zaak dat we wegkijken van daar waar we naartoe moeten, namelijk: Lood uit faseren. De gremia die daarover gaan moeten daarop worden aangesproken. Dat wil ik aan de gedeputeerde vragen. Is hij voornemens die gremia daarvoor achter de broek aan te zitten?

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ik kan nauwelijks geloven dat de PvdA hier kiest voor zoveel tonnen lood. Het is zelfs meer geworden sinds de Green Deal. Het werkt niet. Het is niet alleen sinds de Green Deal, het werkt sinds de jaren tachtig niet. Ik zag Tweede Kamervragen van het CDA aan de minister. Die zei hierover: "We gaan kijken. We gaan samenwerken. We gaan alternatieven stimuleren." Het werkt gewoon niet. Ik zou mevrouw Jellema willen vragen om hierover nog een keer na te denken. De allerbeste bedoelingen, ook door vissers, zijn ingezet in vrijwilligheid, maar het werkt gewoon niet. Ik zou u willen uitdagen om te kijken naar onze motie. Die is zorgvuldig opgesteld. Uw partij in Zaanstad gaat een dergelijke motie steunen. Stem voor het verbod. Dit is de tool die we als provincie hebben. Laten we er gebruik van maken. De rest, het praten, kan nog steeds allemaal doorgaan. Nu is het tijd om een grens te stellen. Bent u bereid om hierover nog een keer na te denken?

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik ben daar zeker toe bereid. Dat heb ik ook al gedaan. U legt mijn woorden in de mond, dat ik voor meer lood zou kunnen zijn.
Ik ga in mijn laatste onderdeel van mijn woordvoering een oproep doen aan de gedeputeerde. Hij heeft straks ook gespitste oortjes. Dat weet ik nu al. Dan hoop ik u daarmee duidelijkheid te verschaffen.

Onderwijl, daar gaat het dan over, committeren diverse partijen, waterschappen, verenigingen zich om aan de slag te gaan met het nadere verbod. Ze zijn daarmee ook al aan de slag gegaan in de Green Deal. Dan kunnen andere partijen vinden dat het niet snel genoeg gaat, de PvdA vindt dat de pijlen moeten worden gericht op die partijen die het moeten doen.
Wil en kan de gedeputeerde toezeggen dat hij in navolging van bijvoorbeeld waterschap Rijnland, Statenlid Cardol had het er ook al over-, gaat onderzoeken of bij uitgifte van nieuwe vergunningen een verbod kan gaan gelden. In ieder geval om daarmee een start te maken, zodat er een bepaalde signaalfunctie van uitgaat. De Provincie Noord-Holland kan in het algemeen en de gedeputeerde in het bijzonder, hier niet in achterblijven. Als de mogelijkheden er zijn om dat te onderzoeken, naar voorbeeld van waterschap Rijnland, waar het overigens een grote ambitie is, -ik heb nergens gehoord dat het ook echt gaat lukken-. Laat de gedeputeerde daar vooral bij aansluiten.

De **VOORZITTER**: Op de valreep nog een interruptie van Statenlid Kostiç.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ik hoorde net toch weer dat mevrouw Jellema het eigenlijk met onze motie eens is. Misschien is er sprake van miscommunicatie. Wat zij zegt is juist wat deze motie betoogt. De motie geeft opdracht aan Gedeputeerde Staten om de mogelijkheid voor een verbod via onze visrechten uit te zoeken. Dat is alles. Wat u zegt: We hebben het instrument. Laten we er gebruik van maken, als het kan. Ons vermoeden is dat het kan, omdat we al voorwaarden in de visrechten kunnen opnemen. Dat kunnen we ook doen op eigen pachtgronden. Heeft mevrouw Jellema in de gaten dat de motie daar om vraagt?

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik heb het haarscherp in de gaten. Daarom daag ik de gedeputeerde uit om erop te reageren en om wellicht een toezegging te doen. Dan hoeft er geen motie te zijn.

Mevrouw **KONING** (CDA): Het Regionaal Waterprogramma bevat goede onderdelen. Dat is uitermate belangrijk, omdat water onze eerste levensbehoefte is en tevens onze grootste vijand, omdat we onder de zeespiegel wonen. Wat het CDA mist in het programma, -en dat heeft onze woordvoerder/duo-commissie Diana Dekker in de commissie ook al naar voren gebracht-, is een goede samenwerking op het programma met verschillende andere overheden. Het Rijk, gemeenten en waterschappen. Diverse waterzaken kunnen integraal worden opgepakt, zoals bijvoorbeeld het peilwatervraagstuk in Regio 't Gooi en de algehele verdrogingsproblematiek in de zomermaanden. We vragen met klem of Gedeputeerde Staten ervoor willen zorgen dat op bestuurlijk niveau de samenwerking wordt geïntensiveerd, met integraliteit in beleidsdocumenten. Dat biedt kansen voor verdere versterking van ons waterprogramma. Die ruimte is er, begrijpen wij, omdat het Regionale Waterprogramma volgens de gedeputeerde nog niet in beton gegoten is.
Bij het onderdeel Vitaal landelijk gebied is uitbreiding van het veel gevraagde landbouwportaal opgenomen. Dat vinden wij zeer belangrijk. We zien graag bindende afspraken. Ook de VVD heeft in de commissievergadering hierover gezegd dat ze graag zou zien dat meer ondernemers gestimuleerd worden om mee te doen met de DAW-pakketten. Met nieuwe DAW-pakketten kan een groot bereik worden behaald, wat ook ten goede komt aan het sneller behalen van de doelen van de KRW. We pleiten dus voor permanente steun aan het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Dat kan in geld en menskracht. Wat kunt u ons concreet toezeggen, gedeputeerde? Graag een indicatie van bedragen, menskracht en een tijdslijn.
Zorgen zijn er over uitputting van de grondwatervoorraden. Het CDA benadrukt de urgentie van waterbeschikbaarheid en kwantiteit. Zorg voor voldoende zoet water en de strijd tegen zoute kwel en verzilting blijft uitermate belangrijk. Zorgelijk is in dit verband (pagina 25): Plaatselijk zijn er grote grondwateronttrekkingen en het gebruik van grondwater voor energievoorzieningen neemt toe. In droge periodes kunnen er tijdelijk tekorten ontstaan. Op pagina 26: Door bodem energiesystemen kan zoet water worden verdrongen door zout water. Hoe gaat u voorkomen dat dit tot grote problemen leidt met het grondwater. Mogelijkheden voor het langer vasthouden van zoet water zullen worden onderzocht, staat er ook. Indien mogelijk worden ze uitgevoerd. Dat is natuurlijk goed. Dat moet wel met beleid worden gedaan. Aandachtspunt hierbij is het risico van wateroverlast in bebouwd en agrarisch gebied als het opeens hard en veel gaat regenen. Wij zagen dat in 2021. Toen ontstond ernstige wateroverlast in de regio Schagen en Egmond, met veel schade tot gevolg. Er staat in dit stuk dat mogelijkheden zullen worden onderzocht. Welke

rol neemt de Provincie daarbij in? We horen graag van de gedeputeerde hoe hij daarmee omgaat en of er nog gewerkt wordt aan een schadevergoeding voor de gedupeerden van de wateroverlast rond Schagen en Egmond.
Gedeputeerde Staten zien voorlichting op waterbesparing als een taak van de waterbedrijven. Toch heeft de provincie hier ook een verantwoordelijkheid, vinden wij. Het CDA wil graag dat u die verantwoordelijkheid oppakt. Bent u daartoe bereid? Wat zou u kunnen en willen doen, of is daarvoor een motie nodig? In de commissie ontstond een levendige discussie omtrent vislood. Mijn CDA-collega heeft hierover veel met Stichting Gezond Water gecommuniceerd en dankt de stichting voor de informatie en prettige correspondentie. We gaan ervan uit dat de provincie doet wat in haar vermogen ligt. We zien dat de hengelsportverenigingen ook zelf verantwoordelijkheid nemen op dit dossier. We hebben gelezen dat een pilot wordt gedraaid samen met Provincie Noord-Holland. Kan de gedeputeerde toelichten welk vooruitzicht er is en wat op korte termijn bereikt kan worden.
Last but not least de KRW. Het CDA pleit voor realistische doelen. GL zei steeds dat nu al zichtbaar is dat we de doelen niet gaan halen. De wettelijke eisen worden steeds benadrukt. Als we op papier wettelijke eisen gaan stellen, die in de praktijk niet haalbaar zijn, dan is dat natuurlijk ook geen goede zaak. Wij willen graag haalbare eisen, dat die gesteld worden en dat bekeken wordt hoe een versnelling mogelijk is, maar wel in de praktijk haalbaar. Als men zich realiseert dat er ook nog achtergrondbelasting is dan moet dat wel worden meegenomen. Verder willen we met zijn allen aan de slag om de waterkwaliteit steeds verder te verbeteren. Net als bij andere vervuilingsitems moeten ook hier de bronnen goed in beeld worden gebracht. Een element waar de provincie zelf grip op heeft is de watervervuiling door het groot aantal ganzen in Noord-Holland. Hoe en wanneer gaan Gedeputeerde Staten ervoor zorgen dat vervuiling door ganzen ophoudt?

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van Statenlid Kostiç.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Hoor ik mevrouw Koning zeggen dat ze in principe openstaat voor het middel ‘verbod’ in de voorwaarden voor eigen visrechten? Dat is waarvoor Stichting Gezond Water pleit. U zei dat de Provincie moet doen wat binnen haar mogelijkheden ligt om de grote problemen met lood op te lossen. Ik ken het CDA als een tegenstander van lood en een fractie die zich verzet tegen Tata’s vervuiling op dat gebied. Als u dat zegt, zegt u dan ook dat u er voor openstaat dat de provincie het instrument ‘verbod’ oplegt als het gaat over de eigen visrechten? Staat u ervoor open dat dit zou kunnen? Net zoals waterschappen en zoals Zaanstad dat gaan doen?

Mevrouw **KONING** (CDA): Nee, ik zit er hetzelfde in als mevrouw Jellema en zoals zij het net betoogde. Je moet het neerleggen waar het hoort. Wij zijn voor landelijke richtlijnen. De gedeputeerde kan er wel bij het Rijk aandringen op een verbod op lood. Wij zijn er niet voor om dat alleen in de provincie te doen, maar wel om zoveel mogelijk daarnaar te streven. Er zijn ook pilots. Nadrukkelijk dus wel de beweging die kant op, maar niet alleen als provincie een verbod opleggen.

De **VOORZITTER:** Er is nog een interruptie door Statenlid Cardol.

Statenlid **CARDOL** (GL): Ik wil een heel andere vraag stellen. Ik herinner mij een CDA-bewindsman, die over stikstofdoelen ooit zei: "We moeten haalbare doelen stellen." Die haalbare doelen gaan ons de komende jaren 25 miljard euro kosten. Zou de CDA-woordvoerder daarover iets kunnen zeggen? Ziet zij niet in dat als we de doelen omlaag bijstellen, -dat is eigenlijk wat u zegt-, dat we dan in hetzelfde probleem terechtkomen als bij de PAS?

Mevrouw **KONING** (CDA): Nee, zo zie ik dat niet. Je kunt toch nooit zeggen: "We moeten onhaalbare doelen stellen"? Te allen tijde zul je haalbare doelen moeten stellen. Je kunt achter je bureau een wettelijke regeling bedenken, maar die moet wel in de praktijk uitgewerkt kunnen worden en haalbaar zijn.

Statenlid **CARDOL** (GL): Misschien kunt u nog aangeven wat u onder haalbare doelen verstaat. De KRW-doelen zijn helder. Die zijn duidelijk gesteld. Dat is overigens een wettelijke verplichting, die we op dit moment hebben. Wat zijn voor u haalbare doelen? Het zijn doelen die ervan uitgaan dat we op dezelfde manier doorgaan, als we op dit moment doen. Dus komen we in hetzelfde probleem terecht als rond het stikstofdossier.

Mevrouw **KONING** (CDA): Die link kun je niet een op een leggen met het stikstofdossier. Als je kijkt welke achtergrondbelasting er is. Je moet met elkaar de inzet doen, die mogelijk is en zo groot mogelijk, maar het moet wel haalbaar zijn. We wonen hier met 17 miljoen mensen en we vervuilen met 17 miljoen mensen. We moeten met zijn allen die vervuiling steeds verder reduceren. Dat moet wel haalbaar zijn. We kunnen ook zeggen: "Alle mensen moeten maar weg uit Nederland, want dan hebben we heel snel de doelen gehaald." Dat zie ik niet als een realistische optie.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van Statenlid Kostiç.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Waar is de zelfreflectie van het CDA hierin? Het lood wil de fractie blijkbaar niet aanpakken. Ik vertrouw erop dat we met onze motie hierin een stem hebben. Het is een instrument dat we als provincie kunnen gebruiken.
Het Regionaal Waterprogramma en andere rapporten constateren heel duidelijk dat een van de grootste bronnen van vervuiling de landbouwsector is. Daar hebben we al lang over 'gestoeid' en er zijn allerlei vrijwillige maatregelen genomen. Uiteindelijk stapelen de problemen zich op. U geeft nu de schuld aan wilde dieren, die daar gewoon leven en poepen. Kunt u enige reflectie tonen over de sector waar u ook bij betrokken bent? Wat is er voor nodig dat de sector nu eindelijk voldoende stappen neemt, zodat we uit de problemen komen?

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik kan heel veel reflectie tonen. De agrarische sector heeft al veel gereduceerd. Ook op het gebied van mestbeleid is al heel veel gedaan. Er is al veel uitspoeling gereduceerd. Er gebeurt de komende tijd ook nog heel veel. Doen alsof de agrarische sector niks

doet, dat is gewoon niet de realiteit. Er gebeurt al heel veel. Ik hoop dat u dat ook een keer gaat inzien en dat u daar reflectie op toont en niet altijd maar blijft doen alsof er niks gebeurt.
De agrarische sector werkt heel hard. Daarom pleit ik ook voor ondersteuning van de DAW-pakketten. Daarmee is heel veel mogelijk en kan veel bereikt worden. Die lijn is ingezet. Ik snap niet dat u nog steeds blijft zeggen dat er niks gebeurt.

Net als bij andere vervuilers moeten alle bronnen goed in beeld worden gebracht. Daar zitten ook de ganzen. Wanneer gaat de provincie daaraan echt iets doen? De ganzen vormen een van de onderdelen van de vervuiling.
Verder is aandacht nodig voor het tegengaan van vervuiling door medicijnresten. Wat ook opvalt is de piekvervuiling bij de uitlaat van de waterzuiveringsinstallaties. We horen graag van de gedeputeerde of de focus op de reductie bij die bronnen ook voldoende aanwezig is en of hij daarover in overleg is met de waterschappen.

De heer **DE WIT** (VVD): Voor ons ligt een programma over water met stevige doelen en een strak tijdspad. Ik ben het dan ook niet eens met de stelling dat er onvoldoende urgentiebesef zou leven bij deze provincie of in dit college. Sterker nog, ik denk dat die voldoende uitgesproken is in het programma. Het is zoeken naar wat de provinciale rol is, die we met elkaar moeten pakken en invullen om uiteindelijk handen en voeten te geven aan het uitvoeren en het realiseren van die doelen. Voor de VVD is het vertrekpunt daarbij de oorzaak van het niet halen van de gewenste waterkwaliteit. Daarover hebben we vorige interessante teksten van het waterschap gehoord, in dit geval Hollands Noorderkwartier, die zegt: De oplossing ligt niet altijd in de huidige uitstoot van de landbouw, bijvoorbeeld ook natuurlijke kwel speelt een rol, veengebieden en ook de historische meststoffen. Volgende maand spreken we over het programma Veenweidegebied. Dan zullen we ongetwijfeld ook meer maatregelen in dat kader lezen. Voor ons is het idee dat je begint bij de oorzaken van dit probleem, essentieel voor wat je vervolgens met de oplossingen gaat doen. Wat de VVD betreft is ons adagium daarbij: Mensen willen wel veranderen, maar willen niet veranderd worden. Dat is onze leidraad om te kijken welke oplossingen we wel of niet vinden passen bij de rol die we als provincie hebben op dit dossier.
Voor de VVD is dat niet met een bazooka op de landbouw en de sportvisserij afgaan en maar hopen dat we daarmee effect halen. We hebben voorgaande weken kunnen lezen dat de landbouwminister, kersvers aangetreden en nu al op weg naar een potentieel hoofdpijndossier, gaat spreken met de agrarische sector over maatregelen om het zevende actieprogramma nitraat verder vorm te geven om doelen te gaan halen, waarvan nu de verwachting is dat die niet gehaald gaan worden. Wij steunen die aanpak als VVD, maar vinden niet dat we daar in Noord-Holland op moeten gaan vooruitlopen. Tegelijkertijd willen we de minister meegeven om vooral niet met een bazooka op de landbouw af te gaan, te meer ook omdat de landbouw belangrijke waarden voor Nederland met zich meebrengt. Daarover hebben we het in deze Staten ook gehad. We willen als VVD wel kijken waar onze provinciale invloed wel ligt voor de landbouw. We zijn daarin zeer bekend met het succes van het Landbouwportaal. We hebben in de commissie ook aangegeven dat we dat succes graag verder zouden willen benutten. We zien dat de helft van de boeren meedoet en de andere helft nog niet. De provincie heeft aangegeven dat er nog een stimuleringspakket komt vanuit dit Waterprogramma. We willen de gedeputeerde vragen of hij

daarin expliciet wil meenemen om te bekijken hoe we die andere helft van de boeren en tuinders ook kunnen laten aansluiten bij de maatregelen die binnen het landbouwportaal mogelijk zijn. Wellicht kan hierover ook een toezegging worden gedaan?
Daarnaast de sportvisserij, die in dit debat een prominente rol heeft gehad. Natuurlijk ziet ook de VVD de impact van vislood op het halen van onze waterdoelen. We vinden het belangrijk om hier niet te praten over transities, die met een verbod moeten worden afgedwongen, maar om te besturen op basis van draagvlak. We stellen vast dat er juist op dit moment in de sector een groot urgentiebesef leeft en ook een helder doel dat er vislood vrij gevist moet worden in de toekomst. We stellen vast dat er een evaluatie is geweest en dat er nu gewerkt wordt aan een concretisering van maatregelen om daar ook daadwerkelijk naar toe te gaan. We hebben daar vertrouwen in en zouden niet willen pleiten voor een verbod in Noord-Holland. Mensen willen wel veranderen, -dat blijkt ook uit de inzet van de Green Deal-, maar willen niet veranderd worden. Wel zouden we als suggestie willen meegeven aan het college om bij de uitwerking van het stimuleringspakket te kijken of we ook in de voortgang met de inruilacties, zoals daar op dit moment aan gewerkt wordt, of andere initiatieven die vanuit de sector op tafel komen.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van Statenlid Kostiç.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dank u voor deze eloquente bijdrage van de collega van de VVD. Ik heb drie vragen. U had het over het vislood, vrijwilligheid en mensen betrekken. De sportvisserij zelf heeft in 2020 gezegd: “Als we de Green Dealdoelen niet halen dan moet de overheid maar ingrijpen. Er is maar zoveel dat wij kunnen doen.” Wat houdt u tegen om nu te zeggen: We gebruiken ons eigen instrument om hier in te grijpen.? Er zijn ook heel veel vissers die dit willen.

De heer **DE WIT** (VVD): Zoals ik zei: Wij gaan niet graag transities afdwingen op basis van verboden, maar graag besturen op basis van draagvlak. Die kans zien we nu juist ontstaan in deze sector. Nog steeds staat vanuit de sector het doel overeind: “We willen visloodvrij vissen.” Sterker nog. We zien ook dat er draagvlak is vanuit de sector om op Europees niveau tot een verbod te komen, al dan niet. Dan denk ik niet dat het ons als provincie past om daaraan voorbij te gaan, met het risico dat we juist dat draagvlak ondermijnen om andere maatregelen, die wel in onze directe invloedsfeer als provincie liggen, uiteindelijk niet voor elkaar te kunnen krijgen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Mijn tweede vraag. De VVD is de afgelopen vijftig jaar vaak aan de macht geweest, samen met het CDA. Tot nu toe hebben we een aantal crises opgestapeld. Dit is de volgende. U heeft het nog steeds over achterstallige stoffen die zijn blijven liggen, wat wilde dieren die in de praktijk niks opleveren voor het stikstofoverschot. Heeft de VVD hierop een reflectie gepleegd? “Wat hebben we de afgelopen tientallen jaren gedaan en zouden we niet een keer een ander verhaal moeten vertellen?”

De heer **DE WIT** (VVD): Ik kan wel delen welke reflecties daarover binnen de VVD rondgaan. Dat is namelijk het volgende. Wij stellen vast dat wij sinds de tijd van Hans Wiegel heel vaak in dit land bestuursverantwoordelijkheid hebben gedragen en dat wij met elkaar in een van de gaafste landen van de wereld wonen. Het meest welvarend. De laagste werkloosheid. Beste

gezondheidszorg. Dat zijn belangrijke aspecten in die reflectie. Tegelijkertijd stel ik met de collega's vast dat er ruimte is voor verbetering. De aanpak die wij daarvoor kiezen, -en dat is ons verhaal naar de mensen toe-, is dat we dat samen willen doen, op basis van: Mensen willen wel veranderen, maar willen niet veranderd worden. Dat is de manier waarop we denken ook dit probleem te kunnen aanpakken, zoals we al veertig tot vijftig jaar verantwoordelijkheid dragen voor problemen die we in dit land willen oplossen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ik zie helaas geen reflectie. Dat is wel jammer. Uw ex-partijgenoot Klaas Dijkhof zei dat de VVD voor liberale oplossingen is. Dat zijn wij in principe ook. Op enige moment leidden die liberale oplossingen niet meer tot liberale resultaten. Dan moeten we een keer een verbod instellen. Daar heeft die VVD' er toen voor gepleit. Misschien moet u daar eens over nadenken.
U had het over het Landbouwportaal. Wat in het Regionaal Waterprogramma staat is eigenlijk dat we nauwelijks hebben geïnvesteerd in effectmonitoring. Waarin zijn we eigenlijk aan het investeren in al die jaren? Welk effect heeft het op de doelen die we richting Europa willen behalen? Bent u het met mij eens dat we dat vooral moeten gaan doen, voordat we weer geld besteden aan iets waarvan we niet weten of het voldoende werkt en ook op tijd werkt?

De heer **DE WIT** (VVD): Ik denk enerzijds dat ik meega met de collega. Ik ben het ermee eens dat we zeker in de effectrapportage en monitoring nog een slag kunnen slaan met elkaar. Dat is niet alleen in deze provincie. Dat geldt voor het gehele cluster aan waterbeleid dat we hebben als diverse overheden. Als daarover wordt gezegd: Kan het tandje dieper? Ja, dat kan zeker. Aan de andere kant wil ik niet zeggen dat het geld dat via het Landbouwportaal besteed is, weggegooid geld is. We hebben juist gezien dat op de bedrijven zelf maatregelen zijn genomen om te voorkomen dat bijvoorbeeld schadelijke stoffen in het water terechtkomen. Dat zijn concrete maatregelen, die helpen om dit probleem op te lossen. Ik zie daar wel degelijk het succes van in.

Er rest me nog een vraag te stellen. Dat is meer vanuit nieuwsgierigheid en ook de verwachting dat we vanuit onze provinciale impact willen weten hoe we die vorm gaan geven. Wanneer komt het college met dat stimuleringspakket om vanuit de ambities en doelen die in het programma gesteld zijn, ook daadwerkelijk wat meer inkleuring te geven?

De heer **KLEIN** (CU): Beleid rondom water hebben we eerder vastgesteld. In dit Regionale Waterprogramma gaat het vooral om de plannen voor de verdere uitvoering. In de commissie hebben we al een aantal aandachtspunten meegegeven, zoals bijvoorbeeld oog voor de effecten van het lozen van drugsafval, het voorkomen van het verspreiden van microplastics en we hebben vragen gesteld over het risico dat samenhangt met septictanks in de buitengebieden.
We bedanken de gedeputeerde voor de nadere schriftelijke beantwoording van de laatste vraag. Het is goed om te zien dat er geen grote risico's zijn.
We horen graag nog een antwoord van de gedeputeerde op de vraag of de provincie een rol kan spelen om inwoners te attenderen op de risico's van de verspreiding van microplastics.

We sluiten ons aan bij de oproep aan Gedeputeerde Staten om urgentie te blijven tonen rondom de KRW-doelen. Zoals eerder is gezegd, hebben we nog maar kort de tijd. We moeten voorkomen dat we ook de uitgestelde doelen niet halen en in een derde natuurcrisis belanden.
Rondom vislood zijn we van mening dat we moeten inzetten op het reduceren van gebruik. Er is nu een voorstel gedaan door de PvdD, -eerder las ik ook andere voorstellen van de SP-. We horen graag de reactie van de gedeputeerde, maar we staan in principe positief tegenover het idee om bij de verhuur van visrechten het gebruik van lood te verbieden.
Tenslotte zijn we benieuwd naar de reactie van Gedeputeerde Staten op de vraag van collega Cardol over de mogelijkheden om het halen van de KRW-doelen te versnellen. Het blijft dramatisch dat nu in geen van de 89 wateren de ecologie richtlijnen worden gehaald. De CU vraagt zich af of het mogelijk is om extra inzet te plegen op een beperkt aantal wateren, om dan ook te zien welke inzet nodig is om in 2027 aan alle doelen te voldoen? Is dat een zinvolle aanpak? Daarbij moeten we uiteraard alle partijen meenemen, ook de agrarische sector.

De **VOORZITTER:** Dan geef ik voor de beantwoording in eerste termijn het woord aan gedeputeerde Loggen.

Reactie van Gedeputeerde Staten in eerste termijn:

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik begon me bijna portefeuillehouder Financiën te voelen. Als ik de respectievelijke bijdragen hoor, dan lijkt het wel alsof water over alles gaat en in alle beleidsterreinen van de provincie voorkomt. Dat is een voor een deel ook waar en terecht, maar niet over alles. We moeten oppassen dat we de rol niet groter maken dan die daadwerkelijk is. Uit sommige bijdragen kon ik opmaken dat het beeld dat er is van waar de provincie over gaat, niet altijd overeenkomstig de werkelijkheid is. Die verantwoordelijkheidsverdeling in Nederland en ook in de provincie is bij verschillende waterbeheerders belegd.
Ik ben heel blij dat het RWP veel breder is dan de hoofdmoot die vanavond en in de commissie besproken is, te weten vislood en de KRW. We hebben met elkaar goed gewerkt geleverd voor al het andere dat erin genoemd staat en waarmee we volop aan de slag kunnen gaan.
Ja, we hebben problemen met het behalen van de Kaderrichtlijn Water, maar we verlagen onze ambitie niet. Laten we dat ook met elkaar vaststellen. Bovendien, als we straks in 2027 als land daarvan zouden willen afwijken dan kan dat alleen zwaar gemotiveerd. Dat kan alleen als dat wat er staat technisch niet haalbaar is, of tegen extreem hoge kosten. Dan heb je wellicht een uitzonderingsgrond, maar vooralsnog worden we geacht daaraan te voldoen.
Wel is er de discussie of we naar de gebiedsbepalende factoren moeten kijken. Die discussie volg ik. We haken aan waar het de provincie betreft, maar nogmaals: we moeten ons daarin niet groter maken dan het is. We moeten er wel scherp op blijven. Iedereen die zegt dat Nederland het vieste jongetje van de klas is, dan zijn Nederland en Oostenrijk wel de enige landen die het volledig in beeld hebben gebracht. Veel landen hebben dat nog niet gedaan. Wat dat betreft lopen we voor. We hebben meer inzicht in hoe het met het systeem gesteld is. Ik zeg het woord ‘systeem’. Dat betekent dat we het op systeemniveau moeten gaan oplossen. Dat betekent dat het heel lastig is om in Nederland alleen de sleutel voor de oplossing te vinden, laat staan in Noord-Holland. We leven in een delta. Een fors aantal waterwegen mondt uit in ons land. Die brengen ook allerlei

verontreiniging met zich mee. Er zit nog veel verontreiniging uit het verleden in de grond, die bij stevige regenbuien uitwast. Daarvan hebben we nog heel lang last. Ik ben het niet geheel eens met Statenlid Cardol dat het niet een op een te vergelijken is met hoe we omgaan met stikstof. Stikstof is met een maatregel vrijwel direct meetbaar. Dat is met het uitwassen van nutriënten in de bodem een stuk lastiger. Het vraagt ook meer tijd.

Er is een amendement ingediend door de PvdD. Het amendement laat ik aan de Staten. Ik heb gemeend, ook middels de ingediende zienswijzen, om recht te doen wat we allemaal doen met water. Dat is ook in de titel opgenomen. Als de Staten een andere mening zijn toegedaan, of verandering nodig vinden, dan laat ik dat aan u. Het college zal er niets van vinden.
De moties zijn of overbodig omdat we het al doen, of ze worden ontraden omdat ze niet uitvoerbaar zijn, of omdat er een financiële component aan zit, die niet is voorzien van een dekking. Toch voel ik wel bij u noodzaak om nog net een stapje meer te doen. Dat heeft u in uw bijdragen en moties tot uiting gebracht. Ik ontdek daarin drie hoofdlijnen. Ten eerste is er vislood in relatie met de pachtcontracten. Ik zeg toe dat ik bereid ben om te kijken wat er juridisch haalbaar of mogelijk is. Ik heb diverse adviezen waarom je het niet zou moeten doen, maar ik ben ook bereid met u de exercitie te doen om te kijken of wel kan. Het kan resulteren in bovenwettelijke maatregelen. Daarover hebben we in deze collegeperiode een afspraak gemaakt dat wij daartoe niet overgaan. Dan heeft u het wel inzichtelijk en dan weet u wel wat mogelijk is. Vanuit de portefeuille Waterrecreatie wil ik toezeggen om te kijken of we bovenop hetgeen we al doen, als het gaat om omruilacties, inzamelacties, of we daar nog meer kunnen doen. Dan kom ik voor een belangrijk deel tegemoet aan die onderliggende wens om iets te doen tegen vislood. Ik ben ook bang, wanneer we moeten uitzoeken of die bovenwettelijke maatregelen juridisch houdbaar zijn, we veel tijd kwijt zijn en dat het een en ander al achterhaald kan zijn door de Green Deal of Europese regelgeving. Ik hoop dat de Staten de uitgestrekte hand van het college daarin aannemen.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van Statenlid Kostiç.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dank voor uw toezegging. In de commissie bleken er dingen wel te kunnen, die de gedeputeerde eerder niet mogelijk achtte. Wil de gedeputeerde samen met de waterschappen en een jurist hiernaar kijken, los van politieke voorkeuren?
U heeft het over nog meer investeren in inruilpunten. Dat is niet de vraag. Dat zou ik zeker niet willen adviseren. Dat heb ik al in de commissie gezegd. Dat is al tientallen jaren geprobeerd, op verschillende niveaus. Het heeft niet tot het gewenste resultaat geleid. Dat betekent dat we voor de vervuiling moeten betalen. Ik hoop dat de gedeputeerde dat in ieder niet geval niet wenselijk vindt.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Zoals zo vaak blijkt, lopen Statenlid Kostic en ik qua gedachtegang ver uit elkaar. Dat is ook hier weer het geval. A. ik ben niet geneigd om, wanneer iedereen in het water springt, dat ook te doen. Dat blijkt wel uit de bijdrage van Statenlid Kostic, die daarop aandringt. Als Zaanstad dat doet, dan moet de provincie dat ook doen. Zo zit ik niet in elkaar. We hebben eigen beleid en een eigen verantwoordelijkheid. We kijken wat wel of niet haalbaar is.

Daar doet het aannemen van een motie in Zaanstad niets aan af. Als het juridisch lastig is om te doen, dan moeten we het niet doen. Als het veel geld, energie en tijd kost dan moeten we dat niet doen, zeker niet vooruitlopend op maatregelen die toch al in het verschiet liggen.
Ik ben wel bereid, in relatie tot de vraag met betrekking tot de pachtcontracten, om te kijken wat juridisch haalbaar is, maar ook naar de juridische bezwaren. Die kunnen we in de commissie bespreken en daarover een besluit nemen. Dat staat los van het Regionaal Waterprogramma. Dan kunnen we het in de volle breedte bespreken. Volgens mij is dat ook de Koninklijke weg om dat te gaan doen.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van mevrouw Jellema.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik ben op zich wel blij met de toezegging van de gedeputeerde. Er zit een beetje schot in de zaak. De gedeputeerde weet net zo goed als ik dat wij nog slechts een jaar hebben in deze bestuursperiode. Hoe snel kunt u dit uitgezocht hebben?

Gedeputeerde **LOGGEN:** Als ik een toezegging doe, dan ga ik ervan uit dat wij dat toch wel binnen afzienbare tijd kunnen opleveren. Dit is niet iets waar we de resterende bestuursperiode voor nodig hebben. Ik kan niet toezeggen dat ik het volgende week heb opgeleverd. Ik hoop dat u dat begrijpt. Ik voel de opdracht. Ik wil er niet halsstarrig in zijn. Daarom ook vanuit de kant van het college om te zeggen: “Dit zouden we wellicht wel kunnen doen.” Dat wil niet zeggen dat we tot invoering over kunnen gaan. Laten we eerst alle juridische pro en con tegen elkaar afwegen, ook omdat er al geschermd wordt dat andere overheidsorganen er al toe overgaan. Die zijn bij ons in de provincie nog niet bekend. Dus enige nuancering daarin is op zijn plaats. Laten we oppassen dat we onszelf niet voorbij hollen. Laten we het doen op basis van realistische inzichten. Ik ga er niet vanuit dat we daarvoor veel tijd nodig hebben. Ik wil zelfs een poging wagen of ik u binnen afzienbare tijd kan laten weten wanneer het kan plaatsvinden. Het kan, maar het moet ook wel redelijk zijn.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik heb een voorstel aan Statenlid Kostic. Als zij nu de vinger aan de linkerpols houdt, dan doe ik dat aan de rechterpols. Dan houden we de gedeputeerde er goed bij. Is dat een goed idee?

Gedeputeerde **LOGGEN**: De andere hoofdmoot is opgesloten in het verzoek van Statenlid Cardol om met elkaar te kijken wat er dan wel mogelijk is binnen de KRW. Dan vertel ik u en dat is ook een antwoord op wat de CU stelt: We zetten al een stapje harder. In het coalitieakkoord is opgenomen dat we gaan kijken of we in een waterlichaam wel tot de KRW-doelen kunnen komen. Als we daar de toverformule vinden dan zouden we deze elders ook kunnen toepassen. Dat heeft ertoe geleid dat we met drie waterschappen een pilot draaien om te kijken of we binnen een afgebakend gebied versneld die doelen kunnen halen. Er wordt al aan gewerkt. Er wordt al naar gekeken. Ik zeg toe dat u wordt meegenomen in de ontwikkelingen rond de KRW. Ik durf niet toe te zeggen dat ik dat al dit jaar kan doen. Daar ben ik heel eerlijk in. Wat ik u hoorde zeggen is dat u behoefte heeft om meegenomen te worden in de ontwikkelingen rondom de KRW, de doelen, de maatregelen, om als Staten letterlijk en figuurlijk de vinger aan de pols te houden. U

wilt inzicht hebben of wij in staat zijn om met elkaar een Dasboard te maken en of we in staat zijn, als we meer inzicht hebben rondom de Rijksmaatregelen. Dee provincie kan op basis van opgebouwde kennis, bijvoorbeeld vanuit de pilots, via een Dasboard, de voorstellen die daarin staan, delen. Vooruitlopend op de tussenevaluatie in 2024 kunnen we daarover van gedachte wisselen met elkaar. Ik ben bereid dat project ook met u in te vullen. Ik kijk wat een reële termijn is en daarop zal ik een tijdslijn in beeld brengen, zodat we met zijn allen het gevoel hebben dat we goed aan het stuur zitten.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Cardol.

Statenlid **CARDOL** (GL): Dank aan de gedeputeerde voor deze toezeggingen. Daar komen we een eind mee. Wat ik nog mis is dat wij nadrukkelijk vragen om niet alleen naar de KRW te kijken, maar ook naar de Omgevingswetgeving. Dat was mijn opmerking. In de nieuwe Omgevingswetgeving zitten nieuwe mogelijkheden. Mijn vraag is om de komende tijd te kijken wat in het kader van Omgevingswetgeving en de Omgevingsverordening de mogelijkheden zijn om voor de KRW extra stappen te zetten. Breng die stappen in kaart en neem de Staten daarin mee. Ik wil de tijdsdruk erop houden, in de zin dat het in ieder geval in deze Statenperiode nog tot iets zou moeten leiden. Kunt u dat toezeggen?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dan moeten we straks even kijken, of we elkaar goed begrijpen. Het gevaar is als u zegt: Er zijn wat mogelijkheden die de Omgevingswet straks biedt. Dat gaat leiden tot een kop op landelijk beleid. In deze collegeperiode hebben we afgesproken dat we geen kop op landelijk beleid zetten. Sterker nog. Daar waar we het hadden, zijn we bezig om dat af te schaffen. Die discussie hoef ik niet opnieuw met u te gaan voeren. U vraagt om het inzichtelijk maken van een tijdspad en de mogelijkheden. U vraagt op dit ogenblik niets meer. U vraagt om het inzichtelijk maken van de mogelijke stappen. Daartoe ben ik bereid.

Statenlid **CARDOL** (GL): Dat lijkt me op dit moment voldoende. Dan is het niet nodig om een motie in te dienen. U zegt dat we in het coalitieakkoord de afspraak hebben gemaakt: Geen kop op landelijk beleid. Als ik aan u vraag om nog binnen deze periode een lijst aan te leveren en ideeën op tafel te leggen, dan heb ik niet de illusie dat we in deze collegeperiode die kop op het landelijk beleid nog gaan zetten. Nogmaals, in de Omgevingswet zijn die mogelijkheden er. Misschien moeten we daar in de volgende college onderhandelingen aandacht aan besteden. Dan is het fijn als we alvast inzicht hebben in de mogelijkheden. Dat zegt u nu aan mij toe.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Late we dat gewoon inzichtelijk maken. Ik denk dat het handig is dat we dit, wat we zojuist bespraken, wat nader preciseren, zodat we in de verdere uitwerking niet tegenover verrassingen komen te staan. Dat doet nu met de behandeling van het RWP niets af aan de effectiviteit ervan. Laten we kijken hoe we de mogelijkheid en onmogelijkheid kunnen laten meelopen met de toezegging die ik zojuist gedaan heb. Dan bedoel ik ook de toezegging in relatie tot de andere maatregelen met betrekking tot de KRW, het Dashboard et cetera.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer De Wit.

De heer **DE WIT** (VVD): Als we het dan over de verkenning van de mogelijkheden gaan hebben, dan zou ik er wel voor willen pleiten dat die breder zijn dan alleen de mogelijkheden die ontstaan vanuit de Omgevingswet. Kan de gedeputeerde daarover wellicht iets zeggen?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik begin met het opleveren van een document van hoe het college er naar kijkt. Dit werkt het beste als we dit met een zo breed mogelijk draagvlak verder kunnen brengen. Er moet geen verdeeldheid zijn over de wijze van uitwerken van zaken die we met elkaar moeten gaan doen. Ik zet de eerste stap door inzichtelijk te maken: Heb ik u goed begrepen als Staten en is dit waarover we het met elkaar moeten hebben? Daar neem ik geen maanden de tijd voor.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Nu de gedeputeerde toch wat gaat toezeggen, dan heb ik ook nog een vraag. Hoe gaan we nu met stikstof om? De kranten staan er vol van. Misschien kunt u de stikstofaanpak ook meteen meenemen?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Stikstof zit in een andere portefeuille van een andere portefeuillehouder. Het onderwerp wordt binnen een ander dossier behandeld. Het is verstandig om het daar te laten. Hetzelfde geldt voor de motie voedselbossen. Collega Rommel zal daarop reageren.

De stortplaatsenmotie is overbodig. We weten en meten al veel. Naar ammonium wordt nu nog nader onderzoek gedaan.
Er is een vraag gesteld over de OD door D66. We zijn daarover in gesprek. Dat laten we meelopen in de Planning & Controlcyclus. Bij de begroting komt dat weer terug.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw De Groot.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Als de provincie het inderdaad zo goed in beeld heeft wat er op stortplaatsen gebeurt, dan zou ik graag willen weten hoe het komt dat er zo vaak bij stortplaatsen geconstateerd wordt dat er sprake is van vervuild water.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dat is een technische vraag, die ik op dit moment niet kan beantwoorden. Ik heb geen meetnet door de gehele provincie bij alle waterlichamen. Als u dat wilt weten, dan moet ik daarop apart terugkomen. Het doet niets af aan het advies over de motie.

Met name door het CDA zijn de nodige vragen gesteld. Die liggen niet op het terrein van de provincie. Voor alles met betrekking tot oppervlaktewater zijn in eerste instantie de waterschappen verantwoordelijk. Deze provincie heeft een goede relatie en samenwerking met de drie waterschappen, die in de provincie aanwezig zijn. We hebben veel overleg. Met de waterschappen kijken we of we de doelen synchroon kunnen brengen. Als u vraagt naar een schadefonds voor gedupeerde landbouwers als gevolg van wateroverlast, dan is die vraag in

eerste aanleg niet voor de provincie. Dit is een overmachtssituatie. Een ´Act of God´. De meeste zegen kwam van boven. De bui bleef hangen en trok niet over. Dit kon men niet voorzien. De klimaatverandering geeft ook nieuwe inzichten. Hier scheidt zich het verantwoordelijkheidsterrein van de provincie en van de waterschappen. U heeft iets gevraagd over ganzenvervuiling. Dat is de poepbacterie in het water. Daarvoor hebben we een subsidieregeling. Zo zijn er ook vragen gesteld met betrekking tot het Landbouwportaal. Wat gaan we doen? Wat doen we al? Het Landbouwportaal verleidt agrariërs tot het nemen van bovenwettelijke maatregelen. Ik ben blij en trots op onze provincie dat meer dan de helft van de boeren in Noord-Holland daar op de een of andere manier gebruik van maakt. In Utrecht en Zuid-Holland ligt die participatie aanmerkelijk lager. Daar staan de waterschappen als eerste voor aan de lat. Bovenop de gelden, die we in het verleden inbrachten, besteden we afgerond een miljoen euro extra aan het Landbouwportaal. Het zijn bovenwettelijke maatregelen, die vrijwillig genomen worden en die ook nog effect laten zien. Hoe mooi kun je het hebben? Er ligt nog de uitdaging om de andere helft daarvoor te enthousiasmeren. Het vereist permanenten inspanning van ons binnen dat Landbouwportaal om dat voor elkaar te krijgen. We kunnen de agrariërs er niet toe dwingen. Ook voor de landbouwers geldt dat mensen wel willen veranderen, maar niet veranderd worden.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van mevrouw Koning.

Mevrouw **KONING** (CDA): Eigenlijk hoor ik u nu zeggen dat u steun gaat geven aan het Landbouwportaal. Hoe dan precies?

Gedeputeerde **LOGGEN**: We steunen het financieel. Het is een initiatief van de provincie en de waterschappen. Hollands Noorderkwartier is de showmaker in dezen. Wij participeren daarin. We hebben geen leidende rol. Vanuit het overleg stellen we middelen beschikbaar. Het Landbouwportaal heeft adviseurs in dienst. Als het binnen een regeling past, kunnen agrariërs er gebruik van maken. Ik denk dat het buitengewoon effectief is. Ik zie niet in wat daar nu stuk is, wat nu nog gerepareerd moet worden, bovenop hetgeen we daar nu al doen. Als het gaat over het verleiden van die andere helft, dan is dat een vraag die we in een eerstvolgend overleg kunnen stellen en of daaraan meer aandacht kan worden besteed.

Mevrouw **KONING** (CDA): Dank dat u dat in de toekomst blijft steunen.
Nog over de ganzen. U zegt dat er een subsidie voor is. Mijn oproep was dat de provincie nog harder inzet op beter beheer van die ganzen. Daar gaat uw collega over, maar het heeft wel te maken met watervervuiling. Vandaar dat ik de vraag bij u heb neergelegd.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Het is een van de vragen waarbij ik mezelf portefeuillehouder Financiën voel. Ook hier geldt dat ganzenbestrijding niet in mijn portefeuille zit. Het zit ook niet binnen de portefeuille Water. Voor het bestrijden van de effecten van de poepbacterie in het water is een subsidieregeling.

Een aantal partijen sprak over bewustwording. Hoewel het zeer belangrijk is, zou ik toch niet op de stoel van de waterleveranciers en waterbedrijven willen gaan zitten. Zij hebben daarop actief beleid. In een warme zomer krijgt u voorlichting en wordt u gevraagd terughoudend te zijn met watergebruik. Dat is prima beleid dat geen bijstelling behoeft.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer De Wit.

De heer **DE WIT** (VVD): Mijn vraag was een reactie op de beantwoording van technische vragen. Er wordt verwezen naar het Stimuleringspakket. De vraag is wanneer wordt verwacht dat het pakket concreet is uitgewerkt.

De heer **LOGGEN**: Ik kom er schriftelijk op terug.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van Statenlid Kostiç.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ter verduidelijking. De vraag over bewustwording over watervraag en onze water voetafdruk was breder. Daar waar de waterbedrijver overgaan is 1% van ons waterverbruik. Dat is tijdens het symposium meegegeven door de wetenschapper van Universiteit Twente. 99% is dus niet het water dat uit de kraan komt. Het komt van elders. Vaak uit andere landen voor allerlei producten. Het zou mooi om te kijken waar u inspiratie voor verder beleid zou kunnen vinden. We zijn wereldleider in kennis over de water voetafdruk.

De heer **LOGGEN**: Met alle respect. Deze motie heeft een financiële component waarin niet is voorzien. De motie moet ik op basis daarvan ontraden. Voor het overige deel van bewustwording heb ik al geantwoord. Ik blijf bij het ontraden van deze motie.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Het is geen motie. Het is een verzoek tot een gesprek met wetenschappers, die dit hebben aangeboden, omdat er een leemte zit.

De heer **LOGGEN**: Dit is geen taak van de provincie. De provincie kan niet de wereld verbeteren. U heeft ook een vertegenwoordiger in de Tweede Kamer. Dan hoort het op zijn minst op Tweede Kamerniveau gedaan te worden en niet alleen in Provincie Noord-Holland. Dan verwacht u iets van de provincie wat zij niet kan waarmaken.

De opmerking van CU over microplastics en het voorkomen daarvan. Collega's zijn er druk mee. Ik moet het antwoord schuldig blijven. Ik kom er nader op terug.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Het lijkt me goed om het onderwerp Voedselbos te laten bij waar het hoort, dus niet bij het Waterprogramma. Het is een sympathieke motie. We staan positief tegenover voedselbossen. We zijn geen bosprovincie, maar een weidevogelprovincie. We krijgen wekelijks aanvragen voor locaties om een voedselbos te realiseren. We kijken daar ook naar. De Groene Oase is een voedselbos waarbij we als provincie betrokken zijn. Via Groenkapitaal en crowdfunding worden er ook voedselbossen gerealiseerd. Een aantal daarvan valt onder de Green

Deal voedselbossen. De Houtrak kent u wellicht en Schellinkwoud is een mooi voorbeeld. We doen al het nodige. Ook via Groenkapitaal wordt al veel gedaan. In dat opzicht wordt de motie ontraden. Bij de Bossenstrategie, die nog wordt uitgewerkt, zullen we spreken over de voedselbossen en wat we daarmee doen. Namens mevrouw Zaal wil ik het voorbeeld van Agroforestry meegeven. Dat is opgezet via Natuur- en Milieufederatie. Het Louis Bolkinstituut geeft daaraan via een POP-subsidie aandacht. Er zijn vervolgvragen gekomen. Natuur- en Milieufederatie kreeg een vervolgopdracht. Ik wil het onderwerp voedselbossen graag nader bespreken bij de Bossenstrategie.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van Statenlid Kostiç.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): De motie biedt grote kansen voor het RWP. Ik wil niet dat de gedeputeerde nu allerlei projecten gaat starten. Op aanvraag van ondernemers gebeurt het af en toe. Het zijn steeds dezelfde projecten die worden genoemd. Kan de provincie hierin wat actiever optreden? Al was het maar om te verkennen in welke gebieden in de provincie zulke voedselbossen geschikt zijn. Het helpt ondernemers om effectiever naar hun mogelijke project te kijken. Een soort van kaart opstellen, samen met experts, met gebieden die geschikt zijn. Wilt u daarnaar kijken?

Gedeputeerde **ROMMEL**: We kijken regelmatig met ondernemers naar waar mogelijkheden zijn. onder andere met De Herenboeren, die veel ervaring hebben met voedselbossen. Per project kijken we ernaar. Het kan niet overal en zeker niet grootschalig. We kunnen geen bossen gaan aanplanten in BPL. Dat is in strijd met onze weidevogels. Ik geef u mee: Kijk naar wat we al doen. We proberen zoveel als kan.

Tweede termijn:

Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Dank aan de gedeputeerde voor de toezegging, die gedaan is om te onderzoeken welke mogelijkheden er nog meer zijn om die KRW-doelen dichterbij te halen.
U heeft ook een toezegging gedaan aan de CU met betrekking tot microplastics. Ik had een vraag gesteld over medicijnresten. Het zijn de waterleidingbedrijven die hebben aangegeven dat dit een groot probleem is. Ik ben benieuwd wat de gedeputeerde daaraan kan doen op de korte termijn.
Ik had een vraag gesteld over de toets die bij projecten moet plaatsvinden. Je maakt inzichtelijk bij de start van een project wat de effecten kunnen zijn op de waterkwaliteit.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dank aan Gedeputeerde Staten voor de toezeggingen die zijn gedaan, ook voor GL, over de gereedschapskist die we hebben. Ik sluit me aan bij de vraag van D66 over het scherper kijken naar de toets KRW en de projecten die er zijn. Is dat haalbaar, of wordt het meegenomen in ons voorstel met GL om de instrumenten te verkennen?
De motie over voedselbossen biedt grote kansen voor water. Ik houd de motie aan, maar ik hoop dat Gedeputeerde Staten dit vaker integraal meenemen in het oplossen van waterproblemen.
Het amendement over belangenafweging: Dank aan het college voor het overlaten aan Provinciale Staten. Het lijkt me een inkoppertje. Het zegt: We zwemmen, varen en vissen in het water. Het

amendement maakt het inclusiever. We recreëren erin. Dan vergeet je ook de kanoërs et cetera niet. Het maakt het alleen maar beter. Mijn oproep richting de Staten is om dat vooral te steunen. De motie van vislood: Fijn dat de gedeputeerde dit gaat uitzoeken. Het gaat niet om mijn of iemands hobby. We hebben een loodprobleem. We kunnen dat probleem het beste nu op deze manier oplossen voor wat betreft de provincie. Ik zou graag willen dat de gedeputeerde inzet op een zo kort mogelijke termijn, dat er een onafhankelijk jurist naar kijkt. We moeten geen politieke verwijten maken. Het moet gewoon een juridisch stuk worden met afwegingen. Dat wordt gekeken naar wat bij andere gemeenten, waterschappen en provincies is gedaan, zodat we het in de commissie samen kunnen afwegen. In dat stuk wordt geen politieke sturing gegeven.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Het is fijn dat de gedeputeerde een toezegging heeft gedaan om de pachtcontracten en de juridische mogelijkheden om lood te verbieden nog eens juridisch te bekijken. We hebben een motie achter de hand gehouden. We vinden ook dat er in het vrijwillige gebeuren iets dwingender te werk mag worden gegaan.

Motie 20/31-01-2022

Stop lood bij het hengelen

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- *er een Green Deal Sportvisserij Loodvrij bestaat, die tot doel had in 2021 het loodgebruik binnen de sportvisserij met 30% te reduceren;*
- *hengelsportverenigingen en Sportvisserij Nederland deze Green Deal allen van harte onderschrijven;*
- *zij op weinig overtuigende wijze aan hun leden adviseren geen lood meer te gebruiken tijdens het hengelen;*
- *er eind 2021 (ten opzichte van 2018) het loodgebruik in de sportvisserij niet met 30%, maar slechts met 17% gereduceerd werd;*
- *vislood nog steeds volop verkocht wordt en hengelaars heel veel vislood in bezit hebben;*
- *de meeste hengelaars bij het vissen de voorkeur geven aan lood boven loodvrije producten;*
- *het doel is om in 2027 een volledig loodvrije visserij gerealiseerd te hebben.*

Overwegende dat:

- *ook de Noord-Hollandse wateren vervuild zijn en vervuild worden door lood;*
- *lood voor vissen, mensen, andere dieren en planten een giftige stof is;*
- *het doel om in 2027 een volledig loodvrije visserij te hebben gehaald moet worden, maar nog liever eerder bereikt moet worden;*
- *er dus overtuigender manieren gevonden moeten worden om de hengelaars van hun vislood af te helpen en hen geen vislood meer aan te laten schaffen.*

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven:

- *hengelsportverenigingen te verzoeken een inleverpunt te realiseren voor het gratis inleveren van vislood;*
- *hengelsportverenigingen de opdracht te geven hun controleurs en boa's de onwenselijkheid van vislood te laten bespreken met hengelaars aan de waterkant;*

- *handelaars in hengelsportartikelen, zowel in winkels als webshops, een brief te sturen waarin de onwenselijkheid van handel in vislood overtuigend besproken wordt;*
- *als provincie Noord-Holland een overtuigende campagne op te zetten tegen het gebruik van vislood;*
- *zodoende het gebruik van en de handel in vislood af schaffen of tenminste radicaal te beperken.*

en gaat over tot de orde van de dag,

SP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **DE WIT** (VVD): Ik loop de lijst van moties en amendementen af.
We zijn tegen de motie over gewasbeschermingsmiddelen van de SP. Nederland heeft al een goed toelatingsbeleid. Noord-Holland hoeft geen aanvullende initiatieven te nemen. Bovendien heeft de SP nog altijd geen alternatief voor de agrariërs.
We stemmen tegen de motie over stortplaatsen. We hebben gehoord dat die motie overbodig is.
In lijn met mijn inbreng in eerste termijn zullen we tegen de motie van de SP over vislood stemmen. We geloven dat de sector de doelen van een visloodvrije hengelsport al wil nastreven. De VVD acht deze motie dan ook niet nodig.
De motie visrechten verbod van de PvdD: We kunnen leven met de toezegging van de gedeputeerde. Als de motie in stemming wordt gebracht, dan zullen we tegen stemmen.
De motie over projecten die de KRW schaden lijkt ons een wat omslachtig proces. We nemen als provincie al voldoende initiatief om water als 'RO-instrument', als leidend principe te zien. Derhalve zullen we tegen de motie stemmen.
We zijn tegen het amendement. De huidige tekst vinden we passend. Juist om te laten blijken dat de sportvisserijsector de ambities om loodvrij te hengelen omarmt.
Als ik het goed heb begrepen is de motie over voedselbossen aangehouden. Als dat niet het geval is, zullen we tegen stemmen. De VVD heeft geen doel om gangbare landbouw te vervangen door voedselbossen. We hebben net gehoord, dat de provincie, als er initiatieven komen uit de markt, openstaat voor een gesprek. Dat is wat ons betreft afdoende.

De heer **KLEIN** (CU): We willen de gedeputeerde bedanken voor zijn toezegging rondom de verkenning naar hoe het gebruik van vislood kan worden tegengegaan. De moties zijn voor ons niet meer nodig.
Ook dank voor de toezegging om ons te betrekken bij de voortgang van initiatieven om extra vaart te zetten achter de aanpak van een aantal wateren om te voldoen aan de KRW-richtlijnen. We kijken er naar uit. We zien ook uit naar wat de provincie doet om het gebruik van microplastics tegen te gaan en het verspreiden hiervan in water.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): We zijn blij met de toezeggingen die de gedeputeerde heeft gedaan.
De motie over de KRW-doelen in relatie tot de Omgevingswet wordt niet in stemming gebracht.
De gedeputeerde is niet ingegaan op mijn woordvoering aangaande de brede strook die zou moeten worden vrijgehouden bij de primaire waterkeringen. Wil de gedeputeerde daarop

misschien nog reageren? Ik maak me er zorgen om, omdat het zo expliciet in het Waterprogramma staat en er in Den Helder toch zeer vastomlijnde ideeën over zijn.

Reactie Gedeputeerde Staten in tweede termijn:

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik kan mevrouw Jellema geruststellen als het gaat over de brede strook. Er wordt altijd gekeken naar de waterveiligheid en klimaatadaptatie. Daar zijn de waterschappen en de provincie bij betrokken. Voor zover ik dat kan overzien, worden daar geen risico's genomen die daaraan afbreuk kunnen doen. Bij dat project in Den Helder is het waterschap goed aangehaakt. Voor zover mijn informatie strekt is ook Rijkswaterstaat goed aangehaakt.
De opmerking van D66: We hebben een watertoets, waarin moet worden aangetoond welk effect bouwplannen hebben op waterveiligheid, hittestress en al die zaken. We werken aan een artikel om te kijken of we dat kunnen uitbreiden met waterkwaliteit. Er wordt naar gekeken.
Ik zie geen behoefte om meer toe te zeggen aan de PvdD dan ik tot op heden richting de coalitie heb gedaan. Daarmee lopen we al vooruit op wat we nog gaan doen. We gaan in 2024 een tussenevaluatie doen. Het Rijk komt nog met maatregelen. We gaan nu inzichtelijk maken, met een tijdslijn, wat we nog zouden kunnen doen. Wat betekent de vraag die daarin is gesteld? We gaan daarmee aan de slag. Over de exacte vorm gaan het nog hebben met elkaar.
Ik zou niet weten wanneer ik in deze Staten politieke sturing heb gegeven aan mijn beleid. Het is beleid dat voortkomt uit een coalitieakkoord, dat is gesloten door vier partijen. Ik herken niet wat Statenlid Kostic daarover heeft gezegd. De vraag die ze stelt om dat met die partijen te gaan doen. Er zit geen financiële dekking onder. Waar geen financiële dekking is, ben ik niet voornemens om dat te gaan doen.
Van de nieuwe motie van de SP word ik wel een beetje verdrietig, na de behandeling in de commissie en vanavond in de Staten en daar waar het gaat over de mogelijkheden en de verantwoordelijkheden van de provincie. We krijgen dan een motie voorgelegd, die voor een belangrijk deel gaat over iets waar de provincie niet over gaat. We zouden met visverenigingen in overleg moeten gaan om inzamelpunten te beleggen. Wij zouden opdracht moeten geven om de boa's te laten controleren. Dat is geen taak van de provincie. Er worden meer van dergelijke zaken genoemd door de SP. Misschien mag ik dan ook vragen aan de SP-fractie om zich nu eens te verdiepen in waar de provincie wel over gaat, waar haar verantwoordelijkheden liggen en waarin haar realisatiekracht zit. De nieuwe motie van de SP wordt ontraden.

De **VOORZITTER**: Dat was de beantwoording in tweede termijn vanuit het college. Ik kom tot een afronding van deze beraadslagingen over voordracht 4.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): We houden de motie over vislood aan, vanwege de toezegging om uit te zoeken hoe zo een verbod juridisch mogelijk is.

De **VOORZITTER:** Motie 19 wordt aangehouden. Dan zijn de beraadslagingen over dit agendapunt afgesloten. De stemming over het Regionaal Waterprogramma vindt straks plaats in de besluitvormende vergadering.

11a. Bekrachtiging PS besluiten in het kader van Tijdelijke wet digitale Beraadslaging en besluitvorming (Voordracht 10-2022)

De **VOORZITTER**: Hierover is vanochtend in het Presidium gesproken. Een spreker heeft zich aangemeld.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Het is een herhaling van het punt dat ik hedenochtend maakte in het Presidium. Het lijkt me goed om dat hier ook even te noemen. Het gaat ons om motie 96-2020, die het in krappe meerderheid niet heeft gehaald. Als iedereen had mogen stemmen dan had de motie het mogelijk wel gehaald. De motie heeft grote impact op gemeente Wormerland en het collectief bebouwen van het ijsbaanterrein. Ik heb u vanmorgen goed gehoord. U heeft aangegeven dat uw collega, de heer Loggen, in gesprek is met de gemeente en daarbij deze motie niet meeneemt. Er is dus nog alle ruimte om dan wel, dan niet te bouwen op die locatie. De uitslag van de stemming, zoals die is geweest, wordt niet actief meegenomen in de gesprekken.
We wachten graag af waar de gedeputeerde mee komt.

De **VOORZITTER**: Dat is precies hetgeen we vanochtend in het Presidium hebben besproken. Ik zie gedeputeerde naast mij ook instemmend knikken en eigenlijk uw stelling beantwoorden. Dat betekent dat we dat hiermee hebben vastgelegd.

Verder zijn er geen andere Statenleden die zich voor dit agendapunt hebben aangemeld.
In de besluitvormende vergadering kunnen we hierover gaan stemmen.

Ik schors de vergadering voor een wisseling van woordvoerders. Dan gaan we daarna over naar agendapunt 12.

Schorsing van 21.38 tot 21.41 uur.

12. Vragenuur

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. We zijn aangekomen bij agendapunt 12, het vragenuur.
Conform artikel 46 van het Reglement zijn tijdens het vragenuur geen interrupties toegestaan. Er kunnen geen moties worden ingediend.

De fractie van de PvdD diende vragen in over het gebruik van stikstofruimte, die er niet is.
De fractie D66 heeft vragen met als onderwerp ‘Bescherming groene stroomopwekking van burgers’.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Rond het jaar 2000 stopte het bedrijf Brokking in Wormerveer en werd het overgenomen door een vastgoed ondernemer. In de jaren daarna wonen er zelfs nog tientallen mensen in het pand, maar uiteindelijk treedt het verval in en stort het gebouw in.

Dit is de situatie waaruit gewerkt wordt aan herbestemming. De wethouder noemt het "lege panden en braakliggende terreinen nieuw leven inblazen". Dan wordt aan de provincie gevraagd om mee te denken over de benodigde Stikstofruimte, want op zo'n 200 meter ligt een zwaar stikstofgevoelig en -overbelast natuurgebied, met trilvenen en veenmosrietland.
Gedeputeerde Staten komen met, zoals in NRC staat beschreven, met geitenpaadjes. De benodigde stikstofruimte wordt gezocht in de milieuvergunninghistorie van de gemeente Zaanstad. Daarover heb ik de volgende vragen: Klopt het dat stikstofruimte gevonden is voor de bouw van de woningen in de slapende Hinderwetvergunning uit 1976? Klopt het dat bij intern salderen geen sprake mag zijn van een slapende vergunning, maar dat hiervan wel gebruik is gemaakt? Bent u bereid om de betreffende Wet Natuurbescherming-vergunning níet te verlenen? Zijn de provinciale stikstofregels te complex geworden in de uitvoering? Kan er een overzicht gegeven worden van toestemmingen van GS voor activiteiten die gebruikmaken van intern salderen en kan daarbij worden aangegeven waar de stikstofruimte is gevonden?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Het zijn wat technische vragen. Ik wil de beantwoording ook nog wel schriftelijk nasturen. In de volgende commissievergadering spreken we over het onderwerp. Dan heb ik ook minister Van der Wal gesproken en weet ik meer over het Regeerakkoord. Dat wil ik alvast meegeven. De berichtgeving laat zien dat het met het aantreden van het Kabinet nog niet opgelost is.
De Hinderwetvergunning uit 1976 is geen slapende vergunning. De referentiesituatie is op grond van de Wet Natuurbescherming inderdaad gevonden in die Hinderwetvergunning. Toen we de beleidsregel intern en extern salderen invulden hebben we inderdaad gesteld dat er geen gebruik gemaakt kan worden van een slapende vergunning. Een slapende vergunning betekent dat je een vergunning hebt en je daar weer activiteiten wilt uitvoeren dat je dan een nieuwe vergunning, zoals een bouwvergunning, moet aanvragen. In dit geval was daarvan geen sprake. Er was dus ook geen sprake van een slapende vergunning. De gebouwen van de fabriek stonden er nog. Toen in 2016 een overeenkomst werd gesloten, toen was de fabriek er en kon er gebruik worden gemaakt van die vergunning. Daarna is een deel van de fabriek gesloopt.
Op de vraag of Gedeputeerde Staten voornemens zijn de Wnb-vergunning niet te verlenen, is het lastig antwoorden. De Raad van State heeft gezegd dat voor intern salderen geen vergunning meer nodig is. Dat betekent dat wij daarover geen zeggenschap meer hebben. Dat was een uitspraak in de Logtsebaan. Het enige wat nog wel kan, wanneer een vergunningsaanvraag wordt gedaan, dat een positieve weigering wordt gegeven. Daarmee wordt aangegeven dat er geen vergunning meer wordt afgegeven en dat die ook niet nodig is.
De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en IJmond zullen nog wel de referentiesituatie controleren om te weten of die fabriek er nog stond. Door onderzoek van de OD kon worden aanschouwd dat de fabriek nog in stand was. Ze gaan er wel extra naar kijken. Intern salderen wordt voornamelijk gevormd door jurisprudentie.
We drongen er regelmatig bij het Rijk op aan om de vergunningverlening voor intern salderen weer verplicht te stellen. Dat zullen we in het overleg met de minister ook weer aanvoeren, om te vernemen of deze minister daartoe wel bereid is. Het zou ons helpen.

Zijn de provinciale stikstofregels te complex geworden in de uitvoering? De beleidsregels omvatten alleen extern salderen. Intern salderen hebben we moeten aanpassen. Die regel hebben we uit de beleidsregel moeten halen, vanwege de uitspraak over de Logtsebaan.
Extern salderen is op zichzelf helder en toepasbaar. We zullen er de komende tijd extra aandacht aan besteden, ook provinciaal. We moeten rekening houden met jurisprudentie. Op basis van jurisprudentie moeten de beleidsregels worden aangepast. Dat maakt het minder inzichtelijk.
Er kan helaas geen overzicht worden gegeven, omdat we geen vergunningen meer afgeven voor intern salderen. We hebben daarin dus geen inzicht. Het enige inzicht hebben we in positieve weigeringen. De besluiten kunt u inzien via overheid.nl.
Technische vragen zullen schriftelijk worden beantwoord.

Statenlid **ZOON** (PvdD): In de beleidsregels intern en extern salderen van Noord-Holland staan nog steeds voorwaarden voor intern salderen vermeld, als toelichting. Het lijkt of onze huidige regels niet zijn opgeschoond.
De minister heeft zich uitgesproken over het NRC-artikel, dat juist Noord-Holland geitenpaadjes heeft opgezocht, terwijl ze juist niet de randen moet gaan opzoeken in het vergeven van vergunningen en het zoeken naar ruimte. Hoe is de reflectie van de gedeputeerde op de uitspraak van de minister?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik zal daar ook over spreken, want ik ben het daarmee niet eens. Er stond ook in het artikel dat we vergunningen hebben afgestoft. Dat is niet het geval. We hebben gewoon geen zeggenschap over intern salderen.
Wat u noemt, staat waarschijnlijk in de Handreiking? Daar worden inderdaad voorbeelden gegeven met betrekking tot intern salderen. Ik zal nakijken in hoeverre de Handreiking geactualiseerd moet worden.

De heer **KANIK** (D66): Noord-Holland is hard op weg om te verduurzamen. Dit is noodzakelijk, gelet op de klimaatopgave die de samenleving te wachten staat. Daarnaast hebben veel burgers te maken met hoge energierekeningen. Zonnepanelen bieden een belangrijke win-win situatie. Burgers kunnen een bijdrage leveren aan de groene stroomopwekking en hun eigen energierekening drukken. Niet onbelangrijk bij de huidige hoge gasprijzen. Daarbij kunnen zij rekenen op de overheid, die door middel van een salderingsregeling voor zonnepanelen veel burgers heeft geholpen om zonnepanelen aan te schaffen. Inmiddels heeft al bijna 20% van de Nederlandse huishoudens zonnepanelen op de daken, wat leidt tot een significante bijdrage in de groene stroomopwekking van burgers. Tussen 2020 en 2021 groeide het aantal huizen met zonnepanelen met 50%. Echter, op verschillende plekken in Nederland staat het huidige stroomnet door de sterk verhoogde vraag naar elektriciteit onder druk. Door te hoge spanning, vallen zonnepanelen op zonnige dagen uit. Dit leidt tot gemiste kansen: zowel voor de portemonnee van de burger als de klimaatopgave. Stroomnetbeheerder Liander heeft bij NOS aangegeven dat de druk op het elektriciteitsnet lastig bij te houden is voor netbeheerders. Door de beperkte capaciteit stelt het bedrijf dat het graag een snellere afbouw voor de gunstige regeling voorzonnepanelen ziet. Liander heeft eerder al aangegeven dat het een oplossing ziet in de thuisbatterij, terwijl blijkt dat dit economisch noch duurzaam een goed alternatief biedt voor

burgers met zonnepanelen. Volgens onze fractie wekt Liander hiermee de indruk dat burgers niet meer kunnen rekenen op de steun van de overheid in de opwekking van groene energie. Onze fractie bereiken geluiden vanuit de samenleving dat door deze opmerkingen van Liander, inwoners aan het twijfelen worden gebracht om zonnepanelen aan te schaffen. Wij zijn dan ook van mening dat de opmerking over het sneller afbouwen van de salderingsregeling het vertrouwen van de burger in de overheid als betrouwbare partner in de energietransitie schaadt. Omtrent de opmerkingen van Liander en de rol van de provincie als aandeelhouder van Alliander stel ik daarom namens de fractie van D66 Noord-Holland de volgende vragen:
Deelt de gedeputeerde het standpunt dat de provincie een betrouwbare partner moet blijken voor burgers die bij willen dragen aan de klimaattransitie en hoe beoordeelt de gedeputeerde de uitspraken van Liander in dit licht? Hoe ziet de gedeputeerde de positie van de provincie als aandeelhouder van Alliander inzake de opmerkingen van Liander omtrent het nog sneller afbouwen van de salderingsregeling? Ziet de gedeputeerde mogelijkheden om in gesprek te gaan met netbeheerders, om op die manier een betere afstemming in de communicatie over de energietransitie te bewerkstelligen? Vindt de gedeputeerde net als D66 dat oplossingen voor het netcongestieprobleem gezocht moeten worden in zaken die niet het draagvlak kunnen ondermijnen en daarmee de snelheid van de energietransitie kunnen vertragen?

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik ben het met de heer Kanik volstrekt eens dat de salderingsregeling een groot succes is. Daar waar we in 2013 nog op de laatste plaats stonden in Europa als het gaat om de bijdrage aan zonne-energie, staan we inmiddels op de eerste plaats in Europa. 10% van elektriciteit halen we inmiddels uit zonne-energie. Dat is een immense prestatie. De salderingsregeling leverde daaraan een belangrijke bijdrage. Het nadeel van deze regeling is dat het alleen duurzame opwek stimuleert en niet bijvoorbeeld opslag, of eigen gebruik, of andere innovatieve oplossingen. Dat heeft ertoe geleid dat we inmiddels grote problemen hebben op het net. De kostprijs van zonnepanelen is enorm gedaald waardoor de stimulering die we jaren hebben gehad, minder nodig is. Het vorige Kabinet had al aangekondigd om dat te gaan afbouwen. Tegelijkertijd zijn we met elkaar een innovatief proces rondom de RES gestart.
In het RES proces is opgeroepen om te komen tot plannen. Ik deel wel de strekking van de vraag van de heer Kanik dat je daarmee zorgvuldig moet omgaan. Dat je een betrouwbare overheid moet zijn. Je moet een afbouw en tegelijkertijd stimuleren dat er opslag gaat komen geleidelijk in elkaar laten overlopen. Dat was de boodschap van Alliander naar buiten. De oproep was om tot een andere stimulering te komen om het draagvlak te behouden. Wat is blijven hangen is een afbouw van de salderingsregeling. De boodschap was genuanceerder en daar sta ik achter.
Als aandeelhouder heeft de provincie onlangs het besluit genomen om Alliander te helpen bij het uitbouwen van de energie infrastructuur, op een manier dat we er ook vanuit de provincie financiële baat bij hebben als aandeelhouder. Als beleidsparticipant hebben we contact met Alliander opgenomen en gevraagd wat de achterliggende gedachte was van de uitlatingen. Daaruit bleek die nuance wel. Alliander heeft vooral opgeroepen om te komen tot een andere stimulering, inclusief opslag en dat huishoudens op een andere manier energie kunnen opwekken en zelf kunnen gebruiken, of anderszins.
De derde vraag is of we in contact kunnen treden met de netbeheerders. Ik ben ongeveer op dagbasis in contact met de netbeheerders. Een uur geleden was ik hierover in gesprek. We voeren

een gezamenlijke lobby richting Den Haag. We vinden dat opslag onderdeel zou moeten uitmaken van de essay Plusplusregeling. Daar zit het grote gat, niet meer in het opwekken. Draagvlak is heel belangrijk. Het is funest als we enerzijds oproepen om zonnepanelen te plaatsen en dat we vervolgens nee moeten zeggen omdat er niet daadwerkelijk aangesloten kan worden. Daarom gaan draagvlakontwikkeling en uitbreiding van het net eigenlijk gelijk op. Ze hebben elkaar op dat punt ook nodig. Vandaar ook onze nadruk op opslag als onderdeel van de energietransitie en als onderdeel van de stimulering van huishoudens.

De heer **KANIK** (D66): Nog een korte aanvullende vraag. Liander roept op tot batterijen binnenshuis, dus iedereen apart. Wordt gedacht aan oplossingen voor bepaalde buurtbatterijen of iets in die trant? Die zullen efficiënter zijn dan iedereen apart een batterij in zijn of haar huis.

Gedeputeerde **STIGTER**: We doen een oproep voor brede, innovatieve oplossingen. Vorige week hadden we een gesprek met gemeenten om te komen tot meer collectieve opslagsystemen, met name rondom bedrijventerreinen. Dat zal een belangrijke opgave zijn. Onze boodschap richting het Rijk en richting netbeheerders is: Doe beide. Kom met een op een oplossingen voor huishoudens en probeer het daar waar mogelijk in een collectieve vorm te gieten.

De **VOORZITTER**: Dank voor de antwoorden. Ik ga ervan uit dat hiermee de vragen voldoende zijn beantwoord.

13. Beraadslaging Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)

Er zijn geen actualiteiten ingediend.

14. Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag

De **VOORZITTER**: Er zijn drie moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend.
Ik begin met de motie VOD ‘Milieuverontreiniging onderscheiden van duurzaamheidsdoelen Tata Steel’. Het woord is aan gedeputeerde Olthof.

Gedeputeerde **OLTHOF**: De motie wordt ontraden. Het uitgangspunt en het handelingskader is namelijk de Milieuwetgeving. Maatregelen vanuit de Milieuwet komen ten gunste aan het klimaat. De klimaatambitie die we hebben met elkaar en de transitie naar groen staal komen uiteindelijk ook ten goede aan het milieu. De maatregelen komen ten goede aan gezondheid. Daar zien we nog wel een hiaat. We spraken daarover al eerder met de Staten. In de milieuregelgeving vinden we niet altijd een goede match met de gezondheid, die we ook nastreven met elkaar. Klimaat en milieu versterken elkaar om beide ambities met elkaar mogelijk te maken, maar bovenal om gezondheidswinst in de regio te boeken.

De **VOORZITTER**: Dan is er een motie VOD, ingediend door de PVV, met als titel ‘Samenleving open zonder beperkingen’. Die zal ik vanaf deze plek zelf adviseren. De motie wordt ontraden.

Dat zal u waarschijnlijk niet verbazen. We hebben eerder soortgelijke moties VOD langs deze Staten gehad. We houden ons aan de landelijke regelgeving. Een oproep als deze is daarmee ongewenst. We ontraden deze motie omdat de provincie conform voorgeschreven landelijk beleid handelt. Dat wil niet zeggen dat we geen compassie hebben met cultuur en ondernemers. Die signalen geven we ook af, maar we houden ons wel aan landelijk beleid.

Dan is er een motie VOD ingediend door Liberaal Noord-Holland, met als titel 'Fractiebudgetten' We hebben dit onderwerp ook eerder besproken in het Presidium. Daar was sprake van bij de splitsing van Forum voor Democratie en JA21. Toen zag het Presidium geen aanleiding om de regels op korte termijn aan te passen. Er is wel besloten om voor het einde van deze Statenperiode in bredere zin te kijken naar de mogelijke aanpassing van de regels voor onder andere spreektijden en fractievergoedingen bij splitsingen binnen een fractie. Daar wil ik me graag aan houden. Ik ontraad ook deze motie VOD.

15. Sluiting

De **VOORZITTER**: Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de beraadslagende vergadering. Straks sluit ik de beraadslagende vergadering. Vervolgens zal ik online de besluitvormende vergadering openen, zodat we daarna met de stemmingen kunnen beginnen.
Ik sluit de beraadslagende vergadering. Dank u wel.

Sluiting 22.02 uur

Provincie Noord-Holland

Provinciale Staten

Notulen -VASTGESTELD-

Besluitvormende vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	31 januari 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	dhr. M. Admiraal
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig: Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), mw. S. Becker (GL), dhr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), dhr. J.W. Dulfer (GL), mw. G. Van Geffen (Liberaal Noord-Holland), mw. A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. G.J.W. Hartog (VVD), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. J.J.A.M. van Hooff (PVV), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU), Statenlid R.P.M. Kocken (GL), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mülder (D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), mw. A. Nanninga (JA21), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhouw (FvD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), mw. N.M. van der Waart (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig: dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu),

Agenda **Paginanummer**

1	Opening en mededelingen	**3**
2	Vaststelling agenda	**3**
2.a	Afscheid Statenlid fractie PVV (vond in de beraadslagende vergadering plaats)	**3**
2.b	Beëdiging en installatie Statenlid fractie PVV en tijdelijk Statenlid fractie GroenLinks (vond in de beraadslagende vergadering plaats)	**4**
3.a	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	**4**
3.b	Lijst geheimhouding PS (vond in de beraadslagende vergadering plaats)	**4**
4	Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergaderingen van 13 december 2021	**4**
5	Vaststelling Strategische Statenagenda	**4**
6	Vaststelling lijst ingekomen stukken	**4**
7	Voortgangslijst van moties	**4**
8	Voorlopig aangemerkt als hamerstuk:	**4**
8.a	Definitief Verstedelijkingsconcept (MRA) Metropoolregio Amsterdam Voordracht 01-2022	**4**
8.b	Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NZKG Voordracht 02-2022	**5**
8.c	Toekomst samenwerking Plassenschap Loosdrecht e.o. en opheffing	

		beheerorganisatie Recreatie Midden-Nederland Voordracht 03-2022	**5**
	8.d	Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2022-2025 Voordracht 05-2022	**5**
	8.e	Wensen en bedenkingen bij subsidievaststelling fractiebijdragen n.a.v. Rapport van bevindingen 2020-2021	**5**
	8.f	Tarieventabel 2022; Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland en de begroting 2022 van het Fonds - Voordracht 08-2022	**5**
	8.g	Wijziging reglement Ribbius Peletierpenning Voordracht 11-2022	**5**
	9	Verbinding A8-A9, Landschapsplan en voorstel voorkeursalternatief Voordracht 06-2022	**5**
	10	Datacenterstrategie Noord-Holland Voordracht 07-2022	**7**
	11	Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027. Voordracht 04-2022	**9**
	11a.	Bekrachtiging PS besluiten in het kader van de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming - Voordracht 10-2022	**10**
	12	Vragenuur (vond in de beraadslagende vergadering plaats)	**11**
	13	Stemming moties Actualiteiten (indien deze zijn ingediend)	**11**
	14	Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag	**11**
	15	Sluiting besluitvormende vergadering	**12**

1. Opening en mededelingen (*Opening 22.14 uur)*

De **VOORZITTER:** Dames en heren, welkom. Ik open de besluitvormende online vergadering. Dan welkom aan de Statenleden die aanwezig zijn in de online vergadering en aan alle belangstellenden die ons via de website volgen. Er zal online digitaal worden gestemd over alle ingediende moties, amendementen en de besproken voordrachten van vandaag.
Iedereen is ingelogd in MS Teams. Daardoor kunnen we het quorum vaststellen. U zult dan ook geen vertraging hebben in hetgeen ik zeg. De vertraging op de website is soms wel een minuut.
U bent ook ingelogd in het stemsysteem van NotuVote. Er is iemand van Notubiz aanwezig. Als het ergens niet goed gaat dan kunt u dat middels de chat van MS Teams aangeven.
Ik verzoek degenen die online aanwezig zijn om de microfoon te dempen en de camera's zoveel mogelijk uit te schakelen. Dat geldt natuurlijk ook voor de mobiele telefoons.
Als u een stemverklaring wilt afleggen dan zult u in beeld worden gehaald. Houdt u er dan rekening mee dat u live in de uitzending bent. Alles wat u in de achtergrond heeft dan is dat zichtbaar. Als u geen headset gebruikt, wat ik u sterk wil adviseren, beperkt u dan zoveel mogelijk de achtergrondgeluiden.
Er is een bericht van verhindering van de heer Baljeu (Fractie Baljeu). Dat betekent dat er 54 Statenleden zijn ingelogd. Er kunnen vandaag 54 geldige stemmen worden uitgebracht.
Mocht u, om welke reden dan ook, de online Statenvergadering verlaten, meldt het dan zo spoedig mogelijk aan de griffie, zodat we rekening kunnen houden met het aantal uit te brengen stemmen.

Er wordt dus digitaal gestemd, behalve als een Statenlid verzoekt om hoofdelijke stemming. U kunt de digitale stemming terugvinden op de website waar deze vergadering live wordt uitgezonden. Dan ziet u bij het betreffende agendapunt de uitslag van de stemming terug.

Na een proefstemming blijkt dat het systeem functioneert.

2. Vaststelling agenda

De **VOORZITTER**: In een online vergadering wordt geen primus vastgesteld. Een eventuele hoofdelijke stemming zal plaatsvinden op volgorde van fracties. Daar hebben we een addendum bij het Reglement van Orde voor digitaal vergadering voor vastgesteld.
Wenst iemand over de agenda die voorligt nog het woord? Nee, dan is de agenda vastgesteld.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): We houden motie 17 aan.

De **VOORZITTER**: Motie 17 'Extra scherp kijken naar projecten die KRW-doelen kunnen schaden', ingediend door de PvdD en de SP, is aangehouden.

2.a Afscheid Statenlid fractie PVV.
(vond in beraadslagende vergadering plaats)

2.b Beëdiging en installatie Statenlid fractie PVV en tijdelijk Statenlid fractie GroenLinks.
(vond in beraadslagende vergadering plaats)

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

De **VOORZITTER**: Er zijn geen geheime stukken ter bekrachtiging ingekomen.

3b. Lijst geheimhouding PS

De **VOORZITTER**: De lijst geheimhouding PS is vanochtend behandeld in de beraadslagende vergadering.

4. Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergaderingen van 13 december 2021

De **VOORZITTER**: Door de griffie zijn tot op heden geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de notulen nog het woord? Zo niet dan zijn de notulen vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda

De **VOORZITTER**: Ik constateer dat niemand het woord wenst te voeren. Dan is de Strategische Statenagenda vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

De **VOORZITTER**: Over de lijst van ingekomen stukken zijn door de griffie geen opmerkingen ontvangen. Ik constateer dat niemand het woord wenst te voeren. Dan is de lijst ingekomen stukken vastgesteld. Voor wat betreft de afdoening van de brieven is conform het voorstel van het Presidium besloten.

7. Voortgangslijst van moties

De **VOORZITTER**: Over de lijst van moties zijn geen opmerkingen ontvangen. Ik constateer dat niemand het woord verlangt. Dan stel ik voor de lijst vast te stellen.

8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk

De **VOORZITTER:** Het Presidium heeft u geadviseerd de hierna te noemen voordrachten als hamerstuk te behandelen.

8.a Definitief Verstedelijkingsconcept (MRA) Metropoolregio Amsterdam
Voordracht 01-2022

8.b Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NZKG
Voordracht 02-2022

8.c Toekomst samenwerking Plassenschap Loosdrecht e.o. en opheffing beheerorganisatie Recreatie Midden-Nederland
Voordracht 03-2022

8.d Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2022-2025
Voordracht 05-2022

8.e Wensen en bedenkingen bij subsidievaststelling fractiebijdragen n.a.v. Rapport van bevindingen 2020-2021
Voordracht 09-2022

8.f Tarieventabel 2022; Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland en de begroting 2022 van het Fonds
Voordracht 08-2022

8.g Wijziging reglement Ribbius Peletierpenning.
Voordracht 11-2022

De **VOORZITTER**: Verlangt iemand hoofdelijke stemming, een stemverklaring of aantekening?

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Met betrekking tot agendapunt 8a zal de PVV tegen stemmen. Onze fractie kan niet instemmen met het voorliggende besluit, kijkende naar de duurzaamheidssaus die over het concept is gegoten, de vrijheidsbeperkende maatregelen inzake automobiliteit en het ogenschijnlijk ontbreken van realiteitszin inzake de woningbouwopgave en de rol van massa-immigratie daarin.

De **VOORZITTER**: Dat betekent dat de PVV geacht wordt tegen agendapunt 8a (voordracht 1) te hebben gestemd.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): De stemverklaring betreft ook agendapunt 8a, Verstedelijkingsconcept, voordracht 1. Wij worden wel geacht voor te hebben gestemd met uitzondering van de passages over de robuuste ontwikkeling van de luchthaven Schiphol. Wij zien meer in een kleine efficiënte luchthaven.

De **VOORZITTER**: Dan zijn de besluiten behorende bij de agendapunten 8a tot en met 8g aangenomen, met inachtneming van de stemverklaringen en aantekeningen, die zojuist zijn gemaakt.

9. Verbinding A8-A9, Landschapsplan en voorstel voorkeursalternatief
Voordracht 06-2022

De **VOORZITTER**: Er zijn moties ingediend. Als eerste brengen we in stemming motie 4, met als titel ‘Motie Mobiliteit; Modal Shift voor leefbaarheid langs de N203’.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD: Ik houd motie 6 aan, omdat de gedeputeerde heeft aangegeven voorzichtigheid te betrachten. Ik houd de motie wel op zak voor als het plan eventueel richting de realisatiefase gaat.

De **VOORZITTER:** Motie 6 is aangehouden.

Dan breng ik nu in stemming motie 4 'Modal Shift voor leefbaarheid langs de N203'.
Met 34 stemmen voor en 20 stemmen tegen is motie 4 aangenomen. Tegen hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, CDA, FvD, Liberaal N-H, PVV en VVD.

Dan breng ik in stemming motie 5 'Versterk natuur en cultuurwaarden los van plannen voor asfalt', ingediend door PvdD, CU en de SP.
Met 46 stemmen tegen, 7 stemmen voor en 1 onthouding is motie 5 verworpen. Voor hebben gestemd: CU, PvdD en de SP. Onthouding door 50PLUS/PvdO.

Motie 6 is aangehouden.

Dan komen we bij motie 7 'Innovatieve mogelijkheden ter beperking van overlast', ingediend door JA21, 50PLUS/PvdO en de VVD.
Wenst iemand een stemverklaring of aantekening te maken?

De heer **HOOGERVORST** (SP): De ideeën die in de motie worden beschreven, zijn heel sympathiek. We staan daar in principe ook wel achter, maar het indienen van de motie gaat ervan uit dat het project Landschapsplan zal worden uitgevoerd. Dat vinden we op dit moment een flinke stap te ver. Vandaar dat we tegen stemmen.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Wij stemmen juist voor, vanwege de aanpassing die door de indiener is gedaan met de toevoeging van de woorden 'eventuele realisatie'. We stemmen daarom wel voor deze motie.

De **VOORZITTER**: Ik sluit de stemming over motie 7.
Met 43 stemmen voor en 11 stemmen tegen is motie 7 aangenomen. Tegen hebben gestemd: CDA, PVV en de SP.

Motie 8 'Notulen Provinciale Statenvergadering bij stukken minister', ingediend door de CU, PvdD en de SP.
Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

Statenlid **KOCKEN** (GL): Geenzins bedoeld als enige twijfel aan de intenties van Gedeputeerde Staten, maar toch ook om te voorkomen dat wij de indruk zouden willen wekken dat wij dat, wat hier besproken wordt, geheim zouden willen houden, zullen we voor deze motie stemmen.

De **VOORZITTER**: Ik breng motie 8 in stemming. Ik sluit de stemming.

Met 36 stemmen tegen en 18 stemmen voor is motie 8 verworpen. Voor hebben gestemd 50PLUS/PvdO, CU, DENK, GL, PvdD en de SP.

Dan breng ik nu in stemming Voordracht 6 ‘Verbinding A8-A9, Landschapsplan en voorstel voorkeursalternatief’.
Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet, dan breng ik de voordracht in stemming.

Met 47 stemmen voor en 7 stemmen tegen is voordracht 6 aangenomen. Tegen hebben gestemd: CU, PvdD en de SP.

10. Datacenterstrategie Noord-Holland
Voordracht 07-2022

De **VOORZITTER**: De heer Van Gilse (VVD) onthoudt zich bij dit agendapunt van stemming. Er worden dus 53 geldige stemmen uitgebracht.

Allereerst breng ik in stemming amendement 1 ‘Tegengaan lichtoverlast datacenters’, ingediend door de CU. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik doe het in één batch. Met uitzondering van motie 10, zullen we tegen alle voorstellen stemmen, die zijn ingediend bij de Datacenterstrategie. Al deze voorstellen gaan ervan uit dat er meer datacenters kunnen komen. Daar is de SP tegen.

De **VOORZITTER**: Dat was in een keer een antwoord voor alle amendementen en moties.
Ik open de stemming over amendement 1.

Met 1 onthouding, 48 stemmen voor en 5 stemmen tegen is amendement 1 aangenomen. Tegen hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, Liberaal N-H en de SP.

De amendement 2 en 3 zijn ingetrokken.

Ik breng in stemming motie 9 ‘Hyperscales’, ingediend door de VVD, D66, JA21 en Liberaal N-H. Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet, dan is de stemming geopend.

Met 34 stemmen voor, 18 stemmen tegen en 2 onthoudingen is motie 9 aangenomen. Tegen hebben gestemd: GL, PVV, PvdD en de SP en onthouding van stem van 50PLUS/PvdO.

Dan breng ik in stemming motie 10 ‘Zorgen om Hyperscales’, ingediend door GL, PvdA, JA21 en de CU. Ik constateer dat niemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening wenst.
Met 1 onthouding, 28 stemmen voor en 25 stemmen tegen is motie 10 aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, 50PLUS/PvdO, CDA, D66, Liberaal N-H, PVV en de PvdD.

Dan breng ik in stemming motie 11 ‘Secundair ruimtebeslag datacenters meewegen’, ingediend door FvD, PVV en PvdD.
Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan breng ik motie 11 nu in stemming.

Met 1 onthouding, 37 stemmen tegen en 16 stemmen voor is motie 11 verworpen. Voor hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, DENK, FvD, JA21, PVV en de PvdD.

In stemming wordt gebracht motie 12 ‘Geen nieuwe datacenters voordat de energieleveringszekerheid op orde is’, ingediend door FvD.
Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet, dan is de stemming over motie 12 geopend.

Met 1 onthouding, 45 stemmen tegen en 8 stemmen voor is motie 12 verworpen. Voor hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, DENK, FvD en de PVV.

Dan motie 13 ‘Restwarmte’, ingediend door JA21.
Verlangt iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): D66 zal voor deze motie stemmen, met de opmerking dat het soms kan voorkomen dat restwarmte niet kan worden gebruikt, omdat een datacenter mogelijk op een locatie wordt gevestigd, waar dat moeilijk af te voeren is. We willen graag de opmerking maken dat dit er dan niet toe moet leiden dat een datacenter dan niet geplaatst kan worden.

De **VOORZITTER**: Ik zie verder geen andere Statenleden die een stemverklaring wensen af te leggen. Ik breng motie 13 in stemming.

Met 1 onthouding, 48 stemmen voor en 5 stemmen tegen is motie 13 aangenomen. Tegen heeft gestemd: de SP.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE**: Ik heb per abuis tegen gestemd, waar dat voor had moeten zijn.
De heer **MÜLDER**: Ik heb per abuis tegen gestemd, terwijl ik voor de motie had willen stemmen.

De **VOORZITTER**: Bij dezen is daar aantekening van gemaakt. Desalniettemin is de motie aangenomen.

Dan gaan we naar motie 14 ‘Kernenergie niet uitsluiten als energiebron’, ingediend door JA21.
Wenst iemand hoofdelijke stemming, een stemverklaring of aantekening?

Met 35 stemmen tegen, 18 stemmen voor en 1 onthouding is motie 14 verworpen. Voor hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, CDA, DENK, FvD, JA21, Liberaal N-H en de PVV.

Dan breng ik in stemming Voordracht 7 ‘Datacenterstrategie Noord-Holland’
Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan open ik de stemming.

Met 34 stemmen voor, 19 stemmen tegen en 1 onthouding is voordracht 7 aangenomen.
Tegen hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, DENK, FvD, JA21, PVV, PvdD en de SP

11. Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027
Voordracht 04-2022

De **VOORZITTER**: De heer Steeman (D66) heeft aangegeven zich te onthouden van stemming bij dit agendapunt, vanwege de werkzaamheden die hij daarvoor verricht.

Als eerste wordt in stemming gebracht amendement 4 ‘Belang van water’, ingediend door de PvdD en de SP.

Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan open ik de stemming voor amendement 4.

De **VOORZITTER**: ik breng mevrouw Van der Waart (GroenLinks) en de heer Muurlink (PvdA) in beeld om hun stem voor amendement 4 mondeling uit te brengen vanwege een technische storing.

Mevrouw **VAN DER WAART** (GroenLinks): ik stem voor.
De heer **MUURLINK** (PvdA) : Ik stem tegen.

De **VOORZITTER:** Ik sluit de stemming.
Met 30 stemmen tegen, 22 stemmen voor en 1 onthouding is amendement 4 verworpen. Tegen hebben gestemd: CDA, FvD, Liberaal N-H, PVV, PvdA, D66 en de VVD.

Mevrouw **NANNINGA** (JA21): Ik heb per abuis tegen het amendement gestemd. Dat was niet de bedoeling.

De **VOORZITTER**: Waarvan akte. Dat verandert de uitslag niet.

Dan ga ik nu in stemming brengen motie 15 ‘Stortplaatsen, vervuilde bodem en oppervlaktewater’, ingediend door de SP, PvdD en 50PLUS/PvdO.
Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan open ik de stemming.

Met 37 stemmen tegen, 16 stemmen voor en 1 onthouding is motie 15 verworpen.
Voor hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, DENK, JA21, PVV, PvdD en de SP.

Motie 16 ‘Minder gewasbeschermingsmiddelen, meer kwaliteit van leven’, ingediend door de SP, PvdD en 50PLUS/PvdO.
Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

De heer **KLEIN** (CU): Wij vinden de overwegingen wel heel erg boud geformuleerd. Met het dictum, -en daar gaat het om-, zijn we het eens: de mogelijkheden verkennen. Dus we zullen voor stemmen.

De **VOORZITTER**: Ik open de stemming over motie 16.
Met 44 stemmen tegen, 9 stemmen voor en 1 onthouding is motie 16 verworpen. Voor hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, CU, DENK, PvdD en de SP.

De moties 17, 18, 19 en 20 zijn aangehouden.

Daarmee kom ik bij Voordracht 4 ‘Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027’
Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): We zijn er niet van overtuigd dat het snel genoeg gaat om het water in de provincie Noord-Holland op orde te brengen, maar we moeten toch wat doen. Dientengevolge gaan we voor het voorstel stemmen.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): De PVV-fractie zal tegen het voorliggende besluit stemmen, aangezien het Regionaal Waterprogramma wordt gedomineerd door EU-richtlijnen en een klimaat alarmistische insteek heeft. Zo wordt weer gesproken over een te verwachten versnelde zeespiegelstijging, wat niet uit metingen kan worden opgemaakt. Het tempo waarin de zeespiegel stijgt, neemt al duizenden jaren af.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Hoewel er een aantal goede voorstellen in het programma staan en er nu door toezeggingen verbetering is gekomen, kunnen we al met al niet voor stemmen, omdat het geen recht doet aan de doelen, die we voor ons hebben, we bijna een aanstormende crisis hebben en we heel graag extra actie hadden willen zien. Dus we stemmen tegen.

De **VOORZITTER**: Dan breng ik Voordracht 4 in stemming.

Met 46 stemmen voor, 7 stemmen tegen en 1 onthouding is Voordracht 4 aangenomen. Tegen hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, PVV en PvdD.

11a. Bekrachtiging PS besluiten in het kader van de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming
Voordracht 10-2022

De **VOORZITTER**: Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet dan open ik de stemming voor Voordracht 10 'Bekrachtiging PS besluiten in het kader van de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming'

Met 51 stemmen voor, 2 onthoudingen en 1 stem tegen is Voordracht 10 aangenomen. Onthouding van stem door 50PLUS/PvdO. Er is verdeeld gestemd door FvD en GL.

Mevrouw **VAN DER WAART** (GL); Ik heb zojuist per abuis tegen gestemd. Dat moest voor stemmen zijn.

12. Vragenuur
(vond in de beraadslagende vergadering plaats)

13. Stemming moties Actualiteiten (indien deze zijn ingediend)

De **VOORZITTER:** Er zijn geen moties Actualiteiten ingediend.

14. Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag

De **VOORZITTER**: Ik breng als eerste in stemming Motie VOD 1 'Samenleving open zonder beperkingen', ingediend door de PVV.
Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Liberaal N-H zal deze motie VOD steunen. Niet zozeer omdat we alle genoemde overwegingen steunen, maar wel het dictum, waarbij 'kritisch' voor ons een positief woord is en we de Coronapas een sociale impact noodmaatregel vinden, die zo kort mogelijk moet duren.

Statenlid **ZOON** (PvdD): De PvdD is kritisch op de coronamaatregelen, maar we zien ook dat Zoönose soms de samenleving dwingt om toch beperkingen op te leggen. Om volledig, zonder enige beperkingen, een signaal te geven, dat lijkt ons niet het goede signaal. We zullen tegen stemmen.

De **VOORZITTER**: Dan breng ik motie VOD 1 in stemming.
Met 45 stemmen tegen en 9 stemmen voor is motie VOD 1 verworpen. Voor hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, DENK, FvD, Liberaal N-H en de PVV.

Dan breng ik in stemming motie VOD 2 'Milieuverontreiniging onderscheiden van duurzaamheidsdoelen Tata Steel', ingediend door FvD.
Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening?

De heer **KÖHLER** (JA21): Wij zullen voor deze motie stemmen. We vinden het een prima motie, maar in dit geval willen we erbij vermelden dat het bij deze milieuverontreiniging, -in dit geval

van Tata-, wel over gif en gezondheidsschade gaat. Maar nogmaals, we zullen voor deze motie stemmen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ook wij stemmen tegen, hoewel de bedoelingen ongetwijfeld goed zijn. Duurzaamheid, aanpak van gezondheidsproblemen en schade aan milieu moeten juist in samenhang worden bezien en zo worden aangepakt. Daar zijn zeker verbeteringen te doen, als het gaat om Tata, die daarin totaal faalt.

De **VOORZITTER**: Ik open de stemming voor motie VOD 2.
Met 42 stemmen tegen en 12 stemmen voor is motie VOD 2 verworpen. Voor hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, FvD, JA21 en de PVV.

Als laatste vanavond breng ik in stemming motie VOD 3 'Regels fractievergoeding onredelijke benadering Statenleden B', ingediend door Liberaal N-H.
Wenst iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring of aantekening? Zo niet, dan open ik de stemming.
Met 44 stemmen tegen en 10 stemmen voor is motie VOD 3 verworpen. Voor hebben gestemd: 50PLUS/PvdO, JA21, Liberaal N-H en de PVV.

15. Sluiting besluitvormende vergadering

De **VOORZITTER**: Dat brengt ons bij het laatste agendapunt, namelijk de sluiting van de besluitvormende vergadering. Vanaf deze plaats bedank ik de griffie en alle medewerkers voor het feit dat ze ons vandaag weer door deze vergadering hebben geloodst. U wil ik bedanken voor uw geduld deze ochtend, toen er onduidelijk was over het ontstaan van de problemen met MS Teams. Gelukkig is dat opgelost.
We zijn aan het eind van de vergadering gekomen. Ik zie u weer terug in de eerstvolgende Statenvergadering op 7 maart 2022.
Nogmaals dank voor uw geduld en fijn dat u, ook vanavond weer, met de besluitvormende vergadering zo goed heeft meegewerkt, waardoor we deze toch redelijk snel hebben afgerond.
Ik sluit de besluitvormende vergadering. Dank u wel.

Sluiting 23.10 uur

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
Maart 2022~~december 2021 – versie 30-11-2021~~

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				2022					2022		2023	GS	Behandeling
	~~30-08~~	~~20-09~~	~~25-10~~	~~22-11~~	~~10-01~~	~~07-02~~	~~14-03~~	~~11-04~~	~~13-06~~	Q3	Q4	Q1		
Algemeen														
1e Begrotingswijziging													allen	2022: 07-02 NLG (A-agenda), 07-03 PS
2e Begrotingswijziging													allen	2021: 20-09 NLG, 11-10 PS 2022: 05-09 NLG, 19-09 PS
Laatste begrotingswijziging													allen	2021: 22-11 NLG, 13-12 PS 2022: 28-11 NLG, 09-12 PS
Jaarstukken en Kaderbrief													allen	2022: 13-06 NLG (A-agenda), 04-07 PS
Begroting													allen	2021: 25-10 NLG (A-agenda), 08-11 PS 2022: 24-10 NLG (A-agenda), 14-11 PS
Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu														
Interbestuurlijk toezicht (VTH-taken) en omgevingsdiensten algemeen													Olthof	Voor elke commissie NLG wordt er door het college een voortgangsbrief gestuurd aan Provinciale Staten over de uitvoering van de vergunningsverlenings-, toezichts- en handhavingstaken door de omgevingsdiensten bij majeure risicobedrijven en in het bijzonder Tata Steel en Harsco 8 Onderwerp Portefeuillehouder Planning Metals. (B-agenda maandelijks) 15-03-2021 VTH taken/Ruimte: C- naar B-verzoek (SP) inz. datacenters Hollands Kroon (zie ag.pnt. 17d), met uitnodiging van cie. RWK) 04-10-2021 werkbezoek omgevingsdienst NZKG - Tata Steel **10-1-2022: GS heeft met de commissie afgesproken dat de commissie elke twee maanden een update ontvangt over de VTH taken ipv elke maand. Daarnaast geldt natuurlijk wel de actieve informatieplicht voor GS bij relevante ontwikkelingen.**~~Verwachting 10-01-2022 Brief aan PS voor de B-agenda betreffende het informatieprotocol uitvoering VTH. Deze brief is naast de maandelijkse VTH-taken brief met bijlage.~~ ~~Verwachting 10-01-2022 Beleidsnota uitvoering en handhaving VTH 2022 c-brief~~ ~~Verwachting 10-01-2022 Goedkeuring Overeenkomsten en uitvoeringsprogramma's 2022 Omgevingsdiensten c-brief~~
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)													Olthof	13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS Verwachting 7-02-2022 Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NZKG A-stuk Voordracht
Omgevingsdienst IJmond (ODIJ)													Olthof	22-11-2021 Zienswijze PS op de 1ste begrotingswijziging 2022 13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)													Stigter	22-11-2021 Zienswijze PS op de 1ste begrotingswijziging 2022 07-02-2022 Zienswijze Kadernota 2023 OD NHN (A-agenda), 07-03-2022 in PS 13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek (OFGV)													Stigter	20-09-2021 Resultaatbestemming 2020 (A-agenda), 11-10 in PS 13-06-2022 Jaarstukken 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 in PS 05-09-2022 Resultaatbestemming 2021 (A-agenda), 19-09-2022 in PS
Programma gezonde leefomgeving -Geur -Geluid													Olthof	Met dit programma wordt invulling gegeven uit de ambities uit het coalitieakkoord om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren door middel van een programmatische aanpak. Het Programma Gezonde Leefomgeving geldt als een vrijwillig programma onder de Omgevingswet. Het Programma Gezonde Leefomgeving is behandeld tijdens de commissie

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
Maart 2022~~december 2021 – versie 30-11-2021~~

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~20-08~~	~~20-09~~	~~25-10~~	~~22-11~~	~~10-01~~	~~07-02~~	~~14-03~~	~~11-04~~	~~13-06~~	~~Q3~~	~~Q4~~	~~Q1~~		
~~-Stiltegebieden~~ -Luchtmeetnet IJmond - varend ontgassen														~~NLG van 22 juni 2020. Daarbij heeft de commissie aangegeven de bij het programma~~ behorende uitvoeringsregeling apart te willen bespreken. De concept-uitvoeringsregeling van het Programma Gezonde Leefomgeving komt op de B-agenda van de commissie NLG van 21 september 2020. 22-06-2020 Programma Gezonde Leefomgeving (van C- naar B-agenda) 21-09-2020 Uitvoeringsregeling Gezonde Leefomgeving (B-agenda) 30-08-2021 Technische briefing gezonde leefomgeving **Verwachting Q1: Beleidsregel stilliggend ontgassen c-brief** **Verwachting Q1: convenant e-noses c-brief**
Programma Tata Steel 2020-2050													Olthof	25-06-2020 Commissiebijeenkomst over concept-programma Tata Steel 2020-2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond 24-08-2020 Onderzoek ultrafijn stof IJmond (B-agenda) 11-01-2021 Technische briefing Programma Tata Steel 2020-2050 en Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020 – 2022 14-01-2021 Programma Tata Steel 2020 - 2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond (B-agenda) 27-01-2021 Presentatie Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport “stof tot nadenken” 11-02-2021 Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport "stof tot nadenken" (A-agenda), 08-03-2021 in PS *Voortgangsrapportage*: In het Programma Tata Steel 2020-2050 is opgenomen dat Provinciale Staten jaarlijks worden geïnformeerd over de voortgang van het programma. Q3 2021 volgt de eerste rapportage. De motie M25/PS08-03-2021 “Motie Duurzaam doorpakken Tata” gevraagde informatie wordt daar ook in opgenomen. 30-08-2021 Jaarlijkse Voortgangsrapportage incl. afdoeningsvoorstel motie M25-2021 (B-agenda) Gezondheidsonderzoek RIVM: Naar aanleiding van de grafietregens zijn door het RIVM verschillende vragen en zorgen van bewoners verzameld. Een deel is beantwoord met het onderzoek “grafietregen en gezondheid” van 2019. Een ander deel is beantwoord op basis van bestaande rapporten en onderzoeken. Daarna bleven nog een aantal vragen over. Deze vragen zijn ingedeeld in drie clusters met in totaal acht onderwerpen die in een vervolg (verder) onderzocht kunnen worden. Het RIVM heeft mede op basis van afstemming met een klankbordgroep (met bewoners en experts) in maart 2020 een onderzoeksvoorstel (advies) gegeven over de vraag welke onderwerpen verder te onderzoeken en met welke prioritering. In 2021 worden verschillende onderdelen van het onderzoeksvoorstel uitgevoerd en opgeleverd. Het betreft: Q2: Voorstellen om inzicht te geven in “pieken” van bijvoorbeeld fijnstof, in aanvulling op jaargemiddelden, inzicht in acute klachten (op basis van huisartsenregistratie) en een advies over het uitvoeren van dagboekonderzoek door bewoners (zelfmelding van klachten) (B-agenda) 14-04-2021: Toelichting RIVM briefrapport Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond (webinar) 19-04-2021 RIVM briefrapport Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond (B-agenda)

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
Maart 2022~~december 2021 – versie 30-11-2021~~

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~30-08~~	~~20-09~~	~~25-10~~	~~22-11~~	~~10-01~~	~~07-02~~	~~14-03~~	~~11-04~~	~~13-06~~	~~Q3~~	~~Q4~~	~~Q1~~		
														~~07-06-2021 Voordracht Provinciale coördinatieregeling (PCR) afvang Co2- Everest~~ 02-09 19.30 uur webinar RIVM onderzoek 20-09 Rapportage RIVM stofdepositie (B-agenda) 22-11 Geur - Ontwerpbesluiten I en II Tata Steel (B-agenda) verwachting vanuit het RIVM: 7-02 of 14-03-2022 het volgende onderdeel van het RIVM gezondheidsonderzoek waarin door bron- en patroonherkenning wordt getracht verder inzicht te krijgen in de bijdragen van verschillende emissiebronnen aan de concentraties van stoffen in de lucht die mensen kunnen inademen. (B-agenda) Het Roland Berger onderzoek naar de “waterstofroute” van Tata Steel is afgerond. Dit onderzoek isuitgevoerd in opdracht van Tata Steel en FNV. 10-01-2022 Kamerbrief Tata Steel en Plan van Aanpak I&W "Op naar een gezondere leefomgeving in de IJmond" c-brief
Schone luchtakkoord													Olthof	Jaarlijkse voortgangsrapportage via uitvoeringsplan 30-08-2021 Uitvoeringsplan Schone luchtakkoord 2021 (C- naar B-verzoek PvdD 19-04-2021)
ZZS-inventarisatie													Olthof	07-06-2021 Eerste rapportage uitkomsten inventarisatie ZZS (B-agenda) Inventarisatie en rapportage Tata Steel: Oplevering Q3 september 2021 25-10-2021 cie. NLG B-agenda
PFAS													Olthof	Landelijk Definitief handelingkader en consequenties EFSA opinie voor grondwater. Q2 publicatie door IenW/RIVM. Hierdoor mogelijke aanpassing beleidsregel PFAS Noord-Holland **Q1- cie febr. C-brief PFAS: informeren over de resultaten van de onderzoeken naar PFAS in grondwater in de kuststrook.**
Bodem en bodemsanering													Olthof	25-10-2021 Bodem: voortgang warme overdracht bodemtaken inzake Omgevingswet (C-stuk) Verwachting 7-02-2022 Voortgang Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2021 en wijziging Uitvoeringsregeling subsidie bodemsanering 2022 c-brief Eind Q1, verwachting 14-03-2022 Technische briefing bodemonderwerpen (incl PFAS) Verwachting 10-01-2022 Overdracht bodemtaken en bodemdata Weesp c-brief
Natuur														
Uitvoeringsplan NNN – *Voorheen Programma Natuurontwikkeling (PNO)*													Rommel	*Jaarlijks vast te stellen/ BOB* Onderwerp komt jaarlijks terug (september/oktober 2021) Bespreking in cie NLG op 19 oktober 2020 en vaststelling in PS op 9 november 2020. Op 29 september jl. heeft het college de Realisatiestrategie NNN vastgesteld, waardoor de sturing op de afronding van het NNN wordt aangescherpt. Dit betekent dat 2020 het laatste jaar was waarin het PNO in deze vorm is verschenen. Vanaf 2021 zal gewerkt worden met een ‘uitvoeringsplan NNN’. Dit plan bevat uitgangspunten en ambities, zicht op planning, realisatie en kosten en prognoses op de voltooiing van het NNN. Met het uitvoeringsplan vindt jaarlijkse verantwoording over de voortgang plaats. De beschrijving van de overige beleidsinstrumenten ter bevordering van de biodiversiteit zal al vanaf dit jaar onderdeel uitmaken van het Masterplan biodiversiteit.
Programma Groen Kapitaal en Biodiversiteit													Rommel	*Geen Bob model, GS besluiten* 11-1-16 BOT-overleg op locatie. In februari 2016 zal een eerste discussiestuk ter bespreking worden voorgelegd aan de Statencommissie NLM. Met medeneming van de uitkomsten daarvan zal het e.e.a. verder worden vormgegeven. 15-05-2017: Bespreking Rapport biodiversiteit in Noord-Holland Biodiversiteit is onderdeel van de expertmeeting over NNN op 12 oktober November 2017: Doorlopend programma met regelmatig bijeenkomst en

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
Maart 2022~~december 2021 – versie 30-11-2021~~

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~**30-08**~~	~~**20-09**~~	~~**25-10**~~	~~**22-11**~~	~~**10-01**~~	~~**07-02**~~	~~**14-03**~~	~~**11-04**~~	~~**13-06**~~	~~**Q3**~~	~~**Q4**~~	~~**Q1**~~		
														~~informatie voor commissie via C-agenda Comm NLG 16 april 2020: Verzoek vanuit commissie~~ dat NLG een presentatie krijgt over het programma Groen Kapitaal en dat het programma wordt geëvalueerd Juni 2021 TB Groen Kapitaal
Groene Hart Visie													Rommel	*Gedeeltelijk Bob, 3 provincies* Medio 2019 na de Statenverkiezingen komt mogelijk een vervolg. Het gebied is als NOVI-gebied aangewezen door het Rijk. GS is nog in overleg wat de provinciale rol zal zijn.
Masterplan biodiversiteit													Rommel	Het Masterplan biodiversiteit zal in 2020 worden ontwikkeld. Het is in januari 2021 vastgesteld. Er wordt tweemaal per jaar over gerapporteerd.
Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof													Rommel	De planning van dit onderwerp is sterk afhankelijk van de politieke ontwikkelingen. In 2020 start de gebiedsgerichte aanpak. Via het Programma Natuurontwikkeling, dat in november 2020 aan de Staten zal worden voorgelegd, wordt over de voortgang gerapporteerd. Sept 2020: komt er een brief met update voor de cie NLG op 21 september. Feb 2021 Technische briefing & in commissie brief stikstof strategie besproken. Ook in de regietafel besproken. De besprekingen verwerkt in de definitieve opmaak van de stukken. Bij de bespreking van de rol van PS en bij het vaststellen van de doelen is uitvoerig stilgestaan bij de ambitie die PS heeft op dat vlak. Dat is aanleiding geweest om te komen tot een concept-voordracht aan PS, waarmee de staten in positie komen om naast hun budgetrecht kaders te stellen voor de verdere aanpak. Het GS-voorstel is nu ook daarop ingericht en een concept-voordracht is voorbereid, waarbij de doelen en de bijdrage vanuit alle sectoren in evenredigheid is gekwantificeerd per kwetsbaar natura-2000- gebied. De uitvoeringsvragen, die hiermee gemoeid zijn, zijn vervolgens dan ook echt de verantwoordelijkheid van GS. De bespreking van een voordracht volgt in de commissie NLG van 19 april en vervolgens de PS-vergadering van 17 mei 2021. PS 17 mei 2021: Het onderdeel Verleasen komt nog terug in de commissie als A-stuk. Mei 2021: NA het zomerreces wordt er een collegetour georganiseerd voor de Staten om de GGA in de polder Westzaan in samenhang met OLAM te organiseren. (4 oktober 2021) In april 2022 komt er een TB over de stand van zaken.
NNN-opgave													Rommel	Over de NNN-opgave ontvangen de Staten in april 2020 een stand-van-zaken-brief. Via het Programma Natuurontwikkeling, dat in november 2020 aan de Staten zal worden voorgelegd, wordt over de voortgang gerapporteerd. De realisatiestrategie NNN stond gepland als bespreekstuk voor de cie NLG van 24 augustus. Helaas is de strategie aangehouden in GS vanwege de behoefte van het college om gezien de coronacrisis het coalitieakkoord opnieuw tegen het licht te houden. de NNN strategie is vastgesteld 29 september jl. in het college en besproken in commissie NLG op 19 oktober 2020. Om de controlerende taak van de Staten ten aanzien van de NNN-voortgang te faciliteren, wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld om de voortgang te kunnen volgen. De vorm die dit uitvoeringsplan krijgt, en de wijze waarop dit plan zal samenhangen met het PNO, zal in de komende maanden verder worden uitgedacht.
Collectief agrarisch natuurbeheer / NNN begrenzing													Rommel	November 2017: Motie aangenomen in PS 13-11 voor een verkenningsjaar (M126-2017). Er lopen 3 pilots. In maart 2021 op de B-agenda in de commissie.
Bossenstrategie													Rommel	Er is behoefte aan meer informative en inzicht aan wat er binnen de provincie gebeurd aan de bomenbalans bij projecten (comm NLG 16 april 2020) -op 11 juni 2020 is in de uitloopvergadering van de cie NLG de Bossenstrategie besproken. Toegezegd is de Staten bij nieuwe ontwikkelingen te informeren. - op 10 december 2020 zijn PS geïnformeerd over de Bossenstrategie van Rijk en provincies alsmede de begeleidende brief die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hierover op 18 november 2020 aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. De stukken staan op de agenda van de commissie NLG van 15 maart 2021.

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
Maart 2022~~december 2021 – versie 30-11-2021~~

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~**30-08**~~	~~**20-09**~~	~~**25-10**~~	~~**22-11**~~	~~**10-01**~~	~~**07-02**~~	~~**14-03**~~	~~**11-04**~~	~~**13-06**~~	~~**Q3**~~	~~**Q4**~~	~~**Q1**~~		~~In maart 2022 komt het op de B-agenda van NLG na toezgging van gedeputeerde Rommel~~
Damhertenbeheer													Rommel	31 augustus 2020 werkbezoek damherten beheer in waterleidingduinen In Okt 2020 komt het damhertendossier in de commissie NLG . Eind 2020: Het dossier damherten beheer is vastgesteld. op 20 oktober 2020 heeft het college het faunabeheerplan Damhert 2020-2026 goedgekeurd, behoudens de gevraagde verruiming met drie maanden van de beheerperiode. Voor Noord-Hollands grondgebied blijft 1 november tot en met 31 maart als beheerperiode gelden. Op 9 maart 2021 heeft het college het definitieve besluit tot goedkeuring van het Faunabeheerplan Damhert 2020-2026, na de verleende instemming met de goedkeuring door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland genomen. PS worden hierover bij brief geïnformeerd. Dit betreft een c stuk dat op de agenda van de commissie in april zal staan.
Weidevogels													Rommel	Motie weidevogels is in de com 14 augustus 2020 besproken en als afgedaan beschouwd. In najaar 2020 komt er een update. (November) Gedeputeerde heeft Aanbod gedaan om werkbezoek te organiseren. Dit werkbezoek komt op 28 feb 2022.
Ganzen & Faunabeheer													Rommel	Op 24 augustus 2020 besproken in de commissie. Het ganzenbeheerplan komt in het derde kwartaal 2021 aan de orde. (na de zomer 2021)
Landbouw / Fauna														
Pilot Natuurinclusieve landbouw													Zaal	N.a.v. in PS aangenomen motie. Er is een BOT-overleg op 16 november 2017. Op basis daarvan vervolg voor uitvoering motie. 25-06-2018: Bespreken op de B-agenda 'Programma Natuur-inclusieve landbouw' en voorstel afdoen motie 40-2017. Eind 2018 organiseert GS een conferentie over de stand van zaken geweest waar ook PS voor is uitgenodigd.
Voedselvisie													Zaal	De Voedselvisie, waarin het onderwerp kringlooplandbouw is vervat, zal in 2020 worden ontwikkeld. Het streven is om de Voedselvisie, in samenhang met o.a. de Visie recreatie en toerisme en het Masterplan biodiversiteit, in januari 2021 ter besluitvorming aan PS voor te leggen De uitvoeringsagenda 2021-2022 is op 30 augustus in de commissie besproken. Als B-stuk
Water														
Waddenfonds													Loggen	Tussentijdse evaluatie Waddenfonds komt als C-stuk op de agenda van NLG 7 juni 2021. Het Uitvoeringskader staat op de agenda van 30 augustus 2021 als A-stuk. De begroting 2023 van het Waddenfonds komt naar verwachting In juni 2022 aan de orde. Q4 2022: Komt er vanuit het Investeringskader Waddengebied een voorstel over de inzet van de algemene reserve van het Waddenfonds.
Ruimtelijk programma Markermeerdijken													Loggen	voorstel voor besteding van de meekoppelkansen naar PS. Ruimtelijk programma MMD (eigenlijk: AmbitieprogrammaRuimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam): In april jl. Hebben de RvS een definitief besluit genomen over de versterking van de Markermeerdijken. Daarbij zijn alle beroepen en bezwaren ongegrond verklaard. Dit betekent dat de versterking van de Markermeerdijken uitgevoerd gaat worden. En dit betekent tevens dat de bestuurlijke besluitvorming over het Ambitieprogramma kan gaan plaatsvinden. Doel is voor het einde van 2020 het Ambitieprogramma aan PS voor te kunnen leggen. Na het zomerreces 2020 volgt een Technische Briefing Markermeerdijken. In Nov 2020 komt het onderwerp aan de orde in de commissie 1 januari 2021 moet het ontwerp gereed zijn 2e kwartaal 2021 volgt brief mbt participatietraject.
Voortgangsrapportage Watervisie / stand van													Loggen	Voortgangsrapportage komt naar PS. Commissie NLG 16 april 2020. De watervisie loopt tot en met 2021. Er komt nog eén (afrondende)

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
Maart 2022~~december 2021 – versie 30-11-2021~~

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~**30-08**~~	~~**20-09**~~	~~**25-10**~~	~~**22-11**~~	~~**10-01**~~	~~**07-02**~~	~~**14-03**~~	~~**11-04**~~	~~**13-06**~~	~~**Q3**~~	~~**Q4**~~	~~**Q1**~~		
~~zaken Watervisie~~														~~voortgangsrapportage. Deze zal ongeveer samenvallen met de vaststelling van de vier verplichte programma's voor de komende Jaren (het jaarlijks zwemwaterprogramma en zes (22-27) jarige ROR, KRW en grondprogramma). De planning daarvan volgt op een later moment.~~ De voortgangsrapportage volgt 10 januari 2022 in de commissie en op 31 januari in PS.
Regionaal Waterprogramma NH 2022–2027													Loggen	PS worden in het tweede kwartaal van 2018 geïnformeerd over de voortgang. Technische Briefing is in februari 2019 voor de verkiezingen georganiseerd. In maart 2020 zou een tweede technische briefing hebben plaatsgevonden rond de voorbereiding van het regional KRW-programma 2022-2027. Vanwege de coronamaatregelen werd deze briefing uitgesteld tot oktober 2020, als ook het concept ontwerp regional KRW-programma in de commissie NLG wordt besproken. Het KRW programma is 1ste kwartaal 2021 (14 janauri 2021) behandeld. Komt terug Q1 2022 (besluitvorming)
Verdroging / bodemdaling													Rommel	Najaar 2018 is het vervolg over programma Bodemdaling besproken in NLWM. Vervolg na PS-verkiezingen. Het rapport-Veerman over de bodemdalingsproblematiek is in februari 2020 in de Statencommissie besproken. Het thema bodemdaling zal worden meegenomen in de verdere uitwerking van het gebiedsprogramma Laag Holland. Dit gebiedsprogramma wordt in 2020 verder uitgewerkt. De startnotitie van dit gebiedsprogramma wordt in het najaar 2020 geagendeerd. Voor de commissievergadering NLG 21 sept 2020 ligt er een brief van GS aan PS over de toekenning impulsgelden bodemdaling ter vaststelling voor. Verder wordt er gewerkt aan een integraal gebiedsprogramma voor het veenweidegebied van Laag Holland. De Staten worden hiervan op de hoogte gehouden. PS zijn in september 2020 geïnformeerd over de toekenning van de impulsgelden bodemdaling. Deze middelen van het Rijk (18 miljoen) worden voor het Noord-Hollandse deel in de lopende gebiedsprocessen in het veenweidengebied ingezet, om hierbij, samen met de partijen in het gebied, zoveel mogelijk synergie te verkrijgen met andere provinciale doelen, zoals de realisatie van het NNN, het verbeteren van de natuurkwaliteit in de Natura2000-gebieden en het terugdringen van de stikstofuitstoot
Recreatie														
Transitie Recreatieschappen													Zaal	De transitie recreatieschappen kent twee sporen: een nieuwe manier van samenwerking (governance) en de scheiding van beleid- en beheertaken bij Recreatie Noord-Holland N.V.. 6 Onderwerp Portefeuillehouder Planning Beide sporen komen in de tweede helft van 2020 bij elkaar en vormen de basis voor het nieuwe contract over de beheertaken en het onderbrengen van de beleidsvormingstaken. Provinciale Staten worden hier in de tweede helft van 2020 over geïnformeerd. Binnen het gehele NNN, waaronder de recreatieschappen, wordt sinds 2019 gewerkt met het systeem van door de provincie uitgewerkte wezenlijke kenmerken en waarden, die de balans tussen natuur en recreatie moet borgen. Dit is verankerd in de door PS vastgestelde Provinciale Ruimtelijke Verordening. Voor Plassenschap Loosdrecht geldt dat onder de noemer van 'RMN in Transitie' toekomstperspectieven worden geschetst, die rond de zomer 2020 worden verwacht. RMN wil de Staten hierover voor de zomer verder informeren. In het najaar wordt vervolgens een keuze gemaakt hoe de recreatieschappen de uitvoering willen gaan organiseren. Hierover worden in nauw overleg met PS of – afhankelijk van het gekozen perspectief – door PS verdere besluiten genomen.
Visie Recreatie & Toerisme													Zaal	De Visie Recreatie & Toerisme komt naar verwachting in juni of augustus 2021 in de commissie. Het Masterplan biodiversiteit en de Voedselvisie zijn in januari 2021 ter besluitvorming aan PS voor te leggen. Maart 2021: BOT-overleg 80% versie

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid

Maart 2022~~december 2021 – versie 30-11-2021~~

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~**30-08**~~	~~**20-09**~~	~~**25-10**~~	~~**22-11**~~	~~**10-01**~~	~~**07-02**~~	~~**14-03**~~	~~**11-04**~~	~~**13-06**~~	~~**Q3**~~	~~**Q4**~~	~~**Q1**~~		
Toekomst Recreatieschappen Wijziging PRV, WKW NNN-gebieden (EFB/NLG)													Zaal	~~*BOB* De discussie over de toekomst van de recreatieschappen en de natuurwaarden in deze recreatiegebieden wordt gezamenlijk opgepakt door de commissies EEB en NLWM. Wordt na PS verkiezingen vervolgd.~~

Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	**30-08**	**20-09**	**25-10**	**22-11**	**10-01**	**7-02**	**14-3**	**11-4**	**13-6**	**5-09**	**26-9**	**24-10**	**28-11**				*Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK*
Algemeen																	
Begrotingswijziging															Allen		2021: 1e Begrotingswijziging 7 februari op agenda in commissie RWK en 8 maart in PS
Jaarstukken en Kaderbrief															Allen		2021: 7 juni in commissie RWK.
Begroting															allen		2021: 25 oktober in commissie RWK.
Ruimte & Wonen																	
Voortgang Woonopgave/ uitvoering Woonagenda 2020-2025															Loggen		N.a.v. toezegging in cie. RWK 10-02-2020: Mogelijk rondom P&C cyclus met de commissie de voortgang van de Noord-Hollandse woonopgave bespreken (2x per jaar op de B-agenda). Eerste verwacht in cie van april of juni. Toezegging: uitgebreide stand van zaken en tussentijdse rapportage in 4e kwartaal van 2022
Masterplan Wonen															Loggen		Masterplan Wonen 2.0 in 1e kwartaal 2022
Rapport "Locatieanalyse naar middelgrote locaties voor de huisvesting van buitenlandse werknemers, Provincie Noord Holland en gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen"															Loggen		Onderwerp komt tzt terug om voortgang te volgen ***kan eventueel worden doorgeschoven tot na de zomer**
Voortgang fonds OV-knooppunten															Loggen / Olthof	Cie RWK en M&B gezamenlijk	Besproken op B-agenda in commissie van 08-06-2020 Voordracht over besloten agenda in PS 14-09-2020 Jaarlijkse voortgang staat op de C-agenda (25 oktober 2021)
Monitor OV-knooppunten															Loggen		Jaarlijks t.k.n. op c-agenda
Kustvisie															Loggen	BOB	Kustvisie wordt in maart 2022 als A-stuk verwacht

Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	**30-08**	**20-09**	**25-10**	**22-11**	**10-01**	**7-02**	**14-3**	**11-4**	**13-6**	**5-09**	**26-9**	**24-10**	**28-11**				*Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK*
Voortgang bouwambassadeur																	28-11-2022: C-agenda – Vooraf Technische briefing Bouwambassadeur over werkzaamheden en resultaten
MRA verstedelijkingsstrategie																	TB 22-11-2021 Commissie 10-01 PS 31-01
Omgevingsverordening																	
Omgevingsverordening NH 2020																	Betreft een partiele herziening van de OV NH2020, alleen t.a.v. regels RES'en leidend voor wind op land identiek aan OV NH2022 commissie RWK van september 2021 en voor behandeling in de commissie RWK na de ter inzage legging en besluitvorming in PS (7 februari en 7 maart 2022)
Omgevingsverordening NH 2022														Loggen	BOB		Hieronder de voorgenomen gewijzigde planning op hoofdlijnen van de Omgevingsverordening NH2022: Besluitvorming: – September 2020: Eerste ronde externe ambtelijke inputsessies (voorleggen concept regels en kijken waar dit knelt) – 19 oktober 2020: Technische briefing over de Omgevingsverordening NH2022 – 19 November 2020: Externe bestuurlijke inputsessies (bestuurders van gemeenten, waterschappen etc. van de provincie N-H wordt om input gevraagd) – December 2020: Eventueel Tweede ronde ambtelijke input-sessies Besluitvorming: 13 april 2021 GS; vaststellen ontwerp- OV NH 2022 19 april 2021 Commissie RWK 26 april 2021 Extra cie. RWK Start ter inzage legging 19 juni 2021 Einde ter inzage legging

Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	**30-08**	**20-09**	**25-10**	**22-11**	**10-01**	**7-02**	**14-3**	**11-4**	**13-6**	**5-09**	**26-9**	**24-10**	**28-11**				*Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK*
																	7 september 2021 GS; OV NH2022 20 september 2021 Commissie RWK 4 oktober 2021* PS; vaststellen OV NH2022 1 januari 2022 Inwerkingtreding *Eventueel laatste uitwijkmogelijkheid; PS van november 2021. Later kan niet i.v.m. het omzetten van de Omgevingsverordening NH2022 naar het nieuwe DSO-LVBB voor publicatie. Uitgesteld, zie brief GS uit juli 2021: waarbij OV NH2022 tijdelijk wordt stilgelegd en dus niet voor behandeling in de commissie RWK van september en PS van oktober wordt aangeboden maar later, gelijk op met de partiele herziening van de OV NH2020
2022 1e ronde wijziging werkingsgebieden OV																	
2022 2e ronde wijziging werkingsgebieden OV																	
2022 wijzigingsronde OV																	De OV wordt jaarlijks herzien. Dit wordt een vast cyclisch proces. 2022 geldt als overgangsjaar en vanaf 2023 geldt een hier een vast terugkerend besluitvormingsproces voor. De herziene OV treedt 1 januari van het nieuwe jaar in werking.
Klimaat & Energie																	
RES 2.0															Stigter	n.n.b.	Startdocument RES 2.0 komt medio zomer 2022, na de gemeenteraadsverkiezingen 2022 Vaststelling RES 2.0 24 maanden na invoering RES 1.0
Uitvoeringsprogramma RES																	Commissie wordt meegenomen in hoe de RES 1.0 in uitvoering wordt gebracht.
Provinciaal inpassingsplan (Pip) 150 Kv															Stigter		Wordt verwacht 2e kwartaal 2021 - Voorbereidingsbesluit is reeds via voordracht in PS geweest (RWK 08-06-2020)
Warmtestrategie															Stigter		Na gereed komen van het warmtebronnenregister medio 2020, zullen Statenleden hierover worden

Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	**30-08**	**20-09**	**25-10**	**22-11**	**10-01**	**7-02**	**14-3**	**11-4**	**13-6**	**5-09**	**26-9**	**24-10**	**28-11**				*Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK*
																	geïnformeerd. Naar verwachting komt voor de zomer van 2020 het Rijks duurzaamheidskader voor biomassa gereed. PS (commissies RWK en EFB) worden na het zomerreces van 2020 betrokken bij de ontwikkeling van het Noord-Hollandse duurzaamheidskader voor biomassa. De wijze waarop PS wordt betrokken stemmen GS af met PS nadat het duurzaamheidskader van het Rijk is verschenen. Verwachting: Warmtestrategie in januari 2022 op de B-agenda (onder voorbehoud)
Voortgangsrapportage actieprogramma Klimaat																	
Voortgang energie infrastructuur																	
CES= Cluster Energie Strategie NZKGebied																	TB is eind augustus Behandeling voorstel 20 september in RWK
TB geothermie																	Voorafgaand cie RWK van september, circa 1 uur
Discussienotitie JA21 Ontlasting overbelaste energienetwerken/congestieproblematiek																	Naar aanleiding van de discussie in de commissie zegt dhr. Daniël van de Berg met een initiatiefvoorstel te komen.

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
Maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

							2022	2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie EFB	**21-3**	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**					**Roodgedrukte teksten** *zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie EFB*
Algemeen											
1e begrotingswijziging 2023									Allen		2023: Cie EFB: 13 februari 2023 PS: 20 februari 2023
Jaarstukken 2021									Allen		2022: Rekeningencommissie Maandag 30 mei 2022 en Mondelinge technische vragen sessie op 30 mei Reguliere commissies - maandag 13 juni 2022 (NLG en RWK - maandag 20 juni 2022 (EFB en M&B) PS 4 juli 2022
Evaluatie procedure indienen moties positief rekeningenresultaat 2020											1e kwartaal 2022?
Kaderbrief 2023									Allen		Reguliere commissies - maandag 13 juni 2022 (NLG en RWK - maandag 20 juni 2022 (EFB en M&B) PS 4 juli 2022
Perspectiefnota		Technische briefing over reserves									Komt in juni 2022 GS stellen voor in de brief bij de Kadernota risicomanagement en weerstandsvermogen om het gesprek over de algemene reserves (normen tav de gewenste omvang) te voeren bij de perspectiefnota (juni 2022). Ter voorbereiding hierop zal op 9 mei 2022 een technische briefing worden gehouden over dit onderwerp
2e begrotingswijziging 2022									Allen		maandag 5 september NLG en RWK Maandag 12 september EFB en M&B - PS
Begroting 2023									Allen		24 oktober in commissie NLG en RWK 31 oktober in commissie EFB en M&B 14 november in PS.
Laatste begrotingswijziging									Allen		cie EFB :5 december 2022

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
Maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

2022											PS :19 december 2022
Motie 41 (noodfonds)									Pels		10-01-2022 In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel geholpen hebben. Het restant van het noodfonds is in 2021 ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. Hiermee zijn in november 2021 nogmaals 46 culturele instellingen geholpen die in het voorjaar van 2021 als gevolg van de COVID-19 maatregelen in acute financiële nood zijn gekomen. Doordat instellingen ook een beroep hebben kunnen doen op o.a. de algemene rijksmaatregelen zoals NOW vloeit een bedrag van ongeveer € 2.000.000 aan subsidies van de 1e tranche terug naar de provincie. Gezien de recente Covid-19 ontwikkelingen en dreigende effecten van de sluitingen en tekorten in 2022/2023 voor de culturele sector, stelt GS voor om, bij de eerste begrotingswijziging 2022, de middelen die terugvloeien van de 1e tranche beschikbaar te houden voor herstel van de culturele infrastructuur.
motie 42 (herstelfonds)									Div		10-01-2022 In december is een bestuurlijke informatiebijeenkomst gehouden om betrokken wethouders te informeren over de regeling voor de versterking van de maatschappelijke sector. Vanaf januari 2022 is de Cultuurlening beschikbaar voor culturele en erfgoedorganisaties die in Noord-Holland zijn gevestigd. Cie EFB 28 oktober 2021 bij begroting: De effecten van de afbouw van de landelijke maatregelen worden nu ook zichtbaar en die worden meegenomen in de evaluatie, waarbij niet alleen wordt gekeken naar de economische kant maar ook naar de voortgang van duurzaamheid. Op een later moment gaat men hierover met PS in gesprek Op c-agenda EFB 17/1/2022 staat brief GS over proces. In april 2022 komt GS met brief over effecten huidige maatregelen en inzet 3e tranche . Blauwdruk is behandeld in EFB 26-10-2020 (en RWK 19-10-2020). 1e begrotingswijziging behandeld in EFB 15-2-2021 Stand van zaken eerste tranche en voorbereiding 2 tranche besproken in EFB 22-3-2021 2e tranche besproken in EFB 14 juni 2021 Zie ook brief over 3e tranche op c-agenda EFB 28-10-2021 Voor toezeggingen: zie toezeggingenlijst EFB
Financiën, Cultuur en Erfgoed (Pels)	**21-3**	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	**2022**	**2023**			
Voorstel om de opzet van de begroting te verbeteren en meer inzichtelijk te maken (indicatoren)									Pels		In de rekeningencommissie (valt onder commissie EFB) van 26 augustus 2019 is over dit onderwerp gesproken, GS zullen met een voorstel richting commissie/PS komen om de opzet van de begroting te verbeteren en meer inzichtelijk te maken. In rekeningencommissie 20-9-2021 is ook over dit onderwerp gesproken. Zie verslag c-agenda EFB 28-10-21; zie ook toelichting in brief GS bij begroting 2022.

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
Maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Legesverordening									Pels		Legesverordening 2022 vastgesteld in PS van 13-12-2022 met Amendement 41-2022: stikstofvergunningen kostendekkend
Kostendekkendheid Milieuleges Omgevingswet									Pels		Wordt in IPO verband besproken: hoe richten we dit in. Moet voor 1/1/2023 op orde zijn. Met commissie bespreken in Q3/ Q4 afhankelijk van invoering Omgevingswet
Nazorg stortplaatsen .		?							Pels		Cie EFB 17-1-2022: Gedeputeerde Pels gaat onderzoeken wat 'eeuwigdurende nazorg' betekent, hoe deze door de provincie kan worden afgehecht en op welke wijze hieraan kan worden voldaan. Rekenrentes: In februari a.s. worden de uitkomsten van het gezamenlijke onderzoek en het opstellen van scenario's verwacht en kan een besluit worden genomen. De resultaten van de scenario's kunnen verwerkt worden in de begroting 2023
Nota Verbonden Partijen									Pels		Evaluatie behandeld in EFB van 16 september 2019. De nieuwe nota verbonden partijen is in de commissie van 31 augustus 2020 behandeld en als hamerstuk in PS van 5 oktober 2020. In de jaarstukken zal hier aandacht aan worden besteed.
Actualisatie Cultuurnota									Pels		Op 13-12-2021 heeft PS de Beleidskader erfgoed en cultuur 2022 vastgesteld. Hierbij zijn 2 moties aangenomen: M237-2021: inspiratie her- en bijbestemmingen M239-2021: inbreng van de makers bij cultuurbeleid (voor de zomer 2022 worden PS geïnformeerd over de Stvz) Bij behandeling cultuurnota in EFB van 29 november is aangegeven: Beperkte ambtelijke capaciteit gemeenten erfgoed: De risico's van de beperkte ambtelijke capaciteit bij gemeenten, zeker voor erfgoed, zijn bekend. Mw. Pels zegt toe dit mee te nemen naar de MRA en het cultuurprofiel NHN en de stand van zaken na een jaar te melden aan PS Cultuureducatie: Voorgesteld wordt om eerst af te wachten wat in het regeerakkoord beschikbaar komt voor cultuureducatie. Het is jammer dat elke coalitieperiode opnieuw moet worden beoordeeld of incidenteel geld beschikbaar moet worden gesteld voor cultuureducatie omdat telkens de inzet van het Rijk moet worden afgewacht. Dat doet geen recht aan het belang van cultuureducatie. Zodra bekend is wat het nieuwe kabinet gaat doen met cultuureducatie, dan komen GS terug bij PS. Vouchers voor onderwijs: Het gebruik van vouchers voor het onderwijs wordt meegenomen bij de uitwerking van de derde tranche van het herstelfonds Stolpen: Na een jaar zal mw. Pels een terugkoppeling geven over de voortgang van het beleid voor stolpen, dan zijn de gesprekken met gemeenten gevoerd en is de waarderingskaart onder de aandacht gebracht van eigenaren
Investeren in behoud van archeologisch erfgoed									Pels		Met de actualisatie van het cultuurbeleid (zie hierboven) komt de beleidsinzet op het gebied van onderwaterarcheologie aan de orde. Onderwerpen daarbij zijn beschermingsbeleid van wrakken in de Waddenzee en extra onderzoek naar nieuw aangeleverde vondsten.

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
Maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

											In het tweede kwartaal 2020 worden PS geïnformeerd over de presentatie van de vondsten van het Palmhoutwrak. Financiële bijdrage Kaap Skil voor tentoonstellen Palmhoutwrak-collectie (28-9 c-agenda)
Stelling van Amsterdam									Pels		Technische briefing gehouden op 6/9/2021
Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (Pels)	**21-3**	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	**2022**	**2023**			
Sport									Pels		Op 8 november 2021 hebben PS de motie Toekomstperspectief Sport aangenomen. PS vragen GS: - Een toekomstperspectief of discussienota uit te werken over sport in Noord-Holland in de vorm van een update over de beleidsnotitie Sport (2020), bestaande uit: • de stand van zaken van de beleidsnotitie Sport; • een uiteenzetting van de taken van de Provincie Noord-Holland op dit gebied; • een vergelijk van het sportbeleid met andere provincies; • de (mogelijk structurele) rol die Sportservice Noord-Holland of anderen hierin kunnen spelen> GS hebben aangegeven met een dergelijke notitie te komen (september 2022) Voortgang Beleidsnotitie Sport EFB besproken in EFB 18 januari 2021. Toegezegd is: Het aanbieden van plantaardige maaltijden en snacks in de kantine zal wederom bij de eerstvolgende kennissessie via Sportservice onder de aandacht gebracht worden. De focus op natuurinclusiviteit kan bij een volgende ronde aan de orde komen, aangezien het huidige budget daarvoor onvoldoende is.
Goed werkgever- en opdrachtgeverschap									Pels		Zie GS brief c-agenda EFB 26 oktober 2020 over duurzaam doorpakken en rol als werkgever - diversiteit op de werkvloer Binnen de ambtelijke organisatie is 'goed werkgeverschap en eigentijdse arbeidsverhoudingen' één van de pijlers van het strategisch HR beleid. Onder deze noemer wordt gewerkt aan diverse thema's, waaronder diversiteit en inclusiviteit en ontwikkel- en loopbaanmogelijkheden. Naar verwachting in het tweede kwartaal van dit jaar zullen GS de Staten nader informeren over de wijze waarop wij uitvoering geven aan dit onderdeel van het Coalitieakkoord, en de komende tijd met onze verbonden partijen in gesprek gaan welke stappen ze hierin kunnen zetten.
Voortgang Social Return									Pels		Zie ook brief C-agenda EFB 29-11-2021 Social Return Statushouders. Voortgang: 1e kwartaal 2020 (zie c-agenda EFB 31-8-2020) Voortgang 2021: 'Social return in één oogopslag 2021 met daarin de voortgang vanaf januari 2015 tot mei 2021 (C-agenda EFB 6-9-2021); Eerste kwartaal 2022: voortgang social return in 1 opslag Herijking social return 1e kwartaal 2023

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
Maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Inkoopbeleid									Pels		**Besproken in commissie EFB 22 maart 2021**
Circulaire economie en PDNH Per 1-1-2021 van M&B naar EFB (Pels)	**21-3**	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	**2022**	**2023**			
Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025									Pels		18-1-2021 concept-Actieagenda in cie. EFB (besproken B-agenda)
PDENH (Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland)									Pels		Bij de behandeling van de Mid Term Review heeft Gedeputeerde Pels aangegeven: PDNH loopt af in 2024, daarom is het idee om voor/na de zomer in 2022 het toekomstscenario PDNH te gaan bespreken zodat alle instrumenten op elkaar aansluiten en elkaar blijven versterken N.a.v. veel vragen over dit onderwerp is op verzoek van PS een technische briefing PDENH gehouden op 3 september 2020 in de commissie M&B. Op 7 december 2020 heeft er een expertmeeting plaats gevonden over revolverende fondsen. .
Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk Toezicht en Europa (Zaal)	**21-3**	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	**2022**	**2023**			
Voortgangsrapportage/actualisatie economisch uitvoeringsbeleid/ Dashboard									Zaal		Op 6 Sept 2021 is het nieuwe uitvoeringsprogramma in EFB besproken
Voortgang Pallas project									Zaal		29-11-2021 is uitstel terugbetaling lening besproken. In Q4 2022 wordt de toekomst van Pallas besproken en kan een besluit worden genomen (na het besluit van het Rijk). De speciaal gezant zal voor de commissie uitgenodigd worden. Bespreking in EFB zal naar alle waarschijnlijkheid op 5/12/2022 plaatsvinden
HIRB/werklocaties									Zaal		Zie c-agenda EFB 17-1-2022: -wijziging uitvoeringsregeling HRB duurzaamheid; - vaststelling HIRB regelingen 2022 - Onder de noemer HIRB-plus zijn regelingen opgesteld voor het toekomstbestendig maken en houden van bedrijventerreinen en winkelgebieden. Ook zijn middelen vrijgemaakt ten behoeve van pilots op het gebied van verblijfsrecreatie. In totaal wordt voor HIRB-plus in de periode 2020-2023 een bedrag van € 2,5 mln. per jaar ingezet.

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
Maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

											In de subsidieregeling voor de fysieke herstructurering van bedrijventerreinen krijgen de aspecten duurzaamheid (waaronder CO2-reductie), circulariteit en leefbaarheid grotere nadruk. Projecten die op deze gebieden veel maatregelen nemen hebben een grotere kans op subsidie in de jaarlijkse subsidietender. PS worden jaarlijks geïnformeerd over de gehonoreerde projecten. Regionale afspraken werklocaties: Hiervoor worden de afspraken gevolgd die gemaakt zijn inde PRV; ramingen worden minimaal eens in de 5 jaar voorzien. Voor NHN is net een herziening van de raming gestart (oplevering 2e helft 2020). Zie brief GS aan PS inz. Monitor Werklocaties 2020 c-agenda EFB 30 november 2020
Jaarprogramma van De Kop Werkt! (wensen en bedenkingen').									Zaal		De Halfjaarrapportage 2021 van het programma 'De Kop Werkt! staat op C-agenda EFB 17-1-2022 FB 20-1-2020: programma loopt af: hr. Van der Hoek zegt toe dat het onderwerp terugkomt op de agenda van de commissie na afronding van de effectrapportage (maatschappelijke en economische effecten) en de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance. 29/6: Zie ook brief C-agenda EFB 31/8 inz. jaarrapportage 2019 en verlengen programma. De effectrapportage (maatschappelijke en economische effecten) en de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance komen nog terug op de agenda. Aan de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance wordt nu gewerkt. De effectrapportage wordt circa 1 jaar uitgesteld. In 2021 worden dit allemaal te samen aan de Cie aangeboden 2e tranche jaarprogramma 2020 is op 18 januari in cie EFB behandeld. Jaarrapportage 2020 staat op c-agenda EFB 14-6-2021
Herstructurering Winkelgebieden .									Zaal		EFB 20-1-2020 (rondvraag Van der Hoek): negatieve berichtgeving winkelleegstand. Primair gemeenten aan zet. Wordt wel in regionaal en in MRA verband over gesproken. Eventuele acties zullen in gezamenlijkheid plaatsvinden. In dat geval worden PS geïnformeerd
Continuering regionale economische samenwerking NHN									Zaal		.De provincie en 18 NHN gemeenten hebben op 17 december 2017 een aandeelhouders- en dienstverleningsovereenkomst ondertekend, waarin de strategische samenwerking van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, lokale en provinciale overheden en regionale samenwerkingsverbanden in NHN is vastgelegd. In deze overeenkomsten is bepaald dat uiterlijk in oktober 2021 een tussenevaluatie is uitgevoerd en uiterlijk in mei 2023 een eindevaluatie is uitgevoerd. De tussenevaluatie wordt opgeleverd in oktober 2021 en in het Bestuurlijk Afstemming Overleg NHN (BAO) en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 22 november 2021 vastgesteld, opdat de uitkomsten van de evaluatie kunnen worden vertaald in het Jaarplan ONHN van 2022. De resultaten van deze tussenevaluatie zullen na deze datum aan de Commissie worden voorgelegd.
Uitkomsten evaluatie detailhandelbeleid									Zaal		Zie ook brief GS inz. monitor detailhandel op c-agenda EFB 31-8-2020
Hoogwaardige en digitale verbindingen									Zaal		Bij de behandeling van de MId Term review in EFB van 29-11-2021 heeft de commissie aangeven dit onderwerp ter bespreking te willen agenderen.

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
Maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Discussienotitie PvdD naar een nieuwe economie									Zaal/Pels		Nav behandeling in cie EFB 31-8-2020 zal Ines Kostic zal samen met andere partijen een aantal initiatiefvoorstellen uitwerken.
Een innovatief klimaat bevorderen Economie en inclusieve arbeidsmarkt									Zaal		GS streeft naar een optimaal vestigingsklimaat voor ondernemers in Noord-Holland. Een nationaal en Europees gelijk speelveld is hierbij van groot belang. We stellen geen strengere normen dan de wettelijke, maar stimuleren bedrijven om duurzame maatregelen te nemen. De provincie ondersteunt het vestigingsklimaat door in te zetten op goede bereikbaarheid, goede ruimtelijke ordening en een gezonde leefomgeving. Om de verduurzaming van de economie te versnellen, ondersteunen en stimuleren GS over de volle breedte duurzame innovatie. Hiervoor stelt GS middelen beschikbaar. GS stimuleert (duurzame) innovatie op verschillende manieren, met de MKB innovatie-instrumenten en -fondsen. Voor de financiële stimulering van innovaties is de MIT-subsidieregeling ingesteld (MKB innovatiestimulering regio en Topsectoren), het Participatiefonds Duurzame Economie NH en het Innovatiefonds NH. Met het investeringsgereedprogramma PIM worden (duurzame) ondernemers met het vinden van passende financiering geholpen, en met het versnellingsprogramma GO!-NH worden duurzame innovaties versneld. Al deze innovatie-instrumenten worden in de huidige coalitieperiode voortgezet en/of uitgebreid. Daarnaast start, in samenwerking met regionale partners, een pilot 'Globalisers' om Noord-Hollandse scale-ups te helpen groeien door ondersteuning te bieden bij het toetreden op de internationale markt. De uitvoering van deze instrumenten wordt door GS georganiseerd. PS worden jaarlijks per brief geïnformeerd.
Een veerkrachtige arbeidsmarkt bevorderen									Zaal		6 september is een technische briefing gehouden door de werkambassadeur en op 27 september is de uitvoeringsagenda besproken. De door GS vastgestelde definitieve uitvoeringsagenda staat op de c-agenda van EFB van 17-1-2022
Nieuwe Europastrategie									Zaal		De Europastrategie is op 13 december 2021 door PS vastgesteld met 2 amendementen: A 38-2021: In 2026 tussentijdse beschouwing Europastrategie A 40-2021: verdienmodel agrariers. Teven is motie 233-2021 aangenomen: Europa dichter bij PS. Afdoeningsvoorstel EFB 21-3-2022
Sponsoring									Zaal		In 2022 vindt een evaluatie van de doelstellingen en de resultaten plaats. Zie ook c-agenda EFB 22-4-2021: Brief GS aan PS inz. verruimde uitgangspunten evenementensponsoring 2021-2022 In oktober 2019 zijn de uitgangspunten in de commissie besproken en in november 2019 heeft GS het definitieve sponsorbeleid 2020-2023 vastgesteld. PS zullen jaarlijks een voortgangsrapportage ontvangen over de duurzaamheidsmaatregelen die de gesponsorde evenementen invoeren. 18 Januari 2021 is de Voortgangsbrief dierenwelzijn gesponsorde evenementen 2020 op B-agenda EFB.
Initiatiefvoorstel wijziging Referendumverordening van FvD									Zaal		Behandeld in cie EFB van28-9-2020:. Toegezegd is: GS zullen goed blijven volgen of sprake is van gestrande pogingen en in dat geval zullen PS worden geïnformeerd Mw. Zaal geeft aan dat op basis van de motie van FvD is al een communicatietraject gestart, voorgesteld wordt na te gaan wat dit heeft opgeleverd alvorens weer een nieuw traject te starten. Zodra de digitale mogelijkheid aanwezig is, zal hierover gecommuniceerd worden. De vraag van de PVV over de geschatte kosten van een referendum (bedrag concretiseren) is schriftelijk beantwoord. Zie ook Statenvragen FvD 115-2020

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
Maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

											Bindend correctief referendum agenderen in commissie zodra de Grondwetswijziging dat mogelijk maakt
Beleidskader bestuurskracht									Zaal		Momenteel wordt bezien of het nodig is om deze aan te passen (itt tot hetgeen in de MTR staat, dat er begin 2022 een startnotitie voor een nieuw beleidskader komt)
Beleidskader Inter Bestuurlijk Toezicht											Cie EFB 14 februari 2022: mw. Zaal stelt voor om het beleidskader over 2 jaar (febr. 2024) weer op de agenda te zetten om ontwikkelingen in het beleid af te stemmen met PS
Datacenterstrategie									Zaal		Definitieve versie in EFB van 17-1-2022 en PS van 31-1-2022 Na een jaar zal de strategie geëvalueerd worden (februari 2023) BOT overleg heeft plaatsgevonden op 10 mei 2021 Eerste contouren 6 september 2021 in cie EFB Voordracht Datacenterstrategie op 17/1/2022 in EFB behandeld en op 31/1/2022 geamendeerd vastgesteld in PS (A1-2022/tegengaan lichtoverlast) Aangenomen moties: M9-2022 Hyperscales M10-2022 Zorgen om hyperscales M13-2022 Restwarmte
Openbare orde en Veiligheid, Integriteit, Internationale betrekkingen, Public Affairs, Communicatie Concerncontrol, Juridische Zaken, Archief, PS- en GS zaken (CdK)	**21-3**	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	**2022**	**2023**			
Bestuurscultuur									CdK		Concept Agenda bestuurlijke vernieuwing en participatie/notitie bevoegdheidsverdeling GS/PS is besproken in EFB 18 januari 2021 Werkgroep burgerparticipatie is nieuw leven ingeblazen (eerste vergadering heeft op 6/9 plaatsgevonden en vervolgvergadering op 27/9 en 29-11.
inspraak en participatieverordening.									CdK		Mededeling CDK EFB 6/9/2021: Het aangekondigde wetsvoorstel met als titel 'Versterking Participatie Decentrale overheden' is nog niet behandeld door de Tweede Kamer. Daarom kan de toezegging om de inspraak- en participatieverordening uit te breiden en voor de zomer van 2022 af te ronden, niet nagekomen worden. Er wordt gestart met een bijeenkomst over digitale participatie op 6 oktober a.s. met burgemeesters en wethouders. Het resultaat hiervan wordt verwerkt in het grotere geheel. De aangekondigde conferentie over participatie is voorlopig uitgesteld.
1e begrotingswijziging Randstedelijke Rekenkamer voor zienswijze 2023									CdK/PS		Februari 2023
Begroting Randstedelijke Rekenkamer 2022									CdK/PS		April 2022
Ondermijning, tegengaan, weerbaarheid stimuleren									CdK		De cdK zal over de voortgang van de agenda ten minste een keer per jaar aan de Staten rapporteren (los van de P&C-cyclus;(eerste voortgangsrapportage is 27 september 2021 in EFB behandeld).

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
Maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

											Ten aanzien van de interne weerbaarheid: zoals in de Agenda Weerbaar NH opgenomen zal een provinciaal weerbaarheidsbeeld wordt opgesteld. De oplevering wordt eind december verwacht en zal input vormen voor een actieplan interne weerbaarheid. Zie ook brief C-agenda EFB 18-1-2021 en 29-11-2021: Brief van GS aan PS inz. Uitvoeringsregeling subsidie bestuurlijke weerbaarheidsscans
Statenvoordracht - Wensen en bedenkingen bij subsidievaststelling fractiebijdragen n.a.v. Rapport van bevindingen 2020-2021									CdK		EFB 17 januari 2021 en PS 31-1-2022
Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen,									CdK		GS stellen voor in de brief bij de Kadernota om het gesprek over de algemene reserves (normen tav de gewenste omvang) te voeren bij de perspectiefnota (juni 2022). Ter voorbereiding hierop zal op 9 mei 2022 een technische briefing worden gehouden over dit onderwerp
MRA versterkte samenwerking									CdK		Samenwerkingsvoorstellen tussen GS en PS hebben besproken in EFB 14-2-2022 en motie 52-2021 (governance MRA) afgedaan. Samenwerkingsafspraken zijn op 15/11/2021 in PS vastgesteld.
Agenda's AV en Raadtafel MRA											Data vergaderingen AV 18/2; 20/5; 16/9; 18/11 Data vergaderingen Raadtafel: 9/2 (schriftelijk); 10/5; 7/9 (schriftelijk); 8/11
Meerjarenbegroting MRA											
Beleidskader verboden handelingen											C-agenda EFB 17-1-2022
Initiatiefvoorstel van Denk inz. uitgebreid onderzoek naar het slavernijverleden en de rol van de Provincie Noord-Holland									CdK		Aangehouden in cie EFB van 17 januari 2022. Technische briefing met Amsterdamse onderzoeker:
IPO, ICT en Data en Subsidies algemeen (Stigter)	**21-3**	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	**2022**	**2023**			
Kaderbrief 2023/IPO begroting 2023									Stigter		Kaderbrief 2023 van het IPO mei 2022? Begroting IPO 2023: oktober 2022
Datastrategie									Stigter		In 2022 (sept) zal er een voortgangsrapportage komen en in 2023 een evaluatie en een geactualiseerde datatstrategie. 31-8-2020: technische briefing datastrategie. Voortgangsrapportage heeft op de B-agenda van EFB 30 november gestaan. Geactualiseerde datastrategie 14 juni in cie behandeld en op 28/6 door PS vastgesteld.

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		2022									2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
Algemeen														
1e Begrotingswijziging													allen	2022: 1e Begrotingswijziging 14-02 M&B, 07-03 PS
2e Begrotingswijziging													allen	2022: 2e Begrotingswijziging 12-09 M&B, 19-09 PS
Laatste begrotingswijziging														2021: laatste Begrotingswijziging 29-11 M&B, 13-12 PS 2022: laatste Begrotingswijziging 05-12 M&B, 19-12 PS
Jaarstukken en Kaderbrief													allen	2022: 20 juni in commissie M&B (A-agenda) en 4 juli in PS
Begroting													allen	2021: 28 oktober in commissie M&B (A-agenda) en 8 november in PS 2022: 31 oktober in commissie M&B (A-agenda) en 14 november in PS
Mobiliteit/ Bereikbaarheid														
Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG)													Olthof	28-09-2020 Technische briefing (met uitnodiging van de cie. EFB) 26-10-2020 Voordracht in cie. M&B 09-11-2020 Voordracht in PS Nadere invulling van de duurzaamheidsambities binnen de infrastructurele projecten 2021-2023 zoals eerder aangekondigd in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023 (NIKG). 22-04-2021 Voordracht Duurzaamheidsambities provinciale infrastructuur '21-'23 in cie. M&B, 17-05-2021 in PS
Bijpraatmoment Rocov-NH (Regionaal Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer NH)													Olthof	Halfjaarlijks bijpraatmoment over recente ontwikkelingen. Het is gebruikelijk dat Rocov de cie. 2 x (soms 1 x) per jaar informeert. 18-01 18.30 uur online overleg met Rocov-NH 27-09-2021 overleg 21-03-2022 volgend overleg
Jaarlijks overleg met raadscie. gem. A'dam en Vervoerregio Amsterdam													Olthof	Eens per jaar is er een bijeenkomst met de leden van de commissie, leden van de raadscie. verkeer (Raadscommissie Mobiliteit, Luchtkwaliteit en Water (MLW)) van Amsterdam en de Vervoerregio Amsterdam. Voorjaar 2022 (na raadsverkiezingen)
Verkeersveiligheid													Olthof	Jaarverantwoording verkeersveiligheid 2020: In de commissievergadering Bereikbaarheid en Mobiliteit van 20 januari 2020 is toegezegd de commissie jaarlijks te rapporteren over de activiteiten van GS op het gebied van verkeersveiligheid. In de jaarverantwoording wordt naast een terugblik op 2020 ook vooruitgeblikt op de activiteiten in 2021. 15-02-2021 C-agenda: Uitvoeringsregelingen verkeersveiligheid 2021 en jaarverantwoording 2020 17-01-2022 C-agenda Uitvoeringsregeling subsidie Verkeerseducatie Scholieren Noord-Holland 2022 en de Uitvoeringsregeling subsidie Doortrappen Noord-Holland 2022. 14-02-2022 C-agenda Infrastructuursubsidies 2022 en jaarverantwoording 2021
Perspectief Mobiliteit (v/h Agenda Mobiliteit)													Olthof	*Perspectief Mobiliteit* is de nieuwe titel van Agenda Mobiliteit. De Agenda Mobiliteit is al eerder in de commissie besproken, nl.: 11-02-2019 discussiestuk Agenda Mobiliteit (B-agenda) 16-09-2019 BOT-overleg Agenda Mobiliteit Onder de nieuwe naam *Perspectief Mobiliteit* bespreekt GS graag: 22-04-2021 concept-Agenda Perspectief Mobiliteit (B-agenda) 06-09-2021 voordracht definitief Perspectief Mobiliteit (A-agenda) (13-09 in PS)

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		**2022**									**2023**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
Verbinding A8-A9 / Landschapsplan													Olthof	Juni 2019: Dit onderwerp maakt deel uit van het coalitieakkoord “Duurzaam doorpakken”: In februari en eind mei van dit jaar bent u per brief geïnformeerd (kenmerken 1 1 60469/1 357255 en 1 427994/1 427999) over de stappen van het project 'Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9'. In de brief van eind mei hebben wij o.a. aangegeven dat u het Landschapsplan in kwartaal 1 van 2021 zou ontvangen. Dat wordt nu Q4 van 2021. Wij bekijken samen met de partners uit de Stuurgroep Verbinding A8-A9 en het consortium of dit proces is te versnellen. 14-06 technische briefing 06-09 ter kennisname Bouwstenen voor het Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9’ (C-agenda) 11-01-2022 19.00-21.00 uur technische sessie Landschapsplan Stelling van Amsterdam/A8-A9, met uitnodiging van de commissie EFB 17-01-2022 Landschapsplan Stelling van Amsterdam/A8-A9 (A-agenda), met uitnodiging van de commissie EFB *Krommenie/Assendelft:* Informeren over het uitvoeringsprogramma Krommenie/Assendelft cie M&B april 2021 (C-stuk)
Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek													Olthof	Juni 2019: dit onderwerp staat in het coalitieakkoord “duurzaam doorpakken”: Bereikbaarheid Bollenstreek. Alle Noord-Hollandse belanghebbenden zullen opnieuw gehoord worden over de voorkeursvariant. N.a.v. deze gesprekken zal, op basis van het Noord-Hollandse belang, opnieuw gesproken worden met de provincie Zuid-Holland over de verdere realisatie van de weg en de voorkeursvariant. 25-03-2020 in Stuurgroep 20-04-2020 Voordracht in cie. M&B 18-05-2020 Voordacht in PS (in uitloopvergadering 25-05) Juni 2020 *Netwerkstudie Haarlemmermeer* PNH start samen met Haarlemmermeer (penvoerder) en Vervoerregio Amsterdam een Netwerkstudie Haarlemmermeer 2040 (zie brief 1440252/1440261 van 24-06-2020, C-agenda alle commissies aug. 2020). 20-05-2021 gezamenlijke online informatiebijeenkomst, organisatie vanuit Haarlemmermeer 06-09-2021 Gezamenlijke actie-agenda netwerkstudie Haarlemmermeer (B-agenda) *Bennebroekerweg* Begin oktober 2020 hebben wij u geïnformeerd over de intentieovereenkomst die wij hebben afgesloten met onze partners de Vervoerregio en gemeente Haarlemmermeer. Cie M&B 22 maart 2021 (C-agenda) Aanpak en een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor de gecombineerde verkenning- en

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		2022									2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
														planfase. In de SOK maken wij afspraken over de organisatie, planning en financiën van het project (Nieuwe) Bennebroekerweg voor het komende jaar. Gedurende het jaar werken we toe naar een voorkeursalternatief voor de (Nieuwe) Bennebroekerweg.
Broek in Waterland													Olthof	De gekozen vorm van co-creatie is ingezet door PS en wordt doorgezet in de vervolgaanpak. Het Plan van Aanpak voor het vervolg zal in april 2020 worden voorgelegd aan de Stuurgroep. Vervolgens zal dit door GS worden vastgesteld. De aanpak is in lijn met het reeds doorlopen proces. Als onderdeel hiervan worden de commissieleden Mobiliteit en Bereikbaarheid uitgenodigd voor specifieke inloopavonden/workshops. In Q4 2020 wordt een moment gezocht om de commissie bij te praten over deze aanpak. 26-10-2020 Nota vervolgstudie naar een mogelijke onderdoorgang in Broek in Waterland, N247 (B-agenda) De vervolgstudie naar een mogelijke onderdoorgang in de N247 in Broek in Waterland is gestart. Hiervoor hebben de leden van de Statencommissie Mobiliteit en Bereikbaarheid een uitnodiging ontvangen om dit proces van dichtbij te volgen via ateliers. Streven is om in Q2 van 2022 een uitgewerkt voorstel voor de onderdoorgang voor te kunnen leggen aan GS en PS waarbij er inhoudelijk nog een keuze kan worden gemaakt over de inrichting van de N247 qua rijstrookindeling, mede in relatie tot de financiering. In Q3 2022 zal dan een definitieve keuze worden voorgelegd aan PS over de realisatie van een onderdoorgang.
N247-16, Bereikbaarheid Waterland													Olthof	29-11 Voortgang project N247-16, Bereikbaarheid Waterland (B-agenda) 14-02 Voordracht Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, 07-03 in PS
Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland													Olthof	Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland: De eerste stap is gezet: het verbeteren van de spoorverbinding tussen Amsterdam/Haarlem en Zandvoort. De regio is uitgenodigd om voorstellen te doen hoe om te gaan met het resterende budget. De coronaperikelen en beperkte capaciteit bij de gemeenten hebben er toe geleid dat niet meer in Q3 2020 maar voor de zomer van 2021 de voorstellen gereed zijn voor besteding van het resterende budget. Doel van de strategische samenwerkingsagenda is om eind dit jaar een PvA te hebben en daarin voorstellen voor het resterende te doen. Dat komt dan in de eerste helft van 2022 terug in de commissie M&B.
Houtribdijk													Olthof	In Q1 en Q2 2020 inventariseren we bij RWS de huidige situatie en ambities voor de Houtribdijk, zowel op het gebied van mobiliteit als de potentie om de biodiversiteit van het Markermeer te versterken. Ook met Flevoland gaan we in gesprek om de ontwikkelingen aldaar te bespreken. De verwachting is dat PS in Q4 2020 een notitie ontvangt wat de inventarisatie tot dan toe heeft opgeleverd en waar we als provincie eventueel op zouden kunnen inspelen. De inventarisatie is nodig om richting te kunnen bepalen. Hierin betrekken we ook de Omgevingsvisie en het OV Toekomstbeeld. RWS beheert de Houtribdijk, IJsselmeer en het Markermeer. Noord-Holland gaat over

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		2022									2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
														het Natura 2000 beleid van het Markermeer. 26-10-2020 in cie. M&B (B-agenda)
iDienst VMAAS (Verkeersmanagement as a Service)														Nieuw onderwerp betreffende de verkeersmanagement IDiensten: MAAS/IDiensten, eerder Verkeersmanagement as a Service genoemd. (Samenhang met andere onderwerpen zoals smart mobility en toekomst bediening kunstwerken.) 14-06-2021 Afnemen iDienst VMaaS ('Verkeersmanagement as a Service') door en voor provincie Noord-Holland (B-agenda)
Smart Mobility													Olthof	Er wordt jaarlijks gerapporteerd over de activiteiten in het Uitvoeringsprogramma. De Voortgangsrapportage 2019 Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018 - 2020 is voor het zomerreces toegezonden. (C-agenda 31-08) 30-11-2020 technische briefing 22-04-2021 Voordracht Focus Smart Mobility in cie. M&B, 17-05 in PS
Gebiedscontracten														30-11-2020 technische briefing
OV Toekomstbeeld OV jaarverslag OV-concessies OV-concessie Gooi en Vechtstreek													Olthof	22-06-2020 Technische briefing over de winnende aanbieder van de nieuwe OV-concessie Gooi en Vechtstreek 31-08-2020 input PS voor de nieuwe OV-concessie Gooi en Vechtstreek (B-agenda). In Q4 2020 kan hierover terug worden gerapporteerd. 31-08-2020 Ter kennisname Het Jaarverslag 2019 concessies Openbaar Vervoer (C-agenda) Er is een start gemaakt met het opstellen van een Ketenaanpak Noord-Holland. Dit is een vertaling van de opdracht om een OV-visie te maken: Beleidsmatig is namelijk met alle partners het Regionaal OV toekomstbeeld opgesteld. Hierin is feitelijk een visie voor heel NH geschetst (stip aan de horizon). Het ontbreekt nu aan een aanpak voor de komende jaren en de rol van PNH hierin. Voor de zomer hebben wij een inventarisatie gemaakt van de knelpunten in de concessiegebieden en met de aangrenzende concessies. Daarvoor doen we een ronde langs de aangrenzende provincies, de VRA, de gemeenten (via de PVVB'n), ROCOV NH, ROVER en PS. Deze laatste willen wij inplannen op 20 april 2020. Omdat er natuurlijke momenten zijn om aanpassingen door te voeren in de concessies (herijking NHN in 2021, HIJ in 2022 en start nieuwe concessie GV in 2021), gebruiken we Q2 en Q3 2020 voor de inventarisatie. In Q4 2020 kan hierover terug worden gerapporteerd. In de ketenaanpak worden alle OV gerelateerde werkzaamheden met elkaar in verband gebracht en met andere beleidsvelden/programma's, zoals OV-knooppunten/Samen Bouwen aan Bereikbaarheid en de Verstedelijkingsstrategie. OV Toekomstbeeld: De provincie Noord-Holland werkt samen met vervoerders en overheden in de regio aan een sterk OV-netwerk in de provincie. Eind 2019 is het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 voor Noord-Holland en Flevoland (ROVT) opgeleverd en bestuurlijk vastgesteld. Met de vaststelling van het ROVT hebben de betrokken bestuurders besloten om vervolgstappen te zetten om het voorkeursnetwerk ROVT te realiseren. Dit netwerk is een visie op het toekomstig OV-netwerk dat in 2040 gerealiseerd moet zijn. Voordat daadwerkelijke realisatiebesluiten

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		2022									2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
														van ambities in het netwerk aan de orde zijn, zal eerst nog verkennend onderzoek moeten worden uitgevoerd. Na vaststelling van het ROVT eind 2019 is de commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid in 2020 geïnformeerd over de voortgang van het vervolg op het ROVT: - 20 januari 2020 : B-agenda – kenmerk 1309457/1309462; - 31 augustus 2020 : C-agenda – kenmerk 1440972/1440978; - 30 november 2020 : B-agenda – kenmerk 1510902/1519010. 15-02 vaststellen onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 01-03-2021 Technische briefing Transitieplan OV-concessies N-H als gevolg van de coronacrisis 22-03-2021 Transitieplan OV-concessies N-H als gevolg van de coronacrisis (B-agenda) 06-09 Beschikbaarheidsvergoeding 2021 en transitieplan Openbaar Vervoer Noord-Holland (C-agenda) 14-02-2022 jaarrapportage Onderzoeksagenda ROVT 2040 (C-agenda)
Fiets													Olthof	31-08-2020 Uitvoeringsregeling subsidie regionaal fietsnetwerk 2020 en intentieverklaring doorfietsroute regio Alkmaar (C-agenda) 15-02-2021 Uitvoeringsregelingen verkeersveiligheid (incl fiets) 2021 (C-agenda) Begin Q2 2021 zullen wij een Uitvoeringsagenda Actieve Mobiliteit voorleggen aan PS. Onderdeel daarvan is een bestedingsplan voor de bestaande en nieuw beschikbare middelen uit het coalitieakkoord. In de regio's Alkmaar en Gooi- en Vechtstreek is inmiddels een intentieverklaring voor regionale doorfietsroutes ondertekend. In 2021 verwachten we ook in de regio Zuid-Kennemerland-IJmond bestuurlijk gedragen plannen te kunnen bekrachtigen. In samenwerking met de partners in de MRA werken we aan een plan om gezamenlijk de fietsparkeervoorzieningen bij R-Net haltes te gaan verbeteren. Met ProRail en gemeenten werken we samen aan een plan om fietsparkeervoorzieningen bij stations in Noord-Holland in beeld te brengen bij het door het Rijk beschikbaar gestelde gelden vanuit het Klimaatakkoord. Bij het BO-Mirt van 26-27 november 2021 zijn voor diverse stations gelden beschikbaar gesteld. Binnen de INHI nemen we fietsveiligheid mee in de beoordeling van onze wegen. In 2021 lanceren wij een vernieuwde en met de (door-)fietsopgave samengevoegde uitvoeringsregeling Kleine Infrastructuur met hoge subsidiepercentages voor investeringen in fietsveiligheid (70%) en doorfietsroutes (80%). Vooralsnog zijn er voor de Spitspont Velsen geen nieuwe afspraken nodig. Wij houden de ontwikkelingen in de gaten. *Proces Nationaal Toekomstbeeld Fiets, Regionaal Toekomstbeeld Fiets en de oplegger Actieve Mobiliteit* De besluitvorming over het Nationaal en het Regionaal Toekomstbeeld zal in november 2021 op het BO MIRT plaatsvinden. De eerste fase voor het Nationaal Toekomstbeeld fiets (NTF) is een Nationale Contourenschets van het NTF.

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		2022									2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
														Onze input hiervoor zal geleverd worden via een Regionale Contourenschets voor Noord-Holland, VRA en Flevoland. De verwachting is om in Q2 de Regionale Contourenschets, tezamen met een eerste concept van de 'oplegger Actieve Mobiliteit' (eerder ook genoemd Uitvoeringsagenda Actieve Mobiliteit), voor te leggen. Als B-stuk om te bespreken. 14-06-2021 Concepten actieve mobiliteit en regionaal toekomstbeeld fiets (B-agenda) 21-03-2022 Voortgang oplossen fietsknelpunten C-agenda 09-05-2022 cie. M&B Voordracht Actieagenda Actieve Mobiliteit
N241 - AC de Graafweg													Olthof	19 september 2019: Provinciale Staten heeft het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) definitief vastgesteld op 4 maart 2019. Er lopen dertien beroepszaken tegen het PIP, waaronder één van gem Opmeer. GS heeft 14 mei 2019 het Landschappelijk Inpassingsplan(LIP) vastgesteld. 31-08-2020 Onteigening N241 (C-agenda) 28-10-2021 Voordracht Verklaring van geen bedenkingen (VVGB) in cie. M&B (8-11 in PS)
PIP vernieuwing en verbreding Cruquiusbrug													Olthof	Q3 2020 ontwerp PIP ter kennisname naar PS (C-agenda 28-09-2020). 18-01-2021 Samenwerkingsovereenkomst Cruquiusbrug (C-agenda) 22-03-2021 Voordracht vaststelling PIP in cie. M&B (12-04 in PS)
Programma centrale bediening kunstwerken													Olthof	30-03-2020 Werkbezoek Bediencentrale en Vrouwenverdrietbrug is i.vm. het coronavirus vervallen. In de cie. M&B van 24-02-2020 heeft u besloten 32 kunstwerken volgens de veiligheidseisen van de machinerichtlijnen (MRL) te koppelen aan de bediencentrale in Heerhugowaard en daarvoor het benodigde budget beschikbaar te stellen. Dit besluit is in uw PS-vergadering van 09-03-2020 bekrachtigd. Met dit besluit is een extra investering van € 9,5 miljoen gemoeid. In de Statencommissie is reeds aangegeven dat niet met zekerheid te zeggen is of dit bedrag voldoende is, omdat op dit moment niet exact bekend is wat de status van de kunstwerken is. Ook is er een diversiteit van de kunstwerken waardoor ieder kunstwerk apart moet worden beoordeeld. GS zullen u spoedig informeren over de ontwikkelingen. 22-06-2020 Brief PS over 24u centrale bediening (van C naar B-agenda) 31-08-2020 Voortgang transitie brug- en sluisbediening (van C naar B-agenda) 17-09-2020 werkbezoek aan de bediencentrale Langebalk in Heerhugowaard en de Kogerpolderbrug bij De Woude (geannuleerd wegens onvoldoende aanmeldingen) 27-09-2021 Vervolg centrale bediening kunstwerken (B-agenda)
Herstel bruggen Krommenie													Olthof	28-09-2020 Stand van zaken via brief van GS (C-agenda) Verwachting eind Q1 2022 PS worden geïnformeerd over planning bruggen Krommenie (**C-agenda**)
Leeghwaterbrug													Olthof	14-02-2022 Cie. M&B Evaluatie gehele project (C-agenda) **21-03-2022 Cie. M&B bespreking evaluatie (C- naar B-verzoek Liberaal NH)**

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		**2022**									**2023**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
Agenda slimme en schone logistiek													Olthof	Nieuwe onderwerp, zoals aangekondigd in het coalitieakkoord. De provincie stelt een agenda slimme en schone logistiek op om de provinciale inzet betreffende het goederenvervoer verder vorm te geven. 30-09 (uitloop 27-09) concept Agenda Slimme en Schone Logistiek Noord-Holland (B-agenda) Q4 '21/Q1 '22: Verwerken feedback commissie en stakeholders tot definitieve agenda slimme en schone logistiek 21-03-2022 cie. M&B Voordracht Agenda Slimme en Schone Logistiek Noord-Holland (04-04-2022 PS)
Goederenvervoer over water en Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) / Duurzame Mobiliteit													Olthof	Goederenvervoer over water: Op 4 februari 2020 hebben wij kennis genomen van het rapport 'Vervolgonderzoek goederenvervoer over water, provincie Noord-Holland'. We gaan aan de slag met de aanbevelingen uit het onderzoek en werken dit de komende periode uit in beleidsvoorstellen. Het genoemde onderzoek wordt als input gebruikt voor de totstandkoming van het Regionaal Mobiliteitsplan (RMP). De provincie Noord-Holland en de provincie Flevoland werken samen met gemeenten en andere relevante partijen de afspraken uit het Klimaatakkoord uit via het RMP. De aanbevelingen uit het genoemde onderzoek zullen landen in het concept-RMP dat in Q3 aan u wordt voorgelegd ter bespreking. Op basis van uw bespreking en de bespreking in andere bestuursorganen in de regio wordt eind 2020 een definitief RMP opgesteld dat aan u begin 2021 ter besluitvorming voorgelegd wordt. 20-04-2020 Technische briefing Duurzame Mobiliteit 28-09-2020 concept-RMP in cie. M&B (B-agenda) 27-09-2021 Definitief RMP in cie. M&B (B-agenda)
Onderzoeken doortrekken NZ-lijn Zaanstad/Purmerend en Schiphol/Hoofddorp													Olthof	*Onderzoek doortrekken NZ-lijn Zaanstad/Purmerend:* Samen met onze partners VRA, gemeente Amsterdam, Zaanstad en Purmerend zijn we gestart met het uitvoeren van een probleemanalyse naar de HOV capaciteit tot en met 2040 op de ZaanIJ-corridor en de verbinding Amsterdam-Purmerend. In het onderzoek is gekeken naar de Ruimtelijke ontwikkelingen in Amsterdam-Noord en Zaanstad, ook in samenhang met Haven-Stad. De probleemanalyse is de eerste fase in het onderzoek naar het doortrekken van de noord-zuidlijn richting Zaanstad en Purmerend en het project loopt richting zijn einde. Naar planning worden de resultaten in Q1 2021 vastgesteld en verwachten wij PS in een gezamenlijke informatiebijeenkomst met raadsleden te informeren over de resultaten. 01-03-2021 19.00-21.00 uur online presentatie aan raads- en Statenleden over de onderzoeksresultaten naar het HOV op de Zaan-IJ corridor en de corridor Amsterdam-Purmerend (i.s.m. en georganiseerd door Vervoerregio Amsterdam) 22-03-2021: rapport in cie. M&B ter bespreking (B-agenda) In de volgende fase wordt onderzocht welke oplossingsrichting het meest geschikt is om de reizigersgroei op de corridors op te vangen. Het is de intentie om het onderzoek uit te voeren onder het programma SBaB. *Doortrekken NZ-lijn naar Schiphol/Hoofddorp:* Onze belangrijkste prioriteit in het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 (ROVT) is

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		2022									2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
														deze doortrekking. Het ROVT is aangeboden aan de Minister van I&W in het BO MIRT 2019. Een nationale alliantie van zeven partijen, waaronder de provincie Noord-Holland, heeft in november 2020 een bod neergelegd bij het Rijk met het voornemen om gezamenlijk circa € 1 miljard bij te dragen ten behoeve van het doortrekken van de NZ-lijn en het sluiten van de ringlijn Amsterdam. In het BO MIRT 2020 is vervolgens geconstateerd dat er nu geen middelen beschikbaar zijn voor het starten van een MIRT-verkenning. De afspraak is gemaakt om in het project ZWASH (Zuidwestcorridor Amsterdam/Schiphol/ Hoofddorp) gezamenlijk door te gaan met de verdere uitwerking van een integrale ontwikkelstrategie, waarin de ruimtelijke economische ontwikkelingen inclusief versnelling woningbouw en de ontwikkelingen omtrent luchtvaart en internationaal treinverkeer aansluiten op de bereikbaarheidsmaatregelen in openbaar vervoer, weg en fiets. In het BO MIRT 2021 moet dan een besluit worden genomen. Dit project is één van de onderdelen van het Rijk/Regio programma Samen Bouwen aan bereikbaarheid (SBAB). Voor beide onderzoeken zal aan PS worden gevraagd hoe zij hierbij betrokken willen worden. 07-12-2021 Digitale bijeenkomst op 7 december over Hoogwaardig OV corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam 2040. Dit is een technische briefing waar PS-leden technische en verhelderende vragen kunnen stellen over de studie. 17-01-2022 cie M&B Bekostigen doortrekken Noord/Zuid-lijn naar Schiphol en Hoofddorp (C-agenda) 14-02-2022 rapport Hoogwaardig OV corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam 2040 (B-agenda)
Verdubbeling spoor Alkmaar-Den Helder													Olthof	Met de regio is gesproken over de ontwikkeling van deze spoorverbinding in het samenwerkingsprogramma De Kop Werkt! Er ligt een niet-gepubliceerd rapport, waarin gekeken is naar een aantal mogelijkheden (andere spoorproducten). De regio wil echter vooral vasthouden aan wat ze nu hebben, namelijk een IC, en van daaruit verder (een verdubbeling, die zo'n 400 mln. euro kost). In Q2 van 2021 zullen PS worden geïnformeerd over de resultaten van onze inzet rond de opgave. Op initiatief van de NS is de provincie samen met de gemeenten gestart met het opstellen van een ontwikkelagenda voor de corridors in Noord—Holland waaronder de Zaancorridor. Stand van zaken van deze regionale ontwikkelagenda (C-agenda cie. M&B 22-03-2021) 21-03-2022 Voortgang Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland (C-agenda) De provincie Noord-Holland werkt samen met gemeenten, NS en ProRail aan regionale actieprogramma's voor een aantal spoorcorridors. Deze actieprogramma's vormen samen de Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland. Het doel van de Regionale Ontwikkelagenda is de ontwikkelingen

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		2022									2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
														rondom OV-knooppunten, bijvoorbeeld op het gebied van verstedelijking en het openbaar vervoer, in samenhang te bekijken en te versterken.
Oplossen knelpunten Den Helder													Olthof / Pels	Eind 2020 worden maatregelen uitgevoerd aan de N250. Hierbij worden intelligente verkeersregelinstallaties geplaatst en een kruising aangepast. De fysieke werkzaamheden zijn uitgevoerd. Verder is binnen het samenwerkingsverband De Kop Werkt! onderzoek gedaan naar verkeers-/mobiliteitsmanagement maatregelen om de verkeersstromen te spreiden/reguleren. Ook is nader onderzoek gedaan naar meer grootschalige infrastructurele oplossingen. Zoals een nieuwe brug ter hoogte van de Ravelijnweg en het verplaatsen van de Moormanbrug. Deze maatregelen zullen in samenhang met de ontwikkeling van het maritiem cluster verder worden uitgewerkt en beoordeeld. In Q2 2022 zullen PS over de voortgang van het maritiem cluster geïnformeerd worden.
Herallocatie Investerings-pakket Bereikbaarheid Regio Alkmaar													Olthof	06-09-2021 Voordracht Herallocatie van de middelen in het Investeringspakket Bereikbaarheid regio Alkmaar (13-09-2021 in PS)
Duurzame oeververvangingen													Olthof	22-03-2021 technische briefing
Infrastructuur														
PMI/PMO: Doorontwikkeling Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur& Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud iMPI (incl. doorfietsroute N232 bij Badhoevedorp)													Olthof	In april 2020 ontvangt de cie. een enquête over de doorontwikkeling PMI/PMO, waarvan de uitkomsten worden besproken in een BOT-overleg op 15-06. N.a.v. de uitkomsten van de enquête is dit BOT-overleg vervallen (zie nieuwsmail 27 mei 2020): *BOT-overleg PMI/PMO commissie M&B 15 juni vervalt vanwege aangeleverde informatie in de enquête* De enquête over de doorontwikkeling van het PMI/PMO is met veel aandacht ingevuld door PS. De duidelijke onderbouwde antwoorden geven een goed beeld van de wensen en verbetervoorstellen van PS. Daarbij valt op dat uw ideeën over het PMI/PMO verder reiken dan enkel het visueel samenvoegen van beide meerjarenprogramma's. Bijvoorbeeld de wijze van de politieke agendering van de geprogrammeerde projecten komt als thema naar voren. PS bevragen met een digitale enquête is een nieuwe methode en past goed in deze 'corona-tijd'. De uitgebreide antwoorden en de reikwijdte van de verbetervoorstellen vragen een bredere analyse dan voorzien. Voor de aankomende commissie M&B zal daarom het BOT-overleg komen te vervallen. Uw input gaan wij meenemen en wij zullen u voor het zomerreces informeren over de resultaten en de vervolgstappen. De eerste laagdrempelige aanpassingen die uit de enquête komen kunnen we wel al meenemen in de behandeling van het nieuwe meerjarenprogramma 2021-2028, hierover zullen wij u ook informeren. Uiteindelijk zal de eerste 'concept'versie van het samengevoegde PMI/PMO onder de nieuwe naam 'integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur' (iMPI) komend najaar, tegelijk met de nieuwe begroting, geagendeerd worden in de vergadering van PS. 31-08-2020 Uitkomsten enquête en bespreken stand van zaken doorontwikkeling PMI/PMO (B-agenda)

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		2022									2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
														26-10-2020 Voordracht iMPI (v/h PMI/PMO) in cie. M&B 09-11-2020 Voordracht in PS Actualisatie iMPI zit bij de Eerste begrotingswijziging 2021: M&B 15-02-2021, PS 08-03-2021 (zie schema bovenaan) 22-04 BOT-overleg Financiële opgave bouwen en onderhouden infrastructuur (komt aan de orde bij behandeling in de kaderbrief in juni) 06-09-2021 Actualisatie werkafspraken met PS over het iMPI (C-agenda) 06-09-2021 Technische briefing Pitch promoties infraprojecten 27-09-2021 2e Technische briefing over projecten iMPI 28-10-2021 Voordracht iMPI 2022-2029 en voordracht bij Begroting 2022, 08-11 in PS 27-01-2022 Halfjaarlijkse technische briefing “Projecten iMPI” 14-02-2022 Actualisatie iMPI 29-09-2022 Halfjaarlijkse technische briefing “Projecten iMPI” 31-10-2021 Actualisatie iMPI 2023 e.v.: 1 cie.verg. eerder dan behandeling EBW: technische briefing “Projecten iMPI” 2023 e.v.: 1 cie.verg. eerder dan behandeling begroting; technische briefing “Projecten iMPI”
investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi)														De investeringsstategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi) heeft raakvlakken met de commissies NLG (biodiversiteit) en RWK (wonen/bereikbaarheid/ruimte). 22-04-2021Technische briefing Algemene beeldvorming iNHi, met uitnodiging van NLG en RWK In plaats van het BOT-overleg op 17-01-2022 een ambtelijke toelichting middels een technische briefing in Q2-2022 en daarna voor bespreking agenderen op de B-agenda. Het ‘instrument’ iNHi wordt voor het eerst toegepast als uitwerking van het nieuwe coalitieakkoord (2023). Daarna zal de toegepaste iNHi (de ‘iNHi 2023-2027’) het formele traject doorlopen van met uiteindelijke vaststelling in PS rond Q4-2023 / Q1-2024. Na vaststelling kunnen de resultaten geborgd worden in het iMPI en vergelijkbare programma’s. Concreet (onder voorbehoud) 9 mei 2022: TB - 20 juni 2022: B-agenda - Q4-2023: start formeel traject tot vaststelling ‘iNHi 2023-2027’ - Q2-2024: borging resultaten uit de ‘iNHi 2023-2027’ in het iMPI-proces - Q3/4-2024: vaststelling iMPI met resultaten uit de ‘iNHi 2023-2027’
Verandering Onteigeningsprocedure													Rommel (Grond)	**Omdat de Omgevingswet opnieuw is uitgesteld wordt de technische briefing ‘verandering Onteigeningsprocedure’ voor de commissies NLG (trekkende commissie) en M&B (Infrastructuur) vooralsnog verplaatst naar NLG 5-9-2022.**
Luchtvaart (incl. Schiphol)														

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		2022									2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
Luchtvaart													Olthof	Zoals in het coalitieakkoord al is aangegeven, is het Rijk bevoegd gezag ten aanzien van Schiphol. Daarmee is het overleg op nationaal niveau richtinggevend. Dit voorjaar wordt vanuit het kabinet de concept-luchtvaartnota 2020-2050 verwacht. Deze nota dient antwoord te geven op de vraag hoe de luchtvaart zich kan ontwikkelen in balans met andere maatschappelijke belangen zoals veiligheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Inzet vanuit het kabinet is dat de luchtvaart stiller en duurzamer wordt, waarbij veiligheid steeds voorop staat. De Bestuurlijke Regie Schiphol – het samenwerkingsverband van provincies en gemeenten die binnen het werkingsgebied van Schiphol (48 Lden) – zal een zienswijze voorbereiden op de concept-luchtvaartnota. De Staten zullen daarover worden geïnformeerd. 15-06-2020 Masterclass Luchtvaart 22-06-2020 Bespreken Zienswijze BRS op Luchtvaartnota (B-agenda) 15-02-2021 Zienswijze BRS op ontwerp-Voorkeursbesluit luchtruimherziening (B-agenda) 15-02-2021 Position paper BRS governance omgeving Schiphol (C-agenda) 22-03-2021 Technische briefing planning en proces komende 2 jaar April 2021: - Schiphol (LVB1) initiatiefwet nachtsluiting. PS informeren over de ter visielegging van twee ontwerpbesluiten over luchtvaart en insteek BRS bij de inhoudelijke beoordeling daarvan. 14-06-2021 Zienswijze van de Bestuurlijke Regie Schiphol op de “ontwerpwijziging Luchthavenindelingbesluit Schiphol vanwege technische wijzigingen” van het kabinet (C-agenda). 20-05-2021 voorbereiden BOT overleg proces luchtvaart 27-09-2021 technische briefing proces luchtvaart / samenhang met RO, met uitnodiging van cie. RWK 28-10-2021 o.v.b. BOT overleg proces luchtvaart, met uitnodiging van cie. RWK 29-11-2021 Informeren PS over aanpassing luchthavenbesluiten in de omgevingsverordening
Luchthavenbesluit (LHB) Amsterdam Heliport (Westpoort)													Olthof	De provincie is ten aanzien van de regionale luchtvaart wél bevoegd gezag. De agendering van het Ontwerp-Luchthavenbesluit (LHB) Westpoort in de cie. volgt naar verwachting in oktober of november (C-stuk). 18-01-2021 Voordracht Luchthavenbesluit Westpoort in cie. M&B 01-02-2021 Voordracht Luchthavenbesluit Westpoort in PS
NZKG en (Zee)havens														
Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren													Pels	Via het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied zijn wij met onze partners de ruimtebehoefte voor de toekomst aan het uitwerken. Welke ruimte is er op korte en lange termijn nodig voor de verplaatsing van bedrijven uit de transformatiegebieden. Tevens wordt de benodigde ruimte voor energietransitie verder uitgewerkt en gekwantificeerd. Ook de benodigde ruimte voor circulaire economie en groei van de haven wordt in beeld gebracht. Q4 2020 worden deze feiten m.b.t. de benodigde ruimte aan de Staten aangeboden. Op basis van deze feiten zal een gezamenlijk proces met de partners in het Noordzeekanaalgebied starten om integrale keuzes te maken. Hoe dit proces er precies uit gaat zien is nog niet te voorspellen omdat het Noordzeekanaalgebied wellicht door het Rijk aangewezen wordt als NOVI

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 7 maart 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2021		2022									2023	GS	Behandeling
Commissie M&B	**28-10**	**29-11**	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**5-12**	**Q1**		
														gebied. In NOVI-gebieden kunnen ook pilots gestart worden met wet- en regelgeving die van invloed kunnen zijn op de integrale afweging. De Staten en de gemeenteraden zullen hier nauw bij betrokken worden. Ook de uitkomsten van de verstedelijkingsopgave Q4 2020 zullen hierbij ook een bouwsteen zijn. *Den Helder* De Rijksbouwmeester zal samen met de regio, het Rijk en de provincie een strategisch ruimtelijke verkenning laten verrichten voor het maritiem cluster Den Helder en de Kop van Noord-Holland. Speerpunten hierbij zijn havenontwikkeling, maritieme stadsontwikkeling, energietransitie en bereikbaarheid. De verkenning levert een aantal scenario's op, als input voor de gemeentelijke omgevingsvisie. In Q4 worden de resultaten van de verkenning ter informatie aan PS verstrekt. 01-10-2020 informatiebijeenkomst Energiehaven, met gem. Velsen en cie. EFB (geannuleerd wegens onvoldoende aanmeldingen) **BOT/TB havennota en NOVI traject volgt**

Provincie Noord-Holland

Lijst ingekomen stukken maand JANUARI voor PS 7 maart 2022

NR.	OMSCHRIJVING
1	**Natuur: Brief NNN De voorgestelde Hoofdgroenstructuur van de gemeente Amsterdam (C-agenda NLG 14-03-2022)**
2	**Landbouw: Uitwerking van Voordracht 65 -2021 inzake bedrijfsopvolging in de agrarische sector (C-agenda NLG 07-02-2021)** Op 25 november 2021 hebben Provinciale Staten opgeroepen om een grondmarktonderzoek te starten en te verkennen welke ondersteuning jonge bedrijfsopvolgers en starters nodig hebben. In een brief lichten Gedeputeerde Staten de uitwerking toe.
3	**Pallas: Brief GS aan PS inz. Pallas- brief van de minister van VWS aan de voorzitter van de 2e kamer inz. de voorzieningszekerheid medische isotopen (c-agenda EFB 14-2-2022)**
4	**Ingekomen mail Groene Combinatie tegen A8A9, alternatieve oplossingen mobiliteit, Gebiedsvisie op de Groene Long (te betrekken bij PS 31-01-2022, agendapunt 9 A8-A9 Landschapsplan)**
5	**VTH-taken/OD IJmond/Tata: Ingekomen mail uitstoot IJmond (c-agenda NLG 7-2-2022)**
6	**Bereikbaarheid: Resultaten evaluatie project renovatie Leeghwaterbrug (C-agenda M&B 14-02-2022)** Op 30 maart 2020 kon het autoverkeer na bijna drie jaar werkzaamheden weer van de volledige Leeghwaterbrug gebruik maken. De werkzaamheden aan deze brug in de drukke N242 bij Alkmaar duurden jaren langer dan gepland en de aanvankelijke begroting van 6,8 miljoen liep op tot ruim 22 miljoen euro. Een te krap startbudget, gebrek aan vertrouwen tussen provincie en aannemer en een veel slechtere staat van één van de brugdelen zijn belangrijke oorzaken, zo blijkt uit de evaluatie van het project.
7	**Glastuinbouw: Wijziging openstellingsbesluit verplaatsing glastuinbouwbedrijven Noord-Holland 2021 (C-agenda NLG 07-02-2022)** GS hebben het subsidieplafond 2021 voor de openstelling van het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) onderdeel Verplaatsing glastuinbouwbedrijven gewijzigd van €3.570.000,- naar €4.447.440,-. Door deze verhoging kan aan alle positief beoordeelde aanvragen subsidie worden verleend. De subsidie draagt bij aan concentratie en verduurzaming van glastuinbouwbedrijven.
8	**Landbouw / Natuur: Brief Stimulering van agroforestry en voedselbossen op landbouwgronden (C-agenda NLG 07-02-2022)**
9	**Landbouw: Wijziging Uitvoeringsregeling agrarische sector Groene Uitweg 2018 (C-agenda NLG 07-02-2022)** De Uitvoeringsregeling agrarische sector Groene Uitweg is een subsidieregeling, die is bedoeld om binnen het Groene Uitweggebied een impuls te geven aan de verbetering van de agrarische structuur, de verbetering van de bewerkbaarheid van het agrarische land en de verduurzaming van de agrarische sector. Het besluit zorgt ervoor dat de regeling ook in 2022 weer opgesteld wordt, op 1 februari, en dat er €750.000 beschikbaar is voor subsidieverlening. In afwijking van 2021 wordt bij gelijktijdig indienen in 2022 voorrang gegeven aan kleine projecten.
10	**Natuur: Salderingsovereenkomst NNN Mijzerdijk 1 Ursem, gemeente Koggenland (C-agenda NLG 07-02-2022)** Het college stemt in met de salderingsovereenkomst NNN tussen de provincie en de gemeente Koggenland, met daarin maatregelen die ervoor zorgen dat de uitbreiding van

	het agrarisch bouwvlak van een boerderij aan Mijzerdijk 1 te Ursem, gemeente Koggenland aan de voorwaarden van de provinciale Omgevingsverordening NH2020 voldoet.
11	**Recreatie: Uitvoeringsregeling Revitalisering Verblijfsrecreatie 2022 (C-agenda NLG 07-02-2022)** Na vaststelling van het Herstructurering en intelligent ruimtegebruik bedrijventerreinen programma (HIRB+ programma) is besloten om de Uitvoeringsregeling Revitalisering Verblijfsrecreatie in 2022 opnieuw open te stellen.
12	**ROM: Brief GS aan PS inz. afdoen Motie 93-2021 aangaande ROM InWest & Biodiversiteit (B-agenda EFB 21 maart 2022)** GS informeren PS over de motie die gaat over het belang van aandacht voor biodiversiteit binnen de kaders en investeringen van de ROM InWest. GS zeggen toe dit onderwerp onder de aandacht te brengen bij de directeur en de Raad van Commissarissen.
13	**Water: Tussentijdse evaluatie beheerautoriteit Waddenzee (C-agenda NLG 07-02-2022)** De beheerautoriteit Waddenzee heeft de opdracht om de natuurkwaliteit van de Waddenzee te verbeteren. Zij doet dit in opdracht van de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de drie Waddenprovincies.
14	**Brief ministerie BZK inz. Vooraankondiging Monitor Integriteit & Veiligheid 2022 (c-agenda EFB 14-2-2022)**
15	**Bereikbaarheid: Ingekomen brief Cumela Nederland en LTO Noord over Inrichting N196 (C-agenda M&B 14-02-2022)**
16	**Bestuur: Brief GS aan PS inz. Eindrapport onderzoek Bestuurlijke Regionale Ecosystemen (c-agenda EFB 14-2-2022)**
17	**IPO: communicatie rondom coalitieakkoord (c-agenda EFB 14-2-2022 en RWK en NLG 7-2-2022 en M&B 14-2-2022)** Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over een analyse van het coalitieakkoord van het IPO en de Rol in de Ruimte. Rol in de ruimte is de provinciale doorvertaling van het Gezamenlijke aanbod (IPO, VNG, UvW) aan het kabinet met ''Krachtig Groen Herstel van Nederland''. In deze doorvertaling wordt de positie van de provincies neergezet als basis voor het maken van afspraken met een nieuw kabinet.
18	**MRA: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht - editie 56 (c-agenda alle commissies februari 2022)**
19	**Natuur: Agrarisch natuurbeheer in het NNN (B-agenda NLG 07-02-2022)** In drie deelgebieden (Eilandspolder-West, polder Mijzen en Wormer- en Jisperveld) is eind 2019 een pilot gestart vanuit de 'Overeenkomst Verkenningsjaar biodiversiteitsdoelen en beheerdoelen binnen het Natuurnetwerk Nederland'. Het werk voor deze pilots is in 2021 ondergebracht in de integrale gebiedsprocessen ten behoeve van de NNN-realisatie en de stikstofopgave. De geleerde lessen uit de pilot worden meegenomen in deze integrale gebiedsprocessen. Ter voorkoming van tijdelijke teruggang van de natuur, biedt het college in de periode 2023-2028 de mogelijkheid om binnen het NNN nog agrarisch natuurbeheer te vergoeden. Dit besluit zal worden opgenomen in het Natuurbeheerplan voor 2023.
20	**Tata Steel/VTH-taken: Ingekomen e-mail volkstuinen IJmond**
21	**Natuur: Brief vrienden van het Gooi Natuurbrug N 525 (C-agenda NLG 07-02-2022)**
22	**Stikstof: Afschrift brief afspraken over gebiedsprocessen (C-agenda NLG 07-02-2022)**
23	**Milieu/OD IJmond/VTH-taken: Rapport RIVM bronherleidingsonderzoek ziekmakende stoffen IJmond**
24	**Bereikbaarheid: Doortrekken Noord/Zuidlijn: aanbieding aan commissie Nationaal Groeifonds (C-agenda M&B 14-02-2022)** Om Noord-Holland bereikbaar en leefbaar te houden investeert de provincie Noord-Holland in openbaar vervoer. Het doortrekken van de Amsterdamse Noord/Zuidlijn (metro) naar

	Schiphol en Hoofddorp is noodzakelijk om de metropoolregio Amsterdam op een duurzame manier bereikbaar te houden. Deze regio is van nationaal belang, zowel voor de economie en de werkgelegenheid als voor de (inter)nationale bereikbaarheid. Een Nationale Alliantie van zeven partijen, waaronder de provincie Noord-Holland, hebben het rijk daarom gevraagd om een bijdrage uit het Nationaal Groeifonds (NGF). In dat proces is met het aanbieden van de onderzoeksrapportages aan de adviescommissie NGF een belangrijke volgende stap gezet.
25	**Bereikbaarheid: HOV-studie Haarlem-Schiphol/Amsterdam 2040 (B-agenda M&B 14-02-2022)** Gedeputeerde Staten stemmen in met de onderzoeksresultaten over welk hoogwaardige openbaar vervoersysteem nodig is om in te spelen op de vervoersdrukte en reizigersbehoefte tussen Haarlem en Schiphol/Amsterdam tot 2040. Dat betekent dat naast de huidige treinverbinding een snelbussysteem (Bus Rapid Transit) op de bestaande A9-verbinding in combinatie met een nieuwe, vierde verbinding op het traject tussen het spoor en de A9-verbinding met Amsterdam Zuid het best passende ontwikkelperspectief biedt voor 2040. De uitwerking hiervan wordt verder onderzocht. Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over de resultaten van de studie via een brief.
26	**Financiën: Voordracht Eerste Begrotingswijziging 2022 (A-agenda EFB en M&B 14-2-2022 en c-agenda RWK en NLG 7-2-2022)** In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze eerste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2022.
27	**Infrastructuur: Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029 (A-agenda M&B 14-02-2022)** Het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2022-2029, dat in november 2021 door PS is vastgesteld, geeft inzicht in de geprogrammeerde vervangings- en verbeter- en uitbreidingsprojecten van de provinciale infrastructuur en de benodigde financiering. In verband met de voortgang vragen wij PS in te stemmen met de promotie van twee investeringsprojecten naar de realisatiefase en de kredietaanvragen van deze investeringsprojecten en een aantal krediet-verhogingen op te nemen in de voordracht Eerste Begrotingswijziging 2022.
28	**Mobiliteit / Natuur: Ontsnippering binnen infrastructurele projecten (C-agenda M&B 14-2-2022 en NLG 10-01-2022)** Onder, over en langs provinciale wegen liggen in Noord-Holland meer dan 80 verschillende doorgangen voor dieren. Op verzoek van de provincie Noord-Holland heeft Wageningen University & Research (WUR) onderzocht waar nog meer veilige oversteekplekken moeten komen. De provincie houdt daar voortaan in de plannen voor werk aan haar wegen rekening mee.
29	**Monumenten: Brief GS aan PS inz. Overdracht kasteelruïne Nuwendoorn (C-agenda EFB 14-2-2022)** Gedeputeerde Staten hebben besloten de kasteelruïne Nuwendoorn over te dragen aan de Nationale Monumentenorganisatie met als doel de kasteelruïne in stand te houden en jaarlijks tussen 1 april en 1 oktober voor het publiek open te stellen.
30	**MRA: Brief GS aan PS inz. Samenwerking GS en PS op gebied van MRA (B-agenda EFB 14-2-2022)** Op 15 november 2021 hebben Provinciale Staten ingestemd met de samenwerkingsafspraken van de MRA. Er is toen ook afgesproken om begin 2022 te bespreken hoe de samenwerking rondom de MRA tussen GS en PS kan worden vormgegeven. In de brief bij dit besluit is hier een voorzet voor gegeven. Aan PS wordt voorgesteld de brief in de commissie Economie, Financiën en Bestuur van 14 februari 2022 te bespreken.
31	**Natuur: Brief Falend toezicht op de Natura 2000 status van het IJsselmeer (C-agenda NLG 07-02-2022)**

32	**Subsidies: Brief GS aan PS inz. Programmering Evaluatiekader subsidies 2022 (C-agenda EFB 14-2-2021)** Op 14 januari 2019 hebben PS het geactualiseerde Evaluatiekader Subsidies vastgesteld waarmee jaarlijks bepaald wordt welke subsidies op doeltreffendheid worden geëvalueerd. Op basis van dit Evaluatiekader ligt de programmering van subsidie-evaluaties voor 2022 ter besluitvorming voor. De resultaten van de subsidie-evaluaties worden te zijner tijd ter kennisname voorgelegd aan de betreffende Statencommissie.
33	**Brief GS aan PS inz. Kennis- en innovatienetwerken: verlenging samenwerkingsovereenkomst Amsterdam Smart City (C-agenda EFB 14-2-2022 en RWK 7-2-2022 en M&B 14-2-2022)** Het publiek-private netwerk van Amsterdam Smart City biedt een platform voor het gezamenlijk werken aan vier verschillende relevante opgaven: energietransitie, circulaire economie, mobiliteit en digitale stad. Vanwege de relevantie van deze gebieden voor de provinciale opgaven, en de rol van de provincie in dergelijke kennis- en innovatie platformen, heeft het college van GS besloten om de samenwerkingsovereenkomst met Amsterdam Smart City voor de duur van één jaar te verlengen.
34	**Klimaat/economie: ingekomen mail inwoner**
35	**Bereikbaarheid/Erfgoed: Reactie OV IJmond op verbinding A8 - A9 Landschapsplan en voorstel voorkeursalternatief (te betrekken bij agendapunt 4a cie. M&B 17-01-2022)**
36	**Bereikbaarheid/Erfgoed: Ingekomen brief Rover, vereniging van reizigers in het openbaar vervoer (te betrekken bij agendapunt 4a cie. M&B 17-01-2022)**
37	**Mobiliteit: Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 (A-agenda cie. M&B 14-02-2022)** In overleg met de grondeigenaren en de gemeente Waterland is de ligging van het kavelpad naar de Molenkade 2 te Katwoude, zoals dat is bestemd in het eerder vastgestelde en onherroepelijk geworden provinciaal inpassingsplan N247 (hierna het PIP), gewijzigd. Met de partiële herziening van het provinciaal inpassingsplan wordt voorzien in een bestemmingswijziging, zodat de gewijzigde ligging van het aan te leggen kavelpad Molenkade 2 wordt bestemd als 'Verkeer' en de oude ruimtereservering uit het onherroepelijke PIP N247 weer als 'Agrarisch' word bestemd.
38	**Waterstof/OD NZKG/OD NHN: Position papers hydrogen Noordzeekanaalgebied (NZKG) en Noord-Holland Noord (NHN) (c-agenda RWK 7-2-2022 & NLG 7-2-2022)** De Provincie Noord-Holland ziet waterstof als essentieel onderdeel van onze verduurzamingsstrategie. Waterstof is noodzakelijk om de klimaatdoelen van 2030 en 2050 te behalen. Ook vanuit economisch perspectief en het behoud van werkgelegenheid is het inzetten op waterstof in Noord-Holland van groot belang. Om die reden hebben GS in oktober vorig jaar een waterstofstrategie vastgesteld waarmee GS de ontwikkeling van de waterstofmarkt willen ondersteunen. De ambities en beoogde ontwikkelingen van de waterstofmarkt in de provincie Noord-Holland is beschreven in position papers. Zowel de regio Noordzeekanaalgebied als de regio Noord-Holland Noord hebben hun ambities, mogelijke groeipaden en verduurzaming- strategie in regionale position papers beschreven.
39	**Wonen: Samenwerkingsovereenkomst Wonen gemeente Den Helder - provincie Noord-Holland (c-agenda RWK 7-2-2022)** Provincie Noord-Holland en gemeente Den Helder hebben beide taakstellingen en doelen die zij willen behalen. In deze Samenwerkingsovereenkomst Wonen hebben gemeente Den Helder en provincie Noord-Holland afspraken gemaakt op de thema's huisvesting buitenlandse werknemers, reguliere woningbouw en het huisvesten van statushouders en asielzoekers.
40	**Mobiliteit, Ruimte, Klimaat: Reactie Afslag A9, Zandzoom, Groene straten inzake zienswijze bij gemeente Heiloo (c-agenda RWK 10-1-2022 & M&B 17-10-2022)**
41	**Leefbaarheid, gezondheid & milieu: Brief publicatie RIVM onderzoek IJmond**

42	**Leefbaarheid, gezondheid & milieu: ingekomen mail over gebruik schadelijke stoffen**
43	**Bereikbaarheid/Erfgoed: Ingekomen brief Keuze voor Golfbaanvariant bij A8 A9 onbegrijpelijke beslissing (te betrekken bij agendapunt 4a cie. M&B 17-01-2022)**
44	**Bereikbaarheid/Erfgoed: Ingekomen brief winkeliersvereniging DOKA over verkeersproblematiek Krommenie (te betrekken bij agendapunt 4a cie. M&B 17-01-2022)**
45	**Bereikbaarheid/Erfgoed: Brief Platform Krommenie over A8-A9 (te betrekken bij agendapunt 4a cie. M&B 17-01-2022)**
46	**Bestuur: Brief Turkse Arbeidersvereniging in Nederland inz. plannen Kabinet Rutte IV (c-agenda EFB 14-2-2022)**
47	**Financiën: Brief ministerie BZK inz. Toezichtregime 2022 Noord-Holland (C-agenda EFB 14-2-2022)**
48	**Bereikbaarheid: Ingekomen mail EVOFENEDEX mede namens VNO NCW Wet en TLN over Landschapsplan SvA A8-A9 (C-agenda M&B -trekker- en EFB 17-01-2022)**
49	**Bereikbaarheid: Ingekomen mail bewonersvereniging Noorderveenweg - Assendelft over A8 - A9 (C-agenda M&B -trekker- en EFB 17-01-2022)**
50	**Landbouw: Brief Gemeenteraad Hollands Kroon - zorgen t.a.v. plannen Wieringermeer (C-agenda NLG 07-02-2022)**
51	**Bereikbaarheid: Bericht van Landschap Noord-Holland voor commissieleden M&B - A8-A9 (C-agenda M&B -trekker- en EFB 17-01-2022)**
52	**Fauna: Brief Bezwaarschrift tegemoetkoming faunaschade (C-agenda NLG 07-02-2022)**
53	**Landbouw: Brief GS aan PS inzake Gemeenschappelijk landbouwbeleid Indiening Nationaal strategisch plan (C-agenda NLG 07-02-2022)**
54	**Luchtvaart: Beantwoording ORS KCCA over luchtvaart in relatie tot de CO2-impactanalyse Noord-Holland (C-agenda M&B 17-01-2022)**
55	**Natuur: Brief Reactie op haalbaarheidsstudie Deltares Achteroevers Wieringermeer (C-agenda NLG 07-02-2022)** Beste Raadsgriffiers en gedeputeerde, Op 17 november stuurde GS een brief en het Haalbaarheidsonderzoek Plan Achteroevers van Deltares naar GS. Dit als antwoord op de door GS gevraagde haalbaarheidsstudie naar het “Onderzoek Binnendijkse Achteroevers met zon, natuur en recreatie Wieringerhoek” (motie 115-2021). In deze factsheet reageren Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland, Natuur en Milieu Noord Holland en Vogelbescherming Nederland graag op deze brief en studie. Wilt u deze factsheet svp doorgeleiden naar de commissies.
56	**Omgevingswet/ Water: Brief ministerie Wijkwaterstaat Omgevingswet en rol RWS bij onteigeningen (C-agenda NLG & RWK 07-02-2022)**
57	**Water: Brief Beëindiging onderzoek vaarverbinding Loosdrechtse Plassen-Hilversums Kanaal en afwikkeling zienswijzen (C-agenda NLG 07-02-2022)**
58	**Klimaat/energie: ingekomen stuk reactie op haalbaarheidsstudie Deltares Plan Achteroever**
59	**Omgevingswet: Nieuwsbrief programma team omgevingswet**

Provincie Noord-Holland

lijst Ingekomen stukken februari voor PS 7 maart 2022

Nummer	Omschrijving
1	**Natuur: Bossenstrategie (B-agenda NLG 14-03-2022)** De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de twaalf provincies hebben in 2020 de Bossenstrategie vastgesteld. In een brief aan Provinciale Staten geeft het college aan wat de stand van zaken is met betrekking tot de uitvoering ervan.
2	**Water: Vijfde openstelling Uitvoeringsregeling subsidie Kennisontwikkeling Bodem en Water Noord-Holland 2017 (C-agenda NLG 14-03-2022)** Gedeputeerde Staten stellen voor de vijfde keer de Uitvoeringsregeling subsidie Kennisontwikkeling Bodem en Water Noord-Holland 2017 open. Het subsidieplafond bedraagt € 198.000,-, verdeeld over de werkgebieden van de waterschappen HHNK en AGV. De financiering van de uitvoeringsregeling is afkomstig van deze waterschappen. Met de uitvoeringsregeling kunnen studieprojecten en coaches gesubsidieerd worden die bijdragen aan de kennisopbouw en bewustwording bij agrariërs. Zo worden zij gestimuleerd om maatregelen te nemen die de kwaliteit van bodem en water en de zoetwaterbeschikbaarheid verbeteren.
3	**Bereikbaarheid/Economie/Leefbaarheid/Wonen: Werkgeversaanpak woon-werkverkeer Noord-Holland Noord (C-agenda M&B -leidend- en EFB 21-3-2022 en C-agenda NLG en RWK 14-3-2022)** Om Noord-Holland bereikbaar én leefbaar te houden investeert de provincie onder andere in slim, schoon en veilig reizen. Daarom heeft de provincie een onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden en potentie van een werkgeversaanpak om het woon-werkverkeer in de regio Noord-Holland Noord duurzamer te maken en terug te dringen. Uit dit onderzoek blijkt dat een werkgeversaanpak in deze regio kansrijk is. De provincie start met een gerichte werkgeversaanpak voor de komende twee jaar.
4	**Mobiliteit/Verstedelijking/Europa: Reisvoornemen gedeputeerde J.Olthof naar Parijs (C-agenda M&B -leidend- en EFB 21-3-2022 en C-agenda RWK 14-3-2022)** Van 16 tot en met 18 maart brengt Gedeputeerde Olthof een bezoek aan Parijs in het kader van de politieke werkgroep van POLIS en de Autonomy beurs. POLIS is een vooraanstaand netwerk van Europese steden en regio's om het Europese mobiliteitsbeleid te beïnvloeden. De provincie Noord-Holland is lid van het POLIS netwerk. Tijdens het werkbezoek zal kennis worden uitgewisseld over de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van slimme en duurzame mobiliteit. Dit past in de aanpak van de provincie om mobiliteit slim, schoon en veilig te maken, zoals vastgelegd in het Perspectief Mobiliteit en de Focus Smart Mobility.

5	**Europa: Brief GS aan PS inz. Randstad Vooruitblik Europa 2022 (C-agenda's EFB en M&B 21-3-2022, NLG en RWK 14-3-2022)** In de jaarlijkse Randstad Vooruitblik Europa van de vier provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland staat beschreven wat er het komende jaar aankomt aan nieuwe beleidsinitiatieven vanuit Europa en op welke thema's de provincies zelf inzetten richting Europa.
6	**Europa: Brief GS aan PS inz. Afdoening motie Europa dichter bij Provinciale Staten (M233-2021) (B-agenda EFB 21-3-2022)** Provinciale Staten hebben in hun vergadering van 13 december 2021 een motie aangenomen waarin Gedeputeerde Staten worden verzocht om binnen de portefeuille Europa Provinciale Staten waar mogelijk actief en tijdig te informeren en te betrekken bij besluitvorming rond grote en voor provincie belangrijke onderwerpen.
7	**Mobiliteit: Agenda Slimme en Schone Logistiek (A-agenda M&B 21-03-2022)** De logistieke sector is belangrijk voor Noord-Holland. Iedere dag zijn in onze provincie goederen op weg naar hun bestemming. Omdat er de komende jaren veel Noord-Hollanders bijkomen wordt het steeds drukker op onze vaar-, spoor-, en autowegen. Ook het goederenvervoer neemt toe. In de Agenda Slimme en Schone Logistiek beschrijft de provincie hoe zij, samen met andere overheden, ondernemers en kennisinstellingen, de logistieke sector ondersteunt en stimuleert om te verduurzamen en met behulp van slimme digitale systemen efficiënter te werken. Dat biedt ook kansen om de CO2-uitstoot te beperken en de leefbaarheid in Noord-Holland te verbeteren.
8	**Mobiliteit: Voortgang oplossen fietsknelpunten (C-agenda M&B 21-03-2022)** Het doel van de fietsknelpuntenaanpak is een impuls geven aan het fietsnetwerk van Noord-Holland. De provincie werkt aan het oplossen van de 14 meest urgente fietsknelpunten op provinciaal areaal. De meeste knelpunten hebben betrekking op wegvakken. Het gaat bijvoorbeeld om ontbrekende schakels in het fietsnetwerk, onveilige kruispunten voor fietsers of onveiligheid door te hoge snelheden van het overige verkeer. Het is gebleken dat de meeste fietsknelpunten complexer zijn dan in eerste instantie werd gedacht, waardoor er minder snel een oplossing kan worden gevonden en gerealiseerd. Sinds september 2021 is er extra capaciteit aangetrokken om de aanpak te versnellen.
10	**Statushouders: Mail Comité Bezorgde Overveners inz. opvang statushouders Bloemendaal (mail is ter beantwoording overgeboekt aan het Kabinet van de CdK).**
11	**IPO: AV nieuwsbrief februari 2022 (C-agenda EFB en M&B 21-3-2022 en NLG en RWK 14-3-2022)**
12	**MRA: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht - editie 57 (C-agenda EFB en M&B 21-3-2022 en NLG en RWK 14-3-2022)**

13	**Natuur: Brief stop NNN aanvraag Zanderij Noord (C-agenda NLG 14-03-2022)**
14	**ODIJ: Kadernota ODIJ 2023 (c-agenda NLG 14-03-2022)**
15	**Water: Discussienota CU regenwater (B-agenda NLG 14-03-2022)**
16	**Formule 1: Evaluatie Formule 1 Zandvoort editie 2021 (C-agenda NLG 14-03-2022 & M&B 21-03-2022)** De gemeente Zandvoort heeft via een raadsinformatiebrief haar gemeenteraad geïnformeerd over de evaluatie van het Dutch Grand Prix Formule 1 evenement editie 2021 in Zandvoort en de voorbereidingen van dit evenement in 2022. Gedeputeerde Staten nemen kennis van deze raadsinformatiebrief en het rapport Evaluatie regionale, bestuurlijke processamenwerking Formule 1 evenement Zandvoort 2021 en informeren Provinciale Staten hierover.
17	**Natuur: Bestuurlijke informatiebrief Goois Natuurreservaat (C-agenda NLG 14-03-2022)**
18	**Stikstof: Werkwijze integrale gebiedsprocessen (B-agenda NLG 14-03-2022)** Conform afspraak uit de PS-vergadering van 15 november 2021 geven we in deze brief nadere informatie over het verloop van de integrale gebiedsprocessen in het landelijk gebied. Hierbij is specifiek aandacht besteed aan het vinden van voldoende ruimte om te komen tot gezamenlijke oplossingen met partijen uit het gebied, zonder daarbij de deadlines voor afronding van het NNN of het realiseren van de stikstofdoelen uit het oog te verliezen.
19	**Klimaat/Energie: ingekomen stuk WISE opslag kernafval (c-agenda RWK 14-3-2022)**
20	**RES/klimaat/energie: informatieblad RES NHZ (c-agenda RWK 14-3-2022)**
21	**Ruimte: ingekomen mail gemeente Wormer motie lintbebouwing (c-agenda RWK 14-3-2022)**
22	**Stikstof: Brief GS stikstofaanpak NH aan minister Natuur en Stikstof (C-agenda NLG 14-03-2022)** Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland deelt haar zorgen met de minister voor Natuur en Stikstof over de voortgang van de aanpak van de stikstofproblematiek in Nederland in het algemeen, en de effecten hiervan voor de provincie Noord-Holland in het bijzonder.
23	**Mobiliteit / Ruimte: Voortgang Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland (C-agenda RWK 14-03-2022 en M&B 21-03-2022)** De Provincie Noord-Holland werkt samen met gemeenten, NS en ProRail aan regionale actieprogramma's voor een aantal spoorcorridors. Deze actieprogramma's vormen

	samen de Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland. Het doel van de Regionale Ontwikkelagenda is de ontwikkelingen rondom OV-knooppunten, bijvoorbeeld op het gebied van verstedelijking en het openbaar vervoer, in samenhang te bekijken en te versterken.
24	**Mobiliteit: Kwartaalrapportage Q4 2021 OV Ombudsman (C-agenda M&B 21-03-2022)**
25	**Voortgangsrapportage Actieprogramma Klimaat (B-agenda RWK 14-3-2022)** In 2020 is het Actieprogramma Klimaat 2020-2023 vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Het Actieprogramma Klimaat geeft een samenhangende pakket aan klimaatmaatregelen, dat zal bijdragen aan de reductie van CO2 in Noord-Holland. Hierbij is een doorkijk gegeven naar 2030, het peiljaar waarin de CO2-uitstoot landelijk met 49 procent gereduceerd moet zijn. Deze acties zijn gegroepeerd conform de vijf thema's van het Klimaatakkoord: duurzame elektriciteitsopwekking, gebouwde omgeving, industrie, landbouw & landgebruik en mobiliteit. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de energie-infrastructuur en het verduurzamen van de eigen organisatie. Het Actieprogramma Klimaat is daarmee de routekaart op weg naar een klimaatneutraal Noord-Holland. Middels deze rapportage wordt een voortgang weergegeven van de acties het actieprogramma. Daarnaast wordt een voorstel gedaan over de nadere aanpak en uitwerking van de gewijzigde Europese doelstelling om de CO2 reductie te verhogen van 49 procent naar 55 procent, met een nationaal streefdoel van 60 procent.
26	**WOB: Brief GS aan PS inz. Beslissing op bezwaar inzake Reizen voormalig gedeputeerde naar Istanbul (c-agenda EFB 21-03-2022)** Op 23 maart 2021 is een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur inzake -kort samengevat- nadere documenten over reizen naar Istanbul van een voormalig gedeputeerde, in de periode 2006 tot en met 2008, gedeeltelijk toegewezen. Het daarop ingediende bezwaar is nu ongegrond verklaard. Zie voor de besluiten www.noord-holland.nl/Loket/Wob_verzoek en www.noord-holland.nl/Loket/Bezwaar_en_klachten/Bezwaar_maken
27	**Bereikbaarheid: Ingekomen mail Mogelijke oplossing N9 Ring Alkmaar (C-agenda M&B 14-02-2022)**
28	**Klimaat/Energie/Waterstof: Addendum Cluster Energie Strategie (CES) NZKG (c-agenda RWK 14-3-2022)** Op 7 september 2021 hebben GS ingestemd met het Cluster Energie Strategie (CES) NZKG. Daarin is de route aangeven waarlangs de verduurzaming van de industrie in het NZKG de komende jaren gaat plaatsvinden. In dit CES NZKG kon nog geen rekening gehouden worden met de meest recente verduurzamingsplannen van Tata Steel. De actualisatie CES NZKG beschrijft hoeveel waterstof en elektriciteit er nodig is voor het nieuwe ijzerproductieproces (DRI) van Tata Steel, op welke wijze dit

	geproduceerd en geïmporteerd gaat worden en wat de effecten daarvan zijn op bijvoorbeeld de energie-infrastructuur en te behalen klimaatdoelen.
29	**Klimaat/Energie: Stand van zaken aanlandingen windenergie op zee (c-agenda RWK 14-3-2022)** Als kustprovincie heeft Noord-Holland een goede uitgangspositie en een plicht om bij te dragen aan het ontwikkelen van windenergie op zee. De Noordzee biedt mogelijkheden tot het verduurzamen van de energievoorziening op land en tot het vergroenen van onze economie. Door bij te dragen aan de Rijkstrajecten rond de aanlandingen van windenergie op zee geven we hier vorm aan.
30	**Klimaat/Warmte: Uitvoeringsregeling warmtetransitie gebouwde omgeving op wijkniveau (c-agenda RWK 14-3-2022)** Gemeenten hebben in hun Transitievisie Warmte voor alle wijken de toekomstige duurzame warmtevoorziening globaal in beeld gebracht. Met een subsidieregeling van 2 miljoen euro dragen wij bij in de kosten van gemeenten voor het maken van een gedetailleerd plan voor de verduurzaming van de warmtevoorziening van een wijk.
31	**Luchtvaart / Klimaat: Ingekomen mail Is mondiaal vliegen op biokerosine een utopie van domoren en geldwolven? (C-agenda M&B 14-02-2022 en RWK 14-03-2022)**
32	**Wonen: Convenant geluidsschermen Bloemendalerpolder Weesp (C-agenda RWK 14-03-2022)** In de Bloemendalerpolder in Weesp wordt in de buurt van het bestaande spoor een woonwijk gebouwd. Om de bouw van deze woningen mogelijk te maken, zijn geluidsmaatregelen nodig. Aan de noordzijde van het spoor is een geluidsscherm van 3 meter hoog nodig. Afgesproken is dat Rijk en regio (Vervoerregio Amsterdam, gemeente Amsterdam en provincie Noord-Holland) dit scherm gezamenlijk financieren.
33	**Natuur / omgevingsverordening: Prioritaire herbegrenzingen (C-agenda NLG & RWK 14-03-2022)** Het voorstel tot grenswijzigingen in het Natuurnetwerk Nederland worden dit voorjaar ter besluitvorming voorgelegd aan GS. Dit gebeurt in de halfjaarlijkse ronde wijziging werkingsgebieden van de Omgevingsverordening Noord-Holland. Vooruitlopend hierop geven GS nu al aan positief te staan tegenover de voorliggende herbegrenzingsvoorstellen om te komen tot afronding van het Natuurnetwerk. Hiervoor heeft onder meer op woensdag 19 januari jl. een werkbezoek plaatsgevonden bij een aantal bollenteeltbedrijven in Zuid-Kennemerland. Om grondeigenaren niet langer in onzekerheid te houden spreken GS nu het voornemen uit deze percelen uit het Natuurnetwerk te halen. Het definitieve besluit door GS over de herbegrenzingen wordt eind juni verwacht.

34	**Natuur: Verwerving circa 13 ha cultuurgrond te Egmond aan den Hoef (C-agenda NLG 14-03-2022)** De provincie koopt circa 13 ha bollengrond met het doel om deze percelen in te zetten als ruilgrond. Daardoor kunnen percelen in gebiedsprocessen in de binnenduinrand en die in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) liggen worden uitgeruild. Deze percelen worden daarom niet als NNN begrensd.
35	**OD NZKG/Tata: Duiding van de recente rechterlijke uitspraken Harsco en de warmbandwalserij TATA (C-agenda: NLG 14-3-2022)** De rechter heeft recent uitspraken gedaan in de zaken Last Onder Dwangsom (LOD) van Harsco en de omgevingsvergunning van de (nieuwe oven) warmbandwalserij van TATA. Het college van Gedeputeerde Staten informeert Provinciale Staten over de uitkomst van deze rechtszaken
36	**Ruimte / Mobiliteit: Ingekomen mail Stichting Blekersveldgroen (C-agenda RWK 14-03-2022 en M&B 14-02-2022)**
37	**Sport: Brief GS aan PS inz. Uitvoeringsregeling Verduurzaming Sportaccommodaties 2022 (c-agenda EFB 14-2-2022)** In de Beleidsnotitie Sport heeft de provincie Noord-Holland aangegeven in te willen zetten op het verduurzamen van sportaccommodaties. Hiervoor wordt jaarlijks de Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming sportaccommodaties Noord-Holland opengesteld. De uitvoeringsregeling was in 2021 binnen enkele maanden uitgeput. Het subsidieplafond van de uitvoeringsregeling is daarom voor 2022 verhoogd naar 1 miljoen euro.
38	**Verkeersveiligheid: infrastructuursubsidies 2022 en jaarverantwoording 2021 (C-agenda M&B 14-02-2022)** De provincie stelt vanuit de subsidieregeling Kleine Infrastructuur in 2022 15 miljoen euro beschikbaar voor het verbeteren van lokale wegen en fietspaden. De provincie wil daarmee de verkeersveiligheid en bereikbaarheid met de fiets in Noord-Holland een impuls geven. De subsidieregeling Verkeersveilige uitwegen is bedoeld om perceeleigenaren langs provinciale wegen te stimuleren de erfaansluitingen op de weg veiliger in te richten. Ook delen Gedeputeerde Staten de Jaarverantwoording verkeersveiligheid 2021 met Provinciale Staten. Daarin is beschreven wat de provincie in 2021 op het gebied van verkeersveiligheid heeft ondernomen, en wordt een vooruitblik geboden op 2022.
39	**Water: Uitvoeringsregeling subsidie verbetering kwaliteit zwemwater en openstelling 2022 (C-agenda NLG 14-03-2022)** In het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 is aangegeven dat de provincie het verbeteren van de kwaliteit van zwemlocaties en het ontwikkelen van nieuwe locaties stimuleert. De “Uitvoeringsregeling subsidie verbetering kwaliteit zwemwater Noord-Holland 2022” levert hieraan een bijdrage. Het subsidieplafond

	voor 2022 wordt vastgesteld op € 200.000,- en de indieningstermijn is de periode van 7 februari 2022 tot en met 1 oktober 2022. Het GS-besluit houdt alleen openstelling in 2022 in. Jaarlijks zal bekeken worden of de openstelling gecontinueerd wordt.
40	**Aandelen Recreatie N-H: Beantwoording vraag hr. Hoogervorst SP in EFB 17-1 over vervreemden aandelen Recreatie N-H (c-agenda NLG 14-3-2022 en EFB 14-2-2022)**
41	**RES: raadsinformatiebrief RES NHN (c-agenda RWK 7-2-2022)**
42	**Fauna: Brief bezwaarschrift tegemoetkoming faunaschade (C-agenda NLG 14-03-2022)**

Lijst openstaande moties voor PS van 7 maart 2022.

De lijst wordt 4 keer per jaar door GS geactualiseerd voor PS van maart, juni, oktober en december 2022. Tussentijds worden op de website actualisaties vanuit de commissies en vanuit de GS-besluitenlijst bij de moties gepubliceerd.

NB: ter kennisname is een extra bijlage bij de lijst moties voor PS van 7 maart a.s. gevoegd, bestaande uit de toelichting vanuit GS m.b.t. uitvoering van RES-moties bij Uitvoeringsprogramma.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M13-2022	31-01-2022	Motie Restwarmte (JA21)	
M10-2022	31-01-2022	Motie Zorgen om hyperscales (GroenLinks)	
M9-2022	31-01-2022	Motie Hyperscales (VVD)	
M7-2022	31-01-2022	Motie Innovatieve mogelijkheden ter beperking van overlast (JA21)	
M4-2022	31-01-2022	Motie mobiliteit: Modal shift voor leefbaarheid langs N203 (D66)	
M239-2021	13-12-2021	Motie cultuur : Inbreng van de makers bij cultuurbeleid (GroenLinks)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M237-2021	13-12-2021	Motie Inspiratie her- en bijbestemming (PvdD)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M233-2021	13-12-2021	Motie Europa dichter bij Provinciale Staten (PvdD)	In januari en februari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M221-2021	15-11-2021	Motie: Terughoudend met betonnen fietspaden in NNN (JA21)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M216-2021	08-11-2021	Motie Bij de begroting jongerenperspectief op bereikbaarheid (PvdA)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M215-2021	08-11-2021	Motie Energiearmoede in kaart brengen (PvdA)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M214-2021	08-11-2021	Motie Broedplaats Blakende Bollen (GroenLinks)	In december is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M212-2021	08-11-2021	Motie Pontveren Ilpendam en Spaarndam (CU)	In januari is er een actualisatie vanuit GS en in februari vanuit cie M&B bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Het afdoeningsvoorstel is besproken in commissie M&B van 15-02-2022. De commissie stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M192-2021	08-11-2021	Motie Ecologie en natuur bij nieuwe organisatie Hollandse waterlinies (PvdD)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M187-2021	08-11-2021	Motie toekomstperspectief sport Noord-Holland (CDA)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M173-2021	11-10-2021	Motie Inclusievere communicatie over deelmobiliteit (DENK)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M169-2021	13-09-2021	Motie 'Betaalbaarheid OV' opnemen als uitgangspunt in het Perspectief Mobiliteit. (SP)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M167-2021	13-09-2021	Motie Verdere uitrol infrastructuur van gerecycled plastic bij positieve pilotresultaten. (VVD)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M141-2021	13-09-2021	Motie Onderzoek aanpak congestieproblemen elektriciteitsnetwerk. (JA21)	In december en in februari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M133-2021	05-07-2021	Motie Toekomstbestendig energienet. (JA21)	In januari en in februari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M127-2021	05-07-2021	Motie Windturbines en gemeentegrenzen. (VVD, D66, PVDA, DENK, SP, JA21)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd.
M126-2021	05-07-2021	Motie RES 1.0 andere doelgroepen betrekken bij participatie. (GL, D66, PVDA, PvdD)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M124-2021	05-07-2021	Motie Uitdaagrecht bij RES. (D66, GL)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M122-2021	05-07-2021	Motie RES Volkstuinen gevoelige bestemmingen. (CU, PvdD)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M121-2021	05-07-2021	Motie RES Grensoverschrijdende teams. (CU, PvdD, PVDA)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M117-2021	05-07-2021	Motie Financiële participatie in de RES voor en door iedereen. (PVDA, GL, D66, PvdD, CU, SP)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M116-2021	05-07-2021	Motie RES Energie-armoede. (PVDA, GL, D66, PvdD, CU, SP)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M112-2021	05-07-2021	Motie monitoring gezondheids - en veiligheidseffecten. (DENK, CDA)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd.
M108-2021	05-07-2021	Motie gesprekken tussen buurgemeenten. (DENK, PvdD)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd.
M106-2021	05-07-2021	Motie RES: Bescherm natuur en cultuurhistorie in het IJmeer. (PvdD, PVDA, GL, D66, DENK)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M105-2021	05-07-2021	Motie RES: Vogelvriendelijkere windmolens. (PvdD, CU, PVDA, GL, CDA)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M104-2021	05-07-2021	Motie RES: Meer initiërende rol provincie. (PvdD, PVDA, DENK)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd.
M103-2021	05-07-2021	Motie CO2 opslag versus haalbaarheidsstudie Groen staal/Zeester. (PVDA, GL, D66, VVD, SP, CDA, CU)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M102-2021	05-07-2021	Motie Problemen Tata Steel niet doorschuiven, maar bij de bron aanpakken. (PvdD, DENK)	In december is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M96-2021	05-07-2021	Motie Wensen en opvattingen Verstedelijkingsstrategie MRA : leefomgeving en leefbaarheid. (PvdD, CU, PVDA, SP, 50PLUS/PvdO, DENK, D66, GL)	In december is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M93-2021	28-06-2021	Motie Slim en in lijn met wetenschap investeren (ROM). (PvdD, DENK, SP)	In januari en februari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M88-2021	28-06-2021	Motie "Ladder van Leisure'. (SP)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M52-2021	17-05-2021	Motie Governance MRA. (VVD, D66, GL, CDA, CU, FvD, SP, PVV)	In januari en februari is er een actualisatie vanuit GS en cie EFB bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie EFB van 14-02-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M51-2021	17-05-2021	Motie Voorbereiden op 55% co2-reducatie. (GL, D66, PvdA, SP)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M36-2021	12-04-2021	Motie Wind en geluidsschermen benutten voor zonnepanelen. (50PLUS/PvdO)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M24-2021	08-03-2021	Motie Betrek buurgemeenten óók bij het meten van draagvlak over het plaatsen van windturbines. (DENK, JA21)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd.
M4-2021	01-02-2021	Behoud loketfunctie o.a. op stations Alkmaar, Hoorn en Hilversum. (PvdA, SP, DENK, VVD, ChristenUnie, JA21, PVV)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M1-2021	01-02-2021	Onderzoek informatievoorziening burgers RES. (JA21, D66)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M187-2020	16-11-2020	Optimaal onderhouden snelfietsroutes (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, PvdD)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M185-2020	16-11-2020	Varende fietspaden . (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M148-2020	22-10-2020	Heroverweging Zijpe –en Hazepolder. (PvdA, D66, ChristenUnie, GroenLinks)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M147-2020	22-10-2020	Functiewijziging agrarisch bouwperceel (ChristenUnie, CDA, PvdA)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M146-2020	22-10-2020	Tiny Houses positief tegemoet treden. (ChristenUnie, PvdD)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M143-2020	05-10-2020	RES-Geingebied. (SP)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M140-2020	05-10-2020	RES-participatie. (SP)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M138-2020	05-10-2020	Kansen voor de werkgelegenheid in de RES. (PvdA, D66, PvdD, GroenLinks)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M135-2020	05-10-2020	Motie bij concept-RESsen over burgerparticipatie. (D66, PvdA, VVD)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd.
M130-2020	05-10-2020	Participatie voor iedereen. (ChristenUnie, PvdD, CDA)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M126-2020	05-10-2020	Provinciale visie op RES. (ChristenUnie)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M125-2020	05-10-2020	Koppel biodiversiteit aan de energietransitie. (PvdD)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd.
M116-2020	05-10-2020	Leidraad Weidevogels. (GroenLinks, PvdD)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M115-2020	05-10-2020	Weidevogels Zijpe. (GroenLinks, PvdA)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M97-2020	05-10-2020	Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum. (CDA, FvD)	In december is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M75-2020	14-09-2020	Pont Ilpendam-Landsmeer. (ChristenUnie, PvdD, GroenLinks, PvdA, D66, VVD, SP)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M42-2020	18-05-2020	Motie Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds. (VVD, GroenLinks, PvdA, D66, CDA)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M41-2020	18-05-2020	Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur. (PvdA, VVD, D66, SP, GroenLinks, ChristenUnie, CDA)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M21-2020	09-03-2020	Vang de kinderen van Moria op. (PvdA, GroenLinks, PvdD, D66, CDA, ChristenUnie, SP)	In december is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M2-2020	03-02-2020	Stop de verhuurderheffing. (SP, PvdA, PvdD, 50PLUS/PvdO)	In januari en in februari is er een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M107-2019	18-11-2019	Natuurinclusief bouwen meenemen in klimaatambities voor gebouwde omgeving. (PvdD)	In december is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M83-2019	11-11-2019	Fietsvriendelijke stoplichten. (ChristenUnie)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M68-2019	11-11-2019	Bomen voor klimaat en stikstof. (PvdD)	In januari is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M47-2019	30-09-2019	Draagvlak en participatie in de Regionale Energiestrategieën, RES. (SP)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.

Toelichting uitvoering RES-moties

Dit document bevat per motie een nadere toelichting; deze is aanvullend op de Bijlage Uitvoering RES-moties bij het Uitvoeringprogramma RES . Dit conform toezegging in de Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat op 7 februari 2022.

Op hoofdlijnen zijn deze moties te verdelen over de volgende thema's: bescherming bovenregionale waarden, ruimtelijke samenhang en meervoudig ruimtegebruik; zorgvuldige afstemming met buurgemeenten; energietransitie en biodiversiteit; (financiële)participatie en communicatie en gezondheid en veiligheid van windenergie. We houden deze inhoudelijke indeling hieronder aan voor het overzicht.

Over de voortgang van de afspraken uit het Uitvoeringsprogramma en de initiatieven die mede door een motie tot stand zijn gekomen worden uw Staten bij de jaarlijkse voorjaarsmonitoring van het Uitvoeringsprogramma geïnformeerd (zie hoofdstuk 6 uit het Uitvoeringsprogramma). De eerste monitoring staat gepland voor mei 2022.

Motie	*Dictum PS*	*Uitvoering (per motie)*
Bescherming bovenregionale waarden, ruimtelijke samenhang en meervoudig ruimtegebruik		
M126-2020 05-10-2020	In de uitwerking van de RES 1.0 een stevigere regierol te kiezen ter bescherming van de bovenregionale waarden; Zorg dat de RES beter bijdraagt aan de versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap van Noord-Holland Bekijk in welke mate clustering van zoekgebieden kan plaatsvinden. Maak in de uitwerking van de RES een koppeling met andere provinciale opgaven en de geschiktheid van het energienetwerk.	Zowel in de fase tot de RES 1.0 als nu bij de uitvoering van de RES zetten we ons in om bovenregionale waarden te beschermen en versterken. Deze bescherming krijgt enerzijds vorm door middel van de borging van de beschermingsregimes in onze provinciale Omgevingsverordening en anderzijds door een regierol te vervullen in een aantal gemeentegrens overstijgende zoekgebieden of structuren. De regierol die daarbij nodig is verschilt per gebied. Vanuit deze rol kijken we ook waar clustering van zoekgebieden mogelijk is om de ruimtelijke kwaliteit en samenhang een kwalitatieve impuls te geven. We zijn in samenwerking met gemeenten, provincies en stakeholders trajecten gestart, zoals de A7, Diemerscheg, Wieringerhoek (IJsselmeergebied), het Groene Hart en de A9-zone. Afstemming met de netbeheerder vindt bij deze trajecten plaats. Om de ruimtelijke samenhang en kwaliteit een extra boost te geven start in maart 2022 de ondersteuningsregeling ruimtelijke samenhang . Deze ondersteunt gemeenten met capaciteit en expertise voor een eerste gebiedsgerichte ruimtelijke uitwerkingsslag voor (clusters van) zoekgebieden. Bovenregionale waarden en andere kwalitatieve RES-uitgangspunten zijn hierin een belangrijk uitgangspunt. Bij de selectie en uitvoering van de trajecten zijn we nauw betrokken. Om koppeling met andere opgaven en meervoudig ruimtegebruik te stimuleren start in maart 2022 de stimuleringsregeling meervoudig ruimtegebruik gericht op initiatiefnemers. Hierin wordt speciale aandacht besteed aan koppelkansen met leefbaarheid-, biodiversiteit-, stikstof- en wateropgaven bij de concretisering van plannen voor zonneparken en/of windmolens. Ook hier zijn wij nauw betrokken bij selectie en uitvoering van de trajecten.

		Ook in het door de colleges van B&W vastgestelde Uitvoeringsprogramma RES 1.0 is de regierol van de provincie geborgd. Onder hoofdstuk 2.4 Activiteiten: Uitwerking zoekgebieden is afgesproken dat de provincie vanuit haar rol als hoeder van de bovenregionale landschappelijke/ruimtelijke samenhang een regierol heeft bij zoekgebieden die in een landschappelijk gebied liggen of langs bovenregionale structuren. De regie rol van de provincie verschilt per casus en is afhankelijk van de inhoudelijke problematiek. Verder hebben wij de kwalitatieve randvoorwaarden bij de uitvoering van de zoekgebieden geborgd in het Uitvoeringsprogramma. Het betreft hier onder andere ruimtelijke samenhang en koppelkansen. Zie hoofdstuk 2.1.
M143-2020 05-10-2020	PS verzoeken het college van GS: - Om in samenspraak met andere RES-partners, zoals gemeenten en programmaorganisatie, in goed overleg te treden met de provincie Utrecht en andere partners van de RES-regio U-16 over het 'Geingebied' - De huidige erfgoedstatus en belangrijke publieke functies van het gebied als belang in te brengen in de verdere concretisering van de zoekgebieden in het 'Geingebied'.	Onder zoekgebied Geingebied verstaan wij de landelijke driehoek tussen Amsterdam Zuidoost, het spoor en het Amsterdam-Rijnkanaal. Het landelijke deel ligt grotendeels in de gemeente de Ronde Venen (provincie Utrecht). In het Geingebied is – mede naar aanleiding van de zorgen van inwoners en de betreffende motie van PS de afgelopen periode regelmatig ambtelijk en bestuurlijk overleg gevoerd met de provincie Utrecht en andere relevante RES-partners (gemeente Amsterdam, Ouder-Amstel, Ronde Venen). Daarbij gaat het over afstemming van uitwerking zoekgebieden, participatie en communicatie. Hierbij brengen we ook het belang van de UNESCO-erfgoedstatus en het belang van het gebied voor recreatie in. Voor Unesco –erfgoedstatus is inmiddels het afwegingskader energietransitie Hollandse Waterlinie beschikbaar, wat duidelijk maakt of en onder welke voorwaarden wind en zon in het Geingebied mogelijk zijn. De gemeenten Ronde Venen en Amsterdam spreken elkaar regelmatig over de ontwikkelingen van energietransitie aan weerszijden van de gemeente en provincie grens. Beide spreken van een goede samenwerking. De Ronde Venen onderzoekt of er zonnepanelen kunnen worden geplaatst, van windturbines is voor dit moment afgezien. De gemeente Amsterdam heeft aangrenzend aan het Geingebied één zoeklocatie voor wind, het Waterleidingenterrein (RES-viewer,5b). De gemeente betrekt deze in de plan MER voor alle windzoekgebieden, tot die tijd is er geen projectontwikkeling. Iets verder gelegen (achter Abcoude) zijn nog windzoeklocaties bij knooppunt A2-A9. Deze gaan ook mee in plan MER Amsterdam; mogelijk doet Ouder-Amstel hieraan mee voor het deel dat op haar grondgebied ligt. Zie verder toelichting bij motie 127. Mede naar aanleiding van de signalen van omwonenden zullen wij in maart/april 2022 opnieuw ambtelijk en zo nodig bestuurlijk overleg initiëren. Het gezamenlijk informeren en betrekken van inwoners in het Geingebied staat hierbij op de agenda.
Zorgvuldige afstemming buurgemeenten		

M127-2021 05-07-2021	PS dragen het College van Gedeputeerde Staten op • om, voor het geval dat gemeenten hun verschillen van mening niet bilateraal kunnen oplossen, vanuit de provinciale regiefunctie de Noord-Hollandse gemeenten gezamenlijke uitgangspunten op te laten stellen als onderling afsprakenkader hoe om te gaan met de planning van eventuele windturbines nabij gemeentegrenzen • om zich in te spannen om, indien deze situatie zich aan de provinciegrenzen mocht voordoen, met de aangrenzende gemeenten in onze buurprovincies over en weer tot vergelijkbare afspraken te komen • om tijdig vóór de behandeling van de Omgevingsverordening 2022 in de commissie RWK, de resultaten aan Provinciale Staten te rapporteren.	In het door alle colleges vastgestelde Uitvoeringsprogramma RES 1.0 is geborgd dat buurgemeenten/buurprovincies gezamenlijke uitgangspunten opstellen over planning van wind- en zonzoekgebieden. Voor zoekgebieden die grenzen aan andere provincies geldt dat samen met relevante overheidspartijen en netbeheerder(s) wordt gewerkt aan gedeelde uitgangspunten voor duurzame energieopwekking. De timing hiervan verschilt per gebied, maar alle uitgangspunten zijn vastgesteld vóór afronding van de RES 2.0 (juli 2023). Voor zoekgebieden die direct aan een andere gemeente grenzen of nabij een gemeentegrens liggen zijn ook afspraken in het Uitvoeringsprogramma geborgd. Zo moeten gemeenten elkaar raadplegen over tijdslijnen, het participatieproces, de communicatie, het afwegingskader dat zij hanteren en de wijze waarop zij het zoekgebied wensen vast te leggen. Ook is vastgelegd dat gemeenten gelegenheid bieden aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om te participeren. Ook de provincie is daarbij betrokken. We zien dat deze afspraken in het Uitvoeringsprogramma ook in de praktijk al werken. In een aantal deelregio's waaronder Alkmaar maakt men een gezamenlijk plan van aanpak voor de uitwerking van zoekgebieden waar ook afstemming met buurgemeenten onderdeel van is. Een ander voorbeeld is Zaandam dat onlangs een gezamenlijk traject met de provincie en buurgemeenten is gestart over windzoekgebieden. Ook daar dus afstemming met buurgemeenten over gezamenlijke uitgangspunten. Nog een voorbeeld is de gemeente Schagen, die bij een participatiebijeenkomst voor de RES-zoekgebieden ook in gesprek ging met de inwoners van aangrenzende gemeente Dijk en Waard. Als provincie nemen we waar nodig regie op verschillende manieren; hieronder een paar voorbeelden; **Noorder IJ-plas** Op verzoek van de gemeenten Zaanstad , Landsmeer en Oostzaan hebben wij het initiatief genomen voor ambtelijk/bestuurlijk overleg. Aanleiding is de onvrede bij deze gemeenten over zoekgebied windturbines Noorder IJ-plas (en langs de A10-noord) die de woningbouwopgaven in de gemeenten in de weg kan staan en de manier waarop Amsterdam daarover (onvoldoende)communiceert. In een bestuurlijk overleg op 10-12-2021 met gedeputeerde Stigter en de wethouders van Zaanstad, Landsmeer en Oostzaan is deze onvrede besproken en afgesproken een vervolgoverleg te houden met Amsterdam erbij in maart 2022 . Ter voorbereiding bekijken we samen met de gemeenten wat – naast faciliteren van dit overleg - goede vervolgstappen zijn die perspectief bieden op betere samenwerking. Een van de opties is het uitwerken van een meer integrale ontwerpopgave/gebiedsvisie, waarin de eventuele plaatsing van windturbines in een bredere context (woningbouw, bedrijventerreinen NZKG) wordt geplaatst, aansluitend op de NOVI voor de NZKG. **Holendrecht (A2-A9)** In Ouder-Amstel is een initiatiefnemer in het zoekgebied bij het knooppunt Holendrecht een verkennend onderzoek aan het doen of het mogelijk is windmolens te plaatsen. In dit traject trekken gemeente Amsterdam en Ouder-Amstel samen op omdat beide zoekgebieden grenzen aan elkaar en de initiatiefnemer beide zoekgebieden beschouwt. Om de processen met elkaar te stroomlijnen zitten wij als provincie nu – op verzoek van de gemeenten - aan tafel om de gesprekken te faciliteren; later in het proces zullen we ook een toetsende rol nemen waar het de beschermingsregimes betreft.

		Voorbeelden van provinciegrensoverschrijdende casussen zijn Geingebied,(zie betreffende motie), Groene Hart, IJsselmeer (zie motie 121)
M121-2021 05-07-2021	PS dragen GS op: voor de verdere uitwerking van de RES gemeente- en provinciegrensoverschrijdende teams samen te stellen (zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau), die gezamenlijk werken aan de plannen voor samenhangende gebieden die onder meerdere gemeenten en/of provincies vallen;	In het Uitvoeringsprogramma RES 1.0 is geborgd gemeente- en provinciegrensoverschrijdende zoekgebieden gezamenlijk worden uitgewerkt door (buur)gemeenten en provincie. In de praktijk zitten we met gemeenten vanaf de start van het RES-proces aan tafel bij de uitwerking van (clusters van) zoekgebieden in gezamenlijke teams. Een aantal voorbeelden daarvan staan bij de toelichting op motie 127. Ook bij het Groene Hart werken we samen met de betreffende provincies, Rijk en vertegenwoordiging van waterschappen en gemeenten aan een lange termijn energieperspectief voor 2050. Wat een handelingsperspectief moet bieden voor de korte termijn en dus input vormt voor de RES 2.0. Voor het zoekgebied in het IJsselmeer (zonneatollen Wieringerhoek) is een gezamenlijk team aangesteld en vindt er geregeld bestuurlijk overleg plaats. Dit overleg vindt ook plaats met de andere provincies aan het IJsselmeer in een werkgroep duurzame energie vanuit het Bestuurlijk platform IJsselmeergebied. Ook de nieuwe regeling ruimtelijke samenhang die in maart start is erop gericht om een gezamenlijke gebiedsgerichte gemeente- en/of provinciegrens overstijgende ruimtelijke uitwerkingsslag voor (clusters van) zoekgebieden te maken.
M104-2021 05-07-2021	PS roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - in het vervolgtraject van de RES een meer initiërende rol te nemen daar waar een zorgvuldige afweging in het geding komt.	Ten opzichte van het proces richting de RES 1.0 hebben we een meer initiërende rol aangenomen daar waar zorgvuldige afweging in het geding komt. In een aantal samenhangende zoekgebieden komt de initiërende rol van de provincie nadrukkelijk naar voren. Zie bij motie 121 bijvoorbeeld de A7, A9, het Geingebied, het Groene Hart en Wieringerhoek (IJsselmeergebied). Een ander voorbeeld is de Diemerscheg. Op ons initiatief vindt er ambtelijk en bestuurlijk overleg “RES Diemerscheg” plaats met de Diemerscheggemeenten (Amsterdam, Diemen, Weesp en Gooise Meren). In een bestuurlijk overleg in september 2021 is door de provincie toegezegd open te staan voor verdere uitwerking van deze zoekgebieden (ondanks de overlap met de beschermingsregimes) **MITS** dit passend is te maken binnen de regelgeving van de NNN en BPL. Om hier iets gefundeerd over te kunnen zeggen is ecologisch onderzoek uitgevoerd nodig. Wanneer wij ons ook inhoudelijk kunnen vinden in de conclusies uit de ecologische toets en dus ook perspectief zien in een verdere uitwerking van de RES-zoekgebieden in de Diemerscheg gaan we samen met de gemeenten een vervolg proces uitstippelen waarmee we de zoekgebieden ook vanuit een ruimtelijk spoor verder gaan concretiseren. Verder zijn ook in het Uitvoeringsprogramma RES afspraken gemaakt over de inrichting van proces- en financiële participatie bij de concretisering van gemeentegrens-nabije en gemeentegrens-overstijgende zoekgebieden. In de praktijk ondersteunen wij waar nodig door middel van de nieuwe regeling procesparticipatie . Vanuit onze provinciale rol monitoren we ook overige ontwikkelingen zoals de

		uitbreiding van bedrijventerreinen en de woningbouw. We houden zorgvuldig in de gaten waar opgaven overlappen en gaan hierover het gesprek aan met de gemeenten.
M106-2021 05-07-2021	PS roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - in het vervolgtraject van de RES terughoudend te zijn in de uitwerking van zoekgebieden voor de opwekking van windenergie in het IJmeer	De uitwerking van windenergie in het zoekgebied IJmeer is in eerste instantie in handen van de gemeente Amsterdam. Momenteel wordt door gemeente Amsterdam gewerkt aan een afwegingskader én handreiking voor participatie, sturing en samenwerking op het gebied van windenergie. Het IJmeer is hierbij één van de zoekgebieden. In het IJmeer is het beschermingsregime Natura2000 vigerend. Dit gebied is door middel van de Europese vogelrichtlijn en habitatrichtlijn door de minister aangewezen. Om eventuele activiteiten in dit gebied mogelijk te maken zal er een uitgebreide procedure doorlopen moeten worden. Hierbij zullen er dwingende redenen van groot openbaar belang aangetoond moeten worden en aangegeven moeten worden dat er geen alternatieve mogelijkheden zijn. Daarnaast moeten alle eventuele negatieve effecten op de natuurwaarden gecompenseerd worden. De provincie brengt – mede op uitnodiging van de gemeente- deze inhoudelijke kennis in over de beschermingsregimes waaronder Natura 2000, maar ook NNN, BPL, Unesco via een expertgroep Natuur die Amsterdam adviseert. De adviezen van de expertgroepen zullen als input worden gebruikt voor de plan-MER en project-MER die Amsterdam voornemens is te doen. Ook hierin zullen de waarden van het IJmeer in beeld gebracht worden en meegenomen worden in de integrale afweging .
M108-2021 05-07-2021	PS verzoekt het college: - gesprekken te organiseren met en tussen buurgemeenten die zorgen uiten over gebrekkige afstemming ten aanzien van de plaatsing van windturbines; - te onderzoeken waar de knelpunten zitten en mogelijke oplossingen aandragen; - en daarover terug te rapporteren aan Provinciale Staten.	Noorder IJplas maar ook het Geingebied zijn goede voorbeelden waar wij ambtelijk en bestuurlijk gesprekken organiseren met en tussen buurgemeenten met als doel te komen tot afstemming en concrete afspraken met betrekking tot planning, participatie, communicatie. Zie voor een toelichting op deze gebieden motie 127 en motie 143.
M24-2021 08-03-2021	Om bij de gemeenten erop aan te dringen om, in het kader van de mogelijke plaatsing van windturbines, óók de meningen van de bewoners te peilen die wonen aan de aangrenzende buurgemeenten van de zoekgebieden. Daarbij ook te wijzen op het belang van een goede afstemming tussen buurgemeenten.	In de Algemene wet bestuur is onder afdeling 3.4 is aangegeven dat “De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.” Om dit te kunnen besluiten dienen de nadelige gevolgen in beeld gebracht te worden en deze houden niet op bij gemeentegrenzen. In artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening is vastgelegd dat voor bestemmingsplannen het voorontwerp overlegd moet worden met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. Dit is nog voordat het plan ter inzage gaat zodat deze partijen inbreng kunnen geven vooraf. Hieronder vallen ook wind- en zonparken. Dit geldt ook voor Uitgebreide omgevingsvergunningen maar dan op basis van artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht. In het Uitvoeringsprogramma RES staan aanvullend afspraken opgenomen die gemeenten met aangrenzende zoekgebieden maken met hun omgeving. Zo zal de gemeente die in de lead is voor een zoekgebied met de aangrenzende gemeenten en provincie afstemmen over het participatieproces en de

		tijdslijn van het project. Ook informeert de gemeente over het afwegingskader dat zij gaan hanteren. Een afspraak is dat zij aan belanghebbenden uit aangrenzende gemeenten de gelegenheid bieden om mee te participeren. Ook wordt over de communicatie afspraken gemaakt. Momenteel worden de eerste gesprekken opgestart voor de nadere uitwerking van zoekgebieden. De wijze van participatie en communicatie onderling en het betrekken van de bewoners is een aandachtspunt en de provincie denkt en kijkt mee met het opstellen van een participatie- en communicatieplan.
Energietransitie en biodiversiteit		
M125-2020 05-10-2020	De energietransitie waar mogelijk aan opgaven voor biodiversiteitsherstel- en versterking te koppelen en dat ook te doen in het vervolgtraject van de RES;	Voor alle zoekgebieden geldt dat er voldoende aandacht moet zijn voor de effecten van zonneparken en windmolens op biodiversiteit en bodemkwaliteit. Daartoe zijn in de RES 1.0 en het Uitvoeringsprogramma RES in hoofdstuk 2.1 de kwalitatieve uitgangspunten opgenomen: bij ieder project wordt gestreefd naar toegevoegde waarde voor landschap en natuur (uitgangspunt 3) en worden koppelkansen verkend (uitgangspunt 4). - Beleidsmatig is het belang van het zoeken naar koppeling met andere opgaven zoals biodiversiteitsopgaven geland in onze Kwaliteitsimpuls zonneparken en in onze Ruimtelijke handreiking Wind op Land, als onderdeel van de partiële herziening OVNH2020. Bij de ruimtelijke onderbouwing van plannen dient rekening gehouden te worden met de ontwikkelprincipes uit deze documenten. - Procesmatig brengen wij het belang van koppeling met andere opgaven zoals biodiversiteit in vanuit onze adviserende rol als RES partner, maar bijvoorbeeld ook via de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). - Daarnaast start in maart 2022 een stimuleringsregeling meervoudig ruimtegebruik, gericht op het stimuleren van koppelkansen met leefbaarheid, biodiversiteit, stikstof en wateropgaven bij de concretisering van plannen voor zonneparken en/of windmolens. - Om kennis op dit gebied te blijven vergroten, participeren we als provincie in het traject Natuur inclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning Op Land (NIEWHOL). Het doel van dit traject is om te komen tot afspraken waarmee zowel wordt gezorgd voor de doorgang van de ontwikkeling van windparken en hoogspanningsverbindingen op land, als voor een vermindering van de negatieve effecten ervan op de instandhouding van kwetsbare vogels en vleermuizen. Deze afspraken op hoofdlijnen zullen in de komende periode nader worden uitgewerkt tot een akkoord. Het totaalpakket aan gemaakte afspraken wordt vervat in een akkoord en een juridisch kader. - Met betrekking tot natuur inclusieve zonneparken is inmiddels gestart met een nationaal onderzoek Ecocertified Solar Parks. Het doel van dit onderzoek is om te komen tot meer wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen voor de ecologische inrichting en beheer van zonneparken. De WUR is penvoerder van dit onderzoek, waarbij circa 25 zonneparken in het land gedurende een periode van vier jaar worden gemonitord. Als provincie co-financieren we het onderzoek, samen met 7 andere provincies en het rijk.

M105-2021 05-07-2021	PS verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: • de effecten op mens en dier te onderzoeken van maatregelen om vogelslachtoffers door windmolens zoveel mogelijk te voorkomen, zoals bijvoorbeeld het geheel of gedeeltelijk zwart maken van een wiek of het installeren van een radarsysteem • te onderzoeken hoe dit soort maatregelen door de provincie gestimuleerd of afgedwongen kunnen worden; • daarover verslag te doen aan PS;	- Voor alle zoekgebieden geldt dat er voldoende aandacht moet zijn voor de effecten van zonneparken en windmolens op biodiversiteit. Daartoe zijn in het Uitvoeringsprogramma in hoofdstuk 2.1 de kwalitatieve uitgangspunten uit de RES 1.0 wederom bekrachtigd: bij ieder project wordt gestreefd naar toegevoegde waarde voor landschap en natuur (uitgangspunt 3) en worden koppelkansen verkend (uitgangspunt 4). - Beleidsmatig is het belang van het zoeken naar koppeling met andere opgaven zoals biodiversiteitsopgaven geland in de Kwaliteitsimpuls Zonneparken en in de Ruimtelijke handreiking Wind op Land, als onderdeel van de partiële herziening OVNH2020. Bij de ruimtelijke onderbouwing van plannen dient rekening gehouden te worden met de ontwikkelprincipes uit deze documenten. - We participeren in IPO-verband in het onderzoek 'Zwarte wiek' wat in de Eemshaven gehouden wordt naar het toepassen van een zwarte wiek om vogelslachtoffers te verminderen. In de Eemshaven wordt ook met een radarsysteem geëxperimenteerd. Dit onderzoek heeft een doorlooptijd van 3 jaar. Tussentijdse resultaten zullen met u gedeeld worden. - Om kennis op dit gebied te blijven vergroten, participeren we als provincie in het traject Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning Op Land (NIEWHOL). Het doel van dit traject is om te komen tot afspraken waarmee zowel wordt gezorgd voor de doorgang van de ontwikkeling van windparken en hoogspanningsverbindingen op land, als voor een vermindering van de negatieve effecten ervan op de staat van instandhouding van kwetsbare vogels en vleermuizen. Deze afspraken op hoofdlijnen zullen in de komende periode nader worden uitgewerkt tot een akkoord. Het totaalpakket aan gemaakte afspraken wordt vervat in een akkoord en een juridisch kader.
(Financiële) participatie en communicatie		
M130-2020 05-10-2020	Stel in samenwerking met de Participatiecoalitie en in overleg met gemeenten een concreet plan op om ervoor te zorgen dat burgers in het kader van energietransitie zoveel mogelijk – in lijn met de ambitie van het Klimaatakkoord - meeprofiteren; Versterk de participatie van omwonenden; zowel de participatie in het proces als de mogelijkheden om te delen in de opbrengsten, waarbij opbrengstdeling niet alleen is voorbehouden aan omwonenden die in staat zijn om financieel te investeren.	In het klimaatakkoord is de ambitie vastgelegd om bij hernieuwbare energieprojecten te streven naar minimaal 50% lokaal eigendom. Dit is geen doel op zich, maar wel een middel waarmee de lasten en lusten evenrediger worden gedeeld en daarmee het draagvlak voor de energietransitie kan worden vergroot. In de vastgestelde RES 1.0 is deze ambitie door de RES partners overgenomen. In samenwerking met het RES-programmabureau, de participatiecoalitie, gemeenten en ontwikkelaars is de Leidraad financiële participatie opgesteld. Deze Leidraad geeft inzicht in de mogelijkheden die overheden hebben om lokaal eigendom en financiële participatie te borgen bij de ontwikkeling van energieprojecten en welke voorwaarden zij kunnen stellen aan ontwikkelaars. In de Leidraad zijn meerdere mogelijkheden beschreven. Het is aan de gemeenten hoe ver zij willen gaan met hun inspanningen. De Leidraad bouwt voort op de handreiking die door de participatiecoalitie is opgesteld en maakt deze concreter. In de Leidraad is aandacht besteed aan vormen van financiële participatie waarbij bewoners met een

		kleine portemonnee ook meeprofiteren van de baten van de energietransitie, bijvoorbeeld door middel van een omgevingsfonds. Ook wordt ingegaan op de definitiebepaling van lokaal eigendom en de vormen van financiële participatie. De Leidraad is inhoudelijk toegelicht tijdens de kennissessie financiële participatie. De Leidraad zal na twee jaar worden geëvalueerd, hier zullen uw Staten te zijner tijd over worden geïnformeerd. Daarnaast zien wij dat in het streven naar lokaal eigendom de rol van (lokale)energiecoöperaties belangrijk is. Samen met het Rijk, gemeenten, financiers en de Participatiecoalitie zetten wij in op ondersteuning en (door)ontwikkeling van de energiecoöperaties in Noord-Holland. Ook in het Uitvoeringsprogramma is lokaal eigendom en financiële participatie geborgd. Zo maken gemeenten en provincie meerdere afspraken over financiële participatie. Deze zijn terug te vinden in de hoofdstukken 2.2 'Operationele doelen', hoofdstuk 2.4 'Uitwerking zoekgebieden' en hoofdstuk 4.2 'Participatie'.
M117-2021 05-07-2021	PS verzoeken het College: • Om in de op te stellen Notitie Financiële participatie waaraan ambtelijk gewerkt wordt, aan te geven op welke wijze concreet invulling kan worden gegeven aan de wens van de Staten om minstens 50% lokale participatie te realiseren. Te onderzoeken welke laagdrempelige financieringsvormen zich lenen om ook inwoners met weinig middelen in staat te stellen om mee te kunnen doen met de lokale participatie	In samenwerking met het RES-programmabureau, de participatiecoalitie, gemeenten en ontwikkelaars is de Leidraad financiële participatie opgesteld. Deze Leidraad geeft inzicht in de mogelijkheden die overheden hebben om lokaal eigendom en financiële participatie te borgen bij de ontwikkeling van energieprojecten en welke voorwaarden zij kunnen stellen aan ontwikkelaars. In de Leidraad zijn meerdere mogelijkheden beschreven. Het is aan de gemeenten hoe ver zij willen gaan met hun inspanningen. De Leidraad bouwt voort op de handreiking die door de participatiecoalitie is opgesteld en maakt deze concreter. In de Leidraad is aandacht besteed aan vormen van financiële participatie waarbij bewoners met een kleine portemonnee ook meeprofiteren van de baten van de energietransitie, bijvoorbeeld door middel van een omgevingsfonds. Ook wordt ingegaan op de definitiebepaling van lokaal eigendom en de vormen van financiële participatie. De Leidraad is inhoudelijk toegelicht tijdens de kennissessie financiële participatie. De Leidraad zal na twee jaar worden geëvalueerd, hier zullen uw Staten te zijner tijd over worden geïnformeerd.
M47-2019 30-09-2019	PS besluit het college van GS te verzoeken: - de begrippen 'draagvlak' en 'participatie' zorgvuldig te definiëren volgens een werkbaar toetsingskader; - te onderzoeken of de begrippen vormvast kunnen worden opgelegd bij interventies in het fysieke domein die voortvloeien uit de RES	Draagvlak is cruciaal voor het slagen van de energietransitie. Daarom heeft het Nationaal Programma RES het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) verzocht de voortgang van de RES'en structureel te monitoren. Zo ook op draagvlak en participatie. In het rapport 'Monitor RES 1.0' van het PBL wordt voor draagvlak de volgende definitie gehanteerd: het hebben van een positieve houding of steun ten opzichte van en doel, principiële keuze of concreet besluit . Draagvlak wordt in de monitor gezien als doel en participatie als het middel. De participatie toetst het PBL op basis van de participatieladder van Sherry Arnstein. In het Uitvoeringsprogramma RES zijn deze definities overgenomen ook met het oog op eenduidigheid; zie hoofdstuk 4.1 en 4.2 Participatie voor de RES 1.0, Monitor RES 1.0). In het Uitvoeringsprogramma worden verder afspraken gemaakt omtrent participatie in het vervolgproces. Deze afspraken zijn terug te vinden in hoofdstuk 4. Deze afspraken gaan in op o.a. de communicatie van gemeenten omtrent

		zoekgebieden en hoe de participatie ingericht kan worden. Daarnaast biedt ook het Rijk vele handreikingen via de website Energieparticipatie. In de Leidraad financiële participatie wordt toegelicht hoe een werkbaar toetsingskader voor participatie wordt vormgegeven. Gemeenten kunnen dit vastleggen via de omgevingsvisie, participatiebeleid onder de Omgevingswet, een programma onder de Omgevingswet, een separate beleidsregel of via een beleidsnota. Het is primair aan de gemeenten om in de praktijk invulling te geven aan participatie, zij staan tenslotte het dichtst bij de inwoners. De provincie heeft hier een ondersteunende rol.
M140-2020 05-10-2020	Verzoeken PS het college van GS op te roepen: - in de RES 1 .0 een apart hoofdstuk te wijden aan planparticipatie en projectparticipatie, waarbij minimaal 50 % lokaal eigendom het uitgangspunt is, en in dit hoofdstuk ook aan te geven hoe hier naartoe gewerkt wordt; - te verkennen in hoeverre participatie bij opwekprojecten ook daadwerkelijk geborgd kan worden in lokaal en provinciaal beleid - in het vervolgtraject richting de RES 1 .0 actief werk te maken van draagvlak bij en inhoudelijke participatie door lokale bewoners en bedrijven.	In het klimaatakkoord is de ambitie vastgelegd om bij hernieuwbare energieprojecten te streven naar een bottom-up proces en minimaal 50% lokaal eigendom. In de vastgestelde RES 1.0 is deze ambitie door de RES partners overgenomen. Dit is terug te vinden in de RES 1.0 in hoofdstuk 2.3 ‘Participatie en draagvlak’. Ook in het Uitvoeringsprogramma is lokaal eigendom en financiële participatie geborgd. Zo maken gemeenten en provincie meerdere afspraken over financiële participatie. Deze zijn terug te vinden in de hoofdstukken 2.2 ‘Operationele doelen’, hoofdstuk 2.4 ‘Uitwerking zoekgebieden’ en hoofdstuk 4.2 ‘Participatie’. Daarnaast zien wij in dat met het streven omtrent lokaal eigendom de rol van (lokale)energiecoöperaties belangrijk is. Samen met het Rijk en gemeenten zetten wij in op ondersteuning en (door)ontwikkeling van de energiecoöperaties in Noord-Holland. Voortbordurend op de Leidraad van de Participatiecoalitie is in samenwerking met het RES-programmabureau, de participatiecoalitie, gemeenten en ontwikkelaars de Leidraad financiële participatie opgesteld. Deze Leidraad geeft inzicht in de mogelijkheden die overheden hebben om lokaal eigendom en financiële participatie te borgen bij de ontwikkeling van energieprojecten en welke voorwaarden zij kunnen stellen aan ontwikkelaars. In de Leidraad zijn meerdere mogelijkheden beschreven. Het is aan de gemeenten hoe ver zij willen gaan met hun inspanningen.
M135-2020 05-10-2020	PS vragen om voortdurend aandacht te besteden aan tijd en ruimte voor zorgvuldige burgerparticipatie in het vervolgproces;	De RES 1.0 is een product van een bottom-up aanpak waarbij lokale inwoners en organisaties gedurende verschillende fases zijn betrokken. In de RES 1.0 is hier in het hoofdstuk 2.3 ‘Participatie en draagvlak’ en via de ‘Making Of’ meer over te lezen. In het Uitvoeringsprogramma zijn deze uitgangspunten verder uitgewerkt in de hoofdstukken 2.4 ‘Activiteiten: Uitwerking zoekgebieden’ en in hoofdstuk 4 ‘Participatie en communicatie’. Zo wordt er in hoofdstuk 2.4 afgesproken dat de gemeente bij zoekgebieden die grensoverschrijdend zijn of tegen een grens aanliggen in goede samenspraak met de betreffende gemeenten worden uitgewerkt. Hier gaat het om afstemming van het participatieproces (inclusief financiële participatie), afstemming van een eventuele plan/project-MER en het bevoegde gezag. In hoofdstuk 4 worden ook enkele afspraken benoemd die o.a. gemeenten maken om zorgvuldige participatie in het vervolgproces te waarborgen. Dit zijn afspraken over het borgen van de RES in het

		omgevingswetinstrumentarium, waar participatie ook belangrijker wordt. Ook spreken gemeenten af om belanghebbenden uit aangrenzende gemeenten de gelegenheid te bieden om te participeren en maken ze met de aangrenzende gemeenten afspraken over de communicatie naar deze groep. Ook blijven de Participatiecoalitie Noord-Holland en het Servicepunt Duurzame Energie ondersteunen bij participatietrajecten. Om de gemeenten nog verder te ondersteunen start in maart 2022 een nieuwe provinciale regeling om procesparticipatie bij de zoekgebieden te organiseren. Ook kunnen gemeenten gebruik maken van het landelijke kennisnetwerk op www.energieparticipatie.nl.
M1-2021 01-02-2021	Een evaluatie uit te voeren van de communicatie door de verschillende partijen rondom het RES proces, waarin o.a. gekeken wordt naar: - de vorm (welke kanalen daarbij gebruikt worden); - de vraag of we met de onze communicatie alle (groepen) inwoners bereiken; - de vraag of de communicatie naar beleving van de inwoners voldoende adequaat is;	In het kader van de Regionale Energiestrategie in Noord-Holland is een evaluatie uitgevoerd naar de communicatie en participatie. De evaluatie is uitgevoerd door I&O Research in opdracht van de Energieregio's. De evaluatie is hier terug te vinden. De communicatie en participatie is geëvalueerd door middel van deskresearch, interviews, enquêtes en een media-analyse. De uitkomsten zijn voorgelegd aan verschillende experts om de conclusies te duiden en aanbevelingen te formuleren. Hieronder vindt u een korte samenvatting. De ontwikkeling van de RES 1.0 heeft ruim twee jaar in beslag genomen, van begin 2019 tot 2021. Het is een langdurig en groots traject geweest met een nieuwe manier van samenwerken tussen overheden en stakeholders. De bottom-up aanpak die het RES-traject kent is voor een groot deel pionieren geweest, er is weinig vergelijkingsmateriaal. In de zomer van 2021 is de RES 1.0 vastgesteld door de gemeenten, waterschappen en de provincie. Het proces hier naartoe was opgebouwd in verschillende fasen: van verkenning van de regionale mogelijkheden tot het per gemeente beoordelen wat wel en niet mogelijk is. Per fase zijn uiteenlopende groepen uitgenodigd om mee te praten. De communicatie en participatie verliep vanuit regionaal en lokaal niveau en werd georganiseerd door gemeenten. De rol van de provincie in dit traject is stimulerend geweest **Belangrijkste conclusies en aanbevelingen** **Serieus genomen maar eigen inbreng niet altijd terug te vinden** Het algemene beeld is dat een meerderheid van de betrokkenen waardering toont voor het proces. De meeste betrokkenen vinden dat ze bij de juiste fase(n) van het RES-traject een rol hadden en dat ze serieus zijn genomen. Bijna een derde van de betrokkenen beschouwt het participatieproces als geslaagd. Een kleinere groep (ongeveer een vijfde) vindt juist dat het proces niet geslaagd was. De helft van de betrokkenen zit daar tussenin of heeft hierover geen uitgesproken mening. De verwachtingen van deelname aan het participatieproces zijn niet voor alle groepen waargemaakt. Minder dan de helft van de betrokkenen is tevreden over de mate waarin hun inbreng terug is te zien in de uiteindelijke plannen. **Bekendheid met zoekgebieden** Meer dan de helft van de door I&O ondervraagde inwoners van Noord-Holland is in meerdere of mindere mate op de hoogte van het aanwijzen van zoekgebieden voor zonneweides en windmolens. Het merendeel van hen zegt dat men er iets over heeft gehoord en bijna een kwart zegt met zekerheid hiervan te weten.

		Bekendheid met participatiemogelijkheden Eén op de zeven inwoners van de provincie Noord-Holland wist dat ze hun mening over de RES konden geven en meer dan 2.500 inwoners hebben dat daadwerkelijk gedaan. Op een schaal van 1 tot 10 geeft ruim de helft van de ondervraagde inwoners zichzelf wat betreft hun betrokkenheid bij de RES een 6 of hoger. **Belangstelling onder inwoners om bij het vervolg van de RES betrokken te worden** Ruim één op de drie inwoners van Noord-Holland die aan het onderzoek van I&O Research hebben meegedaan geeft aan in de toekomst graag betrokken te willen worden bij het bepalen van de exacte locaties voor het opwekken van duurzame energie. Ook vindt de meerderheid (80%) dat de overheid inwoners moet betrekken bij de verdere uitwerking van de RES. **Bottom-up én top-down** Een van de aanbevelingen gaat over een 'bottom-up'- versus een 'top-down'-benadering bij het verder uitwerken van de zoekgebieden. Bij een top-down benadering is het de uitdaging om voldoende draagvlak voor het beleid te vinden, terwijl een bottom-up benadering kan leiden tot spanning tussen aangrenzende gebieden. Door te werken van lokaal, naar eerst het sub-regionale en daarna naar regionale niveau wordt het beste recht gedaan aan de lokale input, aldus de onderzoekers.' De conclusies en aanbevelingen worden bij de uitvoering van de RES 1.0 en in het proces richting de RES 2.0 meegenomen. De uitgangspunten voor de RES 2.0 worden vastgelegd in de vorm van een kaderstellend document. Dit document zal in Q3 dit jaar aan Provinciale Staten worden voorgelegd, hiervoor wordt op een eerder moment input bij u opgehaald. Het vormgeven van de conclusies en aanbevelingen ligt in eerste instantie bij de gemeenten waar het gaat om participatie en communicatie richting inwoners. Wel stimuleren we als provincie op verschillende vlakken. Om de uitwerking voor zoekgebieden zo transparant mogelijk te laten verlopen hebben we o.a. de RES-viewer ontwikkeld. Deze tool biedt gemeenten de mogelijkheid om informatie over zoekgebieden transparant en overzichtelijk weer te geven. Om de gemeenten nog verder te ondersteunen start in maart 2022 een nieuwe provinciale regeling om procesparticipatie bij de zoekgebieden te organiseren.
M126-2021 05-07-2021	PS roept Gedeputeerde Staten op: - Bij de geplande evaluatie omtrent communicatie en informatievoorziening van de RES 1.0 ook de procesparticipatie en de daarbij betrokken doelgroepen te evalueren - Aan de hand van de evaluatie met concrete aanbevelingen te komen - Actief naar gemeentes uit te dragen dat de provincie kan ondersteunen in procesparticipatie en daarbij specifiek te richten op het betrekken van doelgroepen die nog niet	In het kader van de Regionale Energiestrategie in Noord-Holland is een evaluatie uitgevoerd naar de communicatie en participatie. De evaluatie is uitgevoerd door I&O Research in opdracht van de Energieregio's. De evaluatie is hier terug te vinden. In de evaluatie zijn concrete aanbevelingen opgenomen. Deze aanbevelingen delen we onder andere in een Kennissessie participatie op 17 maart die we samen met de Participatiecoalitie organiseren. In deze sessie is ook specifiek aandacht voor het betrekken van allerlei groepen inwoners Het toepassen van de aanbevelingen ligt in eerste instantie bij de gemeenten waar het gaat om participatie en communicatie richting inwoners. Wel stimuleren we als provincie op verschillende vlakken. Om de gemeenten nog verder te ondersteunen start in maart 2022 een nieuwe provinciale regeling om procesparticipatie bij de zoekgebieden te organiseren.

	betrokken zijn geweest. - Daar de participatiecoalitie bij te betrekken - Daarover te rapporteren aan PS.	
Gezondheid en veiligheid windenergie		
M112-2021 05-07-2021	Verzoeken het college: - In gesprek te treden met het Expertisepunt Windenergie en Gezondheid over hoe de gezondheids- en veiligheidseffecten van windturbines gemonitored moeten worden.	De snel gegroeide aandacht voor de gezondheidseffecten van windturbines raakt veel partijen. Gemeentes, Provincies, GGD'en, RIVM en NP RES krijgen vragen uit de regio's over gezondheid en windenergie, zeker nu de RES' en 1.0 met daarin zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Om kennisontwikkeling en –deling te borgen is een landelijk 'Procesteam Windenergie en Gezondheid' opgericht waar wij namens IPO aan deelnemen. Aan dit team neemt ook het Expertisepunt Windenergie en Gezondheid deel , naast GGD, RIVM, en (landelijke) overheden. Via het procesteam blijven wij proactief betrokken bij dit dossier en delen we onze kennis met de gemeenten. Het procesteam signaleert de vragen en benodigde onderzoeken op het dossier windenergie en gezondheid. Er is veel aandacht voor gezondheids- en veiligheidseffecten en de monitoring daarvan. De onderstaande onderzoeken lopen momenteel landelijk. Al deze onderzoeken worden ook meegenomen in de NRD plan-MER windturbinebepalingen. 1. Onderzoeksprogramma Laagfrequent geluid (LFG): Stand van zaken en aanbevelingen voor vervolgonderzoek (RIVM) 2. Onderzoek naar de effecten van verschillende afstandsnormen voor windturbines op de gezondheid en leefkwaliteit van omwonenden (Arcadis, motie Erkens/Leijten) 3. Belevingsonderzoek bij vier windparken (TNO) 4. Vragenlijstonderzoek naar de manier waarop mensen risico's waarnemen van hun leefomgeving, hun leefstijl en van infectieziekten. (incl. steekproef 3500 adressen nabij windmolenparken (RIVM) 5. Verkenning opties gezondheidsonderzoek windturbines (RIVM) 6. Uitbreiding voorzorgbeleid magneetvelden (EZK), zie ook kennisplatform.nl 7. Uitloging van stoffen (windturbines / zonnepanelen) (RIVM)
M122-2021 05-07-2021	PS dragen GS op: - te zorgen in de uitwerking van de RES de voorwaarden ten aanzien van externe veiligheid conform worden toegepast in de zoekgebieden nabij volkstuinen.	Naar aanleiding van de windzoekgebieden in Amsterdam zijn zorgen ontstaan ten aanzien van de veiligheid van windmolens nabij volkstuinen. Er zijn wettelijke normen ten aanzien van externe veiligheid voor bestemmingen zoals volkstuinen zowel met overnachtingsmogelijkheid als zonder. Deze normen zijn het wettelijk kader voor uitwerking van de zoekgebieden, en moeten correct worden toegepast. Daarnaast heeft Amsterdam een reflectiefase opgestart. In de reflectiefase worden inwoners, deskundigen en belanghebbenden actief betrokken in klankbordgroepen, burgerberaad en expertcommissies. Doel is om te komen tot een afwegingskader en inventarisatie wat in de project MER moet komen dat later wordt gebruikt bij het bepalen of er wel of niet windmolens komen op een

		bepaalde locatie, bijvoorbeeld nabij volkstuinen. Aanvullend maakt Amsterdam afspraken over samenwerking met partners en belanghebbenden zoals de volkstuinverenigingen. Het college van Amsterdam neemt de zorgen van de tuinders over de eventuele hinder door geluid en slagschaduw en mogelijke gezondheidseffecten van windturbines uiterst serieus. De gemeente Amsterdam is in gesprek met de tuinders en volgt het RIVM en de GGD voor wat betreft de wetenschappelijke literatuur over windturbines, hinder en mogelijke gezondheidseffecten. Inmiddels heeft Amsterdam besloten een plan-MER uit te voeren voor alle nieuwe zoekgebieden voor windenergie in Amsterdam.
Energieleverende geluidschermen		
M36-2021 12-04-2021	PS roepen het college van Gedeputeerde Staten op om: - de mogelijkheden te onderzoeken om in de provincie Noord-Holland, zonnepanelen te plaatsen in plaats van- of op de bestaande wind- en/of geluidsschermen; - Provinciale Staten over de uitkomsten te informeren.	Motie 36-2021 roept op om de mogelijkheden te onderzoeken om in de provincie Noord-Holland zonnepanelen te plaatsen in plaats van- of op bestaande geluidschermen. Wij geven langs twee sporen invulling aan deze motie. In Alkmaar zijn we betrokken bij een pilot voor een energieleverend geluidscherm van circa 2.5 kilometer. Eerdere projecten elders in het land leren ons dat de financiële haalbaarheid van energieleverende geluidschermen een aandachtspunt blijft waardoor grootschalige opschaling nog niet mogelijk en wenselijk is. Bij eerdere projecten zijn kosten met name hoog door de langgerekte bekabeling voor de benodigde aansluiting op het net en het ontwikkelen van de met zonnecellen geïntegreerde geluidschermen die tegelijkertijd moeten voldoen aan de wettelijke normen voor veiligheid en geluidsreductie. Mede daarom is de inzet met de pilot in Alkmaar juist om te komen tot een betaalbaar product geschikt voor opschaling. Na zorgvuldige planvorming en participatie met de lokale omgeving start de bouw volgens de huidige planning begin 2022. Tegelijkertijd hebben wij in de aanmelding van de A9 voor het eerder beschreven programma ‘Opwekking Energie op Rijksvastgoed’ verzocht daarin ook de mogelijkheden voor energieleverende geluidschermen te betrekken. Door deze inzet en na overleg met Rijkswaterstaat is inmiddels duidelijk dat Rijkswaterstaat ervoor open staat om deze mogelijkheid mee te nemen in het OER traject van de A9. Inzichten uit de pilot in Alkmaar kunnen daar bij worden betrokken.
Arbeidsmarkt		
M138-2020 06-12-2021	PS verzoeken GS: 1. Het provinciaal arbeidsmarktbeleid in te zetten om (mede) te zorgen dat er voldoende arbeidskrachten met de nodige vaardigheden zijn, liefst regionaal, om de energietransitie tijdig te realiseren 2. Hierin ook starters en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt	In het kader van het Corona Herstelfonds (motie 42) hebben PS in maart 2021 € 1,1 mln. beschikbaar gesteld voor het thema behoud van Technici voor duurzaam herstel. Gedeputeerde Staten hebben ook het provinciale arbeidsmarktbeleid gekanteld richting de maatschappelijke transities rond klimaat, duurzaamheid, circulariteit en energie. Rode draden in het beleid zijn de triple helix regionale Techniek & Technologiecampussen met de diverse (V)MBO’s, een meer op skillsgeoriënteerde arbeidsmarkt en

	mee te nemen en ook hen te laten profiteren van de kansen die de energietransitie met zich meebrengt.	duurzame inzetbaarheid (inclusiviteit) voor iedereen. Provinciale Staten hebben de concept Uitvoeringagenda Arbeidsmarkt 2021-2023 (159616-1656249) in september 2021 positief ontvangen. Aan de hand van het Manifest Werken & Ontwikkelen 2030NH faciliteren GS een actieagenda met projecten van de triple helix gericht op voldoende en goed geschoolde vakmensen, ongeacht achtergrond, voor een groen en duurzaam Noord-Holland. Met de inzet van middelen uit het Herstel en Duurzaamheidsfonds hebben GS al trajecten kunnen opstarten voor starters en zij-instromers vanuit uitkering en werkzoekenden van buiten de techniek. Om hen te matchen aan de juiste werkgever en te begeleiden tijdens hun ontwikkeltraject zijn en worden door de verenigde techniekbranches in de Technologiecoalitie NH Servicepunten Techniek ingericht. Een en ander in nauwe aansluiting op de campussen en het instrumentarium van de arbeidsmarktregio's. Met de nieuwe uitvoeringsagenda en het Manifest, geeft de provincie tevens invulling aan een Human Capital Agenda Klimaatopgave in samenwerking met de Metropoolregio Amsterdam en de provincie Flevoland.

Provincie Noord-Holland

Aan
Provinciale Staten

Uw contactpersoon
mw V. Mulder
AD/STG

Bijlage: overzicht openstaande moties

Telefoonnummer 0235143001
statengriffie@noord-holland.nl

Betreft: lijst moties PS 7 maart 2022

Memo

3 maart 2022

Inleiding:
Bijgevoegd treft u aan een gewijzigd overzicht van alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs.
In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" op bijgevoegde lijst wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS en/of commissie is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Voorstel: in te stemmen met de afdoeningsvoorstellen bij de volgende moties:

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp	Opmerking voor PS/Presidium
M212-2021	08-11-2021	Motie Pontveren Ilpendam en Spaarndam (CU)	In januari is er een actualisatie vanuit GS en in februari vanuit cie M&B bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Het afdoeningsvoorstel is besproken in commissie M&B van 15-02-2022. De commissie stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M126-2021	05-07-2021	Motie RES 1.0 andere doelgroepen betrekken bij participatie. (GL, D66, PVDA, PvdD)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.

M122-2021	05-07-2021	Motie RES Volkstuinen gevoelige bestemmingen. (CU, PvdD)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M121-2021	05-07-2021	Motie RES Grensoverschrijdende teams. (CU, PvdD, PVDA)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M117-2021	05-07-2021	Motie Financiële participatie in de RES voor en door iedereen. (PVDA, GL, D66, PvdD, CU, SP)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M105-2021	05-07-2021	Motie RES: Vogelvriendelijkere windmolens. (PvdD, CU, PVDA, GL, CDA)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.

M52-2021	17-05-2021	Motie Governance MRA. (VVD, D66, GL, CDA, CU, FvD, SP, PVV)	In januari en februari is er een actualisatie vanuit GS en cie EFB bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie EFB van 14-02-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M36-2021	12-04-2021	Motie Wind en geluidsschermen benutten voor zonnepanelen. (50PLUS/PvdO)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M1-2021	01-02-2021	Onderzoek informatievoorziening burgers RES. (JA21, D66)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M143-2020	05-10-2020	RES-Geingebied. (SP)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M140-2020	05-10-2020	RES-participatie. (SP)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het

			uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M138-2020	05-10-2020	Kansen voor de werkgelegenheid in de RES. (PvdA, D66, PvdD, GroenLinks)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M130-2020	05-10-2020	Participatie voor iedereen. (ChristenUnie, PvdD, CDA)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M126-2020	05-10-2020	Provinciale visie op RES. (ChristenUnie)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.
M2-2020	03-02-2020	Stop de verhuurderheffing. (SP, PvdA, PvdD, 50PLUS/PvdO)	In januari en in februari is er een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.

M47-2019	30-09-2019	Draagvlak en participatie in de Regionale Energiestrategieën, RES. (SP)	In januari en in maart is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Na een schriftelijke ronde na cie NLG van 07-02-2022 over het afdoeningsvoorstel bij deze en andere moties in relatie tot het uitvoeringsprogramma RES, was er voldoende steun onder de indieners of was er een gewogen meerderheid van de fracties om deze motie af te doen. Voorstel: motie afdoen.

Instemmen leidt tot opschoning van de lijst moties na vaststelling in PS van 7 maart 2022.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	8864
Extern Zaak ID	1753685
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 maart 2022
Agendapunt	8.b
Titel	Zienswijze Provinciale Staten op Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (VD-12).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
PS-vergadering	7 maart 2022

Toelichting

Op 13 december 2021 is de Kadernota 2023 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) door het Dagelijks Bestuur verzonden aan de raden en staten van de deelnemers van de Omgevingsdienst. Provinciale Staten hebben tot 1 maart 2022 om hun zienswijze kenbaar te maken aan de OD NHN.

Aan de eigenaren van de OD NHN

T.a.v. de colleges van B&W en GS

Hoorn: 9 december 2021

Betreft: Kadernota OD NHN 2023

Kenmerk: 28947157

Geachte colleges,

Bijgaand ontvangt u de kadernota 2023 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Deze vormt het startsein voor de begroting 2023. De basis van de kadernota is volgens de aan de regionale Regietafel gemaakte afspraken.

Wij verzoeken u mogelijke standpunten vanuit uw raad ten aanzien van onze financiële - en beleidsmatige kaders vóór 1 maart 2022 aan ons algemeen bestuur kenbaar te maken door toezending van het besluit over uw standpunten.

Dit stelt het dagelijks bestuur in staat deze te verwerken in de begroting 2023. De begroting wordt u vóór 15 april 2022 toegezonden, met de uitnodiging haar van eventuele zienswijzen te voorzien.

De begroting 2023 wordt – samen met de jaarrekening 2021 – op 13 juli 2022 ter vaststelling in het algemeen bestuur besproken.

Hoogachtend namens het dagelijks bestuur,

M.C. Uitdehaag,

Voorzitter

Q.M. Foppe,

Secretaris

KADERNOTA 2023 – Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Hoofddoelstelling

Voor u ligt de Kadernota 2023 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Inleiding
Ondanks het gegeven dat het jaar 2021 nog niet achter ons ligt, betreft deze Kadernota het begrotingsjaar 2023. De jaren 2020 en 2021 zullen de geschiedenis ingaan als de Covid-19 jaren en momenteel – najaar 2021 - bereiden wij ons voor op het hybride werken na/ met Covid-19.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 juli 2022 is het formele startpunt van een transitie die de gehele keten van burgers, provincie, gemeenten, OD NHN en andere partners raakt. Deze transitie zal in meer of minder mate zeven jaren in beslag nemen, waarbij het jaar 2023 het eerste volledige jaar zal zijn onder deze nieuwe wet.

Takenpakket
Gemeenten en de provincie brengen naast het verplichte landelijk basistakenpakket[1], ook extra taken in. De huidige opdracht aan de OD NHN omvat dan ook een breed scala aan taken op het gebied van de fysieke leefomgeving. In grote lijnen betreft het bedrijfsgebonden (milieu)taken, duurzaamheidstaken, natuurbescherming, zwemwater, (vaar-) wegen en advisering bij ruimtelijke plannen. In 2021 is een pilot gestart om te onderzoeken op welke wijze meer outputgericht kan worden gewerkt en gefinancierd. De resultaten en besluitvorming hieromtrent zullen in 2023 hun beslag krijgen.

Maatschappelijke meerwaarde
De OD NHN staat voor het schoon, veilig en duurzaam wonen, werken en recreëren in de regio Noord-Holland (Noord). Dit doet de OD NHN door de uitvoering van wettelijke- en plustaken voor de Provincie Noord-Holland en de 16 gemeenten: Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Dijk en Waard, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel. Daarnaast levert de OD NHN bijdrages aan de diverse tafels, waaronder het *Pact van Westfriesland*.

Als actuele voorbeelden gelden de opgaves ten aanzien van CO_2-reductie en –aanbod, de *Regionale Energiestrategie* (RES), het *meerjarenprogramma verduurzaming bestaande bouw* en het *meerjarenprogramma bedrijventerreinen*. De campagne aardgasvrij wonen *Wijdoenwat.nl* wordt samen met vrijwel alle gemeenten in NHN uitgevoerd vanaf maart 2020 tot en met eind 2022. Er worden steeds meer acties op het thema circulair geïnitieerd en georganiseerd in samenwerking met andere omgevingsdiensten en de provincie. Hieraan draagt de OD NHN voor onze (gemeentelijke) deelnemers actief bij. Hierdoor levert OD NHN bijvoorbeeld ook een bijdrage aan de uitwerking van het Woonakkoord.

Ambitie
In 2023 is de OD NHN de gezaghebbende leefomgevingsautoriteit, waarbij de focus vooral ligt op complexe milieu-, duurzaamheids- en natuurtaken, het bevorderen van veiligheid in de regio, incidentpreventie en het bieden van meerwaarde voor de eigenaren vanuit bundeling van specialistische kennis, ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet. De OD NHN is daarmee bij uitstek uw onafhankelijke kennispartner in de fysieke leefomgeving. De OD NHN is een onafhankelijke partner die op inspirerende wijze mensen en kennis verbindt om maatschappelijke ambities in de fysieke leefomgeving te realiseren.

1. Op www.vng.nl is een overzicht van de basistaken in te zien (zoekterm: basistaken RUD's).

Algemeen

Doelstellingen: wat willen we bereiken in 2023

Omgevingswet

Vanaf 1 juli 2022 is de Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening van wet- en regelgeving die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Deze herziening heeft aanzienlijke impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch - en technisch instrumentarium, en heeft ook gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering.

Dit betekent dat de werkwijze voor de uitvoering van VTH-taken vanaf inwerkingtreding is afgestemd op de Omgevingswet en dat de kaders voor de VTH veranderd zijn. De werkwijze verandert: de doorlooptijden van vergunningen zijn korter – 8 in plaats van 26 weken -, gedurende het proces vindt meer interbestuurlijke afstemming plaats, er is meer aandacht voor vooroverleg, waaronder participatie aan de voorzijde en daarnaast hebben opdrachtgevers vanaf 1 juli 2022 de mogelijkheid om op milieuvergunningen leges te heffen. Hierbij hoort ook de grotere afwegingsruimte die gemeenten krijgen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Het toetsingskader voor vergunningen bestaat dan onder meer uit het gemeentelijk Omgevingsplan dat van rechtswege bestaat uit alle vigerende bestemmingsplannen. Daarnaast bestaat het kader uit de set aan landelijke regels die overgaan naar de lokale overheid en de vigerende gemeentelijke verordeningen. Vergunningen worden dan verleend op basis van activiteiten in plaats van inrichtingen. De verwachting bestaat dat minder activiteiten vergunning-plichtig zullen worden dan nu het geval is. Omdat verschillende activiteiten vergunningsvrij worden is meer inzet nodig voor het afwikkelen van meldingen en voor toezicht en handhaving.

De precieze impact op het totaal van de te verwachten inzet is afhankelijk van verschillende factoren, waaronder de wijze waarop deelnemers omgaan met de toegenomen afwegingsruimte en de invloed daarvan op de uniformiteit van de werkprocessen. In zijn algemeenheid geldt dat maatwerk meer kost dan verdergaande standaardisatie.

OD NHN heeft veel expertise en data beschikbaar over een groot aantal thema's die terugkomen in de gemeentelijke omgevingsplannen. Het uitgangspunt is dan ook dat de OD NHN de gemeenten en provincie ondersteunt bij het vormgeven van de Omgevingsvisies, - programma's en de Omgevingsverordening.

Ook heeft de wijze waarop de regels zijn verwerkt in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) impact op de werkprocessen van de OD NHN. Het DSO is het centrale systeem voor het ontsluiten van omgeving gerelateerde informatie, waarop de systemen van OD NHN dienen aan te sluiten. Dit kan op verschillende wijzen gevolgen hebben voor de kosten van de dienstverlening. Het een en ander is afhankelijk van de wijze waarop de landelijke voorziening DSO wordt opgeleverd en hoe de aansluitingen/instellingen vanuit gemeenten/provincie met OD NHN zijn ingeregeld en geharmoniseerd.

Tenslotte zullen de ontwikkeling van omgevingsvisies en integrale, het gehele grondgebied omvattende, omgevingsplannen in elke gemeente de komende jaren nog veel aandacht vragen. Daarbij zijn ook de integrale inhoudelijke afwegingen van een groter belang dan voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. Om die reden is de OD NHN in maart 2021 een eenjarige *pilot* gestart met de ondersteuning van deelnemers met een beperkt aantal Omgevingsadviseurs. Deze *pilot* wordt in de eerste helft van 2022 geëvalueerd.

Dee invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2022 is tevens de start van een (langere) transitieperiode van het Omgevingsrecht die eindigt op 1 januari 2029. In deze periode zullen regelmatig wijzigingen in toetsingskaders plaatsvinden die alsdan geïmplementeerd dienen te

worden. De verwachting is dan ook dat de OD NHN in deze tijdsspanne regelmatig processen en bedrijfsvoering zal moeten aanpassen. Te denken valt hierbij dan aan ICT-toepassingen en de daarbij behorende Training & Opleiding. Eigenaren en medewerkers van de OD NHN leren met elkaar en wat de effecten hiervan zijn ten aanzien van de werkprocessen en de daarbij behorende kosten. Monitoring en evaluatie zijn dan ook van belang om de dekking van noodzakelijke kosten te kunnen blijven motiveren bij het tegemoet komen aan de gewenste verwachtingen van onze opdrachtgevers en het voldoen aan de taken zoals deze vanuit de Omgevingswet bedoeld zijn.

Extra taken onder de Omgevingswet
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen gemeenten extra taken en verantwoordelijkheden op het gebied van geluid en bodem.

Geluid
Als het gaat om de normering van geluid betreft het drie taken waar rekening mee gehouden moet worden voor het reserveren van (extra) middelen:

- Onder de Omgevingswet verandert de rekensystematiek voor gezoneerde industrieterreinen. De OD NHN kan dit voor gemeenten als extra taak uitvoeren;
- Onder de Omgevingswet zijn gemeenten verplicht om uiterlijk 1 juli 2023 de basisgeluidemissie (BGE) voor de gemeentelijke wegen met meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal vast te stellen. Deze basisgeluidemissie moet daarnaast elke vijf jaar gemonitord worden. Hiervoor zullen gemeenten middelen moeten vrijmaken. Dit kan per gemeente verschillen, omdat de zogenaamde agglomeratie gemeenten, die in het kader van de EU-richtlijn omgevingslawaai een geluidbelastingkaart moeten vervaardigen, de hiervoor benodigde gegevens ook kunnen gebruiken voor de monitoring van het geluid van gemeentewegen. De OD NHN kan dit samen met gemeenten uitvoeren als extra opdracht;
- Gemeenten zullen onder de Omgevingswet geluidsnormen moeten opnemen in het Omgevingsplan.

Bodem
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt het bevoegd gezag van bodemverontreiniging. Deze bevoegdheid en taken gaan over van provincie naar gemeenten.

Op dit moment voert de OD NHN deze taken namens de provincie Noord-Holland uit. Het gaat hierbij zowel om toezicht, handhaving, vergunningverlening, als om juridische – en beleidsmatige advisering. Tegelijkertijd worden de financiële middelen vanuit het Provinciefonds naar het Gemeentefonds overgeheveld. Om straks namens gemeenten deze taak op hetzelfde niveau zorgvuldig en adequaat te kunnen blijven uitvoeren, heeft OD NHN u middels een brief dd. 4 maart 2020 inzicht gegeven in de huidige omvang van deze taken en verdeling hiervan onder uw gemeenten.

Circa 90% van de bodemtaken die de OD NHN op dit moment uitvoert voor de provincie Noord-Holland is een basistaak en zal om die reden moeten worden overgedragen aan de OD NHN. De financiering van de bodemtaken onder de Omgevingswet is gedurende langere tijd onduidelijk geweest. Daar lijkt nu - november 2021 – meer duidelijkheid in te komen. Recentelijk is tijdens een Bestuurlijk Bodemberaad aangegeven dat op ambtelijk niveau door I&W, VNG, IPO en UvW afspraken zijn gemaakt voor de periode 2022 t/m 2030. Daarbij is afgesproken dat, om een robuuste uitvoering van deze bodemtaken te waarborgen, de rijksbijdragen in de huidige omvang t/m 2030 te continueren, met inachtneming van de begrotingsregels.

Omdat het Rijk deze bijdrage niet rechtstreeks aan Gemeenschappelijke Regelingen mag overmaken zal deze via de provincie Noord-Holland aan de OD NHN worden overgemaakt. Het lijkt er echter op dat de Rijksbijdrage sterk afwijkt van de huidige bijdrage die de OD NHN van de provincie Noord-Holland ontvangt. De provincie heeft in het bestuurlijk overleg namelijk aangegeven dat zij, evenals andere provincies, een deel van de huidige bodemtaken financiert uit eigen middelen en dat zij dit waarschijnlijk niet meer zal doen - een definitief besluit hierover is nog niet genomen-, nadat de taken onder de Omgevingswet aan de gemeenten zijn overgedragen. Hieraan kleeft dus een financieel risico voor de gemeenten.

Omdat het hier basistaken betreft die overgedragen moeten worden aan de OD NHN, verzoeken wij gemeenten het verschil tussen de Rijksbijdrage en de werkelijk benodigde bijdrage te reserveren in de gemeentelijke begroting. Hierdoor kan de OD NHN de bodemtaken op een adequaat niveau blijven uitvoeren en blijft de specifieke bodemkennis voor de regio behouden.

Energie en Circulair
Eind 2018 is het *Klimaatakkoord* gesloten met daarin de doelstellingen om in 2030 minimaal 49% CO_2 reductie te realiseren, en om in 2050 van het aardgas af te stappen. Voor het uitwerken en realiseren van de nationale doelen en afspraken is regionaal - en lokaal maatwerk nodig. Het vraagt nieuwe manieren van intensieve samenwerking tussen overheden, netwerkbeheerders, inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Afgesproken is om in 30 regio's *Regionale Energiestrategieën* (RES) uit te werken.

De regio Noord-Holland Noord is één van deze regio's. In de *RES* worden binnen de regio's door gemeenten, provincie en het waterschap afspraken gemaakt over: de opwekking van duurzame energie, de verdeling van duurzame warmtebronnen en de benodigde opslag en energie-infrastructuur. De *RES-regio's* stelden voor 1 juli 2021 de *RES 1.0* vast. Daaruit blijkt wat de regio tot 2030 bijdraagt in de doelstellingen voor grootschalige energieopwekking op het land en het aardgasvrij maken van de bestaande bebouwing. De RES wordt iedere twee jaar geactualiseerd. In 2022 wordt gewerkt aan de *RES 2.0*.

De doelstellingen uit het Klimaatakkoord hebben als gevolg dat er exponentieel meer duurzaamheidstaken bij de gemeenten en de regio worden belegd. De OD NHN vervult taken binnen de energietransitie en de circulaire transitie op drie niveaus:
- Lokaal door mee te denken en mee te werken bij het ontwikkelen van kaders en visie en in beleidsondersteuning en uitvoering;
- Regionaal door verbinder en coördinator te zijn, zoals bij de meerjarenaanpak verduurzaming bedrijventerreinen, de bestaande particuliere woningbouw en door inbreng van expertise bij de uitwerking van de zogenaamde zoekgebieden voor de RES NHN (NHN, regionaal en lokaal);
- Bovenregionaal door expertsessies te organiseren, door partijen te verbinden en door projecten op NHN niveau te organiseren zoals aardgasvrij NHN.

Verder wordt op NHN niveau gewerkt aan de vertaling van de opgaves vanuit het *Klimaatakkoord* voor de VTH-taken. Naast energiethema's (besparen, - opslag, opwekken, aardgasvrij) wordt daarin ook gewerkt aan circulair. Voor het *Pact van Westfriesland* en vooral de opgave voor energie-neutraal en klimaatadaptief, werkt de OD NHN mee aan de besparingsprogramma's voor bewoners en bedrijven. De hiermee opgebouwde kennis komt vanzelfsprekend ook ten goede aan de uitvoering van de wettelijke taken. Via leer- en kennisprogramma's zoeken we uit en ondervinden we hoe we als OD NHN een structurele bijdrage kunnen leveren aan de circulaire transitie. Door het uitvoeren van *pilots* wordt niet alleen kennis, maar ook instrumentarium gegenereerd.

Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022 – 2025
De provincie Noord-Holland wil de uitvoering van energiebesparende maatregelen bij bedrijven stimuleren, en toezicht en handhaving verder opvoeren. De provincie Noord-Holland heeft samen met de gemeenten en de vier omgevingsdiensten de uitgangspunten benoemd die de basis vormen voor het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022 – 2025. Op hoofdlijnen is vervolgens het akkoord in een werkplan vertaald naar de praktijk.

Op deze wijze wordt in de gehele provincie een gelijk speelveld gecreëerd. Doel van deze extra inzet is om middelgrote en grote bedrijven die op grond van de Wet milieubeheer en het Activiteitenbesluit een wettelijke plicht hebben om energie te besparen, te stimuleren om te verduurzamen en energiebesparende maatregelen te nemen.

Om de gemeenten in de uitvoering te stimuleren koppelt de provincie Noord-Holland aan het akkoord een subsidieregeling: de Uitvoeringsregeling Stimulerend Energietoezicht Noord-Hollandse Bedrijven (SEB). Alle Noord-Hollandse gemeenten die het akkoord ondertekenen kunnen een subsidieaanvraag indienen. De provincie Noord-Holland bekostigt maximaal 50% van de totale kosten met een maximum van het toegekende budget vanuit het rijk. De provincie stelt in totaal 8.000.000,- euro beschikbaar voor heel Noord-Holland.

Verwachtingen ten aanzien van 2023 - 2026

Met de stelselwijziging per 1 juli 2022 in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de verwachting dat niet alleen het werk intern zal verschuiven, maar zal ook het multidisciplinair werken binnen en buiten de OD NHN. Ook zal de behoefte aan data een vlucht nemen.

Daarnaast blijft het aantrekken van nieuw personeel een punt van zorg in de wereld van Omgevingsdiensten. Beschikbaarheid van personeel op het vlak van toezicht, de diverse specialisaties en juridische zaken is niet een vanzelfsprekendheid, dit mede gezien het feit dat enkele opleidingen gesloten zijn.

In 2021 zijn diverse rapporten verschenen, zoals het rapport Van Aartsen en 'Omgevingsdiensten in beeld' waaruit blijkt dat de wens lijkt te bestaan dat men vanuit het Rijk het VTH-stelsel wenst te versterken.

Reguliere bedrijfsvoering

Indexatie

Conform de geldende financiële uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord (FUGR) en de brief van de Regietafel is in deze kadernota een indexatiepercentage van 2,3% opgenomen. Echter willen wij u er op attenderen dat de inmiddels afgesloten CAO gemeenteambtenaren en de huidige inflatie hoger is dan de opgenomen indexatie in deze kadernota. Het verschil komt zoals beschreven in de FUGR tot uiting in het jaarrekeningresultaat.

Omgevingsadviseurs

In 2021 is de OD NHN een *pilot* gestart met twee Omgevingsadviseurs. Deze worden ingezet bij beleidsondersteunende taken voor de kerninstrumenten: omgevingsvisie, - plan en programma. Vanuit de *pilot* is gebleken dat bij opdrachtgevers meer behoefte bestaat aan inhoudelijke onderbouwing op strategisch niveau. De evaluatie van de pilot vindt in de eerste helft van 2021 plaats. Concreet betekent dit dat deze ontwikkeling leidt tot meer structurele ondersteuning aan onze opdrachtgevers. De OD NHN zoekt naar manieren om klaar te staan voor deze aanvullende vragen, maar tegelijkertijd vraagt dit ook om een (voor)investering in verband met werving en opleiding. Ook dit is onderdeel in het kader van monitoring na de *pilot* en tijdens de transitieperiode.
In deze kadernota is de optie van structurele middelen opgenomen, omdat de BBV voorschrijft dat structurele kosten gedekt moeten worden door structurele inkomsten. Er zou ook gekozen kunnen worden voor de toekenning van incidentele middelen voor het jaar 2023. Bij deze laatste optie is het alleen mogelijk om extern in te huren. Het is echter nog onduidelijk of deze inhuur in de huidige markt te verkrijgen is.

Wob-verzoeken

De afgelopen tweeëneenhalf jaar is een significatie toename te zien van het aantal verzoeken in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Daarnaast is een toename te zien als het gaat om het aantal grotere Wob-verzoeken. Als gevolg hiervan is de gemiddelde tijdsbesteding per Wob-verzoek beduidend toegenomen. Het aantal items dat een Wob-verzoek behelst beslaat honderd tot meer dan duizend documenten. Bovendien zijn de verzoeken in toenemende mate maatschappelijk en daarmee ook bestuurlijk gevoelig en dat betekent ook veel journalistieke aandacht. De OD NHN kan niet meer garanderen dat de Wob-verzoeken binnen de wettelijke termijn van twee weken deskundig kunnen worden afgehandeld. Wob-verzoeken hebben impact

op de volle breedte van de organisatie. In de eerste helft van 2022 zal deze impact op de OD NHN cijfermatig in kaart worden gebracht.

Daarnaast is het wetsvoorstel omtrent de Wet Open Overheid (Woo) inmiddels aangenomen door de Eerste Kamer. Deze wet treedt naar verwachting in op 1 juni 2022. De Woo geeft iedereen het wettelijk recht op toegang tot publieke informatie en verplicht de overheid tot actieve transparantie. De Woo introduceert nog een aantal andere maatregelen om de openbaarheid van de overheid te vergroten. Zo dient elke overheidsorganisatie een contactfunctionaris te hebben de als taak heeft mensen te ondersteunen bij hun vragen over informatie, en het zoeken en vinden van de juiste informatie.

Uitvoering Wet natuurbescherming 'stikstof'
De OD NHN voert de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op het gebied van stikstof - de plustaken - uit voor de provincie Noord-Holland Noord. Hiervoor zijn structureel extra middelen nodig om alle taken goed te kunnen uitvoeren. Deze middelen zijn voor de jaren 2020 tot en met 2022 toegekend met de notitie dat er een evaluatie zal plaatsvinden om te beoordelen hoeveel extra budget nodig is voor de jaren 2023 en verder. Op het moment van opstellen van deze kadernota heeft deze evaluatie nog niet plaatsgevonden.

Onderzoek effecten Omgevingswet (Seinstra)
In de bijlage is het onderzoeksrapport "Analyse financiële impact Omgevingswet op de begrotingen van de omgevingsdiensten" van Seinstra & Partners opgenomen. De verwachting is dat de kosten structureel 10% tot 12% zullen stijgen. Op dit moment is het echter nog onduidelijk wat de exacte financiële consequenties zullen zijn voor de OD NHN. Deze verwachting is dan ook opgenomen als P.M.-post. De deelnemers zouden inkomsten kunnen generen voor deze kosten door het heffen van milieuleges.

Doorontwikkelingen staand beleid

Bestuurlijke afspraken Bodem 2022 en verder
Besluitvorming hierover moet nog plaats vinden.

Overige
In 2023 zal de OD NHN haar eerste volledige jaar draaien onder de Omgevingswet, inclusief de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Tot die tijd, maar ook daarna, zal in de stelselwijziging tijd en energie gestoken moeten worden.

In 2023 werkt de OD NHN volledig met het Nieuw Centraal Systeem en is een keuze gemaakt over de wijze van financiering, zoals in december 2019 in het Algemeen Bestuur besloten is bij het aangaan van de pilot en het financieringsmodel 'Een Sterker Fundament'.

Onderwerpen zoals Omgevingsvisies, Woonakkoord en het Pact van Westfriesland geven de aanknopingspunten om de ambities in de regio verder te ondersteunen. Ook thema's als Duurzaamheid, Circulair, klimaat, stikstof, asbest, het Schone Lucht Akkoord en milieucriminaliteit behoren tot de aandachtsgebieden van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Nieuw beleid

In 2023 wordt gewerkt onder wetgeving van de Omgevingswet, met nieuwe ICT-systemen en zal een keuze gemaakt moeten worden over de financieringssystematiek. Mocht gekozen worden voor een andere financieringssystematiek dan kan de situatie ontstaan dat de uitvoeringsprogramma's voor de individuele deelnemers voor vier jaar zullen moeten worden vastgesteld, om zo te voldoen aan de verplichting van het opstellen van een meerjarenbegroting.

Tot slot

Tot slot nog enkele zaken ter overweging.

Momenteel wordt gewerkt met een jaarlijks vast te stellen Uitvoeringsprogramma per deelnemer. In 2022 zal een oriëntatie plaatsvinden op de mogelijkheid om de uitvoeringsprogramma's voor twee jaar vast te stellen. In de komende Uitvoeringsprogramma's zal daarnaast in ieder geval aandacht zijn voor het Schone Lucht Akkoord.

Verder voorziet de OD NHN dat in 2023 (herverdelings)effecten kunnen ontstaan als gevolg van de keuze voor een (andere) financieringssystematiek.

De woningbouwopgave, verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, de agrarische bedrijven en de natuur, waaronder soortenbescherming, blijven vooralsnog in sommige gebieden op gespannen voet staan met het dossier stikstof.

Verloop meerjarenperspectief 2023 – 2026

Onderdeel	2023	2024	2025	2026
Stand primaire begroting 2023 - 2026	**19.739.976**	**19.739.976**	**19.739.976**	**19.739.976**
Wijzigingen nadien (met AB besluit)				
Totaal wijzigingen nadien	**0**	**0**	**0**	**0**
Autonome ontwikkelingen / reguliere bedrijfsvoering				
Indexatie	454.019	454.019	454.019	454.019
Omgevingsadviseurs (3 fte)	300.000	300.000	300.000	300.000
Stikstof	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Wob-verzoeken	150.000	150.000	150.000	150.000
Rapport financiële impact Omgevingswet	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Totaal autonome ontwikkelingen / reguliere bedrijfsvoering)	**904.019**	**904.019**	**904.019**	**904.019**
Door ontwikkeling bestaand beleid / Nieuw beleid				
Bestuurlijke afspraken Bodem 2022 e.v.	0	0	0	0
Totaal ingezet / nieuw beleid	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal aan wijzigingen	**904.019**	**904.019**	**904.019**	**904.019**
Dekkingsmiddelen (- = inkomsten)				
Totaal dekkingsmiddelen kadernota 2023	**0**	**0**	**0**	**0**
Stand kadernota lasten begroting 2023 - 2026	**20.643.995**	**20.643.995**	**20.643.995**	**20.643.995**

Bijlage A: Financiële kengetallen begroting 2023

Element	Omschrijving	Percentage 2022
Indexatie	Conform de geldende financiële uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord (FUGR) gaan we in deze kadernota uit van de volgende gegevens: ✓ Loonindexatie 2023 ✓ Prijsindexatie 2023 ✓ **Gewogen gemiddelde** Het gewogen gemiddelde zal ook gebruikt worden bij de berekening van het uurtarief 2023.	2,3% 2,3% **2,3%**
Rente	De OD NHN rekent geen interne rente	0%
Overhead	Percentage overhead conform BBV	35,8%
Flexibele schil	Naast het eigen personeel in vaste of tijdelijke dienst heeft de OD NHN in 2023 geen flexibele schil	0%
Weerstandvermogen	In de FUGR is opgenomen dat een weerstandvermogen van *maximaal* 2,5% van de lasten mag worden aangehouden.	Max. 2,5%

Bijlage B: Financiële meerjarenraming

Meerjarenraming 2023- 2026	BATEN 2023	LASTEN 2023	SALDO 2023	BATEN 2024	LASTEN 2024	SALDO 2024
Programma 1 Milieutaken	7.748.779			7.748.779	8.320.525	-571.746
Programma 2 VTH plustaken	4.760.732			4.760.732	4.926.704	-165.972
Programma 3 Overhead	7.117.441			7.117.441	7.281.142	-163.701
Onvoorzien Milieutaken	58.388			58.388	59.731	-1.343
Onvoorzien VTH plustaken	54.636			54.636	55.893	-1.257
Rente	0			0	0	0
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)	0			0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0			0	0	0
Saldo van baten en lasten	**19.739.976**			**19.739.976**	**20.643.995**	**-904.019**
Toevoegingen en onttrekking aan de reserves per programma:	*Toevoeging*			*Toevoeging*	*Onttrekking*	
Resultaat	**19.739.976**			**19.739.976**	**20.643.995**	**-904.019**

Meerjarenraming 2023 - 2026	BATEN 2025	LASTEN 2025	SALDO 2025	BATEN 2026	LASTEN 2026	SALDO 2026
Programma 1 Milieutaken	7.748.779	8.320.525	-571.746	7.748.779	8.320.525	-571.746
Programma 2 VTH plustaken	4.760.732	4.926.704	-165.972	4.760.732	4.926.704	-165.972
Programma 3 Overhead NHN	7.117.441	7.281.142	-163.701	7.117.441	7.281.142	-163.701
Onvoorzien Milieutaken	58.388	59.731	-1.343	58.388	59.731	-1.343
Onvoorzien VTH plustaken	54.636	55.893	-1.257	54.636	55.893	-1.257
Rente	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**19.739.976**	**20.643.995**	**-904.019**	**19.739.976**	**20.643.995**	**-904.019**
Toevoegingen en onttrekking aan de reserves per programma:	*Toevoeging*	*Onttrekking*		*Toevoeging*	*Onttrekking*	
Resultaat	**19.739.976**	**20.643.995**	**-904.019**	**19.739.976**	**20.643.995**	**-904.019**

Bijlage C: Financiële meerjarenraming per deelnemer

Bijdrage per deelnemer Milieutaken	meerjaren begroting 2022 jaar 2023	Kadernota	Indexatie	Taken wijziging	Bijdrage 2023
Gemeente Alkmaar	€ 1.324.912	€ 42.362	€ 30.473		€ 1.397.747
Gemeente Bergen	€ 648.391	€ 20.731	€ 14.913		€ 684.035
Gemeente Castricum	€ 658.163	€ 21.044	€ 15.138		€ 694.345
Gemeente Den Helder	€ 875.505	€ 27.993	€ 20.137		€ 923.635
Gemeente Drechterland	€ 448.201	€ 14.331	€ 10.309		€ 472.841
Gemeente Enkhuizen	€ 459.296	€ 14.685	€ 10.564		€ 484.545
Gemeente Heerhugowaard	€ 643.554	€ 20.577	€ 14.802		€ 678.933
Gemeente Heiloo	€ 340.146	€ 10.876	€ 7.823		€ 358.845
Gemeente Hollands Kroon	€ 1.707.973	€ 54.609	€ 39.283		€ 1.801.864
Gemeente Hoorn	€ 1.473.856	€ 47.123	€ 33.899		€ 1.554.877
Gemeente Koggenland	€ 139.590	€ 4.463	€ 3.211		€ 147.264
Gemeente Langedijk	€ 277.981	€ 8.888	€ 6.394		€ 293.263
Gemeente Medemblik	€ 1.260.245	€ 40.293	€ 28.986		€ 1.329.524
Gemeente Opmeer	€ 64.459	€ 2.061	€ 1.483		€ 68.003
Gemeente Schagen	€ 787.974	€ 25.194	€ 18.123		€ 831.291
Gemeente Stede Broec	€ 105.311	€ 3.367	€ 2.422		€ 111.100
Gemeente Texel	€ 488.569	€ 15.621	€ 11.237		€ 515.427
Provincie Noord-Holland	€ 603.744	€ 19.304	€ 13.886		€ 636.934
Totaal bijdrage Milieutaken	**€ 12.307.870**	**€ 393.525**	**€ 283.081**		**€ 12.984.476**
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	€ 7.432.106	€ 56.475	€ 170.938		€ 7.659.519
Totalen bijdragen OD NHN	**€ 19.739.976**	**€ 450.000**	**€ 454.019**		**€ 20.643.995**

Bijdrage per deelnemer Milieutaken	meerjaren begroting 2022 jaar 2024	Kadernota	Indexatie	Taken wijziging	Bijdrage 2024
Gemeente Alkmaar	€ 1.324.912	€ 42.362	€ 30.473		€ 1.397.747
Gemeente Bergen	€ 648.391	€ 20.731	€ 14.913		€ 684.035
Gemeente Castricum	€ 658.163	€ 21.044	€ 15.138		€ 694.345
Gemeente Den Helder	€ 875.505	€ 27.993	€ 20.137		€ 923.635
Gemeente Drechterland	€ 448.201	€ 14.331	€ 10.309		€ 472.841
Gemeente Enkhuizen	€ 459.296	€ 14.685	€ 10.564		€ 484.545
Gemeente Heerhugowaard	€ 643.554	€ 20.577	€ 14.802		€ 678.933
Gemeente Heiloo	€ 340.146	€ 10.876	€ 7.823		€ 358.845
Gemeente Hollands Kroon	€ 1.707.973	€ 54.609	€ 39.283		€ 1.801.864

Gemeente Hoorn	€ 1.473.856	€ 47.123	€ 33.899		€ 1.554.877
Gemeente Koggenland	€ 139.590	€ 4.463	€ 3.211		€ 147.264
Gemeente Langedijk	€ 277.981	€ 8.888	€ 6.394		€ 293.263
Gemeente Medemblik	€ 1.260.245	€ 40.293	€ 28.986		€ 1.329.524
Gemeente Opmeer	€ 64.459	€ 2.061	€ 1.483		€ 68.003
Gemeente Schagen	€ 787.974	€ 25.194	€ 18.123		€ 831.291
Gemeente Stede Broec	€ 105.311	€ 3.367	€ 2.422		€ 111.100
Gemeente Texel	€ 488.569	€ 15.621	€ 11.237		€ 515.427
Provincie Noord-Holland	€ 603.744	€ 19.304	€ 13.886		€ 636.934
Totaal bijdrage Milieutaken	**€ 12.307.870**	**€ 393.525**	**€ 283.081**		**€ 12.984.476**
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	€ 7.432.106	€ 56.475	€ 170.938		€ 7.659.519
Totalen bijdragen OD NHN	**€ 19.739.976**	**€ 450.000**	**€ 454.019**		**€ 20.643.995**

Bijdrage per deelnemer Milieutaken	**meerjaren begroting 2022 jaar 2025**	**Kadernota**	**Indexatie**	**Taken wijziging**	**Bijdrage 2025**
Gemeente Alkmaar	€ 1.324.912	€ 42.362	€ 30.473		€ 1.397.747
Gemeente Bergen	€ 648.391	€ 20.731	€ 14.913		€ 684.035
Gemeente Castricum	€ 658.163	€ 21.044	€ 15.138		€ 694.345
Gemeente Den Helder	€ 875.505	€ 27.993	€ 20.137		€ 923.635
Gemeente Drechterland	€ 448.201	€ 14.331	€ 10.309		€ 472.841
Gemeente Enkhuizen	€ 459.296	€ 14.685	€ 10.564		€ 484.545
Gemeente Heerhugowaard	€ 643.554	€ 20.577	€ 14.802		€ 678.933
Gemeente Heiloo	€ 340.146	€ 10.876	€ 7.823		€ 358.845
Gemeente Hollands Kroon	€ 1.707.973	€ 54.609	€ 39.283		€ 1.801.864
Gemeente Hoorn	€ 1.473.856	€ 47.123	€ 33.899		€ 1.554.877
Gemeente Koggenland	€ 139.590	€ 4.463	€ 3.211		€ 147.264
Gemeente Langedijk	€ 277.981	€ 8.888	€ 6.394		€ 293.263
Gemeente Medemblik	€ 1.260.245	€ 40.293	€ 28.986		€ 1.329.524
Gemeente Opmeer	€ 64.459	€ 2.061	€ 1.483		€ 68.003
Gemeente Schagen	€ 787.974	€ 25.194	€ 18.123		€ 831.291
Gemeente Stede Broec	€ 105.311	€ 3.367	€ 2.422		€ 111.100
Gemeente Texel	€ 488.569	€ 15.621	€ 11.237		€ 515.427
Provincie Noord-Holland	€ 603.744	€ 19.304	€ 13.886		€ 636.934
Totaal bijdrage Milieutaken	**€ 12.307.870**	**€ 393.525**	**€ 283.081**		**€ 12.984.476**
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	€ 7.432.106	€ 56.475	€ 170.938		€ 7.659.519
Totalen bijdragen OD NHN	**€ 19.739.976**	**€ 450.000**	**€ 454.019**		**€ 20.643.995**

Bijdrage per deelnemer Milieutaken	meerjaren begroting 2022 jaar 2026	Kadernota	Indexatie	Taken wijziging	Bijdrage 2026
Gemeente Alkmaar	€ 1.324.912	€ 42.362	€ 30.473		€ 1.397.747
Gemeente Bergen	€ 648.391	€ 20.731	€ 14.913		€ 684.035
Gemeente Castricum	€ 658.163	€ 21.044	€ 15.138		€ 694.345
Gemeente Den Helder	€ 875.505	€ 27.993	€ 20.137		€ 923.635
Gemeente Drechterland	€ 448.201	€ 14.331	€ 10.309		€ 472.841
Gemeente Enkhuizen	€ 459.296	€ 14.685	€ 10.564		€ 484.545
Gemeente Heerhugowaard	€ 643.554	€ 20.577	€ 14.802		€ 678.933
Gemeente Heiloo	€ 340.146	€ 10.876	€ 7.823		€ 358.845
Gemeente Hollands Kroon	€ 1.707.973	€ 54.609	€ 39.283		€ 1.801.864
Gemeente Hoorn	€ 1.473.856	€ 47.123	€ 33.899		€ 1.554.877
Gemeente Koggenland	€ 139.590	€ 4.463	€ 3.211		€ 147.264
Gemeente Langedijk	€ 277.981	€ 8.888	€ 6.394		€ 293.263
Gemeente Medemblik	€ 1.260.245	€ 40.293	€ 28.986		€ 1.329.524
Gemeente Opmeer	€ 64.459	€ 2.061	€ 1.483		€ 68.003
Gemeente Schagen	€ 787.974	€ 25.194	€ 18.123		€ 831.291
Gemeente Stede Broec	€ 105.311	€ 3.367	€ 2.422		€ 111.100
Gemeente Texel	€ 488.569	€ 15.621	€ 11.237		€ 515.427
Provincie Noord-Holland	€ 603.744	€ 19.304	€ 13.886		€ 636.934
Totaal bijdrage Milieutaken	**€ 12.307.870**	**€ 393.525**	**€ 283.081**		**€ 12.984.476**
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	€ 7.432.106	€ 56.475	€ 170.938		€ 7.659.519
Totalen bijdragen OD NHN	**€ 19.739.976**	**€ 450.000**	**€ 454.019**		**€ 20.643.995**

Analyse financiële impact Omgevingswet op begrotingen van omgevingsdiensten

Presentatie ODNL
22 april 2021

Aanleiding en opzet analyse (1/4)

- Er staat momenteel veel druk op de begrotingen van gemeenten door toenemende kosten binnen het sociaal domein en afnemende inkomsten als gevolg van COVID.
- Omgevingsdiensten voelen dat ook.
- Recent hebben wij meerdere trajecten begeleid die gaan over de kosteneffectiviteit van omgevingsdiensten; met als doel meer waarde voor hetzelfde of zelfs minder geld.
- Daarbij was ook de terugkerende vraag: wat wordt eigenlijk de financiële impact van de Omgevingswet?

Aanleiding en opzet analyse (2/4)

- Wat opvalt is dat bij de uitwerking van de Omgevingswet zelden nog een financiële doorvertaling wordt gemaakt van de (beleids)keuzes die de wet heeft.
- Het risico daarvan is tweeledig: 1) of er worden (beleids)keuzes gemaakt door gemeenten/ provincies die straks veel blijken te kosten of anders zouden worden gemaakt als de financiële gevolgen bekend waren 2) de omgevingsdienst heeft straks een probleem als er bij uitvoering van de wet geen beeld is van de financiële consequenties.

Aanleiding en opzet analyse (3/4)

- Voorliggend stuk is het resultaat van een "*Acitvity based Cost*" analyse naar de kostendrivers van de Omgevingswet en het effect van deze kostendrivers op de begrotingen van OD's.
- **Centrale vraag was:** *Welke veranderingen gaat de Omgevingswet geven voor de activiteiten van de Omgevingsdiensten, wat zijn daar de financiële gevolgen van en kunnen die gevolgen ook van maatregelen worden voorzien?*
- In de uitwerking van dit onderzoek zijn eerst de activiteiten bepaald waarvan bekend zijn dat die gaan veranderen door invoering van de Omgevingswet.
- Vervolgens zijn de mogelijke gevolgen per activiteit uitgewerkt in uren (soms met bandbreedte), gerelateerd aan wat bekend is over de huidige situatie van ureninzet.

Aanleiding en opzet analyse (4/4)

- Daarna zijn de uren “op geld gezet” en is de impact op de begroting bepaald, kijkend naar het percentage van de activiteiten op de totale begroting.

- Daarbij is gebruik gemaakt van:
  - Financiële benchmark 10 omgevingsdiensten in voorjaar 2020 (begrotingen 2020)
  - De kengetallen van producten van 8 omgevingsdiensten
  - Drietal recente trajecten kosteneffectiviteit bij drie omgevingsdiensten
  - Bijdragen aan verschillende werkgroepen voorbereiding Omgevingswet

- De conclusies zijn een grove inschatting van de financiële impact van de Omgevingswet.

- Per dienst kan en zal die impact verschillen.

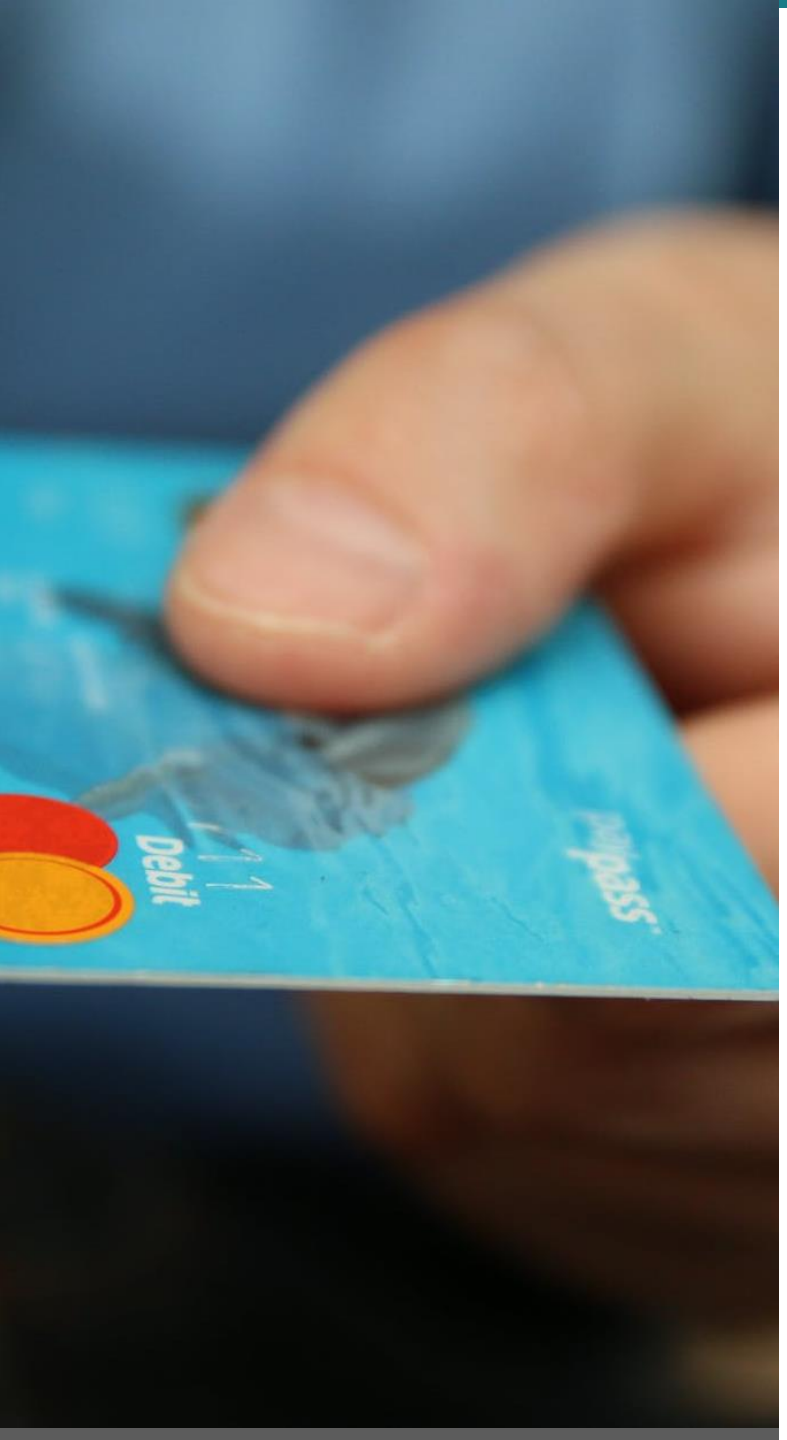

Beleidskeuzes bevoegd gezag met financiële gevolgen

Onderstaand de beleidskeuzes met financiële gevolgen voor het werk van de omgevingsdienst.

Hoe diverser per deelnemer, hoe hoger de uiteindelijke kosten.

1. Uitwerken van omgevingsplan: opzet en diepgang
2. Beleid inzake afwijkingen omgevingsplan
3. Participatieniveau vergunningaanvraag
4. Reikwijdte vergunning (breed of smal)
5. Monitoren van waarden in het omgevingsplan
6. Heffen van leges

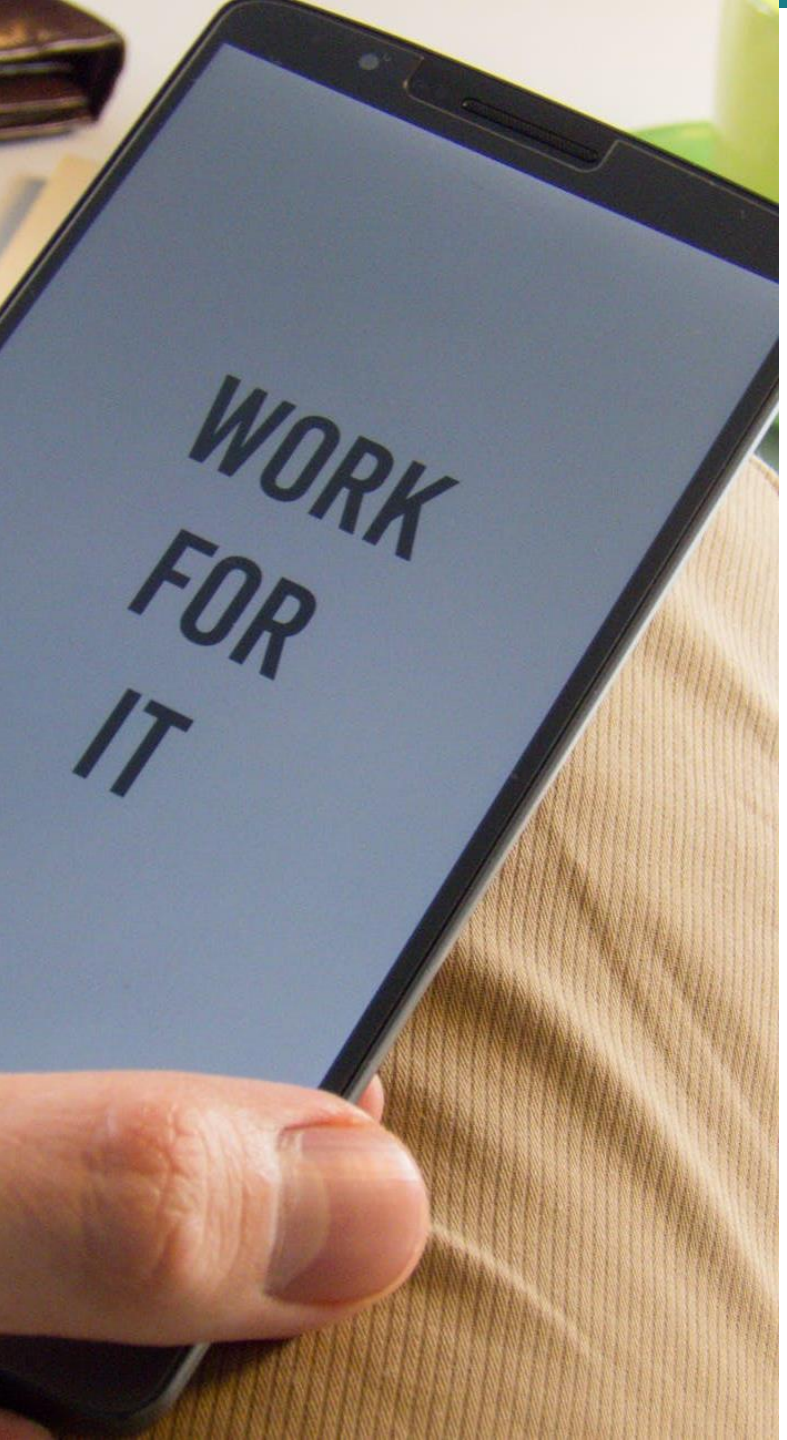

Gevolgen voor de Omgevingsdienst

Randzaken
- Inrichtingenbestand van inrichtingen naar MBA's
- Risico-analyse en programmering
- Interne werkprocessen en kengetallen
- Verantwoording en rapportage

Primaire proces
- Vooroverleg bedrijf (niveau van participatie)
- Afstemming met bevoegd gezag
- Aantal en complexiteit én diversiteit vergunningen
- Aantal en diversiteit controles
- Beleid inzake repressief handhaven (LHS)
- Klachten (mogelijk)

Extra vragen/taken
- Input voor omgevingsplan
- Informatieverstrekking periodiek over waarden omgevingsplan
- Input voor leges
- Actualisaties overzicht MBA's

Vijf drivers voor de kosten

Vijf kostendrijvers
1. **Grotere diversiteit per casus:** meer specifieke zaken, omgevingsplan is leidend niet de landelijke regelgeving, meer en dieper detailniveau als gevolg van 17 MBA;s binnen en buiten de inrichting
2. **Grotere diversiteit per deelnemer**: meer verschillen tussen deelnemers door verschillende beleidskeuzes bv in mate van participatie, inhoudelijk beleid milieu en aanpalend inzake veiligheid en gezondheid
3. **Ruimere dienstverlening:** intensiever vooroverleg, meer vragen van aanvragers, terugkerende aanvragen omdat sneller niet ontvankelijkheid zal volgen
4. **Eenmalige investeringen:** aanvullende werkzaamheden vanwege de Omgevingswet, met name actueel houden overzicht activiteiten per inrichting, herijking opzet risico-analyse en programmering, informatie per (nieuw) omgevingsplan als toetsingskader en kosten aansluiting techniek (DSO)
5. **Nieuwe diensten:** nieuwe aanvullende vragen vooral omtrent informatie, inhoudelijk monitoring van gebiedswaarden en waar relevant: input voor leges

Naast aanvullende kosten kunnen inkomsten worden gegenereerd door milieuleges te gaan heffen. Dit is een eigen keuze van het bevoegd gezag om dat wel of niet te doen.

Financiële impact analyse

Kostendrijver	Impact op uren	Percentage huidige begroting primaire proces	Financieel effect op de begroting *
1. Meer specifiek, minder vergunningverlening meer complex en minder standaard, ook relevantie buiten inrichting	Indelingen inrichtingen naar 17 MBA's Minder vergunningen schatting daling 20 – 30% Meer uren voor een vergunning, indicatief 20 – 25%	20-25%	**Effect: 0** 20- 30% daling aantal vergunningen
2. Meer meldingen maar specifiek per omgevingsplan en dus minder generiek	Stijging aantal meldingen door meer diverse activiteiten en minder vergunningen. Schatting 30-40% meer meldingen Oplopend tot 40–50% meer tijd	15-20%	**Effect: + 4-5%**
3. Meer uren vooroverleg	Uren vooroverleg circa 16 – 24 uur (ex excessen) Verwachting gemiddelde stijging uren 50% Minder vergunningen schatting daling 20 – 30%	3-5%	**Effect: + 2%**
4. Meer uren toezicht door meer meldingen en meer specifieke gevallen	Toezicht wordt meer als gevolg van stijging meldingen en uren toezicht bij meldingen Uren stijgen 10 – 20%	30-40%	**Effect: + 4%**
5. Informatie inzake monitoring en leges	Monitoring waarden per plan: 20-30 k Input leges per deelnemer: 10-20 k	**-**	**25.000 euro** **15.000 euro**
6. Herijking P&C en werkwijzen	Eenmalig herijken	-	**50.000 – 150.000 euro**
TOTAAL structureel			**+ 10 – 12%**

* Het betreft hier de begroting voor wettelijke basistaken Milieu met verrekening van 30% overhead

Suggesties om te doen

Vanuit eigenaarschap van de dienst:

1. Regionaal de beleidskeuzes goed afstemmen
   - Bestuurlijk regie pakken DB/AB
   - Ambtelijke uitwerking
   - Gemeentesecretretarissen betrekken
   - Bestuurlijk informeel sessie(s)
2. De impact op het werk van de OD goed bepalen
3. De structurele impact op de begroting van de OD vaststellen
4. Mogelijk keuzes heroverwegen
5. Mogelijkheden tot verbetering efficiency duiden
   - De uitvoering optimaliseren (COVID-ervaringen)
   - Meer risicogericht en branchegericht werken
   - Deelnemers zorgen voor betere randvoorwaarden
   - Betere regionale programmering is veel effectiever en efficiënter
6. Optelsom van structurele financiële effecten en verbeteringen efficiency maken

Seinstra & Partners

www.seinstraenpartners.nl

Arno Seinstra
06-13539685
a.seinstra@seinstraenpartners.nl

SEINSTRA &

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr. M.W. Vos
CZ/FIN

Telefoonnummer +31235145010
vosm@noord-holland.nl

Verzenddatum

19 JAN. 2022

Kenmerk
1753685/ 1755628

Uw kenmerk

Betreft: Zienswijze kadernota 2023 OD NHN

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over zienswijze op de kadernota 2023 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN).

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

4 bijlage(n)

1. Voordracht Zienswijze Kadernota 2023 OD NHN
2. Aanbiedingsbrief Kadernota 2023 OD NHN
3. Kadernota 2023 OD NHN
4. Rapport Seinstra Analyse financiële impact Omgevingswet

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 18 januari 2021

Onderwerp: Zienswijze Provinciale Staten op de Kadernota 2023 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Kenmerk: 1753685/1755624

Bijlagen:

1. Aanbiedingsbrief Kadernota 2023 van de OD NHN
2. Kadernota 2023 van de OD NHN
3. Rapport Seinstra en Partners Analyse Financiële Impact Omgevingswet

1. Inleiding

Op december 2021 is door het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) de Kadernota 2023 ter zienswijze aan Provinciale Staten (PS) gestuurd. PS hebben tot 1 maart 2022 de mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen. Gezien dat de PS vergadering pas plaatsvindt op 7 maart 2022, zal na de vergadering van de Commissie NLG op 7 februari 2022 de voorlopige zienswijze worden gedeeld met de OD NHN onder voorbehoud van het definitieve besluit van PS. De kadernota 2023 wordt op 8 maart in de vergadering van het algemeen bestuur besproken. De Gedeputeerde Stigter kan het eventueel gewijzigde PS-besluit dan inbrengen.

- Indexatie

Voor 2023 wordt uitgegaan van loon- en prijsindexaties conform opgave van het Centraal Planbureau (2,3%). De provincie is akkoord met de gevraagde indexatie zodat het huidige kwaliteitsniveau van de dienstverlening behouden kan blijven. Dit betekent voor de provincie een structurele extra bijdrage van afgerond € 184.824 per jaar.

Voor het jaar 2023 vraagt de OD NHN naast de indexatie extra financiering op verschillende onderwerpen.

- Omgevingsadviseurs (€ 300.000 totaal OD NHN/€ 4.588 bijdrage provincie)

Het afgelopen jaar is de OD NHN aan de slag gegaan met een pilot voor twee omgevingsadviseurs gefinancierd uit eigen middelen. Deze pilot wordt in het eerste halfjaar van 2022 geëvalueerd. De omgevingsadviseurs zijn volgens de OD NHN nodig om de uitvoering van bij hen belegde taken onder de Omgevingswet beter te kunnen uitvoeren. In de Kadernota 2022 werd een voorstel voor zes omgevingsadviseurs gedaan waar de deelnemers €300.000 zouden bijdragen en de OD NHN

zelf ook. De extra bijdrage van de deelnemers is destijds weggestemd in het AB. Ook de provincie heeft toen in haar zienswijze aangegeven vooralsnog niet akkoord te gaan en heeft de OD NHN gevraagd om een betere onderbouwing te geven voor de benodigde omgevingsadviseurs. De provincie draagt hier enkel voor haar milieu-inzet aan bij, te weten € 4.588.

Het voorstel in de Kadernota 2023 loopt vooruit op de toegezegde evaluatie van de pilot. Wij willen de evaluatie van de pilot afwachten voordat er structurele middelen worden toegekend. Daarnaast valt ons op dat er in de Kadernota 2022 voor 6fte aan omgevingsmanagers werd aangevraagd wat de deelnemers ook € 300.000 zou kosten. De OD NHN zou zelf daarnaast ook €300.000 bijdragen. Wat draagt de OD NHN bij aan dit voorstel?

Voorstel is om een negatieve zienswijze in te dienen op dit onderwerp. Aangezien de evaluatie nog niet heeft plaats gevonden is het onduidelijk wat het resultaat hiervan is. Daarnaast is het voor ons onduidelijk wat de OD NHN zelf bijdraagt aan dit voorstel terwijl zij dit volgens eerdere voorstellen (Kadernota 2022) wel zouden doen.

- *Stikstof (PM)*
In 2020 heeft de provincie tot en met 2022 extra middelen beschikbaar gesteld voor stikstof met daarbij de afspraak dat er een evaluatie plaatsvindt om te beoordelen hoeveel extra middelen nodig zijn voor 2023 en verder. De evaluatie is op moment van schrijven van de Kadernota nog niet afgerond. In de Kadernota 2023 is hiervoor een PM post opgenomen. De evaluatie wordt betrokken bij een nieuwe budgetaanvraag in de kaderbrief 2023 van de provincie.

Voorstel is om geen zienswijze in te dienen op dit onderwerp.

- *WOB-verzoeken (€ 150.000 totaal OD NHN/ € 71.191 bijdrage provincie)*
In 2020 heeft de provincie reeds jaarlijks extra middelen beschikbaar gesteld aan de OD NHN voor de uitvoering van de taken voor de Wet natuurbescherming. Hierbij is met een aantal trends en ontwikkelingen rekening gehouden waaronder een toename van Wob-verzoeken. Bij de overdracht van de plustaken in 2016 aan de OD NHN was hier geen rekening mee gehouden. Wij merken dat de afgelopen jaren het aantal Wob-verzoeken en vooral ook de omvang van de Wob-verzoeken verder is toegenomen. In het huidige voorstel wordt het gevraagde budget echter op geen enkele manier onderbouwd.

De OD NHN geeft in haar Kadernota aan in het voorjaar 2022 te komen met een nadere onderbouwing. Zonder onderbouwing kunnen wij geen besluit nemen en daarom is het voorstel om een negatieve zienwijze in te dienen.

- *Rapport financiële impact Omgevingswet (PM)*
Omgevingsdienst NL heeft begin 2021 door Seinstra en Partners een onderzoek laten uitvoeren naar de financiële effecten van de Omgevingswet. Omgevingsdienst NL verwacht een toename in de structurele kosten. De OD NHN heeft in haar Kadernota 2023 een PM post opgenomen om deze onzekerheid te benoemen.

Voorstel is om in de zienswijze de OD NHN te vragen zo snel als mogelijk inzichtelijk te maken wat de financiële gevolgen van de Omgevingswet zijn voor de provincie en de andere deelnemers als de Omgevingswet volgens planning op 1 juli 2022 in werking treed.

2. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 12-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 januari 2022;

gelet op de voorgestelde Kadernota 2023 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

besluiten:

1. Geen zienswijze in te dienen op de gevraagde indexatie van de deelnemersbijdragen voor 2023 en op de het gevraagde extra budget voor de omgevingsadviseurs;
2. Er bij de Omgevingsdienst Noord-Holland op aan te dringen zo snel mogelijk helderheid te verschaffen over de benodigde middelen met betrekking tot stikstof voor 2023 en verder;
3. Voor nu een negatieve zienswijze af te geven op dit punt vanwege het ontbreken van een goede onderbouwing. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord te vragen bij de concept Begroting 2023 een onderbouwing te geven voor de gevraagde budgetten. De provincie zal het voorstel op dat moment op haar merites beoordelen;
4. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord te vragen zo snel mogelijk voor alle deelnemers inzichtelijk te maken voor alle deelnemers wat de exacte gevolgen kunnen zijn voor de deelnemersbijdragen op het moment dat de Omgevingswet in werking treed op 1 juli 2022. Zodra deze gevolgen inzichtelijk zijn deze via een begrotingswijziging met deugdelijke onderbouwing voor te leggen aan de deelnemers. Op basis van het huidige voorstel is een deugdelijke besluitvorming niet mogelijk.

Haarlem, 7 maart 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

wnd. statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
Koen.konings@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d **7-3-2022**
Commissie NLG
Datum commissievergadering **7-2-2022**

3 maart 2022

Onderwerp: Voordracht Zienswijze Provinciale Staten op de Kadernota 20
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Advies commissie NLG:

de Voordracht Zienswijze Provinciale Staten op de Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord als hamerstuk door te geleiden naar PS van 7 maart 2022.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 7-2-2022:

4.a. Zienswijze Provinciale Staten op de Kadernota 2023 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De **voorzitter** geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Statenlid **Kostic** (PvdD) heeft twee opmerkingen. Verschillende onderzoeken wijzen erop dat de capaciteit van de Omgevingsdiensten (OD's) moet worden opgekrikt. Ze krijgen steeds meer op hun bordje en hun rol bij een goede invoering van de Omgevingswet is essentieel. Mocht dit laatste aspect niet goed gaan, zullen natuur, gezondheid en milieu nog verder in het geding komen.

Een omgevingsadviseur speelt een cruciale rol bij de borging dat alles hierin goed gaat, zeker met gemeenten die een en ander nu al nauwelijks kunnen bolwerken en in de transitie extra taken krijgen. De Partij voor de Dieren verzoekt GS dan ook expliciet om geen negatieve zienswijze in te dienen ten aanzien van een verzoek om €4.500 extra voor de inzet van een omgevingsadviseur. De OD stelt immers zelf ook dat er voorinvesteringen nodig zijn om klaar te staan voor alle aanvullende vragen over onder meer werving en opleiding.

De heer **Cardol** (GL) geeft als aandachtspunt mee dat het stuk van het college enigszins onduidelijk was (vijf onderwerpen versus vier besluiten).

De Omgevingswet wordt in ieder geval uitgesteld tot oktober 2022 en wellicht zelfs tot januari 2023. Wat zal dit betekenen voor de rol van de Omgevingsdiensten?

De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft aan dat zijn fractie achter de opmerkingen van het college staat inzake het beter onderbouwen en inzichtelijker maken van de genoemde financiële zaken. Zij ondersteunt dan ook de negatieve zienswijze inzake het gevraagde budget voor de omgevingsadviseur. Wat de PVV betreft zou de OD NHN zich niet bezig hoeven houden met stikstoftaken, noch met aan de energie- en circulaire transitie gerelateerde activiteiten. De heer Van Tiggelen zou derhalve graag willen weten hoe de middelen voor deze specifieke onderwerpen worden ingezet. Is een en ander al in kaart gebracht c.q. in kaart te brengen?

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) merkt op dat het CDA voornemens is om akkoord te gaan met de zienswijze. Zij heeft echter de navolgende vraag. In de onderdelen waarop door de OD extra budget wordt gevraagd wil de provincie thans nog niet meegaan vanwege een te magere onderbouwing. Zegt gedeputeerde daarmee dat heroverweging zal plaatsvinden bij de Kaderbrief? Is het echter realistisch om te veronderstellen dat er voor het opstellen van de Kaderbrief wél een nadere onderbouwing binnen is van de OD?

Mevrouw **De Groot** (SP) wijst erop dat de invoering van de Omgevingswet wordt uitgesteld tot 1 oktober 2020 of 1 januari 2023. Dit geeft de OD NHN de mogelijkheid om tijdig de noodzaak van extra omgevingsadviseurs aan te tonen, alsmede de hoeveelheid geld die nog nodig is om het stikstofbeleid goed vorm te geven. De OD NHN heeft nu ook meer mogelijkheden om inzichtelijk te maken wat de financiële gevolgen van de Omgevingswet zijn voor de provincie en de andere deelnemers als de Omgevingswet in werking treedt. Met enige schroom kan de SP zich wel vinden in de zienswijze, maar zij meent dat de omgevingsadviseurs nodig zijn.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) wijst erop dat enkele collega's reeds gerefereerd hebben aan het uitstel van de Omgevingswet. Wat betekent dit voor de Omgevingsdienst? Heeft het wellicht consequenties voor de zienswijze? Mevrouw Gonggrijp sluit aan bij de woorden van Statenlid Kostic (PvdD) wat betreft het toenemende belang van de Omgevingsdiensten en de zorg die al langer bestaat of er genoeg menskracht en middelen aanwezig zijn. Kan de gedeputeerde dat toezeggen?
D66 is verheugd dat er kritisch gekeken wordt naar het verzoek.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) sluit aan bij de diverse reeds gestelde vragen van haar medecommissieleden. Ook de PvdA kan zich wel vinden in de zienswijze, maar voorkomen moet worden dat het een race *to the bottom* wordt. De Omgevingsdiensten bevinden zich in een onzekere periode. *It takes two to tango*. Hoe ziet de gedeputeerde het derhalve als er in de straks fingerende Omgevingswet een prominente rol aan Omgevingsdiensten wordt toegekend?

De heer **De Wit** (VVD) merkt op dat de VVD-fractie de voordracht steunt. Wat haar betreft kan het als hamerstuk naar de PS-vergadering. De VVD acht het meer dan terecht dat er gewezen wordt op de impact van zowel de Omgevingswet als de stikstofproblematiek. De fractie deelt de onzekerheden van het college en zou deze in een volgende ronde graag opgehelderd zien door de OD.

Mevrouw **Hoogendoorn** (CU) constateert dat op een aantal onderwerpen een negatieve zienswijze door de provincie wordt voorgesteld, bijvoorbeeld wat betreft de volgens de OD zes benodigde omgevingsadviseurs en de uitvoering van taken voor de Wet natuurbescherming. Het is goed dat een en ander zorgvuldig wordt afgewogen. Is er echter tussentijds geen communicatie geweest om het af te stemmen en het proces c.q. de

goedkeuring wellicht te versnellen? De invoering van de Omgevingswet wordt weliswaar uitgesteld, maar desalniettemin staat deze op korte termijn alsnog gepland. De ChristenUnie acht het derhalve belangrijk om alle zeilen bij te zetten.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.
PS hebben tot 1 maart a.s. de tijd om hun zienswijze kenbaar te maken. Aangezien de PS-vergadering na die datum valt, is onderhavige zienswijze reeds als concept toegezonden.
De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Stigter voor diens beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Stigter** (GL):
Gedeputeerde Stigter komt allereerst op de vragen over mogelijke versterking van de Omgevingsdiensten. De praktijk laat zien dat de provinciale bijdrage bij alle Omgevingsdiensten toeneemt, aangezien de taakuitvoering toeneemt. Zo heeft de provincie besloten om een grote impuls te geven aan de OD NHN in verband met het stikstofdossier. Deze is nog niet opgenomen in deze Kadernota, omdat de provincie thans nog in gesprek is over de ervaringen van de afgelopen tijd rondom de uitvoering van de stikstoftaken en over de toekomstige verwachtingen. Uiteraard zal dit wel gebeuren richting de Kaderbrief en de uiteindelijke begroting.

De negatieve zienswijze ten aanzien van de Wob-adviseurs en ten aanzien van de omgevingsadviseurs moet niet gelezen worden alsof het college niet achter het idee zou staan. GS willen echter wel een ordentelijk proces doorlopen, met een onderbouwing van het benodigde bedrag. Laatstgenoemd aspect ontbrak wat betreft de Wob-adviseurs. Gedeputeerde heeft er goed vertrouwen in dat die onderbouwing alsnog zal komen.

Wat betreft de omgevingsadviseurs loopt op dit moment een pilot. De evaluatie van de pilot zal dit voorjaar plaatsvinden, zodat ook dat onderdeel voldoende onderbouwd kan terugkomen.

> Mevrouw **Jellema** (PvdA) begrijpt dat de onderbouwing gewenst is. Is de gedeputeerde het echter met haar eens dat dit een typisch voorbeeld betreft waarbij de kosten voor de baten uitgaan?

Gedeputeerde **Stigter** (GL) verwacht van wel. De taak van de omgevingsadviseurs is in het licht van de Omgevingswet heel nuttig. Vanuit een eigenaarsrol menen GS echter dat op het moment dat er een voorstel komt, er ook een onderbouwing moet zijn van de gevraagde bedragen. Die ontbrak nog in dit deel. Er lopen pilots waardoor er ook meer gevoel bij wordt verkregen. In de volgende fase van de daadwerkelijke begroting ligt die onderbouwing wel. De OD NHN is de enige Omgevingsdienst waarbij onderhavige route wordt doorlopen via de raden en Staten. Het is derhalve niet zo gek dat die onderbouwing in de Kaderbrief thans nog niet volledig is. Het betreft in ieder geval een aankondiging van een aantal onderwerpen waarvan de Omgevingsdienst meent dat daar versterking op nodig is. Die onderbouwing zal de komende maanden geleverd gaan worden, zodat die tijdig in de begroting voor 2023 kan worden opgenomen.

> Statenlid **Kostic** (PvdD) vraagt of gedeputeerde daadwerkelijk moeilijk gaat doen over €4.500 voor een cruciale rol van de OD, terwijl er zomaar een bedrag van €60.000 wordt besteed aan de inruil van vislood, dat in de praktijk niet werkt.

Gedeputeerde **Stigter** (GL) meent dat "*moeilijk doen*" niet een juiste woordkeuze is in het kader van het stikstofdossier. Hij beschouwt zijn standpunt niet zozeer als negatief, maar eerder als constructief kritisch.

Gedeputeerde staat achter de gedachtegang van de OD. Er hoort echter een onderbouwing bij, hoe klein het bedrag in zekere zin ook is. Het totaal raakt immers ook de gemeenten. Er loopt derhalve thans een pilot rond de omgevingsadviseurs.

Het signaal van de Cardol (GL) dat de zienswijze onduidelijk is, zullen GS zich aantrekken. Gedeputeerde zegt toe dat het de volgende keer duidelijker zal zijn.

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 oktober a.s. dan wel 1 januari 2023. De komende periode zal hier meer duidelijkheid over komen. Een en ander betekent dat de Omgevingsdiensten door kunnen gaan met de voorbereidingen op de Omgevingswet. Met name wat betreft het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) komt de langere aanlooptijd goed uit. Door de verschillende provincies is ook het pleidooi gehouden om hier echt nog wat tijd voor te nemen.

In reactie op mevrouw Jellema (PvdA) merkt gedeputeerde Stigter op dat met de Omgevingswet onderwerpen als milieu en gezondheid nog centraler komen te staan in het omgevingsbeleid en het RO-beleid (ruimtelijke ordening). Naar verwachting zullen de Omgevingsdiensten dan ook nadrukkelijk worden ingeschakeld bij instrumenten uit de Omgevingswet, zoals de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen. De omgevingsadviseurs zullen daar ook een rol in hebben.

In antwoord op de heer Van Tiggelen (PVV) merkt gedeputeerde op dat er momenteel gesprekken worden gevoerd over de inzet van middelen voor stikstoftaken. Na de uitspraak van de Raad van State in 2019 is de inzet vanuit de Omgevingsdiensten verveelvoudigd. De ervaringen worden thans opgehaald. Gelet op de te verwachten intensivering en het nieuwe coalitieakkoord vinden er momenteel gesprekken plaats. Binnen enkele weken wordt er meer duidelijkheid verwacht.

Richting mevrouw Koning-Hoeve (CDA) heeft gedeputeerde reeds aangegeven dat daar waar een nadere onderbouwing wordt gevraagd, deze naar verwachting ook tijdig aanwezig zal zijn. Dat is ook besproken met de OD.

De vragen van mevrouw Hoogendoorn (CU) meent gedeputeerde indirect reeds te hebben beantwoord.

De **voorzitter** constateert dat er behoefte is aan een korte tweede termijn.

Tweede termijn

Mevrouw **Jellema** (PvdA) bedankt gedeputeerde voor diens beantwoording. Zij bespeurt veel compassie bij de commissieleden voor de Omgevingsdiensten, en voor de OD NHN in het bijzonder. Kan gedeputeerde toezeggen dat hij PS de aankomende periode, al dan niet schriftelijk, op de hoogte zal houden van het wel en wee en het financiële welzijn van de OD's?

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Stigter voor zijn beantwoording in tweede termijn.

Beantwoording door gedeputeerde **Stigter** (GL):
Gedeputeerde Stigter antwoordt bevestigend. Hij deelt de compassie van de commissieleden ten aanzien van de OD NHN. Hij maakt zich met hen zorgen over de financiële positie van de Omgevingsdiensten en het eigenaarschap bij de andere partners. Om die reden zijn GS in gesprek met de OD's en de gemeenten. Het

betreft een acuut vraagstuk bij de OD NHN. Gedeputeerde zegt toe om er voor de zomer schriftelijk op terug te komen richting de commissie.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde voor zijn/haar beantwoording en concludeert dat de voorlopige zienswijze als hamerstuk zal worden doorgeleid naar de eerstvolgende PS-vergadering op 8 maart a.s.

randstedelijke rekenkamer
flevoland | noord-holland | utrecht | zuid-holland

Aan Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland

Datum	*Bijlage(n)*	*Uw kenmerk*	*Ons kenmerk*
13 januari 2022	1		2022/AH/007

Onderwerp
Concept 1e begrotingswijziging 2022

Geachte leden van Provinciale Staten,

Hierbij bieden wij u de concept 1e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze aan.
In deze begrotingswijziging is ons geactualiseerde onderzoeksprogramma voor 2022 opgenomen.
Om duidelijk te maken wat precies is aangepast ten opzichte van de primitieve begroting, hebben wij een samenvatting van toevoegingen en/of wijzigingen opgenomen.

Op 16 september 2021 vond online een extra bijeenkomst met de Programmaraad plaats over het onderzoeksprogramma voor eind 2021 en de eerste drie kwartalen voor 2022. Het advies heeft de Rekenkamer verwerkt en op 18 november is dit schriftelijk afgewikkeld met de Programmaraad.
In deze begrotingswijziging, is op basis van de Macro Economische Verkenning 2021, de definitieve bijdrage voor de deelnemende provincies over 2022 opgenomen.

Conform artikel 48, lid 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen verzoek ik u uiterlijk 11 maart 2022 uw zienswijze hierop aan mij kenbaar te maken. Daarna zal de Randstedelijke Rekenkamer de 1e begrotingswijziging 2022 vaststellen en deze terstond toesturen aan u en aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Met vriendelijke groet,

dr. ir. Ans Hoenderdos-Metselaar MBA
Bestuurder/directeur
Randstedelijke Rekenkamer

Teleportboulevard 110 | 1043 EJ AMSTERDAM | 020 - 5818 585
info@randstedelijke-rekenkamer.nl | www.randstedelijke–rekenkamer.nl

randstedelijke rekenkamer
flevoland | noord-holland | utrecht | zuid-holland

1e begrotingswijziging 2022

Concept voor Provinciale Staten

januari 2022

Inhoudsopgave

| SAMENVATTING VAN DE WIJZIGINGEN | **3**

| 1 | BELEIDSBEGROTING **4**

1.1 Programmaplan/onderzoeksprogramma 4

1.1.1 Algemeen 4

1.1.2 Het onderzoek 4

1.2 Paragrafen 10

1.2.1 Weerstandsvermogen 10

1.2.2 Financiering 11

1.2.3 Bedrijfsvoering 11

| 2 | FINANCIËLE BEGROTING **14**

2.1 Overzicht van Baten en Lasten 14

2.2 Uiteenzetting financiële positie 17

2.3 Meerjarenraming 20

Samenvatting van de wijzigingen

Aanleiding

Op 16 september 2021 vond online een extra bijeenkomst met de Programmaraad plaats over het onderzoeksprogramma voor eind 2021 en de eerste drie kwartalen voor 2022. Het advies heeft de Rekenkamer verwerkt en op 18 november is dit schriftelijk afgewikkeld met de Programmaraad. In deze gewijzigde begroting 2022 is het onderzoeksprogramma voor 2022 opgenomen, wat samengevat leidt tot de volgende toevoegingen en/of wijzigingen van de primitieve begroting:

Toevoegingen en/of wijzigingen t.o.v. de begroting 2022

Beleidsbegroting

In het onderzoeksprogramma zijn de volgende onderzoeken opgenomen:

I. Opvolging aanbevelingen: De Rekenkamer gaat jaarlijks de stand van zaken na van de opvolging van de aanbevelingen van haar onderzoeken, die twee jaar daarvoor zijn gedaan. In 2022 beraadt de Rekenkamer zich op deze aanpak. In 2022 onderzoeken we - op volgorde van publicatie - de volgende onderzoeken: Wonen, Warmtebedrijf en Vergunningverlening, toezicht en handhaving bij Tata Steel en Harsco.
II. Bodemdaling: Dit onderzoek was vanwege andere onderzoeksprioriteiten uitgesteld. In november is opdracht verleend aan een extern bureau om het onderzoek z.s.m. te starten in de vier provincies.
III. Fietsbeleid: De Rekenkamer is gestart met een vooronderzoek naar het Fietsbeleid in de vier Randstadprovincies. Begin 2022 zal de onderzoeksopzet gepubliceerd worden en zal het onderzoek starten.
IV. Voedselvisie en landbouwtransitie: In de vier Randstadprovincies wordt een onderzoek uitgevoerd naar Landbouwtransitie en voedselvisie. Het precieze doel voor dit onderzoek wordt momenteel uitgewerkt.
V. Circulaire economie: De Programmaraad heeft dit onderwerp geadviseerd om in 2022 uit te voeren in alle vier provincies
VI. Overig onderzoek: De Rekenkamer participeert in twee onderzoeken, die op initiatief van andere rekenkamers worden uitgevoerd. Ook is er aan het eind van het jaar nog ruimte voor nieuw onderzoek.
VII. Onderzoeksprogrammering: De Rekenkamer inventariseert permanent suggesties voor toekomstig onderzoek en voert vervolgens oriënterende verkenningen uit naar nieuwe onderzoeksonderwerpen die aansluiten op de behoeften van de provincies en de actualiteit.

Financiële begroting

In de baten zijn de definitieve indexcijfers uit de Macro Economische Verkenningen van het CPB van september 2021 verwerkt.

| 1 | Beleidsbegroting

1.1 Programmaplan/onderzoeksprogramma

1.1.1 Algemeen

Wat willen we bereiken?
Onze missie luidt: De Randstedelijke Rekenkamer zet zich in voor transparante, betrouwbare en lerende Randstadprovincies.

Wat gaan we daarvoor doen?
Conform de Provinciewet doet de Rekenkamer onderzoek naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid. Onze kernwaarden hierbij zijn: onafhankelijk, zorgvuldig, toegankelijk, kritisch en omgevingsbewust. De Rekenkamer rapporteert de onderzoeksresultaten primair aan de Provinciale Staten.
De Rekenkamer heeft een gestructureerd proces om tot een optimale onderzoeksprogrammering te komen. Op verschillende manieren worden suggesties voor onderzoeksthema's verzameld, bijvoorbeeld via een 'rondje langs de fracties'. Na een oriëntatie op een thema en/of door het uitvoeren van een verkennend onderzoek wordt een beknopte lijst van kansrijke relevante onderzoeksonderwerpen opgesteld, die voor advies wordt voorgelegd aan de Programmaraad. Bovendien stimuleert de Rekenkamer verzoekonderzoeken vanuit de Provinciale Staten.
In paragraaf 1.1.2 zijn de onderzoeken opgenomen die we in 2022 uitvoeren.

Wat mag het kosten?
De totale lasten van het onderzoeksprogramma zullen circa € 1.770.000[1] bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW en exclusief toevoegingen aan de voorzieningen en de geraamde kosten voor de bestuurlijke vernieuwing van de Rekenkamer (zie paragraaf 2.1. bij de toelichting op de lasten). De kosten van de overhead bedragen € 370.000. De overhead beslaat personele kosten (management, ondersteuning en opleidingen), kosten voor huisvesting en kosten voor de informatievoorziening. Het onderzoeksprogramma wordt gefinancierd door de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland als deelnemers aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer.

1.1.2 Het onderzoek
Op 16 september 2021 stond de bijeenkomst met de Programmaraad gepland. Gezien de omstandigheden in verband met het COVID-19 virus heeft er digitale vergadering plaatsgevonden. Het advies van de Programmaraad is schriftelijk afgewikkeld op 18 november 2021, waarbij enkele punten ten aanzien van de reikwijdte van een enkel onderzoek en de planning zijn verduidelijkt. De Rekenkamer heeft vervolgens de planning en geraamde kosten van de onderzoeken Opvolging aanbevelingen, Bodemdaling, Fiets, Voedselvisie en landbouwtransitie, Circulaire economie en overige onderzoeksactiviteiten inzichtelijk gemaakt in deze eerste begrotingswijziging 2022.

[1] De verdeling van € 1.770.000 over de onderzoeken is afgerond op tienduizendtal.

Schematisch ziet het onderzoeksprogramma voor 2022 er als volgt uit:

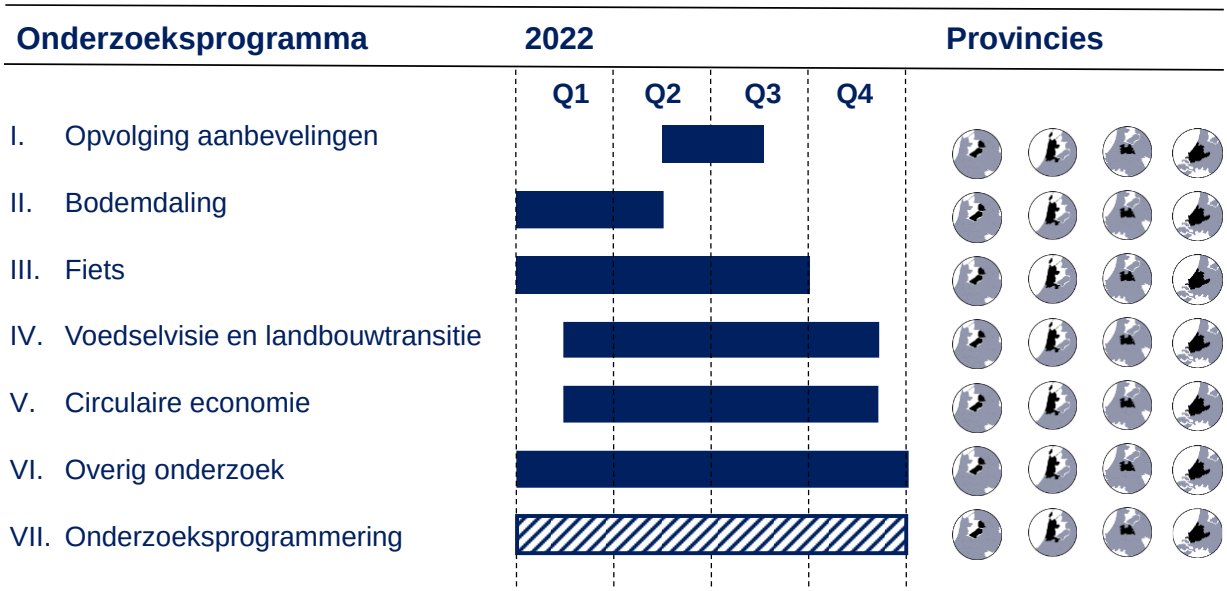

I. Opvolging aanbevelingen

Wat is de aanleiding?

De Rekenkamer monitort haar aanbevelingen structureel en rapporteert jaarlijks over welk vervolg is gegeven aan de aanbevelingen van de onderzoeksrapporten, die minstens twee jaar daarvoor zijn gepubliceerd.

Wat willen we bereiken

Met dit periodieke opvolgingsonderzoek bieden we PS inzicht in hoeverre de door hen overgenomen aanbevelingen ca. twee jaar na dato zijn geïmplementeerd. Op deze manier houdt de Rekenkamer GS en de ambtelijke organisatie scherp op de door PS genomen besluiten. Ook helpt het onszelf bij de evaluatie van onze onderzoeksrapporten en daarvan te leren. In 2022 beraadt de Rekenkamer zich op deze aanpak.

Wat gaan we daarvoor doen?

Door middel van documentenstudies gaan we na welke aanbevelingen zijn overgenomen door GS en PS en wat vervolgens de stand van zaken is van de door PS overgenomen aanbevelingen. In 2022 onderzoeken we - op volgorde van publicatie - de volgende onderzoeken: Wonen, Warmtebedrijf en Vergunningverlening, toezicht en handhaving bij Tata Steel en Harsco. De resultaten worden in het derde kwartaal van 2022 openbaar gemaakt.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek zullen circa € 50.000 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

II. Bodemdaling

Wat is de aanleiding?

Bodemdaling betekent letterlijk dat de bodem lager komt te liggen ten opzichte van een bepaald punt: het NAP (Normaal Amsterdams Peil). De meeste bodemdaling wordt vaak veroorzaakt door menselijk handelen: bijvoorbeeld door de onttrekking van delfstoffen of grondwater, of drainage van slappe klei- en veengronden. De grootste veranderingen traden op in veen- en kleigebieden (de 'slappe bodems') waar de bodem de afgelopen 1000 jaar zo'n 10 meter is gedaald. De laatste jaren is er veel aandacht voor de klimaataspecten van bodemdaling. In het Klimaatakkoord is een Regionale Veenweiden Strategie (RVS) afgesproken voor zes veenweideprovincies, waaronder Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Dit betreft vooral de aanpak van bodemdaling (en CO2-uitstoot) in landelijk gebied, waar de oorzaken eenduidiger zijn dan in stedelijk gebied en waar voor de provincie een duidelijkere rol ligt op het gebied van bodemgebruik, waterhuishouding en landbouwtransitie. Het doel van de RVS is om bodemdaling in veenweidegebieden tegen te gaan en daarmee 1 megaton ton minder CO2-equivalenten uit te stoten in 2030. Het Rijk heeft hiervoor 276 miljoen euro beschikbaar gesteld. Daarvan is 100 miljoen als impulsgelden bestemd voor de opbouwfase van 2020 t/m 2022.

De provincie Flevoland is niet als veenweidegebied bestempeld en hoeft daarom geen RVS op te stellen. Maar in Flevoland zijn er ook veenbodems. Ook hier is sprake van bodemdaling en de uitstoot van broeikasgassen. Een bijkomende opgave is het kleidek bovenop het veen in het grootste deel van Flevoland. Door de recente ontpoldering van Flevoland is het klei nog niet gerijpt waardoor het inklinkt. Bodemdaling doet zich vooral voor in het gebied ten zuidwesten van Emmeloord en het gebied ten zuidoosten van Almere.

Wat willen we bereiken?

Met dit onderzoek willen we PS van Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol bij bodemdaling. Dit doen we door onderzoek te doen naar te verwachten effectiviteit van de Regionale Veenweiden Strategieën (RVS-en). Hierbij wordt gekeken naar de problemen die speelden in de periode vóór de RVS-en (tot 2020) en de in te zetten middelen en instrumenten in de periode ná de RVS-en. Voor de provincie Flevoland wordt de effectiviteit van een zogenoemd gebiedsproces voor de aanpak van bodemdaling onder de loep genomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Rekenkamer is reeds gestart met een vooronderzoek naar Bodemdaling in de vier Randstadprovincies. Begin 2022 zal de onderzoeksopzet gepubliceerd worden en zal het onderzoek starten.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek zullen circa € 160.000 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

III. Fietsbeleid

Wat is de aanleiding?

De afgelopen jaren is de belangstelling voor de fiets toegenomen. Dit heeft vooral te maken met de opkomst van de elektrische fiets. Overheden en andere partijen zien kansen om meer mensen (vaker) aan het fietsen te krijgen. Als er gefietst wordt en de auto vaker wordt ingewisseld voor de fiets heeft dit positieve effecten op onder andere het milieu (minder CO2-uitstoot), mobiliteit (minder files) en de gezondheid (meer bewegen). Tot 2040

wordt een grote groei van het fietsgebruik verwacht, met name in stedelijke gebieden waar het fietsgebruik al hoog is. Ook op de middellange afstanden (10-25 km) is sprake van een toename van het aandeel fietsgebruik. Mede door de groei van het gebruik van de elektrische fiets is de afstand die te overbruggen is met de fiets steeds groter geworden. De ontwikkelingen op het gebied van fiets hebben ook een keerzijde. Door een groeiend fietsgebruik wordt het drukker op de fietspaden en door de opkomst van de elektrische fiets is er sprake van toenemende snelheidsverschillen op het fietspad. Deze combinatie komt de verkeersveiligheid niet ten goede en zorgt voor een toename van het aantal verkeersslachtoffers onder fietsers.

Wat willen we bereiken?

Met dit onderzoek willen we Provinciale Staten van Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol. Dit doen we door inzichtelijk te maken hoe het fietsbeleid van de provincie is vormgegeven en uitgevoerd wordt.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Rekenkamer is reeds gestart met een vooronderzoek naar het Fietsbeleid in de vier Randstadprovincies. Begin 2022 zal de onderzoeksopzet gepubliceerd worden en zal het onderzoek starten.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek zullen circa € 240.000 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

IV. Voedselvisie en landbouwtransitie

Wat is de aanleiding?

De landbouw is de grootste ruimtegebruiker op het Nederlandse platteland en is belangrijk vanwege de voedsel-voorziening voor binnen en buitenland. De landbouwsector staat voor de uitdaging om naast het in stand houden van een sterke, innovatieve landbouw ook ambitieuze maatschappelijke doelstellingen te halen. De manier van voedsel produceren, distribueren, verwerken en consumeren leidt in toenemende mate tot maatschappelijke discussie, omdat het milieu, de bodem, het klimaat, de omgeving, dierenwelzijn, de gezondheid van mensen en het verdienmodel van agrarische ondernemers onder druk staan.

In de landbouwvisie van het Rijk wordt onder de landbouwtransitie de omschakeling naar kringlooplandbouw verstaan. Het is een omschakeling van voortdurende verlaging van de kostprijs van producten naar voortdurende verlaging van het verbruik van grondstoffen en een zorgvuldig beheer van bodem, water en natuur.

Een voedselvisie heeft betrekking op (onderdelen van) een voedselsysteem. Een voedselsysteem is het geheel van mensen, instituties, activiteiten, processen en infrastructuur dat betrekking heeft op de productie en consumptie van voedsel voor de bevolking in een gebied. De scope van een voedselvisie is in principe breder dan de landbouw(transitie).

Wat willen we bereiken

Met dit onderzoek willen we Provinciale Staten van Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol. Het precieze doel voor dit onderzoek wordt in het vooronderzoek uitgewerkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Rekenkamer is gestart met een vooronderzoek naar Voedselvisie en landbouwtransitie in de vier Randstadprovincies. Begin 2022 zal de onderzoeksopzet gepubliceerd worden en zal het onderzoek starten.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek zullen circa € 430.000 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

V. Circulaire economie

Wat is de aanleiding?

In 2017 hebben circa 180 partijen het 'Nationaal Grondstoffenakkoord' ondertekend. Daarin is de doelstelling opgenomen dat Nederland volledig circulair is in 2050. In een circulaire economie bestaat geen afval en worden grondstoffen steeds hergebruikt. Om te komen tot een circulaire economie zijn in 2018 vijf landelijke transitie-agenda's vastgesteld; over Biomassa en voedsel; Kunststoffen; Maakindustrie; Bouw; en Consumptiegoederen. Eén van de afspraken die interbestuurlijk is gemaakt is dat er regionale grondstoffenstrategieën worden opgesteld. Ook zijn er afspraken gemaakt over circulair inkopen en aanbesteden van gebouwen en infrastructuur en het bevorderen en opschalen van circulair bouwen; en over kennisdeling. Het thema circulaire economie hangt samen met andere thema's als energietransitie, duurzaamheid, milieu en de voedselvisie.

De rol van de provincie is op veel vlakken beperkt. De provincies zien hun toegevoegde waarde met name in het stimuleren (van bedrijven/ondernemerschap, overheden en kennisinstellingen), het op regionaal niveau verbinden van partijen en het ontwikkelen en delen van kennis.

Wat willen we bereiken?

Met dit onderzoek willen we PS van Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol. Het precieze doel voor dit onderzoek wordt begin 2022 uitgewerkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Rekenkamer zal in het eerste kwartaal starten met een vooronderzoek naar Circulaire economie in de vier Randstadprovincies.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek zal circa € 500.000 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

VI. Nader te bepalen onderzoeken

Wat is de aanleiding?

In het vierde kwartaal van 2022 heeft de Rekenkamer weer ruimte voor nieuw onderzoek, waarvoor de Programmaraad om advies zal worden gevraagd.

Daarnaast zijn onder de post Nader te bepalen onderzoeken twee onderzoeken ondergebracht, waarin de Randstedelijke Rekenkamer participeert. Ten eerste heeft de Rekenkamer Dronten het initiatief genomen voor een mogelijk gezamenlijk onderzoek naar het onderwerp Omgevingswet met de Rekenkamer(commissie)s van Almere, Lelystad, Noordoostpolder, het Waterschap Zuiderzeeland, de Randstedelijke Rekenkamer. De voorbereiding hiervan is eind 2021 gestart. Ten tweede heeft de Randstedelijke Rekenkamer zich aangesloten bij het DoeMee-onderzoek naar de Wet Openbaarheid Bestuur, dat in opdracht van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVVR) wordt uitgevoerd.

Wat willen we bereiken

De hoofdvraag van het DoeMee-onderzoek luidt: “Hoe geven de deelnemende decentrale overheden vorm aan de afhandeling van Wob-verzoeken, in hoeverre gebeurt dit rechtmatig, hoe wordt hierover verantwoording afgelegd, hoe is actieve openbaarmaking geregeld en hoe verhoudt zich dat tot de eisen die de Woo straks gaat stellen?” Voor het onderzoek naar de Omgevingswet in Flevoland moet de vraagstelling nog bepaald worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor de onderzoeken worden de gebruikelijke bronmateriaal en onderzoeksmethoden benut, zoals interviews en documentenanalyses.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het nog te starten onderzoek in het vierde kwartaal en de twee onderzoeken, waarin de Randstedelijke Rekenkamer deelneemt, bedragen gezamenlijk circa € 330.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

VII. Onderzoeksprogrammering

Wat is de aanleiding?

De medewerkers van de Rekenkamer besteden een beperkt deel van hun tijd aan het volgen van beleids-ontwikkelingen en oriëntatie op nieuwe onderzoeksonderwerpen. Hiervoor houden zij bijvoorbeeld actuele berichten bij uit de provincies en volgen zij vergaderingen van PS en Statencommissies. Daarnaast kan een verzoek van de afzonderlijke provincies of derden ertoe leiden dat wij ons nader in een onderwerp verdiepen.

Wat willen we bereiken

Door structureel aandacht te besteden aan de verschillende beleidsthema’s en oriëntatie op nieuwe onderzoeks-onderwerpen wil de Rekenkamer zorg dragen voor een goede aansluiting op de behoeften van de provincies en de actualiteit. Op basis van de verkenningen en het actualiseren van de bestaande groslijst van onderzoeks-onderwerpen stelt de Rekenkamer na overleg met de Programmaraad haar onderzoeksprogramma vast.

Wat gaan we daarvoor doen?

De medewerkers van de Rekenkamer zijn toebedeeld aan provincieteams. Het uitvoeren van verkenningen is een continue activiteit van deze teams. Voor de verkenning van onderzoeksonderwerpen monitoren en bestuderen zij documenten, waaronder persberichten, nieuwsbrieven, rapporten, begrotingen en jaarstukken. Dit kunnen documenten zijn van de provincies, maar ook van andere overheden of aan de provincies gerelateerde organsiaties. Ook spreken zij zo nodig betrokken ambtenaren, maar ze voeren vooral ook informerende gesprekken met Statenleden en ze volgen vergaderingen van Statencommissies en PS als een relevant onderwerp op de agenda staat. Vanaf 2021 analyseren de medewerkers ook in teamverband resultaten van onderzoeken van andere Rekenkamers op bruikbaarheid voor de Randstadprovincies.

De Rekenkamer verzamelt op deze manier relevante onderwerpen en beoordeelt deze onderwerpen op financieel belang, maatschappelijk belang, rol van de provincie en geschiktheid voor een rekenkameronderzoek

Wat mag het kosten?

De kosten voor de onderzoeksprogrammering zullen circa € 60.000 bedragen inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

1.2 Paragrafen

De beleidsbegroting bestaat uit een aantal paragrafen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten (zie BBV). Voor de Rekenkamer zijn alleen onderstaande paragrafen Weerstandsvermogen, Financiering en Bedrijfsvoering van toepassing.

1.2.1 Weerstandsvermogen

De directe risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de Rekenkamer, zijn minimaal van omvang. De Rekenkamer heeft vooral te maken met reguliere kosten die vooraf goed te ramen zijn, zoals personeelskosten, huisvesting, ICT en kantoorartikelen. Onverwachte kosten van substantiële omvang waarvoor geen dekking is, hebben zich in het verleden niet voorgedaan en worden ook in 2022 niet verwacht.

De weerstandscapaciteit van de Rekenkamer bestaat uit het resterende deel van de begroting inclusief de reserves onderzoek, spaarverlof en bestuurlijke vernieuwing van in totaal bijna € 434.000 waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan. Deze capaciteit is voldoende groot om de risico's van materiële betekenis af te dekken.

In totaal hebben wij zeven risico's geïdentificeerd waarvoor beheersmaatregelen zijn getroffen. De risico's van het eigen risicodragerschap, het persoonlijk ontwikkelbudget (POB) en de evaluatie van de Rekenkamer zijn afgedekt door middel van een voorziening. De risico's van extra onderzoek, de extra kosten van de plaatsvervangend bestuurder, de kosten voor bestuurlijke vernieuwing en de kosten van vervanging vanwege het sparen van vakantiedagen, zijn afgedekt door middel van een reserve. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 2.2 Uiteenzetting financiële positie.

1.2.2 Financiering

De Randstedelijke Rekenkamer wordt gefinancierd door de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Het programmaresultaat is te gebruiken om de reserves aan te vullen tot 25% van de totale bijdrage van de vier deelnemende provincies. Het resterende deel wordt naar rato van de bijdragen teruggestort naar de vier provincies.

De Rekenkamer heeft een rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Conform het Treasurystatuut kunnen tijdelijke overschotten aan liquide middelen worden uitgezet, indien hiermee een rentevoordeel van meer dan € 4.000 kan worden behaald. Dit is niet het geval en daarom zetten we in 2022 geen middelen uit.

1.2.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens omtrent de bedrijfsvoering.

Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Het personeel van de Randstedelijke Rekenkamer is in dienst van de provincie Flevoland. De Randstedelijke Rekenkamer volgt daarom het beleid van de provincie aangaande de arbeidsvoorwaarden, de arbeids-omstandigheden en het ziekteverzuim. De Randstedelijke Rekenkamer stelt zich ten doel om het ziekteverzuim in 2022 onder de norm van 5% te houden. Indien een medewerker zich regelmatig ziek meldt, zal er een verzuimgesprek plaatsvinden tussen de medewerker en de bestuurder/directeur. De Rekenkamer stimuleert vitaliteit van het team door middel van goed ingerichte werkplekken en persoonlijke aandacht voor werkdruk en werkplezier in het bijzonder in het kader van thuiswerken.

De Randstedelijke Rekenkamer beschikt over twee gediplomeerde bedrijfshulpverleners, die in geval van ongevallen of calamiteiten in staat zijn eerste hulp te verlenen. De bedrijfshulpverleners zullen beide in 2022 een herhalingscursus volgen.

Personeelsbeleid

De personeelsformatie van de Randstedelijke Rekenkamer bestaat uit een ambitieuze groep van hoog opgeleide medewerkers met over het algemeen ruime onderzoekservaringen. Ook in 2022 zal de Rekenkamer aandacht besteden aan opleiding en training, zodat de medewerkers zich verder blijven ontwikkelen. Voor het aanvullen van specifieke kennis en vaardigheden, worden zo nodig externen ingezet.

Alhoewel de bestuurder/directeur bevoegd is tot het voeren van een eigen personeelsbeleid wordt in principe aangesloten bij het personeelsbeleid van de provincie Flevoland. Met regelmaat worden P&O-aangelegenheden met de afdeling Managementondersteuning van de provincie Flevoland afgestemd.
De huidige CAO Provincies loopt tot en met 31 december 2021. Voor 2022 houden we rekening met mogelijke implicaties van een nieuwe CAO op het personeelsbeleid. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan een vergoeding voor voorzieningen voor thuiswerken.

Automatisering en Informatisering

De ICT-omgeving van de Randstedelijke Rekenkamer biedt de mogelijkheid om locatie ongebonden te kunnen werken. Om de ICT-omgeving up tot date te houden wordt beheer en onderhoud uitgevoerd. Om veilig en beter op afstand te kunnen werken zullen in 2022 enkele investeringen plaatsvinden.

Communicatie

De eerder genoemde provincieteams onderhouden actief contact met de Statenleden voor input van onderzoeksuggesties en reflectie op ons werk. Al in een vroege fase van ieder onderzoek wordt gesproken met ambtenaren en Statenleden, zodat het onderzoek zoveel mogelijk kan aansluiten bij de behoefte van PS. Ook besteedt de Rekenkamer veel aandacht aan de wijze van het aanbieden van haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen. De Rekenkamer publiceert haar rapporten op de website www.randstedelijke-rekenkamer.nl, waarop niet alleen de publicaties maar ook de agenda's en verslagen van de behandeling eenvoudig te vinden zijn.

De Randstedelijke Rekenkamer voert regelmatig overleg met andere Rekenkamers. In het kader van de Kring van Provinciale Rekenkamers wordt tijdens bijeenkomsten onder meer gesproken over bedrijfsvoering, beleid, onderzoeksprogrammering en concrete onderzoeken. Daar waar relevant wisselen de Rekenkamers informatie uit over de oriëntatie op een onderzoeksonderwerp, het beoordelingskader, de onderzoeksopzet en de bevindingen. Tevens heeft de bestuurder/directeur regelmatig overleg met de directeuren van de Rekenkamers van Amsterdam en Rotterdam. Daarnaast participeert de Randstedelijke Rekenkamer in een overleg van de lokale rekenkamers in de regio Kennemerland en in een overleg van de lokale Rekenkamers in Flevoland om kennis en ervaring te delen.

Organisatie

De organisatie van de Randstedelijke Rekenkamer bestaat uit een totale formatie van 11,3 fte. Wij zijn een overwegend jong team, met veel parttimers. Ook wordt er in 2022 gebruik gemaakt van ouderschapsverlof. Voor de boven formatieve 0,1 fte bestuurder wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve.

De formatie en bezetting begin 2022 zijn als volgt:

Formatie	Fte	Bezetting 1 januari 2022	Fte
Bestuurder/directeur	1,1	Bestuurder/directeur	1,2
Ondersteuning	1,2	Ondersteuning	1,3
Projectleider	3,0	Projectleider	3,3
Onderzoeker	6,0	Onderzoeker	5,0
Totaal	**11,3**	**Totaal**	**10,8**

Interne beheersing

De financiële administratie wordt bijgehouden door het secretariaat van de Randstedelijke Rekenkamer. Conform de Financiële beleids- en beheersverordening en de Controleverordening heeft de Rekenkamer een Intern Controleplan. Met behulp van checklists wordt in september en in februari de betrouwbaarheid van de financiële informatievoorziening en de naleving van relevante wet- en regelgeving getoetst. Via kwartaalrapportages houdt de bestuurder/directeur van de Rekenkamer zicht op de uitputting van de begroting, de voortgang van de onderzoeken en de omvang van de liquide middelen.

Huisvesting en facilitaire dienstverlening

De Randstedelijke Rekenkamer is gevestigd nabij station Sloterdijk in Amsterdam. Vanuit dit kantoorpand is er via het openbaar vervoer een goede aansluiting met de vier provinciehuizen in Den Haag, Haarlem, Lelystad en Utrecht. De kantoorruimte is gehuurd en maakt onderdeel uit van een bedrijfsverzamelgebouw. De facilitaire dienstverlening (zoals bewaking, schoonmaak en receptie) maakt onderdeel uit van het huurcontract. Het huurcontract is in 2020 verlengd. De inrichting van het kantoor van de Rekenkamer is sinds de oprichting grotendeels hetzelfde. Enkele meubels en voorzieningen zijn toe aan vervanging of vernieuwing. Dit zal in 2022

plaatsvinden. Hierbij wordt ook rekening gehouden met hybride manieren van werken. Een voorbeeld hiervan zijn faciliteiten voor vergaderingen waarbij een deel van de mensen thuis zit en het ander deel op kantoor is.

| 2 | Financiële begroting

2.1 Overzicht van Baten en Lasten

	Begroting 2022 1e wijziging	Begroting 2022 Primitief	Begroting 2021	Rekening 2020
Baten				
Bijdragen van de provincies	1.667.500	1.658.600	1.651.100	1.649100
Onttrekking uit de voorziening POB	7.000	7.000	7.000	218
Onttrekking uit de voorziening eigen risicodragerschap				19.000
Som van de baten	**1.674.500**	**1.665.600**	**1.658.100**	**1.668.318**
Lasten				
Onderzoeksprogramma	1.766.700	1.670.300	1.711.500	1.532.429
Bestuurlijke vernieuwing	50.000	50.000	50.000	-
Toevoeging voorziening POB	-	-	-	-
Toevoeging aan de voorziening eigen risicodragerschap	-	-	-	-
Toevoeging aan voorziening evaluatie	8.300	8.300	8.300	8.300
Som van de lasten	**1.825.000**	**1.728.600**	**1.769.800**	**1.540.729**
Resultaat voor bestemming	**-/-150.500**	**-/-63.000**	**-/-111.700**	**127.589**
Toevoeging aan bestemmingsreserve plv bestuurder	-	-	-	-
Onttrekking uit bestemmingsreserve plv bestuurder	13.300	13.000	13.800	13.505
Toevoeging aan bestemmingsreserve onderzoek	-	-	-	-
Onttrekking uit bestemmingsreserve onderzoek	87.200	-	47.900	-
Toevoeging aan bestemmingsreserve spaarverlof	-	-	-	-/-5.000-
Onttrekking uit bestemmingsreserve spaarverlof				-
Toevoeging aan bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing	-	-	-	-/-85.000
Onttrekking uit bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing	50.000	50.000	50.000	-
Resultaat na bestemming	**-**	**-**	**-**	**51.094**
Bestemming programmaresultaat				
Verrekenen met de deelnemende provincies	**-**	-	-	51.094

De lasten worden gedekt door de bijdragen van de provincies aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer en onttrekkingen uit de voorziening POB, de bestemmingsreserve plaatsvervangend bestuurder, de bestemmingsreserve onderzoek en de bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing.

Baten

De begroting van de Rekenkamer wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de Macro Economische Verkenningen (MEV) van het CPB. Voor 2022 bedraagt de indexering voor de Salarissen en sociale lasten -0,8% en de indexering voor Overige overheadkosten 1,8%. De structurele begroting neemt hierdoor met 1% toe ten opzichte van de begroting 2021. Ten tijde van de primitieve begroting 2022 waren de MEV-cijfers nog niet bekend en zijn de indexcijfers uit het Centraal Economisch Plan van het CPB van 31 maart gehanteerd. Op basis van die cijfers

zouden de bijdrage van de provincies aan de structurele begroting met 0,5% toenemen. De bijdrage van de provincies valt hierdoor met € 8.000 iets hoger dan verwacht.

Begroting	Structureel 2022 1e begrotingswijziging		Structureel 2022 Primitief		Structureel 2021
Salarissen en sociale lasten	1.341.300	(+0,8%)	1.333.400	(+0.2%)	1.330.700
Overige overheadkosten	326.200	(+1,8%)	325.200	(+1,5%)	320.400
Totaal	1.667.500	(+1,0%)	1.658.600	(+0,5%)	1.651.100

De verdeling van de kosten over de vier deelnemende provincies dient te worden gebaseerd op gegevens uit de meicirculaire provinciefonds 2021[2], zoals overgenomen in onderstaande tabel.

Provincie	Belastingcapaciteit	Totale uitkering Provinciefonds	Totaal	In %
Flevoland	46.387.690	118.169.287	164.556.977	10,97%
Noord-Holland	219.998.949	220.934.993	440.933.942	29,39%
Utrecht	118.546.621	236.323.620	354.870.241	23,66%
Zuid-Holland	255.241.416	284.512.217	539.753.633	35,98%
Totaal	640.174.676	859.910.117	1.500.114.793	100,00%

Voor de helft van de begroting dragen de provincies evenveel bij (het gelijke deel). Voor de andere helft van de begroting is de omvang van de bijdrage naar rato van de som van de belastingcapaciteit en de uitkering uit het provinciefonds (het ongelijke deel). De bijdragen van de vier provincies worden in de hiernavolgende tabel weergegeven.

Provincie	In %	Ongelijk deel	Gelijk deel	Totaal structurele bijdragen incl. BTW
Flevoland	10,97%	91.459	208.438	299.897
Noord-Holland	29,39%	245.067	208.438	453.504
Utrecht	23,66%	197.234	208.438	405.671
Zuid-Holland	35,98%	299.990	208.438	508.428
Totaal	100,00%	833.750	833.750	1.667.500

De genoemde bijdrage van de provincies is inclusief de voor de provincies compensabele BTW. De Rekenkamer verstrekt namelijk na afloop van het jaar een opgave van de afgedragen BTW aan de provincies. De provincies kunnen deze omzetbelasting beschouwen als ware deze rechtstreeks in rekening gebracht, zodat compensatie van deze omzetbelasting uit het BTW-compensatiefonds mogelijk is. De raming van de netto bijdragen is in de hiernavolgende tabel weergegeven.

[2] In de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer is vastgelegd dat de kosten over de deelnemers worden verdeeld volgens de sleutel zoals omschreven in artikel 8 van de Statuten van de Vereniging Interprovinciaal Overleg.

Provincie	Bijdragen incl. BTW	Raming netto bijdragen
Flevoland	299.897	250.300
Noord-Holland	453.504	378.400
Utrecht	405.671	338.500
Zuid-Holland	508.428	424.300
Totaal	1.667.500	1.391.500

Lasten

In onderstaande tabel worden de lasten per kostenpost gegeven

Lasten	Begroting 2022 1e wijziging	Begroting 2022 primitief	Begroting 2021	Rekening 2020
Personeel	1.270.000	1.334.300	1.370.500	1.370.500
- w.v. management en ondersteuning (overhead) 13,4%	*170.000*	*176.200*	*181.200*	170.600
- w.v. opleidingen (overhead) 2%	*25.000*	*25.000*	*25.000*	12.700
Inhuur	322.000	168.000	180.000	87.241
w.v. Project inhuur	*274.000*	*123.000*	*135.000*	*48.887*
w.v. Inhuur diensten van derden	*48.000*	*45.000*	*45.000*	*38.354*
Huisvesting en servicekosten (overhead)	134.000	124.000	122.000	122.131
Informatievoorziening (overhead)	41.000	44.000	39.000	31.199
Bestuurlijke vernieuwing	50.000	50.000	50.000	-
Toevoeging voorziening POB	-	-	-	-
Toevoeging voorziening Evaluatie	8.300	8.300	8.300	8.300
Toevoeging voorziening eigen risicodragerschap	-	26.000	-	-
	1.825.300	1.728.600	1.769.800	1.540.729

Lasten

Personeel

De personele lasten zijn iets lager dan de raming van de primitieve begroting 2022. Bij de primitieve begroting is rekening gehouden met de werving van twee onderzoekers halverwege 2021. Uiteindelijk is na de zomer één tijdelijke onderzoeker in dienst getreden.

Project inhuur

Het bedrag voor project inhuur is hoger dan geraamd in de primitieve begroting. De eigen capaciteit is onvoldoende om het onderzoeksprogramma van 2022 uit te voeren. Daarom wordt bij verschillende onderzoeken extern ingehuurd. Hiervoor zal o.a. worden onttrokken uit de bestemmingsreserve onderzoek.

Inhuur diensten van derden

De kosten voor de inhuur van diensten van derden (voor onder andere de accountant, de salarisadministratie, HR-ondersteuning en de functionaris gegevensbescherming) is iets hoger dan de raming van de primitieve begroting 2022, omdat we een bescheiden intensivering doen op het gebied van externe communicatie.

Huisvesting en servicekosten
De huisvesting- en servicekosten zijn hoger dan de raming van de primitieve begroting 2022. In 2022 zal geïnvesteerd worden in vernieuwing van de inrichting van de Rekenkamer vooral in verband met hybride manieren van werken.

Informatievoorziening
De kosten voor informatievoorziening zijn iets lager dan geraamd in de primitieve begroting. In 2021 is al grotendeels geïnvesteerd in de nieuwe ICT-omgeving en zullen in 2022 nog enkele investeringen gedaan worden.

Bestuurlijke vernieuwing
In 2015 is een analyse gemaakt van de voor- en nadelen tussen de bestuursmodellen (lid/directeursmodel versus collegemodel). De aspecten financiën, continuïteit en risico's zijn in deze analyse wat onderbelicht gebleven. In aanloop naar het herbenoemingsproces van de bestuurder/directeur bestond vooral bij PS van Noord-Holland de behoefte om meer inzicht te krijgen in de financiële consequenties tussen de twee modellen. Daarom is in 2020 door de vier Randstadprovincies afgesproken om in 2021 een onderzoek te laten uitvoeren naar het bestuursmodel, zodat over de voor- en nadelen van beide modellen meer helderheid ontstaat. Het is van belang deze helderheid te verkrijgen ruim voor het verstrijken van de tweede herbenoemingstermijn van de plaatsvervangend bestuurder in 2023. Bij het eventueel invoeren van een collegemodel, dient tevens de Gemeenschappelijke Regeling aangepast te worden. De subcommissie ten behoeve van bestuurlijke zaken (bestaande uit leden de vier PS-en) zal een en ander voorbereiden. Voor 2022 zijn de kosten voor de mogelijke impact van de bestuurlijke vernieuwing geschat op € 50.000.

Toevoeging voorziening Evaluatie
De Gemeenschappelijke Regeling bepaalt dat de Rekenkamer eens per zes jaar wordt geëvalueerd. De laatste evaluatie is bijna geheel in 2018 uitgevoerd. Vanaf 2019 wordt jaarlijks een zesde deel van de geraamde kosten voor de volgende externe evaluatie toegevoegd aan de voorziening.

Saldo
Het beoogde saldo voor 2022 is nul. Indien zich een overschot mocht voordoen, dan kan dit worden gebruikt om de reserves aan te vullen tot maximaal 25% van de bijdragen van de provincies. Het restant vloeit vervolgens terug naar de deelnemende partijen.

2.2 Uiteenzetting financiële positie

Financiering
Voor een toelichting op de financiering zie onderdeel baten in paragraaf 2.1.

Reserves

Bestemmingsreserve onderzoek				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2019	275.000	0	43.000	318.000
2020	318.000	0	0	318.000
2021	318.000	0	0	318.000
2022	**318.000**	**87.000**	**0**	**231.000**

Bestemmingsreserve plaatsvervangend bestuurder				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2019	62.000	13.000	0	48.000
2020	48.000	14.000	0	35.000
2021	35.000	13.000	0	22.000
2022	**22.000**	**13.000**	**0**	**9.000**

*Afronding van de bedragen vindt plaats op duizendtallen, waardoor de som in de tabel soms afwijkt.

Bestemmingsreserve spaarverlof				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2019	45.000	10.000	0	35.000
2020	35.000	0	5.000	40.000
2021	40.000	0	10.000	50.000
2022	**50.000**	**0**	**0**	**50.000**

Bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2019	0	0	15.000	15.000
2020	15.000	0	85.000	100.000
2021	100.000	34.000	0	66.000
2022	**66.000**	**50.000**	**0**	**16.000**

Bestemmingsreserve onderzoek

De opgebouwde bestemmingsreserve onderzoek wordt in principe niet aangesproken.
Overeenkomstig de motivatie van de opbouw van de bestemmingsreserve zijn hierop twee uitzonderingen mogelijk:

1. Het terstond uitvoeren van eenmalig extra onderzoek, omdat de actualiteit daar aanleiding voor geeft;
2. Het opvangen van onverwachte extra uitgaven voor het geprogrammeerde onderzoek.

In 2022 zal wel uit de bestemmingsreserve onderzoek worden onttrokken voor onverwachte extra uitgaven voor het geprogrammeerde onderzoek vanwege een tekort aan eigen capaciteit voor de uitvoering van het onderzoeksprogramma (zie ook bij project inhuur).

Bestemmingsreserve plaatsvervangend bestuurder

PS van de vier provincies hebben eind 2016 / begin 2017 besloten om een nieuwe plaatsvervangend bestuurder aan te stellen voor 0,2 fte. Bij de reorganisatie in 2015 is rekening gehouden met 0,1 fte. Vanuit het programmaresultaat 2016 is daarom voor de extra 0,1 fte € 80.000 gestort in een bestemmingsreserve voor de plaatsvervangend bestuurder. De onttrekking aan de reserve zal in 2022 € 13.000 bedragen en resulteren in een eindsaldo van € 9.000. Deze bestemmingsreserve is van tijdelijke aard en zal worden opgeheven na het besluit van de vier PS-en over het bestuursmodel van de Rekenkamer.

Bestemmingsreserve spaarverlof

In het kader van de CAO hebben medewerkers de mogelijkheid om hun al dan niet bijgekochte verlof tot een bepaald, maar aanzienlijk plafond, te sparen. Er is een voorziening gevormd voor het geval (langdurig) doorbetaald verlof wordt opgenomen en hiervoor vervanging ingehuurd moet worden. De dotaties zijn in principe

afgeleid van de tot 1 januari 2022 al opgebouwde verlofuren en het verwachte saldo per 31 december 2021. Eind 2021 was het saldo van de opgebouwde verlofuren vanwege COVID-19 nog steeds hoger dan gebruikelijk. De bestemmingsreserve is daarom eind 2021 aangevuld met € 10.000.

Bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing
Eind 2019 is een reserve gevormd voor kosten in het kader van bestuurlijke vernieuwing van de Rekenkamer in verband met de afweging van het bestuursmodel (lid/directeursmodel versus collegemodel). In overleg met de subcommissie ten behoeve van bestuurlijke zaken (bestaande uit leden de vier PS-en) is voor de bestuurlijke vernieuwing € 100.000 geraamd. In 2022 is een onttrekking voorzien van € 50.000. Voor een toelichting hierop zie de toelichting bij de lasten voor bestuurlijke vernieuwing in paragraaf 2.1.

Investeringen
Voor 2022 wordt alleen rekening gehouden met kleinere investeringen in de ICT en de kantoorinrichting. De waardering van de vaste activa op de balans wordt voor ultimo 2022 geschat op ongeveer € 9.000. In 2022 zal geïnvesteerd worden in vernieuwing van de inrichting en in nog enkele verbeteringen van het ICT-systeem. De Rekenkamer investeert niet in openbare ruimtes met een maatschappelijk nut. De vaste activa worden volgens de systematiek uit artikel 8 van de financiële beleids- en beheersverordening afgeschreven.

Voorzieningen

Voorziening POB				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2019	29.000	3.000	8.000	34.000
2020	34.000	8.000	8.000	33.000
2021	33.000	5.000	8.000	36.000
2022	**36.000**	**15.000**	**8.000**	**29.000**

*** Afronding van de bedragen vindt plaats op duizendtallen, waardoor de som in de tabel soms afwijkt.**

Voorziening evaluatie				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2019	13.000	4.000	8.000	17.000
2020	17.000	0	8.000	25.000
2021	25.000	0	8.000	33.000
2022	**33.000**	**0**	**8.000**	**41.000**

*** Afronding van de bedragen vindt plaats op duizendtallen, waardoor de som in de tabel soms afwijkt.**

Voorziening eigen risicodragerschap				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2019	57.000	7.000	0	50.000
2020	50.000	19.000	0	31.000
2021	31.000	0	0	31.000
2022	**31.000**	**0**	**0**	**31.000**

Voorziening POB
In het kader van de CAO hebben alle medewerkers per 1 januari 2018 de beschikking over een Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB) van € 5.000 voor een periode van vijf jaar. Dit bedrag mag ineens, maar ook verspreid over vijf jaar worden uitgeput. Voor de Rekenkamer kan dit oplopen tot maximaal € 65.000. In 2017 is € 25.000 gestort in de voorziening en in de jaren 2018-2022 zal jaarlijks een bedrag van € 8.000 worden gestort. Voor 2022 wordt verwacht dat weer enkele medewerkers hun POB zullen benutten.

Voorziening evaluatie
De Gemeenschappelijke Regeling bepaalt dat de Rekenkamer eens per zes wordt geëvalueerd. De laatste evaluatie is bijna geheel in 2018 uitgevoerd. Vanaf 2018 wordt jaarlijks een zesde deel van de geraamde kosten voor de volgende externe evaluatie toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening eigen risicodragerschap
De Randstedelijke Rekenkamer is eigen risicodrager, waardoor mogelijke uitkeringslasten bij vertrek van personeel als gevolg van ontslag of het niet verlengen van een contract ten laste van de Rekenkamer worden gebracht. Dit risico doet zich met name voor bij personeel met een tijdelijk contract. De Rekenkamer vond een payroll-aanstelling als beheersmaatregel ongewenst en dit was ook een relatief dure constructie. Voor de dekking van de mogelijke uitkeringslasten is daarom een voorziening gevormd. De Rekenkamer is ook eigen risicodrager voor ziekteverzuim. Voor de dekking van dit risico wordt gerekend met een vast percentage van de loonsom.

2.3 Meerjarenraming

De begroting van de Randstedelijke Rekenkamer wordt jaarlijks geïndexeerd. De indexering is gebaseerd op de indexcijfers uit de Macro Economische Verkenningen 2022 van het CPB. De indexatie voor 2022 is 1%. Hoewel dit een aanzienlijk lagere bijdrage vanuit de provincies betekent dan waar we vanuit gingen, leidt dit niet direct tot een begrotingsprobleem. De begroting bestaat echter wel voor ongeveer 80% uit personeelslasten en een salarisstijging van 3% is de vastgelegde norm in de CAP voor medewerkers, die nog niet het maximum van hun schaal hebben bereikt. De indexatie moeten dus niet te lang laag blijven, omdat dan wel een begrotingsprobleem kan ontstaan. Vooralsnog lijken de indexatiecijfers in 2023 en verder weer langzaam te stijgen; ze liggen iets boven het gebruikelijke rekenpercentage van ca. 2%.

De kosten voor het onderzoeksprogramma stijgen in 2022 met 3% ten opzichte van 2021 vanwege de voor de uitvoering van het onderzoeksprogramma benodigde verhoging van de externe inhuur. In 2023 dalen de kosten voor het onderzoeksprogramma weer, doordat minder ingehuurd zal worden. In 2024 en 2025 is sprake van een reguliere stijging van de kosten van het onderzoeksprogramma als gevolg van de stijging van de salarislasten.

De rentebaten zijn op € 0 geraamd, omdat het drempelbedrag van € 4.000 voor het uitzetten van overtollige middelen de komende jaren waarschijnlijk niet behaald zal worden. In 2022 zullen er daarentegen misschien bescheiden rentelasten zijn, die op het moment van opstellen van deze begrotingswijziging lastig zijn te ramen. De lasten voor de extra 0,1 fte voor de plaatsvervangend bestuurder worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve voor de plaatsvervangend bestuurder, die hiervoor tot en met het eerste half jaar van 2023 toereikend is. De PS-en van de Randstadprovincies dienen ruim voor dit moment een beslissing te nemen over de herbenoeming van de plaatsvervangend bestuurder. Dit zal worden meegenomen in het traject bestuurlijke vernieuwing dat in 2021 is gestart.

Hieronder is de meerjarenraming tot en met 2025 gegeven.*

	begroting 2021	begroting 2022 1e wijziging		2023		2024		2025	
Baten									
Bijdragen provincies structurele begroting	1.651.000	1.668.000	(+1%)	1.707.000	(+2,4%)	1.749.000	(+2,5%)	1.792.000	(+2,5%)
Onttrekking uit de voorziening POB	7.000	7.000							
Lasten									
Onderzoeksprogramma	1.712.000	1.767.000	(+3%)	1.708.000	(-3%)	1.741.000	(+2%)	1.776.000	(+2%)
Bestuurlijke vernieuwing	50.000	50.000		-		-		-	
Toevoeging aan de voorziening evaluatie	8.000	8.000		8.000		8.000		8.000	
Saldo	**-/-112.000**	**-/-150.000**		**-/-9.000**		**-**		**8.000**	
Onttrekking aan bestemmingsreserve plv bestuurder	14.000	13.000		9.000		-		-	
Onttrekking aan bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing	50.000	50.000		-		-		-	
Onttrekking aan bestemmingsreserve onderzoek	48.000	87.000		-		-		-	
Saldo	**-**	**-**		**-**		**-**		**8.000**	

*** Afronding van de bedragen vindt plaats op duizendtallen, waardoor de som in de tabel soms afwijkt.**

Colofon

Randstedelijke Rekenkamer
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam
020 – 58 18 585
info@randstedelijke-rekenkamer.nl
www.randstedelijke-rekenkamer.nl
Volg ons op twitter via: @rekenrandstad

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 14 februari 2022

Onderwerp: Concept 1e begrotingswijziging 2022 Randstedelijke Rekenkamer

Kenmerk:

Bijlagen:
- Ontwerpbesluit
- Concept 1e begrotingswijziging 2022 Randstedelijke Rekenkamer
- Begeleidende brief directeur Randstedelijke Rekenkamer

1. Inleiding

De Randstedelijke Rekenkamer (hierna: RR) opgericht bij gemeenschappelijke regeling door Provinciale Staten van de provincies Utrecht, Flevoland, Zuid-Holland en Noord-Holland heeft de concept 1e begrotingswijziging 2022 opgesteld. Onder verwijzing naar artikel 48, lid 1 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen kunnen Provinciale Staten hun zienswijze op de 1e begrotingswijziging 2022 uitbrengen.

2. Inhoud

In deze begrotingswijziging is het geactualiseerde onderzoeksprogramma voor 2022 opgenomen.
Om duidelijk te maken wat precies is aangepast ten opzichte van de primitieve begroting, is een samenvatting van toevoegingen en/of wijzigingen opgenomen.
Op 16 september 2021 vond online een extra bijeenkomst met de Programmaraad plaats over het onderzoeksprogramma voor eind 2021 en de eerste drie kwartalen voor 2022. Het advies heeft de Rekenkamer verwerkt en op 18 november is dit schriftelijk afgewikkeld met de Programmaraad, waarbij enkele punten ten aanzien van de reikwijdte van een enkel onderzoek en de planning zijn verduidelijkt. De Rekenkamer heeft vervolgens de planning en geraamde kosten van de onderzoeken Opvolging aanbevelingen, Bodemdaling, Fiets, Voedselvisie en landbouwtransitie, Circulaire economie en overige onderzoeksactiviteiten inzichtelijk gemaakt in deze eerste begrotingswijziging 2022.
In deze begrotingswijziging, is op basis van de Macro Economische Verkenning 2021, de definitieve bijdrage voor de deelnemende provincies over 2022 opgenomen.

3. Proces/procedure

Provinciale Staten worden verzocht uiterlijk 11 maart 2022 hun zienswijze aan de directeur/bestuurder van de RR kenbaar te maken. Agendering in de Statencommissie Economie, Financiën en Bestuur van 14 februari 2022 betekent dat Provinciale Staten

op 7 maart 2022 een besluit kunnen nemen waarmee de deadline voor het indienen van een zienswijze gehaald kan worden.

4. Voorstel

Ik stel u voor te besluiten overeenkomstig het ontwerpbesluit.

S.A. Doevendans,	voorzitter Statencommissie Economie, Financiën en Bestuur
M.C.A. de Zwart,	commissiegriffier Economie, Financiën en Bestuur

Ontwerpbesluit

Nr. 15-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;
gelet op artikel 48, lid 1 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen

gelezen de voordracht van de voorzitter van de Statencommissie Economie, Financiën en Bestuur van 14 februari 2022,

Besluiten

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om bij de bestuurder/directeur van de Randstedelijke Rekenkamer een zienswijze in te dienen betreffende de concept 1e begrotingswijziging 2022 van de Randstedelijke Rekenkamer en instemmend te reageren.

Haarlem, 7 maart 2022,

Provinciale Staten van Noord-Holland,

voorzitter,

wnd. statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

T.b.v. Statenvergadering d.d. 7 maart 2022
Commissie Economie, Financiën en Bestuur
Datum commissievergadering 14 februari 2022

Onderwerp: **Voordracht 15:** Randstedelijke Rekenkamer 1e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze

Uw contactpersoon
M.C.A. de Zwart
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 3756
zwartm@noord-holland.nl

17 februari 2022

De commissie Economie, Financiën en Bestuur adviseert om de Statenvoordracht als hamerstuk te agenderen voor de PS-vergadering van 7 maart 2022.
Voor de gemaakte opmerkingen over de voordracht zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de commissie EFB van 14 februari 2022.

5.a. *Statenvoordracht Randstedelijke Rekenkamer 1e begrotingswijziging 2022 voor zienswijze*
De **voorzitter** meldt dat mw. Hoenderdos, directeur/bestuurder van de Randstedelijke Rekenkamer, is ingelogd om technische vragen te beantwoorden.
Mw. Gonggrijp is ook aanwezig. Zij kan als lid van de Programmaraad eventuele vragen over de raad beantwoorden.

Dhr. **Dulfer** (GL) gaat akkoord met de voordracht. Verwacht wordt dat de huidige kostenstijging inhuur in 2023 weer zal dalen. Waarop is deze aanname gebaseerd? Wat is de visie van de Rekenkamer op de krappe arbeidsmarkt en de noodzaak tot inhuur?

Dhr. **Hoogervorst** (SP) sluit zich aan bij de vragen van GL. Voor 2023 wordt een kostendaling inhuur voorzien, maar hoe zeker is dit? Graag een toelichting op de aanbeveling voor Tata Steel en de korte termijn die hieraan gesteld is.

Dhr. **Zoon** (PvdD) constateert dat eind Q4 een aantal onderzoeken opgeleverd wordt, maar die termijn biedt weinig ruimte voor politiek-inhoudelijke bijsturing. Kan een aantal onderdelen naar voren gehaald worden? De indexatie is op 1% gesteld, maar de huidige hoge inflatie zal zijn weerslag hebben op de loonkosten en kosten inhuur. Zijn er problemen te verwachten bij de noodzakelijke aanslag op de reserves?

Mw. **Van Meerten** (VVD) stemt in met het voorstel. Hoe worden PS geïnformeerd indien uit het vooronderzoek Voedselvisie blijkt dat een duidelijk doel ontbreekt? Kan dit ertoe leiden dat het onderzoek niet doorgaat?

Mw. **Hoenderdos** meldt dat in de praktijk altijd wordt ingezet op incidentele inhuur, maar dit jaar worden 4 onderzoeken uitgevoerd en in samenwerking met andere rekenkamers zelfs 6 onderzoeken. De onderzoeken Bodemdaling en Circulaire Economie worden dit jaar uitgevoerd en daarvoor moeten experts ingehuurd worden. Deze kosten zijn begroot ten laste van de bestemmingsreserve Onderzoek die is bestemd voor extra

onderzoek. De verwachting is dat na dit jaar de onderzoeken door de eigen staf kunnen worden uitgevoerd. In de vaste staf is sprake van onderbezetting, daarom wordt op korte termijn gestart met werving van nieuwe medewerkers. Twee jaar na publicatie van onderzoek wordt de voortgang van opvolging van de aanbevelingen getoetst. De opmerking dat het Tata Steel onderzoek te vroeg komt, wordt meegenomen. Dat geldt ook voor de onderzoeken naar Warmtebedrijf en Wonen. Versnelling van onderzoeken waarvan de oplevering in Q4 verwacht wordt, is niet mogelijk. Wel worden de resultaten op een zodanig moment gepresenteerd dat deze nog in deze Statenperiode behandeld kunnen worden. Het meerjarenperspectief in de begroting gaat uit van 2% indexatie. In de begroting 2023 zal getoetst worden hoe de situatie zich ontwikkelt, mede met het oog op de jaarlijkse salarisverhoging met 3%. Momenteel worden de onderzoeksvragen geformuleerd voor het onderzoek Voedselvisie, deze worden (binnen enkele weken) in een onderzoeksopzet aan PS voorgelegd zodat PS de mogelijkheid hebben om aanvullende suggesties te doen.

De **voorzitter** deelt mede dat de onderzoeksopzet Voedselvisie gestuurd wordt naar de commissie NLG. De voordracht wordt als hamerstuk doorgeleid naar PS.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	8802
Extern Zaak ID	1587814
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 maart 2022
Agendapunt	8.d
Titel	Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 (VD-16).
Organisatieonderdeel	BU/INFRA

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 januari 2022
PS-vergadering	**7 maart 2022**

Toelichting

In overleg met de grondeigenaren en de gemeente Waterland is de ligging van het kavelpad naar de Molenkade 2 te Katwoude, zoals dat is bestemd in het eerder vastgestelde en onherroepelijk geworden provinciaal inpassingsplan N247 (hierna het PIP), gewijzigd. Met de partiële herziening van het provinciaal inpassingsplan wordt voorzien in een bestemmingswijziging, zodat de gewijzigde ligging van het aan te leggen kavelpad Molenkade 2 wordt bestemd als ‘Verkeer’ en de oude ruimtereservering uit het onherroepelijke PIP N247 weer als ‘Agrarisch’ word bestemd.

Registratienummer: 1587814/1754954

Kennisgeving partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland maken bekend, dat Provinciale Staten op 7 maart 2022 de partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 hebben vastgesteld. Het plan zal gedurende 6 weken ter inzage worden gelegd vanaf 16 maart 2022.

Provinciaal inpassingsplan

Een PIP is vergelijkbaar met een gemeentelijk bestemmingsplan. De partiële herziening van het PIP N247 is opgesteld om de gewijzigde ligging van het kavelpad naar het perceel Molenkade 2 mogelijk te maken. Deze aanpassing ten opzichte van de eerder opgenomen bestemming voor het kavelpad is de uitkomst van gesprekken met de gebruikers en grondeigenaren van het kavelpad.

De volgende maatregelen zijn onder andere opgenomen in de partiële herziening:

- Het positief bestemmen van de nieuwe ligging van het kavelpad;
- De oude reservering van het kavelpad weer bestemmen als agrarische grond.

De herziening vindt plaats in de gemeente Waterland.

Waar en wanneer kunt u de vastgestelde partiële herziening PIP N247 inzien?

De vastgestelde partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 ligt op grond van afdeling 3:4 Algemene wet bestuursrecht en art. 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening vanaf 16 maart 2022 gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage.

Het inpassingsplan en de bijbehorende stukken kunt u inzien:

- Op www.ruimtelijkeplannen.nl met planidentificatienummer NL.IMRO.9927.IPphN247Molenkade2-VG01;
- Bij de Provincie Noord-Holland, Houtplein 33 te Haarlem. Dit kan uitsluitend op afspraak via nummer 023-514 4440 of info.div@noord-holland.nl onder vermelding van partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2.

Beroep

Van 16 maart 2022 tot en met 27 april 2022 kan beroep worden ingesteld door:

- een belanghebbende die aantoont dat hij of zij redelijkerwijs niet in staat is geweest om zijn of haar zienswijze tegen het ontwerp wijzigingsplan kenbaar te maken;
- een belanghebbende (rechts)persoon bij het besluit naar aanleiding van de uitspraak ECLI:EU:C:2021:7 (Hof van Justitie van de Europese Unie) en 202003081/1/R3 (Raad van State).

Het beroepschrift wordt gericht aan: Raad van State, Afdeling bestuursrechtspraak, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Voorlopige voorziening

Registratienummer: 1587814/1754954

Het besluit van Provinciale Staten treedt de dag na afloop van de beroepstermijn in werking. Om te voorkomen dat het besluit in werking treedt, kan gedurende de beroepstermijn bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een verzoek om voorlopige voorziening worden ingediend. Als binnen deze termijn een verzoek is ingediend, treedt het besluit niet in werking voordat op dat verzoek is beslist.

Crisis- en herstelwet

Op het PIP is de Crisis- en herstelwet (CHW) van toepassing. Dat betekent onder meer dat bijzondere procedurele bepalingen van toepassing zijn op de beroepsprocedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De CHW is te raadplegen op www.wetten.overheid.nl.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie over het PIP N247 op de website www.noord-holland.nl en www.bereikbaarheidwaterland.nl

Marken

Monnickendam

Waterland

Uitdam

Fragment Veenpoldergebieden

Provincie Noord-Holland

Bereikbaarheid Waterland

N235/N247 Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud

anteagroup

Natuurtoets

N247 km 29.20-31.65 en km 36.80-43.35

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud

projectnummer 402663
definitief revisie
6 februari 2019

Understanding today.
Improving tomorrow.

Natuurtoets

N247 km 29.20-31.65 en km 36.80-43.35

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud

projectnummer 402663

definitief revisie 7.0D
6 februari 2019

Opdrachtgever

Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

datum vrijgave	beschrijving revisie 7.0D	goedkeuring	vrijgave
	definitief	R. van Trigt	J. Hulsen

Inhoudsopgave

		Blz.
Leeswijzer		**1**
1	**Samenvatting**	**2**
2	**Inleiding**	**5**
2.1	Projectomschrijving	5
2.2	Aanleiding	5
2.3	Doel onderzoek	6
2.4	Geografische ligging	6
3	**Wettelijk kader Wet natuurbescherming**	**8**
3.1	Algemeen	8
3.2	Wet natuurbescherming	8
3.2.1	Soortbescherming	8
3.2.2	Gebiedsbescherming; Natura 2000	9
3.2.3	Bescherming van houtopstanden	9
3.3	Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV)	10
3.3.1	Natuurnetwerk Nederland	10
3.3.2	Weidevogelleefgebied	10
4	**Methodiek**	**11**
4.1	Algemeen	11
4.2	Bureauonderzoek	11
4.3	Terreinbezoek	12
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	13
5	**Resultaten terreinbezoek**	**14**
5.1	Gebiedsbeschrijving	14
5.1.1	Zuid (Amsterdam – ’t Schouw)	14
5.1.2	Noord (Monnickendam – N244)	17
6	**Soortbescherming Wnb**	**23**
6.1	Resultaten bureauonderzoek	23
6.2	Bevindingen terreinbezoek inclusief nader onderzoek - ecologische bevindingen	24
6.2.1	Vogels	24
6.2.2	Zoogdieren	26
6.2.3	Reptielen	33
6.2.4	Amfibieën	34
6.2.5	Vissen	36
6.2.6	Vlinders, Libellen en overige soortgroepen	37
6.2.7	Flora	37

6.2.8	Samenvatting beschermde soorten	37
6.3	Effectbeoordeling soortbescherming	39
6.3.1	Effectbepaling plan	39
6.3.2	Vogels	42
6.3.3	Zoogdieren	43
6.3.4	Reptielen	44
6.3.5	Amfibieën	45
7	**Gebiedsbescherming Wnb (Natura 2000)**	**46**
7.1	Resultaten bureauonderzoek	46
7.1.1	Ligging Natura 2000-gebieden	46
7.1.2	Natuurwaarden Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	48
7.1.3	Natuurwaarden Markermeer & IJmeer	51
7.1.4	Natuurwaarden en gevoeligheid Polder Zeevang	53
7.2	Effectanalyse en beoordeling Natura 2000	54
7.2.1	Versnippering	55
7.2.2	Vermesting en verzuring door stikstofdepositie	55
7.2.3	Verontreiniging	57
7.2.4	Verdroging en vernatting	57
7.2.5	Verstoring door geluid, licht en trillingen	57
7.2.6	Optische verstoring	58
7.3	Cumulatieve effecten	58
7.4	Conclusie Voortoets	59
8	**Bescherming houtopstanden Wnb**	**60**
8.1	Resultaten bureauonderzoek	60
8.2	Effecten op door de Wnb beschermde houtopstanden	61
9	**Beschermde gebieden PRV**	**62**
9.1	Resultaten bureau onderzoek	62
9.1.1	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	62
9.1.2	Weidevogelleefgebied	64
9.2	Effectanalyse en beoordeling beschermde gebieden PRV	65
9.2.1	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	65
9.2.2	Weidevogelleefgebied	68
9.3	Nee, tenzij-afweging (NNN & Weidevogelleefgebied)	70
10	**Conclusies**	**73**
10.1	Conclusies soortbescherming Wnb	73
10.1.1	Zuid (Amsterdam – 't Schouw)	73
10.1.2	Noord (Monnickendam – N244)	73
10.2	Conclusies gebiedsbescherming Wnb	73
10.3	Conclusies bescherming houtopstanden Wnb	73
10.4	Conclusies beschermde gebieden PRV	74
10.4.1	Natuurnetwerk Nederland	74

10.4.2 Weidevogelleefgebied 74

11 Bronnen 75

Bijlage 1 Nader onderzoek 2016 (Antea Group, 2017b)

Bijlage 2 Nader onderzoek 2017 (Antea Group, 2017c)

Bijlage 3 Nader onderzoek 2018 (Antea Group, 2018b)

Bijlage 4 Notitie 66 Faunapassages ‘t Schouw

Bijlage 5 Wettelijk kader

Leeswijzer

In voorliggende rapportage treft u de Natuurtoets die is uitgevoerd in het kader van het voornemen om de provinciale weg N247 aan te passen. In voorliggende rapportage is bepaald of het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) uitvoerbaar is. De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met een samenvatting met daarin de belangrijkste conclusies uit de toetsing;
- Hoofdstuk 2 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en een omschrijving van het planvoornemen;
- Hoofdstuk 3 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Verspreid over de periode 2015 tot en met 2018 zijn, als gevolg van scopewijzigingen, meerdere oriënterende terreinbezoeken uitgevoerd. In Hoofdstuk 5 zijn de resultaten van de terreinbezoeken weergegeven. Hierin zijn, per deelgebied (Noord & Zuid) de natuurlijke waarden beschreven;
- In Hoofdstuk 6 wordt het voornemen getoetst aan de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming. In dit hoofdstuk is, ter voorkoming van dubbele teksten, geen gebruik gemaakt van een onderverdeling in Zuid en Noord;
- In Hoofdstuk 7 wordt het voornemen getoetst aan de gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming (Natura 2000);
- In Hoofdstuk 8 wordt het voornemen getoetst aan de bescherming van houtopstanden uit de Wet natuurbescherming;
- In Hoofdstuk 9 wordt het voornemen getoetst aan de gebiedsbescherming uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening (Natuurnetwerk Nederland en Weidevogelleefgebied);
- In Hoofdstuk 10 zijn de conclusies van de Natuurtoets uitgewerkt.

In voorliggende Natuurtoets zijn gegevens verwerkt uit nader soorten onderzoeken die zijn uitgevoerd conform geldende protocollen. De rapportages van deze onderzoeken zijn tevens als bijlagen toegevoegd aan het document:

- Bijlage I: Nader onderzoek 2016 (Antea Group, 2017b). In dit rapport zijn de methodiek en bevindingen uitgewerkt van nader onderzoek dat is uitgevoerd in 2016. Dit onderzoek heeft zich gericht op de functie van bomenrijen en duikers voor vleermuizen en de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten. In het onderzoek zijn de volgende (deellocaties) onderzocht: Slochterbrug, ’t Schouw, Kunstwerk 25E12, Broek in Waterland en Monnickendam;
- Bijlage II: Nader onderzoek 2017 (Antea Group, 2017c). In dit rapport zijn de methodiek en bevindingen uitgewerkt van nader onderzoek dat is uitgevoerd in 2017. Dit onderzoek heeft zich gericht op de functie van het terrein van de IDA Foundation en de bosschages nabij ’t Schouw voor vleermuizen en kleine marterachtigen. Tevens is de waarde van struweelzones in de berm voor kenmerkende vogelsoorten onderzocht;
- Bijlage III: Nader onderzoek 2018 (Antea Group, 2018b). In dit rapport worden de methodiek en bevindingen uitgewerkt van nader onderzoek dat is uitgevoerd in 2018. Dit onderzoek is gericht op de functie voor beschermde soorten van de oevervegetatie langs de Purmer Ee en de bebouwing op het terrein Hoogedijk 1, te Katwoude.

1 Samenvatting

De N247 is een belangrijke provinciale weg voor de afwikkeling van het verkeer in de regio Waterland in Noord-Holland. In deze regio komt de doorstroming en bereikbaarheid voor openbaar vervoer en autoverkeer steeds meer onder druk te staan. Als onderdeel van het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud heeft de Provincie Noord-Holland de opgave om op het traject N247 vanaf de komgrens Amsterdam tot en met kruispunt 't Schouw ('zuid' km 29,20-31,65) en het traject vanaf de Dijksbrug Monnickendam tot aan de aansluiting N244 ('noord' km 36,80 – 43,35) reconstructie van het kruispunt en groot onderhoud uit te voeren en de bereikbaarheid in de regio te verbeteren. Om de ontwikkeling mogelijk te maken wordt een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) opgesteld.

Middels voorliggende Natuurtoets is bepaald of natuurwetgeving; Wet natuurbescherming (Wnb) en het beleid omtrent Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Weidevogelleefgebieden uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) een belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het PIP. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets.

Conclusies: beschermde soorten Wnb

De conclusies met betrekking tot beschermde soorten zijn opgedeeld in twee deelgebieden; Zuid (Amsterdam – 't Schouw) en Noord (Monnickendam – N244). Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied. In Tabel 1.1 (voor deeltraject 'Zuid') en Tabel 1.2 (voor deeltraject 'Noord') is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggend plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming en eventuele vervolgstappen aan de orde zijn. De soortbescherming uit de Wet natuurbescherming vormt geen belemmering voor de vaststelling van het PIP.

*Tabel 1.1. Overzicht conclusies soortbescherming Wnb – **Zuid** (Amsterdam – 't Schouw).*

Soort	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten het broedseizoen. Of maatregelen treffen om verstoring van broedende vogels te voorkomen.*
Rugstreeppad	Mogelijk tijdens de realisatiefase	Nee	Nee	Maatregelen nemen tijdens de realisatiefase om het intreden van de soort in het plangebied te voorkomen.*

* werkwijze dient vastgelegd te worden in een Ecologisch Werkprotocol.

*Tabel 1.2. Overzicht conclusies soortbescherming Wnb – **Noord** (Monnickendam – N244).*

Soort	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten het broedseizoen.
Vleermuizen	Mogelijk	Uitgevoerd in 2018	Nee	Buiten het plangebied, vormt de Trekvaart een vliegroute van de meervleermuis. Bij werkzaamheden ter plaatse dienen maatregelen genomen te worden om verstoring van de vliegroute te voorkomen.*
Rugstreeppad	Mogelijk tijdens de realisatiefase	Nee	Nee	Maatregelen nemen tijdens de realisatiefase om het intreden van de soort in het plangebied te voorkomen.*

* werkwijze dient vastgelegd te worden in een Ecologisch Werkprotocol.

Conclusies: beschermde gebieden

Natura 2000 (Wnb)

In de omgeving van het plangebied zijn meerdere Natura 2000-gebieden gelegen. Dit zijn “Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske”, “Markermeer & IJmeer” en “Polder Zeevang”. Uit voorliggende voortoetsing blijkt dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van enig Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten kunnen worden. Vervolgstappen zoals het opstellen van een Passende beoordeling zijn niet aan de orde. De gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming vormt geen belemmering voor de vaststelling van het PIP.

Natuurnetwerk Nederland (PRV)

Binnen de grenzen van het project nabij de Dijksbrug en nabij de Purmer Ee is NNN-gebied aanwezig dat als gevolg van het voornemen verloren zal gaan. Het ruimtebeslag bedraagt 0,058 ha. De aantasting wordt financieel gecompenseerd. De bescherming van Natuurnetwerk Nederland vormt geen belemmering voor de vaststelling van het PIP.

Weidevogelleefgebied (PRV)

Binnen het plangebied, hoofdzakelijk ter hoogte van ’t Schouw en het toekomstige fietspad Katwoude, vindt ruimtebeslag plaats binnen Weidevogelleefgebied. Het project leidt tot een ruimtebeslag van circa 14 hectare binnen Weidevogelleefgebied. Daarnaast leidt de realisatie van het kavelpad Molenkade 2, Katwoude tot aanvullende verstoring van naastgelegen Weidevogelleefgebied. Deze aantasting bedraagt circa 1 hectare. De totale aantasting van Weidevogelleefgebied bedraagt daarmee circa 15 hectare. De aantasting wordt financieel gecompenseerd. De bescherming van Weidevogelleefgebied vormt geen belemmering voor de vaststelling van het PIP. De provincie Noord-Holland is voornemens om in de omgevingsverordening (2019) de begrenzing van het Weidevogelleefgebied aan te passen nu binnen de huidige grenzen ondermeer de N247 zelf is ingetekend. Dit heeft voor voorliggend project geen effect omdat het provinciaal inpassingsplan eerder wordt vastgesteld.

Tabel 1.3. Overzicht conclusies beschermde gebieden

	NNN	Weidevogelleefgebied	Natura 2000
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja, perceel ter hoogte van de Dijksbrug en ter hoogte van de Purmer Ee.	Ja, ter hoogte van 't Schouw, ter plaatse van kavelpad Molenkade 2 en ter plaatse van toekomstig fietspad Katwoude.	Nee
Effecten?	Negatief: ruimtebeslag. Positief: optimaliseren natuurverbinding Dijksbrug.	Negatief: ruimtebeslag en vermindering geschiktheid als broedbiotoop ter plaatse van het kavelpad. Positief: verminderen opgaande begroeiing en aanleg moeraszone.	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Financiële bijdrage aan provinciaal groenfonds en dit borgen in een compensatieovereenkomst.	Nadere bepaling omvang financiële bijdrage aan provinciaal groenfonds en dit borgen in een compensatieovereenkomst.	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Ja, middels compensatie.	Ja, middels compensatie.	Ja

Conclusies: beschermde houtopstanden

De te rooien bosschages bij 't Schouw vallen buiten de reikwijdte van het Wnb. Ook de wilgenbeplanting langs de Purmer Ee valt niet onder de Wnb (art 4.1, sub f). De Wet natuurbescherming is niet van toepassing op de houtopstanden die in het kader van voorliggende ontwikkeling worden gerooid. Een melding- en herplantplicht is niet van toepassing. Mogelijk zijn lokale APV's van toepassing bij het rooien van de bomen. De bescherming van houtopstanden uit de Wet natuurbescherming vormt geen belemmering voor de vaststelling van het PIP.

2 Inleiding

2.1 Projectomschrijving

De N247 is een belangrijke provinciale weg voor de afwikkeling van het verkeer in de regio Waterland in Noord-Holland. In deze regio komt de doorstroming en bereikbaarheid voor openbaar vervoer en autoverkeer steeds meer onder druk te staan. Als onderdeel van het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud heeft de Provincie Noord-Holland de opgave om op het traject N247 vanaf de komgrens Amsterdam tot en met kruispunt 't Schouw (km 29,20-31,65) en het traject vanaf de Dijksbrug Monnickendam tot aan de aansluiting N244 (km 36,80 – 43,35) reconstructie en groot onderhoud uit te voeren en daarmee de bereikbaarheid in de regio te verbeteren. Om de beoogde ontwikkeling mogelijk te maken wordt een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) opgesteld.

Antea Group verzorgt in samenwerking met de Provincie Noord-Holland de voorbereiding voor het project.

Het project bestaat, naast aanpassingen aan de N247 zelf, onder andere uit:

Zuid (aansluiting A10 – 't Schouw (aansluiting N235):

- Vervangen Slochterbrug – westelijk deel (km 30.05);
- Reconstructie 't Schouw (inclusief realisatie P&R terrein, verleggen rijbanen en haltes bussen, verleggen fietsroutes, verplaatsing tankstation en verwijdering bosschages).

Noord (Monnickendam – aansluiting N244):

- Aanpassingen Dijksbrug (km 37.3);
- Doortrekken parallelweg over Dijksbrug en dam naar landbouwperceel;
- Aanleg kavelpad Molenkade 2;
- Aanleg fietspad Katwoude, vanaf de Purmer Ee tot aan N517.

Voor meer informatie over het project N235/N247 Bereikbaarheid Waterland zie website van de Provincie Noord-Holland:
https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Projecten_verkeer_en_vervoer/N235_N247_Bereikbaarheid_Waterland/N247

Planning
Beoogd wordt het definitieve Provinciaal Inpassingsplan (PIP) in 2019 vast te stellen. De uitvoering van de werkzaamheden is beoogd vanaf 2019 tot en met 2021.

2.2 Aanleiding

Ruimtelijke plannen, zoals voorgenomen provinciaal inpassingsplan (PIP), dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties.

Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

2.3 Doel onderzoek

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoervaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het provinciaal inpassingsplan (PIP) een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het PIP omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het PIP het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het PIP kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan?
- Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden?
- Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?
- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop?
- Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

2.4 Geografische ligging

In Figuur 2.1 is de ligging van het plangebied weergegeven. Het plangebied valt onder te verdelen in twee hoofdonderdelen: “Noord” en “Zuid”. In het kader van de leesbaarheid wordt deze onderverdeling aangehouden.

Figuur 2.1. Scope N247 (bron: Google kaartgegevens).

3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming (paragraaf 3.2) en de gebiedsbescherming (paragraaf 3.3) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

3.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.
Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

3.2 Wet natuurbescherming

3.2.1 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Tijdens een bijeenkomst van het Netwerk Groene Bureau d.d. 16 december 2016 is aangegeven dat drie provincies (Utrecht, Overijssel en Gelderland) de geldende "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009) aanhouden en blijven hanteren in de Wet natuurbescherming. De verwachting is dat ook overige provincies deze beschermingsstatus aanhouden. De lijst wordt in de loop van 2017 door de provincies geëvalueerd en waar nodig aangepast. Bij voorliggende toetsing is uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).
In de provincie Noord-Holland zijn de kleine marterachtigen in onderdeel 3.10 Wnb niet vrijgesteld. De provincie hanteert richtlijnen voor het omgaan met kleine marterachtigen zoals verwoord in de handreiking 'Kleine marters in relatie tot soortbescherming' (Bouwens, 2017), die is opgesteld mede aan de hand van door de provincie Noord-Holland opgestelde richtlijnen (Jonker, 2016).

Soorten van de Vogelrichtlijn
Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

Soorten van de Habitatrichtlijn
Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden (zie ook tabel E in de Bijlage).

Andere soorten
Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de ‘andere soorten’ zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.
Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

3.2.2 Gebiedsbescherming; Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

3.2.3 Bescherming van houtopstanden

Naast soortbescherming en gebiedsbescherming voorziet de Wet natuurbescherming ook in de bescherming van houtopstanden (hoofdstuk 4). Wanneer bomen gekapt worden kan er vanuit de Wnb een herplantingsplicht bestaan. De bescherming van houtopstanden kent geen vergunningstelsel maar enkel een meldings- en herplantplicht.

3.3 Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV)

In de Provinciale Ruimtelijke Verordening van de Provincie Noord-Holland is de bescherming van provinciaal beschermde gebieden geregeld. Met betrekking tot ecologie zijn hoofdzakelijk gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland en Weidevogelleefgebied relevant.

3.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het ‘nee, tenzij’- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

3.3.2 Weidevogelleefgebied

Noord-Holland is voor weidevogels een belangrijk gebied om te broeden, nationaal en internationaal. Ten behoeve van het behoud en bescherming van weidevogels zijn in de PRV weidevogelleefgebieden aangewezen. Uit een aantal onderzoeken blijkt dat behalve het beheer, de afwezigheid van opgaande begroeiing en gunstige omgevingscondities, de afwezigheid van bebouwing in hoge mate bepalend is voor het succes van weidevogelpopulaties. In de PRV zijn daarom regels gesteld voor ontwikkelingen binnen aangewezen weidevogelleefgebieden. Ontwikkeling binnen weidevogelleefgebied zijn mogelijk indien geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is en waarmee bovendien een groot openbaar belang wordt gediend. Indien dit het geval is dient in een plan vastgesteld te worden op welke wijze schade aan een weidevogelleefgebied zoveel mogelijk wordt voorkomen en resterende schade wordt gecompenseerd.

4 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek en gedurende het terreinbezoek van voorliggende Natuurtoets. Vervolgens wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedsfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de bijlage) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2012-2017 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Ook worden indien relevant regionale bronnen, atlassen, gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Voor een eerder stadium van het voorliggende project is in 2012 een natuurtoets uitgevoerd (Witteveen+Bos, 2012). In vervolg op dit onderzoek heeft in 2013 naderonderzoek naar vleermuizen plaatsgevonden (Batweter onderzoek en advies, 2013). Resultaten uit deze onderzoeken zijn meegenomen in de voorliggende natuurtoets.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels meerdere terreinbezoeken door een deskundig ecoloog bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 21 juli 2015 heeft het eerste terreinbezoek plaatsgevonden. Vervolgens is na een wijziging van de scope op 17 augustus 2015 een tweede terreinbezoek uitgevoerd. Naar aanleiding van de bevindingen van de eerste terreinbezoeken is de functie van het plangebied voor roofvogels met jaarrond beschermde nesten en vleermuizen in 2016 nader onderzocht. Op 19 april 2017, na een tweede wijziging in de scope, is een derde verkennend terreinbezoek uitgevoerd. Op 24 mei is een verkennend onderzoek uitgevoerd op het terrein van de IDA Foundation. Vervolgens heeft in de maanden juni t/m september aanvullend nader onderzoek plaatsgevonden. Op 2 november 2017 heeft een verkennend terreinbezoek plaatsgevonden in het kader van de scopewijziging ter hoogte van Monnickendam tot aan de N517. Aanvullend hierop is een terreinbezoek uitgevoerd op de locatie Hoogedijk 1 te Katwoude. Vervolgens wordt op locaties binnen de laatste twee genoemde uitbreidingen in 2018 nader soortenonderzoek uitgevoerd. In Tabel 4.1 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde onderzoeken. Uitgebreide informatie met betrekking tot het nader onderzoek is opgenomen in de afzonderlijke onderzoeksrapportage(s) (Antea Group, 2017b, 2017c en 2018b). Deze zijn ook opgenomen in de bijlagen.

Met het terreinbezoek kan door middel van directe waarnemingen en aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Tabel 4.1. Overzicht terreinbezoeken N247.

Datum	Type	Scope
21 juli 2015	Verkennend terreinbezoek	Totale plangebied.
17 augustus 2015	Verkennend terreinbezoek	Aanvulling ter hoogte van 't Schouw en fietspad tussen Broek in Waterland en de Dijkbrug.
10 bezoeken in mei t/m september 2016	Nader onderzoek vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten (Antea Group, 2017b)	Totale plangebied.
19 april 2017	Verkennend terreinbezoek; waarnemingen jaarrond beschermde nesten	Aanvulling zuidelijke bosschage nabij ‘t Schouw en bermstroken met struweel.
24 mei 2017	Verkennend terreinbezoek; waarnemingen jaarrond beschermde nesten	Aanvulling terrein IDA Foundation.

Diverse bezoeken in periode juni - september 2017	Nader onderzoek vleermuizen (Antea Group, 2017c).	Bosschage nabij 't Schouw en terrein IDA Foundation.
2 bezoeken (19 april, 24 mei)	Onderzoek waarde opgaande vegetatie voor broedvogels (Antea Group, 2017c)	Opgaande vegetatie verspreid over het plangebied.
Diverse bezoeken (oktober/november 2017)	Nader onderzoek kleine marterachtigen. (Antea Group, 2017c).	Bosschages nabij 't Schouw en terrein IDA Foundation.
2 november 2017	Verkennend terreinbezoek	Uitbreiding scope Monnickendam – N571
25 april 2018	Verkennend terreinbezoek	Hoogedijk 1, Katwoude
Mei 2018 t/m Oktober 2018	Nader onderzoek vleermuizen, vogels, kleine marterachtigen, grondgebonden zoogdieren en ringslang (Antea Group, 2018b)	Oevervegetatie Purmer Ee & Hoogedijk 1, Katwoude

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten terreinbezoek

In paragraaf 5.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 5.2 in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in paragraaf 5.3 de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

5.1 Gebiedsbeschrijving

5.1.1 Zuid (Amsterdam – 't Schouw)

Slochterbrug (km 30.05)
De Slochterbrug west (Figuur 5.1) wordt in het kader van voorliggend plan vervangen. Dit deelgebied bestaat uit fietspaden en de rijstroken van de N247 met daartussen intensief beheerde bermen. Het naastgelegen water valt buiten het plangebied. De hoogte van de Slochterbrug is onbekend. De brug vormt wel een verbinding tussen de gebieden aan weerszijden van de N247 voor verschillende diersoorten. De natuurlijke waarden in dit gebied zijn momenteel nog beperkt, maar het is de ambitie van de Provincie Noord-Holland deze te verbeteren door verder gaande natuurlijke inrichting en het nemen van ontsnipperingsmaatregelen nabij bestaande wegen en kunstwerken.

Figuur 5.1. Impressie Slochterbrug. Links: Slochterbrug west. Rechts: doorkijk naar Slochterbrug oost.

Kruispunt Slochterweg / 't Schouw (km 30.9 – km 31.5)
Aan de noordzijde van de N247 is een driehoekig perceel gelegen dat is beoogd als nieuwe locatie voor het tankstation. Op het perceel is agrarisch grasland gelegen met in de noordoostelijke hoek een parkeerterrein (Figuur 5.2). Aan alle zijden van dit perceel zijn sloten gelegen. Aan de noordzijde van het perceel staat een bomenrij. Deze bomenrij blijft in het kader van de voorgenomen ontwikkeling behouden.

Figuur 5.2. Impressie toekomstige locatie tankstation bij 't Schouw.

Ten oosten van de Slochterweg bevindt zich het terrein van de IDA Foundation. Op dit terrein wordt naar verwachting een parkeerplaats gerealiseerd. Het terrein bestaat in de huidige situatie reeds uit parkeerterrein voor werknemers en bezoekers van IDA Foundation, enkele groenstructuren en het bedrijfspand (Figuur 5.3). Het pand van de IDA Foundation bestaat uit kantoren aan de noordzijde met aangrenzend loodsen die dichter tegen de N247 aan liggen (Figuur 5.4). Op het terrein is een ouder woonhuis aanwezig dat in gebruik is als kantoorpand. Aan de oostzijde van de loodsen aangrenzend aan het terrein van de zoutloods is een ruigere groenstrook aanwezig.

Figuur 5.3. Impressie terrein IDA Foundation.

Figuur 5.4. Impressie bedrijfspand IDA Foundation.

Aan de Slochterweg staan enkele bomen in de berm die in het kader van voorliggend plan zullen verdwijnen (Figuur 5.5 links). Aan de westzijde van de Termieterweg staat ook een bomenrij voornamelijk bestaande uit iep en meidoorn (Figuur 5.5 rechts). Deze zullen in het kader van voorliggend plan gekapt worden. De bosschage aan de oostzijde van de Termieterweg valt buiten het plangebied. Rondom het huidige tankstation liggen enkele delen met verstoord grasland (Figuur 5.6 links).

Figuur 5.5. Links: impressie Slochterweg. Rechts: impressie Termieterweg.

Figuur 5.6. Links: impressie tankstation. Rechts: impressie bosschage.

Ten oosten en ten zuiden van het tankstation zijn twee bosschages gelegen die zullen worden verwijderd.

Oostelijke bosschage
Aan de rand van de oostelijke bosschage staat een rij iepen (Figuur 5.6 rechts). In de bosschage staan voornamelijk smalle bomen (els en iep) van circa 20 meter hoog (Figuur 5.7 links). De ondergroei bestaat voornamelijk uit brandnetel met daartussen enkele struiken gewone vlier. Op de bodem is in grote mate bedekt met dood hout. Tevens bevindt zich een dichtgeslibde sloot in de bosschage (Figuur 5.7 rechts). Deze bosschage heeft een relatief hoge natuurlijke waarde.

Figuur 5.7. Impressie oostelijke bosschage. Links: groot aantal jonge bomen. Rechts: aanwezig water.

Zuidelijke bosschage

De zuidelijke bosschage bij 't Schouw bestaat uit oude populieren met een ondergroei van jonge iepen, meidoorn en gewone vlier (zie Figuur 5.8). De bodem van de bosschage is hoofdzakelijk begroeid met kruiden die gekoppeld zijn aan een voedselrijke bodem zoals brandnetel, fluitenkruid en kleefkruid. Binnen de bosschage is op verscheidene locaties dood hout aanwezig. De bosschage heeft als gevolg van zijn gevarieerde samenstelling een relatief hoge natuurlijke waarde.

Figuur 5.8. Impressie zuidelijke bosschage nabij 't Schouw.

5.1.2 Noord (Monnickendam – N244)

Dijksbrug (km 36.8 – km 37.5)

Vanaf de kern Broek in Waterland richting de Dijksbrug zijn in de huidige situatie agrarische graslanden naast de weg gelegen. Deze percelen worden gescheiden van het huidige fietspad middels een sloot. In de berm aan de oostzijde van de weg staat op een locatie struweelbeplanting met daartussen enkele oudere iepen (Figuur 5.9 links). Grenzend aan deze struweelbeplanting staan enkele losstaande bomen (Figuur 5.9 rechts). De natuurlijke waarde van dit traject is gelegen in de aan agrarische percelen grenzende sloten.

Figuur 5.9. Impressie struweelbeplanting ten oosten van de provinciale weg.

De Dijksbrug zelf vormt een verbinding tussen de gebieden aan weerszijden van de N247 voor een verscheidenheid aan diersoorten (Figuur 5.10 links). De rietvegetatie aan de zijde van het kunstwerk vormt een goede beschutting voor dieren die gebruik maken van de faunapassage mogelijkheid die zich onder de brug bevindt. Via deze route kunnen dieren de N247 passeren. Ten noorden van de Dijksbrug beginnen aan weerszijden van de N247 enkele bomenrijen die doorlopen tot aan Monnickendam (Figuur 5.10 rechts). Ter hoogte van de Dijksbrug, aan de oostzijde van de weg, staat struweelbeplanting met daartussen enkele iepen. Deze struweelbeplanting loopt over in een rij iepen (Figuur 5.11). Ten westen van de weg bevindt zich een smalle watergang. Watervegetatie ontbreekt vrijwel volledig. Aan het begin is een houten damwand aanwezig. Verder naar het noorden ontbreekt deze. De agrarische percelen ten westen van de weg hebben een nat karakter en zijn voornamelijk begroeid met algemene soorten (Figuur 5.12).

Figuur 5.10. Links: impressie Dijksbrug. Rechts: impressie bomenrijen ten noorden van de Dijksbrug.

Figuur 5.11. Impressie struweelbeplanting ten oosten van de provinciale weg.

Figuur 5.12. Impressie watergang en weilanden ten westen van de N247 ter hoogte van Monnickendam.

Monnickendam met begraafplaats (km 37.5 – km 38.8)
Ter hoogte van de Bernhardlaan gaat naar verwachting de bomenrij aan de westzijde verloren. Deze bomen maken onderdeel uit van een enkele monotone bomenrij (Figuur 5.13). Ook vinden hier mogelijk ingrepen plaats aan de groenstructuren ter plaatste van de toegangsweg naar de begraafplaats. Langs de toegangsweg zijn rijen platanen aanwezig en een doorgeschoten coniferen haag (zie *Figuur 5.14*). De houtsingels aan de noordzijde van Monnickendam vallen buiten het plangebied.

Figuur 5.13. Impressie westzijde kruispunt N247 / Bernhardlaan.

Figuur 5.14. Impressie begroeiing toegang begraafplaats.

Brug over Purmer Ee (km 38.8 – km 39.4)
De N247 loopt hier langs het water. Aan de oostzijde van de weg en fietspad is een ruigte aanwezig bestaande uit braam en riet met daartussen oudere wilgen. In de ruigte liggen enkele omgewaaide bomen. Dit deelgebied heeft een relatief hoge ecologische waarde.

Figuur 5.15. Impressie ruigte ter hoogte van brug over Purmer Ee.

Hoogedijk 1 te Katwoude (km 39.4)
Op het perceel Hoogedijk 1 te Katwoude is een klompen- en kaasboerderij gevestigd. Op het, grotendeels verharde, terrein is een werkplaats en winkel aanwezig. Ten noorden hiervan zijn oudere schuren aanwezig. Verder naar het noorden is een perceel in gebruik als opslag, speelplaats en weides voor hobby dieren. De ecologische waarde van dit gebied is met name gelegen in de oudere bebouwing. In Figuur 5.16 is een impressie van dit deelgebied gegeven.

Figuur 5.16. Impressie perceel Hoogedijk 1 te Katwoude. Links: schuren. Rechts: hobby terrein.

Vanaf de brug tot kruising met N517 (km 39.5 - km 41.9)
Vanaf de brug vallen de agrarische percelen aan de oostzijde van de weg binnen het project. De percelen zijn hoofdzakelijk in gebruik als weide (Figuur 5.17). Ten zuiden van de RWZI zijn maisvelden aanwezig. De maisvelden zijn zeer nat. De percelen worden van de berm gescheiden met een smalle sloot. De sloot was ten tijde van het terreinbezoek recent geschoond. Ter hoogte van de RWZI is een plas water gelegen met aan de randen enkele grote bomen (Figuur 5.18). Ter hoogte van het Van der Valk hotel is naast de weg eerst een intensief beheerde berm aanwezig. Verder van de weg af is een sloot gelegen met daarachter een ruigte met voornamelijk riet (Figuur 5.19). Door de variatie in het landschap heeft dit deelgebied een hogere natuurlijke waarde.

Figuur 5.17. Impressie agrarische percelen tussen brug - RWZI. Links: weiland. Rechts: maisland.

Ten westen van de N247 en het naastgelegen kanaal bevindt zich de woning Molenkade 2, Katwoude. De toekomstige ontsluitingsweg (kavelpad) loopt richting het noorden door drie agrarische percelen. De percelen zijn in gebruik als weiland en bestaan uit een monotone grasvegetatie.

Figuur 5.18. Impressie groen nabij de RWZI.

Figuur 5.19. Impressie ruigte nabij Van der Valk hotel.

Kruising N571 – Kruising N244 (km 41.9 – km 43.4)
Het meest noordelijke deel van het plangebied bestaat voornamelijk uit intensief beheerde bermen. Op één locatie staat aan de westzijde van de weg struweelbeplanting (zie Figuur 5.20).

Figuur 5.20. Impressie struweelbeplanting ten westen van de provinciale weg.

6 Soortbescherming Wnb

In de beschrijving van de relatie tussen het project en de soortenbescherming Wnb, komen achtereenvolgens aan de orde:

- Resultaten bureauonderzoek
- Bevindingen terreinbezoek
- Effectbeoordeling (per soortgroep).

6.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie en eerder uitgevoerd onderzoek (Witteveen+Bos, 2012) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en overige Europese verdragen, niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 6.1.

Tabel 6.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn en overige Europese verdragen vallend onder artikel 3.5 (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10) en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangegeven met een 'X', in de directe omgeving (2500 m) van het plangebied (NDFF, 2012-2018). Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (13-04-2017) en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Soortgroep	Soort	HR (art 3.5)	A/B (art 3.10)
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X	
	Buizerd	X	
	Grote gele kwikstaart	X	
	Havik	X	
	Kerkuil	X	
	Ooievaar	X	
	Ransuil	X	
	Slechtvalk	X	
	Sperwer	X	
	Steenuil	X	
	Huismus		
	Gierzwaluw		
	Roek		
Zoogdieren	Bunzing		X
	Hermelijn		X
	Waterspitsmuis		X
	Wezel		X
	Noordse woelmuis	X	
	Gewone dwergvleermuis	X	
	Gewone grootoorvleermuis	X	
	Laatvlieger	X	
	Meervleermuis	X	
	Rosse vleermuis	X	
	Ruige dwergvleermuis	X	

Reptielen	Ringslang		X
Amfibieën	Rugstreeppad	X	
Vissen	Geen waarnemingen bekend		
Insecten - Dagvlinders	Geen waarnemingen bekend		
Insecten - Kevers	Geen waarnemingen bekend		
Insecten - Libellen	Geen waarnemingen bekend		
Planten	Geen waarnemingen bekend		
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen bekend		

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

6.2 Bevindingen terreinbezoek inclusief nader onderzoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

6.2.1 Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)
Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten. Uit de bureaustudie komen de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk en sperwer naar voren. Tijdens het terreinbezoek zijn van categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten de buizerd, huismus en gierzwaluw waargenomen. Een paar buizerds is overvliegend waargenomen. Gierzwaluwen zijn hoog overvliegend waargenomen. Huismussen zijn waargenomen op de dakrand van een naastgelegen boerderij.

Huismussen en gierzwaluwen bouwen hun nesten in menselijke bebouwing. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling vinden (mogelijk) ingrepen plaats aan de bebouwing van het bedrijfspand van IDA Foundation en aan de schuur ter plaatse van Hoogedijk 1 te Katwoude. Het bedrijfspand van IDA Foundation is door het ontbreken van geschikte daken met dakpannen ongeschikt als nestplaats voor de huismus en gierzwaluw. De schuren op het terrein Hoogedijk 1 bieden als gevolg van de schuine puntige daken met dakpannen in combinatie met de enigszins oudere staat geschikte nestlocaties aan de gierzwaluw en huismus. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de huismus en gierzwaluw kan vooralsnog niet worden uitgesloten. Uit nader onderzoek in het broedseizoen van 2018 blijkt dat in de bebouwing Hoogedijk1 in Katwoude geen jaarrond beschermde nesten van huiszwaluw en gierzwaluw aanwezig zijn. De aangetroffen nesten hadden betrekking op spreeuw en boerenzwaluw.

Tijdens het terreinbezoek zijn alle bomen die mogelijk gekapt worden in het kader van de voorgenomen ontwikkeling geïnspecteerd op nesten en holen. In de bosschage ten oosten van het tankstation ter hoogte van ’t Schouw is één zeer groot nest en één wat kleiner nest aangetroffen die mogelijk toebehoren aan een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest

(Figuur 6.1). In de directe omgeving van de nesten zijn geen sporen aangetroffen waardoor het gebruik van het nest niet vastgesteld kon worden. Het gebruik van deze nesten is nader onderzocht. Uit het onderzoek bleek dat beide nesten in gebruik zijn door de zwarte kraai (zie Antea Group, 2017b).

In de bosschage ten zuiden van ’t Schouw zijn meerdere nesten aangetroffen die potentieel geschikt zijn voor een sperwer (zie Figuur 6.2). Tevens is in een iep binnen de struweelbeplanting ten zuiden van Monnickendam een groter nest aangetroffen dat mogelijk toebehoort aan een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest (zie Figuur 6.3). Uit nader onderzoek is gebleken dat deze nesten echter niet in gebruik zijn door een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest (Antea Group, 2017c). Het voorkomen van jaarrond beschermde vogelnesten in bomen kan worden uitgesloten.

Figuur 6.1. Vogelnesten ter hoogte van de oostelijke bosschage bij ’t Schouw.

Figuur 6.2. Impressie vogelnesten zuidelijke bosschage bij ’t Schouw.

Figuur 6.3. Impressie vogelnest iep binnen de struweelbeplanting ten zuiden van Monnickendam.

Waarde plangebied voor kenmerkende vogelsoorten
Naast het voorkomen van jaarrond beschermde nesten is, in het kader van biodiversiteit doelstellingen, tevens de waarde van het plangebied voor kenmerkende vogelsoorten onderzocht. In onderstaande tabel zijn per locatie de waargenomen soorten weergegeven (zie Tabel 6.2).

Tabel 6.2. Waargenomen vogels ter plaatste van opgaande groenstructuren binnen het plangebied .

Locatie	Waargenomen soorten
Zuidelijke bosschage nabij 't Schouw	Tjiftjaf, zwartkop, roodborst, winterkoning, houtduif, waterhoen, gaai, zwarte kraai, ekster, vink, merel, zanglijster, boomkruiper, koolmees, pimpelmees, krakeend en halsbandparkiet.
Noordelijke bosschage nabij 't Schouw	Tjiftjaf, zwartkop, roodborst, winterkoning, houtduif, gaai, zwarte kraai, ekster, vink, merel, koolmees, putter en fazant.
Struweel/bomen Broek in Waterland	Tuinfluiter, koolmees, vink, putter, houtduif, witte kwikstaart, wilde eend en zwarte kraai.
Struweel/bomen nabij Monnickendam	Zwartkop, winterkoning, koolmees, ringmus, grote bonte specht en zwarte kraai.
Oeverzone Purmer Ee	boomkruiper, grote bonte specht, merel, pimpelmees, spreeuw, tjiftjaf, winterkoning en zwartkop
Struweel/bomen Edam-Volendam	Kleine karekiet, rietzanger, bosrietzanger, meerkoet, fuut, koolmees, winterkoning, ringmus en zwarte kraai.

6.2.2 Zoogdieren

Uit de bureaustudie zijn de volgende soorten zoogdieren naar voren gekomen: bunzing, hermelijn, wezel, edelhert, Noordse woelmuis, waterspitsmuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis.

Vleermuizen
De gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis en meervleermuis zijn in Nederland voornamelijk gebouwbewonende vleermuizen. De rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonende soorten. De gewone grootoorvleermuis is zowel een gebouw- als boombewonende soort.

Vaste rust- en verblijfplaatsen
De (mogelijke) ingrepen aan bebouwing in het kader van voorgenomen ontwikkeling vinden plaats aan het bedrijfspand van de IDA Foundation en de schuren op het terrein Hoogedijk 1 te Katwoude. Het bedrijfspand van de IDA Foundation heeft op meerdere locaties spouwmuurgaten die vleermuizen toegang bieden tot potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen (Figuur 6.4). Het voorkomen van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is nader onderzocht. Met het nader onderzoek is vastgesteld dat geen verblijfplaatsen aanwezig zijn (Antea Group, 2017c). Ook de schuren op het terrein van Hoogedijk 1 te Katwoude bieden geschikte verblijfplaatsen aan vleermuizen. Het voorkomen van verblijfplaatsen op deze locatie is in 2018 onderzocht. De bevindingen van het onderzoek uit 2018 zijn dat in de bebouwing op het terrein Hoogedijk 1 in Katwoude geen verblijfplaatsen van vleermuizen zijn aangetroffen. In de directe omgeving van deze locatie zijn weliswaar foeragerende vleermuizen waargenomen (gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, en incidentele waarneming van laatvlieger en rosse vleermuis), maar deze vertoonden geen binding met de bebouwing in het plangebied.

In het kader van voorgenomen ontwikkeling worden kunstwerken vervangen. Het merendeel van de kunstwerken is vanwege de beperkte hoogte niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Enkel de hefbrug in Broek en Waterland en de Dijksbrug kunnen in potentie als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen dienen. De functie van het plangebied voor vleermuizen is in 2016 grotendeels onderzocht. Uit dit onderzoek blijkt dat in de kunstwerken geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen voorkomen (Antea Group, 2017b).

Figuur 6.4. Impressie spouwmuurgaten bedrijfspand IDA Foundation.

Figuur 6.5. Impressie voor vleermuisgeschikte ruimtes in de schuren van Hoogedijk 1 te Katwoude.

De bomen in het plangebied zijn geïnspecteerd op holtes en gaten die geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. In de bosschage ten zuiden van ’t Schouw zijn meerdere populieren aangetroffen met voor vleermuisgeschikte holtes (zie Figuur 6.6 A t/m C). In een (dode) boom zijn broedende halsbandparkieten aangetroffen (zie Figuur 6.6 D). Holtes in gebruik door halsbandparkieten zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. In de bosschage zijn echter voldoende andere geschikte holtes en kieren aanwezig. Ook bieden de bomen met scheuren en holtes langs de Purmer Ee geschikte verblijfplaatsen (zie Figuur 6.6 D). Daarnaast is naast de RWZI een iep met een holte gevonden. Deze boom bevindt zich echter buiten het plangebied (zie Figuur 6.6 D). In de overige bomen in het plangebied zijn geen voor vleermuisgeschikte holtes en kieren aangetroffen.

Het voorkomen van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in de bosschages nabij ‘t Schouw is in 2017 nader onderzocht. Met het nader onderzoek zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen (Antea Group, 2017c).

In verband met de laatste scopewijziging is in 2018 het voorkomen van verblijfplaatsen in de bomen langs de Purmer Ee alsnog onderzocht. In het onderzoek van 2018 is geconstateerd dat in de aanwezige bomen geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

De aanwezigheid van beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen langs de Purmer Ee kan daarmee worden uitgesloten.

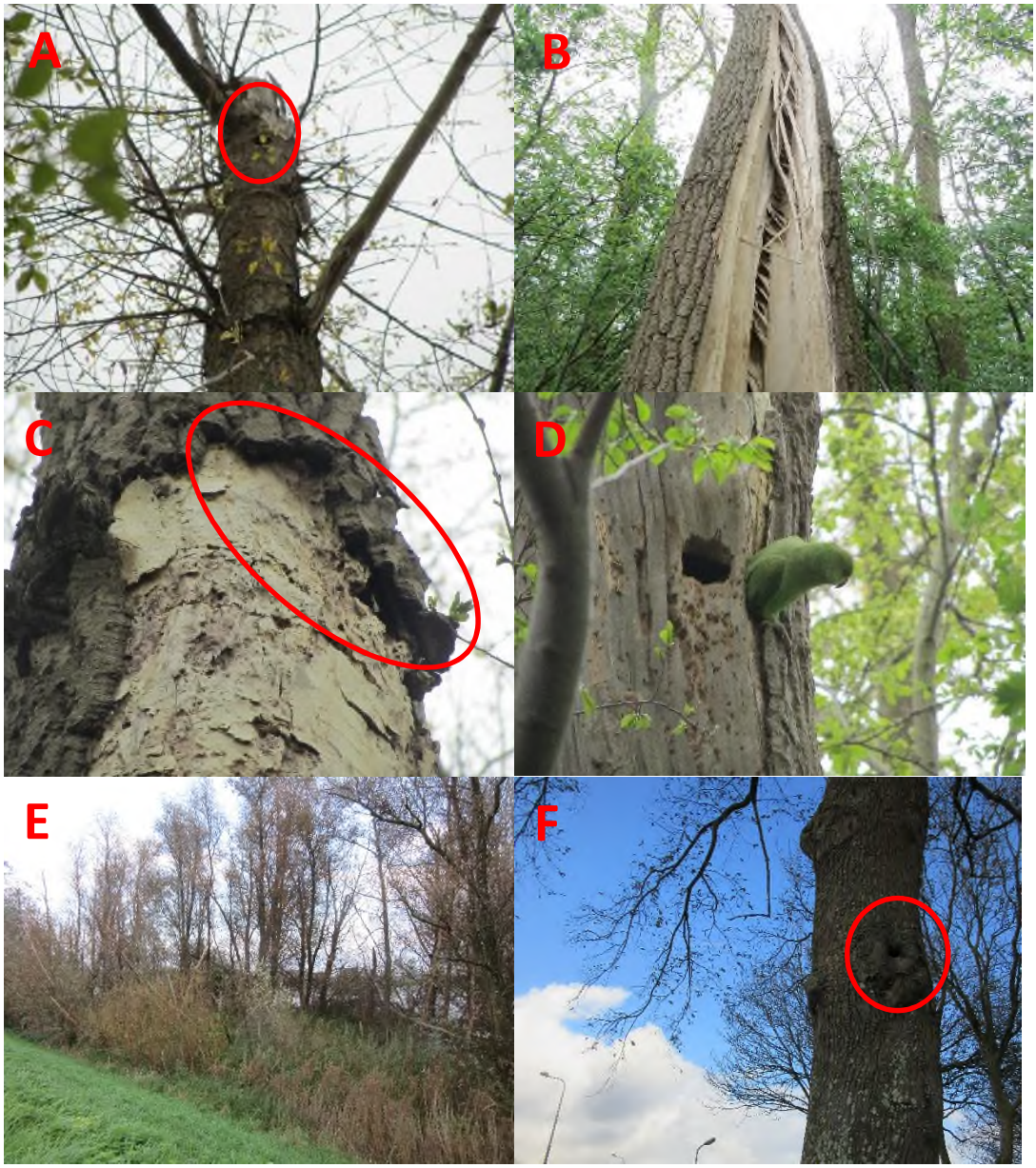

Figuur 6.6. Impressie voor vleermuisgeschikte holtes en kieren, in bosschage nabij t' Schouw (A t/m C) en een boom met holtes met broedende halsbandparkieten (D) en wilgen met scheuren en holtes langs de Purmer Ee en holte in iep nabij RWZI.

Vliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen (zoals bomenrijen en watergangen) als vliegroutes. De kunstwerken vormen mogelijk een belangrijke schakel in de vliegroutes van voornamelijk watergebonden soorten (Figuur 6.7 links, Batweter onderzoek en advies, 2013). Bij werkzaamheden aan deze kunstwerken kunnen effecten optreden aan essentiële vliegroutes. Ook het Noordhollandsch Kanaal dat ten oosten van het zuidelijke deel van het tracé is gelegen vormt mogelijk een vliegroute. Ook hier geldt dat werkzaamheden tijdens de aanleg fase mogelijk kunnen leiden tot lichtverstoring.

Aanwezige bomenrijen die gekapt zullen worden in het kader van de voorgenomen ontwikkeling vormen mogelijk essentiële vlierroutes voor vleermuizen. Met name de bomenrij ten westen van Monnickendam, de bomen in de kern Broek in Waterland zijn, en de oevervegetatie langs de Purmer Ee in overeenstemming met eerder uitgevoerd onderzoek, in potentie geschikt als vliegroute voor vleermuizen (Figuur 6.7 rechts, Batweter onderzoek en advies, 2013). Tevens kunnen de bomenrij langs de Termieterweg en de Slochterweg mogelijk dienen als een 'hop-over' om de N247 te passeren.

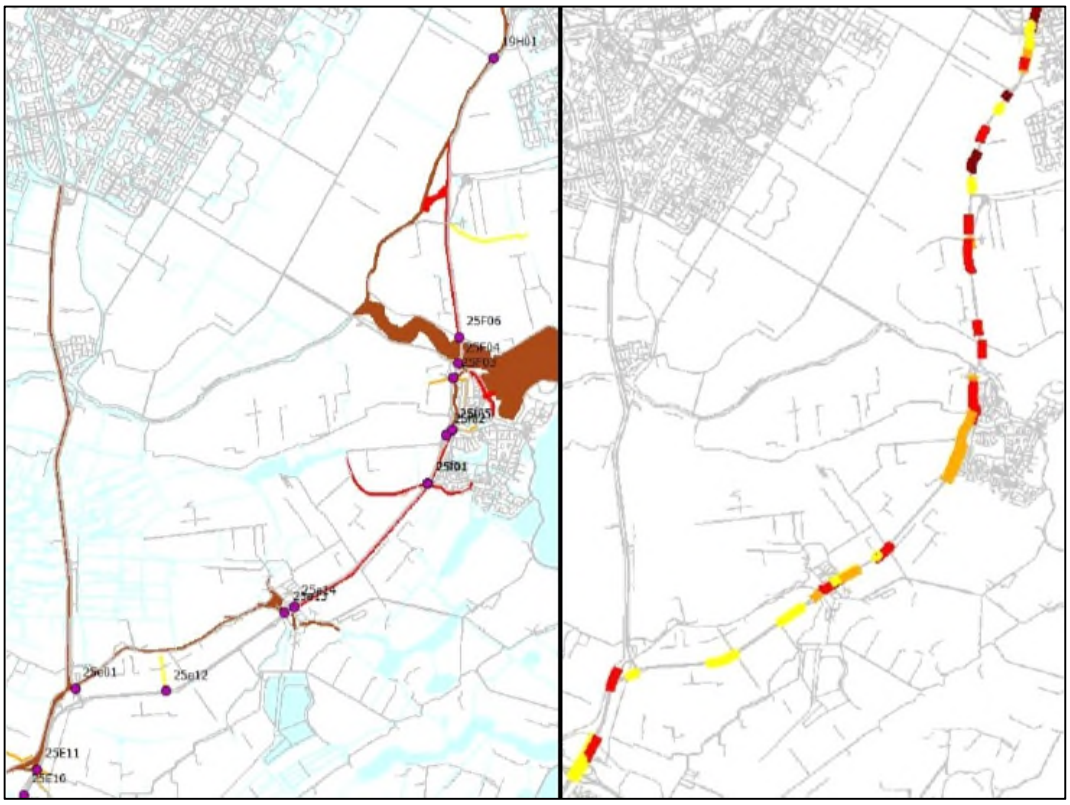

Figuur 6.7. Beoordeling van het belang van delen van het plangebied voor vleermuizen (geel: beperkt belang, oranje: matig belang, bruin: belang, rood: duidelijk belang). Links: belang van watergangen in de omgeving van het plangebied. Rechts: belang van bomenrijen inclusief functies als vliegroute, lichtfilter en of beschutting (Batweter onderzoek en advies, 2013).

De aanwezigheid van vliegroutes voor vleermuizen bij de Slochterbrug, 't Schouw, Kunstwerk 25E12, Broek in Waterland en langs Monnickendam is reeds onderzocht. Uit het onderzoek blijkt dat hier geen structuren aanwezig zijn waar met een zekere regelmaat vleermuizen passeren (Antea Group, 2017b).
Het gebruik van de oevervegetatie langs de Purmer Ee door vleermuizen is in 2018 onderzocht. In het onderzoek van 2018 is geconstateerd dat de beplanting langs de Purmer Ee / N247 geen functie heeft als vliegroute of essentieel foerageergebied voor vleermuizen. Wel is in de omgeving , namelijk langs de Trekvaart ten oosten van de N247, een vliegroute van de meervleermuis geconstateerd. Tevens wordt verwacht dat de wateren rond het projectgebied, waaronder de Purmer Ee, deel uitmaken van het foerageergebied van de meervleermuis.
De functie van de beplanting langs de Purmer Ee / N247 als vliegroutes of essentieel foerageergebied van vleermuizen kan worden uitgesloten.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)
De **wezel** is het kleinste roofdier van Nederland. De soort eet voornamelijk (woel)muizen. Wezels leven solitair, de mannetjes hebben een scherp begrensd leefgebied dat varieert van 7 tot 15 ha. Wezel gebruiken meerdere schuilplaatsen, te onderscheiden zijn tijdelijke verblijfplaatsen en vast nestplaatsen. De aanwezigheid van voldoende muizen bepaalt mede of een gebied geschikt is voor de soort. Wezels komen in Noord-Holland vooral voor in gevarieerde weidegebieden zoals het Ilperveld en Waterland, daarnaast in de duinen en het Gooi. In gebieden met extensieve agrarisch landschap zijn woelmuizen, waar de soort sterk van afhankelijk van is, schaars geworden, daar zijn dan ook weinig waarnemingen van de wezel. De sterke afhankelijkheid ervan zorgt ervoor dat de soort in agrarisch landschap alleen nog voor kan komen in bermen en rommelige randgebieden. De soort is zeldzaam in de provincie (Hoogeboom *et al.,* 2014).

Een **hermelijn** is flink groter dan een wezel, hij kan dan ook grotere prooidieren aan zoals konijnen en hazen. De soort komt voor in nagenoeg alle landschappen, als er maar voldoende prooidieren aanwezig zijn. Het leefgebied van een hermelijn bedraagt gemiddeld 20 ha, hierin kunnen zich diverse jachtgebieden bevinden met diverse rust- en schuilgebieden. De soort heeft het zeer moeilijk in Noord-Holland, halverwege de jaren tachtig verdween de hermelijn uit bijna alle duingebieden, waarschijnlijk door de komst van de vos. Natuurterrein en extensief gebruikte terreinen vormen het huidige leefgebied. De Harger- en Pettemerpolder en Waterland vormen het provinciale zwaartepunt (Hoogeboom *et al.,* 2014).

De **bunzing** is vergeleken met de wezel en hermelijn veruit de grootste en zwaarste marter. De bunzing komt voor in allerlei landschappen voor, als er maar dekking is in de vorm van greppels, houtwallen, zoomvegetaties, ruigtes en bijvoorbeeld schuurtjes. Waterrijke gebieden hebben de voorkeur. De voedselbeschikbaarheid bepaalt de omvang van het territorium, het varieert van 8 tot zelfs 1.000 ha. Schuilplaatsen van de soort bestaan uit oude hollen van konijnen en ratten, houtstapels en takkenrillen. In de winter maakt de bunzing ook gebruik van bouwwerken op (boeren)erven. Net als de wezel en hermelijn geldt ook voor de bunzing dat het landschap in Noord-Holland minder geschikt is geraakt door de grootschalige ruilverkavelingen en intensivering van het landschap. In de kop van Noord-Holland zijn weinig waarnemingen van de soort gedaan (Hoogeboom *et al.,* 2014).

Verblijfplaatsen van kleine marterachtigen bevinden zich voornamelijk in (kleinschalig) landelijk gebied in houtwallen, oeverbegroeiing, bosranden, droge sloten en andere groenstructuren met voldoende dekking en schuilmogelijkheden. Binnen het plangebied bieden de bosschages ter hoogte van ’t Schouw en delen van het terrein van de IDA Foundation geschikte verblijfplaatsen. Daarnaast biedt de ruige oeverzone langs de Purmer Ee en het terrein van Hoogedijk 1 te Katwoude ook geschikte verblijfplaatsen. De geïsoleerde bermstroken met struweel zijn op basis van de geïsoleerde ligging in combinatie met de hoge mate van verstoring ongeschikt als verblijfplaats voor kleine marterachtigen. Ook zijn de agrarische percelen ter plaatse van het toekomstige fietspad en kavelpad, op basis van het ontbreken van voldoende dekking, ongeschikt als leefgebied voor de kleine marterachtigen.

Het voorkomen van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen in de bosschages nabij ’t Schouw en rondom de IDA Foundation is reeds onderzocht (Antea Group, 2017c). Op deze locaties kan het voorkomen van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen uitgesloten worden.
Het voorkomen van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen in de ruige oeverzone langs de Purmer Ee en op het terrein Hoogedijk 1 te Katwoude Is in 2018 onderzocht. In de bosschages zijn met de geplaatste cameravallen geen waarnemingen gedaan van kleine marterachtigen (waarnemingen betroffen bosmuis, bruine rat, gewone bosspitsmuis en rosse woelmuis, naast de vogelsoorten heggenmus, merel en de winterkoning).

Overige zoogdieren

Edelhert
Het edelhert komt in Nederland enkel voor op de Veluwe, in de Oostvaardersplassen en in het Weerterbos (www.zoogdiervereniging.nl). Het plangebied herbergt geen geschikt biotoop voor deze soort. Het voorkomen van het edelhert in het plangebied is uitgesloten.

Noordse woelmuis
De Noordse woelmuis is een soort die in verschillende biotopen kan voorkomen. Belangrijk is dat er het gehele jaar door voldoende voedsel en dekking aanwezig is. Er moet variatie in de vegetatie aanwezig zijn zoals diverse kruiden, overgangszones tussen land en water met riet, aanwezigheid van bepaalde soorten zeggen en in natte gebieden moeten drogere delen aanwezig zijn (BIJ12, 2017a). Op één locatie, de oevervegetatie langs de Purmer Ee, is geschikt leefgebied voor de Noordse woelmuis aanwezig. Tevens zijn in de omgeving, de waterlijn volgend, recente waarnemingen van de soort bekend (zie Figuur 6.8). Het voorkomen van de Noordse woelmuis op deze locatie kan niet worden uitgesloten. Het voorkomen van leefgebied van de Noordse woelmuis in de ruige oeverzone langs de Purmer Is in 2018 onderzocht . Tijdens de inventarisatie met behulp van cameravallen in de bosschages zijn geen waarnemingen gedaan van de Noordse woelmuis gedaan (wel waarnemingen van bosmuis, bruine rat, gewone bosspitsmuis en rosse woelmuis, naast de vogelsoorten heggenmus, merel en de winterkoning).
Overige geschikte locaties zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Het voorkomen van de Noordse woelmuis kan worden uitgesloten. Ook bij onderzoek langs de Purmer Ee in 2013 naar de waterspitsmuis en Noordse woelmuis zijn beide soorten niet aangetroffen (Zoogdiervereniging, 2014)

Figuur 6.8. Waarnemingen Noordse woelmuis in de afgelopen 5 jaar (groen) in de omgeving van het plangebied (rood) en de locatie van geschikt biotoop (gele pijl). Bron: NDFF.

Waterspitsmuis
De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een goed ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers (www.zoogdierenvereniging.nl). Binnen het plangebied zijn hoofdzakelijk voedselrijke watergangen aanwezig waardoor geschikt biotoop voor de waterspitsmuis ontbreekt. Het intensieve beheer van de oevers en bermen maken het plangebied ongeschikt voor de waterspitsmuis. Echter op één locatie, de ruige oevervegetatie langs de Purmer Ee, is geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis aanwezig. Tevens zijn in de omgeving, de waterlijn volgend, recente waarnemingen van de soort bekend (zie Figuur 6.9). Het voorkomen van de waterspitsmuis op deze locatie kan niet worden uitgesloten.
Het voorkomen van leefgebied van de waterspitsmuis in de ruige oeverzone langs de Purmer in 2018 onderzocht. Tijdens de inventarisatie met behulp van cameravallen zijn geen waarnemingen gedaan van de waterspitsmuis gedaan (wel waarnemingen van bosmuis, bruine rat, gewone bosspitsmuis en rosse woelmuis, naast de vogelsoorten heggenmus, merel en de winterkoning). Overige geschikte locaties zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Het voorkomen van de waterspitsmuis kan worden uitgesloten. Ook bij onderzoek langs de Purmer Ee in 2013 naar de waterspitsmuis en Noordse woelmuis zijn beide soorten niet aangetroffen (Zoogdiervereniging, 2014)

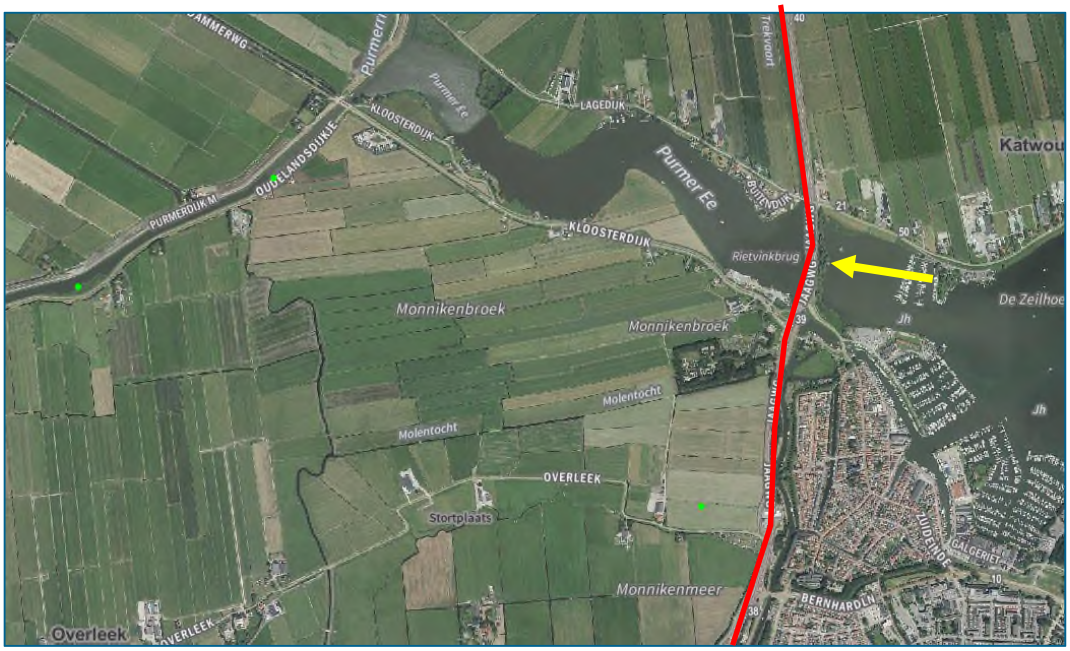

Figuur 6.9. Waarnemingen waterspitsmuis in de afgelopen 5 jaar (groen) in de omgeving van het plangebied (rood) en de locatie van geschikt biotoop (gele pijl). Bron: NDFF.

6.2.3 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat de ringslang in de omgeving van het plangebied voorkomt. Binnen het plangebied is vrijwel geen geschikt (broed)biotoop voor de soort aanwezig. De intensief onderhouden bermen en de agrarische percelen vormen geen geschikt leefgebied. Echter op één locatie, de ruige oevervegetatie langs de Purmer Ee, is geschikt leefgebied voor de ringslang aanwezig. Broedhopen zijn met een verkennende inspectie niet aangetroffen. In de omgeving, de waterlijn volgend, zijn recente waarnemingen van de soort bekend (zie Figuur 6.10). Het voorkomen van de ringslang op deze locatie kan niet worden uitgesloten.

Het voorkomen van leefgebied van de ringslang in de ruige oeverzone langs de Purmer is in 2018 onderzocht. Tijdens het onderzoek is de ringslang niet aangetroffen in het projectgebied. Er zijn gedurende de inventarisaties geen potentiële broedhopen aangetroffen die kunnen dienen als voortplantingslocatie voor de ringslang. Overige geschikte locaties zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Het voorkomen van de ringslang kan worden uitgesloten.

Figuur 6.10. Waarnemingen ringslang in de afgelopen 5 jaar (groen) in de omgeving van het plangebied (rood) en de locatie van geschikt biotoop (gele pijl). Bron: NDFF.

6.2.4 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat de rugstreeppad in de omgeving van het plangebied voorkomt. Tijdens het terreinbezoek zijn enkele watergangen (de watergangen rondom het driehoekige perceel aan de noordzijde van 't Schouw en de watergangen aan de noordwestzijde van de N247 tussen Broek in Waterland en de Dijksbrug) bevist met een Ravon schepnet. Met de bemonstering zijn larven van het groene kikker complex en een kleine watersalamander aangetroffen. De poelkikker komt niet in de omgeving van het plangebied voor. Geconcludeerd wordt dat de aangetroffen larven niet van de poelkikker zijn.

Tijdens het terreinbezoek zijn de rugstreeppad of overige beschermde amfibieën niet waargenomen. Het overgrote deel van het plangebied is met zijn intensief beheerd karakter en hoge mate van verstoring niet optimaal geschikt voor zwaarder beschermde biotoop kritische amfibieën. Enkele agrarische percelen ten oosten van de N247 tussen Monnickendam en de Purmer Ee waren ten tijde van het terreinbezoek in november 2017 zeer nat, met tijdelijke poelen (Figuur 6.11). Gedurende de zomer, tijdens de voorplantingsperiode van de soort, zijn deze percelen echter begroeid met mais en hierdoor ongeschikt als voorplantingsbiotoop voor de rugstreeppad. Daarnaast vindt op de percelen intensief agrarisch beheer plaats. Ook worden de watergangen regelmatig geschoond.

Dit geldt tevens voor de agrarische percelen ter plaatse van het toekomstige kavelpad. Daarnaast zijn in de gehele polder ten noorden van de Purmer Ee geen waarnemingen bekend van de rugstreeppad in het NDFF (zie Figuur 6.12), in combinatie met het intensieve gebruik, wordt geen leefgebied van de rugstreeppad verwacht.

Figuur 6.11. Impressie tijdelijke plassen op de agrarische percelen ten oosten van de N247 tussen Monnickendam en de Purmer Ee.

Op basis van gegevens van de NDFF blijkt dat de rugstreeppad in de directe omgeving van het plangebied voorkomt (Figuur 6.12). De meest recente waarneming dateert van april 2016. De rugstreeppad is een pionier soort en komt voornamelijk voor in gebieden met een hoge dynamiek zoals het geval is bij door mensen verstoorde (werk)terreinen. Daarbij geeft de soort de voorkeur aan tijdelijke ondiepe watertjes zoals in greppels of rijsporen (BIJ12, 2017b). In het plangebied is tijdens het terreinbezoek geen geschikt biotoop aangetroffen. De soort kan echter wanneer ondiepe watertjes ontstaan tijdens de realisatiefase alsnog zijn intrek nemen in het plangebied.

Figuur 6.12. Waarnemingen rugstreeppad in de afgelopen 5 jaar (groen) in de omgeving van het plangebied (rood). Bron: NDFF.

6.2.5 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde vissen. Tijdens het terreinbezoek zijn de watergangen waar mogelijk werkzaamheden aan gaan plaatsvinden bevist met een RAVON schepnet. Dit zijn de watergangen rondom het driehoekige perceel aan de noordzijde van ’t Schouw en de watergangen aan de noordwestzijde van de N247 tussen Broek in Waterland en de Dijksbrug (Monnickendam). Daarbij wordt opgemerkt dat de meeste watergangen niet aangesloten liggen aan een groter watersysteem. Echter de meest noordelijke sloot tegen Monnickendam staat wel in verbinding met de Broekervaart. Met de bemonstering van de sloten zijn veelvuldig driedoornige stekelbaarsjes aangetroffen. Zwaarder beschermde vissoorten zijn echter niet aangetroffen.

De bemonsterde watergangen zijn tot circa 2 meter breed. Het overgrote deel van de sloten bevat een dikke sliblaag van circa 15-20 centimeter.

Ook zijn er sloten met een rijke watervegetatie. Dergelijke watergangen zijn ongeschikt voor beschermde vissen. Het voorkomen van beschermde vissen kan worden uitgesloten.

6.2.6 Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen. Deze beschermde soorten worden ook niet verwacht binnen het plangebied aangezien de aangetroffen biotopen weinig geschikt zijn. Het voorkomen van beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen kan worden uitgesloten.

6.2.7 Flora

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van beschermde planten. Tijdens het terreinbezoek zijn geen beschermde plantsoorten aangetroffen. Het plangebied herbergt voornamelijk voedselrijke intensief beheerde gronden die niet geschikt zijn voor beschermde planten. Het voorkomen van beschermde planten kan worden uitgesloten.

6.2.8 Samenvatting beschermde soorten

Uit de terreinbezoeken en reeds uitgevoerde nader onderzoeken is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 6.3 (zuid) en
Tabel *6.4* (noord) die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 6 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 6.3. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied – Zuid (Amsterdam – 't Schouw).

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemene broedvogels	Artikel 3.1 en 3.5	Ja	Waargenomen binnen de verscheidene opgaande groenstructuren.
Vogels met jaarrond beschermd nest	Artikel 3.5	Nee	Voorkomen van jaarrond beschermde nesten in bosschages nabij 't Schouw is o.b.v. nader onderzoek uitgesloten
Vleermuizen	Artikel 3.5	Nee	Voorkomen van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en foerageergebied is o.b.v. nader onderzoek uitgesloten
Kleine marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn)	Artikel 3.10	Nee	Voorkomen van essentieel leefgebied nabij 't Schouw is o.b.v. nader onderzoek uitgesloten.
Rugstreeppad	Artikel 3.5 en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn	Mogelijk tijdens de realisatiefase	Soort komt in de omgeving voor en neemt vaak zijn intrek in bouwterreinen.

Tabel 6.4. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied – Noord (Monnickendam – N244).

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemene broedvogels	Artikel 3.1 en 3.5	Ja	Waargenomen binnen de verscheidene opgaande groenstructuren.
Vogels met jaarrond beschermd nest	Artikel 3.5	Nee	Voorkomen van jaarrond beschermde nesten in schuur Hoogedijk 1 te Katwoude kan op basis van onderzoeken 2018 worden uitgesloten
Vleermuizen	Artikel 3.5	Nee	De aanwezigheid van verblijfplaatsen en vliegroutes in en langs de ruigte oever met oude wilgen langs de Purmer Ee en de schuren op het terrein Hoogedijk 1 te Katwoude kan op basis van onderzoek in 2018 worden uitgesloten. Buiten het plangebied, vormt de Trekvaart een vliegroute voor de meervleermuis. O.b.v. nader onderzoek is gebleken dat de bomen ten westen van Monnickendam geen essentiële functie hebben voor vleermuizen.
Kleine marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn)	Artikel 3.10	Nee	De aanwezigheid van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen in de ruige oever langs de Purmer Ee en het terrein Hoogedijk 1 te Katwoude kan op basis van onderzoek in 2018 worden uitgesloten.
Noordse woelmuis	Artikel 3.5 en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn	Nee	De aanwezigheid van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen in de ruige oever langs de Purmer Ee kan op basis van onderzoek in 2018 worden uitgesloten.
Waterspitsmuis	Artikel 3.10	Nee	De aanwezigheid van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen in de ruige oever langs de Purmer Ee kan op basis van onderzoek in 2018 worden uitgesloten.
Ringslang	Artikel 3.10	Nee	De aanwezigheid van verblijfplaatsen van kleine

			marterachtigen in de ruige oever langs de Purmer Ee kan op basis van onderzoek in 2018 worden uitgesloten.
Rugstreeppad	Artikel 3.5 en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn	Mogelijk tijdens de realisatiefase	Soort komt in de omgeving voor en neemt vaak zijn intrek in bouwterreinen.

6.3 Effectbeoordeling soortbescherming

6.3.1 Effectbepaling plan

In het kader van het voornemen zullen de twee bosschages ter hoogte van ’t Schouw ten zuiden van de N247 worden verwijderd. Tevens zullen enkel struweelzones langs de weg gedund worden. Dit betreft de volgende struweelzones; ten oosten van de N235 bij ’t Schouw, ten oosten van de N247 ten noorden van Broek in Waterland, ten oosten van de N247 ten zuiden van Monnickendam, ten westen van de N247 ten zuiden van Volendam. Aan de westzijde van Monnickendam wordt een fietspad gerealiseerd ter hoogte van bestaande agrarische percelen. Vanaf het begin van de brug over de Purmer Ee tot aan het Van der Valk hotel komt een fietspad aan de oostzijde van de N247 te liggen.

Daarnaast omvatten de werkzaamheden onder andere het kappen van aanwezige bomen en het dempen van sloten. Ook worden bestaande kunstwerken gerenoveerd of vervangen.

Daarnaast zal in de toekomstige situatie een faunapassage worden gerealiseerd ter hoogte van ’t Schouw. Het betreft de eco-passage Slochterbrug (looprichel in duiker) eco-passage Broekermeerpolder (droge eco-passage naast fietsonderdoorgang). Tevens wordt ter hoogte van de bestaande bosschages ter hoogte van ’t Schouw een waterbergingsgebied ingericht.

De voorgenomen maatregelen met betrekking tot faunapassages zijn te zien in onderstaande figuren.

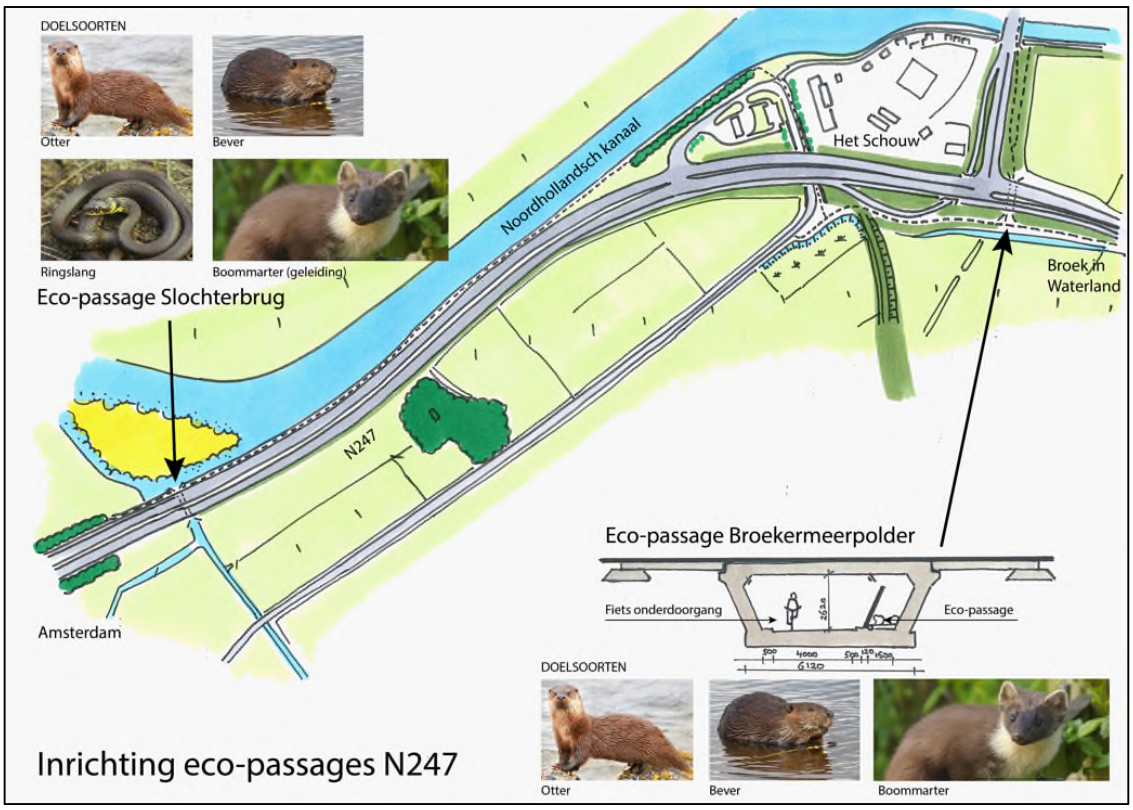

Figuur 6.13. Doelsoorten in relatie tot faunavoorzieningen N247 nabij Slochterbrug en 't Schouw / Broekermeerpolder, naast egel, hermelijn, padden en noordse woelmuis (Bron: Notitie 066 Antea Group, 2018a)

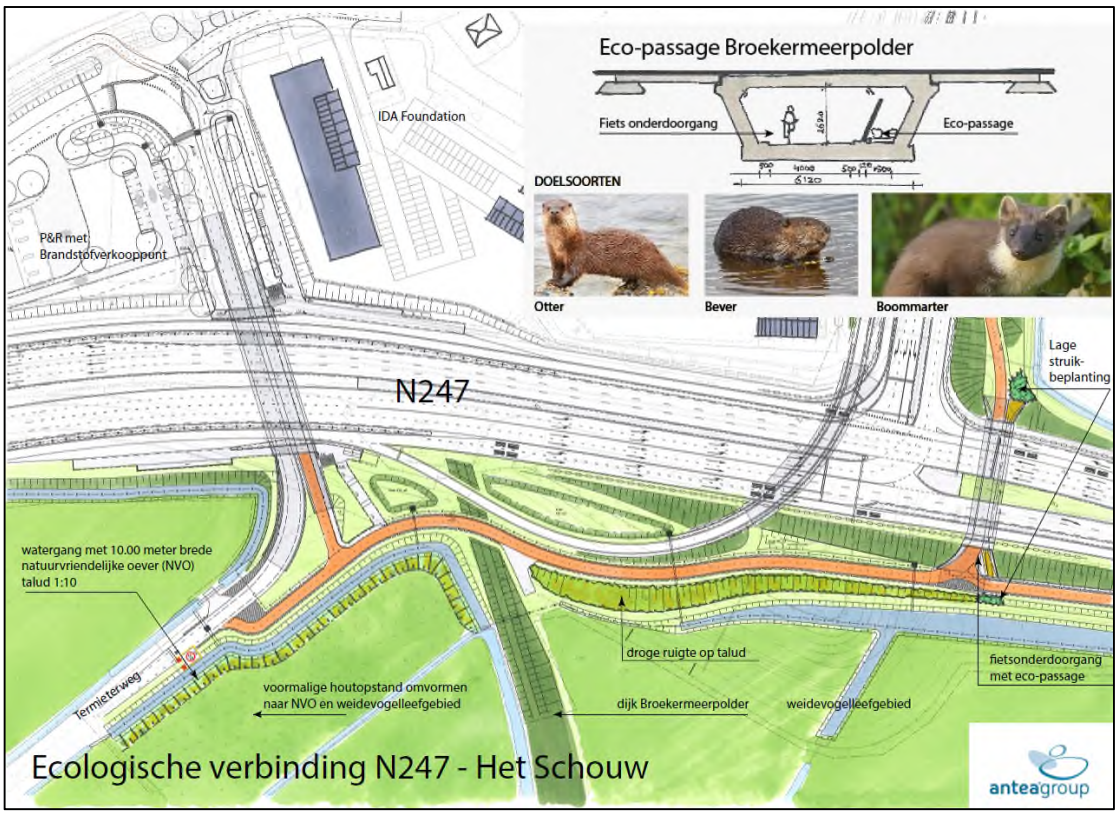

Figuur 6.14 Ecologische verbinding tussen onderdoorgang 't Schouw en het voormalig populierenbos (Bron: Notitie 066 Antea Group, 2018a)

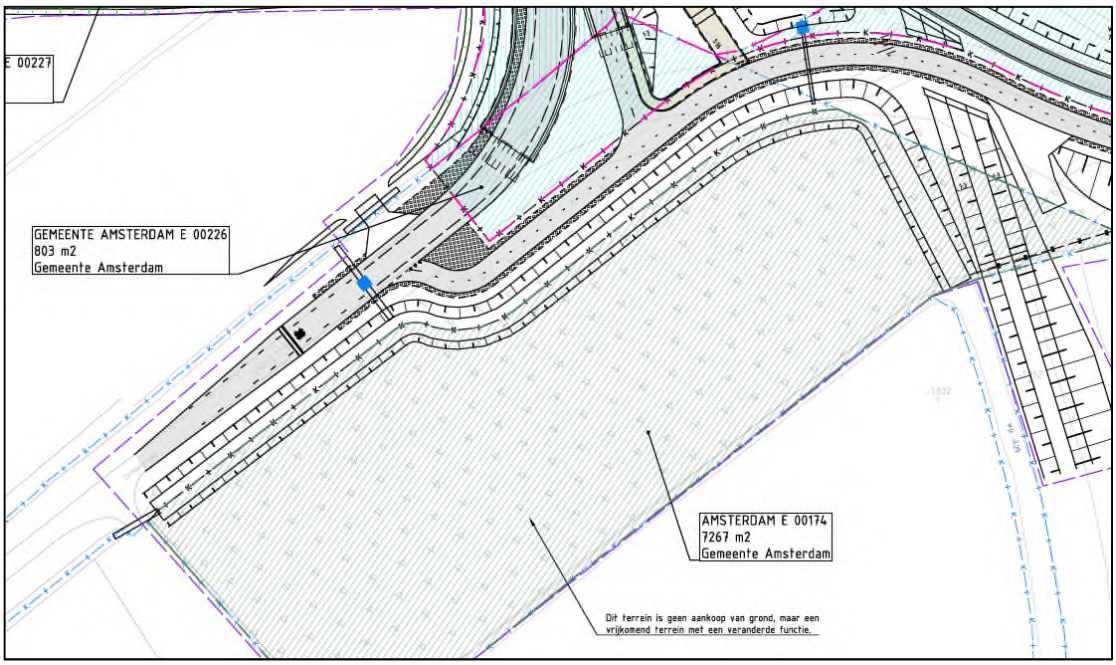

Figuur 6.15. Locatie te rooien populierenbos en aan te leggen voorziening voor waterberging (Bron: Notitie 066 Antea Group, 2018a)

Naast de faunamaatregelen nabij knooppunt 't Schouw wordt de faunapassage ter hoogte van de Dijksbrug, in samenhang met aanpassingen aan de Dijksbrug, kwalitatief versterkt.

6.3.2 Vogels

Algemene broedvogels
Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli[1])) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) vogelsoorten. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecoloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatie specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Waarde van het plangebied voor kenmerkende vogels
Zoals in het vorige hoofdstuk aangegeven is tevens de waarde van opgaande vegetatie voor broedvogels bepaald (zie tevens Tabel 6.2). Van de waargenomen soorten is enkel de ringmus conform het Natuurbeheerplan genoemd als kenmerkende soort voor leefgebieden. De ringmus is een kenmerkende broedvogels van het leefgebied 'open akker'. De vegetatie heeft dus geen functie voor belangrijke kritische soorten (van open grasland); grutto, slobeend en tureluur. Op basis van het ontbreken van meerdere kenmerkende soorten kan worden geconcludeerd dat de vegetatie slechts een beperkte bijdrage levert aan de lokale biodiversiteit. Het compenseren van te verwijderen opgaande vegetatie heeft dan ook weinig tot geen toegevoegde waarde.

De waarde van de oevervegetatie langs de Purmer Ee voor kenmerkende vogels is in 2018 onderzocht. Tijdens het onderzoek zijn slechts algemene soorten waargenomen, waaronder winterkoning, merel, pimpelmees, spreeuw, tjiftjaf en zwartkop.

Jaarrond beschermde nesten
Tijdens de terreinbezoeken zijn meerdere nesten aangetroffen die mogelijk toebehoren aan een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest. Uit nader onderzoek is echter gebleken dat geen van de nesten in gebruik is door een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest. Effecten op jaarrond beschermde nesten kunnen worden uitgesloten.

[1] Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Categorie 5-soorten
Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is in het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie-5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

6.3.3 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen
Vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen neergelegd die in principe niet overtreden mogen worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Verblijfplaatsen
Nader onderzoek in 2017 (Antea Group, 2017c) heeft uitgewezen dat het voorkomen van verblijfplaatsen in de bosschages nabij ’t Schouw en binnen de bebouwing van de IDA Foundation uitgesloten kunnen worden. Eerder onderzoek naar gebruik van het plangebied door vleermuizen in 2016 kwam voor de toen geldende scope van het project, tot een gelijkluidende conclusie (Antea Group, 2017b). Ook onderzoek in 2018 heeft aangetoond dat de bebouwing Hoogedijk 1 te Katwoude en oevervegetatie langs de Purmer Ee geen verblijfplaatsen biedt aan vleermuizen. Effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uitgesloten.

Vliegroutes
Nader onderzoek in 2016 en 2017 (Antea Group, 2017b en 2017c) heeft uitgewezen dat in het zuidelijk deel van het plangebied en nabij Monnickendam geen essentiële vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn. In deze gebieden kunnen effecten op (essentiële) vliegroutes van vleermuizen worden uitgesloten.

Ook blijkt dat de oostelijke oevervegetatie nabij de Purmer Ee, die deels verdwijnt als gevolg van voorgenomen ontwikkeling, geen (essentiële) vliegroute vormt voor vleermuizen. Buiten het plangebied vormt de Trekvaart, parallel aan de N247, een vliegroute voor de meervleermuis (zie Antea Group, 2018b; bijlage III). Deze vliegroute komt uit op de Purmer Ee ten westen van de N247. Als gevolg van de afschermde oevervegetatie tussen de N247 en de Trekvaart kan worden uitgesloten dat sprake is van verstoring van de vliegroute. Bij werkzaamheden ter plaatse van de Purmer Ee dienen maatregelen genomen te worden om verstoring van de vliegroute te voorkomen. Dit houdt in dat bij werkzaamheden ter plaatse van de Trekvaart, in de vleermuisactieve periode (maart-oktober), tussen zonsondergang en zonsopgang geen gebruik wordt gemaakt van directe verlichting op de vliegroute.

Foerageergebied
Mogelijk maken vleermuizen gebruik van de agrarische percelen in het plangebied als foerageergebied. Er zijn in de directe omgeving echter voldoen alternatieve, beter geschikte, foerageergebieden aanwezig. Effecten op foerageergebieden van vleermuizen zijn uitgesloten.

Noordse woelmuis
De Noordse woelmuis is een beschermde soort die staat vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en valt onder artikel 3.5 van de Wnb. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van de soort neergelegd die in principe niet overtreden mogen worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

Nader onderzoek in 2018 heeft uitgewezen dat het voorkomen van de Noordse woelmuis binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Beschermingsregime overige soorten (artikel 3.10)

Waterspitsmuis
De waterspitsmuis is een beschermde soort die valt onder artikel 3.10 van de Wnb. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van de soort neergelegd die in principe niet overtreden mogen worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling. Voor de soorten vallend onder artikel 3.10 geldt geen verbod op verstoring.

Nader onderzoek in 2018 heeft uitgewezen dat het voorkomen van de waterspitsmuis binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Kleine marterachtigen
De kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) zijn beschermde soorten die vallen onder artikel 3.10 van de Wnb. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van de soorten neergelegd die in principe niet overtreden mogen worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling. Voor de soorten vallend onder artikel 3.10 geldt geen verbod op verstoring.

Nader onderzoek in 2017 en 2018 heeft uitgewezen dat het voorkomen van kleine marterachtigen binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

6.3.4 Reptielen

Ringslang
De ringslang is een beschermde soort die valt onder artikel 3.10 van de Wnb. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van de soort neergelegd die in principe niet overtreden mogen worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling. Voor de soorten vallend onder artikel 3.10 geldt geen verbod op verstoring.

Nader onderzoek in 2018 heeft uitgewezen dat het voorkomen van de ringslang binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

6.3.5 Amfibieën

Rugstreeppad

De aanwezigheid van de rugstreeppad in de directe omgeving van het plangebied is niet op voorhand uit te sluiten. Tijdens het terreinbezoek is echter geen geschikt voortplantingsbiotoop van de soort aangetroffen. Tevens is geen optimaal landbiotoop aanwezig. Een eenmalig uitgevoerde 'luisteravond' in 2018 onder optimale weersomstandigheden heeft op korte afstand van het plangebied geen waarnemingen van de rugstreeppad opgeleverd. Voor het provinciaal inpassingsplan (PIP) vormt de rugstreeppad geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

Uit de bureaustudie blijkt dat de soort is waargenomen op aangrenzende agrarische percelen ten zuiden van de N247 ter hoogte van Broek in Waterland. De rugstreeppad is een pionier soort en komt voornamelijk voor in gebieden met een hoge dynamiek zoals het geval is bij door mensen verstoorde (werk)terreinen. Daarbij geeft de soort de voorkeur aan tijdelijke ondiepe watertjes zoals in greppels of rijsporen (BIJ12, 2017b).
De rugstreeppad is vermeld op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en valt onder artikel 3.5 van de Wnb. De rugstreeppad komt voor op de aangrenzende agrarische percelen ter hoogte van de kern Broek in Waterland. Tijdens de realisatiefase is de kans groot dat geschikt leefgebied voor de rugstreeppad ontstaat. Om deze reden dient tijdens de realisatiefase van het project rekening gehouden te worden met het feit dat de rugstreeppad mogelijk zijn intrede kan nemen in het plangebied. Om negatieve effecten op de rugstreeppad te mitigeren worden de volgende maatregelen aanbevolen (BIJ12, 2017ab):

- Tijdens de realisatiefase dient het ontstaan van ondiepe poelen (in greppels en rijsporen) te worden voorkomen;
- Indien de soort alsnog zijn intrede heeft genomen in het werkterrein dienen de dieren buiten de voortplantingsperiode (april – juli) , onder begeleiding van een deskundig ecoloog, weggevangen te worden.
- Gevangen exemplaren moeten zo snel mogelijk verplaatst worden naar (nieuw gemaakt) geschikt habitat aangrenzend aan het oorspronkelijke habitat, maar buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden.
- De effectiviteit van de genomen maatregelen moet worden gemonitord.

Voor het wegvangen van de rugstreeppad is een ontheffing voor artikel 3.5 Wnb nodig.

7 Gebiedsbescherming Wnb (Natura 2000)

7.1 Resultaten bureauonderzoek

7.1.1 Ligging Natura 2000-gebieden

Het plangebied bevindt zich niet binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied. In de directe omgeving van het plangebied liggen de Natura 2000-gebieden “Polder Zeevang”, “Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske” en “Markermeer & IJmeer” (Figuur 7.1). In Figuur 7.2, Figuur 7.3, Figuur 7.4 is per Natura 2000-gebied de kortste afstand van het plangebied weergegeven. In *Tabel 7.1* is een overzicht van de waarden gegeven.

Tabel 7.1. Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied.

Natura 2000-gebied	Ligging t.o.v. plangebied
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	circa 350 meter ten noorden
Markermeer & IJmeer	circa 550 meter ten oosten
Polder Zeevang	circa 1850 meter ten noorden

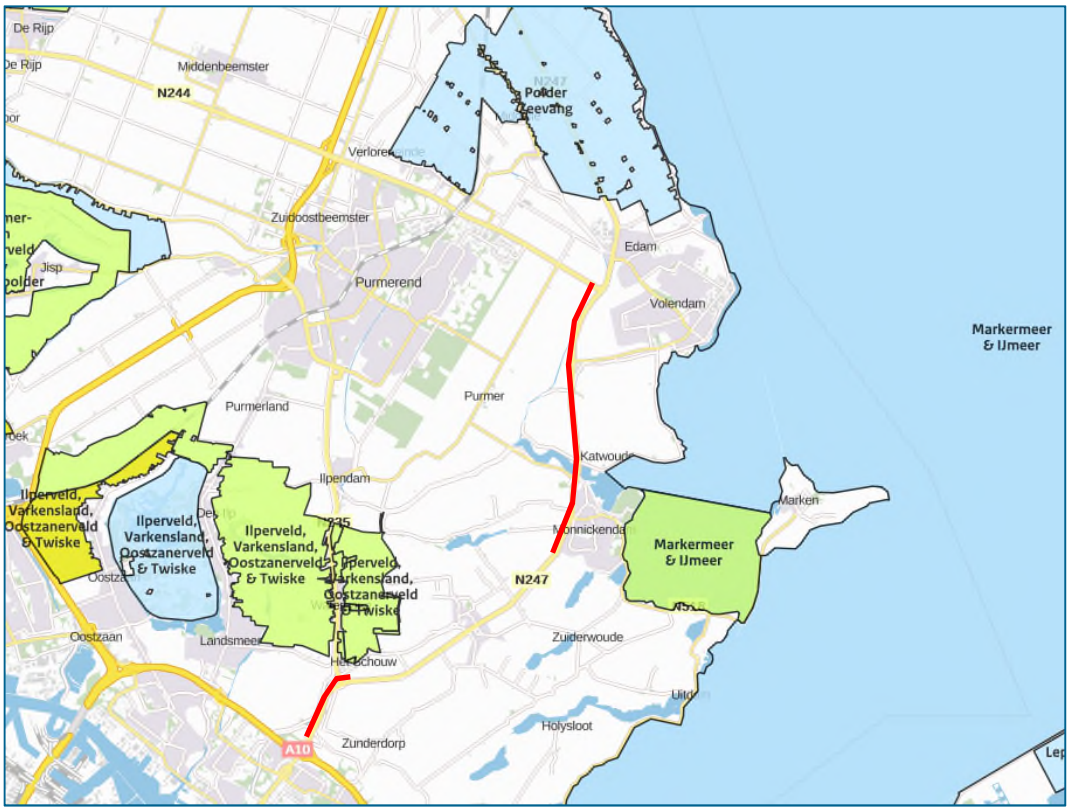

Figuur 7.1. Ligging plangebied (rood) ten opzicht van Natura 2000-gebieden. Geel: Habitatrichtlijngebied, blauw: Vogelrichtlijngebied, groen: Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebied (bron: AERIUS Calculator).

Figuur 7.2. Minimale afstand tot Natura 2000 "Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske". Bron: Synbiosys.

Figuur 7.3. Minimale afstand tot Natura 2000 "Markermeer & IJmeer". Bron: Synbiosys.

Figuur 7.4. Minimale afstand tot Natura 2000 "Polder Zeevang". Bron: Synbiosys.

7.1.2 Natuurwaarden Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske

Het Natura 2000-gebied "Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske" is deels aangewezen als Vogelrichtlijngebied, deels als Habitatrichtlijngebied, en deels als beide. In onderstaande tabellen zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied weergegeven.

Tabel 7.2. Instandhoudingsdoelstellingen habitattypen "Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske". Bron: Synbiosys.

Habitat-typen	Naam	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgaven
H3140	Kranswierwateren	-	>	=		4.09,W
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	-	>	=		4.13,W
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	=	=		4.09,W
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	>	=		4.09,W
H91D0	Hoogveenbossen*	-	=	=		4.08,W

Tabel 7.3. Instandhoudingsdoelstellingen habitatsoorten "Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske". Bron: Synbiosys.

Habitat-soorten	Naam	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgaven
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=	
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=	
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=	
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=	
H1340	Noordse woelmuis*	--	=	=	=	4.11,W & 4.12,W & 4.13,W

Tabel 7.4. Instandhoudingsdoelstellingen vogelsoorten "Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske". Bron: Synbiosys.

Broedvogel-soorten	Naam	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgaven
A021	Roerdomp	--	=	=	17	4.12,W
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=	15	
A151	Kemphaan	--	>	>	20	4.11,W
A153	Watersnip	--	>	>	60	
A193	Visdief	-	=	=	180	
A292	Snor	--	=	=	50	4.12,W
A295	Rietzanger	-	=	=	800	
Niet-broedvogels						
A043	Grauwe Gans	+	=	=	90	
A050	Smient	+	=	=	6400	4.11,W
A051	Krakeend	+	=	=	200	
A056	Slobeend	+	=	=	50	
A125	Meerkoet	-	=	=	710	
A156	Grutto	--	=	=	behoud	

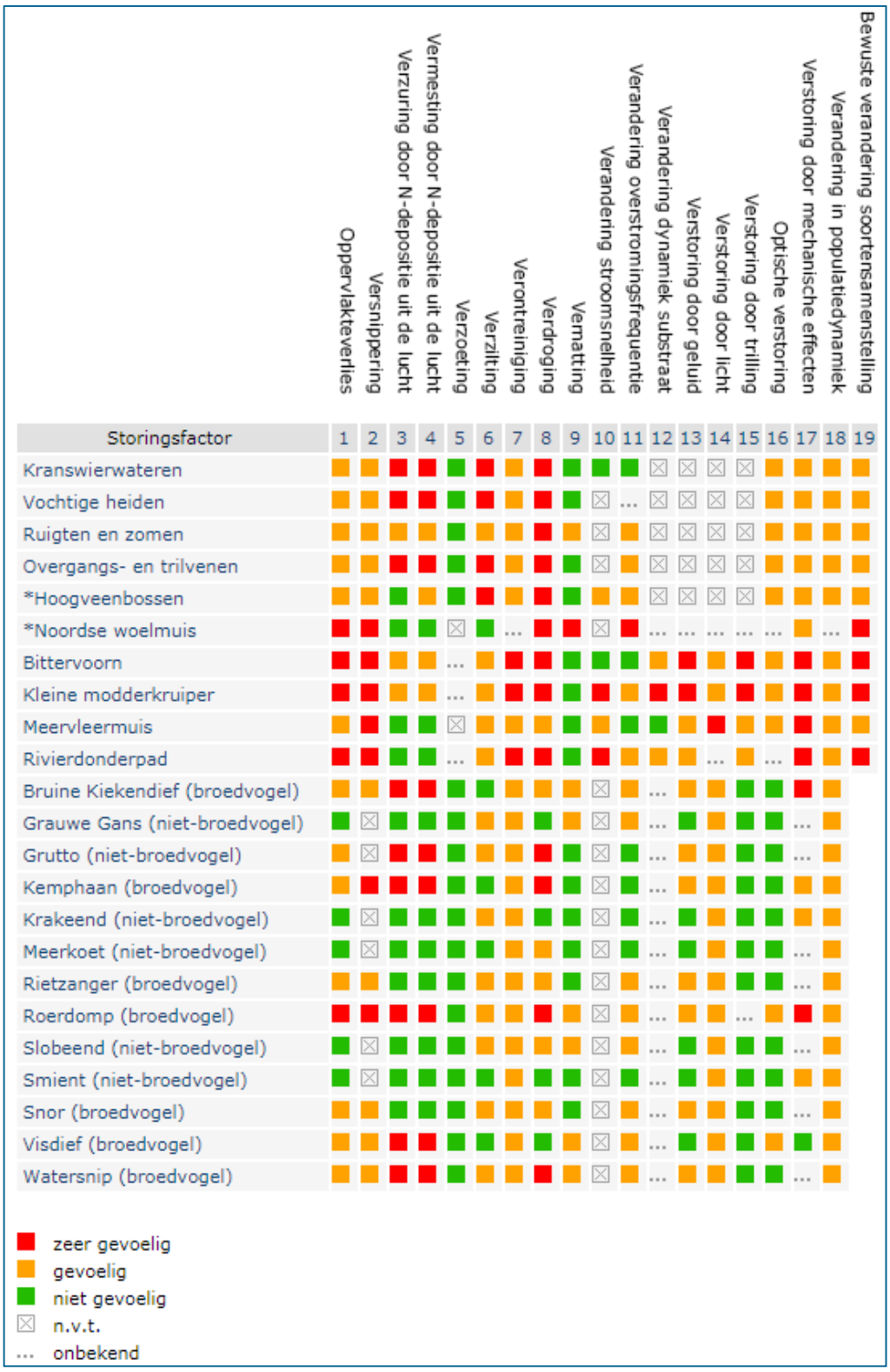

Figuur 7.5. Effectenindicator met gevoeligheid van de natuurwaarden van "Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske". Bron: Synbiosys.

7.1.3 Natuurwaarden Markermeer & IJmeer

Het gehele Natura 2000-gebied "Markermeer & IJmeer" is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Daarnaast zijn onderdelen tevens aangewezen als Habitatrichtlijngebied. In onderstaande tabellen zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied weergegeven.

Tabel 7.5. Instandhoudingsdoelstellingen habitattypen "Markermeer & IJmeer". Bron: Synbiosys.

Habitat-typen	Naam	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgaven
H3140	Kranswierwateren	-	=	=		4.09,W
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	=	=		

Tabel 7.6. Instandhoudingsdoelstellingen habitatsoorten "Markermeer & IJmeer". Bron: Synbiosys.

Habitat-soorten	Naam	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgaven
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=	
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=	4.01,W & 4.03,W
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=	

Tabel 7.7. Instandhoudingsdoelstellingen vogelsoorten "Markermeer & IJmeer". Bron: Synbiosys.

Broedvogel-soorten	Naam	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgaven
A017	Aalscholver		=	=	8000*	
A193	Visdief	-	=	=	630	
Niet-broedvogels						
A005	Fuut	-	=	=	170	4.02
A017	Aalscholver	+	=	=	2600	
A034	Lepelaar	+	=	=	2	
A043	Grauwe Gans	+	=	=	510	4.02
A045	Brandgans	+	=	=	160	4.02
A050	Smient	+	=	=	15600	
A051	Krakeend	+	=	=	90	
A056	Slobeend	+	=	=	20	4.02
A058	Krooneend	-	=	=	n.v.t.	
A059	Tafeleend	--	=	=	3200	4.01,W
A061	Kuifeend	-	=	=	18800	4.01,W & 4.02
A062	Toppereend	--	=	=	70	
A067	Brilduiker	+	=	=	170	
A068	Nonnetje	-	=	=	80	4.01,W
A070	Grote Zaagbek	--	=	=	40	
A125	Meerkoet	-	=	=	4500	
A177	Dwergmeeuw	-	=	=	n.v.t.	
A197	Zwarte Stern	--	=	=	n.v.t.	

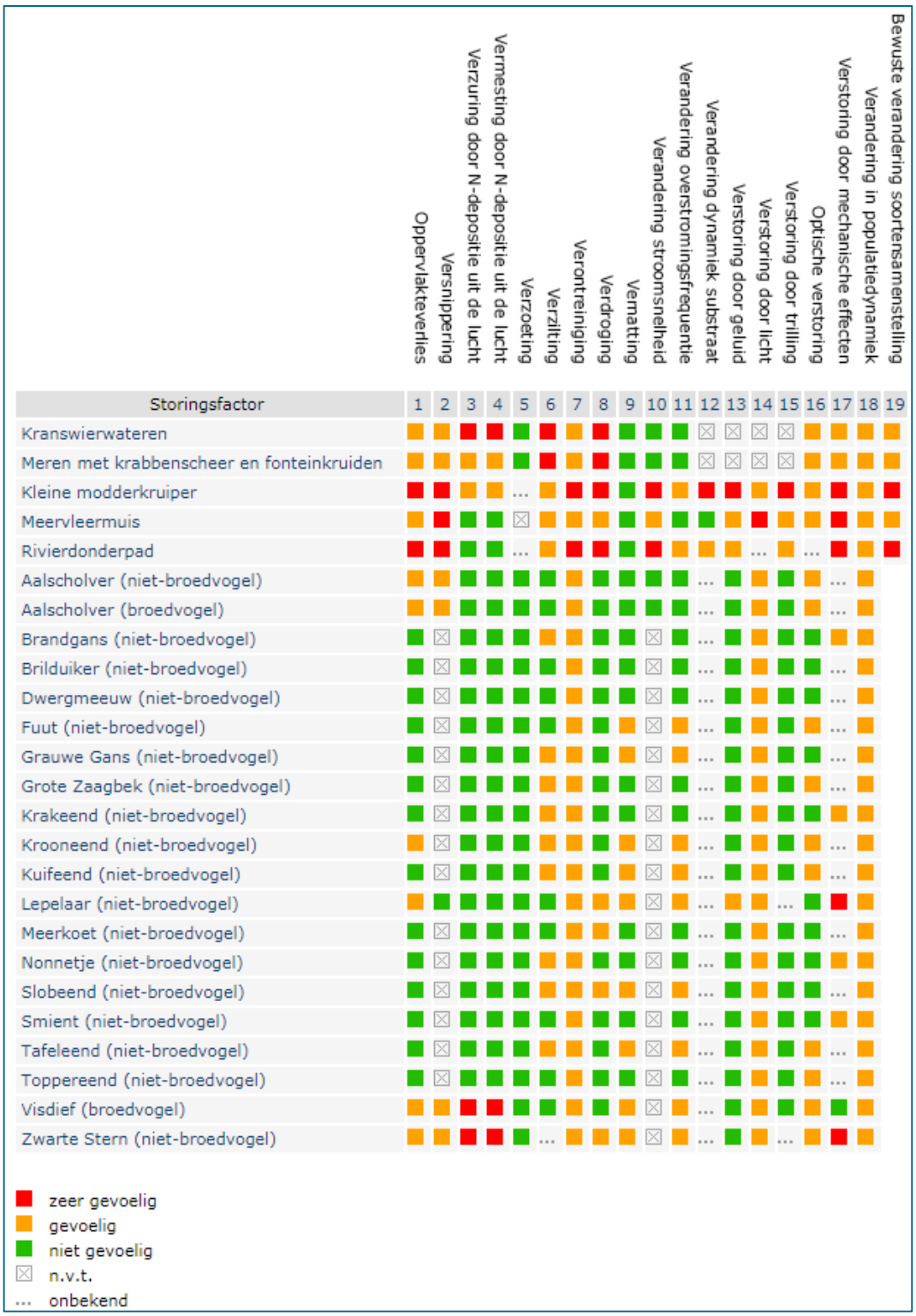

Figuur 7.6. Effectenindicator met gevoeligheid van de natuurwaarden van "Markermeer & IJmeer". Bron: Synbiosys.

7.1.4 Natuurwaarden en gevoeligheid Polder Zeevang

Het Natura 2000-gebied “Polder Zeevang” is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied weergegeven.

Tabel 7.8. Instandhoudingsdoelstellingen vogelsoorten “Polder Zeevang”. Bron: Synbiosys.

Niet-broedvogelsoorten	Naam	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgaven
A037	Kleine Zwaan	-	=	=	30	
A041	Kolgans	+	=	=	1000	
A043	Grauwe Gans	+	=	=	190	
A045	Brandgans	+	=	=	70	
A050	Smient	+	=	=	12400	4.11,W
A140	Goudplevier	--	=	=	790	
A142	Kievit	-	=	=	2200	
A156	Grutto	--	=	=	790	
A160	Wulp	+	=	=	210	

Figuur 7.7. Effectenindicator met gevoeligheid van de natuurwaarden van "Polder Zeevang". Bron: Synbiosys.

7.2 Effectanalyse en beoordeling Natura 2000

Door de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt kunnen mogelijk effecten optreden. Mogelijke effecten die kunnen optreden zijn met behulp van de "Effectenindicator" op basis van 'expert-judgement' bepaald

Door het plan kunnen in theorie verschillende storende factoren optreden. Op basis van de aard en omvang van het plan in combinatie met het gegeven dat het plan zich op minimaal 350 meter afstand van het meest nabijgelegen Natura 2000 bevindt, zijn niet alle storingsfactoren uit de Effectenindicator relevant. De volgende storingsfactoren zijn niet relevant: oppervlakte verlies, verzoeting, verzilting, verandering in stroomsnelheid, verandering in overstromingsfrequentie, verandering dynamiek substraat, verandering in populatiedynamiek en bewuste verandering soortensamenstelling. De overige storingsfactoren worden hierna besproken.

Opgemerkt wordt dat doelsoorten van de Natura 2000-gebieden de kern van hun leefgebied hebben in de Natura 2000-gebieden zelf. De doelsoorten komen echter ook buiten de Natura 2000-gebieden voor. Voor de meervleermuis en Noordse woelmuis geldt dat effecten op individuen buiten Natura 2000 zijn behandeld in de toetsing soortbescherming (zie hoofdstuk 6). Voor de bittervoorn, kleine modderkuiper en rivierdonderpad geldt in relatie tot de soortbescherming uit de Wnb dat deze niet beschermd zijn (met uitzondering van de zorgplicht). Als doelsoort voor Natura 2000-gebied geldt dat eventueel aanwezige individuen in wateren binnen het plangebied geen wezenlijk onderdeel vormen van populaties elders daar de soorten beperkt mobiel zijn.

7.2.1 Versnippering

Infrastructuur heeft een versnipperende werking in het landschap en vormt een barrière voor diersoorten. De voorgenomen ontwikkeling voorziet niet in de aanleg van nieuwe infrastructuur. De bestaande infrastructuur wordt opgewaardeerd. Hierdoor ontstaat geen (aanvullende) versnipperende werking ten opzichte van de huidige situatie. Opgemerkt wordt dat het voornemen voorziet in de realisatie van faunaverbindingen. Hiermee draagt het voornemen bij aan ontsnippering ten opzichte van de huidige situatie. Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van enig Natura 2000-gebied als gevolg van versnippering kunnen op voorhand worden uitgesloten.

7.2.2 Vermesting en verzuring door stikstofdepositie

Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen door bijvoorbeeld fabrieken en (vracht)auto's maar ook door de stookinstallaties van woningen ten behoeve van verwarming. De uitstoot bevat onder andere zwaveldioxide (SO_2), stikstofoxide (NO_X), ammoniak (NH_3) en vluchtige organische stoffen (VOS). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu.

Vermesting is in dit geval de 'verrijking' van ecosystemen door stikstofdepositie. Het gaat daarbij om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden). Vermesting kan ook optreden door nitraat- en fosfaataanvoer via het oppervlaktewater. Van dit laatste is bij dit plan geen sprake.

De effecten van verzurende stoffen zijn niet altijd te scheiden van die van vermestende stoffen, omdat een deel van de verzurende stoffen ook vermestend werkt (aanvoer van stikstof). Om deze reden zijn beide effecten hier samen genomen. Verzuring leidt tot een directe of indirecte afname van de buffercapaciteit (het neutralisatievermogen) van bodem of water. Op termijn resulteert dit proces in een stijging van de zuurgraad (verlaging pH-waarde). Hierdoor zullen voor verzuring gevoelige soorten verdwijnen, wat kan resulteren in een verandering van het habitattype en daarmee mogelijk het verdwijnen van typische (dier)soorten. De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen en heidevelden worden gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstofdepositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Daarbij is de beschikbaarheid van stikstof bepalend voor de concurrentieverhoudingen tussen de plantensoorten. Wanneer door stikstofdepositie de hoeveelheid beschikbaar stikstof boven een bepaald kritisch niveau komt neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van meerdere andere. Hierdoor neemt de biodiversiteit af. Dit heeft ook effect op de fauna doordat hierdoor veranderingen van het leefgebied optreden, waardoor een gebied ongeschikt wordt als bijvoorbeeld broed- of foerageergebied.

In de beoordeling van effecten wordt onderscheid gemaakt tussen de realisatiefase en de toekomstige situatie.

Toekomstige situatie
Het uitgangspunt van voorgenomen ontwikkeling is dat deze leidt tot een neutrale verkeerstoename. Hierbij is geen sprake van een significante toename in verkeersbewegingen in vergelijking met de autonome ontwikkeling van het verkeer. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling voorziet in een verbetering van de doorstroming van het (weg)verkeer op N247 zal een vermindering van filevorming (stagnatie) leiden tot een lagere emissie van stikstof ten opzichte van de autonome ontwikkeling.
De N247 vormt een unieke verbinding tussen Amsterdam en Volendam. Verplaatsing van verkeer vanaf andere soortgelijke verbindingen is niet aan de orde, aangezien deze vrijwel volledig ontbreken. Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van enig Natura 2000-gebied als gevolg van stikstofdepositie in de toekomstige situatie kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Realisatiefase
Tijdens de realisatiefase (van 2019 t/m 2021) wordt materieel ingezet ten behoeve van (grond)werkzaamheden. Naar verwachting wordt een perceel ten zuiden van ’t Schouw (verder van Natura 2000 gelegen in vergelijking met de weg) ingericht als bouwdepot, dit is echter afhankelijk van de werkwijze van de aannemer. De tijdelijke inzet van bouwmaterieel, zoals bijvoorbeeld kraanwagens, shovels en kiepwagens, leidt tot de emissie van stikstof.

Gedurende de werkzaamheden zal de weg tijdelijk (deels) worden afgesloten. De frequentie en tijdsduur van de afsluiting is afhankelijk van de werkwijze van de aannemer. Naar verwachting zal de weg circa tien weekenden afgesloten worden. De N247 heeft een verkeersintensiteit van >30.000 motorvoertuigen per werkdag. De motorvoertuigen die tijdens de afsluiting geen gebruik maken van de N247 hebben een (vele male) grotere uitstoot dan de inzet van het bouwmaterieel gedurende een jaar. Hiermee kan worden uitgesloten dat de realisatiefase leidt tot een hogere emissie (en depositie) in vergelijking met de huidige situatie of toekomstige situatie.

Tijdens de afsluiting van de N247 zal een deel van het wegverkeer gebruik maken van omrijdroutes in de omgeving. De locatie van de omrijdroutes is vooralsnog onbekend. Afhankelijk van de locatie van de afsluiting zal naar verwachting gebruik gemaakt worden van de A10-A7-N244 (bij volledige afsluiting) om Purmerend en Volendam te bereiken, of van binnenwegen zoals de Broekergouw (bij afsluiting van ’t Schouw) om Broek in Waterland te bereiken. De gevolgen van dergelijke omrijdroutes op omliggende Natura 2000-gebieden (met name op Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske) zijn slecht te beoordelen. Op een aantal wegen in de omgeving zal (op jaarbasis) sprake zijn van een tijdelijke verkeerstoename, op grotere afstanden zijn de toenames echter niet meer terug te leiden naar het project. Aangezien enerzijds de omrijdroutes zich ten zuiden van de N247 zullen bevinden en anderzijds ten noorden van de N247, en slechts sprake is van een tijdelijke situatie, wordt geen toename van de stikstofdepositie op enig Natura 2000-gebied verwacht.

Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van enig Natura 2000-gebied als gevolg van stikstofdepositie tijdens de realisatiefase kunnen op voorhand worden uitgesloten.

7.2.3 Verontreiniging

Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, die onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Het is niet aannemelijk dat als gevolg van het project hier sprake van zal zijn. Bovendien zijn nieuwe ontwikkelingen gebonden aan voorschriften en regels uit de Waterwet en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In het kader hiervan worden bij het ontwerp en de inrichting van het projectgebied voorzieningen getroffen om verontreinigingen te voorkomen, waardoor ecologisch gerelateerde effecten niet aan de orde zijn.

Significant negatieve effecten op enig Natura 2000-gebied als gevolg van verontreiniging in zowel de aanleg- als gebruiksfase van voorgenomen ontwikkeling kunnen worden uitgesloten.

7.2.4 Verdroging en vernatting

Een negatief effect door verdroging of vernatting in de Natura 2000-gebieden is uitgesloten. De verkeersmaatregelen leiden niet tot ingrepen in het grondwater. Er is geen sprake van verdroging of vernatting door veranderingen in grondwaterstanden en/of kwel situaties.

Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van enig Natura 2000-gebied als gevolg van verdroging en/of vernatting kunnen op voorhand worden uitgesloten.

7.2.5 Verstoring door geluid, licht en trillingen

Verstoring door geluid, licht en trillingen heeft met name effect op (broed)vogels. Deze groep is het meest verstoringsgevoelig. In alle omliggende Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld voor vogels. Naast vogels kunnen geluid, licht en trillingen ook effect hebben op de doelsoorten bittervoorn, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, meervleermuis en Noordse woelmuis.

Toekomstige situatie
Infrastructuur leidt tot de uitstoot/uitstraling van geluid, licht en trillingen. De voorgenomen ontwikkeling voorziet niet in de aanleg van nieuwe infrastructuur. De bestaande infrastructuur wordt opgewaardeerd. Hierbij is geen sprake van een hogere maximum snelheid of andere aanpassingen die redelijkerwijs tot een toename van geluid, licht en trillingen zullen leiden. Daarnaast vormt wegverkeer geen directe bedreiging voor soorten, waardoor gewenning optreedt. Ook is geen sprake van aantasting van eventuele essentiële vliegroutes van de meervleermuis (Antea Group, 2017b).

Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van enig Natura 2000-gebied als gevolg van verstoring door geluid, licht en trillingen in de toekomstige situatie kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Realisatiefase
Tijdens de realisatiefase (van 2019 t/m 2021) wordt materieel ingezet ten behoeve van (grond)werkzaamheden. Deze inzet van materieel leidt tot uitstoot/uitstraling van geluid, licht en trillingen. Hierbij wordt heien als meest verstorend beschouwd waarbij geluid en trillingen over grotere afstand gedragen kan worden.

Effecten van heiwerkzaamheden op vogels zijn niet eenvoudig te beoordelen op hun effecten op vogels. Bij voorkeur worden eventuele heiwerkzaamheden daarom uitgevoerd buiten het broedseizoen, zijnde de meest kwetsbare periode voor vogels.
In de literatuur zijn geen onderzoeken met significante resultaten bekend van effecten van heien op vogels. Onderzoek van SOVON bij de aanleg van een nieuwe weg geeft aan dat er geen aanwijzingen zijn dat de aanleg van de weg heeft geleid tot veranderingen in de aanwezigheid van broedvogels in natuurgebied De Hel en Blauwe Hel (SOVON, 2010). Bij een ander onderzoek in het kader van de 'Zuidring' tussen Wateringen en Zoetermeer waarbij specifiek is gekeken naar effecten van heien op broedvogels is tevens geen wezenlijke verstoring waargenomen (Bureau Waardenburg, 2018).

Op basis van genoemde onderzoeken in combinatie met het feit dat in de huidige situatie reeds sprake is van verstoring als gevolg van de wegen, maar ook als gevolg van het gebruik van tussengelegen bebouwing, is het niet waarschijnlijk dat heiwerkzaamheden, of andere werkzaamheden, in het kader van voorgenomen ontwikkeling leiden tot negatieve effecten op (broed)vogels binnen enig Natura 2000-gebied. Tevens draagt de tussengelegen bebouwing bij aan demping van geluid, licht en trillingen.
Om de kans op negatieve effecten op Natura 2000-gebieden verder te beperken, wordt voorgesteld om voor de realisatiefase de voorwaarde op te nemen dat heiwerkzaamheden niet in de meest kwetsbare periode van vogels, namelijk het broedseizoen, mogen plaatsvinden.

Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van enig Natura 2000-gebied als gevolg van verstoring door geluid, licht en trillingen gedurende de realisatiefase kunnen worden uitgesloten.

7.2.6 Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem. In het geval van de ontwikkeling zou het dan gaan om verkeersbewegingen. Bij voorliggende ontwikkeling is echter geen sprake van een toename in verkeersbewegingen. In combinatie met de grotere afstand van de ontwikkelingen tot Natura 2000 kunnen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen op enig Natura 2000-gebied als gevolg van optische verstoring op voorhand worden uitgesloten.

7.3 Cumulatieve effecten

De verplichting ook de effecten van andere plannen en projecten in beschouwing te nemen vindt zijn oorsprong in de Habitatrichtlijn. In artikel 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn staat dat bij de passende beoordeling rekening moet worden gehouden met cumulatie van effecten van andere plannen en projecten.

Al voltooide plannen en projecten hoeven niet te worden meegenomen in de cumulatie-beoordeling. Al uitgevoerde plannen en projecten zijn in feite een onderdeel van het huidige gebruik. Mochten zij wel effecten hebben dan uit zich dat in de huidige staat van de natuur en zullen er in het kader van dat voltooide project mitigerende en/of compenserende maatregelen genomen moeten zijn/worden. In de cumulatietoets moeten, middels een officieel besluit, voorgenomen projecten worden meegenomen; projecten waarvoor eventueel een vergunning is verleend maar die nog niet zijn uitgevoerd. In voorliggend project zijn geen overige projecten bekend waar dit voor geldt.

7.4 Conclusie Voortoets

Op basis van deze effectanalyse kan worden geconcludeerd dat verzekerd is dat de voorgenomen ontwikkeling geen negatieve effecten zal hebben op enig Natura 2000-gebied, als het gaat om oppervlakteverlies en versnippering, vermesting en verzuring door stikstofdepositie, verontreiniging, verdroging en vernatting, verstoring door geluid, licht en trillingen of optische verstoring. Bij deze storingsfactoren is geconcludeerd dat negatieve effecten met zekerheid zijn uit te sluiten voor de omliggende Natura 2000-gebieden “Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske”, “Markermeer & IJmeer” en “Polder Zeevang”. Daarmee zijn ook negatieve effecten op verder weg gelegen Natura 2000-gebieden uit te sluiten.

8 Bescherming houtopstanden Wnb

8.1 Resultaten bureauonderzoek

In het kader van voorgenomen ontwikkeling worden de bosschages ter plaatse van ’t Schouw gerooid. Ook wordt de oevervegetatie langs de Purmer Ee (deels) gerooid. Daarnaast worden op enkele afzonderlijke locaties bomen gerooid.

Op basis van de digitale kaart van de Provincie Noord-Holland blijken delen van het plangebied te vallen binnen de bebouwde kom Boswet (zie Figuur 8.1 en Figuur 8.2).

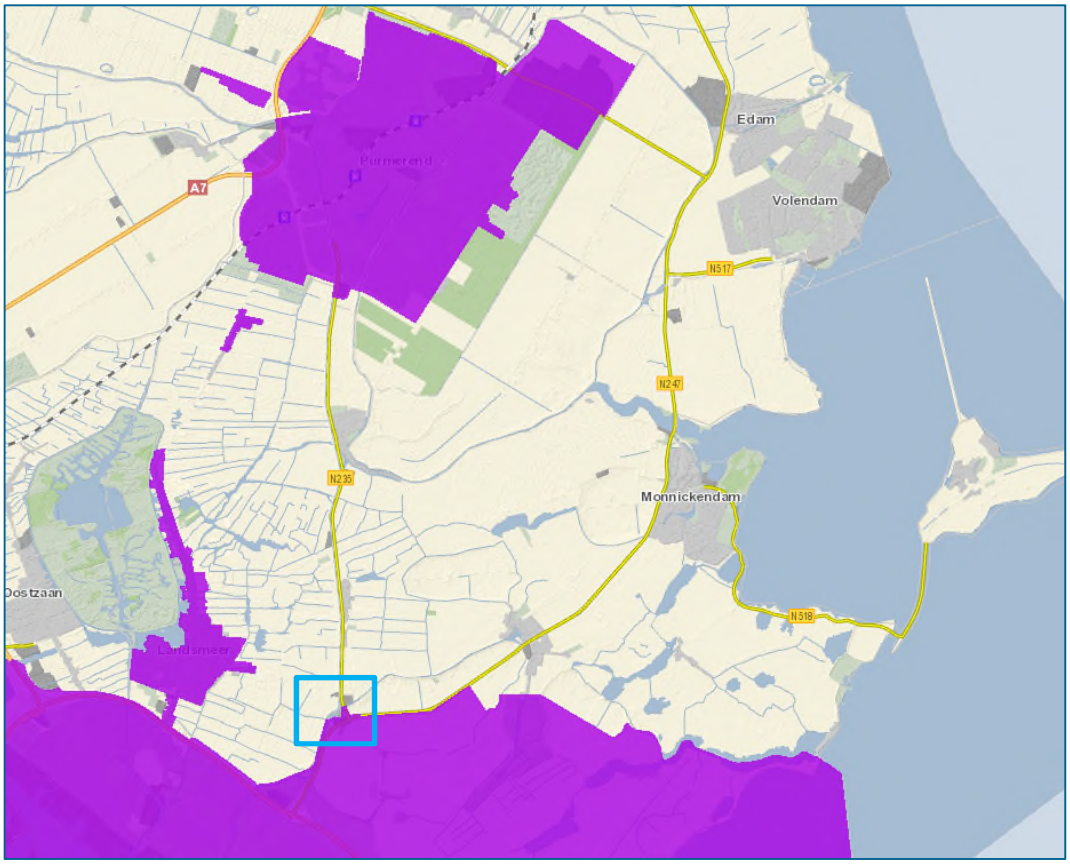

Figuur 8.1. Begrenzing bebouwde kommen (paars). Bron: interactieve viewer ‘bebouwde kommen’, Provincie Noord-Holland.

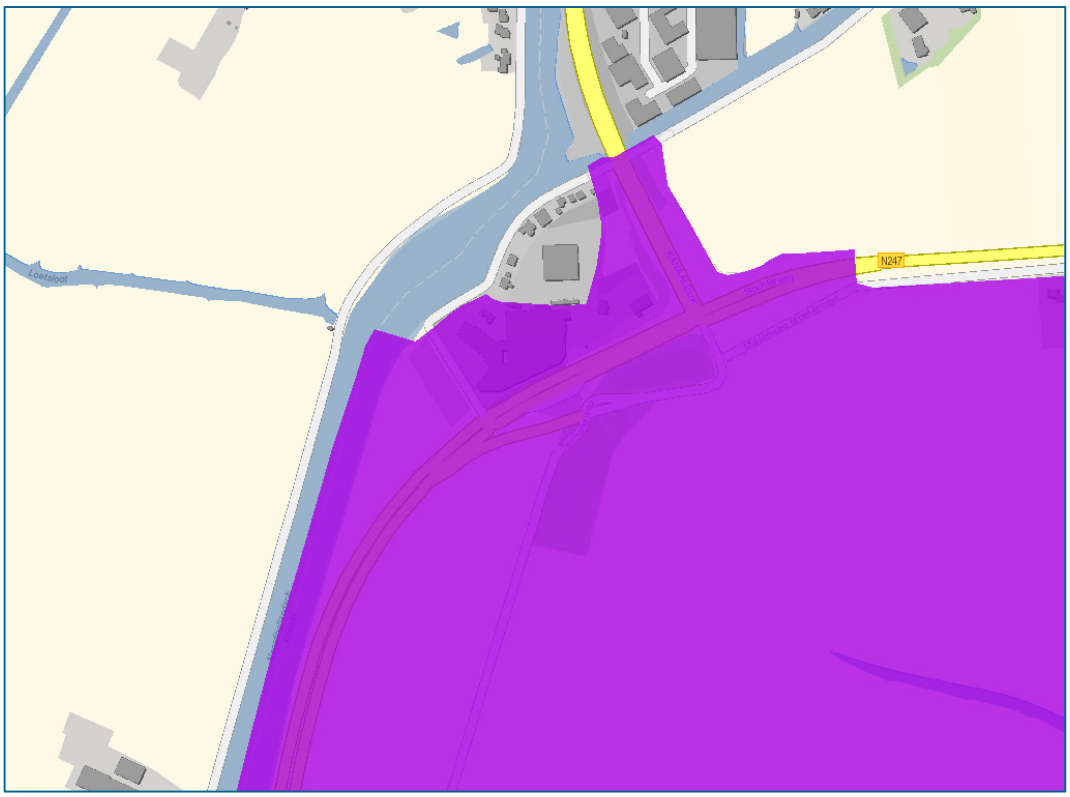

Figuur 8.2. Begrenzing bebouwde kommen (paars) nabij 't Schouw. Bron: interactieve viewer 'bebouwde kommen', Provincie Noord-Holland.

8.2 Effecten op door de Wnb beschermde houtopstanden

Bij het rooien van bomen kan er in het kader van de Wet natuurbescherming een meldings- en herplantingsplicht gelden. De Wnb stelt dat na de kap van bomen deze binnen 3 jaar herplant dienen te worden. De Wnb is van toepassing bij de kap van (delen van) houtopstanden buiten de bebouwde kom Wnb (of Boswet). Hierbij is een houtopstand gedefinieerd als een oppervlakte houtige beplanting groter dan 1.000 m^2 of een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Op basis van de digitale kaart van de Provincie Noord-Holland (zie Figuur 8.1 en Figuur 8.2) is te zien dat de bosschages bij 't Schouw buiten de reikwijdte van het Wnb vallen. Ook de wilgenbeplanting langs de Purmer Ee valt niet onder de Wnb (art 4.1, sub f). De Wet natuurbescherming is niet van toepassing op de houtopstanden die in het kader van voorliggende ontwikkeling worden gerooid. Een melding- en herplantplicht is niet van toepassing. Mogelijk zijn lokale APV's van toepassing bij het rooien van de bomen.

9 Beschermde gebieden PRV

9.1 Resultaten bureau onderzoek

9.1.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In de omgeving van het plangebied zijn meerdere gebieden aangewezen onder het NNN (zie Figuur 9.1). Op drie locaties bevindt het NNN zich op korte afstand tot het plangebied. Dit is ter plaatse van de Dijksbrug (zie Figuur 9.2), de Purmer Ee (zie Figuur 9.3) en ten westen van Volendam (zie Figuur 9.4).

Ter plaatse van de Dijksbrug is het NNN nog niet verworven en nog niet ingericht; er is geen beheertype. De ambitie is om 'Vochtig weidevogelgrasland (N13.01)' te realiseren. Ter plaatse van de Purmer Ee is het water aangewezen als 'Zoete Plas (N04.02)', de oevervegetatie lijkt geen onderdeel te vormen van het NNN. Ook voor het perceel ten westen van Volendam is nog geen beheertype. De ambitie is om hier 'Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02)' te realiseren.

Ook loopt een ecologische verbindingszone van het 'rode type' (veiligstellen internationaal kwetsbare soorten) langs de waterloop die aansluit op de Dijksbrug (Figuur 9.2) en langs de waterloop, Purmerringvaart, ten westen van de weg (zie Figuur 9.4).

Figuur 9.1. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van het NNN. Groen: NNN natuur. Rode stippellijn: ecologische verbindingszone (bron: natuurbeheerplan 2018, Provincie Noord-Holland).

Figuur 9.2.Ligging van het NNN ter plaatse van de Dijksbrug, ten zuiden van Monnickendam. Groen: NNN, Rood: natuurverbinding 'veiligstellen internationaal kwetsbare soorten' (bron: Dataportaal Provinciale Ruimtelijke Verordening, Provincie Noord-Holland).

Figuur 9.3 Ligging van het NNN ter plaatse van de Purmer Ee, ten noorden van Monnickendam (bron: Dataportaal Provinciale Ruimtelijke Verordening, Provincie Noord-Holland).

Figuur 9.4. Ligging van het NNN ten westen van Volendam. Groen: NNN, Rood: natuurverbinding 'veiligstellen internationaal kwetsbare soorten' (bron: Dataportaal Provinciale Ruimtelijke Verordening, Provincie Noord-Holland).

9.1.2 Weidevogelleefgebied

In de omgeving van het plangebied zijn enkele gebieden aangewezen als weidevogelleefgebied 'weidevogelgrasland in open landschap' (zie Figuur 9.5). Dit betreft een groot aantal percelen grenzend aan de zuidoostzijde van de N247. Ook de 'driehoek' ter hoogte van 't Schouw, de niet bebouwde gronden binnen het terrein van de IDA Foundation en de agrarische percelen ten noorden van de Purmer Ee tot aan de N244 zijn aangewezen als weidevogelgrasland (zie Figuur 9.5). Daarnaast zijn grote delen van (de bermen en het wegdek van) de N247 ook aangewezen als weidevogelleefgebied.

Figuur 9.5. Weidevogelleefgebied (groen). bron: Dataportaal Provinciale Ruimtelijke Verordening, Provincie Noord-Holland.

9.2 Effectanalyse en beoordeling beschermde gebieden PRV

In onderstaande paragraven zijn de effecten van het voornemen op het Natuurnetwerk Nederland en het Weidevogelleefgebied beoordeeld.

9.2.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Ruimtebeslag binnen NNN
Voor wat betreft het NNN is bij directe aantasting (ruimtebeslag) sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Het planontwerp overlapt op twee locaties, nabij de Dijksbrug en nabij de Purmer Ee met het NNN (zie Figuur 9.6 en Figuur 9.7). In Tabel 9.1 is de mate van ruimtebeslag weergegeven.

Figuur 9.6. Ruimtebeslag definitief voorontwerp binnen NNN ter plaatse van de Dijksbrug.

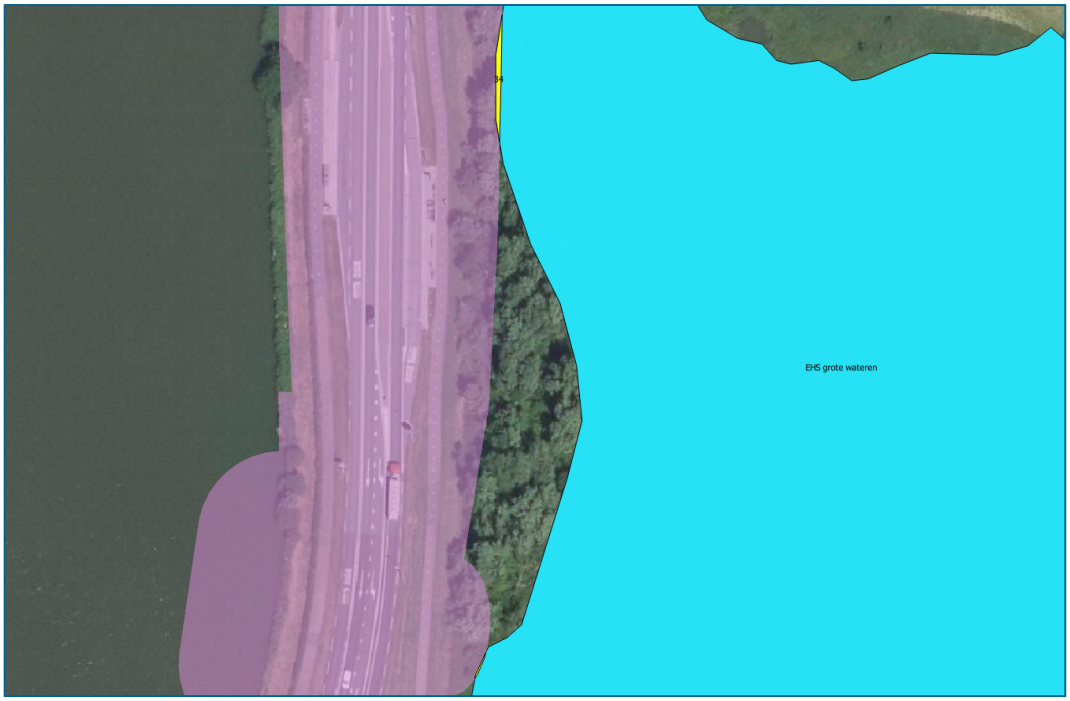

Figuur 9.7. Ruimtebeslag definitief voorontwerp binnen NNN ter plaatse van de Purmer Ee.

Tabel 9.1. *Ruimtebeslag binnen het NNN.*

Locatie	Ruimtebeslag (m^2)
Nabij Dijksbrug	546
Oever Purmer Ee	34

Middels de voorgenomen ontwikkeling zal ter plaatse van de Dijksbrug (de omzetting van de gronden naar) de natuurfunctie onomkeerbaar belemmerd worden waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aangetast worden. Dit is in strijd met Artikel 19, lid 1c van de Provinciale Ruimtelijke Verordening van de Provincie Noord-Holland. Om de voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken zal een herbegrenzing van het NNN noodzakelijk zijn. In paragraaf 9.3 is een Nee-tenzij afweging gemaakt.

Functioneren ecologische verbinding
Nabij de Dijksbrug is het eindpunt van een ecologische verbindingszone gelegen. In het ontwerp is rekening gehouden met deze functie door het opnemen van een faunavoorziening. De voorgenomen ontwikkeling leidt hierdoor niet tot een aantasting van het functioneren van de ecologische verbinding. Door de inrichting te optimaliseren zal enkel sprake zijn van positieve effecten.

Ter plaatse van de ecologische verbinding langs de Purmerringvaart, ten westen van de weg, vinden geen fysieke ingrepen plaats. Uitgesloten kan worden dat het voornemen effecten heeft op deze verbinding.

Opgemerkt wordt dat het voornemen ook een positief effect zal hebben op de verspreiding van soorten door de realisatie van een ecologische verbinding bij knooppunt ’t Schouw. Hier wordt namelijk een faunatunnel (annex fietsonderdoorgang) gerealiseerd die het gebied ten zuiden van ’t Schouw in verbinding brengt met het Noordhollandsch Kanaal waarmee een verbinding ontstaat met het Natura 2000-gebied ‘Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske’. Daarnaast wordt in het nieuwe kunstwerk van de Slochterbrug een looprichel voor oevergebonden fauna aangebracht. De locatie van de beide faunavoorzieningen is aangegeven in onderstaande figuur.

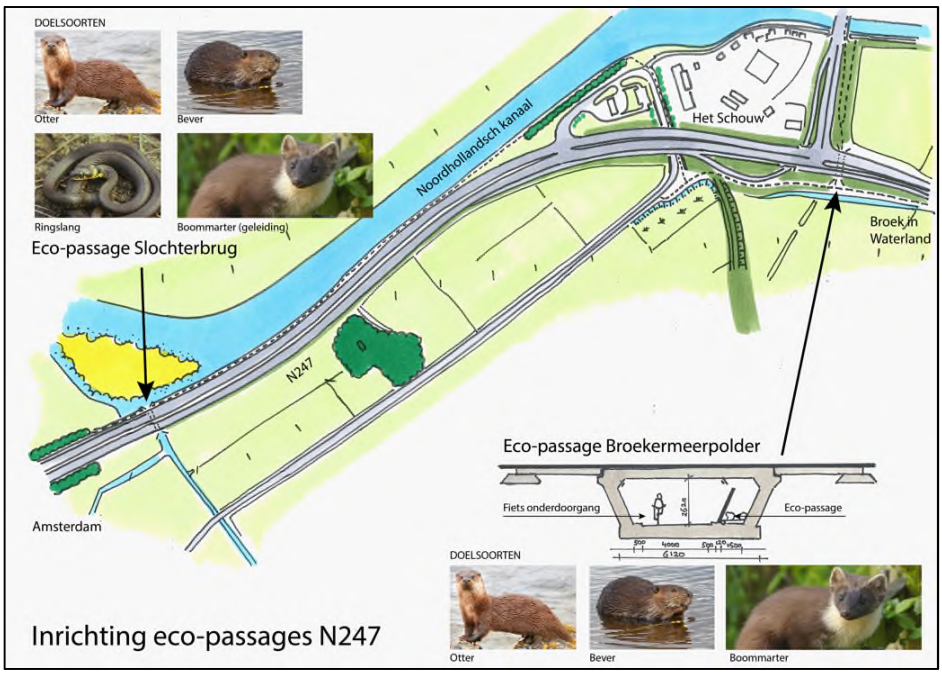

Figuur 9.8. Doelsoorten in relatie tot faunavoorzieningen N247 nabij Slochterbrug en 't Schouw / Broekermeerpolder, naast egel, hermelijn, padden en noordse woelmuis. (Bron: Notitie 066 Antea Group, 2018a)

9.2.2 Weidevogelleefgebied

Ruimtebeslag binnen Weidevogelleefgebied
Een groot aantal percelen ten zuidoosten van de N247 zijn aangewezen als 'Weidevogelgrasland in open landschap'. Zowel het toekomstige fietspad als het kavelpad zijn grotendeels binnen 'Weidevogelgrasland in open landschap' gelegen. Ook delen van de verharding en de bermen van de N247 zijn aangewezen als 'Weidevogelgrasland in open landschap'. Daarnaast zijn rondom 't Schouw meerdere vlakken aangewezen als 'Weidevogelgrasland in open landschap'. Uit een GIS analyse blijkt dat op basis van het definitief voorontwerp (PIP grens) sprake is van 140.079 m^2 overlap met de kaart weidevogelleefgebied (voor kaartweergave zie par. 9.1.2). Een deel van het ruimtebeslag binnen 'weidevogelgrasland' betreft in de huidige situatie een bosbeplanting en bestaande verharding. Ook ruimtebeslag binnen deze onderdelen is meegenomen in de berekening van het totale ruimtebeslag.

Overige effecten
Naast ruimtebeslag kan sprake zijn van aanvullende effecten als gevolg van o.a. uitstoot van geluid en trillingen, de uitstraling van licht. Zoals genoemd zal sprake zijn van een neutrale verkeerstoename. In vergelijking met de huidige situatie van de N247 zal in de toekomst gebruik gemaakt worden van stiller asfalt (ZOAB). Hierdoor is, in relatie tot de huidige situatie, geen sprake van aanvullende verstoring van weidevogelleefgebieden door geluid of trillingen. Ook zal de verlichting op delen van de weg vernieuwd worden. In de toekomstige situatie zal gebruik gemaakt worden van lagere armaturen met een gerichte lichtbundel. Hierdoor is geen sprake van een toename van lichtuitstraling op weidevogelleefgebieden.

Het fietspad Katwoude heeft als gevolg dat fietsers op korte afstand het weidevogelleefgebied passeren. Fietsers kunnen een negatief effect hebben als gevolg van optische verstoring.

Aangezien in de huidige situatie reeds verstoring is als gevolg van het wegverkeer wordt niet verwacht dat het fietspad zal leiden tot aanvullende verstoring. Bovendien kent de bescherming van weidevogelleefgebied (artikel 25 PRV) formeel geen externe werking.

Het kavelpad Molenkade 2, Katwoude doorsnijdt weidevogelleefgebied. Als gevolg hiervan is naast ruimtebeslag ook sprake van mogelijke verstoring. Het kavelpad heeft enkel als functie de ontsluiting van één woning (Molenkade 2). Het dagelijks verkeer zal hiermee beperkt zijn tot enkele vervoersbewegingen per dag. Het pad zal daarnaast bestaan uit grasbetontegels, en onverlicht zijn. De mate van verstoring is als gevolg van het gebruik en de beoogde inrichting minimaal. De verstoring, ondanks dat deze minimaal is, leidt er echter toe dat de percelen naar verwachting verminderd geschikt worden als broedbiotoop voor weidevogels. Als gevolg van de aanleg en het gebruik van het kavelpad wordt het meest noordelijke driehoekige perceel volledig ongeschikt. De twee zuidelijker gelegen percelen zullen deels geschikt blijven als broedbiotoop. Op basis van de reikwijdte van verstoring zullen deze percelen voor 50% ongeschikt worden. In Figuur 9.8 is een verbeelding gegeven van de verwachte invloed van verstoring van het gebruik van het kavelpad op de geschiktheid van de percelen als broedbiotoop van weidevogels. Deze aanvullende verstoring wordt beschouwd als aantasting en komt neer op een oppervlakte van (3.197 + 4018+ 2770=) 9.985 m^2.

Figuur 9.8. Impressie ruimtebeslag (rood) + aanvullende verstoring (oranje) Weidevogelleefgebied ter plaatse van kavelpad Molenkade 2, Katwoude.

Maatregelen ten gunste van Weidevogelleefgebied
Zoals genoemd in paragraaf 6.3.2 heeft de opgaande vegetatie binnen en langs de aangewezen weidevogelleefgebieden geen bijzondere waarde voor kenmerkende vogels. Door het rooien van de opgaande vegetatie (struweel, bomen en bosschages) zal sprake zijn van positieve effecten. Door de kap zullen namelijk predatieposten van roofvogels verloren gaan (positief effect).

Ook zullen, zoals genoemd, de twee bosschages nabij 't Schouw worden gerooid. Een deel van de gronden wordt ingericht als drassig gebied met poelen (tevens in het kader van de wateropgave) en zullen deels geschikt weidevogelleefgebied vormen. Aangezien de bosschages reeds, onterecht, zijn bestempeld als weidevogelleefgebied is theoretisch enkel sprake van een kwaliteitsimpuls, zonder dat het oppervlakte zal toenemen. In de praktijk zal echter ook sprake zijn van een (lokale) uitbreiding van het areaal weidevogelleefgebied (positief effect).

Beoordeling netto effect
Als negatief effect lijkt sprake van een aantasting (inclusief verlies aan geschiktheid van de percelen ter plaatse van het kavelpad) van 150.064 m^2 weidevogelleefgebied. Naast het effect van ruimtebeslag binnen weidevogelleefgebied is tevens sprake van een positief effect als gevolg van het rooien van een tweetal bosschages bij 't Schouw, die vervolgens deels worden ingericht en beheerd als nieuw weidevogelleefgebied, deels in de vorm van een moeraszone en als gevolg van het verdwijnen van predatieposten in bos en bomen. De 'omvang' van dit positieve effect is echter moeilijk in een oppervlakte uit te drukken. Gekozen is om het volledige ruimtebeslag te compenseren.

9.3 Nee, tenzij-afweging (NNN & Weidevogelleefgebied)

Zoals genoemd leidt de voorgenomen ontwikkeling (enkel) tot ruimtebeslag binnen het NNN en binnen Weidevogelleefgebied. Conform de Provinciale ruimtelijke verordening is een plan uitvoerbaar indien middels het 'Nee, tenzij-beginsel' de noodzaak van het voornemen inzichtelijk wordt gemaakt en de resterende negatieve effecten worden gecompenseerd.

Met betrekking tot het NNN moet worden aangetoond dat (art 19, lid 3):
- er sprake is van een groot openbaar belang;
- er geen reële andere mogelijkheden zijn en;
- de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd.

Met betrekking tot Weidevogelleefgebied moet aangetoond worden dat "geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is en waarmee bovendien een groot openbaar belang wordt gediend" (art 25, lid 3). Daarnaast moet in het plan opgenomen worden (art 25, lid 4):
- op welke wijze schade aan een weidevogelleefgebied zoveel mogelijk wordt voorkomen en resterende schade wordt gecompenseerd;
- hoe wordt geborgd dat de maatregelen ten behoeve van de compensatie als bedoeld onder a daadwerkelijk worden uitgevoerd;

Belang van het voornemen
Aangezien de voorgenomen ontwikkeling als doel heeft de doorstroming en verkeersveiligheid van de N247 te verbeteren is het voornemen van groot openbaar belang.

Alternatieven
Daar het project een verbetering is van de bestaande weg is het project locatie gebonden. Het definitieve voorontwerp is het resultaat van een uitgebreid voortraject waar verschillende belangen en alternatieven zijn afgewogen. Voor het project zijn geen reële andere mogelijkheden (of aanvaardbare alternatieven) aanwezig die minder effect hebben op NNN dan wel Weidevogelleefgebied. Opgemerkt wordt dat in het ontwerp reeds maatregelen genomen zijn om lokaal de natuurlijke situatie te verbeteren. Deze maatregelen betreffen enerzijds het aanleggen en optimaliseren van faunapassages en anderzijds het verwijderen van bomen (predatieposten van roofvogels) ter plaatse van Weidevogelleefgebied.

Compensatie
Bij de berekening van de compensatie wordt uitgegaan van de huidige situatie en wordt gekeken naar de impact van de maatregelen aan de N247 op het weidevogelleefgebied en het NNN-gebied. Omdat er geen extra verkeer mogelijk wordt gemaakt betreft het, zoals eerder uitgebreid beschreven, hoofdzakelijk de ruimtelijke aantasting van bestaand weidevogelleefgebied en NNN-gebied. Daarnaast is enkel ter plaatse van het kavelpad Molenkade 2, Katwoude sprake van aanvullende verstoring. Op basis van de kaartbeelden uit de Provinciale Verordening Ruimte (d.d. 23 april 2018) is de impact van het wegontwerp van de N247 berekend op zowel het weidevogelleefgebied en het NNN-gebied.

Op grond van de geïnventariseerde verstoring wordt in deze paragraaf verwoord op welke wijze de provincie Noord-Holland het verlies of de verstoring van weidevogelbroedgebied kan compenseren. Om te komen tot een compensatie zijn gesprekken gevoerd met regionale partijen over mogelijkheden voor compensatie in de omgeving van de ingreep. Gelet op het ruimtegebruik binnen de provincie Noord-Holland is er fysiek geen mogelijkheid om nieuwe weidevogelleefgebieden te realiseren. Daarom is gekeken of er ook inrichtingsmaatregelen mogelijk waren in het gebied die bij zouden dragen aan het in stand houden van de weidevogels. Gedacht werd hierbij aan:

- het aanleggen van plas-drasmogelijkheden of het kappen van bosschages. Deze inrichtingsmaatregelen zijn mogelijk rondom Het Schouw en zijn ook uitgewerkt in het Natuur- en Landschapsplan N247.
- de natuurcompensatie verder uit te laten voeren door een natuur beherende organisatie in het gebied Waterland.

De fysieke compensatie bij de uitvoering van de maatregelen aan de N247 inrichtingsmaatregelen worden getroffen om aan de zuidoostzijde van Het Schouw een plas-dras gebied aan te leggen ter plaatse van het te verwijderen bos. Deze plas- draspercelen zijn bedoeld om extra foerageermogelijkheden te bieden voor weidevogels.

De natuurcompensatie is als volgt berekend:

- Aantasting NNN-gebied in totaal 580 m^2 = waarbij voor 1 hectare de beheerkosten prijspeil 2014 € 15.000,00 bedraagt + 20% (uitvoeringskosten bij financiële compensatie) = € 18.000,00. Daarbij zal ook de grondverwerving van 580 m^2 aan te kopen grond moeten worden meegenomen;
- Aantasting Weidevogelleefgebied in totaal 150.064 m^2 = afgerond 15 hectare x €15.953,00 (30 jaar beheerkosten, prijspeil 2014) + 20% (uitvoeringskosten bij financiële compensatie) = € 287.154.

De natuurcompensatie komt daarmee op totaal € 305.000,00.

Met het oog op het concretiseren van de bestemming van het compensatiebedrag, heeft de provincie Noord-Holland een bestedingsvoorstel uitgewerkt.

Het bedrag wordt door de provincie Noord-Holland ter beschikking gesteld aan Staatsbosbeheer voor de uitvoering van het kwalitatieve compensatieplan. Met dit compensatieplan wordt bijgedragen aan de pitrusbestrijding ten behoeve van het weidevogelleefgebied in Waterland.

In weidevogelleefgebieden is de grootschalige aanwezigheid van pitrus een probleem. Weidevogelleefgebied met veel pitrus is weinig geschikt als broed- en opgroeihabitat voor weidevogels vanwege een te hoge en te dichte vegetatiestructuur. Met het uitvoeren van het kwalitatieve compensatieplan wordt een herstelslag ingezet in Waterland. Daarom is ervoor gekozen om de natuurcompensatie in te zeten op de pitrusbestrijding met inrichtings- en verbeteringsmaatregelen in de weidevogelleefgebieden tevens onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in De Munt, Varkensland en rondom Zuiderwoude (zie figuur 9.9 hieronder).

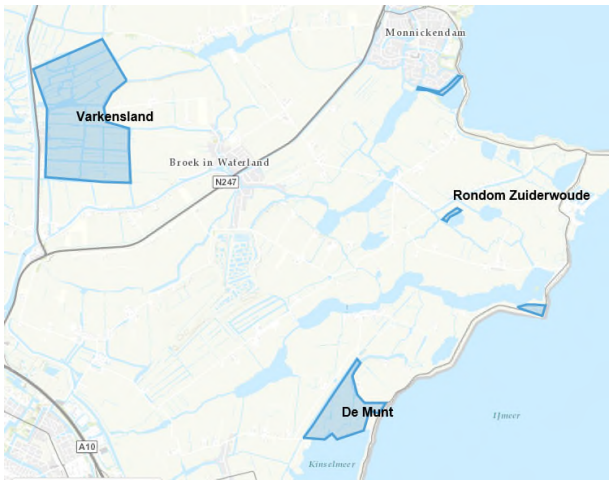

Figuur 9.9. *Overzicht bestemmingslocaties voor maatregelen in het kader van kwaliteitsberekening weidevogelleefgebied (Bron: Provincie Noord-Holland, 2018; schriftelijke mededeling Y. Pieren).*

Daarnaast wordt, los van het bestedingsvoorstel voor bestemming van de bovenstaande financiële compensatie, fysiek bij de uitvoering van de maatregelen aan de N247 inrichtingsmaatregelen getroffen om aan de zuidoostzijde van ‘t Schouw een plas-dras gebied aan te leggen ter plaatse van het te verwijderen bos. Deze plas- draspercelen zijn bedoeld om extra foerageermogelijkheden te bieden voor weidevogels.

10 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortbescherming, gebiedsbescherming en bescherming houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Daarnaast zijn de conclusies gegeven met betrekking tot beschermde gebieden in het kader van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV); Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Weidevogelleefgebied.

10.1 Conclusies soortbescherming Wnb

10.1.1 Zuid (Amsterdam – 't Schouw)

Het voorkomen van beschermde soorten in het zuidelijke deelgebied is uitgesloten. Tijdens de realisatiefase dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels (zie paragraaf 6.3.2). Ook kan tijdens de realisatiefase de rugstreeppad zijn intrede nemen in het plangebied (zie paragraaf 6.3.5). Beide soorten / soortgroepen kunnen worden ingepast in een zorgvuldige uitvoeringswijze en –planning. Soortbescherming vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

10.1.2 Noord (Monnickendam – N244)

Het voorkomen van essentieel leefgebied van beschermde soorten in het noordelijke deelgebied is uitgesloten. Buiten het plangebied, vormt de Trekvaart een vliegroute van de meervleermuis. Tijdens de werkzaamheden ter plaatse van de Purmer Ee dienen maatregelen genomen te worden om verstoring van deze vliegroute te voorkomen. Dit houdt in dat bij werkzaamheden ter plaatse van de Trekvaart, in de vleermuisactieve periode (maart-oktober), tussen zonsondergang en zonsopgang geen gebruik wordt gemaakt van directe verlichting op de vliegroute.

Daarnaast dient tijdens de realisatiefase rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels (zie paragraaf 6.3.2). Ook kan tijdens de realisatiefase de rugstreeppad zijn intrede nemen in het plangebied (zie paragraaf 6.3.5). Beide soorten / soortgroepen kunnen worden ingepast in een zorgvuldige uitvoeringswijze en –planning. Soortbescherming vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

10.2 Conclusies gebiedsbescherming Wnb

In de omgeving van het plangebied zijn meerdere Natura 2000-gebieden gelegen. Dit zijn "Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske", "Markermeer & IJmeer" en "Polder Zeevang". Uit voorliggende voortoetsing blijkt dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van enig Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten kunnen worden. Vervolgstappen zoals het opstellen van een Passende beoordeling zijn niet aan de orde. De gebiedsbescherming uit de Wnb vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

10.3 Conclusies bescherming houtopstanden Wnb

De te rooien bosschages bij 't Schouw vallen buiten de reikwijdte van het Wnb. Ook de wilgenbeplanting langs de Purmer Ee valt niet onder de Wnb (art 4.1, sub f). De Wet natuurbescherming is niet van toepassing op de houtopstanden die in het kader van

voorliggende ontwikkeling worden gerooid. Een melding- en herplantplicht is niet van toepassing. Mogelijk zijn lokale APV's van toepassing bij het rooien van de bomen. De bescherming van houtopstanden uit de Wnb vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

10.4 Conclusies beschermde gebieden PRV

10.4.1 Natuurnetwerk Nederland

Met de voorgenomen ontwikkeling vindt er ruimtebeslag plaats in twee gebieden aangewezen onder het NNN; nabij de Dijksbrug en nabij de Purmer Ee. In totaal is sprake van 580 m^2 (0,058 hectare) ha ruimtebeslag. Ruimtebeslag in het NNN leidt tot significante aantasting van de natuurlijke kenmerken en waarden van het NNN. Er is compensatie vereist in het kader van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (Artikel 19).
Aangezien fysieke compensatie niet mogelijk is worden de effecten financieel gecompenseerd conform de 'Uitvoeringsregeling natuurcompensatie Noord-Holland'.

Door negatieve effecten financieel te compenseren kan worden uitgesloten dat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland een belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

Het plan voorziet tevens in positieve effecten op het NNN als gevolg van de optimalisatie van de natuurverbinding ter plaatse van de Dijksbrug.

10.4.2 Weidevogelleefgebied

Met de voorgenomen ontwikkeling vindt er ruimtebeslag plaats binnen Weidevogelleefgebied. In totaal is sprake van circa 15 hectare aantasting (ruimtebeslag plus verstoring). Er is compensatie vereist in het kader van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (Artikel 25).
Aangezien fysieke compensatie niet realistisch is worden de effecten financieel gecompenseerd conform de 'Uitvoeringsregeling natuurcompensatie Noord-Holland'.

Door negatieve effecten financieel te compenseren kan worden uitgesloten dat de bescherming van het Weidevogelleefgebied een belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

Het plan voorziet tevens in positieve effecten op Weidevogelleefgebied als gevolg van het verwijderen van opgaande beplanting (predatieposten van roofvogels) en de realisatie van een moeraszone.

11 Bronnen

Antea Group, 2017a. Tekening N247 Amsterdam - Edam-Volendam Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247; Ruimtebeslag tbv onderzoeken ongunstigste scenario. Voorontwerp N247-471553-21-15-15, datum 30 maart 2017.

Antea Group, 2017b. Nader onderzoek vleermuizen N247; doorstromingsmaatregelen N235/N247 en groot onderhoud. 11 september 2017.

Antea Group, 2017c. Nader soortenonderzoek N247 2017. Concept revisie V1.0C. 22 november 2017.

Antea Group, 2018a. Faunapassages Knooppunt 't Schouw. Doorstromingsmaatregelen N247/N235 en Groot Onderhoud, 4 april 2018.

Antea Group, 2018b. Nader soortenonderzoek N247 2018. Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud, 16 november 2018.

Batweter onderzoek en advies, 2013. Vleermuiswaarden langs de N247.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Noordse woelmuis Microtus oeconomus arenicola. Versie 1.0, **juli 2017.**

BIJ12, 2017b. Kennisdocument Rugstreeppad Bufo calamita. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2018. Tarieven SNL beheerjaar 2018. Geraadpleegd via https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/subsidiestelsel-natuur-en-landschap/subsidiestelsel-natuur-en-landschap/tarieven/

BTL Advies B.V., 2013. Gedragscode Provinciale Infrastructuur, in het kader van de flora- en faunawet. Definitief d.d. 16 januari 2013. In opdracht van Interprovinciaal Overleg (IPO).

Bureau Waardenburg, 2018. In hoeverre raken broedende vogels verstoord door heigeluid? Website, beschikbaar via https://www.buwa.nl/effect-geluid-heien-vogels.html geraadpleegd op 15 mei 2018.

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J.Wondergem, W.Ruitenbeek (red), 2014. Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. Landschap Noord-Holland. Heiloo & Noordhollandse Zoogdier.

Jonker N., 2016 Wezel, hermelijn en bunzing beschermd in Noord-Holland, wat betekent dit voor beheer en inrichting,

Livezey, K.B., Fernandez-Juricic, E. & Blumstein, D.T., 2016. Database of Bird Flight Initiation Distances to Assist in Estimating Effects from Human Disturbance and Delineating Buffer Areas. Journal of Fish and Wildlife Management, 7-1.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.
Provincie Noord-Holland, 2013. Beheerplan Natura 2000 2013-2019 Polder Zeevang. Haarlem, juli 2013..

Provincie Noord-Holland, 2015a. N235/N247 Doorstromingsmaatregelen en groot onderhoud. Nadere detaillering Beoogd Projectresultaat. 09-07-2015, versie 2.0, Concept.

Provincie Noord-Holland, 2105b. BIM viewer Bereikbaarheid Waterland.

Provincie Noord-Holland, 2015c. Digitale kaart Bebouwde kommen. Beschikbaar via de site van de Provincie Noord-Holland.

Provincie Noord-Holland, 2016. Natura 2000 beheerplan Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske 2016-2022. Haarlem, oktober 2016.

SOVON, 2010. Effecten van de aanleg en ingebruikname van de Oostelijke Rondweg Veenendaal op Broedvogels. SOVON onderzoeksrapport: 2010/03

Zoogdiervereniging, 2014. Zoogdieronderzoek Monnickendam; Beoordeling van de volledigheid van het zoogdieronderzoek in het plangebied voor een nieuw gemaal bij Monnickendam.

Overig:
NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna)
www.zoogdieratlas.nl
www.ravon.nl
www.telmee.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.naturalis.nl

Bijlage 1 Nader onderzoek 2016 (Antea Group, 2017b)

Bijlage 1 Nader onderzoek 2016 (Antea Group, 2017b)

Provincie Noord-Holland

Bereikbaarheid Waterland

N235/N247 Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud

antea group

Nader onderzoek vleermuizen N247

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud

projectnummer 0402663.35
definitief revisie V1.0D
14 september 2017

Understanding today.
Improving tomorrow.

Nader onderzoek vleermuizen N247

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud

projectnummer 0402663.35

definitief revisie V1.0D
14 september 2017

Auteurs
J. Buijks MSc.

Opdrachtgever
Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

datum vrijgave	beschrijving revisie V1.0D	goedkeuring	vrijgave
	Definitief	R.H. van Trigt	ir. J.J.J. Hulsen

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**2**
1.1	Aanleiding	2
1.2	Projectvoornemen	3
1.3	Onderzoeksgebied	4
2	**Methodiek**	**5**
2.1	Vleermuizen	5
2.2	Overzicht terreinbezoeken	5
3	**Resultaten**	**7**
3.1	Bureaustudie	7
3.2	Bevindingen terreinbezoeken	8
4	**Effectbeoordeling**	**13**
4.1	Toetsing Wet Natuurbescherming - vleermuizen	13
5	**Conclusie**	**15**
6	**Bronnen**	**16**

Bijlage I: ruwe data terreinbezoeken

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In (ruimtelijke) plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten (Flora- en faunawet en vanaf 1 januari 2017 Wet natuurbescherming). Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is.

In dit kader is een ecologisch onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige natuurwaarden langs de provinciale weg N247 tussen het kruispunt met de A10 tot aan het kruispunt met de N244 (Antea Group, 2016). De N247 zal worden aangepast ten behoeve van de verkeersveiligheid en doorstroming. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zullen bomen(rijen) gerooid worden en vinden werkzaamheden plaats aan watergangen.

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk een functie heeft als leefgebied van vleermuizen. De functies als foerageergebied en vliegroute kunnen niet worden uitgesloten. Indien sprake is van dergelijke functies, dan heeft de ruimtelijke ingreep mogelijk consequenties voor deze soorten en worden mogelijk verbodsbepalingen de Wet natuurbescherming overtreden. Om deze reden is geadviseerd (Antea Group, 2016) om een nader onderzoek uit te voeren naar de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van het nader onderzoek beschreven. In figuur 1.1 is de ligging van het plangebied ten opzichte van omgeving weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied van de N247 (rood omlijnd) (Bron: Globespotter, 2016).

1.2 Projectvoornemen

De Provincie Noord-Holland is voornemens om de doorstroommogelijkheden en de verkeersveiligheid van de N247 te verhogen. Om dit te bereiken zijn er per wegvak verschillende maatregelen gepland. De maatregelen omvatten onder andere het groot onderhoud aan de wegen, verplaatsen van busbanen en het onderhouden of vervangen van een aantal kunstwerken.

De kunstwerken die vervangen worden zijn:

- Slochterbrug – west (km 30.05);
- Kunstwerk 25E12 (km 32.46);
- Hefbrug (km 34.5);
- Dijksbrug 25F01 (km 37.3);

Aan de Slochterbrug – oost vindt enkel onderhoud plaats. Enkele specifieke werkzaamheden zijn daarnaast de verplaatsing van tankstation en parkeerterrein ter hoogte van Het Schouw (zie figuur 1.2), de aanpak van de kern Broek in Waterland en de realisatie van een P&R terrein bij Monnickendam. Tussen Broek in Waterland en de Dijksbrug zal een vrij liggende fietspad gerealiseerd worden aan de noordzijde van de weg. Dit fietspad zal (deels) in de naastgelegen weilanden komen te liggen. Ten noorden van Monnickendam zal enkel groot onderhoud plaatsvinden.

Voor een overzicht van de geplande maatregelen per wegvak wordt verwezen naar het provinciale achtergrond document (Provincie Noord-Holland, 2015). De werkzaamheden omvatten onder andere het kappen van aanwezige bomen en het dempen van sloten. Nabij Het Schouw, Broek in Waterland en Monnickendam worden bomen(rijen) gerooid. De definitieve inrichting van het plangebied is vooralsnog niet bekend. De realisatiefase is gepland vanaf 2019.

Figuur 1.2 Verbeelding toekomstige situatie Het Schouw.

1.3 Onderzoeksgebied

Met betrekking tot vleermuizen zijn de volgende onderdelen van het plangebied onderzocht; dit zijn structuren die een potentiële functie hebben voor vleermuizen en waar als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling werkzaamheden plaatsvinden:

- Slochterbrug – west (km 30.05);
- Het Schouw (km 30.9 – 31.3);
- Kunstwerk 25E12 (km 32.46);
- Broek in Waterland (km 33.5 – 35.1);
- Monnickendam (km 36.8 – 38.1).

In onderstaande figuur zijn de onderzoeklocaties weergegeven.

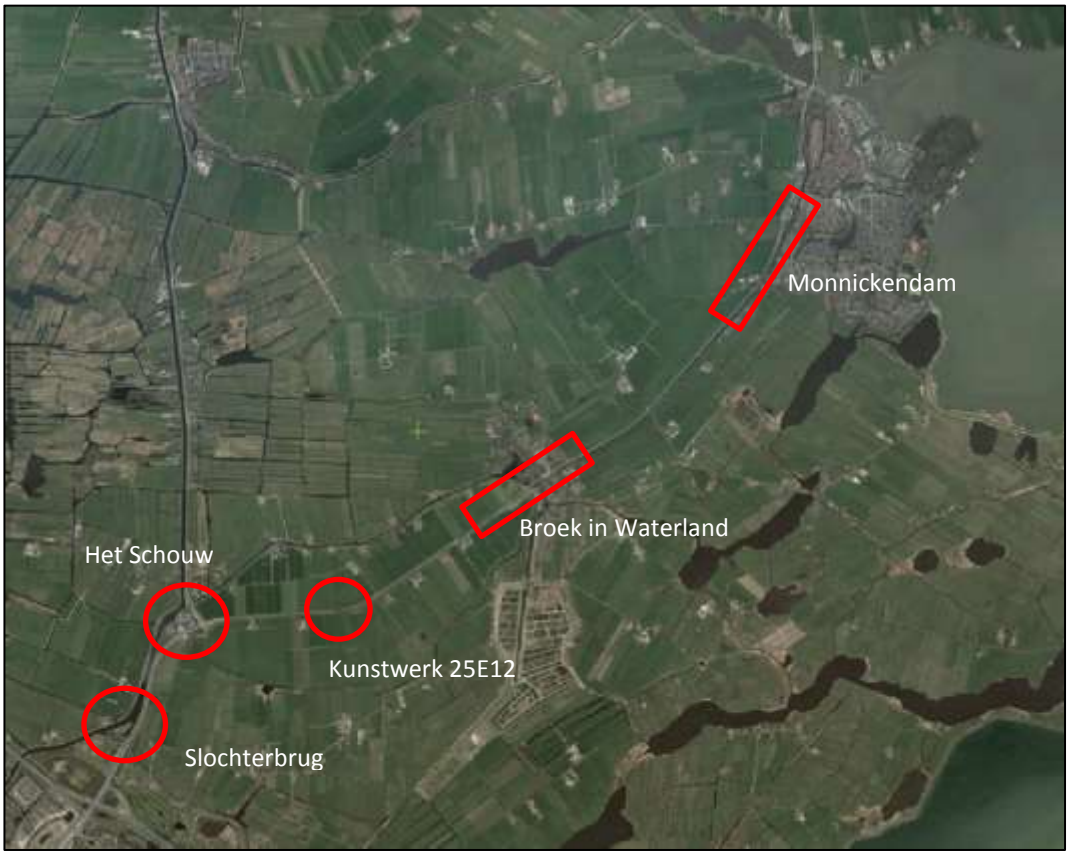

Figuur 1.3. Onderzoeksgebied vleermuisonderzoek.

Scopewijzigingen 2016 en 2017

De genoemde scopewijziging leidt tot een aanvulling van de Natuurtoets N247 (15 september 2017). In deze Natuurtoets worden de effecten van het project, inclusief de toetsing aan de nieuwe Wet Natuurbescherming, gerapporteerd.

De scopewijziging van 2016 en 2017 is echter niet zodanig dat de bevindingen van de Natuurtoets uit 2016 en de resultaten van voorliggend vleermuisonderzoek uit 2016 niet meer geldig zouden zijn. De rapportages zijn echter niet volledig dekkend op de meest recente scope van het project.

De genoemde scopewijziging heeft geleid tot een aanvullende natuurinventarisatie in 2017 van de gewijzigde locaties, welke doorloopt tot in oktober 2017. De resultaten van die inventarisatie worden in eerste instantie apart inhoudelijk gerapporteerd, maar zullen na afloop worden opgenomen in de laatste definitieve integrale herziening van de Natuurtoets N247 die later in 2017 zal plaatsvinden.

2 Methodiek

Allereerst zal de methode voor het vleermuisonderzoek besproken worden (paragraaf 2.1).
In paragraaf 2.2 is een overzicht gegeven van het doel van de verschillende terreinbezoeken, de onderzoeksdata en de bijbehorende weersomstandigheden.

2.1 Vleermuizen

Tijdens het onderzoek is gewerkt volgens de richtlijnen voor het inventariseren van vleermuizen, die zijn opgesteld door het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus (‘Protocol voor vleermuisinventarisaties' december 2013).

Tijdens het onderzoek is (gericht) gezocht naar jagende, trekkende en zwermende vleermuizen. Daarnaast is ook gezocht naar paarterritoria en verblijfplaatsen (zie eveneens paragraaf 2.3).

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van een vleermuisdetector, een bij het vleermuisonderzoek onmisbaar apparaat. Met dit apparaat worden de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar gemaakt. Door verschillen in klank, ritme en andere kenmerken is het mogelijk de verschillende soorten te onderscheiden en de aard van gedrag te bepalen. Er is steeds met twee detectors gewerkt, een Petterson D200 en een Petterson D240x. De D200 was daarbij afgesteld tussen de 20 en 25 kHz en de D240x tussen de 40 en 45 kHz. Op die manier kunnen alle vleermuissoorten, waarvan het voorkomen in Nederland bekend is, worden ontvangen. Met de Petterson D240x detector kunnen tijdens het veldwerk opnamen worden gemaakt die achteraf geanalyseerd kunnen worden met behulp van het programma ‘Batsound’. Vooral voor de soorten van het geslacht *Myotis* is dit noodzakelijk om tot een zekere determinatie te komen.

Tevens is er gebruik gemaakt van batloggers om gegevens omtrent de verspreiding van vleermuizen in het gebied vast te leggen.

Een van de avondbezoeken is vooraf gegaan door een zoektocht bij daglicht naar sporen die op het voorkomen van vleermuizen duiden (vleermuiskeutels, meststrepen, afgebeten insectenvleugels en vetsporen). Daarbij zijn ook holten, spleten en scheuren die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen onderzocht.

2.2 Overzicht terreinbezoeken

Vleermuizen gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om een vleermuisonderzoek verspreid (met tussenpozen) over het actieve seizoen van vleermuizen uit te voeren. Om deze reden is in de periode mei 2016 tot en met september 2016 verspreid onderzoek uitgevoerd.
Onderstaand worden de meest belangrijke functies in het leefgebied en de bijbehorende perioden uiteengezet.

Zomer- en kraamverblijven van vleermuizen

In de periode 15 mei – 15 juli 2016 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zomerverblijven en kraamkolonies. Deze inventarisatie bestaat uit zes avondbezoeken en vier ochtendbezoeken (zie tabel 2.1).

Paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen

In de periode 15 augustus – 1 oktober 2015 is het project gebied onderzocht op de aanwezigheid van paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen. Hiertoe zijn twee avondinventarisaties van uitgevoerd (zie tabel 2.1).

Vliegroutes en foerageergebied

Het inventariseren van vliegroutes en foerageergebied heeft simultaan met de overige vleermuisinventarisaties plaatsgevonden. Vliegroutes en foerageergebieden zijn op kaart ingetekend. Voor een volledig beeld zijn hierbij zowel ochtendronden als avondronden uitgevoerd.

Winterverblijven

Ten behoeve van het onderzoek naar winterverblijven van vleermuizen is tijdens de inventarisaties in de paarperiode aandacht besteed aan het middernachtzwermen van vleermuizen bij potentiële winterverblijven.

Gedurende de terreinbezoeken zijn de onderzoeksgebieden te voet doorkruist, zodanig dat een gebiedsdekkende inventarisatie werd verkregen.

Tabel 2.1. Overzicht tijdstip en omstandigheden terreinbezoeken vleermuisonderzoek.

Datum	Tijd	Gemiddelde temperatuur	Wind	Neerslag	Bewolking
26-5-2016	21.30-00.15	12°C	stil	geen	70%
26-5-2016	03.30-05.30	10°C	ZW-1	geen	100%
12-6-2016	22.00-01.00	16°C	stil	geen	100%
23-6-2016	03.30-05.15	21°C	N-1	geen	100%
05-7-2016	22.00-01.00	13°C	WNW-2	geen	80%
06-7-2016	03.30-05.15	11°C	stil	geen	20%
09-7-2016	22.00-01.00	21°C	ZZW-1	geen	100%
10-7-2016	03.30-05.00	15°C	stil	geen	80%
30-8-2016	21.30-01.30	16°C	ZW-1	geen	onbewolkt
25-9-2016	21.00-01.00	13°C	stil	geen	80%

3 Resultaten

3.1 Bureaustudie

Het onderzochte plangebied bevindt zich in een omgeving waar volgens de meest recente verspreidingsgegevens de in de onderstaande tabel (zie tabel 3.1) genoemde vleermuissoorten in theorie waargenomen kunnen worden (Bron: Telmee.nl 2010-2015).

In de tabel staat per soort weergegeven hoe ze het landschap gebruiken, waar verblijfplaatsen aangetroffen kunnen worden en de status van voorkomen in Nederland.

Tabel 3.1. Schematische weergave van het landschapsgebruik door vleermuizen.

Soort	Licht jachtgebied	Licht vliegroute	Verblijfplaats in bomen	Verblijfplaats in gebouwen	Status
Gewone dwergvleermuis	☀	■		■	**A**
Kleine dwergvleermuis					**ZZ**
Ruige dwergvleermuis	☀	■	🌳	■	**VA**
Rosse vleermuis	☀	☀	🌳		**VA**
Laatvlieger	☀	■		■	**A**
Twee kleurige vleermuis	☀	☀		■	**Z**
Gewone grootoorvleerm.	■	■	🌳	■	**VA**
Watervleermuis	■	■	🌳		**A**
Meervleermuis	■	■		■	**Z**
Franjestaart	■	■	🌳	■	**Z**
Baardvleermuis	■	■	🌳	■	**Z**

Legenda	
☀	De vleermuissoort is niet gevoelig voor licht in het jachtgebied en/of op de vliegroute. De vleermuissoort foerageert/migreert ook in lichte plaatsen.
■	De vleermuissoort is gevoelig voor licht in het jachtgebied en/of op de vliegroute. De vleermuissoort foerageert/migreert op donkere plaatsen.
🌳	De vleermuissoort heeft een verblijfplaats in bomen.
■	De vleermuissoort heeft een verblijfplaats in gebouwen.
A = algemeen, VA = vrij algemeen, Z = zeldzaam, ZZ = zeer zeldzaam.	

3.2 Bevindingen terreinbezoeken

De bevindingen van het vleermuizenonderzoek staan hieronder per type onderzoek weergegeven. Afsluitend zijn de resultaten van het onderzoek op kaart weergegeven (zie figuur 3.1).

In totaal zijn in het plangebied en omgeving de onderstaande soorten aangetroffen:

- gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus;*
- ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii;*
- rosse vleermuis *Nyctalus noctula;*
- laatvlieger *Eptesicus serotinus;*
- gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus;*
- meervleermuis *Myotis dasycneme*.

De overige in de tabel genoemde soorten (zie tabel 3.1) zijn niet in het plangebied of de directe omgeving daarvan aangetroffen.

Per onderzochte functie (zie ook definities in het tekstkader 3.1) wordt hieronder het gebruik van het plangebied door de aangetroffen soorten nader toegelicht.

Zomer- / kraamverblijven

Binnen het plangebied zijn van geen van de genoemde vleermuissoorten zomerverblijven of kraamkolonies vastgesteld of aangetroffen. In de periode mei-juli zijn binnen de onderzoeklocaties verschillende foeragerende vleermuizen waargenomen (zie figuur 3.1 en 3.2):

- Slochterbrug: drie foeragerende gewone dwergvleermuizen, twee foeragerende meervleermuizen;
- Het Schouw: 21 foeragerende gewone dwergvleermuizen en vier foeragerende meervleermuizen;
- Kunstwerk 25E12: vier foeragerende gewone dwergvleermuizen;
- Broek in Waterland: 23 foeragerende gewone dwergvleermuizen, zes foeragerende laatvliegers, drie foeragerende meervleermuizen en één foeragerende rosse vleermuizen;
- Monnickendam: 27 foeragerende gewone dwergvleermuizen, negen foeragerende laatvliegers, vijf foeragerende meervleermuizen en twee foeragerende grootoorvleermuizen.

Tevens is in de kern van Broek in Waterland nabij een huis zwermgedrag van de gewone dwergvleermuis waargenomen (zie figuur 3.3). Dit zwemgedrag duidt op de aanwezigheid van een zomer- of kraamverblijf. Het betreft hier een middelgrote kolonie. Deze bevindt zich echter buiten de invloedsfeer van het plangebied.
Het zwerm gedrag is waargenomen nabij woning aan de Laan in Broek en Waterland. Deze woningen vallen niet binnen het plangebied. Of de kolonie binnen de invloedsfeer valt van de werkzaamheden is discutabel, aangezien dit ook zou gelden voor een kolonie op bijvoorbeeld 800 meter afstand. De actieradius van een foeragerende gewone dwergvleermuis bevindt zich binnen 5 kilometer. Het nader onderzoek heeft aangetoond dat zich langs de N247 geen essentiële (druk bezochte) foerageergebieden dan wel vliegroutes bevinden. Indien de bomen ter hoogte van deze locatie worden verwijderd, zal dit geen (tot zeer) beperkt effect hebben. Het is natuurlijk

niet uit te sluiten dat vleermuizen (uit deze kolonie) foerageren nabij deze bomen. Het nader onderzoek geeft aan dat foeragerende vleermuizen zijn waargenomen in Broek en Waterland. Echter, in de directe omgeving is ruim voldoende foerageergebied aanwezig. Tijdens het onderzoek is niet aangetoond dat deze bomen worden gebruikt als vliegroute door vleermuizen.

Figuur 3.1 Waargenomen foeragerende vleermuizen tijdens de gehele onderzoeksperiode in het zuidwestelijke deel (Slochterbrug, Het Schouw en Kunstwerk 25E12). Wit: gewone dwergvleermuis. Geel: ruige dwergvleermuis. Blauw: meervleermuis.

Figuur 3.2 Waargenomen foeragerende vleermuizen tijdens de gehele onderzoeksperiode in het noordoostelijke deel (Broek in Waterland en Monnickendam).Wit: gewone dwergvleermuis. Geel: ruige dwergvleermuis. Blauw: meervleermuis. Rood: rosse vleermuis. Groen: laatvlieger. Roze: gewone grootoorvleermuis.

Figuur 3.3. Locatie zwermgedrag gewone dwergvleermuis (lichtblauw).

Paarverblijven / zwermplaatsen

In de directe omgeving van de N247 zijn van geen van de genoemde vleermuissoorten paarverblijven vastgesteld. In de periode augustus-september zijn binnen de onderzoeklocaties verschillende foeragerende vleermuizen waargenomen (zie figuur 3.1 en 3.2):

- Slochterbrug: één foeragerende gewone dwergvleermuis, twee foeragerende meervleermuizen en drie foeragerende ruige dwergvleermuizen;
- Het Schouw: zeven foeragerende gewone dwergvleermuizen en vier foeragerende ruige dwergvleermuizen;
- Kunstwerk 25E12: één foeragerende gewone dwergvleermuis;
- Broek in Waterland: negen foeragerende gewone dwergvleermuizen, vier foeragerende ruige dwergvleermuizen, vier foeragerende meervleermuizen en drie foeragerende rosse vleermuizen;
- Monnickendam: veertien foeragerende gewone dwergvleermuizen, negen foeragerende ruige dwergvleermuizen, vijf foeragerende laatvliegers, vier foeragerende meervleermuizen en één foeragerende rosse vleermuis.

Tevens is tijdens deze onderzoeksronden nabij Het Schouw, Broek in Waterland en Monnickendam telkens één baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen (zie figuur 3.4 en 3.5). Zoals genoemd zijn binnen het plangebied echter geen paarverblijven of middernacht zwermplaatsen (die duiden op winterverblijven) aangetroffen.

Figuur 3.4 Waargenomen baltsende gewone dwergvleermuizen in het zuidwestelijke deel (Slochterbrug, Het Schouw en Kunstwerk 25E12). Geel: waarnemingen in augustus. Rood: waarnemingen in september.

Figuur 3.5 Waargenomen baltsende gewone dwergvleermuizen in het noordoostelijke deel (Broek in Waterland en Monnickendam). Geel: waarnemingen in augustus. Rood: waarnemingen in september.

Winterverblijven

Tijdens de inventarisaties in het najaar zijn geen nachtelijke zwermactiviteiten van vleermuizen bij potentiële winterverblijven waargenomen.

Foerageerzones / vliegroute

Verspreid over het gehele plangebied zijn van de genoemde vleermuissoorten steeds foeragerende dieren waargenomen. Er zijn geen dermate intensief gebruikte delen aangetroffen dat gesproken kan worden over essentieel foerageergebied.
In het nader onderzoek wordt in tekstkader 3.1 de definities gegeven van belangrijke functies, waaronder foerageergebied en vliegroutes. Wanneer er geen geschikt alternatief voorhanden is voor een foerageergebied of vliegroute is een aangetroffen gebied of route (mogelijk) als essentieel te bestempelen. Uit het nader onderzoek blijkt dat voor de aangetroffen

foerageergebieden en vliegroutes in het plangebied alternatieven beschikbaar zijn of niet intensief gebruikt worden. Voor een intensief gebruikt foerageergebied of vliegroute hanteren wordt een aantal van 20-30 individuen op een gegeven moment (langdurig) aanwezig of langsvliegend als maatgevend beschouwd. De beschikbaarheid van alternatieven is hierbij van groot belang.

Vliegroutes waar met een zekere regelmaat vleermuizen passeren zijn niet waargenomen. Het voorkomen van essentiële vliegroutes binnen het plangebied kan worden uitgesloten.
Tijdens het nader onderzoek zijn geen paarverblijfplaatsen aangetroffen, slechts baltsende vleermuizen. In de nabijheid van deze baltsende vleermuizen is mogelijk een verblijfplaats aanwezig. In het nader onderzoek wordt gesteld dat de werkzaamheden geen effect hebben op verblijfplaatsen, aangezien deze niet zijn aangetroffen in het plangebied. Indien de bomen en struweel worden verwijderd, zal dit geen effect hebben op deze verblijfplaatsen, omdat ruim voldoende alternatief groen aanwezig is in de direct omgeving. De werkzaamheden tasten dan ook geen verblijfplaatsen aan.
Het nader onderzoek geeft een aantal foeragerende vleermuizen langs het plangebied bij Het Schouw. Het gaat hier om beperkte aantallen, maximaal 21 gewone dwergen en 4 ruige dwergen. De actieradius van dwergvleermuizen is redelijk groot, binnen 5 kilometer van de verblijfplaats (afhankelijk van het voedselaanbod). De vleermuizen foerageren dan in de ruime omgeving. In 2018 loopt nog een nader onderzoek vleermuizen o.a. naar het populierenbos bij Het Schouw.

Ruwe data

In bijlage I is de ruwe data van de terreinbezoeken opgenomen.

Verblijfplaatsen/zwermgedrag
Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar meerdere typen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen.

Foerageergebied
Gebied waarbinnen een soort foerageert. Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen.

Vliegroutes
Vaste route vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied, waarvan minimaal 5% van de in de verblijfplaats aanwezige individuen gebruik maakt. Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute teveel energie (te ver omvliegen of te onbeschut).

Paarterritoria
Territorium waarbinnen een mannelijke vleermuis baltst en deze verdedigt tegen andere mannetjes. Binnen een paarterritorium ligt de paarverblijfplaats.

Baltsroep
Sociaal geluid (roep) dat mannelijke vleermuizen gedurende de paartijd produceren met de functie om vrouwtjes te lokken en andere mannetjes af te weren. De baltsroep kan bestaan uit een werfroep en contactroep.

Baltslocatie
Een locatie waar de functie baltsen is en geen paarterritoria of paarverblijfplaatsen worden waargenomen.

Tekstkader 3.1. Definities belangrijke functies in het leefgebied van vleermuizen.

4 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de in hoofdstuk 3 uiteengezette bevindingen getoetst aan de Wet natuurbescherming (Wnb) en wordt aangegeven of er een noodzaak is om een ontheffing in het kader van de Wnb aan te vragen.

Tijdens de terreinbezoeken zijn binnen (de invloedsfeer van) het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Wel is in juli, nabij een huis in de kern van Broek in Waterland zwermgedrag van gewone dwergvleermuizen waargenomen. Hier bevindt zich een middelgrote kolonie. Tevens zijn tijdens de onderzoek in het najaar baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen nabij Het Schouw, Broek in Waterland en Monnickendam. Zoals genoemd zijn echter geen verblijfplaatsen waargenomen binnen het plangebied.

4.1 Toetsing Wet Natuurbescherming - vleermuizen

Tijdens het onderzoek in de periode mei tot en met september 2016 zijn in het plangebied van de N247, zes vleermuissoorten waargenomen:

- gewone dwergvleermuis;
- ruige dwergvleermuis;
- rosse vleermuis;
- laatvlieger;
- gewone grootoorvleermuis;
- meervleermuis.

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen in het kader van de Wnb beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Buiten het plangebied, in de kern van Broek in Waterland, is een kolonie van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze (beschermde) verblijfplaats bevindt zich buiten de invloedsfeer van het plangebied. De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot een aantasting van deze verblijfplaats.

In het plangebied is in augustus en september nabij Het Schouw, Broek in Waterland en Monnickendam telkens één baltsende man van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Baltsende gewone dwergvleermuizen hebben geen vaste baltsplek, maar zijn binnen het territorium overwegend mobiel. Roepende mannetjes hebben dus in de nabijheid een territorium en paarverblijfplaats. Paarverblijfplaatsen behoren tot de vaste rust- en verblijfplaatsen en zijn volgens de Wnb beschermd. Binnen het plangebied zijn dergelijke verblijfplaatsen echter niet aangetroffen.

Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling kan op basis van het nader onderzoek in 2016 worden geconcludeerd dat de voorgenomen werkzaamheden niet leiden tot een vernietiging of verstoring van (beschermde) verblijfplaatsen. Er is dan ook geen sprake van een overtreding van artikel 3.5 tweede en vierde lid van de Wnb (daarin is het verboden beschermde diersoorten te verstoren en om voortplantings- of rustplaatsen van beschermde diersoorten te beschadigen of vernielen).

Foerageergebied

Foerageergebied is beschermd als het van essentieel belang is voor het in stand houden van een vaste verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied de verblijfplaats ook zou verdwijnen. Echter, het plangebied wordt niet intensief gebruikt als foerageergebied. Er wordt door het voornemen geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen aangetast. Belemmeringen in het kader van de Wnb zijn wat betreft het foerageergebied van vleermuizen niet aan de orde.

Vliegroutes

Vliegroutes zijn beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een vaste verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van de vliegroute de verblijfplaats ook zou verdwijnen. Er is in het plangebied echter geen vliegroute vastgesteld die van groot belang is voor vleermuizen. Er worden door het voornemen geen essentiële vliegroutes voor vleermuizen aangetast. Belemmeringen in het kader van de Wnb zijn wat betreft vliegroutes van vleermuizen niet aan de orde.

5 Conclusie

In het plangebied van de doorstromingsmaatregelen van de N247 is in de periode april tot en met september 2016 volgens de geldende protocollen onderzoek gedaan naar het voorkomen en het gebruik van het plangebied door vleermuizen.

Tijdens de terreinbezoeken zijn binnen het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Wel is in de kern van Broek in Waterland, buiten de invloedsfeer van het plangebied, een kolonie gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Tevens is in augustus en september nabij Het Schouw, Broek in Waterland en Monnickendam telkens één baltsende gewone dwergvleermuis aangetroffen.

In het plangebied zijn zes vleermuissoorten waargenomen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis). Van deze vleermuizen zijn geen beschermde verblijfplaatsen of essentiële foerageergebieden of vliegroutes aangetroffen.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek in 2016 kan in alle redelijkheid worden gesteld dat door de werkzaamheden geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) worden overtreden. Het is op basis van dit onderzoek duidelijk geworden dat de Wnb geen belemmering vormt voor de voorgenomen ontwikkeling.

6 Bronnen

Antea Group, 2016. Natuurtoets, doorstromingsmaatregelen en groot onderhoud N247. Projectnummer 402663. Datum 8 januari 2016, definitief revisie 1.0D.

Korsten E., H. Limpens, H. Bouman, J. Reinhold, 2011. Brochure 'Vleermuisvriendelijk bouwen'. Landschapsbeheer Flevoland, Lelystad, december 2011.

Limpens, H., Twisk, P., Veenbaas, G., 2004. Met vleermuizen overweg. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouw, Delft, en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.

Limpens, H., Regeling, J., Koelman, R., 2009. Vleermuizen en planologie.

Provincie Noord-Holland, 2015. N235/N247 Doorstromingsmaatregelen en groot onderhoud. Nadere detaillering Beoogd Projectresultaat. 09-07-2015, versie 2.0, Concept.

RVO, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, december 2014.

RVO, 2014. Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis, december 2014.

RVO, 2014. Soortenstandaard Gewone grootoorvleermuis, december 2014.

RVO, 2014. Soortenstandaard Rosse vleermuis, december 2014.

RVO, 2014. Soortenstandaard Watervleermuis, december 2014.

Bijlage 1 Ruwe data terreinbezoeken

Bijlage 1 Ruwe data terreinbezoeken

Los bijgevoegd

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06 - 20544939
E. Luc.Koks@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Bijlage 2 Nader onderzoek 2017 (Antea Group, 2017c)

Bijlage 2 Nader onderzoek 2017 (Antea Group, 2017c)

Provincie Noord-Holland

Bereikbaarheid Waterland

N235/N247 Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud

antea group

Nader soortenonderzoek N247 2017

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud

projectnummer 0402663
concept revisie V1.0C
22 november 2017

Understanding today.
Improving tomorrow.

Nader soortenonderzoek N247 2017

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud

projectnummer 0402663

concept revisie V1.0C
22 november 2017

Auteurs
J. Buijks MSc.

Opdrachtgever
Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

datum vrijgave	beschrijving revisie V1.0C	goedkeuring	vrijgave
23-2-2018	Concept	R.H. van Trigt	ir. J.J.J. Hulsen

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**2**
1.1	Aanleiding	2
1.2	Projectvoornemen	3
1.3	Onderzoeksgebied	3
2	**Methodiek**	**8**
2.1	Vleermuizen	8
2.1.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	9
2.1.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	9
2.1.3	Winterverblijfplaatsen	9
2.1.4	Vliegroutes en foerageergebieden	9
2.2	Kleine marterachtigen	9
2.3	Biodiversiteit vogels	11
2.4	Overzicht terreinbezoeken	11
3	**Resultaten**	**13**
3.1	Vleermuisonderzoek	13
3.1.1	Bureaustudie vleermuisonderzoek	13
3.1.2	Bevindingen inventarisaties vleermuisonderzoek	14
3.2	Onderzoek kleine marterachtigen	17
3.3	Biodiversiteit vogels	18
4	**Conclusie**	**19**
5	**Bronnen**	**20**

Bijlage 1 Foto's wildcamera's

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De N247 is een belangrijke provinciale weg voor de afwikkeling van het verkeer in de regio Waterland in Noord-Holland. In deze regio komt de doorstroming, veiligheid en bereikbaarheid voor openbaar vervoer en autoverkeer steeds meer onder druk te staan. Als onderdeel van het Investeringsprogramma en het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud heeft de Provincie Noord-Holland de opgave om op het traject N247 vanaf de komgrens Amsterdam tot en met kruispunt Het Schouw (km 29,20-31,65) en het traject vanaf de Dijksbrug Monnickendam tot aan de aansluiting N244 (km 36,80 – 43,35) reconstructie van het kruispunt en groot onderhoud uit te voeren en de bereikbaarheid in de regio te verbeteren

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. In dit kader is in 2015 een Natuurtoets uitgevoerd die vervolgens op meerdere momenten is geactualiseerd als gevolg van verschillende scopewijzigingen (Antea Group, 2017).

Naar aanleiding van de scopewijzigingen van begin 2017 is gebleken dat mogelijk effecten optreden aan (beschermde) verblijfplaatsen van vleermuizen en kleine marterachtigen ter hoogte van de bosschages nabij Het Schouw en op het terrein van de IDA Foundation. Om te beoordelen of daadwerkelijk sprake kan zijn van effecten is nader onderzoek uitgevoerd naar deze soortgroepen. Tevens is in 2017 middels onderzoek het belang bepaald van opgaande vegetatie langs de N247 voor waardevolle vogelsoorten.

In voorliggende rapportage zijn de resultaten van het nader onderzoek beschreven. In figuur 1.1 is de ligging van het plangebied ten opzichte van omgeving weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied van de N247 (rood omlijnd).

1.2 Projectvoornemen

Voor meer informatie over het project N235/N247 Bereikbaarheid Waterland zie website van de Provincie Noord-Holland:
https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Projecten_verkeer_en_vervoer/N235_N247_Bereikbaarheid_Waterland/N247

1.3 Onderzoeksgebied

Het onderzoek naar vleermuizen en kleine marterachtigen heeft plaatsgevonden in de bosschages nabij Het Schouw (zie figuur 1.2) en op het terrein van de IDA Foundation (zie figuur 1.3). Het onderzoek naar het belang van opgaande vegetatie langs de N247 voor waardevolle vogelsoorten heeft plaatsgevonden in de bosschages nabij Het Schouw (figuur 1.2) en de

bermvegetaties die in het kader van de scopewijziging begin 2017 zouden verdwijnen (figuur 1.4 t/m 1.6). Opgemerkt wordt dat in het kader van de meest recente scopewijziging (eind 2017) de struweelvegetatie nabij Broek in Waterland (figuur 1.4) behouden blijft.

Figuur 1.2. Onderzoeksgebied vleermuizen en kleine marterachtigen bosschages nabij Het Schouw.

Figuur 1.3. Onderzoeksgebied vleermuizen en kleine marterachtigen terrein IDA Foundation.

Figuur 1.4. Onderzoeksgebied biodiversiteit vogels, locatie Broek in Waterland kilometerhok 25-26-15.

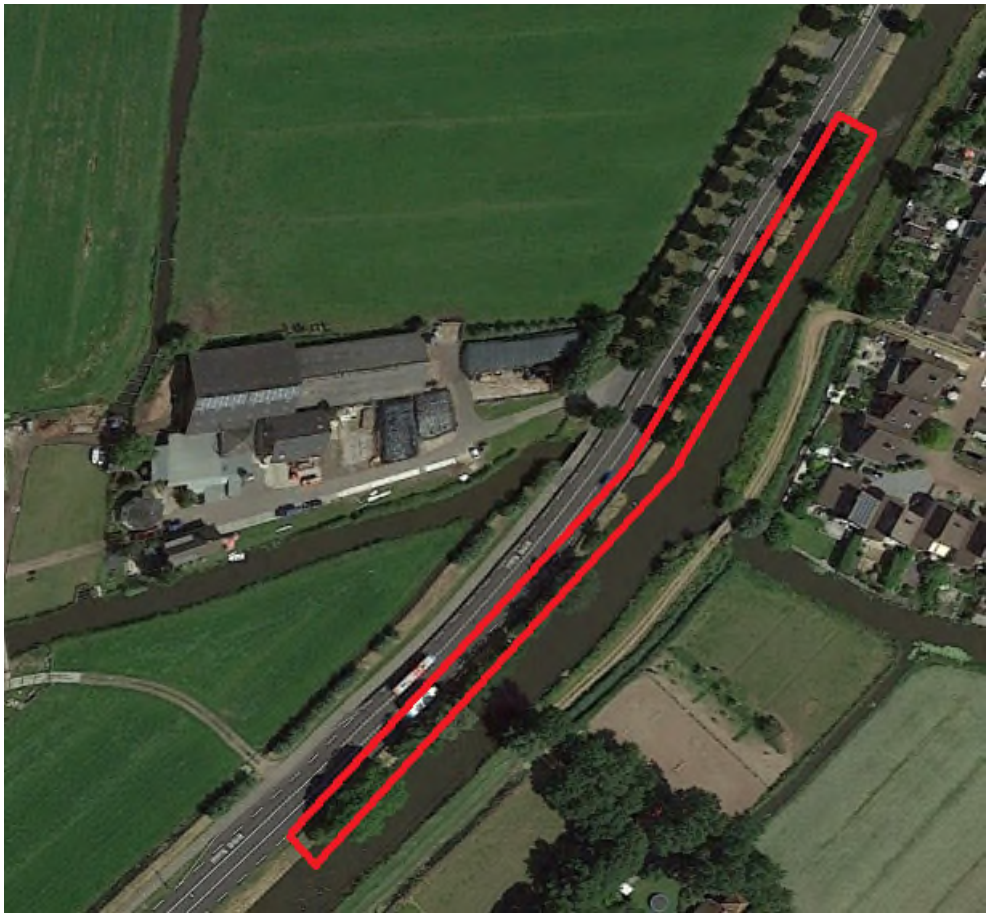

Figuur 1.5. Onderzoeksgebied biodiversiteit vogels, locatie Monnickendam kilometerhok 25-26-51.

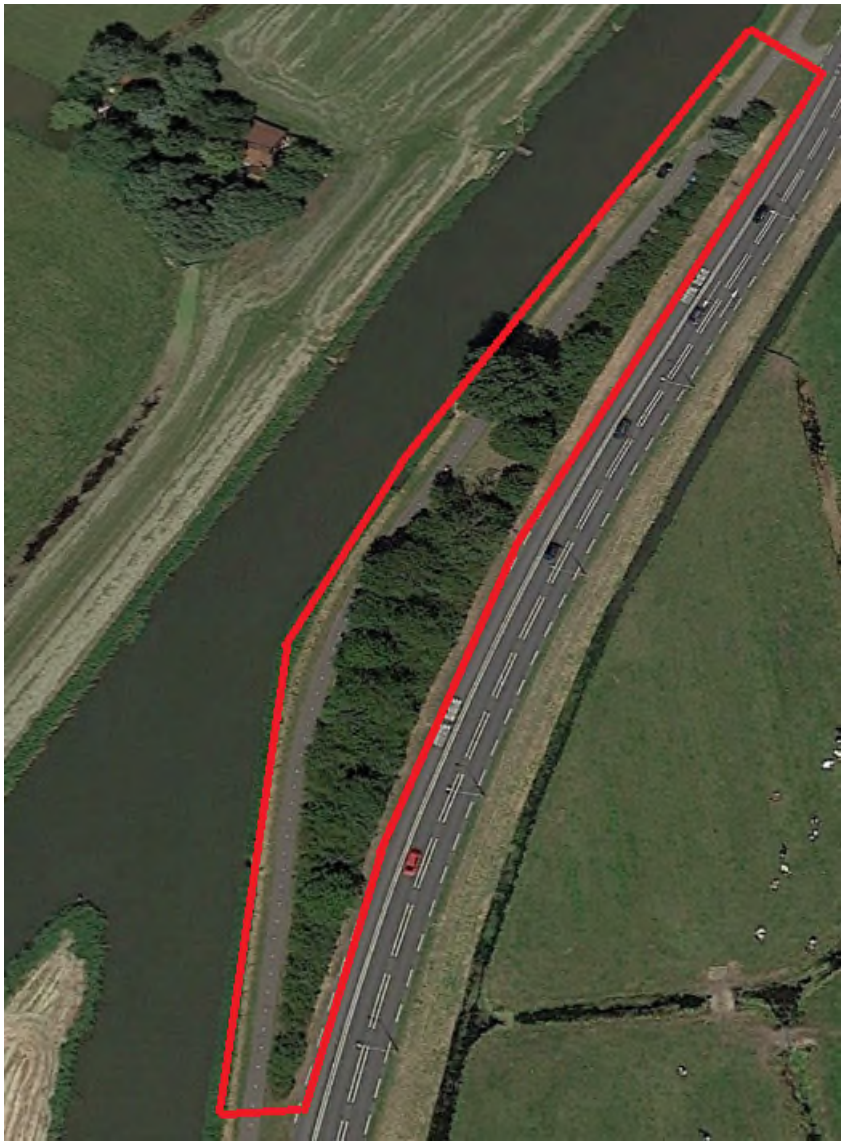

Figuur 1.6. Onderzoeksgebied biodiversiteit vogels, locatie Edam-Volendam kilometerhok 19-57-51.

2 Methodiek

Allereerst zal de methodes voor de verschillende onderzoeken beschreven worden. Vervolgens is in paragraaf 2.4 is een overzicht gegeven van de onderzoeksdata en de bijbehorende weersomstandigheden.

2.1 Vleermuizen

Tijdens het onderzoek is gewerkt volgens de richtlijnen voor het inventariseren van vleermuizen, die zijn opgesteld door het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus (‘Protocol voor vleermuisinventarisaties' maart 2017).

Tijdens het onderzoek is (gericht) gezocht naar jagende, trekkende en zwermende vleermuizen. Daarnaast is ook gezocht naar paarterritoria en verblijfplaatsen.

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van een vleermuisdetector, een bij het vleermuisonderzoek onmisbaar apparaat. Met dit apparaat worden de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar gemaakt. Door verschillen in klank, ritme en andere kenmerken is het mogelijk de verschillende soorten te onderscheiden en de aard van gedrag te bepalen. Er is steeds met twee detectors gewerkt, een Petterson D200 en een Petterson D240x. De D200 was daarbij afgesteld tussen de 20 en 25 kHz en de D240x tussen de 40 en 45 kHz. Op die manier kunnen alle vleermuissoorten, waarvan het voorkomen in Nederland bekend is, worden ontvangen. Met de Petterson D240x detector kunnen tijdens het veldwerk opnamen worden gemaakt die achteraf geanalyseerd kunnen worden met behulp van het programma ‘Batsound’. Vooral voor de soorten van het geslacht *Myotis* is dit noodzakelijk om tot een zekere determinatie te komen.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor ook op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind (meer dan 3 Beaufort), langdurige regenval, dichte mist en temperaturen onder de 12 graden zijn belemmerende factoren. Tijdens dergelijke weersomstandigheden is er zo weinig mogelijk gewerkt.

Bosschages nabij Het Schouw
In totaal zijn er ter plaatse van de bosschages nabij Het Schouw zes veldbezoeken uitgevoerd in de periode mei 2017 tot en met september 2017. In mei is er een avondbezoek uitgevoerd. In juni is er een ochtendbezoek uitgevoerd en in augustus een ochtend- en een avondbezoek. Na de zomerperiode zijn er eind augustus en in september twee avond-/nachtbezoeken uitgevoerd.
In tabel 2.1 is een overzicht gegeven van de terreinbezoeken en bijbehorende omstandigheden.

IDA Foundation
In totaal zijn er ter plaatse van de IDA Foundation zes veldbezoeken uitgevoerd in de periode juni 2017 tot en met september 2017. In juni is er een ochtendbezoek en een avondbezoek uitgevoerd. Ook in augustus is er een ochtend- en een avondbezoek uitgevoerd. Bij daglicht is er gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Na de zomerperiode zijn er in september twee avond-/nachtbezoeken uitgevoerd.
In tabel 2.1 is een overzicht gegeven van de terreinbezoeken en bijbehorende omstandigheden.

De toegepaste methodiek wordt hier per functie nader toegelicht.

2.1.1 Zomer- en kraamverblijfplaatsen

In de periode 15 mei - 15 juli 2017 zijn zowel het terrein van de IDA Foundation als de bosschages onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisaties bestaan uit twee rondes, waarvan er één in de vroege ochtend vanaf circa twee uur voor zonsopkomst is uitgevoerd. De andere ronde heeft 's avonds plaatsgevonden vanaf zonsondergang.

2.1.2 Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen

In de periode 1 augustus - eind september 2017 zijn op zowel het terrein van de IDA Foundation als in de bosschages nabij Het Schouw vier bezoeken van twee uur uitgevoerd, teneinde paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen vast te stellen dan wel uit te sluiten.

2.1.3 Winterverblijfplaatsen

Ten behoeve van het onderzoek naar winterverblijfplaatsen van vleermuizen is er tijdens de inventarisaties in het paarseizoen aandacht besteed aan het middernachtzwermen van vleermuizen bij potentiële winterverblijven.

2.1.4 Vliegroutes en foerageergebieden

De inventarisaties naar vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn simultaan met de overige vleermuisinventarisaties uitgevoerd. Hierbij zijn de aanwezige vliegroutes en/of foerageergebieden op kaart ingetekend.

2.2 Kleine marterachtigen

Het onderzoek naar de marterachtigen is in het najaar september/oktober 2017 uitgevoerd.
In die periode van het jaar zijn de populatiedichtheden van zoogdieren hoog en daardoor is de trefkans om aan te tonen of een zoogdier al dan niet voorkomt groot. In het gebied zijn tegelijkertijd met de twee nabij IDA Foundation gelegen bosplantsoen-percelen acht inloopvallen uitgezet (zie figuur 2.1 links) en drie wildcamera's opgehangen (zie figuur 2.1 rechts).

Figuur 2.1. Links : inloopval. Rechts : wildcamera.

Voordat de vallen op scherp gezet zijn hebben ze voorafgaand aan het daadwerkelijk vangen twintig dagen vergrendeld met lokstoffen in het veld gestaan zodat de dieren vertrouwd raken met de vallen en camera's; het zogenaamde prebaiten. Op 28 september zijn de vallen en de camera's geplaatst en in de namiddag van 19 oktober zijn de vallen voorzien van vers aas en op scherp gezet en de camera's op de dag/nachtfoto-opnamestand gezet. Daarna zijn de vallen om de twaalf uur gecontroleerd in totaal vier controle momenten, twee controles in de avond en twee in de ochtend. Er is gebruik gemaakt van lokstoffen om te pogen dieren in beeld te krijgen. Daarnaast is in het gebied intensief gezocht naar sporen die duiden op het voorkomen van marterachtigen. In tabel 2.1 is een overzicht gegeven van de terreinbezoeken en bijbehorende omstandigheden.

De vallen en de camera's zijn geplaatst op die plaatsen waar in het onderzoeksgebied de kans groot is om marterachtigen indien aanwezig aan te tonen (zie figuur 2.2).

Figuur 2.2. Posities inloopvallen (geel) en wildcamera's (blauw).

2.3 Biodiversiteit vogels

Op twee dagen, 31 mei en 15 juni, zijn in de ochtend vogels geïnventariseerd op de eerder aangegeven locaties. Met een verrekijker en op basis van herkenning van zang zijn vogels geïnventariseerd. De omstandigheden tijdens deze bezoeken zijn weergegeven in tabel 2.1.

2.4 Overzicht terreinbezoeken

In tabel 2.1 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van de inventarisaties.

Tabel 2.1. Overzicht tijdstip en omstandigheden inventarisaties met daarbij onderscheid in soortengroepen; VM: vleermuizen, V: biodiversiteit vogels, KM: kleine marterachtigen.

Datum	Tijd	Soortgroep	Gemiddelde temperatuur	Wind	Neerslag	Bewolking
23-05-2017	22.00-24.15	VM	16°C	WNW-1	droog	80%
31-05-2017	06.00-08.00	V	15°C	W-1	droog	30%
15-06-2017	03.30-05.15	VM	16°C	O-1	droog	20%
15-06-2017	05.15-07.00	V	16°C	stil	droog	geen
20-6-2017	03.30-05.00	VM	18°C	NO-2	droog	geen
21-6-2017	21.45-24.00	VM	14°C	NO-2	droog	geen
01-8-2017	21.45-24.15	VM	16°C	stil	droog	60%
02-8-2017	03.30-05.45	VM	18°C	ZW-1	droog	100%
24-08-2017	21.30-23.30	VM	12°C	WZW-1	droog tot 23.00	70%
04-9-2017	21.30-23.30	VM	15°C	ZZW-2	droog	60%
19-09-2017	21.30-23.30	VM	10°C	NW-1	droog	60%
28-9-2017	18.00-19.30	KM	18°C	ZW-1	regenachtig	100%
28-09-2017	24.00-02.00	VM	17°C	stil	droog na regen	100%
19-10-2017	17.00-18.00	KM	18°C	Stil	droog	50%
20-10-2017	07.30-08.00	KM	12°C	ZZW-2	regen	100%
20-10-2017	18.00-19.30	KM	12°C	ZZW-2	regen	100%
21-10-2017	07.00-08.30	KM	12°C	ZZO-3	droog	100%
21-10-2017	18.00-19.30	KM	16°C	ZZW-4	droog	100%

3 Resultaten

3.1 Vleermuisonderzoek

3.1.1 Bureaustudie vleermuisonderzoek

Het onderzochte gebied bevindt zich in een omgeving waar volgens de meest recente verspreidingsgegevens de in de onderstaande tabel genoemde vleermuissoorten in theorie waargenomen kunnen worden (zie tabel 3.1) (Bron: NDFF).

In de tabel staat per soort weergegeven hoe ze het landschap gebruiken, waar verblijfplaatsen aangetroffen kunnen worden en de status van voorkomen in Nederland.

Tabel 3.1. Schematische weergave van het landschapsgebruik door vleermuizen.

Soort	Licht jachtgebied	Licht vliegroute	Verblijfplaats in bomen	Verblijfplaats in gebouwen	Status
Gewone dwergvleermuis	☀	☾		▬	**A**
Kleine dwergvleermuis					**ZZ**
Ruige dwergvleermuis	☀	☾	🌳	▬	**VA**
Rosse vleermuis	☀	☀	🌳		**VA**
Laatvlieger	☀	☾		▬	**A**
Twee kleurige vleermuis	☀	☀		▬	**Z**
Gewone grootoorvleerm.	☾	☾	🌳	▬	**VA**
Watervleermuis	☾	☾	🌳		**A**
Meervleermuis	☾	☾		▬	**Z**
Baardvleermuis	☾	☾	🌳	▬	**Z**

Legenda	
☀	De vleermuissoort is niet gevoelig voor licht in het jachtgebied en/of op de vliegroute. De vleermuissoort foerageert/migreert ook in lichte plaatsen.
☾	De vleermuissoort is gevoelig voor licht in het jachtgebied en/of op de vliegroute. De vleermuissoort foerageert/migreert op donkere plaatsen.
🌳	De vleermuissoort heeft een verblijfplaats in bomen.
▬	De vleermuissoort heeft een verblijfplaats in gebouwen.
A = algemeen, VA = vrij algemeen, Z = zeldzaam, ZZ = zeer zeldzaam.	

3.1.2 Bevindingen inventarisaties vleermuisonderzoek

De bevindingen van het vleermuizenonderzoek staan hieronder per type onderzoek weergegeven. Afsluitend zijn de resultaten van het onderzoek op kaart weergegeven.
In totaal zijn in het onderzoeksgebied en omgeving de onderstaande soorten aangetroffen:

- gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*;
- ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*;
- laatvlieger *Eptesicus serotinus;*
- meervleermuis *Myotis dasycneme.*

De overige in de tabel genoemde soorten (zie tabel 3.1) zijn niet in het onderzoeksgebied of de directe omgeving daarvan aangetroffen. Per onderzochte functie (zie ook definities in het tekstkader 3.1) wordt hieronder het gebruik van het onderzoeksgebied door de aangetroffen soorten nader toegelicht.

Verblijfplaatsen/zwermgedrag
Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar meerdere typen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen.

Foerageergebied
Gebied waarbinnen een soort foerageert. Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen.

Vliegroutes
Vaste route vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied, waarvan minimaal 5% van de in de verblijfplaats aanwezige individuen gebruik maakt. Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute teveel energie (te ver omvliegen of te onbeschut).

Paarterritoria
Territorium waarbinnen een mannelijke vleermuis baltst en deze verdedigt tegen andere mannetjes. Binnen een paarterritorium ligt de paarverblijfplaats.

Baltsroep
Sociaal geluid (roep) dat mannelijke vleermuizen gedurende de paartijd produceren met de functie om vrouwtjes te lokken en andere mannetjes af te weren. De baltsroep kan bestaan uit een werfroep en contactroep.

Baltslocatie
Een locatie waar de functie baltsen is en geen paarterritoria of paarverblijfplaatsen worden waargenomen.

Tekstkader 3.1. Definities belangrijke functies in het leefgebied van vleermuizen.

Zomer- / kraamverblijven

Binnen het onderzoeksgebied zijn van geen van de genoemde vleermuissoorten zomerverblijven of kraamkolonies vastgesteld of aangetroffen. Er zijn ook geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van verblijfplaatsen. Tevens is geen zwermgedrag in of in de nabijheid van het onderzoeksgebied waargenomen.

Paarverblijven / zwermplaatsen

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen baltsende vleermuizen gehoord en ook geen paarverblijfplaatsen gevonden. Wel is, op 4 en 28 september, buiten het onderzoeksgebied nabij de woning ten noorden van het terrein van de IDA Foundation (Kanaaldijk 121, Watergang) telkens één baltsende man van de gewone dwergvleermuis waargenomen (zie figuur 3.1). Naar verwachting is in deze woning een paarverblijf aanwezig. Het voorkomen van paarverblijfplaatsen binnen het onderzoeksgebied kan worden uitgesloten.

Figuur 3.1. Waarnemingen baltsende gewone dwergvleermuizen nabij de IDA Foundation. Geel: waarneming 4 september 2017. Rood: waarneming 28 september 2017.

Winterverblijven

Tijdens de inventarisaties in het najaar zijn geen nachtelijke zwermactiviteiten van vleermuizen bij potentiële winterverblijven waargenomen. Het voorkomen van winterverblijfplaatsen kan worden uitgesloten.

Foerageerzones / vliegroute

Verspreid over het onderzoeksgebied zijn van de genoemde vleermuissoorten steeds foeragerende dieren waargenomen (zie figuur 3.2 en 3.3). Er zijn geen dermate intensief gebruikte delen aangetroffen dat gesproken kan worden over essentieel foerageergebied. In het nader onderzoek worden in tekstkader 3.1 de definities gegeven van belangrijke functies, waaronder foerageergebied en vliegroutes.

Wanneer geen geschikt alternatief voorhanden is voor een foerageergebied of vliegroute is een aangetroffen gebied of route (mogelijk) als *essentieel* te bestempelen. Voor een intensief gebruikt foerageergebied of vliegroute wordt een aantal van 20-30 individuen op een gegeven moment (langdurig) aanwezig of langsvliegend als maatgevend beschouwd.

De bosschages nabij Het Schouw vormen een vrij uniek biotoop in het vlakke landschap. De gewone dwergvleermuis foerageert echter ook in open gebied (Limpens et al., 2004). Daarnaast ligt de actieradius van een foeragerende gewone dwergvleermuis zich binnen de 15 kilometer. Binnen deze afstand is voldoende geschikt foerageergebied aanwezig waardoor het aangetroffen foerageergebied niet van essentieel belang is voor de verwachtte paarverblijfplaats buiten het onderzoeksgebied. Verder zijn ook van overige soorten geen bijzonder druk bezochte foerageergebieden aangetroffen. Het voorkomen van essentieel foerageergebied binnen het onderzoeksgebied kan worden uitgesloten. Vliegroutes waar met een zekere regelmaat vleermuizen passeren zijn ook niet waargenomen. Het voorkomen van essentiële vliegroutes binnen het onderzoeksgebied kan worden uitgesloten.

Figuur 3.1. Waarnemingen foeragerende vleermuizen nabij de bosschages nabij Het Schouw. Geel: gewone dwergvleermuis. Groen: ruige dwergvleermuis. Blauw: laatvlieger.

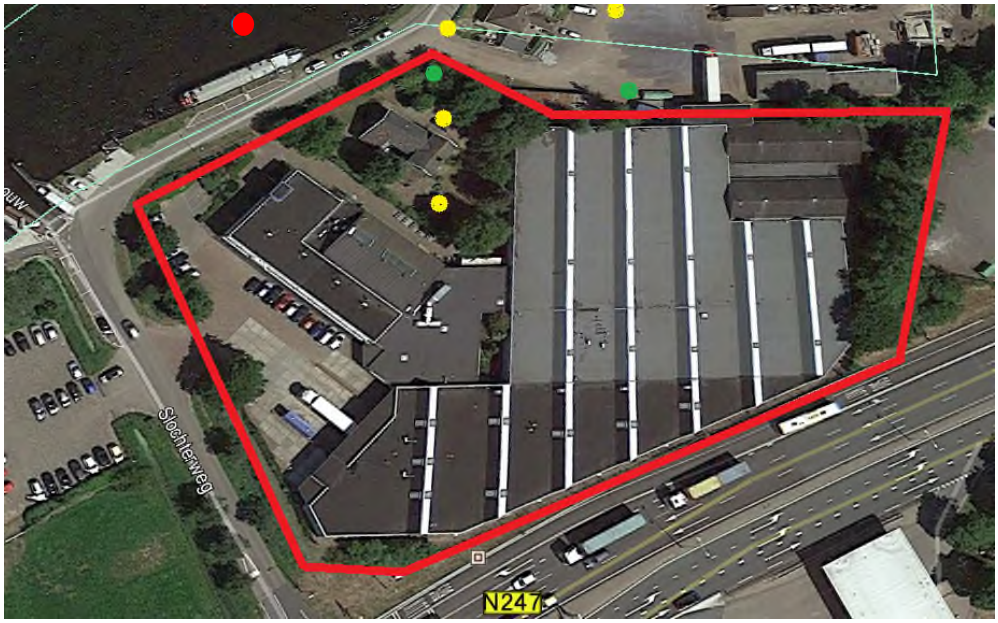

Figuur 3.2 Waarnemingen foeragerende vleermuizen op het terrein van de IDA Foundation. Geel: gewone dwergvleermuis. Groen: ruige dwergvleermuis. Rood: meervleermuis.

3.2 Onderzoek kleine marterachtigen

Tijdens de inventarisaties zijn geen kleine marterachtigen waargenomen. Ook zijn geen sporen (prenten, keutels en wissels) aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van kleine marterachtigen. De resultaten van de inloopvallen zijn weergegeven in tabel 3.2. Ook met de cameravallen zijn geen waarnemingen gedaan van kleine marterachtigen. Wel zijn foto's gemaakt van de bosmuis, winterkoning en zanglijster (zie bijlage I).

Tabel 3.2. Resultaten inloopvallen (zie figuur 2.2 voor de posities van de vallen). 'vals' betekend dat het valmechanisme wel is afgegaan maar dat niets is gevangen.

Val-nummer	Controle-1 ochtend	Controle-2 avond	Controle-3 ochtend	Controle-4 avond
1	Bosmuis	niets	Bosmuis	niets
2	vals	niets	niets	niets
3	Bosmuis	niets	Bosmuis	niets
4	niets	niets	Bosmuis	niets
5	Bosmuis	niets	niets	niets
6	vals	niets	Bosmuis	niets
7	Bruine rat	niets	niets	niets
8	vals	niets	niets	niets

3.3 Biodiversiteit vogels

Tijdens de inventarisaties zijn de volgende (zie tabel 3.3) vogelsoorten waargenomen in de vegetatie en een bijbehorende strook van circa 10 meter rondom. Tijdens de inventarisaties zijn enkele categorie 5-soorten van jaarrond beschermde nesten waargenomen. Dit zijn de ekster, boomkruiper, koolmees, pimpelmees, grote bonte specht en zwarte kraai.

Tabel 3.3. Waargenomen vogels ter plaatste van opgaande vegetatie langs de N247.

Locatie	Waargenomen soorten
Zuidelijke bosschage nabij Het Schouw (A)	Tjiftjaf, zwartkop, roodborst, winterkoning, houtduif, waterhoen, gaai, zwarte kraai, ekster, vink, merel, zanglijster, boomkruiper, koolmees, pimpelmees, krakeend en halsbandparkiet.
Noordelijke bosschage nabij Het Schouw (B)	Tjiftjaf, zwartkop, roodborst, winterkoning, houtduif, gaai, zwarte kraai, ekster, vink, merel, koolmees, putter en fazant.
Struweel/bomen Broek in Waterland	Tuinfluiter, koolmees, vink, putter, houtduif, witte kwikstaart, wilde eend en zwarte kraai.
Struweel/bomen nabij Monnickendam	Zwartkop, winterkoning, koolmees, ringmus, grote bonte specht en zwarte kraai.
Struweel/bomen Edam-Volendam	Kleine karekiet, rietzanger, bosrietzanger, meerkoet, fuut, koolmees, winterkoning, ringmus en zwarte kraai.

De aangetroffen soorten zijn niet uniek voor deze locaties, of komen niet in bovengemiddelde dichtheden voor. De geconstateerde broedvogelbevolking vormt daarmee geen aanleiding te betreffende begroeiing als ‘te compenseren’ te beschouwen en voor te dragen.

4 Conclusie

Binnen het plangebied van de doorstromingsmaatregelen van de N247, in de deelgebieden 'IDA Foundation', 'bosschages nabij Het Schouw' en 'bermstruwelen' is in de periode mei tot en met oktober 2017 volgens geldende protocollen onderzoek gedaan naar het voorkomen en het gebruik van de deelgebieden door vleermuizen, kleine marterachtigen en vogels.

Vleermuizen
Tijdens de inventarisaties zijn binnen het onderzoeksgebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Wel is in een woning ten noorden van de IDA Foundation (Kanaaldijk 121, Watergang), buiten de invloedsfeer van het onderzoeksgebied, naar verwachting één paarverblijf van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Er zijn geen essentiële vliegroutes en/of foerageergebieden aangetroffen.

Kleine marterachtigen
Tijdens de inventarisaties zijn geen kleine marterachtigen aangetroffen.

Vogels
Met de inventarisaties zijn verschillende vogelsoorten waargenomen in de opgaande vegetatie langs de N247. De onderzochte bosschages zijn gebleken niet van bovengemiddeld belang te zijn voor broedvogels; compensatie van deze vegetaties ligt daarmee niet in de rede.

Bovenstaande resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in de effectbeoordeling van de Natuurtoets (Antea Group, 2017).

5 Bronnen

Antea Group, 2017. Natuurtoets, doorstromingsmaatregelen en groot onderhoud N247. Projectnummer 402663. Datum 10 november 2017, concept revisie 3.0C.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017c. Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017d. Kennisdocument Rosse vleermuis *Nyctalus noctula*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017e. Kennisdocument Watervleermuis *Myotis daubentonii*. Versie 1.0, juli 2017.

Korsten E., H. Limpens, H. Bouman, J. Reinhold, 2011. Brochure 'Vleermuisvriendelijk bouwen'. Landschapsbeheer Flevoland, Lelystad, december 2011.

Limpens, H., Twisk, P., Veenbaas, G., 2004. Met vleermuizen overweg. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouw, Delft, en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.

Limpens, H., Regeling, J., Koelman, R., 2009. Vleermuizen en planologie.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.

Overig:
NDFF
www. globespotter.cyclomedia.com
www.ravon.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Foto’s wildcamera’s

Bijlage 1 Foto's wildcamera's

Foto 1 camera 1 bosmuis.

Foto 2 camera 1 winterkoning.

Foto 3 camera 1 zanglijster.

Foto 4 camera 3 bosmuis.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06 - 20544939
E. imca.brouwer@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Bijlage 3 Nader onderzoek 2018 (Antea Group, 2018b)

Bijlage 3 Nader onderzoek 2018 (Antea Group, 2018b)

Provincie Noord-Holland

Bereikbaarheid Waterland

N235/N247 Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud

antea group

Nader soortenonderzoek N247 2018

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud

projectnummer 0402663.00
concept revisie revisie V1.0C
16 november 2018

Understanding today.
Improving tomorrow.

Nader soortenonderzoek N247 2018

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud

projectnummer 0402663.00
concept revisie revisie V1.0C
16 november 2018

Auteurs

L. de Jong MSc.
J. Buijks MSc.

Opdrachtgever

Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

datum vrijgave	beschrijving revisie V1.0C	goedkeuring	vrijgave
	Concept	ing. R.H. van Trigt	ir. J.J.J. Hulsen

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**3**
1.1	Projectomschrijving	3
1.2	Aanleiding	3
2	**Methodiek**	**5**
2.1	Broedvogels	5
2.1.1	Algemene broedvogels	5
2.1.2	Huismus	5
2.1.3	Gierzwaluw	5
2.2	Kleine marterachtigen	5
2.3	Muizen	6
2.4	Ringslangen	6
2.5	Vleermuizen	6
2.5.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	7
2.5.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	7
2.5.3	Winterverblijfplaatsen	7
2.5.4	Vliegroutes en foerageergebieden	7
2.6	Overzicht veldbezoeken	8
3	**Resultaten**	**9**
3.1	Broedvogels	9
3.1.1	Algemene broedvogels	9
3.1.2	Huismus	9
3.1.3	Gierzwaluw	9
3.2	Kleine marterachtigen	9
3.3	Muizen	10
3.4	Ringslang	10
3.5	Vleermuizen	10
4	**Effectbeoordeling**	**13**
4.1	Broedvogels	13
4.1.1	Broedvogels	13
4.1.2	Huismus	13
4.1.3	Gierzwaluw	13
4.2	Kleine marterachtigen	13
4.3	Muizen	14
4.4	Ringslang	14
4.5	Vleermuizen	14
4.6	Overige soorten	14
5	**Conclusie**	**15**

6 Bronnen 16

Bijlage I: verspreidingskaarten broedvogels

Bijlage II: Kaart resultaten muizenonderzoek

Bijlage III: Kaart resultaten vleermuizen

1 Inleiding

1.1 Projectomschrijving

De N247 is een belangrijke provinciale weg voor de afwikkeling van het verkeer in de regio Waterland in Noord-Holland. In deze regio komt de doorstroming en bereikbaarheid voor openbaar vervoer en autoverkeer steeds meer onder druk te staan. Als onderdeel van het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud heeft de Provincie Noord-Holland de opgave om op het traject N247 vanaf de komgrens Amsterdam tot en met kruispunt 't Schouw (km 29,20-31,65) en het traject vanaf de Dijksbrug Monnickendam tot aan de aansluiting N244 (km 36,80 – 43,35) reconstructie en groot onderhoud uit te voeren en daarmee de bereikbaarheid in de regio te verbeteren. Om de beoogde ontwikkeling mogelijk te maken wordt een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) opgesteld.

Antea Group verzorgt in samenwerking met de Provincie Noord-Holland de voorbereiding voor het project.

Het project bestaat, naast aanpassingen aan de N247 zelf, onder andere uit:

Zuid (aansluiting A10 – 't Schouw (aansluiting N235):

- Vervangen Slochterbrug – westelijk deel (km 30.05);
- Reconstructie 't Schouw (inclusief realisatie P&R terrein, verleggen rijbanen en haltes bussen, verleggen fietsroutes, verplaatsing tankstation en verwijdering bosschages).

Noord (Monnickendam – aansluiting N244):

- Aanpassingen Dijksbrug (km 37.3);
- Doortrekken parallelweg over Dijksbrug en dam naar landbouwperceel;
- Aanleg kavelpad Molenkade 2;
- Aanleg fietspad Katwoude, vanaf de Purmer Ee tot aan N517.

Voor meer informatie over het project N235/N247 Bereikbaarheid Waterland zie website van de Provincie Noord-Holland:
https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Projecten_verkeer_en_vervoer/N235_N247_Bereikbaarheid_Waterland/N247

1.2 Aanleiding

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. In dit kader is in 2015 een Natuurtoets uitgevoerd die vervolgens op meerdere momenten is geactualiseerd als gevolg van verschillende scopewijzigingen (Antea Group, 2018). Tevens is reeds in 2016 en 2017 nader onderzoek

uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten binnen de toentertijd geldende scope (Antea Group, 2017a en 2017b).

Naar aanleiding van de scopewijzigingen in 2018 is gebleken dat mogelijk effecten optreden aan leefgebied van algemene broedvogels, huismus, gierzwaluw, kleine marterachtigen, muizen, ringslang en vleermuizen. Indien sprake is van dergelijke functies voor deze soorten, dan heeft de ruimtelijke ingreep mogelijk consequenties voor deze soorten en worden mogelijk verbodsbepalingen de Wet natuurbescherming overtreden. Om deze reden is geadviseerd om een nader onderzoek uit te voeren naar de functionaliteit van het plangebied voor eerder genoemde soorten. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van het nader onderzoek beschreven. In figuur 1.1 is de globale ligging van het huidige onderzoeksgebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied van de N247 (rood omlijnd) (Bron: Globespotter, 2016).

2 Methodiek

Allereerst zal de methode voor het onderzoek naar broedvogels (paragraaf 2.1), kleine marterachtigen (paragraaf 2.2), muizen (paragraaf 2.3), ringslangen (paragraaf 2.4) en vleermuizen (paragraaf 2.5) besproken worden. In paragraaf 2.6 is een overzicht gegeven van het doel van de verschillende terreinbezoeken, de onderzoeksdata en de bijbehorende weersomstandigheden.

2.1 Broedvogels

2.1.1 Algemene broedvogels

Het onderzoek naar broedvogels bestaat uit een inventarisatie van alle nesten en territoria in het deelgebied ten westen van de N247, gelegen tussen de Hoogedijk te Katwoude en de Nieuwendam te Monnickendam. Het gaat hierbij om alle broedvogels, waarbij extra aandacht besteed wordt aan de aanwezigheid van broedende watervogels langs de oever. De methode voor het inventariseren van broedvogels is gebaseerd op de BMP-methode (Broedvogelmonitoring) van SOVON. Er zijn in de periode 1 mei – 15 juli drie inventarisatierondes uitgevoerd.

2.1.2 Huismus

Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd op basis van het kennisdocument van de huismus. De inventarisatie naar de huismus bestaat uit twee bezoeken van minimaal één uur tussen één uur na zonsopkomst en één uur voor zonsondergang in de periode 1 april – 15 mei. De inventarisatie heeft zich beperkt tot de aanwezige bebouwing aan de Hoogedijk 1 te Katwoude.

2.1.3 Gierzwaluw

Het onderzoek naar de gierzwaluw is gebaseerd op het kennisdocument van de gierzwaluw. Er zijn drie inventarisatierondes in de periode 1 juni tot en met 15 juli 2018 uitgevoerd, waarvan één tussen 20 juni en 7 juli 2018 in verband met de aanwezigheid van jongen. De inventarisatie heeft zich beperkt tot de aanwezige bebouwing aan de Hoogedijk 1 te Katwoude.

2.2 Kleine marterachtigen

De groep kleine marterachtigen bestaat uit de bunzing, hermelijn en de wezel. Het onderzoek naar de hermelijn en de wezel heeft plaatsgevonden met behulp van zogenaamde wezelcamera's. Dit zijn standaard cameravallen welke in een behuizing worden geplaatst met twee openingen geschikt voor marterachtigen. In de behuizing is vervolgens geurstof en lokvoer aangebracht. Deze cameravallen zijn vier weken in de periode mei – september actief geweest. De wezelcamera's zijn geschikt voor het in beeld brengen van de hermelijn en de wezel en in mindere mate ook de bunzing.

Voor het in beeld brengen van de lokale verspreiding van de bunzing zijn daarom aanvullend op strategische plaatsen cameravallen in het veld geplaatst. Voor de camera is een geurstof aangebracht om de trefkans op individuen van de bunzing te vergroten. De verschillende inventarisatiemethoden vullen elkaar aan en zullen een nauwkeurig beeld van de verspreiding weergeven.

Het onderzoek naar kleine marterachtigen is uitgevoerd conform de "Handreiking Wezel, hermelijn en bunzing" van de RUD-NHN. Vanwege de omvang van het plangebied is gebruik gemaakt van drie wezelcamera's en drie cameravallen. Twee wezelcamera's en cameravallen zijn geplaatst in het deelgebied ten westen van de N247, gelegen tussen de Hoogedijk te Katwoude en de Nieuwendam te Monnickendam. Eén wezelcamera en één cameraval zijn geplaatst op het perceel ten noorden van Hoogedijk 1 te Katwoude.

2.3 Muizen

In de omgeving van het plangebied komen de beschermde muizensoorten Noordse woelmuis en waterspitsmuis voor. Het onderzoek naar deze muizen is uitgevoerd volgens de 'IBN' methode. Hierbij zijn rijen met 20 inloopvallen (zogenaamde raaien) verspreid over het plangebied in geschikt habitat geplaatst. Er zijn verspreid over het onderzoeksgebied, de oevers van de Purmer Ee, zes raaien geplaatst. De vallen hebben gedurende drie nachten gevuld met voer in het veld gestaan, waarbij de vallen op veilig staan (het zogenaamde pre-baiten). In deze periode kunnen de muizen wennen aan de vallen. Hierna zijn de vallen op scherp gezet en zijn er zes vangrondes gelopen, waarvan drie in de avond en drie in de ochtend. De gevangen muizen zijn gedetermineerd en vrijgelaten. Dit onderzoek is uitgevoerd in de september 2018.

2.4 Ringslangen

Het onderzoek naar het voorkomen van de ringslang is uitgevoerd op basis van het soorteninventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus. Om deze soort te inventariseren zijn herpetoplaten in het veld geplaatst nabij voor de soort geschikt habitat. Deze platen vormen bij minder gunstige weersomstandigheden schuilplaatsen en worden snel warm bij het doorbreken van de zon. Met behulp van deze platen wordt de kans op het aantreffen van een ringslang tijdens de inventarisaties vergroot. Tijdens vier inventarisatieronden in de periode april – september 2018 zijn de herpetoplaten gecontroleerd worden en is actief gezocht naar zonnende of foeragerende exemplaren. Daarnaast is tijdens de overige inventarisatieronden aandacht besteed aan de aanwezigheid van de ringslang. Het onderzoek naar de ringslang heeft plaatsgevonden in het deelgebied tussen de Hoogedijk te Katwoude en de Nieuwendam te Monnickendam.

2.5 Vleermuizen

Onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen, winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Per mogelijke functie is er onderzoek verricht conform het Vleermuisprotocol 2017. Er zijn twee deelgebieden onderzocht, namelijk de bebouwing aan de Hoogedijk 1 te Katwoude en de houtopstanden tussen de Hoogedijk te Katwoude en de Nieuwendam te Monnickendam.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Adviesbureau E.C.O. Logisch werkt standaard met de Pettersson D240X of een vergelijkbare detector. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld en vereisen een controle met behulp van analyse-software.
In paragraaf 2.7 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden. De toegepaste methodiek wordt hier per functie nader toegelicht.

2.5.1 Zomer- en kraamverblijfplaatsen

In de periode 15 mei - 15 juli is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit twee (houtopstanden) á drie (bebouwing) rondes, waarvan er één in de vroege ochtend vanaf circa twee uur voor zonsopkomst is uitgevoerd.

2.5.2 Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen

In de periode 15 augustus - 15 september zijn twee inventarisaties van twee uur uitgevoerd, teneinde paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen vast te stellen dan wel uit te sluiten. Tussen de bezoeken is een tussenpose van ten minste 20 dagen gehanteerd.

2.5.3 Winterverblijfplaatsen

In de periode 1 augustus – 10 september 2018 is het plangebied onderzocht op zwermende dieren in het kader van winterverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit twee ronden van twee uur vanaf middernacht. Hiervan is één ronde gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar paarverblijven van vleermuizen. Tussen de twee inventarisaties naar zwermende dieren is een minimum tussenperiode van tien dagen gehanteerd. Dit onderzoeksdeel heeft alleen plaatsgevonden bij de bebouwing aan de Hoogedijk 1 te Katwoude.

2.5.4 Vliegroutes en foerageergebieden

De inventarisaties naar vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn simultaan met de overige vleermuisinventarisaties uitgevoerd.

2.6 Overzicht veldbezoeken

In onderstaande tabel (zie tabel 2.1) is een overzicht gegeven van de onderzoeksdata en omstandigheden tijdens het onderzoek naar de hierboven vermelde soorten.

*Tabel 2.1. Overzicht inventarisaties. * Deelgebied 1: Hoogedijk 1, Katwoude; Deelgebied 2: Houtopstanden en oevers tussen Hoogedijk Katwoude en Nieuwendam te Monnickendam.*

Datum	Tijd	Hoofdgroep	Activiteit	Weersomstandigheden	Deelgebied*
02-05-2018	05:30 – 08:30	Broedvogels	BMP	Half bewolkt, windkracht 4, 13 °C	2
02-05-2018	08:30 – 11:00	Reptielen	Ringslang	Half bewolkt, windkracht 4, 14 °C	2
02-05-2018	08:00 – 10:00	Broedvogels	Huismus	Onbewolkt, windkracht 4, 12 °C	1
15-05-2018	07:45 – 09:45	Broedvogels	Huismus	Onbewolkt, windkracht 3, 22 °C	1
05-06-2018	20:45 – 22:15	Broedvogels	Gierzwaluw	Half bewolkt, windkracht 3, 22 °C	1
05-06-2018	21:45 – 00:00	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Half bewolkt, windkracht 3, 18 °C	1 & 2
21-06-2018	21:00 – 22:30	Broedvogels	Gierzwaluw	Zwaar bewolkt, windkracht 5, 14 °C	1
02-07-2018	04:30 – 07:30	Broedvogels	BMP	Onbewolkt, windkracht 4, 20 °C	2
02-07-2018	07:30 – 10:00	Reptielen	Ringslang	Onbewolkt, windkracht 4, 23 °C	2
08-07-2018	21:00 – 22:30	Broedvogels	Gierzwaluw	Half bewolkt, windkracht 2, 22 °C	1
08-07-2018	22:00 – 00:00	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Half bewolkt, windkracht 2, 17 °C	1
09-07-2018	03:30 – 05:30	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Half bewolkt, windkracht 3, 15 °C	1 & 2
09-07-2018	04:30 – 07:30	Broedvogels	BMP	Half bewolkt, windkracht 3, 16 °C	2
09-07-2018	07:30 – 09:00	Landzoogdieren	Kleine marterachtigen (plaatsen)	Onbewolkt, windkracht 3, 17 °C	1 & 2
09-07-2018	09:00 – 11:00	Reptielen	Ringslang	Onbewolkt, windkracht 3, 19 °C	2
23-07-2018	09:00 – 11:00	Reptielen	Ringslang	Zwaar bewolkt, windkracht 2, 27 °C	2
01-08-2018	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Winterverblijven	Half bewolkt, windkracht 2, 15 °C	1
06-08-2018	09:00 – 10:30	Landzoogdieren	Kleine marterachtigen (ophalen)	Onbewolkt, windkracht 2, 26 °C	1 & 2
06-08-2018	09:00 – 11:00	Reptielen	Ringslang	Onbewolkt, windkracht 2, 26 °C	2
15-08-2018	22:00 – 00:00	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Onbewolkt, windkracht 3, 19 °C	2
16-08-2018	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Onbewolkt, windkracht 3, 18 °C	1
04-09-2018	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Half bewolkt, windkracht 3, 19 °C	2
04-09-2018	05:00 – 07:00	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Half bewolkt, windkracht 3, 19 °C	1
21-09-2018	n.v.t.	Landzoogdieren	Muizen pre-bait		2
24-09-2018	n.v.t.	Landzoogdieren	Muizen start vangronde		2
27-09-2018	n.v.t.	Landzoogdieren	Muizen einde vangronde		2

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het nader onderzoek uiteengezet. In de bijlage zijn de resultaten van het onderzoek op kaart weergegeven.

3.1 Broedvogels

3.1.1 Algemene broedvogels

Gedurende de inventarisaties naar broedvogels zijn de volgende soorten waargenomen: aalscholver, boerenzwaluw, boomkruiper, fuut, grote bonte specht, kerkuil, kleine karekiet, kuifeend, meerkoet, merel, pimpelmees, spreeuw, tjiftjaf, waterhoen, winterkoning en zwartkop (zie Bijlage I).

Van de boomkruiper, fuut, grote bonte specht, kleine karekiet, kuifeend, meerkoet, merel, pimpelmees, spreeuw, tjiftjaf, waterhoen, winterkoning en zwartkop zijn er op basis van de resultaten territoria of nesten in de oevervegetatie langs de Purmer Ee aanwezig.

De aalscholver gebruikt een dode boom in het plangebied als rustplek. Er is hier echter geen sprake van een kolonieboom. Er zijn geen nesten van de aalscholver aangetroffen. De kerkuil is enkel foeragerend waargenomen.

In de bebouwing aan de Hoogedijk 1 te Katwoude zijn meerdere nesten van de spreeuw en de boerenzwaluw waargenomen (zie Bijlage I).

3.1.2 Huismus

Er zijn gedurende de inventarisaties geen individuen van de huismus waargenomen. Het voorkomen van nestlocaties van de huismus bij de bebouwing aan de Hoogedijk 1 te Katwoude is hiermee uitgesloten.

3.1.3 Gierzwaluw

Er zijn gedurende de inventarisaties geen individuen van de gierzwaluw waargenomen in het plangebied. Het voorkomen van nestlocaties van de gierzwaluw bij de bebouwing aan de Hoogedijk 1 te Katwoude is hiermee uitgesloten.

3.2 Kleine marterachtigen

Er zijn geen kleine marterachtigen aangetroffen in het plangebied. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van kleine marterachtigen in het plangebied kan worden uitgesloten.
Op de camera's bij locatie Hoogedijk 1 te Katwoude zijn de volgende soorten waargenomen: de bosmuis, bruine rat, gewone bosspitsmuis, heggenmus, kip, koolmees en de winterkoning.
Op de camera's die geplaatst zijn in de houtopstanden tussen de Hoogedijk en de Nieuwendam zijn de volgende soorten waargenomen: de bosmuis, bruine rat, gewone bosspitsmuis, heggenmus, merel, rosse woelmuis en de winterkoning.

3.3 Muizen

De Noordse woelmuis en de waterspitsmuis zijn niet aangetroffen in het plangebied. Tijdens de inventarisaties naar muizen zijn de volgende soorten gevangen: de bosmuis, dwergmuis, huisspitsmuis, rosse woelmuis, veldmuis en de woelrat. Daarnaast is in een uitzonderlijk geval een winterkoning gevangen in één van de vallen. De resultaten en de locaties van de raaien zijn op kaart weergegeven in de bijlage (zie Bijlage II). Op basis van de resultaten van het onderzoek kan het voorkomen van (essentieel) leefgebied van de Noordse woelmuis en de waterspitsmuis worden uitgesloten.

3.4 Ringslang

De ringslang is niet aangetroffen in het plangebied. Er zijn gedurende de inventarisaties geen potentiële broedhopen aangetroffen die kunnen dienen als voortplantingslocatie voor de ringslang. Het voorkomen van essentieel leefgebied van de ringslang kan worden uitgesloten.

3.5 Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn de onderstaande soorten aangetroffen:

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus)*;
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii)*;
- rosse vleermuis (*Nyctalus noctula);*
- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- meervleermuis (*Myotis dasycneme).*

Daarnaast zijn buiten het plangebied meerdere waarnemingen van de meervleermuis (*Myotis dasycneme)* gedaan. Per onderzochte functie wordt het gebruik van het plangebied (zie ook tekstkader 3.1) nader toegelicht.

Terreinbezoek gericht op zomer- en kraamverblijfplaatsen

Er zijn gedurende de inventarisaties geen zomer- en kraamverblijfplaatsen waargenomen in het plangebied. Er zijn in en nabij het plangebied foeragerende individuen waargenomen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis. Er is twee maal baltsgedrag waargenomen van de gewone dwergvleermuis. Het betrof hier echter balts in vlucht waarbij geen binding met elementen in het plangebied is vastgesteld.

Terreinbezoek gericht op paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen

Er zijn gedurende de inventarisaties geen paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen waargenomen in het plangebied. Wel is er een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis vastgesteld aan de Lagedijk 2 ten oosten van het plangebied. Gedurende de inventarisaties naar paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen zijn er foeragerende individuen waargenomen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis. Er is baltsgedrag waargenomen van één individu van de gewone dwergvleermuis en van één individu van de ruige dwergvleermuis. Dit betrof bij beide waarnemingen balts in vlucht waarbij geen binding met elementen in het plangebied is vastgesteld.

Terreinbezoek gericht op Winterverblijfplaatsen

Tijdens de inventarisaties naar zwermende dieren in het kader van winterverblijfplaatsen is geen zwermgedrag waargenomen dat kan duiden op de aanwezigheid van een winterverblijfplaats. De aanwezigheid van winterverblijfplaatsen in het plangebied is niet vastgesteld.

Terreinbezoek gericht op Vliegroutes en foerageergebieden

Het plangebied wordt door enkele individuen gebruikt als foerageergebied. In het deelgebied aan de Hoogedijk 1 te Katwoude wordt gefoerageerd door enkele individuen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Tevens zijn een enkel individu van de laatvlieger en een enkel individu van de rosse vleermuis foeragerend waargenomen. Het betrof hier waarnemingen waarbij het plangebied slechts kortstondig werd gebruikt. In het deelgebied tussen de Hoogedijk en de Nieuwendam wordt gefoerageerd door enkele individuen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Eenmalig is een kortstondig foeragerende laatvlieger waargenomen in het deelgebied.

Er zijn geen vaste vliegroutes waargenomen in het plangebied. Buiten het plangebied is een vliegroute aanwezig van de meervleermuis. Deze gebruikt de Trekvaart ten oosten van de N247 als vaste vliegroute. De meervleermuis is tevens foeragerend waargenomen ten zuiden van de Nieuwendam. Het kan worden verwacht dat de wateren rondom het plangebied, waaronder het Purmer Ee, onderdeel uitmaken van het foerageergebied van de meervleermuis.

Resumé vleermuisactiviteit

Tijdens de diverse terreinbezoeken zijn geen zomer- en kraamverblijven, paarverblijven en winterverblijven waargenomen binnen het plangebied. Daarnaast is geen zwermgedrag waargenomen en zijn er geen vliegroutes binnen het plangebied vastgesteld.

Wel is meerdere malen foerageergedrag waargenomen binnen het plangebied. Het betrof individuen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis in verschillende delen van het plangebied, en betrof steeds enkele individuen. Daarnaast is er baltsgedrag waargenomen, het betrof in totaal drie waarnemingen van de gewone dwergvleermuis en één waarneming van een ruige dwergvleermuis. In alle gevallen betrof het baltsgedrag in vlucht waarbij geen binding met elementen in het plangebied is vastgesteld.

In de directe omgeving van het plangebied is een paarverblijf van de ruige dwergvleermuis en een vliegroute van een meervleermuis vastgesteld.

Verblijfplaatsen/zwermgedrag
Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar meerdere typen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen.

Foerageergebied
Gebied waarbinnen een soort foerageert. Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen.

Vliegroutes
Vaste route vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied, waarvan minimaal 5% van de in de verblijfplaats aanwezige individuen gebruik maakt. Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute teveel energie (te ver omvliegen of te onbeschut).

Paarterritoria
Territorium waarbinnen een mannelijke vleermuis baltst en deze verdedigt tegen andere mannetjes. Binnen een paarterritorium ligt de paarverblijfplaats.

Baltsroep
Sociaal geluid (roep) dat mannelijke vleermuizen gedurende de paartijd produceren met de functie om vrouwtjes te lokken en andere mannetjes af te weren. De baltsroep kan bestaan uit een werfroep en contactroep.

Baltslocatie
Een locatie waar de functie baltsen is en geen paarterritoria of paarverblijfplaatsen worden waargenomen.

Tekstkader 3.1. Definities belangrijke functies in het leefgebied van vleermuizen.

4 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de in hoofdstuk 3 uiteengezette bevindingen getoetst aan de Wet natuurbescherming (Wnb) en wordt aangegeven of er een noodzaak is om een ontheffing in het kader van de Wnb aan te vragen.

4.1 Broedvogels

4.1.1 Broedvogels

Tijdens de inventarisatie naar broedvogels zijn territoria en nesten van diverse broedvogels waargenomen in de oevervegetatie langs de Purmer Ee. Tevens zijn in de bebouwing van Hoogedijk 1 te Katwoude nesten van de boerenzwaluw en spreeuw waargenomen. Enkele van deze soorten vallen onder categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten, dit zijn de boerenzwaluw, boomkruiper, grote bonte specht, pimpelmees, spreeuw.

Van deze soorten zijn de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is in het plangebied niet van toepassing. Geen van deze soorten zijn zeldzaam in de directe omgeving. Tevens is in de directe omgeving voldoende alternatieve nestgelegenheid aanwezig.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de mogelijk aanwezige broedvogels kan echter eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli[1])) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming aan de orde.

4.1.2 Huismus

Gedurende het nader onderzoek is vastgesteld dat binnen het plangebied geen jaarrond beschermde nesten van de huismus aanwezig zijn. Effecten op jaarrond beschermde nesten van de huismus kunnen worden uitgesloten.

4.1.3 Gierzwaluw

Gedurende het nader onderzoek is vastgesteld dat binnen het plangebied geen jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw aanwezig zijn. Effecten op jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw kunnen worden uitgesloten.

4.2 Kleine marterachtigen

Gedurende het nader onderzoek zijn geen kleine marterachtigen waargenomen in het plangebied. Op basis van het protocol kunnen effecten op marterachtigen worden uitgesloten.

[1] Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

4.3 Muizen

Gedurende het nader onderzoek zijn de Noordse woelmuis en de waterspitsmuis niet waargenomen in het plangebied. Negatieve effecten op deze soorten worden uitgesloten.

4.4 Ringslang

Gedurende het nader onderzoek zijn geen ringslangen waargenomen in het plangebied en er zijn geen potentiële broedhopen aangetroffen. Negatieve effecten op de ringslang kunnen worden uitgesloten.

4.5 Vleermuizen

Tijdens de terreinbezoeken zijn binnen (de invloedsfeer van) het plangebied geen zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen of winterverblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld, en er is geen zwermgedrag wargenomen en er zijn geen vliegroutes binnen het plangebied vastgesteld. Wel is er een paarverblijfplaats vastgesteld aan de Lagedijk 2. Deze verblijfplaats bevindt zich echter buiten het plangebied. Ook is er baltsgedrag (in vlucht) waargenomen binnen het plangebied. Aangezien het planvoornemen geen directe invloed heeft op de bebouwing zijn negatieve effecten uitgesloten voor zowel de paarverblijfplaats als het baltsgedrag.

In en nabij het plangebied is foerageergedrag waargenomen. Foerageergebied is beschermd als het van essentieel belang is voor het in stand houden van een vaste verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied de verblijfplaats ook zou verdwijnen. Echter, het plangebied wordt niet intensief gebruikt als foerageergebied. Er wordt door het voornemen geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen aangetast. Belemmeringen in het kader van de Wnb zijn wat betreft het foerageergebied van vleermuizen niet aan de orde.

Over de watergang aangrenzend aan de N247 is een vliegroute van de meervleermuis vastgesteld. Vliegroutes zijn beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een vaste verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van de vliegroute de verblijfplaats ook zou verdwijnen. Er is in het plangebied echter geen vliegroute vastgesteld die van groot belang is voor vleermuizen. Er worden door het voornemen geen essentiële vliegroutes voor vleermuizen aangetast. Belemmeringen in het kader van de Wnb zijn wat betreft vliegroutes van vleermuizen niet aan de orde.

4.6 Overige soorten

Tijdens de inventarisatie van de hierboven genoemde soorten zijn enkele algemene zoogdieren waargenomen welke niet zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming, ofwel zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Voor deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing.

5 Conclusie

In het plangebied langs de N247 is in de periode mei tot en met september 2018 volgens de geldende protocollen onderzoek gedaan naar het voorkomen en het gebruik van het plangebied door algemene broedvogels, huismus, gierzwaluw, kleine marterachtigen, muizen, ringslang en vleermuizen.

In het plangebied zijn, met uitzondering van broedvogels, geen essentiële onderdelen aangetroffen van leefgebied van in het kader van de Wet natuurbescherming (strenger) beschermde diersoorten. Door tijdens de uitvoering rekening te houden met de aanwezigheid van broedvogels wordt voorkomen dat sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Tijdens de onderzoeken zijn enkele algemene zoogdieren aangetroffen, welke niet zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming, ofwel zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Voor deze soorten is de algemene zorgplicht van toepassing.

6 Bronnen

Antea Group, 2017a. Nader onderzoek vleermuizen N247; doorstromingsmaatregelen N235/N247 en groot onderhoud. 11 september 2017.

Antea Group, 2017b. Nader soortenonderzoek N247 2017. Concept revisie V1.0C. 22 november 2017.

Antea Group, 201c. Natuurtoets, Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud. 19 oktober 2018

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Huismus, versie 1.0. BIJ12 juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0. BIJ12 juli 2017.

Bergers & La Haye, 2000, Kleine zoogdieren betrouwbaarder en efficiënter inventariseren. In: De Levende Natuur, 101 (2) 52¬58.

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017)
Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017). Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.

Vergeer J.W., van Dijk A.J.,Boele A., van Bruggen J. & Hustings F. 2016. Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels, Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Bijlage I: verspreidingskaarten broedvogels

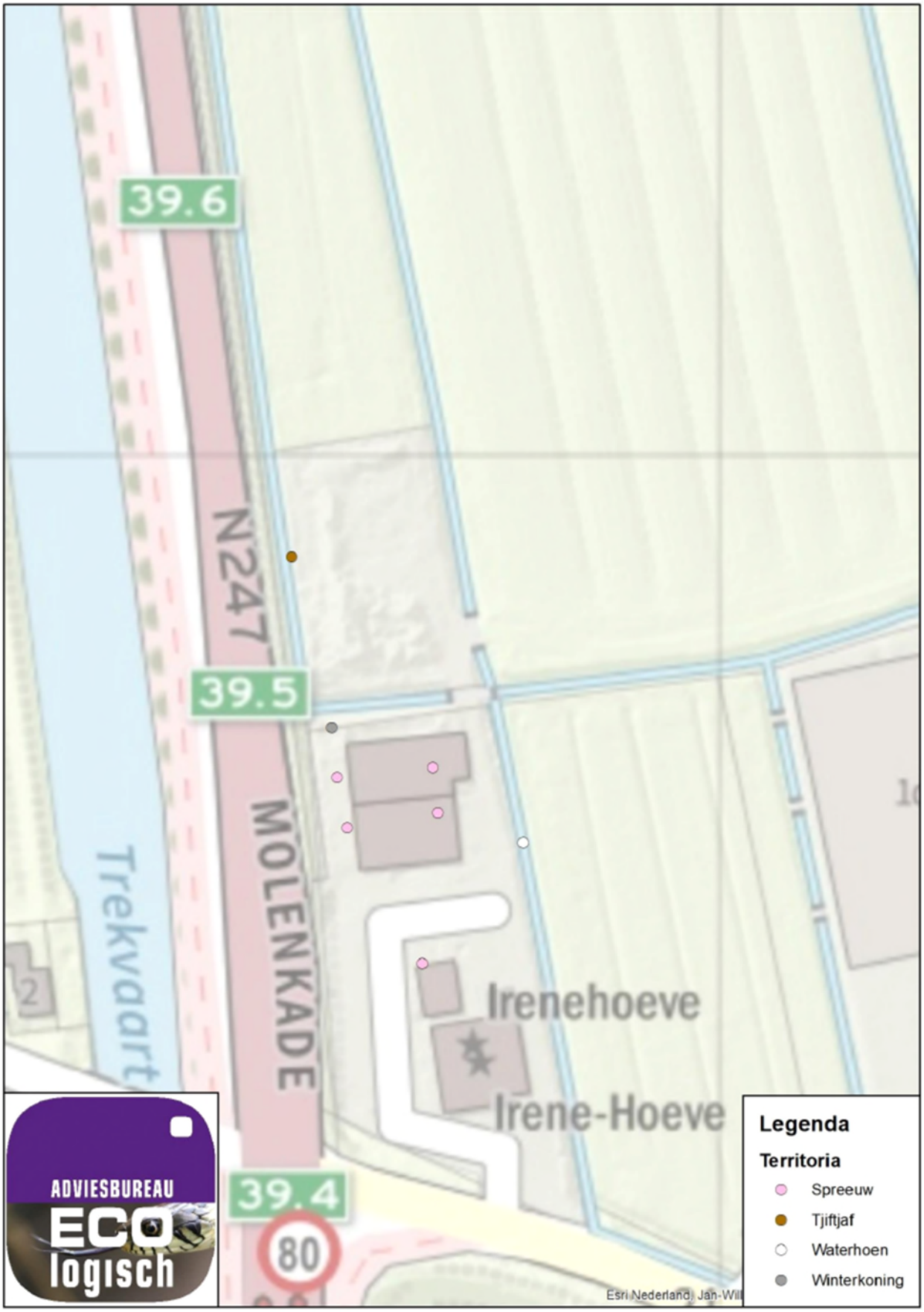
39.6
N247
39.5
MOLENKADE
Trekvaart
Irenehoeve
Irene-Hoeve
39.4
80
Legenda
Territoria
Spreeuw
Tjiftjaf
Waterhoen
Winterkoning
ADVIESBUREAU
ECO
logisch

Bijlage II: Kaart resultaten muizenonderzoek

Bijlage III: Kaart resultaten vleermuizen

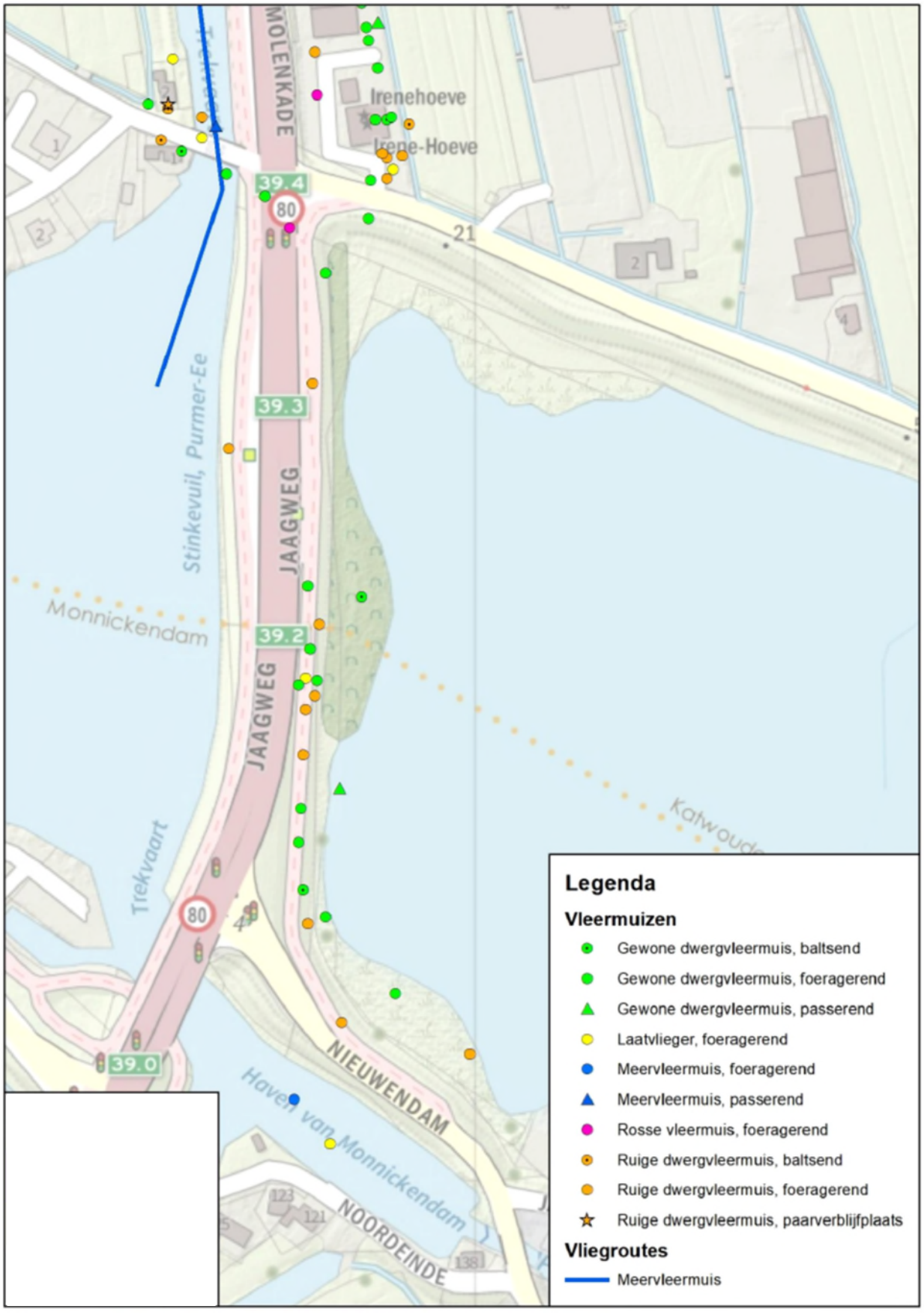
MOLENKADE
Irenehoeve
Irene-Hoeve
39.4
80
21
39.3
JAAGWEG
Stinkevuil, Purmer-Ee
Monnickendam
39.2
JAAGWEG
Trekvaart
80
39.0
NIEUWENDAM
Haven van Monnickendam
NOORDEINDE
Legenda
Vleermuizen
Gewone dwergvleermuis, baltsend
Gewone dwergvleermuis, foeragerend
Gewone dwergvleermuis, passerend
Laatvlieger, foeragerend
Meervleermuis, foeragerend
Meervleermuis, passerend
Rosse vleermuis, foeragerend
Ruige dwergvleermuis, baltsend
Ruige dwergvleermuis, foeragerend
Ruige dwergvleermuis, paarverblijfplaats
Vliegroutes
Meervleermuis

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06 - 42 39 78 46
E. info@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Bijlage 4 Notitie 66 Faunapassages ‘t Schouw

Bijlage 4 Notitie 66 Faunapassages ‘t Schouw

NOTITIE

nummer	066	**project**	Doorstromingsmaatregelen N247/N235 en Groot Onderhoud
werkpakket	OW02	**projectnr.**	402663
versie	V2.0D	**opsteller**	L. Koks (AG), N. Jonker (PNH)
datum	4 april 2018	**autorisator**	J. Hulsen
		vakgroep	Wegen
onderwerp	Faunapassages knooppunt Het Schouw		

Samenvatting
De provinciale wegen N247 en N235 vormen tezamen met het Noordhollandsch kanaal een doorsnijding van het landelijk gebied ten noorden en noordwesten van Amsterdam (gemeenten Amsterdam, Waterland, Landsmeer). Daarmee vormt deze infrastructuur een vrijwel onneembare barrière tussen de natuurgebieden en een groot gevaar voor migrerende diersoorten zoals de otter, bever, ringslang of boommarter. Het verbinden van Natura 2000-gebieden (connectiviteit) en het versterken van het leefgebied voor bovengenoemde soorten heeft beleidsmatig hoge prioriteit hebben in het natuurbeleid van de provincie Noord-Holland.

In het kader van het project Bereikbaarheid Waterland worden maatregelen genomen ter verbetering van de verkeerskundige situatie op onder meer de N247 tussen de Ringweg A10 en knooppunt Het Schouw (aansluiting N235-N247). Ter plaatse van nieuw te bouwen kunstwerken bij de Slochterbrug en bij Het Schouw zijn concrete maatregelen denkbaar om deze kunstwerken faunapasseerbaar te maken. Ten behoeve van de afweging van de meerkosten ten opzichte van het ecologisch rendement, is een inschatting gemaakt van enerzijds de ecologische meerwaarde en anderzijds de meerkosten voor de civieltechnische kunstwerken.

Ecologische meerwaarde
De ecologische meerwaarde van de voorziening op beide locaties wordt als volgt geformuleerd.
De faunapassages dragen substantieel bij aan versnelling van het realiseren van natuurdoelen van het provinciaal natuurbeleid in Noord-Holland. De meerwaarde betreft de verspreiding van diersoorten die, als gevolg van herstel van de leefgebieden in de provincies Noord-Holland en Flevoland, bezig zijn met een opmars, namelijk otter, bever, ringslang en boommarter. De faunapassages zorgen ervoor dat betreffende soorten potentieel geschikt nieuw leefgebied kunnen bereiken en koloniseren.
Daarnaast leiden de faunapassages tot een borging van behoud van de biodiversiteit, door ervoor te zorgen dat op het schaalniveau van metapopulaties uitwisseling mogelijk is tussen (deel)populaties. Dit draagt wezenlijk bij aan behoud van genetische variatie, en daarmee tot wezenlijke verkleining van de kans op ‘genetisch verschralen’ en daardoor lokaal uitsterven van deelpopulaties bij voortdurende isolatie.

Meerkosten
De meerkosten (SSK-raming) voor het aanpassen van de kunstwerken ten behoeve van de faunapasseerbaarheid, zijn als volgt berekend.

- Uitbreiding langzaamverkeertunnel bij Het Schouw met extra strook van 1,5 meter breed als faunapassage: € 202.962 (8,7% meerprijs t.o.v. ontwerp zonder faunavoorziening maar met voetpad (€ 2,33 mln));

- Aanpassing duiker Westelijke Slochterbrug met een droge loopstrook van 0,75 meter breed met behoud van de vrije doorvaartbreedte: € 43.165 (2,5% meerprijs t.o.v. ontwerp zonder faunavoorziening (€ 1,76 mln)). In deze kosten zijn tevens de aansluitingen vanuit de oeverstrook op de ecopassage met ruigtebegroeiing opgenomen;
- Aanleg faunauittreedplaats in Noordhollandsch kanaal: € 32.000;
- Aanleg faunauittreedplaats in Broekervaart: € 32.000;
- Aanleg natuurvriendelijke oever: € 10.000;; strook ontstaat door extensief beheer.
- Aanleg ruigtestrook: geen meerkosten in de aanleg; strook ontstaat door extensief beheer.

Samenvattend zijn de meerkosten opgenomen in onderstaande tabel.

Kostenposten - faunavoorzieningen	Meerkosten ten opzichte van ontwerp zonder faunavoorziening
Loopplank Slochterbrug	€ 43.165
Faunapassage langzaamverkeertunnel	€ 202.962
Faunauitreedplaatsen	€ 64.000
Natuurvriendelijke oever (150m1)	€ 10.000
Ruigtestrook (200m1)	Meerkosten te verwaarlozen

Inleiding

Beleid Noord-Holland algemeen
Het natuurbeleid, en met name het verbinden en ontsnipperen is beleid wat ongeveer vijfentwintig jaar geleden is ingezet. Het beleid is sindsdien niet wezenlijk veranderd. Op dit moment wordt gewerkt aan de actualisatie van het beleid voor verbinden en ontsnipperen. Belangrijke uitgangspunten zijn:

1. Goed uitgevoerde ontsnipperingsmaatregelen leveren een belangrijke bijdrage aan de versterking van de leefgebieden voor kwetsbare en bijzondere soorten. Recent zijn soorten als boommarter, bever, das, ringslang en zelfs de otter bezig met een (her)kolonisatie in Noord-Holland.
2. De ontsnippering van infrastructuur is in de veenweidegebieden van Laag Holland sterk achter gebleven en zijn er veel aanvullende maatregelen genomen zoals padden- en dassentunnels in vergelijking met de duinen en de Gooi- en Vechtstreek. Daar liggen de grote natuurbruggen.
3. Nieuwe infraprojecten worden in principe natuur-inclusief uitgevoerd, wat onder meer betekent dat elk project faunapasseerbaar wordt gemaakt, tenzij dat ongewenst is (ja, tenzij-principe).

Het nieuwe beleid is nog in voorbereiding en is nog geen vigerend beleid. Het is nog niet opgenomen in de kaarten en documenten bij het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Holland.

Figuur 1. Ligging plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000 (links) en Natuurnetwerk Nederland (rechts in groen)

Binnen het project Bereikbaarheid Waterland vindt een reconstructie plaats van de infrastructuur aan de provinciale wegen N235 en N247. De maatregelen aan de N247 tussen de Ringweg A10 en knooppunt Het Schouw bieden de gelegenheid om, naast de verbetering van de verkeerstechnische doorstroming, ook maatregelen te treffen voor verbetering van de ecologische samenhang tussen de natuurgebieden in de omgeving. Het gaat daarbij om het verbinden van onderlinge deelgebieden van het Natura 2000-gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske, maar ook een betere verbinding tussen de Natura 2000-gebieden en de gebieden die behoren tot het Natuurwetwerk Nederland en leefgebieden van soorten in het agrarisch landschap - veenweidegebied van Noord-Holland.

De maatregelen aan de infrastructuur bieden kansen om de versnippering van leefgebieden als gevolg van doorsnijding door wegen en kanalen te verminderen. Immers, de bestaande situatie (die al zorgt voor versnippering) wordt (letterlijk) opengebroken; het aanbrengen van ecologische voorzieningen en faunamaatregelen kan in hetzelfde project worden meegenomen. Het benutten van deze kansen wordt zinvol geacht als de meerkosten voor de voorzieningen in verhouding staan tot de ecologische meerwaarde. De voorgestelde aanpassingen zijn ook een belangrijke motivatie voor andere partijen om ook een bijdrage te leveren aan het verbinden van Waterland Oost met het Ilperveld. Zo wil de gemeente Amsterdam de toeleiding naar beide voorzieningen ecologisch verbeteren en de vaarwegbeheerder van het Noordhollandsch kanaal studeert op het aanbrengen van faunauittreedplaatsen waar nu nog stalen damwanden staan. Zo fungeren de aanpassingen aan de weg als een vliegwiel voor verdere verbeteringen.

Leeswijzer

De voorliggende Notitie brengt zowel de meerkosten voor aanleg van de faunavoorzieningen als de ecologische baten in beeld. De ecologische meerwaarde wordt in beeld gebracht door de beoogde en verwachte effecten te koppelen aan natuurbeleid en beleidsintenties. De kosten worden in beeld gebracht ten opzichte van een ontwerp dat primair is gericht op het verkeerskundige aanleiding voor de reconstructie. De notitie kan worden gebruikt als input voor de besluitvorming rond het al dan niet opnemen van de voorgestelde faunavoorzieningen in het ontwerp. De voorliggende notitie zelf geeft geen antwoord op de vraag of de meerkosten opwegen tegen de ecologische baten. In deze notitie 066 zijn tevens de ontwerpeisen voor de faunapassages overgenomen uit notitie 061 en verder uitgewerkt. Met de definitieve oplevering van notitie 066 wordt dan ook notitie 061 afgerond.

Ter voorbereiding van de notitie heeft op 17 oktober 2017 een veldbezoek plaatsgevonden aan Het Schouw en de Slochterbrug, waarbij de ecologen van de gemeente Amsterdam, provincie Noord-Holland en Antea Group aanwezig waren. Voorliggende memo vormt tevens verslag van dit veldbezoek.
Achtereenvolgens komen aan bod:
- Aanleiding
- Achtergrond en beleid
- Uitwerking locatie Het Schouw en locatie Slochterbrug
- Overige voorzieningen.

Achtergrond

Huidige situatie

De omgeving van de N247 bestaat uit agrarisch gebied met natuurwaarden in het veenweidelandschap met daarbinnen diverse natuurgebieden zoals Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland. Het landbouwgebied is voor grote delen aangemerkt als weidevogelleefgebied. Deze gebieden vormen het leefgebied voor uiteenlopende soorten en soortgroepen die kenmerkend zijn voor Natura 2000 en het NNN. Daarnaast vormen ze leefgebied van enkele diersoorten die niet zozeer gebonden zijn aan de bestaande natuurgebieden, maar die op regionaal schaalniveau bezig zijn aan een opmars in dit deel van Noord-Holland zoals otter, bever, ringslang en boommarter.

De huidige infrastructuur van wegen en waterwegen vormt een doorsnijding van het gebied waarbij de infrastructuur moeilijk passeerbaar is (zie Figuur 1). Dat betekent dat grondgebonden en oevergebonden diersoorten in de verschillende gebiedsdelen zoals bovengenoemd nauwelijks tot uitwisseling kunnen komen. Voor migrerende dieren vormen de drukke N247 en N235, plus de steile oevers van het Noord-Hollands kanaal een vrijwel onneembare barrière. Deze infra-bundel verdeelt het grootste waterrijke veenweidegebied van Noord-Holland als Natura 2000-gebied 'Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske' in twee delen, namelijk Varkensland en Ilperveld. Het kanaal en de N247 scheiden het Oostelijk deel van de rest van de Zaanstreek en Waterland.

Wens van verbinden en ontsnipperen

Uit recente ontwikkelingen en waarnemingen (mondelinge mededeling N. Jonker, PNH) van diersoorten als de otter, bever, boommarter en ringslang blijkt dat deze een spectaculaire toename vertonen en op korte termijn zeker in Waterland / het Zaanse veenweidegebied te verwachten zijn (bever uit Flevoland, otter uit Naardermeer, ringslang uit Waterland Oost en boommarter uit Amsterdam richting Ilperveld). Zie ook figuur 2.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het natuurbeleid steeds meer wordt gericht op het herstellen van verbindingen tussen geïsoleerd geraakte natuurgebieden (Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPO)). Het MJPO stelt: “In de provincie Noord-Holland is de laatste jaren het wegennet flink aangepast. Hierdoor ontstaan nieuwe knelpunten die alsnog moeten worden meegenomen. Dit past in de strategie die wordt gehanteerd; werk met werk maken. Een aantal kleinere knelpunten wordt meegenomen bij de geplande grote reconstructies of het groot onderhoud.” (www.mjpo.nl).

Het versterken van natuurverbindingen is in het programma Bereikbaarheid Waterland tot op heden gericht geweest op de natuurambities zoals die zijn geformuleerd in vastgesteld beleid zoals het Natuurbeheerplan voor de Provincie Noord-Holland (http://maps.noord-holland.nl/Natuurbeheerplan). De kansen die zich nu in het kader van de N247 voordoen bieden de mogelijkheid om de natuurambities iets verder uit te werken dan het vastgesteld beleid, en te anticiperen op verwachte toekomstige ontwikkelingen en beleidsambities. Daarbij wordt gedacht aan de verbinding van leefgebieden van diersoorten die op korte termijn in de omgeving van de N247 worden verwacht. Inrichting van leefgebied voor deze soorten, inclusief ontsnipperingsmaatregelen en veilige natuurverbindingen, zijn cruciaal voor het vormen van levensvatbare populaties. Zie hiervoor de kaart van Figuur 2.

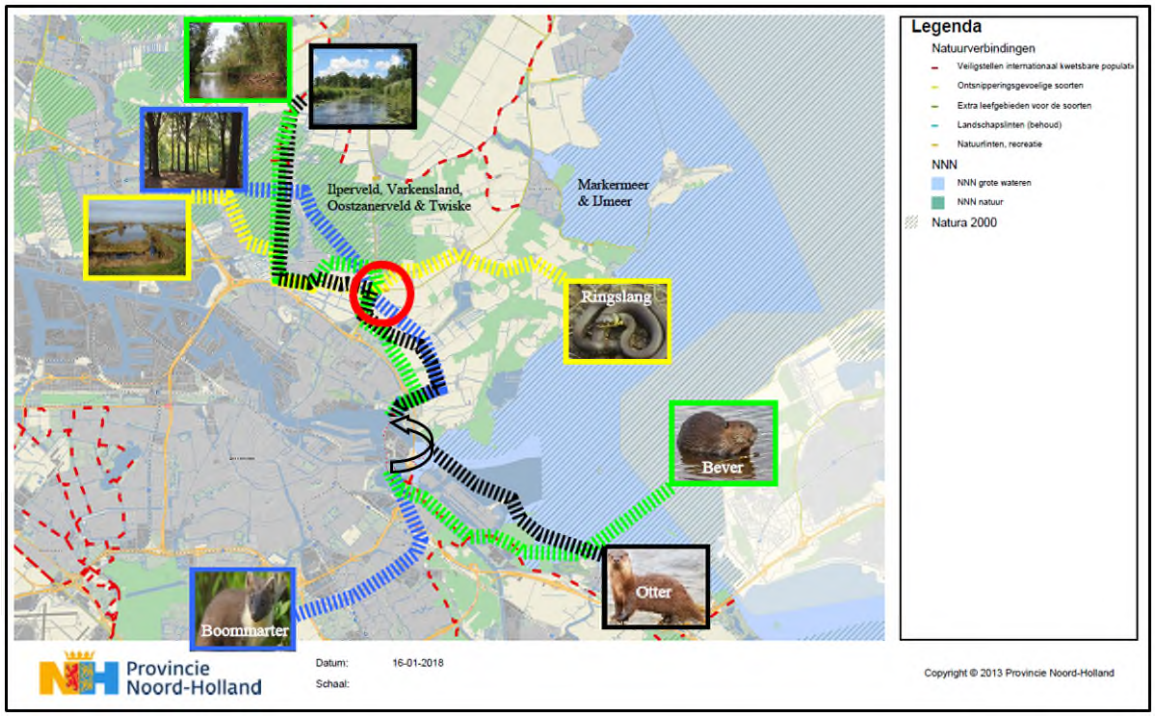

Figuur 2. Overzicht indicatieve uitbreiding leefgebied van verwachte soorten als doelsoorten faunapassages (aanpijling betreft route rondom Sluisbuurt – Zeeburgereiland (vrij naar interne notitie PNH N. Jonker, 19-10-2017)

Figuur 3. Mogelijke locaties voor verzachting barrièrewerking Kanaal en provinciale wegen (Bron: interne notitie PNH N. Jonker, 19-10-2017)

Kansen voor opheffen van barrières

Het Noordhollandsch kanaal met haar stalen damwanden (blauw in figuur 3) en de drukke N247/N235 (rood) vormen gezamenlijk een grote ecologische Noord-Zuid barrière dwars door het Waterlandse Natura 2000-veenweidegebied. In principe zijn er vijf plaatsen waar het mogelijk is om deze barrièrewerking enigszins te verzachten. Op dit moment is geen enkele van deze vijf plaatsen faunapasseerbaar. Door het faunapasseerbaar maken van Het Schouw en de Slochterbrug ontstaan er twee openingen in deze ecologische barrière en maken uitwisseling tussen de natuurgebieden mogelijk.

De ontsnippering van de Slochterbrug en het Schouw versnelt de uitvoering van maatregelen om het Noordhollandsch kanaal faunapasseerbaar te maken via uittreedplaatsen. Dit wordt (eind 2017 - begin 2018) op verzoek van de beheerder bestudeerd.

Naast de wens om voor de genoemde doelsoorten voorzieningen te treffen, kan ook de wens / noodzaak om aan de verbindingen (connectiviteit) meer aandacht te geven vanuit het doel van herstel van een aantal soorten waarvoor verkeerssterfte een belangrijke oorzaak van achteruitgang is.

Uitwerking

Bij de N247 tussen de Ringweg A10 en Het Schouw doen zich kansen voor die het waard zijn om te benutten en zo invulling te geven aan de algemene doelen van het provinciaal ontsnipperingsbeleid (MJPO in Noord-Holland). Twee daarvan kunnen concreet worden toegevoegd in het technisch ontwerp van de kunstwerken van de N247. Onder verwijzing naar Figuur 4 betreft het de locaties 2 en 5. De voorzieningen genoemd onder 3 en 4 worden kort besproken onder '*Aangrenzende voorzieningen*'.

Figuur 4. Vijftal mogelijke locaties voor maatregelen die bijdragen aan passeerbaarheid van N247 tussen A10 en Het Schouw

<u>Locatie Slochterbrug</u>

Voor de Slochterbrug bestaat de wens om deze faunapasseerbaar te maken en te dimensioneren op middelgrote doelsoorten: otter, ringslang en egel. De passage sluit aan op de brede wateren in de Blauwe polder, het Slochtereiland en via de natuurvriendelijke oever in het Noordhollandsch kanaal naar het Landsmeerder en Ilperveld.

De brug wordt gedeeltelijk (de westelijke helft) vervangen. In het nieuwe deel wordt voorgesteld een looprichel aan te brengen, geïntegreerd in het ontwerp van de kunstwerk. De looprichel zal het beste functioneren bij een breedte van 0,75 meter; als minimum geldt 0,40meter. De richel wordt met een breedte van 0,75 meter opgenomen in het technisch ontwerp voor de brug, waarbij de huidige doorvaartbreedte (3,00 meter) minimaal blijft gegarandeerd (de doorvaartbreedte van het nieuwe kunstwerk is, als gevolg van de uitvoerbaarheid, 4,60 meter). Als gevolg van de aanleg van de looprichel wordt de doorvaartbreedte 3,85 meter.

Voor het bestaande oostelijke deel geldt dat deze nog niet passeerbaar is zolang er geen loopstrook is aangebracht. Voor de ecologische passeermogelijkheid van de Slochterbrug moet in dit deel van de brug dus een tijdelijke voorziening worden gemaakt, totdat ook deze wordt vervangen. De bestaande doorvaartbreedte is 2,90 meter. De minimaal geëiste doorvaartbreedte is 2,50 meter voor een maaiboot van het HHNK. Om deze versmalling te beperken wordt voorgesteld om in de tijdelijke situatie de looprichel niet 0,75 maar 0,40 meter breed te maken. Indien uit inmeting blijkt dat de huidige duikerbreedte groter is, dient dit ten goede te komen aan de breedte van de looprichel.

De meerkosten van de uitbouw van de Westelijke Slochterbrug tot een faunapasseerbare duiker zijn begroot op (SSK-raming) €43.165,= (exclusief BTW). De kosten van de voorziening zonder faunapassage zijn begroot op € 1.758.289,=, zodat de meerkosten circa 2,5% bedragen. In deze kosten zijn tevens de aansluitingen vanuit de oeverstrook op de ecopassage met ruigtebegroeiing opgenomen.

De westelijke helft wordt in de aanstaande reconstructie meegenomen. Voor de oostelijke helft geldt dat in de eerstvolgende reconstructie daar een gelijkwaardige voorziening wordt opgenomen, om daarmee de volledige 'passage Slochterbrug' passeerbaar te maken voor de genoemde doelsoorten. In de loopstrook van de ecopassage dient een gronddekking van 3 – 5 cm te worden aangebracht (MJPO, Leidraad Faunavoorzieningen bij Infrastructuur. juni 2013). Om de verbinding goed te laten functioneren is ook van belang dat de aansluitende deelgebieden goed met de ecopassage in de Slochterbrug en de oeverstrook zijn verbonden door middel van een ruigtestrook. De directe aansluiting op de oostelijke kanaaloever is goed toegankelijk, gezien de aanwezige ruigtestrook op de oever. Het kanaal is echter moeilijk passeerbaar in verband met het ontbreken van faunauittreedplaatsen.

Voor de functionaliteit van de passage onder de Slochterbrug, is behalve deze passage onder de weg ook een faunauittreedplaats in het Noordhollandsch kanaal vereist. Binnen het project 'N247' wordt daarom de aanleg van één faunauittreedplaats in het Noordhollandsch kanaal nabij de Slochterbrug toegevoegd aan het ontwerp. Deze dient vóór openstelling van de weg te zijn gerealiseerd. Zie onderstaande afbeelding voor een impressie van een faunauittreedplaats.
De overige locaties voor faunauittreedplaatsen in het Noordhollandsch kanaal worden door de Provincie Noord-Holland bepaald en gerealiseerd.

Het Schouw – fietsonderdoorgang

Voor de N247 nabij Het Schouw bestaat de wens om de in het ontwerp opgenomen langzaamverkeerstunnel geschikt te maken als faunapassage. De route naar het Noordhollandsch kanaal is smal en nog niet uitnodigend voor migrerende dieren, maar de verbinding gaat waarschijnlijk vooral functioneren voor uitzwermende dieren op zoek naar een nieuw leefgebied (dispersie). Zo kunnen ze veilig nieuwe gebieden bereiken. Maatgevend zijn middelgrote soorten: kleine zoogdieren, boommarter, otter, ringslang, en egel.

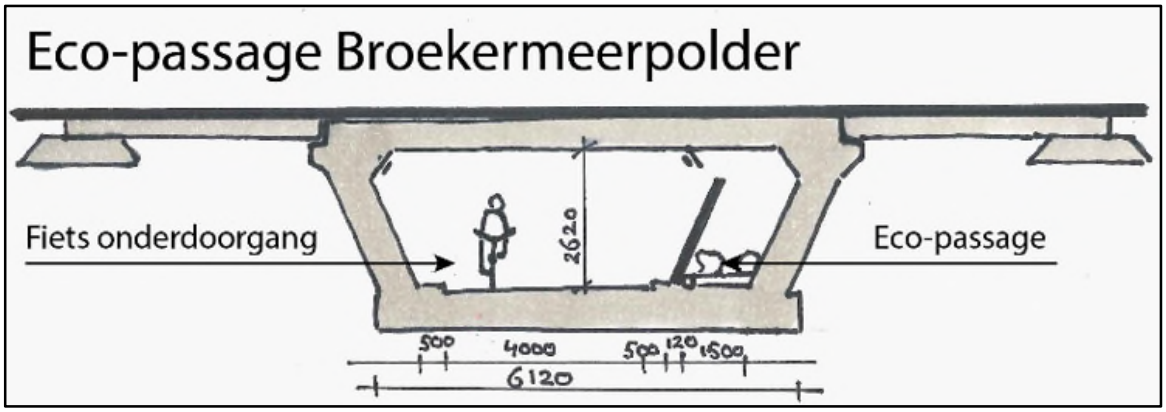

Figuur 5 Doorsnede Ecopassage Broekermeerpolder

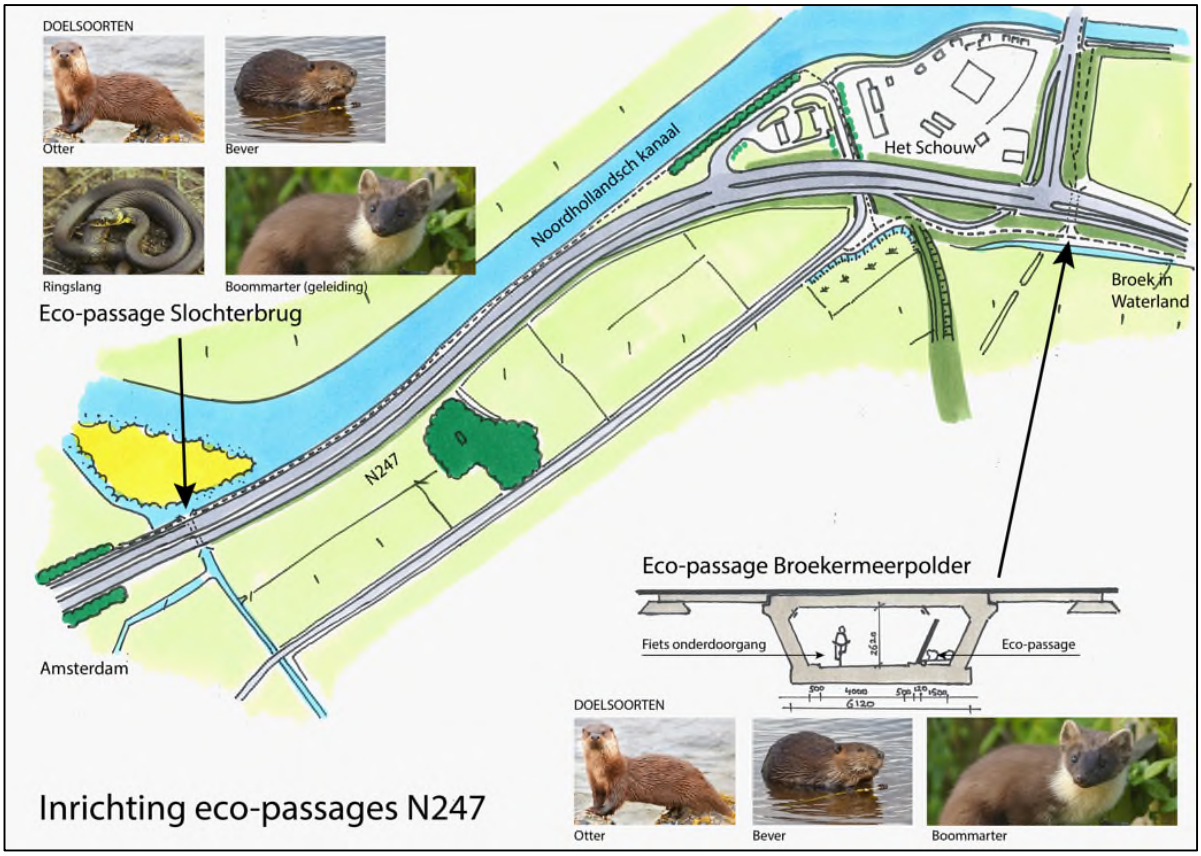

Figuur 6. Doelsoorten in relatie tot faunavoorzieningen N247 nabij Slochterbrug en Het Schouw / Broekermeerpolder, naast egel, hermelijn, padden en noordse woelmuis.

Het faunapasseerbaar maken van de tunnel bestaat uit het verbreden van de tunnel met 1,50 meter, en inrichten van deze extra strook met natuurlijke materialen zoals een gronddekking van 25 cm, stenen, en houtachtige materialen zoals stobben, takkenrillen of boomstammen. Tussen het fietspad en de faunapassage moet een afschermende wand op ooghoogte (van een fietser) van 1,80 meter hoogte zorgen voor een duidelijk zichtbare scheiding van functies, om betreding door mensen te voorkómen. De gemiddelde ooghoogte van fietsers is 1,70 meter (CROW). Deze wand voorkomt tevens dat sprake is van lichtverstoring als gevolg van verlichting van de fietsonderdoorgang, die recht boven deze tussenwand dient te worden geplaatst. Zie ook doorsnede in Figuur 7.

De meerkosten van de uitbouw van de fiets-voetgangerstunnel tot een faunapassage zijn begroot op (SSK-raming) € 202.692,= (exclusief BTW).
De kosten van de fietsonderdoorgang zonder faunapassage zijn begroot op € 2.330.251,=, zodat de meerkosten 8 à 9% bedragen.

Aangrenzende voorzieningen (zie ook Figuur 4 en Figuur 7).

De beide faunapassages bij Het Schouw en de Slochterbrug moeten worden beschouwd als voorzieningen die hun functie in de regio vervullen voor het passeren van drukke wegen als grote ecologische barrières. De faunapassages vervullen deze functie echter in de context van de ecologische verbindingen in het achterland. In de omgeving van de N247 – Het Schouw is de ecologische infrastructuur matig ontwikkeld, in die zin dat in een groot deel van het gebied sprake is van agrarisch grondgebruik en openheid, met beperkte mate van ecologisch ingerichte wateren, moerasjes of anderszins natuurgebieden. De verspreiding van de beoogde doelsoorten zoals eerder beschreven in de notitie, is gebaat bij verbetering van de inrichting van natuurvriendelijke oevers en lokale stapstenen in de vorm van bijvoorbeeld kleine moerasjes.

In de omgeving van de faunapassages zijn enkele locaties aanwezig die in potentie geschikt zijn om te worden ingericht ter verbetering van de ecologische samenhang en ter versterking van de functionaliteit van de beoogde faunapassages. Onderstaand wordt hier nader op ingegaan. Daarnaast versnelt de ontsnippering van het Schouw de uitvoering van maatregelen om het Noordhollandsch kanaal faunapasseerbaar te maken via uittreedplaatsen. Dit wordt op verzoek van de beheerder nader bestudeerd door de Provincie Noord-Holland).

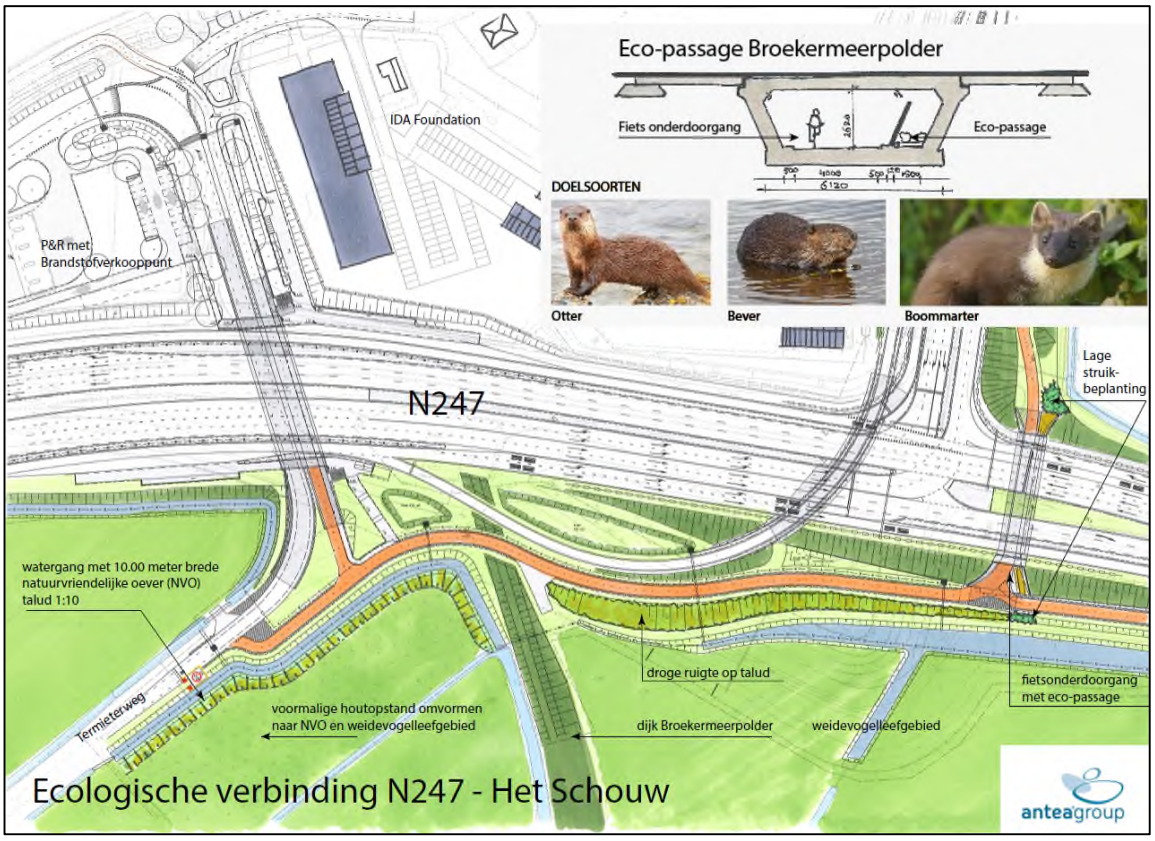

Figuur 7 Ecologische verbinding tussen onderdoorgang Het Schouw en het voormalig populierenbos

Aansluiting bij Het Schouw

De faunapassage bij Het Schouw is gebaat bij een aansluitend leefgebied voor soortgroepen als kleine zoogdieren en amfibieën. De faunapassage zal beter functioneren als direct aansluitende biotopen aanwezig zijn die geschikt leefgebied vormen en die zorgen voor de nodige dekking nabij de in- en uitgangen.

Het aansluitend leefgebied wordt gecreëerd in zowel de zuid-westelijke richting naar het voormalige populierenbos als in noordelijke richting naar de Broekervaart.

- In zuidwestelijke richting wordt het talud (met variabele breedte) tussen de sloot en het fietspad over een breedte van 2 à 4 meter ingericht en beheerd als ruigtestrook. De lengte bedraagt ongeveer 200 meter.
- In noordelijke richting wordt de faunapassage verbonden met de noordelijk gelegen Broekervaart. Deze verbinding kan worden bewerkstelligd door het creëren van een ruigtestrook langs de perceelssloot tussen het talud van de weg (N235) en het oostelijk gelegen graslandperceel. Tevens dient in de Broekervaart een faunauittreedplaats te worden aangelegd (in Figuur 7 aansluitend op de 'Lage struikbeplanting' (zie ook Figuur 6)). De lengte van de ruigtestrook bedraagt ongeveer 200 meter tussen de ecopassage en de Broekervaart.

De kosten voor de aanleg van ruigtestroken (2 x 200 meter) zijn beperkt tot het inzaaien van een bijpassend zaadmengsel, en kunnen worden geschaard onder de afwerking van op te leveren gronden. De meerkosten zijn te verwaarlozen ten opzichte van traditionele inrichting.

<u>Inrichting van het populierenbosje</u>
De Technische adviescommissie (TAC) Hoofdgroenstructuur van de gemeente Amsterdam heeft advies uitgebracht over het bestaande populierenbosje ten zuiden van het bestaande brandstofverkooppunt voor het Provinciaal Inpassingsplan. Het advies stelt: "*De aanpassingen in het ontwerp betekenen nog altijd dat het bosje aan de Termieterweg als vreemd element in het agrarisch landschap van Waterland komt te vervallen en ook andere onderdelen in lijn met de aanwezige landschapselementen worden hersteld. In de landschappelijke uitwerking van het ontwerp kan ambitie worden getoond door de waterbergingsopgave te koppelen aan natuurontwikkeling*."

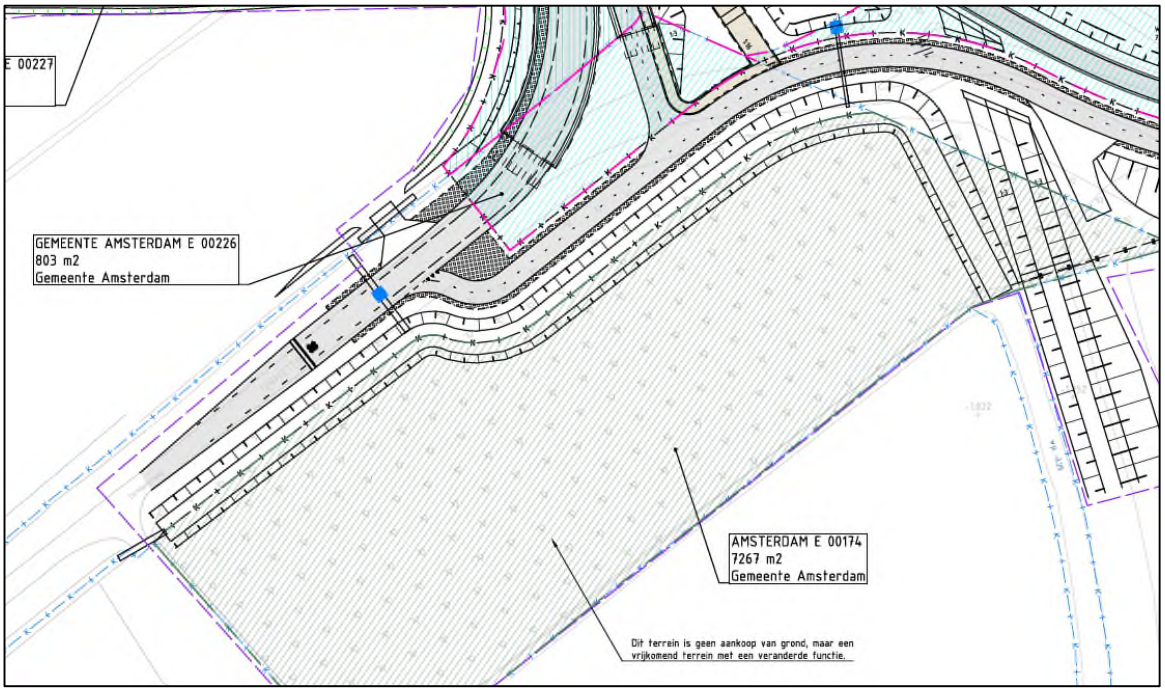

Figuur 8. Locatie te rooien populierenbos en aan te leggen voorziening voor waterberging.

Bij de herinrichting van het populierenbosje wordt een lokaal bosecosysteem verwijderd / vernietigd. Het perceel wordt ingericht als extensief beheerd grasland dat kan functioneren als weidevogelgebied. Langs de west- en noordrand van het perceel wordt in aansluiting op de voorziening voor waterberging, een moerasachtig biotoop aangelegd als een plas-draszone van 10 meter breed. In de rand van deze plasdraszone worden delen van de gerooide bomen verwerkt in de inrichting van het terrein. Dergelijke houtelementen dragen bij aan de kwaliteit van het leefgebied voor kleine marterachtigen, overige kleine en middelgrote zoogdieren en amfibieën.

De kosten voor aanleg van 150 meter natuurvriendelijke oevers (nvo) bedragen naar schatting € 10.000,= (150 meter met richtbedrag van € 65,=/m1).

<u>Aanbevelingen stroken aansluitend aan Het Schouw (buiten de scope)</u>
Het verdient aanbeveling om ook de oevers van de ringsloot rond de Broekermeer te ontwikkelen als natuurvriendelijke verbinding naar het achterland (zie ook Figuur 7). Dit valt buiten de scope van het project. Nabij de Slochterbrug zou het voor de functionaliteit van de faunapassage goed zijn als de aangrenzende slootoevers worden ingericht met een strook ruig gras. Dit kan worden bereikt door middel van beheer op een daarvoor aan te wijzen strook, in afstemming met de grondgebruiker van het aangrenzend perceel. Dit valt buiten de scope van het project.

De passages van Het Schouw en de Slochterbrug staan functioneel niet direct met elkaar in verbinding. Toch kan de inrichting van de slootkant tussen beide locaties met een natuurvriendelijke oever bijdragen aan verbetering van het gebruik van de beide voorzieningen.

Bronnen

MJPO, 2013. Leidraad faunavoorzieningen bij wegen. Juni 2013. In opdracht van Rijkswaterstaat Ministerie van Infrastructuur en Milieu, ProRail. Met medewerking van Agentschap Wegen en Verkeer.

Handreiking natuurvriendelijke oevers:
http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiRkOqV9Z7aAhUIC8AKHWFOCgYQFggsMAE&url=http%3A%2F%2Fnatuurvriendelijkeoevers.stowa.nl%2FUpload%2Fpublicaties%2F2009-37_webversie_150dpi.pdf&usg=AOvVaw0wWOHXuvDWuI6IT8qMvMve

Zoogdierenatlas: Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Kanters & J.C. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12: 1-432.
http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwi95r6s9p7aAhXmK8AKHUb4AQAQFggnMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.nederlandsesoorten.nl%2Fcontent%2Fnieuwe-zoogdierenatlas&usg=AOvVaw1ZTKFNifV-iQ9BWGpvOd01

Bijlage 5 Wettelijk kader

Bijlage 5 Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
   a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
   b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
   c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
   a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
   b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
   c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
   d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
   e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
   f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
   g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
   h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

Info tabel: Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn derhalve niet vermeld.

Vogels		
Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluiter	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenzwaluw	Huiszwaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barmsijs	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuil	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tjiftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluiter
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluiter	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Tabel B. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren landzoogdieren	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren vleermuizen	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimpernelblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaart
	pimpernelblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren zeezoogdieren	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschilpad		Bultrug, gewone vinvis bruinvis dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfijn
	muurhagedis		gewone dolfijn
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		grijze dolfijn
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur		orka
	houting		tuimelaar
Weekdieren	bataafse stroommossel		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
	platte schijfhoren		noordse vinvis, potvis
Zaadplanten	liggende raket		butskop
	drijvende waterweegbree		dwergvinvis
	groenknolorchis		griend,
	kruipend moerasscherm		spitsdolfijn van gray

	zomerschroeforchis		witte dolfijn

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Zoogdieren

Aardmuis*
Boommarter
Bosmuis*
Bunzing**
Damhert
Das
Dwergmuis*
Dwergspitsmuis*
Edelhert
Eekhoorn
Egel*
Eikelmuis
Gewone bosspitsmuis*
Gewone zeehond
Grote bosmuis
Grijze zeehond
Haas*
Hermelijn**
Huisspitsmuis*
Konijn*
Molmuis
Ondergrondse woelmuis*
Ree*
Rosse woelmuis*
Steenmarter
Tweekleurige bosspitsmuis*
Veldmuis*
Veldspitsmuis
Vos*
Waterspitsmuis
Wezel**
Wild zwijn
Woelrat*

Amfibieën

Alpenwatersalamander
Bruine kikker*
Gewone pad*
Kleine watersalamander*
Meerkikker*
Middelste groene kikker*
Vinpootsalamander
Vuursalamander

Reptielen

Adder
Hazelworm
Levendbarende hagedis
Ringslang

Vissen

Beekdonderpad
Beekprik
Elrits
Europese rivierkreeft
Gestippelde alver
Grote modderkruiper
Kwabaal

Dagvlinders

Aardbeivlinder
Bosparelmoervlinder
Bruin dikkopje
Bruine eikenpage
Donker pimpernelblauwtje
Duinparelmoervlinder
Gentiaanblauwtje
Grote parelmoervlinder
Grote vos
Grote vuurvlinder
Grote weerschijnvlinder
Iepenpage
Kleine heivlinder
Kleine ijsvogelvlinder
Kommavlinder
Pimpernelblauwtje
Sleedoornpage
Spiegeldikkopje
Veenbesblauwtje
Veenbesparelmoervlinder
Veenhooibeestje
Veldparelmoervlinder
Zilveren maan

Libellen

Beekkrombout
Bosbeekjuffer
Donkere waterjuffer
Gevlekte glanslibel
Gewone bronlibel
Hoogveenglanslibel
Kempense heidelibel
Speerwaterjuffer

Kevers

Vliegend hert

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn.

Planten

Akkerboterbloem
Akkerdoornzaad
Akkerogentroost
Beklierde ogentroost
Berggamander
Bergnachtorchis
Blaasvaren
Blauw guichelheil
Bokkenorchis
Bosboterbloem
Bosdravik
Brave hendrik
Brede wolfsmelk
Breed wollegras
Bruinrode wespenorchis
Dennenorchis
Dreps
Echte gamander
Franjegentiaan
Geelgroene wespenorchis
Geplooide vrouwenmantel
Getande veldsla
Groene nachtorchis
Groensteel
Groot spiegelklokje
Grote bosaardbei
Grote leeuwenklauw
Honingorchis
Kalkboterbloem
Kalketrip
Karthuizeranjer
Karwijselie
Kleine ereprijs
Kleine Schorseneer
Kleine wolfsmelk
Kluwenklokje
Knollathyrus
Knolspirea
Korensla
Kranskarwij
Kruiptijm
Lange zonnedauw
Liggende ereprijs
Moerasgamander
Muurbloem
Roggelelie
Rood peperboompje
Rozenkransje
Ruw parelzaad
Scherpkruid
Schubvaren
Schubzegge
Smalle raai
Spits havikskruid
Steenbraam
Stijve wolfsmelk
Stofzaad
Tengere distel
Tengere veldmuur
Trosgamander
Veenbloembies
Vliegenorchis
Vroege ereprijs
Wilde averuit
Wilde ridderspoor
Wilde weit
Wolfskers
Zandwolfsmelk

Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zinkviooltje
Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zweedse kornoelje
Gladde zegge	Pijlscheefkalk	

Tabel D. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

   a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel

   b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of

   c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten (‘andere soorten’).

Met betrekking tot de ‘andere soorten’ zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten (‘andere soorten’) meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		**Artikel 3.1 Soorten van de Vogelrichtlijn**	**Artikel 3.5 Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern**	**Artikel 3.10 Andere soorten**
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van:	X	X	X
	volksgezondheid en openbare veiligheid	X	Nee	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	X	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Nee	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Nee	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	3.10 2a-g
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang			

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten (‘andere soorten’) welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde ‘verklaring van geen bedenkingen’ (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb’s.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).
De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

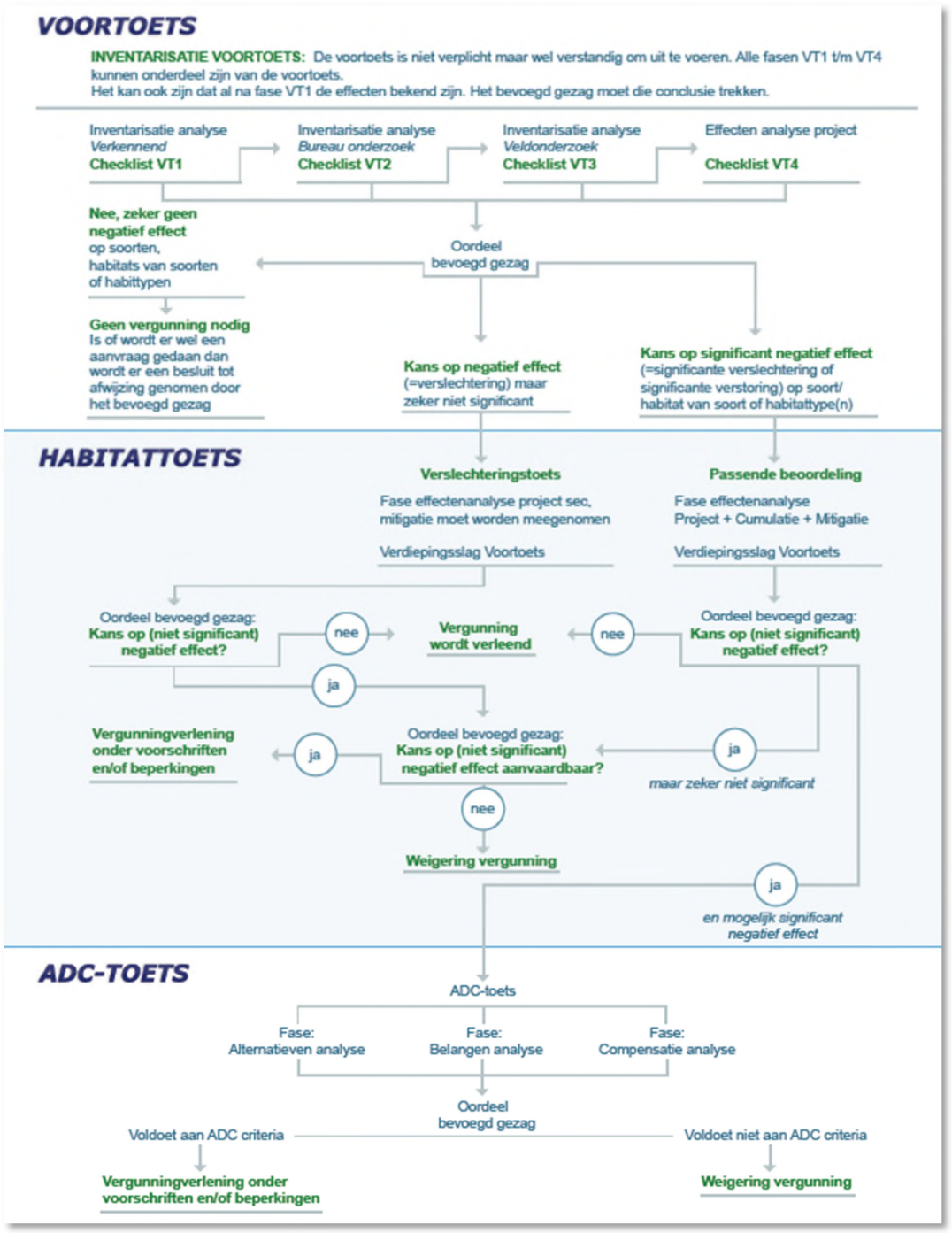
VOORTOETS
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.
Inventarisatie analyse Verkennend Checklist VT1
Inventarisatie analyse Bureau onderzoek Checklist VT2
Inventarisatie analyse Veldonderzoek Checklist VT3
Effecten analyse project Checklist VT4
Nee, zeker geen negatief effect op soorten, habitats van soorten of habittypen
Geen vergunning nodig Is of wordt er wel een aanvraag gedaan dan wordt er een besluit tot afwijzing genomen door het bevoegd gezag
Oordeel bevoegd gezag
Kans op negatief effect (=verslechtering) maar zeker niet significant
Kans op significant negatief effect (=significante verslechtering of significante verstoring) op soort/ habitat van soort of habitattype(n)
HABITATTOETS
Verslechteringstoets
Fase effectenanalyse project sec, mitigatie moet worden meegenomen
Verdiepingsslag Voortoets
Passende beoordeling
Fase effectenanalyse Project + Cumulatie + Mitigatie
Verdiepingsslag Voortoets
Oordeel bevoegd gezag: Kans op (niet significant) negatief effect?
nee
Vergunning wordt verleend
nee
Oordeel bevoegd gezag: Kans op (niet significant) negatief effect?
ja
Vergunningverlening onder voorschriften en/of beperkingen
ja
Oordeel bevoegd gezag: Kans op (niet significant) negatief effect aanvaardbaar?
ja
maar zeker niet significant
nee
Weigering vergunning
ja
en mogelijk significant negatief effect
ADC-TOETS
ADC-toets
Fase: Alternatieven analyse
Fase: Belangen analyse
Fase: Compensatie analyse
Oordeel bevoegd gezag
Voldoet aan ADC criteria
Vergunningverlening onder voorschriften en/of beperkingen
Voldoet niet aan ADC criteria
Weigering vergunning

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. jeroen.buijks@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2018
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Toelichting Watertoets

N247 km 29,2 t/m 31,65 en km 36,8 t/m 43,35

Bereikbaarheid Waterland Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247

projectnummer 0402663.35
definitief revisie 2.0D
27 augustus 2018

Toelichting Watertoets

N247 km 29,2 t/m 31,65 en km 36,8 t/m 43,35

Bereikbaarheid Waterland Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247

projectnummer 0402663.35

definitief revisie 2.0D
27 augustus 2018

Auteurs
Britt de Groen
Jesse den Hartog

Opdrachtgever
Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
27-8-2018	definitief	ing. R.H. van Trigt	ir. J.J.J. Hulsen

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**3**
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	5
1.3	Leeswijzer	5
2	**Huidige situatie**	**6**
2.1	Ligging en hoogte plangebied	6
2.2	Grondwater	9
2.3	Oppervlaktewater	10
2.3.1	Buikslotermeer	11
2.3.2	Zunderdorp	11
2.3.3	Waterland (1)	12
2.3.4	Broekermeer	13
2.3.5	Waterland (2)	14
2.3.6	Monnikenmeer	14
2.3.7	Katwoude Hogedijk	16
2.3.8	Blokgouw (Zuidpolder van Edam)	18
2.4	Waterkeringen	19
2.5	Natuurwaarden	20
2.6	Riolering	22
3	**Wettelijk en Beleidskader**	**24**
3.1	Rijksoverheid	24
3.2	Provincie Noord- Holland	25
3.3	Regionaal Beleid	26
3.4	Gemeentelijk Beleid	26
4	**Randvoorwaarden en uitgangspunten**	**28**
4.1	Provincie Noord-Holland	28
4.2	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	28
4.3	Gemeente Waterland en Edam-Volendam	29
5	**Toekomstige situatie**	**30**
5.1	Geplande maatregelen	30
5.2	Toetsing waterberging en waterstructuur	31
5.2.1	Tracé 1 Buikslotermeer, Zunderdorp en Waterlandsboezem (1)	32
5.2.2	Tracé 2 Broekermeer	33
5.2.3	Tracé 3 Waterlandlandsboezem (2)	34
5.2.4	Tracé 4 Monnikenmeer	35
5.2.5	Tracé 5 Waterlandsboezem (3)	36
5.2.6	Tracé 6 Katwoude Hogedijk, Blokgouw en Zuidpolder	36

5.2.7 Toetsing waterberging - samenvatting 37
5.3 Waterkering 38
5.4 Natuurwaarden 39
5.5 Riolering 40
5.6 Watervergunning 40

Bijlage 1 Inrichtingstekening

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In het project 'Bereikbaarheid Waterland' werkt de provincie Noord-Holland aan betere bereikbaarheid en verkeersveiligheid voor fietsers, automobilisten en openbaar vervoer op en rond de provinciale wegen N235 en N247 door gerichte maatregelen. Het project 'Bereikbaarheid Waterland' kent circa twintig deelprojecten, waarin de maatregelen zijn uitgewerkt.

Voor de N247 is een Voorlopig Ontwerp d.d. 9 juni 2017 opgesteld voor de wegvakken km 29,2 - 31,65 (Zuid) en km 34,9 - 43,35 (Noord). Voor beide wegvakken is de technische uitwerking met onderbouwing in de vorm van een ontwerpnota opgesteld. Ook de waterhuishoudingstekeningen maken onderdeel uit van het wegontwerp. Bij verschillende maatregelen worden wijzigingen in het watersysteem en wijzigingen in de hoeveelheid verhard oppervlak gerealiseerd.

In het kader van het Provinciaal Inpassingsplan N247 (PIP N247) wordt de watertoetsprocedure doorlopen, waarin deze wijzigingen worden beschouwd en de effecten in kaart worden gebracht. Voor u ligt de toelichting op de watertoets, waarin deze analyse van de waterhuishouding is uitgevoerd. De nadruk ligt hier op de kwantitatieve aspecten van de waterhuishouding en er wordt bepaald in hoeverre er sprake is van extra verhard oppervlak en de benodigde watercompensatie. Het rapport beschouwt de wijzigingen in de wegvakken N247 km 29,2 - 31,65 en km 34,9 - 43,35. Het tussenliggende wegvak N247 km 31,65 - 34,9 is nog in studie naar een optimale inpassing van de provinciale weg. In figuur 1-1 zijn de wegvakken weergegeven die worden behandeld.

Figuur 1-1 Wegdelen N247

Aanvullend op het wegontwerp van de N247 dienen vanuit andere projecten in de regio een tweetal compensaties te worden meegenomen in het project:

1. Project N235
Bij de aanpassingen van de N235 is deels gebruik gemaakt van de waterbank van de gemeente Waterland. De resterende compensatie van 1.000 m^2 oppervlaktewater moet worden gecompenseerd binnen het peilgebied van de Waterlandsboezem. Deze aanvullende compensatie wordt meegenomen in deze watertoets.
Compensatie kan plaatsvinden binnen de tracés 1, 3 en 5 die binnen de Waterlandsboezem liggen.

2. Project N517
In het project N517 busbaan Zeddeweg is voorzien om een stukje watergang te dempen (nabij de tramhalte zuidzijde). De oppervlakte van het te dempen water is ca. 41 m^2. Naar verwachting vindt demping plaats in het derde kwartaal van 2018. Demping vindt plaats in de polder Katwoude Hogendijk, dit is tracé 6.

Gelet op de planning van de uitvoering van de werkzaamheden aan de N247 en het uitgangspunt dat het toegestaan is om de compensatie later dan de demping plaats te laten vinden wordt deze opgave meegenomen in deze watertoets.

1.2 Doel

In het kader van het provinciaal inpassingsplan is onderzoek gedaan naar de toekomstige waterhuishouding rondom de N247. Voor de reconstructie van de provinciale weg dient het provinciaal inpassingsplan N247 gewijzigd te worden. Conform het Besluit Ruimtelijke ordening (Bro) dient de watertoetsprocedure doorlopen te worden en een waterparagraaf in de toelichting bij het gewijzigde inpassingsplan opgenomen te worden. Deze waterparagraaf is in dit document opgenomen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de huidige situatie van het plangebied beschreven. In dit hoofdstuk worden onder andere de bodemopbouw, grondwater, de bestaande waterhuishouding in het plangebied behandeld. In hoofdstuk 3 wordt het relevante waterbeleid beschreven. Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de randvoorwaarden, uitgangspunten en wensen voor het toekomstige watersysteem beschreven. In hoofdstuk 5 wordt vervolgens aan de hand van de randvoorwaarden en uitgangspunten de opzet van het toekomstige watersysteem beschreven en getoetst.

2 Huidige situatie

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie beschreven. Hierbij wordt ingegaan op de ligging en de maaiveldhoogte in het gebied en de aspecten oppervlaktewater, grondwater, afvalwaterketen en waterkeringen.

2.1 Ligging en hoogte plangebied

De N247 gaat door bebouwd en landelijk gebied en vormt de verbinding in het oostelijk deel van Noord-Holland tussen Amsterdam en Hoorn. De N247 is totaal ongeveer 29 km lang. Het plangebied is de provinciale weg N247 van km 29,2 tot 31,65 en van 34,9 tot 43,35, in totaal 10,9 kilometer.
Het zuidelijk deel ligt tussen Amsterdam-Noord en de kruising met de N235. Het noordelijk deel begint bij de noordelijke komgrens Broek in Waterland tot en met de kruising met de N244 ter hoogte van Volendam. Het plangebied ligt in de gemeente Amsterdam, Waterland en Edam-Volendam. De weg ligt in de provincie Noord-Holland en het beheergebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK).

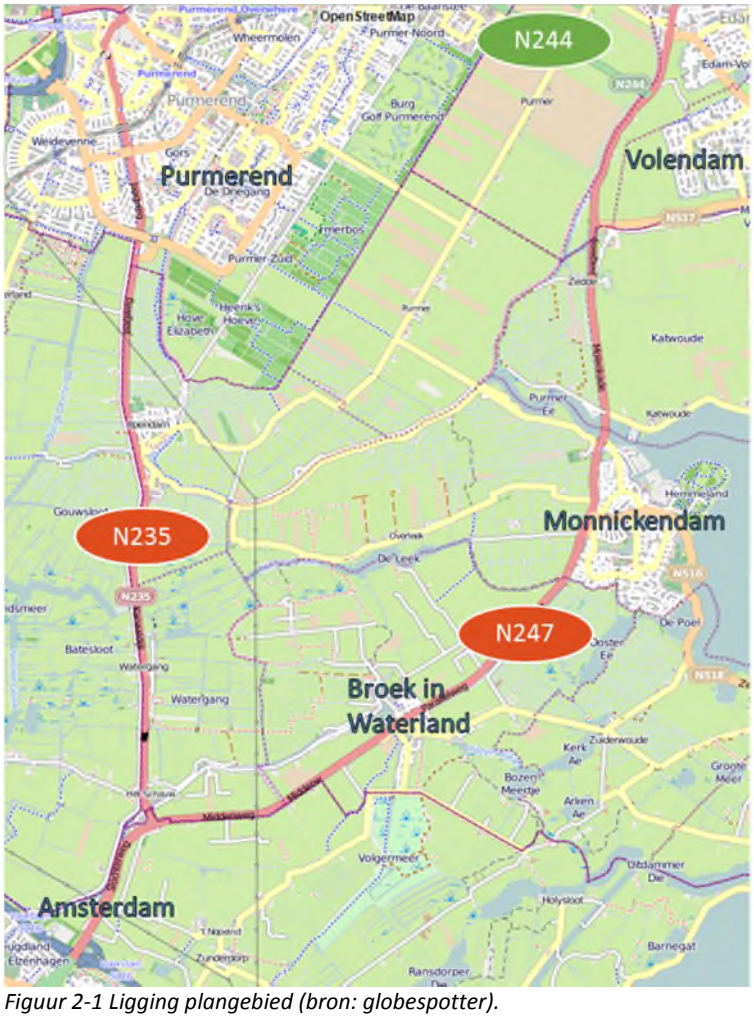

Figuur 2-1 Ligging plangebied (bron: globespotter).

Maaiveldligging

De hoogteligging van de huidige N247 varieert tussen NAP +4,0 m en –4,0 m. De weg ligt verhoogd in de omgeving, maar de hoogteligging is afhankelijk van de omgeving. Tussen Amsterdam-Noord en de kruising met de Kanaaldijk ligt de weg tussen NAP +0,0 m en -1,0 m. Tot aan Broek in Waterland loopt de N247 door het Broekermeer, wat de diepste polder is. Hier ligt dan ook het laagste punt, NAP -4,0 m. Dit is te zien als het meest donkerblauwe gebied in figuur 2-2. Tussen Broek in Waterland en de kruising met de N244 ligt de provinciale weg tussen NAP -1,0 m en +1,5 m, met lokaal een verhoging tot maximaal NAP +4,0 m als gevolg van een kunstwerk.

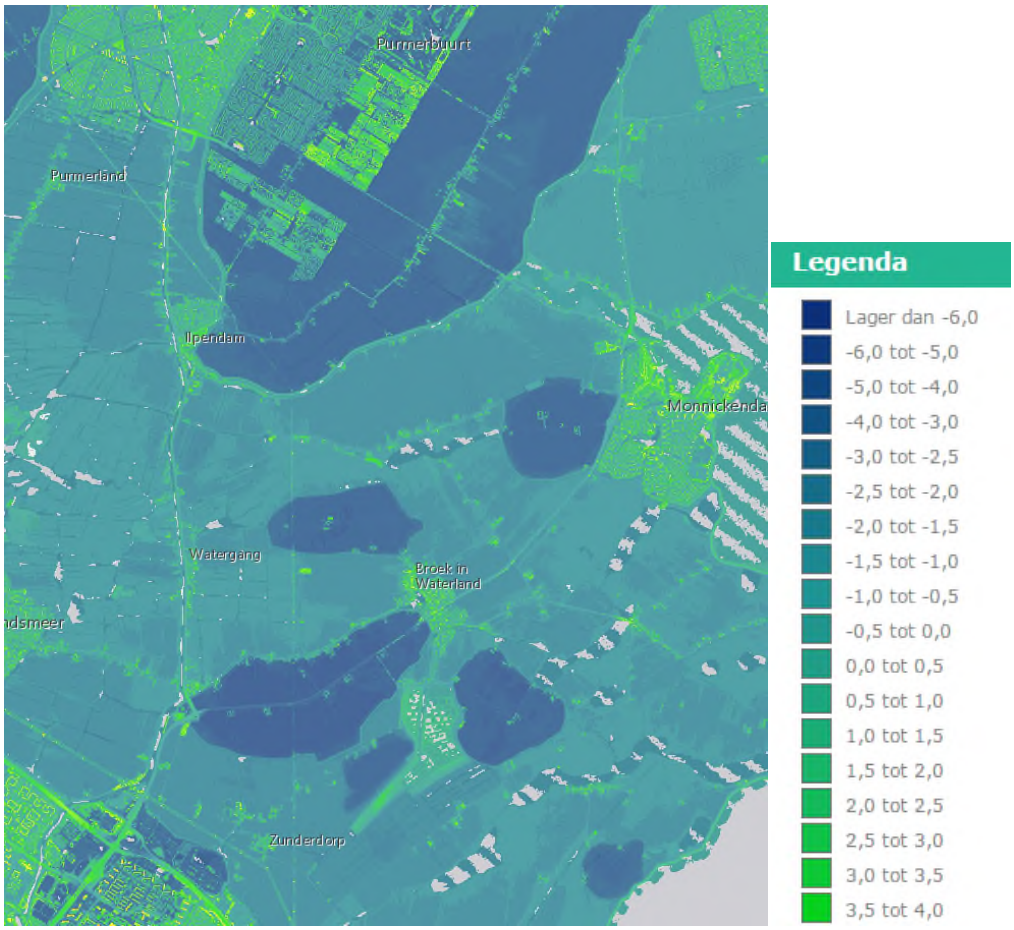

Figuur 2-2: Maaiveldhoogte plangebied N247 op basis van AHN2 (bron: ahn.nl).

Bodemopbouw

Voor de regionale bodemopbouw is het Bodemkundig Informatie Systeem (BIS) geraadpleegd en weergegeven in figuur 2-3. De bodem binnen het plangebied is opgebouwd uit afwisselend klei en veenlagen met plaatselijk zandbanen. Om de bodemopbouw beter te beschrijven zijn verschillende punten in het traject gekozen om de bodem te bepalen. Aangezien er veel boringen in de loop der tijd zijn gedaan, worden slechts enkele toegelicht.

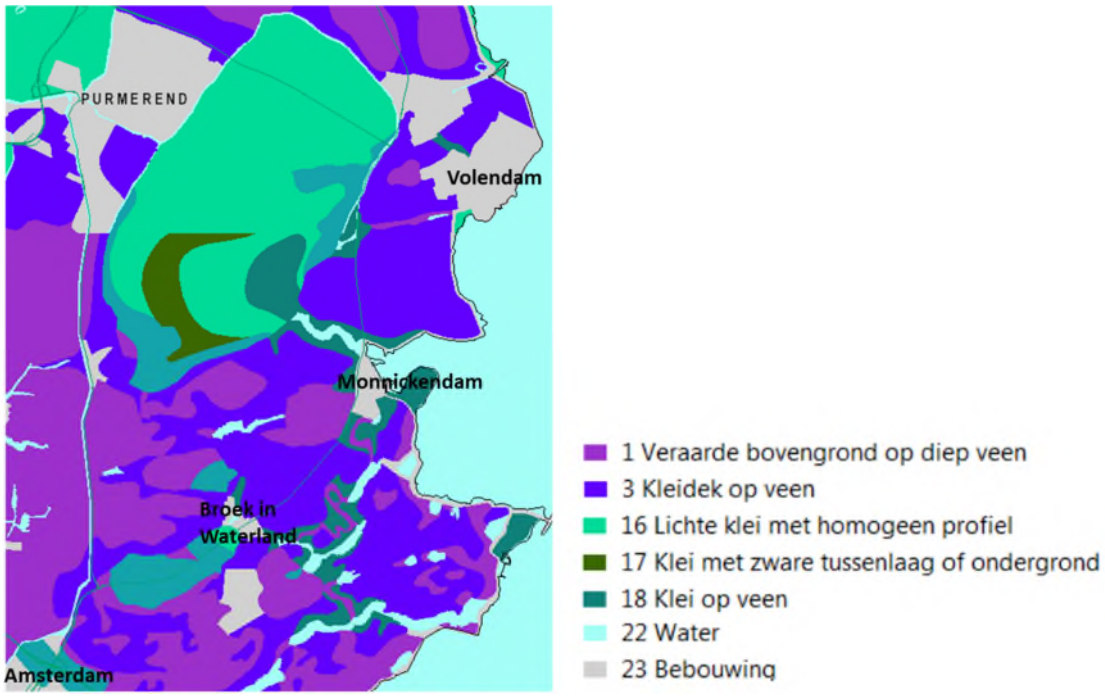

Figuur 2-3: Bodem op basis van BIS data.

In het zuiden, bij Amsterdam, bestaat de grond voor de eerste 10 m-mv. uit veen en klei en op grotere diepte uit zand (Figuur 2-4a). De grond in Broekermeer bestaat ook uit veen- en kleilagen, maar door de diepere ligging van deze polder is de dikte hiervan minder groot dan in het zuiden (zie Figuur 2-4b). In het noorden, vanaf Monnickendam naar Volendam bestaat de bodem opnieuw uit klei en veen aan de oppervlakte en dieper uit zand (Figuur 2-4c).

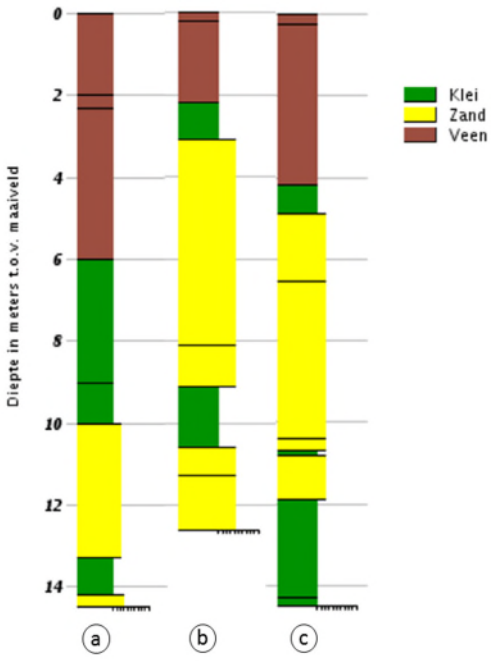

Figuur 2-4: a) Zuid: B25E0065 ter plaatse van Amsterdam, b) Midden: B25E0291 ter plaatse van Broekermeer, c) Noord: B19H0096 ter plaatse van Volendam (bron: DINOloket).

2.2 Grondwater

Figuur 2-5 geeft de grondwatertrappen van het plangebied weer. De grondwatertrap is overwegend II, met een Gemiddeld Hoge Grondwaterstand (GHG) van ondieper dan 40 cm –mv en een Gemiddeld Lage Grondwaterstand (GLG) tussen de 50 cm –mv en 80 cm –mv. Ten noorden van Amsterdam, voor de afslag naar de N235, is een grondwatertrap I aanwezig, met een GHG ondieper dan 40 cm –mv en een GLG ondieper dan 50 cm –mv. De Broekermeerpolder, ten zuidwesten van Broek in Waterland, kent een plaatselijke grondwatertrap III, met een GHG ondieper dan 40 cm –mv en een GLG tussen de 80 en 120 cm –mv.

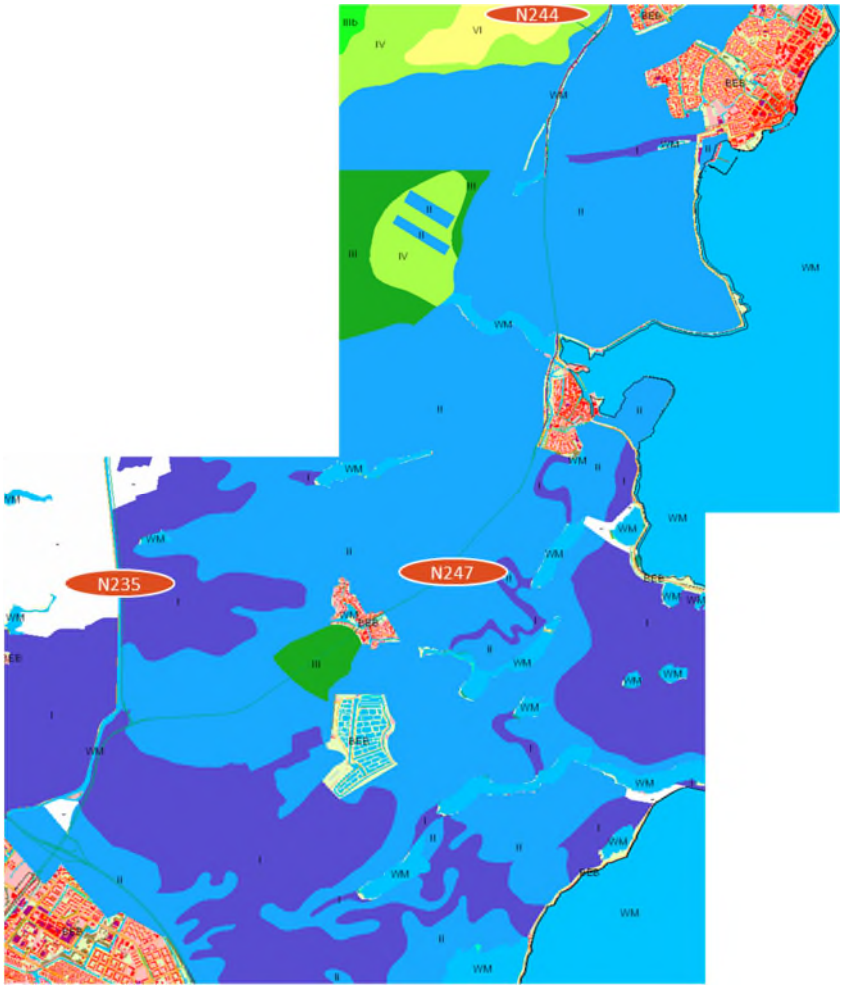

Figuur 2-5: kaart grondwatertrappen rondom locatie plangebied (Bron: bodemData.nl)

Grondwatertrap	GHG	GLG
I	< 40 cm – mv.	< 50 cm – mv.
II	< 40 cm – mv.	> 50 cm – mv. en < 80 cm – mv.
III	< 40 cm – mv.	> 80 cm – mv. en < 120 cm – mv.

Er is geen grondwaterbeschermingsgebied nabij het plangebied aanwezig.

2.3 Oppervlaktewater

De N247 loopt door zeven verschillende polders, met allen een eigen peilgebied. Enkel de polders waar de afwatering plaatsvindt zijn weergegeven in Figuur 2-6.

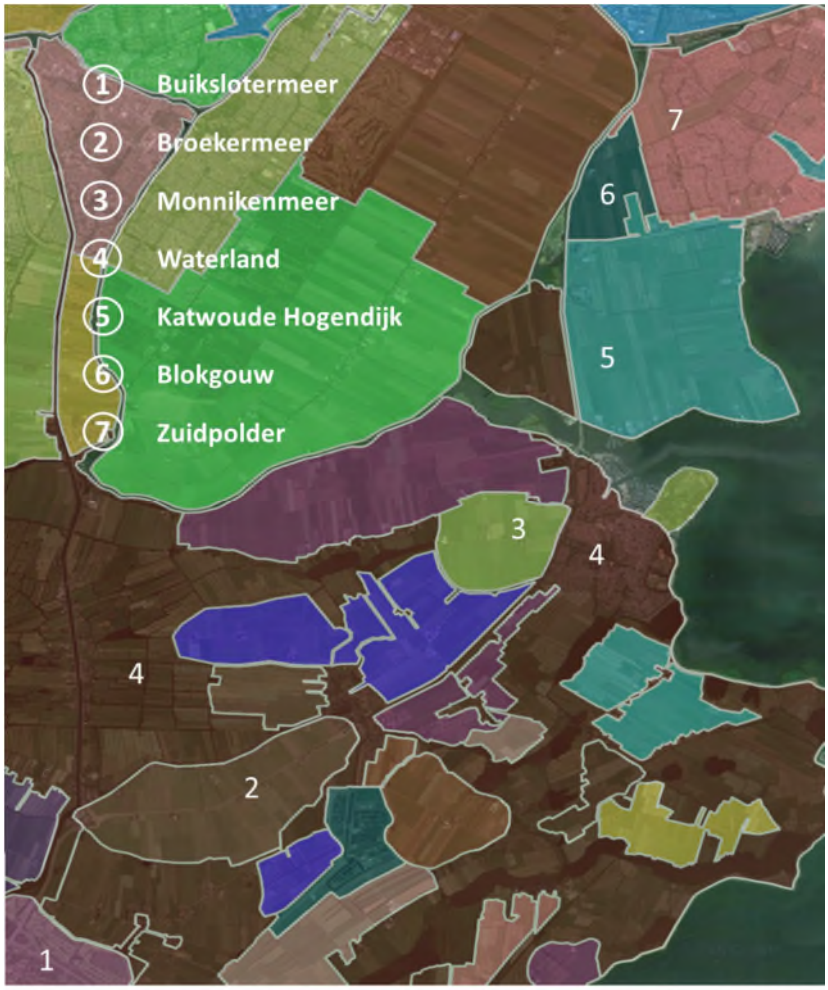

Figuur 2-6: De polders waar de N247 doorheen loopt (bron: HHNK).

De N247 is een regionale weg die door zowel bebouwd gebied als landelijk gebied loopt. Het landelijk gebied bestaat veel uit veehouderijen in combinatie met veenweidegebied, welke omringd zijn met watergangen. Op verschillende plekken ligt een watergang parallel aan de N247. Deze watergangen zijn voornamelijk aangewezen als secundaire watergangen waarvan het buitengewoon onderhoud en de baggerwerkzaamheden de verantwoordelijkheid zijn van de wegeigenaar en het regulier onderhoud de verantwoordelijkheid is van de aanliggende grondeigenaar. Uitzonderingen hierop zijn in de volgende paragrafen toegelicht.

In de volgende paragrafen is van zuid naar noord het watersysteem rondom de weg per peilgebied weergegeven. Hierbij zijn de aandachtspunten die bij het ontwerp naar voren zijn gekomen, in de kaarten aangegeven.

2.3.1 Buikslotermeer

De N247 begint hier, vanaf de kruising met de A10. Dit gedeelte ligt in de Buikslotermeer met een vast peil van NAP -4,8 m. De N247 kruist zowel de Elzenhagensingel als het primaire water door middel van een viaduct. Daarnaast liggen er enkele duikers onder de N247 om de secundaire wateren met elkaar te verbinden (zie figuur 2-7). De N247 vervolgens langs de Golfbaan Waterland Amsterdam die een vast peil van NAP -4,8 m hanteert. Deze secundaire watergangen gaan door middel van een gemaal over in de primaire watergang met een vast peil van NAP -1,56 m.

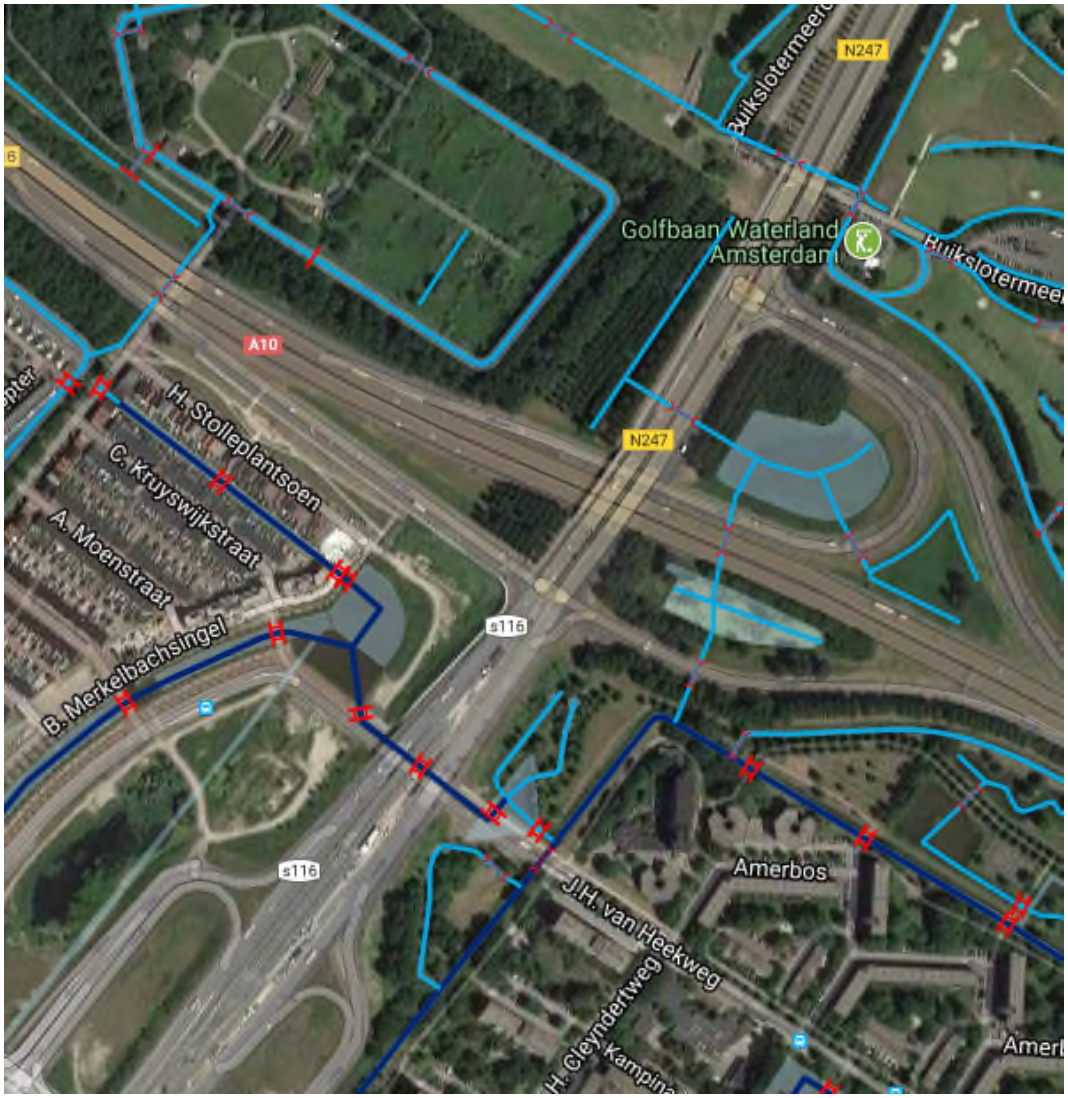

Figuur 2-7: Buikslotermeer (bron: Legger wateren HHNK).

2.3.2 Zunderdorp

Na de Buikslotermeer gaat de N247 door een klein gedeelte van Zunderdorp. Dit gedeelte van Zunderdorp heeft een vast peil van NAP -2,29 m.

2.3.3 Waterland (1)

Vervolgens loopt het N247 traject door de polder Waterland, met een vast peil van NAP -1,56 m. Hier ligt ten noorden van Amsterdam tot aan de splitsing naar N235 het Noordhollandsch Kanaal parallel aan de N247. Dit is een primaire watergang en in het vaarwegbeheer van de Provincie (). Het Noordhollandsch Kanaal heeft een streefpeil van NAP -1,56 m. Het Noordhollandsch Kanaal kruist de N247 door middel van de Slochterbrug (zie figuur 2-8). Het Noordhollandsch Kanaal zorgt voor de aanvoer richting de polder Zunderdorp, die grotendeels een vast peil van NAP -2,29 m heeft.

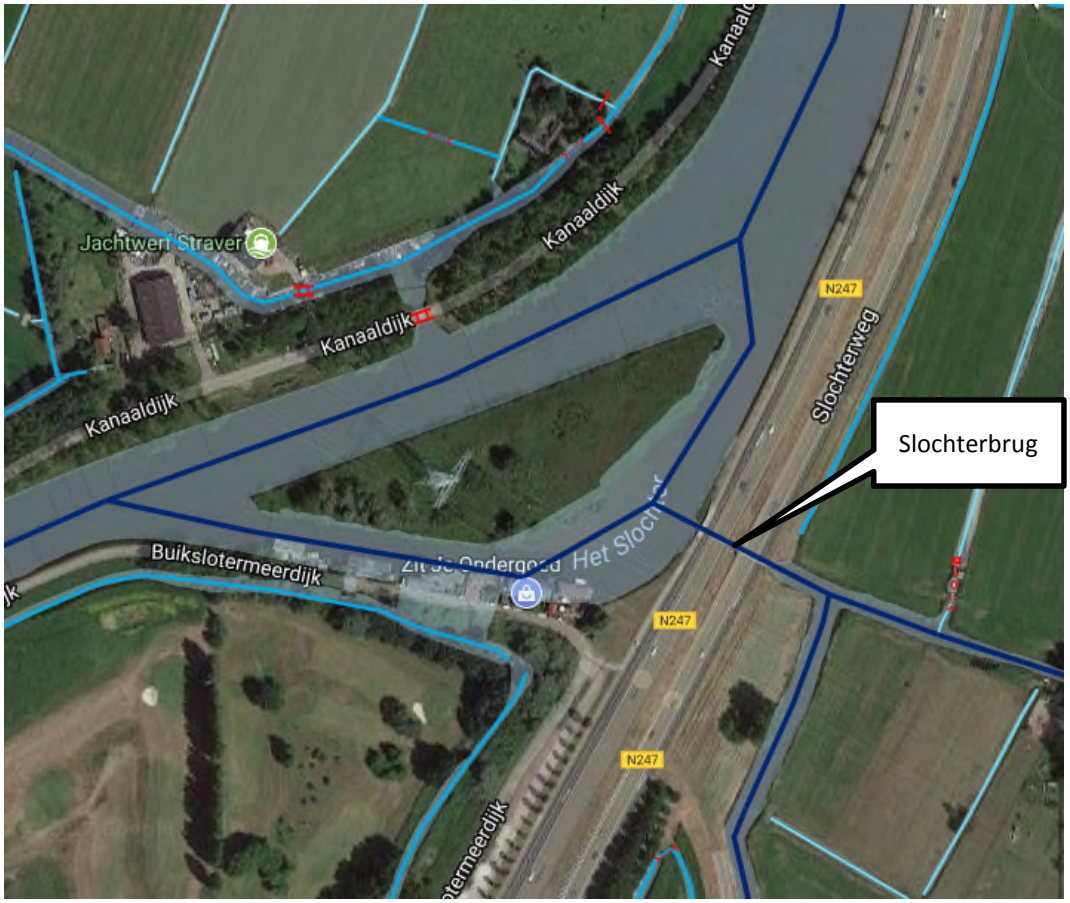

Figuur 2-8: Slochterbrug Waterland (bron: Legger wateren HHNK).

Vervolgens passeert de N247 het plaatsje ’t Schouw (zie figuur 2-9). Het meest zuidelijk deel van ’t Schouw behoort tot de polder Waterland, het noordelijk deel tot de Broekermeerpolder. Onder de N247 ligt een duiker die het zuidelijk deel van ’t Schouw met de landbouwgrond ten zuiden van de N247 verbindt. Ook deze secundaire watergangen kennen een vast peil van NAP -1,56 m.

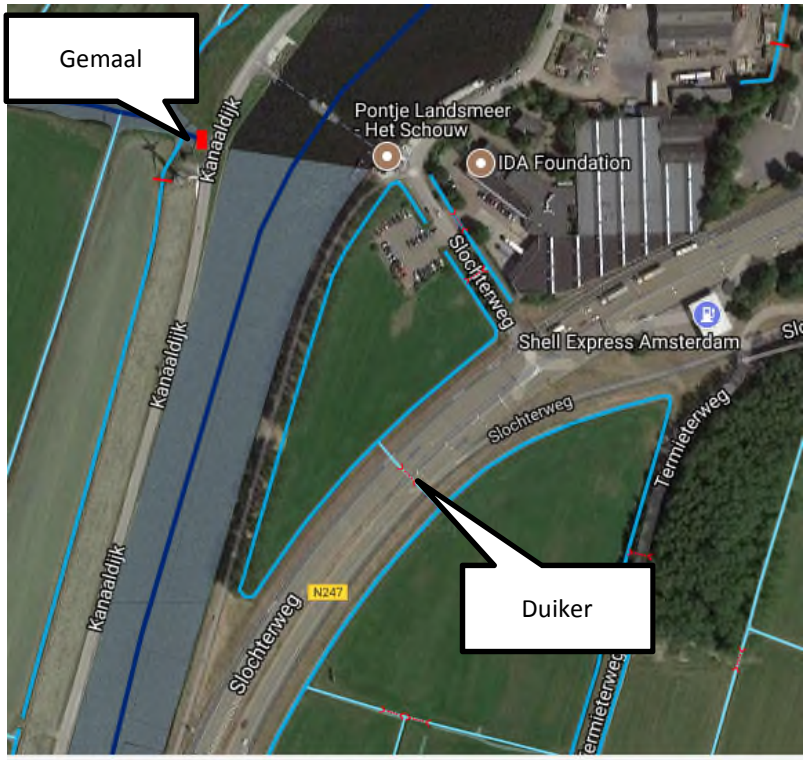

Figuur 2-9: 't Schouw Waterland (bron: Legger wateren HHNK).

2.3.4 Broekermeer

Het noordelijk deel van ’t Schouw behoort tot Broekermeer. Ter hoogte van de Kanaaldijk bij het industrieterrein is een hoogwatervoorziening aanwezig (zie figuur 2-10). Hier ligt het waterpeil tussen NAP -4,0 m en NAP -5,81 m. Aan weerskanten van de N247 bevinden zich secundaire watergangen, met een vast peil van NAP-5,81 m. Ten zuiden van de N247 ligt nog een tweede secundaire watergang, met hetzelfde vaste peil. Vanuit de Broekermeer wordt er door middel van een gemaal water afgevoerd naar de Broekervaart. Het zuidelijk en noordelijk deel zijn met elkaar verbonden door een duiker onder de N247 door (). Het overgrote gedeelte van Broekermeer heeft een vast peil van NAP -5,81 m.

Figuur 2-10: 't Schouw Broekermeer (bron: Legger wateren HHNK).

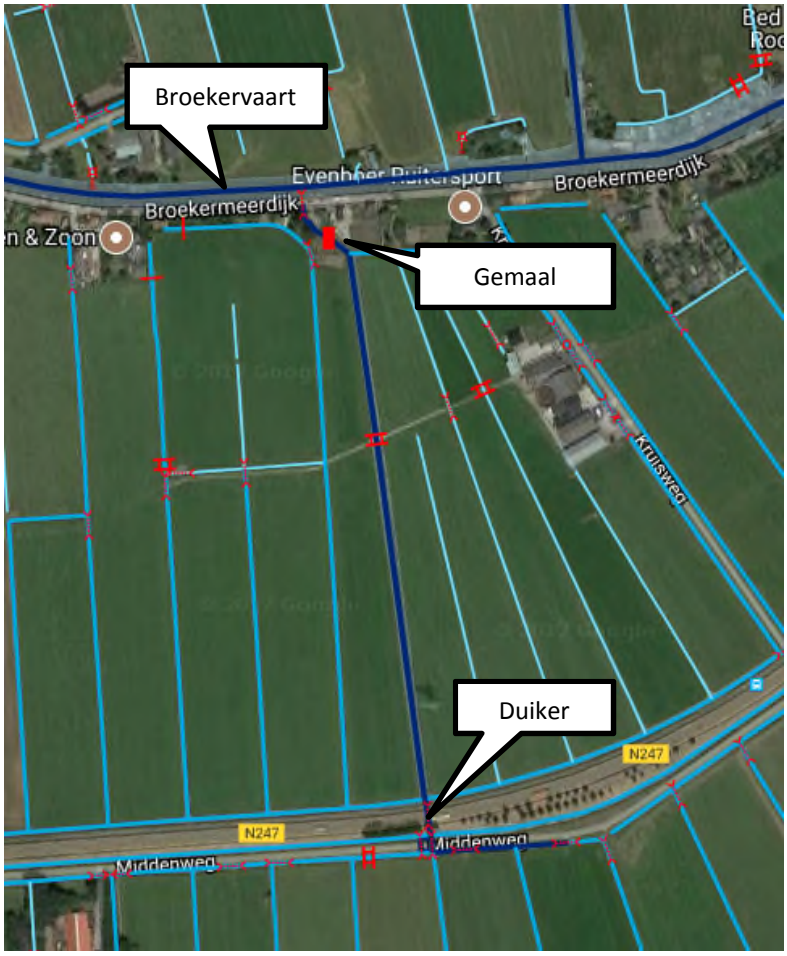

Figuur 2-11: De primaire waterlopen langs de N247 vanuit de Legger (bron: Legger wateren HHNK).

2.3.5 Waterland (2)

De N247 vervolgt zijn weg door Waterland, nu ligt de Broekervaart ten zuiden van de weg. Ten noorden van de regionale weg ligt opnieuw een secundaire watergang. Hier geldt nog steeds het vaste peil van NAP -1,56 m.

2.3.6 Monnikenmeer

Tot aan Monnickendam loopt de Broekervaart parallel aan de N247. Ter hoogte van Monnickendam heet deze watergang Zesstedenvaart. Deze watergang ligt parallel aan de N247 en mondt uit op de Purmer Ee. De Zesstedenvaart bevindt zich in Waterland, maar de regionale weg in Monnikenmeer. De polder Monnikenmeer heeft een vast peil van NAP -5,12 m, langs de randen van de polder bevinden zich hoogwatervoorzieningen, dit geldt dus ook voor de watergang parallel aan de N247. Ten oosten van de N247 bevindt zich de Dijksbrug en onder de N247 is een duiker aanwezig, om het primaire water met elkaar te verbinden. Onder de oprit van de Jaagweg ligt een duiker die het secundaire met het primaire water verbindt (zie figuur 2-12).

Ten westen van de N247 liggen secundaire watergangen die onderdeel zijn van een hoogwatervoorziening, gescheiden door middel van stuwen. De waterstand varieert hier tussen NAP -3,75 m en NAP -5,12 m.

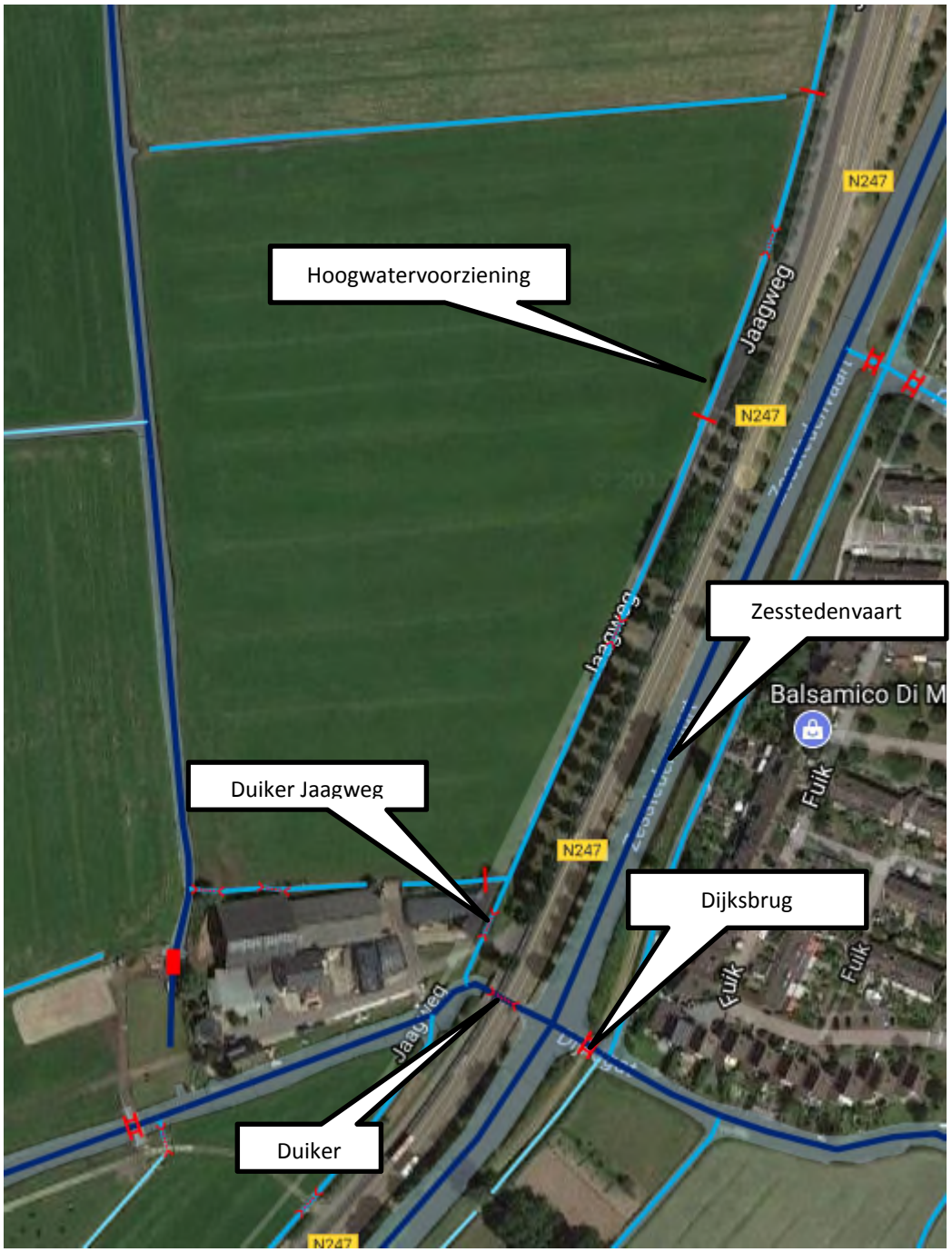

Figuur 2-12: Zesstedenvaart (bron: Legger wateren HHNK).

De N247 vervolgt zijn weg daarna weer door Waterland, totdat deze via een sluis uitmondt op de Purmer Ee. De N247 kruist de Purmer Ee door middel van een brug. De primaire watergang is in het vaarwegbeheer van de Provincie, tot aan de Purmer Ee.

Daarna is het Waterschap verantwoordelijk. Op de kop van de Purmer Ee wordt op dit moment gewerkt aan de realisatie van het gemaal Monnickendam. Op dit moment is het project in de voorbereidende fase. De Zesstedenvaart heeft een streefpeil van NAP -1,56 m en de Purmer Ee een streefpeil van NAP -0,5 m.

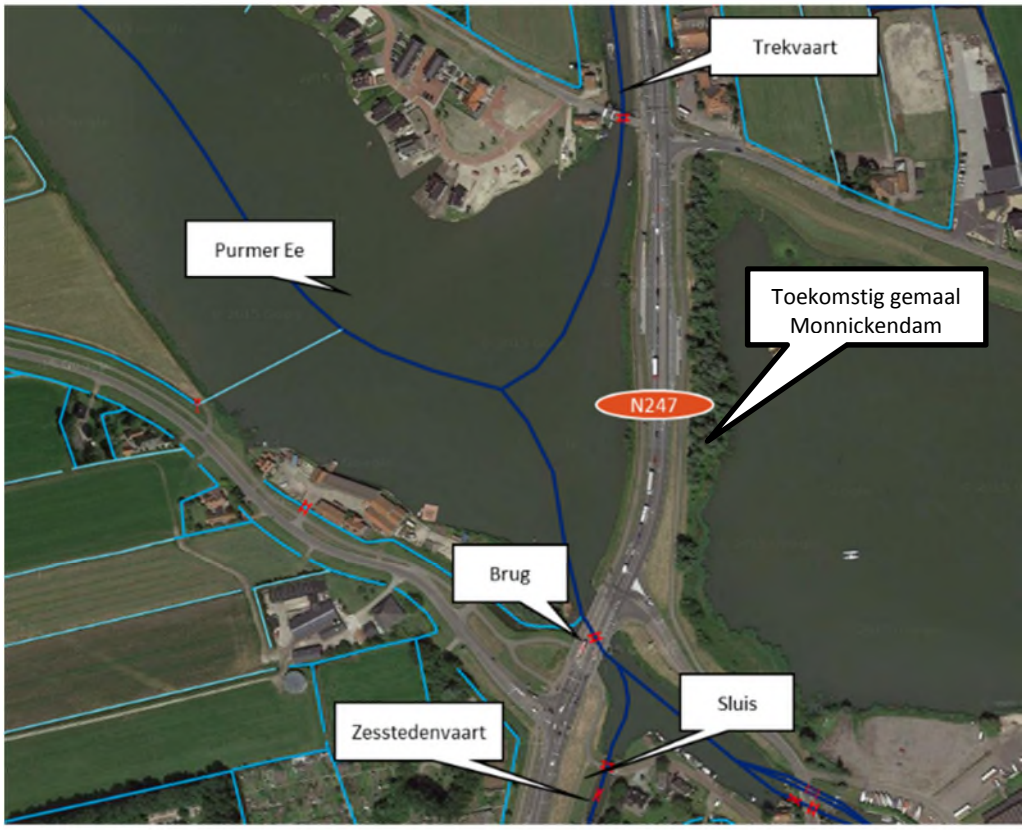

Figuur 2-13: De primaire waterlopen welke de N247 kruisen ten noorden van Monnickendam (bron: Legger wateren HHNK).

2.3.7 Katwoude Hogedijk

Wanneer de N247 de Purmer Ee is gepasseerd, ligt er parallel aan de N247 een primaire watergang, genaamd de Trekvaart. Deze is onderdeel van de Schermerboezem. De Trekvaart heeft een vast peil van NAP -0,5 m. De N247 ligt in de polder Katwoude Hogedijk met een hoog- en een laag waterpeil, respectievelijk NAP -1,45 m en NAP -1,90 m. De secundaire watergang direct langs de N247 heeft het hoge peil van NAP -1,45 m. Iets verder oostelijk is in de daar gelegen watergang een pomp aanwezig, die in particulier beheer is (zie figuur 2-14).

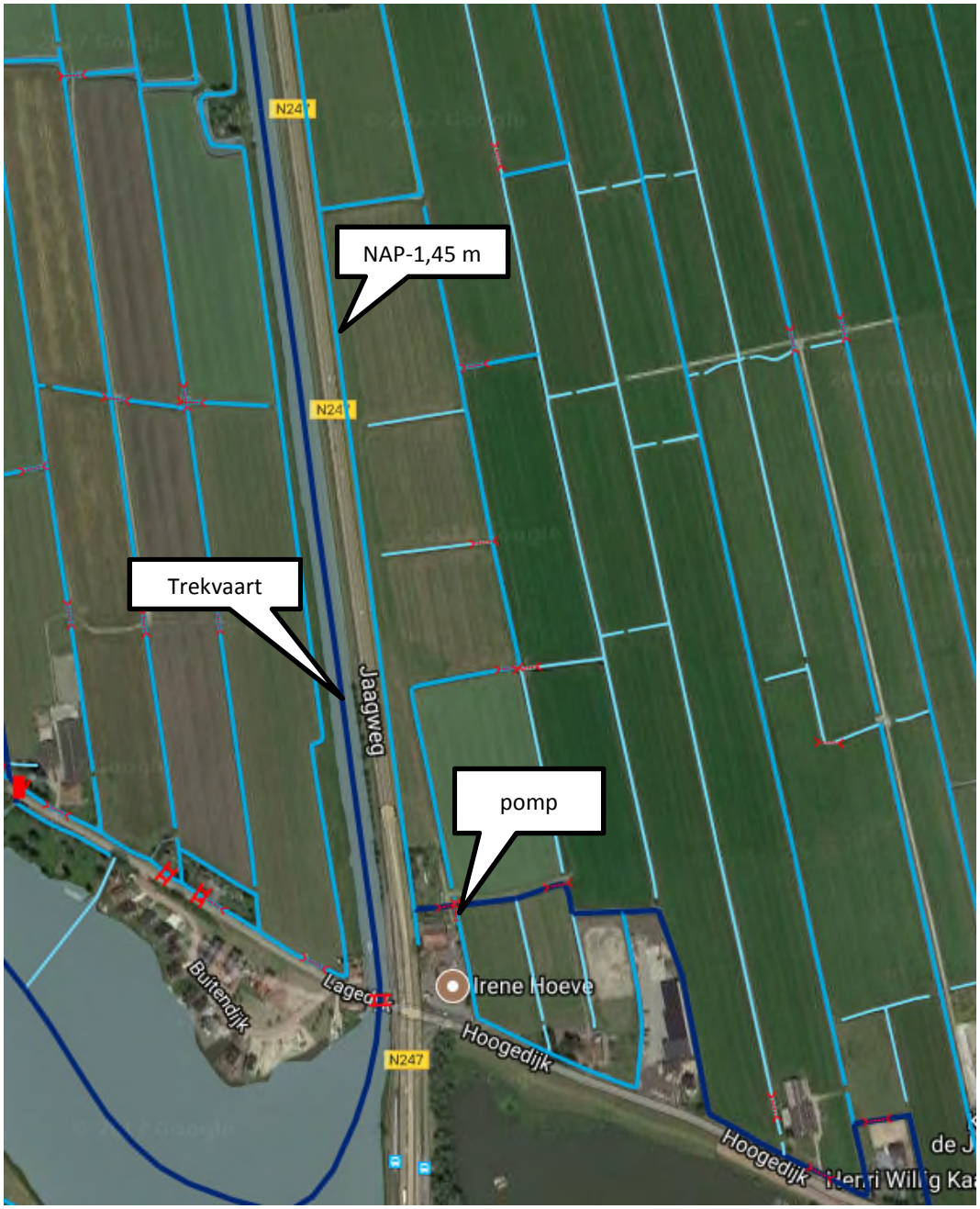

Figuur 2-14: Trekvaart (bron: Legger wateren HHNK).

In het noorden van Katwoude Hogendijk is er een kruising aanwezig met De Zedde en Wagenweg, hier zijn twee bruggen gesitueerd om zowel de primaire als secundaire watergang te kruisen.

2.3.8 Blokgouw (Zuidpolder van Edam)

De N247 ligt nu op de rand van Zuidpolder van Edam. Voor de volgende peilen is de leggerkaart aangehouden, aangezien het peilbesluit gedateerd is. De secundaire watergang heeft in het zuiden van Zuidpolder van Edam een vast peil van NAP -1,63 m en na de bebouwing van Volendam een winterpeil van NAP -1,48 m en een zomerpeil van NAP -1,45 m. Verderop in de polder hebben de watergangen een peil van NAP -1,90 m (zie figuur 2-15). Plaatselijk is er een onderbemaling aanwezig van NAP -1,67 m.

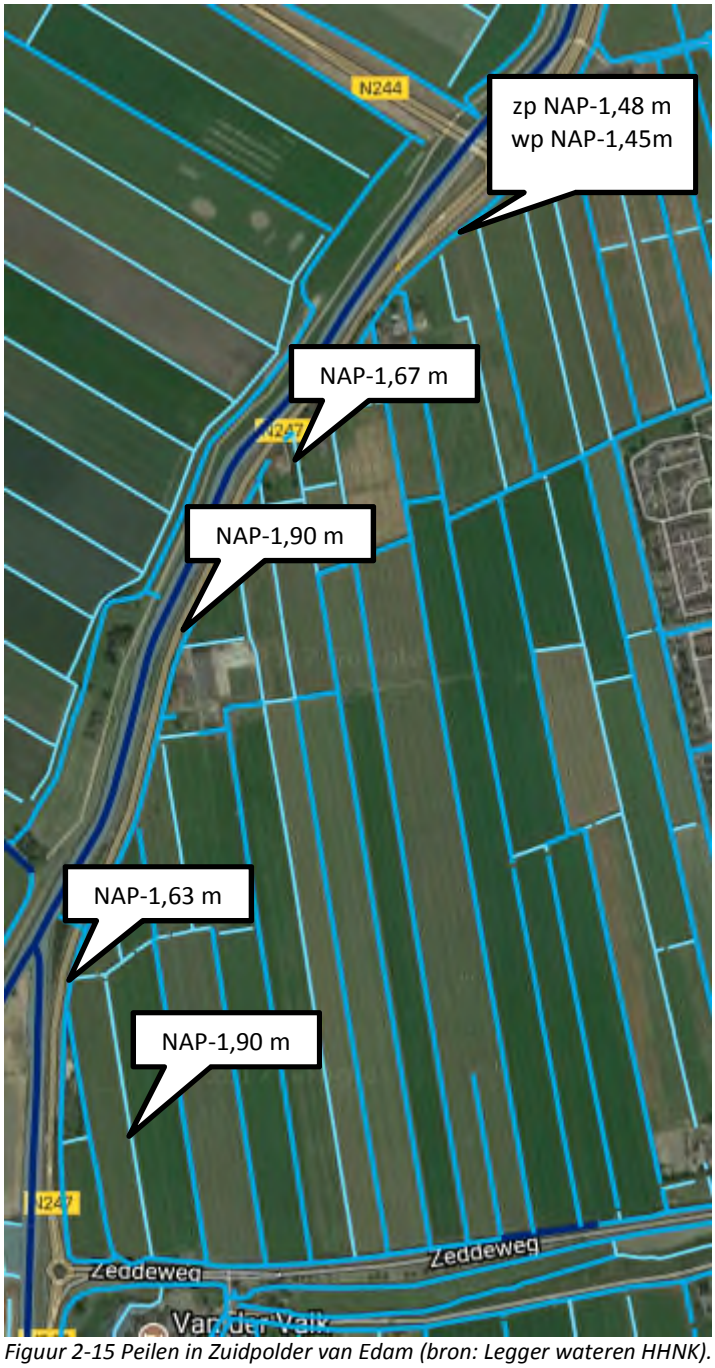

Figuur 2-15 Peilen in Zuidpolder van Edam (bron: Legger wateren HHNK).

Na de Zedde gaat Trekvaart over in de Purmerringvaart. Hier ligt een inlaatduiker onder de N247 om de secundaire watergang ten westen van de N247 met de primaire watergang ten oosten ervan te verbinden (figuur 2-16, links). Tot aan de N244 blijft de Purmerringvaart parallel lopen aan de N247, waarna de Purmerringvaart onder de brug van de N244 door stroomt (figuur 2-16, rechts). De gehele Purmerringvaart heeft een vast peil van NAP -0,5 m.

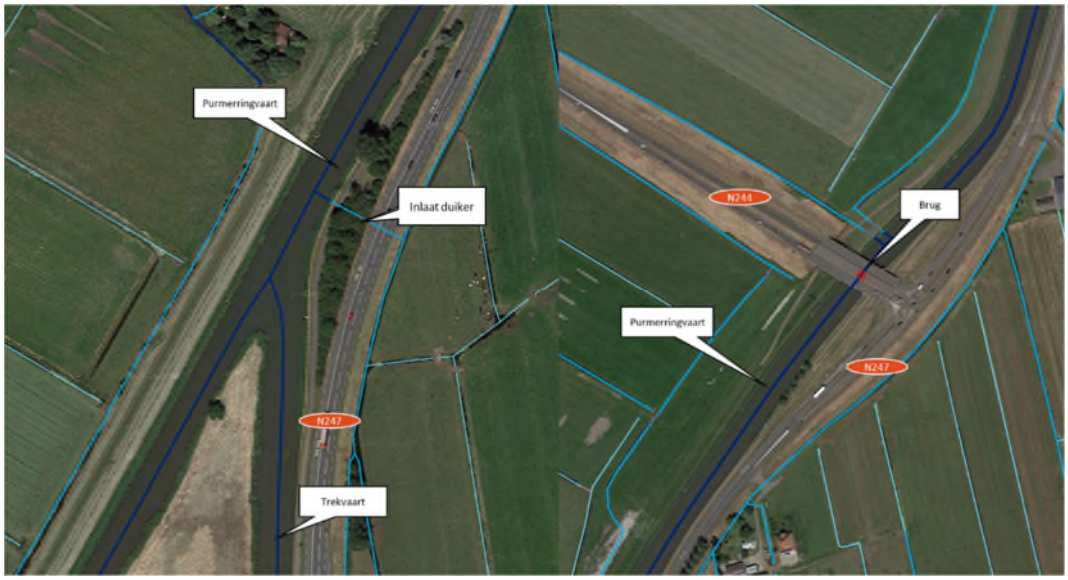

Figuur 2-16: De primaire waterlopen welke de N247 kruisen. Links ten zuiden van Volendam, rechts ten westen van Volendam (bron: Legger van HHNK).

2.4 Waterkeringen

De N247 kruist verschillende regionale waterkeringen en ligt voor een deel op de regionale of primaire waterkeringen. Figuur 2-17 geeft de waterkeringen weer. De rode lijn is een primaire waterkering, de paarse zijn regionale waterkeringen.

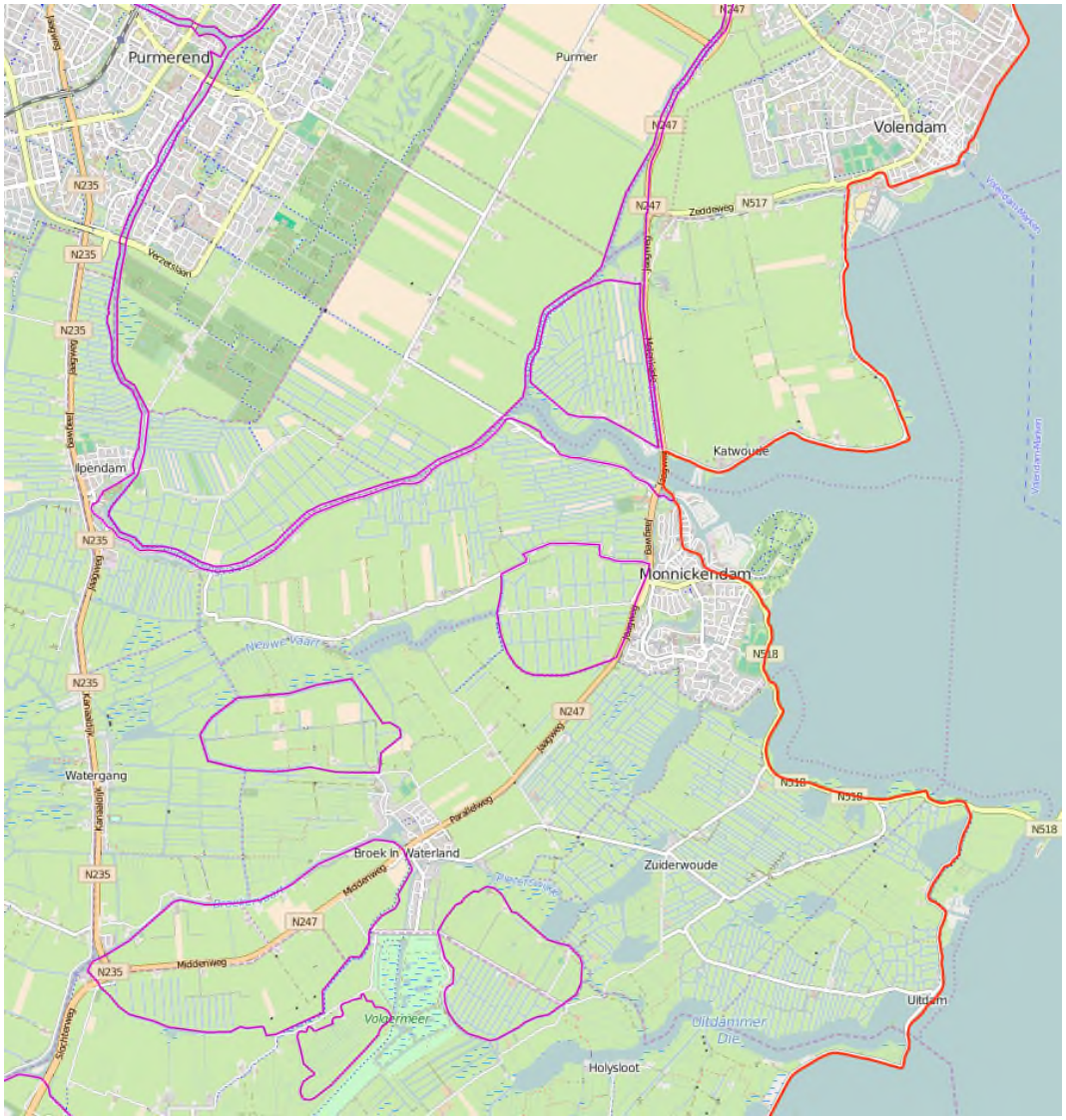

Figuur 2-17: De aanwezige waterkeringen nabij de N247, rood primair en paars regionale waterkeringen (bron: HHNK).

Ten noorden van Amsterdam kruist de N247 de Buikslotermeerdijk in het peilgebied van Buikslotermeer. Vervolgens gaat de N247 door het peilgebied Broekermeer en kruist het de Broekermeerdijk. In het gebied van Monnikenmeer ligt de N247 op de regionale kering. Richting Purmer Ee kruist de N247 de Kloosterdijk, waarna de N247 over de primaire kering loopt die de Purmer Ee afsluit van de Gouwzee. Tot slot loopt de N247 over de regionale waterkering van de Hogendijk, die loopt via Blokgouw tot de Zuidpolder (Figuur 2-6).

2.5 Natuurwaarden

Ten noorden van de Broekervaart en de N247 bevindt zich een Natura 2000-gebied, genaamd Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. Dit Natura 2000-gebied ligt binnen circa 1 km van de N247 ten noorden van de splitsing met de N235. Figuur 2-18 geeft dit gebied met een groene ovaal globaal weer en is gearceerd (linksboven in de afbeelding). Daarnaast zijn er nog NNN-locaties aanwezig (Natuurnetwerk Nederland), die grenzen aan de N247.

NNN-gebieden, voorheen bekend als Ecologische Hoofdstructuur (EHS), zijn groen gekleurd en met een zwarte cirkel aangeduid.

Figuur 2-18: Locatie Natura 2000-gebieden (globale ligging in groene ovaal) en verschillende NNN-locaties (zwarte cirkels). (bron: natuurbeheerplan 2018, Provincie Noord-Holland).

Ten zuiden van Monnickendam bevindt zich nog een NNN-gebied. Daarnaast begint in het westen ter hoogte van Monnickendam de natuurverbinding ter veiligstelling van internationaal kwetsbare populaties, die loopt tot aan Edam en in een gedeelte parallel ligt aan de N247 (aangeduid met een rode lijn). Waar de N247 de Purmer Ee kruist (net ten noorden van Monnickendam), bevindt zich een NNN grote wateren (lichtblauw gekleurd). Tot slot is er ten zuid westen van Volendam een NNN-gebied (Figuur 2-19).

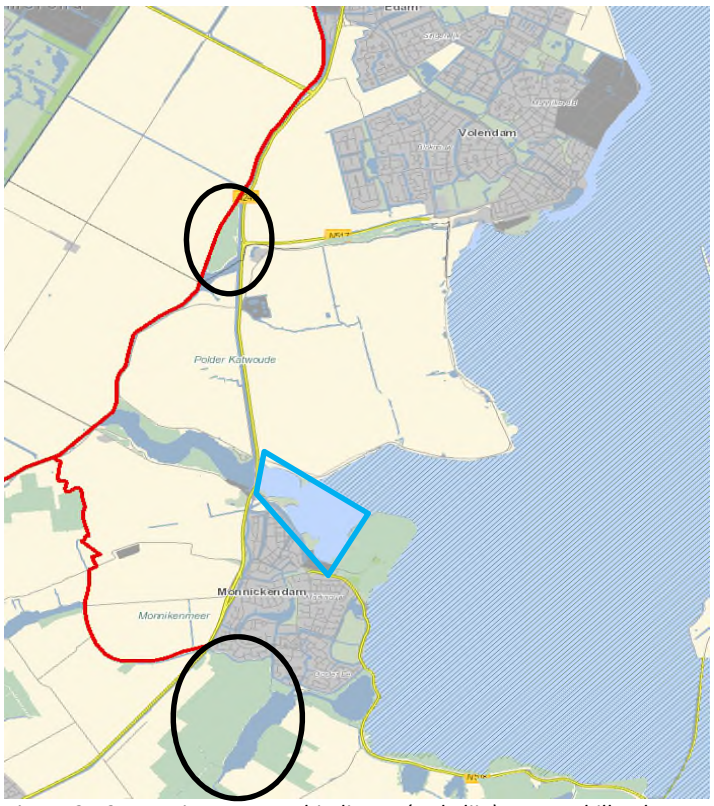

Figuur 2-19: Locatie Natuurverbindingen (rode lijn) en verschillende NNN –locaties (zwarte cirkels, blauwe vierhoek) (bron: natuurbeheerplan 2018, Provincie Noord-Holland).

2.6 Riolering

De N247 is niet aangesloten op riolering. De afwatering van de rijbanen van de N247 vindt plaats richting de berm door de lichte dwarshelling van de wegen. Dit betekent dat het hemelwater van het wegdek naar de berm stroomt. In de berm infiltreert het water of stroomt het af naar een bermsloot, de primaire of secundaire watergangen genoemd in paragraaf 2.3.

Daarnaast loopt de afvalwatertransportleiding voor een groot deel parallel aan de N247, welke leiden naar rioolwaterzuivering (RWZI) van Katwoude (Figuur 2-20). Ter hoogte van Monnickendam kruist de afvalwatertransportleiding de N247 twee keer, ten noorden van Purmer Ee eenmaal en eenmaal ter hoogte van de RWZI.

Figuur 2-20: Afvalwatertransportleiding rond N247 (rode lijn) en de RWZI (blauwe stip) (bron: HHNK).

3 Wettelijk en Beleidskader

Het wettelijk beleidskader speelt een belangrijke rol in het uitvoeren van een watertoetsprocedure. Uit de beleidsstukken van de overheden blijkt wat ze vragen en welk belang ze hebben bij een goed beheersbaar watersysteem.

3.1 Rijksoverheid

Waterwet
Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden, waarmee een achttal wetten is samengevoegd tot één wet. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. De Waterwet richt zich op de zorg voor waterkeringen, waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterfuncties (zoals de drinkwatervoorziening). De wet biedt de basis voor het stellen van normen ten aanzien van deze onderwerpen. Verder bevat de wet regelingen voor het beheer van water. Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de huidige vergunningstelsels uit de afzonderlijke waterbeheerwetten worden gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de Watervergunning.

Minstens zo belangrijk is dat zoveel mogelijk activiteiten onder algemene regels vallen. In de regel komt dit neer op een meldingsplicht in plaats van een vergunningenprocedure. Niet alles is in algemene regels vast te leggen en voor deze activiteiten in, op, onder of over watersystemen is er de watervergunning.

De Wet gemeentelijke watertaken is onderdeel van de Waterwet. In deze Wet heeft de gemeente de zorgplicht gekregen voor:

- Het doelmatig inzamelen en verwerken van overtollig afvloeiend hemelwater;
- Het nemen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

In de Wet milieubeheer is de derde zorgplicht voor de gemeente opgenomen. De gemeente dient zorg te dragen voor het inzamelen transporteren van stedelijk afvalwater.

Wet ruimtelijke ordening en de watertoets
De watertoets is per 1 november 2003 wettelijk verplicht (en vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening). De watertoets betekent dat ruimtelijke plannen (waaronder bestemmingsplannen) die vanaf deze datum ter inzage worden gelegd, voorzien moeten zijn van een waterparagraaf. Ruimtelijke plannen van de initiatiefnemer (bijv. gemeente of projectontwikkelaar) worden overlegd met de waterbeheerder.

In de waterparagraaf geeft de initiatiefnemer aan welke afwegingen in het plan ten aanzien van water zijn gemaakt. Het is een toelichting op het doorlopen proces en maakt de besluitvorming ten aanzien van water transparant. In geval van locatiekeuzes en bij herinrichting van bestaand bebouwd gebied geeft de initiatiefnemer expliciet aan welke rol de kosten en risico's van verdroging, verzilting, overstroming en overlast hebben gespeeld bij de besluitvorming. De waterparagraaf grijpt zichtbaar terug op de afsprakennotitie en het wateradvies.

Nationaal Waterplan 2016-2021
In 2015 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Het plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2016-2021 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Belangrijke punten uit het nationaal waterplan zijn:

- Eerst vasthouden, dan bergen en dan pas afvoeren;
- Hemelwater zo veel mogelijk afkoppelen, mits schoon (anders eerst zuiveren);
- Uitbreiding van verhard oppervlak zo veel mogelijk compenseren met hectares oppervlaktewater.

Met deze punten zal rekening gehouden worden bij de uitvoering van de plannen.

Nationaal Bestuursakkoord Water
Met het NBW-Actueel (2008) onderstrepen het Rijk, het Interprovinciaal Overleg, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten de gezamenlijke opgave om het watersysteem op zo kort mogelijke termijn en tegen de laagste maatschappelijke kosten op orde te brengen en te houden. Samenwerken is de rode draad van het geactualiseerde Nationaal Bestuursakkoord. Een actualisatie van het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) uit 2003 komt voort uit de invoering van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), de noodzaak tot het aanscherping van een aantal begrippen en het beschikbaar komen van nieuwe klimaatscenario's. Ook is een nieuwe fase aangebroken in het samenwerkingsproces, waarbij het zwaartepunt verschuift van planvorming naar uitvoering. Het NBW is een uitwerking van de uitvoering van waterbeleid 21e eeuw (WB21) en de KRW. De belangrijkste doelen en taken zijn:

- het teveel (overlast) of tekort (onderlast) aan water aanpakken;
- verbetering van de waterkwaliteit.

3.2 Provincie Noord- Holland

Watervisie 2021 en Uitvoeringsprogramma 2016- 2021
In de Watervisie van de Provincie Noord-Holland zijn de ambities uiteengezet betreffende water, wordt gekeken naar hoe het waterbeleid eruit ziet op de lange termijn en waar de prioriteit voor de planperiode 2016-2021 liggen. De uitwerking van deze visie zijn opgesteld in het uitvoeringsprogramma. Dit programma wordt jaarlijks geactualiseerd en geeft inzicht in de uit te voeren acties. Voor de periode wordt ingezet op innovatie en samenwerking met andere overheden (gemeenten, waterschappen) en ondernemers.

Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie Noord- Holland

De Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS) schrijft voor waaraan de gemeentelijke bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen en beheersverordeningen moeten voldoen. De regels komen voort uit de ruimtelijke hoofddoelstelling uit de provinciale Structuurvisie. De PRVS stelt regels voor de begrenzing van bestaand stedelijk gebied en zeer restrictieve regels voor verstedelijkingsbeleid in het landelijk gebied. De regels gaan onder andere over (on)mogelijkheden voor:

- stedelijke ontwikkeling in het buitengebied;
- de daaraan te stellen ruimtelijke kwaliteitseisen;
1. de Ruimte voor Ruimte-regeling;
- de mogelijkheden voor verbrede landbouw.

Voor de Ecologische Hoofdstructuur, de nationale landschappen en de Rijksbufferzones zijn regels opgesteld ter behoud van de kernkwaliteiten van het landschap, de openheid, de weidevogelleefgebieden en het vastleggen van de landbouwhoofdstructuur. Uitwerking van de regels vindt deels plaats in de Beleidsnota Landschap en Cultuurhistorie.

De verordening biedt Gedeputeerde Staten ten aanzien van deze regels ontheffingsbevoegdheden. De ruimtelijke onderbouwing is in overeenstemming met de PRVS opgesteld.

Scheepvaartwegenverordening Noord-Holland 1995
De provincie is verantwoordelijk voor vaarwegen in de provinciale wateren, zo ook het Noordhollandsch Kanaal. Dit betreft beroepsvaart maar ook recreatievaart. Het Noordhollandsch Kanaal valt binnen de Scheepvaartwegenverordening Noord-Holland die in 1995 is opgesteld en in 2014 voor het laatst is bijgewerkt.

3.3 Regionaal Beleid

Waterprogramma 2016-2021
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft samen met haar partners haar waterbeleid op lange termijn (Deltavisie)en op middellange termijn (Waterprogramma 2016-2021) opgesteld. In het Waterprogramma 2016-2021 (voorheen waterbeheersplan) zijn de programma's en beheerstaken van het hoogheemraadschap opgenomen met de programmering en uitvoering van het waterbeheer. Het programma is nodig om het beheersgebied klimaatbestendig te maken, toegespitst op de thema s waterveiligheid, wateroverlast, watertekort, schoon en gezond water en crisisbeheersing. Door het veranderende klimaat wordt het waterbeheer steeds complexer. Alleen door slim samen te werken is integraal en doelmatig waterbeheer mogelijk. Bij de ontwikkeling van het Waterprogramma is hieraan invulling gegeven door middel van een partnerproces en de ontwikkeling van gezamenlijke bouwstenen.

Daarnaast beschikt het hoogheemraadschap over een verordening: de Keur 2016. Hierin staan de geboden en verboden die betrekking hebben op watergangen en waterkeringen. Voor het uitvoeren van werkzaamheden kan een vergunning nodig zijn. De werkzaamheden in of nabij de watergangen en waterkeringen worden getoetst aan de beleidsregels. De beleidsregels zijn te vinden op de website van het hoogheemraadschap.

3.4 Gemeentelijk Beleid

Plan gemeentelijke watertaken Amsterdam 2016-2021 (VGRP)
De gemeente heeft de wettelijke taak riolering aan te leggen en in stand te houden om zodoende de volksgezondheid en het milieu te beschermen en waterschade zoveel mogelijk tegen te gaan. Gemeente Amsterdam is verantwoordelijk voor drie watertaken. Deze betreffen:

1. De inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
2. De inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater;
3. Het nemen van grondwatermaatregelen.

Doel van het plan is om aan het bevoegd gezag te verantwoorden op welke wijze de gemeente Amsterdam haar watertaken uitvoert en in hoeverre zij afdoende middelen heeft om dit in de toekomst te blijven doen. Hiermee voldoet de gemeente aan de planverplichting zoals die in de Wet milieubeheer (artikel 4.22). De gemeente is daartoe verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) op te stellen.

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Waterland 2012-2016
De gemeente is wettelijk verplicht riolering aan te leggen en deze in stand te houden. In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) staat wat de gemeente Waterland naast de zorgplicht voor ambities heeft.

De ambities van Waterland zijn:

- Beheer en onderhoud van de riolering;
- Beperken van emissies;
- Gescheiden riolering bevorderen;
- Vasthouden van hemelwater stimuleren.

Doel van het plan is om invulling te geven aan de zorgplicht van afvalwater en daarnaast de zorgplicht van hemel- en grondwater.

Waterplan Waterland 2013 (vigerend)
De gemeente Waterland heeft samen met het hoogheemraadschap een waterplan opgesteld. Hierin staan de ambities die de gemeente en het hoogheemraadschap hebben tot 2020.

1. Substantieel afremmen van bodemdaling;
2. Het realiseren van een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem;
3. Het realiseren van een gezond en schoon watersysteem;
4. In 2021 dienen alle primaire waterkeringen op orde te zijn conform het nieuwe nationale veiligheidsbeleid.

4 Randvoorwaarden en uitgangspunten

4.1 Provincie Noord-Holland

De provincie is als vaarwegbeheerder verantwoordelijk voor de scheepvaart in het Noordhollandsch Kanaal. Om deze reden hebben zij de Scheepvaartwegenverordening Noord-Holland 1995 opgenomen dat het verboden is een scheepvaartweg of vaargeul te verleggen, te versmallen, de diepte te wijzigen of op andere wijze te veranderen dan wel buiten gebruik te stellen.

4.2 Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Onderstaande randvoorwaarden en uitgangspunten zijn verkregen uit de beleidsregels van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2007.

Toename verharding
Het Hoogheemraadschap hanteert een voorkeursvolgorde voor de compensatie van verhardingstoename:

1. Behoud van infiltratie
2. Compensatie door realiseren extra oppervlaktewater
3. Compensatie door middel van alternatieve vormen van waterberging

Op plekken waar het niet mogelijk of wenselijk is om regenwater snel te infiltreren in de bodem, moet er gecompenseerd worden in de vorm van aanleg van oppervlaktewater:
Bij een aanleg van extra verhard oppervlak dat groter is dan 800 m², maar kleiner dan 2.000 m² is er een minimaal benodigd wateroppervlak van extra open water van 10% nodig in poldergebied. Voor de Waterlandsboezem geldt een percentage van 15%. Dit percentage is uitgedrukt van het aan te leggen extra verhard oppervlak. Bij een toename van meer dan 2.000 m² moet het benodigd oppervlak water berekend worden met een maatwerkberekening.
Het is zonder vergunning verboden neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien:

a) door bebouwing of verharding van 800 m^2 of meer onverharde grond;
b) door aanleg van nieuw verhard oppervlak dat meer dan 10% van het oppervlak van het desbetreffende peilvak beslaat;
c) door uitbreiding van het verhard oppervlak met minder dan 800 m^2, indien het desbetreffende watersysteem de toename van de piekafvoer niet kan verwerken.

De keuze waar de benodigde compensatie moet plaatsvinden, hangt af van de beschikbare mogelijkheden en gebiedskenmerken. Dit wordt in samenspraak bepaald. Er geldt wel een voorkeursvolgorde voor de keuze van de locatie. Deze is als volgt:

1. Compensatie in hetzelfde peilgebied als waarin de verhardingstoename zich bevindt, nabij de verhardingstoename;
2. Compensatie in hetzelfde peilgebied als waarin de verhardingstoename zich bevindt, niet nabij de verhardingstoename;
3. Compensatie in een lagergelegen peilgebied, als de waterstaatkundige situatie dat toelaat.

Uit overleg met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier op 22 oktober 2015 (Vertegenwoordigers HHNK: John van Diepen, Ronald Looijesteijn) zijn de volgende randvoorwaarden en uitgangspunten naar voren gekomen:

- De Waterlandse Boezem biedt compensatiemogelijkheden om elders knelpunten op te lossen. Het gebied is laag gelegen en voert af naar de Waterlandse Boezem (benedenstrooms);
    - De Waterlandse boezem en de verschillende polders dienen apart beschouwd te worden;
    - Het percentage voor de watercompensatie is voor het gehele traject gelijk aan 15 %.

Dempen watergangen
Het hoogheemraadschap staat geen dempingen toe, tenzij de aanvrager van een ontheffing de vermindering van waterberging compenseert, opdat het functioneren en het gebruik van het watersysteem zijn gegarandeerd:

- Voorkomen wordt dat de waterbeheersing stagneert (aan- en afvoer, waterberging).
- Er mogen geen kopsloten zonder doorstroming ontstaan in verband met de doorspoelbaarheid van het watersysteem.
- Compenseren van te dempen waterlopen geschiedt, tenzij in overleg met het hoogheemraadschap anders is overeengekomen, voorafgaand aan het dempen.
- Bij demping compenseert de ontheffinghouder door middel van verbreden van een waterloop of vervanging van de waterloop door het graven van een zelfde oppervlakte vervangende waterberging binnen het peilgebied van en nabij de voorgenomen demping. Is dit niet mogelijk, dan wordt in overleg met het hoogheemraadschap naar alternatieven buiten het peilgebied gezocht.
- Een te verbreden of als vervanging te graven waterloop en nieuwe te graven waterlopen moeten minimaal 2,00 meter breed zijn op de waterlijn bij het laagste streefpeil, tenzij de legger anders aangeeft. De diepte is minimaal 0,40 meter ten opzichte van het laagste streefpeil en de taludhelling tenminste 1:2. Bij verbreding van de bestaande waterloop wordt uitgegaan van een minimale maat van 0,30 meter voor de verbreding. In gebieden met natuurfuncties wordt het talud in principe niet steiler gemaakt dan 1:2½.

4.3 Gemeente Waterland en Edam-Volendam

De gemeente Edam-Volendam heeft aangegeven na een telefonisch gesprek 5 april 2016 dat ze geen aanvullende eisen hebben ten behoeve van de watertoets dan al gesteld zijn door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Dit geldt hetzelfde voor gemeente Waterland waarmee 4 april 2016 telefonisch contact is geweest.

5 Toekomstige situatie

In dit hoofdstuk wordt de voorgenomen ontwikkeling beschreven en wordt voor ieder wateraspect benoemd wat het effect op het watersysteem is.

5.1 Geplande maatregelen

De provincie Noord-Holland neem zich voor om diverse maatregelen uit te voeren op en langs de N247 om de doorstroming en de verkeersveiligheid te verbeteren. In hoofdzaak betekent dit onder meer een vrijliggende busstrook, een fysieke rijbaanscheiding, vrijliggend fietspad, voorzieningen voor het openbaar vervoer (fietsvoorzieningen, P+R-terreinen) en reconstructie van kruispunten.

Deze veranderingen hebben veelal effect op het watersysteem, aangezien de maatregelen tot extra verharding leiden of zorgen voor dempen van wateroppervlak. Daarnaast bevat het wegontwerp ook de realisatie van nieuwe watergangen. In dit hoofdstuk worden alleen de wateraspecten toegelicht. Het totale project is in zes verschillende tracés ingedeeld op basis van de peilgebieden. Tabel 5.1 geeft een overzicht van de verschillende tracés. Figuur 5-1 geeft de verschillende tracés op kaart weer, hierin ligt het gebied tussen de rode pijl (tussen km 31,6 en km 37,1) buiten de huidige scope van de watertoets. In de toekomst worden hier wel maatregelen getroffen.

Tabel 5.1: Overzicht tracés- N247

Tracé	Peilgebied		Ontwikkelingen
1	Waterland Zunderdorp Buikslotermeer	NAP -1,56 m NAP -2,29 m NAP -4,8 m	- Aanpassing weg richting ’t Schouw - Busbaan inpassen - Vervanging westelijke Slochterbrug - Kunstwerk onderdoorgang Slochterweg - Herinrichting terrein IDA, realisatie P&R-terrein en brandstofverkooppunt
2	Broekermeer	ZP: NAP –5,60 m WP: NAP –5,81 m	- Verkeerssituatie ‘t Schouw aanpassen - Kunstwerk onderdoorgang spitsbusbaan en onderdoorgang fietsers - Vrije busbaan richting Broek in Waterland
3	Waterland	NAP -1,56 m	- Dijksbrug aanleggen - Busbaan invoegen - Fietspad aanleggen
4	Monnikenmeer	ZP: NAP –3,75 m WP: NAP –4,26 m	- Aanpassing verkeerssituatie Bernhardlaan en Overleek - Parallelweg verplaatsen westzijde N247
5	Waterland	NAP -1,56 m	- Onderhoudswerkzaamheden
6	Katwoude Hogedijk Blokgouw	Peilen tussen NAP -0,5 m en NAP -1,9 m	- Onderhoudswerkzaamheden - Fietspad aanleggen oostzijde N247

Tracé	Peilgebied	Ontwikkelingen
	Zuidpolder Schermerboezem	

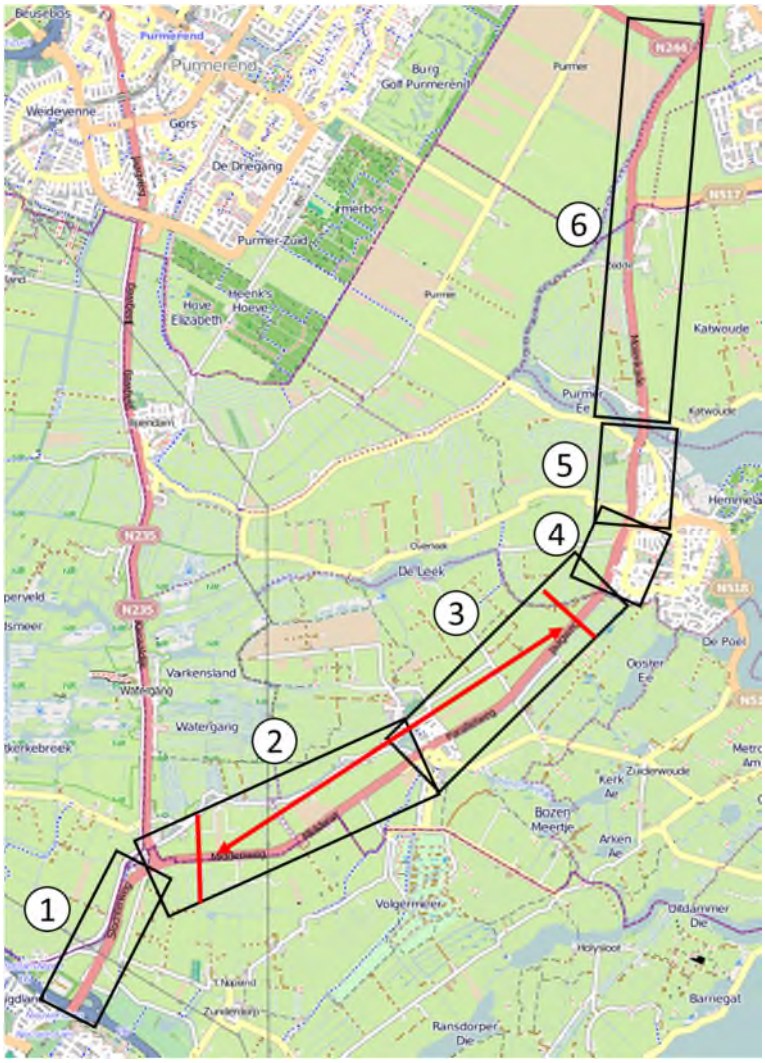

Figuur 5-1 De zes tracés voor het project N247, voor het bepalen van de watertoets, traject met rode pijl valt buiten deze watertoets (bron achtergrond: OpenStraatMap © CycloMedia Technology B.V.)

5.2 Toetsing waterberging en waterstructuur

Hieronder wordt per tracé bepaald of de waterberging voldoende is. De waterberging hangt af van het te dempen wateroppervlak, de extra verharding en het te maken wateroppervlak. De toepassing van infiltratievoorzieningen als compensatie voor de toegenomen verharde oppervlakken heeft de voorkeur van het Hoogheemraadschap.
Daarnaast wordt ook getoetst of de waterstructuur zodanig wordt aangepast dat deze blijft functioneren.

5.2.1 Tracé 1 Buikslotermeer, Zunderdorp en Waterlandsboezem (1)

Tracé 1 is de aanloop naar 't Schouw, waar ook een busbaan wordt gerealiseerd. Daarnaast wordt het westelijk deel van de Slochterbrug vervangen en het oostelijk deel zijn werkzaamheden gepland ten behoeve van onderhoud. Het tracé valt onder gemeente Amsterdam en bevindt zich in de Waterlandsboezem. De watergangen hebben een vast peil van NAP -1,56 m met uitzondering van de watergangen in de Golfbaan Waterland Amsterdam die een vast peil van NAP -4,8 m hebben en het gebied van de polder Zunderdorp met een vast peil van NAP -2,29 m.

Plaatselijk zijn binnen de peilgebieden watergangen aanwezig met een lager peil. Dit is aangegeven op de tekeningen van de waterhuishouding (N247-471553-31-14-01 t/m 31-14-03 versienr. 5.0 van 13-07-2018) van het Voorlopig Ontwerp.

Locatie	Te dempen water-oppervlak	Te maken water-oppervlak	Resultaat compensatie oppervlakte-water	Vereiste compensatie als gevolg van toename verhard oppervlak (15%)	Saldo
Peilgebied Waterlands-boezem	1.760 m^2	2.906 m^2	1.146 m^2	1.688 m^2 (15% van 11.250 m^2)	- 542 m^2

In totaal wordt er binnen het peilgebied van tracé 1 1.760 m^2 water gedempt, dit zijn allen secundaire watergangen die op het vaste peil liggen. Daarnaast wordt er 2.906 m^2 aan oppervlaktewater aangelegd. Het resultaat is een overschot van 1.146 m^2 aan oppervlaktewater. De watergangen worden in de nieuwe situatie verbonden door middel van duikers, hierdoor blijft de waterstructuur in orde.

Door de maatregelen in dit peilgebied neemt het verhard oppervlak toe met 15.000 m^2. Een deel van het verhard oppervlak wordt afgekoppeld op een Wadi. Dit deel van de weg hoeft vanwege de afwatering op de Wadi niet te worden meegenomen in de compensatieberekeningen. Op basis van de compensatie eis van HHNK betekent dit dat er afgerond 1.688 m^2 aan extra oppervlaktewater moet worden aangelegd in dit peilgebied. Het tekort aan oppervlaktewater, na saldering met de nieuwe watergangen bedraagt 542 m^2. Het tekort wordt opgelost met infiltratievoorzieningen in het peilgebied.

Compensatie toename verharding
In het Voorlopig Ontwerp zijn de volgende mogelijkheden aangegeven voor infiltratie:

- Plas drasgebied nabij brandstofverkooppunt bestaande uit twee gebieden van 425 m^2 en 680 m^2 aan weerszijden van de Slochterweg. Uitgangspunt is een inrichting van deze gebieden als waterpartij (totaal 1.105 m^2 oppervlaktewater).
- Natuurvriendelijke oever langs watergang ter plaatse van huidige bomengroep ten zuiden van de N247. Deze natuurvriendelijke oever met flauw talud, breedte van minimaal 10 meter heeft een oppervlak van ca. 1.700 m^2 en dient als overloop om water op te vangen.

De infiltratievoorzieningen moeten voldoen aan de eisen van het hoogheemraadschap. De waterbergende voorziening dient de hoeveelheid neerslag te kunnen bergen en infiltreren die bij een neerslaggebeurtenis van T=100 kan vallen. De afvoer van de alternatieve vorm van

waterberging naar het oppervlaktewater is gelijk aan 8 m³/min/100 ha afvoerend oppervlak, dit is gelijk aan 11,5 mm/etmaal.
De afwatering van alle verhardingen rondom het Schouw worden aangesloten op een infiltratievoorziening. Eventuele extra infiltratiemogelijkheden dienen in een vervolgfase worden bepaald wanneer inzicht is in de infiltratieberekeningen.

In het wegontwerp van de N247 is nu berekend dat er een tekort aan oppervlaktewater van 542 m² is. Uitgaande van de natuurvriendelijke oever naast de watergang met een flauw talud wordt dit gebied voor 50% meegenomen wat een wateroppervlak van 850 m² oplevert. Het saldo is dan een overschot van 308 m².

De aan het watersysteem gekoppelde plas/dras-gebieden (of waterpartijen) aan weerszijden van de nieuwe Slochterweg maken ook deel uit van het watersysteem en zijn middels duikers aangesloten. Uitgaande van twee waterpartijen met een gezamenlijk wateroppervlak van 1.105 m² bedraagt het overschot aan oppervlaktewater dan 1.413 m².

In peilgebied 1, Waterlandse Boezem, wordt meer water gegraven dan gedempt. Deze hoeveelheid van 1.413 m² aan extra oppervlaktewater wordt ingezet voor de benodigde 1.000 m² compensatie vanuit de N235. Daarmee is het saldo in dit peilgebied 413 m².

5.2.2 Tracé 2 Broekermeer

Tracé 2 begint met de aanpassing in de verkeerssituaties van ’t Schouw, waar ook een busbaan wordt gerealiseerd met een tunnel voor de spitsbusbaan. Daarnaast wordt er een fietspad aangelegd welke onder de N247 gaat door middel van een fietstunnel.
Het tracé valt onder gemeente Amsterdam en gemeente Waterland bevindt zich in de Broekermeer polder. De watergangen bij ’t Schouw wateren getrapt af naar een vast peil van NAP -5,81 m. De noordwestelijke hoek van de Broekpolder heeft een vast peil van NAP -5,6 m.

Locatie	Te dempen water-oppervlak	Te maken water-oppervlak	Resultaat compensatie oppervlakte-water	Vereiste compensatie als gevolg van toename verhard oppervlak (15%)	Saldo
Peilgebied Broekermeerpolder	1.670 m²	1.711 m²	41 m²	75 m² (15% van 500 m²)	- 34 m²

In totaal wordt er 1.670 m² water gedempt, dit zijn alleen secundaire watergangen die op het vaste peil vigeren. Daarnaast wordt er 1.711 m² aan oppervlaktewater aangelegd. Het resultaat is een klein overschot van 41 m² aan oppervlaktewater. Dit oppervlak is niet groot genoeg voor de vereiste compensatie van 75 m² voor de toename van het verhard oppervlak. De watergangen worden in de nieuwe situatie verbonden door middel van duikers, hierdoor blijft de waterstructuur in orde.

Compensatie toename verharding
In het Voorlopig Ontwerp zijn de volgende mogelijkheden aangegeven voor infiltratie:

- Gebieden naast de nieuwe busbaan en het fietspad vanaf de onderdoorgang Slochterweg naar de Middenweg. Hier worden drie wadi’s voorzien voor opvang van hemelwater (van de

provinciale weg die hier onder een helling afwatert naar deze wadi's). Binnen dit peilgebied ligt een wadi van 720 m^2 en 185 m^2 (totaal 905 m^2).

Een belangrijke duiker is de duiker onder de N235 als verbinding tussen de watergangen ten westen van de N235 en de watergangen ten oosten van de N235.
In dit ontwerp kan deze gehandhaafd blijven mits de duiker de verkeersbelasting in de tunnel kan opnemen. Dit dient door de aannemer nader beschouwd te worden.

Door de maatregelen in dit peilgebied neemt het verhard oppervlak toe met 500 m^2. Op basis van de compensatie eis van HHNK betekent dit dat er 75 m^2 aan extra oppervlaktewater moet worden aangelegd in dit peilgebied. Het tekort aan oppervlaktewater bedraagt 34 m^2.

Omdat dit peilgebied van de Broekermeerpolder lager ligt dan de omgeving dient de compensatie aan toename van verhard oppervlak in dit peilgebied plaats te vinden.
In het peilgebied wordt in het wegontwerp een gebied van 905 m^2 als infiltratiegebied ingericht. Voor deze voorziening wordt met 50% water gerekend (zie hiervoor) wat een compensatie van 452 m^2 inhoudt. Dit betekent dat het tekort van 34 m^2 ruimschoots binnen het peilgebied van de Broekermeerpolder wordt opgelost. De overcompensatie voor de Broekermeerpolder van 418 m^2 wordt in overleg met het hoogheemraadschap vastgelegd voor eventuele toekomstige ontwikkelingen in dit peilgebied.

In dit systeem heeft de waterkering rondom de Broekermeerpolder een belangrijke functie. In het ontwerp wordt de busbaan over de kernzone van de waterkering gelegd en gaat daarna pas dalen richting polderniveau. Door buiten de kernzone van de waterkering te blijven, wordt voorkomen dat aanvullende voorzieningen zoals waterkerende constructies moeten worden getroffen om de waterkering zijn functie te laten behouden. Voor de werkzaamheden wordt een watervergunning aangevraagd.

Vanwege landschappelijke inpassing is de waterkering van de Broekermeerpolder aan de westzijde opgehoogd tot circa 1 m boven de nieuwe rijbaan. Deze ophoging zal in de vervolgfase moeten worden doorgerekend op o.a. zettingen en stabiliteit. Dit dient door de aannemer nader beschouwd te worden.

5.2.3 Tracé 3 Waterlandlandsboezem (2)

Tracé 3 begint met het onderhoud van het bestaande fietspad aan de westzijde van de N247. Daarnaast wordt de bestaande duiker (Dijksbrug) verwijderd en vervangen door een nieuwe duiker. Het gehele tracé valt onder gemeente Waterland en bevindt zich in het peilgebied Waterland. De watergangen hebben een vast peil van NAP – 1,56 m.

Binnen de peilgebieden dienen alle watergangen met elkaar verbonden te zijn. Ook dient binnen de peilgebieden de compensatie geregeld te worden vanwege het dempen van water en de toegenomen verharding. Het gedempte water dient te worden gecompenseerd met nieuw wateroppervlak binnen hetzelfde peilgebied. Infiltratievoorzieningen als compensatie voor de toegenomen verharde oppervlakken heeft de voorkeur van het Hoogheemraadschap.

Locatie	Te dempen water-oppervlak	Te maken water-oppervlak	Resultaat compensatie oppervlakte-water	Vereiste compensatie als gevolg van toename verhard oppervlak (15%)	Saldo
Peilgebied Waterlandsboezem	754 m^2	517 m^2	- 237 m^2	100 m^2 (15% van 668 m^2)	- 337 m^2

In totaal wordt er 754 m^2 water gedempt, dit zijn alleen secundaire watergangen die op het vaste peil vigeren. Daarnaast wordt er 517 m^2 aan oppervlaktewater aangelegd. Het resultaat is een tekort van 237 m^2 aan oppervlaktewater.
De te dempen watergangen dienen volledig te worden gecompenseerd door nieuw oppervlaktewater. Op dit moment is er nog geen passende maatregel voor het te compenseren wateroppervlak. In de nieuwe ontwerpnota in 2018 wordt voor dit tracé bepaald waar de compensatie plaats gaat vinden. De watergangen moeten net als bij de voorgaande tracés door middel van duikers met elkaar verbonden worden, zodat de waterstructuur in orde blijft.

Door de maatregelen in dit peilgebied neemt het verhard oppervlak toe met 668 m^2. Op basis van de compensatie eis van HHNK betekent dit dat er 100 m^2 aan extra oppervlaktewater moet worden aangelegd in dit peilgebied. Het tekort aan oppervlaktewater bedraagt 337 m^2.

De toename van het verhard oppervlak dient in het ontwerp te worden gecompenseerd door infiltratievoorzieningen. Voor het peilgebied in tracé 3 zijn de infiltratiemogelijkheden beperkt. Door de koppeling met tracé 1, dat ook gelegen is in dezelfde polder én de opgave vanuit de N235 bestaat het totale overschot in deze polder uit 76 m^2 oppervlaktewater.

5.2.4 Tracé 4 Monnikenmeer

Tracé 4 begint na de Dijksbrug waar de parallelweg wordt aangepast en er een verbreding voor de busbaan plaatsvindt, waarbij de bestaande verkeersbarrière wordt verwijderd. In dit tracé veranderen twee verkeerssituaties, ter hoogte van de Monnikenmeer en ter hoogte van de Bernhardlaan. Het tracé valt onder gemeente Waterland en bevindt zich in de polder Monnikenmeer. De watergangen hebben een vast peil tussen de NAP –3,75 en NAP –4,26 m en wateren getrapt af naar het laagste peil van NAP -5,12 m.

Locatie	Te dempen water-oppervlak	Te maken water-oppervlak	Resultaat compensatie oppervlakte-water	Vereiste compensatie als gevolg van toename verhard oppervlak (15%)	Saldo
Peilgebied Monnikenmeer	1.319 m^2	1.945 m^2	626 m^2	375 m^2 (15% van 2.500 m^2)	+ 251 m^2

In totaal wordt er 1.319 m^2 water gedempt. Dit zijn allen secundaire watergangen die op het vaste peil vigeren. Daarnaast wordt er 1.945 m^2 aan oppervlaktewater aangelegd.

Het resultaat is een overschot van 626 m^2 aan oppervlaktewater. De watergangen worden in de nieuwe situatie verbonden door middel van duikers, hierdoor blijft de waterstructuur in orde.

Door de maatregelen in dit peilgebied neemt het verhard oppervlak toe met 2.500 m^2. Op basis van de compensatie eis van HHNK betekent dit dat er 375 m^2 aan extra oppervlaktewater moet worden aangelegd in dit peilgebied. Het overschot aan oppervlaktewater in peilgebied Monnikenmeer bedraagt 251 m^2.

Omdat dit peilgebied van de Monnikenmeer lager ligt dan de omgeving dient de compensatie aan toename van verhard oppervlak in dit peilgebied plaats te vinden. Uitwisseling van dit overschot aan oppervlaktewater met andere gebieden is niet mogelijk. Wel kunnen ontwikkelingen in deze polder gebruik maken van dit overschot.

5.2.5 Tracé 5 Waterlandsboezem (3)

Tracé 5 begint na de Bernhardlaan en bestaat uit voornamelijk onderhoudswerkzaamheden. Het tracé valt onder gemeente Waterland en ligt in het peilgebied Waterlandsboezem. De watergangen hebben een vast peil van NAP -1,56 m.

In tracé 5 worden geen watergangen gedempt of extra verhard oppervlak aangebracht. Ook worden er geen andere aanpassingen gedaan in het wateroppervlak.

5.2.6 Tracé 6 Katwoude Hogedijk, Blokgouw en Zuidpolder

Tracé 6 begint wanneer de provinciale weg de Purmer Ee heeft gepasseerd en eindigt bij de kruising met de N244. In dit tracé wordt aan de oostzijde van de N247 een nieuw fietspad aangelegd, ‘fietspad Katwoude’ waardoor de watersituatie wijzigt.
Het tracé valt onder gemeente Waterland en gemeente Edam-Volendam. Het loopt door de polders Katwoude Hogedijk, Blokgouw en de Zuidpolder, daarnaast valt de watergang de Trekvaart onder de Schermerboezem. De watergangen in de polder Katwoude Hogedijk zijn onderverdeeld in een hoogwater en een laagwatersysteem.
De Trekvaart (Schermerboezem) heeft een streefpeil van NAP -0,5 m, met als bovengrens NAP -0,3 m en ondergrens NAP -0,7 m. De watergangen oostelijk van de provinciale weg N247 zijn hoger gelegen en vormen een apart systeem met een vast waterpeil van NAP -1,45 m. Het poldersysteem kent watergangen met een vast waterpeil van NAP -1,95 m.

Door uitvoering van de maatregelen worden zowel in het hoogwatersysteem als in het laagwatersysteem van het peilgebied Katwoude Hoogedijk wijzigingen aangebracht. Deze zijn in onderstaande tabel samengevat.
Het nieuw aan te leggen ‘fietspad Katwoude’ sluit aan op de Wagenweg nabij de kruising ‘De Zedde’ en het peilgebied loopt door tot de rotonde tussen de N257 en de N517 (Zeddeweg). In de polders Blokgouw en Zuidpolder worden alleen onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Locatie	Te dempen water-oppervlak	Te maken water-oppervlak	Resultaat compensatie oppervlakte-water	Vereiste compensatie als gevolg van toename verhard oppervlak (15%)	Saldo
Peilgebied waterpeil NAP -1,45m 1. Katwoude Hoogedijk 2. Blokgouw 3. Zuidpolder	3.264 m^2 - -	5.749 m^2 - -	2.485 m^2 - -	500 m^2 (15% van 3.335 m^2) -	+ 1.985 m^2 - -
Peilgebied waterpeil NAP -1,95 m 1. Katwoude Hoogedijk 2. Blokgouw 3. Zuidpolder	142 m^2 - -	3.703 m^2 - -	3.561 m^2 - -	1.000 m^2 (15% van 6.665 m^2) -	+ 2.561 m^2 - -

<u>Hoogwaterpeil, NAP -1,45 m</u>
In totaal wordt er 3.264 m^2 water gedempt, dit is de bestaande waterstructuur met secundaire watergangen die op het vaste peil vigeren. Daarnaast wordt er 5.749 m^2 aan oppervlaktewater aangelegd. Het resultaat is een overschot van 2.485 m^2 aan oppervlaktewater. De watergangen worden in de nieuwe situatie verbonden door middel van duikers, hierdoor blijft de waterstructuur in orde.

Door de maatregelen in dit peilgebied neemt het verhard oppervlak toe met 3.335 m^2. Op basis van de compensatie eis van HHNK betekent dit dat er 500 m^2 aan extra oppervlaktewater moet worden aangelegd in dit peilgebied. Het overschot aan oppervlaktewater bedraagt 1.985 m^2 voor het hoogwatersysteem. De compensatie van de verharding is dus ruim voldoende.

Omdat dit peilgebied van Katwoude lager ligt dan de Waterlandse Boezem is ook voor dit gebied uitwisseling van het overschot aan oppervlaktewater met andere gebieden niet mogelijk. Wel kunnen ontwikkelingen in deze polder gebruik maken van dit overschot.

<u>Laagwaterpeil, NAP -1,95 m</u>
In totaal wordt er 142 m^2 water gedempt, dit zijn alleen secundaire watergangen die op het vaste peil vigeren. Daarnaast wordt er 3.703 m^2 aan oppervlaktewater aangelegd aan de oostzijde van het aan te leggen fietspad Katwoude. Het resultaat is een overschot van 3.561 m^2 aan oppervlaktewater. De watergangen worden in de nieuwe situatie verbonden door middel van duikers, hierdoor blijft de waterstructuur in orde.

Door de maatregelen in dit peilgebied neemt het verhard oppervlak toe met 6.665 m^2. Op basis van de compensatie eis van HHNK betekent dit dat er 1.000 m^2 aan extra oppervlaktewater moet worden aangelegd in dit peilgebied. Het overschot aan oppervlaktewater bedraagt 2.561 m^2.
De compensatie van de verharding is dus ruim voldoende.

Omdat dit peilgebied van Katwoude lager ligt dan de Waterlandse Boezem is ook voor dit gebied uitwisseling van het overschot aan oppervlaktewater met andere gebieden niet mogelijk. Wel kunnen ontwikkelingen in deze polder gebruik maken van dit overschot.

Eén van deze ontwikkelingen is de aanvullende vraag vanuit de N517 om een wateroppervlak mee te nemen van 41 m^2. De mogelijkheid voor de compensatie kan in dit tracé plaatsvinden, omdat de N517 ook in dit peilgebied gelegen is. Daarnaast heeft het hoogheemraadschap aangegeven dat Hotel Van der Valk (Volendam) van plan is om oppervlaktewater te realiseren. Binnen de waterbalans van het peilgebied is die mogelijkheid aanwezig in zowel het hoogwater- als het laagwaterpeil.

5.2.7 Toetsing waterberging - samenvatting

De onderstaande tabel 5.2 geeft een samenvatting van alle tracés. Hieruit wordt geconcludeerd dat voor alle tracés samen geldt dat ze aan de watercompensatie voldoen. Dat er zelfs sprake is van een overschot van 4.056 m^2. Echter geld voor tracé 3 dat daar te weinig water wordt gecompenseerd.

Tabel 5.2: Samenvatting toetsing waterberging- N247.

Tracé	Te dempen water-oppervlak	Extra verhard oppervlak	Nodige compensatie toename verhard oppervlak	Totaal benodigd oppervlakte-water	Te maken water-oppervlak	Overschot
1	1.760 m^2	11.250 m^2	1.688 m^2	3.448 m^2	2.906 m^2 1.105 m^2 850 m^2	+ 413 m^{2*}
2	1.670 m^2	500 m^2	75 m^2	1.745 m^2	1.711 m^2 452 m^2	+ 418 m^2
3	754 m^2	665 m^2	100 m^2	854 m^2	517 m^2	- 337 m^2
4	1.319 m^2	2.500 m^2	375 m^2	1.694 m^2	1.945 m^2	+ 251 m^2
5	0 m^2	0 m^2	0 m^2	0 m^2	0 m^2	0 m^2
6 NAP -1,45 m	3.246 m^2	3.335 m^2	500 m^2	3.746m^2	5.749 m^2	+ 1.985 m^2
6 NAP -1,95 m	142 m^2	6.665 m^2	1.000 m^2	1.142 m^2	3.703 m^2	+ 2.561 m^2
Totaal	8.891 m^2				18.938 m^2	5.291 m^2

* compensatie van 1.000 m^2 vanuit de N235 is meegenomen in het overschot.

Uit de N235 volgt een extra opgave van 1.000 m^2 oppervlaktewater in de Waterlandsboezem. De tracés 1, 3 en 5 (zie hiervoor) liggen in de Waterlandsboezem. Het saldo in dit peilgebied is toereikend en bedraagt na verrekening van alle maatregelen een overschot van 76 m^2 oppervlaktewater.

Ten behoeve van de N517 is een aanvullende vraag om een wateroppervlak van 41 m^2 mee te nemen vanuit de aanpassingen langs deze weg. Deze compensatie kan plaatsvinden in het peilgebied Katwoude Hogendijk, Blokgouw en Zuidpolder omdat de N517 ook in dit peilgebied ligt, daarnaast is door het hoogheemraadschap aangegeven dat Hotel Van der Valk (Volendam) oppervlaktewater gaat realiseren. Binnen de waterbalans in deze polder (tracé 6) is die mogelijkheid ruimschoots aanwezig gelet op het overschot van 1.985 m^2 bij de hoogwatersloten en 2.561 m^2 bij de laagwatersloten.

5.3 Waterkering

De verschillende ontwikkelingen vinden plaats op de waterkering en in de beschermingszone van de waterkering. Hieronder wordt per tracé besproken of er werkzaamheden zijn in of rondom de waterkeringen. Figuur 2-17 geeft de locaties van de waterkeringen aan.

Tracé 1: De werkzaamheden aan de Slochterbrug vinden plaats in de beschermingszone van de waterkering Buikslotermeer. Daarnaast vindt de aanleg van de busbaan ook plaats zowel op de regionale waterkering als in de beschermingszone van Buikslotermeer. De aanloop naar 't Schouw bevindt zich in de beschermingszone van Broekermeer.

Tracé 2: De aanpassing in de verkeerssituatie van 't Schouw, bevindt zich zowel op de waterkering als in de beschermingszone van de waterkering Broekermeer. De verandering in de verkeerssituatie richting Broek in Waterland bevindt zich in de beschermingszone van de waterkering Broekermeer.

Tracé 3: De Dijksbrug die wordt gebouwd, bevindt zich op de waterkering van Monnickenmeer. Het laatste deel van het tracé met de verbreding van de busbaan bevindt zich in de beschermingszone van Monnickenmeer.

Tracé 4: Dit gehele tracé ligt op de waterkering van Monnickenmeer.

Tracé 5: Op dit tracé wordt de primaire waterkering verbreed. Door de aanpassing van de kruising N247 met de Hoogedijk wordt er een rechtsafstrook toegevoegd. Daarnaast wordt het bestaande fietspad verbreed naar 4 meter. Door deze aanpassingen van de N247 wordt de primaire waterkering verbreed. Voor deze verbreding heeft de gemeenteraad van de gemeente Waterland op grond van artikel 2.12.2 onder f sub 2 van het Barro (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) een positief besluit genomen om 396 m^2 aan oppervlaktewater te dempen. Op de primaire kering wordt daarnaast het gemaal Monnikendam gerealiseerd. Het gemaal is een apart project los van de aanpassingen aan de N247 en momenteel in de voorbereidende fase.

Tracé 6: Dit gehele tracé ligt op de waterkering van Katwoude Hogedijk en de Purmer.

Voor alle aanpassingen die genoemd zijn binnen de beschermingszone of op de waterkering zijn onderdeel van de watervergunning. Het is van belang vooraf aan de werkzaamheden met HHNK contact op te nemen. Het hoogheemraadschap is betrokken bij het beoordelingsproces van het wegontwerp N247, vanuit hun reviewcommentaar worden voor werkzaamheden in en nabij waterkeringen een watervergunning aangevraagd. Dit wordt meegenomen in het contract tussen de provincie en de aannemer.

5.4 Natuurwaarden

Uitgangspunt in het project omtrent de N247 is een combinatie tussen natuurwaarden en waterberging. Voor de invulling van de maatregelen wordt verwezen naar de documenten 'Natuurtoets N247', het 'Natuur- en Landschapsplan N247 km 29,2 - km 31,65' en het 'Natuur- en Landschapsplan N247 km 36,8 - km 43,35'.

5.5 Riolering

De afwatering van de rijbanen rondom het plangebied zullen niet anders worden afgevoerd dan in de huidige situatie. Wel is het belangrijk tijdens de werkzaamheden rekening te houden met afvalwatertransportleiding richting de RWZI die zichtbaar is in Figuur 2-20.

5.6 Watervergunning

De watergunning dient aangevraagd te worden, in het kader van de Waterwet, bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. In de watergunning moeten de volgende onderdelen worden aangevraagd:
- De te dempen watergangen voor het gehele traject;
- De te graven watergangen voor het gehele traject;
- De werkzaamheden op de waterkeringen;
- De werkzaamheden in de beschermingszone van de waterkeringen;
- De aan te passen of te verwijderen duikers;
- De te realiseren of onderhouden bruggen;
- De te realiseren tunnels.

Indien er geen sprake is van bronbemaling is de proceduretijd na het aanvragen van de vergunningen circa 8 weken.

Bijlage 1 Inrichtingstekening

Toekomstige situatie

Bijlage 1 Inrichtingstekening

Dit is een afdruk van een (plan in) ontwerp, dat nog aan wijzigingen onderhevig kan zijn. Aan hetgeen op deze afdruk is weergegeven, kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

Watercompensatie:

Peilgebied 1 beslaat het deel ten westen van de waterkering van de Broekermeerpolder.
Peilgebied 2 beslaat het deel binnen de Broekermeerpolder.
Peilbegied 3 beslaat het deel tussen Broek in Waterland en de Dijksbrug
Peilgebied 4 beslaat het deel vanaf de Dijksbrug tot de Bernhardlaan
Peilgebied 5 beslaat het deel vanaf de Hoogedijk bij Katwoude tot de Zeddeweg
Peilgebied 6 beslaat het deel vanaf de A10 tot en met de Slochterbrug

Peilgebied 1:
Oppervlak te dempen water = 1760 m2
Oppervlak te graven water = 2906 m2
Toename verhard oppervlak = 15000 m2 (15%=2250 m2)

Peilgebied 2:
Oppervlak te dempen water = 1670 m2
Oppervlak te graven water = 1711 m2
Toename verhard oppervlak = 500 m2 (15%= 75 m2)

Peilgebied 3:
Oppervlak te dempen water = 703 m2
Oppervlak te graven water = 528 m2
Toename verhard oppervlak = 640 m2 (15%= 96 m2)

Peilgebied 4:
Oppervlak te dempen water = 1319 m2
Oppervlak te graven water = 1945 m2
Toename verhard oppervlak = 2500 m2 (15%= 375 m2)

Peilgebied 5:
Oppervlak te dempen water NAP -1,45= 3076 m2
Oppervlak te dempen water NAP -1,95= 142 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,45= 5823 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,95= 4264 m2
Toename verhard oppervlak = 10000 m2 (15% = 1500 m2)

Peilgebied 6:
Oppervlak te dempen water = 23 m2
Oppervlak te graven water = 37 m2
Toename verhard oppervlak = 0 m2

Infiltratiegebieden worden gebruikt om de toename verhard oppervlak te compenseren. 1390 m2 is in dit ontwerp voor peilgebied 1 en peilgebied 2 reeds aangewezen als infiltratiegebied. Via de watertoets is berekend wat de benodigde berging en infiltratiecapaciteit is. Voor peilgebieden 3 en 5 zijn de mogelijkheden beperkt om te infiltreren en dient extra oppervlaktewater te dienen als compensatie.

Opmerkingen:

Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld
Maten in meters, tenzij anders vermeld
Voor legenda zie tekening N247-471553-31-08-01

Datum vrijgave	Goedkeuring	Vrijgave
13-07-2018	D. Visser	J.J.J. Hulsen

Voor Overzicht zie blad: N247-471553-31-08-01
Behorend bij: 471553

Schetsontwerp

versienr: 5.0
versiedatum:13-07-2018

N247 Amsterdam - Edam-Volendam
Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247

Km. 29.3 - 29.9
Gemeente: Amsterdam
Waterhuishouding

Provincie Noord-Holland

getekend	E.G.H. Arkes	d.d.	13-07-2018
gecontroleerd	D. Visser	d.d.	13-07-2018
gezien	J. Hulsen	d.d.	13-07-2018

schaal 1:500
in 17 bladen, blad nr. 1
A2+

www.anteagroup.nl
anteagroup

N247-471553-31-14-01

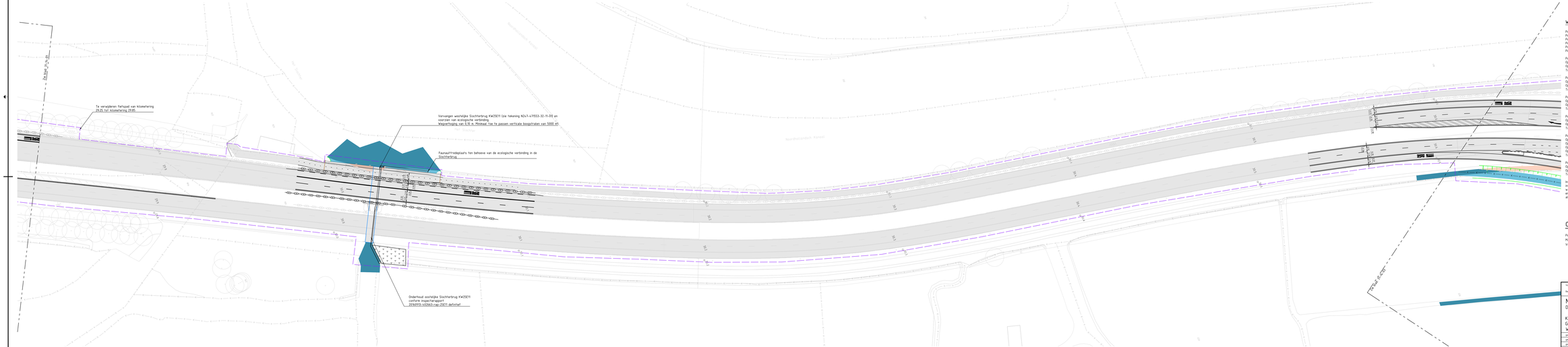

Dit is een afdruk van een (plan in) ontwerp, dat nog aan wijzigingen onderhevig kan zijn. Aan hetgeen op deze afdruk is weergegeven, kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

Watercompensatie:

Peilgebied 1 beslaat het deel ten westen van de waterkering van de Broekermeerpolder.
Peilgebied 2 beslaat het deel binnen de Broekermeerpolder.
Peilgebied 3 beslaat het deel tussen Broek in Waterland en de Oijkstrug
Peilgebied 4 beslaat het deel vanaf de Oijkstrug tot de Bernhardlaan
Peilgebied 5 beslaat het deel vanaf de Hoogwijk bij Kalfswoude tot de Zuidleweg
Peilgebied 6 beslaat het deel vanaf de A10 tot en met de Slachterbrug

Peilgebied 1:
Oppervlak te dempen water = 1760 m2
Oppervlak te graven water = 2906 m2
Toename verhard oppervlak = 15000 m2 (15%=2250 m2)

Peilgebied 2:
Oppervlak te dempen water = 1670 m2
Oppervlak te graven water = 1111 m2
Toename verhard oppervlak = 500 m2 (15%= 75 m2)

Peilgebied 3:
Oppervlak te dempen water = 703 m2
Oppervlak te graven water = 528 m2
Toename verhard oppervlak = 640 m2 (15%= 96 m2)

Peilgebied 4:
Oppervlak te dempen water = 1119 m2
Oppervlak te graven water = 1645 m2
Toename verhard oppervlak = 2500 m2 (15%= 375 m2)

Peilgebied 5:
Oppervlak te dempen water NAP -1,45= 3016 m2
Oppervlak te dempen water NAP -1,95= 142 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,45= 5023 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,95= 4264 m2
Toename verhard oppervlak = 10000 m2 (15% = 1500 m2)

Peilgebied 6:
Oppervlak te dempen water = 23 m2
Oppervlak te graven water = 37 m2
Toename verhard oppervlak = 0 m2

Infiltratiegebieden worden gebruikt om de toename verhard oppervlak te compenseren. 1310 m2 is in dit ontwerp voor peilgebied 1 en peilgebied 2 reeds aangewezen als infiltratiegebied. Via de waterbalts is berekend wat de benodigde berging en infiltratiecapaciteit is. Voor peilgebieden 3 en 5 zijn de mogelijkheden bepaald om te infiltreren en dient extra oppervlaktewater te dienen als compensatie.

Opmerkingen:

Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld
Maten in meters, tenzij anders vermeld
Voor legenda zie tekening N247-471553-31-08-01

Datum vrijgave	Goedkeuring	Vrijgave
13-07-2018	D. Visser	J.J.J. Hulsen

Voor Overzicht zie Bod N247-471553-31-08-01
Referend tn 471553

Schetsontwerp

versiebr. 1.0
versiedatum 13-07-2018

N247 Amsterdam - Edam-Volendam

Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247

Km. 29.9 - 30.6
Gemeente: Amsterdam
Waterhuishouding

Provincie Noord-Holland

gemaakt	E.G.H. Arkes	ex 13-07-2018	schaal 1:500	
gecontroleerd	D. Visser	ex 13-07-2018		
gezien	J. Hulsen	ex 13-07-2018	nr. 17	Stabiel, Stad nr. 2

A2+

www.anteagroup.nl

anteagroup

N247-471553-31-14-02

Dit is een afdruk van een (plan in) ontwerp, dat nog aan wijzigingen onderhevig kan zijn. Aan het (geen) op deze afdruk is watergegeven, kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

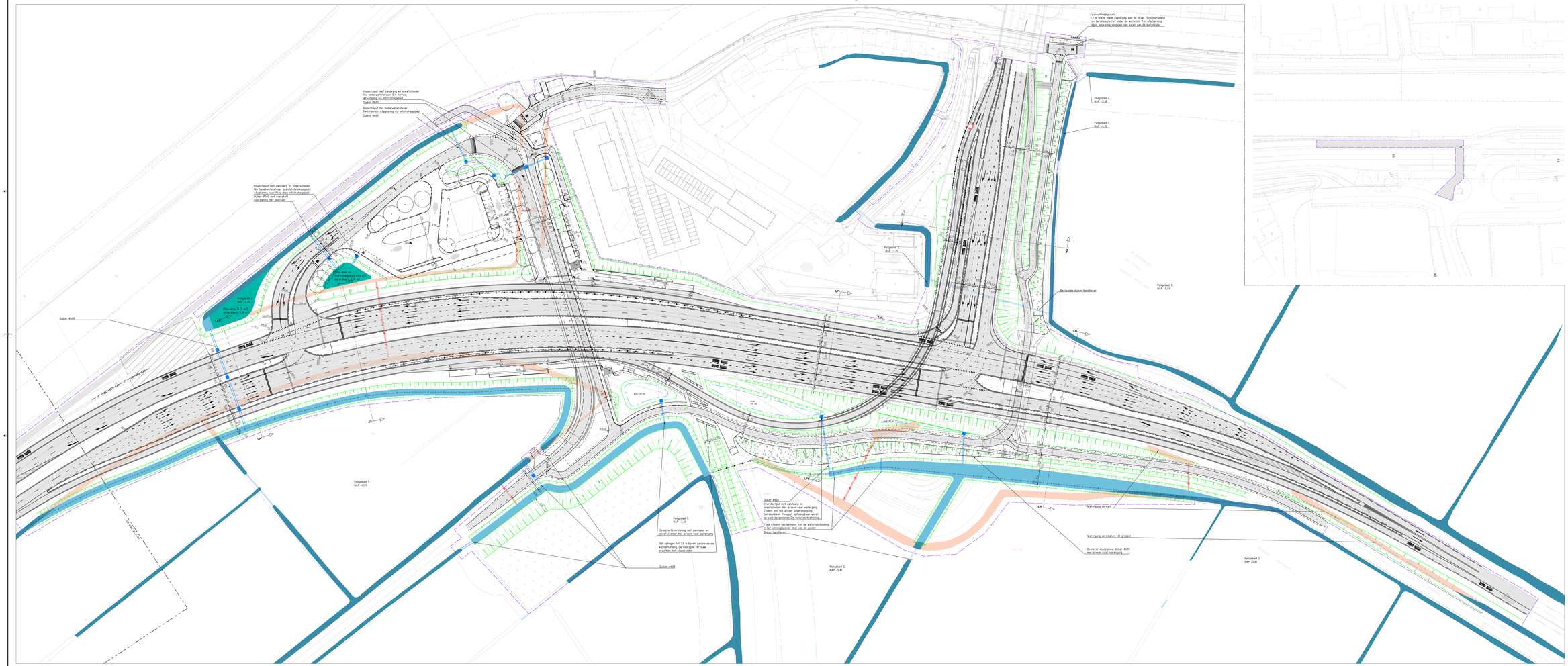

Watercompensatie:

Peilgebied 1 bestaat het deel ten westen van de waterkering van de Broekermeerpolder.
Peilgebied 2 bestaat het deel binnen de Broekermeerpolder.
Peilgebied 3 bestaat het deel tussen Broek in Waterland en de Gijsbrug.
Peilgebied 4 bestaat het deel vanaf de Gijsbrug tot de Broekerkade.
Peilgebied 5 bestaat het deel vanaf de hoogteligt bij Katwoude tot de Jaskweg
Peilgebied 6 bestaat het deel vanaf de A10 tot en met de Stichtlerlaag.

Peilgebied 1:
Oppervlak te dempen water = 1760 m2
Oppervlak te graven water = 2986 m2
Toename verhard oppervlak = 15000 m2 (15%>2250 m2)

Peilgebied 2:
Oppervlak te dempen water = 1670 m2
Oppervlak te graven water = 1547 m2
Toename verhard oppervlak = 500 m2 (15%> 75 m2)

Peilgebied 4:
Oppervlak te dempen water = 1013 m2
Oppervlak te graven water = 1339 m2
Toename verhard oppervlak = 4413 m2 (15%> 96 m2)

Peilgebied 4:
Oppervlak te dempen water = 1379 m2
Oppervlak te graven water = 1965 m2
Toename verhard oppervlak = 2500 m2 (15%> 375 m2)

Peilgebied 5:
Oppervlak te dempen water NAP -1,45> 3676 m2
Oppervlak te dempen water NAP -1,95> 1427 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,45> 4284 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,95> 4344 m2
Toename verhard oppervlak = 10000 m2 (15% > 1500 m2)

Peilgebied 6:
Oppervlak te dempen water = 23 m2
Oppervlak te graven water = 317 m2
Toename verhard oppervlak = 0 m2

Infiltratiegebieden worden gebruikt om de toename verhard oppervlak te compenseren. 1390 m2 is in dit ontwerp voor peilgebied 1 en peilgebied 2 reeds aangewezen als infiltratiegebied. Via de Handreiking Watertoets Noord-Holland dient 15% van de toename verhard oppervlak gecompenseerd te worden. Dit is 225 m2 (1390 m2 - 15% = 1181 m2). Het resterende oppervlak van 956 m2 (1181 m2 - 225 m2) dient te worden gecompenseerd door middel van een infiltratievoorziening. Deze is gesitueerd in de nabijheid van de Broekermeerpolder. Het gebied is in bezit van de provincie Noord-Holland. Het is daarom een goede locatie voor een infiltratievoorziening. Het gebied is ook geschikt vanwege de ligging in de nabijheid van de Broekermeerpolder. Het gebied is ook geschikt vanwege de ligging in de nabijheid van de Broekermeerpolder. Het gebied is ook geschikt vanwege de ligging in de nabijheid van de Broekermeerpolder.

Opmerkingen:

Peilgebied in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld
Maten in meters, tenzij anders vermeld
Voor legenda zie tekening N247+471553-31-88-01

Datum vrijgave	Goedkeuring	Vrijgave
13-01-2018	G. Vroon	J.J. Huizen

Voor Vlaanderen: zie Bestek N247+471553-31-88-01

Opdracht-Nr. 471553

Schetsontwerp

versie 02
vastgesteld 31-01-2018

N247 Amsterdam - Edam-Volendam
Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247

Km. 30.7 - 31.6
Gemeente: Amsterdam + Waterland
Waterhuishouding

getekend	E.E.N. Arkes	tot 13-01-2018	schaal 1:500
gecontroleerd	G. Vroon	tot 13-01-2018	
goed	J.J. Huizen	tot 13-01-2018	blad nr. 17 / totaal bladen 3 — A0+

Provincie Noord-Holland

www.anteagroup.nl

antea group

N247+471553-31-14-03

Dit is een afdruk van een (plan in) ontwerp, dat nog aan wijzigingen onderhevig kan zijn. Aan hefgeen op deze afdruk is weergegeven, kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

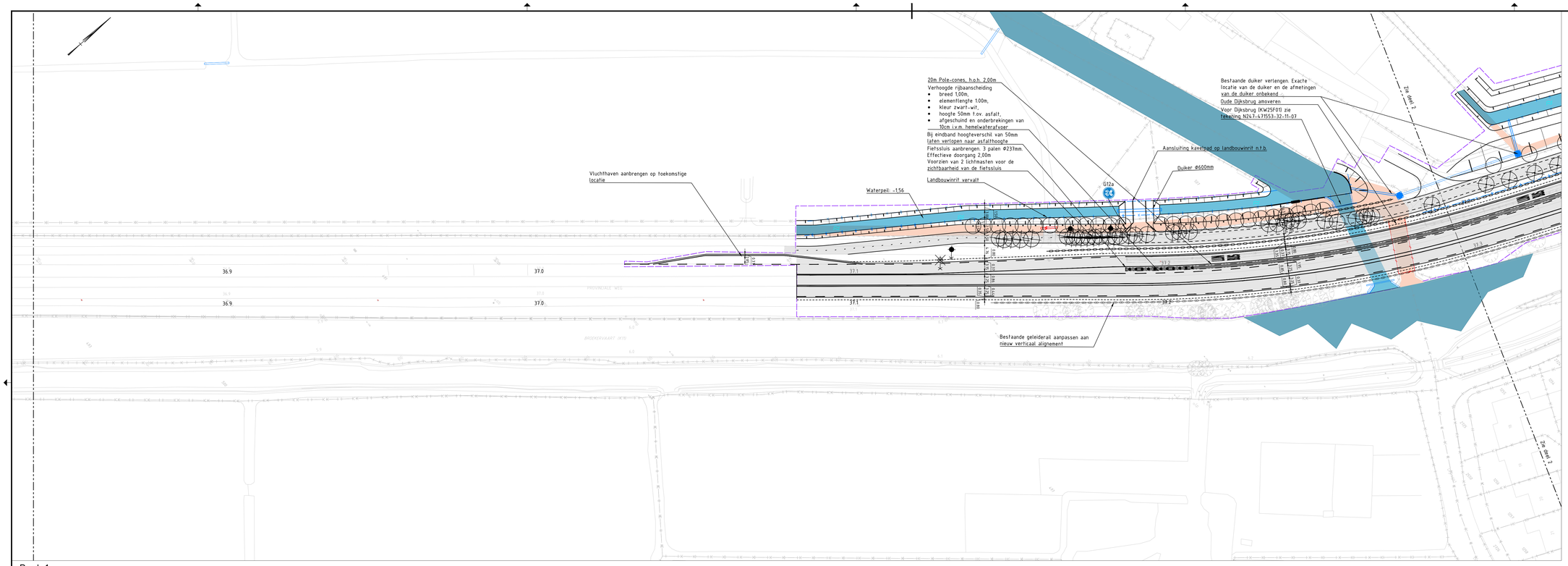

Deel 1

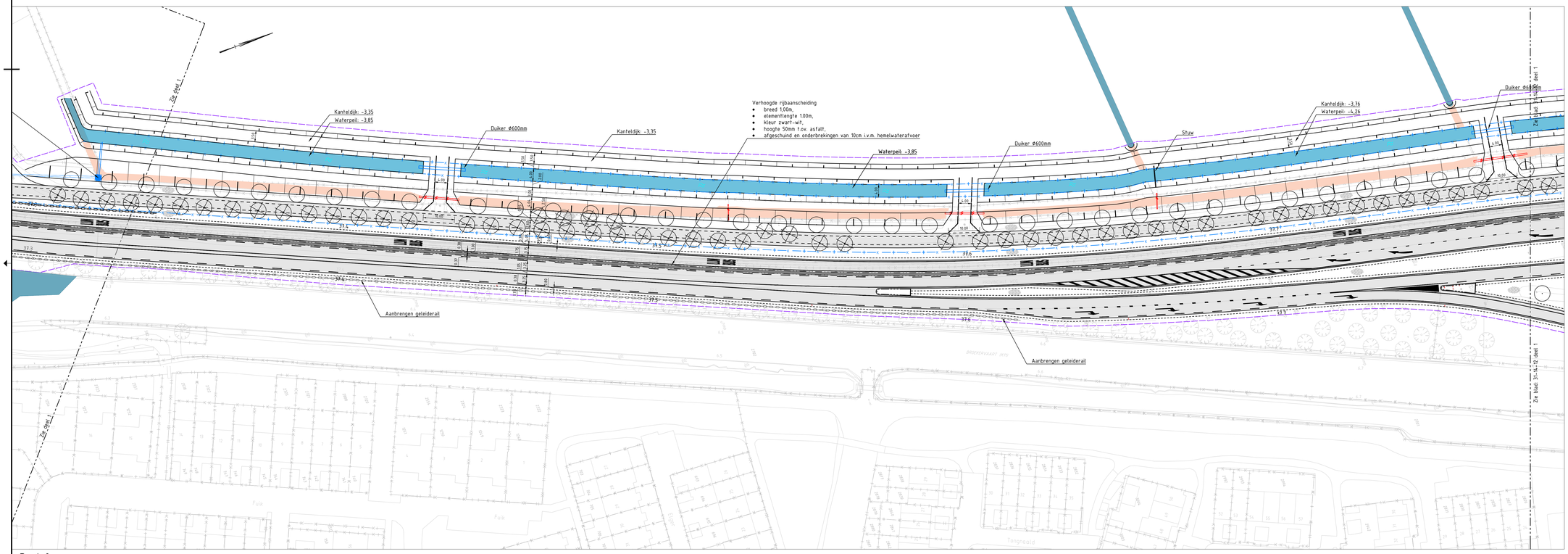

Deel 2

Watercompensatie:

Peilgebied 1 beslaat het deel ten westen van de waterkering van de Broekermeerpolder.
Peilgebied 2 beslaat het deel binnen de Broekermeerpolder.
Peilgebied 3 beslaat het deel tussen Broek in Waterland en de Dijksbrug
Peilgebied 4 beslaat het deel vanaf de Dijksbrug tot de Bernhardlaan
Peilgebied 5 beslaat het deel vanaf de Hoogedijk bij Katwoude tot de Zeddeweg
Peilgebied 6 beslaat het deel vanaf de A10 tot en met de Slochterbrug

Peilgebied 1:
Oppervlak te dempen water = 1760 m2
Oppervlak te graven water = 2906 m2
Toename verhard oppervlak = 15000 m2 (15%=2250 m2)

Peilgebied 2:
Oppervlak te dempen water = 1670 m2
Oppervlak te graven water = 1711 m2
Toename verhard oppervlak = 500 m2 (15%= 75 m2)

Peilgebied 3:
Oppervlak te dempen water = 354 m2
Oppervlak te graven water = 517 m2
Toename verhard oppervlak = 668 m2 (15%= 100 m2)

Peilgebied 4:
Oppervlak te dempen water = 1319 m2
Oppervlak te graven water = 1945 m2
Toename verhard oppervlak = 2500 m2 (15%= 375 m2)

Peilgebied 5:
Oppervlak te dempen water = 3734 m2
Oppervlak te graven water = 8535 m2
Toename verhard oppervlak = 10000 m2 (15% = 1500 m2)

Peilgebied 6:
Oppervlak te dempen water = 23 m2
Oppervlak te graven water = 37 m2
Toename verhard oppervlak = 0 m2

Infiltratiegebieden worden gebruikt om de toename verhard oppervlak te compenseren. 1390 m2 is in dit ontwerp voor peilgebied 1 en peilgebied 2 reeds aangewezen als infiltratiegebied. Via de watertoets is berekend wat de benodigde berging en infiltratiecapaciteit is. Voor peilgebieden 3 en 5 zijn de mogelijkheden beperkt om te infiltreren en dient extra oppervlaktewater te dienen als compensatie.

Opmerkingen:

Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld
Maten in meters, tenzij anders vermeld
Voor legenda zie tekening N247-471553-31-08-01

Datum vrijgave	Goedkeuring	Vrijgave
24-08-2018	D. Visser	J.J.J. Hulsen

0 5 10 15 20m

Voor Overzicht zie blad N247-471553-31-08-01
Behorend bij: 471553

Voorontwerp

versie: 3.0
versiedatum 24-08-2018

N247 Amsterdam - Edam-Volendam

Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247
Monnickendam
Km. 36.8 - 37.8
Gemeente: Waterland
Waterhuishouding

Provincie Noord-Holland

getekend	R. van Gilst	d.d. 24-08-2018
gecontroleerd	D. Visser	d.d. 24-08-2018
gezien	J. Hulsen	d.d. 24-08-2018

schaal 1:500
in 17 bladen, blad nr 11
A0

www.anteagroup.nl
anteagroup

N247-471553-31-14-11

Dit is een afdruk van een (plan in) ontwerp, dat nog aan wijzigingen onderhevig kan zijn. Aan hefgeen op deze afdruk is weergegeven, kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

Deel 1

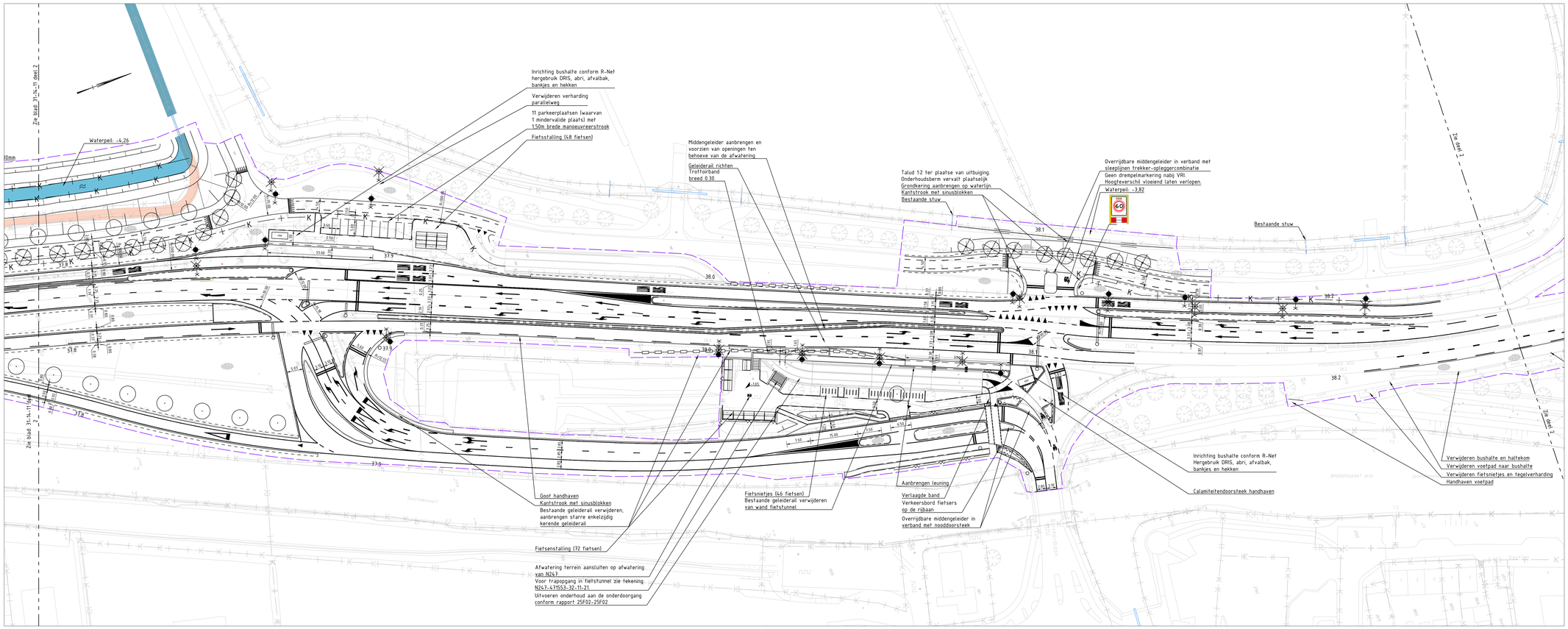

Deel 2

Watercompensatie:

Peilgebied 1 beslaat het deel ten westen van de waterkering van de Broekermeerpolder.
Peilgebied 2 beslaat het deel binnen de Broekermeerpolder.
Peilgebied 3 beslaat het deel tussen Broek in Waterland en de Dijksbrug
Peilgebied 4 beslaat het deel vanaf de Dijksbrug tot de Bernhardlaan
Peilgebied 5 beslaat het deel vanaf de Hoogedijk bij Katwoude tot de Zeddeweg
Peilgebied 6 beslaat het deel vanaf de A10 tot en met de Slochterbrug

Peilgebied 1:
Oppervlak te dempen water = 1760 m2
Oppervlak te graven water = 2906 m2
Toename verhard oppervlak = 15000 m2 (15%=2250 m2)

Peilgebied 2:
Oppervlak te dempen water = 1670 m2
Oppervlak te graven water = 1711 m2
Toename verhard oppervlak = 500 m2 (15%= 75 m2)

Peilgebied 3:
Oppervlak te dempen water = 703 m2
Oppervlak te graven water = 528 m2
Toename verhard oppervlak = 640 m2 (15%= 96 m2)

Peilgebied 4:
Oppervlak te dempen water = 1319 m2
Oppervlak te graven water = 1945 m2
Toename verhard oppervlak = 2500 m2 (15%= 375 m2)

Peilgebied 5:
Oppervlak te dempen water NAP -1,45= 3076 m2
Oppervlak te dempen water NAP -1,95= 142 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,45= 5823 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,95= 4264 m2
Toename verhard oppervlak = 10000 m2 (15% = 1500 m2)

Peilgebied 6:
Oppervlak te dempen water = 23 m2
Oppervlak te graven water = 37 m2
Toename verhard oppervlak = 0 m2

Infiltratiegebieden worden gebruikt om de toename verhard oppervlak te compenseren. 1390 m2 is in dit ontwerp voor peilgebied 1 en peilgebied 2 reeds aangewezen als infiltratiegebied. Via de watertoets is berekend wat de benodigde berging en infiltratiecapaciteit is. Voor peilgebieden 3 en 5 zijn de mogelijkheden beperkt om te infiltreren en dient extra oppervlaktewater te dienen als compensatie.

Opmerkingen:

Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld
Maten in meters, tenzij anders vermeld
Voor legenda zie tekening N247-471553-31-08-01

Datum vrijgave	Goedkeuring	Vrijgave
13-07-2018	D. Visser	J.J.J. Hulsen

0 5 10 15 20m

Voor Overzicht zie blad N247-471553-31-08-01
Behorend bij: 471553

Voorontwerp

versie: 8.0
versiedatum 13-07-2018

N247 Amsterdam - Edam-Volendam

Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247
Monnickendam
Km. 37.8 - 38.7
Gemeente: Waterland
Waterhuishouding

Provincie Noord-Holland

getekend	R. van Gilst	d.d. 13-07-2018
gecontroleerd	D. Visser	d.d. 13-07-2018
gezien	J. Hulsen	d.d. 13-07-2018

schaal 1:500
in 17 bladen, blad nr 12
A0

www.anteagroup.nl
anteagroup

N247-471553-31-14-12

Dit is een afdruk van een (plan in) ontwerp, dat nog aan wijzigingen onderhevig kan zijn. Aan hierlgeen op deze afdruk is weergegeven, kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

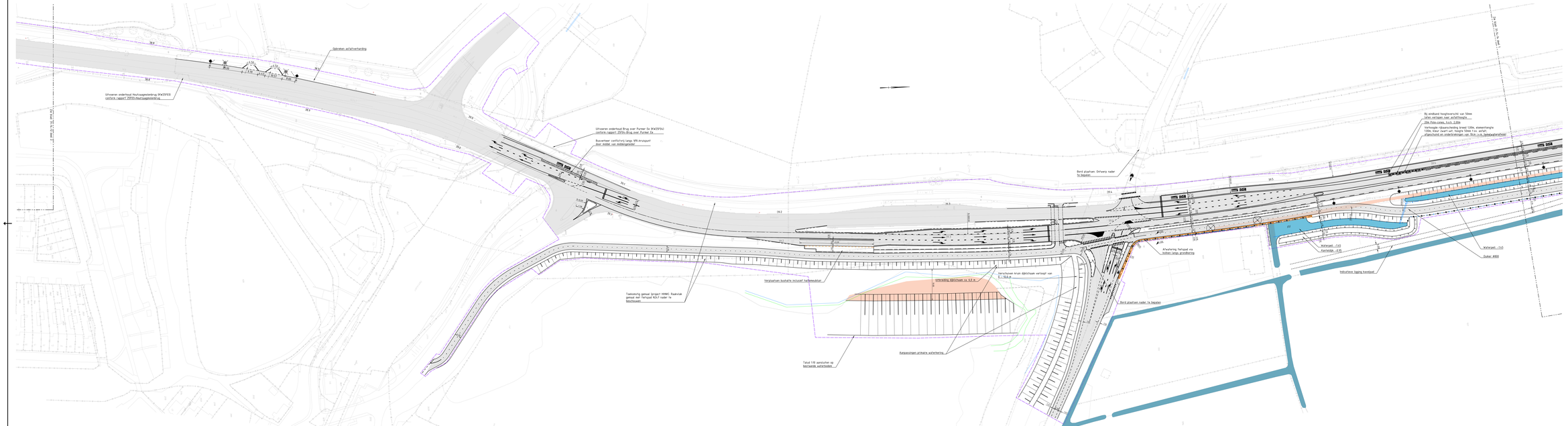

Watercompensatie:

Peilgebied 1 beslaat het deel ten westen van de waterkering van de Broekerweerpolder.
Peilgebied 2 beslaat het deel binnen de Broekerweerpolder.
Peilgebied 3 beslaat het deel vanaf de Broekerweerpolder tot de Oldrijdrug
Peilgebied 4 beslaat het deel vanaf de Oldrijdrug tot de Berkhuurdijk
Peilgebied 5 beslaat het deel vanaf de Hoogeilje tij Kalwande tot de Zeddeweg
Peilgebied 6 beslaat het deel vanaf de A10 tot en met de Slochterdijg.

Peilgebied 1:
Oppervlak te dempen water = 1760 m2
Oppervlak te graven water = 2986 m2
Toename verhard oppervlak = 15000 m2 (15%/=2250 m2)

Peilgebied 2:
Oppervlak te dempen water = 1670 m2
Oppervlak te graven water = 1170 m2
Toename verhard oppervlak = 500 m2 (15%/= 75 m2)

Peilgebied 3:
Oppervlak te dempen water = 754 m2
Oppervlak te graven water = 577 m2
Toename verhard oppervlak = 668 m2 (15%/= 100 m2)

Peilgebied 4:
Oppervlak te dempen water = 1598 m2
Oppervlak te graven water = 1963 m2
Toename verhard oppervlak = 2500 m2 (15%/= 375 m2)

Peilgebied 5:
Oppervlak te dempen water = 3734 m2
Oppervlak te graven water = 3734 m2
Toename verhard oppervlak = 10000 m2 (15% = 1500 m2)

Peilgebied 6:
Oppervlak te dempen water = 23 m2
Oppervlak te graven water = 27 m2
Toename verhard oppervlak = 0 m2

Infiltratiegebieden worden gebruikt om de toename verhard oppervlak te compenseren. 1090 m2 is in dit ontwerp voor peilgebied 5 en peilgebied 2 reeds aangewezen als infiltratiegebied. Via de waterstatti is berekend wat de benodigde berging en infiltratiecapaciteit is. Voor peilgebieden 3 en 5 zijn de mogelijkheden beperkt om te infiltreren en dient extra oppervlaktewater te dienen als compensatie.

Opmerkingen:

Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld
Maten in meters, tenzij anders vermeld
Voor legenda zie tekening N247-471553-31-08-01

Verstand gebiedsrisico onder wegconstructie vanaf km 39,45 tot 42,90. De nieuwe/aangepaste BIT20, BIT80 en WWO Slechte locatie dient te worden bepaald alv. grondonderzoek

Datum vrijgave	Goedkeuring	Vrijgave
24-08-2018	D. Visser	J.J. Hulsen

Ref. Voorlicht ex-bak N247-471553-31-08-01					
Gemeente 471553	Voorontwerp				
N247 Amsterdam - Edam-Volendam					
Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247					
Monnickendam					
Km 38.7 - 39.7					
Gemeente Waterland					
Waterhuishouding					
gemaakt	R. van Soest	tel. 24-08-2018	schaal	1:500	
gecontroleerd	D. Visser	tel. 24-08-2018			
door	J. Hulsen	tel. 24-08-2018	maten in m	13	A1 verti

Provincie Noord-Holland

www.anteagroup.nl

antea group

N247-471553-31-14-13

Dit is een afdruk van een (plan in) ontwerp, dat nog aan wijzigingen onderhevig kan zijn. Aan hefgeen op deze afdruk is weergegeven, kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

Deel 1

Zie Blad 31-14-13

Zie deel 2

Verhoogde rijbaanscheiding breed 1.00m, elementlengte 100m, kleur zwart-wit, hoogte 50mm t.o.v. asfalt, afgeschuind en onderbrekingen van 10cm i.v.m. hemelwaterafvoer

Waterpeil: -1.95
Duiker Ø600
Indicatieve ligging kavelpad

Duiker Ø600
Waterpeil: -1.95

Waterpeil: -1.45
Waterpeil: -1.95

Duiker Ø600
Waterpeil: -1.95

Waterpeil: -1.95
Keerschot met spindelschuif
Kanteldijk: -0.95

Bestaand palenmatras onder wegconstructie vanaf km 39.45 tot 42.95. Zie revisietekeningen B1729, B1780 en B1812. Exacte locatie dient te worden bepaald ahv proefsleuven

Deel 2

Zie deel 1

Parkeren op eigen terrein
Dam met Duiker Ø600mm

Dam met duiker Ø600mm

Zie Blad 31-14-15

Handhaven steiger
Steiger en bijbehorende verhardingen verwijderen
Opbreken verhardingsconstructie

Verhoogde rijbaanscheiding breed 1.00m, elementlengte 1.00m, kleur zwart-wit, hoogte 50mm t.o.v. asfalt, afgeschuind en onderbrekingen van 10cm i.v.m. hemelwaterafvoer

Waterpeil: -1.45
Duiker Ø800

Aandacht voor de hemelwaterafvoer als gevolg van dempen watergang

Toegang tot landbouwperceel verplaatsen. Logging pad indicatief

Duiker Ø800
Waterpeil: -1.45

Te verplaatsen inspectieput
Waterpeil: -1.45

Waterpeil: -1.45
Kanteldijk: -0.95

Waterpeil: -1.45
Waterpeil: -1.95
Keerschot met spindelschuif
Duiker Ø800mm

Duiker Ø600mm
Waterpeil: -1.95

Zie Blad 31-14-15

Bestaand palenmatras onder wegconstructie vanaf km 39.45 tot 42.95. Zie revisietekeningen B1729, B1780 en B1812. Exacte locatie dient te worden bepaald ahv proefsleuven.

Watercompensatie:

Peilgebied 1 beslaat het deel ten westen van de waterkering van de Broekermeerpolder.
Peilgebied 2 beslaat het deel binnen de Broekermeerpolder.
Peilgebied 3 beslaat het deel tussen Broek in Waterland en de Dijksbrug
Peilgebied 4 beslaat het deel vanaf de Dijksbrug tot de Bernhardlaan
Peilgebied 5 beslaat het deel vanaf de Hoogedijk bij Katwoude tot de Zeddeweg
Peilgebied 6 beslaat het deel vanaf de A10 tot en met de Slochterbrug

Peilgebied 1:
Oppervlak te dempen water = 1760 m2
Oppervlak te graven water = 2906 m2
Toename verhard oppervlak = 15000 m2 (15%=2250 m2)

Peilgebied 2:
Oppervlak te dempen water = 1670 m2
Oppervlak te graven water = 1711 m2
Toename verhard oppervlak = 500 m2 (15%= 75 m2)

Peilgebied 3:
Oppervlak te dempen water = 754 m2
Oppervlak te graven water = 517 m2
Toename verhard oppervlak = 668 m2 (15%= 100 m2)

Peilgebied 4:
Oppervlak te dempen water = 1319 m2
Oppervlak te graven water = 1945 m2
Toename verhard oppervlak = 2500 m2 (15%= 375 m2)

Peilgebied 5:
Oppervlak te dempen water = 3734 m2
Oppervlak te graven water = 8535 m2
Toename verhard oppervlak = 10000 m2 (15% = 1500 m2)

Peilgebied 6:
Oppervlak te dempen water = 23 m2
Oppervlak te graven water = 37 m2
Toename verhard oppervlak = 0 m2

Infiltratiegebieden worden gebruikt om de toename verhard oppervlak te compenseren. 1390 m2 is in dit ontwerp voor peilgebied 1 en peilgebied 2 reeds aangewezen als infiltratiegebied. Via de watertoets is berekend wat de benodigde berging en infiltratiecapaciteit is. Voor peilgebieden 3 en 5 zijn de mogelijkheden beperkt om te infiltreren en dient extra oppervlaktewater te dienen als compensatie.

Opmerkingen:

Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld
Maten in meters, tenzij anders vermeld
Voor legenda zie tekening N247-471553-31-08-01

Datum vrijgave	Goedkeuring	Vrijgave
24-08-2018	D. Visser	J.J.J. Hulsen

0 5 10 15 20m

Voor Overzicht zie blad N247-471553-31-08-01
Behorend bij 471553

Voorontwerp

versienr. 3.0
versiedatum 24-08-2018

N247 Amsterdam - Edam-Volendam

Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247
Monnickendam - Edam
Km. 39.7 - 40.6
Gemeente: Waterland
Waterhuishouding

Provincie Noord-Holland

getekend	R. van Gilst	d.d. 24-08-2018
gecontroleerd	D. Visser	d.d. 24-08-2018
gezien	J. Hulsen	d.d. 24-08-2018

schaal 1:500
in 17 bladen, blad nr. 14
A0

www.anteagroup.nl
anteagroup

N247-471553-31-14-14

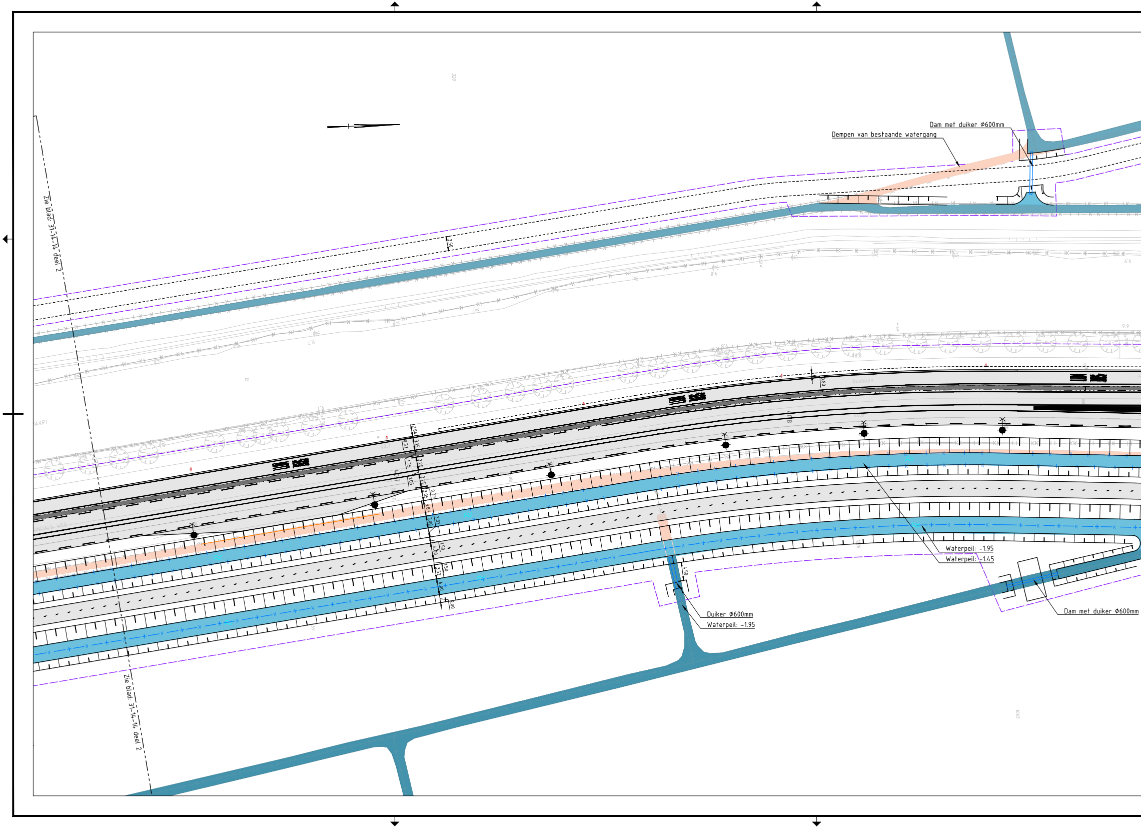
Dam met duiker Ø600mm
Dempen van bestaande watergang
3.50
2.84
3.15
0.37
3.25
1.75
3.25
1.05
3.05
0.37
3.87
2.32
3.00
1.50
4.00
1.50
3.52
4.00
2.00
0.80
4.50
Waterpeil: -1.95
Waterpeil: -1.45
Duiker Ø600mm
Waterpeil: -1.95
Dam met duiker Ø600mm
Zie blad: 31-14-14 deel 2
Zie blad: 31-14-14 deel 2

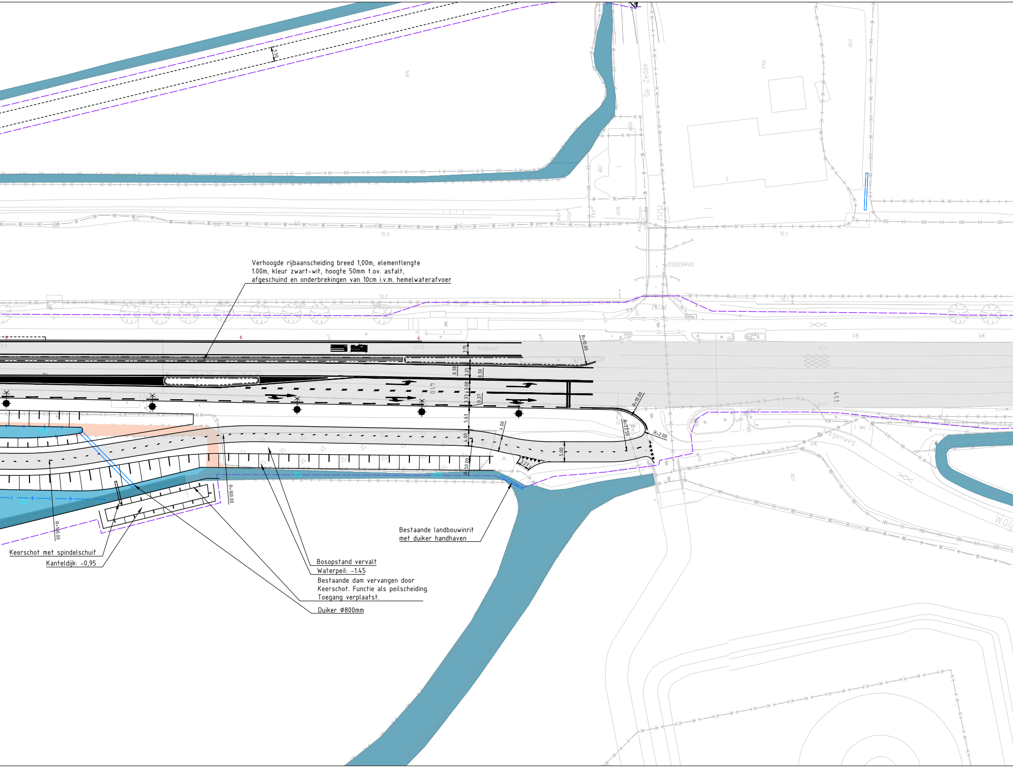
3.50
769
De Zedde
1132
1142
1206
338
1
2
1072
10.0
10.1
ZEDDEBRUG
busbaan
41.0
41.1
R=10.00
3.15
0.38
3.25
0.30
3.08
3.33
0.37
5.63
4.00
4.00
5.00
R=10.00
R=22.50
R=2.00
3.21
R=50.00
R=100.00
R=100.00
Wagenweg
1189
827

Verhoogde rijbaanscheiding breed 1,00m, elementlengte 1.00m, kleur zwart-wit, hoogte 50mm t.ov. asfalt, afgeschuind en onderbrekingen van 10cm i.v.m. hemelwaterafvoer

Bestaande landbouwinrit met duiker handhaven

Keerschot met spindelschuif

Kanteldijk: -0,95

Bosopstand vervalt

Waterpeil: -1.45

Bestaande dam vervangen door Keerschot. Functie als peilscheiding. Toegang verplaatst.

Duiker Ø800mm

Deel 2

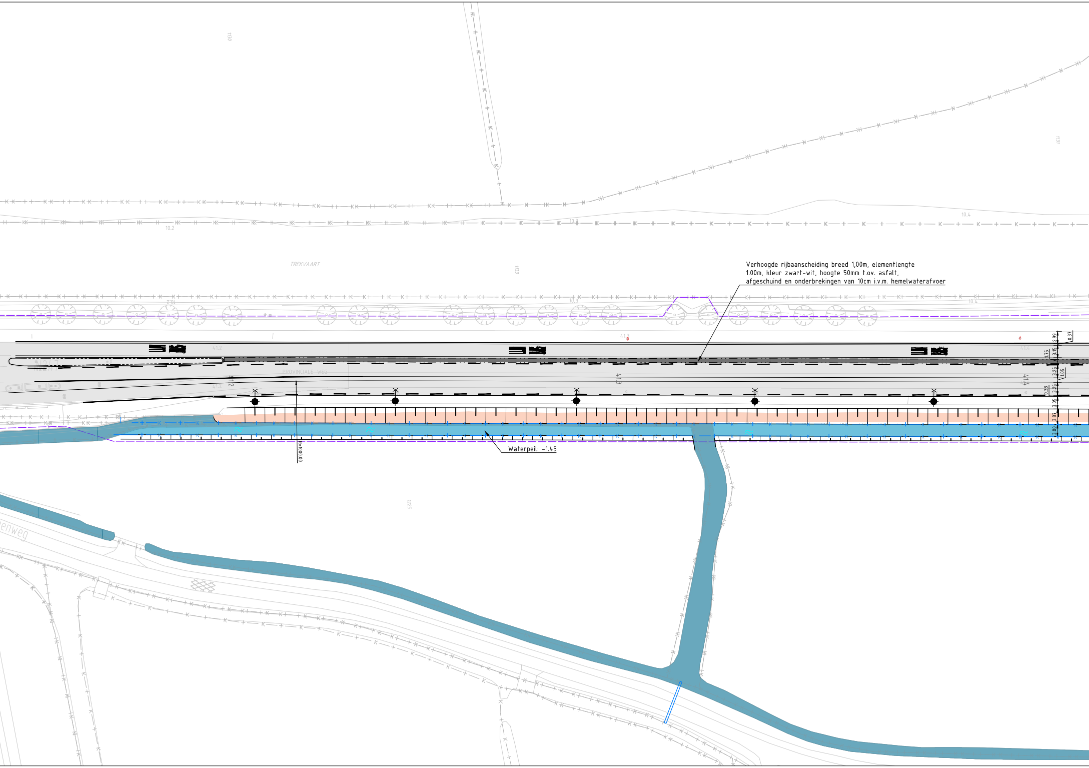

Verhoogde rijbaanscheiding breed 1,00m, elementlengte 1.00m, kleur zwart-wit, hoogte 50mm t.ov. asfalt, afgeschuind en onderbrekingen van 10cm i.v.m. hemelwaterafvoer

Waterpeil: -1.45

1130
1131
1133
1225
TREKVAART
PROVINCIALE WEG
10.2
10.3
10.4
41.2
41.3
41.4
412
413
414
R=1000.00
enweg
2.99
0.37
1.75
3.15
3.25
1.05
0.38
3.25
3.05
3.87
3.00

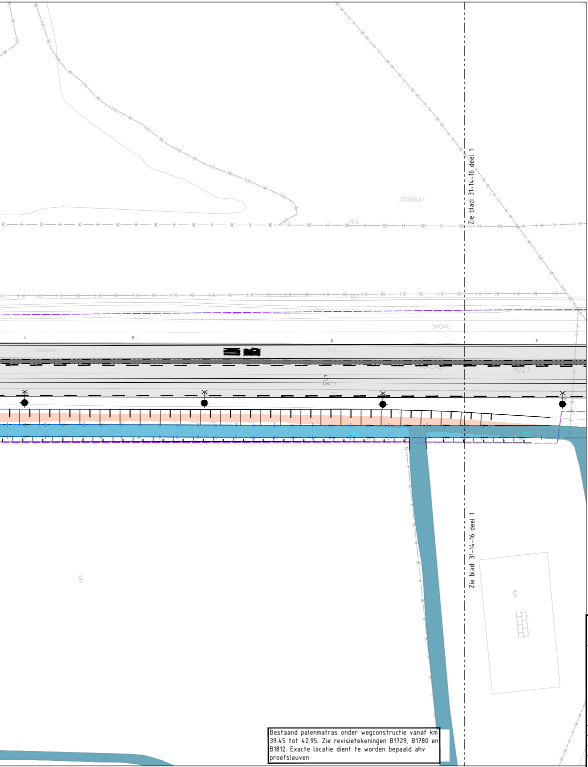
ZEDDEGAT
10.5
10.5
busbaan
41.5
41.5
N247
Zie blad: 31-14-16 deel 1
Zie blad: 31-14-16 deel 1
400
820

Bestaand palenmatras onder wegconstructie vanaf km 39.45 tot 42.95. Zie revisietekeningen B1729, B1780 en B1812. Exacte locatie dient te worden bepaald ahv proefsleuven

Dit is een afdruk van een (plan in) ontwerp, dat nog aan wijzigingen onderhevig kan zijn. Aan hetgeen op deze afdruk is weergegeven, kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

Watercompensatie:

Peilgebied 1 beslaat het deel ten westen van de waterkering van de Broekermeerpolder.
Peilgebied 2 beslaat het deel binnen de Broekermeerpolder.
Peilbegied 3 beslaat het deel tussen Broek in Waterland en de Dijksbrug
Peilgebied 4 beslaat het deel vanaf de Dijksbrug tot de Bernhardlaan
Peilgebied 5 beslaat het deel vanaf de Hoogedijk bij Katwoude tot de Zeddeweg
Peilgebied 6 beslaat het deel vanaf de A10 tot en met de Slochterbrug

Peilgebied 1:
Oppervlak te dempen water = 1760 m2
Oppervlak te graven water = 2906 m2
Toename verhard oppervlak = 15000 m2 (15%=2250 m2)

Peilgebied 2:
Oppervlak te dempen water = 1670 m2
Oppervlak te graven water = 1711 m2
Toename verhard oppervlak = 500 m2 (15%= 75 m2)

Peilgebied 3:
Oppervlak te dempen water = 754 m2
Oppervlak te graven water = 517 m2
Toename verhard oppervlak = 668 m2 (15%= 100 m2)

Peilgebied 4:
Oppervlak te dempen water = 1319 m2
Oppervlak te graven water = 1945 m2
Toename verhard oppervlak = 2500 m2 (15%= 375 m2)

Peilgebied 5:
Oppervlak te dempen water = 3734 m2
Oppervlak te graven water = 8535 m2
Toename verhard oppervlak = 10000 m2 (15% = 1500 m2)

Peilgebied 6:
Oppervlak te dempen water = 23 m2
Oppervlak te graven water = 37 m2
Toename verhard oppervlak = 0 m2

Infiltratiegebieden worden gebruikt om de toename verhard oppervlak te compenseren. 1390 m2 is in dit ontwerp voor peilgebied 1 en peilgebied 2 reeds aangewezen als infiltratiegebied. Via de watertoets is berekend wat de benodigde berging en infiltratiecapaciteit is. Voor peilgebieden 3 en 5 zijn de mogelijkheden beperkt om te infiltreren en dient extra oppervlaktewater te dienen als compensatie.

Opmerkingen:

Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld
Maten in meters, tenzij anders vermeld
Voor legenda zie tekening N247-471553-31-08-01

Datum vrijgave	Goedkeuring	Vrijgave
24-08-2018	D. Visser	J.J.J. Hulsen

0 5 10 15 20m

Voor Overzicht zie blad: N247-471553-31-08-01
Behorend bij: 471553

Voorontwerp

versienr: 7.0
versiedatum:24-08-2018

N247 Amsterdam - Edam-Volendam
Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247
Monnickendam - Edam
Km. 40.65 - 41.65
Gemeente: Waterland en Edam-Volendam
Waterhuishouding

Provincie Noord-Holland

getekend	R. van Gilst	d.d.	24-08-2018
gecontroleerd	D. Visser	d.d.	24-08-2018
gezien	J. Hulsen	d.d.	24-08-2018

schaal 1:500
in 17 bladen, blad nr. 15
A2 verl

www.anteagroup.nl
anteagroup

N247-471553-31-14-15

Dit is een afdruk van een (plan in) ontwerp, dat nog aan wijzigingen onderhevig kan zijn. Aan hefgeen op deze afdruk is weergegeven, kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

Deel 1

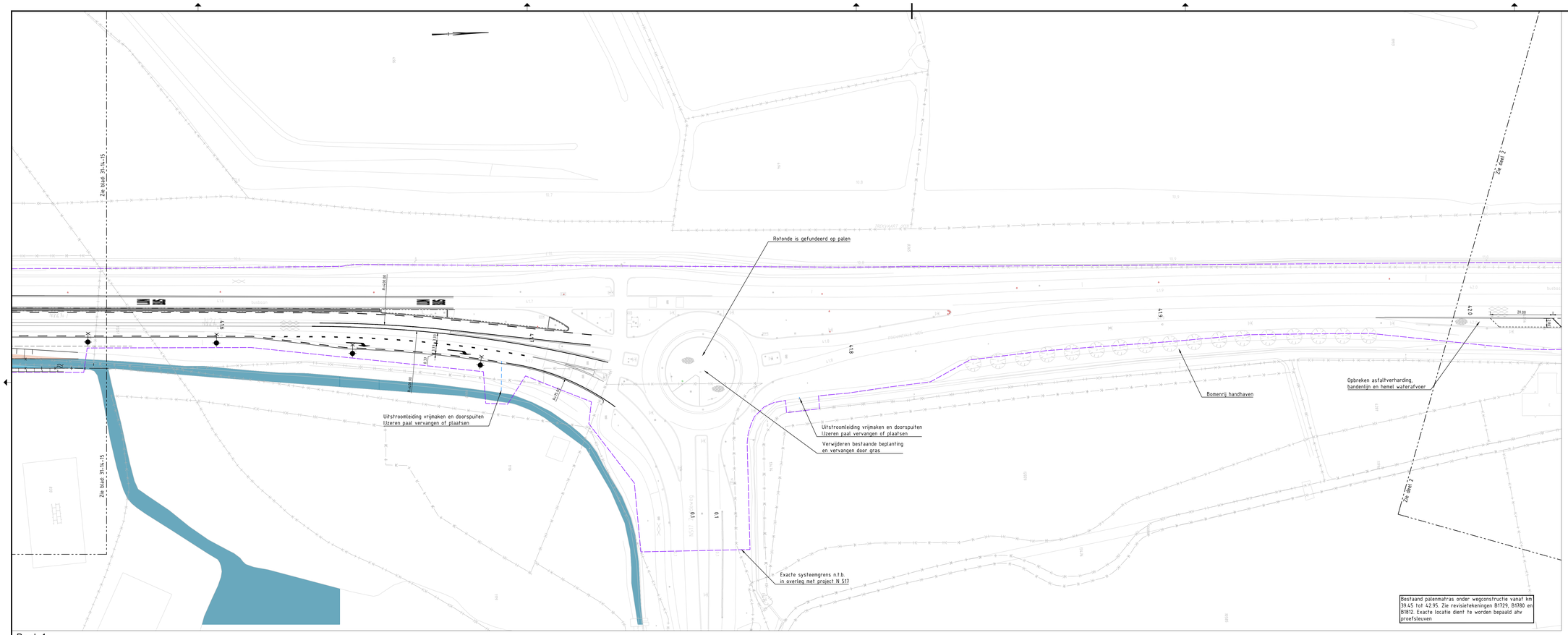

Deel 2

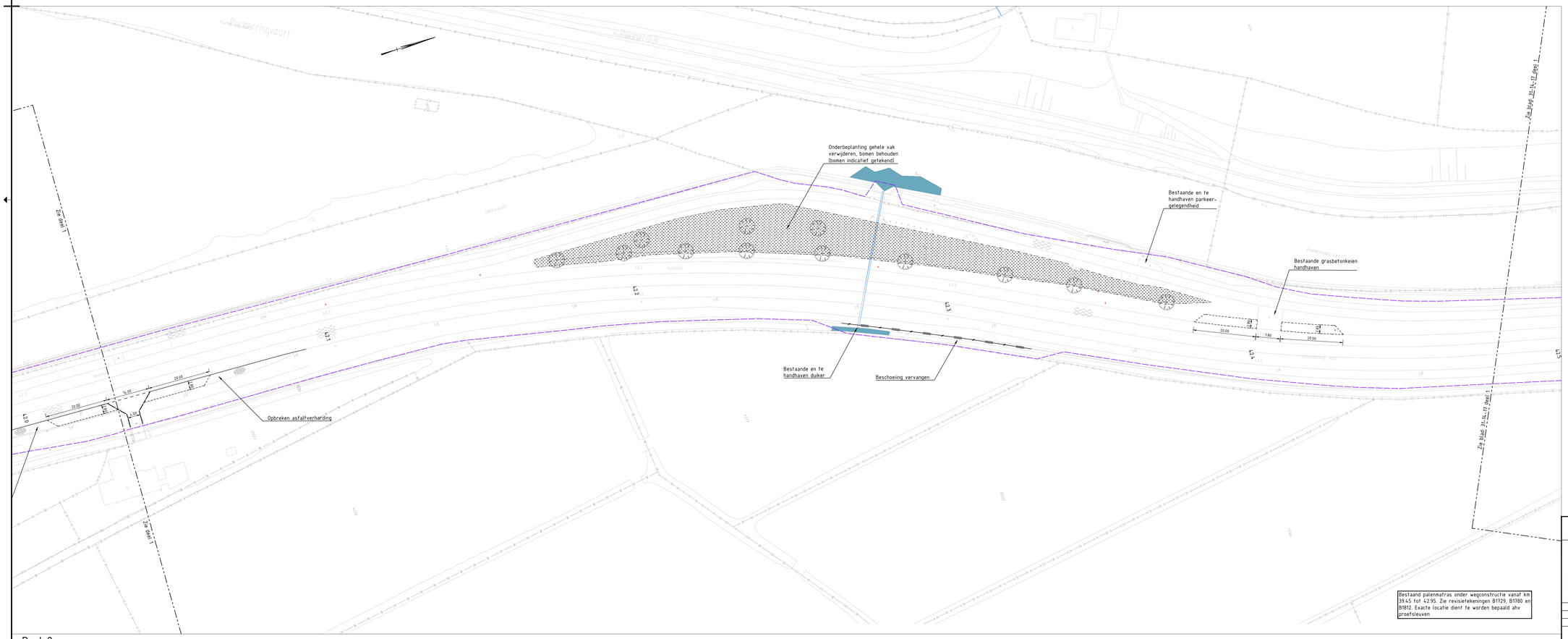

Watercompensatie:

Peilgebied 1 beslaat het deel ten westen van de waterkering van de Broekermeerpolder.
Peilgebied 2 beslaat het deel binnen de Broekermeerpolder.
Peilgebied 3 beslaat het deel tussen Broek in Waterland en de Dijksbrug
Peilgebied 4 beslaat het deel vanaf de Dijksbrug tot de Bernhardlaan
Peilgebied 5 beslaat het deel vanaf de Hoogedijk bij Katwoude tot de Zeddeweg
Peilgebied 6 beslaat het deel vanaf de A10 tot en met de Slochterbrug

Peilgebied 1:
Oppervlak te dempen water = 1760 m2
Oppervlak te graven water = 2906 m2
Toename verhard oppervlak = 15000 m2 (15%=2250 m2)

Peilgebied 2:
Oppervlak te dempen water = 1670 m2
Oppervlak te graven water = 1711 m2
Toename verhard oppervlak = 500 m2 (15%= 75 m2)

Peilgebied 3:
Oppervlak te dempen water = 703 m2
Oppervlak te graven water = 528 m2
Toename verhard oppervlak = 640 m2 (15%= 96 m2)

Peilgebied 4:
Oppervlak te dempen water = 1319 m2
Oppervlak te graven water = 1945 m2
Toename verhard oppervlak = 2500 m2 (15%= 375 m2)

Peilgebied 5:
Oppervlak te dempen water NAP -1,45= 3076 m2
Oppervlak te dempen water NAP -1,95= 142 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,45= 5823 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,95= 4244 m2
Toename verhard oppervlak = 10000 m2 (15% = 1500 m2)

Peilgebied 6:
Oppervlak te dempen water = 23 m2
Oppervlak te graven water = 37 m2
Toename verhard oppervlak = 0 m2

Infiltratiegebieden worden gebruikt om de toename verhard oppervlak te compenseren. 1390 m2 is in dit ontwerp voor peilgebied 1 en peilgebied 2 reeds aangewezen als infiltratiegebied. Via de watertoets is berekend wat de benodigde berging en infiltratiecapaciteit is. Voor peilgebieden 3 en 5 zijn de mogelijkheden beperkt om te infiltreren en dient extra oppervlaktewater te dienen als compensatie.

Opmerkingen:

Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld
Maten in meters, tenzij anders vermeld
Voor legenda zie tekening N247-471553-31-08-01

Datum vrijgave	Goedkeuring	Vrijgave
13-07-2018	D. Visser	J.J.J. Hulsen

0 5 10 15 20m

Voor Overzicht zie blad N247-471553-31-08-01
Behorend bij 471553

Voorontwerp

versienr: 6.0
versiedatum:13-07-2018

N247 Amsterdam - Edam-Volendam

Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247
Monnickendam - Edam
Km. 41.65 - 42.65
Gemeente: Edam-Volendam
Waterhuishouding

Provincie Noord-Holland

getekend	R. van Gilst	d.d. 13-07-2018
gecontroleerd	D. Visser	d.d. 13-07-2018
gezien	J. Hulsen	d.d. 13-07-2018

www.anteagroup.nl

schaal 1:500
in 17 bladen, blad nr. 16
A0

N247-471553-31-14-16

Dit is een afdruk van een (plan in) ontwerp, dat nog aan wijzigingen onderhevig kan zijn. Aan hefgeen op deze afdruk is weergegeven, kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

Deel 1

Deel 2

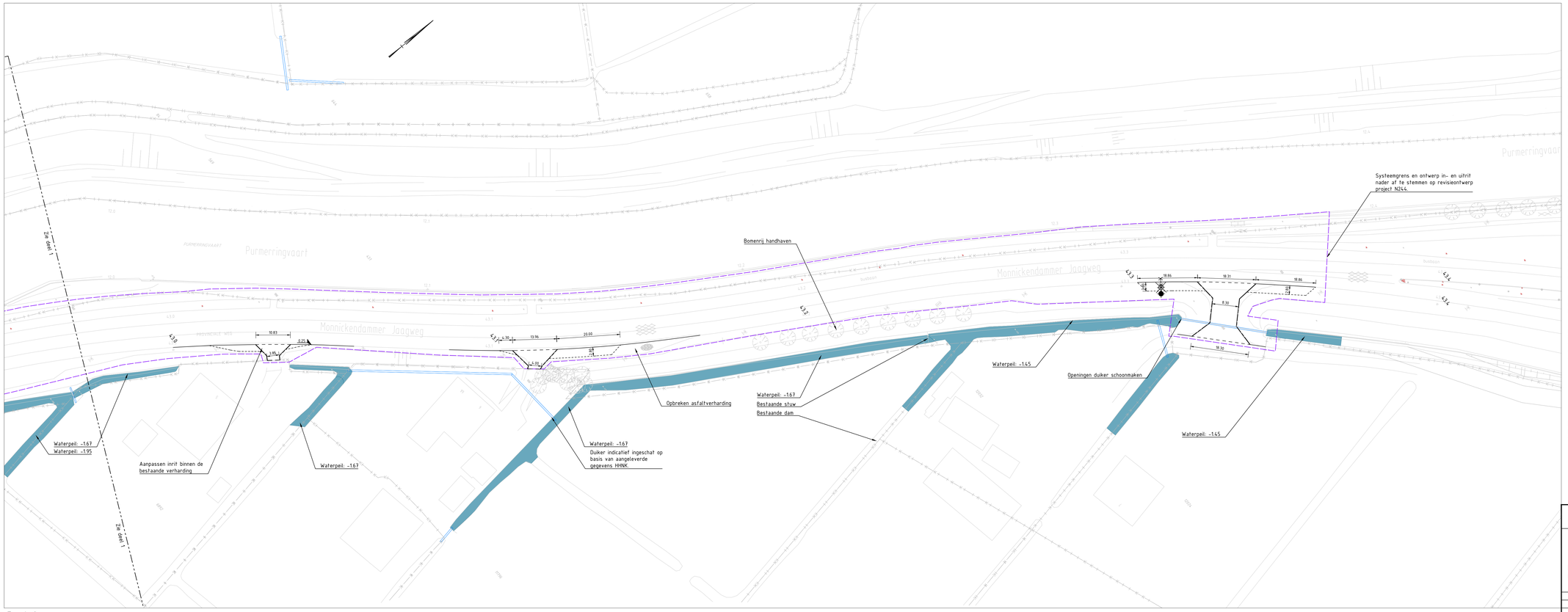

Watercompensatie:

Peilgebied 1 beslaat het deel ten westen van de waterkering van de Broekermeerpolder.
Peilgebied 2 beslaat het deel binnen de Broekermeerpolder.
Peilgebied 3 beslaat het deel tussen Broek in Waterland en de Dijksbrug
Peilgebied 4 beslaat het deel vanaf de Dijksbrug tot de Bernhardlaan
Peilgebied 5 beslaat het deel vanaf de Hoogedijk bij Katwoude tot de Zeddeweg
Peilgebied 6 beslaat het deel vanaf de A10 tot en met de Slochterbrug

Peilgebied 1:
Oppervlak te dempen water = 1760 m2
Oppervlak te graven water = 2906 m2
Toename verhard oppervlak = 15000 m2 (15%=2250 m2)

Peilgebied 2:
Oppervlak te dempen water = 1670 m2
Oppervlak te graven water = 1711 m2
Toename verhard oppervlak = 500 m2 (15%= 75 m2)

Peilgebied 3:
Oppervlak te dempen water = 703 m2
Oppervlak te graven water = 528 m2
Toename verhard oppervlak = 640 m2 (15%= 96 m2)

Peilgebied 4:
Oppervlak te dempen water = 1319 m2
Oppervlak te graven water = 1945 m2
Toename verhard oppervlak = 2500 m2 (15%= 375 m2)

Peilgebied 5:
Oppervlak te dempen water NAP -1,45= 3076 m2
Oppervlak te dempen water NAP -1,95= 162 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,45= 5823 m2
Oppervlak te graven water NAP -1,95= 4264 m2
Toename verhard oppervlak = 10000 m2 (15% = 1500 m2)

Peilgebied 6:
Oppervlak te dempen water = 23 m2
Oppervlak te graven water = 37 m2
Toename verhard oppervlak = 0 m2

Infiltratiegebieden worden gebruikt om de foenane verhard oppervlak te compenseren. 1390 m2 is in dit ontwerp voor peilgebied 1 en peilgebied 2 reeds aangewezen als infiltratiegebied. Via de watertoets is berekend wat de benodigde berging en infiltratiecapaciteit is. Voor peilgebieden 3 en 5 zijn de mogelijkheden beperkt om te infiltreren en dient extra oppervlaktewater te dienen als compensatie.

Opmerkingen:

Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld
Maten in meters, tenzij anders vermeld
Voor legenda zie tekening N247-471553-31-08-01

Datum vrijgave	Goedkeuring	Vrijgave
13-07-2018	D. Visser	J.J.J. Hulsen

0 5 10 15 20m

Voor Overzicht zie blad N247-471553-31-08-01
Behorend bij 471553

Voorontwerp

versienr. 5.0
versiedatum 13-07-2018

N247 Amsterdam - Edam-Volendam

Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud N235/N247
Monnickendam - Edam
Km. 42.6 - 43.35
Gemeente: Edam-Volendam
Waterhuishouding

Provincie Noord-Holland

getekend	R. van Gilst	d.d. 13-07-2018
gecontroleerd	D. Visser	d.d. 13-07-2018
gezien	J. Hulsen	d.d. 13-07-2018

www.anteagroup.nl

schaal 1:500

in 17 bladen, blad nr. 17 A0

N247-471553-31-14-17

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD CAPELLE A/D IJSSEL
Postbus 8590
3009 AN ROTTERDAM
T. 06 20 41 73 25

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Provincie Noord-Holland

Bereikbaarheid Waterland

N235/N247 Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud

anteagroup

Antea Group Archeologie 2017/186

Inventariserend veldonderzoek d.m.v. verkennende boringen

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud N247 km 29.20-31.65 en km

projectnummer 402663
definitief
9 april 2018

Understanding today.
Improving tomorrow.

Antea Group Archeologie 2017/186

Inventariserend veldonderzoek d.m.v. verkennende boringen

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud N247 km 29.20-31.65 en km 36.80-43.35

projectnummer 402663

definitief revisie V1.0 D
9 april 2018

Opdrachtgever

Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

datum vrijgave	beschrijving revisie V1.0 D	goedkeuring	vrijgave
	definitief	D. Visser / R. van Trigt	J. Hulsen

Inhoudsopgave

		Blz.
Administratieve gegevens		**2**
1	**Samenvatting**	**1**
2	**Inleiding**	**3**
2.1	Projectomschrijving	3
2.2	Doel onderzoek	3
2.3	Geografische ligging	6
2.4	Uitgangspunten en randvoorwaarden	7
3	**Werkzaamheden**	**9**
4	**Onderzoeksresultaten**	**10**
4.1	Aanvullend bureauonderzoek	10
4.1.1	Resultaten	10
4.1.2	Gespecificeerde verwachting	15
4.2	Veldonderzoek	16
4.2.1	Doel- en vraagstelling	16
4.2.2	Onderzoeksopzet en werkwijze	17
4.3	Resultaten	18
4.3.1	Bodemopbouw	18
4.3.2	Archeologie	19
4.4	Conclusies	19
4.5	(Selectie)advies	21
Literatuur en geraadpleegde bronnen		**22**

Bijlagen

1 Archeologische perioden
2 AMZ-cyclus
3 Boorbeschrijvingen

Kaartbijlagen

402663-S1 t/m –S12 Situatiekaarten met ligging boorpunten
402663-A1 t/m –A3 Advieskaarten vervolgonderzoek

Administratieve gegevens

Projectnummer Antea Group	402663
OM-nummer	4580204100
Provincie	Noord-Holland
Gemeente	Waterland, Edam-Volendam en Amsterdam
Plaats	Volendam, Monnickendam, Amsterdam
Toponiem	N247
Kaartblad	25O
Coördinaten	N247-Noord:
	N: 131314 / 501672 Z: 128723 / 494213
	N247-Zuid:
	N: 125437 / 492726 Z: 124488 / 491124
Opdrachtgever	Provincie Noord-Holland
Uitvoerder	Antea Group
Datum uitvoering	December 2017
Projectteam	D. Visser / R. van Trigt (projectleider)
	A. Brokke(projectleider archeologie)
	P.C. Teekens (senior KNA-archeoloog/-prospector)
Vrijgave conform KNA	A. Brokke (senior KNA-archeoloog)
Bevoegd gezag	Gemeenten Amsterdam, Edam-Volendam en Waterland
Deskundige Bevoegd gezag	-
Beheer documentatie	Antea Group

Figuur 1. Uitsnede topografische kaart 1:25.000 met globale ligging plangebied; rode lijnen (niet op schaal).

1 Samenvatting

In december 2017 heeft Antea Group in opdracht van de Provincie Noord-Holland een archeologisch veldonderzoek door middel van boringen uitgevoerd voor de Provincialeweg N247 tussen km 34.9 – 43.35 (N247-Noord) en km 29.2 – 31.65 (N247-Zuid). De directe aanleiding tot het onderhavige onderzoek is het voornemen van de Provincie Noord-Holland om door middel van groot onderhoud de realisatie van diverse kunstwerken en aanpassingen aan wegvakken de doorstroming en verkeersveiligheid van de N247 te verbeteren en daarbij de leefbaarheid en natuurwaarden te behouden. Het project wordt aangeduid met de naam "Doorstromingsmaatregelen en Groot onderhoud N247". Voor delen van het tracé geldt binnen de diverse bestemmingsplannen een gemeentelijke dubbelbestemming waarde archeologie. Vanwege de lengte van tracé gelden voor de verschillende locaties wel verschillende ondergrenzen, waarbij onderzoek vereist is. Omdat het totale plangebied de hieraan gekoppelde ondergrenzen overschrijdt heeft Antea Group in een eerder stadium reeds een bureauonderzoek uitgevoerd.[1]

Op basis van het bureauonderzoek is een aantal locaties worden aangegeven waarvoor een dubbelbestemming waarde – archeologie geldt. Op deze locaties zullen tijdens de werkzaamheden bodemverstorende graafwerkzaamheden plaatsvinden (hier kunnen (met name) archeologische resten uit de (late) middeleeuwen en de nieuwe tijd voorkomen).

Het uitgevoerde onderzoek betreft een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, verkennende fase. Een verkennend onderzoek heeft als doel het in kaart brengen van eventuele verstoringen in de bodem, het verkrijgen van enig inzicht in de bodemopbouw van het gebied en aldus het in kaart brengen van kansrijke en kansarme zones wat betreft archeologie.

Het veldonderzoek heeft de aanwezigheid van een met een kleidek afgedekt veenpakket aangetoond. Daarnaast zijn op een drie locaties binnen het plangebied archeologische resten aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een (restant van een) huisterp en/of bijbehorende erf. Er zijn geen aanwijzingen voor restanten van de Stelling van Amsterdam aangetroffen.

[1] Teekens, 2017.

(Selectie)advies
Geadviseerd wordt om de geplande graafwerkzaamheden tussen boring 61 en 63 (zie advieskaart 402663-A1), 109 en 111 (zie advieskaart 402663-A2) en tussen 158 – 167 (zie advieskaart 402663-A3) onder archeologische begeleiding (opgraving – variant archeologische begeleiding) uit te (laten) voeren.

Daarnaast wordt aanbevolen om ook de rest van het middels boringen onderzochte gedeelte van het plangebied vrij te geven ten gunste van de voorgenomen ontwikkelingen.

De implementatie van bovenstaande aanbevelingen is afhankelijk van het oordeel van de bevoegde overheid, in dezen de gemeenten Amsterdam en Waterland. Deze dienen een selectiebesluit te nemen.

Het Bureau Monumenten en Archeologie (MenA) van de gemeente Amsterdam heeft geadviseerd om het terrein ter hoogte van boringen 61 – 63 vrij te stellen van verder archeologisch onderzoek.

2 Inleiding

2.1 Projectomschrijving

De N247 is een belangrijke provinciale weg voor de afwikkeling van het verkeer in de regio Waterland in Noord-Holland. In deze regio komt de doorstroming en bereikbaarheid voor openbaar vervoer en autoverkeer steeds meer onder druk te staan. Als onderdeel van het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud heeft de Provincie Noord-Holland de opgave om op het traject N247 vanaf de komgrens Amsterdam tot en met kruispunt Het Schouw (km 29,20-31,65) en het traject vanaf de Dijksbrug Monnickendam tot aan de aansluiting N244 (km 36,80 – 43,35) reconstructie van het kruispunt en groot onderhoud uit te voeren en de bereikbaarheid in de regio te verbeteren.

Antea Group verzorgt in samenwerking met de Provincie Noord-Holland de voorbereiding voor het project.

Voor meer informatie over het project N235/N247 Bereikbaarheid Waterland zie website van de Provincie Noord Holland:

https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Projecten_verkeer_en_vervoer/N235_N247_Bereikbaarheid_Waterland/N247

2.2 Doel onderzoek

In december 2017 heeft Antea Group in opdracht van de Provincie Noord-Holland een archeologisch veldonderzoek door middel van boringen uitgevoerd voor de Provincialeweg N247 tussen km 34.9 – 43.35 (N247-Noord) en km 29.2 – 31.65 (N247-Zuid). De directe aanleiding tot het onderhavige onderzoek is het voornemen van de Provincie Noord-Holland om door middel van groot onderhoud de realisatie van diverse kunstwerken en aanpassingen aan wegvakken de doorstroming en verkeersveiligheid van de N247 te verbeteren en daarbij de leefbaarheid en natuurwaarden te behouden. Het project wordt aangeduid met de naam “Doorstromingsmaatregelen en Groot onderhoud N247”.

Daadwerkelijke archeologiebedreigende graafwerkzaamheden, waaronder het vervangen van bruggen, de aanleg van nieuwe sloten, duikers etc. vinden plaats op de volgende plekken:

1. Het vervangen van de Slochterbrug ter hoogte van hm 30.1;
2. De herinrichting van kruispunt Het Schouw tussen hm 30.6 – 31.5;
3. Het vervangen van de Dijkbrug en de aanleg van duikers ter hoogte van hm 37.1 – 38.2
4. Te Monnickendam, verleggen watergangen aan de westzijde van de N247 richting de Monnikmeer
   N247 – Hogedijk / Lagedijk
5. De Ontsluitingsweg Molenkade 2, vanaf de Lagedijk langs de Trekvaart naar de woning aan Molenkade 2
6. Het fietspad Katwoude, vanaf de Hogedijk langs de Irenehoeve, Hoogedijk 1 naar de Wagenweg (nabij zuivering HHNK aan de Zeddeweg.

Voor delen van het tracé geldt binnen de diverse bestemmingsplannen een gemeentelijke dubbelbestemming waarde archeologie. Vanwege de lengte van tracé gelden voor de verschillende locaties wel verschillende ondergrenzen, waarbij onderzoek vereist is. Omdat het totale plangebied de hieraan gekoppelde ondergrenzen overschrijdt heeft Antea Group in een eerder stadium reeds een bureauonderzoek uitgevoerd.[2]

Op basis van het bureauonderzoek kan een aantal locaties worden aangegeven waarvoor een dubbelbestemming waarde – archeologie geldt. Op deze locaties zullen tijdens de werkzaamheden bodemverstorende graafwerkzaamheden plaatsvinden (hier kunnen (met name) archeologische resten uit de (late) middeleeuwen en de nieuwe tijd voorkomen). Het gaat om de volgende zones:

1. De vervanging van de Slochterbrug ter hoogte van hm 30.1. De voorgenomen ingreep omvat een gebied van minder dan 500 m^2, wat de geldende ondergrens voor onderzoek is. Daarom geldt voor deze ingreep op deze locatie geen onderzoeksplicht.
2. De herinrichting van kruispunt Het Schouw tussen hm 30.6 – 31.5 Hier zullen diverse graafwerkzaamheden plaatsvinden die de ondergrens van 100 m^2 ruimschoots overschrijden. Hier dient dan ook nader archeologisch veldonderzoek uitgevoerd te worden.
3. Het vervangen van de Dijkbrug en de aanleg van duikers ter hoogte van hm 37.1 – 38.2. Voor deze locatie geldt een onderzoeksgrens bij werkzaamheden dieper dan 0,4 meter en groter dan 10.000 m^2. Dit geldt voor het noordelijke deel van deze locatie. Voor de zuidzijde van deze locatie geldt een ondergrens van en 500 m^2. De nieuwe Dijksbrug komt zuidelijk te liggen van de bestaande brug en op deze locatie zullen de werkzaamheden een groter terrein dan 500 ^{2} beslaan. Ook worden hier waterwegen verlegd. Hier dient dan ook nader archeologisch veldonderzoek uitgevoerd te worden.
4. Te Monnickendam zullen watergangen worden verlegd aan de westzijde van de N247 richting de Monnikmeer, tussen hm 37,3 (net voorbij Dijksbrug) tot en met hm 38,1 (bij de aansluiting Bernhardlaan). De geldende ondergrenzen hier zijn 0,4 meter en groter 10.000 m^2. Door het graven en dempen van watergangen inclusief de aanleg van de bijbehorende taluds wordt deze ondergrens overschreden en dient er onderzoek gepleegd te worden. Ook vinden er aanpassingen aan de kruising met de Bernhardlaan plaats, hier is ook nader archeologisch veldonderzoek noodzakelijk. Primaire waterkering (en fietspad) tussen hm 39,0 (Nieuwendam – N247) tot en met hm 39,4 (Hoogedijk – N247);
5. De aanleg van de ontsluitingsweg Molenkade 2 tussen hm 39,4 (Hoogedijk / Lagedijk – N247) tot en met hm 40,2 (ter hoogte van de woning). Voor het gebied vanaf de Lagedijk langs de Trekvaart naar woning Molenkade 2 gelden de ondergrenzen dieper dan 0,4 meter en groter dan 500 m^2. De voorgenomen graafwerkzaamheden overschrijden deze ondergrenzen ruimschoot. Derhalve is ook hier nader archeologisch veldonderzoek noodzakelijk.
6. Werkzaamheden aan en de aanleg van het fietspad en de verlegging van watergangen bij Katwoude (tussen hm 39,4 (Hoogedijk / Lagedijk – N247) tot en met hm 41,05 (aansluiting Wagenweg op N247) vanaf de Hogedijk naar de Wagenweg (nabij zuivering HHNK aan de Zeddeweg). Voor dit gebied geldt een ondergrens van 0,4 m – mv en een grootte van 500 m^2. Deze grenzen worden ruimschoots overschreden tijdens de werkzaamheden, waardoor ook hier nader archeologisch veldonderzoek noodzakelijk is.

[2] Teekens, 2017.

Op basis van het bureauonderzoek is (mede in overleg met de gemeente Amsterdam) aanbevolen om op de hierboven genoemde locaties een verkennend booronderzoek uit te voeren waarbij de boringen zullen worden gezet om de 25 m.

Op 27 oktober 2017 heeft T. Terhorst (Monumenten en Archeologie van de gemeente Amsterdam), als archeologisch adviseur van de gemeente Waterland, in aanvulling/correctie op het bovenstaande advies het volgende aangegeven:

1. *Het Monnickenmeer (voorgestelde boorpunten 37 t/m 58 – tussen hm 37,3 en 37,85) is in 1863 drooggemalen, en heeft daarmee een recentere gebruiksperiode en lagere verwachting dan het omliggende middeleeuwse veenweidegebied. Bovendien blijft de aan te leggen sloot over een afstand van ca. 200 m beneden het oppervlaktecriterium voor archeologisch onderzoek van 10.000 m^2. Geadviseerd wordt om dit terrein vrij te stellen van verder onderzoek.* Deze boringen zijn derhalve komen te vervallen.
2. *Ter plaatse van de kruising Bernhardbrug (voorgestelde boorpunten 65 en 66 – nabij hm 38,0) is de bodem reeds vergraven beneden polderpeil (Actueel Hoogtebestand Nederland). Hier vallen geen archeologische resten te verwachten. Geadviseerd wordt om dit terrein vrij te stellen van verder onderzoek.* Deze boringen zijn derhalve komen te vervallen.
3. *De ontgravingen ten behoeve van de aanleg van een fietspad (voorgestelde boorpunten 67 t/m 77 – hm 39,5 en 39,3) langs de Nieuwendam vinden plaats in een 20ste-eeuwse aanplemping in de Purmer Ee (projectie Kadastraal minuutplan Monnickendam ca. 1832). Hier vallen geen archeologische resten te verwachten. Geadviseerd wordt om dit terrein vrij te stellen van verder onderzoek.* Deze boringen zijn derhalve komen te vervallen.
4. *Het fietspad ten westen van de Jaagweg wordt aangelegd op de verhoogde kade van de 17e trekvaart naar Edam. Verwacht wordt dat de bodemingreep daarmee voornamelijk betrekking zal hebben op 17de-eeuwse en latere ophogingslagen. Aangezien de kade als een enkele archeologische entiteit kan worden beschouwd, volstaat hier een kleiner aantal boringen dan aan de overzijde van de vaart, waar het booronderzoek gericht is op het opsporen van verspreide bewoningsresten.*
5. *Op het enige terrein met een hoge verwachting – een potentiële laatmiddeleeuwse veenterp langs de Jaagweg (Archeologische Monumentenkaart, nr. 6700) – zijn volgens het huidige boorplan twee boringen (164 en 165) voorzien. Geadviseerd wordt om het aantal boringen hier uit te breiden zodat de archeologische waarde kan worden vastgesteld.* Hier zijn derhalve extra boringen gezet (boringen 178 – 182).

Daarnaast is onlangs gebleken dat de zuidelijke variant van de ontsluitingsweg Molenkade 2 (boringen 123 – 157; hm 39,4 – 40,2) niet zal worden aangelegd. Hier zijn dan ook geen boringen gezet.

Het uitgevoerde onderzoek betreft een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, verkennende fase. Een verkennend onderzoek heeft als doel het in kaart brengen van eventuele verstoringen in de bodem, het verkrijgen van enig inzicht in de bodemopbouw van het gebied en aldus het in kaart brengen van kansrijke en kansarme zones wat betreft archeologie.

2.3 Geografische ligging

Het plangebied omvat het gebied van de N247-Zuid vanaf km 29.2 tot aan km 31.65 (vanaf de A10/Ringweg Noord te Amsterdam tot en met kruispunt Het Schouw (de kruising met de N235) (lengte van 2,45 km) en 34.9 – 43.35 (vanaf de Parallelweg/noordelijke komgrens van Broek in

Waterland tot kort vóór de aansluiting met de N244 ten westen van Volendam en heeft een lengte van 8,45 km. De totale lengte van het tracé bedraagt hiermee (circa) 10,9 km. Het plangebied omvat daarbij zowel de weg als de naastgelegen fietspaden.

Voor de ligging van de middels het veldonderzoek onderzochte delen van het plangebied wordt verwezen naar figuren 1 en 2.

Figuur 2: Scope N247 (bron: Google kaartgegevens).

Figuur 3. Globale ligging plangebied (rode lijn) en ligging onderzochte zones (blauwe lijn). De roze lijnen betreffen de gemeentegrenzen.

2.4 Uitgangspunten en randvoorwaarden

Zoals in de inleiding reeds is aangegeven, is er in een eerder stadium al een bureauonderzoek uitgevoerd door Antea Group.[3] Voor een korte samenvatting van dit onderzoek wordt verwezen naar de inleiding tot de huidige rapportage.

Huidig gebruik plangebied
Het plangebied is momenteel in gebruik als provinciale weg, fietspad, berm, weiland en akkerland.

Consequenties toekomstig gebruik
De voorgenomen herinrichting van de N247 brengt plaatselijk bodemverstorende graafwerkzaamheden met zich mee, die voor verstoring dan wel vernietiging van eventueel aanwezige archeologische resten kunnen zorgen. De werkzaamheden zullen bestaan uit het verplaatsen en aanleggen van bermsloten, het aanleggen van duikers en het vervangen en verplaatsen van bruggen. Over het grootste gedeelte van het plangebied zullen de werkzaamheden bestaan uit het vervangen van het bestaande asfalt en de onderliggende puinverharding.

[3] Teekens, 2017.

Deze werkzaamheden zullen geen nieuwe bodemverstoringen met zich meebrengen. Op de locaties waar de weg mogelijk verbreed gaat worden gaat dit gebeuren in de bestaande berm die al verstoord is vanwege de aanwezige kabels en leidingen. Ook dit zal niet leiden tot nieuwe bodemverstoringen.

Daadwerkelijke archeologiebedreigende graafwerkzaamhedenvinden plaats op de volgende plekken:

1. Bij de Slochterbrug (vervangen brug) ter hoogte van hm 30.1
2. Op het kruispunt Het Schouw tussen hm 30.6 en 31.5 (herinrichting kruispunt)
3. Bij de Dijkbrug (vervangen brug) en ter hoogte van hm 37.1 – 38.2 (aanleg duikers)
4. Te Monnickendam (verleggen watergangen) aan de westzijde van de N247 richting de Monnikmeer
   N247 – Hogedijk / Lagedijk
5. Bij de ontsluitingsweg Molenkade 2,vanaf de Lagedijk langs de Trekvaart naar woning Molenkade 2
6. Bij het fietspad Katwoude, vanaf de Hogedijk langs de Irenehoeve, Hoogedijk 1 naar de Wagenweg (nabij zuivering HHNK aan de Zeddeweg).

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de protocollen van de KNA 4.0. Voor het KNA-protocol 4003 (inventariserend veldonderzoek) is Antea Group gecertificeerd conform de SIKB-BRL SIKB 4000 (Beoordelingsrichtlijn voor archeologie).

3 Werkzaamheden

Het onderzoek bestaat uit twee gedeeltes, namelijk een bureauonderzoek, zoals in de inleiding al eens genoemd is en welke in een eerdere fase heeft plaatsgevonden, en dit onderzoek: een Inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek naar aanleiding van het bureauonderzoek. In de paragraaf hieronder wordt nog een aanvulling gegeven op het eerder uitgevoerde bureauonderzoek. Deze dient als verduidelijking van de achtergrond voor het verkennend booronderzoek.

Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform de protocollen van de KNA 4.0 op basis van het KNA protocol 4002. Het veldonderzoek is uitgevoerd conform de protocollen van de KNA 4.0. KNA-protocol 4003.

4 Onderzoeksresultaten

4.1 Aanvullend bureauonderzoek

4.1.1 Resultaten

In aanvulling op het bureauonderzoek volgt hieronder nog wat (extra) historische informatie over het plangebied Op de historische kaart die kort voor 1612 vervaardigd is (figuur 4) is te zien dat de grote meren nog niet zijn ingepolderd.[4]

Figuur 4. De omgeving van het plangebied op een historische kaart van vóór 1612 (met het noorden naar boven gericht) (bron: gahetna.nl).

Ruim tweehonderd jaar later, op de historische kaart uit 1815 (figuur 5), is het land ingepolderd en zijn de eerder genoemde strokenverkavelingen duidelijk zichtbaar. Er zijn inmiddels wegen aangelegd tussen de verschillende dorpen en steden, en in dit wegennet is de huidige ligging van de weg al goed herkenbaar. Deze is sindsdien dus weinig gewijzigd. De kaarten uit 1850 (figuur 6), omstreeks 1913 (figuur 7) en omstreeks 1940 (figuur 8) geven een nog wat gedetailleerder beeld van de omgeving, hoewel er weinig verandert aan de topografische situatie.

4

http://www.gahetna.nl/collectie/afbeeldingen/kaartencollectie/zoeken/start/17/weergave/detail/tstart/0/q/zoekterm/noord-holland.

In de tweede helft van de twintigste eeuw breidt Amsterdam zich flink uit ten noorden van het IJ, en wordt ook de ringweg die aansluit op het zuidelijke stuk van het plangebied hier aangelegd (figuur 9).

Figuur 5. Het plangebied geprojecteerd op de historische kaart uit 1815 (bron: topotijdreis.nl).

Figuur 6. Het plangebied geprojecteerd op de historische kaart uit 1850 (bron: topotijdreis.nl).

Figuur 7. Het plangebied geprojecteerd op de historische kaart uit omstreeks 1913 (bron: topotijdreis.nl).

Figuur 8. Het plangebied geprojecteerd op de historische kaart uit omstreeks 1940 (bron: topotijdreis.nl).

Figuur 9. Het plangebied geprojecteerd op de topografische kaart uit omstreeks 2012 (bron: topotijdreis.nl).

4.1.2 Gespecificeerde verwachting

Op basis van de in het bureauonderzoek gepresenteerde gegevens kan voor het voorliggende plangebied het volgende archeologisch verwachtingsmodel worden opgesteld:

Datering
De archeologische verwachting is voor het grootste gedeelte van het plangebied laag. Voor het gebied geldt voornamelijk een verwachting voor de late middeleeuwen en de nieuwe tijd. De aanwezigheid van vele woonterpen in de wijdere omtrek van het plangebied laat zien dat bewoning in dit gedeelte van Noord-Holland alleen mogelijk was op deze opgeworpen terpen. In de rest van het gebied kwam bewoning niet voor. Voor de periode van vóór de ontginning van het veen geldt ook een lage archeologische verwachting omdat de eventueel aanwezige resten verdwenen zullen zijn bij het winnen van het veen. Voor het plangebied geldt plaatselijk echter ook een hogere verwachting vanwege de aanwezigheid van bebouwing als onderdeel van de Stelling van Amsterdam, de aanwezigheid van historische dijken in het gebied en de kernen van Waterland en Monnickendam.

Complextype
Er worden bewoningssporen, sporen van oude infrastructuur en sporen van agrarische activiteit verwacht, maar ook dijken en resten van de Stelling van Amsterdam.

Omvang
De omvang van vondsten of vondstlocaties kan variëren van puntvondsten tot nederzettingen van enkele honderden vierkanten meters.

Diepteligging
De archeologische resten worden verwacht direct onder de bouwvoor (op een diepte van circa 35 cm – 50 cm).

Locatie
In delen van het plangebied worden archeologische resten verwacht (zie paragraaf…).

Uiterlijke kenmerken
De sporen kunnen bestaan uit paalsporen, kuilen en greppels.

Mogelijke verstoringen
Door de aanleg van de huidige weg is in elk geval het bovenste gedeelte van de bodemopbouw verstoord.

4.2 Veldonderzoek

4.2.1 Doel- en vraagstelling

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het toetsen van de archeologische verwachting, zoals deze op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is opgesteld.

Het uitgevoerde onderzoek betreft een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, verkennende fase. Een verkennend onderzoek heeft als doel het in kaart brengen van eventuele verstoringen in de bodem, het verkrijgen van enig inzicht in de bodemopbouw van het gebied en aldus het in kaart brengen van kansrijke en kansarme zones wat betreft archeologie.

Het onderzoek dient antwoord te geven op de volgende vragen:

- Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?
- Is er binnen het plangebied een vindplaats aanwezig en/of zijn er archeologische indicatoren aangetroffen die hierop kunnen wijzen? Zo ja, wat is de aard, conserveringstoestand en datering van deze indicatoren/vindplaats?
- Indien archeologische lagen aanwezig zijn; op welke diepte bevinden deze zich en wat is de maximale diepte?
- Waaruit bestaat of bestaan deze archeologische laag of lagen?
- In welke mate wordt een eventueel aanwezige vindplaats verstoord door realisatie van geplande bodemingrepen?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?
- In welke mate stemmen de resultaten van het veldwerk overeen met de verwachtingen van de bureaustudie?
- Wat zijn de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan deze bestaan?

4.2.2 Onderzoeksopzet en werkwijze

Datum uitvoering	5, 6, 8 en 12 tot en met 14 december 2017
Veldteam	P.C. Teekens (senior KNA-archeoloog) en H. van den Engel (KNA-archeoloog)
Weersomstandigheden	Buiig met sneeuw, circa 2 – 8 graden Celsius
Boortype	10 cm Edelmanboor in combinatie met een 4 mm guts en voor de diepere boringen een zuigerboor
Methode conform Leidraad SIKB[5]	N.v.t. (verkennende boringen)
Motivatie methode	Op basis van de verwachte bodemopbouw (klei op ontgonnen veen), het verwachte vindplaatstype (met name huisplaatsen uit de (late) middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd) en de verwachte omvang van deze vindplaatsen is (in overleg met de gemeente Amsterdam) ervoor gekozen om binnen de te onderzoeken zones één boring per 25 m te zetten. Daarnaast zijn plaatselijk extra boringen gezet (zie noot 5).
Aantal boringen	110[6]
Diepte boringen	In principe zijn de boringen gezet tot op een diepte van 2,0 à, 2,2 m – mv. Boringen 9, 9a (tot 5,0 m – mv), 17 (tot 3,0 m – mv), 27 (tot 5,0 m – mv), 27a (tot 5,5 m – mv) en 64 (tot 3,0 m – mv) zijn i.v.m. hun ligging op een cunetlichaam dieper doorgezet. Boringen 119 – 122 daarentegen zijn vanwege de aanwezigheid van ondoordringbaar puin of leidingen niet dieper dan 0,8 m – mv gezet
Oriëntatie grid t.o.v. geo-morfologie/paleo-landschap	N.v.t.
Wijze inmeten boringen	TopCon GPS
Overige toegepaste methoden	N.v.t.
Wijze onderzoek / beschrijving boorkolom	ASB / NEN 5104
Verzamelwijze archeo-logische indicatoren	Snijden, brokkelen, doorwoelen en visuele inspectie van de boorkernen
Bemonstering	N.v.t.
Vondstzichtbaarheid aan oppervlak	Nul (berm, weiland of met sneeuw bedekt akkerland)
Omschrijving oppervlaktekartering	N.v.t.
Afwijkingen t.o.v. PvA	N.v.t.

[5] Tol e.a. 2012.

[6] Er waren 177 boringen gepland, maar omdat een aantal zones niet hoefden te worden onderzocht of geheel zijn afgevallen zijn minder boringen gezet (boringen 15, 37 – 58, 65 – 79 en 123 – 157). Daarnaast zijn een aantal extra boringen gezet; boringen 9a, 27a, 178 - 181. Ook zijn boringen 37 – 49 vanwege planaanpassing komen te vervallen.

4.3 Resultaten

Voor een overzicht van de boringen wordt verwezen naar de boorprofielen in bijlage 3 en de situatiekaarten in de kaartenbijlage.

4.3.1 Bodemopbouw

De bodemopbouw binnen het plangebied wordt over het algemeen gekenmerkt door de aanwezigheid van een met klei of zand afgedekt neutraalbruin tot donkerbruin veenpakket (waarschijnlijk riet- of zeggeveen). De top van dit veenpakket (direct onder de bouwvoor) is in de meeste gevallen veraard. De diepte waarop dit veen is aangetroffen varieert vanaf het maaiveld (boring 1) tot 2,5 m –mv (ter plaatse van boring 9a). Dit Holocene veenpakket kan worden gerekend tot het Hollandveen Laagpakket (Formatie van Nieuwkoop).

Ter plaatse van de boringen 9 en 9a bevindt zich onder dit veenpakket sterk siltige tot zwak zandige neutraalgrijze klei. Deze klei kan gerekend worden tot het Laagpakket van Wormer (Formatie van Naaldwijk). Dit kleipakket betreft getijdeafzettingen (de zogenaamde 'oude zeeklei').

Het hiervoor genoemde Hollandveen Laagpakket is over het algemeen afgedekt met een (soms meerlagig) kleipakket van 0,2 à 2,4 m dikte. Soms is hierin een bijmenging van (cunet)zand aanwezig. Ook komen plaatselijk veen- en kleibrokken voor. Plaatselijk gaat het echter op een opgebracht zandpakket. Dit kleipakket kan worden gerekend tot het Laagpakket van Walcheren (Formatie van Naaldwijk).

Ter plaatse van de boringen 9a, 12 – 14, 22 – 24, 27, 27a, 28, 29, 61, 63, 64 is er tot op grotere diepte sprake van een opgebracht zandpakket. Het gaat hierbij om een recent aangelegd cunetlichaam/dijklichaam voor de N247 dan wel de om berm.

Ter plaatse van de boringen 16, 20, 21, 25 en 26 is tot op een diepte van 2,0 à 2,2 m sprake van matig siltige klei. Het gaat hierbij hoogstwaarschijnlijk om zeeafzettingen die kunnen worden gerekend tot het Laagpakket van Walcheren. De top van deze kleiafzettingen is vaak verstoord.

Een iets afwijkend bodemprofiel werd aangetroffen ter plaatse van boringen 62, 110, 111, 159 – 162, 164 – 166 en 178 – 181.

Ter plaatse van boring 62 werd een deels verstoord bodemprofiel aangetroffen welke zich kenmerkt door de aanwezigheid van meerdere zand- en veenlagen in de bovengrond, een dunne veenlaag tussen 0,9 en 1,0 m – mv gevolgd door een 0,3 m dikke laag matig siltige, matig humeuze klei op een 0,25 m dikke laag veen. Onder deze laag veen werd opnieuw matig siltige klei aangetroffen. In de dunne, zwak zandige veenlaag op 0,9 – 1,0 m – mv, werden enkele kleine fragmenten nieuwetijds (geglazuurd) aardewerk aangetroffen. Mogelijk gaat het hier om een restant van een huisterp.

Ter plaatse van de boringen 110 en 111 is weliswaar sprake van een "normaal" bodemprofiel (een 0,4 m dikke kleiige bouwvoor op veen), maar in de veraarde top ervan werden hier baksteenfragmentjes aangetroffen. Of deze baksteenfragmenten door bioturbatie in de top van het veen terecht zijn gekomen, of dat het hier een (erf van een) huisterp betreft is niet duidelijk.

Ter plaatse van de boringen 159 – 162, 164 – 166 en 178 – 181 werd een met hierboven beschreven vergelijkbaar bodemprofiel aangetroffen. Onder de 0,3 à 0,5 m dikke A-horizont (of bouwvoor), bestaande uit sterk zandige klei met hier en daar fragmenten baksteen, werd een iets dunnere sterk siltige kleilaag met plaatselijk ook sporen van baksteen aangetroffen. Ter plaatse van boring 178 en 179 werden tevens resten van aardewerk (waarschijnlijk daterend uit de late middeleeuwen – nieuwe tijd) aangetroffen. Ook hier lijkt dus sprake te zijn van een (restant van een) huisterp. Hierbij dient opgemerkt te worden dat boringen 164, 165, 178 en 179 zijn gezet binnen het bekende AMK-terrein 6700. Dit AMK terrein betreft een huisterp uit de late middeleeuwen – nieuwe tijd. In de ondergrond van dit gebied komt overigens opnieuw Hollandveen voor, waarvan de top veelal is veraard.

4.3.2 Archeologie

Er zijn tijdens het veldonderzoek op meerdere locaties in de bovengrond sporen van (sub)recent baksteen aangetroffen die niet als een archeologische indicator zijn geïnterpreteerd vanwege de verstoorde aard van de betreffende laag dan wel de locatie op of nabij een recent erf. Echter, ter plaatse van boringen 62, 110, 111, 159 – 162, 164 – 166 en 178 – 181 werden in- of direct onder de bouwvoor baksteenresten en/of aardewerk uit de late middeleeuwen/nieuwe tijd aangetroffen. Dit materiaal kan een aanwijzing zijn voor de aanwezigheid van een vindplaats; een (restant van een) huisterp en/of het bijbehorende erf. Dit materiaal is niet verzameld vanwege de hoge fragmentatiegraad ervan.

In de rest van het middels boringen onderzochte deel van het plangebied zijn geen archeologische indicatoren of archeologisch interessante lagen aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een vindplaats. Het gaat hier echter wel om een verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek door middel van boringen. Het doel van de verkennende fase van het veldonderzoek is het in kaart brengen van de bodemopbouw en het aantonen van eventuele bodemverstoringen. De afwezigheid van archeologische indicatoren kan dan ook niet worden beschouwd als indicatie voor de afwezigheid van een archeologische vindplaats.

In het grootste gedeelte van het plangebied wordt de aanwezigheid van intacte archeologische resten echter laag ingeschat, aangezien de bodemopbouw veelal bestaat uit een veenpakket danwel subrecent dijklichaam dat is afgedekt met een dun kleipakket.

4.4 Conclusies

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek kunnen de onderzoeksvragen uit paragraaf 3.1. als volgt worden beantwoord:

1. Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?
De bodemopbouw binnen het plangebied wordt, van boven naar beneden, over het algemeen gekenmerkt door de aanwezigheid van een pakket klei of zand. Deze laag dekt het daaronder gelegen veenpakket af. Dit veenpakket bestaat uit neutraalbruin tot donkerbruin veen, (waarschijnlijk riet- of zeggeveen), waarvan de top (direct onder de bouwvoor) vaak is veraard. Dit Holocene veenpakket kan worden gerekend tot het Hollandveen Laagpakket (Formatie van Nieuwkoop). Ter plaatse van boringen 9 en 9a bevindt zich onder dit veenpakket sterk siltige tot zwak zandige neutraalgrijze klei. Deze klei kan gerekend worden tot het Laagpakket van Wormer (Formatie van Naaldwijk). Deze kleiafzettingen zijn getijdeafzettingen (de zogenaamde ‘oude zeeklei’).

Het hierboven genoemde Hollandveen Laagpakket is over het algemeen afgedekt met een (soms meerlagig) kleipakket van 0,2 à 2,4 m dikte. Soms is hierin een bijmenging van (cunet)zand aanwezig. Ook komen hierin plaatselijk veen- en kleibrokken voor. Dit kleipakket kan worden gerekend tot het Laagpakket van Walcheren (Formatie van Naaldwijk). Op enkele plaatsen is het veen afgedekt met een laag opgebracht zand (cunetzand/recent dijklichaam).

Ter plaatse van de boringen 9a, 12 – 14, 22 – 24, 27, 27a, 28, 29, 61, 63, 64 is tot op grotere diepte sprake van een opgebracht zandpakket, het gaat hierbij om een recent cunetlichaam dat is aangelegd voor de N247 dan wel om een berm. Ter plaatse van de boringen 16, 20, 21, 25 en 26 is tot op een diepte van 2,0 à 2,2 m sprake van matig siltige klei. Het gaat hierbij hoogstwaarschijnlijk om zeeafzettingen die kunnen worden gerekend tot het Laagpakket van Walcheren. De top van deze kleiafzettingen is in de meeste gevallen verstoord.

2. *Is er binnen het plangebied een vindplaats aanwezig en/of zijn er archeologische indicatoren aangetroffen die hierop kunnen wijzen? Zo ja, wat is de aard, conserveringstoestand en datering van deze indicatoren/vindplaats?*

Ter plaatse van boring 62 werd een deels verstoord bodemprofiel aangetroffen welke zich kenmerkt door de aanwezigheid van meerdere zand- en veenlagen in de bovengrond, een dunne veenlaag tussen 0,9 en 1,0 m – mv met daaronder een 0,3 m dikke laag matig siltige, matig humeuze klei op een 0,25 m dikke laag veen. Vervolgens werd opnieuw matig siltige klei aangetroffen. In de dunne, zwak zandige veenlaag op 0,9 – 1,0 m – mv, werden enkele kleine fragmenten nieuwe tijds (geglazuurd) aardewerk aangetroffen. Mogelijk gaat het hier om een restant van een huisterp. Ter plaatse van de boringen 110 en 111 is weliswaar sprake van een “normaal” bodemprofiel, maar in de veraarde top ervan werden hier baksteenfragmentjes aangetroffen. Of deze baksteenfragmenten door bioturbatie in de top van het veen terecht zijn gekomen, of dat het hier een (erf van een) huisterp betreft is niet duidelijk. Ter plaatse van de boringen 159 – 162, 164 – 166 en 178 – 181 werd een vergelijkbaar bodemprofiel aangetroffen, onder de A-horizont of bouwvoor (bestaande uit sterk zandige klei met hier en daar fragmenten baksteen), werd een iets dunnere sterk siltige kleilaag met plaatselijk ook sporen baksteen aangetroffen. Ter plaatse van boring 178 en 179 werden tevens resten van aardewerk (waarschijnlijk daterend uit de periode van de late middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd) aangetroffen. Ook hier lijkt dus sprake van een (restant van een) huisterp. Hierbij dient opgemerkt te worden dat boringen 164, 165, 178 en 179 zijn gezet binnen het bekende AMK-terrein 6700. Terrein 6700 betreft een huisterp uit de late middeleeuwen – nieuwe tijd. In de ondergrond komt daar overigens opnieuw Hollandveen voor, waarvan de top veelal is veraard.

3. *Indien archeologische lagen aanwezig zijn; op welke diepte bevinden deze zich en wat is de maximale diepte?*

Zie hiervoor het antwoord op vraag 2.

4. *Waaruit bestaat of bestaan deze archeologische laag of lagen?*

Zie hiervoor het antwoord op vraag 2.

5. *In welke mate wordt een eventueel aanwezige vindplaats verstoord door realisatie van geplande bodemingrepen?*

De aangetroffen mogelijke vindplaatsen bevinden zich direct onder de bouwvoor. De voorgenomen bodemverstorende werkzaamheden ter plaatse zullen echter (veel) dieper reiken. De mogelijk aanwezige vindplaatsen zullen dan ook hierbij worden verstoord of vernietigd.

6. Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?
Van een planaanpassing is nog geen sprake.

7. In welke mate stemmen de resultaten van het veldwerk overeen met de verwachtingen van de bureaustudie?
Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek werd rekening gehouden met de aanwezigheid van (met name) huisterpen uit de late middeleeuwen – nieuwe tijd. Ook werd rekening gehouden met resten die samenhangen met de Stelling van Amsterdam. Daarnaast werd rekening gehouden met de aanwezigheid van een met veen afgedekt en (deels) afgegraven veenpakket dat een lage verwachtingswaarde zou hebben.

Het veldonderzoek heeft de aanwezigheid van een met een kleidek afgedekt veenpakket aangetoond. Daarnaast zijn op een drie locaties binnen het plangebied archeologische resten aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een (restant van een) huisterp en/of bijbehorende erf. Er zijn geen aanwijzingen voor restanten van de Stelling van Amsterdam aangetroffen.

8. Wat zijn de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan deze bestaan?
Zie hiervoor paragraaf 4.5.

4.5 (Selectie)advies

Geadviseerd wordt om de geplande graafwerkzaamheden tussen boring 61 en 63 (zie advieskaart 402663-A1), 109 en 111 (zie advieskaart 402663-A2) en tussen 158 – 167 (zie advieskaart 402663-A3) onder archeologische begeleiding (opgraving – variant archeologische begeleiding) uit te (laten) voeren. Daarnaast wordt aanbevolen om ook de rest van het middels boringen onderzochte gedeelte van het plangebied vrij te geven ten gunste van de voorgenomen ontwikkelingen.

De implementatie van bovenstaande aanbevelingen is afhankelijk van het oordeel van de bevoegde overheid, in dezen de gemeenten Amsterdam en Waterland. Deze dienen een selectiebesluit te nemen.

Het Bureau Monumenten en Archeologie (MenA) van de gemeente Amsterdam heeft echter geadviseerd om het terrein ter hoogte van boringen 61 – 63 vrij te stellen van verder archeologisch onderzoek.

Ook voor vrijgegeven (delen van) plangebieden bestaat altijd de mogelijkheid dat er tijdens graafwerkzaamheden toch losse sporen en vondsten worden aangetroffen. Het betreft dan vaak kleine sporen of resten die niet door middel van een booronderzoek kunnen worden opgespoord. Op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet dient zo spoedig mogelijk melding te worden gemaakt van de vondst bij de Minister (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: telefoon 033-4217456). Een vondstmelding bij de gemeentelijk of provinciaal archeoloog kan ook.

Antea Group, Heerenveen, april 2018

Literatuur en geraadpleegde bronnen

Tol, A., P. Verhagen & M. Verbruggen, 2012: *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek.* SIKB.

Teekens, P.C., 2017: *Bureauonderzoek. Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud N247 km 29.20-31.65 en km 36.80-43.35.* Antea Group Archeologie 2017/135. Antea Group, Heerenveen.

Kaarten

- Topografische kaart 1:25000 (http://kadata.kadaster.nl)

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Herengracht 482
1017 CB Amsterdam

Postbus 10718
1001 ES Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl/erfgoed

Retouradres: Postbus 10718, 1001 ES Amsterdam

Gemeente Waterland
Mevrouw M. Leeverink
Postbus 1000
1140 BA Amsterdam

Datum	1 maart 2018
Ons kenmerk	18-032
Uw kenmerk	
Behandeld door	T. Terhorst, Monumenten en Archeologie, 020 2514972, t.terhorst@amsterdam.nl
Kopie aan	
Bijlage	
Onderwerp	Reconstructie N247

Geachte mevrouw Leeverink,

Op verzoek van de Gemeente Waterland heeft Monumenten en Archeologie (MenA), gemeente Amsterdam, Anteagroup rapport 2017/186 beoordeeld. Het betreffende onderzoek was uitgevoerd in opdracht van de Provincie Noord-Holland ten behoeve van de voorgenomen reconstructie van de N247. Dit advies heeft betrekking op het deel van de ingreep dat in de gemeente Waterland plaatsvindt.

MenA sluit zich aan bij het selectieadvies van AnteaGroup, met uitzondering van het advies ten aanzien van de verwachtingszone bij boorlocaties 61-63.

Boringen 61-63 zijn geplaatst in de berm van de N247, die hier door de oorspronkelijke Monnikenmeerpolder loopt. De archeologische verwachting voor deze droogmakerij heeft betrekking op grondgebruik vanaf de 19de eeuw, en eventueel op de (buiten het plangebied gelegen) 19de-eeuwse R. K. begraafplaats die in de late 20ste eeuw geheel door de N247 is omsloten. (Middeleeuwse) huisterpen zijn binnen de Monnikenmeerpolder niet meer te verwachten, aangezien de veenbodem met de vorming van het meer enkele meters diep is uitgesleten, en in de 19de eeuw is drooggemalen. Bij de verbreding van de N247 in de late 20ste eeuw is de huidige berm aangelegd. Daarbij is de bodem opgehoogd van polderpeil, locaal ca. 3,5 m - NAP, naar 2,5 m - NAP. In de boorstaten is deze ophoging herkenbaar als een opgebracht zandig pakket van ca. 1 m dik. Deze bermophogingen zijn van recente datum en niet van archeologische waarde.

MenA adviseert daarom dat het terrein ter hoogte van boringen 61-63 wordt vrijgesteld van verder archeologisch onderzoek.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Prof. Dr. J. H. G. Gawronski
Hoofd afdeling Archeologie
Monumenten en Archeologie

Bijlage 1: Archeologische perioden

Bijlage 1: Archeologische perioden

Als bijlage op de resultaten en verzamelde gegevens wordt hieronder een algemene ontwikkeling van de bewoners-geschiedenis in Nederland geschetst.
Gedurende het **paleolithicum** (300.000-8800 voor Chr.) hebben moderne mensen (homo sapiens) onze streken tijdens de warmere perioden wel bezocht, doch sporen uit deze periode zijn zeldzaam en vaak door latere omstandigheden verstoord. De mensen trokken als jager-verzamelaars rond in kleine groepen en maakten gebruik van tijdelijke kampementen. De verschillende groepen jager-verzamelaars exploiteerden kleine territoria, maar verbleven, afhankelijk van het seizoen, steeds op andere locaties.
In het **mesolithicum** (8800-4900 voor Chr.) zette aan het begin van het Holoceen een langdurige klimaatsverbetering in. De gemiddelde temperatuur steeg, waardoor geleidelijk een bosvegetatie tot ontwikkeling kwam en de variatie in flora en fauna toenam. Ook in deze periode trokken de mensen als jager-verzamelaars rond. Voorwerpen uit deze periode bestaan voornamelijk uit voor de jacht ontworpen vuurstenen spitsjes.
De hierop volgende periode, het **neolithicum** (5300-2000 voor Chr.), wordt gekenmerkt door een overschakeling van jager-verzamelaars naar sedentaire bewoners, met een volledig agrarische levenswijze. Deze omwenteling ging gepaard met een aantal technische en sociale vernieuwingen, zoals huizen, geslepen bijlen en het gebruik van aardewerk. Door de productie van overschot kon de bevolking gaan groeien en die bevolkingsgroei had tot gevolg dat de samenleving steeds complexer werd. Uit het neolithicum zijn verschillende grafmonumenten bekend, zoals hunebedden en grafheuvels.
Het begin van de **bronstijd** (2000-800 voor Chr.) valt samen met het eerste gebruik van bronzen voorwerpen, zoals bijlen. Het gebruik van vuursteen was hiermee niet direct afgelopen. Vuursteenmateriaal uit de bronstijd is meestal niet goed te onderscheiden van dat uit andere perioden. Het aardewerk is over het algemeen zeldzaam. De grafheuveltraditie die tijdens het neolithicum haar intrede deed werd in eerste instantie voortgezet, maar rond 1200 voor Chr. vervangen door begravingen in urnenvelden. Het gaat hier om ingegraven urnen met crematieresten waar overheen kleine heuveltjes werden opgeworpen, eventueel omgeven door een greppel.
In de **ijzertijd** (800-12 voor Chr.) werden de eerste ijzeren voorwerpen gemaakt. Ten opzichte van de bronstijd traden er in de aardewerktraditie en in het gebruik van vuursteen geen radicale veranderingen op. De mensen woonden in verspreid liggende hoeven of in nederzettingen van enkele huizen. Op de hogere zandgronden ontstonden uitgebreide omwalde akkercomplexen (celtic fields). In deze periode werden de kleigebieden ook in gebruik genomen door mensen afkomstig van de zandgebieden. Opvallend zijn de verschillen in materiële welstand. Er zijn zogenaamde vorstengraven bekend in Zuid-Nederland, maar de meeste begravingen vonden plaats in urnenvelden.
Met de **Romeinse tijd (**12 voor Chr. tot 450 na Chr.) eindigt de prehistorie en begint de geschreven geschiedenis. In 47 na Chr. werd de Rijn definitief als rijksgrens van het Romeinse Rijk ingesteld. Ter controle van deze zogenaamde *limes* werden langs de Rijn *castella* (militaire forten) gebouwd. De inheems leefwijze handhaafde zich wel, ook al werd de invloed van de Romeinen steeds duidelijker in soorten aardewerk (o.a. gedraaid) en een betere infrastructuur. Onder meer ten gevolge van invallen van Germaanse stammen ontstond er instabiliteit wat uiteindelijk leidde tot het instorten van de grensverdediging langs de Rijn.
Over de **middeleeuwen** (450-1500 na Chr.), en met name de vroege middeleeuwen (450-1000 na Chr.), zijn nog veel zaken onbekend. Archeologische overblijfselen zijn betrekkelijk schaars. De politieke macht was na het wegvallen van de Romeinen in handen gekomen van regionale en lokale hoofdlieden. Vanaf de 10^{e} eeuw ontstaat er weer enige stabiliteit en is een toenemende feodalisering zichtbaar. Door bevolkingsgroei en gunstige klimatologische omstandigheden werd in deze periode een begin gemaakt met het ontginnen van bos, heide en veen. Veel van onze huidige steden en dorpen dateren uit deze periode.
De hierop volgende periode 1500 – heden wordt aangeduid als **nieuwe tijd**.

Bijlage 2: Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

Schema Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

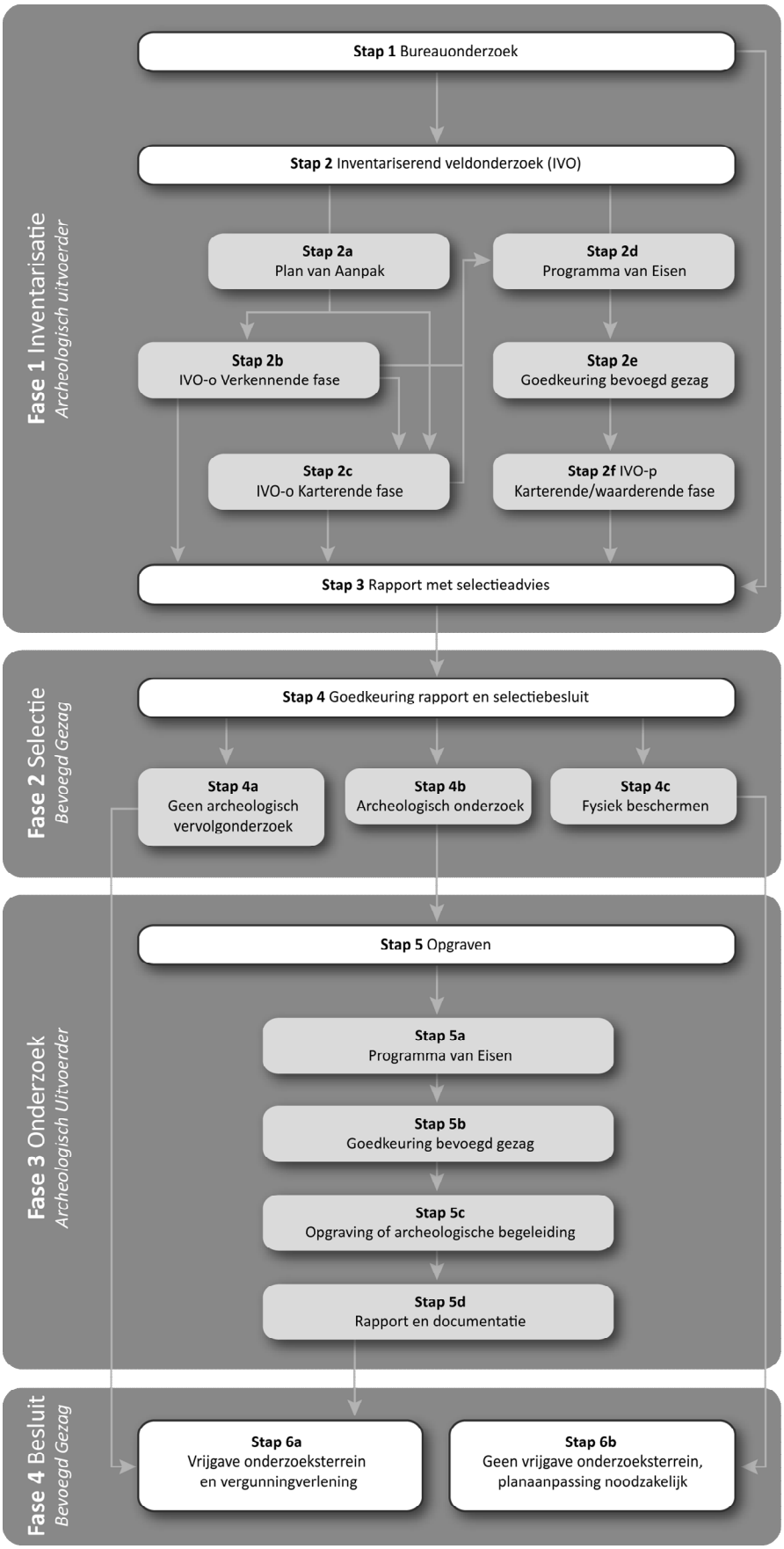

Schema Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

Verklarende woordenlijst Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

Archeologische begeleiding (STAP 5c)
Een archeologische begeleiding wordt uitgevoerd wanneer proefsleuven of en opgraving niet mogelijk zijn door bijvoorbeeld civieltechnische beperkingen.

Archeologische indicatoren
Hiermee worden aanwijzingen in de bodem bedoeld die duiden op menselijke activiteiten in het verleden, zoals aardewerkscherven, houtskool, botmateriaal, vondstlagen, etc.

Archis
Archeologisch informatiesysteem voor Nederland. Een digitale databank met gegevens over archeologische vindplaatsen en terreinen.

Bureauonderzoek (STAP 1)
Het bureauonderzoek is een rapportage waarin een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel wordt opgesteld aan de hand van geomorfologische en bodemkaarten, de Archeologische Monumentenkaart (AMK), het Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS), historische kaarten en archeologische publicaties.

Fysiek beschermen (STAP 4c)
De archeologische resten blijven in de bodem behouden door bijvoorbeeld planaanpassingen.

Geofysisch onderzoek
Meetapparatuur brengt archeologische verschijnselen in de bodem driedimensionaal in kaart zonder te boren of te graven. Dit kan bijvoorbeeld door radar-, weerstandsonderzoek of elektromagnetische metingen.

Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel
Dit model geeft op detailniveau voor het plangebied aan wat aan archeologische vindplaatsen aanwezig kan zijn. Op basis van dit verwachtingsmodel wordt bepaald of een inventariserend veldonderzoek nodig is en wat de juiste methode is om eventueel aanwezige archeologische resten aan te tonen.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) (STAP 2)
Tijdens een inventariserend veldonderzoek worden archeologische waarden in het veld geïnventariseerd en gedocumenteerd. Waar is wat in de bodem aanwezig? De inventarisatie kan bestaan uit een inventariserend veldonderzoek-overig (door middel van een booronderzoek, veldkartering en/of geofysisch onderzoek) en/of een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven. Wat de beste methode is, hangt sterk af van de omstandigheden en de aard van de vindplaats.

Inventariserend veldonderzoek - overig (IVO-o) (STAP 2b of 2c)
Bij een Inventariserend veldonderzoek - overig door middel van boringen (IVO-o) worden boringen gezet door middel van een handboor of guts.

Inventariserend veldonderzoek -*proefsleuven (IVO-p)* (STAP 2f)
Proefsleuven zijn lange sleuven van twee tot vijf meter breed die worden aangelegd in de zones waar aanwijzingen zijn voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Verkennende fase (STAP 2b)
Wanneer bij het bureauonderzoek onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om een gespecificeerd verwachtingsmodel op te stellen, wordt een inventariserend veldonderzoek - verkennende fase uitgevoerd. In deze fase wordt onderzocht of de bodem nog intact is, wat de bodemopbouw is en hoe deze invloed heeft gehad op de locatiekeuze van de mens in het verleden. Het onderzoek is bedoeld om kansarme zones om archeologische resten aan te treffen uit te sluiten en kansrijke zones te selecteren voor vervolgonderzoek. Een verkennend onderzoek kent een relatief lage onderzoeksintensiteit en wordt meestal uitgevoerd door middel van boringen.
Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Karterende fase (STAP 2c of 2f)
Tijdens een inventariserend veldonderzoek - karterende fase wordt het plangebied systematisch onderzocht op de aanwezigheid van archeologische sporen en/of vondsten. De intensiteit van onderzoek is groter dan in de verkennende fase, bijvoorbeeld door een groter aantal boringen per hectare of door het aanleggen van proefsleuven.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Waarderende fase (STAP 2f)
Tijdens de waarderende fase wordt aangegeven of de aangetroffen archeologische vindplaatsen behoudenswaardig zijn. Dat betekent dat de aard, omvang, datering, conservering en inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats(en) wordt vastgesteld. Wanneer de waardering van de archeologische resten laag is, hoeft geen verder archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het plangebied wordt 'vrijgegeven'. Wanneer de resten behoudenswaardig zijn, wordt in eerste instantie behoud in situ (ter plekke in de bodem) nagestreefd. Wanneer dit door de voorgenomen ontwikkelingen niet mogelijk is, wordt vervolgonderzoek uitgevoerd in de vorm van een opgraving of archeologische begeleiding. Vaak wordt deze fase gecombineerd uitgevoerd met het inventariserend veldonderzoek karterende fase.

Opgraving (STAP 5c)
Wanneer door de toekomstige ontwikkelingen aanwezige archeologische resten in de bodem niet behouden kunnen worden, wordt een opgraving uitgevoerd. Tijdens de opgraving worden archeologische resten gedocumenteerd, gefotografeerd en bestudeerd. Hierdoor wordt informatie over het verleden zo goed mogelijk vastgelegd en behouden.

Plan van Aanpak (PvA) (STAP 2a)
Voor een booronderzoek is een Plan van Aanpak (PvA) noodzakelijk. Het PvA beschrijft hoe het veldwerk wordt uitgevoerd en uitgewerkt.

Programma van Eisen (PvE) (STAP 2d of 5a)
Voor het uitvoeren van een inventariserend veldonderzoek - proefsleuven, archeologische begeleiding of opgraving is een Programma van Eisen (PvE) noodzakelijk. Het PvE beschrijft het doel, vraagstelling en uitvoeringsmethode van het archeologisch onderzoek. Dit document wordt beschouwd als basisdocument voor archeologisch veldonderzoek waarmee de inhoudelijke kwaliteit gewaarborgd wordt. Het PvE wordt goedgekeurd door het bevoegd gezag (gemeente, provincie of het rijk).

Quickscan
In een quickscan wordt geïnventariseerd of en waar archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd.

Selectieadvies (STAP 3)
In het selectieadvies wordt op archeologisch inhoudelijke argumenten het advies gegeven welke delen van het plangebied vrijgegeven kunnen worden voor verdere ontwikkeling en welke delen behouden of opgegraven moeten worden.

Selectiebesluit (STAP 4)
De bevoegde overheid (gemeente, provincie of soms het rijk) geeft op basis van het selectieadvies aan welke maatregelen genomen worden. De bevoegde overheid kan van het selectieadvies afwijken indien zij dat nodig acht.

Veldkartering
Bij een veldkartering wordt het plangebied systematisch belopen om archeologische oppervlaktevondsten te verzamelen.

Bijlage 3: Boorprofielen

Legenda (NEN 5104 en ASB)

grind

Grind, siltig

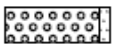
Grind, zwak zandig

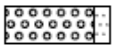
Grind, matig zandig

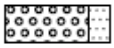
Grind, sterk zandig

Grind, uiterst zandig

zand

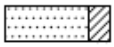
Zand, kleiïg

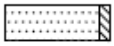
Zand, zwak siltig

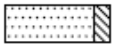
Zand, matig siltig

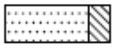
Zand, sterk siltig

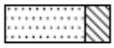
Zand, uiterst siltig

veen

Veen, mineraalarm

Veen, zwak kleiïg

Veen, sterk kleiïg

Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

klei

Klei, zwak siltig

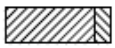
Klei, matig siltig

Klei, sterk siltig

Klei, uiterst siltig

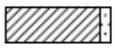
Klei, zwak zandig

Klei, matig zandig

Klei, sterk zandig

leem

Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

zwak humeus

matig humeus

sterk humeus

zwak grindig

matig grindig

sterk grindig

laaggrens
(wordt bepaald voor de ondergrens van de beschreven laag)

□	**< 0,3 cm**	**scherpe overgang**
D	**0,3 - < 3 cm**	**overgang geleidelijk**
E	**> 3 cm**	**diffuse overgang**

amorfiteit veen (veraardheid)

?	**zwak amorf**	**niet tot zwak veraarde resten**
A	**matig amorf**	**structuur nog zichtbaar**
@	**sterk amorf**	**sterk veraard, structuurloos**

overig

bijzonder bestanddeel

Gemiddeld hoogste grondwaterstand

grondwaterstand

Gemiddeld laagste grondwaterstand

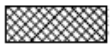
slib

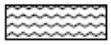
water

gezeefd traject

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 1

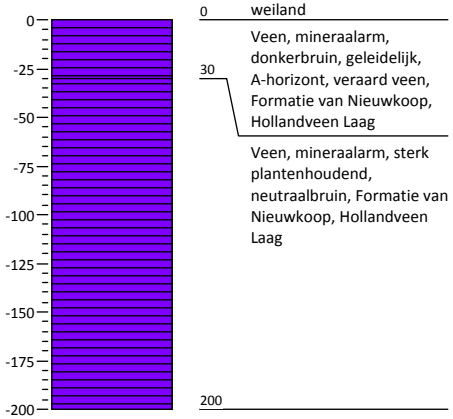

0 weiland

30 Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, A-horizont, veraard veen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Boring: 2

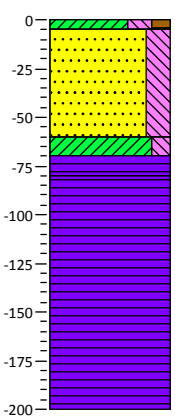

0 weiland

5 Klei, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont

60 Zand, matig fijn, sterk siltig, matig baksteenhoudend, zwak grindhoudend, brokken klei, grijs, scherp, omgewerkte grond

70

80 Klei, matig siltig, donkergrijs, scherp

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200 Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Boring: 3

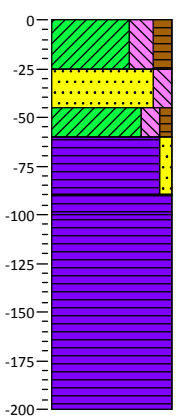

0 weiland

25 Klei, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

45 Zand, matig fijn, matig siltig, sterk schelphoudend, licht grijsbruin, scherp, omgewerkte grond

60

90 Klei, matig siltig, zwak humeus, donkergrijs, scherp, omgewerkte grond

100 Veen, zwak zandig, donkerbruin, scherp, omgewerkte grond, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200 Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Boring: 4

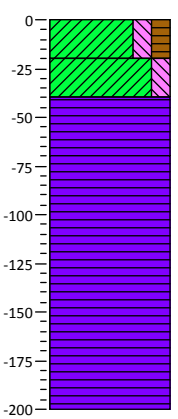

0 weiland

20 Klei, matig siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

40 Klei, matig siltig, matig roesthoudend, grijsbruin, scherp

70 Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, veraard veen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 5

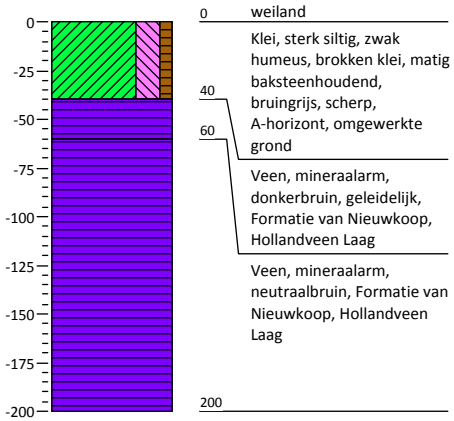

0 weiland

Klei, sterk siltig, zwak humeus, brokken klei, matig baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

60

Veen, mineraalarm, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Boring: 6

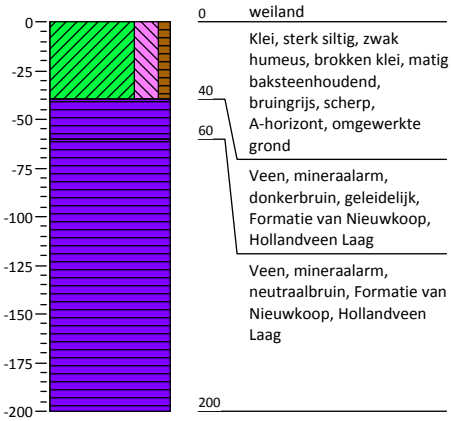

0 weiland

Klei, sterk siltig, zwak humeus, brokken klei, matig baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

60

Veen, mineraalarm, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Boring: 7

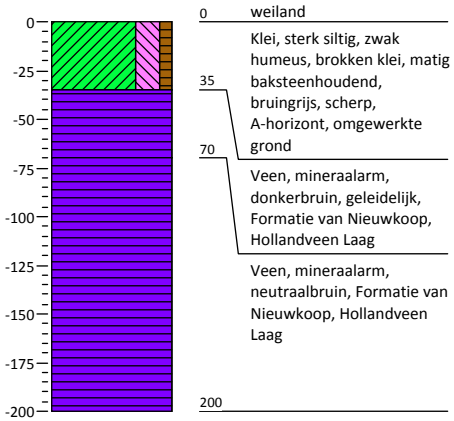

0 weiland

Klei, sterk siltig, zwak humeus, brokken klei, matig baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

35

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

70

Veen, mineraalarm, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Boring: 8

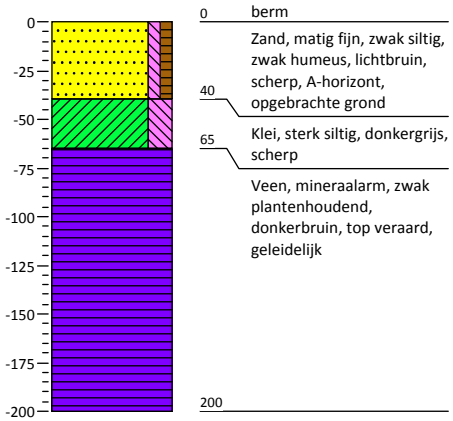

0 berm

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, lichtbruin, scherp, A-horizont, opgebrachte grond

40

Klei, sterk siltig, donkergrijs, scherp

65

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, top veraard, geleidelijk

200

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 9

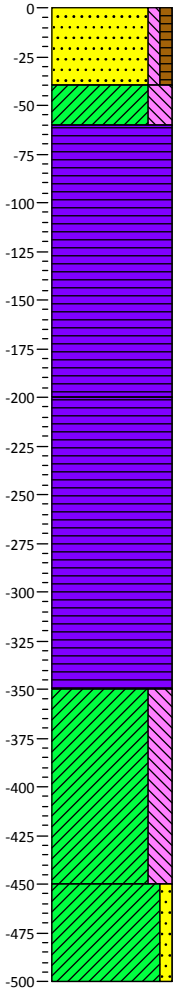

0 berm

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, lichtbruin, scherp, A-horizont, opgebrachte grond

40

Klei, sterk siltig, donkergrijs, scherp

60

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, top veraard, geleidelijk

200

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, matig riethoudend, neutraalbruin, geleidelijk

350

Klei, sterk siltig, zwak zandhoudend, neutraalgrijs, geleidelijk

450

Klei, zwak zandig, neutraalgrijs

500

Boring: 9a

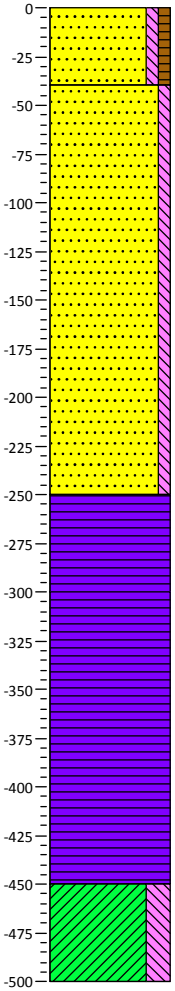

0 berm

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, lichtbruin, scherp, A-horizont, opgebrachte grond

40

Zand, matig grof, zwak siltig, sterk schelphoudend, donkergrijs, scherp, opgebrachte grond

250

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, top veraard, geleidelijk

300

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, matig riethoudend, neutraalbruin, geleidelijk

450

Klei, sterk siltig, zwak zandhoudend, neutraalgrijs, geleidelijk

500

Boring: 10

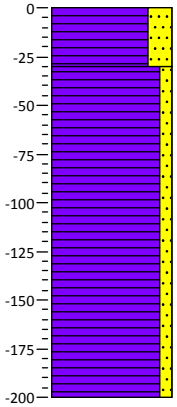

0 berm

Veen, sterk zandig, donker grijsbruin, geleidelijk, A-horizont, bouwvoor, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

30

Veen, zwak zandig, zwak wortelhoudend, donkerbruin

200

Boring: 11

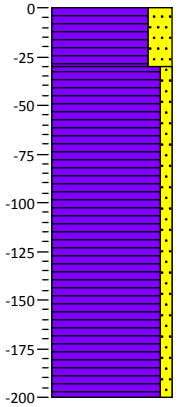

0 berm

Veen, sterk zandig, donker grijsbruin, geleidelijk, A-horizont, bouwvoor, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

30

Veen, zwak zandig, zwak wortelhoudend, donkerbruin

200

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 12

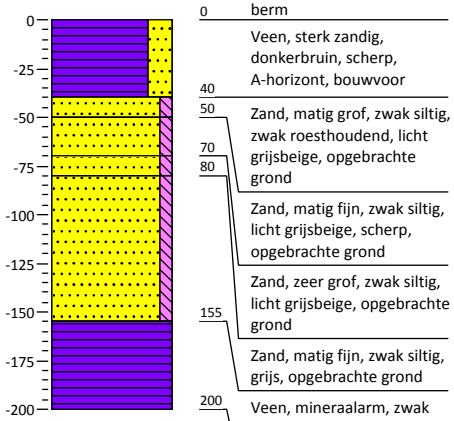

0 berm
Veen, sterk zandig, donkerbruin, scherp, A-horizont, bouwvoor
40
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak roesthoudend, licht grijsbeige, opgebrachte grond
50
70
Zand, matig fijn, zwak siltig, licht grijsbeige, scherp, opgebrachte grond
80
Zand, zeer grof, zwak siltig, licht grijsbeige, opgebrachte grond
155
Zand, matig fijn, zwak siltig, grijs, opgebrachte grond
200
Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, top veraard

Boring: 13

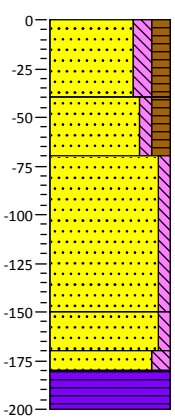

0 berm
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker grijsbruin, scherp, A-horizont, bouwvoor
40
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, brokken zand, donker grijsbruin, scherp, omgewerkte grond
70
Zand, matig fijn, zwak siltig, licht grijsbruin, geleidelijk, omgewerkte grond
150
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak roesthoudend, lichtbeige, geleidelijk
170
180
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, neutraalgrijs, scherp
200
Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, top veraard

Boring: 14

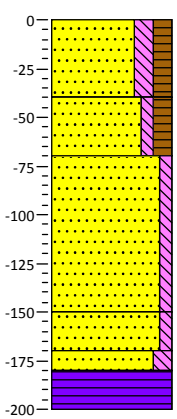

0 berm
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker grijsbruin, scherp, A-horizont, bouwvoor
40
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, brokken zand, donker grijsbruin, scherp, omgewerkte grond
70
Zand, matig fijn, zwak siltig, licht grijsbruin, geleidelijk, omgewerkte grond
150
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak roesthoudend, lichtbeige, geleidelijk
170
180
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, neutraalgrijs, scherp
200
Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, top veraard

Boring: 16

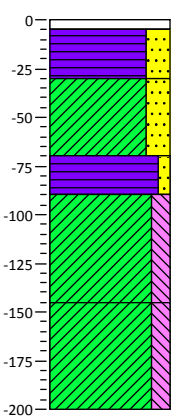

0 bosgrond
5
Bruin, strooisellaag, scherp
30
Veen, sterk zandig, zwak grindhoudend, donkerbruin, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
70
Klei, sterk zandig, brokken zand, brokken klei, brokken veen, grijsbruin, scherp, omgewerkte grond
90
Veen, zwak zandig, donkerbruin, scherp, omgewerkte grond
145
Klei, matig siltig, neutraalgrijs, in top pl2, geleidelijk
200
Klei, matig siltig, laagjes zand, neutraalgrijs

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 17

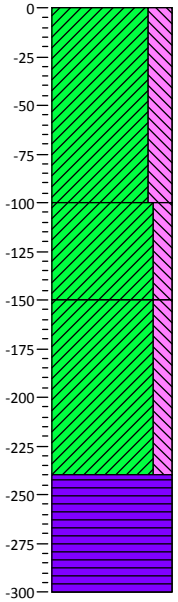

0 berm
Klei, sterk siltig, zwak puinhoudend, donkerbruin, scherp, A-horizont, opgebrachte grond
100
Klei, matig siltig, matig roesthoudend, lichtbeige, geleidelijk
150
Klei, matig siltig, neutraalgrijs, scherp
240
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
300

Boring: 18

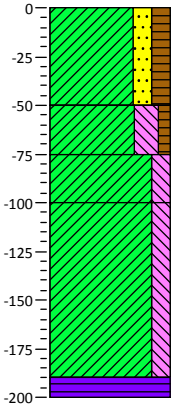

0 berm
Klei, matig zandig, matig humeus, donkerbruin, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
50
Klei, sterk siltig, zwak humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont
75
Klei, matig siltig, matig roesthoudend, lichtbeige, geleidelijk
100
Klei, matig siltig, neutraalgrijs, scherp
190
200
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Boring: 19

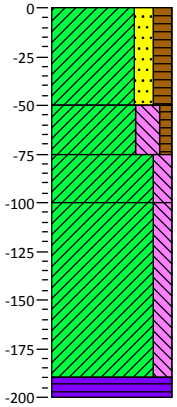

0 berm
Klei, matig zandig, matig humeus, donkerbruin, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
50
Klei, sterk siltig, zwak humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont
75
Klei, matig siltig, matig roesthoudend, lichtbeige, geleidelijk
100
Klei, matig siltig, neutraalgrijs, scherp
190
200
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Boring: 20

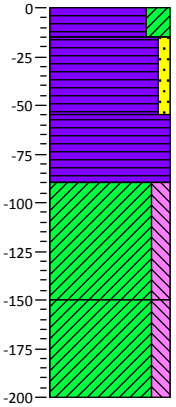

0 berm
15
Veen, sterk kleïig, donkerbruin, scherp, A-horizont, bouwvoor
55
Veen, zwak zandig, matig baksteenhoudend, brokken zand, donkerbruin, scherp, omgewerkte grond, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
90
Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, veraard veen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
150
Klei, matig siltig, neutraalgrijs, geleidelijk
200
Klei, matig siltig, laagjes zand, neutraalgrijs

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 21

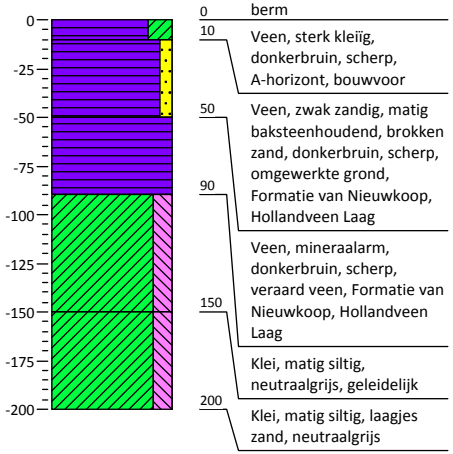

0 berm
10 Veen, sterk kleïig, donkerbruin, scherp, A-horizont, bouwvoor
50 Veen, zwak zandig, matig baksteenhoudend, brokken zand, donkerbruin, scherp, omgewerkte grond, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
90 Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, veraard veen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
150 Klei, matig siltig, neutraalgrijs, geleidelijk
200 Klei, matig siltig, laagjes zand, neutraalgrijs

Boring: 22

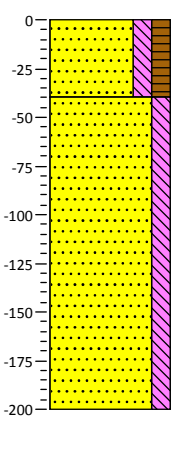

0 berm
40 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, opgebrachte grond
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, licht grijsbruin, opgebrachte grond
200

Boring: 23

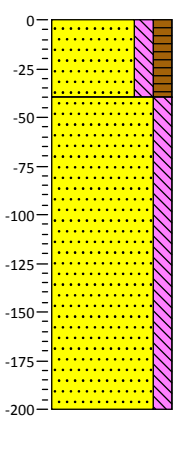

0 berm
40 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, opgebrachte grond
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, licht grijsbruin, opgebrachte grond
200

Boring: 24

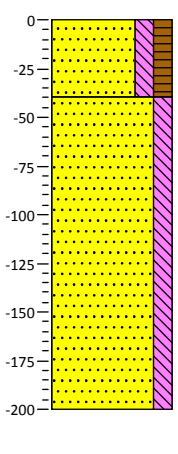

0 berm
40 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, opgebrachte grond
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, licht grijsbruin, opgebrachte grond
200

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 25

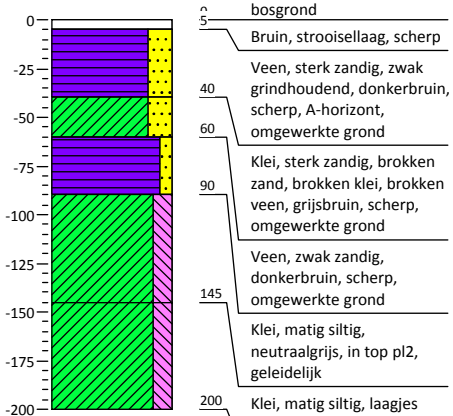

0 bosgrond
5 Bruin, strooisellaag, scherp
40 Veen, sterk zandig, zwak grindhoudend, donkerbruin, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
60 Klei, sterk zandig, brokken zand, brokken klei, brokken veen, grijsbruin, scherp, omgewerkte grond
90 Veen, zwak zandig, donkerbruin, scherp, omgewerkte grond
145 Klei, matig siltig, neutraalgrijs, in top pl2, geleidelijk
200 Klei, matig siltig, laagjes zand, neutraalgrijs

Boring: 26

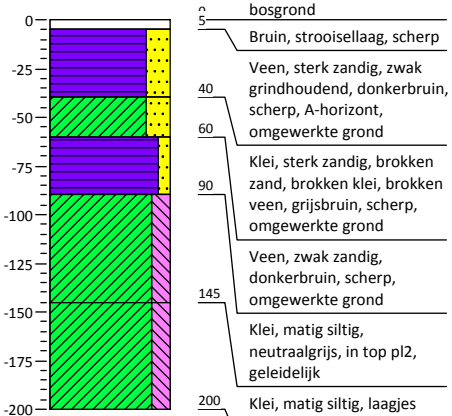

0 bosgrond
5 Bruin, strooisellaag, scherp
40 Veen, sterk zandig, zwak grindhoudend, donkerbruin, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
60 Klei, sterk zandig, brokken zand, brokken klei, brokken veen, grijsbruin, scherp, omgewerkte grond
90 Veen, zwak zandig, donkerbruin, scherp, omgewerkte grond
145 Klei, matig siltig, neutraalgrijs, in top pl2, geleidelijk
200 Klei, matig siltig, laagjes zand, neutraalgrijs

Boring: 27

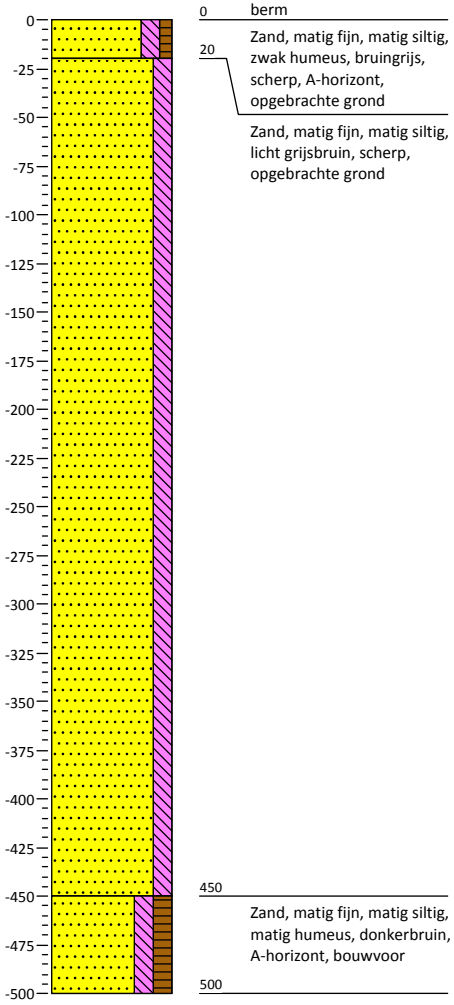

0 berm
20 Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, opgebrachte grond
Zand, matig fijn, matig siltig, licht grijsbruin, scherp, opgebrachte grond
450 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, A-horizont, bouwvoor
500

Boring: 27a

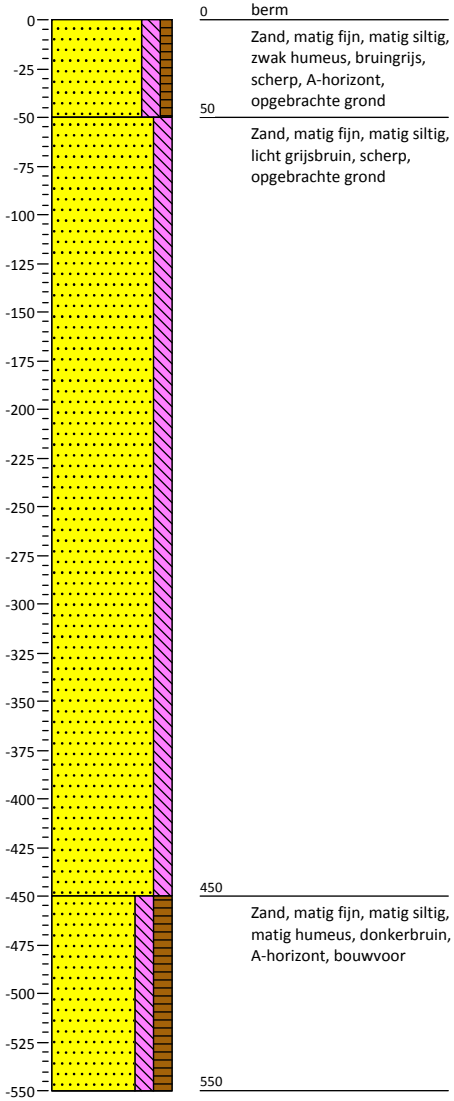

0 berm
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, opgebrachte grond
50 Zand, matig fijn, matig siltig, licht grijsbruin, scherp, opgebrachte grond
450 Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donkerbruin, A-horizont, bouwvoor
550

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 28

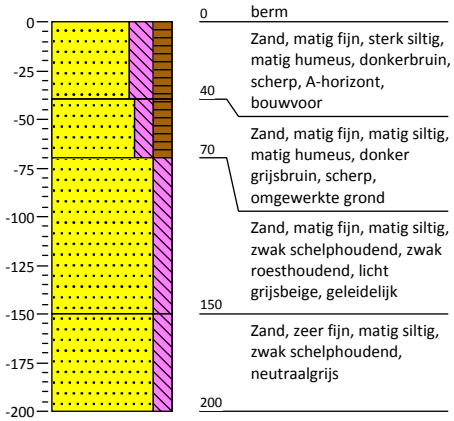

0 berm
Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, donkerbruin, scherp, A-horizont,
40 bouwvoor
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker grijsbruin, scherp, omgewerkte grond
70
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, zwak roesthoudend, licht grijsbeige, geleidelijk
150
Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, neutraalgrijs
200

Boring: 29

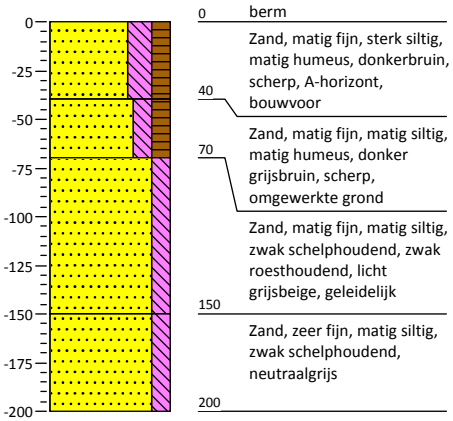

0 berm
Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, donkerbruin, scherp, A-horizont,
40 bouwvoor
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, donker grijsbruin, scherp, omgewerkte grond
70
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, zwak roesthoudend, licht grijsbeige, geleidelijk
150
Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, neutraalgrijs
200

Boring: 30

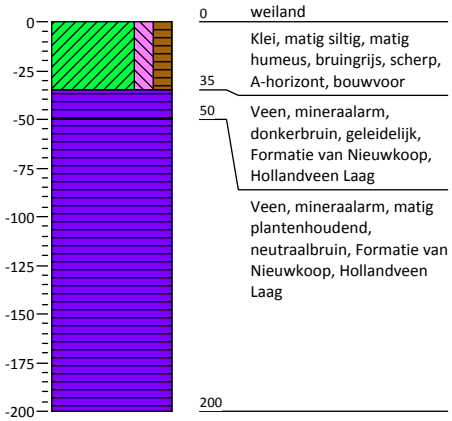

0 weiland
Klei, matig siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp,
35 A-horizont, bouwvoor
Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
50
Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
200

Boring: 31

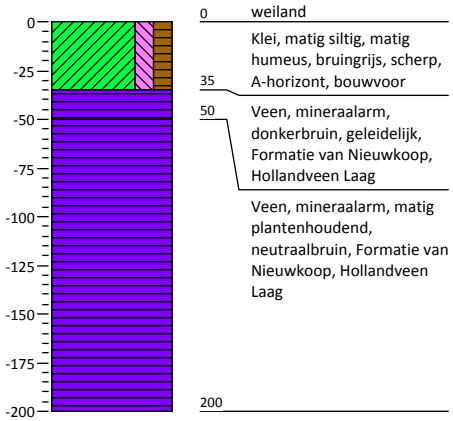

0 weiland
Klei, matig siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp,
35 A-horizont, bouwvoor
Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
50
Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
200

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 32

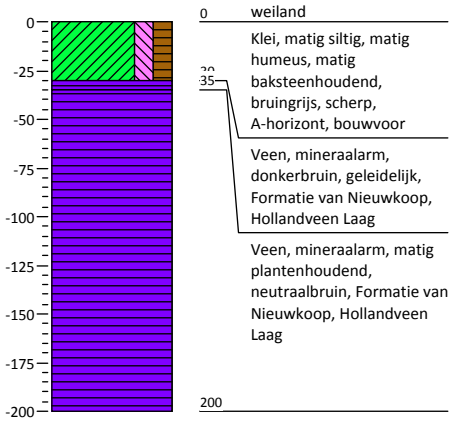

0 weiland

Klei, matig siltig, matig humeus, matig baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

35

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Boring: 33

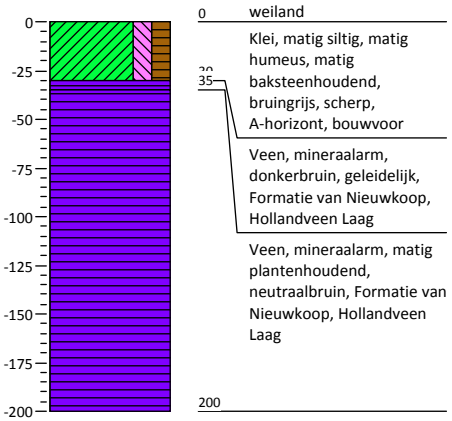

0 weiland

Klei, matig siltig, matig humeus, matig baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

35

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Boring: 34

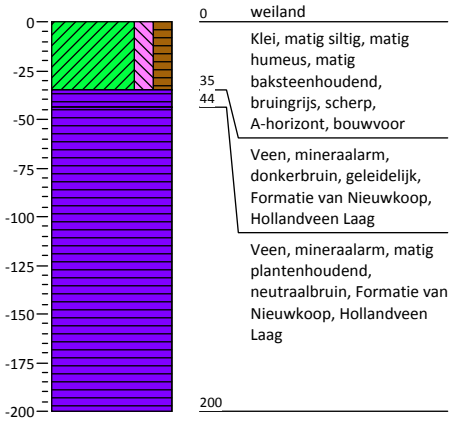

0 weiland

Klei, matig siltig, matig humeus, matig baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

35
44

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Boring: 35

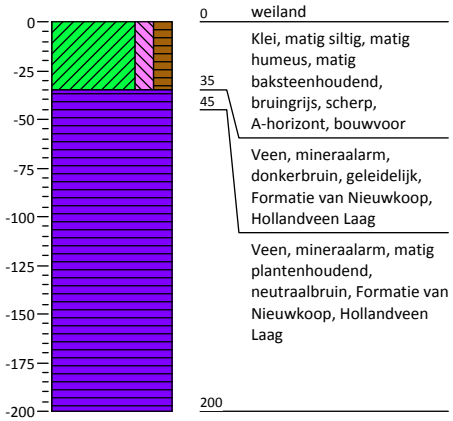

0 weiland

Klei, matig siltig, matig humeus, matig baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

35
45

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Projectnr.: 402663 IVO N247

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 36

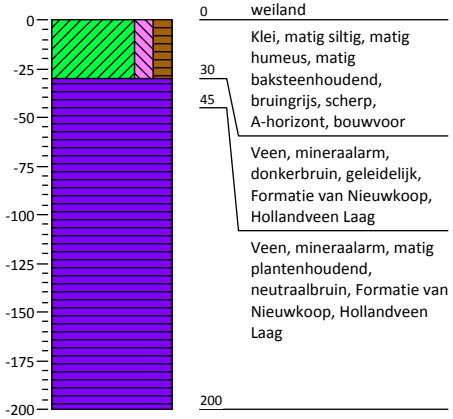

0 weiland
Klei, matig siltig, matig humeus, matig baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor
30
45
Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
200

Boring: 59

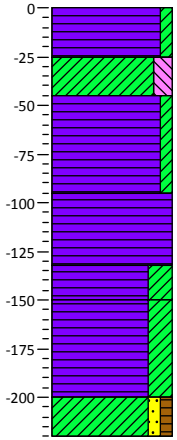

0 berm
Veen, zwak kleïig, donkerbruin, scherp, A-horizont
25
45
Klei, matig siltig, donkergrijs, scherp
Veen, zwak kleïig, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
95
Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
132
150
Veen, sterk kleïig, sterk plantenhoudend, lichtbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
200
220
Veen, sterk kleïig, zwak plantenhoudend, licht grijsbruin, geleidelijk
Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak plantenhoudend, licht grijsbruin

Boring: 60

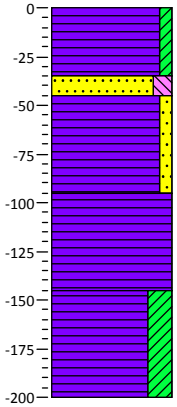

0 berm
Veen, zwak kleïig, matig wortelhoudend, donkerbruin, scherp, A-horizont
35
45
Zand, matig fijn, matig siltig, donkergrijs, scherp, opgebrachte grond
95
Veen, zwak zandig, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
145
Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
200
Veen, sterk kleïig, matig plantenhoudend, licht grijsbruin, geleidelijk

Boring: 61

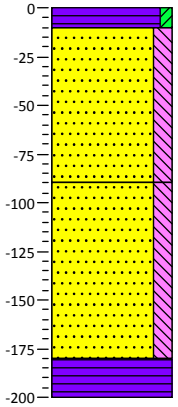

0 berm
10
Veen, zwak kleïig, donkerbruin, scherp, A-horizont, bouwvoor
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, brokken veen, brokken zand, neutraalgrijs, scherp, opgebrachte grond
90
Zand, matig fijn, matig siltig, matig schelphoudend, brokken veen, grijs, opgebrachte grond
180
200
Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Projectnr.: 402663 IVO N247

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 62

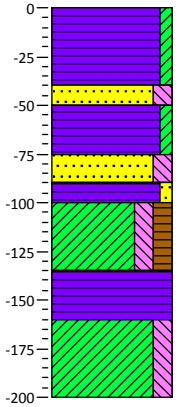

0 berm
Veen, zwak kleïig, donkerbruin, scherp, A-horizont
40
50 Zand, matig fijn, matig siltig, sterk schelphoudend, neutraalgrijs, opgebrachte grond
75
90
100 Veen, zwak kleïig, donkerbruin, in top ba1, scherp
135 Zand, uiterst fijn, matig siltig, matig schelphoudend, neutraalgrijs, scherp, opgebrachte grond
160 Veen, zwak zandig, zwak baksteenhoudend, zwak aardewerkhoudend, donkerbruin, geglazuurd nt, omgewerkte grond
200 Klei, matig siltig, matig humeus
Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
Klei, matig siltig, zwak plantenhoudend, grijs

Boring: 63

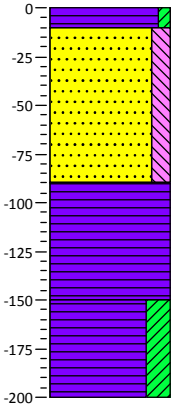

0 berm
10 Veen, zwak kleïig, donkerbruin, scherp, A-horizont, opgebrachte grond
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak wortelhoudend, zwak baksteenhoudend, neutraalgrijs, scherp, opgebrachte grond
90 Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
150 Veen, sterk kleïig, matig plantenhoudend, licht grijsbruin
200

Boring: 64

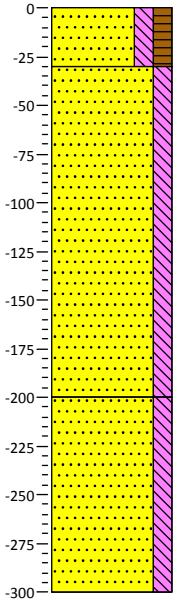

0 berm
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, bruingrijs, dijk, scherp, A-horizont, opgebrachte grond
30
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, licht grijsbruin, dijk, scherp, opgebrachte grond
200
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak schelphoudend, neutraalgrijs, dijk, opgebrachte grond
300

Boring: 80

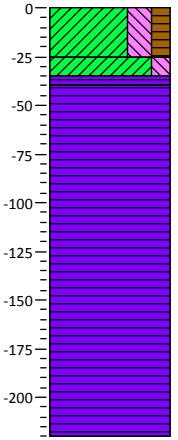

0 gazon
Klei, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor
25
40
Klei, matig siltig, matig roesthoudend, licht grijsbeige, scherp
Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 81

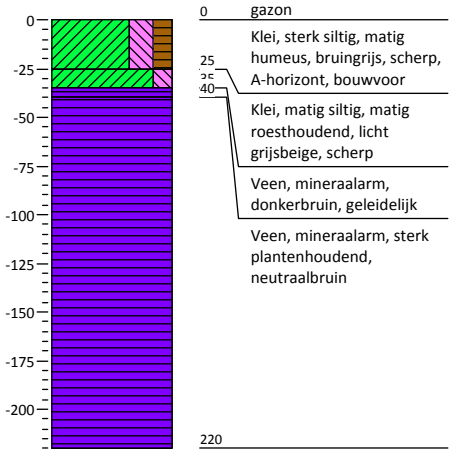

0 gazon
Klei, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor
25
Klei, matig siltig, matig roesthoudend, licht grijsbeige, scherp
40
Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220

Boring: 82

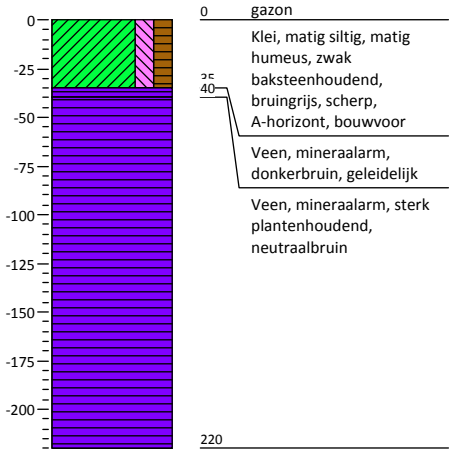

0 gazon
Klei, matig siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor
40
Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220

Boring: 83

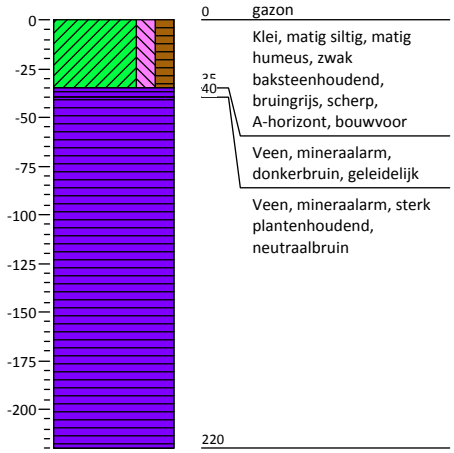

0 gazon
Klei, matig siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor
40
Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220

Boring: 84

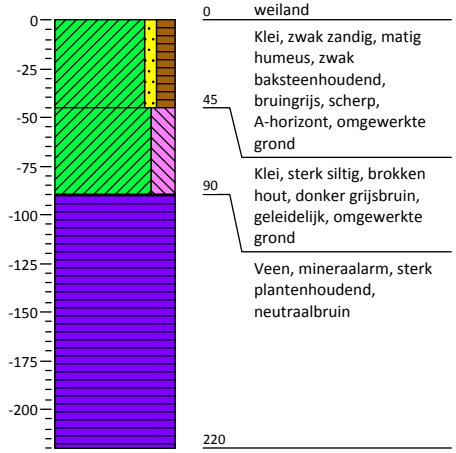

0 weiland
Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
45
Klei, sterk siltig, brokken hout, donker grijsbruin, geleidelijk, omgewerkte grond
90
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220

Projectnr.: 402663 IVO N247

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 85

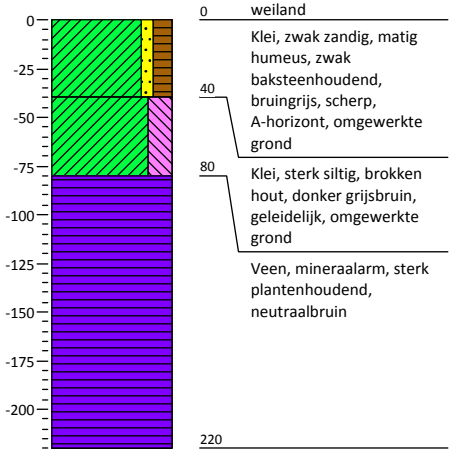

0 weiland

Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40

Klei, sterk siltig, brokken hout, donker grijsbruin, geleidelijk, omgewerkte grond

80

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin

220

Boring: 86

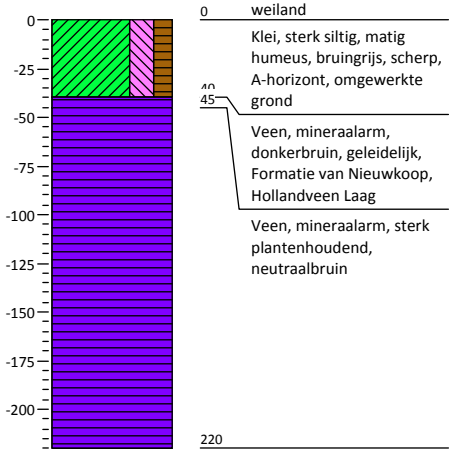

0 weiland

Klei, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40

45

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin

220

Boring: 87

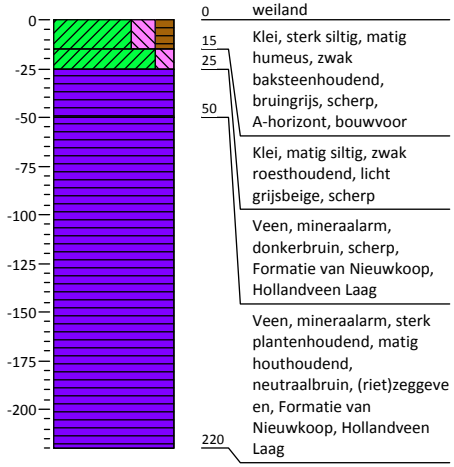

0 weiland

Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

15

25

50

Klei, matig siltig, zwak roesthoudend, licht grijsbeige, scherp

Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, matig houthoudend, neutraalbruin, (riet)zeggeveen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 88

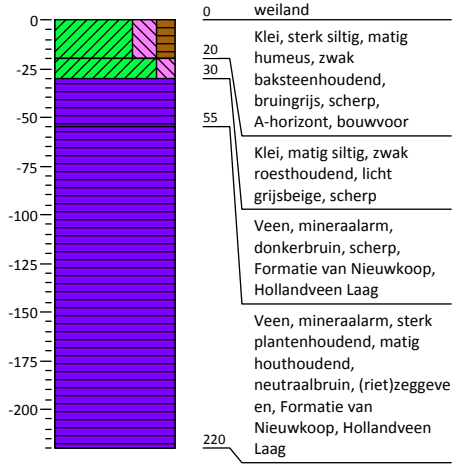

0 weiland

Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

20

30

55

Klei, matig siltig, zwak roesthoudend, licht grijsbeige, scherp

Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, matig houthoudend, neutraalbruin, (riet)zeggeveen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 89

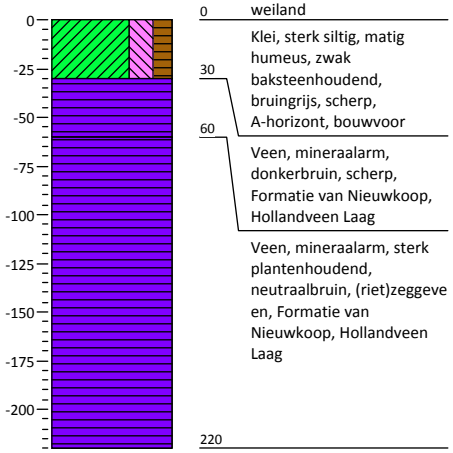

0 weiland

Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

30

Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

60

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, (riet)zeggeveen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 90

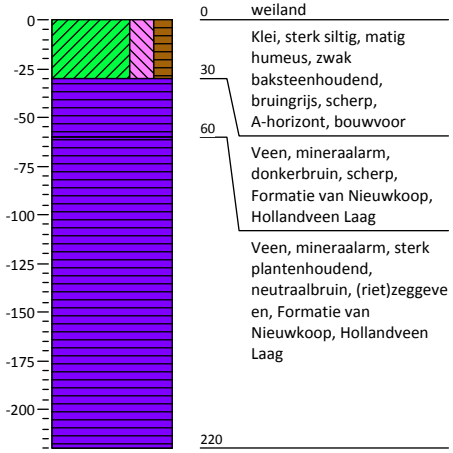

0 weiland

Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

30

Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

60

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, (riet)zeggeveen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 91

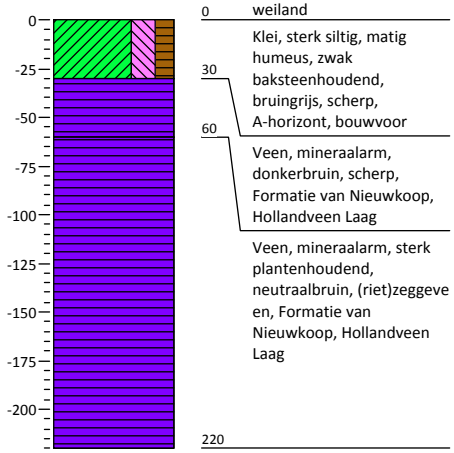

0 weiland

Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

30

Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

60

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, (riet)zeggeveen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 92

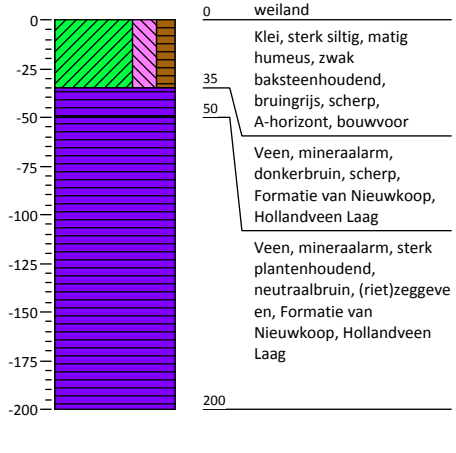

0 weiland

Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

35

50

Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, (riet)zeggeveen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 93

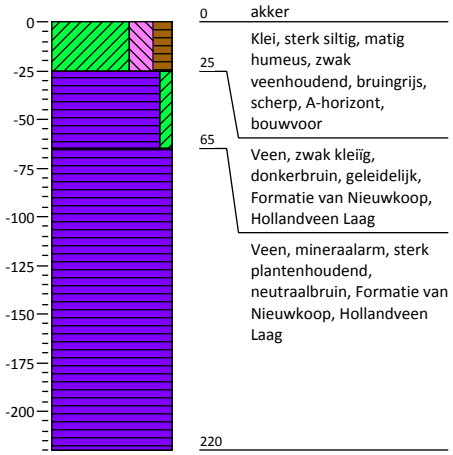

0 akker

25 Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak veenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

65 Veen, zwak kleïig, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 94

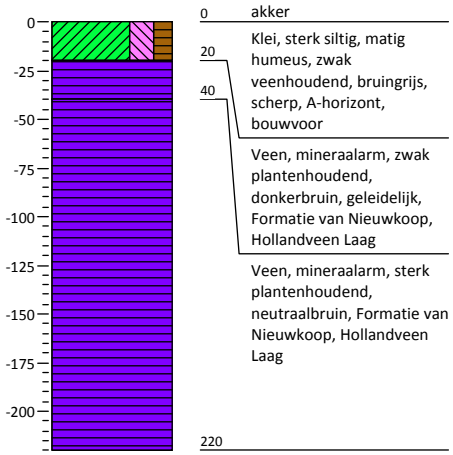

0 akker

20 Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak veenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

40 Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 95

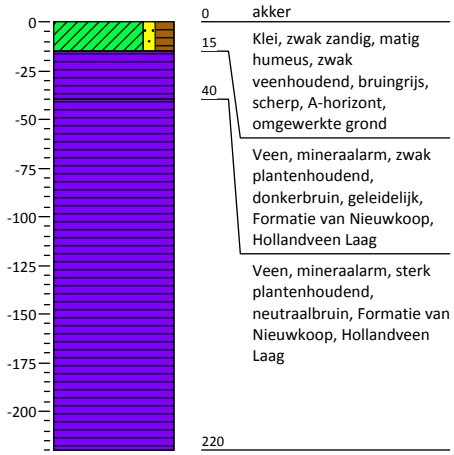

0 akker

15 Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak veenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40 Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 96

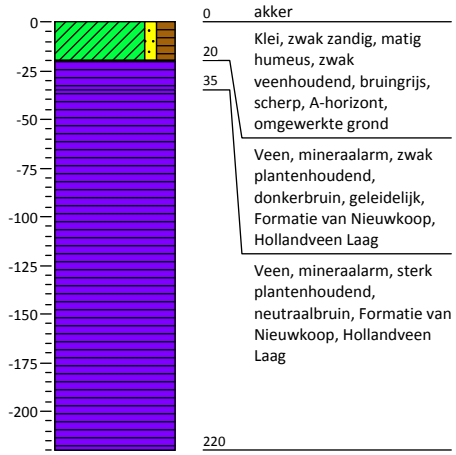

0 akker

20 Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak veenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

35 Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 97

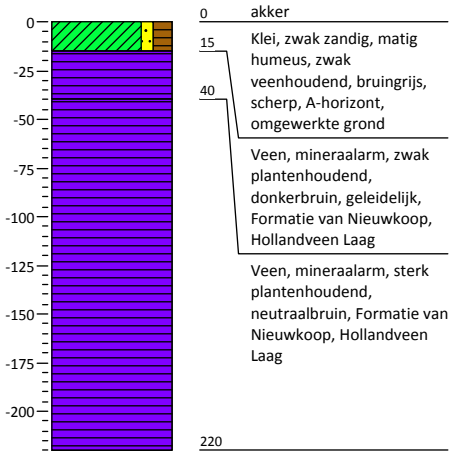

0 akker

15 Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak veenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40 Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 98

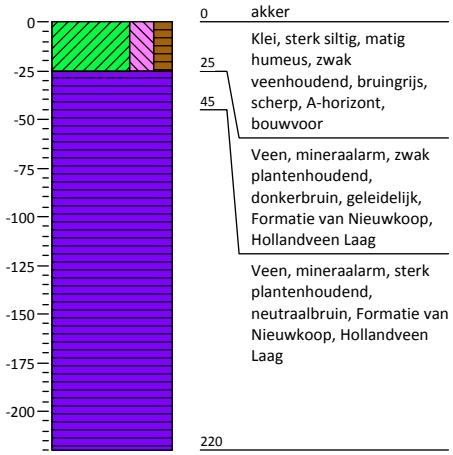

0 akker

25 Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak veenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

45 Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 99

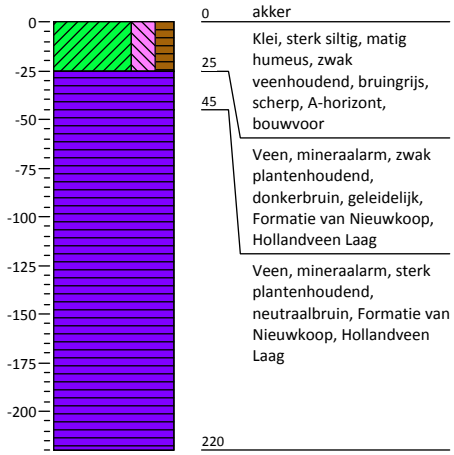

0 akker

25 Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak veenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

45 Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 100

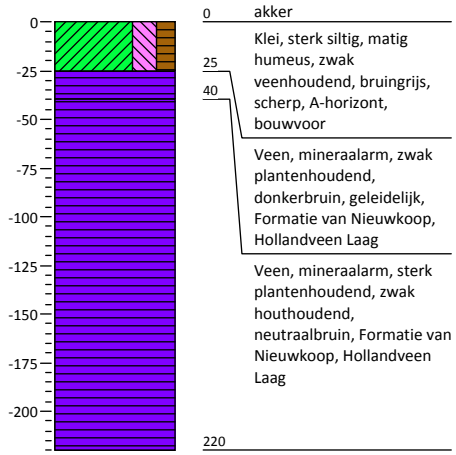

0 akker

25 Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak veenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

40 Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, zwak houthoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 101

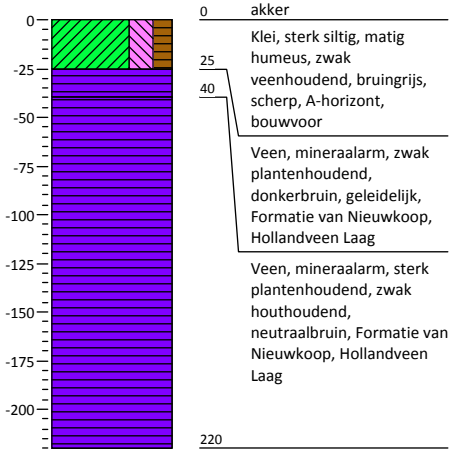

0 akker

Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak veenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

25

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

40

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, zwak houthoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 102

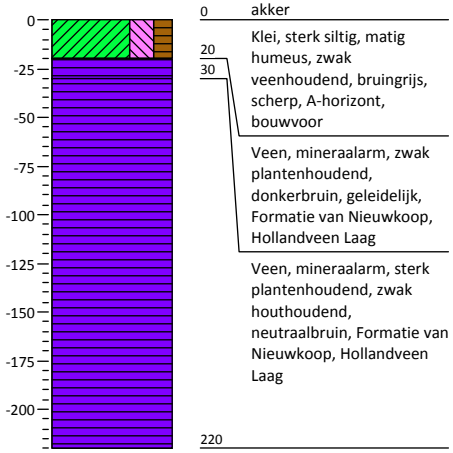

0 akker

Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak veenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

20

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

30

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, zwak houthoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 103

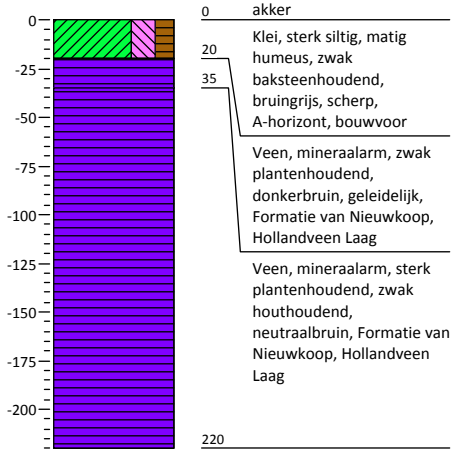

0 akker

Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

20

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

35

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, zwak houthoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 104

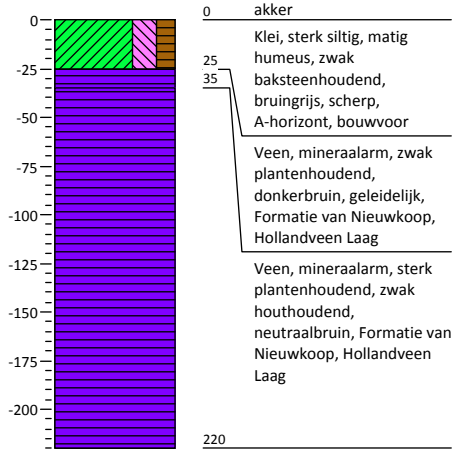

0 akker

Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

25

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

35

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, zwak houthoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 105

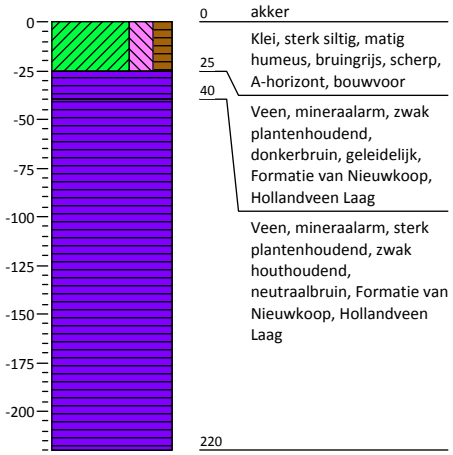

0 akker

Klei, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

25

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

40

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, zwak houthoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 106

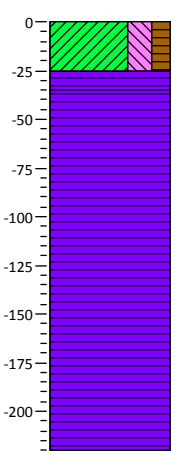

0 akker

Klei, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

25

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

35

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, zwak houthoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 107

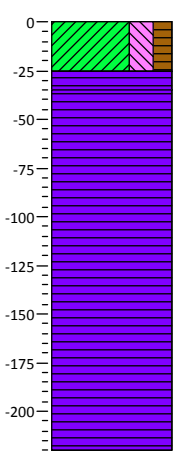

0 akker

Klei, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

25

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

35

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, zwak houthoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 108

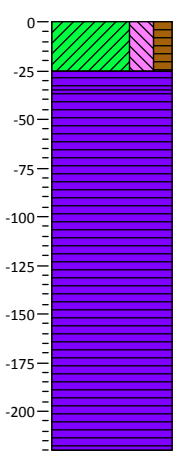

0 akker

Klei, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

25

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

35

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, zwak houthoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 109

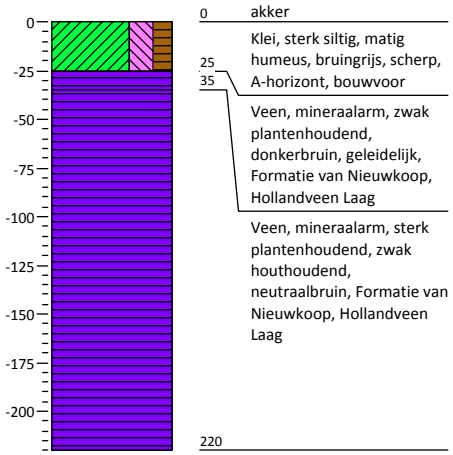

0 akker

Klei, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor

25
35

Veen, mineraalarm, zwak plantenhoudend, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, zwak houthoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 110

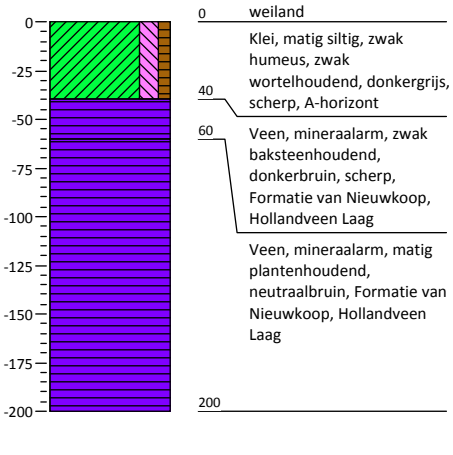

0 weiland

Klei, matig siltig, zwak humeus, zwak wortelhoudend, donkergrijs, scherp, A-horizont

40

Veen, mineraalarm, zwak baksteenhoudend, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

60

Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Boring: 111

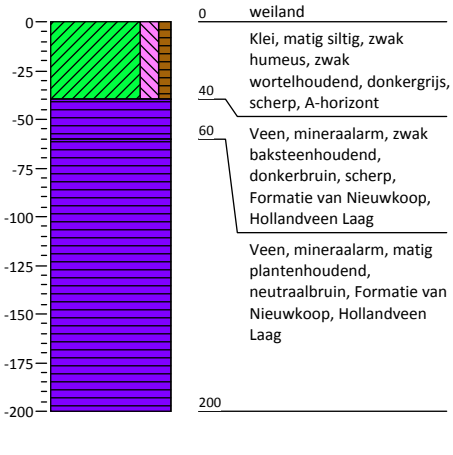

0 weiland

Klei, matig siltig, zwak humeus, zwak wortelhoudend, donkergrijs, scherp, A-horizont

40

Veen, mineraalarm, zwak baksteenhoudend, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

60

Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

200

Boring: 112

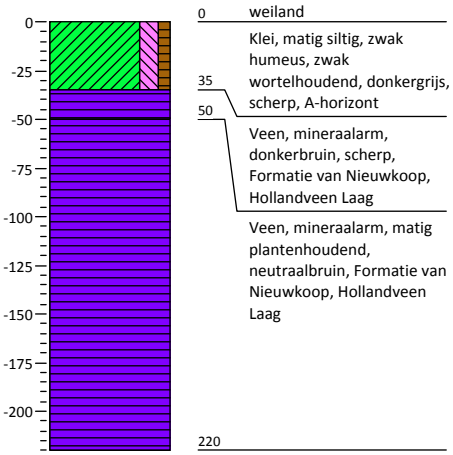

0 weiland

Klei, matig siltig, zwak humeus, zwak wortelhoudend, donkergrijs, scherp, A-horizont

35
50

Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 113

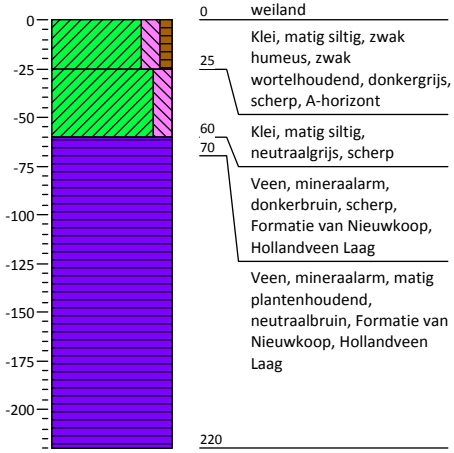

0 weiland
25 Klei, matig siltig, zwak humeus, zwak wortelhoudend, donkergrijs, scherp, A-horizont
60
70 Klei, matig siltig, neutraalgrijs, scherp
Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
220

Boring: 114

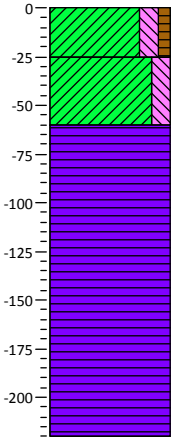

0 weiland
25 Klei, matig siltig, zwak humeus, zwak wortelhoudend, donkergrijs, scherp, A-horizont
60
70 Klei, matig siltig, neutraalgrijs, scherp
Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
220

Boring: 115

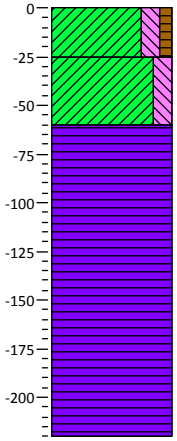

0 weiland
25 Klei, matig siltig, zwak humeus, zwak wortelhoudend, donkergrijs, scherp, A-horizont
60
70 Klei, matig siltig, neutraalgrijs, scherp
Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
220

Boring: 116

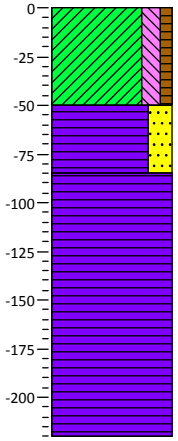

0 weiland
Klei, matig siltig, zwak humeus, brokken baksteen, brokken klei, brokken veen, donkergrijs, scherp, A-horizont
50
Veen, sterk zandig, matig grindhoudend, brokken klei, brokken zand, donkerbruin, scherp, omgewerkte grond, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
85
Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 117

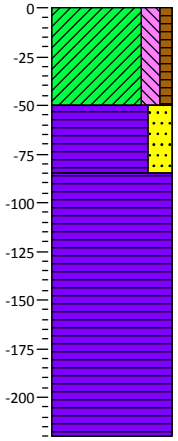

0 weiland

Klei, matig siltig, zwak humeus, brokken baksteen, brokken klei, brokken veen, donkergrijs, scherp, A-horizont

50

Veen, sterk zandig, matig grindhoudend, brokken klei, brokken zand, donkerbruin, scherp, omgewerkte grond, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

85

Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 118

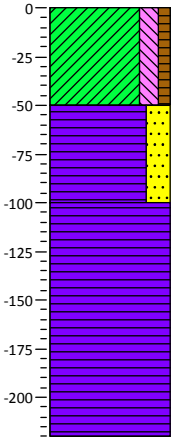

0 weiland

Klei, matig siltig, zwak humeus, brokken baksteen, brokken klei, brokken veen, donkergrijs, scherp, A-horizont

50

Veen, sterk zandig, matig grindhoudend, brokken klei, brokken zand, donkerbruin, scherp, omgewerkte grond, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

100

Veen, mineraalarm, matig plantenhoudend, neutraalbruin, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

220

Boring: 119

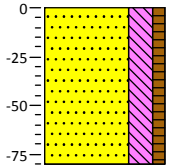

0 berm

Zand, matig fijn, sterk siltig, zwak humeus, brokken klei, matig schelphoudend, zwak grindhoudend, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, gestaakt op puin, scherp, A-horizont, opgebrachte grond

80

Boring: 120

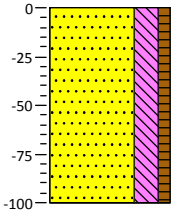

0 berm

Zand, matig fijn, sterk siltig, zwak humeus, brokken klei, matig schelphoudend, zwak grindhoudend, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, gestaakt op puin, scherp, A-horizont, opgebrachte grond

100

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 121

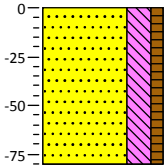

0 berm

Zand, matig fijn, sterk siltig, zwak humeus, brokken klei, matig schelphoudend, zwak grindhoudend, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, gestaakt op puin, scherp, A-horizont, opgebrachte grond

80

Boring: 122

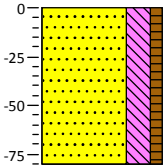

0 berm

Zand, matig fijn, sterk siltig, zwak humeus, brokken klei, matig schelphoudend, zwak grindhoudend, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, gestaakt op puin, scherp, A-horizont, opgebrachte grond

80

Boring: 158

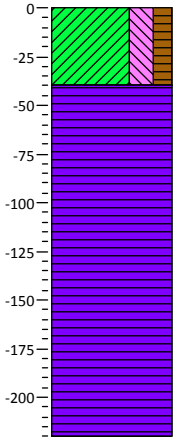

0 weiland

Klei, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40
45

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin

220

Boring: 159

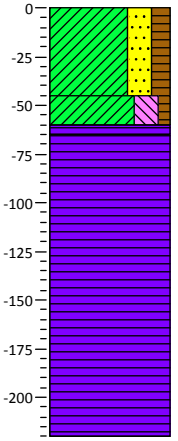

0 weiland

Klei, sterk zandig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

45

Klei, sterk siltig, zwak humeus, sporen baksteen, bruingrijs, scherp

65

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin

220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 160

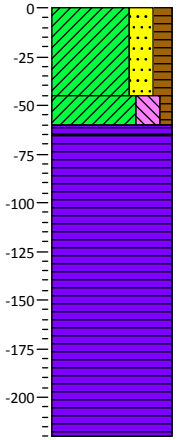

0 weiland

Klei, sterk zandig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

45

Klei, sterk siltig, zwak humeus, sporen baksteen, bruingrijs, scherp

65

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin

220

Boring: 161

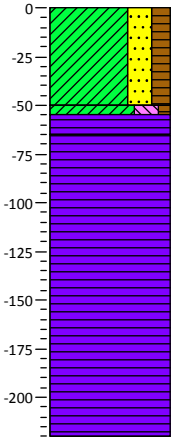

0 weiland

Klei, sterk zandig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

55

Klei, sterk siltig, zwak humeus, sporen baksteen, bruingrijs, scherp

65

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin

220

Boring: 162

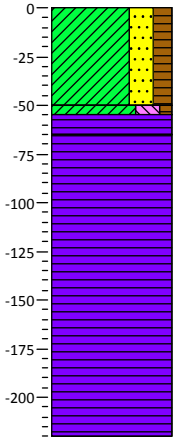

0 weiland

Klei, sterk zandig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

55

Klei, sterk siltig, zwak humeus, sporen baksteen, bruingrijs, scherp

65

Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin

220

Boring: 163

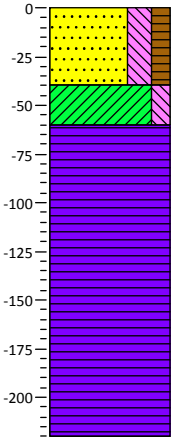

0 weiland

Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, brokken klei, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40

Klei, matig siltig, zwak roesthoudend, licht grijsbeige, scherp

60

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin

220

Projectnr.: 402663 IVO N247

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 164

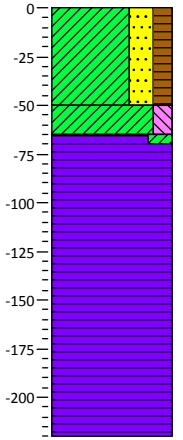

0 weiland
Klei, sterk zandig, matig humeus, brokken veen, donker bruingrijs, ondein ba1, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
50
Klei, matig siltig, zwak roesthoudend, licht grijsbeige, scherp
70
Veen, sterk kleïig, neutraalbruin, geleidelijk
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220

Boring: 165

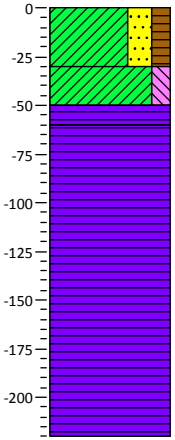

0 weiland
Klei, sterk zandig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, ondein ba1, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
30
Klei, matig siltig, matig roesthoudend, licht grijsbeige, scherp
50
Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk
60
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220

Boring: 166

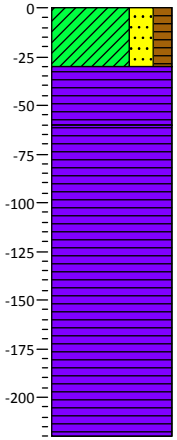

0 weiland
Klei, sterk zandig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, ondein ba1, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
30
Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk
60
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220

Boring: 167

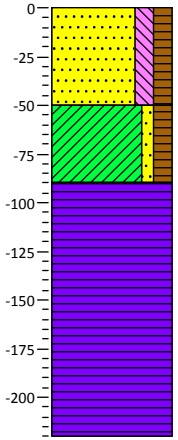

0 weiland
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
50
Klei, zwak zandig, matig humeus, brokken veen, zwak baksteenhoudend, donkerbruin, slootdemping, geleidelijk
90
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 168

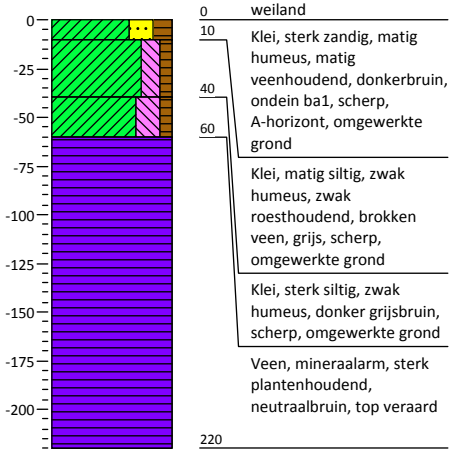

0 weiland
10 Klei, sterk zandig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, ondein ba1, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
40 Klei, matig siltig, zwak humeus, zwak roesthoudend, brokken veen, grijs, scherp, omgewerkte grond
60 Klei, sterk siltig, zwak humeus, donker grijsbruin, scherp, omgewerkte grond
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, top veraard
220

Boring: 169

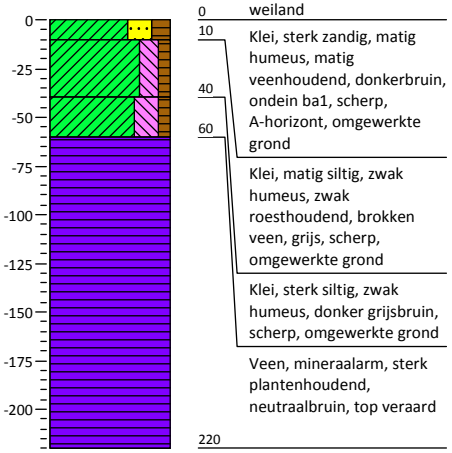

0 weiland
10 Klei, sterk zandig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, ondein ba1, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
40 Klei, matig siltig, zwak humeus, zwak roesthoudend, brokken veen, grijs, scherp, omgewerkte grond
60 Klei, sterk siltig, zwak humeus, donker grijsbruin, scherp, omgewerkte grond
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, top veraard
220

Boring: 170

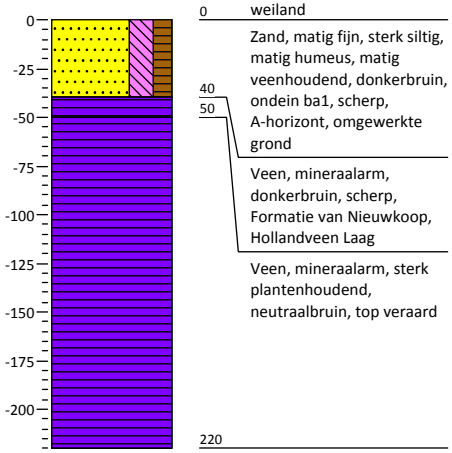

0 weiland
Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, ondein ba1, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
40
50 Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, top veraard
220

Boring: 171

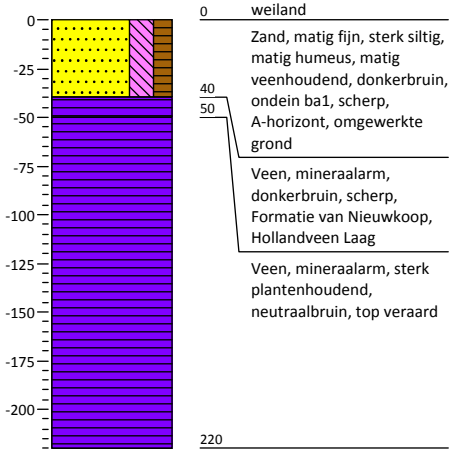

0 weiland
Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, ondein ba1, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
40
50 Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, top veraard
220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 172

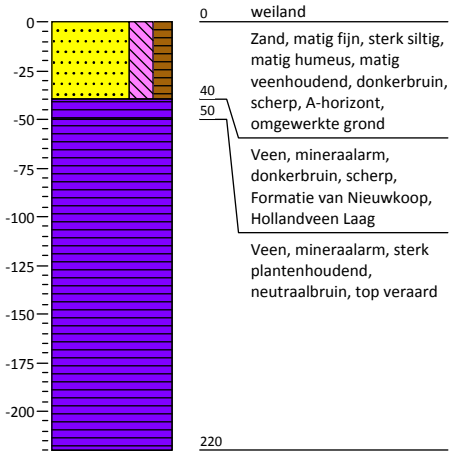

0 weiland

Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40

50

Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, top veraard

220

Boring: 173

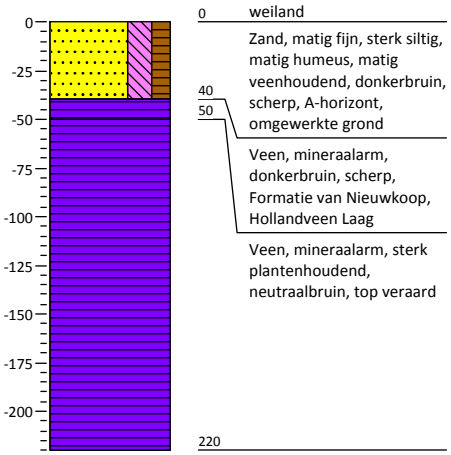

0 weiland

Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40

50

Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, top veraard

220

Boring: 174

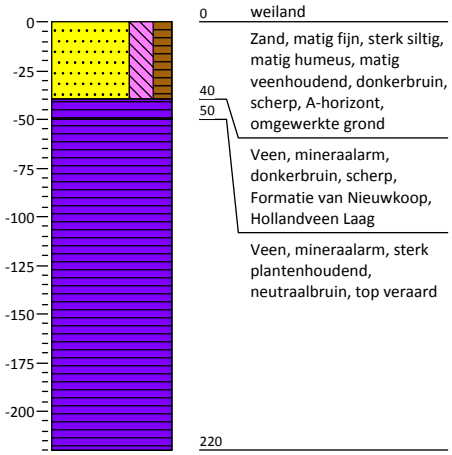

0 weiland

Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40

50

Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, top veraard

220

Boring: 175

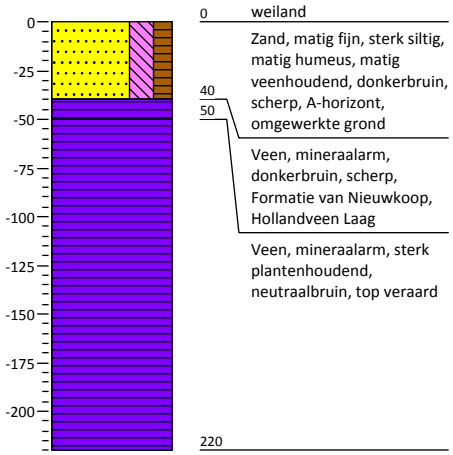

0 weiland

Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, scherp, A-horizont, omgewerkte grond

40

50

Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag

Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin, top veraard

220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 176

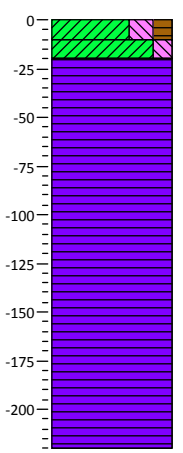

0 weiland
10 Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor
20 Klei, matig siltig, zwak roesthoudend, licht grijsbeige, scherp
45 Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, matig houthoudend, neutraalbruin, (riet)zeggeveen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
220

Boring: 177

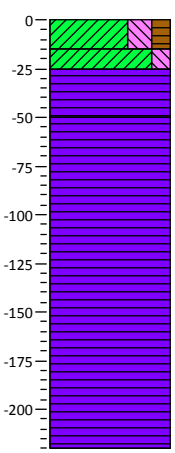

0 weiland
15 Klei, sterk siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, bruingrijs, scherp, A-horizont, bouwvoor
25 Klei, matig siltig, zwak roesthoudend, licht grijsbeige, scherp
50 Veen, mineraalarm, donkerbruin, scherp, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, matig houthoudend, neutraalbruin, (riet)zeggeveen, Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laag
220

Boring: 178

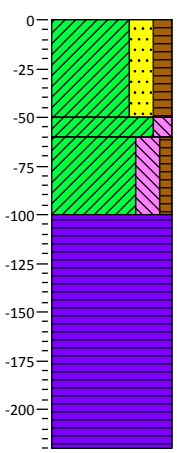

0 weiland
Klei, sterk zandig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, sporen aardewerk, donker
50 bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
60 Klei, matig siltig, zwak roesthoudend, licht grijsbeige, scherp
100 Klei, sterk siltig, zwak humeus, matig veenhoudend, zwak plantenhoudend, bruingrijs, scherp
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220

Boring: 179

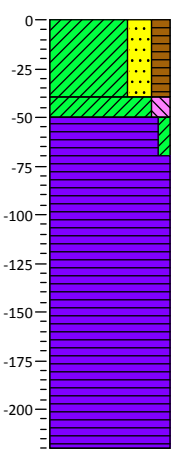

0 weiland
Klei, sterk zandig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, ondein ba1, scherp,
40 A-horizont, omgewerkte
50 grond
70 Klei, matig siltig, matig roesthoudend, licht grijsbeige, scherp
Veen, zwak kleïig, neutraalbruin, geleidelijk
Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Boring: 180

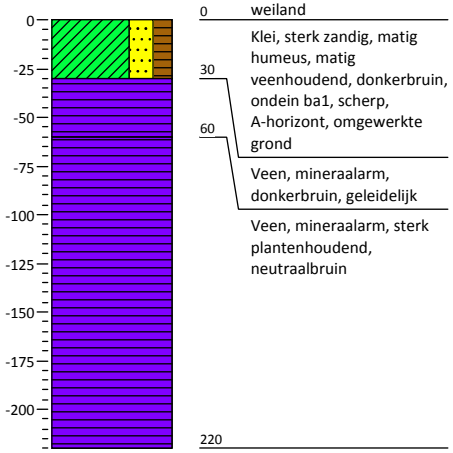

0	weiland
30	Klei, sterk zandig, matig humeus, matig veenhoudend, donkerbruin, ondein ba1, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
60	Veen, mineraalarm, donkerbruin, geleidelijk
	Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220	

Boring: 181

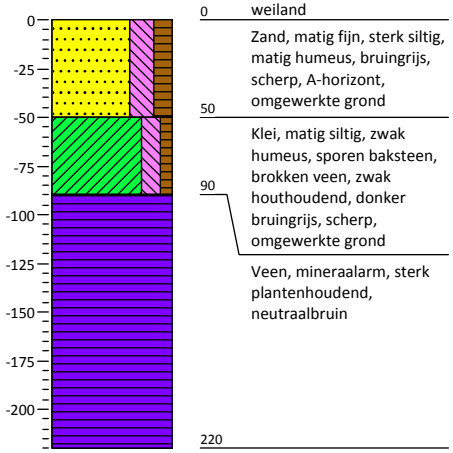

0	weiland
50	Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, bruingrijs, scherp, A-horizont, omgewerkte grond
90	Klei, matig siltig, zwak humeus, sporen baksteen, brokken veen, zwak houthoudend, donker bruingrijs, scherp, omgewerkte grond
	Veen, mineraalarm, sterk plantenhoudend, neutraalbruin
220	

Kaartbijlagen

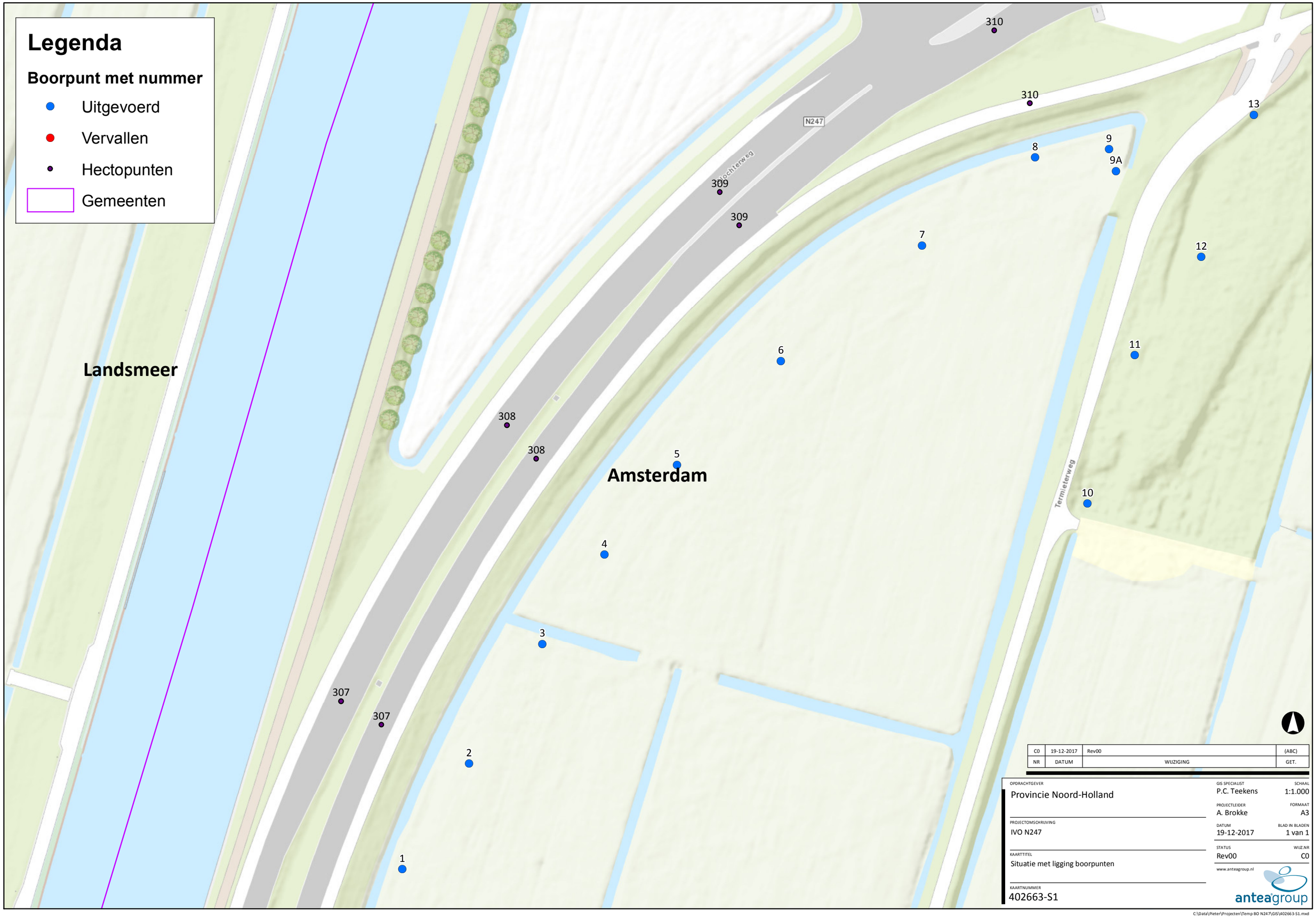

C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten

KAARTNUMMER
402663-S1

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:1.000

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S1.mxd

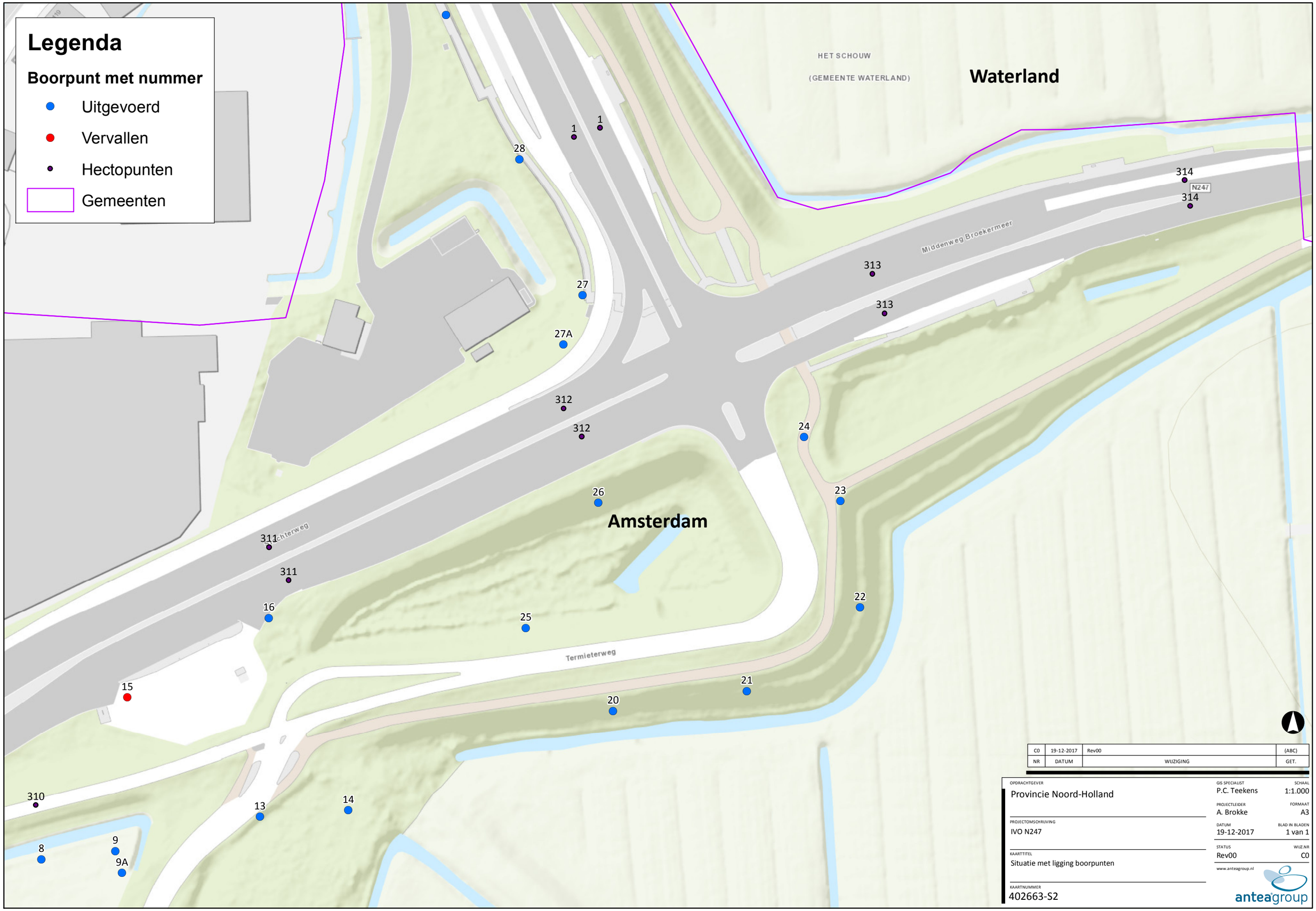

NR	DATUM	WIJZIGING	GET.
C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten

KAARTNUMMER
402663-S2

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:1.000

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S2.mxd

Legenda

Boorpunt met nummer

- Uitgevoerd
- Vervallen
- Hectopunten
- Gemeenten

Waterland

Amsterdam

HET SCHOUW

(GEMEENTE WATERLAND)

Kanaaldijk

Middenweg

311chterweg

2 2 29 1 1 28 313 313 27 27A 312 312 26 19 18

C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten

KAARTNUMMER
402663-S3

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:1.000

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S3.mxd

Legenda

Boorpunt met nummer

- Uitgevoerd
- Vervallen
- Hectopunten
- Gemeenten

Waterland

N247

NR	DATUM	WIJZIGING	GET.
C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten

KAARTNUMMER
402663-S4

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:1.000

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S4.mxd

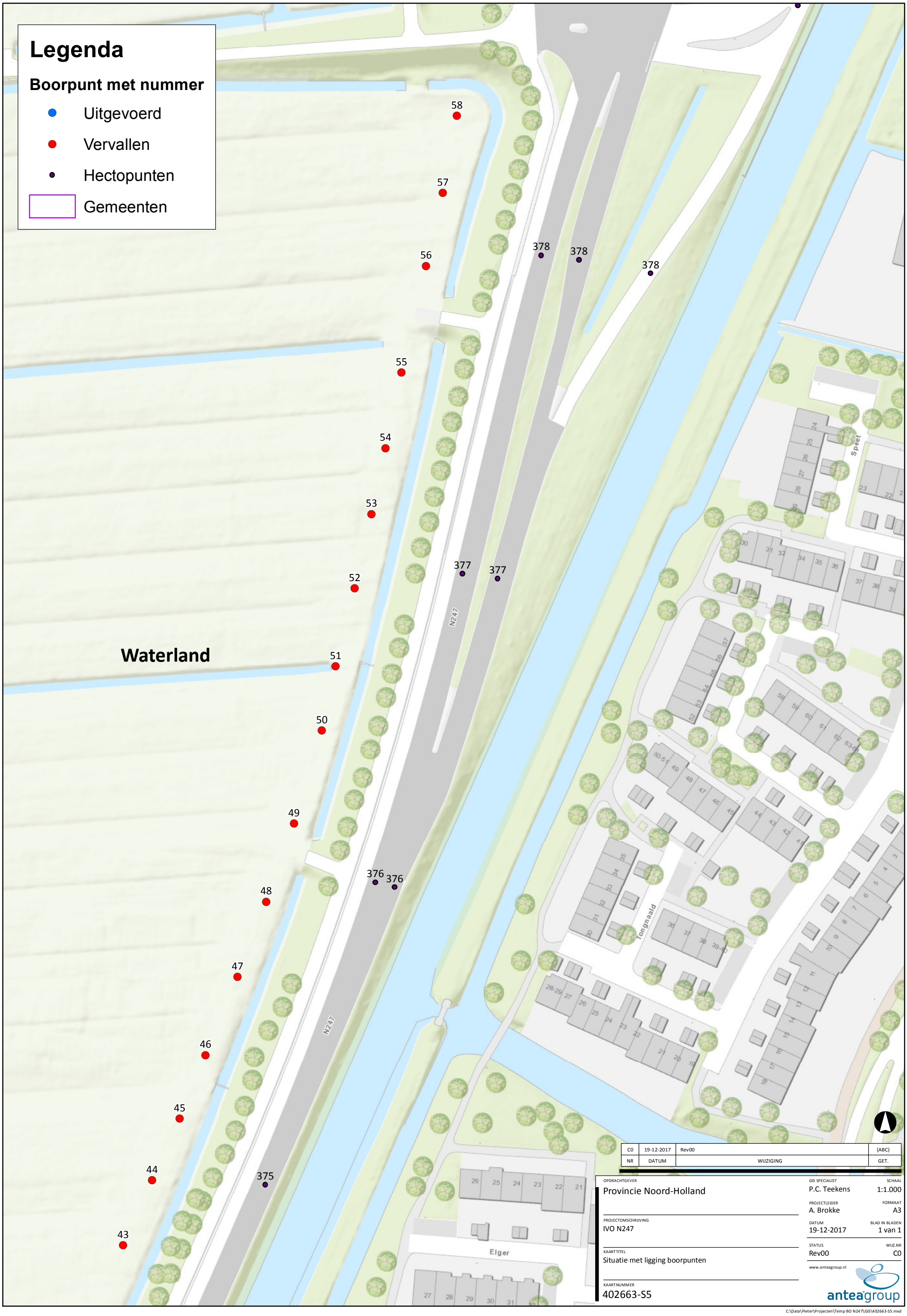

C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten

KAARTNUMMER
402663-S5

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:1.000

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S5.mxd

Legenda

Boorpunt met nummer

- Uitgevoerd
- Vervallen
- Hectopunten
- Gemeenten

382
63
62
61
64
60
381 381
59
66
65
380 380
Waterland
N247
379 379
379
58
57
56
378 378
378
Nieuwpoortslaan
44
46
48

C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten

KAARTNUMMER
402663-S6

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:1.000

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S6.mxd

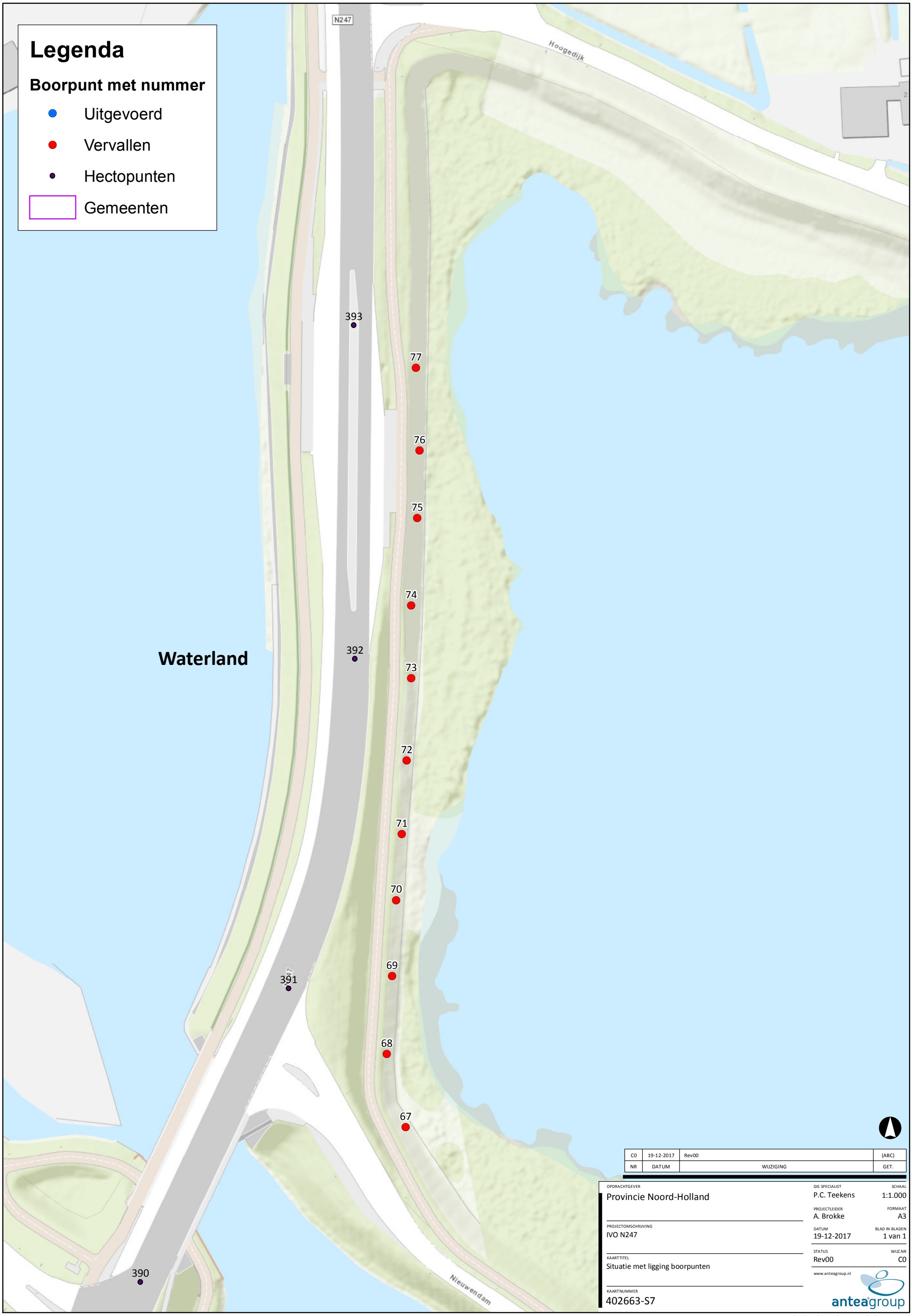

NR	DATUM	WIJZIGING	GET.
C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten

KAARTNUMMER
402663-S7

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:1.000

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S7.mxd

Legenda

Boorpunt met nummer

- Uitgevoerd
- Vervallen
- Hectopunten
- Gemeenten

Waterland

137 136 135 134 133 132 131 130 129 128 127 126 125 124 123

159 158 397 86 85 84 83 396 82 81 80 79 78 395

Irenehoeve

NR	DATUM	WIJZIGING	GET.
C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten

KAARTNUMMER
402663-S8

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:1.000

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S8.mxd

Legenda

Boorpunt met nummer

- Uitgevoerd
- Vervallen
- Hectopunten
- Gemeenten

152 401 174 151 173 150 172 149 171 148 170 400 147 169 146 168 145 167 144 166 180 399 143 165 179 142 164 178 141 163 181 140 162 139 398 161 138 160 137 136

Waterland

NR	DATUM	WIJZIGING	GET.
C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten

KAARTNUMMER
402663-S9

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:1.000

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S9.mxd

Legenda

Boorpunt met nummer

- Uitgevoerd
- Vervallen
- Hectopunten
- Gemeenten

N247

Jaagweg

Molenkade

Waterland

97 96 95 404 94 93 92 403 91 90 89 88 157 87 402 156 155 177 154 176 153 175 152 401 151

NR	DATUM	WIJZIGING	GET.
C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten

KAARTNUMMER
402663-S10

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:1.000

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S10.mxd

Legenda
Boorpunt met nummer
Uitgevoerd
Vervallen
Hectopunten
Gemeenten
110
109
108
407
107
106
105
104
406
103
Waterland
102
101
100
99
405
98
97
96
N247
404
C0 | 19-12-2017 | Rev00 | (ABC)
NR | DATUM | WIJZIGING | GET.
OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland
PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247
KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten
KAARTNUMMER
402663-S11
GIS SPECIALIST
P.C. Teekens
SCHAAL
1:1.000
PROJECTLEIDER
A. Brokke
FORMAAT
A3
DATUM
19-12-2017
BLAD IN BLADEN
1 van 1
STATUS
Rev00
WIJZ.NR
C0
www.anteagroup.nl
anteagroup
C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S11.mxd

NR	DATUM	WIJZIGING	GET.
C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Situatie met ligging boorpunten

KAARTNUMMER
402663-S12

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:1.000

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-S12.mxd

Legenda

Boorpunt met nummer

- Uitgevoerd
- Vervallen
- Hectopunten
- Advieszone AB
- Gemeenten

Waterland

382
382
63
62
61
64
60
381
381
59

NR	DATUM	WIJZIGING	GET.
C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Aanbevelingskaart 1

KAARTNUMMER
402663-A1

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:500

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-A1.mxd

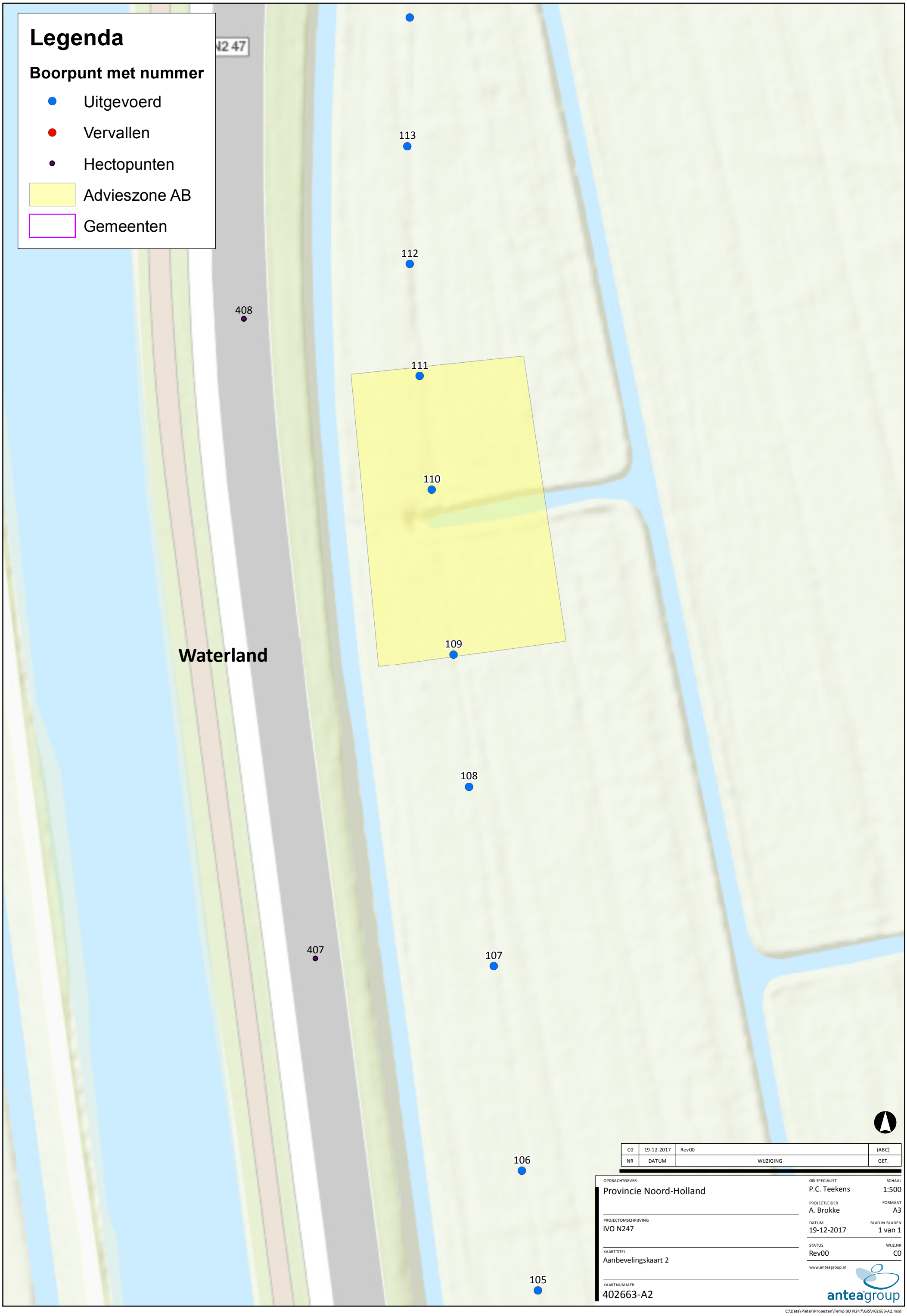

NR	DATUM	WIJZIGING	GET.
C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
IVO N247

KAARTTITEL
Aanbevelingskaart 2

KAARTNUMMER
402663-A2

GIS SPECIALIST
P.C. Teekens

SCHAAL
1:500

PROJECTLEIDER
A. Brokke

FORMAAT
A3

DATUM
19-12-2017

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS
Rev00

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-A2.mxd

147
146
145
144
143
142
141
140
139
138
137
169
168
167
166
180
399
165
179
6700
164
178
163
181
162
161
398
160
159
158
86
85
84
396

Waterland

Legenda

Boorpunt met nummer

- Uitgevoerd
- Vervallen
- Hectopunten
- Advieszone AB

Monumenten

WAARDE

- Terrein van archeologische betekenis
- Terrein van archeologische waarde
- Terrein van hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd
- Gemeenten

NR	DATUM	WIJZIGING	GET.
C0	19-12-2017	Rev00	(ABC)

OPDRACHTGEVER: Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING: IVO N247

KAARTTITEL: Aanbevelingskaart 3

KAARTNUMMER: 402663-A3

GIS SPECIALIST: P.C. Teekens

PROJECTLEIDER: A. Brokke

DATUM: 19-12-2017

STATUS: Rev00

SCHAAL: 1:1.000

FORMAAT: A3

BLAD IN BLADEN: 1 van 1

WIJZ.NR: C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Pieter\Projecten\Temp BO N247\GIS\402663-A3.mxd

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. alex.brokke@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2017
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Provincie Noord-Holland

Bereikbaarheid Waterland

N235/N247 Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud

anteagroup

Managementsamenvatting

Vooronderzoek Conventionele Explosieven N247

projectnummer 0402663
definitief revisie V1.0 D
12 juli 2018

Understanding today.
Improving tomorrow.

Managementsamenvatting

Vooronderzoek Conventionele Explosieven N247

projectnummer 0402663

definitief revisie V1.0 D
12 juli 2018

Opdrachtgevers

Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

datum vrijgave	beschrijving revisie V1.0 D	goedkeuring	vrijgave
	definitief	ing. R.H. van Trigt	J.J.J. Hulsen

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Wettelijk kader	1
1.3	Analyse plangebied	1
1.4	Conclusies	3
1.5	Vervolgonderzoek	4
1.5.1	Relatie met huidige projectscope	4
1.5.2	Geraadpleegde bronnen	5

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De N247 is een belangrijke provinciale weg voor de afwikkeling van het verkeer in de regio Waterland in Noord-Holland. In deze regio komt de doorstroming en bereikbaarheid voor openbaar vervoer en autoverkeer steeds meer onder druk te staan.
Als onderdeel van het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud heeft de Provincie Noord-Holland de opgave om op het traject N247 vanaf de komgrens Amsterdam tot en met kruispunt Het Schouw (km 29,20-31,65) en het traject vanaf de Dijksbrug Monnickendam tot aan de aansluiting N244 (km 36,80 – 43,35) reconstructie van het kruispunt en groot onderhoud uit te voeren en de bereikbaarheid in de regio te verbeteren.

Het tracédeel vanaf Het Schouw tot aan de Dijksbrug, met daarin de kern Broek in Waterland, maakt geen deel uit van de scope omdat hierover nog een studie gaande is naar de maatregelen.

Naast de scope van het groot onderhoud (asfalt wegfrezen tot ca. 70 mm diep en nieuw asfalt opbrengen), zijn de meest recente inzichten in de werkzaamheden (niet uitputtend):

- het toevoegen van een busbaan bij de op- en afrit van de A10 (ter plaatse van een fietspad dat niet meer in gebruik is);
- het vervangen van de Westelijke Slochterbrug (hier komt een nieuw kunstwerk);
- de herinrichting van kruispunt ’t Schouw met 1) P&R-terrein en verplaatsing BVP, 2) aanleg van een fietsonderdoorgang, 3) aanleg van busonderdoorgang en 4) aanleg van onderdoorgang Slochterweg voor weg- en fietsverkeer;
- het vervangen van de Dijksbrug;
- de herinrichting van kruispunt Bernhardlaan;
- ontsluiting van het perceel Molenkade 2;
- de inrichting van het perceel Hoogedijk 1 en omgeving voor een fietspad in twee richtingen;
- de aanleg van een fietspad in twee richtingen tussen Monnickendam en Edam-Volendam (Wagenweg) aan de oostzijde van de N247.

1.2 Wettelijk kader

De Arbeidsomstandighedenwet stelt dat er gezorgd moet worden voor een veilige werkplek. Uit dien hoofde dient een onderzoek naar de aanwezigheid van conventionele explosieven (CE) uitgevoerd te worden. Dit onderzoek wordt in de regelgeving een vooronderzoek genoemd. Door BeoBOM is een onderzoek uitgevoerd conform de huidige wettelijke norm als vastgelegd in het Werkveldspecifiek Certificatieschema voor het Systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven (hierna: WSCS-OCE), versie 1, 2015.

1.3 Analyse plangebied

Het doel van het vooronderzoek CE is om:

- Vast te stellen of er indicaties dan wel contra-indicaties bestaan voor de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven (CE) op het projectgebied;

- Indien er indicaties bestaan voor de aanwezigheid van CE vast te stellen welke (sub)soorten er kunnen worden aangetroffen;
- Op basis van luchtfoto-interpretatie de mogelijke locaties van achtergebleven CE zo nauwkeurig mogelijk vast te stellen;
- Het verdachte gebied in de horizontale en in verticale dimensie af te bakenen;
- Een rapportage en bijbehorende CE bodembelastingkaart samen te stellen.

Het vooronderzoek heeft als doel te beoordelen of er indicaties zijn dat binnen het onderzoeksgebied CE aanwezig zijn, en zo ja, om het verdachte gebied in horizontale en verticale dimensie af te bakenen. Het vooronderzoek bestaat uit zowel het inventariseren als beoordelen (analyseren) van bronnenmateriaal. Eindresultaat is een rapportage en een bijbehorende CE bodembelastingkaart.

Voor de N247 is onderstaand het onderzoeksgebied weergegeven (groen kader), inclusief het gebied rondom Het Schouw (blauw kader) waarvoor later, gelet op het vergroten van het onderzoeksgebied, een addendum voor is opgesteld.

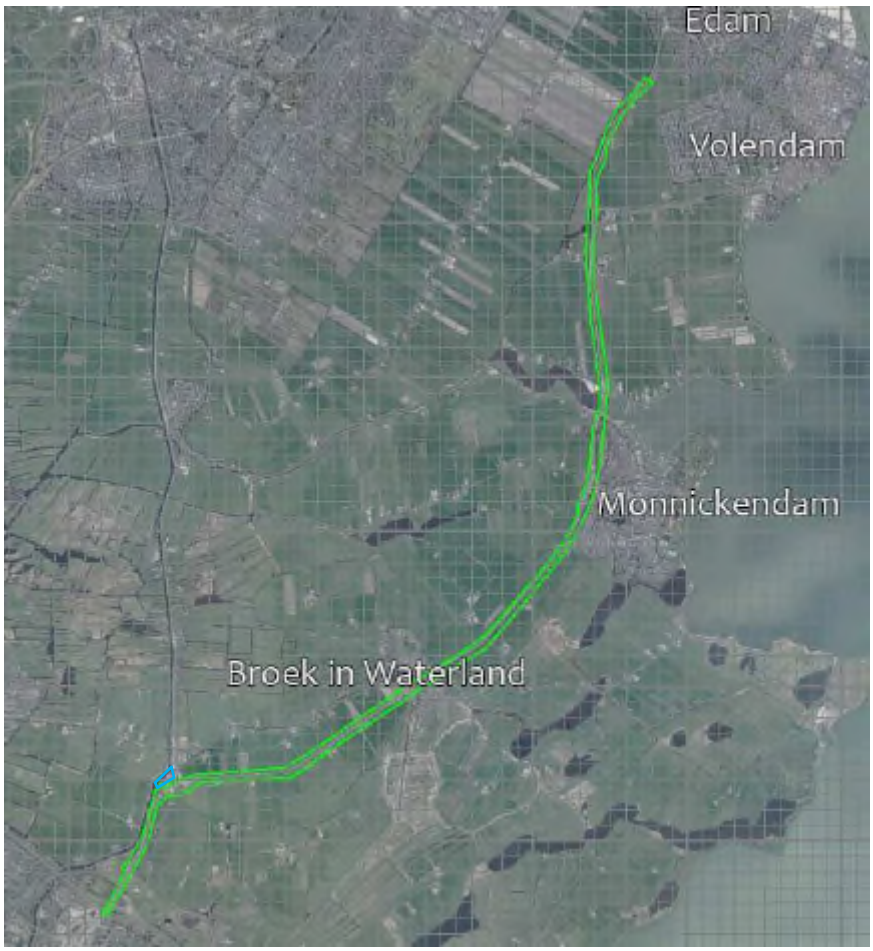

1.4 Conclusies

In de uitgevoerde onderzoeken van BeoBOM zijn op basis van de geraadpleegde literatuur- en archiefgegevens, alsmede op de geanalyseerde luchtfoto's, enkele feitelijke indicaties voor de aanwezigheid van CE binnen het projectgebied aangetroffen.
Op basis van deze feitelijke aanwijzingen, kan worden geconcludeerd dat er binnen het projectgebied, CE in de vorm van afwerpmunitie en CE in de vorm van klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers kunnen worden aangetroffen.
Afwerpmunitie
Ter plaatse van het opsporingsgebied afwerpmunitie, kunnen CE in de vorm van afwerpmunitie met een maximaal kaliber van 500 lb. GP (Brits), worden aangetroffen op een maximale diepte van **13,90 m-NAP**.

Afbeelding 1.1: Opsporingsgebied voor afwerpmunitie met een maximaal kaliber van 500 lb.

Klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers
Ter plaatse van het opsporingsgebied klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers, kunnen CE in de vorm van klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers, worden aangetroffen op een maximale diepte van **2,75 m-NAP**.

Afbeelding 1.2: Opsporingsgebied voor klein kaliber munitie (KKM), hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers.

1.5 Vervolgonderzoek

Daar waar de verdachte gebieden het projectgebied overlappen, is sprake van zogenaamde opsporingsgebieden (zie bovenstaande kaartbeelden).
Op basis van de uitkomsten van deze vooronderzoeken dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden, waarbij de geplande werkzaamheden nader worden geanalyseerd in het licht van de bevindingen in dit onderzoek. Op basis hiervan kunnen de juiste maatregelen worden getroffen voorafgaande aan de geplande werkzaamheden.

Wij adviseren op dit punt de uitvoering van aanvullend onderzoek in de vorm van een Projectleiderssamenvatting Opsporing Conventionele Explosieven (PLS-OCE), waarin nader wordt ingegaan op de specifieke risico's en de te nemen maatregelen.
Deze PLS-OCE wordt op maat gemaakt, wat inhoudt dat er specifiek wordt gekeken naar de geplande werkzaamheden die de aannemer gaat uitvoeren binnen de opsporingsgebieden en daarmee samenhangend naar de meest geschikte oplossingen in termen van tijd en middelen.

1.5.1 Relatie met huidige projectscope

Het opsporingsgebied voor afwerpmunitie met een maximaal kaliber van 500 lb. is gelegen ten noorden van de bebouwde komgrens Broek in Waterland. Hier worden binnen het wegontwerp N247 geen werkzaamheden voorzien.

Het opsporingsgebied voor klein kaliber munitie (KKM), hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers maakt onderdeel uit van het wegontwerp N247.

Ten noorden van deze locatie vinden werkzaamheden plaats vanwege het vervangen van de westelijke Slochterbrug (kunstwerk). Op de locatie zelf, zie blauwe cirkel in figuur 1.2 en onderstaande figuur 1.3, vinden geen werkzaamheden plaats.

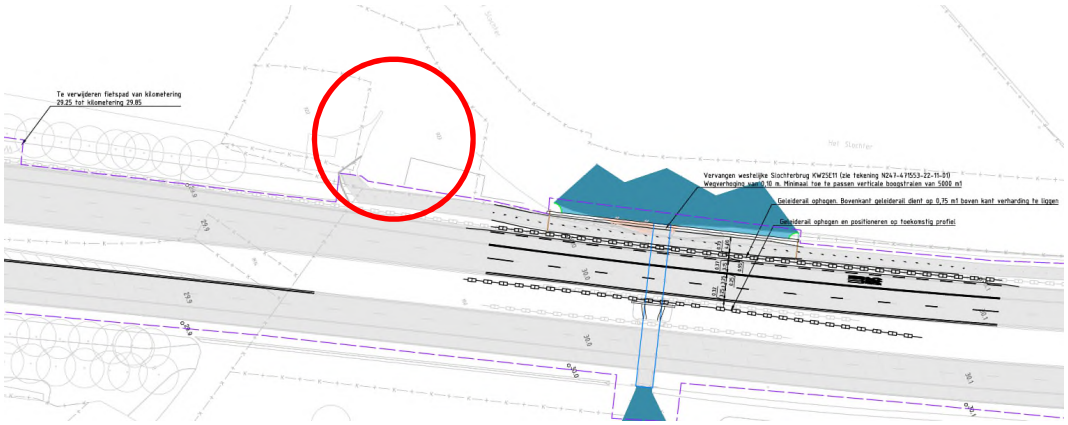

Afbeelding 1.3: Het opsporingsgebied voor klein kaliber munitie (KKM), hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers geprojecteerd op het wegontwerp N247.

Bij uitvoering van werkzaamheden in het opsporingsgebied dient de aannemer een Projectleiderssamenvatting Opsporing Conventionele Explosieven (PLS-OCE) te laten uitvoeren, waarin nader wordt ingegaan op de specifieke risico's en de te nemen maatregelen.

1.5.2 Geraadpleegde bronnen

1. Vooronderzoek Conventionele Explosieven, N247 Noord-Holland, BeoBOM (kenmerk 2017-70-VO-01 Definitief) 18 november 2015;
2. Addendum (locatie Het Schouw) op Vooronderzoek Conventionele Explosieven, BeoBOM (kenmerk 2017-BB-69-BR-01 Definitief) 19 oktober 2017.

Beide onderzoeksrapporten zijn als bijlage bij deze managementsamenvatting te raadplegen.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD CAPELLE A/D IJSSEL
Postbus 8590
3009 AN ROTTERDAM
T. 06 20 41 73 25
E. reinier.vantrigt@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2017
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

BeoBOM
Barink Explosieven Opsporing

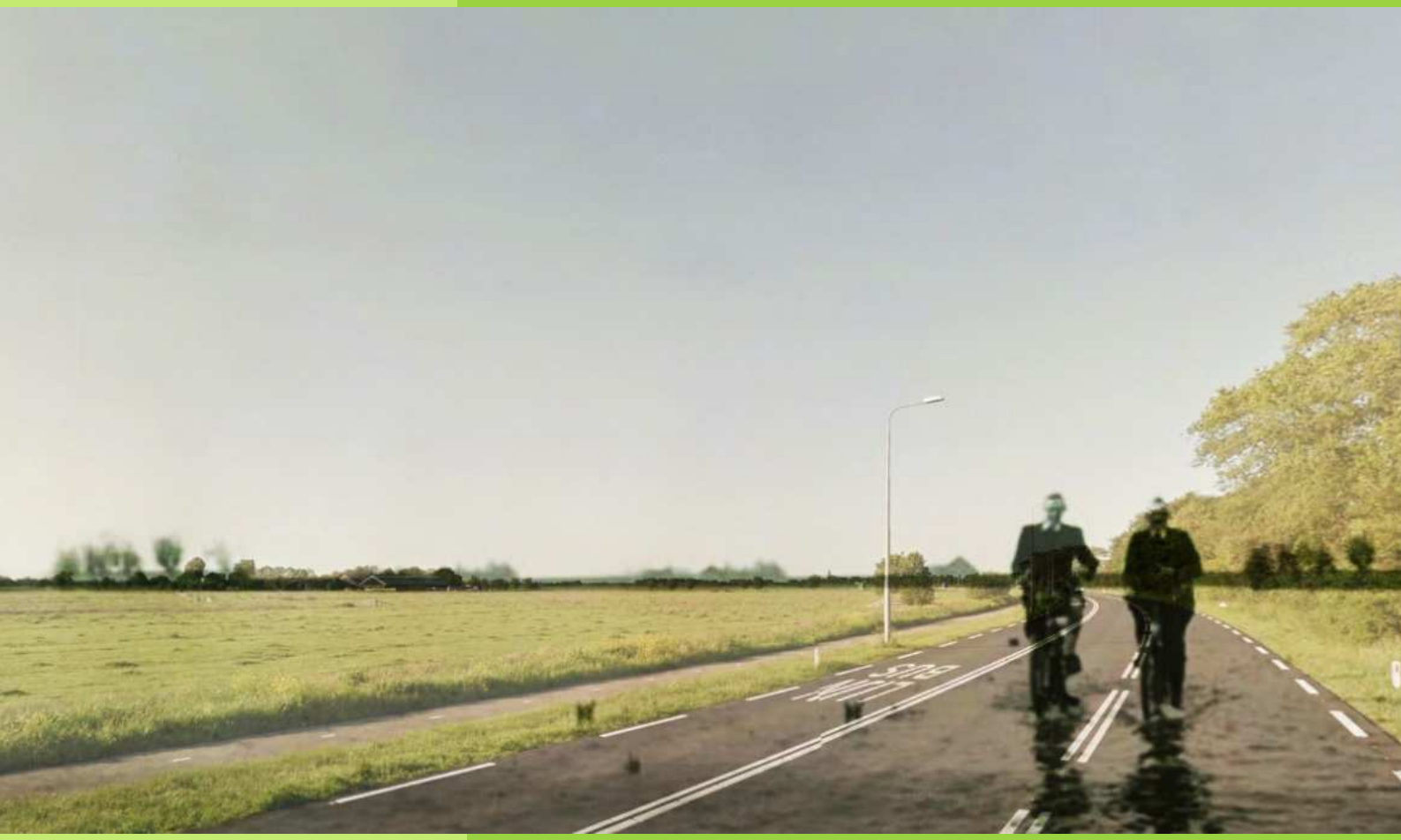

KENMERK:	**2015-70-VO-01 (DEFINITIEF)**
BETREFT:	**VOORONDERZOEK CONVENTIONELE EXPLOSIEVEN**
PROJECT:	**N247 NOORD-HOLLAND**
OPDRACHTGEVER:	**ANTEA GROUP**

Documentcode: 2015-70-VO-01
Aantal pagina's: 95
Datum: 18 november 2015
Status: Definitief

BeoBOM
Bezoekadres:
Statenweg 84D
3039 JH Rotterdam

Postadres:
Postbus 28078
3003 KB Rotterdam

T: +31 (0)10-8202920
E: info@beobom.nl

KVK: 61002046
BTW: NL 08541.59.587.B01

Afbeelding voorzijde: De N247, net buiten Broek in Waterland richting Monnickendam, met daarin een foto van twee fietsers in een geïnundeerd Noord-Hollands landschap (1944). Bron recente foto: Google Maps. Bron foto inundatie: Waterlands Archief, via ohn.nl.

Inhoud

Managementsamenvatting 5
Inleiding 7
1. Algemeen 8
Aanleiding 8
Doel 8
WSCS-OCE 8
Terminologie 9
Niet gesprongen explosieven (NGE) versus conventionele explosieven (CE) 9
Begrenzing projectgebied 10
2. Inventarisatie bronnenmateriaal 11
Algemeen 11
Literatuur 11
Gemeentelijk en provinciaal archief 12
Nationaal Archief Den Haag 15
Archief Munitie en mijnenopruimingsdienst (MMOD) 1945-1970 15
Archief Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) 1971-heden 15
Collectie mijnenveldgegevens, leg- en ruimrapporten EODD 15
Luchtfotocollecties Bibliotheek Universiteit Wageningen, Topografische Dienst/Kadaster Zwolle en Aerial Reconnaissance Archives 15
Collectie Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) 17
Eerder uitgevoerde vooronderzoeken 17
National Archives, Kew, Surrey 22
Ooggetuigen 22
Overige bronnen 22
3. Bronnenanalyse 24
Algemeen 24
Resultaten archief- en literatuuronderzoek 24
Archief mijn- en munitieopruimingsdienst (MMOD) 1945-1970 44
Archief Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) 1971-heden 44
Collectie mijnenveldkaarten, leg- en ruimrapporten EODD 49
Collectie Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) 50
4. Luchtfotoanalyse 51
Algemeen 51
Resultaat luchtfotoanalyse 51
Naoorlogse bodemroerende werkzaamheden 56
Resultaat vergelijking 62
5. Ooggetuigen 64

Algemeen 64
Resultaat locatiebezoek 64
Analyse resultaten locatiebezoek 73
6. Beoordeling en evaluatie bronnenmateriaal 74
Algemeen 74
Indicaties 74
Contra-indicaties 74
Leemten in de kennis 74
Conclusies vooronderzoek T&A Survey - BeoBOM 75
Mogelijk aan te treffen (sub)soorten CE 77
Horizontale afbakening verdacht gebied 79
Verticale afbakening 87
Bodemweerstand 87
Conclusie en aanbevelingen 92
Bijlage 1. Inventarisatiekaart 2015-70-OT-01 94
Bijlage 2. Bodembelastingkaart 2015-70-OT-02 95

Managementsamenvatting

Ter plaatse van de N247 tussen de op- en afrit A10 en Edam staan diverse werkzaamheden gepland. Binnen het projectgebied zullen bodemroerende werkzaamheden worden uitgevoerd. Naast de scope van het groot onderhoud (asfalt wegfrezen tot ca. 70 mm diep en nieuw asfalt opbrengen), zijn de meest recente inzichten in de werkzaamheden: het toevoegen van een busbaan bij de op- en afrit van de A10 (ter plaatse van een fietspad dat niet meer in gebruik is); het vervangen van de Slochterbrug (hier komt een nieuw kunstwerk); de herinrichting van kruispunt 't Schouw met 1) P&R-terrein, 2) een fietstunnel onder de N247 door ten oosten van genoemd kruispunt; de aanleg van een nieuwe tafelbrug met ten westen daarvan een nieuwe fiets-/voetgangerstunnel; de aanleg van een nieuwe fiets-/voetgangerstunnel in het centrum van Broek in Waterland; de aanleg van een fietspad, vrij liggend, tussen Broek in Waterland en Monnickendam (tot aan de Dijksbrug, welke wordt vervangen door een bredere nieuwe brug), welke deels in de huidige bermsloot en deels op agrarische grond komt te liggen en waarbij de bestaande watergang wordt gedempt en noordelijk weer wordt aangelegd; en tot slot de aanleg van een fietspad in twee richtingen tussen Monnickendam en Edam-Volendam aan de oostzijde van de weg (binnen provinciaal eigendom). De Arbeidsomstandighedenwet stelt dat er gezorgd moet worden voor een veilige werkplek. Uit dien hoofde dient een onderzoek naar de aanwezigheid van conventionele explosieven (CE) uitgevoerd te worden. Dit onderzoek wordt in de regelgeving een vooronderzoek genoemd. Voorliggend vooronderzoek is door BeoBOM uitgevoerd conform de huidige wettelijke norm als vastgelegd in het *Werkveldspecifiek Certificatieschema voor het Systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven* (hierna: WSCS-OCE), versie 1, 2012.

In de voor dit vooronderzoek geraadpleegde literatuur- en archiefgegevens, alsmede op de geanalyseerde luchtfoto's, zijn enkele feitelijke indicaties voor de aanwezigheid van CE binnen het projectgebied aangetroffen. Op basis van deze feitelijke aanwijzingen, kan worden geconcludeerd dat er binnen het projectgebied, CE in de vorm van afwerpmunitie en CE in de vorm van klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers kunnen worden aangetroffen.

Afwerpmunitie

Ter plaatse van het opsporingsgebied afwerpmunitie, kunnen CE in de vorm van afwerpmunitie met een maximaal kaliber van 500 lb. GP (Brits), worden aangetroffen op een maximale diepte van 13,90m-NAP.

Klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers

Ter plaatse van het opsporingsgebied klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers, kunnen CE in de vorm van klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers, worden aangetroffen op een maximale diepte van 2,75m-NAP.

Daar waar de verdachte gebieden het projectgebied overlappen, is sprake van zogenaamde opsporingsgebieden. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden, waarin de geplande werkzaamheden nader worden geanalyseerd in het licht van de bevindingen in dit onderzoek. Op basis hiervan kunnen de juiste maatregelen worden getroffen voorafgaande aan de geplande werkzaamheden. Wij adviseren op dit punt de uitvoering van aanvullend onderzoek in de vorm van een Projectleiderssamenvatting Opsporing Conventionele Explosieven

(PLS-OCE), waarin nader wordt ingegaan op de specifieke risico's en de te nemen maatregelen. Deze PLS-OCE wordt op maat gemaakt, wat inhoudt dat er specifiek wordt gekeken naar de geplande werkzaamheden en daarmee samenhangend naar de meest geschikte oplossingen in termen van tijd en middelen.

Inleiding

Projectnaam:	Vooronderzoek Conventionele Explosieven N247
Project:	N247 Noord-Holland
Opdrachtgever:	Antea Group
Projectadres:	N247 Noord-Holland
Besteknr./opdrachtnr.	2015-70-VO-01
Werkomschrijving:	Uitvoering vooronderzoek Conventionele Explosieven en samenstellen CE bodembelastingkaart conform het WSCS-OCE, versie 1, 2012.
Doelstelling:	Uitvoering vooronderzoek CE
Uitvoerder	BeoBOM

Autorisatie rapportage en bodembelastingkaart:

Dhr. F.G.J. Barink,
adviseur, senior OCE-deskundige

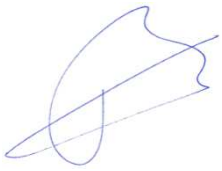

Auteurs:

drs. dhr. T. Koopmans
Historicus

drs. dhr. M. Zantingh
Historicus

CE-bodembelastingkaart:

drs. dhr. B.P. Slaa
Historicus

1. Algemeen

Aanleiding

Ter plaatse van de N247 tussen de op- en afrit A10 en Edam staan diverse werkzaamheden gepland. Binnen het projectgebied zullen bodemroerende werkzaamheden worden uitgevoerd. Naast de scope van het groot onderhoud (asfalt wegfrezen tot ca. 70 mm diep en nieuw asfalt opbrengen), zijn de meest recente inzichten in de werkzaamheden: het toevoegen van een busbaan bij de op- en afrit van de A10 (ter plaatse van een fietspad dat niet meer in gebruik is); het vervangen van de Slochterbrug (hier komt een nieuw kunstwerk); de herinrichting van kruispunt 't Schouw met 1) P&R-terrein, 2) een fietstunnel onder de N247 door ten oosten van genoemd kruispunt; de aanleg van een nieuwe tafelbrug met ten westen daarvan een nieuwe fiets-/voetgangerstunnel; de aanleg van een nieuwe fiets-/voetgangerstunnel in het centrum van Broek in Waterland; de aanleg van een fietspad, vrij liggend, tussen Broek in Waterland en Monnickendam (tot aan de Dijksbrug, welke wordt vervangen door een bredere nieuwe brug), welke deels in de huidige bermsloot en deels op agrarische grond komt te liggen en waarbij de bestaande watergang wordt gedempt en noordelijk weer wordt aangelegd; en tot slot de aanleg van een fietspad in twee richtingen tussen Monnickendam en Edam-Volendam aan de oostzijde van de weg (binnen provinciaal eigendom). De Arbeidsomstandighedenwet stelt dat er gezorgd moet worden voor een veilige werkplek. Uit dien hoofde dient een onderzoek naar de aanwezigheid van conventionele explosieven (CE) uitgevoerd te worden. Dit onderzoek wordt in de regelgeving een vooronderzoek genoemd. Voorliggend vooronderzoek is door BeoBOM uitgevoerd conform de huidige wettelijke norm als vastgelegd in het *Werkveldspecifiek Certificatieschema voor het Systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven* (hierna: WSCS-OCE), versie 1, 2012.

Doel

Het doel van het vooronderzoek CE is om:

- Vast te stellen of er indicaties dan wel contra-indicaties bestaan voor de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven (CE) op het projectgebied;
- Indien er indicaties bestaan voor de aanwezigheid van CE vast te stellen welke (sub)soorten er kunnen worden aangetroffen;
- Op basis van luchtfoto-interpretatie de mogelijke locaties van achtergebleven CE zo nauwkeurig mogelijk vast te stellen;
- Het verdachte gebied in de horizontale en in verticale dimensie af te bakenen;
- Een rapportage en bijbehorende CE bodembelastingkaart samen te stellen.

WSCS-OCE

Het historisch vooronderzoek is uitgevoerd conform het WSCS-OCE. Met betrekking tot het vooronderzoek vermeldt het WSCS-OCE het volgende:

Het vooronderzoek heeft als doel te beoordelen of er indicaties zijn dat binnen het onderzoeksgebied CE aanwezig zijn, en zo ja, om het verdachte gebied in horizontale en verticale dimensie af te bakenen. Het vooronderzoek bestaat uit zowel het inventariseren als beoordelen (analyseren) van bronnenmateriaal. Eindresultaat is een rapportage en een bijbehorende CE bodembelastingkaart.

Terminologie

Voor het opstellen van vooronderzoeken worden voor alle CE-gerelateerde werkvlakken een viertal gebieden onderscheiden. Voor de verduidelijking wordt dit onderscheid in onderstaande diagram weergegeven:

Onderzoeksgebied (blauw) – het gebied dat tijdens het vooronderzoek onderzocht is;
Verdacht gebied (oranje) – gebied waarin mogelijk CE aangetroffen kunnen worden;
Projectgebied (groen) – gebied waarbinnen de reguliere werkzaamheden uitgevoerd gaan worden;
Opsporingsgebied (rood) – gebied waar het verdachte gebied en het projectgebied elkaar overlappen en voorafgaande aan de uit te voeren werkzaamheden detectie dient plaats te vinden.

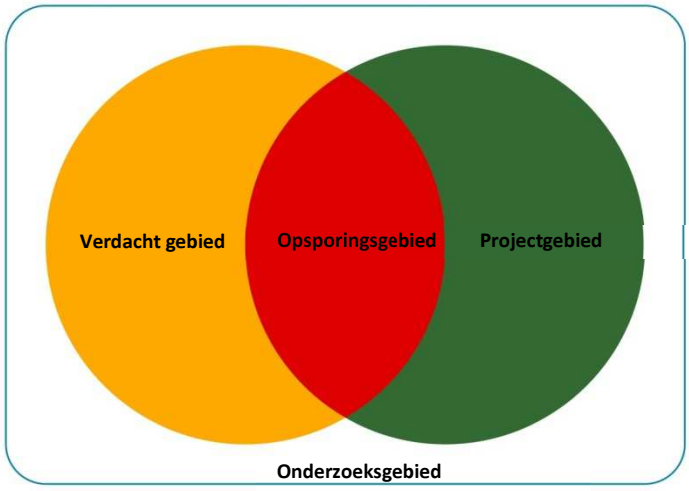

Figuur 1. *Schematische weergave van de verschillende deelgebieden.*

De op de CE bodembelastingkaart niet als 'verdacht' of 'opsporingsgebied' aangeduide locaties kunnen worden beschouwd als onverdacht. Dat wil zeggen niet meer verdacht dan de overige onderzochte Nederlandse bodem waar geen specifieke aanwijzingen voor de aanwezigheid van CE zijn.

Niet gesprongen explosieven (NGE) versus conventionele explosieven (CE)

In de praktijk wordt vaak de term NGE (Niet Gesprongen Explosieven) gehanteerd wanneer men doelt op de omgang met CE (conventionele explosieven). NGE is een overkoepelende term waarmee bijvoorbeeld ook explosieven voor terroristische doeleinden kunnen worden aangeduid. Voorliggend document heeft slechts betrekking op CE, ofwel (fabrieksmatig geproduceerde) explosieven die zijn achtergebleven als gevolg van oorlogshandelingen tijdens de Tweede Wereldoorlog, waarop de richtlijnen van het WSCS-OCE van toepassing zijn.

Begrenzing projectgebied

Het projectgebied is begrensd op basis van de door opdrachtgever verstrekte gegevens en de Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN).

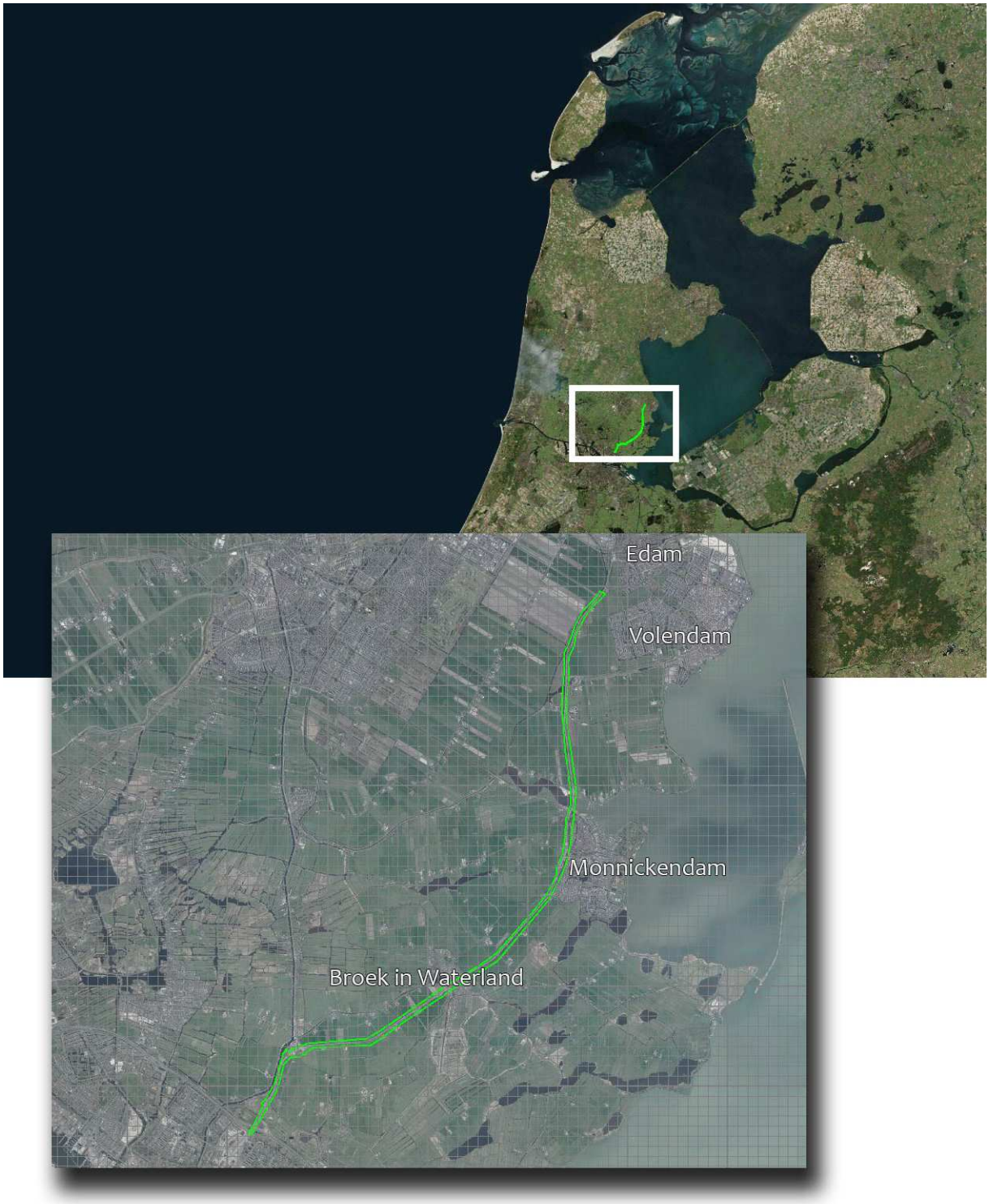

***Figuur 2**. De begrenzing van het projectgebied (groen). Over de in dit rapport gebruikte uitsneden van luchtfoto's en kaartmateriaal is een raster gelegd zodat de lezer ook bij uitsneden de afstanden goed kan inschatten. De vakken binnen het raster hebben een afmeting van 200 x 200 meter. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

2. Inventarisatie bronnenmateriaal

Algemeen

Voor een grondig en volledig vooronderzoek dienen zoveel mogelijk relevante gegevens te worden verzameld. Met behulp van deze gegevens dient vervolgens een zo nauwkeurig mogelijk beeld van de in het onderzoeksgebied voltrokken oorlogshandelingen te worden geschetst. Conform het WSCS-OCE dienen voor een vooronderzoek minimaal de onderstaande bronnen te worden geraadpleegd.

Bron	Verplicht	Aanvullend	Geraadpleegd
Literatuur	√		√
Gemeentelijk of provinciaal archief	√		√
Nederlands Instituut voor militaire historie (NIMH)		√	
Nederlands Instituut voor oorlogsdocumentatie (NIOD)		√	
Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD)	√		√
Luchtfotocollectie Bibliotheek Universiteit Wageningen	√		√
Luchtfotocollectie Topografische Dienst/Kadaster Zwolle (TOPOD)	√		√
Luchtfotocollectie Aerial Reconnaissance Archives (TARA)		√	√
The National Archives (NA) Londen		√	√
Bundesarchiv-Militärarchiv Freiburg		√	
The National Archives and Records Administration, Washington D.C. (NARA)		√	
Getuigenverslagen		√	√

Literatuur

Amersfoort, H. en Kamphuis, P., *Mei 1940. De strijd op Nederlands grondgebied* ('s-Gravenhage 2012).

Annegarn, I., Keizer, W. en Overdijk, H. (red.), *Twee glazen champagne en drie gebakken boterhammen. Noord-Holland in 1945, de laatste oorlogsmaanden en daarna* (1994).

Boot, J., *Na vijftig jaar. Herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog in de Zaanstreek* (Westzaan 1995).

Eijk, Van, K. en Schenkeveld, W., *Oorlogsjaren. Oorlogsherinneringen van Noord-Hollanders 1940-1945* (Alkmaar 2010).

Eversteijn, T., *Bombardementen, raketbeschietingen, neergekomen V-wapens en militaire vliegtuigverliezen in de periode 10 mei 1940 - 5 mei 1945* (z.p. 2011).

Kemp, B., *De luchtoorlog boven de Zaanstreek. Oorlogsbelevenissen van een jeugdige Zaankanter* (2009).

Klep, Christ en Ben Schoenmaker (red.), *Bevrijding van Nederland 1944-1945. Oorlog op de flank* ('s Gravenhage 1995).

Koning, E. en Koning, P., *Wereldoorlog in het dorp Volendam 1939-1945 (Volendam 2010)*.

Korthals-Altes, A., *Luchtgevaar. Luchtaanvallen op Nederland 1940 – 1945* (Wormer 1984).

Middlebrook, M. en Everitt, C., *The Bomber Command War Diaries. An operational reference book 1939-1945* (Surrey 2011).

Titsing, G., *De Waterlandse Tram 1888-1956* (Haarlem 1993).

Veltrop, J., *Herinneringen aan Oud Monnickendam : 1900-1945* (1975).

Vereniging "Oud Broek in Waterland", *Broeker Bijdragen – Vier eeuwen geschiedenis van Broek in jaartallen 1550-1950* (nr. 50, april 2004).

Zwanenburg, G.J., *En nooit was het stil… Kroniek van een luchtoorlog* (2 dln., z.p., z.j.).

Gemeentelijk en provinciaal archief

Ten behoeve van dit vooronderzoek zijn een groot aantal archiefstukken geïnventariseerd en geanalyseerd. In het Waterlandsarchief Purmerend zijn diverse stukken met betrekking op het projectgebied, in het bijzonder stukken betreffende oorlogsschade en de luchtbeschermingsdienst, geïnventariseerd en geraadpleegd. De geraadpleegde stukken zijn hieronder in een overzicht, met vermelding van toegangs- en inventarisnummers, opgenomen. Indien er staat aangegeven dat een dossier door ons als 'relevant' is beoordeeld, betekent dit dat er in het betreffende dossier gegevens zijn aangetroffen die als indicaties of contra-indicaties kunnen worden beschouwd voor de mogelijke aanwezigheid van CE binnen- of in de omgeving van het projectgebied. Zo kan een bominslag op geruime afstand van het projectgebied, toch relevant zijn: uitsluitsel over een locatie op geruime afstand buiten het projectgebied, betekent dat deze gebeurtenis kan worden afgestreept en aantoonbaar niet van invloed is op het projectgebied. Indien een dossier door ons wordt aangemerkt als zijnde 'niet relevant', dan betekent dit dat er in het betreffende dossier geen indicaties of contra-indicaties zijn aangetroffen voor de mogelijke aanwezigheid van CE binnen het projectgebied. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om personeelslijsten, financiële gegevens of regelgeving welke verder niets zeggen over de aanwezigheid van CE binnen het projectgebied. In dat geval staat de precieze reden vermeld.

Het Waterlandsarchief Purmerend

0973 Technische Dienst Monnickendam t.b.v. de Kring Waterland, 1936 - 1973

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
0973	191	Rapporten van de architekt, in zijn funktie als hoofd lucht-beschermingsdienst,1942-1943	Ja

0795 Gemeente Edam: Luchtbeschermingsdienst, 1936-1948

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
0795	7	Organisatie van de Luchtbeschermingsdienst in de ge-meente Edam, 1936-1944	Nee, betrof informatie over de organisatie van de lucht-beschermingsdienst. Niet CE-gerelateerd.
	10	Rapporten van de Luchtbeschermingsdienst over de inzet ná de beschieting van de Tram op 29-06-1944	Ja

0658 Gemeente Edam, (1918) 1930 - 1945 (1956)

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
0658	214	Alarmering van de bevolking bij luchtaanvallen, 1939-1944	Ja
	216	Meldingen en opgaven van oorlogsschade, 1943-1945	Ja

0668 Gemeente Broek in Waterland, secretarie archief. , 1926-1960

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
0668	157	Luchtbescherming, 1938-1946	Nee, betrof informatie over de organisatie van de lucht-beschermingsdienst. Niet CE-gerelateerd.

Het Stadsarchief Amsterdam

5227 Archief Luchtbeschermingsdienst

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
5227	960	Periode 24 oktober 1940 – 14 juli 1941	Ja
	961	Periode 14 juli 1941 – 22 juli 1942	Ja
	962	Periode 22 juli 1942 – 27 februari 1943	Ja
	963	Periode 27 februari 1943 – 17 juni 1943	Ja
	964	Periode 17 juni 1943 – 30 december 1943	Ja
	965	Periode 31 december 1943 – 4 november 1944	Ja
	966	Periode 4 november 1944 – 27 mei 1945	Ja
	1086	Bom neergevallen ten zuiden van de Velserweg in de buurt van de Fordfabriek	Ja
	1087	Bommen in weiland bij Ilpendam	Ja
	1088	Rapport betreffende de neergekomen projectielen in de nacht van 12 op 13 augustus 1940	Ja
	1089	Bommen op: Zuidelijke Wandelweg en begraafplaats	Ja

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
		Zorgvlied, Moerdijkstraat, Dintelstraat, Bernissestraat, achter: Ouderkerkerstraat 125	
	1090	Rapport granaatinslag Christiaan de Wetstraat 37-39	Ja
	1091	Lijstje met data en plaatsen waar in 1940 bommen zijn ingeslagen, met plattegrond van het Museum voor Moderne Kunst te Amsterdam en het gebied tussen de Vogelwijksweg, Noorderweg, Havenweg, Kanaalweg en Zuiderweg	Ja
	1092	Bominslag Fokkerfabrieken Papaverweg	Ja
	1093	Bomaanval op de Fokkerfabrieken	Ja
	1094	Bomaanval op de Fokkerfabrieken	Ja
	1095	Bomaanval op de Fokkerfabrieken	Ja

5370 Gemeentelijke Dienst Grondbedrijf

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
5370	273	Stukken betreffende de wederopbouw van een aantal gebieden	Ja, echter slechts minimale informatie m.b.t. de gebeurtenissen welke oorlogsschade veroorzaakten
	274	Stukken betreffende oorlogsschade en wederopbouw	Dit stuk was niet beschikbaar in het archief op het moment van raadplegen. Wanneer het weer beschikbaar is, kon de archiefmedewerker niet zeggen

5370.A Gemeentelijke Dienst Grondbedrijf en rechtsvoorganger: aanvulling

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
5370.A	146	Kaart waarop ingekleurd panden met erkende oorlogsschade en wederopbouwplannen	Ja

5225.A Gemeentepolitie

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
5225.A	8394	Onderzoeksrapport inzake in december 1977 ontplofte pijpbommen	Nee, betrof onderzoek naar de ontploffing van na-oorlogs geproduceerde pijpbommen

Nationaal Archief Den Haag

Ter aanvulling van bovenstaande archiefgegevens, zijn eveneens stukken uit het Nationaal Archief (Den Haag) geraadpleegd. Het gaat hierbij om onderstaande stukken.

2.04.53.15 Inspectie Bescherming bevolking tegen luchtaanvallen

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
2.04.53.15	75	Meldingen en proces-verbaal ontvangen over geallieerde luchtactiviteiten Noord-Holland	Ja

B23 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties – Korps Hulpverleningsdienst 1945-1974

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
B23	20	Registers met krantenknipsels inzake explosieven (z.d.)	Ja
	21	Registers met krantenknipsels inzake explosieven (1945-1947)	Ja
	22	Registers met krantenknipsels inzake explosieven (1957-1959)	Ja
	27	Registers met krantenknipsels inzake ongevallen met oorlogstuig	Ja

Archief Munitie en mijnenopruimingsdienst (MMOD) 1945-1970

In het Semi-Statisch archief van Defensie te Rijswijk is nagegaan of binnen het projectgebied door de Munitie- en mijnenopruimingsdienst (MMOD) in de periode 1945-1970 ruimingen van CE zijn uitgevoerd.

Archief Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) 1971-heden

Sinds 1971 worden meldingen en ruimingen (MORA's) van CE centraal geregistreerd door de Explosieven Opruimingsdienst (EODD). In het archief, eveneens ondergebracht in het Semi-Statisch Archief te Rijswijk is nagegaan of hierin meldingen en/of ruimingen zijn opgenomen die plaats hebben gehad in de directe nabijheid van het projectgebied.

Collectie mijnenveldgegevens, leg- en ruimrapporten EODD

De collectie mijnenveldgegevens, leg- en ruimrapporten EODD is geraadpleegd om na te gaan of er ten tijde van de oorlog binnen het onderzoeksgebied mogelijk mijnenvelden zijn aangelegd.

Luchtfotocollecties Bibliotheek Universiteit Wageningen, Topografische Dienst/Kadaster Zwolle en Aerial Reconnaissance Archives

Op basis van luchtfotoanalyse kan in enkele gevallen een nauwkeuriger beeld ontstaan van de oorlogshandelingen die op een bepaalde locatie hebben plaatsgevonden en de sporen die deze mogelijk hebben achtergelaten. Sporen die zichtbaar kunnen zijn op luchtfoto's van goede kwaliteit zijn bijvoorbeeld kraters door artillerie- of bominslagen, aangelegde stellingen, versperringen of beschadigde of vernielde bebouwing. Als deze sporen (correct) worden geïnterpreteerd kun-

nen bijvoorbeeld inslaglocaties nauwkeuriger worden vastgesteld dan op basis van literatuur- of archiefonderzoek mogelijk zou zijn. Er kleven ook nadelen aan luchtfoto interpretatie; zo is de nauwkeurigheid van de interpretatie afhankelijk van de kwaliteit. Door weersomstandigheden, (te) grote hoogte en andere factoren kan de beeldkwaliteit onvoldoende zijn. Het blijven bovendien momentopnamen. Een bominslag kan bijvoorbeeld na enkele dagen door herstel- of dempwerkzaamheden al niet meer zichtbaar zijn. Uit de collectie van de Bibliotheek Universiteit Wageningen (DOTKAdata), de Luftbilddatenbank (LUFT) en de Topografische Dienst Zwolle (TOPOD) is het beschikbare luchtfotomateriaal voor deze locatie geïnventariseerd. Uit elk van deze collecties, zijn luchtfoto's beschikbaar gebleken welke gezamenlijk het projectgebied in zijn geheel dekken, daterend van 28 oktober 1940, 13 september 1944, 26 februari 1945 en 7 april 1945. In onderstaande tabel worden de geraadpleegde luchtfoto's weergegeven.

Luchtfotonummer(s)	Sortie	Datum	Schaal	Kwaliteit	Bron
214	H375	28 oktober 1940	Onbekend	Matig	LUFT
1324, 3321	106G/2881	13 september 1944	Onbekend	Goed	DOTKA
4040	106G/4531	26 februari 1945	Onbekend	Goed	TOPOD
3141, 3357, 4138, 4161, 4333, 4340, 4351	106G/4530	26 februari 1945	Onbekend	Goed	TOPOD
4409	106G4535	26 februari 1945	Onbekend	Goed	TOPOD
3070, 4049	4/2184	7 april 1945	1/7600	Zeer goed	DOTKA

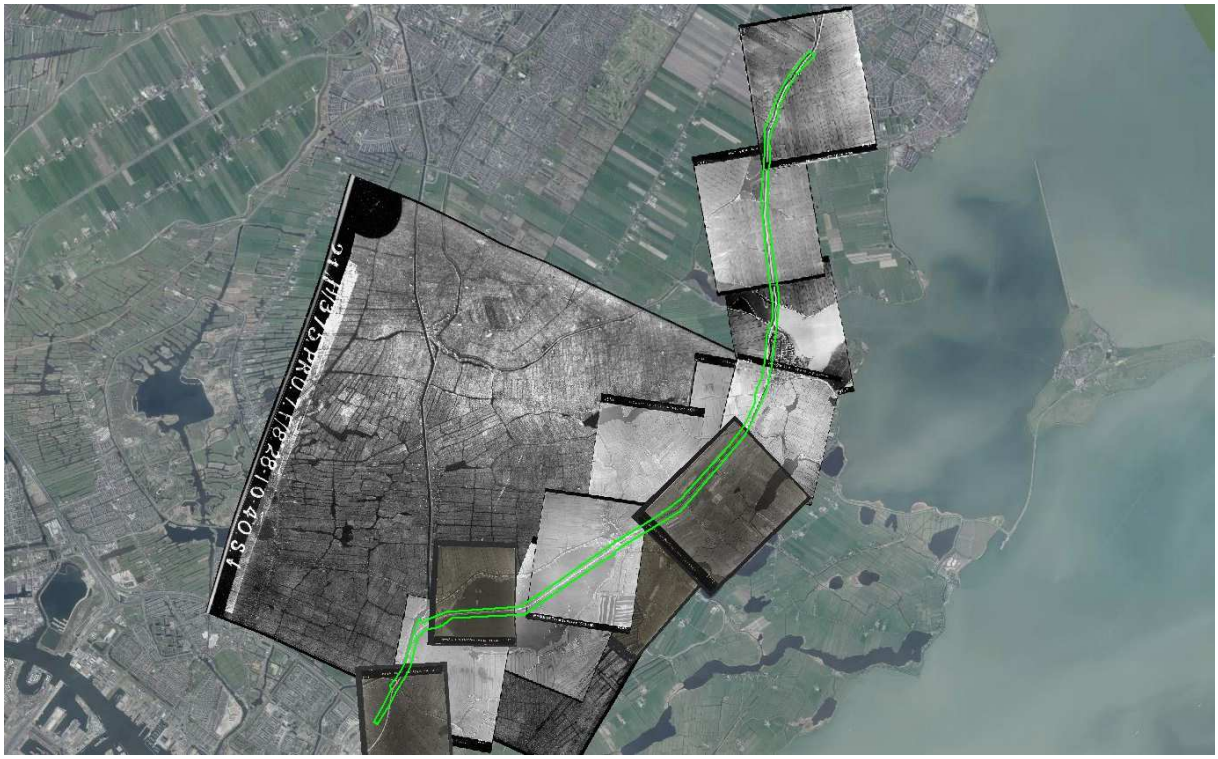

***Figuur 3**. De dekking van de gebruikte luchtfoto's.*

Collectie Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)

Tijdens het onderzoek zijn geen indicaties aangetroffen voor gevechtshandelingen in de meidagen voor wat betreft (de directe omgeving van) het projectgebied. Derhalve is het niet noodzakelijk gebleken de collectie 409 'Gevechtsverslagen en – rapporten mei 1940' te raadplegen. Er zijn evenmin aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van (Duitse) stellingen en verdedigingswerken in de directe omgeving van het projectgebied. Derhalve is het niet noodzakelijk gebleken de collectie 575 'Duitse verdedigingswerken en inundaties van Nederlands grondgebied in de oorlog/rapporten van militaire aard vanuit bezet Nederland aan bureau inlichtingen Londen' te raadplegen.

Eerder uitgevoerde vooronderzoeken

Er zijn bij BeoBOM voor deze locatie drie eerder uitgevoerde (voor)onderzoeken bekend. Dit zijn twee Quickscans, uitgevoerd door T&A Survey, m.b.t. locaties langs de N235 en N247 en een gemaal te Monnickendam en een vooronderzoeken door T&A Survey, ter plaatse van de N247 binnen de gemeente Waterland.

T&A Survey, *Quickscan naar de mogelijke aanwezigheid van Conventionele Explosieven langs de N235 en N247* (projectnummer 1011GPR2761, d.d. 7 december 2011).

- De conclusie van deze Quick scan, luidde als volgt: de Quickscan heeft feiten opgeleverd die wijzen op oorlogshandelingen in het onderzoeksgebied. De noodzaak voor het uitvoeren van een historisch vooronderzoek is daarom aanwezig.

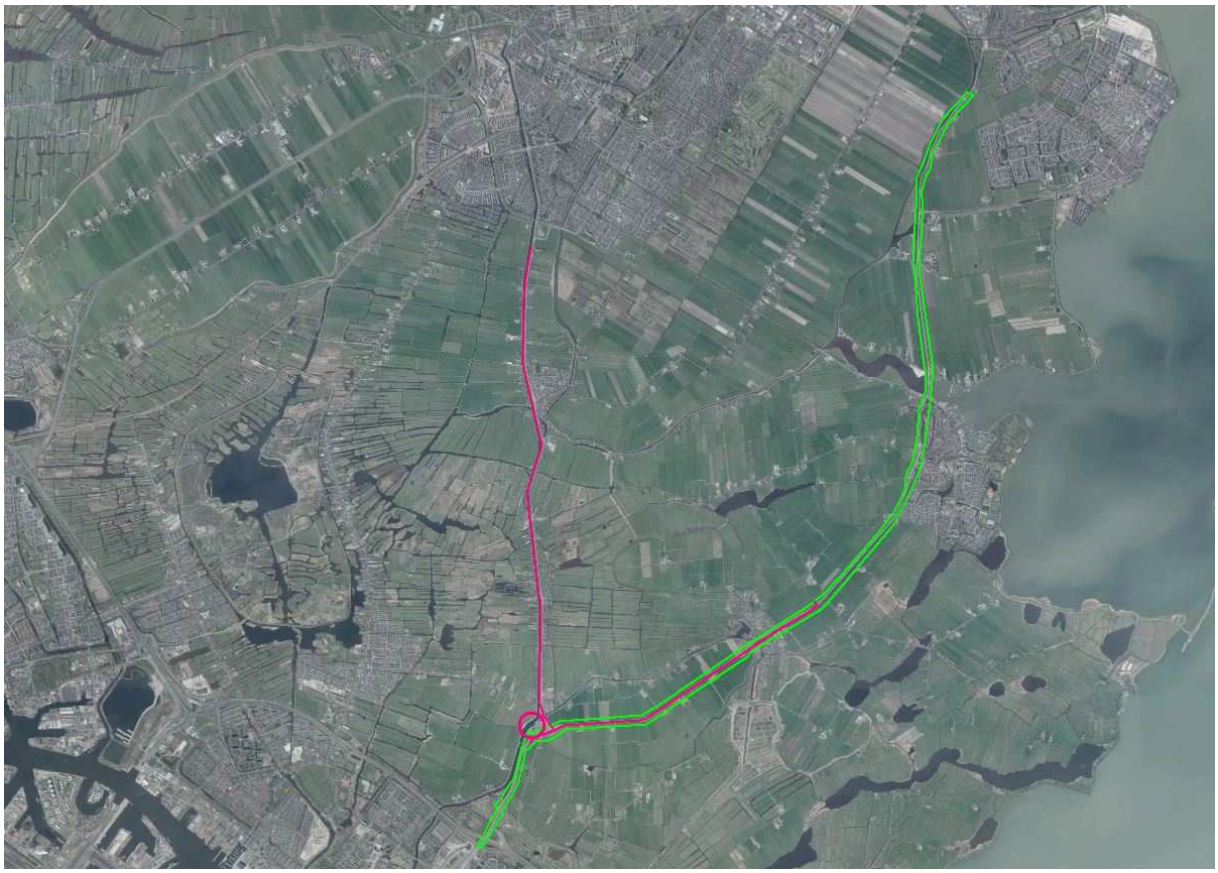

***Figuur 4**. Het projectgebied, behorende bij Quick scan 1011GPR2761 (paars), t.o.v. het huidige projectgebied (groen).* Bron satellietbeeld: World Imagery.

T&A Survey, *Historisch vooronderzoek naar de aanwezigheid van conventionele explosieven ter plaatse van N247 binnen de gemeente Waterland* (projectnummer 1011GPR2761.1, d.d. 26 maart 2012).

- De conclusie van dit vooronderzoek, luidde als volgt: het onderzoeksgebied is […] (deels) verdacht gebied. Het verdacht[e] gebied betreft de bombardementslocatie tussen Broek in Waterland en Monnickendam. Meer specifiek zou het epicentrum van het bombardement ongeveer 500 meter van Broek in Waterland liggen. Dit verdacht gebied op de N247 ligt bij km 35.000 – km 35.250. Het gebied is verdacht op afwerpmunitie: onbekend kaliber, geallieerd, met een hoeveelheid van maximaal 1. Het opsporingsgebied wordt gevormd door een veiligheidsstraal van 150 meter, km 35.000 – km 35.250. Het overige gebied is onverdacht.

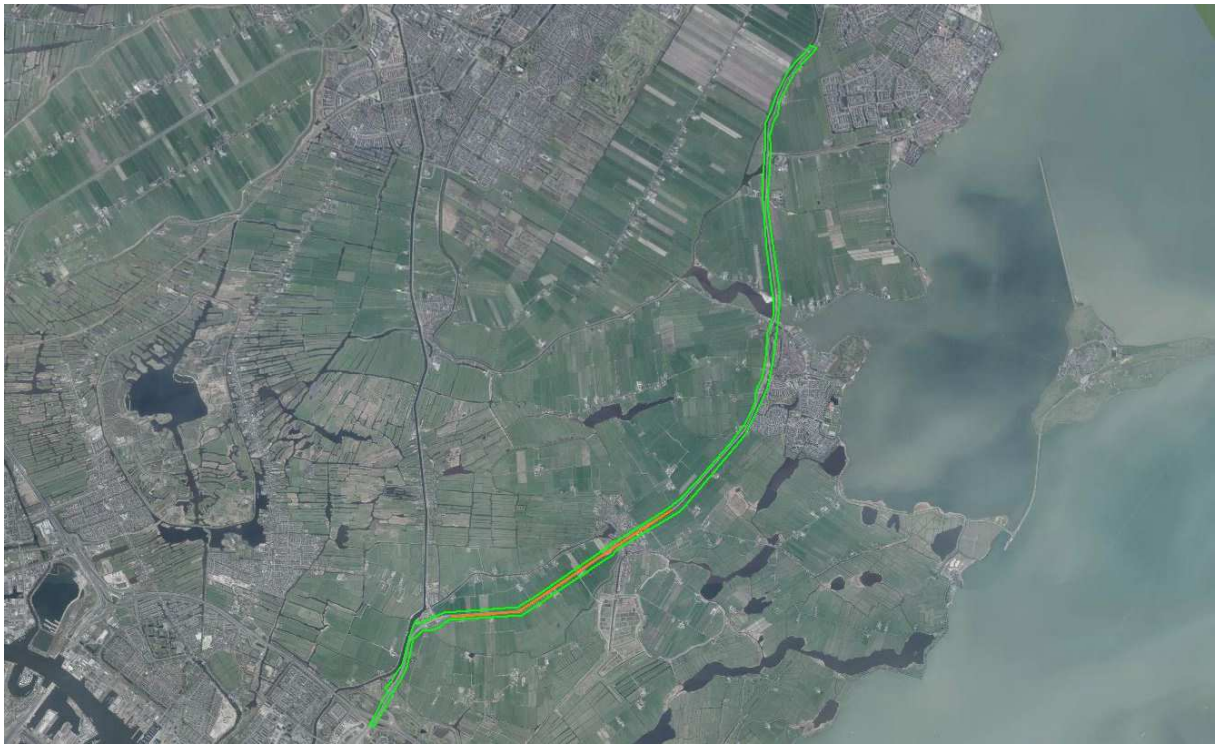

***Figuur 5**. Het projectgebied, behorende bij vooronderzoek 1011GPR2761.1 (oranje), t.o.v. het huidige projectgebied (groen).* Bron satellietbeeld: World Imagery.

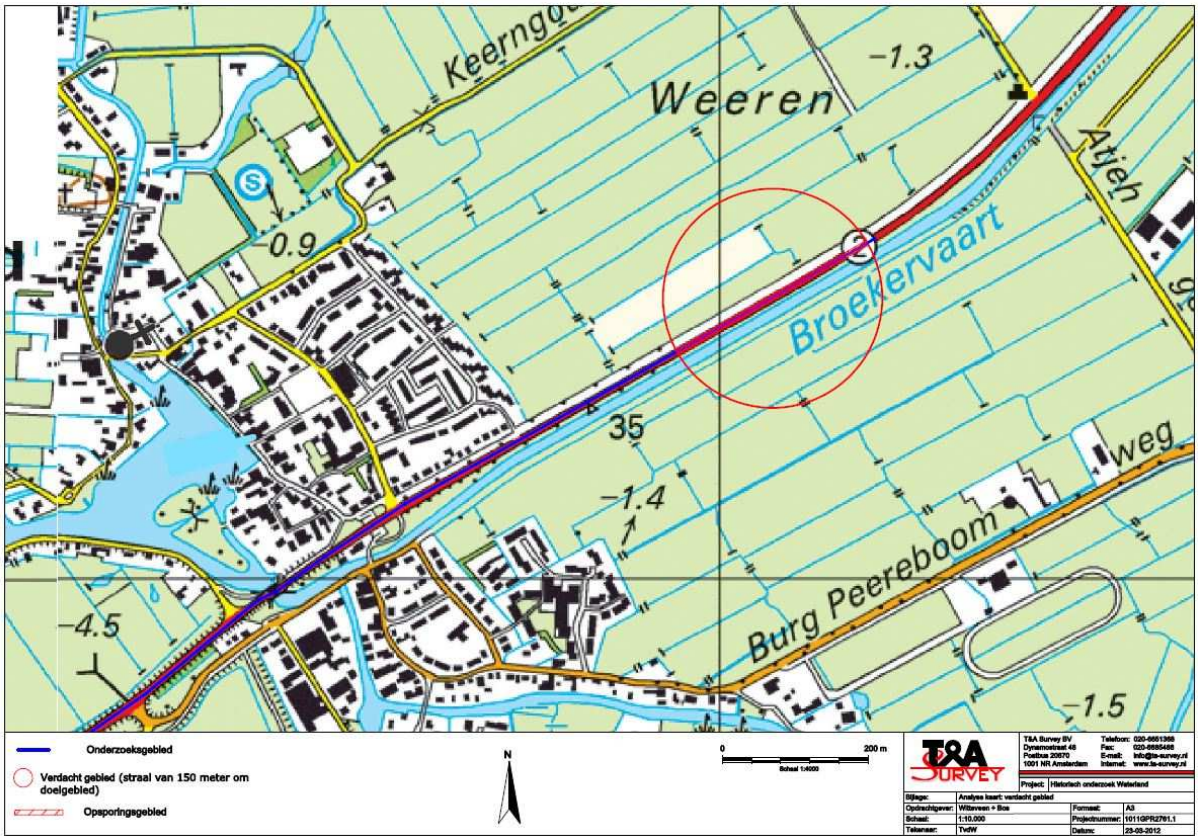

***Figuur 6**. Uitsnede van de bodembelastingkaart, behorende bij vooronderzoek 1011GPR2761.1.*

T&A Survey, *Quickscan naar de mogelijke aanwezigheid van Conventionele Explosieven ter plaatse van een gemaal te Monnickendam* (projectnummer 0613GPR3783, d.d. 27 juni 2013).

- De conclusie van deze Quick scan, luidde als volgt: er zijn geen feiten gevonden die de aanwezigheid van explosieven doet vermoeden. Er is dientengevolge geen noodzaak een historisch vooronderzoek uit te voeren.

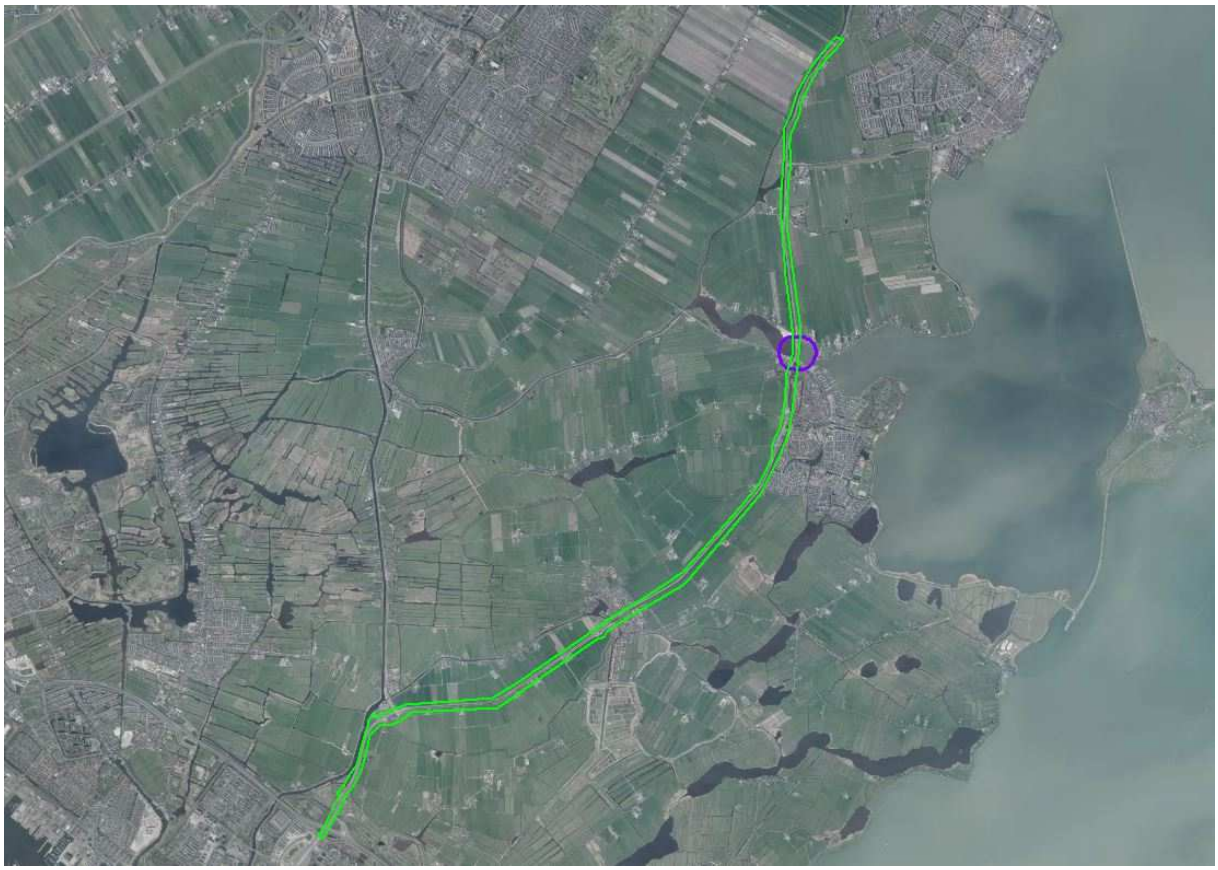

***Figuur 7**. Het projectgebied, behorende bij vooronderzoek 1011GPR2761.1 (oranje), t.o.v. het huidige projectgebied (groen).* Bron satelliet-beeld: World Imagery.

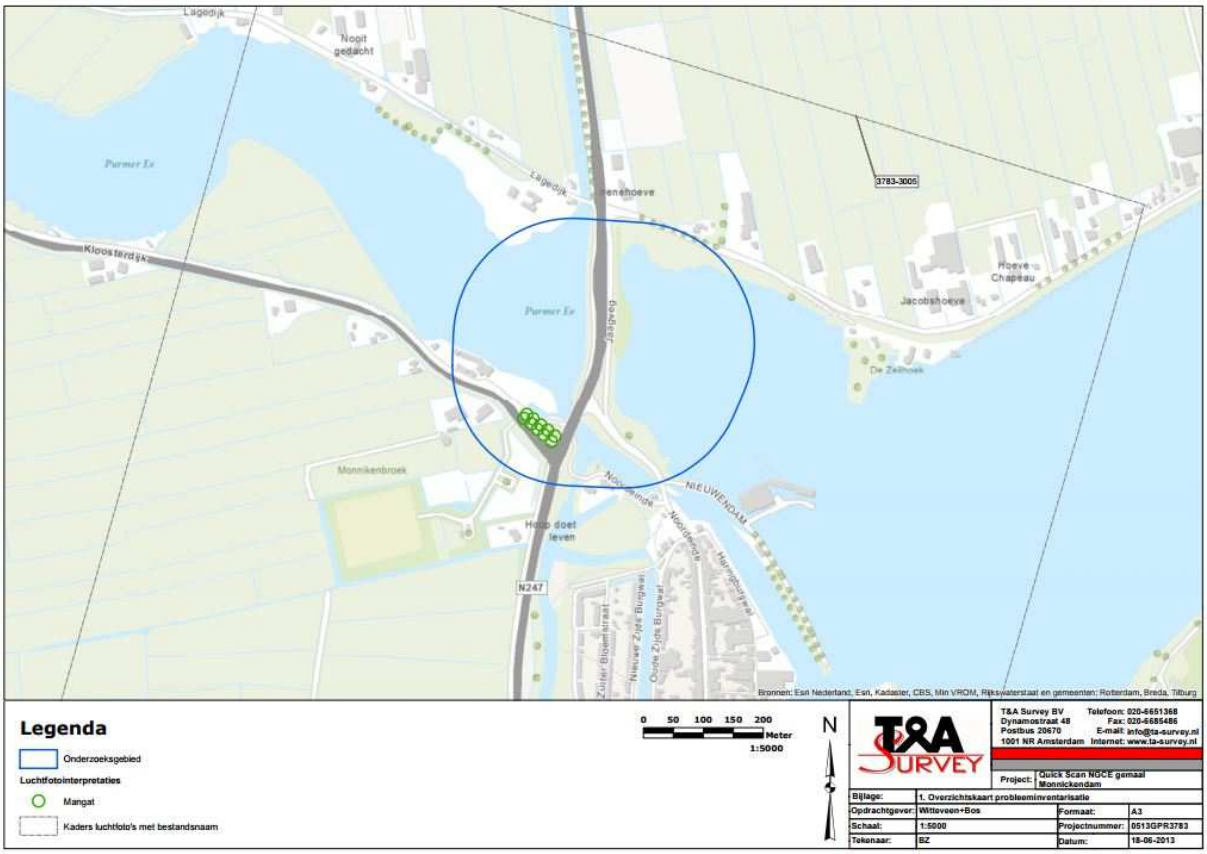

***Figuur 8**. Uitsnede van de inventarisatiekaart, behorende bij vooronderzoek 1011GPR2761.1.*

BeoBOM heeft in 2014 zelf een vooronderzoek uitgevoerd m.b.t. meerdere locaties in Noord-Holland, waaronder één locatie welke grenst aan het huidige projectgebied. Het gaat hierbij om onderstaand vooronderzoek.

Vooronderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven Noord-Holland Boezemwateren, kenmerk 14070206 (definitief d.d. 12 augustus 2015).

- De conclusie van dit vooronderzoek, voor wat betreft de relevante locatie in de omgeving van het huidige projectgebied, luidde: onverdacht op CE.

Onderstaande afbeelding toont de ligging van het projectgebied en bijbehorende bodembelastingkaart, behorende bij het vooronderzoek 14070206. Daar waar relevant, zijn de resultaten van voorliggend vooronderzoek vergeleken en aangevuld met de resultaten van het eerder uitgevoerde vooronderzoek.

***Figuur 9**. De ligging van het projectgebied behorende bij vooronderzoek 14070206 (in blauw), t.o.v. het huidige projectgebied (groen). Bron satellietbeeld: World Imagery.*

***Figuur 10**. Uitsnede van de bodembelastingkaart, behorende bij vooronderzoek 14070206.* Bron satellietbeeld: World Imagery.

National Archives, Kew, Surrey

Uit het beschikbare bronnenmateriaal zijn enkele beperkte aanwijzingen aangetroffen voor in de nabijheid van het projectgebied uitgevoerde luchtaanvallen door vliegtuigen. BeoBOM heeft enig aanvullend onderzoek uitgevoerd in de *Operations Record Book* van de 2nd *Tactical Air Force*, afkomstig uit *The National Archives* te Londen. Deze informatie is, waar relevant, verwerkt in het overzicht met oorlogshandelingen (hoofdstuk 3).

Ooggetuigen

Ten behoeve van het vooronderzoek en het opvullen van leemten in de kennis, is door de historici van BeoBOM een locatiebezoek aan Broek in Waterland uitgevoerd. Tijdens dit bezoek zijn de volgende (oog)getuigen gehoord:

- De heer H. Pronk en mevrouw J. Pronk;
- De heer T. Doornenbal;
- De heer J.P. Mars en mevr. Mars;
- De heer A. Beunder.

Overige bronnen

Ter aanvulling van de als verplicht gestelde bronnen als beschreven in het WSCS-OCE zijn tevens enkele relevante persberichten, websites, landkaarten en andere bronnen geraadpleegd. Via de database www.delpher.nl zijn diverse krantenartikelen uit de periode 1940-1945 geraadpleegd.

- delpher.nl
- ohn.nl
- gahetna.nl
- maps.google.com
- oudbroek.nl
- vergeltungswaffen.nl
- verliesregister.studiegroepluchtoorlog.nl
- watwaswaar.nl
- lexpev.nl
- waterland.courant.nu
- oudmonnickendam.nl

3. Bronnenanalyse

Algemeen

In dit hoofdstuk is het resultaat opgenomen van beoordeling en evaluatie van het in het vorige hoofdstuk geïnventariseerde bronnenmateriaal.

Resultaten archief- en literatuuronderzoek

Op basis van de archief- en literatuurgegevens is hieronder een overzicht gegeven van verschillende oorlogshandelingen die, blijkens onderbouwing met een tweede bron, mogelijk invloed uitoefenen op (de omgeving van) het projectgebied.

N.B.: ten behoeve van de compleetheid is niet enkel gekeken naar indicaties voor de aanwezigheid van CE binnen het projectgebied, maar ook naar indicaties erbuiten, ook wanneer deze niet van directe invloed zijn op het projectgebied. De getoonde indicaties buiten het projectgebied, dienen te worden beschouwd als indicatief, daar deze in principe buiten de scope van dit vooronderzoek vallen. Er kunnen derhalve geen werkzaamheden buiten de contouren van het projectgebied worden uitgevoerd zonder aanvullend vooronderzoek voor deze eventuele gebieden.

Datum	Gebeurtenis	Relevant
1940	Een bom komt neer ten zuiden van de Velserweg, in de buurt van de Fordfabriek. Er vallen geen slachtoffers en er wordt geen schade aangericht.[1]	Niet relevant, deze locatie bevindt zich op geruime afstand van het projectgebied, op een afstand van ca. 6,5 kilometer.

Figuur 11. *De ligging van de Velserweg (indicatief als rode stip), t.o.v. het projectgebied. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

[1] Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5227, inv. nr. 1086.

Datum	Gebeurtenis	Relevant
1 augustus 1940	Er komen in de Blauwpolder (in de Broekermeerpolder) drie bommen neer, afgeworpen door een Engels vliegtuig. De bommen komen in een weiland terecht en richten geen schade aan.[2]	Niet relevant, exacte locatie van de neergekomen bommen kan op basis van deze gegevens niet worden vastgesteld.
12/13 augustus 1940	In de nacht komen projectielen neer: • Kometensingel (bom in sloot, ruiten 387 tot 397 stuk); • Paramariboplein 22 (bom door 3 etages, niet ontploft); • Kostverlorenkade (bom in water, 6 meter walbeschoeiing stuk, kleine scheuren in huizen); • Kinkertstraat 43 (bom door dak en 3 etages, ligt in de winkel, niet ontploft); • Jac. Van Lennepkade 86 (bom niet ontploft, tussen vloer en plafond); • Oostzaan (5 bommen, waarvan 1 niet ontploft, alle in open terrein); • Baarsjesweg 289 (bominslag, ruiten en biervaten stuk, bom niet ontploft); • Arubastraat (3 brandbommen); • Curaçaostraat 57 (1 brandbom); • Hoofdweg 38 (1 brandbom); • C. Huijgensstraat/J. v. Lennepkade (3 brandbommen); • Dacostakade 201 (1 brandbom, 1 dode); • Vondelpark bij P.C. Hooftstraat (1 brandbom); • J. V. Lennepkade 86 (1 brandbom); • Oostzaan (28 brandbommen in open terrein tussen Kometensingel en Noordzeekanaal. Later nog 28 gaten gevonden van brandbommen in he trottoir (Arubastraat, Curacaostraat, Hoofdweg).[3]	Geen van de locaties valt in de directe nabijheid van het projectgebied, waardoor deze gebeurtenissen zijn te classificeren als niet relevant voor het projectgebied.

[2] Het Vaderland (krant), d.d. 1 augustus 1940.
[3] Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5227, inv. nr. 1088.

Datum	Gebeurtenis	Relevant
	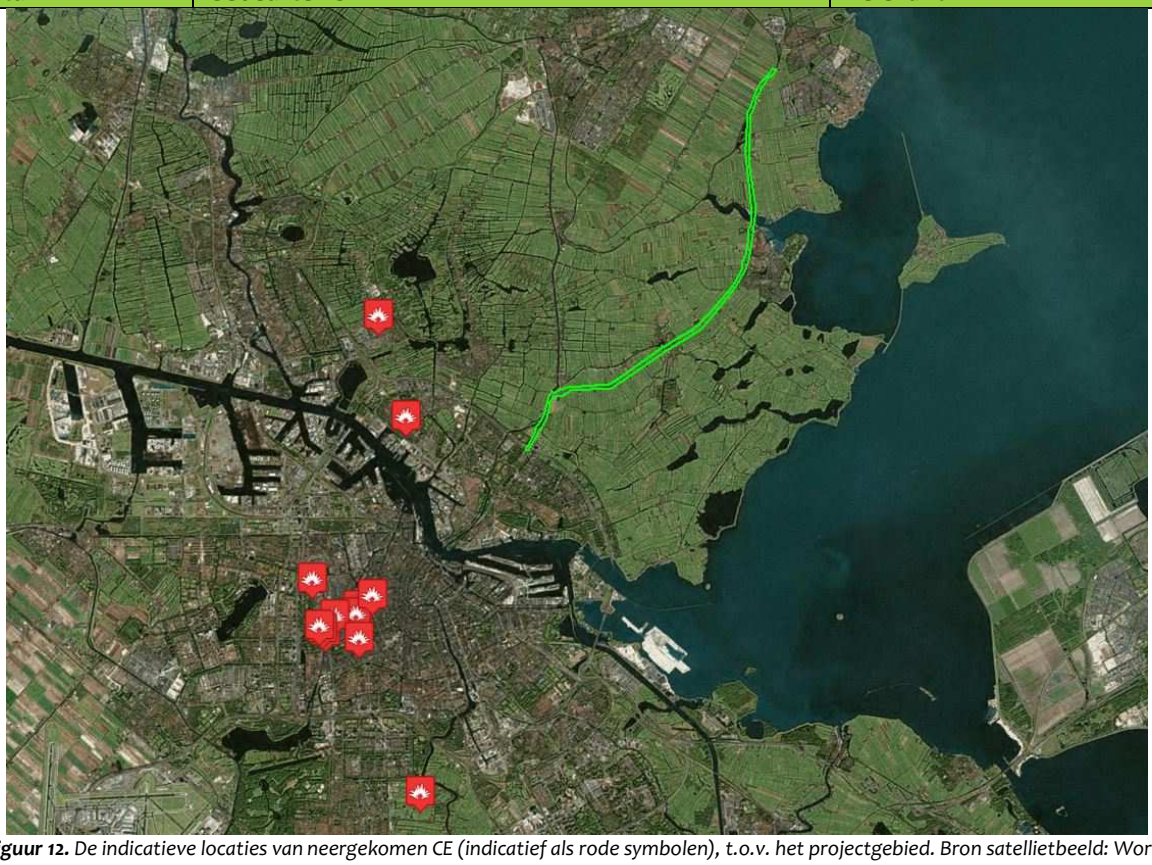 ***Figuur 12.*** *De indicatieve locaties van neergekomen CE (indicatief als rode symbolen), t.o.v. het projectgebied. Bron satellietbeeld: World Imagery.*	
7/8 oktober 1940	Boer Breedijk wordt wakker door het geluid van afweergeschut en merkt dat zijn boerderij (aan de Peereboomweg) in brand staat. Een Engels vliegtuig cirkelt boven de streek tussen de gemeente Broek in Waterland en Monnickendam, waarbij het enige lichtfakkels uitwerpt. Onmiddellijk na de brandmelding rukt de brandweer uit, maar het vliegtuig werpt bommen af (totaal 25) in de directe nabijheid van de boerderij (binnen een afstand van 40 meter), waardoor blussen onmogelijk wordt. De kapitale boerderij in Broek in Waterland gaat in vlammen op. Van twee in de nabijheid van de boerderij staande kleinere huizen, bewoond door de families P. van Dusschoten en J. van der Stadt, worden de ruiten vernield. Bomscherven dringen bovendien door de daklijsten. In dezelfde omgeving worden nog meer bommen afgeworpen, waarvan er twee op de Jaagweg terechtkomen. Er vallen bommen nabij de boerderij van V.d. Boezem in het land aan den Jaagweg en aan weerszijde van de trambaan. De overige bommen vallen aan weerszijden van de trambaan in de vaart en op het weiland. Het gevolg is, dat het zand op een bepaalde plaats, ca. 500 meter van Broek in Waterland, onder de rails weggezogen wordt. De baan zweeft zonder steun boven de dijk. Verder wordt de bovengrondse elektrische leiding over een afstand van 150 meter vernield: bomscherven slaan zelfs door de masten van het net. Het tramverkeer is de volgende dag vrijwel	Het betreft hier een relevante gebeurtenis, welke enkel op basis van de krantenartikelen niet eenvoudig aan een exacte locatie gekoppeld kan worden. De Jaagweg ligt tussen Broek in Waterland en Monnickendam, en loopt hier in zijn geheel door het projectgebied. Met de Peereboomweg wordt de huidige Burgemeester Peereboomweg bedoeld, op enige afstand van het projectgebied. Niet alle inslagen zijn hierdoor relevant, echter zijn volgens de krantenartikelen enige bommen binnen het projectgebied terecht gekomen. De krantenartikelen zijn niet eenduidig wat betreft het aantal afgeworpen bommen. In eerste instantie wordt een aantal van 25 bommen genoemd, later wordt dit bijgesteld naar 40. Het is de vraag of een aantal van 40 bommen, neerko-

Datum	Gebeurtenis	Relevant
	de gehele dag gestremd tussen Broek in Waterland en Monnickendam.[4] In een krantenartikel van 12 oktober 1940, wordt als rectificatie geschreven dat er sprake was van veertig bommen in plaats van de eerder gestelde vijfentwintig bommen. Ook wordt hier geschreven dat de boerderij, welke afbrandde, mogelijk door hooibroei is afgebrand. Hetzelfde artikel schrijft verder over twee blindgangers, deze 'liggen links van den Jaagweg en van den Peereboomweg. Er is voor een afzetting gezorgd.'[5] In het artikel uit de Provinciale Noordhollandsche Courant wordt na het bericht eveneens vermeld dat onder Zuiderwoude een vijf hectare groot binnenpoldertje overstroomt, ten gevolge van een bominslag, precies op het dijkje. Of deze bominslag het gevolg was van bovengenoemd bombardement, valt niet op te maken uit het artikel (ook omdat er volgens de krant die nacht op meerdere plaatsen bommen werden afgeworpen). Zuiderwoude bevindt zich ten oosten van de Burgemeester Peereboomweg. [6] *Tijdens dit vooronderzoek hebben de historici van BeoBOM een bezoek aan Broek in Waterland gebracht en daar met enige inwoners/ooggetuigen gesproken (zie verderop in rapportage). Van de heer Beunder kreeg BeoBOM een verslag van de brandweer, betrokken bij het blussen van de boerderij van Breedijk. Uit dit verslag komt het volgende naar voren:* De brandweer wordt om half drie in de ochtend opgebeld i.v.m. brand bij Breedijk. Tot grote schrik van de aanwezigen, worden door een vliegtuig meerdere bommen rond het terrein afgeworpen. De familie Breedijk wordt wakker door deze bominslagen [in het krantenartikel wordt gesteld dat Breedijk wakker wordt door het geluid van afweergeschut in de verte] en ontdekt zo de brand. De boerderij brandt volledig af, oorzaak onbekend [op dit punt wijkt het verhaal wederom af van het verhaal in de krantenartikelen, waarin gesteld wordt dat lichtfakkels de brand veroorzaakten]. Door de bommen wordt in de omgeving scherfschade aangericht. Van der Biezen aan de Jaagweg, beleeft nog enige angstige momenten, daar op nog geen honderd meter van het huis bommen ontploffen. Hierbij vliegen scherven door de WC (buitenhuis). Gaten worden in de Jaagweg geslagen en bomen vallen om, zodat het tramverkeer de volgende dag verhinderd is. Elders is sprake van veel scherfschade, het mag een wonder heten dat er geen per-	mend in de nacht en deels in het water van de Broekervaart, exact genoteerd zal zijn. Ter aanvulling op de reeds geraadpleegde bronnen, heeft BeoBOM het werk *De Waterlandse Tram 1888-1956* nog geraadpleegd. Hierin wordt niet gesproken over bommen rond het tramspoor. Deze gebeurtenis dient derhalve in principe nader te worden bestudeerd met behulp van een geschikte luchtfoto, zo kort mogelijk na de gebeurtenis genomen. In dit geval bleek er slechts één (deels) geschikte luchtfoto beschikbaar (zie luchtfotoanalyse). Omdat deze luchtfoto niet het gewenste resultaat opleverde, heeft BeoBOM op 8 oktober 2015 een bezoek gebracht aan Broek in Waterland en meerdere personen/ooggetuigen gesproken over de gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog. Met behulp van deze informatie is uiteindelijk meer duidelijkheid verkregen, o.a. m.b.t. de locaties van de inslagen en de locatie van de boerderij van Breedijk. Het bezoek en de resultaten van het bezoek, zullen verderop in deze rapportage aan bod komen.

[4] Provinciale Noordhollandsche Courant, 9 oktober 1940; Leeuwarder Nieuwsblad, 9 oktober 1940; Het Nationale Dagblad voor het Nederlandsche Volk, 9 oktober 1940.
[5] Noordhollandsche Courant, d.d. 12 oktober 1940.
[6] Provinciale Noordhollandsche Courant, 9 oktober 1940; Leeuwarder Nieuwsblad, 9 oktober 1940; Het Nationale Dagblad voor het Nederlandsche Volk, 9 oktober 1940.

Datum	Gebeurtenis	Relevant
	soonlijke ongevallen hebben plaatsgehad. De volgende dag komen vele inwoners kijken naar de schade.[7] **Op basis van bovenstaande lijkt het meest waarschijnlijke scenario, dat *Whitley* bommenwerpers abusievelijk de boerderij van Breedijk e.o. hebben gebombardeerd. Mogelijk stond deze boerderij door 'onschuldige' reden (d.w.z. niet gerelateerd aan de oorlog) in brand en is deze brand opgemerkt door geallieerde vliegers. Dezelfde nacht werden namelijk de Fokkerfabrieken gebombardeerd en uit geraadpleegde *Operation Record Books (ORB)* van die datum, is duidelijk geworden dat in een aantal gevallen reeds brandende locaties (dus brandend fabrieksterrein als gevolg van bombardementen door voorgangers) nogmaals werden gebombardeerd. De brandende boerderij, zou dus kunnen zijn aangezien voor brandend fabrieksterrein, een plausibele verklaring. De Fokkerfabrieken bevonden zich in Amsterdam-Noord, hemelsbreed relatief dichtbij Broek in Waterland: een kleine koersafwijking/wijziging en een brandende boerderij kunnen eenvoudig hebben geresulteerd in een vergissingsbombardement. De betrokken toestellen waren uitgerust met brandbommen, 250 lb. en 500 lb. bommen. Onderstaande afbeelding is een voorbeeld van een van de aanvallen door een *Whitley* bommenwerper, in de nacht van 7 op 8 oktober 1940.** 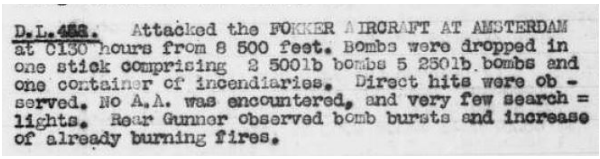 D.L.488. Attacked the FOKKER AIRCRAFT AT AMSTERDAM at 0130 hours from 8 500 feet. Bombs were dropped in one stick comprising 2 500lb bombs 5 250lb bombs and one container of incendiaries. Direct hits were ob - served. No A.A. was encountered, and very few search = lights. Rear Gunner observed bomb bursts and increase of already burning fires. ***Figuur 13.*** *Uitsnede uit ORB AIR-27-491-26.*	

[7] Verslag verkregen van de heer Beunder, oorspronkelijk opgesteld door de heer J. Dekker.

Datum	Gebeurtenis	Relevant

Bommenregen tijdens het blusschen van een brand.

—o—

De Broeker brandweer weerde zich desondanks kranig.

BOERDERIJ GING GEHEEL VERLOREN.

Niet alleen boven Amsterdam hebben de Engelschen in den nacht van Maandag op Dinsdag bommen neergeworpen. Zij deden dit ook onder de gemeente Broek in Waterland, waar er niet minder dan 25 in totaal schade aanrichtten aan woningen en landerijen. Met dit alles ging een brand gepaard, die de kapitale boerderij van mevr. Wed. Bloem—Cocx, te Monnikendam en bewoond door den heer Breedijk, zijn vrouw en een knecht, geheel in de asch legde.

Het was omstreeks half drie in den morgen, dat de bewoner, de heer Breedijk, toevalligerwijs het vuur ontdekte. Door het felle afweergeschut boven Amsterdam dat zelfs de Purmerenders geruimen tijd uit hun slaap hield, wakker geworden, keek Breedijk eens door de ramen naar buiten en bemerkte op dit moment dat er brand in zijn boerderij woedde. Onmiddellijk begaf hij zich met zijn huisgenooten naar buiten.

Een Engelsch vliegtuig cirkelde op dat moment boven de boerderij, waarboven twee lichtfakkels een hel schijnsel over de aarde wierpen. De omgeving was uitstekend te onderscheiden.

In de gemeente Broek in Waterland werd op de snelste wijze alarm gemaakt en binnen korten tijd rukte de plaatselijke brandweer uit om te trachten nog ies van het pand, waarin zich een groote voorraad hooi bevond, te redden. Bij de aankomst van de spuitgasten was de brand nog niet tot alle deelen van de boerderij doorgedrongen en met man en macht werd het blusschingswerk ter hand genomen. Er bedreigden den brandweerlieden evenwel groote gevaren. Op het terrein rond de boederij aan den Peereboomweg werden binnen een afstand van 40 meter van het in brand staande gebouw vanuit het vliegtuig talrijke bommen geworpen. Even zoovele malen als bommen werden uitgeworpen — en dat was liefst 15 keer — moesten de blusschers hun post verlaten en dekking zoeken in een greppel. Dit alles belemmerde de pogingen om nog iets te redden in zoodanige mate, dat men er niet in mocht slagen om ook maar een deel van de boerderij te redden. Zij werd geheel in de asch gelegd. De steenen muren werden omgetrokken, slechts de schoorsteenen bleven staan.

Tijdens het werpen van de bommen raakte de Broeker agent van politie, de heer Middelhoek nog gewond aan een arm.

Behalve de ijverige brandweerlieden, aan wie het niet gelegen heeft, dat niets behouden bleef, moesten ook de autoriteiten, die zich op het terrein van den brand bevonden, doorloopend dekking zoeken. Burgemeester Peereboom en dokter Parré verdwenen met het hoofd van den Luchtbeschermingsdienst, den heer E. Smit, eveneens meermalen in een greppel ..!

Van twee in de nabijheid van de boerderij staande kleinere huizen, bewoond door de familieu P. van Dusschoten en J. van der Stadt, werden de ruiten vernield. Bomscherven drongen bovendien door de daklijsten.

Het vee, dat zich in het land bevond ging tijdens dit gebeuren hevig te keer. De dieren wisten niet waar zij het moesten zoeken en het was dan ook geen verrassing dat een paard in een sloot verdween. Het beest kon evenwel gered worden.

Op andere plaatsen vielen nog tien bommen. Nabij de boerderij van de heer v. d. Boezem aan den Jaagweg kwam er een in het land terecht en twee op den rijweg. Ook de ruiten van deze boerderij werden alle vernield. Bovendien werden gistermorgen uit het land een koe en een pink vermist. Het verkeer over den Jaagweg tusschen Monnikendam en Broek en Waterland was eenigen tijd gestremd.

De overige bommen vielen aan weerszijden van de trambaan in de vaart en op het weiland. Het gevolg was, dat het zand op een bepaalde plaats, circa 500 Meter van Broek in Waterland, onder de rails weggezogen werd.

De baan zweefde zonder steun boven den dijk. Daarnaast werd de bovengrondsche electrische geleiding over een afstand van ongeveer 150 Meter totaal vernield. Bomscherven sloegen zelfs door de geweldige masten van het net. Het tramverkeer was hierdoor gisteren vrijwel den geheelen dag, althans op het baanvak van Broek naar Monnikendam, gestremd. Maatregelen werden evenwel getroffen, zoodat de onderlinge communicatie niet verbroken werd. Met man en macht togen de menschen van de N.Z.H.T.M. aan het werk om de schade te herstellen. Men hoopte hiermede gistermiddag, gereed te komen.

Overstrooming

Onder Zuiderwoude overstroomde des nachts een 5 H.A. groot binnenpoldertje in gebruik bij den heer Lafargue, doordat een' bom precies op het dijkje terecht kwam en daarin een groot gat sloeg.

Noord-Beemster hebben bedoelde vragen opgelost. Beide vereenigingen hebben namelijk besloten gezamenlijk het bekende blijspel „De Spaansche vlieg" in studie te nemen onder leiding van mej. J. Bom. Is de stand van de maan gunstig en zijn de rollen gekeerd, dan komt er een uitvoering in café Beunder.

—o—

'n Slachtoffer met praatjes.

Beemster. Zekere G. uit Amsterdam, die per rijwiel op familiebezoek naar Hoorn ging, kwam op den Purmerenderweg op het onzalige idee zich aan een auto vast te houden. Door een oneffenheid in den weg raakte hij de macht over z'n stuur kwijt, waardoor hij met een smak op straat viel.

Hoewel hij een hersenschudding had op geloopen, wilde hij toch per rijwiel verder. Tegenstribbelend heeft men hem niettemin naar het ziekenhuis in Purmerend vervoerd.

Figuur 14. Uitsnede uit de Provinciale Noordhollandsche Courant, d.d. 9 oktober 1940. Een van de vele artikelen waarin deze gebeurtenis wordt genoemd.

Datum	Gebeurtenis	Relevant

VEERTIG BOMMEN VIELEN BIJ BROEK.

Was hooibroei de oorzaak van de boerderijbrand?

Broek in Waterland. Het aantal bommen, dat in de nabijheid van onze gemeente is neergekomen, moet bij nader onderzoek op veertig worden gesteld. Hiervan zijn er twee niet ontploft. Zij liggen links van den Jaagweg en van den Peereboomweg. Er is voor een afzetting gezorgd. De uitgebrande lichtfakkel, die op den Peereboomweg was neergekomen, is door de Duitsche militaire autoriteiten in beslag genomen. Ten gemeentehuize werd nog een parachute gedeponeerd, waaraan een lichtfakkel heeft gehangen.

Voorts vernemen we nog, dat heden door de verzekeringsdeskundigen getracht zal worden de oorzaak van den brand vast te stellen. Hooibroei wordt niet als uitgesloten beschouwd.

Figuur 15. *Uitsnede uit de Provinciale Noordhollandsche Courant, d.d. 12 oktober 1940.*

Datum	Gebeurtenis	Relevant

Figuur 16. *Inzet: de ligging van de Burgemeester Peereboomweg (rood) t.o.v. het projectgebied (groen). De boerderij van Breedijk (welke afbrandde) en enkele beschadigde panden zijn binnen het gele kader weergegeven. Op circa 500 meter vanuit Broek in Waterland zou het zand onder het tramspoor vandaan geblazen zijn, deze locatie is hier indicatief weergegeven als een rode stip (de exacte locatie van het '500 meter punt' is niet bekend). De Jaagweg (in blauw) loopt hier van Broek in Waterland naar het noorden, langs het water, binnen de grenzen van het projectgebied. Links van de Jaagweg en van de Peereboomweg zouden twee blindgangers hebben gelegen.*
Bron satellietbeeld: World Imagery.

Datum	Gebeurtenis	Relevant

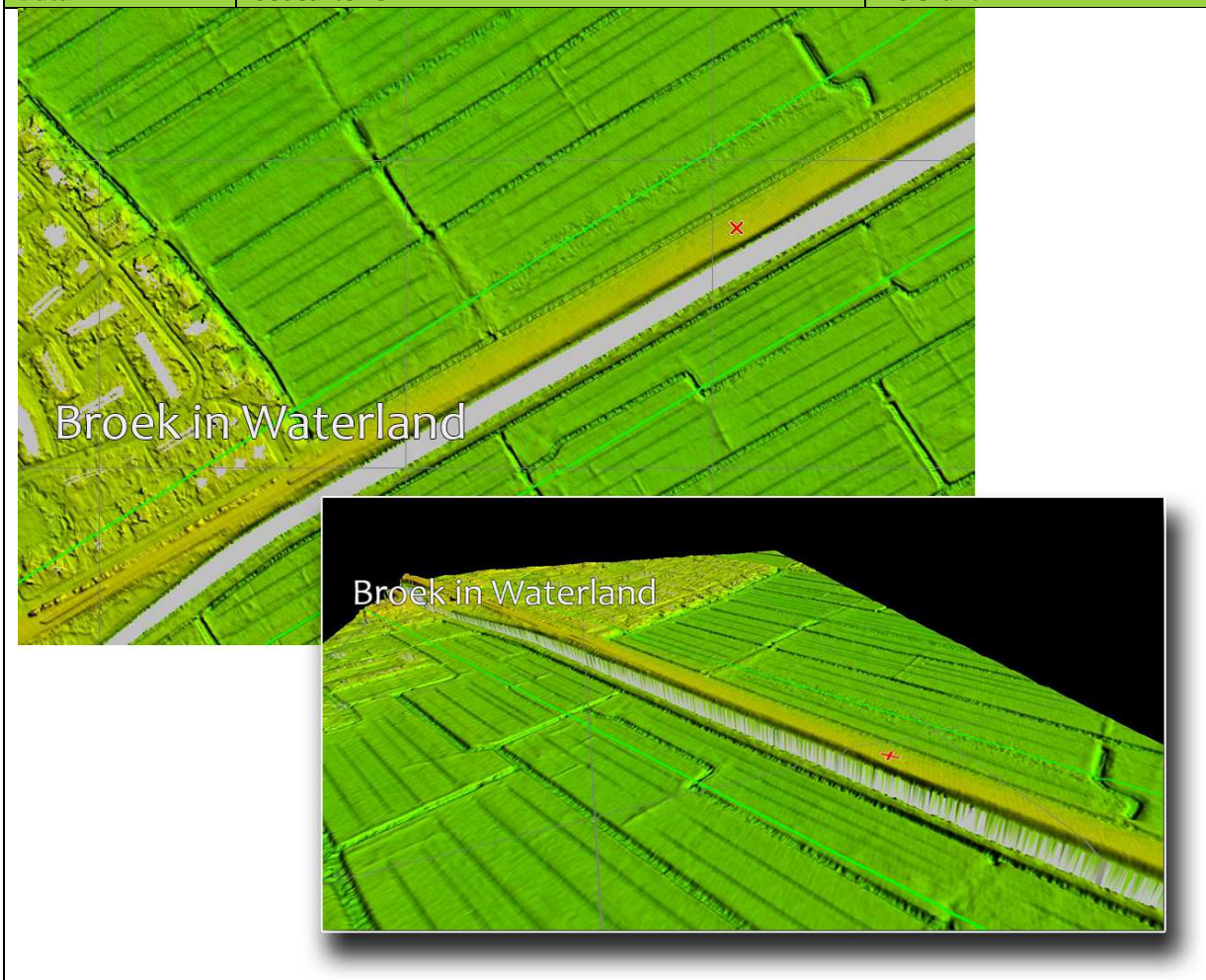

Figuur 17. *LIDAR: 3D-weergave van de eerste 500 meter vanaf Broek in Waterland (waarbij het kruisje staat voor het '500-meter-punt'). In het huidige landschap zijn hier geen verstoringen (meer) zichtbaar, gelijkend op inslagen van afwerpmunitie.*

Datum	Gebeurtenis	Relevant
	Figuur 18. *De weilanden tussen de Burgemeester Peereboomweg en Broek in Waterland, waar volgens de bronnen diverse bommen zouden zijn neergekomen. Bron afbeelding: foto locatiebezoek BeoBOM, 8 oktober 2015.*	
26/27 oktober 1940	Brand- en brisantbommen komen neer in Zuid.[8]	Niet relevant, genoemde locaties liggen op geruime afstand van het projectgebied.
27 oktober 1940	Een Engels vliegtuig laat een kettingbom vallen in een weiland op één kilometer afstand van Monnickendam. De ruiten van de in nabijheid staande boerderijen springen eruit.[9]	Op basis van deze informatie kan niet worden vastgesteld waar deze CE terecht kwam. Wat hier precies met een kettingbom bedoeld wordt, is niet zeker.
19/20 december 1940	Een granaat van afweergeschut slaat door het dak van perceel Chr. De Wetstraat 39.[10]	Niet relevant, deze locatie bevindt zich op geruime afstand van het projectgebied.
16 mei 1941	Een *Hampden* van *het No. 144 Squadron* stort om 03.36 neer uur te Broek in Waterland op het land van dhr. Van Zalingen.[11] In de literatuur wordt hierover het volgende vermeld: Een Engelse bommenwerp van het *No. 144 Squadron* probeert laagvliegend, met één motor, Engeland te bereiken. Het vliegtuig wordt echter door Duitse Flak bij Amsterdam neergeschoten en stort neer bij Broek in Waterland[12]	Op basis van deze informatie kan niet worden vastgesteld waar het toestel neerstortte.

[8] Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5227, inv. nr. 1089.
[9] Eversteijn, T., *Bombardementen, raketbeschietingen, neergekomen V-wapens en militaire vliegtuigverliezen in de periode 10 mei 1940 - 5 mei 1945* (z.p. 2011); *Oprechte Haarlemsche Courant*, 28-10-1940.
[10] Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5227, inv. nr. 1090.
[11] SGLO.nl; Eversteijn, *Bombardementen.*
[12] Wereldoorlog in het dorp Volendam 1939-1945, Blz 190 (Volendam, 2010).

Datum	Gebeurtenis	Relevant
30 oktober 1941	Er komen (vermoedelijk) brandbommen neer bij de Fokkerfabrieken aan de Papaverweg.[13]	Niet relevant, deze locatie bevindt zich op ca.
Figuur 19. *De ligging van de fabriek (indicatief als rode stip), t.o.v. het projectgebied. Bron satellietbeeld: World Imagery.*		
26/27 maart 1942	Melding van een bominslag bij Katwoude in de zeedijk, in een weiland. De Engelse bommenwerper welke de bommen draagt, wordt door een Duitse jager neergeschoten en stort brandend neer in de voormalige gemeente Broek in Waterland (SGLO meldt dat het hier om een *Wellington* van het *No. 12 Squadron* gaat[14]). Aan boord zijn nog 7 à 8 onontplofte bommen die door de Duitsers worden opgeruimd. Het toestel ligt in de gemeente Monnickendam, op de grens Broek in Waterland.[15]	Op basis van deze gegevens valt niet vast te stellen waar de bom viel en waar het toestel precies neerkwam. Katwoude ligt op ca. één kilometer van het projectgebied vandaan.

[13] Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5227, inv. nr. 1092.
[14] Sglo.nl.
[15] Waterlandsarchief, toeg. nr. 0973, inv. nr. 191.

Datum	Gebeurtenis	Relevant
Figuur 20. *Inzet: de ligging van Katwoude (rood kruisje) t.o.v. het projectgebied (groen). Deze locatie bevindt zich op ca. één kilometer van het projectgebied. Bron satellietbeeld: World Imagery.*		
20-21 december 1942	Een *Lancaster* van het *No. 106 Squadron* stort om 20.38 neer uur te Monnickendam op het land van dhr. G. Nooij aan de Oudelandsedijk 5.[16]	Niet relevant, deze locatie bevindt zich op geruime afstand van het projectgebied (hoewel niet exact bekend waar, wel bekend dat dit op enige kilometers afstand zal zijn).
13 mei 1943	Een Engels vliegtuig stort neer in het Zuiderzeepark. Er liggen verschillende brandbommen in de buurt van de plek. [17]	Niet relevant, exacte locatie valt niet vast te stellen.
17 juli 1943	Amsterdam-Noord wordt getroffen door een bombardement, wat als doel de Fokkerfabrieken heeft. De omliggende woonwijken worden zwaar getroffen, waardoor een groot aantal slachtoffers valt.[18]	Dit bombardement vond op geruime afstand van het projectgebied plaats, ca. 2,5 kilometer er buiten.

[16] SGLO.nl.
[17] Luchtbeschermingsdienst Amsterdam 963, Blz 189, 13 mei 1943.
[18] Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5227, inv. nr. 1093.

Datum	Gebeurtenis	Relevant

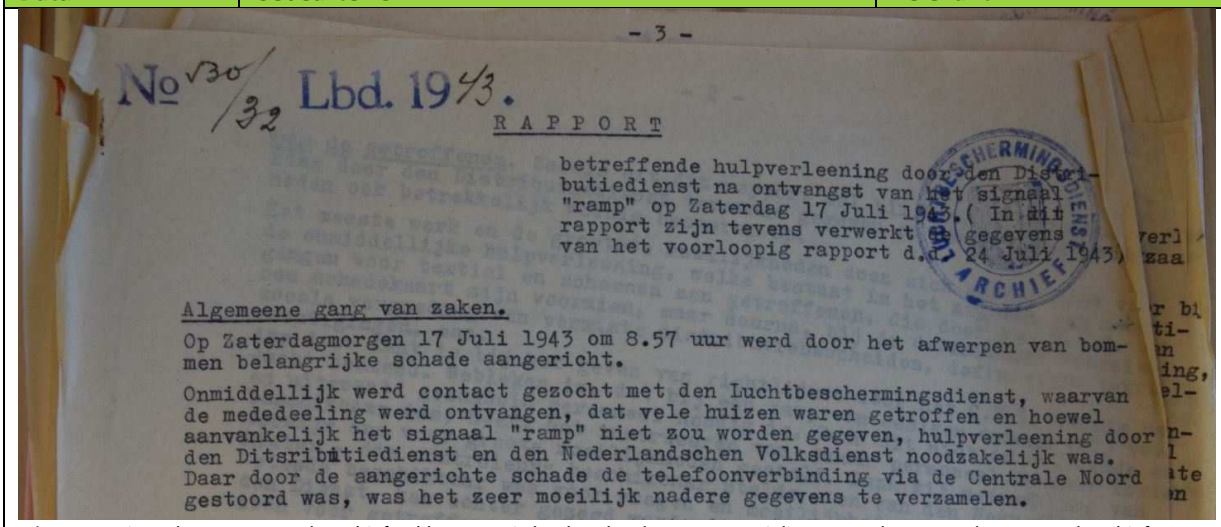

- 3 -

No 30/32 Lbd. 1943.

RAPPORT

betreffende hulpverleening door den Distributiedienst na ontvangst van het signaal "ramp" op Zaterdag 17 Juli 1943. (In dit rapport zijn tevens verwerkt de gegevens van het voorloopig rapport d.d. 24 Juli 1943)

Algemeene gang van zaken.

Op Zaterdagmorgen 17 Juli 1943 om 8.57 uur werd door het afwerpen van bommen belangrijke schade aangericht.

Onmiddellijk werd contact gezocht met den Luchtbeschermingsdienst, waarvan de mededeeling werd ontvangen, dat vele huizen waren getroffen en hoewel aanvankelijk het signaal "ramp" niet zou worden gegeven, hulpverleening door den Ditsributiedienst en den Nederlandschen Volksdienst noodzakelijk was. Daar door de aangerichte schade de telefoonverbinding via de Centrale Noord gestoord was, was het zeer moeilijk nadere gegevens te verzamelen.

Figuur 21. *Uitsnede van een van de archiefstukken, waarin het bombardement van 17 juli 1943 wordt genoemd. Bron: Stadsarchief Amsterdam.*

Figuur 22. *Zwaar beschadigde bebouwing in de omgeving van de Fokkerfabriek, na het bombardement van 17 juli 1943. Bron: Koning, E. en Koning, P., Wereldoorlog in het dorp Volendam 1939-1945 (Volendam 2010).*

23 januari 1943	De Duitse weermacht houdt luchtschietoefeningen in een straal van twintig kilometer rond Amsterdam.[19]	Het gaat hier niet om een exacte plaatsaanduiding, maar om een algemene melding m.b.t. schietoefeningen. Door deze oefeningen kunnen in principe CE in de vorm van geschutmunitie in de

[19] Waterlandsarchief, toeg. nr. 0658, inv. nr. 214.

Datum	Gebeurtenis	Relevant
		Nederlandse bodem worden aangetroffen, echter valt hier verder geen specifieke locatie aan te koppelen, waardoor deze gebeurtenis niet aantoonbaar relevant is voor het huidige projectgebied.
25 juli 1943	Een *Supermarine Spitfire* van het *No. 504 County of Nottingham Squadron* stort om 15.04 uur neer te Broek in Waterland aan de Provincialeweg.[20] In de *Broeker Bijdragen – Vier eeuwen geschiedenis van Broek in jaartallen 1550-1950,* wordt gesteld dat er in 1943 (hoewel er in deze uitgave een vraagteken achter het jaartal 1943 staat) een *Spitfire* een noodlanding maakt bij de Peereboomweg, waarna de Engels piloot gevangen wordt genomen.[21]	Niet aantoonbaar relevant voor het projectgebied: op basis van deze gegevens kan niet worden vastgesteld waar dit toestel exact neerstortte. In het vooronderzoek van T&A Survey wordt gesteld dat dit toestel neerstortte aan de Peereboomweg. Hoewel dit waarschijnlijk het geval was, valt dit niet met zekerheid te stellen. De bron waarop T&A Survey zich baseert, plaatst zelf een vraagteken bij het jaartal 1943, waaruit blijkt dat er geen volledige duidelijkheid is over deze gebeurtenis. In geval de Peereboomweg wel de juiste locatie is, dan betreft het verder geen relevante gebeurtenis.
	De Fokkerfabrieken en directe omgeving worden getroffen door een bombardement.[22]	De Fokkerfabrieken bevonden zich op geruime afstand van het huidige projectgebied, waardoor deze gebeurtenis geen invloed heeft op het projectgebied.

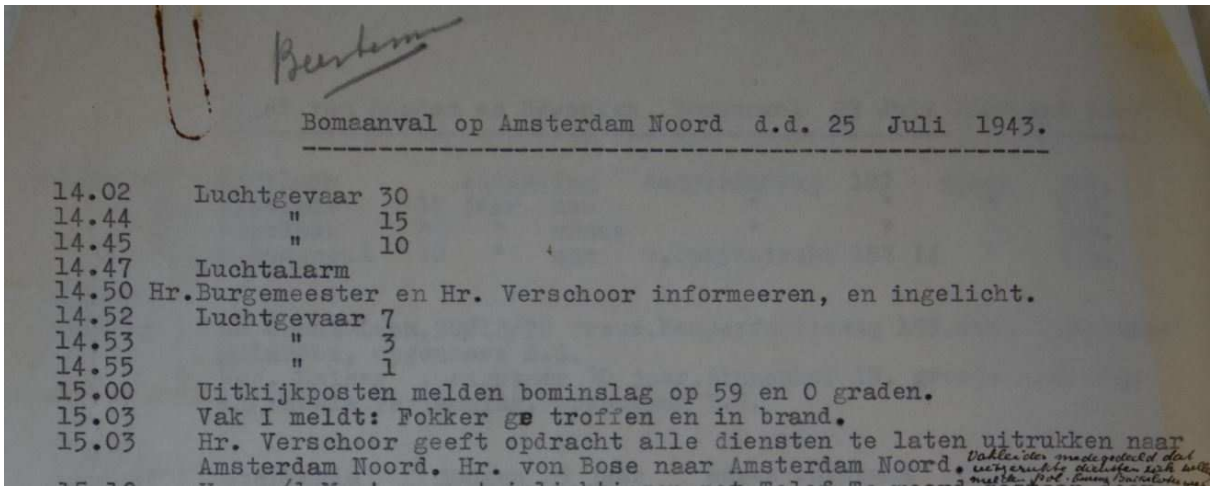

Bomaanval op Amsterdam Noord d.d. 25 Juli 1943.

14.02 Luchtgevaar 30
14.44 " 15
14.45 " 10
14.47 Luchtalarm
14.50 Hr. Burgemeester en Hr. Verschoor informeeren, en ingelicht.
14.52 Luchtgevaar 7
14.53 " 3
14.55 " 1
15.00 Uitkijkposten melden bominslag op 59 en 0 graden.
15.03 Vak I meldt: Fokker getroffen en in brand.
15.03 Hr. Verschoor geeft opdracht alle diensten te laten uitrukken naar Amsterdam Noord. Hr. von Bose naar Amsterdam Noord.

Figuur 23. *Uitsnede van een van de archiefstukken, waarin het bombardement van 25 juli 1943 wordt genoemd. Bron: Stadsarchief Amster-*

[20] SGLO.nl; Eversteijn, *Bombardementen*; Zwanenburg, G.J., *En nooit was het stil… Kroniek van een luchtoorlog.*
[21] Vereniging "Oud Broek in Waterland", *Broeker Bijdragen – Vier eeuwen geschiedenis van Broek in jaartallen 1550-1950* (nr. 50, april 2004); Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5227, inv. nr. 963.
[22] Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5227, inv. nr. 1093; 1094; 968.

Datum	Gebeurtenis	Relevant
	dam.	
26 juli 1943	Brand- of explosieve bommen veroorzaken schade aan de Westerweg 6, Westerweg 3, Westerweg 5, Edammerweg 4, te Edam.[23]	Er is hier slechts sprake van schadeopgaven, niet van informatie m.b.t. de locaties van neergekomen CE. Genoemde locaties liggen overigens buiten het projectgebied.
28 juli 1943	Ten gevolge van een bombardement, ontstaat schade in de volgende straten in Noord-Amsterdam[24]: • Papaverweg; • Mosstraat; • Mosplein; • Gentiaanstraat; • Mosveld; • Lathyrusstraat; • Kamperfoelieweg; • Hortensiastraat; • Berberisstraat; • Wingerdweg; • Duindoornplein; • Duindoornstraat; • Ribesstraat.	Geen van de genoemde locaties valt in de onmiddellijke nabijheid van het projectgebied, waardoor deze gebeurtenis niet valt te classificeren als aantoonbaar relevant voor het huidige projectgebied.
22 december 1943	Een *B-17* stort neer in het IJsselmeer vlakbij Edam.[25]	Niet relevant, buiten het projectgebied.
21 februari 1944	Een *P-47 Thunderbolt* van het *375th Fighter Squadron* van de *361st Fighter Group* stort om 14.03 uur neer bij Edam op de oever van het IJsselmeer.[26] De motor van het toestel valt uit tijdens het begeleiden van bommenwerpers naar Duitsland. Het vliegtuig maakt zonder landingsgestel een noodlanding op het land van de Merenboer (ijsbaan) vlakbij het Edammerpad.[27]	Niet relevant, buiten het projectgebied.
6 maart 1944	Een *B-24 Liberator* van het *734th Bomb Squadron* van de *453rd Bomb Group* stort om 15.45 uur neer ca. 4 km ten noordoosten van Edam in het IJsselmeer.[28] Een vliegtuig stort neer te Zunderdorp.[29]	Niet relevant, buiten het projectgebied.
Voorjaar 1944	Verschillende Noord-Hollandse polders worden door de Duitsers onder water gezet, welke tot het einde van de oorlog blank blijven staan.[30]	Geen indicatie voor de aanwezigheid voor CE in het projectgebied. Een inundatie kan eventueel wel als contra-indicatie dienen, bijvoorbeeld wanneer het gaat om het pinpointen waar grondgevechten wel/niet hebben plaatsgevonden. In dit geval

[23] Waterlandsarchief, toeg. nr. 0658, inv. nr. 216.
[24] Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5227, inv. nr. 1095.
[25] SGLO.nl.
[26] SGLO.nl; Eversteijn, *Bombardementen.*
[27] Wereldoorlog in het dorp Volendam 1939-1945, Blz 191.
[28] SGLO.nl; Eversteijn, *Bombardementen.*
[29] Luchtbeschermingsdienst Amsterdam 965, Blz. 105, 06 maart 1944.
[30] Eijk, Van, K. en Schenkeveld, W., *Oorlogsjaren. Oorlogsherinneringen van Noord-Hollanders 1940-1945* (Alkmaar 2010).

Datum	Gebeurtenis	Relevant
		is hier geen sprake van. Op het luchtfotomateriaal is te zien dat een gedeelte van het polderlandschap is geïnundeerd.
29 juni 1944	De tram tussen Edam en Volendam wordt door een vliegtuig beschoten.[31] Er vallen hierbij zes doden en zeven gewonden.[32]	Niet relevant, deze gebeurtenis vond plaats op geruime afstand van het projectgebied.

Figuur 24. *Inzet: de ligging van de tramlijn tussen Volendam en Edam (binnen blauwe kader gelegen) op een kaart uit 1949. Zoals te zien op deze afbeelding, ligt de gehele lijn op geruime afstand van het projectgebied. Bron kaartmateriaal: watwaswaar.nl. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

13/14 februari 1945	Een groep van achtentwintig *Halifaxes* van *No. 38 Group* voeren luchtaanvallen uit op doelen in het gebied van Rees en Isselburg. Vierentwintig *Mosquito's* van bases in Engeland, doen aanvallen op vijandelijke troepenbewegingen in het gebied van Emmerich. Bij deze aanvallen die de gehele nacht, van 23.15 tot 07.30 uur, voortduurden, werden acht ton brisant en vele fakkels afgeworpen en met boordwapens vele schoten afgevuurd. In totaal worden ca. honderddertig vrachtauto's gezien en aangevallen, waarvan er negentien worden vernield en veertien beschadigd.	Laatstgenoemde aanval, op een colonne vrachtwagens rijdende van Amsterdam naar Edam, is mogelijk relevant. Er valt op basis van deze gegevens echter niet vast te stellen waar deze aanval precies plaatsvond. Extra onderzoek in het eigen archief van BeoBOM (*2nd Tactical Air Force*) heeft geen nieuwe

[31] Waterlandsarchief, toeg. nr. 0795 inv. nr. 10; groot-waterland.nl; Wereldoorlog in het dorp Volendam 1939-1945.
[32] Groot-waterland.nl.

Datum	Gebeurtenis	Relevant
	Inbegrepen in dit totaal zijn veertien vrachtauto's vernield en twee beschadigd van een colonne van vijftig vrachtauto's, die op de weg van Amsterdam naar Edam in noordelijke richting rijdt.[33]	inzichten wat betreft de locatiebepaling opgeleverd.

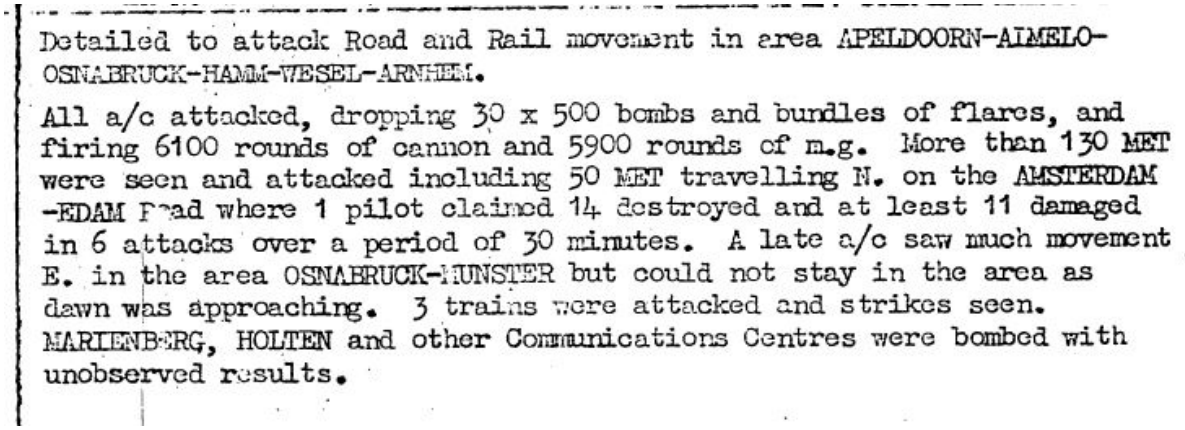

Detailed to attack Road and Rail movement in area APELDOORN-AMELO-OSNABRUCK-HAMM-WESEL-ARNHEM.

All a/c attacked, dropping 30 x 500 bombs and bundles of flares, and firing 6100 rounds of cannon and 5900 rounds of m.g. More than 130 MET were seen and attacked including 50 MET travelling N. on the AMSTERDAM -EDAM Road where 1 pilot claimed 14 destroyed and at least 11 damaged in 6 attacks over a period of 30 minutes. A late a/c saw much movement E. in the area OSNABRUCK-MUNSTER but could not stay in the area as dawn was approaching. 3 trains were attacked and strikes seen. MARIENBERG, HOLTEN and other Communications Centres were bombed with unobserved results.

Figuur 25. *Uitsnede uit het overzicht van 2nd Tactical Air Force, d.d. 13/14 februari 1945. Bron: Archief BeoBOM (oorspr. The National Archives, Londen).*

27 april 1945	In de haven van Volendam worden twee schepen tot zinken gebracht door de Duitsers. Door de explosies ontstaat veel schade aan panden in de omgeving.[34]	Niet relevant, de haven ligt niet in de directe omgeving van het projectgebied.
29 april 1945	Kort voor de bevrijding, wordt door een sabotageploeg van de Binnenlandse Strijdkrachten (BS) tussen Monnickendam en Broek in Waterland, even voorbij de Dijksbrug, een Duitse vrachtwagen door kneedbommen opgeblazen. Hierbij komen drie landwachters om het leven en raken enkelen gewond.[35]	Niet relevant, betreft geen actie waardoor aantoonbaar CE binnen het projectgebied zijn achtergelaten.
25 november 1955	Ten behoeve van de wederopbouw, dienen onteigeningen in de Jodenbreestraat en Weesperstraat te worden uitgevoerd, evenals de voorbereiding van de bouw van bruggen over de Nieuwe Herengracht en over de Nieuwe Keizersgracht, de Nieuwe Prinsengracht en de Nieuwe Achtergracht.[36]	Niet relevant, het gaat hier om locaties te Amsterdam, op geruime afstand van het projectgebied.
16 oktober 1959	Voor de binnenstad van Amsterdam is de voorbereiding van wederopbouwplannen nodig.[37]	Het gaat hier enkel om wederopbouw van de binnenstad, Amsterdam-Noord en omgeving worden niet genoemd.
5 april 1965	In vele panden in Amsterdam bevinden zich nog CE, welke gevaar opleveren voor de veiligheid.[38]	Niet relevant, betreft geen meldingen over vindplaatsen van verzamelde CE.

[33] Zwanenburg, *En nooit was het stil; Haarlemsche Courant: Nieuwsblad voor Noord-Holland*, 30-06-1944
[34] Annegarn, I., Keizer, W. en Overdijk, H. (red.), *Twee glazen champagne en drie gebakken boterhammen. Noord-Holland in 1945, de laatste oorlogsmaanden en daarna* (1994).
[35] Oudmonnickendam.nl (oorlogsherinneringen de heer Veltrop).
[36] Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5370, inv. nr. 273.
[37] Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5370, inv. nr. 273.
[38] Nationaal Archief, toeg. nr. B23, inv. nr. 27.

Datum	Gebeurtenis	Relevant

Alg. Dagblad
Maandag 5 april 1965

AMSTERDAMSE POLITIE WORDT OVERSTROOMD MET OORLOGSTUIG

„Het is onvoorstelbaar wat men in huis heeft"

zeggen de munitie-experts

Van onze Amsterdamse redactie

AMSTERDAM — Hand- en brisantgranaten; pistool-, geweer- en mitrailleurpatronen; vuurwapens. De munitie- en wapenexperts van het bureau algemene dienstzaken van de Amsterdamse politie hebben het er deze weken extra druk mee. Ergens wordt bijzondere aandacht aan de schoonmaak besteed; er gaat een vloer open en daar komt het wapentuig tevoorschijn. Niemand weet hoe het er is gekomen.

haar beurt na controle aan de Hoogovens van de hand doet. Munitie gaat voor een deel naar de marine om in zee te worden gegooid. De rest wordt in zogenaamde springputten gestort waar het — onder vijf meter water — langs elektrische weg tot ontploffing wordt gebracht. Als het water is weggepompt worden de scherven verzameld en naar de Hoogovens gebracht.

Figuur 26. *Uitsnede uit het krantenartikel uit het Algemeen Daglad, d.d. 5 april 1965. Bron: Nationaal Archief, toeg. nr. B23, inv. nr. 27.*

In het Stadsarchief Amsterdam, is een schadekaart voor Amsterdam geraadpleegd, met daarop de vastgestelde oorlogsschade. Onderstaande uitsnede toont de schade in Amsterdam-Noord. Het huidige projectgebied valt buiten deze kaart, wat een indicatie is dat er verder noordelijk sprake was van geen (tot weinig) oorlogsschade.

Figuur 27. *Uitsnede van de genoemde kaart, met op de inzet de locaties van oorlogsschade te Amsterdam-Noord. Ten behoeve van de duidelijkheid zijn deze locaties rood gearceerd. Bron: Stadsarchief Amsterdam, toeg. nr. 5227, inv. nr. 146.*

Ten behoeve van de compleetheid van bovenstaand historisch overzicht, is eveneens de interactieve kaart van de Gemeente Amsterdam in de Tweede Wereldoorlog geraadpleegd. Op deze kaart worden tal van gebeurtenissen getoond, eveneens in de omgeving van het huidige projectgebied. Geen van deze gebeurtenissen is aantoonbaar van invloed op het projectgebied. Onderstaande afbeelding toont een uitsnede van de betreffende kaart.

Figuur 28. *Uitsnede van de genoemde kaart, met op de inzet de locaties van enkele gebeurtenissen in de omgeving van het projectgebied (1 t/m 10). Het gaat hier om 1) een bominslag; 2) de inslag van een granaatscherf; 3) het neerkomen van een benzinetank van een vliegtuig; 4) het neerkomen van een Engels vliegtuig; 5) het neerkomen van drie bommen; 6) het ontstaan van een gat in de grond, geslagen door onbekend voorwerp; 7) de vondst van een benzinetank van een vliegtuig; 8) de vondst van een vliegtuigdeur; 9) de vondst van een vliegtuigdeur; 10) en het neerkomen van een lichtkogel. Geen van deze gebeurtenissen heeft aantoonbaar invloed op het projectgebied. Bron: Interactieve kaart Gemeente Amsterdam in de Tweede Wereldoorlog.*

Naast bovengenoemde kaart, is eveneens de database *vergeltungswaffen.nl* geraadpleegd, waar middels kaartmateriaal wordt getoond waar Duitse V-wapens neer zijn gekomen in de periode 1940-1945. Uit deze gegevens is gebleken dat er in de omgeving van het projectgebied, geen V-wapens zijn neergekomen.

Figuur 29. *Uitsnede van de genoemde kaart, met daarop een enkele inslag van een V-wapen, ter plaatse van Wormerveer. Bron: vergeltungswaffen.nl.*

Archief mijn- en munitieopruimingsdienst (MMOD) 1945-1970

In het semi-statisch archief van Defensie te Rijswijk is een enkele melding van de Mijn- en munitie-opruimingsdienst met betrekking tot het projectgebied achterhaald. Het gaat om onderstaande vermelding.

Plaats en datum	Melding
25 januari 1946	De burgemeester van de gemeente Broek in Waterland verklaart dat er, voor zover hem bekend, geen explosieven of andere munitie meer in de gemeente aanwezig zijn.

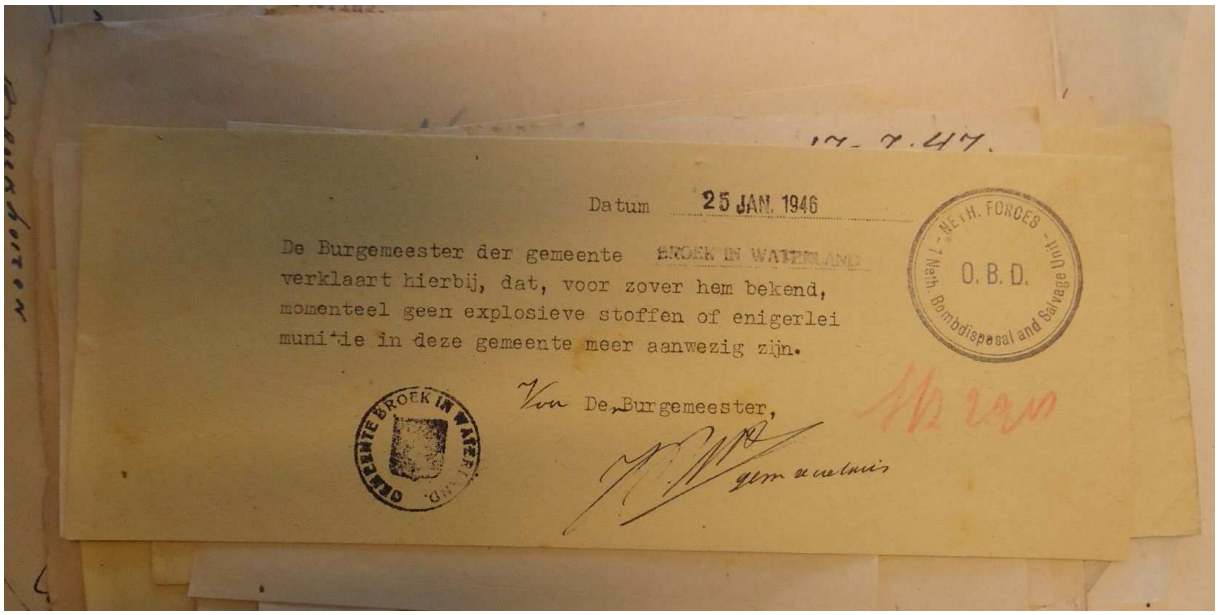

Figuur 30. *De burgemeester van Broek in Waterland, meldt op 25 januari 1946 dat er, bij zijn weten, geen explosieve stoffen of enigerlei munitie meer in de gemeente Broek in Waterland aanwezig zijn. Bron: semi-statisch archief Defensie, Rijswijk.*

Archief Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) 1971-heden

Uit het archief van de EODD zijn een aantal meldingen en ruimingen achterhaald, welke betrekking hebben op de omgeving van het projectgebied, achterhaald. De locaties van deze meldingen en ruimingen zijn weergegeven op onderstaande afbeeldingen. N.B.: op de afbeeldingen zijn de ruimingen welke geen CE betroffen, weggelaten. Deze meldingen zijn wel weergeven in de bijbehorende tabellen.

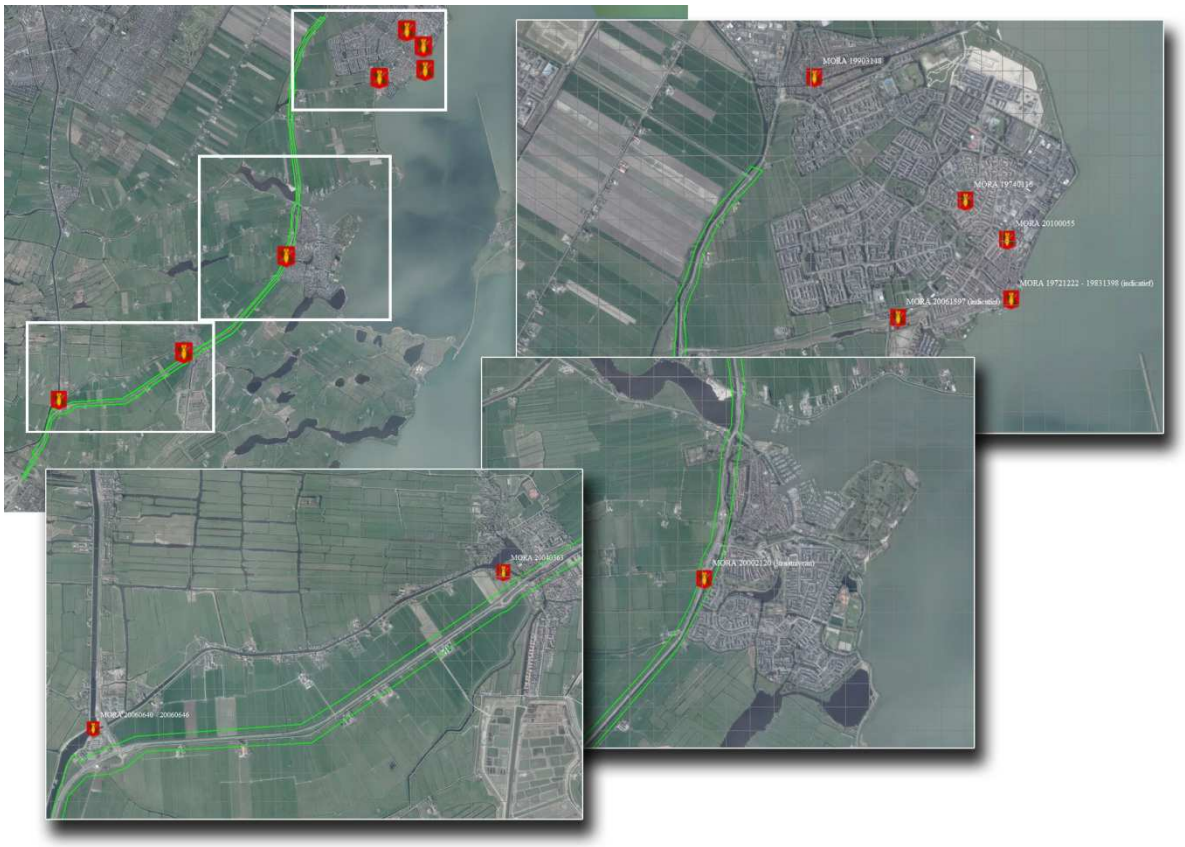

Figuur 31. *De locatie van de MORA's in de directe omgeving van het projectgebied. Bron luchtfotomateriaal: World Imagery.*

MORA	LIGPLAATS	AANTAL	BENAMING/SOORT	BIJZONDERHEDEN
19711102	Buikslotermeerdijk (bij het jachthaventje)	1	Brisantgranaat, doorsnee 7 cm	Geen
19711123	Openbare Werken, Nieuwe Haven 68, Edam	n.v.t.	Onderzoek naar invalsopening onbekend voorwerp, ingeslagen in een weiland (diameter 50cm) – onpeilbaar diep. Conclusie: een ingevallen put.	Geen CE
19711164	Politiebureau, Monnickendam	4 30 kg 4	Handgranaat Klein-kaliber munitie Seinpatronen	Geen Geen Geen
19721222	Bergingssloep haven, Volendam	1	10,5cm granaat	Geen
19723021	Bunker NAM, Bergen N.H.	600 kg	Vuurwerk	Geen
19730002	Politiebureau, Monnickendam	100 kg	Vuurwerk	Geen
19740116	Mgr. Veermanlaan t.o. nr. 55, Volendam	1 100	Gedeelte betonnen oefenbom Klein-kaliber munitie, patronen, divers	Geen Geen
19751568	Politiebureau, Monnickendam	1	Metalen 'sigarendoos' met daarin 6 stiften (verm. tijdpotloden)/mu bonden (?) tyre buster	Geen CE
19760283	Politiebureau, Monnickendam	1	Contragewicht	Geen CE
19761335	In een cel [nadere ligplaats niet genoemd]	1	Huls van 40mm met ontstekerdop	Geen

MORA	LIGPLAATS	AANTAL	BENAMING/SOORT	BIJZONDERHEDEN
		1	Luchtdrukpistool	Geen
19770590	Gebracht door melder [geen locatie genoemd in rapport]	112	Klein-kaliber munitie (9mm patronen)	Geen
19790089	Politiebureau, Volendam	1	.50 patroon	Geen
19800103	Politiebureau, Monnickendam	6	2cm brisantgranaatpatroon	Geen
19820900	Politiebureau, Volendam	1	60mm brisantmortiergranaat met schokbuis	Geen
19831398	Haven Volendam V172 (boot)	1	Duitse oefenbom 50 lbs	Geen
19833201	Politiebureau, Volendam	4 1	20mm oefenbrisantgranaat 30mm oefenbrisantgranaat	Geen Geen
19841942	Politiebureau, Volendam	1	.50 patroon	Geen
19843415	Politiebureau, Monnickendam	18 2 5	2cm oefenbrisantgranaat 2,5cm oefenbrisantgranaat 3cm oefenbrisantgranaat	Verschoten Verschoten Verschoten Oorspronkelijke vindplaats Vlieland
19843578	Politiebureau, Volendam	1 100	Mitrailleurnabootser Klein-kaliber munitie	Geen Geen
19863195	Politiebureau, Volendam	1	Beschermkap gasfles (geen CE)	Geen CE
19864149	Politiebureau, Volendam	1	.50 patroon	Geen
19870356	Kooiweg 4, Edam	1	Stalen bol (geen CE)	Geen CE
19871999	Politiebureau, Monnickendam	1	Zuurcapsule met rubberen opvulling afkomstig van zg. Hertzhoorn	Geen
19890036	Politiebureau, Monnickendam	25 0,2 kg	Klein-kaliber munitie, divers Feestvuurwerk	Geen Geen
19891939	Politiebureau, Monnickendam	1 10	17 pr pantsergranaat Strijkers	Niet verschoten Geen
19900008	Zwaluwtong 66, Monnickendam	1	Schroot (geen CE)	Geen CE
19903148	Koksteeg 2, Edam	1	Kanonskogel (massief)	Geen
19903287	Politiebureau, Monnickendam	5	Vuurwerk	Geen
19912548	Politiebureau, Volendam	100	Klein-kaliber munitie	Geen
19920067	Politiebureau, Volendam	3	Scheeps/noodseinen	Geen
19932085	Politiebureau, Volendam	30	Klein-kaliber munitie, divers	Gevonden op zolder woonhuis [geen locatie genoemd]
19942442	Politiebureau, Volendam	5	Seinpatronen	Geen
19952391	Politiebureau, Volendam	1	Brisantgranaat	Geen
20000113	Politiebureau, Monnickendam	1	Rookmaker	Geen
20002120	Langs de N247, Monnickendam	1	Granaat, 10cm	Geen. In het ruim-

MORA	LIGPLAATS	AANTAL	BENAMING/SOORT	BIJZONDERHEDEN
				rapport wordt geen specifiek type genoemd. In het vooronder-zoek van T&A Survey (1011GPR2761.1) wordt echter ver-meld dat het hier gaat om een lege rookgranaat. Waar deze constatering op gebaseerd is, is niet bekend.
20040363	Broekmeerdijk 9, Broek in Waterland	1	Handgranaat, scherf, ei No. 1, oud-Hollands	Geen
20060640	Slochterweg, Amsterdam	1 1 2	3.7 inch brisantgranaatpatroon met tijdbuis No. 199 3.7 inch brisantgranaat met tijd-buis No. 199 Huls 3.7 inch	Geen Geen Niet verschoten
20060646	Slochterweg, Amsterdam	1	Granaat 10cm compleet met huls	Zoekactie n.a.v. eerdere vondst. Vermoedelijk be-vinden zich in de bodem nog meer granaten, een afmeerverbod wordt geadvi-seerd.
20061597	Kathammerzeedijk, nabij vuurtoren Pieterman	1	8,8cm Flak star shell German	Gedeeltelijk leeg, ontsteker deels aanwezig
20100055	Visserstraat 82, Volendam	1 2 1	Scherfhandgranaat, No. 36 Mk. II 2 inch lichtmortiergranaat lichaam 2cm huls	Leeg Leeg Geen

Geen van de meldingen heeft aantoonbaar directe betrekking op het projectgebied. MORA 20002120 (granaat, 10cm) zou langs de N247 geruimd zijn. De exacte locatie valt echter niet te achterhalen, evenmin is het exacte type granaat bekend. MORA 20040363 is in de directe nabijheid van het projectgebied gelegen en betreft de ruiming van een scherfhandgranaat No. 1 (oud-Hollands). Deze vondst is, zonder verdere aanwijzingen dat dit type CE binnen het projectgebied kan worden aangetroffen, niet relevant voor het projectgebied. In een krantenartikel in Trouw wordt verder vermeld dat er in 2006, vier granaten zijn gevonden in het Noordhollands Kanaal, ter hoogte van de afslag Het Schouw. De granaten werden aangetroffen tijdens werkzaamheden

aan het kanaal.[39] Het gaat hier om MORA's 20060640 en 20060646, zeer waarschijnlijk gedumpte CE. Deze CE zijn in de watergang gevonden, en daardoor niet van relevantie voor het huidige projectgebied.

deVerdieping
Trouw

Home Nieuws Opinie Groen Religie & filosofie Schrijf Video Foto

Nederland Buitenland Politiek Economie Sport Cultuur Gezondheid Onderwijs

Granaten gevonden in kanaal bij Amsterdam-Noord

01/05/06, 17:39

(Novum) - Amsterdam. Bij bouwwerkzaamheden in het Noordhollands Kanaal in Amsterdam-Noord zijn vrijdag en maandag vier granaten gevonden. De vondst werd gedaan ter hoogte van afslag Het Schouw, meldt de provincie Noord-Holland. De explosieven, die ongeveer een meter lang waren, zijn tot ontploffing gebracht. Het gebied is afgezet en bij Het Schouw geldt een afmeerverbod. De herkomst van de munitie is niet duidelijk.

Meer over

Drie van de projectielen werden vrijdag aangetroffen bij werkzaamheden in het kanaal. Er was geen sprake van gevaar voor de omgeving, omdat de granaten niet uit zichzelf konden afgaan, stelt de provincie. De granaten zijn dezelfde dag door het Explosieven Opruimingscommando tot ontploffing gebracht.

Figuur 32. *Het betreffende artikel in Trouw, d.d. 1 mei 2006, waarin de vondst van granaten wordt genoemd.*

[39] Trouw, 1 mei 2006.

Figuur 33. *Voorbeelden van in de omgeving van het projectgebied aangetroffen CE. Links: een eihandgranaat No. 1. Bron afbeelding eihandgranaat: lexpev.nl. Rechts: een Amerikaanse 60mm mortiergranaat. Bron afbeelding 60mm mortiergranaat: eigen afbeelding © BeoBOM.*

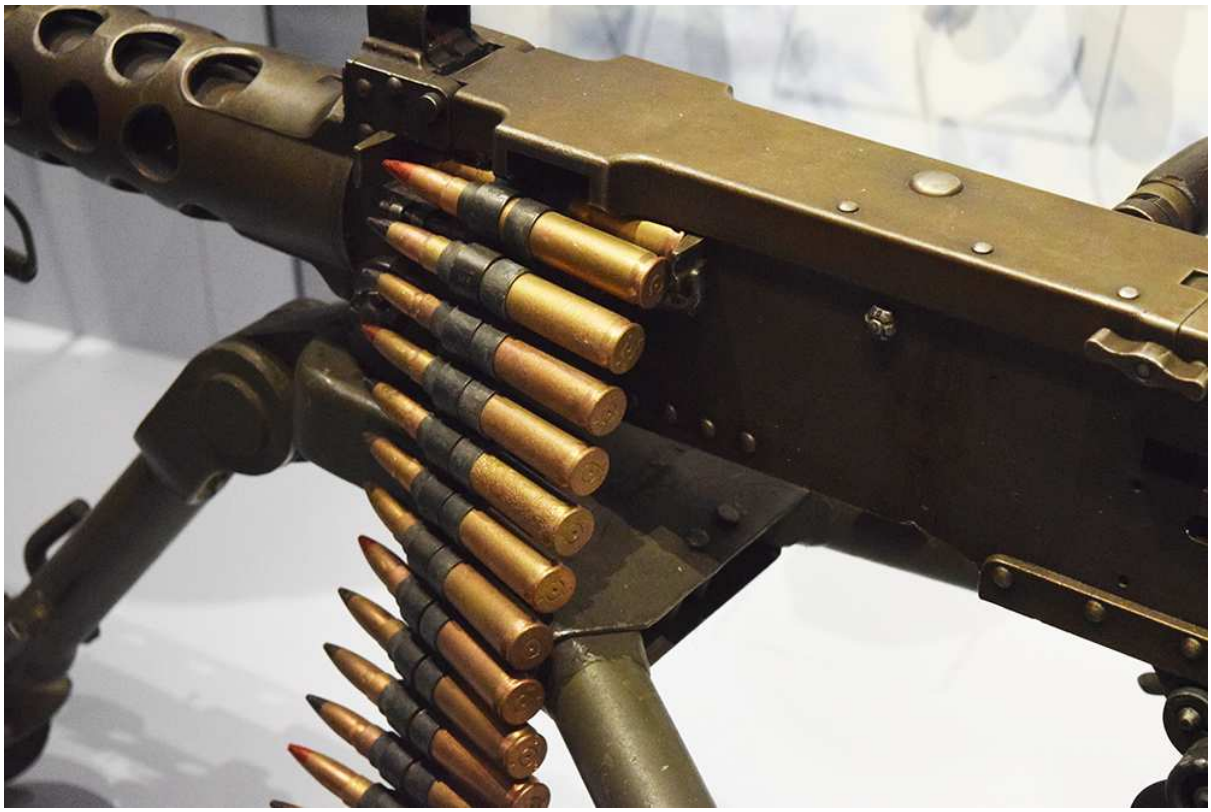

Figuur 34. *Een voorbeeld van meermaals in de plaatsen rond het projectgebied aangetroffen CE: klein-kaliber munitie, .50. Bron afbeelding: eigen afbeelding © BeoBOM.*

Collectie mijnenveldkaarten, leg- en ruimrapporten EODD

In de collectie mijnenveldkaarten, leg- en ruimrapporten van de EODD zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van mijnenvelden binnen het projectgebied aangetroffen.

Figuur 35. *De locaties van mijnenvelden (rood) in Noord-Holland, t.o.v. het projectgebied (in groen). Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Collectie Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)

Tijdens het onderzoek zijn geen indicaties aangetroffen voor gevechtshandelingen in de meidagen voor wat betreft (de directe omgeving van) het projectgebied. Derhalve is het niet noodzakelijk gebleken de collectie 409 'Gevechtsverslagen en – rapporten mei 1940' te raadplegen. Er zijn evenmin aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van (Duitse) stellingen en verdedigingswerken in de directe omgeving van het projectgebied. Derhalve is het niet noodzakelijk gebleken de collectie 575 'Duitse verdedigingswerken en inundaties van Nederlands grondgebied in de oorlog/rapporten van militaire aard vanuit bezet Nederland aan bureau inlichtingen Londen' te raadplegen.

4. Luchtfotoanalyse

Algemeen

De beschikbare luchtfoto's betreffende de data waarop oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden zijn door BeoBOM geïnventariseerd. Daaruit is een selectie gemaakt van bruikbare luchtfoto's. Bij de selectie van deze foto's is rekening gehouden met de datum in relatie tot de oorlogshandelingen, de opnamekwaliteit en de schaal. De geselecteerde luchtfoto's zijn geïnterpreteerd op de aanwezigheid van schade aan het landschap als gevolg van oorlogshandelingen en militaire werken. Het is van groot belang, luchtfoto's van relevante data aan te schaffen. Is er bijvoorbeeld sprake van een bombardement op 1 januari 1941, dan is het zaak zo kort mogelijk na deze gebeurtenis genomen luchtfotomateriaal aan te schaffen. In het geval van voorliggend vooronderzoek, was er sprake van een bombardement op 7/8 oktober 1940, tussen Broek in Waterland en Monnickendam. Andere relevante oorlogshandelingen (welke aan een redelijk specifieke locatie binnen het projectgebied gekoppeld kunnen worden) zijn niet gevonden. In de Nederlandse luchtfotoarchieven bleken (m.b.t. deze locatie) geen geschikte luchtfoto's beschikbaar, welke kort na de betreffende gebeurtenis zijn genomen. Derhalve is een lijst aangevraagd met in Duitsland beschikbare luchtfoto's (*Luftbilddatenbank*), waarbij twee mogelijk relevante luchtfoto's werden aangetroffen, van 28 oktober 1940 en 29 oktober 1940. Beide foto's zouden volgens de *Luftbilddatenbank* de locatie dekken. De eerstvolgende luchtfoto, welke het gebied tussen Broek in Waterland en Monnickendam dekt, dateert van januari 1941, geruime tijd na de gebeurtenis. In het vooronderzoek van T&A Survey (1011GPR2761.1), wordt gesteld dat er slechts één relevante luchtfoto (de foto van 29 oktober 1940) bij het betreffende archief beschikbaar zou zijn. Momenteel bleken er echter twee luchtfoto's beschikbaar. De luchtfoto van 29 oktober 1940 is, blijkens het vooronderzoek van T&A Survey, niet geschikt voor een goede luchtfotoanalyse, omdat er op de foto een wolkendek boven het relevante gedeelte van het gebied hangt. Derhalve blijft de foto van 28 oktober 1940 over, welke daarom door BeoBOM is aangeschaft en geanalyseerd in onderstaande paragraaf (evenals de andere aangeschafte luchtfoto's).

Resultaat luchtfotoanalyse

Uit de analyse van het luchtfotomateriaal zijn enkele beperkte indicaties voor de aanwezigheid van CE in de nabijheid van het projectgebied gesignaleerd. In de onderstaande figuren worden enkele gesignaleerde verstoringen nader besproken (zowel CE-gerelateerd, als verstoringen welke niet CE-gerelateerd zijn). N.B.: de enige relevante luchtfoto, welke het door het bombardement van 7/8 oktober 1940 getroffen gebied dekt, bleek van dermate lage kwaliteit, dat deze als op zichzelf staande bron niet geschikt is bevonden. Enkel in combinatie met informatie n.a.v. het locatiebezoek (hoofdstuk 5), bleek deze luchtfoto bruikbaar.

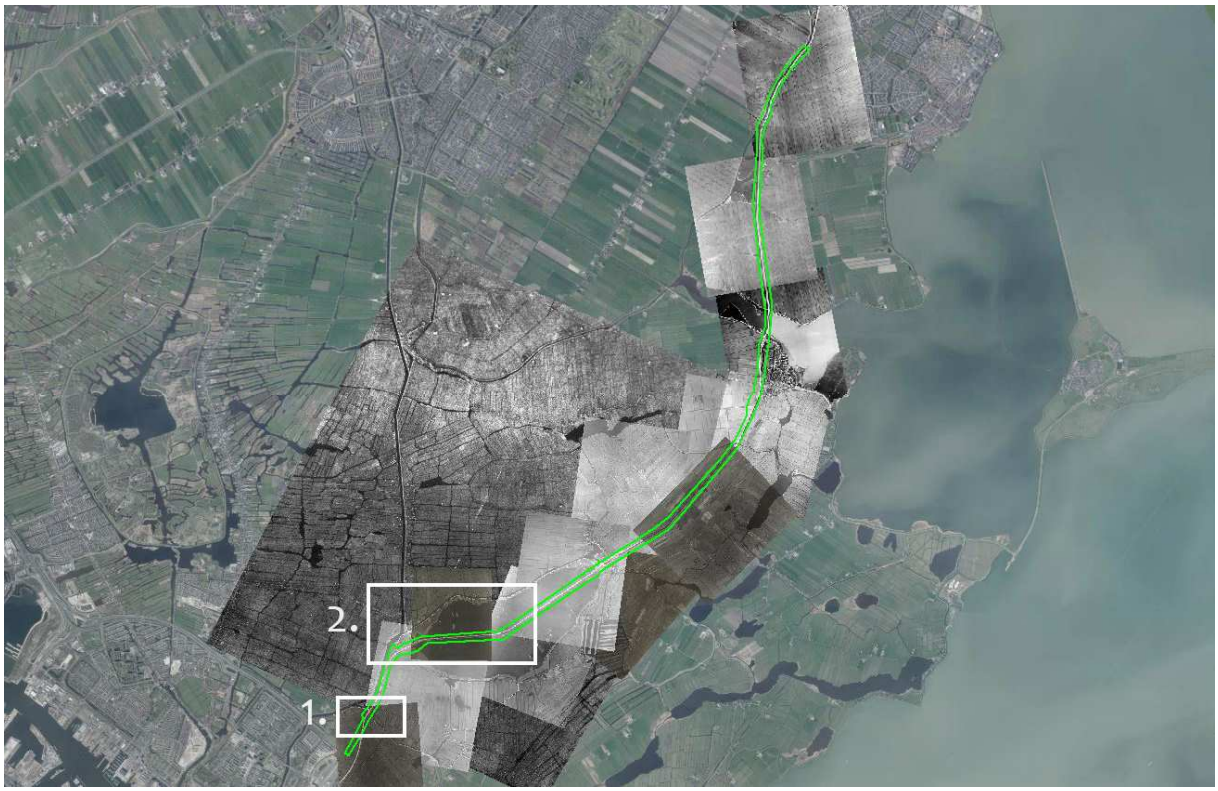

Figuur 36. *De locaties van gesignaleerde verstoringen, weergegeven m.b.v. verschillende kaders, welke in de volgende figuren nader worden toegelicht.*

Locatie 1

Ter plaatse van locatie 1 zijn enige verstoringen gesignaleerd, waaronder diverse mangaten/schuilgaten, *Splitterboxen* (schuilplaatsen voor automobilisten in geval van luchtaanvallen), wapenopstellingen en prikkeldraadversperringen. De weg van Amsterdam naar het noorden, met daarnaast het spoor, was een belangrijke toegangsweg naar de stad. Dit is terug te zien op de luchtfoto's, hoewel het hier niet gaat om grote verdedigingswerken. Via de heer Bakker, specialist explosieven en bodem van de gemeente Amsterdam, heeft BeoBOM enige informatie gekregen, waaruit eveneens blijkt dat er ten noorden van Amsterdam sprake was van Duitse versperringen en dergelijke. Onderstaande afbeeldingen tonen enkele van de gesignaleerde verstoringen. Deze waarnemingen zijn eveneens weergegeven op de bij dit vooronderzoek behorende inventarisatiekaart en bodembelastingkaart (voor zover de gesignaleerde verstoringen leiden tot verdachte- of opsporingsgebieden).

Figuur 37. *Enkele wapenopstellingen, verbonden door loopgraven.*

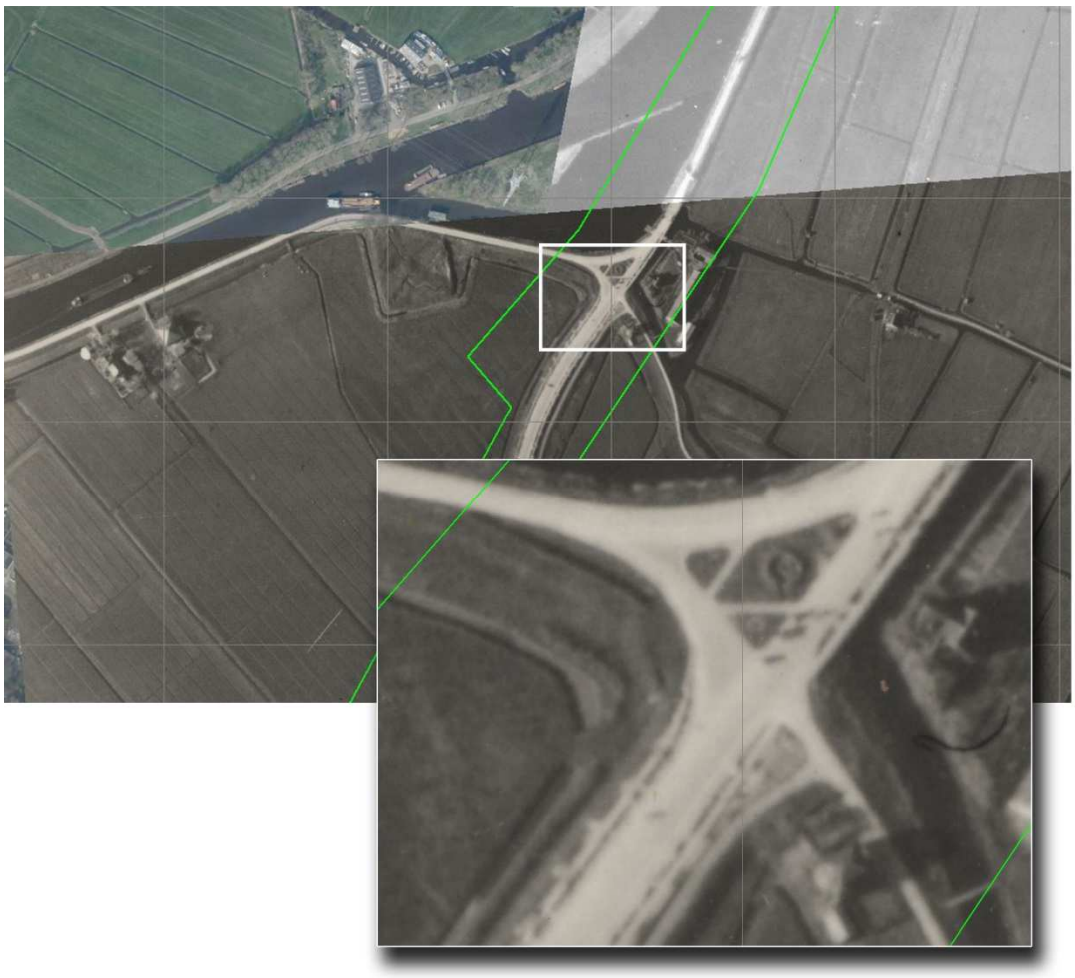

Figuur 38. *Op de kruising is een wapenopstelling zichtbaar. Langs de weg naar het zuiden, zijn langs de weg enige schuilgaten/mangaten zichtbaar.*

Figuur 39. *Prikkeldraadversperringen langs het spoor (ter verduidelijking binnen witte lijnen).*

Locatie 2

Ter plaatse van locatie 2 zijn enige verstoringen gesignaleerd, waaronder diverse mangaten/schuilgaten en vernielde boerderijen door inundatie. Het geïnundeerde gebied is op meerde luchtfoto's zichtbaar, en behelst een groot gedeelte van het projectgebied. Deze waarnemingen zijn eveneens weergegeven op de bij dit vooronderzoek behorende inventarisatiekaart.

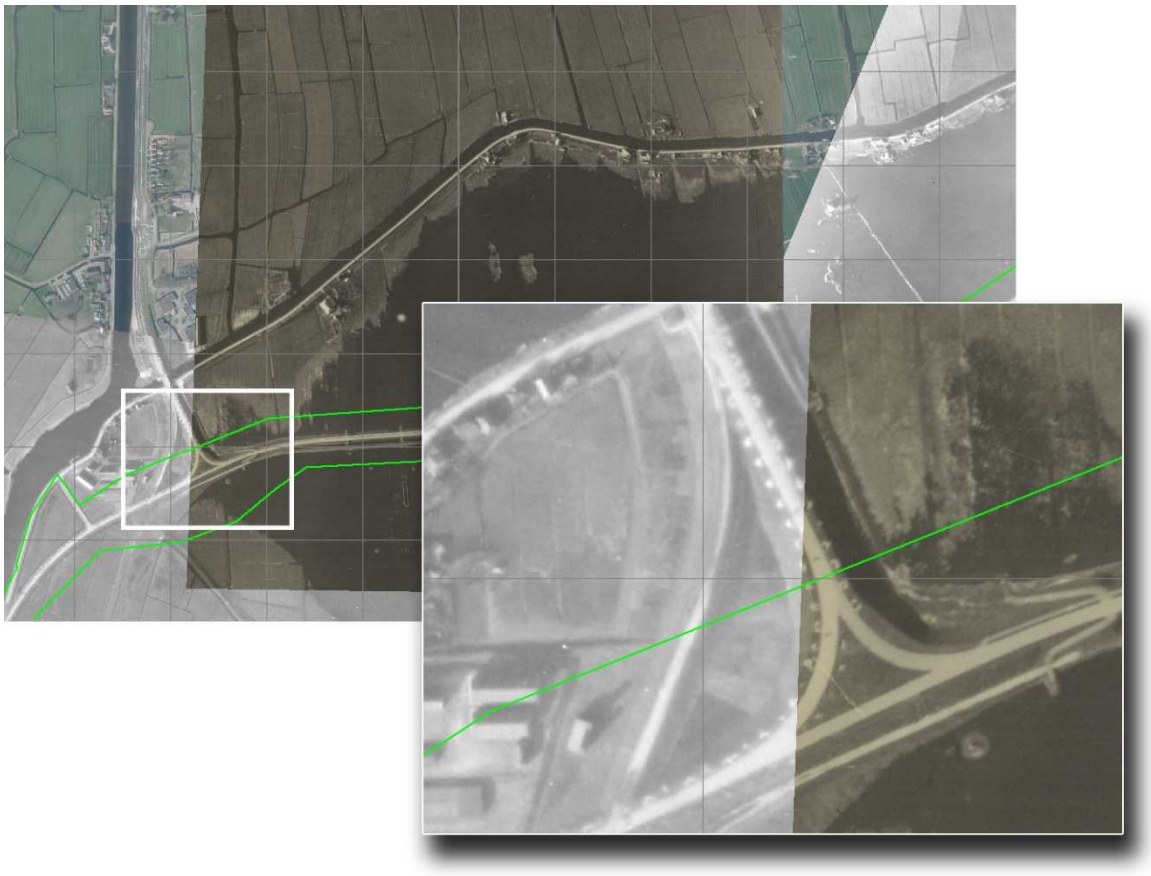

Figuur 40. *Diverse schuilgaten/mangaten, langs de weg naar het zuidwesten en het noorden.*

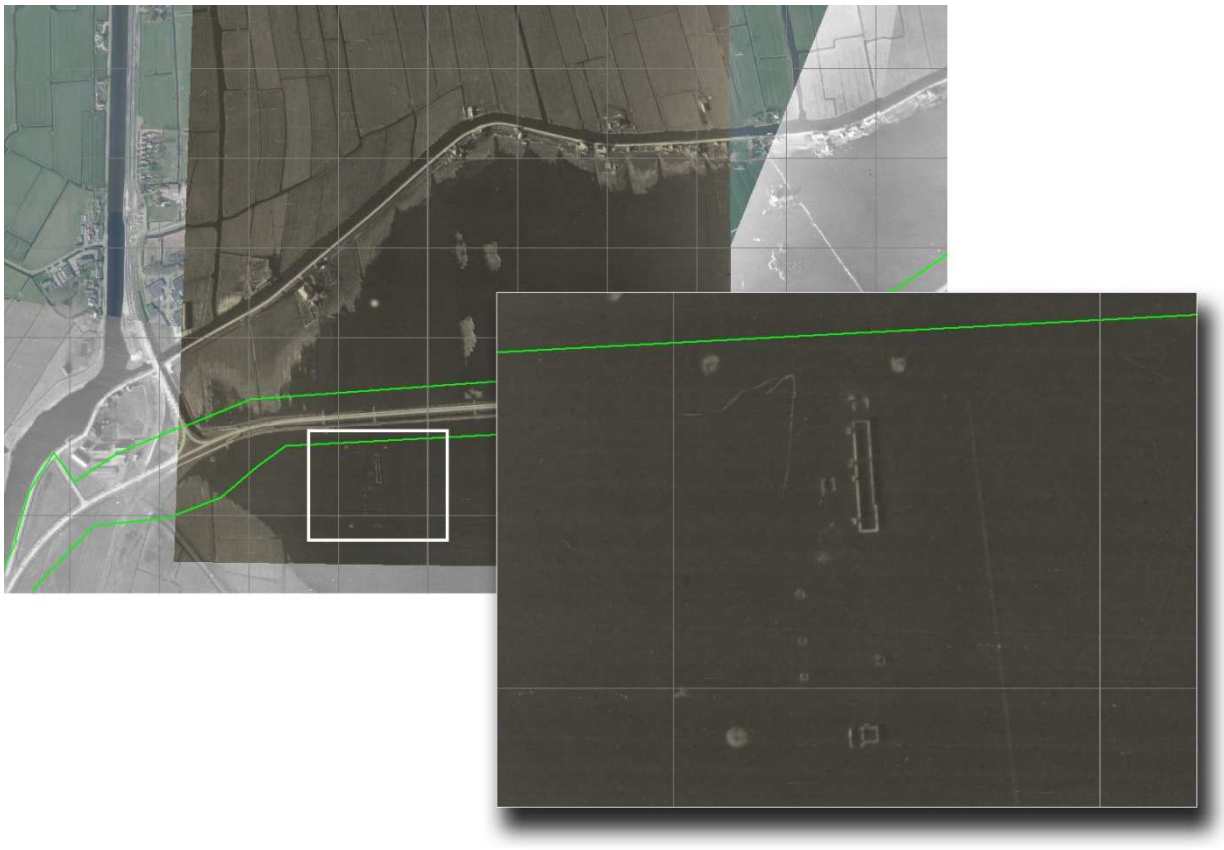

Figuur 41. *Geïnundeerd gebied, met op de inzet enkele onder water gelopen bebouwing.*

N.B.: ten behoeve van de compleetheid is niet enkel gekeken naar verstoringen binnen het projectgebied, maar ook naar verstoringen erbuiten, ook wanneer deze niet van directe invloed zijn op het projectgebied. De getoonde verstoringen en verdachte gebieden buiten het projectgebied, dienen te worden beschouwd als indicatief, daar deze in principe buiten de scope van dit vooronderzoek vallen. Er kunnen derhalve geen werkzaamheden buiten de contouren van het projectgebied worden uitgevoerd zonder aanvullend vooronderzoek voor deze eventuele gebieden.

Naoorlogse bodemroerende werkzaamheden

Om na te gaan in hoeverre rond het projectgebied (ingrijpende) bodemroerende werkzaamheden hebben plaatsgevonden welke mogelijk van invloed zijn op de mate van verdachtheid, zijn de luchtfoto's uit de Tweede Wereldoorlog, historisch kaartmateriaal en een modern satellietbeeld met elkaar vergeleken. Onderstaande afbeelding toont de deellocaties 1 t/m 3. Per locatie zal een vergelijkend beeld worden getoond (1940-1945 en 2015). Voorts zullen enkele locaties waar ingrijpende bodemroering heeft plaatsgevonden, middels vergelijkend beeldmateriaal worden getoond (aangeduid met letters a t/m e).

Overzicht – deellocaties 1-3

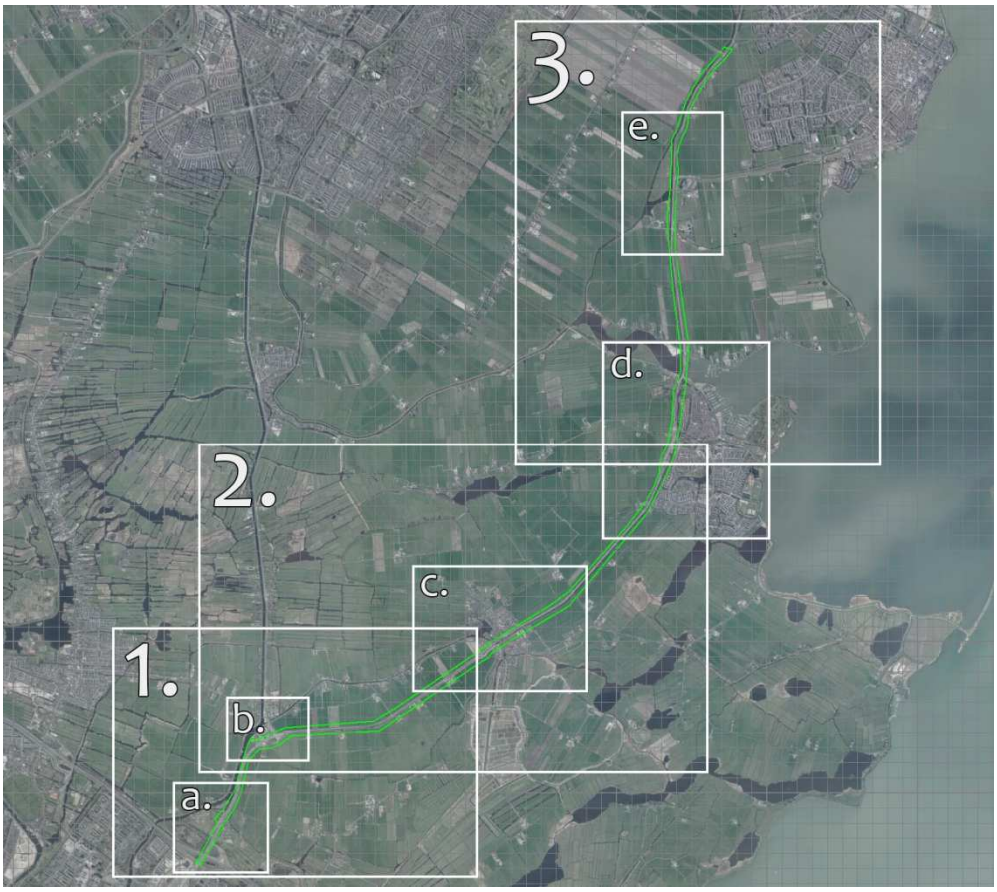

Figuur 42. *Deellocaties 1 t/m 3 en kaders a t/m e, welke in onderstaande afbeeldingen worden behandeld. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Deellocatie 1

Onderstaande afbeelding toont deellocatie 1. Binnen dit gebied is relatief ingrijpende bodemroering zichtbaar, voornamelijk bestaande uit verrezen gebouwen en de aanleg van wegen. Ter plaatse van Het Schouw is de bebouwing uitgebreid en aan de zuidkant van het projectgebied is het gehele gebied ingrijpend geroerd. Door het gehele projectgebied is de N247 aangelegd: de oorlogse weg is voor het grootste gedeelte simpelweg uitgebreid/verbreed. Op andere locaties is de oorlogse weg inmiddels verdwenen en op enkele locaties is de aanleg van de N247 geheel nieuw.

Figuur 43. *Deellocatie 1, ten tijde van de Tweede Wereldoorlog (links) en in 2015 (rechts). Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Deellocatie 2

Onderstaande afbeelding toont deellocatie 2. Binnen genoemd kader is relatief ingrijpende bodemroering zichtbaar, voornamelijk bestaande sinds 1945 ontstane woonwijken te Broek in Waterland en (zoals ook in de vorige deellocatie te zien) nieuwe bebouwing ter plaatse van Het Schouw. Rechtsboven is nog net een deel van Monnickendam te zien, waar voorheen praktisch enkel polderlandschap bestond. Door het gehele projectgebied is de N247 aangelegd: de oorlogse weg is voor het grootste gedeelte simpelweg uitgebreid/verbreed. Op andere locaties is de oorlogse weg inmiddels verdwenen en op enkele locaties is de aanleg van de N247 geheel nieuw.

Figuur 44. *Deellocatie 2, ten tijde van de Tweede Wereldoorlog (links) en in 2015 (rechts). Onderstaande afbeelding toont kader C. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Deellocatie 3

Onderstaande afbeelding toont deellocatie 3. Binnen deze deellocatie is relatief ingrijpende bodemroering zichtbaar, voornamelijk bestaande uit industrie en (woon)bebouwing. Monnickendam is aanzienlijk uitgebreid, echter voornamelijk aan de oostzijde. Ook is de haven een voornamelijk naoorlogse ontwikkeling. Door het gehele projectgebied is de N247 aangelegd: de oorlogse weg is voor het grootste gedeelte simpelweg uitgebreid/verbreed. Op andere locaties is de oorlogse weg inmiddels verdwenen en op enkele locaties is de aanleg van de N247 geheel nieuw.

Figuur 45. *Deellocatie 3, ten tijde van de Tweede Wereldoorlog (links) en in 2015 (rechts). Onderstaande afbeeldingen tonen kader D en E. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Kader A

Onderstaande afbeelding toont kader A. Deze detailuitsnede toont ingrijpende bodemroering ter plaatse van de zuidzijde van het projectgebied.

Figuur 46. *Kader A, ten tijde van de Tweede Wereldoorlog (links) en in 2015 (rechts). Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Kader B

Onderstaande afbeelding toont kader B. Deze detailuitsnede toont Het Schouw, waar sinds 1945 de hoeveelheid bebouwing is toegenomen.

Figuur 47. *Kader B, ten tijde van de Tweede Wereldoorlog (links) en in 2015 (rechts). Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Kader C

Onderstaande afbeelding toont kader C. Op deze detailuitsnede is goed te zien dat Broek in Waterland behoorlijk is gegroeid, sinds 1945. Er is veel nieuwbouw verrezen, evenals enkele wegen.

Figuur 48. *Kader C, ten tijde van de Tweede Wereldoorlog (links) en in 2015 (rechts). Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Kader D

Onderstaande afbeelding toont kader D. Binnen deze deellocatie is relatief ingrijpende bodemroering zichtbaar, voornamelijk bestaande uit de groei van Monnickendam: er verrezen vele nieuwe panden, evenals een uitbreiding van de haven.

Figuur 49. *Kader D, ten tijde van de Tweede Wereldoorlog (links) en in 2015 (rechts). Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Kader E

Onderstaande afbeelding toont kader C. Binnen deze deellocatie is rond het projectgebied enige bodemroering zichtbaar, voornamelijk bestaande uit industrie en (woon)bebouwing.

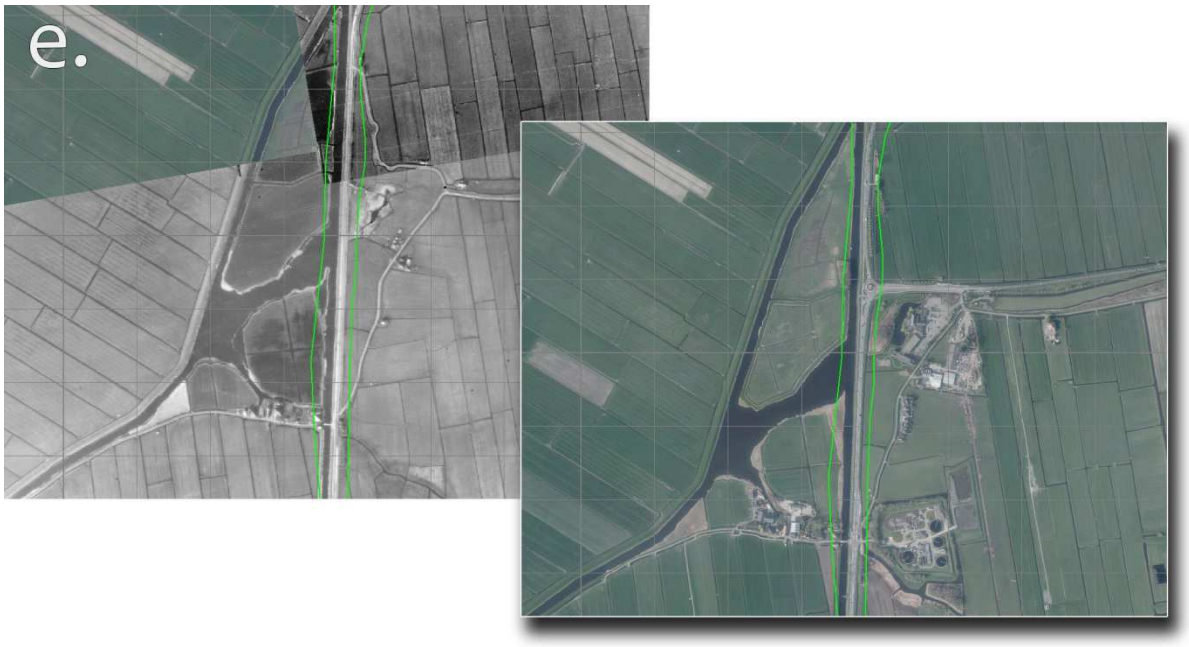

Figuur 50. *Kader E, ten tijde van de Tweede Wereldoorlog (links) en in 2015 (rechts). Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Luchtfoto 28 oktober 1940 – analyse

In diverse krantenartikelen wordt gesproken over een bombardement op 7/8 oktober 1940, waarbij, afgaande op de beschrijvingen, bommen in het huidige projectgebied zijn terechtgekomen. Om deze reden is het wenselijk, luchtfotomateriaal van de betreffende locatie aan te schaffen, zo kort mogelijk na de gebeurtenis daterend. BeoBOM heeft bij de *Luftbilddatenbank* een luchtfoto van 28 oktober 1940 aangeschaft. Deze luchtfoto is van vrij grote hoogte genomen en tamelijk donker, waardoor verstoringen vrijwel niet zichtbaar zijn. De kwaliteit is derhalve als matig aangemerkt. Tijdens de analyse, heeft BeoBOM een aantal mogelijke verstoringen opgemerkt, welke hieronder zijn weergegeven.

Figuur 51. *Verstoringen op de luchtfoto uit 1940. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Bovenstaande afbeelding toont een patroon van donkere vlekken, mogelijk kraters van afwerpmunitie. De matige kwaliteit van de luchtfoto, heeft als consequentie dat er niet met zekerheid kan worden gesteld dat boven getoonde verstoringen zijn veroorzaakt door bommen in de nacht van 7/8 oktober 1940. Het komt er kortom op neer, dat er op basis van de analyse van literatuur/archiefstukken en de luchtfoto van 28 oktober 1940, niet met zekerheid kan worden gesteld waar de bommen in de nacht van 7 op 8 oktober 1940 neerkwamen. Bij gebrek aan bronnenmateriaal, kan een bezoek aan de locatie en een gesprek met mogelijke ooggetuigen, uitsluitsel bieden. Om deze reden hebben twee historici van BeoBOM op 8 oktober 2015 Broek in Waterland bezocht en daar met meerdere inwoners van het dorp gepraat. De resultaten van dit locatiebezoek, zijn opgenomen in dit vooronderzoek en volgen na onderstaande paragraaf.

Resultaat vergelijking

Uit bovenstaande vergelijking is gebleken dat in de periode 1945-heden binnen het projectgebied beperkte tot intensieve bodemroerende werkzaamheden hebben plaatsgevonden (afhankelijk van de locatie). Het grootste gedeelte van het projectgebied bestond tijdens de Tweede Wereldoorlog uit weiland/polderlandschap. Dit is tegenwoordig nog steeds het geval, op enkele plaatsen na. De binnen- en in de omgeving van het projectgebied gelegen plaatsen zijn gegroeid, en ook tussen de plaatsen in is bebouwing verrezen. Op sommige plekken zijn woonhuizen/boerderijen verdwenen. Oude wegen hebben plaatsgemaakt voor de N247. Dat dit met veel bodemroering gepaard ging, is voornamelijk in kader E te zien, waar het terrein ingrijpend is geroerd en praktisch volledig is veranderd. De waterwegen zijn sinds 1945 eveneens geroerd: de Provincie Noord-Holland heeft van juni tot en met december 2014 aan het onderhoud van de Broekervaart gewerkt. Delen van de Broekervaart tussen het Schouw en Monnickendam zijn hierbij uitgebaggerd en van natuurvriendelijke oevers voorzien. Na afronding van dit gedeelte van de Broekervaart, werd verder gebaggerd tussen Monnickendam en Edam.[40] Hierbij zijn geen CE aangetroffen vol-

[40] Noord-holland.nl.

gens de EODD. Tijdens baggerwerkzaamheden in het Noordhollands Kanaal (in de directe nabijheid van het projectgebied), zijn wel CE aangetroffen (zie MORA's). Als gevolg van de naoorlogse bodemroering, zullen mogelijk ook elders CE zijn verwijderd. Daar waar naoorlogse bodemroering heeft plaatsgevonden, is sprake van een naoorlogs geroerde bodemlaag. Binnen deze bodemlaagkunnen werkzaamheden in principe zonder aanvullend opsporingsproces worden uitgevoerd (mits bekend is dat er geen grond van elders is aangevoerd, waarin zich mogelijk CE bevinden). In geval van verdachte gebieden, zal deze naoorlogs geroerde bodemlaag in horizontaal en verticaal opzicht nader bepaald moeten worden. Dit dient te gebeuren middels een aanvullend onderzoek.

5. Ooggetuigen

Algemeen

In dit hoofdstuk is het resultaat opgenomen van het locatiebezoek aan Broek in Waterland. Dit locatiebezoek is uitgevoerd door de historici T. Koopmans en M. Zantingh, op 8 oktober 2015. Tijdens dit bezoek zijn de volgende (oog)getuigen gehoord:

- De heer H. Pronk en mevrouw J. Pronk;
- De heer T. Doornenbal;
- De heer J.P. Mars en mevr. Mars;
- De heer A. Beunder.

Resultaat locatiebezoek

In deze paragraaf worden de resultaten van de verschillende gesprekken per (oog)getuige beschreven.

- De heer H. Pronk en mevrouw J. Pronk

    - De heer en mevrouw Pronk wonen in een monumentale boerderij aan de Broekermeerdijk te Broek in Waterland en zijn benaderd met de vraag of zij BeoBOM kunnen helpen met het vinden van ooggetuigen. Tijdens dit gesprek, kwam naar voren dat de heer J. Mars en de heer T. Doornenbal waarschijnlijk meer informatie zouden kunnen verstrekken over Broek in Waterland ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. De heer en mevrouw Pronk beschikken zelf niet over informatie m.b.t. het bombardement op 7/8 oktober 1940. Wel lijkt het de heer en mevrouw Pronk zeer onwaarschijnlijk dat de boerderij van Breedijk in de nacht van 7/8 oktober 1940, afbrandde door hooibroei. Hooibroei komt volgens hen in oktober eigenlijk niet meer voor;

- De heer T. Doornenbal;

    - De heer T. Doornenbal, wonende aan de Molengouw te Broek in Waterland, wist op luchtfotomateriaal aan te wijzen waar de boerderij van de familie Breedijk stond (welke afbrandde in de nacht van 7/8 oktober 1940). Deze boerderij is volgens de heer Doornenbal opnieuw opgebouwd door de Duitsers, wat in het ontwerp valt terug te zien. De heer Doornenbal heeft de oorlog zelf niet meegemaakt, maar heeft van zijn vader enige verhalen gehoord. Een perceel land naast de afgebrande boerderij, behoorde tot het land van zijn vader. In dit perceel zou een bom zijn gevallen, welke niet zou zijn ontploft en er heden ten dage nog zou moeten liggen. Over bommen rond de huidige N247 en Broekervaart, is de heer Doornenbal niets bekend. Na het gesprek met de heer Doornenbal, heeft BeoBOM een bezoek gebracht aan de boerderij, welke op de plaats staat waar de boerderij van Breedijk afbrandde. De eigenaar was op dat moment in de tuin aanwezig en had geen bezwaar tegen het maken van foto's van het pand. Volgens haar was de boerderij in 1943 herbouwd;

Figuur 52. *De locatie van de afgebrande boerderij. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Figuur 53. *Het perceel waar volgens de heer Doornenbal een bom zou zijn gevallen, zo was hem verteld. Dit komt overeen met de kaart van de heer Beunder. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Figuur 54. *Het in 1943 herbouwde huis, ter plaatse van de afgebrande boerderij van Breedijk. Bron: foto locatiebezoek BeoBOM, 8 oktober 2015.*

Figuur 55. *Gedenkplaat na de brand in 1940. Bron: foto locatiebezoek BeoBOM, 8 oktober 2015.*

- De heer J.P. Mars en mevr. Mars;

    - De heer J.P. Mars (geb. 27 februari 1930), wonende aan de Woudweere te Broek in Waterland, wist op luchtfotomateriaal aan te wijzen waar in de nacht van 7/8 oktober 1940 een bom zou zijn gevallen. Deze bom viel naast een pand aan de Jaagweg, behorend aan V.D. Biezen. Dit pand bestaat tegenwoordig niet meer. Bij dit pand stond in 1940 een buitentoilet dat men 'de plee' noemde. Als gevolg van de bominslag, sloeg er volgens de heer Mars een bomscherf dwars door het gebouwtje. Voor zover bij hem bekend, viel er slechts één bom, welke tot ontploffing kwam. Hij kan niet uitsluiten dat er meerdere bommen vielen, dit was volgens hem best mogelijk. De boerderij van Breedijk, welke in deze nacht afbrandde, bleek bewoond door de oom ('ome Teun') van mevrouw Mars (geb. 24 oktober 1933). Voor zover bekend bij hen, brandde de boerderij af door een lichtkogel. De exacte toedracht is volgens mevr. Mars echter nooit opgehelderd. Een bombardement met meerdere bommen rond de boerderij van Breedijk, is het echtpaar Mars niet bekend. De heer Mars wist verder te vertellen dat bij Het Schouw een zoeklicht van de Duitsers was geplaatst. Deze Duitsers hebben tijdens de oorlog eens een eigen vliegtuig neergeschoten, waarna ze snel het hakenkruis op de staart hebben overgeschilderd om het toestel op een Engels toestel te laten lijken. Tot slot wisten de heer en mevrouw Mars nog te vertellen dat er in de omgeving veel wapendroppingen plaatsvonden;

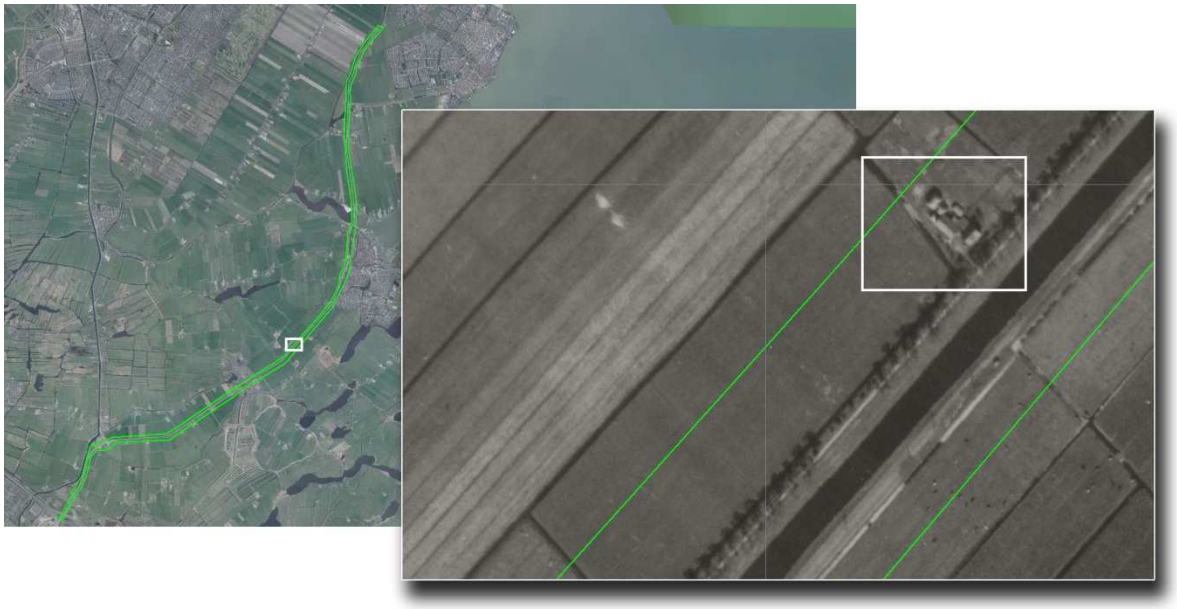

Figuur 56. *Het pand van V.D. Biezen, tegenwoordig akkerland. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

- De heer A. Beunder;

    - Na contact te hebben gehad met de Vereniging Oud Broek in Waterland, bleek de heer A. Beunder (geb. te Broek in Waterland 1932) bereid ons te woord te staan. De heer Beunder had zich van tevoren voorbereid op ons bezoek en meerdere documenten en krantenknipsels uit zijn eigen archief opgezocht. Onder deze in-

formatie bevond zich een werk van wijlen de heer J. Dekker. Deze heer Dekker heeft in het verleden meerdere interviews met inwoners van Broek in Waterland afgenomen, over diverse onderwerpen. Eén van de stukken uit de collectie van de heer Beunder, bleek een kaartje met daarop de locaties van bomkraters en blindgangers na het bombardement van 7/8 oktober 1940. Dit kaartje zou zijn getekend door een van de brandweerlieden, betrokken bij de bluspogingen die nacht (boerderij Breedijk). Naast dit kaartje, bleek ook een verslag van de betreffende nacht in het archief van Beunder. Dit verslag is eveneens door de betreffende brandweerman geschreven. De heer Beunder wist verder te vertellen dat hij als kleine jongen de kraters heeft gezien, 'immense kraters'. De heer Beunder schat dat deze kraters in doorsnee ongeveer de lengte van zijn huis hadden (ca. 10 tot 15 meter). Naast het bekijken van deze kraters, was de jeugd erg actief wanneer het ging om het zoeken van bomscherven. Eén van de gevonden scherven is nog lang in het bezit van de heer Beunder geweest. De scherf was geel van kleur. Inmiddels heeft de heer Beunder deze scherf niet meer in bezit. De heer Beunder wist verder nog op de kaart aan te wijzen waar de *Spitfire* aan de Peereboomweg neerkwam. De heer Beunder kon niet zeggen of de Duitsers ter plaatse van Het Schouw, wapenopstellingen hadden. Wel waren ze nadrukkelijk op deze plaats aanwezig en was er sprake van een zoeklicht. Tijdens de Nederlandse mobilisatieperiode zou hier ook al een zoeklicht hebben gestaan.

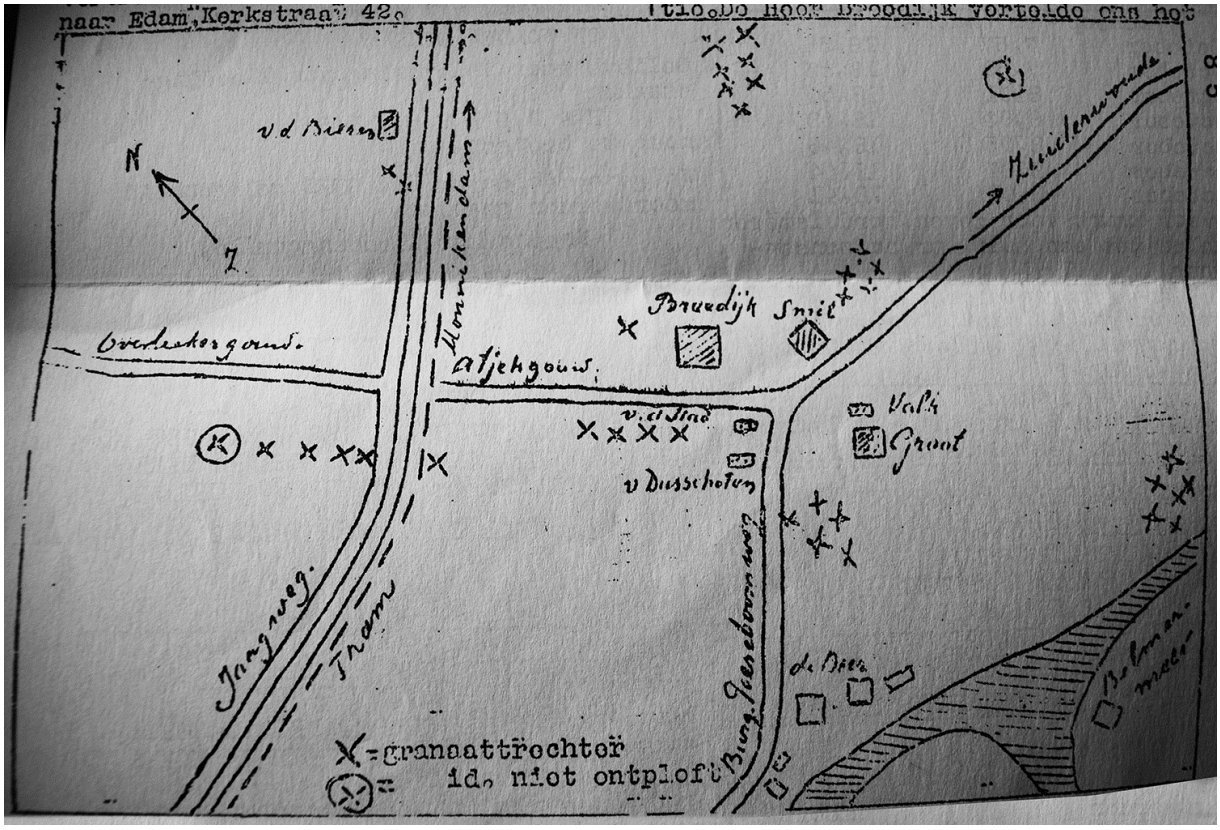

Figuur 57. *Het betreffende kaartje, met daarop de inslagen rond Broek in Waterland. Bron: collectie de heer Beunders.*

Figuur 58. *Indicatieve locatie van de kaart. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

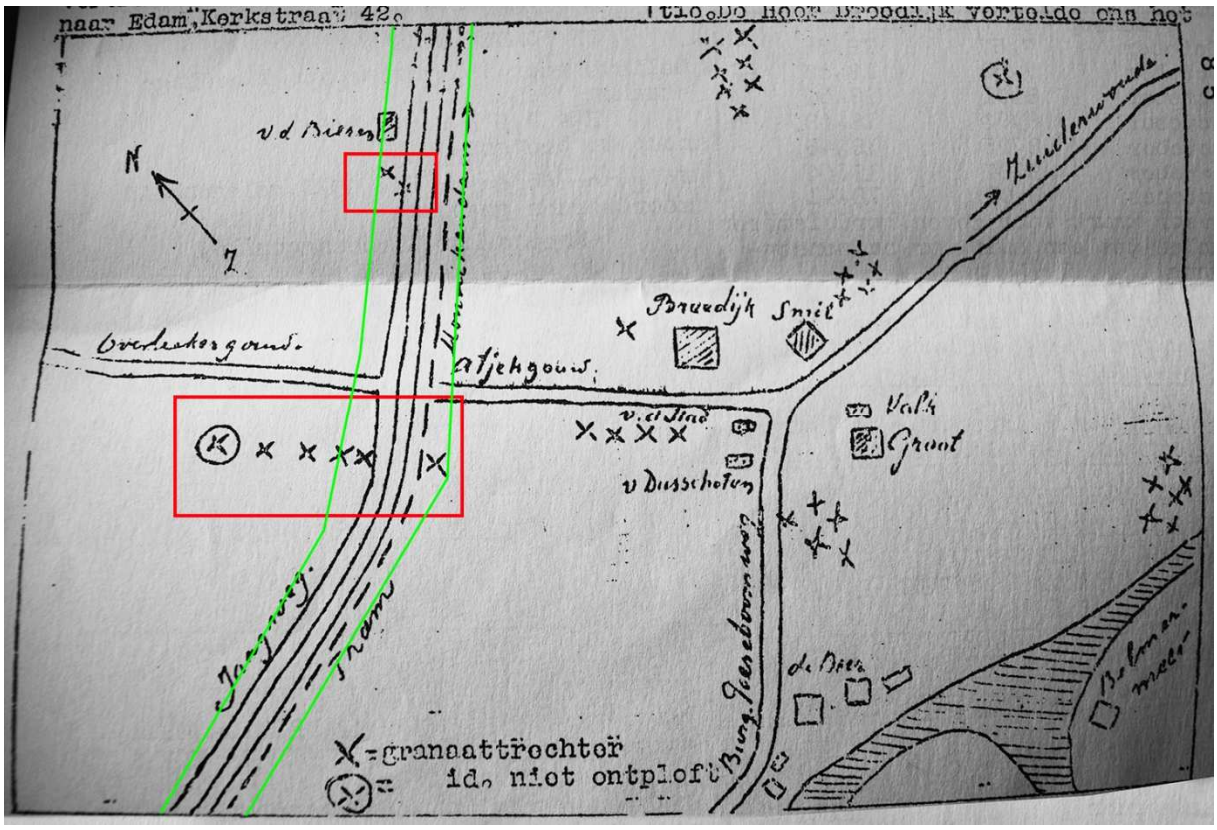

Figuur 59. *Het kaartje, met daarop het huidige projectgebied (indicatief) en de twee rode kaders waarin relevante inslagen te zien zijn.*

Boven getoond kaartje, laat zien dat het huidige projectgebied op twee plaatsen is getroffen door afwerpmunitie. Het kaartje toont twee niet-ontplofte bommen, wat overeenkomt met het geschrevene in de krantenartikelen. Ook liggen deze blindgangers, zoals beschreven, links van de Jaagweg en links van de Peereboomweg. Het is mogelijk dat het artikel op dit kaartje is geba-

seerd. Met behulp van luchtfotomateriaal uit 1940 en met behulp van LIDAR, is nagegaan in hoeverre deze inslagen juist zijn ingetekend en in hoeverre dit kaartje als betrouwbaar kan worden ingeschat. Onderstaande afbeelding toont allereerst de meest zuidelijke locatie van de twee, waar volgens het kaartje vijf bommen kraters in het landschap sloegen, en één niet-ontplofte bom zou hebben gelegen. Deze locatie wordt eerst bekeken aan de hand van de luchtfoto uit 1940, waarna de locatie m.b.v. LIDAR verder wordt geanalyseerd. Met behulp van LIDAR kunnen hoogteverschillen in het landschap zichtbaar gemaakt worden. Deze hoogteverschillen zijn soms zo minimaal, dat het menselijk oog deze niet kan waarnemen. Met behulp van LIDAR kan in dergelijke gevallen toch worden achterhaald waar oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden. Vervolgens wordt de meest noordelijke getroffen locatie op dezelfde manier behandeld. Hier zouden volgens het kaartje, twee bommen zijn ontploft.

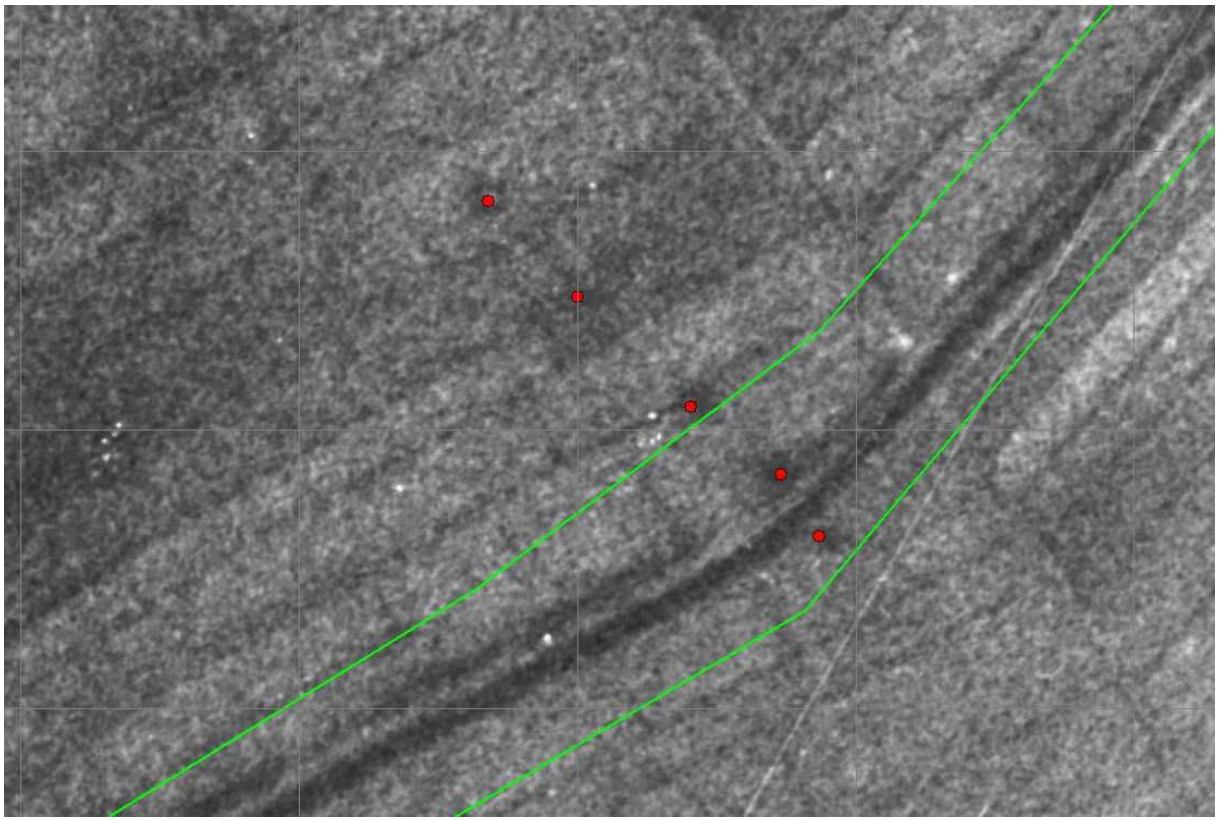

Figuur 60. *Gesignaleerde kraters op de luchtfoto van 28 oktober 1940.*

Op bovenstaande uitsnede zijn duidelijk donkere verstoringen in het landschap zichtbaar, wat betreft locatie sterk overeenkomend met het kaartje van de heer Beunder. Dit zijn met zekerheid bomkrates. Ook wanneer deze locatie m.b.v. LIDAR wordt bekeken, zijn de kraters nog zichtbaar.

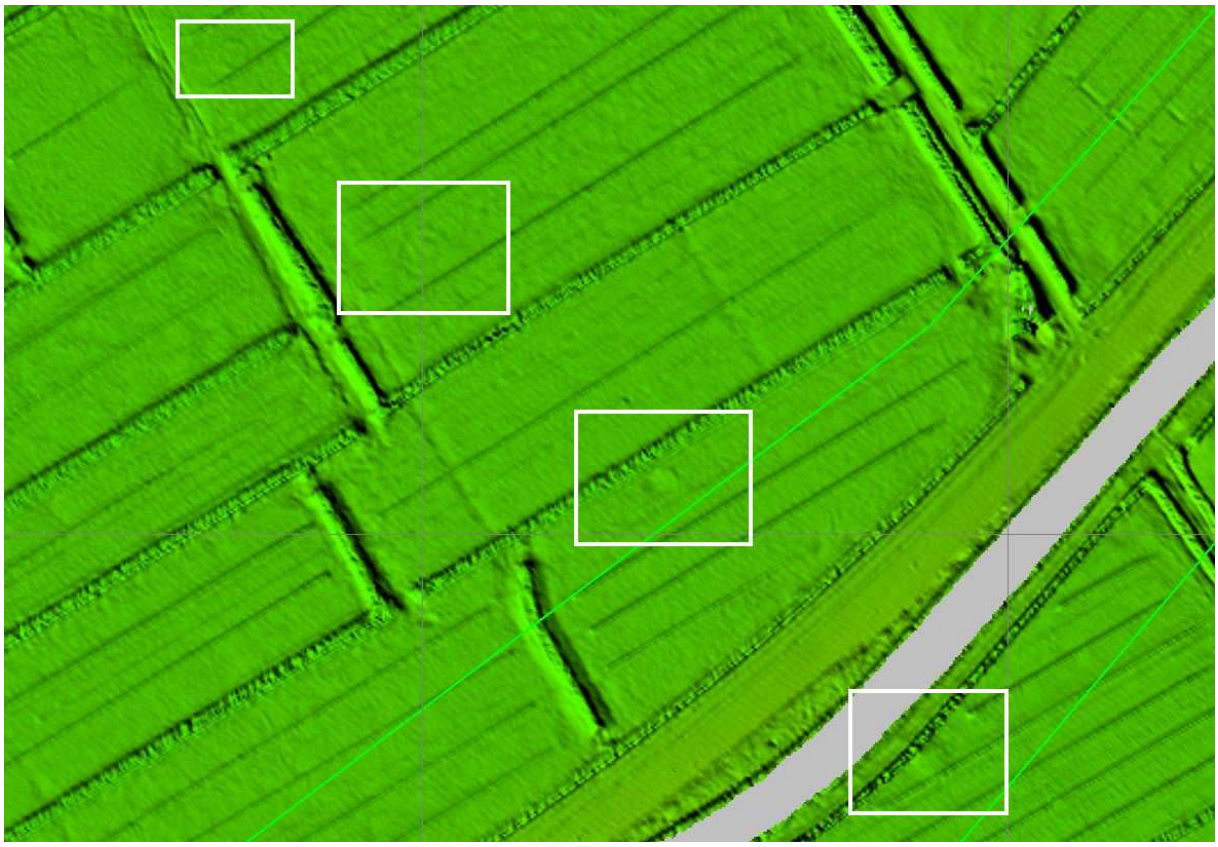

Figuur 61. *De locatie van de kraters, weergegeven door middel van LIDAR. Er zijn duidelijke kraters zichtbaar. Bron: Pdok.*

Bovenstaand LIDAR-beeld toont de tegenwoordige hoogteverschillen in het landschap. Vier kraters zijn nog duidelijk zichtbaar. De vijfde krater is niet meer zichtbaar door de naoorlogse uitbreiding van de weg (de huidige N247). Op basis van deze gegevens dient gesteld te worden dat de ingetekend blindganger, op geruime afstand buiten het projectgebied heeft gelegen. De tweede blindganger lag ook duidelijk op geruime afstand van het projectgebied. Onderstaande afbeeldingen tonen de analyse van de meest noordelijke locatie waar bommen binnen het huidige projectgebied neerkwamen.

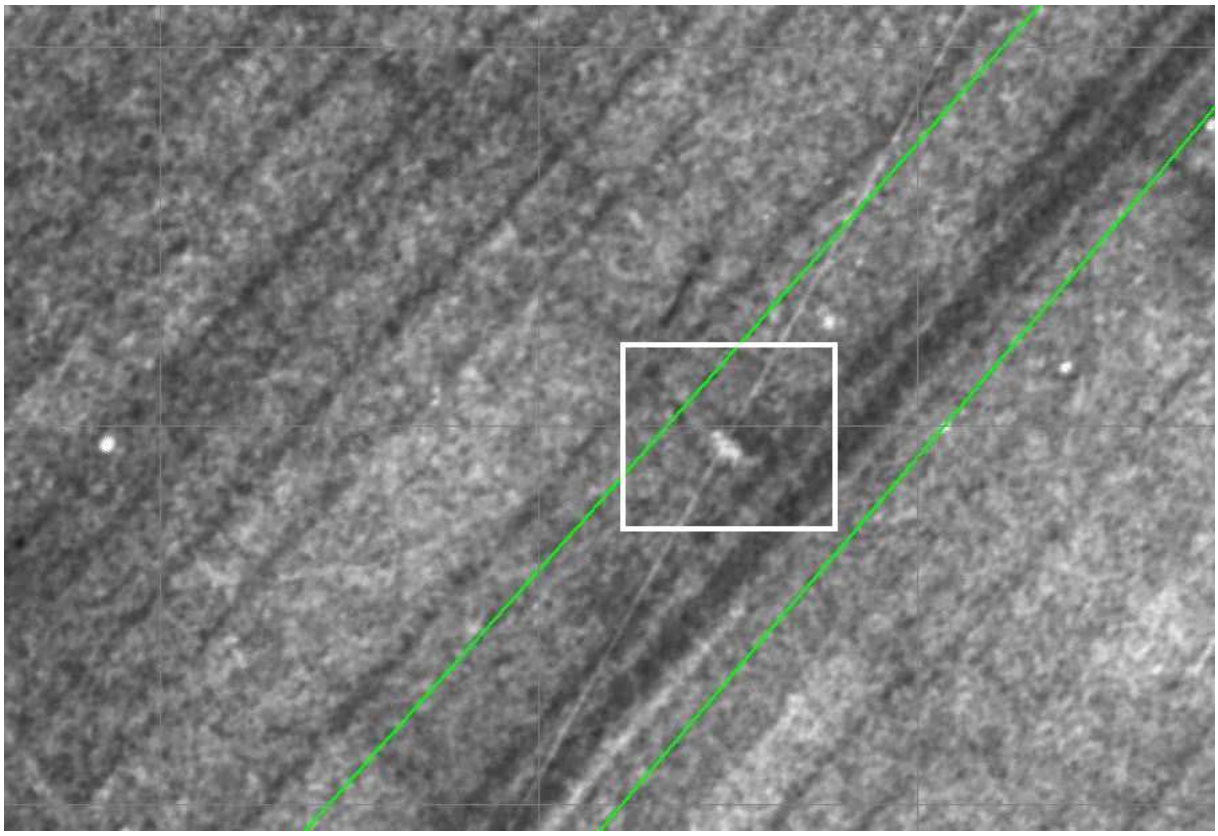

Figuur 62. *De locatie van de noordelijke twee kraters, bij het huis van VD Biezen. Hier zijn vage verstoringen zichtbaar.*

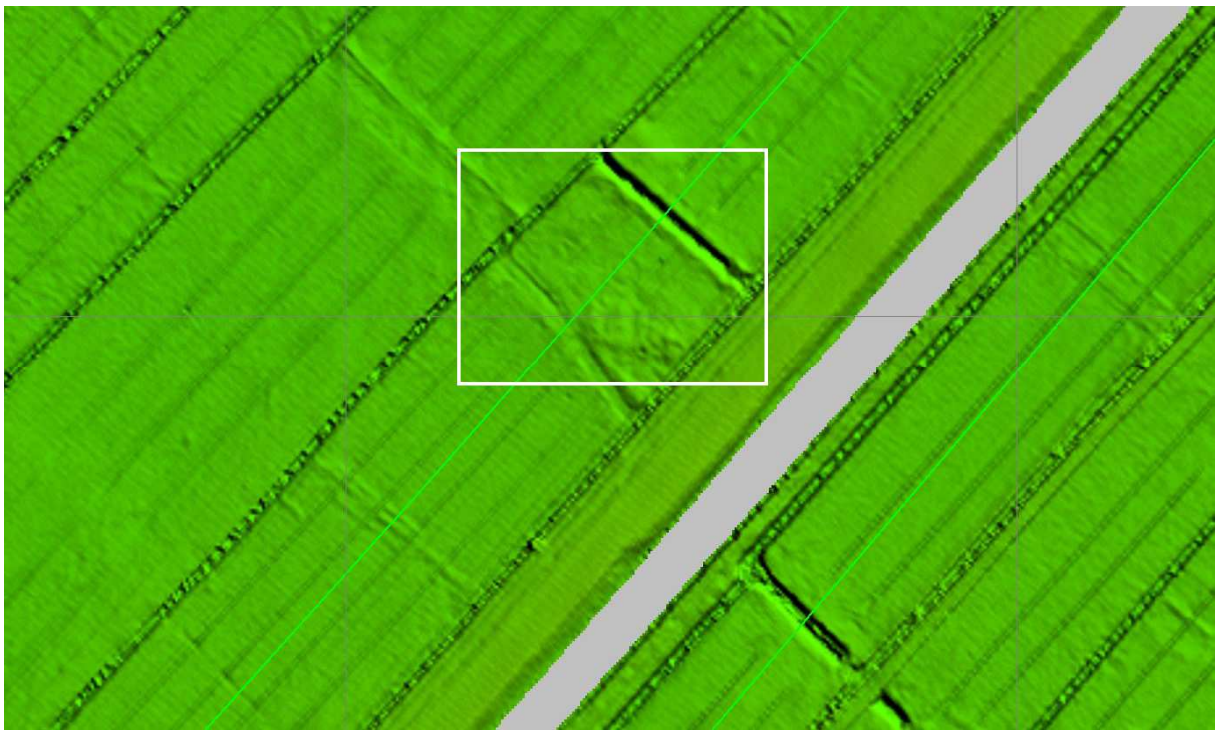

Figuur 63. *De locatie van het pand, weergegeven door middel van LIDAR. Er zijn hier geen duidelijke kraters meer zichtbaar ten gevolge van bodemroering. De plek van de boerderij is nog wel zichtbaar. Bron: Pdok.*

Bovenstaande afbeeldingen tonen de meest noordelijke locatie, waar volgens het kaartje bommen binnen het projectgebied terecht zouden zijn gekomen. Op het luchtfotomateriaal is een vage donkere vlek zichtbaar, hoogstwaarschijnlijk de locatie van de inslagen. Op het LIDAR-beeld

zijn geen verstoringen meer zichtbaar. Hier zouden geen blindgangers zijn gevallen volgens het kaartje. Met zekerheid valt dit echter niet te stellen.

Analyse resultaten locatiebezoek

Op basis van het locatiebezoek kunnen enkele belangrijke leemten in de kennis worden opgevuld, voornamelijk m.b.t. het bombardement op 7/8 oktober 1940. Zonder het locatiebezoek zouden er vrijwel geen aanknopingspunten zijn om een verdacht gebied op af te bakenen. Dankzij de beschrijvingen van de ooggetuigen en de documenten welke BeoBOM via ooggetuige Beunder heeft verkregen, kan er tot een afbakening worden gekomen. Dit zal aan bod komen in het volgende hoofdstuk.

6. Beoordeling en evaluatie bronnenmateriaal

Algemeen

Uit de geraadpleegde bronnen zijn enkele beperkte indicaties voor de mogelijke aanwezigheid van CE binnen/in de omgeving van het projectgebied naar voren gekomen.

Indicaties

Op basis van het literatuur- en archiefmateriaal zijn de volgende aanwijzingen voor de aanwezigheid van CE binnen het projectgebied aangetroffen:

- Op 7/8 oktober 1940, is het projectgebied getroffen door een bombardement;
- Langs de N247 en op locaties net buiten het projectgebied, heeft de EODD enkele CE geruimd;
- Op het luchtfotomateriaal is een wapenopstelling gesignaleerd, welke binnen de contouren van het huidige projectgebied was gelegen;
- Op het luchtfotomateriaal zijn bomkraters gesignaleerd, binnen en in de directe omgeving van het projectgebied.

Contra-indicaties

De volgende contra-indicaties voor de aanwezigheid van CE zijn achterhaald:

- Er is sprake van een dergelijk gering aantal ruimingen van CE in de directe omgeving van het projectgebied, dat hierin geen patroon ontdekt kan worden. Met andere woorden: het betreft hier losse vondsten, waarvan elke vondst op zichzelf staat. Op basis van een enkele losse vondst, kan geen verdacht gebied worden afgebakend;
- Volgens het kaartje van ooggetuige Beunder, zijn er tijdens het bombardement op 7/8 oktober 1940, geen blindgangers binnen het projectgebied terecht gekomen;
- Binnen het projectgebied zijn bodemroerende werkzaamheden uitgevoerd, welke mogelijk tot gevolg hebben gehad dat eventueel aanwezige CE zijn verwijderd. Zo is bijvoorbeeld de Broekervaart gebaggerd, waarbij geen meldingen van gevonden CE zijn gedaan;
- Binnen het projectgebied hebben recentelijk baggerwerkzaamheden plaatsgevonden, waarbij (voor zover bekend) geen CE zijn aangetroffen.

Leemten in de kennis

De volgende leemten in de kennis zijn gesignaleerd:

Algemeen

- De ervaring leert dat niet alle archiefstukken de tand des tijds doorstaan, wat verschillende oorzaken kan hebben (onbewuste oorzaken zoals brand, of bewuste vernietiging van archiefstukken). Het is in principe mogelijk dat CE-gerelateerde informatie sinds 1945 verloren is gegaan. Hiermee samenhangend kan het eveneens voorkomen dat bepaalde gebeurtenissen, door verdwijning van de oorspronkelijke bron, niet meer getoetst kunnen worden en er enkel nog sprake is van een interpretatie van de oorspronkelijke bron (bij-

voorbeeld in de literatuur). Ten tijde van de Tweede Wereldoorlog werden verder niet alle gebeurtenissen vastgelegd, simpelweg omdat deze onopgemerkt bleven, of omdat deze om bepaalde redenen niet de moeite van het vastleggen waard waren.

Specifieke leemten m.b.t. het projectgebied

- Niet alle oorlogshandelingen kunnen aan een exacte locatie worden gekoppeld: de beschieting van een colonne vrachtwagens op de weg Amsterdam-Edam in februari 1945, kon bijvoorbeeld niet aan een exacte locatie worden gekoppeld;
- Het is niet bekend hoeveel bommen er tussen Broek in Waterland en Monnickendam precies neerkwamen in oktober 1940. Er worden aantallen van 25 en 40 genoemd in krantenartikelen. Omdat het bombardement in de nacht plaatsvond en er bommen in de vaart terecht zouden zijn gekomen, is het niet zeker of deze 25/40 bommen wel exact genoteerd zijn;
- Het is niet bekend hoe de boerderij van Breedijk in brand raakte, gedurende de nacht van 7/8 oktober 1940;
- Van een aantal MORA's is niet bekend waar deze precies geplaatst dienen te worden. Een belangrijk voorbeeld hiervan, is de granaat langs de N247, maar ook de vele MORA's met als plaatsaanduiding 'politiebureau';
- In het voorjaar van 1944, besloot de Duitse bezetter over te gaan tot de inundatie van verschillende gebieden in Noord-Holland. Zo ook in de omgeving van het projectgebied. Door deze inundaties, zijn verstoringen in het landschap mogelijk niet opgemerkt, daar het land met water was bedekt en verstoringen (zoals bominslagen of granaatinslagen) daardoor niet zichtbaar zijn;
- In het Stadsarchief Amsterdam, bleek één inventarisnummer m.b.t. oorlogsschade, niet beschikbaar. Het was onbekend wanneer dit stuk weer kon worden ingezien. Ten behoeve van dit vooronderzoek zijn de overige stukken m.b.t. oorlogsschade wel ingezien. Uit deze stukken, alsmede uit de literatuur en uit de luchtfotoanalyse, zijn geen indicaties naar voren gekomen welke er op wijzen dat in de gemeente Amsterdam oorlogsschade is ontstaan welke relevant is voor het huidige projectgebied. Het is derhalve niet aannemelijk dat het niet-beschikbare stuk nog nieuwe inzichten zal opleveren.

Conclusies vooronderzoek T&A Survey - BeoBOM

Daar het bedrijf T&A Survey in het verleden reeds een vooronderzoek heeft uitgevoerd dat deels overlap vertoont met voorliggend vooronderzoek, is het van belang de resultaten van het vooronderzoek van T&A Survey te vergelijken met dat van BeoBOM. In het vooronderzoek *Historisch vooronderzoek naar de aanwezigheid van conventionele explosieven ter plaatse van N247 binnen de gemeente Waterland* (projectnummer 1011GPR2761.1, d.d. 26 maart 2012), uitgevoerd door T&A Survey, wordt gesteld:

- het onderzoeksgebied is […] (deels) verdacht gebied. Het verdacht[e] gebied betreft de bombardementslocatie tussen Broek in Waterland en Monnickendam. Meer specifiek zou het epicentrum van het bombardement ongeveer 500 meter van Broek in Waterland liggen. Dit verdacht gebied op de N247 ligt bij km 35.000 – km 35.250. Het gebied is verdacht

op afwerpmunitie: onbekend kaliber, geallieerd, met een hoeveelheid van maximaal 1. Het opsporingsgebied wordt gevormd door een veiligheidsstraal van 150 meter, km 35.000 – km 35.250. Het overige gebied is onverdacht.[41]

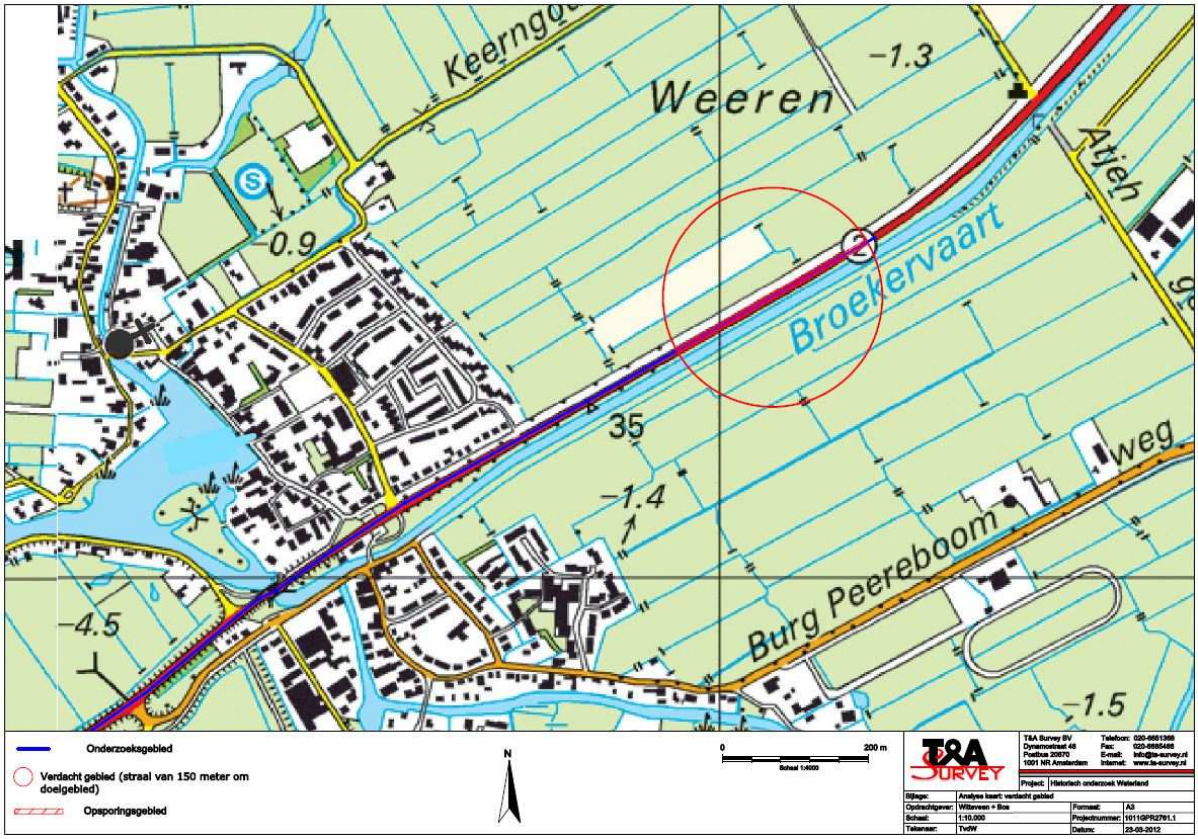

***Figuur 64**. Uitsnede van de bodembelastingkaart, behorende bij vooronderzoek 1011GPR2761.1.*

T&A Survey stelt dat het 'epicentrum' van het bombardement, op 500 meter buiten Broek in Waterland ligt, om precies te zijn bij km 35.000 – km 35.250. Hier heeft T&A Survey een buffer van 150 meter rondom getrokken, wat vervolgens het verdachte gebied vormt. Dit gebied is verdacht op geallieerde afwerpmunitie, van onbekend kaliber en met een maximaal aan te treffen hoeveelheid CE van 1 stuks. BeoBOM wijkt af van deze conclusie, om de volgende redenen:

- T&A Survey heeft het verdachte gebied niet conform het WSCS-OCE afgebakend. Waar deze veiligheidsstraal van 150 meter op is gebaseerd, is niet bekend;
- Met behulp van het kaartje van ooggetuige Beunder, zijn de locaties van de inslagen bekend geworden. Met behulp van LIDAR en een luchtfoto uit 1940, is verder vastgesteld dat dit kaartje zeer precies is ingetekend. De locatie welke door T&A Survey is afgebakend, is volgens het kaartje in zijn geheel niet getroffen door bommen;
- Het is niet bekend hoe T&A Survey heeft vastgesteld dat er slechts één bom zou kunnen worden aangetroffen op de betreffende locatie. In een krantenartikel wordt een aantal van twee blindgangers genoemd, dit is ook op de kaart van de heer Beunder te zien. Wat er uiteindelijk met deze blindgangers is gebeurd, is niet bekend. Het is enkel bekend dat de ligplaatsen destijds werden afgezet.

[41] *Historisch vooronderzoek naar de aanwezigheid van conventionele explosieven ter plaatse van N247 binnen de gemeente Waterland* (projectnummer 1011GPR2761.1, d.d. 26 maart 2012)

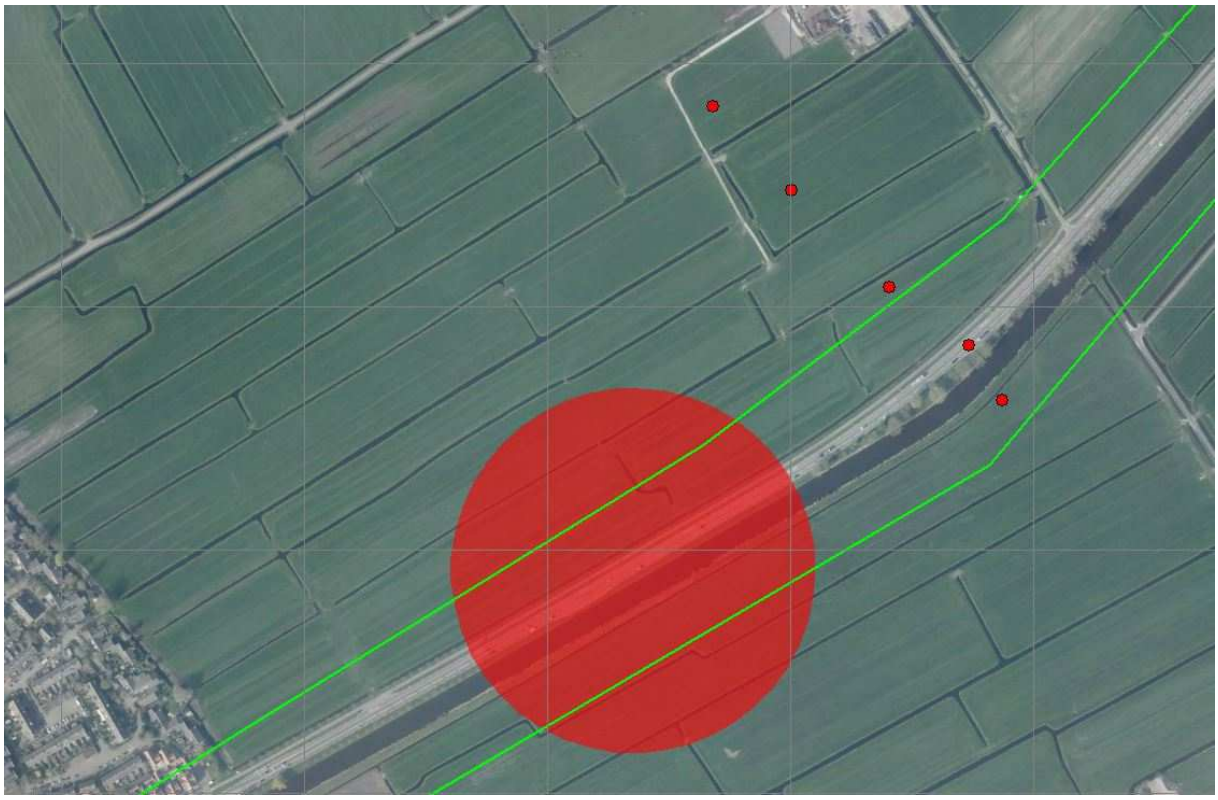

***Figuur 65**. Het verdachte gebied afwerpmunitie zoals gedefinieerd in het vooronderzoek van T&A Survey (in rood). De rode stippen staan voor de exacte locaties van inslagen.*

Mogelijk aan te treffen (sub)soorten CE

Op basis van de gegevens afkomstig uit de geraadpleegde bronnen, kan worden gesteld dat er sprake is van een verdacht gebied klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers, waarbinnen CE in de vorm van achtergelaten klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers kunnen worden aangetroffen. Daarnaast is er sprake van een verdacht gebied afwerpmunitie, waarbinnen CE in de vorm van afwerpmunitie met een kaliber 250 lb. en 500 lb. kunnen worden aangetroffen.

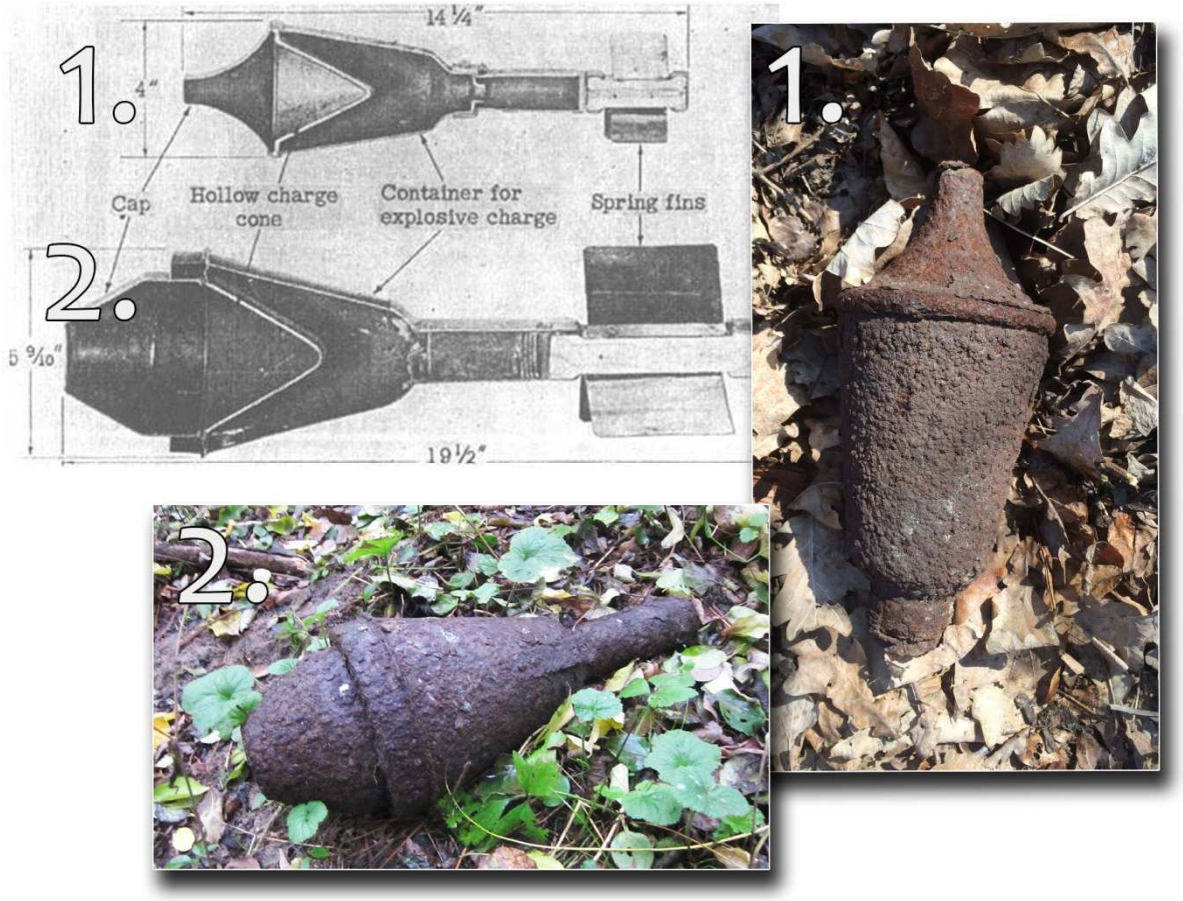

Figuur 66. *Een voorbeeld van munitie voor granaatwerpers, in dit geval Duitse Panzerfäuste. Bron afbeeldingen: eigen fotocollectie © BeoBOM. Bron foto doorsneden: wikipedia.org.*

Figuur 67. *Een voorbeeld van klein-kaliber munitie, in dit geval Amerikaanse .50 patronen (links) en Duitse 7.92x52 mm patronen (rechts), welke elders werden aangetroffen door de opruimingsdiensten. Bron afbeeldingen: eigen fotocollectie © BeoBOM.*

Figuur 68. *Een voorbeeld van een Duitse steelhandgranaat, in nieuwstaat (links) en een exemplaar dat kortgeleden werd aangetroffen door de opruimingsdiensten (rechts). Bron afbeeldingen: eigen fotocollectie © BeoBOM.*

Horizontale afbakening verdacht gebied

Op basis van het archief- en literatuuronderzoek, alsmede de luchtfotoanalyse is het verdachte gebied in horizontale dimensie als volgt begrensd:

<u>Klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers (achtergelaten)</u>

Op basis van het geraadpleegde luchtfotomateriaal, literatuur en archiefstukken, is vastgesteld dat het projectgebied voor een klein gedeelte verdacht is op de aanwezigheid van achtergelaten klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers. Onderstaande afbeelding toont de op de luchtfoto's gesignaleerde verstoringen, welke leiden tot een verdacht gebied en een opsporingsgebied.

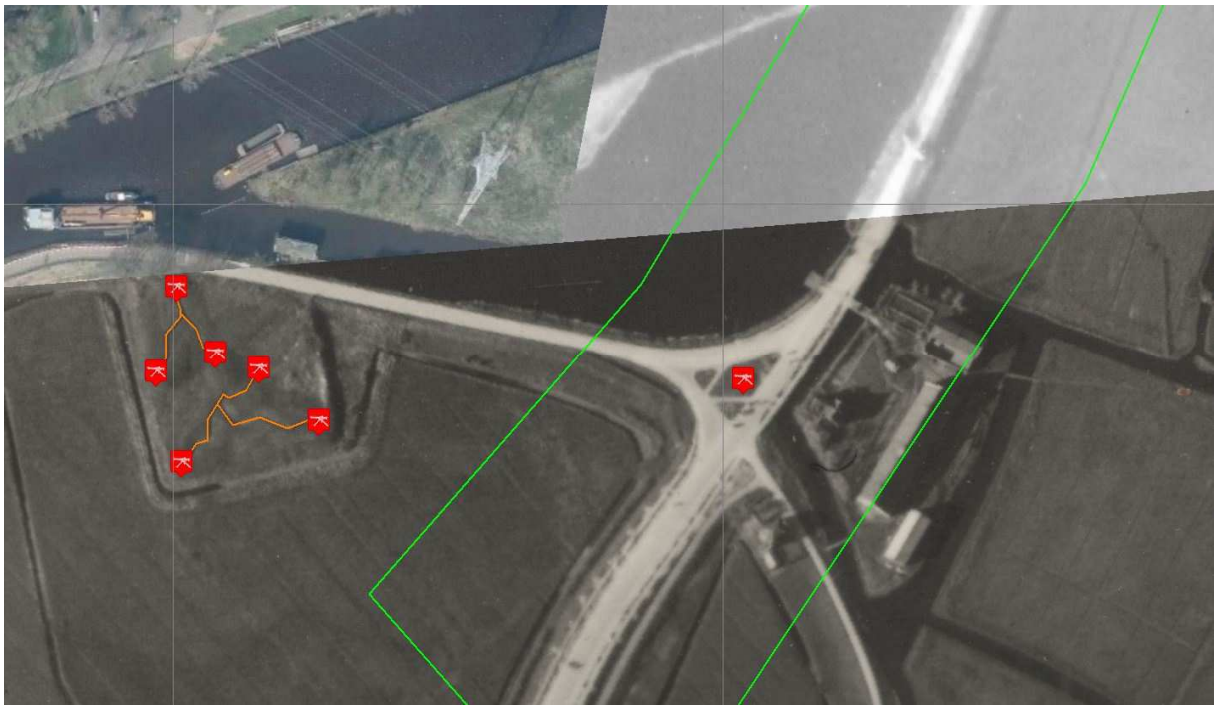

Figuur 69. *Enkele op de luchtfoto's gesignaleerde wapenopstellingen (rode symbolen) en loopgraven (oranje) in de directe omgeving van het projectgebied. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Voorafgaande aan de horizontale afbakening, dient bepaald te worden of het hier gaat om een verdedigingswerk of een groep individuele wapenopstellingen. Het WSCS-OCE maakt namelijk onderscheid tussen verdedigingswerken [*groepering van wapenopstellingen en/of geschutopstellingen, rondom afgezet met een versperring (bijvoorbeeld weerstandskern of steunpunt)*] en wapenopstellingen [*opstelling van handvuurwapen, machinegeweer of andere (semi)automatisch wapen, niet zijnde onderdeel van een verdedigingswerk*]. In dit geval is er net buiten het projectgebied sprake van een zestal wapenopstellingen, verbonden door loopgraven. Hoewel er op de luchtfoto niet duidelijk sprake is van een afzetting rondom, vertoont deze groepering van wapenopstellingen, meeste overeenkomsten met een verdedigingswerk. Een verdedigingswerk dient als volgt te worden afgebakend:

Het grondgebied binnen de grenzen van het verdedigingswerk is verdacht. [Manier van afbakenen:] *De grenzen worden bij voorkeur bepaald aan de hand van georefereerde luchtfoto's.*[42]

Binnen het projectgebied is eveneens een wapenopstelling zichtbaar, welke als individuele wapenopstelling beschouwd dient te worden (niet deel uitmakende van een verdedigingswerk). Over het afbakenen van een verdacht gebied, rond wapenopstellingen, zegt het WSCS-OCE het volgende:

Opstelling van handvuurwapen, machinegeweer of andere (semi)automatisch wapen, niet zijnde onderdeel van een verdedigingswerk. [Manier van afbakenen:] *Locatie van de wapenopstelling.*[43]

Bij iedere afbakening dient verder een luchtfotocorrectie van maximaal 10 meter in acht te worden genomen, daar het nooit mogelijk is een luchtfoto 100% correct te positioneren. Het resultaat van bovengenoemde methoden van afbakenen, is weergegeven in de volgende figuur.

[42] Staatscourant 2012 nr. 4230 16 maart 2012.
[43] Staatscourant 2012 nr. 4230 16 maart 2012.

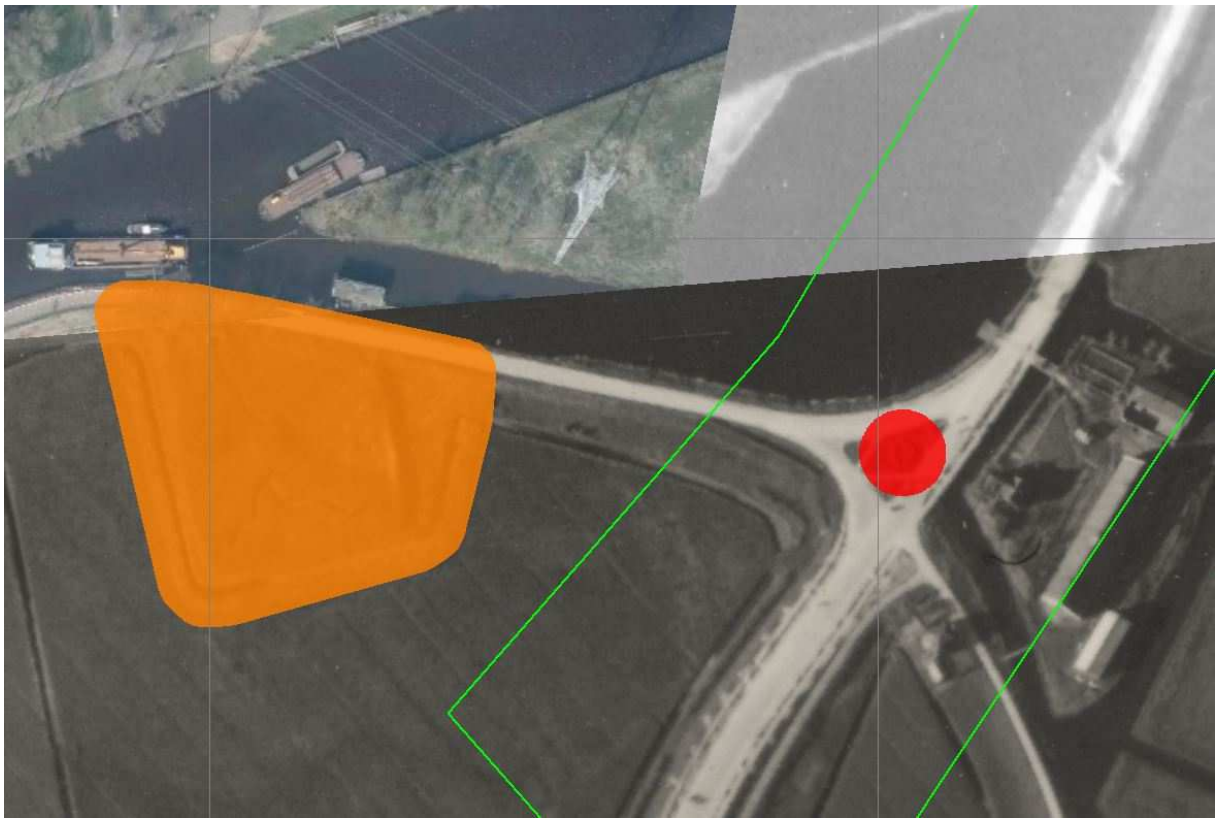

Figuur 70. *Het op de aanwezigheid van verschoten geschutmunitie verdachte gebied (rood), ter plaatse van deelgebied I. Bron satelliet-beeld: World Imagery.*

Afwerpmunitie

Op basis van het geraadpleegde luchtfotomateriaal, literatuur, LIDAR en ooggetuigen, is vastgesteld dat het projectgebied voor een gedeelte verdacht is op de aanwezigheid van afwerpmunitie. Met behulp van een kaart uit het archief van de heer Beunder, is grotendeels bekend waar de bommen op 7/8 oktober 1940 neerkwamen. Volgens deze kaart, was er sprake van twee blindgangers, welke beide buiten het huidige projectgebied zouden hebben gelegen. Omdat het niet uitgesloten kan worden dat er destijds blindgangers zijn gemist, moet er rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van CE binnen het projectgebied. Onderstaande afbeelding toont de locaties van inslagen van afwerpmunitie ter plaatse van het projectgebied, welke leiden tot een verdacht gebied en een opsporingsgebied.

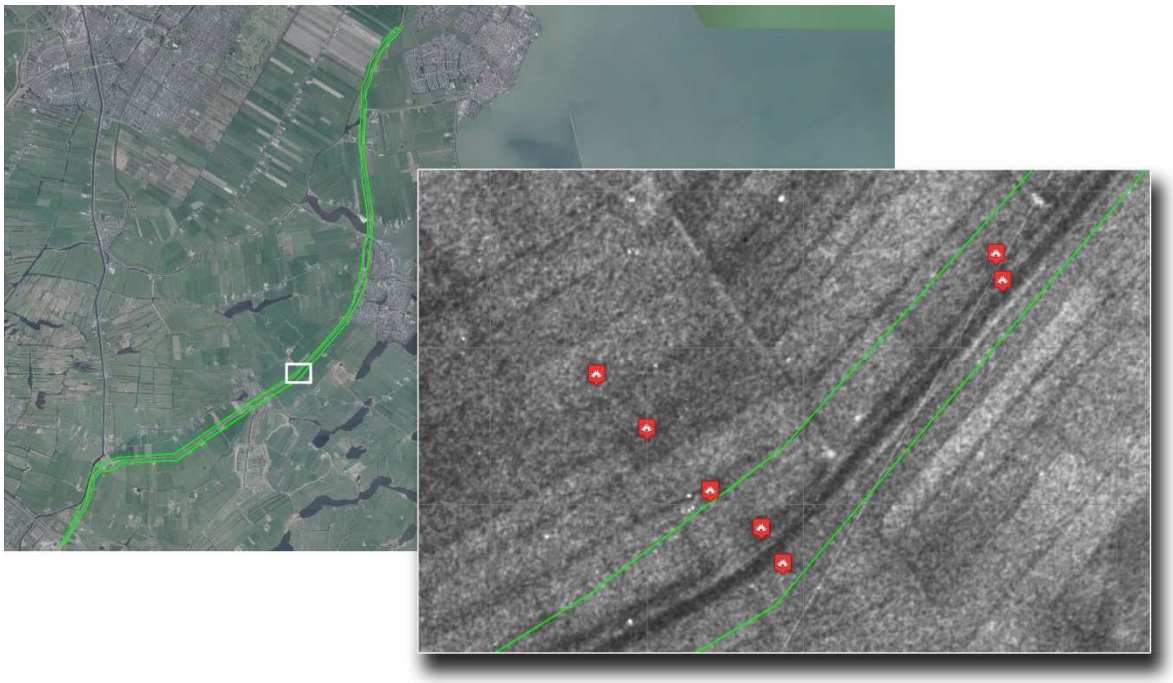

Figuur 71. *De twee locaties waar zich bomkraters bevonden. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

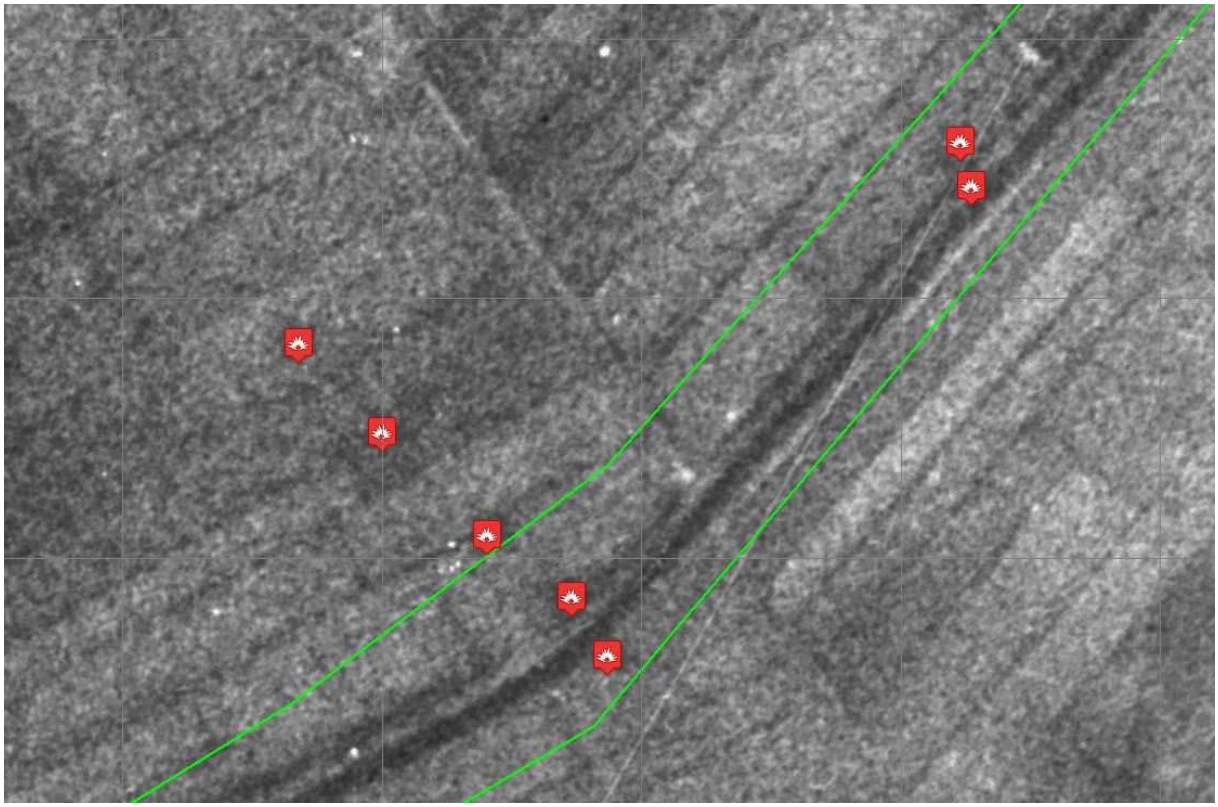

Figuur 72. *De twee locaties waar zich bomkraters bevonden.*

De zuidelijke vijf inslagen vormen gezamenlijk een duidelijk inslagenpatroon. Op basis van een kraterpatroon kan, conform het WSCS-OCE, een verdacht gebied worden afgebakend. Over het afbakenen van een verdacht gebied op basis van een analyse van het inslagpatroon zegt het WSCS-OCE het volgende.

Op basis van een analyse van het inslagenpatroon wordt de maximale afstand tussen twee opeenvolgende inslagen binnen een inslagpatroon bepaald. Het verdachte gebied wordt afgebakend door deze afstand te projecteren op de buitenste inslagen van het inslagenpatroon. Dat is exclusief de eventuele horizontale verplaatsing van de buitenste blindganger binnen het inslagenpatroon.[44]

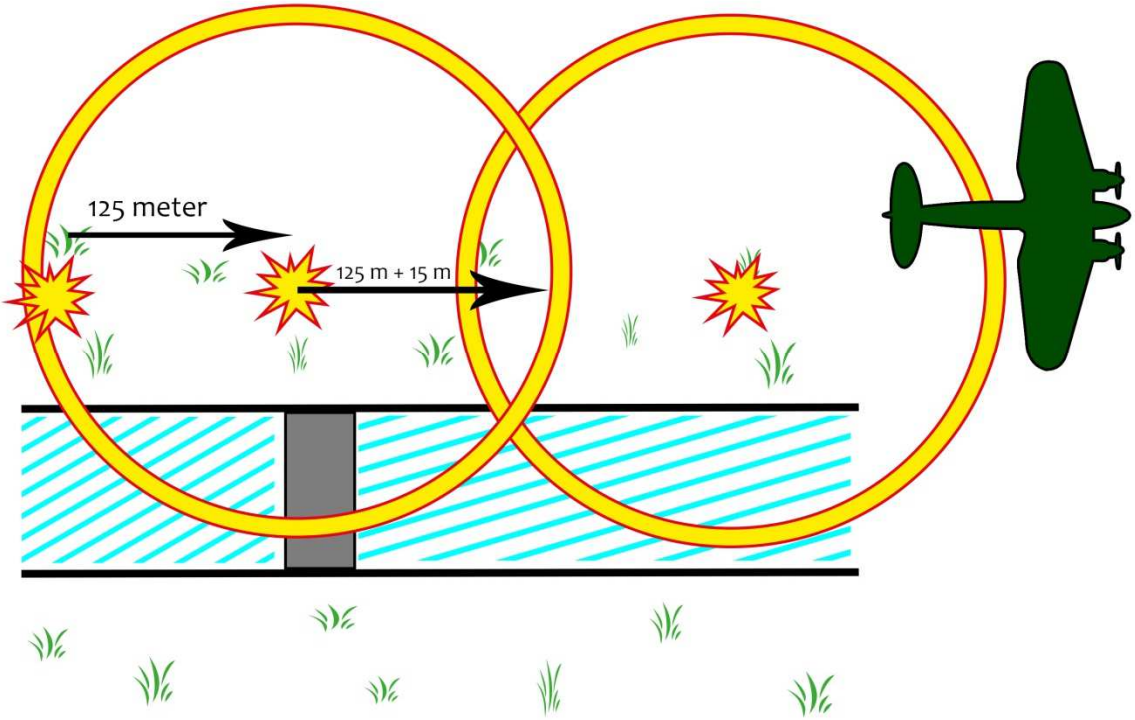

Figuur 73. *Wanneer een inslagenpatroon bekend is en wanneer de mogelijkheid bestaat dat er inslagen 'missen', kan een verdacht gebied als volgt worden afgebakend: in deze figuur is de afstand tussen de eerste twee inslagen 125 meter. Met inachtneming van een maximale horizontale verplaatsing van 15 meter, kan er rond de bekende inslagen een verdacht gebied van 125m + 15m = 140m worden afgebakend. Binnen dit gebied zou de mogelijk missende bom moeten liggen.*

In dit geval is de maximale afstand tussen twee opvolgende kraters, 113 meter. Hier zou dan een buffer van 113 + 15 meter rond de kraters getrokken moeten worden. Wanneer het gesignaleerde inslagenpatroon wordt afgebakend op bovenstaande manier, dan ontstaat het gebied in onderstaande afbeelding.

[44] Staatscourant 2012 nr. 4230 16 maart 2012.

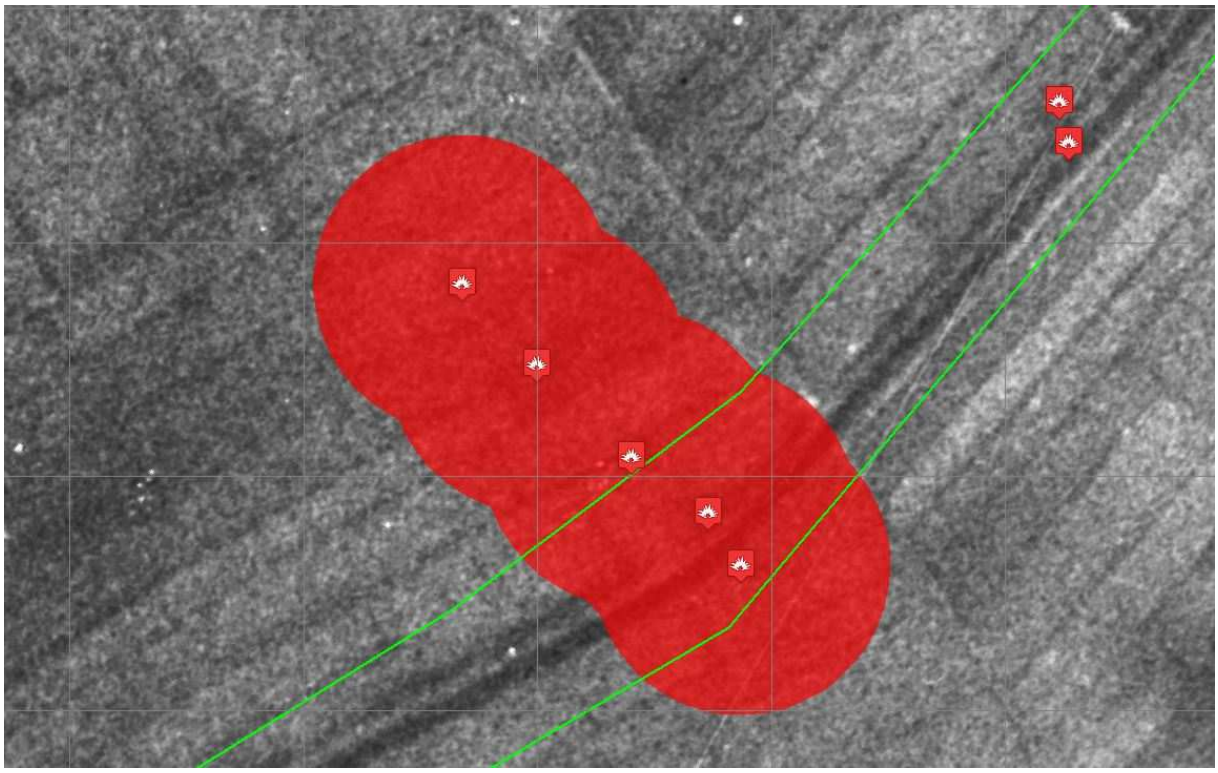

Figuur 74. *Het verdachte gebied, op basis van kraterpatroonanalyse.*

In dit geval is er sprake van een duidelijk lineair patroon, wat betekent dat het niet aannemelijk is dat er blindgangers ver buiten deze lijn terecht zijn gekomen. Blindgangers kunnen worden verwacht in de lijn, met slechts beperkte afwijking naar links of rechts ten opzichte van de lijn. Het lineaire patroon is niet volledig recht, er is sprake van een afwijking van ca. dertien meter. Onderstaande afbeelding verduidelijkt het een en ander.

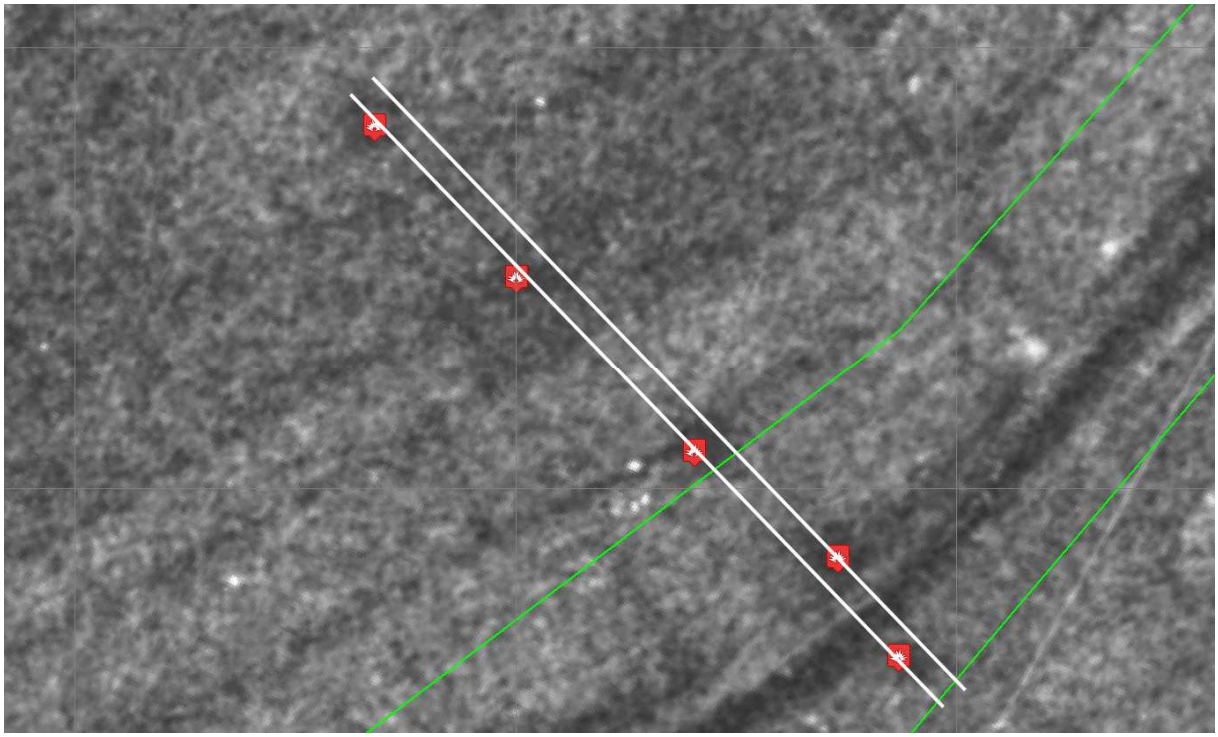

Figuur 75. *Een lineair patroon, met een breedte van ca. 13 meter.*

Bovenstaande afbeelding toont twee witte lijnen, feitelijk het lineaire patroon in de maximale breedte. Tussen de twee lijnen zit een afstand van circa dertien meter, dit is de horizontale afwijking van de kraters binnen het lineaire patroon. Deze dertien meter, plus een maximale horizontale verplaatsing van afwerpmunitie in de bodem van vijftien meter, dient als buffer rond het lineaire patroon te worden genomen. De eerdere buffer van 128 meter, is in horizontale zin niet aannemelijk, zoals hierboven gesteld. De 128 meter dient wel toegepast te worden op het lineaire patroon in de lengterichting, aangezien het mogelijk is dat er na de laatste of voor de eerste zichtbare krater, een blindganger is gevallen. Deze afstand zou dan uiteraard wel de maximale afstand tussen twee opvolgende kraters (+ horizontale verplaatsing) moeten zijn. Als bovenstaande manier van afbakenen hier wordt toegepast, dan ontstaat het definitieve verdachte gebied, zoals getoond in onderstaande afbeelding.

Figuur 76. *Het definitieve verdachte gebied, op basis van een analyse van het kraterpatroon en een afbakening aan de hand van een lineair patroon met horizontale afwijking. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

De noordelijke twee inslagen vormen geen duidelijk lineair inslagpatroon. Deze inslagen dienen derhalve te worden afgebakend volgens de methode beschreven in het WSCS-OCE, op basis van een buffer gebaseerd op de maximale afstand tussen twee opvolgende kraters. Omdat deze kraters niet met behulp van LIDAR kon worden gevonden, dient te worden uitgegaan van het getekende kaartje en de luchtfoto uit 1940. Er dient derhalve een correctie van tien meter in acht te worden genomen, omdat er altijd sprake is van een lichte afwijking bij het positioneren van luchtfoto's. Wanneer de noordelijke twee kraters worden afgebakend conform de beschreven methode, ontstaat onderstaand verdacht gebied.

Figuur 77. *Het verdachte gebied rond de noordelijke twee kraters, op basis van een kraterpatroonanalyse. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Onderstaande afbeelding toont het geheel van verdachte gebieden afwerpmunitie.

Figuur 78. *Het geheel van verdachte gebieden afwerpmunitie. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Verticale afbakening

Om de verticale afbakening van het verdachte gebied te kunnen vaststellen dient conform het WSCS-OCE rekening te worden gehouden met de volgende gegevens:

- Verwachte indringingshoek en –snelheid;
- Gewicht;
- De vorm en diameter van de CE;
- Bodemweerstand.

Bodemweerstand

Bij het DINOloket zijn voor het onderzoeksgebied de beschikbare sonderinggegevens opgevraagd, ter aanvulling van de reeds door opdrachtgever aangeleverde gegevens. Bij het berekenen van de dieptepenetratie wordt uitgegaan van de geofysische samenstelling van de bodem, in combinatie met de cumulatieve weerstand van de ondergrond. Samen met het gewicht, de vorm en de mondingssnelheid van de verwachtte munitie, kan een goede inschatting gemaakt worden van de maximale diepte waarop CE in de bodem zouden kunnen penetreren.

Vorm en diameter CE

Hoewel de verwachte indringingshoek en –snelheid niet feitelijk konden worden vastgesteld, is uitgegaan van het zwaarst gemelde type en kaliber, afwerpmunitie met een kaliber van 500 lb. GP (Brits). Het gewicht van het projectiel bedraagt 509 lb. (230,88 kilogram), de diameter 33,02 cm en de lengte 174,49 cm.

Benaming	Lengte (projectiel)	Gewicht	Diameter
500 lb. General Purpose (GP) Bomb	174,49 cm[45]	509 lb. (230,88 kg)	33,02cm

Afwerpmunitie 500 lb. GP

De maaiveldhoogten voor 1940-1945, ter plaatse van het opsporingsgebied afwerpmunitie, variëren tussen de 1,4m-NAP (polder) en 0,6m-NAP (Jaagweg). Met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland, is nagegaan in hoeverre de maaiveldhoogten tegenwoordig afwijken t.o.v. de maaiveldhoogten ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Hieruit is gebleken dat de maaiveldhoogten ter plaatse van het opsporingsgebied afwerpmunitie, nagenoeg hetzelfde zijn gebleven. Op basis van de sonderingen, kan worden gesteld dat de maximale penetratiediepte van afwerpmunitie van 500 lb. GP, bij een gemiddelde bodemweerstand van 6 MPa, aan de landzijde maximaal 12,5 meter minus maaiveld bedraagt. Gezien de geringe waterkolom ter plaatse van de Broekervaart, zal afwerpmunitie zich aan de waterzijde vergelijkbaar gedragen. Als zodanig kan afwerpmunitie binnen het verdachte gebied worden verwacht op een maximale diepte van 13,90m-NAP. Deze berekening is tot stand gekomen op basis van in onderstaande afbeelding weergegeven sonderingen.

[45] wwiiequipment.com (geraadpleegd op 9 oktober 2015).

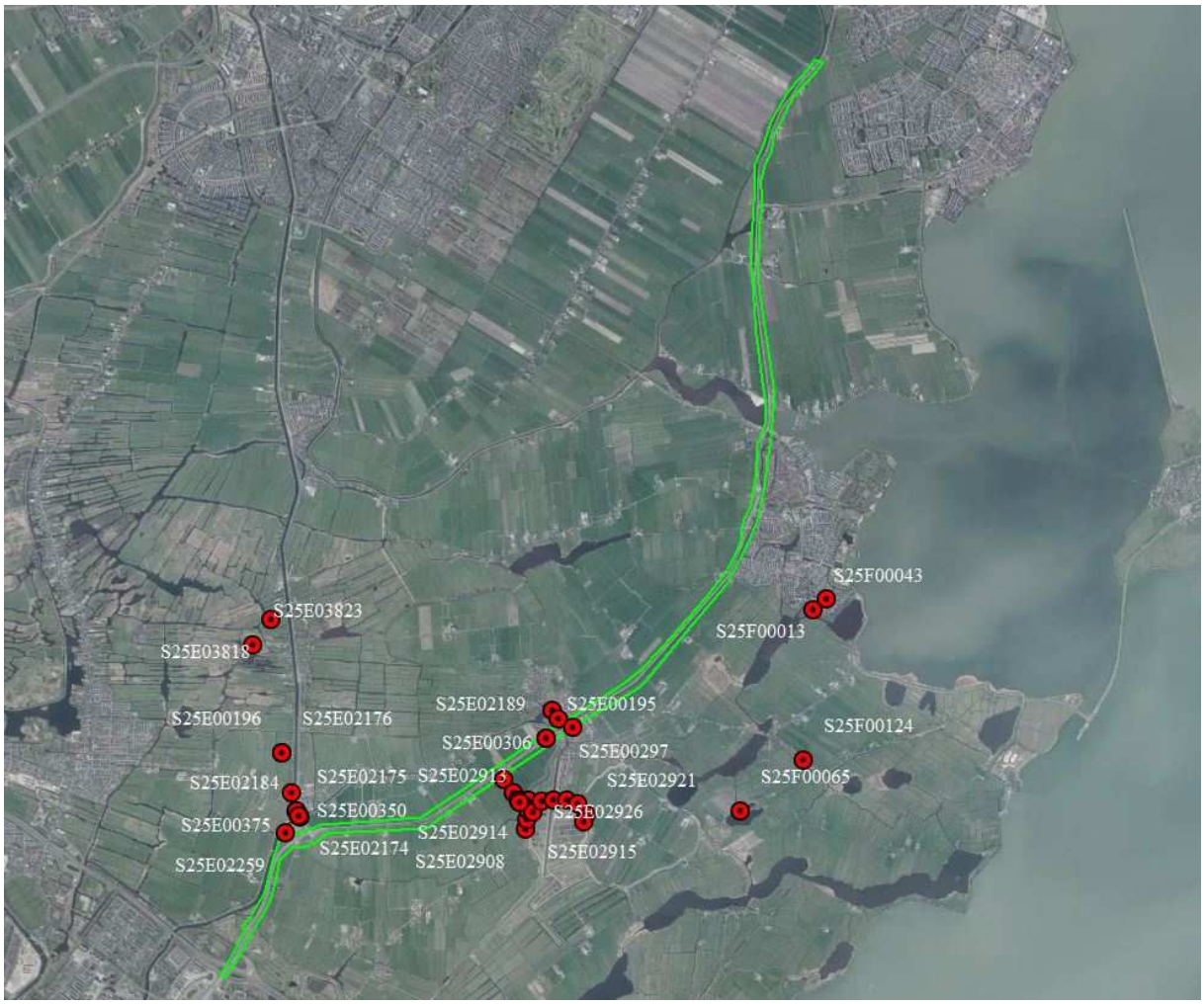

Figuur 79. *Sonderingen ter plaatse van het projectgebied. Er bleken voor het noordelijke gedeelte, slechts weinig sonderingen beschikbaar. Bron: DINOloket. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

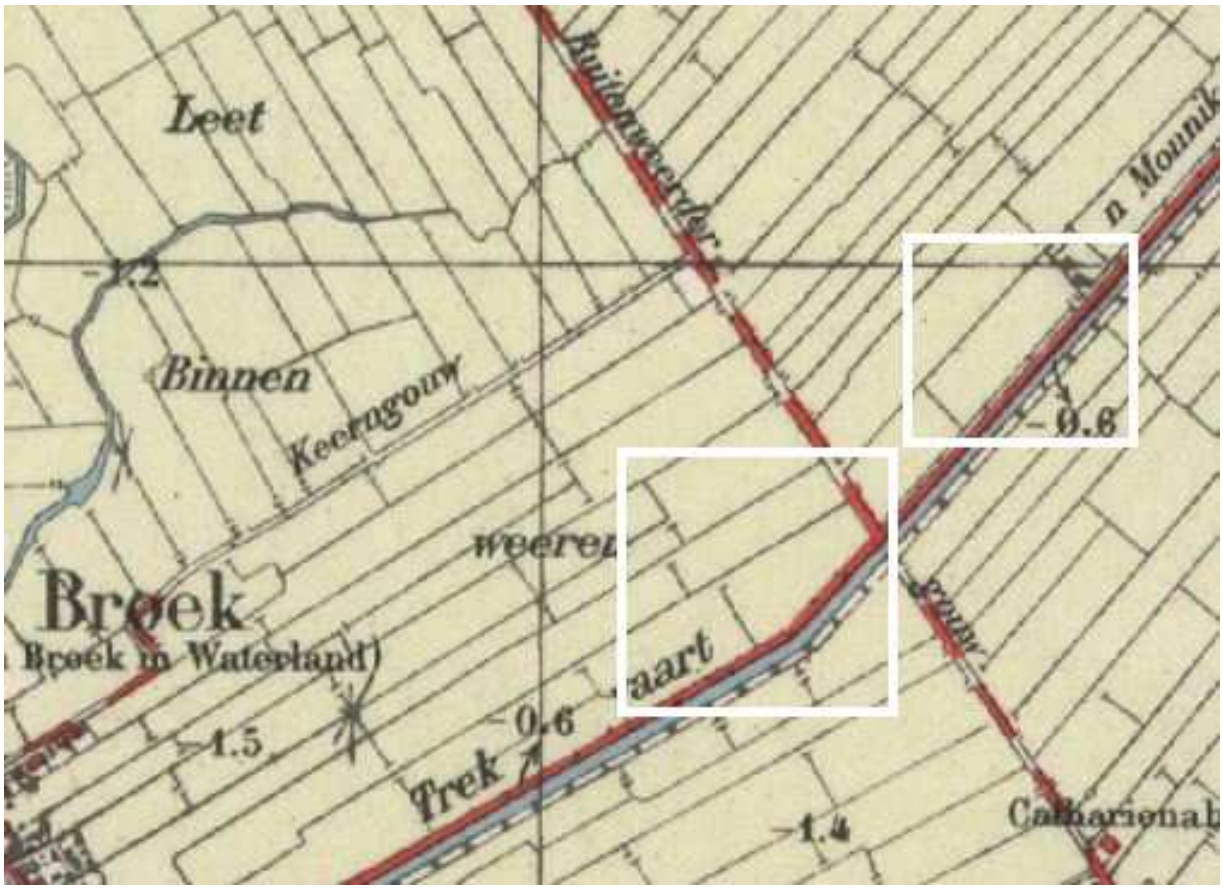

Figuur 80. *Maaiveldhoogten rond de opsporingsgebieden afwerpmunitie (indicatief binnen witte kaders). Bron: watwaswaar.nl.*

Klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers

Binnen het huidige projectgebied is sprake van een opsporingsgebied achtergelaten klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers. Deze CE kunnen ter plaatse van het opsporingsgebied, worden aangetroffen op een maximale diepte van 2,50 meter minus maaiveld 1940-1945. Deze 2,50 meter geldt als de maximale diepte van een loop-graaf/schutterspu t/wapenopstelling.[46]

[46] Gebaseerd op gegevens uit: *Bildheft Neuzeitlicher Stellungbau, 1 Juni 1944.*

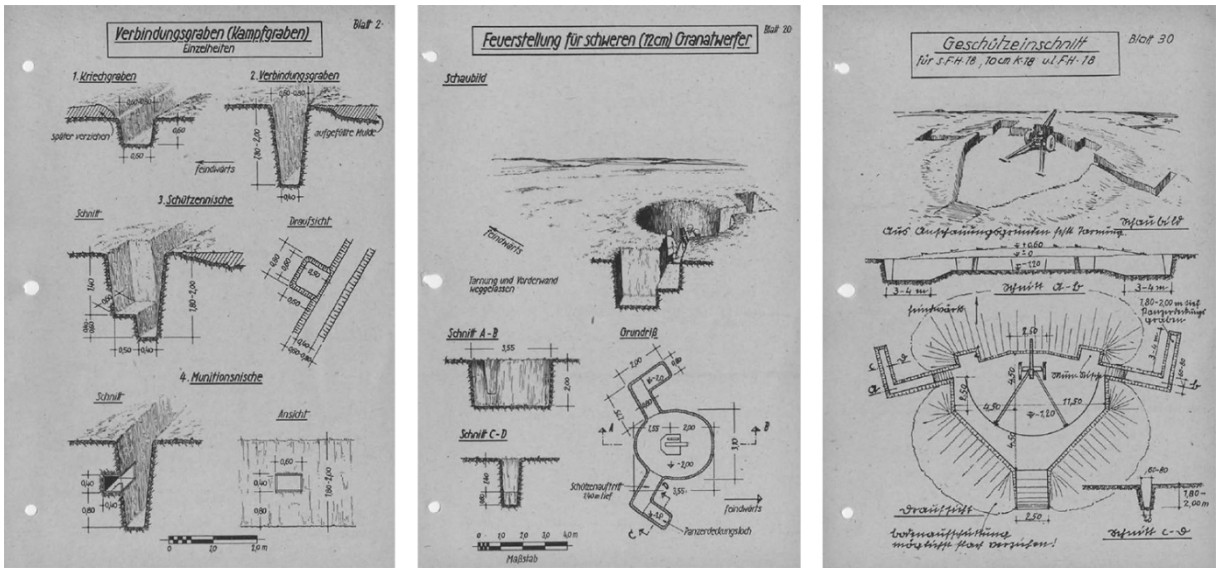

Figuur 81. *Uitsneden uit de Bildheft Neuzeitlicher Stellungbau, 1 Juni 1944, met Duitse voorschriften voor het bouwen van stellingen, loopgraven en dergelijke. Hieruit blijkt dat Duitse stellingen en loopgraven tot 2 meter diep kunnen zijn. Met inachtneming van een buffer van 0,5 meter (in verband met bijvoorbeeld een modderige ondergrond, waarin CE kunnen wegzakken of ingedrukt kunnen worden) kunnen CE derhalve worden aangetroffen op een maximale diepte van 2,5m-MV.*

Teneinde vast te stellen tot op welke diepte (ten opzichte van NAP) de genoemde typen CE kunnen worden aangetroffen, dient te worden nagegaan wat de maaiveldhoogten ter plaatse van het opsporingsgebied voor de periode 1940-1945 bedroegen. Onderstaande afbeelding toont een 3D-weergave van de betreffende locatie, waarbij de huidige maaiveldhoogten en de maaiveldhoogten voor de periode 1940-1945 (voor zover bekend) zijn weergegeven. Door deze cijfers tegen elkaar af te zetten, kunnen de verticale dimensies van het opsporingsgebied worden vastgesteld.

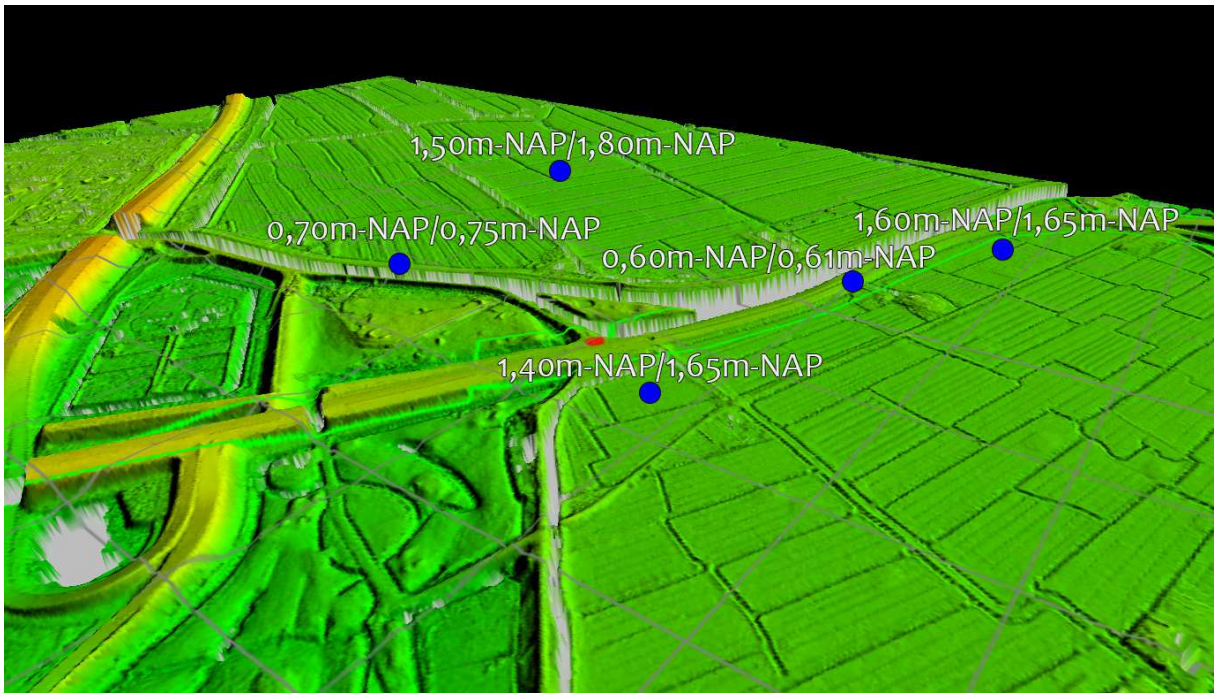

Figuur 82. *Hoogteverschillen ter plaatse van het opsporingsgebied (in rood), 1940-1945/2015. Hierbij is de weergegeven hoogte voor de schuine streep, de maaiveldhoogte voor de periode 1940-1945 en de hoogte na de schuine streep, de recente maaiveldhoogte. Bron: Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) en watwaswaar.nl (historisch kaartmateriaal t.b.v. de maaiveldhoogten 1940-1945).*

Op basis van kaartmateriaal uit 1950 en recente gegevens van het AHN, is vastgesteld dat de huidige maaiveldhoogten rond het opsporingsgebied, niet significant verschillen met de maaiveldhoogten ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Derhalve dient geconcludeerd te worden dat er in dit geval geen sprake is van vrijgave van een bodemlaag op basis van maaiveldhoogten, aangezien niet bekend is in hoeverre de bodem ter plaatse van het opsporingsgebied, naoorlogs is geroerd. De huidige, minimale maaiveldhoogte ter plaatse van het opsporingsgebied, bedraagt ca. 0,25m-NAP. Op basis hiervan dient te worden vastgesteld dat CE in de vorm van klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers, kunnen worden aangetroffen op een maximale diepte van 2,75m-NAP. Daar het hier gaat om een opsporingsgebied van relatief klein oppervlak, adviseert BeoBOM middels een opsporingsproces na te gaan in hoeverre er hier CE zijn achtergebleven.

Conclusie en aanbevelingen

Ter plaatse van de N247 tussen de op- en afrit A10 en Edam staan diverse werkzaamheden gepland. Binnen het projectgebied zullen bodemroerende werkzaamheden worden uitgevoerd. Naast de scope van het groot onderhoud (asfalt wegfrezen tot ca. 70 mm diep en nieuw asfalt opbrengen), zijn de meest recente inzichten in de werkzaamheden: het toevoegen van een busbaan bij de op- en afrit van de A10 (ter plaatse van een fietspad dat niet meer in gebruik is); het vervangen van de Slochterbrug (hier komt een nieuw kunstwerk); de herinrichting van kruispunt 't Schouw met 1) P&R-terrein, 2) een fietstunnel onder de N247 door ten oosten van genoemd kruispunt; de aanleg van een nieuwe tafelbrug met ten westen daarvan een nieuwe fiets-/voetgangerstunnel; de aanleg van een nieuwe fiets-/voetgangerstunnel in het centrum van Broek in Waterland; de aanleg van een fietspad, vrij liggend, tussen Broek in Waterland en Monnickendam (tot aan de Dijksbrug, welke wordt vervangen door een bredere nieuwe brug), welke deels in de huidige bermsloot en deels op agrarische grond komt te liggen en waarbij de bestaande watergang wordt gedempt en noordelijk weer wordt aangelegd; en tot slot de aanleg van een fietspad in twee richtingen tussen Monnickendam en Edam-Volendam aan de oostzijde van de weg (binnen provinciaal eigendom). De Arbeidsomstandighedenwet stelt dat er gezorgd moet worden voor een veilige werkplek. Uit dien hoofde dient een onderzoek naar de aanwezigheid van conventionele explosieven (CE) uitgevoerd te worden. Dit onderzoek wordt in de regelgeving een vooronderzoek genoemd. Voorliggend vooronderzoek is door BeoBOM uitgevoerd conform de huidige wettelijke norm als vastgelegd in het *Werkveldspecifiek Certificatieschema voor het Systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven* (hierna: WSCS-OCE), versie 1, 2012.

In de voor dit vooronderzoek geraadpleegde literatuur- en archiefgegevens, alsmede op de geanalyseerde luchtfoto's, zijn enkele feitelijke indicaties voor de aanwezigheid van CE binnen het projectgebied aangetroffen. Op basis van deze feitelijke aanwijzingen, kan worden geconcludeerd dat er binnen het projectgebied, CE in de vorm van afwerpmunitie en CE in de vorm van klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers kunnen worden aangetroffen.

Afwerpmunitie

Ter plaatse van het opsporingsgebied afwerpmunitie, kunnen CE in de vorm van afwerpmunitie met een maximaal kaliber van 500 lb. GP (Brits), worden aangetroffen op een maximale diepte van 13,90m-NAP.

Klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers

Ter plaatse van het opsporingsgebied klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers, kunnen CE in de vorm van klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers, worden aangetroffen op een maximale diepte van 2,75m-NAP.

Daar waar de verdachte gebieden het projectgebied overlappen, is sprake van zogenaamde opsporingsgebieden. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden, waarin de geplande werkzaamheden nader worden geanalyseerd in het licht van de bevindingen in dit onderzoek. Op basis hiervan kunnen de juiste maatregelen worden getroffen voorafgaande aan de geplande werkzaamheden. Wij adviseren op dit punt de uitvoering van aanvullend onderzoek in de vorm van een Projectleiderssamenvatting Opsporing Conventionele Explosieven

(PLS-OCE), waarin nader wordt ingegaan op de specifieke risico's en de te nemen maatregelen. Deze PLS-OCE wordt op maat gemaakt, wat inhoudt dat er specifiek wordt gekeken naar de geplande werkzaamheden en daarmee samenhangend naar de meest geschikte oplossingen in termen van tijd en middelen.

Bijlage 1. Inventarisatiekaart 2015-70-OT-01

(losbladig)

Bijlage 2. Bodembelastingkaart 2015-70-OT-02

(losbladig)

BeoBOM
Barink Explosieven Opsporing

+31 (0) 10 820 29 20

Damstraat 24
3371 AD Hardinxveld-Giessendam

KVK: 61 00 20 46
BTW: NL8541.59.587.B01
IBAN: NL45ABNA0576781150

www.beobom.nl
info@beobom.nl

ANTEA GROUP
t.a.v. de heer ing. R. van Trigt
Postbus 8590
3009 AN Rotterdam

Kenmerk: 2017-BB-69-BR-01
Rotterdam, 19 oktober 2017
Betreft: addendum op vooronderzoek 2015-70-VO-01

Geachte heer Van Trigt,

Recentelijk ontvingen wij van u het verzoek voor het opstellen van een addendum op het reeds eerder uitgevoerde vooronderzoek ter plaatse van de N247 te Noord-Holland (kenmerk 2015-70-VO-01 definitief). In dit onderzoek werd geconcludeerd:

> *In de voor dit vooronderzoek geraadpleegde literatuur- en archiefgegevens, alsmede op de geanalyseerde luchtfoto's, zijn enkele feitelijke indicaties voor de aanwezigheid van CE binnen het projectgebied aangetroffen. Op basis van deze feitelijke aanwijzingen, kan worden geconcludeerd dat er binnen het projectgebied, CE in de vorm van afwerpmunitie en CE in de vorm van klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers kunnen worden aangetroffen.*[1]

Het advies dat door BeoBOM destijds werd uitgebracht was de uitvoering van een Projectleiderssamenvatting Opsporing Conventionele Explosieven (PLS-OCE), waarin nader wordt ingegaan op de specifieke risico's en de te nemen maatregelen. Voor een weergave van bovengenoemde opsporingsgebieden wordt verwezen naar het betreffende onderzoek van destijds.

In deze briefrapportage wordt verder niet ingegaan op genoemde opsporingsgebieden, daar dit addendum uitsluitend van toepassing is op een uitbreiding op het projectgebied uit onderzoek 2015-70-VO-01. Deze geplande uitbreiding betekent dat het genoemde vooronderzoek niet meer voldoet voor het gehele projectgebied (omdat het niet langer het gehele projectgebied dekt). Ter plaatse van de uitbreiding zullen sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd, vervolgens zal uitbreiding van bestaande bebouwing plaatsvinden en wordt een parkeerterrein aangelegd. Teneinde deze plannen te kunnen realiseren zullen enige bodemroerende werkzaamheden worden uitgevoerd. De Arbeidsomstandighedenwet stelt dat er gezorgd moet worden voor een veilige werkplek. Uit dien hoofde dient een onderzoek naar de aanwezigheid van CE te worden uitgevoerd. Dit onderzoek wordt in de regelgeving een vooronderzoek genoemd. Het vooronderzoek wordt uitgevoerd conform de huidige wettelijke norm, zoals vastgelegd in het *Werkveldspecifiek Certificatieschema voor het Systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven* (hierna: WSCS-OCE). Voorliggend rapport heeft betrekking op de uitbreiding van het projectgebied, zoals getoond in dit addendum (zie figuur 1).

[1] *BeoBOM, Vooronderzoek Conventionele Explosieven N247 Noord-Holland (kenmerk 2015-70-VO-01, definitief d.d. 18 november 2015), p. 5.*

Daar het in 2015 uitgevoerde vooronderzoek conform het WSCS-OCE is uitgevoerd, geldt het niet als noodzakelijk een volledig nieuw vooronderzoek op te stellen voor de genoemde uitbreiding van het projectgebied. Om deze reden is voorliggend addendum in de vorm van een briefrapportage opgesteld. Voor het vooronderzoek waarop deze briefrapportage een aanvulling vormt wordt dan ook verwezen naar het rapport met kenmerk 2015-70-VO-01, definitief d.d. 18 november 2015.

N.B.: wanneer in onderstaande tekst gesproken wordt over 'projectgebied' dan wordt hier verwezen naar de groen omlijnde locatie ter plaatse van Het Schouw, zoals onderstaand getoond in figuur 1 in voorliggend document, tenzij anders aangegeven.

DOEL

Het doel van dit addendum is om vast te stellen of:

- er binnen het projectgebied oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden waarbij mogelijk CE in de bodem zijn achtergebleven.

BEGRENZING PROJECTGEBIED

Het projectgebied is begrensd op basis van de door opdrachtgever verstrekte gegevens en de Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN). Onderstaande figuren tonen het projectgebied op drie verschillende zoomniveaus. Alle afbeeldingen waarop het projectgebied te zien zijn, zijn noord-zuid georiënteerd. Aan enkele afbeeldingen in voorliggend rapport, is een schaallat toegevoegd. Dit is gedaan om ook bij uitsneden de afstanden goed te kunnen inschatten. Tevens is een noordpijl toegevoegd aan de afbeeldingen waarbij dit als wenselijk wordt gezien.

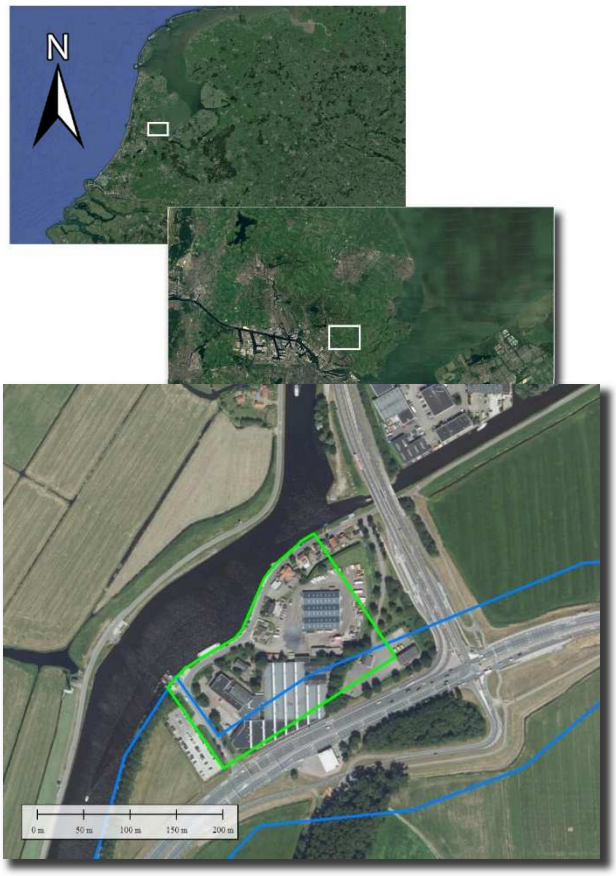

Figuur 1. *Het projectgebied (groen) ter plaatse van Het Schouw. In blauw deels de ligging van het projectgebied behorende bij 2015-BB-70-VO-01. Bron satellietbeeld: World Imagery/Google.*

TERMINOLOGIE

Voor het opstellen van vooronderzoeken wordt voor alle CE-gerelateerde werkvlakken een vijftal gebieden onderscheiden.

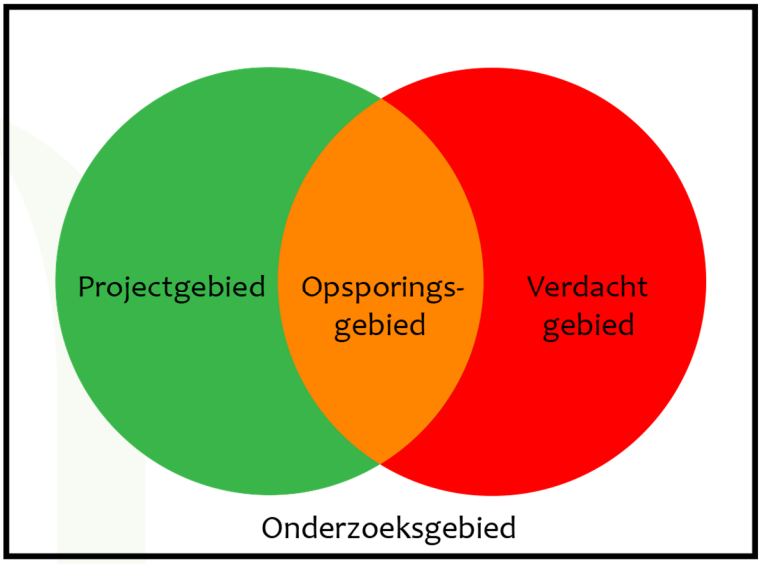

Figuur 2. *Schematische weergave van de verschillende deelgebieden.*

Projectgebied – gebied waarbinnen de reguliere werkzaamheden uitgevoerd gaan worden. Dit gebied wordt bepaald aan de hand van de door de opdrachtgever aanleverde gegevens.

Onderzoeksgebied – het gebied dat tijdens het vooronderzoek onderzocht is. Het WSCS-OCE schrijft voor dat de rapportage tenminste de begrenzing van het onderzoeksgebied omvat. Als begrenzing van het te onderzoeken gebied heeft BeoBOM ervoor gekozen geen vaste buffer rond het projectgebied te nemen, om te voorkomen dat gebeurtenissen over het hoofd worden gezien. Ten behoeve van ieder vooronderzoek wordt onderzocht op geografische relevante na(a)m(en), dat wil zeggen dat de gebeurtenissen met betrekking tot de geografische locaties waarbinnen het projectgebied is gelegen worden onderzocht. Er wordt op die manier op bijv. straat-, buurtschap-, plaats-, gemeente- en provincieniveau gezocht naar oorlogshandelingen en andere relevante gebeurtenissen. De gevonden gebeurtenissen welke in de bronnen worden gekoppeld aan een geografisch relevante locatie en derhalve mogelijk relevant zijn, worden vervolgens gerapporteerd in het vooronderzoek. Ook wanneer deze gebeurtenissen na een nadere analyse geen invloed blijken te hebben op (de directe) omgeving van het projectgebied. Er wordt dus niet zozeer gekeken naar een vaste afstand (buffer) rondom het projectgebied, maar naar gebeurtenissen welke in de bronnen worden gekoppeld aan bepaalde locaties welke relevant zouden kunnen zijn voor het projectgebied. Omwille van het schetsen van een historische context (bijvoorbeeld het duiden van gebeurtenissen binnen een breder kader zoals een geallieerde operatie zoals *Market Garden*) kunnen ook gebeurtenissen op grote afstand van het projectgebied worden genoemd.

Verdacht gebied – gebied waarin mogelijk CE aangetroffen kunnen worden. De totstandkoming wordt bepaald in hoofdstuk 6 (indien van toepassing).

Opsporingsgebied – gebied waar het verdachte gebied en het projectgebied elkaar overlappen en waar voorafgaande aan de uit te voeren werkzaamheden aanvullend onderzoek dient plaats te vinden.

Onverdacht gebied - de op de CE bodembelastingkaart niet als 'verdacht gebied' aangeduide locaties kunnen worden beschouwd als onverdacht gebied. Dat wil zeggen: niet meer verdacht dan de overige onderzochte Nederlandse bodem waar geen sprake is van specifieke aanwijzingen voor de aanwezigheid van CE.

NIET GESPRONGEN EXPLOSIEVEN (NGE) VERSUS CONVENTIONELE EXPLOSIEVEN (CE)

In de praktijk wordt vaak de term NGE (Niet Gesprongen Explosieven) gehanteerd wanneer men doelt op de omgang met CE (conventionele explosieven). NGE is een overkoepelende term waarmee bijvoorbeeld ook explosieven voor terroristische doeleinden kunnen worden aangeduid. Voorliggend document heeft slechts betrekking op CE, ofwel (fabrieksmatig geproduceerde) explosieven, niet zijnde geïmproviseerd, nucleair, biologisch of chemisch, welke zijn achtergebleven als gevolg van oorlogshandelingen tijdens de Tweede Wereldoorlog en waarop de richtlijnen van het WSCS-OCE van toepassing zijn. Binnen deze definitie vallen ook:

- CE die geen explosieve stoffen (meer) bevatten;
- Restanten van CE die door leken als zodanig herkenbaar zijn;
- Voorwerpen die door leken kunnen worden aangemerkt als CE;
- Wapens of onderdelen daarvan.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Voor dit vooronderzoek CE is een inventarisatie opgesteld van de bronnen die in 2015 door BeoBOM werden geraadpleegd. In onderstaande tabel worden de in het WSCS-OCE genoemde bronnen genoemd (zowel de verplichte als de aanvullende bronnen), waarbij wordt aangegeven welke bronnen voor vooronderzoek 2015-BB-70-01 reeds werden geraadpleegd. Deze bronnen liggen ten grondslag aan voorliggend addendum. Voor het geheel van geraadpleegde bronnen wordt verwezen naar het betreffende rapport.

Bron	Verplicht (WSCS)	Aanvullend	Geraadpleegd
Literatuur	√		√
Gemeentelijk of provinciaal archief	√		√
Nationaal Archief Den Haag		√	√
Nederlands Instituut voor oorlogsdocumentatie (NIOD)		√	
Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD)	√		√
Nederlands Instituut voor militaire historie (NIMH)		√	√
Luchtfotocollectie Bibliotheek Universiteit Wageningen	√		√
Luchtfotocollectie Topografische Dienst/Kadaster Zwolle (TOPOD)	√		√
Luchtfotocollectie Aerial Reconnaissance Archives (TARA)		√	
The National Archives (NA) Londen		√	√
Bundesarchiv-Militärarchiv Freiburg		√	
The National Archives and Records Administration, Washington D.C. (NARA)		√	
Getuigenverslagen		√	√

AANVULLEND GERAADPLEEGDE BRONNEN

Ten behoeve van voorliggend addendum zijn onderstaande bronnen aanvullend geraadpleegd.

Nationaal Archief Den Haag

2.04.53.15 Inspectie bescherming bevolking tegen luchtaanvallen

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
2.04.53.15	40	Noord-Holland	Nee, niet aantoonbaar relevant voor onderhavig projectgebied

NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies

077 Generalkommissariat für das Sicherheitswesen (Höhere SS- und Polizeiführer Nord-West)

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
077	1328	Dagberichten van de Befehlshaber der Ordnungspolizei Den Haag betreffende vijandelijke luchtaanvallen, 1940-1941	Ja

216k Departement van Justitie

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
216k	180	Rapporten van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politiekorpsen en de Marechaussee inzake het geven van het sein luchtalarm, het neerstorten van vliegtuigen en vliegtuigonderdelen en de vondst van niet-ontplofte explosieven, 23 juni 1943 - 28 april 1944	Nee, niet aantoonbaar relevant voor onderhavig projectgebied
	183	Baarn-Burgh (Processen-verbaal van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politie en Marechaussee met betrekking tot vijandelijke vliegtuigen, bomaanvallen en ontploffingen in verschillende gemeenten)	Nee, niet aantoonbaar relevant voor onderhavig projectgebied
	184	Echt-Zwolle (Processen-verbaal van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politie en Marechaussee met betrekking tot vijandelijke vliegtuigen, bomaanvallen en ontploffingen in verschillende gemeenten)	Nee, niet aantoonbaar relevant voor onderhavig projectgebied

249-0592B Dossier - Oorlogsschade

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
249-0592B	24	"Schade-opgave van Nederland: oorlogsgeweld van 10 mei 1940-5 mei 1945" : handgeschreven overzicht van de oorlogsschade in Nederland aan woningen, van het College van Algemeene Commissarissen voor den Wederopbouw, afd. B.B.C., Kruisbessenstraat 12, 's-Gravenhage, Oktober 1945	Nee, niet aantoonbaar relevant voor onderhavig projectgebied

249-1120 Dossier - Amsterdam - verdediging 1945

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
249-1120	A1	Militaire beschouwing, vermoedelijk uit de illegale pers, betreffende de verdediging van de stelling Amsterdam (fotokopie), 1945	Nee, niet aantoonbaar relevant voor onderhavig projectgebied

NIMH

575 Bureau Inlichtingen/ Duitse verdedigingswerken

Toeg.nr	Inv.nr	Omschrijving	Relevant
575	222	Locatie van verdedigingswerken in en om (het noordelijk gedeelte van) Amsterdam waaronder Panzer Abwehr Geschütz (PAG), bunkers, versperringen, hangars, camouflagehuizen, inundatievelden, het PTT-gebouw en kazerne Oranje-Nassau [NB kaarten I tot en met III plus beschrijving IV]	Ja

DotKa DATA

Bibliotheek Universiteit Wageningen

Luchtfotonummer(s)	Sortie	Datum	Schaal	Kwaliteit	Dekking	Bron
3064	D/842	16 juli 1943	Onbekend	Goed	100%	DOTKA
3169	106G/3447	29 oktober 1944	Onbekend	Goed	100%	DOTKA
3071	4/2184	7 april 1945	1/7.600	Goed	100%	Eigen archief

Figuur 3. *100% dekking op 16 juli 1943 (luchtfoto 3064).*

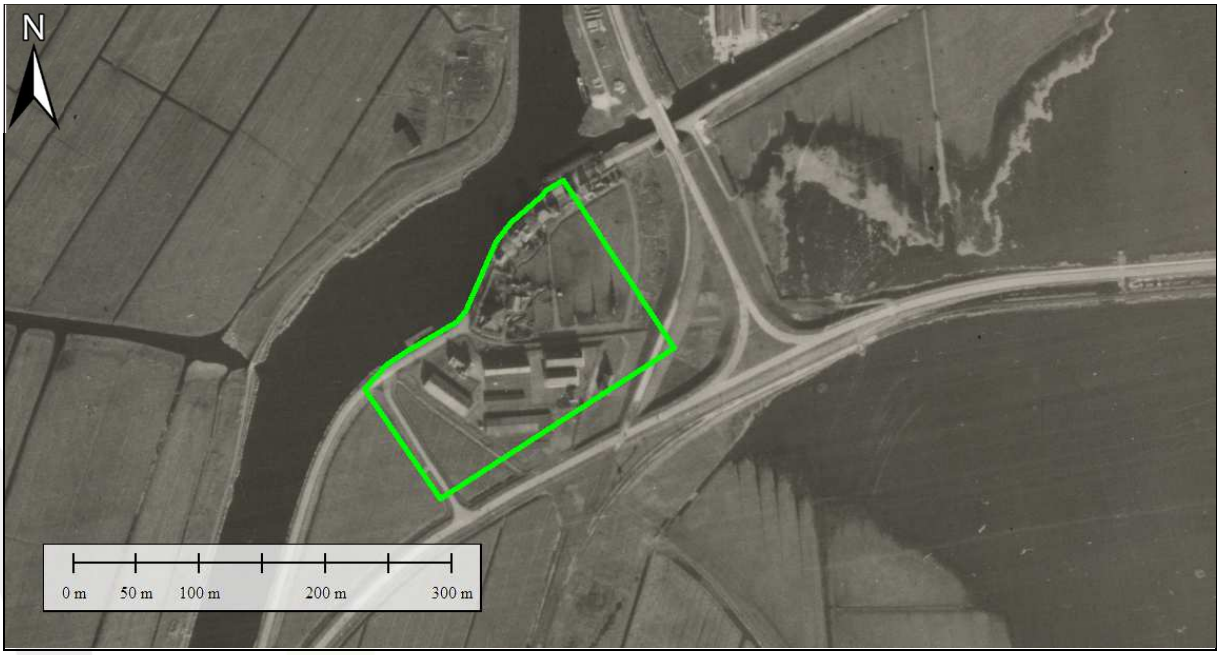

Figuur 4. *100% dekking op 29 oktober 1944 (luchtfoto 3169).*

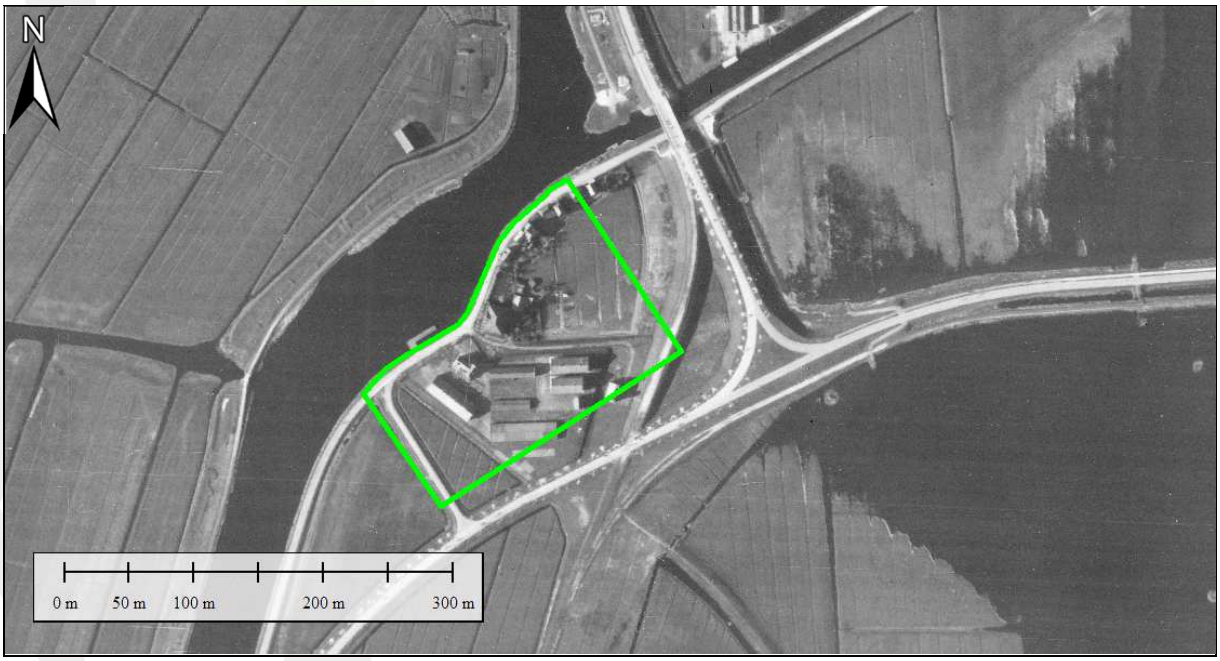

Figuur 5. *100% dekking op 7 april 1945 (luchtfoto 3071).*

EERDER UITGEVOERDE VOORONDERZOEKEN

Sinds het uitvoeren van het vooronderzoek met kenmerk 2015-BB-70-VO-01 heeft BeoBOM in de nabijheid van het onderhavige projectgebied een vooronderzoek uitgevoerd. Onderstaand wordt het vooronderzoek besproken en de ligging ervan getoond ten opzichte van onderhavig projectgebied.

BeoBOM, *Vooronderzoek Conventionele Explosieven Persleiding Landsmeer* (kenmerk 2016-BB-81-01, definitief d.d. 31 januari 2017).

- Vooronderzoek ter plaatse van Landsmeer, op circa 1,8 kilometer ten noordoosten van het huidige projectgebied. In dit vooronderzoek werd geconcludeerd: 'In de voor dit vooronderzoek geraadpleegde literatuur- en archiefgegevens, zijn géén feitelijke indicaties voor de aanwezigheid van CE binnen het projectgebied aangetroffen. Het gebied geldt derhalve niet als méér verdacht dan de overige Nederlandse bodem waarvoor geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van CE.'

Figuur 6. *Het projectgebied te Landsmeer (rood) t.o.v. het huidige projectgebied. Bron satellietbeeld: World Imagery.*

RESULTATEN ARCHIEF- EN LITERATUURONDERZOEK

Op basis van het bronnenonderzoek is hieronder een overzicht gegeven van de verschillende oorlogshandelingen welke plaats hadden in (de omgeving van) het onderhavige projectgebied. In de kolom 'relevantie' wordt door BeoBOM nader toegelicht in hoeverre gebeurtenissen relevant zijn voor/van invloed zijn op het huidige projectgebied en of er sprake is van een tweede, bevestigende bron. Het WSCS-OCE zegt hierover dat *bij de beoordeling en evalueren van het bronnenmateriaal de volgende uitgangspunten [worden] gehanteerd: De conclusie wordt vastgesteld op basis van twee of meer onafhankelijk verifieerbare bronnen. Indien slechts één bron is aangetroffen, wordt dat duidelijk aangegeven in de rapportage. In de rapportage wordt gerapporteerd hoe de betrouwbaarheid van de bronnen is ingeschat.* In de kolom relevantie zal derhalve tevens worden ingegaan op de betrouwbaarheid van de bronnen.

Datum	Gebeurtenis	Relevantie
12 oktober 1940	In de gemeente Broek in Waterland wordt een blindganger gevonden.[2]	Niet aantoonbaar relevant, een exacte plaatsaanduiding ontbreekt. Er kan geenszins worden gesteld dat deze blindganger zich ter plaatse van het huidige projectgebied bevond. *De informatie is afkomstig uit een enkele bron. Het betreft echter een primaire bron welke als betrouwbaar wordt ingeschat.*
20 november 1940	In de gemeente Broek in Waterland vallen negen brisantbommen, waarvan drie blindgangers, op akkerland. Er ontstaat geen schade.[3]	Niet aantoonbaar relevant, een exacte plaatsaanduiding ontbreekt. Het feit dat de bommen op akkerland vielen doet vermoeden dat deze niet binnen het projectgebied neerkwamen, dit bestond namelijk destijds reeds uit bebouwd terrein. Er kan geenszins worden gesteld dat deze gebeurtenis van invloed is op het projectgebied. *De informatie is afkomstig uit een enkele bron. Het betreft echter een primaire bron welke als betrouwbaar wordt ingeschat.*
23 november 1940	In de gemeente Broek in Waterland valt een brisantbom in een weide. Er ontstaat geen schade.[4]	Niet aantoonbaar relevant, een exacte plaatsaanduiding ontbreekt. Het feit dat de bom in een weide viel doet vermoeden dat deze niet binnen het projectgebied neerkwam, dit bestond namelijk destijds reeds uit bebouwd terrein. Er kan geenszins worden gesteld dat deze gebeurtenis van invloed is op het projectgebied. *De informatie is afkomstig uit een enkele bron. Het betreft echter een primaire bron welke als betrouwbaar wordt ingeschat.*
29 september 1941	Een *Vickers Wellington* bommenwerper van *No 99 Squadron* stort in Landsmeer neer. Dit vliegtuig wordt neergehaald door *Unteroffizier* Lompa van de *6. Staffel/Jagdgeschwader 53* en komt vervolgens om 07:42 uur neer bij de Beekstraat 258.[5] Later wordt op deze locatie een monument geplaatst.[6]	Niet aantoonbaar relevant, dit toestel stortte neer op circa 1400 meter buiten het projectgebied.

[2] *NIOD, toeg. nr. 077, inv. nr. 1328.*
[3] *NIOD, toeg. nr. 077, inv. nr. 1328.*
[4] *NIOD, toeg. nr. 077, inv. nr. 1328.*
[5] *Database SGLO, crash T1279.*
[6] *Tracesofwar.nl.*

Datum	Gebeurtenis	Relevantie
		De informatie wordt door meerdere bronnen onderschreven en als betrouwbaar ingeschat.

Figuur 7. *De locatie van het neergestorte toestel (blauw). Bron satellietbeeld: World Imagery.*

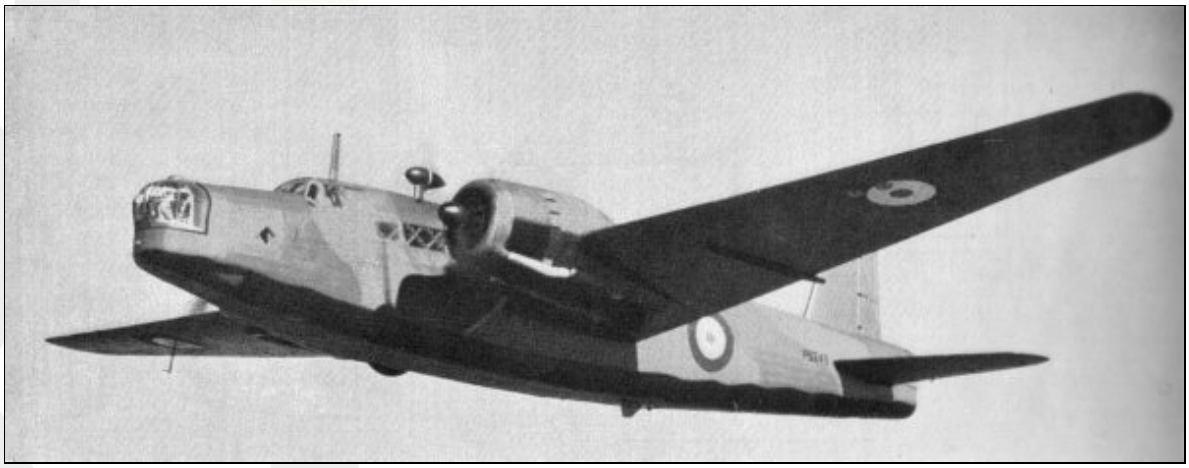

Figuur 8. *Een Vickers Wellington. Bron: wikimedia.*

23 januari 1943	De Duitse weermacht houdt luchtschietoefeningen in een straal van twintig kilometer rond Amsterdam.[7]	Niet aantoonbaar relevant, op basis van dit gegeven kan niet worden gesteld dat er CE binnen het huidige projectgebied terecht kwamen. *De informatie wordt door meerdere bronnen onderschreven en als betrouwbaar ingeschat.*

[7] *Waterlandsarchief, toeg. nr. 0658, inv. nr. 214.*

Datum	Gebeurtenis	Relevantie
Voorjaar 1944	Verschillende Noord-Hollandse polders worden door de Duitsers onder water gezet, welke tot het einde van de oorlog blank blijven staan.[8]	Niet aantoonbaar relevant, een inundatie geldt niet als indicatie voor de aanwezigheid van CE. *De informatie is afkomstig uit een enkele bron. De informatie is betrouwbaar, de inundaties zijn terug te zien op het luchtfotomateriaal.*
26 oktober 1944	Ten noorden van Het Schouw hebben de Duitsers een wapenopstelling aangelegd.[9]	Niet aantoonbaar relevant, blijkens het kaartmateriaal uit het NIMH lag deze wapenopstelling op enige tientallen meters buiten het projectgebied. Ter plaatse van de wapenopstelling zijn op de luchtfoto's diverse mangaten zichtbaar, evenals twee mogelijke *Splitterboxen* (schuilplaatsen voor voertuigen). Deze kaart werd ook in 2015 geraadpleegd en bleek destijds slechts deels betrouwbaar. In 2015 is hier derhalve voornamelijk afgegaan op de luchtfotoanalyse als leidende bron. In onderhavig geval lijkt inderdaad een wapenopstelling aanwezig te zijn bij Het Schouw. *De informatie is afkomstig uit een primaire bron. In hoeverre de kaart betrouwbaar is kan niet worden ingeschat.*

[8] *Eijk, Van, K. en Schenkeveld, W., Oorlogsjaren. Oorlogsherinneringen van Noord-Hollanders 1940-1945 (Alkmaar 2010).*
[9] *NIMH, toeg. nr. 575, inv. nr. 222.*

Datum	Gebeurtenis	Relevantie
	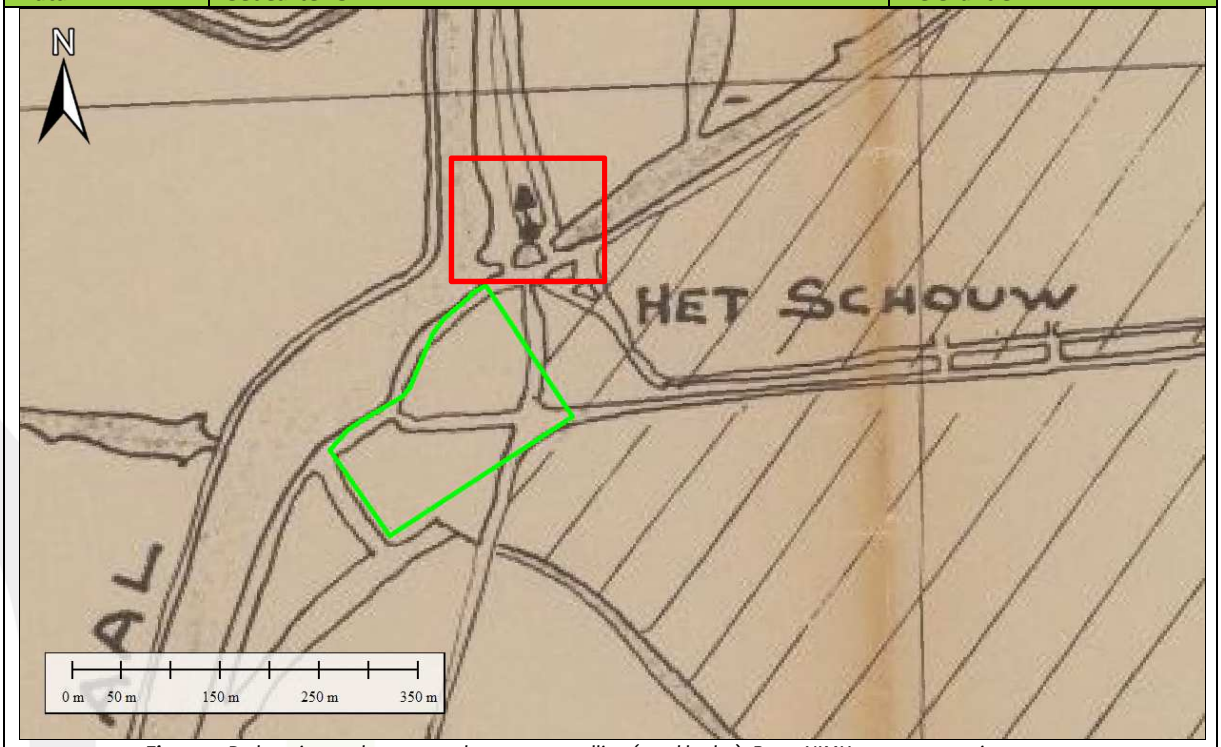 ***Figuur 9.*** *De locatie van de vermeende wapenopstelling (rood kader). Bron: NIMH, toeg. nr. 575, inv. nr. 222.*	
	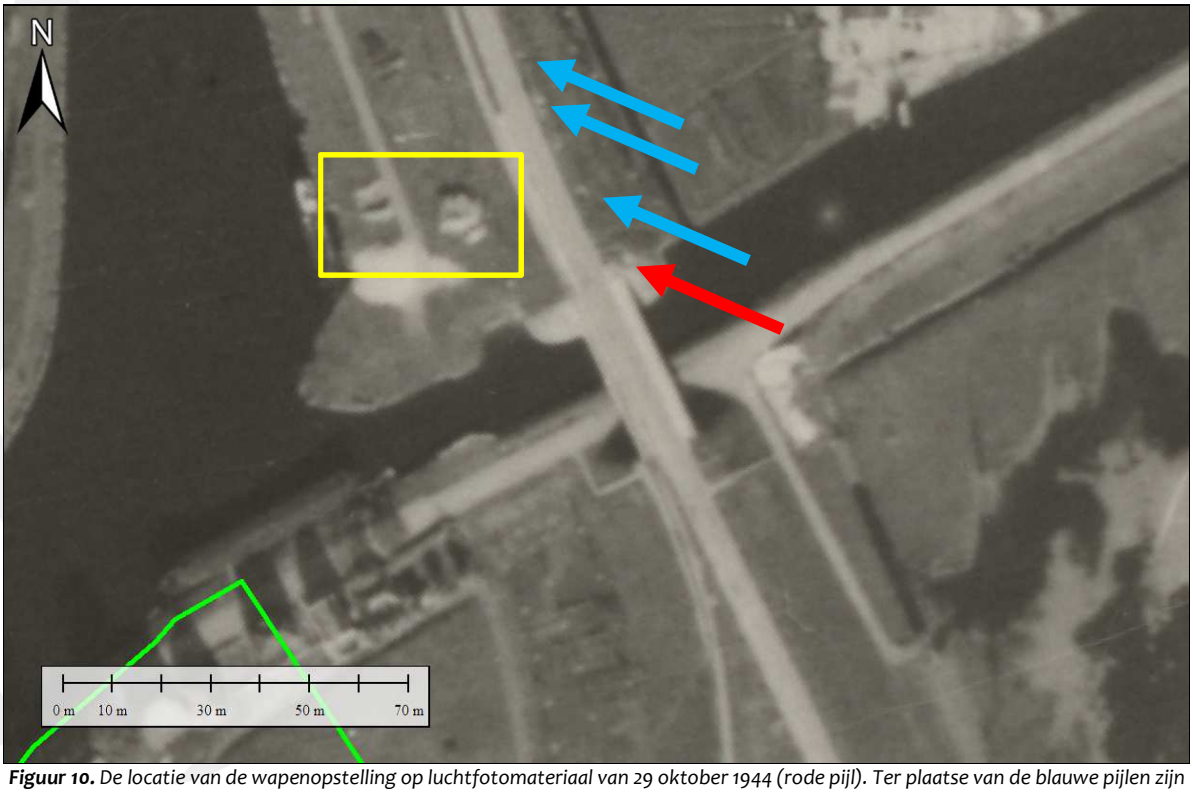 ***Figuur 10.*** *De locatie van de wapenopstelling op luchtfotomateriaal van 29 oktober 1944 (rode pijl). Ter plaatse van de blauwe pijlen zijn mangaten zichtbaar, ter plaatse van het gele kader twee mogelijke Splitterboxen.*	
13/14 februari 1945	Een groep van achtentwintig *Handley Page Halifaxes* van *No 38 Group* voert luchtaanvallen uit op doelen in het gebied van Rees en Isselburg. Vierentwintig *de Havilland Mosquito's* van bases in	Niet aantoonbaar relevant, waar de betreffende colonne van vijftig auto's reed valt niet

Datum	Gebeurtenis	Relevantie
	Engeland, doen aanvallen op vijandelijke troepenbewegingen in het gebied van Emmerich. Bij deze aanvallen die de gehele nacht, van 23.15 tot 07.30 uur, voortduurden, werden acht ton brisant en vele fakkels afgeworpen en met boordwapens vele schoten afgevuurd. In totaal worden ca. honderddertig vrachtauto's gezien en aangevallen, waarvan er negentien worden vernield en veertien beschadigd. Inbegrepen in dit totaal zijn veertien vrachtauto's vernield en twee beschadigd van een colonne van vijftig vrachtauto's, die op de weg van Amsterdam naar Edam in noordelijke richting rijdt.[10]	met zekerheid vast te stellen. De kans dat deze colonne juist ter plaatse van het huidige projectgebied reed, is nihil. *De informatie is afkomstig uit meerdere bronnen. De gegevens worden als betrouwbaar ingeschat.*
1 mei 2006	In een krantenartikel in Trouw wordt verder vermeld dat er in 2006, vier granaten zijn gevonden in het Noordhollands Kanaal, ter hoogte van de afslag Het Schouw. De granaten werden aangetroffen tijdens werkzaamheden aan het kanaal.[11] Het gaat hier om MORA's 20060640 en 20060646[12], zeer waarschijnlijk gedumpte CE. Deze CE zijn in de watergang gevonden, en daardoor niet van relevantie voor het huidige projectgebied.	Niet aantoonbaar relevant, deze CE werden in het water bij Het Schouw aangetroffen en niet aan de landzijde waar het projectgebied zich bevindt. Zolang er niet in het water gewerkt wordt, gelden deze vondsten als niet aantoonbaar relevant. *De informatie is afkomstig uit meerdere bronnen. De gegevens worden als betrouwbaar ingeschat.*

Archief Mijn- en Munitieopruimingsdienst (MMOD) 1945-1970

In het Semi-Statisch archief van Defensie te Rijswijk is nagegaan of binnen het projectgebied door de Mijn- en Munitieopruimingsdienst (MMOD) in de periode 1945-1970 ruimingen van CE zijn uitgevoerd. In deze collectie zijn geen aantoonbaar relevante meldingen aangetroffen.

Archief Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) 1971-heden

Uit het archief van de EODD zijn enkele meldingen en ruimingen, plaatshebbende in de directe omgeving van het projectgebied, achterhaald. De locaties van de meldingen en ruimingen zijn weergegeven op een afbeelding, volgende op de tabel met ruimingen. Meldingen op het politiebureau zijn niet meegenomen in onderstaande tabel, daar de vindplaats van deze objecten in vrijwel alle gevallen niet achterhaald kan worden. In geval de vindplaats wel achterhaald kon worden is de melding vanzelfsprekend wel opgenomen in onderstaande tabel.

MORA	LIGPLAATS	AANTAL	BENAMING/SOORT	BIJZONDERHEDEN
20060640	Slochterweg, Amsterdam	1	3.7 inch brisantgranaatpatroon met tijdbuis No 199	Geen
		1	3.7 inch brisantgranaat met tijdbuis No 199	Geen
		2	Huls 3.7 inch	Niet verschoten

[10] *Zwanenburg, En nooit was het stil; Haarlemsche Courant: Nieuwsblad voor Noord-Holland, 30-06-1944.*
[11] *Trouw, 1 mei 2006.*
[12] *Zie volgende pagina.*

MORA	LIGPLAATS	AANTAL	BENAMING/SOORT	BIJZONDERHEDEN
20060646	Slochterweg, Amsterdam	1	Granaat 10 cm compleet met huls	Zoekactie n.a.v. eerdere vondst. Vermoedelijk bevinden zich in de bodem nog meer granaten, een afmeerverbod wordt geadviseerd.

In hoeverre er ter plaatse van de watergang verder onderzoek is gedaan, is niet bekend. In principe zou het mogelijk zijn ter plaatse van Het Schouw aan de waterzijde CE aan te treffen. Voor onderhavig projectgebied is dit niet van relevantie daar er enkel aan de landzijde zal worden gewerkt.

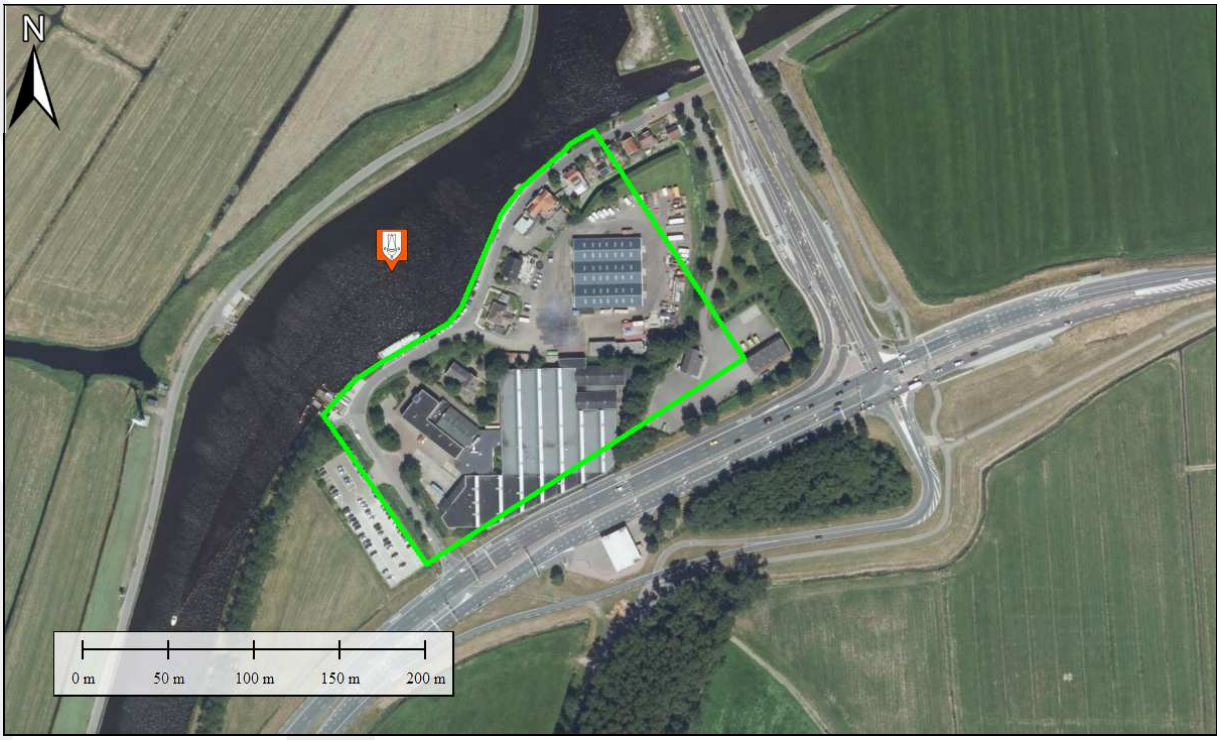

Figuur 11. *De ligging van de MORA's (indicatief). Bron satellietbeeld: World Imagery.*

COLLECTIE MIJNENVELDKAARTEN, LEG- EN RUIMRAPPORTEN EODD

In de collectie mijnenveldkaarten, leg- en ruimrapporten van de EODD zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van mijnenvelden binnen het projectgebied aangetroffen.

LUCHTFOTOANALYSE

Ten behoeve van dit addendum is een aantal luchtfoto's door BeoBOM geanalyseerd. Deze luchtfoto's zijn geïnterpreteerd op de aanwezigheid van schade aan het landschap als gevolg van oorlogshandelingen en militaire werken. De aanvullend geraadpleegde luchtfoto's dateren van 16 juli 1943, 29 oktober 1944 en 7 april 1945. De luchtfoto's uit rapport 2015-BB-70-VO-01 welke onderhavige locatie dekken dateren van 28 oktober 1940 en 26 februari 1945. Op het luchtfotomateriaal zijn geen verstoringen gesignaleerd welke wijzen op de

mogelijke aanwezigheid van CE. Er werden enkel schuilplaatsen (mangaten) en geïnundeerd terrein gesignaleerd. Onderstaande afbeeldingen tonen enkele voorbeelden.

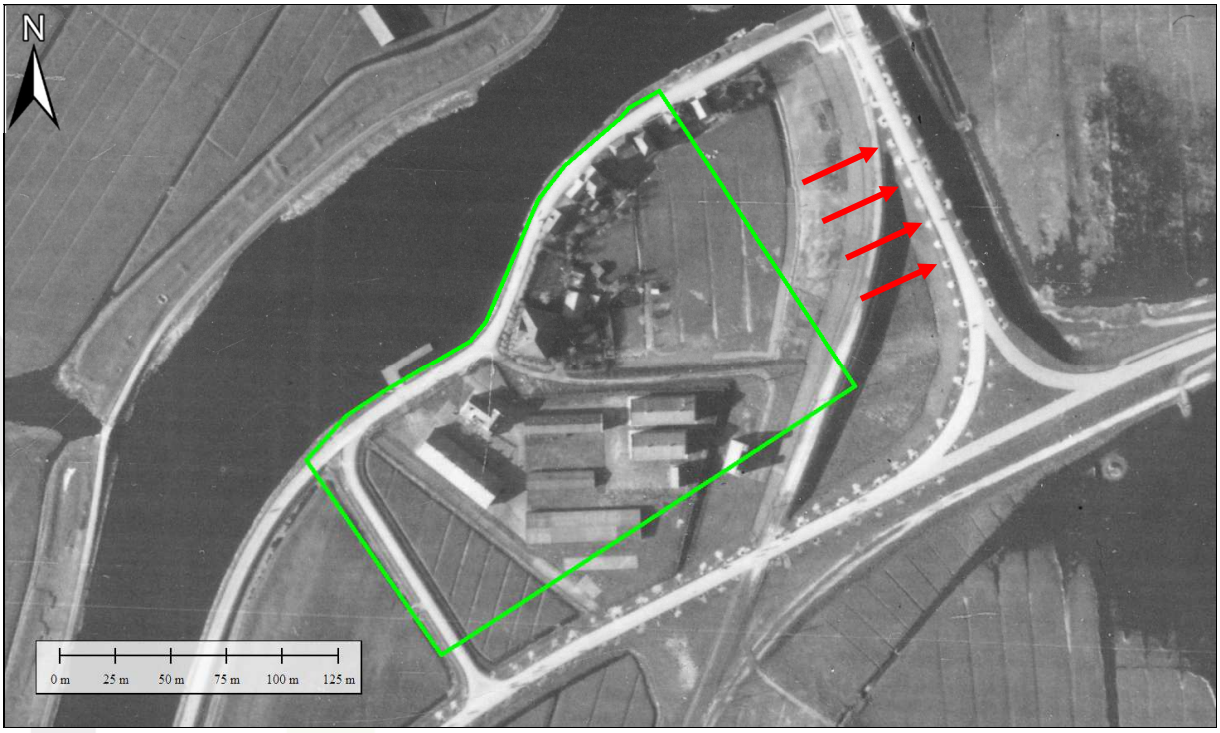

Figuur 12. *De ligging van mangaten aan twee zijden van het projectgebied. Luchtfoto 3071, 7 april 1945.*

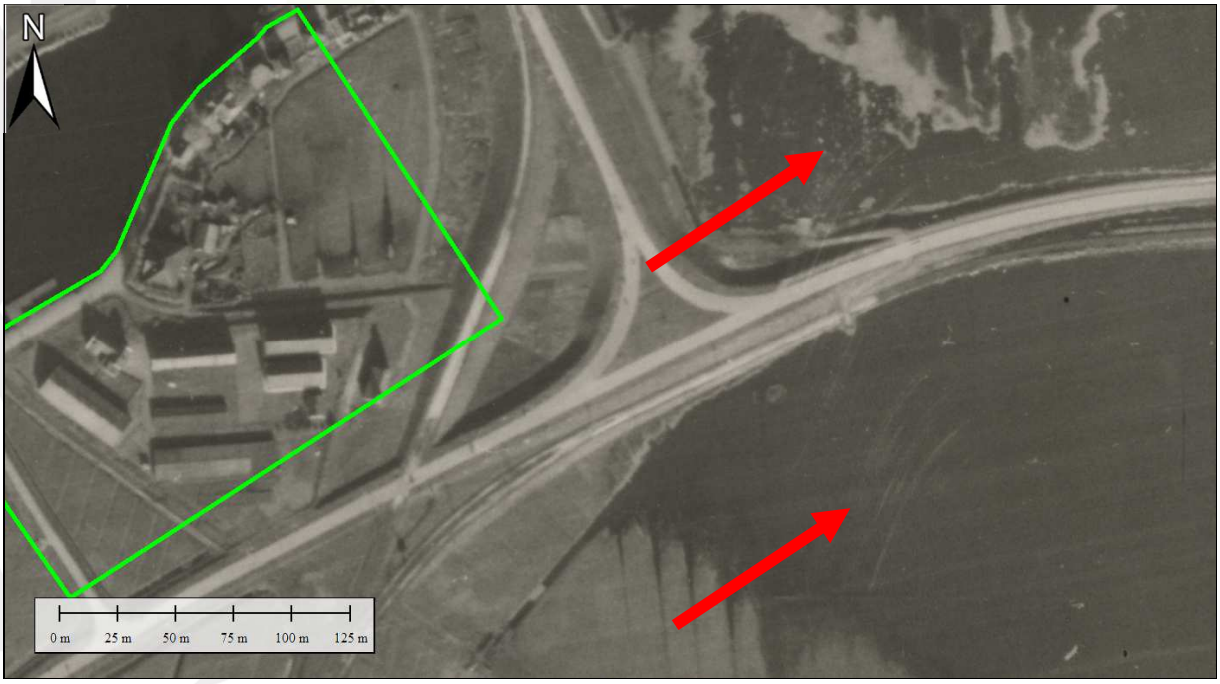

Figuur 13. *Geïnundeerd gebied, ten oosten van het projectgebied. Luchtfoto 3169, 29 oktober 1944.*

LANDSCHAPSANALYSE

Ten behoeve van het in kaart brengen van verstoringen in het landschap, als gevolg van oorlogshandelingen, voert BeoBOM standaard een landschapsanalyse uit met behulp van historisch kaartmateriaal, satellietbeelden, luchtfotomateriaal uit de periode 1940-1945, BAG-gegeven (Basisregistraties Adressen en Gebouwen) en LIDAR. LIDAR staatvoor *Light Detection and Ranging* of *Laser Imaging Detection And Ranging*, en houdt in dat hoogteverschillen in het landschap in kaart worden gebracht middels laserpulsen. Door hoogteverschillen te analyseren, kunnen verstoringen zoals bomkraters of verdedigingswerken in sommige gevallen worden opgespoord. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan hoogteverschillen in het landschap, welke niet zichtbaar zijn op luchtfoto's door bebossing of andere vegetatie. Ook hoogteverschillen welke niet met het menselijk oog zichtbaar zijn, zijn wel zichtbaar als LIDAR wordt ingezet. Onderstaande afbeeldingen tonen de situatie rond het projectgebied in de oorlogsjaren vergeleken met de huidige situatie op luchtfotomateriaal/satellietbeeld, gevolgd door de BAG-gegevens en de LIDAR-weergave van het projectgebied.

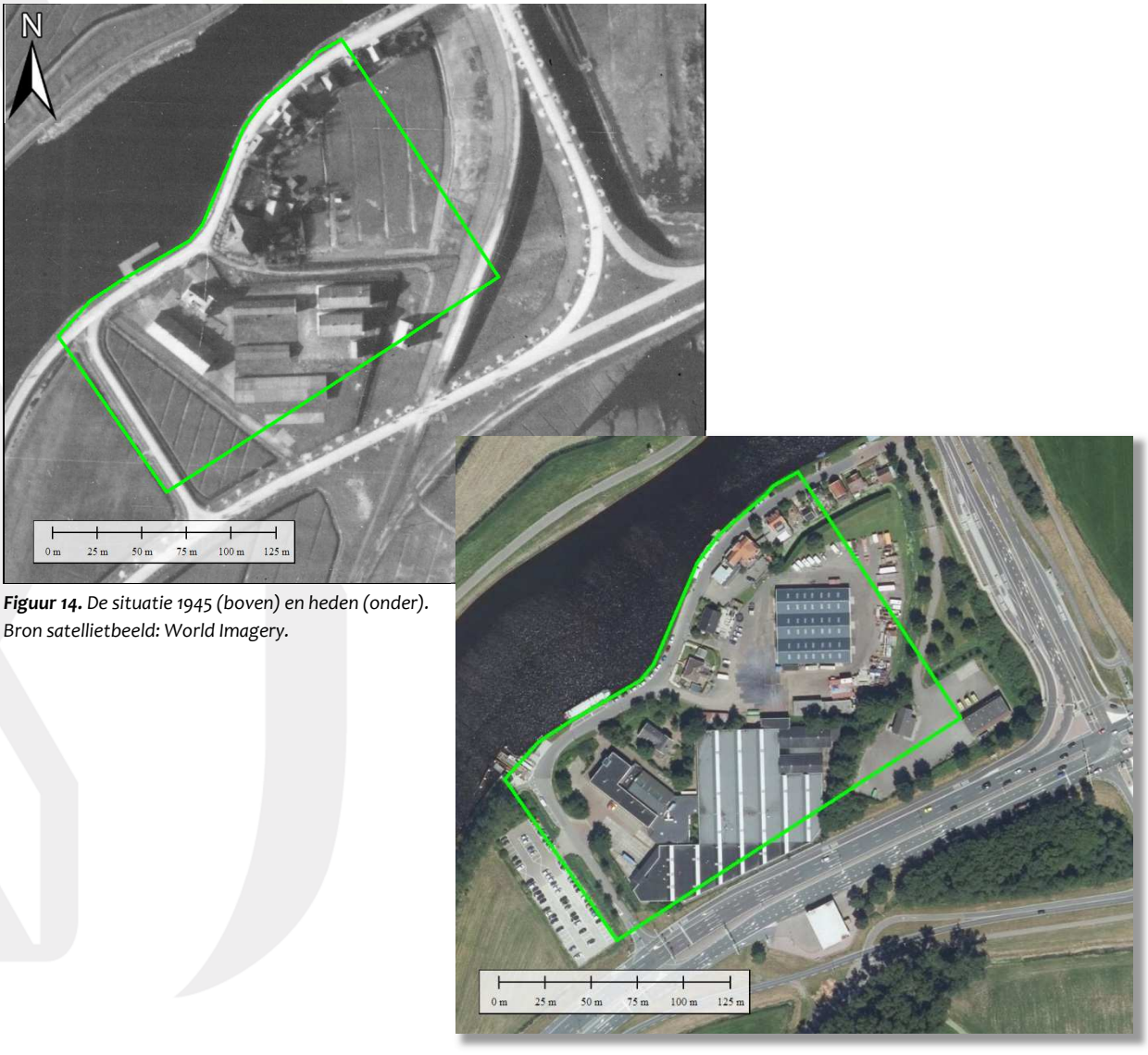

Figuur 14. *De situatie 1945 (boven) en heden (onder). Bron satellietbeeld: World Imagery.*

Figuur 15. *Panden gebouwd tot en met 1945 (rood) en vanaf 1945 (blauw) volgens de BAG. Bron satellietbeeld: World Imagery. Bron gegevens: BAG.*

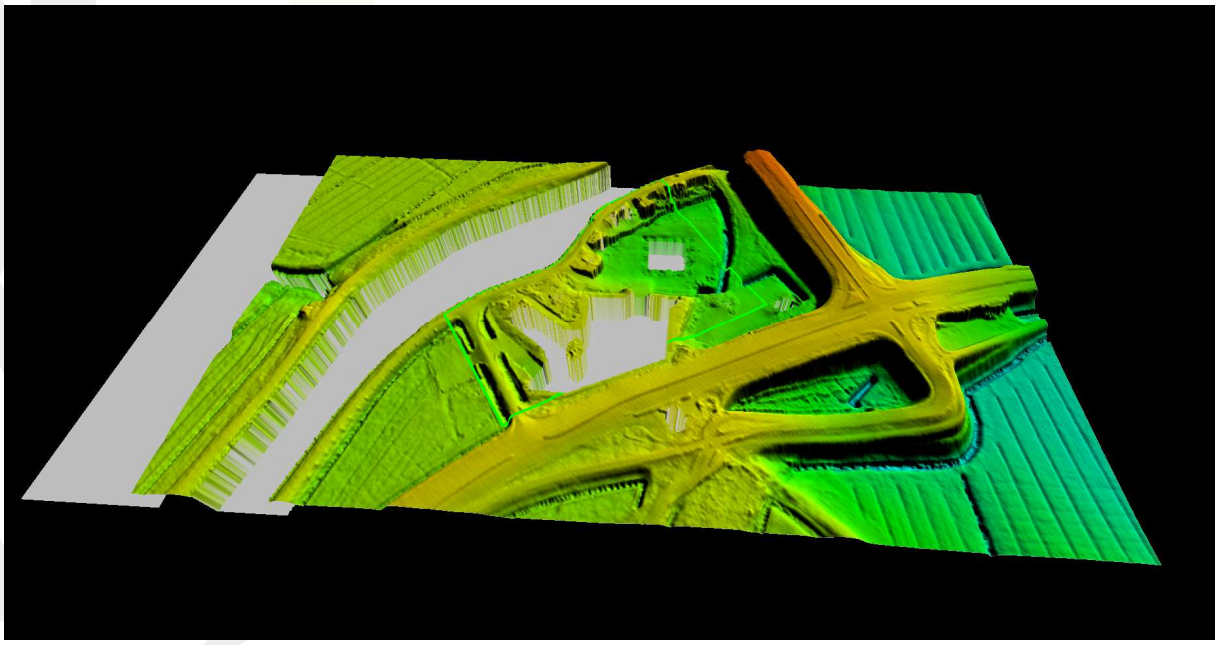

Figuur 16. *Het projectgebied, geprojecteerd middels LIDAR. Bron: pdok.*

Uit bovenstaande vergelijkende afbeeldingen blijkt dat er binnen het projectgebied relatief ingrijpende bodemroerende werkzaamheden hebben plaatsgevonden. Binnen het gebied werden meerdere wegen aangelegd/verlegd, verrezen gebouwen en parkeerplaatsen. Op basis hiervan geldt het als aannemelijk dat eventueel tijdens deze bodemroering aangetroffen CE zullen zijn verwijderd. Op de LIDAR-beelden werden geen verstoringen gesignaleerd welke kunnen worden gerelateerd aan oorlogshandelingen.

BEOORDELING EN EVALUATIE BRONNENMATERIAAL

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de verschillende indicaties, contra-indicaties, leemten in de kennis en conclusies voor de aanwezigheid van CE binnen- en in de omgeving van het projectgebied.

De volgende indicaties voor de aanwezigheid van CE (rondom het projectgebied) zijn gevonden:

- In de gemeente Broek in Waterland kwamen enige malen CE neer;
- Ter plaatse van Het Schouw werden na 1945 enige malen CE geruimd;
- Tussen Landsmeer en Het Schouw stortte een *Vickers Wellington* neer;
- In de ruime omgeving van het projectgebied bevonden zich verdedigingswerken.

De volgende contra-indicaties voor de aanwezigheid van CE zijn gevonden:

- Geen van de gevonden oorlogshandelingen waarbij mogelijk CE in de bodem zijn achtergebleven kan worden gekoppeld aan het huidige projectgebied;
- Ter plaatse van Het Schouw werden na 1945 enige malen CE geruimd, echter betrof het CE welke in het water werden gevonden. Het projectgebied behelst enkel de landzijde ter plaatse van Het Schouw;
- Blijkens de bronnen bevonden zich binnen het projectgebied geen verdedigingswerken;
- Sinds 1945 vonden binnen- en rondom het projectgebied diverse bodemroerende werkzaamheden plaats. Als gevolg hiervan zullen eventueel aanwezige CE ter plaatse van deze geroerde delen zijn verwijderd.

Er is sprake van de volgende leemten in de kennis:

- De ervaring leert dat niet alle archiefstukken de tand des tijds doorstaan, wat verschillende oorzaken kan hebben (onbewuste oorzaken zoals brand, of bewuste vernietiging van archiefstukken). Het is in principe mogelijk dat CE-gerelateerde informatie sinds 1945 verloren is gegaan. Hiermee samenhangend kan het eveneens voorkomen dat bepaalde gebeurtenissen, door verdwijning van de oorspronkelijke bron, niet meer getoetst kunnen worden en er enkel nog sprake is van een interpretatie van de oorspronkelijke bron (bijvoorbeeld in de literatuur). Ten tijde van de Tweede Wereldoorlog worden verder niet alle gebeurtenissen vastgelegd, simpelweg omdat deze onopgemerkt bleven, of omdat deze om bepaalde redenen niet de moeite van het vastleggen waard waren;
- Niet alle in de bronnen genoemde oorlogshandelingen, kunnen aan een specifieke locatie worden gekoppeld;
- Niet alle naoorlogs gevonden/gemelde CE, konden aan een specifieke locatie worden gekoppeld. Ook voor sommige MORA's geldt, dat het niet altijd bekend is waar deze precies geplaatst dienen te worden. Dit geldt voornamelijk voor vondsten 'op het politiebureau' etc. Tot slot geldt ook voor enkele vondsten dat het niet bekend is hoe deze op de vindplaats terecht zijn gekomen of wat de toestand van het CE was (verschoten, achtergelaten etc.);
- Het is niet bekend of er tijdens de naoorlogse bodemroering CE werden geruimd.

MOGELIJK AAN TE TREFFEN (SUB)SOORTEN CE

Uit het onderzoek zijn geen feitelijke indicaties voor de mogelijke aanwezigheid van CE binnen het projectgebied naar voren gekomen.

HORIZONTALE EN VERTICALE AFBAKENING VERDACHTE GEBIEDEN

Uit het onderzoek zijn geen feitelijke indicaties voor de mogelijke aanwezigheid van CE binnen het projectgebied naar voren gekomen. Ter plaatse van bedoelde locatie is het afbakenen van verdachte gebieden in horizontaal en verticaal opzicht derhalve niet noodzakelijk.

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Op basis van de geraadpleegde bronnen kan worden geconcludeerd dat het projectgebied waarop dit addendum van toepassing is (zoals getoond in voorliggend document, zie figuur 1) geldt als onverdacht op de aanwezigheid van CE. Binnen de contouren van dit projectgebied kunnen de voorgenomen werkzaamheden daarom op reguliere wijze worden uitgevoerd. Het uitvoeren van vervolgonderzoek op het gebied van CE is hier niet noodzakelijk. Mochten er vragen zijn ontstaan naar aanleiding van bovenstaande, dan horen wij dit graag.

Met vriendelijke groet,

BeoBOM
Frank Barink
OCE adviseur
Senior OCE deskundige
Directeur

Bijlage 1. 2017-BB-69-OT-01 INVENTARISATIEKAART (losbladig)
Bijlage 2. 2017-BB-69-OT-02 BODEMBELASTINGKAART (losbladig)

125200

125400

492800

492600

MORA 20060640; 20060646 (indicatief)

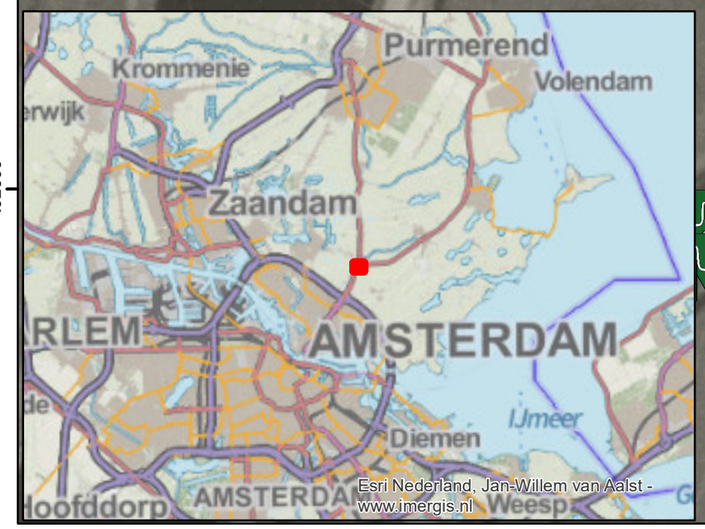

Legenda

- Projectgebied
- Geïnundeerd gebied
- Mangat
- MORA

N

0 100 m

BeoBOM
Barink Explosieven Opsporing

Datum: 19-10-2017

Schaal: 1:1.500 A 3

Revisie: DEFINITIEF

Klant: ANTEA GROUP

Getekend door: MZ

Project: 2017-BB-69-BR-01 ANTEA GROUP HET SCHOUW

Tekeningnaam: 2017-BB-69-OT-01 INVENTARISATIE-KAART

492600

492800

125200

125400

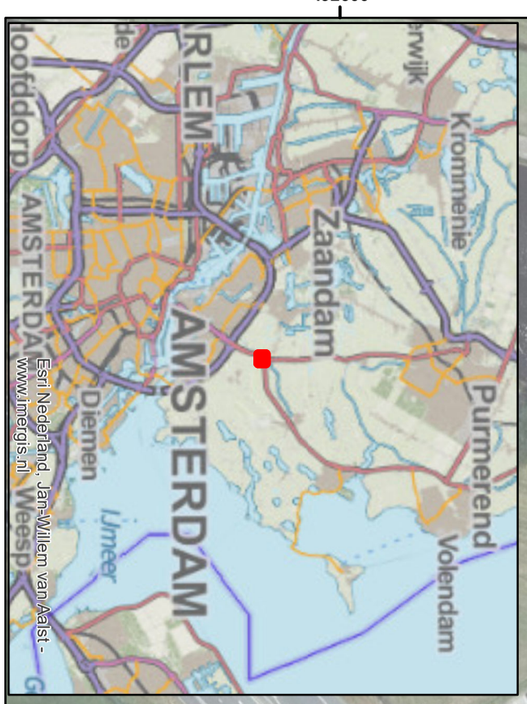

Legenda

Projectgebied

Onverdacht gebied

0

100 m

N

Project: 2017-BB-69-BR-01 ANTEA GROUP HET SCHOUW	**Klant:** ANTEA GROUP	**Datum:** 19-10-2017	BeoBOM Barink Explosieven Opsporing
Tekeningnaam: 2017-BB-69-OT-02 BODEMBELASTING-KAART	**Getekend door:** MZ	**Schaal:** 1:1.500 A 3 **Revisie:** DEFINITIEF	

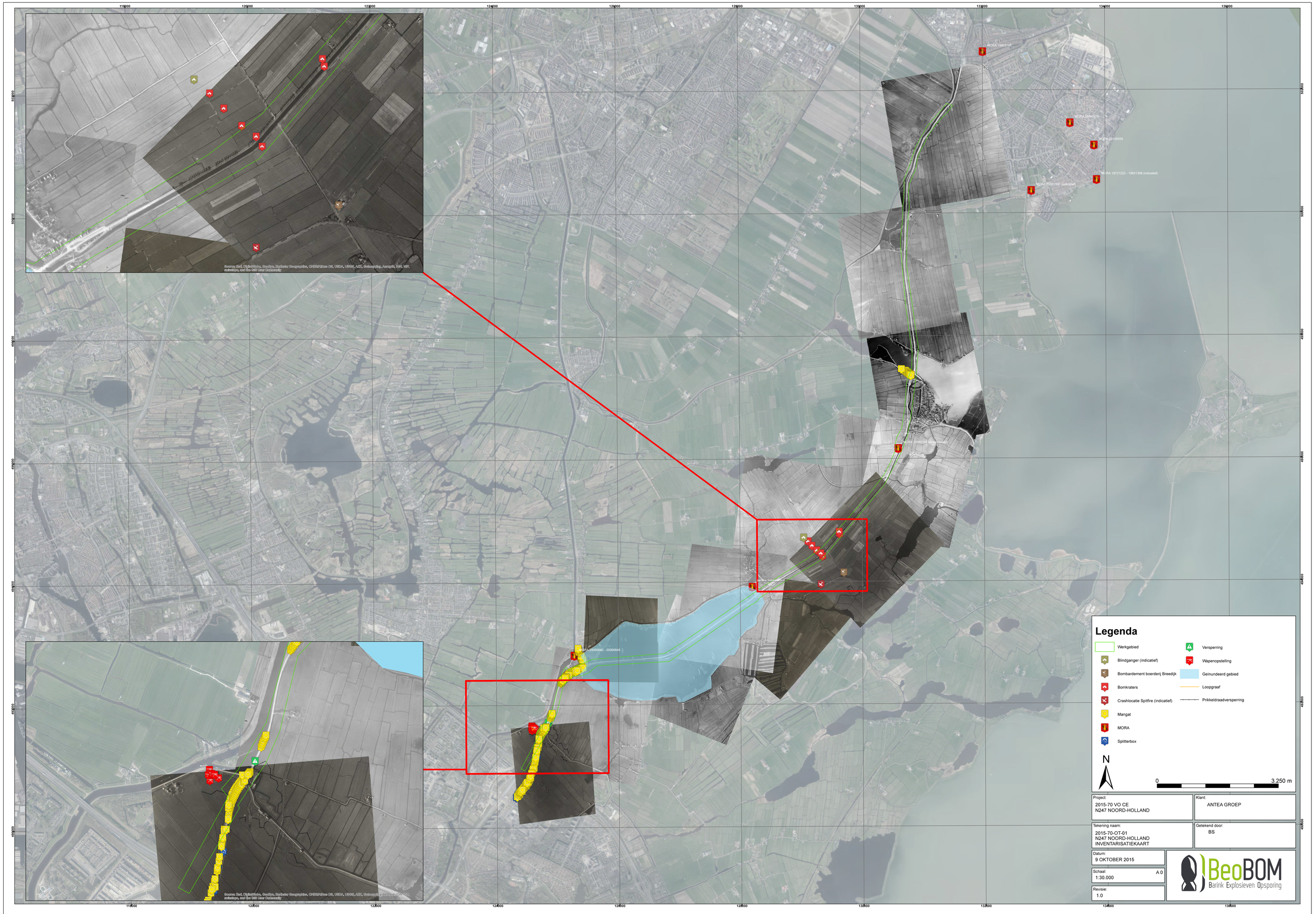

Legenda
Werkgebied
Blindganger (indicatief)
Bombardement boerderij Breedijk
Bomkraters
Crashlocatie Spitfire (indicatief)
Mangat
MORA
Splitterbox
Versperring
Wapenopstelling
Geïnundeerd gebied
Loopgraaf
Prikkeldraadversperring
N
0
3.250 m
Project:
2015-70 VO CE
N247 NOORD-HOLLAND
Klant:
ANTEA GROEP
Tekening naam:
2015-70-OT-01
N247 NOORD-HOLLAND
INVENTARISATIEKAART
Getekend door:
BS
Datum:
9 OKTOBER 2015
Schaal:
1:30.000
A 0
Revisie:
1.0
BeoBOM
Barink Explosieven Opsporing

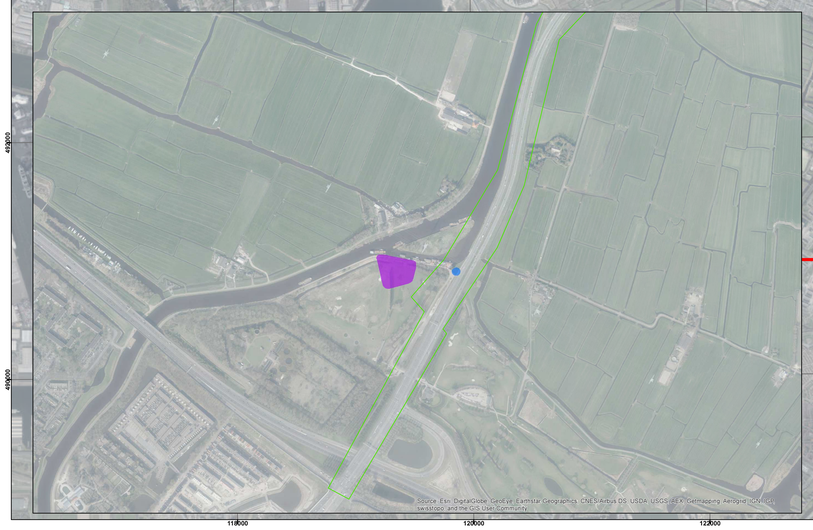

Legenda

- Werkgebied
- Opsporingsgebied afwerpmunitie tot 500 lb.
- Opsporingsgebied KKM, hand- en geweergranaten, munitie voor granaatwerpers
- Verdacht gebied afwerpmunitie tot 500 lb.
- Verdacht gebied KKM, hand- en geweergranaten, munitie voor granaatwerpers

N

0 — 3.250 m

Project: 2015-70 VO CE N247 NOORD-HOLLAND	Klant: ANTEA GROEP
Tekening naam: 2015-70-OT-02 N247 NOORD-HOLLAND BODEMBELASTINGKAART	Getekend door: BS
Datum: 9 OKTOBER 2015	
Schaal: 1:30.000 A 0	BeoBOM Barink Explosieven Opsporing
Revisie: 1.0	

Provincie Noord-Holland

Bereikbaarheid Waterland

N235/N247 Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud

anteagroup

Onderzoek Luchtkwaliteit

N247 km 29.20-31.65 en km 36.80-43.35

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud

projectnummer 402663
definitief revisie 1.0D
22 december 2017

Understanding today.
Improving tomorrow.

Onderzoek Luchtkwaliteit

N247 km 29.20-31.65 en km 36.80-43.35

Doorstromingsmaatregelen N235/N247 en Groot Onderhoud

projectnummer 402663

definitief revisie 1.0D
22 december 2017

Auteurs
S. Visser
D. Bouman
R. van Trigt

Opdrachtgever
Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

datum vrijgave	beschrijving revisie 1.0D	goedkeuring	vrijgave
	definitief	R.H. van Trigt	J.J.J. Hulsen

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Samenvatting**	**1**
2	**Inleiding**	**2**
2.1	Projectomschrijving	2
2.2	Doel onderzoek	2
2.3	Geografische ligging	3
2.4	Wettelijk kader	3
2.4.1	Grenswaarden	4
2.4.2	Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007	5
2.4.3	Toepasbaarheidsbeginsel en blootstellingscriterium	5
2.5	Uitgangspunten en randvoorwaarden	5
2.5.1	Onderzochte situatie	6
2.5.2	Onderzoeksgebied	6
2.5.3	Verkeersgegevens	6
2.5.4	Rekenprogramma	7
2.5.5	Wijze van beoordeling	8
3	**Werkzaamheden**	**9**
3.1	Algemene beschouwing luchtkwaliteit en stikstofdepositie	9
3.2	Onderdoorgangen Het Schouw	10
4	**Onderzoeksresultaten**	**12**
4.1	Stikstofdioxide (NO_2)	12
4.2	Fijn stof (PM_{10})	13
4.3	Fijn stof ($PM_{2,5}$)	13
4.4	Overige luchtverontreinigende stoffen	14

Bijlage 1 Invoergegevens

Bijlage 2 Rekenresultaten

1 Samenvatting

In het kader van het provinciaal inpassingsplan N247 worden aanpassingen mogelijk gemaakt aan de provinciale weg N247.

Bij wegen die in het kader van groot onderhoud worden aangepast en bij een wegas van de weg die op dezelfde plaats en hoogte blijft liggen geldt een algemene beschouwing van de luchtkwaliteit (zie hoofdstuk 3).

Voor de aanpassingen van de N235 en N247 bij Het Schouw is beoordeeld of de concentraties luchtverontreinigende stoffen na uitvoering van de voorgenomen doorstromingsmaatregelen voldoen aan de wettelijke grenswaarden (zie hoofdstuk 4). Daarbij zijn de concentraties stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}, $PM_{2,5}$) uitgerekend op een aantal maatgevende beoordelingspunten langs de wegen in de directe omgeving.

Deze berekening is uitgevoerd omdat het kruispunt van de N235 en de N247 wordt gereconstrueerd en de wegligging in zowel het horizontale als het verticale vlak wijzigt ten opzichte van de huidige ligging.

Op basis van dit luchtkwaliteit onderzoek kan worden geconcludeerd dat op alle in het onderzoek opgenomen beoordelingspunten wordt voldaan aan de grenswaarden zoals opgenomen in bijlage 2 van de Wet milieubeheer. Titel 5.2 van de Wet milieubeheer vormt daarmee geen belemmering voor verdere besluitvorming.

2 Inleiding

2.1 Projectomschrijving

De N247 is een belangrijke provinciale weg voor de afwikkeling van het verkeer in de regio Waterland in Noord-Holland. In deze regio komt de doorstroming en bereikbaarheid voor openbaar vervoer en autoverkeer steeds meer onder druk te staan. Als onderdeel van het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud heeft de Provincie Noord-Holland de opgave om op het traject N247 vanaf de komgrens Amsterdam tot en met kruispunt Het Schouw (km 29,20-31,65) en het traject vanaf de Dijksbrug Monnickendam tot aan de aansluiting N244 (km 36,80 – 43,35) reconstructie van de kruispunten en groot onderhoud uit te voeren en de bereikbaarheid in de regio te verbeteren.

Antea Group verzorgt in samenwerking met de Provincie Noord-Holland de voorbereiding voor het project.

Voor meer informatie over het project N235/N247 Bereikbaarheid Waterland zie website van de Provincie Noord Holland:
https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Projecten_verkeer_en_vervoer/N235_N247_Bereikbaarheid_Waterland/N247

2.2 Doel onderzoek

In het onderzoek luchtkwaliteit worden de maatregelen die aan de N247 worden uitgevoerd getoetst aan het milieuaspect luchtkwaliteit.

2.3 Geografische ligging

Figuur 2.1: Scope N247 (bron: Google kaartgegevens)

2.4 Wettelijk kader

De belangrijkste wet- en regelgeving voor het milieuaspect luchtkwaliteit is vastgelegd in 'Titel 5.2 Luchtkwaliteitseisen' van de Wet milieubeheer (Wm). In artikel 5.16, lid 1 van de Wm is bepaald dat bestuursorganen een besluit, dat gevolgen kan hebben voor de luchtkwaliteit, kunnen nemen wanneer aannemelijk is dat aan één of meer van onderstaande grondslagen wordt voldaan:

a. Er wordt voldaan aan de in bijlage 2 van de Wm opgenomen grenswaarden;
b. Het besluit leidt (per saldo) niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. Het besluit draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide (NO2) en fijn stof (PM10);
d. Het project is opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (ook wel NSL genoemd).

Specifieke uitvoeringsregels zijn vastgelegd in besluiten (AMvB's) en ministeriële regelingen. Het gaat daarbij onder meer om het Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen, de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 en het Besluit gevoelige bestemmingen.

2.4.1 Grenswaarden

In samenhang met Titel 5.2 zijn de (Europese) grenswaarden voor de concentraties van luchtverontreinigende stoffen in de buitenlucht vastgelegd in bijlage 2 van de Wet milieubeheer. Deze grenswaarden zijn gericht op de bescherming van de gezondheid van mensen. In onderstaande tabel zijn de grenswaarden weergegeven.

Stof	Soort	Concentratie	Aantal overschrijdingen
Fijn stof (PM_{10})	jaargemiddelde	40	-
	24-uursgemiddelde	50	35
Fijn stof ($PM_{2,5}$)	jaargemiddelde	25	-
Stikstofdioxide (NO_2)	jaargemiddelde	40	-
	uurgemiddelde*	200	18
Koolmonoxide (CO)	8-uurgemiddelde	10.000	-
Lood (Pb)	jaargemiddelde	0,5	-
Zwaveldioxide (SO_2)	24-uursgemiddelde	125	3
	uurgemiddelde	350	24
Benzeen (C_6H_6)	jaargemiddelde	5	-

* grenswaarde van toepassing bij wegen waarvan ten minste 40.000 motorvoertuigen per etmaal gebruik maken

Voor de beoordeling van de luchtkwaliteit zijn de concentraties stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}) maatgevend. Voor deze stoffen is de kans het grootste dat de bijbehorende grenswaarden worden overschreden. Overschrijding van de grenswaarde voor de uurgemiddelde concentratie NO2 (200 µg/m^3) is, in relatie tot wegverkeer, redelijkerwijs uitgesloten. Dergelijke hoge concentraties doen zich niet voor langs wegen en uit metingen over een periode van 10 jaar blijkt dat overschrijding van de uurnorm voor NO_2 niet meer aan de orde is[1].

Net als voor de jaargemiddelde concentratie PM_{10}, is voor de jaargemiddelde concentratie $PM_{2,5}$ ook een grenswaarde vastgesteld (25 µg/m3). $PM_{2,5}$ is een deelverzameling van PM_{10} en de PM_{10}- en $PM_{2,5}$-concentraties zijn dan ook sterk aan elkaar gerelateerd. Uitgaande van de huidige kennis over emissies en concentraties van $PM_{2,5}$ en PM_{10} kan worden gesteld dat, als aan de grenswaarden voor PM_{10} wordt voldaan, ook aan de grenswaarden voor $PM_{2,5}$ zal worden voldaan[2] .

Overige luchtverontreinigende stoffen
Voor de overige luchtverontreinigende stoffen waarvoor grens- of richtwaarden zijn opgenomen in de Wm[3], zijn de laatste jaren nergens in Nederland overschrijdingen opgetreden van deze waarden en de concentraties vertonen een dalende trend[4].

[1] Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Handreiking rekenen aan luchtkwaliteit (actualisatie 2011), juni 2011

[2] Velders, G.J.M. et al, Grootschalige concentratie- en depositiekaarten Nederland (rapportage 2016), RIVM-rapport 2016-0068, Bilthoven, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en Grootschalige concentratie- en depositiekaarten Nederland (rapportage 2017), RIVM-briefrapport 2017-0117, Bilthoven, RIVM

[3] Grenswaarden voor zwaveldioxide, lood, koolmonoxide en benzeen en richtwaarden voor ozon, arseen, cadmium, nikkel en benzo(a)pyreen

[4] CBS, PBL en Wageningen UR, Compendium voor de Leefomgeving (http://www.clo.nl/onderwerpen/luchtkwaliteit)

Dit beeld wordt bevestigd door metingen van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit van het RIVM[5]. Het is dan ook aannemelijk dat een overschrijding van de voor deze (overige) stoffen vastgestelde grens- en richtwaarden, als gevolg van een besluit, redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

2.4.2 Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007

De Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 bevat voorschriften voor het meten en berekenen van de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Er is onder andere voorgeschreven waar en hoe de luchtkwaliteit vastgesteld dient te worden en er zijn enkele standaardrekenmethoden voorgeschreven. Daarnaast is benoemd dat voor berekeningen gebruik gemaakt dient te worden van de generieke invoergegevens die jaarlijks worden vastgesteld door het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Tot deze gegevens behoren onder andere de emissiefactoren voor het wegverkeer, de grootschalige achtergrondconcentraties en meteorologische gegevens.

2.4.3 Toepasbaarheidsbeginsel en blootstellingscriterium

In artikel 5.19, lid 2 van de Wm is vastgelegd op welke plaatsen geen beoordeling van de luchtkwaliteit plaats hoeft te vinden. Dit zogenaamde toepasbaarheidsbeginsel beschrijft dat de luchtkwaliteit niet beoordeeld hoeft te worden op onder andere locaties die zich bevinden in gebieden waartoe leden van het publiek geen toegang hebben en waar geen vaste bewoning is. Dit geldt ook voor terreinen waarop één of meer inrichtingen zijn gelegen en de rijbaan van wegen.

Op locaties waar de luchtkwaliteit wel beoordeeld moet worden, wordt deze beoordeeld op plaatsen waar significante blootstelling van mensen plaatsvindt. Hierbij wordt gekeken naar het zogenaamde blootstellingscriterium, zoals dat is opgenomen in artikel 22 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. Het gaat om blootstelling gedurende een periode die, in vergelijking met de middelingstijd van de grenswaarde (jaar, etmaal, uur), significant is. Dit betekent bijvoorbeeld dat op een plaats waar een burger langdurig wordt blootgesteld (onder meer bij woningen) getoetst moet worden aan de jaargemiddelde grenswaarden.

2.5 Uitgangspunten en randvoorwaarden

Naast de drie te realiseren onderdoorgangen op de N247 ter hoogte van Het Schouw blijft de bestaande wegenstructuur van de N247 en de N235 zoveel mogelijk behouden. De aanpassingen hebben invloed op het verkeer en daarmee ook op de concentraties luchtverontreinigende stoffen langs deze wegen. Om te beoordelen of na uitvoering van de doorstromingsmaatregelen wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden, is een berekening uitgevoerd met het rekenprogramma Geomilieu.

In deze paragraaf zijn de uitgangspunten beschreven zoals die zijn gehanteerd bij het opstellen van het rekenmodel.

[5] Mooiboek, D. et al, Jaaroverzicht luchtkwaliteit 2012, RIVM-rapport 680704023/2013, Bilthoven, RIVM, sept. 2013

2.5.1 Onderzochte situatie

De berekening is uitgevoerd voor het eerste volledige jaar na realisatie van de doorstromingsmaatregelen. Dit zal het jaar 2022 zijn. Het jaar 2022 is het jaar waarin de eerste effecten van de maatregelen kunnen optreden.

2.5.2 Onderzoeksgebied

Voor de beoordeling van de luchtkwaliteit zijn de nieuwe en aan te passen wegen meegenomen, alsmede de wegen in de directe omgeving van de doorstromingsmaatregelen. Het gaat daarbij om de bestaande N247 ter hoogte van Het Schouw, het op de kruising aansluitende deel van de N235, Slochterweg, Kanaaldijk, westelijk deel van de Broekermeerdijk, de busbanen op de N247 en de N235 en de nieuwe busonderdoorgang.

Figuur 2.2: Wegen binnen het onderzoeksgebied

2.5.3 Verkeersgegevens

De voor het onderzoek gehanteerde verkeersgegevens zijn aangeleverd door de provincie Noord-Holland. De verkeersintensiteiten op de N247, N235 en Broekermeerdijk hebben betrekking op 2014, 2015 of 2016 voor de bij het onderzoek betrokken wegvakken. Om de intensiteiten in het onderzoeksjaar 2022 te bepalen zijn de aangeleverde intensiteiten opgehoogd met een groeifactor van 1% per jaar. Aan de Slochterweg wordt een P+R terrein en benzinestation gerealiseerd. Naar aanleiding van deze ontwikkelingen is een inschatting gemaakt van de verwachte verkeersintensiteiten[6]. Deze verwachte intensiteiten zijn gebruikt op de Slochterweg. Dezelfde verkeersintensiteiten op de Slochterweg zijn ook toegepast op de Kanaaldijk, omdat deze weg ook gebruikt wordt door verkeer dat van en naar de bestaande bedrijven rijdt.

[6] Antea Group, notitie Verkeerscijfers N247, Bereikbaarheid Waterland, 5 juli 2017

Het aantal bussen op de N247 en N235 en op de nieuwe busonderdoorgang is apart aangeleverd door de provincie.

2.5.4 Rekenprogramma

De berekeningen van de concentraties luchtverontreinigende stoffen in de lucht zijn uitgevoerd met de module STACKS in het programma Geomilieu (versie 4.30). Het rekengedeelte van dit programma is STACKS+, een door het ministerie van Infrastructuur en Milieu gevalideerd rekenprogramma. In dit programma kunnen zowel SRM1 als SRM2 wegen worden doorgerekend in één gecombineerde berekening.

Naast de eerder in dit hoofdstuk beschreven uitgangspunten moeten ook een aantal (algemene) rekeninstellingen worden ingevoerd. De in dit onderzoek gehanteerde rekeninstellingen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Parameter	Gehanteerde invoer
Rekenjaar	2022
GCN referentiepunt	Mid bronnen
Meteorologische rekenperiode	1995 – 2004
Weekendverkeersverdeling	1 (alle weekenddagen)
Zeezoutcorrectie	0 µg/m³
Ruwheidslengte	0,26 meter (op basis van PreSRM en het modelgebied)

Naast de verkeersgegevens zijn ook de weg- en omgevingskenmerken van belang voor de berekening. Het gaat daarbij onder meer om de mate van bebouwing, bomenfactor, maximum snelheid en wegtype. Hierbij is gebruik gemaakt van de werkelijke en toekomstige situatie van de bij het onderzoek betrokken wegvakken.

In de berekening is zowel gerekend met standaardrekenmethode 1 (SRM1)[7], wegtype 'Canyon', en standaardrekenmethode 2 (SRM2)[7], wegtype 'Normaal'. Voor de wegvakken van de SRM1 wegen is de afstand van de wegas tot de naastgelegen bebouwing ingevoerd, alsmede de hoogte van deze bebouwing en de zogenaamde bomenfactor.
Voor de SRM1 wegen is gerekend met de gemiddelde rijsnelheid op deze wegen. Deze gemiddelde rijsnelheid komt overeen met de snelheidstypen (normaal stadsverkeer, doorstromend stadsverkeer, etc.) en bijbehorende emissiefactoren zoals die jaarlijks door het ministerie van Infrastructuur en Milieu geactualiseerd en vastgesteld worden.

Voor de SRM2 wegen is gerekend met de maximumsnelheid op deze wegen.

De wegvakken op de Slochterweg en Kanaaldijk zijn als SRM1 wegen beschouwd, terwijl de overige wegvakken als SRM2 wegen zijn beschouwd.

[7] In de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 worden voor wegen twee standaardrekenmethoden onderscheiden. Voor wegen in een bebouwde omgeving moet gerekend worden conform SRM1, voor wegen in niet bebouwde omgeving en/of wegen die verhoogd liggen wordt gerekend conform SRM2.

De geplande onderdoorgangen voor het auto- en busverkeer zullen korter zijn dan 100 m. Er hoeft daarom geen rekening gehouden te worden met het effect van emissies in tunnels volgens de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007.

Een volledig beeld van alle verkeersgegevens en weg- en omgevingskenmerken is opgenomen in bijlage 1 bij dit rapport.

2.5.5 Wijze van beoordeling

Om de concentraties luchtverontreinigende stoffen in beeld te brengen zijn aan weerszijden van de in dit onderzoek betrokken wegvakken meerdere beoordelingspunten gelegd. Deze beoordelingspunten zijn, conform de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007, op maatgevende locaties gelegd. Indien de rooilijn van de naastgelegen bebouwing binnen 10 meter ligt, is de gevel van de bebouwing aangehouden voor de ligging van het beoordelingspunt. In onderstaande figuur zijn de locaties van de beoordelingspunten weergegeven.

Figuur 2.3: Locaties beoordelingspunten

3 Werkzaamheden

3.1 Algemene beschouwing luchtkwaliteit en stikstofdepositie

De maatregelen zijn voorgesteld ten behoeve van de verbetering van de doorstroming van het verkeer over de N235 en N247 (en de verkeersveiligheid). Bij een verbeterende doorstroming is de gemiddelde rijsnelheid van het verkeer hoger. Dit resulteert in een lagere uitstoot van NO_x en PM_{10}.

Op minimaal 400 meter afstand van de N247 en het plangebied van het provinciaal inpassingsplan ligt het Natura-2000 gebied 'Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske', een beschermd natuurgebied. Dit is een gevoelig gebied, met name voor stikstofdepositie, maar ook voor geluidsoverlast. De werkzaamheden aan de N247 leiden niet tot extra rijstroken die leiden tot een toename van het verkeer op de provinciale weg. Wel is er sprake van een autonome groei van het verkeer die in de regio Waterland 1% per jaar bedraagt. Doordat het project echter niet leidt tot extra verkeer en evenmin nadelige gevolgen heeft voor geluid en luchtkwaliteit, zijn significant negatieve effecten voor de omliggende natuurgebieden en de beschermde flora en fauna uitgesloten.

Stikstofdepositie
De snelheidstypering welke over het algemeen wordt toegepast bij een 80-km weg buiten de bebouwde kom is 'Buitenweg (b)'. Dit wordt getypeerd als verkeer met een gemiddelde snelheid van 60 km/h en gemiddeld 0,2 stops per afgelegde kilometer. Bij verminderde afwikkeling kan een situatie ontstaan waarbij de snelheid getypeerd kan worden als 'stad doorstromend' met een gemiddelde snelheid van 30 tot 45 km/h en gemiddeld 1,5 stops per afgelegde kilometer.

Bij meer toenemende congestie op de provinciale weg N247 zullen de snelheidstyperingen 'Stad normaal' en 'Stad stagnerend' passen. In de tabel is te zien dat met afnemende rijsnelheid en dus met afnemende doorstroming de emissie per voertuig per kilometer toeneemt. Een zelfde beeld komt naar voren bij de emissiefactoren voor PM_{10}.

Tabel 2.2. Emissiefactoren NO_x per voertuig per kilometer (jaar 2012)[1]

type wegverkeer	buitenweg (b)	stad doorstromend (e)	stad normaal (c)	stad stagnerend (d)
licht	0,27	0,37	0,34	0,54
middelzwaar	5,5	6,1	9,0	14,8
zwaar	7,7	9,3	13,6	22,5

Uit de tabel volgt dat bij een verminderde verkeersafwikkeling, dus een lagere gemiddelde snelheid, de emissie van het verkeer van NO_x en PM_{10} hoger wordt. Dit betekent dat in de situatie zonder de voorgestelde doorstromingsmaatregelen de emissie hoger is dan in de situatie waarin wel sprake is deze doorstromingsmaatregelen.

Als gevolg van de verbeterde doorstroming zal de gemiddelde snelheid van het verkeer hoger worden en door de daarmee samenhangende lagere emissie zal de bronbijdrage van het verkeer op de N247 eveneens lager zijn dan in de situatie van de N247 in zijn huidige vorm.

3.2 Onderdoorgangen Het Schouw

Als onderdeel van de maatregelen aan de N247 worden bij het kruispunt van de N247 met de N235 toekomstbestendige oplossingen voor de verkeersproblematiek gerealiseerd.
Hierbij worden de bestaande gelijkvloerse kruisingen veranderd in onderdoorgangen. Het verkeer op de N247 zal hierdoor efficiënter afgewikkeld worden. Onderstaande figuur geeft de locatie van de doorstromingsmaatregelen weer.

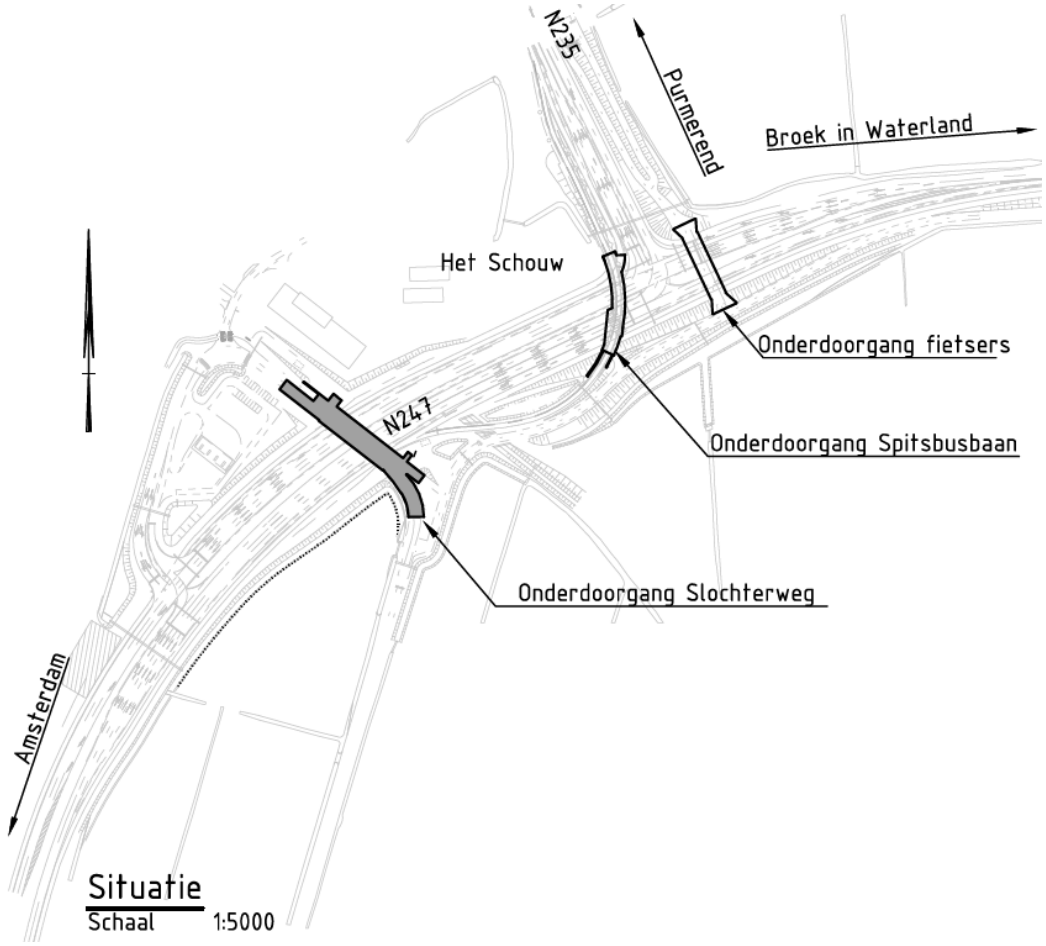

Figuur 3.1: Locatie doorstromingsmaatregelen N247 ter hoogte van Het Schouw (bron: VO N247)

De meest westelijk gelegen onderdoorgang naar de Slochterweg ontsluit naar Het Schouw en het geplande P+R terrein en benzinestation. De middelste onderdoorgang zal alleen door bussen van en naar de N235 gebruikt mogen worden. De meest oostelijk gelegen onderdoorgang is bedoeld voor voetgangers en fietsers (niet voor personen- en vrachtvoertuigen).

Op de overige wegvakken van de N247 vinden geen ingrijpende werkzaamheden plaats die leiden tot een andere route van het verkeer. Er zijn in het verdere tracé ook geen nieuwe onderdoorgangen voorzien en/of aanpassingen in de routes van het verkeer langs, voor

luchtkwaliteit, gevoelige functies. Voor die wegvakken wordt daarom verwezen naar de algemene beschouwing in paragraaf 3.1.

Ten behoeve van het provinciaal inpassingsplan dat voor de N247 wordt opgesteld is onderzoek gedaan naar de luchtkwaliteit ten gevolge van de voorgenomen doorstromingsmaatregelen.

4 Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk worden de berekende concentraties stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}, $PM_{2,5}$) weergegeven. Alle rekenresultaten zijn weergegeven in bijlage 2.

In onderstaande tabellen is de jaargemiddelde concentratie de optelling van de achtergrondconcentratie en de verkeersbijdrage.

4.1 Stikstofdioxide (NO_2)

In tabel 4.1 is de jaargemiddelde concentratie, achtergrondconcentratie en bronbijdrage weergegeven voor de beoordelingspunten waar de hoogste jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide (NO_2) zijn berekend.

Tabel 4.1: Hoogst berekende jaargemiddelde concentraties NO_2 in µg/m³

Toetspunt	Jaargemiddelde concentratie	Achtergrondconcentratie	Verkeersbijdrage
3	21,7	16,4	5,4
2	21,6	16,4	5,2
4	21,3	16,4	4,9
7	20,6	16,4	4,2
6	20,3	16,4	3,8
Grenswaarde	40	--	--

De hoogst berekende jaargemiddelde concentratie NO_2 is berekend langs de Kanaaldijk (beoordelingspunt 3) en bedraagt 21,7 µg/m^3 .
Uit de rekenresultaten blijkt dat alle berekende jaargemiddelde concentraties NO_2 (ruim) onder de van kracht zijnde grenswaarden voor de jaargemiddelde concentratie NO_2 liggen (40 µg/m^3).

Er is eveneens berekend hoeveel keer per jaar de grenswaarde voor de uurgemiddelde concentratie NO_2 (200 µg/m^3) wordt overschreden. Deze uurgemiddelde grenswaarde mag maximaal 18 keer per jaar worden overschreden.
Uit de rekenresultaten blijkt dat de grenswaarde voor de uurgemiddelde concentratie NO_2 op geen van de toetspunten meer dan 18 keer per jaar wordt overschreden.

4.2 Fijn stof (PM_{10})

In tabel 4.2 is de jaargemiddelde concentratie, achtergrondconcentratie en bronbijdrage weergegeven van de meest maatgevende toetspunten voor fijn stof (PM_{10}).

Tabel 4.2: Hoogst berekende jaargemiddelde concentraties PM_{10} in µg/m³

Toetspunt	Jaargemiddelde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Verkeersbijdrage [µg/m³]
3	19,1	18,3	0,8
2	19,0	18,3	0,8
4	19,0	18,3	0,7
5	18,8	18,3	0,5
8	18,8	18,3	0,5
Grenswaarde	40	--	--

De hoogst berekende jaargemiddelde concentratie PM_{10} is berekend langs de Kanaaldijk (toetspunt 3) en bedraagt 19,1 µg/m³ .

Uit de rekenresultaten blijkt dat alle berekende jaargemiddelde concentraties PM_{10} (ruim) onder de van kracht zijnde grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie PM_{10} liggen (40 µg/m³).

Er is eveneens berekend hoeveel keer per jaar de grenswaarde voor de 24-uursgemiddelde concentratie PM_{10} (50 µg/m³) wordt overschreden. Deze 24-uursgemiddelde grenswaarde mag maximaal 35 keer per jaar worden overschreden.
Uit de rekenresultaten blijkt dat de grenswaarde voor de 24-uursgemiddelde concentratie PM_{10} op geen van de toetspunten meer dan 35 keer per jaar wordt overschreden.

4.3 Fijn stof ($PM_{2,5}$)

In tabel 4.3 is de jaargemiddelde concentratie, achtergrondconcentratie en bronbijdrage weergegeven van de meest maatgevende toetspunten voor fijn stof ($PM_{2,5}$).

Tabel 4.3: Hoogst berekende jaargemiddelde concentraties $PM_{2,5}$ in µg/m³

Toetspunt	Jaargemiddelde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Verkeersbijdrage [µg/m³]
3	10,8	10,5	0,3
2	10,8	10,5	0,3
4	10,7	10,5	0,2
5	10,7	10,5	0,2
8	10,7	10,5	0,2
Grenswaarde	25	--	--

De hoogst berekende jaargemiddelde concentratie $PM_{2,5}$ is berekend langs de Kanaaldijk (toetspunt 3) en bedraagt 10,8 µg/m³ .
Uit de rekenresultaten blijkt dat alle berekende jaargemiddelde concentraties $PM_{2,5}$ (ruim) onder de van kracht zijnde grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie $PM_{2,5}$ liggen (25 µg/m³).

4.4 Overige luchtverontreinigende stoffen

Voor een beoordeling van de overige luchtverontreinigende stoffen waarvoor in de Wet milieubeheer grenswaarden zijn opgenomen, kan worden opgemerkt dat aannemelijk is dat de grenswaarden voor die stoffen niet worden overschreden. Hierbij kan eveneens worden opgemerkt dat niet verwacht wordt dat het plan een relevante bijdrage heeft aan de concentraties van deze overige luchtverontreinigende stoffen. Voor een onderbouwing van het bovenstaande wordt verwezen naar het wettelijk kader (paragraaf 2.4).

Bijlagen

Bijlage 1 Invoergegevens

Model: lucht
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Luchtkwaliteit - STACKS

Naam	Omschr.	Wegtype	V	Hweg	Can. H(L)	Can. H(R)	Can. br	Fboom	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)
1	N247 ten westen van Het Schouw	Normaal	80	0.00	--	--	0.00	1.00	43800.00	8.33	--	--	89.30	--	--	6.70	--	--	4.10	--	--
2	N247 ten oosten van Het Schouw	Normaal	80	0.00	--	--	0.00	1.00	23438.00	8.33	--	--	85.80	--	--	9.50	--	--	4.80	--	--
3	N235	Normaal	80	0.00	--	--	0.00	1.00	18431.00	8.33	--	--	92.90	--	--	3.40	--	--	3.70	--	--
4	Slochterweg	Canyon	23	0.00	4.00	--	13.00	1.25	2382.00	8.33	--	--	80.00	--	--	--	--	--	20.00	--	--
5	Kanaaldijk	Canyon	23	0.00	--	6.00	6.00	1.00	2382.00	8.33	--	--	80.00	--	--	--	--	--	20.00	--	--
6	Broekermeerdijk	Normaal	30	0.00	--	--	0.00	1.00	464.00	8.33	--	--	95.90	--	--	2.00	--	--	2.00	--	--
7	N247 bussen, ten westen van Het Schouw	Normaal	80	0.00	--	--	0.00	1.00	765.00	8.33	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
8	N247 bussen, ten oosten van Het Schouw	Normaal	80	0.00	--	--	0.00	1.00	765.00	8.33	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
9	N235 bussen	Normaal	80	0.00	--	--	0.00	1.00	595.00	8.33	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10	Busonderdoorgang	Normaal	80	0.00	--	--	0.00	1.00	545.00	8.33	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Model: lucht
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Luchtkwaliteit - STACKS

Naam	%Bus(D)	%Bus(A)	%Bus(N)
1	--	--	--
2	--	--	--
3	--	--	--
4	--	--	--
5	--	--	--
6	--	--	--
7	100.00	--	--
8	100.00	--	--
9	100.00	--	--
10	100.00	--	--

Bijlage 2 Rekenresultaten

Rapport: Resultatentabel
Model: lucht
Resultaten voor model: lucht
Stof: NO2 - Stikstofdioxide
Referentiejaar: 2022

Naam	Omschrijving	NO2 Concentratie [µg/m³]	NO2 Achtergrond [µg/m³]	NO2 Bronbijdrage [µg/m³]	NO2 # Overschrijdingen uur limiet [-]
1	Kanaaldijk	18.6	16.4	2.2	0
2	Kanaaldijk	21.6	16.4	5.2	0
3	Kanaaldijk	21.7	16.4	5.4	0
4	Kanaaldijk	21.3	16.4	4.9	0
5	N247	20.0	16.4	3.7	0
6	N247	20.3	16.4	4.0	0
7	N247	20.6	16.4	4.3	0
8	N247	20.1	16.4	3.8	0
9	Broekermeerdijk	14.9	14.3	0.6	0
10	N235	16.4	14.3	2.1	0
11	N235	17.3	14.3	3.0	0

Rapport: Resultatentabel
Model: lucht
Resultaten voor model: lucht
Stof: PM10 - Fijnstof
Zeezoutcorrectie: Nee
Referentiejaar: 2022

Naam	Omschrijving	PM10 Concentratie [µg/m³]	PM10 Achtergrond [µg/m³]	PM10 Bronbijdrage [µg/m³]	PM10 # Overschrijdingen 24 uur limiet [-]
1	Kanaaldijk	18.6	18.3	0.3	7
2	Kanaaldijk	19.0	18.3	0.8	7
3	Kanaaldijk	19.1	18.3	0.8	7
4	Kanaaldijk	19.0	18.3	0.7	7
5	N247	18.8	18.3	0.5	7
6	N247	18.7	18.3	0.4	7
7	N247	18.7	18.3	0.4	7
8	N247	18.8	18.3	0.5	7
9	Broekermeerdijk	18.1	18.0	0.1	6
10	N235	18.3	18.0	0.3	7
11	N235	18.4	18.0	0.4	6

Rapport: Resultatentabel
Model: lucht
Resultaten voor model: lucht
Stof: PM2.5 - Zeer fijnstof
Referentiejaar: 2022

Naam	Omschrijving	PM2.5 Concentratie [µg/m³]	PM2.5 Achtergrond [µg/m³]	PM2.5 Bronbijdrage [µg/m³]
1	Kanaaldijk	10.6	10.5	0.1
2	Kanaaldijk	10.8	10.5	0.3
3	Kanaaldijk	10.8	10.5	0.3
4	Kanaaldijk	10.7	10.5	0.2
5	N247	10.7	10.5	0.2
6	N247	10.6	10.5	0.2
7	N247	10.7	10.5	0.2
8	N247	10.7	10.5	0.2
9	Broekermeerdijk	10.4	10.3	0.0
10	N235	10.4	10.3	0.1
11	N235	10.5	10.3	0.1

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. suzanne.visser@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2017
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Provincie Noord-Holland

Bereikbaarheid Waterland

N235/N247 Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud

anteagroup

Rapport

Verkennend (water)bodemonderzoek Molenkade 2 te Katwoude

projectnummer 0418016
definitief revisie 1.0D
16 april 2020

Understanding today.
Improving tomorrow.

Rapport

Verkennend (water)bodemonderzoek Molenkade 2 te Katwoude

projectnummer 0418016
definitief revisie 1.0D
16 april 2020

Auteurs
A.W.R. Luikink

Opdrachtgever
Provincie Noord-Holland
Dreef 3
2012 HR HAARLEM

datum vrijgave			goedkeuring	vrijgave
16 april 2020	definitief	Nellie Kuit	Reinier van Trigt	Krispijn de Jonge

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**3**
2	**Vooronderzoek**	**6**
2.1	Algemeen	6
2.2	Locatiegegevens	6
2.3	Bodemopbouw en geohydrologie	7
2.4	Verwachting ten aanzien van de bodemkwaliteit	7
2.5	Voormalig, huidig en toekomstig gebruik	8
2.6	Asbest	8
2.7	PFAS	8
2.8	Terreinverkenning	8
2.9	Conclusie vooronderzoek en hypothese	8
3	**Verrichte werkzaamheden**	**10**
3.1	Veldwerkzaamheden	10
3.2	Laboratoriumonderzoek	11
4	**Onderzoeksresultaten**	**13**
4.1	Lokale bodemopbouw en veldwaarnemingen	13
4.2	Toetsingskader	14
4.3	Analyseresultaten grond	15
4.4	Analyseresultaten asbest	17
4.5	Analyseresultaten waterbodem	18
4.6	Veiligheid CROW 400	18
5	**Conclusies**	**19**

Bijlagen

1. Kwaliteitsaspecten bodemonderzoek
2. Bekende gegevens
3. Profielbeschrijvingen en zintuiglijke waarnemingen
4. Veldwerkfoto’s
5. Toetsing grondmonsters aan Wet bodembescherming
6. Normen grond Wet bodembescherming
7. Toetsing grondmonsters aan Besluit bodemkwaliteit
8. Normen Besluit bodemkwaliteit
9. Toetsing waterbodemmonsters aan Besluit bodemkwaliteit met normen
10. Analysecertificaten grond
11. Analysecertificaten asbest
12. Analysecertificaten waterbodem
13. Berekening totaal gewogen asbest
14. Toelichting toetsingskader asbest

15. Veiligheidsklasse CROW400
16. Verantwoording uitvoering onderzoek BRL2000
17. Tekening

1 Inleiding

In opdracht van Provincie Noord-Holland is door Antea Group in maart 2020 een verkennend (water)bodemonderzoek uitgevoerd nabij Molenkade 2 te Katwoude.

Aanleiding, situatie en doel

Aanleiding tot onderzoek vormt de voorgenomen aanleg van een ontsluitingsweg in het kader van de werkzaamheden aan de N247 (Amsterdam – Edam – Volendam).

De locatie ligt evenwijdig aan de Trekvaart, staat kadastraal bekend als gemeente Katwoude, sectie C en nummers 13, 320, 768, 769, 770 en 1210 (allen gedeeltelijk). Het totale werk heeft een oppervlakte van circa 9.500 m^2. Het grootste deel van het werk betreft de aanleg van de ontsluitingsweg met een lengte van ongeveer 800 m waarbij 5 à 10 cm grond ontgraven wordt. De vrijkomende grond wordt toegepast in de te maken bermen (figuur 1). Om vast te stellen of dit mogelijk is, is de kwaliteit van de vrijkomende grond (ter plaatse van toekomstige verharding) en ontvangende bodem (berm) vastgesteld.

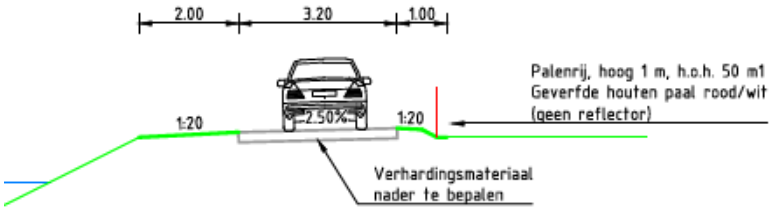

Figuur 1: Toekomstige situatie (de berm van 2 m wordt 3 m)

Ter hoogte van de Molenkade 2 wordt een parkeerterrein gerealiseerd waarbij een sloot gedeeltelijk gedempt wordt (figuur 2). Hier is de kwaliteit van het slib vastgesteld om te bepalen of het slib in het oppervlaktewater of op de aanliggende kavel verspreid mag worden of dient te worden afgevoerd. Hetzelfde geldt voor de aansluiting van perceel 770 op 320, waar een bestaande dam verbreed wordt (figuur 3).

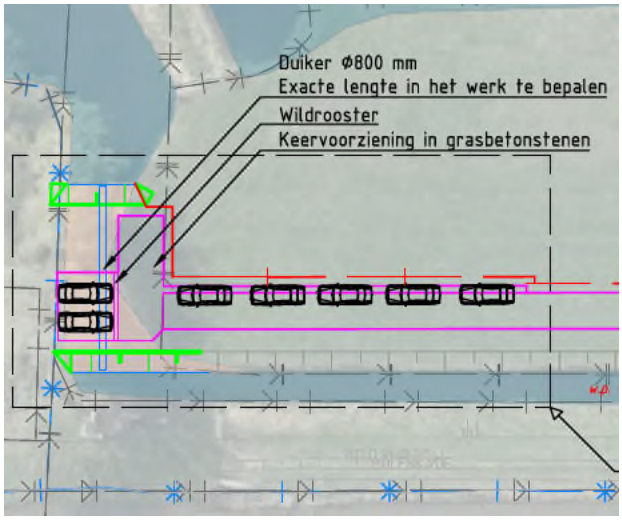

Figuur 2: Werkzaamheden nabij Molenkade 2

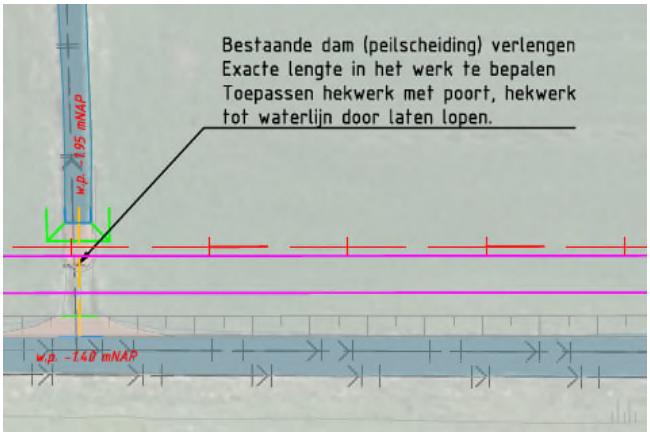

Figuur 3: Aansluiting perceel 770 op 320

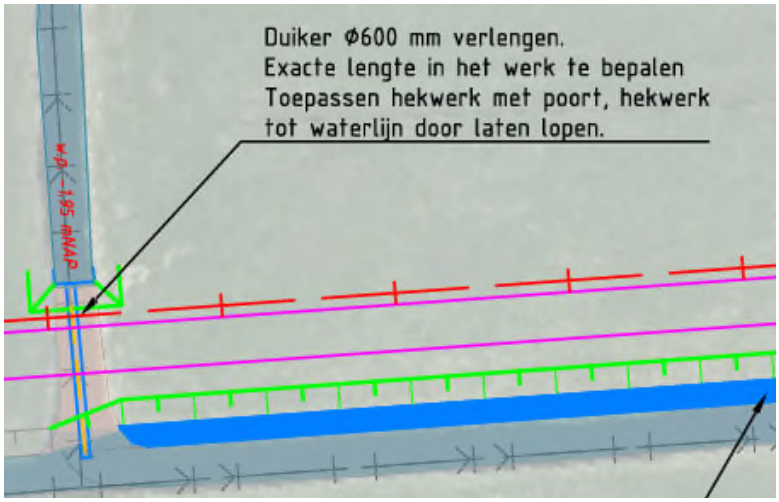

Figuur 4: Aansluiting perceel 320 op 768

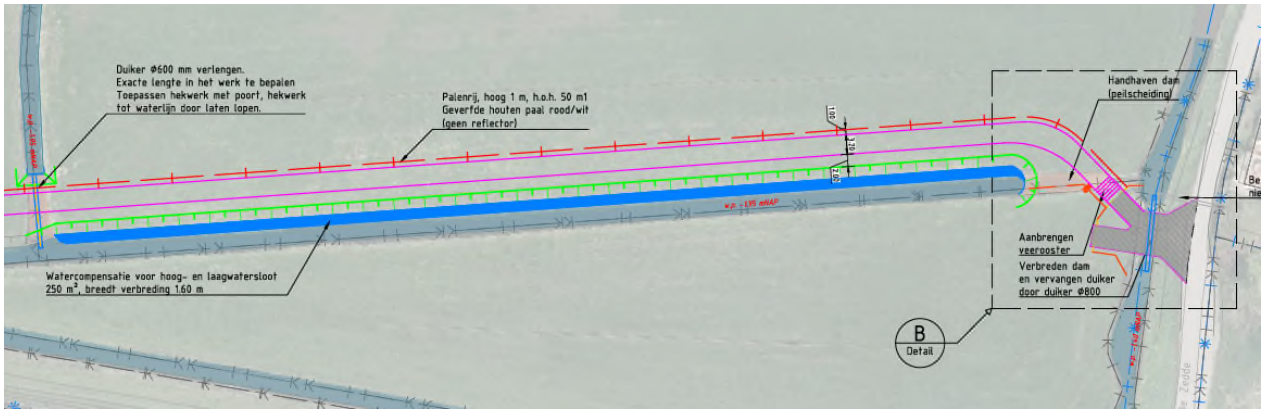

Figuur 5: Aansluiting perceel 768 op 1210 en watercompensatie perceel 768

Bij de aansluiting van perceel 320 op 768 wordt een sloot gedempt (figuur 4). Vervolgens wordt op perceel 768 (figuur 5) watercompensatie gecreëerd en wordt bij de aansluiting op perceel 1210 een vee rooster aangebracht en worden 2 dammen verbreed waarbij sprake is van één watersysteem.

Ter aanvulling op de dammen geldt dat in dammen in landelijk gebied vaak puin wordt toegepast waardoor asbest ook onderzocht is.

Doel van het onderzoek is nagaan of de kwaliteit van de bodem (grond, asbest en waterbodem) een belemmering vormt voor de voorgenomen werkzaamheden, zowel vanuit het perspectief van de Wet bodembescherming (inmiddels opgenomen in de Omgevingswet) als vanuit arbohygiënisch perspectief (CROW400).

Onderzoeksstrategie en kwaliteit

Het bodemonderzoek is gebaseerd op de richtlijnen uit de NEN 5740+A1: 2016 (Onderzoeksstrategie bij verkennend onderzoek) en NEN 5720:2017 (Bodem - Waterbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend onderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van waterbodem en baggerspecie).

Het onderzoek naar de aanwezigheid van asbest is uitgevoerd conform de NEN 5707+C2: 2017 'Bodem – Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond'. Bij de aansluiting van perceel 770 op 320 en perceel 768 op 1210 is asbestonderzoek uitgevoerd, omdat vanwege het terreingebruik (dammen) de locaties als verdacht zijn beschouwd.

Met betrekking tot de kwaliteitsaspecten, toegepaste methoden en betrouwbaarheid/garanties van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 1.

In dit rapport wordt verslag gedaan van de uitgevoerde werkzaamheden en worden de resultaten van het onderzoek beschreven.

2 Vooronderzoek

2.1 Algemeen

Bij toepassing van de NEN 5740, NEN 5720 en NEN 5707 moet een hypothese worden opgesteld omtrent de aan-/ afwezigheid, de aard en de ruimtelijke verdeling van eventuele verontreinigingen. Ten behoeve van het opstellen van een hypothese dient een vooronderzoek te worden uitgevoerd overeenkomstig de NEN 5725: 2017 (Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek).

De aanleiding tot het vooronderzoek is het opstellen van een hypothese over de milieuhygiënische bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek.

In dit hoofdstuk worden de bij de aanleiding behorende onderzoeksaspecten besproken. In bijlage 2 worden deze onderzoeksaspecten onderbouwd met de antwoorden op de verplichte onderzoeksvragen.

In onderstaande tabel zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven.

Tabel 2.1: Geraadpleegde bronnen

Geraadpleegde bron	Website, contactpersoon of archief	Datum raadplegen
Kaarten portaal Noord-Holland	https://maps.noord-holland.nl	Maart 2020
Omgevingsdienst IJmond	https://www.odijmond.nl/thema's/bodem/bodeminformatie/	Maart 2020
Kadaster	www.kadaster.nl	Maart 2020
Topotijdreis.nl	www.topotijdreis.nl	Maart 2020
Bodemloket	www.bodemloket.nl	Maart 2020
Globespotter	www.globespotter.cyclomedia.com	Maart 2020

2.2 Locatiegegevens

De locatie ligt evenwijdig aan de Trekvaart, staat kadastraal bekend als gemeente Katwoude, sectie C en nummers 13, 320, 768, 769, 770 en 1210 (allen gedeeltelijk). Het totale werk heeft een oppervlakte van circa 9.500 m^2. De onderzoekslocaties betreffen weilanden, sloten en dammen. De onderzoekslocatie is weergegeven in de tekeningen 0418016.113-S1 t/m S3.

2.3 Bodemopbouw en geohydrologie

Voor de plaatselijke bodemopbouw wordt verwezen naar paragraaf 4.1.

Ten aanzien van de bodemopbouw en geohydrologie kan het volgende worden vermeld:
- regionale grondwaterstroming in het eerste watervoerend pakket: noordwesten.
- verticale grondwaterstroming tot 10 m-mv: kwel;
- voorkomen van oppervlaktewater in de directe omgeving: ja, er bevinden meerdere sloten aan de randen van de weiland;
- voorkomen van brak/zout grondwater: nee;
- ligging binnen een grondwaterbeschermingsgebied: nee;
- ophogingen/dempingen/bodemvreemde lagen bekend: Ja, tussen de weilanden bevinden zich dammetjes die zijn opgehoogd met puinhoudende materiaal;
- is het grondwatersysteem beïnvloed door menselijk handelen (drainage, bemalingen, onttrekkingen, infiltratie): Ja, het een locatie waar de sloten worden onderhouden.

De gegevens over de geohydrologie zijn verkregen uit de Grondwaterkaart van Nederland (DGV-TNO) en de actuele kaarten met grondwaterbeschermingsgebieden.

2.4 Verwachting ten aanzien van de bodemkwaliteit

Bodemonderzoeken/beschikkingen
Op het terrein zijn de volgende bodemonderzoeken uitgevoerd:
- Verkennend bodemonderzoek Molenkade 2 Katwoude (Lankelma Ingenieursbureau B.V., d.d. 28 september 2004, kenmerk: 04.8815/TM).
- Aanvullend bodemonderzoek Molenkade 2 Katwoude (Lankelma Ingenieursbureau B.V., d.d. 3 november 2004, kenmerk: 00371).

Uit de resultaten van het verkennend en aanvullend bodemonderzoek blijkt dat op het perceel van de Molenkade 2 te Katwoude in de bovengrond een matig tot sterke verontreiniging met lood is gemeten. De loodverontreiniging is gerelateerd aan de puinhoudende grond. De veenlaag in de ondergrond is matig verontreinigd met lood en licht verontreinigd met kwik. In het grondwater zijn licht verhoogde gehalten aan arseen, chroom en lood gemeten. Het grondwater bevindt zich op ca. 1,80 m –mv. De puinhoudende grond is niet onderzocht op asbest.

De verontreiniging bevindt zich op voldoende afstand van de onderzoeklocaties. De lood-verontreiniging wordt niet verwacht op de onderzoekslocaties.

Tankarchief
De onderzoekslocatie komt niet voor in het tankarchief.

Bodemkwaliteitskaart (BKK)
De bodemkwaliteitskaart voor de boven- en ondergrond is klasse Wonen.

Bodemfunctieklassekaart
Voor de onderzoekslocatie geeft de bodemfunctieklassekaart klasse Overig aan.

Overige historische gegevens
Tijdens de uitvoering van het historisch onderzoek zijn gegevens gevonden dat in het landelijk gebied puin wordt toegepast in dammen, waardoor de dammen asbestverdacht zijn.

Er zijn geen gegevens gevonden over de verbranding of stort van afval, (her)gebruik van grond of andere bouwmaterialen, het (voormalige) gebruik van asbest, verkaveling, dempingen, ontgrondingen, aanvullingen, afzetting van bodemvreemd materiaal, de verwachting ten aanzien van archeologische waarden, de verwachting van niet gesprongen explosieven en onbetrouwbaarheden of tegenstrijdigheden.

2.5 Voormalig, huidig en toekomstig gebruik

Uit topotijdreis blijkt dat het voormalig en huidig gebruik hetzelfde is gebleven. Het gebruik van de locatie is agrarisch (vee). In de toekomst wordt de locatie gebruikt als een ontsluitingsweg.

2.6 Asbest

Op en nabij de locatie hebben voor zover bekend geen asbestverdachte activiteiten plaatsgevonden. Ook hebben geen bouw en sloop tijdens de asbestverdachte periode (1945-1995) plaatsgevonden. Wel is bekend dat in dammen in landelijk gebied vaak puin wordt toegepast waardoor asbest de dammen als asbestverdacht worden beschouwd.

2.7 PFAS

Er is van uitgegaan dat gewerkt gaat worden met een gesloten grondbalans en dat slib verspreid wordt binnen het oppervlaktewater of op het aanliggende perceel. De vrijkomende grond bij de aanleg van de ontsluitingsweg wordt gepast in de te maken bermen. Derhalve is geen rekening gehouden met onderzoek naar PFAS.

2.8 Terreinverkenning

Op 17-03-2020 is door Tomas Wolkers van Antea Group een terreinverkenning uitgevoerd. Hierbij zijn geen bijzonderheden waargenomen. Foto’s van de terreininspectie zijn opgenomen in bijlage 4.

2.9 Conclusie vooronderzoek en hypothese

De verzamelde informatie geeft geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van (voormalige) bodembedreigende activiteiten op het onderzoeksterrein. Ook wordt niet verwacht dat de activiteiten op de omliggende percelen de bodemkwaliteit op het onderzoeksterrein negatief hebben beïnvloed.

Ter plekke van de dammen waar puin is toegepast, wordt mogelijk een bodem- en asbestverontreiniging verwacht.

Op basis van het vooronderzoek zijn de in onderstaande tabel opgenomen deellocaties te onderscheiden.

Tabel 2.2: Overzicht deellocaties

Deellocatie	Hypothese	Strategie	Asbestverdacht? (strategie onderzoek)
Aanleg toegangsweg incl. bermen; 800 m	onverdacht	Onv-L	Nee
Nabij Molenkade 2	Onverdacht	ON	Nee
Aansluiting perceel 770 op 320	Verdacht	VEP (landbodem)	Ja, VEP
	Onverdacht	ON (waterbodem)	Nee
Aansluiting perceel 320 op 768 Landbodem	verdacht	ON	Nee
Aansluiting perceel 768 op 1210	Verdacht	VEP (landbodem)	Ja, VEP
	Onverdacht	ON (waterbodem)	Nee
Watercompensatie perceel 768; 160 m	verdacht	Onv-L	Nee

Toelichting gebruikte onderzoekstrategieën:

Onv-L : Onderzoeksstrategie voor een onverdachte lijnvormige locatie
VEP : Onderzoeksstrategie voor een verdachte locatie met een plaatselijke bodembelasting met een duidelijke verontreinigingskern. Feitelijk is dit voor dammen van toepassing wanneer sprake is van bijmengingen met puin.
ON : Overig water, normale onderzoeksinspanning

3 Verrichte werkzaamheden

3.1 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd in maart 2020 conform de BRL SIKB 2000. In bijlage 16 is aangegeven welke protocollen zijn gevolgd en welke veldmedewerkers zijn ingezet.

Tabel 3.1 bevat een overzicht van het uitgevoerde veldwerk.

Tabel 3.1: Uitgevoerd veldwerk

Deellocatie	Veldwerkzaamheden	Boornummers
Aanleg toegangsweg incl. bermen; 800 m	Te ontgraven grond (toegangsweg): 18 boringen tot 0,5 m –mv. Ontvangende bodem (berm) 18 boringen tot 0,2 m –mv.	101 t/m 135 (oneven nummers) 102 t/m 136 (even nummers)
Nabij Molenkade 2	Waterbodem: 6 zuigerboringen tot 0,2 m –vwb.	S019 t/m S024
Aansluiting perceel 770 op 320	Landbodem (dam): 2 boringen tot 0,5 m –mv. met graafgat Waterbodem: 6 zuigerboringen tot 0,2 m –vwb.	301 en 302 S013 t/m S18
Aansluiting perceel 320 op 768	Waterbodem: 6 zuigerboringen tot 0,2 m –vwb.	S007 t/m S012
Aansluiting perceel 768 op 1210	Landbodem (2 dammen): 4 boringen tot 0,5 m –mv. met graafgat Waterbodem: 6 zuigerboringen tot 0,2 m –vwb.	201 t/m 204 S001 t/m S006
Watercompensatie perceel 768; 160 m	4 boringen tot 1,5 m –mv.	401 t/m 404

Toelichting
m –mv. : meter beneden maaiveld
m –vwb. : meter beneden vaste waterbodem

Het maaiveld ter plaatse is voor meer dan 75% begroeid. De begroeiing is niet verwijderd omdat de maatregelen om de begroeiing te verwijderen niet in verhouding staan tot de gehanteerde onderzoeksintensiteit. Hierdoor was het niet mogelijk om de voorgeschreven maaiveldinspectie uit te voeren. Het uitvoeren van een maaiveldinspectie wordt gebruikt om te beoordelen of er binnen de onderzoekslocatie gedeelten aanwezig zijn die als meer/minder verdacht ten aanzien van de aanwezigheid van asbest kunnen worden aangemerkt. In het geval geen inspectie mogelijk is, wordt de gehele deellocatie als asbestverdacht aangemerkt.

Bij het uitvoeren van de boringen is aandacht geschonken aan de aanwezigheid van asbestverdachte materialen in het opgeboorde materiaal.

Het opgegraven materiaal is uitgespreid, geharkt/gezeefd en visueel geïnspecteerd op het voorkomen van asbestverdachte materialen. Van de verdachte bodemlagen zijn representatieve monsters samengesteld van de gezeefde fractie (<20 mm). Na inspectie en monsterneming zijn de gaten gedicht met het uitgegraven materiaal.

De situering van de boringen en proefgaten zijn weergegeven op situatietekening 0418016.113-S1 t/m S3.

3.2 Laboratoriumonderzoek

In de volgende tabel is een overzicht gegeven van de uitgevoerde analyses.

Tabel 3.2 uitgevoerd laboratoriumonderzoek

Monsternaam	Traject (m -mv)	Monstersamenstelling (meetpunt + traject in m -mv)	Laboratoriumanalyse
Grond			
Aanleg toegangsweg (toegangsweg)			
MM101	0,00-0,35	103 (0,00-0,35) 105 (0,00-0,35) 107 (0,00-0,35) 111 (0,00-0,30) 115 (0,00-0,35) 117 (0,00-0,35)	Standaardpakket grond incl. LUOS (1)
MM102	0,00-0,40	119 (0,00-0,40) 121 (0,00-0,35) 123 (0,00-0,40) 127 (0,00-0,35) 131 (0,00-0,40) 135 (0,00-0,40)	Standaardpakket grond incl. LUOS (1)
MM103	0,30-0,50	103 (0,35-0,50) 105 (0,35-0,50) 107 (0,35-0,50) 111 (0,30-0,50) 115 (0,35-0,50) 117 (0,35-0,50)	Standaardpakket grond incl. LUOS (1)
MM104	0,35-0,50	119 (0,40-0,50) 121 (0,35-0,50) 123 (0,40-0,50) 127 (0,35-0,50) 131 (0,40-0,50) 135 (0,40-0,50)	Standaardpakket grond incl. LUOS (1)
Aanleg toegangsweg (berm)			
MM105	0,00-0,20	104 (0,00-0,20) 106 (0,00-0,20) 108 (0,00-0,20) 112 (0,00-0,20) 116 (0,00-0,20) 118 (0,00-0,20)	Standaardpakket grond incl. LUOS (1)
MM106	0,00-0,20	120 (0,00-0,20) 122 (0,00-0,20) 124 (0,00-0,20) 128 (0,00-0,20) 132 (0,00-0,20) 136 (0,00-0,20)	Standaardpakket grond incl. LUOS (1)
Aansluiting perceel 768 op 1210			
MM201	0,00-0,50	201 (0,00-0,50) 202 (0,00-0,50)	Standaardpakket grond incl. LUOS (1)
MM202	0,10-0,30	203 (0,10-0,30) 204 (0,10-0,30)	Standaardpakket grond incl. LUOS (1)
Aansluiting perceel 770 op 320			
MM301	0,00-0,50	301 (0,00-0,50) 302 (0,00-0,50)	Standaardpakket grond incl. LUOS (1)
Watercompensatie perceel 768			
MM401	0,00-0,30	401 (0,00-0,30) 402 (0,00-0,30) 403 (0,00-0,30) 404 (0,00-0,30)	Standaardpakket grond incl. LUOS (1)
MM402	0,30-0,50	401 (0,30-0,50) 402 (0,30-0,50)	Standaardpakket grond incl. LUOS (1)

Monsternaam	Traject (m -mv)	Monstersamenstelling (meetpunt + traject in m -mv)	Laboratoriumanalyse
		403 (0,30-0,50) 404 (0,30-0,50)	
Asbest			
Aansluiting perceel 768 op 1210			
ASBMM201	0,00-0,50	201 (0,00-0,50) 202 (0,00-0,50)	Asbest Grond NEN5898 2016
ASBMM202	0,10-0,30	203 (0,10-0,30) 204 (0,10-0,30)	Asbest Grond NEN5898 2016
Aansluiting perceel 770 op 320			
ASBMM301	0,00-0,50	301 (0,00-0,50) 302 (0,00-0,50)	Asbest Grond NEN5898 2016
Waterbodem			
Aansluiting perceel 768 op 1210			
SBMM01	0,30-0,95	s001 (0,30-0,60) s002 (0,50-0,80) s003 (0,30-0,60) s004 (0,25-0,65) s005 (0,50-0,95) s006 (0,25-0,55)	Pakket A: Standaard waterbodem regionale wateren [(1)]
SBMM01A	0,30-0,95	s001 (0,30-0,60) s002 (0,50-0,80) s003 (0,30-0,60) s004 (0,25-0,65) s005 (0,50-0,95) s006 (0,25-0,55)	Zeef kromme SCG
Aansluiting perceel 320 op 768			
SBMM02	0,15-0,70	s007 (0,20-0,60) s008 (0,15-0,65) s009 (0,20-0,70) s010 (0,20-0,60) s011 (0,15-0,55) s012 (0,15-0,65)	Pakket A: Standaard waterbodem regionale wateren [(1)]
SBMM02A	0,15-0,65	s007 (0,20-0,60) s008 (0,15-0,65) s009 (0,20-0,70) s010 (0,20-0,60) s011 (0,15-0,55) s012 (0,15-0,65)	Zeef kromme SCG
Aansluiting perceel 770 op 320			
SBMM03	0,05-0,65	s013 (0,05-0,55) s014 (0,05-0,45) s015 (0,10-0,60) s016 (0,25-0,65) s017 (0,25-0,65) s018 (0,25-0,55)	Pakket A: Standaard waterbodem regionale wateren [(1)]
SBMM03A	0,05-0,65	s013 (0,05-0,55) s014 (0,05-0,45) s015 (0,10-0,60) s016 (0,25-0,65) s017 (0,25-0,65) s018 (0,25-0,55)	Zeef kromme SCG
Nabij Molenkade 2			
SMM04	0,20-0,55	s019 (0,25-0,55) s020 (0,20-0,55) s021 (0,25-0,55) s022 (0,20-0,55) s023 (0,25-0,55) s024 (0,25-0,55)	Pakket A: Standaard waterbodem regionale wateren [(1)]
SMM04A	0,20-0,55	s019 (0,25-0,55)	Zeef kromme SCG

Monsternaam	Traject (m -mv)	Monstersamenstelling (meetpunt + traject in m -mv)	Laboratoriumanalyse
		s020 (0,20-0,55) s021 (0,25-0,55) s022 (0,20-0,55) s023 (0,25-0,55) s024 (0,25-0,55)	

Toelichting
1: voor de samenstelling van het standaardpakket wordt verwezen naar bijlage 'Toelichting op bodemonderzoek'.

Afwijkingen op SIKB-protocol 3001

Op de analysecertificaten staan de navolgende opmerkingen:

- Op analysecertificaten 2020045571 staat dat PCB 138 positief beïnvloed kan worden door PCB 163. Aangezien PCB 138 geen invloed heeft op het toetsingsresultaat en de conclusies/aanbevelingen, wordt deze afwijking als niet kritisch beschouwd.
- Op analysecertificaten 2020044985 staat dat PCB 28 positief beïnvloed kan worden door PCB 31, en dat PCB 138 positief beïnvloed kan worden door PCB 163. Aangezien PCB 28 en PCB 138 geen invloed hebben op het toetsingsresultaat en de conclusies/aanbevelingen, worden deze afwijkingen als niet kritisch beschouwd.

4 Onderzoeksresultaten

4.1 Lokale bodemopbouw en veldwaarnemingen

De profielbeschrijvingen van de verrichte boringen met de bijbehorende veldwaarnemingen zijn opgenomen in bijlage 3.

Tabel 4.1: Profielbeschrijvingen

Deellocaties	Profielbeschrijving
Aanleg toegangsweg incl. bermen; 800 m	Uit de profielbeschrijving blijkt dat de bodem vanaf maaiveld tot ca. 0,3 m –mv uit zand bestaat. Vervolgens bestaat de bodem tot 0,5 m –mv uit klei.
Nabij Molenkade 2	De waterdiepte nabij Molenkade 2 varieert tussen 0,0 en 0,25 m -mv. Vervolgens is een sliblaag aangetroffen in dikte varieert tussen 0,25 en 0,65 m -mv. De vaste waterbodem bestaat uit veen.
Aansluiting perceel 770 op 320	Landbodem: Uit de profielbeschrijving blijkt dat de bodem vanaf maaiveld tot 1,0 m –mv uit klei bestaat. Vervolgens bevindt zich een bodemvreemde laag van 1,0 tot 1,5 m –mv bestaande uit boomhout. Waterbodem: De waterdiepte varieert tussen 0,0 en 0,25 m -mv. Vervolgens is een sliblaag variërend in dikte tussen 0,1 en 0,65 m -mv. De vaste waterbodem bestaat uit veen.
Aansluiting perceel 320 op 768	De waterdiepte varieert tussen 0,0 en 0,2 m -mv. Vervolgens is een sliblaag aangetroffen in dikte varieert tussen 0,15 en 0,65 m -mv. De vaste waterbodem bestaat uit veen.
Aansluiting perceel 768 op 1210	Landbodem: Uit de profielbeschrijving blijkt dat de bodem bij de entree vanaf maaiveld tot 0,5 m –mv uit zand bestaat. Vervolgens bestaat de bodem tot ca. 1,5 m –mv uit zand en/of lagen met korrels. Bij de tweede dam bestaat de bodem vanaf maaiveld tot 0,5 m –mv uit zand. Vervolgens bestaat de bodem tot 1,0 m –mv uit klei. Waterbodem: De waterdiepte varieert tussen 0,0 en 0,5 m -mv. Vervolgens is een sliblaag aangetroffen in dikte varieert tussen 0,25 en 0,95 m -mv. De vaste waterbodem bestaat uit zand.
Watercompensatie perceel 768; 160 m	De bodem bestaat vanaf maaiveld tot 0,4 m –mv uit klei. Vervolgens bestaat de bodem tot 1,5 m –mv uit veen.

Bij het uitvoeren van het veldonderzoek zijn waarnemingen gedaan die duiden op bodemverontreiniging.

Tabel 4.2: Veldwaarnemingen

Boring (einddiepte, m -mv)	Diepte (m -mv)	Waarneming	Grondsoort
Aanleg toegangsweg incl. bermen			
101 (0,50)	0,00-0,30	sporen puin, sporen hout, verbinding tussen de dammen	zand
102 (0,20)	0,00-0,20	sporen puin, sporen hout, sporen plastic, verbinding tussen de dammen	zand
Aansluiting perceel 768 op 1210			
201 (1,50)	0,00-0,50	zwak puinhoudend, zwak houthoudend	zand
201 (1,50)	1,00-1,50	boomhout/veen/klei/wortels	
202 (1,30)	0,00-0,50	zwak puinhoudend, zwak houthoudend	zand
202 (1,30)	0,90-1,30	boomhout/veen/wortels, gestaakt op boomhout	klei
203 (1,30)	0,10-0,30	sterk puinhoudend	zand
203 (1,30)	0,30-0,70	korrels, van binnen slakachtig	

Boring (einddiepte, m -mv)	Diepte (m -mv)	Waarneming	Grondsoort
203 (1,30)	0,70-1,00	korrels	
203 (1,30)	1,00-1,30	korrels, gestaakt op obstakel	
204 (1,50)	0,10-0,30	sterk puinhoudend	zand
204 (1,50)	0,30-0,70	korrels, van binnen slakachtig	
204 (1,50)	0,70-1,00	matig korrelhoudend	zand
204 (1,50)	1,00-1,20	korrels	
Aansluiting perceel 770 op 320			
301 (1,20)	0,00-0,50	sporen baksteen, zwak puinhoudend	klei
301 (1,20)	0,90-1,00	boomhout	klei
301 (1,20)	1,00-1,20	boomhout/wortels/veen/klei, gestaakt op boomhout	
302 (1,50)	0,00-0,50	zwak baksteenhoudend	klei
302 (1,50)	0,80-1,00	boomhout	klei
302 (1,50)	1,00-1,50	boomhout/wortels/veen/klei	

Ter hoogte van boring 101 en 102 is geen asbestonderzoek uitgevoerd. De locatie van deze boringen wordt als de verbinding gezien tussen de twee dammen. De asbestresultaten van de twee dammen zijn leidend voor de verbinding tussen de dammen.

4.2 Toetsingskader

Wet bodembescherming (Wbb)

De getoetste analyseresultaten van de onderzochte grondmonsters zijn weergegeven in respectievelijk bijlage 5. De analysecertificaten zijn toegevoegd in bijlage 10. De resultaten zijn getoetst aan de actuele achtergrond-, streef- en interventiewaarden uit de Regeling Bodemkwaliteit en de Circulaire bodemsanering. Hiervoor is gebruik gemaakt van BOTOVA-gevalideerde software. De achtergrond-/streef- en interventiewaarden en een toelichting op het toetsingskader is opgenomen zijn opgenomen in bijlage 8. Een monster kan voldoen aan de achtergrondwaarde, terwijl een stof binnen het monster de achtergrondwaarde overschrijdt (Regeling bodemkwaliteit, art. 4.2.2).

In de tekst zal de term 'verhoogd' worden gebruikt bij gehalten hoger dan de achtergrond- of streefwaarden en lager dan de interventiewaarden. De term 'sterk verhoogd' wordt gebruikt bij gehalten hoger dan of gelijk aan de interventiewaarden. Tevens is bij de getoetste waarden een index opgenomen. Deze index is als volgt berekend: Index = (GSSD - AW) / (I - AW).
Een negatieve waarde voor de index houdt in dat de gestandaardiseerde meetwaarde (= GSSD) lager is dan de achtergrondwaarde (= AW). Bij een index boven de 1 ligt de gestandaardiseerde meetwaarde boven de interventiewaarde (= I). Een index tussen de 0 en 0,5 betekent dat de gestandaardiseerde meetwaarde (ver) onder de interventiewaarde ligt. Een index tussen de 0,5 en 1 houdt in dat de gestandaardiseerde meetwaarde (dicht) bij de interventiewaarde ligt. Afhankelijk van de specifieke situatie geeft dit mogelijk aanleiding voor het uitsplitsen van een mengmonster en/ of het uitvoeren van een nader onderzoek.

De analyseresultaten van het asbestonderzoek zijn opgenomen in bijlage 11 en zijn getoetst aan het huidige beleid van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Een toelichting op het toetsingskader is opgenomen in bijlage 14. Bijlage 13 bevat een volledig overzicht van de getoetste resultaten.

In het generieke toetsingskader voor de toepassing in oppervlaktewater is de waterbodemkwaliteit onderverdeeld in klasse A en klasse B. Deze klassenindeling geeft de maat

voor de kwaliteit van de ontvangende waterbodem en voor de kwaliteit van de partij toe te passen grond of baggerspecie. Grond en baggerspecie, waarvan de kwaliteit voldoet aan de achtergrondwaarden (AW2000), zijn altijd vrij toepasbaar (voor wat betreft de chemische kwaliteit). Voor het verspreiden van baggerspecie op aangrenzende percelen, dient de kwaliteit te voldoen aan de criteria van de msPAF (meer stoffen potentieel aangetaste fractie). Het Besluit bodemkwaliteit geeft hieraan geen aanvullende toepassingsvoorwaarden, zoals het vaststellen van de kwaliteit van de ontvangende (water)bodem.

De analyseresultaten van de waterbodem zijn getoetst met behulp van BOTOVA-gevalideerde software. Hierbij is gebruik gemaakt van de volgende toetsmodules:
- T1 : kwaliteit grond/bagger bij toepassing op landbodem;
- T3 : kwaliteit bagger en ontvangende bodem bij toepassing in oppervlaktewater;
- T5 : verspreiding van baggerspecie op aangrenzend perceel;
- T6 : verspreiding van baggerspecie in zoet oppervlaktewater.

Bijlage 9 bevat een volledig overzicht van de getoetste resultaten.

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

De resultaten van de (meng)monsters uit het bodemonderzoek die op het standaardpakket grond zijn geanalyseerd, zijn eveneens indicatief getoetst aan de samenstellingseisen uit het Besluit bodemkwaliteit, voor vrijkomende grond (generiek toetsingskader). De getoetste analyseresultaten zijn weergegeven in bijlage 7. In bijlage 8 is een toelichting op het toetsingskader van het Besluit bodemkwaliteit opgenomen.

4.3 Analyseresultaten grond

In de volgende tabel zijn de parameters weergegeven, die de betreffende achtergrond- of interventiewaarde overschrijden.

Tabel 4.3: Overschrijdingstabel grond

Monster (m -mv)	**Boring** (m -mv)	**Waarneming**	**Overschrijdingen**			**Conclusie monster**(**)
			> AW (i <= 0,5) licht	**> AW & <= I** (0,5 < i <= 1) matig	**> I** (i > 1) sterk	
Aanleg toegangsweg (toegangsweg)						
MM101 (0,00-0,35)	103 (0,00-0,35), 105 (0,00-0,35), 107 (0,00-0,35), 111 (0,00-0,30), 115 (0,00-0,35), 117 (0,00-0,35)	-	lood	-	-	Wbb: Voldoet aan achtergrondwaarde, Bbk : Voldoet aan achtergrondwaarde
MM102 (0,00-0,40)	119 (0,00-0,40), 121 (0,00-0,35), 123 (0,00-0,40), 127 (0,00-0,35), 131 (0,00-0,40), 135 (0,00-0,40)	-	molybdeen, kwik, lood	-	-	Wbb: Overschrijding achtergrondwaarde, Bbk : Kwaliteitsklasse wonen
MM103 (0,30-0,50)	103 (0,35-0,50), 105 (0,35-0,50), 107 (0,35-0,50), 111 (0,30-0,50), 115 (0,35-0,50), 117 (0,35-0,50)	-	kobalt, nikkel, molybdeen	-	-	Wbb: Overschrijding achtergrondwaarde, Bbk : Kwaliteitsklasse industrie
MM104 (0,35-0,50)	119 (0,40-0,50), 121 (0,35-0,50),	-	kobalt, nikkel, molybdeen	-	-	Wbb: Overschrijding achtergrondwaarde,

Monster (m -mv)	Boring (m -mv)	Waarneming	Overschrijdingen			Conclusie monster(**)
			> AW (i <= 0,5) licht	> AW & <= I (0,5 < i <= 1) matig	> I (i > 1) sterk	
	123 (0,40-0,50), 127 (0,35-0,50), 131 (0,40-0,50), 135 (0,40-0,50)					Bbk : Kwaliteitsklasse industrie
Aanleg toegangsweg (berm)						
MM105 (0,00-0,20)	104 (0,00-0,20), 106 (0,00-0,20), 108 (0,00-0,20), 112 (0,00-0,20), 116 (0,00-0,20), 118 (0,00-0,20)	-	molybdeen, kwik, lood	-	-	Wbb: Overschrijding achtergrondwaarde, Bbk : Kwaliteitsklasse wonen
MM106 (0,00-0,20)	120 (0,00-0,20), 122 (0,00-0,20), 124 (0,00-0,20), 128 (0,00-0,20), 132 (0,00-0,20), 136 (0,00-0,20)	-	molybdeen, kwik, lood	-	-	Wbb: Overschrijding achtergrondwaarde, Bbk : Kwaliteitsklasse industrie
Aansluiting perceel 768 op 1210 (dam)						
MM201 (0,00-0,50)	201 (0,00-0,50), 202 (0,00-0,50)	zwak puin- en hout-houdend	zink, kwik, lood, som (10) PAK	-	-	Wbb: Overschrijding achtergrondwaarde, Bbk : Kwaliteitsklasse industrie
MM202 (0,10-0,30)	203 (0,10-0,30), 204 (0,10-0,30)	sterk puinhoudend	som (7) PCB, Minerale olie, zink, Barium* som (10) PAK,	-	-	Wbb: Overschrijding achtergrondwaarde, Bbk : Niet toepasbaar > industrie
Aansluiting perceel 770 op 320 (dam)						
MM301 (0,00-0,50)	301 (0,00-0,50), 302 (0,00-0,50)	Sporen-zwak baksteen- en puinhoudend	lood	-	-	Wbb: Voldoet aan achtergrondwaarde, Bbk : Voldoet aan achtergrondwaarde
Watercompensatie perceel 768						
MM401 (0,00-0,30)	401 (0,00-0,30), 402 (0,00-0,30), 403 (0,00-0,30), 404 (0,00-0,30)	-	molybdeen, kwik, lood	-	-	Wbb: Overschrijding achtergrondwaarde, Bbk : Kwaliteitsklasse wonen
MM402 (0,30-0,50)	401 (0,30-0,50), 402 (0,30-0,50), 403 (0,30-0,50), 404 (0,30-0,50)	-	kobalt	-	-	Wbb: Overschrijding achtergrondwaarde, Bbk : Kwaliteitsklasse industrie

Toelichting

- : Geen waarneming/geen overschrijding
- AW, I, i : AW = achtergrondwaarde, I = interventiewaarde, i = index, zie bijlage 'Toelichting op bodemonderzoek' voor uitleg bij AW, I en index
- * : Geen index te bepalen door ontbreken van achtergrond- of interventiewaarde

4.4 Analyseresultaten asbest

In tabel 4.4 is een overzicht gegeven van de analyseresultaten van de onderzochte grondmonsters. Er is geen asbestfractie >20 mm aangetroffen.

Tabel 4.4 :Analyseresultaten asbest in fijne fractie grond (in mg/kg ds.)

Monster (m -mv)	Boring (m -mv)	Veldwaarneming	Gehalte asbest (mg/kg ds)			
			Gemeten			Gewogen
			Serpentijn	Amfibool	Totaal	
Aansluiting perceel 768 op 1210 (dam)						
ASBMM201 (0,0-0,50)	201 (0,00-0,50) 202 (0,00-0,50)	Zwak puinhoudend	0,8	-	0,8	0,8
ASBMM202 (0,10-0,30)	203 (0,10-0,30) 204 (0,10-0,30)	Sterk puinhoudend	<0,5	-	<0,5	<0,5
Aansluiting perceel 770 op 320 (dam)						
ASBMM301	301 (0,00-0,50) 302 (0,00-0,50)	Sporen-zwak baksteen- en puinhoudend	4,8	0,4	5,2	8,6

Verklaring bij de tabel:
- geen waarnemingen

Gewogen gehalte aan asbest: gemeten gehalte serpentijn + (10 maal gemeten concentratie amfibool)

Totaalgehalten aan asbest

Conform de NEN 5707+C2 dient het aangetroffen asbesthoudende materiaal (fractie >20 mm) en het gehalte aan asbest in de fijne fractie (<20 mm) te worden omgerekend naar een totaal gewogen gehalte in mg/kg ds. In bijlage 13 zijn de berekeningen van de totale gewogen gehalten aan asbest opgenomen. In tabel 4.5 zijn de berekende gehalten samengevat weergegeven. Voor ASBMM202 is de berekening niet uitgevoerd, omdat in dit monster geen asbest in de fijne fractie is gemeten.

Tabel 4.5: Totale gehalten aan asbest in grond

Monster (m -mv)	Gewogen gehalte asbest (*1) (mg/kg ds)			Overschrijding norm (*2)
	Fractie < 20 mm	Fractie > 20 mm	Totaal	
Aansluiting perceel 768 op 1210				
ASBMM201 (0,0-0,50)	0,8	-	0,8	nee
Aansluiting perceel 770 op 320				
ASBMM301 (0,00-0,50)	8,3	-	8,3	nee

Toelichting
1. Het gewogen gehalte is gecorrigeerd voor het aandeel serpentijn en amfibool en voor de fractie < 20 mm aanvullend voor het aandeel grof bodemvreemd materiaal (> 20 mm).
2 : De norm waaraan wordt getoetst is 100 mg/kg ds. (interventiewaarde).
- : Geen asbest aangetoond

4.5 Analyseresultaten waterbodem

In tabel 4.6 is een overzicht gegeven van de analyseresultaten van de onderzochte waterbodem.

Tabel 4.6: Toetsingstabel waterbodemmonsters

Monster	Deelmonsters (m -WSP.)	Materiaal, veldwaarnemingen	Beoordeling Besluit bodemkwaliteit				Maatgevende parameters
			Toepassen landbodem	Toepassen Opp. water	Verspreiden aangrenzend perceel	Verspreiden Zoet opp. water-lichaam	
Aansluiting perceel 768 op 1210							
SBMM01	s001 (0,30-0,60) s002 (0,50-0,80) s003 (0,30-0,60) s004 (0,25-0,65) s005 (0,50-0,95) s006 (0,25-0,55)	Slib	Klasse industrie	Klasse A	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Minerale olie, kwik, lood en zink.
Aansluiting perceel 320 op 768							
SBMM02	s007 (0,20-0,60) s008 (0,15-0,65) s009 (0,20-0,70) s010 (0,20-0,60) s011 (0,15-0,55) s012 (0,15-0,65)	Slib	Altijd toepasbaar	Altijd toepasbaar	Verspreidbaar	Verspreidbaar	-
Aansluiting perceel 770 op 320							
SBMM03	s013 (0,05-0,55) s014 (0,05-0,45) s015 (0,10-0,60) s016 (0,25-0,65) s017 (0,25-0,65) s018 (0,25-0,55)	Slib	Klasse industrie	Klasse A	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Zware metalen, PAK
Nabij Molenkade 2							
SMM04	s019 (0,25-0,55) s020 (0,20-0,55) s021 (0,25-0,55) s022 (0,20-0,55) s023 (0,25-0,55) s024 (0,25-0,55)	Slib	Klasse industrie	Klasse A	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Minerale olie, zware metalen

4.6 Verontreinigingssituatie

4.6.1 Aanleg toegangsweg incl. bermen

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat de bovenlaag (0,00-0,35 m –mv) ter plaatse van de toekomstige toegangsweg licht verontreinigd is met lood, molybdeen en/of kwik (MM101 en MM102) en voldoet aan de bodemkwaliteitsklasse achtergrondwaarde of wonen. In de onderliggende laag (0,35-0,5 m –mv) zijn licht verhoogde gehalten aan kobalt, nikkel en molybdeen gemeten (MM103 en MM104) en voldoet aan de bodemkwaliteitsklasse Industrie.

De bovengrond van de toekomstige berm (0,00-0,20 m –mv) bevat licht verhoogde gehalten aan lood, kwik en molybdeen. De bovengrond voldoet tot halverwege perceel 320 aan klasse Wonen. Van halverwege perceel 320 tot Molenkade 2 voldoet de berm aan klasse Industrie.

Uit het bovenstaande blijkt dat de toplaag die vrijkomt bij de aanleg van de weg toegepast kan worden op dezelfde hoogte in de (toekomstige) berm waarbij het belangrijk is dat dit als één werk wordt gedefinieerd.

Op deze deellocatie is geen asbestonderzoek uitgevoerd omdat vanuit de historie geen verdenking is. Ook zijn in de boringen geen waarnemingen zijn gedaan die duiden op asbestverontreiniging (puin).

Hieronder is een overzicht van de boven- en onderlaag van de toegangsweg en berm en de bijbehorende kwaliteitsklassen. De linker kleur is voor de toegangsweg. De rechter kleur, dichtstbijzijnde bij de sloot, is voor de berm.

Bovenlaag (0,00-0,35 m –mv)

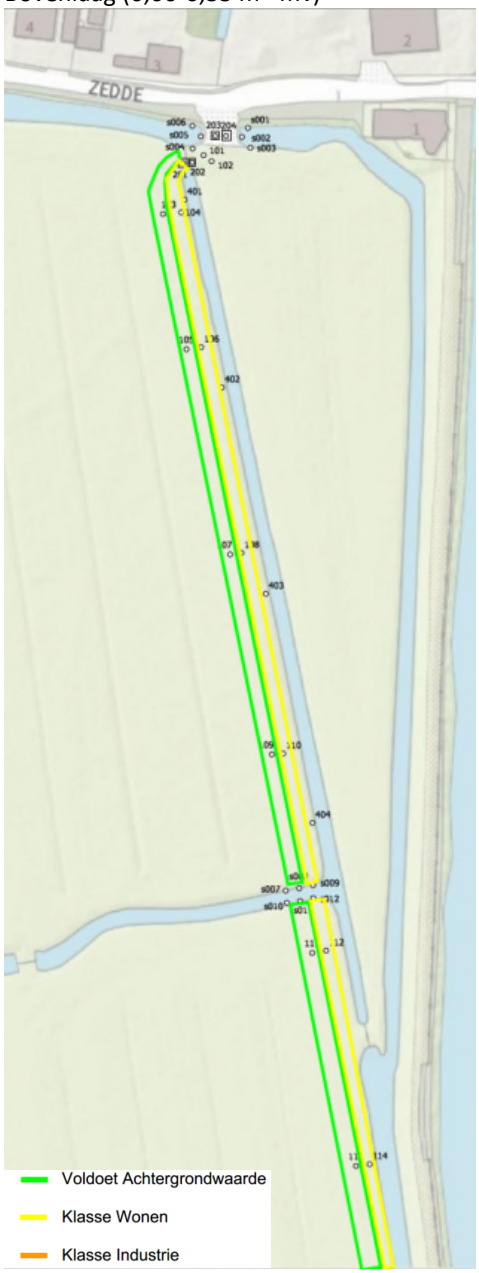

Onderlaag (0,35-0,50 m –mv)

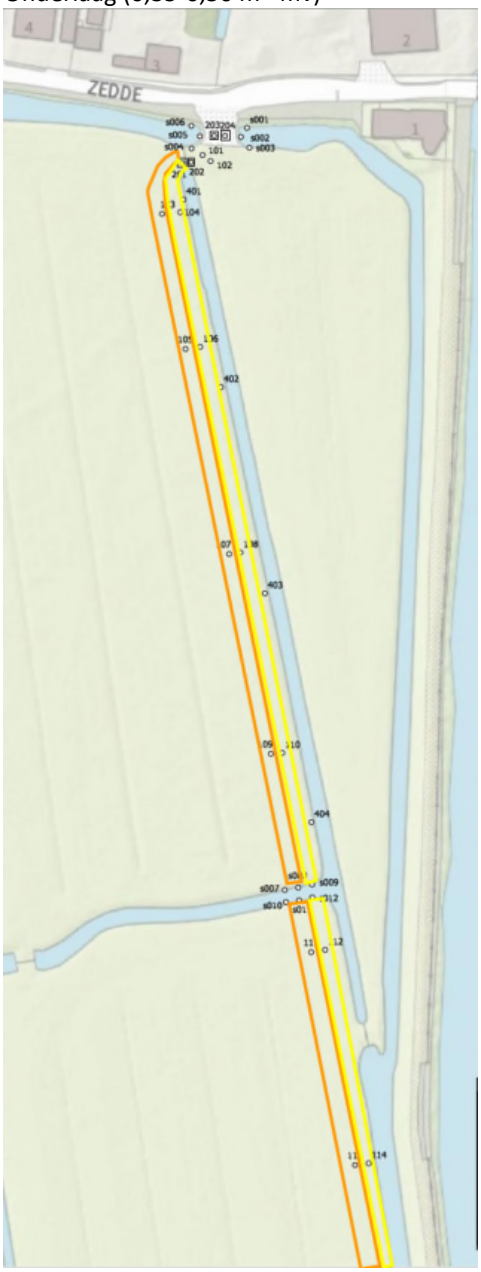

Bovenlaag (0,00-0,40 m –mv)

Onderlaag (0,40-0,50 m –mv)

Bovenlaag (0,00-0,40 m –mv)

Onderlaag (0,40-0,50 m –mv)

4.6.2 Aansluiting perceel 768 op 1210

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat in de grond van de te verbreden dam licht verhoogde gehalten aan PCB, minerale olie, zink, PAK en barium zijn gemeten (MM202; bodemkwaliteitsklasse Niet toepasbaar > industrie). Asbest is zintuiglijk en analytisch niet aangetoond. Aanbevolen wordt om deze grond, wanneer deze vrijkomt, niet binnen het werk her te gebruiken en af te voeren naar een geëigende verwerker.

In de dam nabij het vee rooster blijkt dat in de grond licht verhoogde gehalten aan zink, kwik, lood en PAK zijn gemeten (MM201; bodemkwaliteitsklasse industrie). Er is totaal gewogen asbestgehalte van 0,8 mg/kg ds. gemeten.

Het slib bij de aansluiting van perceel 768 op 1210 voldoet aan klasse Industrie en kan worden verspreid op het aanliggende perceel en in zoet oppervlaktewater.

4.6.3 Aansluiting perceel 320 op 768

Het slib bij de aansluiting van perceel 320 op 768 is beoordeeld als altijd toepasbaar en kan worden verspreid op het aanliggende perceel en in zoet oppervlaktewater. Het slib is niet onderzocht op asbest, omdat op voorhand de waterbodem niet verdacht is en in de boringen geen waarnemingen zijn gedaan die duiden op asbestverontreiniging.

4.6.4 Aansluiting perceel 770 op 320

In de grond ter plaatse van de dam is een licht verhoogd gehalte aan lood (MM301) en een totaal gewogen gehalte van 8,3 mg/kg ds. aan asbest gemeten. De grond voldoet aan de achtergrondwaarde.

Het slib bij de aansluiting van perceel 770 op 320 voldoet klasse Industrie en kan worden verspreid op het aangrenzend perceel en in zoet oppervlakte water. Het slib is niet onderzocht op asbest, omdat op voorhand de waterbodem niet verdacht is en in de boringen geen waarnemingen zijn gedaan die duiden op asbestverontreiniging.

4.6.5 Nabij Molenkade 2

Het slib ter hoogte van de Molenkade 2, waar een parkeerterrein wordt gerealiseerd, voldoet aan klasse Industrie en kan worden verspreid op het aangrenzend perceel en in zoet oppervlakte water. Het slib is niet onderzocht op asbest, omdat op voorhand de waterbodem niet verdacht is en in de boringen geen waarnemingen zijn gedaan die duiden op asbestverontreiniging.

4.6.6 Watercompensatie perceel 768

Uit de resultaten blijkt dat in de bovengrond licht verhoogde gehalten aan molybdeen, kwik en lood zijn gemeten (MM401; bodemkwaliteitsklasse wonen). In de ondergrond is een licht verhoogd gehalte aan kobalt gemeten (MM402; bodemkwaliteitsklasse industrie). De grond kan worden toegepast in de bermen.

Op deze deellocatie is geen asbestonderzoek uitgevoerd omdat vanuit de historie geen verdenking is. Ook zijn in de boringen geen waarnemingen zijn gedaan die duiden op asbestverontreiniging (puin).

4.7 Veiligheid CROW 400

Als uitgangspunt voor de toetsing wordt de grond, asbest en waterbodem beschouwd en wordt in eerste instantie uitgegaan van onvoldoende ventilatiemogelijkheden (worst-case). Over het algemeen zijn de ventilatiemogelijkheden bij werkzaamheden in een sleuf onvoldoende, bij graafwerkzaamheden met een grotere breedte zijn de ventilatiemogelijkheden mogelijk wel voldoende.

Tabel 4.7: Bepaling veiligheidsklassen conform CROW 400

Monsternaam	Monstertype	Veiligheidsklasse met maatgevende stof(fen)			
		Vluchtige stoffen		Niet-vluchtige stoffen	
Grond					
MM101	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM102	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM103	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM104	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM105	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM106	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM201	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM202	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM301	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM401	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM402	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
Slib					
SBMM01	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
SBMM02	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
SBMM03	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
SMM04	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
Asbest					
ASBMM201	asbest grond	-	-	basishygiëne	-
ASBMM202	asbest grond	-	-	basishygiëne	-
ASBMM301	asbest grond	-	-	basishygiëne	-

Toelichting
- : Niet van toepassing

Voor de voorgenomen werkzaamheden is het niveau basishygiëne conform CROW 400 van toepassing.

5 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van Provincie Noord-Holland is door Antea Group in maart 2020 een verkennend (water)bodemonderzoek uitgevoerd nabij Molenkade 2 te Katwoude.

Aanleiding en doel

Aanleiding tot onderzoek vormt de voorgenomen aanleg van een ontsluitingsweg in het kader van de werkzaamheden aan de N247 (Amsterdam – Edam – Volendam). Doel van het onderzoek is nagaan of de kwaliteit van de bodem (grond, grondwater en waterbodem) een belemmering vormt voor de voorgenomen werkzaamheden, zowel vanuit het perspectief van de Wet bodembescherming (inmiddels opgenomen in de Omgevingswet) als vanuit arbohygiënisch perspectief (CROW400).

5.1 Conclusies

Aanleg toegangsweg incl. bermen

Uit de resultaten blijkt dat de vrijkomende toplaag (toegangsweg) licht verontreinigd is en voldoet aan bodemkwaliteitsklasse achtergrondwaarde of wonen. De toplaag ter plaatse van de toekomstige berm voldoet aan kwaliteitsklasse wonen en industrie. De vrijkomende grond kan dus worden hergebruikt.

De ondiepe ondergrond bevat eveneens licht verhoogde gehalten en betreft klasse industrie grond.

Aansluiting perceel 768 op 1210

In de grond van de twee onderzochte dammen zijn in het algemeen licht verhoogde gehalten aan zware metalen, minerale olie, PAK en/of barium gemeten. In de te verbreden dam is analytisch geen asbest aangetoond. In de dam nabij het vee rooster is een lichte concentratie aan asbest gemeten. Bij de te verbreden dam moet rekening gehouden worden met grond die bij vrijkomen niet toepasbaar (>industrie) is. Aanbevolen wordt om deze grond bij vrijkomen niet binnen het werk her te gebruiken en op geëigende wijze af te voeren.

Het slib bij de aansluiting van perceel 768 op 1210 (te vervangen duiker) voldoet aan klasse Industrie en kan worden verspreid op het aanliggende perceel en in zoet oppervlaktewater.

Aansluiting perceel 320 op 768

Het slib bij de aansluiting van perceel 320 op 768 is beoordeeld als altijd toepasbaar en kan worden verspreid op het aanliggende perceel en in zoet oppervlaktewater. Het slib vormt geen belemmeringen bij het dempen van de sloot.

Aansluiting perceel 770 op 320

In de grond ter plaatse van de dam is een licht verhoogd gehalte aan lood en een lichte concentratie aan asbest gemeten. De grond voldoet aan de achtergrondwaarde.

Het slib bij de aansluiting van perceel 770 op 320 voldoet klasse Industrie en kan worden verspreid op het aangrenzend perceel en in zoet oppervlakte water. De resultaten vormen geen belemmering voor het gedeeltelijke dempen van de sloot.

Nabij Molenkade 2

Het slib ter hoogte van de Molenkade 2, waar een parkeerterrein wordt gerealiseerd, voldoet aan klasse Industrie en kan worden verspreid op het aangrenzend perceel en in zoet oppervlakte water. Tijdens de gedeeltelijke demping van de sloot en de aanleg van het parkeerterrein kan het slib verspreid worden op het aangrenzend perceel en in zoet oppervlakte water.

Watercompensatie perceel 768

In de boven- en ondergrond bevatten licht verhoogde gehalten aan onderzochte stoffen en voldoen aan klasse Wonen resp. klasse Industrie. Deze grond kan hergebruikt worden ter plaatse van de toekomstige bermen.

5.2 Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het onderzoek wordt geconcludeerd dat er vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmeringen zijn voor de aanleg van de ontsluitingsweg.

Wanneer een grond overschot ontstaat dient deze afgevoerd te worden van de locatie en dient onderzoek plaats te vinden op PFAS.

Voornoemde conclusies zijn gebaseerd op het vooronderzoek, de zintuiglijke waarnemingen en analyseresultaten van dit onderzoek.

Antea Group
Almere, april 2020

Bijlage 1 Toelichting op bodemonderzoek

Kwaliteitsaspecten bodemonderzoek

Betrouwbaarheid/garanties

Bodemonderzoek wordt in zijn algemeenheid uitgevoerd door het steekproefsgewijs bemonsteren van al dan niet verdachte bodemlagen. Hoewel Antea Group conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving handelt, is het juist deze steekproefsgewijze benadering die het onmogelijk maakt garanties ten aanzien van de verontreinigingssituatie af te geven op basis van de resultaten van een bodemonderzoek.

Het vorenstaande betekent dat Antea Group op voorhand geen aansprakelijkheid accepteert ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Antea Group uitgevoerde bodemonderzoek neemt. In een voorkomend geval adviseren wij u altijd contact op te nemen met uw aanspreekpunt binnen Antea Group.

In dit kader kan ook worden opgemerkt dat de voor het historisch onderzoek geraadpleegde bronnen niet altijd zonder fouten en volledig zijn. Voor het verkrijgen van historische informatie is Antea Group wel afhankelijk van deze bronnen, waardoor Antea Group niet kan instaan voor de juistheid en volledigheid van de verzamelde historische informatie.

Certificatie/accreditatie

Antea Group is gecertificeerd volgens NEN-ISO 9001. Ons bureau is lid van de Vereniging Kwaliteitsborging Bodemonderzoek (VKB).

Het veldwerk ten behoeve van het milieuhygiënisch bodemonderzoek is uitgevoerd conform de BRL SIKB 2000 (Beoordelingsrichtlijn voor het SIKB-procescertificaat voor veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek). Hierbij wordt opgemerkt dat werkzaamheden verricht conform de NEN 5707 vallen onder de BRL SIKB 2000, protocol 2018. Werkzaamheden verricht conform de NEN 5897 vallen buiten de certificatieregeling. In de bijlage 'Verantwoording uitvoering onderzoek BRL 2000' is vermeld of Antea Group het veldwerk zelf heeft uitgevoerd of heeft uitbesteed aan een ander bureau. Zowel Antea Group als de bureaus waaraan Antea Group veldwerk uitbesteedt, zijn volgens de BRL SIKB 2000 gecertificeerd en erkend. Eventuele afwijkingen van de beoordelingsrichtlijn zijn in voorliggend rapport vermeld. In de bijlage 'Verantwoording uitvoering onderzoek BRL 2000' staan de namen en parafen van de veldmedewerkers die de kritische functies binnen het veldwerk hebben uitgevoerd.

De naleving van de kwaliteitseisen en procedures wordt periodiek getoetst door interne auditors en externe auditors, onder toezicht van de Raad voor Accreditatie (RvA).

De onderzochte locatie is niet in eigendom van Antea Group of gerelateerde zusterbedrijven.

De in het bodemonderzoek benodigde analyses van grond en grondwater laat Antea Group verrichten door een RvA geaccrediteerd laboratorium. Deze accreditatie garandeert dat bij de analyses consequent de juiste en vastgelegde procedures worden gehanteerd zodat de analyseresultaten een hoge betrouwbaarheid hebben. Voor de analyses geldt dat deze conform het Accreditatieschema (AS)3000 zijn uitgevoerd. De analyseresultaten zijn gevalideerd getoetst middels BOTOVA.

Toepassing grond

Het bodemonderzoek geeft inzicht in de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem in het kader van het gebruik en/of de bestemming van de onderzochte locatie. Indien echter grond van de locatie wordt afgevoerd voor toepassing elders, volstaan de resultaten van het verrichte bodemonderzoek mogelijk niet. Afhankelijk van de omvang van de af te voeren partij(en) grond en de eisen die door de acceptant of het bevoegd gezag ter plaatse van de nieuwe toepassingslocatie worden gesteld (bijvoorbeeld aanwezigheid van een bodemkwaliteitskaart met bijbehorend bodembeheerplan), dient de grond eventueel nog conform de richtlijnen van het Besluit bodemkwaliteit te worden onderzocht.

Asbest

Met nadruk wordt vermeld dat onderzoek naar de aanwezigheid van asbest in de bodem onderdeel uitmaakt van onderzoek dat door Antea Group is uitgevoerd volgens de NEN 5740. Als in de rapportage is vermeld dat er onderzoek conform NEN 5707 is uitgevoerd, is specifiek asbestonderzoek gedaan. Als tijdens

het veldwerk in de bodem asbestverdachte materialen zijn opgemerkt, komt dit in de profielbeschrijvingen en de conclusies naar voren.

Toelichting op het uitgevoerde onderzoek

Verkennend asbestonderzoek

Voorafgaand aan de uitvoering van de veldwerkzaamheden dient een visuele inspectie van het onderzoeksterrein te worden uitgevoerd. Hierbij wordt de toplaag van het terrein afgezocht naar asbestverdacht materiaal en puinrestanten. In voorkomende gevallen is visuele maaiveldinspectie zeer beperkt of niet mogelijk vanwege de aanwezigheid van verharding en/of vegetatie. Het uitvoeren van een maaiveldinspectie wordt gebruikt om te beoordelen of er binnen de onderzoekslocatie gedeelten aanwezig zijn die als meer of minder verdacht ten aanzien van de aanwezigheid van asbest kunnen worden aangemerkt.

Verspreid over de onderzoekslocatie zijn gaten gegraven van 0,3 x 0,3 m tot 0,5 m -mv (meter beneden maaiveld). In deze gaten zijn boringen verricht tot circa 1 m -mv. De opgeboorde grond is beoordeeld op het voorkomen van verontreinigingen, beschreven en bemonsterd. Het opgegraven materiaal is uitgespreid, geharkt/gezeefd en visueel geïnspecteerd op het voorkomen van asbestverdachte materialen. Na inspectie en monsterneming zijn de gaten gedicht met het uitgegraven materiaal. De posities van de gaten met boringen zijn ingemeten en weergegeven op de situatietekening.

Verkennend bodemonderzoek

Het verkennend bodemonderzoek is uitgevoerd met als richtlijn de NEN 5740+A1. Doorgaans zal bij een onderzoek voor NUTS-bedrijven op basis van het vooronderzoek de strategie voor een onverdachte lijnvormige locatie (ONV-L) zijn gekozen. Deze strategie is voor hele kleine graafbewegingen niet van toepassing vanwege de beperkte lengte van het tracé. Indien daar sprake van is, is de onderzoeksstrategie voor deze situaties gebaseerd op de strategie 'verdachte locatie met een plaatselijke bodembelasting met een duidelijke verontreinigingskern (VEP)'. Omdat het onderzoek is uitgevoerd ter voorbereiding van dezelfde werkzaamheden als bij lijnvormige locaties, zijn de criteria voor boordiepte en plaatsing van een peilbuis conform de strategie voor lijnvormige locaties aangehouden.

Verspreid over de onderzoekslocatie zijn boringen verricht. De opgeboorde grond is beoordeeld op het voorkomen van verontreinigingen, beschreven en bemonsterd.

Voor het vaststellen van de algemene bodemkwaliteit is de grond onderzocht op het standaard stoffenpakket. Dit betreft analyses op:

- Zware metalen (barium, cadmium, kobalt, molybdeen, koper, kwik, lood, nikkel en zink);
- Polychloorbifenylen (PCB's; som 7);
- Minerale olie (GC; inclusief voorbehandeling);
- Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK-totaal, 10 stuks volgens VROM);
- Percentages lutum, organische- en droge stof.

De selectie van de grond(meng)monsters is gebaseerd op monsterdiepte, bodemtype en veldwaarnemingen.

Bepaling veiligheidsklassen

Vooral hetgeen in branchepublicaties is aangegeven wordt door de Inspectie SZW beschouwd als 'de stand der techniek' en dient derhalve zorgvuldig te worden nagekomen.

De veiligheidsklasse die in dit onderzoek is vastgesteld, betreft de voorlopige veiligheidsklasse. Bij het vaststellen van de voorlopige veiligheidsklasse zijn aannamen gedaan met betrekking tot de omstandigheden tijdens de uitvoer van de werkzaamheden.

Wanneer het werk een geraamde duur van meer dan 30 mensdagen beslaat en er meer dan 20 werknemers op de locatie tegelijk werkzaam zijn, of indien de geraamde duur van het werk meer dan 500 mensdagen beslaat, dan dient eveneens via een kennisgeving aan Inspectie SZW het voornemen tot het tot stand brengen van het werk te worden gemeld.

Toelichting op de toetsingskaders

Toetsingskader achtergrond-, streef- en interventiewaarden

Hieronder wordt uitgebreider op de begrippen achtergrond-, streef- en interventiewaarden en hun betekenis ingegaan.

Bij de toetsing wordt een uitspraak gedaan op parameterniveau én op monsterniveau. Met betrekking tot het bepalen van de achtergrondwaarden kan in sommige gevallen de overall-conclusie op monsterniveau afwijken ten opzichte van de conclusie op parameterniveau als gevolg van de toetsregel die in artikel 4.2.2 van de Regeling bodemkwaliteit staat. In dit artikel wordt beschreven wat onder het overschrijden van de achtergrondwaarden wordt verstaan.

De achtergrondwaarden (AW) zijn landelijk geldende waarden voor een multifunctionele bodemkwaliteit en geven de bovengrens aan voor wat in de dagelijkse praktijk 'schone grond' wordt genoemd. Deze achtergrondwaarden zijn vastgesteld op basis van gehalten zoals deze voorkomen in de bodem van natuur- en landbouwgronden. Dit omdat in dergelijke gronden geen belasting door lokale verontreinigingsbronnen aanwezig wordt geacht. De streefwaarde (S) geeft het concentratieniveau in grondwater aan waarboven wel en waaronder geen sprake is van een aantoonbare verontreiniging.

De interventiewaarde (I) geeft het concentratieniveau in de grond, waterbodem of grondwater aan waarboven de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, plant en dier heeft, in ernstige mate kunnen zijn verminderd. In het overheidsbeleid wordt gesproken van een geval van ernstige bodemverontreiniging, indien de gemiddelde concentratie aan één stof de interventiewaarde overschrijdt in tenminste 25 m³ grond/slib of voor het grondwater in tenminste 100 m³ bodemvolume. Over de hoeveelheid grond/slib of grondwater waarop een eventuele overschrijding van de interventiewaarde zich voordoet kan in een eerste onderzoek meestal nog geen betrouwbare uitspraak worden gedaan. Daarom kunnen op basis van de resultaten van dit eerste onderzoek dan ook geen conclusies worden getrokken ten aanzien van het al dan niet ernstig zijn van het verontreinigingsgeval.

Bij de getoetste waarden is tevens een index opgenomen.
Deze index is als volgt berekend: Index = (GSSD - AW (of S)) / (I - AW (of S)). Een negatieve waarde voor de index houdt in dat de gestandaardiseerde meetwaarde (GSSD) lager is dan de achtergrondwaarde. Bij een index boven de 1 ligt de gestandaardiseerde meetwaarde boven de interventiewaarde. Een index tussen de 0 en 0,5 betekent dat de gestandaardiseerde meetwaarde (ver) onder de interventiewaarde ligt. Een index tussen de 0,5 en 1 houdt in dat de gestandaardiseerde meetwaarde (dicht) bij de interventiewaarde ligt. Afhankelijk van de specifieke situatie geeft dit mogelijk aanleiding tot het uitsplitsen van een mengmonster en/of het uitvoeren van een nader onderzoek. Met een nader bodemonderzoek kunnen de ernst en de spoedeisendheid van het geval worden vastgesteld. Een nader onderzoek kan worden uitgevoerd als er een duidelijke indicatie bestaat dat sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Een geval van ernstige bodemverontreiniging kan zich ook voordoen zonder dat de interventiewaarden worden overschreden. Als een verontreiniging zich zodanig in een ander milieucompartiment (bijv. het grondwater) of objecten (bijv. consumptiegewassen) verspreidt dat daar schadelijke effecten kunnen optreden, is er sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Ook als het bij puntbronnen van verontreinigingen (bijv. op grond van berekeningen) waarschijnlijk is dat zonder maatregelen op korte termijn (binnen maximaal enkele maanden) een verontreiniging van eerder genoemde 25 of 100 m³ bodemvolume kan optreden, is er sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Bij de toetsing worden de gemeten gehalten in grondmonsters aan de hand van geanalyseerde of geschatte gehalten organisch stof en lutum gevalideerd omgerekend middels BOTOVA naar zogenaamde standaardbodemcondities (bodem met 10% organische stof en 25% lutum). Indien de gehalten of concentraties in grond- en grondwatermonsters lager zijn dan de gerapporteerde rapportagegrens worden deze gevalideerd herberekend middels BOTOVA tot een gestandaardiseerde meetwaarde (gerapporteerde rapportagegrens maal 0,7). Deze gestandaardiseerde meetwaarden (GSSD) worden vergeleken met de normwaarden.

Barium
In de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013 is aangegeven dat de norm voor barium tijdelijk is ingetrokken. Gebleken is namelijk dat de interventiewaarde voor barium lager was dan het gehalte dat van nature in de bodem voorkomt. Indien sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 920 mg/kg ds (voor standaardbodem). Analyses op barium dienen wel nog te worden uitgevoerd, maar de resultaten hoeven dus niet meer getoetst te worden, tenzij een duidelijke antropogene bron aanwezig is. Het gemeten gehalte aan barium is conform de circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, niet getoetst aan de voormalige interventiewaarde. Dit in verband met het voor deze parameter ontbreken van een aanwijsbare antropogene bron.

Toetsingskader asbest

De resultaten van het NEN 5707+C2 onderzoek worden conform het huidige overheidsbeleid getoetst aan de interventiewaarde uit de Circulaire bodemsanering. De interventiewaarde voor asbest in bodem, grond en baggerspecie bedraagt 100 mg/kg ds, waarbij is uitgegaan van het zogenaamde 'gewogen gehalte' (het gehalte serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal het gehalte amfiboolasbest). Het gewogen gehalte asbest dat aan de interventiewaarde wordt getoetst, is het berekende totaal van asbesthoudend materiaal (grootte > 20 mm) en asbest in de fijne fractie (< 20 mm). Het uitgangspunt voor de berekening is:
- Het soortelijke gewicht van grond is gesteld op 1.700 kg per m^3.

Indien onderzoek is gedaan naar respirabele vezels, wordt de gemeten concentratie getoetst aan de risicogrenswaarde van 10 mg/kg (gewogen). Indien deze concentratie niet wordt overschreden is er geen sprake van onaanvaardbare risico's.

Voor het bepalen van de spoedeisendheid van een sanering van een bodemverontreiniging met asbest die is ontstaan voor juni 1993 dient gebruik te worden gemaakt van het protocol 'Milieuhygiënisch Saneringscriterium Bodem - protocol asbest'. Dit protocol is opgenomen als bijlage 3 van de Circulaire bodemsanering.

Op basis van het fysische en chemische karakter is er voor asbest geen sprake van verspreidingsrisico's en ecologische risico's, maar wel van humane risico's. In dit kader worden twee categorieën van (humane) risico's onderscheiden:

Acceptabele risico's
Hierbij dienen de plaats, mate en omvang van de bodemverontreiniging nauwkeurig geregistreerd te worden bij het Kadaster. Ook kan het bevoegd gezag voorschrijven om beheersmaatregelen te treffen om blootstelling aan de verontreiniging te voorkomen. Als de inrichting van de locatie wijzigt, dienen de locatiespecifieke risico's opnieuw te worden beoordeeld.

Onacceptabele risico's
Naast kadastrale registratie dienen spoedig saneringsmaatregelen te worden genomen op het betreffende deel van de locatie. De termijn 'spoedig' dient uitgewerkt te worden door het bevoegd gezag in een beschikking.

Puin
De resultaten van het NEN 5897+C2 onderzoek worden conform het huidige overheidsbeleid getoetst aan de regelingeving zoals opgenomen in het Productenbesluit asbest.
In het Productenbesluit asbest is vermeld dat het verboden is om asbest of asbesthoudende producten te vervaardigen, in Nederland in te voeren, voorhanden te hebben, aan een ander ter beschikking te stellen, toe te passen of te bewerken. Een product wordt niet als asbesthoudend beschouwd als aan het product geen asbest opzettelijk is toegevoegd en het gehalte serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal het gehalte amfiboolasbest niet hoger is dan 100 mg/kg ds. Deze waarde wordt in voorliggende rapportage aangeduid als restconcentratienorm.

Hergebruik van grond en puin
Indien de grond en het puin worden hergebruikt, is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing. In dit besluit is opgenomen dat voor asbest in grond en puin een gewogen gehalte van 100 mg/kg ds (het gehalte

serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal het gehalte amfiboolasbest) als maximale samenstellingswaarde geldt.

Toetsingskader Besluit bodemkwaliteit

De gemeten gehalten in een partij grond worden getoetst aan de maximale waarden en rekenregels uit het Besluit- en de Regeling bodemkwaliteit, specifiek de regels die gelden voor het volgens het generieke kader toepassen op landbodem. De mate van overschrijden van de bovengenoemde maximale waarden bepaalt tot welke klasse een toe te passen partij grond of de ontvangende landbodem behoort. Deze classificatie is echter alleen mogelijk indien de monsterneming en het laboratoriumonderzoek zijn uitgevoerd door bij regeling van Onze Ministers bepaalde methoden alsmede door een persoon of instelling die daarvoor beschikt over een erkenning.

De op basis van de bovenstaande maximale waarden in te delen klassen zijn:

Achtergrondwaarde
De landbodem dan wel een toe te passen partij grond wordt geclassificeerd als 'voldoet aan de achtergrondwaarde' (oftewel schoon), wanneer de gemeten gehalten de achtergrondwaarden niet overschrijden. In artikel 4.2.2 van de Regeling is beschreven wat onder het overschrijden van de achtergrondwaarden wordt verstaan.

Kwaliteitsklasse 'wonen'
De kwaliteit van een partij grond die op landbodem wordt toegepast, wordt beoordeeld als de kwaliteitsklasse 'wonen', wanneer de gemeten gehalten de bovengenoemde achtergrondwaarden overschrijden maar lager zijn dan de maximale waarden voor de bodemkwaliteitsklasse 'wonen' (zie artikel 4.4.1 van de Regeling). De kwaliteit van de ontvangende landbodem wordt beoordeeld als de kwaliteitsklasse 'wonen', wanneer de gemeten gehalten de bovengenoemde achtergrondwaarden overschrijden maar lager zijn dan de maximale waarden voor de bodemkwaliteitsklasse 'wonen'. In artikel 4.10.2 van de Regeling is beschreven wat onder het overschrijden van de maximale waarden voor de kwaliteitsklasse 'wonen' wordt verstaan.

Kwaliteitsklasse 'industrie'
De kwaliteit van de ontvangende landbodem alsmede van een partij grond die op landbodem wordt toegepast, wordt beoordeeld als de kwaliteitsklasse 'industrie' wanneer de gemeten gehalten de maximale waarden voor de kwaliteitsklasse 'wonen' overschrijden, maar lager zijn dan de maximale waarden voor de bodemkwaliteitsklasse 'industrie' (zie artikel 4.4.1 en 4.10.2 van de Regeling).

Niet toepasbare grond
Wanneer de gemeten gehalten in een partij grond de maximale waarden voor de kwaliteitsklasse 'industrie' overschrijden (en wordt geclassificeerd als 'niet toepasbaar > industrie' of 'niet toepasbaar > interventiewaarde'), dan komt deze grond niet in aanmerking voor hergebruik volgens het generieke toetsingskader of verwerking in een grootschalige bodemtoepassing. In dat geval dient te worden nagegaan of mogelijk wordt voldaan aan de voorwaarden voor het gebiedsspecifieke toetsingskader (art. 44 t/m 53 van het Besluit).

Bijlage 2 Bekende gegevens

Opstellen hypothese over de bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek

1) Wat is de afbakening van de onderzoekslocatie en is deze voldoende?

De afbakening van de onderzoekslocatie is voldoende. Het betreft de aanleg van een ontsluitingsweg waarbij sloten deels gedempt worden en meerdere dammen oversteekt.

2) Is er sprake van potentiele bronnen van bodemverontreiniging, zowel vanuit het verleden als het heden? Zo ja, wat zijn de potentiele bronnen van bodemverontreiniging, waar liggen ze en wat zijn de verdachte parameters?

De enige potentiële bron van bodemverontreiniging op locatie zijn de dammen. Bij dammen wordt vaak puin toegepast dat kan leiden tot bodemverontreiniging.

De dammen bevinden zich op aansluiting perceel 770 op 320 en aansluiting perceel 768 op 1210.

3) Is de bodem asbestverdacht? Welke kwaliteitsklasse is toegekend aan de bodem in de bodemkwaliteitskaart en welke lagen zijn daarbij onderscheiden?

De dammen zijn asbestverdacht. In het landelijk gebied is vaak puin toegepast in dammen.

De bodemkwaliteitskaart geeft voor de boven- (0,0-0,50 m –mv) en de ondergrond (0,5-2,9 m –mv) wonen aan.

4) Wat is de bodemopbouw en geohydrologie en is er binnen het onderzoeksgebied sprake van verschillende fysische kwaliteiten en/of bodemvreemde lagen? Zo ja, welke fysische kwaliteiten en/of bodemvreemde lagen zijn er en waar bevinden deze zich?

De bodemopbouw is klei en mogelijk veen. De geohydrolgie betreft de sloten met sprake van kwel. In hoofdstuk 2.3 is een uitgebreide toelichting van de geohydrologie.

De enige locatie waar mogelijk sprake is van bodemvreemde lagen zijn de dammen. Deze bevatten vaak puin of ander materiaal.

5) Is er sprake van beïnvloeding vanuit de omgeving van de bodemkwaliteit of de kwaliteit van het grondwater? Zo ja, welke beïnvloeding en waar?

Nee.

6) Wordt op de locatie of een deel daarvan (een geval van ernstige) bodemverontreiniging vermoed? Zo ja, waar bevindt deze zich?

Nee.

7) Is de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem afdoende bekend of is bodemonderzoek noodzakelijk? Motiveer het antwoord.

Bodemonderzoek is noodzakelijk. Bij de werkzaamheden zal grond vrijkomen waarvan de kwaliteit niet bekend van is. Ook zal het slib ontgraven worden en verspreid of afgevoerd

worden. De dammen zijn verdacht op bodem en asbestverontreiniging in verband met de toegepaste puin.

8) Welke hypothese en strategie zijn van toepassing bij de uitvoering van bodemonderzoek (inclusief de indeling van de onderzoekslocatie in deellocaties met verschillende hypotheses over de aard en verdeling van de verontreinigde stoffen)?

Tabel : Overzicht deellocaties

Deellocatie (oppervlakte in m²)		Hypothese	Strategie [1)]
A.	Aanleg toegangsweg incl. bermen; 800 m	onverdacht	Onv-L
B.	Nabij Molenkade 2	Onverdacht	ON
C.	Aansluiting perceel 770 op 320	verdacht	VEP (landbodem) ON (waterbodem)
D.	Aansluiting perceel 320 op 768 Landbodem	verdacht	ON
E.	Aansluiting perceel 768 op 1210	verdacht	VEP (landbodem) On (waterbodem)
F.	Watercompensatie perceel 768; 160 m	verdacht	Onv-L

Bijlage Vooronderzoek

Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de NEN 5717:2017. Hierbij zijn de onderzoeksaspecten van het basis milieuhygiënisch onderzoek (Tabel A.1) en het specifiek milieuhygiënisch vooronderzoek (Tabel A.2) geïnventariseerd. De onderzoeksaspecten zijn normatief doch sommige onderdelen zijn in dit onderzoek als niet relevant beschouwd. Dit is bij het betreffende onderdeel gemotiveerd.

In het kader van dit vooronderzoek zijn de volgende bronnen geraadpleegd:
- Provincie, Waterschap, Gemeente, Archief Antea Group,

BIJLAGE A – ONDERZOEKSASPECTEN

Tabel A.1 – Onderzoeksaspecten basis milieuhygiënisch vooronderzoek
1. Gegevens over de onderzoekslocatie - Algemeen
Ligging en afbakening onderzoekslocatie
De afbakening van de te onderzoeken locaties zijn de 4 sloten. Zie onderstaande figuren.
Locatie 1: Aansluiting perceel 768 op 1210

Locatie 2: Aansluiting perceel 320 op 768

Locatie 3: Aansluiting perceel 770 op 320

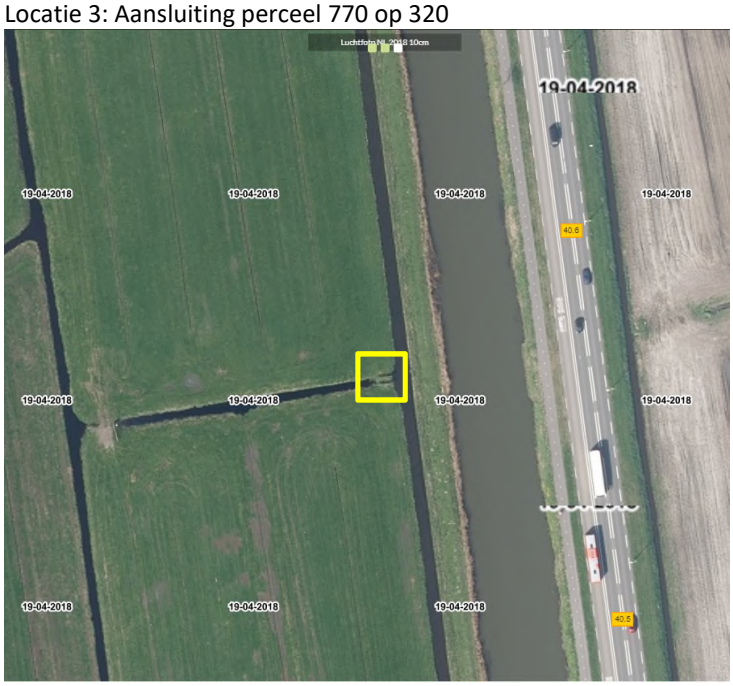

Locatie 4: Nabij Molenkade 2

Op deze locaties worden sloten gedeeltelijk gedempt. Hierbij wordt slib ontgraven. Het slib dient verspreid of afgevoerd te worden.

Beschrijving omgeving inclusief aanwezigheid (voormalige) bebouwing, kunstwerken, oeverbeschermende materialen
De onderzoekslocaties zijn sloten die naast weilanden bevinden. Bij twee sloten (locatie 1 en 3) bevinden zich dammen voor oversteek naar het volgende weiland. De locatie is heeft altijd een agrarische bestemming gehad (vee).

Bepaal het watertype
Voor alle 4 locatie is het watertype overig water, normale onderzoeksinspanning (ON)

Achterhaal informatie over het sedimentatiepatroon:
Er kan worden uitgegaan van een evenredig sedimentatiepatroon, omdat het sloten betreft waar de stroomsnelheid van het water zodanig laag is dat er geen verschil wordt verwacht.

Achterhaal welke relevante menselijke activiteiten zijn uitgevoerd
De eigenaar en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zijn onderhoudsplichtig van de onderzoekslocaties.

Achterhaal beschikbare gegevens met betrekking tot de verontreinigingssituatie (eerder uitgevoerd waterbodemonderzoek en bodemverwachtingenkaart)
Er zijn geen eerder uitgevoerde waterbodemonderzoeken bekend. De verwachting is dat het slib ten hoogst licht verontreinigd is.

Aanwijzing voor aanwezigheid overschrijding interventiewaarde
N.v.t.

Beheerder(s)
De locaties vallen binnen de waterschapsgrenzen van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

2. Specifieke toetsaspecten, vaststellen of sprake is van diffuse of specifieke belasting (verleden en heden)
De onderzoekslocaties liggen naast weilanden. De Het gaat om klein regionaal oppervlaktewater.

Tabel A.2 – Onderzoeksaspecten specifiek milieuhygiënisch vooronderzoek
3. Onderzoeksaspecten gericht op stoffen: diffuse belasting en/of specifieke belasting
Op basis van de verzamelde informatie is erop de locatie sprake van onbelast.

4. Overige onderzoeksapsecten
De onderzoekslocaties liggen niet in een drinkwaterbeschermingsgebied. Daarnaast zijn er geen andere bijzonderheden waargenomen.

BIJLAGE B
Er hebben ter plaatse van de locatie geen asbestverdachte activiteiten plaatsgevonden. Er bevinden bij locatie 1 en 3 dammen waar vaak puin wordt toegepast. Echter wordt niet verwacht dat er asbest in het slib bevindt, omdat asbestgehalten gerelateerd zijn aan het puin. Indien puin in het slib wordt aangetroffen, wordt de locatie als asbestverdacht beschouwd.

Resumerend
Op basis van de bekende informatie is de te hanteren onderzoeksstrategie bepaald.

Tabel:Samenvatting (deel)locaties en onderzoeksstrategie

Onderzoekslocatie	Oppervlakte (m^2)	Bemonsteringsdiepte	Aantal steken	Aantal vakken	Onderzoeksstrategie
Aansluiting perceel 768 op 1210	24	-0,2 in de vaste waterbodem	6	1	ON
Aansluiting perceel 320 op 768	38	-0,2 in de vaste waterbodem	6	1	ON
Aansluiting perceel 770 op 320	7	-0,2 in de vaste waterbodem	6	1	ON
Nabij Molenkade 2	80	-0,2 in de vaste waterbodem	6	1	ON

Toelichting:
ON : Overig water, normale onderzoeksinspanning

LANKELMA
INGENIEURSBUREAU
VOOR GEO MILIEU EN FUNDERINGSTECHNIEK

Opdrachtgever: De heer P. Meijer
Molenkade 2
1145 PS Katwoude

Opdrachtnummer: 04.8815/TM

Datum rapport: 28 september 2004

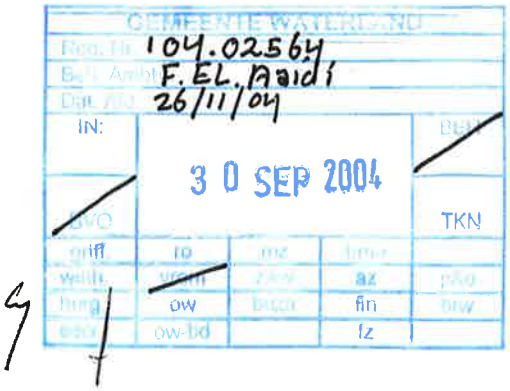

StraBis: 00370

04/125

RAPPORT
Verkennend bodemonderzoek

Molenkade 2
Katwoude

kiwa gecertificeerd ISO 9001 KWALITEIT 2000 KWALITEITSMANAGEMENT

kiwa gecertificeerd VCA VGM CHECKLIST AANNEMERS

Lankelma Ingenieursbureau B.V.
Postbus 712
1440 AS Purmerend
Tel : 0299 – 479 079
Fax: 0299 – 411 022
e-mail: info@lankelma.nl

De analyseresultaten van de mengmonsters van de ondergrond zijn weergegeven in tabel 5.2. Het analyserapport is opgenomen in bijlage 4. De bijbehorende toetsingswaarden zijn opgenomen in bijlage 5.

Tabel 5.2 Analyseresultaten grond (gehalten in mg/kg d.s.)

monsternummer	5		6		7	
monsterdiepte (m-mv)	0,0 - 0,5		0,0 - 0,5		0,0 - 0,5	
bodemtype [1)]	V		III		VI	
zware metalen						
arseen	14		16		36	*
cadmium	0,6		0,5		0,7	
chroom	25		26		30	
koper	43		31		47	*
kwik	0,57	*	0,78	*	1,2	*
lood	210	*	380	**	510	**
nikkel	33	*	20		26	
zink	250	*	160	*	150	
totaal PAK	0,42		10	*	4,6	*
EOX	0,6		0,2		0,3	
minerale olie						
totaal olie C10-C40	260	*	120	*	99	*

* : het gehalte is groter dan de streefwaarde
** : het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde
*** : het gehalte is groter dan de interventiewaarde

monsternr.5: 7-2 + 7-3 + 7-4
monsternr.6: 8-2 + 8-3
monsternr.7: 8-4

1) De streef- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Bodemtype V: lutum = 18,0 % en organische stof = 54,9%;
Bodemtype VI: lutum = 35,7 % en organische stof = 11,2%.

In de veenhoudende ondergrond, mengmonster 5, zijn kwik, lood, nikkel, zink en minerale olie aangetoond in gehalten boven de streefwaarden.

In de zandhoudende ondergrond, mengmonster 6, zijn kwik, zink, PAK en minerale olie gemeten in gehalten boven de streefwaarden. Het gehalte van lood overschrijdt de tussenwaarde (het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde).

In de kleihoudende ondergrond, monster 7, zijn arseen, koper, kwik, PAK en minerale olie gemeten in gehalten boven de streefwaarden. Het gehalte van lood overschrijdt het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde.

5.2.2 Analyseresultaten grondwater

De analyseresultaten van het grondwater zijn weergegeven in tabel 5.3. Het analyserapport is opgenomen in bijlage 4 en de bijbehorende toetsingswaarden zijn opgenomen in bijlage 5.

Tabel 5.3 Analyseresultaten grondwater
(concentraties in µg/l, tenzij anders vermeld)

peilbuisnummer	PB1	
filtertraject (m-mv)	2,50 – 3,50	
Zuurgraad (pH)	7,8	
Geleiding (µS/cm 25°C)	910	
zware metalen		
arseen	12	*
cadmium	< 0,1	
chroom	3,5	*
koper	1	
kwik	< 0,02	
lood	16	*
nikkel	3	
zink	25	
minerale olie	< 50	
vluchtige aromaten		
benzeen	< 0,2	
tolueen	< 0,2	
ethylbenzeen	< 0,2	
xylenen	< 0,2	
naftaleen	< 0,2	
vluchtige chloorkoolwaterstoffen	< 2,1	
monochloorbenzeen	< 0,2	
dichloorbenzenen	< 0,3	

* : het gehalte is groter dan de streefwaarde
** : het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde
*** : het gehalte is groter dan de interventiewaarde

In het grondwater uit de peilbuis zijn arseen, chroom en lood aangetoond in gehalten boven de streefwaarden.

De overige onderzochte componenten zijn niet aangetoond in gehalten die de streefwaarde en/of detectielimiet overschrijden.

De gemeten waarde voor de zuurgraad (pH = 7,8) geeft aan dat het grondwater neutraal is. De gemeten waarde voor het geleidingsvermogen (Ec = 910 µS/cm) duidt niet op een afwijking.

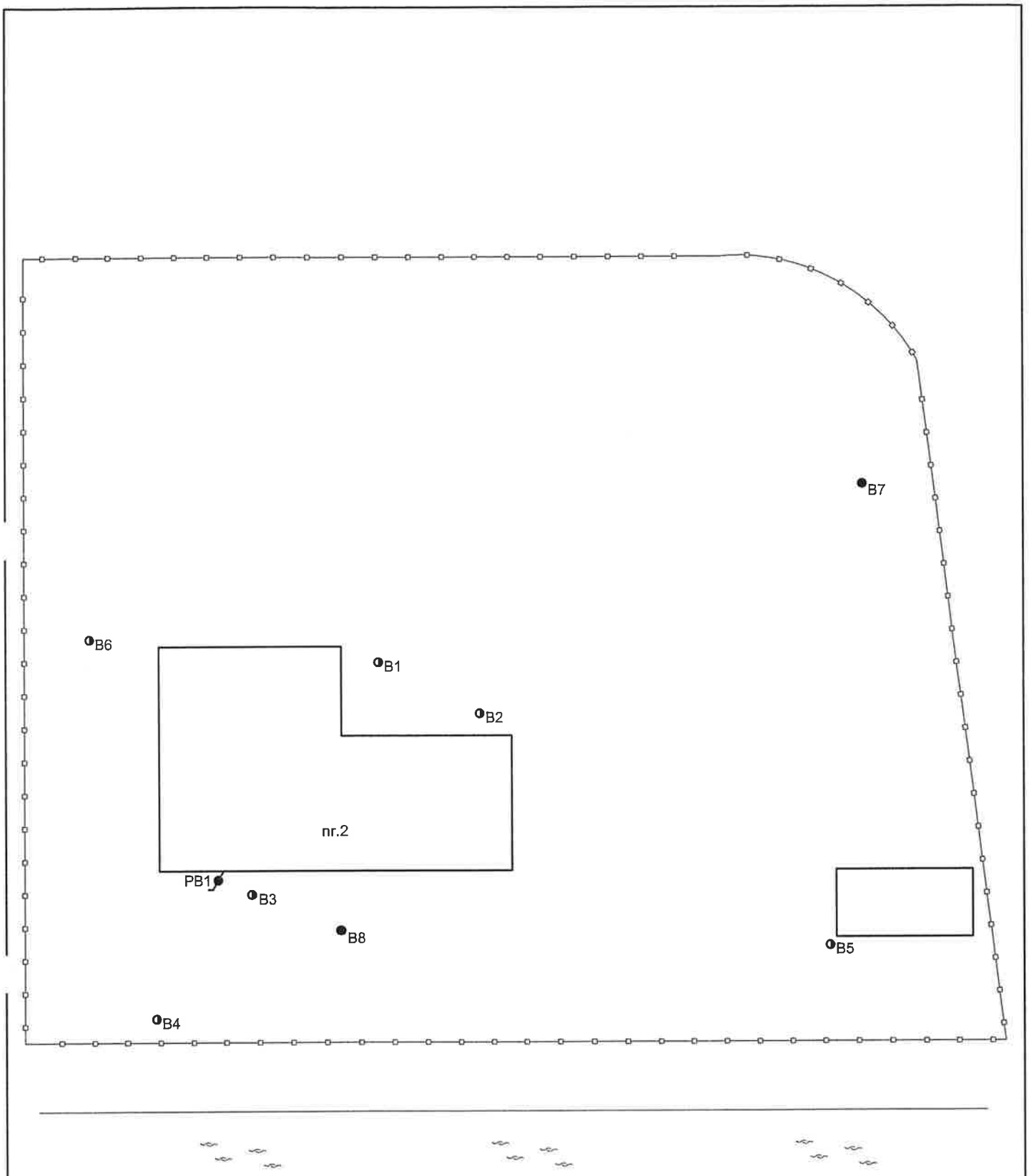

LEGENDA

- Onderzoekslocatie bodemonderzoek
- Erfgrens
- Boring tot 0.5 m - maaiveld
- Boring tot 1.0 m - maaiveld
- Peilbuis
- Boring tot 2.0 m - maaiveld

LANKELMA
INGENIEURSBUREAU
VOOR GEO MILIEU EN FUNDERINGSTECHNIEK
Postbus 712, 1440 AS Purmerend
Telefoon: 0299 - 43 33 16 Fax: 0299 - 43 98 26
website: www.lankelma.nl email: info@lankelma.nl

project :

Molenkade 2

1145 PS, Katwoude

locatie peilbuizen en boring

Getekend:	S.E.
Schaal:	1:200
Datum:	29-09-2004
Gewijzigd:	
Werknr.:	04.8815

LANKELMA
INGENIEURSBUREAU
VOOR GEO MILIEU EN FUNDERINGSTECHNIEK

GEMEENTE WATERLAND
Reg. Nr.
Beh. Ambt
Dat. Afd.
IN
05 NOV 2004
BEH
RVO
TKN
griff. | ro | mz | bmo
welth. | vrom | z&w | az | p&o
burg. | ow | buza | fin | biw
secr. | ow-od | | hz

De heer P. Meijer
Molenkade 2
1145 PS KATWOUDE

Stra Bis : 00371

Zuidoostbeemster 3 november 2004

Geachte heer Meijer,

Hierbij doen wij u de resultaten toekomen van het aanvullende bodemonderzoek op lood in de bovengrond op de locatie Molenkade 2 te Katwoude. In september 2004 is in het kader van de bouwaanvraag een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Uit het bodemonderzoek komt naar voren dat in de mengmonsters van de bovengrond een matig tot sterk verhoogd gehalte aan lood is gemeten. Een matig tot sterk verhoogd gehalte in een mengmonster kan duiden op een geval van ernstige bodemverontreiniging. Indien sprake is van een vermoedelijk geval van bodemverontreiniging, dient in een nader onderzoek de ernst, de omvang en de saneringstijdstip bepaald te worden. In overleg met de milieudienst van de gemeente Waterland is besloten de individuele grondmonsters op lood te laten analyseren.

In tabel 1 zijn de loodgehalten van de individuele monsters van de bovengrond weergegeven. De bijbehorende analysecertificaten zijn opgenomen als bijlage.

tabel 1: loodgehalten individuele grondmonsters

monster	loodgehalte (mg/kg ds)	
1-1	280	**
2-1	430	**
3-1	1300	***
4-1	500	**
5-1	700	***
6-1	160	*
7-1	650	**
8-1	530	***

* = licht verhoogd (boven streefwaarde)
** = matig verhoogd (boven tussenwaarde)
***= sterk verhoogd (boven interventiewaarde)

De streef- en interwaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling. Uit de analyseresultaten blijkt dat de loodgehalten in de bovengrond matig tot sterk verhoogd zijn. Uit de uitgevoerde boringen en informatie van de opdrachtgever blijkt dat de bodem in het verleden opgehoogd is met licht tot matig puinhoudend zandhoudende klei De gemeten gehalten zijn mogelijk hieraan te relateren.

kiwa gecertificeerd ISO 9001 KWALITEIT 2000 KWALITEITSMANAGEMENT
kiwa gecertificeerd VCA VGM CHECKLIST AANNEMERS

Lankelma Geotechniek Beemster B.V.
Nekkerweg 71 1461 LG Zuidoostbeemster ◦ Postbus 712 1440 AS Purmerend
Telefoon: 0299 - 43 33 16 ◦ Fax: 0299 - 43 98 26 ◦ info@lankelma.nl
www.lankelma.nl ◦ F. van Lanschot Bankiers nr.: 22.64.06.113
ABN AMRO nr.: 58.61.63.115 ◦ K.v.K. nr.: 36050741 ◦ BTW nr.: NL 8040.29.325.B.01

ONDERDEEL VAN DE LANKELMA GROEP

Op basis van bovenstaande resultaten kan geen uitspraak worden gedaan over de ernst en omvang van de met lood verontreinigde bovengrond. Hiervoor dient een bodemonderzoek te worden uitgevoerd. Gezien de analyseresultaten is de bovengrond mogelijk matig verontreinigd en plaatselijk sterk verontreinigd. In overleg met de Milieudienst van de gemeente Waterland is besloten geen verder onderzoek uit te voeren.

Op basis van de gemeten gehalten zijn er bij het gebruik van de locatie als 'wonen met tuin', geen actuele humane risico's te verwachten. Echter, bij het gebruik van de locatie als "wonen met moestuin" zijn deze wel aanwezig. Er wordt daarom dringend geadviseerd geen moestuin aan te leggen.

Indien in het kader van de bouw grond moet worden afgevoerd, dient voorafgaande aan de afvoer, de Milieudienst van de gemeente Waterland hiervan op de hoogte te worden gesteld.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.
Indien er nog vragen zijn kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Lankelma Ingenieursbureau

Theo Meier

ONDERDEEL VAN DE LANKELMA GROEP

Bijlage 3 Profielbeschrijvingen en veldwaarnemingen

Boring: 101

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130644,80
Y-coördinaat: 499470,83
Z (m tov NAP): -0,994

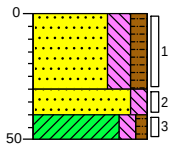

0 gras
(30) Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, sterk kleihoudend, sporen puin, sporen hout, bruin, Edelmanboor, verbinding tussen de dammen
30
(10) Zand, matig fijn, matig siltig, grijsbeige, Edelmanboor
40
(10) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
50

Boring: 102

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130646,71
Y-coördinaat: 499469,41
Z (m tov NAP): -1,004

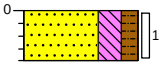

0 gras
(20) Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, sterk kleihoudend, sporen puin, sporen hout, sporen plastic, bruin, Edelmanboor, verbinding tussen de dammen
20

Boring: 103

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130635,20
Y-coördinaat: 499456,99
Z (m tov NAP): -1,14

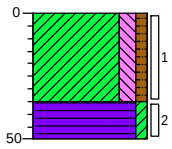

0 gras
(35) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
35
(15) Veen, zwak kleiïg, bruin, Edelmanboor
50

Boring: 104

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130639,52
Y-coördinaat: 499457,46
Z (m tov NAP): -1,273

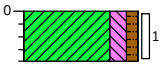

0 gras
(20) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20

Boring: 105

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130640,74
Y-coördinaat: 499424,92
Z (m tov NAP): -1,24

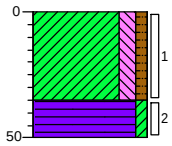

0 gras
(35) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
35
(15) Veen, zwak kleiïg, bruin, Edelmanboor
50

Boring: 106

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130644,28
Y-coördinaat: 499425,38
Z (m tov NAP): -1,205

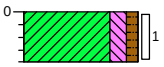

0 gras
(20) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20

Boring: 107

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130651,01
Y-coördinaat: 499376,55
Z (m tov NAP): -1,206

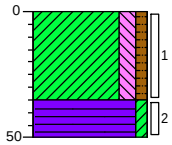

0	gras
(35)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
35	
(15)	Veen, zwak kleïig, bruin, Edelmanboor
50	

Boring: 108

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130653,85
Y-coördinaat: 499376,96
Z (m tov NAP): -1,248

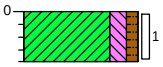

0	gras
(20)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20	

Boring: 109

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130660,95
Y-coördinaat: 499329,25
Z (m tov NAP): -1,222

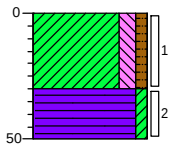

0	gras
(30)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
30	
(20)	Veen, zwak kleïig, bruin, Edelmanboor
50	

Boring: 110

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130663,63
Y-coördinaat: 499329,60
Z (m tov NAP): -1,251

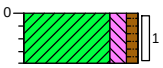

0	gras
(20)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20	

Boring: 111

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130670,34
Y-coördinaat: 499282,45
Z (m tov NAP): -1,237

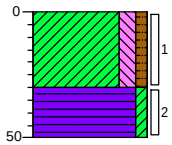

0	gras
(30)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
30	
(20)	Veen, zwak kleïig, bruin, Edelmanboor
50	

Boring: 112

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130673,78
Y-coördinaat: 499283,18
Z (m tov NAP): -1,216

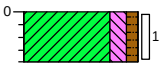

0	gras
(20)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20	

Boring: 113

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130680,77
Y-coördinaat: 499232,24
Z (m tov NAP): -1,093

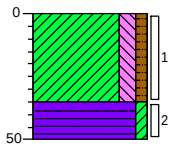

0 gras
(35) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
35
(15) Veen, zwak kleïig, bruin, Edelmanboor
50

Boring: 114

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130684,06
Y-coördinaat: 499232,66
Z (m tov NAP): -1,119

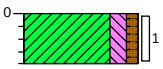

0 gras
(20) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20

Boring: 115

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130687,71
Y-coördinaat: 499181,85
Z (m tov NAP): -1,046

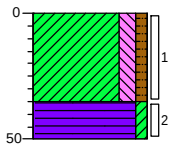

0 gras
(35) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
35
(15) Veen, zwak kleïig, bruin, Edelmanboor
50

Boring: 116

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130690,95
Y-coördinaat: 499181,72
Z (m tov NAP): -1,04

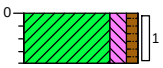

0 gras
(20) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20

Boring: 117

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130694,50
Y-coördinaat: 499131,45
Z (m tov NAP): -1,052

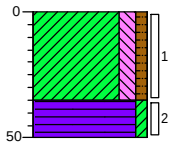

0 gras
(35) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
35
(15) Veen, zwak kleïig, bruin, Edelmanboor
50

Boring: 118

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130697,86
Y-coördinaat: 499131,47
Z (m tov NAP): -1,065

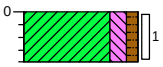

0 gras
(20) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20

Boring: 119

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130701,15
Y-coördinaat: 499080,80
Z (m tov NAP): -1,106

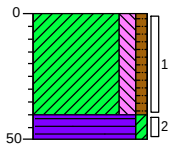

0 gras
(40) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
40
(10)
50 Veen, zwak kleiïg, bruin, Edelmanboor

Boring: 120

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130704,79
Y-coördinaat: 499081,24
Z (m tov NAP): -1,121

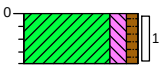

0 gras
(20) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20

Boring: 121

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130707,49
Y-coördinaat: 499032,49
Z (m tov NAP): -1,059

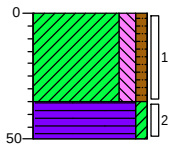

0 gras
(35) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
35
(15)
50 Veen, zwak kleiïg, bruin, Edelmanboor

Boring: 122

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130710,87
Y-coördinaat: 499032,98
Z (m tov NAP): -1,088

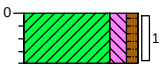

0 gras
(20) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20

Boring: 123

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130714,13
Y-coördinaat: 498982,12
Z (m tov NAP): -1,025

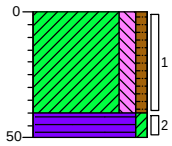

0 gras
(40) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
40
(10)
50 Veen, zwak kleiïg, bruin, Edelmanboor

Boring: 124

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130717,29
Y-coördinaat: 498982,58
Z (m tov NAP): -1,016

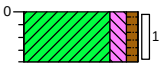

0 gras
(20) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20

Boring: 125

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130721,17
Y-coördinaat: 498930,13
Z (m tov NAP): -1,025

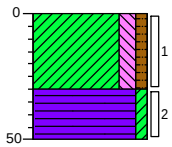

0	gras
(30)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
30	
(20)	Veen, zwak kleiïg, bruin, Edelmanboor
50	

Boring: 126

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130724,23
Y-coördinaat: 498930,70
Z (m tov NAP): -1,058

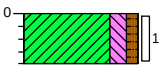

0	gras
(20)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20	

Boring: 127

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130727,68
Y-coördinaat: 498881,13
Z (m tov NAP): -1,094

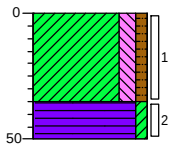

0	gras
(35)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
35	
(15)	Veen, zwak kleiïg, bruin, Edelmanboor
50	

Boring: 128

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130730,55
Y-coördinaat: 498881,38
Z (m tov NAP): -1,145

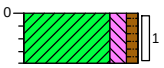

0	gras
(20)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20	

Boring: 129

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130734,16
Y-coördinaat: 498830,61
Z (m tov NAP): -1,044

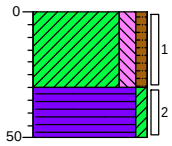

0	gras
(30)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
30	
(20)	Veen, zwak kleiïg, bruin, Edelmanboor
50	

Boring: 130

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130737,57
Y-coördinaat: 498830,82
Z (m tov NAP): -1,015

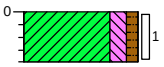

0	gras
(20)	Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20	

Boring: 131

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130740,85
Y-coördinaat: 498781,08
Z (m tov NAP): -0,971

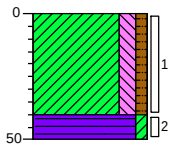

0 gras
(40) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
40
(10)
50 Veen, zwak kleiïg, bruin, Edelmanboor

Boring: 132

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130744,33
Y-coördinaat: 498781,50
Z (m tov NAP): -1,013

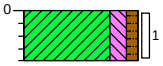

0 gras
(20) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20

Boring: 133

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130746,89
Y-coördinaat: 498735,07
Z (m tov NAP): -0,969

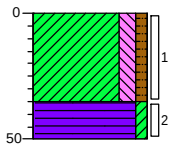

0 gras
(35) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
35
(15)
50 Veen, zwak kleiïg, bruin, Edelmanboor

Boring: 134

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130750,54
Y-coördinaat: 498735,53
Z (m tov NAP): -1,039

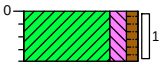

0 gras
(20) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20

Boring: 135

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130752,06
Y-coördinaat: 498691,35
Z (m tov NAP): -0,993

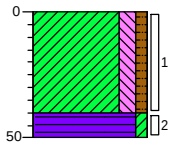

0 gras
(40) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
40
(10)
50 Veen, zwak kleiïg, bruin, Edelmanboor

Boring: 136

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130755,67
Y-coördinaat: 498692,02
Z (m tov NAP): -0,981

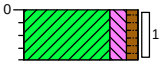

0 gras
(20) Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
20

Boring: 201

Datum: 23-3-2020
X-coördinaat: 130640,03
Y-coördinaat: 499469,03

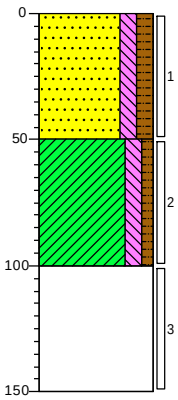

0		gras
	(50)	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, zwak puinhoudend, zwak houthoudend, zwak kleihoudend, bruin, Graven, 0,30*0,30*0,50, GF 5%
50		
		Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
	(50)	
100		
		Bruin, Edelmanboor, boomhout/veen/klei/wortels
	(50)	
150		

Boring: 202

Datum: 23-3-2020
X-coördinaat: 130642,15
Y-coördinaat: 499469,20

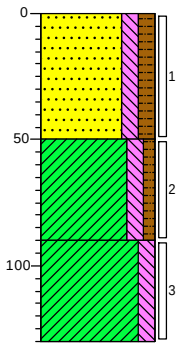

0		gras
	(50)	Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, zwak puinhoudend, zwak houthoudend, matig kleihoudend, bruin, Graven, 0,30*0,30*0,50, GF 5%
50		
		Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
	(40)	
90		
		Klei, matig siltig, grijsbruin, Edelmanboor, boomhout/veen/wortels, gestaakt op boomhout
	(40)	
130		

Boring: 203

Datum: 23-3-2020
X-coördinaat: 130647,70
Y-coördinaat: 499473,90

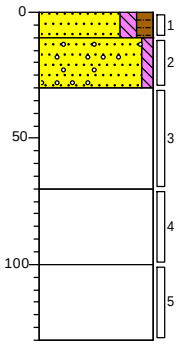

0		gras
	(10)	
10		Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, bruin, Graven, 0,30*0,30*0,50, GF 9%
	(20)	
30		Zand, matig fijn, zwak siltig, sterk puinhoudend, matig grindhoudend, grijsbeige, Graven, amm200B
	(40)	Matig zandhoudend, bruin, Graven, korrels, van binnen slak-achtig
70		
	(30)	Sterk zandhoudend, grijsbruin, River, korrels
100		
	(30)	Sterk zandhoudend, River, korrels, gestaakt op obstakel
130		

Boring: 204

Datum: 23-3-2020
X-coördinaat: 130650,32
Y-coördinaat: 499474,01

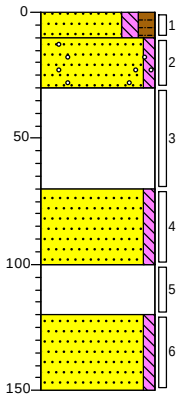

0		gras
	(10)	
10		Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, bruin, Graven,0,30*0,30*0,50, GF 9%
	(20)	
30		Zand, matig fijn, zwak siltig, sterk puinhoudend, matig grindhoudend, grijsbeige, Graven, amm200B
	(40)	Matig zandhoudend, bruin, Graven, korrels, van binnen slak-achtig
70		
	(30)	Zand, matig fijn, zwak siltig, grijs, River, matig korrelhoudend
100		
	(20)	Matig zandhoudend, River, korrels
120		
	(30)	Zand, matig fijn, zwak siltig, grijs, River
150		

Boring: 301

Datum: 23-3-2020
X-coördinaat: 130714,11
Y-coördinaat: 498998,86

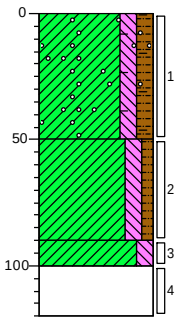

0 gras
(50) Klei, matig siltig, matig humeus, sporen grind, sporen baksteen, sterk zandhoudend, zwak puinhoudend, bruin, Graven, 0,30*0,30*0,50, GF 4%
50 Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
(40)
90
(10)
100 Klei, matig siltig, grijs, Edelmanboor, boomhout
(20)
120 Bruin, Edelmanboor, boomhout/wortels/veen/klei, gestaakt op boomhout

Boring: 302

Datum: 23-3-2020
X-coördinaat: 130714,35
Y-coördinaat: 498997,53

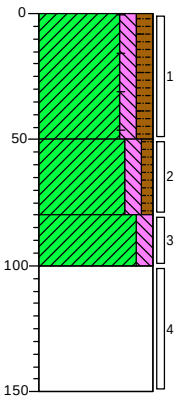

0 gras
(50) Klei, matig siltig, matig humeus, zwak baksteenhoudend, matig zandhoudend, bruin, Graven, 0,30*0,30*0,50, GF 4%
50 Klei, matig siltig, zwak humeus, grijsbruin, Edelmanboor
(30)
80
(20) Klei, matig siltig, grijs, Edelmanboor, boomhout
100 Edelmanboor, boomhout/wortels/veen/klei
(50)
150

Boring: 401

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130640,31
Y-coördinaat: 499460,35
Z (m tov NAP): -1,306

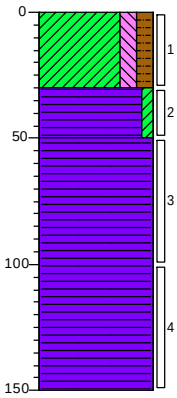

0 gras
(30) Klei, matig siltig, matig humeus, bruin, Edelmanboor
30
(20) Veen, zwak kleïig, bruin, Edelmanboor
50 Veen, mineraalarm, bruin, Edelmanboor
(100)
150

Boring: 402

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130649,17
Y-coördinaat: 499416,03
Z (m tov NAP): -1,348

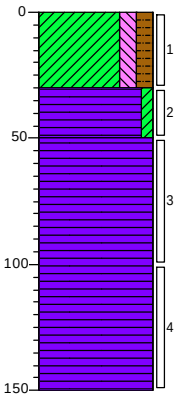

0 gras
(30) Klei, matig siltig, matig humeus, bruin, Edelmanboor
30
(20) Veen, zwak kleïig, bruin, Edelmanboor
50 Veen, mineraalarm, bruin, Edelmanboor
(100)
150

Boring: 403

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130659,53
Y-coördinaat: 499367,31
Z (m tov NAP): -1,408

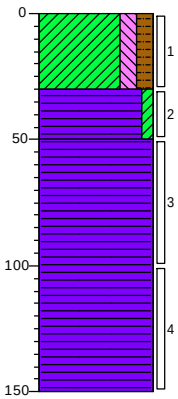

0	gras
(30)	Klei, matig siltig, matig humeus, bruin, Edelmanboor
30	
(20)	Veen, zwak kleïig, bruin, Edelmanboor
50	
	Veen, mineraalarm, bruin, Edelmanboor
(100)	
150	

Boring: 404

Datum: 20-3-2020
X-coördinaat: 130670,53
Y-coördinaat: 499313,22
Z (m tov NAP): -1,395

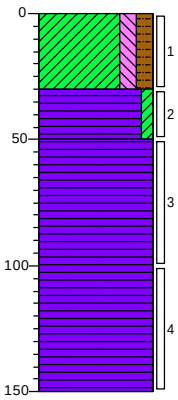

0	gras
(30)	Klei, matig siltig, matig humeus, bruin, Edelmanboor
30	
(20)	Veen, zwak kleïig, bruin, Edelmanboor
50	
	Veen, mineraalarm, bruin, Edelmanboor
(100)	
150	

Boring: s001

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130655,31
Y-coördinaat: 499477,30
Z (m tov NAP): -1,209

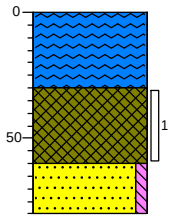

0	waterspiegel
	Water,Zuigerboor
(30)	
30	
	Slib, zwart, Zuigerboor
(30)	
60	
(20)	Zand, matig fijn, zwak siltig, grijs, Zuigerboor
80	

Boring: s002

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130653,88
Y-coördinaat: 499475,17
Z (m tov NAP): -1,239

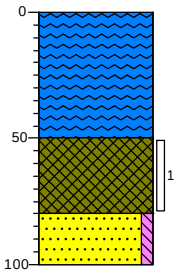

0	waterspiegel
	Water,Zuigerboor
(50)	
50	
	Slib, zwart, Zuigerboor
(30)	
80	
(20)	Zand, matig fijn, zwak siltig, grijs, Zuigerboor
100	

Boring: s003

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130655,88
Y-coördinaat: 499472,62
Z (m tov NAP): -1,229

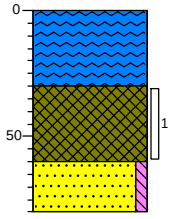

0	waterspiegel
	Water,Zuigerboor
(30)	
30	
	Slib, zwart, Zuigerboor
(30)	
60	
(20)	Zand, matig fijn, zwak siltig, grijs, Zuigerboor
80	

Boring: s004

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130642,23
Y-coördinaat: 499472,42
Z (m tov NAP): -1,358

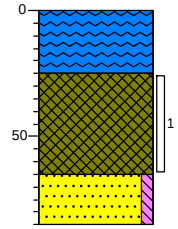

0	waterspiegel
	Water,Zuigerboor
(25)	
25	
	Slib, zwart, Zuigerboor
(40)	
65	
(20)	Zand, matig fijn, zwak siltig, grijs, Zuigerboor
85	

Boring: s005

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130644,18
Y-coördinaat: 499475,32
Z (m tov NAP): -1,295

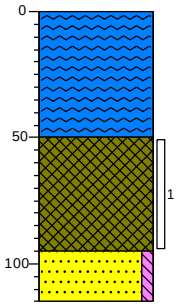

0		waterspiegel
		Water,Zuigerboor
(50)		
50		
		Slib, zwart, Zuigerboor
(45)		
95		
(20)		Zand, matig fijn, zwak siltig, grijs, Zuigerboor
115		

Boring: s006

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130642,19
Y-coördinaat: 499477,77
Z (m tov NAP): -1,186

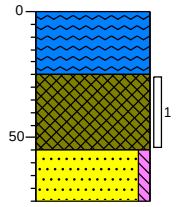

0		waterspiegel
		Water,Zuigerboor
(25)		
25		
		Slib, zwart, Zuigerboor
(30)		
55		
(20)		Zand, matig fijn, zwak siltig, grijs, Zuigerboor
75		

Boring: s007

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130664,23
Y-coördinaat: 499297,21
Z (m tov NAP): -1,729

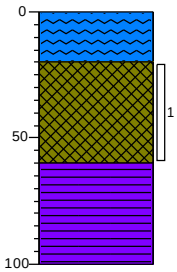

0		waterspiegel
(20)		Water,Zuigerboor
20		
		Slib, bruin, Zuigerboor
(40)		
60		
		Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
(40)		
100		

Boring: s008

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130667,40
Y-coördinaat: 499297,77
Z (m tov NAP): -1,662

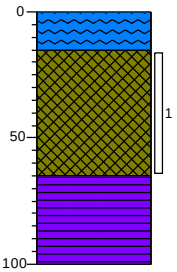

0		waterspiegel
(15)		Water,Zuigerboor
15		
		Slib, bruin, Zuigerboor
(50)		
65		
		Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
(35)		
100		

Boring: s009

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130670,67
Y-coördinaat: 499298,51
Z (m tov NAP): -1,873

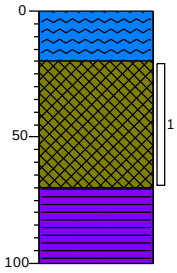

0		waterspiegel
(20)		Water,Zuigerboor
20		
		Slib, bruin, Zuigerboor
(50)		
70		
		Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
(30)		
100		

Boring: s010

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130664,60
Y-coördinaat: 499293,61
Z (m tov NAP): -1,729

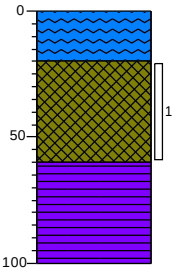

0		waterspiegel
(20)		Water,Zuigerboor
20		
		Slib, bruin, Zuigerboor
(40)		
60		
		Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
(40)		
100		

Boring: s011

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130667,74
Y-coördinaat: 499294,23
Z (m tov NAP): -1,745

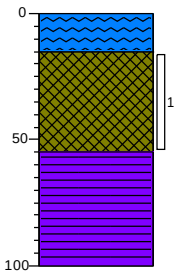

0	waterspiegel
(15)	Water,Zuigerboor
15	
	Slib, bruin, Zuigerboor
(40)	
55	
	Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
(45)	
100	

Boring: s012

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130670,89
Y-coördinaat: 499294,75
Z (m tov NAP): -1,697

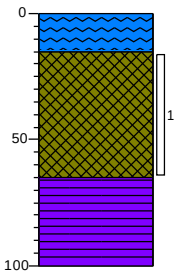

0	waterspiegel
(15)	Water,Zuigerboor
15	
	Slib, bruin, Zuigerboor
(50)	
65	
	Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
(35)	
100	

Boring: s013

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130710,29
Y-coördinaat: 498998,42
Z (m tov NAP): -1,899

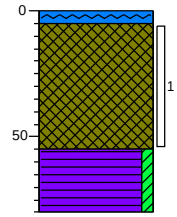

(5)	waterspiegel
5	Water,Zuigerboor
	Slib, zwartbruin, Zuigerboor
(50)	
55	
	Veen, zwak kleïg, bruin, Zuigerboor
(25)	
80	

Boring: s014

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130711,91
Y-coördinaat: 498997,65
Z (m tov NAP): -1,878

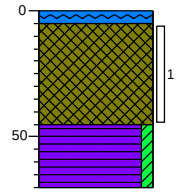

(5)	waterspiegel
5	Water,Zuigerboor
	Slib, zwartbruin, Zuigerboor
(40)	
45	
	Veen, zwak kleïg, zwartbruin, Zuigerboor
(25)	
70	

Boring: s015

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130710,66
Y-coördinaat: 498996,14
Z (m tov NAP): -1,701

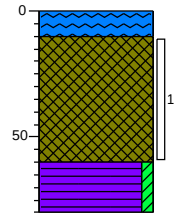

0	waterspiegel
(10)	Water,Zuigerboor
10	
	Slib, zwartbruin, Zuigerboor
(50)	
60	
	Veen, zwak kleïg, zwartbruin, Zuigerboor
(20)	
80	

Boring: s016

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130716,09
Y-coördinaat: 499000,99
Z (m tov NAP): -1,375

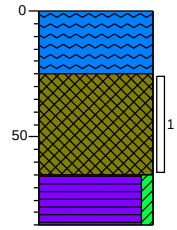

0	waterspiegel
(25)	Water,Zuigerboor
25	
	Slib, zwartbruin, Zuigerboor
(40)	
65	
	Veen, zwak kleïg, zwartbruin, Zuigerboor
(20)	
85	

Boring: s017

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130715,99
Y-coördinaat: 498998,18
Z (m tov NAP): -1,473

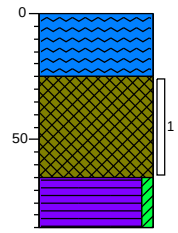

0		waterspiegel
(25)		Water,Zuigerboor
25		
		Slib, zwartbruin, Zuigerboor
(40)		
65		
(20)		Veen, zwak kleiïg, zwartbruin, Zuigerboor
85		

Boring: s018

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130716,86
Y-coördinaat: 498994,95
Z (m tov NAP): -1,386

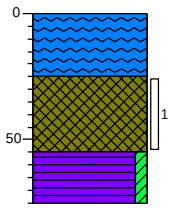

0		waterspiegel
(25)		Water,Zuigerboor
25		
		Slib, zwartbruin, Zuigerboor
(30)		
55		
(20)		Veen, zwak kleiïg, zwartbruin, Zuigerboor
75		

Boring: s019

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130743,61
Y-coördinaat: 498686,05
Z (m tov NAP): -1,43

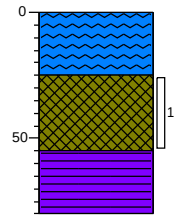

0		waterspiegel
(25)		Water,Zuigerboor
25		
		Slib, zwartbruin, Zuigerboor
(30)		
55		
(25)		Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
80		

Boring: s020

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130746,77
Y-coördinaat: 498685,79
Z (m tov NAP): -1,376

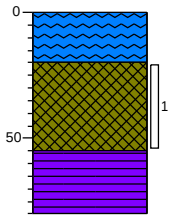

0		waterspiegel
(20)		Water,Zuigerboor
20		
		Slib, zwartbruin, Zuigerboor
(35)		
55		
(25)		Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
80		

Boring: s021

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130749,40
Y-coördinaat: 498686,17
Z (m tov NAP): -1,347

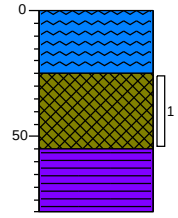

0		waterspiegel
(25)		Water,Zuigerboor
25		
		Slib, zwartbruin, Zuigerboor
(30)		
55		
(25)		Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
80		

Boring: s022

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130752,54
Y-coördinaat: 498687,44
Z (m tov NAP): -1,368

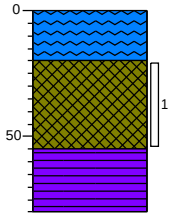

0		waterspiegel
(20)		Water,Zuigerboor
20		
		Slib, zwartbruin, Zuigerboor
(35)		
55		
(25)		Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
80		

Boring: s023

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130754,84
Y-coördinaat: 498688,95
Z (m tov NAP): -1,165

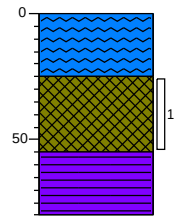

0	waterspiegel
(25)	Water, Zuigerboor
25	
(30)	Slib, zwartbruin, Zuigerboor
55	
(25)	Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
80	

Boring: s024

Datum: 17-3-2020
X-coördinaat: 130756,79
Y-coördinaat: 498691,17
Z (m tov NAP): -1,439

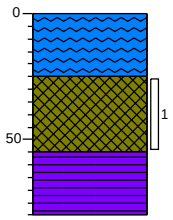

0	waterspiegel
(25)	Water, Zuigerboor
25	
(30)	Slib, zwartbruin, Zuigerboor
55	
(25)	Veen, mineraalarm, bruin, Zuigerboor
80	

Legenda (conform NEN 5104)

grind

- Grind, siltig
- Grind, zwak zandig
- Grind, matig zandig
- Grind, sterk zandig
- Grind, uiterst zandig

zand

- Zand, kleïig
- Zand, zwak siltig
- Zand, matig siltig
- Zand, sterk siltig
- Zand, uiterst siltig

veen

- Veen, mineraalarm
- Veen, zwak kleïig
- Veen, sterk kleïig
- Veen, zwak zandig
- Veen, sterk zandig

klei

- Klei, zwak siltig
- Klei, matig siltig
- Klei, sterk siltig
- Klei, uiterst siltig
- Klei, zwak zandig
- Klei, matig zandig
- Klei, sterk zandig

leem

- Leem, zwak zandig
- Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

- zwak humeus
- matig humeus
- sterk humeus
- zwak grindig
- matig grindig
- sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

- geroerd monster
- ongeroerd monster
- volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand
- slib
- water

peilbuis

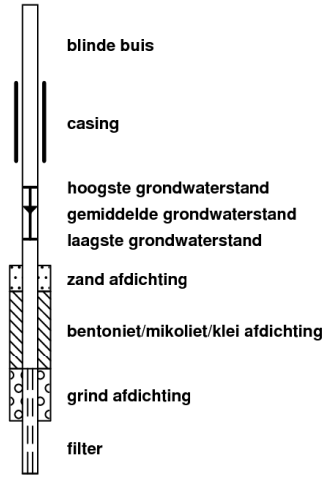

Bijlage 4 Veldwerkfoto's

Fotonummer: 1
Omschrijving: Boring en asbestgat 201

Fotonummer: 2
Omschrijving: Boring en asbestgat 202

Fotonummer: 3
Omschrijving: Boring en asbestgat 203

Fotonummer: 4
Omschrijving: Boring en asbestgat 204

Fotonummer: 5
Omschrijving: Boring en asbestgat 301

Fotonummer: 6
Omschrijving: Boring en asbestgat 302

Fotonummer: 7
Omschrijving: Aansluiting perceel 768 op 1210

Fotonummer: 8
Omschrijving: Aansluiting perceel 320 op 768

Fotonummer: 9
Omschrijving: Aansluiting perceel 770 op 320

Fotonummer: 10
Omschrijving: Nabij Molenkade 2

Bijlage 5 Toetsing grondmonsters aan Wet bodembescherming

Analyseresultaten grond		MM101			MM102			MM103		
Boringnummer		103, 105, 107 ... 117			119, 121, 123 ... 135			103, 105, 107 ... 117		
Monstertraject (m -mv)		0,00-0,35			0,00-0,40			0,30-0,50		
Analysedatum		20-03-2020			20-03-2020			20-03-2020		
Monsterconclusie Wbb		Voldoet aan achtergrondwaarde			Overschrijding achtergrondwaarde			Overschrijding achtergrondwaarde		
BODEMKUNDIG										
Droge stof	%	55,80			56,00			19,50		
Lutum	% ds	42,3			45,9			14,3		
Organische stof	% ds	13,3			12,4			66,0		
METALEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
barium	mg/kg ds	86	55(6)		90	54(6)		50	76(6)	
cadmium	mg/kg ds	0,48	0,390	-0,02	0,51	0,410	-0,02	0,57	0,240	-0,03
kobalt	mg/kg ds	11	7	-0,05	12	7	-0,05	22	33	0,10
koper	mg/kg ds	25	19	-0,14	31	22	-0,12	23	13	-0,18
kwik	mg/kg ds	0,18	0,150	0,00	0,35	0,280	0,00	0,14	0,120	0,00
lood	mg/kg ds	73	59	0,02	150	118	0,14	29	19	-0,06
molybdeen	mg/kg ds	< 1,5	1,100	0,00	1,6	1,600	0,00	1,6	1,600	0,00
nikkel	mg/kg ds	31	21	-0,22	31	19	-0,25	41	59	0,37
zink	mg/kg ds	120	85	-0,09	120	81	-0,10	59	43	-0,17
PAK	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
antraceen	mg/kg ds	< 0,05	0,030		< 0,05	0,030		< 0,05	0,010	
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	< 0,05	0,030		0,059	0,048		< 0,05	0,010	
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	< 0,05	0,030		0,052	0,042		< 0,05	0,010	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	< 0,05	0,030		< 0,05	0,030		< 0,05	0,010	
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	< 0,05	0,030		< 0,05	0,030		< 0,05	0,010	
chryseen	mg/kg ds	0,056	0,042		0,069	0,056		< 0,05	0,010	
fenantreen	mg/kg ds	< 0,05	0,030		0,058	0,047		< 0,05	0,010	
fluorantheen	mg/kg ds	0,096	0,072		0,13	0,100		0,08	0,030	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	< 0,05	0,030		< 0,05	0,030		< 0,05	0,010	
naftaleen	mg/kg ds	< 0,05	0,030		< 0,05	0,030		< 0,05	0,010	
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 facto	mg/kg ds	0,43			0,54			0,4		
som (10) PAK	mg/kg ds		0,320	-0,03		0,440	-0,03		0,130	-0,04
OVERIGE (ORG.) VERBINDINGEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	< 3	2(6)		< 3	2(6)		< 12	3(6)	
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	< 35	18	-0,04	< 35	20	-0,04	< 140	33(41)	-0,03
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	< 5	3(6)		< 5	3(6)		< 20	5(6)	
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	< 5	3(6)		< 5	3(6)		< 20	5(6)	
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	< 11	6(6)		< 11	6(6)		< 44	10(6)	
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	5,8	4,400(6)		8,2	6,600(6)		88	29(6)	
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	< 6	3(6)		< 6	3(6)		< 24	6(6)	

TOELICHTING

Wet bodembescherming (Wbb)

- Gehalte kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde, maar index maximaal gelijk aan 0,5
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde en index groter dan 0,5, maar maximaal gelijk aan 1
- Gehalte groter dan de interventiewaarde

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde
6: Heeft geen normwaarde

Analyseresultaten grond		MM101			MM102			MM103		
PCB`S	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
PCB (7) (som, 0.7 factor)	mg/kg ds	0,0049			0,01			0,0049		
PCB 101	mg/kg ds	< 0,001	0,001		< 0,001	0,001		< 0,001	0	
PCB 118	mg/kg ds	< 0,001	0,001		0,0025	0,002		< 0,001	0	
PCB 138	mg/kg ds	< 0,001	0,001		0,0013	0,001		< 0,001	0	
PCB 153	mg/kg ds	< 0,001	0,001		< 0,001	0,001		< 0,001	0	
PCB 180	mg/kg ds	< 0,001	0,001		< 0,001	0,001		< 0,001	0	
PCB 28	mg/kg ds	< 0,001	0,001		0,0034	0,003		< 0,001	0	
PCB 52	mg/kg ds	< 0,001	0,001		< 0,001	0,001		< 0,001	0	
som (7) PCB	mg/kg ds		0,004	-0,02		0,008	-0,01		0,002	-0,02

TOELICHTING

Wet bodembescherming (Wbb)

- Gehalte kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde, maar index maximaal gelijk aan 0,5
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde en index groter dan 0,5, maar maximaal gelijk aan 1
- Gehalte groter dan de interventiewaarde

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde

Analyseresultaten grond		MM104			MM105			MM106		
Boringnummer		119, 121, 123 ... 135			104, 106, 108 ... 118			120, 122, 124 ... 136		
Monstertraject (m -mv)		0,35-0,50			0,00-0,20			0,00-0,20		
Analysedatum		20-03-2020			20-03-2020			20-03-2020		
Monsterconclusie Wbb		Overschrijding achtergrondwaarde			Overschrijding achtergrondwaarde			Overschrijding achtergrondwaarde		
BODEMKUNDIG										
Droge stof	%	26,00			49,60			49,80		
Lutum	% ds	20,5			36,7			37,1		
Organische stof	% ds	47,8			25,9			22,6		
METALEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
barium	mg/kg ds	52	61(6)		80	58(6)		83	60(6)	
cadmium	mg/kg ds	0,49	0,250	-0,03	0,55	0,360	-0,02	0,6	0,400	-0,02
kobalt	mg/kg ds	19	22	0,04	11	8	-0,04	9,9	7,200	-0,04
koper	mg/kg ds	24	15	-0,17	35	24	-0,11	34	24	-0,11
kwik	mg/kg ds	0,16	0,140	0,00	0,28	0,230	0,00	1,6	1,300	0,03
lood	mg/kg ds	48	34	-0,03	93	70	0,04	120	93	0,09
molybdeen	mg/kg ds	1,7	1,700	0,00	2,1	2,100	0,00	1,7	1,700	0,00
nikkel	mg/kg ds	36	41	0,09	27	20	-0,23	27	20	-0,23
zink	mg/kg ds	63	48	-0,16	130	91	-0,08	130	93	-0,08
PAK	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
antraceen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		< 0,05	0,010		< 0,05	0,020	
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		0,097	0,037		0,087	0,038	
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		0,089	0,034		0,076	0,034	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		0,057	0,022		< 0,05	0,020	
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		0,055	0,021		< 0,05	0,020	
chryseen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		0,13	0,050		0,11	0,050	
fenantreen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		0,073	0,028		0,067	0,030	
fluorantheen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		0,2	0,100		0,18	0,080	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		< 0,05	0,010		< 0,05	0,020	
naftaleen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		< 0,05	0,010		< 0,05	0,020	
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 facto	mg/kg ds	0,35			0,81			0,69		
som (10) PAK	mg/kg ds		0,120	-0,04		0,310	-0,03		0,310	-0,03
OVERIGE (ORG.) VERBINDINGEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	< 9	2(6)		< 3	1(6)		< 3	1(6)	
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	< 100	23(41)	-0,03	< 35	9	-0,04	< 35	11	-0,04
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	< 15	4(6)		< 5	1(6)		< 5	2(6)	
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	< 15	4(6)		< 5	1(6)		< 5	2(6)	
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	< 33	8(6)		12	5(6)		< 11	3(6)	
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	33	11(6)		11	4(6)		10	4(6)	
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	< 18	4(6)		< 6	2(6)		< 6	2(6)	

TOELICHTING

Wet bodembescherming (Wbb)

- Gehalte kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde, maar index maximaal gelijk aan 0,5
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde en index groter dan 0,5, maar maximaal gelijk aan 1
- Gehalte groter dan de interventiewaarde

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde
6: Heeft geen normwaarde

Analyseresultaten grond		MM104			MM105			MM106		
PCB`S	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
PCB (7) (som, 0.7 factor)	mg/kg ds	0,0049			0,0049			0,0049		
PCB 101	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 118	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 138	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 153	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 180	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 28	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 52	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0		< 0,001	0	
som (7) PCB	mg/kg ds		0,002	-0,02		0,002	-0,02		0,002	-0,02

TOELICHTING

Wet bodembescherming (Wbb)

- Gehalte kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde, maar index maximaal gelijk aan 0,5
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde en index groter dan 0,5, maar maximaal gelijk aan 1
- Gehalte groter dan de interventiewaarde

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde

Analyseresultaten grond		MM201			MM202			MM301		
Boringnummer		201, 202			204, 203			302, 301		
Monstertraject (m -mv)		0,00-0,50			0,10-0,30			0,00-0,50		
Analysedatum		23-03-2020			23-03-2020			23-03-2020		
Monsterconclusie Wbb		Overschrijding achtergrondwaarde			Overschrijding achtergrondwaarde			Voldoet aan achtergrondwaarde		
BODEMKUNDIG										
Droge stof	%	71,50			87,50			65,10		
Lutum	% ds	11,1			4,2			27,0		
Organische stof	% ds	8,3			3,1			7,1		
METALEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
barium	mg/kg ds	36	65(6)		71	216(6)		52	49(6)	
cadmium	mg/kg ds	0,42	0,510	-0,01	0,3	0,500	-0,01	0,37	0,390	-0,02
kobalt	mg/kg ds	6,2	10,900	-0,02	4,2	11,900	-0,02	8,6	8,100	-0,04
koper	mg/kg ds	20	27	-0,09	14	26	-0,09	19	19	-0,14
kwik	mg/kg ds	0,19	0,230	0,00	0,06	0,080	0,00	0,15	0,150	0,00
lood	mg/kg ds	68	83	0,07	33	49	0,00	51	52	0,00
molybdeen	mg/kg ds	< 1,5	1,100	0,00	< 1,5	1,100	0,00	< 1,5	1,100	0,00
nikkel	mg/kg ds	14	23	-0,18	11	27	-0,12	23	22	-0,20
zink	mg/kg ds	110	161	0,04	70	146	0,01	140	138	0,00
PAK	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
antraceen	mg/kg ds	0,36	0,360		0,3	0,300		< 0,05	0,040	
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	1,2	1,200		0,79	0,790		0,052	0,052	
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	1	1		1,3	1,300		0,051	0,051	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0,59	0,590		1,6	1,600		< 0,05	0,040	
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,54	0,540		0,46	0,460		< 0,05	0,040	
chryseen	mg/kg ds	1,2	1,200		0,81	0,810		0,07	0,070	
fenantreen	mg/kg ds	0,68	0,680		0,45	0,450		< 0,05	0,040	
fluorantheen	mg/kg ds	2,2	2,200		1,6	1,600		0,095	0,095	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	0,72	0,720		1,7	1,700		< 0,05	0,040	
naftaleen	mg/kg ds	< 0,05	0,040		< 0,05	0,040		< 0,05	0,040	
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 facto	mg/kg ds	8,6			9			0,48		
som (10) PAK	mg/kg ds		8,500	0,18		9	0,19		0,480	-0,03
OVERIGE (ORG.) VERBINDINGEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	< 3	3(6)		< 3	7(6)		< 3	3(6)	
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	59	71	-0,02	340	1097	0,19	< 35	35	-0,03
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	< 5	4(6)		< 5	11(6)		< 5	5(6)	
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	7,8	9,400(6)		14	45(6)		< 5	5(6)	
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	24	29(6)		95	306(6)		< 11	11(6)	
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	17	20(6)		120	387(6)		9,4	13,200(6)	
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	< 6	5(6)		100	323(6)		< 6	6(6)	

TOELICHTING

Wet bodembescherming (Wbb)

- Gehalte kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde, maar index maximaal gelijk aan 0,5
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde en index groter dan 0,5, maar maximaal gelijk aan 1
- Gehalte groter dan de interventiewaarde

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde
6: Heeft geen normwaarde

Analyseresultaten grond		MM201			MM202			MM301		
PCB`S	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
PCB (7) (som, 0.7 factor)	mg/kg ds	0,0049			0,074			0,0049		
PCB 101	mg/kg ds	< 0,001	0,001		0,0097	0,031		< 0,001	0,001	
PCB 118	mg/kg ds	< 0,001	0,001		0,0038	0,012		< 0,001	0,001	
PCB 138	mg/kg ds	< 0,001	0,001		0,018	0,058		< 0,001	0,001	
PCB 153	mg/kg ds	< 0,001	0,001		0,022	0,071		< 0,001	0,001	
PCB 180	mg/kg ds	< 0,001	0,001		0,018	0,058		< 0,001	0,001	
PCB 28	mg/kg ds	< 0,001	0,001		< 0,001	0,002		< 0,001	0,001	
PCB 52	mg/kg ds	< 0,001	0,001		0,0018	0,006		< 0,001	0,001	
som (7) PCB	mg/kg ds		0,006	-0,01		0,240	0,22		0,007	-0,01

TOELICHTING

Wet bodembescherming (Wbb)

- Gehalte kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde, maar index maximaal gelijk aan 0,5
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde en index groter dan 0,5, maar maximaal gelijk aan 1
- Gehalte groter dan de interventiewaarde

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde

Analyseresultaten grond		MM401			MM402		
Boringnummer		401, 402, 403, 404			401, 402, 403, 404		
Monstertraject (m -mv)		0,00-0,30			0,30-0,50		
Analysedatum		20-03-2020			20-03-2020		
Monsterconclusie Wbb		Overschrijding achtergrondwaarde			Overschrijding achtergrondwaarde		
BODEMKUNDIG							
Droge stof	%	33,80			16,20		
Lutum	% ds	35,3			13,4		
Organische stof	% ds	42,0			76,1		
METALEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
barium	mg/kg ds	83	62(6)		34	54(6)	
cadmium	mg/kg ds	0,62	0,320	-0,02	0,48	0,180	-0,03
kobalt	mg/kg ds	13	10	-0,03	25	39	0,14
koper	mg/kg ds	40	23	-0,11	14	7	-0,22
kwik	mg/kg ds	0,36	0,280	0,00	0,1	0,100	0,00
lood	mg/kg ds	92	61	0,02	38	23	-0,06
molybdeen	mg/kg ds	3,1	3,100	0,01	< 1,5	1,100	0,00
nikkel	mg/kg ds	33	25	-0,15	22	33	-0,03
zink	mg/kg ds	99	63	-0,13	85	58	-0,14
PAK	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
antraceen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		< 0,05	0,010	
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	0,12	0,040		< 0,05	0,010	
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,1	0		< 0,05	0,010	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		< 0,05	0,010	
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,076	0,025		< 0,05	0,010	
chryseen	mg/kg ds	0,18	0,060		< 0,05	0,010	
fenantreen	mg/kg ds	0,08	0,030		< 0,05	0,010	
fluorantheen	mg/kg ds	0,24	0,080		0,066	0,022	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	0,12	0,040		< 0,05	0,010	
naftaleen	mg/kg ds	< 0,05	0,010		< 0,05	0,010	
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 facto	mg/kg ds	1			0,38		
som (10) PAK	mg/kg ds		0,340	-0,03		0,130	-0,04
OVERIGE (ORG.) VERBINDINGEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	< 3	1(6)		< 15	4(6)	
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	97	32	-0,03	< 180	42(41)	-0,03
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	< 5	1(6)		< 25	6(6)	
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	< 5	1(6)		< 25	6(6)	
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	32	11(6)		< 55	13(6)	
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	51	17(6)		38	13(6)	
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	8,2	2,700(6)		< 30	7(6)	

TOELICHTING

Wet bodembescherming (Wbb)

- Gehalte kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde, maar index maximaal gelijk aan 0,5
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde en index groter dan 0,5, maar maximaal gelijk aan 1
- Gehalte groter dan de interventiewaarde

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde
6: Heeft geen normwaarde

Analyseresultaten grond		MM401			MM402		
PCB`S	Eenheid	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
PCB (7) (som, 0.7 factor)	mg/kg ds	0,0049			0,0049		
PCB 101	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 118	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 138	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 153	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 180	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 28	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0	
PCB 52	mg/kg ds	< 0,001	0		< 0,001	0	
som (7) PCB	mg/kg ds		0,002	-0,02		0,002	-0,02

TOELICHTING

Wet bodembescherming (Wbb)

- Gehalte kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde, maar index maximaal gelijk aan 0,5
- Gehalte groter dan de achtergrondwaarde en index groter dan 0,5, maar maximaal gelijk aan 1
- Gehalte groter dan de interventiewaarde

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde

Bijlage 6 Normen grond Wet bodembescherming

Achtergrondwaarden en interventiewaarden grond[9] (gehalten in mg/kg ds)

Stof	Achtergrond-waarde	Interventie-waarde
1. Metalen		
Antimoon	4,0*	22
Arseen	20	76
Barium	-	-[8]
Cadmium	0,60	13
Chroom III	55	180
Chroom VI	-	78
Kobalt	15	190
Koper	40	190
Kwik (anorganisch)	0,15	36
Kwik (organisch)	-	4
Lood	50	530
Molybdeen	1,5*	190
Nikkel	35	100
Zink	140	720
Beryllium	-	30#
Seleen	-	100#
Tellurium	-	600#
Thallium	-	15#
Tin	6,5	900#
Vanadium	80	250#
Zilver	-	15#
2. Overige organische stoffen		
Chloride[13]	-	-
Cyanide (vrij)[5]	3,0	20
Cyanide (complex)[6]	5,5	50
Thiocyanaat	6,0	20
3. Aromatische verbindingen		
Benzeen	0,20*	1,1
Ethylbenzeen	0,20*	110
Tolueen	0,20*	32
Xylenen (som)[1]	0,45*	17
Styreen (vinylbenzeen)	0,25*	86
Fenol	0,25	14
Cresolen (som)[1]	0,30*	13
Dodecylbenzeen	0,35*	1000#
Aromatische oplosmiddelen[1, 7]	2,5*	200#
Dihydroxybenzenen (som)[12]	-	8#
4. Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK)		
PAK's (totaal) (som 10)[1]	1,5	40
5. Gechloreerde koolwaterstoffen		
A. (Vluchtige koolwaterstoffen)		
Monochlooretheen (Vinylchloride)[2]	0,10*	0,1
Dichloormethaan	0,10	3,9
1,1-dichloorethaan	0,20*	15
1,2-dichloorethaan	0,20*	6,4
1,1-dichlooretheen[2]	0,30*	0,3
1,2-dichlooretheen (som)[1]	0,30*	1
Dichloorpropanen (som)[1]	0,80*	2
Trichloormethaan (chloroform)	0,25*	5,6
1,1,1-trichloorethaan	0,25*	15
1,1,2-trichloorethaan	0,30*	10
Trichlooretheen (Tri)	0,25*	2,5
Tetrachloormethaan (Tetra)	0,30*	0,7
Tetrachlooretheen (Per)	0,15	8,8
B. Chloorbenzenen		
Monochloorbenzeen	0,20*	15
Dichloorbenzenen (som)[1]	2,0*	19
Trichloorbenzenen (som)[1]	0,015*	11
Tetrachloorbenzenen (som)[1]	0,0090*	2,2
Pentachloorbenzenen	0,0025	6,7
Hexachloorbenzeen	0,0085	2
C. Chloorfenolen		
Monochloorfenolen (som)[1]	0,045	5,4
Dichloorfenolen (som)[1]	0,20*	22
Trichloorfenolen (som)[1]	0,0030*	22
Tetrachloorfenolen (som)[1]	0,015*	21
Pentachloorfenol	0,0030*	12

Stof	Achtergrond-waarde	Interventie-waarde
D. Polychloorbifenylen (PCB's)		
PCB's (som 7)[1]	0,020	1
E. Overige gechloreerde koolwaterstoffen		
Monochlooranilinen (som)[1]	0,20*	50
Dioxine (som TEQ)[1]	0,000055*	0,00018
Chloornaftaleen (som)[1]	0,070*	23
Dichlooranilinen	-	50#
Trichlooranilinen	-	10#
Tetrachlooranilinen	-	30#
Pentachlooranilinen	0,15*	10#
6. Bestrijdingsmiddelen		
A. Organochloor-bestrijdingsmiddelen		
Chloordaan (som)[1]	0,0020	4
DDT (som)[1]	0,20	1,7
DDE (som)[1]	0,10	2,3
DDD (som)[1]	0,020	34
Aldrin	-	0,32
Drins (som)[1]	0,015	4
α-endosulfan	0,00090	4
α-HCH	0,0010	17
β-HCH	0,0020	1,6
γ-HCH (lindaan)	0,0030	1,2
Heptachloor	0,00070	4
Heptachloorepoxide (som)[1]	0,0020	4
Hexachloorbutadieen	0,003*	-
organochloorhoudende bestrijdingsmiddelen (som landbodem)	0,40	-
B.Organofsforpesticiden		
Azinfosmethyl	0,0075*	2#
C. Organotinbestrijdingsmiddelen		
Organotinverbindingen (som)[1, 10]	0,15	2,5
tributyltin (TBT)[10]	0,065	-
D. Chloorfenoxy-azijnzuur herbiciden		
MCPA	0,55*	4
E. Overige bestrijdingsmiddelen		
Atrazine	0,035*	0,71
Carbaryl	0,15*	0,45
Carbofuran[2]	0,017*	0,017
4-chloormethylfenolen	0,60*	15#
Organostikstof- en organofosfor bestrijdingsmiddelen (som)	0,090*	-
Maneb	-	22#
7. Overige stoffen		
Asbest[3]	-	100
Cyclohexanon	2,0*	150
Dimethyl ftalaat[11]	0,045*	82
Diethyl ftalaat[11]	0,045*	53
Di-isobutyl ftalaat[11]	0,045*	17
Dibutyl ftalaat[11]	0,070*	36
Butyl benzylftalaat[11]	0,070*	48
Dihexyl ftalaat[11]	0,070*	220
Di(2-ethylhexyl)ftalaat[11]	0,045*	60
Minerale olie[4]	190	5000
Pyridine	0,15*	11
Tetrahydrofuran	0,45	7
Tetrahydrothiofeen	1,5*	8,8
Tribroommethaan (bromoform)	0,20*	75
Acrylonitril	0,1*	0,1#
Butanol (1-butanol)	2,0*	30#
1,2 butylacetaat	2,0*	200#
Ethylacetaat	2,0*	75#
Diethyleen glycol	8,0	270#
Ethyleen glycol	5,0	100#
Formaldehyde	0,1*	0,1#
Isopropanol (2-propanol)	0,75	220#
Methanol	3,0	30#
Methylethylketon	2,0*	35#
Methyl-tert-buthyl ether (MTBE)	0,20*	100#

Toelichting:

* *Achtergrondwaarde is gebaseerd op de bepalingsgrens (intralaboratorium reproduceerbaarheid), omdat onvoldoende data beschikbaar zijn om een betrouwbare P95 af te leiden.*

\# Voor deze stof is geen interventiewaarde vastgesteld, het gehalte betreft een niveau voor ernstige verontreiniging (INEV).

[1] Voor de samenstelling van de somparameters wordt verwezen naar bijlage N van de Regeling bodemkwaliteit.
Voor de berekening van de som TEQ voor dioxine wordt verwezen naar bijlage B van de Regeling Bodemkwaliteit. Voor het optellen van meetwaarden beneden de bepalingsgrens wordt verwezen naar bijlage G onderdeel IV van de Regeling bodemkwaliteit.

[2] De interventiewaarde voor grond voor deze stof is gelijk of kleiner dan de bepalingsgrens (intralaboratorium reproduceerbaarheid). Indien de stof wordt aangetoond moeten de risico's nader worden onderzocht. Bij het aantreffen van vinylchloride of 1,1-dichlooretheen in grond moet tevens het grondwater worden onderzocht.

[3] Gewogen norm (concentratie serpentijn asbest + 10 x concentratie amfibool asbest). Deze eis bedraagt 0 mg/kg ds indien niet is voldaan aan artikel 2, onder b, van het Productenbesluit Asbest.

[4] De definitie van minerale olie wordt beschreven bij de analysenorm. Indien er sprake is van een verontreiniging met mengsels (bijvoorbeeld benzine of huisbrandolie) dan dient naast het alkaangehalte ook het gehalte aan aromatische en/of polycyclische aromatische koolwaterstoffen bepaald te worden. Met deze somparameter is om praktische redenen volstaan. Nadere toxicologische en chemische differentiatie worden bestudeerd.

[5] Bij gehalten die de achtergrondwaarden overschrijden moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid van uitdamping. Wanneer uitdamping naar binnenlucht zou kunnen optreden, moet bij overschrijding van de achtergrondwaarde worden gemeten in de bodemlucht en moet worden getoetst aan de TCL (Toxicologisch Toelaatbare Concentratie in Lucht).

[6] Het gehalte cyanide-complex is gelijk aan het gehalte cyanide-totaal minus het gehalte cyanide-vrij, bepaald conform NEN-EN-ISO 14403-1:2012, NEN-EN-ISO 14403-2:2012 en NEN-ISO 17380:2013. Indien geen cyanide-vrij wordt verwacht, mag het gehalte cyanide-complex gelijk worden gesteld aan het gehalte cyanide-totaal (en hoeft dus alleen het gehalte cyanide-totaal te worden gemeten).

[7] De achtergrondwaarde van deze somparameter gaat uit van de aanwezigheid van meerdere van de 16 componenten, die tot deze somparameter worden gerekend (zie bijlage N van de Regeling bodemkwaliteit). De hoogte van de achtergrondwaarde is gebaseerd op de som van de bepalingsgrenzen vermenigvuldigd met 0,7. Sommige componenten zijn tevens individueel genormeerd. Binnen de somparameter mag de achtergrondwaarde van de individueel genormeerde componenten niet worden overschreden. Voor de componenten, die niet individueel zijn genormeerd, geldt per component een maximum gehalte van 0,45 mg/kg ds voor de achtergrondwaarde.

[8] De norm voor barium is tijdelijk ingetrokken. Gebleken is dat de interventiewaarde voor barium lager was dan het gehalte dat van nature in de bodem voorkomt. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 920 mg/kg. Deze voormalige interventiewaarde is op dezelfde manier onderbouwd als de interventiewaarde voor de meeste andere metalen en is voor barium inclusief een natuurlijk achtergrondgehalte van 190 mg/kg ds.

[9] Voor het omgaan met meetwaarden beneden de bepalingsgrens van het laboratorium wordt verwezen naar bijlage G onderdeel IV van de Regeling bodemkwaliteit.

[10] De eenheid voor organotinverbindingen is mg Sn/kg ds.

[11] Het is onzeker of de achtergrondwaarden voor ftalaten meetbaar zijn. Toekomstige ervaringen moeten uitwijzen of sprake is van een knelpunt.

[12] Onder dihydroxybenzenen (som) wordt verstaan: de som van catechol, resorcinol en hydrochinon

[13] Voor het toepassen van zeezand geldt de norm van 200 mg/kg ds. Bij het toepassen van zeezand op plaatsen waar een direct contact is of mogelijk is met brak water of zeewater met van nature een chloride-concentratie van meer dan 5.000 mg/l, geldt voor chloride geen maximale waarde.

Bijlage 7 Toetsing grondmonsters aan Besluit bodemkwaliteit

Analyseresultaten grond		MM101		MM102		MM103	
Boringnummer		103, 105, 107 ... 117		119, 121, 123 ... 135		103, 105, 107 ... 117	
Monstertraject (m -mv)		0,00-0,35		0,00-0,40		0,30-0,50	
Analysedatum		20-03-2020		20-03-2020		20-03-2020	
Monsterconclusie Bbk		Voldoet aan achtergrondwaarde		Kwaliteitsklasse wonen		Kwaliteitsklasse industrie	
BODEMKUNDIG							
Droge stof	%	55,80		56,00		19,50	
Lutum	% ds	42,3		45,9		14,3	
Organische stof	% ds	13,3		12,4		66,0	
METALEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
barium	mg/kg ds	86	55[6]	90	54[6]	50	76[6]
cadmium	mg/kg ds	0,48	0,390	0,51	0,410	0,57	0,240
kobalt	mg/kg ds	11	7	12	7	22	33
koper	mg/kg ds	25	19	31	22	23	13
kwik	mg/kg ds	0,18	0,150	0,35	0,280	0,14	0,120
lood	mg/kg ds	73	59	150	118	29	19
molybdeen	mg/kg ds	< 1,5	1,100	1,6	1,600	1,6	1,600
nikkel	mg/kg ds	31	21	31	19	41	59
zink	mg/kg ds	120	85	120	81	59	43
PAK	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
antraceen	mg/kg ds	< 0,05	0,030	< 0,05	0,030	< 0,05	0,010
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	< 0,05	0,030	0,059	0,048	< 0,05	0,010
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	< 0,05	0,030	0,052	0,042	< 0,05	0,010
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	< 0,05	0,030	< 0,05	0,030	< 0,05	0,010
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	< 0,05	0,030	< 0,05	0,030	< 0,05	0,010
chryseen	mg/kg ds	0,056	0,042	0,069	0,056	< 0,05	0,010
fenantreen	mg/kg ds	< 0,05	0,030	0,058	0,047	< 0,05	0,010
fluorantheen	mg/kg ds	0,096	0,072	0,13	0,100	0,08	0,030
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	< 0,05	0,030	< 0,05	0,030	< 0,05	0,010
naftaleen	mg/kg ds	< 0,05	0,030	< 0,05	0,030	< 0,05	0,010
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 facto	mg/kg ds	0,43		0,54		0,4	
som (10) PAK	mg/kg ds		0,320		0,440		0,130
OVERIGE (ORG.) VERBINDINGEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	< 3	2[6]	< 3	2[6]	< 12	3[6]
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	< 35	18	< 35	20	< 140	33[41]
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	< 5	3[6]	< 5	3[6]	< 20	5[6]
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	< 5	3[6]	< 5	3[6]	< 20	5[6]
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	< 11	6[6]	< 11	6[6]	< 44	10[6]
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	5,8	4,400[6]	8,2	6,600[6]	88	29[6]
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	< 6	3[6]	< 6	3[6]	< 24	6[6]

TOELICHTING

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

- Voldoet aan achtergrondwaarde (altijd toepasbaar)
- Kwaliteitsklasse wonen
- Kwaliteitsklasse industrie
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > industrie)
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > interventiewaarde)

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde
6: Heeft geen normwaarde

Analyseresultaten grond		MM101		MM102		MM103	
PCB`S	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
PCB (7) (som, 0.7 factor)	mg/kg ds	0,0049		0,01		0,0049	
PCB 101	mg/kg ds	< 0,001	0,001	< 0,001	0,001	< 0,001	0
PCB 118	mg/kg ds	< 0,001	0,001	0,0025	0,002	< 0,001	0
PCB 138	mg/kg ds	< 0,001	0,001	0,0013	0,001	< 0,001	0
PCB 153	mg/kg ds	< 0,001	0,001	< 0,001	0,001	< 0,001	0
PCB 180	mg/kg ds	< 0,001	0,001	< 0,001	0,001	< 0,001	0
PCB 28	mg/kg ds	< 0,001	0,001	0,0034	0,003	< 0,001	0
PCB 52	mg/kg ds	< 0,001	0,001	< 0,001	0,001	< 0,001	0
som (7) PCB	mg/kg ds		0,004		0,008		0,002

TOELICHTING

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

- Voldoet aan achtergrondwaarde (altijd toepasbaar)
- Kwaliteitsklasse wonen
- Kwaliteitsklasse industrie
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > industrie)
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > interventiewaarde)

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde

Analyseresultaten grond		MM104		MM105		MM106	
Boringnummer		119, 121, 123 ... 135		104, 106, 108 ... 118		120, 122, 124 ... 136	
Monstertraject (m -mv)		0,35-0,50		0,00-0,20		0,00-0,20	
Analysedatum		20-03-2020		20-03-2020		20-03-2020	
Monsterconclusie Bbk		Kwaliteitsklasse industrie		Kwaliteitsklasse wonen		Kwaliteitsklasse industrie	
BODEMKUNDIG							
Droge stof	%	26,00		49,60		49,80	
Lutum	% ds	20,5		36,7		37,1	
Organische stof	% ds	47,8		25,9		22,6	
METALEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
barium	mg/kg ds	52	61[(6)]	80	58[(6)]	83	60[(6)]
cadmium	mg/kg ds	0,49	0,250	0,55	0,360	0,6	0,400
kobalt	mg/kg ds	19	22	11	8	9,9	7,200
koper	mg/kg ds	24	15	35	24	34	24
kwik	mg/kg ds	0,16	0,140	0,28	0,230	1,6	1,300
lood	mg/kg ds	48	34	93	70	120	93
molybdeen	mg/kg ds	1,7	1,700	2,1	2,100	1,7	1,700
nikkel	mg/kg ds	36	41	27	20	27	20
zink	mg/kg ds	63	48	130	91	130	93
PAK	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
antraceen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	< 0,05	0,010	< 0,05	0,020
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	0,097	0,037	0,087	0,038
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	0,089	0,034	0,076	0,034
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	0,057	0,022	< 0,05	0,020
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	0,055	0,021	< 0,05	0,020
chryseen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	0,13	0,050	0,11	0,050
fenantreen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	0,073	0,028	0,067	0,030
fluorantheen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	0,2	0,100	0,18	0,080
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	< 0,05	0,010	< 0,05	0,020
naftaleen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	< 0,05	0,010	< 0,05	0,020
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 facto	mg/kg ds	0,35		0,81		0,69	
som (10) PAK	mg/kg ds		0,120		0,310		0,310
OVERIGE (ORG.) VERBINDINGEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	< 9	2[(6)]	< 3	1[(6)]	< 3	1[(6)]
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	< 100	23[(41)]	< 35	9	< 35	11
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	< 15	4[(6)]	< 5	1[(6)]	< 5	2[(6)]
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	< 15	4[(6)]	< 5	1[(6)]	< 5	2[(6)]
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	< 33	8[(6)]	12	5[(6)]	< 11	3[(6)]
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	33	11[(6)]	11	4[(6)]	10	4[(6)]
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	< 18	4[(6)]	< 6	2[(6)]	< 6	2[(6)]

TOELICHTING

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

- Voldoet aan achtergrondwaarde (altijd toepasbaar)
- Kwaliteitsklasse wonen
- Kwaliteitsklasse industrie
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > industrie)
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > interventiewaarde)

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde
6: Heeft geen normwaarde

Analyseresultaten grond		MM104		MM105		MM106	
PCB`S	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
PCB (7) (som, 0.7 factor)	mg/kg ds	0,0049		0,0049		0,0049	
PCB 101	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 118	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 138	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 153	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 180	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 28	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 52	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0	< 0,001	0
som (7) PCB	mg/kg ds		0,002		0,002		0,002

TOELICHTING

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

- Voldoet aan achtergrondwaarde (altijd toepasbaar)
- Kwaliteitsklasse wonen
- Kwaliteitsklasse industrie
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > industrie)
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > interventiewaarde)

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde

Analyseresultaten grond		MM201		MM202		MM301	
Boringnummer		201, 202		204, 203		302, 301	
Monstertraject (m -mv)		0,00-0,50		0,10-0,30		0,00-0,50	
Analysedatum		23-03-2020		23-03-2020		23-03-2020	
Monsterconclusie Bbk		Kwaliteitsklasse industrie		Niet toepasbaar > industrie		Voldoet aan achtergrondwaarde	
BODEMKUNDIG							
Droge stof	%	71,50		87,50		65,10	
Lutum	% ds	11,1		4,2		27,0	
Organische stof	% ds	8,3		3,1		7,1	
METALEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
barium	mg/kg ds	36	65(6)	71	216(6)	52	49(6)
cadmium	mg/kg ds	0,42	0,510	0,3	0,500	0,37	0,390
kobalt	mg/kg ds	6,2	10,900	4,2	11,900	8,6	8,100
koper	mg/kg ds	20	27	14	26	19	19
kwik	mg/kg ds	0,19	0,230	0,06	0,080	0,15	0,150
lood	mg/kg ds	68	83	33	49	51	52
molybdeen	mg/kg ds	< 1,5	1,100	< 1,5	1,100	< 1,5	1,100
nikkel	mg/kg ds	14	23	11	27	23	22
zink	mg/kg ds	110	161	70	146	140	138
PAK	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
antraceen	mg/kg ds	0,36	0,360	0,3	0,300	< 0,05	0,040
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	1,2	1,200	0,79	0,790	0,052	0,052
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	1	1	1,3	1,300	0,051	0,051
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0,59	0,590	1,6	1,600	< 0,05	0,040
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,54	0,540	0,46	0,460	< 0,05	0,040
chryseen	mg/kg ds	1,2	1,200	0,81	0,810	0,07	0,070
fenantreen	mg/kg ds	0,68	0,680	0,45	0,450	< 0,05	0,040
fluorantheen	mg/kg ds	2,2	2,200	1,6	1,600	0,095	0,095
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	0,72	0,720	1,7	1,700	< 0,05	0,040
naftaleen	mg/kg ds	< 0,05	0,040	< 0,05	0,040	< 0,05	0,040
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 facto	mg/kg ds	8,6		9		0,48	
som (10) PAK	mg/kg ds		8,500		9		0,480
OVERIGE (ORG.) VERBINDINGEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	< 3	3(6)	< 3	7(6)	< 3	3(6)
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	59	71	340	1097	< 35	35
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	< 5	4(6)	< 5	11(6)	< 5	5(6)
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	7,8	9,400(6)	14	45(6)	< 5	5(6)
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	24	29(6)	95	306(6)	< 11	11(6)
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	17	20(6)	120	387(6)	9,4	13,200(6)
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	< 6	5(6)	100	323(6)	< 6	6(6)

TOELICHTING

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

- Voldoet aan achtergrondwaarde (altijd toepasbaar)
- Kwaliteitsklasse wonen
- Kwaliteitsklasse industrie
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > industrie)
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > interventiewaarde)

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde
6: Heeft geen normwaarde

Analyseresultaten grond		MM201		MM202		MM301	
PCB`S	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
PCB (7) (som, 0.7 factor)	mg/kg ds	0,0049		0,074		0,0049	
PCB 101	mg/kg ds	< 0,001	0,001	0,0097	0,031	< 0,001	0,001
PCB 118	mg/kg ds	< 0,001	0,001	0,0038	0,012	< 0,001	0,001
PCB 138	mg/kg ds	< 0,001	0,001	0,018	0,058	< 0,001	0,001
PCB 153	mg/kg ds	< 0,001	0,001	0,022	0,071	< 0,001	0,001
PCB 180	mg/kg ds	< 0,001	0,001	0,018	0,058	< 0,001	0,001
PCB 28	mg/kg ds	< 0,001	0,001	< 0,001	0,002	< 0,001	0,001
PCB 52	mg/kg ds	< 0,001	0,001	0,0018	0,006	< 0,001	0,001
som (7) PCB	mg/kg ds		0,006		0,240		0,007

TOELICHTING

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

- Voldoet aan achtergrondwaarde (altijd toepasbaar)
- Kwaliteitsklasse wonen
- Kwaliteitsklasse industrie
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > industrie)
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > interventiewaarde)

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde

Analyseresultaten grond		MM401		MM402	
Boringnummer		401, 402, 403, 404		401, 402, 403, 404	
Monstertraject (m -mv)		0,00-0,30		0,30-0,50	
Analysedatum		20-03-2020		20-03-2020	
Monsterconclusie Bbk		Kwaliteitsklasse wonen		Kwaliteitsklasse industrie	
BODEMKUNDIG					
Droge stof	%	33,80		16,20	
Lutum	% ds	35,3		13,4	
Organische stof	% ds	42,0		76,1	
METALEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
barium	mg/kg ds	83	62[6]	34	54[6]
cadmium	mg/kg ds	0,62	0,320	0,48	0,180
kobalt	mg/kg ds	13	10	25	39
koper	mg/kg ds	40	23	14	7
kwik	mg/kg ds	0,36	0,280	0,1	0,100
lood	mg/kg ds	92	61	38	23
molybdeen	mg/kg ds	3,1	3,100	< 1,5	1,100
nikkel	mg/kg ds	33	25	22	33
zink	mg/kg ds	99	63	85	58
PAK	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
antraceen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	< 0,05	0,010
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	0,12	0,040	< 0,05	0,010
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,1	0	< 0,05	0,010
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	< 0,05	0,010
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,076	0,025	< 0,05	0,010
chryseen	mg/kg ds	0,18	0,060	< 0,05	0,010
fenantreen	mg/kg ds	0,08	0,030	< 0,05	0,010
fluorantheen	mg/kg ds	0,24	0,080	0,066	0,022
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	0,12	0,040	< 0,05	0,010
naftaleen	mg/kg ds	< 0,05	0,010	< 0,05	0,010
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 facto	mg/kg ds	1		0,38	
som (10) PAK	mg/kg ds		0,340		0,130
OVERIGE (ORG.) VERBINDINGEN	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	< 3	1[6]	< 15	4[6]
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	97	32	< 180	42[41]
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	< 5	1[6]	< 25	6[6]
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	< 5	1[6]	< 25	6[6]
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	32	11[6]	< 55	13[6]
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	51	17[6]	38	13[6]
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	8,2	2,700[6]	< 30	7[6]

TOELICHTING

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

- Voldoet aan achtergrondwaarde (altijd toepasbaar)
- Kwaliteitsklasse wonen
- Kwaliteitsklasse industrie
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > industrie)
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > interventiewaarde)

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde
6: Heeft geen normwaarde

Analyseresultaten grond		MM401		MM402	
PCB`S	Eenheid	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
PCB (7) (som, 0.7 factor)	mg/kg ds	0,0049		0,0049	
PCB 101	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 118	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 138	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 153	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 180	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 28	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0
PCB 52	mg/kg ds	< 0,001	0	< 0,001	0
som (7) PCB	mg/kg ds		0,002		0,002

TOELICHTING

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

- Voldoet aan achtergrondwaarde (altijd toepasbaar)
- Kwaliteitsklasse wonen
- Kwaliteitsklasse industrie
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > industrie)
- Overschrijding kwaliteitsklasse industrie (niet toepasbaar > interventiewaarde)

GSSD: Gestandaardiseerde meetwaarde

Bijlage 8 Normen Besluit bodemkwaliteit

Achtergrondwaarden en maximale waarden kwaliteitsklassen wonen en industrie[9] (gehalten in mg/kg ds)

Stof	Achtergrond-waarden	Maximale waarden kwaliteits-klasse wonen	Maximale waarden kwaliteits-klasse industrie
1. Metalen			
Antimoon	4,0*	15	22
Arseen	20	27	76
Barium	-	-	-
Cadmium	0,60	1,2	4,3
Chroom III	55	62	180
Chroom VI	-	-	-
Kobalt	15	35	190
Koper	40	54	190
Kwik (anorganisch)	0,15	0,83	4,8
Kwik (organisch)	-	-	-
Lood	50	210	530
Molybdeen	1,5*	88	190
Nikkel	35	39	100
Zink	140	200	720
Beryllium	-	-	-
Seleen	-	-	-
Tellurium	-	-	-
Thallium	-	-	-
Tin	6,5	180	900
Vanadium	80	97	250
Zilver	-	-	-
2. Overige organische stoffen			
Chloride[13]	-	-	-
Cyanide (vrij)[5]	3,0	3,0	20
Cyanide (complex)[6]	5,5	5,5	50
Thiocyanaat	6,0	6,0	20
3. Aromatische verbindingen			
Benzeen	0,20*	0,20	1
Ethylbenzeen	0,20*	0,20	1,25
Tolueen	0,20*	0,20	1,25
Xylenen (som)[1]	0,45*	0,45	1,25
Styreen (vinylbenzeen)	0,25*	0,25	2,5
Fenol	0,25	0,25	1,25
Cresolen (som)[1]	0,30*	0,30	5
Dodecylbenzeen	0,35*	0,35	0,35
Aromatische oplosmiddelen[1, 7]	2,5*	2,5	2,5
Dihydroxybenzenen (som)[12]	-	-	-
4. Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK)			
PAK's (totaal) (som 10)[1]	1,5	6,8	40
5. Gechloreerde koolwaterstoffen			
A. (Vluchtige koolwaterstoffen)			
Monochlooretheen (Vinylchloride)[2]	0,10*	0,10	0,1
Dichloormethaan	0,10	0,10	3,9
1,1-dichloorethaan	0,20*	0,20	0,20
1,2-dichloorethaan	0,20*	0,20	4
1,1-dichlooretheen[2]	0,30*	0,30	0,30
1,2-dichlooretheen (som)[1]	0,30*	0,30	0,30
Dichloorpropanen (som)[1]	0,80*	0,80	0,80
Trichloormethaan (chloroform)	0,25*	0,25	3
1,1,1-trichloorethaan	0,25*	0,25	0,25
1,1,2-trichloorethaan	0,30*	0,30	0,30
Trichlooretheen (Tri)	0,25*	0,25	2,5
Tetrachloormethaan (Tetra)	0,30*	0,30	0,7
Tetrachlooretheen (Per)	0,15	0,15	4
B. Chloorbenzenen			
Monochloorbenzeen	0,20*	0,20	5
Dichloorbenzenen (som)[1]	2,0*	2,0	5
Trichloorbenzenen (som)[1]	0,015*	0,015	5
Tetrachloorbenzenen (som)[1]	0,0090*	0,0090	2,2
Pentachloorbenzenen	0,0025	0,0025	5
Hexachloorbenzeen	0,0085	0,027	1,4
C. Chloorfenolen			
Monochloorfenolen (som)[1]	0,045	0,045	5,4
Dichloorfenolen (som)[1]	0,20*	0,20	6
Trichloorfenolen (som)[1]	0,0030*	0,0030	6
Tetrachloorfenolen (som)[1]	0,015*	1	6
Pentachloorfenol	0,0030*	1,4	5

Stof	Achtergrond-waarde	Maximale waarden kwaliteits-klasse wonen	Maximale waarden kwaliteits-klasse industrie
D. Polychloorbifenylen (PCB's)			
PCB's (som 7)[1]	0,020	0,040	0,5
E. Overige gechloreerde koolwaterstoffen			
Monochlooranilinen (som)[1]	0,20*	0,20	0,20
Dioxine (som TEQ)[1]	0,000055*	0,000055	0,000055
Chloornaftaleen (som)[1]	0,070*	0,0070	10
Dichlooranilinen	-	-	-
Trichlooranilinen	-	-	-
Tetrachlooranilinen	-	-	-
Pentachlooranilinen	0,15*	0,15	0,15
6. Bestrijdingsmiddelen			
A. Organochloor-bestrijdingsmiddelen			
Chloordaan (som)[1]	0,0020	0,0020	0,1
DDT (som)[1]	0,20	0,20	1
DDE (som)[1]	0,10	0,13	1,3
DDD (som)[1]	0,020	0,84	34
Aldrin	-	-	-
Drins (som)[1]	0,015	0,04	0,14
α-endosulfan	0,00090	0,00090	0,1
α-HCH	0,0010	0,0010	0,5
β-HCH	0,0020	0,0020	0,5
γ-HCH (lindaan)	0,0030	0,04	0,5
Heptachloor	0,00070	0,00070	0,1
Heptachloorepoxide (som)[1]	0,0020	0,0020	0,1
Hexachloorbutadieen	0,003*	-	-
organochloorhoudende bestrijdingsmiddelen (som landbodem)	0,40	-	-
B.Organofsforpesticiden			
Azinfosmethyl	0,0075*	0,0075	0,0075
C. Organotinbestrijdingsmiddelen			
Organotinverbindingen (som)[1, 10]	0,15	0,5	2,5[10]
tributyltin (TBT)[2, 10]	0,065	0,065	0,065
D. Chloorfenoxy-azijnzuur herbiciden			
MCPA	0,55*	0,55	0,55
E. Overige bestrijdingsmiddelen			
Atrazine	0,035*	0,035	0,5
Carbaryl	0,15*	0,15	0,45
Carbofuran[2]	0,017*	0,017	0,017
4-chloormethylfenolen	0,60*	0,60	0,60
Organostikstof- en organofosfor bestrijdingsmiddelen (som)	0,090*	0,090	0,5
Maneb	-	-	-
7. Overige stoffen			
Asbest[3]	-	100	100
Cyclohexanon	2,0*	2,0	150
Dimethyl ftalaat[11]	0,045*	9,2	60
Diethyl ftalaat[11]	0,045*	5,3	53
Di-isobutyl ftalaat[11]	0,045*	1,3	17
Dibutyl ftalaat[11]	0,070*	5,0	36
Butyl benzylftalaat[11]	0,070*	2,6	48
Dihexyl ftalaat[11]	0,070*	18	60
Di(2-ethylhexyl)ftalaat[11]	0,045*	8,3	60
Minerale olie[4]	190	190	500
Pyridine	0,15*	0,15	1
Tetrahydrofuran	0,45	0,45	2
Tetrahydrothiofeen	1,5*	1,5	8,8
Tribroommethaan (bromoform)	0,20*	0,20	0,20
Acrylonitril	0,1*	0,1	0,1
Butanol (1-butanol)	2,0*	2,0	2,0
1,2 butylacetaat	2,0*	2,0	2,0
Ethylacetaat	2,0*	2,0	2,0
Diethyleen glycol	8,0	8,0	8,0
Ethyleen glycol	5,0	5,0	5,0
Formaldehyde	0,1*	0,1	0,1
Isopropanol (2-propanol)	0,75	0,75	0,75
Methanol	3,0	3,0	3,0
Methylethylketon	2,0*	2,0	2,0
Methyl-tert-buthyl ether (MTBE)	0,20*	0,20	0,20

Toelichting:

* *Achtergrondwaarde is gebaseerd op de bepalingsgrens (intralaboratorium reproduceerbaarheid), omdat onvoldoende data beschikbaar zijn om een betrouwbare P95 af te leiden.*

[1] Voor de samenstelling van de somparameters wordt verwezen naar bijlage N van de Regeling bodemkwaliteit.
Voor de berekening van de som TEQ voor dioxine wordt verwezen naar bijlage B van de Regeling Bodemkwaliteit. Voor het optellen van meetwaarden beneden de bepalingsgrens wordt verwezen naar bijlage G onderdeel IV van de Regeling bodemkwaliteit.

[2] De maximale waarden bodemfunctieklasse wonen en industrie van deze stoffen zijn gelijk aan de interventiewaarden bodemsanering en zijn gelijk of kleiner dan de bepalingsgrens (intralaboratorium reproduceerbaarheid). Indien de stof wordt aangetoond moeten de risico's nader worden onderzocht. Bij het aantreffen van vinylchloride of 1,1-dichlooretheen moet tevens het grondwater worden onderzocht.

[3] Gewogen norm (concentratie serpentijn asbest + 10 x concentratie amfibool asbest). Deze eis bedraagt 0 mg/kg ds indien niet is voldaan aan artikel 2, onder b, van het Productenbesluit Asbest.

[4] De definitie van minerale olie wordt beschreven bij de analysenorm. Indien er sprake is van een verontreiniging met mengsels (bijvoorbeeld benzine of huisbrandolie) dan dient naast het alkaangehalte ook het gehalte aan aromatische en/of polycyclische aromatische koolwaterstoffen bepaald te worden. Met deze somparameter is om praktische redenen volstaan. Nadere toxicologische en chemische differentiatie worden bestudeerd.

[5] Bij gehalten die de achtergrondwaarden overschrijden moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid van uitdamping. Wanneer uitdamping naar binnenlucht zou kunnen optreden, moet bij overschrijding van de achtergrondwaarde worden gemeten in de bodemlucht en moet worden getoetst aan de TCL (Toxicologisch Toelaatbare Concentratie in Lucht).

[6] Het gehalte cyanide-complex is gelijk aan het gehalte cyanide-totaal minus het gehalte cyanide-vrij, bepaald conform NEN-EN-ISO 14403-1:2012, NEN-EN-ISO 14403-2:2012 en NEN-ISO 17380:2013. Indien geen cyanide-vrij wordt verwacht, mag het gehalte cyanide-complex gelijk worden gesteld aan het gehalte cyanide-totaal (en hoeft dus alleen het gehalte cyanide-totaal te worden gemeten).

[7] De achtergrondwaarde van deze somparameter gaat uit van de aanwezigheid van meerdere van de 16 componenten, die tot deze somparameter worden gerekend (zie bijlage N van de Regeling bodemkwaliteit). De hoogte van de achtergrondwaarde is gebaseerd op de som van de bepalingsgrenzen vermenigvuldigd met 0,7. Sommige componenten zijn tevens individueel genormeerd. Binnen de somparameter mag de achtergrondwaarde van de individueel genormeerde componenten niet worden overschreden. Voor de componenten, die niet individueel zijn genormeerd, geldt per component een maximum gehalte van 0,45 mg/kg ds voor de achtergrondwaarde.

[8] De norm voor barium is tijdelijk ingetrokken. Gebleken is dat de interventiewaarde voor barium lager was dan het gehalte dat van nature in de bodem voorkomt. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 920 mg/kg. Deze voormalige interventiewaarde is op dezelfde manier onderbouwd als de interventiewaarde voor de meeste andere metalen en is voor barium inclusief een natuurlijk achtergrondgehalte van 190 mg/kg ds.

[9] Voor het omgaan met meetwaarden beneden de bepalingsgrens van het laboratorium wordt verwezen naar bijlage G onderdeel IV van de Regeling bodemkwaliteit.

[10] De eenheid voor organotinverbindingen is mg Sn/kg ds. De eenheid van de maximale waarde industrie voor organotinverbindingen (som) is organotin in mg/kg ds.

[11] Het is onzeker of de achtergrondwaarden voor ftalaten meetbaar zijn. Toekomstige ervaringen moeten uitwijzen of sprake is van een knelpunt.

[12] Onder dihydroxybenzenen (som) wordt verstaan: de som van catechol, resorcinol en hydrochinon

[13] Voor het toepassen van zeezand geldt de norm van 200 mg/kg ds. Bij het toepassen van zeezand op plaatsen waar een direct contact is of mogelijk is met brak water of zeewater met van nature een chloride-concentratie van meer dan 5.000 mg/l, geldt voor chloride geen maximale waarde.

Bijlage 9 Toetsing waterbodemmonsters aan Besluit bodemkwaliteit met normen

Tabel 1: Samenstellingwaarden en toetsing voor waterbodem conform Besluit Bodemkwaliteit

Analysemonster	SBMM01						
Certificaatcode	2020042451						
Datum	17-3-2020 11:11:00						
Traject (cm-mv)	30-80						
Humus (% ds)	9						
Lutum (% ds)	12,1						
Datum van toetsing	26-3-2020						
Bodemklasse monster			Klasse industrie	Klasse A	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Verspreidbaar
			T1	T3	T5	T6	T7
METALEN							
Barium	38	mg/kg ds					
Cadmium	0,27	mg/kg ds	<=AW	<=AW	<=MW_AW	<=MW_AW	<=MW_AW
Kobalt	4,8	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	
Koper	24	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW
Kwik	0,21	mg/kg ds	**<=WO**	<*A*		<=MW_AW	<=MW_AW
Lood	56	mg/kg ds	**<=WO**	<*A*		<=MW_AW	<=MW_AW
Molybdeen	< 1,5	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	
Nikkel	13	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW
Zink	120	mg/kg ds	**<=WO**	<*A*		<=MW_AW	<=MW_AW
PAK							
Naftaleen	0,064	mg/kg ds					
Fenanthreen	0,33	mg/kg ds					
Anthraceen	0,17	mg/kg ds					
Fluorantheen	1,2	mg/kg ds					
Benzo(a)anthraceen	0,48	mg/kg ds					
Chryseen	0,52	mg/kg ds					
Benzo(k)fluorantheen	0,22	mg/kg ds					
Benzo(a)pyreen	0,38	mg/kg ds					
Benzo(g,h,i)peryleen	0,28	mg/kg ds					
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	0,26	mg/kg ds					
PAK 10 VROM		mg/kg ds	**<=WO**	<*A*		<=MW_AW	<=MW_AW
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
Minerale olie C10 - C12	< 6	mg/kg ds					
Minerale olie C12 - C16	< 10	mg/kg ds					
Minerale olie C16 - C21	24	mg/kg ds					
Minerale olie C21 - C30	84	mg/kg ds					
Minerale olie C30 - C35	86	mg/kg ds					

Analysemonster	SBMM01						
Certificaatcode	2020042451						
Datum	17-3-2020 11:11:00						
Traject (cm-mv)	30-80						
Humus (% ds)	9						
Lutum (% ds)	12,1						
Datum van toetsing	26-3-2020						
Bodemklasse monster			Klasse industrie	Klasse A	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Verspreidbaar
Minerale olie C35 - C40	22	mg/kg ds					
Minerale olie C10 - C40	220	mg/kg ds	**<=IND**	<A	<=MW_AW	<=MW_AW	<=MW_AW
OVERIG							
Gloeirest	90	% (m/m) ds					
Droge stof	31,5	% m/m					
Lutum	12,1	%					
Organische stof (humus)	9	%					
meersoorten PAF organische verbindingen		%			<=MW_AW		
meersoorten PAF metalen		%			<=MW_AW		
PCB`S							
PCB 28	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 52	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 101	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 118	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 138	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 153	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 180	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB (som 7)		mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW

Tabel 2: Samenstellingwaarden en toetsing voor waterbodem conform Besluit Bodemkwaliteit

Analysemonster	SBMM02						
Certificaatcode	2020042451						
Datum	17-3-2020 08:14:00						
Traject (cm-mv)	15-65						
Humus (% ds)	57						
Lutum (% ds)	26,4						
Datum van toetsing	26-3-2020						
Bodemklasse monster			Altijd toepasbaar	Altijd toepasbaar	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Verspreidbaar
			T1	T3	T5	T6	T7
METALEN							
Barium	56	mg/kg ds					
Cadmium	0,55	mg/kg ds	<=AW	<=AW	<=MW_AW	<=MW_AW	<=MW_AW
Kobalt	8,1	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	
Koper	24	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW
Kwik	0,15	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW
Lood	50	mg/kg	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW

Analysemonster	SBMM02						
Certificaatcode	2020042451						
Datum	17-3-2020 08:14:00						
Traject (cm-mv)	15-65						
Humus (% ds)	57						
Lutum (% ds)	26,4						
Datum van toetsing	26-3-2020						
Bodemklasse monster			Altijd toepasbaar	Altijd toepasbaar	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Verspreidbaar
		ds					
Molybdeen	1,7	mg/kg ds	**<=WO**	*<A*		<=MW_AW	
Nikkel	22	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW
Zink	110	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW
PAK							
Naftaleen	0,076	mg/kg ds					
Fenanthreen	0,085	mg/kg ds					
Anthraceen	< 0,05	mg/kg ds					
Fluorantheen	0,22	mg/kg ds					
Benzo(a)anthraceen	< 0,05	mg/kg ds					
Chryseen	0,14	mg/kg ds					
Benzo(k)fluorantheen	0,056	mg/kg ds					
Benzo(a)pyreen	0,073	mg/kg ds					
Benzo(g,h,i)peryleen	< 0,05	mg/kg ds					
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	< 0,05	mg/kg ds					
PAK 10 VROM		mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
Minerale olie C10 - C12	< 21	mg/kg ds					
Minerale olie C12 - C16	< 35	mg/kg ds					
Minerale olie C16 - C21	50	mg/kg ds					
Minerale olie C21 - C30	140	mg/kg ds					
Minerale olie C30 - C35	190	mg/kg ds					
Minerale olie C35 - C40	< 42	mg/kg ds					
Minerale olie C10 - C40	440	mg/kg ds	<=AW	<=AW	<=MW_AW	<=MW_AW	<=MW_AW
OVERIG							
Gloeirest	41	% (m/m) ds					
Droge stof	10,2	% m/m					
Lutum	26,4	%					
Organische stof (humus)	57	%					
meersoorten PAF organische verbindingen		%			<=MW_AW		
meersoorten PAF metalen		%			<=MW_AW		
PCB`S							

Analysemonster	SBMM02						
Certificaatcode	2020042451						
Datum	17-3-2020 08:14:00						
Traject (cm-mv)	15-65						
Humus (% ds)	57						
Lutum (% ds)	26,4						
Datum van toetsing	26-3-2020						
Bodemklasse monster			Altijd toepasbaar	Altijd toepasbaar	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Verspreidbaar
PCB 28	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 52	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 101	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 118	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 138	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 153	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 180	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB (som 7)		mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW

Tabel 3: Samenstellingwaarden en toetsing voor waterbodem conform Besluit Bodemkwaliteit

Analysemonster	SBMM03						
Certificaatcode	2020042451						
Datum	17-3-2020 08:56:00						
Traject (cm-mv)	10-60						
Humus (% ds)	22						
Lutum (% ds)	46						
Datum van toetsing	26-3-2020						
Bodemklasse monster			Klasse industrie	Klasse A	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Niet verspreidbaar
			T1	T3	T5	T6	T7
METALEN							
Barium	190	mg/kg ds					
Cadmium	1,2	mg/kg ds	**<=WO**	<A	<=MW_AW	<=MW_AW	<=MW_AW
Kobalt	18	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	
Koper	69	mg/kg ds	**<=WO**	<A		<=MW_AW	>MW_AW
Kwik	0,48	mg/kg ds	**<=WO**	<A		<=MW_AW	<=MW_AW
Lood	150	mg/kg ds	**<=WO**	<A		<=MW_AW	>MW_AW
Molybdeen	3,4	mg/kg ds	**<=WO**	<A		<=MW_AW	
Nikkel	50	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	>MW_AW
Zink	380	mg/kg ds	**<=IND**	<A		<=MW_AW	>MW_AW
PAK							
Naftaleen	0,17	mg/kg ds					
Fenanthreen	0,54	mg/kg ds					
Anthraceen	0,26	mg/kg ds					
Fluorantheen	1,3	mg/kg					

Analysemonster	SBMM03						
Certificaatcode	2020042451						
Datum	17-3-2020 08:56:00						
Traject (cm-mv)	10-60						
Humus (% ds)	22						
Lutum (% ds)	46						
Datum van toetsing	26-3-2020						
Bodemklasse monster			Klasse industrie	Klasse A	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Niet verspreidbaar
		ds					
Benzo(a)anthraceen	0,53	mg/kg ds					
Chryseen	0,72	mg/kg ds					
Benzo(k)fluorantheen	0,3	mg/kg ds					
Benzo(a)pyreen	0,48	mg/kg ds					
Benzo(g,h,i)peryleen	0,37	mg/kg ds					
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	0,33	mg/kg ds					
PAK 10 VROM		mg/kg ds	**<=WO**	*<A*		<=MW_AW	<=MW_AW
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
Minerale olie C10 - C12	< 33	mg/kg ds					
Minerale olie C12 - C16	< 55	mg/kg ds					
Minerale olie C16 - C21	92	mg/kg ds					
Minerale olie C21 - C30	340	mg/kg ds					
Minerale olie C30 - C35	540	mg/kg ds					
Minerale olie C35 - C40	98	mg/kg ds					
Minerale olie C10 - C40	1100	mg/kg ds	**<=IND**	*<A*	<=MW_AW	<=MW_AW	<=MW_AW
OVERIG							
Gloeirest	75	% (m/m) ds					
Droge stof	6,9	% m/m					
Lutum	46	%					
Organische stof (humus)	22	%					
meersoorten PAF organische verbindingen		%			<=MW_AW		
meersoorten PAF metalen		%			<=MW_AW		
PCB`S							
PCB 28	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 52	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 101	0,004	mg/kg ds		*<A*		<=MW_AW	
PCB 118	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 138	0,0043	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 153	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 180	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB (som 7)		mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW

Tabel 4: Samenstellingwaarden en toetsing voor waterbodem conform Besluit Bodemkwaliteit

Analysemonster	SMM04						
Certificaatcode	2020042451						
Datum	17-3-2020 09:59:00						
Traject (cm-mv)	20-55						
Humus (% ds)	50,5						
Lutum (% ds)	27,5						
Datum van toetsing	26-3-2020						
Bodemklasse monster			Klasse industrie	Klasse A	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Niet verspreidbaar
			T1	T3	T5	T6	T7
METALEN							
Barium	110	mg/kg ds					
Cadmium	0,92	mg/kg ds	<=AW	<=AW	<=MW_AW	<=MW_AW	<=MW_AW
Kobalt	12	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	
Koper	47	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW
Kwik	1	mg/kg ds	**<=WO**	*<A*		<=MW_AW	<=MW_AW
Lood	160	mg/kg ds	**<=WO**	*<A*		<=MW_AW	>MW_AW
Molybdeen	3,5	mg/kg ds	**<=WO**	*<A*		<=MW_AW	
Nikkel	36	mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW
Zink	230	mg/kg ds	**<=WO**	*<A*		<=MW_AW	<=MW_AW
PAK							
Naftaleen	0,17	mg/kg ds					
Fenanthreen	0,38	mg/kg ds					
Anthraceen	0,12	mg/kg ds					
Fluorantheen	0,93	mg/kg ds					
Benzo(a)anthraceen	0,39	mg/kg ds					
Chryseen	0,47	mg/kg ds					
Benzo(k)fluorantheen	0,21	mg/kg ds					
Benzo(a)pyreen	0,34	mg/kg ds					
Benzo(g,h,i)peryleen	0,25	mg/kg ds					
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	0,23	mg/kg ds					
PAK 10 VROM		mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
Minerale olie C10 - C12	< 27	mg/kg ds					
Minerale olie C12 - C16	< 45	mg/kg ds					
Minerale olie C16 - C21	67	mg/kg ds					
Minerale olie C21 - C30	260	mg/kg ds					
Minerale olie C30 - C35	310	mg/kg ds					

Analysemonster	SMM04						
Certificaatcode	2020042451						
Datum	17-3-2020 09:59:00						
Traject (cm-mv)	20-55						
Humus (% ds)	50,5						
Lutum (% ds)	27,5						
Datum van toetsing	26-3-2020						
Bodemklasse monster			Klasse industrie	Klasse A	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Niet verspreidbaar
Minerale olie C35 - C40	58	mg/kg ds					
Minerale olie C10 - C40	720	mg/kg ds	**<=IND**	*<A*	<=MW_AW	<=MW_AW	<=MW_AW
OVERIG							
Gloeirest	48	% (m/m) ds					
Droge stof	8,6	% m/m					
Lutum	27,5	%					
Organische stof (humus)	50,5	%					
meersoorten PAF organische verbindingen		%			<=MW_AW		
meersoorten PAF metalen		%			<=MW_AW		
PCB`S							
PCB 28	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 52	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 101	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 118	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 138	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 153	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB 180	< 0,001	mg/kg ds		<=AW		<=MW_AW	
PCB (som 7)		mg/kg ds	<=AW	<=AW		<=MW_AW	<=MW_AW

<	: kleiner dan de detectielimiet
8,88	: <= Achtergrondwaarde
8,88	: A
8,88	: B
8,88	: Nooit toepasbaar
6	: Heeft geen normwaarde
8	: Asbest voldoet
#	@ verhoogde rapportagegrens
GSSD	@ Gestandaardiseerde meetwaarde

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.0.0 -

Tabel 5: Normwaarden (mg/kg) conform Regeling Besluit Bodemkwaliteit (T1)

		AW	WO	IND	I
METALEN					
Cadmium	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
Kobalt	mg/kg ds	15	35	190	190
Koper	mg/kg ds	40	54	190	190
Kwik	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
Lood	mg/kg ds	50	210	530	530
Molybdeen	mg/kg ds	1,5	88	190	190

		AW	WO	IND	I
Nikkel	mg/kg ds	35	39	100	100
Zink	mg/kg ds	140	200	720	720
PAK					
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	190	190	500	5000
PCB`S					
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1

Tabel 6: Normwaarden (mg/kg) conform Regeling Besluit Bodemkwaliteit (T3)

		ETW	AW	A	B
METALEN					
Cadmium	mg/kg ds	4,3	0,6	4	14
Kobalt	mg/kg ds	130	15	25	240
Koper	mg/kg ds	113	40	96	190
Kwik	mg/kg ds	4,8	0,15	1,2	10
Lood	mg/kg ds	308	50	138	580
Molybdeen	mg/kg ds	105	1,5	5	200
Nikkel	mg/kg ds	100	35	50	210
Zink	mg/kg ds	430	140	563	2000
PAK					
PAK 10 VROM	mg/kg ds		1,5	9	40
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds		190	1250	5000
PCB`S					
PCB 28	mg/kg ds		0,0015	0,014	
PCB 52	mg/kg ds		0,002	0,015	
PCB 101	mg/kg ds		0,0015	0,023	
PCB 118	mg/kg ds		0,0045	0,016	
PCB 138	mg/kg ds		0,004	0,027	
PCB 153	mg/kg ds		0,0035	0,033	
PCB 180	mg/kg ds		0,0025	0,018	
PCB (som 7)	mg/kg ds		0,02	0,139	1

Tabel 7: Normwaarden (mg/kg) conform Regeling Besluit Bodemkwaliteit (T5)

		AW	MW per	I
METALEN				
Cadmium	mg/kg ds	0,6	7,5	13
Kobalt	mg/kg ds	15		190
Koper	mg/kg ds	40		190
Kwik	mg/kg ds	0,15		36
Lood	mg/kg ds	50		530
Molybdeen	mg/kg ds	1,5		190
Nikkel	mg/kg ds	35		100
Zink	mg/kg ds	140		720
PAK				
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,5		40
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN				

		AW	MW per	I
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	190	3000	5000
PCB`S				
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,02		1

Tabel 8: Normwaarden (mg/kg) conform Regeling Besluit Bodemkwaliteit (T6)

		AW	MW zoet	IW
METALEN				
Cadmium	mg/kg ds	0,6	4	14
Kobalt	mg/kg ds	15	25	240
Koper	mg/kg ds	40	96	190
Kwik	mg/kg ds	0,15	1,2	10
Lood	mg/kg ds	50	138	580
Molybdeen	mg/kg ds	1,5	5	200
Nikkel	mg/kg ds	35	50	210
Zink	mg/kg ds	140	563	2000
PAK				
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,5	9	40
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN				
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	190	1250	5000
PCB`S				
PCB 28	mg/kg ds	0,0015	0,014	
PCB 52	mg/kg ds	0,002	0,015	
PCB 101	mg/kg ds	0,0015	0,023	
PCB 118	mg/kg ds	0,0045	0,016	
PCB 138	mg/kg ds	0,004	0,027	
PCB 153	mg/kg ds	0,0035	0,033	
PCB 180	mg/kg ds	0,0025	0,018	
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,02	0,139	1

Tabel 9: Normwaarden (mg/kg) conform Regeling Besluit Bodemkwaliteit (T7)

		MW zout	IW
METALEN			
Cadmium	mg/kg ds	4	14
Kobalt	mg/kg ds		240
Koper	mg/kg ds	60	190
Kwik	mg/kg ds	1,2	10
Lood	mg/kg ds	110	580
Molybdeen	mg/kg ds		200
Nikkel	mg/kg ds	45	210
Zink	mg/kg ds	365	2000
PAK			
PAK 10 VROM	mg/kg ds	8	40
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN			
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	1250	5000
PCB`S			
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,1	1

Bijlage 10 Analysecertificaten grond

Antea Group
T.a.v. Arthur Luikink
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

Analysecertificaat

Datum: 25-Mar-2020

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2020044985/1
Uw project/verslagnummer	0418016.113
Uw projectnaam	Molenkade
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	20-Mar-2020

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020044985/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	20-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	25-Mar-2020/09:17
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	1/4
Monstermatrix	Grond (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
	Voorbehandeling						
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses						
S	Droge stof	% (m/m)	55.8	56.0	19.5	26.0	49.6
S	Organische stof	% (m/m) ds	13.3	12.4	66.0	47.8	25.9
	Gloeirest	% (m/m) ds	84	84	33	51	72
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	42.3	45.9	14.3	20.5	36.7
	Metalen						
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	86	90	50	52	80
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.48	0.51	0.57	0.49	0.55
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	11	12	22	19	11
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	25	31	23	24	35
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	0.18	0.35	0.14	0.16	0.28
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	1.6	1.6	1.7	2.1
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	31	31	41	36	27
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	73	150	29	48	93
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	120	120	59	63	130
	Minerale olie						
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<12	<9.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<20	<15	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<20	<15	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	<11	<44	<33	12
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	5.8	8.2	88	33	11
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	<6.0	<24	<18	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	<35	<140 [1)]	<100	<35
	Polychloorbifenylen, PCB						
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	0.0034 [3)]	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	0.0025	<0.0010	<0.0010	<0.0010

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	MM101 103 (0-35) 105 (0-35) 107 (0-35) 111 (0-30) 115 (0-35) 117 (0-35)	20-Mar-2020	11272067
2	MM102 119 (0-40) 121 (0-35) 123 (0-40) 127 (0-35) 131 (0-40) 135 (0-40)	20-Mar-2020	11272068
3	MM103 103 (35-50) 105 (35-50) 107 (35-50) 111 (30-50) 115 (35-50) 117 (35-50)	20-Mar-2020	11272069
4	MM104 119 (40-50) 121 (35-50) 123 (40-50) 127 (35-50) 131 (40-50) 135 (40-50)	20-Mar-2020	11272070
5	MM105 104 (0-20) 106 (0-20) 108 (0-20) 112 (0-20) 116 (0-20) 118 (0-20)	20-Mar-2020	11272071

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020044985/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	20-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	25-Mar-2020/09:17
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	2/4
Monstermatrix	Grond (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	0.0013 [4)]	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049 [2)]	0.010	0.0049 [2)]	0.0049 [2)]	0.0049 [2)]
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK						
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	<0.050	0.058	<0.050	<0.050	0.073
S	Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	0.096	0.13	0.080	<0.050	0.20
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0.050	0.059	<0.050	<0.050	0.097
S	Chryseen	mg/kg ds	0.056	0.069	<0.050	<0.050	0.13
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	0.055
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0.050	0.052	<0.050	<0.050	0.089
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	0.057
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.43	0.54	0.40	0.35 [2)]	0.81

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	MM101 103 (0-35) 105 (0-35) 107 (0-35) 111 (0-30) 115 (0-35) 117 (0-35)	20-Mar-2020	11272067
2	MM102 119 (0-40) 121 (0-35) 123 (0-40) 127 (0-35) 131 (0-40) 135 (0-40)	20-Mar-2020	11272068
3	MM103 103 (35-50) 105 (35-50) 107 (35-50) 111 (30-50) 115 (35-50) 117 (35-50)	20-Mar-2020	11272069
4	MM104 119 (40-50) 121 (35-50) 123 (40-50) 127 (35-50) 131 (40-50) 135 (40-50)	20-Mar-2020	11272070
5	MM105 104 (0-20) 106 (0-20) 108 (0-20) 112 (0-20) 116 (0-20) 118 (0-20)	20-Mar-2020	11272071

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020044985/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	20-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	25-Mar-2020/09:17
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	3/4
Monstermatrix	Grond (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	6	7	8
	Voorbehandeling				
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses				
S	Droge stof	% (m/m)	49.8	33.8	16.2
S	Organische stof	% (m/m) ds	22.6	42.0	76.1
	Gloeirest	% (m/m) ds	75	55	23
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	37.1	35.3	13.4
	Metalen				
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	83	83	34
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.60	0.62	0.48
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	9.9	13	25
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	34	40	14
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	1.6	0.36	0.10
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	1.7	3.1	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	27	33	22
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	120	92	38
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	130	99	85
	Minerale olie				
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<15
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<25
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<25
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	32	<55
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	10	51	38
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	8.2	<30
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	97 [1)]	<180
	Chromatogram olie (GC)			Zie bijl.	
	Polychloorbifenylen, PCB				
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
6	MM106 120 (0-20) 122 (0-20) 124 (0-20) 128 (0-20) 132 (0-20) 136 (0-20)	20-Mar-2020	11272072
7	MM401 401 (0-30) 402 (0-30) 403 (0-30) 404 (0-30)	20-Mar-2020	11272073
8	MM402 401 (30-50) 402 (30-50) 403 (30-50) 404 (30-50)	20-Mar-2020	11272074

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020044985/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	20-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	25-Mar-2020/09:17
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	4/4
Monstermatrix	Grond (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	6	7	8
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049 2)	0.0049 2)	0.0049 2)
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK				
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	0.067	0.080	<0.050
S	Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	0.18	0.24	0.066
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.087	0.12	<0.050
S	Chryseen	mg/kg ds	0.11	0.18	<0.050
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	0.076	<0.050
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.076	0.10	<0.050
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0.050	0.12	<0.050
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.69	1.0	0.38

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
6	MM106 120 (0-20) 122 (0-20) 124 (0-20) 128 (0-20) 132 (0-20) 136 (0-20)	20-Mar-2020	11272072
7	MM401 401 (0-30) 402 (0-30) 403 (0-30) 404 (0-30)	20-Mar-2020	11272073
8	MM402 401 (30-50) 402 (30-50) 403 (30-50) 404 (30-50)	20-Mar-2020	11272074

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.
VA

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2020044985/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monstername ID/Monsteromsch.
11272067	103	1	0	35	0538066899	MM101 103 (0-35) 105 (0-35) 10
11272067	105	1	0	35	0538066892	MM101 103 (0-35) 105 (0-35) 10
11272067	107	1	0	35	0538066895	MM101 103 (0-35) 105 (0-35) 10
11272067	111	1	0	30	0538066900	MM101 103 (0-35) 105 (0-35) 10
11272067	115	1	0	35	0538066742	MM101 103 (0-35) 105 (0-35) 10
11272067	117	1	0	35	0538066752	MM101 103 (0-35) 105 (0-35) 10
11272068	127	1	0	35	0538067144	MM102 119 (0-40) 121 (0-35) 12
11272068	131	1	0	40	0538067150	MM102 119 (0-40) 121 (0-35) 12
11272068	135	1	0	40	0538066750	MM102 119 (0-40) 121 (0-35) 12
11272068	119	1	0	40	0538066738	MM102 119 (0-40) 121 (0-35) 12
11272068	121	1	0	35	0538066763	MM102 119 (0-40) 121 (0-35) 12
11272068	123	1	0	40	0538067152	MM102 119 (0-40) 121 (0-35) 12
11272069	103	2	35	50	0538066894	MM103 103 (35-50) 105 (35-50)
11272069	105	2	35	50	0538066896	MM103 103 (35-50) 105 (35-50)
11272069	107	2	35	50	0538066902	MM103 103 (35-50) 105 (35-50)
11272069	111	2	30	50	0538066898	MM103 103 (35-50) 105 (35-50)
11272069	115	2	35	50	0538066871	MM103 103 (35-50) 105 (35-50)
11272069	117	2	35	50	0538066745	MM103 103 (35-50) 105 (35-50)
11272070	119	2	40	50	0538066626	MM104 119 (40-50) 121 (35-50)
11272070	121	2	35	50	0538066760	MM104 119 (40-50) 121 (35-50)
11272070	123	2	40	50	0538067155	MM104 119 (40-50) 121 (35-50)
11272070	127	2	35	50	0538067174	MM104 119 (40-50) 121 (35-50)
11272070	131	2	40	50	0538067164	MM104 119 (40-50) 121 (35-50)
11272070	135	2	40	50	0538067535	MM104 119 (40-50) 121 (35-50)
11272071	104	1	0	20	0538066883	MM105 104 (0-20) 106 (0-20) 10
11272071	106	1	0	20	0538066879	MM105 104 (0-20) 106 (0-20) 10
11272071	108	1	0	20	0538066906	MM105 104 (0-20) 106 (0-20) 10
11272071	112	1	0	20	0538066893	MM105 104 (0-20) 106 (0-20) 10
11272071	116	1	0	20	0538066613	MM105 104 (0-20) 106 (0-20) 10
11272071	118	1	0	20	0538066762	MM105 104 (0-20) 106 (0-20) 10
11272072	120	1	0	20	0538066753	MM106 120 (0-20) 122 (0-20) 12
11272072	122	1	0	20	0538066757	MM106 120 (0-20) 122 (0-20) 12
11272072	124	1	0	20	0538067161	MM106 120 (0-20) 122 (0-20) 12
11272072	128	1	0	20	0538067162	MM106 120 (0-20) 122 (0-20) 12
11272072	132	1	0	20	0538067146	MM106 120 (0-20) 122 (0-20) 12
11272072	136	1	0	20	0538067518	MM106 120 (0-20) 122 (0-20) 12

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2020044985/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monstername ID/Monsteromsch.
11272073	401	1	0	30	0538066891	MM401 401 (0-30) 402 (0-30) 40
11272073	402	1	0	30	0538067526	MM401 401 (0-30) 402 (0-30) 40
11272073	403	1	0	30	0538067170	MM401 401 (0-30) 402 (0-30) 40
11272073	404	1	0	30	0538066754	MM401 401 (0-30) 402 (0-30) 40
11272074	401	2	30	50	0538067536	MM402 401 (30-50) 402 (30-50)
11272074	402	2	30	50	0538067531	MM402 401 (30-50) 402 (30-50)
11272074	403	2	30	50	0538066882	MM402 401 (30-50) 402 (30-50)
11272074	404	2	30	50	0538066870	MM402 401 (30-50) 402 (30-50)

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2020044985/1

Opmerking 1)
Humusachtige verbindingen aangetoond.

Opmerking 2)
De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Opmerking 3)
PCB 28 kan positief beïnvloed worden door PCB 31.

Opmerking 4)
PCB 138 kan positief beïnvloed worden door PCB 163.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2020044985/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Voorbehandeling			
Cryogeen malen	W0106	Voorbehandeling	Cf. AS3000
Bodemkundige analyses			
Droge stof	W0104	Gravimetrie	Cf. pb 3010-2 en gw. NEN-EN 15934
Organische stof (gloeiverlies)	W0109	Gravimetrie	Cf. pb 3010-3 en cf. NEN 5754
Korrelgrootte < 2 µm (lutum)	W0171	Sedimentatie	Cf. pb 3010-4 en gw. NEN 5753
Metalen			
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale olie			
Minerale Olie (C10-C40)	W0202	GC-FID	Cf. pb 3010-7 en gw. NEN-EN-ISO 16703
Chromatogram MO (GC)	W0202	GC-FID	Gelijkw. NEN-EN-ISO 16703
Polychloorbifenylen, PCB			
PCB (7)	W0271	GC-MS	Cf. pb 3010-8 en gw. NEN 6980
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287
PAK (10) (VROM)	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2019.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins | analytico®

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 11272073
Certificate no.: 2020044985
Sample description.: MM401 401 (0-30) 402 (0-30) 403 (0-30) 404 (0-30)

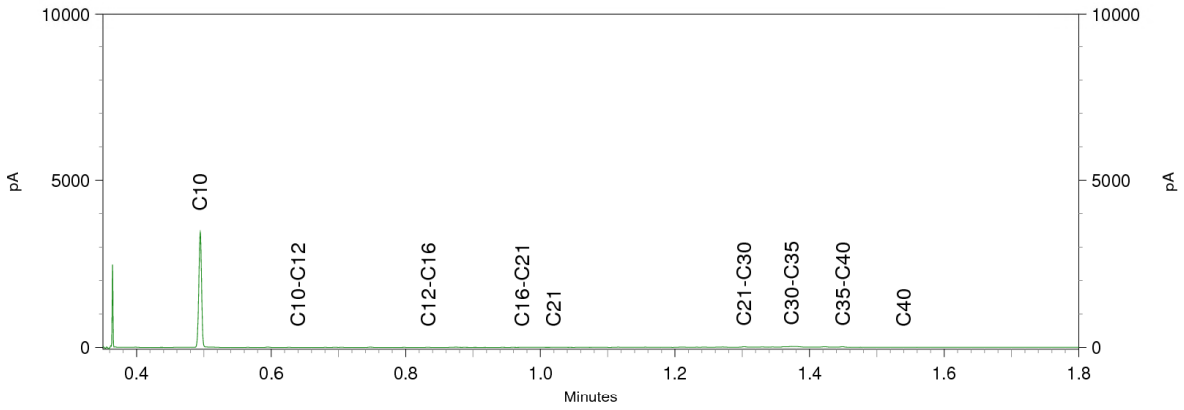

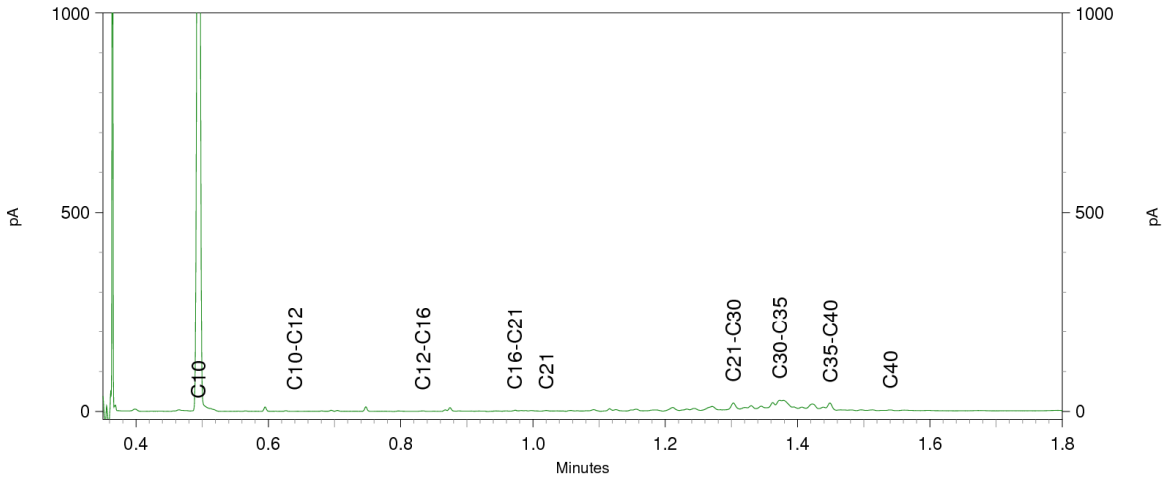

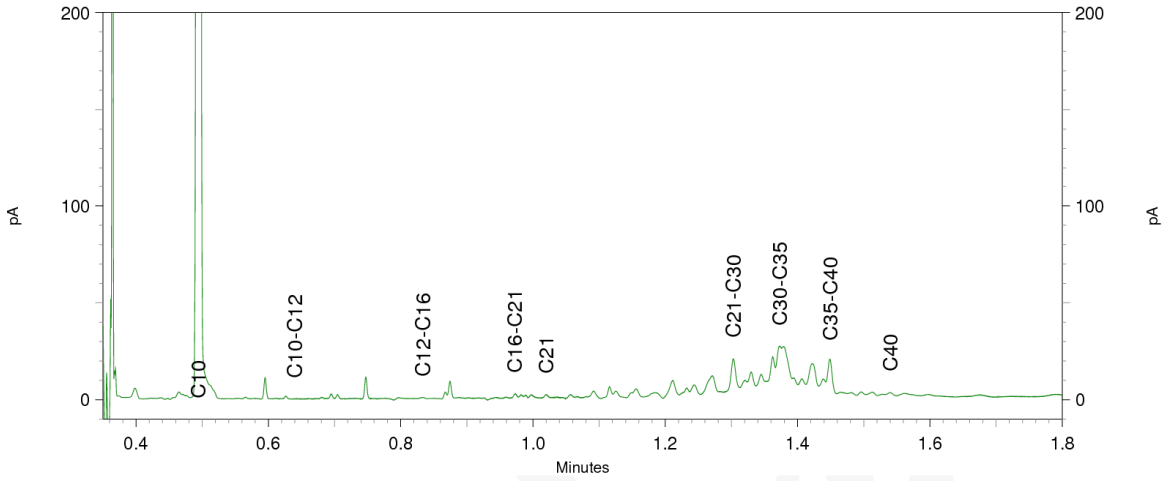

eurofins | — analytico®

Antea Group
T.a.v. Arthur Luikink
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

Analysecertificaat

Datum: 25-Mar-2020

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2020045571/1
Uw project/verslagnummer	0418016.113
Uw projectnaam	Molenkade
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	23-Mar-2020

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020045571/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	23-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	25-Mar-2020/11:29
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	1/2
Monstermatrix	Grond (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	1	2	3
	Voorbehandeling				
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses				
	Malen m.b.v. Kaakbreker en spleet verdeler (1kg)			Uitgevoerd	
S	Droge stof	% (m/m)	71.5	87.5	65.1
S	Organische stof	% (m/m) ds	8.3	3.1	7.1
	Gloeirest	% (m/m) ds	91	97	91
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	11.1	4.2	27.0
	Metalen				
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	36	71	52
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.42	0.30	0.37
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	6.2	4.2	8.6
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	20	14	19
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	0.19	0.060	0.15
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	14	11	23
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	68	33	51
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	110	70	140
	Minerale olie				
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	7.8	14	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	24	95	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	17	120	9.4
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	100	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	59	340	<35
	Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.	Zie bijl.	
	Polychloorbifenylen, PCB				
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	MM201 201 (0-50) 202 (0-50)	23-Mar-2020	11273766
2	MM202 203 (10-30) 204 (10-30)	23-Mar-2020	11273767
3	MM301 301 (0-50) 302 (0-50)	23-Mar-2020	11273768

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020045571/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	23-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	25-Mar-2020/11:29
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	2/2
Monstermatrix	Grond (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	1	2	3
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	0.0018	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	0.0097	<0.0010
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	0.0038	<0.0010
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	0.018 [1)]	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	0.022	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	0.018	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049 [2)]	0.074	0.0049 [2)]
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK				
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	0.68	0.45	<0.050
S	Anthraceen	mg/kg ds	0.36	0.30	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	2.2	1.6	0.095
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	1.2	0.79	0.052
S	Chryseen	mg/kg ds	1.2	0.81	0.070
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0.54	0.46	<0.050
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	1.0	1.3	0.051
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.59	1.6	<0.050
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0.72	1.7	<0.050
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	8.6	9.0	0.48

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	MM201 201 (0-50) 202 (0-50)	23-Mar-2020	11273766
2	MM202 203 (10-30) 204 (10-30)	23-Mar-2020	11273767
3	MM301 301 (0-50) 302 (0-50)	23-Mar-2020	11273768

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.
VA

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2020045571/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monstername ID/Monsteromsch.
11273766	201	1	0	50	0538066876	MM201 201 (0-50) 202 (0-50)
11273766	202	1	0	50	0538066930	MM201 201 (0-50) 202 (0-50)
11273767	204	2	10	30	0538066644	MM202 203 (10-30) 204 (10-30)
11273767	203	2	10	30	0538066520	MM202 203 (10-30) 204 (10-30)
11273768	302	1	0	50	0538066687	MM301 301 (0-50) 302 (0-50)
11273768	301	1	0	50	0538066920	MM301 301 (0-50) 302 (0-50)

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2020045571/1

Opmerking 1)

PCB 138 kan positief beïnvloed worden door PCB 163.

Opmerking 2)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2020045571/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Voorbehandeling			
Cryogeen malen	W0106	Voorbehandeling	Cf. AS3000
Bodemkundige analyses			
Malen kaakbreker (1kg)	W0101	Voorbehandeling	NEN-EN 16179
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	Cf. pb 3010-2 en gw. NEN-EN 15934
Organische stof (gloeiverlies)	W0109	Gravimetrie	Cf. pb 3010-3 en cf. NEN 5754
Korrelgrootte < 2 µm (lutum)	W0171	Sedimentatie	Cf. pb 3010-4 en gw. NEN 5753
Metalen			
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale olie			
Minerale Olie (C10-C40)	W0202	GC-FID	Cf. pb 3010-7 en gw. NEN-EN-ISO 16703
Chromatogram MO (GC)	W0202	GC-FID	Gelijkw. NEN-EN-ISO 16703
Polychloorbifenylen, PCB			
PCB (7)	W0271	GC-MS	Cf. pb 3010-8 en gw. NEN 6980
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287
PAK (10) (VROM)	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2019.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins | — analytics

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 11273766
Certificate no.: 2020045571
Sample description.: MM201 201 (0-50) 202 (0-50)
V

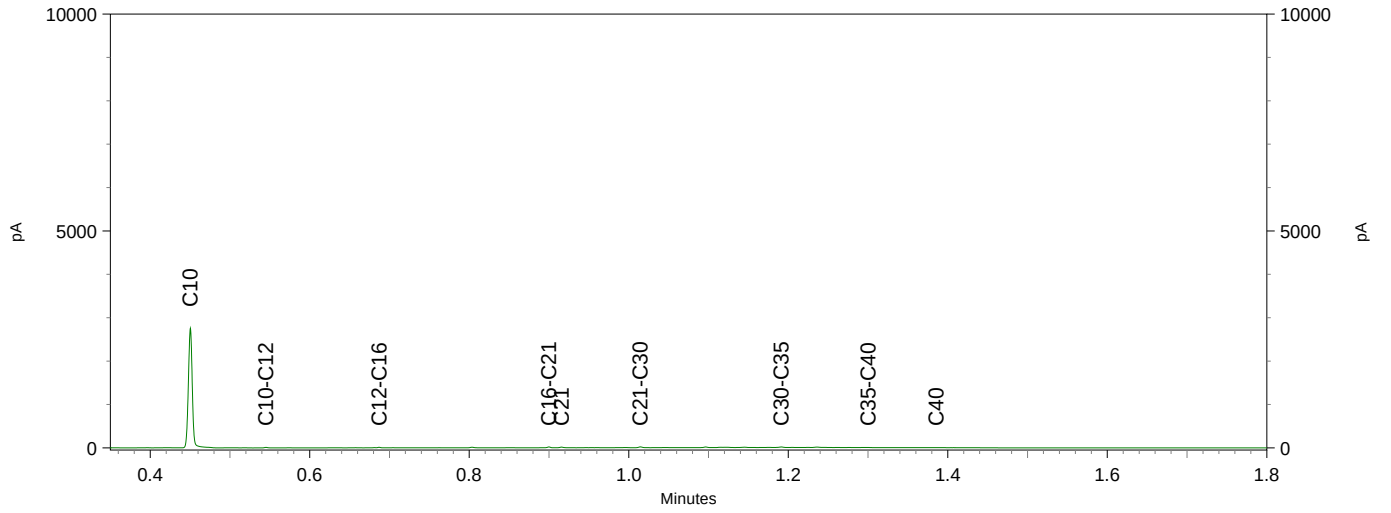

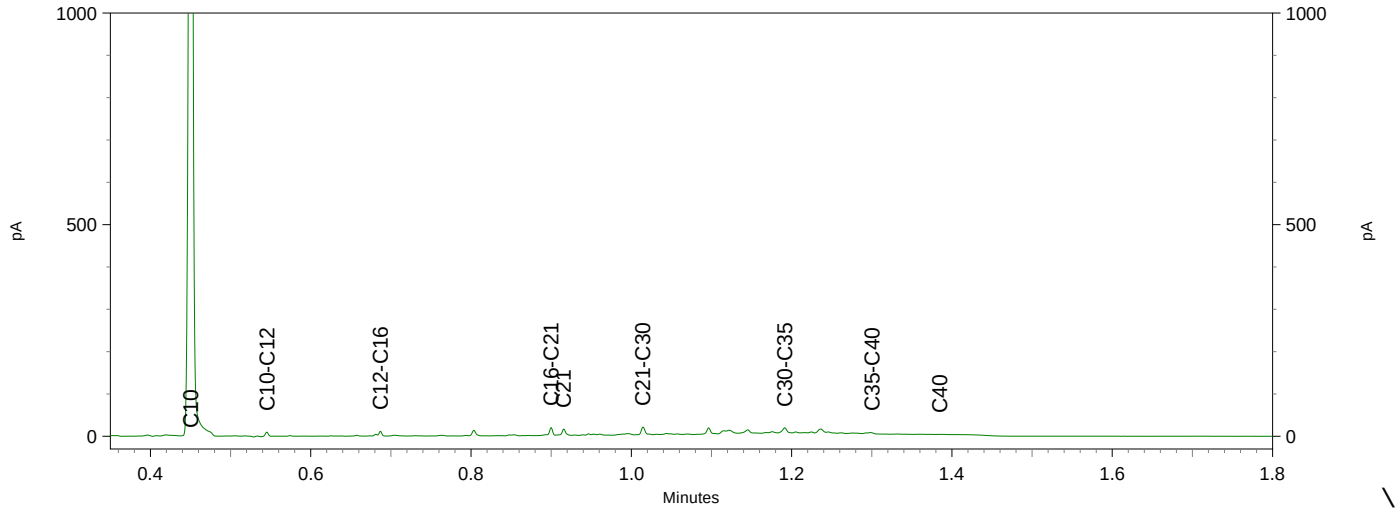

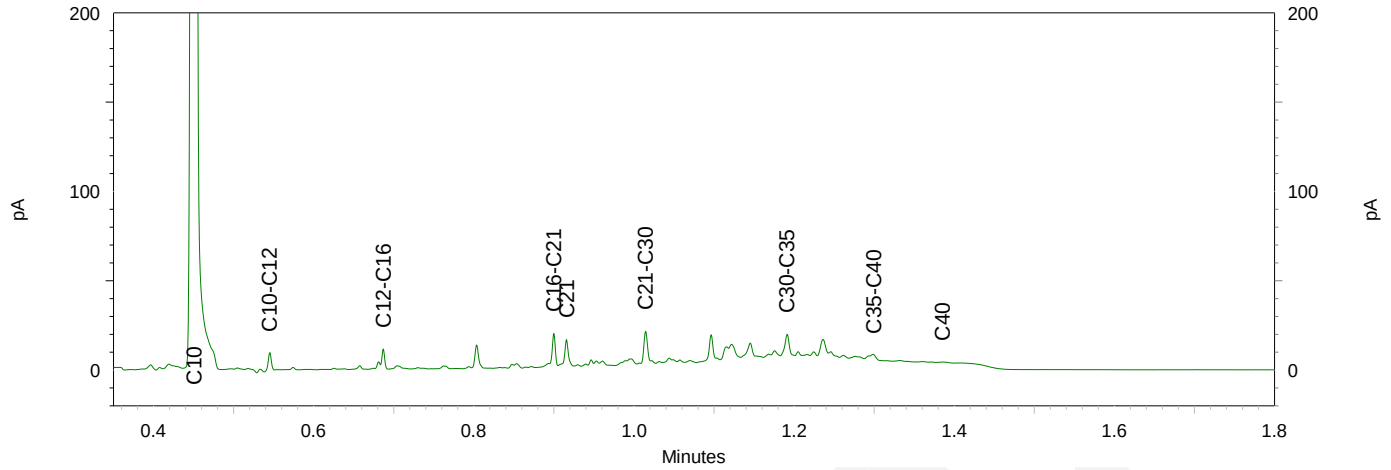

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 11273767
Certificate no.: 2020045571
Sample description.: MM202 203 (10-30) 204 (10-30)
V

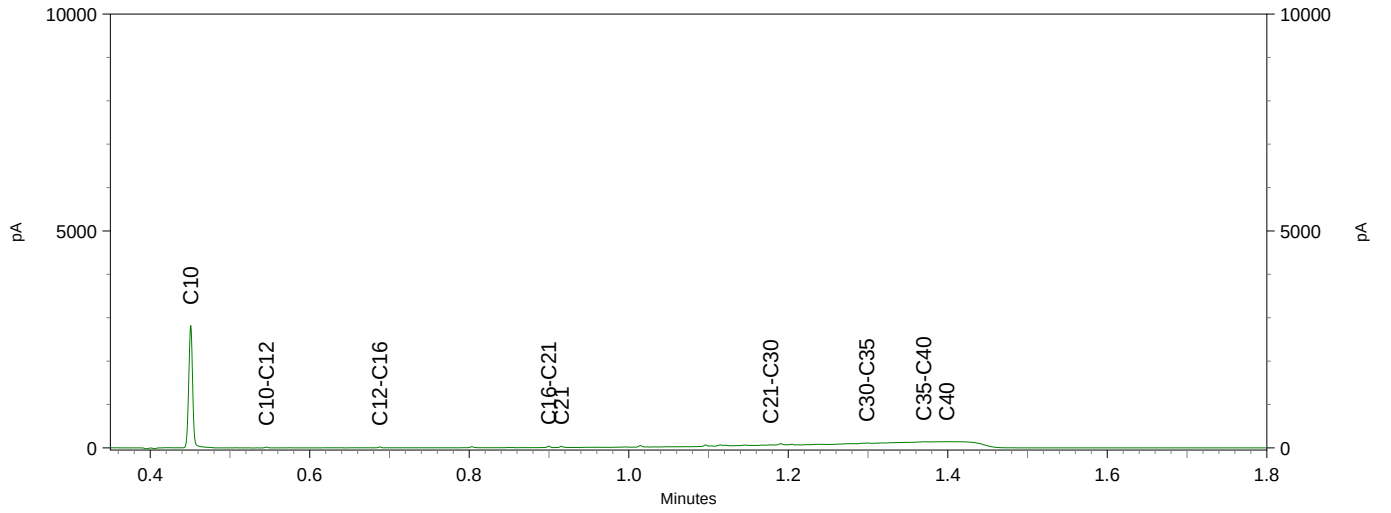

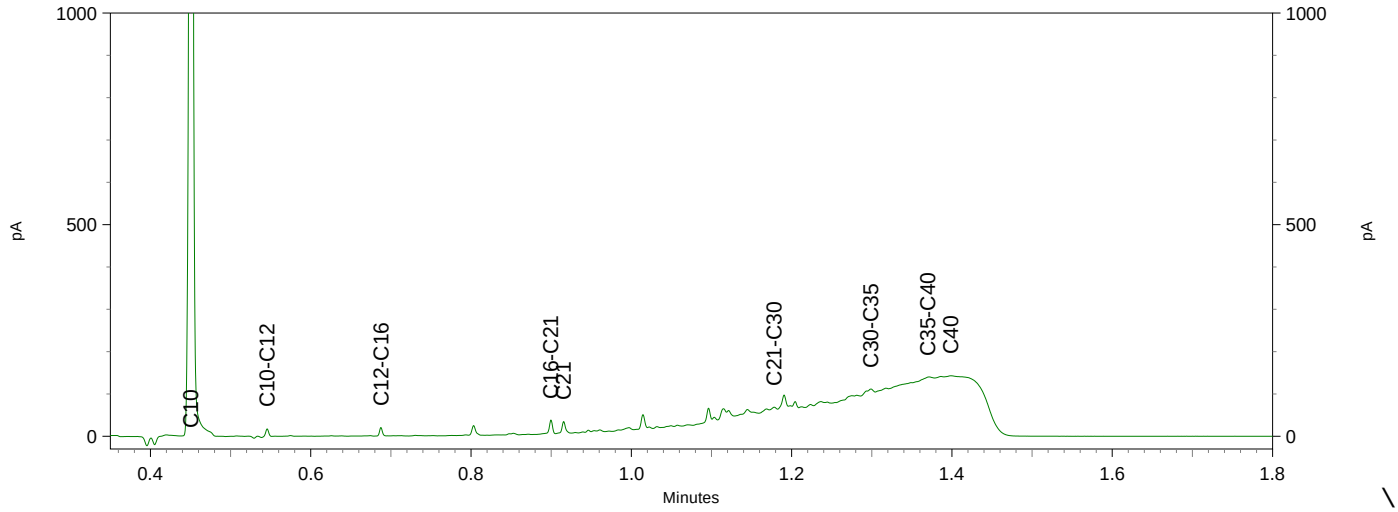

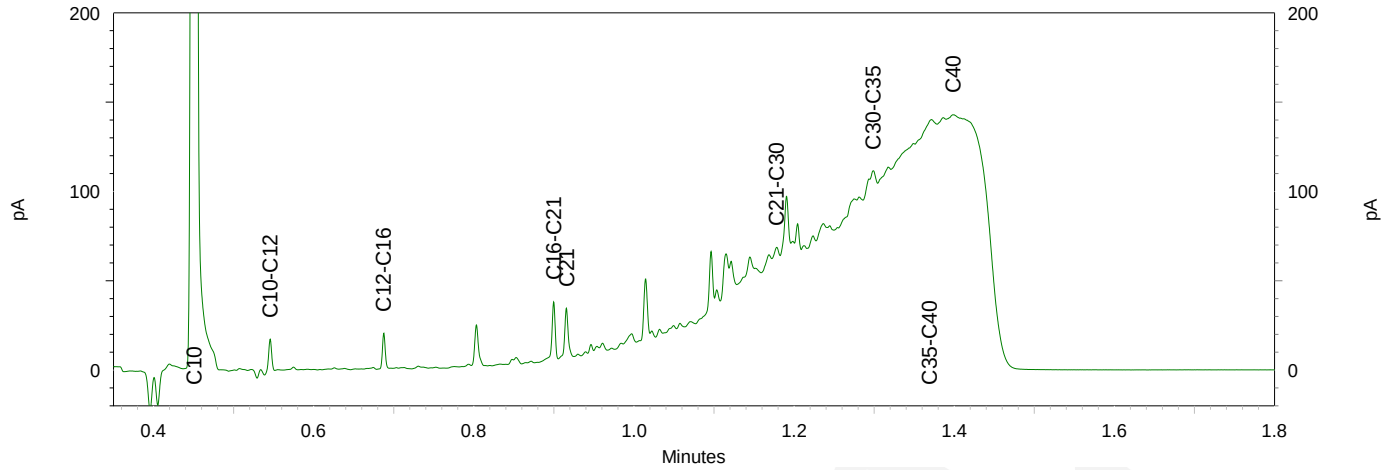

Bijlage 11 Analysecertificaten asbest

eurofins | — analytico®

Antea Group
T.a.v. Arthur Luikink
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

Analysecertificaat

Datum: 25-Mar-2020

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2020045567/1
Uw project/verslagnummer	0418016.113
Uw projectnaam	Molenkade
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	23-Mar-2020

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020045567/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	23-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	25-Mar-2020/14:21
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	1/1
Monstermatrix	Asbestverdachte grond		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

Analyse	Eenheid	1	2	3
Bodemkundige analyses				
Droge stof (Extern)	% (m/m)	94.5 1)	92.3 1)	93.3 1)
Extern / Overig onderzoek				
In behandeling genomen hoeveelheid	kg	13.7 2)	12.9 2)	12.8 2)
Asbest fractie 0,5-1mm	mg	0.0 2)	0.0 2)	0.0 2)
Asbest fractie 1-2mm	mg	0.0 2)	0.0 2)	0.0 2)
Asbest fractie 2-4mm	mg	11 2)	0.0 2)	15 2)
Asbest fractie 4-8mm	mg	0.0 2)	0.0 2)	46 2)
Asbest fractie 8-20mm	mg	0.0 2)	0.0 2)	0.0 2)
Asbest fractie >20mm	mg	0.0 2)	0.0 2)	0.0 2)
Asbest (som)	mg	11 2)	<5.2 2)	61 2)
Asbest in grond	mg/kg ds	0.8 2)	<0.5 2)	8.6 2)
Gemeten Asbestconcentratie	mg/kg ds	0.8 2)	<0.5 2)	5.2 2)
Gemeten concentratie Chrysotiel	mg/kg ds	0.8 2)	<0.5 2)	4.8 2)
Gemeten concentratie Amfibool	mg/kg ds	0.0 2)	0.0 2)	0.4 2)
Totaal asbest hechtgebonden	mg/kg ds	0.0 2)	0.0 2)	0.0 2)
Totaal asbest niet hechtgebonden	mg/kg ds	0.8 2)	0.0 2)	5.2 2)

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	ASBMM201 amm200A (0-50)	23-Mar-2020	11273755
2	ASBMM202 amm200B (10-30)	23-Mar-2020	11273756
3	ASBMM301 amm300 (0-50)	23-Mar-2020	11273757

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.
VA

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2020045567/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monstername ID/Monsteromsch.
11273755	amm200A	1	0	50	1583354MG	ASBMM201 amm200A (0-50)
11273756	amm200B	1	10	30	1583160MG	ASBMM202 amm200B (10-30)
11273757	amm300	1	0	50	1583356MG	ASBMM301 amm300 (0-50)

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2020045567/1

Opmerking 1)

Deze bepaling is uitgevoerd bij Eurofins Omegam (L086).

Opmerking 2)

Deze bepaling is uitbesteed bij L086.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2020045567/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Bodemkundige analyses			
Droge stof (uitbesteed)	W0004	Extern	Uitbesteding
Extern / Overig onderzoek			
Asbest Grond NEN5898 2016	W0004	Microscopie	Cf NEN 5898

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2019.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

ANALYSECERTIFICAAT

Project code : **1018292**
Uw Project omschrijving : **2020045567-0418016.113**
Opdrachtgever : **Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode : **6282817**
Uw referentie : **ASBMM201 amm200A (0-50)**
Opgegeven bemonsteringsdatum : **23/03/2020**

Asbestonderzoek

Initialen analist : J.T.M.D.S
Datum geanalyseerd : 25-03-2020

Analyse is uitgevoerd conform NEN 5898 (**S**).

Massa aangeleverde monster : 13680 g
Droge massa aangeleverde monster : 12928 g
Percentage droogrest : **94,5** **m/m %**
Type zeving : nat

zeeffractie (mm)	massa zeeffractie (gram)	percentage zeeffractie (m/m %)	massa onderzocht (gram)	percentage onderzocht (m/m %)	aantal asbest (deeltjes)	massa asbest-houdend materiaal (mg)
<0,5 mm	12137,8	95,6	12,9	0,11	n.v.t.	n.v.t.
0,5-1 mm	108,4	0,9	30,4	28,04	0	0,0
1-2 mm	86,0	0,7	35,0	40,70	0	0,0
2-4 mm	93,2	0,7	93,2	100,00	1	23,5
4-8 mm	148,0	1,2	148,0	100,00	0	0,0
8-20 mm	118,0	0,9	118,0	100,00	0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	100,00	0	0,0
Totaal	**12691,4**	**100,0**	**437,5**		**1**	**23,5**

	asbest totaal			serpentijn asbest			amfibool asbest		
zeeffractie (mm)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)
<0,5 mm	-								
0,5-1 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1-2 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2-4 mm	0,8	0,6	1,1	0,8	0,6	1,1	0,0	0,0	0,0
4-8 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8-20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	**0,8**	**0,6**	**1,1**	**0,8**	**0,6**	**1,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Aangetroffen type asbest : Serpentijn
Bijzonderheden waargenomen : Geen

Serpentijn asbest is chrysotiel.
Amfibool asbest is amosiet, crocidoliet, actinoliet, anthophylliet en tremoliet.

De bepalingsgrens is bepaald voor de zeeffracties kleiner dan 4 mm. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties te sommeren.
Het materiaal is middels polarisatiemicroscopie onderzocht, de analyse is uitgevoerd conform NEN 5896.

gebondenheid	serpentijn asbest	amfibool asbest	totaal afgerond
hecht	0,0	0,0	0,0
niet hecht	0,8	0,0	0,8
totaal afgerond	0,8	0,0	

Gewogen concentratie (serpentijnasbestconcentratie vermeerderd met 10 maal de amfiboolasbestconcentratie) is: **0,8 mg/kg ds**

De gewogen asbestconcentratie wordt berekend uit de niet-afgeronde gehalten aan serpentijn en amfibool asbest. De weergegeven resultaten zijn afgerond.

Verklaring kwalitatief onderzoek zeeffractie <0,5 mm:
- : geen asbest waargenomen

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

ANALYSECERTIFICAAT

Project code	:	**1018292**
Uw Project omschrijving	:	**2020045567-0418016.113**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode	:	**6282817**
Uw referentie	:	**ASBMM201 amm200A (0-50)**
Opgegeven bemonsteringsdatum	:	**23/03/2020**

Asbestonderzoek - productidentificatie

zeeffractie (mm)	materiaal	gebondenheid	asbestsoort	percentage (m/m %)
2-4 mm	pakking	niet hecht	chrysotiel	30-60

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

ANALYSECERTIFICAAT

Project code : **1018292**
Uw Project omschrijving : **2020045567-0418016.113**
Opdrachtgever : **Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode : **6282818**
Uw referentie : **ASBMM202 amm200B (10-30)**
Opgegeven bemonsteringsdatum : **23/03/2020**

Asbestonderzoek

Initialen analist : B.M.
Datum geanalyseerd : 25-03-2020

Analyse is uitgevoerd conform NEN 5898 (**S**).

Massa aangeleverde monster : 12930 g
Droge massa aangeleverde monster : 11934 g
Percentage droogrest : **92,3** **m/m %**
Type zeving : nat

zeeffractie (mm)	massa zeeffractie (gram)	percentage zeeffractie (m/m %)	massa onderzocht (gram)	percentage onderzocht (m/m %)	aantal asbest (deeltjes)	massa asbest-houdend materiaal (mg)
<0,5 mm	8640,5	73,8	16,1	0,19	n.v.t.	n.v.t.
0,5-1 mm	232,3	2,0	45,8	19,72	0	0,0
1-2 mm	309,2	2,6	105,7	34,18	0	0,0
2-4 mm	333,5	2,8	333,5	100,00	0	0,0
4-8 mm	953,5	8,1	953,5	100,00	0	0,0
8-20 mm	1243,9	10,6	1243,9	100,00	0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	100,00	0	0,0
Totaal	**11712,9**	**100,0**	**2698,5**		**0**	**0,0**

	asbest totaal			serpentijn asbest			amfibool asbest		
zeeffractie (mm)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)
<0,5 mm	-								
0,5-1 mm	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
1-2 mm	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
2-4 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4-8 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8-20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	**<0,5**	**0,0**	**0,4**	**<0,5**	**0,0**	**0,4**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Aangetroffen type asbest : Geen
Bijzonderheden waargenomen : Geen

Serpentijn asbest is chrysotiel.
Amfibool asbest is amosiet, crocidoliet, actinoliet, anthophylliet en tremoliet.

De bepalingsgrens is bepaald voor de zeeffracties kleiner dan 4 mm. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties te sommeren.
Het materiaal is middels polarisatiemicroscopie onderzocht, de analyse is uitgevoerd conform NEN 5896.

gebondenheid	serpentijn asbest	amfibool asbest	totaal afgerond
hecht	0,0	0,0	0,0
niet hecht	0,0	0,0	0,0
totaal afgerond	0,0	0,0	

Gewogen concentratie (serpentijnasbestconcentratie vermeerderd met 10 maal de amfiboolasbestconcentratie) is: **<0,5 mg/kg ds**

De gewogen asbestconcentratie wordt berekend uit de niet-afgeronde gehalten aan serpentijn en amfibool asbest. De weergegeven resultaten zijn afgerond.

Verklaring kwalitatief onderzoek zeeffractie <0,5 mm:
- : geen asbest waargenomen

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

ANALYSECERTIFICAAT

Project code : **1018292**
Uw Project omschrijving : **2020045567-0418016.113**
Opdrachtgever : **Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode : **6282819**
Uw referentie : **ASBMM301 amm300 (0-50)**
Opgegeven bemonsteringsdatum : **23/03/2020**

Asbestonderzoek

Initialen analist : A.M.
Datum geanalyseerd : 25-03-2020

Analyse is uitgevoerd conform NEN 5898 (**S**).

Massa aangeleverde monster : 12830 g
Droge massa aangeleverde monster : 11970 g
Percentage droogrest : **93,3** **m/m %**
Type zeving : nat

zeeffractie (mm)	massa zeeffractie (gram)	percentage zeeffractie (m/m %)	massa onderzocht (gram)	percentage onderzocht (m/m %)	aantal asbest (deeltjes)	massa asbest-houdend materiaal (mg)
<0,5 mm	10985,3	93,5	13,4	0,12	n.v.t.	n.v.t.
0,5-1 mm	93,0	0,8	12,0	12,90	0	0,0
1-2 mm	100,2	0,9	31,8	31,74	0	0,0
2-4 mm	132,4	1,1	132,4	100,00	1	31,0
4-8 mm	217,8	1,9	217,8	100,00	1	95,5
8-20 mm	217,8	1,9	217,8	100,00	0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	100,00	0	0,0
Totaal	**11746,5**	**100,0**	**625,2**		**2**	**126,5**

	asbest totaal			serpentijn asbest			amfibool asbest		
zeeffractie (mm)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)
<0,5 mm	-								
0,5-1 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1-2 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2-4 mm	1,3	0,8	1,7	1,2	0,8	1,6	0,1	0,1	0,1
4-8 mm	3,9	2,6	5,3	3,7	2,4	4,9	0,3	0,2	0,4
8-20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	**5,2**	**3,4**	**7,0**	**4,8**	**3,2**	**6,5**	**0,4**	**0,2**	**0,5**

Aangetroffen type asbest : Serpentijn en Amfibool
Bijzonderheden waargenomen : Geen

Serpentijn asbest is chrysotiel.
Amfibool asbest is amosiet, crocidoliet, actinoliet, anthophylliet en tremoliet.

De bepalingsgrens is bepaald voor de zeeffracties kleiner dan 4 mm. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties te sommeren.
Het materiaal is middels polarisatiemicroscopie onderzocht, de analyse is uitgevoerd conform NEN 5896.

gebondenheid	serpentijn asbest	amfibool asbest	totaal afgerond
hecht	0,0	0,0	0,0
niet hecht	4,8	0,4	5,2
totaal afgerond	4,8	0,4	

Gewogen concentratie (serpentijnasbestconcentratie vermeerderd met 10 maal de amfiboolasbestconcentratie) is: **8,6 mg/kg ds**

De gewogen asbestconcentratie wordt berekend uit de niet-afgeronde gehalten aan serpentijn en amfibool asbest. De weergegeven resultaten zijn afgerond.

Verklaring kwalitatief onderzoek zeeffractie <0,5 mm:
- : geen asbest waargenomen

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

ANALYSECERTIFICAAT

Project code	:	**1018292**
Uw Project omschrijving	:	**2020045567-0418016.113**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode	:	**6282819**
Uw referentie	:	**ASBMM301 amm300 (0-50)**
Opgegeven bemonsteringsdatum	:	**23/03/2020**

Asbestonderzoek - productidentificatie

zeeffractie (mm)	materiaal	gebondenheid	asbestsoort	percentage (m/m %)
2-4 mm	isolatie	niet hecht	amosiet	2-5
			chrysotiel	30-60
4-8 mm	isolatie	niet hecht	amosiet	2-5
			chrysotiel	30-60

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Project code	:	**1018292**
Uw Project omschrijving	:	**2020045567-0418016.113**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

De volgende informatie is indien van toepassing verstrekt door de opdrachtgever:
Project omschrijving, Monsterreferentie(s), Opgegeven bemonsteringsdatum, Matrix, Monsterdiepte, Potnr (Barcode), Veldgegevens, Veldwaarnemingen en Bemonsteringsdata. De opgegeven bemonsteringsdatum kan van invloed zijn op de geldigheid van de resultaten.

Asbest
Individuele monsters van dit project zijn als asbest verdacht gekwalificeerd. De analysedeelmonsters zijn met beschermende maatregelen in het laboratorium in behandeling genomen.

Opmerking bij project:	- Eurofins Omegam heeft het asbestonderzoek in dit/deze monster(s) uitgevoerd volgens de NEN 5898, en zoals beschreven in een aparte bijlage als onderdeel van dit analysecertificaat. Voor de analyseresultaten van het asbestonderzoek geldt dat Eurofins Omegam de analyse heeft uitgevoerd in de monsters die de opdrachtgever, zoals deze staan vermeld in de koptekst van dit analysecertificaat, zelf heeft genomen of laten nemen en aan Eurofins Omegam heeft aangeboden. Eurofins Omegam draagt geen verantwoordelijkheid inzake de herkomst en representativiteit alsmede de veiligheid tijdens de monsterneming.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Project code	:	**1018292**
Uw Project omschrijving	:	**2020045567-0418016.113**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Barcodeschema's

Monstercode	*Uw referentie*	*monster*	*diepte*	*barcode*
6282817	ASBMM201 amm200A (0-50)	amm200A	0-.5	1583354MG
6282818	ASBMM202 amm200B (10-30)	amm200B	.1-.3	1583160MG
6282819	ASBMM301 amm300 (0-50)	amm300	0-.5	1583356MG

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Project code	:	**1018292**
Uw Project omschrijving	:	**2020045567-0418016.113**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Analysemethoden in Grond (AS3000)

AS3000
In dit analysecertificaat zijn de met 'S' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de analysemethoden beschreven in het "Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek (AS SIKB 3000)". Het laboratoriumonderzoek is uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

Asbestonderzoek	:	Conform AS3070 prestatieblad 1 en NEN 5898

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Bijlage 12 Analysecertificaten waterbodem

eurofins | — analytico®

Antea Group
T.a.v. Arthur Luikink
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

Analysecertificaat

Datum: 20-Mar-2020

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2020042451/1
Uw project/verslagnummer	0418016.113
Uw projectnaam	Molenkade
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	17-Mar-2020

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020042451/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	17-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	20-Mar-2020/13:44
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	1/6
Monstermatrix	Waterbodem (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
	Bodemkundige analyses						
S	Droge stof	% (m/m)	31.5	31.6	10.2	11.0	6.9
S	Organische stof	% (m/m) ds	9.0	11.4	57.0	65.0	22.0
Q	Gloeirest	% (m/m) ds	90	88	41	34	75
	Calciet (CaCO3)	% (m/m) ds		2.8		<0.5	
	Calciet (CaCO3)	g/kg ds		28.3		<5.0	
Q	Korrelgrootte > 2 mm	% (m/m) ds		3.5		1.6	
S	Korrelgrootte < 2 µm, gravimetrisch	% (m/m) ds	12.1		26.4		46.0
Q	Korrelgrootte < 2000 µm	% min. delen		100.0		100.0	
Q	Korrelgrootte < 1000 µm	% min. delen		98.9		96.9	
Q	Korrelgrootte < 500 µm	% min. delen		94.1		94.6	
Q	Korrelgrootte < 250 µm	% min. delen		51.0		92.4	
Q	Korrelgrootte < 125 µm	% min. delen		26.6		90.4	
Q	Korrelgrootte < 63 µm	% min. delen		23.0		87.7	
Q	Korrelgrootte < 50 µm	% min. delen		22.4		83.8	
Q	Korrelgrootte < 32 µm	% min. delen		20.8		71.5	
Q	Korrelgrootte < 16 µm	% min. delen		17.8		50.8	
Q	Korrelgrootte < 8 µm	% min. delen		13.6		33.5	
Q	Korrelgrootte < 2 µm, laser	% min. delen		4.9		9.7	
Q	Korrelgrootte < 2 µm (Stokes), laser	% ds		10.2		9.6	
	Metalen						
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	38		56		190
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.27		0.55		1.2
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	4.8		8.1		18
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	24		24		69
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	0.21		0.15		0.48
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5		1.7		3.4
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	13		22		50
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	56		50		150
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	120		110		380
	Minerale olie						

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	SBMM01 smm1 (30-80)	17-Mar-2020	11264199
2	SBMM01A smm1 (30-80) smm1 (30-80) smm1 (30-80) smm1 (30-80)	17-Mar-2020	11264200
3	SBMM02 smm2 (15-65)	17-Mar-2020	11264201
4	SBMM02A smm2 (15-65) smm2 (15-65) smm2 (15-65) smm2 (15-65)	17-Mar-2020	11264202
5	SBMM03 smm3 (10-60)	17-Mar-2020	11264203

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020042451/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	17-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	20-Mar-2020/13:44
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	2/6
Monstermatrix	Waterbodem (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<6.0		<21		<33
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<10		<35		<55
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	24		50		92
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	84		140		340
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	86		190		540
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	22		<42		98
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	220 [1)]		440 [1)]		1100 [1)]
	Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.		Zie bijl.		Zie bijl.
	Polychloorbifenylen, PCB						
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010		<0.0010		<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010		<0.0010		<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010		<0.0010		0.0040
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010		<0.0010		<0.0010
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010		<0.0010		0.0043 [2)]
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010		<0.0010		<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010		<0.0010		<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049 [3)]		0.0049 [3)]		0.012
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK						
S	Naftaleen	mg/kg ds	0.064		0.076		0.17
S	Fenanthreen	mg/kg ds	0.33		0.085		0.54
S	Anthraceen	mg/kg ds	0.17		<0.050		0.26
S	Fluorantheen	mg/kg ds	1.2		0.22		1.3
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.48		<0.050		0.53
S	Chryseen	mg/kg ds	0.52		0.14		0.72
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0.22		0.056		0.30
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.38		0.073		0.48
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.28		<0.050		0.37
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0.26		<0.050		0.33
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	3.9		0.79		5.0
	Fysisch-chemische analyses						

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	SBMM01 smm1 (30-80)	17-Mar-2020	11264199
2	SBMM01A smm1 (30-80) smm1 (30-80) smm1 (30-80) smm1 (30-80)	17-Mar-2020	11264200
3	SBMM02 smm2 (15-65)	17-Mar-2020	11264201
4	SBMM02A smm2 (15-65) smm2 (15-65) smm2 (15-65) smm2 (15-65)	17-Mar-2020	11264202
5	SBMM03 smm3 (10-60)	17-Mar-2020	11264203

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020042451/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	17-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	20-Mar-2020/13:44
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	3/6
Monstermatrix	Waterbodem (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
	Meettemperatuur (pH-CaCl2)	°C		22		20	
Q	Zuurgraad (pH-CaCl2)			7.6		6.3	

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	SBMM01 smm1 (30-80)	17-Mar-2020	11264199
2	SBMM01A smm1 (30-80) smm1 (30-80) smm1 (30-80) smm1 (30-80)	17-Mar-2020	11264200
3	SBMM02 smm2 (15-65)	17-Mar-2020	11264201
4	SBMM02A smm2 (15-65) smm2 (15-65) smm2 (15-65) smm2 (15-65)	17-Mar-2020	11264202
5	SBMM03 smm3 (10-60)	17-Mar-2020	11264203

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020042451/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	17-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	20-Mar-2020/13:44
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	4/6
Monstermatrix	Waterbodem (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	6	7	8
	Bodemkundige analyses				
S	Droge stof	% (m/m)	24.1	8.6	11.9
S	Organische stof	% (m/m) ds	27.3	50.5	57.6
Q	Gloeirest	% (m/m) ds	72	48	40
	Calciet (CaCO3)	% (m/m) ds	1.5		<0.5
	Calciet (CaCO3)	g/kg ds	14.9		<5.0
Q	Korrelgrootte > 2 mm	% (m/m) ds	5.5		20.2
S	Korrelgrootte < 2 µm, gravimetrisch	% (m/m) ds		27.5	
Q	Korrelgrootte < 2000 µm	% min. delen	100.0		100.0
Q	Korrelgrootte < 1000 µm	% min. delen	94.2		95.4
Q	Korrelgrootte < 500 µm	% min. delen	86.4		91.3
Q	Korrelgrootte < 250 µm	% min. delen	62.6		86.3
Q	Korrelgrootte < 125 µm	% min. delen	46.8		82.3
Q	Korrelgrootte < 63 µm	% min. delen	40.7		80.7
Q	Korrelgrootte < 50 µm	% min. delen	38.7		79.5
Q	Korrelgrootte < 32 µm	% min. delen	34.0		74.3
Q	Korrelgrootte < 16 µm	% min. delen	26.2		63.5
Q	Korrelgrootte < 8 µm	% min. delen	18.6		48.5
Q	Korrelgrootte < 2 µm (Stokes), laser	% ds	9.8		29.6
Q	Korrelgrootte < 2 µm, laser	% min. delen	5.6		17.4
	Metalen				
S	Barium (Ba)	mg/kg ds		110	
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds		0.92	
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds		12	
S	Koper (Cu)	mg/kg ds		47	
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds		1.0	
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds		3.5	
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds		36	
S	Lood (Pb)	mg/kg ds		160	
S	Zink (Zn)	mg/kg ds		230	
	Minerale olie				

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
6	SBMM03A smm3 (10-60) smm3 (10-60) smm3 (10-60) smm3 (10-60)	17-Mar-2020	11264204
7	SMM04 smm4 (20-55)	17-Mar-2020	11264205
8	SMM04A smm4 (20-55) smm4 (20-55) smm4 (20-55) smm4 (20-55)	17-Mar-2020	11264206

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020042451/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	17-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	20-Mar-2020/13:44
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	5/6
Monstermatrix	Waterbodem (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	6	7	8
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds		<27	
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds		<45	
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds		67	
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds		260	
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds		310	
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds		58	
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds		720 [1)]	
	Chromatogram olie (GC)			Zie bijl.	
	Polychloorbifenylen, PCB				
S	PCB 28	mg/kg ds		<0.0010	
S	PCB 52	mg/kg ds		<0.0010	
S	PCB 101	mg/kg ds		<0.0010	
S	PCB 118	mg/kg ds		<0.0010	
S	PCB 138	mg/kg ds		<0.0010	
S	PCB 153	mg/kg ds		<0.0010	
S	PCB 180	mg/kg ds		<0.0010	
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds		0.0049 [3)]	
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK				
S	Naftaleen	mg/kg ds		0.17	
S	Fenanthreen	mg/kg ds		0.38	
S	Anthraceen	mg/kg ds		0.12	
S	Fluorantheen	mg/kg ds		0.93	
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds		0.39	
S	Chryseen	mg/kg ds		0.47	
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds		0.21	
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds		0.34	
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds		0.25	
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds		0.23	
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds		3.5	
	Fysisch-chemische analyses				

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
6	SBMM03A smm3 (10-60) smm3 (10-60) smm3 (10-60) smm3 (10-60)	17-Mar-2020	11264204
7	SMM04 smm4 (20-55)	17-Mar-2020	11264205
8	SMM04A smm4 (20-55) smm4 (20-55) smm4 (20-55) smm4 (20-55)	17-Mar-2020	11264206

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	0418016.113	Certificaatnummer/Versie	2020042451/1
Uw projectnaam	Molenkade	Startdatum	17-Mar-2020
Uw ordernummer		Rapportagedatum	20-Mar-2020/13:44
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer		Pagina	6/6
Monstermatrix	Waterbodem (AS3000)		
Projectcode	3248 - Antea - Project Zaanstad		

	Analyse	Eenheid	6	7	8
	Meettemperatuur (pH-CaCl2)	°C	20		20
Q	Zuurgraad (pH-CaCl2)		7.1		6.6

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
6	SBMM03A smm3 (10-60) smm3 (10-60) smm3 (10-60) smm3 (10-60)	17-Mar-2020	11264204
7	SMM04 smm4 (20-55)	17-Mar-2020	11264205
8	SMM04A smm4 (20-55) smm4 (20-55) smm4 (20-55) smm4 (20-55)	17-Mar-2020	11264206

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS SIKB erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd. VA

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2020042451/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monstername ID/Monsteromsch.
11264199	smm1	1	30	80	0538068820	SBMM01 smm1 (30-80)
11264200	smm1	2	30	80	0538067828	SBMM01A smm1 (30-80) smm1 (30
11264200	smm1	3	30	80	0538067318	SBMM01A smm1 (30-80) smm1 (30
11264200	smm1	4	30	80	0538067810	SBMM01A smm1 (30-80) smm1 (30
11264200	smm1	5	30	80	0538067811	SBMM01A smm1 (30-80) smm1 (30
11264201	smm2	1	15	65	0538067293	SBMM02 smm2 (15-65)
11264202	smm2	5	15	65	0538067296	SBMM02A smm2 (15-65) smm2 (15
11264202	smm2	2	15	65	0538067288	SBMM02A smm2 (15-65) smm2 (15
11264202	smm2	3	15	65	0538067285	SBMM02A smm2 (15-65) smm2 (15
11264202	smm2	4	15	65	0538067295	SBMM02A smm2 (15-65) smm2 (15
11264203	smm3	1	10	60	0538067284	SBMM03 smm3 (10-60)
11264204	smm3	2	10	60	0538067276	SBMM03A smm3 (10-60) smm3 (10
11264204	smm3	3	10	60	0538067270	SBMM03A smm3 (10-60) smm3 (10
11264204	smm3	4	10	60	0538067286	SBMM03A smm3 (10-60) smm3 (10
11264204	smm3	5	10	60	0538067263	SBMM03A smm3 (10-60) smm3 (10
11264205	smm4	1	20	55	0538067265	SMM04 smm4 (20-55)
11264206	smm4	2	20	55	0538067282	SMM04A smm4 (20-55) smm4 (20-
11264206	smm4	3	20	55	0538067281	SMM04A smm4 (20-55) smm4 (20-
11264206	smm4	4	20	55	0538067290	SMM04A smm4 (20-55) smm4 (20-
11264206	smm4	5	20	55	0538067272	SMM04A smm4 (20-55) smm4 (20-

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2020042451/1

Opmerking 1)
Humusachtige verbindingen aangetoond.

Opmerking 2)
PCB 138 kan positief beïnvloed worden door PCB 163.

Opmerking 3)
De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2020042451/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Bodemkundige analyses			
Droge stof	W0104	Gravimetrie	Cf. pb 3210-1 en cf. NEN-EN 15934
Organische stof (gloeiverlies)	W0109	Gravimetrie	Cf. 3210-2a/b en cf. NEN 5754/EN 12879
Calciet (CaC03)	W0177	Volumetrisch	Gw. NEN-EN-ISO 10693
Korrelgrootte > 2 mm (natzeving)	W0105	Zeven	Cf. NEN 5753
Korrelgrootte < 2 µm (lutum) sedimentatie	W0173	Sedimentatie	Cf. pb 3210-3 en cf. NEN 5753
Korrelgrootte (fractie < 2000 µm)	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Korrelgrootte (fractie < 1000 µm)	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Korrelgrootte (fractie < 500 µm)	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Korrelgrootte (fractie < 250 µm)	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Korrelgrootte (fractie < 125 µm)	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Korrelgrootte < 63 µm (MD) laser	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Korrelgrootte (fractie < 50 µm)	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Korrelgrootte < 32 µm (minerale delen)	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Korrelgrootte < 16 µm (minerale delen)	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Korrelgrootte (fractie < 8 µm)	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Korrelgrootte (fractie < 2 µm)	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Korrelgrootte < 2 µm (lutum) (minerale delen)	W0174	Laserdiffractie	Cf. ISO 13320-1
Metalen			
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3210-4/3250-1 & NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3210-4/3250-1 & NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3210-4/3250-1 & NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3210-4/3250-1 & NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3210-4/3250-1 & NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3210-4/3250-1 & NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3210-4/3250-1 & NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3210-4/3250-1 & NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3210-4/3250-1 & NEN-EN-ISO 17294-2

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2020042451/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Minerale olie			
Minerale Olie (C10-C40)	W0202	GC-FID	Cf. pb 3210-6 en cf. NEN 6978
Chromatogram MO (GC)	W0202	GC-FID	Gelijkw. NEN-EN-ISO 16703
Polychloorbifenylen, PCB			
PCB (7)	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3210-7 & gw. NEN 6980
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	gw. NEN-ISO 18287
PAK (10) (VROM)	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3210-5 & gw. NEN-ISO 18287
Fysisch-chemische analyses			
Zuurgraad (pH-CaCl2)	W0524	Potentiometrie	Cf. NEN-ISO 10390

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2019.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins | — analytics

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 11264199
Certificate no.: 2020042451
Sample description.: SBMM01 smm1 (30-80)

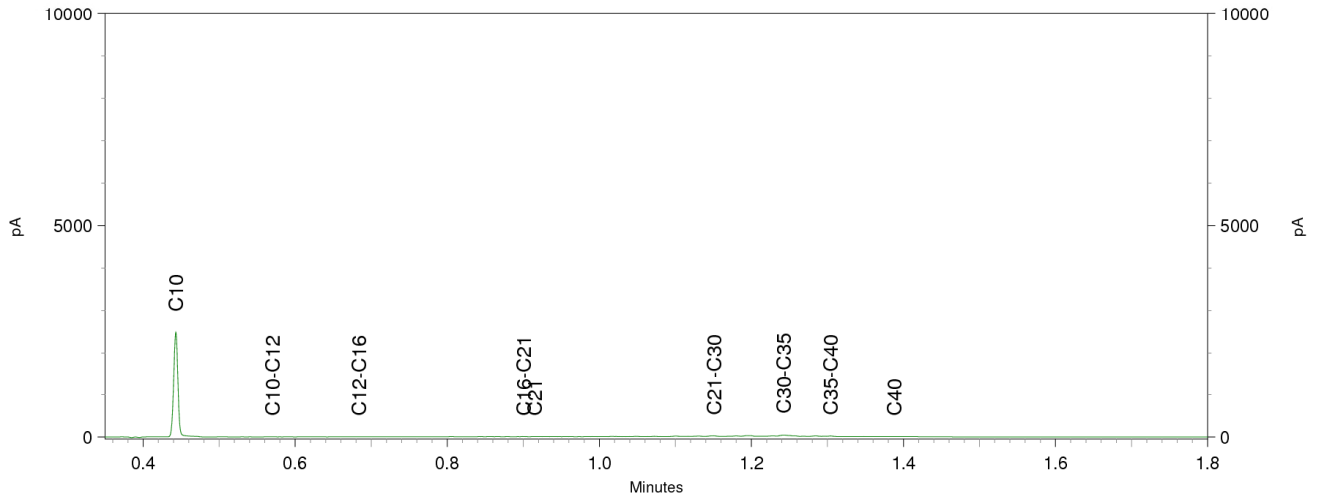

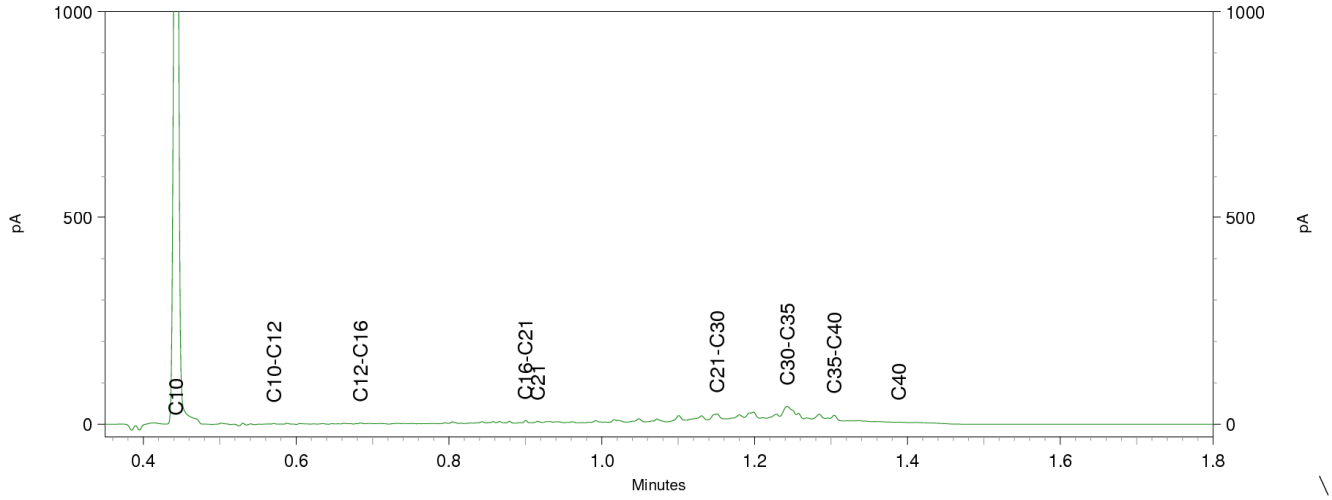

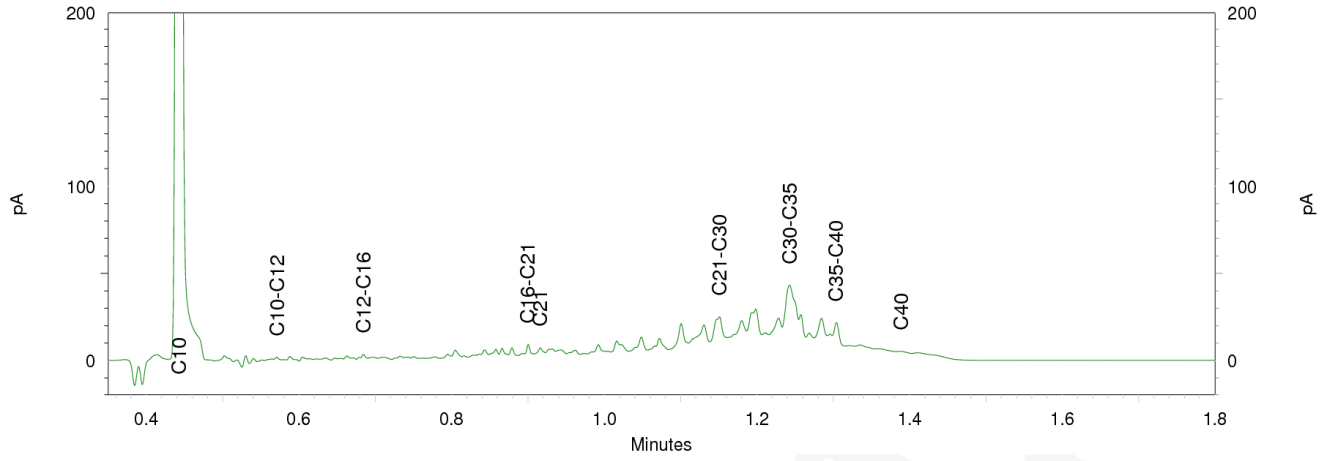

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 11264201
Certificate no.: 2020042451
Sample description.: SBMM02 smm2 (15-65)

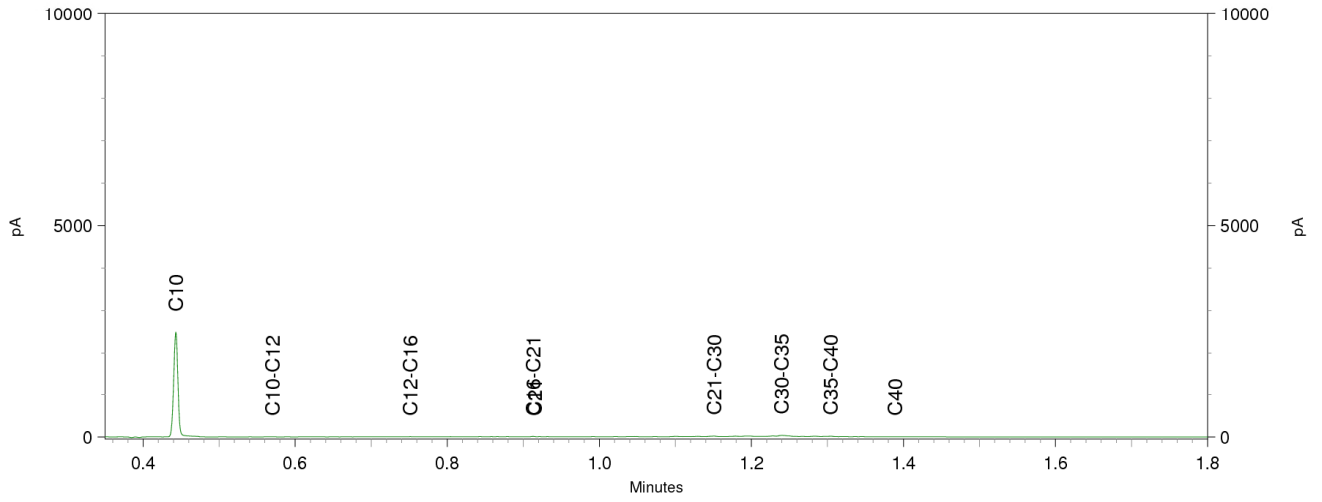

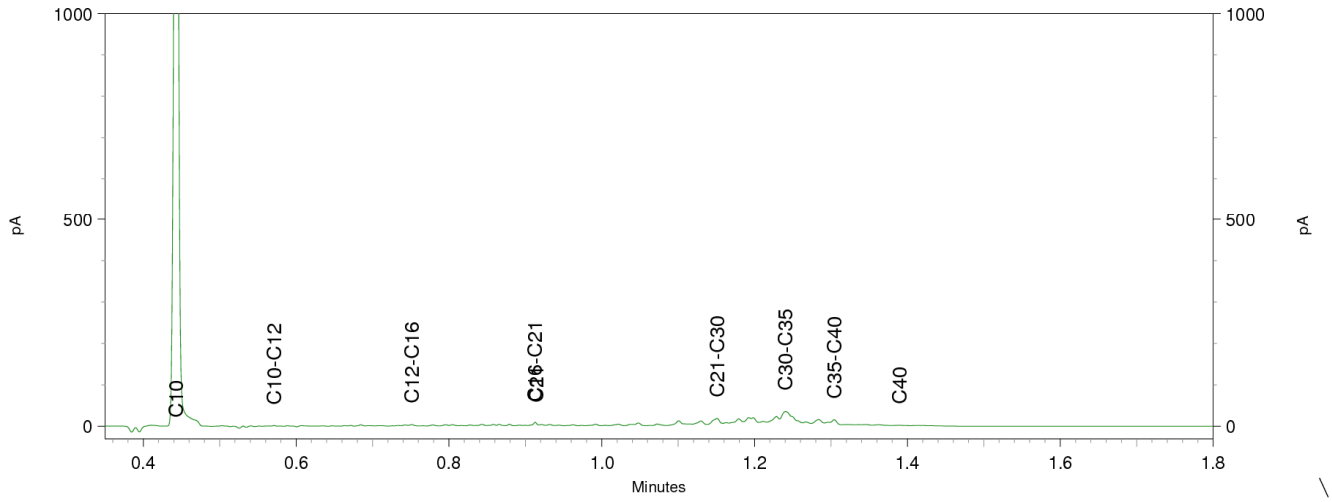

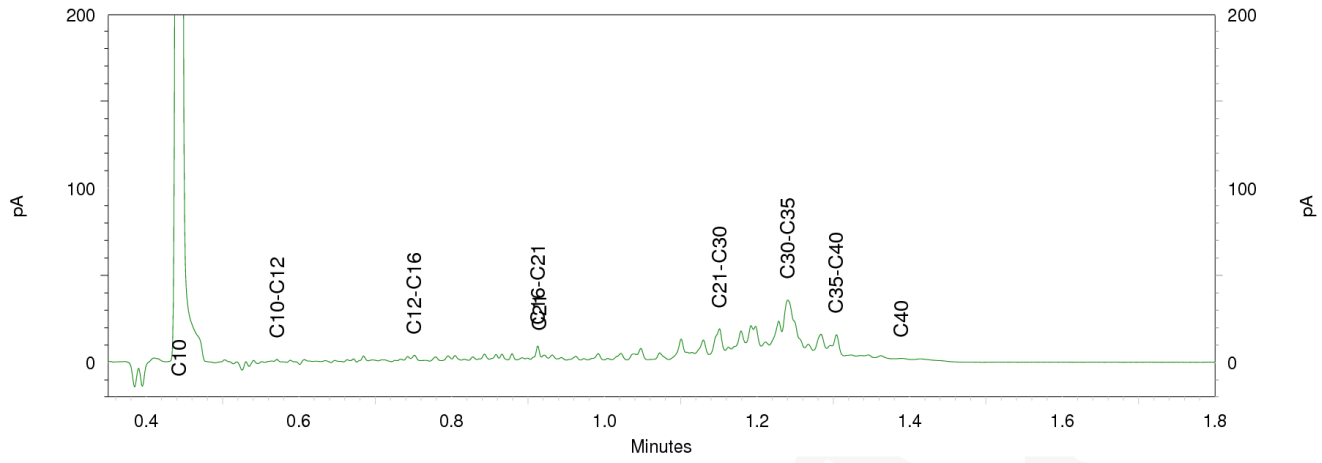

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 11264203
Certificate no.: 2020042451
Sample description.: SBMM03 smm3 (10-60)

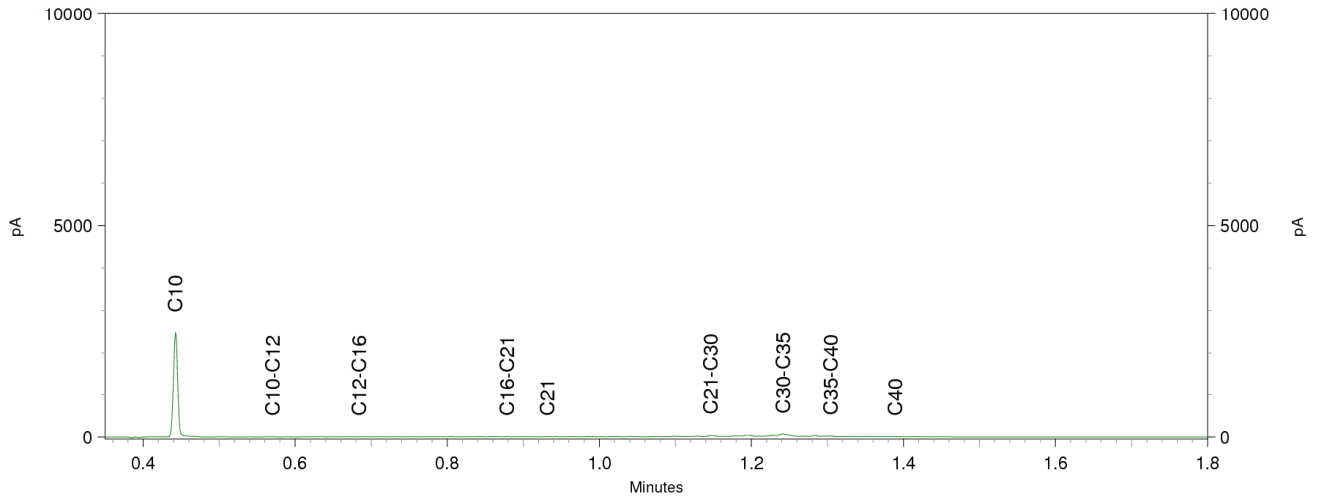

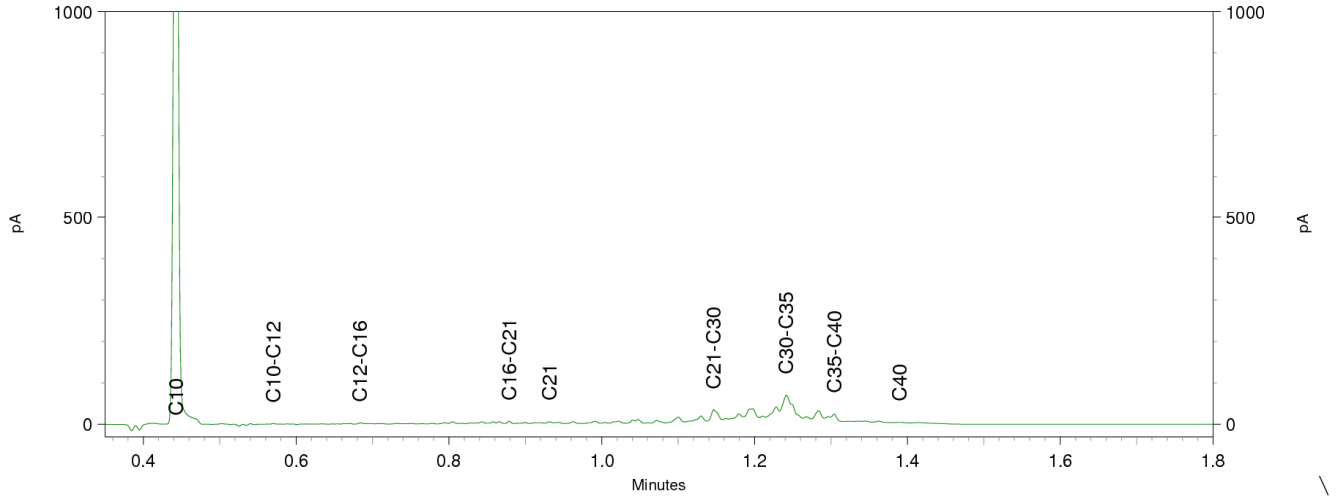

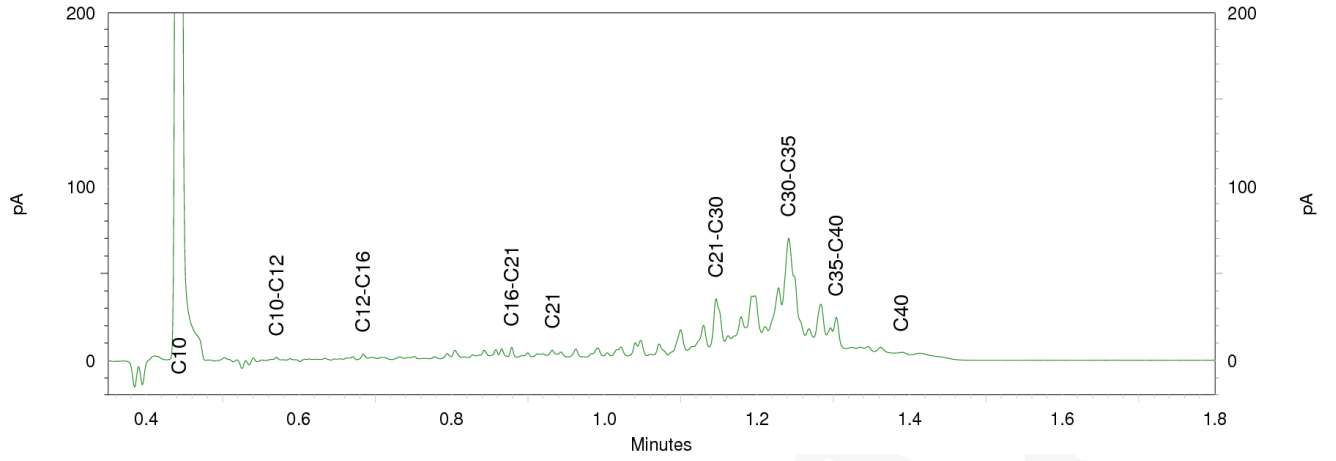

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 11264205
Certificate no.: 2020042451
Sample description.: SMM04 smm4 (20-55)

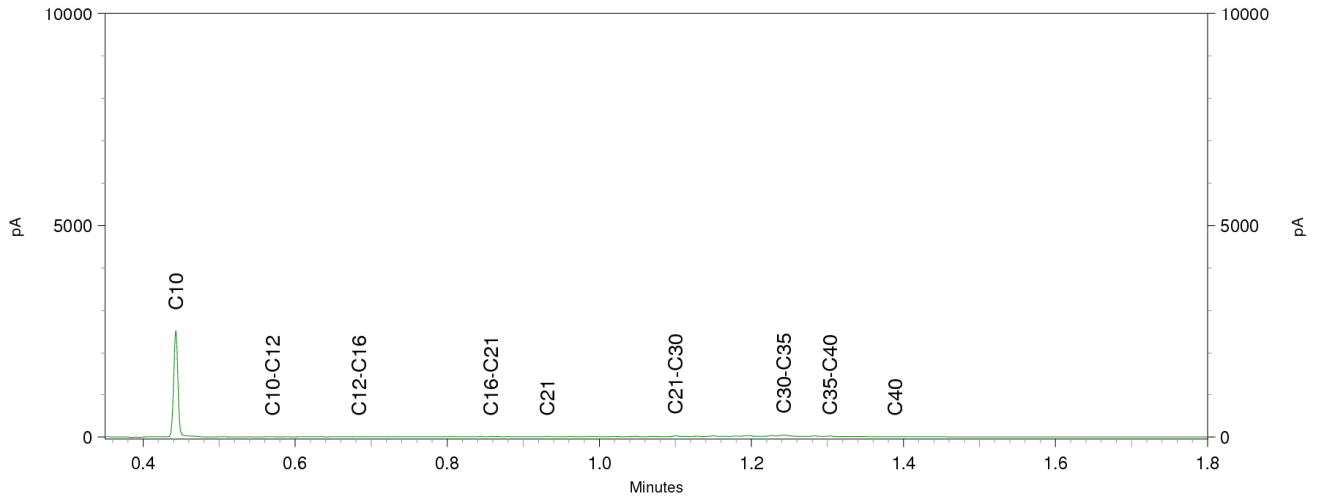

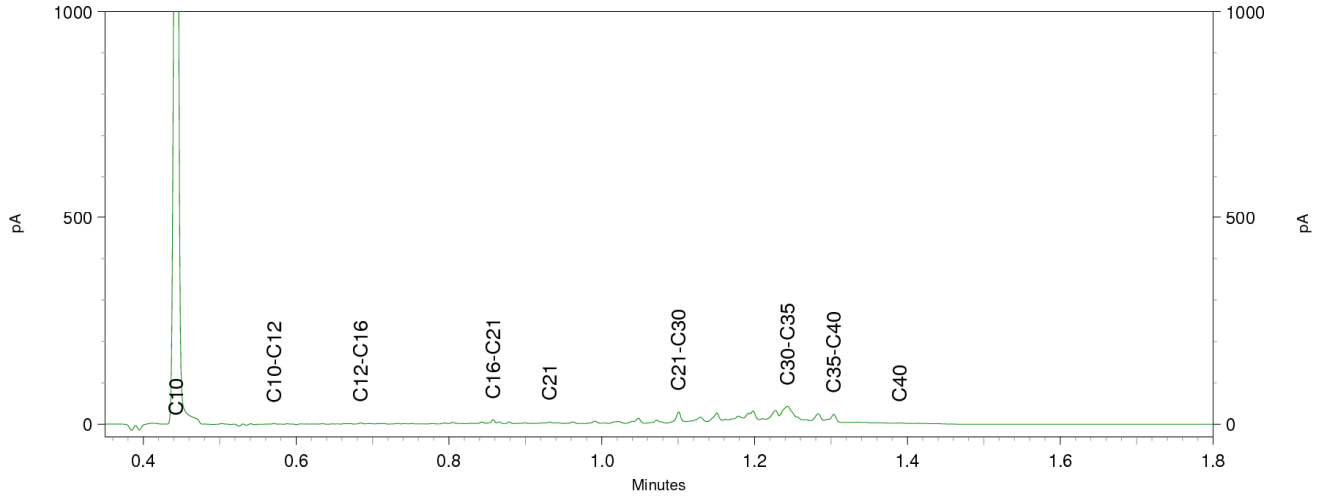

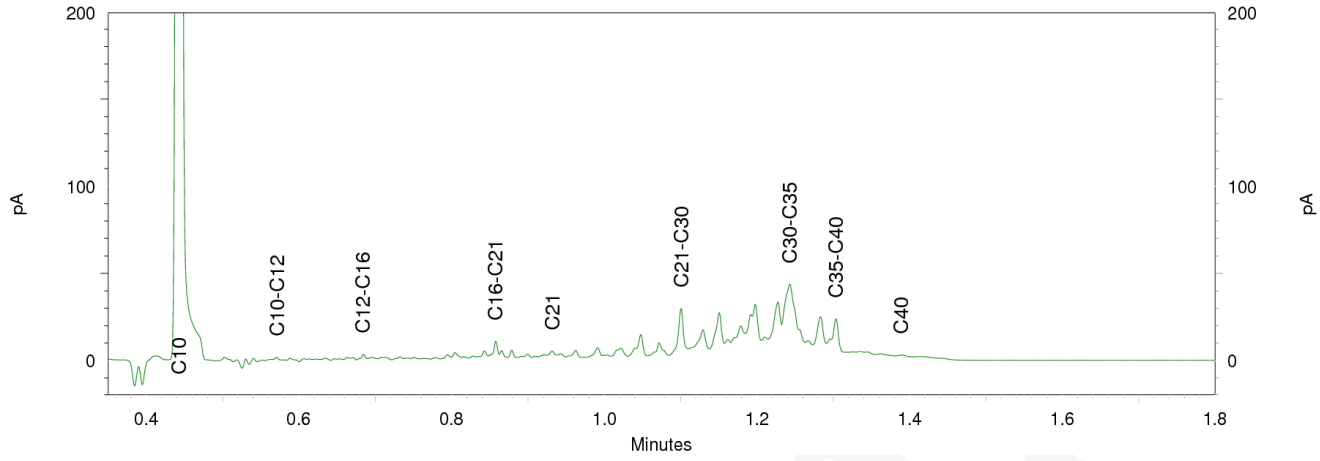

Bijlage 13 Berekening totaal gewogen asbestgehalte

Berekening totale gewogen asbestconcentratie per RE

rev 00, maart 2020

ALGEMENE GEGEVENS

Berekeningen op basis van gemiddelde concentratie asbest in materiaal

soortelijk gewicht van grond	1700	kg/m3

Plaatmateriaal in grond	Soort	concentratie serpentijnasbest	concentratie amfiboolasbest
materiaal A			
materiaal B			
materiaal C			
materiaal D			
materiaal E			

201-202 0-50

Gemeten asbestconcentraties

massapercentage grove fractie	5	%
gewogen concentratie asbest in fractie <20 mm	0,8	mg/kg
massa veldvochtig monster	13,68	kg
massa gedroogd monster	12,93	kg
Volume geïnspecteerde partij	0,09	m3

Berekende asbestconcentratie

Gewogen concentratie serpentijnasbest	0,0	mg/kg
Gewogen concentratie amfiboolasbest	0,0	mg/kg
Gewogen concentratie asbest <20 mm	0,76	mg/kg
Totaal	**0,8**	**mg/kg**

301-302 0-50

Gemeten asbestconcentraties

massapercentage grove fractie	4	%
gewogen concentratie asbest in fractie <20 mm	8,6	mg/kg
massa veldvochtig monster	12,83	kg
massa gedroogd monster	11,97	kg
Volume geïnspecteerde partij	0,09	m3

Berekende asbestconcentratie

Gewogen concentratie serpentijnasbest	0,0	mg/kg
Gewogen concentratie amfiboolasbest	0,0	mg/kg
Gewogen concentratie asbest <20 mm	8,256	mg/kg
Totaal	**8,3**	**mg/kg**

Berekening totale gewogen asbestconcentratie per RE

rev 00, maart 2020

Berekening gewogen gehalte van asbesthoudende materialen.
Indien, conform de NEN 5707, de aangetroffen asbesthoudende materialen worden omgerekend naar een concentratie in de grond, dan leidt dit tot de volgende berekening, volgens de volgende formule.

Cm,i = Σ(Mk %k,i/100)/(V*ns*Ma/Mva)

waarin

Cm,i	=	concentratie asbest van asbestsoort 'i' afkomstig van de verzamelde asbesthoudende materialen in de afgezochte laag in een sleuf (mg/kg)
Mk	=	massa verzamelde asbesthoudende materialen (mg)
%□k,i	=	gemiddeld percentage asbest van het asbestsoort 'i' in materiaal 'k' (%)
V	=	volume van de geïnspecteerde deelpartij per ruimtelijke eenheid (m3)
ns	=	stortgewicht van het materiaal (kg/m3)
Ma	=	massa van het gedroogde analysemonster (kg)
Mv	=	massa van het veldvochtige analysemonster (kg)

De gewogen concentratie in de fractie <20 mm wordt gecorrigeerd voor de fractie grof puin.

Bijlage 14 Toelichting toetsingkader asbest

Toetsingskader asbest

Grond
De resultaten van het NEN 5707 onderzoek worden conform het huidige overheidsbeleid getoetst aan de interventiewaarde uit de 'Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013'.

De **interventiewaarde** voor asbest in bodem, grond en baggerspecie bedraagt 100 mg/kg d.s. gewogen (de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest).

Voor het bepalen van de spoedeisendheid van een sanering van een bodemverontreiniging met asbest die is ontstaan voor juni 1993 dient gebruik te worden gemaakt van het protocol 'Milieuhygiënisch Saneringscriterium Bodem - protocol asbest'. Dit protocol is opgenomen als bijlage 3 van de 'Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013'.

Op basis van het fysische en chemische karakter is er voor asbest geen sprake van verspreidingsrisico en ecologisch risico, maar wel van humaan risico. In dit kader worden twee categorieën van (humane) risico's onderscheiden:

Acceptabele risico's
Hierbij dient de plaats, mate en omvang van de bodemverontreiniging nauwkeurig geregistreerd te worden in het kadaster. Ook kan het bevoegd gezag voorschrijven om beheersmaatregelen te treffen om blootstelling aan de verontreiniging te voorkomen. Als de inrichting van de locatie wijzigt, dienen de locatiespecifieke risico's opnieuw te worden beoordeeld.

Onacceptabele risico's
Naast kadastrale registratie dienen spoedig saneringsmaatregelen te worden genomen op het betreffende deel van de locatie. De termijn 'spoedig' dient uitgewerkt te worden door het bevoegd gezag in een beschikking.

Puin
De resultaten van het NEN 5897 onderzoek worden conform het huidige overheidsbeleid getoetst aan de regelingeving zoals opgenomen in het Productenbesluit asbest 2005.

In het productenbesluit asbest is vermeld dat het verboden is om asbest of asbesthoudende producten te vervaardigen, in Nederland in te voeren, voorhanden te hebben, aan een ander ter beschikking te stellen, toe te passen of te bewerken. Een product wordt niet als asbesthoudend beschouwd als aan het product geen asbest opzettelijk is toegevoegd en waarvan de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest niet hoger is dan 100 mg/kg d.s. Deze waarde wordt in voorliggende rapportage aangeduid als restconcentratienorm.

Hergebruik van grond en puin
Indien de grond en het puin wordt hergebruikt, is het Besluit Bodemkwaliteit van toepassing. In het Besluit is opgenomen dat voor asbest in grond en puin een gewogen gehalte van 100 mg/kg d.s. (de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest) als maximale samenstellingswaarde geldt.

Bijlage 15 Veiligheidsklassen CROW400

Toetsing CROW-publicatie 400

Inleiding

In de onderstaande tabellen zijn de voorlopige veiligheidsklassen volgens CROW-publicatie 400 getoond voor de onderzochte stoffen. De veiligheidsklassen zijn weergegeven op projectniveau en op monsterniveau. De resultaten op projectniveau zijn een samenvatting per type monster: grond, asbest en grondwater. De uitgangspunten van de toetsing staan hieronder.

Uitgangspunten

Grondwater beschouwd : nee
Mate van ventilatie : onvoldoende

Resultaten

Voorlopige veiligheidsklasse projectniveau

Locatie	Monstertype	Veiligheidsklasse met maatgevende stof(fen)			
		Vluchtige stoffen		Niet-vluchtige stoffen	
Graaflocatie	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
Graaflocatie	asbest	-	-	basishygiëne	-

Toelichting
- : Niet van toepassing

Voorlopige veiligheidsklasse monsterniveau

Monsternaam	Monstertype	Veiligheidsklasse met maatgevende stof(fen)			
		Vluchtige stoffen		Niet-vluchtige stoffen	
Grond					
MM101 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM102 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM103 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM104 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM105 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM106 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM201 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM202 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM301 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM401 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
MM402 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
Slib					
SBMM01 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
SBMM02 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
SBMM03 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
SMM04 (*)	grond	basishygiëne	-	basishygiëne	-
Asbest					
ASBMM201	asbest grond	-	-	basishygiëne	-
ASBMM202	asbest grond	-	-	basishygiëne	-
ASBMM301	asbest grond	-	-	basishygiëne	-

Toelichting
- : Niet van toepassing

Bijlage 16 Verantwoording uitvoering onderzoek BRL 2000

Colofon

Verantwoording	
Project:	0418016-113 Molenkade 2, Katwoude
Projectnummer:	0418016-113

Het onderzoek is uitgevoerd volgens certificatiesschema BRL SIKB 2000. De uitvoerende organisatie is hiervoor gecertifceerd volgens het procescertificaat 'Veldwerk bij milieuhygienisch bodemonderzoek'.

Bij het onderzoek zijn de volgende protocollen gevolgd *(aankruisen door projectleider/projectmedewerker):*

- [x] Plaatsen van handboringen en peilbuizen (protocol 2001)
- [ ] Nemen van grondwatermonsters (protocol 2002)
- [x] Milieuhygiënisch onderzoek waterbodems (protocol 2003)
- [x] Maaiveldinspectie en monsterneming van asbest in bodem (protocol 2018)

Verklaring functiescheiding
Ik verklaar dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd conform de eisen van de BRL 2000 en het vermelde protocol

Protocol	Datum/Periode	Naam veldwerker*	Naam veldwerkbureau**	Handtekening
2003	17/03/2020	Wolkers T.W.	Bureau: Cert.nr.***:	T.W. Wolkers
2001/2018	20+23/03/2020	Wolkers T.W.	Bureau: Cert.nr.***:	T.W. Wolkers
			Bureau: Cert.nr.***:	
			Bureau: Cert.nr.***:	
			Bureau: Cert.nr.***:	
			Bureau: Cert.nr.***:	
			Bureau: Cert.nr.***:	
			Bureau: Cert.nr.***:	
			Bureau: Cert.nr.***:	
			Bureau: Cert.nr.***:	

* Naam invullen van de eerstverantwoordelijke veldwerker die op de betreffende datum/periode de werkzaamheden heeft uitgevoerd.

** Alleen invullen als het veldwerk niet door Antea Group is uitgevoerd.

*** Het veldwerkbureau dient hier het nummer van het BRL2000-certificaat te noteren, zoals vermeld op de site van Bodemplus

Bijlage 17 Tekening

OPDRACHTGEVER	Provincie Noord-Holland
PROJECTOMSCHRIJVING	verkennend (water)bodemonderzoek Molenkade 2 Katwoude
KAARTTITEL	Boorplan Molenkade 2 Katwoude
KAARTNUMMER	0418016.113-S1
GIS SPECIALIST	A.W.R. Luikink
PROJECTLEIDER	A. de Jong
DATUM	18-03-2020
STATUS	definitief
SCHAAL	1:1000
FORMAAT	A4
BLAD IN BLADEN	1 van 1
WIJZ.NR	C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Qgis\Molenkade\Molenkade 2, Katwoude.qgz
Bron achtergrondkaart: J.W. van Aalst, www.opentopo.nl

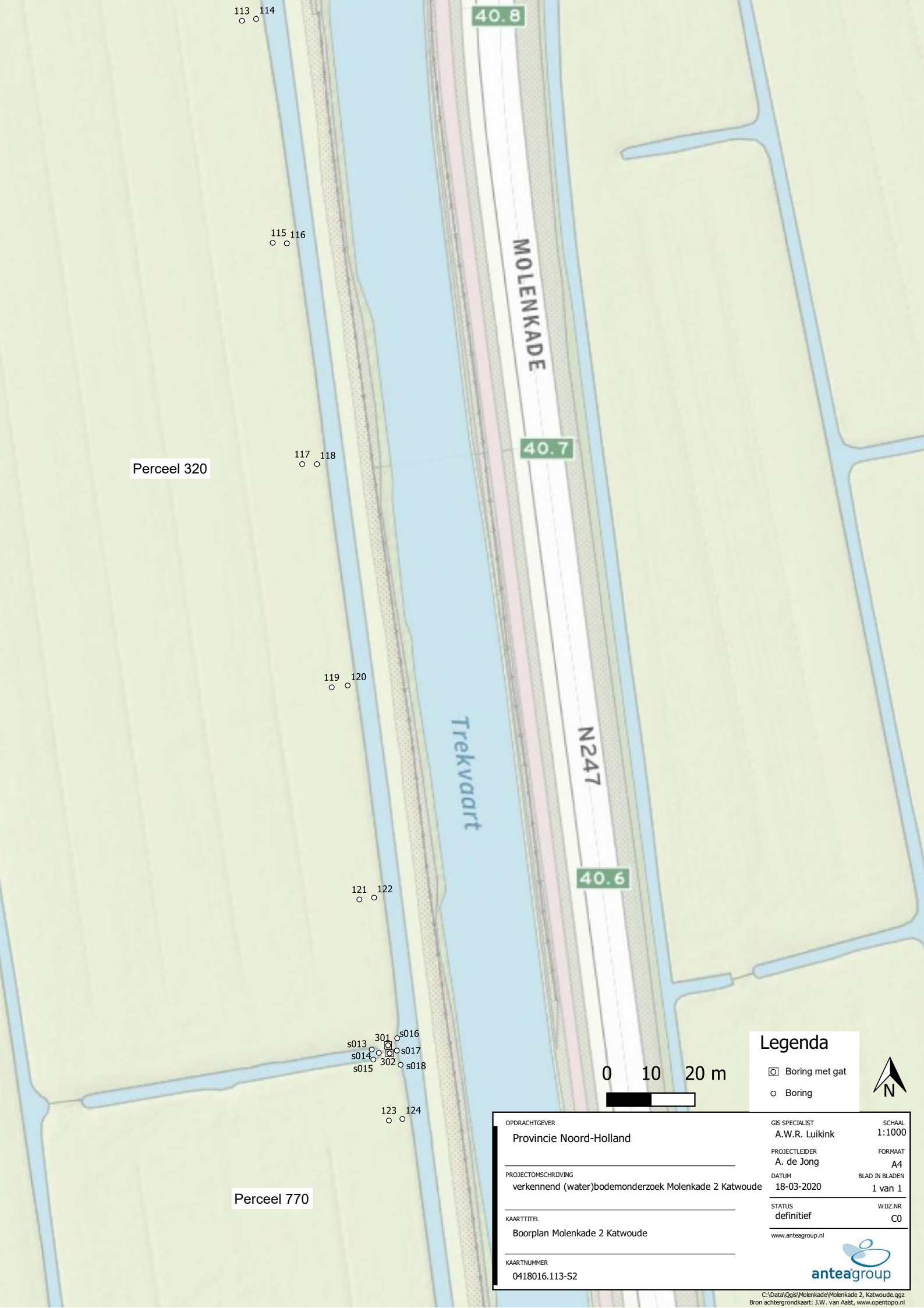
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
301
302
s013
s014
s015
s016
s017
s018
MOLENKADE
N247
Trekvaart
40.8
40.7
40.6
Perceel 320
Perceel 770
0 10 20 m
Legenda
Boring met gat
Boring
N
OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland
GIS SPECIALIST
A.W.R. Luikink
SCHAAL
1:1000
PROJECTLEIDER
A. de Jong
FORMAAT
A4
PROJECTOMSCHRIJVING
verkennend (water)bodemonderzoek Molenkade 2 Katwoude
DATUM
18-03-2020
BLAD IN BLADEN
1 van 1
STATUS
definitief
WIJZ.NR
C0
KAARTTITEL
Boorplan Molenkade 2 Katwoude
www.anteagroup.nl
KAARTNUMMER
0418016.113-S2
anteagroup
C:\Data\Qgis\Molenkade\Molenkade 2, Katwoude.qgz
Bron achtergrondkaart: J.W. van Aalst, www.opentopo.nl

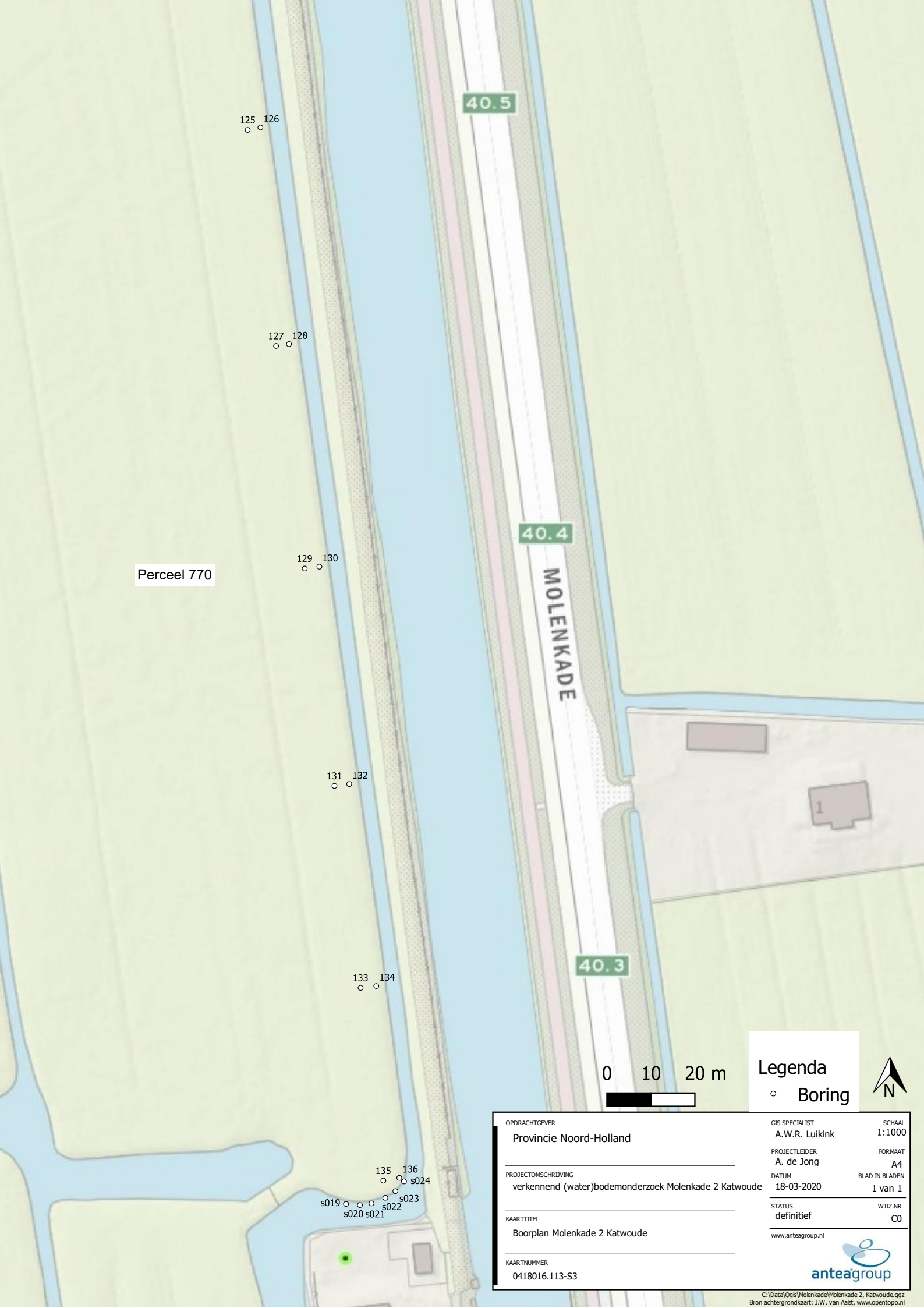

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

PROJECTOMSCHRIJVING
verkennend (water)bodemonderzoek Molenkade 2 Katwoude

KAARTTITEL
Boorplan Molenkade 2 Katwoude

KAARTNUMMER
0418016.113-S3

GIS SPECIALIST
A.W.R. Luikink

PROJECTLEIDER
A. de Jong

DATUM
18-03-2020

STATUS
definitief

SCHAAL
1:1000

FORMAAT
A4

BLAD IN BLADEN
1 van 1

WIJZ.NR
C0

www.anteagroup.nl

anteagroup

C:\Data\Qgis\Molenkade\Molenkade 2, Katwoude.qgz
Bron achtergrondkaart: J.W. van Aalst, www.opentopo.nl

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

E. Allard.dejong@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2019
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Provincie Noord-Holland

Bereikbaarheid Waterland

N235/N247 Doorstromingsmaatregelen en Groot Onderhoud

anteagroup

Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling

Reconstructie N247

projectnummer 0402663
definitief V2.0D
29 augustus 2018

Understanding today.
Improving tomorrow.

Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling

Reconstructie N247

projectnummer 0402663

definitief V2.0D
29 augustus 2018

Auteurs
J. Verhoeven MSc.

Opdrachtgever
Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
	definitief	R.H. van Trigt	J.J.J. Hulsen

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Waarom een vormvrije m.e.r.-beoordeling?	1
1.3	Criteria voor het toetsen van activiteiten in een vormvrije m.e.r.-beoordeling	2
1.4	Leeswijzer	3
2	**Plaats en kenmerken van de activiteit**	**4**
2.1	De plaats van de activiteit	4
2.2	Kenmerken van de activiteit	5
2.3	Juridische kaders	6
2.4	Autonome ontwikkelingen	7
3	**Kenmerken van het potentiële effect**	**9**
3.1	Verkeer en parkeren	9
3.1.1	Verkeer	9
3.1.2	Parkeren	10
3.2	Luchtkwaliteit	11
3.3	Geluidhinder	11
3.3.1	Noordelijke deel plangebied	11
3.3.2	Brandstopverkooppunt en P+R-terrein	15
3.3.3	Zuidelijke deel plangebied	16
3.3.4	Conclusie	21
3.4	Natuur	22
3.4.1	Conclusies soortenbescherming Wnb	23
3.4.2	Conclusies gebiedsbescherming Wnb	24
3.4.3	Conclusies bescherming houtopstanden Wnb	24
3.4.4	Conclusies beschermde gebieden PRV (Noord-Holland)	25
3.5	Water	26
3.6	Archeologie, cultuurhistorie en landschap	31
3.7	Bodem	36
3.8	Niet gesprongen explosieven	40
4	**Conclusie**	**45**
Referenties		**46**

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de regio Waterland staat de bereikbaarheid en verkeersveiligheid voor openbaar vervoer en autoverkeer steeds meer onder druk. De reistijd (vooral in de spits) voor automobilisten en busreizigers is onbetrouwbaar met variaties van 15 minuten tot meer dan een uur. Daarnaast zijn er regelmatig ongevallen op de N235 en de N247, onder andere door files en te hoge snelheden buiten de spits. Om die reden zijn de Vervoerregio Amsterdam (voorheen Stadsregio), de provincie Noord-Holland, de gemeenten Waterland, Edam-Volendam, Purmerend en gemeente Amsterdam (voorheen het Stadsdeel Amsterdam Noord) vanaf eind 2009 de Verkenningenstudie Bereikbaarheid Waterland gestart. De samenwerking van deze partijen is mede vormgegeven door middel van de Projectgroep Bereikbaarheid Waterland en de Stuurgroep Bereikbaarheid Waterland.

Verschillende studies en onderzoeken samen hebben geleid tot een aantal maatregelpakketten ter verbetering van de knelpunten in de regio, waaronder een pakket maatregelen voor de N247. Deze zijn raadpleegbaar via www.bereikbaarheidwaterland.nl.

Op 19 mei 2017 heeft de Stuurgroep Bereikbaarheid Waterland advies uitgebracht aan de samenwerkende partijen om de maatregelen aan de N247 uit te voeren. Door een aantal gerichte maatregelen moet de doorstroming, bereikbaarheid en verkeersveiligheid op de N247 verbeteren voor autoverkeer, openbaar vervoer en fietsverkeer.
Uitgangspunt bij alle (onderhavige) maatregelen is dat er geen grootschalige uitbreidingen plaatsvinden omdat het in een aantal opzichten kwetsbaar gebied gaat, onder andere vanwege de waardevolle landschappen, kwetsbare groenstructuren en historische kernen in het gebied. Tevens moet er wel plaats en ruimte zijn om de groei van de openbaarvervoer- verbindingen te faciliteren van de succesvolle openbaar vervoerverbindingen vanuit Edam-Volendam naar Amsterdam.

De voorliggende vormvrije m.e.r.-beoordeling bevat de informatie op basis waarvan het bevoegd gezag kan en moet besluiten of er mogelijk sprake is van "belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu", die het doorlopen van de m.e.r.-procedure wenselijk/noodzakelijk maken.

1.2 Waarom een vormvrije m.e.r.-beoordeling?

De milieueffectrapportage-procedure (m.e.r.) is bedoeld om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen. Een m.e.r. is altijd gekoppeld aan een plan of besluit, bijvoorbeeld een structuurvisie, bestemmingsplan of vergunning. De wettelijke eisen ten aanzien van m.e.r. zijn vastgelegd in de Wet Milieubeheer en in het Besluit m.e.r. In de Wet Milieubeheer en in het Besluit m.e.r. wordt een onderscheid gemaakt in activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C-activiteiten) en activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten).

Voorliggende aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling is opgesteld ten behoeve van het Provinciaal Inpassingsplan N247.

Het maatregelenpakket ter verbetering van de doorstroming en verkeersveiligheid op de N247 tussen de ring A10 en de aansluiting met de N244 komt qua activiteit het dichtst in de buurt bij categorie D 1.1 “de wijziging of uitbreiding van een autosnelweg of autoweg”. Een autoweg wordt gedefinieerd als ‘*een voor autoverkeer bestemde weg die alleen toegankelijk is via knooppunten of door verkeerslichten geregelde kruispunten en waarop het verboden is te stoppen en te parkeren of een weg als bedoeld in artikel 1, onder d, van het Regelement verkeersregels en verkeerstekens 1990”.* De N247 is op verschillende locaties direct vanaf parallelwegen te bereiken. De N247 valt daarom niet onder de definitie van autoweg uit het Besluit m.e.r.
Om alle milieubelangen in het project zo zorgvuldig mogelijk mee te nemen is er toch voor gekozen om een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling op te stellen.

Wetswijziging per 16 mei 2017
Op 16 mei 2017 is de Wet milieubeheer gewijzigd. Dit heeft tot gevolg dat voor een vormvrij m.e.r.-beoordelingsplichtig plan een apart besluit noodzakelijk is. Dit houdt in dat de afweging om geen MER te maken niet alleen een conclusie kan zijn van de voorgaande paragrafen, maar expliciet als besluit gemotiveerd moet worden. Dit besluit moet genomen worden door het bevoegd gezag (in dit geval de provincie Noord-Holland). Het uitgangspunt hierbij is dat er in beginsel geen m.e.r.-procedure doorlopen hoeft te worden, tenzij het bevoegd gezag bepaald dat er sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

1.3 Criteria voor het toetsen van activiteiten in een vormvrije m.e.r.-beoordeling

De toets wordt gedaan op basis van dezelfde criteria die ook gelden bij een m.e.r.-beoordeling. Deze toets is dus gekoppeld aan de richtlijnen in bijlage III van de Europese Richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie criteria met uitgangspunten per criterium benoemd: kenmerken van de activiteit, plaats van de activiteit en kenmerken van het potentiële effect (zie tabel 1.2). Behalve de potentiële effecten op de genoemde aspecten, dient ook rekening gehouden te worden met “gevoelige gebieden”. De gebieden die in het algemeen in het kader van de m.e.r.-beoordeling beschouwd moeten worden, zijn weergegeven. Deze notitie laat zien of er een effect is op de genoemde aspecten en op de verschillende gebieden bij het uitvoeren van het maatregelenpakket N247.

Criteria	Beoordelingscriterium
Kenmerken van de activiteit	• omvang • cumulatie met andere projecten • gebruik van natuurlijke hulpbronnen • productie van afvalstoffen • verontreiniging en hinder • risico van ongevallen
Plaats van de activiteit	• bestaand bodemgebruik • relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied • het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen (gevoelige) gebieden: o wetlands, o kustgebieden, o berg- en bosgebieden, o reservaten en natuurparken,

	o gebieden die in de wetgeving van de lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; o speciale beschermingszones, door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG en Richtlijn 92/43/EEG, o gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden, o gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid, o landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.
Kenmerken van het potentiële effect	• het bereik van het effect • grensoverschrijdend karakter • orde van grootte en complexiteit van het effect • waarschijnlijkheid van het effect • duur, frequentie en omkeerbaarheid van het effect

Tabel 1.1: Overzicht criteria 'belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu'

1.4 Leeswijzer

Het vervolg van het rapport is als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2: de plaats van de activiteit en de kenmerken van de activiteit (aard en omvang, de wijze van aanleg);
- hoofdstuk 3: de kenmerken van het potentiële effect van de activiteit;
- hoofdstuk 4: conclusie.

2 Plaats en kenmerken van de activiteit

2.1 De plaats van de activiteit

De wegvakken waar het maatregelenpakket voor de N247 wordt uitgevoerd is in figuur 2.1. weergegeven. Dit wordt het projectgebied genoemd.

Figuur 2.1: Overzicht projectgebied.

Binnen het projectgebied kan onderscheid gemaakt worden in:

1. Wegvakken waar de maatregelen kunnen worden uitgevoerd binnen de bestaande bestemmingsplannen;
2. Wegvakken waar de maatregelen niet kunnen worden uitgevoerd binnen de bestaande bestemmingsplannen.

Voor de maatregelen zoals genoemd onder punt 2 zal het planologische regime moeten worden aangepast. Dit gebeurt door middel van het voorliggende Provinciaal Inpassingsplan N247. De delen waar het PIP op van toepassing is wordt het plangebied genoemd. Het plangebied is opgenomen in figuur 2.2.

Figuur 2.2: Overzicht plangebied

2.2 Kenmerken van de activiteit

Zoals gevisualiseerd in figuur 2.2, bestaat het plangebied van voorliggend provinciaal inpassingsplan uit twee delen van de N247, te weten:

Het 'zuidelijke deel': Het gedeelte vanaf de aansluiting tussen s116 en N247 (afrit A10) tot en met aanpassingen van kruispunt Het Schouw en omgeving (hm 29,2 - 31,65). Het betreft de maatregelen:

- verplaatsen en uitbreiden brandstofverkooppunt;
- inpassen nieuwe situering bedrijf IDA;
- realisatie P&R-voorziening;
- aanleg van drie kunstwerken (Slochterweg, busbaan en fietsonderdoorgang);
- verleggen van de Slochterweg en de Termieterweg;
- Aanpassen wegprofiel en reconstructie aansluiting N235-N247.

Dit deel van het plangebied is gelegen in de gemeente Amsterdam.

Het 'noordelijke deel': Het gedeelte tussen de Dijksbrug bij Monnickendam en de aansluiting van de N247 op de N244 (hm 36,8 - 43,35). Dit deel van het plangebied betreft twee deelgebieden gelegen in de gemeente Waterland.
1. Het gebied rondom de 'Dijksbrug' en 'Bernhardlaan' met als maatregelen:
    - vernieuwen en verplaatsen Dijksbrug;
    - aanpassen wegprofiel en parallelweg N247 richting de Monnikenmeer;
    - aanpassen kruispunt N247 met de Bernhardlaan, verplaatsen oostelijke bushalte en inrichting met ondermeer P&R-voorziening en fietsenstallingen.
2. Het gebied tussen de Nieuwendam en de Wagenweg met als maatregelen:
    - verbreding fietspad oostzijde N247 tussen Nieuwendam en Hoogedijk en aanleg rechtsafstrook waarbij de primaire waterkering wordt verbreed;
    - aanleg fietspad oostzijde N247 tussen de Hoogedijk en de Wagenweg;
    - realiseren van een alternatieve ontsluiting naar het perceel Molenkade 2.

De maatregelen zijn vertaald naar een verkeerskundig wegontwerp. De voornaamste doelstellingen van het project N247 binnen het programma Bereikbaarheid Waterland zijn het verbeteren van de bereikbaarheid, doorstroming en verkeersveiligheid op de N247. Daarnaast bestaan de maatregelen uit het realiseren van de eerste fase van een hoogwaardige fietsverbinding (snelfietspad) tussen Edam-Volendam en Amsterdam-Noord en tevens het benodigde groot onderhoud aan de weg. De maatregelen vanuit het programma Beter-Benutten Vervolg worden hiermee mogelijk gemaakt, zoals een P&R en P&B bij het te verplaatsen tankstation en het realiseren van een busoverstapstation voor het openbaar vervoer.

Bij de realisatie van het wegontwerp wordt rekening gehouden met de natuur en het landschap. Voor beide trajectdelen zijn ‘Natuur- en Landschapsplannen’ opgesteld. Daarnaast is voor het kruispunt N235-N247 gelet op de grote aanpassingen rondom Het Schouw een ‘Beeldkwaliteitplan Het Schouw’ opgesteld.

De reconstructie van de N247 is volgens planning eind 2021 gereed.

2.3 Juridische kaders

Voor het project zijn enkele ruimtelijke ingrepen voorzien die, gelet op de vigerende bestemmingsplannen, deels mogelijk zijn en deels afwijken van de huidige ruimtelijk-juridische mogelijkheden. Deze ruimtelijke-juridische mogelijkheden zijn vastgelegd in zeven bestemmingsplannen:

- bestemmingsplan Ringweg A10 en omgeving (1-4-2015), gemeente Amsterdam.
- bestemmingsplan Landelijk Noord (26-06-2013), gemeente Amsterdam.
- bestemmingsplan Buitengebied Waterland 2013 (27-11-2014), gemeente Waterland.
- bestemmingsplan Monnickendam - Gemaal Monnickendam (28-01-2016), gemeente Waterland.
- bestemmingsplan Monnickendam Binnen de Vesting 2013 (15-05-2014), gemeente Waterland.
- bestemmingsplan Monnickendam Buiten de Vesting (01-03-2013), gemeente Waterland.
- bestemmingsplan Buitengebied Edam-Volendam (29-10-2015), gemeente Edam-Volendam.

Het Provinciaal Inpassingsplan N247 zal een deel van de bestemmingsplannen gaan vervangen, namelijk van bestemmingsplan Landelijk Noord van de gemeente Amsterdam en de bestemmingsplannen Buitengebied Waterland 2013, Monnickendam - Gemaal Monnickendam, Monnickendam Binnen de Vesting en Monnickendam Buiten de Vesting van de gemeente Waterland. Dit omdat voor het project reconstructie N247 enkele ruimtelijke ingrepen voorzien zijn die, gelet op de vigerende bestemmingsplannen, afwijken van de huidige ruimtelijk-juridische mogelijkheden. In volgorde van zuid naar noord zijn deze ruimtelijke ingrepen:

1. Aanpassen kruising N235 - N247 'Het Schouw' met ondermeer:
    a. aanleg onderdoorgangen onder de N247;
    b. inpassen nieuwe situatie bedrijf IDA;
    c. herbestemmen vanwege verplaatsing van brandstofverkooppunt;
    d. bestemmen P&R-terrein;
    e. bestemmen van gewijzigde ligging lokale wegen waaronder de Termieterweg en de Slochterweg.
2. Vervangen en verplaatsen kunstwerk Dijkbrug en bijbehorende watergang en oeverconstructies en kunstwerk in de N247;
3. Aanpassen profiel N247 met een rijbaanscheiding waardoor er meer ruimte nodig is dan nu is aangegeven met de bestemming 'Verkeer';
4. Uitbreiding dijklichaam primaire waterkering Hogedijk - N247 inclusief verbreden van het fietspad en aanleg rechtsafstrook;
5. Realiseren van een alternatieve ontsluiting van het perceel Molenkade 2;
6. Aanleg fietspad Katwoude (tussen Wagenweg en Hogedijk) buiten de bestemming 'Verkeer'.

Voor deze maatregelen wordt een provinciaal inpassingsplan gemaakt.

2.4 Autonome ontwikkelingen

Bereikbaarheid Waterland (Provincie Noord-Holland)
De reconstructie van de N247 behoort tot een breder pakket aan maatregelen ten behoeve van de verbetering van de verkeersveiligheid en doorstroming in de regio Waterland. Belangrijkste aanpassingen op provinciale wegen in de nabijheid van de N247 zijn:

- De gerealiseerde verdubbeling van de N244 tussen de A7 en de N247 (Monnickendammerweg) vergroot de verkeersveiligheid en bereikbaarheid in de omliggende gemeenten, Purmerend, Edam/Volendam en Beemster en maakt regionale ontwikkelingen mogelijk. De vernieuwing van de N244 biedt tevens een alternatief voor het verkeer uit de regio Waterland dat via de N247 naar Amsterdam gaat.
- De realisatie van een spitsbusbaan op de N235 vanaf Ilpendam tot en met Purmerend. Hierdoor is het niet meer nodig dat de bussen invoegen op de rijbaan van het overige gemotoriseerde verkeer. Dit vermindert de lengte en het aantal files, vooral in de spits.

Corridorstudie Amsterdam-Hoorn (MIRT-verkenning, Rijkswaterstaat)
De bereikbaarheid in het gebied tussen Amsterdam en Hoorn (de zogenaamde corridor Amsterdam-Hoorn) staat onder druk. De afgelopen jaren zijn al maatregelen genomen om de filedruk te verminderen. Uit onderzoek blijkt echter dat die na 2020 weer zal toenemen, door bevolkingsgroei en toename van de automobiliteit. De grootste knelpunten doen zich daarbij voor op de A7, de A8 en de N-wegen in Waterland.

De corridorstudie Amsterdam-Hoorn onderzoekt maatregelen die de bereikbaarheid in de corridor moeten verbeteren. Met 'corridor' wordt het gebied bedoeld tussen Hoorn en Amsterdam waarbinnen vervoersstromen plaatsvinden. Het gaat niet alleen om (snel)wegen, maar ook om gedragsverandering, fietsverbindingen en OV (bus en spoor).

Planstudie Knoop A10-N247-S116 (KANS, Vervoerregio Amsterdam)
De Knoop A10-N247-s116 (afgekort: KANS) is een belangrijke schakel in het wegennet aan de noordkant van Amsterdam, zowel voor het autoverkeer als voor het openbaar vervoer.
In de KANS-knoop komen netwerken van Rijk, provincie en gemeente bij elkaar en worden ook regionale en lokale OV-verbindingen met elkaar verbonden. De knoop ligt tegen het Centrumgebied Amsterdam-Noord aan, waar momenteel en in de komende jaren een grote ruimtelijk ontwikkelingsopgave wordt gerealiseerd, met verandering en toename van vervoerpatronen tot gevolg. De gevolgen van de lokale en regionale ontwikkelingen zullen ook merkbaar zijn op de ring A10. De verkeersproblematiek op de knoop is dan ook een belangrijk aandachtspunt voor zowel de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat West-Nederland Noord als voor de Vervoerregio Amsterdam. Samen met de drie wegbeheerders is de Vervoerregio Amsterdam initiatiefnemer van de Planstudie KANS. Namens de vier samenwerkende partijen is de Vervoerregio Amsterdam de penvoerder.

De Broeckgouw (gemeente Edam-Volendam)
Het aantal inwoners van de gemeente Edam-Volendam is de afgelopen tien jaar met 24% gestegen. Onder andere de realisatie van nieuwbouwwijk De Broeckgouw, een meerjarig ontwikkelproject, hangt hiermee samen. Het verkeer in Edam-Volendam loopt regelmatig vast. Een derde ontsluitingsweg (doortrekken van de N244 naar de Dijkgraaf Poschlaan) is een van de genoemde opties om de verkeersstructuur te verbeteren.

3 Kenmerken van het potentiële effect

De voorgenomen ontwikkeling kan invloed hebben op het milieu. In dit hoofdstuk zijn de milieueffecten van de voorgenomen ontwikkeling weergegeven. Enerzijds worden de verkeersgerelateerde effecten behandeld, zoals eventuele effecten van de verkeerstoenames op de bereikbaarheid, de geluidbelasting en luchtkwaliteit. Anderzijds gaat het om de meer locatie gerelateerde effecten die te maken hebben met de omgeving. Dan gaat het bijvoorbeeld over effecten op de waterhuishouding, de visuele en landschappelijke impact op de omgeving en de effecten op flora en fauna (waaronder stikstofdepositie).

3.1 Verkeer en parkeren

3.1.1 Verkeer

De N247 is een gebiedsontsluitingsweg met relatief hoge verkeersintensiteiten, met name op het tracé A10-Kanaaldijk, waar in de huidige situatie sprake is van ongeveer 40.000 motorvoertuigen per dag. Er is een prognose gemaakt van toekomstige verkeersintensiteiten op de N247, waarbij is gerekend met de jaren 2020 en 2031 (Antea Group, 2017a).

Voor het wegvak N247-Zuid van km 29,2 t/m km 31,65 zijn onderstaande verkeersintensiteiten per wegvak doorgerekend:

N247 in 2015	Aantal motorvoertuigen gemiddelde weekdag	Lichte motorvoertuigen	Middelzware motorvoertuigen	Zware motorvoertuigen
Trajectdeel A10 - Kanaaldijk (hm 29,53 - 31,26)				
2015	**40.853**	**89,3%**	**6,7%**	**4,1%**
2020	**42.937**	**89,3%**	**6,7%**	**4,1%**
2031	**47.903**	**89,3%**	**6,7%**	**4,1%**
Trajectdeel Kanaaldijk - Eilandweg (hm 31,26 - 34,06)				
2015	**21.861**	**85,8%**	**9,5%**	**4,8%**
2020	**22.976**	**85,8%**	**9,5%**	**4,8%**
2031	**25.634**	**85,8%**	**9,5%**	**4,8%**

Tabel 3.1: Verkeersintensiteiten N247-Zuid

Voor het wegvak N247-Noord van km 34,9 t/m km 43,35 zijn onderstaande verkeersintensiteiten per wegvak doorgerekend:

N247 in 2015	Aantal motorvoertuigen gemiddelde weekdag	Lichte motorvoertuigen	Middelzware motorvoertuigen	Zware motorvoertuigen
Trajectdeel Eilandweg - Bernhardlaan (hm 34,26 - 37,88)				
2015	**21.033**	**85,8%**	**9,5%**	**4,8%**
2020	**22.106**	**85,8%**	**9,5%**	**4,8%**
2031	**24.663**	**85,8%**	**9,5%**	**4,8%**
Trajectdeel Bernhardlaan - N517 Zeddeweg (hm 37,88 - 41,56)				
2015	**18.375**	**84,2%**	**9,3%**	**6,5%**
2020	**19.312**	**84,2%**	**9,3%**	**6,5%**
2031	**21.546**	**84,2%**	**9,3%**	**6,5%**
Trajectdeel N517 Zeddeweg - N244 Provinciale weg (hm 41,8 - 43,55)				
2015	**12.569**	**87,9%**	**8,0%**	**4,1%**
2020	**13.210**	**87,9%**	**8,0%**	**4,1%**
2031	**14.738**	**87,9%**	**8,0%**	**4,1%**

Tabel 3.2: Verkeersintensiteiten N247-Noord

Er is gewerkt met de afspraken binnen Bereikbaarheid Waterland van een autonome groei van het verkeer met 1% per jaar. Veranderingen van intensiteiten veroorzaakt door het nieuwe ontwerp beperken zich tot geringe veranderingen in de verkeersstromen aan de westzijde (parallelweg) van de kruising N247 - Overleek. Er is dus minimaal tot geen verschil tussen de autonome situatie en de plansituatie als het gaat om intensiteiten en verdeling van het verkeer. De verbeteringen van de verkeersveiligheid uit het inpassingsplan zorgen sec niet voor een capaciteitsuitbreiding en het aantrekken van extra verkeer. Juist door de autonome groei van verkeer zijn verbeteringen op het gebied van verkeersveiligheid noodzakelijk.

3.1.2 Parkeren

Het project waarbij maatregelen aan de N247 worden uitgevoerd heeft geen direct effect op parkeren. Wel wordt het gebruik van het openbaar vervoer gestimuleerd. Daarvoor worden bij Het Schouw en bij Monnickendam P&R-voorzieningen en P&B voorzieningen gerealiseerd. Bij Het Schouw wordt de tijdelijke P&R-voorziening verplaatst, bij Monnickendam wordt een nieuwe voorziening aangelegd. Beide terreinen leiden niet tot een vergroting van de verkeersintensiteiten of verkeersbewegingen.

Conclusie
Door een aantal gerichte maatregelen op de N247 wordt de doorstroming, bereikbaarheid en verkeersveiligheid op de N247 verbetert voor autoverkeer, openbaar vervoer en fietsverkeer. De aanpassingen leiden niet tot een verandering in verkeersintensiteiten. Het aspect ‘Verkeer en Parkeren’ leidt niet tot mogelijk belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu.

3.2 Luchtkwaliteit

De belangrijkste wet- en regelgeving voor het milieuaspect luchtkwaliteit is vastgelegd de Wet milieubeheer (Wm). Hierin zijn de (Europese) grenswaarden voor de concentraties van luchtverontreinigende stoffen in de buitenlucht vastgelegd (bijlage 2 van de Wm). Deze grenswaarden zijn gericht op de bescherming van de gezondheid van mensen. De grenswaarde voor de jaargemiddelde concentraties van zowel stikstofdioxide (NO_2) als fijn stof (PM_{10}) zijn 40 µg/m^3 , voor $PM_{2,5}$ is de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie 25 µg/m^3.

De reconstructie van de N247 leidt tot een verbeterde doorstroming, maar niet tot een aanpassing van de maximumsnelheid en ook niet tot verandering van verkeersintensiteiten op de N247 of omliggende wegen (Antea Group, 2017a). Ook wordt de weg niet verlegd ten opzichte van bestaande woningbouw. Bij een verbeterende doorstroming is de gemiddelde rijsnelheid van het verkeer hoger. Dit resulteert in een lagere uitstoot van NO_x en PM_{10}.

Bij de reconstructie van het kruispunt N235-N247 worden bestaande gelijkvloerse kruisingen veranderd in onderdoorgangen. Het verkeer op de N247 en onderliggende wegen zal hierdoor anders worden afgewikkeld. Voor de onderdoorgangen en de gewijzigde routes van het verkeer is een onderzoek luchtkwaliteit (Antea Group, 2017b) uitgevoerd.

Conclusie
Voor het aspect luchtkwaliteit geldt dat de emissies afnemen, doordat de doorstroming in het plangebied verbetert en er geen sprake is van een verkeersaantrekkende werking.
Uit de berekeningen van de luchtkwaliteit (Antea Group, 2017b) rondom de onderdoorgangen onder de N247 door ter hoogte van de kruising N235-N247 blijkt dat de grenswaarden niet worden overschreden.
Hiermee zijn significant negatieve effecten op het gebied van luchtkwaliteit en een toename in stikstofdepositie uitgesloten.

3.3 Geluidhinder

De reconstructie van de N247 kan leiden tot een veranderde geluidsbelasting op de gevels van de bestaande woningen ten gevolge van het wegverkeerslawaai. De regeling voor wegverkeerslawaai is opgenomen in de Wet geluidhinder (Wgh). Deze wet regelt de grenswaarden waaraan de geluidbelasting aan moet voldoen. Als de gestelde grenswaarden worden overschreden, dan wordt er beoordeeld of er maatregelen ter beperking van het geluid mogelijk zijn of dat er een hogere grenswaarde moet worden vastgesteld door het bevoegd gezag.

Voor het aspect geluid zijn twee separate onderzoeken uitgevoerd: één voor het noordelijke plangebied en één voor het zuidelijke plangebied (zie figuur 2.1)

3.3.1 Noordelijke deel plangebied

In het kader van de reconstructie van de N247 is een akoestisch onderzoek uitgevoerd (Antea Group, 2017c). Het doel van dit onderzoek is het bepalen of ter plaatse van de gevels van de bestaande woningen de geluidbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai toeneemt door de

wijziging van de wegen en de wettelijke gevolgen daarvan. Voor de reconstructie van de N247 zijn de volgende wijzigingen van belang:

- Tussen de noordelijke komgrens Broek in Waterland (km 34,9) tot het kruispunt Bernhardlaan wordt de wegindeling aangepast van de N247 (km 38,25). Ten behoeve van deze aanpassing wordt extra bermverharding aangelegd aan de westzijde van de rijbaan. Zowel de N247 als de Jaagweg (Monnickenmeer tot Dijksgat) verschuift hierdoor verder naar het westen.
- Het verkeer vanuit de Bernhardlaan dat naar Overleek rijdt, steekt in de huidige situatie rechtstreeks de weg over. In de toekomstige situatie vervalt de ontsluiting bij de kruispunt. Het verkeer zal nu bij de verkeerslichten rechts afslaan de N247 op en vervolgens voorsorteren naar links om de Overleek op te rijden. Het verkeersbeeld op de Bernhardlaan naar de N247 zal voor het overige verkeer niet wijzigen.

De wijzigingen resulteren in een drietal onderzoeksgebieden (N247, Bernhardlaan en Overleek) waarin woningen liggen waarvan de geluidsbelasting moet worden getoetst. In deze paragraaf zijn de effecten per onderzoeksgebied beschreven.

De geluidbelasting van de woningen in de onderzoeksgebieden zijn getoetst aan de grenswaarden uit de Wet Geluidhinder (zie tabel 3.3). Relevant hierbij is of er sprake is van reconstructie. Er is sprake van een reconstructie[1] in de zin van de Wet geluidhinder bij een wijziging op of aan een aanwezige weg waarbij de toename van de geluidbelasting 2 dB (onafgerond 1,50 dB) of meer bedraagt. Wanneer er sprake is van een reconstructie-effect dienen maatregelen beschouwd te worden om de geluidbelasting terug te brengen. Indien de geluidbelasting boven de voorkeursgrenswaarde is, maar beneden de maximaal te ontheffen waarde kan het bevoegd gezag ervoor kiezen om hogere waarden vast te stellen en gevelmaatregelen te treffen.

Situatie	Grenswaarde [dB]
Heersende waarde <48 dB	48
Eerdere hogere waarde vastgesteld	Laagste van: • Heersende waarde (met drempelwaarde 48 dB) • Hogere (vastgestelde) waarde
Nog te saneren saneringssituatie	48
Overige gevallen	Heersende waarde (met drempelwaarde 48 dB)
Maximale ontheffing	Grenswaarde +5 (met plafondwaarde 68 dB)

Tabel 3.3: Grenswaarden Wet Geluidhinder voor woningen bij reconstructie

[1] De reconstructie van een weg omvat iedere fysieke verandering op of aan een aanwezige weg: bijvoorbeeld het verbreden van de weg, het intrekken van een snelheidsverbod en/of het plaatsen van verkeerslichten. Indien de wijziging op of aan een weg slechts bestaat uit een snelheidsverlaging of de vervanging van een wegdeklaag door een wegdeklaag met dezelfde of een grotere geluidreducerende werking, is er geen sprake van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder.

Voor de drie reconstructiegebieden zijn met behulp van een berekeningsmodel de berekeningen uitgevoerd voor de situaties 1 jaar voor aanvang reconstructie (jaar 2018) en 10 jaar na de reconstructie (jaar 2029). Op basis van deze berekeningen is het effect van de reconstructie bepaald. De resultaten zijn hieronder per onderzoeksgebied weergeven en aan de grenswaarden getoetst.

Resultaten Bernhardlaan

In de onderstaande tabel worden de maatgevende berekeningsresultaten (met het grootste verschil tussen de huidige en toekomstige situatie) weergegeven voor de woningen binnen de zone van de Bernhardlaan die valt onder het begrip 'wijziging op of aan een weg'.

Punt	Omschrijving	Hoogte [m]	Geluidbelasting		Verschil 2018-2029 [dB]	Afgerond verschil in dB
			2018	2029		
63_A	Bernhardlaan 14 1141CM Monnickendam	1,5	60,62	61,14	+0,52	1
108_A	Bernhardlaan 15 1141CM Monnickendam	1,5	59,37	59,89	+0,52	1

Tabel 3.4: Rekenresultaten wijziging op of aan Overleek inclusief aftrek artikel 110g Wgh

Uit de berekeningsresultaten blijkt dat de geluidbelasting vanwege het wegverkeer op en de wijziging aan de Bernhardlaan zal toenemen met ten hoogste 0,52 dB. De toename bedraagt daarmee minder dan 2 dB en is er geen sprake van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder. Verdere toetsing kan achterwege blijven. De toename van de geluidbelasting treedt op door een combinatie van de autonome groei van verkeer op de Bernhardlaan tezamen met de beperkte aanpassing van het kruispunt.

Resultaten Overleek

In de onderstaande tabel is het maatgevende berekeningsresultaat weergegeven voor de woningen binnen de zone van de Overleek die valt onder het begrip 'wijziging op of aan een weg'.

Punt	Omschrijving	Hoogte [m]	Geluidbelasting		Verschil 2018-2029 [dB]	Afgerond verschil in dB
			2018	2029		
111_B	Overleek 1 A 1141PD Monnickendam	4,5	43,75	43,67	-0,08	0

Tabel 3.5: Rekenresultaten wijziging op of aan Overleek inclusief aftrek artikel 110g Wgh

Uit de berekeningen blijkt dat voor de Overleek het geluidniveau L_{den} in de huidige en toekomstige situatie op omliggende woningen lager is dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB ingevolge de Wet geluidhinder. De wijziging van de weg betreft om die reden geen reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder. De uitkomst valt te relateren aan de relatief lage verkeersintensiteit op de Overleek. Verdere toetsing kan achterwege blijven.

Uitstraling

In onderstaande tabel zijn wegen weergegeven waar voor woningen sprake kan zijn van de zogenaamde 'uitstraling van de reconstructie'. Indien woningen en andere (geluidgevoelige) bestemmingen niet binnen de daadwerkelijke reconstructie volgens de Wet geluidhinder vallen, is toetsing aan de normering van de Wet geluidhinder niet nodig en worden geen maatregelen onderzocht. In het onderstaande zijn derhalve slechts de effecten beschreven. Daarbij is het effect van de verkeerstoename bepaald volgens de formule 10*log ([intensiteit 2029]/[intensiteit 2018]).

Weg	Intensiteit [mvt/etm]		Effect Verkeers-toename [dB]
	2018	2029	
N247 (Broek in Waterland, voor hm 34.9 km)	21.670	24.177	0,48
N247 (na toerit N247-richting Volendam, vanaf hm 38.25 km)	18.932	21.122	0,48
Bernhardlaan (na komgrens, richting Monnickendam)	11.269	12.572	0,48
Overleek (ten Noordwesten van kruispunt Overleek – N247)	517	577	0,48

Tabel 3.6: Overzicht uitstralingseffecten ten gevolge van de verkeerstoename

Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat op geen van de wegvakken die aansluiten op de te wijzigen wegen sprake is van een uitstralingseffect ten gevolge van de verkeerstoename.

Geluideffect Barrier langs busbaan

In de huidige situatie ligt ter hoogte van Monnickendam direct langs de busbaan een barrier. Volgens het reken- en meetvoorschrift geluid 2012 is het niet nodig een barrier van ongeveer 0,8 meter hoogte mee te nemen in de berekening. In de toekomstige situatie is deze barrier niet meer aanwezig. Gezien de bewoners uit Monnickendam de reflectie goed waarnemen vanwege deze barrier, is het effect van de barrier versus het verwijderen van barrier doorgerekend op de woningen in Monnickendam en inzichtelijk gemaakt.

In de onderstaande tabel is het maatgevende berekeningsresultaat weergegeven voor de woningen waar het grootste effect optreed tussen 2018 inclusief en exclusief barrier en 2029 exclusief barrier.

Punt	Omschrijving	Hoogte [m]	Geluidbelasting		
			2018 (excl barrier)	2018 (incl barrier)	2029
26_A	Fuik 7 1141CG Monnickendam	1,5	60,18	60,22	61,11
27_A	Fuik 8 1141CG Monnickendam	1,5	60,05	60,11	61,01
75_C	Fuik 3 1141CG Monnickendam	7,5	61,37	61,37	62,28
78_A	Fuik 2 1141CG Monnickendam	1,5	59,01	59,07	59,94

Tabel 3.7: Rekenresultaten vanwege N247 effect barrier - inclusief aftrek artikel 110g Wgh

De geluidbelasting die wordt berekend in de huidige situatie bij de woningen in Monnickendam, inclusief barrier, verschilt minimaal met de rekenresultaten exclusief barrier. De geluidbelasting inclusief barrier gaat enkele tienden hoger wegens reflectie. Het verschil in toename van de geluidbelasting met de situatie 10 jaar na oplevering verschilt bijna niets. In toekomstige situatie verdwijnt de barrier, waardoor tevens de geluidreflectie verdwijnt.

Het verschil in geluidbelasting tussen de huidige situatie exclusief barrier en de situatie 10 jaar na oplevering, exclusief barrier, gaat hierdoor iets minder omhoog.

3.3.2 Brandstopverkooppunt en P+R-terrein

Brandstofverkooppunt en P+R terrein

Voor de ontwikkeling van Het Schouw ter hoogte van de N247 is een akoestisch onderzoek uitgevoerd voor het nieuwe tankstation en P+R-terrein (Antea Group, 2018a).
De aanleiding is het verplaatsen van het tankstation naar de locatie ten noordwesten van kruispunt Slochterweg en het realiseren van een P+R-terrein aansluitend aan het tankstation. Het onderzoek vindt plaats in het kader van het provinciaal inpassingsplan, het onderzoek bevat tevens een doorkijk naar de Wet milieubeheer. Het doel van het geluidonderzoek is inzicht te geven in de akoestische inpasbaarheid van de aangevraagde activiteiten. Hiervoor is de geluidbelasting bepaald op een aantal beoordelingspunten ter plaatse van de maatgevende woonomgeving rondom het tankstation en P+R-terrein. De berekende geluidbelasting is vervolgens vergeleken met de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit.

Door middel van akoestisch onderzoek moet duidelijk worden wat de verwachte geluidniveaus zijn ten gevolge van de voorgenomen activiteiten. In het onderzoek is de geluidsituatie geïnventariseerd en het volgende in beeld gebracht:

1. Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau en het maximale geluidniveau van het tankstation;
2. Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau en het maximale geluidniveau van het P+R terrein;
3. Het equivalente geluidniveau van de verkeersaantrekkende werking van het tankstation en P+R terrein.

De vastgestelde geluidniveaus zijn vervolgens gespiegeld aan de geluidgrenswaarden die volgen uit het toetsingskader.

Wet ruimtelijke ordening

De ligging van het tankstation met P+R-terrein voldoet aan de richtafstand uit de VNG publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' voor het aspect geluid. Daarnaast blijkt uit de resultaten dat het geluidniveau ten gevolge van de inrichting voldoet aan de richtwaarde zoals gesteld in 'stap 2' in de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' voor een rustige woonwijk. Hier kan uit opgemaakt worden dat op dit onderdeel er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Activiteitenbesluit milieubeheer

Uit de resultaten blijkt dat het geluidniveau ten gevolge van de inrichting, het tankstation met P+R-terrein, voldoet aan de gestelde grenswaarden vanuit het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Verkeer van en naar de inrichting

Uit de resultaten blijkt dat het geluidniveau ten gevolge van de verkeersaantrekkende werking van het tankstation en P+R terrein tezamen geen overschrijding kent van het toetsingskader uit de Circulaire. Ook hier wordt dus voldaan aan het gestelde toetsingskader.

3.3.3 Zuidelijke deel plangebied

In het kader van de reconstructie van de N247 is een akoestisch onderzoek uitgevoerd (Antea Group, 2018b). Het doel van dit onderzoek is het bepalen of ter plaatse van de gevels van de bestaande woningen de geluidbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai toeneemt door de wijziging van de wegen en de wettelijke gevolgen daarvan. Voor de reconstructie van de N247 zijn de volgende wijzigingen van belang:

- De busbaan in zuidelijke richting op het viaduct over de A10 wordt verplaatst in westelijke richting en komt over het huidige fietspad te liggen.
- De asfaltverharding op het traject van hmp 29,8 tot hmp 30,83 is in de huidige situatie van het type 'Deciville'. In de toekomstige situatie wordt de volledige N247 uitgevoerd met SMA-NL 8. Dit is een geluidreducerend wegdek met een geluidreductie die circa 3 dB lager is.
- De westelijke Slochterbrug (ter hoogte van hmp 30) wordt 10 cm opgehoogd. De aansluitende wegvakken worden ten behoeve van deze verhoging tussen de 0 en 10 cm opgehoogd.
- Het kruispunt van de N247 met de Slochterweg wordt in zuidelijke richting verplaatst. Hiermee wordt de Kanaalweg, het nieuw te ontwikkelen benzinestation en de aan de oostzijde gelegen Termieterweg ontsloten. Deze nieuwe ontsluitingsweg kruist de N247 met behulp van een tunnel om aan te sluiten op de Termieterweg.
- Ten behoeve van de aanleg van een tunnel waarbij de nieuwe ontsluitingsweg onder de N247 kruist wordt de huidige loods grotendeels gesloopt. Dit neemt de afschermende werking voor de achterliggende woningen weg. Daarnaast verliezen bijbehorende (bedrijfs)woningen (Slochterweg 37 en 41) hun woonfunctie en worden ingericht als kantoor.
- Het kruispunt van de N247 met de N235 wordt uitgebreid en gereconstrueerd. Hierbij wordt eveneens een tunnel aangelegd voor de busbaan die in de toekomstige situatie de N247 zal kruisen. Aansluitend aan deze wijzigingen zal het deel van de N235 tot de brug over de Broekervaart worden aangepast om aan te sluiten op de nieuwe verkeerssituatie.

Onderzoek

De berekende geluidbelasting dient getoetst te worden aan de grenswaarden van de Wet geluidhinder. Indien de (voorkeurs)grenswaarde wordt overschreden, dient beoordeeld te worden of maatregelen ter beperking van het geluid mogelijk zijn. Als maatregelen niet mogelijk en/of doelmatig zijn, dient een hogere grenswaarde te worden vastgesteld door het bevoegd gezag. Relevant voor het wegvak N247 km 29,2 - 31,65 is enerzijds de wijzigingen van de bestaande weg en anderzijds de aanleg van nieuwe wegen gelet op de gewijzigde inrichting van het gebied.

Geluidnormen bij aanleg nieuwe weg

In artikel 82 en volgende worden de grenswaarden vermeld met betrekking tot nieuwe situaties bij zones. In tabel 3.8 zijn deze waarden (voorkeursgrenswaarden en de maximaal toelaatbare hogere grenswaarde) opgenomen.

Status van een woning	Voorkeursgrenswaarde [dB]	Maximale ontheffing [dB]	
		Stedelijk	Buitenstedelijk
Nieuw te bouwen woning langs een bestaande weg	48	63*	53**
Bestaande woning langs een nieuw aan te leggen weg	48	63	58

* Vervangende nieuwbouw binnen de bebouwde kom 68 dB;
Vervangende nieuwbouw langs auto(snel)weg binnen de bebouwde kom 63 dB.
** Vervangende nieuwbouw buiten de bebouwde kom.

Tabel 3.8: Grenswaarden voor woningen langs een weg

Geluidnormen bij wijzigingen van een weg

Bij reconstructie is de normering afhankelijk van de situatie voor het wijzigen. De ten hoogste toelaatbare geluidbelastingen bij wijzigingen op of aan een weg zijn vermeld in de artikelen 100, 100a en 100b. In de onderstaande tabel zijn deze waarden weergegeven.

Situatie	Grenswaarde [dB]
Heersende waarde <48 dB	48
Eerdere hogere waarde vastgesteld	Laagste van: • Heersende waarde (met drempelwaarde 48 dB) • Hogere (vastgestelde) waarde
Nog te saneren saneringssituatie	48
Overige gevallen	Heersende waarde (met drempelwaarde 48 dB)
Maximale ontheffing	Grenswaarde +5 (met plafondwaarde 68 dB)

Tabel 3.9: Grenswaarden voor woningen bij reconstructie

Er is overigens pas sprake van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder bij een wijziging op of aan een aanwezige weg waarbij de toename van de geluidbelasting 2 dB (afgerond 1,5 dB) of meer bedraagt.

Ingevolge artikel 99 lid 2 dienen bij wijzigingen op of aan een weg ook andere wegen te worden onderzocht waar naar verwachting een toename van 2 dB of meer zal optreden als gevolg van de wijzigingen op of aan de eerdergenoemde weg. Het betreft hier de zogenaamde 'uitstraling van de reconstructie'. Toetsing aan de normering van de Wet geluidhinder hoeft voor deze wegen niet plaats te vinden als er bij deze wegen geen fysieke wijzigingen plaatsvinden.

Resultaten wijzigingen N247

In de onderstaande tabel 3.10 worden de relevante maatgevende rekenresultaten weergegeven voor de woningen of andere (geluidgevoelige) bestemmingen binnen de zone van de N247 die valt onder het begrip ‘wijziging op of aan een weg’.

Punt	Omschrijving	Hoogte [m]	Geluidbelasting [dB]		Verschil [dB]	Afgerond verschil [dB]
			2020	2031		
12	Kanaaldijk 100 1121NZ Landsmeer O	4,5	47,68	50,04	2,04*	2
39	Kanaaldijk 121 1454AE Watergang ZO	4,5	50,43	52,96	3,53**	4
48	Kanaaldijk 102 1121NZ Landsmeer NO	1,5	52,51	56,81	2,30**	2
52	Termieterweg 14 1027AZ Amsterdam W	1,5	55,70	58,15	2,45	2
61	Buikslotermeerdijk 157 1027AC Amsterdam NO	1,5	50,31	52,68	2,37	2
101	Woonboot 1	1,5	62,08	64,29	2,21	2
114	Woonboot Watergang	1,5	51,47	52,84	2,37**	2

* ten opzichte van voorkeursgrenswaarde 48 dB

** Indien de geluidbelasting van deze wegen exclusief aftrek 56 dB, danwel 57 dB bedraagt, wordt op grond van artikel 110g Wgh een aftrek van 3 dB respectievelijk 4 dB toegepast.

Tabel 3.10: Rekenresultaten wijziging op of aan N247 inclusief aftrek artikel 110g Wgh

Uit de rekenresultaten blijkt dat bij in totaal 14 woningen en 7 ligplaatsen voor woonboten sprake is van een reconstructiesituatie. Voor deze geluidgevoelige bestemmingen dienen dus maatregelen onderzocht te worden. Bij deze geluidgevoelige bestemmingen zijn een tweetal oorzaken van het reconstructie-effect te onderscheiden. Dit betreft de wijziging van de wegdekverharding tussen hmp 29,8 en hmp 30,83 van het type ‘Deciville’ naar het minder stille SMA-NL8. Daarnaast is het verdwijnen van de afschermende werking van de loods van het bedrijf aan de Slochterweg een oorzaak van het reconstructie-effect bij een aantal woningen.

Resultaten wijzigingen N235

In de onderstaande tabel 3.11 worden de relevante maatgevende rekenresultaten weergegeven voor de woningen of andere (geluidgevoelige) bestemmingen binnen de zone van de N235 die valt onder het begrip 'wijziging op of aan een weg'.

Punt	Omschrijving	Hoogte [m]	Geluidbelasting [dB]		Verschil [dB]	Afgerond verschil [dB]
			2020	2031		
15	Kanaaldijk 109 1454AE Watergang NO	1,5	57,06	57,70	0,64	1
28	Kanaaldijk 117 1454AE Watergang ZO	4,5	53,16	52,99	0,83*	1
32	Kanaaldijk 119 1454AE Watergang ZO	4,5	52,12	52,86	0,74*	1

* Indien de geluidbelasting van deze wegen exclusief aftrek 56 dB, danwel 57 dB bedraagt, wordt op grond van artikel 110g Wgh een aftrek van 3 dB respectievelijk 4 dB toegepast.

Tabel 3.11: Rekenresultaten wijziging op of aan N235 inclusief aftrek artikel 110g Wgh

Uit de rekenresultaten blijkt dat de geluidbelasting met ten hoogste 0,82 dB toeneemt ten gevolge van de wijzigingen aan de N235. Deze toename vindt plaats op de zuidoostelijke gevel van de woning aan de Kanaaldijk 117. Hiermee is bij geen van de woningen binnen het onderzoeksgebied sprake van een reconstructie-effect. Derhalve is er geen verder onderzoek naar maatregelen gedaan.

Aanleg nieuwe ontsluitingsweg

Als gevolg van de aanleg van de nieuwe verbindingsweg bedraagt de geluidbelasting ten hoogste 41 dB inclusief aftrek ex artikel 110g Wgh op de gevel van geluidgevoelige bestemmingen. Dat betekent dat de voorkeursgrenswaarde niet overschreden wordt. Een verder onderzoek naar geluidreducerende maatregelen is derhalve niet uitgevoerd.

Uitstraling

Indien woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen niet binnen de daadwerkelijke reconstructie volgens de Wet geluidhinder vallen, is toetsing aan de normering van de Wet geluidhinder niet nodig en worden geen maatregelen onderzocht. In het onderstaande zijn derhalve slechts de effecten van de verkeerstoename beschreven.

Weg	Intensiteit [mvt/etm]		Effect verkeerstoename [dB]
	2020	2031	
N247 (zuid van aansluiting A10)	44.308	49.434	0,48
N247 (noord van wijziging kruispunt N235)	23.372	26.514	0,55
N235 (noord van wijziging kruispunt N247)	19.205	21.422	0,47

Tabel 3.12: Overzicht uitstralingseffect ten gevolge van verkeerstoename

Uit de rekenresultaten blijkt dat bij geen van de geluidgevoelige bestemmingen die niet binnen de daadwerkelijke reconstructie volgens de Wet geluidhinder vallen een uitstralingseffect plaatsvindt als gevolg van de verkeerstoename op de N247 en de N235.

Maatregelen

Bronmaatregelen

Het toepassen van bronmaatregelen over een lengte van circa 850 meter is mogelijk. Dit betreft het wegvak van hmp 29,8 tot hmp 30,65 en is vergelijkbaar met het wegvak waar in de huidige situatie een wegdekverharding van het type 'Deciville' is toegepast. Conform de uitgangspunten omtrent doelmatigheid van geluidreducerende wegdekken van de Provincie Noord-Holland betekent dit dat het toepassen van deze maatregel doelmatig is.

Langs dit wegvak zijn zeven woningen gelegen en zes ligplaatsen voor woonboten. Het is mogelijk om de toename van de geluidbelasting weg te nemen bij de geluidgevoelige bestemmingen met een asfaltverharding die valt onder de categorie Dunne Deklagen type B. Na het toepassen van deze maatregel hoeven er geen hogere waarden voor deze woningen worden vastgesteld.

In het Voorlopig Wegontwerp is deze maatregel meegenomen in de nieuwe verhardingsopbouw van de N247. Een hogere waarde is derhalve voor deze woningen en ligplaatsen niet meer noodzakelijk.

Maatregelen in het overdrachtsgebied

Het is mogelijk om in de toekomstige situatie een scherm te plaatsen langs de N247 tussen de onderdoorgang van de Termieterweg en het kruispunt met de N235. Het is mogelijk dat hierdoor minder hogere waarden dienen te worden vastgesteld en dat de vast te stellen hogere waarden lager zijn. Het toepassen van een overdrachtsmaatregel is daarom mogelijk doelmatig. Een dergelijke scherm stuit echter op bezwaren van landschappelijke aard. Men is voornemens een open landschap te behouden met zicht op de omliggende polders.

Hogere waarden

Reconstructie ten gevolge van het verwijderen van de loods aan de Slochterweg

Wanneer er geen maatregelen worden toegepast dient het bevoegd gezag hogere waarden vast te stellen voor de geluidgevoelige bestemmingen waar de grenswaarde wordt overschreden. De vast te stellen hogere waarden zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Adres	Gevel-oriëntatie	Hoogte [m]	Hogere waarde [dB]	Cumulatieve geluidbelasting [dB]
Kanaaldijk 100	O Z Z	4,5 1,5 4,5	50 51 50	60 58 57
Kanaaldijk 109	ZW ZW	1,5 4,5	50 50	57 56
Kanaaldijk 117	ZO ZO	1,5 4,5	52 50	58 57
Kanaaldijk 119	ZO ZO ZW ZW	1,5 4,5 1,5 4,5	53 52 51 52	58 57 54 54
Kanaaldijk 119A	ZO ZO ZW	1,5 4,5 4,5	52 51 51	55 54 55
Kanaaldijk 121	ZO ZO	1,5 4,5	53 53	57 56
Kanaaldijk 98	O	4,5	50	60
Woonboot Kanaaldijk 120	NO	1,5	53	58

Tabel 3.13: Vast te stellen hogere waarden ten gevolge van de N247 (Het Schouw)

Geluidwering aan de gevel

Ondanks het toepassen van de maatregelen kan de geluidbelasting ten gevolge van de wijzigingen aan de N247 niet bij alle geluidgevoelige bestemmingen worden teruggebracht tot de grenswaarde.

Voor alle woningen of andere (geluidgevoelige) bestemmingen waarvoor het bevoegd gezag een hogere waarde vaststelt, dient met behulp van een gevelgeluidweringsonderzoek te worden onderzocht of deze woningen en andere (geluidgevoelige) bestemmingen aan de wettelijke geluidgrenswaarde voor het binnen niveau kunnen voldoen. Daarbij dient te worden uitgegaan van de gecumuleerde geluidbelasting zonder aftrek ex artikel 110g Wgh.

3.3.4 *Conclusie*

Voor de drie reconstructiegebieden in het noordelijke plangebied (N247, Bernhardlaan en Overleek) zijn met behulp van een berekeningsmodel de berekeningen uitgevoerd voor het jaar voor aanvang reconstructie (jaar 2020) en 10 jaar na afronding van de reconstructie (jaar 2031). Op basis van deze berekeningen is het effect van de reconstructie bepaald.

Uit de berekeningsresultaten blijkt dat bij zeven woningen en één woonboot vindt het reconstructie-effect plaats door het verwijderen van de loods aan de Slochterweg. De toename van de geluidbelasting ligt hier tussen de 1,58 dB en de 4,09 dB. De geluidbelasting in de toekomstige situatie bedraagt ten hoogste 58 dB inclusief aftrek ex artikel 110g Wgh.

Door het toepassen van een asfaltverharding die valt onder de categorie Dunne Deklagen type B langs het wegvak ter hoogte van de Buikslotermeerdijk / Slochterbrug met zeven woningen en zes ligplaatsen voor woonboten is hier, na het toepassen van deze maatregel geen sprake meer van het vaststellen van een hogere waarde. Deze maatregel en type verharding is opgenomen in het wegontwerp van de N247.

Voorafgaand aan het besluit om een hogere waarde vast te stellen voor zeven woningen en één woonboot zal onderzocht worden welke maatregelen kunnen worden toegepast om de geluidbelasting te verminderen.

Indien een geluidgevoelige bestemming waarvoor een hogere grenswaarde wordt vastgesteld in de zone van meerdere geluidbronnen ligt, dient inzichtelijk gemaakt te worden hoe hoog de gecumuleerde geluidbelasting is. Het bevoegd gezag moet dan een oordeel vellen over de hoogte van deze geluidbelasting. Een wettelijke toets aan een grenswaarde is niet aan de orde.

De gecumuleerde geluidbelasting ten gevolge van wegverkeer bedraagt bij de woningen waar een hogere waarde wordt vastgesteld ten hoogste 66 dB (exclusief aftrek ex art. 110g Wgh). Deze gecumuleerde geluidbelasting lager dan de plafondwaarde van 68 dB geldend bij een reconstructie.

Op basis van bovenstaande wordt geconcludeerd dat de gecumuleerde geluidbelasting in de toekomstige situatie niet onaanvaardbaar is.

Er is geen sprake van mogelijk belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu ten aanzien van het aspect geluidhinder.

3.4 Natuur

In het kader van de reconstructie van de N247 is door Antea Group (Antea Group, 2018c) een Natuurtoets uitgevoerd. Het doel van de Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoervaar is.

Wettelijk kader
De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.
Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het ‘Natuurnetwerk Nederland’ (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. ‘andere soorten’ (onderdeel A ‘fauna’ en onderdeel B ‘flora’).

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

3.4.1 Conclusies soortenbescherming Wnb

N247 Zuid (Amsterdam - Het Schouw)

Het voorkomen van beschermde soorten in het zuidelijke deelgebied is uitgesloten. Tijdens de realisatiefase dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels. Ook kan tijdens de realisatiefase de rugstreeppad zijn intreden nemen in het plangebied. Soortbescherming vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

N247 Noord (Monnickendam - N244)

Het voorkomen van beschermde soorten in het noordelijke deelgebied kan vooralsnog niet uitgesloten worden. Indien blijkt dat een of meerdere beschermde soorten aanwezig zijn is echter in alle redelijkheid aanneembaar dat een eventuele ontheffing verleend kan worden. De potentiële aanwezigheid van de soorten staat de uitvoerbaarheid van het PIP niet in de weg. Hieronder is per soortgroep het potentieel voorkomen beschreven. Daarnaast dient tijdens de realisatiefase rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels. Ook kan tijdens de realisatiefase de rugstreeppad zijn intreden nemen in het plangebied.

Vleermuizen

De oevervegetatie van de Purmer Ee en de schuren op het terrein Hoogedijk 1 te Katwoude bieden geschikte verblijfplaatsen. Daarnaast vormt de oevervegetatie mogelijk een essentiële vliegroute. Het gebruik van deze functies wordt in 2018 onderzocht. Vleermuizen zijn zwaar beschermd (artikel 3.5) en bij aantasting van verblijfplaatsen dient een ontheffing Wnb aangevraagd te worden. (PM Aan te vullen op basis van de uitkomsten van het nader onderzoek in oktober 2018)

Noordse woelmuis

De oevervegetatie van de Purmer Ee vormt geschikt leefgebied. Het gebruik van deze functie wordt in 2018 onderzocht. De Noordse woelmuis is zwaar beschermd (artikel 3.5) en bij aantasting van verblijfplaatsen dient een ontheffing Wnb aangevraagd te worden. (PM Aan te vullen op basis van de uitkomsten van het nader onderzoek in oktober 2018)

Waterspitsmuis

De oevervegetatie van de Purmer Ee vormt geschikt leefgebied. Het gebruik van deze functie wordt in 2018 onderzocht. De waterspitsmuis is beschermd onder artikel 3.10 en bij aantasting van verblijfplaatsen dient een ontheffing Wnb aangevraagd te worden. (PM Aan te vullen op basis van de uitkomsten van het nader onderzoek in oktober 2018)

Kleine marterachtigen

De oevervegetatie van de Purmer Ee en het terrein Hoogedijk 1 te Katwoude vormt geschikt leefgebied. Het gebruik van deze functie wordt in 2018 onderzocht. Kleine marterachtigen zijn beschermd onder artikel 3.10 en bij aantasting van verblijfplaatsen dient een ontheffing Wnb aangevraagd te worden. (PM Aan te vullen op basis van de uitkomsten van het nader onderzoek in oktober 2018)

Ringslang

De oevervegetatie van de Purmer Ee vormt geschikt leefgebied. Het gebruik van deze functie wordt in 2018 onderzocht. De ringslang is beschermd onder artikel 3.10 en bij aantasting van verblijfplaatsen dient een ontheffing Wnb aangevraagd te worden. (PM Aan te vullen op basis van de uitkomsten van het nader onderzoek in oktober 2018)

Figuur 3.1: Onderzoeksgebied Purmer Ee, met name de begroeiing op de voorgrond

Het nader onderzoek zal in oktober 2018 worden afgerond en gerapporteerd. Daardoor is bij de vaststelling van het PIP N247 door Provinciale Staten alle informatie beschikbaar. Vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek is in het wegontwerp de investering in een nieuwe vooroever voor de bestaande oever meegenomen. Door eerst een nieuwe vooroever voor de flora en fauna aan te leggen en te gebruiken kan daarna de bestaande oever worden gebruikt voor de verbreding van de waterkering noodzakelijk voor de infrastructurele aanpassingen aan de N247.

3.4.2 Conclusies gebiedsbescherming Wnb

In de omgeving van het plangebied zijn meerdere Natura 2000-gebieden gelegen. Dit zijn “Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske”, “Markermeer & IJmeer” en “Polder Zeevang”. Uit voorliggende voortoetsing blijkt dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van enig Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten kunnen worden. Vervolgstappen zoals het opstellen van een Passende beoordeling zijn niet aan de orde. De gebiedsbescherming uit de Wnb vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

3.4.3 Conclusies bescherming houtopstanden Wnb

De te rooien bosschages bij ’t Schouw vallen buiten de reikwijdte van het Wnb. Ook de wilgenbeplanting langs de Purmer Ee valt niet onder de Wnb (art 4.1, sub f). De Wet natuurbescherming is niet van toepassing op de houtopstanden die in het kader van voorliggende ontwikkeling worden gerooid. Een melding- en herplantplicht is niet van toepassing. Mogelijk zijn lokale APV’s van toepassing bij het rooien van de bomen. De bescherming van houtopstanden uit de Wnb vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

3.4.4 Conclusies beschermde gebieden PRV (Noord-Holland)

Natuurnetwerk Nederland
Met de voorgenomen ontwikkeling vindt er ruimtebeslag plaats in twee gebieden aangewezen onder het NNN; nabij de Dijksbrug en nabij de Purmer Ee. In totaal is sprake van 580 m2 (0,058 hectare) ha ruimtebeslag. Ruimtebeslag in het NNN leidt tot significante aantasting van de natuurlijke kenmerken en waarden van het NNN. Er is compensatie vereist in het kader van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (Artikel 19).
Aangezien fysieke compensatie niet gewenst is worden de effecten financieel gecompenseerd conform de 'Uitvoeringsregeling natuurcompensatie Noord-Holland'.

Door negatieve effecten financieel te compenseren kan worden uitgesloten dat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland een belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

Het plan voorziet tevens in positieve effecten op het NNN als gevolg van de optimalisatie van de natuurverbinding ter plaatse van de Dijksbrug.

Weidevogelleefgebieden
Bij de berekening van de compensatie wordt uitgegaan van de huidige situatie en wordt gekeken naar de impact van de maatregelen aan de N247 op het weidevogelleefgebied en het NNN-gebied. Omdat er geen extra verkeer mogelijk wordt gemaakt betreft het sec de ruimtelijke aantasting van bestaand weidevogelleefgebied en NNN-gebied. Op basis van de kaartbeelden uit de Provinciale Verordening Ruimte (d.d. 23 april 2018) is de impact van het wegontwerp van de N247 berekend op zowel het weidevogelleefgebied en het NNN-gebied.

Op grond van de geïnventariseerde verstoring wordt in deze paragraaf verwoord op welke wijze de provincie Noord-Holland het verlies of de verstoring van weidevogelbroedgebied kan compenseren. Om te komen tot een compensatie zijn gesprekken gevoerd met regionale partijen over mogelijkheden voor compensatie in de omgeving van de ingreep. Gezien de jaarlijkse onderbesteding op het budget voor weidevogelbeheer is er geen ruimte in het gebied om extra weidevogelbeheer neer te leggen als compensatie. Daarom is gekeken of er ook inrichtingsmaatregelen mogelijk waren in het gebied die bij zouden dragen aan het in stand houden van de weidevogels. Gedacht werd hierbij aan het aanleggen van plas-drasmogelijkheden of het kappen van bosschages. Deze inrichtingsmaatregelen zijn mogelijk rondom Het Schouw en zijn ook uitgewerkt in het Natuur- en Landschapsplan N247.
Uiteindelijk zijn er in de regio geen verdere mogelijkheden voor fysieke compensatie. Daarom is ervoor gekozen de compensatie verder vorm te geven op financiële wijze met een natuur beherende organisatie.

De financiële compensatie is als volgt geraamd:

- Aantasting NNN-gebied in totaal 580 m^2 = waarbij voor 1 hectare de beheerkosten prijspeil 2014 € 15.000,00 bedraagt + 20% (uitvoeringskosten bij financiële compensatie) = € 18.000,00. Daarbij zal ook de grondverwerving van 580 m^2 aan te kopen grond moeten worden meegenomen;
- Aantasting Weidevogelleefgebied in totaal 150.064 m^2 = afgerond 15 hectare x € 15.953,00 (30 jaar beheerkosten, prijspeil 2014) + 20% (uitvoeringskosten bij financiële compensatie) = € 287.154,00.

Gelet op de beperkte omvang van het te compenseren NNN-gebied (0,058 ha) en bijbehorende grondverwerving van 580 m^2 is de reservering van € 18.000,00 ruim voldoende.

De totale vergoeding komt hiermee neer op circa € 305.000,00. Dit bedrag wordt door de provincie Noord-Holland ter beschikking gesteld aan een natuur beherende organisatie. Met dit bedrag wordt bijgedragen aan een project ten behoeve van weidevogels in de regio.
Daarnaast wordt, los van bovenstaande financiële compensatie, fysiek bij de uitvoering van de maatregelen aan de N247 inrichtingsmaatregelen getroffen om aan de zuidoostzijde van Het Schouw een plas-dras gebied aan te leggen ter plaatse van het te verwijderen bos. Deze plas-draspercelen zijn bedoeld om extra foerageermogelijkheden te bieden voor weidevogels.

Door resterende negatieve effecten financieel te compenseren kan worden uitgesloten dat de bescherming van het Weidevogelleefgebied een belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het PIP.

Het plan voorziet tevens in positieve effecten op Weidevogelleefgebied als gevolg van het verwijderen van opgaande beplanting (predatieposten van roofvogels) en de realisatie van een moeraszone.

3.5 Water

In het kader van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) is er door Antea Group een toelichting op de Watertoets opgesteld (Antea Group, 2018d), waarin wijzigingen in het watersysteem en de hoeveelheid verhard oppervlak worden beschouwd en de effecten in kaart worden gebracht.

Deze aanpassingen op en langs de N247 hebben effect op het watersysteem, aangezien diverse maatregelen tot extra verharding leiden of zorgen voor dempen van wateroppervlak. Daarnaast bevat het wegontwerp ook de realisatie van nieuwe watergangen. Het totale project is in zes verschillende tracés ingedeeld op basis van de peilgebieden. Onderstaande tabel en figuur geeft de verschillende tracés weer.

Tracé	Peilgebied		Ontwikkelingen
1	Waterland	NAP - 1,56 m	- Aanpassing weg richting 't Schouw - Busbaan inpassen - Vervanging westelijke Slochterbrug - Kunstwerk onderdoorgang Slochterweg - Herinrichting terrein IDA, realisatie P&R-terrein en brandstofverkooppunt
2	Broekermeer	ZP: NAP – 5,60 m WP: NAP – 5,81 m	- Verkeerssituatie Het Schouw aanpassen - Kunstwerk onderdoorgang spitsbusbaan en onderdoorgang fietsers - Vrije busbaan richting Broek in Waterland
3	Waterland	NAP - 1,56 m	- Dijksbrug aanleggen - Busbaan invoegen - Fietspad aanleggen
4	Monnikenmeer	ZP: NAP – 3,75 m WP: NAP – 4,26 m	- Aanpassing verkeerssituatie Bernhardlaan en Overleek - Parallelweg verplaatsen westzijde N247
5	Waterland	NAP - 1,56 m	- Onderhoud werkzaamheden
6	Katwoude – Hogendijk Blokgouw Zuidpolder	ZP: NAP – 0,50 m WP: NAP – 1,90 m	- Onderhoud werkzaamheden - Fietspad aanleggen oostzijde N247

Tabel 3.14: Overzicht tracés N247

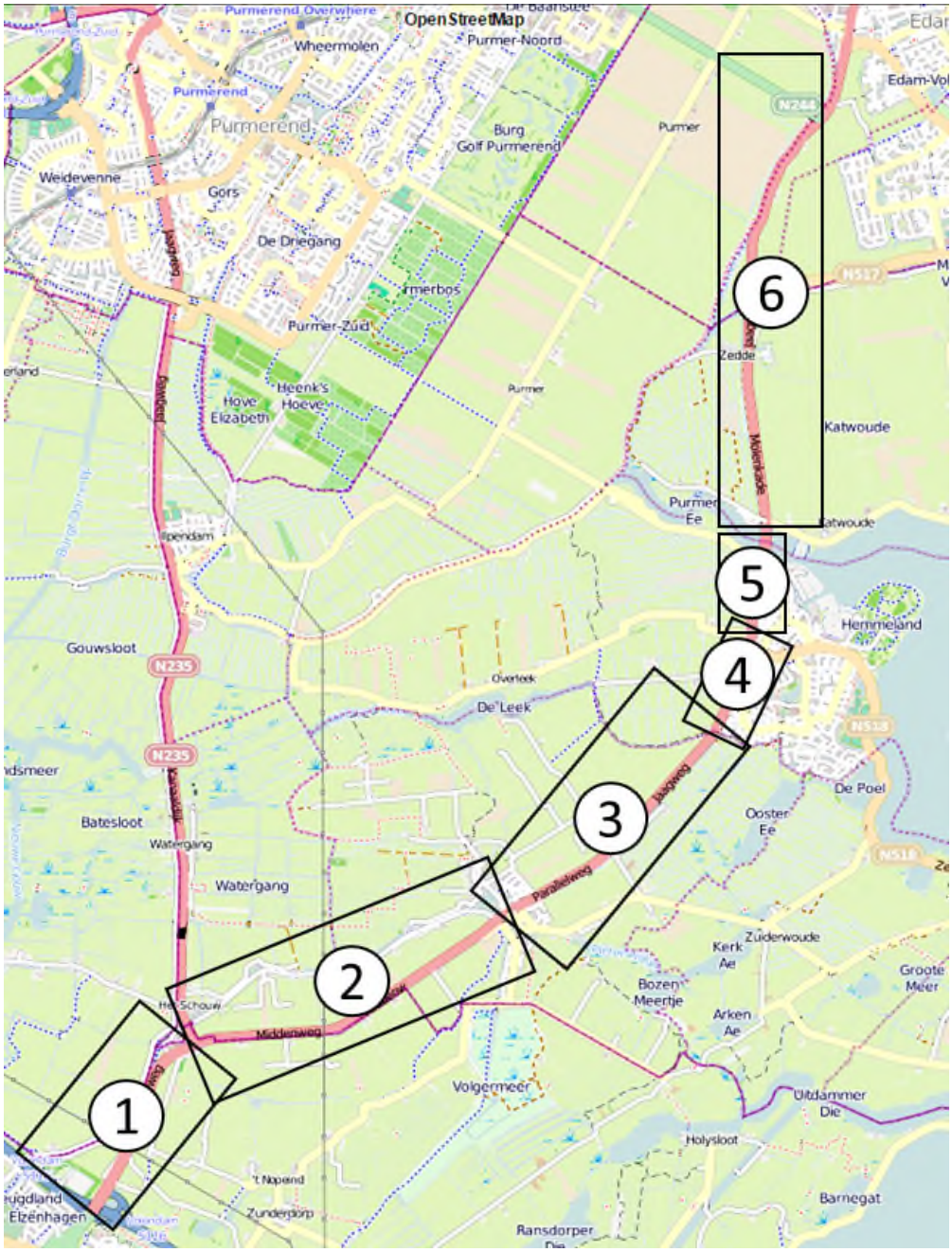

Figuur 3.2: De zes tracés voor het project N247, voor het bepalen van de watertoets.

Waterberging

Voor bijna alle tracés geldt dat ze aan de watercompensatie voldoen. In de onderstaande tabel 3.15 is een samenvatting van alle tracés opgenomen. De tracés 1, 3 en 5 (zie hiervoor) liggen in het peilgebied van de Waterlandse boezem. Het saldo in dit peilgebied is toereikend en bedraagt na verrekening van alle maatregelen (en het tekort in tracédeel 3) een overschot van 76 m^2 oppervlaktewater.

Tracé	Te dempen water-oppervlak	Extra verhard oppervlak	Nodige compensatie toename verhard oppervlak	Totaal benodigd oppervlakte-water	Te maken water-oppervlak	Overschot
1	1.760 m²	11.250 m²	1.688 m²	3.448 m²	2.906 m² 1.105 m² 850 m²	+ 413 m²*
2	1.670 m²	500 m²	75 m²	1.745 m²	1.711 m² 452 m²	+ 418 m²
3	754 m²	665 m²	100 m²	854 m²	517 m²	- 337 m²
4	1.319 m²	2.500 m²	375 m²	1.694 m²	1.945 m²	+ 251 m²
5	0 m²	0 m²	0 m²	0 m²	0 m²	0 m²
6 NAP -1,45 m	3.246 m²	3.335 m²	500 m²	3.746m²	5.749 m²	+ 1.985 m²
6 NAP -1,95 m	142 m²	6.665 m²	1.000 m²	1.142 m²	3.703 m²	+ 2.561 m²
Totaal	8.891 m²				18.938 m²	5.291 m²

* compensatie van 1.000 m² vanuit de N235 is meegenomen in het overschot.

Tabel 3.15: Samenvatting toetsing waterberging- N247.

Waterkeringen

De verschillende ontwikkelingen vinden plaats op de waterkering en in de beschermingszone van de waterkering. Hieronder wordt per tracé besproken of er werkzaamheden zijn in of rondom de waterkeringen.

Tracé 1: De werkzaamheden aan de Slochterbrug vinden plaats in de beschermingszone van de waterkering Buikslotermeer. Daarnaast vindt de aanleg van de busbaan ook plaats zowel op de regionale waterkering als in de beschermingszone van Buikslotermeer. De aanloop naar 't Schouw bevindt zich in de beschermingszone van Broekermeer.

Tracé 2: De aanpassing in de verkeerssituatie van 't Schouw, bevindt zich zowel op de waterkering als in de beschermingszone van de waterkering Broekermeer. De verandering in de verkeerssituatie richting Broek in Waterland bevindt zich in de beschermingszone van de waterkering Broekermeer.

Tracé 3: De Dijksbrug die wordt gebouwd, bevindt zich op de waterkering van Monnickenmeer. Het laatste deel van het tracé met de verbreding van de busbaan bevindt zich in de beschermingszone van Monnickenmeer.

Tracé 4: Dit gehele tracé ligt op de waterkering van Monnickenmeer.

Tracé 5: Op dit tracé wordt de primaire waterkering verbreed. Door de aanpassing van de kruising N247 met de Hoogedijk wordt er een rechtsafstrook toegevoegd. Daarnaast wordt het bestaande fietspad verbreed naar 4 meter.
Door deze aanpassingen van de N247 wordt de primaire waterkering verbreed. Voor deze verbreding heeft de gemeenteraad van de gemeente Waterland op grond van artikel 2.12.2

onder f sub 2 van het Barro (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) een positief besluit genomen om 396 m^2 aan oppervlaktewater te dempen.
Op de primaire kering wordt daarnaast het gemaal Monnikendam gerealiseerd. Het gemaal is een apart project los van de aanpassingen aan de N247 en momenteel in de voorbereidende fase.

Tracé 6: Dit gehele tracé ligt op de waterkering van Katwoude Hogedijk en de Purmer.

Voor alle aanpassingen die genoemd zijn binnen de beschermingszone of op de waterkering zijn onderdeel van de watervergunning. Het is van belang vooraf aan de werkzaamheden met HHNK contact op te nemen. Het hoogheemraadschap is betrokken bij het beoordelingsproces van het wegontwerp N247, vanuit hun reviewcommentaar worden voor werkzaamheden in en nabij waterkeringen een watervergunning aangevraagd. Dit wordt meegenomen in het contract tussen de provincie en de aannemer.

Natuurwaarden
Uitgangspunt in het project omtrent de N247 is een combinatie tussen natuurwaarden en waterberging. Voor de invulling van de maatregelen wordt verwezen naar de documenten 'Natuurtoets N247', het 'Natuur- en Landschapsplan N247 km 29,2 - km 31,65' en het 'Natuur- en Landschapsplan N247 km 36,8 - km 43,35'.

Riolering
De afwatering van de rijbanen rondom het plangebied zullen niet anders worden afgevoerd dan in de huidige situatie. Wel is het belangrijk tijdens de werkzaamheden rekening te houden met afvalwatertransportleiding richting de RWZI.

Watervergunning
De watergunning dient aangevraagd te worden, in het kader van de Waterwet, bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. In de watergunning moeten de volgende onderdelen worden aangevraagd:
- De te dempen watergangen voor het gehele traject;
- De te graven watergangen voor het gehele traject;
- De werkzaamheden op de waterkeringen;
- De werkzaamheden in de beschermingszone van de waterkeringen;
- De aan te passen of te verwijderen duikers;
- De te realiseren of onderhouden bruggen;
- De te realiseren tunnels.

Indien er geen sprake is van bronbemaling is de proceduretijd na het aanvragen van de vergunningen circa 8 weken.

Conclusie
Door het nemen van maatregelen is geborgd dat de waterstructuur blijft functioneren als in de huidige situatie. De verplichting tot het nemen van maatregelen is geborgd via de algemene regels van de Keur. Ten aanzien van het aspect water is er geen sprake van belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu.

3.6 Archeologie, cultuurhistorie en landschap

Archeologie
Het verdrag van Malta (of Valetta) regelt de bescherming en het behoud van archeologische waarden. Nederland heeft dit verdrag in 1992 ondertekend en in 1998 geratificeerd. Het verdrag van Malta is geïmplementeerd in de Monumentenwet. Inmiddels is de Monumentenwet vervangen door de Erfgoedwet, waarin de regeling grotendeels is overgenomen, in afwachting van de verankering van een deel van deze wet in de Omgevingswet.
Voor de archeologische aspecten van deze wet is het doel de bescherming van het archeologisch materiaal in de bodem (in situ), omdat de bodem doorgaans garantie biedt voor een goede conservering van archeologisch materiaal. Het is verplicht om bij ruimtelijke ontwikkelingen en bij specifieke bodemverstorende activiteiten rekening te houden met mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden.

In april 2018 heeft Antea Group, in opdracht van de Provincie Noord-Holland, een inventariserend veldonderzoek d.m.v. verkennende boringen (Antea Group, 2018e) uitgevoerd voor de Provincialeweg N247 tussen km 29,2-31,65 en km 36.8-43.35.

Op basis van het bureauonderzoek is een aantal locaties worden aangegeven waarvoor een dubbelbestemming waarde – archeologie geldt. Op deze locaties zullen tijdens de werkzaamheden bodemverstorende graafwerkzaamheden plaatsvinden (hier kunnen (met name) archeologische resten uit de (late) middeleeuwen en de nieuwe tijd voorkomen).

Het uitgevoerde onderzoek betreft een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, verkennende fase. Een verkennend onderzoek heeft als doel het in kaart brengen van eventuele verstoringen in de bodem, het verkrijgen van enig inzicht in de bodemopbouw van het gebied en aldus het in kaart brengen van kansrijke en kansarme zones wat betreft archeologie.

Het veldonderzoek heeft de aanwezigheid van een met een kleidek afgedekt veenpakket aangetoond. Daarnaast zijn op een drie locaties binnen het plangebied archeologische resten aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een (restant van een) huisterp en/of bijbehorende erf. Er zijn geen aanwijzingen voor restanten van de Stelling van Amsterdam aangetroffen.

Conclusie
Geadviseerd wordt om de geplande graafwerkzaamheden tussen boring 109 en 111 (zie advieskaart 402663-A2 in het archeologisch onderzoek) en tussen 158 – 167 (zie advieskaart 402663-A3 in het archeologisch onderzoek) onder archeologische begeleiding (opgraving – variant archeologische begeleiding) uit te (laten) voeren.

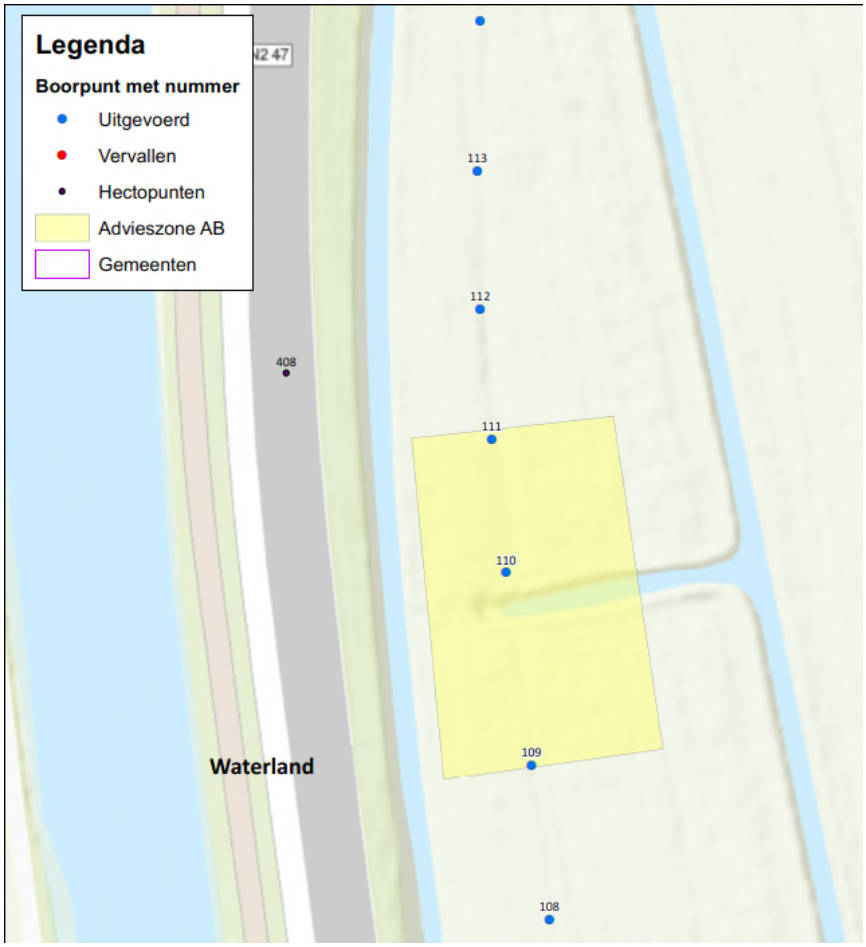

Figuur 3.3: *Uitsnede advieskaart 402663-A2 met zone (geel gemarkeerd) voor archeologische ` begeleiding bij uitvoering werkzaamheden*

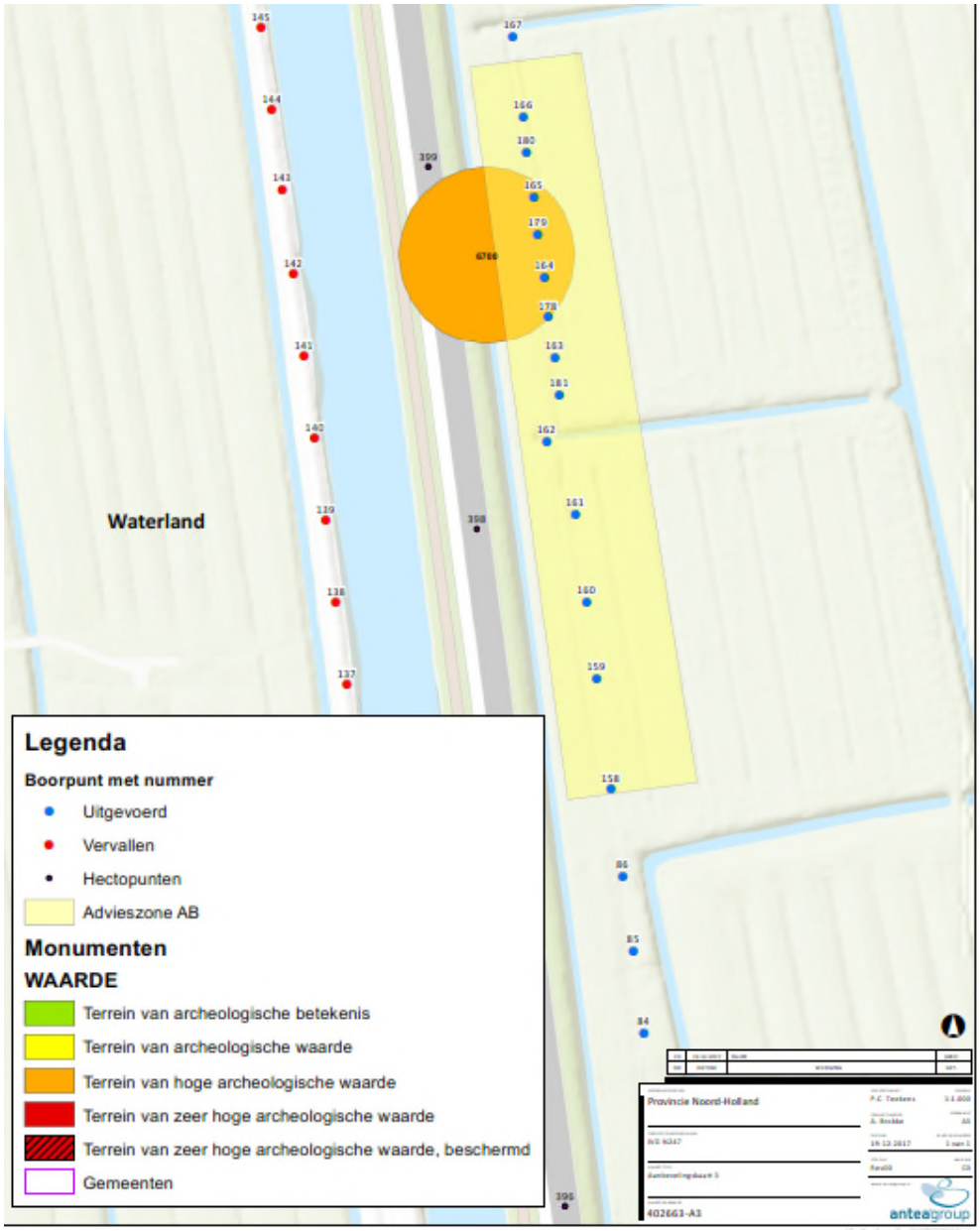

Figuur 3.4: *Uitsnede advieskaart 402663-A3 met zone (geel gemarkeerd) voor archeologische begeleiding bij uitvoering werkzaamheden met het terrein van hoge archeologische waarde in de oranje cirkel*

Daarnaast wordt aanbevolen om de rest van het middels boringen onderzochte plangebied vrij te geven ten gunste van de voorgenomen ontwikkelingen.

Cultuurhistorie en landschap
Uit historische afbeeldingen (zie figuur 3.5) is te herleiden dat het terrein van IDA vroeger deel uitmaakte van de stelling van Amsterdam. De oude bebouwing is grotendeels gesloopt met

uitzondering van het IDA-huis (Slochterweg 37, zie geel kader), twee opslagloodsen en de huidige kantine, zie oranje kader.

De bebouwing is niet bestemd als Rijks- of gemeentelijk monument. In de provinciale verordening ruimte is dit gebied niet beschermd door de aanduiding “Stelling van Amsterdam”. Ook zijn deze gebouwen niet aangemerkt als cultuurhistorisch waardevolle objecten door de gemeente Amsterdam.

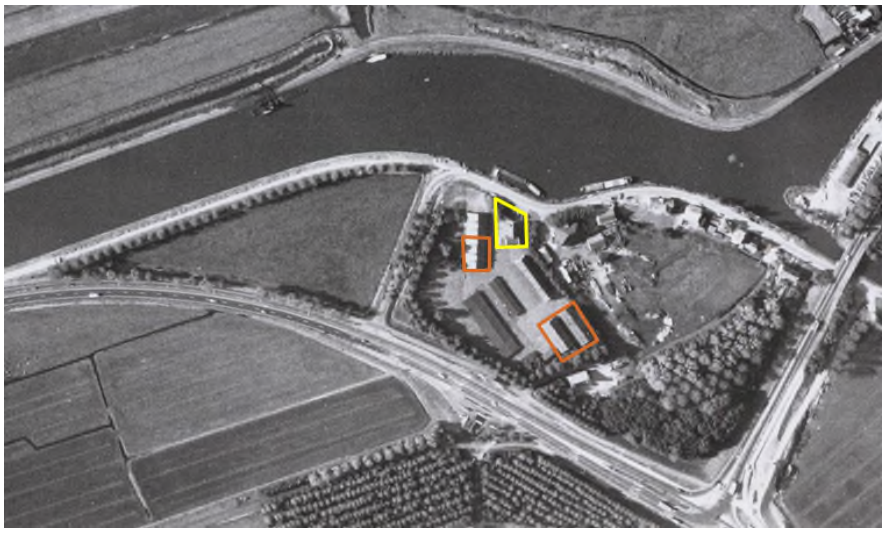

Figuur 3.5: Luchtfoto historische inrichting omgeving Het Schouw (bron: IDA Foundation)

In bovenstaande luchtfoto is de N247 ook terug te zien. Het brandstofverkooppunt is ook aanwezig op de huidige locatie. Het bos ter afscherming van het brandstofverkooppunt ten opzichte van het open polderlandschap is ook zichtbaar op de luchtfoto. De beplanting lijkt sterk op een productiebos waarbij de bomen in rechte rijen zijn aangeplant.

Het bosperceel in de hoek van de N235 en de N247 is grotendeels gekapt om het provinciaal calamiteitensteunpunt te realiseren voor (met name) de gladheidsbestrijding.

Stelling van Amsterdam
De Stelling van Amsterdam is aangelegd tussen 1880 en 1914 en bestaat uit in totaal 46 forten en batterijen en diverse dijken en sluizen. 20 jaar geleden werd de Stelling van Amsterdam UNESCO Werelderfgoed. Alle relevante objecten van de Stelling van Amsterdam hebben een monumentenstatus. Sommige zijn rijksmonument, andere hebben een provinciale monumentenstatus.

Figuur 3.6: Plattegrond Stelling van Amsterdam (bron: www.stellingvanamsterdam.nl)

Diverse forten van de Stelling van Amsterdam zijn opengesteld voor bezoekers. Meer informatie is te vinden op de website van de Stelling van Amsterdam. In het plangebied lag voorheen een opslagpunt van materiaal voor de sector Ilpendam binnen de stelling. Dit opslagpunt is inmiddels verdwenen. De drie opslagloodsen en de woning die nu nog in het gebied aanwezig zijn stammen wel uit deze tijd.

Anders dan de forten, batterijen en diverse dijken en sluizen worden aan de opslagloodsen en woning geen provinciale of Rijks monumentale status toegekend. Uit de verordening ruimte van de provincie Noord-Holland volgt dat het plangebied niet is beschermd door de aanduiding “Stelling van Amsterdam”.

Conclusie
Er is geen sprake van belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu ten aanzien van het aspect cultuurhistorie en landschap. De nog aanwezige bebouwing van het sectorpark Ilpendam heeft een cultuurhistorische waarde. In de bebouwingsplannen van het bedrijf IDA wordt dit onderkend en door de architect uitgewerkt. Daardoor blijven de gebouwen behouden en worden deze opgenomen in het bouwplan. In de regels en de verbeelding van het Provinciaal Inpassingsplan N247 worden de cultuurhistorisch waardevolle gebouwen aangeduid en beschermd.

3.7 Bodem

Het nationale bodembeleid is geregeld in de Wet bodembescherming (Wbb). Het doel van de Wbb is om te voorkomen dat nieuwe gevallen van bodemverontreinigingen ontstaan. Voor bestaande bodemverontreinigingen is aangegeven in welke situaties (omvang en ernst van verontreiniging) en op welke termijn sanering moet plaatsvinden. Hierbij dient de bodemkwaliteit tenminste geschikt te worden gemaakt voor de functie die erop voorzien is, waarbij verspreiding van verontreiniging zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het beleid gaat uit van het principe dat de bodem geschikt dient te zijn voor de beoogde functie. De gewenste functie bepaalt als het ware de gewenste bodemkwaliteit.

Bodemverontreiniging
In het kader van de reconstructie van de N247 is er een verkennend (water)bodemonderzoek uitgevoerd (Antea Group, 2018f). Het doel van het bodemonderzoek is het vastleggen van de actuele milieuhygiënische kwaliteit van de bodem (grond en grondwater) in relatie tot de voorgenomen activiteiten.
Het verkennend (land)bodemonderzoek is gebaseerd op de richtlijnen uit de NEN 5740/A1 en het verkennend waterbodemonderzoek op de richtlijnen uit de NEN 5720/A1. Onderdeel van de NEN 5740 en NEN 5720 is het uitvoeren van een vooronderzoek conform de NEN 5717 en NEN 5725. In het onderzoeksrapport wordt nader ingegaan op de gevolgde onderzoeksstrategieën.

Conclusies en aanbevelingen
Algemeen
De niet tot licht verontreinigde grond kan binnen het projectgebied en binnen de gemeentegrenzen herschikt worden mits de ontvangende bodem van gelijke en/of slechtere kwaliteit is. Hiervoor dienen wel meldingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit te worden verricht.

Indien bij de werkzaamheden een grond- of materiaaloverschot ontstaat, dient dit van de locatie te worden afgevoerd. Dit (indicatieve) onderzoek is niet geschikt om een definitieve uitspraak te doen over de hergebruikmogelijkheden van de grond en/of het funderingsmateriaal. Wel kan het worden afgevoerd naar een erkende verwerker. Om een **definitieve** uitspraak te doen over de hergebruikmogelijkheden van de grond en/of het funderingsmateriaal is onderzoek conform het Besluit bodemkwaliteit noodzakelijk (AP04 onderzoek).
In de navolgende paragrafen zijn voor de volledigheid kort de conclusies uit het onderzoeksrapport van 2016 opgenomen en daarna kort de conclusies en aanbevelingen van het voorliggende onderzoek opgenomen. In tabel 1.1 in hoofdstuk 1 (start op pagina 2) is voor het onderzoek uit 2016 per deellocatie de samenvatting opgenomen. In tabel 1.2 in hoofdstuk 1 (start op pagina 4) zijn voor het voorliggende onderzoek per deellocatie de conclusies en aanbevelingen opgenomen.

Oorspronkelijke projectscope (onderzoek 2016)
Uit het onderzoek van 2016 blijkt dat de op basis van het vooronderzoek (bodemkwaliteitskaart en gebruik) vooraf gestelde verwachting dat overwegend licht verhoogde gehalten en heterogeen sterke verontreinigingen met zware metalen en PAK aanwezig zijn, juist is gebleken.

De aanwezige sterke verontreinigingen in de grond bodem zijn in veel gevallen te relateren aan de aanwezige bijmengingen (veelal puin), doch in enkele gevallen is ook een sterke verontreiniging in grond zonder bijmengingen geconstateerd. De sterke verontreinigingen zijn sterk heterogeen aanwezig, waarbij wordt opgemerkt dat met name in het traject 'Bernhardlaan-fietspad' (km 38-3-39,1) veel sterk verhoogde gehalten aan PAK in de bovenste halve meter van de bodem zijn geconstateerd.

De omvang van de aanwezige sterke verontreinigingen is niet vastgesteld door het uitvoeren van een nader bodemonderzoek (uitkarteren), doch heeft zich in deze fase beperkt tot de uitgevoerde uitsplitsingen van de mengmonsters. Op basis van de resultaten kan echter worden geconcludeerd dat in de wegbermen langs de N247 sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging omdat in meer dan 25 m^3 bodemvolume (grond) gemiddeld sterke verontreinigingen aanwezig zijn. Hieruit volgt dat voorafgaand aan de voorgenomen werkzaamheden in de bodem een BUS-melding noodzakelijk is danwel een (deel)saneringsplan.

Overwogen kan worden om voorafgaand aan het indienen van de BUS-melding/het deelsaneringsplan de sterke verontreinigingen nader in te perken om zodoende de hoeveelheid af te voeren sterk verontreinigde grond te beperken. Indien de bovengenoemde BUS-melding (deelsaneringsplan) wordt ingediend vormt milieuhygiënische kwaliteit van de bodem verder geen belemmering voor de werkzaamheden.

5.3.3.3 Uitgebreide/wijzigde projectscope (onderzoek 2017-2018)

Uit de resultaten van het voorliggende onderzoek (veldwaarnemingen en analyseresultaten) blijkt dat op de onderzochte deellocaties over het algemeen geen tot licht verhoogde gehalten aan onderzochte stoffen zijn gemeten in de (water)bodem. Uitzondering hierop zijn een aantal deellocaties waar matig tot sterk verhoogde gehalten in de onderzochte grond zijn gemeten. Hieronder worden de deellocaties waar de matige tot sterke verontreinigingen zijn gemeten kort samengevat:

- In het op te breken dammetje ter hoogte van km 37.6 is een gewogen gehalte van 51,5 mg/kg d.s. aan asbest gemeten. Dit gehalte geeft in principe aanleiding tot het uitvoeren van een nader asbestonderzoek om na te gaan of ter plaatse sprake is van een sterke verontreiniging met asbest. Gezien de beperkte omvang (alleen het dammetje) wordt aanbevolen om een worst-case benadering toe te passen en uit te gaan van een sterke verontreiniging en sanerende maatregelen te treffen. Indien dit niet gewenst is, dient een nader asbestonderzoek uitgevoerd te worden.

- Op het buitenterrein van de Slochterweg 35 in Amsterdam (terrein IDA-foundation) zijn in de grond met bijmengingen heterogeen licht tot sterk verhoogde gehalten aan zware metalen gemeten. De verontreinigingen zijn naar verwachting gerelateerd aan de aangetroffen bijmengingen en heterogeen van aard. Daarnaast is op het westelijke deel van het buitenterrein een bodemvreemde (funderings)laag bestaande uit puin, baksteen, hout en/of slakken aangetroffen vanaf ongeveer 0,7 à 1,2 m –mv. tot maximaal 2,3 m –mv. met plaatselijk een tussenlaag van zand met matig tot sterke bijmengingen. In de grond boven en tussen de bodemvreemde laag zijn diverse bijmengingen en matig tot sterk verhoogde gehalten aan enkele zware metalen en PAK gemeten. In de zintuiglijk als schoon beoordeelde kleiige en venige ondergrond zijn matig tot sterk verhoogde gehalten aan barium gemeten. Op basis de onderzoeksresultaten wordt geschat dat de sterke verontreiniging met enkele zware metalen en/of PAK voorkomt op circa 1.000 m^2 met een gemiddelde laagdikte van circa 0,4 m

(circa 400 m³). Op basis hiervan is ter plaatse meer dan 25 m³ grond sterk verontreinigd is en dat derhalve sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Het is in het kader van de Wet bodembescherming noodzakelijk om voor de werkzaamheden ter plaatse een BUS-melding te verrichten of een deelsaneringsplan op te stellen voorafgaande aan de voorgenomen werkzaamheden. De werkzaamheden ter plaatse van de sterke verontreinigingen dienen te worden uitgevoerd door een gecertificeerd aannemer (BRL 7001 danwel 7004) en onder milieukundige begeleiding (BRL 6001).

- Op het tracé van het nieuwe fietspad tussen de Hoogedijk en de Zeddeweg is in de puinhoudende bovengrond in het dammetje tussen percelen C.231 en C.841 een gewogen gehalte van 237,5 mg/kg d.s. aan asbest gemeten. Dit gehalte geeft in principe aanleiding tot het uitvoeren van een nader asbestonderzoek om na te gaan of ter plaatse sprake is van een sterke verontreiniging met asbest. Gezien de beperkte omvang (alleen het dammetje) wordt aanbevolen om een worst-case benadering toe te passen en uit te gaan van een sterke verontreiniging en sanerende maatregelen te treffen. Indien dit niet gewenst is, dient een nader asbestonderzoek uitgevoerd te worden.

- Bij het kruispunt het Schouw zijn ter plaatse van het nieuw te maken kunstwerk ter hoogte van de Slochterweg over het algemeen licht verhoogde gehalten gemeten. Uitzondering daarop zijn matig tot sterk verhoogde gehalten aan barium in de zintuiglijk als schoon beoordeelde venige en kleiige ondergrond. Omdat geen sprake is van aanwijsbare antropogene bronnen voor de barium verontreiniging, wordt verwacht dat het een van nature verhoogde achtergrondconcentratie betreft. Aanbevolen wordt om deze stelling voor te leggen aan het bevoegde gezag Wbb.
  Daarnaast is in één proefgat een sterke verontreiniging met asbest aangetroffen (gebaseerd op aangetroffen asbesthoudend materiaal, in de fijne fractie is geen asbest aangetroffen). De plaatselijk aangetroffen sterke verontreiniging met asbest geeft aanleiding tot het uitvoeren van nader asbestonderzoek. Indien met het nader asbestonderzoek eveneens een sterke verontreiniging met asbest wordt aangetroffen, dienen sanerende maatregelen te worden getroffen.

- Langs het op te breken deel van de Termieterweg zijn op twee plaatsen bijmengingen met baksteen aangetroffen, in één boring in de venige boven- en ondergrond en in één boring in de zandige ondergrond. Deze baksteenhoudende grond bevat matig verhoogde gehalten aan koper, lood en/of PAK en verder licht verhoogde gehalten aan overige zware metalen en/of PAK.
  Aanbevolen wordt om bij de matige verontreinigingen aanvullend onderzoek uit te voeren om na te gaan of gewerkt gaat worden in sterk verontreinigde grond. En indien dat het geval is de omvang van de sterke verontreiniging nader te bepalen.

- Ter plaatse van de in-/uitritten naar de Monnickendammerjaagweg nummers 5 en 6 zijn in het zintuiglijk als schoon beoordeelde zand onder de funderingslaag matig tot sterk verhoogde gehalten aan barium gemeten. In het zintuiglijk als schoon beoordeelde zand in de in-/ uitrit ter hoogte van Singel 1 is eveneens een sterk verhoogd gehalte aan barium gemeten. Deze verontreinigingen zijn heterogeen van aard en zijn niet visueel herkenbaar. In principe geven deze gehalten aanleiding tot het uitvoeren van nader onderzoek om na te gaan of sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Omdat de werkzaamheden ter plaatse beperkt van omvang zijn én de verontreiniging visueel niet herkenbaar is in het veld, wordt

aanbevolen om voor de werkzaamheden een saneringsplan danwel BUS-melding op te stellen en de werkzaamheden onder saneringscondities uit te voeren.

- Ter hoogte van de Monnickendammerjaagweg 4a/4b is in de inrit aan de westzijde van de N247 in de sterk menggranulaathoudende bovengrond licht tot sterk verhoogd gehalte aan PAK gemeten. De aangetroffen verontreinigingen zijn naar verwachting gerelateerd aan de aangetroffen bijmengingen. De heterogeen aanwezige verontreiniging met PAK geeft in principe aanleiding tot het uitvoeren van nader onderzoek om na te gaan of sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Omdat de werkzaamheden ter plaatse beperkt van omvang zijn én de verontreiniging visueel niet herkenbaar is in het veld (grond met dezelfde waarneming is zowel licht als sterk verontreinigd), wordt aanbevolen om voor de werkzaamheden een saneringsplan danwel BUS-melding op te stellen en de werkzaamheden onder saneringscondities uit te voeren.

- Bij de inrit ter hoogte van km 38.5 is in het zintuiglijk als schoon beoordeelde zand een matig verhoogd gehalte aan PAK gemeten. In principe geeft dit gehalte aanleiding tot het uitvoeren van aanvullend onderzoek. Aanbevolen wordt om hier nader onderzoek uit te voeren om na te gaan of hier sprake is van een sterke verontreiniging en/of een geval van ernstige bodemverontreiniging (> 25m³ sterk verontreinigde grond).

Voornoemde conclusies zijn gebaseerd op het vooronderzoek, de zintuiglijke waarnemingen en analyseresultaten van dit onderzoek.

Raakvlak project met bodem
Het ontmantelen en opruimen van de bestaande locatie van het brandstofverkooppunt wordt door de pachter van de locatie uitgevoerd. Deze pachter heeft een bodemonderzoek laten uitvoeren en aangetoond dat er plaatse van het brandstofverkooppunt een restverontreiniging aanwezig is. De vervolgaanpak voor het opruimen van de restverontreiniging dient de pachter van de locatie met het bevoegd gezag af te stemmen.

3.8 Niet gesprongen explosieven

Wettelijk kader
De Arbeidsomstandighedenwet stelt dat er gezorgd moet worden voor een veilige werkplek. Uit dien hoofde dient een onderzoek naar de aanwezigheid van conventionele explosieven (CE) uitgevoerd te worden. Dit onderzoek wordt in de regelgeving een vooronderzoek genoemd. In Bijlage 9 is het door BeoBOM opgestelde onderzoeksrapport opgenomen uitgevoerd conform de huidige wettelijke norm als vastgelegd in het Werkveldspecifiek Certificatieschema voor het Systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven (hierna: WSCS-OCE), versie 1, 2015.

Het doel van het vooronderzoek CE is om:
- Vast te stellen of er indicaties dan wel contra-indicaties bestaan voor de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven (CE) op het projectgebied;
- Indien er indicaties bestaan voor de aanwezigheid van CE vast te stellen welke (sub)soorten er kunnen worden aangetroffen;
- Op basis van luchtfoto-interpretatie de mogelijke locaties van achtergebleven CE zo nauwkeurig mogelijk vast te stellen;
- Het verdachte gebied in de horizontale en in verticale dimensie af te bakenen;
- Een rapportage en bijbehorende CE bodembelastingkaart samen te stellen.

Het vooronderzoek heeft als doel te beoordelen of er indicaties zijn dat binnen het onderzoeksgebied CE aanwezig zijn, en zo ja, om het verdachte gebied in horizontale en verticale dimensie af te bakenen. Het vooronderzoek bestaat uit zowel het inventariseren als beoordelen (analyseren) van bronnenmateriaal. Eindresultaat is een rapportage en een bijbehorende CE bodembelastingkaart (BeoBOM 2015 en BeoBOM 2017).

Voor de N247 is onderstaande figuur 3.6 het onderzoeksgebied weergegeven (groen kader, BeoBOM 2015), inclusief het gebied rondom Het Schouw (blauw kader, BeoBOM 2017) waarvoor later, gelet op het vergroten van het onderzoeksgebied, een addendum voor is opgesteld.

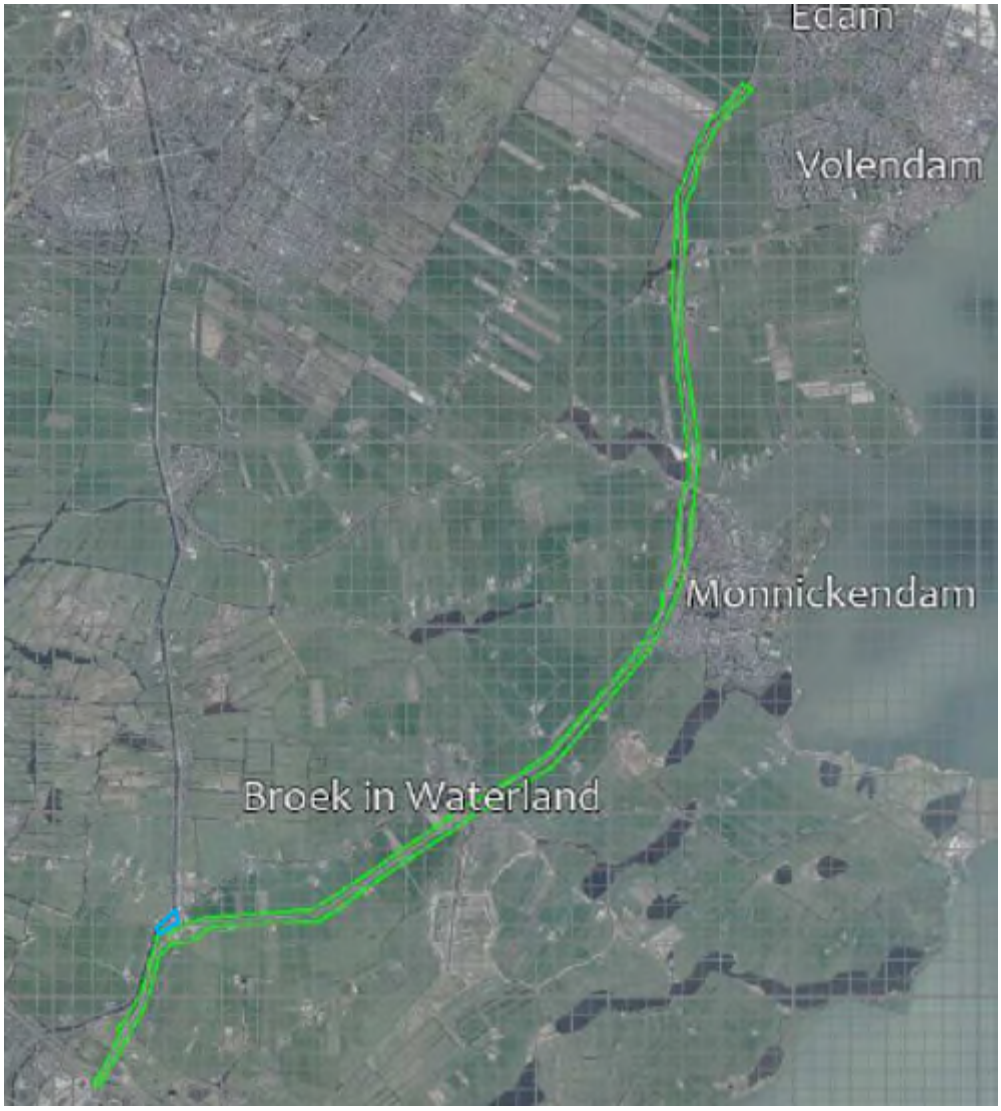

Figuur 3.7: Onderzoeksgebied NGE

Conclusie

In de uitgevoerde onderzoeken van BeoBOM (BeoBOM 2015, BeoBOM 2017) zijn op basis van de geraadpleegde literatuur- en archiefgegevens, alsmede op de geanalyseerde luchtfoto's, enkele feitelijke indicaties voor de aanwezigheid van CE binnen het projectgebied aangetroffen.
Op basis van deze feitelijke aanwijzingen, kan worden geconcludeerd dat er binnen het projectgebied, CE in de vorm van afwerpmunitie en CE in de vorm van klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers kunnen worden aangetroffen.

<u>Afwerpmunitie</u>

Ter plaatse van het opsporingsgebied afwerpmunitie, kunnen CE in de vorm van afwerpmunitie met een maximaal kaliber van 500 lb. GP (Brits), worden aangetroffen op een maximale diepte van **13,90 m-NAP**.

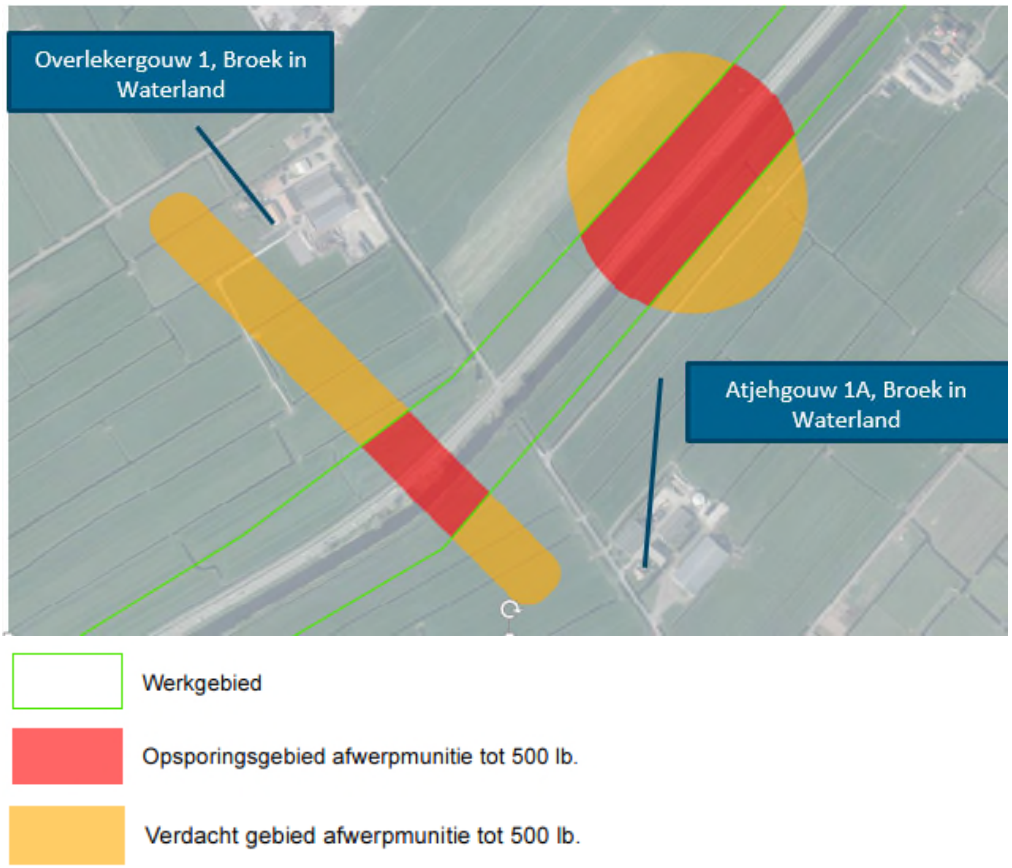

Figuur 3.8: Opsporingsgebied voor afwerpmunitie met een maximaal kaliber van 500 lb.

<u>Klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers</u>
Ter plaatse van het opsporingsgebied klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers, kunnen CE in de vorm van klein-kaliber munitie, hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers, worden aangetroffen op een maximale diepte van **2,75 m-NAP**.

Figuur 3.9: *Opsporingsgebied voor klein kaliber munitie (KKM), hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers.*

Daar waar de verdachte gebieden het projectgebied overlappen, is sprake van zogenaamde opsporingsgebieden (zie bovenstaande kaartbeelden).
Op basis van de uitkomsten van deze vooronderzoeken dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden, waarbij de geplande werkzaamheden nader worden geanalyseerd in het licht van de bevindingen in dit onderzoek. Op basis hiervan kunnen de juiste maatregelen worden getroffen voorafgaande aan de geplande werkzaamheden.
Wij adviseren op dit punt de uitvoering van aanvullend onderzoek in de vorm van een Projectleiderssamenvatting Opsporing Conventionele Explosieven (PLS-OCE), waarin nader wordt ingegaan op de specifieke risico's en de te nemen maatregelen.
Deze PLS-OCE wordt op maat gemaakt, wat inhoudt dat er specifiek wordt gekeken naar de geplande werkzaamheden die de aannemer gaat uitvoeren binnen de opsporingsgebieden en daarmee samenhangend naar de meest geschikte oplossingen in termen van tijd en middelen.

Relatie met huidige projectscope

Het opsporingsgebied voor afwerpmunitie met een maximaal kaliber van 500 lb. is gelegen ten noorden van de bebouwde komgrens Broek in Waterland. Hier worden binnen het wegontwerp N247 geen werkzaamheden voorzien.
Het opsporingsgebied voor klein kaliber munitie (KKM), hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers maakt onderdeel uit van het wegontwerp N247.
Ten noorden van deze locatie vinden werkzaamheden plaats vanwege het vervangen van de westelijke Slochterbrug (kunstwerk). Op de locatie zelf, zie blauwe cirkel in figuur 3.9 en onderstaande figuur 3.10, vinden geen werkzaamheden plaats.

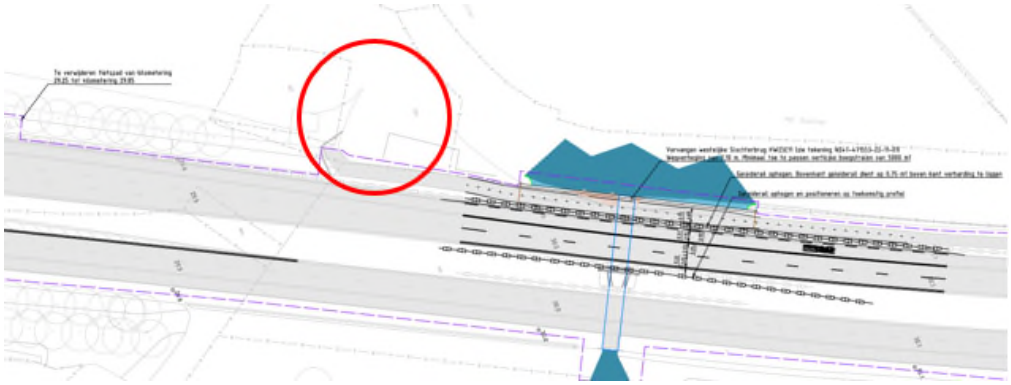

Figuur 3.10: *Het opsporingsgebied voor klein kaliber munitie (KKM), hand- en geweergranaten en munitie voor granaatwerpers geprojecteerd op het wegontwerp N247.*

Bij uitvoering van werkzaamheden in het opsporingsgebied dient de aannemer een Projectleiderssamenvatting Opsporing Conventionele Explosieven (PLS-OCE) te laten uitvoeren, waarin nader wordt ingegaan op de specifieke risico's en de te nemen maatregelen.

4 Conclusie

In deze notitie zijn de verwachte milieueffecten als gevolg van de reconstructie N247 tussen de ring A10 en de aansluiting met de N244 beschreven.

Concluderend kan gesteld worden dat de reconstructie van de weg niet leidt tot belangrijke nadelige milieueffecten. Er is geen nader onderzoek noodzakelijk en er is ook geen reden tot het uitvoeren van een m.e.r.-procedure.

De in deze notitie aangegeven PM punten hebben slechts betrekking op een klein deel van het plangebied langs de Purmer Ee. Het nader onderzoek zal in oktober 2018 worden afgerond en gerapporteerd. Daardoor is bij de vaststelling van het PIP N247 door Provinciale Staten alle informatie beschikbaar. Vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek is in het wegontwerp de investering in een nieuwe vooroever voor de bestaande oever meegenomen. Door eerst een nieuwe vooroever voor de flora en fauna aan te leggen en te gebruiken kan daarna de bestaande oever worden gebruikt voor de verbreding van de waterkering noodzakelijk voor de infrastructurele aanpassingen aan de N247.

Het ligt niet in de lijn der verwachting dat de conclusies van deze aanvullende onderzoeken leiden tot een andere conclusie dan hierboven genoemd.

Na indiening van de voorliggende notitie neemt het bevoegd gezag conform artikel 7.17 van de Wet milieubeheer uiterlijk zes weken na de datum van ontvangst een beslissing omtrent de vraag of bij de voorbereiding van het betrokken besluit voor de activiteit, vanwege de belangrijke nadelige gevolgen die zij voor het milieu kan hebben, een milieueffectrapport moet worden gemaakt.

Om praktische redenen (o.a. geen dubbele kennisgeving) wordt de m.e.r.-beoordeling door GS uitgevoerd op hetzelfde moment als het ontwerpplan (PIP N247) wordt behandeld.

Referenties

BeoBOM (2015), Vooronderzoek Conventionele Explosieven, N247 Noord-Holland, 18 november 2015

BeoBOM (2017), Addendum locatie Het Schouw op Vooronderzoek (BeoBOM, 2015), 19 oktober 2017

Antea Group (2017a), Notitie uitgangspunten verkeerscijfers N247, 5 oktober 2017

Antea Group (2017b), Onderzoek Luchtkwaliteit N247 km 29,2-31,65 en km 36,8-43,35, 22 december 2017

Antea Group (2017c), Akoestisch onderzoek doorstromingsmaatregelen N247 van km 34,9 tot km 43,35, 13 maart 2017

Antea Group (2018a), Akoestisch onderzoek tankstation en P+R-terrein Slochterweg Amsterdam, 31 mei 2018

Antea Group (2018b), Akoestisch onderzoek doorstromingsmaatregelen N247 van km 29,2 tot km 31,65, 31 mei 2018

Antea Group (2018c), Natuurtoets N247 km 29,2-31,65 en km 36,8-43,35, 28 augustus 2018

Antea Group (2018d), Toelichting Watertoets N247 km 29,2-31,65 en km 36,8-43,35, 27 augustus 2018

Antea Group (2018e), Antea Group Archeologie 2017/186 inventariserend veldonderzoek d.m.v. verkennende boringen, 9 april 2018.

Antea Group (2018f), Verkennend (water)bodemonderzoek N247 km 29,2-31,65 en km 36,8-43,35, 30 mei 2018.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD CAPELLE A/D IJSSEL
Postbus 8590
3009 AN ROTTERDAM

E. info@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2017
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Bestaande dam (peilscheiding) verlengen
Exacte lengte in het werk te bepalen
Toepassen hekwerk met poort, hekwerk tot waterlijn door laten lopen.

PP2

Duiker Ø600 mm verlengen
Exacte lengte in het werk te bepalen
Toepassen hekwerk met poort, hekwerk tot waterlijn door laten lopen.
Aandacht voor kruising middenspanningskabel

PP1

Bestaande middenspanningsleiding volgens KLIC-melding

Handhaven dam (peilscheiding) met hekwerk

A
Detail

B
Detail

Situatie
SCHAAL 1:500

Aanbrengen geleiderail in vluchtstrook en graskeerstenen

Middenstrook

Aanbrengen geleiderail in vluchtstrook en graskeerstenen

Verwijderen bestaande geleiderail

Verwijderen bestaande geleiderail

Verwijderen bestaande geleiderail

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
R. van Trigt
BEL/RO

Telefoonnummer +31235144299
trigtr@noord-holland.nl

Verzenddatum
12 JAN. 2022

Kenmerk
1587814/1757329

Uw kenmerk

Betreft: Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

13 bijlage(n)

- Statenvoordracht
- Partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 (toelichting, regels en verbeelding)
- Bijbehorende onderzoeken van de partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 (in 11 afzonderlijke rapportages)

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 11 januari 2022

Onderwerp: Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2

Kenmerk: 1587814/1754955

Bijlagen:

Bijlage 1: **Ontwerp partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 (toelichting, regels en verbeelding)**
Bijlage 2: **Uitgevoerde onderzoeken behorend bij de partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 (in 11 afzonderlijke rapportages)**

1. Inleiding

De provincie Noord-Holland en de Vervoerregio Amsterdam werken samen met de gemeenten Waterland, Purmerend, Edam-Volendam en Amsterdam aan de doorstroming, bereikbaarheid en de verkeersveiligheid in de regio Waterland.

Op 19 mei 2017 heeft de Stuurgroep Bereikbaarheid Waterland advies uitgebracht aan de samenwerkende partijen om de volgende maatregelen aan de N247 uit te voeren:

- Reconstructie kruispunt N235/N247 bij het Schouw;
- Reconstructie kruispunt N247-Bernhardlaan;
- Aanbrengen fysieke geleider tussen rijbaan en busbaan ten noorden van Monnickendam;
- Realiseren fietspad ‘Katwoude’ tussen Nieuwendam en Wagenweg.

De maatregelen worden uitgevoerd in de gemeenten Waterland en Amsterdam. De Stuurgroep heeft mede gezien de provinciale belangen voorgesteld de maatregelen ruimtelijk mogelijk te maken via een Provinciaal Inpassingsplan (PIP). Bij besluit van Provinciale Staten (nr. 11-2019) is op 4 maart 2019 het PIP N247 vastgesteld. Door de uitspraak van de Raad van State van 22 januari 2020 (201903140/1/R1) zijn alle beroepen ongegrond verklaard en is het inpassingsplan onherroepelijk.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

In de periode na vaststelling van het provinciaal inpassingsplan N247 voerde de provincie Noord-Holland gesprekken met de grondeigenaren en gebruikers van het kavelpad naar het perceel Molenkade 2.

De afdeling Grondzaken heeft met de bewoners van de woning Molenkade 2 en de grondeigenaren gespreken gevoerd over de aanleg van het kavelpad en het beheer en onderhoud van dit pad na aanleg.

De gewijzigde ligging van het kavelpad Molenkade 2 is met alle betrokken besproken en vastgelegd in een minnelijke overeenkomst. Deze overeenkomst is op 4 juni 2021 getekend. Daarmee ligt de basis voor de partiële herziening vast en kan het provinciaal inpassingsplan voor specifiek het kavelpad Molenkade 2 worden vastgesteld.

Het ontwerp van de partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 heeft gedurende een periode van 6 weken vanaf 25 augustus 2021 ter inzage gelegen. De betrokken grondeigenaren en gemeente zijn ook geïnformeerd per brief over het ontwerp van de partiële herziening en de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Gedurende deze termijn zijn geen zienswijzen ontvangen.

Nu er geen zienswijzen zijn ontvangen en ambtshalve ook geen aanpassingen zijn is het voorstel om de partiële herziening van het PIP N247, kavelpad Molenkade 2 ongewijzigd vast te stellen.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De financiële voorziening van het kavelpad is geregeld in het projectbudget van project N247-16. Het eerder uitgewerkt kavelpad naar de Molenkade 2 is qua ruimtebeslag groter en de investering is hoger. De gewijzigde ligging van het kavelpad heeft geen effecten op het projectbudget.

Voor de wijziging van het kavelpad Molenkade 2 is in eerste instantie het verzoek gedaan aan de gemeente Waterland om een bestemmingsplan of Wabo-procedure te doorlopen voor aanleg van dit gewijzigde kavelpad ten opzichte van de ruimtereservering in het PIP N247. De gemeente heeft aangegeven geen procedure te willen starten en verzocht aan de provincie Noord-Holland om het PIP N247 partieel te herzien voor specifiek dit kavelpad naar de woning aan de Molenkade 2. Deze afspraak is schriftelijk bevestigd in de raadsvergadering van 1 juli 2021 van de gemeente Waterland.

Met de betrokken eigenaren zijn nadere afspraken gemaakt die leiden tot een andere ligging van een deel van het kavelpad. De gewijzigde ligging van het kavelpad Molenkade 2 is met alle betrokken besproken en vastgelegd in een minnelijke overeenkomst. Deze overeenkomst is ondertekend d.d. 04-06-2021. Nu de grondeigenaren hebben geparticipeerd in de gewijzigde ligging en zijn geïnformeerd over de procedurele stappen zijn er geen risico’s aanwezig bij en na de vaststelling van de partiële herziening.

4. Proces en procedure

Op grond van artikel 3.26, lid 2, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) in samenhang met de afdelingen 3:1, 3:2 en 3:3 van de Wro stellen Provinciale Staten de partiële herziening vast. Na vaststelling zal de partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 gedurende 6 weken ter inzage worden gelegd met de mogelijkheid om beroep in te dienen bij de Raad van State.

Het vaststellingsbesluit en de partiële herziening zullen worden bekendgemaakt op de in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) voorgeschreven wijze en zal te vinden zijn op www.ruimtelijkeplannen.nl. Het vaststellingsbesluit zal worden gepubliceerd in het Provinciaal Blad.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 16-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 11 januari 2022;

gelet op

- het provinciaal belang van een goed functionerend provinciaal wegennet in Noord-Holland;
- artikel 3.8 juncto 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening.

besluiten:

1. De 'Partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2' vast te stellen.
2. De Partiële herziening met het digitale kenmerk NL.IMRO.9927.IPphN247Molenkade2-VG01 te publiceren op www.ruimtelijkeplannen.nl en het besluit overeenkomstig de wettelijke vereisten uit de Wet ruimtelijke ordening kenbaar te maken.
3. De betrokken gemeente Waterland te informeren over dit besluit en de publicatie te delen met het gemeentebestuur.

Haarlem, 7 maart 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

wnd. statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
M.C.H. van Boheemen
AD/STG

Doorkiesnummer +31235144628
boheemenm@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 7-3-2022
Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Datum commissievergadering 14-2-2022

18 februari 2022

Onderwerp:
Voordracht 16, Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2

De commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid adviseert:

De Voordracht Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2 als hamerstuk door te geleiden naar de Statenvergadering van maandag 7 maart 2022.

Uittreksel concept-verslag commissie M&B 14-2-2022:

5. A-agenda Mobiliteit, Bereikbaarheid en Infrastructuur

5a. Voordracht Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2

Mevrouw **Kuiper** (CDA) zegt dat het CDA kan instemmen met de aanpassing van het PIP op dit punt, nu de gewijzigde ligging van het kavelpad Molenkade 2 met alle betrokkenen is besproken, vastgelegd in een minnelijke overeenkomst en er verder geen zienswijzen zijn ingediend naar aanleiding van de terinzagelegging. Wat de CDA-fractie betreft mag de voordracht een hamerstuk zijn.

De heer **Terwal** (VVD) meldt dat de VVD-fractie het fijn vindt om te horen dat de gewijzigde ligging van het kavelpad Molenkade 2 op instemming kan rekenen van alle betrokkenen en dat dit vorig jaar juni in een minnelijke overeenkomst is vastgelegd. Het is ook fijn dat de aanleg van het kavelpad uit het budget van het project N247-16 gefinancierd kan worden. Deze voordracht kan een hamerstuk zijn bij de Statenvergadering van 7 maart 2022, wat de VVD betreft.

Statenlid **Van der Waart** (GL) vertelt dat de voordracht een hamerstuk mag zijn. Het is wel veel papierwerk. De vraag is of dat allemaal nodig was. Was een dergelijke herziening te voorzien?

De heer **Hoogervorst** (SP) is blij dat de kwestie met de eigenaren goed is opgelost. De SP vindt dat altijd belangrijk. Wat de fractie betreft mag de voordracht als hamerstuk worden doorgeleid naar de PS-vergadering.

De heer **Hollebeek** (PvdD) sluit zich aan bij de opmerking van Statenlid Van der Waart. Het was veel papier. Waar normaal de dossiers in deze commissie uitblinken in overzichtelijkheid, vond de heer Hollebeek het nu lastig om te achterhalen welke stukken over Molenkade 2 gingen. Voor de PvdD is het belangrijk dat dergelijke ontwikkelingen niet ten koste van NNN-gebieden gaan. De voorgestelde herziening is volledig naar

wens wat de PvdD betreft en kan een hamerstuk zijn. De heer Hollebeek miste een beschrijving van de betekenis van dit project voor bijvoorbeeld het klimaat of Europa et cetera., Met een dergelijk overzicht kan sneller tot een oordeel worden gekomen.

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) stelt dat de PvdA de voordracht als een hamerstuk beschouwt. Het was een papierwinkel, maar dat hoort bij een zorgvuldig proces rondom het PIP.

De heer **Steeman** (D66) sluit zich aan bij vorige sprekers, dat er sprake was van veel papierwerk. Los daarvan is het goed om te zien dat een zorgvuldig proces is doorlopen, om tot een minnelijke oplossing te komen. Wat D66 betreft is de voordracht akkoord en kan deze als hamerstuk worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

Beantwoording door Gedeputeerde Staten in eerste termijn

Gedeputeerde **Olthof** zal zijn best doen om te voorkomen dat er een volgende keer opnieuw sprake zal zijn van veel papierwerk. Wel zal opnieuw de nodige zorgvuldigheid worden betracht bij het doorlopen van een dergelijk proces. Dat is belangrijk. De gedeputeerde licht toe dat deze partiële herziening niet te voorzien was. Uit een gesprek met eigenaren waarin wensen aan de orde kwamen, bleek een en ander niet helemaal te passen. Aan de voorkant moet het PIP ook niet te breed worden gemaakt, door een groot gebied aan te wijzen.

De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. De voordracht zal als hamerstuk worden doorgeleid naar de vergadering van Provinciale Staten van 7 maart 2022.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	8635
Extern Zaak ID	1752876
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 maart 2022
Agendapunt	9
Titel	AANGEHOUDEN Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (VD-13).
Organisatieonderdeel	BEL/OMB

Geagendeerd	Vergaderdatum
PS-vergadering	**7 maart 2022**
PS-vergadering	4 juli 2022

Toelichting

Het Kabinet besloot in mei 2021 om de invoering van de Omgevingswet uit te stellen. Dit heeft gevolgen voor de provincie Noord-Holland, onder meer voor de uitvoering van de Regionale Energiestrategieën voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid (RES'en). Om doorgang van de RES'en mogelijk te maken is besloten om de Omgevingsverordening NH2020 gedeeltelijk aan te passen voor het onderdeel 'Wind op Land'. Die wijziging heeft ter inzage gelegen en wordt nu aan PS gestuurd om de aanpassing vast te stellen.

MER Addendum Wind op Land

Provincie Noord-Holland

projectnummer 0471220.100
Eindconcept
26 november 2021

Understanding today.
Improving tomorrow.

MER Addendum Wind op Land

Provincie Noord-Holland

projectnummer 0471220.100

Eindconcept
26 november 2021

Auteurs
L. Runia
K. Spillekom
C.G. van Dam

Opdrachtgever
Provincie Noord-Holland
Dreef 3
2012 HR HAARLEM

Gecontroleerd:

datum	beschrijving	vrijgave
26 november 2021	versie na inspraak	T. Artz

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Regionale Energiestrategieën (RES)	2
1.3	Wind op Land in Noord-Holland 2013-2021	8
1.4	Wettelijke kaders, procedures en relevant beleid	13
2	**Aanpak van het MER**	**17**
2.1	Regionale Energiestrategieën Noord-Holland	17
2.2	Aanpak in dit Addendum	18
2.3	Beoordelingskader	20
3	**Kansen en risico's zoekgebieden**	**22**
3.1	Inleiding	22
3.2	Leefomgeving	24
3.3	Landschap en erfgoed	32
3.4	Natuur	57
3.5	Ruimte en effectiviteit	62
4	**Overzicht, conclusie en aanbevelingen**	**68**
4.1	Introductie	68
4.2	Overzicht van de beoordeling van de zoekgebieden	68
4.3	Overall effecten van het voorgenomen beleid	71
4.4	Aanbevelingen	75

Bijlage 1 Kaarten zoekgebieden

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Dit is het Addendum bij het planMER Herstructureringsbeleid Wind op Land uit 2014. Het Addendum heeft tot doel de milieugevolgen van de aanpassing van het windbeleid zoals opgenomen in De doorontwikkeling Wind op Land en in de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (OVNH2020) inzichtelijk te maken. Met de Doorontwikkeling Wind op Land en de 1e partiële herziening van de OVNH2020 worden de resultaten van de regionale energiestrategieën (hierna: RES 1.0) Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid vertaald in provinciale omgevingsrecht instrumenten De milieugevolgen van de zoekgebieden 'wind' en 'wind + zon' (hierna: zoekgebieden)worden onderzocht in de vorm van een Addendum op het planMER dat in 2014 is opgesteld. Dit Addendum bevat milieu-informatie die kan worden betrokken bij de besluitvorming over de Doorontwikkeling Wind op Land en de 1e partiële herziening van de OVNH2020.

Het Addendum richt zich specifiek op de milieugevolgen van windenergie. Wanneer in het addendum wordt gesproken over zoekgebieden betreft dit de zoekgebieden 'wind' en 'wind+zon" uit de RES'en 1.0 voor Noord-Holland. De zoekgebieden 'zon' vallen buiten de scope van dit addendum.

Het provinciale beleid voor Wind op Land wordt nu (in 2021/2022) gewijzigd als resultaat van het uitgebreide samenwerkings- en planvormingsproces bij de regionale energiestrategieën (RES 1.0) Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid (hierover meer in paragraaf 1.2). Daardoor ontstaan in vergelijking met het vigerende provinciale windbeleid andere mogelijkheden voor het realiseren van windturbines. De wijzigingen hebben betrekking op zoekgebieden voor wind en wind+zon en de voorwaarden waaraan windturbines moeten voldoen. De zoekgebieden zijn de gebieden waar kan worden gezocht naar mogelijkheden voor windenergie. Buiten de zoekgebieden is het realiseren van nieuwe windturbines uitgesloten, maar kunnen nog wel bestaande turbines worden vervangen door nieuwe). De zoekgebieden wijken af van de herstructureringsgebieden in het vigerende beleid. In het nieuwe provinciale beleid vervallen de eisen aan de minimale afstand tot gevoelige bestemmingen (600 meter), de maximale ashoogte (120 meter) en het minimaal aantal turbines op een lijn (3). Met het nieuwe beleid worden grotere turbines, solitaire turbines en vrije opstellingen mogelijk binnen de zoekgebieden van de RES'en 1.0. De provincie Noord-Holland wil de OVNH2020 als volgt aanpassen en de volgende instructieregel opnemen:

Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden
1. Een ruimtelijk plan mag uitsluitend voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter binnen de zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën Noord-Holland Noord 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0, mits:
a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast;
b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines.
2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.

Het opstellen van bestemmingsplannen (of omgevingsplannen) en de keus waar en hoe in de RES zoekgebieden windturbines mogelijk worden gemaakt is aan de gemeenten. Ter ondersteuning van gemeenten bij de ruimtelijke inpassing op het aspect ruimtelijk kwaliteit stelt de provincie een ruimtelijke handreiking Wind op Land op. De ruimtelijke handreiking Wind op Land dient betrokken te worden bij het opstellen van plannen voor windenergie.

1.2 Regionale Energiestrategieën (RES)

1.2.1 OVNH en RES

Met de voorgenomen aanpassing van de OVNH2020 kunnen gemeenten in zoekgebieden die in de RES 1.0 zijn opgenomen in hun omgevingsplannen (of tot juli 2022 bestemmingsplannen) windturbines mogelijk maken. In deze paragraaf is een toelichting opgenomen op achtergrond, doel en proces van de RES 1.0en is beschreven hoe het proces in Noord-Holland is doorlopen en wat de opbrengst is. In hoofdstuk 2 wordt concreter ingegaan op de zoekgebieden die in de twee RES'en zijn opgenomen en hoe deze zoekgebieden tot stand zijn gekomen.

1.2.2 Doel en proces

Tijdens de eenentwintigste klimaatconferentie (COP21) van de Verenigde Naties in Parijs, eind 2015, bereikten de deelnemende landen overeenstemming over een bindend klimaatakkoord, met als doel de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 2 graden, met 1,5 graad als streefwaarde. Deze afspraak vraagt om een mondiale omschakeling van fossiele brandstoffen naar herbruikbare (duurzame) brandstoffen. De klimaatafspraken uit Parijs zijn voor Nederland vertaald naar concrete CO_2- doelstellingen: 49% minder CO_2-uitstoot in 2030 en 95% in 2050 ten opzichte van het peiljaar 1990.

Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord. In het Klimaatakkoord hebben overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties afspraken gemaakt over de maatregelen die ze het komende decennium zullen nemen om de doelstellingen te bereiken. Elke sector stelt zijn eigen doelen en neemt zelf maatregelen om samen de CO_2-uitstoot te verminderen. De sectoren ("klimaattafels") zijn: elektriciteit, industrie, mobiliteit, gebouwde omgeving, landbouw en landgebruik.

De nationale doelen en afspraken vragen om regionaal maatwerk. Daarom spraken de overheden af een meerjarige programmatische nationale aanpak uit te werken met regionale energiestrategieën (RES). Daarvoor is Nederland opgedeeld in dertig 'energieregio's'. Zij spraken ook af dat de strategieën ruimtelijk geborgd worden via het omgevingsbeleid van gemeenten, provincies en Rijk en via het beleid van de Waterschappen. Elke energieregio geeft invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord die zijn gemaakt aan de sectortafels voor Elektriciteit en Gebouwde omgeving. Samen met maatschappelijke partners, bedrijfsleven, overheden en inwoners wordt gekomen tot een regionaal gedragen RES. De RES geeft inzicht in de mogelijkheden voor regionale opwekking van energie uit wind en zon (vertaald naar keuzes in locaties, projecten en planning), de afstemming over warmtebronnen en de gevolgen voor de energie-infrastructuur.

De provincie Noord-Holland bevat twee RES-regio's: Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. De RES 1.0 is voor beide regio's vastgesteld door de betrokken partners. Dit betekent niet dat nu direct windturbines worden neergezet en zonneweides worden aangelegd. Hieraan gaat een uitvoerig proces van onderzoek, participatie en besluitvorming vooraf. Iedere twee jaar

wordt de RES geactualiseerd: na RES 1.0 volgt RES 2.0, RES 3.0 enzovoorts. In de RES 1.0 staan de zoekgebieden die de komende twee jaar verder onderzocht en uitgewerkt worden. Hierbij zoeken de samenwerkende partijen naar de optimale oplossingen van dat moment. Zoekgebieden kunnen afvallen of worden aangepast. Ook kunnen nieuwe zoekgebieden worden toegevoegd.

Na de vaststelling van de RES 1.0 moeten de zoekgebieden concreet gemaakt worden, samen met belanghebbenden. De zoekgebieden moeten worden opgenomen in het ruimtelijk beleid van de provincie en de gemeenten. De bestemmingsplannen moeten worden aangepast. Daarnaast zijn diverse moties en amendementen aangenomen bij het vaststellen van de RES'en 1.0. De aangenomen moties en amendementen zijn – voor zover relevant voor zoekgebieden wind en wind+zon – verwerkt in de kaart bij dit Addendum. Deze kaart is ook het werkingsgebied van artikel 6.27a in de partiële herziening van OVNH2020.

Verder zijn voor de uitvoering van energieprojecten vergunningen, milieueffectrapportages en geluidsonderzoeken nodig. In dit proces is op meerdere momenten ruimte voor participatie en formele inspraak en zijn er mogelijkheden voor bezwaar of beroep. De uiteindelijke beslissing over individuele projecten voor zonneweides en windturbines blijft lokaal geregeld via bestemmingsplannen en de omgevingsvergunning.

Parallel hieraan wordt het proces gestart naar de RES 2.0. Hierin worden de resultaten van de concretisering van de zoekgebieden opgenomen. Ook nieuwe inzichten en belangrijke ontwikkelingen vanuit de andere klimaattafels, zoals industrie, mobiliteit, landbouw en landgebruik, worden in de RES 2.0 verwerkt. De RES 2.0 zal een geactualiseerd beeld geven van de mogelijkheden in de energieregio en of zij nog op koers liggen van de ambities zoals die in de RES 1.0 staan.

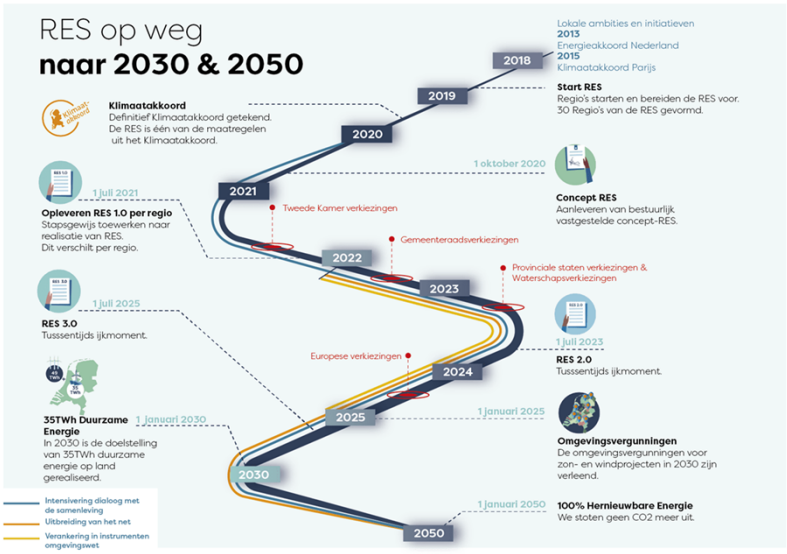

Figuur 1.1: Proces regionale energie strategie (RES)

1.2.3 RES-regio Noord-Holland Noord

RES-regio Noord-Holland Noord beslaat het grondgebied van achttien aangesloten gemeenten verdeeld in drie deelregio's: Kop van Noord-Holland, Regio Alkmaar en Westfriesland. De achttien gemeenten, de provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en netwerkbeheerder Liander hebben de RES gemaakt. Dit deden zij samen met experts, bewoners en maatschappelijke organisaties als energiecoöperaties, (lokale duurzame) energiebedrijven, belangenverenigingen, agrarische partijen, landschapspartijen en -beheerders, het onderwijs, woningcorporaties en het bedrijfsleven.

Voor het bepalen van de zoekgebieden voor wind en zon heeft de regio Noord-Holland Noord gekozen voor een intensief bottom-up proces, waarmee de vele belangen en opgaven goed in beeld zijn gebracht en de ambitie voor 2030 is vastgesteld. Gestart is met een gedegen analyse van de regio, de startnotitie en de concept-RES. De concept-RES is het resultaat van onderzoeken, gesprekken, tien regionale werkateliers en 37 lokale participatiebijeenkomsten. Betrokkenen konden een reactie geven op de concept-RES. Volksvertegenwoordigers hebben hun 'wensen en bedenkingen' geuit op de concept-RES. De reacties en wensen en bedenkingen op de concept-RES zijn vastgelegd in een reactienota en verwerkt in de RES 1.0. Voor het beantwoorden van de reacties zijn rondom specifieke onderwerpen thematafels georganiseerd, waaronder de thematafel 'ontwikkelprincipes wind en zon'. De thematafels hadden als doel om samen met belanghebbenden en experts dilemma's op te lossen, kansen te benutten en inspiratie op te doen waarmee de RES verrijkt kan worden. De belangrijkste conclusies en uitkomsten zijn verwerkt in het hoofddocument van de RES 1.0.

In de concept-RES waren zestig zoekgebieden ('wind', 'wind + zon', 'zon') opgenomen. In de RES 1.0 is het aantal gebieden afgenomen tot 45. In de deelregio's en gemeenten is gewerkt aan de concretisering van een aantal van de zoekgebieden. Voor een aantal zoekgebieden zijn (lokale) participatiebijeenkomsten georganiseerd. Het organiseren van participatie is de verantwoordelijkheid van gemeenten, samen met initiatiefnemers, en loopt door na de vaststelling van de RES 1.0. In de RES 1.0 zijn zeven zoekgebieden geselecteerd waarbinnen windenergie in principe is toegestaan.

De RES 1.0 van Noord-Holland Noord (RES NHN) is inmiddels vastgesteld. Onderdeel van de RES NHN is de ambitie om in 2030 over een totale duurzame energieopwekking van 3,6 Terawattuur (hierna: TWh) te beschikken. In de huidige situatie wordt 2,1 TWh aan duurzame energie opgewekt. Dat betekent dat er ruimte is gezocht om in de komende negen jaar de opwek van de resterende 1,5 TWh duurzame energieopwekking via wind- en zonne-energie te accommoderen. De RES NHN geeft aan dat er wordt gezocht naar de positionering van veertien windturbines, waarbij is gerekend met gemiddeld vermogen van 3 Megawatt (hierna: MW). Het is afhankelijk van de uitwerking van de zoekgebieden welk vermogen de windturbines werkelijk krijgen.

1.2.4 RES-regio Noord-Holland Zuid

RES-regio Noord-Holland Zuid beslaat het grondgebied van 29 aangesloten gemeenten en bestaat uit zes deelregio's: Gooi en Vechtstreek, Amsterdam, Zaanstreek-Waterland, IJmond/Zuid-Kennemerland, Amstelland en Haarlemmermeer. De gemeenten, de provincie Noord-Holland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van

Rijnland en waterschap Amstel, Gooi en Vecht (Waternet) hebben de RES 1.0 opgesteld. Dit hebben zij gedaan samen met de netbeheerders (Alliander en Stedin), experts, inwoners, bedrijfsleven maatschappelijke organisaties als energiecoöperaties, (lokale duurzame) energiebedrijven, agrarische partijen, landschapspartijen- en beheerders, havens, belangenverenigingen, onderwijs en woningcorporaties.

De regio Noord-Holland Zuid heeft voor het bepalen van de zoekgebieden een vergelijkbaar intensief bottom-up proces doorlopen als Noord-Holland Noord via concept-RES, reactienota en uiteindelijk RES 1.0. Bij het opstellen is aandacht besteed aan de ruimtelijke samenhang, een gedegen ruimtelijk ontwerp en koppeling met andere (ruimtelijke) opgaven. Om gemeenten ook na de RES 1.0 te ondersteunen bij het maken van ruimtelijke keuzes zijn de thematafels 'Ruimtelijke samenhang' en 'Ruimtelijke ontwikkelprincipes zonne- en windenergie' opgezet. De thematafels hadden als doel om dilemma's op te lossen, kansen te benutten en inspiratie op te doen om de RES te verrijken. De uitkomsten worden door gemeenten ingezet bij het verder concretiseren van de zoekgebieden en de borging in omgevingsbeleid en -vergunningen. Voor de ruimtelijke samenhang is het van belang dat de (boven)regionale samenwerking en afstemming ook na vaststelling van de RES 1.0 worden voortgezet, in het bijzonder over het IJsselmeer en het Groene Hart.

In de RES zijn 33 zoekgebieden opgenomen voor zonne- en/of windenergie. Dit Addendum spitst zich toe op de locatie waar windenergie mogelijk is. Dat zijn in Noord-Holland Zuid 25 zoekgebieden.

De RES Noord-Holland Zuid (NHZ) is inmiddels vastgesteld. Onderdeel van de RES NHZ is de ambitie om in 2030 een totale duurzame energieopwekking van 2,7 TWh te hebben. In de huidige situatie wordt met wind- en zonne-energie 0,7 TWh opgewekt. Dit betekent dat in de RES gezocht is naar plaatsingsruimte voor de resterende 2,0 TWh duurzame opwek van energie.

Figuur 1.2 toont de ligging van de zoekgebieden.

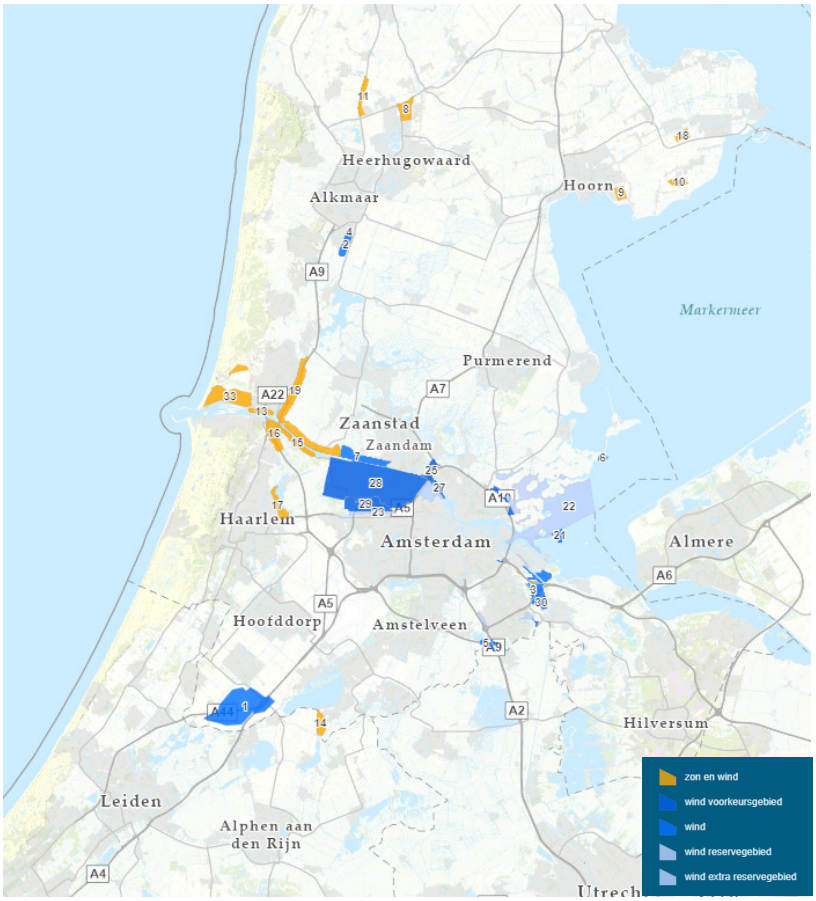

Figuur 1.2: Kaart met de zoekgebieden uit de RES-processen (zie ook paragraaf 3.1). Blauw = zoekgebieden wind / oranje = zoekgebieden wind + zon. Lichtblauw = reserve zoekgebieden, dit zijn de gebieden 22 en 23 die bestaan uit verschillende verspreid gelegen deelgebieden). In bijlage 1 zijn meer gedetailleerde kaarten opgenomen.

1.2.5 *Het milieubelang in de RES'en*

De RES'en 1.0 stellen de kaders vast waarbinnen de provincie en aangesloten gemeenten samen met initiatiefnemers en bewoners zoeken naar de wijze van duurzame energieopwekking. Dit proces en de discussie worden op een hoog abstractieniveau gevoerd. Nu langzaamaan steeds duidelijker wordt waar de opgaven voor de RES-regio's liggen, is het ook relevant om potentiële effecten en aandachtspunten voor de inpassing en het ontwikkelen van concrete plannen voor de zoekgebieden in beeld te hebben.

In het kader van het opstellen van de RES'en van Noord-Holland is de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie m.e.r.) gevraagd een advies over de concept-RES'en uit te brengen over hoe om te gaan met milieu- en omgevingseffecten. De adviezen van de Cie m.e.r. zijn breed toepasbaar op het proces van de RES. De belangrijkste adviezen van de Cie m.e.r. zijn hieronder uiteengezet. De adviezen worden door de beide RES-regio's bij de verdere uitwerking van de RES'en ter harte genomen. Waar relevant zijn de adviezen van de Cie m.e.r. ook meegenomen bij de beoordeling van de zoekgebieden van RES-regio's Noord-Holland Noord/Zuid in dit Addendum (hoofdstuk 3).

Tabel 1.1: Relevante onderdelen uit het advies van de Cie m.e.r. aan de RES en manier waarop daarmee in dit Addendum is omgegaan

Onderdeel	Adviezen Commissie voor de m.e.r.	Belang voor dit Addendum
Algemeen	De Commissie adviseert bij de RES 1.0 de milieuafwegingen en -onderzoeken die hierbij een rol hebben gespeeld, stapsgewijs te beschrijven zodat voor zowel besluitvormers als belanghebbenden duidelijk is op welke (milieu)gronden zoekgebieden zijn geselecteerd of juist afgevallen.	Zie paragraaf 1.2
	De Commissie adviseert om straks bij de RES 1.0 samen te vatten waarom de onderzochte locaties en gebieden voor windturbineparken en zonneparken vanuit milieuoogpunt al dan niet geschikt zijn.	
	De Commissie adviseert om een vast referentiepunt bij het milieuonderzoek te hanteren, namelijk de huidige milieusituatie en deze te gebruiken voor de milieuvergelijking van de alternatieven.	Referentiesituatie is de situatie op basis van het vigerend beleid; daarnaast wordt een vergelijking met de huidige situatie gemaakt
Natuur	De Commissie adviseert om voor de RES 1.0 en/of latere omgevingsbesluiten ecologische hotspotkaarten op te stellen. Beoordeel hiermee de effecten op natuur van de samenhangende alternatieven op het niveau van de gehele RES-regio.	Er is een 'traditionele' aanpak voor het beschrijven de effecten op natuurwaarden gehanteerd. Er zijn geen samenhangende alternatieven onderzocht, maar in het voortraject zijn wel verschillende scenario's onderzocht.
	De Commissie adviseert om voor de RES 1.0 en/of latere omgevingsbesluiten voor natuur een 'plantoets' of Passende beoordeling op een globaal planniveau uit te voeren, die de gevolgen van windparken en zonneparken in of nabij Natura 2000-gebieden (waaronder IJsselmeer en Markermeer & IJmeer) voor de instandhoudingsdoestellingen van deze gebieden beschrijft.	Er is nu alleen een globale beoordeling gemaakt van de kans op effecten op Natura 2000 gebieden
Landschap	De Commissie adviseert om voor de RES 1.0 en/of latere omgevingsbesluiten een landschappelijk toetsingskader te ontwikkelen. Beoordeel hiermee de samenhangende alternatieven op het niveau van de gehele RES-regio en ondersteun dit met visualisaties.	Er is een handreiking voor gemeenten met de verplichting daar gebruik van te maken bij het voorbereiden van plannen.
Leefomgeving	De Commissie adviseert om de samenhangende alternatieven op het niveau van de gehele RES-regio voor de leefomgevingskwaliteit te toetsen aan een globale kaart met de huidige kwaliteit, met name voor geluid.	Er zijn geen samenhangende alternatieven onderzocht, wel is gekeken naar cumulatie van effecten. Dit leidt tevens tot aanbevelingen.

1.3 Wind op Land in Noord-Holland 2013-2021

1.3.1 Provinciaal beleid Wind op Land

De provincie Noord-Holland heeft in 2013 met het Rijk afgesproken dat zij in 2020 685,5 MW windenergie ruimtelijk mogelijk gemaakt moet hebben. In 2014 heeft de provincie een herstructureringsbeleid opgesteld met als doel dat het aantal windturbines niet wordt uitgebreid, om zo de impact van de windturbines op de leefomgeving en het open landschap te beperken. Door in te zetten op de herstructurering van solitaire windturbines en verouderde lijnopstellingen kon het opgesteld vermogen in beperkte mate groeien. Tevens werd Wind op Land buiten de Wieringermeer uitgebreid om de doelstelling te behalen. In 2014 is de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) gewijzigd vastgesteld, met daarin een nadere uitwerking en afbakening van gebieden waar windturbines gerealiseerd mogen worden. De PRS was er tevens op gericht de provinciale opgave voor wind op land te realiseren.

Totstandkoming en inhoud beleid en regelgeving
Het vigerend provinciale Wind op land beleid is tot stand gekomen op basis van de procedure voor een milieueffectrapportage. Het doel van het planMER was om de milieueffecten van de te wijzigen PRS en PRV op het onderdeel windenergie in beeld te brengen. Gezien de hoge maatschappelijke en bestuurlijke gevoeligheid van het project bood het planMER daarnaast een geschikt middel voor een zorgvuldige, transparante en onafhankelijke onderbouwing van de gebiedskeuzes waar windturbines gerealiseerd mogen worden.

De m.e.r-procedure was opgedeeld in fasen. In fase 1 is een startkaart opgesteld waarin op basis van diverse criteria (ruimtelijke randvoorwaarden en belemmeringen en fysiek benodigde ruimte) de niet-uitgesloten gebieden zijn aangegeven: dit zijn de locaties waar windenergie mogelijk is. In fase 2 zijn drie onderzoeksalternatieven ontwikkeld die allen passen binnen de niet uitgesloten gebieden van de startkaart. Dit betreffen alternatief 1 'leefomgeving', alternatief 2 'landschap' en alternatief 3 'maximalisatie energieopbrengst'. De drie alternatieven zijn per deelgebied onderzocht op milieueffecten (fase 3). Het effectenonderzoek van de alternatieven leverde de bouwstenen voor het samenstellen van het voorkeursalternatief (hierna: vka) (fase 4).

Het vka is destijds (2014), samengevat, op de volgende wijze tot stand gekomen:

- het vka is een synthese tussen de alternatieven leefomgeving en landschap;
- basis voor het vka is alternatief 1;
- vanwege het te kleine zoekgebied bij alternatief 1 en om de synthese met alternatief landschap mogelijk te maken is het vka gebaseerd op zoekgebieden met afstand tot woonbebouwing van ten minste 500 m; deze afstand is groter dan de destijds in het provinciale beleid vigerende 300 m waardoor invulling wordt gegeven aan de doelstelling om effecten op de leefomgeving te beperken;
- het hanteren van de afstand van 500 m heeft geleid tot een overmaat aan zoekgebieden (voldoende voor ruim meer dan de beoogde 1,5 - 2 keer de opgave voor Wind op land);
- de overmaat aan zoekgebieden maakte het mogelijk om zoekgebieden niet in het vka op te nemen;

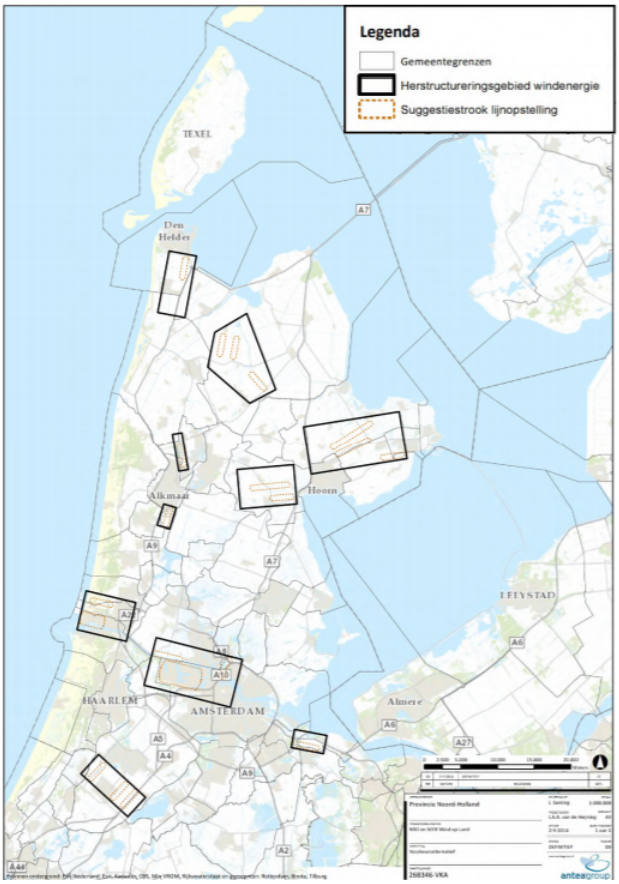

Figuur 1.3: voorkeursalternatief plan-MER Wind op Land (2014)

- vervolgens is een aantal zoekgebieden geschrapt op basis van de effecten op het landschap en eventueel andere overwegingen, zoals de effecten op natuur of aansluiten bij reeds bestaande windparken; daarnaast is een overweging geweest dat bij voorkeur woningen (bijvoorbeeld in een lintbebouwing) niet worden ingesloten door twee rijen windturbines;
- toevoegen van zoekgebieden (bijvoorbeeld vanuit landschappelijke overwegingen) was niet aan de orde omdat de kaart met '500 m zoekgebieden' in principe ook de gebieden omvat die in alternatief 2 aanwezig zijn.

Inhoud 'Wind op Land'-regime PRV 2014-2020

Na de behandeling van het concept-beleid in PS is met de PRV het wind op land regime van kracht geworden. Samengevat hield dit het volgende in:

- herstructureringsgebieden waar windenergie uitsluitend via een omgevingsvergunning mogelijk kon worden gemaakt. Buiten deze gebieden konden alleen bestaande windparken worden vervangen;
- criteria waaraan windparken moesten voldoen (saneringseis, minimale afstand tot woningen van 600 m, lijnopstelling van tenminste zes turbines, maximaal 685,5 MW e.a.);
- ruimtelijke kwaliteitseisen per herstructureringsgebied.

1.3.2 Wijzigingen Wind op Land in de OVHN2020

In november 2020 is de OVNH2020 in werking getreden. Om de energietransitie te versnellen is besloten dat in de hiervoor aangewezen gebieden in de Metropoolregio Amsterdam (hierna: MRA) drie of meer, in plaats van minimaal zes, windturbines op een rij mogen worden gebouwd. Voor de bouw hoeft niet langer gesaneerd te worden, dat wil zeggen: voor één nieuwe turbine hoeven er geen twee oude meer weggehaald te worden. Verder kunnen Gedeputeerde Staten gebieden op verzoek van gemeenten aanwijzen waar windturbines mogen komen. Dit biedt de gemeenten in de MRA mogelijkheden om invulling te geven aan de RES voor Noord-Holland Zuid.

Met de OVNH2020 is het regime als volgt gewijzigd:

- Alleen in het herstructureringsgebied binnen de MRA zijn nieuwe windparken toegestaan en uitsluitend via een omgevingsvergunning. In NHN is alleen vervanging toegestaan.
- Criteria waaraan windparken binnen het herstructureringsgebied MRA dienen te voldoen zijn versoepeld: geen saneringsvereiste meer, lijnopstelling van tenminste drie windturbines, vervallen van het maximum van 685,5 MW voor hele provincie.
- In landelijk gebied (zowel in NHN als NHZ) mogen onder voorwaarden kleine solitaire windturbines op een agrarisch bouwperceel worden gerealiseerd;
- In de MRA kunnen GS windenergiegebieden buiten het herstructureringsgebied aanwijzen en ook bepalen of van de hierboven genoemde criteria mag worden afgeweken.

1.3.3 Voorgenomen wijziging Wind op Land vanwege de Regionale Energiestrategieën

Dit Addendum is opgesteld voor de wijziging van het beleid en de 1e partiële herziening van de OVNH2020 vanwege de afspraken die de provincie met haar partners in de Regionale Energiestrategieën NHN en NHZ heeft gemaakt. In de ontwerp OVNH2022 staat de volgende instructieregel opgenomen:

Artikel 6.35 Windturbines in RES zoekgebieden
1. Een ruimtelijk plan mag uitsluitend voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter binnen de zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën Noord-Holland Noord 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0, mits:
a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast;
b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines.
2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.

Deze wijziging landt ook in de OVNH2020. Dit is een wijziging in het provinciaal beleid voor windenergie op land, waarbij de RES'en het nieuwe uitgangspunt vormen. De wijzigingen ten opzichte van het beleid uit 2014 zijn hieronder opgesomd, evenals enkele belangrijke aandachtspunten die overeind blijven.

Geactualiseerd windbeleid door de RES

- Het verbod om windturbines in Noord-Holland Noord te realiseren vervalt voor de RES zoekgebieden wind en wind + zon uit de vastgestelde RES 1.0.
- De geldende afstandseis van 600 meter tussen windturbines en woningen vervalt voor beide RES-regio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. In de Omgevingsverordening wordt de instructieregel opgenomen dat gemeenten in hun omgevingsplannen (of tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet in bestemmingsplannen) windturbines mogelijk kunnen maken binnen de RES-zoekgebieden wind en wind+zon uit de vastgestelde RES 1.0.
- Extra provinciale regels rondom wind op land komen ook te vervallen, zoals de verplichting om minimaal zes turbines in een lijnopstelling te plaatsen, of de maximale hoogte van de turbines.

Kleine turbines en vervangingsopgaven

- Buiten de RES-regio's zijn kleine windturbines (tot 15 meter hoogte) op agrarische bouwpercelen of bouwpercelen van ten minste 1 hectare waar stedelijke activiteit is toegestaan in het landelijk gebied toegestaan. De windturbine behoort aan te sluiten bij de bijbehorende bebouwing in landschappelijk opzicht en dient zorgvuldig ingepast te worden. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen.
- Buiten de RES-regio's is het vervangen of vernieuwen van met vergunning gebouwde bestaande turbines en windparken toegestaan: door een eenzelfde aantal of minder turbines met eenzelfde, vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm; en op gronden waarop op het tijdstip van het ingaan van de bepaling de bouw van één of meer windturbines volgens een ruimtelijk plan is toegestaan.

UNESCO Werelderfgoed

- Voor UNESCO Werelderfgoed Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie is een nader afwegingskader gemaakt door de vier verantwoordelijke provincies over het wel/niet toestaan van windturbines.
- Dit Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies vormt een nadere uitwerking van de kernkwaliteiten en is specifiek over ontwikkelingen voor wind en zon, voor zowel de Nieuwe Hollandse Waterlinie als de Stelling van Amsterdam. Wind en zon in deze werelderfgoederen zijn toegestaan als ze passen binnen de kernkwaliteiten zoals opgenomen in dit Afwegingskader.
- Voor UNESCO Werelderfgoed De Beemster blijft gelden dat windenergie hier verboden is.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

- Een windturbine in NNN is toegestaan als wordt aangetoond dat de ontwikkeling van groot openbaar belang is, er geen reële alternatieven voor handen zijn en er compensatie en/of mitigatie plaatsvindt.
- Een andere mogelijkheid is de meerwaardebepaling waarbij een aantoonbare meerwaarde dient te worden gecreëerd voor de kwaliteit en samenhang van het NNN in dat gebied.
- In beide gevallen mag het oppervlak van het NNN niet afnemen.

1.3.4 *Overzicht van beleid en aanpassingen*

In de voorgaande paragrafen is het vigerende beleid voor Wind op Land in Noord-Holland beschreven, is aangegeven hoe het beleid zich heeft ontwikkeld en wat de voorgenomen wijziging in de 1e partiële herziening van de OVNH2020 is. In tabel 1.2 is dit samengevat.

Tabel 1.2: Hoofdpunten van het vigerende en het voorgenomen beleid.

Onderdeel	PRV 2014 (geldig 2014 – 2020)	Vigerend beleid: OVNH 2020	*Voorgenomen beleid: Partiële herziening OVNH 2022*
Gebieden	Aangewezen herstructureringsgebieden binnen de volledige provincie Noord-Holland	Enkel binnen aangewezen herstructureringsgebieden in de MRA – in Noord-Holland Noord enkel nog vervanging van oude turbines toegestaan	*In de RES 1.0 zijn 33 werkingsgebieden vastgelegd waarbinnen mogelijkheden voor de bouw van windturbines zijn. Vervanging van oude turbines buiten de zoekgebieden blijft onder voorwaarden toegestaan.*
Afstand	Minimaal 600 meter afstand tot gevoelige bestemming	Minimaal 600 meter afstand tot gevoelige bestemmingen	*Bovenwettelijke afstandseis vervalt – enkel nog nieuwe turbines mogelijk binnen zoekgebieden waarbij wordt voldaan aan wet- en regelgeving (bijv. geluid, slagschaduw, Natura 2000, etc.)*
Lijnopstelling	Minimaal 6 windturbines in één lijn	Minimaal 3 windturbines in één lijn	*Geen vereisten meer ten aanzien van lijnopstellingen*
Sanering	Voor elke nieuwe turbine worden twee oude turbines gesaneerd	Geen saneringsvereisten meer	*Geen saneringsvereisten meer*
Hoogte	Maximale ashoogte van 120 meter	Maximale ashoogte van 120 meter	*Maximale hoogte wordt losgelaten.*
Beeldkwaliteit	Ruimtelijke kwaliteitseisen per herstructureringsgebied	Ruimtelijke kwaliteitseisen per herstructureringsgebied binnen de MRA	*Geen vast toetsingskader voor plaatsingsruimte windturbines: per ruimtelijk besluit wordt getoetst aan de effecten op beeldkwaliteit. De ruimtelijke handreiking Wind op land dient betrokken te worden bij en biedt kaders voor de plaatsing van windturbines in het landschap*
Vervangen bestaande turbines	Mogelijk, mits wordt voldaan aan normen omgevingseffecten; het eenzelfde aantal of minder windturbines met vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter of verschijningsvorm betreft; en op gronden waarop op het tijdstip van het van kracht worden van deze bepaling de bouw van een of meer windturbines volgens een ruimtelijk plan is toegestaan.	Mogelijk, mits wordt voldaan aan normen omgevingseffecten; het eenzelfde aantal of minder windturbines met vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter of verschijningsvorm betreft; en op gronden waarop op het tijdstip van het van kracht worden van deze bepaling de bouw van een of meer windturbines volgens een ruimtelijk plan is toegestaan.	*Mogelijk, mits wordt voldaan aan normen omgevingseffecten; het eenzelfde aantal of minder windturbines met vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter of verschijningsvorm betreft; en op gronden waarop op het tijdstip van het van kracht worden van deze bepaling de bouw van een of meer windturbines volgens een ruimtelijk plan is toegestaan.*

1.3.5 Wettelijke kaders, procedures en relevant beleid

Bij de voorbereiding van ruimtelijke besluitvorming voor het plaatsen van windturbines moet rekening worden gehouden met de geldende wet- en regelgeving en met het beleid van rijk,

provincie en gemeenten[1]. Dit rapport is opgesteld als ondersteuning van de beleidskeuze van de provincie Noord-Holland.

1.4 Milieueffectrapportage (m.e.r.)

Om het bouwen van een windpark mogelijk te maken moet worden beschikt over de benodigde vergunningen en ontheffingen. Zowel voor vergunningen als voor de planologische procedure kan een verplichting tot het doorlopen van een m.e.r.-procedure aanwezig zijn. Dit is gebaseerd op de volgende onderdelen uit de bijlage bij het Besluit m.e.r, waarbij een **windturbinepark** is gedefinieerd als een park bestaande uit ten minste drie windturbines.

Een deel van de zoekgebieden in de RES 1.0 is dermate klein dat er ruimte is voor hooguit één of twee turbines. Voor die zoekgebieden is dus geen m.e.r. of m.e.r.-beoordeling nodig in het kader van een initiatief (ruimtelijke procedure en omgevingsvergunning). Dat laat echter onverlet dat in dergelijke gevallen de milieugevolgen nauwkeurig in beeld moeten worden gebracht in het kader van de procedures voor ruimtelijke besluiten en vergunningen.

Tabel 1.3: Uitsnede Besluit m.e.r. ten aanzien van activiteiten met betrekking tot windturbines.

	Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4
	Activiteiten	**Gevallen**	**Plannen**	**Besluiten**
D 22.2	De oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: 1°. een gezamenlijk vermogen van 15 megawatt (elektrisch) of meer, of 2°. 10 windturbines of meer.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet.	Het besluit bedoeld in artikel 6.5, onderdeel c, van de Waterwet, het besluit, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet windenergie op zee of de besluiten waarop afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en een of meer artikelen van afdeling 13.2 van de wet van toepassing zijn dan wel waarop titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is.
C 22.2	De oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op 20 windturbines of meer.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en het plan, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet.	Het besluit bedoeld in artikel 6.5, aanhef en onderdeel c, van de Waterwet, het besluit, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet windenergie op zee of de besluiten waarop afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en een of meer artikelen van afdeling 13.2 van de wet van toepassing zijn.

Dit houdt in dat voor grotere windparken (categorie C) altijd een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen. Voor kleinere windparken (dat wil zeggen met drie tot 10 turbines) is een (al dan niet vormvrije) m.e.r.-beoordeling noodzakelijk. In deze gevallen moet het bevoegd gezag een besluit nemen over de m.e.r.-plicht.

Grotere projecten (100 MW of meer) vallen volgens de Wet op de ruimtelijke ordening (hierna: Wro) onder de Rijkscoördinatieregeling. Dat betekent onder andere dat het Rijk het bevoegd gezag is in de ruimtelijke procedure en dat ruimtelijke besluiten en de besluiten over vergunningen en ontheffingen gecoördineerd worden genomen. Voor windparken tussen 5 en 100 MW is de provincie bevoegd vergunningverlenend gezag en geldt in principe de provinciale coördinatieregeling.

[1] zie hiervoor ook de websites van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (www.rvo.nl)

Naast de vereisten aan de procedures zijn ook regels van toepassing op de milieueffecten. Dit geldt voor geluid en slagschaduw (bindende regels). Voor de beoordeling van externe veiligheid wordt de Handreiking Risicozonering Windturbines (HRW 2020) gebruikt. Een belangrijk aspect is de luchtvaart vanwege beperkingen in de omgeving van vliegvelden en vanwege de mogelijk verstoring van radar. Tenslotte gelden vanuit natuur en landschap beperkingen en aandachtspunten.

1.5 Activiteitenbesluit en milieunormen voor windparken

1.5.1 Over deze paragraaf

Algemene normen voor geluid, slagschaduw en veiligheid zijn opgenomen in het **Activiteitenbesluit** en de **Activiteitenregeling milieubeheer** (hierna: Activiteitenbesluit). Op 30 juni 2021 deed de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS)[2] (Delfzijluitspraak) een beslissende uitspraak over de algemene normen voor geluid, slagschaduw en veiligheid voor windturbines zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit. Deze normen werden door het bevoegd gezag veelal ongemotiveerd gehanteerd in bestemmingsplan- en vergunningenprocedures voor windparken. Dat is nu niet meer mogelijk.

In deze paragraaf komt aan de orde wat de consequenties van de Delfzijluitspraak zijn voor het Addendum bij het PlanMER en voor het provinciale beleid voor wind op land.

1.5.2 Normen in het Activiteitenbesluit

Hieronder zijn de normen beschreven die zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit. De uitspraak van de ABRvS heeft als gevolg dat deze normen bij besluitvorming over windturbineparken niet meer rechtstreeks mogen worden toegepast.

Geluid (normstelling Activiteitenbesluit)
In het Activiteitenbesluit wordt voor de normstelling van geluid getoetst aan de waarden Lden = 47 dB en Lnight = 41 dB. Deze norm geldt voor geluidgevoelige objecten, waaronder woningen van derden en kwetsbare locaties zoals scholen en ziekenhuizen. De Lden (Engels: Level day-evening-night, oftewel niveau van dag, avond en nacht) is een maat om de geluidbelasting door omgevingslawaai uit te drukken. Hierbij wordt de geluidbelasting die optreedt gedurende de nacht en de avond zwaarder meegewogen dan geluid overdag. Met ingang van 2004 is het gebruik van de Lden in alle Europese landen verplicht (implementatie van de Europese Richtlijn Omgevingslawaai) en voor windturbines is dit in Nederland sinds 2011 het geval. In Nederland wordt ook getoetst aan Lnight (Engels: Level night) om de verstoring van nachtrust te voorkomen.

Externe veiligheid (normstelling Activiteitenbesluit)
Windturbines kennen externe veiligheidsrisico's en zijn hierom risicovolle inrichtingen. In het Activiteitenbesluit (en het Activiteitenregeling) zijn regels en eisen opgesteld om deze veiligheidsrisico's verantwoord af te wegen en/of te beperken. Voor windturbines gelden plaatsgebonden risicocontouren waarbinnen geen (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig mogen zijn. De precieze omvang van de plaatsgebonden risicocontour van windturbines is niet wettelijk vastgelegd en kan verschillen per (type) windturbines. In het Activiteitenbesluit staan ook geen regels voor het groepsrisico bij windturbines. Bij een ruimtelijk besluit is het nodig om,

[2] Uitspraak 202003882/1/R3 aangaande Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding 2020

in het kader van een goede ruimtelijke ordening, het groepsrisico in de afweging mee te nemen. Vooral cumulatieve veiligheidsrisico's (bijv. door windturbines nabij buisleidingen of hoogspanningsmasten te situeren) kunnen leiden tot een verhoogd groepsrisico.

Slagschaduw (normstelling Activiteitenbesluit)
De frequentie van de slagschaduw is van invloed op de hinder van de slagschaduw van windturbines. In het Activiteitenbesluit is gesteld dat flikkerfrequenties (aantal schaduwbladen per seconde) tussen 2,5 en 14 Hz als zeer hinderlijk worden ervaren. Uit de Activiteitenregeling Milieubeheer volgt dat windturbines een automatische stilstandvoorziening moeten bezitten indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten (veelal woningen), voor zover de afstand tussen de woningen of andere gevoelige bestemmingen minder dan twaalf maal de rotordiameter bedraagt, en gemiddeld meer dan zeventien dagen per jaar gedurende meer dan twintig minuten per dag slagschaduw kan optreden. De effecten door slagschaduw kunnen worden beperkt door een goede plaatsing van turbines ten opzichte van de woningen en door een stilstandvoorziening op de turbines aan te brengen waarmee deze tijdelijk kan worden stilgezet..

Commentaar [PR1]: Wij bespraken dat deze alinea's zouden worden ingekort door enkel nog de norm uit artikel 3.14a (geluid), 3.15a (EV) en 3.12 (slagschaduw) te weergeven. Het benoemen van alle randzaken, zoals bijvoorbeeld het Handboek Risicozonering, zou de suggestie kunnen wekken dat die ook worden geraakt door de Delfzijluitspraak.

1.5.3 Uitspraak Raad van State juni 2021: gebruik normen Activiteitenbesluit niet meer mogelijk

De uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 30 juni 2021 behelst in essentie dat bij het tot stand komen van de milieunormen voor windturbines in het Activiteitenbesluit een Strategische Milieubeoordeling (SMB[3]) had moeten worden uitgevoerd. Door het ontbreken van een SMB mogen de algemene normen niet zonder meer worden gebruikt voor windturbineparken. De uitspraak van de ABRvS heeft voor bestemmingsplan- en vergunningprocedures als gevolg dat het bevoegd gezag (gemotiveerd) een eigen norm kan hanteren of dat moet worden gewacht tot een (eventuele) herziening van het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling mede op basis van een nog uit te voeren SMB.

1.5.4 Wat betekent de uitspraak voor dit Addendum?

Het planMER Wind op Land (2014) en dit Addendum zijn gekoppeld aan strategische besluiten over het provinciale beleid voor wind op land en de doorontwikkeling van dit beleid in de PRV en de OVNH2020. Bij het opstellen van het planMER en het Addendum hebben de milieunormen (geluid, slagschaduw en externe veiligheid) geen rol gespeeld.

In het **planMER** uit 2014 zijn geen milieunormen (geluid, slagschaduw, EV) gebruikt bij het ontwikkelen van de alternatieven, met als belangrijk onderdeel daarin (zoek)gebieden waar het plaatsen van windturbines mogelijk zou kunnen zijn. Er is in plaats daarvan gewerkt met afstanden tot gevoelige objecten, als uitsluitend criterium. Voor de afstanden tot gevoelige bestemmingen (woningen) zijn min of meer arbitrair afstanden gekozen (zoals 300 m of 600 m). Het alternatief Leefomgeving in het planMER is gebaseerd op een afweging tussen beschikbare plaatsingsruimte en de minimale afstanden tot woningen. Er is toen (voor het alternatief Leefomgeving) gekozen voor een afstand van 600 m tot woningen. Er was dus geen relatie met geluidnormen; er is ook rekening gehouden met de beleving en het houden van voldoende afstand. Bij het aanduiden van zoekgebieden (beschreven in hoofdstuk 2 van het planMER) zijn naast afstandscriteria ook andere eisen gehanteerd. Een belangrijke daarvan was de - ook niet op

[3] In Nederland opgenomen in de Wet milieubeheer als plan-m.e.r.

een norm gehanteerde – eis van lijnopstellingen van tenminste 6 turbines met een onderlinge afstand van ongeveer 500 m.

Bij de effectbepaling voor geluid is in het planMER gewerkt met literatuurgegevens over de ervaren hinder in relatie tot de geluidbelasting en heeft geen toets aan normen plaatsgevonden (zie paragraaf 5.3 van het planMER). De kans op hinder is daarbij uitgedrukt als een percentage van de inwoners die bij een bepaalde geluidbelasting hinder of ernstige hinder ondervinden. Deze 'hinderpercentages' zijn lager bij een lage geluidbelasting dan bij een hoge geluidbelasting. De literatuur laat zien dat ook bij geluidbelasting lager dan de norm een deel van de inwoners hinder ervaart. Voor de mogelijke effecten door slagschaduw en externe veiligheid is in het planMER een kwalitatieve aanpak gebruikt.

Commentaar [PR2]: En hoe zit het met de effectbepaling voor de andere milieueffecten: slagschaduw, en externe veiligheid.

Voor het **Addendum** geldt dat de onderzochte zoekgebieden zijn gebaseerd op de in de RES 1.0 opgenomen zoekgebieden voor wind en wind + zon. Normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid zijn daarbij niet gehanteerd. De zoekgebieden zijn tot stand gekomen in uitgebreide gebiedsprocessen die in het kader van de RES zijn doorlopen. Hoe dit is gedaan is beschreven in paragraaf 1.2.

Commentaar [PR3]: Wij bespraken dat hier wat uitgebreider wordt stilgestaan bij de criteria die wél een rol hebben gespeeld bij de totstandkoming van de zoekgebieden.

Bij de effectbepaling voor geluid is in het Addendum, evenals in het planMER, gewerkt met literatuurgegevens over de kans op hinder. Deze zijn beschreven in paragraaf 3.2.1 van dit Addendum. Op basis van literatuurgegevens is een relatie gelegd tussen afstand (tussen windturbines en woningen) en de kans op (ernstige) hinder. Deze is gebruikt om per zoekgebied een inschatting te maken de mate waarin bij een zoekgebied hinder door geluid kan ontstaan. Er is hierbij geen toets of beoordeling uitgevoerd. De normen van het Activiteitenbesluit hebben dus geen enkele rol gespeeld bij het in beeld brengen van de mogelijke effecten van het plaatsen van windturbines in de zoekgebieden. Voor de effecten voor slagschaduw en externe veiligheid is in dit Addendum een kwalitatieve aanpak toegepast, waarbij wel gebruik is gemaakt van de informatie over de aantallen woningen in de nabijheid van de zoekgebieden. Ook hierin zijn normen niet gebruikt.

Commentaar [PR4]: En hoe zit het met slagschaduw en EV? We bespraken dat hier verwerkt zou worden dat ook voor die effecten niet is getoetst aan het Activiteitenbesluit. Voor slagschaduw is alleen gekeken naar de hoeveelheid gevoelige objecten in de omgeving van een zoekgebied. Voor EV is gekeken of er beperkt kwetsbare objecten in of bij de zoekgebieden liggen (en andere veiligheidsaspecten in beeld gebracht, die niet in het Activiteitenbesluit worden gereguleerd zoals bijvoorbeeld hoogspanningslijnen).

De conclusie is dat in de m.e.r. die in 2014 is uitgevoerd voor het provinciale windbeleid en de OVNH2020 de milieunormen uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling geen rol hebben gespeeld. Dit geldt ook voor dit Addendum. De Delfszijluitspraak is daardoor niet van belang voor deze onderzoeken en de uitspraak noopt niet tot ander of aanvullend onderzoek.

Het Addendum gaat over zoekgebieden, maar niet over concrete projecten en bevat geen toetsing aan de normstelling. Op projectniveau zal getoetst worden aan normen, als deze (nog) zijn, of moeten eigen normen worden bepaald. Het Addendum laat wel (per zoekgebied) de kans op hinder door geluid en slagschaduw zien. Ook worden de gevolgen voor de externe veiligheid in beeld gebracht. Dat gebeurt niet door een toets aan een norm, maar op basis van een dosis-effectrelatie voor geluidniveau en de kans op (ernstige) hinder. Er is daarbij ook gekeken naar geluidbelastingen die lager zijn dan de norm van het Activiteitenbesluit[4].

Commentaar [PR5]: Hier ook slagschaduw en EV beschrijven.

1.6 Overige wet- en regelgeving en beleid

Obstakelverlichting
Voor de vliegveiligheid moeten windturbines worden voorzien van obstakelverlichting. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) bepaalt welke verlichting een windpark moet hebben op basis van internationale ICAO-richtlijnen. In principe moeten alle windturbines met een

[4] Zie paragraaf 3.2.1

tiphoogte hoger dan 150 meter obstakelverlichting hebben. Hinder van obstakelverlichting bij omwonenden is een belangrijke bron van maatschappelijke weerstand tegen windparken. Daarom is er de laatste jaren veel onderzoek geweest naar het verminderen van de hoeveelheid en intensiteit van obstakelverlichting en de beleving van deze aanpassingen door omwonenden. Ook zijn testen gedaan met het toepassen van naderingsdetectie, waarbij de nachtelijke verlichting uitsluitend ingeschakeld wordt als een luchtvaartuig zich in de nabijheid van de windturbine bevindt. De actuele richtlijnen voor het toepassen van genoemde maatregelen staan in het "Informatieblad aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland". Het informatieblad is geen formele regelgeving, waardoor het niet mogelijk is voor de ILT om handhavend op te treden. Het werken met een naderingsdetectiesysteem is geen verplichting. Een motie om deze detectie wettelijk verplicht te stellen is op 25 februari 2021 aangenomen. De minister verwacht dat in 2022/2023 naderingsdetectie wordt verankerd in Omgevingswet. Tot dat moment bekijken de betrokken beleidsafdelingen van de ministeries van IenW en EZK in samenspraak met ILT, of er in de tussenliggende periode in de vorm van een pilot al naderingsdetectie met radar incidenteel kan worden toegepast.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. Op grond van de Wnb zullen er niet zondermeer ruimtelijke ingrepen, zoals de bouw van een windturbine, plaats mogen vinden in het natuurlijk landschap en in de foerageer- en rustgebieden van dieren (zoals vogels en vleermuizen). Als een project of ruimtelijke ingreep mogelijk effecten heeft op de in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn beschermde natuur en soorten, is een toestemming op grond van de Wnb nodig. Daarnaast is er nationale wetgeving die de bescherming van 'andere soorten' regelt. Tenslotte heeft de provincie Noord-Holland een aanvulling op het nationale beschermingsregime opgenomen in de Regeling Natuurbescherming. Zo zijn aanvullend de bunzing, hermelijn en wezel beschermd.

Bijzonder Provinciaal Landschap

In Noord-Holland zijn Bijzonder Provinciale Landschappen aangewezen. Het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) omvat in Noord-Holland gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn Deregel voor BPL-gebieden betreft (artikel 6.46 lid 4 OVNH2020):
Het ruimtelijk plan kan regels bevatten die een andere ruimtelijke ontwikkeling dan een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, mits deze ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast.
Ruimtelijke ontwikkelingen die in afwijking van bovenstaande beleidsregel mogelijk gemaakt kunnen worden betreffende: uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare; nieuwe bebouwings- en functiemogelijkheden (op basis van artikel 6.33); of op basis van een ruimtelijk plan voor woningbouw op basis van het Rijk, provincie en gemeenten met betrekking tot de pilot Waterland. Een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling die de kernkwaliteiten van het BPL aantast kan enkel mogelijk gemaakt worden, indien:

a. er sprake is van groot openbaar belang;
b. er geen reële alternatieven zijn; en
c. de aantasting zoveel mogelijk wordt beperkt en de aantasting wordt gecompenseerd.

De vraag of een ontwikkeling van windturbines in BPL van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het Bijzonder provinciaal landschap) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de RES'en kunnen

duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in een RES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan.

Ruimtelijke handreiking Wind op Land

Voor het inpassen van windenergie in het landschap heeft de provincie Noord-Holland de Ruimtelijke handreiking Wind op Land op gesteld. Deze handreiking biedt kaders voor het inpassen van windenergie in het Noord-Hollandse landschap met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en dient te worden betrokken bij het opstellen van de plannen. Zowel voor grote als kleine windturbines worden ontwikkelprincipes uiteengezet die bij dragen aan het behoud van het landschappelijk pallet. Voor grote windturbines zijn de volgende ontwikkelprincipes van belang:

- Respecteer landschappelijk eenheden en overgangen
- Aansluiten bij lokale landschappelijke waarden en dynamiek
- Gekoppeld aan een structuur
- Niet elke structuur is een drager
- Maat bij schaal (maatvoering windturbine)
- Aansluiten bij bestaande opstellingen
- Een sobere vormgeving van de Turbinevoet

Voor kleine windturbines worden de volgende ontwikkelprincipes uiteengezet:

- Zie de windturbine als onderdeel van of in relatie met het (bestaande) ensemble van bebouwing en beplanting
- Plaats de windturbine op een ondergeschikte positie t.o.v. representatieve voorzijde van het bouwvlak
- Behoudt afstand van historisch of landschappelijk waardevolle structuren of elementen
- Draag zorg voor een (groene) Inpassing van de windturbine op het bouwvlak

2 Aanpak van het MER

2.1 Regionale Energiestrategieën Noord-Holland

In de RES 1.0 zijn zoekgebieden vastgelegd. Een zoekgebied geeft aan waar de mogelijkheden voor de opwek van zonne- en/of windenergie verder worden onderzocht. Dit gebeurt in gesprek met inwoners en belanghebbenden. Het proces om te komen tot de concept-RES (en daarmee de zoekgebieden) bestond voor beide regio's uit vier stappen (zie figuur 2.1). In de startnotitie zijn de kaders en de aanpak voor het RES-proces vastgelegd. De landelijke handreiking RES vormde het vertrekpunt voor de startnotitie en het RES-proces.

Voorafgaand aan de ondertekening van het Klimaatakkoord zijn beide regio's gestart met stap 1, waarin voor elk van de deelregio's een foto Energie & ruimte is opgesteld, met daarin een inventarisatie van de huidige energieopwekking, de energievraag (huidig en in 2030) en de ruimtelijke beperkingen voor wind- en zonne-energie (landschap, natuur, veiligheid en geluid). Hierdoor werd het potentiële aanbod van de regio inzichtelijk. Voor de fotodocumenten is gebruikgemaakt van de analysekaarten van het Nationaal Programma RES (NP RES), versie februari 2019. In regionale ateliers hebben experts, ambtenaren en regionale belanghebbenden de informatie in de fotodocumenten aangescherpt en aangevuld. In stap 2 zijn per deelregio drie scenario's ontwikkeld. In regionale bijeenkomsten hebben partners uit de gemeenten, regionale stakeholders en maatschappelijke partners met elkaar de scenario's ontwikkeld. In stap 3 zijn de scenario's tijdens lokale bijeenkomsten voorgelegd aan de lokale samenleving. Tijdens de bijeenkomsten zijn de onderdelen (bouwstenen) van de scenario's op draagvlak getoetst en is besproken onder welke condities de opwekking van duurzame energie in de betreffende gemeente passend is. Ook raadsleden, Statenleden en leden van het algemeen bestuur van het waterschap waren aanwezig bij de lokale ateliers. In stap 4 zijn de resultaten verwerkt in de concept-RES. Op kaarten is aangegeven waar globale zoekgebieden liggen voor de opwek van wind- en zonne-energie. Deze kaarten zijn bestuurlijk besproken en beoordeeld op haalbaarheid. Op basis daarvan is het aanbod van de energieregio vastgesteld: de ambitie qua opwek van duurzame elektriciteit (in TWh).

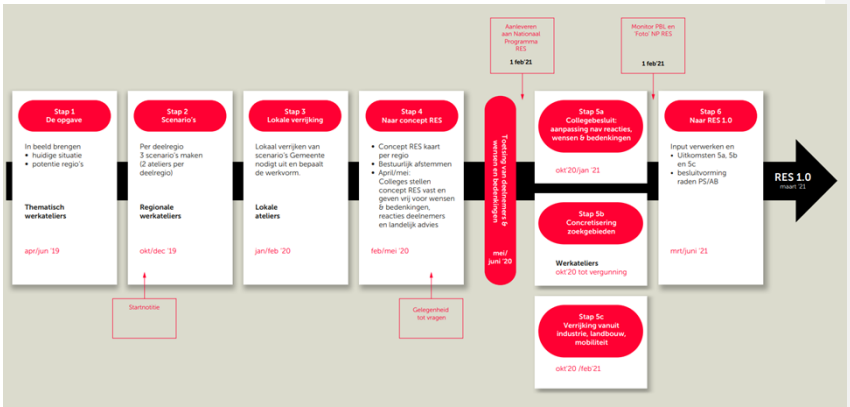

Figuur 2.1: Schema proces RES (Bron: Notitie RES-proces van startnotitie tot RES 1.0 Noord-Holland Zuid)

Bij de totstandkoming van de RES 1.0 is een handreiking 'Onderzoek zoekgebieden en initiatieven zonne- en windenergie vanuit perspectief Landschap, Natuur en Leefomgeving' opgesteld om meer inzicht te krijgen in de impact van grootschalige energieopwekking op de leefomgeving en de milieueffecten van grootschalige energieopwekking op natuur en landschap. Het is een handreiking met te doorlopen stappen voor nader onderzoek en concretisering van zoekgebieden en initiatieven samen met de omgeving, met de bestaande wet- en regelgeving en leidraden als vertrekpunt als vertrekpunt en ruimte voor maatwerk naast overkoepelend beleid. De relevante stappen en onderdelen bij de totstandkoming van de RES 1.0 zijn hieronder in de figuur gevisualiseerd.

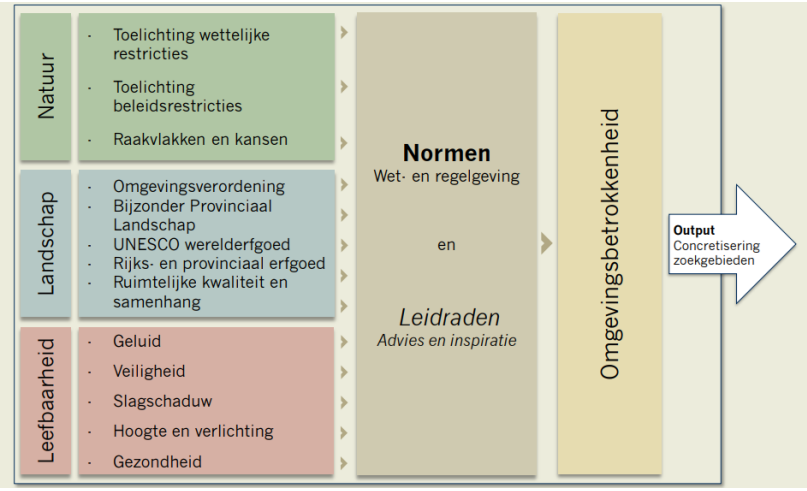

Figuur 2.2: Stappen en onderdelen van totstandkoming RES1.0

Elk zoekgebied in de RES-viewer heeft een 'gebiedspaspoort' (zichtbaar in de RES-viewer). Het biedt informatie en een technische beschrijving van het zoekgebied, zoals de status van het zoekgebied, een beschrijving van de locatie(s), het (potentieel) opwekkingsvermogen, het kader voor en de stappen van participatie, uitgangspunten voor lokaal eigendom, de technische mogelijkheden van de bestaande energie-infrastructuur en een beschrijving van geldende beperkingen en beleidskaders. Het gebiedspaspoort kan gebruikt worden bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden.

2.2 Aanpak in dit Addendum

Omdat dit een Addendum is bij het MER Wind op Land uit 2014 dat de basis is voor het vigerend windbeleid van Noord-Holland, is het noodzakelijk dat in dit Addendum de effecten van het nieuwe beleid dat neerdaalt in de OVNH2020 en de OVNH2022 ten opzichte van het vigerend beleid (2014) in beeld wordt gebracht.

De wijziging van de OVNH2020 alsook de OVNH2022 maakt het mogelijk om windturbines te realiseren in de in de RES 1.0 aangewezen zoekgebieden 'wind' en 'wind+zon'. Deze zoekgebieden bestaan uit grotere en kleinere gebieden verspreid over de gehele provincie.

Enkele zoekgebieden bestaan uit niet aaneengesloten of verspreid gelegen subgebieden[5]. Ook zijn er zoekgebieden die ruimtelijk op elkaar aansluiten, maar als aparte zoekgebieden zijn opgenomen[6]. Er zijn aanmerkelijk meer zoekgebieden in Noord-Holland Zuid dan in Noord-Holland Noord. Dat komt omdat de doelstellingen per RES-regio verschillen. In de praktijk zullen mogelijk niet alle zoekgebieden daadwerkelijk worden gebruikt. Daarnaast kan het zo zijn dat een zoekgebieden maar deels wordt gebruikt voor wind en/of zon.

In de besluitvorming omtrent de wijziging van de OVNH2020 en de vaststelling van de OVNH2022 is het relevant een milieuafweging te maken van de zoekgebieden die in de RES'en 1.0 zijn geland. Omdat het Besluit m.e.r. enkel spreekt over mogelijk nadelige milieueffecten bij de oprichting van windparken, gaat dit Addendum bij het MER Wind op Land ook enkel over die zoekgebieden waar een mogelijke windopgave speelt. Dit betekent dat de zoekgebieden zijn beschouwd die volledig bedoeld zijn voor de duurzame energieopwekking uit wind, of gebieden waar een combinatie van zonne- en windenergie wordt gezocht.

De effecten zijn per thema uit het beoordelingskader (zie paragraaf 2.3) beschreven. Dat betekent dat de milieuaspecten de kapstok zijn waaraan elk van de zoekgebieden wordt opgehangen. Zo is per milieuaspect direct inzichtelijk welke zoekgebieden beter scoren ten opzichte van andere deelgebieden. De beoordeling is terug te vinden in hoofdstuk 3. In het hoofdstuk 4 is een *overall* beschouwing gegeven van de kansen en risico's en zijn aanbevelingen geformuleerd die ten dienste van het milieubelang staan. Hierin wordt ook ingegaan op het overall effect van het nieuwe beleid in vergelijking met het vigerende beleid.

Bij de beoordeling van de deelgebieden is per milieuaspect gekeken in hoeverre er aandachtspunten voor de inpassing en risico is op negatieve omgevingseffecten zijn. Hierbij is de volgende beoordelingsschaal gebruikt:

Tabel 2.1: Beoordelingsschaal omgevingseffecten

tint	wanneer toekennen?	toelichting
	Gering risico op negatief effect	Bijvoorbeeld als weinig tot geen woningen aanwezig zijn (onderdeel leefomgeving) of als een zoekgebied op afstand ligt BPL, werelderfgoed, NNN e.d.
	Risico op negatieve effecten aanwezig maar met goede mogelijkheden voor ruimtelijke inpassing	Er is een kans op negatieve effecten, die aandacht vraagt bij het maken van concrete plannen. Dit kan tot beperkingen leiden in die concrete plannen en/of tot de noodzaak om daarin mitigerende maatregelen op te nemen. Er is binnen het zoekgebied geen strijdigheid met ander beleid, wet- en regelgeving. Een voorbeeld is een zoekgebied dichtbij stedelijk gebied maar met een zodanig omvang dat er voldoende ruimte is om windturbines op voldoende afstand van woningen te plaatsen.
	Belangrijk aandachtspunt,redelijk risico op negatief effect, inpassing waarschijnlijk mogelijk	Hier gaat het om een grote kans op negatieve effecten. Het zoekgebied ligt geheel of grotendeels buiten gebieden waarop een beschermingsregime vanuit wet- en regelgeving of beleid (zoals BPL, UNESCO) van toepassing is. Bijvoorbeeld; grote kans op geluidhinder (veel woningen rond het zoekgebied), kans op aanzienlijke effecten op het landschap, maar zoekgebied ligt niet in BPL

[5] bijvoorbeeld de reservegebieden 33, 22 en 23

[6] bijvoorbeeld de zoekgebieden 3, 20 en 30 bij de Diemerknoop

tint	wanneer toekennen?	toelichting
	Zeer belangrijk aandachtspunt, groot risico op negatieve effecten en/of in strijd met status/beleid; inpassing eventueel mogelijk als exacte locatie duidelijk is en de exacte effecten op provinciale beschermingsregimes bekend zijn	Grote kans op negatieve effecten en/of grote kans op strijdigheid met wet- en regelgeving of beleid. Zoekgebied ligt deels in of grenst aan een gebied waarop een beschermingsregime vanuit wet- en regelgeving of beleid (zoals BPL, UNESCO) van toepassing is. Bij de analyse per zoekgebied speelt dit vooral bij Unesco werelderfgoed, Bijzondere provinciale landschappen en Natura 2000. In dit geval is een nadrukkelijke afweging van verschillende (provinciale) belangen aan de orde.
	Groot risico en strijdigheid met status/beleid, inpassing waarschijnlijk niet mogelijk	Dit is van toepassing als windturbines niet inpasbaar zijn in een groot deel van het zoekgebied wegens strijdigheid met vigerend beleid, wet- en regelgeving

Bij de beoordeling is rekening gehouden met de plaatsingsmogelijkheden die de zoekgebieden bieden (grofweg: de grootte). Dat is nodig om (als voorbeeld) het aantal geluidgevoelige objecten rond de zoekgebieden in perspectief te plaatsen (verschil tussen kleine en grote zoekgebieden). In het slothoofdstuk worden conclusies getrokken over de zoekgebieden in samenhang.

Referentiesituatie

Bij de beoordeling gaat het om het risico op het optreden van effecten in vergelijking met de referentiesituatie. Het is in een MER gebruikelijk daarvoor de toekomstige situatie (in 2030) te hanteren zoals die zou ontstaan op basis van autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling bestaat uit de ruimtelijke ontwikkelingen die mogelijk zijn op grond van vastgestelde plannen. Ook generieke ontwikkelingen – zoals economische ontwikkelingen en aanscherpingen van milieunormen - zijn onderdeel van de autonome ontwikkeling. Er zijn enkele uitzonderingssituaties waarbij de beoordeling van de zoekgebieden anders is ingestoken. In het kader van dit Addendum is in dit opzicht de volgende aanpak aangehouden:

- voor de effecten (kansen en risico's) van de afzonderlijke deelgebieden (per aspect) is de bestaande toestand als referentie gehanteerd;
- voor de zoekgebieden en aspecten waarvoor dat relevant is, is ook de beoordeling gemaakt van de kansen en risico's in relatie tot de autonome ontwikkeling. Dit is bijvoorbeeld relevant als woonwijken of andere ruimtelijke ontwikkelingen aan de orde zijn;
- voor de overall beschouwing van het nieuwe beleid is, om de vergelijking met het vigerend beleid inzichtelijk te kunnen maken, gekeken naar de toekomstige situatie met als onderdeel daarvan de ontwikkeling van windparken die mogelijk is op grond van vigerend beleid.

2.3 Beoordelingskader

Voor de beoordeling van de mogelijke effecten van het voorgenomen windbeleid wordt in principe het beoordelingskader uit het planMER Wind op land (2014) gehanteerd. Het beoordelingskader is op enkele onderdelen aangepast, op basis van voortschrijdend inzicht en door de veranderde context. Bij deze aanpassing is rekening gehouden met het advies van de Commissie m.e.r. over de RES'en. Zo is bijvoorbeeld bij het aspect horizonbeslag toegevoegd dat het hier zowel overdag (belemmering van het zicht) als in de avonduren (obstakelverlichting) betreft. Ook is de beschouwing van biodiversiteit in brede zin opgenomen, in plaats van enkel de effecten op weidetrekvogels.

De aanpassingen hebben betrekking op de onderdelen Leefomgeving (toevoeging slagschaduw en externe veiligheid) en de (voorheen afzonderlijke) onderdelen Landschap en Cultuurhistorie.

Deze zijn nu samengenomen in één thema Landschap en erfgoed. Een belangrijke reden hiervoor is dat er een groot raakvlak is tussen landschap, landschappelijke waarden en cultuurhistorische waarden. In het beleid van de provincie manifesteert zich dit in de Bijzondere Provinciale Landschappen, die waardevol zijn vanwege samenhangende landschappelijke en cultuurhistorische waarden, en daarnaast van belang zijn voor natuurwaarden (weidevogels). Bij de effectbeoordeling is waar dat relevant is gekeken naar de gecumuleerde effecten.

Tabel 2.2: Beoordelingskader

Thema	Onderdeel	Criterium
Leefomgeving	Geluid	Effecten op geluid – kans op hinder
		Effecten op geluid – stiltegebieden
	Slagschaduw	Effecten door slagschaduw – hinderbeleving
	Externe veiligheid	Effecten externe veiligheid
Landschap en erfgoed	Ruimtelijk visueel; manifestatie in het landschap	Interferentie en helderheid van de opstelling
		Passend bij het landschap (o.a. de relevant kernkwaliteiten BPL)
		Horizonbeslag, effect op openheid (overdag en 's nachts)
	Landschappelijke waarden	Effecten op ruimtelijke patronen
		Effecten op gaafheid van het onderliggende landschap
		Effecten op aardkundige waarden
	Cultuurhistorische waarden	Effect op kernkwaliteiten Unesco werelderfgoed
		Effect op kernkwaliteiten BPL (cultuurhistorie)
		Effect op (beleving van) gebouwd erfgoed
	Archeologie	Effecten op archeologische waarden
Natuur	Natuur	Effecten op Natura 2000-gebieden
		Effecten op Natuurnetwerk Nederland
		Effecten op biodiversiteit
Ruimte en effectiviteit	Ruimtegebruik	Effecten op stedelijke functies en infrastructuur
		Effecten op landbouw
		Effecten op recreatie en toerisme
		Effecten op vliegroutes en radar
	Energieopbrengst	Mate van energieopbrengst

Er is in dit Addendum geen aparte aandacht besteed aan het onderwerp gezondheid. De mogelijke effecten van windturbines op de gezondheid zouden eventueel gerelateerd kunnen zijn aan de belasting door geluid en slagschaduw. Een overzicht van de wetenschappelijke kennis ten aanzien van de gezondheidseffecten van windturbinegeluid is opgenomen in een publicatie van het RIVM (RIVM rapport 2020—2014). Een conclusie in dat rapport is dat '*gezondheidsklachten voornamelijk verband houden met een reeks niet-akoestische factoren en net per se met de daadwerkelijke mate van blootstelling'* (pagina 56). Door het ontbreken van een (kwantitatieve) relatie tussen de mate van geluidbelasting en de mate van het optreden van gezondheidsklachten is in dit Addendum dit niet in beeld gebracht. De kans op het optreden van hinder door geluid en slagschaduw is wel gekwantificeerd (zie paragraaf 3.2).

3 Kansen en risico's zoekgebieden

3.1 Inleiding

De zoekgebieden die in hoofdstuk 2 zijn benoemd zijn in dit hoofdstuk beoordeeld op kansen en risico's. De beoordeling vindt plaats aan de hand van het beoordelingskader. De volgende zoekgebieden zijn onderscheiden. In **bijlage 1** zijn kaartjes opgenomen.

Tabel 3.1: Overzicht zoekgebieden (zie ook de bijlage voor kaartjes)

Nr.	Naam	Type gebied	Oppervlakte (ha)	Belangrijkste aandachtspunten (eerste indruk)	RES NHN en NHZ
1	Spoordriehoek	Wind	1141	Hoogtebeperkingen Schiphol	Regio Haarlemmermeer (NHZ): 2
2	Boekelermeer I	Wind	122	Hoogtebeperkingen Schiphol	Regio Alkmaar (NHN): 22
3	Diemerscheg-Diemen I	Wind	284	Hoogtebeperkingen Schiphol, overlap met BPL, NNN en UNESCO.	Regio Amstelland: (NHZ): 1
4	Boekelermeer II	Wind	19		Regio Alkmaar (NHN) 24
5	A2/A9 Ouderkerkerplas	Wind	48	Hoogtebeperkingen Schiphol, overlap met BPL en NNN	Regio Amstelland (NHZ): 2
6	Nes	Wind	44	Overlap met Natura 2000 en NNN	Regio Zaanstreek en Waterland (NHZ):2
7	Noordzeekanaal I	Wind	294	Hoogtebeperkingen Schiphol	Regio Zaanstreek en Waterland (NHZ): 3
8	Alton	Wind+zon	186		Regio Alkmaar (NHN)
9	Kamersloot	Wind+zon	92	Overlap met BPL	Regio Westfriesland (NHN): 14
10	Elbaweg	Wind+zon	85		Regio Westfriesland (NHN): 15
11	Omgeving Breekland/N245	Wind+zon	182		Regio Alkmaar (NHN): 4
12	Noordzeekanaal II	Wind+zon	346	Hoogtebeperkingen Schiphol, stelling van Amsterdam, overlap met BPL en NNN	Regio Zaanstreek en Waterland (NHZ): 3
13	Kade Velsen-Noord	Wind+zon	92	Hoogtebeperkingen Schiphol	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 3
14	Zuiderlegmeerpolder Oost	Wind+zon	132	Hoogtebeperkingen Schiphol	Regio Amstelland (NHZ): 8
15	Noordzeekanaal III	Wind+zon	157	Hoogtebeperkingen Schiphol, overlap met BPL , UNESCO en NNN	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 5

16	A9-A22	Wind+zon	275	Hoogtebeperkingen Schiphol, overlap met NNN	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 6
17	Waarderpolder	Wind+zon	143	Hoogtebeperkingen Schiphol, Stelling van Amsterdam (Unesco), overlap met BPL / NNN	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 8
18	Oosterwijzend	Wind+zon	78		Regio Westfriesland (NHN): 16
19	A9 De Kil	Wind+zon	405	Hoogtebeperkingen Schiphol, Stelling van Amsterdam, BPL en NNN	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 2
20	Diemerscheg-Diemen II	Wind+zon	13	Hoogtebeperkingen Schiphol, overlap met BPL en NNN	Regio Amstelland (NHZ): 1
21	IJburg baai	Wind	53	Overlap met NNN, dichtbij Natura 2000	Regio Amsterdam (NHZ): 4d
22	Waterland, Amsterdam, IJMeer (reserve) e.a.	Wind	2285 (verspreid over subgebieden)	Dit zoekgebied bestaat uit verschillende, verspreid liggende deelgebieden. Een groot deel ligt in Waterland en het IJMeer. Knelpunten met BPL en cultuurhistorische waarde Waterland, overlap met N2000 en NNN. Hoogtebeperkingen Schiphol	
23	Amsterdam (diverse subgebieden) (reserve)	Wind	352 (verspreid over subgebieden)	Dit zoekgebied bestaat uit verschillend verspreid liggende subgebieden. Deels in Natura 2000 gebied en in/bij NNN, deels in en bij de haven. Subgebied gelegen in BPL. Hoogtebeperkingen Schiphol.	
24	Knp. Holendrecht	Wind	14	Hoogtebeperkingen Schiphol en overlap met NNN	Regio Amsterdam (NHZ): 6a
25	Noorder IJplas	Wind	115	Hoogtebeperkingen Schiphol. Aandachtspunt is afstand tot beoogde woningbouw locaties.	Regio Amsterdam (NHZ): 2a
26	Ring A10 Noord	Wind	60	Hoogtebeperkingen Schiphol en overlap met BPL en gevoelige bestemmingen volkstuinen	Regio Amsterdam (NHZ): 3
27	Cornelis Douwesterrein	Wind	60	Hoogtebeperkingen Schiphol. Aandachtspunt in relatie tot beoogde woningbouw locaties Haven-Stad	Regio Amsterdam (NHZ): 2b
28	Havengebied-Noord	Wind	2573	Hoogtebeperkingen Schiphol	Regio Amsterdam (NHZ): 1a
29	Havengebied-Zuid	Wind	407	Hoogtebeperkingen Schiphol	Regio Amsterdam (NHZ): 1b
30	Diemerscheg-Amsterdam	Wind	91	Hoogtebeperkingen Schiphol en overlap met BPL / NNN	Regio Amsterdam (NHZ): 5b
31	Sciencepark	Wind	7	Hoogtebeperkingen Schiphol	Regio Amsterdam (NHZ): 4a

32	Waternetterrein/Gein	Wind	10	Hoogtebeperkingen Schiphol	Regio Amsterdam (NHZ): 5b
33	Tata Steel	Wind + zon	548 (twee subgebieden)	Bestaat uit twee subgebieden, Hoogtebeperkingen Schiphol	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 1

In dit hoofdstuk zijn per zoekgebied de aandachtspunten voor de realisatie van windturbines aangegeven (bijvoorbeeld afstand tot Stelling van Amsterdam, ligging in BPL, kans op geluidhinder etc.). Dat gebeurt aan de hand van kaartbeelden en met behulp van kwantitatieve analyses met behulp van GIS. Dit leidt tot een kwalitatieve beoordeling per aspect per zoekgebied aan de hand van het beoordelingskader van paragraaf 2.3.

3.2 Leefomgeving

3.2.1 Geluid

Effecten op geluid – geluidhinder
Er is in de RES'en 1.0 bij de totstandkoming van de zoekgebieden geen harde, uniforme randvoorwaarde gehanteerd met betrekking tot de afstand tot woningen en/of de mogelijke maximale geluidbelasting als gevolg van windturbines. Voor het aspect geluid zijn twee onderwerpen onderzocht:

- het aantal woningen in de diverse schillen rond de zoekgebieden;
- de (kans op) hinder en ernstige hinder.

Bij deze twee onderwerpen is gebruik gemaakt van informatie over bestaande woningen. Bij deze aanpak wordt de kans op het optreden van hinder onderzocht. Het in beeld brengen van de kans op hinder is geen uitspraak over de vraag of en in hoeverre hinder acceptabel is. Die vraag weegt mee bij de besluitvorming. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij het bevoegd gezag.

Een doorkijk naar de mogelijke impact op toekomstige woningbouwgebieden is gemaakt op basis van een kaart met woningbouwlocaties. Omdat daarvoor nog geen woningaantallen en – locaties beschikbaar zijn is dit gedaan in een kwalitatieve analyse. De uitkomst daarvan is meegenomen bij de beoordeling.

Geluidbelasting en hinder
De geluidbelasting en eventuele hinder die bij woningen kan optreden is afhankelijk van de geluidproductie van de windturbines, de afstand tussen woningen en de turbines, de ligging ten opzichte van de windrichting en de eventuele afscherming of demping van het geluid in het gebied tussen de woning en de windturbine. Deze factoren zijn voor de zoekgebieden grotendeels niet bekend. Om toch een beeld te kunnen geven van de mate waarin windturbines in de zoekgebieden kunnen leiden tot geluidhinder in de woonomgeving is met behulp van GIS het aantal woningen en woonboten rond de zoekgebieden geteld. Hierbij is gebruik gemaakt van de gegevens uit de BAG[7]. Vervolgens zijn deze aantallen gecombineerd met een uit de literatuur en praktijkgegevens afgeleide relatie tussen afstand en het aandeel van de bewoners dat hinder of ernstige hinder ervaart. Dit leidt per zoekgebied tot een inschatting van het aantal gehinderden.

[7] Basisadministratie gebouwen.

Deze aanpak heeft het karakter van een worst-casebenadering, omdat het uitgangspunt is dat op alle punten van de grenzen van het gehele zoekgebied geluid wordt geproduceerd door windturbines. In de praktijk zal dat, zeker bij de grotere zoekgebieden en zoekgebieden waarin het mogelijk is turbines niet op of dichtbij de grens van het zoekgebied te plaatsen, niet het geval zijn. Daarnaast is geen rekening gehouden met afscherming die vooral in woonkernen van belang kan zijn. Een tweede kanttekening is dat de gehanteerde relatie tussen afstand en hinderpercentages indicatief is. Dat komt doordat relatie tussen afstand en hinderpercentage is afgeleid van literatuurgegevens over de afstand van geluidcontouren tot de bron (de windturbines). Zoals hiervoor aangegeven is de afstand van de geluidcontouren geen vast gegeven, maar afhankelijk van een groot aantal factoren. Een derde kanttekening is dat de hinderpercentages zijn gebaseerd op onderzoeken van meer dan tien jaar oud. Recentere informatie is in deze vorm niet beschikbaar. Ondanks deze onzekerheden geeft de gehanteerde methodiek wel een beeld van de gevoeligheid van de zoekgebieden voor het optreden van geluidhinder.
De kans op hinder (A) en ernstige hinder (HA) kan worden weergegeven op grond van de uit literatuur bekende relatie tussen geluidbelasting door windturbines en het aandeel van de blootgestelden dat daarvan hinder of ernstige hinder ervaart. Hiervoor is de rapportage 'Hinder door geluid van windturbines' (Janssen, et al., 2008)[8] gebruikt. Bij toenemende geluidbelasting neemt het percentage gehinderden en ernstig gehinderden sterk toe, maar ook bij relatief lage geluidniveaus ervaart een deel van de blootgestelden hinder of ernstige hinder. Op basis van de curves van figuur 3.1a en praktijkervaring met de afstand van geluidcontouren tot windturbines zijn de percentages voor hinder en ernstige hinder bepaald als functie van de afstand (figuur 3.1b).

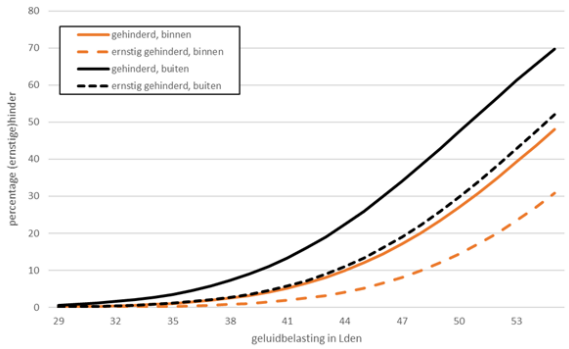

Figuur 3.1*a: Hinder door windturbines: relatie tussen geluidniveau en percentage (ernstige) gehinderden (Janssen, et al., 2008).*

Commentaar [PR6]: Wij bespraken dat deze grafiek misleidend kan werken, juist omdat deze grafiek loopt tot 47 dB Lden. Daardoor kan de vraag ontstaan of in het rapport toch niet is afgekapt op 47 dB Lden.

De tabel in bijlage C van het TNO rapport laat ook % gehinderden zien voor hogere geluidbelastingen. Zou die niet beter kunnen worden overgenomen?

[8] https://www.tno.nl/media/2187/hinder_door_geluid_van_windturbines.pdf; Dit is de meest actuele informatie over de dosis-effectrelatie. Deze gegevens worden ook vermeld in het rapport Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden . I. van Kamp et al, RIVM, 2013) en in WHO, 2018: Environmental Noise Guidelines for the European Region. Een review van de literatuur laat overigens zien dat de relatie tussen geluidniveau, hinderbeleving en gezondheid complex is (Van Kamp & Van den Berg, Gezondheidseffecten van windturbinegeluid, RIVM, 2021).

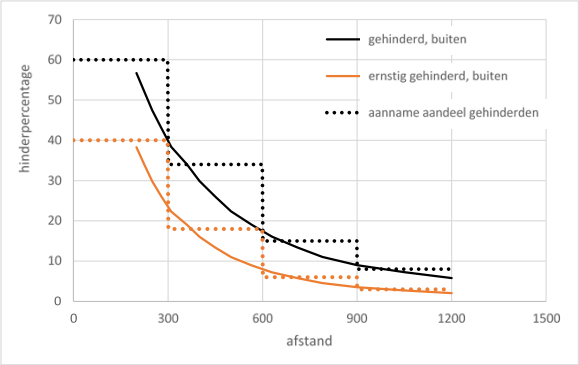

Figuur 3.1b: Hinder door windturbines: afgeleide relatie tussen afstand en percentage (ernstige) gehinderden. Deze relatie is indicatief en gebaseerd op een combinatie van de informatie uit figuur 3.1a en informatie over de geluidcontouren (afstanden) van moderne windturbines. In de berekeningen voor dit plan-MER zijn de percentages van de 'treden' in de figuur gehanteerd.

Resultaten

Voor elk zoekgebied voor windenergie is het aantal woningen (verblijfsobjecten met woonfunctie zoals gedefinieerd in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen) bepaald en in schillen met een afstand van 300, 600, 900 en 1200 meter (gerekend vanaf de rand van de zoekgebieden) bepaald. De aantallen zijn vermenigvuldigd met een gemiddeld aantal bewoners per adres (2,1) en de hinderpercentages van figuur 3.1b. In de figuren 3.2a en 3.2b is het resultaat van deze berekeningen opgenomen. Gezien de grote verschillen tussen de zoekgebieden, zowel in oppervlak als in potentieel aantal gehinderden, zijn twee figuren opgenomen. In figuur 3.2a zijn de 22 minst grote zoekgebieden opgenomen en in figuur 3.2b de elf grootste zoekgebieden.

De grootste aandachtpunten voor de geluidhinder zijn aanwezig bij de zoekgebieden met een groot aantal potentieel gehinderden (de hoogte van de staafjes in de figuren) en een klein oppervlak (waar de rode lijn laag ligt). Een klein oppervlak geeft weinig schuifruimte voor het plaatsen van turbines en dus een grotere kans op het optreden van hinder. De zoekgebieden zijn in de figuren gerangschikt op basis oplopend oppervlak. Figuur 3.2a laat zien dat bij enkele zoekgebieden links in de figuur (Sciencepark, Waternetterrein en Diemerscheg-Diemen) relatief veel potentieel gehinderden zijn bij kleine zoekgebieden. De zoekgebieden Ring A10 Noord en Cornelis Douwesterrein hebben ook een relatief groot aantal potentieel gehinderden, maar iets meer ruimte om te schuiven bij de inpassing van turbines. Dat geldt ook, in sterkere mate, voor de zoekgebieden Waarderpolder, Kade Velsen Noord en Noorder IJplas waar relatief veel potentieel gehinderden zijn, maar ook wat meer ruimte om windturbines in te passen.

In figuur 3.2b springen de beide reservegebieden eruit met veel potentieel gehinderden. Voor zoekgebied 23 Wind reservegebied is de combinatie van een groot aantal potentieel gehinderden en een toch beperkt areaal minder gunstig voor de inpassing. Zoekgebied 22 heeft een groot aantal potentieel gehinderden, maar ook veel ruimte voor inpassing. Bij dit gebied is overigens het grote aantal potentieel gehinderden mede het gevolg van de versnippering over een aantal grote en enkele kleine deelgebieden. Voor de kleinere deelgebieden van dit zoekgebied, die hier niet afzonderlijk zijn beschouwd, zal de inpassing van windturbines tot een vergelijkbare problematiek (relatief grote kans op hinder) leiden als bij andere kleine zoekgebieden.

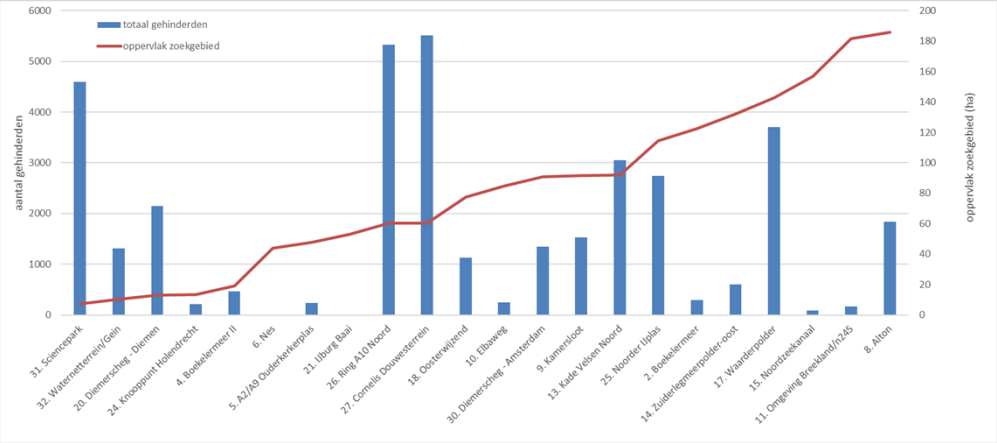

Figuur 3.2a: Potentieel aantal gehinderden (schillen t/m 1200 m) en areaal van de zoekgebieden (kleinste zoekgebieden)

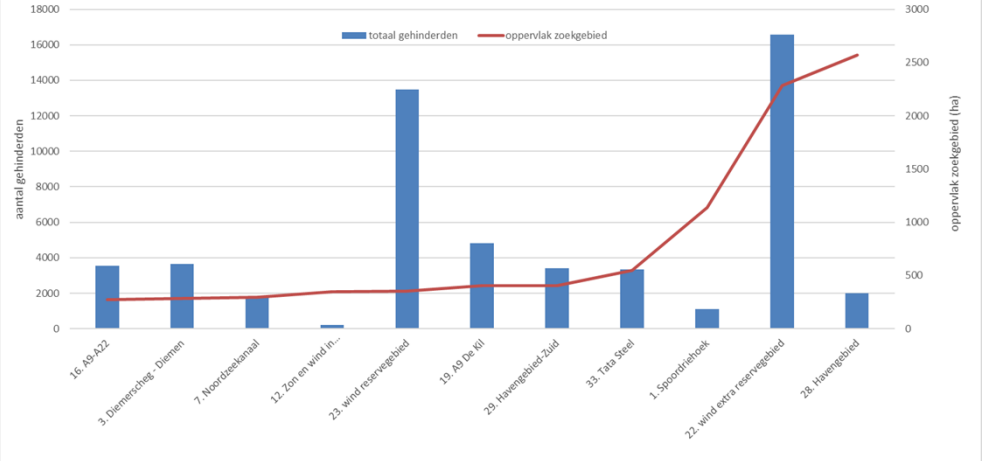

Figuur 3.2b: Potentieel aantal gehinderden (schillen tot en met 1200 m) en areaal van de zoekgebieden (grootste zoekgebieden) NB schaalverdelingen zijn anders dan in figuur 3.2

Zoekgebieden en nabijheid toekomstige woningbouwlocaties

Bij de bepaling van de kans op het optreden van hinder door geluid is gebruik gemaakt van actuele gegevens over bestaande woningen. Op basis van kaartmateriaal van de provincie Noord-Holland is een kwalitatieve inschatting gemaakt of de zoekgebieden in of in de nabijheid van woningbouwlocaties liggen (figuur 3.3). Het gaat hierbij om voorgenomen stedelijke

ontwikkelingen die in verschillende stadia zijn (van vastgestelde bestemmingsplan tot potentiële locaties).

Deze kaart laat zien dat een aantal zoekgebieden in de nabijheid van woningbouwlocaties ligt en dat delen van zoekgebieden overlappen met woningbouwlocaties. Dit laatste geld voor zoekgebied 23 dat bestaat uit een aantal subgebieden. Deze overlappen deels met potentiële woningbouwlocaties (HavenStad). Ook delen van zoekgebied 22 (Waterland/IJmeer), zoekgebied 21 (IJburg baai) en zoekgebied 26 (Ring A10 noord) liggen dicht bij woningbouwlocaties die deels al onherroepelijk zijn en deels nog in voorbereiding.

Beoordeling

Voor de uiteindelijke beoordeling van de inpasbaarheid van windturbines in relatie tot het optreden van geluidhinder is gekeken naar twee eigenschappen van de zoekgebieden. In de eerste plaats is dat het aantal woningen in de schil tot 600 m rond de zoekgebieden. Voor woningen in deze zones is de kans op het optreden van hinder het grootst, ook als bij de daadwerkelijke uitwerking van plannen voor de betreffende zoekgebieden de windturbines binnen het zoekgebied, op enige afstand van de begrenzing van het zoekgebied worden geplaatst. In de tweede plaats is de grootte en de vorm van de zoekgebieden beschouwd. Deze eigenschappen van de zoekgebieden zijn immers mede bepalend voor de mogelijkheden om windturbines zodanig in te passen dat geluidhinder wordt beperkt. Voor de beoordeling is uitgangspunt dat een combinatie van een groot gebied en een klein aantal woningen in de schil van 600 m rond de gebieden relatief gunstig is en de combinatie van veel woningen en een klein zoekgebied ongunstig. Bij deze beoordeling is ook gekeken naar de vorm van de zoekgebieden en de afstand tot woonkernen. Op basis van deze uitgangspunten en de beschikbare informatie is de beoordeling van de zoekgebieden tot stand gekomen die is opgenomen in tabel 3.2.

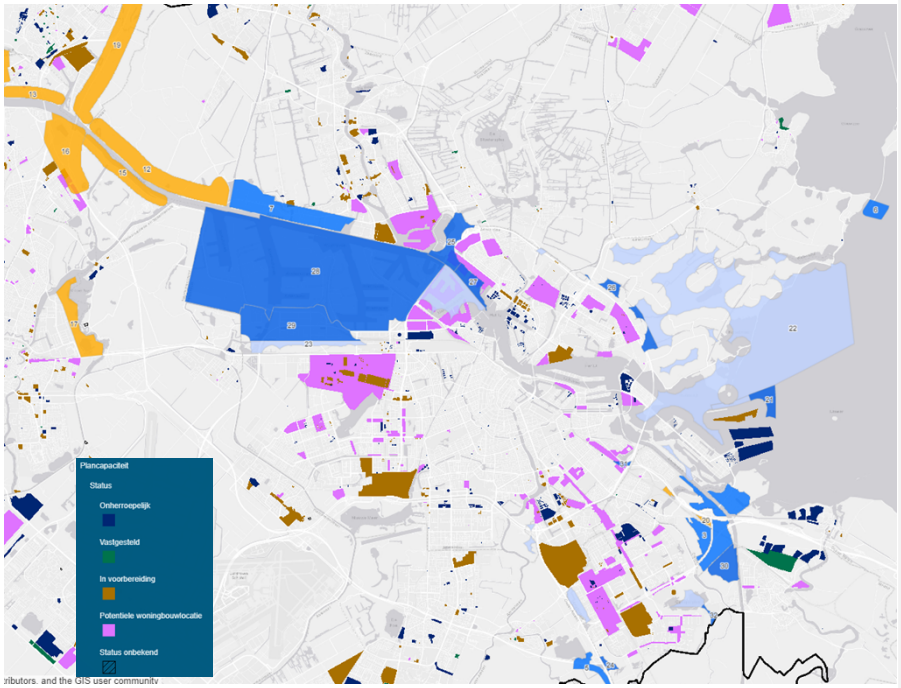

Figuur 3.3: Stedelijke uitbreidingsgebieden (woningbouw) en zoekgebieden (lichtblauw en oranje) (bron: provincie Noord-Holland). Deze ontwikkelingen zijn voor van belang in het zuidelijk deel van de provincie

Bij de beoordeling is ook rekening gehouden met de nabijheid van woningbouwlocaties. Dit weegt in de beoordeling mee bij de zoekgebieden 21 (IJburg baai) en 23 (Amsterdam reserve).

Tabel 3.2: Beoordeling geluidshinder

Nr.	Naam	Aantal gehinderden in schil tot 600 m rond zoekgebied	oppervlak zoekgebied (ha)	Beoordeling geluid
1	Spoordriehoek	518	1141	
2	Boekelermeer I	33	122	
3	Diemerscheg-Diemen I	2025	284	
4	Boekelermeer II	19	19	
5	A2/A9 Ouderkerkerplas	37	48	
6	Nes	0	43	
7	Noordzeekanaal I	1001	294	
8	Alton	1237	186	
9	Kamersloot	1043	92	
10	Elbaweg	91	85	
11	Omgeving Breekland/N245	123	182	
12	Noordzeekanaal II	199	346	

Nr.	Naam	Aantal gehinderden in schil tot 600 m rond zoekgebied	oppervlak zoekgebied (ha)	Beoordeling geluid
13	Kade Velsen-Noord	2456	92	
14	Zuiderlegmeerpolder Oost	440	132	
15	Noordzeekanaal III	63	157	
16	A9-A22	2915	275	
17	Waarderpolder	1886	143	
18	Oosterwijzend	526	78	
19	A9 De Kil	3394	405	
20	Diemerscheg-Diemen II	1074	13	
21	IJburg baai	0	53	
22	Waterland/IJmeer (reserve)	14171	2285	
23	Amsterdam (reserve)	8174	352	
24	Knp. Holendrecht	9	14	
25	Noorder IJplas	1619	115	
26	Ring A10 Noord	4017	60	
27	Cornelis Douwesterrein	4024	60	
28	Havengebied-Noord	826	2573	28
29	Havengebied-Zuid	1197	407	
30	Diemerscheg-Amsterdam	494	91	
31	Sciencepark	2562	7	
32	Waternetterrein/Gein	772	10	
33	Tata Steel	1865	548	

3.2.2 *Slagschaduw*

Effecten door slagschaduw – hinderbeleving

De effecten door slagschaduw zijn op het provinciale schaalniveau niet goed in beeld te brengen. Dit komt doordat - in sterkere mate dan bij geluid - het optreden van slagschaduw op een woonbestemming afhangt van de positie van die woning ten opzichte van een windturbine

Bij slagschaduw is daarnaast - anders dan bij geluid, dat zich over grote afstanden kan voortplanten waarbij de geluidsterkte afneemt met toenemende afstand - een duidelijke grens aan het optreden van het effect. Dit betekent dat slagschaduw in meer of mindere mate aan de orde is bij alle zoekgebieden. Aangezien de effecten door slagschaduw goedkunnen worden beperkt of voorkomen door een goede plaatsing van windturbines en met de eerdergenoemde stilstandvoorziening, geldt er voor alle zoekgebieden in zekere zin een beperkt risico omdat inpasbaarheid mogelijk is. Als rekening moet worden gehouden met veel woningen kan de stilstandvoorziening leiden tot een lagere energieopbrengst.

Commentaar [PR7]: Wij bespraken dit te herformuleren, omdat er nu geen norm is.

De beoordeling van de gebieden heeft plaatsgevonden op basis van de aantallen woningen rond de zoekgebieden, vooral in de zone (van zuidwest via noord tot zuidoost) rond de gebieden waar als gevolg van windturbines slagschaduw kan optreden. Als in deze zone veel woningen aanwezig zijn moet bij de inpassing van windturbines rekening worden gehouden met beperkingen. De kaartjes van de zoekgebieden in bijlage 1 geven een beeld van de zoekgebieden en de woningen in en rond deze gebieden.

3.2.3 *Externe veiligheid*

Effecten externe veiligheid
Voor externe veiligheid is van belang dat windturbines bij falen impact kunnen hebben op risicobronnen of schade kunnen toebrengen aan voorzieningen. Falen kan bijvoorbeeld zijn het afbreken van een deel van de rotor, het afbreken van de gondel of het omvallen van de turbine. Dergelijke incidenten, waarvan de kans op optreden overigens klein is, kunnen een vervolgimpact hebben. Om te voorkomen dat de windturbines in de nabijheid van risicovolle bedrijven risicoverhogend zijn is door het Rijk de Circulaire windturbine bij risicovolle bedrijven opgesteld (juni 2021 ter inzage geweest, en nog niet gepubliceerd). Voorafgaand aan het plaatsen van een windturbine moet in alle gevallen een kwantitatieve risicoanalyse worden uitgevoerd[9].

Het gros van de zoekgebieden heeft een directe relatie met risicobronnen waar veiligheidsrisico's bij komen kijken. Dit kan gaan om locaties die langs infrastructuur liggen, zoals rijkswegen, treinsporen en hoogspanningslijnen. Andere risicobronnen kunnen industrie en bedrijven zijn, maar ook zoekgebieden die in of onder aanvliegroutes van vliegvelden liggen kunnen hieronder vallen. Per risicobron wordt in deze paragraaf bekeken hoe reëel de potentiële veiligheidsrisico's zijn.

Risicovolle inrichtingen
Enkele zoekgebieden zijn specifiek op industrie- en bedrijventerreinen geprojecteerd. Bedrijven zijn namelijk beperkt kwetsbare objecten. Dit zijn hierdoor gunstige gebieden omdat er minder rekening gehouden hoeft te worden met de hinder op woningen en andere kwetsbare objecten. Echter, op industrie- en bedrijventerreinen zijn er wel externe veiligheidsrisico's. Het gecumuleerde effect van een calamiteit aan de windturbine in combinatie met de gevolgen die een dergelijke calamiteit kan hebben op een bedrijf dat (bijvoorbeeld) met gevaarlijke stoffen werkt, is hierdoor groter.

Tata Steel en het Havengebied van Amsterdam zijn de meest relevante risicovolle gebieden. Maar ook de realisatie van windturbines op andere bedrijventerreinen heeft een zeker risico. Het gaat hierbij om zoekgebieden Noordzeekanaal I (7), Alton (8), Kade Velsen-Noord (13), Cornelis Douwesterrein (27) en Havengebied Noord en Zuid (28 en 29). In tegenstelling tot zoekgebieden die vooral langs infrastructuur liggen, zijn dit zoekgebieden waar wel veel mensen langdurig verblijven. Hierom worden deze locaties als risicovoller beoordeeld dan de locaties die enkel langs infrastructuurbundels en hoogspanningslijnen liggen.

Ook zoekgebieden Boekelermeer I en II (2 en 4) liggen nabij een bestaand bedrijventerrein. In de huidige situatie zijn hier al windturbines aanwezig. Dit betekent dat het vervangen van deze turbines geen verandering van de bestaande veiligheidsrisico's teweegbrengt, tenzij de turbines groter worden dan de huidige turbines.

Buisleidingen
Sommige zoekgebieden hebben buisleidingen door of langs het zoekgebied lopen. Ook bij ondergrondse buisleidingen kunnen veiligheidsrisico's optreden bij calamiteiten met de windturbines. Hier kunnen veiligheidsrisico's optreden als er een calamiteit met de buisleiding is, zoals een fakkelbrand die overslaat op een nabije windturbine. Het gaat hierbij om de zoekgebieden Spoordriehoek (1), Boekelermeer I en II (2 en 4), Diemerscheg (3, 20 en 30), Kade Velsen-Noord (13), A9-A22 (16), Knooppunt Holendrecht (24), Havengebieden Noord en Zuid (28 en 29) en Tata Steel (33).

[9] Zie hiervoor de Handreiking Risicozonering Windturbines (HRW 2020), van mei 2020, te vinden op www.infomil.nl

Figuur 3.3: Ligging hogedruk aardgastransportleidingen in Noord-Holland.

Infrastructuur

Veel van de zoekgebieden in beide RES-regio's zijn dusdanig gepositioneerd dat ze samenlopen met relevante infrastructuurlijnen. Dit is beschouwd vanuit de effecten voor de leefomgeving (geluid) relevant, omdat hiermee hinder veroorzakende lijnen worden gecombineerd. Langs rijkswegen worden windturbines toegestaan wanneer deze tenminste 30 meter uit de rand van de verharding worden gepositioneerd. De potentiële windturbines mogen geen onaanvaardbaar effect op de verkeersveiligheid hebben, vooral wanneer de rotorbladen zich boven de verharding bevinden.

Anders dan bij risicovolle inrichtingen zijn mensen niet langdurig aanwezig op één en dezelfde plek op een weg. Mogelijk dient voor turbines nabij en langs wegen wel het Individueel Passanten Risico (IPR) berekend te worden. De risico's zijn ook dan lager dan bij risicovolle inrichtingen. Het gaat om de volgende zoekgebieden waar infrastructuur een prominente rol speelt: Spoordriehoek (1), Diemerscheg-Diemen I en II (3 en 20), A2/A9 Ouderkerkerplas (5), Noordzeekanaal II en III (12 en 15), A9-A22 (16), A9 De Kil (19), Knp Holendrecht (24), Noorder IJplas (25), Ring A10 Noord (26), Havengebied Zuid (29) en Sciencepark (31). Deze zoekgebieden worden daarom beoordeeld met een licht maar oplosbaar risico ( ).

Hoogspanningslijnen

Er zijn zoekgebieden die ten dele beperkt worden door de aanwezigheid van bovengrondse hoogspanningslijnen. Figuur 3.5 laat zien waar deze lijnen lopen in beide RES-regio's. De blauwe lijnen zijn de 150 kV-lijnen en de rode de 380 kV-lijnen.

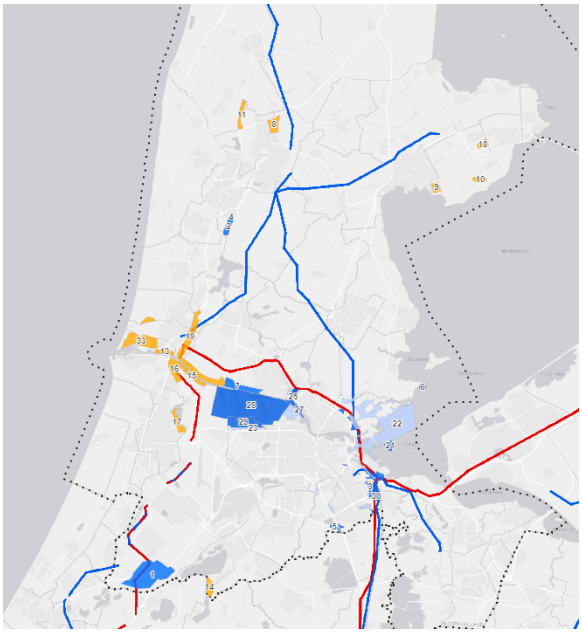

Figuur 3.4: Hoogspanningslijnen. Rood = 150 kV, blauw = 380 kV.

De zoekgebieden die ten dele beperkt worden door de aanwezigheid van deze hoogspanningslijnen, zijn Spoordriehoek (1), Diemerscheg-Diemen I (3), A9-A22 (16), A9 De Kil (19), Diemerscheg II (20) reservegebied Waterland/IJmeer (22), Noorder IJplas (25) en Diemerscheg-Amsterdam (30).

Spoordriehoek (1), Diemerscheg-Diemen en II (3, 20) A9-A22 (16) en DiemerScheg-Amsterdam (30) worden ook in grote mate doorsneden door andere infrastructurele werken (snelwegen en spoorlijnen), zoals ook in de paragraaf hiervoor is beschreven. Dit resulteert in meer risico's die in acht genomen dienen te worden bij de verdere uitwerking van deze zoekgebieden. Spoordriehoek en A9-A22 zijn ruim van opzet waardoor hier mee mogelijkheden voor turbines overblijven – deze twee worden daarom risicovol beoordeeld ( ). Diemerscheg (3, 20 en 30) heeft zoveel overlap met meerdere risicobronnen, dat deze zoekgebieden als groot risico ten aanzien van externe veiligheid worden gezien ( ).

3.2.4 Conclusie woon- en leefomgeving

Voor het thema woon- en leefomgeving is gekeken naar de mogelijke effecten van windturbines op een veilige en gezonde leefomgeving. Dit is gerelateerd aan de mate waarin mogelijk een toename van geluidbelasting, slagschaduw of veiligheidsrisico's zou kunnen optreden. Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen ( ). De ernst van bestaande knelpunten is leidend voor de beoordeling van de zoekgebieden (, en).

Tabel 3.3: Beoordeling woon- en leefomgeving

Nr.	Naam	Geluid	Slagschaduw	Externe veiligheid
1	Spoordriehoek			
2	Boekelermeer I			
3	Diemerscheg-Diemen I			
4	Boekelermeer II			
5	A2/A9 Ouderkerkerplas			
6	Nes			
7	Noordzeekanaal I			
8	Alton			
9	Kamersloot			
10	Elbaweg			
11	Omgeving Breekland/N245			
12	Noordzeekanaal II			
13	Kade Velsen-Noord			
14	Zuiderlegmeerpolder Oost			
15	Noordzeekanaal III			
16	A9-A22			
17	Waarderpolder			
18	Oosterwijzend			
19	A9 De Kil			
20	Diemerscheg-Diemen II			
21	IJburg Baai			
22	Waterland/IJmeer (reserve)			
23	Amsterdam (reserve)			
24	Knp. Holendrecht			
25	Noorder IJplas			
26	Ring A10 Noord			
27	Cornelis Douwesterrein			
28	Havengebied-Noord			
29	Havengebied-Zuid			
30	Diemerscheg-Amsterdam			
31	Sciencepark			
32	Waternetterrein/Gein			
33	Tata Steel			

3.3 Landschap en erfgoed

3.3.1 Bijzondere provinciale landschappen

Voor de beschrijving en beoordeling van de mogelijke effecten van windturbines in de zoekgebieden is, naast de bestaande situatie van landschap en erfgoed en de autonome ontwikkelingen, ook de mogelijke impact op de Bijzondere Provinciale Landschappen (BPL) van belang. Ten tijde van het opstellen van het plan-MER Wind op land in 2014 was het provinciale beleid voor de BPL-gebieden er nog niet.

De omgevingsverordening van Noord-Holland (2020) beschrijft 32 landschappen aan de hand van hun ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische en/of aardkundige waarden. De ‘kernkwaliteiten’ van deze landschappen zijn reden om ze aan te merken als **Bijzonder Provinciaal Landschap** (BPL). De BPL van de provincie Noord-Holland zijn planologisch beschermd. Het beschermingsregime is opgenomen in de OVNH2020 van de provincie. In de

notendop betekent de planologische bescherming dat de landschappen niet aangetast mogen worden door ingrepen in het landschap. Als ontwikkeling toch plaatsvindt in het landschap moeten de negatieve effecten gemitigeerd of gecompenseerd worden. Voor windturbines betekent dit dat bij de ontwikkeling van plannen die invloed kunnen hebben op de kernkwaliteiten van een BPL een nadere analyse en afweging moet worden gemaakt en dat moet worden nagegaan welke mitigerende en/of compenserende maatregelen noodzakelijk zijn. Figuur 3.6 toont de ligging van de BPL-gebieden in de provincie Noord-Holland.

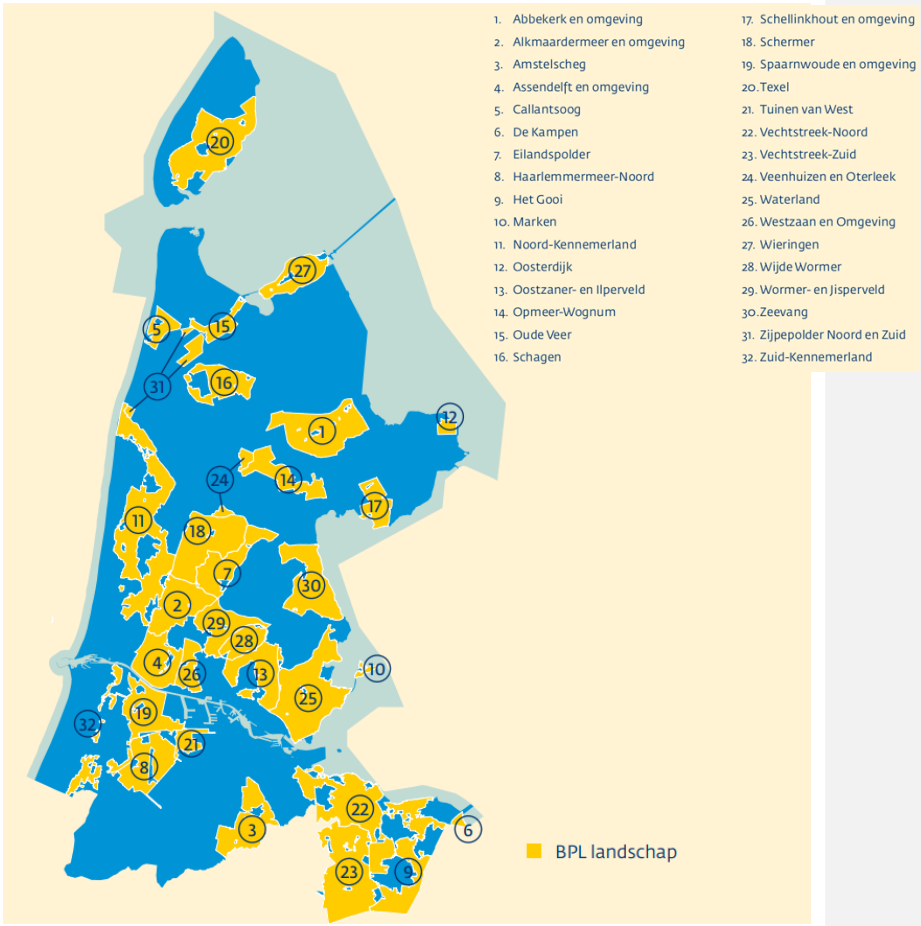

Figuur 3.5: Bijzonder Provinciale Landschappen provincie Noord-Holland

In 2014 waren er nog geen BPL-gebieden gedefinieerd. Dit is de reden waarom in het oorspronkelijk beoordelingskader BPL-gebieden niet meegenomen zijn. Om recht te doen aan de gedefinieerde kernkwaliteiten van BPL-gebieden (zoals openheid en structuren) is gekozen om deze bij verschillende beoordelingsaspecten te behandelen.

De zoekgebieden zijn in verschillende BPL-gebieden gelegen. In de volgende secties worden kort de kernkwaliteiten van deze BPL-gebieden behandeld. Hierbij is vermeld welke zoekgebieden geheel of gedeeltelijk in het betreffende BPL liggen.

Amstelscheg (relevant voor zoekgebied 5)

Het BPL-gebied Amstelscheg kent verschillende kernkwaliteiten.

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek:* De oeverwallen van de (oude) Waver en de kreekruggen en -beddingen in het landschap zijn karakteristiek voor het landschap. Daarnaast kennen verschillende deelgebieden een cultuurhistorisch waardevol verkavelingspatroon.
- *Openheid en ruimtebeleving*: Het gebied biedt door haar openheid een sterk contrast met het dichtbij gelegen stedelijk gebied. Deze openheid is van bijzondere betekenis. Verschillende gebieden worden gebruikt als habitat door weidevogels.
- *Ruimtelijke dragers*: In het BPL-gebied zijn verschillende ruimtelijke dragers aanwezig. Het betreft veenrivieren en dijken, de randen bovenland Bovenkerkerpolder, Holendrecht en Middelpolder, de Kalfjeslaan, de Legmeerdijk met de Bovenkerkerweg en de Hollandsedijk.

Assendelft en omgeving (relevant voor de zoekgebieden 12 en 19)

Het BPL-gebied Assendelft en omgeving kent verschillende kernkwaliteiten:

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek*: Het gebied kent een tweedeling in landschapstypen. In het veenpolderlandschap zijn de (grillige) structuren van de waterlopen van groot cultuurhistorisch belang. In de zeekleipolders wordt door het verkavelingspatroon de geschiedenis waarneembaar. Deze verkavelingspatronen zijn van groot cultuurhistorisch belang.
- *Openheid en ruimtebeleving:* Het landschap kent een open tot zeer open karakter. Hierdoor is elke ruimtelijke ingreep vanaf grote afstand zichtbaar. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit, met als uitzondering natuurontwikkeling.
- *Ruimtelijke dragers:* Het landschap kent verschillende ruimtelijke dragers: de zee- en liniedijken, de Nauernasche Vaart, de Ringdijk en -vaart Veenpolder en de ringdijk Vlietpolder, de bebouwingslinten en de stolpenstructuren.

Schellinkhout en omgeving (relevant voor zoekgebied 9)

Het BPL-gebied Schellinkhout en omgeving kent verschillende kernkwaliteiten:

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek:* Het landschap van Schellinkhout en omgeving is een oud zeekleilandschap met de karakteristiek van een veenontginningsgebied. Het fijnmazige en strookvormige verkavelingspatroon in de polders is karakteristiek voor dit gebied en is van zeer hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde.
- *Openheid en ruimtebeleving:* Het gebied kenmerkt zich door haar openheid en stilte. In de linten is de bebouwing redelijk gesloten. Langs de rest van de wegen is de openheid goed waarneembaar. Een groot deel van het gebied is geschikt voor habitat voor weidevogels.
- *Ruimtelijke dragers:* De ruimtelijke dragers van het landschap zijn bebouwingslinten op kreekruggen, de Westfriese Omringdijk en de Stolpenstructuren.

Spaarnwoude en omgeving (relevant voor de zoekgebieden 15, 16 en 17)

Het BPL-gebied Spaarnwoude en omgeving kent verschillende kernkwaliteiten:

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek:* In de Vereenigde binnenpolder bevinden zich strandwallen onder en boven het maaiveld. De strandwallen tonen de ontstaansgeschiedenis van het gebied. In het gebied zijn ook veenrivieren en -plassen aanwezig die de oorspronkelijke hoofdafwatering tonen. Wijzigingen aan deze waterlopen worden als aantasting van de kernkwaliteit gezien. De verkaveling in de veenweidepolders bestaat uit een historisch en kenmerkend regelmatig strokenpatroon. In de Vereenigde binnenpolder waaiert het patroon zich uit vanuit de waterlopen in het gebied.
- *Openheid en ruimtebeleving:* Voor een groot deel kent het veenpolderlandschap een open karakter. Delen van de IJ-polders kennen ook een afwisseling van gebieden met een open en gesloten, groen karakter. In het BPL-gebied zijn geschikte locaties aanwezig voor weidevogels, onder meer door het gebrek aan verstorende elementen.
- *Ruimtelijke dragers*: De ruimtelijke dragers zijn de (zee)dijken en liniedijken, het zijkanaal B en C en de ringvaart Haarlemmermeer en de bebouwingslinten.

Tuinen van West (relevant voor de zoekgebieden 28 en 29)

Het BPL-gebied Tuinen van West kent verschillende kernkwaliteiten:

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek*: De kernkwaliteit van dit BPL-gebied is de samenhang tussen de verschillende landschappen in het gebied (veenweidepolder, droogmakerijen). In de veenpolders is een restant van het voormalige veenpolderlandschap met bijbehorende strokenverkaveling zichtbaar. De (verveende) droogmakerijen hebben juist een rechthoekige verkaveling. De lineaire Brettenzone vormt een bufferende zone tussen de stedelijke omgeving en de groengebieden.
- *Openheid en ruimtebeleving:* BPL-gebied Tuinen van West kent gebieden met een verschillende mate van openheid en geslotenheid. De openheid in verschillende delen van de Tuinen van West wordt beschermd. De meer besloten delen moeten ruimtelijk ingepast worden, zodat het groene karakter niet aangetast wordt.
- *Ruimtelijke dragers:* In het gebied zijn verschillende ruimtelijke dragers aanwezig. Dit betreft de Haarlemmervaart; de ringdijken en -vaarten van de droogmakerijen en het bebouwingslint aan de Osdorperweg.

Vechtstreek-noord (relevant voor de zoekgebieden 3, 20 en 30)

Het BPL-gebied Vechtstreek-noord kent verschillende kernkwaliteiten:

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek:* De loop en delta van de Vecht door het gebied hebben een bijzondere waarde. De bovengrond van de Aetveldsche polder vormt hier een onderdeel, onder meer door zijn unieke verkavelingspatroon. Het Naardermeer toont de opzet van een mislukte droogmakerij.
- *Openheid en ruimtebeleving:* De landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het gebied ligt in de openheid van de veenpolders en de relatieve beslotenheid van de bos- en moerasgebieden. De grote openheid van het gebied is kwetsbaar, omdat iedere ontwikkeling zichtbaar is. Het gebied is een belangrijke habitat voor weidevogels door de grondwaterstanden, microreliëf en openheid. De Vechtstreek-noord is onderdeel van de Stelling van Amsterdam. De schootsvelden en inundatiegebieden hebben een beschermde status (UNESCO).
- *Ruimtelijke dragers:* Het landschap van Vechtstreek-noord wordt gedragen door verschillende elementen: de Vecht met bijbehorende oevers, de Veenrivieren Gein, Gaasp en Diem; de Zuiderzeedijk; de Muidertrekvaart en de Naardertrekvaart; de ’s-Gravelansche Vaart en het Amsterdam-Rijnkanaal.

Waterland (relevant voor zoekgebieden 22 en 26)

Het BPL-gebied Waterland kent verschillende kernkwaliteiten:

- *Aardkundige en landschappelijke karakteristiek:* De natuurlijke veenwaterlopen tonen de natuurlijke afwatering van het veen en volgen hun oorspronkelijke loop. Het is belangrijk dat dit zichtbaar blijft. Daarnaast dateert het verkavelings- en slotenpatroon van de veenweide polders uit de middeleeuwen. Dit vormt een contrast met de opzet van de droogmakerijen in het gebied.
- *Openheid en ruimtebeleving:* Het landschap heeft een zeer open karakter. Deze openheid is zeer kwetsbaar, omdat bijna iedere ruimtelijke ingreep zichtbaar is. Het gebied is geschikt als habitat voor weidevogels, onder andere door de hoge grondwaterstanden, de openheid van de gebieden en het gebrek aan verstoring. De randzone tussen het stedelijke gebied van Amsterdam en Waterland is onderdeel van het BPL-gebied.
- *Ruimtelijke dragers:* Het gebied bestaat uit verschillende ruimtelijke dragers: de Waterlandse Zeedijk, de Ringdijken en -vaarten, de Trekvaart en het Goudriaankanaal, het Noordhollandsch kanaal, korte bebouwingslinten en stolpenstructuren.

3.3.2 Ruimtelijk-visuele manifestatie in het landschap

Voor de analyse en beoordeling van de ruimtelijk-visuele manifestatie van windturbines in het landschap en de landschappelijke waarden zijn de zoekgebieden ingedeeld in elf clusters. Deze clusters zijn gevormd op basis van de nabijheid van zoekgebieden (welke liggen dicht bij elkaar) en de kenmerken van het landschap. De indeling in clusters is uitsluitend bedoeld voor de analyse en zegt niets over een (eventuele) gezamenlijke aanpak van de zoekgebieden bij een verdere uitwerking naar concrete plannen.
De ruimtelijke-manifestatie in het landschap wordt beschreven aan de hand van de interferentie en helderheid van de opstelling; de mate waarin windturbines passend zijn in het landschap en het effect op openheid. De kernkwaliteiten van BPL-gebieden worden meegenomen in de beoordeling wanneer deze relevant zijn voor de mate waarin windturbines passend zijn bij het landschap.

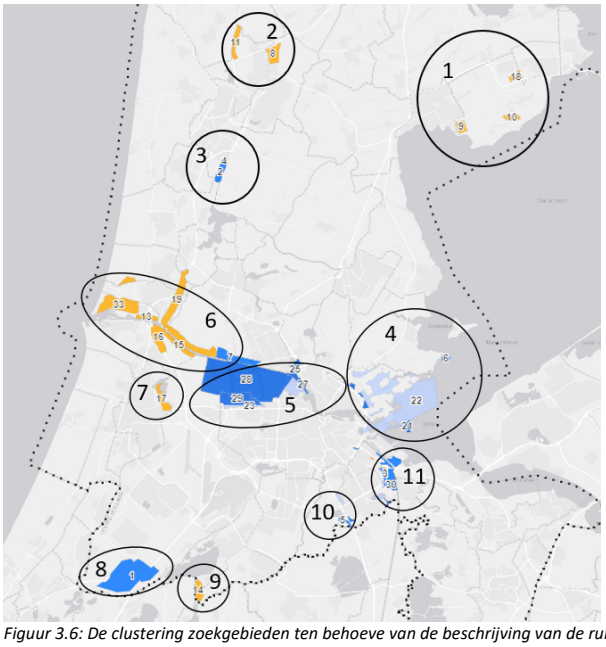

Figuur 3.6: De clustering zoekgebieden ten behoeve van de beschrijving van de ruimtelijk-visuele manifestatie in het landschap.

1. Drechterland

In cluster 1 liggen drie zoekgebieden in de gemeente Drechterland. De zoekgebieden zijn Kamersloot (9), Elbaweg (10) en Oosterwijzend (18). Het landschap wordt gekenmerkt door de openheid van het buitengebied. De bebouwingslinten langs de wegen zijn daarentegen gesloten. In de omgeving van Schellinkhout, een BPL-gebied, is het verkavelingspatroon fijnmazig.

Figuur 3.7: Landschap Oosterwijzend (links) en Kamersloot (rechts)

De plaatsing van windturbines zal de openheid van het buitengebied beïnvloeden. Kamersloot (9) valt onder één van de BPL-gebieden van de provincie Noord-Holland. In dit BPL-gebied wordt de openheid van het landschap beschouwd als kernkwaliteit van het landschap. Aantasting van de openheid van landschap is in strijd met provinciaal beleid.

De ligging van zoekgebied Kamersloot (9) in een BPL-gebied met kernkwaliteit openheid maakt dat dit zoekgebied wordt beoordeeld als een belangrijk aandachtspunt ( ). Bij Elbaweg (10) en Oosterwijzend (18) vormt de openheid van het gebied ook een duidelijk aandachtspunt. Omdat de gebieden niet onder BPL-regime vallen is inpassing waarschijnlijk mogelijk ( ).

2. Omgeving Breekland

In cluster 2 liggen de zoekgebieden Alton (8) en Omgeving Breekland /N245 (11). De openheid van het landschap wordt lokaal onderbroken door bebouwing, zoals bedrijfslocaties of groene structuren langs de wegen. De maat, schaal en dynamiek van het landschap maken dat windturbines passen in het landschap. In de gebieden bieden de verschillende rechte lijnen mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines. In zoekgebied Omgeving Breekland/N245 zijn langs een deel van de doorgaande weg al windturbines aanwezig in een (onderbroken) lijnopstelling.
Het plaatsen van windturbines in de ruimte tussen de bebouwing zal weinig invloed hebben op de openheid van het landschap. De open gebieden zullen een meer besloten karakter krijgen.

Figuur 3.8: Landschap Alton (8) en Omgeving Breekland/N245 (11)

Er is een aanzienlijke kans dat windturbines geplaatst kunnen worden in het gebied. Bij plaatsing van windturbines in het landschap dient rekening gehouden te worden met de impact op de ruimtelijk-visuele manifestatie van het landschap. Door zorgvuldige keuze voor de manier waarop deze geplaatst worden, bijvoorbeeld door het volgen van infrastructurele lijnen in het landschap, kan het negatieve effect op de ruimtelijk-visuele manifestatie van het landschap geminimaliseerd worden ( ).

3. Boekelermeer

De zoekgebieden Boekelermeer I en II (2 en 4) vormen samen cluster 3. Dit gebied is vooral in gebruik als werklocatie. Boekelermeer is een bedrijventerrein in ontwikkeling. Het gebied is een voormalig meer dat drooggelegd is. Het gebied heeft een rationele indeling met orthogonale verkaveling en rechte wegen. Aan de oostzijde is het Noord-Hollands kanaal gelegen, de grens met de Schermer. Een regelmatige opstelling van windturbines in een raster of lijn past bij het landschap. In het landschap zijn al windturbines aanwezig. Bij de plaatsing van nieuwe windturbines dienen deze turbines meegenomen te worden in de opstelling. Door de ontwikkeling van bedrijfslocaties op het gehele plangebied is de openheid van het landschap deels verdwenen. Door de hoogte van de windturbines zullen deze echter nog steeds zichtbaar zijn.

Figuur 3.9: Landschap Boekelermeer met rechts het Noord-Hollandskanaal tussen Schermer en Boekelermeer

Ten zuiden en oosten van de zoekgebieden is BPL-gebied Schermer gelegen. De rechthoekige verkavelingsopzet van het landschap van dit BPL-gebied is de afgelopen vierhonderd jaar nauwelijks veranderd. Het BPL-gebied heeft een sterk rationele indeling en wordt gekenmerkt door haar openheid. De Boekelermeer leent zich goed voor het plaatsen van windturbines. Het rechtlijnige karakter van de polder biedt een duidelijke structuur waaraan de windturbines gekoppeld kunnen worden. Een groot aandachtspunt is de beleving van de windturbines vanuit BPL-gebied de Schermer. Dit maakt dat er een risico is op een negatief effect ( ) bij plaatsing van windturbines op deze zoeklocaties.

4 . Waterland, IJmeer en Markermeer

Cluster 4 bestaat uit verschillende zoekgebieden: Nes (6), IJburg Baai (21), Waterland/IJmeer (reserve) (22) klein subgebied van Amsterdam (reserve) (23), Ring A10 Noord (26). Een groot deel van dit cluster valt in een bijzonder provinciaal landschap. Het landschap in BPL-gebied Waterland bestaat voor een groot deel uit veenweidepolders met afwatering in natuurlijke veenwaterlopen en voor een kleiner deel uit droogmakerijen. Nes (6) en IJburg Baai (21) betreft het plaatsen van windturbines direct naast of in open water. Dit open water betreft voor de zoekgebieden, respectievelijk, het Markermeer en het IJmeer. Op de grens van het Markermeer en het IJmeer ligt het eiland Pampus. Dit forteiland is aangelegd als onderdeel van de Stelling van Amsterdam. In het noorden van het Markermeer ligt een schiereiland, Marken. Een verbindingsdijk, de Nes, verbindt Marken met het vasteland.

Figuur 3.10: Landschap Ring A10 Noord (26) en Nes (6)

De droogmakerijen in de BPL-gebied Waterland lenen zich door hun orthogonale structuur voor lijnopstellingen. Echter, de droogmakerijen in het zoekgebied zijn van kleine schaal en omringd door veenweidelandschap. Door de openheid van het landschap zullen windturbines zeer zichtbaar zijn vanaf grote afstand. De vergezichten en openheid is nog sterker beleefbaar vanaf de dijken in het gebied. De veenweidepolders staan in contrast met de droogmakerijen in het gebied. In delen van het gebied vormen de kronkelige veenstromen het uitgangspunt van de verkaveling. Hierdoor hebben percelen in het gebied een afwisselende kavelrichting en -breedte. In andere delen zijn de ontginningslijnen als uitgangspunt voor verkaveling genomen. Hierdoor ontstaan meer regelmatige kavels.

In open water bestaan er weinig tot geen ruimtelijke structuren waaraan de opstelling van gekoppeld kan worden. Het plaatsen van windturbines heeft een groot effect op de openheid van het landschap. In de IJburg baai (21) en Waterland/IJmeer (reserve) (22) en een klein deel van reserve Amsterdam (23) is het vrije uitzicht vanuit vuurtoreneiland op forteiland Pampus van hoge waarde in het kader van de UNESCO status van deze elementen van de Stelling van Amsterdam. Vanuit landschappelijk perspectief is plaatsing van windturbines op deze plek een negatief effect ( ). In Nes (6) staat al een aantal windturbines. Nes is aan de rand van BPL-gebied gelegen. Plaatsing van windturbines geeft daardoor risico op negatieve effecten op de ruimtelijke manifestatie van het landschap ( ).

Voor de zoekgebieden in Waterland wordt de openheid als kernkwaliteit beschouwd. De openheid van het landschap is kwetsbaar doordat ruimtelijke ingrepen van verre zichtbaar zijn. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot verdichting van het landschap zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Zoekgebied Ring A10 Noord (26) valt in de groene randzone tussen de A10 en het open veenweidegebied. Hier zijn verschillende voorzieningen e vinden zoals sportvelden en moestuinen. In de randzone zijn ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk op terreinen met een stedelijke recreatieve functie mits deze goed wordt ingepast. Plaatsing van windturbines in zoekgebieden in BPL-gebied Waterland (22, 23, en 26) wordt als negatief beoordeeld. Het effect op de kernkwaliteiten voor deze zoekgebieden is een zeer belangrijk aandachtspunt waarbij er een groot risico is op negatieve effecten ( ).

5. Amsterdam havengebied e.o.

Enkele zoekgebieden in en rond het havengebied van Amsterdam vormen samen cluster 5. Het betreft: een klein deel van reserve Amsterdam (23), Noorder IJplas (25), Cornelis Douwesterrein (27) en havengebied Noord en Zuid (28 en 29). In principe passen windturbines in een stedelijk landschap. Voornamelijk industrie- en bedrijventerreinen, zoals het haventerrein en het Cornelis Douwesterrein bieden ruimte voor het plaatsen van windturbines. Als gevolg van ruimtebeperkingen door aanwezige infrastructuur of externe veiligheid maatregelen kan een eenduidige opstelling voor de windturbines bemoeilijkt worden. In het gebied zijn op verschillende locaties al windturbines aanwezig. Bij het plaatsen van windturbines in het gebied

dient hiermee rekening gehouden te worden, zodat er geen interferentie optreedt. In het gebied gelden hoogtebeperkingen voor windturbines, aangezien ze nabij Schiphol zijn gelegen. Ondanks de beperkte hoogte van windturbines zullen ze uitstijgen boven de andere bebouwing in het gebied. De windturbines zullen vanuit de omgeving zichtbaar zijn. Plaatsing van windturbines in het IJ zal, door de openheid van het water, zichtbaar zijn van grote afstand.

Figuur 3.11: Landschap Amsterdam haven en omgeving

De impact van plaatsing van windturbines in het Amsterdam havengebied e.o. is beoordeeld als goed. Er is een gering risico op een negatief effect ( ). Het plaatsen van windturbines past goed bij het stedelijk milieu van de zoeklocaties. Uitzondering op deze beoordeling is de Noorder IJplas (25). Door het open karakter van het water is er een risico op negatieve effecten ( ), maar hier is de invloed van infrastructuur hoogspanningsverbindingen aanwezig.

6. Noordzeekanaal e.o.

Cluster 6 is opgesteld uit de zoekgebieden Noordzeekanaal I, II, II (7, 12, 15), Kade Velsen-Noord (13), A9-A22 (16), A9 De Kil (19) en Tata Steel (33). De gebieden zijn allen gelegen rondom het Noordzeekanaal, maar verschillen sterk in mate van verstedelijking en in landschapstype.

Figuur 3.12: Landschap Noordzeekanaal e.o.

Windturbines vormen een aanvulling op het stedelijke landschap. De industrie- en bedrijventerreinen langs het Noordzeekanaal, zoals Kade Velsen-Noord (13) en Tata Steel (33),

bieden ruimte voor het plaatsen van windturbines. Een belemmering voor het plaatsen van windturbines op deze locaties ligt mogelijk in de al aanwezige infrastructuur en de maatregelen die genomen dienen te worden in het kader van externe veiligheid. Door deze belemmeringen is het lastig om een passende opstelling van windturbines te vinden. Het plaatsen van windturbines zonder ruimtelijk kader geeft een risico op interventie. Tata Steel is gelegen in de kustzone. Dit betreft een open landschap. Door het reliëf van het duinlandschap vallen windturbines vanaf maaiveld niveau echter grotendeels weg. Daarnaast heeft de huidige bebouwing van Tata Steel al uit enkele hoge schoorstenen en gebouwen welke van grote afstand zichtbaar zijn. Het karakter van de omgeving doet hierdoor stedelijk aan. Er is op de zoeklocatie Tata Steel (33) een mogelijk risico op negatieve effecten, alhoewel er een aanzienlijke kans is dat inpassing mogelijk is (geel). Op zoeklocatie Kade Velsen-Noord er gering risico op een negatief effect ( ).

Een groot deel van de andere zoekgebieden (16, 19, 7, 12, 15) valt in droogmakerijen. Het betreft de huidige en voormalige polders: de Zaandammerpolder, de Westzanerpolder, de Nauernasche polder, de Wijkermeerpolder, en de Noord Spaarndammerpolder. Elk van deze droogmakerijen heeft een eigen karakter. Noordzeekanaal I (7) is gelegen in de Zaandammerpolder en de Westzanerpolder. De Zaandammerpolder is overwegend in gebruik als bedrijventerrein. Het westelijk deel van Noordzeekanaal I (7) is gelegen in de Westzanerpolder. Deze polder bestaat in het oostelijk en zuidelijk deel uit bedrijventerrein. De rest van de polder wordt overwegend gebruikt voor landbouw. In de Nauernasche polder en de Wijkermeerpolder is zoekgebied Noordzeekanaal II (12) gelegen. Het westelijk deel van de Wijkermeerpolder beslaat een klein deel van zoekgebied A9 De Kil (19). De Nauernasche polder is in gebruik als vuilstort. De Wijkermeerpolder bestaat overwegend uit agrarisch gebied. Het westelijk deel biedt ruimte aan bedrijvigheid. In de Noord Spaarndammerpolder en Zuid Spaarndammerpolder is Noordzeekanaal III (15) gelegen. Het uiterste westelijke deel van de Noord-Spaarndammerpolder beslaat ook een klein deel van zoekgebied A9/A22 (16). De polders zijn in overwegend in gebruik als recreatiegebied. Kortom, het karakter van deze droogmakerijen wordt bepaald door de infrastructurele verbindingen, de agrarische bebouwing en het achterliggende land en de andere bedrijfslocaties met grote verschillen tussen de zoekgebieden. Het landschap is een afwisseling van open en gesloten delen. Het toevoegen of nieuw plaatsen van windturbines heeft als risico dat er een verdere vervaging tussen landelijk en stedelijk gebied optreedt. Goede inpassing is daarom noodzakelijk ( ).

Enkele zoekgebieden (19, 12) zijn (deels) gelegen in UNESCO wereld erfgoed en BPL. De aanwezigheid van werelderfgoed en bijzondere landschappen in deze gebieden maakt dat dit een zeer belangrijk aandachtspunt is bij de overweging voor plaatsing van windturbines in deze zoekgebieden ( ). Kleine delen van zoekgebieden Noordzeekanaal III (15) en A9 en A22 (16) zijn gelegen in BPL-gebied. Een belangrijk aandachtspunt is de windturbines in deze zoekgebieden buiten deze landschappen en met aandacht voor de landschappelijke structuur te plaatsen. Inpassing is waarschijnlijk mogelijk ( ).

7. Waarderpolder

Cluster 7 bestaat uit de Waarderpolder (17). In het oosten en noordoosten is de Binnen-Liede en de Mooie Nel gelegen. In het gebied bevinden zich een park, een waterzuiveringscentrale en een recreatiegebied. In het gebied zelf bevinden zich weinig ruimtelijke structuren waaraan de opstelling van windturbines gekoppeld kan worden. Langs de weg ten westen van het zoekgebied zijn enkele windturbines in een rij opgesteld. Voor het opstellen van windturbines zou het uitbreiden van deze rij langs het verdere verloop van de weg mogelijk zijn. Het inbreiden in het park past niet bij de recreatieve aanleg van het park met kronkelende structuur. Het verdere zoekgebied wordt gekenmerkt door een grote openheid; en is grotendeels in gebruik als recreatiegebied. Het plaatsen van windturbines in dit gebied beïnvloedt dit negatief. Het gebied

heeft een UNESCO status. In het gebied is een inlaatduiker gelegen die gebruikt kon worden voor het vanuit de ringvaart inunderen van de Haarlemmermeerpolder. Net ten zuidoosten van het zoekgebied is Fort bij Penningsveer gelegen. Dit is een zeer belangrijk aandachtspunt bij inpassing van windturbines in een gebied ( ).

Figuur 3.13: Landschap Waarderpolder (Bron: Google Maps).

8. Spoordriehoek

Cluster 8 bestaat uit de Spoordriehoek (1), gelegen in de Haarlemmermeerpolder. De Haarlemmermeerpolder, een droogmakerij, kenmerkt zich door een rechtlijnige verkavelingsstructuur. Deze kavelstructuur vormt de basis voor het agrarische landschap en de bebouwing in het gebied. Dit rationele landschap wordt doorsneden door infrastructurele lijnen, zoals de twee spoorlijnen en de wegen A4 en A44. De infrastructurele lijnen in het landschap en de rationale opzet van de polder maken dat het landschap zich goed leent voor een lineaire opstelling van windturbines. De bestaande contrasten tussen het moderne en cultuurhistorische landschap worden zo versterkt.

Figuur 3.14: Landschap Spoordriehoek

De impact van windturbines op de openheid van het landschap wordt licht gemitigeerd door de hoogtebeperkingen die door de aanwezigheid van Schiphol van kracht zijn. In het rationele landschap van de Haarlemmermeer vormen windturbines een passende toevoeging. Windturbines zullen echter een duidelijk stempel drukken op het landschap. Het landschap in de spoordriehoek is open. Windturbines maken daardoor nadrukkelijk deel uit van het landschap. Goede inpassing is daarom van zeer groot belang ( ).

9. Zuiderlegmeerpolder

Zuiderlegmeerpolder Oost (14) vormt cluster 9. Het landschap is typerend voor een droogmakerij. Het heeft een rationele indeling met rechte wegen en een orthogonaal verkavelingspatroon. Deze lijnen in het landschap bieden de mogelijkheid voor heldere en duidelijke opstellingen van de windturbines. Langs de Hoofdweg ligt een bebouwingslint. Dit zorgt voor een afwisseling van beslotenheid en openheid. Het achterliggende landschap in de

Zuiderlegmeerpolder Oost wordt gekenmerkt door grote openheid. Dit wordt negatief beïnvloed door de plaatsing van windturbines ( ).

Figuur 3.15: Landschap Zuiderlegmeerpolder

10. Knooppunt Holendrecht

Het knooppunt Holendrecht (24) en een dichtbij gelegen zoekgebied, A2/A9 Ouderkerkplas (5), vormen cluster 10. Het knooppunt ligt in de Bullewijker en Holendrechter Polder. Het landschap wordt gekenmerkt door de snelwegen. De snelwegen bieden wellicht een aanknopingspunt voor het plaatsen van windturbines. Er dient aandacht te zijn voor al aanwezige windturbines in het landschap. Het landschap kenmerkt zich door een afwisseling van openheid en beslotenheid. Lokaal zijn er bosschages aanwezig langs de snelwegen die het zicht op het verder gelegen landschap ontnemen. Het plaatsen van windturbines zal de openheid van het landschap beïnvloeden. Het is daarom een negatief effect. Bij het overwegend infrastructurele landschap vormen windturbines in principe een passende aanvulling ( ).

Figuur 3.16: Landschap Knooppunt Holendrecht

11. Diemerscheg

Cluster 11 bestaat uit Diemerscheg-Diemen I en II (3 en 20), Diemerscheg-Amsterdam (30), Sciencepark (31) en het Waternetterrein/Gein (32).

Figuur 3.17: Landschap Diemerscheg (I)

Figuur 3.18: Landschap Diemerscheg (II)

De zoekgebieden zijn overwegend gelegen in oude veenontginningen. Sciencepark (31) is gelegen in een droogmakerij, de Watergraafsmeer of Diemermeerpolder. Door de meeste zoekgebieden (3,20, 31) lopen grote infrastructurele lijnen, zoals spoor- en snelwegen. Deze lijnen bieden uitgangspunten voor een lineaire opstelling van windturbines in het gebied. Het landschap voelt overwegend besloten aan door de aanwezige infrastructuur. In Diemerscheg-Diemen I (3) is in een klein deel van het gebied UNESCO werelderfgoed aanwezig. Bescherming van de landschappelijke waarde van deze locatie is een zeer belangrijk aandachtspunt ( ). Diemerscheg-Diemen II (20) ligt deels in BPL-gebied. Dit vormt een punt van aandacht bij plaatsing van windturbines in dit zoekgebied ( ). In zoekgebied Sciencepark (31) vormt het stedelijk karakter een goed uitgangspunt voor de plaatsing van windturbines ( ).

In Diemerscheg-Amsterdam (30) komt het oorspronkelijke veenontginningslandschap meer naar de voorgrond. Het landschap bestaat uit een afwisseling van open en besloten delen door bosschages. Binnen het gebied zijn vergezichten mogelijk. Een deel van het gebied ligt in een Beschermd Provinciaal Landschap. Het Amsterdam-Rijnkanaal dat naast het zoekgebied is gelegen vormt een ruimtelijke drager van dit beschermde landschap. Ruimtelijke ontwikkelingen dienen rekening te houden met de continuiteit en rechtlijnigheid van het profiel. De uitwaaierende strokenverkaveling is een andere kernkwaliteit van het gebied; en van zeer hoge cultuurhistorische waarde. Aanpassingen aan het verkavelingspatroon en wijzigen van waterlopen zijn strijdig met provinciaal beleid. Op de locatie van een windturbine is een fundering, een kraanopstelplaats en een toegangsweg nodig. Bij aanleg van de windturbine en de bijbehorende elementen dient aandacht te zijn voor het verkavelingspatroon en de ligging van waterlopen. De ruimtelijk-visuele impact van windturbines op het BPL-gebied is een belangrijk aandachtspunt ( ).

Waternetterrein/Gein (32) is voor een groot deel in gebruik als waterzuiveringsterrein. In zoekgebied Waternetterrein/Gein (32) heeft in een deel van het gebied herverkaveling plaatsgevonden. In het zuiden is een overwegend bebosd gebied gelegen. In het gebied zijn weinig structuren waaraan de opstelling van winturbines gekoppeld kan worden. Het landschap doet besloten aan door de aanwezige bomen en bosschages. Door de hoogte van windturbines zullen zij nog steeds goed zichtbaar zijn, met name vanaf naastgelegen open gebieden ( ).

3.3.3 Landschappelijke waarden

1. Drechterland

De plaatsing van windmolens in de zeekleilandschappen van dit cluster heeft een groot effect op de landschappelijke waarden. Er bestaat een risico dat de windturbines het landschap gaan overheersen.

Langs verschillende wegen in de gebieden bevinden zich kassen, boerderijen of andere vormen van bebouwing. Het oorspronkelijk landschap is door aanpassingen in de tijd deels verdwenen. De gaafheid van Elbaweg (10) en Oosterwijzend (18) ligt in de openheid van het landschap en de mogelijkheid om buiten de bebouwingslinten ver te kijken. Dit wordt negatief beïnvloed door de plaatsing van windturbines ( ). Kamersloot (9) valt onder een provinciaal landschap om de gaafheid van verschillende elementen in het gebied. Plaatsing van windturbines heeft hierop een negatieve impact ( ).

2. Omgeving Breekland

De omgeving Breekland bestaat uit Alton (8) en Omgeving Breekland /N245 (11). Het open landschap heeft een agrarische functie. Het landschap van de twee zoekgebieden is niet aangemerkt als bijzonder provinciaal landschap. Door de gebieden lopen verschillende infrastructurele lijnen, zoals het spoor en provinciale wegen. In een deel van het zoekgebied zijn hierlangs al windturbines geplaatst. Dit maakt dat er een gering risico op negatieve effecten is in deze zoekgebieden ( ).

3. Boekelermeer

Boekelermeer I en II (2 en 4) vormen samen cluster 3. Het patroon van het landschap van de Boekelermeer is overwegend rationeel. Het Noord-Hollands kanaal ligt ten oosten van de zoekgebieden. Ook is ten oosten BPL-gebied Schermer gelegen. Het landschap van dit BPL-gebied is sterk rationeel en orthogonaal. Het gebied wordt daarnaast gekenmerkt door haar openheid. Het landschap van de Boekelermeer bestaat voor een groot deel uit bedrijventerrein (in aanleg). In het gebied zijn al windturbines aanwezig. Windturbines kunnen het moderne landschap dat ontstaat versterken. Windturbines dienen goed ingepast te worden om verstoring van het landschap van BPL-gebied niet te voorkomen ( ).

4 . Waterland, IJmeer en Markermeer

In cluster 4, Nes (6), IJburg Baai (21), Waterland/IJmeer (reserve)(22), een subgebied van Amsterdam reserve (23) en Ring A10 Noord (26), zijn verschillende landschapstypen aanwezig met elk hun eigen ruimtelijke patroon. De droogmakerijen hebben een rationale structuur met orthogonale lijnen, zoals waterlopen en wegen. De veenweidepolders, daarentegen, hebben deels een grilligere structuur. Dit betreft vooral de percelen die als uitgangspunt voor de verkaveling de kronkelige veenstromen hebben. Deze gebieden hebben geen overheersend ruimtelijk patroon waaraan windturbines gekoppeld kunnen worden. Daarnaast zijn er veenweidegebieden waarin de ontginningsbasis als uitgangspunt voor verkaveling is genomen. Deze gebieden hebben gelijkmatiger patroon. In het cluster liggen verschillende zoekgebieden (6, 22, 26) die deels vallen in gebieden met aardkundige waarden. Het aardkundige waardevol fenomeen betreft onder andere de buitendijkse aanwas (vlakte) en veenvorming. Bij de ontwikkeling van windturbines is dit een aandachtspunt. Het betreft een zeer lokale aantasting die een deel van het zoekgebied kan optreden. Het effect is daardoor niet groot. Het landschap van Waterland in zoekgebieden Waterland/IJmeer (reserve) (22) en reserve Amsterdam (23) heeft een hoge mate van gaafheid. De ontginningsgeschiedenis en de strijd tegen het water zijn goed zichtbaar in het landschap. Het plaatsen van windturbines in dit landschap heeft een negatief effect op de gaafheid van het landschap van Waterland ( ). Ring A10 Noord (26) heeft als BPL-gebied belangrijke kernkwaliteiten. Het gebied vormt een groene buffer met sportaccomodaties en volkstuincomplexen tussen het stedelijk gebied van Amsterdam en de rest van Waterland. In het gebied Nes (6) staan al windturbines. De Gouwzee en Marken kennen nog een hoge mate van gaafheid. In het gebied zijn al enkele windturbines aanwezig. De nieuwe turbines zullen groter en over een grotere lengte langs de Nesdijk staan dan de huidige windturbines. Dit maakt dat de impact op de omgeving groot is ( ).

5. Amsterdam havengebied e.o.

De zoekgebieden in Amsterdam havengebied e.o. zijn delen van reserve Amsterdam (23), Noorder IJplas (25), Cornelis Douwesterrein (27) en havengebied Noord en Zuid (28 en 29). Landschappelijke waarden spelen een minder belangrijke rol in de stedelijke omgeving. Een stedelijk patroon is overwegend aanwezig. Uitzondering hierop zijn de delen van Waterland (reserve) (23). In dit gebied is de Brettenzone gelegen. Een uitgestrekt groengebied net ten zuiden van het westelijk havengebied. Verder is er geen sprake meer van gaafheid van een oorspronkelijk landschap in de bebouwde omgeving. Er is een gering risico op een negatief effect van de landschappelijke waarden (25). In de Noorder IJplas bevinden zich weinig ruimtelijke structuren waaraan nieuwe windturbines gekoppeld kunnen worden. Er is een risico op negatieve effecten, maar er bestaat een aanzienlijke kans dat inpassing mogelijk is ( ). Amsterdam (reserve) (23) heeft door de impact van plaatsing van windturbines in cluster Waterland, IJmeer en Markermeer de volgende beoordeling ( ).Binnen het cluster Amsterdam havengebied e.o. is er sprake van een groot aandachtspunt voor de plaatsing van windturbines door aantasting van het open karakter van dit stedelijk uitloopgebied.

6. Noordzeekanaal e.o.

Cluster 6 bestaat uit de volgende zoekgebieden: Noordzeekanaal I, II, II (7, 12, 15), Kade Velsen-Noord (13), A9-A22 (16),A9 De Kil (19) en Tata Steel (33). Een belangrijke landschappelijk element is de Stelling van Amsterdam. Verschillende zoekgebieden zijn deels gelegen in UNESCO-wereld erfgoed. Het betreft Noordzeekanaal II (12), Waarderpolder (17) en A9 De Kil (19). Forten en andere bepalende elementen die in deze gebieden zijn gelegen zijn: Fort Zuidwijkermeer (Beverwijk); Fort aan de St. Aagtendijk (Beverwijk); Fort bij Veldhuis (Heemskerk). Tussen fort Zuidwijkermeer en fort aan de St. Aagtendijk loopt een 2.5 km lange aarden wal. Het plaatsen van windturbines heeft een negatieve impact op de gaafheid van dit landschap ( ).

In het stedelijke gebied van Kade Velsen-Noord (13) en Tata Steel (33), spelen landschappelijke waarden een minder belangrijke rol. Het ruimtelijke patroon wordt bepaald door de bebouwing. Door de stedelijke ontwikkeling is het oorspronkelijke landschap veranderd ( ).

De droogmakerijen in dit gebied liggen in of direct naast stedelijk gebied. Ze worden doorsneden door infrastructurele verbindingen, zoals de A9, de N246 en de A22. Op verschillende locaties zijn al windturbines geplaatst. Het toevoegen of nieuw plaatsen van windturbines heeft in zichzelf weinig impact op de landschappen, mits deze worden ingepast aan de hand van de huidige ruimtelijke patronen in de zoekgebieden ( ).

7. Waarderpolder

In het zoekgebied (17) bevindt zich geen duidelijk ruimtelijk patroon. Een deel van het gebied is in gebruik als waterzuiveringsinstallatie. Het park in het noordoosten van het zoekgebied is gelegen op een voormalige stortlocatie. Het zuidelijk deel van het zoekgebied is gelegen in een gebied met aardkundige waarden. Dit is een aandachtspunt. Het realiseren van windturbines gaat gepaard met een mogelijke zeer lokale aantasting in een klein deel van het zoekgebied. Het effect op de aardkundige waarden is hierdoor niet groot. Echter, het landschap maakt onderdeel uit van de Stelling van Amsterdam en is als zodanig beschermd ( ).

8. Spoordriehoek

Het zoekgebied (1) is onderdeel van een hoogdynamische omgeving in de buurt van verschillende steden. Het vormt een open, groene enclave tussen de steden. Door de infrastructurele lijnen wordt het rationele patroon van de polder onderbroken. Plaatsing van windturbines in het gebied biedt de mogelijkheid om het contrast tussen de moderne ingrepen in het landschap en

het onderliggende cultuurhistorische landschap te benadrukken. Er is een risico op negatieve impact, maar door een juiste inpassing kan dit gemitigeerd worden ( ).

9. Zuiderlegmeerpolder

In de Zuiderlegmeerpolder (14) overheerst een rationeel ruimtelijk patroon. Het patroon komt tot uiting door de rechthoekige verkaveling en de rechte (water)wegen die het landschap doorkruisen. Windturbines zullen een duidelijk extra structuurelement in het landschap vormen. Het risico is dat hierdoor het landschap overheerst wordt door de aanwezige windturbines. Het zoekgebied vormt een nog relatief open en gaaf deel van de droogmakerij. Deze openheid en gaafheid kan negatief worden beïnvloed door een windpark ( ).

10. Knooppunt Holendrecht

Cluster 10 wordt gevormd door knooppunt Holendrecht (24) en A2/A9 Ouderkerkplas (5). Het ruimtelijke patroon op de locatie wordt overheerst door de snelwegen die het gebied doorkruisen. In de droogmakerij heeft op grote schaal ruilverkaveling plaatsgevonden. Hierdoor is het oorspronkelijke verkavelingspatroon aangepast. A2/A9 Ouderkerkplas (5) is deels gelegen in een gebied met aardkundige waarden. De aanwezigheid van deze waarden is een aandachtspunt. Door plaatsing van windturbines worden deze 'puntsgewijs' aangetast. Dit betekent dat de effecten zeer lokaal in een klein deel van het zoekgebied optreden. In het algemeen is het uiteindelijke effect niet groot ( ). De gaafheid van het landschap is aangetast door de verschillende ruimtelijke ingrepen die hebben plaatsgevonden (zoekgebied 24:)

11. Diemerscheg

Cluster 11 is opgesteld uit Diemscheg-Diemen I en II (3 en 20), Diemerscheg-Amsterdam (30), Sciencepark (31) en het Waternetterrein/Gein (32). Verschillende zoekgebieden (3,20, 31) worden doorkruist door spoor- en snelwegen. Het ruimtelijke patroon in deze locaties wordt overwegend bepaald door de infrastructurele lijnen. Het landschap is door de aanwezige infrastructuur niet meer gaaf. Diemscheg-Diemen I en II (3 en 20) vallen allebei ten dele in een gebied met aardkundige waarden. Deze waarden zijn een punt van aandacht bij realisatie van windturbines in de zoekgebieden. De effecten zijn zeer lokaal in een deel van de zoekgebieden. Hierdoor is het uiteindelijke effect niet groot. In een deel van Diemerscheg-Diemen I (3) is fort Diemerdam gelegen. Dit fort is onderdeel van de Stelling van Amsterdam. De authenticiteit van dit UNESCO werelderfgoed wordt negatief beïnvloed door windturbines ( ).

In zoekgebied Diemerscheg-Amsterdam (30) wordt het ruimtelijk patroon bepaald door elementen van een oorspronkelijk veenontginningslandschap. Een deel van het landschap wordt beschermd als Bijzonder Provinciaal Landschap. Het Amsterdam-Rijnkanaal vormt een rechte lijn de begrenzing van het zoekgebied. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten rekening houden met deze lijn door het landschap. Diemerscheg vormt een uitloopgebied voor het stedelijk gebied. Het contrast tussen het stedelijk milieu en het open landelijk gebied kan door het plaatsen van windturbines verminderd worden ( ).

Het Waternetterrein/Gein (32) bestaat uit twee delen. Het noorden is in gebruik als waterzuiveringsterrein. Het zuiden bestaat overwegend uit bosgebied. In beide deelgebieden zijn weinig ruimtelijke patronen aanwezig waaraan de plaatsing van windturbines gekoppeld kan worden
( ).

3.3.4 Cultuurhistorische waarden

De UNESCO Werelderfgoedlijst bevat gebieden, structuren en objecten die vanwege hun betekenis op het vlak van archeologie of cultuurhistorie extra bescherming nodig hebben. In de provincie Noord-Holland zijn gebieden die op de UNESCO Werelderfgoedlijst staan. Dit zijn de Stelling van Amsterdam, de grachtengordel van Amsterdam, de droogmakerij de Beemster en de westelijke Waddenzee. Verschillende zoekgebieden vallen in of zijn gelegen in de directe nabijheid van de Stelling van Amsterdam. Er wordt vanuit gegaan dat er geen horizoneffect optreedt bij de Beemster of Grachtengordel. Figuur 3.20 toont de ligging van de zoekgebieden en het UNESCO werelderfgoed met haar bufferzone.

Zoekgebieden voor windturbines die gelegen zijn in een gebied met een UNESCO-status zijn: Diemerscheg-Diemen I (3), het westelijk deel van het gebied nabij het Noordzeekanaal II en III (12 en 15), Waarderpolder (17) en A9 De Kil (19). Het plaatsen van windturbines in deze gebieden zou strijdig zijn met de huidige status van de gebieden ( ). Verder zijn verschillende gebieden (deels) gelegen in de bufferzone rondom de Stelling van Amsterdam. Het betreft Spoordriehoek (1) Boekelermeer I en II (2 en 4), Kade Velsen-Noord (13), Zuiderlegmeerpolder Oost (14), A9-A22 (16),IJburg baai (21), Waterland/IJmeer (reserve) (22), Amsterdam (reserve) (23) en Tata Steel (33). De bufferzone is bedoeld ter bescherming van het UNESCO werelderfgoed, maar er bestaat geen specifiek beschermingsregime voor de cultuurhistorische waarden van de gebieden zelf ( ). Bij ontwikkeling dient er aandacht te zijn voor de relatie tussen de zoekgebieden en de stelling van Amsterdam. De rest van de zoekgebieden vallen niet in (in de bufferzone rondom) gebieden met een UNESCO status ( ).

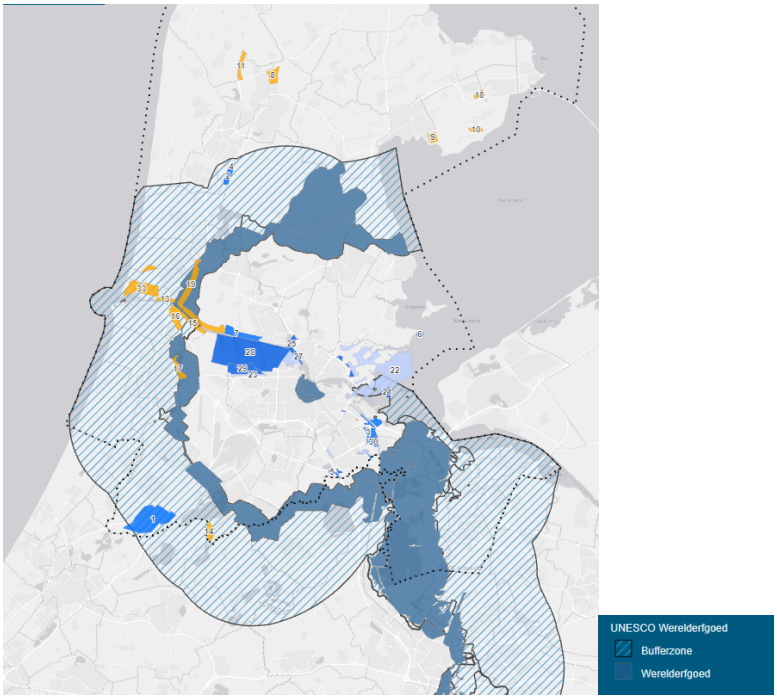

Figuur 3.19: Ligging UNESCO en zoekgebieden

In opdracht van de provincies waarin de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn gelegen (Utrecht, Gelderland, Noord-Brabant en Noord-Holland) is het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies opgesteld. Dit is bedoeld om eenduidige regels op te stellen voor energiewinning in de Hollandse Waterlinies. In het afwegingskader wordt ingegaan op locaties waar energiewinning geen bedreiging vormt voor de werelderfgoedstatus van het gebied; en waar energiewinning niet samengaat met de werelderfgoedwaarden van het gebied. Het afwegingskader bestaat uit 4 stappen:

(1) Zonering ten behoeve van borging kernkwaliteiten;
(2) Laadvermogen
(3) Ontwerp en
(4) Waardecreatie.

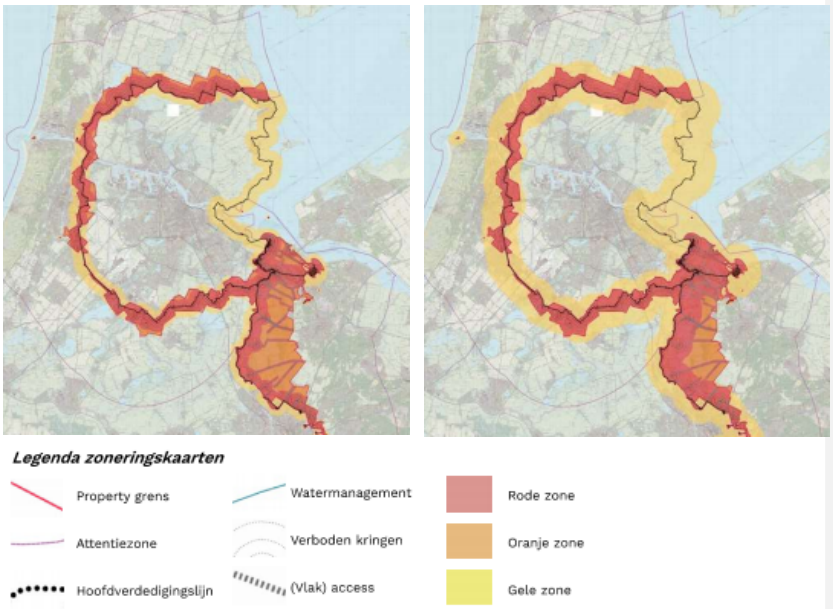

Figuur 3.20: Zoneringskaart Hollandse Waterlinies 3.0 MW turbines (links) en 5.6 MW turbines (rechts) (bron: Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies)

Stap 1 van het afwegingskader gaat in op de zonering van de Hollandse Waterlinies voor de plaatsing van wind en zon. Bovenstaande kaarten tonen de zonering van de Hollandse Waterlinies. De rode en oranje zones liggen in het UNESCO werelderfgoed. In de rode zone heeft de ontwikkeling van windturbines een negatieve impact op de kernkwaliteiten van het werelderfgoed gebied. De oranje zone betreft alle gebieden binnen het werelderfgoed gebied die niet in de rode zone vallen. Hernieuwbare energieontwikkelingen zijn mogelijk onder voorwaarden. De gele zones betreffen gebieden waar ontwikkeling mogelijk een impact hebben op het UNESCO werelderfgoed. Tabel 3.4 toont een meer gedetailleerd overzicht van de zonering.

Tabel 3.4: Zonering voor windturbines (bron: Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies)

	Windturbines 5,6 MW	**Windturbines 3 MW**
Rode zone	Minder dan 3 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde	Minder dan 1,5 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde
	Locaties waar het UNESCO-werelderfgoed minder dan 1 km breed is.	Locaties waar het UNESCO-werelderfgoed minder dan 1 km breed is.
	Forten inclusief verboden kringen	Forten inclusief verboden kringen
	Minder dan 2 km afstand van forten die niet gelegen zijn aan de hoofdverdedigingslijn	n.v.t.

	De veilige zijde van de hoofdverdedigingslijn	De veilige zijde van de hoofdverdedigingslijn
	Minder dan 2 km afstand van attributen niet gelegen in bovenstaande afstand zones	Minder dan 1 km afstand van attributen niet gelegen in bovenstaande afstand zones
	Uitzonderingen rode zone: transformatiegebieden en vervanging oude energievormen	Uitzonderingen rode zone: transformatiegebieden en vervanging oude energievormen
Oranje zone	Alle gebieden binnen het werelderfgoed gebied die niet in de rode zone vallen	Alle gebieden binnen het werelderfgoed gebied die niet in de rode zone vallen
Gele zone	Gebieden die in de rode zone zouden vallen, maar buiten het werelderfgoed gebied vallen langs de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde; bij forten en de verboden kringen en overige attributen op afstand van de hoofdverdedigingslijn	Gebieden die in de rode zone zouden vallen, maar buiten het werelderfgoed gebied vallen langs de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde; bij forten en de verboden kringen en overige attributen op afstand van de hoofdverdedigingslijn
	Minder dan 2 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de veilige zijde	Minder dan 1 km afstand van de hoofdverdedigingslijn aan de veilige zijde

Voor *stap 2* worden regels gesteld aan het laadvermogen van linielandschap in de oranje zone. Dit betreft regels omtrent de omvang en onderlinge positie van initiatieven voor duurzame energie opwek. De diversiteit van het linielandschap maakt dat de regels meegenomen moeten worden in het proces. In *stap 3* wordt gekeken naar de positionering en oriëntatie van het initiatief in de omgeving; de vorm, hoogte en opstelling; en de inpassing en inrichting. Tegenover de eventuele negatieve effecten staat in *stap 4* de waardecreatie. Verschillende manieren zijn mogelijk om met het initiatief bij te dragen aan meerwaarde voor de Linies. Voor meer informatie wordt verwezen naar het Afwegingskader.

Verschillende gebieden overlappen geheel of deels met BPL-gebieden. Dit betreft Diemerscheg-Diemen I en II (3 en 20), A2/A9 Ouderkerkplas (5), Kamersloot (9), Noordzeekanaal II en III (12 en 15), A9-A22 (16), Waarderpolder (17), A9 De Kil (19), Waterland/IJmeer (reserve) (22) en Amsterdam (reserve) (23), Ring A10 Noord (26) en Diemerscheg-Amsterdam (30). De BPL-gebieden waar één of meerdere van de zoekgebieden onder vallen zijn Amstelscheg, Assendelft en omgeving, Schellinkhout en omgeving, Spaarnwoude en omgeving, de Tuinen van West, Vechtstreek-noord en Waterland. Bij de mogelijke plaatsing van windturbines in dit landschap dient de landschappelijke karakteristiek uitdrukkelijk meegenomen te worden om aantasting van de kernkwaliteiten van het gebied te voorkomen. Op de kernkwaliteiten van de BPL-gebieden waar zoekgebieden in liggen wordt kort ingegaan. Verschillende BPL-gebieden kennen als één van de kernkwaliteiten ‘openheid van het landschap’. Plaatsing van windturbines in deze gebieden vormt een groot risico van deze kernkwaliteit; en is daarmee strijdig met provinciaal beleid ( ).

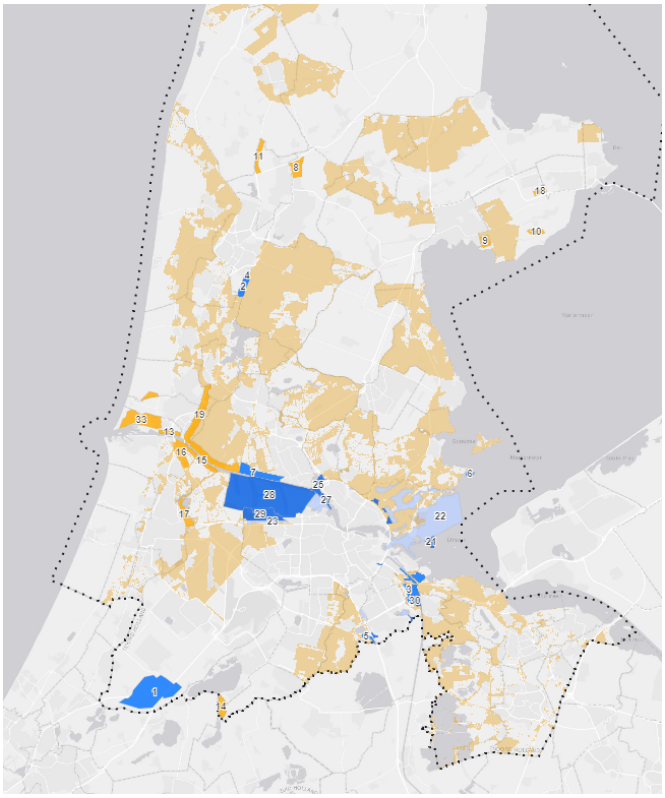

Figuur 3.21: Ligging Bijzonder Provinciale Landschappen en zoekgebieden (zoekgebieden in blauw en donkeroranje. BPL licht oranje vlekken).

In de provincie Noord-Holland bevinden zich vele rijks- en provinciale monumenten. De provincie heeft 14.000 rijksmonumenten, waarvan 8.000 zijn gelegen in Amsterdam. Beleidsmatig wordt ingezet om dit industriële, agrarische of religieuze erfgoed te behouden. Bij verdere ontwikkeling van plannen voor windturbines dient aandacht te zijn voor de mate waarin (de beleving van) het gebouwde erfgoed verstoord wordt. De inzet dient behoud van de huidige (beleving van) het gebouwde erfgoed te zijn.

3.3.5 Archeologische waarden

In de provincie Noord-Holland zijn de omstandigheden voor het bewaren van voorwerpen van archeologische betekenis, over het algemeen, goed. Dit betekent dat bijna de gehele provincie in meer of mindere mate een archeologische waarde kent. De provincie Noord-Holland heeft tien gebieden geïdentificeerd waar de archeologische waarde boven de regionale schaal uitstijgt. Over het algemeen staan deze gebieden voor één of meerdere tijdsperioden en tonen daarmee de bewoningsgeschiedenis van het gebied. Deze waarden zijn op dit moment aanwezig en vormen daardoor een kwaliteit van het huidige landschap.

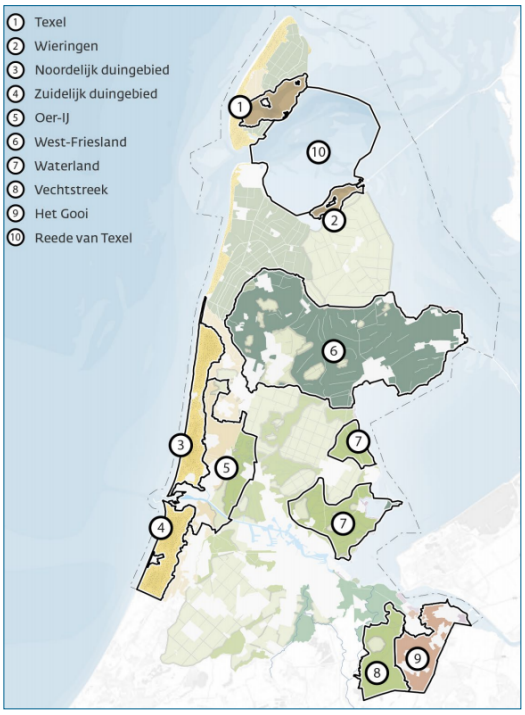

Figuur 3.22: Tien gebieden in de provincie Noord-Holland met bovenregionale archeologische waarde

De zoekgebieden hebben verschillende trefkansen voor archeologische waarden (zie: Figuur 3.23). Gebieden met een middelhoge en hoge trefkans zijn: Boekelermeer I en II (2 en 4), Nes (6), Kamersloot (9), Elbaweg (10), Kade Velsen-Noord (13), A9-A22 (16), Waarderpolder (17), Oosterwijzend (18), A9 De Kil (19), IJburg Baai (21), Waterland/IJmeer (reserve), Amsterdam (reserve) (23), Waternetterrein/Gein (32) en Tata Steel (33).Windturbines hebben een relatief beperkte impact op de archeologische waarde van het landschap. Windturbines hebben een relatief klein grondbeslag. Op locatie is er een fundering, ruimte voor een toegangsweg en een kraanopstelplaats nodig. Verder moet er een kabel getrokken voor aansluiting op het elektriciteitsnet. Het is van belang dat voorafgaand aan de plaatsing van de windturbines onderzoek gedaan wordt naar de archeologische waarden op locatie. Mocht het nodig zijn dan kunnen lokaal maatregelen getroffen worden om impact op de archeologische waarden te voorkomen. Windturbines kunnen in gebieden met middelhoge en hoge trefkans een risico opleveren op negatieve effecten. Door voorgaand onderzoek en lokale maatregelen bestaat er een aanzienlijke kans dat inpassing mogelijk is ( ). In gebieden met een lage trefkans bestaat er een gering risico op negatieve effecten ( ).

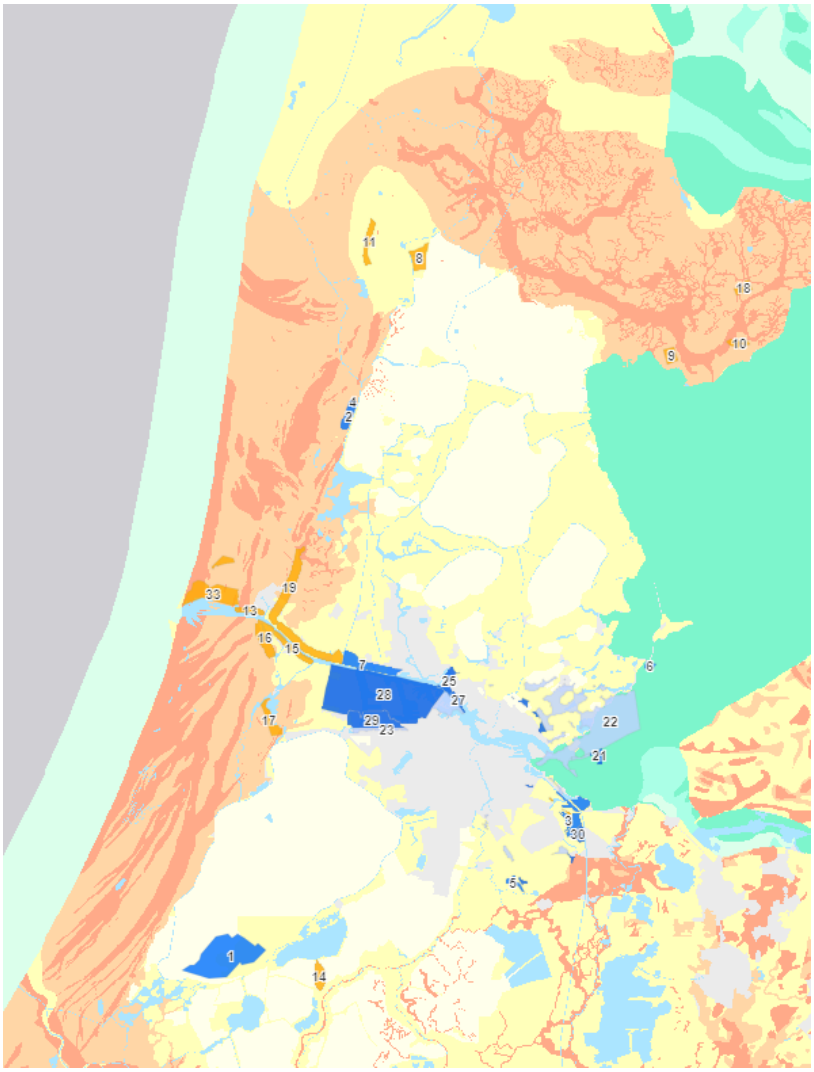

Figuur 3.23: Indicatieve archeologische waarden en ligging zoekgebieden

3.3.6 Conclusie landschap en erfgoed

Voor het thema Landschap en erfgoed is gekeken naar de ruimtelijk-visuele manifestatie in het landschap en de mogelijke impact van windturbines op de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden. Wanneer geen aandachtspunten geïdentificeerd kunnen worden

hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen ( ). De ernst van bestaande aandachtspunten is leidend voor de beoordeling van de zoekgebieden (, en).

Tabel 3.5: Beoordeling landschap en erfgoed

Nr.	Naam	Ruimtelijke visuele manifestatie	Landschappelijke waarden	Cultuur-historische waarden	Archeologie
1	Spoordriehoek				
2	Boekelermeer I				
3	Diemerscheg-Diemen I				
4	Boekelermeer II				
5	A2/A9 Ouderkerkerplas				
6	Nes				
7	Noordzeekanaal I				
8	Alton				
9	Kamersloot				
10	Elbaweg				
11	Omgeving Breekland/N245				
12	Noordzeekanaal II				
13	Kade Velsen-Noord				
14	Zuiderlegmeerpolder Oost				
15	Noordzeekanaal III				
16	A9-A22				
17	Waarderpolder				
18	Oosterwijzend				
19	A9 De Kil				
20	Diemerscheg-Diemen II				
21	IJburg Baai				
22	Waterland/IJmeer reserve)				
23	Amsterdam (reserve)				
24	Knp. Holendrecht				
25	Noorder IJplas				
26	Ring A10 Noord				
27	Cornelis Douwesterrein				
28	Havengebied-Noord				
29	Havengebied-Zuid				
30	Diemerscheg-Amsterdam				
31	Sciencepark				
32	Waternetterrein/Gein				
33	Tata Steel				

3.4 Natuur

3.4.1 Effecten op natuurwaarden

Natuurgebieden: Natura 2000 en NNN

Verschillende zoekgebieden bevinden zich geheel of voor een deel in Natura2000 en/of Natuur Netwerk Nederland gebieden. Natura2000-gebieden kennen een externe werking, waardoor ook rekening moet worden met mogelijke effecten op instandhoudingsdoelstellingen als zoekgebieden in de nabijheid van Natura 2000 gebieden liggen. Ontwikkelingen binnen een bepaalde afstand van Natura-2000 kunnen een negatief effect hebben op de kwaliteit van Natura-2000 gebieden. Bij kleine afstanden kan de impact van windturbines door verstoring (slagschaduw, licht en geluid) of een vermindering van de openheid leiden tot een afname van de kwaliteit van biotopen in Natura2000 gebieden. Een ecologisch functionele relatie tussen het zoekgebied en het natuurgebied kan ook aanleiding zijn voor een negatief effect op de habitats en organismen in natuurgebieden.

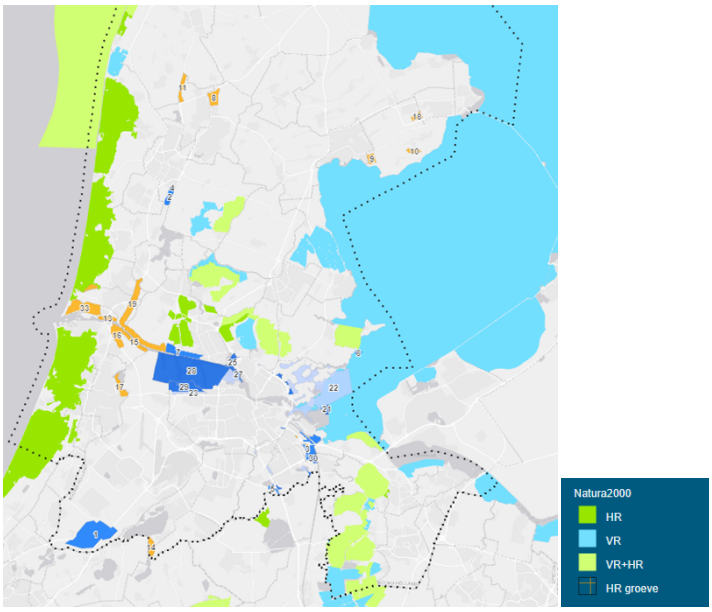

Figuur 3.24: Ligging Natura2000-gebieden en zoekgebieden (HR = habitatrichtlijn; VR = vogelrichtlijn)

De zoekgebieden die (deels) in Natura2000-gebieden zijn gelegen zijn Nes (6), een deel van Waterland/IJmeer (reserve, 22) en Amsterdam (reserve, 23) . Daarnaast is een deel van de gebieden zeer dichtbij Natura-2000 gebieden. De volgende Natura2000 gebieden bevinden zich binnen een 600 meter buffer rondom de zoekgebieden: Diemerscheg-Diemen I (3), Noordzeekanaal I (7), Kamersloot (9),IJburg Baai (21) en Tata Steel (33) . De impact van windturbines op de kwaliteit van Natura2000 gebieden vormt een belangrijk aandachtspunt

wanneer het zoekgebied geheel of gedeeltelijk in Natura-2000 gebied ligt, omdat er een groot risico is op negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen, ( ) en een belangrijk aandachtspunt wanneer het zoekgebied in de nabijheid van een Natura-2000 gebied is gelegen ( ).

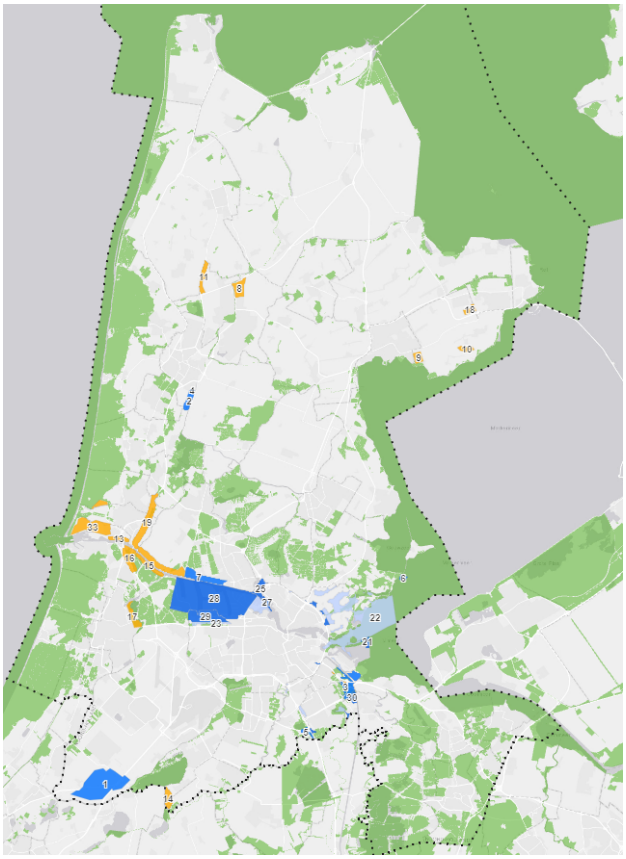

Figuur 3.25: Ligging Natuur Netwerk Nederland (NNN) en zoekgebieden

Een groot deel van de zoekgebieden ligt (gedeeltelijk) in of in de directe nabijheid van een NNN-gebied. NNN-gebieden kennen geen externe werking, zoals bij Natura2000 gebieden het geval is. Echter, het is niet gewenst vanuit een goede ruimtelijke ordening om windturbines aan de randen van NNN-gebieden te plaatsen, omdat deze de natuurwaarden in het gebied negatief kunnen beïnvloeden. Windturbines zijn alleen toegestaan als het aantoonbaar een meerwaarde heeft voor de kwaliteit en samenhang van natuur in het gebied; als de ontwikkeling van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn en er wordt gecompenseerd.

Zoekgebieden die (gedeeltelijk) in NNN liggen zijn: Diemerscheg Diemen I en II (3 en 20); A2/A9 Ouderkerkerplas (5); Nes (6); Noordzeekanaal II en III (12 en 15); A9-A22 (16); Waarderpolder

(17); A9 De Kil (19); IJburg-Baai (21);Waterland/IJmeer (reserve, 22), reserve Amsterdam (23); Knooppunt Holendrecht (24); Havengebied-Zuid (29) en Diemerscheg-Amsterdam (30).

Zoekgebieden die binnen 600 meter van NNN liggen zijn: Spoordriehoek (1), Boekelermeer I (2), Noordzeekanaal I (7), Alton (8), Kamersloot (9), Elbaweg (10), Zuiderlegmeerpolder Oost (14), Ring A10 Noord (26), Havengebied Noord en Zuid (28 en 29) en het Waternetterrein/Gein (32). Wanneer een zoekgebied in NNN is gelegen vormt dit een belangrijk aandachtspunt, omdat er een groot risico is op negatieve effecten ( ). Het plaatsen van windturbines in zoekgebieden in de nabijheid van NNN gebieden creëert een risico op negatieve effecten op de natuurwaarden in deze gebieden. Er bestaat een aanzienlijke kans dat inpassing mogelijk is ( ).

Het plaatsen van windturbines in zoekgebieden die zich dichtbij Natura-2000 gebieden of NNN bevinden vormt een potentieel risico, omdat er een significant verstorend effect kan optreden of de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het gebied kan verslechteren. De effecten van de plaatsing van windturbines dienen nauwkeurig in kaart gebracht te worden door middel een voortoets en – als significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten - een passende beoordeling.

Soorten en biodiversiteit

Windturbines kunnen een impact hebben op de biodiversiteit door verstoring van leefgebieden van o.a. vogels en vleermuizen en doordat dieren slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met een windturbine. Om de negatieve impact op de biodiversiteit te verminderen, terwijl er wel ruimte wordt geboden voor de ontwikkeling van windparken (en hoogspanningsleidingen) is een traject opgestart met het Rijk, Provincies, NWEA, TenneT en natuurorganisaties (Vogelbescherming Nederland, Zoogdiervereniging en de Natuur en Milieu Federaties). Dit betreft het traject Natuurinclusieve Energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). In het kader van dit traject wordt er gewerkt aan informatievoorziening voor de keuze voor locaties voor opwek van windenergie en mitigerende maatregelen.

De impact van windturbines op vogels en vleermuizen is zeer divers en afhankelijk van verschillende factoren. Voor vogels betreffen deze factoren: de vogelsoort; de locatie, het aantal en de hoogte van windturbines; de opstelling en de uitvoering van de windturbines; de periode (op de dag of in het jaar) en de weersomstandigheden. De effecten van windturbines worden gevormd op drie vlakken:

- Directe sterfte door doodvliegen tegen de turbine (’s nachts en slecht weer);
- Verlies aan (kwaliteit van) leefgebied (mijden van de omgeving);
- Barrière vorming (omvliegen voor broedplaatsen of trek).

Voor vleermuizen zijn de bepalende factoren: de geografische ligging in Nederland en daaraan gerelateerde factoren (windsnelheid, vleermuissoort); het omliggende landschap (groen, bebouwing en open water); de fysisch geografische regio (FGR); habitatten in het landschap; seizoen en weersomstandigheden en de karakteristieken van de windturbines.
In de provincie Noord-Holland liggen met name gebieden waar broedvogels gevoelig zijn voor de plaatsing van windturbines. De nadruk in de gevoeligheidskaarten ligt sterk op waterrijke gebieden. In het algemeen huisvesten waterrijke gebieden meer soorten dan waterarme gebieden.

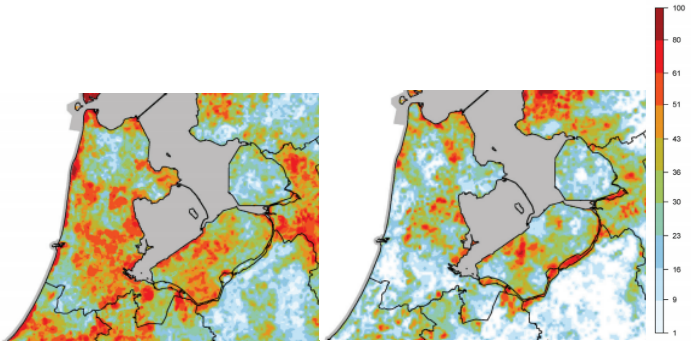

Figuur 3.26: Gevoeligheidskaart broedvogels (links) en niet-broedvogels (rechts) op basis van belangrijke verspreidingsgebieden en vliegbewegingen (grijs: onvoldoende informatie) (SOVON, 2021)

De barrièrevorming van windturbines is o.a. afhankelijk van de mate waarin een gebied in gebruik is door trekvogels. In Nederland zijn zuidoost-Nederland, het IJsselmeer en de kust belangrijke punten voor trekvogels. Figuur 3.28 laat zien dat het IJmeer en Markermeer een belangrijke locatie vormt voor trekvogels voor de trek in zowel het voor- als najaar.

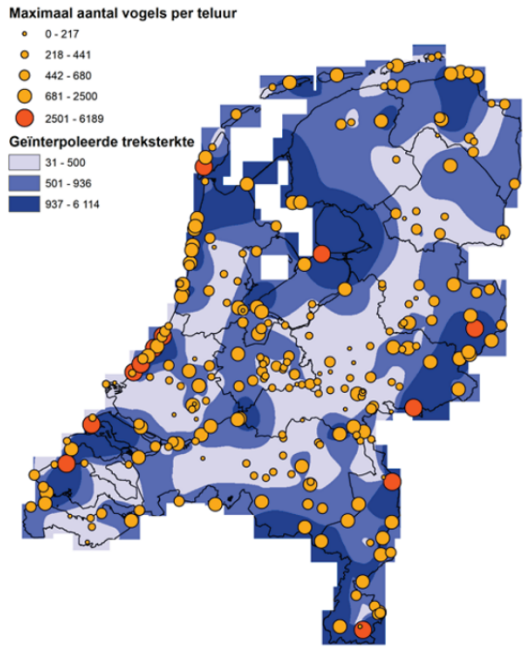

Figuur 3.27: Met nearest neighbour-interpolatie geïnterpoleerde kaart van de treksterkte (aantal waargenomen vogels per teluur) per telpost (SOVON, 2021)

In de Bijzonder Provinciale Landschappen zijn verschillende gebieden met als kernkwaliteit weidevogels. Dit betreft Diemerscheg-Diemen I (3), A2/A9 Ouderkerkerplas (5), Kamersloot (9), Noordzeekanaal II (15), A9-A22 (16), Waarderpolder (17), Diemerscheg-Diemen II (20), Waterland/IJmeer (reserve) (22), reserve Amsterdam (23) en Diemerscheg-Amsterdam (30). Verder ecologisch onderzoek is nodig per zoekgebied om de impact op de biodiversiteit (zoals aanwezigheid van weidevogels) te bepalen.

Het toepassen van de afspraken over mitigerende maatregelen uit het traject Natuurinclusieve Energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL), zoals stilstandvoorzieningen[10] tijdens massale vogeltrek, draagt bij aan het verminderen van het aantal aanvaringsslachtoffers bij zowel vogels als vleermuizen.

In waterrijke zoekgebieden in de nabijheid van het IJsselmeer vormt de plaatsing van windturbines een groot risico voor de aanwezige vogels in het gebied. De zoekgebieden Nes (6), Waterland (reserve) (22), IJburg baai (21), en Diemerscheg-Amsterdam (30) hebben daardoor een groot risico. Daarnaast zijn aandachtspunten aanwezig bij zoekgebieden die (deels) in BPL-gebieden liggen waarvan de waarde voor weidevogels een kernkwaliteit is.

3.4.2 Conclusie Natuur

Voor het thema Natuur is gekeken naar de aanwezigheid van natuurgebieden en biodiversiteit.. Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen ( ). De ernst van bestaande knelpunten is leidend voor de beoordeling van de zoekgebieden (, en).

Tabel 3.6: Beoordeling Natuur

Nr.	naam	Gebieden	Soorten/biodiversiteit
1	Spoordriehoek		
2	Boekelermeer I		
3	Diemerscheg-Diemen I		
4	Boekelermeer II		
5	A2/A9 Ouderkerkerplas		
6	Nes		
7	Noordzeekanaal I		
8	Alton		
9	Kamersloot		
10	Elbaweg		
11	Omgeving Breekland/N245		
12	Noordzeekanaal II		
13	Kade Velsen-Noord		
14	Zuiderlegmeerpolder Oost		

[10] Onder stilstand wordt verstaan dat de rotorbladen van de windturbine niet sneller draaien dan 1 rotatie per minuut.

Nr.	naam	Gebieden	Soorten/biodiversiteit
15	Noordzeekanaal III		
16	A9-A22		
17	Waarderpolder		
18	Oosterwijzend		
19	A9 De Kil		
20	Diemerscheg-Diemen II		
21	IJburg Baai		
22	Waterland / IJmeer (extra reserve)		
23	Amsterdam (reserve)		
24	Knp. Holendrecht		
25	Noorder IJplas		
26	Ring A10 Noord		
27	Cornelis Douwesterrein		
28	Havengebied-Noord		
29	Havengebied-Zuid		
30	Diemerscheg-Amsterdam		
31	Sciencepark		
32	Waternetterrein/Gein		
33	Tata Steel		

3.5 Ruimte en effectiviteit

3.5.1 Stedelijke functies en infrastructuur

Effecten op stedelijke functies en infrastructuur
Als gevolg van de uitstralingseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw) zijn windturbines alleen te combineren met woonfuncties als wordt voldaan aan de normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid. In principe is een combinatie met bedrijven en het plaatsen van windturbines op bedrijventerreinen mogelijk. Er kunnen dan wel risico's zijn in het kader van de externe veiligheid. Dit geldt ook voor het plaatsen van windturbines langs (hoofd)infrastructuur: dit is niet uitgesloten, maar vraagt om voldoende afstand en een risicoanalyse. Deze (mogelijke) beperkingen zijn vooral aan de orde bij de zoekgebieden in de stedelijke gebieden van Amsterdam en in de IJmond. Er zijn meerdere zoekgebieden die in het landelijk gebied liggen en dus geen effecten ondervinden op stedelijke functies en/of infrastructuur. Het gaat om Nes (6), Kamersloot (9), Elbaweg (10), Omgeving Breekland/N245 (11), Noordzeekanaal II (12), Zuiderlegmeerpolder-Oost (14), Noordzeekanaal III (15), Waarderpolder (17), Oosterwijzend (18), en Diemerscheg-Amsterdam (30).

Bij de steden Amsterdam en Diemen liggen zoekgebieden waar mogelijk een effect op de stedelijke functies kan optreden. Zoekgebied Sciencepark (31) overlapt nagenoeg volledig met de daar aanwezige spoorlijnenbundel en het knooppunt Watergraafsmeer. Er is een beperkte ruimte om windturbines te realiseren. Om deze reden wordt dit zoekgebied als risicovol ( ) beoordeeld. Diemerscheg-Diemen (3 en 20) heeft, buiten een groot deel in het Diemerbos, ook een groot zoekgebied in het verkeersknooppunt Diemen en nabij de spoorlijnenbundels tussen Diemen en Weesp. Ook hier kunnen mogelijk effecten optreden in de vorm van veiligheidsrisico's.

Daarnaast zijn er enkele stedelijke gebieden waar het zoekgebied overlapt met een mogelijke toekomstige gebiedsontwikkeling. In Amsterdam is hier op meerdere locaties sprake van. Zo overlappen zoekgebieden Noorder IJplas (25) en Cornelies Douwesterrein (27) met een mogelijke transformatie van Haven-Stad in Amsterdam. Ook ligt er een reservezoekgebied (23) over de Coen- en Vlothaven: hier spelen stedelijke ontwikkelingsprojecten, zoals mogelijke woningbouw in het kader van Haven-Stad en een mogelijke verplaatsing van de cruiseterminal Passenger Terminal Amsterdam (PTA). Ook zoekgebied Ring A10 Noord (26) lijkt stedelijke functies aan te tasten: hier liggen volkstuincomplexen bedoeld voor stadsbewoners die geen/beperkte buitenruimte hebben. Ter illustratie hieronder de deelgebieden van Haven-Stad.

Figuur 3.28: Deelgebieden Amsterdam Haven-Stad.

De resterende zoekgebieden onder dit beoordelingscriterium liggen nagenoeg allemaal buiten de steden, voornamelijk in infrastructuurbundels of op bedrijventerreinen. Dit geldt vooral voor de zoekgebieden in het Havengebied en langs het Noordzeekanaal, maar ook bij Tata Steel. Hier kunnen veiligheidsrisico's optreden. Deze zullen goed te verantwoorden zijn aangezien het hier voornamelijk om beperkt kwetsbare objecten gaat. Hierom worden deze zoekgebieden met een beperkt risico ( ) aangemerkt.

3.5.2 *Landbouw*

Effecten op landbouw
De windturbines kunnen mogelijk effect hebben op het ruimtebeslag en de bedrijfsvoering van de landbouw (akkerbouw, veeteelt, intensieve veehouderij, bollenteelt en glastuinbouw). In meerdere zoekgebieden is sprake van kans op ruimtebeslag van landbouwgebied.

Per turbine is een funderingsplaat nodig die, zeker in combinatie met meerdere turbines, voor een afname van het landbouwareaal zorgt. Hoe groot deze afname van het areaal zal zijn, hangt af van de hoeveelheid en omvang van de turbines die gerealiseerd worden. Dit is een aandachtspunt voor de verdere uitwerking, maar werkt niet per se belemmerend voor zowel de

landbouw als voor de potentie om windturbines hier te realiseren. Relevant is overigens dat de landbouw kan profiteren van win (en zon) als bron van inkomsten.

Niet alle beoogde locaties zijn in het landbouwgebied (zie ook paragraaf 3.6.1 Stedelijke functies en infrastructuur). De zoekgebieden die een impact op landbouw hebben zijn Spoordriehoek (1), Kamersloot (9), Elbaweg (10), Omgeving Breekland/N245 (11), Zuiderlegmeerpolder-Oost (14), Oosterwijzend (19) en reservegebied Waterland/IJmeer (22). Deze locaties zijn daarom met een licht risico ( ) beoordeeld.

3.5.3 Recreatie en toerisme

Effecten op recreatie en toerisme
Er zijn zoekgebieden die van belang zijn voor de recreatieve mogelijkheden. Vooral in gebieden waar nauwelijks andere recreatieve functies nabij zijn, kunnen windturbines een negatief effect hebben op de beleving en de recreatiemogelijkheden van inwoners en bezoekers van die gebieden. Zoekgebied Diemerscheg-Diemen I (3) ligt voor een groot deel in het Diemerbos. Dit is een belangrijke recreatieve locatie voor de inwoners van de gemeente Diemen. Zoekgebied Waarderpolder (17) kent recreatieve elementen zoals een zwemplas en een speeleiland. Daarnaast hebben beide reservegebieden (22 en 23) onderdelen die een impact op recreatie en toerisme hebben. De reservegebieden beslaan grotere, afzonderlijke kleinere gebiedjes. Maar vooral in het buitengebied van Amsterdam, in het noordelijke Waterland en het IJmeer, hebben potentiële turbines een impact op de recreatiemogelijkheden. Een deel van zoekgebied Ring A10 Noord (26) overlapt met een golfbaan en een volkstuincomplex. Ook zoekgebied Diemerscheg-Amsterdam (30) overlapt voor een groot deel met een bestaande recreatieve volkstuin. Windturbines op de hierboven genoemde recreatieve locaties zijn niet zonder meer mogelijk. Dit wordt dan ook als een risico gezien ( ). Op de overige zoekgebieden worden geen potentiële effecten verwacht ten aanzien van recreatie en toerisme. Deze zijn daarom positief ( ) beoordeeld

3.5.4 Vliegroutes

Effecten op vliegroutes en radar
Er zijn zoekgebieden die niet beïnvloed worden door hoogtebeperkingen vanuit de Inspectie Leefomgeving & Transport (ILT). Het gaat om zoekgebieden Boekelermeer I (2), Boekelermeer II (4), Nes (6), Alton (8), Kamersloot (9), Elbaweg (10), Omgeving Breekland/N245 (11), Oosterwijzend (18) en IJburg Baai (21). Deze worden allemaal positief beoordeeld.

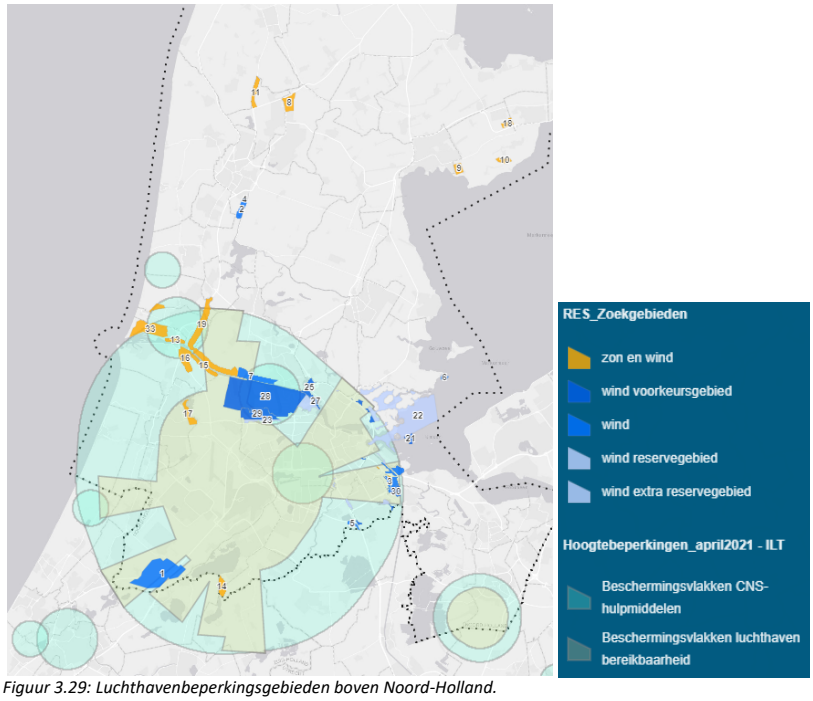

Figuur 3.29: Luchthavenbeperkingsgebieden boven Noord-Holland.

De overige zoekgebieden liggen in het beperkingengebied van luchthaven Schiphol. De mate waarin er beperkingen aanwezig zijn, verschilt per zoeklocatie. Er zijn zoekgebieden die binnen de zogeheten *outer horizontal* van Schiphol vallen. De *outer horizontal* is bedoeld om ook verder weg van de luchthaven objecten te kunnen toetsen op een voldoende veilig verloop van de vliegprocedures. Doorsnijding van de *outer horizontal* (op 146 meter hoogte) is niet toegestaan, tenzij een zogeheten verklaring van geen bezwaar (vvgb) is verkregen. De ILT toetst dit. De zoekgebieden die enkel belemmerd worden door de *outer horizontal* zijn A2/A9 (5), Knp Holendrecht (24), Noorder IJplas (25), Cornelis Douwesterrein (27) en Sciencepark (31). Deze worden beoordeeld met lichte risico's, omdat turbines met een verklaring van geen bezwaar van de ILT inpasbaar zijn.

Daarnaast zijn er zoekgebieden die in meerdere beperkingsgebieden liggen. Zo zijn er enkele helikopterluchthavens in Noord-Holland die voor belemmeringen zorgen: het helikopterplatform Rode Kruis Ziekenhuis te Beverwijk, en Amsterdam Heliport in het Westelijk Havengebied. De helikopterluchthaven liggen beide binnen de *outer horizontal* van luchthaven Schiphol, waardoor de zoekgebieden die met beide overlappen een dubbele onderzoekslast voor de verklaring voor geen bezwaar hebben. Het gaat om de zoekgebieden Noordzeekanaal I (7), Kade Velsen-Noord (13), A9-A22 (16), A9-De Kil (19), Havengebied Noord en Zuid (28 en 29) en Tata Steel (33). Ook deze gebieden worden beoordeeld als potentiële beperkte risico's, omdat turbines met het verkrijgen van een vvgb inpasbaar zijn. Er treden geen veiligheidsrisico's op omdat de afstand tot de luchthaven ruim is. Wel zijn de potentiële turbines beperkt in de hoogte die ze kunnen bereiken; dit heeft effect op de elektriciteitsproductie en mogelijk de economische haalbaarheid.

De overige zoekgebieden liggen ook allemaal op gepaste afstand van Schiphol, binnen de beperkingsgebieden van de start- en landingsbanen en de zogeheten Target Approach Radars. Ook hiervoor geldt dat er op voorhand geen locaties worden uitgesloten en grote risico's kennen. Wel is bij alle locaties die hierbinnen vallen wederom een verklaring van geen bezwaar nodig van ILT om windturbines te kunnen realiseren die boven de op die locatie geldende hoogtebeperking. Ook deze worden hierom beoordeeld als potentieel beperkte risico's die middels het verkrijgen van een vvgb inpasbaar is.

3.5.5 Energieopbrengst

Mate van energieopbrengst

Bepalend voor de energieopbrengst van windturbines (in MWh per jaar) zijn - naast het heersende windklimaat - de ashoogte, de diameter van de rotor, het vermogen van de generator (in MW) en de verhouding tussen het rotoroppervlak ('*swept area*') en het vermogen van de generator. Een relatief grote rotordiameter in verhouding tot de het vermogen van de generator leidt tot een groter aantal uren dat de generator op vol vermogen energie levert. Doordat de windsnelheid vlak bij het maaiveld kleiner is dan op grotere hoogte leveren hogere windturbines meer energie (in MWh per opgestelde MW). Daarnaast is uiteraard het windklimaat een belangrijke factor voor de opbrengst. Dicht bij de zee is de windsnelheid gemiddeld hoger dan verder landinwaarts.

Eén van de relevante factoren met betrekking tot energieopbrengst is de hoogtebeperking rond Schiphol, waardoor niet optimaal kan worden geprofiteerd van de hogere windsnelheid op grotere hoogte. In gebieden met relatief veel woonbestemmingen kan daarnaast het beperken van hinder en het voorkomen van het overschrijden van normen voor geluid en slagschaduw ertoe leiden dat stilstandsvoorzieningen noodzakelijk zijn. Deze kunnen ten koste gaan van de opbrengst.

De hoogtebeperkingen van Schiphol zijn nagenoeg leidend in de beoordeling op dit aspect. Op het niveau van de provincie zal de windsnelheid aan zee wellicht hoger zijn, maar de provincie is niet dusdanig omvangrijk dat de wind sterk afneemt richting het binnenland. Daarnaast ligt een groot deel van de provincie ingeklemd tussen zowel de Noordzee als het Markermeer, en zijn er grote gebieden die vlak en onbebouwd zijn. Meerde zoekgebieden die buiten de hoogtebeperkingen van Schiphol vallen, hebben daarom een verwachte hogere energieopbrengst aangezien de turbines hier hoger kunnen worden. Deze zoekgebieden liggen vooral in het Markermeer en in Noord-Holland Noord. Het gaat om de gebieden Boekelermeer I en II (2 en 4), Nes (6), Alton (8), Kamersloot (9), Elbaweg (10), Omgeving Breekland/N245 (11), Oosterwijzend (18) en IJburg Baai (21).

De overige zoekgebieden liggen binnen de hoogtebeperkingen van Schiphol. Hier zal de energieopbrengst niet maximaal zijn omdat niet kan worden geprofiteerd van de hogere windsnelheid op grotere hoogte. De afstand tot Schiphol is nagenoeg evenredig verdeeld, waardoor de hoogtebeperkingen binnen het hoogtebeperkingsgebied nagenoeg gelijk zal zijn voor alle deelgebieden. Deze worden daarom minder positief ( ) gescoord dan de hierboven genoemde gebieden.

3.5.6 Conclusie Ruimte en effectiviteit

Voor het thema ruimte en effectiviteit is gekeken naar of windturbines inpasbaar lijken in de stedelijke en buiten-stedelijke gebieden. Dit houdt verband met mogelijke belemmeringen vanuit

o.a. landbouw, recreatie, luchthavenbeperkingen en energieopbrengst. Wanneer geen knelpunten geïdentificeerd kunnen worden hebben zoekgebieden een goede beoordeling gekregen (wit). De ernst van bestaande knelpunten is leidend voor de beoordeling van de zoekgebieden
(, en).

Tabel 3.7: Beoordeling Ruimte en effectiviteit

Nr.	Naam	Stedelijke functies	Landbouw	Recreatie en toerisme	Vliegroutes en radar	Energie-opbrengst
1	Spoordriehoek					
2	Boekelermeer I					
3	Diemerscheg-Diemen I					
4	Boekelermeer II					
5	A2/A9 Ouderkerkerplas					
6	Nes					
7	Noordzeekanaal I					
8	Alton					
9	Kamersloot					
10	Elbaweg					
11	Omgeving Breekland/N245					
12	Noordzeekanaal II					
13	Kade Velsen-Noord					
14	Zuiderlegmeerpolder Oost					
15	Noordzeekanaal III					
16	A9-A22					
17	Waarderpolder					
18	Oosterwijzend					
19	A9 De Kil					
20	Diemerscheg-Diemen II					
21	IJburg Baai					
22	Waterland/IJmeer (reserve)					
23	Amsterdam (reserve)					
24	Knp. Holendrecht					
25	Noorder IJplas					
26	Ring A10 Noord					
27	Cornelis Douwesterrein					
28	Havengebied-Noord					
29	Havengebied-Zuid					
30	Diemerscheg-Amsterdam					
31	Sciencepark					
32	Waternetterrein/Gein					
33	Tata Steel					

4 Overzicht, conclusie en aanbevelingen

4.1 Introductie

Dit hoofdstuk bevat drie onderdelen. Het eerste onderdeel (paragraaf 4.2) bevat een overzicht van de beoordelingen, samengevat uit hoofdstuk 3. Dit overzicht laat zien welke aandachtspunten vanuit milieu aan de orde kunnen zijn. Dit zijn aandachtspunten die bij de verdere uitwerking van concrete plannen en de inpassing van windturbines aandacht verdienen. Het gaat hierbij nadrukkelijk om aandachtspunten: in dit addendum zijn geen concrete plannen (met locatie van turbines en type en afmetingen van turbines) beschouwd, maar is gekeken welke omgevingsaspecten in de zoekgebieden belangrijk zijn en beperkingen kunnen opleggen. Bij concrete plannen voor de zoekgebieden kunnen dergelijke effecten geheel of gedeeltelijk worden voorkomen, bijvoorbeeld door een slimme plaatsing van turbines, een uitgekiend ontwerp en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen.

Het tweede onderdeel van dit hoofdstuk is een beschouwing van de overall effecten die het gevolg kunnen zijn van de nu voorgenomen partiële aanpassing van de omgevingsverordening OVNH2020. Deze informatie - wat kunnen de milieugevolgen van het voorgenomen beleid zoals omschreven in de Doorontwikkeling Wind op Land zijn – kan door het bevoegd gezag worden betrokken bij de besluitvorming over de beleidsaanpassing. Deze overall effecten zijn beschreven in paragraaf 4.3. Ook voor deze beschrijving geldt dat deze is gebaseerd op (worst-case) aannames voor de ontwikkelingen die op basis van de Doorontwikkeling Wind op Land en de partiële herziening van de omgevingsverordening OVNH2020 mogelijk worden gemaakt.

Commentaar [HvM8]: Deze zin kan wat mij betreft geschrapt worden.

Tot slot zijn in dit hoofdstuk enkele aanbevelingen voor het vervolg opgenomen.

4.2 Overzicht van de beoordeling van de zoekgebieden

In onderstaande tabel 4.1 zijn de beoordelingen uit de voorgaande hoofdstukken samengevat. De grijstinten corresponderen met het beoordelingskader dat is beschreven in paragraaf 2.3 en dat samengevat de volgende beoordeling van de aandachtspunten bevat:

Tabel 4.1: Samenvatting beoordelingskader

tint	wanneer toekennen?
	Gering risico op negatief effect
	Risico op negatieve effecten aanwezig maar met grote kans dat inpassing mogelijk is
	Belangrijk aandachtspunt, aanzienlijk risico op negatief effect, inpassing waarschijnlijk mogelijk
	Zeer belangrijk aandachtspunt, groot risico op negatieve effecten en/of in strijd met status/beleid; inpassing eventueel mogelijk als exacte locatie duidelijk is en de exacte effecten op provinciale beschermingsregimes bekend zijn
	Groot risico en strijdigheid met status/beleid (showstopper), inpassing waarschijnlijk niet mogelijk

In hoofdstuk 3 is beschreven welke aandachtspunten er bij de zoekgebieden zijn. Daarbij is aangegeven dat de daadwerkelijke effecten die kunnen optreden zullen afhangen van de manier waarop windparken in de gebieden worden gerealiseerd: aantal, afmetingen, opstellingsvorm, mitigerende en compenserende maatregelen zijn uiteindelijk bepalend voor de effecten die zullen optreden. In het algemeen kan worden opgemerkt dat kleine zoekgebieden – doordat er minder schuifruimte is – waarschijnlijk minder mogelijkheden bieden voor een optimale inpassing dan de grotere zoekgebieden.

Aandachtspunten zijn aanwezig waar in het overzicht donkerder grijstinten zijn aangegeven. De aandachtspunten zijn vooral gerelateerd aan de aspecten van de leefomgeving (kans op het optreden van geluidhinder, kans op het optreden van hinder door slagschaduw slagschaduw) en landschap en erfgoed. Hierbij is met name van belang dat een aantal zoekgebieden deels in gebieden liggen waarop het (provinciale) beleid voor het beschermen van landschappelijke en cultuurhistorische waarden (BPL, Unesco, NNN) van toepassing is. Dit kan ertoe leiden dat er voor de betreffende zoekgebieden (ruimtelijke) beperkingen kunnen ontstaan en dat er een nadere afweging van belangen noodzakelijk is.

De rechterkant van het overzicht (Ruimte en effectiviteit) leidt niet tot veel aandachtspunten. Dit wordt deels veroorzaakt door het ‘harde’ karakter van beperkingen (zoals voor de hoogtebeperkingen door Schiphol; dit leidt (alleen) tot hoogtebeperkingen voor turbines en (dus lagere) opbrengsten, maar niet tot een wegen van ruimtelijke belangen), en deels doordat functies te combineren zijn als rekening wordt gehouden met de randvoorwaarden.

De beoordelingen laten zien dat bij vrijwel alle zoekgebieden aandachtspunten aanwezig zijn, maar dat de beoordeling ‘zwart’ van het beoordelingskader niet voorkomt. Er is een aantal zoekgebieden waar aandachtspunten vanuit verschillende aspecten aanwezig zijn. Dit is vooral relevant daar waar het gaat om aandachtspunten vanuit zowel de Leefomgeving (geluid en slagschaduw) en Landschap en erfgoed. Dit is bij een klein aantal zoekgebieden geconstateerd.

De twee reservegebieden (22 en 23) zijn groot en verdeeld over meerdere subgebieden. De aandachtspunten voor deze zoekgebieden kunnen verschillen voor de afzonderlijke subgebieden. Meer nog dan voor de andere zoekgebieden geldt voor deze zoekgebieden dat de feitelijke effecten sterk zullen afhangen van het subgebied waar de ontwikkeling plaatsvindt en de exacte positie van windturbines binnen deze subgebieden. In een groot deel van zoekgebied 22 moet rekening worden gehouden met landschappelijke en cultuurhistorische waarden (BPL) en natuurwaarden.

Tabel 4.2: Overzicht van de aandachtspunten voor de zoekgebieden

		Leefomgeving			Landschap en erfgoed				Natuur		Ruimte en effectiviteit				
Nr.	naam	Geluid	Slagschaduw	Externe veiligheid	Ruimtelijke	Landschappelijke waarden	Cultuurhistorische waarden	Archeologie	Gebieden	Soorten / biodiversiteit	Stedelijke functies	Landbouw	Recreatie en toerisme	vliegroutes en radar	energie-opbrengst-
1	Spoordriehoek														
2	Boekelermeer I														
3	Diemerscheg-Diemen I														
4	Boekelermeer II														
5	A2/A9 Ouderkerkerplas														
6	Nes														
7	Noordzeekanaal I														
8	Alton														
9	Kamersloot														
10	Elbaweg														
11	Omgeving Breekland/N245														
12	Noordzeekanaal II														
13	Kade Velsen-Noord														
14	Zuiderlegmeerpolder Oost														
15	Noordzeekanaal III														
16	A9-A22														
17	Waarderpolder														
18	Oosterwijzend														
19	A9 De Kil														
20	Diemerscheg-Diemen II														
21	IJburg Baai														
22	Waterland / IJmeer (extra reserve)														
23	Amsterdam (reserve)														
24	Knp. Holendrecht														
25	Noorder IJplas														
26	Ring A10 Noord														
27	Cornelis Douwesterrein														
28	Havengebied-Noord														
29	Havengebied-Zuid														
30	Diemerscheg-Amsterdam														
31	Sciencepark														
32	Waternetterrein/Gein														
33	Tata Steel														

4.3 Overall effecten van het voorgenomen beleid

4.3.1 Waarom een effectbeschrijving van het voorgenomen beleid?

Als onderdeel van dit planMER is, naast het in beeld brengen van de eigenschappen en gevoeligheden van de zoekgebieden, ook een beschrijving nodig van het effect van het voorgenomen beleid op het milieu: wat zijn de milieugevolgen van de keuzes die nu door de provincie worden gemaakt en in hoeverre wijken die af van de milieugevolgen van het vigerende beleid? Deze paragraaf gaat daar op in. In deze paragraaf is de ontwikkeling die mogelijk is op grond van het vigerende beleid ((OVNH 2020) beschouwd als de **referentiesituatie** (oftewel: er komen windparken in de 'oude' zoekgebieden met inachtneming van de regels zoals samengevat in tabel 4.3). In deze paragraaf is derhalve het beeld geschetst van de (milieu)effecten van het nieuwe beleid ten opzichte van het vigerende beleid.

Tabel 4.3: Hoofdpunten van het vigerende en het voorgenomen beleid.

Onderdeel	**PRV 2014 (geldig 2014- 2020)**	**Vigerend beleid: OVNH 2020**	***Voorgenomen beleid: Partiële herziening OVNH 2022***
Gebieden	Aangewezen herstructureringsgebieden binnen de volledige provincie Noord-Holland	Enkel binnen aangewezen herstructureringsgebieden in de MRA – in Noord-Holland Noord enkel nog vervanging van oude turbines toegestaan	*In de RES 1.0 zijn 33 zoekgebieden vastgelegd waarbinnen mogelijkheden voor de bouw van windturbines zijn. Vervanging van oude turbines buiten de zoekgebieden blijft toegestaan.*
Afstand	Minimaal 600 meter afstand tot gevoelige bestemming	Minimaal 600 meter afstand tot gevoelige bestemmingen	*Bovenwettelijke afstandseis vervalt – enkel nog nieuwe turbines mogelijk binnen zoekgebieden waarbij wordt voldaan aan wet- en regelgeving (bijv. geluid, slagschaduw, Natura 2000, etc.)*
Lijnopstelling	Minimaal 6 windturbines in één lijn	Minimaal 3 windturbines in één lijn	*Geen vereisten meer ten aanzien van lijnopstellingen*
Sanering	Voor elke nieuwe turbine worden twee oude turbines gesaneerd	Geen saneringsvereisten meer	*Geen saneringsvereisten meer*
Hoogte	Maximale ashoogte van 120 meter	Maximale ashoogte van 120 meter	*Maximale hoogte wordt losgelaten.*
Beeldkwaliteit	Ruimtelijke kwaliteitseisen per herstructureringsgebied	Ruimtelijke kwaliteitseisen per herstructureringsgebied binnen de MRA	*Geen vast toetsingskader ten aanzien van plaatsingsruimte windturbines: per omgevingsvergunning wordt getoetst aan de effecten op beeldkwaliteit*
Vervangen bestaande turbines ('repoweren')	Mogelijk, mits wordt voldaan aan normen omgevingseffecten; het eenzelfde aantal of minder windturbines met vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter of verschijningsvorm betreft; en op gronden waarop op het tijdstip van het van kracht worden van deze bepaling de bouw van een of meer windturbines volgens een ruimtelijk plan is toegestaan.	Mogelijk, mits wordt voldaan aan normen omgevingseffecten; het eenzelfde aantal of minder windturbines met vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter of verschijningsvorm betreft; en op gronden waarop op het tijdstip van het van kracht worden van deze bepaling de bouw van een of meer windturbines volgens een ruimtelijk plan is toegestaan.	*Mogelijk, mits wordt voldaan aan normen omgevingseffecten; het eenzelfde aantal of minder windturbines met vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter of verschijningsvorm betreft; en op gronden waarop op het tijdstip van het van kracht worden van deze bepaling de bouw van een of meer* windturbines volgens een ruimtelijk plan is toegestaan.

Dit Addendum richt zich op het abstractieniveau van het besluit dat nu wordt genomen, te weten hetgeen in het document Doorontwikkeling wind op land staat opgenomen en de daaruit voortvloeiende instructieregel in de 1e partiële herziening van de OVNH2020 die het mogelijk maakt in het daarvoor aangewezen werkingsgebied windturbines ruimtelijk mogelijk te maken.

Zowel het oude (vigerende) provinciale beleid voor Wind op land in Noord-Holland als het nieuwe beleid (de Doorontwikkeling Wind op Land en de 1e partiële herziening van de OVNH) waarvoor dit planMER is opgesteld, fungeert in de praktijk als grondslag voor nadere afwegingen en onderzoek op het niveau van afzonderlijke zoekgebieden en specifieke windturbinelocaties. Het bevoegd gezag kon en kan in de in de OVNH aangewezen gebieden windturbines ruimtelijk mogelijk maken.. Het gegeven dat een gebied is aangeduid op de kaart van zoekgebieden is dus niet meer, maar ook niet minder dan het na afweging van alle ter plaatse spelende ruimtelijke belangen mogelijk kunnen maken van windturbines. De aanduiding als zoekgebied impliceert niet dat er concrete plannen zijn en is ook geen 'garantie' dat daadwerkelijk windturbines in de betreffende gebieden zullen worden gerealiseerd. Dit is immers afhankelijk van initiatiefnemers, bijvoorbeeld energiebedrijven, energiecoöperaties of gemeenten, en kan alleen als het bevoegd gezag (gemeenten en/of provincie) het initiatief ook ruimtelijk mogelijk maakt.. Daarvoor is het noodzakelijk dat plannen voldoen aan inpassingsvereisten en na een afweging van alle in het kader van een goede ruimtelijke ordening aanwezig zijnde belangen. Voor afzonderlijke windturbineprojecten moeten in het kader van een goede ruimtelijke ordening de milieugevolgen gedetailleerd worden onderzocht en zal (per project) een afweging moeten worden gemaakt van alle belangen, waaronder ook de belangen van omwonenden. Bij een dergelijke afweging gaat het om het belang van de leefomgeving, natuur en landschap, maar ook het belang van de energietransitie en eventuele andere belangen. Deze afweging wordt gemaakt door het bevoegd gezag. De afweging kan ertoe leiden dat (bijvoorbeeld) een zekere mate van hinder als acceptabel wordt aangemerkt.

Commentaar [HvM9]: Deze zin kan wat mij betreft worden geschrapt.

Dit bovenomschreven karakter van het voorgenomen beleid en het gegeven dat geen concrete voornemens voor windturbines in de zoekgebieden zijn getoetst heeft als gevolg dat voor het beoordelen van het overall effect van het voorgenomen beleid (in vergelijking met het vigerende beleid) aannames moeten worden gedaan over de kans dat in de zoekgebieden daadwerkelijk windturbines zullen worden gerealiseerd en over aantal, afmetingen en opstellingsvorm van windturbines die binnen de grenzen van de zoekgebieden kunnen worden gerealiseerd. Dit is ook al omschreven in de paragraaf over de gehanteerde methodiek en de gekozen karakter van de aanpak in dit Addendum.

4.3.2 Effecten van het voorgenomen beleid

Bij de beoordeling van de effecten van het voorgenomen beleid is het zinvol onderscheid te maken tussen de MRA (overeenkomend met de RES regio Noord-Holland Zuid) en Noord-Holland Noord. Deze tweedeling is gebaseerd op de verschillen in het vigerende provinciale beleid (dat voor de MRA een enigszins andere inhoud heeft dan voor Noord-Holland Noord) en van het voorgenomen beleid tussen deze gebieden.

Noord-Holland Noord
Het vigerende provinciale beleid biedt voor Noord-Holland Noord geen mogelijkheden tot het plaatsen van nieuwe windturbines. Alleen vervanging van bestaande turbines en kleine windturbines op agrarische percelen zijn mogelijk. Dat houdt in dat bestaande turbines kunnen worden vervangen door nieuwe turbines met beperkt grotere afmetingen.

Het provinciale beleid voor Noord-Holland Noord is in 2020 aangepast ten opzichte van het beleid dat in 2014 is vastgesteld. Door het schrappen van de herstructureringsgebieden betekende de aanpassing van 2020 Noord-Holland Noord een duidelijke verkleining van de ruimtelijke mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines in ververgelijking met het beleid dat sinds 2014 van kracht was.

In het nu voorgenomen beleid blijft het vervangen van bestaande windturbines mogelijk. Ten opzichte van het vigerende beleid is een aantal nieuwe zoekgebieden aangeduid, waardoor er ruimtelijk meer mogelijkheden ontstaan voor het plaatsen van windturbines. Uiteraard zijn daarbij de vereisten van een zorgvuldige inpassing en instemming van het bevoegd gezag van toepassing.

De nieuwe ruimtelijke mogelijkheden bestaan uit een klein aantal relatief kleine zoekgebieden: een drietal in Westfriesland (de zoekgebieden 9, 10 en 18), twee ten zuiden van Alkmaar (zoekgebieden 2 en 4) en twee ten noorden van Alkmaar (zoekgebieden 8 en 11).

Gezien de omvang van deze zoekgebieden, de onderlinge afstand tussen windturbines en gezien de inpassingsvragen (wat is mogelijk gezien andere beperkingen) kan worden verondersteld dat in deze gebieden per gebied maximaal één of twee tot (in het grootste gebied 11) maximaal ongeveer 10 windturbines mogelijk zijn. Gezien het ontbreken van hoogtebeperkingen en gezien bedrijfseconomische overwegingen (en de sturende rol van SDE-subsidie daarin) is het waarschijnlijk dat mogelijke nieuwe turbines een grote rotor en een hogere tiphoogte zullen hebben. Uiteraard moet daarbij worden voldaan aan de normen voor geluid, slagschaduw en dergelijke. gelet op de uitspraak van de ABRvS d.d. 30 juni 2021 is het aan het bevoegd gezag om de gehanteerde norm zorgvuldig te motiveren.

Voor de zoekgebieden in Westfriesland kan het voorgenomen beleid er dus toe leiden dat een klein aantal, verspreid gesitueerde, hoge windturbines wordt gerealiseerd. Het landschappelijke effect daarvan is dat in een groot deel van Westfriesland en vanaf het IJsselmeer windturbines zichtbaar zullen zijn, zonder samenhang. Het horizonbeslag is klein. In vergelijking met het vigerende beleid is het (potentiële) landschappelijke effect groter. De provinciale handreiking biedt aanknopingspunten om hier zorgvuldig mee om te gaan.

De wijziging van het beleid in 2020 betekende voor Westfriesland een beperking van de mogelijkheden: het herstructureringsgebied in Westfriesland werd toen geschrapt. Onder het oude beleid (dat van kracht was tussen 2014 en 2020) was dus meer mogelijk dan in het vigerende beleid. Er kan worden geconstateerd dat zowel het ‘oude’ beleid (2014 – 2020) als het nu voorgenomen beleid meer effecten op het Westfriese landschap hebben dan het vigerende beleid.

Ook voor de twee zoekgebieden ten noorden Alkmaar (zoekgebieden 8 en 11) geldt dat deze, als beide worden gebruikt voor wind, er een effect op het landschap zal zijn door zichtbaarheid en interferentie. In zoekgebied 11 staan al windturbines. Vervanging zal hier mogelijkresulteren in iets grotere en hogere turbines (maximaal 10 procent); voor dit zoekgebied leidt het nieuwe beleid niet tot wezenlijk andere mogelijkheden en effecten dan het vigerende beleid. Het extra zoekgebied (8) betekent wel een uitbreiding van de mogelijkheden.

Grosso modo is het verder zo dat meer windturbines, aanleiding kunnen zijn tot meer hinder. De daadwerkelijke effecten in de vorm van hinder door windturbinegeluid of ander milieugevolgen is echter afhankelijk van de nadere uitwerkingen in concrete plannen door het bevoegde gezag en de afwegingen en keuzes die daarin dan worden gemaakt.

MRA / Noord-Holland Zuid
Voor de MRA is het verschil tussen het vigerende beleid en het voorgenomen beleid complexer. Dat komt doordat zowel de inhoudelijke vereisten (maximale ashoogte, minimaal aantal van drie turbines in lijnopstelling) worden losgelaten als door het toevoegen van een aantal zoekgebieden. Deels zijn dit kleine zoekgebieden, maar deels ook grote en diverse zoekgebieden die bestaan uit verschillende, niet aaneengesloten deelgebieden. Dit geldt vooral voor de twee reservegebieden (22 en 23). De mogelijkheid tot het aanwijzen van windenergiegebieden in het vigerende beleid nuanceert het verschil.

Voor het **havengebied van Amsterdam** (zoekgebieden 28, 29, delen van zoekgebied 23) en de aangrenzende delen van Amsterdam (zoekgebieden 25 en 27) en Zaanstad (zoekgebied 7) verandert er met het nieuwe beleid in de praktijk relatief weinig. De hoogtebeperkingen van Schiphol zijn hier, ook los van het provinciale beleid, al beperkend voor de hoogte van de turbines en ook ten aanzien van de andere factoren die bepalend kunnen zijn voor de inpassing (zoals externe veiligheid en geluid) is de beleidsaanpassing niet van wezenlijk belang. Wel kan het loslaten van de opstellingseis (minimaal 3 turbines in een lijnopstelling) meer mogelijkheden bieden om in de betreffende zoekgebied turbines te plaatsen (solitair, als tweetal of als drietal in een vrije opstelling).

Voor het **gebied rond het Noordzeekanaal tussen de havens van Amsterdam en de zee** kan het nieuwe beleid wel aanleiding zijn tot meer en grotere impact op de omgeving dan het vigerende beleid. In dit gebied is een aantal zoekgebieden toegevoegd (nrs 13, 15, 16, 17, 19 en 33). Deze zoekgebieden zijn voor een groot deel gerelateerd aan hoofdinfrastructuur (Noordzeekanaal, snelwegen). In vergelijking met het vigerende beleid en ook ten opzichte van het beleid uit 2014 zijn de mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines duidelijk groter, en daarmee ook de effecten op het landschap. Door de kleine onderlinge afstand van de zoekgebieden (ze sluiten deels op elkaar aan) en door de verschillende oriëntaties (Noordzeekanaal en A9/A22) bestaat hier het risico dat een weinig samenhangend beeld van windparken ontstaat dat in een groot gebied zichtbaar zal zijn. In de situatie dat een groot deel van de zoekgebieden daadwerkelijk zal worden benut is het horizonbeslag van de zoekgebieden samen groot. Voor deze gebieden is een zorgvuldige en zoekgebied overstijgende toepassing van de provinciale ruimtelijke handreiking Wind op Land van belang voor een goede inpassing.

Voor de zoekgebieden ten **oosten en zuidoosten van Amsterdam** (zoekgebieden 5 en 24, 6, 3, 20 en 30, 31, 32, 21, 26 en 22, delen van 23) kan worden gesteld dat de mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines door het nieuwe beleid groter worden in vergelijking met het vigerende beleid en ook in vergelijking met het beleid van 2014. Er is hier een aantal relatief kleine zoekgebieden aangeduid (31, 32) en enkele wat grotere, samenhangende gebieden (3, 20 en 30 bij de Diemer knoop). Daarnaast zijn hier twee grote reservegebieden opgenomen die uit verschillende subgebieden bestaan (zoekgebieden 22 en 23).

Het loslaten van de eis van de lijnopstelling met ten minste drie windturbines heeft als gevolg dat in de kleine zoekgebieden solitaire of een tweetal (waarschijnlijk hoge) windturbines mogelijk worden. Het nieuwe beleid zal daardoor als potentieel effect hebben dat de impact op het landschap groter wordt. Bij de beoordeling van de mogelijke effecten op het niveau van de zoekgebieden is al geconstateerd dat de verschillende subgebieden van de reserve-zoekgebieden 22 en 23 forse inpassingsvragen kennen vanuit landschap en cultuurhistorie.

In het zuidelijke deel van de MRA zijn twee zoekgebieden (1 en 14) aangeduid. De ligging daarvan wijkt af van het herstructureringsbied van het vigerende beleid.

Ook voor de MRA geldt dat grosso modo de uitbreiding van de ruimtelijke mogelijkheden ertoe kan leiden dat, ook als wordt voldaan aan de normen, er in totaal meer geluidhinder en hinder door slagschaduw kan ontstaan.

4.3.3 Conclusie

Alles overziende kan worden geconstateerd dat het nu voorgenomen beleid in delen van de provincie en ook in samenhang ertoe kan leiden dat per saldo de gevolgen voor het milieu van Wind op Land toenemen in vergelijking met het vigerende beleid en ook, maar in mindere mate, met het beleid dat van kracht was tussen 2014 en 2020.

4.4 Aanbevelingen

In het voorgaande zijn aandachtspunten gesignaleerd voor de zoekgebieden. Zoals aangegeven zijn deze aandachtspunten niet gebaseerd op de beoordeling van concrete voornemens, maar op de karakteristieken van de zoekgebieden en de gevoeligheid van de zoekgebieden voor de effecten van windturbines. Bij de verdere invulling van windplannen voor de zoekgebieden dient een zorgvuldige uitwerking en een weging van belangen plaats te vinden.

Een aandachtspunt hierbij is de mogelijke visuele en landschappelijke cumulatie van effecten van verschillende zoekgebieden. De Ruimtelijke handreiking wind op land van de Provincie Noord-Holland bevat principes voor de landschappelijke inpassing en voor het proces dat kan worden gevolg bij het ontwikkelen van plannen. Daarbij wordt onder andere aandacht gevraagd voor het aansluiten bij bestaande opstellingen.

Vanuit de beschrijving van de (mogelijke) landschappelijke effecten kan dit worden uitgebreid met de aanbeveling om bij het voorbereiden van plannen voor nieuwe turbines niet alleen rekening te houden met bestaande opstellingen, maar ook af te stemmen met ontwikkelingen in andere (nabijgelegen) zoekgebieden. Voor een goede landschappelijke inpassing kan het gewenst zijn om voor nabijgelegen zoekgebieden een gezamenlijke ruimtelijke visie of beeldkwaliteitsplan voor de ruimtelijke en landschappelijke inpassing op te stellen. Dit vraagt om extra processtappen ten opzichte van de processtappen die zijn benoemd in de Ruimtelijke handreiking[11].

[11] Hoofdstuk 5 in de Ruimtelijke handreiking wind op land

Bijlage 1 Kaarten zoekgebieden

Bijlage 1 Kaarten zoekgebieden

In deze bijlage zijn kaarten opgenomen van de zoekgebieden en de begrenzingen daarvan zoals gebruik bij de beoordelingen in dit Addendum. Deze kaartinformatie is afkomstig van de RES-viewers (begrenzing van de gebieden) en van openbare databestanden. De **tabel** geeft aan in welke figuur de zoekgebieden zijn opgenomen. Enkele zoekgebieden, met versnipperde gebieden, staan op verschillende kaarten. Op de kaarten zijn geluidgevoelige objecten (woningen en woonboten) als zwarte stippen weergegeven.

Tabel B1.1: Overzicht zoekgebieden en nummering

Zoekgebied	Aanduiding in RES 1.0	Figuurnummer
1. Spoordriehoek	Regio Haarlemmermeer (NHZ): 2	1
2. Boekelermeer	Regio Alkmaar (NHN): 22	2
3. Diemerscheg - Diemen	Regio Amstelland: (NHZ): 1	3
4. Boekelermeer II	Regio Alkmaar (NHN) 24	2
5. A2/A9 Ouderkerkerplas	Regio Amstelland (NHZ): 2	4
6. Nes	Regio Zaanstreek en Waterland (NHZ):2	5
7. Noordzeekanaal	Regio Zaanstreek en Waterland (NHZ): 3	6
8. Alton	Regio Alkmaar (NHN)	7
9. Kamersloot	Regio Westfriesland (NHN): 14	8
10. Elbaweg	Regio Westfriesland (NHN): 15	8
11. Omgeving Breekland/n245	Regio Alkmaar (NHN): 4	7
12. Zon en wind in Noordzeekanaalgebied	Regio Zaanstreek en Waterland (NHZ): 3	9
13. Kade Velsen Noord	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 3	9
14. Zuiderlegmeerpolder-oost	Regio Amstelland (NHZ): 8	1
15. Noordzeekanaal	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 5	9
16. A9-A22	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 6	9
17. Waarderpolder	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 8	10
18. Oosterwijzend	Regio Westfriesland (NHN): 16	8
19. A9 De Kil	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 2	9
20. Diemerscheg - Diemen	Regio Amstelland (NHZ): 1	3
21. IJburg Baai	Regio Amsterdam (NHZ): 4d	10
22. Waterland/IJmeer (wind extra reservegebied)		4, 5, 10
23. wind reservegebied		4, 6,11
24. Knooppunt Holendrecht	Regio Amsterdam (NHZ): 6a	4
25. Noorder IJplas	Regio Amsterdam (NHZ): 2a	5
26. Ring A10 Noord	Regio Amsterdam (NHZ): 3	5
27. Cornelis Douwesterrein	Regio Amsterdam (NHZ): 2b	6
28. Havengebied	Regio Amsterdam (NHZ): 1a	6
29. Havengebied-Zuid	Regio Amsterdam (NHZ): 1b	6

Zoekgebied	Aanduiding in RES 1.0	Figuurnummer
30. Diemerscheg - Amsterdam	Regio Amsterdam (NHZ): 5b	3
31. Sciencepark	Regio Amsterdam (NHZ): 4a	3
32. Waternetterrein/Gein	Regio Amsterdam (NHZ): 5b	4
33. Tata Steel	Regio IJmond & Zuid-Kennemerland (NHZ): 1	9

Figuur B1: Zoekgebieden 1 en 14 in de Haarlemmermeer

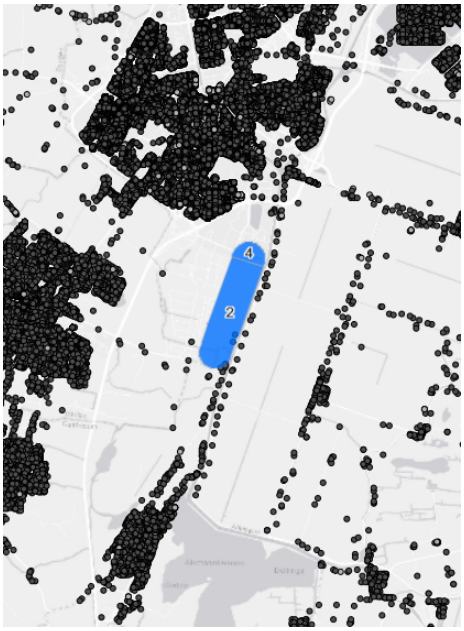

Figuur B2: Zoekgebieden 2 en 4 bij Alkmaar

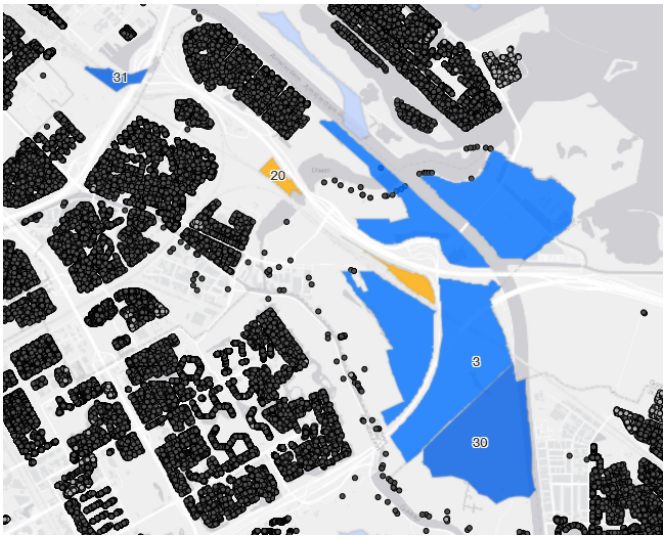

Figuur B3: Zoekgebieden 3. 20 (oranje), 30 en 31 bij Diemen

Figuur B4: Zoekgebieden 5, 23, 24, 32 en twee subgebieden van zoekgebied 22 (lichtblauw) bij Holendrecht

Figuur B5: Zoekgebieden 6 (bij Marken), en subgebieden van zoekgebied 22 (lichtblauw) in Waterland en het IJmeer.

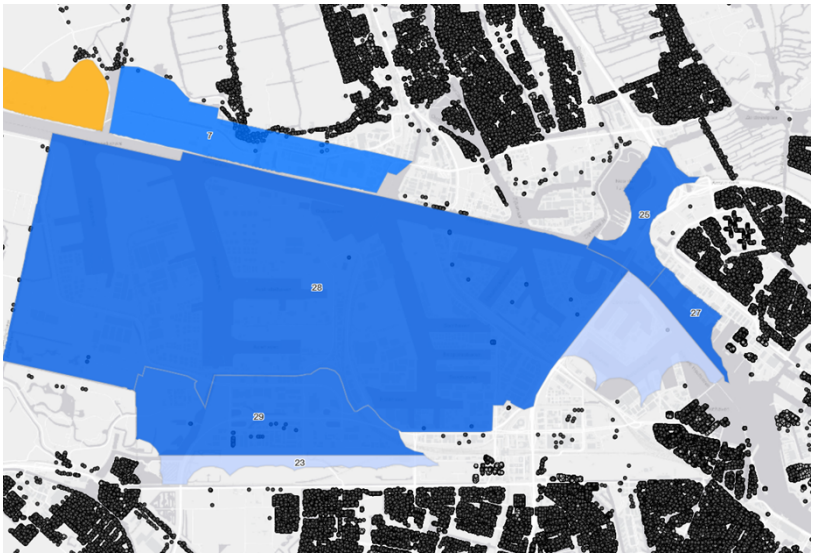

Figuur B6: Zoekgebieden 7, 25, 27, 28 en 29 en subgebieden van zoekgebied 23 (lichtblauw) in en bij het havengebied van Amsterdam

Figuur B7: Zoekgebieden 8 en 11 bij Noord-Scharwoude

Figuur B8: Zoekgebieden 9, 10 en 18 in Westfriesland

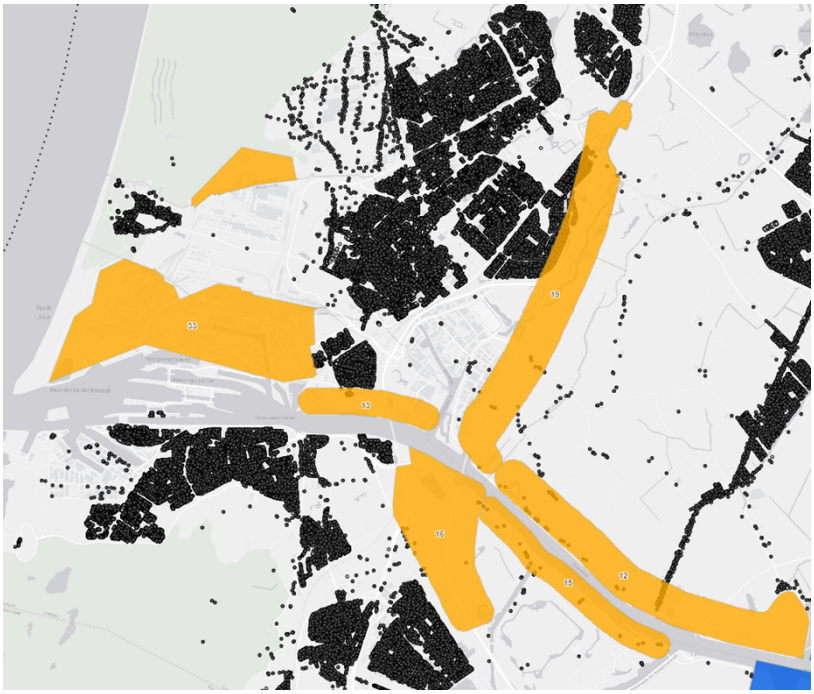

Figuur B9: Zoekgebieden 12,15, 16, 19 en 21 langs het Noorzeekanaal, A9 en A22

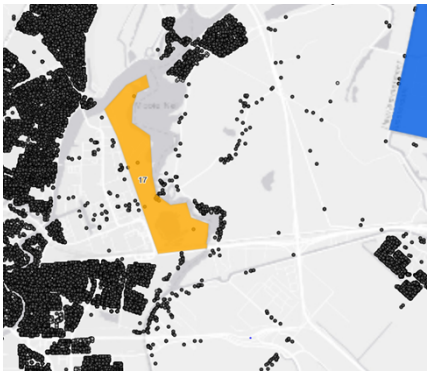

Figuur B10: Zoekgebied 17 bij Haarlem

Figuur B11: Zoekgebied 21 IJmeer. Op het kaartje staan ook subgebieden van de zoekgebieden 22 en 23 (lichtblauw)

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlenen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensoring en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
_x000a_1322 BK ALMERE
_x000a_Postbus 10044
_x000a_1301 AA ALMERE

E. lex.runia@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2021
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Provincie
Noord-Holland

Doorontwikkeling Wind op Land

INHOUD

Inleiding

Terugblik provinciaal beleid en regelgeving

Huidige bestuurlijke provinciale visie Wind op land

Provinciale regels omgevingsverordening NH2020 en NH2022

Provinciale beschermingsregimes

Milieugevolgen doorontwikkeling

Ruimtelijke handreiking wind op land

Inleiding

Nederland staat voor een grote opgave om haar huidige energievoorziening in de komende decennia anders in te richten. We gaan van een centraal gestuurd energiesysteem, vrijwel niet zichtbaar en veelal gebaseerd op fossiele brandstoffen (kolen en aardgas), naar een decentraal systeem van duurzaam opgewekte energie. Onze huizen, bedrijven en lokale energie-initiatieven worden in de nabije toekomst energieleveranciers door zelf lokaal duurzame energie op te wekken uit hernieuwbare bronnen zoals bijvoorbeeld zonne-energie en windenergie. De stroom en warmte die we gebruiken krijgen in deze energietransitie een meer zichtbare plek in onze leefomgeving. Dit alles is nodig om ook in Noord-Holland samen bij te dragen aan de landelijke doelstelling uit het klimaatakkoord om de CO2-uitstoot te verminderen.

In dit document wordt ingegaan op hoe de provincie Noord-Holland aankijkt tegen de doorontwikkeling van Wind op Land in de eigen provincie. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat in het Klimaatakkoord is afgesproken dat in Nederland Regionale Energiestrategieën (RES) moeten worden gemaakt, waarin wordt gezocht naar locaties waar duurzame energie kan worden opgewekt door middel van zonnepanelen of windmolens. Die hernieuwbare energie moet optellen tot 35 TWh gerealiseerd vermogen in 2030. Dit moet er aan bijdragen dat de CO2-uitstoot in 2030 49 procent gedaald is. De provincie Noord-Holland heeft 2 RES-regio's: regio Noord-Holland Noord en regio Noord-Holland Zuid. In de 2 RES' en 1.0 hebben de regio's een ambitie van in totaal 6,3 TWh voor de mogelijke opwek tot 2030 gegeven. In de RES staan zoekgebieden voor opwek van zonne- en windenergie. De RES 1.0 is het resultaat van vele onderzoeken en een bottom up proces. Hieronder waren veel bewoners en vertegenwoordigers aanwezig van onder meer netbeheerders, maatschappelijke organisaties en bedrijven. De provincie brengt als een van de RES-partners haar kennis en belangen in naast gemeenten en waterschappen. Het NH Perspectief op de RES (2020) en de Omgevingsvisie NH2050(...) zijn hierbij de leidraad geweest.

Nu de RES' en 1.0 NHN en NHZ in juli 2021 zijn vastgesteld, dienen zij te landen in het provinciaal ruimtelijk beleid en de omgevingsverordening. Conform het Coalitie- akkoord 2019-2023 maakt de provincie de uit de RES' en voortvloeiende afspraken, net als de gemeenten en waterschappen, mogelijk in haar beleid en regelgeving.

Gekozen is om de RES' en leidend te laten zijn voor wind op land. Dit heeft als gevolg dat het huidige beleidskader wind op land uit 2014 en de daaruit voortvloeiende regelgeving dient te worden aangepast. En het huidige beleidskader wind op land komt te vervallen.

In dit document beschrijven wij bovengenoemde aanpassing als de doorontwikkeling van Wind op Land in de provincie Noord-Holland.

Terugblik provinciaal beleid en regelgeving

De afgelopen periode (2011-2021) heeft de provincie Noord-Holland een restrictief beleid voor windenergie op land gevoerd, waarmee overigens werd voldaan aan de landelijk afgesproken opgave. De provincie Noord-Holland heeft in 2013 met het Rijk afgesproken dat zij in 2020 685,5 MW windenergie ruimtelijk mogelijk gemaakt moet hebben. In 2014 heeft de provincie een herstructureringsbeleid opgesteld met als doel dat het aantal windturbines niet wordt uitgebreid, om zo de impact van de windturbines op de leefomgeving en het open landschap te beperken. Door in te zetten op de herstructurering van solitaire windturbines en verouderde lijnopstellingen kon het opgesteld vermogen in beperkte mate groeien.

Tevens werd Wind op Land buiten de Wieringermeer uitgebreid om de doelstelling te behalen. In 2014 is de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) gewijzigd vastgesteld, met daarin een nadere uitwerking en afbakening van gebieden waar windturbines gerealiseerd mogen worden. De PRS was er tevens op gericht de provinciale opgave voor wind op land te realiseren. In het coalitieakkoord 2015-2019 werd daarvoor het volgende afgesproken: dat er maximaal 685,5 megawatt in Noord-Holland aan wind op land zal worden opgewekt, dat de molens in lijnopstelling van tenminste 6 molens en minimaal 600 meter van bebouwing worden opgesteld, en dat voor iedere nieuwe molen die geplaatst wordt, er twee oude molens worden verwijderd.

Huidige bestuurlijke provinciale visie Wind op land

In het coalitieakkoord 2019-2023, Duurzaam Doorpakken, staat het volgende over windenergie.

'Om de energietransitie vorm te geven is ruimte nodig voor de plaatsing van windmolens. Het heeft onze voorkeur om zoveel mogelijk windmolens op zee te plaatsen. Echter, ook op het land zal de plaatsing van windmolens nodig zijn. Daarom wijzigen wij het beleidskader Wind op land. Wij zien veel maatschappelijke initiatieven die ruimte vragen voor windmolens en die op draagvlak kunnen rekenen. Samen met partners werken we aan Regionale Energiestrategieën. De resultaten daarvan verankeren we in ons ruimtelijk beleid'.

Provinciale regels omgevingsverordening NH2020 en NH2022

Conform het Coalitieakkoord 2019-2023 maakt de provincie de uit de RES' en voortvloeiende afspraken, net als de gemeenten en waterschappen, mogelijk in haar beleid en regelgeving.

Voor de provincie betekent dit dat de Omgevingsverordening NH2020 (onder de huidige wetgeving) en daarmee ook de NH2022 (onder de Omgevingswet) meer ruimte moeten gaan maken om de afspraken uit de RES' en gestand te doen. De RES' en worden hierbij als leidend gezien voor wind op land.

Dit heeft tot gevolg dat het windturbineverbod in Noord-Holland Noord, en het verbod behoudens omgevingsvergunning in Noord-Holland Zuid, alsook de bovenwettelijke regels voor windenergie zoals deze tot heden in de PRV(S) en vervolgens de huidige Omgevingsverordening 2020 stonden opgenomen komen te vervallen. Dit geldt uitsluitend voor de in de RES' en 1.0 NHN en NHZ opgenomen zoekgebieden wind en wind+zon. Hiervoor in de plaats komt een instructieregel voor de gehele provincie die inhoudt dat gemeenten in hun ruimtelijke plannen c.q. omgevingsplannen windturbines mogelijk kunnen maken uitsluitend voor zoekgebieden wind en wind+zon die in de RES' en 1.0 zijn vastgelegd, mits zorgvuldig ruimtelijk ingepast. Het betreft hier de kaartlaag uit de RES 1.0 inclusief moties en amendementen.

Zo krijgen gemeenten de mogelijkheden om te bepalen waar in de gemeente ruimte is voor windenergie en hoe zij deze ruimte willen invullen/benutten. Buiten de RES zoekgebieden wind en wind+zon zijn onder voorwaarden alleen kleine windturbines (tot 15 meter) op agrarische bouwpercelen toegestaan en mogen bestaande windparken worden vervangen/vernieuwd, mits uiteraard wordt voldaan aan ruimtelijke kwaliteitseisen en de eisen die gelden voor de provinciale beschermingsregimes.

Provinciale beschermingsregimes

De provincie kent meerdere beschermingsregimes, te weten Natuurnetwerk Nederland (NNN) , Bijzonder provinciaal landschap (BPL), Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (Nieuwe Hollandse Waterlinie; Werelderfgoed De Beemster en Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam) en Stiltegebieden.

De meest relevante voor de uitwerking van zoekgebieden zon en wind in de RES' en 1.0 zijn NNN, BPL en Unesco/Stelling van Amsterdam omdat meerdere zoekgebieden in de RES 1.0 (deels) gelegen zijn in of raken aan een van deze regimes. Daarom wordt hieronder nader uiteengezet hoe wordt aangekeken tegen windturbines in deze beschermingsregimes.

NNN

Uitgangspunt is dat de provincie geen activiteiten, dus ook geen windturbines, in een ruimtelijk plan c.q. omgevingsplan toestaat die kunnen leiden tot aantasting van het NNN, tenzij er sprake is van een activiteit die past binnen een in de omgevingsverordening geformuleerde afwijkingsmogelijkheid. De eerste afwijkingsmogelijkheid betreft een activiteit van groot openbaar belang. Klimaatverandering heeft effecten op de openbare veiligheid, volksgezondheid en flora en fauna. Het plaatsen van een windturbinepark kan dan in sommige gevallen ook gezien worden als groot openbaar belang. In de Toelichting op de partiele herziening van de OV NH 2020 wordt het groot openbaar belang bij NNN in relatie tot windturbines verder uitgewerkt, zodat duidelijker wordt wanneer hiervan sprake is.

De saldobenadering in NNN wordt in de partiele herziening van de OV NH 2020 vervangen door de meerwaardebepaling. Hiermee wordt bereikt dat de regels duidelijker zijn omschreven en kunnen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt in het NNN zolang er een behoorlijke aantoonbare meerwaarde plaatsvindt voor het natuurnetwerk (NNN). Net zoals bij de saldobenadering mag bij de meerwaardebepaling het NNN niet kleiner worden en mag de samenhang ervan niet verminderen.

BPL

Het BPL is een beschermingsregime bedoeld om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland te beschermen. Per gebied zijn kernkwaliteiten benoemd die het gebied zo bijzonder en waardevol maken. Dat kunnen bijzondere ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische of aardkundige waarden zijn. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk in BPL, zolang ze de kernkwaliteiten niet aantasten. Denk aan fietspaden, energievoorzieningen, kleinschalige woningbouw (tot 11 woningen) of bouwwerken met een oppervlak van minder dan 500 m2. Plannen voor ontwikkelingen die hier buiten vallen, tasten het bijzondere landschap aan. Uitvoering van die plannen kan alleen als het van groot openbaar belang is en als er kan worden aangetoond dat er geen andere mogelijkheden zijn. De schade aan het landschap moet dan worden gecompenseerd. In de Toelichting op de partiele herziening van de OV NH 2020 wordt het groot openbaar belang bij BPL in relatie tot windturbines verder uitgewerkt, zodat duidelijker wordt wanneer hiervan sprake is.

Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

Het verbod op zon en wind in Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde is in de partiële herziening van de OV NH2020 komen te vervallen (behalve in De Beemster). In plaats daarvan is het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies opgenomen. Hierin is onderzocht waar/onder welke voorwaarden wind en/of zon eventueel mogelijk zijn. Dit Afwegingskader bevat een nadere uitwerking van de kernkwaliteiten voor deze werelderfgoederen specifiek voor wind en zon. Aan de hand van dit Afwegingskader kunnen gemeenten beoordelen of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voor wind en zon passen binnen de kernkwaliteiten. Met de aanpassing van de OV NH 2020 op dit punt worden de mogelijkheden voor gemeenten om ruimtelijke ontwikkelingen ten behoeve van wind en zon in de Hollandse Waterlinie toe te staan verruimd.

Milieugevolgen doorontwikkeling

Voor het herstructureringsbeleid Wind op Land uit 2014 is destijds een planMER uitgevoerd. Op dit planMER is zomer 2021 een Addendum gemaakt. Dit addendum heeft tot doel de milieugevolgen van de doorontwikkeling Wind op Land en de hieruit voortvloeiende regels voor Wind op Land in de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en 2022 (OVNH2020/2022) inzichtelijk te maken.

Het Addendum gaat over de in de RES 1.0 opgenomen zoekgebieden voor wind en wind + zon en laat de kans op hinder van windturbines door geluid, externe veiligheid en slagschaduw zien op basis van een dosis-effectrelatie. Ook blijkt uit het Addendum wat de invloed van windturbines kan zijn op andere milieuaspecten, zoals op flora en fauna, natuurgebieden, provinciale landschappen en ruimtelijke kwaliteit van het landschap.

Uit het Addendum is op te maken dat het nieuwe wind beleid (de RES 1.0 is leidend voor wind op land) en de daaruit voortvloeiende regelgeving in delen van de provincie en ook in samenhang ertoe kan leiden dat per saldo de gevolgen voor het milieu van Wind op Land toenemen in vergelijking met het vigerende beleid en ook, maar in mindere mate, met het beleid dat van kracht was tussen 2014 en 2020.

Zie met name paragraaf *4.3.2 Effecten van het voorgenomen beleid* en *4.3.3 Conclusies van het Addendum*.

Met de conclusies uit het Addendum is gezocht naar een balans tussen de nationale en provinciale belangen bij een duurzame energievoorziening en de belangen van de omgeving. Hiermee is naar ons oordeel met het nieuwe windbeleid en de instructieregel zoals opgenomen in de 1e partiële herziening van de OVNH2020 op een passende wijze invulling aan gegeven.

Wat de daadwerkelijke (on)mogelijkheden in de betreffende zoekgebieden zijn vraagt - bij de nadere uitwerking op projectniveau - om verder (MER)onderzoek waarbij gedetailleerder wordt ingegaan op alle milieugevolgen conform de methodiek zoals omschreven in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake windpark Delfszijl Zuid d.d. 30 juni 2021.

Ruimtelijke handreiking wind op land

De Provincie Noord-Holland wil de (cultuur)landschappen optimaal gebruiken door hun kwaliteiten te koesteren en tegelijkertijd ook te benutten voor nieuwe ontwikkelingen zoals de energietransitie. Bij nieuwe plannen voor wind en zonneparken dienen ook de ontwikkelingsgeschiedenis, de ordeningsprincipes en kwaliteiten van het landschap en de inpassing in de wijdere omgeving betrokken te worden. Om gemeenten en initiatiefnemers hierbij te ondersteunen heeft de provincie de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (Leidraad L&C,2018) opgesteld. Deze is echter voor het plaatsen van nieuwe kleine en grote windturbines ontoereikend gebleken. In 2014 is ten behoeve van de vorige Wind op landopgave de Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied gemaakt. Dit document is inmiddels verouderd en zal worden ingetrokken. In plaats daarvan is de Ruimtelijke handreiking wind op land opgesteld als bijlage en toevoeging bij de Leidraad L&C. Deze handreiking gaat in op zowel kleine als grote turbines Deze handreiking biedt een aantal ontwikkelprincipes voor het plaatsen van windturbines, groot en klein, die gemeenten, initiatiefnemers en andere betrokkenen moeten betrekken bij het ontwikkelen van windturbines en / of -parken met zo veel mogelijk ruimtelijke kwaliteit. Voor zonneparken is een handreiking gedaan in de Kwaliteitsimpuls zon. Voor deze handreiking is waar mogelijk en nuttig in de huidige beleidscontext teruggegrepen op onderzoek en aanbevelingen uit het NH Perspectief op de RES (2020).

Doorontwikkeling Wind op Land

Colofon

Uitgave
Provincie Noord-Holland
Postbus 123 | 2000 MD Haarlem
Tel.: 023 514 31 43 | Fax: 023 514 40 40
www.noord-holland.nl
post@noord-holland.nl

Eindredactie
Provincie Noord-Holland

Fotografie
Provincie Noord-Holland

Grafische verzorging
Xerox Mediaservices

Haarlem, september 2021

Provincie
Noord-Holland

RUIMTELIJKE HANDREIKING WIND OP LAND

Inhoudsopgave

3 | **1** **Inleiding**
3 Doel en status
4 Leeswijzer

5 | **2** **Begrippen en cijfers**

7 | **3** **Grote windturbines**
7 3.1. Effectief benutten ruimte en netwerk
8 3.2. Landschappelijke (ruimtelijke) context en beleid
9 3.3. Type opstellingen
11 3.4. Ontwikkelprincipes voor grote windturbines
16 3.5. Combineren van opgaven

17 | **4** **Kleine windturbines**
17 4.1. Vormgeving Microturbines
18 4.2 Plaatsing op het bouwvlak
19 4.3 Ontwikkelprincipes voor kleine windturbines
20 4.4 Relatie tot omgeving

22 | **5** **Processtappen**

1 Inleiding

De provincie Noord-Holland werkt, samen met haar partners, aan een volledig hernieuwbare energie- voorziening in 2050. De komende jaren worden onze landschappen aangepast aan de energievoorziening van de toekomst. Er komen windmolens, zonnepanelen evenals warmtenetten en geothermische installaties. De energietransitie is een van de grootste en ingrijpende opgaven voor het Noord-Hollandse landschap. Het is dus van belang om aandacht te besteden aan de manier waarop deze zich vormgeeft: met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit.

Bij de vormgeving en plaatsing duurzame opwek van energie, waaronder windturbines, grotere windparken en zonneparken, streeft de provincie naar een zo hoog mogelijke bijdrage aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Een belangrijk onderdeel daarvan is de manier waarop deze zich in het landschap manifesteren. Deze handreiking biedt een aantal ontwikkelprincipes voor het plaatsen van windturbines, groot en klein. Zo willen we gemeenten, initiatiefnemers en andere betrokkenen inspireren tot het ontwikkelen van windturbines en/of -parken met zo veel mogelijk ruimtelijke kwaliteit. Voor zonneparken is een handreiking gedaan in de *Kwaliteitsimpuls zonneparken*.

Doel en status

In de Omgevingsvisie NH2050 wordt nadrukkelijk ingegaan op het typische Noord-Hollandse (cultuur)landschap en nieuwe ontwikkelingen daarin. "Noord-Holland beschikt over een unieke en rijke variatie aan (open) landschappen, ruimtelijke structuren, aardkundige en archeologische waarden, cultuurhistorie en gebouwd (wereld)erfgoed. (...) *Voor de leefomgevingskwaliteit is het essentieel deze waarden en karakteristieken van landschap en cultuurhistorie te benoemen, te behouden, waar nodig adequaat te herstellen en waar mogelijk te versterken en te ontwikkelen*".

Daarbij wil de provincie Noord-Holland de (cultuur)landschappen optimaal gebruiken door hun kwaliteiten te koesteren en tegelijkertijd ook te benutten voor nieuwe ontwikkelingen zoals de energietransitie. Bij nieuwe plannen moeten de ontwikkelingsgeschiedenis, de ordeningsprincipes en kwaliteiten van het landschap en de inpassing in de wijdere omgeving betrokken worden bij de planvorming. Om gemeenten en initiatiefnemers hierbij te ondersteunen heeft de Provincie de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (Leidraad L&C) in 2018 opgesteld; de ontwikkelprincipes die hierin worden geboden zijn echter voor het plaatsen van nieuwe windturbines ontoereikend. Daarom is deze ruimtelijke handreiking opgesteld, zodat de hierin beschreven ontwikkelprincipes worden betrokken bij het plaatsen van nieuwe windturbines in het Noord-Hollandse landschap.

In 2014 is t.b.v. de vorige wind op land opgave de *Voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen* uitgevoerd en in december 2015 een *Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied* vastgesteld[1]. Daarnaast is in 2020 het *Noord-Hollands perspectief op de RES* opgesteld. Voor deze handreiking wordt waar mogelijk en nuttig in de huidige beleidscontext teruggegrepen op onderzoek en aanbevelingen uit deze eerdere stukken. Dit onder andere met het oog op de voor de ruimtelijke kwaliteit belangrijke consistentie in het beleid.

Net als de Leidraad L&C gaat dit document alleen over de manier waarop windturbines binnenin het landschap worden geplaatst. Het hoe - en niet over planologische mogelijkheid/wenselijkheid daarvan – het wat en waar. De ontwikkelprincipes uit dit document komen dus pas aan bod wanneer vanuit de planologische procedure blijkt dat windturbines op de betreffende locatie mogelijk zijn. In de Omgevingsverordening zijn de instructienormen, maar geen vergunningsvereisten voor het plaatsen van windturbines, opgenomen. Zie hoofdstuk 5 Processtappen voor de vereisten voor vergunningsverlening.

1. Deze documenten zijn inmiddels ingetrokken om plaats te maken voor actueel beleid, waar deze handreiking onderdeel van is.

Leeswijzer

In dit document maken we onderscheid tussen twee soorten windturbines die beide middels het provinciaal beleid mogelijk worden gemaakt.

Grote windturbines, deze zijn bedoeld om energie te produceren en te leveren aan het elektriciteitsnetwerk. En kleine windturbines, met een as-hoogte van maximaal 15 meter. Dit zijn windturbines die hoofdzakelijk bedoeld zijn voor lokaal (eigen)gebruik.

Het verschil in maatvoering tussen de grote en de kleine windturbines maakt dat deze een andere benadering vragen als het gaat om een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Voor beide soorten wordt in dit document een aantal ontwikkelprincipes geboden.

Deze handreiking is toegespitst op de op dit moment gangbare en meest rendabele type windturbines: Turbines met een horizontale as. Zodra meer innovatieve technieken, zoals de verticale as, wiekloze turbines of windgebouwen op de markt komen en hier concrete initiatieven voor zijn, kijken we of hier aanvullende ontwikkelprincipes voor nodig zijn.

2 Begrippen en cijfers

Hieronder worden technisch termen en jargon die in dit document terugkomen nader verklaard en toegelicht.

As-Hoogte
De hoogte waarop de turbine-as op me mast is bevestigt (zie afbeelding)

Rotor-diameter
Zie afbeelding

Tiphoogte
Het hoogste punt van de rotordiameter (zie afbeelding)

Landschappelijke eenheid
Een herkenbaar aaneengesloten en ruimtelijk begrenst landschap, meestal bestaande uit een enkel landschapstype. Bijvoorbeeld een polder.

Landschapsensembles
Een bundeling van landschappelijke eenheden die een sterke ruimtelijke en/of waterstaatkundige samenhang vertonen. In de *Leidraad L&C* is de provincie Noord-Holland opgedeeld in 20 (landschaps)ensembles.

(wind)opstelling
Een verzameling windturbines die volgens specifieke ruimtelijke principes gegroepeerd zijn.

Korrelgrootte
Schaal van parcellering en bebouwing in een specifiek landschap.

Hartlijn
De aslijn waarnaar men windturbines in opstelling plaatst. Bij een lijnopstelling is sprake van een enkele hartlijn, bij een grid zijn dit er meer (zie afbeelding).

Stramien
De onderlinge afstand van windturbines volgens een zelfde ritmiek, op één hartlijn.

Repoweren
Het vervangen en opwaarderen van bestaande (vaak verouderde) windturbines, voor nieuwe (vaak grotere) windturbines met een groter vermogen.
w
Interferentie (interfereren)
Het visueel samenklonteren van meerdere (opstellingen van) windturbines

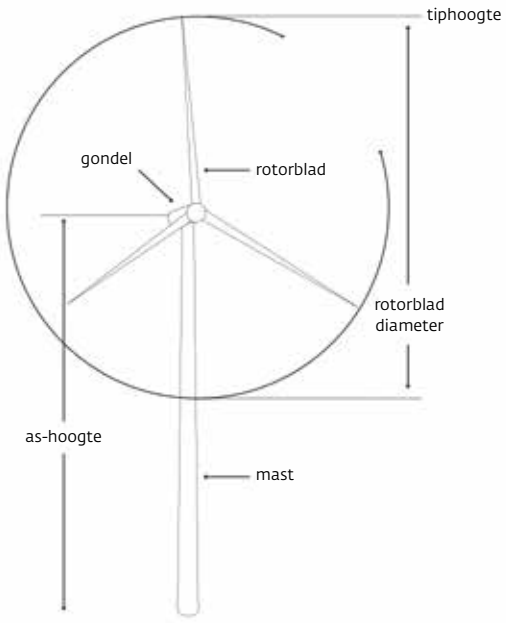

Onderdelen windturbines

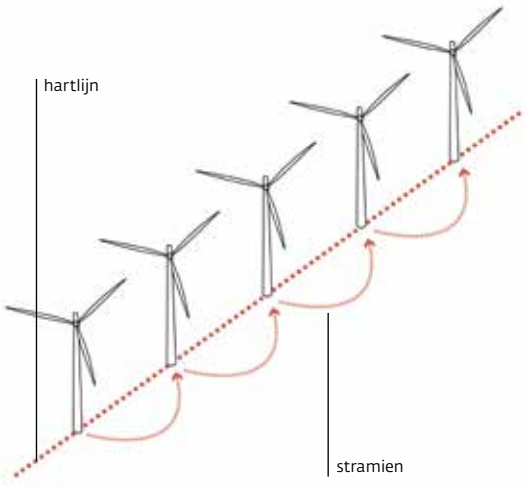

Onderdelen windopstelling

Erf-/bebouwingsemsembles

Een aaneengesloten ruimte die als een geheel wordt beschouwd.Een ensemble bestaat uit verschillende fragmenten (zoals gebouwen, infrastructuur, reliëf, open ruimte en vegetatie) die door hun onderlinge relatie een zekere ruimtelijke samenhang vertonen.

Landschappelijke structuren (Ruimtelijke dragers)

Driedimensionale en lineaire elementen in het landschap die in het vlakke landschap het beeld bepalen en begrenzen. Dit kunnen infrastructurele lijnen zijn, maar bijvoorbeeld ook bebouwingslinten, dijken of kanalen.

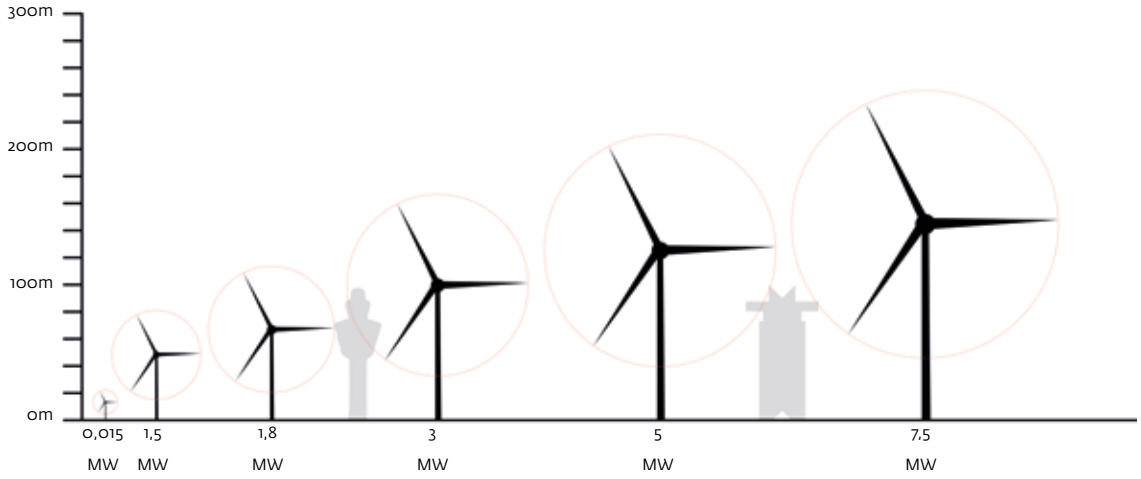

Vergelijking in maatvoering van windtrubine met een verschillend vermogen.s

3 Grote windturbines

In dit hoofdstuk wordt de ruimtelijke context waarmee rekening gehouden moet worden tijdens de planvorming van nieuwe grote windturbines/-parken geschetst *(paragraaf 3.2)*, de ruimtelijke karakteristieken van verschillende mogelijke windturbine opstellingen beschreven *(paragraaf 3.3)* en een aantal ontwikkelprincipes voor het plaatsen van windturbines geboden *(paragraaf 3.4)*.

In paragraaf 3.1 onderstrepen we om te beginnen het belang van een effectieve benutting van de schaarse ruimte en de beschikbare capaciteit op het energienetwerk.

3.1. Effectief

Een effectieve benutting van de energie-infrastructuur vormt één van de grootste uitdagingen voor de energietransitie. In lijn met de Omgevingsvisie NH2050 zetten we daarom in op een bundeling van vraag en aanbod van hernieuwbare energie en heeft een clustering van opweklocaties nabij grote energiegebruikers en/of netcapaciteit de voorkeur. Wanneer het mogelijk is een directe koppeling tussen energieopwekker en energiegebruiker te maken (op dezelfde netaansluiting) dan zorgt dit immers voor een grote ontlasting van het elektriciteitsnet.

Daarnaast speelt bij windturbines het formaat een belangrijke rol. Hogere turbines kennen een substantieel hoger energetisch rendement, omdat het in de hogere luchtlagen vaker en harder waait. Hoewel kleine(re) windturbines op het eerste gezicht lokaal minder impact hebben, is het goed te beseffen dat er van dit type veel meer nodig zijn voor dezelfde hoeveelheid hernieuwbare energie. Dit is al snel een factor 10, uitgaande van 1 MW-turbines ten opzichte van 3 MW-turbines, en een factor 300 ten opzichte van kleine turbines (0.015MW). Om de ruimtelijke impact te beperken en verrommeling van het landschap te voorkomen genieten grotere turbines daarom sterk de voorkeur, mits dit ook past binnen de ruimtelijke context van de betreffende ontwikkellocatie *(zie paragraaf 3.2).*

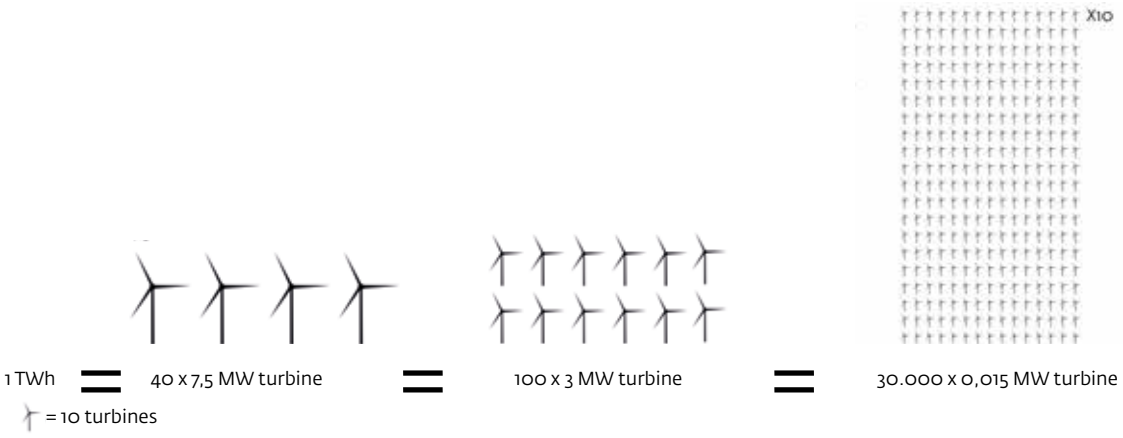

De hoeveelheid windturbines die nodig zijn om één TWh aan energie op te wekken neemt drastisch toe naarmate de windturbines kleiner worden.

3.2. Landschappelijke (ruimtelijke) context en beleid

Landschappen
Noord-Holland biedt een rijke variatie aan landschappen. Naast de agrarische of meer natuurlijke landschappen als duinen, polders, heidevelden, veenweiden, droogmakerijen, wadden, plassen, meren heeft zij ook uitgesproken stedelijke landschappen binnen haar grenzen zoals de MRA met het NZKG en Schiphol. Daarnaast zijn er agrarische landschappen-in-transitie, zoals de Wieringermeerpolder en oostelijke West-Friesland, waar akkers plaatsmaken voor grootschalige, niet altijd agrarische, bebouwing.

Noord-Holland onderscheidt zich van andere provincies door haar openheid, de grote afwisseling en de contrasten in het landschap. Elk deel heeft zijn eigen ontstaansgeschiedenis,die vaak nog goed afleesbaar is in het landschap. Het huidige landschap van Noord-Holland is een erfenis met een grote aantrekkingskracht op mensen die in de provincie wonen, werken en recreëren. De hoge kwaliteit ervan draagt bij aan de leefbaarheid en het economische vestigingsklimaat in de provincie. Met de provinciale omgevingsverordening zijn de meest waardevolle landschappen beschermd (Natuurnetwerk Nederland (NNN), Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), UNESCO), maar ruimtelijke ontwikkelingen en windturbines zijn ook hier niet volledig uitgesloten. Voor de inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen die mogelijk zijn binnen de regelgeving, zowel in de beschermde landschappen als daarbuiten, hanteren wij de *Leidraad Landschap & Cultuurhistorie* (Leidraad L&C). Deze is verbonden aan de ruimtelijke kwaliteitseis (artikel 6.59 OVNH2020) in de *Omgevingsverordening*.

De kwaliteiten van de Noord-Hollandse *landschappen* zijn uitgebreid beschreven in de Leidraad L&C. Hierin worden handreikingen gedaan voor inpassing (d.m.v. ontwikkelprincipes voor landschapsensembles en structuren) en voorbeelden ter inspiratie aangedragen.

Landschap heeft enerzijds betrekking op de onderlinge samenhang tussen de elementen en structuren in een bepaald gebied en anderzijds op de samenhang tussen een gebied en het gebruik daarvan. Landschap heeft ook te maken met de leesbaarheid van die samenhang. Wanneer we het hebben over de inpassing van windturbines dan gaat het er enerzijds om dat de leesbaarheid en de kwaliteiten van het landschap zichtbaar blijven en zo min mogelijk verstoord raken. En anderzijds dat er een nieuwe herkenbare gebruikslaag op zorgvuldige wijze wordt toegevoegd.

Windturbines zijn door hun afmetingen zichtbaar over een grote afstand en hebben daarom een bovenlokale impact op de ruimte en het landelijk gebied. Daarom is het van belang om op verschillende schaalniveaus te kijken naar de effecten en de inpassing van een opstelling:

- lokaal (bijvoorbeeld binnen een polder),
- regionaal (hoe verhoudt de opstelling zich tot andere initiatieven binnen de regio),
- bovenregionaal (hoe verhoudt de opstelling zich tot aangrenzende regio's).

Structuren
Naast de type landschappen zijn er ook *landschappelijke structuren of "ruimtelijke dragers"* die mede bepalend voor de kwaliteiten en ervaring van het landschap. Landschappelijke structuren kunnen infrastructurele lijnen zijn, maar bijvoorbeeld ook dijken, kanalen of ontginningssloten. In de Leidraad L&C worden de ruimtelijke dragers en grote provinciale structuren beschreven. Niet elke structuur leent zich even goed voor het combineren met opstellingen van windturbines. Dit heeft te maken met de karakteristiek ervan. Vormt de structuur zich naar het landschap of loopt deze autonoom door het landschap? Wat is de maatvoering van de structuur in relatie tot de landschappelijke context rondom de structuur?

Bestaande windturbines/-parken
Naast het rekening houden met de waarden en kwaliteiten van het bestaande landschap, is het ook belangrijk om rekening te houden met bestaande windturbines/-parken in de nabijheid. En notie te nemen van de ruimtelijke uitgangspunten die ten grondslag hebben gelegen aan het ontwerp daarvan (*zie ontwikkelprincipe VI*).

3.3. Type opstellingen

Bij het plaatsen van windturbines kunnen we onderscheid maken tussen een aantal type opstellingen. Elk van deze opstellingen heeft andere ruimtelijke effecten en kan best worden toegepast op een manier die deze effecten benut. Zo kunnen windturbines gebruikt worden om ruimtelijk accenten te leggen en plekken te markeren (solitaire turbine of een cluster), ruimtelijke structuren extra manifest te maken (lijnopstelling) of een hele nieuwe laag aan het gebied toe te voegen (grid). De ruimtelijke context *(zie ontwikkelprincipe II)* bepaalt, in combinatie met de keuzes uit het verleden, óf een gebied geschikt is voor windturbines en zo ja welk type opstelling hierbij past.

Solitaire turbine
Een solitaire windturbine is een enkele turbine die zichzelf manifesteert door de afwezigheid van andere windturbines in de omgeving. Solitaire windturbines hebben hierdoor een sterk markerend (plaatsmakend) effect. Om de relatie van turbine met een specifieke plaats (bijvoorbeeld een snelwegknooppunt) zo sterk mogelijk te maken is het zaak deze 'ruimte' te geven. Daarom is het van belang dat er geen andere windturbines/windparken aanwezig zijn binnen een straal van *10x de ashoogte* van de windturbine.

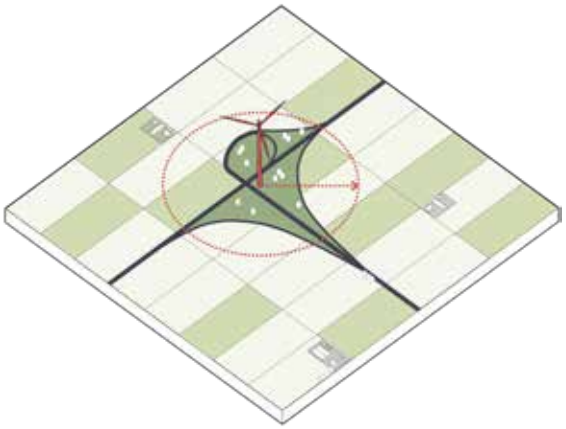

Solitaire turbine

Cluster
Een cluster is een (kleine) groepering van 2-4 windturbines. Net als een solitaire turbine, heeft een cluster een sterk markerend effect en vertoont deze een sterke relatie met de locatie en vraagt deze voor een goede herkenbaarheid ook ruimte. Daarom is het van belang dat er geen andere windturbines/windparken aanwezig zijn binnen een straal van *10x de ashoogte* van het cluster.
Bij het plaatsen van turbines in een cluster is de landschappelijke context (in tegenstelling tot bij een grid) bepalend. Een gelijke onderlinge afstand en verschijningsvorm van de turbine zijn bij een cluster minder relevant. Wanneer het cluster te groot wordt verliest deze zijn 'markerende' effect en zorgt het cluster voor verrommeling en een onrustig beeld.

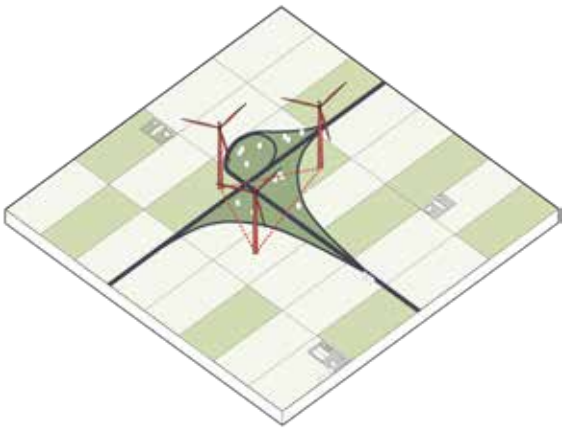

Cluster

Lijnopstelling

Een lijnopstelling is een opstelling van minstens 3 windturbines op een lijn. Om een lijnopstelling zich helder en herkenbaar te laten manifesteren is het van belang dat:

- Turbines dezelfde (type) verschijningsvorm en as- en tiphoogte hebben.
    - Wanneer dit door omgevingsfactoren[2] niet mogelijk is, kan de hoogte van een enkele turbine afwijken tot *10%*.
- Turbines op de zelfde hartlijn staan: dit is een rechte lijn of lijn met lichte kromming geënt op het landschapspatroon. Geen grillige of samengestelde vorm.
    - Wanneer dit door omgevingsfactoren niet mogelijk is, kan de een enkele turbine een afwijking van tot 5% van de stramienmaat hebben.
- Turbines onder een gelijk stramien op de hartlijn staan.
    - Wanneer dit door omgevingsfactoren niet mogelijk is, kan een enkele turbine een afwijking van tot *10%* van de stramienmaat hebben

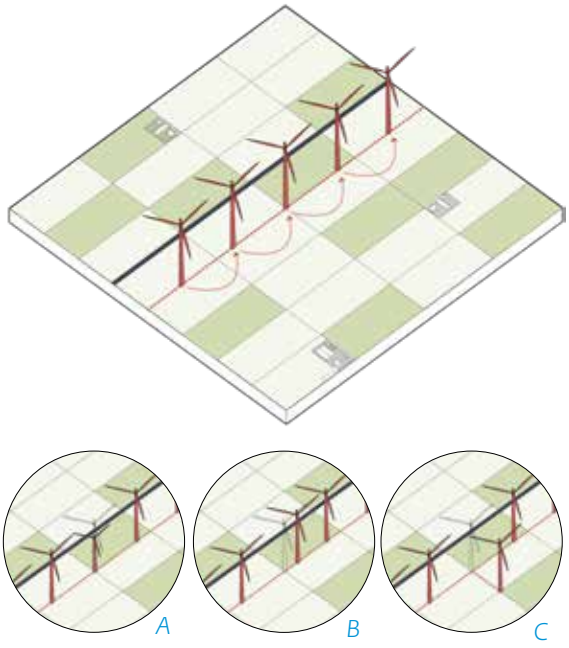

Lijnopstelling
A: Incidentele afwijking in de hoogte
B: incidentele afwijking in het stramien
C: incidentele afwijking van de hartlijn

Grid

Een grid is een groepering van (minstens 6) windturbines geplaatst op een strak raster. Een grid onttrekt zich door zijn maat/schaal en rationele opzet vaak aan het landschap en voegt een nieuwe laag toe aan het landschap. Een grid manifesteert zich daardoor eigenstandig. Om een grid van windturbines zich helder en herkenbaar te laten manifesteren is het van belang dat:

- Turbines dezelfde (type) verschijningsvorm en As- en tiphoogte hebben
    - Wanneer dit door omgevingsfactoren niet mogelijk is, kan de hoogte van een enkele turbine tot *10%* afwijken
- Turbines staan onder een gelijk stramien in opstelling
    - Wanneer dit door omgevingsfactoren niet mogelijk is, kan de een enkele turbine een afwijking van tot 5% van de stramienmaat hebben

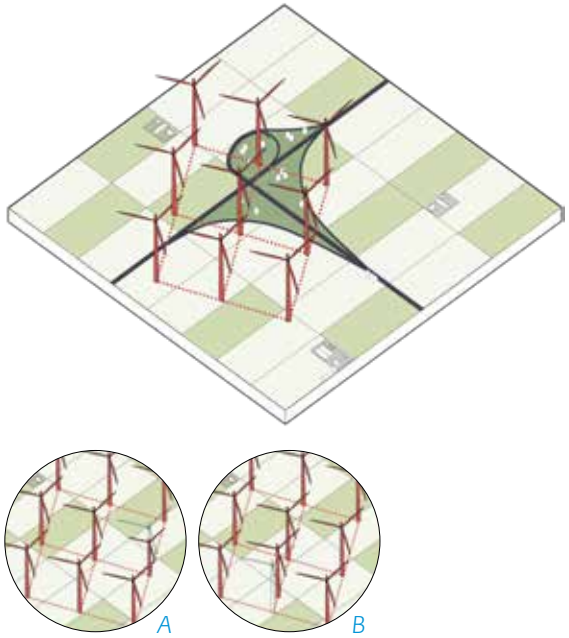

Grid
A: Incidentele afwijking in de hoogte
B: incidentele afwijking in het stramien

2. Bijvoorbeeld: planologische restricties, aanwezige bebouwing of waardevolle landschapselementen

Familie van solitaire
Wanneer er in een gebied meerdere solitaire windturbines, volgens dezelfde ruimtelijke principes worden geplaatst kan je spreken van een familie (of een groep) van solitaire turbines. Bijvoorbeeld een turbine bij elk dorp binnen een specifieke landschappelijke eenheid. Of een turbine bij elke op/afrit van een bepaalde snelweg). Deze turbines zijn dan in verhaal en beleving met elkaar verbonden. Hierbij is het van belang dat:

- Turbines dezelfde (type) verschijningsvorm en As- en tiphoogte hebben
  - Wanneer dit door omgevingsfactoren niet mogelijk is, kan de hoogte van een enkele turbine tot 20% afwijken
- Er binnen een landschappelijke eenheid eenduidige principes worden gehanteerd met betrekking tot de plaatsingslocaties van de windturbines

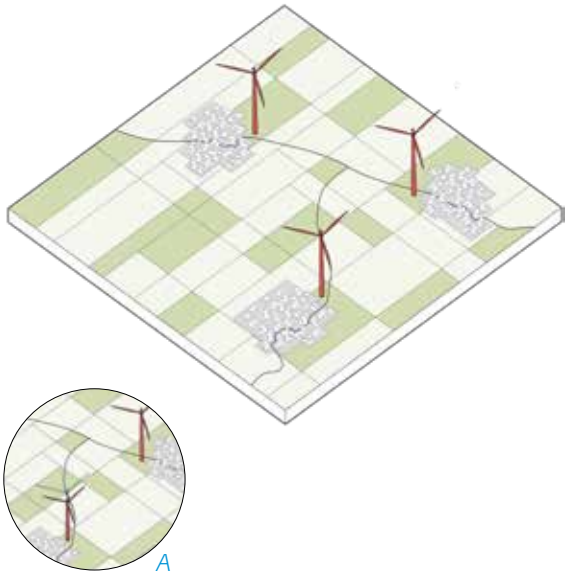

Familie van solitaire
A: Incidentele afwijking in de hoogte

3.4. Ontwikkelprincipes voor grote windturbines

I. Respecteer landschappelijk eenheden en overgangen

Op het schaalniveau van de gehele provincie is de rijkdom van het landschappelijk palet – en het behoud hiervan - van belang. Het Noord-Hollandse landschap is opgebouwd uit landschappelijke eenheden. Het gaat om gebieden met een duidelijke ruimtelijke of waterstaatkundige samenhang. Zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie NH2050 koesteren we de waarneembaarheid en afbakening van deze eenheden of landschappen. Dit betekent dat het onze ambitie is verschillen tussen landschappen te behouden en de grenzen ervan te respecteren. Voor de plaatsing van de ruimtelijk dominante turbines betekent dit bijvoorbeeld dat de beleving van het landschap erbij gebaat is dat nieuwe opstellingen landschappelijke grenzen bij voorkeur niet overschrijden en dat opstellingen bij voorkeur landschap specifiek worden ontworpen (*zie ook ontwikkelprincipe II*). Daarnaast is het landschap gebaat bij een eenduidige invulling in type en oriëntatie van de opstellingen en een consequente toepassing binnen de landschappelijke eenheid.

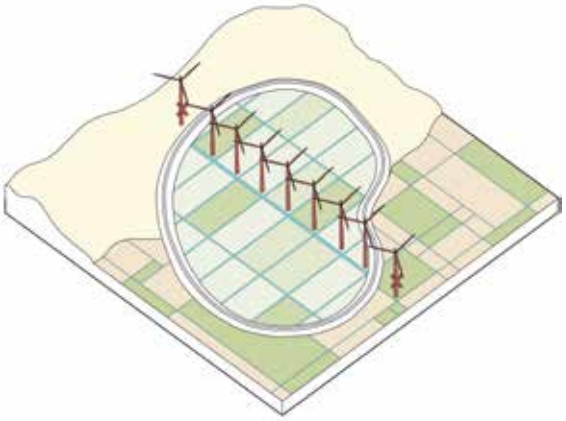

Houd landschappelijke eenheden leesbaar. Pas bijvoorbeeld opstellingen toe die de grenzen van de landschappelijke eenheden respecteren

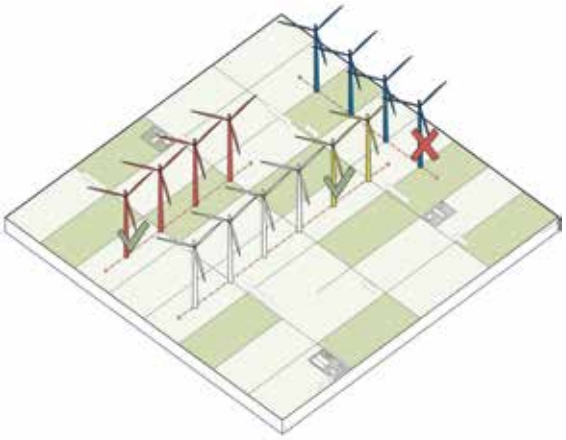

Kies voor eenzelfde oriëntatie van de opstelling binnen een landschappelijke eenheid

II. Aansluiten bij lokale landschappelijke waarden en dynamiek

Het type opstelling (*zie paragraaf 3.3*) is bepalend voor de manier waarop de windturbines worden beleeft. Het landschap is erbij gebaat wanneer deze windturbines zich op een logische manier verhouden tot de lokale landschappelijke waarden (ruimtelijke context) en dynamiek. Het ene gebied leent zich bijvoorbeeld door de afwezigheid van andere dominante structuren beter om accenten te leggen door middel van een (een familie van) solitaire turbines of een klein cluster. En in een ander gebied waar die structuren er juist wel zijn, liggen lijnopstellingen juist meer voor de hand. Dit is voor een groot deel maatwerk en ook sterk afhankelijk van keuzes uit het verleden (*zie ontwikkelprincipe VI*).
Een belangrijk onderscheid wat we hierbij wel kunnen maken is tussen de ontworpen landschappen en de meer organisch gegroeide landschappen.

Verschil tussen organisch gegroeide en vaak kleinschaligere landschappen (onder) en de ontworpen, vaak rationeel vormgegeven landschappen (boven)

Organisch gegroeide landschappen

Waterland, Noord-Kennemerland, Texel en Wieringen zijn voorbeelden van organisch gegroeide landschappen. Water en het eeuwenlange gevecht ertegen hebben hier de vorm, maat en sfeer van het landschap bepaald. De agrarische praktijk is hier gegroeid, niet ontworpen. De uitkomst is een open, vaak nog pittoresk landschap met daarin dorpen (historische lint- of dorpsbebouwing met o.a., stolpen en schuren) en landschapselementen als bosschages, kronkelige waterlopen en dijkjes.

Grootschalige windturbines doen in dit soort gebieden over het algemeen afbreuk aan deze kwaliteiten door do buitenprportionele vorm en maat van deze moderne elementen.

De maat, schaal, en vorm van deze dorpen en landschapselementen zijn bepalend voor de beleving van deze landschappen. Nieuwe (opstellingen van) windturbines zouden hier bij voorkeur op moeten aansluiten. Dit betekent dat op basis van de vaak 'losse' vorm van de dorpen en landschapselementen de windturbine opstellingen dit volgen en dat de strakke lijnopstellingen of grids worden vermeden.

Ontworpen landschappen

Bij de ontworpen landschappen zoals de Wieringermeer, Schermer en Haarlemmermeer, is veel meer sprake van structuurlijnen, regelmaat, repetitie. Ontworpen op basis van de ten tijde van het ontwerp vigerende agrarische praktijk. Het landschap is hier gepland en ontworpen; boerenerven langs wegen en vaarten, dorpen strategisch in de polders.

In deze gebieden is aansluiting bij deze structuren een manier om de oude ontwerpprincipes door middel van windturbines een nieuw gezicht en ordenende functie te geven. Dit is bijvoorbeeld goed te zien in de Wieringermeerpolder. De oude (ontworpen) structuur van de polder is de basis voor het windplan, en de nieuwe 'windlijnen' bieden een nieuw (ruimtelijke en historische) houvast in een steeds grootschaliger en inmiddels deels bebouwd gebied.

III. Gekoppeld aan een structuur

Vaak wordt ervoor gekozen om een opstelling van windturbines te koppelen aan lineaire elementen (structuren) in het landschap. Dit kunnen (spoor)wegen zijn, maar bijvoorbeeld ook dijken, kanalen of ontginningssloten. Deze structuren zijn vaak al op een specifieke manier vormgegeven of ontstaan. Daarbij kunnen we onderscheid maken tussen:

- Structuren die zich vormen naar het landschap
- Structuren die autonoom het landschap doorkruisen

Structuren die zich vormen naar het landschap.

Deze structuren volgen in hun routing de landschappelijke ondergrond en zijn daarnaast vaak ingepast op een manier die past bij deze landschappen. Een goed voorbeeld hiervan is de Rijksweg A7 door de Wijde Wormer, De Beemster en Wieringermeer. Bij het plaatsen van een windopstelling langs dergelijke structuren is het van belang dat er rekening wordt gehouden met de overgangen/verschil tussen verschillende landschappen (of landschappelijke eenheden). Dat kan bijvoorbeeld door de opstelling te beperken tot een specifiek landschap(stype) of landschappelijke eenheid.
Zie ook *ontwikkelprincpe I: Respecteer landschappelijke eenheden en overgangen*

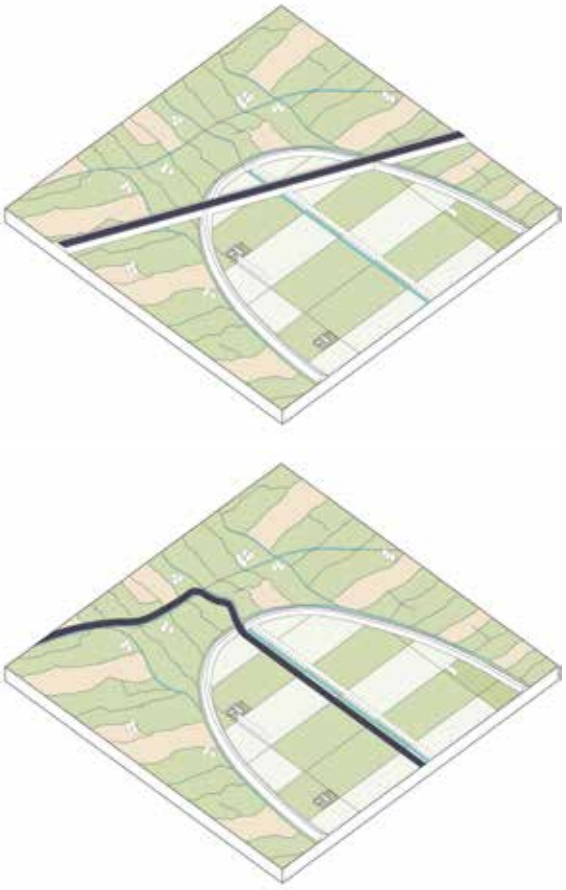

Structuur die autonoom het landschap doorkruist (boven)
Structuur die zich vormt naar het landschap (onder)

Structuren die autonoom het landschap doorkruisen

Over het algemeen zijn dit infrastructurele lijnen en zijn deze meestal de kortste lijn tussen A en B. In de tijd is het landschappelijke palet meer en meer versneden geraakt door deze infrastructuur die de schaal van de afzonderlijke landschappen overstijgt. Daarbij is dan ook geen of beperkte relatie met de landschappelijke ondergrond, vaak ligt de infrastructuur op een verhoogd profiel. De A9 Badhoevedorp-Alkmaar is een goed voorbeeld hiervan. Deze lijnen worden ook regelmatig genoemd als geschikte plaats voor windturbines. Als algemeen principe is dit begrijpelijk en toepasbaar, maar er zijn enkele belangrijke aandachtspunten.

Bij het plaatsen van windturbines langs deze lijnen hoeft in veel mindere mate rekening gehouden te worden met de landschappelijke overgangen, de beleving van de structuur

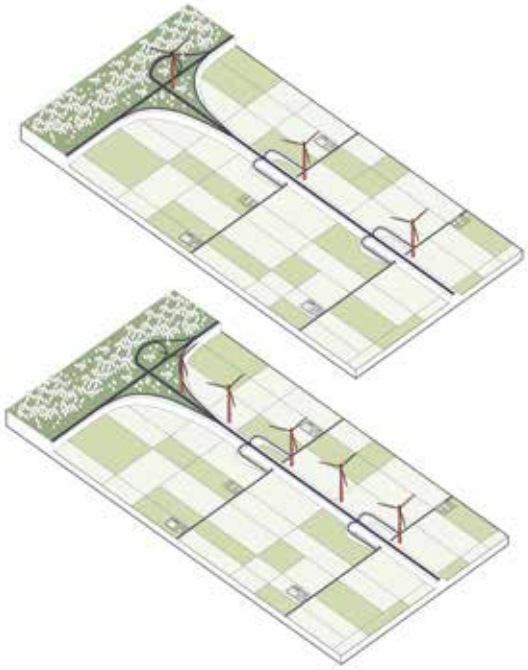

Kies bij het plaatsen van windturbines langs een autonome structuur voor een lange (grote) opstellingen die op een uniforme wijze langs bij voorkeur de gehele structuurlijn wordt toegepast (boven) of repeterend terugkomt. (onder)

als geheel is hier namelijk relevanter. Bij het plaatsen van windturbines langs deze structuren zou juist gezocht kunnen worden naar lange (grote) opstellingen die op een uniforme wijze langs bij voorkeur de gehele structuurlijn wordt toegepast of repeterend terugkomt.

IV. Niet elke structuur is een drager

Het is afhankelijk van de (lijn)structuur en het wind-ontwerp of een lijnopstelling zich ook daadwerkelijk verhoudt tot de structuur. Niet elke lijn (weg, sloot of dijk) is een structurerend element (ruimtelijke drager). En niet elke ruimtelijke drager leent zich om extra geaccentueerd te worden door windturbines. Zo is het bijvoorbeeld niet logisch om een weg die – met een zorgvuldige ruimtelijke inpassing – "onzichtbaar" is gemaakt in het landschap te accentueren met windturbines.

Met de Leidraad L&C is voor de gehele provincie een inventarisatie gemaakt van de ruimtelijke dragers. Dit biedt een degelijk vertrekpunt, maar het bepalen of een lijn in het landschap vanuit een ruimtelijk perspectief geschikt is om met windturbines verder te accentueren blijft maatwerk.

V. Maat bij schaal (Maatvoering windturbine)

Voor initiatieven die zich binnen de landschappelijke eenheden voordoen is het van belang om naar de schaal van het landschap - zowel in het platte vlak als in de hoogte – en naar de aard en schaal van de eventueel al aanwezige opstellingen van windturbines te kijken. De korrelgrootte van een landschap (maat en schaal van de verkaveling) heeft een grote invloed op de mate waarop een windturbine zich in zijn maatvoering/dimensie verhoudt tot het landschap of juist als buitenproportioneel of verstorend wordt gezien. Over het algemeen kan worden gesteld dat landschappen met een grote maatvoering in de verkaveling – zoals de grote droogmakerijen – groter gedimensioneerde windturbines beter verdragen dan landschappen met een meer verfijnde verkaveling, zoals bijvoorbeeld de veenweidegebieden.

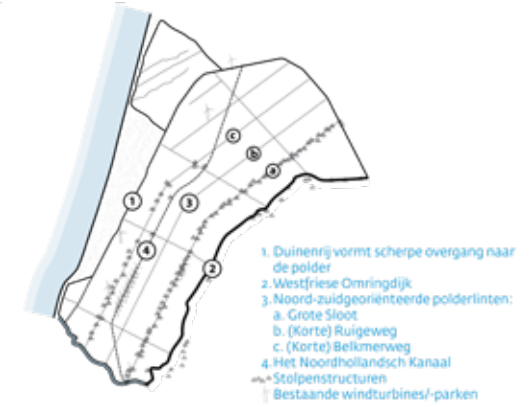

Voorbeeld van uitwerking van ruimtelijke dragers uit Leidraad L&C (Zijpe- en Hazepolder)

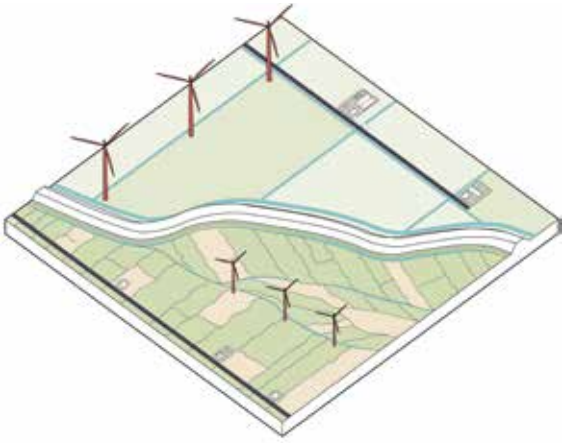

Kies voor een windturbine die past bij de schaal van het landschap. Een grote(re) turbine in een grootschalig landschap (boven) en een kleine(re) turbine in een fijnmazig landschap (onder)

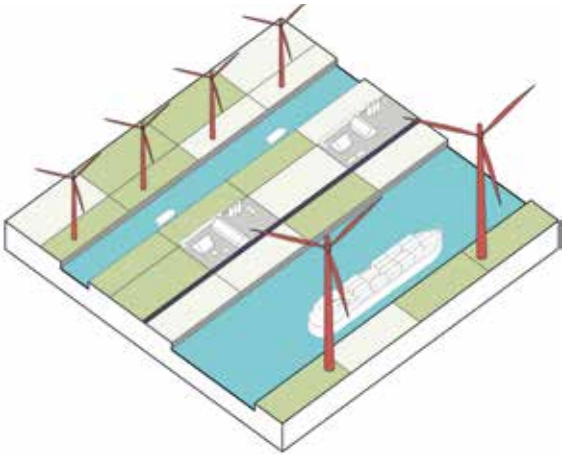

Kies voor een windturbine die maatvoering past bij de schaal van het structuur.

Ook bij het plaatsen van windturbines langs een structuur is het van belang rekening te houden met de dimensionering van de structuur en te kiezen voor een type/maat windturbine die daarbij past. De keuze voor een te grote turbine die te dicht langs de structuur wordt geplaatst kan een zgn. verdwergend effect hebben op de structuur (de structuur lijkt optisch kleiner). Over het algemeen kan gesteld worden dat een (relatief) smal gedimensioneerde structuur (zoals bijvoorbeeld het Noord-Hollands kanaal) kleinere windturbines verdraagt dan een breed gedimensioneerde structuur (zoals bijvoorbeeld het Amsterdam-Rijnkanaal).

Daarbij is ook de afstand tot de structuur van belang. Een te grote afstand maakt dat de windturbines los van de structuur komen te liggen. De maat van de windturbines is hierin richtinggevend. Een richtlijn die hierin aangehouden kan worden is een maximale afstand van de structuur van *1,5 x de ashoogte*. Overigens is hierbij ook de lengte van de opstelling relevant; een opstelling die een structuur over grote lengte 'volgt' zal daar optisch gezien eerder 'bij horen'.

VI. Aansluiten bij bestaande opstellingen

In Noord-Holland hebben we lange tijd een traditie gehad met lijnopstellingen en deze opstellingen zijn in de meeste gevallen op een zorgvuldige wijze in het landschap geplaatst. Wanneer er in de nabijheid van een bestaande windturbineopstelling een nieuwe opstelling wordt gerealiseerd is het daarom van belang om met de ruimtelijke uitgangspunten van de bestaande turbines rekening te houden om zo te voorkomen dat hier afbreuk aan gedaan wordt.

Uitbreiden opstelling

Indien een bestaande lijnopstelling met een aantal turbines verlengd wordt of gekozen wordt de lijn te verbreden door hier parallel een lijn naast te plaatsen (dubbele lijn), is het wenselijk dat de nieuwe turbines in maat en verschijningsvorm (type mast, dimensies en kleurstelling) aansluiten bij de windturbines van de al bestaande opstelling. En dat deze op eenzelfde *hartlijn* en in nagenoeg hetzelfde *stramien* geplaatst worden
(*zie ook* *paragraaf 3.3*).

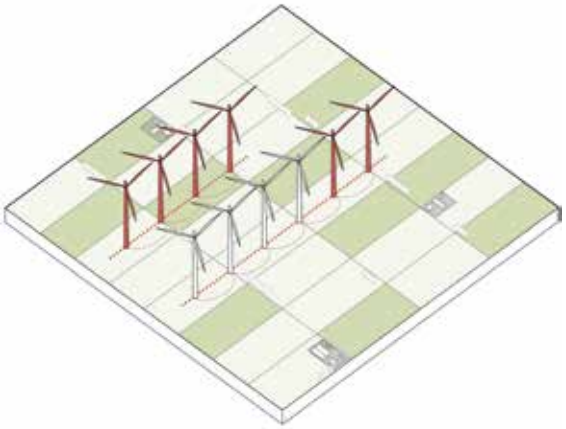

Zorg er bij het uitbereiden van een opstelling voor dat de nieuwe turbines in maat en verschijningsvorm en gehanteerde ruimtelijke principes aansluiten bij de windturbines van de al bestaande opstelling.

Wanneer een relatief oude windturbine-opstelling wordt uitgebreid kan het interessant zijn om dan meteen de bestaande turbines te *repoweren* met eenzelfde type turbine als de nieuwe. Zo wordt behoorlijk meer opgewekt en sluiten de "nieuwe" en "oude" windturbines visueel optimaal op elkaar aan. Hierbij kan ook kritisch gekeken worden naar de waarde/logica van de bestaande opstellingen; ondersteunen deze de aanwezige kwaliteiten of zou het eigenlijk anders moeten en kunnen de te *repoweren* turbine beter elders of op een andere manier (type opstelling) worden teruggeplaatst.

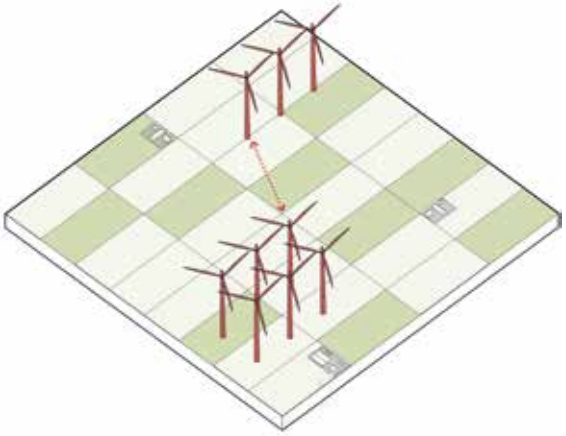

Zorg voor voldoende afstand tussen opstellingen die van elkaar verschillen in vormgeving (type opstelling) en oriëntatie.

Afstand tot bestaande opstelling(en)

Om bestaande (en nieuwe) opstellingen van windturbines goed herkenbaar te houden is het van belang dat er voldoende onderlinge

afstand wordt gehouden tussen de opstellingen. Anders bestaat het risico dat de opstellingen met elkaar gaan interfereren. Opstellingen zijn hierdoor niet meer als afzonderlijk te herkennen zijn, wat tot een onrustig beeld kan leiden. Een richtlijn die hierin aangehouden kan worden is dat opstellingen die van elkaar verschillen in vormgeving (type opstelling) en oriëntatie een minimale onderlinge afstand hebben van *10 x de ashoogte* (van de hoogste turbine van de reeds bestaande of de nieuwe te realiseren opstelling).

Afstemming met ontwikkelingen in andere te ontwikkelen (nabijgelegen) opweklocaties

Wanneer er meerdere opstellingen van windturbines worden ontwikkeld of gepland zijn, nabij elkaar, of binnen eenzelfde landschappelijke eenheid is het verstandig de planvorming en vormgeving van de windopstellingen goed op elkaar af te stemmen. Dit kan bijvoorbeeld door het opstellen van een gezamenlijke ruimtelijke visie of beeldkwaliteitsplan.

VII. Een sobere vormgeving van de Turbinevoet.

Zorg ervoor dat de voet van de turbine zo eenvoudig mogelijk wordt vormgegeven. Laat de bijbehorende elementen als hekwerken, transformatorhuisjes, beveiligingsapparatuur, verlichting e.a. zoveel mogelijk achterwege of (door maatvoering, kleurstelling en materiaalgebruik) opgaan in de omgeving.

3.5. Combineren van opgaven

Naast energietransitie spelen er in het landelijk gebied nog tal van andere opgaven, zoals het voorkomen van verdere bodemdaling, klimaatadaptatie en de vitaliteit van de agrarische sector. Veel van deze opgaven kunnen, mits goed toegepast en ingepast, worden gecombineerd met de opwekking van hernieuwbare energie. Gezien de schaarse ruimte in onze provincie is het belangrijk dat de mogelijkheden om combinaties te maken met andere gebied specifieke opgaven altijd worden onderzocht bij het (her)ontwikkelen van windparken. Op deze manier wordt efficiënt met de ruimte omgegaan en kan zo werk met werk worden gemaakt. Hierbij kan worden gedacht aan de volgende combinaties:

- Wind, zon en ecologie
- Wind met behoud van vollegrondsteelten
- Wind om andere gebiedsopgaven (mede) te financieren (bijv. door investeringen natuur, landschap of recreatieve ontsluitingen)

4 Kleine windturbines

Naast de grote windturbines, bedoeld voor grootschalige energieproductie kunnen ook kleine windturbines (as-hoogte van maximaal 15 meter) bijdragen aan de ambitie van Noord-Holland om energieneutraal te worden. Het vermogen van deze turbines is relatief laag waardoor ze vooral gebruikt zullen worden om in het eigen energieverbruik te voorzien. In tegenstelling tot de grote turbines zijn deze wel makkelijker in te passen in zijn omgeving. Dit hoofdstuk biedt hier een aantal richtlijnen en ontwikkelprincipes voor.

Omgevingsfactoren:

Het rendement van kleine windturbines is sterk afhankelijk van omgevingsfactoren. Een open omgeving rondom de turbine draagt bijvoorbeeld bij aan een hogere opbrengst omdat de wind minder wordt verstoord. Dit speelt zowel op direct lokaal (bouwvlak) niveau als op landschappelijk niveau. In een weidse open polder waait de wind significant sterker dan in een landschap met vele bosschages en dichtbijgelegen bebouwing.

4.1. Vormgeving Microturbines

De provinciale omgevingsverordening biedt in potentie ruimte voor veel kleine windturbines in Noord-Holland. Om risico op verrommeling van het landschap te verkleinen hecht de provincie er waarde aan een goede landschappelijke inpassing. De volgende aspecten spelen een rol bij de beleving van kleine windturbines:

Hoogte van de mast. De hoogte van de mast bepaalt naast de omvang van de rotor de zichtbaarheid van een windturbine. Een masthoogte van 15 meter is landschappelijk relatief eenvoudig inpasbaar. De hoogte is in de orde van grote als die van bomen.
Omvang van de rotor. Deze bepaalt voor een groot deel hoe goed de windturbine zichtbaar is. Een grote rotordiameter zorgt voor een grotere zichtbaarheid en grotere impact. Een (te) grote rotor op een relatief lage mast is bovendien esthetisch gezien minder aantrekkelijk omdat de verhoudingen niet kloppen. Ook kan de nabijheid van een grote wiek bij het maaiveld (inherent aan een grote rotordiameter) als intimiderend ervaren worden.
Rust versus onrust. De wieken van kleine windturbines draaien door de kleine rotordiameter relatief snel, wat een onrustig beeld op kan leveren, zeker wanneer er meerdere kleine turbines bij elkaar staan. Het aantal wieken van de windturbine speelt hierin een grote rol. Een driewieker wordt als 'rustiger' ervaren dan een tweewieker. Daarnaast zal een (complexe) technische vorm eerder verstoren of opvallen in het landschap dan een eenvoudige vormgegeven turbine. Dit laatste heeft dan ook de voorkeur. Dit maakt dat we de volgende kenmerken nastreven in de vormgeving van te plaatsen kleine windturbines.

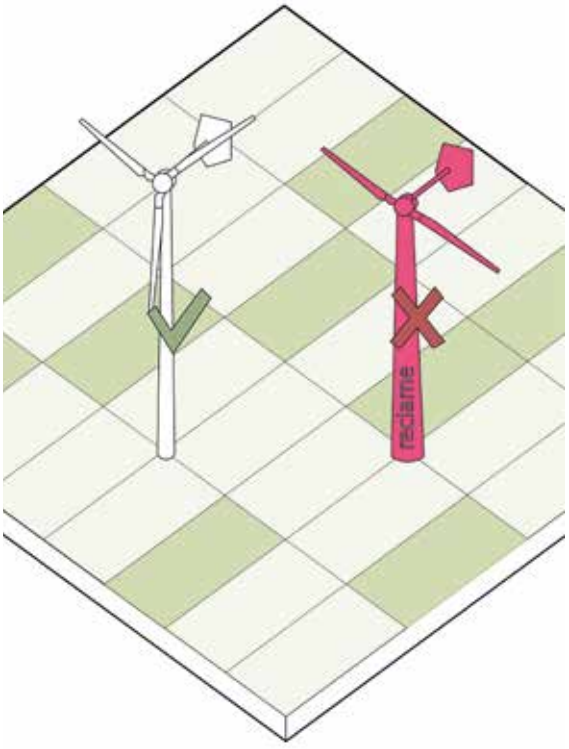

Vormgeving van kleine windmolens

Hoofdvorm

- As-hoogte maximaal 15 meter.
- Evenwichtige verhouding masthoogte tot rotordiameter. Richtlijn: 1:1
- Overwegend rank silhouet om zo de zichtbaarheid van de turbine te beperken
- Bijbehorende elementen (transformator e.a.) sterk ondergeschikt in maat en kleurstelling

Opmaak

- Kleur: onopvallend, mat (bijbehorende elementen op maaiveld: gedekte kleurstelling).
- Belettering/reclame ten aller tijde onopvallend. Het streven is deze windturbines zo onopvallend mogelijk te houden. Belettering en reclame op de turbine dragen hier niet aan bij.
- Bijbehorende elementen zoals; hekwerk, veiligheidsvoorziening, infrastructuur, fundament, elektravoorzieningen en verlichting bepalen mede de uitstraling van de windturbine. Simpel zicht op de eenvoudige techniek in een natuurlijke omgeving, zonder hekken et cetera, zorgt veelal voor de beste landschappelijke inpassing.

4.2 Plaatsing op het bouwvlak

Volgens de OVNH2020 mag er maximaal 1 kleine windturbine worden gebouwd op een bouwperceel met een agrarische functie of een bouwperceel met een stedelijke functie van minimaal 1 ha. Het bouwperceel uit de omgevingsverordening staat gelijk aan een bouwvlak of terreinmaat in een bestemmingsplan. In veel gevallen is het bouwvlak vele malen groter dan het erf met bebouwing en beplanting. Deze paragraaf biedt ontwikkelprincipes voor het plaatsen van een kleine windturbine op het bouwvlak.

Verhoudingen tussen windturbine en ensemble

De verhouding tussen een windturbine en de omliggende objecten in het landschap heeft invloed op de beleving van de windturbine. Agrarische bedrijven (of andere stedelijke functies in het buitengebied) met hun woning en verschillende schuren en bijgebouwen vormen gezamenlijk een erf- en bebouwingsensemble: een aaneengesloten ruimte die als een landschappelijk geheel wordt beschouwd. Een ensemble bestaat uit verschillende fragmenten (zoals gebouwen, infrastructuur, reliëf, open ruimte en vegetatie) die door hun onderlinge relatie een zekere ruimtelijke samenhang vertonen. Het is van belang dat de nieuw toe te voegen windturbines onderdeel worden van de rest van het bestaande erf- of bebouwingsensembles.

Ten slotte moet rekening worden gehouden met het feit dat een windturbine altijd invloed heeft op een grotere omgeving dan alleen het erf-/bebouwingsensemble.

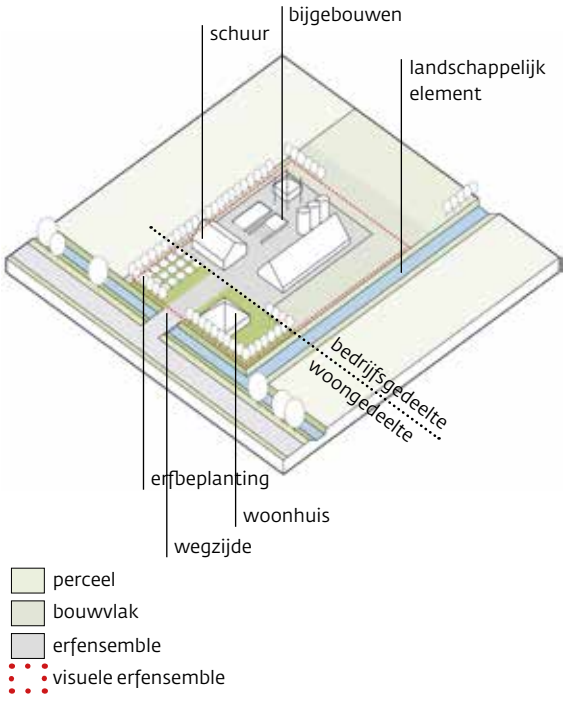

Onderdelen van een erfensemble

4.3 Ontwikkelprincipes voor kleine windturbines

I. Zie de windturbine als onderdeel van of in relatie met het (bestaande) ensemble van bebouwing en beplanting

De windturbine wordt bij voorkeur geplaatst binnen de visuele begrenzing van het erf-/ bebouwingsensemble. Op deze manier ontstaat er geen nieuw object in het landschap en wordt verrommeling beperkt.

Dit is echter niet altijd mogelijk door bijvoorbeeld een gebrek aan ruimte of de afwezigheid van een heldere visuele begrenzing. Houd in dat geval bij voorkeur een maximale afstand aan tot één van hogere bouwvolumes (nokhoogte >5m) van het bouwensemble van 30 meter (2x as-hoogte). Door deze afstand te beperken blijft er een sterke visuele relatie met het bouwensemble .

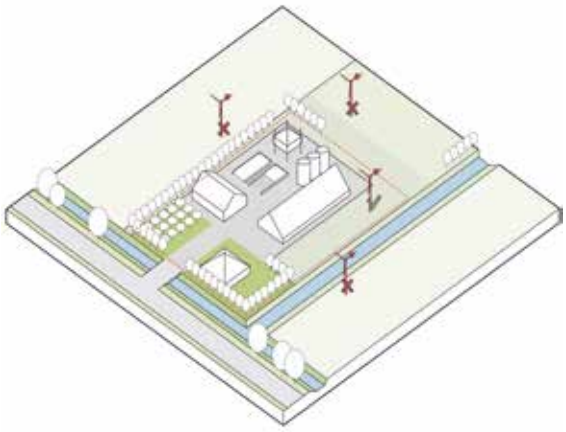

Zie de windturbine als onderdeel van het bestaande ensemble van bebouwing en beplanting

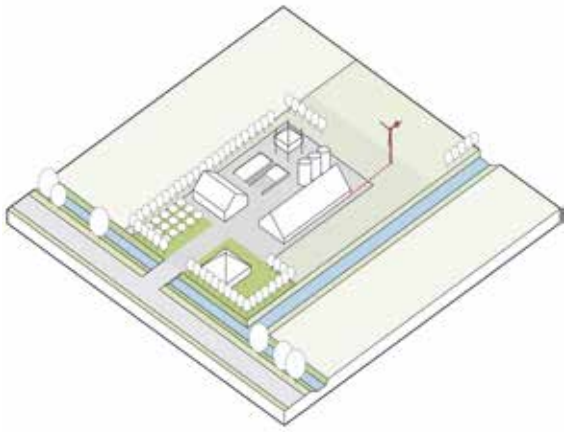

Beperk de afstand tot hoge bebouwing tot 2x de ashoogte

II. Plaats de windturbine op een ondergeschikte positie t.o.v. representatieve voorzijde van het bouwvlak

Om de impact van (een grote hoeveelheid) kleine windturbines te beperken is de beleving van het landschap erbij gebaat wanneer deze windturbines zoveel mogelijk op afstand van de openbare weg en buiten het zicht worden geplaatst. Daarom worden de kleine turbines bij voorkeur op de achterzijde van het bouwvlak geplaatst. Voorkom daarbij dat de turbine in zichtlijnen vanaf de openbare weg wordt geplaatst door deze achter de bebouwing en / of beplanting te situeren.

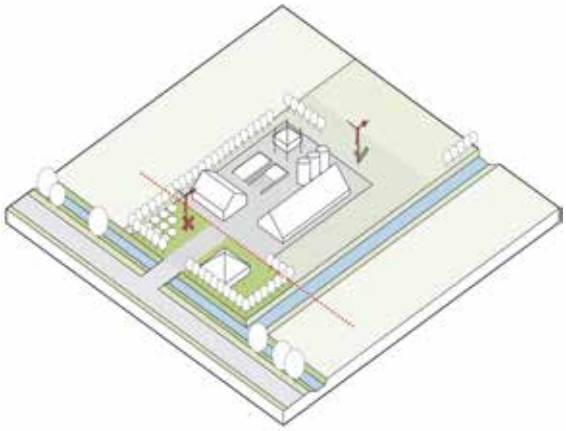

Plaats de windmolen aan de achterzijde van het bouwvlak

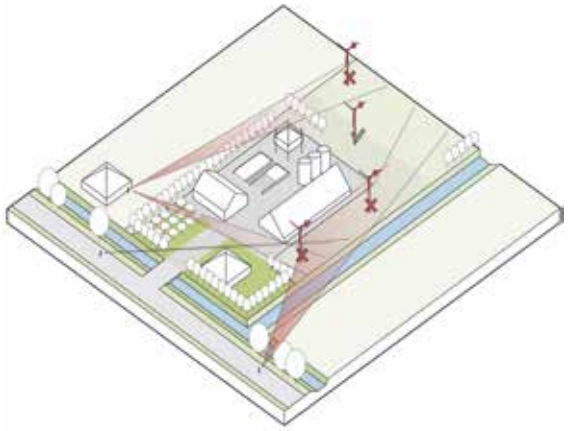

Zorg dat de windmolen niet prominent in het zicht staat vanaf de openbare weg

III. Behoud afstand van historisch of landschappelijk waardevolle structuren of elementen

Bij de ruimtelijke inpassing worden in ieder geval eventueel aanwezige provinciale monumenten op het aan de windturbine gekoppelde bouwperceel betrokken.
Zorg ervoor dat windturbines op voldoende afstand staan van beschermde cultuurhistorisch of landschappelijk waardevolle elementen en structuren, zoals dijken of karakteristieke waterlopen, zodat daar geen onevenredig afbreuk aan wordt gedaan. Zie hiervoor ook de ontwikkelprincipes uit de *Leidraad L&C* en de benoemde kernkwaliteiten uit het *Bijzonder Provinciaal Landschap* (wanneer van toepassing).

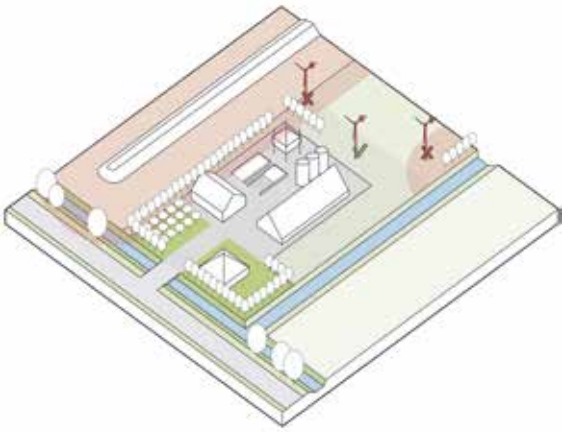

Behoud voldoende afstand tot historische en/of landschappelijk waardevolle structuren of elementen

IV. Draag zorg voor een (groene) Inpassing van de windturbine op het bouwvlak

Houd bestaande erfbeplanting zoveel mogelijk intact. Wanneer er onverhoopt toch wat beplanting moet worden verwijderd ten behoeve van het rendement van de windturbine, beperk dit dan tot de beplanting binnen een straal van 15 meter (1x de ashoogte) vanaf de windturbine.

- Compenseer verwijderde erfbeplanting in gelijke mate door resterende erfbeplanting steviger aan te zetten (te verbreden).
- Lagere beplanting (tot 6m) kan worden gebruikt om de windturbine visueel onderdeel van het bebouwingsensemble te maken.

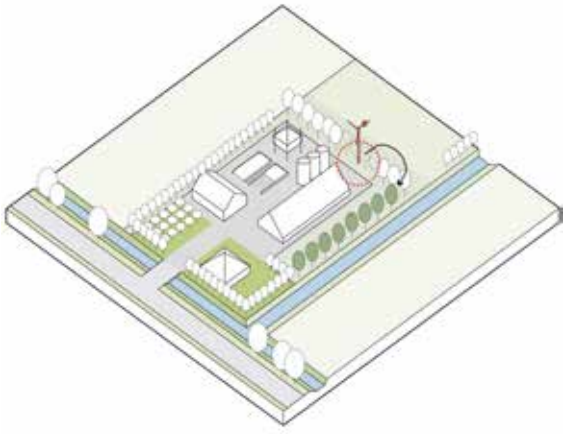

Compenseer verwijderde beplanting elders binnen het erf- / bebouwingsensemble

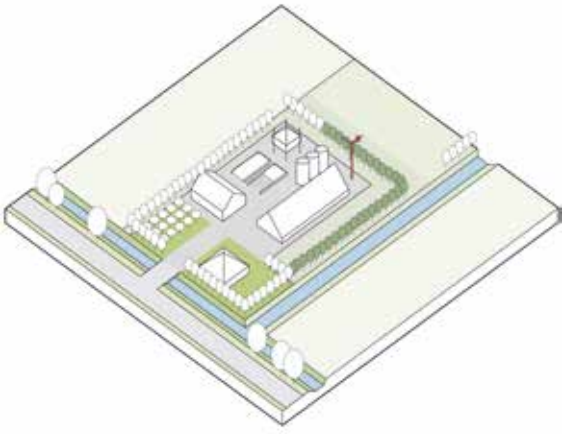

Gebruik lagere beplanting om de windturbine visueel onderdeel van het erf/-bebouwingsensemble te maken

4.4. Relatie tot omgeving

Kleine windturbines hebben naast de ruimtelijke weerslag op het erf-/bebouwingsensemble waarin ze staan ook effect op elkaar en (cultuur)landschap waarvan zij onderdeel uitmaken. Om een zekere samenhang, rust en eenheid in het landschap te borgen identificeren we verschillende zones waarop turbines elkaar in de ruimte beïnvloeden. Voor deze verschillende zones geven wij aan in hoeverre er met de vormgeving en bij de plaatsing van een nieuwe windturbine rekening zou moeten worden

gehouden met andere kleine windmolens in de buurt.

- Zone 1: 75 meter:
  Bij het plaatsen van een nieuwe windturbine binnen deze zone, kies dan bij voorkeur voor een identieke wind turbine (merk en model en kleurstelling). En zorg dat deze bij benadering op een vergelijkbare plek krijgt binnen het erf-/bebouwingsensemble.
- Zone 2: 150 meter:
  Bij het plaatsen van een nieuwe windturbine binnen deze zone kies dan voor een turbine die in hoofdvorm en opmaak sterk overeenkomt.
- Zone 3: >150 meter:
  Vrije vorm en vrije locatiekeuze op het bouwvlak

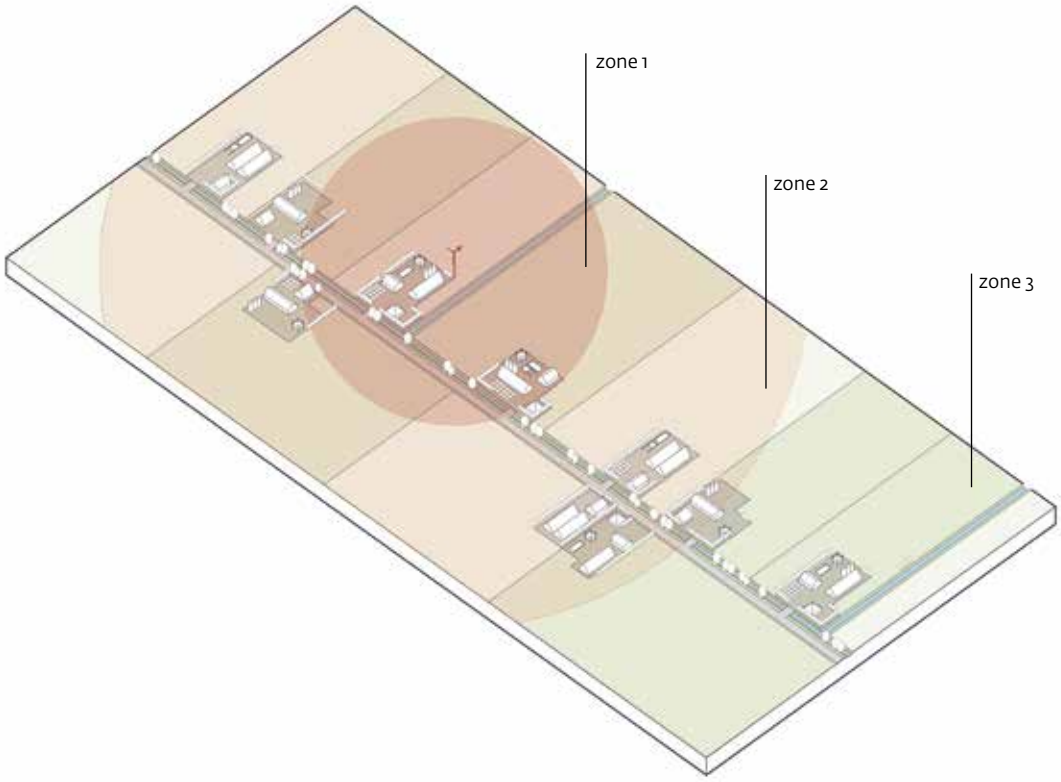

Drie zones die aangeven in hoeverre men rekening zou moeten houden met reeds bestaande (kleine) windturbines.

5. Processtappen

Voordat er gestart kan worden met de vergunningsprocedure moet (zowel voor grote windturbines als bij kleine windturbines de ruimtelijke onderbouwing op orde zijn. Hieronder wordt aan de hand van een aantal stappen een beeld gegeven van wat daarvoor nodig is. Dit blijft echter wel maatwerk. Zo zullen afhankelijk van de omvang van het initiatief en de complexiteit van de locatie deze stappen ook complexer en omvangrijker worden. En is het waarschijnlijk dat bij een groot windpark, of wanneer er sprake is van een complexiteit / gevoelige locatie, stappen 3 en 4 meerdere keren doorlopen zullen worden.

Stap 1 Eerste Check door initiatiefnemer

Voldoet uw locatie aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening voor het plaatsen van windturbines.

Stap 2 Check of de locatie in of nabij beschermde gebieden ligt

Check hiervoor het gemeentelijke omgevingsplan en gemeentelijke regels voor het plaatsen van bouwwerken, zie www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer en de gemeentelijke Omgevingsvisie

Check de provinciale Omgevingsverordening op onder andere Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland, Bijzonder Provinciaal Landschap, UNESCO werelderfgoed[3]. U kunt kijken naar de overlap met uw opweklocatie en de betreffende (on)mogelijkheden daarbij.

Grote windturbines

Stap 3 Bepaling locatie en type opstelling

Maak een analyse van de landschappelijke (ruimtelijke) context.

Houd rekening met de uitgangspunten en ontwikkelprincipes uit hoofdstuk 3

Start een participatieproces met de omgeving over zowel de proces- als financiële participatie. Zie Handreiking Participatie

Let op technische criteria en overige voorwaarden, hiervoor kunt u de handreiking 'Onderzoek zoekgebieden en initiatieven, vanuit het perspectief Landschap, Natuur en Leefomgeving' gebruiken.

Stap 4a Afstemmen met windplannen in de omgeving.

Wanneer er in de omgeving andere windparken worden ontwikkeld of gepland zijn. Moet de planvorming en vormgeving van de initiatieven op elkaar worden afgestemd. Bv. door middel van een gezamenlijke ruimtelijke visie of beeldkwaliteitsplan (4b)

Kleine windturbines

Stap 3 Bepaling locatie

Maak een analyse van de landschappelijke (ruimtelijke) context.

Houd rekening met de uitgangspunten en ontwikkelprincipes uit hoofdstuk 4

Stem uw voornemen af met de omgeving

Let ook op technische criteria en overige voorwaarden.

Stap 4 Opstellen ruimtelijke onderbouwing

Landschappelijk inpassingsplan

Motivatie volgens gestelde ontwikkelprincipes en uitgangspunten uit hoofdstuk 4

3. Voor het werelderfgoed de Hollandse Waterlinies is een Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies vastgesteld m.b.t. de inpasmogelijkheden van duurzame energie binnen dit wereld erfgoed.

Stap 4b Opstellen beeldkwaliteitsplan

Zie onderstaand kader over beeldkwaliteitsplan

vervolg Stap 4

Algemene info constructie en technische tekening microturbine, dit kunt u vragen aan de fabrikant

Plattegrond 1:1000 / 1:1500; Overzichtskaart 1:10.000

Visualisaties van het windpark op ooghoogte vanuit verschillende invalshoeken en belangrijkste zichtlijnen uit de omgeving.

Stap 5 Plaatsingsadvies

Informele voorbespreking met gemeentelijk adviseur en / of gemeentelijke adviescommissie.

Inwinnen advies bij de *Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO)* ***(verplicht)***

Stap 5 Plaatsingsadvies

Informele voorbespreking met gemeentelijk adviseur en / of gemeentelijke adviescommissie.

Stap 6 Start vergunningsprocedure

Beeldkwaliteitsplan

Voor een zorgvuldige ruimtelijke inpassing is een beeldkwaliteitsplan van grote waarde. Om een volledig beeld te schetsen van de (ruimtelijke) impact van een windturbine of windpark met de bijbehorende inpassingsmaatregelen zal een dergelijk beeldkwaliteitsplan in ieder geval de volgende onderdelen moeten bevatten:

1. Ruimtelijke analyse van de relatie projectlocatie tot de (brede) omgeving. Hierbij wordt in ieder geval ingegaan op:
   - Landschappelijke context, zie hiervoor de Leidraad L&C.
   - Relatie tot bestaande windturbines en/of windparken in de omgeving (indien van toepassing): Een beschrijving van de ruimtelijke uitgangspunten van de bestaande turbines, maar ook de leeftijd van de turbines. Wanneer een windturbine of windpark binnen enkele jaren gesaneerd wordt is het goed om na te gaan wat de vervolg plannen hiermee zijn.
2. Variantenstudie
3. Motivatie over de plaatsing en inpassing van de windopstelling volgens de gestelde uitgangspunten en ontwikkelprincipes in hoofdstuk 3.
4. Plattegrond met inrichtingsplan binnen de kavel(s), waarop naast de windturbines in ieder geval de volgende elementen staan aangegeven:
   - Omvormers en transformatoren
   - Eventuele hekwerken en bewakingsapparatuur
   - Andere inpassingsmaatregelen
5. Plattegrond van het windpark op schaal van de landschappelijke eenheid.
6. Visualisaties van het windpark op ooghoogte vanuit verschillende invalshoeken en belangrijkste zichtlijnen uit de omgeving. Deze visualisaties helpen een optimale ruimtelijke situatie te bewerkstelligen.

COLOFON

Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Tel.: (023) 514 31 43
Internetadres: www.noord-holland.nl
E-mailadres: post@noord-holland.nl

Eindredactie

Provincie Noord-Holland

Foto's en beelden

Omslag: Provincie Noord-Holland
Getekende illustraties: Max Melching en Emma Ottevanger, Provincie Noord-Holland
Overige beelden (tenzij anders vermeld): Provincie Noord-Holland

31 augustus 2021

BESLUIT tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 7 maart 2022 , tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 in verband met de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet en de doorwerking van de Regionale Energiestrategieën.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van … met kenmerk …;

Gelet op artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening;

Besluiten:

Artikel I

De Omgevingsverordening NH2020 als volgt te wijzigen:

A

Artikel 4.100 (Bouwverbod windturbines) wordt als volgt gewijzigd:

1. In lid 1 wordt de zinsnede “artikel 6.27” vervangen door “artikel 6.27a”;

2. Lid 2 komt te vervallen.

B

Artikel 6.26 (Oogmerk) komt als volgt te luiden:

“Deze paragraaf bevat regels met het oog op het mogelijk maken van windturbines ter uitvoering van de Regionale Energiestrategieën Noord Holland Noord 1.0 en Noord Holland Zuid 1.0 en met het oog op een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van windturbines.“

C

Artikel 6.27 (Windturbines) komt te vervallen.

D

Na artikel 6.26 worden de volgende twee artikelen ingevoegd:

Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden

1. Een ruimtelijk plan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter, als:

a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast;

b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines.

2 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.

Artikel 6.27b Kleine windturbines in landelijk gebied

1. Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het, in afwijking van artikel 6.27a, ook buiten het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0 voorzien in de bouw van één windturbine per bouwperceel, als:

a. de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan;

b. de ashoogte niet meer bedraagt dan 15 meter vanaf het maaiveld;

c. de windturbine in landschappelijk opzicht aansluit op de bijbehorende bebouwing; en

d. de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast.

2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.

E

Artikel 6.43 (Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen) wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vierde lid komt te luiden:

> “4. Het ruimtelijk plan maakt geen nieuwe activiteiten mogelijk die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen, of van de samenhang tussen die gebieden.”

2. Het vijfde lid komt te luiden:

"5. In afwijking van het vierde lid kan het ruimtelijk plan:

a. nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maken, voor zover:

i. er sprake is van een groot openbaar belang;

ii. er geen reële alternatieven zijn; en

iii. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd.

b. nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maken, voor zover:

i. de activiteiten die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden worden gecompenseerd;

ii. de compensatie inhoudt dat de uitvoering van het geheel van activiteiten gezamenlijk leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor de werkingsgebieden Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen voor wat betreft kwaliteit en samenhang;

iii. de oppervlakte van het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland tenminste gelijk blijft;

iv. rekening wordt gehouden met de mogelijke omstandigheid dat de locatie waarop de activiteit plaatsvindt is gelegen in een gebied van het Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen dat omringd wordt door of grenst aan het werkingsgebied Bijzonder provinciaal landschap; en

v. er een gebiedsvisie wordt opgesteld waarin wordt onderbouwd dat wordt voldaan aan het gestelde onder i tot en met iv van dit onderdeel.

c. een beperkte toevoeging van nieuwe activiteiten aan of een beperkte wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maken, voor zover:

i. deze toevoeging of wijziging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteit;

ii. deze toevoeging of wijziging ondergeschikt is aan de bestaande activiteiten; en

iii. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig en worden gecompenseerd."

Lid 8 komt als volgt te luiden:

"8. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan:

a. de toelichting van een ruimtelijk plan met betrekking tot het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen;

b. de wijze van compensatie als bedoeld in het vijfde lid;

c. de activiteiten als bedoeld in het vijfde lid. "

F

Artikel 6.49 (Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde) wordt als volgt gewijzigd:

1. Lid 1 komt te luiden:

   "1. De kernkwaliteiten van de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde zijn uitgewerkt en geobjectiveerd in bijlage 7 en bijlage 7a bij de verordening."

2. Lid 5 komt te luiden:

   "5. Ter plaatse van Werelderfgoed De Beemster voorziet een ruimtelijk plan niet in een windturbine."

3. Lid 6 komt te vervallen.

G

Artikel 12.2 (Lopende procedures) wordt als volgt gewijzigd:

In de onderdelen a, b en c wordt het woord 'daarna' steeds vervangen door: na de in de aanhef genoemde inwerkingtreding.

H

Artikel 12.10 (overgangsbepaling windenergie) wordt als volgt gewijzigd:

- Onderdeel c komt te vervallen.

Artikel II

De bijlagen behorende bij de Omgevingsverordening NH2020 worden als volgt gewijzigd:

A

Bijlage 1: begrippen

In de begripsomschrijving van het begrip opschalen (windturbines) wordt de zinsnede 'met een groter opgesteld vermogen' vervangen door: 'met een aanzienlijk groter opgesteld vermogen'. '

In bijlage 1 wordt een nieuw begrip toegevoegd:

RES 1.0: Regionale Energiestrategieën Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid 1.0

B

Bijlage 7 (Kernkwaliteiten erfgoederen van uitzonderlijk universele waarde (Unesco)) wordt vervangen door een nieuwe bijlage 7 (Kernkwaliteiten erfgoederen van uitzonderlijk universele waarde (Unesco)).

C

Na bijlage 7 word bijlage 7a (Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies) toegevoegd.

Artikel III

De werkingsgebieden behorende bij de Omgevingsverordening NH2020 worden als volgt gewijzigd:

- Het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0 wordt toegevoegd;
-
- Het werkingsgebied herstructureringsgebied windturbines binnen de MRA komt te vervallen.

Artikel IV

Dit besluit treedt in werking met ingang van 15 maart 2022.

Provinciale Staten van Noord-Holland

, voorzitter. [of plaatsvervangend voorzitter]

, griffier. [of plaatsvervangend griffier]

Toelichting

Algemene toelichting

Hieronder volgt een toelichting op de wijziging van de omgevingsverordening NH2020.

De OV NH 2020 gaat ruimte maken voor de RES'en 1.0 die leidend zijn voor wind op land.
De bovenwettelijke maatregelen voor wind op land zijn komen te vervallen (waarvan de belangrijkste zijn de 600m afstandseis tot gevoelige bestemmingen, de drie op een lijn eis en de maximale ashoogte van 120 meter). Het huidige verbod op windturbines in NHN en het verbod behoudens vergunning voor NHZ vervalt. Daarvoor in de plaats komt een instructieregel die het

gemeenten mogelijk maakt om in hun ruimtelijke plannen in de zoekgebieden wind en wind + zon in de RES 1.0 windenergie mogelijk te maken, mits de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast en aan de ARO om advies wordt gevraagd.
Om deze beleidswijzigingen transparant en navolgbaar te maken is het document "Doorontwikkeling wind op land" opgesteld.
De milieugevolgen van deze wijzigingen zijn onderzocht in het Addendum op het planMER van 2014. Daarnaast is een "Ruimtelijke handreiking wind op land" gemaakt om de in de OV NH2020 gevraagde zorgvuldige ruimtelijke inpassing van windturbines op het aspect ruimtelijke kwaliteit te duiden. In de Omgevingsregeling NH2020 staat opgenomen dat deze handreiking dient te worden betrokken bij de het opstellen van ruimtelijke besluiten.

Ook het verbod op zon en wind in Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde in de OV NH2020 is komen te vervallen (behalve in De Beemster). In plaats daarvan is het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies opgenomen. Hierin is onderzocht waar/onder welke voorwaarden windturbines en/of opstellingen voor zonne-energie eventueel mogelijk zijn zonder de kernkwaliteiten te schaden. Dit Afwegingskader bevat een nadere uitwerking van de impact op de kernkwaliteiten voor deze werelderfgoederen specifiek voor wind en zon. Aan de hand van dit afwegingskader kunnen gemeenten beoordelen of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voor wind en zon passen binnen de kernkwaliteiten. Met de aanpassing van de OV NH2020 op dit punt zijn de mogelijkheden voor gemeenten om ruimtelijke ontwikkelingen ten behoeve van wind en zon toe te staan verruimd.

Daarnaast wordt in de toelichting van de OV NH2020 het groot openbaar belang bij BPL en NNN in relatie tot windturbines verder uitgewerkt, zodat duidelijk is wanneer hiervan sprake is.

Tot slot is de saldobenadering in NNN vervangen door de meerwaardebepaling. Hiermee wordt bereikt dat de regels duidelijker zijn omschreven en kunnen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt in het NNN zolang er een behoorlijke aantoonbare meerwaarde plaatsvindt voor het natuurnetwerk (NNN). Net zoals bij de saldobenadering mag bij de meerwaardebepaling het NNN niet kleiner worden en mag de samenhang ervan niet verminderen.

De wijziging van de algemene toelichting per thema van de verordening (Bijlage 10) wordt in onderstaande tabel weergegeven:

Bestaand	Nieuw
Windenergie Windenergie komt voor in afdeling 4.12, paragraaf 6.2.1 en afdeling 7.8. **Omgevingsvisie NH2050** In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen om ruimte te bieden aan onder meer energietransitie, in het licht van een duurzame economie, met innovatie als belangrijke motor. In de beweging Nieuwe energie staat dat de provincie in 2050 klimaatneutraal en volledig circulair wil zijn,	**Windenergie** Windenergie komt voor in afdeling 4.12, paragraaf 6.2.1 en afdeling 7.8. **Omgevingsvisie NH2050** In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen om ruimte te bieden aan onder meer de energietransitie, in het licht van een duurzame economie, met innovatie als belangrijke motor. De ambitie is dat de provincie in 2050 klimaatneutraal en volledig circulair wil zijn, gekoppeld aan het

gekoppeld aan het Klimaatakkoord om in 2030 49% CO2-reductie te behalen. Daarom wordt ruimte geboden aan energietransitie. Om te kunnen voorzien in de behoefte aan elektriciteit is energie nodig die wordt opgewekt op land en op zee. Niet overal op het vasteland zijn dezelfde omstandigheden voor allerlei duurzame-energievormen. Het gaat om een optimale energiemix, verwoord in ontwikkelprincipe 14: de regionale optimale energiemix voor opwekking van hernieuwbare energie in de ondergrond, op de bovengrond en in de bebouwde omgeving past bij de regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen. Coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken Met het nieuwe coalitieakkoord (2019 – 2023) is een nieuwe weg ingeslagen ten aanzien van het onderwerp wind op land: Om de energietransitie vorm te geven is ruimte nodig voor de plaatsing van windmolens. Het heeft onze voorkeur om zoveel mogelijk windmolens op zee te plaatsen. Echter, ook op het land zal plaatsing van windmolens nodig zijn. Daarom wijzigen wij het beleidskader Wind op land. Wij zien veel maatschappelijke initiatieven die ruimte vragen voor windmolens en die op draagvlak kunnen rekenen. Samen met partners werken we aan Regionale Energie strategieën. De resultaten daarvan verankeren we in ons ruimtelijk beleid. Binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) bieden wij, vooruitlopend hierop, ruimte voor de plaatsing van windmolens op basis van het principe “ja, mits”. Dit betekent dat niet op elke locatie windmolens kunnen worden geplaatst, maar dat een zorgvuldige afweging zal plaatsvinden. Buiten de MRA hanteren wij een Omgevingsverordening NH2020 139 restrictief “nee, tenzij”- beleid, tot het moment van vaststelling van de Regionale Energiestrategie NoordHolland Noord, waarin duidelijk zal worden op welke plaatsen draagvlak is voor de plaatsing van windmolens. Tot dat moment zijn alleen	Klimaatakkoord om in 2030 49% CO2-reductie te behalen. Daarom wordt ruimte geboden aan de energietransitie. Om te kunnen voorzien in de behoefte aan elektriciteit is energie nodig die wordt opgewekt op land en op zee. Niet overal op het vasteland zijn dezelfde omstandigheden voor allerlei duurzame-energievormen. Het gaat om een optimale energiemix, verwoord in ontwikkelprincipe 14: de regionale optimale energiemix voor opwekking van hernieuwbare energie in de ondergrond, op de bovengrond en in de bebouwde omgeving past bij de regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen. Coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken 2019 – 2023 Met het coalitieakkoord is een nieuwe weg ingeslagen ten aanzien van het onderwerp wind op land. Dat blijkt met name uit de volgende passage ‘Om de energietransitie vorm te geven is ruimte nodig voor de plaatsing van windmolens. Het heeft onze voorkeur om zoveel mogelijk windmolens op zee te plaatsen. Echter, ook op het land zal plaatsing van windmolens nodig zijn. Daarom wijzigen wij het beleidskader Wind op land. Wij zien veel maatschappelijke initiatieven die ruimte vragen voor windmolens en die op draagvlak kunnen rekenen. Samen met partners werken we aan Regionale Energie strategieën. De resultaten daarvan verankeren we in ons ruimtelijk beleid.’

burgerinitiatieven voor nieuwe windmolens mogelijk wanneer breed draagvlak is aangetoond en een goede landschappelijke inpassing is gegarandeerd. Wij kunnen ondersteuning bieden bij de uitvoering van draagvlakonderzoek.	
Nieuw windbeleid De vertaling van bovenstaand onderdeel van de omgevingsvisie en het coalitieakkoord heeft een wijziging van het windenergieregime in de omgevingsverordening tot gevolg. De wijziging geeft invulling aan de 'ja, mits in de MRA' en loopt vooruit op de uitkomst van de Regionale Energiestrategieën. Gedeputeerde Staten krijgen in de MRA de bevoegdheid om door middel van het aanwijzen van windenergiegebieden af te wijken van het verbod op windturbines. Indien een gemeente in het werkingsgebied MRA windenergie planologisch mogelijk wil maken dan kan aan Gedeputeerde Staten worden verzocht hiervoor een gebied aan te wijzen. In hun integrale afweging tot het al dan niet aanwijzen van een nieuw windenergiegebied zullen Gedeputeerde Staten rekening houden met de regels die gelden op grond van deze verordening, zoals de regels voor o.a. het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland of natuurverbinding. Ook zijn de regels voor reeds aangewezen herstructureringsgebieden binnen de MRA aangepast. Zo is het plafond van 685,5 Megawatt voor die gebieden losgelaten, is de saneringsverplichting geschrapt en is de eis van de lijnopstelling van 6 windturbines aangepast naar 3. Op deze manier worden initiatieven mogelijk gemaakt vooruitlopend op de RES. Initiatiefnemers kunnen binnen de bestaande herstructureringsgebieden binnen de MRA op grond van de daarvoor geldende regeling een omgevingsvergunning aanvragen, zij hoeven niet te wachten op het aanwijzen van gebieden voor windenergie door	**Nieuw wind op land beleid** In het kader van het Klimaatakkoord zijn door gemeenten, waterschappen, de provincie, andere belanghebbenden en inwoners afspraken gemaakt over zoekgebieden in Noord-Holland waar duurzame energie met windturbines en/of zonnepanelen kan worden opgewekt. De gebieden die daarvoor op basis van al deze gesprekken in aanmerking komen zijn vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid 1.0 (RES'en NHN en NHZ 1.0). De RES'en NHN en NHZ 1.0 zijn op 5 juli 2021 door Provinciale Staten vastgesteld. De provincie neemt de hieruit voortvloeiende afspraken, net als de gemeenten en waterschappen, op in haar regelgeving. Voor de provincie betekent dit dat de Omgevingsverordening NH2020 ruimte maakt voor de afspraken uit de RES'en NHN en NHZ 1.0. Deze ruimte wordt gecreëerd voor de zoekgebieden waarover de raden, algemeen besturen en de staten bij de vaststelling van de RES'en 1.0 hebben besloten, inclusief de uitwerking van moties en amendementen. Alle wijzigingen die daarna tot stand komen zijn niet in het werkingsgebied van artikel 6.27a van de verordening meegenomen. Het windturbineverbod en de bovenwettelijke regels voor windenergie komen daarmee te vervallen voor de in de RES 1.0 voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid opgenomen zoekgebieden wind en wind + zon. Hiervoor in de plaats komt een instructieregel voor de gehele provincie die inhoudt dat gemeenten in hun ruimtelijke plannen windturbines mogelijk kunnen maken voor zoekgebieden wind en wind + zon die in de RES'en 1.0 zijn opgenomen. Zo krijgen gemeenten de mogelijkheden om te bepalen

Gedeputeerde Staten. Voor het gebied buiten de MRA (Noord-Holland Noord) geldt vooralsnog een verbod op het bouwen van nieuwe windturbines of het opschalen van reeds bestaande windturbines. Vervanging van bestaande windturbines is wel mogelijk, mits wordt voldaan aan de daaraan gestelde eisen. Het 'nee, tenzij' beleid zoals vermeld in het coalitieakkoord zal worden vertaald met de uitkomst van de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord (RES NHN). Aangezien de RES NHN in gezamenlijkheid met de provincie, de gemeenten de waterschappen en andere stakeholders wordt opgesteld en er lokale participatie zal plaatsvinden geeft de RES NHN aan of de dan voorgestelde windenergie kan rekenen op draagvlak. Aangezien het proces van de RES NHN nog niet voltooid is wordt daarop met de onderhavige wijziging van de verordening buiten de MRA nog niet vooruit gelopen. Gelet op het voorgaande is ervoor gekozen om vooralsnog een verbod voor nieuwe turbines in Noord-Holland op te nemen. Initiatieven die reeds vergund zijn kunnen worden gerealiseerd en bestaande turbines mogen onder voorwaarden worden vervangen. In afwijking daarvan kan voor de MRA door middel van door Gedeputeerde Staten aan te wijzen windenergiegebieden vooruitlopend op de Regionale Energiestrategieën ruimte worden geboden voor windenergie. Dit vooruitlopen op de Regionale Energiestrategieën geldt eveneens voor de opnieuw (maar andere voorwaarden) opengestelde herstructureringsgebieden binnen de MRA. Met deze nieuwe regeling wordt zorgvuldig uitvoering gegeven aan het coalitieakkoord en worden ook de processen voor en de partners in de Regionale Energiestrategieën gerespecteerd. Na het opleveren van de Regionale Energiestrategieën worden de regels voor windenergie in de omgevingsverordening opnieuw herzien. Naar verwachting worden de Regionale Energiestrategieën in maart 2021 opgeleverd. Alsdan zal een doorvertaling van de daarin	waar in de gemeente ruimte is voor windenergie. Buiten de RES zoekgebieden zijn alleen windturbines (tot 15 meter) in het landelijk gebied op agrarische bouwpercelen toegestaan en mogen bestaande windparken worden vervangen/vernieuwd. De nieuwe regels zijn instructieregels voor ruimtelijke plannen. Dit geeft gemeenten de ruimte om zelf de afweging te maken waar en hoe zij binnen de RES zoekgebieden windturbines willen plaatsen op basis van het lokale draagvlak. De beschermingsregimes, zoals de regels voor o.a. het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland of natuurverbinding en stiltegebieden blijven van kracht. Voor de Unesco werelderfgoederen Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinies (gelegen in provincies Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland en Utrecht die na UNESCO besluitvorming samen verder gaan als de Hollandse Linies) is een interprovinciaal afwegingskader opgesteld waarin gekeken onder welke voorwaarden is Stelling van Amsterdam en nieuwe Hollands Waterlinie (NHW) ruimte kunnen bieden aan initiatieven voor winden zon zonder de kernkwaliteiten te schaden. Dit kader is als bijlage 7a bij deze verordening gevoegd. Voor NNN geldt de meerwaardebepaling die inhoudt dat een ontwikkeling (zoals een windturbine) duidelijk aantoonbare meerwaarde voor NNN moet hebben voor wat betreft kwaliteit en samenhang. De meerwaardebepaling vervangt de saldobenadering. Daarnaast geldt ook nog steeds dat een ontwikkeling in NNN alleen mogelijk is als deze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantast of van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn. De vraag of een ontwikkeling van windturbines of zonnepark in Bijzonder provinciaal landschap of NNN van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er

gemaakte afspraken naar de omgevingsverordening plaatsvinden.	in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het Bijzonder provinciaal landschap of NNN) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES'en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in een RES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan. Met de nieuwe wind op land regeling in deze verordening wordt zorgvuldig uitvoering gegeven aan het coalitieakkoord en worden de provinciale belangen, maar ook de RES'en zowel inhoudelijk als in de samenwerking met de partners gerespecteerd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I (wijzigingen artikelen verordening)

Deze artikelsgewijze toelichting kent per onderdeel steeds de volgende opbouw

- het betreffende artikel in huidige en gewijzigde vorm;
- de toelichting op de wijziging;
- de toelichting op het artikel (bijlage 11 bij de verordening) in huidige en gewijzigde vorm.

A

Artikel 4.100 Bouwverbod windturbines

Bestaand	Nieuw
Artikel 4.100 Bouwverbod windturbines	**Artikel 4.100 Bouwverbod windturbines**

1. Zolang een ruimtelijk plan niet voldoet aan artikel 6.27 is het verboden om een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter te bouwen of op te schalen, tenzij sprake is van vervanging van een of meer met vergunning gebouwde windturbines: a. door eenzelfde aantal of minder windturbines met eenzelfde, vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm; en b. op gronden waarop op het tijdstip van het van kracht worden van deze bepaling de bouw van een of meer windturbines volgens een ruimtelijk plan is toegestaan. 2. Binnen een door Gedeputeerde Staten aangewezen windenergiegebied als bedoeld artikel 6.27 kan worden afgeweken van het bepaalde in het eerste lid. 3. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.	1. Zolang een ruimtelijk plan niet voldoet aan artikel 6.27a is het verboden om een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter te bouwen of op te schalen, tenzij sprake is van vervanging van een of meer met vergunning gebouwde windturbines: a. door eenzelfde aantal of minder windturbines met eenzelfde, vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm; en b. op gronden waarop op het tijdstip van het van kracht worden van deze bepaling de bouw van een of meer windturbines volgens een ruimtelijk plan is toegestaan. 2. (vervallen) 3. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.

Toelichting op de wijziging van artikel 4.100 (bouwverbod windturbines)

In artikel 4.100, tweede lid, is nu geregeld dat binnen een door Gedeputeerde Staten aangewezen windenergiegebied als bedoeld artikel 6.27 kan worden afgeweken van het bepaalde in het eerste lid. Nu artikel 6.27 is komen te vervallen en is vervangen voor artikel 6.27a is het eerste lid van artikel 4.100 hierop aangepast. Omdat de mogelijkheid tot aanwijzing van de windenergiegebieden door GS is komen te vervallen, vervalt hiermee ook het tweede lid van artikel 4.100.

Het artikel regelt dat zolang de instructieregel zoals opgenomen in artikel 6.27a nog niet in een ruimtelijk plan is verwerkt aanvragen om een omgevingsvergunning voor het bouwen of opschalen van windturbines rechtstreeks aan deze bepaling getoetst dienen te worden. Met andere woorden: zolang een ruimtelijk plan in de zoekgebieden wind en wind + zon uit de Regionale Energiestrategieën NHN 1.0 en NHZ 1.0 nog geen windenergie mogelijk maakt kunnen alleen bestaande en met vergunning gebouwde windturbines worden vervangen onder de voorwaarden zoals opgenomen in dit artikel. Vervanging van een of meer vergunde en gebouwde windturbines is mogelijk, mits sprake is van vervanging door eenzelfde aantal of minder windturbines met eenzelfde of vergelijkbare ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm. De rotordiameter ziet op de afstand vanaf het hart van de as tot de tip van het rotorblad. De ashoogte betreft de afstand vanaf maaiveldhoogte ter plaatse tot het hart van de rotor-as. De verschijningsvorm betreft het uiterlijk van de windturbine zoals dat wordt bepaald door de vorm van de mast, het samenstel van de rotorbladen en de vorm van de gondel. Vervanging van

windturbines heeft vaak ook een beperkte mate van opschaling tot gevolg omdat innovatievere windturbines doorgaans een groter vermogen hebben. Daarom wordt met vergelijkbare ashoogte bedoeld: de huidige ashoogte met een maximale afwijking van 10%. Met vergelijkbare rotordiameter wordt bedoeld: de huidige rotordiameter met een maximale afwijking van 10%. In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient bij een iets grotere ashoogte of rotordiameter (van maximaal 10%) te worden aangetoond dat het woon- en leefklimaat van omwonenden niet verslechtert. Bijvoorbeeld op basis van akoestisch onderzoek en overig relevant onderzoek. Ook zou -indien mogelijk- aan de omgevingsvergunning (onderdeel milieu) een voorschrift verbonden kunnen worden inhoudende dat ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende best beschikbare technieken worden toegepast.

Artikelsgewijze toelichting artikel 4.100 Bouwverbod windturbines

Bestaand	Nieuw
Dit artikel regelt dat zolang er nog geen bouw c.q. opschalingsverbod voor windturbines in een bestemmingsplan is opgenomen aanvragen om een omgevingsvergunning voor het bouwen of opschalen van windturbines rechtstreeks aan deze bepaling getoetst dienen te worden.	Dit artikel regelt dat zolang de instructieregel zoals opgenomen in artikel 6.27a nog niet in een ruimtelijk plan is verwerkt aanvragen om een omgevingsvergunning voor het bouwen of opschalen van windturbines rechtstreeks aan deze bepaling getoetst dienen te worden. Met andere woorden: zolang een ruimtelijk plan in de zoekgebieden wind en wind + zon uit de Regionale Energiestrategieën NHN 1.0 en NHZ 1.0 nog geen windenergie mogelijk maakt kunnen alleen bestaande en met vergunning gebouwde windturbines worden vervangen onder de voorwaarden zoals opgenomen in dit artikel.
Vervanging van een of meer vergunde en gebouwde windturbines is mogelijk, mits sprake is van vervanging door eenzelfde aantal of minder windturbines met eenzelfde of vergelijkbare ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm. De rotordiameter ziet op de afstand vanaf het hart van de as tot de tip van het rotorblad. De ashoogte betreft de afstand vanaf maaiveldhoogte ter plaatse tot het hart van de rotor-as. De verschijningsvorm betreft het uiterlijk van de windturbine zoals dat wordt bepaald door de vorm van de mast, het samenstel van de rotorbladen en de vorm van de gondel. Met vergelijkbare ashoogte wordt bedoeld: de huidige ashoogte met een maximale afwijking van 10%. Met vergelijkbare rotordiameter wordt bedoeld: de huidige rotordiameter met een maximale afwijking van 10%. Ook moet	Vervanging van een of meer vergunde en gebouwde windturbines is mogelijk, mits sprake is van vervanging door eenzelfde aantal of minder windturbines met eenzelfde of vergelijkbare ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm. De rotordiameter ziet op de afstand vanaf het hart van de as tot de tip van het rotorblad. De ashoogte betreft de afstand vanaf maaiveldhoogte ter plaatse tot het hart van de rotor-as. De verschijningsvorm betreft het uiterlijk van de windturbine zoals dat wordt bepaald door de vorm van de mast, het samenstel van de rotorbladen en de vorm van de gondel. Vervanging van windturbines heeft vaak ook een beperkte mate van opschaling tot gevolg omdat innovatievere windturbines doorgaans een groter vermogen hebben. Daarom wordt met vergelijkbare ashoogte bedoeld: de

worden voldaan aan het vereiste zoals geformuleerd in artikel 6.27 lid 2 sub e (gulden snede). Vervanging van windturbines heeft vaak ook een beperkte mate van opschaling tot gevolg omdat innovatievere windturbines doorgaans een groter vermogen hebben. Daarom dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening bij een iets grotere ashoogte of rotordiameter (van maximaal 10%) te worden aangetoond dat het woon en leefklimaat van omwonenden niet verslechtert. Bijvoorbeeld op basis van akoestisch onderzoek en overig relevant onderzoek. Voorts zou –indien mogelijk– aan de omgevingsvergunning (onderdeel milieu) een voorschrift verbonden kunnen worden inhoudende dat ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende best beschikbare technieken worden toegepast in de zin van artikel 2.14, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.	huidige ashoogte met een maximale afwijking van 10%. Met vergelijkbare rotordiameter wordt bedoeld: de huidige rotordiameter met een maximale afwijking van 10%. In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient bij een iets grotere ashoogte of rotordiameter (van maximaal 10%) te worden aangetoond dat het woon- en leefklimaat van omwonenden niet verslechtert. Bijvoorbeeld op basis van akoestisch onderzoek en overig relevant onderzoek. Ook zou –indien mogelijk– aan de omgevingsvergunning (onderdeel milieu) een voorschrift verbonden kunnen worden inhoudende dat ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende best beschikbare technieken worden toegepast.

B

Artikel 6.26 Oogmerk

Bestaand	Nieuw
Artikel 6.26 Oogmerk Deze paragraaf bevat regels met het oog op het mogelijk maken van windturbines binnen de MRA vooruitlopend op de Regionale Energie Strategieën en met het oog op een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van windturbines.	**Artikel 6.26 Oogmerk** Deze paragraaf bevat regels met het oog op het mogelijk maken van windturbines ter uitvoering van de Regionale Energiestrategieën Noord Holland Noord 1.0 en Noord Holland Zuid 1.0 en met het oog op een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van windturbines.

Toelichting op de wijziging van artikel 6.26 (oogmerk)

Dit artikel omschrijft het doel van de regels uit deze paragraaf, namelijk het mogelijk maken van windturbines ter uitvoering van de Regionale Energiestrategieën Noord Holland Noord 1.0 en Noord Holland Zuid 1.0 en zorgvuldige ruimtelijke inpassing van windturbines.

In het huidige artikel 6.26 wordt nog vooruitgelopen op de Regionale Energiestrategieën.

Inmiddels is de vaststelling van deze strategieën een feit. Het oogmerk van paragraaf 6.2.1 is daarom gewijzigd van “het mogelijk maken van windturbines binnen de MRA vooruitlopend op de Regionale Energiestrategieën” naar “het mogelijk maken van windturbines ter uitvoering van de Regionale Energiestrategieën Noord Holland Noord 1.0 en Noord Holland Zuid 1.0“.

Artikelsgewijze toelichting artikel 6.26 Oogmerk

Bestaand	Nieuw
	Dit artikel omschrijft het doel van de regels uit deze paragraaf, namelijk het mogelijk maken van windturbines ter uitvoering van de Regionale Energiestrategieën Noord Holland Noord 1.0 en Noord Holland Zuid 1.0 en zorgvuldige ruimtelijke inpassing van windturbines.

C

Artikel 6.27 Windturbines

Bestaand	Nieuw
Artikel 6.27 Windturbines 1. Een ruimtelijk plan voorziet niet in bestemmingen en regels die het bouwen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter mogelijk maken. 2. In afwijking van het eerste lid mag ter plaatse van het werkingsgebied herstructureringsgebied windturbines binnen de MRA met behulp van een omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2° of 3° of tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van een bestemmingsplan of een beheersverordening wordt afgeweken het bouwen of opschalen van een of meer windturbines mogelijk worden gemaakt, waarbij: a. de windturbines in een lijnopstelling worden geplaatst van minimaal drie windturbines; b. de rotorbladen van de windturbines binnen een lijnopstelling dezelfde draairichting hebben;	**Artikel 6.27 (vervallen)**

c. de windturbines binnen een lijnopstelling eenzelfde verschijningsvorm hebben; d. de ashoogte van de windturbines maximaal 120 meter bedraagt; e. de rotordiameter voor windturbines met een ashoogte vanaf 80 meter gelijk is aan de ashoogte met een maximale afwijking van tien procent en de rotordiameter voor windturbines met een ashoogte tot 80 meter gelijk is aan de ashoogte met een maximale afwijking van twintig procent, met dien verstande dat voor windturbines met een ashoogte tot 80 meter de afstand tussen het laagste punt van de tip van het rotorblad en maaiveld minimaal 28 meter bedraagt; f. de windturbines op minimaal 600 meter afstand worden geplaatst van gevoelige bestemmingen en in geval van bijzondere lokale omstandigheden normen als bedoeld in artikel 3.14a, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer worden vastgesteld conform de daarvoor gestelde voorschriften in artikel 7.18; g. de obstakelverlichting wordt beperkt tot de meest minimale variant die het vigerend "Informatieblad aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland" voorschrijft; en h. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied voorzien in de bouw van één windturbine, mits: a. de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke functie is toegestaan; b. de ashoogte niet meer bedraagt dan 15 meter vanaf het maaiveld; c. de windturbine in landschappelijk opzicht aansluit op de bijbehorende bebouwing; d. de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast; 4. Gedeputeerde Staten kunnen ter plaatse van het werkingsgebied MRA, op verzoek van het college van burgemeester en wethouders	

van de betreffende gemeente, windenergiegebieden aanwijzen waarbinnen: a. het verbod als bedoeld in het eerste lid niet geldt; b. wordt afgeweken van een of meer van de in het tweede lid gestelde criteria. 5. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het tweede, derde en vierde lid.	

Toelichting op de wijziging van artikel 6.27 (Windturbines)

Om de Regionale Energiestrategieën 1.0 te kunnen uitvoeren komt het verbod op windturbines in Noord Holland Noord en het verbod behoudens omgevingsvergunning met de daarbij behorende vergunningsvereisten in Noord Holland Zuid zoals nu opgenomen in artikel 6.27 te vervallen. Daarvoor in de plaats komt in artikel 6.27a een instructieregel die bepaalt dat een ruimtelijk plan uitsluitend kan voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter binnen de zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën Noord-Holland Noord 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0. Hierbij geldt dat de windturbines zorgvuldig ruimtelijk dienen te worden ingepast en dat aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. De regeling over windturbines in het landelijk gebied blijft ongewijzigd, maar wordt in een apart artikel, te weten 6.27b, opgenomen.

Artikelsgewijze toelichting artikel 6.27 Windturbines

Bestaand	Nieuw
Artikel 6.27 eerste lid voorziet in een verbod om juridisch planologische mogelijkheden op te nemen in een ruimtelijk plan dan wel een omgevingsvergunning te verlenen voor het bouwen of opschalen van een of meer windturbines in afwijking van het bestemmingsplan. Hieronder vallen ook de bij de windturbine behorende infrastructurele voorzieningen. Onder opschalen wordt verstaan: vervanging van een windturbine door een windturbine met een aanzienlijk groter opgesteld vermogen. Het tweede lid van artikel 6.27 maakt het mogelijk om in de herstructureringsgebieden binnen de MRA een omgevingsvergunning te kunnen verlenen voor windenergie	(vervallen)

initiatieven. Het is binnen die gebieden dan niet nodig om eerst een aanwijzing van Gedeputeerde Staten van een nieuw windenergiegebied te verkrijgen. Dit betekent een extra versnelling ten aanzien van het in het coalitieakkoord gestelde 'vooruitlopend op de Regionale Energiestrategie'. Het gaat bij de werkingsgebieden 'herstructureringsgebieden binnen de MRA' om de reeds aangewezen herstructureringsgebieden onder het vorige regime. Daarbij is voor die gebieden het plafond van 685,5 MW losgelaten, het saneringsvereiste geschrapt en is de eis van een lijnopstelling van minimaal 6 gewijzigd in 3. Voor deze aanpassingen is rekening gehouden met de plan MER die ten grondslag ligt aan de aanwijzing van de herstructureringsgebieden. De aanpassingen passen daarbinnen. Wel zal ten behoeve van de omgevingsvergunningsaanvraag waarschijnlijk een project MER nodig zijn. In sub a tot en met g staat het toetsingskader opgenomen voor een omgevingsvergunningaanvraag voor nieuwe windturbines c.q. opschaling in de herstructureringsgebieden binnen de MRA. Aangezien het alternatief leefomgeving uit het plan MER (dat ten grondslag ligt aan het herstructureringsgebiedenbeleid) uitgaat van een afstand tot gevoelige bestemmingen van 600 meter is dit vereiste overgenomen in deze verordening. De 600 meter eis is niet van toepassing op bedrijfswoningen bij een windturbinepark. Onder gevoelige bestemmingen wordt verstaan: woningen, niet zijnde bedrijfswoningen, en andere geluidsgevoelige gebouwen of geluidsgevoelige terreinen (zoals bedoeld in de Wet geluidhinder). Aangezien bedrijfswoningen van een windturbinepark en geluidsgevoelige gebouwen of terreinen op een gezoneerd industrieterrein niet worden beschermd door de milieuwetgever is op deze	

bestemmingen de 600 meter eis niet van toepassing. Om een goed woon- en leefklimaat in stille gebieden te borgen zal in geval van bijzondere lokale omstandigheden zoals bedoeld in artikel 3.14a lid 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer maatwerk worden gesteld conform de maatwerkvoorschriftregeling in artikel 7.18. In gebieden waarin het referentieniveau van het omgevingsgeluid L95 gedurende de nachtperiode (23.00 – 07.00 uur) 40 dB(A) of lager is, zal worden onderzocht of via maatwerkvoorschriften normen met een andere waarde nodig zijn. In sub g zijn beperkingen opgenomen met betrekking tot obstakelverlichting. De obstakellichten van windturbines kleuren in de nachtelijke uren het landschap steeds meer en vormt in toenemende mate een bron van overlast én ergernis. Tegelijkertijd mag de veiligheid van het vliegverkeer vanzelfsprekend niet ter discussie staan. Het ICAO, het International Civil Aviation Organization, het agentschap van de Verenigde Naties wat onder meer belast is met de veiligheid van het burger luchtvaartverkeer, stelt eisen aan deze obstakellichten. Ook het ICAO heeft inmiddels een minimale variant van obstakellichten gedefinieerd, waarmee zowel de overlast beperkt wordt als de veiligheid wordt gegarandeerd. Provinciale Staten is bevoegd om ter aanvulling op de eisen, die in het “Informatieblad aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland” zoals bekendgemaakt is in de Staatscourant nr. 31428 van 2020, eigen aanvullende bepalingen op te nemen en kan derhalve bepalen dat de obstakellichten tot de minimale variant van obstakellichten beperkt dienen te worden. Het vierde lid van artikel 6.27 geeft Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om gebieden aan te wijzen voor windenergiegebieden. Met het besluit tot	

aanwijzing van een windenergiegebied wordt afgeweken van het verbod op het bouwen van windturbines. Het gaat daarbij om gebieden binnen de MRA. Zodoende wordt er vooruitlopend op de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid ruimte gecreëerd voor windenergie initiatieven. Ook binnen herstructureringsgebieden geldt t de bevoegdheid tot aanwijzing van een windenergiegebied. Bij de afweging tot aanwijzing van een windenergiegebied is draagvlak voor een ontwikkeling voor windenergie een belangrijk gegeven. Dat draagvlak wordt verondersteld aanwezig te zijn door het verzoek van het college van burgemeester en wethouders aan Gedeputeerde Staten. Windturbines met een ashoogte van maximaal 15 meter zijn in Noord-Holland toegestaan. In het Noord-Hollands Perspectief, de inbreng op de Regionale Energiestrategieën, zijn deze turbines geduid als microturbines. In het derde lid staan voor dit soort turbines een aantal ruimtelijke voorwaarden opgenomen vanwege de inpasbaarheid in het landschap. Ruimtelijke kwaliteit achten wij ook bij microturbines van belang. Het mogelijk maken van deze turbines is in lijn met de door Provinciale Staten aangenomen motie 8-2019 over kleine en sociale windturbines. Daarnaast wordt het gevolg van dit onderdeel 2 jaar na inwerkingtreding van deze verordening geëvalueerd. Bij de integrale afweging tot het al dan niet verlenen van een omgevingsvergunning, het aanwijzen van een windenergiegebied of bij het opnemen van mogelijkheden van een microturbine in een ruimtelijke plan, dient rekening te worden gehouden met de (andere) regels die gelden op grond van deze verordening. Zoals de regels voor o.a. het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, het Natuurnetwerk	

Nederland of natuurverbinding en de Ruimtelijke inpassing in het landelijk gebied. Daarnaast wordt met het oog op de ruimtelijke kwaliteit in de nadere regels van Gedeputeerde Staten (Omgevingsregeling) de link gelegd met het Noord-Hollands Perspectief. Soortenbescherming en veiligheidsaspecten zijn reeds geregeld via de Rijkswet- en regelgeving. In een ruimtelijk plan -en bij de aanwijzing van windenergiegebieden zal daarmee rekening (moeten) worden gehouden. Het vijfde lid van artikel 6.27 regelt de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten tot het stellen van nadere regels ten aanzien van het bepaalde in de voorgaande leden, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van de ruimtelijke kwaliteitseis.	

D

Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden

Bestaand	Nieuw
	Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden 1. Een ruimtelijk plan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter, als: a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast; b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. 2 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.

Toelichting op de wijziging van artikel 6.27a (windturbines in RES zoekgebieden)

Dit artikel regelt dat een bestemmingsplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van de windturbines. In de Omgevingsregeling NH2020 is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke besluiten.

Artikelsgewijze toelichting artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden

Bestaand	Nieuw
	Dit artikel regelt dat een ruimtelijkplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Wat onder ruimtelijk plan wordt verstaan is terug te vinden in bijlage 1 bij de OVNH2020 (begrippen). Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als

	aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van de windturbines. In de Omgevingsregeling NH2020 is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke besluiten.

Artikel 6.27b Kleine windturbines in landelijk gebied

Bestaand	Nieuw
	Artikel 6.27b Kleine windturbines in landelijk gebied 1. Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het, in afwijking van artikel 6.27a, ook buiten het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0 voorzien in de bouw van één windturbine per bouwperceel, als: a. de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan; b. de ashoogte niet meer bedraagt dan 15 meter vanaf het maaiveld; c. de windturbine in landschappelijk opzicht aansluit op de bijbehorende bebouwing; en d. de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.

Toelichting op de wijziging van artikel 6.27b (kleine windturbines in landelijk gebied)

Dit artikel regelt dat voor ruimtelijke plannen in het landelijk gebied mogelijk is te voorzien in de bouw van één kleine windturbine. Dit kan alleen als de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan. Daarnaast mag de ashoogte niet meer bedragen dan 15 meter vanaf het

maaiveld, dient de windturbine in landschappelijk opzicht aan te sluiten op de bijbehorende bebouwing en moet de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van deze kleine windturbines. In de Omgevingsregeling NH2020 is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke besluiten. Bij de integrale afweging tot het al dan niet toestaan van kleine turbines in een ruimtelijk plan dient daarnaast rekening te worden gehouden met de (andere) regels die gelden op grond van deze verordening. Zoals de regels voor o.a. het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, het Natuurnetwerk Nederland of natuurverbinding en de ruimtelijke inpassing in het landelijk gebied. De Beemster wordt in de regels expliciet genoemd. Vanwege de te behouden cultuurhistorische kernwaarden van de polder zijn windturbines in de Beemster niet toegestaan. Soortenbescherming en veiligheidsaspecten zijn reeds geregeld via de Rijkswet- en regelgeving.

Artikelsgewijze toelichting artikel 6.27b Kleine windturbines in landelijk gebied

Bestaand	Nieuw
	Dit artikel regelt dat voor ruimtelijke plannen in het landelijk gebied mogelijk is te voorzien in de bouw van één kleine windturbine per bouwperceel. Wat onder ruimtelijk plan wordt verstaan is terug te vinden in bijlage 1 bij de OVNH2020 (begrippen). Dit kan alleen als de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan. Met agrarisch bouwperceel wordt conform het bepaalde in Artikel 1.1 van deze verordening bedoeld: een aaneengesloten stuk grond waarop bebouwing met een hoofdgebouw en bijbehorende gebouwen van een agrarisch bedrijf is toegestaan. Met bouwperceel waar een stedelijke activiteit is toegestaan wordt bedoeld een bouwperceel waar functies die verband houden met wonen, bedrijven, voorzieningen, stedelijk water en stedelijk groen zijn toegestaan. De genoemde 1 hectare ziet op het bestemmingsvlak, niet op het bouwvlak. Daarnaast mag de ashoogte niet meer bedragen dan 15 meter vanaf het maaiveld, dient de windturbine in landschappelijk opzicht aan te sluiten op de bijbehorende bebouwing en moet de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt

	ingepast. Het mogelijk maken van deze turbines is in lijn met de door Provinciale Staten aangenomen motie 8-2019 over kleine en sociale windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van deze kleine windturbines en dient op grond van de Omgevingsregeling 2020 te worden betrokken bij ruimtelijke besluiten.. Bij de integrale afweging tot het al dan niet toestaan van kleine turbines in een ruimtelijk plan dient daarnaast rekening te worden gehouden met de (andere) regels die gelden op grond van deze verordening. Zoals de regels voor o.a. het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, het Natuurnetwerk Nederland of natuurverbinding en de Ruimtelijke inpassing in het landelijk gebied. De Beemster wordt in de regels expliciet genoemd. Vanwege de te behouden cultuurhistorische kernwaarden van de polder zijn windturbines in de Beemster niet toegestaan. Soortenbescherming en veiligheidsaspecten zijn reeds geregeld via de Rijkswet- en regelgeving.

E

Artikel 6.43 Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen

Bestaand	Nieuw
Artikel 6.43 Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen 1. De wezenlijke kenmerken en waarden als bedoeld in dit artikel zijn vastgelegd in bijlage 5. 2. Een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland en	**Artikel 6.43 Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen** 1. De wezenlijke kenmerken en waarden als bedoeld in dit artikel zijn vastgelegd in bijlage 5. 2. Een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland en

het werkingsgebied natuurverbindingen strekt in ieder geval tot de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden. 3. Het ruimtelijk plan stelt in ieder geval regels in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden. Bij het stellen van deze regels moeten de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden in acht worden genomen. 4. Het ruimtelijk plan maakt geen nieuwe activiteiten mogelijk die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen, of van de samenhang tussen die gebieden. 5. In afwijking van het vierde lid kan het ruimtelijk plan nieuwe activiteiten mogelijk maken, indien: a. er sprake is van een groot openbaar belang; b. er geen reële alternatieven zijn; en c. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd.	het werkingsgebied natuurverbindingen strekt in ieder geval tot de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden. 3. Het ruimtelijk plan stelt in ieder geval regels in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden. Bij het stellen van deze regels moeten de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden in acht worden genomen. 4. Het ruimtelijk plan maakt geen nieuwe activiteiten mogelijk die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen, of van de samenhang tussen die gebieden. 5. In afwijking van het vierde lid kan het ruimtelijk plan: a. nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maken, voor zover: i. er sprake is van een groot openbaar belang; ii. er geen reële alternatieven zijn; en iii. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd. b. nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maken, voor zover: i. de activiteiten die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden worden gecompenseerd; ii. de compensatie inhoudt dat de uitvoering van het geheel van activiteiten gezamenlijk leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor de werkingsgebieden Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen voor wat betreft kwaliteit

	en samenhang; iii. de oppervlakte van het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland tenminste gelijk blijft; iv. rekening wordt gehouden met de mogelijke omstandigheid dat de locatie waarop de activiteit plaatsvindt is gelegen in een gebied van het Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen dat omringd wordt door of grenst aan het werkingsgebied Bijzonder provinciaal landschap; en v. er een gebiedsvisie wordt opgesteld waarin wordt onderbouwd dat wordt voldaan aan het gestelde onder i tot en met iv van dit onderdeel. c. een beperkte toevoeging van nieuwe activiteiten aan of een beperkte wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maken, voor zover: i. deze toevoeging of wijziging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteit; ii. deze toevoeging of wijziging ondergeschikt is aan de bestaande activiteiten; en iii. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig en worden gecompenseerd.
6. Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland en het werkingsgebied natuurverbindingen wijzigen: a. ten behoeve van een verbetering van de samenhang of een betere ruimtelijke inpassing van het Natuurnetwerk Nederland, voor zover: i. de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbinding worden behouden; en ii. de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland ten minste gelijk blijft; of b. ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling, voor zover: i. de aantasting van de wezenlijke kenmerken	6. Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland en het werkingsgebied natuurverbindingen wijzigen: a. ten behoeve van een verbetering van de samenhang of een betere ruimtelijke inpassing van het Natuurnetwerk Nederland, voor zover: i. de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbinding worden behouden; en ii. de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland ten minste gelijk blijft; of b. ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling, voor zover: i. de aantasting van de wezenlijke kenmerken

en waarden en de samenhang van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbinding beperkt is; ii. de ontwikkeling per saldo gepaard gaat met een versterking van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbinding, of een vergroting van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland; en iii. de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland ten minste gelijk blijft; of c. ten behoeve van de toepassing van het vijfde lid. 7. Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland en het werkingsgebied natuurverbindingen wijzigen ter verbetering van kennelijke onjuistheden. 8. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de toelichting van het ruimtelijk plan en aan de wijze van compensatie als bedoeld in het vijfde lid, aanhef en onder c.	en waarden en de samenhang van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbinding beperkt is; ii. de ontwikkeling per saldo gepaard gaat met een versterking van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbinding, of een vergroting van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland; en iii. de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland ten minste gelijk blijft; of c. ten behoeve van de toepassing van het vijfde lid. 7. Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland en het werkingsgebied natuurverbindingen wijzigen ter verbetering van kennelijke onjuistheden. 8. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan: a. de toelichting van een ruimtelijk plan met betrekking tot het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen; b. de wijze van compensatie als bedoeld in het vijfde lid; c. de activiteiten als bedoeld in het vijfde lid.

Toelichting op de wijziging van artikel 6.43 (Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen)

Met de wijzigingen van het vierde en vijfde lid van artikel 6.43 is de saldobenadering (vierde lid) vervangen door de meerwaardebepaling (vijfde lid, onder b) en een beperkte toevoeging aan of wijziging van bestaande activiteiten (vijfde lid onder c). Om die reden is in het vierde lid de zinsnede “per saldo” komen te vervallen. Aan het vijfde lid zijn de meerwaardebepaling (onder b) en de mogelijkheid van een beperkte toevoeging aan of wijziging van bestaande activiteiten (onder c) toegevoegd.

De saldobenadering houdt in dat een ontwikkeling is toegestaan mits deze per saldo niet leidt tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland en/of de natuurverbindingen, of van de samenhang tussen die gebieden. Nadere eisen zijn aan toepassing van de saldobenadering niet gesteld, waardoor het risico bestaat dat deze te ruim wordt geïnterpreteerd. Dit is niet wenselijk

vanuit het natuurbeleid. De provincie heeft als taak om het NNN te beschermen, in stand te houden en verder te ontwikkelen ten behoeve van het vergroten van de biodiversiteit. De saldobenadering wordt daarom vervangen door de meerwaardebepaling. Toepassing van de meerwaardebepaling is alleen onder voorwaarden mogelijk. Daarbij is het niet meer voldoende dat een activiteit per saldo niet leidt tot een significante aantasting. Bij de meerwaardebepaling moet aan de hand van een gebiedsvisie worden aangetoond dat de ontwikkeling leidt tot een duidelijke meerwaarde voor het NNN of de natuurverbindingen in kwaliteit en samenhang. De meerwaardebepaling is dus primair gericht op verhoging van de kwaliteit en de samenhang van het NNN.

In het vierde lid is de hoofdregel opgenomen dat nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten die kunnen leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen, of van de samenhang tussen die gebieden, in het natuurnetwerk Nederland niet zijn toegestaan. Hierop bestaan drie uitzonderingen. Deze uitzonderingen zijn opgenomen in het vijfde lid.

Artikelsgewijze toelichting artikel 6.43 Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen

Bestaand	Nieuw
Lid 1 De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-gebieden zijn neergelegd in bijlage 5 (Wezenlijke kenmerken en waarden natuurnetwerk Nederland provincie Noord-Holland) bij de verordening en zijn daarmee door PS vastgesteld. Deze wezenlijke kenmerken en waarden moeten in acht worden genomen bij het vaststellen van ruimtelijke plannen voor NNN-gebieden. Dit betreft een harde, absolute doorwerking. Afwijken is niet mogelijk. In bijlage 5 van de verordening wordt een nadere toelichting gegeven op het begrip wezenlijke kenmerken en waarden.	Lid 1 De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-gebieden zijn neergelegd in bijlage 5 (Wezenlijke kenmerken en waarden natuurnetwerk Nederland provincie Noord-Holland) bij de verordening en zijn daarmee door PS vastgesteld. Deze wezenlijke kenmerken en waarden moeten in acht worden genomen bij het vaststellen van ruimtelijke plannen voor NNN-gebieden. Dit betreft een harde, absolute doorwerking. Afwijken is niet mogelijk. In bijlage 5 van de verordening wordt een nadere toelichting gegeven op het begrip wezenlijke kenmerken en waarden.
Lid 2 Het tweede lid bepaalt dat ruimtelijke plannen die van toepassing zijn op het NNN moeten in ieder geval strekken tot de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden die tot het NNN behoren.	Lid 2 Het tweede lid bepaalt dat ruimtelijke plannen die van toepassing zijn op het NNN moeten in ieder geval strekken tot de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden die tot het NNN behoren.
Lid 3 In het derde lid wordt hieraan voor gemeenten	Lid 3 In het derde lid wordt hieraan voor gemeenten

de verplichting gekoppeld om in een ruimtelijk plan in ieder geval regels te stellen in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Bij het stellen van deze regels moeten de wezenlijke kenmerken en waarden – die zijn opgenomen in bijlage 5 bij de verordening – in acht worden genomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan artikel 2.10.3 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Leden 4 en 5 Met het vierde en vijfde lid wordt invulling gegeven aan artikel 2.10.4 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Tezamen vormen zij de weerslag van het 'nee, tenzij-beginsel'. Het derde lid bevat het beschermingsregime dat in een ruimtelijk plan moet worden opgenomen. Een ruimtelijk plan mag geen nieuwe activiteiten mogelijk maken die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de oppervlakte van het NNN of de natuurverbindingen, of van de samenhang tussen die gebieden. Het begrip 'significante aantasting' is afkomstig uit het Barro. Wat een significante aantasting is, kan niet op voorhand worden gezegd. Dat hangt af van de aard van de beoogde activiteit, van de wezenlijke kenmerken en waarden van het desbetreffende gebied en van de grootte en de draagkracht van het gebied. In een klein gebied met hoge waarden kan een kleine aantasting al significant zijn. In een groot gebied met lagere waarden zal dit minder snel het geval zijn. Volgens de toelichting bij het Barro kunnen bijvoorbeeld de volgende ruimtelijke initiatieven significante gevolgen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied: • aanleg van nieuwe en uitbreiding van bestaande woningbouw, bedrijven en andere	de verplichting gekoppeld om in een ruimtelijk plan in ieder geval regels te stellen in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Bij het stellen van deze regels moeten de wezenlijke kenmerken en waarden – die zijn opgenomen in bijlage 5 bij de verordening – in acht worden genomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan artikel 2.10.3 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Leden 4 en 5 Met het vierde en vijfde lid wordt invulling gegeven aan artikel 2.10.4 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Tezamen vormen zij de weerslag van het 'nee, tenzij-beginsel'. Een ruimtelijk plan mag geen nieuwe activiteiten mogelijk maken die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de oppervlakte van het NNN of de natuurverbindingen, of van de samenhang tussen die gebieden. Het begrip 'significante aantasting' is afkomstig uit het Barro. Wat een significante aantasting is, kan niet op voorhand worden gezegd. Dat hangt af van de aard van de beoogde activiteit, van de wezenlijke kenmerken en waarden van het desbetreffende gebied en van de grootte en de draagkracht van het gebied. In een klein gebied met hoge waarden kan een kleine aantasting al significant zijn. In een groot gebied met lagere waarden zal dit minder snel het geval zijn. Volgens de toelichting bij het Barro kunnen bijvoorbeeld de volgende ruimtelijke initiatieven significante gevolgen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied: • aanleg van nieuwe en uitbreiding van bestaande woningbouw, bedrijven en andere opstallen; • (uitbreiding van agrarische bedrijven is in sommige gevallen wel mogelijk indien dat

opstallen; • (uitbreiding van agrarische bedrijven is in sommige gevallen wel mogelijk indien dat noodzakelijk is voor de natuurbeheerfunctie van het bedrijf); • aanleg van nieuwe infrastructuur of uitbreiding van bestaande infrastructuur; • vestiging van nieuwe en uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven en glastuinbouwbedrijven; • nieuwe voorzieningen voor en omvangrijke uitbreiding van permanente verblijfsrecreatie (waaronder bungalowparken), 'leisurecentra' en attractieparken; • ontgrondingen ten behoeven van oppervlaktedelfstofwinning; • aanleg en bouw van afvalstort; • bouw of uitbreiding van drijvende objecten; • opstelling van windturbines. De verordening respecteert wat in geldende ruimtelijke plannen is toegestaan (eerbiedigende werking). In het vierde lid is namelijk bepaald dat een ruimtelijk plan geen nieuwe activiteiten met significante nadelige gevolgen mogelijk maakt. Bestaande activiteiten zijn dus wel toegestaan. Of sprake is van bestaande activiteiten moet worden bepaald aan de hand van het begrip bestaand, zoals gedefinieerd in bijlage 1 bij de omgevingsverordening. Hieronder vallen ook bestaande activiteiten. Artikel 6.43 is hierdoor alleen van toepassing op nieuwe activiteiten die nog niet in ruimtelijke plannen zijn toegestaan. Dit betekent dat de ontwikkelmogelijkheden van een agrarisch bedrijf, een recreatiewoning en een niet-agrarisch bedrijf die zijn opgenomen in een geldend ruimtelijk plan, in stand blijven. Met "per saldo" in het vierde lid is geregeld dat combinaties van activiteiten die op gebiedsniveau niet leiden tot een significante aantasting van het natuurnetwerk Nederland wel kunnen worden toegestaan. Dit heeft tot gevolg dat een ruimtelijk plan een combinatie van activiteiten, die per saldo niet leiden tot een significante	noodzakelijk is voor de natuurbeheerfunctie van het bedrijf); • aanleg van nieuwe infrastructuur of uitbreiding van bestaande infrastructuur; • vestiging van nieuwe en uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven en glastuinbouwbedrijven; • nieuwe voorzieningen voor en omvangrijke uitbreiding van permanente verblijfsrecreatie (waaronder bungalowparken), 'leisurecentra' en attractieparken; • ontgrondingen ten behoeven van oppervlaktedelfstofwinning; • aanleg en bouw van afvalstort; • bouw of uitbreiding van drijvende objecten; • opstelling van windturbines. De verordening respecteert wat in geldende ruimtelijke plannen is toegestaan (eerbiedigende werking). In het vierde lid is namelijk bepaald dat een ruimtelijk plan geen nieuwe activiteiten met significante nadelige gevolgen mogelijk maakt. Bestaande activiteiten zijn dus wel toegestaan. Of sprake is van bestaande activiteiten moet worden bepaald aan de hand van het begrip bestaand, zoals gedefinieerd in bijlage 1 bij de omgevingsverordening. Hieronder vallen ook bestaande activiteiten. Artikel 6.43 is hierdoor alleen van toepassing op nieuwe activiteiten die nog niet in ruimtelijke plannen zijn toegestaan. Dit betekent dat de ontwikkelmogelijkheden van een agrarisch bedrijf, een recreatiewoning en een niet-agrarisch bedrijf die zijn opgenomen in een geldend ruimtelijk plan, in stand blijven. Het vijfde lid bevat de uitzonderingen op het verbod van het vierde lid. Uitzondering a: groot openbaar belang, geen reële alternatieven en mitigerende maatregelen Onder de cumulatieve voorwaarden die onder a zijn opgenomen, mag een ruimtelijk plan wel nieuwe activiteiten mogelijk maken die leiden tot een significante aantasting van het

aantasting van het natuurnetwerk Nederland, mogelijk kan maken. Dit veronderstelt wel dat de betrokken activiteiten in samenhang op hun effecten moeten worden beoordeeld. Gaat het om activiteiten die vallen binnen de reikwijdte van verschillende ruimtelijke plannen dan is van belang dat de effectbeoordeling in gezamenlijkheid zal plaatsvinden. Dit kan bijvoorbeeld in het kader van een integrale gebiedsvisie. Het vijfde lid bevat de uitzondering op het verbod van het vierde lid. Onder de cumulatieve voorwaarden die in het vijfde lid zijn opgenomen, mag een ruimtelijk plan wel nieuwe activiteiten mogelijk maken die per saldo leiden tot een significante aantasting van het NNN. Deze voorwaarden zijn: a. er is sprake van een groot openbaar belang; b. er zijn geen reële alternatieven, en; c. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten worden gelijkwaardig gecompenseerd. Wat onder groot openbaar belang moet worden verstaan staat in de algemene toelichting over dit begrip. Lid 6 Het achtste lid bevat bepalingen ten aanzien van de mogelijkheden die Gedeputeerde Staten hebben om de begrenzing van het NNN of de natuurverbindingen te wijzigen. Bij deze mogelijkheden is woordelijk aangesloten bij artikel 2.10.5 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Er wordt onderscheid gemaakt tussen herbegrenzing om ecologische redenen (onder a), herbegrenzing ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling (onder b) en herbegrenzing ten behoeve van de compensatie op grond van het vierde lid (onder c). Herbegrenzing op ecologische gronden dient bij te dragen aan verhoging van de wezenlijke kenmerken en waarden of de abiotische randvoorwaarden of potenties	natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen. Deze voorwaarden zijn: i. er is sprake van een groot openbaar belang; ii. er zijn geen reële alternatieven, en; iii. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt (mitigerende maatregelen) en de overblijvende effecten worden gelijkwaardig gecompenseerd. Wat in het algemeen onder groot openbaar belang moet worden verstaan staat in de Algemene Toelichting op de omgevingsverordening. De vraag of een ontwikkeling van windturbines of zonnepark in NNN van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het NNN) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES'en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in een RES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan. Uitzondering b: de meerwaardebepaling Met deze uitzondering wordt geregeld dat een omgevingsplan nieuwe activiteiten of een wijziging van bestaande activiteiten mogelijk kan maken die op gebiedsniveau leiden tot een duidelijke aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland of de

daarvoor of het robuuster maken van het netwerk (opheffen versnipperde gebieden, aanleg stapstenen tussen gebieden) en aan de realisatiekans (draagvlak). Lid 7 Dit zevende lid bevat een bevoegdheid voor Gedeputeerde Staten om kennelijke onjuistheden te verbeteren in de begrenzing van NNN en natuurverbindingen. Het gaat hierbij om technische correcties, niet om beleidsinhoudelijke wijzigingen. Lid 8 In het achtste lid is geregeld dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen ten aanzien van de compensatie als bedoeld in het vierde lid. Deze nadere regels zijn vastgelegd in de Omgevingsregeling Noord-Holland 2020.	natuurverbindingen. Hiervoor moeten de betrokken activiteiten in samenhang op hun effecten worden beoordeeld. Ook wanneer het gaat om activiteiten die vallen binnen de reikwijdte van verschillende ruimtelijke plannen zal de effectbeoordeling in gezamenlijkheid moeten plaatsvinden. De meerwaardebepaling kan alleen worden toegepast als aan de cumulatieve voorwaarden die onder b zijn opgenomen is voldaan: i. de activiteiten die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden worden gecompenseerd; ii. de compensatie inhoudt dat de uitvoering van het geheel van aantastend een compenserende activiteiten gezamenlijk leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit en samenhang; iii. de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland tenminste gelijk blijft; iv. rekening wordt gehouden met de mogelijke omstandigheid dat de locatie waarop de activiteit plaatsvindt is gelegen in een gebied van het Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen dat omringd wordt door of grenst aan het werkingsgebied Bijzonder provinciaal landschap; en v. er een gebiedsvisie wordt opgesteld waarin de duidelijk aantoonbare meerwaarde wordt onderbouwd. Bij het toepassen van de meerwaardebepaling dient er ook een compensatieplan en een compensatieovereenkomst te worden opgesteld, zie hiervoor artikel 2.7 en 2.8 van de omgevingsregeling. Uitzondering c: beperkte toevoeging of wijziging van bestaande activiteiten Met deze uitzondering wordt mogelijk gemaakt dat een ruimtelijk plan een beperkte toevoeging van een nieuwe activiteit aan een reeds bestaande activiteit of een beperkte wijziging van een reeds bestaande activiteit mogelijk maakt ondanks het feit dat dit leidt

	tot nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk Nederland of een natuurverbinding. Voorwaarde hiervoor is dat deze toevoeging of wijziging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande, reeds aanwezige activiteit. Het gaat hier om kleine wijzigingen of toevoegingen die duidelijk ondergeschikt zijn aan de bestaande activiteiten, bijvoorbeeld de aanleg van extra parkeerplaatsen voor een bezoekers- of informatiecentrum. Van deze uitzondering kan bovendien alleen gebruik worden gemaakt wanneer nadelige gevolgen worden beperkt (mitigerende maatregelen) en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd. Voor alle compensatie op grond van het vijfde lid geldt dat Gedeputeerde Staten op grond van het achtste lid regels hebben gesteld. Deze regels zijn te vinden in afdeling 2.3 van de omgevingsregeling. Lid 6 Het achtste lid bevat bepalingen ten aanzien van de mogelijkheden die Gedeputeerde Staten hebben om de begrenzing van het NNN of de natuurverbindingen te wijzigen. Bij deze mogelijkheden is woordelijk aangesloten bij artikel 2.10.5 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Er wordt onderscheid gemaakt tussen herbegrenzing om ecologische redenen (onder a), herbegrenzing ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling (onder b) en herbegrenzing ten behoeve van de compensatie op grond van het vierde lid (onder c). Herbegrenzing op ecologische gronden dient bij te dragen aan verhoging van de wezenlijke kenmerken en waarden of de abiotische randvoorwaarden of potenties daarvoor of het robuuster maken van het netwerk (opheffen versnipperde gebieden, aanleg stapstenen tussen gebieden) en aan de realisatiekans (draagvlak). Lid 7

	Dit zevende lid bevat een bevoegdheid voor Gedeputeerde Staten om kennelijke onjuistheden te verbeteren in de begrenzing van NNN en natuurverbindingen. Het gaat hierbij om technische correcties, niet om beleidsinhoudelijke wijzigingen. Lid 8 In het achtste lid is geregeld dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen ten aanzien van de toelichting van een ruimtelijk plan in NNN, de wijze van compensatie als bedoeld in het vijfde lid en de activiteiten als bedoeld in het vijfde lid. Deze nadere regels zijn vastgelegd in de Omgevingsregeling Noord-Holland 2020.

Artikelsgewijze toelichting artikel 6.46 Bijzonder Provinciaal Landschap

(Van dit artikel 6.46 wijzigt alleen de toelichting)

Bestaand	Nieuw
Lid 1 Met het eerste lid wordt geregeld dat de in bijlage 6 beschreven kernkwaliteiten deel uitmaken van de verordening. De kernkwaliteiten zijn dus door PS vastgesteld. Deze kernkwaliteiten moeten in acht worden genomen bij het vaststellen van bestemmingsplannen voor gebieden die worden aangemerkt als Bijzonder provinciaal landschap. Lid 2 Het tweede lid bepaalt dat ruimtelijke plannen die zien op gebieden binnen het Bijzonder provinciaal landschap regels bevatten ter bescherming van de daar geldende kernkwaliteiten. Op grond van het ruimtelijk plan moet dus duidelijk zijn dat de betreffende locaties Bijzonder provinciaal landschap zijn en op die manier ook worden beschermd. Lid 3 Het derde lid bevat een verbod op nieuwe	Lid 1 Met het eerste lid wordt geregeld dat de in bijlage 6 beschreven kernkwaliteiten deel uitmaken van de verordening. De kernkwaliteiten zijn dus door PS vastgesteld. Deze kernkwaliteiten moeten in acht worden genomen bij het vaststellen van bestemmingsplannen voor gebieden die worden aangemerkt als Bijzonder provinciaal landschap. Lid 2 Het tweede lid bepaalt dat ruimtelijke plannen die zien op gebieden binnen het Bijzonder provinciaal landschap regels bevatten ter bescherming van de daar geldende kernkwaliteiten. Op grond van het ruimtelijk plan moet dus duidelijk zijn dat de betreffende locaties Bijzonder provinciaal landschap zijn en op die manier ook worden beschermd. Lid 3 Het derde lid bevat een verbod op nieuwe

stedelijke ontwikkelingen in het Bijzonder provinciaal landschap. Onder een stedelijke ontwikkeling wordt verstaan een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Besluit ruimtelijke ordening (zie begrip in bijlage 1 bij de verordening). Uit de jurisprudentie over dit begrip volgt dat een ontwikkeling een zekere omvang dient te hebben om te worden gekwalificeerd als stedelijke ontwikkeling. Voor wonen is er op grond van de jurisprudentie sprake van een stedelijke ontwikkeling bij meer dan 11 woningen. Voor andere stedelijke voorzieningen is in beginsel sprake van een stedelijke ontwikkeling als het gaat om een terrein met een ruimtebeslag van meer dan 500 m2 of een gebouw met een oppervlakte van meer dan 500 m2. Gelet op hun omvang verhouden nieuwe stedelijke ontwikkelingen zich niet tot de kernkwaliteiten van het Bijzonder provinciaal landschap. Daarom worden deze op voorhand uitgesloten. Lid 4 Het vierde lid bevat het criterium voor andere nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dan nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen zijn toegestaan als zij de kernkwaliteiten van het Bijzonder provinciaal landschap niet aantasten. Het gaat daarbij onder meer om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen met een stedelijke functie die gelet op hun aard of omvang niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Besluit ruimtelijke ordening zijn aan te merken. Ook nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zonder een stedelijke functie worden als nieuwe ruimtelijke ontwikkeling als bedoeld in het vierde lid aangemerkt. Mits deze ontwikkelingen de kernkwaliteiten niet aantasten, kunnen zij in ruimtelijke plannen binnen het Bijzonder provinciaal landschap mogelijk worden gemaakt. Omdat BPL tevens als Landelijk gebied wordt aangemerkt,	stedelijke ontwikkelingen in het Bijzonder provinciaal landschap. Onder een stedelijke ontwikkeling wordt verstaan een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Besluit ruimtelijke ordening (zie begrip in bijlage 1 bij de verordening). Uit de jurisprudentie over dit begrip volgt dat een ontwikkeling een zekere omvang dient te hebben om te worden gekwalificeerd als stedelijke ontwikkeling. Voor wonen is er op grond van de jurisprudentie sprake van een stedelijke ontwikkeling bij meer dan 11 woningen. Voor andere stedelijke voorzieningen is in beginsel sprake van een stedelijke ontwikkeling als het gaat om een terrein met een ruimtebeslag van meer dan 500 m2 of een gebouw met een oppervlakte van meer dan 500 m2. Gelet op hun omvang verhouden nieuwe stedelijke ontwikkelingen zich niet tot de kernkwaliteiten van het Bijzonder provinciaal landschap. Daarom worden deze op voorhand uitgesloten. Lid 4 Het vierde lid bevat het criterium voor andere nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dan nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen zijn toegestaan als zij de kernkwaliteiten van het Bijzonder provinciaal landschap niet aantasten. Het gaat daarbij onder meer om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen met een stedelijke functie die gelet op hun aard of omvang niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Besluit ruimtelijke ordening zijn aan te merken. Ook nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zonder een stedelijke functie worden als nieuwe ruimtelijke ontwikkeling als bedoeld in het vierde lid aangemerkt. Mits deze ontwikkelingen de kernkwaliteiten niet aantasten, kunnen zij in ruimtelijke plannen binnen het Bijzonder provinciaal landschap mogelijk worden gemaakt. Omdat BPL tevens als Landelijk gebied wordt aangemerkt,

gelden voor deze ontwikkelingen ook de regels voor landelijk gebied zoals onder meer opgenomen in de artikelen 6.4 t/m 6.10. Lid 5 Op grond van het vijfde lid is de gemeente verplicht om in de toelichting van een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op het Bijzonder provinciaal landschap de voorkomende kernkwaliteiten te beschrijven. Daarnaast moet in de toelichting worden gemotiveerd dat de in het plan opgenomen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen deze kernkwaliteiten niet aantasten. Op grond van het tiende lid kunnen Gedeputeerde Staten nadere regels stellen aan die motivering. Lid 6 Wanneer uit de motivering als bedoeld in het vijfde lid blijkt dat maatregelen (bijvoorbeeld inrichtingsmaatregelen) nodig zijn om een aantasting van de kernkwaliteiten te voorkomen, moet de uitvoering van deze maatregelen zijn geborgd bij de vaststelling van het ruimtelijk plan. Borging kan plaatsvinden in het ruimtelijk plan dat ook de betreffende ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt, maar eventueel ook in een ander ruimtelijk plan. Lid 7 Uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare in Bijzonder provinciaal landschap is toegestaan. Het zevende lid, onder a, regelt dat een dergelijke uitbreiding niet hoeft te worden getoetst aan de beschrijvingen van de kernkwaliteiten. Een uitbreiding tot meer dan 2 hectare moet wel aan de kernkwaliteiten worden getoetst. Daarvoor gelden bovendien de voorwaarden van artikel 6.33, eerste lid, onder c, te weten dat de uitbreiding noodzakelijk is voor het agrarisch productieproces en het geen glastuinbouwbedrijf betreft. Uit het zevende lid, onder a, volgt dat ook	gelden voor deze ontwikkelingen ook de regels voor landelijk gebied zoals onder meer opgenomen in de artikelen 6.4 t/m 6.10. Lid 5 Op grond van het vijfde lid is de gemeente verplicht om in de toelichting van een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op het Bijzonder provinciaal landschap de voorkomende kernkwaliteiten te beschrijven. Daarnaast moet in de toelichting worden gemotiveerd dat de in het plan opgenomen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen deze kernkwaliteiten niet aantasten. Op grond van het tiende lid kunnen Gedeputeerde Staten nadere regels stellen aan die motivering. Lid 6 Wanneer uit de motivering als bedoeld in het vijfde lid blijkt dat maatregelen (bijvoorbeeld inrichtingsmaatregelen) nodig zijn om een aantasting van de kernkwaliteiten te voorkomen, moet de uitvoering van deze maatregelen zijn geborgd bij de vaststelling van het ruimtelijk plan. Borging kan plaatsvinden in het ruimtelijk plan dat ook de betreffende ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt, maar eventueel ook in een ander ruimtelijk plan. Lid 7 Uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare in Bijzonder provinciaal landschap is toegestaan. Het zevende lid, onder a, regelt dat een dergelijke uitbreiding niet hoeft te worden getoetst aan de beschrijvingen van de kernkwaliteiten. Een uitbreiding tot meer dan 2 hectare moet wel aan de kernkwaliteiten worden getoetst. Daarvoor gelden bovendien de voorwaarden van artikel 6.33, eerste lid, onder c, te weten dat de uitbreiding noodzakelijk is voor het agrarisch productieproces en het geen glastuinbouwbedrijf betreft. Uit het zevende lid, onder a, volgt dat ook

bebouwings- en functiemogelijkheden die in een ruimtelijk plan kunnen worden opgenomen overeenkomstig artikel 6.33, eerste lid, onder e tot en met f en artikel 6.33, tweede en derde lid, niet hoeven te worden getoetst aan de kernkwaliteiten. Voor de in het zevende lid genoemde mogelijkheden gelden wel de ruimtelijke kwaliteitseisen van artikel 6.59. Deze gelden voor elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in het landelijk gebied. Lid 8 Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, inclusief nieuwe stedelijke ontwikkelingen, die van groot openbaar belang zijn, wordt een uitzondering gemaakt. Ook wanneer deze leiden tot een aantasting van de kernkwaliteiten zijn deze mogelijk in Bijzonder provinciaal landschap. Er moet dan wel aannemelijk worden gemaakt dat er geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ontwikkeling en de negatieve effecten moeten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten moeten worden gecompenseerd. Voor windturbines en zonneparken geldt dat de Regionale energie strategieën (RES 'en) duidelijkheid kunnen bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders, buiten het Bijzonder provinciaal landschap, reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling.	bebouwings- en functiemogelijkheden die in een ruimtelijk plan kunnen worden opgenomen overeenkomstig artikel 6.33, eerste lid, onder e tot en met f en artikel 6.33, tweede en derde lid, niet hoeven te worden getoetst aan de kernkwaliteiten. Voor de in het zevende lid genoemde mogelijkheden gelden wel de ruimtelijke kwaliteitseisen van artikel 6.59. Deze gelden voor elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in het landelijk gebied. Lid 8 Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, inclusief nieuwe stedelijke ontwikkelingen, die van groot openbaar belang zijn, wordt een uitzondering gemaakt. Ook wanneer deze leiden tot een aantasting van de kernkwaliteiten zijn deze mogelijk in Bijzonder provinciaal landschap. Er moet dan wel aannemelijk worden gemaakt dat er geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ontwikkeling en de negatieve effecten moeten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten moeten worden gecompenseerd. De vraag of een ontwikkeling van windturbines of zonnepark in Bijzonder provinciaal landschap van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het Bijzonder provinciaal landschap) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES'en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in een RES betekent echter niet per definitie dat de

	ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan.
Lid 10 Gedeputeerde Staten kunnen eisen stellen aan de motivering die op grond van het vijfde lid moet worden opgesteld. Ook over de wijze van compensatie als bedoeld in het achtste lid, onderdeel c, kunnen zij eisen stellen.	Lid 10 Gedeputeerde Staten kunnen eisen stellen aan de motivering die op grond van het vijfde lid moet worden opgesteld. Ook over de wijze van compensatie als bedoeld in het achtste lid, onderdeel c, kunnen zij eisen stellen.
Lid 11 Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om de kernkwaliteiten die in bijlage 6 zijn beschreven te wijzigen.	Lid 11 Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om de kernkwaliteiten die in bijlage 6 zijn beschreven te wijzigen.

F

Artikel 6.49 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

Bestaand	Nieuw
Artikel 6.49 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde 1. De kernkwaliteiten van de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde zijn uitgewerkt en geobjectiveerd in bijlage 7 bij de verordening. 2. Een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde bevat regels gericht op de instandhouding of versterking van de kernkwaliteiten van de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde. 3. Een ruimtelijke plan ter plaatse van het werkingsgebied Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde voorziet uitsluitend in nieuwe activiteiten die de kernkwaliteiten als bedoeld in het eerste lid niet aantasten. 4. In afwijking van het derde lid kan het ruimtelijk plan voorzien in een grootschalige	**Artikel 6.49 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde** 1. De kernkwaliteiten van de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde zijn uitgewerkt en geobjectiveerd in bijlage 7 en bijlage 7a bij de verordening. 2. Een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde bevat regels gericht op de instandhouding of versterking van de kernkwaliteiten van de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde. 3. Een ruimtelijke plan ter plaatse van het werkingsgebied Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde voorziet uitsluitend in nieuwe activiteiten die de kernkwaliteiten als bedoeld in het eerste lid niet aantasten. 4. In afwijking van het derde lid kan het ruimtelijk plan voorzien in een grootschalige

stads- of dorpsontwikkelingslocatie of glastuinbouwlocatie dan wel een grootschalig bedrijventerrein of infrastructuurproject, voor zover: a. er sprake is van een groot openbaar belang; b. er geen reële alternatieven zijn; en c. er voldoende maatregelen worden getroffen om de nadelige effecten van de ontwikkeling op de instandhouding of versterking van de kernkwaliteiten als bedoeld in het eerste lid te mitigeren of te compenseren.	stads- of dorpsontwikkelingslocatie of glastuinbouwlocatie dan wel een grootschalig bedrijventerrein of infrastructuurproject, voor zover: a. er sprake is van een groot openbaar belang; b. er geen reële alternatieven zijn; en c. er voldoende maatregelen worden getroffen om de nadelige effecten van de ontwikkeling op de instandhouding of versterking van de kernkwaliteiten als bedoeld in het eerste lid te mitigeren of te compenseren.
5. Ter plaatse van het werkingsgebied Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde voorziet een ruimtelijk plan niet in een windturbine.	5. Ter plaatse van Werelderfgoed De Beemster voorziet een ruimtelijk plan niet in een windturbine.
6. Ter plaatse van Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam voorziet een ruimtelijk plan niet in een opstelling voor zonne-energie, tenzij de gronden zijn bestemd voor of feitelijk in gebruik zijn als nutsvoorzieningen, weg-, spoor-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit.	6. (vervallen)
7. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van de wijze waarop compensatie als bedoeld in het vierde lid, onder c, plaatsvindt.	7. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van de wijze waarop compensatie als bedoeld in het vierde lid, onder c, plaatsvindt.

Toelichting op de wijziging van artikel 6.49 (Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde)

Met de wijzigingen van artikel 6.49 worden de mogelijkheden voor gemeenten om ruimtelijke ontwikkelingen ten behoeve van wind en zon toe te staan verruimd.

Eerste lid

De kernkwaliteiten zijn specifiek voor wind en zon in de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam nader uitgewerkt in het door GS vastgestelde Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies dat is opgenomen in bijlage 7a.

Vijfde lid (Wind)
Voor alle werelderfgoederen bestond een absoluut verbod op windturbines. Dit verbod komt voor de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie met deze wijziging te vervallen.

Mits passend binnen de kernkwaliteiten van het werelderfgoed zijn windturbines en initiatieven voor zon toegestaan. Deze verruiming is mogelijk geworden door de vaststelling van het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies door GS. Dit is opgesteld voor Unesco werelderfgoederen Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinies (gelegen in provincies Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland en Utrecht die na UNESCO besluitvorming samen verder gaan als de Hollandse Linies). Het is een interprovinciaal afwegingskader waarin is onderzocht onder welke voorwaarden de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollands Waterlinie (NHW) ruimte kunnen bieden aan initiatieven voor wind en zon zonder de kernkwaliteiten te schaden. Dit kader is als bijlage 7a bij deze verordening gevoegd.
In bijlage 7 (Kernkwaliteiten erfgoederen van uitzonderlijk universele waarde (Unesco)) is daarom een verwijzing naar het afwegingskader opgenomen. Het afwegingskader zelf is opgenomen in bijlage 7a bij de verordening. Aan de hand van dit afwegingskader kunnen gemeenten beoordelen of een ruimtelijke ontwikkeling voor wind past binnen de kernkwaliteiten van het werelderfgoed. Omdat voor werelderfgoed De Beemster een dergelijk specifiek kader voor energieopwekking niet voorhanden is, blijft daar het verbod op windturbines gelden.

Zesde lid (Zon)
Met deze wijziging is het verbod op zon in de Stelling van Amsterdam (met beperkte uitzonderingen), opgenomen in het zesde lid, komen te vervallen. Het hiervoor genoemde Afwegingskader Energietransitie bevat tevens een nadere uitwerking van de kernkwaliteiten voor zon. Aan de hand hiervan kan worden beoordeeld of een ruimtelijke ontwikkeling voor zon past binnen de kernkwaliteiten.

Artikelsgewijze toelichting artikel 6.49 (Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde)

Bestaand	Nieuw
Gemeenten dienen in hun ruimtelijke plannen regels op te nemen die ervoor zorgen dat de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen in stand blijven of versterkt worden. In bijlage 7 zijn deze kernkwaliteiten opgenomen. In dit artikel is vastgelegd hoe om te gaan met ruimtelijke ontwikkelingen in UNESCO-werelderfgoederen. Een nieuw ruimtelijk plan mag alleen ontwikkelingen opnemen die de kernkwaliteiten niet aantasten. Hiervan kan afgeweken worden als gaat het om: een grootschalige stads- of dorpsontwikkellocatie, glastuinbouwlocatie of een grootschalig bedrijventerrein of infrastructuurproject. Hierbij moet er aan de volgende vereisten worden voldaan: • er is sprake van een groot openbaar belang	Gemeenten dienen in hun ruimtelijke plannen regels op te nemen die ervoor zorgen dat de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen in stand blijven of versterkt worden. In bijlage 7 en 7a zijn deze kernkwaliteiten opgenomen. In dit artikel is vastgelegd hoe om te gaan met ruimtelijke ontwikkelingen in UNESCO-werelderfgoederen. Een nieuw ruimtelijk plan mag alleen ontwikkelingen mogelijk maken die de kernkwaliteiten niet aantasten. Hiervan kan afgeweken worden als gaat het om: een grootschalige stads- of dorpsontwikkellocatie, glastuinbouwlocatie of een grootschalig bedrijventerrein of infrastructuurproject. Hierbij moet er aan de volgende vereisten worden voldaan:

• er zijn geen reële alternatieven en • er worden voldoende maatregelen genomen ten aanzien van mitigeren of compenseren. Hiervoor kunnen Gedeputeerde Staten nadere regels stellen Plaatsing van windturbines is niet toegestaan binnen de UNESCO-werelderfgoederen. Zonne-opstellingen mogen niet in de Stelling van Amsterdam, tenzij op gronden die al bestemd zijn voor dan wel feitelijk in gebruik zijn als nutsvoorzieningen, weg-, spoor-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit.	• er is sprake van een groot openbaar belang • er zijn geen reële alternatieven en • er worden voldoende maatregelen genomen ten aanzien van mitigeren of compenseren. Hiervoor kunnen Gedeputeerde Staten nadere regels stellen. Plaatsing van windturbines is niet toegestaan binnen Werelderfgoed De Beemster.

G

Artikel 12.2 Lopende procedures

Bestaand	Nieuw
Artikel 12.2 Lopende procedures 1. Het oude recht blijft van toepassing tot een besluit onherroepelijk wordt, als voor de inwerkingtreding van de betreffende bepaling van deze verordening: a. een aanvraag om het besluit is ingediend en het besluit binnen 2 jaar daarna is genomen; b. voor een ambtshalve te nemen besluit, een besluit als bedoeld in 3.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening, of een besluit als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wet ruimtelijke ordening, dat op verzoek wordt genomen, een ontwerp ter inzage is gelegd van een besluit ten aanzien waarvan op de voorbereiding afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is en het besluit binnen 2 jaar daarna is genomen; of c. voor een ambtshalve te nemen besluit toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht of het ontwerp is bekendgemaakt en het besluit binnen 2 jaar daarna is genomen.	**Artikel 12.2 Lopende procedures** 1. Het oude recht blijft van toepassing tot een besluit onherroepelijk wordt, als voor de inwerkingtreding van de betreffende bepaling van deze verordening: a. een aanvraag om het besluit is ingediend en het besluit binnen 2 jaar na de in de aanhef genoemde inwerkingtreding is genomen; b. voor een ambtshalve te nemen besluit, een besluit als bedoeld in 3.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening, of een besluit als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wet ruimtelijke ordening, dat op verzoek wordt genomen, een ontwerp ter inzage is gelegd van een besluit ten aanzien waarvan op de voorbereiding afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is en het besluit binnen 2 jaar na de in de aanhef genoemde inwerkingtreding is genomen; of c. voor een ambtshalve te nemen besluit toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht of het ontwerp is bekendgemaakt en het besluit binnen 2 jaar na de in de aanhef genoemde inwerkingtreding is genomen.

Toelichting op de wijziging van artikel 12.2 (Lopende procedures)

Dit artikel regelt het zogenoemde eerbiedigend overgangsrecht voor lopende procedures. Dit betekent dat voor al lopende procedures het oude recht blijft gelden, zodat gedurende de procedure de regels niet veranderen.

In de toepassing van dit artikel in de praktijk is de vraag ontstaan waar in deze bepaling de woorden ‘daarna’ naar verwijzen. Hierbij blijken onbedoeld twee interpretaties mogelijk. Dit is onwenselijk omdat dit onnodige onduidelijkheid en daarmee rechtsonzekerheid creëert.

Met deze wijziging wordt deze onduidelijkheid verholpen. De woorden ‘daarna’ worden vervangen door een verwijzing naar de inwerkingtreding van de betreffende bepaling in de verordening. Hiermee geldt een uniforme einddatum voor de werking van het overgangsrecht. Dit is overeenkomstig het overgangsrecht onder oude Provinciale Ruimtelijke Verordening. Bovendien is dit het gunstigst voor gemeenten en initiatiefnemers.

Artikelsgewijze toelichting artikel 12.2 Lopende procedures

Bestaand	Nieuw
In geval van een aanvraag om wijziging van een bestemmingsplan is onderdeel b van toepassing.	Dit artikel regelt het zogenoemde eerbiedigend overgangsrecht voor lopende procedures. Dit betekent dat voor al lopende procedures het oude recht blijft gelden, zodat gedurende de procedure de regels niet veranderen. Hierbij is het wel nodig dat de besluitvorming binnen 2 jaar na de inwerkingtreding van de betreffende bepaling wordt afgerond. In geval van een aanvraag om wijziging van een bestemmingsplan is onderdeel b van toepassing.

H

Artikel 12.10 Overgangsbepaling windenergie

Bestaand	Nieuw
Artikel 12.10 Overgangsbepaling windenergie Het bepaalde in artikel 12.2 is niet van toepassing op: a. een ruimtelijk plan als bedoeld in artikel 4.100, eerste lid, aanhef; b. een ruimtelijk plan als bedoeld in artikel 6.27, eerste lid; en c. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.27, tweede lid.	**Artikel 12.10 Overgangsbepaling windenergie** Het bepaalde in artikel 12.2 is niet van toepassing op: a. een ruimtelijk plan als bedoeld in artikel 4.100, eerste lid, aanhef; b. een ruimtelijk plan als bedoeld in artikel 6.27, eerste lid; en c. (vervallen)

Toelichting op de wijziging van artikel 12.10 (overgangsbepaling windenergie)

In artikel 12.10 is nu geregeld dat het bepaalde in artikel 12.2 niet van toepassing is op (onder meer) een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.27, tweede lid. Nu artikel 6.27 komt te vervallen, vervalt daarmee ook de in artikel 12.10 onder c opgenomen verwijzing naar de in artikel 6.27 vermelde omgevingsvergunning.

Dit artikel bevat een specifieke overgangsregeling voor windenergie. Dit is geformuleerd als een uitzondering op het eerbiedigend overgangsrecht, zoals opgenomen in artikel 12.2. Dit eerbiedigend overgangsrecht regelt dat lopende procedures worden afgewikkeld op basis van het oude recht. Voor windenergie biedt de partiële herziening van de omgevingsverordening NH2020 echter meer mogelijkheden dan de vigerende omgevingsverordening NH2020. Om deze ruimere mogelijkheden ook al in lopende procedures te kunnen benutten, geldt voor de betreffende windenergieregels dat deze ook voor lopende procedures onmiddellijke werking verkrijgen bij de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikelsgewijze toelichting artikel 12.10 Overgangsbepaling windenergie

Bestaand	Nieuw
Artikel 12.10 Overgangsbepaling windenergie Dit artikel bevat een specifieke overgangsregeling voor windenergie. Dit is geformuleerd als een uitzondering op het eerbiedigend overgangsrecht, zoals opgenomen in artikel 12.2. Dit eerbiedigend overgangsrecht regelt dat lopende procedures worden afgewikkeld op basis van het oude recht. Voor windenergie biedt de Omgevingsverordening NH2020 echter meer mogelijkheden dan de oude Provinciale Ruimtelijke Verordening. Om deze ruimere mogelijkheden ook al in lopende procedures te kunnen benutten, geldt voor de betreffende windenergie-regels dat deze ook voor lopende procedures onmiddellijke werking verkrijgen bij de inwerkingtreding van deze verordening.	**Artikel 12.10 Overgangsbepaling windenergie** Dit artikel bevat een specifieke overgangsregeling voor windenergie. Dit is geformuleerd als een uitzondering op het eerbiedigend overgangsrecht, zoals opgenomen in artikel 12.2. Dit eerbiedigend overgangsrecht regelt dat lopende procedures worden afgewikkeld op basis van het oude recht. Voor windenergie biedt de partiële herziening van de omgevingsverordening NH2020 echter meer mogelijkheden dan de vigerende omgevingsverordening NH2020. Om deze ruimere mogelijkheden ook al in lopende procedures te kunnen benutten, geldt voor de betreffende windenergie-regels dat deze ook voor lopende procedures onmiddellijke werking verkrijgen bij de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel II (wijziging bijlagen bij verordening)

A

Wijziging bijlage 1 (begrippen)

Begrip opschalen (windturbines)

Dit begrip is aangepast zodat het gelijkluidend is met het begrip in de ontwerp omgevingsverordening NH2022. Met het toegevoegde woord ‘aanzienlijk’ is beoogd enige flexibiliteit te bieden bij de vervanging van bestaande windturbines. Het blijkt namelijk dat door de technische ontwikkelingen dezelfde windturbines qua verschijningsvorm vaak een wat groter vermogen hebben.

Begrip RES 1.0

Dit begrip is toegevoegd omdat ervoor is gekozen om in artikel 6.27a de afkorting te gebruiken in plaats van het woord waar de afkorting voor staat.

B

Vervanging bijlage 7 (Kernkwaliteiten erfgoederen van uitzonderlijk universele waarde (Unesco)) door een nieuwe bijlage 7 (Kernkwaliteiten erfgoederen van uitzonderlijk universele waarde (Unesco))

Met deze wijzigingen wordt in de uitwerking van de kernkwaliteiten van zowel de Nieuwe Hollandse Waterlinie als de Stelling van Amsterdam een verwijzing naar het door GS vastgestelde Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies opgenomen. Dit afwegingskader bevat een nadere uitwerking van de impact op de kernkwaliteiten voor deze werelderfgoederen specifiek voor wind en zon. Aan de hand van dit afwegingskader kunnen gemeenten beoordelen of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voor wind en zon passen binnen de kernkwaliteiten. Tevens is de bijlage geactualiseerd ten aanzien van de status van het werelderfgoed Hollandse Waterlinies en zijn er enkele redactionele wijzigingen doorgevoerd.

C

Toevoeging bijlage 7a (Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies)

Het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies dat door GS is vastgesteld, is als bijlage 7a bij de omgevingsverordening opgenomen. Het afwegingskader vormt een nadere uitwerking van de impact op de kernkwaliteiten van zowel de Nieuwe Hollandse Waterlinie als de Stelling van Amsterdam specifiek ten aanzien van wind en zon. Aan de hand van dit

afwegingskader kunnen gemeenten beoordelen of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voor wind en zon passen binnen de kernkwaliteiten.

Artikel III Wijziging werkingsgebieden

Met dit artikel wordt het werkingsgebied werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0 toegevoegd aan de verordening. Dit werkingsgebied is gelijk aan de zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Het werkingsgebied is opgenomen om de kenbaarheid en de digitale raadpleegbaarheid van het gebied waarop de betreffende artikelen van toepassing zijn zo optimaal mogelijk te maken. Hiervoor is het dus niet nodig om de betreffende Regionale Energiestrategie te raadplegen. Ook wordt hiermee voorkomen dat eventuele wijzigingen van de betreffende zoekgebieden in latere versies van de RES-en zonder besluitvorming van GS of PS zouden doorwerken in de provinciale verordening.

Artikel IV Inwerkingtreding

De genoemde datum is gebaseerd op de huidige planning van de besluitvorming.

BESLUIT tot wijziging van de Omgevingsregeling NH2020

Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 11 januari 2022, tot wijziging van de Omgevingsregeling NH2020 in verband met de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet en de doorwerking van de Regionale Energiestrategieën 1.0 en technische verbeteringen.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;

Gelet op de Omgevingsverordening NH2020;

Besluiten:

Artikel I

De Omgevingsregeling NH2020 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.4 (Compensatie algemeen) wordt als volgt gewijzigd:

Het vijfde lid komt te luiden:

5. In afwijking van het eerste lid en tweede lid, kan bij toepassing van artikel 6.43, vijfde lid, onder a, van de omgevingsverordening de schade aan het Natuurnetwerk Nederland of de schade aan een Bijzonder provinciaal landschap waar de kernkwaliteit habitat voor weidevogels van toepassing is, voorafgaand aan de ontwikkeling financieel worden gecompenseerd indien:

a. fysieke maatregelen niet mogelijk zijn, of;

b. het gebied dat wordt aangetast door een activiteit als bedoeld in het eerste lid niet groter is dan:

i. 0,5 hectare in het geval van Natuurnetwerk Nederland, of;

ii. 5 hectare in het geval van een Bijzonder provinciaal landschap, voor zover de kernkwaliteit habitat voor weidevogels van toepassing is.

B

Artikel 2.16 (toepassingsbereik) komt als volgt te luiden:

“Deze afdeling bevat de nadere regels, zoals bedoeld in artikel 4.100, derde lid, artikel 6.27a, tweede lid en artikel 6.27b, tweede lid, van de verordening.“

C

Artikel 2.17 (windturbines binnen herstructureringsgebieden MRA) komt te vervallen.

D

Artikel 2.18 (windenergiegebieden binnen de MRA) komt te vervallen.

E

Artikel 2.19 (windturbine van maximaal 15 meter ashoogte) komt als volgt te luiden:

Artikel 2.19 ruimtelijke kwaliteit windturbines

“Bij de ruimtelijke inpassing als bedoeld in artikel 6.27a eerste lid en 6.27b, eerste lid, sub d, van de verordening wordt door het bevoegd gezag in ieder geval betrokken:

a. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie; en

b. ruimtelijke handreiking wind op land zoals door Gedeputeerde Staten vastgesteld op 31 augustus 2021 en gewijzigd vastgesteld op 11 januari 2022.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking gelijktijdig met het Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 in verband met de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet en de doorwerking van de Regionale Energiestrategieën.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

, voorzitter. [of plaatsvervangend voorzitter]

, secretaris. [of plaatsvervangend secretaris]

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Deze artikelsgewijze toelichting kent per onderdeel steeds de volgende opbouw

- het betreffende artikel in huidige en gewijzigde vorm;
- de toelichting op de wijziging;
- de toelichting op het artikel in huidige en gewijzigde vorm.

Artikel I

A

Artikel 2.4 Compensatie algemeen

Bestaand	Nieuw
Artikel 2.4 Compensatie algemeen 1. Voor zover een ruimtelijk plan voorziet in een nieuwe activiteit overeenkomstig artikel 6.43, vijfde lid, of een nieuwe ontwikkeling overeenkomstig artikel 6.46, achtste lid, van de verordening, maakt dat ruimtelijk plan mogelijk dat de initiatiefnemer daarvan fysieke maatregelen neemt ter compensatie van de schade aan het Natuurnetwerk Nederland, een natuurverbinding of aan een Bijzonder provinciaal landschap. 2. Voor zover de fysieke maatregelen als bedoeld in het eerste lid niet in het ruimtelijk plan mogelijk kunnen worden gemaakt, blijkt uit de toelichting van het ruimtelijk plan hoe en wanneer de fysieke maatregelen dan wel planologisch worden geregeld en dat het bevoegde gezag daaraan medewerking zal verlenen. 3. In het geval de fysieke maatregelen ter compensatie van schade aan het Natuurnetwerk Nederland als bedoeld in het eerste lid worden genomen binnen het Natuurnetwerk Nederland, dient daarnaast in het ruimtelijk plan op eenzelfde oppervlak als verloren gaat door de activiteit, dat nog niet is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland, de ontwikkeling van natuur planologisch mogelijk te worden gemaakt. Voor zover dit niet mogelijk is in het ruimtelijk plan dat de activiteit mogelijk maakt, blijkt uit de toelichting van dat ruimtelijk plan hoe en wanneer deze ontwikkeling van natuur dan	**Artikel 2.4 Compensatie algemeen** 1. Voor zover een ruimtelijk plan voorziet in een nieuwe activiteit overeenkomstig artikel 6.43, vijfde lid, of een nieuwe ontwikkeling overeenkomstig artikel 6.46, achtste lid, van de verordening, maakt dat ruimtelijk plan mogelijk dat de initiatiefnemer daarvan fysieke maatregelen neemt ter compensatie van de schade aan het Natuurnetwerk Nederland, een natuurverbinding of aan een Bijzonder provinciaal landschap. 2. Voor zover de fysieke maatregelen als bedoeld in het eerste lid niet in het ruimtelijk plan mogelijk kunnen worden gemaakt, blijkt uit de toelichting van het ruimtelijk plan hoe en wanneer de fysieke maatregelen dan wel planologisch worden geregeld en dat het bevoegde gezag daaraan medewerking zal verlenen. 3. In het geval de fysieke maatregelen ter compensatie van schade aan het Natuurnetwerk Nederland als bedoeld in het eerste lid worden genomen binnen het Natuurnetwerk Nederland, dient daarnaast in het ruimtelijk plan op eenzelfde oppervlak als verloren gaat door de activiteit, dat nog niet is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland, de ontwikkeling van natuur planologisch mogelijk te worden gemaakt. Voor zover dit niet mogelijk is in het ruimtelijk plan dat de activiteit mogelijk maakt, blijkt uit de toelichting van dat ruimtelijk plan hoe en wanneer deze ontwikkeling van natuur dan

wel planologisch wordt geregeld en dat het bevoegd gezag daaraan medewerking zal verlenen. 4. Uit de toelichting van het ruimtelijk plan als bedoeld in het eerste lid, blijkt dat de fysieke maatregelen ter compensatie van de aantasting van een natuurverbinding zodanig plaatsvinden dat de functie van de natuurverbinding, zoals omschreven in de wezenlijke kenmerken en waarden in een bijlage van de verordening, in stand blijft. 5. In afwijking van het eerste lid en tweede lid, kan de schade aan het Natuurnetwerk Nederland of de schade aan een Bijzonder provinciaal landschap waar de kernkwaliteit habitat voor weidevogels van toepassing is, voorafgaand aan de ontwikkeling financieel worden gecompenseerd indien: a. fysieke maatregelen niet mogelijk zijn, of; b. het gebied dat wordt aangetast door een activiteit als bedoeld in het eerste lid niet groter is dan: i. 0,5 hectare in het geval van Natuurnetwerk Nederland, of; ii. 5 hectare in het geval van een Bijzonder provinciaal landschap, voor zover de kernkwaliteit habitat voor weidevogels van toepassing is. 6. In aanvulling op het vijfde lid dient bij financiële compensatie in het kader van het Natuurnetwerk Nederland op eenzelfde oppervlak als verloren gaat door de activiteit, dat nog niet is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland, de ontwikkeling van natuur planologisch mogelijk te worden gemaakt. Indien dat niet mogelijk is in het ruimtelijk plan dat de activiteit mogelijk maakt, blijkt uit	wel planologisch wordt geregeld en dat het bevoegd gezag daaraan medewerking zal verlenen. 4. Uit de toelichting van het ruimtelijk plan als bedoeld in het eerste lid, blijkt dat de fysieke maatregelen ter compensatie van de aantasting van een natuurverbinding zodanig plaatsvinden dat de functie van de natuurverbinding, zoals omschreven in de wezenlijke kenmerken en waarden in een bijlage van de verordening, in stand blijft. 5. In afwijking van het eerste lid en tweede lid, kan bij toepassing van artikel 6.43, vijfde lid, onder a, van de omgevingsverordening de schade aan het Natuurnetwerk Nederland of de schade aan een Bijzonder provinciaal landschap waar de kernkwaliteit habitat voor weidevogels van toepassing is, voorafgaand aan de ontwikkeling financieel worden gecompenseerd indien: a. fysieke maatregelen niet mogelijk zijn, of; b. het gebied dat wordt aangetast door een activiteit als bedoeld in het eerste lid niet groter is dan: i. 0,5 hectare in het geval van Natuurnetwerk Nederland, of; ii. 5 hectare in het geval van een Bijzonder provinciaal landschap, voor zover de kernkwaliteit habitat voor weidevogels van toepassing is. 6. In aanvulling op het vijfde lid dient bij financiële compensatie in het kader van het Natuurnetwerk Nederland op eenzelfde oppervlak als verloren gaat door de activiteit, dat nog niet is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland, de ontwikkeling van natuur planologisch mogelijk te worden gemaakt.

de toelichting van dat ruimtelijk plan hoe en wanneer dat dan wel planologisch wordt geregeld en dat het bevoegd gezag daaraan medewerking zal verlenen. 7. Financiële compensatie als bedoeld in het vijfde lid vindt plaats in de vorm van een bijdrage zoals bepaald in artikel 2.9 aan de provincie Noord-Holland die wordt gestort in de provinciale reserve Groen of de reserve Landschap.	Indien dat niet mogelijk is in het ruimtelijk plan dat de activiteit mogelijk maakt, blijkt uit de toelichting van dat ruimtelijk plan hoe en wanneer dat dan wel planologisch wordt geregeld en dat het bevoegd gezag daaraan medewerking zal verlenen. 7. Financiële compensatie als bedoeld in het vijfde lid vindt plaats in de vorm van een bijdrage zoals bepaald in artikel 2.9 aan de provincie Noord-Holland die wordt gestort in de provinciale reserve Groen of de reserve Landschap.

Toelichting op de wijziging van artikel 2.4 Compensatie algemeen

De bestaande natuurcompensatieregels van afdeling 2.3 van de omgevingsregeling zijn ook van toepassing op de met partiële herziening van de OV NH2020 toegevoegde meerwaardebepaling (artikel 6.43, vijfde lid, onder b) en de beperkte wijziging van/toevoeging aan reeds bestaande activiteiten (artikel 6.43, vijfde lid, onder c). Uitzondering hierop vormt de mogelijkheid van financiële compensatie. Die blijft van toepassing op ruimtelijke ontwikkelingen van groot openbaar belang waarvoor geen reële alternatieven beschikbaar zijn (artikel 6.43, vijfde lid, onder a, omgevingsverordening), maar is niet van toepassing op de meerwaardebepaling en de beperkte wijziging van/toevoeging aan reeds bestaande activiteiten. Dit wordt met de wijziging van het vijfde lid van artikel 2.4 tot uitdrukking gebracht.

Artikelsgewijze toelichting artikel 2.4 Compensatie algemeen

Bestaand	Nieuw
Het uitgangspunt bij natuur- en landschapscompensatie is dat de schade die door ontwikkelingen plaatsvindt fysiek en het liefst in de nabijheid van de ontwikkeling wordt gecompenseerd. De gemeenteraad dient de compensatie in het ruimtelijk plan vast te leggen (verbeelding en regels), in het geval van NNN met een passende (natuur)bestemming. Bij het ruimtelijk plan hoort het compensatieplan en de overeenkomst. De toelichting (of het compensatieplan) dient in te gaan op het groot openbaar belang dat de ontwikkeling	Het uitgangspunt bij natuur- en landschapscompensatie is dat de schade die door ontwikkelingen plaatsvindt fysiek en het liefst in de nabijheid van de ontwikkeling wordt gecompenseerd. De gemeenteraad dient de compensatie in het ruimtelijk plan vast te leggen (verbeelding en regels), in het geval van NNN met een passende (natuur)bestemming. Bij het ruimtelijk plan hoort het compensatieplan en de overeenkomst. De toelichting (of het compensatieplan) dient in te gaan op het groot openbaar belang dat de ontwikkeling

rechtvaardigt en op de effecten van de ingreep op het NNN of het BPL. Hiermee maakt het ruimtelijk plan inzichtelijk wat verdwijnt en wat terugkomt. Bij aantastingen van NNN die kleiner zijn dan 0.5 ha en aan habitat voor weidevogels binnen BPL die kleiner zijn dan 5 ha, bestaat de mogelijkheid van financiële compensatie in plaats van fysieke compensatie. Fysieke compensatie over genoemde relatief kleine oppervlakten is niet kosteneffectief. Bij compensatie voor NNNgebieden groter dan 0.5 ha en bij habitat voor weidevogels binnen BPL groter dan 5 ha is financiële compensatie alleen mogelijk als fysieke compensatie aantoonbaar niet mogelijk is. Financiële compensatie voor andere kernkwaliteiten van het BPL dan habitat voor weidevogels is niet mogelijk. Reden daarvoor is dat bij deze kernkwaliteiten niet goed mogelijk is om een aantasting in financiële waarde uit te drukken. Bij financiële compensatie voor NNN dient altijd, ongeachte de grootte van de aantasting, op eenzelfde oppervlak als verloren gaat door de activiteit, dat nog niet is aangewezen als NNN, de ontwikkeling van natuur planologisch mogelijk te worden gemaakt in het bijbehorende ruimtelijk plan. Uitgangspunt bij de toepassing van financiële compensatie blijft dat uiteindelijk fysieke compensatie plaatsvindt, zij het door de provincie zelf. Door storting van de financiële compensatie in de Reserve Groen (voor het NNN) of in de Reserve Landschap (voor Habitat voor weidevogels) wordt deze door Gedeputeerde Staten benut voor de realisatie van het NNN en het nemen van	rechtvaardigt en op de effecten van de ingreep op het NNN of het BPL. Hiermee maakt het ruimtelijk plan inzichtelijk wat verdwijnt en wat terugkomt. Financiële compensatie bij aantastingen van NNN is alleen mogelijk voor activiteiten die van groot openbaar belang zijn en waarvoor geen reële alternatieven bestaan. Is de aantasting kleiner dan 0,5 ha, dan is financiële compensatie een mogelijkheid. Gaat het om een grotere aantasting in het kader van een activiteit van groot openbaar belang, dan is financiële compensatie alleen mogelijk als wordt aangetoond dat fysieke compensatie niet mogelijk is. Voor BPL geldt dat financiële compensatie alleen mogelijk is ten aanzien van de kernkwaliteit habitat voor weidevogels. Financiële compensatie voor andere kernkwaliteiten van het BPL dan habitat voor weidevogels is niet mogelijk. Reden daarvoor is dat bij deze kernkwaliteiten niet goed mogelijk is om een aantasting in financiële waarde uit te drukken. Is de aantasting van de kernkwaliteit habitat voor weidevogels kleiner dan 5 ha, dan is financiële compensatie een mogelijkheid. Gaat het om een grotere aantasting, dan is financiële compensatie alleen mogelijk als wordt aangetoond dat fysieke compensatie niet mogelijk is. Uitgangspunt bij de toepassing van financiële compensatie blijft dat uiteindelijk fysieke compensatie plaatsvindt, zij het door de provincie zelf. Door storting van de financiële compensatie in de Reserve Groen (voor het NNN) of in de Reserve Landschap (voor Habitat voor weidevogels) wordt deze door Gedeputeerde Staten benut voor de realisatie van het NNN en het nemen van

inrichtingsmaatregelen ten gunste van weidevogels. Via het Programma Natuurontwikkeling zullen Gedeputeerde Staten rapporteren over de besteding van de compensatiemiddelen. Ook gedeeltelijke financiële compensatie is een optie, als fysieke compensatie niet voor 100% mogelijk blijkt, bijvoorbeeld als niet op tijd voldoende compensatiegrond gevonden kan worden. Het zal niet altijd mogelijk blijken de compensatie te realiseren binnen hetzelfde ruimtelijk plan dat de ingreep regelt of binnen dezelfde gemeente waarin de ingreep plaatsvindt. Voor zover dit niet mogelijk is in het ruimtelijk plan dat de activiteit mogelijk maakt, blijkt uit de toelichting van dat ruimtelijk plan hoe en wanneer deze ontwikkeling van natuur dan wel planologisch wordt geregeld en dat het bevoegd gezag daaraan medewerking zal verlenen. Indien de compensatie in een andere gemeente plaatsvindt, dan moet er tenminste een besluit door het college van Burgemeesters en Wethouders van de betreffende gemeente zijn over wanneer en in welk ruimtelijk plan de compensatie dan wél wordt vastgelegd. Gedeputeerde Staten kunnen bestuurlijke druk uit oefenen om te voorkomen dat de besluitvorming in de gemeente waar de ingreep plaats vindt, vertraging oploopt.	inrichtingsmaatregelen ten gunste van weidevogels. Via het Programma Natuurontwikkeling zullen Gedeputeerde Staten rapporteren over de besteding van de compensatiemiddelen. Ook gedeeltelijke financiële compensatie is een optie, als fysieke compensatie niet voor 100% mogelijk blijkt, bijvoorbeeld als niet op tijd voldoende compensatiegrond gevonden kan worden. Het zal niet altijd mogelijk blijken de compensatie te realiseren binnen hetzelfde ruimtelijk plan dat de ingreep regelt of binnen dezelfde gemeente waarin de ingreep plaatsvindt. Voor zover dit niet mogelijk is in het ruimtelijk plan dat de activiteit mogelijk maakt, blijkt uit de toelichting van dat ruimtelijk plan hoe en wanneer deze ontwikkeling van natuur dan wel planologisch wordt geregeld en dat het bevoegd gezag daaraan medewerking zal verlenen. Indien de compensatie in een andere gemeente plaatsvindt, dan moet er tenminste een besluit door het college van Burgemeesters en Wethouders van de betreffende gemeente zijn over wanneer en in welk ruimtelijk plan de compensatie dan wél wordt vastgelegd. Gedeputeerde Staten kunnen bestuurlijke druk uit oefenen om te voorkomen dat de besluitvorming in de gemeente waar de ingreep plaats vindt, vertraging oploopt.

B

Artikel 2.16 Toepassingsbereik

Bestaand	Nieuw
Artikel 2.16 Toepassingsbereik Deze afdeling bevat de nadere regels, zoals bedoeld in artikel 4.100, derde lid, en artikel 6.27, vijfde lid, van de verordening.	**Artikel 2.16 Toepassingsbereik** Deze afdeling bevat de nadere regels, zoals bedoeld in artikel 4.100, tweede lid, artikel 6.27a, tweede lid en artikel 6.26b, tweede lid, van de verordening.

Toelichting op de wijziging van artikel 2.16 Toepassingsbereik

Deze wijziging betreft een technische wijziging in de verwijzing naar de verordening.

Artikelsgewijze toelichting artikel 2.16 Toepassingsbereik

Bestaand	Nieuw
In dit artikel wordt aangegeven op grond van welk artikel in de Omgevingsverordening NH2020 deze nadere regels zijn opgesteld.	In dit artikel wordt aangegeven op grond van welk artikel in de Omgevingsverordening NH2020 deze nadere regels zijn opgesteld.

C

Artikel 2.17 Windturbines binnen herstructureringsgebieden MRA

Bestaand	Nieuw
Artikel 2.17 Windturbines binnen herstructureringsgebieden MRA Bij de ruimtelijke inpassing van windturbines als bedoeld in artikel 6.27, tweede lid, onder h, van de verordening kan het bevoegd gezag, onverminderd het bepaalde in artikel 6.59 van de verordening het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategieën betrekken.	**Artikel 2.17 (vervallen)**

Toelichting op de wijziging van artikel 2.17 Windturbines binnen herstructureringsgebieden MRA

Dit artikel komt te vervallen omdat met de wijziging van de verordening het werken met herstructureringsgebieden MRA komt te vervallen.

Artikelsgewijze toelichting artikel 2.17 windturbines binnen herstructureringsgebieden MRA

Bestaand	Nieuw
Bij de ruimtelijke inpassing van windturbines als bedoeld in artikel 6.27, tweede lid, onder h, van de verordening kan het bevoegd gezag het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, februari 2020) betrekken. Het Noord-Hollands perspectief brengt het provinciale vertrekpunt in de RES in beeld. In dit document worden de provinciale uitgangspunten voor de RES beschreven die volgen uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. De uitgangspunten uit het Noord-Hollandse perspectief op de RES zijn uitgewerkt in leidende principes en ontwerpprincipes voor de opwekking van onder andere windenergie. De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie wordt eveneens betrokken bij de ruimtelijke inpassing van windturbines wanneer deze ontwikkeling plaats vindt in het landelijk gebied. De ruimtelijke kwaliteitseisen ingeval van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in het landelijk gebied staan uiteengezet in artikel 6.59 van de verordening.	(vervallen)

D

Artikel 2.18 Windenergiegebieden binnen de MRA

Bestaand	Nieuw

Artikel 2.18 Windenergiegebieden binnen de MRA 1. Een verzoek als bedoeld in artikel 6.27, vierde lid, van de verordening bevat ten minste de volgende gegevens: a. de geografische ligging van het aan te wijzen gebied; b. een omschrijving van in ieder geval ruimtelijke, gebiedsspecifieke en energetische belangen die in het gebied spelen, alsook de belangen op grond waarvan het verzoek wordt gedaan; en c. een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. 2. Ingeval het verzoek ziet op een gebied in het werkingsgebied herstructureringsgebied binnen de MRA dient in het verzoek ook te worden aangegeven: a. de reden waarom van welke criteria als bedoeld in artikel 6.27, tweede lid, dient te worden afgeweken. 3. Het verzoek tot aanwijzing van een windenergiegebied wordt ter advisering voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). 4. Bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een windenergiegebied kunnen Gedeputeerde Staten het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën betrekken. 5. Gedeputeerde Staten kunnen voorschriften verbinden aan de aanwijzing tot windenergiegebied.	**Artikel 2.18 (vervallen)**

6. De aanwijzing tot windenergiegebied vervalt indien niet binnen twee jaar na de aanwijzing een ruimtelijk plan is vastgesteld ten behoeve van de plaatsing van windturbines in het aangewezen windenergiebied.	

Toelichting op de wijziging van artikel 2.18 Windenergiegebieden binnen de MRA

Dit artikel komt te vervallen omdat met de wijziging van de verordening het werken met windenergiegebieden komt te vervallen.

Artikelsgewijze toelichting artikel 2.18 Windenergiegebieden binnen de MRA

Bestaand	Nieuw
Artikel 2.18 windenergiegebieden binnen de MRA In dit artikel wordt nader ingegaan op de aanwijzing van een windenergiegebied als bedoeld in artikel 6.27 lid 4 van de verordening. In het eerste lid wordt beschreven welke gegevens Gedeputeerde Staten nodig hebben voor het maken van een afweging ten aanzien van het aanwijzen van een windenergiegebied binnen de MRA. Voor een goede beoordeling van een verzoek is het van belang dat met behulp van kaartmateriaal wordt aangegeven waar het voorgenomen windenergiegebied is gesitueerd (lid 1 sub a). Bij een verzoek tot aanwijzing worden, zoals beschreven in het eerste lid onder sub b, bovendien alle relevante belangen in kaart gebracht. Het gaat hierbij om het belang van onder andere duurzame energie, woongenot van omwonenden, natuur, ruimtelijke kwaliteit de energie infrastructuur en het belang van de luchtvaart. Het inzichtelijk maken van deze belangen wordt waar mogelijk gestaafd aan	(vervallen)

uitgangspunten zoals opgenomen in (lokaal) beleid. Binnen de MRA ontstaan bij het wegvallen van het verbod op windturbines extra mogelijkheden buiten herstructureringsgebied alsook bij het wegvallen van de herstructureringscriteria binnen herstructureringsgebied. Een aanvullend milieueffectonderzoek in de vorm van een addendum bij het planMER Structuurvisie Wind op land geeft de milieugevolgen aan zodat op basis daarvan een onderbouwde keuze voor een windenergiegebied mogelijk is. Een participatiedocument behoort ook tot de gegevens die nodig zijn voor het in behandeling nemen van een verzoek tot aanwijzing van een windenergiegebied (lid 1 sub c). Wij vinden participatie en acceptatie van groot belang voor de ruimtelijke inpassing en exploitatie van hernieuwbare energieopwekking. Om die reden vragen Gedeputeerde Staten de gemeente om een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij de totstandkoming van het verzoek. De uitgangspunten van het participatiedocument sluiten zoveel mogelijk aan op de huidige standaarden voor participatie. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van het document Kader voor het vormgeven van participatie bij duurzame energieprojecten (2019) wat is opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op projectniveau kan financiële participatie wenselijk zijn voor het bevorderen van draagvlak: dit biedt burgers de mogelijkheid om ook financieel deel te nemen aan het project, of op een andere manier profijt te hebben van een tegemoetkoming. Voor bovenwettelijke financiële participatieopties	

kan de participatiewaaier worden geraadpleegd die in het kader van het klimaatakkoord is opgesteld (document). Momenteel worden ook de Regionale Energiestrategieën opgesteld waarin duidelijk wordt op welke plekken er draagvlak bestaat voor grootschalige energieopwekking. Echter, op dit moment is dit nog onvoldoende concreet voor een verzoek tot aanwijzing van een windenergiegebied. In lid 2 staat nog een extra motiveringseis als het aan te wijzen windenergiegebied binnen een herstructureringsgebied ligt. In dat geval wordt gevraagd ook aan te geven waarom en van welke criteria als bedoeld in artikel 6.27, tweede lid, de wens bestaat om af te wijken. Lid 3 bepaalt dat het verzoek tot aanwijzing van een windenergiegebied ter advisering wordt voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). In lid 4 wordt beschreven dat Het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategie (februari 2020) kan worden betrokken bij de aanwijzing van een windenergiegebied. Het Noord-Hollands perspectief brengt het provinciale vertrekpunt in de RES in beeld. In dit document worden de provinciale uitgangspunten voor de RES beschreven die volgen uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. De uitgangspunten uit het Noord-Hollandse perspectief op de RES zijn uitgewerkt in leidende principes en ontwerpprincipes voor de opwekking van onder andere windenergie. Op grond van het vijfde lid kunnen Gedeputeerde staten voorschriften verbinden aan een aanwijzingsbesluit.	

Lid 6 bepaalt dat de aanwijzing voor een windenergiegebied vervalt als niet binnen twee jaar na de aanwijzing een ruimtelijk plan is vastgesteld ten behoeve van de plaatsing van de windturbines binnen het aangewezen gebied.	

E

Artikel 2.19 Windturbine van maximaal 15 meter ashoogte

Bestaand	Nieuw
Artikel 2.19 Windturbine van maximaal 15 meter ashoogte Bij de ruimtelijke inpassing als bedoeld in artikel 6.27, derde lid, van de verordening wordt door het bevoegd gezag in ieder geval betrokken: a. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën; b. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie; en c. eventueel aanwezige provinciale monumenten op het aan de windturbine gekoppelde bouwperceel.	**Artikel 2.19 Ruimtelijke kwaliteit windturbines** Bij de ruimtelijke inpassing als bedoeld in artikel 6.27a, eerste lid en artikel 6.27b, eerste lid, sub d, van de verordening wordt door het bevoegd gezag in ieder geval betrokken: a. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie; b. de Ruimtelijke handreiking wind op land zoals door Gedeputeerde Staten vastgesteld op 31 augustus 2021en gewijzigd vastgesteld op 11 januari 2022.

Toelichting op de wijziging van artikel 2.19 Ruimtelijke inpassing windturbines

Op 31 augustus 2021 hebben Gedeputeerde Staten de ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld, als opvolger van de beleidsregel 'Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied', zijnde een besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 8 december 2015, nr. 717771- 720123. Op 11 januari 2022 hebben Gedeputeerde Staten deze ruimtelijke handreiking gewijzigd vastgesteld. Deze handreiking dient te worden betrokken bij de ruimtelijke inpassing van windturbines als bedoeld in artikel 6.27a en artikel 6.27b van de verordening. De handreiking gaat ook in op eventueel aanwezige provinciale monumenten. Daarom is sub c als apart toetsingselement uit de regel geschrapt.

Artikelsgewijze toelichting artikel 2.19 Ruimtelijke inpassing windturbines

Bestaand	Nieuw
(geen toelichting)	Bij de ruimtelijke inpassing van windturbines als bedoeld in artikel 6.27a en 6.27b van de verordening dient in elk geval aan de Leidraad landschap en cultuurhistorie te worden getoetst. De “Ruimtelijke handreiking wind op land” zoals door Gedeputeerde Staten vastgesteld op 31 augustus 2021 en op 11 januari 2022 gewijzigd vastgesteld, is de opvolger van de beleidsregel ‘Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied’, zijnde een besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 8 december 2015, nr. 717771- 720123. Deze handreiking dient te worden betrokken bij de ruimtelijke inpassing van windturbines als bedoeld in artikel 6.27a en b van de verordening.

Artikel II

De datum van inwerkingtreding is dezelfde als die van de 1e partiële herziening van de verordening.

land iD

Strategisch ontwerpers
voor gebieden in beweging

Energietransitie Hollandse Waterlinies

Afwegingskader

Hollandse Waterlinies

Afwegingskader energieopwekking

versie 7.0 | 24 september 2021

Land-id
Kantoorgebouw De Enk
Tivolilaan 205
6824 BV Arnhem

Inhoudsopgave

Samenvatting **04**

1. Introductie **08**
Aanleiding 09
Doel en resultaat 09
Scope van het afwegingskader 11
Methode en aanpak 11
Leeswijzer 13

2. Context Hollandse Waterlinies en energietransitie **14**
Betekenis van de Hollandse Waterlinies 15
Huidige bescherming van het erfgoed 15
Status van werelderfgoed 17
Noodzaak voor energietransitie 18
Regionale energiestrategie 21

3. Methode en werking afwegingskader **24**
Onderzoeksmethode 25
Werking van het afwegingskader 27
Stap 1: Zonering 27
Stap 2: Laadvermogen 32
Stap 3: Ontwerp 33
Stap 4: Waardecreatie 33

4. Verdieping in deelgebieden **38**
Noordelijk veenweidelandschap I 40
Droogmakerij Beemster 48
Noordelijk veenweidelandschap II 56
Westelijke duinrand 64
Droogmakerij Haarlemmermeer 71
Aalsmeerregio 76
Veenweidelandschap van de Amstel 84
Vestingdriehoek schakel Hollandse Waterlinies 92
Vechtplassengebied 99
Kraag van Utrecht 107
Landschap van de grote rivieren 114
Zuidelijk zeekleigebied 122

Bijlage: ontwerpend onderzoek **130**

Samenvatting

Samenvatting

Ons klimaat verandert en de aarde warmt op. Het versterkte broeikaseffect noodzaakt ons de CO2-uitstoot te verminderen en te zoeken naar alternatieven voor fossiele brandstoffen, zoals wind- en zonne-energie. De urgentie daarvoor is groot: ons land staat gesteld voor een stevige opgave. Omdat de ruimtevraag en de ruimtelijke impact eveneens groot zijn en de beschikbare ruimte beperkt is, zijn goede afwegingen en een helder kader nodig. Dit geldt zeker ook voor het UNESCO-werelderfgoed Hollandse Waterlinies, waar landschappelijke en cultuurhistorische waarden beschermd moeten worden. Voorliggend afwegingskader geeft aan waar ruimte is voor energiewinning zonder een negatief effect op de kernkwaliteiten van het werelderfgoed en waar de onderzochte vormen van energiewinning een hoog risico vormen voor de te beschermen werelderfgoedwaarden. Dit kader zorgt voor eenduidige regels voor het hele gebied en alle partners en biedt helderheid en duidelijkheid. Deze eenduidige regels passen binnen het reeds vastgestelde beleid en de regels van de vier provincies.

Aanleiding Hollandse Waterlinies en energietransitie

Omdat de ruimtelijke druk ook op de Hollandse Waterlinies hoog is en de vraag naar plekken voor energiewinning groot, is voorliggend thematisch afwegingskader met voorrang opgesteld. Er is een grote behoefte aan helderheid, duidelijke afspraken en harmonisatie van het beleid van de vier siteholders (de provincies Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant). Zo is, voor zowel initiatiefnemers als plantoetsers, duidelijk waar ruimte is voor energiewinning en waar initiatieven kunnen leiden tot een significant negatief effect op de werelderfgoedwaarden. Het afwegingskader Energie in de Hollandse Waterlinies is een vervolgstap op het rapport Energietransitie en Cultureel Erfgoed uit december 2018 en is een praktisch hulpmiddel bij het beoordelen van ontwikkelingen in het van de RES en andere energie-initiatieven. Met instandhouding van het werelderfgoed als oogmerk en met de ambitie om ruimte te bieden aan de energietransitie.

Scope van het afwegingskader

De Hollandse Waterlinies hebben al jaren een stevige positie in het rijks en provinciale beleid, waarbij de bescherming van de kernkwaliteiten centraal staat (zie bijlage 1). Dit kader onderzoekt de ruimte binnen de bestaande beleidsbescherming voor de opwekking van duurzame energie. Het kader biedt geen nieuwe regels maar maakt bestaand beleid meer concreet. Het biedt helderheid in de toepassing van bestaande beleidsregels. Daarbij is het afwegingskader gericht op de grootste gemene deler - en niet op de uitzondering. Het afwegingskader richt zich op grootschalige vormen van wind- en zonne-energie. Hierbij zijn op dit moment en in de nabije toekomst te verwachten gangbare energievormen meegenomen.

Voor de inpassing van duurzame energie op land worden regionale energiestrategieën (RES) opgesteld. Hierbij geldt een voorkeursstrategie: grootschalige clustering van de productie van duurzame energie met expliciete afweging tegenover andere waarden, zonnepanelen in eerste instantie op daken en gevels en als laatste optie in het landelijk gebied. Gedurende het opstellen van het afwegingskader heeft afstemming plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de RES-regio's. Ook in het vervolgproces is nadere afstemming met de RES-regio's nodig om te zorgen voor samenhang tussen het afwegingskader en de zoekgebieden, zoals opgenomen in de RES 1.0 en bij de nadere invulling van RES 2.0.

Methode en werking afwegingskader

Het afwegingskader is tot stand gekomen door de methodiek van de Leidraad voor Heritage Impact Assessments te volgen. Dit is een methodiek ontwikkeld door ICOMOS, het adviesorgaan van UNESCO.

Deze methode beoordeelt het effect van ontwikkelingen op de kernkwaliteiten van een werelderfgoed. De ruimte en de regels in het afwegingskader zijn bepaald op basis van ontwerpend onderzoek. Onderzocht zijn verschillende opstellingen van zon en wind op uiteenlopende plekken en op diverse afstanden van onderdelen van de Hollandse Waterlinies. Aan de hand van visualisaties zijn de effecten op de verschillende kernkwaliteiten onderzocht, zoals de hoofdweerstandslijn, de forten met de open verboden kringen, waterstaatkundige objecten en het open inundatielandschap. Het gaat daarbij om het effect op integriteit (gaafheid en compleetheid), authenticiteit (beleving, geloofwaardigheid en voorstelbaarheid) en visuele integriteit (zichtlijnen, maat en schaal t.o.v. de kernkwaliteiten). Dit is onderzocht voor alle verschillende landschappen en karakteristieken binnen de Hollandse Waterlinie. De kern van het ontwerpende onderzoek is als bijlage bij dit afwegingskader toegevoegd.

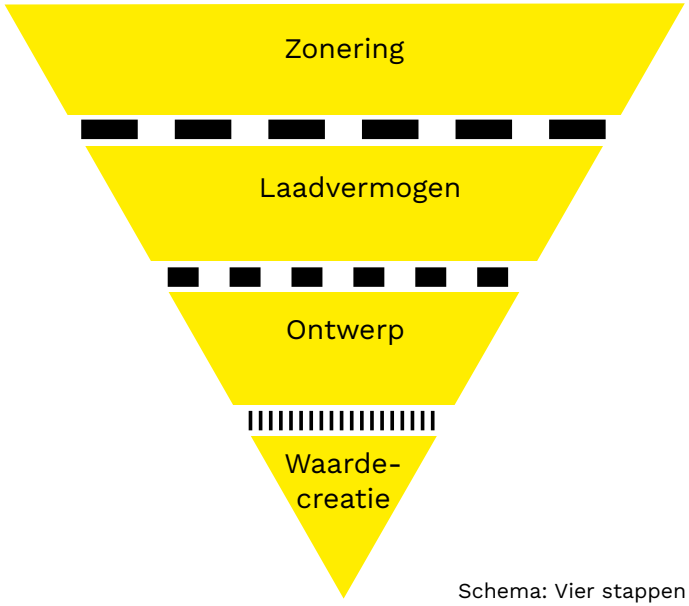

Schema: Vier stappen afwegingskader

Vier stappen van het afwegingskader

Het afwegingskader bestaat uit vier stappen, waarbij eerst op hoofdlijnen wordt gekeken naar de locatie van een ontwikkeling of initiatief en daarna steeds meer in detail ingaat op de inpassing en vormgeving. Elk initiatief start met stap 1 en doorloopt van boven naar beneden de opeenvolgende stappen. Bij elke stap kan het initiatief doorgaan of afvallen. Wanneer het initiatief afvalt is er aanpassing aan het plan nodig om wel aan de voorwaarden te voldoen. Hoe eerder het initiatief afvalt hoe ingrijpender de aanpassing is. Naarmate het initiatief verder komt beperken de aanpassingen zich op het aanscherpen van het plan in vormgeving en inrichting. De stappen zijn (1) zonering t.b.v. borging kernkwaliteiten, (2) laadvermogen, (3) ontwerp en (4) waardecreatie.

Stap 1: Zonering

De zonering is de eerste stap van het afwegingskader en is bepaald aan de hand van het ontwerpend onderzoek waarin is gekeken op welke afstand er wel of geen een aantasting van de kernkwaliteiten plaats vindt. De zonering bestaat uit drie zones; de rode zone, oranje zone en de gele zone. Voor de rode zone geldt dat de onderzochte ontwikkeling een significant negatief effect heeft op de kernkwaliteiten. Het afwegingskader stelt niet dat er in de rode zone niets kan, maar geeft aan dat het risico op aantasting hoog is. In de oranje zone zijn ontwikkelingen van hernieuwbare energie onder voorwaarden mogelijk, zonder de kernkwaliteiten significant aan te tasten. De gele zone heeft een signaalfunctie. De zone geeft aan in welke gebieden buiten de property ontwikkelingen een mogelijk negatieve visuele impact op de kernkwaliteiten van het wereldergoed hebben. Het kader geeft dus inzicht in de kansrijkheid van een initiatief binnen het werelderfgoed Hollandse Waterlinies. Per energietype verschilt de omvang van de zone. Voor het bepalen van de zones is onderscheid gemaakt tussen

windturbines van 5,6 MW, 3,0 MW en zonnevelden onder ooghoogte (< 1,5 m). Zonnevelden hoger dan 1,5 meter zijn wel onderzocht, maar binnen het landschap van de Linies hebben dit type ontwikkelingen vaak een negatieve impact op de kernkwaliteiten. De keuze is gemaakt om in de deelgebieden aan te geven wanneer zonnevelden hoger dan 1,5 meter wel mogelijk zijn. Zij vormen dus een uitzondering op de generieke regels. Hieronder worden de drie zones toegelicht.
De zoneringskaarten zijn gebaseerd op een GIS analyse van de gegevens behorende bij de inschrijving in het werelderfgoedregister op 26 juli 2021. Wanneer nieuwe of aangescherpte informatie beschikbaar komt, bijvoorbeeld n.a.v. de gebiedsanalyses, is het aan te bevelen de zoneringskaarten te updaten.

Stap 2: Laadvermogen
De regels voor het laadvermogen van het Linielandschap geven meer specifiek per deelgebied aan waar ruimte is voor energie in de Hollandse Waterlinies. Deze regels gelden alleen voor de oranje zone. Dit is het gebied waar de plaatsing van energie mogelijk is onder bepaalde voorwaarden. De regels voor het laadvermogen bestaan uit de omvang van het initiatief en de onderlinge positie. Gezien de complexiteit van de opgave, de veelheid aan ontwikkelingen en de diversiteit in aard en gaafheid van het Linielandschap is het niet mogelijk voor de Hollandse Waterlinies een eenduidige regel voor cumulatie op te nemen. Het advies is om de effecten van cumulatie voor de Linies als geheel op te nemen in het proces van afweging.

Stap 3: Ontwerp
De ontwerpregels gaan over het initiatief zelf en op welke wijze het initiatief ingepast kan worden in het Linielandschap. De ontwerpregels bestaan uit drie onderdelen: (1) positionering en oriëntatie van het initiatief in de omgeving, (2) vorm, hoogte en opstelling en (3) inpassing en inrichting. De ontwerpregels zijn bepaald op basis van de gebiedskenmerken van de Linie. Voor elk deelgebied en landschapstype zijn specifieke ontwerpregels van toepassing en geven aan hoe het initiatief in het gebied ingepast kan worden.

Stap 4: Waardecreatie
Tegenover eventuele negatieve effecten van ontwikkelingen staan positieve effecten door waardecreatie. Het onderdeel waardecreatie gaat over de mate waarin het initiatief meerwaarde toevoegt aan de Linies. Deze waardecreatie kan op de locatie zelf, maar ook door bij te dragen aan versterking van de Linie in de omgeving. Denk bijvoorbeeld aan het bijdragen aan herstel en verbetering van een fort in de omgeving of het bijdragen aan het routenetwerk om de Linie beter bereikbaar te maken.

Bovengenoemde stappen zijn doorlopen voor de Hollandse Waterlinies als geheel wat heeft geresulteerd in generieke regels. Vervolgens is dit voor de twaalf deelgebieden van de Linies aangescherpt met meer specifieke regels. Deze specifieke en eenduidige regels passen binnen het reeds vastgestelde beleid en de regels van de vier provincies.

Tot slot
Het afwegingskader is een inhoudelijk kader waar een beeld wordt gegeven wanneer bepaalde energievormen een significante aantasting van de kernkwaliteiten betekenen. Het kader geeft een zonering waarbinnen dit risico groot is (rode zone) en een zone waar dat risico minder groot is (oranje), met in achtneming van een aantal richtlijnen en ontwerpregels. Dit geeft meer inzicht in de betekenis van de huidige beleidsregels van Rijk en provincie. Het afwegingskader zegt dus niet of iets wel of niet mag.

1. Introductie

Urgentie voor een afwegingskader

Ons klimaat verandert en de aarde warmt op. Het versterkte broeikaseffect noodzaakt ons de CO2-uitstoot te verminderen en te zoeken naar alternatieven voor fossiele brandstoffen, zoals wind- en zonne-energie. De urgentie daarvoor is groot: ons land staat gesteld voor een stevige opgave. Omdat de ruimtevraag en de ruimtelijke impact eveneens groot zijn en de beschikbare ruimte beperkt is, zijn goede afwegingen en een helder kader nodig. Dit geldt zeker ook voor de Hollandse Waterlinies, waar we de landschappelijke en cultuurhistorische waarden willen behouden voor toekomstige generaties. Voorliggend afwegingskader geeft aan waar ruimte is voor energiewinning zonder een negatief effect op de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies en waar energiewinning niet verenigbaar is met de werelderfgoedwaarden. Dit kader zorgt voor eenduidige regels voor het hele gebied en biedt alle partners helderheid en duidelijkheid. Deze specifieke en eenduidige regels passen binnen het reeds vastgestelde beleid en de regels van de vier provincies.

Aanleiding

De initiatieven voor opwekken van hernieuwbare energie binnen de Hollandse Waterlinies nemen in hoog tempo toe. In het kader van de Regionale Energiestrategieën wordt regionaal onderzocht waar het opwekken van hernieuwbare energie mogelijk is om de landelijke doelstelling te kunnen realiseren. De politieke druk om hiervoor ruimte te bieden in en rond het werelderfgoed Stelling van Amsterdam en het genomineerde gebied van de Nieuwe Hollandse Waterlinie is groot. Kortom het is zaak om vanuit de Hollandse Waterlinies aan te haken en duidelijke kaders mee te geven.

De Hollandse Waterlinies hebben al jaren een stevige positie in het rijks en provinciale beleid, waarbij de bescherming van de kernkwaliteiten centraal staat. Dit kader onderzoekt de ruimte die het bestaande beleid biedt voor het opwekken van hernieuwbare energie, zonder de kernkwaliteiten geweld aan te doen. Momenteel ontbreekt aan het concrete ‘do’s en dont’s’ in het bestaande beleid. Hierdoor kunnen betrokkenen en in het bijzonder de plantoetsers geen transparante afweging maken over de mogelijkheden voor hernieuwbare energie. Dit leidt tussen provincies en gemeenten tot verschillende afwegingen, precedentwerking, vertraging in het beoordelingsproces, bestuurlijke discussie en afname van het draagvlak voor de Hollandse Waterlinies.

Om daar antwoord op te geven, is voorliggend afwegingskader Energie in de Hollandse Waterlinies opgesteld. Het is een vervolgstap op het rapport Energietransitie en Cultureel Erfgoed uit december 2018 en is een praktisch hulpmiddel bij het beoordelen van ontwikkelingen in het van de RES en andere energie-initiatieven. Met instandhouding van het werelderfgoed als oogmerk en met de ambitie om ruimte te bieden aan de energietransitie.

Naast dit thematische kader werken de vier linieprovincies ook aan de harmonisatie van het ruimtelijk beleid om het (genomineerde) werelderfgoed-gebied te beschermen.

Doel en resultaat

Het doel is een helder en transparant afwegingskader dat inzicht biedt waar welke vorm van energie mogelijk is en onder welke voorwaarden. Met als uitgangspunt; ruimte bieden aan de energietransitie zonder dat dit de kernkwaliteiten van het werelderfgoed onevenredig aantast. De kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies zijn in de bijlage toegelicht.

Kazematten bij Werk aan de Groeneweg

Het afwegingskader is een praktisch hulpmiddel om richting te geven aan de mogelijkheden voor hernieuwbare energie in de Hollandse Waterlinies. Het kader bestaat uit een zonering, ontwerpregels voor laadvermogen en inpassing en aanbevelingen voor waardecreatie.

Het afwegingskader is in te zetten voor:

- Het proces van het harmoniseren van beleid van de vier provincies.
- Het afwegen van energie-initiatieven in en nabij de Hollandse Waterlinies.
- Input voor het RES-proces.

Scope van het afwegingskader

Op dit moment zijn de kernkwaliteiten van de Linies beschermd in het bestaande beleid van het Rijk, de provincies met doorwerking in het gemeentelijk beleid. Dit kader onderzoekt de ruimte binnen de bestaande beleidsbescherming voor de opwekking van duurzame energie.

Het afwegingskader is een inhoudelijk kader wat inzicht biedt in de ruimte voor opwekking van hernieuwbare energie binnen de Hollandse Waterlinies. Het faciliteert initiatiefnemers in hun zoektocht naar deze ruimte. Het geeft aan waar er geen of weinig mogelijkheden zijn (rode zone) vanwege het risico op aantasting van de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies en waar dit risico minder groot is (oranje zone). Het geeft dus inzicht in de kansrijkheid van een initiatief binnen het werelderfgoed Hollandse Waterlinies.

Het kader biedt geen nieuwe regels maar maakt bestaand beleid meer concreet. Het biedt helderheid in de toepassing van bestaande beleidsregels. Daarbij is het afwegingskader gericht op de grootste gemene deler - en niet op de uitzondering.

Hierbij moet worden aangetekend dat het afwegingskader geen integraal kader betreft. Het gaat alleen in op werelderfgoedwaarden. Andere beschermingsregimes zijn hier niet in betrokken.

Voor het afwegingskader geldt het volgende:

- Dit afwegingskader is thematisch, gericht op de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies en de mogelijkheden van diverse vormen van energiewinning in de Hollandse Waterlinies. Het is één van de aspecten, waarmee uiteindelijk een integrale afweging (in het kader van de omgevingswet) kan plaatsvinden.
- Het uitgangspunt voor dit afwegingskader zijn de afspraken die behoren bij het zijn van een werelderfgoed. Met toetreding tot de Werelderfgoed Conventie heeft Nederland zich verplicht de erfgoederen van uitzonderlijke waarde te behouden en bij te dragen aan het gezamenlijk erfgoed van de mensheid. Dit betekent dat de uitzonderlijke universele waarde van het erfgoed in stand moet worden gehouden door de kernkwaliteiten daarvan te beschermen, versterken en uitdragen. Dit geldt ook voor het genomineerde erfgoed.
- Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). Het doel is om de CO2-uitstoot sterk verminderen: in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Eén van de afspraken is dat 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. Dit afwegingskader geeft richting aan de mogelijkheid van grootschalige opwek van wind en zon in de Hollandse Waterlinies.
- Het afwegingskader is een concretisering van de in 2018 uitgevoerde systematische confrontatie; een rapport dat inzicht geeft in de impact en inpasbaarheid van diverse vormen van duurzame energie

in het linielandschap. Het kader gaat uit van de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies, zoals opgenomen in het nominatiedossier.
- Het afwegingskader doet uitspraken over het werelderfgoed gebied (property) en over andere gebieden buiten het werelderfgoed waar vormen van duurzame energie van invloed kunnen zijn op de kernkwaliteiten (visuele integriteit).
- Het afwegingskader richt zich op grootschalige vormen van wind en zonne-energie.
- Voor kleine zonne- en wind initiatieven die in eigen behoefte van een fort/woning/agrarisch bedrijf voorzien is maatwerk nodig. Hiervoor dient een light versie HIA te worden uitgevoerd, waarbij specifieke deskundigheid van werelderfgoed noodzakelijk is.

Methode en aanpak

Het afwegingskader is tot stand gekomen door de methodiek van de Leidraad voor Heritage Impact Assessments te volgen. Dit is een methodiek ontwikkeld door ICOMOS, het adviesorgaan van UNESCO. Deze methode beoordeelt het effect van ontwikkelingen op de kernkwaliteiten van een werelderfgoed. Het Afwegingskader is een soort mega Heritage Impact Assessment voor het hele gebied, waarbij specifiek is ingegaan op de verschillende deelgebieden. In het ontwerpend onderzoek is bovendien gekeken naar ontwerpregels voor het laadvermogen en inpassing van bepaalde opstellingen van wind- en zonne-energie. De bijlage bevat een nadere toelichting op het ontwerpend onderzoek.

Om tot het voorliggende afwegingskader te komen is op veel plekken een ‘mini’ HIA uitgevoerd. Hierdoor kan met grote zekerheid gezegd worden dat de onderzochte grootschalige vormen van energie een significant negatief effect hebben op de kernkwaliteiten, wanneer een initiatiefnemer een ‘echte HIA’ zou uitvoeren. In het kader is uitgegaan van een bepaalde zekerheidsmarge, omdat je het risico voor eventueel verlies van de status wil minimaliseren.

Het afwegingskader faciliteert initiatiefnemers bij hun zoektocht naar deze ruimte. Het zorgt er daarnaast voor dat er geen extra stappen moeten worden ondernomen zoals het uitvoeren van een Heritage Impact Assessment (HIA).

Voor het opstellen van het afwegingskader zijn drie fases doorlopen:
- Fase 1 Vuistregels: In deze fase is toegewerkt naar een eerste set vuistregels en zoneringskaarten die het fundament vormen voor het verdere afwegingskader.
- Fase 2 Verdiepen: In deze fase is het concept afwegingskader opgesteld met daarin: aangescherpte zoneringskaarten, regels voor het laadvermogen en een set aan inpassingsregels.
- Fase 3 Verfijnen: Het concept afwegingskader is door een toets aan praktijkvoorbeelden verfijnt tot het definitief afwegingskader (gereed voor bestuurlijke behandeling).

Gedurende het opstellen van het afwegingskader hebben veel direct betrokkenen meegedacht met het afwegingskader.

Het afwegingskader is gemaakt in opdracht van de Liniecommissie, ambtelijk vertegenwoordigd door het Linieteam. Gedurende het proces zijn zij op enkele ijkmomenten geïnformeerd over de tussenstand en zijn door de Liniecommissie aanbevelingen meegegeven. Voor de afronding van het afwegingskader heeft een breed bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Hierbij waren zowel de verantwoordelijk bestuurders van het erfgoed als van energie aanwezig. Zij hebben aandachtspunten voor de afronding van het kader en het vervolgproces meegegeven.

Het proces is begeleid door een ambtelijke begeleidingsgroep met vertegenwoordiging van de betrokken provincies, de projectleider bescherming, de secretaris van het kwaliteitsteam en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Gedurende het project is ook afstemming geweest met de werkgroep bescherming. Het kwaliteitsteam heeft meerdere malen meegedacht en scherpte aangebracht in het afwegingskader.

In de casussen-dag hebben planbeoordelaars, plantoetsers en andere direct betrokkenen het afwegingskader getoetst aan concrete initiatieven en plannen. Hier zijn ook diverse direct betrokkenen bij de energietransitie aangeschoven.

Gedurende het opstellen van het afwegingskader is afgestemd met betrokkenen bij de energietransitie en vertegenwoordigers van het RES-proces. Het proces van het afwegingskader is gestart met interviews met RES-regio vertegenwoordigers, ambtelijke vertegenwoordigers van Landschap en ruimtelijke kwaliteit. Dit is gedaan om de opgave en de problematiek scherp te krijgen en de twee processen met elkaar af te stemmen.

Op 9 september 2021 is het voorliggend kader in de Liniecommissie vastgesteld. De afzonderlijke provincies dragen zorg voor de verdere interne besluitvorming. Elke provincie bepaalt zelf of het afwegingskader energietransitie in de provinciale verordening dan wel in de bijlage van of toelichting op deze verordening wordt opgenomen.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is de context Hollandse Waterlinies en energietransitie beschreven. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de betekenis van de Hollandse Waterlinies voor Nederland, de huidige bescherming en de ambitie van de Hollandse Waterlinies gezamenlijk de status van werelderfgoed te verkrijgen. Vervolgens wordt ingegaan op de noodzaak van energietransitie en hoe het afwegingskader zicht verhoudt tot de regionale energiestrategie.

In hoofdstuk drie wordt de methode en werking afwegingskader toegelicht. De methode is beknopt weergegeven en is uitvoerig opgenomen als bijlage. Bij de toelichting over de werking van het afwegingskader zijn de vier stappen van het afwegingskader toegelicht; (1) zonering t.b.v. borging kernkwaliteiten, (2) laadvermogen, (3) ontwerp en (4) waardecreatie

Het vierde hoofdstuk bevat een verdieping in deelgebieden. Per deelgebied zijn de kernkwaliteiten nader uitgewerkt zijn specifieke regels opgenomen.

De bijlage bevat de kern van het ontwerpende onderzoek.

2. Context Hollandse Waterlinies en energietransitie

Energie en Hollandse Waterlinies

De waterlinies waren tot ver in de twintigste eeuw nog werkelijk onderdeel van de verdediging van Nederland. Dat heeft ertoe geleid dat er midden in verstedelijkt gebied een groot aaneengesloten groen landschap ligt dat naast de cultuurhistorische waarde van het militair erfgoed ook recreatieve waarde heeft voor de inwoners in de omliggende steden. Vanuit deze waarde kennen de Hollandse Waterlinies reeds een jarenlange waardering en bescherming in het rijks en provinciale beleid. Tegelijkertijd is de openheid en schaalgrootte van dit landschap aantrekkelijk voor het plaatsen van hernieuwbare energiebronnen, zeker voor aanliggende gemeenten en regio's die verder weinig keuzemogelijkheden hebben om elders hun duurzame opwek te situeren. Er zullen moeilijke keuzes gemaakt moeten worden, ook in het gekoesterde landschap van de Hollandse Waterlinies.

Betekenis van de Hollandse Waterlinies

Tussen de waterlinies en het onderliggende landschap bestaat een grote samenhang. De linie markeert de overgang van hoog naar laag Nederland, doorkruist daarmee meerdere provincies en ligt tussen oostelijk Nederland en het economische en bestuurlijke hart van Nederland. Met de werelderfgoedstatus wordt de internationale betekenis van dit unieke Nederlandse erfgoed onderstreept. Het onderschrijft bovendien dat Nederland zich inzet voor het behoud van deze unieke gebiedskenmerken de rust, het groen en de cultuurhistorie gelegen in een druk deel van Nederland, voor huidige en toekomstige generaties. Al ruim 20 jaar is gewerkt aan het behoud en de versterking van de Linies. Daarvoor zijn al diverse plannen en studies uitgevoerd. Dit kader maakt gebruik van en bouwt voort op deze eerdere studies, waaronder de kaders vanuit UNESCO, het rijks en provinciale beleid, specificaties van de kernkwaliteiten en studies en plannen voor energie in het Linielandschap.

Huidige bescherming van het erfgoed

Nationaal beleid voor erfgoed in Nederland staat voor beschermen én ontwikkelen van het erfgoed. De Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie worden al 20 jaar volgens dit concept behouden en ontwikkeld. In de linie zijn legio voorbeelden hoe deze cultuurhistorische lijn in de hedendaagse tijd een nieuwe betekenis heeft gekregen. Denk hierbij aan de herbestemming van forten, maar ook aan recreatieve verbindingen en aantrekkelijke ontmoetingsplekken in het linielandschap.

De bescherming van de Hollandse Waterlinies is getrapt. De bescherming van de kernkwaliteiten en begrenzing van het werelderfgoed is opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Dit heeft een doorwerking in provinciaal beleid en vervolgens in gemeentelijk planologisch beleid. Daarnaast zijn de meeste ensembles met gebouwde objecten als Rijksmonument aangewezen. Ook zijn op provinciaal niveau kwaliteitskaders gemaakt, waarin staat hoe de kernkwaliteiten meegenomen kunnen worden in planvorming. Dit vormt samen de basis van de ingediende nominatie. Het huidige beleidsregime maakt onderdeel uit van het Nominatiedossier dat begin 2019 is ingediend bij het Werelderfgoedcomité. Bij de (toekomstige) toekenning van de status van werelderfgoed is dit beschermingsregime het uitgangspunt.

De provincies zijn gezamenlijk de verantwoordelijke siteholder van de Hollandse Waterlinies. Zij hebben zich de afgelopen jaren ingespannen om het nominatiedossier te vervolmaken voor indiening bij UNESCO. Daarbij hebben de provinciale besturen zich uitgesproken over de hierboven geschetste wijze van bescherming en zijn van mening dat zij daarmee in staat zijn de komende ruimtelijke dilemma's te kunnen hanteren. In het nominatiedossier hebben de vier linieprovincies afgesproken te gaan werken aan de harmonisatie van het ruimtelijk beleid om het gehele

(genomineerde) werelderfgoed-gebied eenduidig te beschermen. Dit kader is een thematische bouwsteen voor de harmonisatie van het beleid met betrekking tot hernieuwbare energie in de Hollandse Waterlinies.

Op 1 juli 2022 zal de planologische bescherming worden overgenomen door de Omgevingswet en worden vertaald in provinciale omgevingsverordeningen en gemeentelijke omgevingsplannen. Deze wet zorgt voor minder en overzichtelijkere regels, een samenhangende benadering van de leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snellere besluitvorming. De Omgevingswet bevat net als de Wro, Wabo, Bro en Barro de kaders voor het behoud van cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving en voor het behoud van de uitzonderlijke universele waarden van werelderfgoed. In het ‘Besluit kwaliteit leefomgeving’ (BKL) is deze generieke erfgoedbepaling uitgewerkt. Dit betekent dat gemeenten in hun omgevingsplan rekening moeten houden met de kernkwaliteiten. Daarnaast wordt de huidige instructieregel uit het Barro ongewijzigd opgenomen in het BKL. De Erfgoedwet blijft naast de Omgevingswet bestaan. De Erfgoedwet regelt (onder meer) de aanwijzing van rijksmonumenten.

Naast het beleid dat gericht is op bescherming van de Hollandse Waterlinies, gelden in het gebied van de linies nog andere beleidsregimes, waaronder natuurbescherming, bescherming van waardevolle open gebieden en bescherming van waardevolle cultuurhistorische landschappen (cultuurhistorische hoofdstructuur, cultuurhistorische vlakken). Grote delen van de linies kennen daardoor beperkingen voor grootschalige (stedelijke) ontwikkelingen door andere regimes, náást de beperkingen van het erfgoedregime. Deze regimes beschermen indirect de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies.

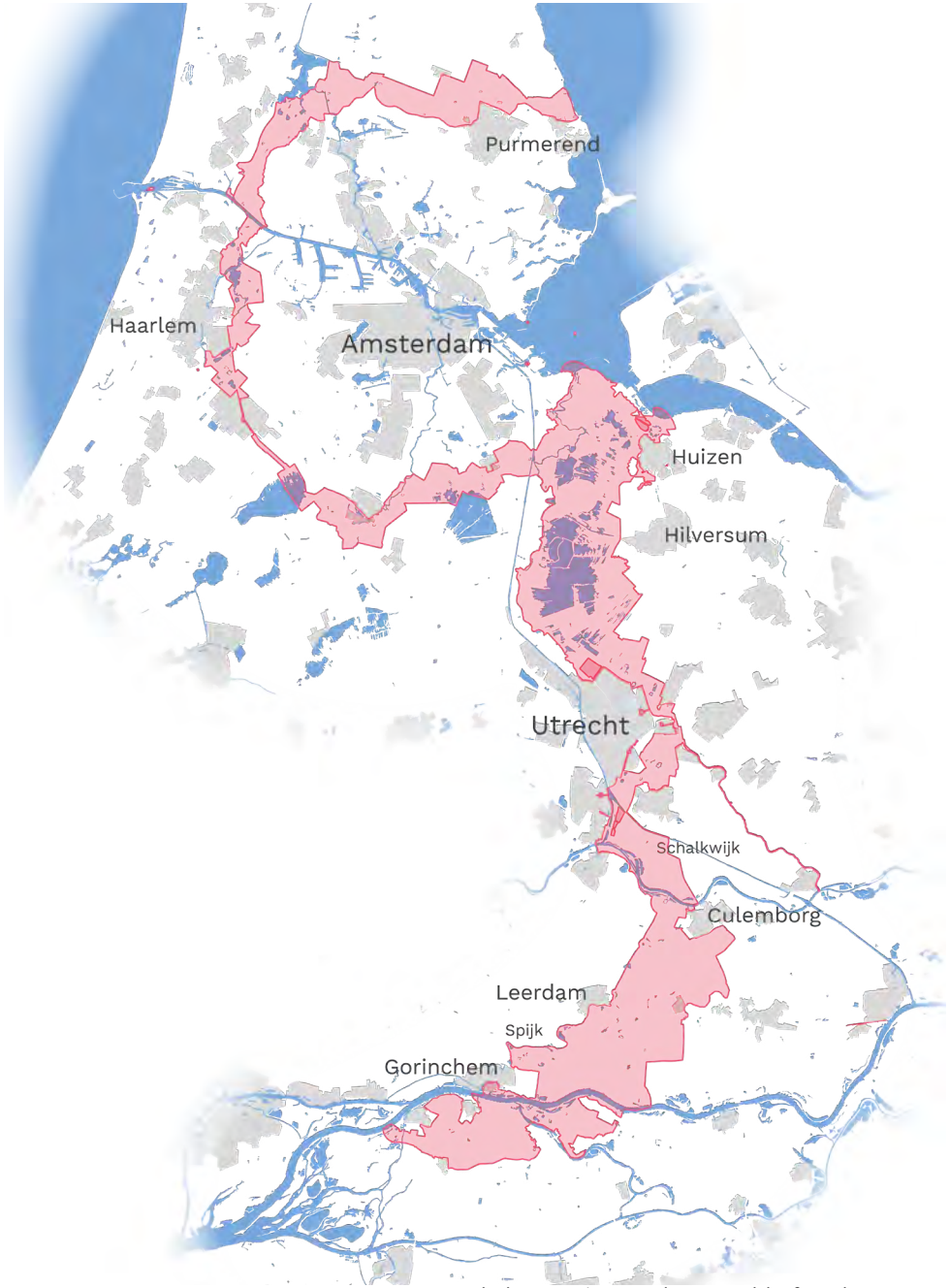

Kaart met de begrenzing van het werelderfgoed: property

Status van werelderfgoed

Nederland heeft in 1992 het Werelderfgoedverdrag geratificeerd. Landen die het verdrag hebben geratificeerd, hebben met elkaar afgesproken dat zij zich voor cultureel en natuurlijk erfgoed van uitzonderlijke universele waarde binnen hun landgrenzen zullen inzetten voor bescherming en behoud, het toegankelijk maken en het overdragen aan komende generaties.

De exacte begrenzing van de Hollandse Waterlinies zijn bij de inschrijving in het werelderfgoedregister vastgelegd. In de stukken behorende bij deze inschrijving staat de wijze van bescherming beschreven. Dit is de verantwoording dat het culturele erfgoed afdoende bescherming kent (op basis van de operational guidelines). Het Werelderfgoedcomité onderschrijft met de aanwijzing tot werelderfgoed dat de voorgestelde borging van de kernkwaliteiten voldoet.

De Statement of Outstanding Universal Value (SoOUV) uit het nominatiedossier, bevat de kern van de te beschermen waarden (kernkwaliteiten). In de richtlijnen van UNESCO staat dat al het mogelijke moet worden gedaan om nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten te vermijden, te elimineren of te minimaliseren. De effecten op de integriteit en authenticiteit van de kernkwaliteiten staan daarbij centraal. Integriteit gaat over de compleetheid en gaafheid van het werelderfgoed. Authenticiteit gaat over de waarheidsgetrouwe en geloofwaardige verbeelding van de kernkwaliteiten en de historische en culturele significantie van het werelderfgoed. Bij de bescherming van werelderfgoed gaat het niet alleen om effecten van ontwikkelingen in het werelderfgoed gebied zelf, maar ook om de effecten van ontwikkelingen in de directe omgeving op het werelderfgoed (visuele integriteit).

Elk land dat het werelderfgoedverdrag heeft geratificeerd informeert UNESCO op afgesproken momenten over de staat van het werelderfgoed. In de Operational Guidelines zijn diverse mogelijkheden benoemd om UNESCO te informeren en te betrekken in een proces. In aansluiting met de richtlijnen van het Werelderfgoedcomité, brengen lidstaten (via de sitemanagers) elke zes jaar een monitoringsrapport uit over de staat van hun werelderfgoed (periodieke rapportage). Daarnaast informeert de lidstaat via het focal point (RCE) het Werelderfgoedcomité over (grote) ontwikkelingen met effect op de kernkwaliteiten van het werelderfgoed (er zijn geen exacte kaders bij wat voor grote ontwikkelingen/effecten dit nodig is). Dit kan via een State of Conservation Report (SOC). UNESCO kan dan vragen om een uitleg over de ontwikkeling en de bescherming van de kernkwaliteiten. Deze toelichting kan gegeven worden via een toelichtende brief of State of Conservation Report. ICOMOS (het vaste adviesorgaan van UNESCO) bekijkt deze inbreng en adviseert indien nodig het Werelderfgoedcomité van UNESCO.

In het geval dat het Werelderfgoedcomité de verantwoording van een ontwikkeling niet onderschrijft, kan gevraagd worden om een nadere toelichting, bijvoorbeeld in de vorm van een Heritage Impact Assessment. Hieruit kunnen aanvullende maatregelen volgen die noodzakelijk zijn om de kernkwaliteiten te borgen. De verantwoordelijkheid voor het leveren van informatie ligt bij de siteholder en de initiatiefnemer van een ontwikkeling. In enkele gevallen gebruiken burgers en belangengroepen de status om bezwaar te maken tegen bepaalde ontwikkelingen. Soms wordt melding gedaan in Parijs bij UNESCO. Zij zullen dan toelichting vragen aan de lidstaat. Vrijwel altijd is dit af te doen met de reeds gemaakte onderbouwing, omdat de bezwaarmakers al eerder in het proces in beeld zijn.

De nadruk bij de onderbouwing ligt op het borgen van de authenticiteit en integriteit van de kernkwaliteiten. Daarbij is de kijk van UNESCO meer gericht op behoud, terwijl Nederland het adagium ‘behoud door ontwikkeling’ hanteert. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging, waarbij gezocht wordt naar goede ruimtelijke oplossingen die recht doen aan de kernkwaliteiten. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de bescherming blijft bij Nederland zelf, maar UNESCO dient wel betrokken te worden. De effecten bepaalt het bevoegd gezag zelf aan de hand van het vigerende kader.

Het managen in plaats van het voorkomen van ontwikkelingen
De kijk van UNESCO op werelderfgoederen is in de loop der jaren langzaam aan het veranderen: van ‘behoud door bescherming’ naar ‘behoud door ontwikkeling’. Dit gebeurt onder andere door extra aandacht vanuit UNESCO voor het managen van werelderfgoederen in gebieden die nog volop in ontwikkeling zijn. Dit geldt met name voor werelderfgoederen in de categorie ‘cultural landscapes’. Het managen van deze ‘cultural landscapes’ vereist flexibiliteit en aanpassingsvermogen, zodat goede integratie met nieuwe ontwikkelingen in het gebied gewaarborgd wordt. Belangrijk is dat er zodanig wordt omgegaan met deze integratie dat de culturele waarden van het landschap bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van de regio als geheel (UNESCO, 2009). Ook heeft UNESCO in 2011 de ‘Historic Urban Landscape’ (HUL) aanpak ontwikkeld: een benadering die ingaat op het beheer van erfgoed in dynamische en voortdurend veranderende omgevingen. De HUL-aanpak heeft als doelen: het behouden van de kwaliteit van de leefomgeving, het verbeteren van het productieve en duurzame gebruik van stedelijke ruimten met de herkenning en erkenning van hun dynamische karakter en de bevordering van de sociale en functionele diversiteit. Managen van erfgoed in stedelijk gebied wordt hiermee het managen van ontwikkeling in plaats van het voorkomen van ontwikkeling (UNESCO, 2016). Vanuit deze invalshoek is in dit kader onderzocht welke ruimte voor verschillende vormen van duurzame energie passend is in het gebied van de Hollandse Waterlinies, met oog voor de kernkwaliteiten.

Noodzaak voor energietransitie
De wens en noodzaak voor Nederland om haar energievoorziening te verduurzamen, heeft invloed op de inrichting van Nederland. Waar bij fossiele bronnen de opwek van elektriciteit en warmte gebundeld is in enkele grote centrales, geldt bij de opwek van duurzame energie, uit veel ijlere bronnen, dat hiervoor grotere oppervlaktes nodig zijn. Open ruimte in Nederland is schaars en de druk op de ruimte wordt steeds groter. Vaak wordt de ruimte al benut voor meerdere doelen of functies tegelijk, bijvoorbeeld de combinatie van natuurbehoud en recreatie. Met de groei van het aantal inwoners en daarmee gepaard gaande de economie en infrastructuur, en daarnaast nieuwe maatschappelijke opgaven als de energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie, wordt er met een nieuwe blik naar het open landschap gekeken. De energietransitie levert een nieuw soort productielandschap op, waar we als maatschappij passende oplossingen voor moeten vinden en ontwerpen.

Het afwegingskader richt zich op grootschalige vormen van wind- en zonne-energie. Hierbij zijn de op dit moment en in de nabije toekomst te verwachten gangbare energievormen meegenomen. Voor de inpassing van duurzame energie op land worden regionale energiestrategieën (RES) opgesteld. Hierbij geldt een voorkeursstrategie: grootschalige clustering van de productie van duurzame energie met expliciete afweging tegenover andere waarden, zonnepanelen in eerste instantie op daken en gevels en als laatste optie in het landelijk gebied. Aandachtpunt is dat ook nu al zon op land nodig is als onderdeel van de energietransitie.

Opwekking windenergie

Windenergie is de energie die besloten ligt in een bewegende luchtstroom. Hoe harder het waait, hoe meer energie de luchtstroom bevat. Waar vroeger de beweging van molenwieken direct omgezet werd in de beweging van een molensteen of waterpomp, drijven moderne molens een turbine aan die elektriciteit opwekt. Hoe hoger de windkracht, hoe groter de capaciteit van een turbine moet zijn om de beschikbare windsnelheid zo goed mogelijk te benutten. Net als zonne-energie is de hoeveelheid opgewekte windenergie afhankelijk van het weer en kent dus pieken en dalen die gevolgen hebben voor de opslag en transport van energie. Doordat windmolens energie halen uit de luchtstroom, hebben zij daarmee invloed op de kracht van de door stromende lucht. Dit betekent dat bij achter elkaar geplaatste turbines de opbrengst afneemt. Voor een maximale opbrengst moeten daarom volgende regels in acht worden genomen:

- Afstand tot andere windturbines 4 keer de rotordiameter haaks op de overheersende windrichting en 6 keer de rotordiameter in de overheersende windrichting
- Turbines worden vaak in lijnopstelling geplaatst.
- Maximaal 3 lijnen achter elkaar, daarna 1 tot 1,5 km buffer i.v.m. regeneratie van de luchtstroom.

Verder is er een breed scala aan regelgeving in het kader van veiligheid en milieu rondom de plaatsing van windturbines, o.a. een minimale afstand tot wegen, vaarwegen en spoorwegen, hoogspanning en gasleidingen, woonkernen, kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten (woningen, ziekenhuizen e.d.), waterkeringen, vliegveldzone en laagvliegroutes. Het huidige beleid kent dan ook restricties voor windenergie. Deze zijn onder te verdelen in harde en zachte restricties. Harde: behouden van een veilige afstand tot infrastructuur en bebouwing en het voorkomen van geluidsoverlast. Zachte: voorkomen van schade aan waardevolle natuur en cultuur. Energieontwikkeling op grote schaal kan conflicteren met in het huidige beleid beschermde kernkwaliteiten. Voor de regionale energiestrategieën (RES) zijn zogenaamde belemmeringenkaarten opgesteld. Deze kaarten geven aan waar bepaalde vormen van energie beperkt worden door huidige wet- en regelgeving.
Bij het bepalen of een ontwikkeling wel of niet passend is, zal naast dit kader ook altijd naar de andere wet- en regelgeving gekeken moeten worden. Binnen het huidige beleid van de Hollandse Waterlinies is de inpassing van enkele windturbines in de meeste provincies mogelijk, maar het aanleggen van windturbines op grotere schaal(windparken) is lastig inpasbaar.

Opwekking zonne-energie

Zonne-energie kan worden opgewekt door zonlicht om te zetten in elektriciteit door middel van PV-cellen. Voor het toepassen van zonnepanelen wordt onderscheid gemaakt tussen het plaatsen van panelen op daken (zowel van woningen als handel, diensten en overheid) en zonnevelden. Omdat binnen de waterlinies veel aanvragen liggen voor zonnevelden en er door de grote hoeveelheid agrarisch landgebruik ook ruimte voor deze velden is, ligt de focus van dit rapport op zonnevelden. De optimale hellingshoek van een zonneveld in Nederland is 30-34° met een oriëntatie tussen zuidoost en zuidwest. Bij plaatsing op velden worden er vaak meerdere panelen van ca. 1,6 m² boven- en naast elkaar geplaatst op stellages waarbij de hoogte in totaal tussen de 1,5 tot ca. 1,8 m hoog wordt en de stellages ver genoeg uit elkaar moeten staan zodat ze elkaar niet beschaduwen. Bij plaatsing in het open veld moet rekening gehouden worden met omringende objecten die schaduw werpen zoals bebouwing of bomenrijen. Daarnaast is het verstandig om enige afstand te bewaren tot infrastructuur of activiteiten die schade kunnen opleveren.

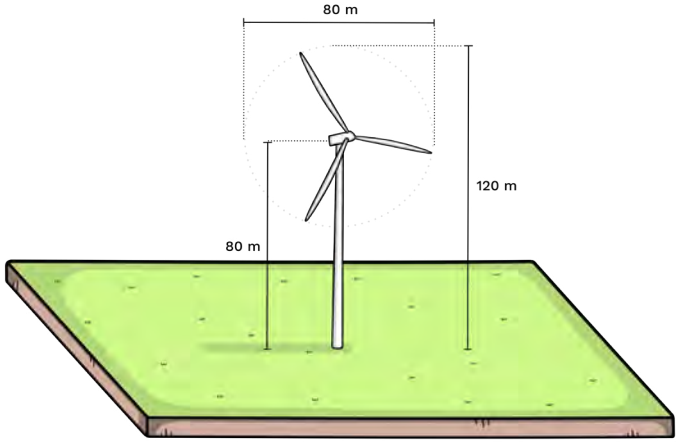

Principetekening van een 3 MW windturbine met een tiphoogte van circa 120 meter.

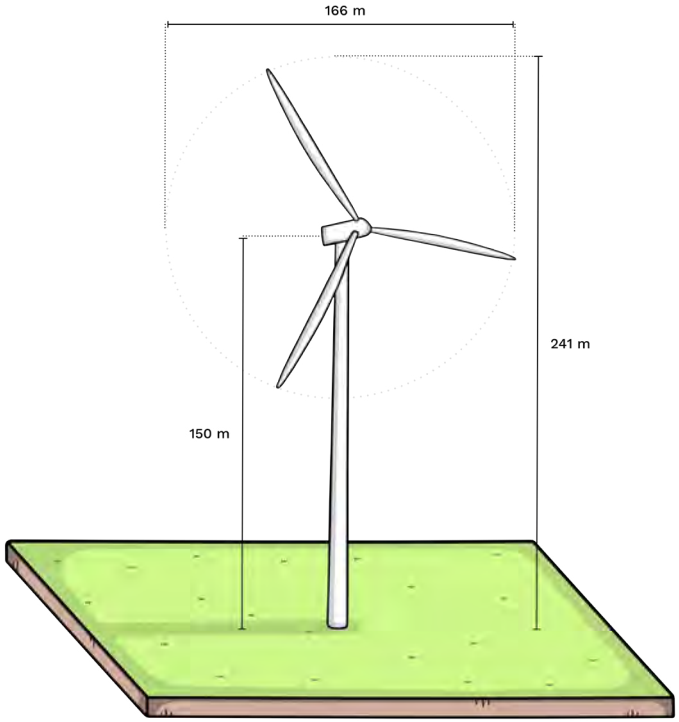

Principetekening van een 5,6 MW windturbine met een tiphoogte van circa 240 meter.

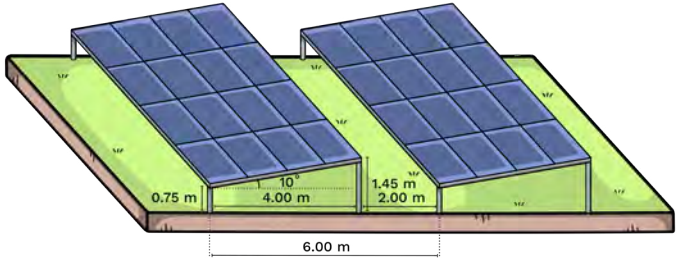

Principetekening van een zonneveld met een lage opstelling van 1,50 meter hoog.

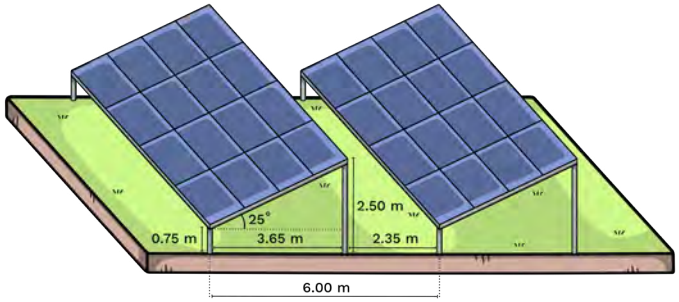

Principetekening een zonneveld met een hoge opstelling van circa 2,50 meter hoog.

Het afwegingskader richt zich op grootschalige vormen van wind en zonne-energie.

De opbrengst van de panelen op zonne-akkers is hoger dan op daken van woningen en HDO (handel, diensten en overheid), onder andere door lagere obstructieverliezen en een optimale oriëntatie. Aangezien de grootste kosten voor zonnevelden liggen in de verbinding met het elektriciteitsnetwerk is een minimale afstand tot een onderstation essentieel. Hoewel er weinig tot geen restricties zijn voor zonnevelden, kan het ruimtelijk effect zeer groot zijn. Voor de opwekking van zonne-energie geldt een nationale zonneladder uit de NOVI als afwegingskader voor de RES. Hierin staat dat allereerst ingezet moet worden op (1) gebouw gebonden zon op dak, vervolgens (2) grondgebonden zon op maaiveld binnen de stedelijke omgeving en tot slot (3) grondgebonden zonne-initiatieven met maatschappelijke draagvlak buiten bestaand stedelijk gebied. Wanneer de energieladder wordt gehanteerd, zal zonne-energie bij het inzetten van stap 3 in Hollandse Waterlinies landen. Voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie geeft het rapport 'Systematische confrontatie SvA & NHW en energieopwekking' (Posad, Land-id en Generation Energy, 2018) aanbevelingen voor inpassing van windturbines en zonnevelden. Dit afwegingskader bevat een concretisering en nadere uitwerking van dit rapport uit 2018.

Regionale Energiestrategie

Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). Het doel is om de CO2-uitstoot sterk verminderen: in 2030 met 49% ten opzichte van 1990. Eén van de afspraken is dat 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best 35 TWh duurzame energie op land (wind en zon) opgewekt kan worden. De RES-regio's werken aan een concreet bod dat in juli 2021 aangeboden wordt aan het rijk.

Het gebied van de Hollandse Waterlinies loopt door vijf RES-regio's; Noord-Holland Noord, Noord-Holland Zuid, RES U16, Rivierenland en West-Brabant. In de afgelopen periode hebben deze RES-regio's gewerkt aan een regionaal bod en strategie waarin overheden met maatschappelijke partijen gezamenlijk aangeven hoeveel, waar en wanneer ze hernieuwbare energie willen gaan realiseren. Het gaat hierbij om duurzame elektriciteit en duurzame warmte; dit laatste in de vorm van een regionale structuurvisie warmte. In de zogeheten RES1.0 zijn zoekgebieden voor zonne- en windenergie opgenomen.

Deze zoekgebieden worden samen met stakeholders en omgeving in een participatieproces geconcretiseerd. Het RES-traject kent een doorlooptijd tot 2030 en zal in een cyclus van minimaal 2 jaar worden geüpdatet. Ontwikkelingen ten aanzien van warmtebronnen en locatiekeuzes voor hernieuwbare opwek zullen moeten worden doorgevoerd in de RES en hier zal ook besluitvorming over plaatsvinden.

Tijdlijn 35 TWh 2030

- 1 oktober 2020, concept RES: Concept bod per RES-regio, toets of de plannen samen de nationale klimaatdoelstellingen behalen.
- 1 februari 2021 verdeling (restopgave): Indien restopgave dan vier maanden tijd om verdeling per RES te maken. Ondertussen is duidelijk dat op dit moment geen restopgave is voorzien.
- 1 juli 2021, RES 1.0: Het aanbod ten aanzien van elektriciteit en een Regionale Structuur Warmte. In de loop van 2021/2022 zal het merendeel van deze RES'en verwerkt zijn in het omgevingsbeleid. In het najaar 2021 wordt een uitvoeringsplan opgesteld waarin plannen concreter gemaakt worden.
- 1 maart 2023, RES 2.0: De RES 2.0 is een nadere uitwerking en mogelijke herziening van de RES 1.0.

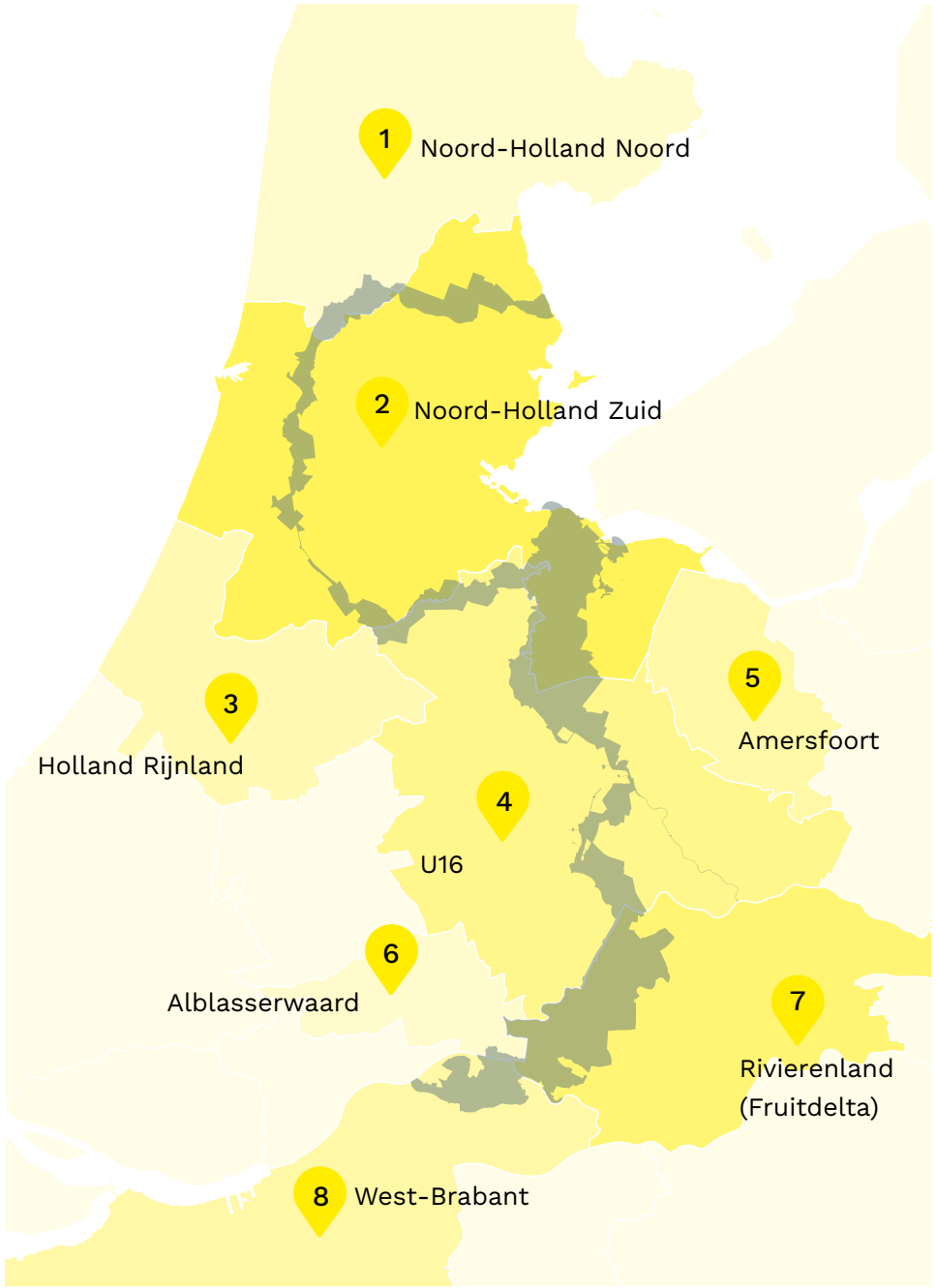

Regionale Energiestrategie (RES) regio's

- De RES-regio's bekijken het document elke twee jaar opnieuw. Gaat de uitvoering zoals gepland, moet er worden bijgestuurd of moeten er nieuwe projecten worden opgenomen? Elke 2 jaar wordt een nieuwe versie gemaakt. Zo ontstaan er telkens nieuwe versies die meebewegen met recente maatschappelijke of technologische ontwikkelingen.

Het afwegingskader levert input voor de RES-regio's. Zoneringskaarten in het afwegingskader laten zien waar energieopwekking (zon en wind) mogelijk is en onder welke voorwaarden, zonder significante aantasting van de kernkwaliteiten. Maar ook waar het níet mogelijk is omdat een zonneveld of windturbines de kernkwaliteiten van het Werelderfgoed daar aantasten. Gedurende het proces is afstemming geweest met vertegenwoordiging van de RES-regio's (diepte-interview bij de start, cassusendag en richting het concept). Hieronder is een korte schets gegeven van de huidige stand per RES-regio:

Noord-Holland (RES-regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid)
In de RES zijn in een zogenaamd bottom-up proces verschillende zoekgebieden voor wind, zon en wind + zon aangewezen. In een aantal zoekgebieden, is een overlap met de Stelling en/of andere beschermingsregimes waaronder NNN, BPL (Bijzonder provinciaal landschap). De provincie zit ambtelijk en bestuurlijk aan tafel om samen met gemeenten en andere partners te kijken waar wel en geen mogelijkheden zijn. Dit is maatwerk per gebied. In de Stelling geldt momenteel een verbod voor zon en wind. Voor dit moment worden de kernkwaliteiten van de Stelling daarmee veiliggesteld. In het afwegingskader is verkend of er versoepeling mogelijk is, dit wordt opgenomen in de Omgevingsverordening en in de RES 2.0 (2023).

Utrecht (RES-regio U16)
In de RES-regio U16 is afgesproken dat de gemeenten het voortouw nemen in het aanwijzen van de zoekgebieden. Verschillende gemeenten hebben participatieprocessen gedaan om te komen tot zoekgebieden voor zonne- en windenergie. Een aantal daarvan liggen in of nabij het Hollandse waterliniegebied.

Gelderland (RES-regio Rivierenland)
RES-regio Rivierenland bepaalt in het RES proces wat kan worden opgewekt in wind op land en grootschalige zon. Op dit moment staat in de omgevingsvisie van provincie Gelderland dat grootschalige zonneparken in het Linie-gebied niet zijn toegestaan. De regiogemeentes gaan met elkaar kijken naar een regionaal ruimtelijk perspectief om te bepalen waar energie globaal wel en niet past.

Noord-Brabant (RES-regio West-Brabant)
De RES-regio West-Brabant speelt bij het RES proces de inbreng van gemeenten een belangrijke rol. In Noord-Brabant gaat het om slechts één gemeente (Altena) waar de Linie in ligt. De gemeente heeft besloten voorlopig geen windturbines toe te staan. De focus ligt bij de opwek van zon. Op dit moment werkt de gemeente aan het beleid voor zonnevelden. De komende maanden wordt toe gewekt naar een beleidskader (incl. ruimtelijke afweging).

Vervolgproces
In het vervolgproces is nadere afstemming met de RES-regio's nodig om te zorgen voor samenhang tussen het afwegingskader en de zoekgebieden, zoals opgenomen in de RES 1.0 en bij de nadere invulling van RES 2.0.

3. Methode en werking

Onderzoeksmethode

In het ontwerpend onderzoek wat ten grondslag ligt aan dit afwegingskader is gezocht naar de balans tussen de ruimtelijke verschijningsvorm van de energietransitie en de kernkwaliteiten van het Linielandschap. Het doel van het ontwerpend onderzoek is om inzicht te krijgen wat de mogelijkheden zijn voor de inpassing van wind- en zonne-energie in het linielandschap zonder de kernkwaliteiten van het linielandschap (significant) te schaden. Het afwegingskader is een soort mega Heritage Impact Assessment voor het hele gebied, waarbij specifiek is ingegaan op de verschillende deelgebieden. Dit voorkomt dat in de toekomst voor elke ontwikkeling een afzonderlijk onderzoek nodig is.

Methode ontwerpend onderzoek (bijlage ontwerpend onderzoek)
Het ontwerpend onderzoek maakt gebruik van de beoordelingsmethodiek van de leidraad voor Heritage Impact Assessments. Voor het beoordelen van de effecten van ontwikkelingen op het werelderfgoed hanteert UNESCO deze leidraad. Daarnaast zijn de afspraken over bescherming (conservation) uit de Operational Guidelines meegenomen. Vanuit die methodiek is naar het niveau van de Linies als geheel en de verschillende deelgebieden gekeken.

In het ontwerpend onderzoek zijn de volgende stappen gezet:

1. Definitie kernkwaliteiten van het Linielandschap en de specifieke ensembles en elementen (attributen) van het (wereld)erfgoed. Vertaling naar concrete te borgen kwaliteiten op de onderdelen authenticiteit en integriteit. Zie bijlage ontwerpend onderzoek.
2. Potentiele ruimtelijke impact van energie op de hierboven genoemde kernkwaliteiten (voor de Hollandse Waterlinies als geheel, de verschillende deelgebieden - zowel binnen als buiten de property). Testen en analyse van verschillende vormen van energie op de kernkwaliteiten. Dit is gedaan door het bepalen van het effect op authenticiteit, integriteit en visuele integriteit (mede impact van buiten de property). Dit heeft geresulteerd in een zoneringskaart.
3. Onderzoek naar het laadvermogen van het Linielandschap als geheel (en op deelgebied - kan per deelgebied verschillen). Het resultaat zijn regels over het laadvermogen (cumulatie), waaronder het aantal en de oppervlakte van windturbines en zonnevelden.
4. Onderzoek naar de wijze van inpassing per landschap. Dit heeft geresulteerd in concrete ontwerpregels passend bij het desbetreffende deelgebied.
5. Inzicht in de wijze waarop waarde gecreëerd kan worden in de Linies, door kansen en knelpunten van de kernkwaliteiten in beeld te brengen. Het resultaat bestaat uit voorbeelden voor het creëren van waardecreatie.

De in het onderzoek doorlopen stappen zijn in de bijlage toegelicht.

Focus op de grootste gemene deler en niet op de uitzondering
De resultaten van deze studie zijn vertaald naar generieke uitgangspunten voor het geheel en de deelgebieden. Het doel is een werkbaar en helder afwegingskader, waarbij de meeste initiatieven afgewogen kunnen worden. Voor deze studie is het uitgangspunt dat de afwegingsprincipes gelden voor de grootste gemene deler, waarbij de bescherming van de kernkwaliteiten centraal staan. Wanneer de inschatting is dat een toekomstige ontwikkeling een significant negatief effect heeft op de kernkwaliteiten in het afwegingskader wordt geadviseerd om te zoeken naar andere opties. In het afwegingskader is gekozen voor een relatieve veiligheidsmarge in de zonering om zo de kernkwaliteiten te borgen.

Stappen afwegingskader

Wat behouden, versterken en uitdragen

Waar is ruimte voor energie

Hoe past energie in het Linielandschap

Ruimte voor creativiteit, waardecreatie

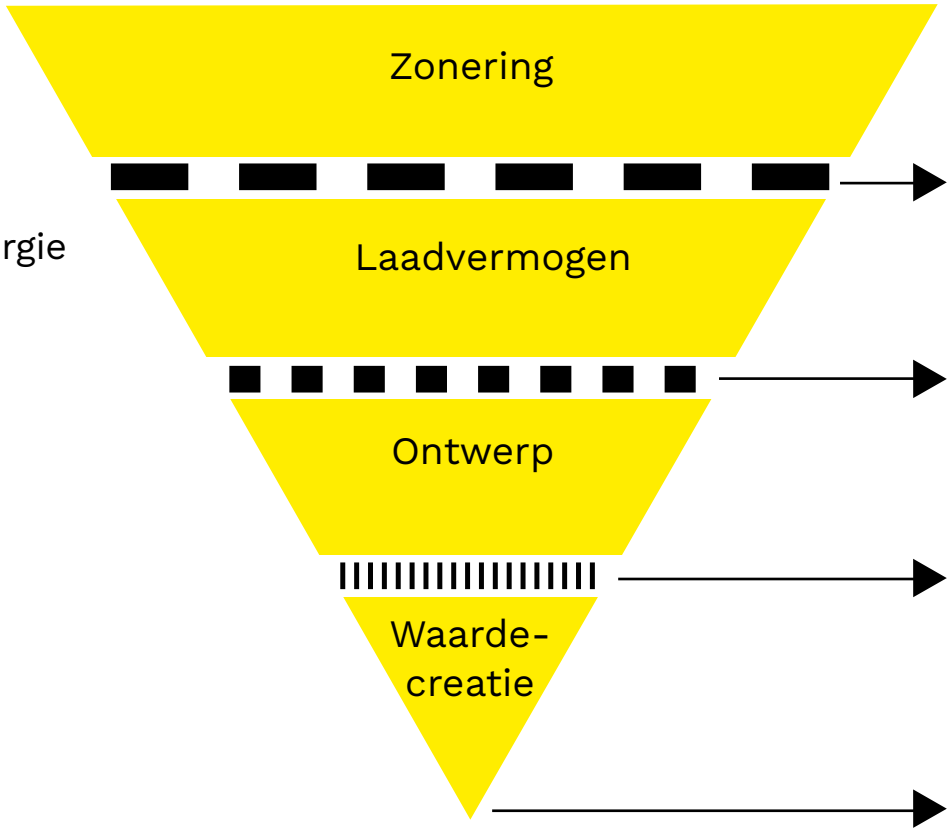

Stap 1: waar wel en niet vanwege de kernkwaliteiten

Stap 2: Kan het in dit gebied, omvang en onderlinge afstand

Stap 3: Voldoet het plan aan de ontwerpregels

Stap 4: Biedt het plan meerwaarde aan het Linielandschap

Werking van het afwegingskader

Vier stappen

Het afwegingskader bestaat uit vier stappen, waarbij eerst op hoofdlijnen wordt gekeken naar de locatie van een ontwikkeling of initiatief en daarna steeds meer in detail ingaat op de inpassing en vormgeving. Elk initiatief start met stap 1 en doorloopt van boven naar beneden de opeenvolgende stappen. Bij elke stap kan het initiatief doorgaan of afvallen. Wanneer het initiatief afvalt is er aanpassing aan het plan nodig om wel aan de voorwaarden te voldoen. Hoe eerder het initiatief afvalt hoe ingrijpender de aanpassing is. Naarmate het initiatief verder komt beperken de aanpassingen zich op het aanscherpen van het plan in vormgeving en inrichting. De afwegingsstappen zijn:

1. Zonering t.b.v. borging kernkwaliteiten
2. Laadvermogen
3. Ontwerp
4. Waardecreatie

Hieronder worden de te doorlopen stappen van het afwegingskader en de per stap geldende regels nader toegelicht.

Stap 1: Zonering

Zonering t.b.v. borging kernkwaliteiten

De zonering is de eerste stap van het afwegingskader en is bepaald aan de hand van het ontwerpend onderzoek waarin is gekeken op welke afstand er wel of geen een aantasting van de kernkwaliteiten plaats vindt. De zonering bestaat uit drie zones; de rode zone, oranje zone en de gele zone. Per energietype verschilt de zone. Er is onderscheid gemaakt tussen windturbines van 5,6 MW, 3,0 MW en zonnevelden onder ooghoogte. Zonnevelden hoger dan 1,5 meter zijn wel onderzocht, maar binnen het landschap van de Linies hebben dit type onwikkelingen vaak een negatieve impact op de kernkwaliteiten. De keuze is gemaakt om in de deelgebieden aan te geven wanneer zonnevelden hoger dan 2,5 meter wel mogelijk zijn. Zij vormen dus een uitzondering op de generieke regels. Hieronder worden de drie zones toegelicht. De zoneringskaarten zijn gebaseerd op een GIS analyse van bestaande gegevens uit het nominatiedossier. Wanneer nieuwe of aangescherpte informatie beschikbaar komt, bijvoorbeeld n.a.v. de gebiedsanalyses, is het aan te bevelen de zoneringskaarten te updaten.

Rode zone

De rode zone geldt alleen voor het werelderfgoed gebied zelf, dus binnen de property. Voor de rode zone geldt dat de desbetreffende ontwikkeling een significant negatief effect heeft op de kernkwaliteiten. De afstandsregels van de rode zone zijn:

Langs de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde

In deze zone is het Linielandschap nog goed herkenbaar en beleefbaar, mede vanwege de vele attributen en de onderlinge samenhang. Juist dit deel van de linie vraagt om voldoende bescherming om de kernkwaliteiten te borgen.

- Voor zonnevelden tot een max van 1,5 meter geldt ten opzichte van de hoofdverdedigingslijn een afstandszone van 300 meter aangehouden. In sommige landschappen gelden dat ook zonnevelden boven ooghoogte mogelijk zijn. Wanneer dit kan is dat opgenomen bij de spelregels.
- Voor windturbines van 5,6 MW geldt ten opzichte van de hoofdverdedigingslijn een afstandszone van 3000 meter.
- Voor windturbines van 3 MW geldt ten opzichte van de

hoofdverdedigingslijn een afstandszone van 1500 meter.

- De locaties waar de property minder dan 1000 meter breed is vallen onder de rode zone, omdat dit de zwakke schakels zijn in de continue verdedigingslijn van de Hollandse Waterlinies. Juist om de continuïteit van de Hollandse Waterlinies te borgen en niet verder te laten verzwakken vallen deze locaties onder de rode zone.

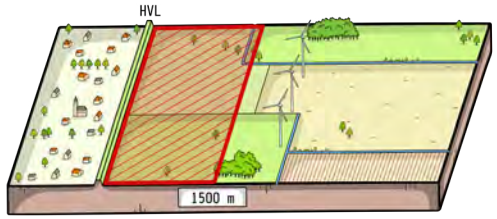

Zone wind 3,0 MW onveilige zijde

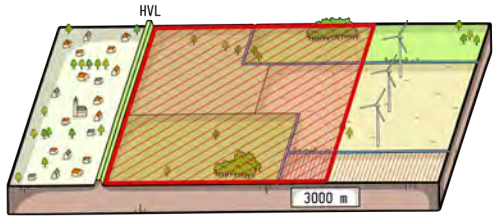

Zone wind 5,6 MW onveilige zijde

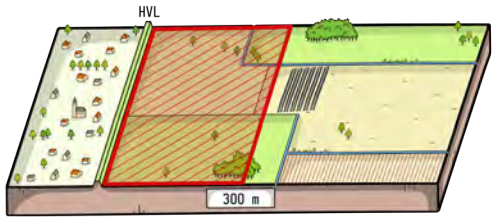

Zone zon lage opstelling onveilige zijde

Schematische weergave zonering onveilige zijde

Bij het fort en de verboden kringen

De forten spelen een belangrijke rol bij het begrijpen van het systeem van de verdedigingslinie en zijn tegenwoordig belangrijke plekken om het verhaal van de Hollandse Waterlinies uit te dragen. Om deze kernkwaliteit ook voor de toekomst te borgen, vallen de forten inclusief verboden kringen altijd onder de rode zone. Dit geldt voor alle onderzochte energievormen. In enkele gevallen ligt het fort niet direct aan de hoofdverdedigingslijn. In dat geval geldt voor windturbines van 5,6 MW altijd een minimale afstand van 2000 meter vanaf een fort.

Overige attributen op afstand van de hoofdverdedigingslijn

Veel van de attributen vallen onder de hierboven genoemde zones. Toch komt het voor dat er soms nog attributen buiten deze zone liggen, omdat ze ver van de hoofdverdedigingslijn liggen. Bijvoorbeeld een acces dat door het gehele inundatiegebied heen loopt of een inundatiekanaal. Om de waarde van deze attributen te borgen zijn hier afstandsregels voor opgenomen, deze gebieden vallen onder de rode zone.

- Voor zonnevelden met een maximale hoogte van 1,5 meter wordt een zone van 200 meter aangehouden. In sommige landschappen gelden dat ook zonnevelden boven ooghoogte mogelijk zijn. Dit is vermeld onder de spelregels.
- Voor windturbines van 5,6 MW geldt een afstand van 2000 meter.
- Voor windturbines van 3 MW een afstand van 1000 meter.

Langs de hoofdverdedigingslijn aan de veilige zijde

De veilige zijde van de hoofdverdedigingslijn valt bijna nooit binnen het werelderfgoed gebied zelf (de property). Hierop zijn enkele uitzonderingen. Deze uitzonderingen vallen onder de rode zone. Het gaat om kleine gebieden nabij de hoofdverdedigingslijn.

De onderzochte vormen van energie hebben ook aan de veilige zijde effect op de schaal en maat van de kernkwaliteiten.

Uitzonderingen
Voor de rode zone gelden enkele uitzonderingen. In deze gebieden zijn vormen van energie mogelijk, indien wordt aangetoond dat de nieuwe ontwikkeling bijdraagt aan de versterking en een kwaliteitsimpuls van het Linielandschap. Het betreft:

- Transformatie gebieden: Dit zijn gebieden waar op dit moment andere (stedelijke) functies aanwezig zijn. Dit zijn locaties waar een transformatie naar energie een kwaliteitsimpuls betekenen voor het Linielandschap. Bijvoorbeeld de vervanging van kassen door goed ingepaste zonnevelden.
- Vervanging van oude energievormen: Het betreft locaties waar nu al zonnevelden of windturbines staan. Vervanging van deze oude zonnepanelen en windturbines is mogelijk, wanneer de ruimtelijke impact niet verandert. Vooral bij windturbines zullen nieuwe turbines een andere maat hebben en ook het aantal zal veelal wijzigen.

De impact op de Linie zal in deze uitzonderingsgevallen specifiek bepaald moeten worden. Dit kan bijvoorbeeld met een cultuurhistorische effectbeoordeling in het planproces of een Heritage Impact Assessment.

Oranje zone
De oranje zone geldt alleen voor het werelderfgoed gebied zelf, dus binnen de property. Alle locaties binnen de property buiten de rode zone vallen onder de oranje zone. Ontwikkelingen van hernieuwbare energie zijn in deze oranje zone onder voorwaarden mogelijk. Wel is het van belang dat het karakter van dat landschap niet wezenlijk anders wordt. Om dit te ondervangen zijn aan de oranje zone regels voor het laadvermogen toegevoegd (stap 2). Plus ontwerpregels die gaan over de specifieke vormgeving en inrichting in een specifiek landschap (stap 3) en principes voor waardecreatie (stap 4).

Gele zone
Dit betreft de gebieden buiten de property waar ontwikkelingen mogelijk een impact hebben. Het gaat dan met name om de visuele integriteit. Deze zone heeft een signaalfunctie. Ontwikkelingen zijn mogelijk wanneer wordt aangetoond dat het uitstralingseffect van de ontwikkeling wordt voorkomen (negatieve effecten visuele integriteit worden voorkomen). Dit kan door het toevoegen van een onderbouwing waar gebruik is gemaakt van het advies Visuele Integriteit Waterlinies (advies Kwaliteitsteam Nieuwe Hollandse Waterline, 2018). Voor de gele zone gelden de volgende uitgangspunten:

Langs de hoofdverdedigingslijn aan de onveilige zijde
Op een aantal plekken is de property smal en valt de rode zone over de propertygrens heen. Dit gebied buiten de property valt dan onder de gele zone. Dit geldt bijvoorbeeld bij fort Vechten.

Bij het fort en de verboden kringen
Bij enkele forten is de property kleiner dan de verboden kringen, bijvoorbeeld bij Pampus. Het resterende gebied van de verboden kringen valt dan onder de gele zone.

Overige attributen op afstand van de hoofdverdedigingslijn
Dit geldt ook voor overige attributen buiten de property. Bijvoorbeeld inundatiekanaal Tiel. Het deel wat onder de rode zone zou vallen en buiten de property ligt valt onder de gele zone.

Langs de hoofdverdedigingslijn aan de veilige zijde

Langs de hoofdverdedigingslijn aan de veilige zijde bestaat buiten de property binnen de volgende afstanden een risico op een negatieve uitstraling op de waarden van het Werelderfgoedgebied:

- Voor zonnevelden (zowel onder als boven ooghoogte), wordt ten opzichte van de hoofdverdedigingslijn een zone van 50 meter aangehouden.
- Voor windturbines van 5,6 MW, wordt een zone van 2000 meter aangehouden.
- Voor windturbines van 3,0 MW, wordt een zone van 1000 meter aangehouden.

Op de pagina hiernaast zijn de zoneringskaarten weergegeven. Daarna zijn de zones ook op overzichtkaarten gezet. De kaarten geven afhankelijk van het type energie een overal even brede en continue zone aan. Met de regels voor het laadvermogen en de ontwerpregels voor inpassing wordt geborgd dat ontwikkelingen aansluiten bij logische landschappelijke lijnen. Zo wordt voorkomen dat er vreemde overhoeken ontstaan. In de deelgebieden is de zone nader gedetailleerd, aansluitend bij de landschappelijke logische lijnen.

Legenda zoneringskaarten

Zoneringskaart Hollandse Waterlinies 3,0 MW turbines

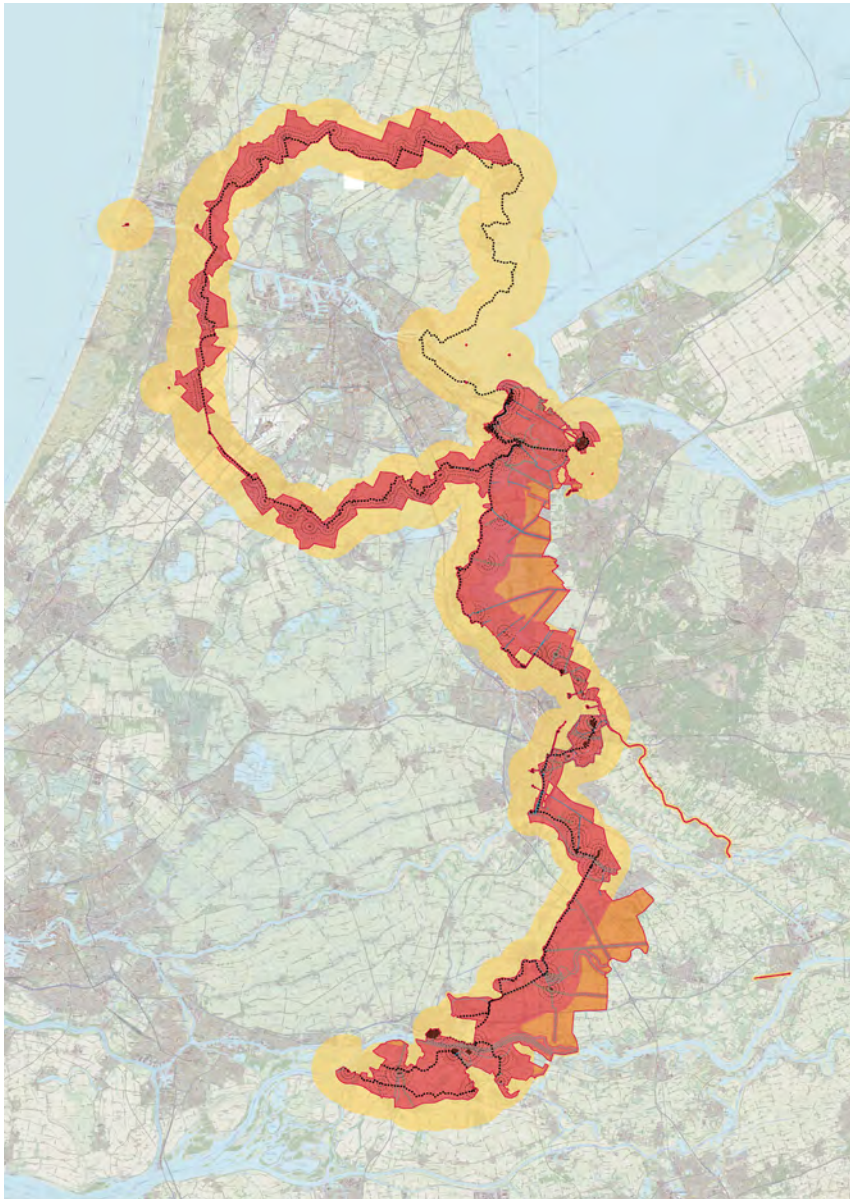

Zoneringskaart Hollandse Waterlinies 5,6 MW turbines

Zoneringskaart Hollandse Waterlinies zon 1,50 meter hoog

Stap 2: Laadvermogen

Laadvermogen

De regels voor het laadvermogen van het Linielandschap geven meer specifiek per deelgebied aan waar ruimte is voor energie in de Hollandse Waterlinies. Deze regels gelden alleen voor de oranje zone. Dit is het gebied waar de plaatsing van energie mogelijk is onder bepaalde voorwaarden. De regels voor het laadvermogen bestaan uit twee onderdelen:

- Omvang van het initiatief (bijvoorbeeld aantal turbines of aantal hectares zonnevelden), aan de hand van maat, schaal en korrelgroote van het landschap.
- Onderlinge positie in de vorm van de minimale onderlinge afstand tussen initiatieven.

De invulling van de regels voor het laadvermogen van het landschap is afhankelijk van locatiespecifieke kenmerken van de Linies, bijvoorbeeld landschapstype, gaafheid of omvang van de property. Aan de hand van de gebiedsspecifieke kenmerken van het gebied is allereerst bekeken wat de maat, schaal en korrelgroote van het gebied is. Ook is gekeken naar de mate waarin een initiatief het beeld van de horizon bepaalt. Dit is input geweest voor de bepaling van de acceptabele omvang van het energieinitiatief en of het Linielandschap en het systeem van de waterlinie als geheel voldoende herkenbaar en beleefbaar blijft. Er gelden algemene regels die altijd van toepassing zijn op zonne- of windenergie-initiatieven. Daarnaast zijn er specifiekere regels die van toepassing zijn binnen de karakteristieke landschappen in de deelgebieden. Deze regels zijn opgenomen bij de deelgebieden.
De regels voor het laadvermogen zijn bepalend of een initiatief op een bepaalde locatie in een gebied kan, en of de maat en schaal passend is in het desbetreffende landschap.

Cumulatie voor het geheel en integraal

In dit onderzoek is gekeken naar het laadvermogen van het Linielandschap van een specifiek gebied. Daarnaast zal altijd een afweging met betrekking tot cumulatie voor het Linielandschap als geheel en integraal (ander type ontwikkelingen) nodig zijn. Het bepalen van de gewenste mate van cumulatie is een inschatting tot op welk niveau de kernkwaliteiten van het werelderfgoed niet (significant) worden aangetast. De integriteit en authenticiteit van het geheel dient voldoende te zijn geborgd. UNESCO biedt geen concrete aanknopingspunten hoe om te gaan met de cumulatie van een werelderfgoed. UNESCO onderschrijft wel de complexiteit van afwegingen in een werelderfgoed van deze omvang en diversiteit (zie HUL aanpak op pagina 18), maar het ontbreekt (nog) aan concrete handvatten.

Gezien de complexiteit van de opgave, de diversiteit aan ontwikkelingen en de verschillen in aard en gaafheid van het Linielandschap is het binnen dit afwegingskader niet mogelijk een eenduidige regel voor cumulatie op te nemen. Wel zijn er regels opgenomen zoals onderlinge afstand en omvang van het initiatief. In de deelgebieden is een voorbeeld verkenning van het laadvermogen gegeven. Dit biedt een indicatie wat in een bepaald gebied mogelijk is. Wanneer zich meerdere initiatieven in een deelgebied zich voordoen, moet het laadvermogen nader gebiedsgericht worden uitgewerkt. Hierbij dienen ook andere ontwikkelingen meegewogen te worden.

Om grip te houden op de cumulatie van het geheel is het de aanbeveling om de effecten van cumulatie voor de Linies als geheel op te nemen in het proces van afweging. Dit kan door het inbouwen van regelmatige afwegingsmomenten waarbij de verschillende ontwikkelingen in de

Hollandse Waterlinie tegen elkaar worden afgewogen. De werkgroep bescherming en het kwaliteitsteam kunnen hierbij een rol spelen.

Stap 3: Ontwerp

Ontwerp

De ontwerpregels gaan over het initiatief zelf en op welke wijze het initiatief ingepast kan worden in het Linielandschap. Voor de ontwerpregels wordt gekeken naar de volgende drie aspecten:

- Positionering en oriëntatie van het initiatief in de omgeving
- Vorm, hoogte en opstelling
- Inpassing en inrichting

De ontwerpregels zijn bepaald op basis van de gebiedskenmerken van de Linie. Voor elk deelgebied en landschapstype zijn gebiedsspecifieke spelregels van toepassing. De spelregels geven richting aan hoe het initiatief in het gebied ingepast kan worden.

Op de volgende twee pagina's is een overzicht gegeven van de generieke regels voor het laadvermogen en de ontwerpregels voor de onderzochte vormen van windenergie en zonne-energie.

Stap 4: Waardecreatie

Tegenover eventuele negatieve effecten van ontwikkelingen staan positieve effecten door waardecreatie. Het onderdeel waardecreatie gaat over de mate waarin het initiatief meerwaarde toevoegt aan de Linies. Hiervoor is meer inzicht in de wijze waarop waarde gecreëerd kan worden in de Linies nodig, door kansen en knelpunten van de kernkwaliteiten in beeld te brengen. Het gaat daarbij vooral om het versterken en beleefbaar maken van het Linielandschap en de Linie-elementen.

Deze waardecreatie kan op de locatie zelf, maar ook door bij te dragen aan versterking van de Linie in de omgeving.

Denk bijvoorbeeld aan het bijdragen aan herstel en verbetering van een fort in de omgeving of het bijdragen aan het routenetwerk om de Linie beter bereikbaar te maken.

Zo kan het contrast tussen de veilige en onveilige zijde worden vergroot door bijvoorbeeld nieuwe bosschages aan te leggen aan de veilige zijde en natte natuur te ontwikkelen aan de onveilige zijde. Daarmee worden tegelijkertijd functiecombinaties gemaakt met onder andere de waterbergingsopgave, het verhogen van de biodiversiteit en het versterken van de recreatieve waarde door het verhaal van de linie te verduidelijken en door onderdelen van de linie toegankelijker te maken.

Eventueel kan ook gedacht worden aan een zogenaamd Liniefonds, waar initiatiefnemers een bijdrage kunnen leveren. Het afwegingskader biedt voorbeelden en inspiratie, maar de invulling is vrij en kan per locatie en initiatief sterk verschillen.

Op pagina 36 is een overzicht gegeven van de generieke regels voor waardecreatie.

Algemene regels windenergie

Algemene regels laadvermogen wind

Opstellingsvorm
- Een lijnopstelling bestaat uit minimaal twee windturbines achter elkaar

- Een vlakopstelling bestaat uit minimaal vier windturbines (2x2)

Onderlinge afstand
- De minimale ruimte tussen twee windturbine opstellingen van 3MW bedraagt 2000 meter om interferentie te voorkomen

- De minimale ruimte tussen twee windturbine opstellingen van 5,6MW bedraagt 4000 meter om interferentie te voorkomen

Relatie linielandschap
- Windturbines dienen niet parallel te staan aan de hoofdverdedigingslijn om het horizonbeslag vanaf de hoofdverdedigingslijn te minimaliseren (maximaal 50% horizonbeslag)

Algemene regels inpassing wind

Situering
- Windturbine opstellingen dienen nooit de richting en oriëntatie van elementen van het linielandschap te benadrukken

Opstelling
- Zorg dat windturbines eenzelfde grootte en vorm hebbben zodat een eenduidig en rustig beeld ontstaat

- Zorg voor een strak en gelijk ritme tussen windturbines, om het beeld rustig te houden met een duidelijke regelmatigheid van turbines

Bijbehorende bebouwing
- Bouwwerken sluiten aan op de kenmerken van de bebouwingsstructuur van het betreffende landschap

Positionering
- Windturbines kunnen zowel in lijn- als vlakopstelling langs weteringen worden gepositioneerd

- Windturbines kunnen in lijnopstelling langs (snel)wegen worden gepositioneerd

- Bouwwerken sluiten aan op de gebiedseigen architectuur qua materiaal- en kleurgebruik

Inpassing en ontsluiting
- Benut bestaande ontsluiting en beperk het aantal toegangswegen, bruggen etc. naar windturbines. Gebruik eventueel grastegels zodat de toegangswegen opgaan in het landschap

Algemene regels zonne-energie

Regels laadvermogen zon

Omvang
- De maximale omvang van een zonneveld bedraagt 20 hectare tenzij anders vermeld in de deelgebieden

Onderlinge afstand
- De minimale ruimte tussen twee zonnevelden bedraagt 600 meter

Relatie linielandschap
- De dominante richting van een zonnepark dient niet parallel te staan aan de hoofdverdedigingslijn om het horizonbeslag vanaf de hoofdverdedigingslijn te minimaliseren

Algemene regels inpassing zon

Positionering
- Zonnevelden sluiten aan bij het patroon van de massa (opgaande beplanting) - open ruimte verhoudingen en het patroon van het grondgebruik van het betreffende landschap

- Zonnevelden sluiten aan op het verkavelingspatroon van het betreffende landschap en korrelgrootte van het kavelpatroon

Opstelling
- Zonnevelden hebben een maxiumhoogte van 1,50 meter tenzij anders vermeld in de deelgebieden. Zo kan er overheen worden gekeken.

Situering
- In het ontwerp wordt aandacht geschonken aan de voor- en achterkanten of alzijdigheid van het zonnepark inclusief ontsluiting en entrees

Zicht en beleving
- Zonneparken worden zo veel mogelijk aan het zicht onttrokken vanaf belangrijke routes, bebouwing en markante zichtpunten

Algemene regels inpassing zon

- In het ontwerp van een zonnepark blijven de belangrijke, voor het betreffende landschapstype karakteristieke, landschappelijke zichtlijnen behouden

Opstelling
- In het ontwerp wordt gebruik gemaakt van eenduidige panelen

Bijbehorende bebouwing
- Bouwwerken sluiten aan op de kenmerken van de bebouwingsstructuur van het betreffende landschap

- Bouwwerken sluiten aan op de gebiedseigen architectuur qua materiaal- en kleurgebruik

Inpassing
- Zonnevelden worden ingepast met een landschappelijke rand van minimaal 20 meter tenzij anders vermeld in de deelgebieden

- De inpassing van het zonneveld bestaat uit de karakteristieke landschapselementen van het betreffende landschap (gespecificeerd in deelgebieden)

- Een hekwerk bevindt zich aan de binnenkant van de landschappelijke inpassing worden om de totale ontwikkeling geplaatst en niet om elk afzonderlijk perceel

- Bestaande sloten blijven behouden en worden niet gedempt

- Entrees en ontsluitingsstructuren maken gebruiken van bestaande structuren of sluiten aan bij de karakteristieken van het betreffende landschap

Algemene regels waardecreatie

Waardecreatie voor het linielandschap

- Een goed herkenbare en beleefbare hoofdverdedigingslijn die als continue lijn door het landschap gaat
- Het landschap van de inundatiekommen aan de onveilige zijde waar de voorstelbaarheid van inundatie leesbaar is
- Een duidelijk contrast tussen stad/droog/veilig en landelijk/nat/onveilig
- De relatie tussen het watermanagementsysteem en de omgeving is goed herkenbaar en beleefbaar
- Zo open mogelijke verboden kringen met duidelijke zichtlijnen vanaf forten naar het omliggende landschap
- De militaire versterkingen die het linielandschap als geheel herkenbaar en beleefbaar maken; de onderlinge relatie tussen forten, vestingsteden, militaire werken en de relatie met de omgeving tussen accessen en hoofdverdedigingslijn is duidelijk

Waardecreatie: functie combinaties

- Natuurontwikkeling: werk aan een grootschalig groenblauw raamwerk passend bij de omgeving. Zet in op ontwikkelen van natuurwaarden, vergroten van de biodiversiteit en klimaatadaptatie
- Zet in op het verbeteren van de recreatieve/educatieve waarde van een gebied. Herstel bijvoorbeeld historische zichtlijnen, realiseer nieuwe recreatieve routes of bied informatieve borden over de linie en het linielandschap aan
- Er kan worden ingezet op waterberging en peilverhoging om verdroging en bodemdaling tegen te gaan
- Combineren en clusteren van diverse vormen van zon- en windenergie dicht bij lokale afnemers is gewenst om participatie te bevorderen en draagvlak te creëren

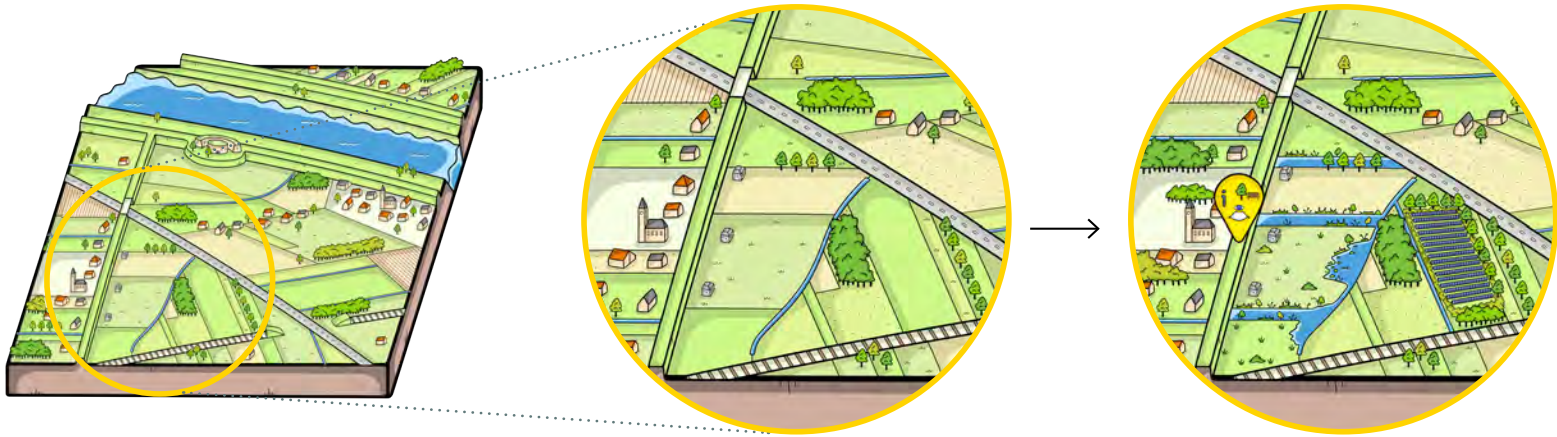

Principeschets van de ontwikkeling van een zonnepark in combinatie met investeringen in het linielandschap

Voorbeeld waardecreatie

Impressiebeeld van waardecreatie in het linielandschap

4. Verdieping in deelgebieden

Uitwerking van de 12 deellandschappen
De Hollandse Waterlinies zijn opgedeeld in de volgende 12 deelgebieden:

1. Noordelijk veenweidelandschap I
2. Droogmakerij Beemster
3. Noordelijk veenweidelandschap II
4. Westelijke duinrand
5. Droogmakerij Haarlemmermeer
6. Aalsmeerregio
7. Veenweidelandschap van de Amstel
8. Vestingdriehoek schakel Hollandse Waterlinies
9. Vechtplassengebied
10. Kraag van Utrecht
11. Landschap van de grote rivieren
12. Zuidelijk zeekleigebied

Per deelgebied worden de thema's kernkwaliteiten, zonering, regels voor laadvermogen, regels voor inpassing en waardecreatie uitgewerkt.

- Ieder deelgebied wordt ingeleid met een foto en de locatie van het deelgebied ten opzichte van de gehele Hollandse Waterlinies.
- Vervolgens worden de landschappelijke kenmerken en de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies toegelicht aan de hand van een kaart en tekstuele onderbouwing.
- Daarna volgen de zoneringskaarten, principekaarten en de regels voor het laadvermogen & inpassing in het betreffende deelgebied. De omvang van een ontwikkeling is bepaald op basis van de landschappelijke karakteristiek en kan per gebied verschillen.
- Tot slot worden de belangrijkste aanknopingspunten geformuleerd waarmee meerwaarde gecreëerd kan worden voor het linielandschap.

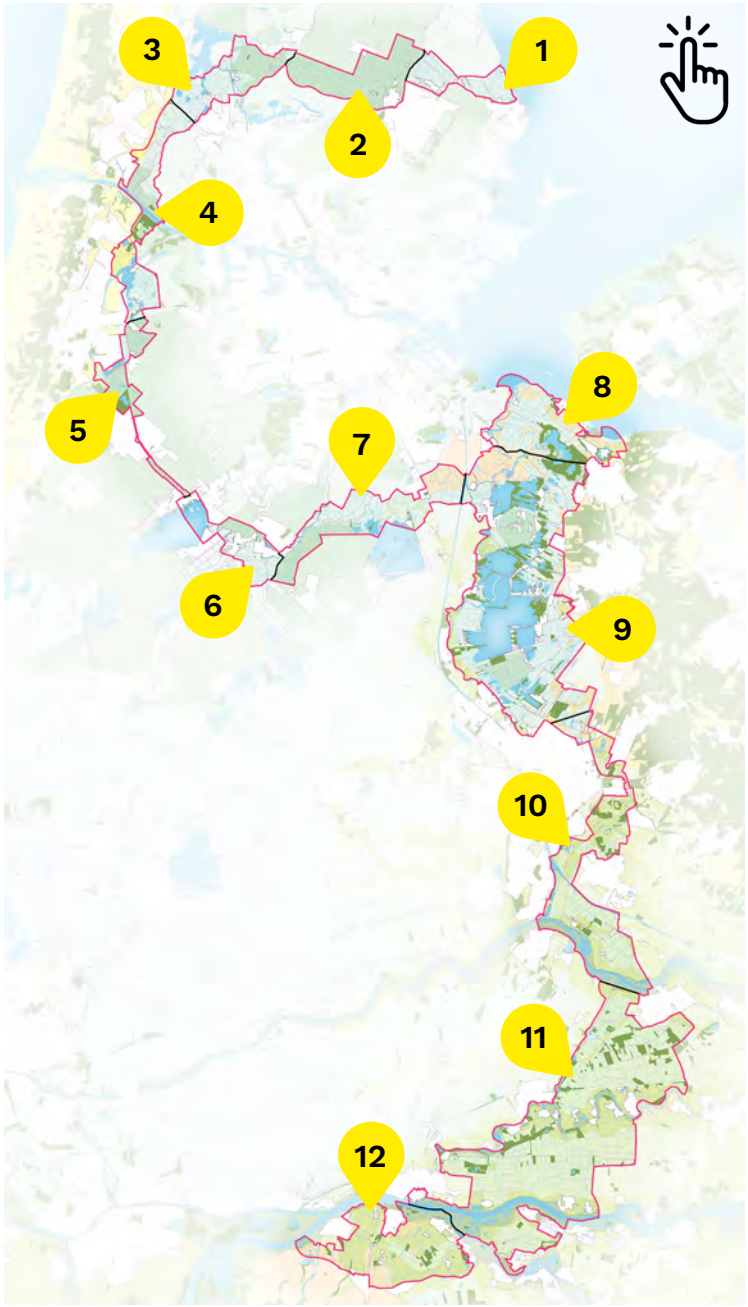

Landschapskaart Hollandse Waterlinies met deelgebieden
(Klik op de gele pinnen om direct naar een deellandschap te gaan)

Terug naar deellandschappen

Deelgebied 1: Noordelijk veenweidelandschap I

Noordelijk veenweidelandschap I

Noordelijk veenweidelandschap I

Karakteristiek van het deellandschap
Het gebied grenst aan de rand van de Purmer, kent een rustig karakter en is een mooi gaaf landschap. Het gebied heeft een herkenbaar Stelling landschap, met een duidelijk contrast tussen de veilige en onveilige zijde

Landschappelijke kenmerken
Het veenlandschap kenmerkt zich door een smalle opstrekkende strokenverkaveling. Er is sprake van een nat karakter, gevormd door de vele sloten en plassen. Het grondgebruik is grasland. De bebouwing staat veelal in lange linten langs rechte wegen. Het veenlandschap kenmerkt zich door een open en weids landschap.

- Veenlandschap
- Open, weids karakter
- Rand van droogmakerij de Purmer vormt de grens
- Scherpe grens gevormd door Ringdijk en Ringvaart
- Strokenverkaveling gevormd door fijnmazig slotenpatroon
- Grasland, binnen de Purmer ook akkerbouw

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Herkenbare hoofdverdedigingslijn door de rand van de droogmakerij
- Duidelijke binnen- en buitenzijde van de Stelling, door nat karakter aan de buitenzijde en verstedelijking aan de binnenzijde
- Verboden kringen zijn nog open
- Duidelijke relatie met het acces (spoor-lijn) bij fort Kwadijk en de zeedijk bij Fort bij Edam

Watermanagement
- Duidelijke grens zuidzijde inundatievlak
- Diffuus aan de noordzijde (planologische grens), het oorspronkelijke inundatievlak is wel duidelijk begrensd

Militaire werken
- Twee forten herkenbaar in het landschap
- Onderlinge zichtrelaties herkenbaar

Ruimte voor energie

Het noordelijke veenweidegebied is een open en gaaf linielandschap. Er is sprake van weinig tot geen verstoring door bebouwing of andere opgaande elementen. De linie elementen en het landschap zijn hier authentiek en integer. Er zijn enkele locaties waar windturbines van 3.0 MW gerealiseerd kunnen worden. Echter, om de impact op zowel de authenticiteit als de visuele integriteit van het linielandschap te minimalsieren dient men terughoudend te zijn in het aantal te realiseren windenergie initiatieven. Zonnepanelen hoger dan 1.50 meter hebben een grote impact op zowel de authenticiteit als de visuele integriteit van het linielandschap en heeft een significant negatief effect op de kernkwaliteiten. Zonnevelden met een maximale hoogte van 1.50 meter hebben geen negatief effect op de kernkwaliteiten binnen de op de kaart aangegeven oranje zone. Bij panelen tot 1.50 meter wordt de beleving van weidsheid en openheid beperkt tot niet aangetast. Voor deze ontwikkeling gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, de ontwerpregels voor de landschappelijke inpassing en de aanknopingspunten voor waardecreatie.

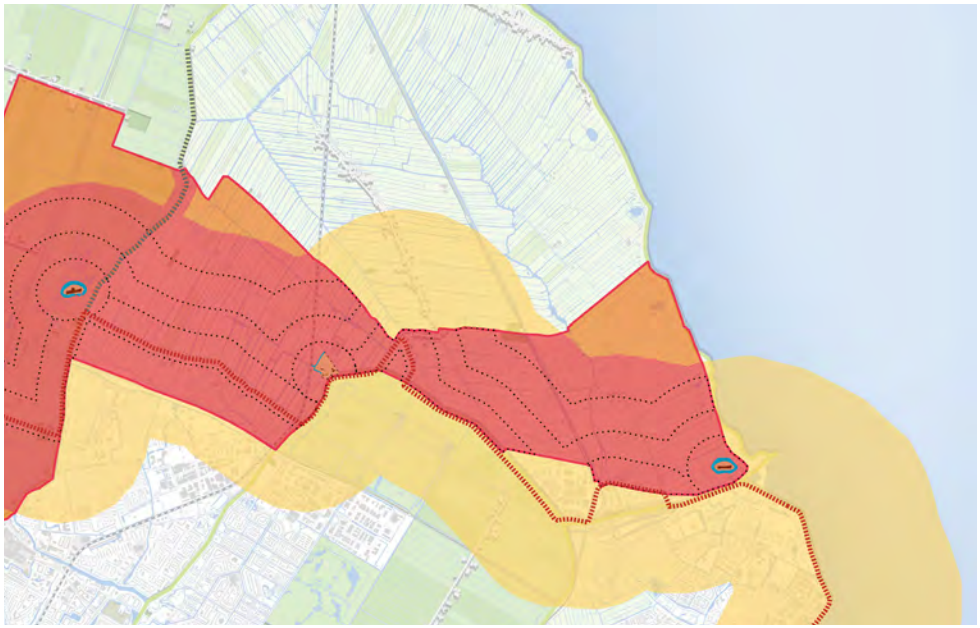

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

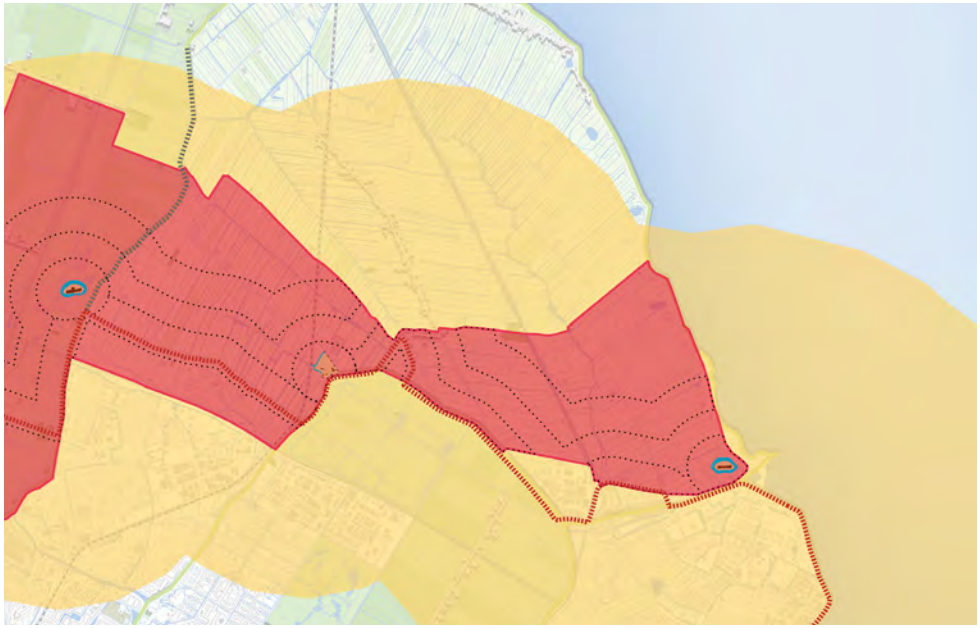

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

Wind

In het noordelijke veenweidegebied is beperkt ruimte voor energieopwekking door wind. Allereerst dient te worden voorkomen dat windturbine opstellingen parallel staan aan de hoofdverdedigingslijn. In de rest van het gebied zijn windturbines kunnen in lijn- of vlakopstelling in het open veenweidelandschap onder voorwaarden mogelijk. Hiervoor geldt dat het aantal windturbines tot één vlak van minimaal 4 turbines (2x2) of één lijn van minimaal 2 turbines moet worden beperkt. Belangrijk is dat tussen de turbines gelijke afstanden worden aangehouden. Bepaal het passende aantal aan de hand van de schaal van het landschap door de ruimtelijke en visuele impact van de turbines op het Linielandschap. Voor de inpassing geldt dat de windturbines zo worden ingepast dat de structuur van de clustering aansluit op het smalle verkavelingspatroon. Beperk daarbij zoveel mogelijk het aantal toegangswegen, bruggen, etc. Gebruik materialen die passen bij het materiaalgebruik en inrichtingselementen in dit landschap.

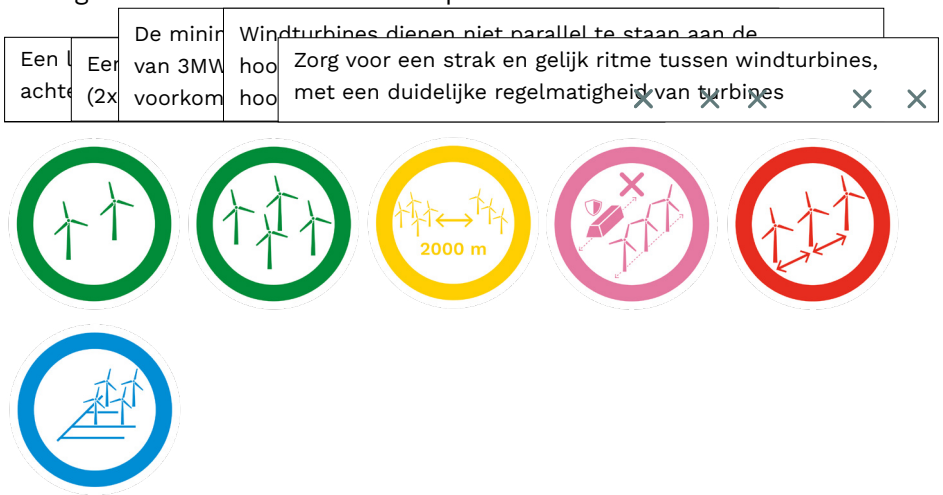

Regels laadvermogen en inpassing windenergie in het noordelijke veenweidelandschap I

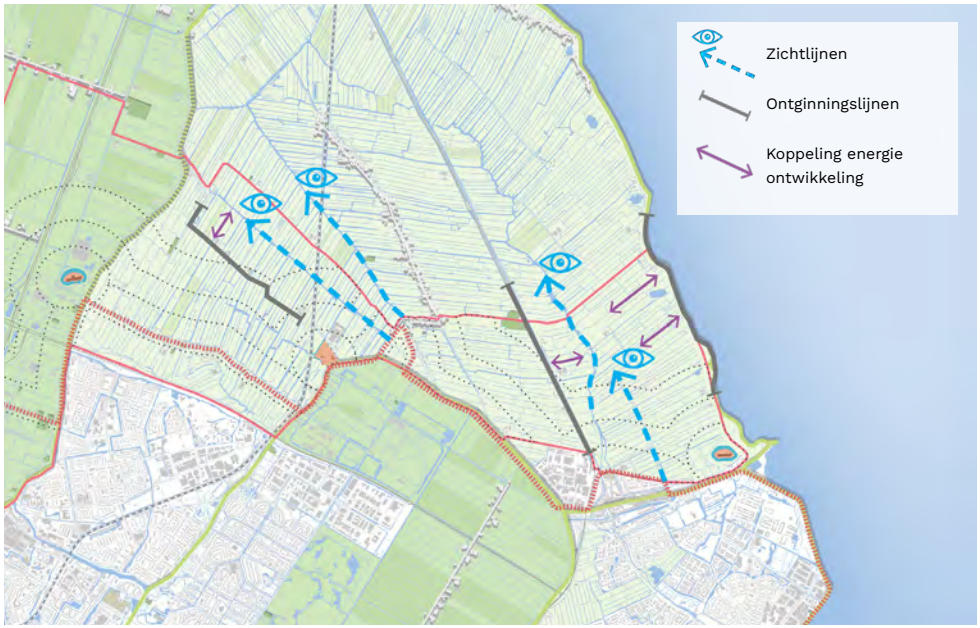

Landschappelijke dragers noordelijk veenweidelandschap I

Voorbeeld verkenning laadvermogen windenergie (3 MW) in het noordelijke veenweidelandschap I

Zon

Laadvermogen

Zonnevelden (tot maximaal 1.50 meter) kunnen ontwikkeld worden vanaf de ‘ontginningslijnen’ van het landschap: de wegen en dijken. Maar niet haaks of parallel aan of op de hoofdverdedigingslijn en de Ringdijk. De zonnevelden volgen de richting van de percelering en liggen op minimaal 50 meter van de weg of bebouwing. Deze zone kan of mag landschappelijk worden ingericht als onderdeel van de totale ontwikkeling. Langs de hoofdwatergangen blijft eveneens een zone van minimaal 50 meter breed vrij van zonnepanelen. Dit zijn de belangrijkste landschappelijke dragers die duidelijk herkenbaar en beleefbaar moeten blijven. Tussen verschillende initiatieven zijn minimaal 8 percelen vrij van zonnepanelen om het veenweidelandschap voldoende open te houden. Deze percelen hebben een natuur- of agrarische functie al dan niet gecombineerd met recreatie.

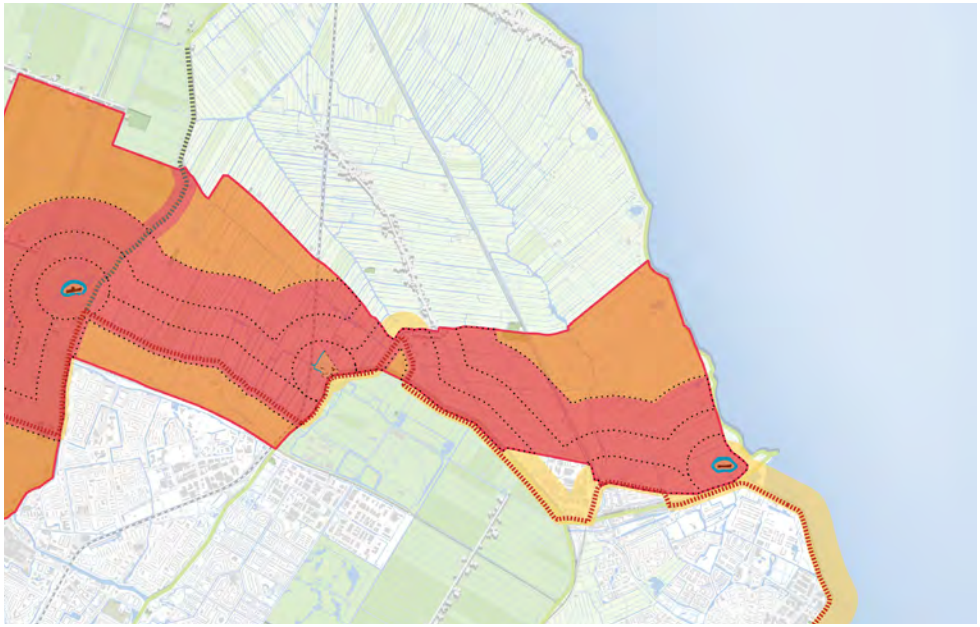

Zoneringskaart zon: lage opstelling

Inpassing
De breedte en lengte van de huidige kavels bepaalt de omvang van een zonneveld. De smalle opstrekkende verkaveling moet altijd herkenbaar zijn. Een totale ontwikkeling kan meerdere kavels van zonnepanelen bevatten. Binnen een ontwikkeling vanaf 15 hectare dient er minimaal 1 perceel niet bedekt zijn met zonnepanelen. Hierdoor blijft op enkele plekken het kenmerkende smalle opstrekkende slotenpatroon herkenbaar en beleefbaar binnen een grotere ontwikkeling.

Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst in plaats van om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten essentieel. De landschappelijke omzoming van de totale ontwikkeling sluit aan op het water- moerasrijke karakter van het landschap en heeft een minimale breedte van 20 meter.

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie in het noordelijke veenweidelandschap I

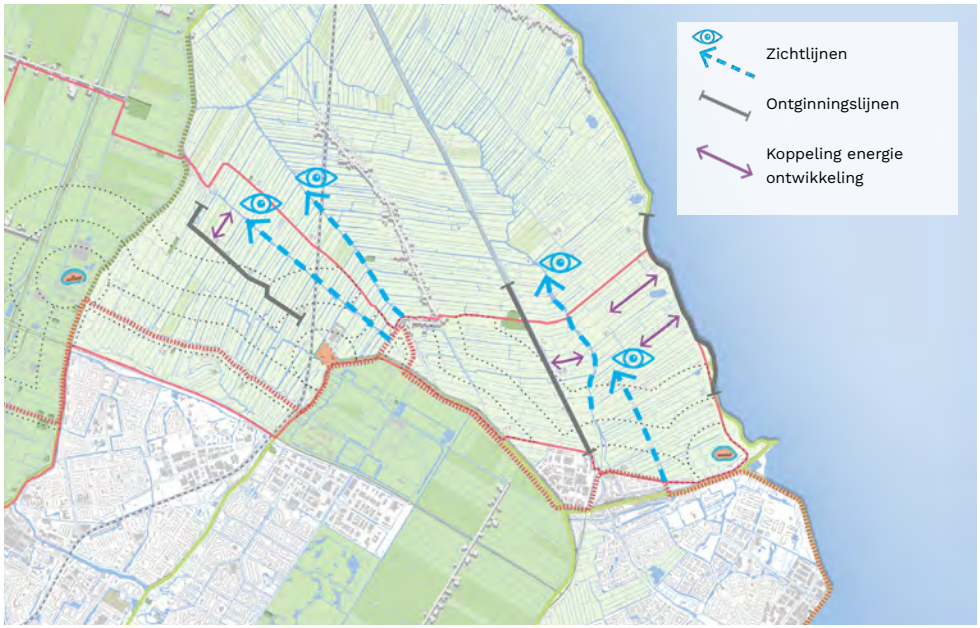

Landschappelijke dragers noordelijk veenweidelandschap I

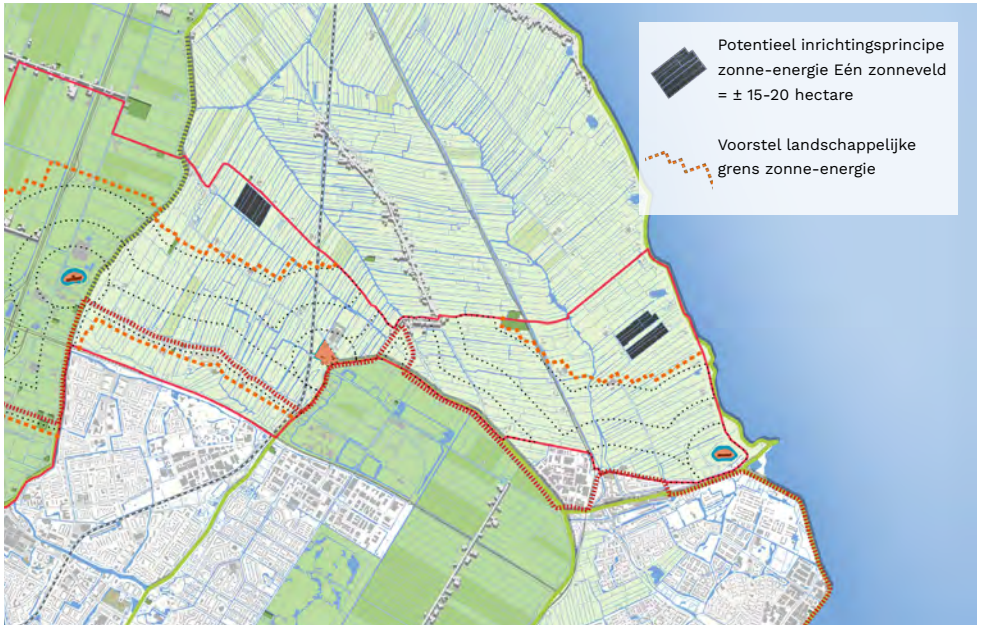

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m) in het noordelijke veenweidelandschap I

Aanknopingspunten
Inzetten op maximaal behoud en herkenbaarheid van het systeem en het oorspronkelijke open inundatieveld als complete en gave expressie van de Stelling van Amsterdam als militair verdedigingssysteem in het landschap.

- Stelling in het oorspronkelijk open landschap goed herkenbaar en beleefbaar houden
- Contrast behouden/versterken tussen stad aan de binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en het open landschap en inundatiegebied aan de buitenzijde
- Contrast behouden/versterken tussen ‘droog’ binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en ‘nat’ landschap aan de buitenzijde
- Herkenbare noordelijke begrenzing van het oorspronkelijke inundatiegebied benutten
- Verboden kringen openhouden en zichtlijnen vanaf de forten behouden
- Ringdijk van de Purmer als duidelijk herkenbare hoofdweerstandslijn behouden
- Relatie van fort bij Kwadijk met acces van de spoorlijn behouden

				De militaire versterkingen die het linielandschap als geheel herkenbaar en beleefbaar maken; de onderlinge relatie tussen forten, vestingsteden, militaire werken en de relatie met de omgeving tussen accessen en hoofdverdedigingslijn is duidelijk
Het lar zijde w	Een duideli nat/onveilig	Zo c zich	Eer die	
				× × × × ×

Aanknopingspunten voor het linielandschap in het noordelijke veenweidelandschap I

Deelgebied 2: Droogmakerij Beemster

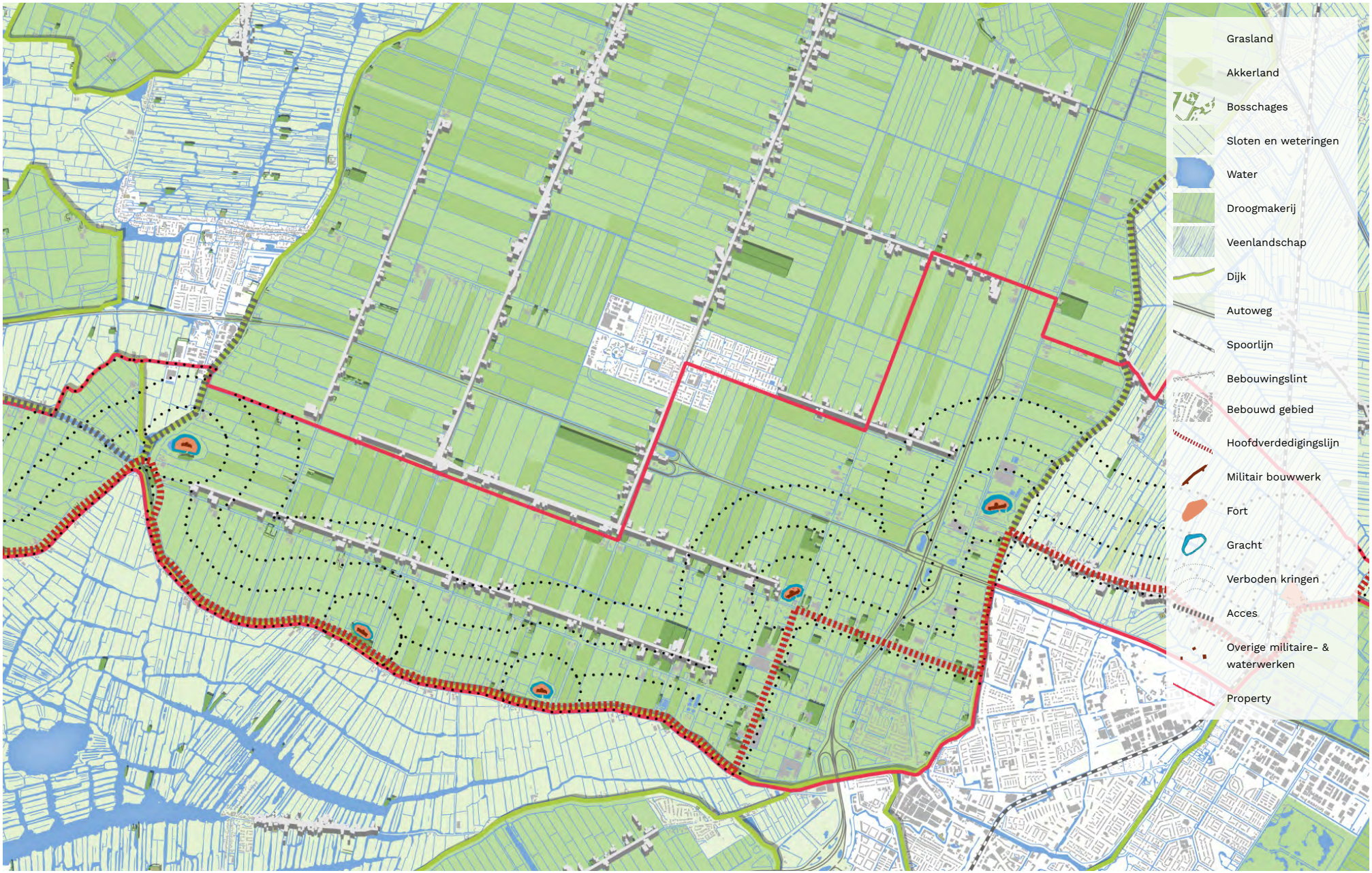

Droogmakerij Beemster

Droogmakerij Beemster

Karakteristiek van het deellandschap
Binnen dit deelgebied is het patroon van de Beemster ordenend. Er is een opvallend samenspel tussen Beemster en Stelling van Amsterdam, waarbij de rand van de Beemster de hoofdverdedigingslijn vormt. Er is sprake van verweving van Stelling en Beemster; de forten liggen als groene eilanden binnen de rationele verkaveling van de Beemster

Landschappelijke kenmerken
De droogmakerijen karakteriseren zich door een (rationele) blokverkaveling en lange, rechte wegen en watergangen. Rondom de droogmakerij liggen een ringdijk en ringvaart. In het centrum van de droogmakerij bevindt zich de hoofdbebouwingskern. De droogmakerij van de Beemster is weids en open en kent een grondgebruik van grasland en in mindere mate akkerland. Het rationele patroon is opvallend.

- Droogmakerij
- Open, weids landschap
- Duidelijke ringdijk en ringvaart
- Nat karakter met veel watergangen ten zuiden van de Beemster
- Rationele verkaveling, vast en recht patroon van wegen en sloten
- Zowel grasland als (in mindere mate) akkerland

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Duidelijke herkenbare hoofdverdedigingslijn als rand van Beemster
- Geen duidelijke binnen- en buitenzijde: zowel de binnen- als buitenzijde zijn enorm open. Verder heeft juist de binnenzijde een nat karakter.
- Verboden kringen zijn nog grotendeels open
- Beemster is ordenend t.o.v. de Stelling van Amsterdam

Watermanagement
- Duidelijke grens zuidzijde inundatievlak
- Planologische grens SVA is bepaald op patroon van Beemster, minder herkenbaar; oorspronkelijke inundatieveld omvatte gehele droogmakerij en had wél een duidelijke grens
- Markante waterwerken aanwezig

Militaire werken
- Duidelijke en herkenbare forten als eilanden in het landschap
- Forten hebben een duidelijke relatie met de rand van de Beemster (ringvaart en ringdijk)
- Onderlinge zichtrelaties zijn goed herkenbaar

Ruimte voor energie

De Beemster is werelderfgoed en de Stelling van Amsterdam is genomineerd. Er is sprake van een open en gaaf linielandschap. Er is weinig tot geen verstoring door bebouwing of andere opgaande elementen. De linie elementen en het landschap zijn hier authentiek en integer.

Er zijn enkele locaties waar windturbines van 3.0 MW gerealiseerd kunnen worden. Echter, om de impact op zowel het werelderfgoed van de Beemster als op de authenticiteit en de visuele integriteit van het linielandschap te minimaliseren dient men terughoudend te zijn in het aantal te realiseren windenergie initiatieven. Zonnepanelen hoger dan 1.50 meter hebben een grote impact op zowel de authenticiteit als de visuele integriteit van het linielandschap en hebben dus een significant negatief effect op de kernkwaliteiten. Zonnevelden met een maximale hoogte van 1.50 meter hebben geen negatief effect op de kernkwaliteiten binnen de op de kaart aangegeven oranje zone. Bij panelen tot 1.50 meter wordt de beleving van weidsheid en openheid beperkt tot niet aangetast. In deze studie is niet benaderd vanuit de kernkwaliteiten vanuit de werelderfgoedstatus van de Beemster. Voor deze ontwikkeling gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, de ontwerpregels voor de landschappelijke inpassing en de aanknopingspunten voor waardecreatie.

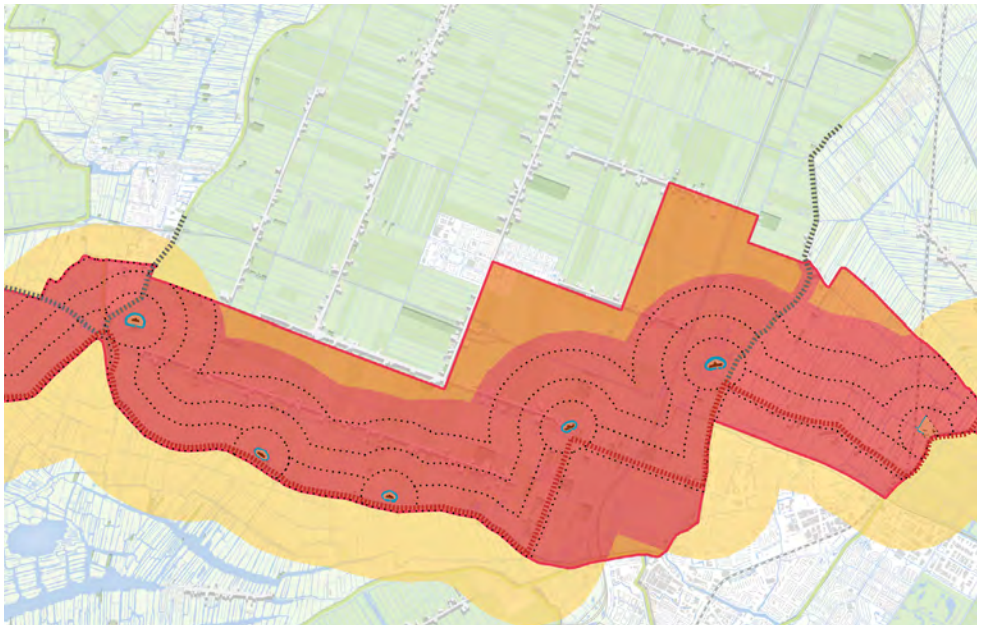

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

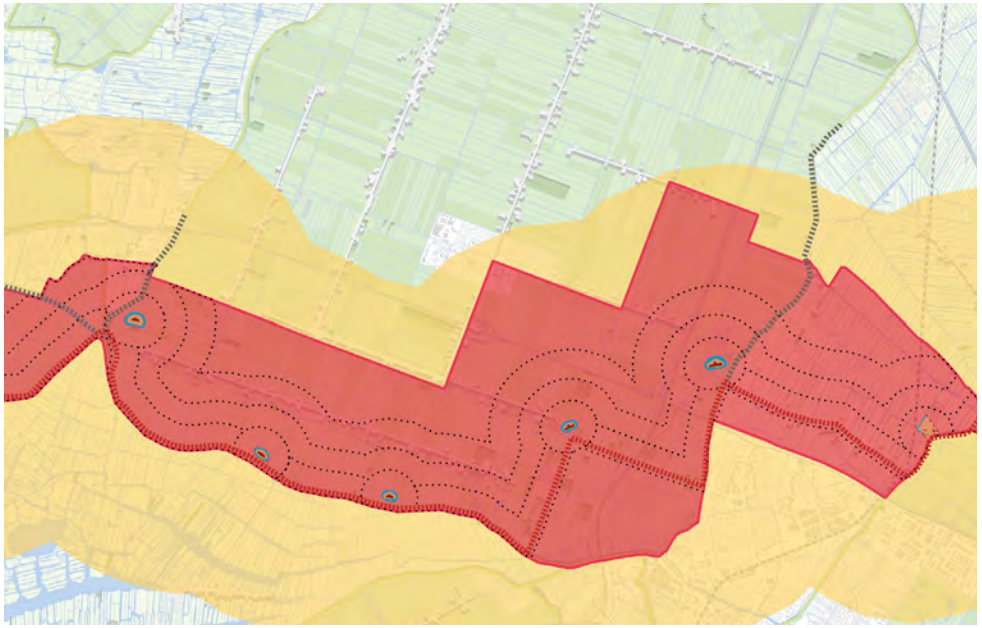

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

Wind

In de droogmakerij Beemster is beperkt ruimte voor energieopwekking door wind. Allereerst dient te worden voorkomen dat windturbine opstellingen parallel staan aan de hoofdverdedigingslijn. In de rest van het gebied zijn windturbines kunnen in lijn- of vlakopstelling in het open landschap onder voorwaarden mogelijk. Hiervoor geldt dat het aantal windturbines tot één vlak van minimaal 4 turbines (2x2) of één lijn van minimaal 2 turbines moet worden beperkt. Belangrijk is dat tussen de turbines gelijke afstanden worden aangehouden. Bepaal het passende aantal aan de hand van de schaal van het landschap door de ruimtelijke en visuele impact van de turbines op het Linielandschap.

Voor de inpassing geldt dat de windturbines zo worden ingepast dat de structuur van de clustering aansluit op het smalle verkavelingspatroon. Beperk daarbij zoveel mogelijk het aantal toegangswegen, bruggen, etc. Gebruik materialen die passen bij het materiaalgebruik en inrichtingselementen in dit landschap.

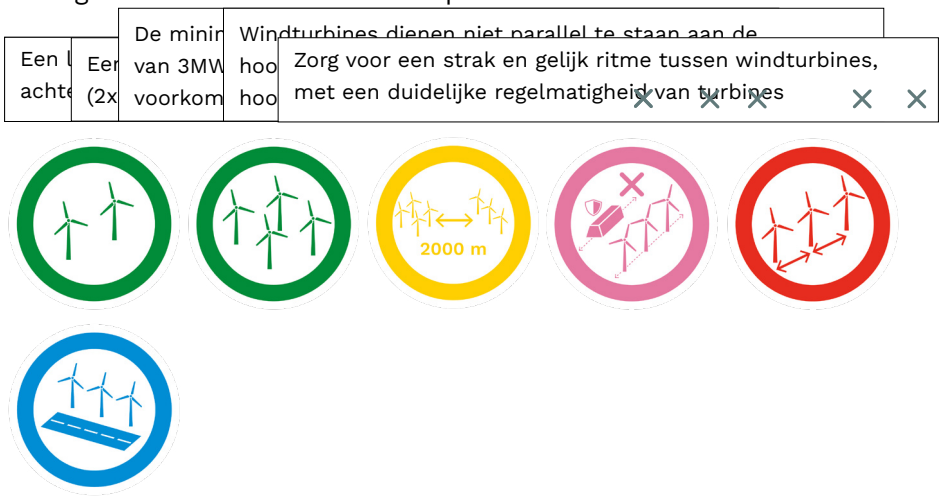

Regels laadvermogen en inpassing windenergie in Droogmakerij de Beemster

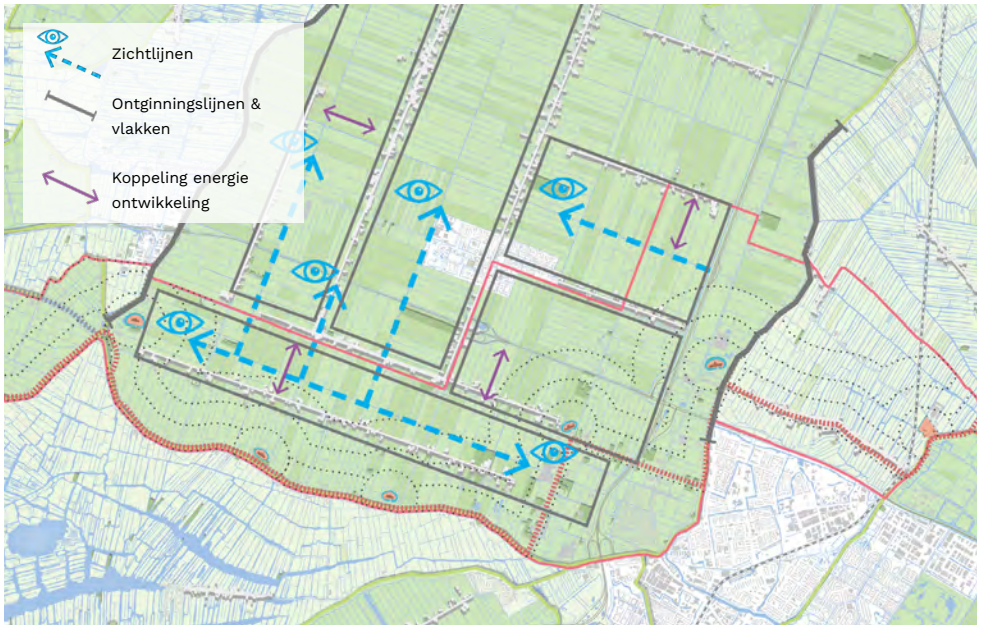

Landschappelijke dragers droogmakerij de Beemster

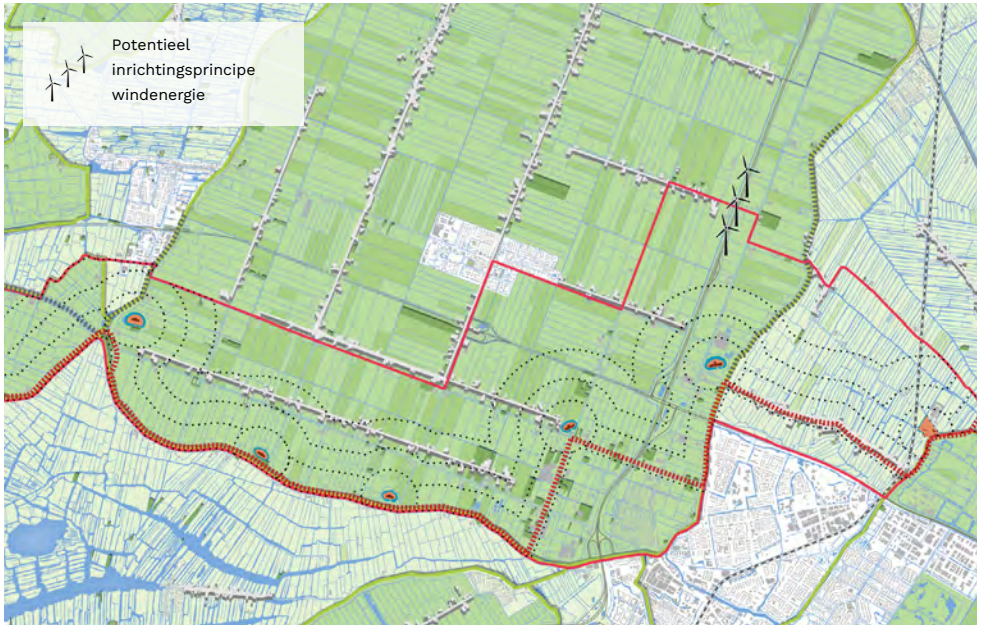

Voorbeeld verkenning laadvermogen windenergie (3 MW) in droogmakerij de Beemster

Zon

Laadvermogen

Kenmerkend is de rechtlijnige en blokvormige opzet van de Beemster met strakke maatvoeringen. Binnen de landschappelijke ‘kamers’ die zijn te onderscheiden, begrensd door de bebouwingslinten en bomenlanen, is ruimte voor 1 zonneveld. Deze worden gesitueerd binnen de maatvoering van de vierkante blokken van een kamer. Dit betekent dat er ruimte is voor een heel of een half vierkant binnen 1 kamer. Het zonneveld ligt op minimaal 50 meter afstand van de bebouwingslinten en belangrijke zichtlijnen over hoofdwatergangen en wegen.

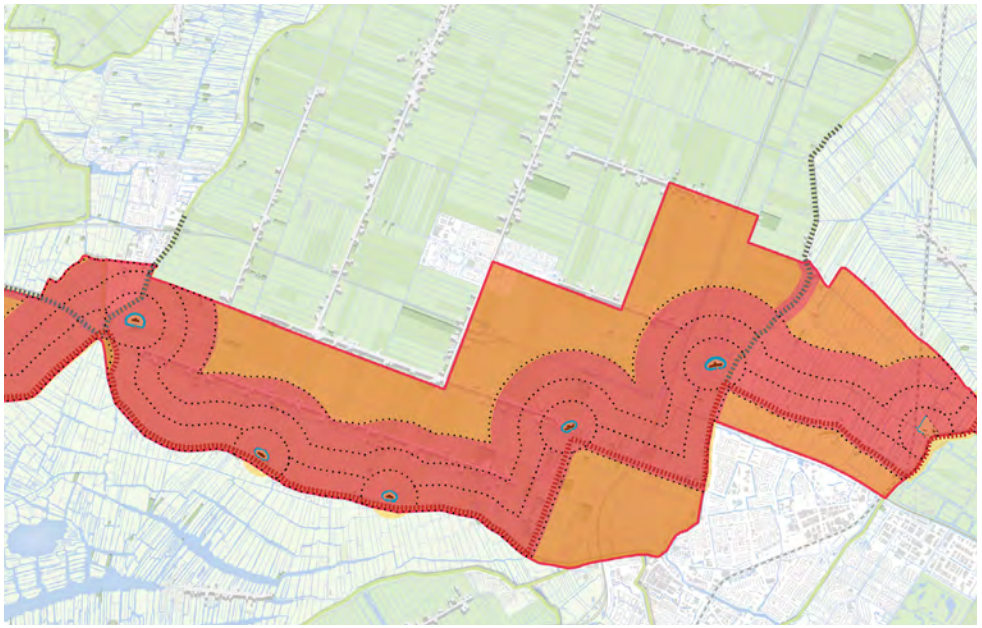

Zoneringskaart zon: lage opstelling

Inpassing

Binnen de totale ontwikkeling van het ‘blok’ moet de opstrekkende verkaveling altijd herkenbaar zijn. Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst en niet om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten essentieel. De landschappelijke omzoming van de totale ontwikkeling sluit aan op het water- moerasrijke karakter van het landschap en heeft een minimale breedte van 20 meter.

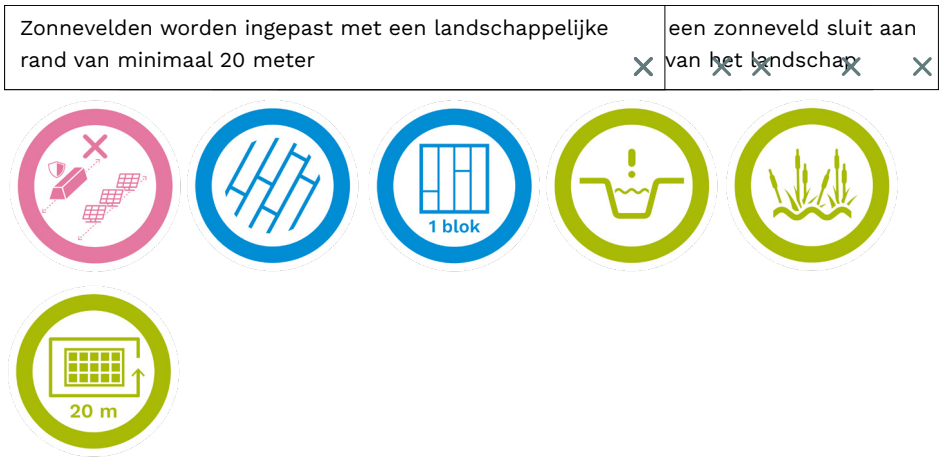

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie in droogmakerij de Beemster

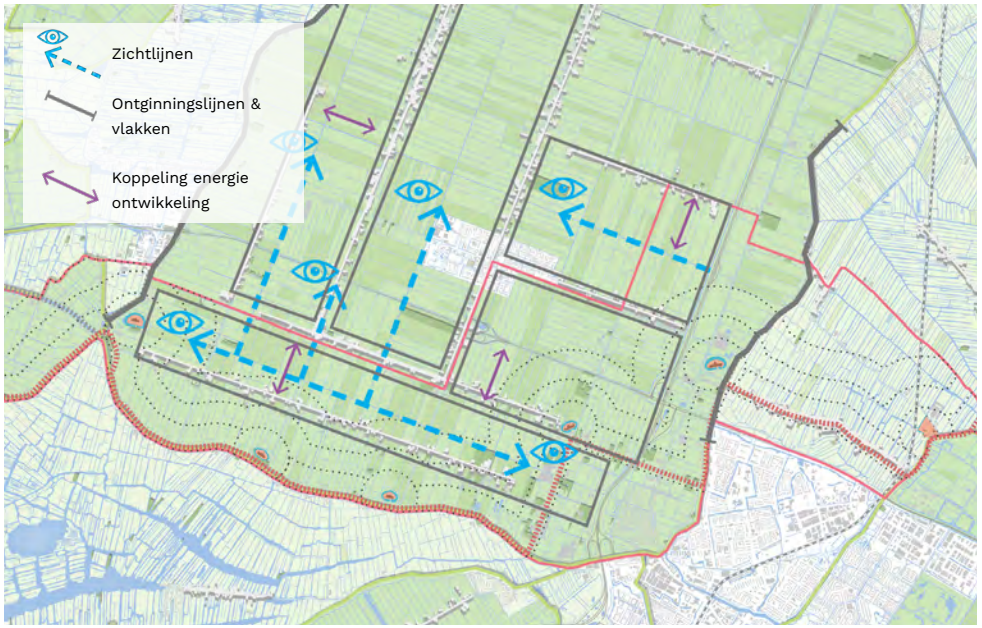

Landschappelijke dragers droogmakerij de Beemster

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m) in droogmakerij de Beemster

Aanknopingspunten
Inzetten op maximaal behoud en herkenbaarheid van het systeem van de Stelling van Amsterdam in relatie tot de Beemster: de ringvaart/dijk, het ordende principe van de Beemster en de randen van de Beemster als begrenzing van het inundatiegebied.

- Stelling in het oorspronkelijk open landschap goed herkenbaar en beleefbaar houden
- Herkenbaarheid van ringdijk/vaart als hoofdweerstandslijn behouden
- Relatie tussen forten en ringdijk/vaart behouden
- Ordende principe van de Beemster voor de Stelling behouden
- Herkenbare noordelijke begrenzing van het oorspronkelijke inundatiegebied benutten (rand van de Beemster)
- Verboden kringen openhouden en zichtlijnen vanaf de forten behouden

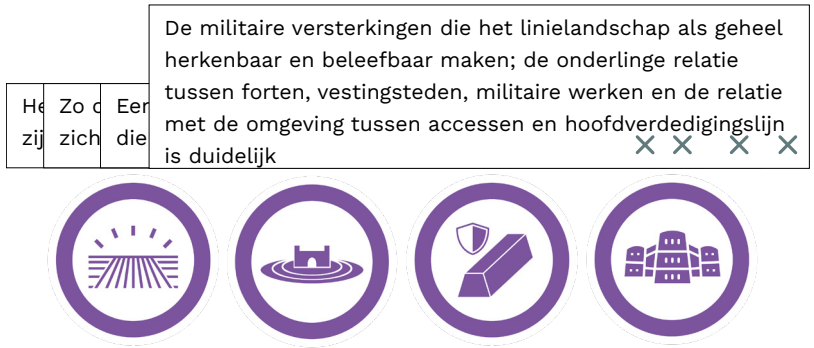

Aanknopingspunten voor het linielandschap in droogmakerij de Beemster

Terug naar deellandschappen

Deelgebied 3: Noordelijk veenweidelandschap II

Noordelijk veenweidelandschap II

Noordelijk veenweidelandschap II

Karakteristiek van het deellandschap
Het gebied is vergelijkbaar met het noordelijk veenweidelandschap I. Met name het natte karakter van de buitenzijde van de Stelling is karakteristiek. Verder is er sprake van een herkenbaar Stelling landschap, met een duidelijk contrast tussen de veilige en onveilige zijde.

Landschappelijke kenmerken veenlandschap
- Open weids karakter
- Nat karakter, veel plassen en sloten
- Geen tot weinig wegen
- Onregelmatige blokvormige verkaveling
- Weinig tot geen opgaande beplantingen
- 'patchwork' van grasland, waterplassen en een enkele akkers of opgaande bosjes

Landschappelijke kenmerken droogmakerij
- Open weids karakter
- Nat karakter, veel plassen en sloten
- Heldere begrenzing door dijken
- Rechtlijnig structuur van wegen en waterlopen
- Opstrekkende rationele verkavelingen

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Hoofdverdedigingslijn is niet goed herkenbaar, omdat deze wordt gevormd door een lage kade
- Duidelijke binnen- en buitenzijde door stad (Krommenie) aan binnenzijde
- In het westelijke deel zijn de binnen- en buitenzijde minder goed herkenbaar: hier ligt de stad (Heemskerk) ook aan de buitenzijde; Stelling ligt ingeklemd tussen stedelijk gebied
- Verboden kringen zijn open

Watermanagement
- Aan de noordzijde loopt het inundatiegebied over in het plassengebied
- In het westelijk deel ligt het inundatiegebied ingeklemd tussen twee stedelijk enclaves, daardoor is deze wel duidelijk begrensd

Militaire werken
- Forten hebben een losse en opvallende positie in het landschap
- Onderlinge zichtrelaties zijn goed herkenbaar

Ruimte voor energie

Het noordelijke veenweidegebied II is een open en gaaf linielandschap, zowel de droogmakerij als het veenweidelandschap. Er is sprake van weinig tot geen verstoring door bebouwing of andere opgaande elementen. De linie elementen en het landschap zijn hier authentiek en integer. Er zijn enkele locaties waar windturbines van 3.0 MW geen negatief effect hebben op de kernkwaliteiten van het linielandschap. Om de impact op zowel de authenticiteit en de visuele integriteit van het linielandschap te minimaliseren dient men terughoudend te zijn in het aantal te realiseren windenergie initiatieven. Voor deze ontwikkeling gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, de landschappelijke inpassing en de aanknopingspunten voor waardecreatie zoals die in het noordelijk veenweidelandschap I zijn geformuleerd (zie pagina 44 t/m 47).

Zonnepanelen hoger dan 1.50 meter hebben een significant negatief effect op de kernkwaliteiten van de linie. Er is hier sprake van een negatieve impact op zowel de authenticiteit als de visuele integriteit van het linielandschap. Zonnevelden met een maximale hoogte van 1.50 hebben geen negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap binnen de op de kaart aangegeven oranje zone. Bij panelen tot 1.50 meter wordt de beleving van weidsheid en openheid beperkt tot niet aangetast. Ook hiervoor gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, de ontwerpregels voor de landschappelijke inpassing en de aanknopingspunten voor waardecreatie.

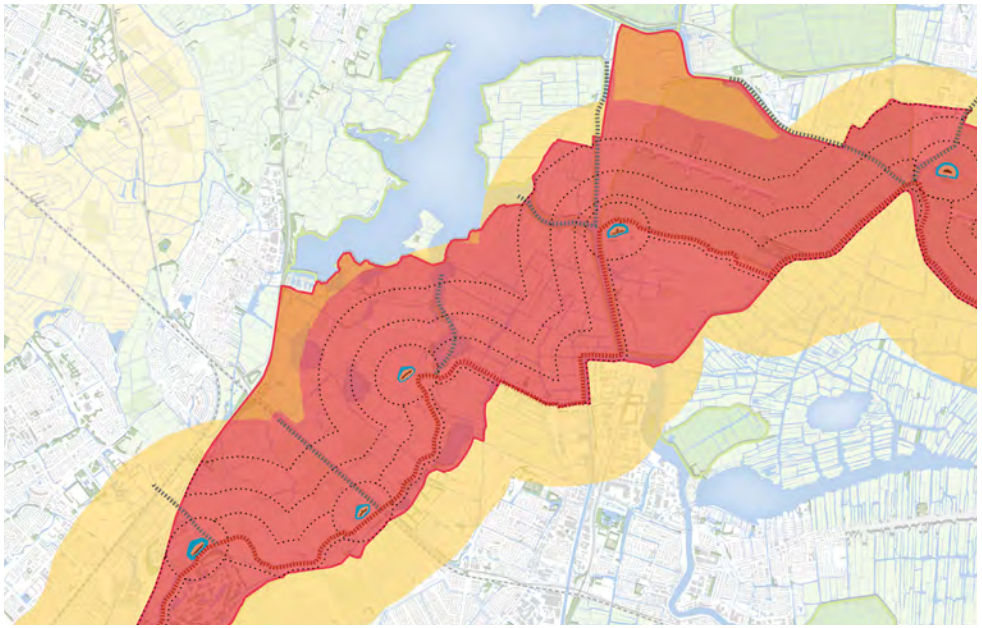

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

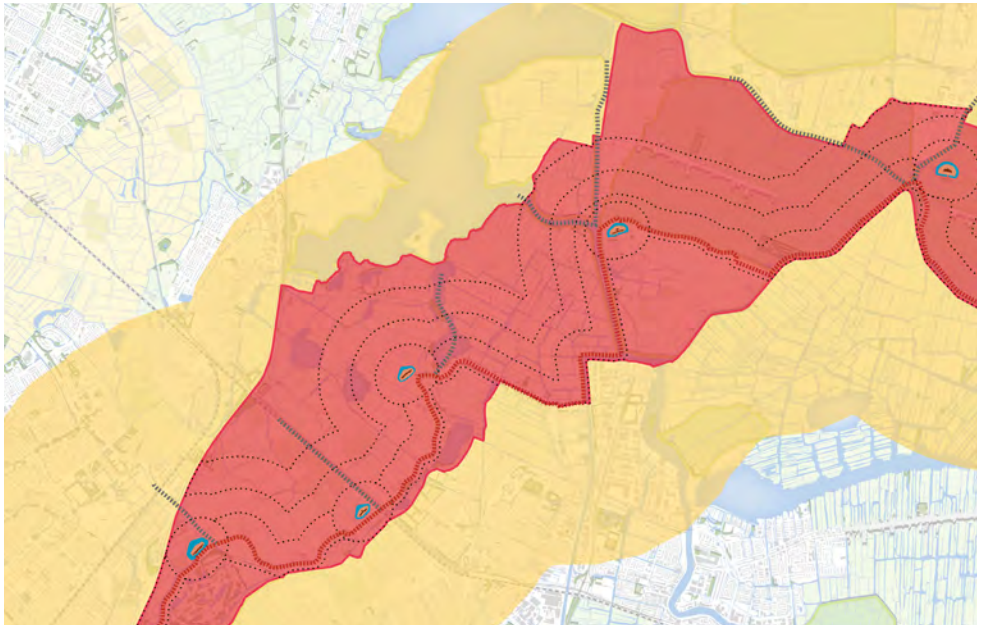

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

Zon in droogmakerij

Laadvermogen

Zonnevelden mogen ontwikkeld worden vanaf het bebouwingslint in dit deelgebied. De zonnevelden volgen de richting van de percelering en liggen op minimaal 25 meter van de weg of bebouwing. Vanaf de dijk dient minimaal 50 meter worden aangehouden. Deze zone kan of mag landschappelijk worden ingericht als onderdeel van de totale ontwikkeling. Langs de hoofdwatergangen, blijft eveneens een zone van minimaal 25 meter breed vrij van zonnepanelen. Dit zijn de belangrijkste landschappelijke dragers die duidelijk herkenbaar en beleefbaar moeten blijven. Bij meerdere ontwikkelingen van zonnevelden wordt volgens één van de onderstaande leidende principes gehanteerd. Een op te stellen gebiedsplan dient vervolgens als uitwerkingskader. Het kan ook als één ontwikkeling ontwikkeld worden. Elk samenhangende zonneveld heeft een maximale omvang van 20 hectare.

Er kunnen drie principes worden toegepast (principekaarten)

1. Concentratie kruising bebouwingslint-weg
2. Koppelen aan bebouwingslint
3. Koppelen aan rationele infrastructuur

Inpassing

Binnen de totale ontwikkeling van een zonneveld dient de verkaveling en het slotenpatroon altijd herkenbaar te zijn. Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst in plaats van om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten essentieel. De landschappelijke omzoming van de totale ontwikkeling sluit aan op het water- moerasrijke karakter van het landschap en heeft een minimale breedte van 20 meter.

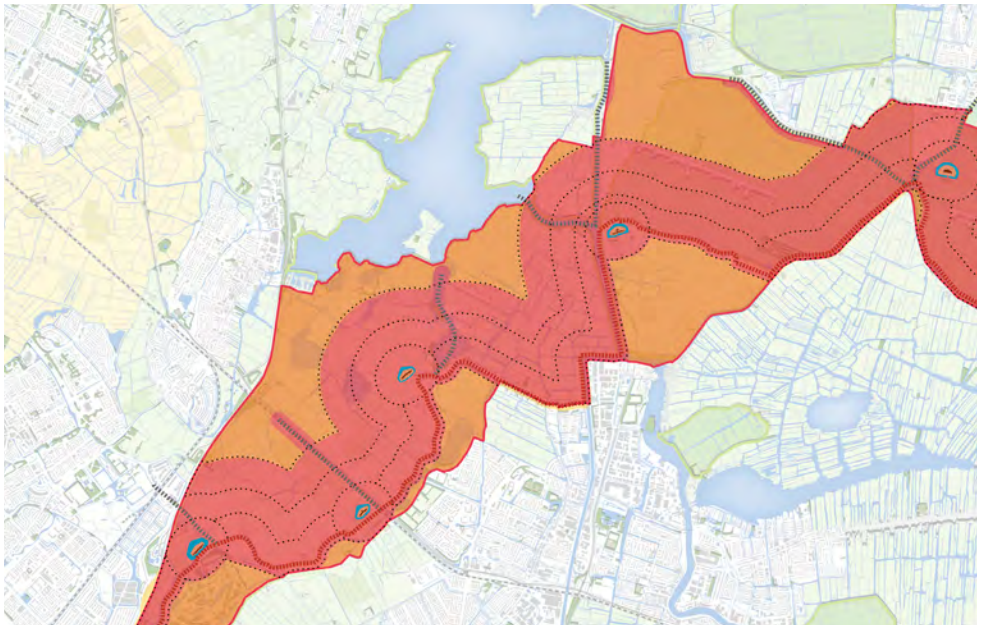

Zoneringskaart zon: lage opstelling

De maximale omvang van een zonneveld bedraagt 20 hectare in de droogmakerij	X	X	lijke X	X	aan X

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie in droogmakerij van het noordelijk veenweidelandschap II

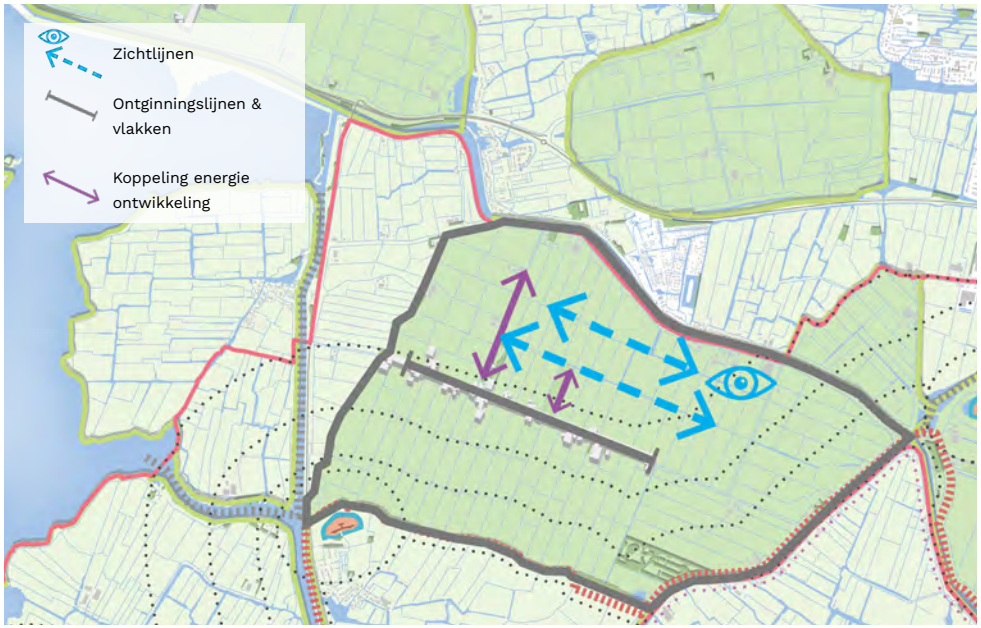

Landschappelijke dragers droogmakerij in noordelijk veenweidelandschap II

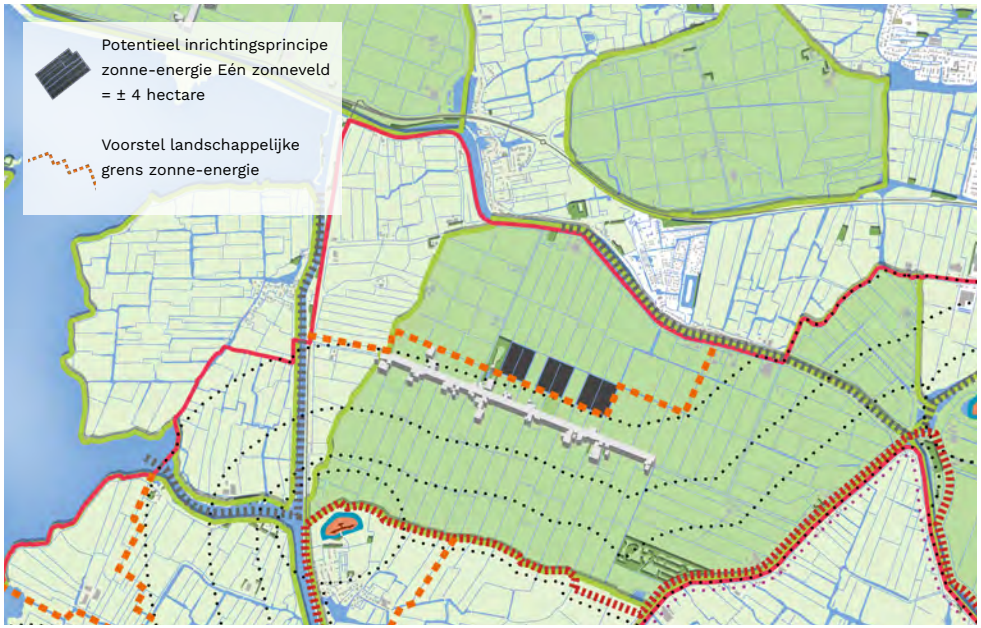

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m): bebouwingslint

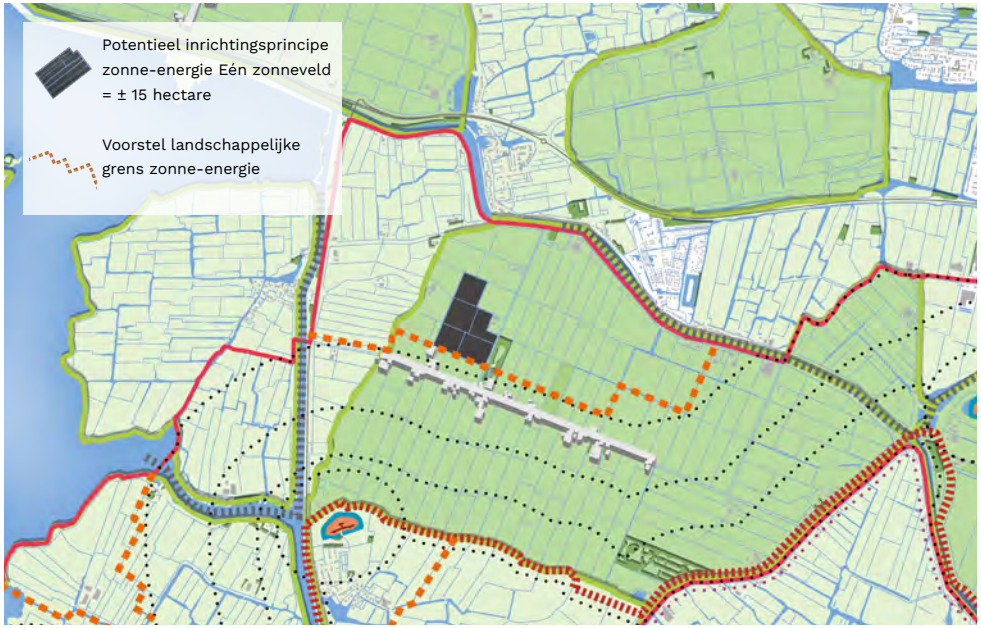

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m): concentratie

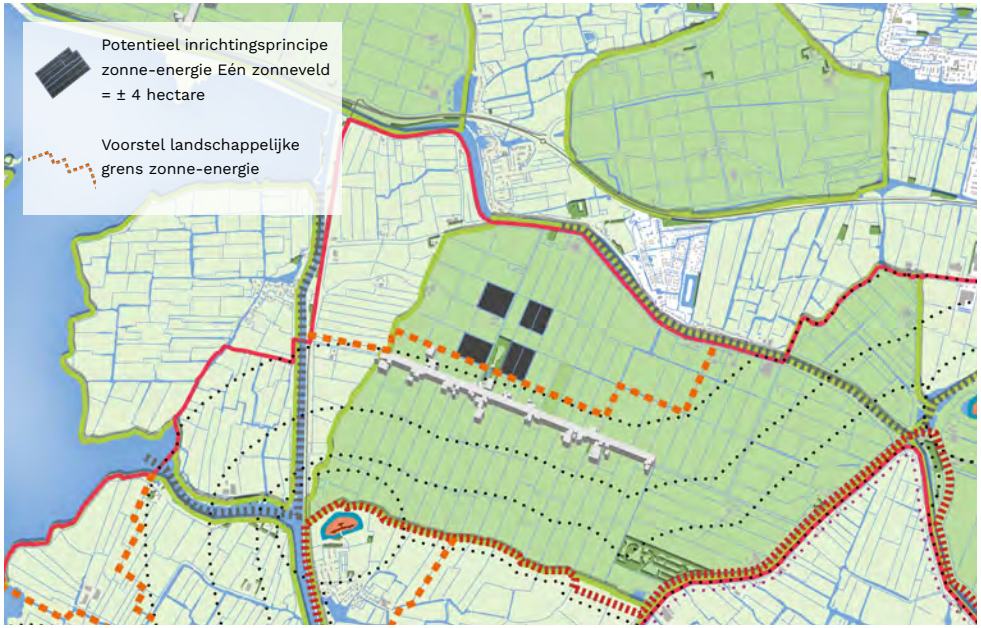

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m): rationele infrastructuur

Zon in veenweidelandschap

Laadvermogen

Het veenweidelandschap is fijnmazig en kleinschalig. Percelen zijn onregelmatig van vorm. Zonnevelden hebben daarom een maximale omvang van 10 hectare en komen maar af en toe in het landschap voor. Het gaat op in het ‘patchwork’ van graslandpercelen. De zonnevelden nemen de maatvoering en korrelgrootte aan van de percelen van het veenweidelandschap. Een zonneveld is altijd direct te ontsluiten vanaf een bestaande weg.

Inpassing

Het zonneveld wordt aangelegd binnen de contouren van een bestaand perceel. De ‘overhoeken’ die ontstaan tussen de grillige randen van het perceel en de rechtlijnige opzet van een zonneveld krijgen een groene en landschappelijke invulling en sluiten aan bij de groene landschappelijke omzoming van het zonneveld. Deze overhoeken kunnen incidenteel wordt ingeplant met kleinschalige bosjes. Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst en niet om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten essentieel. De landschappelijke omzoming van het zonneveld sluit aan op het water- moerasrijke karakter van het landschap en

De maximale omvang van een zonneveld bedraagt 10 hectare in het veenweidelandschap	✕	✕	✕	✕

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie in veenweidelandschap van het noordelijk veenweidelandschap II

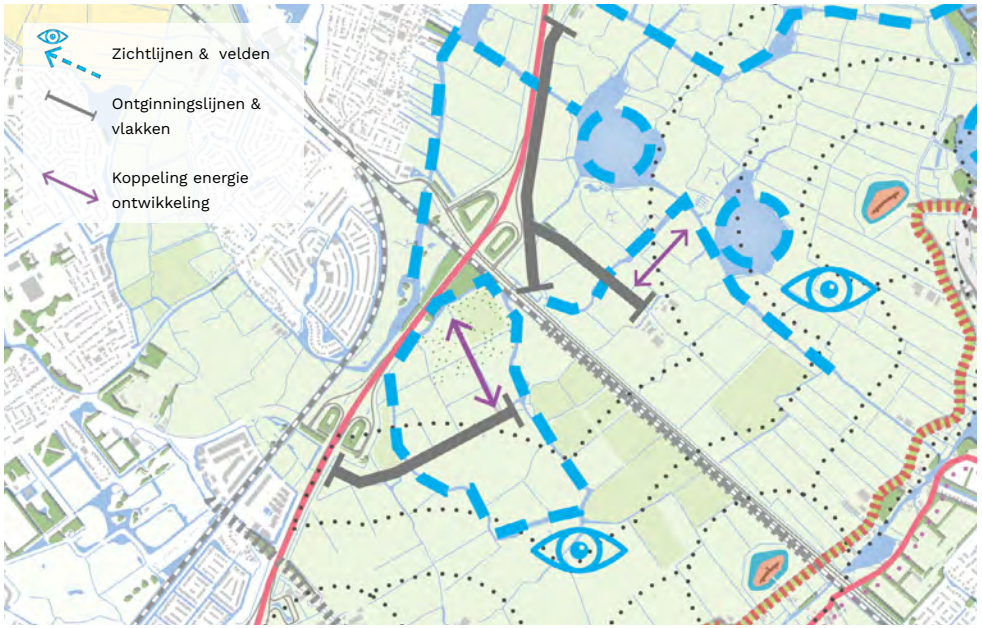

Landschappelijke dragers droogmakerij in noordelijk veenweidelandschap II

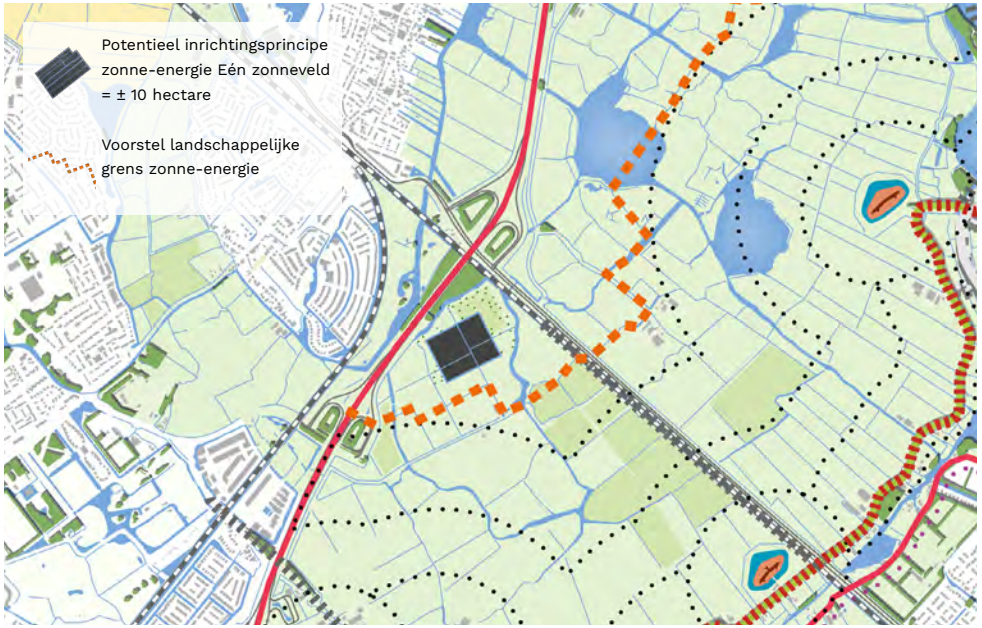

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m): grillig veenweidelandschap

Aanknopingspunten
Inzetten op maximaal behoud en herkenbaarheid van het systeem en het oorspronkelijke open inundatieveld als complete en gave expressie van de Stelling van Amsterdam als militair verdedigingssysteem in het landschap. Dit vooral ook als tegenhanger van het ‘smalle’ en minder gave gedeelte rondom de Westelijke duinrand zodat de Stelling als geheel herkenbaar blijft.

- Stelling in het oorspronkelijk open landschap goed herkenbaar en beleefbaar houden
- Contrast behouden / versterken tussen stad aan de binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en het open landschap en inundatiegebied aan de buitenzijde (dit geldt met name voor het zuidelijke deel)
- Contrast behouden /versterken tussen ‘droog’ binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en ‘nat’ landschap aan de buitenzijde
- Verboden kringen openhouden en zichtlijnen vanaf de forten behouden

Aanknopingspunten voor het linielandschap in het noordelijke veenweidelandschap II

Terug naar deellandschappen

Deelgebied 4: Westelijke duinrand

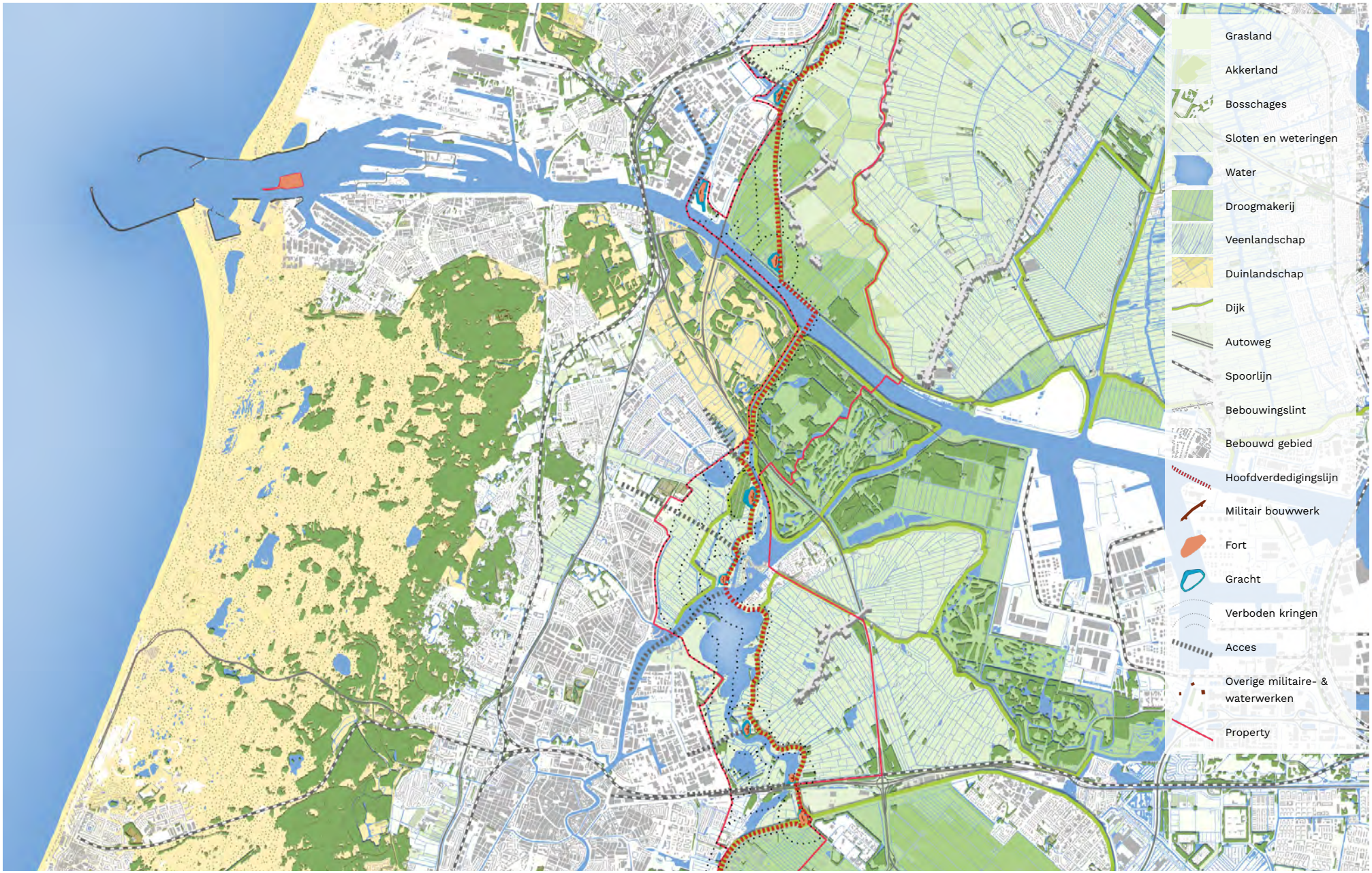

Westelijke duinrand

Westelijke duinrand

Karakteristiek van het deellandschap
Hier is sprake van een inversielandschap: de stad ligt juist aan de onveilige zijde en vormt zo, samen met de snelweg, een harde (maar niet oorspronkelijke) grens van de Stelling van Amsterdam. Dat maakt het systeem van de Stelling minder goed te begrijpen. De Stelling van Amsterdam ligt als relatief open, maar smal, landschap ingeklemd tussen stedelijk gebied in het westen en oosten. Uniek is de dubbele liniewal. Dynamische buitenzijde en meer rustig en groen karakter binnen de Stelling.

Landschappelijke kenmerken
Het westelijke deel van de Stelling van Amsterdam wordt bepaald door de ligging aan de rand van het duinlandschap. Deze rand wordt vooral bepaald door veel stedelijke bebouwing, landgoederen en polders met een rationale blokverkaveling en akkerland.

- Veenlandschap
- Westzijde begrensd door het hoger gelegen duin-landschap
- Deels open karakter, maar aanwezigheid van de stad voelbaar
- Zuidzijde een nat karakter (plassen en sloten)
- Noordelijk deel (onregelmatige) blokverkaveling, zuidelijk deel strokenverkaveling
- Het IJ doorsnijdt het gebied
- Veelal weiland, maar ook akkerbouw en recreatie-gebieden

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Hoofdverdedigingslijn is grotendeels herkenbaar
- Unieke situatie van een dubbele hoofdverdedigingslijn in de Stelling. Deze volgt de oostelijke propertygrens ten noorden van het Noordzeekanaal
- De binnen- en buitenzijden zijn hier omgekeerd: De stad ligt in het onveilige gebied en binnen de Stelling ligt het open landschap
- Forten hebben een bijzondere relatie met de accessen (IJ, spoorlijn)
- Verboden kringen deels open

Watermanagement
- Het oorspronkelijke inundatiegebied is te noorden van het IJ aan de westzijde bebouwd geraakt
- De stad en snelweg vormen aan de westzijde een harde grens
- De noord-oostzijde van de inundatievlakte is duidelijk begrensd door tweede liniedijk
- Ten zuiden van het IJ wordt het inundatiegebied deels gevormd door open water

Militaire werken
- Veelheid aan militaire werken
- Deels (zicht) relaties aanwezig
- Onderlinge (zicht)relaties tussen fortendriehoek ten noorden van IJ aangetast en verboden kringen niet meer open
- Fort aan de St. Aagtendijk en Fort bij Velsen zijn door verstedelijking geïsoleerd komen te liggen
- Forteiland IJmuiden gelegen in de monding van het Noordzeekanaal

Ruimte voor energie

Opwekking van wind en zon in de westelijke duinrand heeft een grote impact op de authenticiteit en de (visuele) integriteit van het linielandschap. Grootschalige ontwikkeling van energie verkleint de schaarse beschikbare ruimte in de property als groen doorlopend lint voor recreatie en landschap.

Windmolens en zonnepanelen hoger dan 1.50 meter hebben een significant negatief effect op kernkwaliteiten van linielandschap. Zonnevelden met een maximale hoogte van 1.50 meter hebben geen negatief effect op kernkwaliteiten van linielandschap binnen de op de kaart aangegeven oranje zone. Bij panelen tot 1.50 meter wordt de beleving van weidsheid en openheid beperkt tot niet aangetast. Voor deze ontwikkeling gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, de landschappelijke inpassing en de aanknopingspunten voor waardecreatie.

Wind
In het landschap van de Westelijke duinrand is de ruimte voor energieopwekking door wind zeer beperkt. Er is slechts één locatie waar windturbines van 3.0 MW, geen effect heeft op de kernkwaliteiten van het linielandschap. Echter, gezien de impact op de authenticiteit en de visuele integriteit van het linielandschap, de smalle property, en de hoogdynamische zone wordt geadviseerd dit gebied uit te sluiten voor de realisatie van windenergie initiatieven.

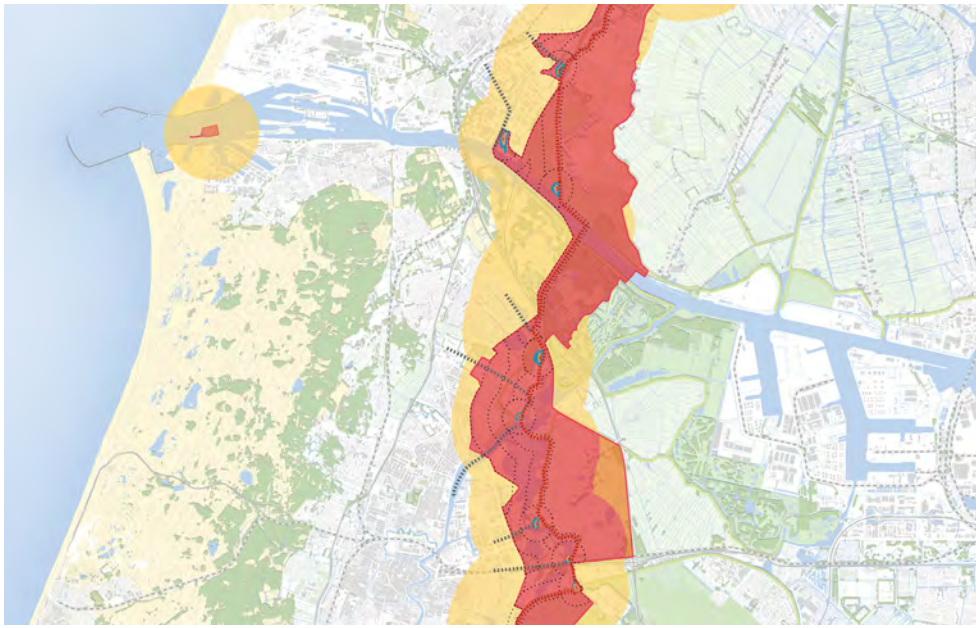

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

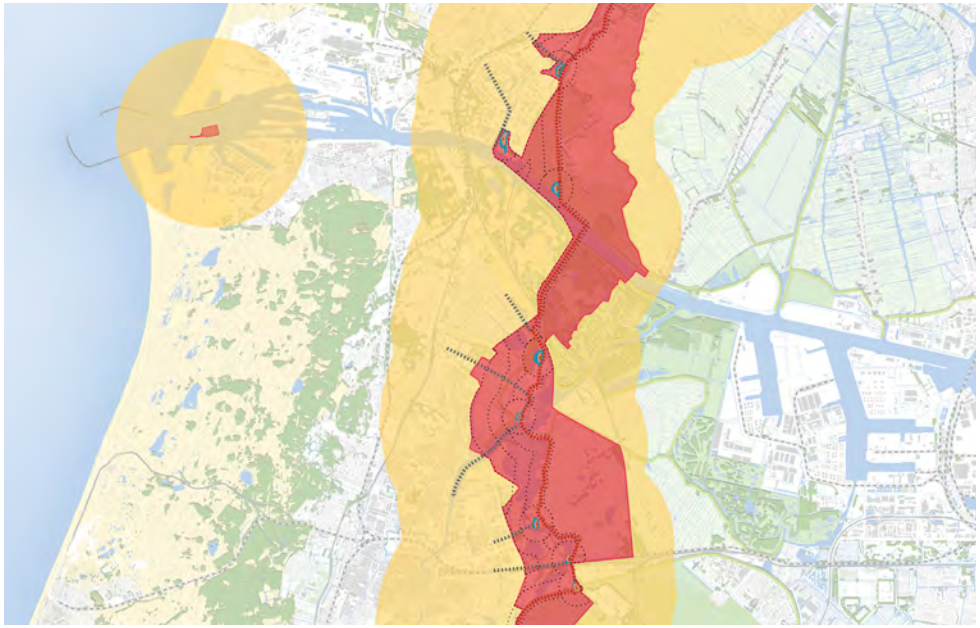

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

Zon

Laadvermogen

Zonnevelden mogen ontwikkeld worden vanaf de ‘ontginningslijnen’ van het landschap: de wegen en bebouwingslinten. De zonnevelden volgen de richting van de percelering en liggen op minimaal 50 meter van de weg of bebouwing. Deze zone kan of mag landschappelijk worden ingericht als onderdeel van de totale ontwikkeling. Langs de hoofdwatergangen blijft eveneens een zone van minimaal 25 meter breed vrij van zonnepanelen. Dit zijn de belangrijkste landschappelijke dragers die duidelijk herkenbaar en beleefbaar moeten blijven. Tussen verschillende ontwikkelingen zijn minimaal 8 percelen vrij van zonnepanelen. Deze percelen hebben een natuur- of agrarische functie al dan niet gecombineerd met recreatie.

Inpassing

De breedte en lengte van de huidige kavels bepaalt de omvang van een zonneveld. De smalle opstrekkende verkaveling moet altijd herkenbaar zijn. Een totale ontwikkeling kan meerdere kavels van zonnepanelen bevatten. Binnen een ontwikkeling vanaf 5 ha. dient er minimaal 1 perceel niet bedekt te zijn met zonnepanelen. Hierdoor blijft op enkele plekken het kenmerkende smalle opstrekkende slotenpatroon herkenbaar en beleefbaar binnen een grotere ontwikkeling.

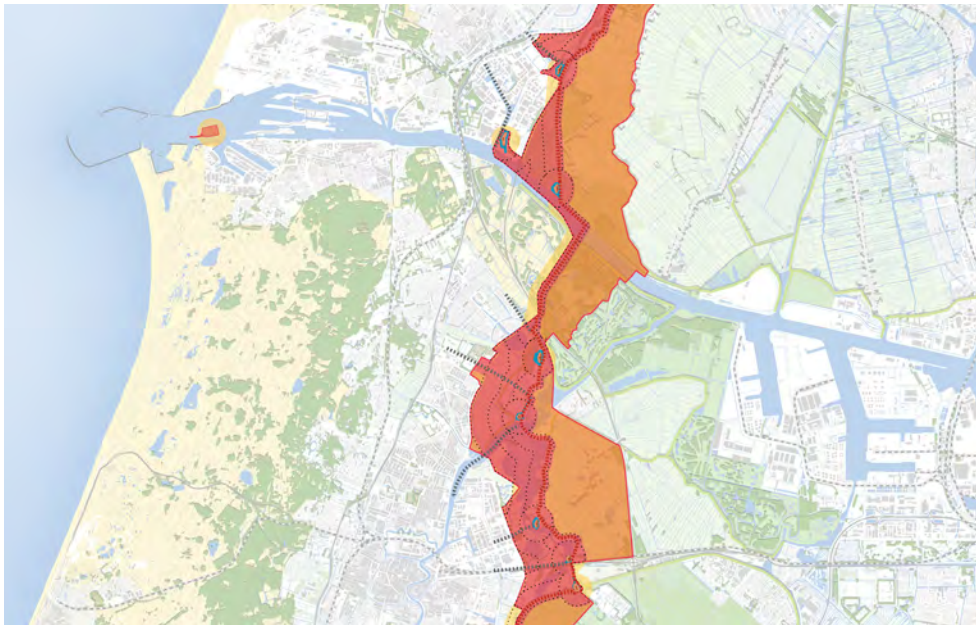

Zoneringskaart zon: lage opstelling

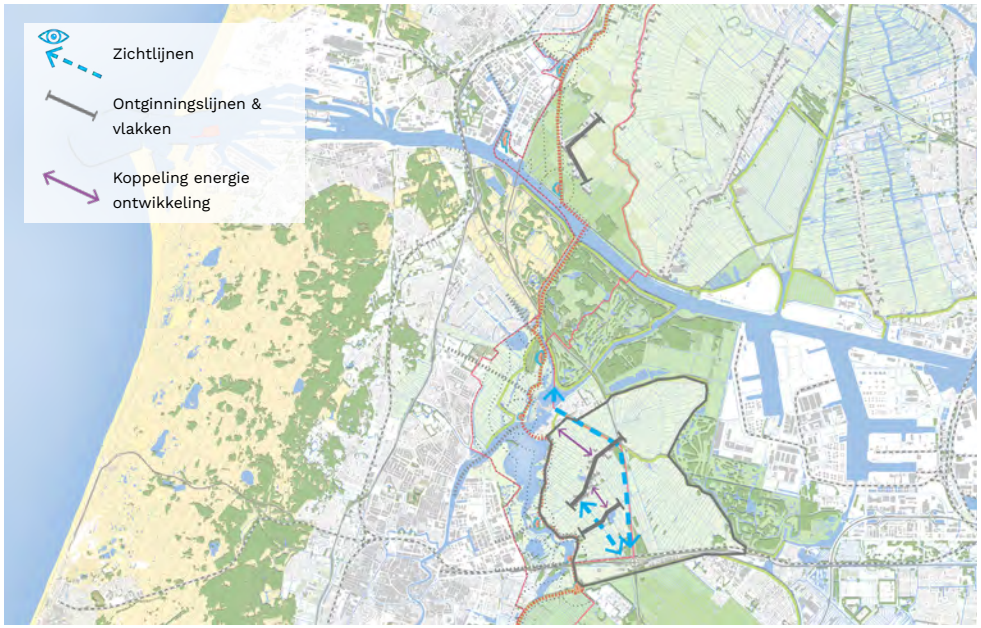

Landschappelijke dragers in het landschap van de westelijke duinrand

Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst en niet om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten essentieel. De landschappelijke omzoming van de totale ontwikkeling sluit aan op het water- moerasrijke karakter van het landschap en heeft een minimale breedte van 10 meter.

De voorgaande uitgangspunten gelden ook voor het noordelijke veenweidelandschap dat een meer blokvormige verkaveling kent. De onderlinge afstand tussen initiatieven is minimaal 600 meter.

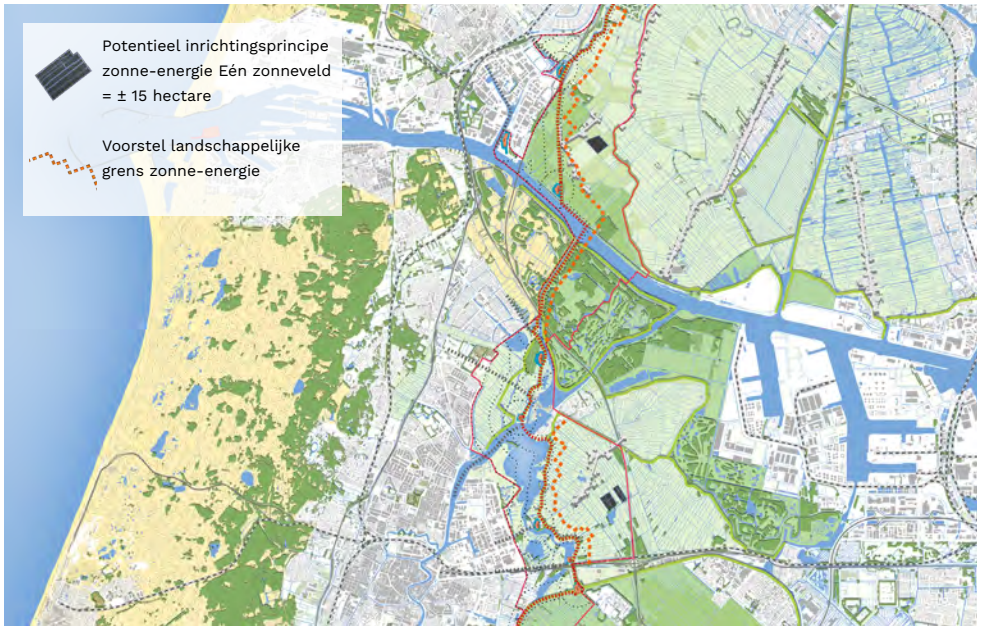

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m) in het landschap van de westelijke duinrand

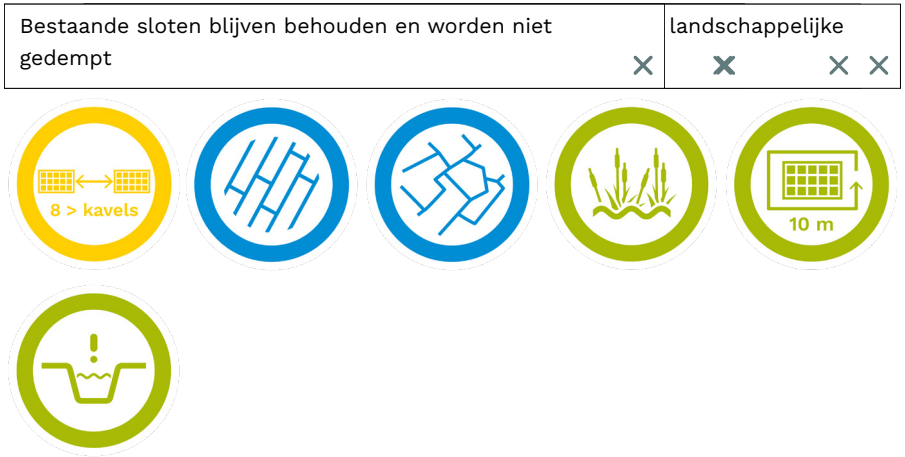

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie in het landschap van de westelijke duinrand

Aanknopingspunten
Inzetten op maximaal behoud en herkenbaarheid van het systeem en de nog aanwezige openheid tussen de stedelijke gebieden aan de west- en oostzijde, om zo voldoende lucht en ruimte te behouden voor de beleving van het ‘verborgen’ militaire systeem in het landschap. Ook als tegenhanger van het ‘kralensnoer’ van de Haarlemmermeer en om zo de Stelling van Amsterdam als continue systeem herkenbaar en beleefbaar te houden.

- Stelling in het oorspronkelijk open landschap goed herkenbaar en beleefbaar houden
- Sprake van een ‘inversiesituatie’: stad aan de buitenzijde, landschap aan de binnenzijde; de nog aanwezige openheid zoveel mogelijk behouden, ook al zou dit vanuit het systeem van binnen-buiten verdicht mogen worden
- Onderlinge relatie en herkenbaarheid van de dubbele liniedijken behouden
- Versterken van de liniedijk als continue lijn
- Verboden kringen openhouden en zichtlijnen vanaf de forten behouden
- Relatie van fort aan
- Relatie Fort aan de

				De militaire versterkingen die het linielandschap als geheel herkenbaar en beleefbaar maken; de onderlinge relatie tussen forten, vestingsteden, militaire werken en de relatie met de omgeving tussen accessen en hoofdverdedigingslijn is duidelijk
Het lar zijde w	Een duideli nat/onveilig	Zo c zich	Eer die	
				X X X X X

Aanknopingspunten voor het linielandschap in het landschap van de westelijke duinrand

Deelgebied 5: Droogmakerij Haarlemmermeer

Droogmakerij Haarlemmermeer

Droogmakerij Haarlemmermeer

Karakteristiek van het deellandschap
Binnen de Haarlemmermeer bestaat de Stelling van Amsterdam uit een stevige 'draad' gevormd door de Geniedijk, met daarlangs de forten als 'kralen'. De Stelling van Amsterdam wordt hier gedomineerd door de stad, maar is dankzij de Geniedijk wel herkenbaar en beleefbaar. Binnen de gehele Stelling van Amsterdam vormt dit deel een onderbreking in de continuïteit. De Stelling loopt als een expressief en monumentaal kralensnoer door de hoog dynamische Schipholregio.

Landschappelijke kenmerken
De droogmakerij van de Haarlemmermeer heeft deels een open karakter, maar wordt ook grotendeels bepaald door stad, bedrijvigheid en Schiphol. Het grondgebruik bestaat grotendeels uit akkerland.

- Droogmakerij
- Rationele verkaveling, vast en recht patroon van wegen en sloten
- Duidelijke ringdijk en ringvaart
- Sterk verstedelijkt gebied in en rondom de Haarlemmermeer
- Rondom Hoofddorp, Nieuw-Vennep en Schiphol open agrarisch landschap
- Akkerbouw aan de randen

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Doorlopende hoofdverdedigingslijn grotendeels omgeven door stedelijk gebied
- Wel herkenbaar dankzij de duidelijke expressie van de lijn
- Sterk verstedelijkt gebied, waardoor er geen herkenbare binnen- en buitenzijde is
- Duidelijke relatie met de accessen
- Verboden kringen nagenoeg vol gebouwd

Watermanagement
- Inundatiegebied grotendeels bebouwd
- Oorspronkelijke inundatiegebied wel duidelijk herkenbaar begrensd door ringdijk/vaart van de Haarlemmermeer

Militaire werken
- Forten gekoppeld aan de hoofdverdedigingslijn (kralensnoer)
- Zichtrelaties tussen de forten verdwenen, wel relatie via de Geniedijk (hoofdverdedigingslijn)

Ruimte voor energie

De opwekking van wind- en zonne-energie heeft een grote impact op de authenticiteit en de (visuele) integriteit van het linielandschap op dit smalle en hoog dynamische deel van de property. De Stelling van Amsterdam bestaat hier namelijk uit een stevige ‘draad’ gevormd door de Geniedijk, met daarlangs de forten als ‘kralen’. De Stelling van Amsterdam wordt gedomineerd door de stad en de hoog dynamische Schipholregio, maar is dankzij de Geniedijk nog wel herkenbaar en beleefbaar.

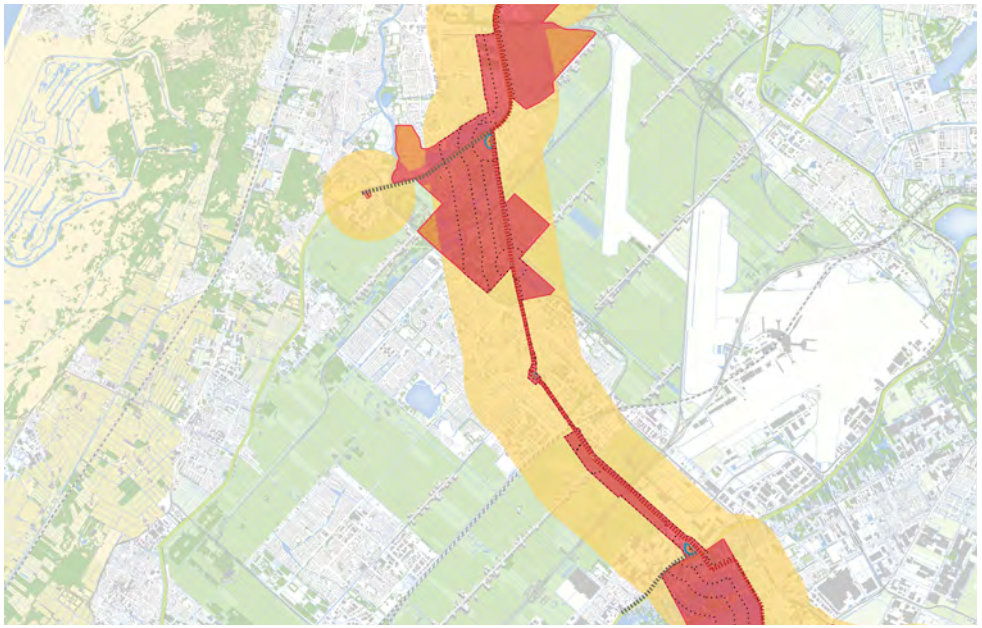

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

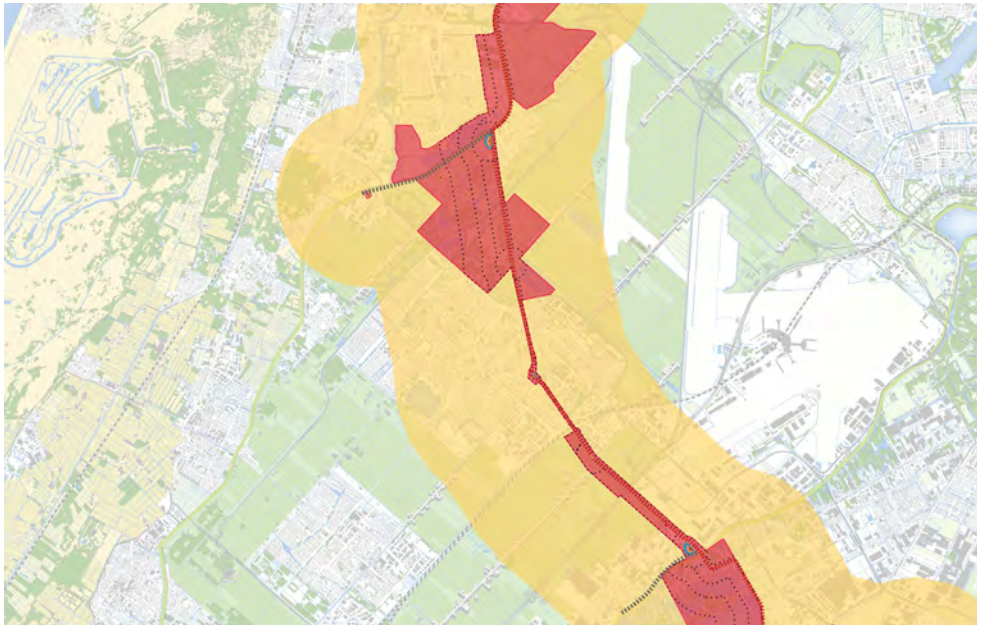

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

Grootschalige energie-initiatieven van windmolens en zonnepanelen hebben een significant negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap. Daarbij verkleinen deze vormen van energieopwekking de schaarse beschikbare ruimte in de property als groen doorlopend lint voor recreatie en landschap nog verder en de beleving van een groene ruimte. Binnen de gehele Stelling van Amsterdam vormt dit deelgebied een onderbreking in de continuïteit. Vandaar dat er wordt geadviseerd dit gebied uit te sluiten voor de realisatie van grootschalige energie-initiatieven.

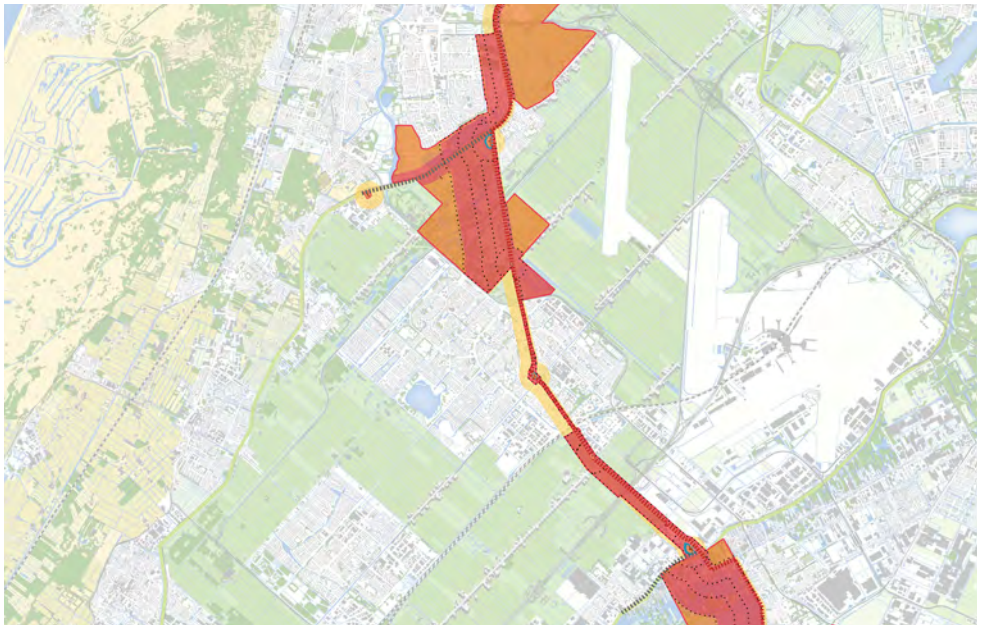

Zoneringskaart zon: lage opstelling

Aanknopingspunten

Inzetten op maximaal behoud en versterking van de hoofdverdedigingslijn (Geniedijk) als stevige ‘draad’ en de forten als ‘kralen’ als expressie van de Stelling van Amsterdam. Juist omdat de Stelling hier niet meer herkenbaar is al militair systeem in het oorspronkelijk open landschap, vraagt dit om extra inzet op behoud van de openheid in de andere (omliggende) gebieden, om zo de Stelling als continue ring rond Amsterdam herkenbaar en beleefbaar te houden.

- Relatie van de forten met de hoofdweerstandslijn (Geniedijk) zo stevig mogelijk houden (het is de enige expressie van de Stelling van Amsterdam)
- Open verboden kringen van de forten behouden
- Relatie van de forten bij Vijfhuizen en bij Aalsmeer met het acces ringdijk/vaart behouden

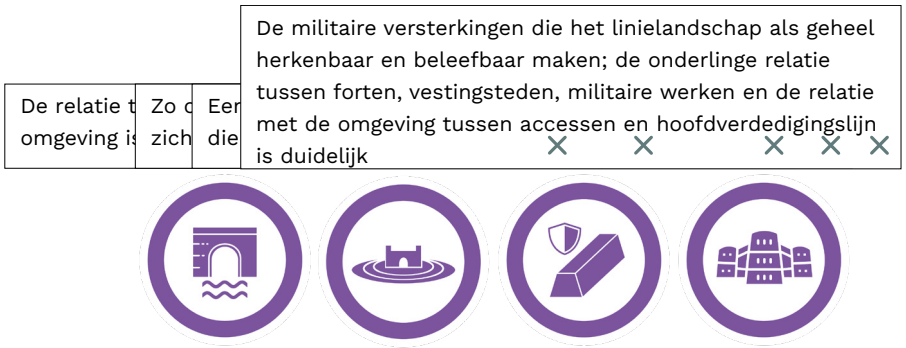

Aanknopingspunten voor het linielandschap in het landschap van de droogmakerij Haarlemmermeer

Terug naar deellandschappen

Deelgebied 6: Aalsmeerregio

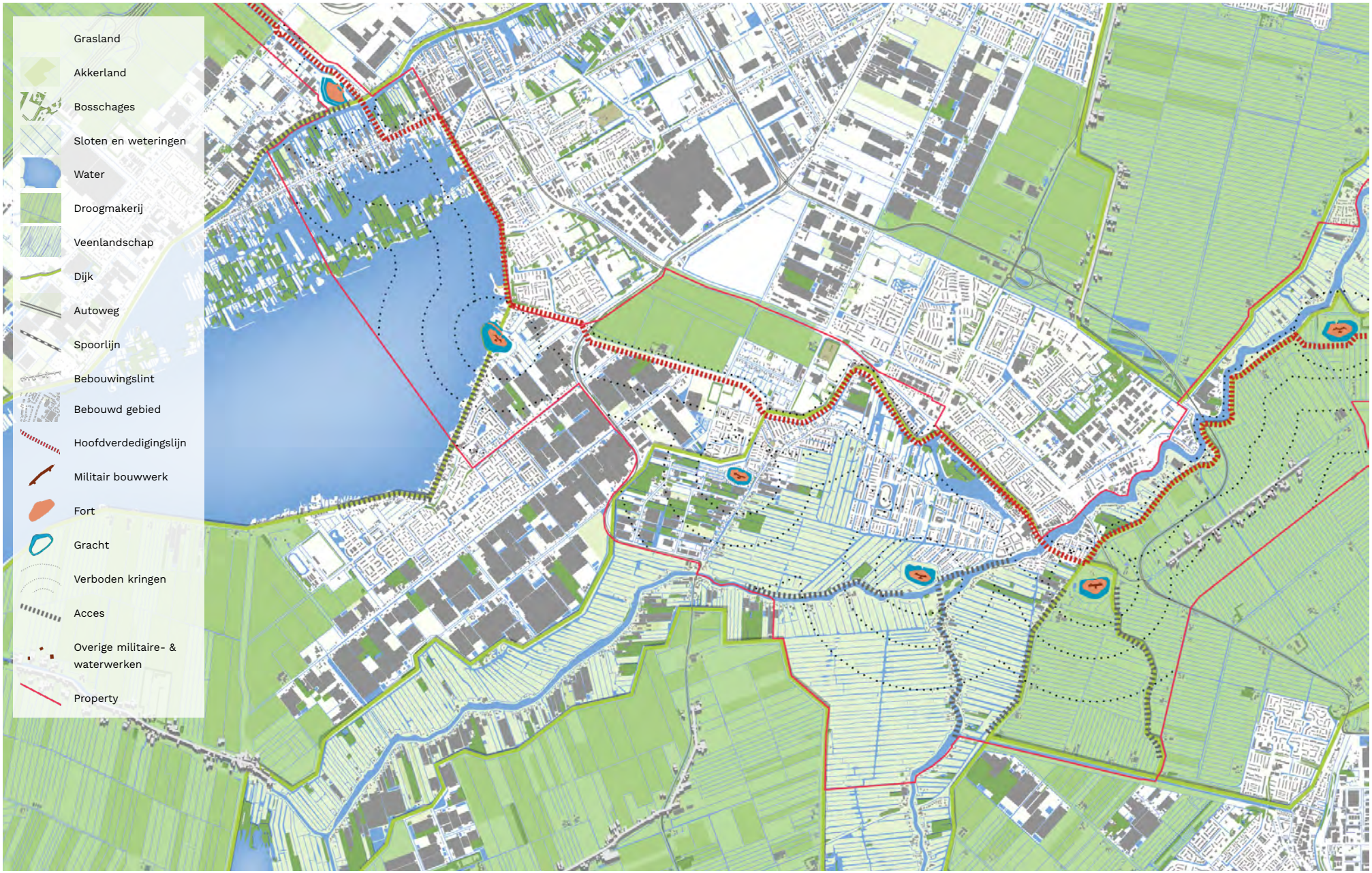

Aalsmeerregio

Aalsmeerregio

Karakteristiek van het deellandschap
Ook in de Aalsmeerregio is de stad prominent aanwezig en staat het continue karakter van de Stelling van Amsterdam als ring rondom Amsterdam onder druk. Daarbij is bovendien de hoofdweerstandslijn niet zo duidelijk herkenbaar zoals in de Haarlemmermeer. De forten liggen hier op enige afstand van de hoofdweerstandslijn. De losse onderdelen van de Stelling liggen verborgen in het stedelijk weefsel van Aalsmeer.

Landschappelijke kenmerken
- Droogmakerij en veenlandschap
- Vooral verstedelijkt gebied
- Plasgebied aan de zuidzijde van de Stelling (Westeinderplassen)
- Rivier de Amstel Oostzijde veenlandschap, hier meer strokenverkaveling, opener en nat karakter, maar ook hier is de stad nog duidelijk aanwezig

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Doorlopende hoofdverdedigingslijn bij Aalsmeer grotendeels omgeven door stedelijk gebied
- Hoofdverdedigingslijn herkenbaar als dijk
- Verboden kringen deels open (Fort bij de Kwakel is volledig bebouwd)

Watermanagement
- Inundatiegebied grotendeels bebouwd, oostelijk deel (ten zuiden van Fort aan de Drecht) is opener
- Oorspronkelijke inundatiegebied grotendeels begrensd door Amstel en Westeinderplassen

Militaire werken
- Vooruit geschoven forten, op enige afstand van de hoofdverdedigingslijn
- Beperkte relatie met de hoofdverdedigingslijn en forten onderling

Ruimte voor energie

In het zuidelijke deel van het veenweidegebied van de Aalsmeerregio; aan de stedelijke rand van Aalsmeer, is nog sprake van een open en gaaf linielandschap. Hier is sprake van weinig tot geen verstoring door bebouwing of andere opgaande elementen. De linie elementen en het landschap zijn hier authentiek en integer. Windmolens van 5,6 MW en zonnepanelen hoger dan 1.50 meter hebben een significant negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap. Er is sprake van een grote impact op zowel de authenticiteit als de visuele integriteit van het linielandschap. Zonnevelden met een maximale hoogte van 1.50 hebben geen negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap binnen de op de kaart aangegeven oranje zone. Bij panelen tot 1.50 meter wordt de beleving van weidsheid en openheid beperkt tot niet aangetast. Voor deze ontwikkeling gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, de landschappelijke inpassing en de aanknopingspunten voor waardecreatie.

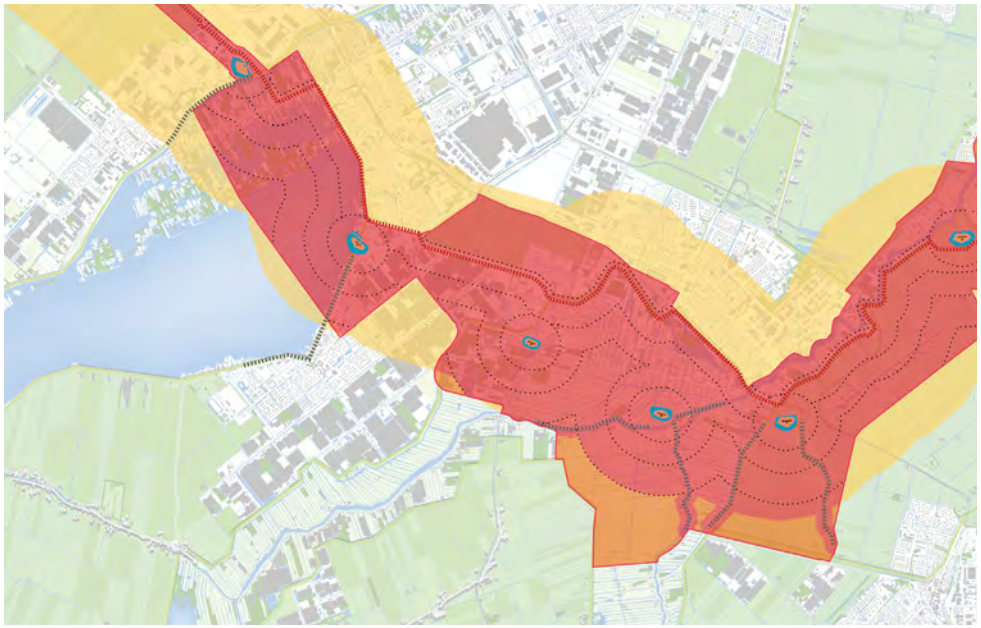

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

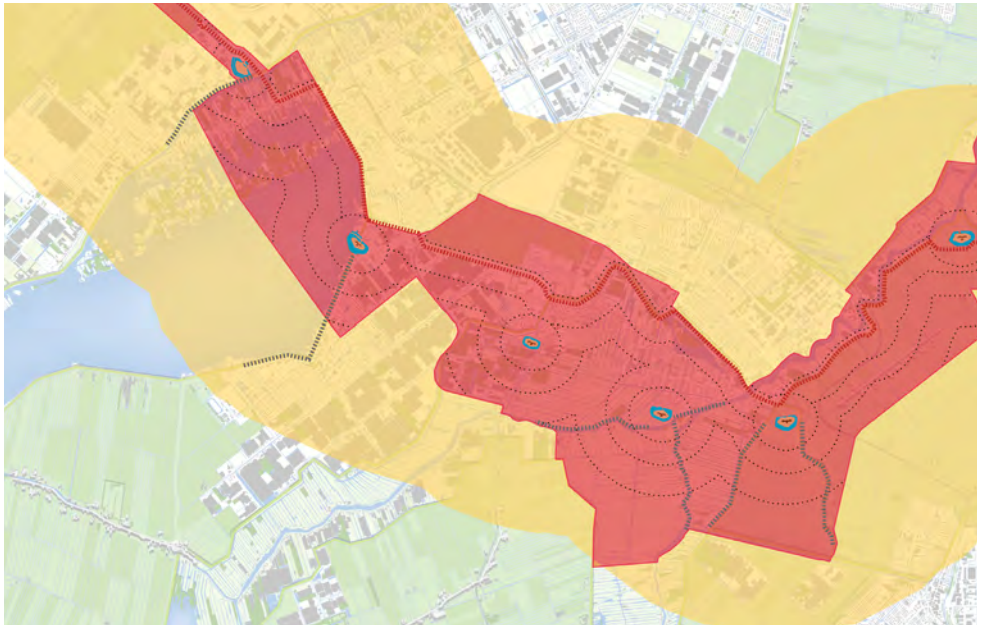

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

Wind

In de Aalsmeerregio is beperkt ruimte voor energieopwekking door wind. Allereerst dient te worden voorkomen dat windturbine opstellingen parallel staan aan de hoofdverdedigingslijn. In de rest van het gebied zijn windturbines kunnen in lijn- of vlakopstelling in dit landschap onder voorwaarden mogelijk. Hiervoor geldt dat het aantal windturbines tot één vlak van minimaal 4 turbines (2x2) of één lijn van minimaal 2 turbines moet worden beperkt. Belangrijk is dat tussen de turbines gelijke afstanden worden aangehouden. Bepaal het passende aantal aan de hand van de schaal van het landschap door de ruimtelijke en visuele impact van de turbines op het Linielandschap. Voor de inpassing geldt dat de windturbines zo worden ingepast dat de structuur van de clustering aansluit op het verkavelingspatroon. Beperk daarbij zoveel mogelijk het aantal toegangswegen, bruggen, etc. Gebruik materialen die passen bij het materiaalgebruik en inrichtingselementen in dit landschap.

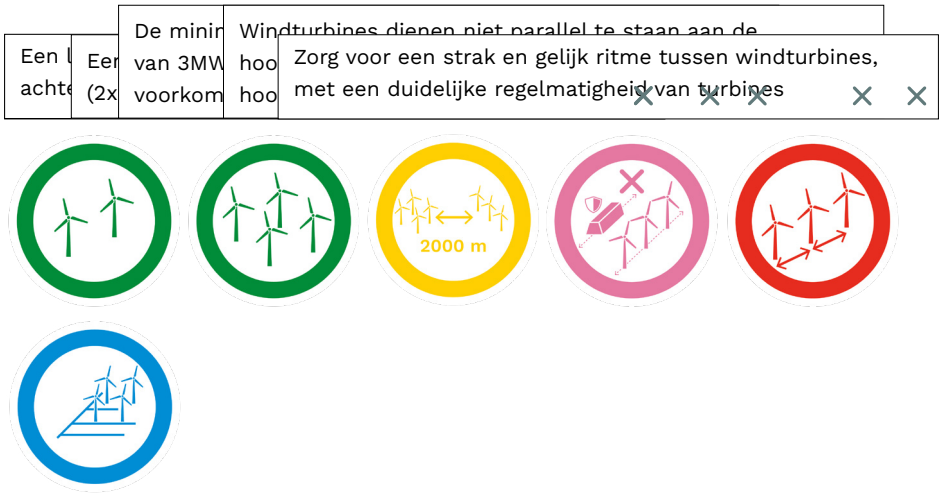

Regels laadvermogen en inpassing windenergie in de Aalsmeerregio

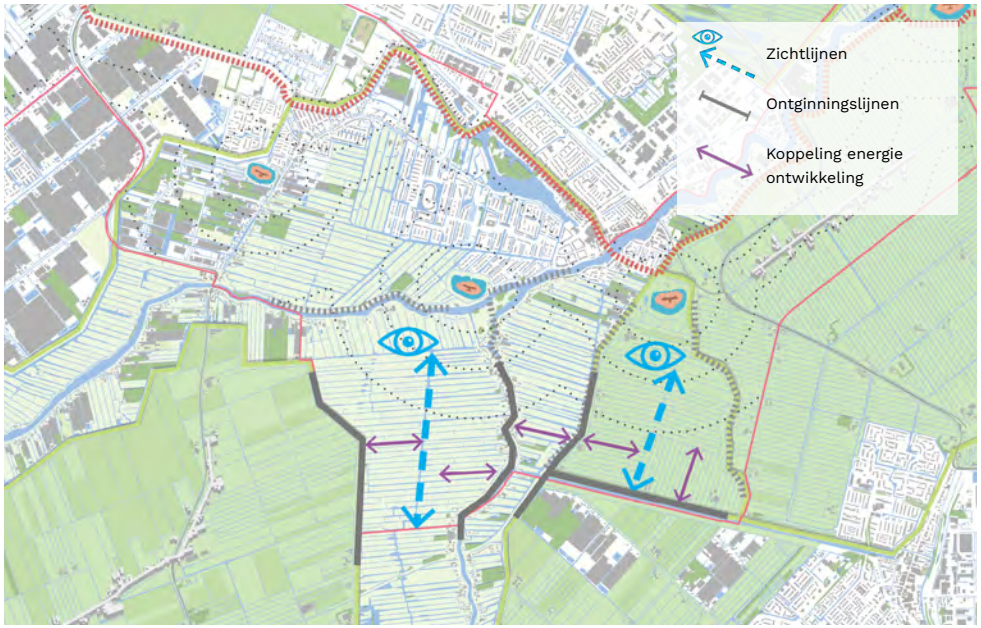

Landschappelijke dragers Aalsmeerregio

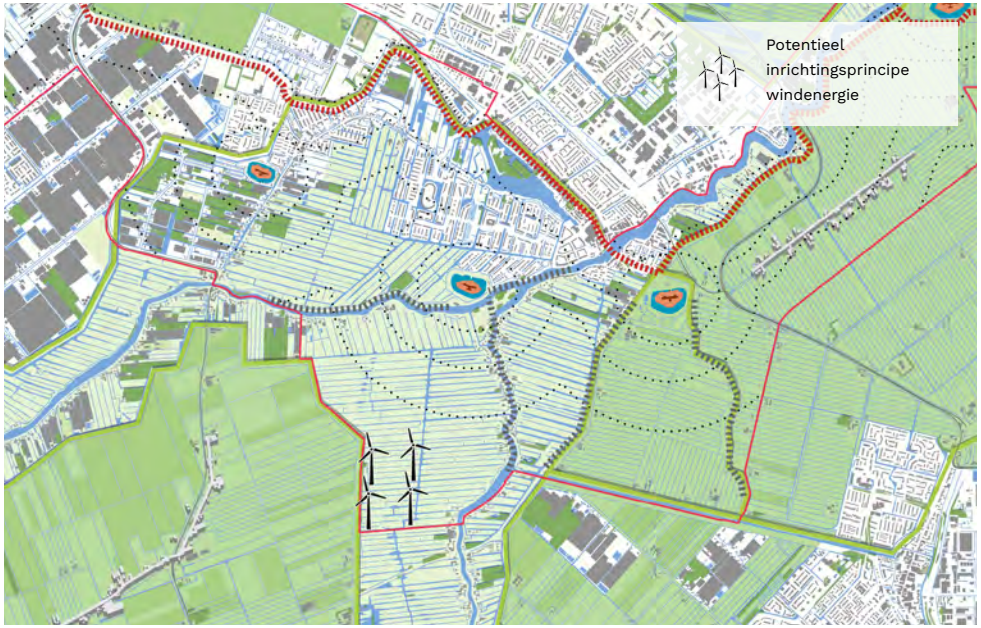

Voorbeeld verkenning laadvermogen windenergie (3 MW) in de Aalsmeerregio

Zon

Laadvermogen

Zonnevelden dienen ontwikkeld te worden vanaf de ‘ontginningslijnen’ van het landschap: de wegen en dijken. Maar niet haaks of parallel aan of op de hoofdverdedigingslijn. De zonnevelden volgen de richting van de percelering en liggen op minimaal 50 meter van de weg of bebouwing. Deze zone kan of mag landschappelijk worden ingericht als onderdeel van de totale ontwikkeling. Langs de hoofdwatergangen blijft eveneens een zone van minimaal 50 meter breed vrij van zonnepanelen. Dit zijn de belangrijkste landschappelijke dragers die duidelijk herkenbaar en beleefbaar moeten blijven. Tussen verschillende ontwikkelingen is minimaal 600 meter vrij van zonnepanelen.

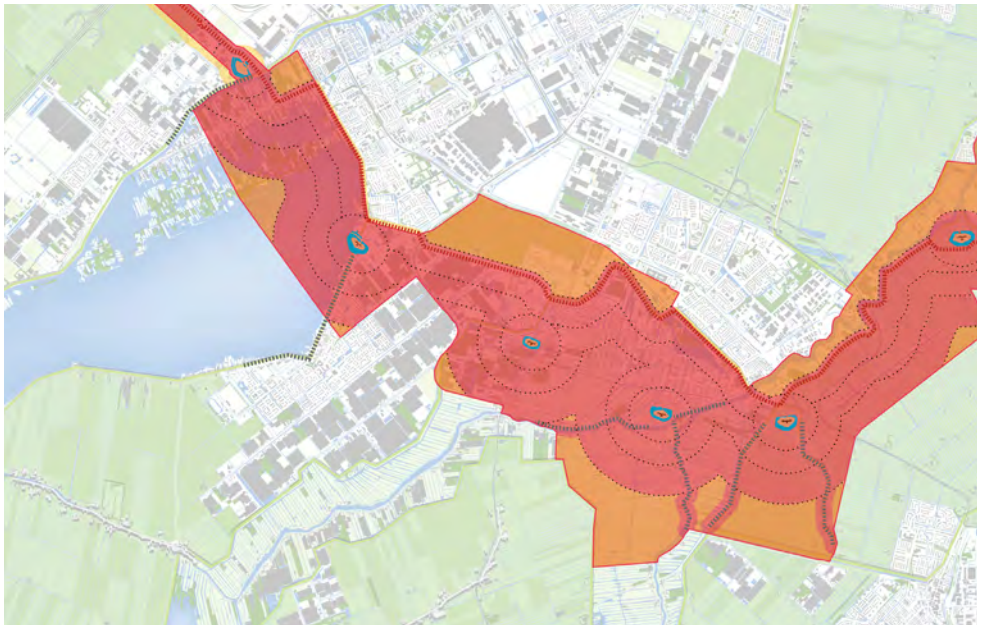

Zoneringskaart zon: lage opstelling

Inpassing

De breedte en lengte van de huidige kavels bepaalt de omvang van een zonneveld. De smalle opstrekkende verkaveling moet altijd herkenbaar zijn. Een totale ontwikkeling kan meerdere kavels van zonnepanelen bevatten maar mogen bij elkaar nooit breder worden dan 600 meter. Binnen een ontwikkeling vanaf 10 hectare moet er minimaal 1 perceel niet bedekt zijn met zonnepanelen. Hierdoor blijft op enkele plekken het kenmerkende smalle opstrekkende slotenpatroon herkenbaar en beleefbaar binnen een grotere ontwikkeling.

Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst en niet om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten essentieel. De landschappelijke omzoming van de totale ontwikkeling sluit aan op het water- moerasrijke karakter van het landschap en heeft een minimale breedte van 20 meter.

De te	Zonnevelden s van het veenw	Bes gec	De l op h	Zonnevelden worden ingepast met een landschappelijke rand van minimaal 20 meter	×	×	×	×	×

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie in de Aalsmeerregio

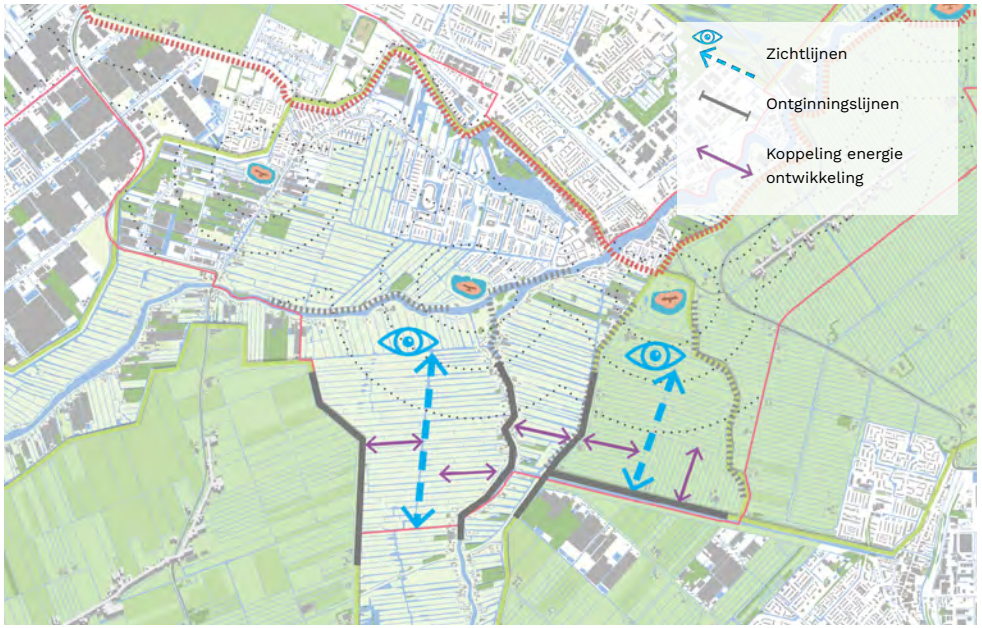

Landschappelijke dragers Aalsmeerregio

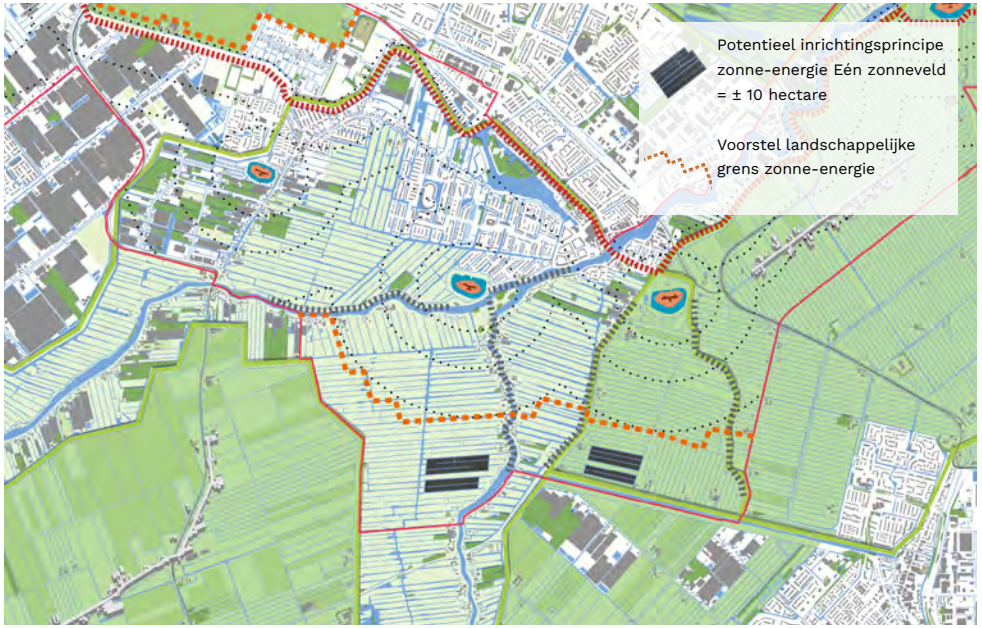

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m) in de Aalsmeerregio

Aanknopingspunten
Inzetten op maximaal behoud en versterking van de herkenbaarheid van het systeem en behoud van de nog beperkt aanwezige openheid. Ook als tegenhanger van het ‘kralensnoer’ van de Haarlemmermeer en om zo de Stelling van Amsterdam als continue systeem herkenbaar en beleefbaar te houden.

- De forten liggen op enige afstand van de hoofdverdedigingslijn (geïsoleerd); verbeteren van de relatie tussen de forten en de hoofdverdedigingslijn
- De nog open verboden kringen behouden
- Groot deel van het oorspronkelijke inundatieveld is bebouwd; zoveel mogelijk behouden van de nog open inundatievelden

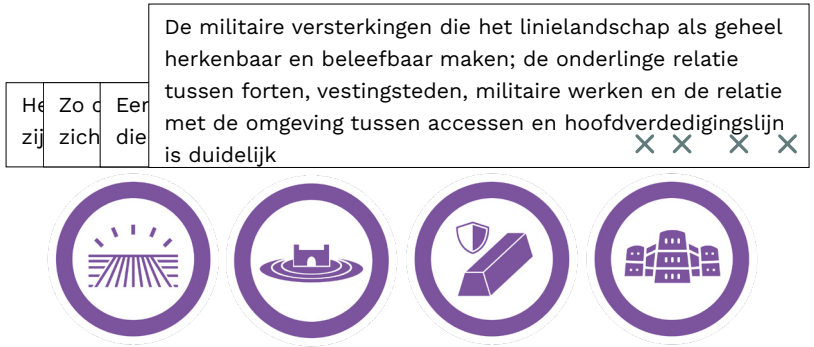

Aanknopingspunten voor het linielandschap in de Aalsmeerregio

Terug naar deellandschappen

Deelgebied 7: Veenweidelandschap van de Amstel

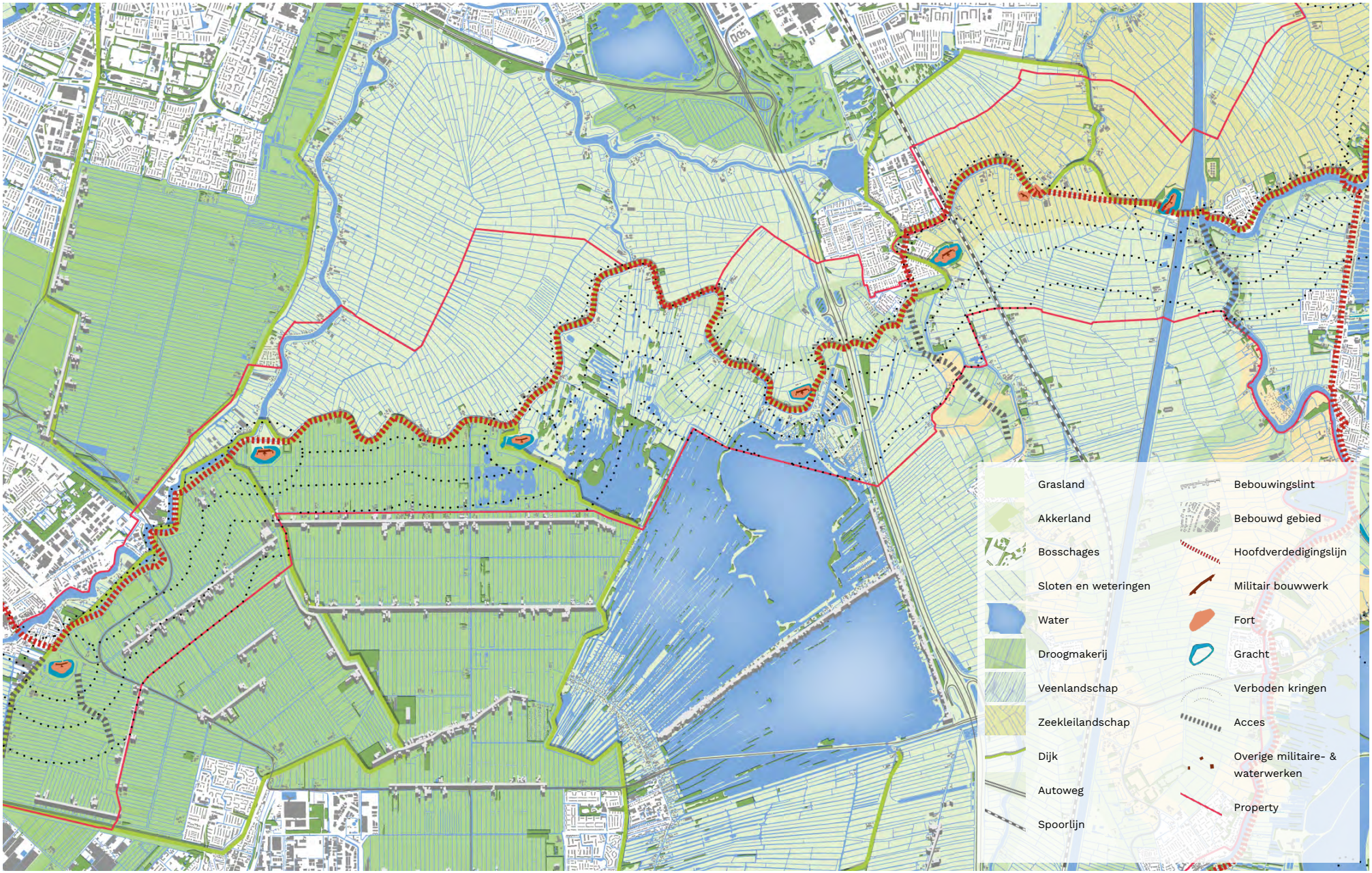

Veenweidelandschap van de Amstel

Veenweidelandschap van de Amstel

Karakteristiek van het deellandschap
Hier vormen de rivier Amstel en riviertjes Oude Waver en Winkel de duidelijk herkenbare hoofdweerstandslijn van de Stelling van Amsterdam, met daarlangs de forten. Samen met het open en natte landschap is er daardoor sprake van een gaaf en herkenbaar Stellinglandschap. Het gebied is van grote waarde ten opzichte van het verstedelijkte deel ten westen ervan. De structuur van de Stelling in het veenweidelandschap en het landschap van de Mijdrechtse droogmakerij (spinnenwebstructuur) is herkenbaar en beleefbaar.

Landschappelijke kenmerken
- Veenlandschap
- Grenzend aan de Mijdrechtse droogmakerij en de Vinkenveense Plassen
- Rivier Amstel - Waver
- Open weids karakter
- Nat karakter, veel sloten en plassen (met name buiten de Stelling)
- Smalle strokenverkaveling
- Grasland

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Hoofdverdedigingslijn duidelijk herkenbaar, volgt de kades en liniedijk bij Nigtevecht en boezemkades langs de riviertjes Waver en Winkel
- Verschil tussen veilige en onveilige zijde op veel plekken herkenbaar door natte buitenzijde
- Verboden kringen open

Watermanagement
- Oorspronkelijke inundatiegebied omvatte de Mijdrechtse droogmakerij, welke duidelijk begrensd is door een ringdijk/vaart en de Vinkenveense Plassen
- Het oostelijk deel kent een meer diffuse begrenzing van het inundatiegebied
- Zowel binnen- als buitenzijde van de Stelling bestaat uit min of meer open landschap, waarbij vooral de buitenzijde een nat karakter heeft (nat grasland, plassen)

Militaire werken
- Forten hebben een duidelijke positie aan de hoofdverdedigingslijn (langs de riviertjes Amstel/Smal Weesp)
- Onderlinge relatie tussen de forten herkenbaar

Ruimte voor energie

Het veenweidegebied van de Amstel is een open en gaaf linielandschap. In dit deel van de linie is zowel de veilige als onveilige zijde onderdeel van de property. Er is sprake van weinig tot geen verstoring door bebouwing of andere opgaande elementen in dit gedeelte van de property. De linie elementen en het landschap zijn hier authentiek en integer. Windmolens van 5,6 MW en zonnepanelen hoger dan 1.50 meter hebben een significant negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap. Zonnevelden met een maximale hoogte van 1.50 meter hebben geen negatief effect op de kernkwaliteiten van de linie binnen de op de kaart aangegeven oranje zone. Bij panelen tot 1.50 meter wordt de beleving van weidsheid en openheid beperkt tot niet aangetast. Hierbij is er wel een duidelijk onderscheid tussen de afstand van de zonnevelden aan de veilige en onveilige zijde. Aan de veilige zijde zijn zonnevelden tot maximaal 1.50 meter mogelijk vanaf de hoofdverdedigingslijn. Echter, er dient rekening gehouden te worden met het beleid van de provincie Noord-Holland (zie Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018) over de ontwikkelingen aan de velige zijde. Aan de onveilige zijde kunnen zonnevelden gerealiseerd worden op grotere afstand in de oranje zone waar er geen sprake is van een negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap. Voor deze ontwikkeling gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, de ontwerpregels voor de landschappelijke inpassing en de aanknopingspunten voor waardecreatie.

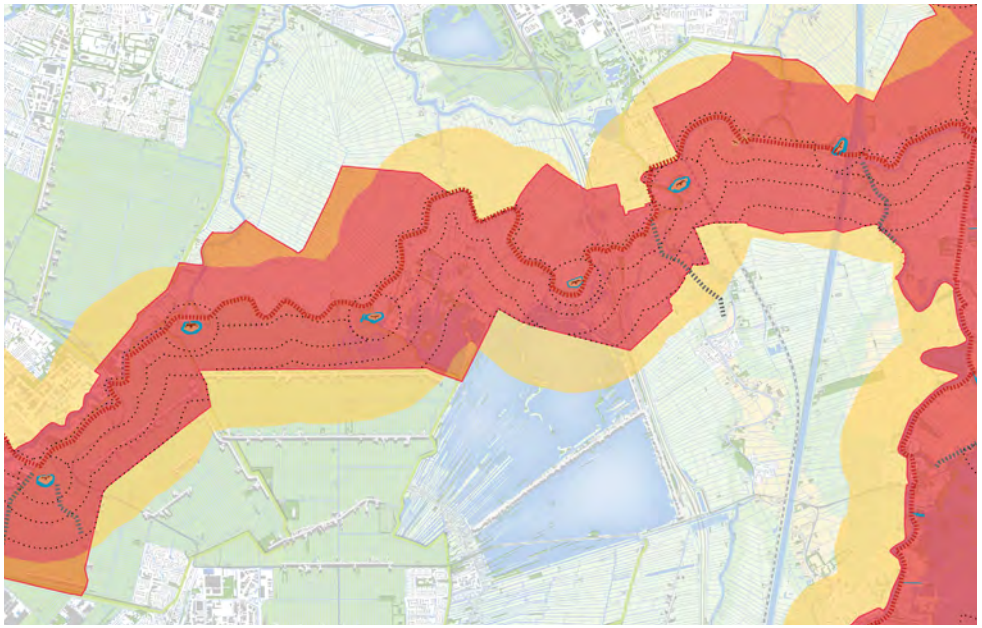

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

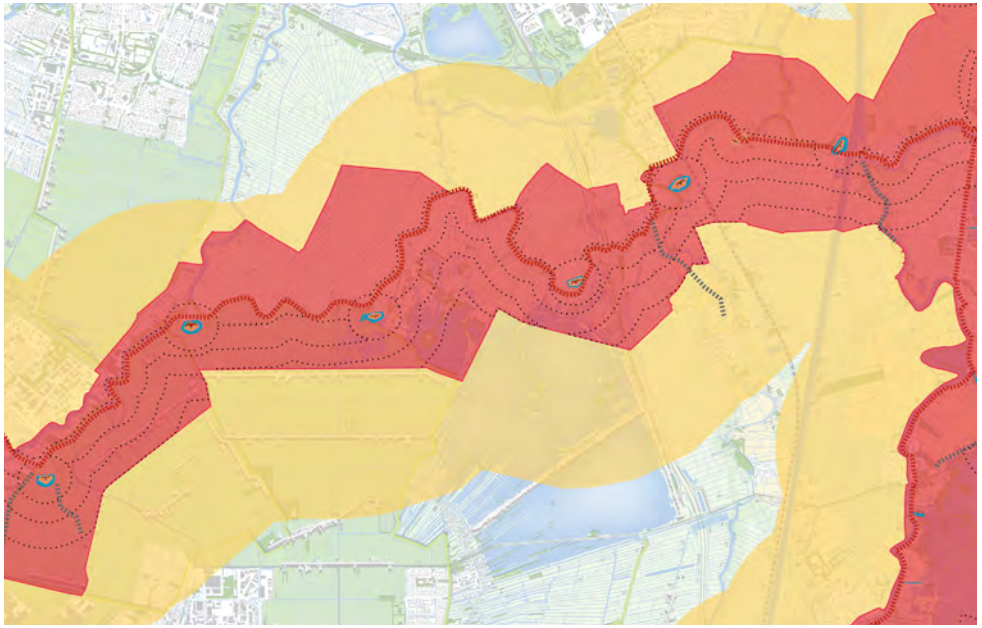

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

Wind

In het veenweidelandschap van de Amstel is beperkt ruimte voor energieopwekking door wind (3 MW turbines). AAllereerst dient te worden voorkomen dat windturbine opstellingen parallel staan aan de hoofdverdedigingslijn. In de rest van het gebied zijn windturbines kunnen in lijn- of vlakopstelling in dit landschap onder voorwaarden mogelijk. Hiervoor geldt dat het aantal windturbines tot één vlak van minimaal 4 turbines (2x2) of één lijn van minimaal 2 turbines moet worden beperkt. Belangrijk is dat tussen de turbines gelijke afstanden worden aangehouden. Bepaal het passende aantal aan de hand van de schaal van het landschap door de ruimtelijke en visuele impact van de turbines op het Linielandschap. Voor de inpassing geldt dat de windturbines zo worden ingepast dat de structuur van de clustering aansluit op het verkavelingspatroon. Beperk daarbij zoveel mogelijk het aantal toegangswegen, bruggen, etc. Gebruik materialen die passen bij het materiaalgebruik en inrichtingselementen in dit landschap.

Regels laadvermogen en inpassing windenergie in de Aalsmeerregio

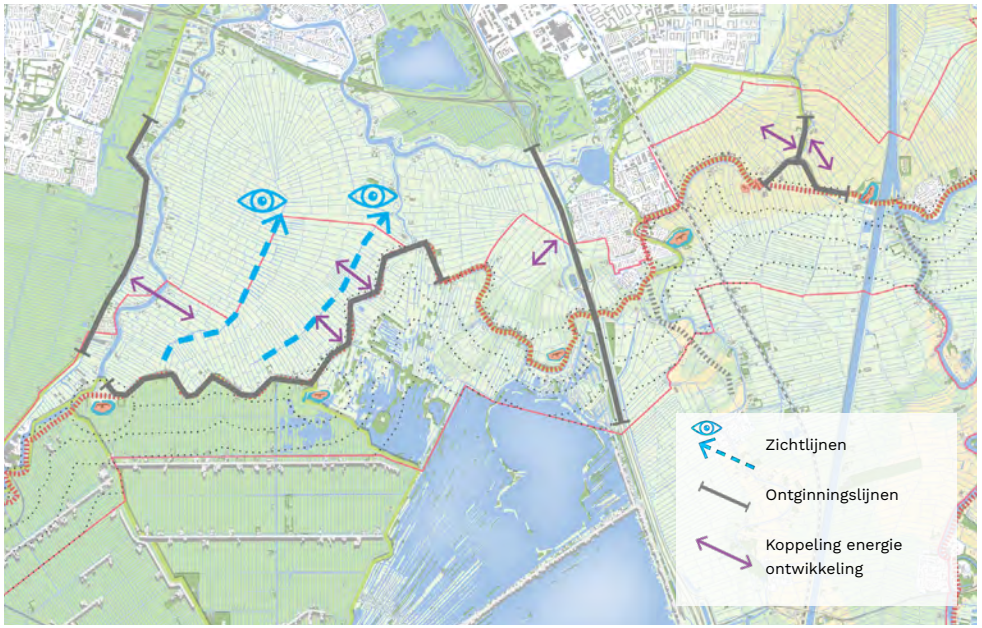

Landschappelijke dragers veenweidelandschap van de Amstel

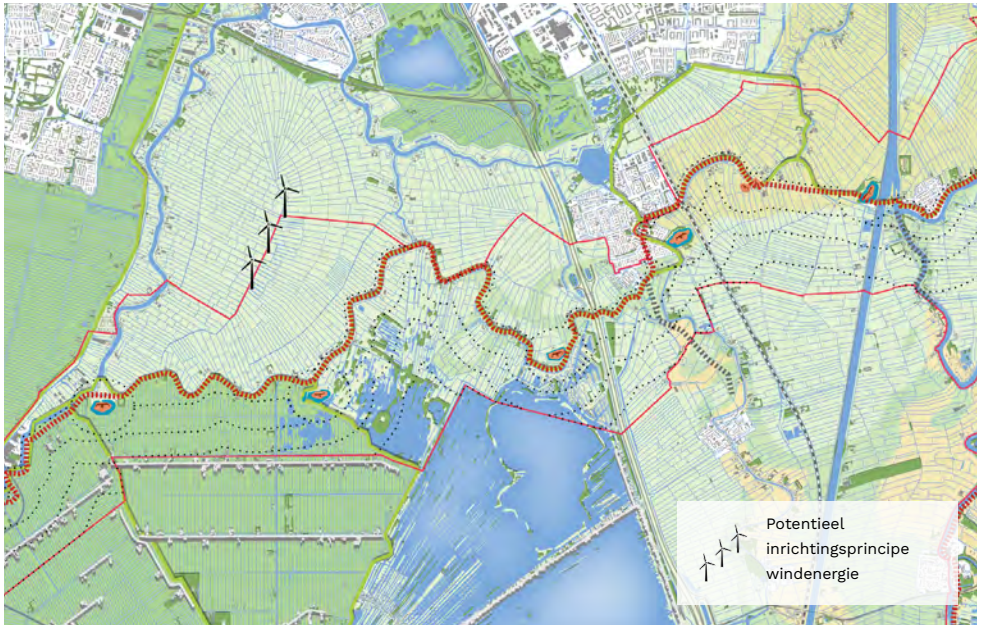

Voorbeeld verkenning laadvermogen windenergie (3 MW) in het veenweidelandschap van de Amstel

Zon

Laadvermogen

Zonnevelden dienen ontwikkeld te worden vanaf de ‘ontginningslijnen’ van het landschap: de wegen en dijken. Maar niet haaks of parallel aan of op de hoofdverdedigingslijn. De zonnevelden volgen de richting van de percelering en liggen op minimaal 50 meter van de weg of bebouwing. Deze zone kan of mag landschappelijk worden ingericht als onderdeel van de totale ontwikkeling. Langs de hoofdwatergangen blijft eveneens een zone van minimaal 50 meter breed vrij van zonnepanelen. Dit zijn de belangrijkste landschappelijke dragers die duidelijk herkenbaar en beleefbaar moeten blijven. Tussen verschillende ontwikkelingen is minimaal 600 meter vrij van zonnepanelen.

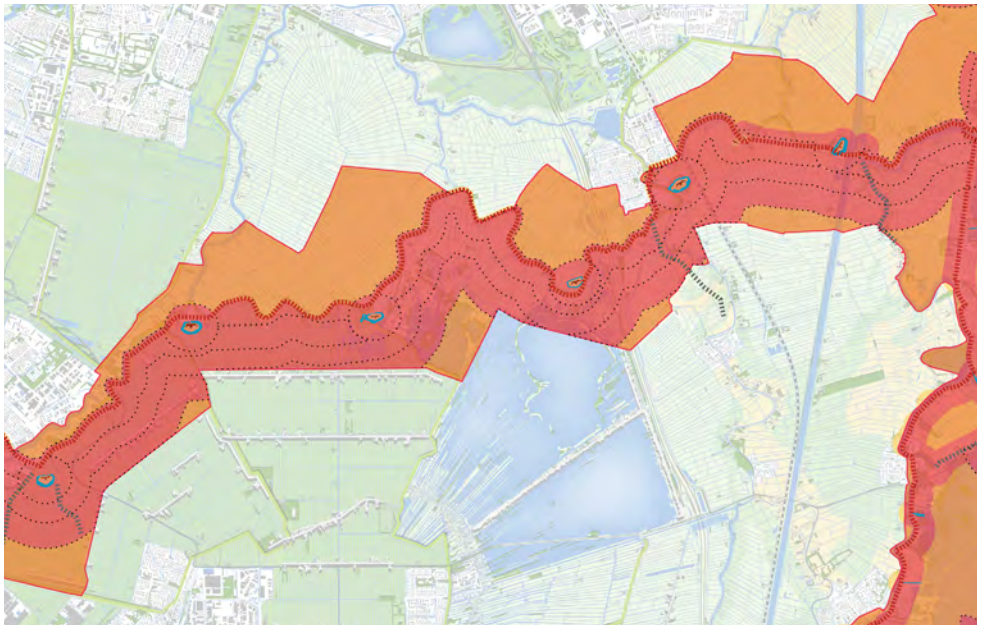

Zoneringskaart zon: lage opstelling

Inpassing

De breedte en lengte van de huidige kavels bepaalt de omvang van een zonneveld. De smalle opstrekkende verkaveling moet altijd herkenbaar zijn. Een totale ontwikkeling kan meerdere kavels van zonnepanelen bevatten maar mogen bij elkaar nooit breder worden dan 600 meter. Binnen een ontwikkeling vanaf 10 hectare moet er minimaal 1 perceel niet bedekt zijn met zonnepanelen. Hierdoor blijft op enkele plekken het kenmerkende smalle opstrekkende slotenpatroon herkenbaar en beleefbaar binnen een grotere ontwikkeling.

Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst en niet om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten essentieel. De landschappelijke omzoming van de totale ontwikkeling sluit aan op het water- moerasrijke karakter van het landschap en heeft een minimale breedte van 20 meter.

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie in het veenweidelandschap van de Amstel

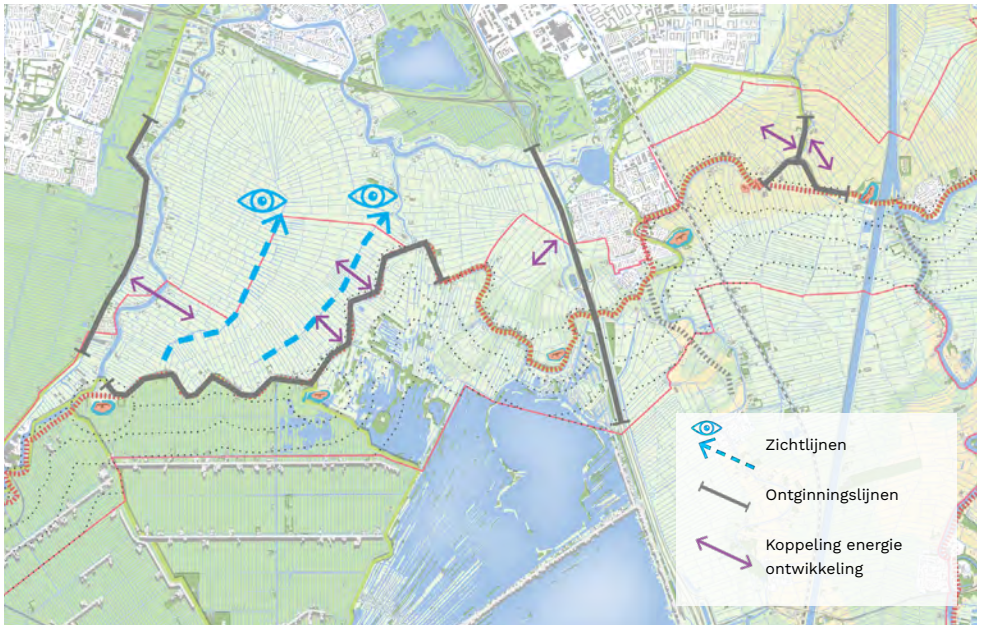

Landschappelijke dragers veenweidelandschap van de Amstel

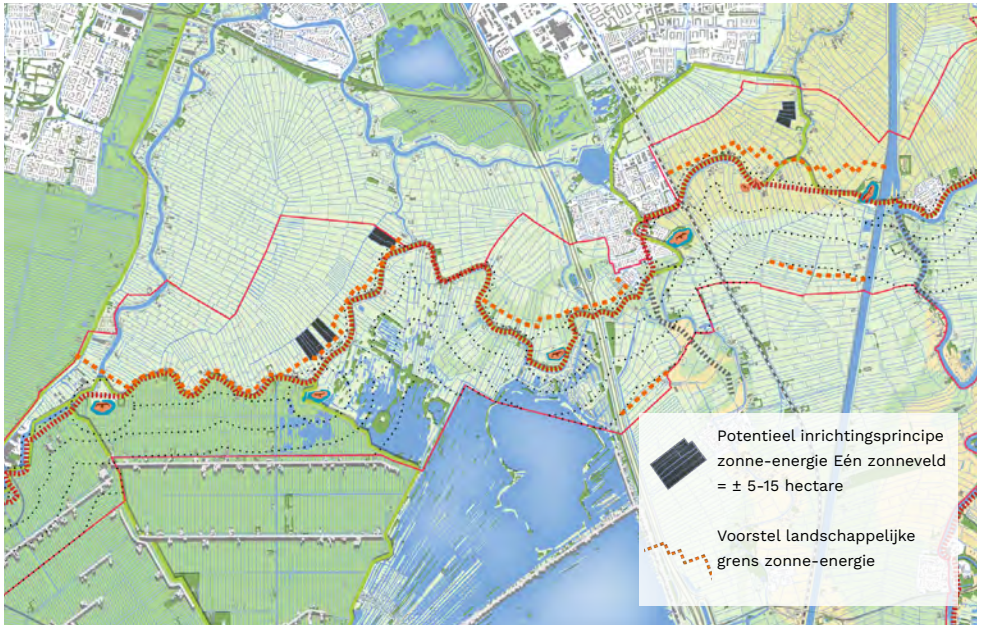

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m) in het veenweidelandschap van de Amstel

Aanknopingspunten
Inzetten op maximaal behoud en herkenbaarheid van het systeem en het oorspronkelijke open inundatieveld als complete en gave expressie van de Stelling van Amsterdam als militair verdedigingssysteem in het landschap, vooral ook als tegenhanger van het stedelijke gebied van de Haarlemmermeer en Aalsmeer.

- Stelling in het oorspronkelijk open landschap goed herkenbaar en beleefbaar houden
- Contrast behouden/versterken tussen stad aan de binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en het open landschap en inundatiegebied aan de buitenzijde (dit geldt met name voor zuidelijke deel)
- Contrast behouden/versterken tussen ‘droog’ binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en ‘nat’ landschap aan de buitenzijde
- Verboden kringen openhouden en zichtlijnen vanaf de forten behouden

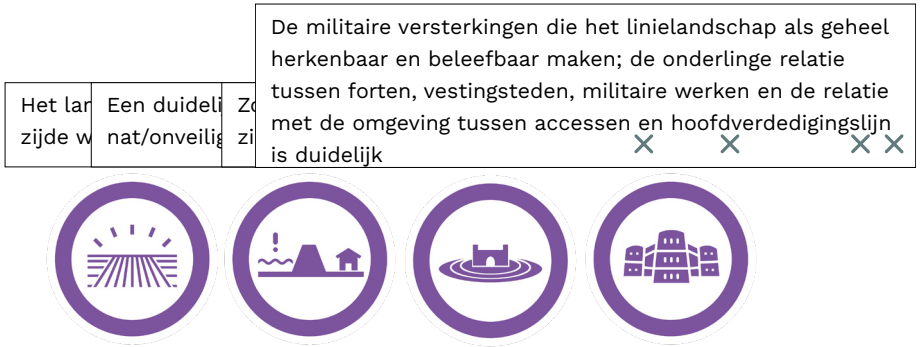

Aanknopingspunten voor het linielandschap in et veenweidelandschap van de Amstel

Terug naar deellandschappen

Deelgebied 8: Vestingdriehoek schakel Hollandse Waterlinies

Vestingdriehoek schakel Hollandse Waterlinies

Vestingdriehoek schakel Hollandse Waterlinies

Karakteristiek van het deellandschap
Dit gebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van de drie vestingsteden Naarden, Weesp en Muiden, maar is vooral ook uniek vanwege de schakel van Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Hier zijn de beide tijdslagen zichtbaar en beleefbaar (metselwerk en beton) en beide hoofdweerstandslijnen komen bij elkaar, waardoor in een deel van het gebied inundatie aan beide zijden van de hoofdweerstandslijn mogelijk was. Kenmerkend is Fort aan het Pampus in het IJmeer als onderdeel van de Stelling van Amsterdam om de vaargeul Pampus te verdedigen tegen aanvallen vanuit de Zuiderzee. Ten slotte wordt het gebied ook gekenmerkt door infrastructuur en (toenemende) recreatieve druk vanuit de omliggende kernen.

Landschappelijke kenmerken
In het meest noordelijke deel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (en dus het meest oostelijke deel van de Stelling van Amsterdam) wordt de bodem bepaald door zeeklei. Het karakter van het landschap verschilt hier echter niet van het omliggende veenlandschap en bestaat hier eveneens uit een strokenverkaveling met grasland als grondgebruik.

- Overgang zeekleilandschap en veenlandschap
- Historische vestingsteden Naarden, Muiden en Weesp
- In het noorden grenzend aan het IJmeer en Gooimeer
- Rivier de Vecht
- Deels open karakter (groen besloten karakter rondom de plassen)
- Nat karakter, veel sloten en plassen (Naardermeer en het Grotemeer)
- Smalle strokenverkaveling
- Muiderberg is gelegen op een hogere zandrug
- Grasland

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Schakel Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie
- De twee hoofdverdedigingslijnen van de SVA en NHW komen hier samen
- Hoofdverdedigingslijn langs Amstel/Smal Weesp sluit aan op de Vecht
- Omkering van de inundatie, van de oostzijde NHW naar de buitenzijde van de SVA
- De NHW kan op dit punt aan twee zijden geïnundeerd worden
- Verboden kringen veelal open, met duidelijke relatie met de houten huizen

Watermanagement
- Herkenbare inundatiegebieden, gelegen tussen de vestingsteden Naarden, Muiden en Weesp
- Inlaatsluizen en kanalen

Militaire werken
- Vestingsteden als schakel tussen NHW en SVA
-
- Overgang SVA en NHW herkenbaar in fortenbouw en materialisering (baksteen en beton)
- Forten langs Amstel en Vecht

Ruimte voor energie

In de Vestingdriehoek komt veel bij elkaar. De huidige robuuste en forse infrastructuur heeft een grote impact op de authenticiteit en integriteit van het authentieke linielandschap. Daarnaast kent dit deelgebied ook gave delen van het linielandschap. Ruimte voor energie is maatwerk in dit gebied. Zie pagina 98 voor de uitsnedes Pampus en Vuurtoreneiland.

Rondom het knooppunt A1-A6, het spoor en de kruising met het inundatiekanaal is de onderlinge samenhang van linieelementen en het landschap verdwenen. Zowel de authenticiteit als de integriteit zijn sterk aangetast. Het toevoegen van wind, juist in deze knoop versterkt dit effect. Grootschalige opwekking van wind, zowel 3MW als 5,6 MW zorgt voor ondermijning van de leesbaarheid van de linieelementen, zorgt voor meer doorsnijdingen en verrommeling en tast daarmee de integriteit nog verder aan. Het realiseren van grootschalige windinitiatieven heeft een significant negatief effcect op de kernkwaliteiten van het linielandschap.

In de gave delen van het linielandschap is sprake van weinig tot geen verstoring door bebouwing of andere opgaande elementen. De linieelementen en het landschap zijn hier authentiek en integer. Windmolens en zonnepanelen hoger dan 1.50 meter hebben een grote impact op zowel de authenticiteit als de visuele integriteit van het linielandschap. Zonnevelden met een maximale hoogte van 1.50 hebben geen significant negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap binnen de op de kaart aangegeven oranje zone. Bij panelen tot 1.50 meter wordt de beleving van weidsheid en openheid beperkt tot niet aangetast. Voor deze ontwikkeling gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, de landschappelijke inpassing en de aanknopingspunten voor waardecreatie.

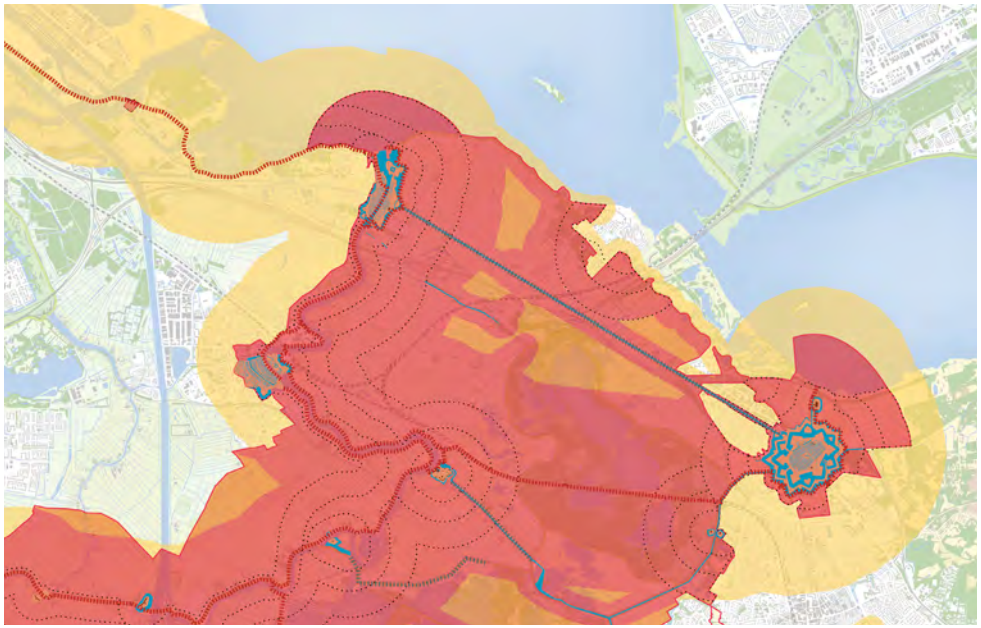

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

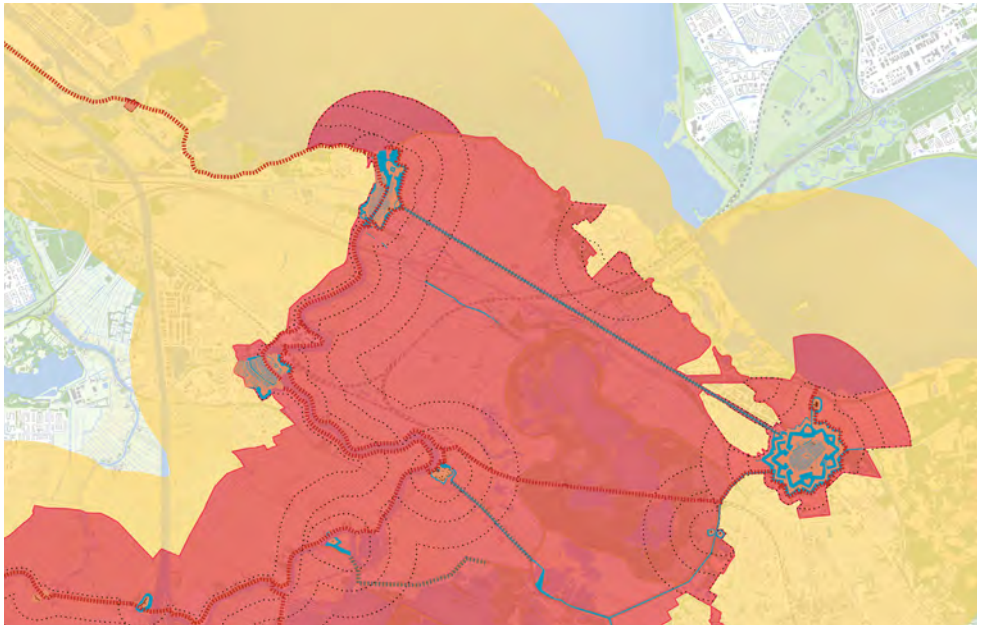

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

Laadvermogen
Zonnevelden mogen ontwikkeld worden vanaf de ‘ontginningslijnen’ van het landschap: de wegen en dijken. De zonnevelden volgen de richting van de percelering en liggen op minimaal 50 meter van de weg of bebouwing. Deze zone kan of mag landschappelijk worden ingericht als onderdeel van de totale ontwikkeling. Langs de hoofdwatergangen blijft eveneens een zone van minimale 50 meter breed vrij van zonnepanelen. Dit zijn de belangrijkste landschappelijke dragers die duidelijk herkenbaar en beleefbaar moeten blijven. Tussen verschillende ontwikkelingen is minimaal 600 meter van zonnepanelen.

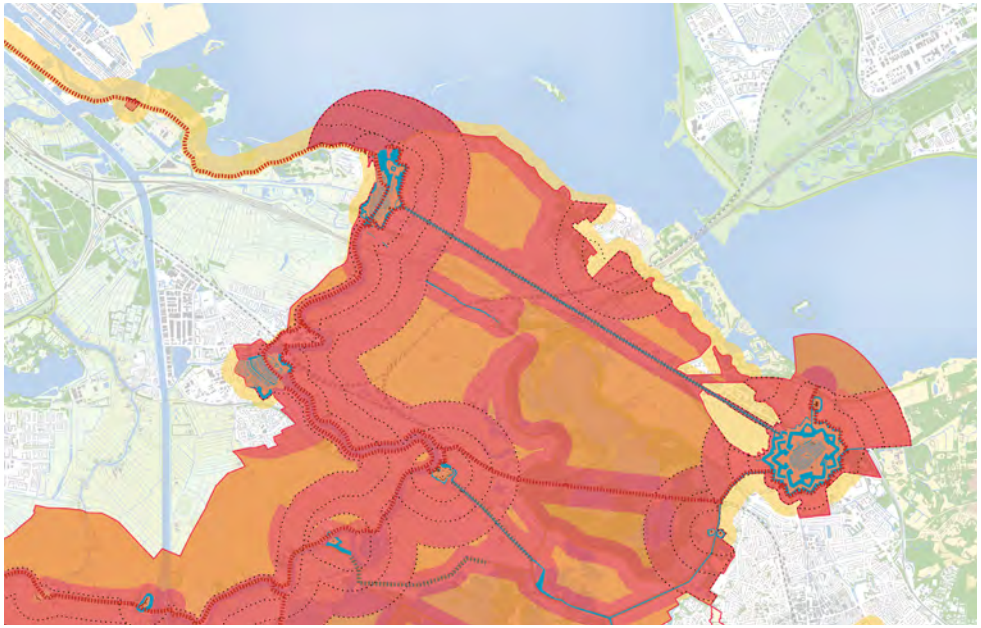

Zoneringskaart zon: lage opstelling

Inpassing
De breedte en lengte van de huidige kavels bepaalt de omvang van een zonneveld. De smalle opstrekkende verkaveling moet altijd herkenbaar zijn. Een totale ontwikkeling kan meerdere kavels van zonnepanelen bevatten. Binnen een ontwikkeling vanaf 10 hectare dient er minimaal 1 perceel niet bedekt te zijn met zonnepanelen. Hierdoor blijft op enkele plekken het kenmerkende smalle opstrekkende slotenpatroon herkenbaar en beleefbaar binnen een grotere ontwikkeling.

Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst en niet om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten essentieel. De landschappelijke omzoming van de totale ontwikkeling sluit aan op het water- moerasrijke karakter van het landschap en heeft een minimale breedte van 20 meter.

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie in de Vestingdriehoek schakel Hollandse Waterlinies

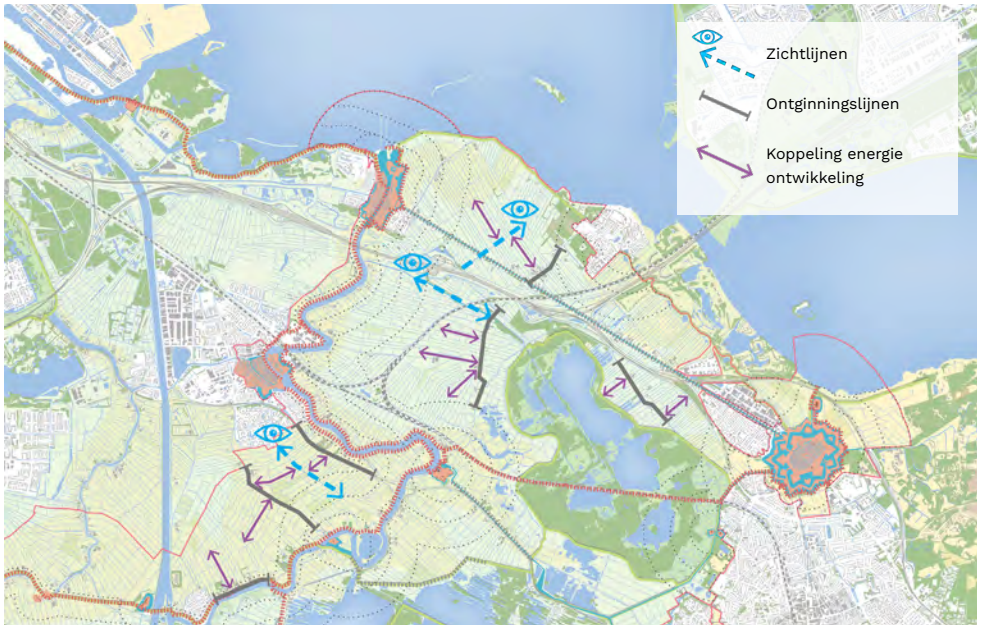

Landschappelijke dragers Vestingdriehoek

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m) in de Vestingdriehoek schakel Hollandse Waterlinies

Aanknopingspunten
Inzetten op maximaal behoud en versterking van de (fysieke, functionele, cultuurhistorische, typologische) relatie tussen de drie vestingsteden Muiden, Weesp en Naarden, de relatie van de vestingsteden in het omliggende ('vijandige') landschap, de nog aanwezige openheid en als schakel tussen de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

- Onderlinge relatie tussen de drie vestingssteden behouden en versterken (fysiek, typologisch, functioneel, visueel)
- Versterken van de zichtbaarheid en herkenbaarheid dat hier beide linies aanwezig zijn
- Verboden kringen openhouden en zichtlijnen vanaf de forten en vestingsteden behouden
- Relatie van de vestingssteden met het open landschap en het water behouden en versterken
- Relatie met de accessen behouden en versterken

Aanknopingspunten voor het linielandschap in de Vestingdriehoek schakel Hollandse Waterlinies

Zoneringskaart wind: 3.0 MW Pampus en Vuurtoreneiland

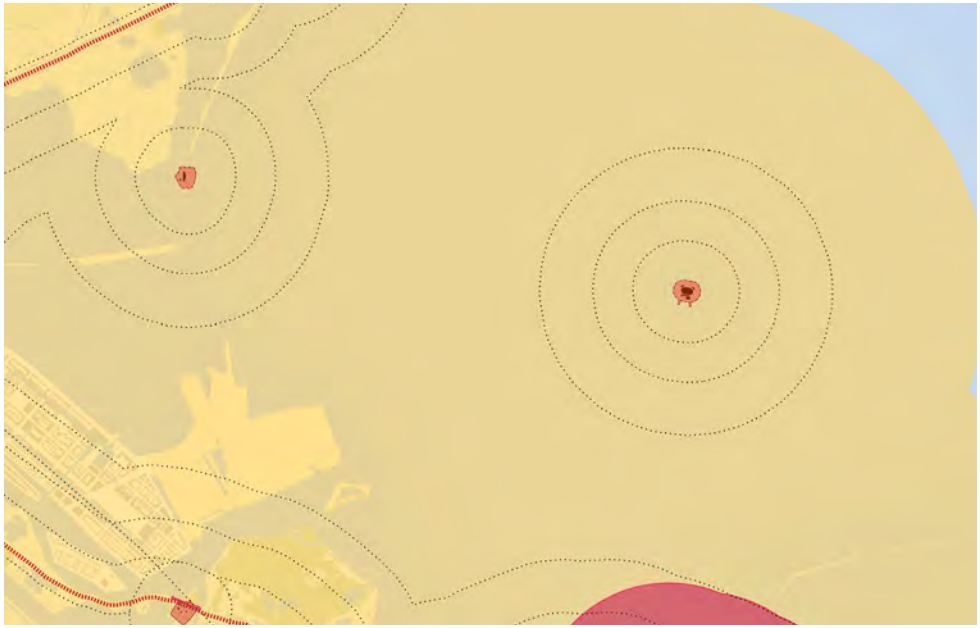

Zoneringskaart wind: 5.6 MW Pampus en Vuurtoreneiland

Zoneringskaart zon: lage opstelling Pampus en Vuurtoreneiland

Opvallend voor het deelgebied Vestingdriehoek schakel Hollandse Waterlinies zijn de militaire werken ten noorden van dit deelgebied die werden gerealiseerd ter bescherming vanuit de Zuiderzee. Het gaat hierbij om Fort Pampus, Fort Diemerdam en Werk aan het IJ op het Vuurtoreneiland. Het linielandschap is hier gaaf en er is nauwelijks sprake van verstoring door bebouwing of andere opgaande elementen omdat deze elementen zich op en rondom het IJmeer bevinden.

De linie-elementen binnen de property vallen in de rode zone. De verboden kringen buiten de property vallen in de gele zone. Windmolens en zonnepanelen hebben een mogelijke impact op de visuele integriteit van het linielandschap. Bij ontwikkelingen is het nodig aan te tonen dat de visuele integriteit van niet wordt aangetast .

Deelgebied 9: Vechtplassengebied

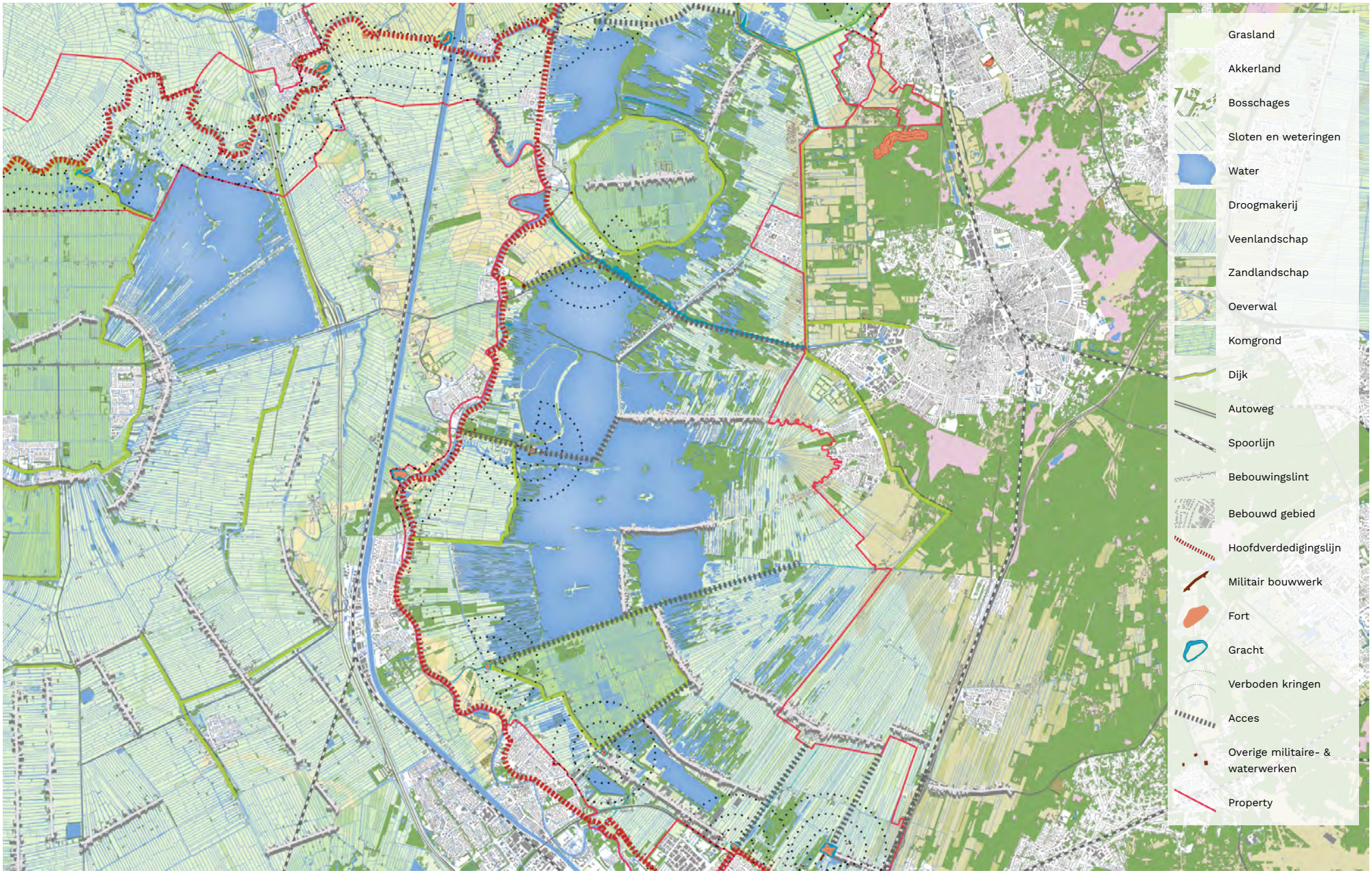

Vechtplassengebied

Vechtplassengebied

Karakteristiek van het deellandschap
De Vecht vormt de duidelijk herkenbare hoofdweerstandslijn in dit gebied. Het gebied wordt gekenmerkt door plassen, sloten en dijken/ kades in oostwestrichting met op de uiteinden daarvan de forten. Het is een mooi en gaaf gebied waarin het systeem van de Nieuwe Hollandse Waterlinie goed herkenbaar en beleefbaar is. In dit deel vormt de Vecht de ruggengraat van de Linie, met aan de oostzijde het plassengebied waardoor het contrast tussen veilig en onveilig tot op de dag van vandaag beleefbaar is.

Landschappelijke kenmerken
Een groot deel van het veenlandschap van de Nieuwe Hollandse Waterlinie wordt gekenmerkt door een grote hoeveelheid plassen. Hier is het karakter meer besloten door de opgaande beplanting rondom deze plassen.

- Veenlandschap en twee kleine droogmakerijen
- Rivier de Vecht
- Open weids karakter
- Groen besloten karakter rondom de plassen
- Nat karakter, veel sloten en plassen
- Smalle strokenverkaveling
- Plasgebieden aan de oostzijde van de Linie
- Grasland

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Hoofdverdedigingslijn duidelijk herkenbaar, volgt de Vecht
- Verschil tussen veilige en onveilige zijde op veel plekken herkenbaar door natte buitenzijde
- Duidelijke relatie met accessen (vooral dijkjes en kades)
- Verboden kringen open

Watermanagement
- Vrijwel geen verstedelijking aan de buitenzijde van de Linie, waardoor inundatiegebied duidelijk herkenbaar is
- Buitenzijde bestaat uit natte weiden, moerasgebied en plassen

Militaire werken
- Sommige forten hebben een duidelijke positie aan de hoofdverdedigingslijn. Anderen staan juist op afstand van de hoofdverdedigingslijn aan het begin van het inundatieveld
- Onderlinge relatie tussen de forten herkenbaar
- Veelheid aan militaire objecten als kazematten en groepsschuilplaatsen markeren de hoofdverdedigingslijn

Ruimte voor energie

Het Vechtplassengebied is een open en gaaf linielandschap. Er is sprake van weinig tot geen verstoring door bebouwing of andere opgaande elementen. De linieelementen en het landschap zijn hier authentiek en integer.

Uit de zoneringskaarten voor wind blijkt dat er ruimte is voor de energieopwekking door wind in het landschap van het Vechtplassengebied. Echter, gezien het enorme contrast in schaal tussen windturbines en het lanschap, dient men terughoudend te zijn in het aantal te realiseren windenergie initiatieven om tevens de impact op de authenticiteit en de visuele integriteit van het linielandschap te minimaliseren. Zonnepanelen hoger dan 1.50 meter hebben een significant negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap. Zonnevelden met een maximale hoogte van 1.50 meter hebben geen effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap binnen de op de kaart aangegeven oranje zone, aan de oostzijde van het deelgebied vanaf de aangegeven ‘ontginningslijnen’. Daarnaast zijn zonnepanelen mogelijk op de plassen. Op het water worden de panelen zo vlak mogelijk aangelegd. Ook in de droogmakerijen in dit deelgebied heeft het plaatsen van zonnepanelen geen significant negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap.

Voor deze ontwikkeling gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, de landschappelijke inpassing en de aanknopingspunten voor waardecreatie.

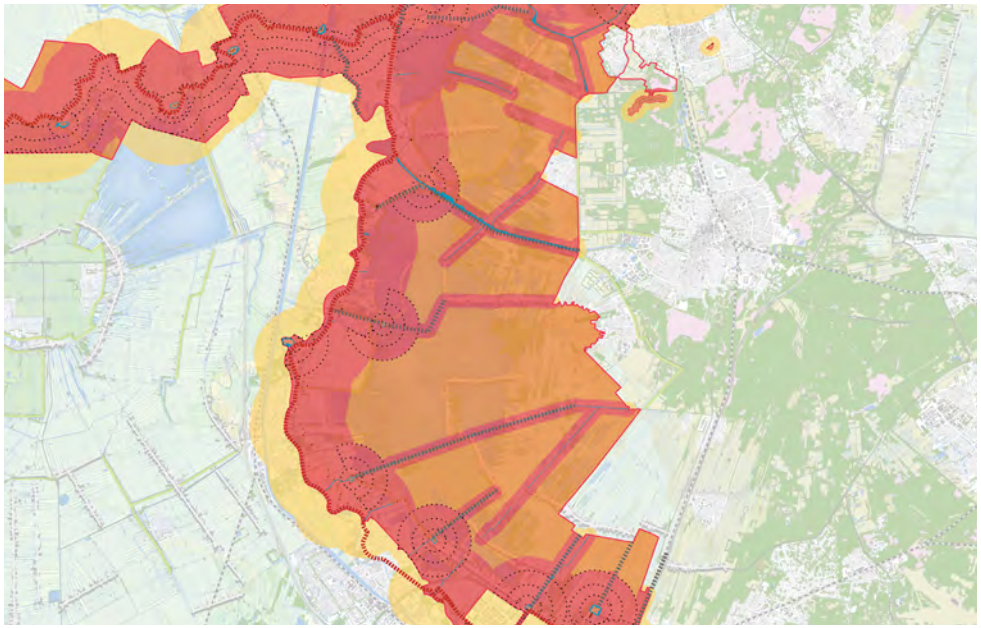

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

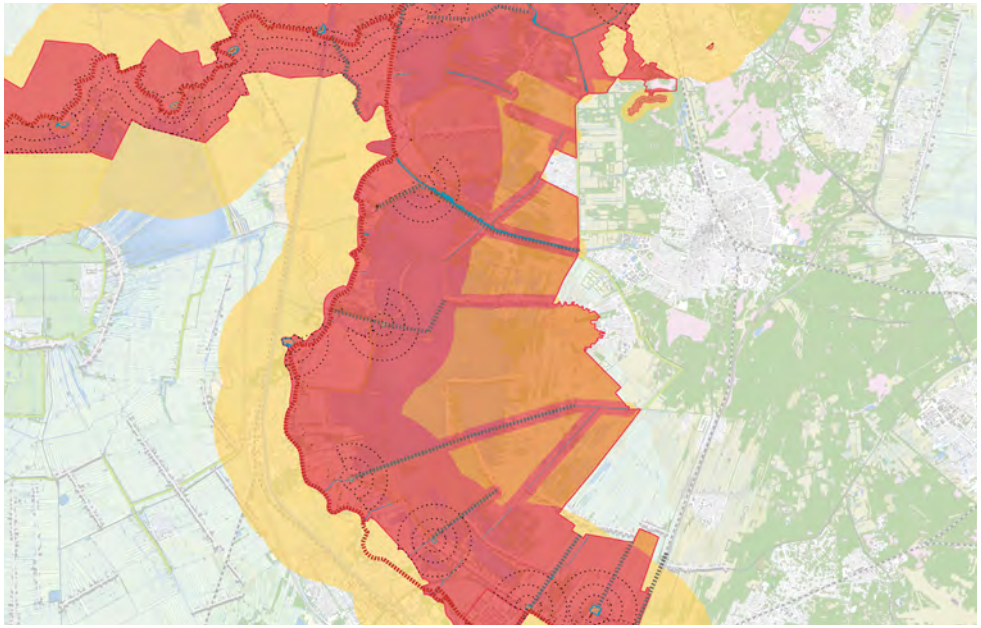

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

Wind

In het Vechtplassengebied is beperkt ruimte voor energieopwekking door wind. Allereerst dient te worden voorkomen dat windturbine opstellingen parallel staan aan de hoofdverdedigingslijn. In de rest van het gebied zijn windturbines kunnen in lijn- of vlakopstelling in dit landschap onder voorwaarden mogelijk. Hiervoor geldt dat het aantal windturbines tot één vlak van minimaal 4 turbines (2x2) of één lijn van minimaal 2 turbines moet worden beperkt. Belangrijk is dat tussen de turbines gelijke afstanden worden aangehouden. Bepaal het passende aantal aan de hand van de schaal van het landschap door de ruimtelijke en visuele impact van de turbines op het Linielandschap. Voor de inpassing geldt dat de windturbines zo worden ingepast dat de structuur van de clustering aansluit op het verkavelingspatroon. Beperk daarbij zoveel mogelijk het aantal toegangswegen, bruggen, etc. Gebruik materialen die passen bij het materiaalgebruik en inrichtingselementen in dit landschap.

Regels laadvermogen en inpassing windenergie in het Vechtplassengebied

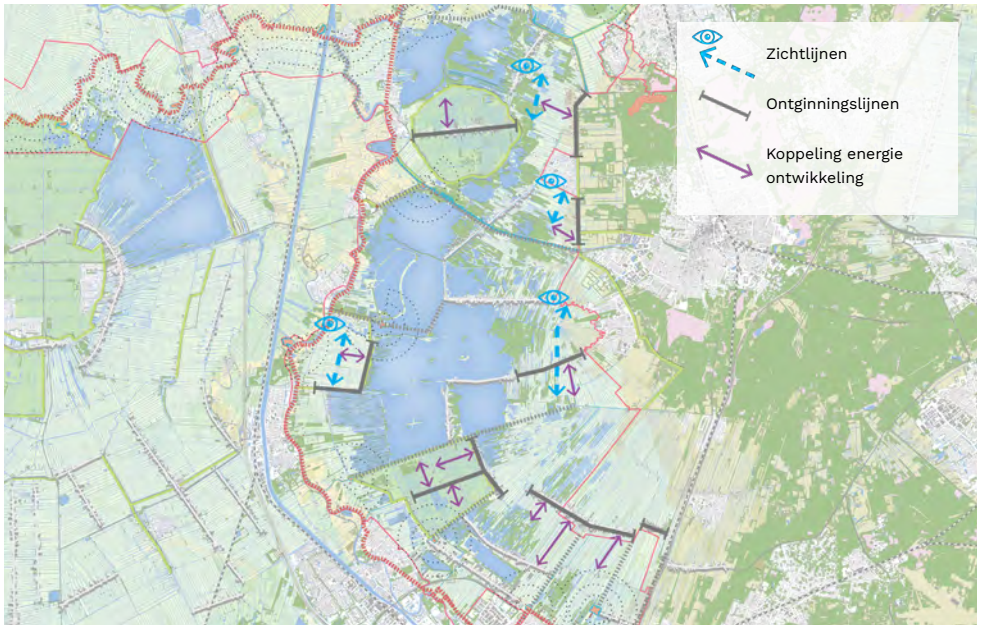

Landschappelijke dragers Vechtplassengebied

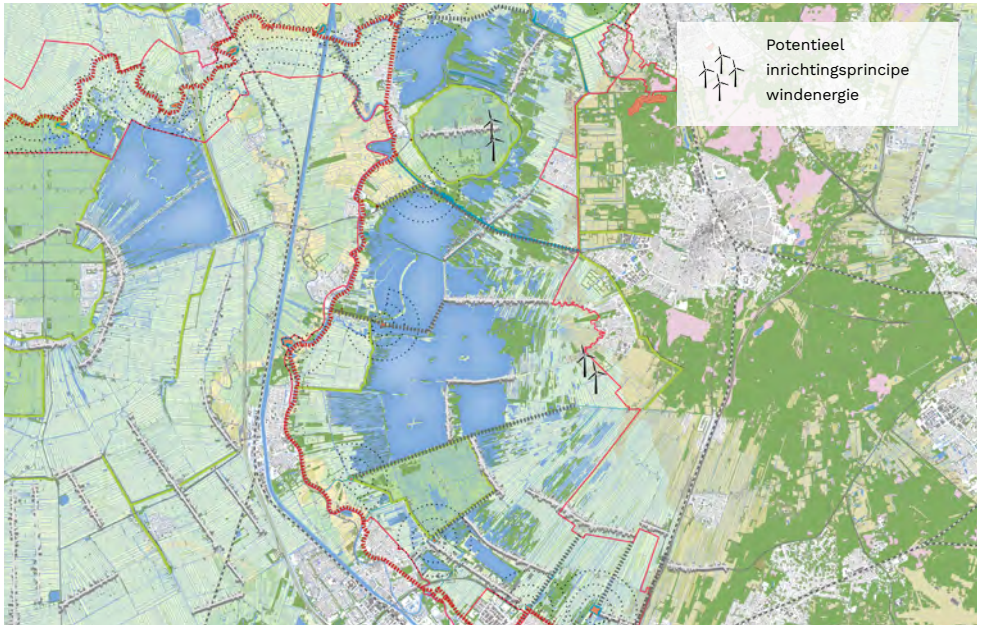

Voorbeeld verkenning laadvermogen windenergie (3 MW) in het Vechtplassengebied

Zon op water
Laadvermogen en inpassing
Zon op water is mogelijk. Per plas is 1 zonneveld van max. 20 hectare mogelijk. De panelen liggen ‘vlak’ op het water en worden omzoomd door beplante groene drijvende eilanden. De drijvende zonnevelden worden op minimaal 100 meter van de oevers gerealiseerd.

Zonnepanelen tot maximaal 1.50 meter
Laadvermogen
Zonnevelden mogen ontwikkeld worden vanaf de op de kaart aangegeven ‘ontginningslijnen’ van het landschap: de wegen en lintbebouwingen. Deze concentreren zich aan de oostzijde van het plassengebied.
De zonnevelden volgen de richting van de percelering en liggen op minimaal 50 meter van de weg of bebouwing. Deze zone kan of mag landschappelijk worden ingericht als onderdeel van de totale ontwikkeling. Langs de hoofdwatergangen blijft eveneens een zone van minimale 50 meter breed vrij van zonnepanelen. Dit zijn de belangrijkste landschappelijke dragers die duidelijk herkenbaar en beleefbaar moeten blijven. Tussen verschillende ontwikkelingen is minimaal 600 meter vrij tot de volgende ontwikkeling.

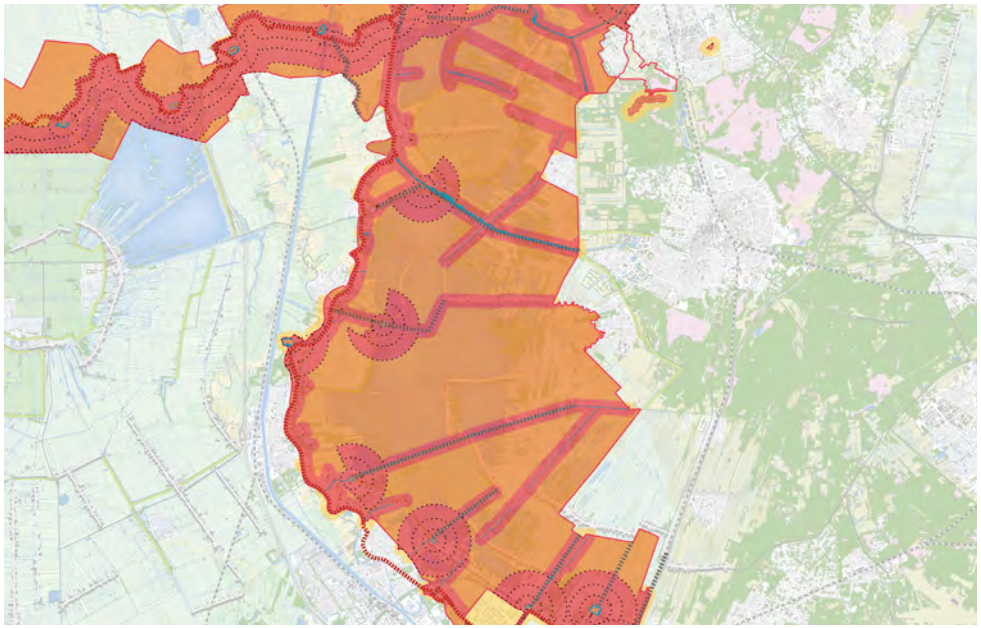

Zoneringskaart zon: lage opstelling

Inpassing

De breedte en lengte van de huidige kavels bepaalt de omvang van een zonneveld. De smalle opstrekkende verkaveling moet altijd herkenbaar zijn. Een totale ontwikkeling kan meerdere kavels van zonnepanelen bevatten maar mogen bij elkaar nooit breder worden dan 600 meter. Binnen een ontwikkeling vanaf 10 hectare moet er minimaal 1 perceel niet bedekt zijn met zonnepanelen. Hierdoor blijft op enkele plekken het kenmerkende smalle opstrekkende slotenpatroon herkenbaar en beleefbaar binnen een grotere ontwikkeling.

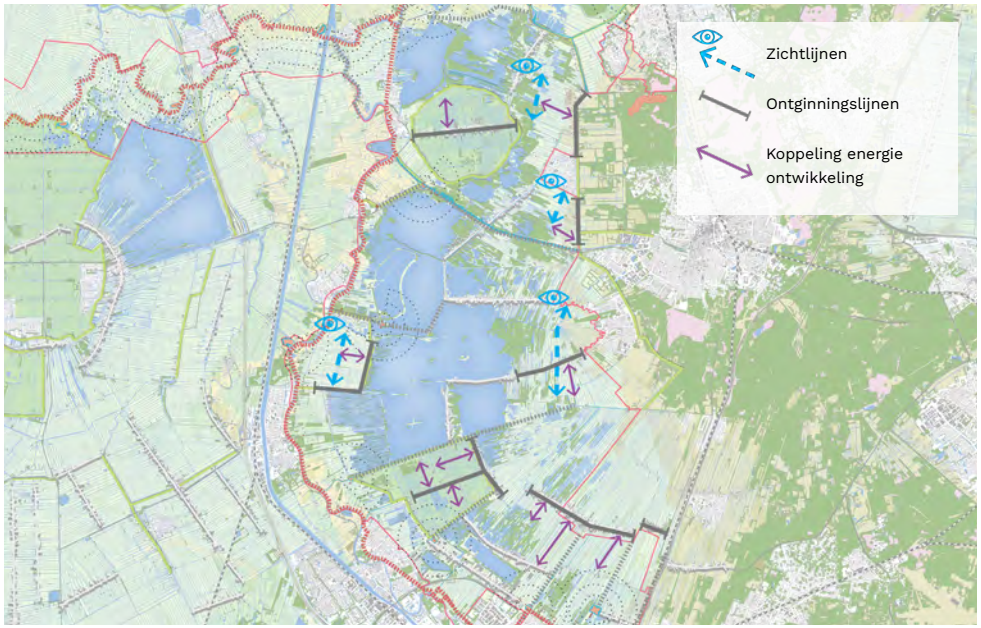

Landschappelijke dragers Vechtplassengebied

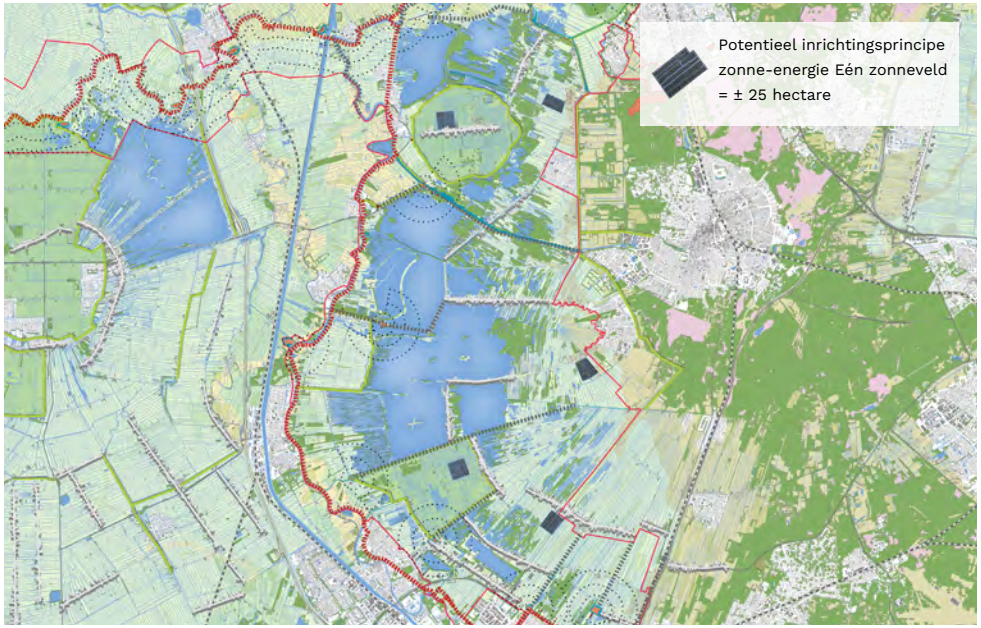

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m) in het Vechtplassengebied: concentratie

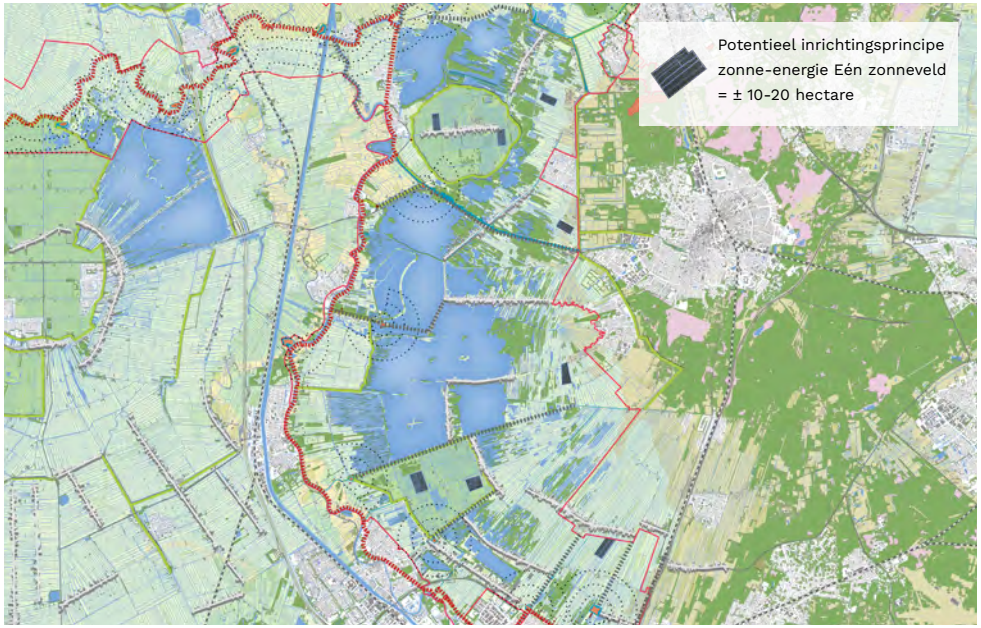

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m) in het Vechtplassengebied: verspreid

Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst en niet om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten essentieel. De landschappelijke omzoming van de totale ontwikkeling sluit aan op het water- moerasrijke karakter van het landschap en heeft een minimale breedte van 20 meter.

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie in het Vechtplassengebied

Aanknopingspunten
Inzetten op maximaal behoud en herkenbaarheid van het systeem en het oorspronkelijke open inundatieveld en de vaak open veilige zijde als complete en gave expressie van de Nieuwe Hollandse Waterlinie als militair verdedigingssysteem in het landschap, vooral ook als tegenhanger van het stedelijke gebied ten noorden (Vestingdriehoek) en ten zuiden (Kraag van Utrecht).

- Linie in het oorspronkelijk open landschap goed herkenbaar en beleefbaar houden
- Contrast behouden tussen ‘stad’ aan de binnenzijde van de hoofdweerstandslijn (hoewel de veilige zijde hier ook vaak open is) en het open landschap en natte inundatiegebied aan de buitenzijde
- Contrast behouden/versterken tussen ‘droog’ binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en ‘nat’ landschap aan de buitenzijde
- Verboden kringen openhouden en zichtlijnen vanaf de forten behouden
- Relatie met de accessen behouden

Aanknopingspunten voor het linielandschap in het Vechtplassengebied

Deelgebied 10: Kraag van Utrecht

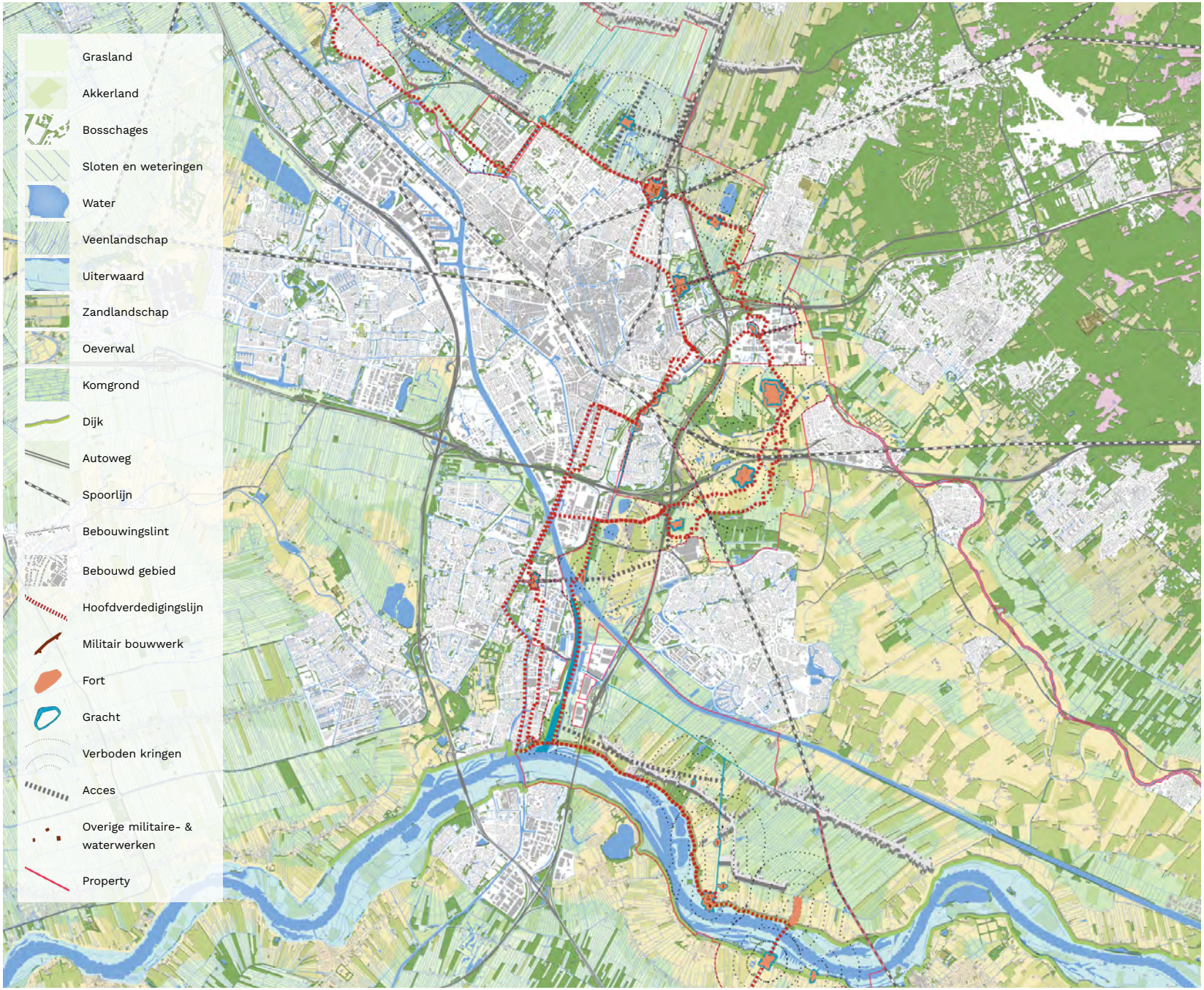

Kraag van Utrecht

Kraag van Utrecht

Karakteristiek van het deellandschap
Uniek voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie is hier de aanwezigheid van de dubbele fortenring. De eerste ring van forten ligt binnen het stedelijke gebied van Utrecht. De tweede ring ligt grotendeels binnen het meer open, maar smalle, landschap van het oorspronkelijke inundatiegebied. De stad is overal voelbaar en ook de knoop van infrastructuur is van grote invloed.

Landschappelijke kenmerken
Het zandlandschap is geen landschapstype dat voorkomt binnen de verdedigingslinies. Het is hier immers te hoog en te droog om te inunderen. Het zandlandschap wordt gekenmerkt door bos en heidegebieden met een besloten karakter. De nabije aanwezigheid van het zandlandschap van de Utrechtse Heuvelrug bepaalt de ligging en vorm van het inundatiegebied aldaar. Dit betekent bij Utrecht dat het te inunderen gebied beperkt is en de inundatiestrook erg smal is.

- Rivierenlandschap
- Grenzend aan het veenlandschap (Vechtplassengebied) en het zandlandschap (Utrechtse Heuvelrug)
- De stad Utrecht gelegen ten westen
- Hogere, droge heide- en bosgebieden ten oosten
- Verstedelijkt gebied

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Het gebied rondom de kraag van Utrecht kenmerkt zich door meerdere hoofdweerstandslijnen.
- Oorspronkelijk tracé van de hoofdverdedigingslijn deels herkenbaar in stedenbouwkundige structuur (maar is weinig expressief)
- Eerste ring opgenomen in stedelijk gebied, verboden kringen volledig volgebouwd
- Tweede ring bestaat uit grote en karakteristieke forten in een groene setting, hier zijn de verboden kringen (deels) nog open

Watermanagement
- Slechts een heel smal inundatiegebied, en om sommige plekken zelfs geen inundatiegebied, door de nabijheid van het hoger en droger gelegen zandlandschap van de Utrechtse Heuvelrug.
- Markante waterwerken, waaronder de Plofsluis
- Inundatiegebieden aan de noord en zuidrand van Utrecht grotendeels volgebouwd
- De Kromme Rijn vormt de kraan voor inundatie bij Utrecht, vandaar dat deze beschermd diende te worden

Militaire werken
- Uniek is de dubbele fortenring die zo gepositioneerd is dat de verboden kringen elkaar overlappen en een aaneengesloten bescherming bieden. Deze dubbele fortenring is gerealiseerd omdat hier gebied lag wat niet te inunderen was.
- Veelheid aan militaire objecten als kazematten en groepsschuilplaatsen markeren de tweede ring van forten

Ruimte voor energie

Kraag van Utrecht

In de Kraag van Utrecht komt veel bij elkaar. De hoge dynamiek van de stad met zijn veelheid aan infrastructuur heeft een grote impact op de authenticiteit en integriteit van het authentieke linielandschap. De property is op veel plekken smal en vormt op sommige plekken de enige groene ruimte tussen stedelijke gebieden zoals tussen Utrecht en de Bilt, Utrecht en Houten. Grootschalige opwekking van energie middels zonnevelden en windturbines, zowel 3MW als 5,6 MW, zorgt voor ondermijning van de leesbaarheid van de linieelementen, zorgt voor meer doorsnijdingen en verrommeling en tast daarmee de authenticiteit en integriteit nog verder aan. Vandaar dat deze grootschalige energie-initiatieven een significant negatief effect hebben op de kernkwaliteiten van het linielandschap. Slechts op enkele plekken (de aangeduide oranje zone op de kaart) hebben zonnevelden met een maximale hoogte van 1.50 meter geen negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap.

Eiland van Schalkwijk

Ten oosten van de A27 ter hoogte van Nieuwegein krijgt het linielandschhap meer ruimte en is er sprake van een gaver linielandschap. Het landschap van deze open komgrond wordt gevormd door graslanden met enkele opstrekkende ontginningen bestaande uit laagstam boomgaarden. Er zijn enkele locaties waar windturbines van 3.0 MW geen negatief effect hebben op de kernkwaliteiten van het linielandschap. Om de impact op zowel de authenticiteit en de visuele integriteit van het linielandschap te minimaliseren dient men terughoudend te zijn in het aantal te realiseren windenergie initiatieven. De ontwikkeling van zonnevelden is mogelijk wanneer dit onderdeel wordt van de hiervoor beschreven geleding en daarbij behorende maat en schaal. Zonnevelden met een maximale hoogte van 1.50 meter hebben geen negatief effect op

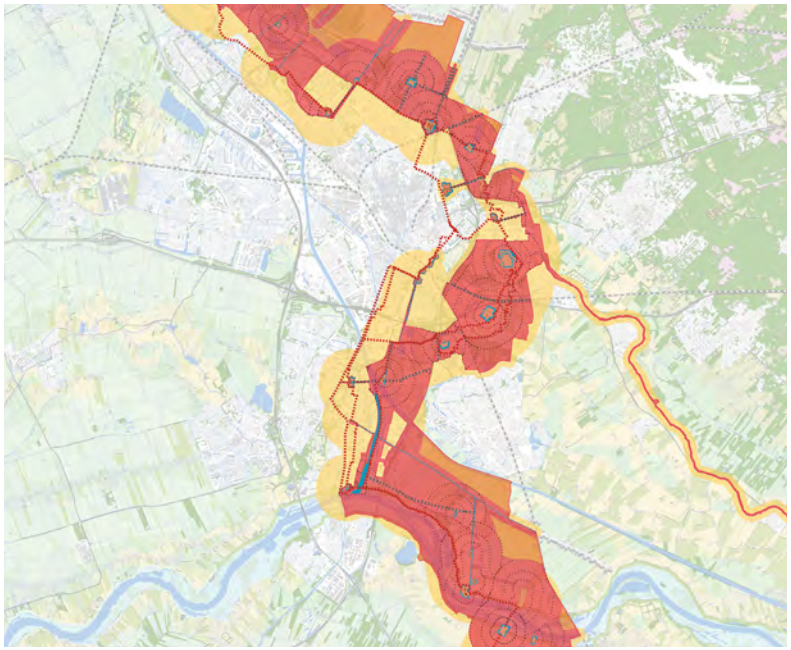

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

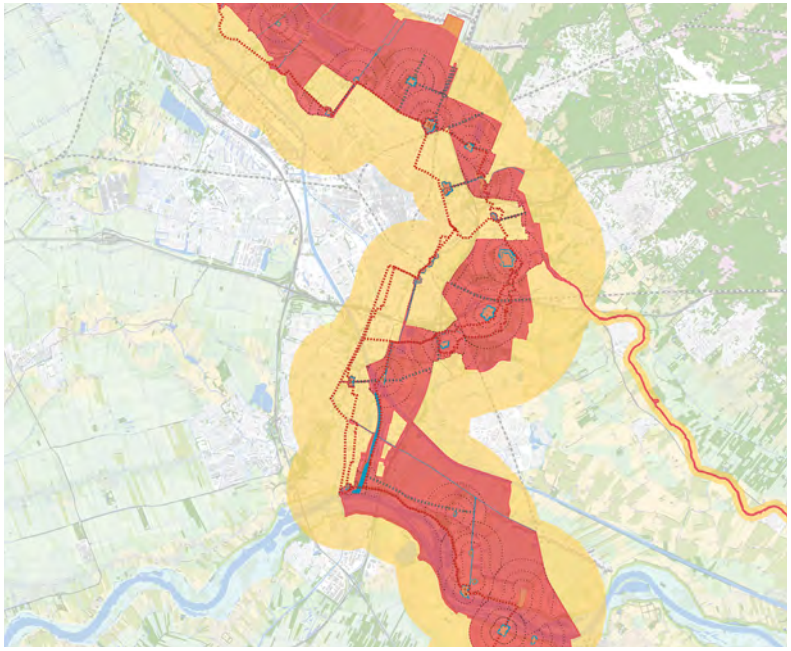

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

de kernkwaliteiten van de linie binnen de aangeduide oranje zone op de kaart. Hier wordt de beleving van weidsheid en openheid beperkt tot niet aangetast. Zonnepanelen hoger dan 1.50 meter hebben een significant negatief effect op de kernkwaliteiten van de linie. Voor de ontwikkeling van zonne-energie initiatieven gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, de ontwerpregels voor de landschappelijke inpassing en de aanknopingspunten voor waardecreatie.

Laadvermogen
Zonnevelden mogen ontwikkeld worden vanaf de ‘ontginningslijnen’ van het landschap: de wegen en bebouwingslinten. De zonnevelden volgen de richting van de percelering en liggen op minimaal 50 meter van de weg of bebouwing. Deze zone kan of mag landschappelijk worden ingericht als onderdeel van de totale ontwikkeling. Langs de hoofdwatergangen blijft eveneens een zone van minimaal 50 meter breed vrij van zonnepanelen. Dit zijn de belangrijkste landschappelijke dragers die duidelijk herkenbaar en beleefbaar moeten blijven. Tussen verschillende ontwikkelingen is minimaal 600 meter vrij van zonnepanelen.

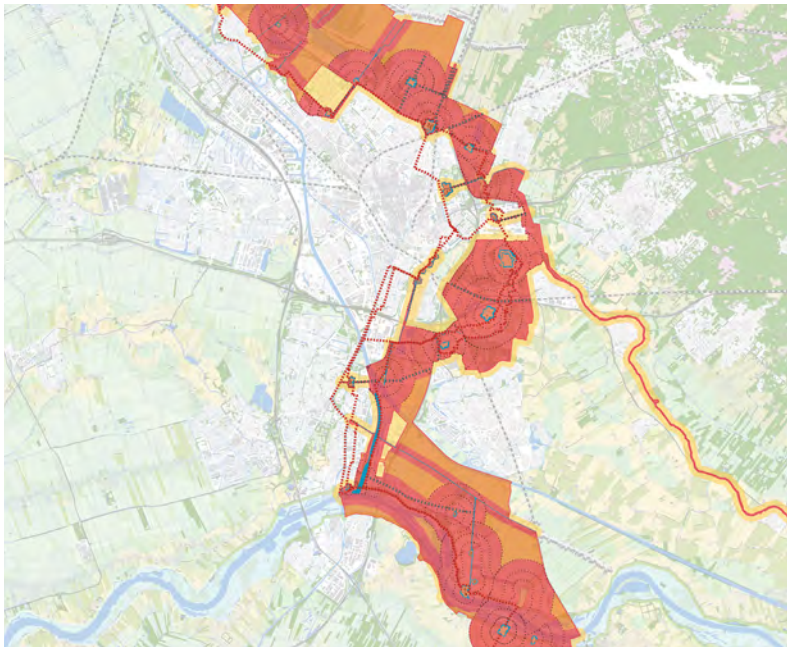

Zoneringskaart zon: lage opstelling

Inpassing
De breedte en lengte van de huidige kavels bepaalt de omvang van een zonneveld. De opstrekkende verkaveling en het bijbehorende slotenpatroon moet altijd herkenbaar zijn. Een totale ontwikkeling kan meerdere kavels van zonnepanelen bevatten maar bij een ontwikkeling groter dan 10 hectare moet minimaal 1 perceel vrij worden gelaten voor natuur- en landschapsontwikkeling binnen de totale ontwikkeling ten behoeve van landschappelijke geleding.

Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst en niet om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten en percelen essentieel. De landschappelijke omzoming van de totale ontwikkeling heeft een minimale breedte van 20 meter en sluit aan op het waterrijke karakter van het landschap.

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie rondom de Kraag van Utrecht

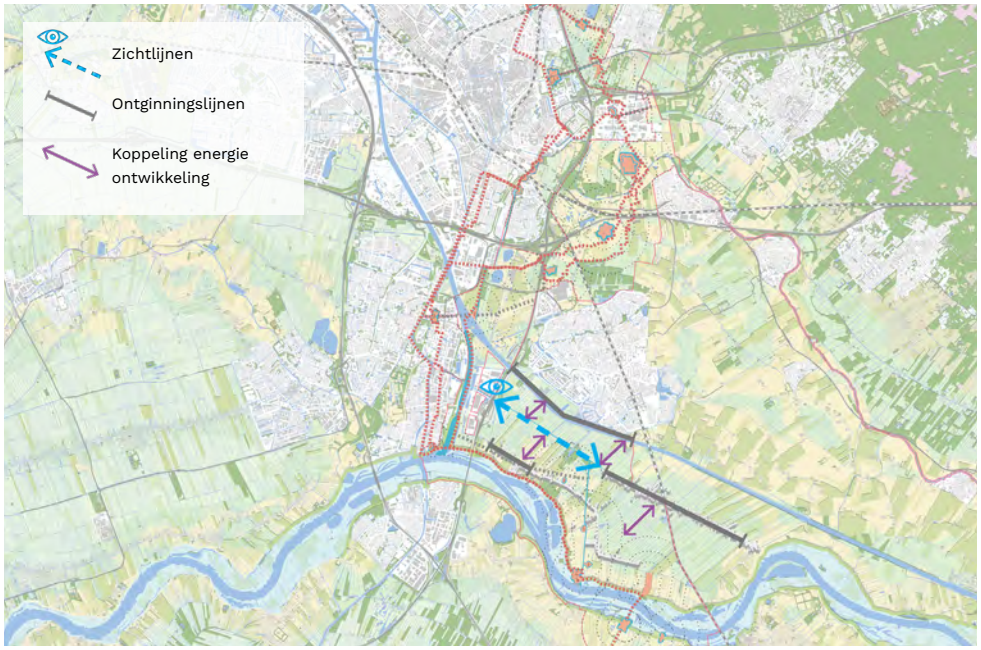

Landschappelijke dragers Kraag van Utrecht

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (1.50 m) rondom de Kraag van Utrecht: verspreid

Aanknopingspunten (Kraag van Utrecht)
Inzetten op maximaal behoud en versterken van de herkenbaarheid van de dubbele fortenring en behoud van de nog beperkt aanwezige openheid om zo voldoende lucht en ruimte te houden voor de expressie van de Nieuwe Hollandse Waterlinie als militair verdedigingssysteem in het landschap.

- Zoveel mogelijk forten en elementen als één geheel en ensemble beschouwen en zoveel mogelijk in het oorspronkelijk open landschap herkenbaar en beleefbaar houden
- De nog aanwezige openheid binnen het oorspronkelijke inundatieveld behouden danwel versterken
- De nog open verboden kringen openhouden en de nog aanwezige zichtlijnen vanaf de forten behouden
- Zichtbaarheid en herkenbaarheid van de dubbele fortenlinie versterken

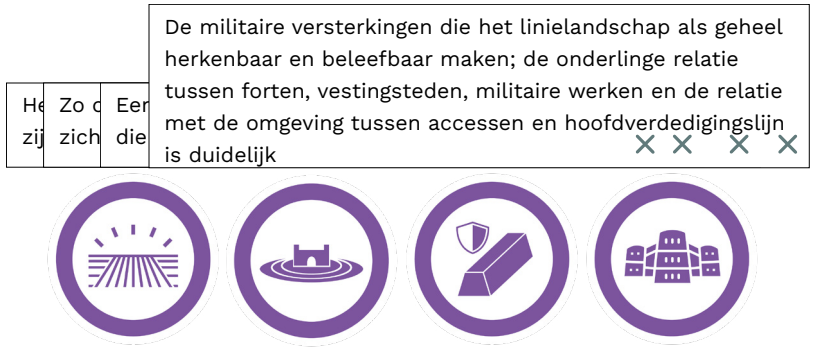

Aanknopingspunten voor het linielandschap rondom de Kraag van Utrecht

Aanknopingspunten (Eiland van Schalkwijk)
Inzetten op behoud en herkenbaarheid van de fortenensembles, de duidelijk herkenbare hoofdweerstandslijn samen met het open inundatieveld, als complete en gave expressie van de Nieuwe Hollandse Waterlinie als militair verdedigingssysteem in het landschap.

- Linie in het oorspronkelijk open landschap goed herkenbaar en beleefbaar houden
- Fortensembles als geheel beschouwen
- Contrast behouden/versterken tussen ‘droog’ binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en ‘nat’ landschap aan de buitenzijde
- Verboden kringen openhouden en zichtlijnen vanaf de forten behouden

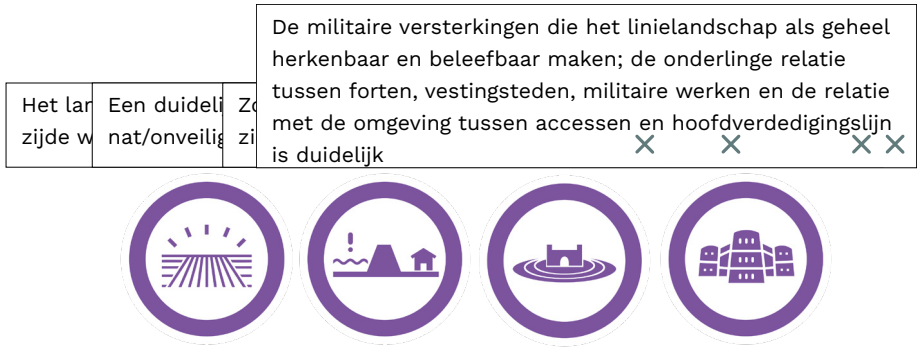

Aanknopingspunten voor het linielandschap in het Eiland van Schalkwijk

Terug naar deellandschappen

Deelgebied 11: Landschap van de grote rivieren

Landschap van de grote rivieren

Landschap van de grote rivieren

Karakteristiek van het deellandschap
Als tegenhanger van het sterk verstedelijkte deel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie nabij Utrecht is de linie in het landschap van de grote rivieren van grote waarde. De hoofdweerstandslijn is goed herkenbaar, met name langs de Diefdijk, ook door de grote hoeveelheid elementen (zoals kazematten). De forten langs de rivieren vormen opvallende en herkenbare ensembles. De vestingdriehoek Gorinchem, Woudrichem, Slot Loevestein en fort Vuren is daarbij een opvallend ensemble. Maar ook Fort Everdingen - Fort Honswijk is een opvallend cluster.

Landschappelijke kenmerken
Het landschap bestaat uit oeverwallen langs de rivieren met uiterwaarden en komgebieden tussen de oeverwallen.
De oeverwallen zijn hoger gelegen gronden met een kleinschalig en besloten karakter, gevormd door de bebouwingskernen, beplanting en een afwisselend grondgebruik van grasland, akkerland en fruit- en boomteelt. De verkaveling is onregelmatig. De wegen volgden van oudsher de hogere ruggen en hebben daardoor een kronkelend karakter. De komgebieden zijn lager gelegen en hebben een natter, open en grootschalig karakter. Er is sprake van zowel regelmatige blokverkaveling als strokenverkaveling. Het grondgebruik bestaat vooral uit grasland. De wegen zijn er lang en recht. Opvallende elementen zijn de eendenkooien. Ook kent het komgebied ten oosten van de Diefdijk een zone met veel opgaande beplanting, waardoor het karakter hier juist meer besloten is.

- Rivierengebied
- Rivieren Lek, Linge, Waal, Merwede
- Open en weids karakter in de komgebieden
- Meer besloten karakter op de stroomruggen en oeverwallen
- Vooral strokenverkaveling in de komgebieden, (onregelmatige blokverkaveling op de stroomruggen en oeverwallen
- Vooral grasland in de komgebieden, afwisselend grondgebruik op de stroomruggen

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Hoofdverdedigingslijn duidelijk herkenbaar, gevormd door rivierdijken of duidelijk herkenbare Liniedijk, zoals de Diefdijk
- Hoofdverdedigingslijn gelegen in veelal agrarisch gebied
- Op een aantal locaties is sprake van verdichting aan de westzijde (veilige zijde), zoals bij Gorinchem
- Verboden kringen grotendeels open

Watermanagement
- Brede inundatiegebieden
- Inundatiegebied grotendeels open en herkenbaar, maar met diffuse begrenzing (natuurlijke verhogingen in het landschap, gevormd door stroomruggen vormen de grens)
- Op enkele locaties bebouwd, zoals bij Gorinchem
- Karakteristieke inundatiesluizen

Militaire werken
- Forten op strategische posities langs de rivier
- Herkenbare ensembles
- Vestingdriehoek van Gorinchem, Woudrichem, Slot Loevestein en Fort Vuren
- Veelheid aan militaire objecten als kazematten en groepsschuilplaatsen markeren de hoofdverdedigingslijn

Ruimte voor energie

Het landschap van de grote rivieren is een relatief gaaf linielandschap dat bestaat uit verschillende landschapstypen met een verschillende maat en schaal en mate van openheid. De ruimte voor energie is dan ook maatwerk per landschapstype. De komgronden zijn te verdelen in open weidse komgebieden en halfopen meer besloten komgebieden met opgaande boselementen. In de weidse open komgebieden is sprake van weinig tot geen verstoring door bebouwing of andere opgaande elementen. Zonnepanelen hoger dan 1.50 meter in deze delen van het komgebied hebben een significant negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap. Bij panelen tot 1.50 meter wordt de beleving van weidsheid en openheid beperkt tot niet aangetast. Er is nauwelijks sprake van een negatief effect op zowel de authenticiteit als de visuele integriteit van het open linielandschap.

In de meer besloten delen van het linielandschap, de oeverwallen en de meer besloten komgebieden is het mogelijk zonnepanelen met een maximale hoogte van 2,50 te realiseren. De impact op de authenticiteit en integriteit is in deze delen van het linielandschap beperkter en aanvaardbaar. Er is geen sprake van een significant negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap. De zonnevelden worden hier onderdeel van de afwisseling tussen de bos- en graslandpercelen. Randvoorwaarde is dat het bos en de graslanden dominant blijven ten opzichte van de zonnevelden. De ontwikkeling gaat altijd gepaard met een goede landschappelijke inpassing op basis van de uitgangspunten voor het laadvermogen en de inpassing.

Windturbines hebben een grote impact op de authenticiteit en integriteit van het linielandschap. Echter, gezien de omvangrijke property zijn er ook gebieden waar turbines geen significant effect hebben op de kernkwaliteiten van het linielandschap binnen de op de kaart aangegeven oranje zone. Voor deze ontwikkeling gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, inpassing en waardecreatie.

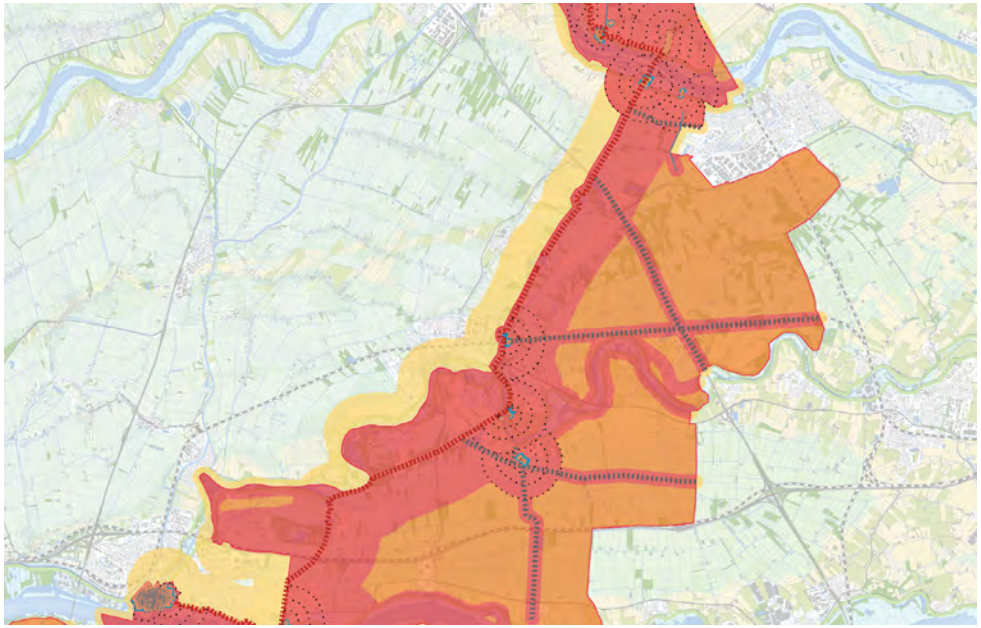

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

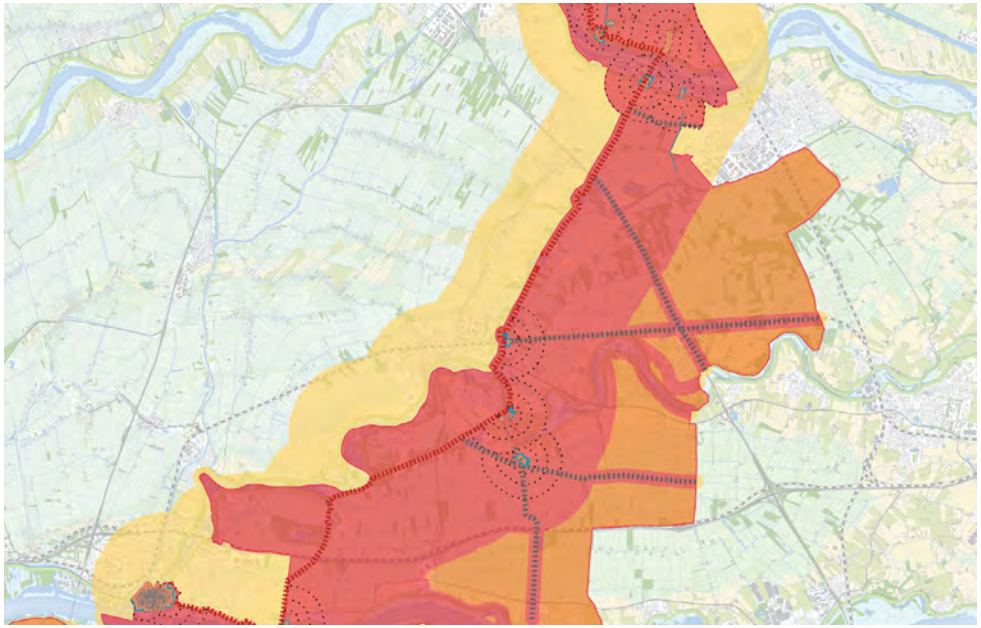

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

Wind

In het landschap van de grote rivieren is ruimte voor energieopwekking door wind. Allereerst dient te worden voorkomen dat windturbine opstellingen parallel staan aan de hoofdverdedigingslijn. Windturbines kunnen eventueel in lijn- of vlakopstelling worden geplaatst in de open gebieden van de komgronden. Voor vlakopstellingen bestaat het aantal windturbines in een vlak uit minimaal 4 turbines (2x2). Voor lijnopstellingen worden minimaal twee turbines achter elkaar geplaatst. Dit aantal kan aan de hand van de grootschaligheid van het landschap, de ruimtelijke en visuele impact van de turbines worden vergroot.
Er worden gelijke afstanden tussen de turbines aangehouden. De windturbines worden zo ingepast dat de structuur van de clustering aansluit op de percelering van het rivierenlandschap. Windopstellingen worden gekoppeld aan de landschappelijke hoofddragers zoals de A15, hoofdwatergangen en wegen. Dit mogen geen accessen zijn die onderdeel zijn van het militaire systeem van de linie. Een lineaire opstelling heeft de voorkeur die de oost-west oriëntatie van de ontginning volgen. Voor de inpassing geldt dat de windturbines zo worden ingepast dat de structuur van de clustering aansluit op het verkavelingspatroon. Beperk daarbij zoveel mogelijk het aantal toegangswegen, bruggen, etc. Gebruik materialen d Windturbines dienen niet parallel te staan aan de ementen in dit

Windturbines kunnen zowel in lijn- als vlakopstelling langs weteringen worden gepositioneerd

g langs (snel)wegen

Regels laadvermogen en inpassing windenergie in het landschap van de van de grote rivieren

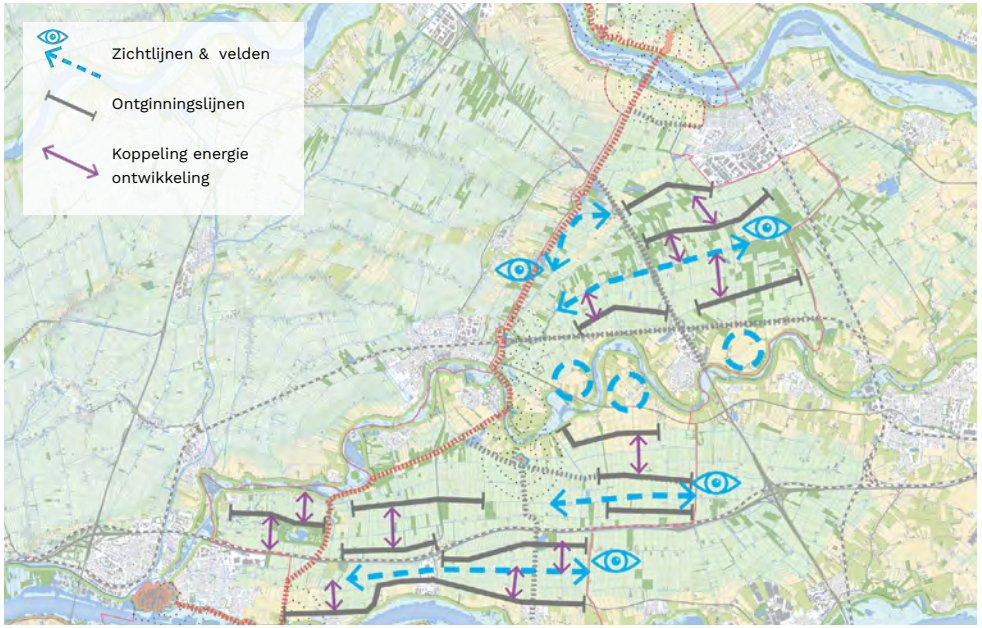

Landschappelijke dragers landschap van de grote rivieren

Voorbeeld verkenning laadvermogen windenergie (3 MW) in het landschap van de van de grote rivieren

Zon

Laadvermogen

Zonnevelden mogen ontwikkeld worden vanaf de ‘ontginningslijnen’ van het landschap: de wegen en bebouwingslinten. Maar niet haaks of parallel aan of op de hoofdverdedigingslijn. Deze ontginningslijnen zijn in het rivierengebied hoofdzakelijk oost-west gericht. De zonnevelden volgen de richting van de percelering en liggen op minimaal 50 meter van de weg of bebouwing. Deze zone kan of mag landschappelijk worden ingericht als onderdeel van de totale ontwikkeling. Langs de hoofdwatergangen blijft eveneens een zone van minimaal 50 meter breed vrij van zonnepanelen. Dit zijn de belangrijkste landschappelijke dragers die duidelijk herkenbaar en beleefbaar moeten blijven. Tussen zonnevelden is een minimale afstand van 600 meter. Voor het bepalen van het totale laadvermogen is een gebiedsplan noodzakelijk.

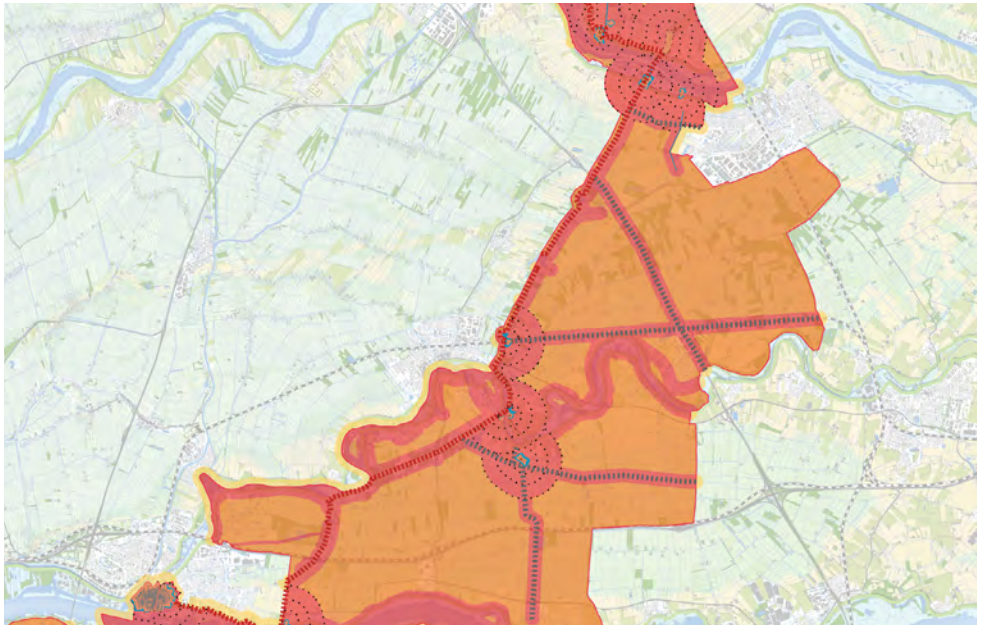

Zoneringskaart zon: lage opstelling

Inpassing

De breedte en lengte van de huidige kavels bepaalt de omvang van een zonneveld. De opstrekkende verkaveling moet altijd herkenbaar zijn. Binnen een ontwikkeling vanaf 20 ha. moet er minimaal 1 perceel niet bedekt zijn met zonnepanelen. Het kenmerkende opstrekkende slotenpatroon moet altijd herkenbaar en beleefbaar zijn binnen een grotere ontwikkeling.

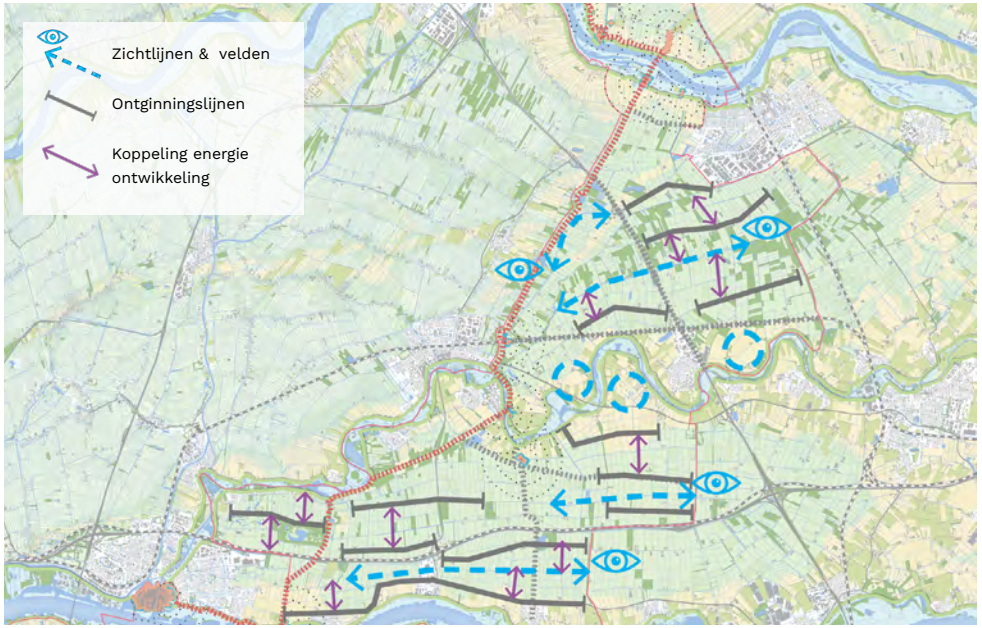

Landschappelijke dragers landschap van de grote rivieren

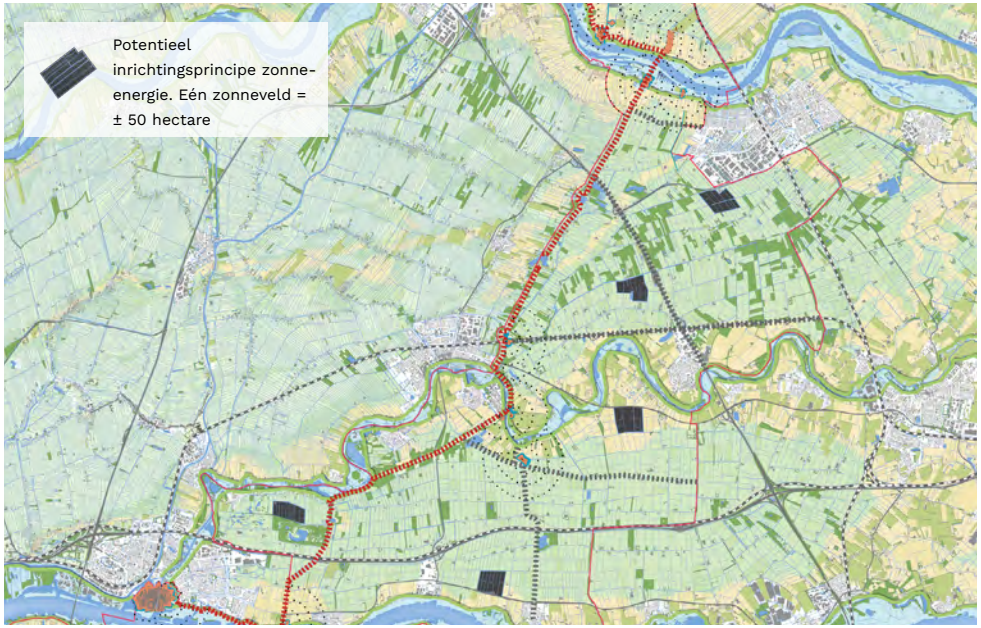

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (2.50 m) in het landschap van de van de grote rivieren: concentratie

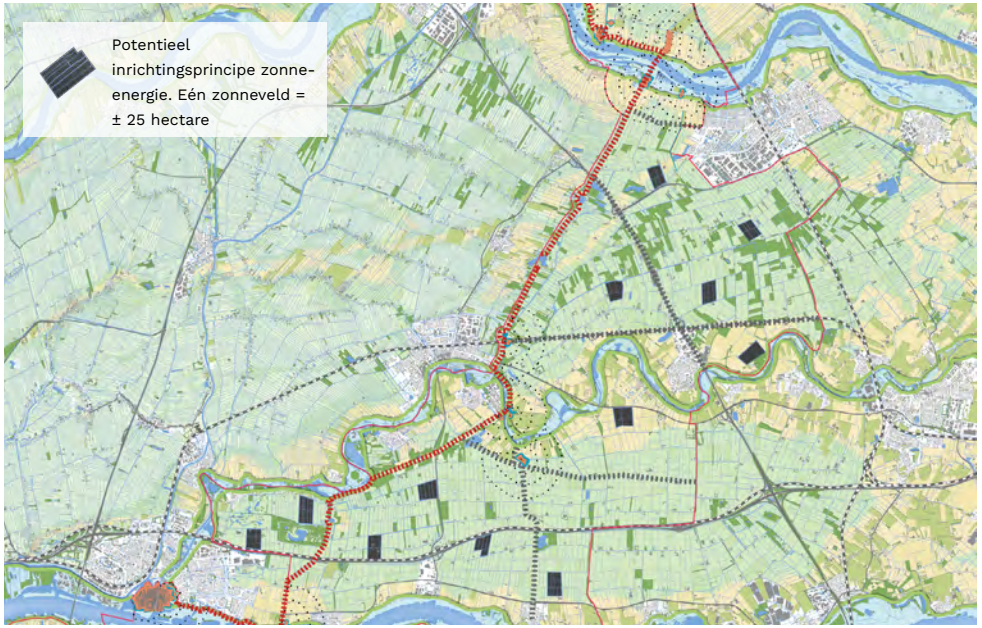

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (2.50 m) in het landschap van de van de grote rivieren: verspreid

Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst en niet om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten essentieel. De landschappelijke omzoming van de totale ontwikkeling sluit aan op het water- moerasrijke karakter van het landschap en heeft een minimale breedte van 20 meter in het open komgebied en langs de zonnevelden met een opstelling tot maximaal 1.50 meter.

De omzoming van de zonnevelden op de oeverwallen en de geslotener komgebieden zijn aan minstens 1 lange zijde (haaks op de ontginningslijn) voorzien van een smal ‘bosperceel’ of houtsingel van minimaal 20 meter breed. Hier is het mogelijk zonneparken te plaatsen met een maximumhoogte van 2.50 meter.

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie in het landschap van de van de grote rivieren

Aanknopingspunten
Inzetten op behoud en herkenbaarheid van de fortenensembles, de Vestingdriehoek, de Diefdijk en Nieuwe Zuiderlingedijk als duidelijk herkenbare hoofdweerstandslijn samen met het open inundatieveld, als complete en gave expressie van de Nieuwe Hollandse Waterlinie als militair verdedigingssysteem in het landschap.

- Linie in het oorspronkelijk open landschap goed herkenbaar en beleefbaar houden
- Fortensembles als geheel beschouwen
- Contrast behouden/versterken tussen stad aan de binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en het open landschap en inundatiegebied aan de buitenzijde
- Contrast behouden/versterken tussen ‘droog’ binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en ‘nat’ landschap aan de buitenzijde
- Verboden kringen openhouden en zichtlijnen vanaf de forten en vestingssteden behouden
- Relatie met accessen behouden

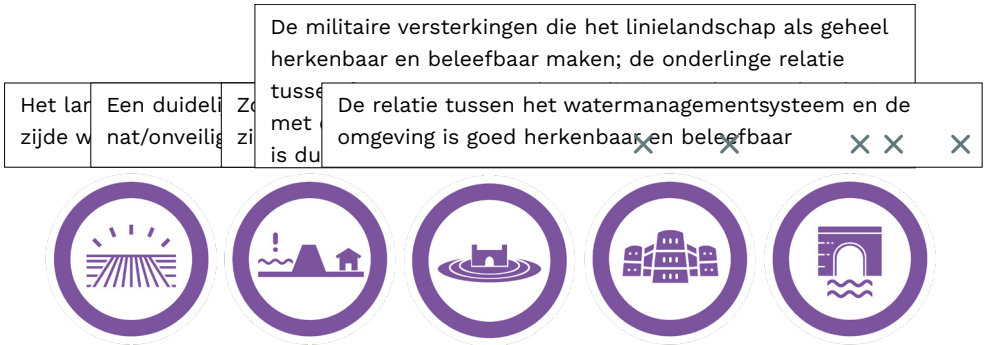

Aanknopingspunten voor het linielandschap in de Vestingdriehoek schakel Hollandse Waterlinies

Terug naar deellandschappen

Deelgebied 12: Zuidelijk zeekleigebied

Zuidelijk zeekleigebied

Zuidelijk zeekleigebied

Karakteristiek van het deellandschap
Dit deelgebied vormt de overgang van rivierengebied naar zeekleigebied. Het karakter is hier grootschaliger en het grondgebruik is vooral akkerland. De nabijheid van de havenactiviteiten is voelbaar. Het systeem van de Nieuwe Hollandse Waterlinie is hier niet overal even goed herkenbaar. Dit geldt ook voor de verschillende hoofdweerstandslijnen uit zowel WO I als WO II. Verder zijn er karakteristieke militaire werken en inundatiesluizen aanwezig in een open agrarisch inundatielandschap (structuur minder herkenbaar).

Landschappelijke kenmerken
Het meest zuidelijke deel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie heeft juist wel een ander karakter dan de overige landschappen binnen de verdedigingslinies. Het landschap gaat hier van rivierenlandschap over naar zeekleigebied. De oeverwallen langs de rivieren zijn nog maar smal en de kreken en killen vanuit de Biesbosch bepalen mede het landschappelijk beeld. Het landschap is er opvallend open en grootschalig en wordt vooral gekenmerkt door akkerbouw. De verkaveling bestaat uit grootschalige blokverkaveling.

- Rivierengebied, overgang naar het zeekleilandschap
- Open en weids karakter
- Rationele blokverkaveling
- Aan de rand van het dynamisch rivieren gebied (Biesbosch, kreken en killen)
- Verstedelijking langs de Waal/Merwede
- Veelal akkerland

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Strategisch landschap
- Hoofdverdedigingslijn deels herkenbaar als dijk
- Meerdere verdedigingslijnen aanwezig; WOI lijn en lijn ten noorden van de Waal/Boven Merwede; WOI-lijn niet duidelijk herkenbaar
- Verboden kringen grotendeels open

Watermanagement
- Inundatiegebied duidelijk herkenbaar als open agrarisch akkerland, geen duidelijke begrenzing (natuurlijke verhogingen in het landschap, gevormd door stroomruggen vormen de grens)
- Enkele karakteristieke inlaatsluizen

Militaire werken
- Vestingdriehoek van Gorinchem, Woudrichem, Slot Loevestein en Fort Vuren
- Forten op strategische posities aan de rivier en bij de accessen (dijkjes, kreken en killen)
- Dubbele rij vestingen en forten (Brakel, Poederoyen, Giessen)

Ruimte voor energie

Het zeekleigebied is een gaaf linielandschap met een grootschalig karakter met naast zeer open delen ook meer besloten gebieden.
De linieelementen en het landschap zijn hier authentiek en integer. Windmolens van 5,6 MW hebben een significant negatief effect op de kernkwaliteiten van het linielandschap. Voor windturbines van 3MW geldt dat er geen sprake is van een negatief effect op de kernkwaliteiten van de linie in de aangegeven oranje zone. Binnen deze zone is de impact op de authenticiteit en integriteit beperkt.

De grote maat en schaal van het landschap met wisselende teelten van akkerbouw en grotere bospercelen zijn kenmerkend. Zonnevelden tot maximaal 2.50 meter zijn toegestaan tot een oppervlakte van max. 50 ha. Voor deze ontwikkeling gelden de aangeven uitgangspunten voor het laadvermogen, de ontwerpregels voor de landschappelijke inpassing en de aanknopingspunten voor waardecreatie.

Wind
Windopstellingen sluiten aan bij de kenmerkende grote vlakvormige structuur van de verkavelingen en worden dus bij voorkeur opgesteld als vlak in plaats van als lijn. Een ontwikkeling bestaat daarom uit minimaal 4 windmolens waarbij een gelijke afstand tussen de turbines wordt aangehouden. Er dient te worden voorkomen dat windturbine opstellingen parallel staan aan de hoofdverdedigingslijn. Voor de inpassing geldt dat de windturbines zo worden ingepast dat de structuur van de clustering aansluit op het verkavelingspatroon. Beperk daarbij zoveel mogelijk het aantal toegangswegen, bruggen, etc. Gebruik materialen die passen bij het materiaalgebruik en inrichtingselementen in dit landschap.

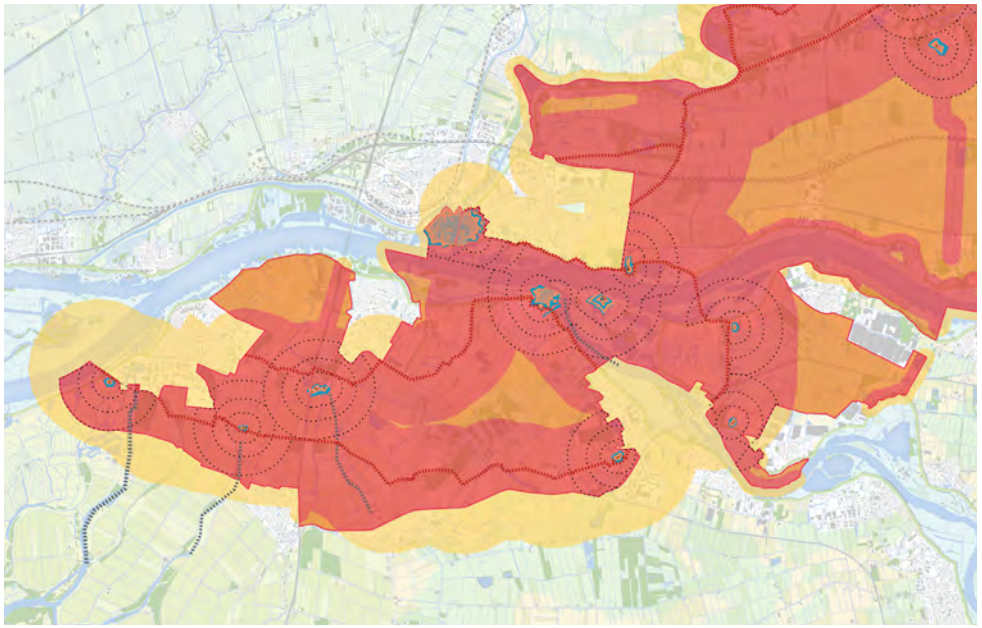

Zoneringskaart wind: 3.0 MW

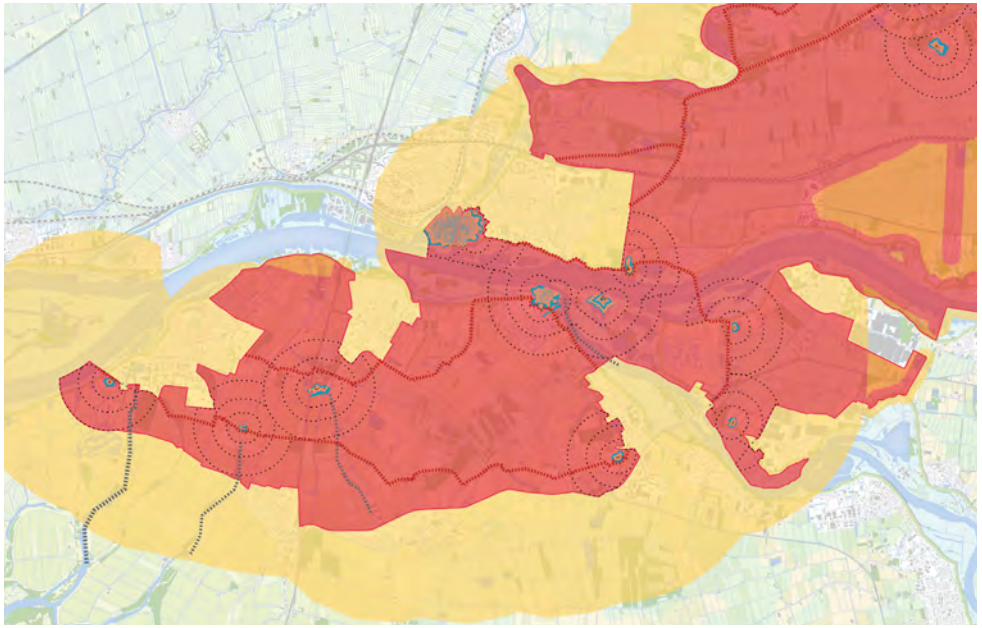

Zoneringskaart wind: 5.6 MW

Zonnepanelen tot maximaal 2.50 meter
Laadvermogen
Zonnevelden mogen ontwikkeld worden vanaf de ‘ontginningslijnen’ van het landschap: de wegen en dijken. Maar niet haaks of parallel aan of op de hoofdverdedigingslijn en de Ringdijk. De zonnevelden volgen de richting van de percelering en liggen op minimaal 50 meter van de weg of bebouwing. Deze zone kan of mag landschappelijk worden ingericht als onderdeel van de totale ontwikkeling. Langs de hoofdwatergangen blijft eveneens een zone van minimale 50 meter breed vrij van zonnepanelen. Dit zijn de belangrijkste landschappelijke dragers die duidelijk herkenbaar en beleefbaar moeten blijven.

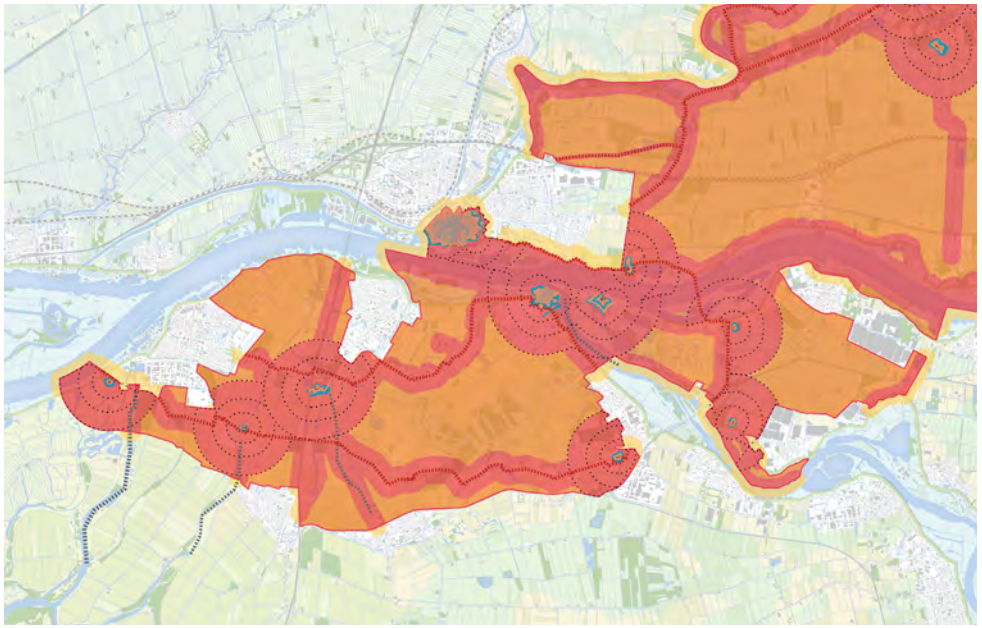

Zoneringskaart zon: lage opstelling

Inpassing

De breedte en lengte van de huidige kavels bepaalt de omvang van een zonneveld. De blokvormige verkaveling moet altijd herkenbaar zijn. Hekwerken worden om de totale ontwikkeling geplaatst en niet om elk afzonderlijk perceel. Voor de landschappelijke inpassing is het behoud van het huidige slotenpatroon met ruimte voor het ontwikkelen van voldoende biodiversiteit in de randen van de sloten essentieel. De landschappelijke omzoming van de totale ontwikkeling bestaat daarnaast uit opgaande beplantingen die de zonnevelden aan het zicht onttrekken.

Regels laadvermogen en inpassing zonne-energie in het zuidelijk zeekleigebied

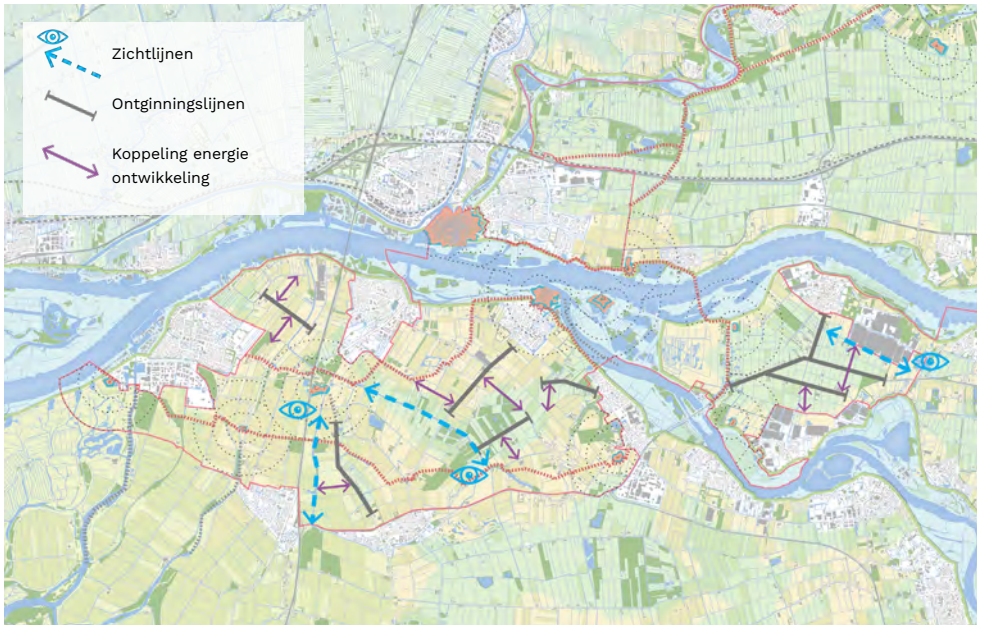

Landschappelijke dragers zuidelijk zeekleigebied

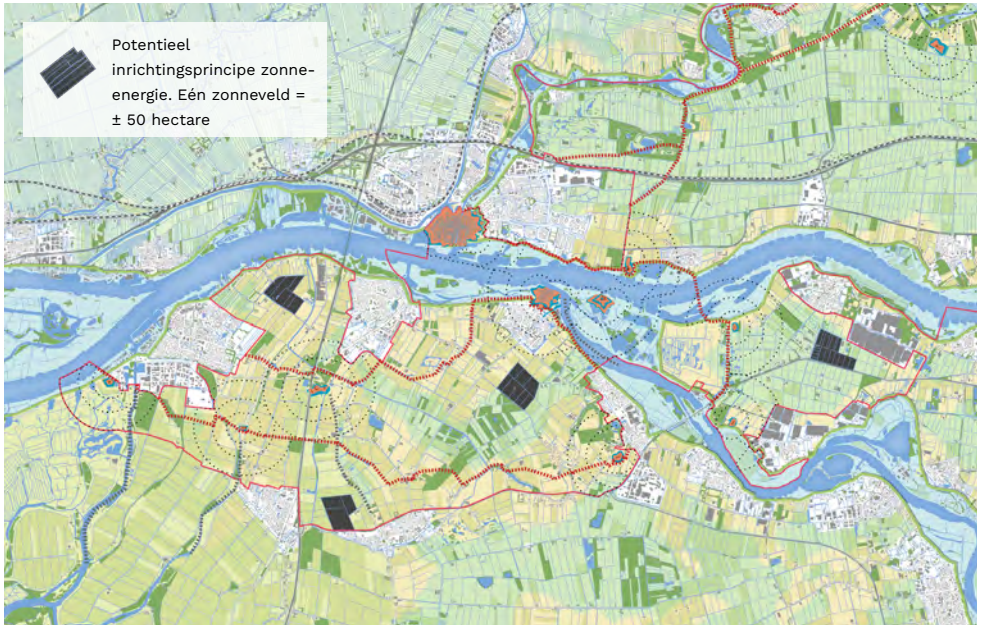

Voorbeeld verkenning laadvermogen zonne-energie (2.50 m) in het zuidelijk zeekleigebied

Aanknopingspunten
Inzetten op behoud en versterking van de samenhang en herkenbaarheid van het militaire systeem van de hoofdverdedigingslijnen (WOI en WOII), de fortenensembles, de Vestingdriehoek en het open inundatieveld.

- Linie in het oorspronkelijk open landschap goed herkenbaar en beleefbaar houden en versterken
- Herkenbaarheid en zichtbaarheid van de aanwezigheid van hoofdverdedigingslijnen WOI en WOII versterken
- Fortensembles en Vestingdriehoek als geheel beschouwen
- Contrast behouden/versterken tussen stad aan de binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en het open landschap en inundatiegebied aan de buitenzijde
- Contrast behouden/versterken tussen ‘droog’ binnenzijde van de hoofdweerstandslijn en ‘nat’ landschap aan de buitenzijde
- Verboden kringen openhouden en zichtlijnen vanaf de forten en vestingssteden behouden
- Relatie met accessen behouden

Het lar zijde w	Een duideli nat/onveilig	Zo c zich	Eer die	De militaire versterkingen die het linielandschap als geheel herkenbaar en beleefbaar maken; de onderlinge relatie tussen forten, vestingsteden, militaire werken en de relatie met de omgeving tussen accessen en hoofdverdedigingslijn is duidelijk
				× × × × ×

Aanknopingspunten voor het linielandschap in het zuidelijk zeekleigebied

Strategisch ontwerpers
voor gebieden in beweging

Land-id
Kantoorgebouw De Enk
Tivolilaan 205
6824 BV Arnhem

www.land-id.nl

land iD

Strategisch ontwerpers
voor gebieden in beweging

BIJLAGE ONTWERPEND ONDERZOEK

1. **Definitie kernkwaliteiten van het Linielandschap.**
2. **Potentiële ruimtelijke impact energie op de kernkwaliteiten.**
3. **Ontwerpend onderzoek van energie in het Linielandschap.**
4. **Totstandkoming afwegingskader Hollandse Waterlinies**

1. Definitie kernkwaliteiten van het Linielandschap

Het afwegingskader geeft aan waar ruimte is voor energiewinning zonder dat dit een negatief effect heeft op de kernkwaliteiten van het UNESCO-werelderfgoed Hollandse Waterlinies. Dit kader zorgt voor eenduidige regels voor het hele gebied en alle partners en biedt helderheid en duidelijkheid. De ruimte en de regels zijn bepaald op basis van voorliggend ontwerpend onderzoek. Dit vormt de bijlage van het afwegingskader.

Methode en resultaten ontwerpend onderzoek

Het ontwerpend onderzoek maakt gebruik van de beoordelingsmethodiek van de leidraad voor Heritage Impact Assessments. Voor het beoordelen van de effecten van ontwikkelingen op het werelderfgoed hanteert UNESCO deze leidraad. Daarnaast zijn de afspraken over bescherming (conservation) uit de Operational Guidelines meegenomen. Vanuit die methodiek is naar het niveau van de Linies als geheel en de verschillende deelgebieden gekeken. In het ontwerpend onderzoek zijn de volgende stappen gezet:

1. Definitie kernkwaliteiten van het Linielandschap.
2. Potentiele ruimtelijke impact van energie op de kernkwaliteiten.
3. Onderzoek naar het laadvermogen van het Linielandschap.
4. Onderzoek naar de wijze van inpassing per landschap.
5. Inzicht in de wijze waarop waarde gecreëerd kan worden in de Linies.

Hieronder zijn de in het onderzoek doorlopen stappen en de bevindingen toegelicht.

Definitie kernkwaliteiten

Het behoud van het werelderfgoed is gericht op drie pijlers het beschermen, versterken en uitdragen van de kernkwaliteiten. Daarom van cruciaal belang om te weten wat de kernkwaliteiten zijn en wat hier beschermingswaardig aan is. Dit onderzoek richt zich op de waarden van de Hollandse Waterlinies. De waarden staan in de Statement of Outstanding Universal Value (SoOUV), zoals opgenomen in de Significant Boundary Modification (het nominatiedossier voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie als uitbreiding van de Stelling van Amsterdam). De OUV is nader geconcretiseerd voor de Linies als geheel en in deelgebieden. Dit is allereerst gedaan voor het Linielandschap en vervolgens voor de drie hoofdelementen strategisch landschap, waarstestaatkundige werken en militaire versterkingen. Dit is vertaald naar concrete ensembles en elementen, in het nominatiedossier attributen genoemd. Belangrijke bronnen zijn het nominatiedossier, de landschappelijke analyse SvA en NHW (Land-id, 2016) en diverse provinciale gebiedsuitwerkingen. Op dit moment wordt tevens gewerkt aan de nadere uitwerking van de kernkwaliteiten in gebiedsanalyses.

In het ontwerpend onderzoek zijn allereerst de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies geconcretiseerd. Hiervoor is gebruik gemaakt van het nominatiedossier, de beschrijving in het BARRO en de vertaling hiervan in provinciaal beleid en de bijbehorende uitwerkingen in bijvoorbeeld de kwaliteitsgidsen. De analyse start met landschappelijke setting van de Hollandse Waterlinies, omdat de ligging van de Linies gekoppeld is aan de landschappelijke structuur. Vervolgens wordt meer specifiek ingegaan op de specifieke kernmerken van de Hollandse Waterlinies.

Landschappelijke setting van de Linie

Voor de Hollandse Waterlinies is de landschappelijke analyse gemaakt (Land-id, 2016). In dit afwegingskader is de landschappelijke analyse uitgewerkt t.b.v. het formuleren van het laadvermogen, de ontwerpregels en de waardecreatie. Voor het geheel is landschappelijke setting van de Linie kort toegelicht. In de deelgebieden is dit gedaan voor de 12 deellandschappen van de Hollandse Waterlinies.

De waterlinies zijn aangelegd in al bestaande landschappen. Tussen de landschappen en de waterlinies bestaat daarom een grote samenhang. Het landschap is zelfs uitgangspunt voor de werking van de linies. Als de linies niet in stelling zijn gebracht zijn ze moeilijk te herkennen in het landschap. Het benutten van het onderliggende landschap heeft zo een dubbel effect: ze maken de linies technisch mogelijk én ze vergroten de militaire effectiviteit door voor camouflage te zorgen. Elk type landschap heeft haar eigen verschijningsvorm en zorgt daarmee voor steeds een wisselend karakter en werking van de verdedigingslinies.

De Stelling van Amsterdam is als ring rondom de stad Amsterdam geprojecteerd en maakt vooral gebruik van het aanwezige veenlandschap en van diverse droogmakerijen. Het meest westelijke deel ligt tegen het (hogere en drogere) duinlandschap aangeklemd, waardoor hier slechts een smal inundatievlak mogelijk was. Daar waar zich de schakel bevindt van Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie bestaat de bodem uit zeeklei.

Binnen de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn er drie landschappen te onderscheiden: een groot deel (het noordelijke deel) kenmerkt zich door het veenlandschap (met enkele kleinere droogmakerijen), het andere grote deel omvat het landschap van de grote rivieren en de uiterste punten (zowel noord als zuid) kennen een stukje zeekleigebied.
De nabijheid van het zandlandschap van de stuwwal (Utrechtse Heuvelrug, het Gooi) is, net als de duinrand bij de Stelling van Amsterdam, van invloed geweest op de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Vanwege de hogere ligging bepaalde het zandlandschap hier de locatie, vorm en beperkte breedte van de Nieuwe Hollandse Waterlinie; het aanwezige natuurlijke reliëf bepaalde de begrenzingen van het te inunderen gebied.

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies
Het verdedigingssysteem van de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie was in de eerste plaats gebaseerd op het gecontroleerd onder water zetten van (grote) terreinoppervlakken, om zo de vijand tegen te houden. Middels een complex systeem werd een gebied van circa vijf kilometer breed onder water gezet. Een laag water van ongeveer een halve meter tot maximaal een meter zorgde ervoor dat een gebied noch doorvaarbaar noch doorwaadbaar was. Hiervoor werd gebruik gemaakt van de reeds in het landschap aanwezige laagtes.

Voor de Stelling van Amsterdam werd gebruik gemaakt van het bestaande laaggelegen en natte polderlandschap. Van het bestaande watersysteem, dat bestond uit polders met sloten, sluizen en andere waterwerken, werd dankbaar gebruik gemaakt voor de inundatie. De polders vormden met elkaar de inundatievlakten, die via een ingenieus systeem van waterwerken onder water konden worden gezet. In grote delen van de Stelling was de inundatie makkelijk te realiseren: in drie dagen kon voldoende water op het land gebracht worden om de inundatie te voltooien. Op andere plekken waren extra waterwerken nodig om het water met voldoende snelheid in de polders te laten stromen. Daarnaast werden er extra sluizen aangelegd om de hoogteverschillen tussen de verschillende polders op te lossen.

Het tracé van de hoofdverdedigingslijn van de Stelling van Amsterdam werd in 1894 definitief vastgesteld. Het was van belang dat de afstand van de hoofdverdedigingslijn tot Amsterdam niet te klein werd (i.v.m. beschietingen), maar ook niet te groot, vanwege transport en communicatie. Een straal van 15 km tot het stadscentrum vormde het gemiddelde. Bovendien ontstond er zo binnen het veilige gebied van de verdedigingsring voldoende ruimte om voedsel te produceren in tijden van bezetting.

De hoofdverdedigingslijn maakte op veel plaatsen gebruik van bestaande dijken en waterlopen Zo volgde de verdedigingslinie onder andere de ringvaarten van de Purmer en de Beemster, de Liede en de veenriviertjes Waver en Winkel. Waar het reeds aanwezige landschap geen geschikte aanknopingspunten bood, werden dwars door polders speciale liniewallen aangelegd. Deze dienden in eerste plaats als keerkade, maar konden ook worden gebruikt voor het aanleggen van een gedekte weg. In de Haarlemmermeer en de Zuidwijkermeer zijn de langste liniewallen aangelegd.

Voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie is een samenhangend stelsel van negen inundatiekommen aangelegd van Muiden tot de Biesbosch. De hoogteverschillen in de ondergrond vormden de basis voor de inundatie. De lagere delen dienden zo snel mogelijk, maar gecontroleerd geïnundeerd te worden. Omdat het niveau per inundatiekom nogal verschilde, stonden deze niet met elkaar in verband. Keerkades moesten voorkomen dat het water van de ene kom in de andere zou stromen. Zo was toch overal hetzelfde waterpeil te realiseren.

Ook voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie werd nauwkeurig gebruik gemaakt van het onderliggende landschap en de reeds aanwezige structuren, hoogtes en laagtes. Zowel de natuurlijke landschappelijke opbouw als het door de mens ontgonnen cultuurlandschap vormde de basis voor de aanleg van het ingenieuze inundatiesysteem. De hoofdverdedigingslijn wordt grotendeels gevormd door (grotendeels reeds bestaande) dijken en kaden en vormt een continue lijn van noord naar zuid.

De liniedijk heeft een groene uitstraling en heeft een duidelijke voor- en achterkant. Dit is ook te zien aan het omliggende landschap: aan de binnenzijde heeft in het verleden verdichting plaatsgevonden, terwijl aan de buitenzijde het landschap nagenoeg openbleef als gevolg van de Kringenwet.

Tot het watermanagementsysteem behoren, behalve de inundatievelden, ook alle onderdelen die voor de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie bepalend zijn geweest voor de werking van het systeem van onderwaterzetting. Een stelsel van waterwerken zoals sluizen (die open of juist dicht gezet konden worden), dammen, duikers en coupures maakten de inundatie mogelijk. Al deze objecten samen zorgden er binnen het inundatiegebied voor het inundatiewater op het gewenste peil te brengen en te houden. Veel waterstaatkundige werken en accessen hebben nog steeds een functie.

Het systeem van de Hollandse Waterlinies bestaat uit drie hoofdelementen; strategisch Landschap, waterstaatkundige werken en Militaire versterkingen. Deze hoofdelementen worden hieronder toegelicht.

Strategisch Landschap
De Hollandse Waterlinies gaven het cultuurlandschap een militair-strategische functie. De hoofdverdedigingslijn van de Nieuwe Hollandse Waterlinie laat de grens van hoog- naar laaggelegen Nederland zien. Bij de Stelling van Amsterdam ligt de hoofdverdedigingslijn in een cirkel van ongeveer 15 km rond de hoofdstad. De bodem, het reliëf en de dijken van deze waterlinies maakten de polders geschikt als inundatiegebied. De inundatiewet (1896) en de kringenwet (1853-1963) hebben een uniek landschap nagelaten. Ruimtelijke ontwikkelingen als bebouwing en aanleg van infrastructuur werden streng gestuurd en gecontroleerd. Zo ontstond een structuur van een dichter bebouwde (veilige) zijde tegenover de open (onveilige) zijde. Dit is nog altijd zichtbaar in het landschap. Het strategisch landschap wordt gekenmerkt door de hoofdverdedigingslijn, de veelal open inundatievelden, komkeringen, accessen, verboden kringen en houten huizen.

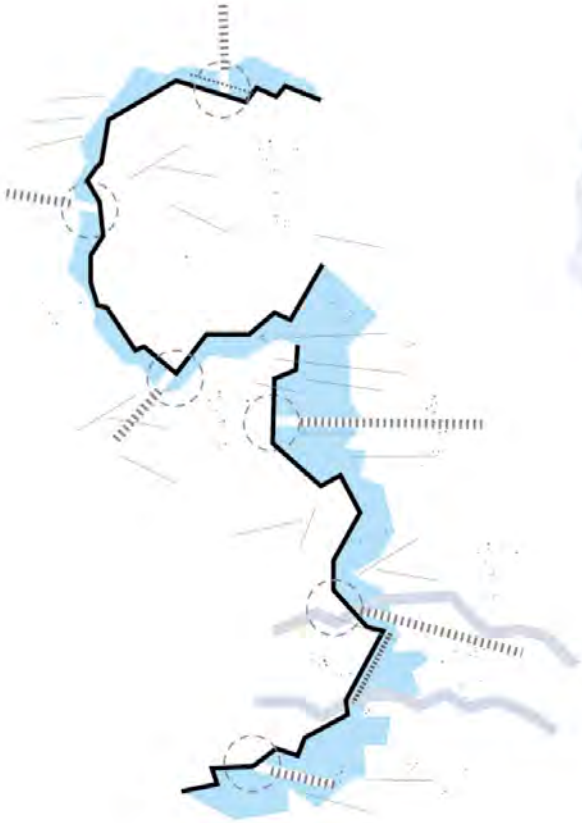

STRATEGISCH LANDSCHAP
- hoofdverdedigingslijn
- komkeringen
- inundatiekommen
- accessen
- (onbebouwde) 'Verboden Kringen'
- karakteristieke houten huizen

WATERSTAATKUNDIGE WERKEN
- waterkerende dijken en kaden
- (hoofd)waterwegen
- uitlozings- en kwelkommen
- belangrijkste inundatiesluizen e.a. waterwerken

MILITAIRE VERSTERKINGEN
- vestingsteden
- forten en werken
- kazematten, groepsschuilplaatsen e.a. militaire objecten

Hoofdelementen Hollandse Waterlinies

Belangrijke te behouden waarden zijn:

- Een goed herkenbare en beleefbare hoofdverdedigingslijn die als continue lijn door het landschap gaat.
- Het landschap van de inundatiekommen aan de onveilige zijde waar de voorstelbaarheid van inundatie leesbaar is.
- Een duidelijk contrast tussen stad/droog/veilig en landelijk/nat/onveilig.
- Herkenbaar houden van de relatie tussen forten en accessen.
- Voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied).
- De forten, liggend op regelmatige afstand, voornamelijk langs dijken.

Waterstaatkundige werken

Bij een onderwaterzetting werden de functies ‘bescherming tegen watersnood’ en ‘bemaling voor landbouw’ omgedraaid; polderland werd, in plaats van drooggemalen, gecontroleerd onder water gezet voor het militaire doel waardoor een tijdelijke barrière ontstond. Bestaande waterwerken en speciaal aangelegde militaire inundatiewerken zorgden hiervoor. Dijken en kaden waren nodig om het water te keren en kanalen lieten sneller extra water in. Sluizen, dammen, duikers en gemalen waren nodig om de onderwaterzettingen nauwkeurig te kunnen regelen. De waterstaatkundige werken bestaan uit een ketting van inundatievelden langs de hoofdverdedigingslijn. Kenmerkende elementen zijn waterwegen en inundatiekanalen, dijken en kaden, inundatiesluizen (hoofdinlaatsluizen en verspreidingsluizen), en ondersteunende waterwerken (dammen, duikers, gemalen etc.).

Belangrijke te behouden waarden zijn:

- De relatie tussen het watermanagementsysteem en de omgeving is goed herkenbaar en beleefbaar.
- Waterstaatkundige werken met daarin sluizen, dijken en voor- en achter kanalen.
- Inundatiegebieden (grotendeels open gebied, 19e eeuws landschap).

Militaire versterkingen

De militaire versterkingen zijn gebouwd op plaatsen waar de vijand het water kon ontwijken. Dit was op hoger gelegen delen van het landschap en kruisende infrastructuur, zoals wegen, spoorwegen en rivieren. De militaire werken bestaan uit forten, batterijen, schuilplaatsen en geschutskoepels. De militaire versterkingen liggen langs de hoofdverdedigingslijn en verdedigden het achterliggende gebied en de zwakke plekken in de inundatie (de accessen). De militaire versterkingen bestaan uit vestingen, forten, werken, batterijen, stellingen, kazematten, groepsschuilplaatsen, andere militaire objecten.

Belangrijke te behouden waarden zijn:

- Zo open mogelijke verboden kringen met duidelijke zichtlijnen vanaf forten naar het omliggende landschap.
- De militaire versterkingen die het linielandschap als geheel herkenbaar en beleefbaar maken.
- De onderlinge relatie tussen forten, vestingsteden, militaire werken en de relatie met de omgeving tussen accessen en hoofdverdedigingslijn.

2. Potentiële ruimtelijke impact energie op de kernkwaliteiten

Potentiële ruimtelijke impact

Beoordelingsmethodiek van de leidraad voor Heritage Impact Assessments
De tweede stap van het ontwerpend onderzoek is het bepalen van de potentiele ruimtelijke impact van de verschillende vormen van hernieuwbare energie. Inzicht in de ingreep - effect relatie maakt duidelijk wanneer een ontwikkeling een negatief (of positief) effect heeft op de kernkwaliteiten. Het toetsingskader is opgesteld vanuit het perspectief van het werelderfgoed. Het is dus een sectorale beoordeling waarbij het behouden, uitdragen en versterken van de Outstanding Universal Value middels onderliggende kernkwaliteiten centraal staat. De totale afweging is een bredere, dus naast het doorlopen van dit afwegingskader.

Het effect van een ruimtelijke ontwikkeling in een werelderfgoed is bepaald aan de hand van:

- Integrity (integriteit): De integriteit van een werelderfgoed geeft aan of de Outstanding Universal Value nog aanwezig is en niet is aangetast of wordt bedreigd. Integriteit refereert aan de compleetheid en gaafheid (intactheid) van het werelderfgoed.
- Authenticity (authenticiteit): Het begrip authenticiteit refereert aan de waarheidsgetrouwe en geloofwaardige verbeelding van de historische en culturele significantie van het werelderfgoed. Dit houdt in een waarheidsgetrouwe en oorspronkelijke expressie van vorm en ontwerp, materiaal en substantie, gebruik en functie, locatie en positie en tot slot beleving van het erfgoed.
- Visuele integriteit: ‘Visuele integriteit’ betekent dat dit erfgoed visueel niet wordt weggedrukt of gemarginaliseerd door latere toevoegingen, ongeacht of die binnen of buiten de begrenzing van het werelderfgoed gesitueerd zijn.

In principe moet al het mogelijke worden gedaan om nadelige gevolgen te voorkómen of te minimaliseren. Het belangrijkste uitgangspunt is dat de effecten worden beoordeeld op het behoud en veiligstellen van de OUV (kernkwaliteiten). Het effect wordt gemeten aan de hand van de schaalgrootte of de ernst van een bepaalde verandering of effect op de kernkwaliteiten.
Bij het identificeren van effecten moet ook gekeken worden naar effecten die het werelderfgoed fysiek niet raken. Deze effecten kunnen even negatief zijn voor een afzonderlijk cultuurhistorisch aspect. Hierbij gaat het om het effect op bijvoorbeeld de setting en de sfeer van de plek. De effecten van ontwikkelingen of andere veranderingen op de kernkwaliteiten van het werelderfgoed kunnen negatief of positief zijn. Een ingreep kan naast negatieve effecten dus ook positieve effecten genereren. Bijvoorbeeld door het versterken van de elementen of structuur van het erfgoed. De beoordeling van het effect vindt plaats op de specifieke kernkwaliteiten en de onderlinge samenhang van de vlakken, structuren en elementen.

Testen en analyse

Om de effecten van verschillende vormen van energie op de kernkwaliteiten te onderzoeken zijn een veelheid aan opstellingen, posities en vormen bekeken. Voor het onderzoek is gekeken naar grootschalige vormen van wind en zonne-energie.
Hierbij zijn op dit moment en in de nabije toekomst te verwachten gangbare energievormen meegenomen.

Voor wind zijn twee turbine varianten, drie type opstellingen en de inpassing onderzocht:

- Turbines: tiphoogte 120m (3,0 MW) of 241m (5,6 MW)
- Opstelling: solitaire, lijn- of vlakopstelling
- Inpassing ten opzichte van de structuur van het landschap (onderdeel ontwerpregels).

Uitgangspunt is dat turbines niet onzichtbaar in te passen zijn, daarom is vooral gezocht hoe deze nieuwe laag logisch voortborduurt op het bestaande Linielandschap en de bestaande kernkwaliteiten in stand houdt.

Bij zon is gekeken naar twee verschillende hoogtes, oppervlaktes en opstelling en inpassingsvormen:

- Hoogtes: 1,50 meter hoge panelen (lage opstelling) of 2,50 meter hoge panelen (hoge opstelling)
- Oppervlaktes: Bij het testen in de ontwerpstudie is een zonneveld van 10 hectare als minimum genomen. Gemiddeld genomen zit deze oppervlakte aan de onderkant van een realistische businesscase. Voor kleinschalig zon is gekeken wat nog acceptabel is onder de 0,5 hectare. Het gaat dan om energieopwek voor het eigen gebruik. Velden tussen de 0,5 en 10 hectare vallen onder het eerste punt.
- Voor de opstellingsvormen is gekeken naar de zuidopstelling (momenteel meest voorkomende opstelling, vanwege de hoge opbrengst) en oost-west opstelling (ook wel dakopstelling, steeds gebruikelijker vanwege betere spreiding energieopbrengst door de dag, minder hoge pieken)
- Mogelijkheden van inpassing (onderdeel ontwerpregels). Uitgangspunt is dat rondom een zonneveld altijd een hekwerk van circa 2,0 meter nodig is (i.v.m. verzekering, geen hekwerk wordt vrijwel niet geaccepteerd - en daarmee niet realistisch toepasbaar).

Vervolgens zijn ten opzichte van het de kernkwaliteiten diverse opstellingen van de verschillende energievormen gepositioneerd. Dit is gedaan in de verschillende deellandschappen, om te kijken of de karakteristiek van het landschap van invloed is op de mate van het effect. Deze modellen zijn in beeld gebracht op kaart en een aantal keyviews zijn gevisualiseerd in fotomontages op ooghoogte met behulp van de Windplanner-tool. Voor de verschillende opties is het effect van de ingreep op de kernkwaliteiten beoordeeld. Daarbij is gekeken naar de mate van het effect op de integriteit, authenticiteit en visuele integriteit. In de twee tabellen op de volgende pagina's zijn de mogelijke effecten van energie op de kernkwaliteiten van het linielandschap verder uiteengezet.

Uitgangspunten beoordeling

Voor het bepalen van de regels in het afwegingskader zijn de volgende uitgangspunten genomen:

- Ontwikkelingen met een negatief effect op meerdere kernkwaliteiten en ontwikkelingen met een groot negatief effect hebben een significant negatief effect op de kernkwaliteiten (rode zone).
- Ontwikkelingen met een matig of gering negatief effect op slechts een enkele kernkwaliteit zijn onder voorwaarden mogelijk (oranje zone met regels voor laadvermogen en ontwerpregels).
- Ontwikkelingen buiten de property kunnen een visueel effect hebben op de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies. Deze ontwikkelingen hebben een indirect effect en tasten de kernkwaliteiten niet fysiek aan. Ontwikkelingen met een negatief effect op de visuele integriteit buiten de property (gele zone).

De resultaten van deze studie zijn vertaald naar generieke regels voor het geheel en de deelgebieden. Voor deze studie is gezocht naar de regel voor de grootste gemene deler. Het doel is een werkbaar en helder afwegingskader. Dit kan alleen als de aanpak eenvoudig te begrijpen en uit te leggen is. Belangrijker nog is dat het afwegingskader de werelderfgoedwaarden (afdoende) moet borgen. Het totaal aan ingrepen die mogelijk worden gemaakt, mag geen (significant) risico vormen voor de status van werelderfgoed.

Een goed herkenbare en beleefbare hoofdverdedigingslijn die als continue lijn door het landschap gaat.	Het landschap van de inundatiekommen aan de onveilige zijde waar de voorstelbaarheid van inundatie leesbaar is.	Een duidelijk contrast tussen stad/droog/veilig en landelijk/nat/ onveilig.	De relatie tussen het watermanagementsysteem en de omgeving moet herkenbaar en beleefbaar zijn.	Zo open mogelijke verboden kringen en duidelijke zichtlijnen vanaf forten naar het omliggende landschap.	De militaire versterkingen maken het linielandschap als geheel herkenbaar en beleefbaar; (duidelijke relaties met omgeving).
X: Het plaatsen van windturbines heeft een groot negatief effect op de hoofdverdedigingslijn. De turbine opstelling overstijgt de schaal en maat van het linie ensemble waardoor de hoofdverdedigingslijn 'verkleint'.	X: De windturbine opstelling is dominant in het landschap aanwezig. Er ontstaat een begrenzing of doorsnijding van de inundatiekom. Hierdoor worden de weidsheid en eindeloosheid van het landschap onderbroken. Het principe van inundatie is wellicht nog voorstelbaar maar wordt beperkt door de opstelling.	X: Het plaatsen van windturbine opstellingen heeft een groot negatief effect op het contrast tussen veilig en onveilig. De opstelling overstijgt de schaal van het omliggende landschap waardoor deze niet goed meedoet met de omgeving en het contrast tussen veilig/onveilig verstoord raakt.	X: De windturbine opstelling maakt zich los van de schaal van het watermanagementsysteem. De aandacht wordt verlegd naar de turbine in plaats van een waterwerk. Hierdoor raakt het doorgaande systeem versnipperd en vormt het niet langer meer een geheel.	X: Er is sprake van een groot negatief effect op de visuele openheid van de verboden kringen en de relatie met het access door de aanwezigheid van de windturbine opstelling. Het zicht vanaf het fort verschuift naar de windturbine in plaats van het omliggende landschap.	X: Het schaalverschil tussen windturbine opstellingen en de militaire versterkingen is enorm. Daarom is er een groot negatief effect op zowel het element van een militaire versterking als de relatie naar de omgeving.
?!: Het plaatsen van windturbines heeft een matig effect op de hoofdverdedigingslijn. Er is sprake van een beperkt schaalverschil tussen de windturbine opstelling en het linie ensemble waardoor de hoofdverdedigingslijn gedeeltelijk 'verkleint'.	?!: De windturbine opstelling is herkenbaar in het landschap. De opstelling heeft een matig negatief effect op de weidsheid van het landschap. Het principe van inundatie is voorstelbaar maar wordt gering beperkt door de opstelling.	?!: Het plaatsen van windturbine opstellingen heeft een matig negatief effect op het contrast tussen veilig en onveilig. De opstelling heeft een beperkte impact op het omliggende landschap waardoor het contrast tussen veilig/onveilig enigszins verstoord raakt.	?!: De windturbine opstelling heeft een matig negatief effect op het watermanagementsysteem. Het doorgaande watersysteem raakt enigszins verstoord door de aanwezigheid van de opstelling.	?!: Door de aanwezigheid van de windturbine opstelling is er sprake van een matig negatief effect op de visuele openheid van de verboden kringen. Er is een beperkte impact op het zicht vanaf het fort naar de omgeving.	?!: Er is sprake van een schaalverschil tussen windturbine opstellingen en de militaire versterkingen. Er is sprake van een matig negatief effect op het element van een militaire versterking.
V: Er is sprake van een neutraal effect op de hoofdverdedigingslijn wanneer windturbines geplaatst worden. De hoofdverdedigingslijn blijft goed herkenbaar en beleefbaar. De turbine opstelling doet mee met de schaal van de omgeving.	V: De windturbine opstelling valt weg in het landschap. De opstelling heeft een neutraal effect op de weidsheid van het landschap. Het principe van inundatie blijft goed voorstelbaar.	V: Het plaatsen van windturbine opstellingen heeft een gering effect op het contrast tussen veilig en onveilig. Er is sprake van een neutraal effect op het contrast tussen veilig en onveilig.	V: De windturbine opstelling heeft een neutraal effect op het watermanagementsysteem. De relatie tussen het watermanagementsysteem en de omgeving blijft goed herkenbaar en beleefbaar.	V: Er is een neutraal effect op de visuele openheid van de verboden kringen. De turbine opstelling heeft nauwelijks effect op het zicht vanaf het fort en doet mee met de schaal van de omgeving.	V: De windturbine opstelling heeft een neutraal effect op het element van een militaire versterking en de relatie naar de omgeving. De herkenbaarheid en beleefbaarheid van het linielandschap als geheel wordt niet aangetast.

Tabel met daarin de mogelijke effecten van windenergie op de kernkwaliteiten van het linielandschap

	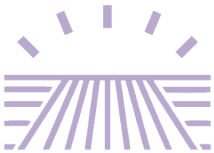				
Een goed herkenbare en beleefbare hoofdverdedigingslijn die als continue lijn door het landschap gaat.	Het landschap van de inundatiekommen aan de onveilige zijde waar de voorstelbaarheid van inundatie leesbaar is.	Een duidelijk contrast tussen stad/droog/veilig en landelijk/nat/ onveilig.	De relatie tussen het watermanagementsysteem en de omgeving moet herkenbaar en beleefbaar zijn.	Zo open mogelijke verboden kringen en duidelijke zichtlijnen vanaf forten naar het omliggende landschap.	De militaire versterkingen maken het linielandschap als geheel herkenbaar en beleefbaar; (duidelijke onderlinge- en relaties met omgeving).
X: De aanwezigheid van zonnepanelen heeft een groot negatief effect op de integriteit en authenticiteit van de hoofdverdedigingslijn. De hoofdverdedigingslijn raakt versnipperd en is niet meer beleefbaar als continue lijn door het landschap.	X: De weidsheid en continuïteit van de inundatiekom wordt beperkt door zonnepanelen. Vanwege het grote horizonbeslag van een zonnepark is er een groot negatief effect op de openheid van het landschap. Hierdoor is het nauwelijks voorstelbaar hoe het gebied werd geïnundeerd.	X: Het plaatsen van zonnepanelen heeft een groot negatief effect op de duidelijkheid van het contrast tussen veilig en onveilig. De zonnepanelen versterken het gevoel van verindustrialisering aan de verkeerde zijde van het landschap.	X: De aanwezigheid van een zonnepark zorgt ervoor dat de relatie tussen het watermanagementsysteem en de omgeving wordt beperkt. Het waterwerk komt op zichzelf te staan, is moeilijk herkenbaar en maakt niet langer deel uit van een doorgaand stelsel.	X: De visuele openheid van de schootsvelden wordt enorm beperkt door het realiseren van een zonnepark. Het zonnepark heeft een groot negatief effect op de merendeels onbebouwde verboden kringen.	X: Door een zonnepark worden onderlinge relaties tussen militaire versterkingen en relaties naar de omgeving onduidelijker. Er is sprake van een groot negatief effect op de compleetheid van het linielandschap.
?!: De aanwezigheid van zonnepanelen heeft een matig negatief effect op de integriteit en authenticiteit van de hoofdverdedigingslijn. De hoofdverdedigingslijn wordt enigszins versnipperd en is beperkt beleefbaar als continue lijn door het landschap.	?!: De weidsheid van de inundatiekom wordt in beperkte mate aangetast door zonnepanelen. Omdat het zonnepark een deel van horizon vult is er een matig negatief effect op de voorstelbaarheid van inundatie.	?!: Een zonneveld heeft een matig negatief effect op de duidelijkheid van het contrast tussen veilig en onveilig.	?!: De aanwezigheid van een zonnepark heeft een matig negatief effect op de relatie tussen het watermanagementsysteem en de omgeving. De herkenbaarheid van het waterwerk wordt enigszins beperkt.	?!: De visuele openheid van de schootsvelden wordt enigszins beperkt door het zonnepark. Het zonnepark heeft een matig negatief effect op de merendeels onbebouwde verboden kringen.	?!: Door een zonnepark is sprake van een matig negatief effect op de compleetheid van het linielandschap en de relaties van militaire versterkingen naar de omgeving.
V: De aanwezigheid van zonnepanelen heeft een neutraal effect op de integriteit en authenticiteit van de hoofdverdedigingslijn. Er is een gering effect op de beleefbaarheid en herkenbaarheid van de hoofdverdedigingslijn als continue lijn door het landschap.	V: Het plaatsen van zonnepanelen heeft een gering negatief effect op de weidsheid van het landschap van de inundatiekom waardoor het principe van inundatie nog goed voorstelbaar is.	V: Het plaatsen van zonnepanelen heeft een neutraal effect op de duidelijkheid van het contrast tussen veilig en onveilig. De zonnepanelen kunnen zelfs bijdragen aan het versterken van dit contrast.	V: Het zonnepark heeft een neutraal effect op de relatie tussen het watermanagementsysteem en de omgeving. Het stelsel blijft herkenbaar en beleefbaar.	V: Er is een gering negatief effect op de visuele openheid van de schootsvelden door het zonnepark. De verboden kringen worden nauwelijks aangetast en de zichtlijnen vanaf het fort naar het omliggende landschap blijven gehandhaafd.	V: Het zonnepark heeft een neutraal effect op de onderlinge relatie tussen militaire werken en de relatie met de omgeving waardoor het linielandschap als geheel herkenbaar en beleefbaar blijft.

Tabel met daarin de mogelijke effecten van zonne-energie op de kernkwaliteiten van het linielandschap

3. Ontwerpend onderzoek van energie in het Linielandschap

Ontwerpend onderzoek

In dit ontwerpend onderzoek is een uitvoerige analyse verricht naar verschillende energie opstellingen van wind en zon op uiteenlopende plekken binnen de Hollandse Waterlinies en op verschillende afstanden van de onderdelen van de Hollandse Waterlinies. Aan de hand van kaartbeelden en visualisaties zijn de effecten op de verschillende kernkwaliteiten onderzocht, zoals de continue hoofdweerstandslijn, de forten met de open verboden kringen, waterstaatkundige objecten en het open inundatielandschap. Het gaat daarbij om het effect op integriteit (gaafheid en compleetheid), authenticiteit (beleving, geloofwaardigheid en voorstelbaarheid) en visuele integriteit (zichtlijnen, maat en schaal t.o.v. de kernkwaliteiten).

Op de volgende twee pagina's is een overzicht gegeven van de mogelijke effecten op de linie elementen.

De effecten zijn onderzocht voor de verschillende landschappen en karakteristieken binnen de Hollandse Waterlinie. Op basis hiervan zijn vervolgens een zoneringskaart en generieke regels opgesteld die in het afwegingskader terug zijn te vinden.

Vanaf de volgende pagina is een selectie van de onderzochte locaties opgenomen. Het betreft de volgende locaties; Waverveen, Fort de Gagel, Fort Vechten, Diefdijk en Beemster. Voor iedere locatie is een kaart opgenomen met daarop de kernkwaliteiten van het linielandschap. Voor de effectbeoordeling zijn diverse visualisaties gemaakt. De visualisaties zijn gemaakt met behulp van de tool Windplanner. Deze tool helpt om de visuele impact te zien van windturbines en zonneparken in het landschap gebaseerd op het menselijk zicht.

Voor windenergie is er in dit onderzoek gewerkt met 5,6MW turbines die een tiphoogte hebben van circa 240 meter. Ook zijn tubines van 3,0 MW met een tiphoogte van 120 meter onderzocht. In algemene zin geldt dat de afstanden van de zonering kunnen worden gehalveerd bij deze half zo hoge turbines. Alleen de 5,6 MW turbines zijn in deze bijlage opgenomen.

Voor zonne-energie is er gewerkt met panelen van 1,50 meter hoog. In dit ontwerpend onderzoek zijn de belangrijkste beelden opgenomen wat betreft bepaalde kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies op variërende locaties. Ook zijn zonnevelden van 2,50 meter onderzocht. Uit het onderzoek blijkt dat deze velden boven ooghoogte slechts in bepaalde landschappen geen negatief effect hebben p de kernkwaliteiten. De regels hiervoor zijn opgenomen in het afwegingskader.

In het onderzoek laat de eerste visual het viewpoint zien met daarop de kernkwaliteiten in wit gemarkeerd. Hierna volgt een neutrale foto van de huidige situatie zonder enkele aanpassingen, ook wel de nulsituatie. Daarna volgen een tweetal visuals waarin de energie opstellingen op twee verschillende afstanden zijn opgenomen. Deze visuals worden aangevuld met een toelichting waaruit blijkt wat het effect is van de energie opstelling op de kernkwaliteiten van de Waterlinies. De eerste visual laat telkens zien dat er sprake is van een groot effect op meerdere kernkwaliteiten van het linielandschap. De tweede visual laat zien dat er geen significant negatief effect is op de kernkwaliteiten. In de tussenliggende afstanden neemt het negatieve effect af naarmate de afstand vanaf de hoofdverdedigingslijn en andere elementen van de Linie groter wordt. In deze tussen-zone is altijd sprake van een bepaalde mate van negatief effect. Omdat dit onderzoek uitgaat van de grote gemene deler is gekozen om de grens op de plek te leggen waar geen significant negatieve effecten te verwachten zijn.

Waverveen

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies

- Hoofdverdedigingslijn duidelijk herkenbaar; volgt de kade van rivier de Oude Waver
- Verschil tussen veilige en onveilige zijde op veel plekken herkenbaar door natte buitenzijde
- Het inundatielandschap is zeer open en het principe van inunderen is goed voorstelbaar
- Verboden kringen open
- Forten hebben een duidelijke positie aan de hoofdverdedigingslijn en de onderlinge relatie tussen de forten is herkenbaar

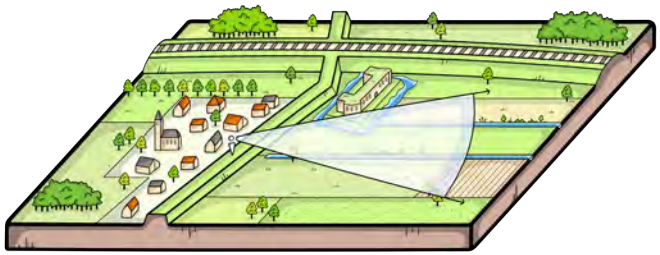

Principeschets van het viewpoint: vanaf de hoofdverdedigingslijn kijkend naar de onveilige zijde

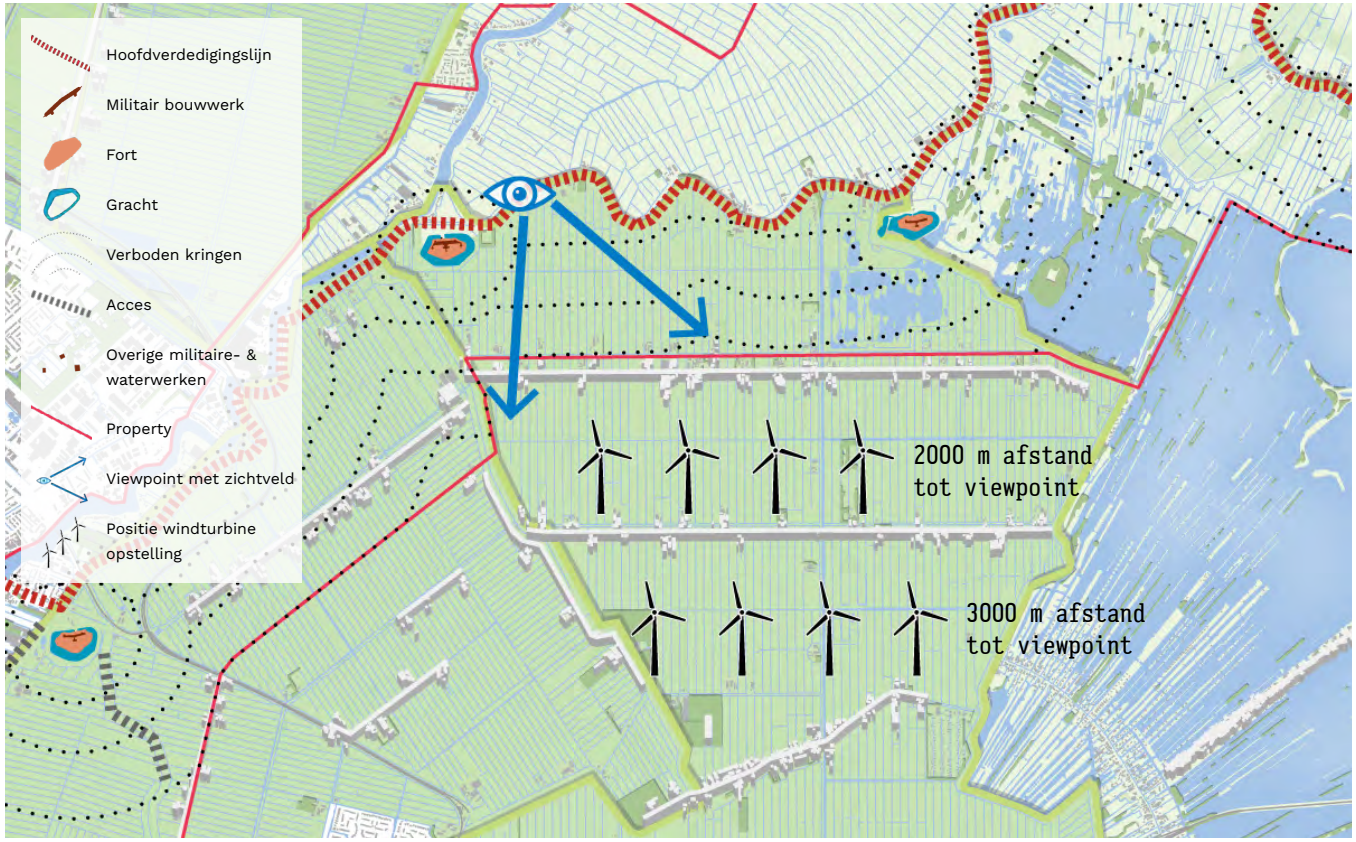

Kaart met de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies, de locatie van het viewpoint en de onderzochte turbine opstellingen nabij Waverveen

Visual van het viewpoint met daarin de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies nabij Waverveen

Visual van het viewpoint van de huidige situatie

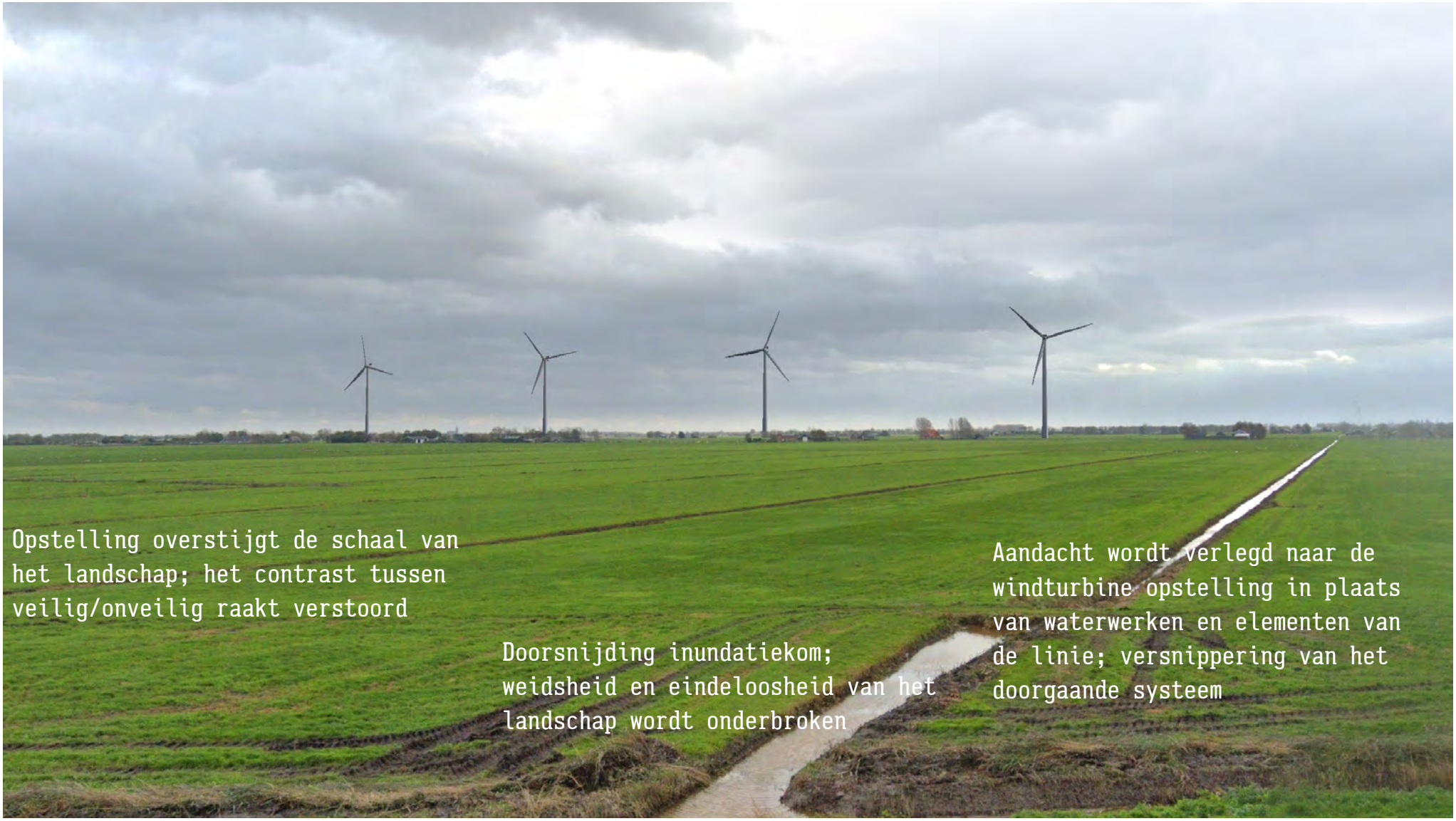

Visual van het viewpoint met daarin een 5,6 MW turbine opstelling op 2000 meter afstand

Visual van het viewpoint met daarin een 5,6 MW turbine opstelling op 3000 meter afstand

Fort de Gagel

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies

- Hoofdverdedigingslijn duidelijk herkenbaar, volgt de Vecht en stedelijke rand van Utrecht
- Verschil tussen veilige en onveilige zijde op veel plekken herkenbaar door natte buitenzijde
- Vrijwel geen verstedelijking aan de onveilige zijde van de Linie, waardoor het inundatiegebied duidelijk herkenbaar en beleefbaar is
- Duidelijke relatie met accessen (dijkjes en kades)
- Verboden kringen zijn veelal open
- Forten hebben een duidelijke positie aan de hoofdverdedigingslijn
- Veelheid aan militaire objecten als kazematten markeren de hoofdverdedigingslijn

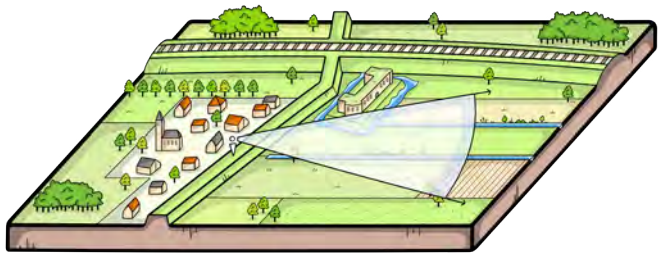

Principeschets van het viewpoint: vanaf de hoofdverdedigingslijn kijkend naar de onveilige zijde

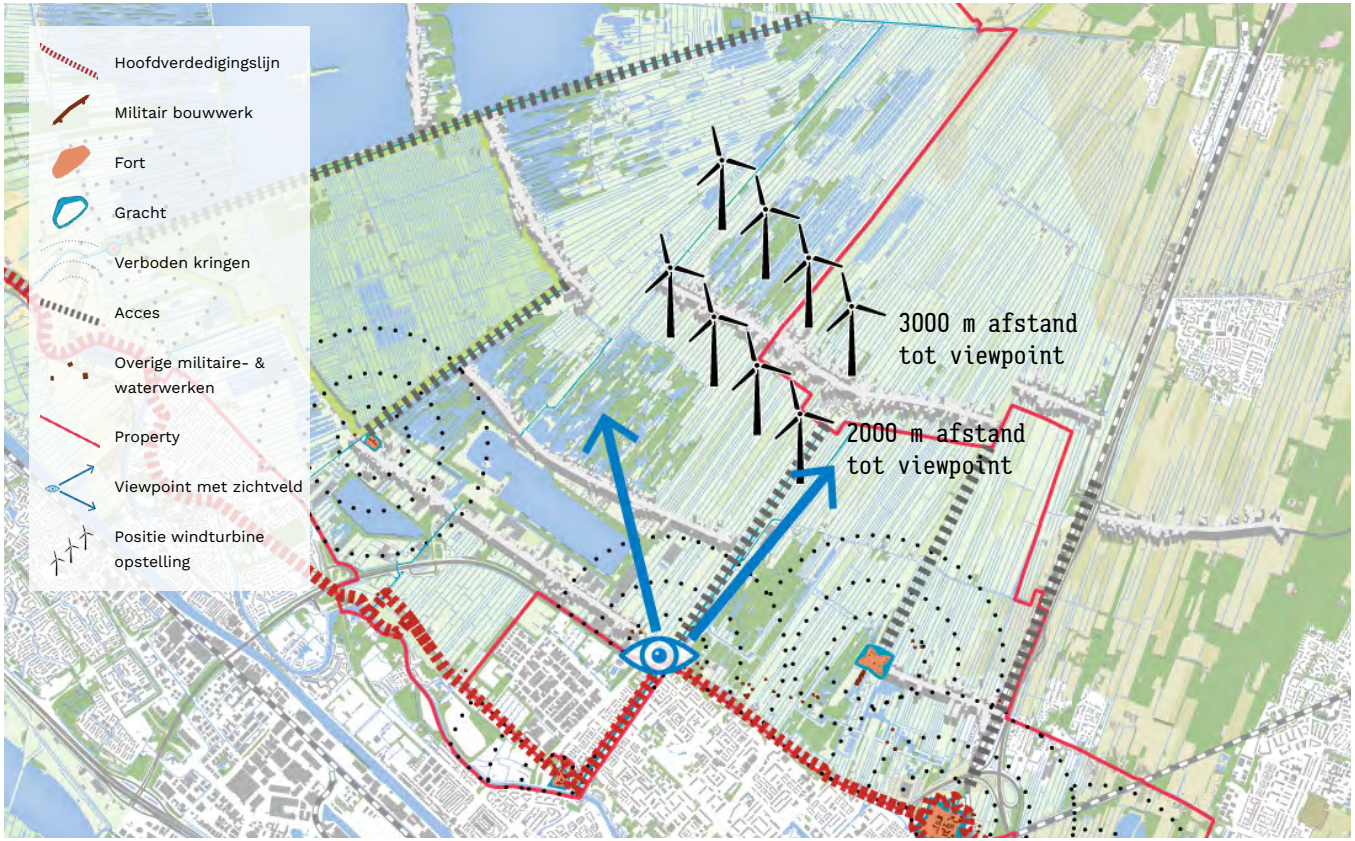

Kaart met de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies, de locatie van het viewpoint en de onderzochte turbine opstellingen nabij Fort de Gagel

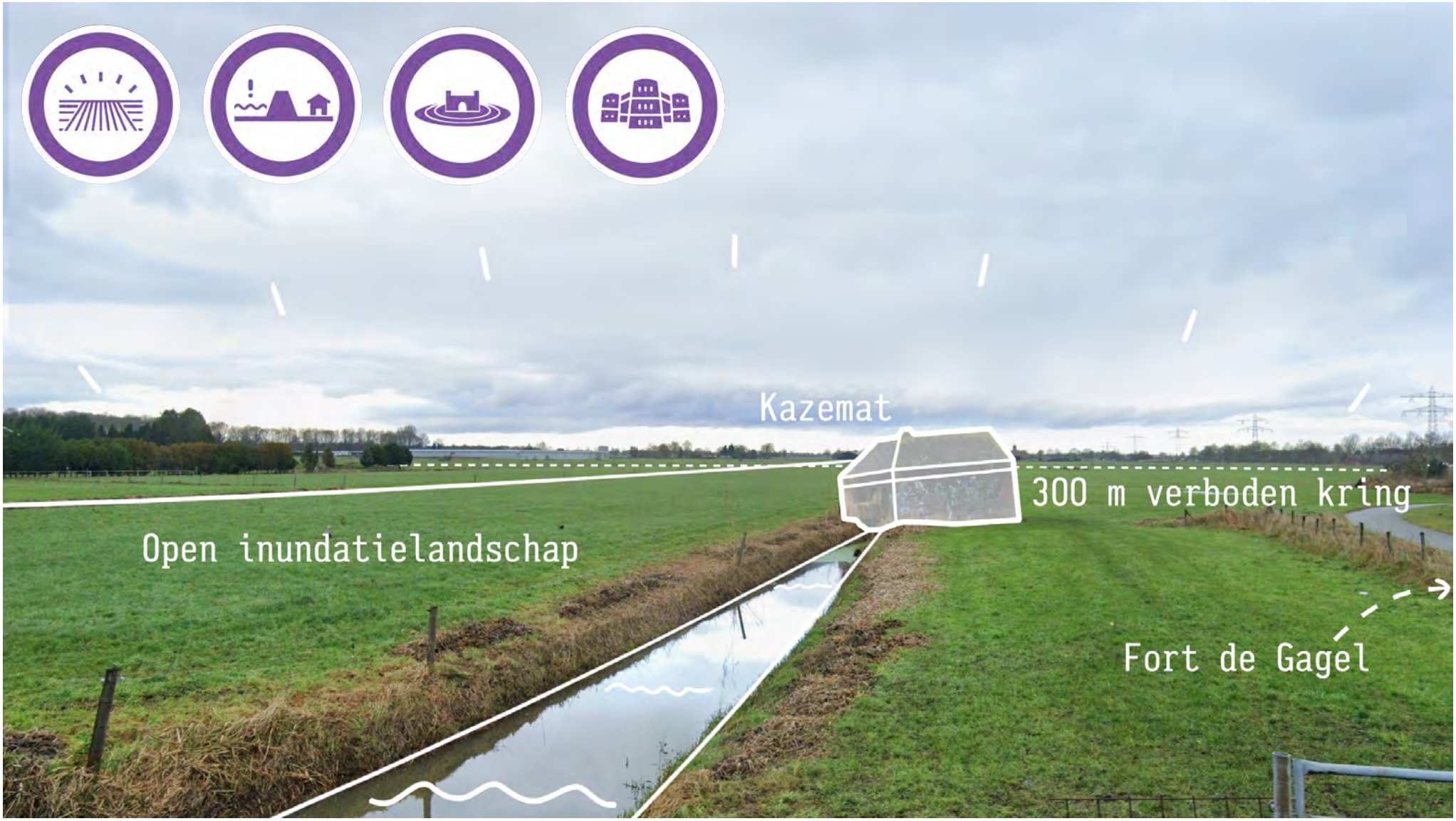

Visual van het viewpoint met daarin de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies nabij Fort de Gagel

Visual van het viewpoint van de huidige situatie

Visual van het viewpoint met daarin een 5,6 MW turbine opstelling op 2000 meter afstand

Visual van het viewpoint met daarin een 5,6 MW turbine opstelling op 3000 meter afstand

Fort Vechten

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies

- Er zijn meerdere hoofdweerstandslijnen. Tweede ring van de hoofdverdedigingslijn bestaat uit grote en karakteristieke forten in een groene setting
- Hier zijn de verboden kringen (deels) nog open
- Open maar smal inundatielandschap door de nabijheid van het hoger en droger gelegen zandlandschap van de Utrechtse Heuvelrug.
- Verboden kringen overlappen elkaar en bieden een aaneengesloten bescherming omdat hier het gebied lag wat niet te inunderen was.
- Veelheid aan militaire objecten als kazematten en groepsschuilplaatsen markeren de tweede ring van forten

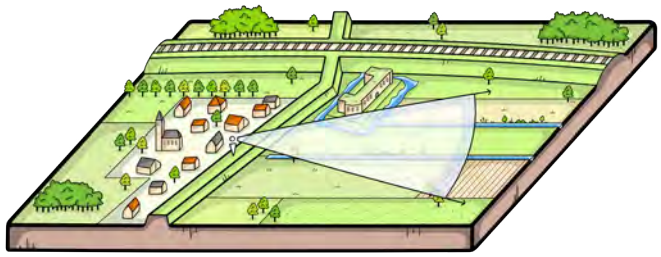

Principeschets van het viewpoint: vanaf de hoofdverdedigingslijn kijkend naar de onveilige zijde

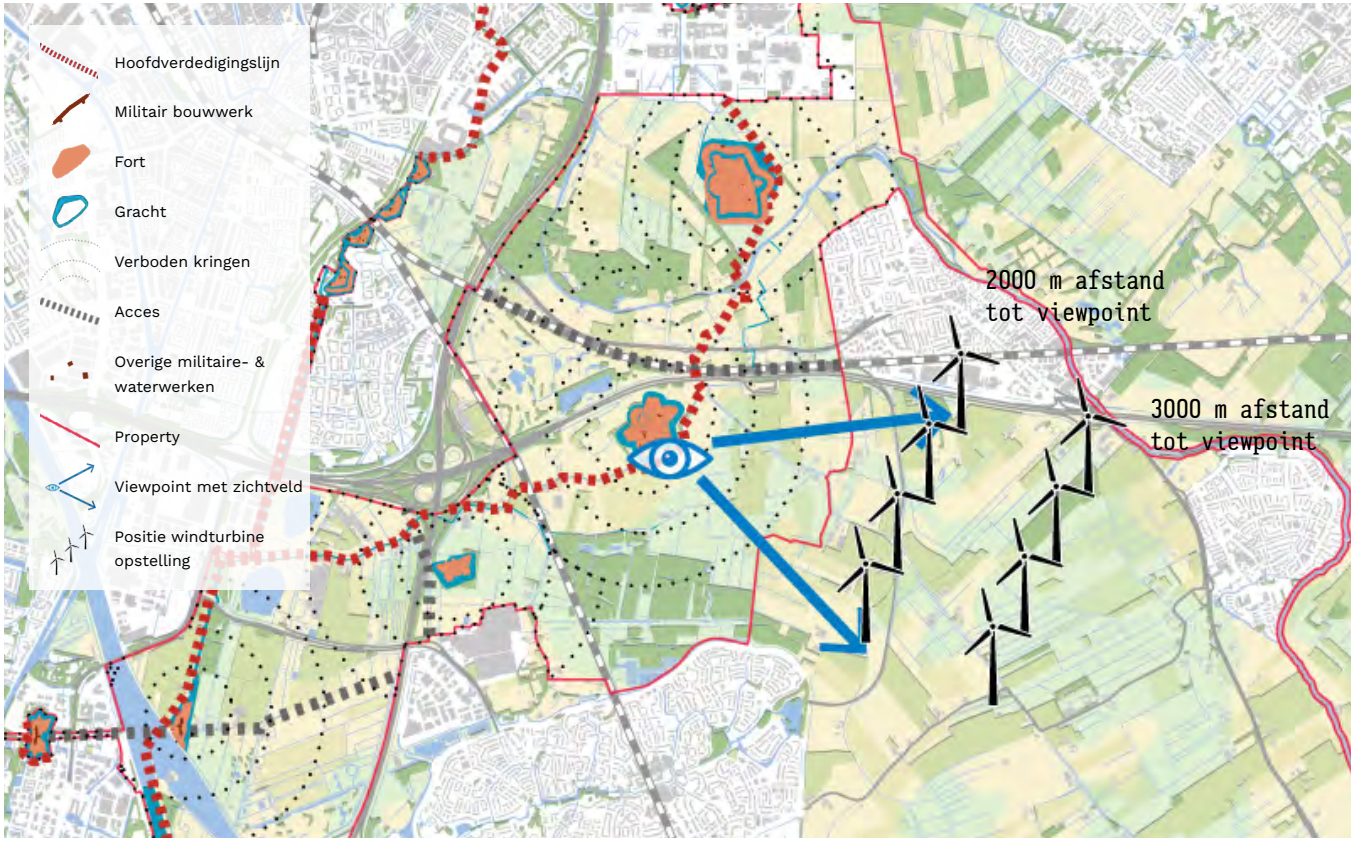

Kaart met de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies, de locatie van het viewpoint en de onderzochte turbine opstellingen nabij Fort Vechten

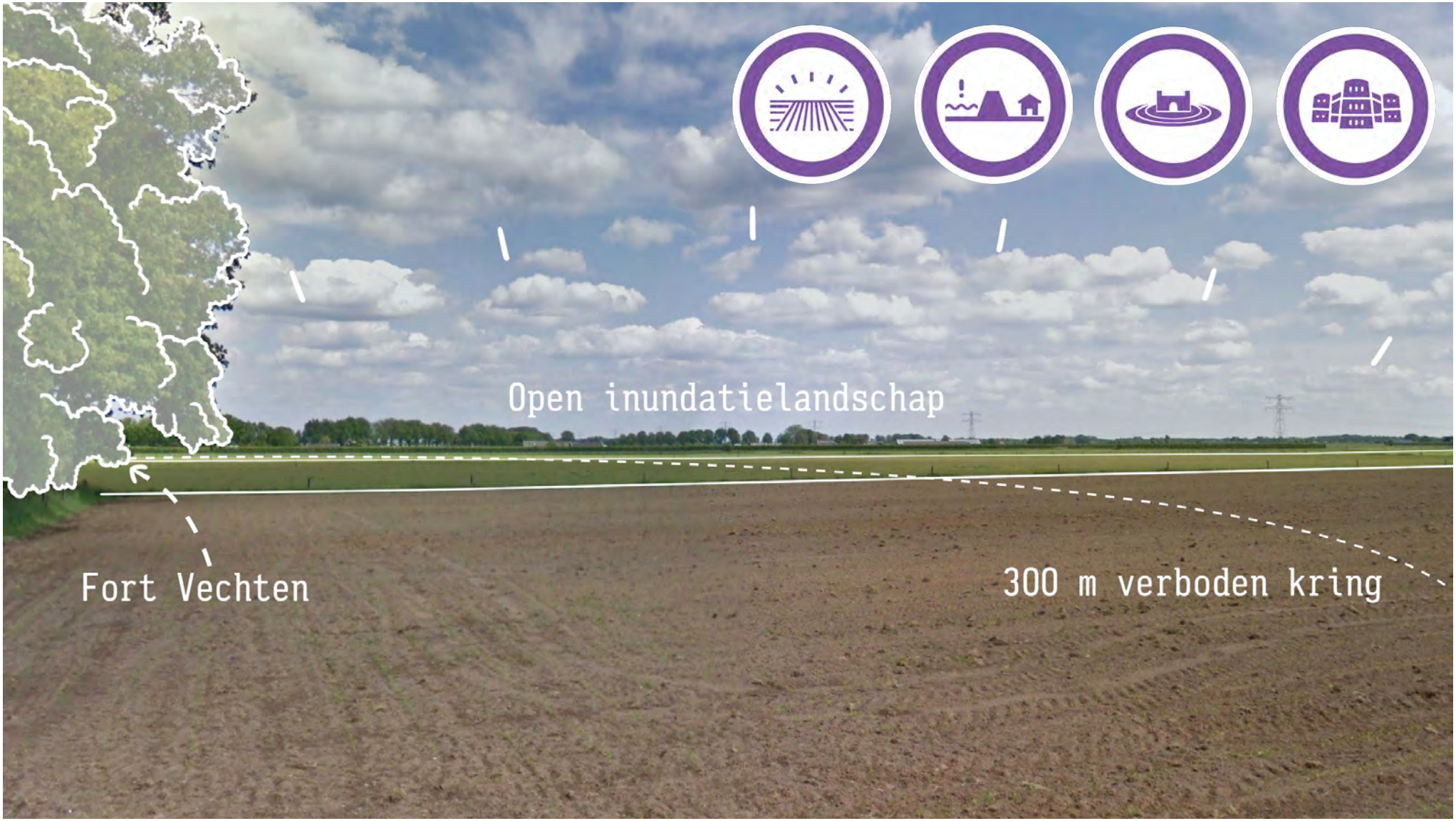

Visual van het viewpoint met daarin de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies nabij Fort Vechten

Visual van het viewpoint van de huidige situatie

Visual van het viewpoint met daarin een 5,6 MW turbine opstelling op 2000 meter afstand

Visual van het viewpoint met daarin een 5,6 MW turbine opstelling op 3000 meter afstand

Diefdijk

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies

- Hoofdverdedigingslijn duidelijk herkenbaar, gevormd door rivierdijken of duidelijk herkenbare Liniedijk, zoals de Diefdijk
- Hoofdverdedigingslijn gelegen in veelal agrarisch gebied
- Brede inundatiegebieden die grotendeels open en herkenbaar zijn. Soms een diffuse begrenzing vanwege natuurlijke verhogingen in het landschap
- Karakteristieke inundatiesluizen
- Forten op strategische posities langs de rivier; herkenbare ensembles en open verboden kringen
- Veelheid aan militaire objecten als kazematten markeren de hoofdverdedigingslijn

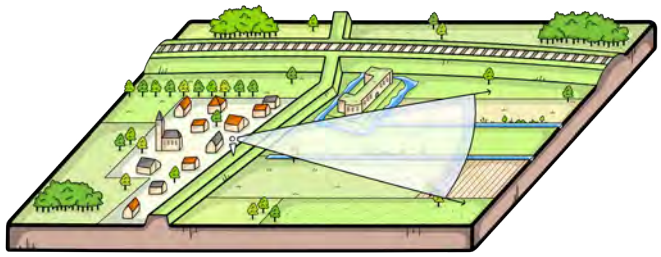

Principeschets van het viewpoint: vanaf de hoofdverdedigingslijn kijkend naar de onveilige zijde

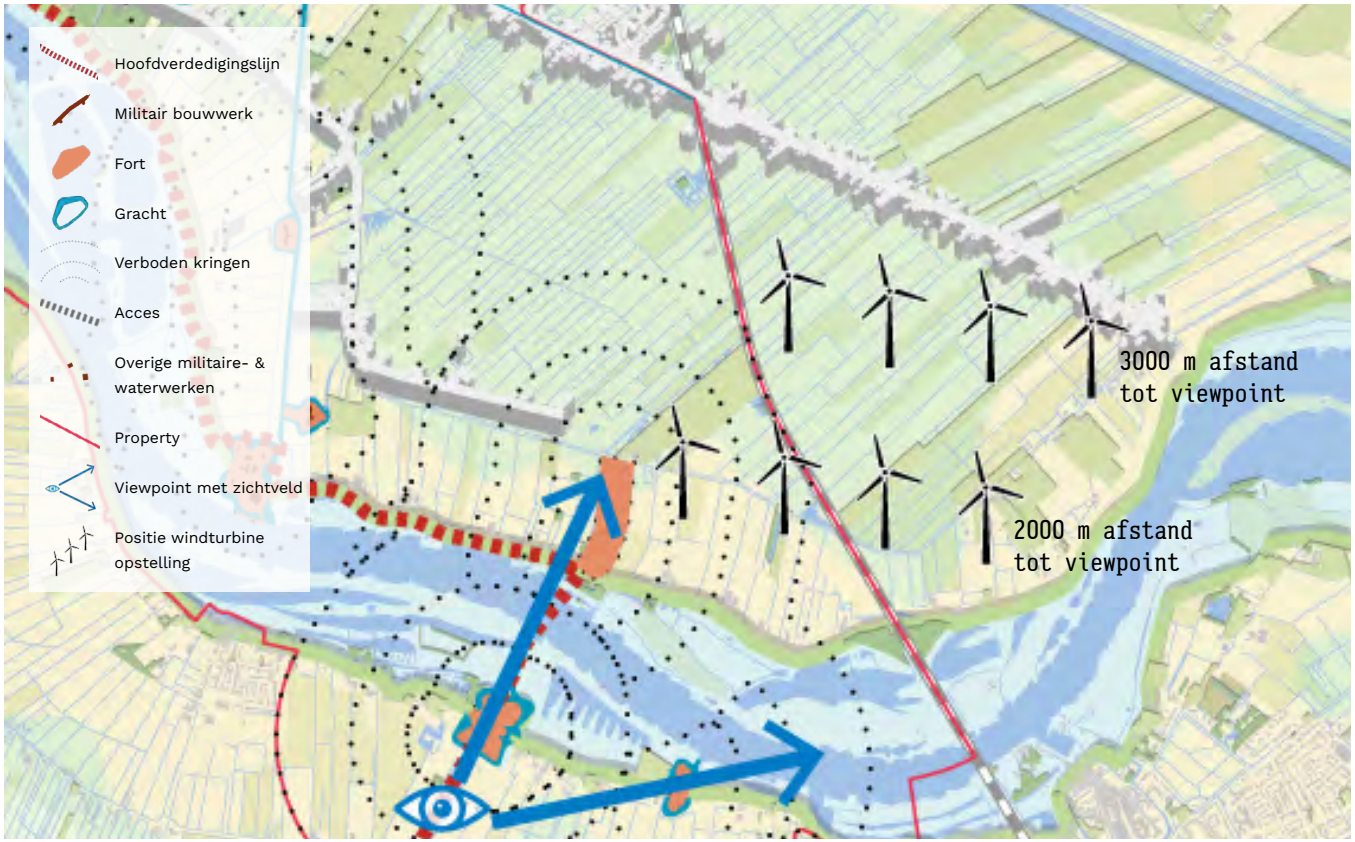

Kaart met de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies, de locatie van het viewpoint en de onderzochte turbine opstellingen nabij de Diefdijk

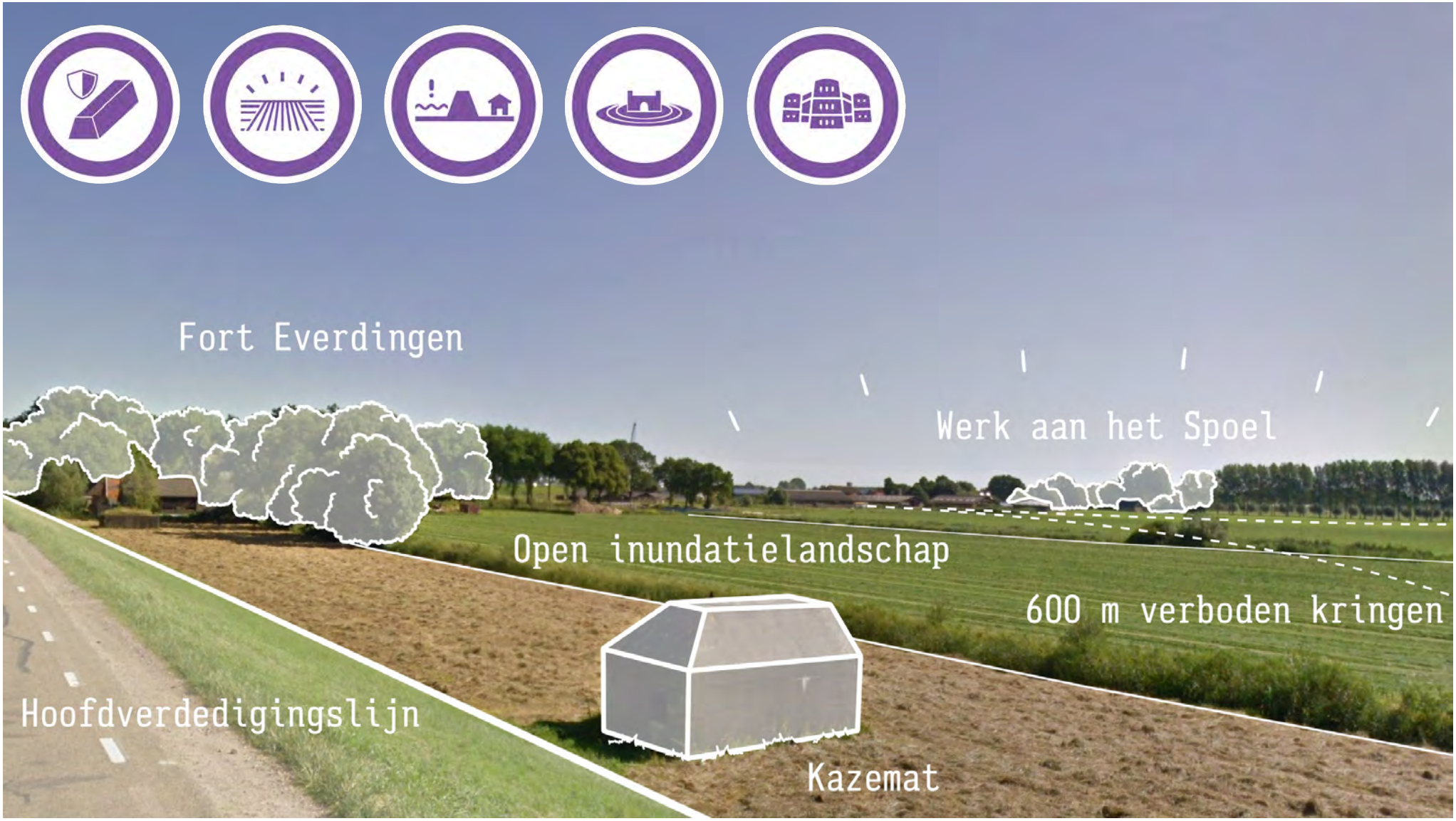

Visual van het viewpoint met daarin de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies nabij de Diefdijk

Visual van het viewpoint van de huidige situatie

Visual van het viewpoint met daarin een 5,6 MW turbine opstelling op 2000 meter afstand

Visual van het viewpoint met daarin een 5,6 MW turbine opstelling op 3000 meter afstand

Beemster

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies

- Duidelijke herkenbare hoofdverdedigingslijn als rand van Beemster
- Geen duidelijke binnen- en buitenzijde: zowel de binnen- als buitenzijde zijn enorm open.
- Verboden kringen zijn nog grotendeels open
- Beemster is ordenend t.o.v. de Stelling van Amsterdam
- Markante waterwerken aanwezig
- Duidelijke en herkenbare forten als eilanden in het landschap
- Forten hebben een duidelijke relatie met de rand van de Beemster (ringvaart en ringdijk)
- Onderlinge zichtrelaties zijn goed herkenbaar

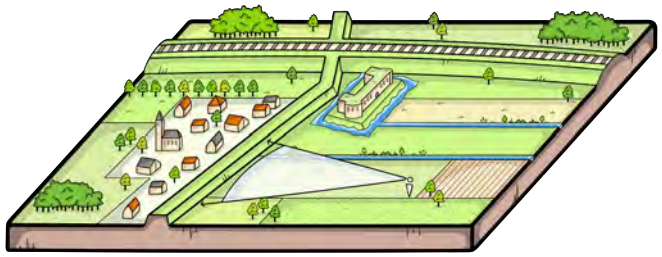

Principeschets van het viewpoint: vanaf de onveilige zijde kijkend naar de hoofdverdedigingslijn

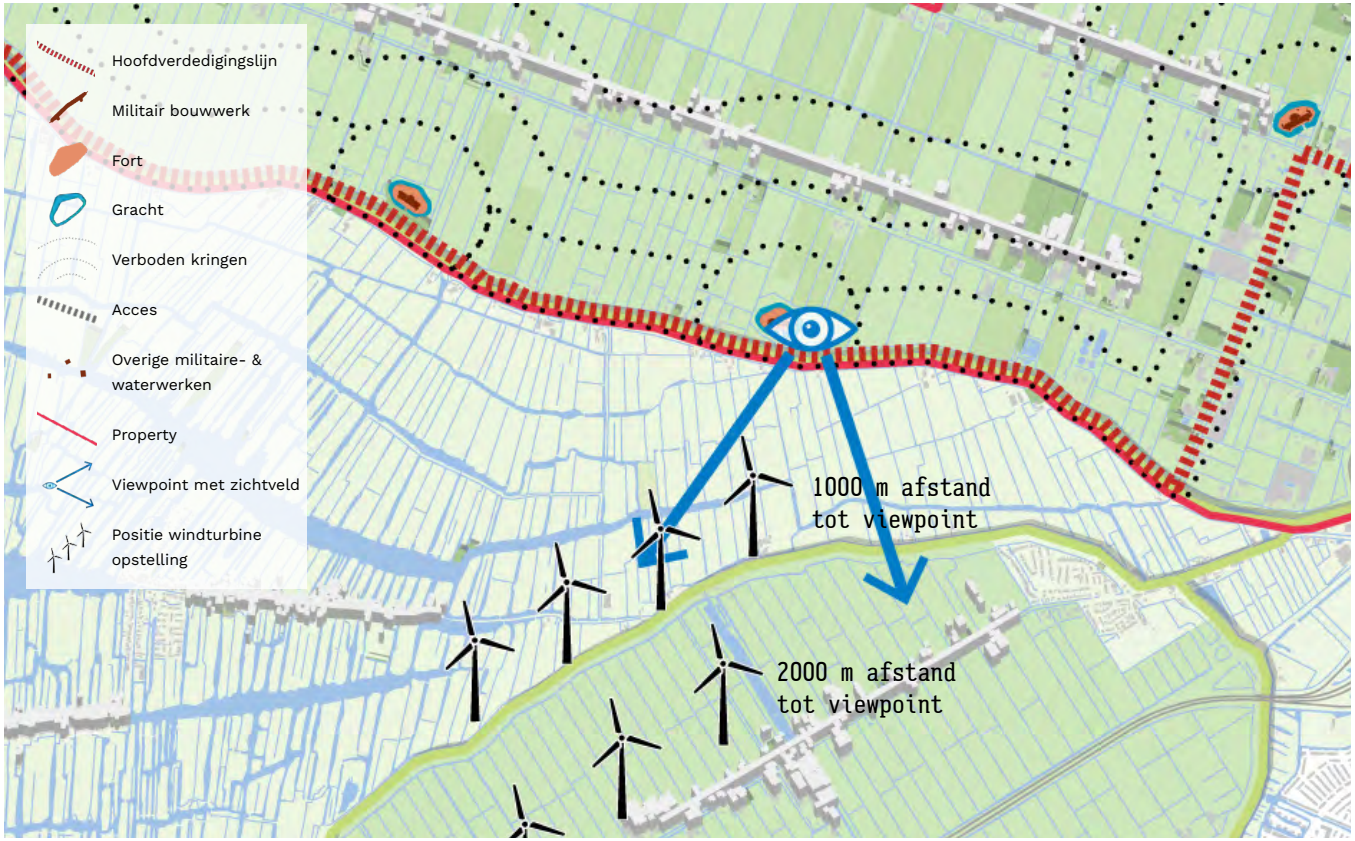

Kaart met de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies, de locatie van het viewpoint en de onderzochte turbine opstellingen in de Beemster

Visual van het viewpoint met daarin de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies in de Beemster

Visual van het viewpoint van de huidige situatie

Visual van het viewpoint met daarin een 5,6 MW turbine opstelling op 1000 meter afstand

Visual van het viewpoint met daarin een 5,6 MW turbine opstelling op 2000 meter afstand

Diefdijk (zon)

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies

- Hoofdverdedigingslijn duidelijk herkenbaar, gevormd door rivierdijken of duidelijk herkenbare Liniedijk, zoals de Diefdijk
- Hoofdverdedigingslijn gelegen in veelal agrarisch gebied
- Brede inundatiegebieden die grotendeels open en herkenbaar zijn. Soms een diffuse begrenzing vanwege natuurlijke verhogingen in het landschap
- Bebouwing met name aan de veilige zijde en open nat inundatielandschap aan de onveilige zijde
- Karakteristieke inundatiesluizen
- Forten op strategische posities langs de rivier; herkenbare ensembles en open verboden kringen

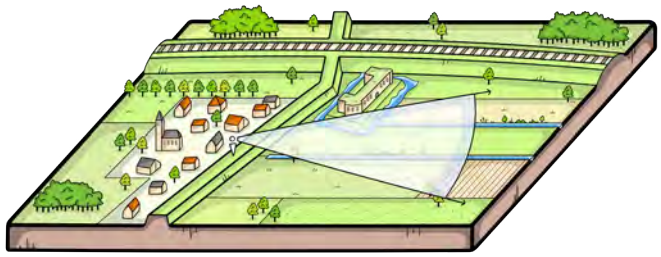

Principeschets van het viewpoint: vanaf de hoofdverdedigingslijn kijkend naar de onveilige zijde

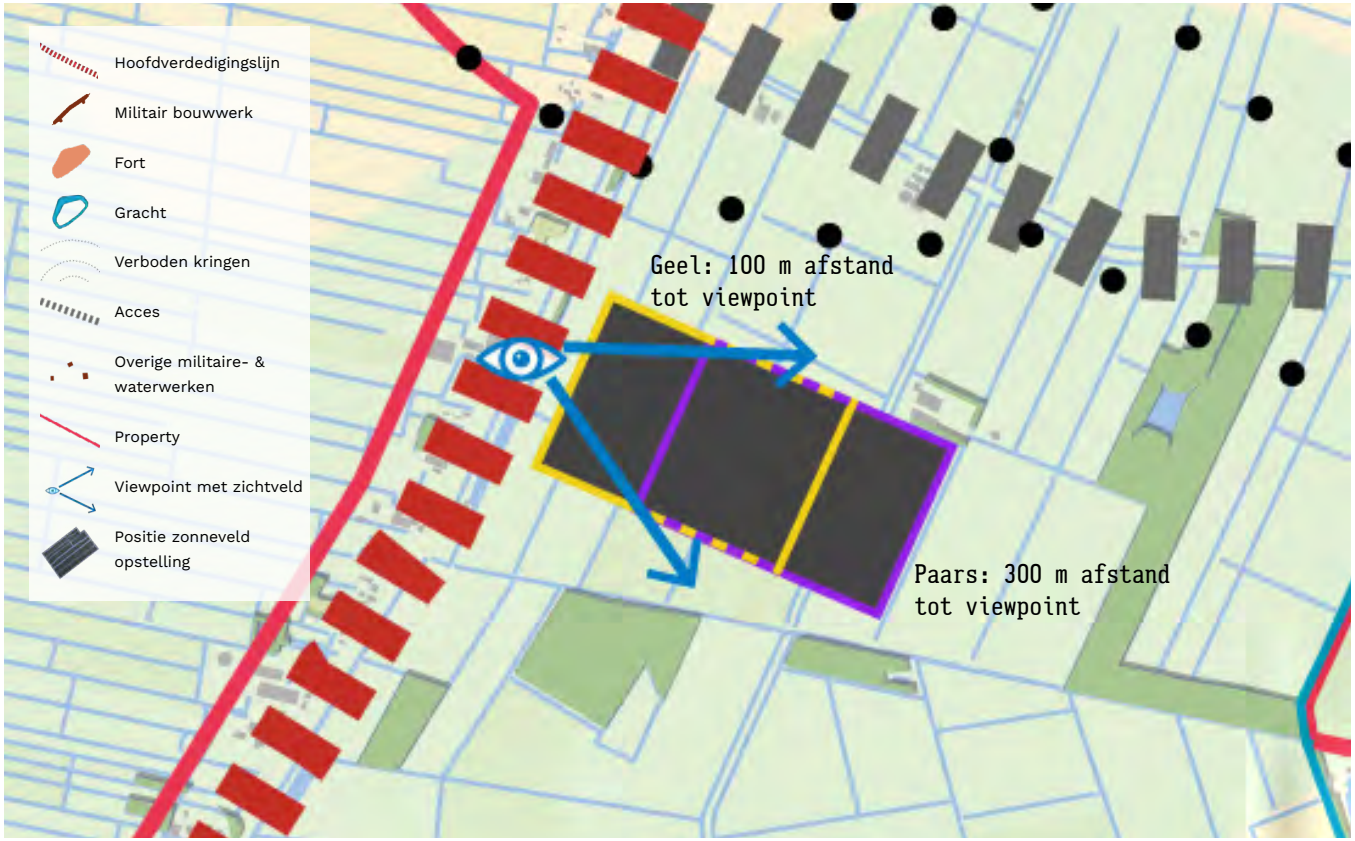

Kaart met de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies, de locatie van het viewpoint en de onderzochte zonnevelden nabij de Diefdijk

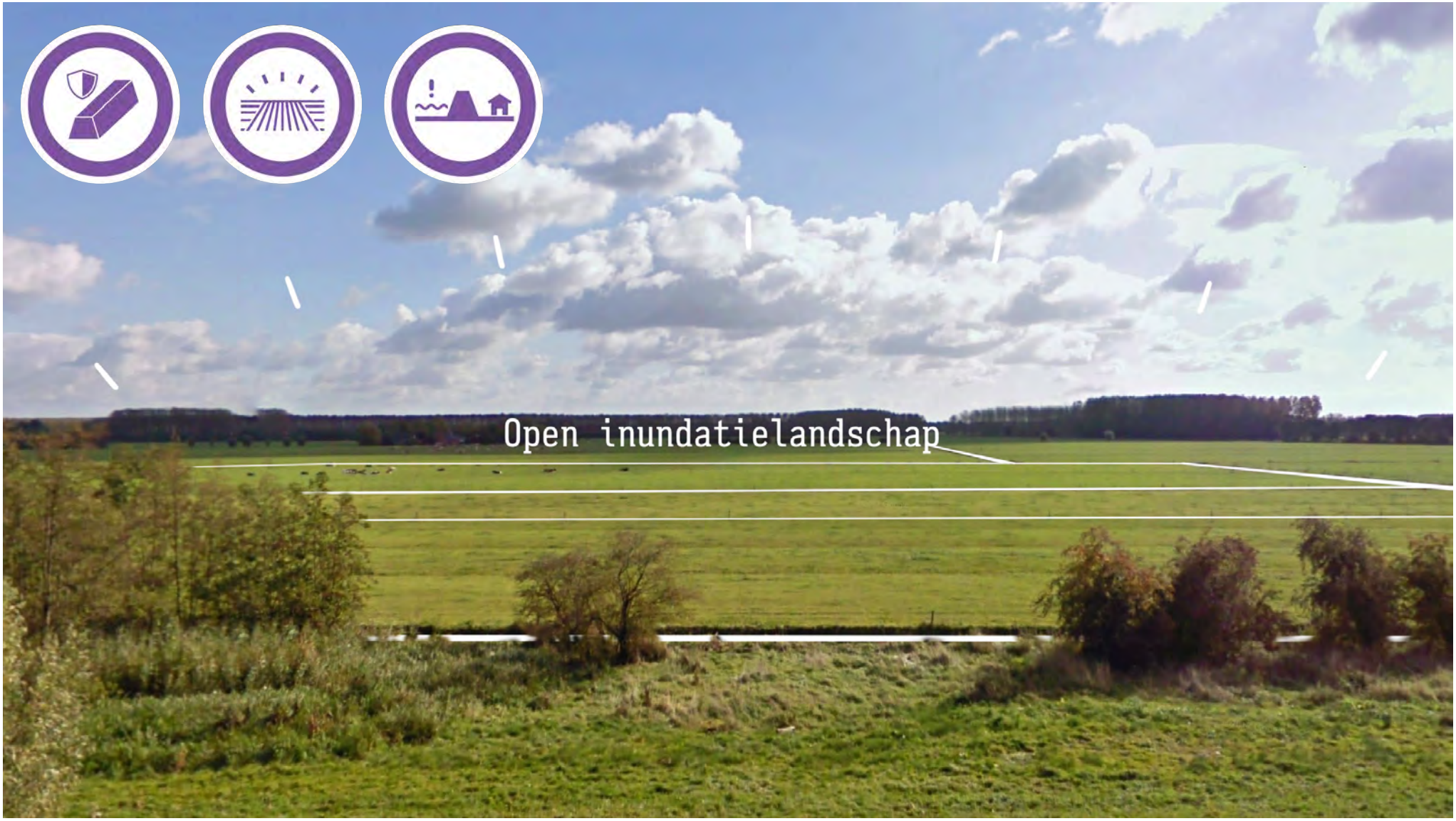

Visual van het viewpoint met daarin de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies nabij de Diefdijk

Visual van het viewpoint van de huidige situatie

Visual van het viewpoint met daarin een zonneveld van 16 hectare op 100 meter afstand

Visual van het viewpoint met daarin een zonneveld van 16 hectare met hekwerk op 100 meter afstand

Visual van het viewpoint met daarin een zonneveld van 16 hectare op 300 meter afstand

Visual van het viewpoint met daarin een zonneveld van 16 hectare met hekwerk op 300 meter afstand

4. Totstandkoming afwegingskader Hollandse Waterlinies

Vertaling naar generieke regels

De uitkomsten van het ontwerpend onderzoek zijn vertaald naar generieke regels voor het geheel en de deelgebieden. Zoals al eerder aangeven is gezocht naar een methode waarmee het grootste deel van de ontwikkelingen en initiatieven is af te vangen. Voldoende borging van de kernkwaliteiten staat bij de uitwerking van de regels centraal. Het resultaat bestaat uit een zonering waar duidelijk wordt op welke locatie in de Linies een bepaalde vorm van energie een significant negatieve impact heeft op de kernkwaliteiten en op welke locaties dat niet het geval is. Vervolgens zijn er regels over het laadvermogen, de inpassing en waardecreatie benoemd.

Zonering

De zonering bestaat uit drie zones; de rode zone, oranje zone en de gele zone. Per energietype verschilt de zone. Er is onderscheid gemaakt tussen windturbines van 5,6 MW, 3,2 MW en zonnevelden onder ooghoogte. Zonnevelden hoger dan 1,5 meter zijn wel onderzocht, maar binnen het landschap van de Linies hebben dit type onwikkelingen vaak een negatieve impact op de kernkwaliteiten. De keuze is gemaakt om in de deelgebieden aan te geven wanneer zonnevelden hoger dan 1,5 meter wel mogelijk zijn. Zij vormen dus een uitzondering op de generieke regels. Hieronder worden de drie zones toegelicht. De zoneringskaarten zijn gebaseerd op een GIS analyse van bestaande gegevens uit het nominatiedossier. Wanneer nieuwe of aangescherpte informatie beschikbaar komt, bijvoorbeeld n.a.v. de gebiedsanalyses, is het aan te bevelen de zoneringskaarten te updaten.

Rode zone

De rode zone geldt alleen voor het werelderfgoed gebied zelf, dus binnen de property.

De meeste samenhangende attributen (ensembles) liggen in een strook nabij de hoofdverdedigingslijn. Wanneer energievormen dicht bij deze zone komen hebben ze vrijwel altijd effect op meerdere attributen. Zowel op integriteit, authenticiteit en visuele integriteit. Het effect op de strook met samenhangende attributen verschilt per van type energie en daarmee dus ook de breedte van de zone. Zo hebben windturbines vanwege de hoogte en bewegende rotors op grote afstand een effect op de kernkwaliteiten van de Linies. Voor zonnevelden is die afstand een stuk minder groot. Om de bescherming van de kernkwaliteiten van het werelderfgoed veilig te stellen is voor de verschillende energievormen (wind en zon) een rode zone op de kaart aangewezen. Wanneer in deze zone de desbetreffende energievorm wordt gerealiseerd is de inschatting dat de kernkwaliteiten significant worden aangetast. Deze rode zone is ook rondom Linie elementen gelegd die verder van de hoofdverdedigingslijn liggen, bijvoorbeeld sluizen, kazematten of een inundatiekanaal en accessen. De rode zone om deze losliggende elementen is wat kleiner.
Op sommige plekken is de Linie erg smal en fragiel. Het zijn zwakke schakels in het kunnen begrijpen van het totale Liniesysteem en zullen bij aantasting de integriteit en authenticiteit van het werelderfgoed in grote mate onder druk zetten. In deze zwakke schakels is de opwekking van energie d.m.v. zonnevelden of windturbines niet mogelijk zonder de kernkwaliteiten aan te tasten. Deze delen vallen onder de rode zone.

Voor de rode zone geldt dat de desbetreffende ontwikkeling een significant negatief effect heeft op de kernkwaliteiten. De afstandsregels van de rode zone zijn opgenomen in het afwegingskader.

Oranje zone

De oranje zone geldt alleen voor het werelderfgoed gebied zelf, dus binnen de property.

Alle locaties in de property buiten de rode zone vallen onder de oranje zone. In de oranje zone liggen vooral delen van de inundatiegebieden op grotere afstand van de hoofdverdedigingslijn en andere attributen. Dit zijn met name de gebieden die onder water gezet konden worden om de vijand tegen te houden. Deze gebieden maakten gebruikt van het onderliggende landschap. Voor het begrip van inundatie en de werking van het systeem is het van belang dat het karakter van het landschap behouden blijft. In feite is er geen verschil tussen het landschap wat wel en niet tot de Linie behoorde. Kortom het verschil tussen het omliggende landschap en het landschap van de Linie vloeit natuurlijk in elkaar over.

Dit heeft als gevolg dat ontwikkelingen met betrekking tot hernieuwbare energie in deze oranje zone onder voorwaarden mogelijk zijn. Wel is het van belang dat het karakter van dat landschap niet wezenlijk anders wordt. Deze landschappen kenmerken zich allen door een (grote) mate van openheid en een groen karakter. Dit houdt in dat terughoudend omgegaan moet worden met het toevoegen van massa niet passend in de schaal en maat van het landschap, elementen met een groot horizonbeslag en het toevoegen van elementen met meer industrieel karakter. Ook de vorm, het materiaal en de kleur moeten ingetogen zijn en zoveel mogelijk opgaan in het landschap.

Daarbij is ook belangrijk het verschil tussen de veilige en onveilige zijde van de Hollandse Waterlinies inzichtelijk te houden. Verschil veilig (waard om te beschermen) en onveilig (landschap met weinige economische waarde, geen groot investeringsverlies, vijand zien aankomen). Borgen van dit verschil wordt deels al ondervangen door de rode zone waardoor voldoende afstand tot de hoofdverdedigingslijn wordt gehouden. Wel vraagt de dichtheid en de balans tussen agrarisch landschap en meer ver-industrialiseert landschap aandacht. Om dit te ondervangen zijn aan de oranje zone regels voor het laadvermogen toegevoegd. Plus ontwerpregels die gaan over de specifieke vormgeving en inrichting in een specifiek landschap en principes voor waardecreatie.

Gele zone

Dit betreft de gebieden buiten de property. Dus de zogenaamde attentiezone, maar ook gebieden buiten de property waar ontwikkelingen mogelijk een impact hebben. Het gaat dan met name om de visuele integriteit. Ook ontwikkelingen buiten de property mogen de kernkwaliteiten van het werelderfgoed niet wezenlijk schaden. De impact van ontwikkelingen buiten het erfgoed is anders dan in het erfgoed zelf. Bij dat laatste gaat het om een mogelijke aantasting van de daadwerkelijke integriteit en authenticiteit. Bij ontwikkelingen buiten het erfgoed gaat het om eventuele negatieve beïnvloeding (uitstraling) van de waarden.

Alle gebieden buiten te property, met mogelijk impact op de visuele integriteit vallen onder de gele zone. Deze zone laat het gebied zien waar de verschillende energievormen een grote kans hebben om een effect te hebben op de visuele integriteit. Deze zone heeft een signaalfunctie. Ontwikkelingen zijn mogelijk wanneer wordt aangetoond dat het uitstralingseffect effect van de ontwikkeling wordt voorkomen (negatieve effecten visuele integriteit worden voorkomen). Dit kan door het toevoegen van een onderbouwing waar gebruik is gemaakt van het advies Visuele Integriteit Waterlinies (advies Kwaliteitsteam Nieuwe Hollandse Waterline, 2018).

De uitgangspunten voor de gele zone zijn opgenomen in het afwegingskader.

Onderzoek naar het laadvermogen van het Linielandschap

Cumulatie

In de systematiek van de Heritage Impact Assesment wordt ook gekeken naar de cumulatieve effecten op werelderfgoed. Het gaat om het effect van de verschillende ontwikkelingen die samen in het werelderfgoed plaatsvinden. Dit geldt voor een specifiek gebied, maar vooral ook voor het werelderfgoed als geheel.

De cumulatie gaat niet alleen over effect van de energietransitie, maar ook over andere ontwikkelingen zoals verstedelijking en infrastructuur. Dit reikt verder dan de scope van dit onderzoek. Aandachtpunt voor uitwerking is de systematiek van cumulatie voor het totaal en de specifieke gebieden uit te werken voor alle ontwikkelingen. Dit kan aan de hand van de volgende stappen:

- Nul-meting (baseline): De eerste stap om de cumulatie te kunnen meten is het vastleggen van het nul-punt. Dit is in principe het moment van inschrijving in het werelderfgoedregister (of het moment van nominatie). Het onderdeel integrity en authentcity uit het nominatiedossier biedt hiervoor een basis.
- Acceptatie van cumulatie (gecalculeerd risico): De volgende stap is om inzichtelijk te maken welke de mate van cumulatie acceptabel is. Dus wat is het moment dat de effecten op de kernkwaliteiten van een dusdanig niveau zijn dat de integriteit en authenticiteit van het geheel niet meer geborgd zijn. Hoe dit te bepalen is niet concreet omschreven in de operational guidelines en de leidraad. Het is aannemelijk dat de mate waarin cumulatie acceptabel is per werelderfgoed kan verschillen, bijvoorbeeld vanwege de maat en schaal van het erfgoed of de aard van de kernkwaliteiten.
- Monitoring: Vervolgens is het van belang de geaccepteerde mate van cumulatie te monitoren. De verantwoordelijkheid ligt bij de siteholder.

Het verdient de aanbeveling deze monitoringsystematiek verder uit te werken. Aandachtspunt: Op het moment dat de geaccepteerde mate van cumulatie is bereikt bestaat het risico van een ‘shifting baseline’. De uitwerking van het systeem voor de cumulatie is onderdeel van de monitoringsverplichting van de siteholder. Beoogd resultaat is een systeem waartoe gewerkt wordt naar een integrale afweging, waarbij de siteholders plannen beoordelen en ook inzicht bieden in de toegestane ontwikkelruimte.

In dit onderzoek richten we ons specifiek op de cumulatieve effecten van de energietransitie. Hoe zich dit verhoudt tot andere ontwikkelingen vraagt nader onderzoek.

Linies als geheel

Het bepalen van de mate van cumulatie is een inschatting waarbij de kernkwaliteiten van het werelderfgoed niet (significant) worden aangetast en de integriteit en authenticiteit van het geheel voldoende is geborgd. UNESCO biedt geen concrete aanknopingspunten hoe om te gaan met de cumulatie van een werelderfgoed. UNESCO onderschrijft wel de complexiteit van afwegingen in een werelderfgoed van deze omvang en diversiteit (zie HUL aanpak op pagina 18), maar het ontbreekt (nog) aan concrete handvatten.

Gezien de complexiteit van de opgave, de veelheid aan ontwikkelingen en de diversiteit in aard en gaafheid van het Linielandschap is het niet mogelijk voor de Hollandse Waterlinies een eenduidige regel voor cumulatie op te nemen. Het advies is om de effecten van cumulatie voor de Linies als geheel op te nemen in het proces van afweging. Hierbij kan gedacht worden aan het inbouwen van regelmatige afwegingsmomenten waarbij de verschillende ontwikkelingen in de Hollandse Waterlinie tegen elkaar worden afgewogen. De werkgroep bescherming en het kwaliteitsteam kunnen hierbij een rol spelen.

Deelgebieden

De volgende stap van het onderzoek is het laadvermogen van dat oranje gebied in de verschillende deelgebieden. Om hier grip op te krijgen is een

ontwerpstudie gedaan naar de impact van meerdere energie-initiatieven in het Linielandschap. Daarbij is gekeken naar locatie specifieke kenmerken van de Linies, bijvoorbeeld landschapstype, gaafheid of omvang van de property. Om het effect van de cumulatie te bepalen is naar de volgende onderdelen gekeken:

- Omvang van het initiatief (bijvoorbeeld aantal turbines of aantal hectares zonnevelden), aan de hand van maat, schaal en korrelgrootte van het landschap.
- •Onderlinge positie in de vorm van de minimale onderlinge afstand tussen initiatieven.

Aan de hand van de gebiedsspecifieke kenmerken van het gebied is de maat, schaal en korrelgrootte van het gebied bepaald. Vervolgens zijn verschillende opstellingen in het landschapstype gepositioneerd. Er is getest wanneer het karakter van het landschap dusdanig verandert dat de integriteit en authenticiteit onder druk komen te staan.

De regels voor het laadvermogen zijn bepalend of een initiatief op een bepaalde locatie in een gebied kan, en of de maat en schaal passend is in het desbetreffende landschap. Bij de initiatiefnemer ligt de verantwoordelijkheid om aan te tonen of het voorstel uit te breiden is en hoe het zich verhoudt tot andere initiatieven.

Per deelgebied zijn hier concrete aanbevelingen voor gedaan. Het betekent niet dat de volledige mogelijkheden gebruikt kunnen worden. Zoals hiervoor genoemd zal altijd een afweging voor het totaal Linielandschap nodig zijn.

Wijze van inpassing

Vervolgens is de stap gezet naar de ontwerpregels voor het geheel en per deelgebied, waarbij is gekeken naar de volgende drie aspecten:

- Positionering en oriëntatie het initiatief in de omgeving
- Vorm, hoogte en opstelling
- Inpassing en inrichting

De ontwerpregels gaan over het initiatief zelf en op welke wijze het initiatief ingepast kan worden in het Linielandschap en zijn bepaald op basis van de gebiedskenmerken van de Linie. Voor elk deelgebied en landschapstype zijn gebiedsspecifieke ontwerpregels van toepassing. Ze geven richting aan hoe het initiatief in het gebied ingepast kan worden.

Waardecreatie

Tegenover eventuele negatieve effecten van ontwikkelingen staan mogelijke positieve effecten door waardecreatie. Het onderdeel waardecreatie gaat over de mate waarin het initiatief meerwaarde toevoegt aan de Linies. Hiervoor is onderzocht op welke wijze waarde gecreëerd kan worden in de Linies. Dit is gedaan door kansen en knelpunten van de kernkwaliteiten in beeld te brengen. Dit heeft geresulteerd in aanbevelingen voor het versterken en beleefbaar maken van het Linielandschap en de verschillende elementen van de Linies.

Het gaat daarbij vooral om het versterken en beleefbaar maken van het Linielandschap en de Linie-elementen. Zodoende kunnen de Linie en Stelling aanjager zijn van het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Deze waardecreatie kan op de locatie zelf, maar ook door bij te dragen aan versterking van de Linie in de omgeving. Denk bijvoorbeeld aan het bijdragen aan herstel en verbetering van een fort in de omgeving of het bijdragen aan het routenetwerk om de Linie beter bereikbaar te maken. Eventueel kan ook gedacht worden aan een zogenaamd Liniefonds, waar initiatiefnemers een bijdrage kunnen leveren. Het afwegingskader biedt voorbeelden, maar de invulling is vrij en kan per locatie en initiatief sterk verschillen.

Strategisch ontwerpers
voor gebieden in beweging

Land-id
Kantoorgebouw De Enk
Tivolilaan 205
6824 BV Arnhem

www.land-id.nl

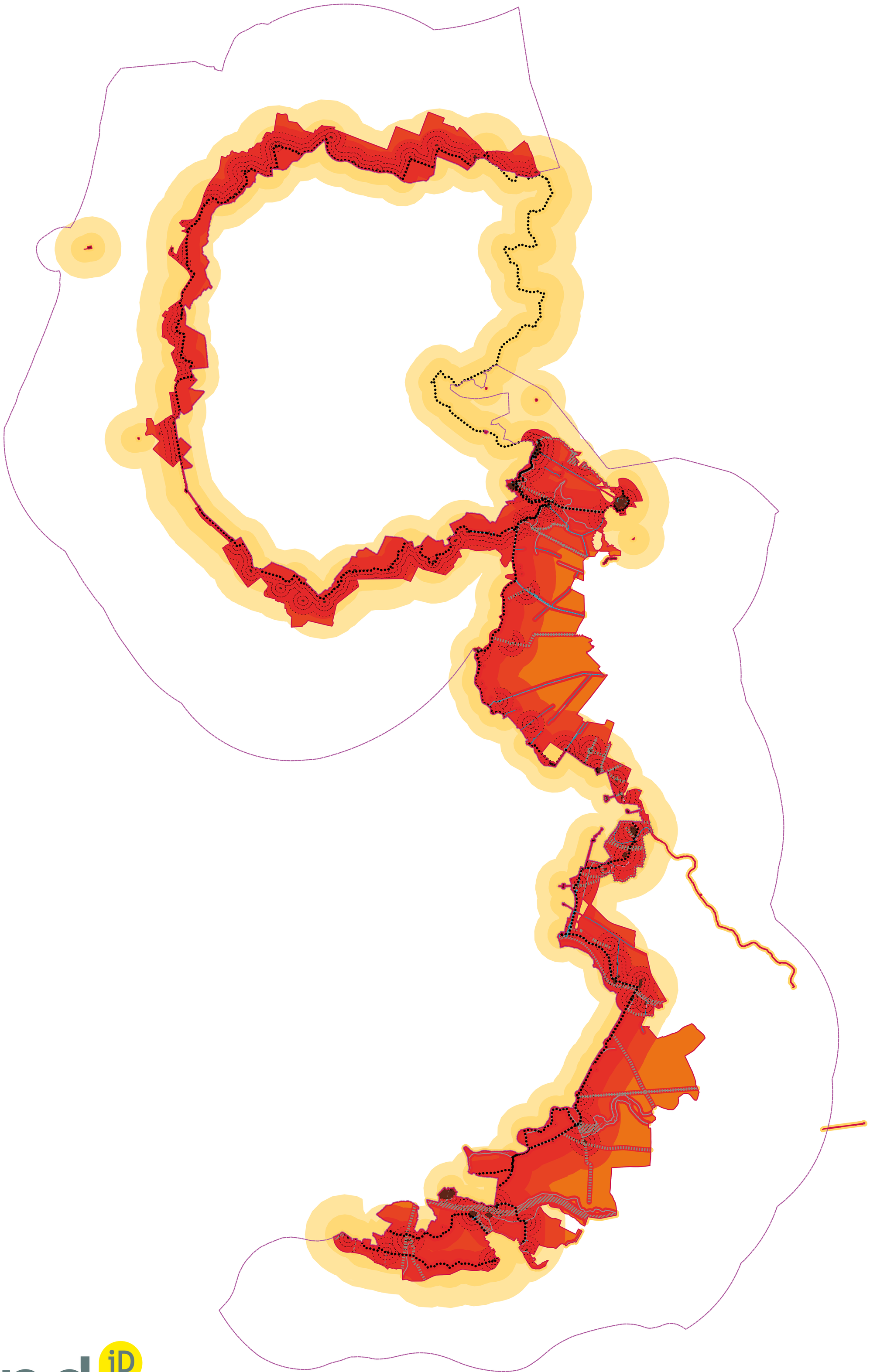

land iD

Zoneringskaart Hollandse Waterlinies wind 3,0 MW
24-09-2021

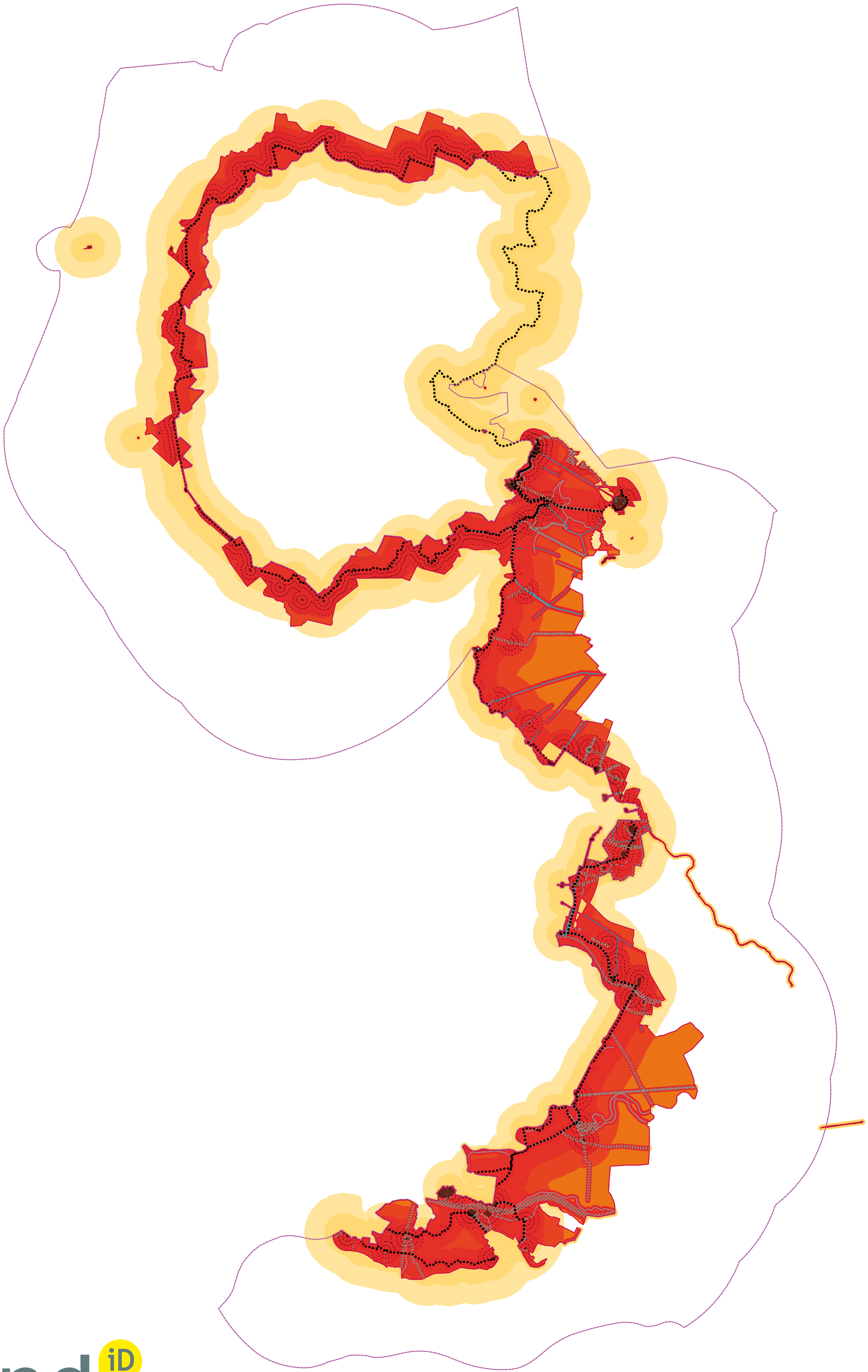

land iD

Zoneringskaart Hollandse Waterlinies wind 5,6 MW
24-09-2021

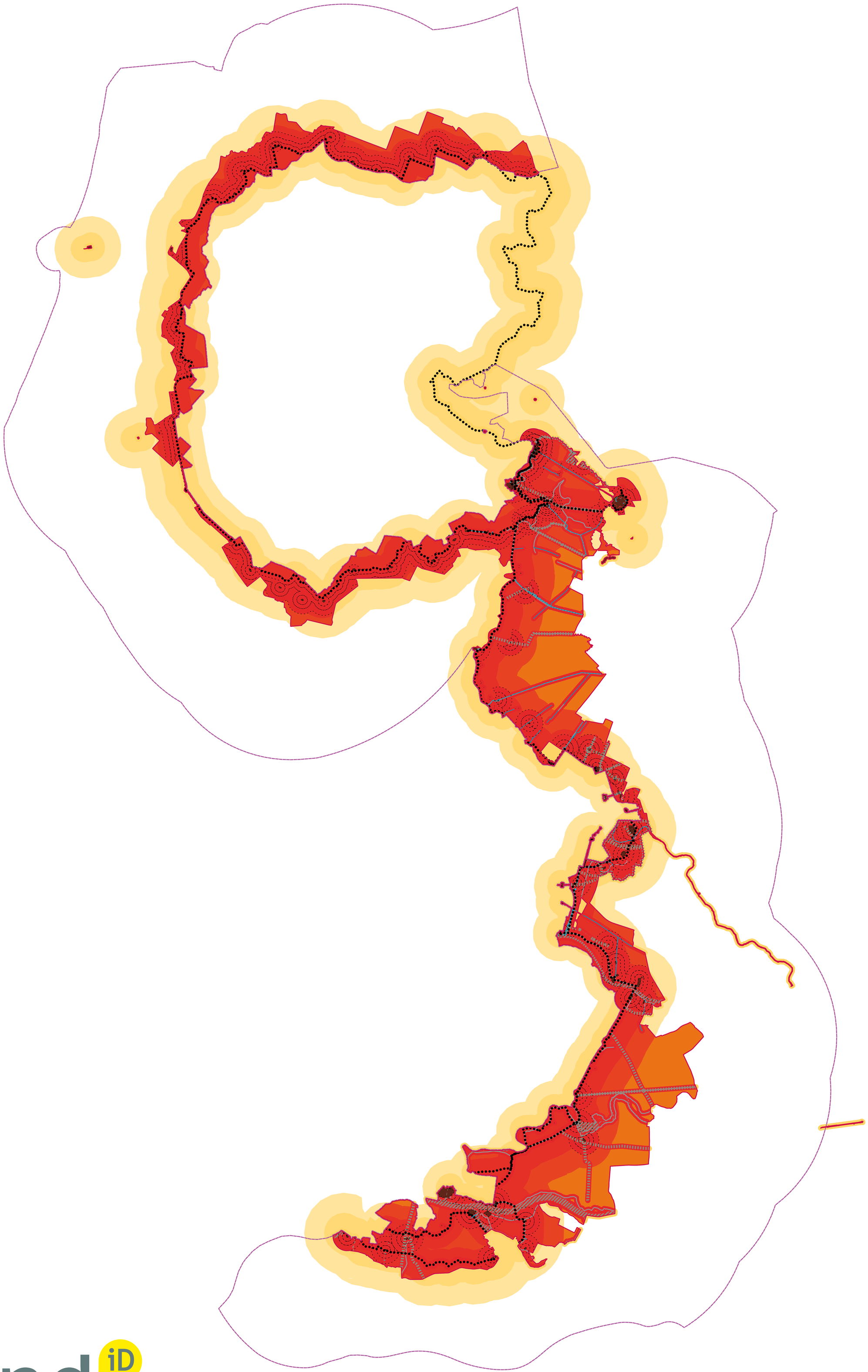

Zoneringskaart Hollandse Waterlinies zon 1,50 meter hoog
24-09-2021

Bijlage 7 bij artikel 6.49 UNESCO OV NH 2020

Kernkwaliteiten erfgoederen van uitzonderlijk universele waarde (Unesco)

Hieronder zijn de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen opgesomd. De uitwerking van de kernkwaliteiten is opgenomen in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze tabel dient in samenhang te worden gelezen met de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, deze bijlage en bijlage VIII b, waarin opgenomen het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies.

	Kernkwaliteiten
Nieuwe Hollandse Waterlinie	1. Het unieke, in samenhang met het landschap ontworpen negentiende en twintigsteeeuwse hydrologische en militairverdedigingssysteem, bestaande uit: - inundatiegebieden; - zone met verdedigingswerken als forten, batterijen, lunetten betonnen mitrailleurkazematten groepsschuilplaatsen in hun samenhang met de omgeving; - voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied) rondom de forten; - waterwerken als waterlichamen, sluizen, inlaten, duikers, en dijken functionerend in samenhang met verdedigingswerken en inundatiegebieden; - overige elementen als beschutte wegen, (resten van) loopgraven en tankgrachten; - de landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten; - de historische vestingstructuur van de vestingsteden Muiden, Weesp, Naarden, Nieuwersluis, Gorinchem en Woudrichem; 2. Grote openheid; 3. Groen en overwegend rustig karakter.
Werelderfgoed De Beemster	1. Het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, vroeg zeventiendeeeuwse (landschaps)architectonische geheel van de droogmakerij De Beemster, bestaande uit: - het vierkante gridpatroon van wegen en waterlopen en rechthoekige percelen; - de ringdijk en ringvaart (continuïteit en eenheid in vormgeving); - het centraal gelegen dorp (Middenbeemster) op een assenkruis van wegen; - bebouwing langs de wegen; - de relatief hooggelegen wegen met laanbeplanting; - de monumentale en typerende (stolp)boerderijen en restanten van buitens; - de oude negentiende-eeuwse gemalen en molengangen; - de structuur en het karakter van het (beschermde) dorpsgezicht van Middenbeemster; 2. Grote openheid; 3. Voor zover het werelderfgoed De Beemster samenvalt met het werelderfgoed De Stelling van Amsterdam, zijn de uitgewerkte universele waarden van het werelderfgoed De Stelling van Amsterdam tevens van toepassing op het werelderfgoed De Beemster.
Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam	1. Het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, laatnegentiende-eeuwse en vroegtwintigste-eeuwse hydrologische en militair-landschappelijke geheel, bestaande uit: - een doorgaand stelsel van linieдijken in een grote ring om Amsterdam; - sluizen en voor- en achterkanalen; - de forten, liggend op regelmatige afstand, voornamelijk langs dijken; - inundatiegebieden; - voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied); - de landschappelijke inpassing en slechte zichtbaarheid van de voormalige militaire objecten; 2. Relatief grote openheid; 3.Groene en relatief stille ring rond Amsterdam.

Nadere uitwerking kernkwaliteiten Nieuwe Hollandse Waterlinie

De kernkwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie worden verder uitgewerkt in een gezamenlijk proces met de provincies Noord-Brabant, Gelderland en Utrecht. De Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie staan nu bij UNESCO ingeschreven als één werelderfgoed met de naam Hollandse Waterlinies en omvat nu ook de provincies Noord-Brabant, Gelderland en Utrecht.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen ten aanzien van wind en zon geldt het interprovinciale Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies (bijlage 7a bij de omgevingsverordening), dat door GS is vastgesteld. In dit afwegingskader is voor de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie de impact op de kernkwaliteiten nader uitgewerkt specifiek ten aanzien van wind en zon.

Ter inspiratie kan dienen: ‘Inspiratieboek Linie-Vormgeving, Nieuwe Hollandse Waterlinie, Feddes/Olthof Landschapsarchitecten, juni 2007.

Nadere uitwerking Stelling van Amsterdam

In de Stelling van Amsterdam zijn verschillende zoneringen te onderscheiden:

a. Stellingzone;

b. Kernzone;

c. Monumentenzone.

Ad 1 Stellingzone

De gehele Stelling van Amsterdam (UNESCO-werelderfgoed) is Stellingzone. De Stellingzone vormt het samenhangend geheel tussen de verdedigingswerken en het landschap. Ook voormalige inundatiegebieden maken deel uit van de Stellingzone. Voor deze Stellingzone geldt:

• Behoud van nog bestaande zichtlijnen tussen de forten en doorzichten op de forten;

• Openhouden van schootscirkels rond de forten in de nog open landschappen;

• Behoud van bestaande accessen. Dit zijn de plaatsen waar de hoofdverdedigingslijn werd doorsneden door dijken, kanalen, spoorlijnen en wegen.

Ad 2 Kernzone

De kernzone wordt gevormd door de hoofdverdedigingslijn en de schootscirkels rond de forten. De hoofdverdedigingslijnen en de schootscirkels rond de forten zijn belangrijke elementen in het Stellinglandschap. De hoofdverdedigingslijn markeert de grens aanval-verdediging en tevens de grens van de inundaties. De schootscirkel is een cirkel van 1000 meter rond een fort. De kernzone is als volgt begrensd:

a. Hoofdverdedigingslijn: 100 meter aan de aanvalszijde en 100 meter aan de verdedigingszijde.

b. Schootscirkels rond de forten: cirkels van 1000 meter rond een fort.

Voor de Kernzone geldt:

• Geen bebouwing in gebieden die nu nog open zijn;
• Kleinschalige incidentele ontwikkelingen binnen de kernzone zijn alleen mogelijk als deze als doel hebben de ruimtelijke kwaliteit van de Stelling van Amsterdam te versterken. De ontwikkeling dient ingepast te zijn in het landschap en met respect voor zichtlijnen en mag niet leiden tot een significant hoger geluidsniveau in de open ruimte en tot een significante aantasting van het groene en open landschap;
• Op agrarische bouwblokken is aanpassing en vernieuwing van agrarische opstallen mogelijk, mits ingepast in het landschap en passend binnen het omgevingsbeleid.
• Verdichting van bestaande bebouwingslinten is toegestaan, mits passend in het landschap en de bestaande bebouwingsintensiteit van het lint;
• Voor bestaande bebouwing die afbreuk doet aan de open ruimte in de schootscirkel en de zone langs de hoofdverdedigingslijn geldt: kansen tot aanpassing benutten in het kader van een integrale herinrichting van het gebied, waarbij per saldo een verbetering van de ruimtelijke situatie ontstaat;
• Handhaving van de eenheid en herkenbaarheid van de Stellingdijken die specifiek voor de Stelling van Amsterdam zijn aangelegd. Dit zijn de Liniewal Liebrug-Liede (gemeente Haarlemmerliede), de Geniedijk in de Haarlemmermeerpolder (gemeente Haarlemmermeer), de Liniewal in de Starnmeerpolder (gemeente Graft-De Rijp), de Vuurlijn (gemeenten Uithoorn en Aalsmeer), de Liniewal ten oosten van Fort bij Veldhuis (gemeenten Heemskerk en Uitgeest) en de Liniewal

Aagtendijk-Zuidwijkermeer (gemeenten Zaanstad en Beverwijk). De zichtlijnen langs deze dijken moeten gehandhaafd blijven;
• Een groene of blauwe zone rond de forten waarborgen op die plaatsen waar die nu nog aanwezig is;
• Stimuleren en ontwikkelen van blauwe functies die het contrast met de hoofdverdedigingslijn versterken of die (voormalige) inundatiegebieden in het landschap zichtbaar maken.
Voor ruimtelijke ontwikkelingen ten aanzien van wind en zon geldt daarnaast het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies (bijlage 7a bij de omgevingsverordening), dat door GS is vastgesteld. In dit afwegingskader is voor de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie de impact kernkwaliteiten nader uitgewerkt specifiek ten aanzien van wind en zon.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen ten aanzien van wind en zon geldt het interprovinciale Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies (bijlage 7a bij de omgevingsverordening), dat door GS is vastgesteld. In dit afwegingskader is voor de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie de impact op de kernkwaliteiten nader uitgewerkt specifiek ten aanzien van wind en zon.

Ad 3 Monumentenzone
De Monumentenzone vormt het hart van de Stelling van Amsterdam. Binnen de Monumentenzone liggen objecten die door de Erfgoedwet of deze Omgevingsverordening zijn beschermd, zoals dijken, forten, sluizen en andere objecten. Ruim 20 objecten zijn op dit moment opgenomen als rijksmonument ingevolge de Erfgoedwet. Ongeveer 120 objecten zijn opgenomen als provinciaal monument volgens de provinciale Omgevingsverordening. Voor deze Monumentenzone gelden naast de regels in deze verordening over de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde ook de regels uit de Erfgoedwetten en de regels over monumenten (cultureel erfgoed) in deze verordening. Dit komt samengevat neer op geen ontwikkelingen toestaan die het (UNESCO-) monument beschadigen, vernielen of ontsieren, en een verbod om noodzakelijk onderhoud aan het monument te onthouden.

Specifiek voor De Beemster (eveneens UNESCO werelderfgoed) geldt dat de ruimtelijke hoofdstructuur van dit gebied gerespecteerd moet worden. Ontwikkelingen in de kernzone en stellingzone mogen niet strijdig zijn met het beleid voor het UNESCO werelderfgoed van droogmakerij De Beemster.

Beleidskaders
Verder gelden de volgende kaders waarin de kernkwaliteiten verder zijn uitgewerkt per deelgebied:
• het Provinciaal Beeldkwaliteitsplan Stelling van Amsterdam (2008);
• het Ruimtelijk Beleidskader Stelling van Amsterdam (2008);
• Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018

Ontwikkelingen die de uitzonderlijke universele waarden (UUW's) aantasten, dienen als gevolg van de Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention voorgelegd te worden aan het Werelderfgoedcomité.

Provincie Noord-Holland

Nota van beantwoording

1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020

Inhoud

1 Algemene reactie 3
1.1 Algemeen 3
1.2 Proces 6
2 Overzicht belangrijkste wijzigingen tussen ontwerp en vaststelling 7
3 Lijst met zienswijzen 9
4 Beantwoording per zienswijze 11

1 Algemene reactie

1.1 Algemeen

Het uitstel van de invoering van de Omgevingswet – de invoering is nu voorzien op 1 juli 2022 – is aanleiding geweest voor de Provincie Noord – Holland om de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord – Holland 2020 (OV NH2020) door te voeren. Doel is om het uitgangspunt dat de RES'en leidend zijn voor wind op land zo snel mogelijk in de OV NH2020 te borgen.

Er zijn signalen vanuit meerdere regio's/gemeenten dat initiatiefnemers voor windparken af dreigen te haken als er nog meer/langer onduidelijkheid is over het Wind op land-beleid van de provincie. Ook zijn er meerdere concrete projecten die nu op weg zijn naar een vergunningsaanvraag die in de wachtstand komen. Het risico ontstaat dat gemeenten hun ambities niet kunnen realiseren. Daar komt bij dat het loslaten van de bovenwettelijke wind op land eisen geleid heeft tot veel bestuurlijke en maatschappelijke onrust. Het is van belang om hier nu duidelijkheid over te geven.

Wijziging OVNH 2020 voor Wind op land

De 1e partiële herziening van de OV NH2020 maakt ruimte voor de RES'en 1.0 waar het gaat om de RES'en die leidend zijn voor wind op land. Daarmee wordt dit uitgangspunt, zoals dit in de OV NH2022 (de gelijk met de Omgevingswet in werking treedt) is opgenomen, in de nu geldende OV NH2020 opgenomen.

Dit betekent dat de nu geldende bovenwettelijke maatregelen voor wind op land komen te vervallen (waarvan de belangrijkste zijn de 600m afstandseis tot gevoelige bestemmingen, de drie op een lijn eis en de maximale ashoogte van 120 meter). Het huidige verbod op windturbines in Noord – Holland Noord en het verbod behoudens vergunning voor Noord-Holland Zuid vervalt. Daarvoor in de plaats komt een instructieregel die het gemeenten mogelijk maakt om in hun ruimtelijke plannen in de vastgestelde RES-1.0 zoekgebieden wind en wind + zon, wind energie mogelijk te maken, mits de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast en aan de ARO om advies wordt gevraagd.

- Om deze beleidswijzigingen transparant en navolgbaar te maken is het document Doorontwikkeling wind op land opgesteld.
- De milieugevolgen van deze wijzigingen zijn onderzocht in het Addendum op het planMER van 2014.
- Daarnaast is de Ruimtelijke handreiking wind op land gemaakt om de in de OV NH 2020 gevraagde zorgvuldige ruimtelijke inpassing van grote en kleine windturbines te duiden.

De RES zoekgebieden zijn opgenomen als werkingsgebied in de 1e partiële herziening OV NH2020 https://geoapps.noord-holland.nl/app/pov2020_partiële_herziening

Doorontwikkeling Wind op Land

Het huidige beleid voor Wind op Land dateert uit 2014. In de periode vanaf 2014 is er in de regels zoveel aangepast dat dit beleid niet meer van toepassing is en ingetrokken wordt. Om de route van een restrictief windbeleid vanaf 2014 naar het nu gewijzigde beleid te beschrijven is de 'Doorontwikkeling Wind op Land' uitgewerkt. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat in het Klimaatakkoord is afgesproken dat in Nederland Regionale Energiestrategieën (RES) worden gemaakt, waarin wordt gezocht naar locaties waar duurzame energie kan worden opgewekt door

middel van zonnepanelen of windmolens. Een ander belangrijk uitgangspunt is dat in het Coalitieakkoord 2019-2023, Duurzaam Doorpakken, het volgende over windenergie is vastgelegd; '*Om de energietransitie vorm te geven is ruimte nodig voor de plaatsing van windmolens. Het heeft onze voorkeur om zoveel mogelijk windmolens op zee te plaatsen. Echter, ook op het land zal de plaatsing van windmolens nodig zijn. Daarom wijzigen wij het beleidskader Wind op land. Wij zien veel maatschappelijke initiatieven die ruimte vragen voor windmolens en die op draagvlak kunnen rekenen. Samen met partners werken we aan Regionale Energiestrategieën. De resultaten daarvan verankeren we in ons ruimtelijk beleid*'

Dit heeft er toe geleid dat GS hebben besloten dat in de OV NH2020 de RES'en leidend moeten zijn voor wind op land.
Zo krijgen gemeenten de mogelijkheden om te bepalen waar in de gemeente ruimte is voor windenergie en hoe zij deze ruimte willen invullen/benutten. Buiten de RES zoekgebieden 1.0 wind en wind+zon zijn alleen kleine windturbines (tot 15 meter) op bouwpercelen in het landelijk gebied onder voorwaarden toegestaan en mogen bestaande windparken worden vervangen/vernieuwd. In alle gevallen geldt wel dat uiteraard moet worden voldaan aan ruimtelijke kwaliteitseisen en de eisen die gelden voor de provinciale beschermingsregimes. Voor zon blijven de huidige regels gelden.
In de Doorontwikkeling wind op land zijn de belangrijkste conclusies van het Addendum op de planMER verwerkt

<u>Addendum planMER</u>

Om de wijzigingen van de Wind op Land regels mogelijk te maken moeten de milieugevolgen hiervan in kaart worden gebracht. De resultaten van de RES 1.0 Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid worden vertaald in provinciale omgevingsrecht instrumenten. Het document Doorontwikkeling wind op land en de aanpassing van de Omgevingsverordening OVNH2020 vormen een eerste kaderstelling voor de uitvoering van de RES'en 1.0. Dat betekent dat, op grond van de m.e.r.-regelgeving, de milieugevolgen van deze beleidswijziging zijn onderzocht.

Dit addendum plan MER is te zien als een quickscan op basis van relevante milieu wet- en regelgeving maar ook de provinciale beschermingsregimes. Het geeft aan wat de aandachtspunten zijn in de zoekgebieden wind en wind+zon in de RES 1.0 NHN en NHZ. Het addendum planMER leidt (vooralsnog) nergens tot dusdanige aandachtspunten dat ontwikkeling van wind in RES 1.0 zoekgebieden wind en wind + zon onmogelijk lijkt.
Een belangrijke conclusie van het Addendum is:

'het nieuwe wind beleid (de RES 1.0 is leidend voor wind op land) en de daaruit voortvloeiende regelgeving in delen van de provincie en ook in samenhang ertoe kan leiden dat per saldo de gevolgen voor het milieu van Wind op Land toenemen in vergelijking met het vigerende beleid en ook, maar in mindere mate, met het beleid dat van kracht was tussen 2014 en 2020. '

Met de conclusies uit het Addendum is gezocht naar een balans tussen de nationale en provinciale belangen bij een duurzame energievoorziening en de belangen van de omgeving. Hiermee is naar ons oordeel met het nieuwe windbeleid en de instructieregel zoals opgenomen in de 1e partiële herziening van de OVNH2020 op een passende wijze invulling aan gegeven.

Wat de daadwerkelijke (on)mogelijkheden in de betreffende zoekgebieden zijn vraagt - bij de nadere uitwerking op projectniveau- om verder (MER)onderzoek waarbij gedetailleerder wordt ingegaan op alle milieugevolgen conform de methodiek zoals omschreven in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake windpark Delfszijl Zuid d.d. 30 juni 2021.

Ruimtelijke handreiking wind op land

Om gemeenten en initiatiefnemers te helpen om in de OV NH2020 gevraagde zorgvuldige ruimtelijke inpassing van windturbines in te kleuren is door GS besloten om een “ruimtelijke handreiking wind op land’ te maken, net als er een dergelijk document voor zonne-energie is. Deze handreiking voor wind op land biedt een aantal ontwikkelprincipes voor het plaatsen van windturbines, groot en klein. Zo willen we gemeenten, initiatiefnemers en andere betrokkenen inspireren tot het ontwikkelen van windturbines en / of -parken met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast kan de handreiking de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) helpen bij het formuleren van een advies over wind-initiatieven die aan de ARO worden voorgelegd.

De Ruimtelijke handreiking wind op land is net als de Kwaliteitsimpuls zonneparken gekoppeld aan de Leidraad Landschap en cultuurhistorie (2018). Dit betekent dat het document de juridische status van “rekening houden met” heeft en dat gemeenten en initiatiefnemers hier gemotiveerd van kunnen afwijken. Net als de Leidraad Landschap & Cultuurhistorie gaat de Ruimtelijke handreiking alleen over de manier waarop windturbines in het landschap worden geplaatst (hoe) en niet over planologische mogelijkheid/wenselijkheid daarvan (wat/waar). De handreiking komt dus pas aan bod wanneer vanuit de planologische procedure blijkt dat windturbines op de betreffende locatie mogelijk zijn.

De Ruimtelijke handreiking wind op land komt in de plaats van de beleidsregel “Wind Op Land Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied” (2015). Die beleidsregel wordt ingetrokken.

Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies

Ook het verbod op zon en wind in Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde in de OV NH 2020 komt te vervallen. In plaats daarvan is het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies opgenomen. Hierin is onderzocht waar/onder welke voorwaarden wind en/of zon eventueel mogelijk zijn zonder de kernkwaliteiten aan te tasten. Dit Afwegingskader bevat een nadere uitwerking van de impact die initiatieven voor wind en zon hebben op de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie (door Unesco inmiddels samengevoegd tot de Hollandse Waterlinie). Aan de hand van dit afwegingskader kunnen gemeenten beoordelen of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voor wind en zon passen binnen de kernkwaliteiten. Met de aanpassing van de OV NH 2020 op dit punt worden de mogelijkheden voor gemeenten om ruimtelijke ontwikkelingen ten behoeve van wind en zon toe te staan verruimd. Dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen mogen echter nog steeds niet leiden tot een aantasting van de kernkwaliteiten. Het verbod op wind blijft overigens gelden voor Droogmakerij de Beemster.

Begrip groot openbaar belang BPL en NNN en meerwaardebepaling NNN

Daarnaast is ook de toelichting op de beschermingsregimes BPL (Bijzonder Provinciaal Landschap) en NNN (natuurnetwerk Nederland) aangevuld en is een meerwaardebepaling NNN in de OV NH2020 opgenomen. Beide zijn in sommige gevallen van belang bij de realisatie van windturbines in het kader van de RES’en 1.0.

In de Toelichting van de partiële herziening van de OV NH2020 wordt het groot openbaar belang bij BPL en NNN in relatie tot windturbines en zonneparken verder uitgewerkt, zodat duidelijker wordt wanneer hiervan sprake is.

De saldobenadering in NNN wordt in de partiële herziening van de OV NH2020 vervangen door de meerwaardebepaling. Hiermee wordt bereikt dat de regels duidelijker zijn omschreven en kunnen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt in het NNN zolang er een duidelijk aantoonbare meerwaarde plaatsvindt voor het natuurnetwerk (NNN). Net zoals bij de saldobenadering mag bij de meerwaardebepaling het NNN niet kleiner worden en mag de samenhang ervan niet verminderen.

Geen andere wijzigingen en toevoeging 1e aan titel

Voor de helderheid, deze partiële herziening kent geen wijzigingen op andere beleidsvlakken en de wijzigingen komen overeen met wat in de OV NH2022 hierover is opgenomen aangevuld met het werkingsgebied RES'en 1.0 wind op land.

Deze partiële herziening krijgt de toevoeging "1e" mee om, mocht hier aanleiding toe zijn in de toekomst, te duiden om welke herziening van de geldende OV NH2020 het gaat. Het is op voorhand namelijk niet uitgesloten dat er een volgende partiële herziening nodig kan zijn omdat de invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2022 niet in beton is gegoten.

1.2 Proces

Het ontwerp 1e partiële herziening OV NH2020 is op 27 september 2021 ter inzage gelegd inclusief de viewer met werkgebied RES 1.0 zoekgebieden wind en wind + zon. Tegelijkertijd zijn de navolgende documenten ook ter inzage gelegd:

- Doorontwikkeling wind op land;
- Addendum op het planMER van 2014;
- Ruimtelijke handreiking wind op land;
- Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies.

Er is bewust gekozen voor het tegelijkertijd ter inzage leggen van bovengenoemde stukken met het ontwerp 1e partiële herziening OV NH2020. Er is immers een directe samenhang tussen de voorgestelde wijziging van de OV NH en de genoemde stukken.

Zienswijzen konden tot en met 8 november 2021 ingediend worden. Hiermee zijn belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om hun mening te geven op de voorgestelde wijziging(en) voordat wij hier een definitief besluit op nemen. Dit is de eerste keer dat de provincie Noord-Holland een wijziging op de OV NH2020 doorvoert.

Er zijn 63 zienswijzen ingediend die in totaal 140 zienswijzen onderdelen bevatten. Een overzicht van de zienswijzen is opgenomen in hoofdstuk 3. In verband met privacy zijn alleen de namen van organisaties weergegeven en niet de namen van individuele indieners. Elke zienswijze is per onderdeel beantwoord in de tabel die te vinden is in hoofdstuk 4.

Alle ingediende zienswijzen zijn afkomstig uit Noord – Holland Zuid. De zienswijzen richten zich met name op de inhoud en methodiek van het Addendum planMER, en dan met name op de gezondheidsaspecten door het loslaten van de bovenwettelijke regels wind op land, het proces van de RES 1.0 en de relatie met de Omgevingsverordening Noord – Holland (OV NH). Ook het verbod op kleine windturbines in werelderfgoed de Beemster komt een aantal keer terug.

Omdat het onderwerp van de 1e partiële herziening OV NH2020 ook in de OV NH2022 is opgenomen beschouwen wij de zienswijzen op het onderdeel wind op land, ook die in relatie tot het werelderfgoed, behorende bij de OV NH2022 tevens als zienswijze op deze 1e partiële herziening OV

NH2020. Het antwoord op deze zienswijzen is ook opgenomen in de Nota van beantwoording behorende bij de OV NH2022.

2 Overzicht belangrijkste wijzigingen tussen ontwerp en vaststelling

Naar aanleiding van ingediende zienswijzen zijn er aanpassingen op de OV NH2020 en de onderliggende stukken. De belangrijkste wijzigingen zijn hieronder geduid. In de beantwoording van de individuele zienswijzen (zie hoofdstuk 4), is het specifiek benoemd indien de zienswijze tot een wijziging leidt.

Omgevingsverordening Noord – Holland 2020

Waar nodig zijn zaken verduidelijkt, zoals het begrip agrarisch bouwperceel in het artikel over windturbines in landelijk gebied.

Addendum

In het addendum zijn de teksten op onderdelen scherper geworden, zoals de toelichting op de Delfzijluitspraak en de wijze waarop hiermee in het addendum rekening is gehouden. Ook heeft een aantal zoekgebieden in het addendum een iets andere beoordeling gekregen vanwege toekomstige woningbouw. Dit heeft echter geen consequenties voor de in deze door PS te nemen besluiten.

Ruimtelijke handreiking wind op land

Provinciale Staten hebben gevraagd te onderzoeken of het mogelijk is de aanbevelingen uit de MER addendum Wind op Land met betrekking tot het sturen op een gezamenlijk (ruimtelijk) onderzoek en uitwerking voor ontwikkelingen binnen nabij elkaar gelegen RES zoekgebieden te verwerken in de regels. Dit heeft ertoe geleid dat er twee passages zijn toegevoegd op pagina 16 en 22 van de Ruimtelijke handreiking wind op land. De ruimtelijke handreiking dient op grond van artikel 2.19 van de Omgevingsregeling NH2020 bij de ruimtelijke inpassing van windturbines door het bevoegd te worden betrokken.

Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies

Sinds 26 juli 2021 vormen de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie één groot werelderfgoed dat bij UNESCO staat ingeschreven onder de naam Hollandse Waterlinies. Gezien de grote opgaven voor de Regionale Energie Strategieën (RES) is onderzocht waar en onder welke voorwaarden ruimte kan worden geboden aan initiatieven voor zon en wind binnen de Hollandse Waterlinies zonder dat de kernkwaliteiten worden aangetast. Hiertoe is door de provincies Gelderland, Noord-Brabant en Utrecht gezamenlijk het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies opgesteld. Het resultaat is een praktisch toepasbaar toetsingsinstrument waarmee gemeenten kunnen beoordelen of een ruimtelijke ontwikkeling ten behoeve van de energietransitie past binnen de kernkwaliteiten van het werelderfgoed. Ook kan de provincie aan de hand van het Afwegingskader gemeenten op eenduidige wijze adviseren over de impact van initiatieven op de Hollandse Waterlinies en daarmee op de kans rijkheid ervan. Het Afwegingskader wordt via de 1e partiële herziening van de OV NH2020 opgenomen in de OV NH2020 (als bijlagen 7a en 7b) en de OV NH2022 (als bijlagen 8a en 8b). Daarmee komen de verbodsbepalingen, die nu gelden t.a.v. initiatieven voor zon en wind binnen de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie, te vervallen. Zon en wind zijn dan mogelijk als het past binnen de kernkwaliteiten zoals uitgewerkt in het Afwegingskader.

Het Afwegingskader heeft gelijktijdig met de 1e partiële herziening van de OV NH2020 ter inzage gelegen. Naar aanleiding van de ter inzage legging is er één wijziging en vanuit de liniecommissie komen enkele wijzigingen op dit Afwegingskader.

Wijzigingen door de liniecommissie:

Het gaat om een aantal tekstuele wijzigingen en om aanvullingen ter verduidelijking van de tekst. Er is één inhoudelijk wijziging en die houdt in dat er voor kleine zonne- en wind initiatieven die in de eigen behoefte van een fort/woning/agrarisch bedrijf voorzien maatwerk nodig is. Hiervoor dient een light versie Heritage Impact Assessment te worden uitgevoerd, waarbij specifieke deskundigheid van werelderfgoed noodzakelijk is.

Wijziging n.a.v. de zienswijzen:

Naar aanleiding van de zienswijzen is in het afwegingskader t.a.v. kleinschalige initiatieven binnen de rode zone een aanpassing doorgevoerd. Deze aanpassing staat op pagina 12, 1e kolom 3de bullet: ‘voor kleine zonne- en wind initiatieven die in de eigen behoefte van een fort/woning/agrarisch bedrijf voorzien is maatwerk nodig. Hiervoor dient een lightversie Heritage Impact Assessment te worden uitgevoerd, waarbij specifieke deskundigheid van werelderfgoed noodzakelijk is’.

3 Lijst met zienswijzen

ZW	Wie
ZW-0001	***
ZW-0002	***
ZW-0003	***
ZW-0004	Stichting IJmondig
ZW-0005	***
ZW-0006	***
ZW-0007	***
ZW-0008	***
ZW-0009	***
ZW-0010	***
ZW-0011	***
ZW-0012	***
ZW-0013	Geen Windturbines in Koggenland
ZW-0014	Gemeente Velsen
ZW-0015	Gemeente Diemen
ZW-0016	Omwonenden Diemerscheg
ZW-0017	Nederlandse WindEnergie Associatie
ZW-0018	Werkgroep Volkstuinen Windturbines
ZW-0019	Bewonerscommissie huurders Eigen Haard Reigersbos
ZW-0020	***
ZW-0021	Gemeenten Westfriesland
ZW-0022	Gemeente Amsterdam
ZW-0023	Gemeente Haarlem
ZW-0024	Gemeente Uitgeest
ZW-0025	***
ZW-0026	***
ZW-0027	St. Behoud Waterland
ZW-0028	St. tot behoud groene zoom Zuiderpolder & St. wijkbelangen Parkwijk/Zuiderpolder
ZW-0029	Windalarm
ZW-0030	***
ZW-0031	***
ZW-0032	Natuurmonumenten
ZW-0033	Gemeente Haarlemmermeer
ZW-0034	LTO Noord
ZW-0035	Tennet
ZW-0036	***
ZW-0037	*** namens 139 pers BPL Waterland
ZW-0038	***
ZW-0039	Geen Windmolens in Landsmeer
ZW-0040	***
ZW-0041	***
ZW-0042	***
ZW-0043	Gemeente Alkmaar
ZW-0044	Gemeente Waterland
ZW-0045	Gemeente Amsterdam
ZW-0046	***
ZW-0047	Gemeente Landsmeer

ZW-0048	***
ZW-0049	***
ZW-0050	Windalarm
ZW-0051	Windalarm Ijburg
ZW-0052	***
ZW-0053	Tuinders Amsterdamse volkstuinen + Volkstuin Frankendael
ZW-0054	5 veiligheidsregio's NH
ZW-0055	Gemeente Beemster
ZW-0056	Vuurtoreneiland
ZW-0057	Gemeente Edam Volendam
ZW-0058	Landschap Noord-Holland
ZW-0059	Buurtcomitee Busch en Dam
ZW-0060	Natuurmonumenten
ZW-0061	MRA regio Zaanstreek-Waterland
ZW-0062	Gemeente Oostzaan
ZW-0063	Gemeente Zaanstad (informele zienswijze)

*** = Indiener als gevolg van privacy wetgeving niet weergegeven. Het gaat om persoonlijk herleidbare informatie.

4 Beantwoording per zienswijze

ZW	ZO	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
ZW-0001	ZO-0001	ik heb recentelijk een uitspraak van U gelezen dat gemeentes aan zet zijn om te bepalen waar de 200 meter hoge windturbines en de zonneparken mogen worden geplaatst. Dit zal zich dan bij ons in Oudkarspel in het z.g.n. "Buitengebied "gaan afspelen. Van wethouder Jongenelen heb ik laatst gehoord dat door de Provincie woningbouw in een buitengebied niet is toegestaan omdat dit het landschap zou ontsieren, maar naar mijn mening doen deze moderne molens dit veel meer. Ik en met mij velen, vinden dit absurd en niet te begrijpen. Waarom mag onze gemeente eigenlijk niet zelf beslissen waar gebouwd mag worden terwijl bijvoorbeeld Hollands Kroon dat kennelijk wel mocht. Volgens de wethouder zijn er in Oudkarspel tot 2030, 100-160 woningen nodig, er is daar dus nu meer behoefte aan woningen dan aan die molens en zonneparken. Ons deel van de gemeente is dus bij uw bezoek kennelijk niet aan de orde geweest, het zuidelijke deel van de gemeente is al jaren lang meer in beeld dan Oudkarspel. Echter wil ook ons dorp in de gemeente Dijk en Waard zijn leefbaarheid en ook de door u geroemde identiteit bewaren dan zal er snel iets moeten gebeuren. Omdat hier kort geleden aan de bouw van een "Knarrenhof" door de gemeente geen medewerking is verleend, moeten veel ouderen die kleiner willen gaan wonen vaak tegen hun zin verhuizen naar appartementen etc. in Noord-Scharwoude en zuidelijker. Voor een beter begrip van de situatie wil ik U vragen om mij een definitie te geven van het begrip "buitengebied".	In de omgevingsverordening NH2020 staat geen definitie van het begrip 'buitengebied'. Wel hanteren wij het werkingsgebied 'landelijk gebied'. Een kaart met overzicht van het werkingsgebied landelijk gebied is te vinden in de viewer van de Omgevingsverordening, te raadplegen via onze website.
ZW-0002	ZO-0002	1) Hierin maken wij bezwaar tegen het voornemen van de provincie om de afstand van windmolens tot bewoning te wijzigen van 600 naar 350 meter. Al vanaf 2012 voeren we in de Stad van de Zon actie tegen de 3 windmolens die hier door gemeente Heerhugowaard zijn geplaatst. Deze liggen binnen respectievelijk 400, 500 en 800 meter van ons huis, Middenweg 8 te Heerhugowaard. De windmolens kwamen er om de CO2 doelstelling van gemeente Heerhugowaard te behalen en de subsidie veilig te stellen. Hierin speelde de belangen van bewoners geen rol. Wij ondervinden sindsdien geluidsoverlast en een drukkend en zwiepende luchtdrukverplaatsing. Uit vele studies is inmiddels gebleken dat de nabijheid van windmolens op minder dan 1000-1500 meter van bewoning een negatief effect heeft op de gezondheid. Diverse studies zijn hierover verschenen en vormen een waarschuwing voor de nieuwe plannen en aanpassing van bestaande windmolen plaatsing. Uit de cijfers van 20 jaar onderzoek door universiteiten ism de NVM onder ruim 20.000 woningen blijkt landelijk dat huizen die op minder dan 500 en 1000, 1500 meter van een windmolen zijn gelegen een aanzienlijke waardevermindering betekenen. Dit toont aan dat er behalve het gezondheidsaspect er ook een economisch groot nadeel is.	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.

ZW-0002	ZO-0003	2) Daarnaast vormen de windmolens dichtbij huizen een esthetische smet op het dorpsgezicht waar gemeente Heerhugowaard zo trots op is. Het visitekaartje van Heerhugowaard met zijn stolpboerderijen, landjes, boompjes en weitjes. Helaas ontsierd door 3 grote kolossen, waar niemand om had gevraagd en tijdig over had gehoord. Ze stonden er opeens en wij werden er door overvallen. Een bewonerscomité heeft met 'medewerking' van de energiemaatschappij alsnog een onderzoek gedaan onder bewoners in de buurt. De onderzoeksopzet van medewerkers van de energie maatschappij was echter onuitvoerbaar: Bewoners gaan niet 3 maanden lang cijfers op diverse tabbladen in een Excel document bijhouden, waarop per windmolen in een apart werkblad datum, tijdstip en mate van overlast moest worden bijgehouden. Kortom een onuitvoerbaar onderzoek. Hierna heeft het windcomité zich opgeheven. Zo kun je dus ook van je criticasters afkomen! En het geeft aan dat het tijd wordt voor een nieuwe overheidscultuur zoals verwoord door P. Omtzigt en steeds meer mensen.	Deze zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de OVNH2020, maar gaat over een bestaande vergunde situatie. Het advies is om hier met de gemeente, die er immers over gaat, contact te zoeken.
ZW-0002	ZO-0004	3) Vanaf 2012 hebben wij alleen en met diverse bewoners samen diverse rechtzaken gevoerd en ook gewonnen. In 2021 staat er voor ons ook nog een rechtszaak op de rol als het in de Corona context mogelijk is. Ook andere bewoners hebben rechtzaken gewonnen. Hiermee ontstaat mijns inziens al jurisprudentie naar overheden en de energielobby. Wat niet mocht in 2013-2021 mag toch ook niet in 2021 en daarna. Er zijn met name de laatste jaren veel resultaten ter beschikking gekomen die uitwijzen dat windmolens met hun zware drukkende geluid en drukverplaatsing een groot effect hebben op de gezondheid van bewoners. Nu in Nederland in alle RES regio's nieuwe plannen worden uitgewerkt, is het goed om de uitgangspunten te hereiken. Kortom het wordt tijd dat overheid er weer is voor het welzijn en welvaren van bewoners en niet alleen voor de groot industriëlen en energielobby. Overigens hebben we zelf 40 zonnecollectoren op het dak geplaatst en zijn voor de omslag naar ander energiebeleid en toepassing ervan.	Het opwekken van voldoende windenergie is niet alleen cruciaal om onze klimaatdoelen te halen, maar ook om gezondheidswinst te behalen. Op korte termijn zorgt windenergie, in vergelijking met fossiele brandstoffen, bijvoorbeeld voor een schonere lucht, waar iedereen – en in het bijzonder de miljoenen Nederlanders met luchtwegklachten – bij gebaat zijn. Bij het inpassen van windenergie is het voldoen aan de geluidsnorm randvoorwaardelijk.
ZW-0003	ZO-0005	1) Het is een actueel onderwerp waar al veel over gezegd is. Daarom willen wij op onze eigen manier reflecteren op het ondemocratisch proces van inspraak. Er is een onjuiste peiling geweest onder de bevolking over draagvlak voor plaatsing van windturbines. Tevens willen we wijzen op de gezondheidsschade waar een deel van de bevolking mee te maken zal krijgen. Pas laat in het proces van de RES is er met de bredere lagen van de bevolking gecommuniceerd over de in een ver stadium uitgewerkte plannen van de zogenaamde zoekgebieden. Dat blijkt een bewuste keuze te zijn geweest: eerst zoekgebieden, daarna weerstand afwachten en met gemanipuleerd draagvlakonderzoek bewijsvoering leveren. Meestal zijn mensen niet tegen windmolens, ook wij zijn voorstander, maar niet in grootstedelijke concentraties. Wel zijn er in Nederland nog slechts enkele mogelijkheden in zeer dunbevolkte gebieden, die geen erkende natuurgebieden zijn. Daarom vooral op zee, waar windturbines meer rendement opleveren en voor minder overlast zorgen. Allerlei organisaties zijn tegen deze RES-	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en wordt hier om die reden niet inhoudelijk beantwoord.

		plannen in het dichtbevolkte Nederland. Er blijft nauwelijks ruimte over om op een fatsoenlijke manier te werken aan biodiversiteit en men wil daarnaast ook een woonomgeving overhouden, waar men gezonde recreatie kan uitoefenen. Zelfs onze “Groenste politicus 2020 “, Frans Timmermans geeft aan: breng de natuurlijke omgeving weer in balans. Groene steden leveren schonere lucht, verkoeling en ontspanning. De buurgemeenten ook elders in de Provincie kunnen niet uit de voeten met plannen, wanneer gemeentegrenzen worden opgezocht om windturbines te plaatsen. Het klimaatakkoord van 2019, zoals dat wordt uitgevoerd door te ambitieuze linkse politici, roept veel lokale weerstand op; er zijn al vele protesten geweest.	
ZW-0003	ZO-0006	2) Waar praten we nu over? Het blijkt te gaan om zware industrie: windturbines tot 200 meter hoog of hoger geeft schade aan de natuur, landschap en de gezondheid van omwonenden. Nieuwe gezondheidsinzichten laten zien, dat een veilige afstand voor woningen tot een windturbine minimaal 10 x de as-hoogte moet zijn (internationaal alom geaccepteerd). Hierbij verwijzen we ook naar het artikel in Medisch Contact van 30 maart 2020 van Sylvia van Manen, huisarts in Den Bosch en naar de site van het RIVM en de vele onzekerheden met betrekking tot de relatie windturbines, geluid en ernstige gezondheidsschade. Het RIVM erkent dat minstens 9% van de aanwonenden ernstige gezondheidsschade oploopt en een groot aantal mensen hinder ervaart met de huidige plannen. Dat wordt als acceptabel meegewogen. En dit in een land waarbij “iedereen meedoet” en vaccins teruggeroepen worden bij een uiterst minimaal gezondheidsrisico. Dan kan een politicus toch niet met droge ogen beweren, dat de nu al minimale 600 meter afstandsnorm van de Provincie, bijvoorbeeld in Amsterdam omlaag kan naar 350 meter? In bijvoorbeeld Amsterdam, worden de buurgemeenten opgezadeld met het zogenaamde ambitieuze beleid van de Amsterdamse coalitiepartijen. Tevens gaan op deze manier de laatste stukjes stadspark, natuurplukjes en rustzones met volkstuinhuisjes verloren. De WHO adviseert 45dBLden aan de gevel als gezondheidskundige advieswaarde, in Nederland wil men 47dBLden gaan hanteren. Vanwege ruimtegebrek op land, neemt de politiek gezondheidsschade op de koop toe. Het lijkt niet veel verschil, maar dit soort systemen werken volgens een logaritmische schaal en 2dB toename is een zeer groot verschil! Het RIVM doet zelf geen onderzoek, baseert zich op buitenlandse	Ieder land hanteert zijn eigen methodiek en normenstelsel. Dit maakt het lastig om de normen met elkaar te vergelijken. De meest voorkomende grenswaarde voor het geluidsniveau van windturbines ligt tussen de 39 en 45 dB LAeq. De Nederlandse geluidsnorm komt overeen met een LAeq van circa 43 tot 45 dB en bevindt zich in vergelijking met andere Europese landen aan de bovenkant van de bandbreedte. Hiermee heeft Nederland niet de strengste, maar ook niet de soepelste geluidsnormen.
ZW-0004	ZO-0008	Hierbij dienen wij een groeiplan in Nationaal Groeifonds in samenhang met de RES voor gebied NZKG. Groeiplan Duurzaam initiatief NZKG, zie bijlage. Duurzame energie, ontwikkelingsperspectief en een gezonde leefomgeving in het Noordzeekanaalgebied en de Regionale Energie Strategie (RES) is mogelijk en noodzakelijk. Gezonde leefomgeving NZKG en Natura2000-gebieden en Regionale Energie Strategie: 1. Inzetten op een energie-eiland ver op zee (o.m. het	Wij danken u voor het indienen van het groeiplan, en hebben er met belangstelling kennis van genomen. Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland 2020 en wordt om die reden hier niet inhoudelijk beantwoord.

		Nationaal groeifonds en de RES vanuit provincie en gemeente) met daar een waterstoffabriek (en niet op Brzoterrein van Tata in combinatie met kooksgassen afvangen), een transformatorstation en windmolens. 2. Afzien van windmolens aan de kust langs Brzo-terrein Tata ivm gezondheid leefomgeving inwoners, waaronder minderjarige kinderen en de Natura2000-gebieden Kennemerland in deze regio rondom Tata, 3. Sluiting Kooksfabriek 2. 4. Cybersecurityrisico in VTH Brzo-bedrijven NZKG. Voorbeeld van het grotere plaatje combineren wonen en verduurzamen en energietransitie: Artikel Trouw in de bijlage 'groeiende tekorten seniorenwoningen', Op terrein Tata kunnen deze bijvoorbeeld op een deel verwezenlijkt worden in ecoseniorenwoningen (green village). Duurzaam groeiplan NZKG: Omschrijving: Duurzame energie, ontwikkelingsperspectief en een gezonde leefomgeving in het Noordzeekanaalgebied. ZIE BIJLAGE VOOR GROEIPLAN.	
ZW-0004	ZO-0009	Zienswijze artikel 6.34 t/m 6.37 + Artikel 7.3 Maatwerkprocedurevoorschrift windturbines Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. In een drukbevolkte en drukbezochte omgeving als de MRA: met name in de omgeving en op het Brzo-terrein van Tata Steel is windenergie op land te schadend en ongezond en ongewenst voor de Natura2000-gebieden, natuur- en leefomgeving en het ontwikkelingsperspectief van onze kinderen in de regio. Gezien de huidige feiten, inzichten en omstandigheden is een energie-eiland ver op zee, met daar veel duurzamere windmolens (veel meer wind), een waterstoffabriek en een transformatorstation (Tennet) wel passend en gewenst. De energiebehoefte van Brzo-bedrijf Tata Steel zal zich dienen aan te passen aan een gezonde leefomgeving en een veilige leefomgeving en het algemeen belang van echt duurzame energie. Ook mbt cybersecurityveiligheid van onze leefomgeving (hackmogelijkheden energie- en maakindustrie) is een energie-eiland passend ver op zee. Een combinatie van subsidie veiligheid (cybersecurity) en duurzaamheid is hierdoor ook mogelijk. Belang van de gezondheid en het onwikkelingsperspectief en recht op een gezonde leefomgeving van het kind dient leidend te zijn.	We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen we serieus. Het is wel in eerste instantie aan de gemeenten om mogelijke gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de zoekgebieden RES 1.0. Daarnaast blijven we als provincie het belang van afstemming en participatie benadrukken en faciliteren we de gemeenten bij de (financiële) participatie.
ZW-0005	ZO-0010	1) Bij deze wil ik mijn grote bezorgdheid uiten ten aanzien van de voorgenomen plaatsing van megawindturbines in mijn directe stedelijke omgeving. Ik ben woonachtig in Diemen, een relatief kleine en rustige gemeente, maar wel direct grenzend aan Amsterdam, en toenemend grootstedelijk van karakter. Diemen is aan alle kanten omringd door snelwegen. Diemen is een aanvliegroute naar Schiphol. Afgelopen nacht	Wij hebben uw zorgen ten aanzien van de voorgenomen plaatsing van windturbines ontvangen. Bij het maken van deze afwegingen komen veel vragen kijken en is het belangrijk om zaken goed te onderzoeken en onderbouwen. We gaan hierbij zo goed mogelijk om met de zorgen die er leven, zoals het effect van windturbines op gezondheid en leefbaarheid,

		van 1e op 2e paasdag nota bene hoorde ik vliegtuigen overvliegen om 4.30!! U leest het goed, om half vijf in de nacht. Er is een onzalig plan om (met een forse miljoenensubsidie) de grootste biomassacentrale van Nederland op Diemens grondgebied te plaatsen. We hebben dus al te maken met een behoorlijke geluids- en fijnstof belasting voor het algemeen belang. Als klap op de vuurpijl is er nu het nieuwe plan van Amsterdam, Diemen en Weesp om ons hele directe leefgebied vol te zetten met megawindturbines. De connectie die ik voel met natuur, met wie en wat ik in wezen bent, wordt zo aangevallen, dat dit wel moet leiden tot grote ontsporingen, stress, ziekte, depressiviteit. Er is in mijn omgeving straks nergens een plek meer om tot rust te komen, te ontspannen, mens te zijn, gewoon het leven in zijn schoonheid en goedheid te ervaren. De overlast van de megaturbines reikt zo ver dat het hele groenareaal rondom en in Diemen de invloed hiervan ondergaat. Zie de toelichting hierop in de informatie van Windalarm. Internationale normen wat betreft de afstand van megaturbines tot bewoond/geleefd gebied worden als het zo uitkomt genegeerd. Dan zijn we toch nergens meer veilig? Ook op mijn volkstuin in Driemond zal het dan gedaan zijn met de rust. Al mijn jarenlange investeringen in natuur en omgeving zijn voor niets, de tuin moet worden opgedoekt. Door het altijd aanwezige gebrom wordt het tot een onherbergzame en onleefbare plek, niets meer waard. Wat een kapitaal- en natuurverspilling.	maar ook of we wel snel genoeg stappen zetten en of de plannen uitvoerbaar zijn. Hier hebben we aandacht voor en spelen we op in. Tegelijkertijd zien we het gebeuren dat het tempo dat nodig is om de doelen te halen, druk zet op de afstemming en participatie die nodig zijn om voldoende draagvlak te creëren. Dat maakt dat de uitdaging de komende tijd zal liggen op een zorgvuldige uitwerking van de zoekgebieden, waarin we ook als provincie participatie, afstemming, beschermingsregimes en ruimtelijke inpassing hoog op de agenda hebben staan. Uw zienswijze beschouwen wij niet als een inhoudelijke zienswijze op de 1e partiële herziening van de OVNH2020, maar betrekken wij bij het vervolg van het RES-proces.
ZW-0005	ZO-0011	2) Inspraak bij het proces van plaatsing is een wassen neus: De beslissing bv om datacentra toe te staan op ons grondgebied (die een groot deel van de windturbinestroom zullen gaan gebruiken) wordt over onze rug genomen. Als burgers sta je voor de voldongen feiten. Wij staan machteloos tegenover de grote belangen, maar het is óns leefgebied dat wordt geofferd. De enige keus die ik heb is of ik door de kat of door de hond gebeten word. Het hele grondgebied van degemeente Amsterdam/Diemen is namelijk ongeschikt voor plaatsing. Langzamerhand zie ik Diemen als één grote afvalput. En dat met GroenLinks en PvdA in het college van Diemen, het is voor mij onbegrijpelijk. Er zijn allang betere en goedkopere alternatieven, wind op zee, kernenergie om maar iets te noemen. En waarom wordt er niet veel meer op energiebesparing ingezet: het adagium dat 'zomaar' alles kan moet worden losgelaten: nee, niet alles kan. Breng onder de aandacht wat de prijs is van wat we doen of laten. Het onbeperkte opslaan van alles in de cloud bv heeft een keerzijde, ik hoor de politiek daar nooit over. Kom als dat nodig is terug op eerder gemaakte afspraken, durf te kiezen voor uw burgers.	Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.

ZW-0006	ZO-0012	1)Met grote zorg volg ik de ontwikkelingen met betrekking tot het aanpassen van de afstand van Windturbines tot de bebouwde kom van 600 naar 3590 meter. Grote zorg omdat het democratisch proces geweld wordt aangedaan; nergens is dit gevolg bij de verkiezingen geëxpliciteerd en de informatievoorziening is laakbaar (als inwoner van Zeeburgereiland heb ik vier weken geleden pas de eerste brief van d wethouder over dit onderwerp mogen ontvangen). Als toekomstig bouwer op IJburg heb ik reeds forse kosten gemaakt voor het ontwerp van mijn woning om nu pas te vernemen, en dat er wellicht binnen gehoorsafstand een megawindturbine zal worden geplaatst. Wij ontwerpen conform de extra zware BENG norm, planten bomen en krijgen een zeer beperkte parkeernorm en dragen derhalve al fors bij aan de doelen die we ons nationaal gesteld hebben. Ik heb grote zorgen om de gevolgen voor de gezondheid van mijn kinderen en mijn naasten; het geluidsvolume van deze maat windturbine is nog niet in Nederland onderzocht terwijl ervaringen en onderzoeken uit het buitenland aantonen dat er gezondheidsrisico's aan verbonden zijn. In de drang om deze plaatsing rond te krijgen beroept men zich op het onderzoek van het RIVM. Dit onderzoek is niet gedaan; men heeft zich gebaseerd op onderzoeken uit andere landen met kleinere turbines. Meer recente studies geven een ander beeld en hebben geleid tot het vergroten van de afstand tot bebouwing naar 1500 meter.	Wij hebben uw zorgen ontvangen. Bij het maken van afwegingen omtrent zoekgebieden voor hernieuwbare energiebronnen komen veel vragen kijken en is het belangrijk om zaken goed te onderzoeken en te onderbouwen. We gaan hierbij zo goed mogelijk om met de zorgen die er leven, zoals het effect van windturbines op gezondheid en leefbaarheid, maar ook of we wel snel genoeg stappen in de energietransitie zetten en of de plannen uitvoerbaar zijn. Hier hebben we aandacht voor en daar spelen we op in. Tegelijkertijd zien we het gebeuren dat het tempo dat nodig is om de doelen te halen, druk zet op de afstemming en participatie die nodig zijn om voldoende draagvlak te creëren. Dat maakt dat de uitdaging de komende tijd zal liggen op een zorgvuldige uitwerking van de zoekgebieden, waarin we -net zoals de gemeente Amsterdam- ook als provincie participatie, afstemming, beschermingsregimes en ruimtelijke inpassing hoog op de agenda hebben staan. Uw zienswijze beschouwen wij echter niet als een inhoudelijke zienswijze op de OVNH2020, maar als een zienswijze op het vervolg van het RES-proces. Uw zienswijze zal om die reden daarom hier niet inhoudelijk worden behandeld, maar in het RES-proces.
ZW-0006	ZO-0013	2) In de United Kingdom ligt een wet voor die de afstand nog verder vergroot: If the height of the wind turbine generator is— (a) greater than 25m, but does not exceed 50m, the minimum distance requirement is 1000m; (b) greater than 50m, but does not exceed 100m, the minimum distance requirement is 1500m; (c) greater than 100m, but does not exceed 150m, the minimum distance requirement is 2000m; (d) greater than 150m, the minimum distance requirement is 3000m. Graag verwijs ik ook naar het recente artikel van Tichelaar waarin zowel de schade als de eventuele aansprakelijkheid voor de overheid beschreven staat. https://brill.com/view/journals/jeep/17/3/article-p333_333.xml?language=en Als ingezetene van Noord-Holland zou ik het een verlies van belastinggeld betreuren als we eerst vergunnen, schade lijden bij de burgers, procederen en dan of de windparken moeten compenseren dan wel de bewoners schadeloos moeten stellen. Er moet een positievere manier zijn om aan de RES te voldoen. Het zou fijn zijn als Provinciale Staten af ziet van haar plan om de afstand te verkleinen. Het simpele feit dat de landelijke norm op 350 meter ligt betekent nog niet dat Noord- Holland dit hoeft over te nemen.	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
ZW-0007	ZO-0014	1)Tot onze grote ontsteltenis hebben wij, bewoners van de Valentijnkade (gelegen aan de overkant van Sciencepark) begrepen dat uw bestuursorgaan voornemens is in te stemmen met de bouw van een windturbine op Science Park, op nog geen 600 meter verwijderd van de historische	Wij hebben uw zorgen ontvangen. Bij het maken van deze afwegingen komen veel vragen kijken en is het belangrijk om zaken goed te onderzoeken en onderbouwen. We gaan hierbij zo goed mogelijk om met de zorgen die er leven,

		Indische buurt. Als omwonenden van het Science Park willen wij uitdrukkelijk onze bezwaren hiertegen kenbaar maken. Aantasting van het leefklimaat voor omwonenden van Science Park De plaatsing van een windturbine op een dergelijke korte afstand van het dichtbevolkte woongebied Indische buurt levert ernstige geluidshinder op en daarmee gezondheidsschade. Voor grootstedelijke gebieden zou een veel groter afstandscriterium gehanteerd dienen te worden om omwonenden te beschermen tegen geluidsoverlast. De Valentijnkade kent al een grote mate van geluidsoverlast. VOOR VERDERE TOELICHTING ZIE ORIGINEEL DOC ONDER PUNT 1. Wij hopen dat uw bestuursorgaan om deze redenen de plannen annuleert voor plaatsing van een windturbine op Science Park en de algemene beginselen van bestuur zoals vermeld in afdeling 3.2 van de Algemene wet bestuursrecht toepast op uw beslissingen. Mocht u dit niet doen dan kunt u op grote schaal bezwaren tegemoetzien, waarbij alle rechtsmiddelen benut zullen worden.	zoals het effect van windturbines op gezondheid en leefbaarheid, maar ook of we wel snel genoeg stappen zetten en of de plannen uitvoerbaar zijn. Hier hebben we aandacht voor en spelen we op in. Tegelijkertijd zien we het gebeuren dat het tempo dat nodig is om de doelen te halen, druk zet op de afstemming en participatie die nodig zijn om voldoende draagvlak te creëren. Dat maakt dat de uitdaging de komende tijd zal liggen op een zorgvuldige uitwerking van de zoekgebieden, waarin we ook als provincie participatie, afstemming, beschermingsregimes en ruimtelijke inpassing hoog op de agenda hebben staan. Uw zienswijze beschouwen wij niet als een inhoudelijke zienswijze op de 1e partiële herziening van de OVNH2020, maar betrekken wij bij het vervolg van het RES-proces.
ZW-0007	ZO-0015	2) In tegenstelling tot eerdere toezeggingen, besluit uw bestuursorgaan om af te wijken van haar eigen gepubliceerde afstandscriteria voor windturbines in de stad Amsterdam. Dit is in strijd met het vertrouwensbeginsel. Als inwoners van deze provincie zouden wij op de woorden van het bestuursorgaan mogen vertrouwen. Plotseling en zonder draagkracht besluit het provinciale bestuursorgaan om de afstandsregels voor Amsterdam aan te passen vanwege klimaatdoelstellingen. Dit getuigt niet van een juiste belangenafweging, want de klimaatdoeleinden zouden met gemak met andere alternatieven gehaald kunnen worden. Een voorbeeld van een dergelijk alternatief zou zonnepanelen op de vele Amsterdamse daken kunnen zijn. Nu worden Amsterdammers fiscaal gestraft als zij deze plaatsen door een hogere WOZ aanslag omdat het de waarde van de woningen zou verhogen. In plaats van dit financieel te straffen zou nagedacht moeten worden om dit juist fiscaal te stimuleren. Kortom, de gewijzigde houding van het provinciale bestuursorgaan is onbegrijpelijk qua toepassing voor een dichtbevolkte stad. Hier zou logischerwijs vergroting van de afstandsregels aan de orde moeten zijn om de overlast (zichtcriterium, geluidscriterium, gezondheidscriterium en slagschaduwcriterium) kleiner te maken. Ten tweede zou conform het evenredigheidsbeginsel de voor belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig mogen zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen. Het doel is hier voldoen aan klimaatdoeleinden die niet alleen met een voor de omgeving belastende windturbine gehaald kunnen worden maar veel eenvoudiger met zonnepanelen die geruisloos zijn en veel meer rendement geven. Ook hiervoor is onderzoek aanwezig, waarop wij uw bestuursorgaan graag willen wijzen. En tenslotte zou u bij klimaatbesluiten rekening moeten houden met fiscale stimuleringsmogelijkheden in plaats van het opleggen van hogere aanslagen door genomen maatregelen door burgers.	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.

ZW-0007	ZO-0016	3) Bedreiging voor de kwetsbare natuur Flevopark en omgeving In dit deel van Amsterdam Oost is het Flevopark gelegen. De windturbine op Science Park zou hier direct tegenover geplaatst worden. Het is bijna overbodig te vermelden dat dit een enorme impact zou hebben op de biodiversiteit van de flora en fauna die zich in dit ruige stukje Amsterdam bevindt. De schade voor de natuur is met de komst van de windturbine niet te overzien. Eenmaal aangericht laat de natuur zich niet binnen een afzienbare tijd weer herstellen. Afbraak van de turbine heeft hetzelfde effect. Zijn de effecten hiervan in kaart gebracht door wetenschappers en heeft uw bestuursorgaan gedacht aan het maatschappelijke effect van een vertrommeld landschap? In de steeds drukker wordende stad is er al steeds minder plek om te recreëren. Juist deze open en groene plekken in de stad dienen gekoesterd en niet belast te worden met de komst van een windturbine. Volgens het college van Rijksadviseurs dienen windturbines geclusterd te worden in daarvoor geschikte gebieden zoals grootschalige rationele landschappen, industriegebieden en op zee. Zeker niet in dichtbevolkte woonwijken, het college raadt het door de gemeente Amsterdam voorgestelde 'confetti model' dan ook sterk af. Het leidt tot maximalisatie van maatschappelijke schade.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt hier daarom niet inhoudelijk beantwoord.
ZW-0007	ZO-0017	4) Waardedaling van woningen: Uit recent wetenschappelijk onderzoek van de UvA en de VU is gebleken dat woningen binnen een straal van 2000 meter van windturbines gemiddeld 5% in waarde dalen. Voor woningen op 350 meter afstand kan dat oplopen tot meer dan 20%. Als omwonenden van de geplande windturbine op Science Park zullen wij bij de komst van de turbine planschade eisen. Tegelijkertijd zullen alle omwonenden jaarlijks bezwaren indienen tegen de WOZ aanslag, omdat deze blijkens jurisprudentie frequent te hoog wordt vastgesteld in gebieden waar een windturbine is gevestigd. Dit levert de gemeente en de rechterlijke macht een grote financiële last op ten tijde van de plaatsing van de turbine en in de toekomst door de vele bezwaarschriften waarbij alle rechtsmiddelen worden benut.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt om die reden hier niet inhoudelijk beantwoord.
ZW-0007	ZO-0018	5) Groeiend wantrouwen en afnemend draagvlak provinciaal bestuur: Door de tegenstrijdigheden in het provinciaal beleid ten aanzien van wonen en leefbaarheid in zijn algemeenheid neemt het draagvlak onder de inwoners van de provincie af. Enerzijds wordt er streng toezicht gehouden op vergunningsgebied. Welstandseisen en zichtlijnen spelen een grote rol. Anderzijds staat uw bestuursorgaan zelf een enorme windturbine toe in dicht bebouwde buurten van de stad. Een mega apparaat die niet uitblinkt qua schoonheid en zeker niet door de eigen welstandseisen zou komen, wat geluidsoverlast geeft en slagschaduw. Verwoestend is voor de aanwezige natuur en negatieve effecten heeft voor de volksgezondheid. Dit zou onbegrijpelijk zijn en niet bevorderlijk voor het vertrouwen van de burgers van Amsterdam. Om te komen tot het halen van klimaatdoelstellingen zou er een degelijk rapport moeten komen waarin over alle gevolgen is nagedacht en waarbij	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt hier om die reden niet inhoudelijk beantwoord.

		alternatieven voorop gesteld worden, zoals de plaatsing van zonnepanelen, zonder dat burgers hiervoor financieel gestraft maar juist gefaciliteerd worden. Wij hopen dat uw bestuursorgaan de plannen voor de plaatsing van windturbines in Amsterdam wil herzien en in het bijzonder op Science Park op grond van bovenstaande argumenten en ruimte ziet om over te stappen op andere duurzame alternatieven zoals de plaatsing van zonnepanelen.	
ZW-0008	ZO-0019	Het heeft er alle schijn van dat de GroenLinks fractie van Amsterdam koste wat kost wil vasthouden aan het plan om megawindturbines op ruim 300 meter van huizen te gaan plaatsen terwijl daar onder de bewoners van Amsterdam geen draagvlak voor is. Terwijl er steeds meer bewijs komt dat dit schadelijk is voor de gezondheid. In Duitsland is de minimum afstand inmiddels 1000 meter geworden en in een onderzoeksrapport van TNO wordt 1500 meter geadviseerd. Zelfs de rijksoverheid wil hier verder onderzoek naar laten doen. Zie ook onderstaand link naar een artikel in de Volkskrant. Ik heb mijn bezwaren geuit richting het bestuur van Amsterdam maar heb alleen standaard antwoorden ontvangen met geruststellende woorden zonder verdere onderbouwing waarom er in Amsterdam geen gezondheidsschade zou ontstaan. Terwijl ik vanuit mijn professie [huisarts] van dichtbij meemaak wat voor schade er aan de gezondheid ontstaat!	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
ZW-0009	ZO-0020	1) Graag wil ik mijn zorgen met u delen over de nieuwe afstandsnorm voor megawindturbines in de provincie Noord Holland. Windturbines in het IJmeer, of bij woonwijken en natuurgebieden zijn wat mij betreft niet wenselijk, om de volgende redenen: -Windturbines zouden volgens wetenschappelijke inzichten op minimaal 10x de ashoogte van de dichtstbijzijnde woningen moeten staan om ernstige gezondheidsschade bij bewoners te voorkomen. De huidige regelgeving schrijft 600 meter voor. Dit is al veel te dichtbij voor de huidige generatie megawindturbines van 200 meter. De afstand nog verder verkleinen is schadelijk en onverantwoordelijk. - Megawindturbines passen ook niet in gebieden waar veel, waaronder kwetsbare, watervogels foerageren en trekken. We hebben al weinig natuur in Noord Holland. Dit dient beschermd te worden. - De gemeentes lijken de turbines allemaal op de grens van hun gemeentegrond te plaatsen, met maximale overlast voor inwoners van de buurtgemeenten. Het participatieproces dat is gevolgd ten aanzien van de plaatsing is een blamage. In Amsterdam is er slechts ruimte voor de stem van inwoners die het met de gemeente plannen eens zijn (deelnemers is verzocht om de	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband;

		bijeenkomst te verlaten als ze niet vóór zijn), het aantal deelnemers is zeer beperkt, en de Amsterdamse wethouders van Doorninck en andere betrokkenen zenden vooral en luisteren erg weinig. Inwoners van buurgemeenten worden al helemaal niet betrokken. Het plaatsen van zware industrie moet niet aan gemeenten worden overgelaten. De provincie moet hierin haar verantwoordelijkheid nemen. - slechts enkele mensen, veelal woonachtig buiten zoekgebieden, en uit de hogere sociaal economische klasse, profiteren als investeerder mee van de opbrengsten. Het overgrote deel ervaart slechts de nadelen.	in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
ZW-0009	ZO-0021	2) - de rol van energiemaatschappijen en netwerkbeheerders in het proces is onzuiver. Zij worden als adviseur en partner van de gemeente opgevoerd, maar het enige belang van dit bedrijf zijn de winsten voor de aandeelhouders. Bovendien zijn er geluiden te horen dat de opgewekte energie zal worden aangewend voor datacentra, zoals al is gebeurd in de Wieringermeer. - de overheid heeft een zorgplicht voor haar inwoners. Deze wordt met de RES plannen ernstig geschaad. - Megawindturbines op land leveren weinig energie op vergeleken met parken op zee, maar wel maximale overlast voor mens en natuur. Een eerste stap hiertegen is het handhaven van de (al veel te krappe) afstandsnorm van 600 meter. Maar dit laatste punt leidt ook meteen naar een betere oplossing om de energietransitie te realiseren, namelijk uitbreiden van wind op zee. Hiermee worden de nieuwste technologieën vele malen efficiënter en met minder schade aan mens en natuur aan de noodzakelijke energietransitie-opgave kan worden voldaan. Er is nog voldoende capaciteit voor wind op zee, maar hiervoor is nationale regie vereist. Alleen op een mensen natuurvriendelijk manier kan de energietransitie een succes worden.	We leven in een tijd van grote transformaties. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in Nederland Regionale Energiestrategieën (RES) moeten worden gemaakt, waarin wordt gezocht naar locaties waar duurzame energie kan worden opgewekt door middel van zonnepanelen of windmolens. Dit moet er aan bijdragen dat de CO2-uitstoot in 2030 49 procent gedaald is. Dat vraagt om het maken van lastige keuzes. Bij de uiteindelijke keuze voor een bepaalde locatie wordt een afweging gemaakt waarin draagvlak, maar bijvoorbeeld ook impact op natuur en landschap, cultuurhistorie, netinfrastructuur en energieopbrengst worden meegenomen. Deze afweging is door de partners in de RES-regio's NHH en NHZ gemaakt en opgeschreven in de RES 1.0. In Nederland baseren wij de toelaatbare afstand van een windturbine tot woningen op de maximaal toelaatbare geluidsbelasting, slagschaduw en het plaatsgebonden risico bij een woning. Ook bepalen omgevings- en landschapsfactoren, bijvoorbeeld het bodemtype, in hoeverre het geluid van een windturbine hoorbaar is in de omgeving. De huidige norm, die uitgaat van geluidbelasting op omliggende gevels, geeft daarom een betrouwbaarder beeld van de effecten dan een harde minimale afstandsnorm. Het rapport van het RIVM deelt de meest recente wetenschappelijke inzichten op basis waarvan de Nederlandse norm is vastgesteld. De rol van de netbeheerders is streng gereguleerd op basis van de Elektriciteitswet 1998. De ACM bepaald de tarieven die de netbeheerders mogen berekenen aan de energieverbruikers. De ACM houdt toezicht op de netbeheerders en ziet erop toe dat de investeringen van de netbeheerders zo efficient mogelijk zijn.

ZW-0010	ZO-0022	De schade die windmolens veroorzaken bij omwonenden als ze te dicht op de bebouwing staan is gigantisch. 1. Ten eerste is er de geluidsoverlast. Er zijn vele onderzoeken en getuigen die aantonen dat dit tot zeer serieuze gezondsheidsklachten leidt zoals onder andere stress en slapeloosheid. 2. Daarnaast is er het risico op slagschaduw. Ik ken iemand die op een plek gewerkt heeft met slagschaduw, hij geeft aan dat het lijkt alsof er een stroboscoop aanstaat in de kamer. 3. En als derde afgeleide punt is er de waardedaling en soms onverkoopbaarheid van huizen tot gevolg die omwonenden serieuze financiële schade berokkent zonder compensatie. Hierbij vraag ik u en de GroenLinks fractie om de plannen voor windmolens te heroverwegen. Zorg voor een menselijke maat en daarbij een menselijke afstand tot windmolens. Houdt de vuistregel aan van 10x de tiphoogte tot de afstand van een huis. Zoek oplossingen elders. Bijvoorbeeld in zonnepanelen of kies voor een landelijke aanpak. Denemarken is een mooi voorbeeld met een windpark op zee. Wees creatief en dupeer niet honderden omwonenden. Luister naar de protesten, die zijn er met een belangrijke reden, mensen zijn oprecht en terecht zeer bezorgd. Ze voelen zich niet gehoord.	We leven in een tijd van grote transformaties. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in Nederland Regionale Energiestrategieën (RES) moeten worden gemaakt, waarin wordt gezocht naar locaties waar duurzame energie kan worden opgewekt door middel van zonnepanelen of windmolens. Dit moet er aan bijdragen dat de CO2-uitstoot in 2030 49 procent gedaald is. Dat vraagt om het maken van lastige keuzes. Bij de uiteindelijke keuze voor een bepaalde locatie wordt een afweging gemaakt waarin draagvlak, maar bijvoorbeeld ook impact op natuur en landschap, cultuurhistorie, netinfrastructuur en energieopbrengst worden meegenomen. Deze afweging is door de partners in de RES-regio's NHH en NHZ gemaakt en opgeschreven in de RES 1.0. In Nederland baseren wij de toelaatbare afstand van een windturbine tot woningen op de maximaal toelaatbare geluidsbelasting, de slagschaduw of het plaatsgebonden risico bij een woning. Ook bepalen omgevings- en landschapsfactoren, bijvoorbeeld het bodemtype, in hoeverre het geluid van een windturbine hoorbaar is in de omgeving. De huidige norm, die uitgaat van geluidbelasting op omliggende gevels, geeft daarom een betrouwbaarder beeld van de effecten dan een harde minimale afstandsnorm. Het rapport van het RIVM deelt de meest recente wetenschappelijke inzichten op basis waarvan de Nederlandse norm is vastgesteld.
ZW-0011	ZO-0023	De schade die windmolens veroorzaken bij omwonenden als ze te dicht op de bebouwing staan is gigantisch. Ten eerste is er de geluidsoverlast. Er zijn vele onderzoeken en getuigen die aantonen dat dit tot zeer serieuze gezondsheidsklachten leidt zoals onder andere stress en slapeloosheid. Daarnaast is er het risico op slagschaduw. Ik heb zelf op een plek gewerkt met slagschaduw, en het is alsof er een stroboscoop aanstaat in de kamer. En als derde afgeleide punt is er de waardedaling en soms onverkoopbaarheid van huizen tot gevolg die omwonenden serieuze financiele schade berokkent zonder compensatie. Hierbij vraag ik u en de GroenLinks fractie om de plannen voor windmolens te heroverwegen. Zorg voor een menselijke maat en daarbij een menselijke afstand tot windmolens. Houdt de vuistregel aan van 10x de tiphoogte tot de afstand van een huis. Zoek oplossingen elders. Bijvoorbeeld in zonnepanelen of kies voor een landelijke aanpak. Denemarken is een mooi voorbeeld met een windpark op zee. Wees creatief en dupeer niet honderden omwonenden. Luister naar de protesten, die zijn er met een belangrijke reden, mensen zijn oprecht en terecht zeer bezorgd. Ze voelen zich niet gehoord.	We leven in een tijd van grote transformaties. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in Nederland Regionale Energiestrategieën (RES) moeten worden gemaakt, waarin wordt gezocht naar locaties waar duurzame energie kan worden opgewekt door middel van zonnepanelen of windmolens. Dit moet er aan bijdragen dat de CO2-uitstoot in 2030 49 procent gedaald is. Dat vraagt om het maken van lastige keuzes. Bij de uiteindelijke keuze voor een bepaalde locatie wordt een afweging gemaakt waarin draagvlak, maar bijvoorbeeld ook impact op natuur en landschap, cultuurhistorie, netinfrastructuur en energieopbrengst worden meegenomen. Deze afweging is door de partners in de RES-regio's NHH en NHZ gemaakt en opgeschreven in de RES 1.0. In Nederland baseren wij de toelaatbare afstand van een windturbine tot woningen op de maximaal toelaatbare geluidsbelasting, de slagschaduw of het plaatsgebonden risico bij een woning. Ook bepalen omgevings- en landschapsfactoren, bijvoorbeeld het bodemtype, in hoeverre het geluid van een windturbine hoorbaar is in de omgeving. De

			huidige norm, die uitgaat van geluidbelasting op omliggende gevels, geeft daarom een betrouwbaarder beeld van de effecten dan een harde minimale afstandsnorm. Het rapport van het RIVM deelt de meest recente wetenschappelijke inzichten op basis waarvan de Nederlandse norm is vastgesteld.
ZW-0012	ZO-0024	De gemeente Amsterdam heeft Sciencepark en Diemerbos o.a tot voorkeursgebied benoemd voor plaatsing van een windmolen. Dit lijkt mij een nogal brutale actie aangezien beslist wordt over grote delen van Diemen die hier overlast van zullen ondervinden. Zelf woon ik op 600 m afstand van de locatie Sciencepark. De gemeente Amsterdam hanteert voor plaatsing een afstand van 350m tot woonhuizen, gebaseerd op de resultaten van 1 enkel (Antea) onderzoek. De provincie wil een afstand van 600m hanteren. Dit terwijl uit diverse andere publicaties de laatste tijd blijkt dat een afstand van min 1500 tot 2000 m geadviseerd wordt op basis van onderzoeken onder bewoners in de nabijheid van windmolens. Uit eigen ervaring kan ik dit onderschrijven na een kampeervakantie afgelopen zomer in Friesland waar ik op een afstand van 600m van een windmolen stond en menige nacht wakker heb gelegen, mn als de wind mijn kant op stond. Een van de vele artikelen hierover: https://www.parool.nl/amsterdam/artsen-uit-noord-en-ijburg-windmolens-dicht-bijwoongebied- wel-degelijk-riskant~b2f95b17/ Ook de keuze voor het Diemerbos begrijp ik niet, behalve dan dat 4 op de 10 zoekgebieden een natuurgebied betreffen en wat verder weg gelegen zijn van woningen. Uit onderzoek blijkt ook hier dat m.n. vogels hier het slachtoffer zijn. Nog los van het feit dat het Diemerbos een van de weinige toevluchtsoorden is die ons resten in de versteende omgeving. Een windmolen bedreigt deze situatie in ernstige mate vanwege de geluidsoverlast en het landschapsontsierende effect. Volgens de opgestelde MER zou er groot draagvlak bestaan in de gemeente Diemen, gebaseerd op inspraak in het jaar 2012(!). Op dat moment echter werd er nauwelijks aandacht besteed aan de gevolgen van wonen in de nabijheid van windturbines. Immers, de laatste jaren heeft de plaatsing van windturbines pas een hoge vlucht genomen en is ook meer bekend over de consequenties voor bewoners.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt hier om die reden niet inhoudelijk beantwoord.

ZW-0013	ZO-0025	1)Middels deze brief willen wij onze grote zorg uiten over zeer wel mogelijke ontwikkelingen met betrekking tot de omgevingsverordening in de provincie Noord- Holland. Wij vernemen met onbegrip en afschuw, dat de huidig geldende afstand van 600 meter tussen (industriële) windturbines en bewoning uit de verordening geschrapt gaat worden. Te meer omdat gedeputeerde Stigter zo ongeveer in elke vergadering of bijeenkomst een ieder duidelijk maakt, dat de RES leidend is binnen het proces. Hoe is het in vredesnaam uit te leggen, als in die officiële RES de navolgende zaken zijn te lezen. Ik kopieer uit de RES: Onder kop 5.3: Elektriciteit en warmte/ pagina 68: "Leefbaarheid staat hoog in het vaandel van de regio. In relatie daarmee wil de regio vasthouden aan de minimale afstand van 600 meter van woningen tot windturbines". Verder op pagina 83: Naast de zoekgebieden op de kaart, heeft West-Friesland nog een aantal aanvullende kansen en uitgangspunten benoemd. "De Westfriese gemeenten willen de 600 metergrens voor windturbines als minimale afstand tot woningen behouden". Deze belangrijke informatie zal u toch niet ontgaan zijn? U hoort dit te respecteren. Ik wil u erop attenderen, dat juist onze inwoners van gemeente Koggenland actief in protest zijn geweest om plannen tot mogelijke plaatsing (eind jaar 2015) van industriële windturbines binnen onze gemeentegrenzen een halt toe te roepen. Wij hebben ons toen laten zien op verschillende manieren: inspreken en aanwezigheid bij commissievergaderingen PS, wij hebben met spandoeken duidelijk gemaakt dat voor ons de 600 meter grens, de minimale afstand moet zijn. Wij hebben ons toen en nu laten zien in de media: krant, radio en verschillende tv opnames over dit onderwerp. Zeker hebben wij toentertijd in sterke mate er toe bijgedragen, dat middels een amendement de " 600 meter afstand" opgenomen werd in de omgevingsverordening. Wij vragen u met kracht om de 600 meter afstand in de omgevingsverordening te behouden.	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
ZW-0014	ZO-0027	In het artikel over UNESCO in de ontwerp-OV NH2022 laat u de verbodsbepalingen ten aanzien van zon en wind vervallen. Hierbij is het uitgangspunt dat het Afsprakenkader voor zon en wind in de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie, dat momenteel in ontwikkeling is, wordt opgenomen in de OV NH2022. In het memo ‘Omgevingsvisie 2022 en de RES’ wordt aangegeven dat “Indien het Afsprakenkader niet op tijd gereed is, wordt een verbod op zon en wind alsnog opgenomen in de uiteindelijk vast te stellen OV NH2022 in afwachting van borging van het Afsprakenkader in herziening OV.” Betekent dit dat zodra het afsprakenkader gereed is de OV ’22 wordt bijgesteld? Zoniet, wanneer wordt dan een bijstelling verwacht?	Het Ontwerp Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies is opgenomen in het ontwerp van de partiële herziening OV NH2020 en zal na vaststelling onderdeel worden van zowel de vast te stellen partiële herziening OV NH2020, en daarmee de OV NH2020, als de OV NH2022.

ZW-0015	ZO-0028	Via de meerwaardebepaling zal dus bekeken moeten worden of realisatie van windmolens haalbaar is. De mogelijke plaatsingslocaties zullen vaak op de randen van de NNN gebieden liggen. Deels met (in ieder geval nu nog) lage natuurwaarden. In het door infrastructuur sterk versnipperde landschap is het creëren van verbindingen tussen natuurgebieden een belangrijk middel om natuurwaarden te versterken. Wij spreken de wens uit dat de beoordeling van de provincie zich met name zal richten op werkelijke natuurwaarden en verbetering van deze situatie, en niet op de theoretische natuurwaarden. Groot openbaar belang: Wij zijn zelf overtuigd van het groot openbaar belang van het opwekken van duurzame energie, dit is ook in overeenstemming met het nationaal klimaatakkoord. Jammer vinden wij het dat dit niet in de ontwerp Omgevingsverordening NH2022 algemeen gesteld wordt. Wij concluderen dat dit daardoor voor elk individueel project opnieuw moet worden onderbouwd. Uiteraard dienen de belangen hiervan en de belangen van de NNN-gebieden tegen elkaar afgewogen te worden. Maar door nu niet duidelijk te stellen dat het opwekken van duurzame energie een groot openbaar belang is, wordt er een extra onzekerheid op het opwekken van duurzame energie gelegd. Verzoek 1: In artikel 6.53 toevoegen dat het opwekken van windmolens en zonne-energie toegestaan is binnen NNN mits de huidige wezenlijke kenmerken en waarden niet aangetast worden, dan wel volledig gecompenseerd worden en de ecologische verbinding in stand blijft. Verzoek 2: Het opwekken van duurzame energie in de toelichting op de Omgevingsverordening wel altijd als groot openbaar belang benoemen.	In zowel de 1e partiële herziening op de OVNH2020 als in de OVNH2022 is in de toelichting bij artikel 6.53 respectievelijk 6.43 nader toegelicht wat moet worden verstaan onder groot openbaar belang voor wat betreft windturbines en zonneparken. De vraag of een ontwikkeling van windturbines of zonnepark in NNN van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het NNN) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES'en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in een RES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan.
ZW-0016	ZO-0030	2)Wij menen dat de provincie door het toestaan van windenergie in dichtbevolkte gebieden het woongenot van de omwonenden, en het recht op een veilige en gezonde leefomgeving, op onacceptable manier schaadt. In de afgelopen periode zijn er veel zorgen gerezen over de effecten van windturbines op de gezondheid. Hierbij verwijzen wij onder andere naar het raadsadres 29 maart 2021 van een groep bezorgde artsen in Amsterdam, maar ook naar de uitspraak van het RIVM van 28 mei 2021 dat er nader onderzoek nodig is. Dat windturbines geluidsoverlast veroorzaken, staat vast. Dat chronische geluidsoverlast in het algemeen de gezondheid schaadt, staat ook vast. En dat het specifieke laagfrequente geluid van windturbines zorgt voor extra gezondheidsschade, is op basis van huidig wetenschappelijk onderzoek aannemelijk. Dit moet nader onderzocht worden, voordat men verder gaat met de planning van windturbines bij bebouwing. Wij roepen we u op om op basis van het voorzorgsprincipe de afstandsnorm van windturbines tot bebouwing van 600 meter niet te verlagen naar 350 meter, maar tot nader onderzoek te vergroten naar 1500 meter. Volgens artikel 21 van de Grondwet, heeft de overheid de plicht om te zorgen voor bescherming van het leefmilieu. Naar onze mening mogen de bijdragen van de overheid om het leefmilieu te verbeteren door klimaatverandering te	U roept ons op om op basis van het voorzorgsprincipe de afstandsnorm van windturbines tot bebouwing van 600 meter niet te verlagen naar 350 meter, maar tot nader onderzoek te vergroten naar 1500 meter. Ons antwoord hierop luidt als volgt. De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. Het is aan de gemeenten om waar nodig nader onderzoek voor te schrijven naar de mogelijke gezondheidseffecten bij specifieke locaties. Op het moment dat er dergelijk onderzoek wordt gedaan zullen we goed inhoudelijk betrokken zijn / blijven en naar bevinden handelen. Zo heeft bijvoorbeeld Amsterdam aan haar inwoners toegezegd nader onderzoek te (laten) doen naar gezondheidsrisico's en ook geluidsimulaties te gaan doen zodat omwonenden ook kunnen ervaren wat het geluid van eventuele windturbines is. Recentelijk is bekend geworden dat het RIVM met de GGD hun samenwerking en kennisuitwisseling op dit thema versterken in een 'Expertisepunt windenergie en gezondheid'.

		bestrijden, niet ten koste gaan van andere aspecten van het leefmilieu, tenzij dit onvermijdelijk is. Dit is echter niet het geval, zeker niet aangezien in de omgevingsverordering een zo beperkt pakket aan maatregelen tot CO2-uitstoot wordt voorgesteld. Zo wordt er niet gesproken over vermindering van CO2 -uitstoot door alle takken van industrie, over vermindering van de energieconsumptie, over verplichting van het benutten van daken en parkeerplaatsen voor zonne-energie, en over isolatie van woningen.	Met dit Expertisepunt verhoogt het RIVM de reeds doorlopende inzet op het verzamelen, duiden en verspreiden van kennis over windenergie en gezondheid. Het Expertisepunt vervangt hiermee het eerdere Expertisecentrum Windenergie.
ZW-0016	ZO-0031	3) De provincie stelt in de omgevingsverordening dat gemeentes windturbines kunnen plaatsen op basis van lokaal draagvlak (bijlagen, p. 117). We kunnen moeilijk bepalen hoeveel draagvlak er precies is in de gemeente Amsterdam, omdat bewoners niet tijdig, niet volledig, of helemaal niet geinformeerd zijn door de gemeente over de plannen, en zich daarom ook niet konden uitspreken, en omdat de cijfers van de steekproeven die de gemeente Amsterdam het afgelopen jaar heeft gehouden, en waarvan de vragen al misleidend waren, zijn omgebogen in het voordeel van de gemeente. Maar te oordelen naar de 20.000 ondertekenaars van petitie van Windalarm, de enorme hoeveelheid insprekers bij raadsvergaderingen, de demonstraties van afgelopen voorjaar, en de vloed aan protestmails die onze volksvertegenwoordigers hebben ontvangen, zijn twijfels over het draagvlak gerechtvaardigd. Wij menen dat de gemeente Amsterdam tot nu toe niet heeft aangetoond dat er een democratische basis is voor deze plannen. En wij menen dat de provincie alleen vergunningen voor windenergie zal moeten goedkeuren indien de betreffende gemeente aannemelijk heeft gemaakt dat er voldoende lokaal draagvlak is voor deze plannen, zowel op gemeentelijk niveau, als binnen de zoekgebieden. Wij constateren tot slot dat de gemeente Amsterdam de afspraken van het Klimaatakkoord naar believen gebruikt voor haar eigen beleidsdoelen: zij wijst naar het Klimaatakkoord om windenergieopwek binnen haar gemeentegrenzen te rechtvaardigen, maar zij voelt zich tegelijkertijd niet gebonden aan de participatie-eisen uit het Klimaatakkoord. Wij verwachten dat de provincie er bij het toekennen van vergunningen bij de gemeente op zal aandringen om zorgvuldig te definiëren wat voor haar de status van het Klimaatakkoord is: is het geldig, of is het niet geldig?	We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen we serieus. Het is wel in eerste instantie aan gemeenten om mogelijke gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de RES zoekgebieden. We zien ook dat dat gebeurt, onder meer in Amsterdam, waar zoekgebieden zijn gewijzigd naar aanleiding van deze zorgen maar ook waar een zogenoemde Health impact assesment wordt gedaan, alsook geluidsimulaties. Daarnaast blijven we als provincie het belang van afstemming en participatie benadrukken en faciliteren we de gemeenten bij de (financiële) participatie. De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. De provincie vindt het belangrijk om de zorgen van haar inwoners serieus te nemen. In samenwerking met andere provincies – via het IPO – inventariseren we waar behoefte aan is m.b.t. aanvullend onderzoek naar de gezondheidseffecten van windmolens. Aanvullend onderzoek afgestemd op de Nederlandse setting kan inwoners meer vertrouwen geven in de uitkomsten. Wij kunnen echter geen gehoor geven aan uw verzoek.

ZW-0016	ZO-0071	1)Wij steunen de ambitie van de gemeente en de provincie om onze maatschappij en onze leefomgeving in snel tempo te verduurzamen, alsmede het overgrote deel van de maatregelen die hiertoe getroffen worden, maar we zijn verontrust over enkele specifieke bepalingen op dit terrein zoals die zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening. Als bewoners van de Diemerscheg is ons huis of onze recreatiewoning gelegen in een zoekgebied voor het opwekken van windenergie, een zoekgebied dat de sterke voorkeur geniet van zowel de gemeente Amsterdam als Diemen. Wij menen dat er aan deze plannen enorme nadelen verbonden zijn en dat de provincie ons tegen dit soort plannen zou moeten beschermen, in plaats van deze te faciliteren. Wij menen dat windturbines niet passen binnen de gemeente Amsterdam, omdat het op elke plek te dichtbevolkt is, en de windturbines daardoor te dicht bij woonwijken, buurgemeentes, volkstuinparken en in onze schaarse natuur zullen komen, die intensief gebruikt wordt voor recreatie door de overige stedelingen, waarvan een aanzienlijk deel door sociaal-economische omstandigheden voor vakantie en onspanning is aangewezen op de directe omgeving van Amsterdam. Deze groene plekken in de stad zijn voorts nodig voor instandhouding van de natuur en biodiversiteit in de gemeente Amsterdam, die ernstige schade op zal lopen door het plaatsen van windturbines. Wij lezen in het ontwerp dat 'niet overal op het vaste land dezelfde omstandigheden zijn voor duurzame-energievormen' (bijlagen, p. 116). Wij menen dat deze omstandigheden wel het allerongunstigst zijn voor windenergie in de gemeente Amsterdam, die al zo dichtbevolkt is, en nog steeds groeit, en waar van alle gebieden in de provincie de allergrootste druk is op de beschikbare ruimte om te wonen, om te ontpannen en om te recreëeren.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt om die reden hier niet inhoudelijk beantwoord.
ZW-0017	ZO-0032	Wij lezen met genoegen dat u zowel wind op land als wind op zee nodig acht om de energietransitie vorm te geven. Tevens hebben wij kennis genomen van het schrappen van de verplichting tot minimaal 3 windturbines in lijnopstelling; maximale ashoogte van 120 meter; de verhoudingseis ashoogte-rotordiameter en de minimale afstand van 600 meter tot gevoelige bestemmingen (6.27 lid 2 2020). Wij zijn groot voorstander van het schrappen van deze regels omdat het de mogelijkheden voor windprojecten vergroot en de tegelijkertijd meer ruimte biedt om maatwerk toe te passen. Wij hebben nog enkele specifieke opmerkingen over een aantal artikelen. In artikel 6.36 wordt beschreven onder welke voorwaarden kleine windmolens zijn toegestaan. NWEA is tevreden dat aan deze activiteit ruimte wordt gegeven. Verzoek om de randvoorwaarden iets te verruimen door ook percelen direct aangrenzend aan agrarisch bouwperceel toe te staan. En daarnaast het verzoek om de maximale ashoogte iets te verruimen tot maximaal 20 meter, dit ook conform de LTO-visie erf van de toekomst. Tot slot staat in artikel 6.61 lid 4 staat opgenomen dat ‘ter plaatse van het werelderfgoed Midden-Beemster voorziet	Wij danken u voor uw zienswijze. De ontwikkeling van kleine windturbines kan bijdragen aan de beoogde energietransitie en aan de verduurzaming van de bedrijfsvoering en komt tegemoet aan de wens (NoVi / de provinciale Omgevingsvisie) waar mogelijk opwek en afname van energie zo dicht mogelijk bij elkaar te situeren. De ruimtelijke impact van de microturbine is -op individueel niveau- relatief beperkt. Echter, ook van een relatief kleine ingreep die vaak wordt herhaald kan een grote ruimtelijke werking uitgaan. Met ruim 6000 agrarische bouwpercelen en een onbekend aantal percelen met een stedelijke functie in het buitengebied is de kans groot dat die ogenschijnlijk kleine ingreep toch een groot effect heeft op de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied van Noord-Holland. Vandaar dat direct aangrenzende percelen zijn uitgesloten en de ashoogte is beperkt tot 15 meter. De gevraagde wijziging wordt derhalve niet gehonoreerd. In

		het ruimtelijk plan niet in een windturbine'. Verzoek om een uitzondering te maken voor kleine windmolens.	het kader van UNESCO moeten de mogelijkheden worden onderzocht om een uitzondering te maken voor kleine windturbines in de Beemster.
ZW-0017	ZO-0033	In artikel 6.37 van de OVNH2022 zijn een aantal beperkingen opgenomen ten aanzien van de vervanging van windturbines, zoals vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm. Dit zal leiden tot de keuze voor minder efficiënte windturbines die minder elektriciteit produceren. Gedurende de periode van ca. 20 jaar dat de huidige windmolen in bedrijf is geweest hebben veel innovaties plaatsgevonden op het gebied van energieproductie en vermindering van geluid. Daarnaast is in het klimaatakkoord een kostenreductiepad afgesproken. Kleinere turbines zijn minder kosteneffectief waardoor de kans toeneemt dat er geen windmolens beschikbaar zijn die zowel aan deze specifieke eisen kunnen voldoen als in aanmerking komen voor de SDE++. Dit risico wordt nog vergroot door de opgenomen eisen die de keuze tussen verschillende turbines aanzienlijk beperkt. Risico is dat dergelijke turbines over enkele jaren zelfs niet meer leverbaar zijn. Bovendien betekent het dat er in de praktijk op specifieke locaties en/ of in totaal meer windmolens nodig zijn voor de bijdrage aan de 35 TWh hernieuwbaar op land. Wij verzoeken u dan ook om deze beperkingen nogmaals te overwegen.	In de RES-NHN en NHZ is het re-poweren van bestaande windturbines niet meegerekend in het totale bod. Vervangen door vergroten van windturbines is alleen toegestaan binnen de RES-zoekgebieden. In het traject naar de RES 2.0 zal worden onderzocht hoeveel bestaande parken buiten de zoekgebieden in aanmerking komen voor re-poweren. Als de omvang daarvan bekend is zal worden gekeken of en hoe de Omgevingsverordening Noord - Holland zal worden aangepast.
ZW-0017	ZO-0034	In artikel 7.3 staat een maatwerkprocedurevoorschrift voor windturbines opgenomen. Deze voorschriften sluiten ons inziens niet aan bij de gestelde eisen in het Activiteitenbesluit en straks bij de Omgevingswet. Hierin is namelijk geen sprake van een koppeling aan het L95 achtergrondgeluidniveau. Bovendien biedt een dergelijke norm in onze ogen geen meerwaarde omdat dit ook niet is bedoeld voor een jaargemiddelde Lden-benadering van geluid(normen). Deze is bedoeld om, in de oude systematiek van normstelling voor geluid, uit te gaan van de etmaalwaarden (dag, avond en nacht). Vandaar ook de waarde uitgedrukt in dB(A) en niet, zoals de huidige normstelling zegt in dB (jaargemiddelde benadering). Uit de huidige jurisprudentie rond windturbinegeluid van de Raad van State volgt dat er met maatwerk alleen maar kan worden uitgegaan van jaargemiddelde normstelling en dus alleen van Lden. Ons advies is om dit artikel te heroverwegen. Daarnaast vragen wij u om toe te lichten in	Gezien de uitspraak van de RvS ECLI:NL:RVS:2021:1395 hebben we dit artikel opnieuw beschouwd. Dit artikel komt te vervallen bij de inwerkingtreding van de OVNH2022.

		welke situaties dit maatwerkvoorschrift in de praktijk toegepast dient te worden? Tot slot geven we u graag in overweging mee om bevoegdheid om de procedure omtrent een windproject aan de gemeente te laten indien de betreffende gemeente dat wenst. Kunt u aangeven of dit wordt overwogen?	
ZW-0018	ZO-0035	1. Gemeente Amsterdam heeft in de huidige vaststelling van de zoekgebieden geen rekening gehouden met de volkstuinen. Deze vallen deels binnen de zoekgebieden en voorkeursgebieden. Wij verzoeken de provincie deze aan te passen in de huidige ontwerp omgevingsverordening NH 2022. De volkstuinen zijn in gebruik als recreatiegebied, er mag het hele jaar worden gerecreëerd en bij de meeste volkstuinen mag meer dan 6 maanden aaneengesloten worden overnacht. Het is derhalve niet kloppend dat de gemeente deze gebieden heeft meegenomen in de vaststelling van de zoekgebieden. Wij verzoeken u en de provincie Noord Holland dan ook de zoekgebieden aan te passen. 2. In de huidige vaststelling van de zoekgebieden is geen rekening gehouden met de risicozonering om de volkstuinen heen. Wij verzoeken u en de provincie Noord Holland dit aan te passen in het vaststellen van het ontwerp omgevingsverordening NH 2022. Tuinparken waar verbleven wordt vallen onder de definitie van 'kwetsbare objecten'. Dit is terug te vinden in het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Handreiking Risicozonering Windturbines, p. 26- 27), waarbij volkstuinparken geschaard kunnen worden onder recreatieterreinen met verblijf (kwetsbaar object, punt d). Op het merendeel van de tuinparken in Amsterdam is het toegestaan om vanaf 1 april tot en met 30 september aaneengesloten te verblijven, ook 's nachts. Een aanzienlijk deel van de tuinders maakt hiervan gebruik. De conclusie kan niet anders zijn dan dat voor het Plaatsgebonden Risico van tuinparken een grenswaarde van 10-6 /jr toegepast dient te worden. Het Handboek Risicozonering Windturbines geeft een aantal voorbeelden van vereiste afstanden. Dit hanterend betekent dit dat de zoekgebieden om de volkstuinen heen aangepast dienen te worden met minimaal 198 meter om de volkstuinen heen.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt hier om die reden niet beantwoord.
ZW-0019	ZO-0036	1) In Zuidoost is het zoekgebied Bedrijventerrein Amstel III onlangs vervangen door Knooppunt Holendrecht in het hart van NNN-gebied De Hoge Dijk. Dit gebied is onderdeel van de EHS, Natuurnetwerk Nederland, de hoofdgroenstructuur en de Natuurboog. Een windproject op deze plek zal de kenmerkende en wezenlijke natuur- en landschappelijke waarden van dit gebied ernstig aantasten. Naast Amsterdam hebben direct aangrenzende provincies en gemeentes plannen voor meer turbines, zodat mens en natuur met een klein beetje pech straks vanuit 5 zoekgebieden worden	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt om die reden hier niet inhoudelijk beantwoord.

		bedreigd. Het gebied staat nu al onder behoorlijke druk door de uitbreiding van de snelwegen, de verbreding van de A9 en van de Schipholroutes. Zowel snelwegen, dubbele wegenknooppunt én het vliegverkeer stoten veel fijnstof uit. Dit gebied kent zowel landelijk als voor de regio Amsterdam bijzondere en unieke natuurwaarden en een windproject op deze plek zal de kenmerkende en wezenlijke waarden van dit gebied ernstig aantasten. De cultuurhistorische waarden in dit oude veenweidegebied rond en tussen de oude waterlopen van het Amstelland als Gein, Gaasp, Angstel, de Holendrecht zijn onschatbaar en onvervangbaar. Deze visie wordt onderschreven door de bevindingen van organisaties als SOVON , Ministerie van Landbouw en Visserij , Vogelwerkgroep Amsterdam, het IVN en Natuurbeleven B.V in opdracht van de Provincie Noord-Holland. ZIE ORIGINEEL VOOR ARGUMENTATIE WAAROM INDIENER ZOEKGEBIED ONJUISTE KEUZE VINDT.	
ZW-0019	ZO-0037	2) Afsluitend Er kan een verband worden aangetoond tussen windturbinegeluid en gezondheid – zoals aangegeven in de rapportage uit januari 2021 over 'voorkom het windturbinesyndroom' Nu mede uit de Strategische Milieu Beoordelingsrichtlijn (2001/42/EG) volgt dat het juridisch voorzorgsbeginsel dient te worden gehanteerd, kan op goede grond worden betoogd en volgehouden dat er geen vergunningen voor windturbines mogen worden afgegeven voordat vooraf en met wetenschappelijke zekerheid is vastgesteld dat de gezondheid en de leefomgeving van de mens wordt beschermd of verbeterd. Verslechteren mag dus niet. De overheid en rechter dienen de burger daartegen effectief te beschermen. Het nalaten daarvan is niet alleen niet duurzaam maar vormt een ontoelaatbare inbreuk op grondrechten en het recht op bescherming van een ongestoord gezinsleven. Eén en ander klemt te meer nu de turbines steeds hoger en groter in aantal worden en steeds dichter in de buurt van onze bebouwing, natuur en gevoelige objecten worden gerealiseerd. Het vraagstuk is urgent. Het gaat om onderzoek waarin met wetenschappelijke zekerheid kan worden vastgesteld dat 100% wordt uitgesloten dat er voor onze buurt, in ons type woonhuizen, bij ons type bewonerspopulaties - kinderen daarbij inbegrepen-, met onze gezondheid, onze al bestaande aandoeningen en risicoprofielen, met onze recreatiebehoeftes, onze sociaal economische status en onze beperkte ontsnappingsmogelijkheden en mobiliteit, ook maar iets aan de bestaande situatie verslechterd. Hetzelfde geldt uiteraard voor alle delen van de unieke en beschermde natuur, waaronder bomen, dieren-, planten-, vogel-, insecten, vleermuizenpopulatie, ringslangen en de gehele biodiversiteit en natuurverbinding op land, in de lucht of in het water ook maar iets verslechterd.	We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen we serieus. Het is wel in eerste instantie aan de gemeenten om mogelijke gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de zoekgebieden. We zien ook dat dat gebeurt, onder meer in Amsterdam die zoekgebieden heeft gewijzigd naar aanleiding van deze zorgen maar ook een zgn. Health impact assesment gaan doen en geluidsimulaties. Daarnaast blijven we als provincie het belang van afstemming en participatie benadrukken en faciliteren we de gemeenten bij de (financiële) participatie. Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt om die reden hier niet inhoudelijk beantwoord.

ZW-0020	ZO-0038	Met betrekking tot de genoemde maatregelen/normen in deze paragraaf ben ik er niet gerust op dat deze voldoende bescherming bieden tegen (laag)frequente geluidshinder van windturbines, zeker wanneer de afstandsnorm van 600m niet meer wordt gehandhaafd. Als de gemeente Amsterdam windturbines plaatst in de zoekgebieden 5b/c dus op ongeveer 350m (!) van onze woonwijk, zijn onze woningen m.i. onvoldoende verzekerd van goede bescherming tegen geluidhinder. Dit geldt naar mijn mening eveneens voor de overige zoekgebieden rond Amsterdam Zuidoost: Diemerscheg (5a) (nabij woonwijken: Driemond en Kantershof), (Knooppunt) Holendrecht (6a) (woonwijk Holendrecht), Amstel III (6b) (nabij Reigersbos) en kop Amstelscheg (nabij woonwijken Bullewijk). De turbines rond deze wijken komen binnen een straal van 1500m of zelfs binnen een straal van 600m van woningen te staan. Ik ben voorstander van windenergie, maar niet wanneer turbines zó dicht op woonwijken worden gebouwd. Het gaat hier bovendien niet om 'mijn achtertuin', maar om de groene gebieden van de gehele wijk Zuidoost, waar vele mensen wonen en recreëren. Het criterium uit de Omgevingsverordening 2020 (6.27h) dat turbines ‘ruimtelijk zorgvuldig moeten worden ingepast’ laat m.i. de bouw van dergelijke hoge turbines nabij woonwijken en in groene, kwetsbare gebieden bovendien niet toe. Ik roep de provincie op om de uitkomsten van het onderzoek van het landelijk expertisenetwerk Windenergie (RIVM) af te wachten alvorens over te gaan tot vergunningverlening voor de bouw van windturbines in groene gebieden en nabij woonwijken.	Wij hebben de oproep gehoord en wij volgen de ontwikkelingen op de voet. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt om die reden hier niet inhoudelijk beantwoord.
ZW-0021	ZO-0039	Wij willen graag duidelijkheid wie bij grotere windprojecten het bevoegd gezag is. In de Omgevingsverordening 2022 staat artikel 6.35 Windtubines in RES zoekgebieden. Daarmee wordt ruimte geboden aan gemeenten om in omgevingsplannen windturbines mogelijk te maken. In principe is de provincie dus bevoegd gezag als het gaat om wind op land, in ieder geval vanaf 5 Mw. Dat is voor de grotere parken dus vooral van belang. De provincie zal hiervoor een projectbesluit moeten nemen, maar daar kan van afgeweken worden. In de oplegger staat: “Hiervoor in de plaats komt een instructieregel voor de gehele provincie die inhoudt dat gemeenten in hun omgevingsplannen windturbines mogelijk kunnen maken uitsluitend voor zoekgebieden die in de RES’en zijn vastgelegd. Zo krijgen gemeenten de mogelijkheden om te bepalen waar in de gemeente ruimte is voor windenergie.” Legt de provincie in de Omgevingsverordening 2022 het bevoegd gezag voor de realisatie van windturbines volledig bij de gemeente?	Via de instructieregel zoals opgenomen in artikel 6.27a van de 1e partiële herziening OVNH2020 worden gemeenten in staat gesteld om via ruimtelijke plannen windenergie in de RES zoekgebieden wind en wind + zon mogelijk te maken. Wie bevoegd gezag is voor de vergunningverlening van de windparken is geregeld in de Elektriciteitswet 1998. Wij zijn niet voornemens daarvan af te wijken.
ZW-0021	ZO-0040	Duurzame energie Met betrekking tot het plaatsen van windturbines op locaties die gelegen zijn binnen de begrenzing van het Bijzonder Provinciaal Landschap, wordt gesteld dat dit mogelijk is, indien sprake is van een groot openbaar belang in relatie tot zon en wind. Echter, niet duidelijk is wat onder een groot openbaar belang moet worden verstaan. Uit de toelichting volgt dat dit afhankelijk is van de RES.	De toelichting op groot openbaar belang in het geval van wind en zon binnen BPL is uitgebreid om meer duidelijkheid op dit onderwerp te bieden.

		Naar onze mening is sprake van een vaag omschreven begrip, welke in de praktijk tot veel discussie en mogelijk juridische procedures zal leiden. Wij verzoeken u om met betrekking tot het onderwerp zon in wind in relatie tot het Bijzonder Provinciaal Landschap een duidelijk standpunt in te nemen. Een optie is dat u stelt dat windturbines, gelet op de klimaatopgave, van groot openbaar belang zijn om vervolgens te kijken of er geen reële alternatieven zijn voor plaatsing van windturbines buiten het Bijzonder Provinciaal Landschap.	
ZW-0022	ZO-0041	Zoals aangegeven verwachten we met deze provinciale verordening uitvoering te kunnen geven aan de opgave ten aanzien van het opwekken van duurzame energie. De inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2022 is afhankelijk gemaakt van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt verwacht op 1 juli2022. Het zal voor de verdere uitvoering van de RES nodig zijn om te kunnen anticiperen op voorliggende Omgevingsverordening NH2022 en we vragen daarbij in voorkomende gevallen om uw medewerking.	Aan uw verzoek wordt voldaan door de 1e partiële herziening OV NH2020, omdat daarmee de wijziging t.a.v. Wind op Land uit de OV NH2022 worden opgenomen in de vigerende OV NH2020.
ZW-0022	ZO-0042	Artikel 6.34-6.39 Windenergie De gemeente Amsterdam is verheugd dat de bovenwettelijke provinciale regels ten aanzien van de realisatie van windparken zijn vervallen. Met deze provinciale verordening verwacht de gemeente uitvoering te kunnen geven aan de opgave ten aanzien van het opwekken van duurzame energie volgens het programma van de RES. De inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2022 is afhankelijk gemaakt van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is nog onzeker en wordt in de loop van 2022 verwacht. Het zou voor de verdere uitvoering van de RES nodig zijn om te kunnen anticiperen op voorliggende Omgevingsverordening NH2022 en vragen daarbij in voorkomende gevallen om de medewerking. Volgens de toelichting op de Omgevingsverordening NH2020 vormen de RES'sen 1.0 uitgangspunt voor wind op land en de opwekking van zonne-energie. De RES is echter een continue cyclus dat samengaat met het omgevingsbeleid. Om te komen tot een goed ruimtelijke afgewogen bod is in eerste instantie gekozen voor een verkennend onderzoek. Dit heeft geresulteerd in de RES 1.0. In een volgende fase worden de zoekgebieden verder onderzocht en concreter gemaakt. Indien blijkt dat de opgave voor energie niet geheel kan worden gerealiseerd onder het omgevingsbeleid dan zal daar waar mogelijk het omgevingsbeleid moeten worden aangepast en volgt een RES 2.0. De gemeente geeft de provincie in overweging naar dit cyclische proces te verwijzen in de toelichting van de Omgevingsverordening zodat bij vaststelling van de RES 2.0 deze en daarna een volgende RES het uitgangspunt zal vormen. De gemeente Amsterdam vertrouwt hierbij op de samenwerking tussen provincie en gemeente bij de verdere uitwerking en uitvoering van de RES 1.0 (en volgende) zodat wij onze doelstellingen kunnen realiseren.	Om de voortgang van de RES'en 1.0 te waarborgen, en duidelijkheid te scheppen voor gemeenten, initiatiefnemers en bewoners over mogelijkheden voor wind op land, wordt de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (OVNH 2020) aangepast op het onderwerp Wind op Land. Nieuwe zoninitiatieven kunnen (los van de besluitvorming over de RES) worden voorgelegd aan de gemeenteraad of het college van B&W mits ze voldoen aan de vereisten zoals opgenomen in de dan geldende Omgevingsverordening (NH2020 of NH2022). Na vergunningverlening worden ze meegeteld in de RES 2.0. Nieuwe windinitiatieven moeten eerst een plek krijgen in de RES 2.0 en vervolgens in de provinciale Omgevingsverordening alvorens hiervoor vergunningen kunnen worden afgegeven.

ZW-0023	ZO-0043	Naar verwachting wordt de RES 1.0 in de zomer 2021 vastgesteld. Na de zomer wordt de omgevingsverordening vastgesteld. Uitgangspunt is dat de RES 1.0 overgenomen wordt in de omgevingsverordening. Kunt u toelichten wat dat precies betekent? Worden er uitzonderingen binnen de regimes mogelijk gemaakt? ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	Om de voortgang van de RES'en 1.0 te waarborgen, en duidelijkheid te scheppen voor gemeenten, initiatiefnemers en bewoners over mogelijkheden voor wind op land, wordt de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (OVNH 2020) aangepast op het onderwerp Wind op Land. Tegelijkertijd worden ook de daarbij behorende documenten ter inzage gelegd waaronder het Afwegingskader Hollandse Waterlinies. Deze laatste geeft de regels en mogelijkheden aan voor wind en zon bij de Werelderfgoederen in Noord-Holland.
ZW-0023	ZO-0044	3.4 Realisatie van windturbines 5. De beoogde vervanging van de windturbines vindt plaats binnen het Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam. In de huidige Omgevingsverordening NH2020 is een verbod opgenomen tot het plaatsen van windturbines binnen het werkingsgebied Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (art. 6.58, lid 4). Door het vervallen van dit verbod in de nieuwe Omgevingsverordening NH2022 wordt de benodigde ruimte gecreëerd voor de vervanging van de windturbines. De gemeente Haarlem vindt dit een positieve en broodnodige aanpassing voor de realisatie van het energielandschap. Het huidige verbod is ook niet nodig op basis van de Rijksregels in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening of de nieuwe Rijksregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Aangezien met het vervallen van het verbod alsnog moet worden vastgesteld dat de windturbine de kernkwaliteiten niet aantast, blijft afdoende bescherming geborgd. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	Het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies wordt opgenomen als bijlage bij de omgevingsverordening. Dit gebeurt in zowel de partiële herziening OV NH2020, en daarmee de OV NH2020, als de OV NH2022. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan deze zienswijze.
ZW-0023	ZO-0045	18. De Omgevingsverordening NH2022 kent ook de mogelijkheid om bij bestaande activiteiten een beperkte toevoeging van nieuwe activiteiten of een beperkte wijziging door te voeren, mits (i) deze noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteit, (i) deze ondergeschikt is aan de bestaande activiteit en (iii) eventuele negatieve effecten worden gecompenseerd. Er zijn thans vier windturbines geplaatst op Schoteroog, die worden vervangen door één windturbine. Dit betreft dus een bestaand activiteit waarin een wijziging wordt doorgevoerd. Acht uw provincie deze wijziging realiseerbaar met voornoemde bepaling uit de Omgevingsverordening NH2022? 19. Wij verzoeken de provincie in reactie op onze bijdrage expliciet een toelichting te geven hoe de Omgevingsverordening 2022 het energielandschap Schoteroog kan faciliteren. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	Wij zijn reeds met u in gesprek over deze casus en zullen in vervolggesprekken deze vraag meenemen. De herbegrenzing van werelderfgoed Stelling van Amsterdam nabij Schoteroog is opgenomen in de wijziging werkingsgebieden Omgevingsverordening NH 2020 ronde 2021. In de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening NH 2020 zijn de verbodsbepalingen ten aanzien van zon en wind in de Stelling van Amsterdam geschrapt. In plaats hiervan is een Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies opgenomen. Dit wordt eveneens verwerkt in de OV NH 2022.

ZW-0025	ZO-0047	Advies aan Provinciale Staten 1. Gebruik de bevoegdheid om bij de aanwijzing van een zoekgebied rekening te houden met integrale afweging inzake het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland of natuurverbinding. Doe dit niet om uitzonderingen toe te staan maar om leefbaarheid en natuur extra gewicht te geven. 2. Sta niet toe dat windturbines her en der worden geplaatst omdat daar in de kleine zoekgebieden nog net ruimte voor is. Dit met het oog op het behoud van leefbaarheid, beperken van overlast en omdat die turbines toch niet rendabel zijn. 3. Zet in op windenergie op zee, want dat heeft de voorkeur van de provincie Noord- Holland en de landelijke politieke partijen. Maak een afspraak hierover met het Rijk en verminder hierdoor de huidige druk op de leefbaarheid en gezondheidsrisico's in Amsterdam en buurgemeenten. Mijn persoonlijke conclusies zijn: 1. Het coalitiebestuur van de gemeente Amsterdam en in mindere mate het provinciebestuur, kenmerkt zich door vasthouden aan de macht, maar getuigt hierdoor van ideologische en procedurele leegte. Hoe is het mogelijk dat een progressief bestuur in Amsterdam zich zo afwendt van de eigen oorspronkelijke idealen? Daarbij etaleert het vasthouden aan procedures een dogmatische instelling ("we willen 17 windturbines binnen de stad plaatsen") waarbij het doel uit het oog is verloren. 2. Bij draagvlak gaat het primair om initiatiefnemers, energiemaatschappijen, investeerders en grote elektriciteitsafnemers. Bewoners, in de betekenis van omwonenden die ernstige overlast gaan ondervinden, spelen voor gemeente en provincie kennelijk geen rol van betekenis. Dit blijkt uit het verkleinen van de afstand tot 350 meter en uit de afstemming met buurgemeenten om zoekgebieden onderling te laten aansluiten, waardoor de overlast voor omwonenden extra groot wordt.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt om die reden hier niet inhoudelijk beantwoord.
ZW-0026	ZO-0048	De Nederlandse geluidsnormen zijn de minst beschermende in Europa, hoe vaak bestuurders dit ook ontkennen. 9 % van de omwonenden krijgt bij zulke normen gezondheidsklachten (RIVM, de Laat). Terecht geeft RIVM toe dat nader onderzoek nodig is, dat er nog geen onderzoek gedaan is in de Nederlandse situaties waar tientallen mensen verhuisden, en dat er nog geen onderzoek is gedaan bij kinderen. Het voorzorgsbeginsel moet hier worden toegepast. Experimenteren met volksgezondheid is hier aan de orde. Het risico dat er voortijdig moet worden afgebroken vanwege Europese normen is aanwezig. Het gaat om beslissingen met een grote nationale impact en met een grote impact op de energietransitie. Het voorzorgsbeginsel moet worden toegepast en daarop moet vanuit landelijke regie worden toegezien. Wij denken dat een pas op de plaats nodig is om een vliegende vervolgstart te maken vanuit de visies die door alle partijen in de landelijke verkiezingsprogramma's zijn gepresenteerd. Meerderheden van de raad in Amsterdam, Ronde Venen en	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om

		andere gemeenten erkennen dat het draagvlakonderzoek zeer veel te wensen overliet en ronduit onvoldoende was. Gemeenten beloven verbetering, maar dan wel nadat de zoekgebieden zijn goedgekeurd. Wij denken dat in ruimtelijke ordeningsvraagstukken centrale sturing noodzakelijk is en dat de omgevingsverordening zoals nu geformuleerd in ieder geval op genoemde punten verslechteringen inhouden ten opzichte van de huidige situatie, omdat ze de door RES ingezette decentralisatie zouden consolideren. Wij denken dat de omgevingsverordening heroverweging behoeft. Denken vanuit landelijke kaders en vanuit landelijke verkiezingsprogramma's lijkt ons een goed uitgangspunt. De verkiezingsprogramma's van 17 maart 2017 bieden een kans voor een nieuwe ambitieuze energietransitie vanuit landelijke kaders.	te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
ZW-0027	ZO-0049	Sluit reservezoekgebieden uit als zoekgebied waar met een omgevingsplan de plaatsing van windmolens mogelijk kan worden gemaakt Toelichting: n RES NHZ is een reservezoekgebied aangewezen in landelijk Noord van de gemeente Amsterdam, dat deel uitmaakt van het Bijzonder Provinciaal Landschap Waterland. De SBW vindt dat ongewenst. Ten eerste omdat het een weidevogelgebied betreft, ten tweede vanwege de kernkwaliteit openheid en vergezichten en ten derde omdat dit reservezoekgebied niet met de noodzakelijke zorgvuldigheid is aangewezen. In de Spoedvoordracht voor de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van 9 maart jl. (nummer VN2021-004768) staat ten aanzien van het extra zoekgebied in RES 1.0 voor NHZ, p. 10: 'De status is niet veranderd ten opzichte van de concept RES. Dit gebied is niet specifiek onderzocht.' 1 Het staat niet voor niets op de reservelijst. De dreiging van plaatsing in het reservezoekgebied is echter groot gelet op protesten tegen windmolens in de andere zoekgebieden bij Amsterdam. Vanwege deze redenen stellen wij voor uitdrukkelijk in artikel 6.35 van het Ontwerp op te nemen dat een reserve- of extra zoekgebied niet als zoekgebied wordt aangemerkt als bedoeld in dit artikel. Neem als voorwaarde op herstel in de oude toestand indien de windmolens uit bedrijf zijn genomen Toelichting: Wij vragen ons af waarom geen voorwaarde in artikel 6.35 van het Ontwerp is opgenomen over herstel in de oude toestand, nadat de windmolens uit bedrijf zijn genomen indien er geen goedgekeurd plan ligt voor vervanging. Daarvoor dient financiële zekerheid te worden geregeld. Een zodanige voorwaarde is wel opgenomen voor opstellingen voor zonne-energie in artikel 6.39 van het Ontwerp. Het is kennelijk nodig want bij Durgerdam en bij Het Schouw staan nog steeds onderstellen van windmolens, nadat deze jaren geleden zijn onttakeld.	De reserve zoekgebieden wind in Amsterdam blijven op de kaart staan, omdat Amsterdam hier pas mee aan de slag gaat op het moment dat alle voorkeursgebieden zijn uitgewerkt en/of niet genoeg mogelijkheden bieden. Bij de uitwerking van deze gebieden komen veel vragen kijken en is het belangrijk om zaken goed te onderzoeken en onderbouwen. We gaan hierbij zo goed mogelijk om met de zorgen die er leven, zoals het effect van windturbines op gezondheid en leefbaarheid, maar ook of we wel snel genoeg stappen zetten en of de plannen uitvoerbaar zijn. Reserve zoekgebieden kunnen hierna alsnog afvallen. Het is aan de gemeente om in het ruimtelijk proces voorwaarden op te nemen voor het herstel in de oude toestand.
ZW-0029	ZO-0051	Zij willen geen industriële windturbines dichtbij bebouwing en in unieke natuur. Volgens de ondertekenaars is er in en rond Amsterdam (buiten de haven) geen ruimte voor industriële windturbines. Windalarm bepleit versnelde	We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen we serieus. Het is wel in eerste instantie aan gemeenten om mogelijke

		uitbreiding van windturbines op zee en het stoppen met windmolens op land. Dit beleid is gezien de schaalvergroting van turbines en potentie van wind op zee achterhaald, duur en nadelig voor mens en natuur. Het rijksbeleid om turbines met subsidie als confetti over het land te verspreiden leidt tot weerstand onder de bevolking en wordt door de rijksadviseurs afgewezen. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL BESTAND	gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de RES zoekgebieden. We zien ook dat dat gebeurt, onder meer in Amsterdam, waar zoekgebieden zijn gewijzigd naar aanleiding van deze zorgen maar ook waar een zogenoemde Health impact assesment wordt gedaan, alsook geluidsimulaties. Daarnaast blijven we als provincie het belang van afstemming en participatie benadrukken en faciliteren we de gemeenten bij de (financiële) participatie.
ZW-0030	ZO-0052	Artikel 1.3 oogmerk Doelen die ik van harte ondersteun, alleen ben ik bang dat de plannen met de RES, en de plaatsing van windturbines hiermee strijdig zijn. Het gaat mij om de gevolgen voor de natuur, voor de omwonenden en hun gezondheid, en de verslechtering van de Ruimtelijke Ordening en de negatieve bijeffecten daarvan. En tenslotte zeg ik nog iets over het recente draagvlakonderzoek. Bij zoveel zoekgebieden in de provincie gaat het om veengebieden, die dus juist beschermd en hersteld zouden moeten worden, bijvoorbeeld de zoekgebieden rondom Amsterdam. Wat mij betreft moeten ze beide tegelijk worden aangepakt, waarbij de maatregelen ten behoeve van het klimaat de biodiversiteitscrisis niet moeten versterken. En juist dit is wat er met de huidige RES-plannen dreigt te gebeuren. De plaatsing van windturbines in de natuur (in de NNN-gebieden, in volkstuinen, in Natura2000, maar ook in BPL-gebieden) en dichtbij bewoning heeft allerlei mogelijke negatieve gevolgen. · De vogelstand loopt gevaar, zowel trekvogels, als standvogels, roofvogels, lepelaars, allerlei vogels lopen gevaar in de wieken terecht te komen · Vleermuizen, · maar ook insecten worden in veel grotere getalen door de bladen vermorzeld dan oorspronkelijk gedacht. En het gaat al niet goed met insecten. · Maar ook voor de bodem zijn er negatieve gevolgen: trillingen bedreigen de regenwormenpopulatie (teruggang van 40% geconstateerd in de omgeving van windturbines). · Trillingen, zoals opgewekt door grote turbines, kunnen ook invloed hebben op andere daarvoor gevoelige dieren, zoals bepaalde vissen (modderkruiper), maar ook op ringslangen. Voor deze dieren zijn trillingen ook een signaal voor naderend gevaar. · Megaturbines hebben een grote betonnen voet nodig, een naastgelegen hijsplatform, een weg ernaartoe. In de toch al krappe ruimte die onze natuur is toebedeeld een belangrijk verlies. ZIE VOOR VERDERE ARGUMENTEN ORIGINELE ZIENSWIJZE	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt hier om die reden niet inhoudelijk beantwoord.

ZW-0031	ZO-0053	Middels deze zienswijze willen we uw aandacht vragen voor een landelijk probleem: de gezondheidsrisico's van windturbines die te dicht bij woningen worden geplaatst. Dit probleem speelt ook in Noord Holland en heeft ook betrekking op de Ontwerp Omgevingsverordening NH2022. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT Deze bijdrage bestaat onder andere uit windturbines die op korte afstand van woningen kunnen worden geplaatst, in zogenaamde zoekgebieden. Deze instemming met de zoekgebieden is ons inziens een zorgelijk vanwege de risico's voor de gezondheid.	De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. De provincie vindt het belangrijk om de zorgen van haar inwoners serieus te nemen. In samenwerking met andere provincies – via het IPO – inventariseren we waar behoefte aan is m.b.t. aanvullend onderzoek naar de gezondheidseffecten van windmolens. Aanvullend onderzoek afgestemd op de Nederlandse setting kan inwoners meer vertrouwen geven in de uitkomsten.
ZW-0032	ZO-0054	WIND LANDELIJK GEBIED: Aanpassen van bepalingen over kleine windturbines, en zonnevelden Wel zijn wij van mening dat grootschalige zonneparken, en windturbines, niet thuishoren in kwetsbare landschappen. Hier is de afgelopen maanden al voldoende over gezegd tijdens de discussie over de Regionale Energiestrategie. Toch willen wij graag de volgende opmerkingen maken: Artikel 6.36 Windturbines in landelijk gebied. Naar onze opvattingen horen ook "kleine" windturbines niet thuis in waardevolle landschappen, zoals de binnenduinrand. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	In tegenstelling tot de grote windturbines kunnen de kleine windturbines ook buiten de RES-zoekgebieden ruimtelijk mogelijk gemaakt worden als: • de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan; • de ashoogte niet meer bedraagt dan 15 meter vanaf het maaiveld; • de windturbine in landschappelijk opzicht aansluit op de bijbehorende bebouwing; en • de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast Gezien deze randvoorwaarden dient het bevoegd gezag steeds een zorgvuldige afweging te maken waar deze turbines inpasbaar zijn. Ook gelden de provinciale beschermingsregimes (voor BPL,NNN, Unesco werelderfgoed etc) onverkort.
ZW-0033	ZO-0055	Met de artikelen 6.34 tot en met 6.37 van de ontwerp Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 wordt de geldende regeling voor windturbines ingrijpend aangepast en in overeenstemming gebracht met de afspraken die in de Regionale Energiestrategieën (RES'en) zijn opgenomen. In principe kunnen wij ons vinden in deze aanpassing en de voorgestelde regeling, alleen hebben wij hierover een vraag. In de toelichting op de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 staat het volgende: "Verder geldt dat paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten zullen naar verwachting nog een kader gaan vaststellen als aanvulling op de leidraad welke gaat gelden voor het hele provinciale grondgebied". De vraag is of hiermee wordt gedoeld op de Leidraad Landschap en cultuurhistorie? En zo ja, kunnen wij dan aannemen dat het kader in lijn zal zijn met het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën?	Bij de vormgeving en plaatsing duurzame opwek van energie, waaronder windturbines, grotere windparken en zonneparken, streeft de provincie naar een zo hoog mogelijke bijdrage aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Een belangrijk onderdeel daarvan is de manier waarop deze zich in het landschap manifesteren. Om hier invulling aan te geven is de Ruimtelijke handreiking wind op land door GS vastgesteld.

ZW-0033	ZO-0055	Met de artikelen 6.34 tot en met 6.37 van de ontwerp Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 wordt de geldende regeling voor windturbines ingrijpend aangepast en in overeenstemming gebracht met de afspraken die in de Regionale Energiestrategieën (RES'en) zijn opgenomen. In principe kunnen wij ons vinden in deze aanpassing en de voorgestelde regeling, alleen hebben wij hierover een vraag. In de toelichting op de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 staat het volgende: "Verder geldt dat paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten zullen naar verwachting nog een kader gaan vaststellen als aanvulling op de leidraad welke gaat gelden voor het hele provinciale grondgebied". De vraag is of hiermee wordt gedoeld op de Leidraad Landschap en cultuurhistorie? En zo ja, kunnen wij dan aannemen dat het kader in lijn zal zijn met het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën?	Bij de vormgeving en plaatsing duurzame opwek van energie, waaronder windturbines, grotere windparken en zonneparken, streeft de provincie naar een zo hoog mogelijke bijdrage aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Een belangrijk onderdeel daarvan is de manier waarop deze zich in het landschap manifesteren. Om hier invulling aan te geven is de Ruimtelijke handreiking wind op land door GS vastgesteld.
ZW-0034	ZO-0056	Artikel 6.36 Windturbine bij bouwperceel in landelijk gebied De agrarische sector streeft naar het realiseren van minimaal energie-neutrale bedrijven. Het plaatsen van een kleine windmolen, in combinatie met het toepassen van zonne-energie op het dak, is daarvoor in veel situaties een adequate oplossing. Wij zijn daarom bijzonder content met het opnemen van de in Artikel 6.36 geboden optie voor het plaatsen van een kleine windmolen. In aanvulling daarop pleiten wij ervoor om in Artikel 6.36 een ontheffing voor het plaatsen van een kleine windmolen met een ashoogte van 25-35 meter mogelijk te maken. Deze optie is vooral van belang voor grotere agrarische bedrijven om energieneutraliteit te bereiken. Vanzelfsprekend blijft lid c van toepassing. Aangezien grotere agrarische bedrijven ook veelal beschikken over meer en grotere/hogere gebouwen kan een windmolen met een ashoogte van 25-35 ook bij die bedrijven goed (landschappelijk) ingepast worden. Om te borgen dat de ontheffing ook daadwerkelijk wordt afgegeven aan de grotere agrarische bedrijven is een koppeling met lid a een optie. Dat betekent dat agrarische ondernemers een ontheffing voor een grotere ashoogte kunnen aanvragen op het moment dat het bouwperceel een omvang heeft van meer dan 1 hectare.	Dit artikel is relatief nieuw waardoor wij niet nu al over verruimingen nadenken. Daarnaast wordt de werking van dit artikel twee jaar na inwerkingtreding van de OVNH2020 verordening geëvalueerd.
ZW-0035	ZO-0057	In de ontwerp Omgevingsverordening wordt op twee manieren het realiseren van windturbines (rechtstreeks) mogelijk gemaakt. Enerzijds wordt er ingezet op het realiseren van windturbines binnen bepaalde MRA gebieden (nabij de bovengrondse-hoogspanningsverbindingen: Beverwijk-Oostzaan 380 kV, Beverwijk- Vijfhuizen 380 kV, Diemen-Lelystad 380 kV, Diemen-'s-Graveland 150 kV en Blijswijk-Vijfhuizen 380 kV) en anderzijds op het realiseren van kleinschalige windturbines op het erf. Windturbines kunnen de leveringszekerheid in gevaar brengen doordat er een kans bestaat dat een falende windturbine (of onderdelen daarvan) de hoogspanningsinfrastructuur van TenneT (deels) beschadigt. Een onderbreking van de leveringszekerheid doordat een falende windturbine of onderdeel hiervan onze hoogspanningsverbinding of -station zou treffen is niet	Wij hebben kennis genomen van uw zorgen. Gelet op de uitspraak ECLI:NL:RVS:2021:1395 dient ook in geval van externe veiligheid het bevoegd gezag de beoordeling en het daarop gebaseerde projectmatige besluit te voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Daarbij zal ook de door u geschetste situatie in ogenschouw dienen te worden genomen.

		wenselijk en zou inhouden dat een groot gedeelte van de maatschappij in haar dagelijks functioneren wordt belemmerd. Grote maatschappelijke ontwrichting kan daarvan een gevolg zijn. Daarom streven wij er naar windturbines (zijnde een externe invloed) op gepaste afstand te houden. Daartoe geldt dat TenneT het risico van windturbines op de infrastructuur aanvaardbaar acht wanneer wordt voldaan aan de afstanden zoals die vermeld staan in het handboek Risicozonering Windturbines (opgesteld in opdracht van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, versie mei 2020). Wij adviseren daarom om minimaal deze afstanden aan te houden. Omdat er binnen bepaalde zones invloed kan zijn maar geen standaard faalfrequentie van een hoogspanningsverbinding- of station bestaat, dient binnen de zones zoals genoemd in het Handboek in alle gevallen overleg plaats te vinden met TenneT. Wij willen u dan ook verzoeken om, indien de ontwikkeling nabij een hoogspanningsverbinding plaatsvindt, een zekere adviesplicht in te stellen en/of te verwijzen naar het eerder genoemde handboek (en daarbij de vindplaats ervan te vermelden).	
ZW-0036	ZO-0058	Risico's van windturbines voor natuur De biodiversiteit staat in Europa al jaren onder druk. Het zoekgebied van de gemeente Amsterdam staat óp de grens van het Natura 2000 gebied 'IJmeer'. Op grond van de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn geldt er een beoordelingsplicht voor alle plannen, projecten en andere handelingen die mogelijk significante negatieve effecten kunnen hebben op de natuurwaarden waarvoor het gebied is aangewezen. Een bestuursorgaan mag uitsluitend het plan vaststellen als de zekerheid is verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast. Het versoepelen van de eisen voor plaatsing van windturbines in het IJmeer is hiermee in strijd. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	De landelijke natuurbeschermingsregimes blijven onverkort gelden. Dit geldt ook voor de provinciale beschermingsregimes voor onder meer NNN en BPL in de OV NH2020. Het uitgangspunt voor NNN blijft dat activiteiten in het ruimtelijk besluit niet zijn toegestaan, indien deze leiden tot een aantasting van het NNN, tenzij er sprake is van een activiteit die past binnen een afwijkingsmogelijkheid.
ZW-0037	ZO-0059	Deze zienswijze wordt ingediend namens 139 personen. De indieners zijn allen woonachtig (of hebben een volkstuin waar geslapen mag worden) in en rondom BPL Waterland: namelijk in Schellingwoude, Durgerdam, Zeeburgereiland en Zunderdorp. Deze zienswijze wordt ingediend namens 139 personen. De indieners zijn allen woonachtig (of hebben een volkstuin waar geslapen mag worden) in en rondom BPL Waterland: namelijk in Schellingwoude, Durgerdam, Zeeburgereiland en Zunderdorp. ondanks aanwijzing als zoekgebied in de RES 1.0 NHZ is BPL Waterland geen geschikte locatie voor windturbines Al met al zijn wij met betrekking tot het oostelijk deel van de ring A10 Noord / BPL Waterland tot de volgende conclusie(s) gekomen. Dit gebied: 1. grenst aan Natura 2000-gebied dat een beschermingsregime met externe werking kent; 2. betreft Hoofdgroenstructuur-gebied; 3. is door de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) afgewezen als geschikte locatie voor windturbines;	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord - Holland2020 en wordt hier om die reden niet inhoudelijk beantwoord.

		4. betreft een cruciaal ecologisch verbindingsgebied dat niet verder verzwakt zou moeten worden. 5. is deels NNN-gebied; 6. kent een beduidend hogere 'natuurwaardenscore' dan thans op basis van de Natuurwaardenkaart 2016 wordt aangenomen; 7. is weidevogelgebied en fungeert als de toegangspoort tot de rest van het Waterlandse weidevogelgebied en het IJmeer. Om die reden zouden windturbines (met bijkomende toegangsweg en kraanplaat) leiden tot een overduidelijke aantasting van de kernkwaliteit 'openheid en ruimtebeleving' van dit BPL gebied; 8. is door Vogelbescherming Nederland, mede omdat het weidevogelgebied betreft, aangewezen als locatie waar beslist géén windturbines zouden moeten worden geplaatst (aangeduid als 'paars gebied' op hun risicokaart); ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	
ZW-0038	ZO-0060	Wij roepen de gedeputeerden op om als provincie (weer) de regionale beschermer te worden voor inwoners, natuur en landschap van Noord-Holland en dus regels stellen bovenop de landelijke norm van 350 m grens voor windmolens bij woningen en in het plaatsen van megaturbines in en vlakbij waardevolle natuurgebieden. Dus het omgekeerde van wat er nu dreigt te gebeuren namelijk regels loslaten i.p.v. regels versterken ter bescherming. We verzoeken u met klem om de regeling van artikel 6.35 in de nieuwe omgevingsverordening te laten vervallen en te vervangen door regels waarin de provincie uitdrukkelijk en onherroepelijk burgers en kwetsbare (stad)natuur en landschap beschermt. Wij roepen de gedeputeerden ook op om uw collega's in andere provincies tot het zelfde te inspireren en gezamenlijk tot een evenwichtige aanpak te komen. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol. De beschermingsregimes voor NNN en BPL blijven in de OV NH2022 van kracht. Het uitgangspunt voor NNN blijft dat activiteiten in het omgevingsplan niet zijn toegestaan, indien deze leiden tot een aantasting van het NNN, tenzij er sprake is van een activiteit die past binnen een afwijkingsmogelijkheid.
ZW-0039	ZO-0061	Gelieve een regel toe te voegen die stelt dat buurgemeenten vetorecht hebben op plaatsing van windturbines als die in een straal van 1500 meter van de gemeentegrens liggen.Als alternatief voor de omgevingsverordening zou deze regel ook opgenomen kunnen worden in het kader als aanvulling op de leidraad voor zorgvuldige ruimtelijke inpassing. ZIE VOOR	Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met haar buurgemeenten. We zien dit ook steeds meer gebeuren nu zoekgebieden concreter worden. Er vindt momenteel veel afstemming plaats tussen de gemeenten. Wij zien geen aanleiding dit in de omgevingsverordening te regelen.

		TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT Wat nu in elk geval ontbreekt is een kaderstelling die rekening houdt met het feit dat de geluidswet de burger NIET absoluut beschermt. Gelieve in de kaderstelling op te nemen dat het absolute aantal personen in een ruime straal (1500 meter) moet worden meegenomen bij afweging van lokaties. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	
ZW-0040	ZO-0062	Er is geen blauwdruk welke rol de RES-regio moet oppakken en welke rol de gemeente of provincie moet nemen. De RES-regio's zijn daarvoor te verschillend. M.n. de gemeentes mogen kiezen. Amsterdam koos een "eigen" RES traject waarbij van meet af aan vast stond dat er een eigen extra ambitie lag en dat er wat windenergie betreft 17 windturbines 3MW moesten komen in zoekgebieden binnen de stad. Het regionale perspectief, een gebiedsspecifieke aanpak en alternatieve bronnen (als warmte opwek) ontbraken geheel. Vanwege het bovenstaand en het ontbreken van een regionaal samenhangend perspectief en uw verantwoordelijkheid voor landschap en natuur richt ik deze zienswijze tot de Provincie. VERZOEK : Op zijn minst zouden ook geothermie/aquathermie etc moeten worden meegenomen in de RES 1.0 ambities en berekeningen. Tenslotte is het een levend document en past dit in een adaptieve energiemix. VERZOEK : Geen industriele windturbines in de Scheggen van Amsterdam. De Scheggen moeten het uitgangspunt zijn voor duurzaamheidsdoelstellingen voor de metropool. Het resultaat moet natuurvriendelijk zijn en geworteld in het onderliggende landschap en een samenhangende scheggenstructuur opleveren. Zie ook plaatje landschapsarchitecten hieronder. VERZOEK: Beperk windturbines in amsterdam tot de haven plus 2 of 3 turbines op zee en maak de scheggen drager van de duurzame regio met innovatieve methoden en respect voor natuur en mens ! VERZOEK: om in het kader van de RES NHZ als alternatief voor windturbines bovengenoemde variant in Waterland / Amsterdam Noord de komende maanden samen met stakeholders en overheden d.m.v. ontwerpend onderzoek nader verkennen van mogelijkheden voor energieopwekking door aquathermie en van ecologische, praktische en economische haalbaarheid. VERZOEK: pas de wettelijke normen voor veiligheid toe op volkstuinparken als kwetsbaar object. Pas daarnaast ook de normen voor geluidshinder toe op de volkstuinparken.	Voor wat betreft het zienswijze onderdeel dat ziet op geluidshinder en externe veiligheid geldt dat in projectmatige besluitvorming over windturbines de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Voor het overige beschouwen wij deze zienswijze als een zienswijze tegen de RES en niet tegen de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening NH2020.

ZW-0041	ZO-0063	Naast een aantal punten, die ik hier wil uitlichten, wil ik aangeven dat mijn visie ook meer dan uitstekend verwoord is in de visie, zoals die is ingediend door de heer*** namens Windalarm, ik verzoek u daarvan nota te nemen. De punten in de visie van Windalarm zal ik daarom niet herhalen, maar door deze mededeling wil ik duidelijk gesteld hebben, dat de visie van Windalarm kan worden opgeteld bij mijn persoonlijke visie. Mijn bezwaren hebben onder meer te maken met het gegeven dat de risico's voor de gezondheid niet duidelijk zijn onderzocht zijn. Nu er steeds meer geluiden te horen zijn, dat in andere windgebieden waar windturbines op korte afstand van bebouwing is gerealiseerd, ernstige klachten worden geregistreerd, is nader onderzoek echt wenselijk. Dit nadere onderzoek zou uitgevoerd moeten worden vóórdat de bovenwettelijke afstandsnorm van 600 meter in de omgevingsverordening wordt losgelaten. Voor zoekgebieden rond Amsterdam zou een 350 meter afstand desastreus zijn. Rond de ring A10 (Noord) staan woningen pal tegen de A10 (Noord) aan. Door het verkleinen van de afstandsnorm worden 1000-en mensen en kinderen, die toch al gebukt gaan onder veel overlast door de A10, heel zwaar gestraft; zij kunnen het zich niet kunnen permitteren om in een rustigere omgeving te gaan wonen. Er is immers geen keuzevrijheid van wonen binnen de MRA, of - naar ik heb gehoord - heel Noord-Holland, er zijn gewoonweg te weinig woningen of de woningen zijn veel te duur. ZIE ORIGINEEL DOC ZW VOOR ARGUMENTATIE	We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen we serieus. Het is wel in eerste instantie aan de gemeenten om mogelijke gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de zoekgebieden. We zien ook dat dat gebeurt, onder meer in Amsterdam die zoekgebieden heeft gewijzigd naar aanleiding van deze zorgen maar ook een Health impact assesment gaan doen alsmede geluidsimulaties. Daarnaast blijven we als provincie het belang van afstemming en participatie benadrukken en faciliteren we de gemeenten bij de (financiële) participatie. De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. De provincie vindt het belangrijk om de zorgen van haar inwoners serieus te nemen. In samenwerking met andere provincies – via het IPO – inventariseren we waar behoefte aan is m.b.t. aanvullend onderzoek naar de gezondheidseffecten van windmolens. Aanvullend onderzoek afgestemd op de Nederlandse setting kan inwoners meer vertrouwen geven in de uitkomsten. Bij de vormgeving en plaatsing duurzame opwek van energie, waaronder windturbines, grotere windparken en zonneparken, streeft de provincie naar een zo hoog mogelijke bijdrage aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Een belangrijk onderdeel daarvan is de manier waarop deze zich in het landschap manifesteren. Om hier invulling aan te geven is de Ruimtelijke handreiking wind op land door GS vastgesteld.
ZW-0042	ZO-0064	Afd. 7.2, art. 7.3 - Mijn bezwaar richt zich op het tijdslot van 23:00 - 7:00, 7 dagen/weken. Dit is een onmenselijke belasting. Houdt rekening met gangbare rustmomenten voor o.a. kleine kinderen er zorg dat de mens zich kan ontspannen in het weekend zonder een geluidsbelasting van een windturbines. Eerst gedegen wetenschappelijk onderzoek met de consequenties voor mens en de natuur. Vergelijk de uitkomsten met normen van de WHO. En accepteer de traditionele rustmomenten voor de mens. - relatie met art. 5.74 Besluit Kwaliteit Leefomgeving. Ik mis de cumulatie met andere geluidbronnen dan windturbines. O.a geluid van vliegtuigen, treinen, verkeer van omliggende wegen, industrielawaai, van het landelijk gebied, etc. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. De provincie vindt het belangrijk om de zorgen van haar inwoners serieus te nemen. In samenwerking met andere provincies – via het IPO – inventariseren we waar behoefte aan is m.b.t. aanvullend onderzoek naar de gezondheidseffecten van windmolens. Aanvullend onderzoek afgestemd op de Nederlandse setting kan inwoners meer vertrouwen geven in de uitkomsten.

ZW-0042	ZO-0065	Uit bijlage voorbereidingsbesluit: Subparagraaf 6.2.3.1 windenergie Zie onderstaande passage uit bovengenoemd artikel. Kunt u aannemelijk maken waarom er al zoekgebieden zijn vastgesteld wetende dat er nog zoveel uitgezocht moet worden en er ook zoveel beperkingen zijn? Is hier sprake van zorgvuldig en transparant bestuur en kunnen bestuurlijke besluiten nog worden teruggedraaid? ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT Passage: Er worden aanvullende beperkingen en eisen gesteld aan het plaatsen van windturbines in NNN en werelderfgoed. Voor het Unesco werelderfgoed is een interprovinciaal afsprakenkader in de maak waarin gekeken wordt welke ruimte de Stelling van Amsterdam en nieuwe Hollands Waterlinie (NHW) kunnen bieden aan windenergie. Dit kader wordt onderdeel van deze verordening. Voor NNN geldt de meerwaardebepaling die inhoudt dat een ontwikkeling (zoals een windturbine) duidelijk aantoonbare meerwaarde voor NNN moet hebben voor wat betreft kwaliteit en samenhang. De meerwaardebepaling vervangt de saldobenadering. Daarnaast geldt ook nog steeds dat een ontwikkeling in NNN alleen mogelijk is als deze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantast of van groot openbaar belang is en er geen reÃ«le alternatieven zijn. Met deze nieuwe regeling wordt zorgvuldig uitvoering gegeven aan het coalitieakkoord en worden de provinciale belangen, maar ook de processen voor en de partners in de Regionale EnergiestrategieÃ«n gerespecteerd. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	De RES is een strategische verkenning. De opgaven en ambities in de RES krijgen juridische status in de verankering in het instrumentarium van de Wet ruimtelijke ordening of Omgevingswet, zoals structuur- of omgevingsvisies, omgevings- of bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden zal er nog veel onderzocht moeten worden. Zoekgebieden kunnen kleiner worden of zelfs nog geheel afvallen.
ZW-0043	ZO-0066	Artikel 6.35 Windturbines in RES zoekgebieden Wij zijn blij te zien dat in de omgevingsverordening voor de mogelijkheid om windturbines te plaatsen een koppeling is gemaakt met de RES, zoals in de ambtelijke consultatie is verzocht. Wij vragen ons wel af hoe het gezamenlijk regionaal uitvoeringsprogramma vervolgens in de omgevingsverordening wordt verwerkt en wat hierbij de rol van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling is, met name ten aanzien van de locatieafweging. Immers de locatie wordt in de RES bepaald. Ook vragen wij ons af hoe onder de nu voorgestelde regeling rekening wordt gehouden met de tweejaarlijkse actualisatie van de RES. Het is wellicht verstandig een dynamische verwijzing op te nemen. VOORSTEL: Regeling met dynamische verwijzing	Om de RES 1.0 te borgen in de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening OVNH2020 is in artikel 6.27a een werkingsgebied toegevoegd met daarin de in de RES'en 1.0 vastgestelde zoekgebieden wind en wind + zon, inclusief de daarop aangenomen moties en amendementen. De omgevingsverordening zal indien nodig worden aangepast op het vervolgtraject van de RES. Voor de verdere uitwerking van de zoekgebieden hebben GS de Ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld die bij de besluitvorming over windparken dient te te worden betrokken.

ZW-0043	ZO-0067	Artikel 6.36 Windturbines in landelijk gebied Dit artikel regelt dat voor omgevingsplannen in het landelijk gebied mogelijk is te voorzien in de bouw van één windturbine. Wij gaan er van uit dat hiermee niet wordt bedoeld dat binnen het volledige werkingsgebied Landelijk Gebied slechts één windturbine mag worden gerealiseerd, maar dat het gaat om één windturbine per perceel. De regeling en de toelichting is op dit punt niet duidelijk. Daarnaast kan dat alleen als de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan. De term bouwperceel wekt de indruk dat er sprake moet zijn van een bouwvlak van 1 hectare, terwijl bedoeld wordt een bestemmingsvlak met een stedelijke functie waarbij de omvang van het bouwvlak niet relevant is. Wij verzoeken u dit in de regeling te verduidelijken. Daarnaast geldt dat de ashoogte niet meer mag bedragen dan 15 meter vanaf het maaiveld, terwijl dit niet in verhouding staat tot wat in de praktijk moet worden gezien als een 'kleine windturbine'. Wij verzoeken u nog eens kritisch te kijken of de toegestane hoogte van de windturbines op agrarische percelen in de praktijk toereikend is, rekening houdend met de recente en verwachte ontwikkelingen op dit punt. VOORSTEL: Regeling verduidelijken dat per perceel van de genoemde afmetingen een windturbine kan worden toegestaan.	Het is juist dat met artikel 6.27b van de 1e partiële herziening van de OVNH2020 niet is bedoeld om maar één windturbine in het volledige werkingsgebied Landelijk Gebied mogelijk te maken, maar één windturbine per bouwperceel. Dit is in artikel 6.36 en de toelichting op dit artikel aangepast. Wat met agrarisch bouwperceel wordt bedoeld blijkt uit de begripsbepalingen zoals opgenomen in artikel 1.1 van deze verordening. Hier zal in de toelichting op artikel 6.36 naar worden verwezen. Verder is in de toelichting opgenomen dat de 1 hectare eis ziet op het bestemmingsvlak voor een stedelijke activiteit en niet op het bouwvlak. Windturbines met een ashoogte van 15 meter passen ruimtelijk gezien binnen de schaal van een modern agrarisch bedrijf, dat veelal wordt gekenmerkt door kloeke bedrijfsgebouwen, voedersilo's en een volwassen erfbeplanting. De regeling is nieuw en wordt naar verwachting binnen twee jaar geëvalueerd. Dan kan blijken of aanscherping wenselijk dan wel verruiming van de regelgeving mogelijk is.
ZW-0044	ZO-0068	Als eerste zijn wij positief over uw voornemen om met de partiële herziening van uw huidige provinciale Omgevingsverordening planologisch invulling te geven aan de uitkomsten van het gezamenlijk doorlopen "RES-proces". Om aan de voorgenomen ambities uit de Regionale Energie Strategie 1.0 (hierna RES 1.0) handen en voeten te geven, heeft u voor windenergie nieuw beleid opgesteld. In het ontwerp lezen wij onder meer dat de afstandseis van 600 meter tot gevoelige bestemmingen komt te vervallen en dat het huidige verbod op windturbines behoudens vergunning voor Noord-Holland Zuid vervalt. Daarvoor in de plaats komt een zogeheten 'instructieregel' die het gemeenten mogelijk maakt om in hun omgevingsplannen in de RES-zoekgebieden wind en wind+ zon, windenergie mogelijk te maken, mits de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast en de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) om advies wordt gevraagd. In de RES 1.0 en in uw ontwerp-herziening is op het grondgebied van de gemeente Amsterdam een zoekgebied opgenomen. Dit zoekgebied omvat grote delen van het gebied Landelijk Noord en het IJmeer. De grens van dit zoekgebied voor 'wind' sluit op enkele stukken (waaronder in de Volgermeerpolder) vrijwel direct aan op de gemeentegrens van Waterland. De gemeente Waterland verzoekt, met verwijzing naar bijgevoegde motie van onze gemeenteraad (345-195), de ontwerp-herziening op een zodanige manier aan te passen dat windturbines in het grensgebied op voorhand zijn uitgesloten. Tot slot	De RES is een strategische verkenning. De opgaven en ambities in de RES krijgen juridische status in de verankering in het instrumentarium van de Wet ruimtelijke ordening of Omgevingswet, zoals structuur- of omgevingsvisies, omgevings- of bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden zal er nog veel onderzocht moeten worden. Zoekgebieden kunnen kleiner worden of zelfs nog geheel afvallen. Het is primair een taak van de gemeente om af te stemmen met haar buurgemeenten. We zien dit ook steeds meer gebeuren nu zoekgebieden concreter worden. Er vindt momenteel veel afstemming plaats tussen de gemeenten.

		Wij complimenteren u met de urgentie waarmee u deze opgave oppakt en met de kwaliteit van de stukken. Wij wensen u veel succes met de verdere procedure bij de realisatie van uw le partiële herziening van de Omgevingsverordening 2020.	
ZW-0045	ZO-0069	1/2 1. In zijn algemeenheid vragen wij ons af hoe de omgevingsverordening zich verhoudt tot de hoogtebeperkingen voor windturbines zoals opgenomen in het in 2020 gewijzigde Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (voor Amsterdam lijkt ingevolge de artt. 2.6.2 en 2.6.9 van het Barro jo. art. 2.1, negende lid, en Bijlage 8.4 en 9 van de Rarro een hoogtebeperking van 90 m. vanwege Herwijnen te gelden). 2. De artikelen 6.27a en 6.27b van de partiële herziening voorzien erin dat een ruimtelijk plan vastgesteld kan worden dat -kort gezegd- de realisatie van windturbines binnen de RES1.0-zoekgebieden mogelijk maakt. Wij verzoeken u een definitie van 'ruimtelijk plan' op te nemen. Blijkens de toelichting gaat het om een bestemmingsplan. Graag zouden wij zien wij dat deze artikelen tevens betrekking hebben op een omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2° of 3° of tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van een bestemmingsplan of een beheersverordening wordt afgeweken het bouwen of opschalen van een of meer windturbines mogelijk worden gemaakt. In de praktijk worden aanvragen voor een omgevingsvergunning voor windturbines ingediend. Daarnaast biedt deze afwijkprocedure de mogelijkheid om middels een project-MER een op de situatie toegespitste onderbouwing van de toe te passen normen voor windturbines te geven (zie in dit verband de recente uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over windturbines). 3. In artikel 6.43, achtste lid, van de partiële herziening wordt de term 'omgevingsplan' gehanteerd. Wij merken op dat de partiële herziening bedoeld is om de situatie tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet te regelen en tot dat moment een omgevingsplan niet tot de mogelijkheden behoort. Wij verzoeken u daarom de term 'ruimtelijk plan' consequent te hanteren.	1. Genoemde hoogtebeperkingen, voortvloeiend uit het Barro en Rarro, zijn meegenomen in het addendum op het plan MER. Of aan deze hoogtebeperkingen bij de ruimtelijke inpassing van een concreet park wordt voldaan is ter afweging aan gemeenten. 2. Wat onder ruimtelijk plan wordt verstaan is terug te vinden in bijlage 1 bij de OVNH2020 (begrippen) onder nr. 83. De genoemde omgevingsvergunning staat onder sub d en e. Zie hieronder. Dit zal in de toelichting op artikel 6.27a en b worden verduidelijkt. 83. ruimtelijk plan: a. bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening; b. wijzigings- of uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wet ruimtelijke ordening; c. beheersverordening als bedoeld in artikel 3.38 van de Wet ruimtelijke ordening; d. omgevingsvergunning, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, van het bestemmingsplan of van de beheersverordening wordt afgeweken, voor zover het betreft de planologische gebruiksactiviteiten als genoemd in artikel 4, onderdelen 9 en 11, van bijlage II bij het Besluit ruimtelijke ordening; e. omgevingsvergunning, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, van het bestemmingsplan of van de beheersverordening wordt afgeweken; of f. projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2.10 van de Crisis- en herstelwet. 3. Het is juist dat in artikel 6.43, achtste lid, van de 1e partiële herziening OVNH2020 de term 'omgevingsplan' onterecht is gehanteerd. Wij zullen hier 'ruimtelijk plan' van maken.

ZW-0045	ZO-0070	2/2 6. De zinsnede in Artikel 6.43, vijfde lid, onder a, iii 'de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig en worden gecompenseerd.' loopt niet goed. Wij geven u ook in overweging om deze te verduidelijken door middel van de volgende tekstsuggestie: 'de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang zoveel mogelijk te voorkomen en voorzover deze niet voorkomen kunnen worden, gelijkwaardig te compenseren'. 7. Ook is niet duidelijk hoe artikel 6.43, vijfde lid, onder a zich verhoudt tot artikel 6.43, onder b. Deze lijken deels hetzelfde te willen regelen; met name geldt dat voor artikel 6.43, onder a, iii en artikel 6.43, onder b, i. Het vereiste van 'aantoonbare meerwaarde' in artikel 6.43, vijfde lid, onder b ii, achten wij niet een reële eis; daarbij lijkt de omgevingsregeling uit te gaan van het in stand houden van natuurwaarden, en niet van aantoonbare meerwaarde. In zijn algemeenheid is de wijze van compensatie in zijn totaliteit moeilijk te doorgronden. Wij stellen daarom voor de regels in de omgevingsverordening te beperken en de wijze van compensatie in zijn geheel in de omgevingsregeling uit te werken.	Dank voor uw opmerkzaamheid. Wij passen deze zin aan. Uw tekstsuggestie nemen we niet over. De huidige tekst achten wij voldoende duidelijk. De onderdelen a en b van artikel 6.43, vijfde lid, regelen verschillende uitzonderingen op het verbod op aantasting van het NNN. Onderdeel a kan worden toegepast als er sprake is van een groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. Omdat voor toepassing van onderdeel b geen groot openbaar belang is vereist, moet voor de toepassing daarvan een meerwaarde voor het NNN worden aangetoond. Het vereiste van die meerwaarde hebben wij daarom in de Omgevingsverordening opgenomen.
ZW-0046	ZO-0072	Deze zienswijze heeft betrekking op wind energie, artikel 4.100 en 6.2.1 Graag zouden we zien dat de kleine windmolens tot 15 meter toegestaan worden op agrarische erven in werelderfgoed De Beemster. We vragen ons af waarom het wel toegestaan zou zijn in het gebied van de Stelling van Amsterdam waarvan er 5 forten in De Beemster liggen en waarom De Beemster zelf niet meteen meegenomen wordt als gebied waar deze kleine windmolen ook toegestaan is op de agrarische erven. In de bijlage een foto van deze kleine windmolen, een prachtige molen die prima past in wereld erfgoed De Beemster.	De ruimtelijke kwaliteit van de Beemster wordt op diverse schaalniveaus bewaakt. Het Rijk heeft in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) de kernkwaliteiten van het werelderfgoed De Beemster vastgesteld als uitwerking van de uitzonderlijke universele waarden van UNESCO. Provincie Noord-Holland heeft de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen Droogmakerij de Beemster en De Stelling van Amsterdam uitgewerkt en geobjectiveerd in de Omgevingsverordening. Op lokaal niveau heeft de gemeente Beemster de ruimtelijke kwaliteit geborgd in de structuurvisie, het bestemmingsplan en de omgevingsnota. Onderzocht moet worden hoe de energietransitie kan worden ingepast in het cultuurhistorische landschap van Beemster. Samen met de gemeente pakken wij dit op.

ZW-0047	ZO-0139	Wijzigingen Omgevingsverordening NH2020 In uw toelichting geeft u aan dat de OV NH2020 ruimte gaat maken voor de RES'en 1.0 die leidend worden voor wind op land. Zo vervallen de 600 meter afstandseis tot gevoelige bestemmingen en het huidige verbod op windturbines behoudens vergunning voor Noord-Holland Zuid. Daarvoor in de plaats komt een instructieregel die het gemeenten mogelijk maakt om in hun ruimtelijke plannen in de zoekgebieden wind en wind + zon in de RES 1.0 windenergie mogelijk te maken, mits de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast en aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd. Negatieve gevolgen windturbines nabij Landsmeerderveld In de RES 1.0 en in uw ontwerp-herziening is op het grondgebied van de gemeente Amsterdam een zoekgebied opgenomen. Dit zoekgebied ligt ten noorden van de A10 en in de directe nabijheid van het Landsmeerderveld. Dit open en waterrijke veenpolderlandschap is onderdeel van het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). De grote openheid van het natuurgebied is zeer kwetsbaar omdat in en rond het vlakke land bijna elke ruimtelijke ingreep zichtbaar is. Onzes inziens dient deze bijzondere waarde voor zowel bewoners en recreanten, als voor weidevogels niet verstoord te worden door de realisatie van windturbines. Daarbij zouden inwoners en dieren geen overlast mogen ervaren van windturbines in de vorm van geluidsoverlast of door (bewegende) slagschaduw. De gemeenteraad van Landsmeer heeft dan ook middels verschillende moties uitgesproken tegen dit zoekgebied aan gemeentegrens. De gemeente Landsmeer verzoekt daarom de ontwerp-herziening op een zodanige manier aan te passen dat windturbines in het bovengenoemde zoekgebied op voorhand zijn uitgesloten.	Bij de verdere concretisering van windzoekgebieden langs de A10 zal door de gemeente Amsterdam/initiatiefnemer onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn in relatie tot BPL. In uw zienswijze spreekt u over "directe nabijheid" van het BPL in Landsmeerderveld. Het Landsmeerderveld is wel BPL maar de zoeklocatie is er niet in gelegen. BPL kent geen externe werking. Dit neemt niet weg dat er altijd rekenschap van een goede ruimtelijke ordening moet worden gegeven. In de 1e partiële herziening van Omgevingsverordening NH 2020 hebben wij er bewust voor gekozen om onze bovenwettelijke regels waaronder de 600 m tot gevoelige bestemmingen los te laten. Dit is daarmee ook opgenomen in de OV NH2022. En daarvoor in de plaats een instructieregel voor gemeenten op te nemen. In het Uitvoeringsprogramma RES is mede op ons verzoek nadrukkelijk opgenomen dat in Q1/Q2 2022 gemeenten afspraken maken bij grensoverschrijdende en grens nabije zoekgebieden; het betreft daarbij ook afspraken over burgerparticipatie van buurgemeenten, lokaal eigendom etc.
ZW-0048	ZO-0073	A) Op 18 juni 2021 hebben wij al een zienswijze ingediend op de Ontwerp-omgevingsverordening NH2022. Deze blijft van kracht. Middels deze zienswijze willen we nogmaals uw aandacht vragen voor een landelijk probleem: de gezondheidsrisico's van windturbines die te dicht bij woningen worden geplaatst. Dit probleem speelt ook in Noord Holland en heeft ook betrekking op de Ontwerp Omgevingsverorderning NH2022 en deze 1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020. Middels een raadsadres d.d. 29 maart 20211, ondertekend door meer dan 100 (para)medici, en een addendum d.d. 18 mei 20212, en een reactie aan de gemeente d.d. 24 mei 20213 hebben wij voldoende aangetoond dat er gezondheidsrisico's zijn en er meer onderzoek nodig is. Het antwoord van het RIVM aan de gemeente d.d. 12 april 2021 ondersteunt deze oproep tot meer onderzoek. Daarnaast blijkt dit ook uit de bekendmaking op 3 juni dat het RIVM een landelijk Expertisecentrum Windenergie en Gezondheid opricht. Bij deze dienen we zienswijze in op de "1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020". We gaan eerst in op 2 van de documenten die ter inzage	1. In het Addendum is de gebruikte methodiek beschreven. De suggestie 'dat het wel meevalt' wordt in het Addendum niet gedaan. Door juist ook de hinder bij lage geluidniveaus te laten zien wordt een beeld gegeven van de mogelijk op te treden hinder bij de zoekgebieden. 2. Zoals ook in het Addendum aangegeven pretendeert het Addendum niet een exacte, gedetailleerde effectbeschrijving te zijn. Dat is immers, gezien de stand van de planvorming (alleen zoekgebieden, geen concrete windturbineopstellingen) ook niet mogelijk. Dat laat onverlet dat de kansen en risico's van de zoekgebieden kunnen worden beschreven en dat een beeld kan worden gegeven van de overall milieugevolgen van het voorgenomen beleid van de provincie.

		liggen, de MER Addendum Wind op Land en het Ontwerpbesluit. Daarna wijzen wij u nog op wat actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor uw besluitvorming. MER Addendum Wind op Land Sectie 3.2.1 Geluid. Effecten op geluid – geluidhinder Zienswijze 1: In deze sectie worden aan zoekgebieden 'tinten' toegekend (uit de beoordelingsschaal van pagina 20) op basis van berekeningen die volgens ons volledig arbitrair zijn. Daarmee zet deze sectie de lezers op het verkeerde been door te suggereren in tabel 3.2 dat de hinder en ernstige hinder wel mee valt en dat het aantal gehinderden of ernstig gehinderden ook wel mee valt.	
ZW-0048	ZO-0074	B) Zienswijze 3 De tekst op pagina 25 gaat verder als volgt: "Om toch een beeld te kunnen geven van de mate waarin windturbines in de zoekgebieden kunnen leiden tot geluidhinder in de woonomgeving is met behulp van GIS het aantal woningen en woonboten rond de zoekgebieden geteld. Vervolgens zijn deze aantallen gecombineerd met een uit de literatuur en praktijkgegevens afgeleide relatie tussen afstand en het aandeel van de bewoners dat hinder of ernstige hinder ervaart. Dit leidt per zoekgebied tot een inschatting van het aantal gehinderden. Deze aanpak heeft het karakter van een worst-casebenadering, omdat het uitgangspunt is dat op de grenzen van het gehele zoekgebied geluid wordt geproduceerd door windturbines. In de prak-tijk zal dat, zeker bij de grotere zoekgebieden en zoekgebieden waarin het mogelijk is turbines niet op of dichtbij de grens van het zoekgebied te plaatsen, niet het geval zijn. Daarnaast is geen rekening gehouden met afscherming die vooral in woonkernen van belang kan zijn. Een tweede kanttekening is dat de gehanteerde relatie tussen afstand en hinderpercentages indicatief is. Dat komt doordat relatie tussen afstand en hinderpercentage is afgeleid van literatuurgegevens over de afstand van geluidcontouren tot de bron (de windturbines). Zoals hiervoor aangegeven is de afstand van de geluidcontouren geen vast gegeven, maar afhankelijk van een groot aantal facto-ren. Een derde kanttekening is dat de hinderpercentages zijn gebaseerd op onderzoeken van meer dan tien jaar oud. Recentere informatie is in deze vorm niet beschikbaar. Ondanks deze onzekerheden geeft de gehanteerde methodiek wel een beeld van de gevoeligheid van de zoekge-bieden voor het optreden van geluidhinder." Zienswijze: Ondanks de kanttekeningen die hier worden gemaakt, wordt toch niet geconcludeerd dat je door deze vele onbekende factoren geen verdere conclusies kan trekken en zoekgebieden niet kan beoordelen. Dit zou ons insziens wel de conclusie moeten zijn.	3. Zie onze reactie op uw tweede zienswijzeonderdeel 4. De in het Addendum gebruikte literatuur (de rapportage van TNO) is de meest recente met een relatie tussen geluidniveau en hinderpercentages (zie ook WHO, 2018). In het bedoelde rapport gaat het over de relatie tussen geluidniveaus en hinderpercentages. Het gaat daarbij om de geluidimmissieniveaus, dus daar waar de personen zich bevinden die hinder zouden kunnen ondervinden. De ashoogte is daarvoor in beginsel niet van belang. Wel is het zo dat de afstand vanaf de geluidcontouren tot de locatie van de windturbine kan zijn gerelateerd aan de ashoogte. Bij het bepalen van de afstanden in het Addendum is uitgegaan van de informatie over moderne turbines.

ZW-0048	ZO-0075	C) Zienswijze 5 Op pagina 26 wordt eerst een figuur uit het rapport van Janssen et al getoond, figuur 3.1a. Daar onder wordt een figuur 3.1b geplaatst. We hebben beide figuren bijgevoegd: ZIE ORIGINEEL DOCUMENT ZW. Zienswijze: Door figuur 3.1b zo direct onder 3.1a te plaatsen en 'b' te noemen wordt de indruk gewekt dat deze ook uit Janssen et al komt, maar dat is niet zo. Er wordt geen enkele uitleg, referentie of verantwoording afgelegd over de relatie tussen afstand en percentage (ernstig) gehinderden. Sterker nog, de relatie wordt indicatief genoemd – hier zou dus absoluut niet verder mee gerekend mogen worden. Dit gebeurt vervolgens wel en is buitengewoon kwalijk. Alle resultaten die op pagina 26-28 staan zijn dus volkomen uit de lucht gegrepen en arbitrair. Ze zouden moeten worden verwijderd en niet verder gebruikt.	5. De gehanteerde methodiek is passend bij het abstractieniveau van het Addendum. Het bijschrift van figuur 3.1b in het Addendum wordt aangepast in die zin dat expliciet wordt aangegeven dat deze figuur niet is ontleend aan de bedoelde publicatie. 6. In een MER is het gebruikelijk om voor de toekomstige situatie uit te gaan van vastgesteld beleid, waaronder vastgestelde ruimtelijke plannen. Volgens vaste rechtspraak worden tot de autonome ontwikkelingen in een MER gerekend die ontwikkelingen die in voldoende concrete mate planologisch zijn voorzien dan wel over de uitvoering waarvan voldoende zekerheid bestaat In veel gevallen is voor toekomstige plannen wel een indicatie van de locatie beschikbaar, maar nog geen stedenbouwkundig plan en ook niet de aantallen en locaties van woningen. Er is voor de berekeningen gebruik gemaakt van actuele digitale informatie over de woningen (BAG) . Gezien het abstractieniveau van het onderzoek en voor de onderlinge vergelijkbaarheid leidt een aanpassing van het gemiddeld aantal personen per woning niet tot een andere beoordeling van de risico's op het optreden van hinder. Voor toekomstige woonwijken (zoals uitbreiding van IJburg) is niet bekend hoeveel woningen er komen en waar. Naar aanleiding van de zienswijzen is aanvullend op basis van een kaart met toekomstige woningbouwlocaties nagegaan of dergelijke toekomstige woningen tot meer gehinderden zouden kunnen leiden. Aan de hand van deze kwalitatieve analyse is nagegaan of de beoordeling van de zoekgebieden zou moeten worden aangepast. Voor zoekgebied 23 geldt dat een aantal subgebieden deels overlappen deels met potentiële woningbouwlocaties (HavenStad). Ook delen van zoekgebied 22 (Waterland/IJmeer), zoekgebied 21 (IJburg baai) en zoekgebied 26 (Ring A10 noord) liggen dicht bij woningbouwlocaties die deels al onherroepelijk zijn en deels nog in voorbereiding. Hiermee is rekening gehouden bij de beoordeling.
ZW-0048	ZO-0076	D) Zienswijze 7 Op pagina 27 en 28 worden de zoekgebieden "beoordeeld". Zienswijze: Ondanks alle kanttekeningen die de Antea Groep zelf gemaakt heeft, worden de zoekgebieden toch beoordeeld met de 'tinten'. Ons inziens moeten deze beoordelingen worden geschrapt en niet verder worden gebruikt. Daarnaast vinden wij het volkomen onlogisch om alleen gekeken naar de schil van woningen tot 600m rondom een zoekgebied, alsof het verder dan 600m niet meer relevant is of geluid ineens op houdt.	7. Het abstractieniveau van de beoordeling past bij het karakter van het Addendum en van het provinciale beleid (instructieregel). De cijfers in de figuren 3.2 en 3.3 laten de aantallen gehinderden tot en met 1200 m zien. In de tabel 3.2 zijn alleen de cijfers tot 600 m opgenomen. Bij de beoordeling is rekening gehouden met de totale aantallen, maar ook met het areaal van het zoekgebied. Deze aanpak is beschreven en toegelicht in het Addendum. De keuze om in de tabel alleen de aantallen tot 600 m op te nemen is in het Addendum

		Sectie 3.2.2 Slagschaduw – geluidhinder Zienswijze 8 Op pagina 29 staat “De effecten door slagschaduw zijn op het provinciale schaalniveau niet goed in beeld te brengen. Dit komt doordat - in sterkere mate dan bij geluid - het optreden van slagschaduw op een woon-bestemming afhangt van de positie van die woning ten opzichte van een windturbine.” Zienswijze: als de effecten door slagschaduw niet goed in beeld te brengen zijn, dan moet de conclusie volgens ons zijn dat de zoekgebieden ook niet beoordeeld kunnen worden op slagschaduw.	toegelicht in de passage die voorafgaat aan tabel 3.2. 8. Ook hiervoor geldt dat geen beoordeling heeft plaatsgevonden aan de hand van een norm, maar op basis van de kans op het optreden van hinder door slagschaduw. Dit is gedaan aan de hand van het bepalen van de aantallen woningen rond de zoekgebieden. 9. Zie hiervoor ons antwoord op uw zienswijze 7en 8.
ZW-0048	ZO-0077	E) Zienswijze 10 Op pagina 29 en 30 staat: “De beoordeling van de gebieden heeft plaatsgevonden op basis van de aantallen woningen rond de zoekgebieden, vooral in de zone (van zuidwest via noord tot zuidoost) rond de gebieden waar als gevolg van windturbines slagschaduw kan optreden. Als in deze zone veel woningen aanwezig zijn moet bij de inpassing van windturbines rekening worden gehouden met beperkingen. De kaartjes van de zoekgebieden in bijlage 1 geven een beeld van de zoekgebieden en de woningen in en rond deze gebieden.” Zienswijze: Bovenop het feit dat de effecten van slagschaduw niet in beeld te brengen zijn (zienswijze 9) en er geen geldige norm meer is (zienswijze 10) is volgens ons ook het totale aantal woningen dat gebruikt wordt in de “beoordeling” onbekend. Er wordt, als ook gemeld onder zienswijze 6: 1) niet aangegeven op welk moment in de tijd het aantal woningen is bepaald. Rondom vele zoekgebieden vindt nieuwbouw plaats dus dit moment is relevant. 2) geen rekening gehouden met nieuwbouwprojecten die al gaande zijn of in de planning staan voor de komende paar jaar. Dat zou wel moeten, want je zou moeten rekenen met het aantal mensen dat in de buurt woont van een zoekgebied rond het moment van de plaatsing van windturbines. Als dit bijvoorbeeld rond 2025 is voorzien voor een bepaald gebied, dan zouden de nieuwbouwplannen tot en met 2025 moeten worden meegenomen. Kortom, er kan geen beoordeling plaatsvinden. Sectie 3.2.4 Conclusie woon- en leefomgeving Zienswijze 11 Zienswijze: Op basis van wat we hebben aangedragen onder onze zienswijzes 1-10 hierboven, concluderen wij dat secties 3.2.1 en 3.2.2 onduigdelijk zijn en alle resultaten, conclusies en beoordelingen moeten worden verworpen en dus niet kunnen worden gebruikt.	10. zie hiervoor ons antwoord op uw zienswijze 6. 11. De methodiek die in het Addendum is toegepast voor het in beeld brengen van de kans op het optreden van hinder in de leefomgeving en de beoordeling van de zoekgebieden in het Addendum past bij het abstractieniveau van het voorgenomen besluit. Naar aanleiding van de zienswijze is de beoordeling van enkele zoekgebieden aangepast. De reden daarvan is dat kwalitatief is gekeken naar toekomstige woning-bouwplannen. Voor zoekgebied 23, dat bestaat uit een aantal subgebieden, geldt dat deze deels overlappen met potentiële woningbouwlocaties (HavenStad). Ook delen van zoekgebied 22 (Waterland/IJmeer), zoekgebied 21 (IJburg baai) en zoekgebied 26 (Ring A10 noord) liggen dicht bij woningbouwlocaties die deels al onherroepelijk zijn en deels nog in voorbereiding. Hiermee is bij de beoordeling rekening gehouden.

ZW-0048	ZO-0078	F) ONTWERPBESLUIT tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 Algemene toelichting Zienswijze 12 In de toelichting staat “De milieugevolgen van deze wijzigingen zijn onderzocht in het Addendum op het planMER van 2014.” Zienswijze: Middels zienswijzes 1-11 hierboven hebben wij aangetoond dat het Addendum MER niet te gebruiken is als onderbouwing voor of toelichting op uw ONTWERPBESLUIT tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020”. Veel zaken zijn onduidelijk, niet onderbouwd en/of arbitrair bepaald. U kunt dus niet stellen dat de milieugevolgen zijn onderzocht, in ieder geval niet voor geluid en slagschaduw. Volgens ons kunt u dus niet besluiten om de Omgevingsverordening NH2020 te wijzigen op basis van de Addendum MER.	De gehanteerde methodiek in het addendum is passend bij het abstractieniveau van het Addendum. Zoals ook in het Addendum aangegeven, pretendeert het Addendum niet een exacte, gedetailleerde effectbeschrijving te zijn. Dat is immers, gezien de stand van de planvorming (alleen zoekgebieden, geen concrete windturbineopstellingen) ook niet mogelijk. Dat laat onverlet dat de kansen en risico’s van de zoekgebieden kunnen worden beschreven en dat een beeld kan worden gegeven van de overall milieugevolgen van het voorgenomen windbeleid van de provincie.
ZW-0048	ZO-0080	H) Zienswijze 15 In Australie is al een aantal jaar de Wind Farm Noise Study gaande, een onderzoek naar geluid van windturbine parken onder leiding van Flinders University10. Dit wordt gefinancierd door de Australische overheid. Eerder dit jaar is er onderzoek gerapporteerd over amplitude modulatie (AM), het bekende swoesj-swoesj geluid dat windturbines maken. Het blijkt dat deze AM nogal verschilt tussen dag en nacht. Het AM geluid komt ’s nachts 2 tot 5 keer zoveel voor als overdag. Dit wordt op afstanden tot 1 km van een windturbinepark voor 60% van de nacht gemeten. Op afstanden tot 3 km is dat nog steeds 30% van de nacht. Waar dit te horen is hangt volgens de onderzoekers dan af waar iemand woont ten opzichte van de windrichting. De onderzoekers hebben ook een model ontwikkeld om dit swoesj-swoesj AM geluid te kunnen detecteren en karakteriseren en beschrijven een geavanceerde manier om het AM geluid te kunnen voorspellen. Zienswijze: Er wordt steeds meer bekend over hoe de verschillende vormen van geluid van windturbines zich gedragen, waar het te horen is en op welke afstand. Volgens ons is dit Australische onderzoek nog een aanwijzing voor u om te wachten op resultaten van nieuw onderzoek en op de nieuwe normering. U kunt volgens ons dus in ieder geval niet de totaal arbitraire berekeningen en beoordelingen (zie zienswijze 1-11) van de Addendum MER gebruiken. Daarvoor is de materie te complex en is meer en beter onderzoek nodig.	Het RIVM heeft in oktober 2020 een rapport gepubliceerd over de gezondheidseffecten van windturbines (Health effects related to wind turbine sound: an update | RIVM). In april 2021 is de Nederlandse vertaling van dit rapport verschenen (Gezondheidseffecten van windturbinegeluid | RIVM). Uit deze literatuurstudie blijkt dat hinder optreedt als gevolg van geluid: hoe sterker het geluid (in dB) van windturbines, hoe groter de ervaren hinder. Het RIVM heeft geen aanwijzingen gevonden dat het laagfrequente deel van het geluid van windturbines voor extra hinder zorgt. Voor andere gezondheidseffecten zijn de resultaten niet eenduidig: deze effecten hangen niet duidelijk samen met het geluidniveau, maar soms wel met de persoonlijke beleving. Het RIVM voert momenteel een vragenlijstonderzoek uit naar de manier waarop risico’s waarnemen van hun leefomgeving, hun leefstijl en infectieziekten. Hierbij is een extra steekproef van 3500 adressen rond windturbines meegenomen.

ZW-0048	ZO-0081	I) Zienswijze 16 Lange tijd is een rapport van het RIVM “Health effects related to windturbine sound: an update”15 door verschillende overheden in Nederland (ook in Noord Holland) gebruikt om burgers gerust te stellen en aan te tonen dat er geen bewijs is voor gezondheidsrisico’s door windturbine geluid. Dit hadden wij al aan de kaak gesteld middels onze raadsadressen aan de gemeente Amsterdam1,2,3,4 Onlangs is daar door Dr Van Hoof nog aan toegevoegd dat verschillende onderzoeken waar het RIVM naar verwijst gefinancierd waren door de windmolenindustrie14. Het RIVM heeft daarop geantwoord dat dit niet betekent dat deze onderzoeken per definitie niet betrouwbaar zijn - daar zijn wij het in principe mee eens, maar maar het was beter geweest als dit ook in het rapport vermeld was. Belangrijker echter vinden wij dat het RIVM ook in dit antwoord aangeeft dat meer onderzoek nodig is. “Op grond van alle geselecteerde artikelen concludeert het RIVM in beide rapporten dat er een significant verband is tussen windturbinegeluid en hinder. In lijn met de WHO-definitie van gezondheid beschouwen we hinder en slaapverstoring zelf ook als schadelijke gezondheidseffecten. Verder is er geen eenduidig bewijs voor slaapverstoring, met andere woorden: de ene studie vindt wel een effect en de andere niet.	Het is inmiddels duidelijk dat hinder die individuele mensen ervaren niet uitsluitend kan worden vastgesteld op basis van decibellen. Dat komt omdat de wijze waarop geluid beleefd wordt niet alleen door het geluid, maar ook door andere (niet-akoestische) factoren wordt beïnvloed. Overigens blijkt het geluidsniveau wel steeds de belangrijkste voorspeller van hinder te zijn. Omdat de ondervonden geluidhinder van persoon tot persoon kan verschillen, is het lastig om iets te zeggen over de geluidhinder van een individu. U geeft aan dat het RIVM daarom eerder dit jaar heeft aangegeven dat het wenselijk is om hier nader onderzoek naar te verrichten. De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM met belangstelling maar kiest er op dit moment voor niet op uw verzoek in te gaan.
ZW-0048	ZO-0082	J) Zienswijze 17 Op 3 november 2021 kwam er een rapport uit van epidemioloog Dick Bijl. Dit rapport, gemaakt in opdracht van artsencollectief WindWiki, nam het eerder genoemde RIVM rapport “Health effects related to windturbine sound: an update” nader onder de loep16. Dit rapport is in verschillende media opgepikt17,18. Inmiddels zijn er ook vragen over gesteld in de Tweede Kamer19. In het bijbehorende persbericht staat onder andere: “De epidemioloog Dick Bijl komt tot de conclusie dat op grond van de RIVM-rapporten niet gesteld kan worden dat plaatsing van windturbines op korte afstand van bewoners verantwoord is. De bewuste onderzoeken zijn namelijk voornamelijk gebaseerd op kwalitatief laag onderzoek. Uit de analyse van deze onderzoeken blijkt dat het gaat om zeer beperkte steekproeven, waarbij de onderzochte groepen en de omstandigheden – zoals afstand tot omwonenden en hoogte van de turbines – niet representatief zijn. Ook blijken de beweringen van het RIVM dat omwonenden minder hinder ervaren wanneer ze betrokken worden bij de plaatsing van windturbines of financieel gecompenseerd worden, niet op deugdelijk wetenschappelijk onderzoek gebaseerd te zijn. Deze argumenten zijn het afgelopen jaar echter wel vaak gehoord in de politieke discussie.” Zienswijze: We hebben al op verschillende plekken eerder in deze brief aangegeven waarom het Addendum MER niet gebruikt kan worden voor de Omgevingsverordening, dit rapport van dhr Bijl onderbouwd onze stelling dat ook het RIVM rapport niet door de PS en de gemeenten gebruikt kan worden als basis voor de RES’en, Omgevingsverordeningen of ander beleid.	17. De beoordeling van Bijl richt zich in de eerste plaats op de (lage) kwaliteit van de onderliggende studies die zijn beoordeeld in het RIVM onderzoek. Hierbij worden de onderliggende studies door Bijl getoetst aan criteria die men zou stellen aan klinisch onderzoek. Deze criteria zijn echter niet toepasbaar op onderzoek op het gebied van milieu en gezondheid, waaronder het effect van windturbinegeluid op de gezondheid van omwonenden. Bijl geeft zelf hiervoor de argumentatie daar waar hij stelt dat zijn ‘gouden standaard’, een randomised clinical trial, hier niet bruikbaar is. Wij zien geen reden om de informatie en conclusies van het RIVM in twijfel te trekken. 18. De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. De provincie vindt het belangrijk om de zorgen van haar inwoners serieus te nemen. Wij zullen de publicatie van dr De Laat met belangstelling lezen.

ZW-0049	ZO-0083	De beperking tot bouwpercelen groter dan 1 hectare is onterecht en moet geschrapt worden. De gestelde grens is willekeurig. De criteria onder b en verder borgen de ruimtelijke kwaliteit en inpassing op voldoende en terechte wijze. Een windmolen in de plaats van een oude silo zetten op een bouwperceel van o,5 hectare draagt bij aan verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en aan de energie transitie. Dit maakt u nu onmogelijk. Het zou wel mogelijk moeten zijn.	De ontwikkeling van kleine windturbines kan bijdragen aan de beoogde energietransitie en aan de verduurzaming van de bedrijfsvoering en komt tegemoet aan de wens (NoVi / de provinciale Omgevingsvisie) om waar mogelijk opwek en afname van energie zo dicht mogelijk bij elkaar te situeren. De ruimtelijke impact van de kleine turbine is -op individueel niveau- relatief beperkt. Een belangrijk uitgangspunt bij kleine windturbines is dat de winturbine geen los element in het landschap wordt. Om dat te bereiken moet een windturbines altijd gekoppeld zijn aan een bestaand (agrarisch) bouwperceel. Echter, om deze koppeling goed te ervaren moet het bouwperceel een zekere omvang hebben die in schaal past bij de dimensies van de windturbine. De maat en schaal en bouwvolumes van een (groot) agrarisch erf past hier goed bij. Daarvoor wordt een oppervlak van minimaal 1 hectare aangehouden. De gevraagde wijziging wordt derhalve niet gehonoreerd.
ZW-0050	ZO-0084	De herziening kent o.a. ruimtelijke kaarten en vergunningsregels. Daarmee is de herziening een Plan in de zin van de wetgeving en van de EU-regels voor Strategische MilieuBeslissingen. U hebt dit willen inkleden met een AddendumMER, waarin echter milieu-effecten zoals op gezondheid van inwoners niet zijn onderzocht. Het is dan ook geen wonder dat daarin geen enkele vergelijkende beoordeling resulteert in “Zwart”. U kunt zich ten aanzien van afstanden in geen enkele zin beroepen op het Activiteitenbesluit, nu de artikelen daarin over het drijven van een windturbine buiten werking zijn gekomen. In plaats daarvan redeneert het AddendumMER in termen van “aantallen (ernstig) gehinderden”, waarbij de locatie met het kleinste aantal daarvan wint. Zo kan het zijn dat een bepaald zoekgebied met 1197 ernstig gehinderde woningen toch de beoordeling “wit” verkreeg. De rechten van die 1197 gehinderden worden daarmee verwaarloosd. Het geeft geen pas later nadere Project-m.e.r.’ren uit te voeren om wel achter de geschiktheid van een zoekgebied te kunnen komen. Daarvoor dient uw provinciale Plan te zeer de opening tot realisatie van wat in RES’sen naar voren is gebracht. U had de zoekgebieden zoals geformuleerd in die RES’sen daar kunnen laten zonder deze nu te willen legaliseren met uw herzienings-Plan. Daarmee is niet alleen de kwaliteit van effectbeoordeling onder de maat, maar treedt u ook op in strijd met - de eisen, die volgen uit het Verdrag van Aarhus / Richtlijn 2011/92 E – geschreven om bij te dragen aan de bescherming van het recht in een milieu te leven dat passend is voor persoonlijke gezondheid en welzijn - de uitspraak van de Raad van State van 30 juni 2021 ECLI:NL:RVS:2021:1395 dat een voorafgaande milieubeoordeling volgens Unierecht niet mag ontbreken aan een Plan, op basis van Europese Hof ECLI:EU:2020:503	Of een decentrale regeling, zoals de instructieregel voor windturbines die wij in de 1e partiële herziening van de OVNH2020 hebben opgenomen, kan worden aangemerkt als een plan of programma als bedoeld in de SMB richtlijn, moet nog in rechte worden vastgesteld. Zoals ook blijkt uit het Addendum is wel op deze wijze naar deze instructieregel gekeken. Gelet op de uitspraak ECLI:NL:RVS:2021:1395 (Windpark Delfzijl Zuid) hebben de windturbinebepalingen bij het tot stand komen van de beoordeling in het Addendum geen rol gespeeld. Er is (zoals ook bij het planMER uit 2014) voor de beoordeling van het aspect geluid gekeken naar het aantal gehinderden per zoekgebied. Voor het aspect slagschaduw is gekeken naar de hoeveelheid gevoelige objecten in of nabij een zoekgebied. Voor externe veiligheid is beoordeeld of er (beperkt) kwetsbare objecten in of nabij de zoekgebieden liggen. Bovendien zijn andere risicobronnen in beeld gebracht, zoals risicovolle inrichtingen, buisleidingen en hoogspanningslijnen. De in het Addendum gehanteerde aanpak ter beoordeling van de zoekgebieden is passend bij het niveau van het provinciale besluit, te weten een instructieregel waarin wordt aangegeven in welke gebieden het bevoegd gezag windturbines ruimtelijk mogelijk kan maken. De aanpak maakt geen gebruik van de windturbinebepalingen uit het Activiteitenbesluit. Het in artikel 4, derde lid, Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde beginsel van loyale samenwerking verplicht in dit geval dus niet om “onwettige gevolgen van de schending van het Unierecht

		- onder meer overweging 75 van de uitspraak in een zaak tussen de Europese Commissie en Ierland uit 2019 (Europese Hof ECLI:EU:C:2019:955).	ongedaan te maken". Van een onwettig gevolg van de schending van het Unierecht is immers geen sprake. De methodiek voor het beoordelen van de gebieden is beschreven in paragraaf 3.2.1. van het Addendum. Hierbij is gekeken naar het berekende aantal gehinderden en de grootte van het zoekgebied. Naar aanleiding van uw zienswijze is de beoordeling van zoekgebied 29 (Havengebied Zuid) aangepast.
ZW-0050	ZO-0085	Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden Zienswijze A: de zoekgebieden wind en wind+zon zijn tot stand gekomen in een proces buiten de Wro en/of Omgevingswet om. Dat betekent dat ondanks voorlichting en bijeenkomsten een burger daarbij geen bescherming heeft gehad van de bestuursrechter. Een selectie en voorkeursvolgorde van zoekgebieden is gemaakt in het AddendumMER dat pas nu ter visie ligt (zie zienswijzen aldaar). Deze zienswijze steunt op het Verdrag van Aarhus dat de bescherming regelt van het recht van personen op toegang tot informatie, inspraak in de besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden. Zienswijze B: In dit artikel wordt wederom een "zorgvuldige inpassing" vereist na advies van een commissie. De criteria bij beide zijn niet vastgelegd, zodat wie wind op land wil doorduwen daarvoor zijn eigen termen mag verzinnen. Dit is eens te meer niet doeltreffend en niet handhaafbaar, omdat windturbines een nieuwe laag bovenop het 2D-landschap vormen en dus nooit zijn in te passen. Windturbines torenen uit boven elk ander element van landschap en trekken door industriële beweging, geluid, en verlichting bovendien de aandacht in het landschap. Dit blijft reden om alternatieven in plaats en wijze openbaar te moeten kunnen afwegen. Zienswijze C: in dit artikel passen dezelfde voorwaarden zoals ook t.a.v. natuur is gesteld in par 6.43 vijfde lid. Met name de eis van "groot openbaar belang" en de eis dat er "geen reële alternatieven" zijn, maakt dat burgers de achtergrond van RES dat wind op land binnen 1 gemeente zo nodig zou zijn in een openbare afwegen mogen meemaken. Ook de voorwaarden in par 6.43 vijfde lid onder c zou eenzelfde bescherming kunnen geven aan woningen, landschap en leefbaarheid voor nietnatuurgebieden, inclusief de plicht tot compensatie. Zonder dit wordt een woninghabitat minder beschermd dan andere.	A. De RES is een strategische verkenning in welk proces veel participatiemomenten hebben plaatsgevonden. De opgaven en ambities uit de RES krijgen juridische status in de verankering in het instrumentarium van de Wet ruimtelijke ordening of Omgevingswet, zoals structuur- of omgevingsvisies, omgevings- of bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden zal er nog veel onderzocht moeten worden en zal er nog de nodige participatie plaatsvinden. Het verdrag van Aarhus is hier derhalve niet in het gedrang. B. Bij de vormgeving en plaatsing van duurzame opwek van energie, waaronder windturbines, grotere windparken en zonneparken, streeft de provincie naar een zo hoog mogelijke bijdrage aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Een belangrijk onderdeel daarvan is de manier waarop deze hernieuwbare energiebronnen zich in het landschap manifesteren. Om hier invulling aan te geven is voor windturbines de Ruimtelijke handreiking wind op land door GS vastgesteld. C. We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen we serieus. Het is wel in eerste instantie aan gemeenten om mogelijke gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de RES zoekgebieden.

ZW-0050	ZO-0086	Omgevingsregeling NH2020 Artikel 1 deel A Pas dezelfde voorwaarden zoals hier t.a.v. natuur is gesteld toe voor eenzelfde bescherming te geven aan woningen, landschap en leefbaarheid voor niet-natuurgebieden, inclusief de plicht tot compensatie. Zonder dit wordt een woninghabitat minder beschermd dan andere. De eventuele tegemoetkoming in planschade aan woningen voldoet door de wijze van aanpak al jaren geen recht aan getroffenen, en met de Omgevingswet zal het daarmee verhoogde eigen risico leiden tot zelfs nihil, bij die wijze van aanpak. Wie landschapsvreemde hinder nabij woningen plaatst, zou eerlijkheidshalve bij voorbaat die woningen moeten compenseren, ten laste van hen die er baat bij hebben. Artikel 2.18 windenergiegebieden binnen de MRA (vervallen) Zienswijze: Veel van de werkwijze van Gedeputeerde Staten zou vervallen, waarschijnlijk omdat afwegingen binnen het RES-proces zouden zijn gemaakt. Dat RES-proces heeft geen enkele wettelijke status en burgers hebben niet met bezwaar of beroep de mogelijkheid vooronderstellingen en informatie te bevragen (Aarhus). Neem daarom ondanks voorverkenning in de RES alle tekst van artikel 2.17 en 2.18 opnieuw op in de Omgevingsregeling NH2020. Dan zijn ook voorwaarden gesteld aan participatieregelingen. Neem bij dit laatste op dat financiële compensatie mag indien daarmee voor de betrokken woningen een “gratis” deelname in de exploitatie van een windpark tot stand komt, anders blijft financiële deelname een kwestie van alleen de vermogende woningen.	A. We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen we serieus. Het is wel in eerste instantie aan gemeenten om mogelijke gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de RES zoekgebieden. Er is voldoende wettelijk instrumentarium beschikbaar om inwoners te beschermen. B. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
ZW-0050	ZO-0087	Doorontwikkeling Wind op Land Inleiding Zienswijze A: Het is niet eerlijk te stellen dat “onze huizen (of lokale energie-initiatieven) energieleveranciers zullen worden door windturbines”. Nergens wordt dit als voorwaarde gesteld: dat lokale energie-initiatieven in windenergie voor 100% moeten zijn geïnitieerd en geëxploiteerd door alleen de direct nabij staande huizen. Zienswijze B: Het document maakt geen gewag van het feit dat heden al de doelstelling is bereikt dat de hernieuwbare energie op land moet optellen tot 35 TWh gerealiseerd vermogen in 2030. De onderbouwing daarvoor komt breed op internet voor, o.a. via https://www.nlvow.nl/actueel/moratorium-voor-wind-op-land Huidige bestuurlijke provinciale visie Wind op land Zienswijze C: U onderbouwt niet de stelling dat ook op het land de plaatsing van windmolens nodig zou zijn. Veelgehoorde argumenten dat decentraliteit en uitvlakking van belasting van het middenspanningsnet nodig zouden zijn, berusten niet op de goedkope aansluiting vanaf zee naar hoogspanningspunten aan de kust met al bestaande transportleidingen naar lege landelijke gebieden en stadsranden. Omgekeerd lopen windparken vanaf daar wel	A. Deze zinsnede zal worden aangepast. B. Wij zijn het niet eens met uw stelling dat het doel van 2030 voor het opwekken van extra duurzame energie van 35TWh al is gerealiseerd. C. Om klimaatverandering tegen te gaan, moeten we steeds meer energie halen uit hernieuwbare bronnen. In het Klimaatakkoord is daarom afgesproken dat er in 2030 84 TWh aan elektriciteit uit wind en zon moet zijn, want dat zijn in NL de goedkoopste en bewezen energiebronnen. Het merendeel van de opgave kan met wind op zee worden gerealiseerd: 49 TWh oftewel 60% van het doel 84 TWh. Maar niet alles kan op zee: ook daar is de ruimte beperkt en levert het aanwijzen van nieuwe gebieden (wat nodig is om extra wind mogelijk te maken) beperkingen op voor andere functies, zoals visserij. En ook op zee zijn er effecten op natuur en blijkt het zeer uitdagend om kabels naar de kust te trekken om de op zee geproduceerde stroom aan land te brengen. Dit betekent dat de resterende 35 TWh opgewekt moet worden met wind en zon op land. D. Wij lezen hier geen zienswijze in. E. Een beschermingsgregime voor inwoners

		aan tegen netcongestie met hogere aansluitkosten. Zienswijze D: U ziet “veel maatschappelijke initiateven (voor windenergie) die op draagvlak kunnen rekenen”. Veel zou betekenen meer dan de helft van de zoekgebieden, en zonder uw bewijsvoering daarvan lijkt dit zo niet te geloven. Provinciale beschermingsregimes Zienswijze E: Graag neemt u een beschermingsregime op voor elke woning die valt binnen ook maar denkbare hinder en negatieve leefervaring.	bestaat al. Er is voldoende wettelijk instrumentarium beschikbaar om inwoners te beschermen. F.De RES is een strategische verkenning. De opgaven en ambities in de RES krijgen juridische status in de verankering in het instrumentarium van de Wet ruimtelijke ordening of Omgevingswet, zoals structuur- of omgevingsvisies, omgevings- en bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden zal er nog veel onderzocht moeten worden, het addendum PlanMer is daar een eerste aanzet toe. Zoekgebieden kunnen kleiner worden of zelfs nog geheel afvallen.
ZW-0050	ZO-0088	A) MER Addendum Wind op Land Par 1.2.5 Het milieubelang in de RES’en Zienswijze A: Dat voor de beide RES’sen geen MER is uitgevoerd is van geen belang, het zijn toch geen wettelijke procedures. Nu echter een Provinciaal Plan zoekgebieden aanwijst waarvoor verordeningen geldig worden gemaakt, is sprake van een samenhangend plan in de ruimtelijke ordening en het vergunningenstelsel. Ook al dat er een ruimtelijke kaart van zoekgebieden bij hoort bestaat daarbij de noodzaak van een PlanMER. Waarom het voorliggende AddendumMER niet voldoet is al aangeven bij voorgaande zienswijze over “Milieugevolgen doorontwikkeling”. Par. 1.3. Provinciaal beleid Wind op Land in Noord-Holland 2013-2021 Zienswijze B: Er is in tabel 1.2 AddendumMER sprake van "Bovenwettelijke afstandseis vervalt - enkel nog nieuwe turbines mogelijk binnen zoekgebieden waarbij wordt voldaan aan wet- en regelgeving (bijv. geluid, slagschaduw, Natura 2000, etc.)". Het punt is dat er nu geen wettelijke regelgeving is t.a.v. hinder door o.a. geluid. Elke afstand die het AddendumMER en het provinciale Plan ook maar kiest ontbeert elk inzicht in de mate van hinder en gezondheidseffecten. Over deze omissie heeft het Europese Hof al uitspraken gedaan. Er kan dus geen vigerend beleid aanwezig zijn momenteel, laat staan voorgenomen beleid.	A. Door het Addendum worden de milieuaspecten van de voorgenomen besluitvorming op juiste wijze in beeld gebracht zodat deze zorgvuldig kunnen worden meegewogen in de besluitvorming. Zie ook ons antwoord op uw eerste zienswijze. B. Zie hiervoor ons antwoord op uw eerste zienswijze. C. In het planMER uit 2014 is beschreven op welke manier de in dat MER onderzochte zoekgebieden en alternatieven tot stand zijn gekomen. Daarbij zijn verschillende afstanden gehanteerd, zonder een relatie met geluidniveaus. Er is destijds gekozen voor een afstand van 600 m. Deze afstandsnorm heeft in de analyses voor de RES-gebieden geen rol gespeeld. In het Addendum zijn de afstanden alleen gebruikt om een beeld te geven van de kans op hinder voor de leefomgeving. Er is daarbij gebruik gemaakt van literatuurgegevens. Zoals ook vermeld in het Addendum zal op projectniveau nader onderzoek moeten plaatsvinden. Het Addendum noch het provinciale beleid doen uitspraken over te hanteren afstands- of geluidnormen, maar geven aan dat op projectniveau informatie moet worden verzameld om een gedegen afweging in het kader van een goede ruimtelijke ordening mogelijk te maken conform de methodiek zoals omschreven in de Delfszijluitspraak (zie r.o. 65). D. Voor solitaire turbines of een opstelling van twee turbines is inderdaad geen verplichting voor een m.e.r of een m.e.r.-beoordeling. Dat laat onverlet dat in dergelijke gevallen de milieugevolgen nauwkeurig in beeld moeten worden gebracht in het kader van de te volgen ruimtelijke- en vergunningsprocedures.

ZW-0050	ZO-0089	B) 1.4.2 Activiteitenbesluit en milieunormen voor windparken Zienswijze: Het is een duidelijke fout dat het AddendumMER stelt dat "Voor dit Addendum heeft de uitspraak van de ABRvS geen direct effect. Het Addendum gaat niet over concrete projecten en bevat geen toetsing aan de normstelling - dit gebeurt pas op project-niveau. Het Addendum laat wel (per locatie) de kans op hinder door geluid en slagschaduw zien, waarbij ook wordt gekeken naar geluidbelastingen onder de normen van het Activiteitenbesluit en de kans op hinder ook bij lagere immissieniveaus." Het is ongeldig om te stellen dat het Activiteitenbesluit richting geeft "omdat ze wel richting geven aan de beoordeling van de kans op het optreden van hinder" (Addendum blz 14). Er wordt wel degelijk ruimte toegewezen aan latere concrete projecten en daarmee betreft het hier een PlanMER, vallend onder "ABRvS". Een m.e.r. gaat geen "kansen" "na", maar beschrijft welke hinder en effecten het Plan daadwerkelijk heeft. Dat begrenst de zoekgebieden wellicht nader, of geeft de mate van hinder aan indien een zoekgebied tot de randen wordt benut en waarvoor in principe provinciale vergunning verleend kan worden. Het treft geen doel om zoekgebieden mogelijk te ruim te formuleren, die dan pas door een ProjectMER nader zou moeten worden onderzocht op effecten. Variantenvergelijk mag in een losstaand rapport, maar niet in een MER.	B1. De in het Addendum gehanteerde aanpak ter beoordeling van de zoekgebieden is passend bij het niveau van het provinciale besluit, te weten een instructieregel waarin wordt aangegeven in welke gebieden het bevoegd gezag windturbines ruimtelijk mogelijk kan maken. Voor een plan-m.e.r. op dit abstractieniveau is het niet ongebruikelijk om de effectenbeoordeling te doen in de vorm van een beschrijving van de kansen en risico's. Deze aanpak maakt geen gebruik van de windturbinebepalingen uit het Activiteitenbesluit of de –regeling. Voor vervolgbesluiten over concrete projecten (bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen) dient nog wel nader en gedetailleerd milieuonderzoek plaats te vinden conform de methodiek zoals omschreven in de door u genoemde Delfszijluitspraak (zie r.o. 65). De toelichting hierover in het Addendum is uitgebreid naar aanleiding van uw zienswijze (zie paragraaf 1.5), evenals de toelichting hierover in het document "Doorontwikkeling wind op land". B2. De ervaring op projectniveau is dat in de meeste gevallen Lden maatgevend is. Gezien de aanpak in het Addendum (waarbij niet is gerekend met normen) is dit overigens niet relevant. Deze passage wordt verwijderd uit het Addendum.
ZW-0050	ZO-0090	C) Par 1.4.3 Overige wet- en regelgeving en beleid Zienswijze A: De obstakelverlichting is momenteel nog niet in een nieuwe Omgevingswet verankerd. Dat hoeft ook niet strikt, want het ILT volgt hierin de IATA/ICAO richtlijnen, zoals vastgelegd in een ratificatieverdrag van de internationale ICAO Annex 14 in 1947. Deze heeft naderingsdetectie al lang goedgekeurd, zoals al in omliggende landen in gebruik is. Ook Nederland heeft in de Staatscourant een "Informatieblad obstakelverlichting" 2020 gepubliceerd die naderingsdetectie mogelijk maakt. Het is niet passend te stellen dat ILT geen handhaving zou kunnen doen en zich beperkt tot pilots, waar zij zich kunnen beroepen op ICAO en het Informatieblad 2020 dat met hun HUF-toets is bekrachtigd. Par. 2.2 Aanpak in dit Addendum Zienswijze B: De beoordelingsschaal van Tabel 2.1. het AddendumMER op blz 20 gaat voorbij aan individuele rechten "Gering risico op negatief effect, bijvoorbeeld als weinig tot geen woningen aanwezig zijn". Zonder die "weinig" woningen compleet vrij te maken van hinder of maatregelen, vergoedingen. Op blz 25 wordt ook erkend "Er is in de RES'en 1.0 bij de totstandkoming van de zoekgebieden geen harde, uniforme randvoorwaarde gehanteerd met betrekking tot de afstand tot woningen en/of de mogelijke maximale geluidbelasting als gevolg van windturbines" en "Deze factoren zijn voor de zoekgebieden grotendeels niet bekend." Het AddendumMER	A. Het informatieblad obstakelverlichting 2020 gaat in op een naderingsdetectiesysteem. Het werken met een naderingsdetectiesysteem is geen verplichting. Een motie om deze detectie wettelijk verplicht te stellen is op 25 februari 2021 aangenomen. De minister verwacht dat in 2022/2023 naderingsdetectie wordt verankerd in de Omgevingswet. Zie ook de kamerbrief met reactie op motie Moorlag over obstakelverlichting windparken. De tekst die hierover in het Addendum staat is aangepast. B. De inhoud van het Addendum en de aanpak van het in beeld brengen van de kansen en risico's per zoekgebied past bij het niveau van het voorgenomen provinciale beleid dat in de 1e partiële herziening heeft geresulteerd in een instructieregel over waar windturbines in de provincie ruimtelijk mogelijk kunnen worden gemaakt.

		geeft slechts "een beeld van de gevoeligheid van de zoekgebieden voor het optreden van geluidhinder". Dit mag dan voor een sortering op effecten genoeg lijken, een m.e.r. vormt dit volstrekt niet: de milieugevolgen moeten daarin bekend zijn en niet alleen verhoudingsgewijs, maar absoluut onderzocht zijn.	
ZW-0050	ZO-0091	D) Par 3.2.1. Leefomgeving, Geluid Effecten op geluid – geluidhinder Zienswijze: Figuur 3.1.a op blz 26 is niet in lijn met later onderzoek, laat staan met nog uit te voeren onderzoek. Daarvoor neemt de DG Klimaat en energie in gesprek met omwonenden-organisaties 2 tot 4 jaar voor, waarmee wordt gesteld dat gedegen onderzoek tijd vergt. Vanwege de hinderbeleving zijn getallen van hoorbaar geluid van minder belang: de beleving van hinder is voor tonaal (ritmisch wisselend) geluid anders en niet hoorbaar laagfrequent geluid moet niet A- maar Cgewogen meegenomen worden. De hinder"beleving", is bepalend en die is voor tonaal windturbinegeluid met of zonder laagfrequente aandeel in 2021 beschreven door prof. dr. ir. Timothy van Renterghem van WAVES Research Group, Department of Information Technology, Faculty of Engineering and Architecture, Ghent University.: ZIE ORIGINELE ZW. Zienswijze: De "vertaling naar afstanden" in figuur 3.1.b is (daarom) volstrekt discutabel. De AddendumMER neemt al op voorhand het criterium "aantal ernstig gehinderden" als maatstaf, waarbij alleen vergeleken wordt welke zoeklocatie meer of minder gehinderden kent. Terwijl elke gehinderde er 1 teveel kan zijn in de vereiste zorg voor goed bestuur en zorg voor gezondheid van elke inwoner. Er zijn bijvoorbeeld woningen op minder dan 300m meegeteld als "gehinderd". Het gaat om de milieu-effecten uit een MER te kennen, niet om die onderling te schalen.	D2. De aanpak in het Addendum is er op gericht inzichtelijk te maken hoe groot de kans op het optreden van hinder bij de beschouwde zoekgebieden is. Het Addendum doet geen uitspraken over de vraag of en in hoeverre dit optreden van hinder acceptabel is. Dit is een in de besluitvorming te maken afweging. Het Addendum richt zich op het abstractieniveau van het besluit dat nu wordt genomen, te weten hetgeen in het document "Doorontwikkeling wind op land" staat opgenomen en de daaruit voortvloeiende instructieregel in de 1e partiële herziening OVNH2020 die het mogelijk maakt in het daarvoor aangewezen werkingsgebied windturbines ruimtelijk mogelijk te maken. Voor afzonderlijke windturbineprojecten moeten in het kader van een goede ruimtelijke ordening de milieugevolgen gedetailleerd worden onderzocht en zal (per project) een afweging moeten worden gemaakt van alle belangen, waaronder ook de belangen van omwonenden. Bij een dergelijke afweging gaat het om onder meer om het belang van de leefomgeving, natuur en landschap, maar ook het belang van de energietransitie en eventuele andere belangen. Deze afweging wordt gemaakt door het daartoe bevoegd gezag. De afweging kan er toe leiden dat een zekere mate van hinder als acceptabel wordt aangemerkt. In het Addendum is geen afzonderlijke aandacht besteed aan de mogelijke effecten op de gezondheid. Dit is gedaan omdat wel aandacht is besteed aan de milieuaspecten (zoals geluid) die mogelijk gezondheidgerelateerd zouden kunnen zijn . Gezien het abstractieniveau van het te nemen besluit en gezien het ontbreken van een wetenschappelijk aangetoonde relatie tussen de mate van geluidbelasting en de mate van het optreden van gezondheidsklachten is in het

			Addendum dit niet in beeld gebracht. In het Addendum wordt dit nader toegelicht.
ZW-0050	ZO-0092	Ruimtelijke handreiking wind op land Zienswijze A: De zg "Handreiking Wind op Land " meent dat inpassing van windturbines in het landschap mogelijk is. Windmolens staan gewoon bovenop het 2D-landschap en kunnen op geen enkele wijze worden "ingepast". Dat bevestigt de handreiking ook enigermate door voorkeur voor grootschalige landschappen i.p.v. sterk verkavelde en door “verdwerging van elementen in het landschap” tegen te willen gaan. Zienswijze B: plaatsen van nieuwe windparken nabij bestaande treft de wens om interferentie tegen te gaan. De aangegeven maat van 10 maal de masthoogte komt neer op ca. 1.5km afstand, waarmee visuele interferentie bepaald niet onmogelijk is. Vaker wordt 3 km aangehouden, waarmee echter de horizonbeleving al sterk wordt geschaad. Zienswijze C: een Beeldkwaliteitsplan blijkt in de praktijk buigzaam naar de daarvoor betalende opdrachtgever. Ook gebleken is dat landschapskundige bureaus niet graag hun potentiele opdrachtgevers voor de voeten lopen. Vindt hiervoor een meer objectieve methode, of laat dit achterwege en erken dat Windturbines met hun derde dimensie nooit zijn in te passen of te beleven in het platte vlak waar voorheen een eikenboom de maatgevende hoogte was.	A. De inpassingsopgave van grote windturbines is door de maat en schaal anders dan dat van andere soorten ontwikkelingen. Hier staat o.a. het volgende over in de handreiking “(…)Wanneer we het hebben over de inpassing van windturbines dan gaat het er enerzijds om dat de leesbaarheid en de kwaliteiten van het landschap zichtbaar blijven en zo min mogelijk verstoord raken. En anderzijds dat er een nieuwe herkenbare gebruikslaag op zorgvuldige wijze wordt toegevoegd. (…). Daarnaast wordt er ook over ontwikkelprincipes voor het “plaatsen” in plaats van het inpassen gesproken. B. Het doel achter dit principe is om opstellingen van elkaar te kunnen blijven onderscheiden, niet om uit te sluiten dat er meerdere opstellingen binnen een blikveld vallen. Een onderlinge afstand van 10 maal de as-hoogte is hiervoor voldoende. C. Een beeldkwaliteitsplan is geen toetsingskader, het is onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing bij de planvorming. Onder andere basis van het beeldkwaliteitsplan kan het bevoegd gezag beoordelen in hoeverre is voldoende rekening is gehouden met de principes uit de ruimtelijke handreiking WOL of nagaan of de argumentatie sterk genoeg is om van specifieke principes af te wijken.

ZW-0051	ZO-0093	Samenvatting: Figuur 1 Illustratieve weergave van omvang windturbines tot werelderfgoed Juist de forten buiten de hoofdverdedigingslijn liggen in landelijk gebied waar nog geen sprake is van schending van de zichtlijnen, een van de belangrijkste unieke Uitzonderlijke Universele Waarden van de Stelling van Amsterdam en Hollandse Waterlinie. Het risico dat plaatsing van windturbines ook buiten het werelderfgoed tot aantasting van de visuele integriteit kan leiden, is recent expliciet door UNESCO en ICOMOS benoemd. Een windturbine van 5,6 MW heeft een tiphoogte van 240 meter en is vanaf tientallen kilometers zichtbaar. Ieder verband met de 19 meter hoge vuurtoren van het Vuurtoreneiland is volledig weg. De plaatsing van windturbines in het IJmeer is niet nodig in het kader van de energietransitie, maar brengt wel schade toe aan de unieke universele waarden van Pampus en Vuurtoreneiland, en is daarmee risicovol voor de UNESCO-status van Pampus en Vuurtoreneiland. Het gebied dient daarom betere bescherming te krijgen in het afwegingskader dan de huidige gele status. Opmerking 1 – Doelstelling van de bescherming van UNESCO-werelderfgoed Nederland is al vaker door ICOMOS en UNESCO op de vingers getikt dat zij teveel ruimte liet voor aantasting van het erfgoed, of onvoldoende deed om het erfgoed te beschermen. Immers, de primaire doelstelling van het beschermingsbeleid voor UNESCO-werelderfgoed is bescherming en behoud van de sites en het geheel, met het oog op het toegankelijk maken en het overdragen aan komende generaties.	Wij houden bij de toepassing van het werkingsgebied Stelling van Amsterdam in onze verordening de begrenzingen aan die volgen uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Een groot deel van het IJmeer valt hier buiten. De gele zone zoals aangegeven in het afwegingskader is gelegen buiten de begrenzingen van het Barro. Dat neemt niet weg dat gemeenten voor een zorgvuldige planvoorbereiding en een goede ruimtelijke ordening de eventuele gevolgen van een plan op de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen moeten meewegen. Aanvullend, ook wij, de Provincie Noord-Holland, vinden werelderfgoed erg belangrijk. Het afwegingskader is juist daarom opgenomen in de OV NH2020 en de OV NH2022 en heeft tot doel om tot een zorgvuldige afweging van verschillende belangen te komen waaronder dus die van het werelderfgoed.
ZW-0051	ZO-0094	Opmerking 2 – Belangenafweging niet eerder gemaakt Het rapport stelt dat de vraag naar ruimte voor energiewinning groot is, wat tot druk op de Hollandse Waterlinies leidt. Impliciet wordt hiermee een zwaarwegend belang gepresenteerd om aantasting van de integriteit van de Hollandse Waterlinies te billijken. De besluitvorming over deze belangenafweging heeft echter nog niet plaatsgevonden! Bij goedkeuring van de RES is de afweging van de mogelijke negatieve invloed van de plaatsing van windturbines op erfgoed namelijk niet meegenomen of afgewogen ten opzichte van alternatieve vormen van energieopwekking of de mogelijkheden van energiebesparing. We willen hier expliciet opmerken dat we met deze opmerkingen de uitgangspunten van de werkingsgebieden niet ter discussie stellen. Deze opmerking ziet er op dat de gestelde noodzaak voor eventuele aantasting van het werelderfgoed ontbreekt. Noodzaak op basis van de RES ontbreekt De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 is de uitwerking van het Klimaatakkoord. Een van de doelen van het Klimaatakkoord is om in 2030 35 TWH duurzame energie op land op te wekken. De RES 1.0 is tot stand gekomen op basis van een vrijwillig aanbod van de verschillende energieregio's. Er is of was	In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de 30 Regionale Energiestrategieën gezamenlijk 35 TWH aan zon en wind opgewekt moeten hebben in 2030. De keuze voor wind op land en zon is gemaakt omdat dit bewezen technieken zijn die in 2030 gerealiseerd kunnen zijn. Parallel wordt ook volop ingezet op energiebesparing en wind op zee, maar dit valt buiten de scope van de RES. Ook wij hebben ons daaraan gecommiteerd via de RES NHN en RES NHZ. In de RES 1.0 Noord-Holland Zuid zijn zoekgebieden voor zon en wind opgenomen waar een eerste belangenafweging heeft plaatsgevonden. Deze zoekgebieden worden nu verder uitgewerkt . Wanneer hier concrete initiatieven uitkomen, vindt een afweging plaats o.b.v .onder meer de beschermingsregimes die zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening; voor Unesco werelderfgoed is het afwegingskader uitgangspunt. Uw standpunt dat het bod van de RES niet noodzakelijk is en de zoekgebieden niet nodig zijn om de beoogde 35 TWh aan zonne- en windenergie te realiseren, delen wij niet . Een aantasting van de kernkwaliteiten van de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse

		geen opgelegde of dwingende norm waaraan energieregio's moeten voldoen. Daarmee is het bod van de RES 1.0 per definitie niet noodzakelijk.	Waterlinie is niet aan de orde. Wij hebben juist een Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies laten uitwerken waarbij is onderzocht waar ruimte kan worden geboden aan initiatieven voor zon en wind zonder aantasting van de kernkwaliteiten. Concrete initiatieven zullen hier aan moeten voldoen, evenals aan andere ruimtelijke procedures.
ZW-0051	ZO-0095	Opmerking 3 - alternatieven voor CO2 besparing Er zijn alternatieve oplossingen voor CO2 besparing: verminderen van het energieverbruik, het opwekken van windenergie buiten de eigen regio of op zee, of andere vormen van duurzame energie. Voor de leesbaarheid zijn deze in bijlage 1 verder uitgewerkt. Er is geen verschil tussen energie die binnen het eigen gebied wordt opgewekt en energie die elders wordt opgewekt. Daarmee bestaat de gestelde noodzaak van het mogelijk maken van wind-op-land en de gestelde noodzaak voor aantasting van UNESCO-werelderfgoed niet. De keuze voor de opwekking van wind-op-land is slechts een politieke keuze en het gevolg van een sterke lobby van de windindustrie. Waarom zouden we ons cultureel erfgoed zulke schade van wind-op-land laten ondervinden, als dit werkelijk niet noodzakelijk is? De aantasting van het erfgoed is echter in veel gevallen permanent en onomkeerbaar, die bovendien kan leiden tot een verdere achteruitgang van het erfgoed indien in een later stadium verdere verruiming van initiatieven worden ontstaan (glijdende schaal). Mogelijk verlies UNESCO-werelderfgoedstatus Deze en verdere aantasting zou kunnen leiden tot het verlies van de UNESCO-werelderfgoedstatus, zoals ook is gebeurd bij het Arabische Oryx reservaat in Oman (UNESCO-werelderfgoed tussen 1994 en 2007), de Elbe-vallei in Dresden (UNESCO-werelderfgoed tussen 2004 en 2009) en recent nog de Maritieme handelsstad Liverpool (UNESCO-werelderfgoed tussen 2012 en 2021). UNESCO en ICOMOS zijn in het verleden al kritisch geweest op de mogelijke plaatsing van windturbines nabij Mont Saint Michel6 in Frankrijk, waarbij zelfs sprake is geweest van het ontnemen van de UNESCO-werelderfgoed-status van Mont Saint Michel.	De keuze voor een focus op wind op land en zon is in het Klimaatakkoord gemaakt en is daarmee een politieke keuze. Wij delen uw standpunt niet dat deze keuze het gevolg is van een sterke lobby van de windindustrie.

		De blamage, terugloop in toerisme en de financiële consequentie indien de zojuist toegekende UNESCO status van de Hollandse Waterlinie weer zou worden ingetrokken door de plaatsing van een windmolens zou enorm zijn.	
ZW-0051	ZO-0096	Opmerking 4 – Compensatie voor verlies van subsidies Erfgoed is onbetaalbaar en zou beter beschermd moeten worden. Mocht er desondanks voor worden gekozen om windturbine-initiatieven mogelijk te maken nabij de Hollandse Waterlinie, dan zou, subsidiair, de vergunning waarborgen moeten hebben dat de financiële gevolgen van het verlies van de UNESCO-werelderfgoedstatus, en daaraan verbonden subsidies, kunnen worden verhaald op de initiatiefnemers van de windturbines. Het is immers onrechtvaardig dat private partijen voordeel trekken uit de plaatsing van windturbines, wat ten koste gaat van publieke middelen of de middelen van de beheerders van de sites. Opmerking 5 – Afwegingskader (p.7) De gestelde doelstelling van het beleidsdocument is om “ruimte bieden aan de energietransitie zonder dat dit de kernkwaliteiten van het werelderfgoed onevenredig aantast” (onderstreping toegevoegd). Evenredigheid impliceert een belangenafweging, die echter nergens in het document wordt gemaakt. Het mogelijk maken van energieopwekking op land wordt als een gegeven beschouwd. Zoals we al bij opmerkingen 2 en 3 hebben duidelijk gemaakt, ontbreekt de noodzaak voor opwekking van wind-op-land en zijn er voldoende alternatieven voor CO2-besparing. De doelstelling van het beleid zou primair moeten zijn het beschermen van landschappelijke en cultuurhistorische waarden, met subsidiair het beschrijven onder welke voorwaarden deze waarden intact blijven bij het ontwikkelen van initiatieven voor het opwekken van energie.	Verhaal op initiatiefnemers is niet nodig, omdat initiatieven die de kernkwaliteiten aantasten niet mogelijk zijn. Onze huidige doelstelling komt overeen met wat u voorstelt: bescherming van het werelderfgoed en onder voorwaarden ruimte bieden aan ontwikkelingen waarbij de kernkwaliteiten niet worden geschaad. Het afwegingskader is gebaseerd op de methodiek van een Heritage Impactment Assessment (HIA). Op die manier krijgt de initiatiefnemer inzicht in het al dan niet kansrijk zijn van eventuele projecten. Indien er onduidelijkheid is, blijft er de mogelijkheid tot het opstellen van een HIA. In antwoord op uw zienswijze t.a.v. kleinschalige initiatieven: het gaat om windmolens kleiner dan 15 meter. De regels die hieraan verbonden zijn staan op andere plekken in deze Omgevingsverordening. In de Ruimtelijke Handreiking Wol en Kwaliteitsimpuls Zon staan de regels m.b.t. de ruimtelijke inpassing hiervoor.

ZW-0051	ZO-0097	Opmerking 8 – RES proces (p.23) Hier wordt expliciet gemaakt dat de belangenafweging tussen de politieke ambitie om windenergie op land op te wekken en de mogelijke aantasting van UNESCO-werelderfgoed niet heeft plaatsgevonden. De RES 1.0 is namelijk vastgesteld onder het huidige beschermingsregime voor werelderfgoed, dat een verbod kent voor opwekking van zon en wind. Als er al een noodzaak is voor de opwek van extra vormen van duurzame energie op land, kan de RES 1.0 niet de reden zijn om meer initiatieven mogelijk te maken die een mogelijk negatieve invloed hebben op UNESCO-werelderfgoed. Deze belangenafweging heeft immers nog niet plaatsgevonden, en vindt ook niet plaats in dit afwegingskader. Opmerking 9 – Onderzoeksmethode (p.25) In aanvulling op opmerking 6: de keuze voor generieke uitgangspunten die in de meeste gevallen van toepassing zullen zijn is te begrijpen uit praktische overwegingen, maar kan daardoor niet dienen als HIA voor individuele initiatieven voor opwek van duurzame energie. Immers, de situatie verschilt per site. De authenticiteit en kwaliteit van iedere site verschilt, net zoals dat de impact van initiatieven per site zal verschillen.	In antwoord op opmerking 8: In de RES 1.0 Noord-Holland Zuid zijn zoekgebieden voor zon en wind opgenomen waar een eerste belangenafweging heeft plaatsgevonden. Deze zoekgebieden worden nu verder uitgewerkt. Wanneer hier concrete initiatieven uitkomen, vindt een afweging plaats o.b.v. onder meer de beschermingsregimes die zijn vastgelegd in deze omgevingsverordening; voor Unesco is het Afwegingskader "Energietransitie Hollandse Waterlinies" uitgangspunt. In antwoord op opmerking 9 verwijzen wij u naar onze reactie op opmerking 6. In antwoord op opmerking 10: wij nemen uw voorstel niet over omdat de voorgestelde normen voldoende zijn beargumenteerd. Deze argumentatie vindt u terug in de bijlage van het hiervoor genoemde afwegingskader onder de titel Ontwerpend onderzoek op blz 130-176. Voor de specifieke argumentatie voor de afstand t.o.v. de hoofdverdedigingslijn verwijzen wij u naar blz 141, eerste alinea.
ZW-0051	ZO-0098	Opmerking 11 – Forten (p.28) Voor forten die aan de hoofdverdedigingslijn liggen wordt de gehele verboden kringen volledig als rode zone aangemeld. Voor forten die niet aan de hoofdverdedigingslijn liggen wordt (zonder verdere onderbouwing) een uitzondering gemaakt voor windturbines van 5,6 MW. Die mogen op een minimale afstand van 2.000 meter vanaf het fort worden geplaatst. Ook hier lijkt sprake van een doelredenering. Het is onduidelijk welke regels gelden voor windturbines met een ander vermogen. Het strategisch landschap vormt de basis van de Stelling van Amsterdam. Voor het ongetrainde oog is dit landschap onzichtbaar, maar het was van levensbelang voor de werking van de linie. Rondom de forten mocht (bijna) niet gebouwd worden (verboden kringen). Hierdoor ontstond een open landschap rondom de verdedigingslijn. Juist de forten buiten de hoofdverdedigingslijn liggen in landelijk gebied, waar nog geen sprake is van schending van de zichtlijnen (een van de belangrijkste unieke Uitzonderlijke Universele Waarden van de Stelling van Amsterdam en Hollandse Waterlinie). Het risico dat plaatsing van windturbines ook buiten het werelderfgoed tot aantasting van de visuele integriteit kan leiden, is recent expliciet door UNESCO en ICOMOS benoemd. Zoals gesteld op p.20 heeft een windturbine van 5,6 MW een tiphoogte van 240 meter. Een dergelijke turbine is vanaf tientallen kilometers zichtbaar; het rode toplicht ‘s nachts nog verder. Ook een 3 MW turbine heeft een tiphoogte van meer dan 120 meter. Voor beide typen windmolens geldt dat ieder verband met de 19 (!) meter hoge vuurtoren van het Vuurtoreneiland met een bescheiden lichtschijnsel volledig weg is.	Voor windmolens van 5,6 MW die niet aan de hoofdverdedigingslijn liggen, geldt dat zij op grotere afstand van de hoofdverdedigingslijn zijn gelegen dan de forten die wel direct aan de hoofdverdedigingslijn grenzen. Dicht bij de hoofdverdedigingslinie geldt vaak een effect op meer kernkwaliteiten dan bij een fort dat hier verder vanaf ligt. De meeste samenhangende attributen (ensembles) liggen in een strook nabij de hoofdverdedigingslijn. Wanneer energievormen dicht bij deze zone komen, hebben ze vrijwel altijd effect op meerdere attributen. Overigens komt een situatie dat een fort verder van de hoofdverdedigingslijn af is gelegen nauwelijks voor. Deze regel heeft vooral geleid tot een gele zone van 2.000 meter rondom bijvoorbeeld fort Pampus en Vuurtoreneiland.

ZW-0051	ZO-0099	Opmerking 12 – Gele zone (p.29) De uitzonderingsregel voor kleine forten, waar de property kleiner is dan de verboden kringen, om het resterende gebied van de verboden kringen onder de gele zone te laten vallen, is niet onderbouwd en onbegrijpelijk. Zoals het “Kwaliteitsteam Nieuwe Hollandse Waterline” in augustus 2018 al stelde, noodzaakt de bewust gekozen gecamoufleerde opzet van deze sites extra bescherming voor aantasting van de visuele integriteit: ZIE ORIGINELE ZW VOOR CITAAT OP PAGINA 7. Het toestaan van de plaatsing van een of meer grootschalige windturbines in dergelijke gebieden zal grote schade aan de Uitzonderlijke Universele Waarden van de sites toebrengen en zou daarom voorkomen moeten worden.	Wij houden bij de toepassing van het werkingsgebied Stelling van Amsterdam in onze verordening de begrenzingen aan vanuit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Een groot deel van het IJmeer valt hier buiten. De gele zone zoals aangegeven in het afwegingskader is gelegen buiten deze Barro begrenzingen. De regels van de Omgevingsverordening Noord-Holland met betrekking tot de werelderfgoederen zijn op deze zone dan ook niet van toepassing. Dat neemt niet weg dat een zorgvuldige planvoorbereiding en een goede ruimtelijke ordening vereisen dat gemeenten de eventuele beïnvloeding van een plan op de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen bij de afweging betrekken. Dat houdt in dat zij de belangen van het werelderfgoed moeten meewegen voor initiatieven die weliswaar buiten de begrenzing van de Stelling van Amsterdam zijn gelegen, maar er wel effect op hebben. Ten aanzien van waardecreatie op blz 36 wordt bedoeld dat er een mogelijkheid is om bij een initiatief juist extra waarde aan de Stelling van Amsterdam toe te voegen. Dit is één van de voorwaarden die wij aan een ontwikkeling stellen. Extra waarde toevoegen kan bijvoorbeeld door de verboden kringen een meer open karakter te geven en belangrijke zichten te herstellen. Dit kan onder meer door opgaande verstorende elementen te verwijderen. De exacte invulling vraagt wel om een goede afweging, want deze objecten kunnen ook van waarde zijn voor andere aspecten, bijvoorbeeld natuur.
ZW-0051	ZO-0100	Opmerking 14 – Pampus en Vuurtoreneiland (p.97-98) Relatie met het access Tussen de forten in en rond het IJmeer, en het access (de stad Amsterdam), bestaat een sterke relatie. Het is daarom essentieel om de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de relatie intact te houden en waar mogelijk te versterken. Bovendien zijn deze objecten goed geconserveerd gebleven vanwege de relatief geïsoleerde ligging zijn. Deze forten blinken daarom uit in gaafheid. Bestaande laagbouw in relatie tot windturbines Het relatief kleinschalige karakter van de toenmalige (laag)bouw dient in verhouding te blijven met het platte, open karakter van het waterland er omheen. “De beleving van de vrije open ruimte” is een van de kernwaarden van het landschap die de Provincie Noord-Holland zelf onderkent. Windmolens van meer dan honderd of zelfs tweehonderd meter hoogte hebben een grote impact op zowel de authenticiteit als de visuele integriteit van het landschap en zouden het landelijke, open karakter ernstig verstoren. De zichtlijnen vanaf de forten dienen daarom open	In het afwegingskader zijn ten aanzien van de deelgebieden globale beschrijvingen opgenomen. Op blz 98 treft u een beschrijving aan van de Vestingdriehoek Diemen, Pampus en Vuurtoreneiland. In het kader van een ruimtelijke procedure zal de gemeente/een initiatiefnemer altijd de aanwezige kernkwaliteiten op een projectlocatie moeten beschrijven en motiveren dat deze kernkwaliteiten niet worden aangetast. Zie ook de beantwoording van ZO-0097. Wij houden bij de toepassing van het werkingsgebied Stelling van Amsterdam in onze verordening de begrenzingen aan vanuit het rijksbesluit algemene richtlijnen ruimtelijke ordening (Barro). Een groot deel van het IJmeer valt hier buiten. De gele zone zoals aangegeven in het afwegingskader is gelegen buiten deze barrobegrenzingen. Dat neemt niet weg dat gemeenten moeten voldoen aan een goede ruimtelijke ordening. Dat houdt in dat zij de belangen van het werelderfgoed moeten

		gehouden te worden. Ook de verboden kringen buiten de property moeten ongemoeid blijven om de visuele integriteit vanaf en naar de forten niet aan te tasten. Zichtlijnen Zoekgebied 4c, dat door de Gemeente Amsterdam tot voorkeursgebied is aangemerkt, ligt precies middenin de zichtlijn Pampus – Vuurtoreneiland. Plaatsing van windturbines, in welke maat of aantal dan ook, zal leiden tot ernstige aantasting van de kernkwaliteiten, coherentie en schaal van het cultuurlandschap. Desalniettemin blijkt nergens uit de zones en kaartmateriaal in het afwegingskader dat dit gebied bij uitstek niet geschikt is.	meewegen voor initiatieven die wel is waar buiten de begrenzingen van de Stelling van Amsterdam zijn gelegen maar er wel effect op hebben.
ZW-0051	ZO-0101	Zienswijze MER Addendum Wind-op-land Provincie Noord-Holland Opmerking 1 – Noodzaak voor wind-op-land ontbreekt (p.1) De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 is de uitwerking van het Klimaatakkoord. Een van de doelen van het Klimaatakkoord is om in 2030 35 TWH duurzame energie op land op te wekken. De RES 1.0 is tot stand gekomen op basis van een vrijwillig aanbod van de verschillende energieregio's. Er is of was geen opgelegde of dwingende norm waaraan energieregio's moeten voldoen. Tijdens het proces voor de totstandkoming van de RES 1.0 is duidelijk geworden dat op basis van reeds vergunde SDE subsidies (dus concrete, vergunde projecten voor de opwek van duurzame energie op land) de 35 TWH-doelstelling al wordt behaald. De extra zoekgebieden voor windenergie uit de RES 1.0, waar deze Plan MER op ziet, zijn dus niet nodig om de 35 TWH-doelstelling van het Klimaatakkoord te halen. Deze conclusie wordt zelfs door Urgenda onderkent. Bovendien zijn er alternatieven voor wind-op-land om duurzame energie op te wekken of CO2-uitstoot te besparen, die minder nadelig zijn voor de woonomgeving, kwetsbare natuur of cultuurhistorische waarden, zoals hieronder toegelicht. Verder is het van belang om te onderkennen dat de opwek van wind-op-land big business is. In alle fasen van het proces, waaronder de politieke besluitvorming en vergunningverlening, zijn bedrijven betrokken die heel veel geld verdienen aan wind-op-land. De windindustrie heeft dan ook een sterke en kapitaalkrachtige lobby, die uit commercieel belang zoveel mogelijk wind-op-land propageert. Ronald Plasterk onderschrijft politici en de windmolenindustrie als volgt: "Ze hebben er geen belang bij dat het probleem wordt opgelost. Ze zijn van plan er nog jaren plezier van te hebben."	In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de 30 Energieregio's gezamenlijk 35 TWH aan zon en wind opgewekt moeten hebben in 2030. De keuze voor wind op land en zon is gemaakt omdat dit bewezen technieken zijn die in 2030 gerealiseerd kunnen zijn. Parallel wordt ook volop ingezet op energiebesparing en wind op zee, maar dit valt buiten de scope van de RES. Ook wij hebben ons daaraan gecommitteerd. Uw standpunt -dat het bod van de RES niet noodzakelijk is en de zoekgebieden niet nodig zijn om de beoogde 35 TWh aan zonne- en windenergie te realiseren- delen wij niet. De keuze voor een focus op wind op land en zon is in het Klimaatakkoord gemaakt en is daarmee een politieke keuze. Verder delen wij uw standpunt niet dat deze keuze het gevolg is van een sterke lobby van de windindustrie.

ZW-0051	ZO-0102	Opmerking 2 - alternatieven voor CO2 vermindering Er zijn alternatieven voor de vermindering van de CO2 uitstoot die in zijn geheel niet worden benoemd. Wind-op-zee is efficiënter qua opwek, goedkoper, en leidt tot minder overlast voor mens, dier en cultuurhistorische waarden. Alle nog niet gerealiseerde wind-op-land kan naar zee, zonder enige consequentie op het eindresultaat van de (toekomstige) klimaatambitie. Dit sluit ook direct aan op de recent uitgebrachte Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en de verkiezingsprogramma's van de landelijke politieke partijen die allemaal wind-op-zee propageerden boven wind-op-land. VERDERE ARGUMENTATIE HIERVOOR IN ORIGINELE ZIENSWIJZE (BETREFT RUIMTE, KOSTEN, NATUUR, ENERGIEBESPARING) Conclusie Er zijn alternatieve oplossingen voor CO2 besparing: verminderen van het energieverbruik, het opwekken van windenergie buiten de eigen regio of op zee, of andere vormen van duurzame energie. Er is geen verschil tussen energie die binnen het eigen gebied wordt opgewekt en energie die elders wordt opgewekt. Daarmee bestaat de noodzaak van het verder mogelijk maken van wind-op-land niet. De keuze voor de opwekking van wind-op-land is slechts een politieke keuze en het gevolg van een sterke lobby van de windindustrie.	T.a.v. uw 2e opmerking. Dank voor uw zienswijze. Deze heeft echter geen betrekking op de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland2020 en zal om die reden hier niet inhoudelijk worden beantwoord. T.a.v. uw 3e opmerking. In het planMER uit 2014 en in het Addendum op dit planMER is geen gebruik gemaakt van de normen uit het Activiteitenbesluit. Naar aanleiding van de zienswijzen is de toelichting op het deel in het Addendum dat hierop ingaat aangevuld. Voor slagschaduw is alleen gekeken naar de hoeveelheid gevoelige objecten in de omgeving van een zoekgebied. Voor externe veiligheid is gekeken of er beperkt kwetsbare objecten in of bij de zoekgebieden liggen (en zijn andere veiligheidsaspecten in beeld gebracht, zoals hoogspanningslijnen).
ZW-0051	ZO-0103	Opmerking 4 – Kansen en risico's (p.24) Woningen Zoekgebieden 21 en 23 en een deel van 22 liggen op zeer kleine afstand van woningen en toekomstige bouwprojecten. De contouren van alle drie gebieden zijn grotendeels vastgesteld op basis van een perimeter van 350 meter tot woningen; een norm die de gemeente Amsterdam heeft toegepast zonder verdere onderbouwing of toetsing aan een Strategische Milieubeoordeling (zoals vereist op grond van het Nevele arrest). Zie ook de eerdergenoemde uitspraak van de Raad van State. UNESCO-sites Zoekgebieden 21 en 23 en een deel van 22 liggen op zeer kleine afstand van UNESCO-erfgoedsites die behoren tot de Stelling van Amsterdam. Zoekgebieden 22 en 23 zijn zelfs beperkt door een contour rondom Vuurtoreneiland (een van de UNESCO-sites van de Stelling van Amsterdam). Er is niet beschreven op welke norm deze contour is gebaseerd, noch is deze norm onderbouwd. Recreatiegebieden Zoekgebieden 21 en 23 en een deel van 22 beslaan belangrijke recreatiegebieden in of grenzend aan een stedelijk deelgebied waar al zeer weinig buitenruimte voorhanden is. Opmerking 5 – Geluidsoverlast (p.25) Ten aanzien van geluidsoverlast lijkt hier selectief literatuur	Opm 5:Het Addendum is niet de plaats voor een wetenschappelijke analyse van de mogelijke gezondheidseffecten van windturbinegeluid. Een overzicht van de wetenschappelijke kennis ten aanzien van de gezondheidseffecten van windturbinegeluid is opgenomen in een publicatie van het RIVM (RIVM rapport 2020—2014). Een conclusie in dat rapport is dat 'gezondheidsklachten voornamelijk verband houden met een reeks niet-akoestische factoren en net per se met de daadwerkelijke mate van blootstelling' (pagina 56). Door het ontbreken van een relatie tussen de mate van geluidbelasting en de mate van het optreden van gezondheidsklachten is in het Addendum dit niet in beeld gebracht. In het Addendum wordt dit toegelicht. Zoals ook beschreven in het Addendum (paragraaf 3.2.1) is de gehanteerde methode gericht op het geven van een indicatie, aandachtspunten van en verschillen tussen de zoekgebieden. In het Addendum is een indicatie gegeven van de kans op het optreden van hinder op basis van de meest recente hiervoor beschikbare literatuur. De gehanteerde relatie tussen de kans op het optreden van hinder en de geluidbelasting (in dB) is ook gebaseerd op de meest recente hiervoor beschikbare literatuur. Voor het doel van het Addendum is dit de gebruikelijke methode. Het Addendum

		te worden aangehaald. Zo toonde Dr. De Laat van de Universiteit Leiden tijdens de expertsessie over windturbines voor de Amsterdamse Gemeenteraad op 2 februari 202116 een heel ander beeld van de gevolgen van geluidsoverlast van windturbines. Dr. De Laat stelde vast dat op een afstand van 700 tot 900 meter 60% van de populatie hoofdpijn als gevolg van windturbine-overlast rapporteerde. Dichterbij, op een afstand van 350-500 meter was dat zelfs 75%!Deze percentages passen bij de casussen van windpark Houten en windpark Spui nabij Piershil. Het voert te ver om de medische verklaring voor deze klachten hier te beschrijven. O.m. het recente onderzoek van Dr. De Laat en Prof. Feenstra biedt voldoende aanwijzingen dat de klachten van omwonenden reëel zijn.	gaat niet over normen, maar geeft een beeld van de kans op het optreden van hinder. De functie van het Addendum is een beeld te geven van de mogelijke milieugevolgen van het voorgenomen beleid, meer specifiek van het verankeren van de uitkomsten van RES 1.0 in het provinciale beleid. Het nu voorgenomen beleid is niet gericht op een nieuwe normstelling,
ZW-0051	ZO-0104	Opmerking 6 – Aantal omwonenden dat overlast ondervindt (p.27 en 28) De gehanteerde methode om de overlast voor bewoners in te schatten bestaat uit het aantal woningen uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen waarvan de auteur verwacht dat die overlast zullen ondervinden te vermenigvuldigen met een gemiddeld aantal bewoners per adres. Dit wordt in het rapport ook zo uitgelegd. Gehanteerde gemiddelde voor bewoners per adres Het gehanteerde aantal bewoners per adres is veel te laag voor stedelijk gebied als IJburg. Postcode 1086 telt 2,6721 bewoners per adres en postcode 1087 2,5522 bewoners per adres. Dit geeft een gemiddelde van 2,57 bewoners per adres, wat tot 22% meer bewoners die overlast ondervinden leidt. Geen rekening met in ontwikkeling zijnde bebouwing Wat nog kwalijker is, is dat deze methode geen rekening houdt met de in ontwikkeling zijnde plannen voor verdere bouw op Centrumeiland, Strandeiland en Buiteneiland. Op deze locaties staan weliswaar nu nog weinig woningen, maar in de nabije toekomst worden op deze eilanden nog duizenden woningen gerealiseerd, met potentiële overlast voor tienduizenden bewoners. Natuurlijk kunnen er in andere zoekgebieden ook woningbouwplannen voorkomen. Figuur 3.2 wekt echter de indruk dat in zoekgebied 21 (en in mindere mate 22 en 23) géén woningen geraakt zouden worden door plaatsing van windturbines, wat feitelijk onjuist is en daarmee geeft figuur 3.2 een volkomen misleidend beeld van de impact die plaatsing van windturbines in deze zoekgebieden zou hebben. Aan de hand van een identieke methode en gebruikmakend	6. In het Addendum is de gehanteerde methodiek beschreven en toegelicht. De gehanteerde methodiek geeft een indicatie van de kans op het optreden van hinder, maar pretendeert niet een exacte voorspelling van de effecten te zijn. Het hanteren van een gemiddeld aantal bewoners per woning past goed bij de gehanteerde methodiek. In een MER is het te dien gebruikelijk en in vaste rechtspraak bevestigd dat voor de toekomstige situatie uit dient te worden gegaan van vastgesteld beleid, waaronder vastgestelde ruimtelijke plannen. In veel gevallen is voor toekomstige plannen wel een indicatie van de locatie beschikbaar, maar nog geen stedenbouwkundig plan en ook niet de aantallen en locaties van woningen. Er is voor de berekeningen gebruik gemaakt van actuele digitale informatie over de woningen (BAG) . Gezien het abstractieniveau van het onderzoek en voor de onderlinge vergelijkbaarheid leidt een aanpassing van het gemiddeld aantal personen per woning niet tot een andere beoordeling van de risico's op het optreden van hinder. Voor toekomstige woonwijken (zoals uitbreiding van IJburg) is niet bekend hoeveel woningen er komen en waar. Naar aanleiding van de zienswijzen is aanvullend op basis van een kaart met toekomstige woningbouwlocaties nagegaan of dergelijke toekomstige woningen tot meer gehinderden zouden kunnen leiden.

		van de kaart van de gemeente Amsterdam23 komen we tot het volgende beeld, waarbij we opmerken dat de overlast waarschijnlijk verder draagt dan de gehanteerde 1.200 meter. Deze afstand is gekozen om aan te sluiten bij de methode die de auteur van de Plan MER heeft gebruikt. Het aantal (toekomstige) bewoners dat overlast zal ervaren van windturbines in zoekgebied 21 zal in de (tien)duizenden liggen.	Aan de hand van deze kwalitatieve analyse is nagegaan of de beoordeling van de zoekgebieden zou moeten worden aangepast. De zoekgebieden 22 en 23 hebben een aantal subgebieden die in het Addendum niet afzonderlijk zijn beschouwd. Voor zoekgebied 23, dat bestaat uit een aantal subgebieden, geldt dat deze deels overlappen met potentiële woningbouwlocaties (HavenStad). Ook delen van zoekgebied 22 (Waterland/IJmeer), zoekgebied 21 (IJburg baai) en zoekgebied 26 (Ring A10 noord) liggen dicht bij woningbouwlocaties die deels al onherroepelijk zijn en deels nog in voorbereiding. Hiermee is bij de beoordeling rekening gehouden.
ZW-0051	ZO-0105	Opmerking 10 – Landschap en erfgoed (p.57) Zoekgebied 21 ligt ingeklemd tussen twee UNESCO-sites (Pampus en Vuurtoreneiland, beiden onderdeel van de Stelling van Amsterdam). De door UNESCO benoemde 'Uitzonderlijke en Universele Waarde' van de Stelling van Amsterdam zijn: - Het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, laat negentiende-eeuwse en vroeg twintigste-eeuwse hydrologisch en militair landschappelijk geheel, bestaande uit: o een doorgaand stelsel van liniedijken in een grote ring om Amsterdam; sluizen en voor- en achterkanalen; o forten, liggend aan accessen; inundatiegebieden; o voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd o gebied); en o de landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten. - Relatief grote openheid; - Groene en relatief stille ring rond Amsterdam. Juist de forten buiten de hoofdverdedigingslijn liggen in landelijk gebied waar nog geen sprake is van schending van de zichtlijnen, een van de belangrijkste unieke Uitzonderlijke Universele Waarden van de Stelling van Amsterdam en Hollandse Waterlinie. Het risico dat plaatsing van windturbines ook buiten het werelderfgoed tot aantasting	10. In het Addendum is rekening gehouden met het Afsprakenkader Energietransitie Hollandse Waterlinies. Zoekgebied 21 ligt in de gele zone, voor zowel turbines van 5,6 MW als 3 MW. Ook de zoekgebieden 22 en 23 liggen deels in de gele zone. Dit Afsprakenkader moet worden gevolgd bij de planvorming voor concrete plannen voor windturbines in de rode, oranje of gele zones.

		van de visuele integriteit kan leiden, is recent expliciet door UNESCO en ICOMOS benoemd. Een windturbine van 5,6 MW heeft een tiphoogte van 240 meter en is vanaf tientallen kilometers zichtbaar. Ieder verband met de 19 meter hoge vuurtoren van het Vuurtoreneiland is volledig weg.	
ZW-0051	ZO-0106	Opmerking 11 – Natuur (p.63) Zoekgebied 23 ligt tegen het kunstmatige eiland dat enige jaren geleden is aangelegd ter compensatie van de aanleg van de woonwijk IJburg en grenst aan Natura 2000 gebied. Zoekgebied 21 ligt letterlijk op de grens van Natura 2000 gebied. Het IJmeer is sinds 2004 een speciale beschermingszone26 onder de EU Habitat-richtlijn. Het is deel van het IJsselmeergebied dat belangrijk is voor heel Europa, samen met het Markermeer en tot aan de kustzone Muiden. Het is het leefgebied van vele duizenden beschermde vogels die er het hele jaar door te zien zijn. Het IJmeer ligt op een trekvogelroute en is een overwinteringsgebied en een rustplaats voor trekvogels. In de ondiepe delen van het IJmeer groeien kranswieren die in de zomer en de herfst een belangrijke voedselbron voor vogels zijn. Het is de grootste oppervlakte van deze wieren in ons land. Het Markermeer/IJmeer is onder meer van belang voor: - Visetende watervogels: de fuut, de aalscholver, het nonnetje, de visdief, de grote zaagbek, de dwergmeeuw, en de zwarte stern. - Mosseletende watervogels: kuifeend, tafeleend, topper. - Waterplantenetende watervogels: krooneend, meerkoet, tafeleend. Aalscholvers komen vanuit hun broedkolonies in het Naardermeer en de Lepelaarplassen naar het IJmeer om voedsel te zoeken. Ook de Zwarte Stern is hier in de nazomer te zien, verspreid over het open water. In het winterseizoen foerageren Tafeleend, Kuifeend en Toppereend 's nachts op driehoeksmossels, die verspreid in het gebied voorkomen; overdag worden beschutte rustplaatsen opgezocht zoals Pampushaven, tussen Marken en Durgerdam, in de zuidoosthoek of in het Markermeer. Ook de Brilduiker foerageert op de mosselbanken in het gebied.	11. In het Addendum is aangegeven dat windturbines effecten kunnen hebben op vogels en vleermuizen. Ook is de locatie van het zoekgebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden in beeld gebracht. Bij de beoordeling van de zoekgebieden is daar rekening mee gehouden (zie tabel 3.6 van het Addendum). De concrete kans op effecten moet op projectniveau worden onderzocht. De beschouwing in het Addendum kan worden beschouwd als een aanzet tot een voortoets in het kader van de natuurwetgeving.

ZW-0051	ZO-0107	Natura 2000 Natura 2000-gebieden zijn wettelijk beschermd via de Wet Natuurbescherming. Het is verboden een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7 Wet natuurbescherming). Om de gevolgen van het project vast te stellen, moet een passende beoordeling worden gemaakt. Als daaruit blijkt dat een effect niet is uitgesloten, dan kan alleen vergunning worden verkregen als er 1. geen alternatieve oplossingen zijn, 2. er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, en 3. er compenserende maatregelen worden getroffen. In opmerking 1 hebben we uiteengezet dat er geen dwingende redenen zijn voor de opwek van wind-op-land. De keuze voor wind-op-land is slechts een politieke keuze. Daarmee wordt voorwaarde 2 verworpen. In opmerking 2 hebben we al uiteengezet dat er alternatieve oplossingen voor de opwek van duurzame energie op locaties die minder kwetsbaar zijn en waar de opwek bovendien goedkoper kan plaatsvinden. Daarmee wordt voorwaarde 1 ook verworpen. Plaatsing van windturbines in de zoekgebieden die invloed hebben op Natura 2000 gebieden, in ieder geval zoekgebieden 21, 22 en 23, is daarmee verboden. Ten aanzien van voorwaarde 3 willen we opmerken dat zoekgebied 23 grenst aan het gebied dat is ingericht als natuurcompensatie voor de aanleg van IJburg. Dit vogeleiland is op succesvolle wijze gecreëerd en wordt door duizenden vogels gebruikt om te rusten en te broeden. Verstoring van de kwaliteit van dit gebied zou eerder getroffen mitigerende maatregelen teniet doen en is daarmee ook verboden.	In het Addendum is het volgende opgenomen: Het plaatsen van windturbines in zoekgebieden die zich dichtbij Natura-2000 gebieden of NNN bevinden vormt een potentieel risico, omdat er een significant verstorend effect kan optreden of de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het gebied kan verslechteren. De effecten van de plaatsing van windturbines dienen nauwkeurig in kaart gebracht te worden door middel een voortoets en -als significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten - een passende beoordeling . In de beoordelingstabel zijn de gebieden waar dit speelt met een donkere grijstint aangegeven. De beschouwing in het Addendum kan worden beschouwd als een aanzet tot een voortoets in het kader van de natuurwetgeving.
ZW-0051	ZO-0108	Opmerking 12 – Recreatie en toerisme (p.68) Zoekgebied 21 is net als zoekgebieden 22 en 23 een belangrijk gebieden voor kleinschalige, stille recreatie. Veel zeilers en surfers maken graag gebruik van het water, maar ook bewoners van IJburg en heel Amsterdam Oost en het aangrenzende stadsdeel Amsterdam Zuid-Oost verruilen graag hun kleine woningen voor rust en ontspanning op of langs de oevers. Deze gebieden liggen bovendien in een gebied, dat onder meer door het stedenbouwkundige motto “blauw is het groen”, al erg weinig groene recreatiemogelijkheden heeft. De Rekenkamer van de Metropoolregio Amsterdam erkent dat met name IJburg erg weinig groen heeft, dat bovendien onder druk staat: “Zo is duidelijk dat de hoeveelheid van het aanwezige groen van wijk tot wijk verschilt en dat er in de Stadionbuurt en, met name, IJburg West relatief weinig groen is. De door ons gesproken deskundigen geven ook aan dat de hoeveelheid groen in deze wijken in hun ogen onvoldoende is en onder druk staat.”34 De behoefte aan recreatie wordt de komende jaren door de	12. In het Addendum is in paragraaf 3.5.3.aandacht besteed aan de mogelijke effecten van windturbines op recreatie en toerisme. Daarbij zijn ook de zoekgebieden 22 en 23 (althans delen daarvan) genoemd. Naar aanleiding van de zienswijze is de tekst in paragraaf 3.5.3 aangevuld. 13. In het Addendum is in hoofdstuk 4 aangegeven wat de gevolgen zijn van het loslaten van een aantal eisen en beperkingen van het vigerende beleid van de provincie Noord-Holland. In hoofdstuk 4 wordt daarbij onder andere ingegaan op hier genoemde zoekgebieden. Voor deze gebieden is de constatering in hoofdstuk 4.3.2. van het Addendum dat de kans op een (negatieve) impact op het landschap en de cultuurhistorie groter is met het nieuwe beleid dan bij het vigerende beleid .Deze informatie is door de provincie betrokken bij de besluitvorming. 14.

		komst van de nieuwe eilanden van IJburg fase 2 alleen maar groter. Dit onderkent de gemeente Amsterdam zelf ook35. Sterker nog, een van de nieuwe eilanden krijgt nadrukkelijk een (stille) recreatiefunctie. Plaatsing van windturbines zal de rust en aantrekkelijkheid van deze gebieden ernstig verminderen.	Wij nemen deze opmerking voor kennisgeving aan.
ZW-0052	ZO-0109	1) Wellicht mocht bij u de indruk ontstaan dat wij tegen energietransitie zijn. Niets is minder waar, ook wij zien daar de absolute noodzaak van in. Echter is zorgvuldigheid en belangenafweging de kerntaak van bestuurders bij het nemen van een besluit, zie hiertoe onderstaande: Awb artikel 3:2, 3:3 en 3:4. Wij hebben de indruk dat zulks onvoldoende in uw besluitvorming heeft meegewogen. Hetgeen, wellicht onbedoeld, al gauw kan leiden tot verminderd vertrouwen bij de burger in de overheid. Wij willen op een positieve manier graag meewerken, dus in gezamenlijkheid zoeken naar een oplossing die recht doet aan de noodzaak tot energietransitie alsmede de behartiging van de belangen van de omwonenden, overeenkomstig de wettelijke regelingen. Wij hopen dat sentimenten van persoonlijke aard, het groepsbelang dan wel andere belangen die qua aard niet in de besluitvorming mogen meewegen, daarbij ook geen enkele rol zullen spelen, teneinde tot een zuivere besluitvorming te kunnen komen, die het belang van alle betrokkene op een evenwichtige, wijze vertegenwoordigt. Tot slot willen wij u wijzen op de invloed van windturbines op de natuur. Enkele zoekgebieden staan staan op zeer geringe afstand van waardevolle natuur, zoals het natuurmonument ‘Het Gein’, en het Diemerbos, onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland. Wij menen dat ook het behoud van natuur, en niet alleen vanuit milieutechnisch oogpunt, een wezenlijk onderdeel vormt bij de besluitvorming.	U roept ons op om op basis van het voorzorgsprincipe de afstandsnorm van windturbines tot bebouwing niet te verlagen, maar tot nader onderzoek te vergroten naar 10 maal de ashoogte. Ons antwoord hierop luidt als volgt. De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. Het is aan de gemeenten om waar nodig nader onderzoek voor te schrijven naar de mogelijke gezondheidseffecten bij specifieke locaties. Op het moment dat er dergelijk onderzoek wordt gedaan zullen we goed inhoudelijk betrokken zijn / blijven en naar bevinden handelen. Zo heeft bijvoorbeeld Amsterdam aan haar inwoners toegezegd nader onderzoek te (laten) doen naar gezondheidsrisico’s en ook geluidsimulaties te gaan doen zodat omwonenden ook kunnen ervaren wat het geluid van eventuele windturbines is. Recentelijk is bekend geworden dat het RIVM met de GGD hun samenwerking en kennisuitwisseling op dit thema versterken in een ‘Expertisepunt windenergie en gezondheid’. Met dit Expertisepunt verhoogt het RIVM de reeds doorlopende inzet op het verzamelen, duiden en verspreiden van kennis over windenergie en gezondheid. Het Expertisepunt vervangt hiermee het eerdere Expertisecentrum Windenergie.

ZW-0052	ZO-0110	2) U kunt zich ten aanzien van afstanden in geen enkele zin beroepen op het Activiteitenbesluit, nu de relevante voorschriften daarin over het drijven van een windturbine buiten werking zijn gesteld. In plaats daarvan redeneert het AddendumMER in termen van “aantallen (ernstig) gehinderden, waarbij de locatie met het kleinste aantal daarvan wint. Zo kan het zijn dat een bepaald zoekgebied met 1197 ernstig gehinderde woningen toch de beoordeling “wit” verkreeg. De rechten van die 1197 gehinderden worden daarmee verwaarloosd. Gelet op de te beperkte scope van uw onderzoek is het dan ook geen wonder dat daarin geen enkele vergelijkende beoordeling resulteert in “Zwart”. Daarmee is niet alleen de kwaliteit van effectbeoordeling onder de maat, maar treedt u ook op in strijd met de eisen, die volgen uit het Verdrag van Aarhus / Richtlijn 2011/92 E – geschreven om bij te dragen aan de bescherming van het recht in een milieu te leven dat passend is voor persoonlijke gezondheid en welzijn de uitspraak van de Raad van State van 30 juni 2021 ECLI:NL:RVS:2021:1395 dat een voorafgaande milieubeoordeling volgens Unierecht niet mag ontbreken aan een Plan, op basis van Europese Hof ECLI:EU:2020:503 onder meer overweging 75 van de uitspraak in een zaak tussen de Europese Commissie en Ierland uit 2019 (Europese Hof ECLI:EU:C:2019:955). De norm die uit de Strategische Milieubeoordelingsrichtlijn volgt is dat een plan of programma met aanzienlijke milieugevolgen slechts dan mag worden vastgesteld als vooraf met wetenschappelijke zekerheid is vastgesteld dat de gezondheid van de mens en diens leefomgeving wordt beschermd of verbeterd. Dit ziet zowel op de volksgezondheid als op de persoonlijke gezondheid van individuele omwonenden. Met mogelijke aantasting van de gezondheid van omwonenden wordt bovendien inbreuk gemaakt op de grondrechten van uw burgers.	Zoals ook in het Addendum aangegeven pretendeert het Addendum niet een exacte, gedetailleerde effectbeschrijving te zijn. Dat is immers, gezien de stand van de planvorming (alleen gebieden, geen concrete windturbineopstellingen) ook niet mogelijk. Dat laat onverlet dat de kansen en risico’s van de zoekgebieden kunnen worden beschreven en dat een goed beeld kan worden gegeven van de overall milieugevolgen van het voorgenomen beleid van de provincie. In het Addendum is geen afzonderlijke aandacht besteed aan de mogelijke effecten op de gezondheid. Dit is gedaan omdat wel aandacht is besteed aan de milieuaspecten (zoals geluid en slagschaduw) die van belang kunnen zijn voor de gezondheid. Gezien het abstractieniveau van het te nemen besluit en gezien het ontbreken van een wetenschappelijk aangetoonde relatie tussen de mate van geluidbelasting en de mate van het optreden van gezondheidsklachten is in het Addendum dit niet in beeld gebracht. In het Addendum wordt dit toegelicht. De in het Addendum gehanteerde methodiek en gebruikte gegevens zijn in lijn met de huidige stand van de kennis met betrekking tot de mogelijke effecten van windturbinegeluid op gezondheid. Een overzicht van de wetenschappelijke kennis ten aanzien van de gezondheidseffecten van windturbinegeluid is opgenomen in een publicatie van het RIVM (RIVM rapport 2020—2014). Een conclusie in dat rapport is dat ‘gezondheidsklachten voornamelijk verband houden met een reeks niet-akoestische factoren en net per se met de daadwerkelijke mate van blootstelling’ (pagina 56). Van enige strijd met het unierecht zoals in de zienswijze wordt vermeld achten wij dan ook geen sprake.
ZW-0052	ZO-0111	3) 84 Daar moet nog aan worden toegevoegd dat enkel het Hof, bij wijze van uitzondering en om dwingende redenen van rechtszekerheid, een voorlopige opschorting kan toestaan van het effect dat een regel van het Unierecht op het daarmee strijdige nationale recht heeft, namelijk de terzijdestelling ervan. Indien de nationale rechterlijke instanties bevoegd zouden zijn om aan de nationale bepalingen voorrang te geven boven het Unierecht waarmee zij in strijd zijn, al was het maar tijdelijk, dan zou immers afbreuk worden gedaan aan de uniforme toepassing van het Unierecht (arrest van 29 juli 2019, Inter-Environnement Wallonie en Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, C 411/17, EU:C:2019:622, punt 177 en aldaar aangehaalde rechtspraak). Er mag derhalve geen strijdigheid bestaan met het rechtstreeks werkende Unierecht. Nu bescherming van leefomgeving en gezondheid gerekend en gewaarborgd wordt door het Handvest van de Europese	Zie ook ons antwoord op uw zienswijze 2. Er is (zoals ook bij het planMER uit 2014) voor de beoordeling van het aspect geluid gekeken naar het aantal gehinderden per zoekgebied. Voor het aspect slagschaduw is gekeken naar de hoeveelheid gevoelige objecten in of nabij een zoekgebied. Voor externe veiligheid is beoordeeld of er (beperkt) kwetsbare objecten in of nabij de zoekgebieden liggen. Bovendien zijn andere risicobronnen in beeld gebracht, zoals infrastructuur, risicovolle inrichtingen, buisleidingen en hoogspanningslijnen. De in het Addendum gehanteerde aanpak ter beoordeling van de zoekgebieden is passend bij het niveau van het provinciale besluit, te weten een instructieregel waarin wordt aangegeven in welke gebieden het bevoegd gezag windturbines ruimtelijk mogelijk kan maken. De aanpak maakt

		Unie en diverse verdragen en deze derhalve fundamentele rechten c.q. mensenrechten vormen zijn ernstige inbreuken daarop - ook begrijperlijkerwijs - niet toegestaan. Er is momenteel helemaal geen MER met kaartjes of effectvergelijk mogelijk zolang niet bekend is welke gezondheidseffecten geluid en slagschaduw hebben, zolang elke afstandsnorm in milieueffect onbekend is en dus nog niemand kan aangeven bij welke afstanden welke gezondheidsklachten er exact zijn. Daardoor is het nu dan ook onmogelijk een rechtmatige AddendumMER vast te stellen. Er zijn aannames gedaan en er is vergeleken op "aantal gehinderden" (op welke maatstaf dan) maar het gaat erom dat een m.e.r. over de feiten gaat die wetenschappelijk met zekerheid vastgesteld zijn en die zijn er nu helemaal nog niet. Het proces rondom uw herziening moet derhalve tot nader order gestopt worden totdat dat wel wetenschappelijk met zekerheid vastgesteld is, waarna door de provincie een echte PlanMER per zoekgebied op basis van die uitkomst opnieuw uitgevoerd dient te worden.	geen gebruik van de windturbinebepalingen uit het Activiteitenbesluit of de –regeling. Het in artikel 4, derde lid, Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: VEU) neergelegde beginsel van loyale samenwerking verplicht in dit geval dus niet om "onwettige gevolgen van de schending van het Unierecht ongedaan te maken". Van een onwettig gevolg van de schending van het Unierecht is immers geen sprake.
ZW-0053	ZO-0112	Wat betreft het MER Addendum Wind op Land en partiële wijziging provinciale verordening 2020 volgt hieronder een zienswijze van vier tuinders van direct betrokken Amsterdamse volkstuinparken. Deze zienswijze is als volgt opgebouwd: Deel 1 betreft in zijn algemeenheid de aspecten veiligheid, gezondheid/leefkwaliteit en natuur/recreatie inzake volkstuinparken. Deze opmerkingen gelden voor alle volkstuinparken. Deel 2 zoomt in op drie zoekgebieden waarin tuinparken gelegen zijn, t.w. - Zoekgebied Science Park : tuinpark Nieuwe Levenskracht - Zoekgebied Strook A 10: tuinparken Buikslotermeerpark, Tuinwijck, De Molen en Kweeklust - Zoekgebieden 3-Diemerscheg Diemen 20-Diemerscheg Diemen 30-Diemerscheg Amsterdam 32-Waternetlokatie Gein : Tuinparken Frankendael en Linnaeus) Voor ons gaat het bij zoekgebieden wind om twee hoofdregels wat betreft milieu effecten: 1.Geen (ernstige) overlast voor omwonenden/verblijvers 2.Geen aantasting van recreatie- en natuurgebieden Uit het onderstaande zal duidelijk worden dat de zoekgebieden, waarin onze tuinparken gelegen zijn, niet voldoen aan deze hoofdregels, zodat in die zoekgebieden geen windturbines kunnen worden geplaatst. Het plaatsen van windturbines in deze zoekgebieden is niet realistisch en strijdig met een veilige en gezonde leefomgeving en met het Amsterdamse groenbeleid. Opmerking vooraf: tuinpark Nieuwe Levenskracht (Science Park), wordt in het geheel niet vermeld in het MER Addendum, de tuinparken in Driemond worden slechts zijdelings genoemd.	Het Addendum maakt gebruik van de kaarten en de zoekgebieden die in de rapportages van de twee RESsen zijn opgenomen. Ten aanzien van externe veiligheid is gekeken of er beperkt kwetsbare objecten in of bij de zoekgebieden liggen. Daarnaast moet bij het plaatsen van windturbines rekening worden gehouden met risico's voor infrastructuur (zoals wegen en spoorlijnen), (ondergrondse) buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen en hoogspanningsverbindingen. Ook moet het toegevoegd risico ten aanzien van risicovolle bedrijven beoordeeld worden. Bij de verdere planvorming (op projectniveau) wordt externe veiligheid betrokken en worden de risico's in beeld gebracht. We zien geen reden om de kaarten in het Addendum aan te passen.

ZW-0053	ZO-0113	Op 15 juni jl. is in het kader van het RES (Regionale Energie Strategie) - proces motie 32813-731 van de leden Erkens en Leijten door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen. In deze motie wordt de regering verzocht op korte termijn een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de effecten van verschillende afstandsnormen op de gezondheid en leefkwaliteit van omwonenden bij het plaatsen van windturbines op land. Tevens wordt de regering verzocht de resultaten van dit onderzoek mee te nemen in het verder concretiseren van de 30 Regionale Energie Strategieën. Ook het RIVM heeft aangegeven dat er aanvullend onderzoek nodig is naar de gezondheidseffecten van windturbines. In dit kader wijzen wij ook op de uitspraak d.d. 30 juni 2021 van de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State inzake Delfzijl (ECLI:NL:RVS:2021:1395) en inzake Goyerbrug (gemeente Houten) van 28 juli 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:1679), die zijn gebaseerd op het Nevele-arrest van het Hof van Justitie te Luxemburg (ECLi:EU:C:2020:503). Daarin is aangegeven dat voor 'plannen' en 'programma's' in de zin van de Strategische Milieu Beoordelings Richtlijn (SMB-richtlijn) een voorafgaande plan-MER is vereist. De ratio daarvan is gelegen in het feit dat daarmee het hoge beschermingsniveau van de gezondheid van de mens en diens leefomgeving (het milieu) kan worden behouden of verbeterd. Verslechteren is in geen geval toegestaan. De norm die uit de Strategische Milieubeoordelingsrichtlijn volgt is dat een plan of programma met aanzienlijke milieugevolgen slechts dan mag worden vergund als vooraf met wetenschappelijke zekerheid is vastgesteld dat de gezondheid van de mens en diens leefomgeving wordt beschermd of verbeterd. Dit slaat zowel op de volksgezondheid als op de persoonlijke gezondheid van individuele omwonenden. Met mogelijke aantasting van de gezondheid van omwonenden wordt bovendien inbreuk gemaakt op de grondrechten van zowel burgers als tuinders van Amsterdam.	In het Addendum is geen afzonderlijke aandacht besteed aan de mogelijke effecten op de gezondheid. Dit is gedaan omdat wel ruim aandacht is besteed aan de milieuaspecten (zoals geluid en slagschaduw) die mogelijk gezondheidgerelateerd zouden kunnen zijn. Gezien het abstractieniveau van het te nemen besluit en gezien het ontbreken van een wetenschappelijk aangetoonde relatie tussen de mate van geluidbelasting en de mate van het optreden van gezondheidsklachten is in het Addendum dit niet in beeld gebracht. In het Addendum wordt dit nader toegelicht.
ZW-0053	ZO-0114	Wat betreft het MER addendum en gehinderden willen wij het volgende opmerken. De provincie heeft een effectbeoordeling op het afschaffen van de 600 meter afstandsnorm aangekondigd in een technische RES sessie voor statenleden en deze is ook afgesproken tussen de wethouder Amsterdam en GS Provincie (zie gespreksverslag in bijlage 2). Dit heeft geresulteerd in het MER addendum. Op blz 28 staan tabellen met gehinderden. In de aantallen gehinderden is alleen rekening gehouden met bewoners van huizen en niet met de bewoners van volkstuinparken (de tuinders en hun familie). De van toepassing zijnde algemene beschermingsnorm van de Europese Strategische Milieu Beoordelingsrichtlijn is technisch niet gebonden aan het zijn van woning of niet. Dus die algemene beschermingsnorm geldt ook voor een volkstuinpark. Dat klemt te meer nu	Het Addendum gaat niet over de keuzes, maar laat wel de gevolg van keuzes zien. In hoofdstuk 4 van het Addendum wordt onder andere ingegaan op het effect van het loslaten van de afstandnorm van 600 m. Deze informatie is door de provincie betrokken bij de afwegingen met betrekking tot het nieuwe beleid (met onder ander het loslaten van een aantal eisen en normen).

		nachtverblijf wettelijk is toegestaan en hinder en overlast ook tijdens de nachtelijke uren optreedt. Met aan dat verblijf verbonden risico's zal ook rekening moeten worden gehouden. Dat is immers doel en strekking van externe veiligheidsbepalingen. Bovendien zijn tuinders overdag heel veel buiten en daardoor ondergaan zij extra veel hinder. Naar aanleiding van bovenstaande figuur uit het MER addendum willen wij het volgende opmerken over de geluidsnorm en de daarvan afgeleide vuistregel voor afstand. Het jaargemiddelde geluidniveau Lden dat veroorzaakt wordt door een windturbine of windpark, mag bijv bij een woning niet meer bedragen dan 47 dB. Daarnaast geldt een maximaal toelaatbare waarde voor het jaargemiddelde geluidniveau in de nachtperiode Lnight van 41 dB. De gemeente Amsterdam heeft de geluidsnorm omgerekend naar een vuistregel afstandsnorm van 350 meter voor omwonenden. (NB deze vuistregel van 350 meter afstand van woningen is toegepast door Amsterdam in de kaarten van de RES zoekgebieden maar niet voor tuinparken. Voor de tuinparken is zelfs de 198 meter veiligheidszonering niet ingetekend.)	
ZW-0053	ZO-0115	Integendeel, ondanks het aantal gehinderde omwonenden en zonder acht te slaan op aanwezigheid en veiligheid, gezondheid en leefklimaat van de bewoners van tuinhuisjes en mede recreanten concludeert het MER addendum dat de beoordelingen laten zien dat bij vrijwel alle zoekgebieden aandachtspunten aanwezig zijn, maar dat showstoppers (de beoordeling 'zwart' van het beoordelingskader) niet voorkomen. Evenmin wordt uitgelegd waarom de provincie de oorspronkelijk motivering voor het toepassen van een 600 meter afstandsnorm (een goed leefklimaat en fysieke veiligheid) nu niet meer van toepassing vindt. De motivering van de provincie voor een afstandsnorm van minimaal 600 meter is gebaseerd op de Wro en opgenomen in passages uit een eerdere provinciale verordening als bijgevoegd in bijlage 3., Het is onbegrijpelijk dat de provincie altijd een goede (voor)zorg voor gezondheid en veiligheid heeft geborgd en daar nu juist op dit moment tegen de RvS uitspraak in en zonder rekening te houden met bovengenoemde moties, ten onrechte en ongemotiveerd afscheid van neemt. Wij verzoeken: a) De aanwezigheid van tuinparken en veiligheid, gezondheid en leefklimaat van bewoners van tuinhuizen als hierboven aangegeven te borgen en te betrekken als showstopper in relevante tabellen en conclusies in het MER addendum. Daarbij ook rekening houdend met motie 2748 van PS, motie 32813-731 van de Tweede Kamer en de uitspraak van de Raad van State d.d. 30 juni 2021 b) De 600 meter afstandsnorm in stand te houden in de provinciale verordening 2020 en volgende verordeningen tot het moment dat de aangekondigde nadere onderzoeken van rijkswege beschikbaar zijn.	a: In het Addendum is geen gebruik gemaakt van normen (bijvoorbeeld voor geluid). De aanwezigheid van volkstuincomplexen in of nabij zoekgebieden is bekeken als onderdeel van de effecten op recreatie en toerisme (zie pararaaf 3.5.3).). Hierin zijn de volkstuinen genoemd.. Naar aanleiding van de zienswijze wordt de tekst in deze paragraaf verduidelijkt. Er is geen aanleiding de beoordeling aan te passen. B: het Addendum gaat niet over de keuzes, maar laat wel het gevolg van keuzes zien. In hoofdstuk 4 van het Addendum wordt onder andere ingegaan op het effect van het loslaten van de afstandnorm van 600 m. Deze informatie is door de provincie betrokken bij de afwegingen met betrekking tot het nieuwe beleid (met onder ander het loslaten van een aantal eisen en normen).

ZW-0053	ZO-0116	Natuur en recreatie Over volkstuinparken en Natuur zijn diverse uitgebreide raadsadressen ingediend, waarin de rol op gebied van biodiversiteit, beschermde flora en fauna aan de orde komt. Hier willen wij volstaan met hetgeen de website van de gemeente Amsterdam over ons vermeldt, zodat u een overall beeld krijgt van de ambities op gebied van groen en recreatie. Volkstuinen openbaar toegankelijk De druk op de openbare ruimte en het groen neemt met de groei van de stad steeds verder toe. Het is een opgave in de bestaande en nieuwe stad voldoende kwalitatief groen te realiseren. Het groenbeleid in Amsterdam is er op gericht dat alle groengebieden openbaar en toegankelijk zijn en geschikt voor intensiever en meer divers gebruik. Volkstuinen nemen in het totale groenpalet van de stad een bijzondere positie in. Ze vervullen een belangrijke rol op het sociaal-maatschappelijke, ecologische, educatieve, duurzame en groene vlak. In Amsterdam is ruim 300 hectare aan volkstuinparken. Het gaat in totaal om ongeveer 6000 volkstuinen op 43 verschillende parken. Het merendeel van de tuinparken is aangesloten bij de Bond van Volkstuinders, en alle parken hebben een eigen bestuur. ZIE ORIGINELE ZIENSWIJZE VOOR TOELICHTING OP WAARDE VAN VOLKSTUINEN PAGINA 4. Wij verzoeken: Rekening te houden in het MER addendum met de functie van volkstuinparken en de betreffende tabellen dienovereenkomstig aan te passen. De functie op gebied van biodiversiteit, bescherming flora en fauna, en recreatie verdraagt zich niet met plaatsing van industriële windturbines	In het Addendum is melding gemaakt van volkstuinen in de paragraaf over recreatie en toerisme (paragraaf 3.5.3). Omdat de volkstuinen c.q. de tuinhuisjes niet zijn aangemerkt als woningen of andere gevoelige bestemming is hiermee geen rekening gehouden bij de bepaling van het aantal (ernstig) gehinderden in de beoordeling van geluid (paragraaf 3.2.1) Naar aanleiding van de zienswijze zal in paragraaf 3.2.1 van het Addendum hierover een beknopte toelichting worden opgenomen. De volkstuincomplexen hebben geen status in het kader van de natuurwetgeving. Er is geen reden om het Addendum op dit punt aan te passen.
ZW-0053	ZO-0117	Zoekgebieden ZIE PAGINA 5 t/m 9 VAN ORIGINELE ZIENSWIJZE VOOR OPMERKINGEN OVER ZOEKGEBIEDEN Wij verzoeken: Helaas moeten wij concluderen dat de milieu-effecten op leefklimaat van burgers, tuinders en recreanten en natuur/landschap in de breedste zin (zwaar) onderschat zijn en de vereiste gevalideerde normen ontbreken.. Wij verzoeken om aanpassing van de items / tabellen van de betreffende zoekgebieden als hierboven aangegeven.	In het Addendum is in voldoende mate en op juiste wijze rekening gehouden met de volkstuincomplexen. De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van de beoordelingen van de zoekgebieden, maar wordt wel de toelichting in de tekst op enkele plaatsen aangevuld (zie onze eerdere reacties op uw zienswijzen).
ZW-0054	ZO-0118	Op bladzijde 15 onder het kopje “Externe veiligheid” wordt aangegeven dat windturbines externe veiligheidsrisico’s kennen. Om te voorkomen dat de windturbines in de nabijheid van risicovolle bedrijven risicoverhogend zijn is door het Rijk de Circulaire windturbine bij risicovolle bedrijven opgesteld (juni 2021 ter inzage geweest, en nog niet gepubliceerd). Voorstel: We zouden graag zien dat naar deze circulaire wordt verwezen. Tevens adviseren we bovenstaande in een zinssnede toe te voegen in deze alinea.	We zullen op pagina 15 van het addendum PlanMer verwijzen naar deze circulaire en zinsnede hierover toevoegen.

ZW-0054	ZO-0119	Artikel 6.27b. Kleine windturbines in landelijk gebied In dit artikel wordt het woord “zon” gebruikt dat leidt ons inziens tot onduidelijkheid. Voorstel: Mocht het toch noodzakelijk zijn dit woord te gebruiken, omdat het hier om een verwijzing gaat, dan graag dit explicieter formuleren.	Het woord “zon” komt hier uit de context van een RES zoekgebied voor "wind + zon". Het gaat hier om het werkingsgebied van de regel en deze kan niet worden aangepast. Wel zullen dit verduidelijken in de atikelgewijze toelichting op de Omgevingsverordening.
ZW-0054	ZO-0120	In onze eerdere zienswijzen hebben we aangegeven bij initiatieven rond de experimenteer en meerwaarde bepalingen actief te willen mee denken. Enigszins verrast ontdekte een collega van de week dat er gewerkt wordt aan een ‘innovatieve RES’. Citaat uit onze gezamenlijke zienswijze op de provinciale omgevingsverordening NHN2022 Gelet op vorenstaande pleiten wij voor een apart artikel over veiligheid en gezondheid. Dit in de breedste zin van het woord. Bij elke innovatie speelt veiligheid en gezondheid een rol. Dit wordt wel in de Omgevingsvisie 2050 genoemd maar niet als zodanig vertaald naar de Omgevingsverordening NH2022. Als inhoudelijke experts op dit gebied zien wij graag de betrokkenheid vooraan in het planologische proces verankerd. Door het opnemen van een apart artikel over veiligheid en gezondheid en onze adviestaak wordt dit gewaarborgd. De experimenteerbepaling is bovendien niet toereikend. Bij elke innovatie in het kader van de energietransitie enkel wind en zon te noemen is beperkend. Er zijn veel meer innovaties denkbaar (naast de energietransitie bijvoorbeeld ook op het gebied van mobiliteit die nu nog onbekend zijn) waarbij dit parten gaat spelen. Door het opnemen van een apart artikel wordt veiligheid en gezondheid bij elke toekomstige ontwikkelingen ondervangen. Vraag: Hoe kunnen wij als veiligheidsregio’s beter aanhaken en onze meerwaarde inbrengen? Dit om te voorkomen dat we in een latere fase minder veiligheidswinst kunnen behalen en/of er mogelijk extra kosten gemaakt moeten worden, om toch het beoogde veiligheidsniveau te kunnen behalen. Deze vraag hebben we ook aan de organisatie RES NHN gesteld en wij willen u uitnodigen hier een actieve (regie) rol in te spelen.	Wij hebben hierover overleg gehad met de programmaorganisatie RES NHN en NHZ. In het Uitvoeringsprogramma RES dat door de partners zal worden vastgesteld is de adviserende taak van de veiligheidsregio’s nadrukkelijk opgenomen. Ten eerste de adviesrol bij de fase van de concretisering van zoekgebieden alsook bij locaties naar vergunde projecten. Ten tweede bij de bouwstart van een project en de controle bij de oplevering van een project. Ook zaten de veiligheidsregio’s aan tafel bij de kennissessie RES op 2 december 2021 over het uitvoeringsprogramma. Op deze wijze achten wij het aspect veiligheid en gezondheid in het RES proces afdoende geborgd.
ZW-0055	ZO-0121	In de herziening worden de werelderfgoederen specifiek benoemd. Uit de toelichting op de wijziging van artikel 6.49 lezen wij dat voor de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie het absolute verbod op windturbines komt te vervallen. Voor dit werelderfgoed zal door GS { op PM } het Afwegingskader Energieopwekking Hollandse Waterlinies worden vastgesteld. Aan de hand van dit afwegingskader kunnen gemeenten beoordelen of een ruimtelijke ontwikkeling voor wind past binnen de kernkwaliteiten van het werelderfgoed. In de samenleving blijkt er steeds meer vraag naar ruimte voor dergelijke (kleinere) windmolens, dit is in Beemster niet anders, m.n. betreft dit de diverse agrarische bedrijven. Wij willen er bij u op aandringen ook een afwegingskader energieopwekking op te stellen voor Unesco Werelderfgoed Beemster. Hierover zijn wij reeds in gesprek, en we zetten dit graag voort.	Wij zijn reeds met u in gesprek over deze casus, en delen de intentie met u.

ZW-0056	ZO-0122	Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies In algemene zin onderschrijven wij de urgente noodzaak voor de energietransitie, klimaatverandering duldt geen verder uitstel. Maar de nut en noodzaak van Wind op Land worden in dit afwegingskader niet aangetoond, los van de algemene maatschappelijke discussie of Wind op Zee niet beter en goedkoper is. Er vindt in het afwegingskader ook geen belangenafweging plaats, integendeel, het afwegingskader lijkt vooral geschreven vanuit een doelredenering om ontwikkelingen binnen het erfgoed mogelijk te maken die nu eenvoudigweg verboden zijn. Het doel van de energietransitie is om om ervoor te zorgen dat we klimaatverandering een halt toe roepen en er voor toekomstige generaties een leefbare planeet overblijft. Het doel van de UNESCO werelderfgoed bescherming is om erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid te beschermen voor toekomstige generaties. Werelderfgoed opofferen ten behoeve van de energietransitie schiet zijn doel voorbij, zowel de planeet als het werelderfgoed moeten we beschermen voor toekomstige generaties. Het is daarom van essentieel belang dat de provincies hun rol als beschermers van het werelderfgoed ter harte nemen en vervullen. ICOMOS heeft Nederland in het verleden al meerdere malen erop gewezen dat er te laks wordt om gesprongen met die bescherming en toestaan van nieuwe ontwikkelingen binnen het werelderfgoed. Niet alleen moeten we het erfgoed beschermen voor toekomstige generaties, ook voor huidige generaties is de Stelling een waardevolle groene, natuur en cultuurrijke ring rondom de metropool die van onschatbare waarde is. Het risico die UNESCO status kwijt te raken is reëel en moeten we niet willen nemen omdat er alternatieven voor handen zijn.	In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de 30 Regionale Energiestrategieën (RES) gezamenlijk 35 TWH aan zon en wind opgewekt moeten hebben in 2030. De keuze voor wind op land en zon is gemaakt omdat dit bewezen technieken zijn die in 2030 gerealiseerd kunnen zijn. Parallel wordt ook volop ingezet op energiebesparing en wind op zee, maar dit valt buiten de scope van de RES. Ook wij hebben ons daaraan gecommiteerd via de RES Noord-Holland Noord en RES Noord-Holland Zuid. In de RES 1.0 Noord-Holland Zuid zijn zoekgebieden voor zon en wind opgenomen waar een eerste belangenafweging heeft plaatsgevonden. Deze zoekgebieden worden nu verder uitgewerkt. Wanneer hier concrete initiatieven uitkomen, vindt een afweging plaats op basis van onder meer de beschermingsregimes die zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening; voor Unesco werelderfgoed is het afwegingskader uitgangspunt. Bij deze afweging wordt ook de motie van PS meegenomen. Uw standpunt dat het bod van de RES niet noodzakelijk is en de zoekgebieden niet nodig zijn om de beoogde 35 TWh aan zonne- en windenergie te realiseren-delen wij niet. Een aantasting van de kernkwaliteiten van de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie is niet aan de orde. Wij hebben juist een Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies laten uitwerken waarbij is onderzocht waar ruimte kan worden geboden aan initiatieven voor zon en wind zonder aantasting van de kernkwaliteiten. Concrete initiatieven zullen hier aan moeten voldoen, evenals aan andere ruimtelijke procedures. Gemeenten moeten voor een zorgvuldige planvoorbereiding en een goede ruimtelijke ordening de eventuele gevolgen van het plan voor het werelderfgoed meewegen bij initiatieven die weliswaar buiten de begrenzingen van de Stelling van Amsterdam zijn gelegen, maar er wel effect op hebben.

ZW-0056	ZO-0123	Inhoudelijk over het afwegingskader In algemene zin vinden wij dat het afwegingskader geen verduidelijking geeft in de beoordeling van de effecten van energietransitie ontwikkelingen binnen het werelderfgoed gebied. Er is sprake van veel vage text zonder dat die vertaald wordt in concrete kwaliteiten en effecten. Ook is er een veelheid van icoontjes met bijbehorende leestekens als x, ?!, etc. Het is in het afwegingskader alleen zo dicht op elkaar gepropt dat het niet meer leesbaar is. Ook zijn de kleuren en zones verwarrend. Met betrekking tot de 'gele zone' is het geel op de legenda anders dan het meer oranje/geel in de kaarten. Saillant omdat juist in gele zones meer mogelijk zou zijn en er nu verwarring zou kunnen optreden tussen wat geel en oranje is. Ook ontbreken veelal de kernkwaliteiten zoals zichtlijnen in het kaartmateriaal, dat geeft onduideijkheid. Kernkwaliteiten worden pas aan het einde van het afwegingskader in text beschreven. In zijn algemeenheid is de 'Leidraad cultuur en landschap' een veel heldere beschrijving van de waarde en kwaliteit van het landschap en erfgoed. Helemaal als je daar de zeer goed functionerende 'RES viewer' van de provincie bij gebruikt.	Ons inziens zijn de kwaliteiten en effecten concreet beschreven. Wij verwijzen u hiervoor naar de bijlage van het Afwegingskader met de titel Ontwerpend onderzoek op blz 130-176. Wij hebben dit in een bijlage opgenomen om de praktische werking van het afwegingskader zo helder mogelijk te kunnen verwoorden. Verder zijn de kernkwaliteiten per deelgebied in hoofdstuk 4 van het Afwegingskader globaal beschreven. In het kader van een ruimtelijke procedure zal de gemeente/ initiatiefnemer overigens altijd de aanwezige kernkwaliteiten op een projectlocatie moeten beschrijven en motiveren dat deze niet worden aangetast. De icoontjes hebben wij inmiddels interactief laten maken. Dus door op een icoontje te klikken, komt de tekst te voorschijn en met het kruisje kan de tekst weer worden weggeklikt. Bij het afwegingskader zullen (indicatieve) zoneringskaarten worden gevoegd, waarbij door inzoomen op de locaties de kleuren beter te onderscheiden zijn en daarmee overeenkomen met de legenda. Het Afwegingskader is gebaseerd op de methodiek van een Heritage Impactment Assessment (HIA). Op die manier krijgen de initiatiefnemer en de gemeente inzicht in de kansrijkheid van een project. Indien dit onvoldoende duidelijkheid geeft, blijft er de mogelijkheid tot het opstellen van een aparte HIA.
ZW-0056	ZO-0124	Voorgestelde afstandsnormen Afwegingskader In het afwegingskader worden verschillende afstanden en zoneringen gebruikt voor ontwikkelingen binnen het erfgoed. Bijvoorbeeld 3.0MW turbines op 1500m, 5.6MW op 3000m van de Hoofdverdedigingslijn. Maar voor solitair gelegen forten (zoals Pampus en Vuurtoreneiland) gelden dan weer andere afstanden en normen. Nergens in het afwegingskader worden die afstandsnormen onderbouwd met inhoudelijke argumenten en effecten op de kernkwaliteiten. Ook worden de verschillen in de normen niet onderbouwd. De normen zouden moeten worden onderbouwd aan de hand van hun effecten op de authenticiteit en visuele integriteit van het erfgoed/landschap en de kernkwaliteiten Hetzelfde geldt voor het verschil in normering van forten die niet aan de hoofdverdedigingslijn liggen. In het geval van Pampus en Vuurtoreneiland zijn juist deze landschappen nog gaaf en authentiek en is het moeilijk te bevatten waarom daar dan juist de gele zone geldt en er dus meer mogelijk zou moeten zijn.	De onderbouwing van de normen vindt u terug in de bijlage van het Afwegingskader onder de titel Ontwerpend onderzoek op blz 130-176. Voor de specifieke argumentatie voor de aangehouden afstanden tot de hoofdverdedigingslijn verwijzen wij u naar blz 141, eerste alinea. Wij houden bij de toepassing van het werkingsgebied Stelling van Amsterdam in onze Omgevingsverordening de begrenzingen aan vanuit het Besluit algemene richtlijnen ruimtelijke ordening (Barro). De gele zone zoals aangegeven in het afwegingskader is gelegen buiten deze begrenzingen. Dat neemt niet weg dat gemeenten in het kader van een zorgvuldige planvoorbereiding en een goede ruimtelijke ordening de eventuele gevolgen van een ontwikkeling op het werelderfgoed moeten meewegen.

ZW-0056	ZO-0125	Pampus en Vuurtoreneiland in het Afwegingskader Ten eerste is in het afwegingskader het gebied Pampus en Vuurtoreneiland veel te summier beschreven. Een beschrijving die geen recht doet aan de bijzondere kwaliteiten van dit deel van de Stelling. Daarnaast ontbreken ook nog beoordelingen als 'laadvermogen', zichtlijnen in het kaartmateriaal, en welke ontwikkelingen (met name voor de HVL) er recentelijk al hebben plaatsgevonden waardoor je andere/nieuwe ontwikkelingen in het juiste perspectief kan bezien. Tussen de driehoek Pampus, Vuurtoreneiland en Fort Diemerdam bestaat een sterke relatie. Ze dienden ter bescherming van de monding van het IJ en mogelijke toenadering van vijandige schepen naar Amsterdam. Het gebied tussen Pampus en Vuurtoreneiland is nog gaaf en authentiek. De zichtlijnen tussen de 2 zijn nog helemaal vrij. Door de geïsoleerde ligging van deze forten zie je ten noorden ervan feitelijk wat men in de 19e daar ook zag. Daarentegen is de zichtlijn met Fort Diemerdam afgesloten door de bouw van IJburg 1. De bouw van IJburg 1 heeft plaats gevonden precies voor de hoofdverdegingslijn aan de onveilige zijde. Daarnaast is de ontwikkeling van IJburg 2 nu in volle gang, en ook op Zeeburgereiland is grootschalige woningbouw/hoogbouw in ontwikkeling. Geheel voor de Deze ontwikkelingen vinden plaats voor de HVL aan de onveilige zijde. Hierin is ook hoogbouw gepland. Voorheen was er ook zicht vanuit Vuurtoreneiland op de Vesting Muiden en het Muiderslot - deze zichtlijn wordt nu door Strandeiland/IJburg 2 geblokkeerd. De enig resterende zichtlijn en gaafheid is dus Vuurtoreneiland- Pampus en de zones daaromheen en ten noorden ervan.	In het Afwegingskader zijn ten aanzien van de deelgebieden globale beschrijvingen opgenomen. Op blz 98 treft u een beschrijving aan van de Vestingdriehoek Diemen, Pampus en Vuurtoreneiland. In het kader van een ruimtelijke procedure zal de gemeente/een initiatiefnemer altijd de aanwezige kernkwaliteiten op een projectlocatie moeten beschrijven en motiveren dat deze kernkwaliteiten niet worden aangetast. Ten aanzien van de beoordeling van het laadvermogen zal deze altijd per concreet initiatief gemaakt moeten worden. Op blz 32 van het afwegingskader is aangegeven dat: "is gekeken naar het laadvermogen van het Linielandschap van een specifiek gebied. Daarnaast zal altijd een afweging m.b.t. cumulatie van het landschap als geheel en integraal (ook andere ontwikkelingen) nodig zijn." De gemeente Amsterdam zal, zoals eerder is aangegeven, de effecten van een project op het werelderfgoed moeten meewegen voor een zorgvuldige planvoorbereiding en een goede ruimtelijke ordening.
ZW-0056	ZO-0126	De zone rond Pampus en Vuurtoreneiland zou met een straal van minimaal 4000m rood moeten zijn. ± 4000m is de afstand Pampus tot de Flevopolder (alwaar op de buitenste dijk windturbines reeds staan) en waardoor het gebied rondom Durgerdam, Vuurtoreiland en Pampus gaaf, authentiek en open blijft. En tegenwicht biedt aan de sterke verstedelijking bij IJburg. Ook is dit gebied een goed voorbeeld dat het afwegingskader te veel versimpeld door te redeneren vanuit de HVL als grote gemene deler, niet voldoende naar de specifieke kwaliteiten van het gebied kijkt, en overigens ook niet de algemene kernkwaliteiten (zichtlijnen, herkenbaarheid en openheid landschap). En dit soort ingrijpende ontwikkelingen door de provincies altijd in het geheel en integraal beoordeeld dienen te worden daarbij rekening houdend met ook natuur en Bijzondere provinciale landschappen. Concluderend kan men voor dit gebied ook op het eerste gezicht al beoordelen dat een grotere mate van bescherming dan 'Geel' noodzakelijk is. Rood met een straal van ± 4000m lijkt toepasselijker, ook gelet op de aangenomen moties in de provinciale staten. Maatwerk kleine ontwikkelingen Zowel Pampus als Vuurtoreneiland hebben beiden een sterke ambitie om duurzaam en zelfvoorzienend te opereren. We moeten wel omdat we als eilanden ook op	Wij kunnen uw verzoek om een rode zone van 4000 meter rondom Pampus en Vuurtoreneiland te leggen niet honoreren, omdat wij uitgaan van de begrenzingen van het Barro. In deze begrenzingen zijn alleen de eilanden opgenomen en niet het gebied erom heen. Wel is in het Afwegingskader specifiek ingegaan op kleinschalige opwek van zon en wind. In de tekst van het Afwegingskader nemen wij de volgende tekst op pagina 12, 1e kolom op: "voor kleine zonne- en windinitiatieven die in de eigen behoefte van fort/woning/agrarisch bedrijf voorzien, is maatwerk nodig. Hiervoor dient een 'light' versie HIA te worden uitgevoerd, waarbij specifieke kennis van werelderfgoed noodzakelijk is".

		ons zelf zijn aangewezen en niet aangesloten zijn op NUTS voorzieningen. Als zodanig zijn er al veel verduurzaming gerealiseerd en liggen er nog verder gaande plannen op tafel. Binnen dit afwegingskader worden windturbines binnen de verboden kringen wel mogelijk gemaakt maar kleinschalige opwek op de eilanden zelf onmogelijk. Dat zou andersom moeten, plaatsing van turbines hebben zeer negatieve effecten op deze 2 stelling onderdelen. Kleinschalige opwek op de eilanden zelf zou mits het op gepaste wijze met oog voor monumentale waarde geschiedt juist wel mogelijk moeten zijn, hiervoor zou een 'maatwerk uitzondering' van toepassing moeten zijn.	
ZW-0057	ZO-0127	Als eerste zijn wij positief over uw voornemen om met de partiële herziening van uw huidige provinciale Omgevingsverordening planologisch invulling te geven aan de uitkomsten van het gezamenlijk doorlopen "RES-proces". Teneinde de voorgenomen ambities uit de RES 1.0 te kunnen uitvoeren, heeft u nieuw beleid opgesteld voor o.m. windenergie. In het ontwerp lezen wij onder meer dat het huidige verbod op Windturbines (behoudens vergunning voor Noord-Holland Zuid) en de afstandseis van 600 meter tot gevoelige bestemmingen komen te vervallen. Helaas moeten wij concluderen dat dit niet in lijn is met wat wij voorstaan. Onze gemeenteraad wil juist een minimale afstand van 600 m ten opzichte van woningen en gevoelige bestemmingen zoals natuurgebieden en gemeentegrenzen in acht nemen met het oog op de leefbaarheid, natuur- en landschapswaarden, biodiversiteit en ter voorkoming van een achteruitgang van de weidevogelpopulatie. Een eerder aangenomen motie hebben wij hierbij gevoegd. Uit uw stukken blijkt dat voor een verruiming en het vervallen van de eerder opgenomen verboden een instructieregel in de plaats komt voor de gehele provincie die inhoudt dat gemeenten in hun omgevingsplannen windturbines mogelijk "kunnen" maken (uitsluitend voor zoekgebieden wind en wind+zon die in de RES'en 1.0 zijn vastgelegd) mits zorgvuldig ruimtelijk ingepast. Uit ambtelijk overleg met uw provincie is bevestigd, dat de beleidsvrijheid bij de gemeente blijft om zelf te bepalen of zij de geboden ruimte van de provincie op een goede wijze wil benutten. Wij concluderen dat de gemeente voor wat betreft dit onderwerp aan de lat staat voor een verantwoord beleid.	Wij danken u voor uw positieve feedback. In onze Omgevingsverordening is geen minimaal aan te houden afstand opgenomen, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door bijvoorbeeld het geluidsniveau op een gevel onder een bepaalde waarde te houden. Het staat uw gemeenteraad echter vrij om toch een minimale afstand op te nemen in uw ruimtelijke kaders.

ZW-0058	ZO-0128	Via deze wijze geven we graag onze reactie op het concept afwegingskader Energie voor de Hollandse Waterlinie. Wij constateren dat dit kader zorgvuldig is opgesteld, met oog voor cultuurhistorie. We dienen een zienswijze in betreffende : 1) de borging van het afwegingskader. Het is niet duidelijk welke instantie het afwegingskader moet toetsen. Daarmee is de besluitvorming op basis van het afwegingskader of een voorgenomen zonnepark of windmolen wel of niet geoorloofd is, onvoldoende geborgd. Gezien de 'outstanding values' van de Stelling van Amsterdam en de Hollandse Waterlinie vanwege de Unesco Werelderfgoed status, dringen we er bij de provincie aan om de borging in handen te leggen bij het Stellingbureau van de provincie Noord-Holland. Zij hebben de expertise in huis om, voorgenomen zon- en windaanvragen zorgvuldig en onafhankelijk af te wegen op basis van het kader. Wij vinden het zeer onwenselijk om de borging in handen te leggen van gemeentelijke overheden. Want in dat geval is besluitvorming afhankelijk van de lokale politieke koers en ontbreekt bovenlokale coördinatie en regie. Het gevolg: een wildgroei aan zon en wind binnen de Stelling van Amsterdam. Dat is een reëel scenario is blijkt wel uit de vele (particuliere) initiatieven waarmee gemeentes nu al bestookt worden om zon en wind te realiseren.	In antwoord op uw eerste punt: Wij kunnen niet aan uw verzoek voldoen om bestemmingsplannen te toetsen. Juridisch gezien zijn gemeenten het bevoegde gezag voor het toetsen van bestemmingsplannen aan de regels van de provinciale omgevingsverordening. In zijn algemeenheid heeft de provincie goed vooroverleg met de gemeenten over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en wordt daarbij door het programmabureau Stelling van Amsterdam van de provincie geadviseerd. Daarnaast kent het ruimtelijke juridisch instrumentarium voor de provincie de mogelijkheid tot het inbrengen van zienswijzen op bestemmingsplannen en de mogelijkheid tot het geven van een reactieve aanwijzing achteraf. Ook onder de Omgevingswet, als die van kracht wordt, blijft een dergelijke werkwijze bestaan. In antwoord op uw tweede punt: Als hiervoor een concreet initiatief wordt ingediend is het aan de gemeenten u hierbij tijdig te betrekken. Wij zullen dit in de advisering naar de gemeenten toe uitdragen.
ZW-0059	ZO-0129	1)Namens de ondertekenende organisaties, maken wij gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies, 22 juli 2021. Om een heldere reactie op het afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies te geven, is het noodzakelijk om de voor aanname voor het afwegingkader te verwoorden. Het afwegingskader gaat uit van de aanname dat overal maatregelen genomen moeten worden om het plaatsen van windmolens en zonneweides op land mogelijk te maken, dit in het kader van het realiseren de doelstellingen van de duurzame energietransitie. En werkt vervolgens een afwegingskader uit, om met in stand houding van het cultureel erfgoed, binnen de Hollandse Waterlinies vormen van grootschalige projecten voor wind- en zonne-energie te faciliteren. (Het afwegingskader geeft zo helder mogelijk aan, waar wel en waar niet.) Men gaat ervanuit dat dit mogelijk moet zijn, omdat men het noodzakelijk vindt de energietransitie maximaal in te zetten tegen de klimaatverandering. In beginsel staan wij natuurlijk positief tegenover het streven om in te zetten op ontwikkeling van duurzame energie in Nederland, ook op land en onderschrijven de noodzaak. Echter wij zien dat op dit moment de wijze waarop het wind- en zonnepotentieel wordt ontwikkeld, averechts werkt op het draagvlak hiervoor. Voor zonne-energie zijn wij van mening dat eerst alle daken in Nederland benut moeten worden. Door de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++) gebeurt het plaatsen van zonnepanelen op daken veel te kort. Namelijk de SDE werkt	De provincie Noord-Holland acht het vanuit het oogpunt van voedselzekerheid, biodiversiteit, landschap en cultuurhistorie van belang dat zorgvuldig wordt omgegaan met landbouwgronden en natuur. Tegelijk staan wij voor de nationale opgave om op kosteneffectieve wijze een CO2-reductie te realiseren van tenminste 49% in 2030. Deze doelstelling halen we niet (op tijd) door eerst te wachten tot alle daken zijn benut voor het opwekken van zonne-energie. Zonneparken en windmolens zijn daarom een onmisbare bouwsteen voor het halen van de klimaatdoelstelling. De nut en noodzaak voor wind en zon op land zijn door het Rijk onderzocht. Iedere provincie heeft op basis daarvan van het Rijk een opgave gekregen voor het bieden van ruimte voor zon en wind op land. In de Omgevingsverordening 2020 stonden verbodsbepalingen voor zon en wind in de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie. Bij het maken van beleid voor zon en wind zijn deze destijds bewust aan het artikel toegevoegd om eerst te onderzoeken wat mogelijke effecten kunnen zijn op het werelderfgoed. Deze bepalingen worden vanuit de Rijkswetgeving namelijk niet voorgeschreven. Het bepaalt alleen dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen de kernkwaliteiten niet mogen schaden. Het afwegingskader waarnaar wordt verwezen in de partiële herziening van de Omgevingsverordening 2020 biedt nu inzicht in

		als een verdienmodel. We constateren dat het met name op dit moment buitenlandse investeerders zijn, die beleggen in gronden die worden omgezet in zonneweides, dit door het verschil in rendement en complexiteit van aanleg, veroorzaakt door de omvang van een veld ten opzichte van een dak. We vinden dit effect van de SDE++ een ongewenste consequentie.	de ruimte die er is voor zon en wind zonder schade te doen aan de kernkwaliteiten.
ZW-0059	ZO-0130	2)Pas als na uiterste inspanning om eerst op daken zonnepanelen te realiseren en vervolgens op landbouwgrond buiten de eerdergenoemde gebieden zonneweides te implementeren, geconstateerd wordt dat daarmee toch niet voldoende groene energie gecreëerd wordt, kan gekeken worden om dan de grond in de Hollandse Waterlinies te benutten. Maar ook dan alleen nog in overleg met Unesco en met een zeer goed ontwikkeld inpassingsplan. Ook dan zouden windmolens binnen of in te dichte nabijheid van de Hollandse Waterlinies niet toegestaan moeten worden omdat die een overduidelijk direct schadelijke impact hebben op de waarde en beleving van het erfgoed. Dit geldt zowel voor de besproken 3MW molens in het afwegingskader, als voor de 5,6 MW molens, of de in de toekomst nog hoger te ontwikkelen molens. Het gevaar op dit moment is dat zonneweides en windmolens plaatsen in veel gevallen als een verdienmodel gezien worden en dat winst de drijvende factor wordt achter locatie bepaling. Culturele erfgoederen aantasten voor economisch gewin mag nooit een leidraad zijn. Ten slotte zouden we hier in Nederland binnen bijna alle politieke geledingen op onze achterste benen staan als in Egypte besloten zou worden de 4 zijden van de Pyramides met zonnepanelen te bekleden. Om alle voorgaand genoemde redenen vragen de ondertekenende organisaties om op dit moment geen toestemming te verlenen voor het plaatsen van windmolens en zonneweides in of in de direct fysieke nabijheid van de Hollandse Waterlinies.	Zie hiervoor de beantwoording van ZO-0093.

ZW-0060	ZO-0131	1) Steun voor meerwaardebepaling Natuurmonumenten steunt de aanpassing van Artikel 6.43, waardoor de saldo-benadering wordt vervangen door een meerwaardebepaling. 2) Kleine windturbines in landelijk gebied Door de aanpassing van artikel 6.27b is het in principe mogelijk om in geheel Noord-Holland kleine windturbines met een ashoogte van 15 meter hoog te plaatsen. Dergelijke kleine windturbines hebben een grote invloed op de landschappelijke beleving, terwijl de opbrengst zeer gering is. In de “Ruimtelijke handreiking Wind op Land” geeft u zelf aan dat de opbrengst van 750 kleine windturbines vergelijkbaar is met 1 turbine van 7,5 Mw. Wij snappen de wens van individuele agrarische bedrijven om een bijdrage te leveren aan de energietransitie. Tegelijkertijd zijn er nog heel veel daken van stallen en loodsen waar geen zonnepanelen op zijn aangebracht. Natuurmonumenten is daarom van mening dat in Bijzondere Provinciale Landschappen er geen ruimte is voor kleine windturbines. In het open landschap van Noord-Holland zijn ook kleine windturbines van verre zichtbaar. Om deze reden is het belangrijk om in ieder geval de meest waardevolle gebieden als de binnenduinrand of open veenweidengebieden te vrijwaren van dergelijke windmolens. Wij stellen dan ook voor om in artikel 6.25b een verbod op te nemen, waardoor plaatsing van kleine windturbines met een ashoogte tot 15 meter niet mogelijk is binnen de NNN, en binnen Bijzondere Provinciale Landschappen. Indien u dit niet wilt overnemen, willen wij u vragen om in ieder geval de bevoegdheid op te nemen vanuit GS om gebieden aan te wijzen waar plaatsen van kleine windturbines niet is toegestaan. Op deze manier is het toch nog mogelijk om provinciale regie te blijven voeren.	3. Windmolens hebben effect op natuur. Vogels en vleermuizen worden soms slachtoffer. De effecten op vogels en vleermuizen zijn relatief klein ten opzichte van andere bedreigingen zoals verkeer, hoogbouw, landbouw en huiskatten. Voor sommige soorten geldt echter dat windenergie een relatief grotere invloed heeft. Mede door de op 5 juli 2021 aangenomen motie Vogelvriendelijkere Windmolens werken we samen met het Rijk, NWEA, TenneT, Vogelbescherming Nederland, Zoogdiervereniging en de Natuur en Milieu Federaties samen in een traject: de Natuurinclusieve Energietransitie. Een van de doelen van dit traject is om gericht onderzoek te doen om de kennis over vogels en vleermuizen waar mogelijk te vergroten en zodoende aantal slachtoffers te verminderen. Verder participeren we in IPO-verband in het onderzoek wat in de Eemshaven gehouden gaat worden naar het toepassen van een zwarte wiek om vogelslachtoffers te verminderen. Een detectiesysteem voor vogels is daar reeds succesvol getest. Bij de voortgang van deze onderzoeken zijn wij nauw betrokken, maar wij vinden het te vroeg om daar nu al regels voor op te stellen. Ecologische aspecten, ook los van regels over de inpassing, zullen altijd een rol spelen bij de vergunningverlening. Er zal immers ook altijd moeten worden voldaan aan de eisen van de Wet natuurbescherming (straks opgenomen in de Omgevingswet) die zien op soortenbescherming.
ZW-0060	ZO-0132	In de aangenomen motie is alleen sprake van een “onderzoek” om te bepalen hoe ecologische maatregelen kunnen worden afgedwongen. Het lijkt ons van belang om dit niet alleen te onderzoeken, maar in de omgevingsverordening alvast een mogelijkheid op te nemen om de maatregelen voor te schrijven. Natuurmonumenten wil dan ook voorstellen om lid 6.27a als volgt aan te passen: a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk en ecologisch worden ingepast; Om deze zorgvuldige ecologische inpassing mogelijk te maken, willen wij u vragen om een “Ecologische handreiking Wind op Land” op te stellen. In deze handreiking kunnen dan richtlijnen worden opgenomen over bijvoorbeeld de minimale afstand tussen windturbines in belangrijke vogeltrekroutes, of een afwegingskader over de toepassing van een vogeldetectiesysteem met een stilstandsvoorziening. 4) Neem regels op over verminderen verlichting van windturbines In de ruimtelijke handreiking is veel aandacht voor de plaatsing van windturbines binnen landschapsstructuren. Gedurende de nacht zijn deze structuren echter niet	Dank voor het voorstel tot aanpassing van artikel 6.27a. Ecologische aspecten spelen, ook los van onze regels over de inpassing, altijd een rol bij de vergunningverlening van windturbines. Er zal immers ook altijd moeten worden voldaan aan de eisen van de Wet natuurbescherming (straks opgenomen in de Omgevingswet) die zien op soortenbescherming. Om die reden kiezen wij er niet voor om artikel 6.27a aan te passen of een ecologische handreiking op te stellen. 4. Provinciale regels over het verminderen van verlichting achten wij niet noodzakelijk, gelet op het feit dat op 25 februari 2021 een motie is aangenomen om naderingsdetectie wettelijk verplicht te stellen. De minister van Economische Zaken en Klimaat verwacht dat in 2022 naderingsdetectie wordt verankerd in wetgeving. 5. Bedankt voor uw reactie. Wij kunnen uw zienswijze over zoekgebied Nes volgen en passen de beoordeling in het Addendum aan.

		zichtbaar. Door de obstakelverlichting van de turbines vormen de windparken in de nacht een zeer zichtbare nieuwe “structuur”, welke de duisternis aantast. Een voorbeeld: het windpark Wieringermeer is gezien vanaf de Waddenzee nachts dominanter aanwezig dan gedurende de dag. Om deze reden dient er een aparte afweging te worden gemaakt over de ruimtelijke effecten op de duisternis. Wij willen voorstellen om een apart hoofdstuk over de obstakelverlichting op te nemen. Natuurmonumenten wil concreet voorstellen om (aantasting van) duisternis als criterium toe te voegen bij het beoordelen van de zorgvuldige ruimtelijke aanpassing. In de nadere regels dient bovendien een verplichting te worden opgenomen om obstakelverlichting zoveel als mogelijk te vermijden. Door het aanbrengen van een vliegtuigdetectiesysteem met transponders is het mogelijk om de verlichting uit te zetten.	
ZW-0060	ZO-0133	6) Voeg icoongebieden toe aan Stelling van Amsterdam Om plaatsing van windturbines en zonnevelden binnen de Stelling van Amsterdam, en de Waterlinie, mogelijk te kunnen maken heeft u een “Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies” opgesteld. Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor de grote hoeveelheid informatie in het afwegingskader. Er is duidelijk een poging ondernomen om de waarden van het werelderfgoed goed te beschrijven, en te doorgronden. Op hoofdlijnen steunen wij de gedachtegang om afstandsregels op te nemen t.o.v. de hoofdverdedigingslijn. Natuurmonumenten is wel van mening dat de afstand van 300 meter voor zonnevelden in een aantal onaangetaste landschappen te weinig is. Met name in het noordelijk deel van de Stelling zijn een aantal nu nog zeer open landschappen aanwezig. Plaatsing van zonnevelden zal de beleving in bijvoorbeeld de Beemster, en Polder Zeevang, ernstig aantasten. Om deze reden willen wij voorstellen om de algemene afstandsregels aan te vullen met een aantal “icoongebieden”, waar geen zonnevelden en windturbines mogen worden geplaatst. Deze icoongebieden zijn de meest onaangetaste delen van de Stelling. Een kleine verstoring in de vorm van een zonneveld heeft hierdoor een groot effect. Concreet willen wij voorstellen om de volgende deelgebieden in Noord-Holland aan te wijzen als icoongebied, en hierdoor te vrijwaren van de opwek van energie: 1) Noordelijk veenweidelandschap I, 2) Droogmakerij Beemster aan de onveilige kant, 3) Noordelijk veenweidelandschap II: het deel tussen de N246 en de N8, dus ten noorden en westen van Krommenie 4) Veenweidelandschap van de Amstel: deel tussen Botshol en de Vecht, dus ten zuiden van Abcoude 5) Vechtplassengebied, met uitzondering van zonnevelden in de Horstermeerpolder.	In antwoord op vraag 6: Wij nemen uw voorstel niet over. Uitgangspunt voor ons zijn de regels van het rijk waarin de aanvaardbaarheid van ruimtelijke ontwikkelingen, zoals wind en zon, afhankelijk is gesteld van de gevolgen van deze ontwikkelingen op de kernkwaliteiten van de Stelling van Amsterdam. Hiermee is het gebied naar ons inzien voldoende beschermd. Het is daarom overbodig om icoongebieden toe te voegen. Het Afwegingskader gaat uit van de systematiek van een Heritage Impact Assessment. Een kleine verstoring geeft geen groot effect. Aan de hand van het Afwegingskader kan per ruimtelijke ontwikkeling worden beoordeeld of hierdoor de kernkwaliteiten worden aangetast. In antwoord op vraag 7: wij kunnen niet aan uw verzoek voldoen om bestemmingsplannen te toetsen aan de provinciale omgevingsverordening. Juridisch gezien zijn gemeenten het bevoegde gezag voor het toetsen van bestemmingsplannen. In zijn algemeenheid heeft de provincie goed vooroverleg met gemeenten over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en wordt hierbij door het programmabureau Stelling van Amsterdam geadviseerd. Daarnaast kent het ruimtelijk juridisch instrumentarium voor de provincie de mogelijkheden tot het inbrengen van zienswijzen op bestemmingsplannen en het geven van een reactieve aanwijzing achteraf.

ZW-0060	ZO-0134	8) Maak de kaarten en kleuren duidelijker In het afwegingskader worden meerdere kleuren en termen door elkaar heen gebruikt. Er is sprake van een rode zone, maar ook van “rood op de kaart”. In het laatste geval gaat het om vrijwaringsgebieden voor zonnevelden en windturbines. In een aantal gevallen valt dit samen met de rode zone, en soms ook niet. Wij willen voorstellen om duidelijker aan te geven waar wel, en waar niet, zonnevelden en windturbines mogen worden geplaatst. Er zijn een aantal kaarten opgenomen, waarin diverse stippellijntjes staan. Deze lijntjes komen weer niet overeen met de vrijwaringzones. Onze suggestie: maak een kaart als op blz 41. Verwijder de stippellijntjes, en vervang deze door drie duidelijke lijnen: afstandsgrens voor zonnevelden, voor 3mw, en voor 5,6 mw. Op deze manier is het voor een ieder heel duidelijk welke grenzen worden gehanteerd.	In antwoord op opmerking 8: bij het afwegingskader zullen (indicatieve) zoneringskaarten worden gevoegd, waarbij door inzoomen op de locaties de kleuren beter te onderscheiden zijn.
ZW-0060	ZO-0135	9) Pas de afstandsregels ook toe in het IJmeer In het afwegingskader is op blz 28 het volgende opgenomen: Bij het fort en de verboden kringen De forten spelen een belangrijke rol bij het begrijpen van het systeem van de verdedigingslinie en zijn tegenwoordig belangrijke plekken om het verhaal van de Hollandse Waterlinies uit te dragen. Om deze kernkwaliteit ook voor de toekomst te borgen, vallen de forten inclusief verboden kringen altijd onder de rode zone. Dit geldt voor alle onderzochte energievormen. In enkele gevallen ligt het fort niet direct aan de hoofdverdedigingslijn. In dat geval geldt voor windturbines van 5,6 MW altijd een minimale afstand van 2000 meter vanaf een fort. Overige attributen op afstand van de hoofdverdedigingslijn Een groot deel van de attributen vallen onder de hierboven genoemde afstandszones. Toch komt het voor dat er soms nog attributen buiten deze zone liggen, omdat ze ver van de hoofdverdedigingslijn liggen. Bijvoorbeeld een acces dat door het gehele inundatiegebied heen loopt of een inundatiekanaal. Om de waarde van deze attributen te borgen zijn hier ook afstandsregels voor opgenomen, deze gebieden vallen onder de rode zone. • Voor zonnevelden met een maximale hoogte van 1,5 meter wordt een zone van 200 meter aangehouden. In sommige landschappen gelden dat ook zonnevelden boven ooghoogte mogelijk zijn. Dit is vermeld onder de spelregels. • Voor windturbines van 5,6 MW geldt een afstand van 2000 meter. • Voor windturbines van 3 MW een afstand van 1000 meter.	Wij kunnen niet voldoen aan uw verzoek om rode zones van 2.000 meter van toepassing te laten zijn op de forten op Pampus en Vuurtoreneiland. Wij houden bij de toepassing van het werkingsgebied Stelling van Amsterdam in onze Omgevingsverordening de begrenzingen aan vanuit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). In deze begrenzingen zijn alleen de eilanden opgenomen en niet het gebied erom heen. De gele zone zoals aangegeven in het afwegingskader is gelegen buiten deze begrenzingen. Dat neemt niet weg dat gemeenten voor een zorgvuldige planvoorbereiding en een goede ruimtelijke ordening de eventuele effecten van een plan op het werelderfgoed moeten meewegen.

ZW-0061	ZO-0136	1)Vanwege de uitgestelde invoering van de Omgevingswet heeft uw college op 27 september jl. het ontwerp van de '1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020 ter inzage gelegd samen met de '1e partiële herziening Omgevingsregeling NH2020', alsmede de daarop betrekking hebbende stukken (de 'Doorontwikkeling Wind op Land 2021', het concept 'afwegingskader energietransitie werelderfgoed' en het addendum op het plan MER wind op land 2014'). Daarbij geeft u aan dat eerder ingediende zienswijzen op de Omgevingsverordening NH2022 niet opnieuw hoeven te worden ingediend. Daarom treft u onze bestuurlijke zienswijze van 16 juni 2021 op de Omgevingsverordening NH2022 bijgaand aan als bijlage en herhalen wij hieronder slechts kort de kern van deze zienswijze conform de wens van het BO Ruimte/Landschap MRA Zaanstreek Waterland van 29 september jl. Vanwege de urgentie daarvan verzoeken wij u gelijktijdig met de partiële herziening nu al invulling te geven aan deze zienswijze. Om één en ander compleet te maken treft u bijgaand als bijlagen eveneens de aanvullende zienswijzen aan, die gemeenten binnen onze deelregio ook al zelf hebben ingediend op het onderwerp 'Doorontwikkeling Wind op land 2021'. In onze bestuurlijke zienswijze van 16 juni 2021 hebben wij er allereerst op aangedrongen dat u de beschermingsregimes aanpast in de Omgevingsverordening. Wij willen namelijk zelf met aandacht voor een goede landschappelijke inpassing conform de uitgangspunten van de Omgevingswet onze lokale afwegingen weer kunnen maken ten aanzien van stedelijke en ruimtelijke ontwikkelingen.	Wij danken u voor uw zienswijzen. Voor zover het een herhaling betreft van reeds ingediende zienswijzen op de OVNH2022, verwijzen wij u naar ons antwoord dat wij op die eerder ingediende zienswijzen hebben gegeven (antwoordnota OVNH2022). Voor wat betreft uw vraag omtrent eenduidige definities het volgende. Met het oog op mogelijke onduidelijkheid rond de toelichting van het begrip "groot openbaar belang" en het begrip "geen reële alternatieven" is specifiek voor de situatie van de RES binnen het BPL de toelichting hierop verder uitgebreid (zie artikelsgewijze toelichting BPL).
ZW-0061	ZO-0137	2) Vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid benadrukken wij ook het belang van het opstellen van beleidsregels als uitwerking van bepaalde artikelen van de Omgevingsverordening zoals t.a.v. artikel 13.3 en artikel 6.10 van de Omgevingsverordening NH2022. Tot slot hebben wij in onze bestuurlijke zienswijze van 16 juni 2021 aangegeven dat kleinschalige woningbouw in bepaalde delen van de MRA mogelijk zou moeten zijn als er ter plaatse binnenstedelijk geen of onvoldoende mogelijkheden bestaan om te verdichten. Dit in het belang van de leefbaarheid, de ruimtelijke kwaliteit en bijvoorbeeld de wooncarrièremogelijkheden binnen plattelandskernen. Wij gaan ervan uit een bijdrage te hebben geleverd aan het verder verbeteren van de huidige Omgevingsverordening NH2020 met onze eerdere bestuurlijke reactie op de herziening Omgevingsverordening NH2020 en met de verschillende aanvullende zienswijzen van gemeenten binnen Zaanstreek Waterland, die separaat zijn ingediend door de betreffende gemeenten.	Wij danken u voor uw inbreng. Met het oog op onduidelijkheid specifiek voor de situatie van de RES binnen het BPL bij de toelichting groot openbaar belang en geen reële alternatieven hebben wij in het ontwerp van de 1e partiële herziening de toelichting hierop verder uitgebreid (zie artikelsgewijze toelichting BPL). Deze landt daarmee in zowel de OV NH2020 als de OV NH2022.

ZW-0062	ZO-0138	Om de voortgang van de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES 1.0) te waarborgen, heeft u voor windenergie nieuw beleid opgesteld. Dit houdt in dat de nu geldende bovenwettelijke maatregelen voor wind op land, zoals de afstandseis van 600 meter tot gevoelige bestemmingen en het verbod op windturbines behoudens vergunning voor Noord-Holland Zuid, komen te vervallen. In de RES 1.0 en in uw ontwerp-herziening is op het grondgebied van de gemeente Amsterdam een zoekgebied voor windenergie opgenomen. Dit zoekgebied omvat het voorkeursgebied Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein. De grens van dit zoekgebied voor windenergie sluit direct aan op de gemeentegrens van Oostzaan. Als de 600 meter-grens niet zou worden gerespecteerd komen de windturbines te dicht bij het Oostzanerveld te staan. Het Oostzanerveld, gelegen aan de oostkant van de A8, is door de provincie aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Het BPL Oostzanerveld heeft als open en waterrijk veenpolderlandschap een zeer hoge cultuurhistorische waarde. De grote openheid is van bijzondere waarde, zowel voor bewoners en recreanten, als voor weidevogels. Windturbines die duidelijk zichtbaar zijn vanuit het veenpoldergebied verstoren het grote open karakter van dit Bijzonder Provinciaal Landschap. Bovendien zullen de omstandigheden voor weidevogels verslechteren als de windmolens te dicht op het veenpolderlandschap van Oostzaan worden geplaatst. Hiermee moet rekening worden gehouden bij het bepalen van de locaties voor de windturbines. Daarom is het dringend noodzakelijk dat de grens van 600 meter ter plekke wel wordt gerespecteerd. De gemeente Oostzaan verzoekt, met verwijzing naar bijgevoegde motie (nr. 21M11) van onze gemeenteraad, de partiële herziening op een zodanige manier aan te passen dat de realisatie van windturbines binnen 600 meter van de gemeentegrens op voorhand is uitgesloten, en dat burgerparticipatie, lokaal eigendom en toereikend draagvlakonderzoek geborgd zijn.	Bij de verdere concretisering van windzoekgebied Noordijplas/Cornelis Douwesterrein moet door de gemeenten Amsterdam/initiatiefnemer onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn in relatie tot het BPL. In uw zienswijze spreekt u over “te dicht bij” het BPL in Oostzanerveld. Het Oostzanerveld is wel BPL maar de zoeklocatie is er niet in gelegen. BPL kent geen externe werking. Dit neemt niet weg dat er altijd rekenschap van een goede ruimtelijke ordening moet worden gegeven. Daarnaast vraagt u om een dusdanige wijziging dat de realisatie van windturbines binnen 600 meter van de gemeentegrens op voorhand is uitgesloten. Dit is iets anders dan de oorspronkelijke 600 meter ten opzichte van gevoelige bestemmingen, die wij nu loslaten. Dat de bovenwettelijke regel van 600 m tot een gevoelige bestemming los worden gelaten neemt niet weg dat er in het kader van een goede ruimtelijke ordening een aanvaardbaar woon- en leefklimaat moet worden gegarandeerd voor de (toekomstige) woningen. Dit betekent dat er in de nadere uitwerking van dit gebied door middel van onderzoek tot een afstandsnorm gekomen moet worden welke passend is in deze specifieke omgeving. In de 1e partiële herziening van Omgevingsverordening NH 2020 hebben wij er bewust voor gekozen om onze bovenwettelijke regels waaronder de 600 m tot gevoelige bestemmingen los te laten. En daarvoor in de plaats een instructieregel voor gemeenten op te nemen. In het Uitvoeringsprogramma RES is mede op ons verzoek nadrukkelijk opgenomen dat in Q1/Q2 2022 gemeenten afspraken maken bij grensoverschrijdende en grens nabije zoekgebieden; het betreft daarbij ook afspraken over burgerparticipatie van buurgemeenten, lokaal eigendom etc.

ZW-0063	ZO-0140	M.b.t. Artikel 6.27b, lid 1 onder sub a Kleine windturbines in Landelijk gebied: 1. Hier wordt gesproken over ‘stedelijke activiteit’. Dit begrip staat nu niet in de begripsomschrijving. Alleen stedelijke functie en stedelijke ontwikkeling. Onze vraag is of stedelijke activiteit hetzelfde is als stedelijke functie? Zo ja, svp 1 begrip in verordening hanteren. Zo nee, begrip stedelijke activiteit opnemen om verwarring te voorkomen. 2. Hier wordt gesproken over ‘bouwperceel’. Het is ons niet duidelijk wat daarmee bedoeld wordt. In Zaanstad wordt doorgaans een bouwperceel (in de vorm van een bouwvlak) alleen aangegeven voor het hoofdgebouw. Op het bijbehorende erf is tot een bepaalde maximale oppervlakte erfbebouwing toegestaan (daar zou ook een windmolen onder kunnen vallen). Het is voor ons niet duidelijk of zo’n erfbebouwingsregeling in de toekomst mogelijk blijft (evt. met nadere regels voor de situering van de windmolen). Dit vinden wij namelijk wel gewenst. Kan dit verduidelijkt worden in de regels en/of toelichting op de regels? M.b.t. artikel 6.43 lid 8: 3. Het valt ons op dat hier gesproken wordt over ‘omgevingsplan’ maar in de bepalingen over windturbines alleen over ruimtelijk plan (waarbij verwezen wordt naar de Wro/Wabo bepalingen over plannen en afwijkingen van plannen). Dit roept de vraag op of de bepalingen over windturbines dan niet gelden voor het Omgevingsplan. Het komt ons juridisch verwarrend over als in de regeling over twee verschillende planvormen gesproken wordt. Wellicht is dit op te lossen door in de begripsbepalingen onder het begrip ‘ruimtelijk plan’ ook de juridische planvorm van de Omgevingswet en de afwijkingsmogelijkheden daarop te laten vallen.	We hebben in de OVNH2022 de toelichting op artikel 6.36 als volgt aangepast, en nemen deze aanpassing ook mee in de OVNH2020. TOELICHTING: Dit artikel regelt dat voor omgevingsplannen in het landelijk gebied mogelijk is te voorzien in de bouw van één windturbine per bouwperceel. Dit kan alleen als de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan. Met agrarisch bouwperceel wordt conform het bepaalde in artikel 1.1 van deze verordening bedoeld: een aaneengesloten stuk grond waarop bebouwing met een hoofdgebouw en bijbehorende gebouwen van een agrarisch bedrijf is toegestaan. Met bouwperceel waar een stedelijke activiteit is toegestaan wordt bedoeld een bouwperceel waar functies die verband houden met wonen, bedrijven, voorzieningen, stedelijk water en stedelijk groen zijn toegestaan. De genoemde 1 hectare ziet op het bestemmingsvlak, niet op het bouwvlak. Daarnaast mag de ashoogte niet meer bedragen dan 15 meter vanaf het maaiveld, dient de windturbine in landschappelijk opzicht aan te sluiten op de bijbehorende bebouwing en moet de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast.. Ook hebben we artikel 6.43 lid 8 in de 1e partiële herziening OVNH2020 aangepast, in die zin, dat we van "omgevingsplan" "ruimtelijk besluit" hebben gemaakt.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
I.J.M. Speekenbrink
BEL/OMB

Telefoonnummer +31235143074
speekenbrini@noord-holland.nl

Verzenddatum

12 JAN. 2022

Kenmerk
1752876 /1752888

Uw kenmerk

Betreft: Statenvoordracht 1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2020

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, met als onderwerp de 1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2020.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

9 bijlage(n)

- Statenvoordracht 1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2020;
- Nota van beantwoording 1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2020;
- 1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2020;
- Doorontwikkeling wind op land;
- Addendum op het "Plan MER wind op land 2014" ter informatie;
- "Ruimtelijke handreiking wind op land " ter informatie;
- Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies (vastgesteld door GS 11 januari 2022) ter informatie (opgenomen als bijlage in de OV NH2020 en OV NH2022);
- Vastgesteld Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 11 januari 2022, tot wijziging van de Omgevingsregeling NH2020 in verband met de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet en de doorwerking van de Regionale Energiestrategieën 1.0 en technische verbeteringen.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 11 januari 2022

Onderwerp: 1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2020 (OV NH2020)

Kenmerk: 1752876 **/**1752888

Bijlagen:

- **Nota van beantwoording 1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2020;**
- **1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2020;**
- **Doorontwikkeling wind op land;**
- **Addendum op het "Plan MER wind op land 2014" ter informatie;**
- **"Ruimtelijke handreiking wind op land " ter informatie;**
- **Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies (vastgesteld door GS 11 januari 2022) ter informatie (opgenomen als bijlage in de OV NH2020 en OV NH2022);**
- **Vastgesteld Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 11 januari 2022, tot wijziging van de Omgevingsregeling NH2020 in verband met de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet en de doorwerking van de Regionale Energiestrategieën 1.0 en technische verbeteringen.**

1. Inleiding

Als gevolg van het later in werking treden van de Omgevingswet – nu voorzien voor 1 juli 2022 - is de noodzaak ontstaan om een 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening NH2020 door te voeren. Hiermee wordt het uitgangspunt dat de RES'en leidend zijn voor wind op land in zowel de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (OV NH2020) als de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (OV NH2022) opgenomen. Daarmee is onafhankelijkheid van het tijdstip van in werking treden van de Omgevingswet geborgd. Hierover zijn Provinciale Staten per brief (kenmerk 1660674/ 1660677) geïnformeerd.

Voor de provincie Noord-Holland geldt dat zolang de OV NH2022 niet in werking treedt de OV NH2020 van kracht is en blijft. Gekeken is of er, met het later in werking treden van de OV NH2022 vanwege het uitstel van de Omgevingswet , onwenselijke situaties ontstaan in de provinciale regelgeving. De conclusie is dat er geen thema's zijn die absoluut geen uitstel dulden, maar dat er wel thema's zijn waar knelpunten gaan optreden. Op korte termijn geldt dit voor het onderwerp 'wind op land'. Voor een aantal projecten die gebruik willen maken van de nieuwe regels leidt het uitstellen van het van kracht worden van die nieuwe regels tot problemen.

Daarmee komen de realisatie van de RES ambitie en de afspraken met het Rijk in gevaar. In het Klimaatakkoord van 28 juni 2019 staat immers dat in 2030 in heel Nederland 35 TWh duurzame energie uit zon en wind op land moet zijn gerealiseerd. In de Regionale Energiestrategieën NHN en NHZ 1.0 (RES'en) is afgesproken dat hiervan 6,3 TWh in Noord-Holland kan worden opgewekt. het Klimaatakkoord bevat de deadline dat op uiterlijk 1 januari 2025 omgevingsvergunningen voor wind- en zonneparken moeten zijn verleend om deze doelstellingen te kunnen behalen. De periode tussen vaststelling van de RES'en (juli 2021) tot 2025 is (minimaal) nodig om van zoekgebieden tot feitelijke projectlocaties en vervolgens vergunde projecten te komen. Momenteel geldt een verbod op windturbines in Noord-Holland Noord en zijn er bovenwettelijke eisen gesteld aan windparken in Noord-Holland Zuid. Als deze regimes blijven bestaan kan de windenergieambitie uit de RES'en in NHN niet worden waargemaakt en in NHZ slechts beperkt. Met de nieuwe wind op land regels kunnen gemeenten met het nieuwe, ruimere windregime de zoekgebieden wind en wind + zon uit de vastgestelde RES 1.0 NHN en NHZ uitwerken in hun ruimtelijke visies, bestemmings- en/of omgevingsplannen en kunnen initiatiefnemers tijdig omgevingsvergunningen aanvragen voor hun windprojecten.

Er zijn signalen vanuit meerdere regio's/gemeenten dat initiatiefnemers voor windparken af dreigen te haken als er nog meer/langer onduidelijkheid is over het Wind op land-beleid van de provincie. Het risico ontstaat dat gemeenten hun ambities niet kunnen realiseren. Ook zijn er meerdere concrete projecten die nu op weg zijn naar een vergunningsaanvraag die in de wachtstand komen.

Daar komt bij dat het loslaten van de bovenwettelijke wind op land eisen geleid heeft tot veel bestuurlijke en maatschappelijke onrust. Het is van belang om hier nu duidelijkheid over te geven op korte termijn. Dat wil zeggen het regelen in de OV NH zodat gemeenten in hun omgevingsplannen in de RES-zoekgebieden wind en wind + zon, windenergie mogelijk kunnen gaan maken.

Derhalve wordt met dit besluit het uitgangspunt uit de OV NH2022 dat de RES'en leidend zijn voor wind op land ook opgenomen in de OV NH2020. Ook het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies behorende bij de OV NH2022 wordt hiermee in de OV NH2020 opgenomen. Bij een ruimtelijk initiatief geldt onverminderd dat alle van toepassing zijnde regels op die plek van toepassing zijn in de afweging van het ruimtelijk initiatief.

Alle andere regels uit de OV NH2020 blijven ongewijzigd van toepassing.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Het doel van deze Statenvoordracht is om het uitgangspunt dat de RES'en leidend zijn voor wind op land, nu dat het in werking treden van de Omgevingswet en daarmee de Omgevingsverordening

Noord – Holland 2022 is uitgesteld, op korte termijn te laten landen in de provinciale Omgevingsverordening.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Met een provinciaal nieuwsbericht is het maken van deze 1e partiële herziening van de OV NH 2020 in verband met de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet breed aangekondigd. De RES partners zijn hier apart over geïnformeerd en er is aandacht aan besteed in de Nieuwsbrief Omgevingsverordening die extern wordt verspreid.

Bij de terinzagelegging van de 1e partiële herziening is via diverse kanalen gecommuniceerd over de terinzagelegging en de reden voor de 1e partiële herziening. Daarbij is aangegeven dat de zienswijzen die al waren ingediend over hetzelfde thema op de Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 ook beschouwd worden als zienswijzen op de 1e partiële herziening. De relevante stukken voor de wijzigingen hebben eveneens ter inzage gelegen. Er is ook een herinnering uit gegaan tijdens de ter inzage periode. Bij het communiceren is, in overeenstemming met de afspraak met Provinciale Staten hierover, gemeld dat de behandeling en vaststelling van de OV NH2022 is vertraagd zodat deze gelijktijdig met de 1e partiële herziening van de OV NH2020 door Provinciale Staten behandeld wordt.

Bij de totstandkoming en de vaststelling van de RES 1.0 inclusief de zoekgebieden is een intensief participatietraject gevolgd.

Na vaststelling wordt deze partiële herziening ingevoegd in de OV NH2020 zodat een integrale versie beschikbaar is.

4. Proces en procedure

Provinciale Staten zijn geïnformeerd over het voornemen om de 1e partiële herziening op- en vast te stellen en de onderbouwing daarvoor (brief aan Provinciale Staten kenmerk 1660674/ 1660677). Daarnaast is het ontwerp ter informatie aangeboden aan Provinciale Staten en besproken in de commissie RWK van 20 september 2021.

Na vaststelling door Provinciale Staten van de 1e partiële herziening wordt deze zo spoedig mogelijk bekend gemaakt en treedt daarmee in werking.

<u>Leeswijzer stukken:</u>

De volgende stukken zijn ter besluitvorming:

- Nota van beantwoording 1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2020;
- 1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2020;
- Doorontwikkeling wind op land.

De volgende stukken zijn ter informatie omdat deze relevant zijn bij de regelgeving zoals deze is opgenomen de 1e partiële herziening:

- Addendum op het “Plan MER wind op land 2014” ter informatie;
- “Ruimtelijke handreiking wind op land ” ter informatie;

- Vastgesteld Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 11 januari 2022, tot wijziging van de Omgevingsregeling NH2020 in verband met de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet en de doorwerking van de Regionale Energiestrategieën 1.0 en technische verbeteringen.

Het Afwegingskader is eveneens ter informatie met dien verstande dat het ook een integraal onderdeel vormt van de OV NH2020 en straks ook de OV NH2022:

- Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies (vastgesteld door GS 11 januari 2022) ter informatie (opgenomen als bijlage in de OV NH2020 en OV NH2022);

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 13-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 11 januari 2022;

Gelet op de, de Provinciewet (artikelen 105, 118, 143, 145 en 150) en de Wet ruimtelijke ordening (art. 4.1);
Overwegende, dat het noodzakelijk en wenselijk is om gelet op de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet en de benodigde doorwerking van de Regionale Energiestrategieën 1.0 voor wind op land de Omgevingsverordening NH2020 te wijzigen;

Gezien de Doorontwikkeling Wind op land ,het Addendum op het “Plan MER wind op land 2014” en de “Ruimtelijke handreiking wind op land 2021” ;

besluiten:

1. De Doorontwikkeling Wind op Land vast te stellen;
2. De Nota van beantwoording 1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020 vast te stellen;
3. De 1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020 (identificatiecode NL.IMRO.9927.PHPOVPS210901-VG01) met de in de Nota van beantwoording 1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020 opgenomen wijzigingen vast te stellen;
4. De voorzitter van Provinciale Staten te machtigen om ondergeschikte redactionele correcties aan te brengen in de 1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020.

Haarlem, 7 maart 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

wnd. statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
Koen.konings@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 7-3-2022
Commissie RWK
Datum commissievergadering 10-2-2022

3 maart 2022

Onderwerp: Voordracht Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020

Advies commissie RWK:

de Voordracht Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 als bespreekstuk door te geleiden naar PS van 7 maart 2022.

Uittreksel van het concept-verslag RWK 10-2-2022:

4.a. Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (A-agenda RWK 7-2-2022)

Het Kabinet besloot in mei 2021 om de invoering van de Omgevingswet uit te stellen. Dit heeft gevolgen voor de provincie Noord-Holland, onder meer voor de uitvoering van de Regionale Energiestrategieën voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid (RES'en). Om doorgang van de RES'en mogelijk te maken is besloten om de Omgevingsverordening NH2020 gedeeltelijk aan te passen voor het onderdeel 'Wind op Land'. Die wijziging heeft ter inzage gelegen en wordt nu aan PS gestuurd om de aanpassing vast te stellen.

Mw. **De Vries** (PvdA) geeft aan dat inwoners hun zorgen hebben geuit over mogelijke gezondheidsschade, schade voor het Noord-Hollands landschap, de leefbaarheid. Er zijn zorgen over de eigen gemeenten en over buurgemeenten die windturbines plannen aan de randen van de gemeentegrens. Gezondheidsschade mag niet, bij plannen van gemeenten bij de randen dan moet er met de buurgemeenten worden gesproken. De gedeputeerde heeft toegezegd dat de provincie dan ook aan tafel zit. Samen zorgen we ervoor dat de klimaatdoelen worden gehaald met aandacht voor zorgvuldige participatie. Het gaat nu over een procedurele vertaling van wat eerder gezamenlijk is afgesproken: verankering van de RES in de Omgevingsverordening. Dat is zorgvuldig verwerkt in deze herziening.

Mw. **Van Andel** (CDA) geeft aan dat haar fractie de doorontwikkeling van duurzame energie in allerlei verschillende vormen steunt gezien de ernst van het klimaatprobleem. De vraag is of de plaatsing van

windturbines in Noord-Holland de meest logische en effectieve bijdrage hieraan is. De provincie is erg vol en de plaatsing van windturbines botst met het belang van leefbaarheid en goede ruimtelijke ordening. Alternatieven zoals wind op zee zijn wellicht goedkoper, haalbaarder en daardoor maatschappelijk wenselijker. In het afwegingskader uit wind en zon op land heeft de fractie laten zien hoe men aankijkt tegen de herziening van de verordening aankijkt. Het weghalen van de waarborg van 600 meter afstand van windmolens bij gevoelige bestemmingen en het ontbreken van waarborgen op het gebied van gezondheid, leefbaarheid, mogelijkheden voor participatie en de ecologische, landschappelijke en financiële effecten zorgt voor een situatie waar de fractie niet achter staat. Daarnaast is de voorwaarde dat buurgemeenten het met het plan eens zijn niet geregeld. De provincie had met al haar kennis en kunde hier een belangrijke rol kunnen oppakken. Nu wordt het volledig overgelaten aan de gemeenten. Dit is in discrepantie met wat er allemaal niet mag op het gebied van wonen maar blijkbaar wel op het gebied van windmolens en zonnepanelen.
Mw. **Van Wijnen** (GL) herhaalt de woorden van mw. Van Andel dat Noord-Holland vol is. Vorige maand stemde haar fractie echter voor de strategie voor datacenters. Er is dus ruimte voor datacenters maar er is geen ruimte voor schone energie die de datacenters moeten voeden?
Mw. **Van Andel** (CDA) antwoordt dat er geen ruimte is voor de overlast die wordt veroorzaakt door windmolens. Veel insprekers gaven aan zich hier zorgen over te maken en zij vragen zich terecht af of dit logisch is in de soms dichtbevolkte gebieden van Noord-Holland.
Spreekster geeft aan dat er een gerechtelijke uitspraak is geweest over een windmolenpark in Delfzijl die aangeeft dat er een milieubeoordeling noodzakelijk is om te bepalen of er een goede balans is tussen het algemeen belang van meer opwek van duurzame energie en het belang van de leefbaarheid van omwonenden. Dit moet goed gemotiveerd worden. Een afstandsgrens kan helpen om te motiveren dat hiermee rekening wordt gehouden. CDA zal samen met JA21 een amendement indienen die erop toeziet dat de 600 meter afstandsregel blijft staan. Het belangrijkste argument hierbij is dat het erg onlogisch is om, nu er in het Regeerakkoord staat dat er heldere afstandsnormen voor de bouw van windmolens op land komen, als provincie een afstandsnorm weg te halen. De fractie zou graag op meer punten waarborgen zien en is blij dat er een aantal moties vanuit de RES nog niet als afgehandeld wordt beschouwd. De fractie vreest dat er op vele velden zonnepanelen worden gelegd waardoor er landbouwgrond verloren gaat terwijl naastgelegen grote daken geen zonnepanelen hebben.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt of er andere zaken zijn waarover de CDA-fractie zou kunnen nadenken over kaders buiten de 600 meter afstandsnorm.
Mw. **Van Andel** (CDA) verwijst naar het afwegingskader van haar fractie. Zij zou graag zien dat in de Omgevingsverordening een aantal waarborgen wordt genoemd waar de inwoners van Noord-Holland op kunnen rekenen.

Mw. **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat er vanuit het Rijk waarborgen zijn die ervoor zorgen dat de overlast minimaal is. Vindt mw. Van Andel deze waarborgen onvoldoende? En waarom neemt ze aan dat eventuele nieuwe waarborgen wel voldoende zullen zijn?
Mw. **Van Andel** (CDA) antwoordt dat er volgens haar geen waarborgen zijn op het gebied van leefbaarheid, gezondheid en financiële participatie. De afstandsnorm die gebaseerd is op geluid zal op 300-350 meter liggen terwijl het Regeerakkoord zegt dat men met heldere afstandsnormen komt. Het is volgens spreekster dan ook een slecht idee om de afstandsnormen op dit moment los te laten.

Mw. **De Vries** (PvdA) geeft aan dat het in de provincie niet gaat over afstandsnormen maar over geluidsnormen. Iedereen heeft recht op maatwerk. Als mensen op 700 meter afstand wonen en gezondheidsklachten hebben dan moeten zij ook tegemoet worden gekomen.

Mw. **Van Andel** (CDA) is het hiermee eens. De fractie ziet graag een minimale borging voor de inwoners qua afstand.
Spreekster vraagt de gedeputeerde om ideeën hoe ervoor gezorgd kan worden dat er zonnepanelen op landbouwgrond komen te liggen terwijl er voldoende daken zijn waar zonnepanelen op gelegd kunnen worden. De fractie is enthousiast over het idee om kleine windmolens in landelijk gebied te plaatsen. Bij windparken groter dan 5 megawatt is de provincie het bevoegd gezag. Dit gezag kan worden overgedragen aan gemeenten. In een reactie op de zienswijze geeft de provincie aan niet van plan te zijn hiervan af te wijken. Moeten gemeenten vrezen dat als een initiatiefnemer bij de provincie toestemming vraagt voor een groot windpark, dit zonder hun medeweten en/of toestemming gebeurt?

Dhr. **Van Hooff** (PVV) geeft aan dat zijn fractie altijd tegenstander van windturbines is geweest en voorstander van kernenergie. Door het gebrek aan daadkracht in vorige jaren wordt naarstig gezocht naar plekken om de enorme windturbines neer te zetten. De fractie begrijpt de grote zorgen van omwonenden en vindt het zorgelijk dat gemeenten zelf mogen bepalen waar de windturbines worden geplaatst. De fractie heeft begrip voor de zorgen van de insprekers. Er waren twee rode lijnen in de inbreng: de participatie en communicatie werden als slecht ervaren en er werd opgeroepen om nu niet de afstandsgrens van 600 meter te schrappen maar te wachten op de nieuwe normen vanuit het Rijk of te kiezen voor de minimale afstand van 10 keer de hoogte van de mast.

Dhr. **Klein** (CU) vraagt of dhr. Van Hooff bekend is met het feit dat men in Beieren de norm van 10 keer de masthoogte hanteerde en men daar nu spijt van heeft en overweegt deze af te schaffen.
Dhr. **Van Hooff** (PVV) is hiervan niet op de hoogte.
Spreker verwijst naar de hoorzitting in de Tweede Kamer over windturbines en gezondheid. Een audioloog van het LUMC stelde hierin dat de overheid geen geluidsnormen maar afstandsnormen zou moeten invoeren omdat deze eenvoudiger zijn te handhaven. Hij adviseert hierbij 10 keer de tiphoogte als afstandsnorm. De fractie is tegen windturbines maar als ze er toch komen dan zou de provincie deze afstand moeten hanteren en bij het Rijk moeten lobbyen om dit over te nemen. Door de norm te verhogen van 600 meter naar 10 keer de tiphoogte laat de provincie zien dat men belang hecht aan het welzijn van de burgers. Is de gedeputeerde hiertoe bereid en zo nee, wat is de zorgvuldige afweging om dit niet te willen?
Spreker vindt het bizar dat Nederland met al haar eigen IT-problemen waardoor ook de Omgevingswet vertraagd is, cyberspecialisten aanbiedt aan de Oekraïense overheid.
Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vraagt waar dhr. Van Hooff in de provincie Noord-Holland een kerncentrale neer zou willen zetten.
Dhr. **Van Hooff** (PVV) antwoordt dat hij dit overlaat aan de overheid. Vanuit Den Haag zijn er al wat plekken ingetekend.

Mw. **Van Wijnen** (GL) vraagt hoe dhr. Van Hooff kijkt naar participatie- en inspraakmogelijkheden als het gaat om het plaatsen van een kerncentrale in een gemeente.
Dhr. **Van Hooff** (PVV) dat ook bij het plaatsen van kerncentrales zijn fractie voor participatie en transparantie is.
Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vindt dat dhr. Van Hooff zich er gemakkelijk vanaf maakt. Hij wil geen windturbines in Noord-Holland en is voor kernenergie maar Den Haag moet bepalen waar de kerncentrales komen te staan. Waarom neemt hij niet zijn eigen verantwoordelijkheid om hierin keuzes te maken?
Dhr. **Van Hooff** (PVV) antwoordt dat zijn fractie al een keuze heeft gemaakt nl. dat men kernenergie wil. Het is helder dat hierbij participatie nodig is.

Spreker geeft aan dat de fractie niet akkoord gaat met de eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020.

Mw. **Bouhlel-Lascaris** (SP) geeft aan dat de insprekers een vrijwel eensluidend geluid lieten horen. Dit geeft aan dat men zich zorgen maakt dat de overheid over hen heen dendert. Ook de invoering van de Omgevingswet is wederom uitgesteld. GS gaf in de beantwoording op schriftelijke vragen aan dat er niet veel zicht is op de stand van zaken bij de gemeenten. Het digitale pakket hapert en kan, binnen het beschikbare budget, niet voldoen aan de wensen en eisen. Kan de gedeputeerde hier meer over zeggen? Bij het nieuwe kabinet ligt de motie Erkens-Leijten, een oproep om eerst verder te onderzoeken wat het verkleinen van de afstand van windturbines en woonomgeving echt doet met de gezondheid. Waarom laat de provincie zich zo onder tijdsdruk zetten terwijl het Rijk nog onderzoeken uitvoert. Kan de provincie een stukje langzamer gaan lopen?

Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat bij de bespreking van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 zijn bijdrage bestond uit de urgentie om de klimaatdoelen van 2030 te kunnen halen, duidelijkheid om de inwoners en initiatiefnemers te informeren hoe de provincie omgaat met het opwekken van duurzame energie en goede landschappelijke inpassing. De urgentie is sindsdien toegenomen. Er is een extra dimensie van hoge fossiele brandstoffen bijgekomen. Veel mensen kunnen hun energierekening niet meer betalen. Dit is voor D66 een extra motivatie om de energietransitie door te zetten. Als onderdeel van duidelijkheid naar de inwoners heeft spreker bij de behandeling opgemerkt dat het document slecht leesbaar was vanwege de juridische taal. Dit is echter niet terug te zien. Hebben de indieners van een zienswijze wel een uitleg in eenvoudiger taal ontvangen? In de ruimtelijke handleiding staat een extra stap om plannen voor windenergie in de omgeving beter af te stemmen opgenomen. Een andere aanbeveling om een plantoets of een passende beoordeling voor een globaal planniveau uit te voeren wordt niet opgevolgd. Er wordt alleen een globale beoordeling gemaakt op de kans op effecten op Natura2000 gebieden. Is hiermee voldoende geborgd dat de kans op effecten voldoende kan worden aangetoond? Ook in het licht van de zienswijze van de gemeente Diemen die verzoekt om in artikel 6.53 toe te voegen dat het opwekken van wind- en zonenergie toegestaan is binnen NNN mits de huidige en wezenlijke kenmerken niet aangetast worden dan wel volledig gecompenseerd worden en de ecologische verbinding in stand blijft. Vindt de gedeputeerde deze toevoeging nodig? Kan de gedeputeerde aangeven wat de plannen inzake het onderzoek naar mogelijkheden om een uitzondering te maken voor kleine windturbines in de Beemster voor gevolgen gaat hebben.
Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt wat het antwoord van dhr. Kanik is op de vele insprekers die zich zorgen maken over hun gezondheid nu het erop lijkt dat windturbines vrij dicht bij hun woningen komen te staan.
Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat het gaat om een mengeling van angst voor gezondheid en angst veroorzaakt door bepaalde effecten in de samenleving. Er wordt een health impact assessment uitgevoerd, er is een meldpunt bij het RIVM, er wordt extra onderzoek gedaan, er worden critici gehoord in de Tweede Kamer. Er is een proces gaande om die zorgen weg te nemen en/of te kijken wat er gewijzigd moet worden.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt om welke effecten in de samenleving het gaat waar mensen door bang zijn gemaakt.
Dhr. **Kanik** (D66) antwoordt dat er veel desinformatie rondgaat die niet wetenschappelijk is aangetoond zoals het door windturbines veroorzaken van hartaanvallen. Dit maakt mensen bang. Met goede informatievoorziening moet duidelijk worden gemaakt wat precies de effecten zijn van windturbines.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat zelfs het RIVM over dezelfde gezondheidseffecten spreekt. Het is geen bangmakerij maar wordt door verschillende instanties, wetenschappelijk onderzocht, aangetoond. De onderzoeken stapelen zich op. Hierop moet worden gewacht, er zijn gevaren. Spreker vindt het zorgelijk dat

D66 dit naast zich neerlegt.
Dhr. **Kanik** (D66) antwoordt dat D66 wel onderzoeken wil afwachten en de ontwikkelingen volgt. Er wordt echter veel misinformatie verspreid waar mensen bang van worden. Er moet goed uitgezocht worden wat precies de effecten zijn en wat niet.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt of D66 ook van mening is dat eerst de onderzoeken afgewacht moeten worden en hetgeen de provincie doet prematuur is.
Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat er nog geen vergunningen worden verleend. Het gaat om een Omgevingsverordening. Als de regels op landelijk niveau veranderen zal dit direct effect hebben op de Omgevingsverordening.

Dhr. **Klein** (CU) geeft aan dat het om een kleine aanpassing van de oude Omgevingsverordening gaat. Daarbij wordt juridisch vastgelegd wat er al eerder is afgesproken bij de RES 1.0. Veel mensen maken zich zorgen over wat de RES gaat betekenen voor hun leefomgeving. Omdat er niet veel nieuw beleid wordt vastgesteld, is de insteek van CU dezelfde als eerder. Het is belangrijk dat er voldoende duurzame energie wordt opgewekt. Op sommige plekken kunnen windmolens hier een goede rol in spelen. Wel is het belangrijk om omwonenden voldoende te beschermen tegen overlast. De fractie blijft daarom hameren op goede normen als basis voor geluidsoverlast zoals de WHO-norm. GS neemt dit niet over. Hoe gaat GS ervoor zorgen dat er toch zorgvuldige afwegingen worden gemaakt die ervoor zorgen dat mensen niet teveel geluidsoverlast gaan ervaren? Heeft GS hierover contact met andere provincies? Er circuleren nog steeds kaarten en tekeningen waarop geen rekening wordt gehouden met gevoelige bestemmingen zoals volkstuinen. Ook zijn zichtlijnen van UNESCO-gebieden nog niet zichtbaar in de RES-communicatie. Kan GS er samen met de gemeenten voor zorgen dat plekken die niet geschikt zijn voor windenergie omdat ze tegen de richtlijnen ingaan, verdwijnen van de kaarten? Dit zal veel onrust wegnemen en meer duidelijkheid geven aan de inwoners. Ook de doorontwikkeling op land wordt vastgesteld, de fractie is tevreden met de uitwerking die hierover wordt gegeven in de ruimtelijke handreiking. Het is goed dat de provincie goed toeziet op een goede inpassing van windmolens in het landschap. De handreiking geeft op een goede manier instructies aan gemeenten en ontwikkelaars hoe het goed kan worden ingepast.

Dhr. **Dekker** (FvD) geeft aan dat zijn fractie geen voorstander is van windmolens en zeker niet van windmolens op land vanwege de verwoesting van het landschap. De Omgevingswet wordt uitgesteld. Bij een ongewijzigde voortzetting van de bestaande Omgevingsverordening is de provincie niet in staat om de RES-plannen onvertraagd door te laten gaan. De oorzaak van deze vertraging ligt bij het Rijk die de provincie zwaar onder druk zet om tijdig de RES-plannen te realiseren. Waarom zou de provincie zich dan in alle bochten moeten wringen om de RES-plannen op tijd te realiseren? De provincie gaat zodanige voorstellen doen dat de mogelijkheden die de nieuwe Omgevingswet geeft alvast benut kunnen worden zoals het loslaten van de 600 meter norm. De nieuwe Omgevingswet stelt vooraf eisen aan burgerparticipatie en nu zouden alleen de implementatie versnellende onderdelen meegenomen worden. Spreker vreest dat bij het loslaten van de 600 meter norm de afstand alleen maar kleiner worden waar dit kan. De fractie vraagt de gedeputeerde waarom er niet gewacht kan worden op de resultaten van de gezondheidsonderzoeken om vervolgens tot een versnelling te komen in de aanpassing van de provinciale verordeningen.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) geeft aan dat zij een jaar geleden aangaf dat haar fractie tegen wind op land was, is en blijft. Men staat nog steeds achter dit standpunt. Toch zal men voor de eerste partiële herziening

stemmen omdat hierover afspraken zijn gemaakt waar de fractie zich als betrouwbare coalitiepartner aan wil houden. Voor de vragen over windenergie is vorig jaar motie 127 ingediend waarin de gedeputeerde gevraagd is om als provincie de regierol te pakken wanneer buurgemeenten er onderling niet uitkomen. Dhr. Van Gilse heeft maandag al aangegeven dat de fractie niet geheel tevreden is over de uitvoering van deze motie. Lokaal draagvlak aan beide kanten van de gemeentegrens is noodzakelijk. Het kan niet zo zijn dat een gemeente besluit windturbines in een grensgebied te plaatsen waar de buurgemeente ze niet wil hebben. Voor de gemeente Landsmeer heeft dit ertoe geleid dat men de RES niet heeft vastgesteld.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt wat volgens de VVD lokaal draagvlak is.
Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) antwoordt dat het er om gaat dat gemeenten onderling kunnen afstemmen of er windturbines in een grensgebied mogen staan. Het is vervolgens aan de gemeente om te bepalen hoe zij dit draagvlak creëren. Dit stukje burgerparticipatie hoort bij de gemeente te liggen.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt wat mw. Kaamer van Hoegee vindt van de gemeente Amsterdam waar het college is aangewezen om dit te coördineren en te borgen en keer op keer blijkt dat zij dit naast zich neerleggen. Zou zij niet van mening moeten veranderen omdat dit zo misgaat?
Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) is het hier niet mee eens. De fractie wil geen windturbines op land en blijft bij dit standpunt. De verantwoording ligt bij de gemeenten, zij kunnen in hun verordeningen opnemen of zij windturbines op bepaalde afstanden willen. In veel gemeenten is dit geregeld behalve in Amsterdam waar de VVD twee keer een motie heeft ingediend die niet werd gesteund.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) merkt dat de VVD draagvlak heel belangrijk vindt en vraagt hen de bestuursverantwoordelijkheid te nemen om dit draagvlak ook te borgen.
Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vindt dat de verantwoordelijkheid bij de gemeenten hoort omdat gezegd is dat de RES'en vanaf de onderste bestuurslaag worden opgebouwd. Dit is bij de gemeenten en niet bij de provincie.
Spreekster geeft aan dat in de grensgebieden er iets aan de hand is. Om die reden is destijds motie 127 ingediend. De gedeputeerde geeft aan dat hij er alles aan heeft gedaan om dit op te lossen. Hoe kan het dat gemeenten nog steeds aandringen op gesprekken omdat het beleid van gemeenten in de grensgebieden nog steeds niet is uitgekristalliseerd. Ook tijdens de inspraakronde van afgelopen maandag werd gezegd dat er niet wordt overlegd met de omgeving. De fractie wil de gedeputeerde vragen om voorbeelden te geven waarin hij als gedeputeerde een rol heeft gespeeld. In gemeenten als Oostzaan en Landsmeer is de situatie van het plaatsen van windturbines in het grensgebied door Amsterdam nog steeds niet opgelost. De door de gedeputeerde voorbeelden zouden als blauwdruk kunnen dienen voor die gemeenten waar de situatie nog niet is opgelost. De fractie zou het prettig vinden als de gedeputeerde nog eens terugkomt met een duidelijk kader omtrent dit onderwerp. Eind vorig jaar heeft de fractie schriftelijke vragen gesteld over de aangekondigde maatregelen m.b.t. geluid en afstand tot gevoelige objecten die in het landelijke Coalitieakkoord zijn aangekondigd. In reactie op deze vragen heeft GS aangegeven geen beleid te willen maken vooruitlopend op deze aankondiging. Nu het erop lijkt dat de Rijksregels m.b.t. wind op land gaan wijzigen heeft de VVD daar toch een aantal vragen over. Vlak voor het vaststellen van de Omgevingsverordening heeft een gemeente een veegplan ingediend om allerlei losse plannen in te dienen voordat de nieuwe regels gingen gelden. Dit terwijl ze wisten dat er wijzigingen aan zouden komen waar rekening mee gehouden moest worden. Nu we weten dat er zicht is op een wijziging van de regels betreffende wind op land is het verstandig om even te wachten. Lopen we hier een juridisch afbreukrisico?
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt of de VVD aan de gedeputeerde vraagt om het besluit over de norm uit te stellen.
Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) bestrijdt dit. Wel heeft zij gezegd het prettig te vinden om inzichtelijk te maken wat de juridische gevolgen kunnen zijn dat als er een wijziging van Rijksregels komt en er toch dingen worden doorgevoerd.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) begrijpt deze vraag aan de gedeputeerde niet omdat de VVD juist datgene doet waardoor de provincie straks is opgeleverd aan de Rijksregels. De provincie heeft nu haar eigen kader en de VVD is juist de fractie die dit kader laat vallen. Is mw. Kaamer van Hoegee het met hem eens dat we zijn overgeleverd aan de Rijksregels?
Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) zegt dat het mooi is dat de Coalitie landelijk heeft opgenomen dat er nieuwe Rijksregels moeten komen inzake afstand en geluidsnormen bij windenergie. Hier moeten we nog even op wachten. Het zou prettig zijn dat in het vacuüm dat hiertussen ontstaat er door de gedeputeerde nagedacht wordt over de mogelijke juridische afbreukrisico's.
Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt mw. Kaamer van Hoegee wat zij ervan vindt om nu een grens weg te halen die er landelijk waarschijnlijk weer komt. Vindt zij dit verstandig om te doen?
Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) antwoordt dat zij dit verstandig vindt omdat de provincie het besluit heeft genomen om geen kop op landelijk beleid te willen. Meerdere regels die een kop op landelijk beleid waren zijn afgeschaft en dan is het goed om consequent te zijn.

Mw. **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat het een belangrijke stap is om Noord-Holland te voorzien van schone energie. De provincie heeft te lang op slot gezeten als het gaat om duurzame energie. Stap voor stap komen er meer mogelijkheden. Er is veel discussie geweest over de inhoud van de Omgevingsverordening. Er wordt op een andere manier gekeken naar windenergie waarbij niet de afstand als indicator wordt gehanteerd maar geluidsoverlast als maat voor geluidsoverlast. En in de geest van de Omgevingsverordening gebeurt lokaal wat er kan en regionaal wat er moet. Gemeenten hebben daarmee een stevige rol in wat ze realiseren op hun grondgebied. We blijven kijken naar gezondheidsonderzoeken om de ingeslagen weg verder goed te vervolgen. De fractie heeft geen verdere vragen. Alles wat eerder al is besproken staat erin opgenomen.
Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt wat het antwoord is van GL op alle insprekers die zich zorgen maken over hun gezondheid.
Mw. **Van Wijnen** (GL) antwoordt dat de onderzoeken worden gevolgd waaronder het health impact assessment. Uiteraard heeft de fractie het belang van de gezondheid van de inwoners van Noord-Holland voor ogen.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) merkt op dat GL in het verleden veel kritischer was dan nu en bezorgder over de gezondheid van de inwoners terwijl de windturbines toen slechts de helft van de hoogte van de huidige windturbines waren.
Mw. **Van Wijnen** (GL) kan de vraag niet goed plaatsen. Er is een zeer consistente lijn binnen GL. Het is vreemd dat ineens gesuggereerd wordt dat de belangen van de bewoners uit het oog verloren worden. Er is inmiddels twee keer betuigd dat die belangen gevolgd blijven worden.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) ziet dit terug in de notulen rondom 2014 waarin GL-Statenleden veel kritischer waren op het wind op land-beleid dat toen werd ingevoerd. De Statenleden van GL waren toen al kritisch op windturbines bij de havens.
Mw. **Van Wijnen** (GL) merkt op dat er inmiddels veel onderzoeken liggen en er veel voortschrijding in de techniek heeft plaatsgevonden waardoor met meer gerustheid en ook een kritische houding waardoor GL nu zaken goed kan vinden.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat de wijziging van de Omgevingsverordening voorligt waarmee de bovenwettelijke afstandsnormen voor windturbines worden afgeschaft. De primaire taak van de overheid is zorg voor haar inwoners. Deze staat door bestuurlijk falen onder druk. De ene na de andere crisis werpt zich op waaronder nu de energiecrisis. Deze crises gaan gepaard met een grote belasting voor de inwoners. De provincie staat nu op het punt om een extra belasting hieraan toe te voegen namelijk het afschaffen van de 600 meter norm voor windturbines. De fractie is hier faliekant tegen. Met de huidige bouwplannen zijn de

doelstellingen voor 2030 al binnen handbereik en zijn Noord-Hollandse windturbines niet nodig.
Mw. **Van Wijnen** (GL) merkt op dat de overheden al jaren miljarden uitgeven aan verbeteringen van het kustgebied en het het rivierengebied. Deze miljarden worden niet uitgegeven aan onderwijs en zorg. Nu geeft dhr. Van den Berg aan dat de inwoners worden belast door het aanpakken van klimaatverandering. Worden de bewoners niet meer belast door het niet aan te pakken?

Dhr. **Van den Berg** (JA21) bestrijd dit. De bewoners worden wel belast door de maatregelen die GL voorstelt. Als er maatregelen getroffen moeten worden en dit moet in de vorm van windturbines dan is er voldoende ruimte op zee zonder overlast en gezondheidsschade voor de inwoners.
Mw. **Van Wijnen** (GL) vraagt hoe lang dhr. Van den Berg nog wil wachten en hoe verhoudt zich dit tot de kosten die jaarlijks worden gemaakt voor het verbeteren van kustbescherming en rivierengebied die nodig zijn vanwege klimaatverandering?
Dhr. **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat er een keuze is tussen mitigatie en adaptatie. JA21 wil voor adaptatie gaan. Als er klimaatverandering is en de zeespiegel gaat stijgen dan moet er aangepast worden aan die zeespiegelstijging los van wat je doet met uitstoot. De fractie wil onmiddellijk beginnen met het bouwen van kerncentrales. Dit kan nu zonder wachten. Spreker wil wel wachten als het om de gezondheid van de inwoners gaat.
Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vraagt waar dhr. Van den Berg zijn verantwoordelijkheid zou nemen aangaande participatie over de plaats van een kerncentrale in Noord-Holland en op welke plek zou deze kunnen staan?
Dhr. **Van den Berg** (JA21) is verbaasd dat de VVD zulke kritische vragen stelt over de plaatsing van kerncentrales. De overheid heeft al enkele locaties voor mogelijke kerncentrales aangewezen. Noord-Holland is er daar geen van. Als de locatie aangewezen wordt dan moet dit landelijk bepaald worden.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vraagt waar dhr. Van den Berg een locatie ziet als Noord-Holland wel wordt aangewezen en hoe ziet hij de participatie?
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vindt deze vragen niet relevant. Er zijn talloze plekken in Noord-Holland waar dit zou kunnen. Als hier een participatieproces aan vooraf moet gaan, dan ziet spreker dit met veel vertrouwen tegemoet omdat meer dan de helft van de inwoners voor de plaatsing van kerncentrales is, zeker ten opzichte van windturbines.
Mw. **Van Wijnen** (GL) vraagt of het klopt dat JA21 van mening is dat inzake kerncentrales de provincie zich over moet leveren aan Rijksregels. Dit terwijl JA21 de VVD verwijt zich over te leveren aan Rijksregels.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat het zo geregeld is dat de provincie deze plekken niet kan aanwijzen. Als dit wel mogelijk was, dan had hij dit graag gedaan. Hij wil GS wel per motie oproepen om actief te lobbyen bij de Rijksoverheid voor het aanwijzen van een locatie in Noord-Holland.
Mw. **Van Wijnen** (GL) vindt het gemakkelijk om het op deze manier op te lossen. Trek het dan als PS naar je toe en zeg wat je wil.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat bij motie gevraagd kan worden om te lobbyen voor het aanwijzen van een plek.
Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft bepaald dat de klimaatdoelstellingen voor 2030 al bereikt zijn met de huidige bouwplannen. Ziet de gedeputeerde dit niet en waarom gaat hij koste wat kost door met het bouwen van windturbines. Al zou er een extra vraag zijn dan is het ongepast om dit met windturbines op te lossen en zeker niet binnen 600 meter.
Windturbines zorgen voor een onevenredige belasting op de inwoners in de vorm van geluidshinder en slagschaduw. Dit blijkt uit vele onderzoeken. Het aantal gehinderden bedraagt circa 60.000. Dit is voor JA21 onacceptabel. Wat heeft de gedeputeerde te zeggen tegen de betreffende inwoners?

Als de energievoorziening CO2-vrij gemaakt moet worden dan zijn er andere alternatieven die goedkoper zijn en minder overlast veroorzaken zoals zonnepanelen op daken, windturbines op zee, één kerncentrale vervangt meer dan 2000 windturbines. De afschaffing van de 600 meter norm lijdt tot gezondheidsklachten, geluidshinder en slagschaduw. De woningbouw wordt gefrustreerd en het landschap ontsierd. De gemeente Amsterdam trekt zich niets aan van het gebrek aan draagvlak onder inwoners en buurgemeenten. De zorgen over windturbines in de buurt van woonwijken zijn groot. De VVD is ook tegen de afschaffing van de 600 meter norm.
Samen met het CDA dient JA21 een amendement in waarin de VVD gevraagd wordt om te helpen met het waarmaken van hun beloften. Het voorstel sluit de bouw van windturbines binnen 600 meter volledig uit zowel in Amsterdam als in de gehele provincie. Als ze worden gebouwd dan gebeurt dit voorbij de 600 meter en niet zonder een meerderheid van de omwonenden.
De insprekers eerder deze week hebben veel zaken ingebracht. Tijdens de inhoudelijke bespreking worden termen gebruikt zoals desinformatie en wordt gesproken over het afschaffen van de normen. Hiermee wordt geen recht gedaan aan de inwoners en de insprekers. Dit vindt spreker echt kwalijk. Hij is van mening dat de PS hierin de verantwoordelijkheid moeten nemen. In de gehele provincie hebben slechts 2500 geparticipeerd. Dit is schrikbarend laag. Landelijke onderzoeken geven aan dat mensen geen windturbines willen binnen 600 meter van hun woning. Als er windturbines worden geplaatst, doe dit dan met draagvlak. Binnenkort verschijnen de resultaten van een onderzoek over windturbines, het is niet logisch om hier niet op te wachten en niet te wachten op de Tweede Kamer die zich eind van dit jaar uitspreekt over heldere, landelijke afstandsnormen.
Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat de kosten voor fossiele energie enorm zijn gestegen. Dit is voor D66 reden om over te gaan op wind- en zonne-energie. Dhr. Van den Berg geeft aan dat de klimaatdoelen al zijn behaald met de huidige bouwplannen maar wil wel overgaan op het bouwen van kerncentrales die duurder zijn dan wind op zee en land. Inwoners worden hiermee nog meer op kosten gejaagd. Hoe kijkt dhr. Van den Berg hier tegenaan?
Dhr. **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat de 35 terawattuur op land in 2030 moeten worden behaald met wind en zon. Kernenergie was hiervan helaas uitgesloten. Onderzoeken geven aan dat kernenergie niet duurder is dan wind op land en zee en het geeft minder overlast.
Dhr. **Kanik** (D66) zegt dat dhr. Van den Berg aangeeft dat er geen enkele hinder mag zijn. Zoiets is door JA21 nooit gezegd als het over Tata Steel, een nieuwe weg of vluchten van Schiphol gaat.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat hij niet heeft gezegd dat er totaal geen hinder mag zijn. Hij heeft wel gezegd dat gekeken moet worden of er een andere wijze is die minder impact heeft op de inwoners.

Dhr. **Mangal** (DENK) geeft aan op zoek te zijn naar garanties. Windturbines zijn nodig vanwege de enorme klimaatopgave. Maar wat levert het op als de levens van de burgers die er last van hebben worden verziekt. Er wordt momenteel een tweede Tata Steel debacle gecreëerd. Er wordt opnieuw gemarchandeerd met waarden die de volksgezondheid dienen te waarborgen. De afstand tussen een windturbine en een woonhuis is minimaal 600 meter. De overlast kan ziekmakend zijn en het bioritme van inwoners verstoren. Kunnen reeds geplaatste windturbines bij overmatige overlast weggehaald worden? Welke harde garantie geeft GS dat we niet verzeild raken in een tweede Tata Steel debacle? Is voorkomen niet beter dan genezen en alles op alles gezet moet worden om de volksgezondheid te waarborgen en minimaal de 600 meter norm te hanteren? Wat kan de burger doen om een windturbine weg te laten halen bij overlast en hoe lang gaat dit duren? Spreker roept op om de 600 meter norm te handhaven en liefst nog een grote afstand te hanteren zoals in de ons omringende landen. Hij roept op om de gezondheid van de burgers te borgen.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat gesproken wordt over de eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 waarin juridisch wordt verwerkt wat in het Coalitieakkoord is afgesproken, namelijk de bovenwettelijke normen uit de regelingen halen, en het uitvoering geven aan wat er binnen de RES'en is vastgesteld. Het uitvoeren van de vastgestelde RES'en is nu niet mogelijk omdat er nog een absoluut verbod is voor windmolens in Noord-Holland Noord.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt om hoeveel projecten in Noord-Holland het gaat die vallen binnen de 600 meter norm.
Gedeputeerde **Stigter** antwoord dat dit niet duidelijk is omdat er zoekgebieden zijn vastgesteld die soms precies en soms wat breder zijn. Na vaststelling van deze zoekgebieden start een participatieproces waarna een verdere uitwerking plaatsvindt wat er op die locatie mogelijk is. Op basis daarvan kan worden aangegeven wat er wel en niet kan.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vindt het vreemd dat dit niet precies bekend is terwijl in de voordracht van de Omgevingsverordening staat dat we haast moeten maken met de aanpassing ervan omdat we anders het risico lopen dat projecten niet door kunnen gaan.
Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat er nu een absoluut verbod is op windmolens in Noord-Holland. Dit vraagt een aanpassing van de verordening zonder precies te weten op welke afstanden ze precies staan. Voorkomen moet worden dat plannen worden uitgewerkt waarna blijkt dat het niet kan omdat het niet past buiten de 600 meter. Daarom willen we niet uitsluiten dat het in sommige situaties binnen de 600 meter valt. Dat is de strekking van de verordening.
Het beeld dat door een aantal Statenleden is geopperd dat het ontbreekt aan voorwaarden is niet juist. De rechter heeft bij windpark Delfzijl aangegeven dat de bevoegde gezagen zich niet kunnen baseren op het activiteitenbesluit qua milieubeheer. Per project moet worden onderbouwd hoe het zich verhoudt tot de regels voor goede ruimtelijke ordening, een gezonde leefomgeving en alle andere regels die zijn gesteld in de wetten. Dit is het uitgangspunt. Ieder plan dat ontwikkeld wordt zal worden getoetst door de rechter op voldoende onderbouwing en een participatieproces.
Gevraagd wordt of er niet gewacht kan worden op de uitwerking van de zin die is opgenomen in het Regeerakkoord. In die zin staat dat er nieuwe afstandsnormen gaan komen voor windmolens. N.a.v. de uitspraak van de Raad van State inzake Delfzijl was al duidelijk in de Tweede Kamer dat een absolute norm niet handig is want het is bepalend waar de molen staat, wat voor type molen het is en wat de hoogte is van de molen. De zinsnede zoals opgenomen in het Coalitieakkoord zal naar de verwachting van spreker niet betekenen dat er een absolute norm zal komen maar moet worden gelezen als de reparatie die nu plaatsvindt. Dit is niet dit jaar gerepareerd, er loopt een procedure die op zijn vroegst eind 2022 zal worden afgerond mogelijk pas in 2023. Dit zal vervolgens in nieuwe regelgeving gegoten moeten worden. Eind 2023/begin 2024 zal er een beeld zijn van welke normen aan de orde zijn. Tegelijkertijd wil de provincie, conform de afspraken, uitvoering geven aan de RES'en die met elkaar zijn vastgesteld.
In reactie op de zonneweides die mw. Van Andel noemde geeft spreker aan dat 50% van de opbrengsten afkomstig is van zonnepanelen op daken. Dit is meer dan de windmolens zullen opleveren. Zon in combinatie met functies heeft het grootste draagvlak in de samenleving en om die reden wordt dit gestimuleerd bij bedrijven, scholen en parkeergarages.
Ten aanzien van de bevoegdheden klopt het dat de provincie verantwoordelijk is voor windparken van 5 tot 100 megawatt. De mogelijkheid bestaat om dit door te leggen. Gezien de gevoeligheid in de samenleving is de provincie hierin terughoudend en lijkt het verstandiger om deze bevoegdheid bij de provincie te houden. Alle plannen die hieraan ten grondslag lagen zijn goedgekeurd door de betreffende Gemeenteraden, anders waren ze niet opgenomen in de RES'en.
Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt of het mogelijk is dat tegen de zin van een gemeente een project er toch komt door een provinciaal inpassingsplan.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat dit niet mogelijk is. In de verordening is opgenomen dat alleen plannen die in de RES zijn opgenomen tot uitvoering gebracht kunnen worden en de RES wordt per definitie door de Gemeenteraad vastgesteld.
Mw. **Van Andel** (CDA) merkt op dat de RES over zoekgebieden gaat. Concrete plannen gaan over plekken binnen deze zoekgebieden.
Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat dit klopt. Ieder zoekgebied heeft de Gemeenteraad gepasseerd. Nu volgt de fase waarin de gemeente primair aan de lat staat voor de verdere uitwerking van de zoekgebieden zoals participatie, onderzoek milieuwaarden e.d. Dit resulteert tot de concretisering van een zoekgebied en de uitvoering. Het provinciaal bevoegd gezag blijft en die bevoegdheden worden niet doorgevoerd naar de gemeenten juist vanwege de gevoeligheden die er zijn.
De gedeputeerde lijkt het onhandig om een lobby te voeren om tot een nieuwe absolute norm te komen zoals 10 keer de tiphoogte. Bovendien is afgesproken dat de provincie geen bovenwettelijke regels hanteert. Hij is wel een lobby gestart om z.s.m. helderheid te geven over hoe de zinsnede in het Regeerakkoord precies geïnterpreteerd moet worden.
Spreker geeft in reactie op mw. Bouhlel aan dat het wel meevalt met het doordenderen. Wat nu wordt geregeld in de herziening van de verordening is drie jaar geleden afgesproken in het Coalitieakkoord en het Klimaatakkoord.
In reactie op dhr. Kanik geeft spreker aan dat zowel op de website als in de nieuwsbrief een begrijpelijke toelichting gekomen m.b.t. deze verordening en hoe deze zich verhoudt tot de verordening 2022. Er zal altijd een ecologische beoordeling plaats moeten vinden voor de NNN-gebieden. Dit wordt gedaan door de provincie.
Dhr. **Kanik** (D66) vraagt een nadere uitleg over de borging van de NNN-gebieden als reactie op de vraag van de gemeente Diemen.
Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat de vraag van de gemeente Diemen was hoe een NNN-gebied dat tevens een zoekgebied is zich tot elkaar verhouden en is de natuur daarbij wel geborgd? Het antwoord hierop is ja, het is in sommige situaties mogelijk om in NNN-gebieden zon en wind te plaatsen maar wel onder strikte voorwaarden. Dit kan pas beoordeeld worden op basis van een ecologische beoordeling. Deze beoordeling zal nog moeten plaatsvinden. Een tweede belangrijk beschermingsgebied is UNESCO. Rondom de Beemster zijn mogelijk mogelijkheden voor kleine windmolens. Samen met de gemeente Purmerend zal een vergelijkbaar traject worden doorlopen als bij de Stelling van Amsterdam is doorlopen. Hierbij worden de mogelijkheden en onmogelijkheden in kaart gebracht en op basis daarvan wordt het gesprek aangegaan met het Rijk en met de Raad voor Cultureel Erfgoed in Nederland.
Inzake de vragen van dhr. Klein over de zorgvuldigheid en belangenafweging geeft spreker aan dat het goed is te beseffen dat de provincie verantwoordelijk is voor windmolenparken van 5 tot 100 megawatt. De provincie zal zorgvuldig bekijken of dit past binnen een gebied. Er wordt gebaseerd op de nu geldende regels maar het is buitengewoon relevant dat er nader onderzoek wordt gedaan.
De RES-kaarten kan de provincie niet eenzijdig aanpassen. Ze zijn vastgesteld door de provincie en alle gemeenten. De beperkingen die worden genomen, zullen duidelijk worden gecommuniceerd richting de gemeenten. Bij een volgende kaart bij de RES 2.0 zal dit helder terug zijn te zien.
Een aantal vragen van dhr. Dekker is reeds beantwoord. Er is geen sprake van opjagen, het gaat om afspraken die een aantal jaren geleden zijn gemaakt en waar de provincie zich aan houdt. Het aanhouden van de 600 meter grens totdat er nieuwe normen zijn frustreert de uitvoering en de afspraken die met de partners zijn gemaakt. De aanpassing van de verordening moet nu worden doorgevoerd.
De intergemeentelijke samenwerking stond vrij kort vermeld in het uitvoeringsprogramma. Toch zijn er vergaande afspraken gemaakt over de gemeentelijke samenwerking die bekrachtigd zijn door alle gemeenten. Over ieder initiatief dat een andere gemeente raakt moet bestuurlijk overleg plaatsvinden. De

gemeente gaat over het eigen grondgebied, hier kan een andere gemeente niet over gaan. Met deze spelregels wordt wel bereikt dat er op alle niveaus overleg moet plaatsvinden tussen de gemeenten. Deze spelregels zijn door alle gemeenten vastgesteld. In de praktijk is de gedeputeerde betrokken bij veel intergemeentelijke gesprekken waaronder samen met Utrecht in het Groene Hart, in Diemen en in de gemeenten in de Zaanstreek Waterland. Het gesprek vindt plaats, de uitkomst is niet altijd gewenst.
Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) geeft aan dat een gesprek iets anders is dan het neerzetten van een grensgebied door de gemeente Amsterdam en de gemeenten Landsmeer en Oostzaan kunnen het verder uitzoeken. Kan de gedeputeerde voorbeelden geven van een proces waar hij bij betrokken was en waar wel een goede uitkomst was?
Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat deze processen nog lopen. De uitkomsten zijn nog niet bekend. Dit komt pas bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden. Op alle niveaus wordt er met elkaar gesproken. De gemeente Amsterdam heeft een herbezinningsperiode ingesteld waarin naar verdere uitwerking wordt gekeken. Hierbij zijn de andere gemeenten ook betrokken.
Door de provincie wordt geen risico gelopen door niet op de aangepaste normen van het Rijk te wachten. Het Rijk komt regelmatig met nieuwe regels en aanpassingen. Als dit aan de orde is, dan zal de provincie de regels hierop aanpassen. De verordening zal een dynamisch document zijn met regelmatige aanpassingen en meestal geldt een fatsoenlijk overgangsregime.
Het betoog van dhr. Van den Berg was duidelijk, hij kan niet helemaal instemmen met de verordening. Het wachten zal ruim 2 jaar duren en de provincie wil doorgaan met de RES. In het addendum van de MER staat het aantal gehinderden opgenomen als het maximum aantal windmolens aan de randen wordt neergezet. Een gehinderde is niet automatisch iemand die gezondheidsschade oploopt. Bij andere geluidsvormen is het aantal gehinderden vaak veel hoger, denk aan verkeersgeluiden.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat windturbines voor een andere vorm van hinder zorgen. Zijn vraag was wat de gedeputeerde tegen de 60.000 gehinderden zou zeggen.
Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat gezondheid een belangrijk element is in de uitvoering. Hierbij baseert de provincie zich op nadere onderzoeken. De 60.000 gehinderden is een soort worst case scenario. De praktijk zal vele malen lager uitvallen.
De normen zoals die worden gehanteerd en waarop de onderbouwing wordt gebaseerd zijn gebaseerd op gezondheid volgens de huidige inzichten. De provincie volgt deze. Als op basis van de inzichten blijkt dat de normen aangepast moeten worden dan zal dit gebeuren.
Dhr. **Mangal** (DENK) vindt het niet logisch om windturbines te plaatsen terwijl er nog onderzoeken plaats moeten vinden. Kunnen deze op een later moment wel weer weggehaald worden?
Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat zijn insteek niet is om later windmolens weg te halen maar om windmolens op zodanige plekken te plaatsen dat het verantwoord is. Aan de voorkant wordt bepaald waar het wel en niet kan en daarbij worden de normen die er zijn en waarop de rechter de provincie gaat toetsen, heel zorgvuldig bekeken.

Tweede termijn

Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt om een nadere duiding van de opmerking dat de provincie goed gaat letten op de gezondheid bij windparken van meer dan 5 megawatt. Is het mogelijk dat er in specifieke situaties wel een grotere afstandsnorm wordt gehanteerd omdat dat beter is voor de gezondheid en leefbaarheid in dat gebied?

Mw. **Bouhlel-Lascaris** (SP) vindt het jammer dat er niet geluisterd wordt naar de insprekers. Op de schriftelijke vragen van de SP heeft de gedeputeerde aangegeven dat de stand van zaken helder is bij de gemeenten. De vraag was of de gedeputeerde hier wat meer over kan vertellen. Ook de vraag waarom het niet mogelijk is om een stapje terug te doen voordat een stap voorwaarts wordt gezet.

Dhr. **Klein** (CU) begrijpt dat de RES-kaarten pas bij de volgende versie aangepast kunnen worden. Is het wel mogelijk dat de suggesties en normen die inmiddels zijn meegenomen en vastgesteld al wel verwerkt worden in de RES-kaarten. Niet als officiële aanpassing van de zoekgebieden maar als duidelijk kader waarbinnen het niet volgens de normen past.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vraagt of het afsprakenkader met de gemeenten een objectief en toetsbaar proces is of is dit een subjectief proces met een veto voor de initiatief nemende gemeente.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat het bevoegd bezag een onderbouwing moet opstellen waarin wordt aangegeven welke geluidsnormering van toepassing is. Dat wordt gedaan door gedegen onderzoek en op basis daarvan kan het een andere uitkomst hebben. Dit zal de provincie op een zorgvuldige manier doen. Als dat niet gebeurt, zal de rechter het onderuit halen.
Richting mw. Bouhlel-Lascaris geeft hij aan niet goed te begrijpen op welke onduidelijkheden zij doelt. Ook is het niet de bedoeling is om een stap terug te zetten om vooruit te kunnen. Er is beleid dat de uitvoering van vastgesteld beleid niet mogelijk maakt. Het is dan logisch om een stap te zetten om het vastgestelde beleid wel uit te kunnen voeren. Mochten er over 2 of 3 jaar nieuwe normen zijn dan wordt de verordening hierop aangepast.
Mw. **Bouhlel-Lascaris** (SP) geeft aan dat de onduidelijkheden die zij noemde de woorden van de gedeputeerde zijn op de schriftelijk gestelde vragen van de SP. Er werd toen aangegeven dat er niet veel zicht is op de stand van zaken bij de gemeenten.
Gedeputeerde **Stigter** vraagt om een nadere toelichting omdat hij niet meer helder heeft wat hij hier bedoelde.
Mw. **Bouhlel-Lascaris** zal dit overleggen in de fractie en hierop terugkomen.
Gedeputeerde **Stigter** komt nog terug op de RES-kaarten. Als in de verordening sommige zaken nagenoeg onmogelijk zijn gemaakt dan is het goed om hierover te communiceren richting de bewoners en gemeenten. Hij zoekt hiervoor naar een goede vorm.
In antwoord op mw. Kaamer van Hoegee geeft gedeputeerde **Stigter** aan dat de afspraken die zijn gemaakt over hoe er tussen gemeenten gecommuniceerd moet worden en op welke niveaus dit moet gebeuren is opgenomen in het uitvoeringsprogramma dat is vastgesteld door ieder College. Het heeft de status van bestuurlijk vastgesteld en we kunnen elkaar hierop aanspreken.

De voorzitter constateert dat er een amendement van JA21 en CDA wordt opgesteld m.b.t. de 600 meter norm. Er is door de gedeputeerde een toezegging gedaan aan dhr. Klein.
Het onderwerp wordt een bespreekpunt in de PS-vergadering.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

I.J.M. Speekenbrink

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235143074

speekenbrini@noord-holland.nl

Verzenddatum

- 2 MAART 2022

Kenmerk

1754616/1786237

Uw kenmerk

Betreft: OV NH behandeling PS 7 maart 2022 verzoek kleine aanpassingen

Geachte leden,

Wij verzoeken u om bij uw besluitvorming over de Omgevingsverordening Noord - Holland 2022, geagendeerd voor uw Statenvergadering van 7 maart a.s., de verordening op een tweetal punten aan te passen. Ook wordt u verzocht om een verschrijving die er toe doet in de Nota van beantwoording bij de 1e partiële herziening van de OV NH2020 aan te passen.

Aanleiding

Het betreft niet ingrijpende wijzigingen waarvan het wenselijk is om deze door te voeren om daarmee onduidelijkheid te voorkomen.

Welke wijzigingen worden gevraagd

<u>Nota van beantwoording 1e partiële herziening OV NH2020</u>

Uw Staten worden verzocht om op bladzijde 6 het woord "nagenoeg" toe te voegen: zin moet dus luiden " nagenoeg alle zienswijzen zijn afkomstig uit Noord-Holland-Zuid". Daarmee komt de zin en daarmee het geschetste beeld in overeenstemming met de ingediende zienswijzen.

<u>OV NH2022 artikelen 4.56 en 4.57 over water laten vervallen</u>

Uw Staten worden verzocht om de artikelen 4.56 en 4.57 te laten vervallen en de titel van 4.55 aan te passen. De artikelen 4.56 en 4.57 zijn "dode letters", deze zijn betekenisloos. Het artikel van ontheffingsmogelijkheden uit de OV NH2020 geldt niet voor activiteiten in waterwingebieden in de OV NH2022. Derhalve:

- De titel van 4.55 hoort te zijn Verboden activiteiten in plaats van Omgevingsvergunningplichtige activiteiten.
- In samenhang hiermee vervallen de artikelen 4.56 en 4.57. Die zijn namelijk in dit geval betekenisloos.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Achtergrond: Het omzetten van 'ontheffing' naar 'vergunning' bij het over zetten van de OV NH2020 naar de OV NH2022 is hier niet goed gegaan.

<u>OV NH2022 bijlage 10 gegevens en bescheiden indieningsvereisten is nog leeg (zie bijlage)</u>

Recent is gebleken dat, in tegenstelling tot wat ambtelijk bekend was, aangesloten moet worden op de opbouw die het Rijk maakt. Dat betekent dat deze bijlage niet summier maar uitgebreid ingevuld moet worden. De bijlage wordt verder aangevuld in de komende maanden. Dit gebeurt in samenspraak met de Omgevingsdiensten en is onderdeel van het inrichten van het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Gedeputeerde Staten is bevoegd om bijlagen te wijzigen. Echter omdat het hier niet om een initieel ingevulde bijlage gaat die door uw Staten is vastgesteld, worden uw Staten verzocht om deze alsnog vast te stellen als onderdeel van de OV NH2022 die 7 maart voor ligt ter vaststelling.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

OV NH2022 bijlage 10 gegevens en bescheiden indieningsvereisten

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	8822
Extern Zaak ID	1754616
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 maart 2022
Agendapunt	10
Titel	AANGEHOUDEN Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (VD-14).
Organisatieonderdeel	BEL/OMB

Geagendeerd	Vergaderdatum
PS-vergadering	**7 maart 2022**
PS-vergadering	4 juli 2022

Toelichting

Het college van Gedeputeerde Staten heeft het eindconcept van de Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 vastgesteld. Met deze verordening, de opvolger van de Omgevingsverordening Noord – Holland 2020, worden de huidige provinciale regels in lijn gebracht met de landelijke Omgevingswet. De meeste wijzigingen zijn het gevolg van de Omgevingswet. De drie meest in het oog springende wijzigingen gaan over milieu, natuur en de Regionale Energiestrategieën, (RES'en 1.0). Deze laatste zijn leidend voor wind op land. Ook de reacties ontvangen tijdens de diverse consultatiesessies en de zienswijzen zijn meegenomen. De Omgevingsverordening Noord- Holland 2022 treedt zal tegelijk met de Omgevingswet in werking. Dit is nu voorzien voor 1 juli 2022.

VOORBEREIDINGSBESLUIT

Vaststelling

Besluit van provinciale staten van Noord-Holland van <datum> , tot vaststelling van het Voorbereidingsbesluit Omgevingsverordening NH2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 11 januari 2022;

Gelet op artikel 4.16, eerste lid, van de Omgevingswet;

Overwegende dat

a. de Omgevingsverordening NH2022 instructieregels voor een omgevingsplan bevat ter behartiging van provinciale belangen, deels ter vervanging van bestaande rechtstreeks werkende regels in de huidige Omgevingsverordening NH2020; en
b. het wenselijk is om daarbij voorbeschermingsregels te stellen voor de periode dat de genoemde instructieregels nog niet door de gemeenten zijn verwerkt in het omgevingsplan.

Besluiten vast te stellen:

Voorbereidingsbesluit Omgevingsverordening NH2022

Artikel I Voorbeschermingsregels omgevingsplan

Aan elk omgevingsplan van de gemeenten in Noord-Holland wordt een hoofdstuk toegevoegd, luidende:

Hoofdstuk X Voorbeschermingsregels vanwege provinciale instructieregels

Artikel II Voorbeschermingsregels geitenhouderij

1. Aan het in artikel I genoemde hoofdstuk wordt een afdeling toegevoegd, luidende

Afdeling X.1 Geitenhouderij

Artikel X.1 Verbod geitenhouderij

1. Het is verboden om:

- *a. een geitenhouderij, al dan niet als neventak, nieuw te vestigen;*
- *b. een agrarisch bedrijf geheel of gedeeltelijk te wijzigen naar geitenhouderij, of;*
- *c. een geitenhouderij uit te breiden door het aantal geiten dat wordt gehouden te vergroten.*

2. Het verbod is niet van toepassing voor zover voor een van de genoemde activiteiten vóór 12 december 2018:

- *a. een melding voor een milieubelastende activiteit bij het bevoegd gezag is ingediend, of;*
- *b. een aanvraag voor een omgevingsvergunning bij het bevoegd gezag is ingediend, tenzij de aanvraag ziet op of wordt aangemerkt als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.*

2. Aan het omgevingsplan wordt het volgende begrip toegevoegd:
geitenhouderij: een bedrijf of een onderdeel daarvan waar geiten worden gehouden.

Artikel III Voorbeschermingsregels windenergie

1. Aan het in artikel I genoemde hoofdstuk wordt een afdeling toegevoegd, luidende

Afdeling X.2 Windturbines

Artikel X.2 Bouwverbod windturbines
1. Het is verboden om een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter te bouwen of op te schalen.
2. Het verbod in het eerste lid geldt niet voor windturbines die in overeenstemming zijn met subparagraaf 6.2.3.1 van de Omgevingsverordening NH2022.
3. Aan het omgevingsplan wordt het volgende begrip toegevoegd:
windturbine: een door wind aangedreven bouwwerk waarmee energie wordt opgewekt, inclusief de bij dit bouwwerk behorende infrastructurele voorzieningen, met uitzonderingen van traditionele windmolens of replica's hiervan.

Artikel IV Voorbeschermingsregels provinciale monumenten

1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op provinciale monumenten wordt aan het in artikel I genoemde hoofdstuk een afdeling toegevoegd, luidende:

Afdeling X.3 Provinciale monument

Artikel x1 verboden activiteiten
Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden:
a. het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te beschadigen of te vernielen; of
b. aan het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is.

Artikel x2 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten
Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, of te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Artikel x3 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen
1. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om:
a. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of
b. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft;
2. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om:
a. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of
b. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3.

Artikel x4 Aanvraagvereisten
De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2.

Artikel x5 Beoordelingsregels omgevingsvergunning
1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg.
2. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen:
a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten;
b. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten;
c. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en
d. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, bij voorkeur in situ.

Artikel x6 Voorschriften omgevingsvergunning
Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x5. Daarbij geldt dat:
a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie;
b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de

archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot:
1°. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden;
2°. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;
3°. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en
4°. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet;
c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht.

Artikel x7 Aanwijzing adviseurs
1. Gedeputeerde staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2.
2. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is.
3. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.

Artikel V Voorbeschermingsregels provinciaal beschermde structuren

1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op provinciaal beschermde structuren wordt aan het in artikel I genoemde hoofdstuk een afdeling toegevoegd, luidende:

Afdeling X.4 Provinciaal beschermde structuur

Artikel x1 Verboden activiteiten
1. Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning een bouwwerk te slopen in een provinciaal beschermde structuur.
2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid kan worden geweigerd indien naar het oordeel van het bevoegd gezag niet aannemelijk is dat op de plaats van het te slopenbouwwerk een ander bouwwerk kan of zal worden gebouwd.

Artikel x2 Aanwijzing adviseurs
Gedeputeerde Staten en de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet worden in de gelegenheid gesteld om advies uit de brengen over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk in een beschermde structuur.

2. Aan het omgevingsplan wordt het volgende begrip toegevoegd:
provinciaal beschermde structuur: stads- of dorpsgezicht, ten aanzien waarvan is besloten tot opname in het provinciaal erfgoedregister

Artikel VI Inwerkingtreding

Dit voorbereidingsbesluit treedt in werking met ingang van het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Artikel VII Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Voorbereidingsbesluit Omgevingsverordening NH2022.

Toelichting

Geitenhouderij
De provincie heeft sinds 12 december 2018 een verbod ingesteld op de nieuwvestiging of uitbreiding van geitenhouderijen. Dit verbod is ingesteld vanwege het mogelijke risico voor de volksgezondheid van omwonenden die in de nabijheid van een geitenhouderij wonen. De oorzaak van de mogelijke risico's worden nog onderzocht. Het ingestelde verbod is gebaseerd op het zogenoemde voorzorgsbeginsel. In de Omgevingsverordening NH2022 is het genoemde verbod opgenomen als instructieregel voor gemeenten bij het vaststellen van het omgevingsplan. Voor de periode die gemeenten nodig hebben om deze instructieregels uit te voeren, gelden deze voorbeschermingsregels.
Het is niet toegestaan om nieuwvestiging, uitbreiding van geitenhouderijen of (gedeeltelijke) omschakeling van een agrarisch bedrijf naar een geitenhouderij te realiseren. Hierin wordt specifiek verwezen naar uitbreiding als 'uitbreiding van het aantal dieren'. Vernieuwen of toevoegen van stallen, bijvoorbeeld gericht op het verbeteren van dierenwelzijn, wordt niet door dit verbod geraakt zolang het aantal dieren daarbij niet wordt uitgebreid.

Windturbines
De Omgevingsverordening NH2022 bevat een instructieregel die ertoe strekt dat een omgevingsplan uitsluitend kan voorzien in windturbines in gebieden die in de Regionale Energiestrategieën Noord Holland Noord en Noord Holland Zuid 1.0 zijn aangewezen als zoekgebieden voor wind en wind + zon. Ook is een instructieregel opgenomen dat gemeenten in landelijk gebied onder voorwaarden kleine windturbines kunnen toestaan op agrarische bouwpercelen of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan. Verder geldt dat buiten de zoekgebieden zoals opgenomen in de Regionale energiestrategieën Noord-Holland Noord 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0 vervanging van een of meer met vergunning gebouwde windturbines mogelijk is, mits sprake is van eenzelfde aantal of minder windturbines met eenzelfde, vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm. Voor de periode die gemeenten nodig hebben om deze instructieregels uit te voeren, geldt deze voorbeschermingsregel, die een direct werkend verbod op het bouwen van windturbines behelst. Een uitzondering is gemaakt voor windturbines die mogelijk zijn op grond van de bepalingen in sub-paragraaf 6.2.3.1 van de OV NH2022. Dit zijn ten eerste de windturbines in gebieden die in de Regionale Energiestrategieën Noord Holland Noord en Noord Holland Zuid 1.0 zijn aangewezen als zoekgebieden voor wind en wind + zon. Hieronder vallen ook windturbines die zijn vergund of toegestaan op grond van artikel 6.27 eerste tot en met derde lid van de OVNH2020 zoals deze gold tot datum inwerkingtreding van de 1e partiële herziening van de OVNH2020 en voor windturbines die zijn vergund op grond van artikel 6.27a van de 1e partiële herziening van de OVNH2020, maar in de RES 1.0 zoekgebieden voor wind en wind + zon vallen. Ten tweede geldt de uitzondering voor kleine windturbines in landelijk gebied onder de daartoe in de OVNH2022 gestelde voorwaarden en ten derde vervanging van windturbines zoals hierboven aangegeven. Van vervanging van een windturbine is sprake als binnen een jaar na de dag waarop de te vervangen windturbine is gesloopt een omgevingsvergunningsaanvraag voor een vervangende windturbine bij het bevoegd gezag is ingediend. De rotordiameter ziet op de afstand vanaf het hart van de as tot de tip van het rotorblad. De ashoogte betreft de afstand vanaf maaiveldhoogte ter plaatse tot het hart van de rotor-as. De verschijningsvorm betreft het uiterlijk van de windturbine zoals dat wordt bepaald door de vorm van de mast, het samenstel van de rotorbladen en de vorm van de gondel. Met vergelijkbare ashoogte wordt bedoeld: de huidige ashoogte met een maximale afwijking van 10%. Met vergelijkbare rotordiameter wordt bedoeld: de huidige rotordiameter met een maximale afwijking van 10%. Vervanging van windturbines heeft vaak ook een beperkte mate van opschaling tot gevolg omdat innovatievere windturbines doorgaans een groter vermogen hebben. Daarom dient in het kader van het belang van een goede fysieke leefomgeving bij een iets grotere ashoogte of rotordiameter (van maximaal 10%) te worden onderzocht dat het woon-en leefklimaat van omwonenden niet verslechtert. Bijvoorbeeld op basis van akoestisch onderzoek en overig relevant onderzoek.

Provinciale monumenten
Gedeputeerde staten kunnen provinciale monumenten aanwijzen en schrappen, en stellen regels voor het verrichten van activiteiten aan een monument. Tot aan de invoering van de Omgevingswet zijn de gemeenten bevoegd om aanvragen voor omgevingsvergunningen voor activiteiten af te handelen die zien op wijzigingen van een provinciaal monument. Hetzelfde geldt voor toezicht en handhaving met betrekking tot provinciale monumenten. De provincie wil deze taakverdeling behouden onder de Omgevingswet. De provincie heeft

daarom instructieregels opgenomen in de Omgevingsverordening NH2022 om gemeenten een vergunningenstelsel voor provinciale monumenten in het omgevingsplan te laten opnemen. Voor de periode die gemeenten nodig hebben om deze instructieregels uit te voeren, gelden deze voorbeschermingsregels die een zorgplicht, een vergunningenstelsel en een adviesrecht instellen.

Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022

Vaststelling

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van .... tot vaststelling van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022

Provinciale staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 11 januari 2022;

Gelet op artikel 2.8 en artikel 4.15, vierde lid, van de Omgevingswet;

Overwegende dat het wenselijk is in verband met het inwerking treden van de Omgevingswet de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van de Omgevingsverordening NH2022 te delegeren aan Gedeputeerde staten met het oog op het vereenvoudigen en versnellen van wijziging van deze verordening.

Besluiten vast te stellen:

Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Toepassingsgebied

Dit besluit gaat over het delegeren door Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten van de bevoegdheden tot het vaststellen van:

1. delen van de Omgevingsverordening NH2022; en
2. voorbereidingsbesluiten.

Artikel 1.2 Voorbereidingsbesluit

De bevoegdheid tot het nemen van een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.15 en 4.16 van de Omgevingswet wordt gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten.

Hoofdstuk 2 Toedeling van taken en bevoegdheden

Artikel 2.1 sluiten van de jacht op wildsoorten bij bijzondere weersomstandigheden

Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen ten aanzien van het besluit zoals bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, van de Omgevingsverordening NH2022.

Hoofdstuk 3 Gereserveerd

Gereserveerd

Hoofdstuk 4 Regels over activiteiten

Artikel 4.1 Gegevens en bescheiden

Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen ten aanzien van de te verstrekken gegevens en bescheiden als bedoeld in artikel 4.1 van de Omgevingsverordening NH2022 en nemen deze op in Bijlage 9 van deze verordening.

Artikel 4.2 Houtopstanden

Gedeputeerde Staten kunnen maatwerkregels stellen over de specifieke gegevens en bescheiden die moeten worden ingediend bij een melding van het vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 11.126 Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 4.3 Stiltegebieden

Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen ten aanzien van het aantal activiteiten waarvoor per stiltegebied per kalenderjaar omgevingsvergunningen kunnen worden verleend, bedoeld in Artikel 4.35 Beoordelingsregels omgevingsvergunning - Lid 3, van de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 4.4 Varend ontgassen; omgevingsvergunningsplichtige activiteit

a. Gedeputeerde Staten kunnen andere stoffen dan genoemd in Artikel 4.73 Omgevingsvergunningsplichtige activiteit - Lid 4 van de Omgevingsverordening NH2022 aanwijzen, waarop het in dat lid bepaalde van overeenkomstige toepassing is, indien dit in het belang van de bescherming van het milieu is of indien deze stoffen gezondheidsschadelijke eigenschappen bevatten.
b. Gedeputeerde Staten kunnen het percentage, genoemd in Artikel 4.73 Omgevingsvergunningsplichtige activiteit - Lid 5, van de Omgevingsverordening NH2022 verlagen.

Artikel 4.5 Varend ontgassen; aanwijzing vergunningsvrije gevallen

Gedeputeerde Staten kunnen in aanvulling op het eerste lid van Artikel 4.74 van de Omgevingsverordening NH2022 gevallen aanwijzen waarop het verbod, bedoeld in Artikel 4.73 Omgevingsvergunningsplichtige activiteit - Lid 2, van de Omgevingsverordening NH2022 niet van toepassing is.

Hoofdstuk 5 Omgevingswaarden

Artikel 5.1 Omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen

a. Gedeputeerde Staten stellen het tijdstip als bedoeld in artikel 5.2, derde lid, van de Omgevingsverordening NH2022 vast waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnorm
b. Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen aan de door het dagelijks bestuur van het waterschap te verrichten beoordeling van het waterkerend vermogen van de regionale waterkeringen en ten behoeve van die beoordeling de maatgevende hoogwaterstanden vaststellen, als bedoeld in Artikel 5.3, tweede lid, van de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 5.2 Omgevingswaarden wateroverlast

Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen over de toepassing van het eerste tot en met vierde lid van Artikel 5.5 van de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 5.3 Omgevingswaarden geluidproductie

a. Gedeputeerde Staten stellen de geluidsproductieplafonds voor provinciale wegen vast als bedoeld in Artikel 5.7 van de Omgevingsverordening NH2022.
b. Gedeputeerde Staten stellen de geluidsproductieplafonds voor industrieterreinen vast als bedoeld in Artikel 5.8 van de Omgevingsverordening NH2022.

Hoofdstuk 6 Instructieregels

Artikel 6.1 Stedelijke functies
Gedeputeerde Staten stellen regels over schriftelijke afspraken binnen de regio over nieuwe stedelijke ontwikkeling bedoeld in Artikel 6.13 Nieuwe stedelijke ontwikkelingen - Lid 1, van de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 6.2 Voormalige agrarische bouwpercelen
Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen over de aard en omvang van de activiteiten bedoeld in Artikel 6.15 Voormalige agrarische bouwpercelen - Lid 1 en over de toepassing van artikel 6.15, zesde lid, van de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 6.3 Noord-Holland Noord landelijk gebied
Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen over schriftelijke afspraken binnen de regio over kleinschalige woningbouwontwikkeling in Noord-Holland Noord landelijk gebied bedoeld in Artikel 6.19 van de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 6.4 Tijdelijke regel transformatie recreatieparken
Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen over de toepassing van artikel 6.26 van de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 6.5 zorgvuldige ruimtelijke inpassing windturbines
Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen over de zorgvuldige ruimtelijke inpassing van windturbines als bedoeld in artikel 6.36 lid 2 en artikel 6.37 lid 2 van de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 6.6 Opstellingen voor zonne-energie
Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen ten aanzien van het bepaalde in Artikel 6.40, eerste en tweede lid, van de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 6.7 Beschermd landelijk gebied; Natuurnetwerk Nederland en Natuurverbindingen
a. Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van de werkingsgebieden Natuurnetwerk Nederland en de Natuurverbindingen wijzigen, mits de kwaliteit en oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en de samenhang tussen de gebieden wordt behouden als bedoeld in Artikel 6.55, eerste lid, van de Omgevingsverordening NH2022.
b. Gedeputeerde Staten de begrenzing van de werkingsgebieden Natuurnetwerk Nederland en de Natuurverbindingen wijzigen ter verbetering van kennelijke onjuistheden, zoals bedoeld in artikel 6.55, tweede lid, van de Omgevingsverordening NH2022.
c. Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen aan:
    a. de toelichting van een omgevingsplan met betrekking tot het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland of de Natuurverbindingen;
    b. de wijze van compensatie bedoeld in Artikel 6.54 van de Omgevingsverordening NH2022; en
    c. de activiteiten bedoeld in Artikel 6.54 van de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 6.8 Bijzonder provinciaal landschap: bescherming en activiteiten
a. Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen over de motivering bedoeld in Artikel 6.59 Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap - Lid 4, van de Omgevingsverordening NH2022.
b. Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen over de wijze van compensatie bedoeld in Artikel 6.59 Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap - Lid 7, aanhef en onderdeel c, van de Omgevingsverordening NH2022.
c. Gedeputeerde Staten kunnen de kernkwaliteiten zoals opgenomen in Bijlage 7 bij de Omgevingsverordening wijzigen.

Artikel 6.9 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen ten aanzien van de wijze waarop compensatie bedoeld in Artikel 6.62 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde - Lid 3, onder c, van de Omgevingsverordening NH2022 plaatsvindt.

Artikel 6.10 Ruimtelijke inpassing in landelijk gebied

Gedeputeerde Staten stellen de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie vast als bedoeld in Artikel 6.69 van de Omgevingsverordening NH2022.

Hoofdstuk 7 Procedures

Artikel 7.1 procedure luchthavenbesluit
Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de wijze van indiening van verzoek tot wijziging van een luchthavenbesluit en de daarbij aan te leveren gegevens zoals bedoeld in artikel 7.1 van de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 7.2 procedure meldingsplichtige activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden
Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de wijze van indienen van de in artikel 4.45 tot en met Artikel 4.51 van de Omgevingsverordening NH2022 genoemde meldingen en de daarbij aan te leveren gegevens.

Hoofdstuk 8 Adviseurs en adviesorganen

Artikel 8.1 Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling

Gedeputeerde Staten stellen regels omtrent de taak, werkwijze en samenstelling van de adviescommissie bedoeld in Artikel 8.1 van de Omgevingsverordening NH2022, mede ter borging van deskundigheid en onafhankelijkheid.

Artikel 8.2 Regionale adviescommissie detailhandel

Gedeputeerde Staten stellen per adviescommissie een Reglement Regionale Adviescommissie Detailhandel vast, als bedoeld in Artikel 8.2 van de Omgevingsverordening NH2022, waarin de werkwijze en samenstelling van de adviescommissie wordt vastgelegd.

Hoofdstuk 9 Schade

Gereserveerd

Hoofdstuk 10 Handhaving en toezicht

Gereserveerd

Hoofdstuk 11 Monitoring en informatie

Artikel 11.1 Water

Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen met betrekking tot de vorm en inhoud van de verslagen als bedoeld in Artikel 11.2 van de Omgevingsverordening NH2022.

Hoofdstuk 12 Overgangsrecht

Gereserveerd

Hoofdstuk 13 Overige en slotbepalingen

Artikel 13.1 Experimenteer- en meerwaardebepaling

Gedeputeerde Staten stellen regels bij de toepassing van Artikel 13.2 van de Omgevingsverordening NH2022 waarbij tenminste regels worden gesteld inzake:
a. van welke regels bij of krachtens deze verordening mag worden afgeweken;
b. gedurende welke tijdsduur van de in onderdeel a bedoelde regels mag worden afgeweken; en
c. de wijze en het moment waarop wordt vastgesteld of de activiteit aan haar doel beantwoordt.

Artikel 13.2 Wijziging werkingsgebieden

Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van een werkingsgebied wijzigen, tenzij dit in de Omgevingsverordening NH2022 of bij of krachtens de wet waarop de betreffende regel is gebaseerd anders is bepaald.

Artikel 13.3 Wijziging bijlagen

Gedeputeerde Staten kunnen een bijlage bij de Omgevingsverordening NH2022 wijzigen tenzij dit in deze verordening of bij of krachtens de wet waarop de betreffende regel is gebaseerd, anders is bepaald.

Hoofdstuk 14 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het tijdstip waarop de Omgevingsverordening NH2022 in werking treedt.

Hoofdstuk 15 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022.

Toelichting bij Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022

In artikel 2.8 van de Omgevingswet is bepaald dat Provinciale Staten de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van de omgevingsverordening kunnen delegeren aan Gedeputeerde Staten. Dit delegatiebesluit is gebaseerd op deze delegatiebevoegdheid in de Omgevingswet. Het delegatiebesluit is een zelfstandig besluit van Provinciale Staten en maakt geen onderdeel uit van de omgevingsverordening.

Delegatie van de verordenende of regelgevende bevoegdheid is een staande praktijk binnen de provincie Noord-Holland. Meestal stellen Gedeputeerde Staten op basis van deze bevoegdheid uitvoeringsregels of nadere regels vast, die de kaders die door Provinciale Staten zijn vastgesteld verder uitwerken en detailleren. Bij de Omgevingsverordening NH2020 zijn alle uitvoeringsregels samengevoegd in de Omgevingsregeling NH2020. Onder de Omgevingswet is deze werkwijze niet meer mogelijk, omdat artikel 2.6 van de Omgevingswet regelt dat er één document is met de provinciale omgevingsregels, de omgevingsverordening. Om toch helder te houden welke regels door Provinciale Staten zelf en welke regels door Gedeputeerde Staten zijn vastgesteld, is ervoor gekozen de regels die door Gedeputeerde Staten zijn vastgesteld op te nemen in twee bijlagen bij de omgevingsverordening: een bijlage met Regels GS en een bijlage met gegevens en bescheiden (indieningsvereisten). De vaststelling van het hoofddocument zelf blijft in deze indeling een bevoegdheid van Provinciale Staten.

Om de raadpleger van de verordening te attenderen op het bestaan van regels in de bijlagen, is steeds in de hoofdtekst een verwijzing opgenomen naar het delegatiebesluit.

Bij de opbouw van dit delegatiebesluit is de hoofdstukindeling van de verordening gebruikt, zodat de hoofdstuknummering correspondeert met de verordening. Hierdoor zijn een aantal hoofdstukken in dit delegatiebesluit leeg/gereserveerd.

Voorbereidingsbesluiten
De Omgevingswet biedt ook de grondslag om het nemen van voorbereidingsbesluiten te delegeren aan Gedeputeerde Staten. Voorbereidingsbesluiten worden genomen met het oog op de voorbereiding van (een wijziging) van de omgevingsverordening of met het oog op de voorbereiding van een projectbesluit, een instructieregel of een instructie. Het voorbereidingsbesluit bevat voorbeschermingsregels die ontwikkelingen kunnen tegenhouden die het verwezenlijken van het (beleids)doel bemoeilijken. Het is wenselijk om dergelijke besluiten snel te kunnen nemen door Gedeputeerde Staten, ter voorbereiding van de besluitvorming later in Provinciale Staten zelf.

Provincie Noord-Holland

MOTIES & TOEZEGGINGEN

OMGEVINGSVERORDENING NOORD – HOLLAND

Stand van zaken

Stand van zaken moties en toezeggingen OV NH, per november 2021

M97-2020, Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum
De provincie heeft in overleg met de gemeente in oktober jl. een voorstel tot herbegrenzing BPL opgesteld. Dit voorstel wordt meegenomen bij de 1e wijzigingsronde werkingsgebieden OV NH van 2022.
GS is voornemens om PS voor te stellen om deze motie als afgedaan te beschouwen. Hierover ontvangen PS nog een aparte brief.

M110-2020, Woningbouw Stompetoren-West
(Aangehouden motie na toezegging gedeputeerde Loggen hier nogmaals naar te kijken)
Bij de vaststelling van de OV NH2020 is door het college toegezegd om het woningbouwplan Stompetoren-West mee te nemen in de brede verkenning (Masterplan Wonen). Op uitnodiging van de gemeente Alkmaar heeft er op 13 oktober jl. – als verdere uitwerking van het Masterplan Wonen – een regionale verdiepingssessie plaatsgevonden met de regiogemeenten van de Regio Alkmaar. In deze sessie is afgesproken om met de gemeente Alkmaar op ambtelijk niveau nader in te gaan op Stompetoren-West. In een brief aan het college van Alkmaar van 24 november jl. is aangegeven dat wij graag een uitnodiging voor een gesprek ontvangen.

M115-2020, Weidevogels Zijpe + M148-2020, Heroverweging Zijpe- en Hazepolder
De moties 115 en 148, die gekoppeld zijn aan de verkenning Schagen, zijn nog niet ten uitvoering gebracht omdat de verkenning Schagen nog in een voorfase zit. Deze moties zijn tekstueel verbonden aan de Verkenning. Inmiddels is gezien dat de moties ook los van de verkenning uitgevoerd kunnen worden. Het resultaat van de verkenning heeft geen invloed op de verkenning van de Zijpe- en Hazepolder. De landschappen rond de Stad Schagen hebben namelijk hun eigen waarden en bijzonderheden en het BPL is niet uitwisselbaar. Daarmee kunnen beide verkenningstrajecten los van elkaar gelopen en beoordeeld worden. Er ligt nu een plan van aanpak klaar waarin de moties in Q4 van 2021 en Q1 van 2022 uitgevoerd gaan worden.

M116-2020, Leidraad weidevogels
Door bestuurlijke ontwikkelingen op het weidevogeldossier (o.a. het Aanvalsplan Grutto) die veel ambtelijke capaciteit vroegen, zijn wij nog niet in de gelegenheid geweest de leidraad in voorbereiding te nemen. Onze inschatting is dat de leidraad medio 2022 kan worden vastgesteld.

M146-2020, Tiny Houses
In september jl. is een eerste aanzet besproken over de aanpak om binnen de mogelijkheden van de toepassing van de experimenteer/meerwaardebepaling OV NH2020 Tiny Houses mogelijk te maken. Dit was in de vorm van het Provinciaal Initiatieven Platform, PRIP. De (positieve) uitkomsten van deze PRIP zijn meegenomen in een bijeenkomst op locatie in oktober jl. De input van het hele traject wordt verwerkt en de verwachting is dat de motie hiermee in het eerste kwartaal van 2022 wordt afgerond.

M147-2020, Functiewijziging agrarische bouwpercelen

Op 22 oktober 2020 hebben Provinciale Staten motie M147-2020 aangenomen waarin Gedeputeerde Staten wordt opgedragen om een alternatieve uitwerking te maken voor de regeling vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) waarin meer ruimte wordt geboden voor transformatie van agrarische bouwpercelen indien het bebouwde oppervlakte significant afneemt en een positieve bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Om tot een alternatieve uitwerking van het huidige artikel te komen is een aantal stappen gezet.

Beleidsuitgangspunten
Allereerst de beleidsintentie. Een van onze ambities is het behouden en versterken van de kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied. Wij hechten daarom belang aan functies die aan behoud van de openheid, kwaliteit en beleefbaarheid van het platteland bijdragen, zoals landbouw, natuur en bos, en willen verdere verstedelijking van het landelijk gebied voorkomen. Dat neemt niet weg dat wij, onder voorwaarden, ontwikkelingen die niet aan het landelijk gebied zijn gebonden in bepaalde situaties aanvaardbaar vinden. Die situaties hebben veelal betrekking op de transformatie van bestaande bebouwde erven en op nieuwe (kleinschalige) ontwikkelingen na regionale afstemming. Het uitgangspunt daarbij is altijd een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit of een urgente maatschappelijke opgave. Een voorbeeld hiervan is de VAB regeling. Het doel van deze regeling is om bij vrijkomende agrarische bebouwing nieuwe (gebruiks)mogelijkheden te bieden en verpaupering tegen te gaan. Enerzijds wordt de ruimte geboden door ander gebruik, anders dan agrarisch, van de bebouwing toe te staan. Anderzijds wordt er ruimte geboden om enkele woningen te realiseren indien er voldoende aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt (de verstening moet afnemen). Deze regeling is in de omgevingsverordening en de voorganger hiervan, de PRV, neergelegd in een kwantitatieve regel om helderheid te bieden.

Voorbereidend onderzoek
Ook hebben wij ter uitvoering van deze motie de bestaande provinciale regelingen geanalyseerd, een bureaustudie gedaan naar de gemeentelijke regelingen op het vlak van VAB en hebben wij gesprekken gevoerd met diverse stakeholders, waaronder gemeenten die in het kader van de omgevingsverordening een zienswijze hebben ingediend op het onderdeel ruimte voor ruimte, LTO en een zelfstandig adviseur gebiedsontwikkeling agrarisch vastgoed. De huidige omgevingsverordening biedt ruimte om voormalige agrarische percelen te transformeren naar kleinschalige niet-agrarische functies anders dan wonen. Tevens is er ruimte om de voormalige agrarische percelen om te zetten naar een woonfunctie. Indien op een agrarisch bouwperceel de bedrijfswoning wordt omgezet naar burgerwoning dan telt deze omzetting als een nieuwe burgerwoning. Vanuit het oogpunt van kwaliteitsverbetering willen wij bereiken dat er bebouwing op het voormalige perceel wordt gesloopt. Daarom is opgenomen dat, indien er minimaal 1.500 m2 aan (bedrijfs-)bebouwing wordt gesloopt, er een tweede burgerwoning is toegestaan. Zowel de gemeenten als LTO hebben voorbeeldcasussen aangedragen waarbij de wens ligt om (agrarische) bebouwing op te ruimen en nieuwe woningen te realiseren. Zij konden niet feitelijk onderbouwen waarom de huidige regeling (maximaal 2 burgerwoningen bij minimaal 1.500 m2 sloop) onvoldoende ruimte biedt. Ze hadden geen inzicht in de daadwerkelijke sloopkosten en bij welk aantal woningen de sloopkosten dan gedekt zouden zijn. Verder blijkt dat de gemeentelijke VAB regelingen van 1 hooguit 2 compensatiewoningen bij een minimale sloop van 1.000m2 uitgaan. Al met al hebben wij geen duidelijke aanknopingspunten kunnen vinden hoe de huidige regel anders moet komen te luiden en waarom deze nu niet toereikend is.

Voorstel
Gelet op de beleidsuitgangspunten en de huidige regel, de gesprekken met de stakeholders, de analyse van de gemeentelijke regelingen en gelezen de motie, komen wij met het voorstel om de huidige regeling te verruimen door:

- Aan te sluiten op het gemeentelijk beleid voor wat betreft de te slopen oppervlakte aan bedrijfsbebouwing. Dit betekent dat een tweede nieuwe burgerwoning is toegestaan indien er minimaal 1.000m2 aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt in plaats van de huidige 1.500m2;
- Aanvullend, nadat er 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing wordt gesloopt, nog een derde burgerwoning toe te staan indien gemeenten kunnen motiveren dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel;
- Een afwijkingsmogelijkheid voor ruimtelijke plannen die worden gerealiseerd met toepassing van een (inter-)gemeentelijk verveningsfonds*.

*) Een vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van een gemeente of meerdere gemeenten samen. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om op een te saneren locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt te bekijken of en zo ja hoeveel compenserende woningen mogelijk zijn zonder dat de financiën daarbij leidend zijn. Indien er, in het geval dat enkele woningen op de saneringslocatie ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd: het tekort op de exploitatie wordt dan uit het gemeentelijk vereveningsfonds aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie, waar uit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt meer woningen kunnen worden toegestaan, een plus op de exploitatieopzet, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het fonds. Op die manier worden locaties onderling verevend en wordt er nooit meer dan nodig aan woningen op een perceel gebouwd. Uitgangspunt is de ruimtelijke kwaliteitsverbetering op het perceel. De provinciale ruimtelijke kwaliteitseisen blijven van toepassing. De gemeente Uithoorn kent sinds 2012 zo'n gemeentelijk vereveningsfonds en het wordt succesvol ingezet om agrarische bebouwing te saneren. Ruimtelijke kwaliteit is onderdeel van de omgevingskwaliteit. Wij kiezen ervoor om de term ruimtelijke kwaliteit te vervangen door omgevingskwaliteit. Met de term omgevingskwaliteit sluiten wij aan op de Omgevingswet en zijn wij in staat om meerdere doelen en ambities, waaronder die van duurzaamheid of oplossingen voor het waterpeil, te bereiken. Het kan dan bijvoorbeeld ook gaan om een situatie waarin compenserende woningbouw wordt gerealiseerd om ernstige bodemverontreiniging te saneren.
GS verzoekt, op basis van het voorgaande, PS om deze motie als afgedaan te beschouwen.

Monitoren
Tevens stellen wij voor om dit artikel over drie jaar, of zoveel eerder als nodig is, te gaan monitoren om te bezien of verdere aanpassing van de regel noodzakelijk is.

M13-2021, RO-instrumenten voor Voedselvisie en Masterplan Biodiversiteit
Motie is afgedaan in commissie NLG 25 oktober 2021.

M124-2021, Uitdaagrecht bij RES
Er wordt onderzocht hoe het uitdaagrecht bij de uitvoering van de RES 1.0 betrokken kan worden.

Toezegging Gedeputeerde Staten sturen, naar aanleiding van het verzoek van de gemeente Hollands Kroon, een memo naar Provinciale Staten om van Provinciale Staten te horen of zij verruiming van de Bijzonder Provinciaal Landschap regels wenselijk achten om het huisvesten van buitenlandse werknemers mogelijk te maken op het voormalig agrarisch bouwperceel Rijksstraatweg 23 Hippolytushoef en vergelijkbare gevallen.
De commissie RWK is in haar vergadering van 2 september 2021 meegegaan in het advies van GS en heeft besloten geen medewerking te verlenen aan een aanpassing van het Bijzonder Provinciaal Landschap om dit initiatief en vergelijkbare gevallen mogelijk te maken. Hiermee is de toezegging van GS aan PS uitgevoerd en afgerond.

Toezegging A16
Faunabeheereenheid
In artikel 2.12 van de OV NH2022 is vastgelegd dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden actief blijven communiceren over faunabeheer.

Bestuurssamenstelling Fauna Beheereenheid
De gesprekken met belanghebbenden zijn gevoerd. In de OV NH2022 is in artikel 6.4 vastgelegd dat de door dierenwelzijnsorganisaties uitgebrachte adviezen in de faunabeheerplannen worden weergegeven. Ten aanzien van de bestuurssamenstelling van de faunabeheereenheid wordt momenteel juridisch advies ingewonnen.

Toezegging Verkenning industrieterreinen van provinciaal belang Sloterdijk
De oplossingsrichtingen zijn op 29 september 2021 bestuurlijk besproken tussen gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland over de vraag of Sloterdijk West (= Sloterdijk 2, 3 en 4) in de provinciale omgevingsverordening aangewezen moet blijven als industriegebied van provinciaal belang. In het bestuurlijk overleg is gezamenlijk geconstateerd dat er meer inzicht nodig is in de locaties van toekomstige zware bedrijvigheid in de breedte o.a. ten behoeve van de energietransitie en de circulaire economie, eventuele doorschuif effecten richting andere gemeenten en de daarmee gepaard gaande routes voor gevaarlijke stoffen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in 2022.

Toezegging Verkenning Oostelijke Vechtplassen
De provincie Noord-Holland is samen met de gemeente Wijdemeren gestart met een verkenning welke projecten uit het Gebiedsakkoord OVP (Oostelijke Vechtplassen) mogelijk kunnen worden gehinderd in hun realisatie door de nieuwe regels uit de OV NH2020. Uitgangspunt hierbij is dat de projecten, zoals vastgelegd in het Gebiedsakkoord OVP, in hun uitvoering niet worden gehinderd door nieuwe regelgeving, maar dat wij uitgaan van de regelgeving zoals die was ten tijde van de ondertekening van het Gebiedsakkoord (december 2017). Eind 2021 zal deze verkenning gereed zijn en zal ook duidelijk zijn welke projecten mogelijk worden gehinderd in de uitvoering door de huidige OV NH2020 en welke (maatwerk)oplossingen daar voor mogelijk zijn. Hoe de uitkomsten van de verkenning juridisch worden vastgelegd is ook een onderdeel van de verkenning. Voorlopig lijken hiervoor twee opties mogelijk: vastlegging in de omgevingsverordening of vastlegging via het gebiedsakkoord zelf. Verkenning en uitkomsten daarvan voor de OV NH2020, worden 1e kwartaal 2022 aan GS voorgelegd.

Toezegging Deltaplan wonen
Het Masterplan Wonen eerste versie is vastgesteld door GS op 29 juni 2021. Op 2 september 2021 is deze versie besproken met de commissie RWK om de mening van PS te horen over een aantal van de voorgestelde maatregelen. Op dit moment wordt er een aantal onderzoeken uitgevoerd door externe partijen naar de mogelijkheden van een Fonds sociale koop en Actieve rol voor de provincie in complexe binnenstedelijke transformatie. Ook wordt een regionale verdieping uitgevoerd om tot een actuele Projectenlijst te komen die inzicht biedt in de haalbaarheid, kwaliteiten, fasering en knelpunten van alle grote woningbouwplannen en gebiedsontwikkelingen. De resultaten van de onderzoeken worden verwerkt in deel twee van het Masterplan dat voor maart/april gepland staat.

Toezegging Notitie Lintbebouwing
GS hebben de notitie Lintbebouwing: probleemlocaties in dorpslinten op 29 oktober vastgesteld onder kenmerk 1712781/1712783 en met een brief naar PS gestuurd.
Deze toezegging wordt hiermee beschouwd als afgedaan.

Toezegging Verkenning Schagen, verkenningen discussielocaties
Tijdens een Bestuurlijk Overleg met gemeente Schagen heeft de bouwambassadeur het voorstel gedaan om een faserings- en investeringsstrategie op te stellen voor gemeente Schagen met betrekking tot de bouwlocaties en ambities die deze gemeente heeft gekoppeld aan de stad Schagen. Middels deze faserings- en investeringsstrategie zou kunnen worden aangetoond wat er binnenstedelijk kan worden gebouwd en wat er buiten stedelijk nodig is. Daarnaast zou dan gekeken worden naar de consequenties van deze opgaves. In de strategie wordt een advies gegeven aan de gemeente en provincie om de concept-ontwikkelvisie een vervolg te geven, en zo de woningbouwplannen van de gemeente Schagen te kunnen versnellen, zij het binnenstedelijk, zij het buiten stedelijk. Het doel is dat beide partijen met het eindadvies van de bouwambassadeur kunnen instemmen. In het proces dat gelopen wordt zijn meerdere discussiepunten op tafel gekomen, die een grote impact hebben gehad op het denken van Schagen. De planning is hiermee ruim een maand opgeschoven. Eind dit jaar zal er een bestuurlijk overleg plaatsvinden en de conclusies van het faserings- en investeringsstrategie besproken worden en kan worden bepaald in hoeverre de verkenning mogelijk, nodig en wenselijk is.

Toezegging Verkenning Uitgeest, verkenningen discussielocaties
Afgelopen zomer is het eerste deel van het Masterplan Wonen afgerond. Uit het eerste deel blijkt dat de verdere uitwerking van het Masterplan geen consequenties heeft voor het traject Uitgeest. In dezelfde periode heeft de bouwambassadeur Uitgeest bezocht in het kader van het Centrumplan. Dit bezoek heeft nader inzicht gegeven in de binnenstedelijke mogelijkheden en aandachtspunten. Dit heeft ertoe geleid om de opdracht te verengen van een algemene verkenning naar een specifieke zoektocht om de moestuinen te verplaatsen. De verplaatsing van de moestuinen zou de trein van binnenstedelijke ontwikkelingen (Centrumplan) in gang zetten.
Deze toezegging wordt hiermee beschouwd als afgedaan.

Toezegging Verkenning Castricum, verkenningen discussielocaties
In het bestuurlijk overleg van 18/11/20 is destijds besloten om geen verkenning te starten. Op 27/3/21 is besloten, via mail, om toch een verkenningstraject te starten in afwachting van de resultaten van het Masterplan Wonen. Nu het Masterplan er is, zal de Verkenning Castricum z.s.m. worden gestart.

Toezegging Luchtvaart
Herziening regels luchtvaart
Voorstel voor herziening regels loopt mee met OV NH2022.

Luchthavenbesluit helicopterhaven VU
Luchthavenbesluit kan niet worden vastgesteld i.v.m. weeffout in de wet Luchtvaart. Voorstel tot oplossing ligt voor, maar we hebben geen planning van het Ministerie I&W voor de afhandeling van dit voorstel.
Deze toezegging wordt hiermee beschouwd als afgedaan.

Toezegging Onderzoek tegengaan verrommeling en verkrotting kassen
De transformatie van leegstaande kassen is een complex onderwerp. In het kader van de Verstedelijkingstrategie MRA hebben wij dit onderwerp als opgave geagendeerd. De transformatie van leegstaande kassen stuit op rijksbeleid rondom Schiphol (Lib). Daarom is het belangrijk om dit onderwerp gezamenlijk, met inzet van het Rijk, aan te pakken.

Toezegging Monitoring Aardkundige monumenten

Bij het opstellen van de BPL- en NNN-kaarten is de begrenzing gecorrigeerd voor gebieden die voorheen ten onrechte waren aangeduid als Aardkundig Monument - meer specifiek: dorpskernen, begraafplaatsen en campings. Onder de OV NH2020 is significante aantasting van aardkundige waarden niet toegestaan. De bescherming van de aardkundige waarden ligt - net zoals voor andere WKW's van NNN en Kernkwaliteiten van BPL - primair bij de gemeenten. PNH volgt op afstand en monitort de gemeentelijke ruimtelijke plannen op o.a. het thema aardkundige waarden.

Toezegging Concept ontwerp-OV NH2022
In de brief met kenmerk 1660674/1660677 hebben wij uw staten geïnformeerd over de consequenties van uitstel.
Deze toezegging wordt hiermee beschouwd als afgedaan.

Toezegging Aanbeveling addendum plan MER over beeldkwaliteit
Er zijn naar aanleiding van de aanbevelingen wijzigingen doorgevoerd in de ruimtelijke handreiking Wind op Land (op pagina's 16 en 22). Op 21 december wordt dit besproken in GS.
Deze toezegging wordt hiermee beschouwd als afgedaan.

Oplegger Ontwerp-Omgevingsverordening NH2022

Inhoudsopgave

Oplegger Ontwerp-Omgevingsverordening NH2022 1
Voorwoord 3
Ontwerp-Omgevingsverordening NH2022 3
1. Inleiding 4
Ambtelijke en bestuurlijke consultatie 4
Formele besluitvorming 4
Participatie 5
OV NH2022 in het kort 5
2. De Omgevingswet 5
Algemeen 5
Implementatie van de Omgevingswet door Noord-Holland 5
Reeds afgerond: de Omgevingsverordening NH2020 5
… nu als ontwerp: de Omgevingsverordening NH2022 6
3. Inhoudelijke wijzigingen t.o.v. de OV NH2020 6
Algemeen 6
Wijziging per thema 6
Bodem 6
Overgangsrechtsituaties Wbb 6
Bodem bij complexe bedrijven 7
Beleidsregels i.p.v. regels in de omgevingsverordening 7
Ontgrondingen (afdeling 4.5) 8
Bevoegdheid gemeente 8
Aanwijzen categorieën ontgrondingen die vergunning-vrij zijn 8
Vaarwegen (afdeling 2.2 en 4.8) 9
Toedeling vaarwegbeheer en/of nautisch beheer 9
Maatwerkvoorschriften 9
Informatieplicht bij een ongewoon voorval 9
Wegen (afdeling 4.9) 9
Specifieke Zorgplicht 9
Gedeputeerde Staten bevoegd gezag 9
Maatwerkvoorschriften 10
Informatieplicht bij een ongewoon voorval 10
Regionale Luchthavens (afdeling 4.10) 10

Achtergrond 10
Onwenselijke werking in de praktijk 10
Wijziging 10
Grondwaterverontreiniging (afdeling 4.12) 11
Informatieplicht grondwaterverontreiniging met mogelijk onaanvaardbaar verspreidingsrisico 11
Informatieplicht bij niet-spoedlocaties 11
Zwemwater (afdeling 4.13) 11
Wind op land en zon in de Regionale Energiestrategieën (subparagraaf 6.2.3.1) 11
Beschermingsregimes 12
Werelderfgoed en zon- en windenergie 12
NNN meerwaardebepaling in relatie tot zon- en wind energie 12
BPL aanvulling op toelichting in relatie tot zon- en windenergie 12
Aanwijzing en uitschrijving van monumenten 13
Vergunningverlening, toezicht en handhaving 13
Omgevingswaarden (hoofdstuk 5) 13
Algemeen 13
Verplichte omgevingswaarden watersystemen 13
Verplichte omgevingswaarden voor geluidproductie wegen 13
Verplichte omgevingswaarde voor geluidproductie industrieterreinen 13
Natuurnetwerk Nederland (subparagraaf 6.2.5.1) 14
Uitzondering van verplichting tot opnemen regels in het omgevingsplan 14
Van Saldo naar Meerwaardebenadering 14
Beperkte toevoeging van nieuwe activiteiten aan, of een beperkte wijziging van bestaande activiteiten 15
Transformatorstations vergunningplicht (afdeling 4.14) 15
Indieningsvereisten 15
Projectbesluiten (afdeling 6.3) 16
4. Stand van zaken moties, verkenningen en toezeggingen OV NH2020 16
Algemeen 16
Organiseren Wildbeheereenheden platform met belanghebbenden (toezegging) 16
Bestuurssamenstelling Fauna Beheereenheid (toezegging) 16
Verkenning industrieterreinen van provinciaal belang (Sloterdijken) (toezegging) 16
Deltaplan Wonen (toezegging) 17
Verkenningen Bijzonder Provinciaal Landschap 17
Regeling vrijkomende agrarische bebouwing (motie 147-2020) 17
Beleidsuitgangspunten 17

Voorbereidend onderzoek 18
Voorstel 18
Monitoren 19
Tiny Houses (toezegging) 19
Huisvesten buitenlandse werknemers op voormalig agrarisch bouwperceel 19
Notitie Lintbebouwing en lelijke plekken (toezegging) 20
Tergooi Ziekenhuis (motie 97-2020) 20
Verkenning Oostelijke Vechtplassen (toezegging) 20
Opstellen leidraad weidevogels (motie 116-2020) 20
Weidevogels Zijpe OV en Zijpe- en Hazepolder (moties 115 en 148-2020) 20
5. Bijlagen en samenhangende besluiten 21
Delegatiebesluit 21
Omgevingsregeling 21
Voorbereidingsbesluit 21
6. Kaarten 21
7. Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) 21

Voorwoord

Ontwerp-Omgevingsverordening NH2022

Voor u ligt het ontwerp van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (OV NH2022). Aanleiding hiervoor is de aanstaande Omgevingswet. Met de OV NH2022 wordt de vigerende OV NH2020 omgezet naar de wettelijke grondslag van de Omgevingswet. De huidige wet- en regelgeving die ten grondslag ligt aan de OV NH2020 wijzigt voor een aantal onderwerpen in de Omgevingswet. Deze passen wij aan.

In deze oplegger gaan wij ook in op een aantal specifieke onderwerpen die door de Omgevingswet moeten worden gewijzigd. Daarbij wordt inzichtelijk gemaakt welke keuzes er zijn gemaakt en wat er wijzigt ten opzichte van de OV NH2020.

Tot slot wordt ingegaan op de stand van zaken van de moties en toezeggingen die voortkwamen uit de behandeling van de OV NH2020. In principe vindt er geen heroverweging plaats van de besluitvorming van Provinciale Staten van 21 oktober 2020.

Scope van de Omgevingsverordening NH2022

De voorliggende Ontwerp-OV NH2022 bestaat uit:

- het overzetten van de OV NH2020 naar de Omgevingswet, dus de grondslag wordt de Omgevingswet die op 1 januari 2022 in werking treedt;
- het wijzigen van een aantal specifieke onderwerpen als gevolg van de Omgevingswet (deze worden in deze oplegger nader toegelicht);
- de uitvoering van de moties en toezeggingen die voortkwamen uit de behandeling van de OV NH2020.

Er heeft geen heroverweging van de besluitvorming van Provinciale Staten van de OV NH2020 plaatsgevonden, tenzij hier een directe aanleiding of noodzaak toe is. De nu opgenomen VAB regeling en de meerwaardebepaling NNN zijn hier voorbeelden van.

1. Inleiding

Ambtelijke en bestuurlijke consultatie

In het najaar van 2020 zijn ambtelijke en bestuurlijke sessies georganiseerd die hebben gediend als input en startpunt en input voor het opstellen van de OV NH2022. Daarna is, mede op basis van deze input, de zogeheten 75% versie vastgesteld. Tussen 26 januari en 19 maart 2021 heeft een ambtelijke consultatie plaatsgevonden op deze 75% versie van de OV NH2022. Een belangrijk doel was om door de ambtelijke consultatie feedback en input te krijgen van onze partners, onder meer belangenorganisaties, gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten. In de consultatieronde was mogelijkheid om schriftelijk te reageren en er is een online vragensessie georganiseerd. Er is goed gebruik gemaakt van de mogelijkheid om ambtelijke reacties in te dienen. Een veertigtal partners heeft ruim 300 reacties ingediend op de 75% versie en ook ingebracht wat ze missen in de resterende 25%. De reacties hebben wij ambtelijk beoordeeld op wat nu in de ontwerp fase van de OV NH2022 een plek moet en kan krijgen. Dit is de eerste schifting van alle input. In de komende weken worden de reacties van een inhoudelijk antwoord voorzien en teruggekoppeld aan de indieners. Daarbij maken wij een onderscheid in wat alsnog moet worden opgenomen in de OV NH2022, wat een aandachtspunt is voor de doorontwikkeling van de omgevingsverordening en wat, onderbouwd, geen plek krijgt.

De reacties uit de ambtelijke consultatie hebben betrekking op een veelheid van onderwerpen. Het gaat onder meer over:

- hoe de Regionale Energiestrategieën 1.0 in de OV NH2022 verankerd worden: de Ontwerp-OV NH2022 geeft hier inzicht in;
- werkingsgebieden en regels Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Landelijk gebied: deze zijn in de OV NH2020 voor het eerst geland en zijn niet gewijzigd, behalve de toevoeging meerwaardebepaling NNN en de VAB (vrijkomende agrarische bebouwing) regeling. Met de OV NH2020 wordt nu enkele maanden gewerkt en het geeft voor deze werkingsgebieden en regels geen aanleiding om in dit stadium aanpassingen te doen;
- het beeld dat door de provincie mondjesmaat invulling wordt gegeven aan het sturingsprincipe 'lokaal wat kan, regionaal wat moet';
- het beeld dat de provincie meer en beter het gesprek had mogen en moeten opzoeken met partners bij de totstandkoming van de OV NH2022 evenals bij de OV NH2020. Hierover heerst teleurstelling bij partners, echter gezien het uiterst strakke tijdspad was een andere werkwijze helaas niet haalbaar. De provincie dient immers op 1 januari 2022 te voldoen aan de Omgevingswet;
- een scala aan vragen, adviezen en correcties op het terrein van bijvoorbeeld bodem, water, vaarwegen, ruimte en milieu: daar waar direct duidelijk was dat een aanpassing aan de orde is, heeft die ook plaatsgevonden.

Formele besluitvorming

Het ontwerp gaat ter inzage vanaf 10 mei tot en met 18 juni 2021. Dit is de termijn van de Algemene wet bestuursrecht. In verband met de mei vakantie wordt de gelegenheid geboden om de stukken in te zien en een zienswijze in te dienen vanaf 26 april 2021. Na het verwerken van de zienswijzen besluiten Gedeputeerde Staten (naar verwachting 31 augustus 2021) over het al dan niet gewijzigde ontwerp en de nota van beantwoording. Gedeputeerde Staten bieden de OV NH2022 vervolgens aan Provinciale Staten aan om te laten vaststellen (naar verwachting commissie RWK van 20 september en Provinciale Staten van 11 oktober 2021). De OV NH2022 treedt gelijktijdig met de Omgevingswet in werking. Samengevat een strak tijdspad.

Participatie

In het voortraject hebben wij participatie vormgegeven door ambtelijke gesprekken en online (informatie)bijeenkomsten/sessies. Hieruit kwam naar voren dat sommige zaken niet geheel naar tevredenheid zijn verlopen. Het gaat om proces- en inhoudelijke aspecten. Wij blijven met de gemeenten en onze andere partners in gesprek hierover. Daarbij is de boodschap dat de OV NH2022 niet het eindstation is. Over de omgevingsverordening zijn wij met onze partners in een continue proces, waarbij wij blijven monitoren, evalueren en aanpassen waar nodig. De omgevingsverordening is daarmee een levend document dat voortdurend wordt ontwikkeld en aangepast.

OV NH2022 in het kort

In het onderstaande filmpje wordt in grote lijnen uitgelegd wat de OV NH2022 inhoudt, hoe het zich verhoudt tot de Omgevingsvisie NH2050 en wat het grote verschil is met de OV NH2020. Tot slot wordt uitgelegd welke stappen nodig zijn om de omgevingsverordening

‘Omgevingswetproof’ te maken, zodat deze door Provinciale Staten kan worden vastgesteld en in werking kan treden op 1 januari 2022.

Filmpje: https://youtu.be/SkopfGzR9Eg

2. De Omgevingswet

Algemeen

Op 1 januari 2022 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. Deze nieuwe wet vervangt 26 wetten met 1 wet, 5.000 wetsartikelen door 350 wetsartikelen en 120 algemene regelingen worden vervangen door 4 algemene regelingen. Deze grote stelselwijziging heeft gevolgen voor provinciale regels. De provincie Noord-Holland moet op grond van de Omgevingswet op 1 januari 2022 één omgevingsverordening hebben vastgesteld. Hierin moet de provincie alle regels over de fysieke leefomgeving opnemen. Door de Omgevingswet krijgt de provincie taken en bevoegdheden toebedeeld. De inwerkingtreding van de Omgevingswet zorgt er bovendien voor dat vrijwel alle regels over de fysieke leefomgeving die golden vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege komen te vervallen.

Implementatie van de Omgevingswet door Noord-Holland

Reeds afgerond: de Omgevingsverordening NH2020 …

Vooruitlopend op de Omgevingswet hebben wij op 22 oktober 2020 al een belangrijke stap genomen door de vaststelling van de eerste omgevingsverordening: de OV NH2020. Hierin zijn 21 verordeningen vervangen en de belangrijkste onderwerpen uit de Omgevingsvisie NH2050 verankerd. Deze omgevingsverordening is op 17 november 2020 in werking getreden en is in de geest van de Omgevingswet opgesteld, maar heeft als grondslag nog steeds de huidige wet- en regelgeving.

… nu als ontwerp: de Omgevingsverordening NH2022

Daarom zijn de provinciale regels die in de OV NH2020 zijn opgenomen, in de voorliggende Ontwerp-OV NH2022 ‘Omgevingswetproof’ gemaakt. Hiermee worden huidige provinciale regelgeving omgezet naar het wet- en regelgevingsstelsel van de Omgevingswet.

Het gaat om een juridisch technische omzetting van de regels waarbij is gezorgd voor de juiste wettelijke grondslagen en verwijzingen in de Omgevingswet. Verder vallen hieronder ook zaken waarbij door de stelselwijziging van de Omgevingswet de systematiek, terminologie of juridische constructie is veranderd, maar waar deze verandering niet heeft geleid tot wijziging van de beleidsinhoud en de strekking van de provinciale regels.

Ook is gekeken naar wat de Omgevingswet, en de daarbij behorende algemene regelingen, inhoudelijk op een aantal thema’s van de provincie verlangen, en wat de gevolgen hiervan zijn op provinciaal beleid en regels in de OV NH2022.

3. Inhoudelijke wijzigingen t.o.v. de OV NH2020

Algemeen

In deze paragraaf worden alle thema's uiteengezet die inhoudelijk zijn gewijzigd ten opzichte van de OV NH2020. Deze veranderingen hebben verschillende oorzaken. Zoals aangestipt in het bovenstaande filmpje komen de meeste wijzigingen voort uit de Omgevingswet. Daarnaast hebben ambtelijke en bestuurlijke inputsessies geleid tot aanpassingen, mede door de ambtelijke reacties die zijn ingediend. Tot slot vloeit een enkele wijziging voort uit de zienswijzen die zijn ingediend in het kader van de ter inzage legging van de OV NH2020. Een drietal hoofdthema's zijn te onderscheiden die in de OV NH2022 nieuw zijn en een plek hebben gekregen: milieu, natuur en de Regionale Energiestrategieën. Per thema wordt aangegeven waar de wijziging op is gebaseerd en wat er verandert ten opzichte van de OV NH2020.

Wijziging per thema

Bodem

Onder de huidige Wet bodembescherming (Wbb) is de provincie bevoegd gezag voor vergunningverlening, toezicht en handhaving voor bodemsanering van sterk verontreinigde bodem. De gemeenten zijn bevoegd gezag voor toepassen van licht verontreinigde grond en bagger. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat het bevoegd gezag voor bodemsanering grotendeels over naar gemeenten. De provincie blijft (of wordt) bevoegd gezag voor:

- Overgangsrechtsituaties Wbb (beschikte spoedlocaties, ingediende saneringsplannen en BUS-meldingen, nazorglocaties)
- Bodem bij complexe bedrijven (BRZO, RIE-4 en IPPC)

Overgangsrechtsituaties Wbb

De provincie is na inwerkingtreding van de Omgevingswet bevoegd gezag voor de provinciale bodemtaken Wbb die onder het overgangsrecht vallen. De Wbb blijft van toepassing op deze overgangsrechtsituaties. Hetzelfde geldt voor de regels die zijn opgenomen in de huidige OV NH2020 voor bodemsanering. Ook de beleidsregels in de Werkwijzer bodemsanering blijven voor die situaties gelden en voor de overige beleidsregels bodem.

Het eerbiedigende overgangsrecht dat dit regelt is opgenomen in hoofdstuk 3 van de Aanvullingswet bodem. Hierin staat dat, in de omschreven overgangsrechtsituaties, de regels die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet gelden (het oude recht), van toepassing blijven na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Omdat het Rijk dit al heeft geregeld, hoeft de provincie hiervoor geen overgangsrecht op te nemen in de OV NH2022. De regels over bodemsanering in afdeling 4.3 (artikelen 4.42 t/m 4.46) en afdeling 7.4 (artikelen 7.9 t/m 7.14) van de OV NH2020 en de beleidsregels in de Werkwijzer bodemsanering blijven hiermee, voor zover relevant, in de volgende overgangssituaties van toepassing:

1. Een geval van ernstige verontreiniging waarvoor de provincie een beschikking heeft genomen dat spoedige sanering noodzakelijk is (spoedlocatie).
2. Een sanering waarvoor een (deel)saneringsplan is ingediend. Nazorg en

gebruiksbeperkingen vallen hier ook onder.
3. Een sanering waarvoor een BUS-melding (Besluit uniforme saneringen) is ingediend. Nazorg/gebruiksbeperking isolatielaag valt hier ook onder.

Er staan nog meer overgangsrechtelijke bepalingen in de Aanvullingswet bodem. Voor een volledig overzicht van het overgangsrecht wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van de Aanvullingswet bodem.

Bodem bij complexe bedrijven

Voor zover de bodemtaken betrekking hebben op maatwerksaneringen bij complexe bedrijven wil de provincie regels stellen. De provincie wil daarmee de aanvraag van het verzoek om een maatwerkvoorschrift voor een alternatieve saneringsaanpak structureren door indieningsvereisten en een beoordelingskader op te nemen bij complexe bedrijven. Deze regels sluiten idealiter zoveel mogelijk aan bij de huidige systematiek van de provincie onder de Wbb.

De provincie wil uiteindelijk voor de bodemtaken bij complexe bedrijven onder de Omgevingswet beleidsmatig aansluiten bij het beleid dat gemeenten ten aanzien van bodemkwaliteit hebben. Ook voor maatwerksaneringen. Op die manier geldt uiteindelijk voor het gehele grondgebied van de gemeente (inclusief de locatie waar het complexe bedrijf ligt en waar de provincie door de Omgevingswet bevoegd gezag van wordt) hetzelfde bodembeleid voor zowel toepassen als saneren.

Tijdens de ambtelijke en bestuurlijke inputsessies voor de OV NH2022 zijn de conceptregels voor de bodemtaken omtrent maatwerksaneringen bij complexe bedrijven besproken. Het verder uitdiepen van het thema heeft geleid tot voortschrijdend inzicht ten aanzien van deze conceptregels.

Beleidsregels i.p.v. regels in de omgevingsverordening

De provincie wil tijdelijke regels stellen voor complexe bedrijven totdat gemeenten zelf maatwerkregels of beleidsregels hebben gemaakt voor maatwerksaneringen. Dit betekent dat zodra een gemeente eigen regels heeft voor maatwerksaneringen, voor deze gemeente expliciet in de verordening de betreffende provinciale regels moet worden ‘uitgezet’. Met de verordening kan niet snel worden geanticipeerd op het ‘uitzetten’ per gemeente, omdat wijzigingen van de omgevingsverordening maar één keer per jaar worden doorgevoerd. Dit maakt de omgevingsverordening een minder geschikt instrument. Er is geen eenvoudige en snelle manier waarmee gezorgd kan worden dat regels vanuit de verordening niet meer gelden voor de gemeenten die invulling hebben gegeven aan het eigen beleid voor maatwerksaneringen. Dit is vanuit de sturingsfilosofie van de provincie ‘decentraal wat kan’ wel wenselijk.

Daarom is besloten om inhoudelijke afwegingen t.a.v. maatwerksaneringen te vertalen naar beleidsregels en deze niet op te nemen in de omgevingsverordening. In de beleidsregels haakt de provincie aan bij de provinciale bevoegdheden voor bodemsanering bij complexe bedrijven waarvoor regels zijn gesteld in de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit. Hiermee wordt voldaan aan het beoogde doel om de continuïteit voor complexe bedrijven te borgen en te zorgen voor een open, eenduidige en transparante manier van toetsing bij complexe bedrijven. Het voordeel is dat een beleidsregel meer flexibiliteit biedt, mede doordat de bevoegdheid ligt bij Gedeputeerde Staten. Een beleidsregel geeft het

bestuursorgaan bovendien ruimte om van haar eigen beleidsregel af te wijken (mits gemotiveerd). Hiermee is maatwerk beter vorm te geven. Ook maakt een beleidsregel het voor gemeenten gemakkelijker om een beleidsregel van de provincie over te nemen bij het uitoefenen van de nieuwe bodemsaneringstaken. Tot slot kunnen omgevingsdiensten voor de motivering bij het toetsen van verzoeken om maatwerkbesluiten volstaan met verwijzen naar de beleidsregel.

Het vormgeven van de beleidsregels zal buiten de scope van het totstandkomingsproces van de OV NH2022 plaatsvinden. Dit zal in een apart proces worden voortgezet. De gemaakte opmerkingen tijdens de inputsessies met betrekking tot dit thema worden meegenomen in het proces.

Ontgrondingen (afdeling 4.5)

Onder de Ontgrondingenwet ligt de bevoegdheid voor ontgrondingen bij de provincie. De provincie is dus bevoegd om alle vergunningen die hiervoor nodig zijn te verlenen.[1] De provincie is ook bevoegd om activiteiten aan te wijzen waarvoor geen vergunning nodig is (de zogenoemde vergunningsvrije gevallen). Onder de Omgevingswet verandert de bevoegdheidsverdeling en wordt de provincie bevoegd gezag voor:

- enkelvoudige ontgrondingen (gevallen waarbij de aanvraag alleen betrekking heeft op de ontgronding)
- meervoudige ontgrondingen (gevallen waarbij ook andere activiteiten dan de ontgronding worden aangevraagd) als er 100.000 m3 wordt ontgrond.

Bevoegdheid gemeente

Bij kleinere meervoudige ontgrondingen (bijvoorbeeld een ontgronding als onderdeel van een bouwproject) wordt de gemeente bevoegd gezag. Daarbij krijgt de provincie adviesrecht met instemming.

Aanwijzen categorieën ontgrondingen die vergunning-vrij zijn

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) kent deels andere vergunningsvrije categorieën dan de regels van de huidige OV NH2020. Als provincie mag je afwijken van het Bal als dit doelmatig en doeltreffend is. In artikel 4.61 van de Ontwerp-OV NH2022 wijzen wij twee categorieën van vergunningsvrije gevallen aan zodat wij ons huidige beleid en regels in grote lijnen kunnen voortzetten op dit onderdeel.

Vaarwegen (afdeling 2.2 en 4.8)

Op grond van het Omgevingsbesluit beoordelen Gedeputeerde Staten in beginsel alle omgevingsvergunning plichtige activiteiten voor de vaarwegen die in beheer zijn bij de provincie.

Toedeling vaarwegbeheer en/of nautisch beheer

Gedeputeerde Staten zijn belast met het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als beperkingengebied met betrekking tot vaarwegen in beheer bij de provincie. Evenals in de OV NH2020 zijn het vaarwegbeheer en nautisch beheer op de vaarwegen toegedeeld aan de

[1] Behoudens bij situaties dat het Rijk bevoegd gezag is.

overheden die met dat beheer belast zijn. Dit is zichtbaar gemaakt in de bijlage met de vaarwegenlijsten.

Maatwerkvoorschriften

De mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van de Omgevingswet is toegevoegd. Hiermee kan het bevoegd gezag voor concrete gevallen afwijken van algemene regels voor een activiteit, bijvoorbeeld bij onvoorziene situaties of lokale omstandigheden. Dit kan als er sprake is van een vergunning als vergunningvoorschrift en anders via een maatwerkbesluit.

Informatieplicht bij een ongewoon voorval

Er is een informatieplicht bij een ongewoon voorval opgenomen. Dit bekent dat degene die de desbetreffende activiteit verricht Gedeputeerde Staten direct op de hoogte moet stellen als een ongewoon voorval zich heeft voorgedaan.

Wegen (afdeling 4.9)

Specifieke Zorgplicht

In artikel 4.91 is een specifieke zorgplicht opgenomen met betrekking tot het thema wegen. Indien er activiteiten worden verricht in een beperkingengebied met betrekking tot een weg in beheer bij de provincie, geldt een specifieke zorgplicht. Dit is het geval als zich bij die activiteiten verontreiniging, verandering, beschadiging of andere nadelige gevolgen voordoen. De specifieke zorgplicht zoals omschreven in artikel 4.91 houdt, kort samengevat, in dat het verkeer geen hinder mag ondervinden en dat de veiligheid van de weg wordt verzekerd.

Gedeputeerde Staten bevoegd gezag

Op grond van het Omgevingsbesluit beoordelen Gedeputeerde Staten in beginsel alle omgevingsvergunningsplichtige activiteiten zoals nu opgenomen in artikel 4.92. Alleen wanneer het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg waarvoor bomen dienen te worden gekapt, kan de gemeente bevoegd gezag zijn. De vergunningverlening wordt daarom niet meer, zoals nu het geval is, grotendeels door de gemeente gedaan. Dit heeft als gevolg dat de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunningaanvraag niet meer in hoofdstuk zes, maar in hoofdstuk vier (artikel 4.93) staan. Door de hierboven geschetste bevoegdheidswijziging betreft het niet zozeer instructieregels richting gemeenten, maar gaat het veelal om beoordelingsregels voor Gedeputeerde Staten zelf.

Maatwerkvoorschriften

De mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van de Omgevingswet is toegevoegd in artikel 4.97. Hiermee kan het bevoegd gezag voor concrete gevallen afwijken van algemene regels voor een activiteit, bijvoorbeeld bij onvoorziene situaties of lokale omstandigheden. Dit kan als er sprake is van een vergunning als vergunningvoorschrift en anders via een maatwerkbesluit.

Informatieplicht bij een ongewoon voorval

Er is in artikel 4.98 een informatieplicht bij een ongewoon voorval opgenomen. Dit betekent dat degene die de desbetreffende activiteit verricht Gedeputeerde Staten direct op de hoogte moet stellen als er zich een ongewoon voorval heeft voorgedaan.
Een maatwerkvoorschrift kan de provincie bijvoorbeeld opnemen in de GS vergunning voor een activiteit in het beperkingengebied wegen. Dit gebeurt vaak op verzoek van de aanvrager. Het voorschrift kan minder streng zijn als de algemene regel, denk bijvoorbeeld aan toch verlichte bebording toestaan langs wegen in het kader van de Coronacrisis. Maar het maatwerkvoorschrift mag ook strenger zijn of een eis nader invullen.

Bij een ongewoon voorval geeft de Omgevingswet een aantal verplichtingen en bevoegdheden voor die procedure. Die staan in afdeling 19.1. Een ongewoon voorval houdt in dat er iets bijzonders gebeurt bij een activiteit, zoals een storing of een ongeluk. Het maakt daarbij niet uit wat de oorzaak is. En er moet (potentiële) schade zijn; bijvoorbeeld bij een ongeluk stroomt een tankwagen met diesel leeg. De informatieplicht in artikel 4.75 is een extra eis, bovenop de in de Omgevingswet opgenomen verplichtingen.

Regionale Luchthavens (afdeling 4.10)

Achtergrond

Sinds 2009 is de provincie bevoegd gezag over de ruimtelijke ordening en milieuruimte van de regionale luchtvaart. Om hier uitvoering aan te geven zijn de regionale luchthavens Luchthavenbesluiten en Luchthavenregelingen vastgesteld door de provincie. Bij het vastleggen van dit beleid, was er sprake van een overgangssituatie naar een nieuwe manier van berekenen van geluidscontouren. De oude geluidsmaat Belastingeenheid Kleine Luchtvaart (BKL) werd omgezet in een nieuwe geluidsmaat de ‘Level day-evening-night’ (Lden). De provincie hanteert echter beide geluidscontouren nog in de huidige OV NH2020.

Onwenselijke werking in de praktijk

De hierboven beschreven Lden-geluidscontouren vallen ruim binnen de oude BKL-contouren. Voor de BKL-contouren die buiten de 48 dB(A) Lden-geluidscontour vallen, hanteert de provincie een aanvullend beperkingengebied waar extra voorschriften gelden. Bovendien moeten gemeenten een verklaring van geen bezwaar aan Gedeputeerde Staten vragen, indien zij een nieuwe activiteit willen vergunnen binnen dit aanvullend beperkingengebied. De provincie hanteert daarmee feitelijk strengere normen in een gebied waar minder geluidsbelasting is. Dit is disproportioneel en daarmee niet wenselijk.

Wijziging

Op grond van voortschrijdend inzicht en de binnengekomen zienswijzen over de OV NH2020 komen de aanvullende beperkingengebieden voor Luchthavens Hilversum en Texel dan ook te vervallen in de Ontwerp-OV NH2022. Wij sluiten met deze wijziging aan op de wettelijke Lden-geluidscontouren. Tijdens de ambtelijke inputsessie op 29 oktober 2020 is deze wijziging uitgebreid besproken en daarbij is ook aandacht besteed aan de vraag of er dan wel voldoende bescherming overblijft. Het opheffen van de beperkingen als gevolg van vliegtuiggeluid buiten de 56 dB(A) Lden contour, neemt niet weg, dat de gemeenten in de regio dit vliegtuiggeluid nog steeds moeten beoordelen in hun afwegingen voor ruimtelijke ontwikkelingen. Daar komt nog bovenop dat de omgeving van Luchthaven Hilversum voor

een groot deel valt onder de werkingsgebieden Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), Natuurnetwerk Nederland (NNN) en MRA landelijk gebied.

Grondwaterverontreiniging (afdeling 4.12)

In het provinciale Grondwaterprogramma (onderdeel van het onder de Omgevingswet verplichte Waterprogramma) zijn 80 locaties waar sprake is van grondwaterverontreiniging gesignaleerd en er zijn afspraken gemaakt over hoe de provincie met de sanering van deze plekken omgaat. Het gaat hierbij dus om vervuilde plekken die bekend zijn bij de provincie.

Informatieplicht grondwaterverontreiniging met mogelijk onaanvaardbaar verspreidingsrisico

Toch kan (in hoogst uitzonderlijke gevallen) zich de situatie voordoen dat een nog niet eerder geconstateerde grondwaterverontreiniging met een mogelijk onaanvaardbaar verspreidingsrisico wordt gesignaleerd. Dit kan mogelijk risico's met zich meebrengen voor verontreiniging van het grondwater. Daarom is er voor deze gevallen een informatieplicht opgenomen in artikel 4.118 van de Ontwerp-OV NH2022. Ook al worden onder de Omgevingswet alle gemeenten verantwoordelijk voor de bodemzorg (inclusief grondwater dat onderdeel is van de bodem), de provincie blijft verantwoordelijk voor de grondwaterzorg als onderdeel van het watersysteem.

Informatieplicht bij niet-spoedlocaties

Ook is er een informatieplicht opgenomen voor het geval zich bij een historische bodemverontreiniging een mogelijk onaanvaardbaar verspreidingsrisico voordoet. Het gaat hier om bekende, niet-spoedlocaties waar in het verleden reeds een besluit tot sanering is genomen, maar waar het daadwerkelijk saneren pas hoeft plaats te vinden op het moment dat de functie wijzigt. Als bij de sanering toch blijkt dat er sprake is van een grondwaterverontreiniging met een mogelijk onaanvaardbaar verspreidingsrisico, geldt daarvoor een informatieplicht op grond van artikel 4.119.

Zwemwater (afdeling 4.13)

Gedeputeerde staten zijn en blijven verantwoordelijk voor de aanwijzing van zwemlocaties. Nu gebeurt dat op grond van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Onder de Omgevingswet is dat het Besluit kwaliteit leefomgeving. Wat onder de Omgevingswet wijzigt, is dat de provincie de regels over zwemwater in de omgevingsverordening moet opnemen. Daarom is in de Ontwerp-OV NH2022 de afdeling 4.13 - Zwemwater opgenomen en kan de provincie haar huidige werkwijze op deze wijze voortzetten.

Wind op land en zon in de Regionale Energiestrategieën (subparagraaf 6.2.3.1)

In het kader van het Klimaatakkoord zijn door gemeenten, waterschappen, de provincie, andere belanghebbenden en inwoners afspraken gemaakt over plekken in Noord-Holland waar duurzame energie met windturbines en zonnepanelen kan worden opgewekt. De gebieden die daarvoor op basis van al deze gesprekken in aanmerking komen zijn vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid 1.0 (RES'en). De provincie maakt de uit de RES'sen voortvloeiende afspraken, net als de

gemeenten en waterschappen, mogelijk in haar beleid en regelgeving. Voor de provincie betekent dit dat de Omgevingsverordening NH2022 ruimte maakt voor de afspraken uit de RES'en. De RES'sen zijn leidend voor wind op land. Het windturbineverbod en de bovenwettelijke regels voor windenergie komen daarmee te vervallen voor de in de RES'en opgenomen zoekgebieden. Hiervoor in de plaats komt een instructieregel voor de gehele provincie die inhoudt dat gemeenten in hun omgevingsplannen windturbines mogelijk kunnen maken uitsluitend voor zoekgebieden die in de RES'en zijn vastgelegd. Zo krijgen gemeenten de mogelijkheden om te bepalen waar in de gemeente ruimte is voor windenergie. Buiten de RES zoekgebieden zijn alleen kleine windturbines (tot 15 meter) op agrarische bouwpercelen toegestaan en mogen bestaande windparken worden vervangen/vernieuwd mits wordt voldaan aan ruimtelijke kwaliteitseisen en de eisen die gelden voor de provinciale beschermingsregimes. Opstellingen voor zonne-energie in landelijk gebied kunnen straks niet alleen met een vergunning, maar ook via omgevingsplannen worden mogelijk gemaakt.

Beschermingsregimes

De provinciale beschermingsregimes blijven van kracht. De afgelopen periode is samen met onze partners verkend waar binnen deze beschermingsgebieden ruimte kan worden geboden aan windenergie en zonne-energie. Wat er wel/niet mogelijk is hangt af van de specifieke locatie, de voorgenomen ontwikkeling en het precieze ontwerp.

Werelderfgoed en zon- en windenergie

In het artikel over UNESCO in de Ontwerp-OV NH2022 laten wij de verbodsbepalingen t.a.v. zon en wind vervallen. Hierbij is uitgangspunt dat het Afsprakenkader voor zon en wind in de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie wordt opgenomen in de OV NH2022. Indien dit Afsprakenkader hiervoor niet op tijd gereed is, wordt een verbod op zon en wind alsnog opgenomen in de uiteindelijk vast te stellen OV NH2022. GS krijgen daarbij de bevoegdheid gedelegeerd om de verbodsbepaling te wijzigen/schrappen zodra het Afsprakenkader wel gereed is. Voor UNESCO-werelderfgoed Droogmakerij De Beemster blijft een verbod op windturbines opgenomen. Opstellingen voor zonne-energie zijn hier wel toegestaan, mits ze de kernkwaliteiten niet aantasten.

NNN meerwaardebepaling in relatie tot zon- en wind energie

In de OVNH2022 is als eis voor ontwikkelingen in NNN een meerwaardebepaling opgenomen die inhoudt dat een ontwikkeling (zoals een windturbine) duidelijk aantoonbare meerwaarde voor NNN moet hebben voor wat betreft kwaliteit en samenhang. Deze meerwaardebepaling vervangt de saldobenadering en is niet specifiek bedoeld voor zon- en windparken.

BPL aanvulling op toelichting in relatie tot zon- en windenergie

Met betrekking tot het Bijzonder Provinciaal Landschap zijn er geen wijzigingen van de regels in de OVNH2022. Wel komt in de toelichting op het artikel BPL een aanvulling om het begrip openbaar belang te verduidelijken in relatie tot zon en wind.

Aanwijzing en uitschrijving van monumenten

Uit recent overleg met BZK en RCE is gebleken, dat de procedures rondom aanwijzing van provinciale monumenten en de uitschrijving van provinciale monumenten uit het provinciaal

erfgoedregister onder de Omgevingswet niet meer door de provincie zelf worden gedaan. De provincie moet hiertoe instructie geven aan de gemeente, waarbinnen het betreffende object ligt. Afdeling 2.5. uit de OV NH 2020 komt hiermee dan ook in zijn geheel te vervallen.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

In afdeling 4.6. van de OV NH2020 staan de verboden activiteiten met betrekking tot provinciale monumenten, en onder welke voorwaarden vergunning kan worden verleend voor wijzigingen aan monumenten. Tot aan de invoering van de Omgevingswet zijn de gemeenten bevoegd om aanvragen voor dit soort omgevingsvergunningen af te handelen. Hetzelfde geldt voor toezicht en handhaving met betrekking tot provinciale monumenten. De provincie wil deze taakverdeling behouden onder de Omgevingswet. Daarvoor moeten deze bepalingen verhuizen van de omgevingsverordening naar het gemeentelijke omgevingsplan. Wij hebben daarom instructieregels opgenomen in de Ontwerp-OV NH2022, paragraaf 6.2.7, om gemeenten een vergunningenstelsel voor provinciale monumenten in het omgevingsplan te laten opnemen. Afdeling 4.6 vervalt.

Omgevingswaarden (hoofdstuk 5)

Algemeen

Omgevingswaarden onder de Omgevingswet zijn bedoeld voor het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Ook ondersteunen ze bij het zorgen voor een goede omgevingskwaliteit. Een omgevingswaarde is één van de instrumenten waarmee de provincie het beleid van de Omgevingsvisie kan uitvoeren. Hiermee kan de provincie de kwaliteit vastleggen die ze voor de fysieke leefomgeving wil bereiken. Deze kwaliteit moet objectief vast te stellen en meetbaar zijn. Omgevingswaarden worden vastgesteld door ze op te nemen in de omgevingsverordening. Daarom zijn in hoofdstuk vijf van de van de Ontwerp-OV NH2022 de volgende omgevingswaarden opgenomen.

Verplichte omgevingswaarden watersystemen

De provincie is onder de Omgevingswet verplicht om in ieder geval omgevingswaarden te stellen voor watersystemen. Het gaat hierbij om:

- de veiligheid van regionale waterkeringen, opgenomen in afdeling 5.1
- de gemiddelde kans op overstroming per jaar van aangewezen gebieden vanwege de bergings- en afvoercapaciteit van regionale wateren, zoals opgenomen in afdeling 5.2

Verplichte omgevingswaarden voor geluidproductie wegen

Wegen die meer dan 1.000 voertuigbewegingen per etmaal hebben, moeten op grond van de Omgevingswet worden opgenomen in verordening, omdat zij moeten worden voorzien van omgevingswaarden, de zogeheten geluidproductieplafonds (GPP's). Het gaat in de Ontwerp-OV NH2022 dus om de aanwijzing van wegen waar deze GPP's uiteindelijk voor gaan gelden.

Verplichte omgevingswaarde voor geluidproductie industrieterreinen

2.12a van de Omgevingswet bevat de mogelijkheid om op provinciaal niveau omgevingswaarden voor geluidproductie op industrieterreinen vast te stellen, indien dit

nodig is op grond van een provinciaal belang en het niet doelmatig en doeltreffend is dit op gemeentelijk niveau te doen. Dit betreft voor de praktijk een voortzetting van de bevoegdheid op grond van de Wet geluidhinder om zogenoemde industrieterreinen van regionaal belang aan te wijzen. De provincie Noord-Holland kiest ervoor om de 5 industrieterreinen die reeds onder de Wet geluidhinder waren aangewezen ook onder de Omgevingswet aan te wijzen. Het aspect geluidproductie wordt daarmee op provinciaal niveau gereguleerd in afdeling 5.3. Het betreft de volgende industrieterreinen:

- Westpoort, gemeente Amsterdam
- Achtersluispolder - Westerspoor-Zuid, gemeente Zaandam
- IJmond, gemeenten Beverwijk en Velsen
- De Pijp, gemeente Beverwijk
- Schiphol-oost, gemeente Haarlemmermeer

De genoemde terreinen vormen samen het Noordzeekanaalgebied (NZKG) en Schiphol. Het gaat hier om terreinen met een economische functie die de gemeentelijke belangen duidelijk overschrijden. Daarnaast hebben de terreinen een grote onderlinge samenhang en liggen de terreinen in meerdere gemeenten. De aanwijzing bieden Gedeputeerde Staten mogelijkheden om regie te voeren op het gebied van geluidproductie industrie, gericht op het bereiken van een goed evenwicht tussen bedrijfsontwikkeling, woningbouw en milieuaspecten vooral waar het gaat om bovenregionale effecten.

Natuurnetwerk Nederland (subparagraaf 6.2.5.1)

Uitzondering van verplichting tot opnemen regels in het omgevingsplan

De verplichting om regels in het omgevingsplan op te nemen ter bescherming, instandhouding, ontwikkeling en verbetering van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de natuurverbindingen staat omschreven in artikel 6.52. Uit zowel de zienswijzen in het kader van de OV NH2020 als uit de inputsessie van de OV NH2022 van 29 oktober 2020 is naar voren gekomen dat gemeenten tegen problemen aanlopen bij de toepassing van dit artikel. Het gaat hierbij met name om locaties waar op dit moment het NNN of de natuurverbinding nog niet is gerealiseerd. Bijvoorbeeld op locaties waar momenteel agrarische activiteiten worden uitgevoerd, wordt gevreesd dat deze activiteiten niet in stand kunnen blijven omdat deze haaks staan op de regels in het omgevingsplan (bescherming, instandhouding, ontwikkeling en verbetering van het NNN).
Om tegemoet te komen aan de wensen van de gemeenten is in lid 2 van artikel 6.52 van de Ontwerp-OV NH2022 opgenomen dat deze verplichting om regels op te nemen ter bescherming, instandhouding, ontwikkeling en verbetering van het NNN in het omgevingsplan niet geldt voor locaties waar op dit moment het NNN of de natuurverbinding nog niet is gerealiseerd. Dat betekent dat de huidige activiteiten en ontwikkelmogelijkheden, die zijn opgenomen in een vigerend ruimtelijk plan kunnen worden voortgezet respectievelijk in stand kunnen blijven. Met andere woorden, de verordening respecteert wat in geldende ruimtelijke plannen is toegestaan (eerbiedigende werking). Overigens geldt voor deze locaties wel dat nieuwe activiteiten of wijzigingen van bestaande activiteiten alleen zijn toegestaan wanneer deze de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet aantasten.

Van Saldo naar Meerwaardebenadering

Het uitgangspunt blijft dat de provincie geen activiteiten in het omgevingsplan toestaat die leiden tot een aantasting van het NNN, tenzij er sprake is van een activiteit die past binnen een afwijkingsmogelijkheid. De provincie houdt daarbij het groot openbaar belang als eerste afwijkingsmogelijkheid.
Naast het groot openbaar belang biedt, in de huidige verordening, de saldobenadering ook een afwijkingsmogelijkheid. Op dit moment zijn op basis van de huidige regels voor het NNN en de natuurverbindingen in feite bijna álle nieuwe activiteiten in het NNN mogelijk, zolang er maar 'per saldo' geen effect optreedt. De regels voor het landelijk gebied (subparagraaf 6.2.2.2 kleinschalige ontwikkelingen) bieden hier enige dempende werking doordat kleinschalige ontwikkelingen alleen mogelijk zijn op een locatie waar reeds een stedelijke functie is toegestaan. Dit voorkomt echter niet dat er toch ontwikkelingen doorgang kunnen vinden op ongewenste locaties binnen NNN. De huidige formulering 'per saldo' geen effect, komt niet terug in de Omgevingswet. Daarom wordt de saldobenadering vervangen door de meerwaardebenadering in artikel 6.53 onder b. Dit komt er op neer dat nieuwe activiteiten mogelijk blijven, onder de voorwaarde dat er een duidelijk aantoonbare meerwaarde ontstaat binnen het NNN qua kwaliteit en samenhang. Hierbij dient de oppervlakte van het NNN ten minste gelijk te blijven.

Het doel van de meerwaardebenadering is dat er vooraf goed wordt nagedacht over ontwikkelingen op gebiedsniveau in relatie tot het NNN en de natuurverbindingen. Op deze manier versterken ontwikkelingen in een bepaald gebied elkaar niet alleen (gebiedsvisie), maar ze hebben ook een behoorlijke meerwaarde tot gevolg voor het NNN en/of de natuurverbindingen.

Beperkte toevoeging van nieuwe activiteiten aan, of een beperkte wijziging van bestaande activiteiten

Een derde afwijkingsmogelijkheid van het verbod op aantasting van het NNN is opgenomen in artikel 6.53 onder c. Deze mogelijkheid is gecreëerd om een beperkte toevoeging van nieuwe activiteiten aan, of een beperkte wijziging van, de reeds bestaande activiteiten mogelijk te maken. Dit kan alleen wanneer dat noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteiten. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een paar extra parkeerplaatsen bij een bezoekerscentrum in NNN. Voor dit soort 'kleine gevallen' wordt in dit artikel ruimte geboden, omdat het ondoenlijk is dit via de meerwaardebepaling te laten plaatsvinden, want het gaat hier om kleine wijzigingen en/of toevoegingen waarvoor het opstellen van een gebiedsvisie niet noodzakelijk is.

Transformatorstations vergunningplicht (afdeling 4.14)

Vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet waren op grond van categorie 20 van bijlage I Besluit omgevingsrecht (Bor) transformatorstations, met niet in een gesloten gebouw ondergebrachte transformatoren en een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer, vergunningplichtig. Deze vergunningplicht komt niet terug in het Besluit activiteiten leefomgeving. De provincie heeft om die reden gekozen om deze vergunningplicht op te nemen in de omgevingsverordening. De vergunningplicht blijft zo gehandhaafd.

Indieningsvereisten

De indieningsvereisten zijn in de Ontwerp-OV NH2022 nog niet ingevuld. Deze worden in de komende maanden mede in samenwerking met de Omgevingsdiensten opgesteld en ingevoegd.

Projectbesluiten (afdeling 6.3)

Na 1 januari 2022 kunnen de provincie en het waterschap de projectprocedure gebruiken om een project uit te voeren. Het college van Gedeputeerde Staten c.q. het dagelijks bestuur van de waterschappen zijn bevoegd om een projectbesluit vast te stellen. Provinciale Staten kunnen in de verordening kaders stellen waar projectbesluiten aan moeten voldoen. Afdeling 6.3 'Projectbesluiten' is aan de Ontwerp-OV NH2022 toegevoegd. In artikel 6.85 en 6.86 wordt bepaald dat afdeling 6.2 van overeenkomstige toepassing is op projectbesluiten van waterschappen respectievelijk de provincie. Dit sluit inhoudelijk aan op de praktijk bij inpassingsplannen en projectbesluiten Waterwet.

4. Stand van zaken moties, verkenningen en toezeggingen OV NH2020

Algemeen

Uit het besluitvormingsproces van de OV NH2020 zijn een aantal moties, verkenningen en toezeggingen voortgekomen. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken hiervan.

Organiseren Wildbeheereenheden platform met belanghebbenden (toezegging)

Artikel 2.12 van de omgevingsverordening ziet toe op de samenwerking tussen wildbeheereenheden en terrein beherende organisaties. Het aangehouden amendement A16 riep op tot meer inzet van communicatie ten aanzien van faunabeheer. Wij hechten belang aan een goede informatievoorziening over de uitvoering van faunabeheerplannen. Daarom is nu vastgelegd in de toelichting van artikel 2.12 dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden hier actief over blijven communiceren. Ambtelijk zijn wij al in overleg met deze partijen om communicatie-activiteiten te organiseren.

Bestuurssamenstelling Fauna Beheereenheid (toezegging)

Momenteel worden gesprekken gevoerd met belanghebbenden om te kijken op welke manier dierenwelzijn een plek zou kunnen krijgen in de omgevingsverordening. De resultaten van dit overleg landen in de volgende versie van de Omgevingsverordening Noord-Holland.

Verkenning industrieterreinen van provinciaal belang (Sloterdijken) (toezegging)

In de aanloop naar de vaststelling van de OV NH2020 zijn er op ambtelijk en bestuurlijk niveau gesprekken gevoerd tussen de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland over de (mogelijke) belemmeringen die de nieuwe verordening vormt voor de uitvoering van de door de gemeente Amsterdam vastgestelde gebiedsvisie Sloterdijk-West.

Afgesproken is conform de beantwoording op de zienswijze om nader met elkaar in gesprek te gaan om te kijken of er maatwerkoplossingen mogelijk zijn voor de gesignaleerde knelpunten, rekening houdend met zowel het belang van de beoogde gebiedsontwikkeling als de gewenste borging van ruimte voor industrie voor de opgaven energietransitie en circulaire economie.

De provincie, gemeente Amsterdam en port of Amsterdam zijn met elkaar in overleg om de knelpunten en oplossingsrichtingen in beeld te brengen voor de gemeentelijke gebiedsvisie Sloterdijk-West. Hiervoor is een werkgroep ingericht die voor de verschillende oplossingsrichtingen scenario's uitwerkt. Deze scenario's worden besproken in het opdrachtgeversoverleg die eindverantwoordelijk is voor de werkzaamheden van de werkgroep. De verschillende scenario's worden vervolgens ter bespreking voorgelegd aan de besturen van de gemeente Amsterdam en provincie Noord-Holland. Dit kan er toe leiden dat op termijn de OV NH2022 of het werkingsgebied wordt aangepast.

Deltaplan Wonen (toezegging)

Onder de werktitel 'Masterplan wonen' wordt uitvoering gegeven aan de toezegging van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten bij de vaststelling van de OV NH2020. Het Masterplan wonen moet antwoord geven op de vraag of de omgevingsverordening ruimte geeft om tot voldoende en voldoende betaalbare woningbouw te komen tot 2030. Momenteel vindt een brede verkenning plaats om ons inzicht te vergroten in de verhouding tussen woningvraag (kwaliteit en kwantiteit) en de huidige plancapaciteit afgezet in de tijd. Vervolgens worden in het Masterplan voorstellen uitgewerkt voor acties en maatregelen die de provincie kan nemen om de bouw van voldoende woningbouw tot 2030 te realiseren. Op donderdag 4 maart 2021 heeft de gedeputeerde het plan van aanpak in een Benen op Tafel overleg besproken met de commissie Ruimte, Wonen, Klimaat. De input van de commissie wordt gebruikt om richting te geven aan het Masterplan Wonen. De inhoud en planning worden verder verfijnd na het GS-themaberaad van 30 maart 2021. De resultaten van het Masterplan worden in verschillende, losse modules opgeleverd, zodat deze zo snel als mogelijk toegepast kunnen worden. De Staten worden over afgeronde modules geïnformeerd.

Verkenningen Bijzonder Provinciaal Landschap

In afstemming met de gemeenten Castricum en Uitgeest is besloten de resultaten van het Masterplan Wonen af te wachten, alvorens de verkenningstrajecten voor beide gemeenten worden uitgevoerd. De verkenning Schagen loopt. Een mogelijke BPL begrenzing van de Zijpe- en Hazepolder maakt onderdeel uit van de gesprekken met de gemeente Schagen. Op dit moment is er nog geen aanleiding tot wijzigen van de Ontwerp-OV NH2022 of de kaarten behorende bij deze verordening.

Regeling vrijkomende agrarische bebouwing (motie 147-2020)

Op 22 oktober 2020 hebben Provinciale Staten motie M147-2020 aangenomen waarin Gedeputeerde Staten wordt opgedragen om een alternatieve uitwerking te maken voor de regeling vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) waarin meer ruimte wordt geboden voor transformatie van agrarische bouwpercelen indien het bebouwde oppervlakte significant afneemt en een positieve bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit van het

landelijk gebied. Om tot een alternatieve uitwerking van het huidige artikel te komen is een aantal stappen gezet.

Beleidsuitgangspunten

Allereerst de beleidsintentie. Een van onze ambities is het behouden en versterken van de kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied. Wij hechten daarom belang aan functies die aan behoud van de openheid, kwaliteit en beleefbaarheid van het platteland bijdragen, zoals landbouw, natuur en bos, en willen verdere verstedelijking van het landelijk gebied voorkomen. Dat neemt niet weg dat wij, onder voorwaarden, ontwikkelingen die niet aan het landelijk gebied zijn gebonden in bepaalde situaties aanvaardbaar vinden. Die situaties hebben veelal betrekking op de transformatie van bestaande bebouwde erven en op nieuwe (kleinschalige) ontwikkelingen na regionale afstemming. Het uitgangspunt daarbij is altijd een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit of een urgente maatschappelijke opgave. Een voorbeeld hiervan is de VAB regeling. Het doel van deze regeling is om bij vrijkomende agrarische bebouwing nieuwe (gebruiks)mogelijkheden te bieden en verpaupering tegen te gaan. Enerzijds wordt de ruimte geboden door ander gebruik, anders dan agrarisch, van de bebouwing toe te staan. Anderzijds wordt er ruimte geboden om enkele woningen te realiseren indien er voldoende aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt (de verstening moet afnemen). Deze regeling is in de omgevingsverordening en de voorganger hiervan, de PRV, neergelegd in een kwantitatieve regel om helderheid te bieden.

Voorbereidend onderzoek

Ook hebben wij ter uitvoering van deze motie de bestaande provinciale regelingen geanalyseerd, een bureaustudie gedaan naar de gemeentelijke regelingen op het vlak van VAB en hebben wij gesprekken gevoerd met diverse stakeholders, waaronder gemeenten die in het kader van de omgevingsverordening een zienswijze hebben ingediend op het onderdeel ruimte voor ruimte, LTO en een zelfstandig adviseur gebiedsontwikkeling agrarisch vastgoed.

De huidige omgevingsverordening biedt ruimte om voormalige agrarische percelen te transformeren naar kleinschalige niet-agrarische functies anders dan wonen. Tevens is er ruimte om de voormalige agrarische percelen om te zetten naar een woonfunctie. Indien op een agrarisch bouwperceel de bedrijfswoning wordt omgezet naar burgerwoning dan telt deze omzetting als een nieuwe burgerwoning. Vanuit het oogpunt van kwaliteitsverbetering willen wij bereiken dat er bebouwing op het voormalige perceel wordt gesloopt. Daarom is opgenomen dat, indien er minimaal 1.500 m2 aan (bedrijfs-)bebouwing wordt gesloopt, er een tweede burgerwoning is toegestaan.

Zowel de gemeenten als LTO hebben voorbeeldcasussen aangedragen waarbij de wens ligt om (agrarische) bebouwing op te ruimen en nieuwe woningen te realiseren. Zij konden niet feitelijk onderbouwen waarom de huidige regeling (maximaal 2 burgerwoningen bij minimaal 1.500 m2 sloop) onvoldoende ruimte biedt. Ze hadden geen inzicht in de daadwerkelijke sloopkosten en bij welk aantal woningen de sloopkosten dan gedekt zouden zijn. Verder blijkt dat de gemeentelijke VAB regelingen van 1 hooguit 2 compensatiewoningen bij een minimale sloop van 1.000m2 uitgaan. Al met al hebben wij geen duidelijke aanknopingspunten kunnen vinden hoe de huidige regel anders moet komen te luiden en waarom deze nu niet toereikend is.

Voorstel

Gelet op de beleidsuitgangspunten en de huidige regel, de gesprekken met de stakeholders, de analyse van de gemeentelijke regelingen en gelezen de motie, komen wij met het voorstel om de huidige regeling te verruimen door:

- ✓ aan te sluiten op het gemeentelijk beleid voor wat betreft de te slopen oppervlakte aan bedrijfsbebouwing. Dit betekent dat een tweede nieuwe burgerwoning is toegestaan indien er minimaal 1.000m2 aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt in plaats van de huidige 1.500m2;
- ✓ Aanvullend, nadat er 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing wordt gesloopt, nog een derde burgerwoning toe te staan indien gemeenten kunnen motiveren dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel;
- ✓ Een afwijkingsmogelijkheid voor ruimtelijke plannen die worden gerealiseerd met toepassing van een (inter-)gemeentelijk verveningsfonds*.

*) Een vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van een gemeente of meerdere gemeenten samen. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om op een te saneren locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt te bekijken of en zo ja hoeveel compenserende woningen mogelijk zijn zonder dat de financiën daarbij leidend zijn. Indien er, in het geval dat enkele woningen op de saneringslocatie ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd: het tekort op de exploitatie wordt dan uit het gemeentelijk vereveningsfonds aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie, waar uit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt meer woningen kunnen worden toegestaan, een plus op de exploitatieopzet, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het fonds. Op die manier worden locaties onderling verevend en wordt er nooit meer dan nodig aan woningen op een perceel gebouwd. Uitgangspunt is de ruimtelijke kwaliteitsverbetering op het perceel. De provinciale ruimtelijke kwaliteitseisen blijven van toepassing. De gemeente Uithoorn kent sinds 2012 zo'n gemeentelijk vereveningsfonds en het wordt succesvol ingezet om agrarische bebouwing te saneren.

Ruimtelijke kwaliteit is onderdeel van de omgevingskwaliteit. Wij kiezen ervoor om de term ruimtelijke kwaliteit te vervangen door omgevingskwaliteit. Met de term omgevingskwaliteit sluiten wij aan op de Omgevingswet en zijn wij in staat om meerdere doelen en ambities, waaronder die van duurzaamheid of oplossingen voor het waterpeil, te bereiken. Het kan dan bijvoorbeeld ook gaan om een situatie waarin compenserende woningbouw wordt gerealiseerd om ernstige bodemverontreiniging te saneren.

Monitoren

Tevens stellen wij voor om dit artikel over drie jaar, of zoveel eerder als nodig is, te gaan monitoren om te bezien of verdere aanpassing van de regel noodzakelijk is.

Tiny Houses (toezegging)

In het kader van de verschillende woonakkoorden is of wordt aandacht gevraagd voor de woonvorm Tiny houses. De provincie nodigt gemeenten uit om hiermee binnen lopende of toekomstige initiatieven mee aan de slag te gaan. De provincie faciliteert de gemeenten

door een themagericht Makaton te organiseren om op die manier kennis te delen en gemeenten te faciliteren bij de ontwikkeling van Tiny houses.

Huisvesten buitenlandse werknemers op voormalig agrarisch bouwperceel

Gedeputeerde Staten sturen, naar aanleiding van het verzoek van de gemeente Hollands Koord, een memo naar Provinciale Staten om van Provinciale Staten te horen of zij verruiming van de Bijzonder Provinciaal Landschap regels wenselijk achten om het huisvesten van buitenlandse werknemers mogelijk te maken op het voormalig agrarisch bouwperceel Rijksstraatweg 23 Hippolytushoef en vergelijkbare gevallen.

Notitie Lintbebouwing en lelijke plekken (toezegging)

Bij de vaststelling van de OV NH2020 hebben Gedeputeerde Staten aangegeven een notitie op te stellen "(…) over de wijze waarop in Noord-Holland, inclusief de MRA, omgegaan kan worden met lintbebouwing". Er is een verkenning gestart naar probleemlocaties in dorpslinten. Op grond van wat de provincie daar onder verstaat is gemeenten gevraagd locaties aan te dragen en aan welke oplossingen zij denken. Voor deze locaties gaan wij kijken op welke manier er een passende oplossing kan komen. Op dit moment geeft deze verkenning nog geen aanleiding tot wijziging van de Ontwerp-OV NH2022 of de kaarten behorende bij deze verordening.

Tergooi Ziekenhuis (motie 97-2020)

De provincie is momenteel nog in overleg is met de gemeente en de ontwikkelaar over de nieuwe begrenzing. Zodra duidelijkheid over de exacte begrenzing bestaat, kan er een voorstel tot wijziging van de kaart worden gedaan.

Verkenning Oostelijke Vechtplassen (toezegging)

De provincie Noord-Holland is samen met de gemeente Wijdemeren gestart met een verkenning welke projecten uit het Gebiedsakkoord OVP (Oostelijke Vechtplassen) mogelijk kunnen worden gehinderd in hun realisatie door de nieuwe regels uit de OV NH2020. Uitgangspunt hierbij is dat de projecten, zoals vastgelegd in het Gebiedsakkoord OVP, in hun uitvoering niet worden gehinderd door nieuwe regelgeving, maar dat wij uitgaan van de regelgeving zoals die was ten tijde van de ondertekening van het Gebiedsakkoord (december 2017).

Eind 2021 zal deze verkenning gereed zijn en zal ook duidelijk zijn welke projecten mogelijk worden gehinderd in de uitvoering door de huidige OV NH2020 en welke (maatwerk)oplossingen daar voor mogelijk zijn. Hoe de uitkomsten van de verkenning juridisch worden vastgelegd is ook een onderdeel van de verkenning. Voorlopig lijken hiervoor twee opties mogelijk: vastlegging in de omgevingsverordening of vastlegging via het gebiedsakkoord zelf.

Opstellen leidraad weidevogels (motie 116-2020)

Motie 116-2020 roept op om een leidraad weidevogels te ontwikkelen voor gemeenten. Het opstellen van de leidraad weidevogels is in ambtelijke voorbereiding. Het voornemen is om de leidraad uiterlijk eind 2021 vast te stellen.

Weidevogels Zijpe OV en Zijpe- en Hazepolder (moties 115 en 148-2020)

In afstemming met de gemeenten Castricum en Uitgeest is besloten de resultaten van het Masterplan Wonen af te wachten, alvorens de verkenningstrajecten voor beide gemeenten worden uitgevoerd.

De verkenning Schagen loopt. Een mogelijke BPL begrenzing van de Zijpe- en Hazepolder maakt onderdeel uit van de gesprekken met de gemeente Schagen. Op dit moment is er nog geen aanleiding tot wijzigen van de Ontwerp-OV NH2022 of de kaarten behorende bij deze verordening.

5. Bijlagen en samenhangende besluiten

Het merendeel van de bijlagen van de Ontwerp-OV NH2022 komen overeen met de bijlagen van de vigerende omgevingsverordening. Er zijn echter twee nieuwe bijlagen toegevoegd. Daarnaast moeten er naast de omgevingsverordening de volgende twee aparte besluiten worden vastgesteld.

Delegatiebesluit

Onder de Omgevingswet is naast de omgevingsverordening een apart delegatiebesluit nodig voor de bevoegdheden die Provinciale Staten hebben gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten. Dit delegatiebesluit wordt gelijktijdig met de omgevingsverordening vastgesteld door Provinciale Staten. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen.

Omgevingsregeling

De Omgevingsregeling NH2020 wordt conform de Omgevingswet onderdeel van de verordening in de vorm van twee nieuwe bijlagen. Bijlage 9 ‘Gegevens en bescheiden’ daar komen de indieningsvereisten voor omgevingsvergunningaanvragen in te staan en bijlage 10 ‘Regels Gedeputeerde Staten’.

Voorbereidingsbesluit

Op grond van artikel 4.16 van de Omgevingswet kan de provincie voorbeschermingsregels opnemen in een voorbereidingsbesluit. Het voorbereidingsbesluit wijzigt de gemeentelijke omgevingsplannen en voegt daaraan zogenoemde voorbeschermingsregels toe. Dit besluit is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten.

6. Kaarten

De regels in de omgevingsverordening zijn volgens het uitgangspunt ‘objectgerichtheid’ gekoppeld aan een werkingsgebied. Daar waar het werkingsgebied van een regel het grondgebied van de hele provincie is, wordt geen apart werkingsgebied benoemd. Daar waar het werkingsgebied een deel van de provincie betreft, is dit werkingsgebied weergegeven op de kaart. De kaarten kunt u vinden in de digitale viewer op de website.

7. Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Wij werken toe naar een digitale, objectgerichte omgevingsverordening volgens de standaarden van de Omgevingswet. Deze wordt per 1 januari 2022 in het zogeheten Digitaal Stelsel Omgevingswet gepubliceerd.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
I.J.M. Speekenbrink
BEL/OMB

Telefoonnummer +31235143074
speekenbrini@noord-holland.nl

Verzenddatum

12 JAN. 2022

Kenmerk
1754616/1754635

Uw kenmerk

Betreft: Statenvoordracht Omgevingsverordening Noord - Holland 2022

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, met als onderwerp de Omgevingsverordening Noord - Holland 2022.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

6 bijlage(n)

- Statenvoordracht Omgevingsverordening Noord - Holland 2022
- Nota van beantwoording Omgevingsverordening Noord - Holland 2022
- Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 inclusief bijlagen en toelichting
- Voorbereidingsbesluit en delegatiebesluit Omgevingsverordening Noord - Holland 2022
- Moties en toezeggingen Omgevingsverordening Noord - Holland voortgangslijst
- Oplegger als toelichting bij ontwerp Omgevingsverordening Noord- Holland 2022 voorjaar 2021

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie
Noord-Holland

Eindconcept
Omgevingsverordening NH2022

INHOUDSOPGAVE

Regels **10**

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen 11

Afdeling 1.1 Begrippen 11

Afdeling 1.2 Toepassingsbereik en oogmerk 11

Hoofdstuk 2 Toedeling van taken en bevoegdheden 12

Afdeling 2.1 Water 12

Afdeling 2.2 Vaarwegen 12

Afdeling 2.3 Fauna- en wildbeheer 13

Hoofdstuk 3 Gereserveerd 16

Hoofdstuk 4 Regels over activiteiten 17

Afdeling 4.1 Algemeen 17

Afdeling 4.2 Natuur 17

Afdeling 4.3 Stiltegebieden 21

Afdeling 4.4 Bescherming waterwinning 24

Afdeling 4.5 Ontgrondingen 27

Afdeling 4.6 Gesloten stortplaatsen 28

Afdeling 4.7 Varend ontgassen 29

Afdeling 4.8 Vaarwegen 30

Afdeling 4.9 Provinciale wegen 32

Afdeling 4.10 Regionale luchthavens 34

Afdeling 4.11 Open bodemenergiesystemen 38

Afdeling 4.12 Grondwaterverontreiniging 39

Afdeling 4.13 Zwemwater 39

Hoofdstuk 5 Omgevingswaarden 41

Afdeling 5.1 Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen 41

Afdeling 5.2 Omgevingswaarden voor wateroverlast 41

Afdeling 5.3 Omgevingswaarden geluidproductie 42

Hoofdstuk 6 Instructieregels 43

Afdeling 6.1 Programma's 43

Afdeling 6.2 Omgevingsplannen 45

Afdeling 6.3 Projectbesluiten 60

Afdeling 6.4 Omgevingsvergunningen 60

Afdeling 6.5 Maatwerkvoorschriften 61

Afdeling 6.6 Waterschapsverordeningen 61

Afdeling 6.7 Leggers en peilbesluiten 61

Afdeling 6.8 Uitoefening van taken 61

Hoofdstuk 7 Procedures 63

Afdeling 7.1 Regionale luchthavens 63

Afdeling 7.2 Bescherming waterwinning 63
Hoofdstuk 8 Adviseurs en adviesorganen 64
Artikel 8.1 Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling 64
Artikel 8.2 Regionale adviescommissie detailhandel 64
Hoofdstuk 9 Schade 65
Afdeling 9.1 Faunaschade 65
Afdeling 9.2 Nadeelcompensatie 65
Hoofdstuk 10 Handhaving en toezicht 68
Afdeling 10.1 Kwaliteit uitvoering en handhaving 68
Afdeling 10.2 Bestuursrechtelijke handhaving 68
Afdeling 10.3 Strafrechtelijke handhaving 68
Afdeling 10.4 Toezichthouders 68
Hoofdstuk 11 Monitoring en informatie 69
Afdeling 11.1 Water 69
Afdeling 11.2 Grondwateronttrekking 69
Afdeling 11.3 Faunabeheer 70
Afdeling 11.4 Cultureel erfgoed 70
Hoofdstuk 12 Overgangsrecht 72
Afdeling 12.1 Algemene overgangsbepalingen 72
Afdeling 12.2 Overgangsbepalingen per onderwerp 72
Hoofdstuk 13 Overige en slotbepalingen 73
Afdeling 13.1 Bestuurlijke afwegingsruimte 73
Afdeling 13.2 Overige bepalingen 73
Afdeling 13.3 Slotbepalingen 73
Bijlage 1 Begripsbepalingen 75
Bijlage 2 Overzicht informatieobjecten 78
Bijlage 3 Waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden 80
bijlage 3a Bord aanduiding grondwaterbeschermingsgebied 81
bijlage 3b Verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden 82
Bijlage 4 Natura 2000/Flora fauna 83
bijlage 4a Vrijgestelde activiteiten 84
bijlage 4b Minimum afstanden voor helikopterstarts en -landingen nabij Natura 2000-gebieden 85
bijlage 4c Minimumafstanden voor het gebruik van een ontbrandingstoestemming of melding nabij Natura 2000-gebieden 86
Bijlage 5 Soortenbescherming 90
bijlage 5a Soorten als bedoeld in artikel 4.7 91
bijlage 5b Soorten als bedoeld in artikel 4.8 92
bijlage 5c Soorten als bedoeld in artikel 4.10 93
Bijlage 6 Wezenlijke kenmerken en waarden Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen provincie Noord-Holland 94

T1 De Hoge Berg 95
T2 Noordelijke duinen Texel 96
T3 Zuidelijke duinen Texel 97
T4 Polderlandschap Texel 98
T5 Natuurgebied Waddenkust 99
T6 De Hors en de Razende Bol 100
T7 Waalenburg 101
K1 Huisduinerpolder 102
K2 Grafelijkheidsduinen & Donkere Duinen 103
K3 Het Nollenlandschap 104
K4 Noordduinen, Mariëndal & Botgat 105
K5 Uitlandse Polder en Zandpolder 106
K6 De Nollen Kooibosch Luttickduin 107
K7 Zwanenwater 108
K8 Wildrijk en Ananas 109
K9 Wielen langs Westfriese Omringdijk bij Eenigenburg 110
K10 Balgzand 111
K11 Amstelmeer en omgeving 112
K12 Wieringen 113
K13 Robbenoord- en Dijkgatsbos en Dijkgatsweide 114
K14 Lage Oude Veer, Kruiszwin en Boermanszwin 115
K15 Eendenkooien 't Zand en De Hoop en graslanden bij Oudesluis 116
K16 Stapstenen Waardkanaal 117
K17 Schagerwad en reservaten rond Kolhorn 118
K18 Oeverlanden Kanaal Alkmaar Omval-Kolhorn Noord 119
K19 Waterbergingsgebieden langs Ringvaart Dirkshorn-Oudkarspel en ‘t Waardje 120
K20 Boomerwaal 121
W1 Weel- en Braakpolder, Kolk van Dussen en omgeving 122
W2 Twisk/ Oostermaare en omgeving 123
W3 Grote en Kleine Vliet en polder het Lichtewater 124
W4 Boxweide/ Egboetswater en eendenkooi Wervershoof 125
W5 Koopmanspolder en Onderdijk 126
W6 De Weelen en Streekbos 127
W7 De Ven 128
W8 De Weel, de Weijdemeer en glaslandreservaten de Gouw 129
W9 Rustenburg en Hensbroek 130
W10 Uiterdijk en de Hulk 131
W11 Putten van Oosterleek en Kleiput De Nek 132
N1 Abtskolk, Harger- en Pettemerpolder 133
N2 Catrijpermoor 134

N3 Schoorlse Duinen 135
N4 Noordhollands Duinreservaat 136
N5 Waterberging Over 't Hek en Zuurvenspolder 137
N6 Kleimeer en Geestmerambacht 138
N7 Damlander- en Philisteinse Polder 139
N8 Bergermeerpolder en Loterijlanden 140
N9 Oosterdel 141
N10 Oeverlanden Kanaal Alkmaar Omval-Kolhorn Zuid 142
N11 Waarderhout 143
N12 Polder Egmond aan den Hoef 144
N13 Ter Coulster, Nijenburg & Heilooër Bos 145
N14 Limmerpolder 146
N15 Duinrand Bakkum 147
N16 Castricummerpolder en eendenkooi Uitgeest 148
N17 Marquette en het Krengenbos 149
N18 Duinen bij Wijk aan Zee 150
N19 Westerhout en de Lunetten bij Beverwijk 151
N24 Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molenkade 152
N25 Hondsbossche Duinen 153
L1 Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder 154
L2 Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder 155
L3 Westwouderpolder 156
L4 Crommenije 157
L5 Krommenieër-Woudpolder 158
L6 Omgeving Markervaart 159
L7 Waterlinie Beverwijk 160
L8 Noorderham en Zuiderham 161
L9 Weijenbus, Vroonmeer en Fort Krommeniedijk 162
L10 Driehoek van Assum 163
L11 Eilandspolder 164
L12 Polder Mijzen 165
L13 Oeverlanden Beemsterringvaart 166
L14 Kogen bij Schardam 167
L15 Zeevang en Kwadijkervlot 168
L16 Waterling, Het Schot en oeverlanden Beemsterringvaart 169
L17 Wormer- en Jisperveld 170
L18 Polder Westzaan, Noorderveen en Zuiderpolder 171
L19 De Engewormer en de Wijde Wormer 172
L20 Kalverpolder 173
L21 Jagersveld 174

L22 Oostzanerveld 175
L23 Twiske 176
L24 Ilperveld en Varkensland 177
L25 Polder bij Ilpenstein 178
L26 Purmerbos 179
L27 Ringvaart van de Wijde Wormer en oeverlanden 180
L28 Groengebied Purmerland 181
L29 Polder Katwoude 182
L30 Hemmeland 183
L31 Waterland oost 184
L32 Marken 185
L33 Koksloot en oeverland 186
Z1 Nationaal Park Zuid-Kennemerland 187
Z2 Amsterdamse Waterleiding Duinen 188
Z3 Landgoederen bij Driehuis en Santpoort 189
Z4 Landgoederen bij Haarlem 190
Z5 Landgoederen bij Heemstede en Bennebroek 191
Z6 Oosterbroek & Buitenhuizen 192
Z7 Heksloot, Westbroekplas en omgeving 193
Z8 Houtrakpolder en omgeving 194
Z9 Schoteroog, Waarder- en Veerpolder, Mooie Nel en De Liede 195
Z10 Dijkland 196
Z11 Eendenkooi Vijfhuizen 197
Z12 Haarlemmermeersebos en Groene Weelde 198
Z13 Haarlemmermeer 199
Z14 Amsterdam west 200
Z15 Amsterdamse Bos, Nieuwe Meer en Amstelveense Poel 201
A1 Westeinderplassen, Molenpoel en Schinkelbos 202
A2 Kalslagerpolder 203
A3 Zijdelmeer en Uithoornse Polder 204
A4 Bovenkerkerpolder 205
A5 Groot-Duivendrechtse polder en Middelpolder 206
A6 Polder de Rondehoep en Holendrechter en Bullewijker polder 207
A7 Ouderkerkerplas en Nieuwe Bullewijk 208
A8 Gaasperplas, Gaasperzoom en De Hoge Dijk 209
A9 Diemerpolder en Diemerbos 210
A10 PEN-eiland, De Drost, Warenar, Hooft en De Schelp 211
A11 Vecht en oeverlanden 212
A12 Naardermeer en Zuidpolder beoosten 213
A13 Oostelijke Vechtplassen 214

A14 Laegieskamp, Gijzenveen en Cruysbergen 215
A15 's-Gravenlandse landgoederen 216
A16 Spanderswoud en Corversbosch 217
A17 Gooise noordflank 218
A18 Gooise zuidflank 219
A19 De Kampen, Huizerhoef en De Dode Hond 220
A20 Bossen Muiderberg 221
A22 Oeverlanden Holendrecht en Bullewijk 222
ANV1 Amsterdamse Bos, Westeinderplassen en omgeving 223
ANV2 Natuurboog Amsterdam zuidoost 224
ANV3 De Vecht 225
ANV4 t Gooi 226
KNV1 Kop van Noord-Holland - tussen Amstelmeer, Zwanenwater en Oosterdel 227
KNV2 Dijk IJsselmeerkust 228
KNV3 Amstelmeerkanaal 229
LNV1 Wormer- en Jisperveld, Purmerland en Purmerringvaart 230
LNV2 Eilandspolder - Wormer- en Jisperveld 231
NNV1 Kolhorn - Omval - Ursem 232
NNV2 Noord-Hollands duinreservaat - Eilandspolder 233
NNV3 Marquette - Driehoek van Assem 234
NNV4 Alkmaardermeer - Noordzeekanaal 235
WNV1 West-Friesland - tussen Medemblik, Enkhuizen, Hoorn en Ursem 236
ZNV1 Haarlemmermeer en omgeving 237
ZNV2 Groene As - tussen Amstelland en Spaarnwoude 238
ZNV4 Zuid-Kennemerland-Spaarnwoude 239
Bijlage 7 Kernkwaliteiten Bijzonder provinciaal landschap provincie Noord-Holland 240
BPL Texel – Oude Land en aandijkingen 241
BPL Oude Veer 242
BPL Wieringen 243
BPL Zijpepolder Noord en Zuid 244
BPL Callantsoog 245
BPL Schagen 246
BPL Abbekerk en omgeving 247
BPL Oosterdijk 248
BPL Schellinkhout en omgeving 249
BPL Opmeer-Wognum 250
BPL Veenhuizen en Oterleek 251
BPL Schermer 252
BPL Noord-Kennemerland 253
BPL Eilandspolder 254

BPL Zeevang 255
BPL Marken 256
BPL Waterland 257
BPL Oostzaner- en Ilperveld 258
BPL Wijde Wormer 259
BPL Wormer- en Jisperveld 260
BPL Alkmaardermeer en omgeving 261
BPL Assendelft en omgeving 262
BPL Westzaan en omgeving 263
BPL Zuid-Kennemerland 264
BPL Spaarnwoude en omgeving 265
BPL Haarlemmermeer-Noord 266
BPL Tuinen van West 267
BPL Amstelscheg 268
BPL Vechtstreek-Noord 269
BPL Vechtstreek-Zuid 270
BPL Het Gooi 271
BPL De Kampen 272
Bijlage 8 Kernkwaliteiten erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (UNESCO) 273
bijlage 8a Kernkwaliteiten UNESCO 274
bijlage 8b Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies 276
Bijlage 9 Stiltegebieden 277
bijlage 9a Bord stiltegebieden 278
bijlage 9b Stiltegebieden 279
Bijlage 10 Gegevens en bescheiden (Gereserveerd) 280
281
Bijlage 11 Regels Gedeputeerde Staten 282
Afdeling 1 Varend ontgassen 283
Artikel 1.1 284
Afdeling 2 Vaarwegen 285
Artikel 2.1 286
Afdeling 3 Natuur- en landschapscompensatie 287
Artikel 3.1 Toepassingsbereik 288
Artikel 3.2 Compensatie algemeen 289
Artikel 3.3 Compensatie Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen 290
Artikel 3.4 Compensatie Bijzonder provinciaal landschap 291
Artikel 3.5 Compensatieplan 292
Artikel 3.6 Compensatieovereenkomst 293
Artikel 3.7 Financiële compensatie 294

Afdeling 4 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde 295
Artikel 4.1 Toepassingsbereik 296
Afdeling 5 Regionale afspraken nieuwe stedelijke ontwikkelingen en kleinschalige ontwikkelingen 297
Artikel 5.1 Toepassingsbereik 298
Artikel 5.2 Woningbouw 299
Artikel 5.3 Bedrijventerreinen en kantoorlocaties 300
Artikel 5.4 Detailhandel 301
Artikel 5.5 Overige stedelijke voorzieningen 302
Afdeling 6 Zonne-energie 303
Artikel 6.1 Toepassingsbereik 304
Artikel 6.2 De locatie en omvang van de opstelling voor zonne-energie 305
Artikel 6.3 Eisen aan de inpassing van de opstelling voor zonne-energie 306
Artikel 6.4 Stimuleringsgebieden zonne-energie 307
Afdeling 6a Windenergie 308
Artikel 6.1a Toepassingsbereik 309
Artikel 6.2b Ruimtelijke kwaliteit windturbines 310
Afdeling 7 Regels toetsen op veiligheid en leidraden voor het ontwerpen en verbeteren van regionale waterkeringen 311
Artikel 7.1 Toepassingsbereik 312
Artikel 7.1B Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen 313
Artikel 7.2 Regels beoordeling veiligheid regionale waterkeringen 314
Artikel 7.3 Leidraden ontwerpen en verbeteren regionale waterkeringen 315
Afdeling 8 Bestuurlijke afwegingsruimte 316
Artikel 8.1 Toepassingsbereik 317
Artikel 8.2 Begrenzing toepassen 318
Artikel 8.3 Tijdsduur experimenteren 319
Artikel 8.4 Evaluatie toepassing 320
Afdeling 9 Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling 321
Artikel 9.1 Toepassingsbereik 322
Artikel 9.2 Taken en bevoegdheden 323
Artikel 9.3 Samenstelling 324
Artikel 9.4 Werkwijze 325
Artikel 9.5 Advisering 326
Artikel 9.6 Vergoeding 327
Artikel 9.7 Verslaglegging en jaarverslag 328
Toelichting 329
Afdeling 3 330
Afdeling 5 333
Afdeling 6 335

Afdeling 6a 337
Afdeling 7 338
Afdeling 9 339
Toelichting **340**
Algemene Toelichting 341
341
Artikelgewijze Toelichting 345
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen 345
Hoofdstuk 2 Toedeling van taken en bevoegdheden 345
Hoofdstuk 3 Gereserveerd 348
Hoofdstuk 4 Regels over activiteiten 348
Hoofdstuk 5 Omgevingswaarden 368
Hoofdstuk 6 Instructieregels 369
Hoofdstuk 7 Procedures 392
Hoofdstuk 9 Schade 393
Hoofdstuk 10 Handhaving en toezicht 395
Hoofdstuk 11 Monitoring en informatie 396
Hoofdstuk 12 Overgangsrecht 397
Hoofdstuk 13 Overige en slotbepalingen 397

REGELS

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Afdeling 1.1 Begrippen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

1

Bijlage 1 bevat begripsbepalingen voor de toepassing van deze verordening en de daarop berustende bepalingen.

2

Begripsbepalingen opgenomen in het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn ook van toepassing op deze verordening, tenzij in Bijlage 1 anders is bepaald.

Afdeling 1.2 Toepassingsbereik en oogmerk

Artikel 1.2 Toepassingsbereik

1

Deze verordening gaat over:

a. de fysieke leefomgeving; en
b. activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.

2

De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval:

a. bouwwerken;
b. infrastructuur;
c. watersystemen;
d. water;
e. bodem;
f. lucht;
g. landschappen;
h. natuur;
i. cultureel erfgoed; en
j. werelderfgoed

Artikel 1.3 Oogmerk

Deze verordening is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van de provincie en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur;
b. behoud en herstel van de biologische diversiteit; en
c. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Hoofdstuk 2 Toedeling van taken en bevoegdheden

Afdeling 2.1 Water

Artikel 2.1 Toedeling watersysteembeheer

Het waterschap is belast met het beheer van de regionale wateren waarvan de zorg op grond van artikel 2, eerste lid, van de Waterschapswet bij reglement is opgedragen aan het waterschap.

Afdeling 2.2 Vaarwegen

Artikel 2.2 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over de taken en bevoegdheden voor de vaarwegen als onderdeel van de regionale verkeersinfrastructuur. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in:

a. het vaarwegbeheer; en
b. het nautisch beheer.

Artikel 2.3 Oogmerk

Deze afdeling is gericht op een goed functionerend regionaal vaarwegenstelsel, zowel voor beroeps- als recreatievaart.

Artikel 2.4 Toedeling vaarwegbeheer

1

Gedeputeerde Staten zijn belast met het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer PNH.

2

Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is belast met de uitvoering van het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer HHNK.

3

Het dagelijks bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht is belast met de uitvoering van het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer AGV.

4

Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap van Rijnland is belast met de uitvoering van het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer Rijnland.

5

Burgemeester en wethouders van de gemeente waarbinnen de vaarweg is gelegen, zijn belast met het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer gemeente.

6

Het Plassenschap Loosdrecht is belast met het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer Plassenschap Loosdrecht.

7

Het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer is belast met het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer Recreactieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

Artikel 2.5 Toedeling nautisch beheer

1

Gedeputeerde Staten zijn aangewezen als nautisch beheerder voor:

a. de vaarwegen waarvoor Gedeputeerde Staten op grond van Artikel 2.4 , eerste Lid zijn belast met het vaarwegbeheer; en
b. de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - PNH.

2

Burgemeester en wethouders die op grond van Artikel 2.4 , vijfde Lid zijn belast met het vaarwegbeheer van een vaarweg zijn aangewezen als nautisch beheerder voor de betreffende scheepvaartweg.

3

Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is aangewezen als nautisch beheerder voor:

a. de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - HHNK; en
b. alle voor het openbaar scheepvaartverkeer openstaande scheepvaartwegen waarvoor op grond van Artikel 2.4 geen vaarwegbeheerder is aangewezen en die op grond van Artikel 2.1 in beheer zijn bij het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

4

Het dagelijks bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht is aangewezen als nautisch beheerder voor:

a. de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - AGV; en
b. alle voor het openbaar scheepvaartverkeer openstaande scheepvaartwegen waarvoor op grond van Artikel 2.4 geen vaarwegbeheerder is aangewezen en die in waterstaatkundig beheer zijn bij het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

5

Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap van Rijnland is aangewezen als nautisch beheerder voor:

a. de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Rijnland; en
b. alle voor het openbaar scheepvaartverkeer openstaande scheepvaartwegen waarvoor op grond van Artikel 2.4 geen vaarwegbeheerder is aangewezen en die in waterstaatkundig beheer zijn bij het hoogheemraadschap van Rijnland.

6

in afwijking van het derde lid zijn burgemeester en wethouders van Zaanstad aangewezen als nautisch beheerder voor de scheepvaartwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Zaanstad.

7

In afwijking van het vierde lid zijn burgemeester en wethouders van Aalsmeer aangewezen als nautisch beheerder voor de scheepvaartwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Aalsmeer.

8

In afwijking van het derde lid zijn burgemeester en wethouders van Castricum aangewezen als nautisch beheerder voor de scheepvaartwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Castricum .

9

In afwijking van het derde lid zijn burgemeester en wethouders van Uitgeest aangewezen als nautisch beheerder voor de scheepvaartwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Uitgeest .

10

In afwijking van het vierde lid zijn burgemeester en wethouders van Wijdemeren aangewezen als nautisch beheerder voor de scheepvaartwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Wijdemeren

Afdeling 2.3 Fauna- en wildbeheer

Paragraaf 2.3.1 Sluiten van de jacht op wildsoorten bij bijzondere weersomstandigheden

Artikel 2.6 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over de bevoegdheid van Provinciale Staten als bedoeld in artikel 11.69 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 2.7 Toedeling nemen besluit sluiting jacht bij bijzondere weersomstandigheden

1

Gedeputeerde Staten zijn belast met het nemen van een besluit op grond van artikel 11.69 van het Besluit activiteiten leefomgeving om de jacht op wildsoorten in de gehele provincie of een gedeelte ervan te sluiten bij bijzondere weersomstandigheden.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen ten aanzien van het in het eerste lid bedoelde besluit.

Paragraaf 2.3.2 Faunabeheereenheid

Artikel 2.8 Toepassingsbereik

Deze paragraaf bevat aanvullende regels aan de faunabeheereenheid, zoals bedoeld in artikel 8.1, derde lid, van de Omgevingswet.

Artikel 2.9 Werkzaamheden en activiteiten faunabeheereenheden

Een faunabeheereenheid is binnen diens werkgebied verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan de achterban van alle in haar bestuur vertegenwoordigde organisaties over ten minste de aan de faunabeheereenheid toekomende bevoegdheden, onderscheidenlijk de aan de faunabeheereenheid toegestane handelingen en actuele regelgevende en ecologische ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer.

Artikel 2.10 Eisen aan de faunabeheereenheid

Aanvullend op de eisen gesteld in artikel 6.1 van het Omgevingsbesluit voldoet de faunabeheereenheid aan de volgende eisen:

a. bij of krachtens de statuten van de faunabeheereenheid worden de rechten en plichten opgenomen die de bij de faunabeheereenheid aangesloten jachthouders hebben met betrekking tot de uitoefening van de aan de faunabeheereenheid toekomende bevoegdheden, onderscheidenlijk de aan de faunabeheereenheid toegestane handelingen;
b. de binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid gelegen gronden waarop de in de faunabeheereenheid samenwerkende jachthouders gerechtigd zijn tot de jacht:
    1. hebben een gezamenlijke oppervlakte van ten minste 7.500 hectare;
    2. vormen ten minste 75% van de totale oppervlakte van het werkgebied van de faunabeheereenheid; en
    3. zijn zo veel mogelijk aaneengesloten.
c. het werkgebied van een faunabeheereenheid strekt zich niet uit tot het gebied waarover zich de zorg van een andere faunabeheereenheid uitstrekt.

Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid

1

In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd:

a. agrariërs;
b. particuliere grondeigenaren;
c. verenigingen van jagers; en
d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid.

2

De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid.

3

Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit bij haar vergaderingen aanwezig te zijn en hen te adviseren:

a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren;
b. Stichting De Faunabescherming; en
c. Vogelbescherming Nederland.

Paragraaf 2.3.3 Wildbeheereenheden

Artikel 2.12 Toepassingsbereik

Deze paragraaf bevat regels aan wildbeheereenheden, als bedoeld in artikel 8.2, vijfde lid, van de Omgevingswet.

Artikel 2.13 Minimale oppervlakte wildbeheereenheden

Het werkgebied van een wildbeheereenheid heeft een oppervlakte van tenminste 7.500 hectare.

Artikel 2.14 Samenwerking tussen wildbeheereenheden en terreinbeherende organisaties

Een wildbeheereenheid kan een platform organiseren waarin de relevante in haar werkgebied gelegen terreinbeherende organisaties en grondgebruikers samenkomen om af te stemmen hoe uitvoering van het faunabeheerplan plaatsvindt.

Artikel 2.15 Begrenzing werkgebied wildbeheereenheden

1

De begrenzing van het werkgebied van een wildbeheereenheid wordt door de betreffende wildbeheereenheid vastgesteld en aangegeven op een kaart.

2

Het werkgebied van een wildbeheereenheid strekt zich niet uit tot een gebied waarover zich de zorg van een andere wildbeheereenheid uitstrekt.

3

Een wildbeheereenheid kan, in afstemming met andere betrokken wildbeheereenheden, de begrenzingen van haar werkgebied wijzigen.

4

De betrokken wildbeheereenheden informeren Gedeputeerde Staten schriftelijk indien sprake is van het wijzigen van een begrenzing zoals bedoeld in het derde lid.

5

Door tussenkomst van Gedeputeerde Staten van de provincie of provincies waarin het desbetreffende gebied is gelegen wordt de begrenzing van het werkgebied van een wildbeheereenheid bekendgemaakt in het provinciaal blad.

Artikel 2.16 Informatieoverdracht wildbeheereenheden

Het secretariaat van een wildbeheereenheid informeert de leden van de wildbeheereenheid op adequate wijze over de uitvoering van de aan de wildbeheereenheid toegestane activiteiten, feiten en ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer.

Hoofdstuk 3 Gereserveerd

Hoofdstuk 4 Regels over activiteiten

Afdeling 4.1 Algemeen

Artikel 4.1 Gegevens en bescheiden

1

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift of het doen van een melding en het voldoen aan een informatieplicht zoals bedoeld in dit hoofdstuk, worden de gegevens en bescheiden verstrekt zoals opgenomen in Bijlage 10.

2

In **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen ten aanzien van de te verstrekken gegevens en bescheiden zoals bedoeld in het eerste lid en deze opnemen in Bijlage 10.

Artikel 4.2 Gelijkwaardigheid

(gereserveerd)

Afdeling 4.2 Natuur

Paragraaf 4.2.1 Natura 2000-activiteiten

Artikel 4.3 Toepassingsbereik

Deze paragraaf bevat de aanwijzing van gevallen als bedoeld in artikel 11.18 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarvoor geen omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit is vereist.

Artikel 4.4 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen

Als gevallen als bedoeld in artikel 11.18 van het Besluit activiteiten leefomgeving binnen de werkingsgebieden natura2000 en Natura2000-bufferzone worden aangewezen de activiteiten en categorieën van activiteiten die genoemd zijn in Bijlage 4, tenzij aan deze activiteiten beperkingen zijn gesteld in een door Gedeputeerde Staten vastgesteld beheerplan Natura 2000.

Paragraaf 4.2.2 Schadebestrijding

Artikel 4.5 Toepassingsbereik

Deze paragraaf bevat regels die het grondgebruikers mogelijk maken om, wanneer aan de voorwaarden is voldaan, schade die veroorzaakt wordt door een aantal in het wild levende diersoorten te voorkomen en bestrijden.

Artikel 4.6 Oogmerk

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het voorkomen en bestrijden van schade.

Artikel 4.7 Vergunningsvrije nestbehandeling vogels

Het verbod in artikel 11.37, eerste lid, onder b en c van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet voor het rapen, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en eieren van de in bijlage 5a aangewezen soorten als wordt voldaan aan de volgende criteria:

a. de activiteiten worden uitgevoerd op gronden van grondgebruiker dan wel op de bij hem in gebruik zijnde gronden of opstallen; en
b. de activiteiten vinden plaats met het oog op het voorkomen van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, of in het omringende gebied dan wel het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 11.44, tweede lid, onder c, onder 1° van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 4.8 Vergunningsvrije directe schadebestrijding

1

Het verbod van artikel 11.37, eerste lid, en artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet voor het opzettelijk doden van de in bijlage 5b aangewezen soorten als wordt voldaan aan de volgende criteria:

a. de activiteiten vinden plaats met het oog op:
    1. het voorkomen van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op de gronden van de grondgebruiker dan wel op de bij hem in gebruik zijnde gronden of opstallen;
    2. het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 11.44, tweede lid, onder c, onder 1° van het Besluit activiteiten leefomgeving of artikel 11.52, tweede lid, onder c, onder 2° van het Besluit activiteiten leefomgeving.
b. de activiteiten worden uitsluitend uitgevoerd op gronden waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende gronden of wateren.

2

De in bijlage 5b aangewezen soorten worden alleen gedood ter ondersteuning van verjaging.

3

De activiteiten, bedoeld in het eerste lid, worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 5b benoemde, schades.

4

De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 5b benoemde, periode.

5

De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve maatregelen.

6

Het eerste lid is niet van toepassing in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden in de perioden zoals beschreven in artikel 4.8 - zevende Lid.

7

Voor foerageergebieden geldt:

a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans;
b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans;
c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans.

8

Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van het geweer en eventueel een hond als bedoeld in artikel 8.74p, eerste lid, onder b van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

9

Het verbod als bedoeld in artikel 11.83 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet als de activiteiten worden uitgevoerd vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang.

Artikel 4.9 Vergunningsvrije directe schadebestrijding - verjaagactie

1

Gedode dieren worden voor het verlaten van het veld opgeruimd.

2

Op de gronden waar de verjaagactie plaatsvindt, of op de direct daaraan grenzende gronden of wateren, worden per verjaagactie niet meer dan vier dieren per ingezet geweer gedood.

3

Per verjaagactie worden maximaal vijf geweerdragers ingezet.

4

Als de te verjagen dieren zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd en vangt een nieuwe verjaagactie aan.

Artikel 4.10 Vergunningsvrije ruimtelijke inrichting of bestendig beheer

Artikel 11.54, eerste lid, onderdeel a en b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor het vangen en vernielen of beschadigen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen van de soorten, genoemd in bijlage 5c bij deze verordening, als de activiteit nodig is:

a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied; of
b. het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, drinkwaterleidingen en infiltratiekanalen ten behoeve van drinkwaterproductie, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Artikel 4.11 Melding en rapportage

1

Direct voorafgaand aan de uitvoering van de activiteiten als bedoeld in de artikel 4.7, artikel 4.8, artikel 4.9 en Artikel 4.10 maakt de grondgebruiker of degene aan wie namens hem conform artikel 11.44, vijfde lid, artikel 11.52, vijfde lid, en artikel 11.58, zesde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving toestemming is verleend, hiervan melding bij het bevoegd gezag.

2

Uiterlijk een maand na uitvoering wordt door de grondgebruiker of degene aan wie namens hem, conform artikel 11.44, vijfde lid, 11.52, vijfde lid, en 11.58, zesde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving toestemming is verleend, aan een faunabeheereenheid gerapporteerd over de uitvoering van de handelingen onder vermelding van de locatie, de afschotcijfers of aantal behandelde nesten en eieren en de data waarop uitvoering van de handelingen heeft plaatsgevonden.

3

Uitvoering van de in de artikel 4.7, artikel 4.8 en artikel 4.9 bedoelde handelingen vindt plaats overeenkomstig het daartoe door de Stichting Faunabeheer Noord-Holland vastgestelde en door Gedeputeerde Staten conform artikel 8.1, tweede lid, van de Omgevingswet goedgekeurde faunabeheerplan.

Paragraaf 4.2.3 Houtopstanden en herbeplanting

Artikel 4.12 Toepassingsbereik

Deze paragraaf voorziet in provinciale regels die gelden bij het vellen van houtopstanden als bedoeld in de Omgevingswet en is daarnaast mede van toepassing op het vellen van geknotte populieren of wilgen als bedoeld in artikel 11.111, tweede lid, aanhef en onderdeel g, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 4.13 Oogmerk

Deze paragraaf bevat regels met het oog op:

a. Het vastleggen van de manier van melding bij het vellen van een houtopstand om uniforme en tijdige meldingen te ontvangen;
b. Het stellen van eisen die gelden wanneer sprake is van een herplantingsplicht om zo een goede kwaliteit herplant te krijgen;
c. Het vaststellen welke aandachtspunten Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij het eventueel stellen van een maatwerkvoorschrift voor herbeplanting op andere gronden om zo een goed gewogen besluit te nemen; en
d. Het stellen van voorwaarden waaronder de plicht tot herbeplanting niet geldt om regulier beheer en omvorming naar andere natuurdoeltypen conform provinciale ambities mogelijk te maken.

Artikel 4.14 Melding vellen houtopstand

1

Bij de melding worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10.

2

In **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten maatwerkregels kunnen stellen over de specifieke gegevens en bescheiden die moet worden ingediend bij een melding van het vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 11.126 Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 4.15 Eisen aan herbeplanting

1

Van een bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanting als bedoeld in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving is sprake indien:

a. de oppervlakte van de herbeplanting ten minste even groot is als de gevelde oppervlakte;
b. de aan te brengen herbeplanting kwalitatief en kwantitatief in een redelijke verhouding staat tot de gevelde of anderszins tenietgegane houtopstand;
c. de te herplanten houtopstand, gelet op lokale ecologische omstandigheden, kan uitgroeien tot een volwaardige en duurzame houtopstand;
d. geen gebruik wordt gemaakt van sierheesters, tuinsoorten, invasieve exotische soorten of andere soorten die naar het oordeel van Gedeputeerde Staten een gevaar vormen voor de natuurlijke biodiversiteit ter plaatse.

2

Onverminderd het eerste lid geniet natuurlijke verjonging van de houtopstand bij inheemse soorten waar dat mogelijk is de voorkeur.

3

Bij de uitvoering van maatregelen tot herbeplanting geldt dat:

a. zeer terughoudend gebruik wordt gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen en meststoffen;
b. de bodemopbouw zoveel mogelijk intact wordt gehouden.

Artikel 4.16 Uitzondering meldplicht en plicht tot herbeplanting

1

Artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving is niet van toepassing op het kappen van bomen voor verjongingsgaten indien deze niet groter zijn dan drie maal de boomhoogte, waarbij de verjongingsgaten een maximum oppervlak hebben van 0,25 hectare en gezamenlijk niet meer oppervlakte beslaan dan 10% van het bosperceel en het kappen maximaal één keer per vier jaar plaats vindt.

2

Artikel 11.126 en 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn niet van toepassing op:

a. het vrijstellen van oevers van natuurlijke, bestaande vennen over een breedte van 30 meter gerekend vanaf bestaande gemiddelde voorjaarswaterlijn;
b. het door natuurlijke ontwikkelingen te niet gaan van houtopstanden bij vernatting door natuurlijke processen of vernatting als onderdeel van anti-verdrogingsmaatregelen;
c. maatregelen die plaatsvinden ter realisatie van het beheertype zoals dat voor de betreffende locatie is opgenomen op de ambitiekaart van het Natuurbeheerplan als bedoeld in artikel 1.3 van de Uitvoeringsregeling Natuur- en Landschapsbeheer Noord-Holland.

Artikel 4.17 Herbeplanting op andere gronden

1

Gedeputeerde Staten kunnen bij maatwerkvoorschrift, bedoeld in artikel 11.130 van het Besluit activiteiten leefomgeving, herplanting op andere grond dan de grond bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, toestaan als:

a. de andere grond onbeplant is en vrij is van een herbeplantingsplicht als bedoeld in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. de andere grond vrij is van (natuur)compensatieverplichtingen; en
c. geen beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden worden geschaad door de herbeplanting op deze andere grond.

2

Onverminderd het eerste lid betrekken Gedeputeerde Staten bij het stellen van een maatwerkvoorschrift of:

a. de gevelde houtopstand een landschapselement of een andere houtopstand betreft met een belangrijke ecologische of landschappelijke functie;
b. hierdoor de oppervlakte van een boskern afneemt;
c. de betreffende houtopstand deel uit maakt van een instandhoudingsdoel als bedoeld in artikel 2.44 van de Omgevingswet; of
d. de betreffende houtopstand is gelegen ter plaatse van het werkingsgebied Oude bosgroeiplaatsen.

Paragraaf 4.2.4 Beoordelingsregels milieubelastende activiteit ammoniak en veehouderij

Artikel 4.18 Toepassingsbereik

Deze paragraaf bevat beoordelingsregels in verband met de gevolgen van de emissie van ammoniak op voor verzuring gevoelige gebieden waarmee rekening moet worden gehouden bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens, bedoeld in artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving, of het exploiteren van een andere milieubelastende installatie, bedoeld in artikel 3.202 van dat besluit, voor zover die activiteit wordt verricht in een dierenverblijf.

Artikel 4.19 Oogmerk

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van voor verzuring gevoelige gebieden tegen de gevolgen van de emissie van ammoniak op deze gebieden uit dierenverblijven van veehouderijen.

Artikel 4.20 Weigering nieuwe veehouderij

Een omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens, bedoeld in artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving, of het exploiteren van een andere milieubelastende installatie, bedoeld in artikel 3.202 van dat besluit, wordt geweigerd, als een tot de veehouderij behorend dierenverblijf geheel of gedeeltelijk is gelegen in het werkingsgebied Beoordeling veehouderij en ammoniak.

Artikel 4.21 Uitzonderingen weigering nieuwe veehouderij

1

In afwijking van Artikel 4.20 wordt een omgevingsvergunning niet geweigerd met het oog op de ammoniakemissie uit de tot de veehouderij behorende dierenverblijven, indien de veehouderij al was opgericht en onmiddellijk voorafgaand aan het ontstaan van de vergunningplicht onder de werking van een algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 8.40 van de Wet milieubeheer viel, en:

a. het aantal dieren per diercategorie niet hoger is dan overeenkomstig de betrokken algemene maatregel van bestuur onmiddellijk voorafgaand aan het ontstaan van de vergunningplicht aanwezig mocht zijn;
b. het aantal dieren van een of meer diercategorieën hoger is dan het aantal, bedoeld onder a, maar de ammoniakemissie niet meer bedraagt dan de ammoniakemissie uit de tot de veehouderij behorende dierenverblijven die de veehouderij onmiddellijk voorafgaand aan het ontstaan van de vergunningplicht zou mogen veroorzaken, indien de ammoniakemissie per dierplaats gelijk zou zijn aan de maximale emissiewaarde;
c. de veehouderij onmiddellijk voorafgaand aan het vervallen van de Interimwet ammoniak en veehouderij een melkrundveehouderij was, van uitsluitend melkrundvee het aantal dieren hoger is dan het aantal bedoeld onder a, en de ammoniakemissie na de uitbreiding niet meer bedraagt dan de ammoniakemissie die een melkrundveehouderij met 200 stuks melkvee en 140 stuks vrouwelijk jongvee in geval van oprichting zou veroorzaken, indien de ammoniakemissie per dierplaats gelijk zou zijn aan de maximale emissiewaarde;
d. het aantal schapen of paarden hoger is dan bedoeld onder a;
e. het aantal dieren dat wordt gehouden overeenkomstig de regels die krachtens artikel 2 van de Landbouwkwaliteitswet zijn gesteld ten aanzien van de biologische productiemethoden, hoger is dan bedoeld onder a, of;
f. het aantal dieren dat wordt gehouden uitsluitend of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer, hoger is dan bedoeld onder a.

2

In afwijking van Artikel 4.20 wordt een omgevingsvergunning eveneens niet geweigerd, indien in de veehouderij dieren worden gehouden uitsluitend of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer.

Artikel 4.22 Weigering wijziging veehouderij

Een omgevingsvergunning voor een wijziging in het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens, bedoeld in artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving, of een wijziging in het exploiteren van een andere milieubelastende installatie, bedoeld in artikel 3.202 van dat besluit, wordt geweigerd als de aanvraag betrekking heeft op een uitbreiding van het aantal dieren van een of meer diercategorieën en een tot de veehouderij behorend dierenverblijf geheel of gedeeltelijk is gelegen in het werkingsgebied Beoordeling veehouderij en ammoniak .

Artikel 4.23 Uitzonderingen weigering wijziging veehouderij

1

In afwijking van Artikel 4.22 wordt de omgevingsvergunning niet geweigerd, voor zover:

a. de ammoniakemissie uit de dierenverblijven na de uitbreiding niet meer bedraagt dan de ammoniakemissie die de veehouderij voorafgaand aan de uitbreiding:
    1. zou mogen veroorzaken indien de ammoniakemissie per dierplaats gelijk zou zijn aan de maximale emissiewaarde;
    2. op grond van eerder verleende nog geldende vergunningen mocht veroorzaken, indien deze lager is dan de ammoniakemissie, als bedoeld onder 1;
b. in de veehouderij onmiddellijk voorafgaand aan het vervallen van de Interimwet ammoniak en veehouderij melkrundvee werd gehouden, de uitbreiding uitsluitend melkrundvee betreft en de ammoniakemissie na uitbreiding niet meer bedraagt dan de ammoniakemissie die een melkrundveehouderij met 200 stuks melkvee en 140 stuks vrouwelijk jongvee zou veroorzaken, indien de ammoniakemissie per dierplaats gelijk zou zijn aan de maximale emissiewaarde;
c. de uitbreiding schapen of paarden betreft;
d. de uitbreiding dieren betreft die worden gehouden overeenkomstig de regels die krachtens artikel 2 van de Landbouwkwaliteitswet zijn gesteld ten aanzien van de biologische productiemethoden, of;
e. de uitbreiding dieren betreft die worden gehouden uitsluitend of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer.

2

Voor het bepalen van de ammoniakemissie uit de dierenverblijven die de veehouderij voorafgaand aan de uitbreiding zou mogen veroorzaken, wordt de ammoniakemissie van de dieren waarvoor eerder omgevingsvergunning is verleend met toepassing van het eerste lid, onder b tot en met e, dan wel Artikel 4.21, eerste lid, onder c tot en met f, niet meegerekend.

Afdeling 4.3 Stiltegebieden

Artikel 4.24 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten waardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden in een stiltegebied kan worden verstoord.

Artikel 4.25 Oogmerk

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van stilte in een gebied. Stilte heeft een positief effect op gezondheid en vergroot de belevingswaarde van landschap en natuur.

Artikel 4.26 Vaststelling stiltegebieden

Als stiltegebied als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet wordt vastgesteld het werkingsgebied stiltegebieden, bestaande uit de gebieden zoals opgenomen in bijlage 9b.

Artikel 4.27 Normadressaat

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 4.28 Specifieke zorgplicht

1

Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het stiltegebied, is verplicht:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover deze niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2

Voor activiteiten in het werkingsgebied stiltegebieden houdt deze plicht in ieder geval in dat:

a. alle passende preventieve maatregelen tegen verstoring van het stiltegebied worden getroffen;
b. de beste beschikbare technieken worden toegepast; en

c. geen significante verstoring wordt veroorzaakt.

Artikel 4.29 Verboden activiteit

1

Het is verboden in het werkingsgebied stiltegebieden vuurwerk te gebruiken.

2

Het verbod geldt niet voor het gebruik van vuurwerk voor zover dit gebruik noodzakelijk is ter oproeping van personen of ter afwending van dreigend gevaar.

Artikel 4.30 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - gebruik toestellen

1

Het is in het werkingsgebied stiltegebieden verboden zonder omgevingsvergunning een toestel te gebruiken waardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden in het werkingsgebied stiltegebieden kan worden verstoord.

2

Tot een toestel als bedoeld in het eerste lid behoren in elk geval:

a. een knalapparaat;
b. een toestel om geluid voort te brengen, al dan niet gekoppeld aan een versterker, zoals een muziekinstrument, omroepinstallatie, sirene en hoorn;
c. een motorisch aangedreven werktuig met bijbehorende transportmiddelen, te gebruiken bij seismologisch onderzoek, opsporingsonderzoek naar of ontginning van bodemstoffen;
d. een modelvliegtuig, modelboot en modelauto, indien deze wordt aangedreven door een verbrandingsmotor; en
e. een vuurwapen.

3

Het verbod geldt niet voor het gebruik van een toestel:

a. bij het houden van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels;
b. door een persoon met een opsporingsbevoegdheid in de uitoefening van zijn functie;
c. voor de openbare veiligheid, de afwending van dreigend gevaar of in geval van nood;
d. bij de uitoefening van normale werkzaamheden in het kader van land-, tuin- of bosbouw of beroepsmatige visserij;
e. voor de openbare drinkwater- of energievoorziening;
f. voor de aanleg, het onderhoud of de exploitatie van infrastructurele werken of telecommunicatiewerken;
g. ten behoeve van het bouwen of het onderhoud van gebouwen;
h. ter bescherming, het onderhoud of het beheer van een gebied, inclusief dijkwerkzaamheden; of
   i. voor seismologisch onderzoek en opsporingsonderzoek naar of ontginning van bodemstoffen.

4

Het verbod geldt niet bij het gebruik van een knalapparaat indien dit wordt gebruikt voor beheer en schadebestrijding, met dien verstande dat het aantal knallen maximaal drie per uur per gebruiker is. Indien binnen 300 meter nog een knalapparaat in gebruik is, geldt voor deze apparaten gezamenlijk het maximum van totaal vier knallen per uur, waarbij elke gebruiker twee knallen per uur mag produceren.

5

Het verbod geldt niet bij gebruik van een toestel als bedoeld in het tweede lid onder a indien dit plaatsvindt in een woning, in of op het bijbehorende erf of tuin van een woning, dan wel een ander bij die woning behorend gebouw, mits het geluidsniveau op een afstand van 50 meter vanaf de activiteit minder dan LAeq,1h = 35 dB(A) bedraagt.

6

Het verbod geldt niet voor het gebruik van een vuurwapen indien dit wordt gebruikt:

a. ingeval het een noodseinmiddel betreft: ingeval van nood; of
b. ter uitvoering van een jachtgeweeractiviteit.

Artikel 4.31 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - gebruik motorvoertuig

1

Het is in het werkingsgebied Stiltegebieden verboden zonder omgevingsvergunning een motorvoertuig te gebruiken buiten:

a. de openbare weg;
b. voor bestemmingsverkeer openstaande wegen; en
c. andere locaties met de functie “Verkeer”.

2

Het verbod geldt niet voor het gebruik van een motorvoertuig:

a. zonder verbrandings- of explosiemotor of dat elektrisch wordt aangedreven;
b. bij het houden van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels;
c. door een persoon met een opsporingsbevoegdheid in de uitoefening van zijn functie;
d. voor de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar;
e. voor het vervoer van een mindervalide in een gehandicaptenvoertuig als bedoeld in artikel 1.1 van de Regeling voertuigen;
f. bij de uitoefening van normale werkzaamheden in het kader van land-, tuin- of bosbouw of beroepsmatige visserij;
g. voor de openbare drinkwater- of energievoorziening;
h. voor de aanleg, het onderhoud of de exploitatie van infrastructurele werken of telecommunicatiewerken;
i. ten behoeve van het bouwen of het onderhoud van gebouwen;
j. ter bescherming, het onderhoud of het beheer van een gebied, inclusief dijkwerkzaamheden; of
k. voor seismologisch onderzoek en opsporingsonderzoek naar of ontginning van bodemstoffen.

Artikel 4.32 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - toertocht motorvoertuigen

1

Het is in het werkingsgebied Stiltegebieden verboden zonder omgevingsvergunning een toertocht voor motorvoertuigen te houden of daaraan deel te nemen.

2

Het verbod geldt niet voor een toertocht met elektrisch aangedreven motorvoertuigen.

Artikel 4.33 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - waterscooter en snel varen met een vaartuig

1

Het is in het werkingsgebied Stiltegebieden verboden zonder omgevingsvergunning:

a. met een waterscooter, jetski, of daarmee vergelijkbaar watersporttoestel te varen; of
b. met een vaartuig sneller te varen dan 9 km per uur, met dien verstande dat in het stiltegebied Waddenzee niet sneller mag worden gevaren dan 20 km per uur.

2

Het verbod geldt niet voor het gebruik van een vaartuig:

a. zonder verbrandings- of explosiemotor of dat elektrisch wordt aangedreven;
b. bij het houden van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels;
c. door een persoon met een opsporingsbevoegdheid in de uitoefening van zijn functie; of
d. voor de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar.

Artikel 4.34 Omgevingsvergunningplichtige overige stilteverstorende activiteiten

Het is in het werkingsgebied stiltegebieden verboden zonder omgevingsvergunning een andere stilteverstorende activiteit dan bedoeld in de Artikel 4.30 tot en met Artikel 4.33 te verrichten.

Artikel 4.35 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

1

Een omgevingsvergunning als bedoeld in de Artikel 4.30 tot en met Artikel 4.34 kan slechts worden verleend indien de volgende belangen zich daar niet tegen verzetten:

a. het belang om de natuurlijke geluiden in het werkingsgebied stiltegebieden te ervaren; en
b. het belang van de natuurlijke rust in het werkingsgebied stiltegebieden.

2

Een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt in elk geval getoetst aan de volgende criteria:

a. nut en noodzaak;
b. plaats van de activiteit;
c. mate van verstoring; en
d. tijdsduur en periode waarbinnen de activiteit zich afspeelt.

3

Het aantal activiteiten waarvoor per stiltegebied per kalenderjaar omgevingsvergunningen kunnen worden verleend is maximaal 12, elk met een tijdsduur van maximaal 24 uur.

4

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen ten aanzien van het bepaalde in het derde lid.

5

De omgevingsvergunning kan worden ingetrokken indien het belang van de heersende natuurlijke rust in het stiltegebied dat vereist.

Artikel 4.36 Instructieregel omgevingsvergunning en maatwerkvoorschrift milieubelastende activiteit

Artikel 6.67 is van overeenkomstige toepassing op:

a. het verlenen van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit op grond van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
b. het stellen van maatwerkvoorschriften over milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 2.13 van het Besluit aciviteiten leefomgeving.

Artikel 4.37 Plaatsing aanduiding stiltegebieden

1

Gedeputeerde Staten maken de begrenzing van stiltegebieden op uniforme wijze kenbaar door een daartoe strekkende aanduiding ter plaatse.

2

De aanduidingen worden geplaatst langs alle verharde openbare wegen en vaarwegen die tot het stiltegebied toegang geven dan wel daaraan grenzen, op of nabij de grens van het gebied.

3

Bijlage 9a bij deze verordening bevat het model voor de aanduiding.

Afdeling 4.4 Bescherming waterwinning

Paragraaf 4.4.1 Algemeen

Artikel 4.38 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden.

Artikel 4.39 Oogmerk

Deze afdeling bevat regels met het oog op de bescherming van waterwinning.

Artikel 4.40 Aanwijzing beschermingsgebieden

1

Als beschermingsgebieden worden aangewezen het werkingsgebied Grondwaterbeschermingsgebied en het werkingsgebied Waterwingebied.

2

Het betrokken drinkwaterbedrijf plaatst langs alle openbare wegen en vaarwegen die toegang geven tot een grondwaterbeschermingsgebied, dan wel daaraan grenzen, op of nabij de grenzen van het gebied, borden waarvan een model is vastgesteld in bijlage 3a.

Artikel 4.41 Normadressaat

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 4.42 Specifieke zorgplicht

1

Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de bescherming van het grondwater in verband met de winning daarvan voor menselijke consumptie, is verplicht:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2

Degene die een activiteit verricht of doet verrichten waarbij zich een ongewoon voorval voordoet, informeert terstond Gedeputeerde Staten en de directeur van het drinkwaterbedrijf.

Paragraaf 4.4.2 Grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 4.43 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden.

Artikel 4.44 Verboden activiteiten

Het is verboden de in bijlage bijlage 3b opgenomen activiteiten te verrichten.

Artikel 4.45 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - boorputten

1

Het is in het werkingsgebied Grondwaterbeschermingsgebied verboden zonder omgevingsvergunning boorputten op te richten of te hebben.

2

Het eerste lid geldt niet voor:

a. boorputten voor de controle van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening;
b. boorputten voor het onderzoeken of saneren van de bodem in het kader van paragraaf 3.2.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
c. tijdelijke bronbemaling ten behoeve van de uitvoering van werken, mits de BRL SIKB 2100 en protocol 2101 in acht wordt genomen;
d. boorputten voor de levering van bluswater in het geval van een calamiteit; en
e. boorputten voor de controle van de grondwaterstand;

mits scheidende lagen rond de buis of buizen in de boorput worden hersteld.

3

Het is verboden de activiteiten, bedoeld in het tweede lid, te verrichten, zonder dit ten minste negen weken voor het begin ervan te melden.

Artikel 4.46 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - grond- of funderingswerken

1

Het is verboden in het werkingsgebied Grondwaterbeschermingsgebied zonder omgevingsvergunning grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van drie meter of meer onder het maaiveld.

2

Het verbod in het eerste lid geldt niet voor graafwerkzaamheden en het inbrengen van palen indien wordt voldaan aan de volgende algemene voorschriften:

a. bij graafwerkzaamheden: indien grond wordt verwijderd en het bodemprofiel wordt aangevuld tot ten minste drie meter onder het maaiveld zoals dat aanwezig was voorafgaand aan de graafwerkzaamheden, en aansluitend op eventueel aangelegde kunstwerken; of
b. voor het inbrengen van palen: indien geen palen met verbrede voet worden gebruikt.

3

Het is verboden de activiteiten, bedoeld in het tweede lid, te verrichten, zonder dit ten minste negen weken voor het begin ervan te melden.

Artikel 4.47 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - buisleidingen

Het is verboden in het werkingsgebied Grondwaterbeschermingsgebied zonder omgevingsvergunning een buisleiding voor transport van vloeistoffen of gassen te leggen of te hebben, die de bodem kunnen verontreinigen, met uitzondering van rioleringsbuizen.

Artikel 4.48 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - afstromend water

1

Het is verboden in het werkingsgebied grondwaterbeschermingsgebied zonder omgevingsvergunning afstromend water op of in de bodem te lozen.

2

Het verbod in het eerste lid geldt niet voor het lozen vanaf bouwwerken, wegen en parkeerplaatsen indien geen risico voor verontreiniging van het grondwater bestaat.

3

Het is verboden de activiteit, bedoeld in het tweede lid, te verrichten, zonder dit ten minste negen weken voor aanvang van de aanleg van het bouwwerk, de weg of de parkeerplaats te melden aan Gedeputeerde Staten.

4

Het is verboden afstromend water via diepinfiltratie in het grondwater te lozen.

Artikel 4.49 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - begraafplaats/uitstrooiveld

1

Het is verboden in het werkingsgebied grondwaterbeschermingsgebied zonder omgevingsvergunning een begraafplaats of uitstrooiveld als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging of een dierenbegraafplaats aan te leggen.

2

Het eerste lid geldt niet voor het uitbreiden van een bestaande begraafplaats of een bestaand uitstrooiveld.

3

Het is verboden de activiteit, bedoeld in het tweede lid, te verrichten, zonder dit ten minste negen weken voor het begin ervan te melden aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 4.50 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - energietoevoeging en -onttrekking

Het is verboden in het werkingsgebied grondwaterbeschermingsgebied zonder omgevingsvergunning werken tot stand te brengen of activiteiten te verrichten waardoor direct of indirect warmte of koude aan de bodem wordt onttrokken of toegevoegd.

Artikel 4.51 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - verontreinigde grond en baggerspecie

1

Het is verboden in het werkingsgebied grondwaterbeschermingsgebied zonder omgevingsvergunning verontreinigde grond en baggerspecie toe te passen.

2

Het eerste lid geldt niet voor het toepassen van verontreinigde grond en baggerspecie waarvan de kwaliteit minimaal zo goed is als de kwaliteit van de ontvangende (water)bodem.

3

Het is verboden de activiteit, bedoeld in het tweede lid, te verrichten, zonder dit ten minste negen weken voor het begin te melden aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 4.52 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

1

De omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid van de artikelen Artikel 4.45 t/m Artikel 4.51 kan worden verleend, indien:

a. er sprake is van een groot openbaar belang;
b. er geen reële alternatieven zijn; en
c. er sprake is van een verwaarloosbaar bodemrisico.

2

Het bevoegd gezag stelt het drinkwaterbedrijf in de gelegenheid advies uit te brengen naar aanleiding van de aanvraag om omgevingsvergunning bedoeld in het eerste lid.

Artikel 4.53 Maatwerkvoorschriften

1

Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld, of een vergunningvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet kan aan een vergunning als bedoeld in deze paragraaf worden verbonden over Artikel 4.45 tot en met Artikel 4.51.

2

Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning als bedoeld in deze paragraaf kan worden verbonden.

Paragraaf 4.4.3 Waterwingebieden

Artikel 4.54 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over activiteiten in waterwingebieden.

Artikel 4.55 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten

1

Het is verboden om in het werkingsgebied waterwingebied de volgende activiteiten te verrichten:

a. een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. het toepassen of aanwezig hebben van een voor de bodem schadelijke of potentieel schadelijke stof;
c. het op of in de bodem oprichten van een constructie of werk van welke aard dan ook als daarmee verspreiding of lozing van een schadelijke of potentieel schadelijke stof in de bodem kan optreden of aantasting van de beschermende werking van bodemlagen ontstaat of kan ontstaan;
d. grond of bagger toe te passen tenzij de kwaliteit minimaal zo goed is als de kwaliteit van de ontvangende (water)bodem; en
e. het tot stand brengen van werken of het verrichten van handelingen waardoor direct of indirect warmte of koude aan de bodem wordt onttrokken of toegevoegd.

2

Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor:

a. het hebben of gebruiken van geringe hoeveelheden van hetgeen is bedoeld in het eerste lid, onder b anders dan gewasbeschermingsmiddelen of biociden, bij woningen en andere gebouwen, die dienen of hebben gediend voor normaal gebruik ter plaatse of afkomstig zijn van normaal gebruik van die woningen of gebouwen, mits de stof wordt bewaard in een deugdelijke verpakking en afdoende is beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden; of
b. de eigenaar of exploitant van een drinkwaterbedrijf, indien de betreffende activiteit of gedraging noodzakelijk is voor de openbare drinkwatervoorziening.

Artikel 4.56 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

1

De omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid van Artikel 4.55 kan worden verleend, indien:

a. er sprake is van een groot openbaar belang;
b. er geen reële alternatieven zijn; en
c. er sprake is van een verwaarloosbaar bodemrisico.

2

Het bevoegd gezag stelt het drinkwaterbedrijf in de gelegenheid advies uit te brengen naar aanleiding van de aanvraag om omgevingsvergunning bedoeld in het eerste lid.

Artikel 4.57 Maatwerkvoorschriften

1

Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld, of een vergunningvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet kan aan een vergunning als bedoeld in deze paragraaf worden verbonden over Artikel 4.55.

2

Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning als bedoeld in deze paragraaf kan worden verbonden.

Afdeling 4.5 Ontgrondingen

Artikel 4.58 Toepassingsbereik

Deze afdeling regelt de gevallen waarin in afwijking van artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving geen omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit nodig is.

Artikel 4.59 Oogmerk

Deze afdeling stelt regels met het oog op de doelmatige uitvoering van ontgrondingsactiviteiten.

Artikel 4.60 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen

1

Het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten geldt, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m^3 wordt ontgraven.

2

Het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten geldt, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen.

Afdeling 4.6 Gesloten stortplaatsen

Artikel 4.61 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over activiteiten in, op, onder, boven of bij een gesloten stortplaats binnen het werkingsgebied stortplaatsen Wet milieubeheer en het werkingsgebied beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer.

Artikel 4.62 Oogmerk

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:

a. de bescherming van het milieu tegen mogelijk nadelige gevolgen;
b. de goede uitvoering van de zorg voor gesloten stortplaatsen als bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer, waaronder:
    1. de bereikbaarheid van benodigde voorzieningen te garanderen;
    2. te voorkomen dat de werking van de voorzieningen nadelig wordt beïnvloed; en
    3. te voorkomen dat de uitvoering van de nazorg anderszins wordt belemmerd.

Artikel 4.63 Normadressaat

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht, tenzij anders is bepaald. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 4.64 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten - stortplaatsen

1

Het is verboden om in het werkingsgebied stortplaatsen Wet milieubeheer zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

a. werken te maken, te wijzigen of te behouden;
b. zich te ontdoen van stoffen, mengsels of voorwerpen; of
c. andere dan de onder a of b bedoelde activiteiten te verrichten als die activiteiten de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet Milieubeheer, kunnen belemmeren of de nazorgvoorzieningen kunnen beschadigen.

2

Onder activiteiten bedoeld in het eerste lid, onder a, worden in ieder geval begrepen:

a. bouwactiviteiten voor werken en kunstwerken; en
b. civieltechnische werken, waaronder grondverzet, boringen, en aanbrengen van grondkerende constructies.

3

Onder activiteiten bedoeld in het eerste lid, onder b, worden in ieder geval begrepen:

a. het plaatsen van een container; en
b. het deponeren van een partij grond.

4

Onder activiteiten bedoeld in het eerste lid, onder c, worden in ieder geval begrepen:

a. het verrichten van milieubelastende activiteiten dan wel de wijziging daarvan;
b. grondbewerkingen dieper dan 30 centimeter of waterbodembewerkingen;
c. het onttrekken of inbrengen van grondwater of het anderszins wijzigen van de grondwaterstand;
d. het betreden met voertuigen; en
e. het ankeren van schepen.

5

Het verbod geldt niet voor het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer.

6

Bij de aanvraag worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10.

Artikel 4.65 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten - beschermingszone

1

Het is verboden in het werkingsgebied beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer zonder omgevingsvergunning activiteiten te verrichten als die activiteiten de uitvoering en werking van de maatregelen, bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer, kunnen belemmeren of de nazorgvoorzieningen kunnen beschadigen.

2

Onder de activiteiten bedoeld in het eerste lid worden in ieder geval begrepen:
onttrekken of inbrengen van grondwater of het anderszins wijzigen van de grondwaterstand welke enig effect kan hebben op de belangen zoals genoemd in Artikel 4.62.

3

Bij de aanvraag worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10.

Artikel 4.66 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning als bedoeld in Artikel 4.64 en Artikel 4.65 wordt alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met de in Artikel 4.62 genoemde belangen.

Artikel 4.67 Voorschriften omgevingsvergunning

Aan een omgevingsvergunning als bedoeld in Artikel 4.64 en Artikel 4.65 kunnen voorschriften worden verbonden over:

a. de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen;
b. het voorkomen dat de werking van de nazorgvoorzieningen nadelig wordt beïnvloed; en
c. het voorkomen dat de uitvoering van de nazorg anderszins wordt belemmerd.

Artikel 4.68 Informatieplicht ongewoon voorval

1

Gedeputeerde Staten worden door een ieder onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval in het werkingsgebied stortplaatsen Wet milieubeheer.

2

Zodra gegevens en bescheiden over het ongewoon voorval als bedoeld in het eerste lid bekend zijn, worden deze verstrekt aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 4.69 Uitsluitend recht Afvalzorg Bodemservice B.V.

1

Afvalzorg Bodemservice B.V. geniet een uitsluitend recht als bedoeld in artikel 2.24, onderdeel a, van de Aanbestedingswet 2012 met betrekking tot de uitvoering van nazorgmaatregelen ter zake van op of na 1 september 1996 gesloten stortplaatsen.

2

Na afgifte van een verklaring van Gedeputeerde Staten tot sluiting van een stortplaats als bedoeld in de wet wordt de provincie verantwoordelijk voor de uitvoering van de nazorgmaatregelen van deze stortplaats. Deze nazorgmaatregelen worden onder voorwaarden opgedragen aan Afvalzorg Bodemservice B.V.

3

Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op de baggerstortplaats Amerikahaven te Amsterdam.

Afdeling 4.7 Varend ontgassen

Artikel 4.70 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over het ontgassen van benzeen en van bepaalde benzeenhoudende koolwaterstoffen vanuit een ladingtank van binnenschepen tijdens de vaart op vaarwegen in het werkingsgebied Varend ontgassen.

Artikel 4.71 Oogmerk

Deze afdeling bevat regels met het oog op de bescherming van het milieu en de volksgezondheid.

Artikel 4.72 Normadressaat

Aan deze afdeling wordt voldaan door de vervoerder en de schipper. Deze dragen zorg voor de naleving van de regels over de milieubelastende activiteit.

Artikel 4.73 Verboden activiteiten

1

Als milieubelastende activiteit wordt aangewezen het ontgassen van benzeen en van bepaalde benzeenhoudende koolwaterstoffen vanuit een ladingtank van binnenschepen tijdens de vaart op vaarwegen binnen de provincie.

2

Het is ter plaatse van het werkingsgebied Varend ontgassen verboden een milieubelastende activiteit als bedoeld in het eerste lid te verrichten voor zover het restladingdampen betreft van:

a. benzeen (UN-nummer 1114);
b. ruwe aardolie (UN-nummer 1267) voor zover met meer dan 10% benzeen;
c. aardoliedestillaten N.E.G. met meer dan 10% benzeen of aardolieproducten N.E.G. met meer dan 10% benzeen (UN-nummer 1268);
d. brandstof voor straalvliegtuigen met meer dan 10% benzeen (UN-nummer 1863);
e. brandbare vloeistoffen, N.E.G. met meer dan 10% benzeen (UN-nummer 1993); of
f. koolwaterstoffen, vloeibaar met meer dan 10% benzeen (UN-nummer 3295).

3

Van een restladingdamp als bedoeld in het tweede lid, is sprake bij een concentratie van die damp groter dan of gelijk aan 10% van de onderste explosiegrens van de desbetreffende stof.

4

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten andere stoffen dan genoemd in het tweede lid aan dit lid kunnen toevoegen, indien dit in het belang van de bescherming van het milieu is of indien deze stoffen gezondheidsschadelijke eigenschappen bevatten.

5

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten het percentage, genoemd in het derde lid, kunnen verlagen.

Artikel 4.74 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen

1

Het verbod, bedoeld in Artikel 4.73 , tweede Lid, is niet van toepassing indien kan worden aangetoond dat:

a. de drie voorafgaande ladingen in de desbetreffende ladingtank niet bestonden uit stoffen als genoemd in Artikel 4.73 , tweede Lid;
b. de desbetreffende ladingtank bij de voorafgaande belading voor meer dan 95% gevuld was met een andere stof dan genoemd in Artikel 4.73 , tweede Lid;
c. het ontgassen noodzakelijk is om redenen van drukverevening die om veiligheidsredenen moet plaatsvinden; of
d. het ontgassen noodzakelijk is om redenen van veiligheid tijdens of na een calamiteit met het binnenschip.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten in aanvulling op het eerste lid gevallen kunnen aanwijzen waarop het verbod, bedoeld in Artikel 4.73 , tweede Lid niet van toepassing is.

Afdeling 4.8 Vaarwegen

Artikel 4.75 Toepassingsbereik

1

Deze afdeling gaat over activiteiten in het beperkingengebied aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - rechtstreeks werkende regel waarvan het vaarwegbeheer door Gedeputeerde Staten wordt uitgevoerd.

2

Deze afdeling is niet van toepassing op activiteiten door of in opdracht van Gedeputeerde Staten.

Artikel 4.76 Oogmerk

1

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de instandhouding, de bruikbaarheid en bescherming van de vaarwegen.

2

Taken en bevoegdheden op grond van deze afdeling kunnen ook worden uitgeoefend met het oog op de volgende belangen in het gebied waar de vaarweg is gelegen:

a. het beschermen van landschappelijke en aardkundige waarden; en
b. de natuurbescherming.

Artikel 4.77 Normadressaat

Aan de regels in deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht, tenzij anders bepaald. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over die activiteit.

Artikel 4.78 Specifieke zorgplicht

1

Degene die een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een vaarweg verricht en redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in Artikel 4.76, is verplicht:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2

De zorgplicht houdt in ieder geval in dat:

a. geen stoffen of voorwerpen in het beperkingengebied worden gebracht die schade toebrengen aan de vaarweg of het veilig en doelmatig gebruik van de vaarweg;
b. alle passende maatregelen worden genomen om hinder voor het scheepvaartverkeer te voorkomen; en
c. houtgewas, bomen of takken van bomen worden geplaatst of onderhouden zodat deze geen hinder voor het scheepvaartverkeer kunnen veroorzaken.

Artikel 4.79 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten

1

Het is verboden zonder omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een vaarweg de volgende activiteiten te verrichten in het beperkingengebied met betrekking tot die vaarweg:

a. een andere vaarweg op deze vaarwegen aan te sluiten;
b. een vaarweg te verleggen, te versmallen, de diepte te wijzigen of op andere wijze te veranderen dan wel buiten gebruik te stellen; of
c. een werk boven, op, in, over, onder of langs een vaarweg te maken, te behouden, te veranderen of te verwijderen.

2

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit te verrichten met betrekking tot een vaarweg door op, in, over, onder of langs een vaarweg vaste stoffen of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen of deze te laten staan of liggen.

Artikel 4.80 Specifieke gegevens en bescheiden aanvraag omgevingsvergunning

Bij de aanvraag omgevingsvergunning worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10.

Artikel 4.81 Intrekken omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een provinciale vaarweg intrekken als de omstandigheden aanmerkelijk zijn gewijzigd.

Artikel 4.82 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

1

De omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd als verlening van de omgevingsvergunning in strijd is met de belangen, bedoeld in Artikel 4.76 , eerste Lid.

2

De omgevingsvergunning kan worden geweigerd als verlening van de omgevingsvergunning in strijd is met de belangen, bedoeld in Artikel 4.76 , tweede Lid.

Artikel 4.83 Voorschriften omgevingsvergunning

Aan de omgevingsvergunning wordt in elk geval het voorschrift verbonden dat de vergunninghouder:

a. verplicht is de vergunde activiteiten te onderhouden; en
b. bij het onderhoud de aanwijzingen van Gedeputeerde Staten opvolgt.

Artikel 4.84 Maatwerkvoorschriften

1

Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld, of een vergunningvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet kan aan een omgevingsvergunning als bedoeld in deze afdeling worden verbonden.

2

Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning als bedoeld in dit hoofdstuk kan worden verbonden.

3

Op het stellen van een maatwerkvoorschrift is de beoordelingsregel van Artikel 4.82van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.85 Informatieplicht ongewoon voorval

1

Gedeputeerde Staten worden onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval.

2

Zodra gegevens en bescheiden over het ongewoon voorval als bedoeld in het eerste lid bekend zijn, worden deze verstrekt aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 4.86 Onderhoudsplicht

Een onderhoudsplichtige van een oever langs een vaarweg houdt deze stevig en passend in de omgeving zodat deze in goede staat is.

Afdeling 4.9 Provinciale wegen

Artikel 4.87 Toepassingsbereik

1

Deze afdeling gaat over activiteiten met betrekking tot wegen in beheer van de provincie in het beperkingengebied aangeduid als werkingsgebied beperkingengebied provinciale wegen.

2

Deze afdeling geldt niet voor activiteiten door of namens de wegbeheerder in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van een weg of de regeling van het verkeer over die weg.

Artikel 4.88 Oogmerk

Deze afdeling bevat regels met het oog op:

a. het veilig en doelmatig gebruik van de provinciale infrastructuur overeenkomstig de functie daarvan voor het openbaar verkeer; en
b. het beschermen van de provinciale infrastructuur, met inbegrip van het belang van het wegbeheer, onderhoud of de wijziging daarvan.

Artikel 4.89 Normadressaat

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 4.90 Specifieke zorgplicht

1

Degene die een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een weg in beheer bij de provincie verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit de infrastructuur verontreinigt, verandert of beschadigt, of andere nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in Artikel 4.88, is verplicht:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2

Deze plicht houdt in ieder geval in dat:

a. het veilig en doelmatig gebruik van de provinciale infrastructuur wordt verzekerd;
b. alle passende maatregelen worden genomen om ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1 van de Omgevingswet; en
c. houtgewas, bomen of takken van bomen zodanig worden geplaatst of onderhouden dat deze geen hinder voor het verkeer kunnen veroorzaken.

Artikel 4.91 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten

1

Het is verboden om in het werkingsgebied beperkingengebied provinciale wegen zonder omgevingsvergunning een beperkingenactiviteit te verrichten door:

a. een weg aan te leggen of verandering te brengen in de wijze van aanleg van een weg, waaronder het aansluiten van een weg op een provinciale weg;
b. een uitweg op een provinciale weg te maken, te hebben, te wijzigen of te verwijderen;
c. het gebruik van een uitweg op een provinciale weg te intensiveren, tenzij aannemelijk wordt gemaakt dat de verandering niet leidt tot een groter risico voor de verkeersveiligheid;
d. aanduidingen, handelsreclame of licht- of geluidgevende voorzieningen in welke vorm dan ook te hebben, plaatsen of te wijzigen, anders dan in het kader

van een veilig gebruik van de weg;
e. werken te maken, te behouden, te veranderen of te verwijderen; of
f. stoffen of voorwerpen te storten, te plaatsen, neer te leggen of te laten staan.

2

Het verbod geldt niet voor het plaatsen en hebben van een gedenkteken langs de weg.

Artikel 4.92 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

1

De omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd als:

a. verlening van de omgevingsvergunning in strijd is met het veilig en doelmatig gebruik van provinciale infrastructuur overeenkomstig de functie daarvan voor het openbaar verkeer;
b. verlening van de omgevingsvergunning in strijd is met het belang van de bescherming van de provinciale infrastructuur, met inbegrip van wegbeheer en wegonderhoud ; of
c. de aanvraag betrekking heeft op een nieuwe uitweg op een provinciale weg.

2

In afwijking van het eerste lid, onder c, kan de omgevingsvergunning worden verleend, als:

a. de uitweg ontsluit op een gebiedsontsluitingsweg of een erftoegangsweg;
b. er geen andere uitwegmogelijkheid beschikbaar is dan wel er sprake is van een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven beschikbaar zijn en de uitweg aantoonbaar zo verkeersveilig mogelijk is;
c. verlening van de omgevingsvergunning niet in strijd is met de belangen, bedoeld in Artikel 4.88; en
d. de aanvraag betrekking heeft op de eerste uitweg van het perceel of een tweede uitweg, als deze bijdraagt aan een verbetering van de verkeersveiligheid.

Artikel 4.93 Voorschriften omgevingsvergunning

Aan de omgevingsvergunning wordt in elk geval het voorschrift verbonden dat de vergunninghouder:

a. verplicht is de vergunde activiteiten te onderhouden; en
b. bij het onderhoud de aanwijzingen van Gedeputeerde Staten opvolgt.

Artikel 4.94 Melding gedenktekens

Het is verboden in het werkingsgebied beperkingengebied provinciale wegen een gedenkteken te plaatsen zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.

Artikel 4.95 Algemene regels gedenktekens

1

Met het oog op het veilige gebruik van de provinciale weg wordt een gedenkteken niet aan wegmeubilair vastgemaakt.

2

Een gedenkteken neemt niet meer dan 1 m^2 grond in beslag.

3

Een gedenkteken wordt uiterlijk 10 jaar na de datum van de melding verwijderd.

Artikel 4.96 Maatwerkvoorschriften

1

Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld, of een vergunningvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet kan aan een omgevingsvergunning als bedoeld in deze paragraaf worden verbonden over Artikel 4.90 en Artikel 4.95.

2

Met een maatwerkvoorschrift kan worden afgeweken van Artikel 4.95.

3

Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning als bedoeld in deze paragraaf kan worden verbonden.

4

Op het stellen van een maatwerkvoorschrift is de beoordelingsregel van Artikel 4.92 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.97 Informatieplicht ongewoon voorval

1

2

Zodra gegevens en bescheiden betreffende het ongewoon voorval als bedoeld in het eerste lid bekend zijn, worden deze verstrekt aan Gedeputeerde Staten.

Afdeling 4.10 Regionale luchthavens

Paragraaf 4.10.1 Algemeen

Artikel 4.98 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over het luchthavengebied en het beperkingengebied van luchthavens van regionale betekenis met een luchthavenbesluit als bedoeld in afdeling 8.3.2 van de Wet luchtvaart.

Artikel 4.99 Oogmerk

Deze afdeling bevat regels met het oog op het bieden van voldoende faciliteiten voor klein zakelijk vliegverkeer en helikopters, het bieden van voldoende faciliteiten aan de recreatieve functie van luchtvaart en in samenhang hiermee het in stand houden van een duurzame, gezonde en veilige leefomgeving.

Paragraaf 4.10.2 Luchthaven Hilversum

Artikel 4.100 Luchthavengebied Luchthaven Hilversum

1

Als luchthavengebied, als bedoeld in artikel 8.47 van de Wet luchtvaart, wordt vastgesteld het werkingsgebied Luchthavengebied luchthaven Hilversum.

2

In het werkingsgebied Luchthavengebied luchthaven Hilversum zijn gelegen:

a. een onverharde start- en landingsbaan, gelegen in de geografische richting 069°-249°, met een lengte van 600 meter en een breedte van minimaal 25 meter met daarbij behorende onverharde rijbanen, en voor het luchtverkeer ingedeeld in codenummer 1 en codeletter B, zoals vermeld in de Bijlage 14 van het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (Tractatenblad 1973, 109);
b. een onverharde start- en landingsbaan, gelegen in de geografische richting 179°-359°, met een lengte van 730 meter en een breedte van minimaal 25 meter met daarbij behorende onverharde rijbanen, en voor het luchthavenluchtverkeer ingedeeld in codenummer 1 en codeletter B, zoals vermeld in Bijlage 14 van het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (Tractatenblad 1973, 109);
c. een onverharde start- en landingsbaan, gelegen in de geografische richting 123°-303°, met een lengte van 730 meter en een breedte van minimaal 25 meter met daarbij behorende onverharde rijbanen, en voor het luchthavenluchtverkeer ingedeeld in codenummer 1 en codeletter B, zoals vermeld in Bijlage 14 van het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (Tractatenblad 1973, 109);
d. drie zweefvliegbanen, gelegen in de geografische richting 069°-249°, 179°-359° en 123°-303°.

Artikel 4.101 Gebruik Luchthaven Hilversum

Ter plaatse van het werkingsgebied Luchthavengebied Luchthaven Hilversum, als bedoeld in Artikel 4.100, gelden de volgende regels:

a. De luchthavenexploitant is Stichting Vliegveld Hilversum of diens rechtsopvolger.
b. De luchthavenexploitant laat op de luchthaven luchthavenluchtverkeer toe zolang de daardoor veroorzaakte geluidsbelasting ter plaatse van een handhavingspunt luchthaven niet leidt tot een overschrijding van een grenswaarde, zoals opgenomen in deze tabel:

Baan	Baankop	X-coördinaat	Y-coördinaat	Grenswaarden enkel vliegtuigen met vaste vleugel in handhavingspunten	Grenswaarden vliegtuigen en helikopters samen in handhavingspunten
07/25	07	138.081	466.988	57,43 dB(A) L_{den}	57,75 dB(A) L_{den}
	25	138.833	467.261	52,96 dB(A) L_{den}	54,65 dB(A) L_{den}
13/31	13	138.008	467.168	52,62 dB(A) L_{den}	53,54 dB(A) L_{den}
	31	138.781	466.650	53,74 dB(A) L_{den}	53,90 dB(A) L_{den}
18/36	18	138.647	467.528	53,04 dB(A) L_{den}	53,78 dB(A) L_{den}
	36	138.653	466.596	54,19 dB(A) L_{den}	54,68 dB(A) L_{den}

c. Voor het luchthavenluchtverkeer gelden de volgende regels:
    1. op de luchthaven is uitsluitend burgerluchtverkeer toegestaan, waarbij incidenteel gebruik door militaire vliegtuigen ook is toegestaan;
    2. op de luchthaven zijn luchtvaartuigen met een maximum startgewicht van 6.000 kg toegestaan;
    3. op de luchthaven zijn per gebruiksjaar maximaal 2.000 bewegingen met helikopters met een maximum startgewicht van 6.000 kg toegestaan;
    4. het is toegestaan, na toestemming van de havenmeester, om de luchthaven incidenteel te doen gebruiken door helikopters met een maximaal

startgewicht van groter dan 6.000 kg;

5. het gebruik van de luchthaven vindt plaats overeenkomstig de zichtvliegvoorschriften, bedoeld in deel 5 van de bijlage bij Uitvoeringsverordening EU 923/2012 onder SERA.5005, binnen de daglichtperiode;
6. het is de luchthavenexploitant toegestaan om het luchthavengebied te doen of te laten gebruiken 24 uur per dag voor het uitvoeren van helikoptervluchten van maatschappelijk belangalsmede voor het uitvoeren van daarmee verband houdende vluchten gericht op het innemen van brandstof. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
   i. uitgevoerde vluchten worden meegeteld in de berekening van geluidsbelasting;
   ii. uitgevoerde vluchten worden niet meegeteld bij het aantal vliegbewegingen als bedoeld onder c; en
   iii. de luchthavenexploitant draagt zorg voor sluitende afspraken met de helikopter-operator over het veilig gebruik van de luchthaven buiten de daglichtperiode.
7. het uitvoeren van circuitvluchten ten behoeve van het oefenen of het lesgeven in starten of landen en het uitvoeren van oefennaderingen met luchtvaartuigen, is verboden:
   i. op werkdagen vóór 08.00 uur;
   ii. op zaterdagen vóór 08.00 uur en na 16.00 uur; en
   iii. op zon- en erkende feestdagen vóór 11.00 uur en na 16.00 uur.
8. het uitvoeren van vluchten met luchtvaartuigen met het doel valschermspringen te laten beoefenen is verboden:
   i. op werkdagen vóór 08.00 uur;
   ii. op zaterdagen vóór 08.00 uur en na 18.00 uur, waarbij geldt dat vluchten na 18.00 uur wel zijn toegestaan, voor zover de frequentie na dat tijdstip die van vier vliegtuigbewegingen per kwartier niet te boven gaat en hoogte wordt gewonnen buiten gebieden met aaneengesloten bebouwing; en
   iii. op zon- en erkende feestdagen vóór 11.00 uur en na 18.00 uur.
9. het uitvoeren van rondvluchten met luchtvaartuigen is verboden:
   i. op werkdagen vóór 08.00 uur;
   ii. op zaterdagen vóór 08.00 uur en na 19.00 uur; en
   iii. op zon- en erkende feestdagen vóór 11.00 uur en na 19.00 uur.
10. sub 7 tot en met 9 zijn niet van toepassing voor het uitvoeren van vluchten met luchtvaartuigen, waarvan de voortgebrachte hoeveelheid geluid, vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 6 van Bijlage 16, volume I, bij het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, minder dan 60 dB(A) bedraagt;
11. sub 7 tot en met 9 zijn niet van toepassing voor het uitvoeren van vluchten met luchtvaartuigen, waarvan de voortgebrachte hoeveelheid geluid, vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 10 van Bijlage 16, volume I, bij het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, minder dan 66 dB(A) bedraagt.
12. binnen twee weken na het einde van elk kwartaal overlegt de exploitant een rapportage aan Gedeputeerde Staten over het gebruik van de luchthaven over de periode van het begin van het gebruiksjaar tot het einde van het kwartaal. Het gebruiksjaar betreft hierbij de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 4.102 Beperkingengebieden Luchthaven Hilversum

Als beperkingengebieden als bedoeld in artikel 8.47 van de Wet luchtvaart gelden voor het werkingsgebied luchthavengebied luchthaven Hilversum:

a. de 10^{-5} plaatsgebonden risicocontouren als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 10-5 risicocontour luchthaven Hilversum;
b. de 10^{-6} plaatsgebonden risicocontouren als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 10-6 risicocontour luchthaven Hilversum;
c. de geluidscontour van 48 dB(A) L_{den} als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder b, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 48 dB(A) Geluidscontour luchthaven Hilversum;
d. de geluidscontour van 56 dB(A) L_{den} als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder c, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 56 dB(A) Geluidscontour luchthaven Hilversum;
e. de veiligheidsgebieden als bedoeld in artikel 13 van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied veiligheidsgebieden luchthaven Hilversum; en
f. een gebied met hoogtebeperkingen in verband met de vliegveiligheid, als bedoeld in artikel 14 van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied hoogtebeperkingen luchthaven Hilversum.

Paragraaf 4.10.3 Luchthaven Texel

Artikel 4.103 Luchthavengebied luchthaven Texel

1

Als luchthavengebied als bedoeld in artikel 8.47 van de Wet luchtvaart wordt vastgesteld het werkingsgebied Luchthavengebied luchthaven Texel.

2

In het werkingsgebied Luchthavengebied luchthaven Texel zijn gelegen:

a. een onverharde baan, gelegen in de geografische richting 036°-216°, met een lengte van 1.109 meter en een breedte van minimaal 25 meter met daarbij behorende onverharde rijbanen, en voor het luchtverkeer ingedeeld in codenummer 2 en codeletter C, zoals vermeld in de Bijlage 14 van het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (Tractatenblad 1973, 109);
b. een onverharde baan, gelegen in de geografische richting 126°-306°, met een lengte van 622 meter en een breedte van minimaal 30 meter met daarbij behorende onverharde rijbanen, en voor het luchthavenluchtverkeer ingedeeld in codenummer 1 en codeletter B, zoals vermeld in Bijlage 14 van het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (Tractatenblad 1973, 109);

c. een landingsplaats ter grootte van 30 bij 30 meter voor het landen en opstijgen met helikopters.

Artikel 4.104 Gebruik Luchthaven Texel

Ter plaatse van het werkingsgebied Luchthavengebied luchthaven Texel als bedoeld in Artikel 4.103 gelden de volgende regels:

a. Luchthavenexploitant is Texel Airport NV of diens rechtsopvolger.
b. De luchthavenexploitant laat op de luchthaven luchthavenluchtverkeer toe zolang de daardoor veroorzaakte geluidsbelasting ter plaatse van een handhavingspunt luchthaven niet leidt tot een overschrijding van een grenswaarde, zoals opgenomen in deze tabel:

Baan	Baanlengte	Baankop	Coordinaten X handhavingspunten	Coordinaten Y handhavingspunten	Grenswaarden
04-22	1.109m	04	117.403	569.549	63,0 dB(A) L_{den}
		22	118.166	570.612	63,7 dB(A) L_{den}
13-31	622m	13	117.238	569.868	50,3 dB(A) L_{den}
		31	117.905	569.390	50,3 dB(A) L_{den}

c. Voor het luchthavenluchtverkeer gelden de volgende regels:
    1. op de luchthaven is uitsluitend burgerluchtverkeer toegestaan.
    2. in afwijking van regel 1 zijn op de luchthaven per gebruiksjaar maximaal 100 vliegbewegingen met militaire vliegtuigen en militaire helikopters toegestaan;
    3. de havenmeester dient vooraf toestemming te verlenen voor het gebruik van het luchthavengebied voor zweefvliegtuigen;
    4. het gebruik van de luchthaven vindt plaats overeenkomstig de zichtvliegvoorschriften, bedoeld in hoofdstuk 3, afdeling 3, van het Luchtverkeersreglement, binnen de daglichtperiode, en overeenkomstig de instrumentvliegvoorschriften, bedoeld in hoofdstuk 3, afdeling 4, van het Luchtverkeersreglement, tussen 07.00 en 21.00 uur plaatselijke tijd, voor zover deze periode buiten de uniforme daglichtperiode valt, uitsluitend voor het landen en opstijgen van helikopters die zijn uitgerust met blindvlieginstrumenten, met dien verstande dat dit geen les- en oefenvluchten zijn;
    5. het is de luchthavenexploitant toegestaan om het luchthavengebied te doen of te laten gebruiken 24 uur per dag voor het uitvoeren van helikoptervluchten van maatschappelijk belang alsmede voor het uitvoeren van daarmee verband houdende vluchten gericht op het innemen van brandstof. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
        i. uitgevoerde vluchten worden meegeteld in de berekening van geluidsbelasting; en
        ii. de luchthavenexploitant draagt zorg voor sluitende afspraken met de helikopter-operator over het veilig gebruik van de luchthaven buiten de daglichtperiode.
    6. binnen twee weken na het einde van elk kwartaal overlegt de exploitant een rapportage aan Gedeputeerde Staten over het gebruik van de luchthaven over de periode van het begin van het gebruiksjaar tot het einde van het kwartaal. Het gebruiksjaar betreft hierbij de periode van 1 januari tot en met 31 december.
d. Voor het overige gebruik van de luchthaven gelden de volgende regels:
    1. de hoogte van de te gebruiken werk- en voertuigen, alsmede eventueel te plaatsen opstallen, beplantingen of anderszins, mag de betreffende door ICAO aangegeven hindernisvrije vlakken niet te boven gaan;
    2. alvorens het gebied rondom de VDF-pijler wordt betreden dient contact te worden opgenomen met de Luchtverkeersleiding Nederland te Schiphol in verband met de werking van de ter plaatse aanwezige VDF-pijler;
    3. indien bij of in de onmiddellijke omgeving van LVNL-kabels ten behoeve van de luchtvaarthulp- en/of communicatiemiddelen werkzaamheden worden uitgevoerd, dient tijdig overleg plaats te vinden met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Directie Luchtvaart, afdeling Luchtvaartveiligheid.

Artikel 4.105 Beperkingengebieden luchthaven Texel

Als beperkingengebieden als bedoeld in artikel 8.47 van de Wet luchtvaart gelden voor het werkingsgebied luchthavengebied luchthaven Texel:

a. de 10^{-5} plaatsgebondenrisicocontouren als bedoeld in , ter plaatse van het werkingsgebied 10-5 risicocontour luchthaven Texel;
b. de 10^{-6} plaatsgebondenrisicocontouren als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 10-6 risicocontour luchthaven Texel;
c. de geluidscontour van 48 dB(A) L_{den} als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder b, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 48 dB(A) geluidscontour luchthaven Texel;
d. de geluidscontour van 56 dB(A) L_{den} als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder c, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 56 dB(A) geluidscontour luchthaven Texel;
e. de veiligheidsgebieden als bedoeld in artikel 13 van het Besluit burgerluchthavens ter plaatse van het werkingsgebied veiligheidsgebieden luchthaven Texel; en
f. een gebied met hoogtebeperkingen in verband met de vliegveiligheid, als bedoeld in artikel 14 van het Besluit burgerluchthavens ter plaatse van het werkingsgebied hoogtebeperkingen luchthaven Texel.

Paragraaf 4.10.4 Luchthaven Loodswezen IJmuiden

Artikel 4.106 Luchthavengebied Loodswezen IJmuiden

1

Als luchthavengebied als bedoeld in artikel 8.47 van de Wet luchtvaart wordt vastgesteld het werkingsgebied Luchthavengebied Loodswezen IJmuiden.

2

Op de luchthaven is gelegen een landingsplaats ter grootte van 14 bij 14 meter, omgeven door een safety area van 7 meter, voor het landen en opstijgen met helikopters.

Artikel 4.107 Gebruik Luchthaven Loodswezen IJmuiden

Ter plaatse van het werkingsgebied Luchthavengebied Loodswezen IJmuiden als bedoeld in Artikel 4.106 gelden de volgende regels:

a. De luchthavenexploitant is het Nederlands Loodswezen B.V. of diens rechtsopvolger.
b. De luchthavenexploitant laat op de luchthaven luchthavenluchtverkeer toe zolang de daardoor veroorzaakte geluidsbelasting ter plaatse van een handhavingspunt luchthaven niet leidt tot een overschrijding van een grenswaarde, zoals opgenomen in deze tabel:

Handhavingspunt	X	Y	Grenswaarde
Oost	101158	498328	68,1 dB(A) L_{den}
West	100961	498289	68,1 dB(A) L_{den}

c. voor het luchthavenluchtverkeer gelden de volgende regels:
d. op de luchthaven zijn uitsluitend helikopters die worden ingezet voor het beloodsen van zeeschepen toegestaan, waarbij geldt dat incidenteel gebruik door niet-commerciële, niet-particuliere helikopters, na toestemming van de exploitant, is toegestaan;
e. het gebruik van de luchthaven vindt voor dagoperaties plaats zonder beperkingen;
f. het gebruik van de luchthaven vindt voor nachtoperaties plaats onder VMC (Visual Meteorological Conditions) en onder de voorwaarden gesteld bij de ontheffing van het VFR (Visual Flight Rules) vliegverbod bij nacht;
g. de luchthavenexploitant staat geen starts en landingen toe indien het in bedrijf zijn van een of meer windturbines van “Windpark Spuisluis” gelet op de windsnelheid en windrichting een risico vormt voor een veilige vluchtuitvoering;
h. binnen twee weken na het einde van elk kwartaal overlegt de exploitant een rapportage aan Gedeputeerde Staten over het gebruik van de luchthaven over de periode van het begin van het gebruiksjaar tot het einde van het kwartaal. Het gebruiksjaar betreft hierbij de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 4.108 Beperkingengebieden Luchthaven Loodswezen IJmuiden

Als beperkingengebieden als bedoeld in artikel 8.47 van de Wet luchtvaart gelden voor het werkingsgebied luchthaven Loodswezen IJmuiden:

a. de 10^{-6} plaatsgebondenrisicocontouren als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 10-6 risicocontour luchthaven Loodswezen IJmuiden;
b. de geluidscontour van 48 dB(A) Lden als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder b, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 48 dB(A) geluidscontour luchthaven Loodswezen IJmuiden;
c. de geluidscontour van 56 dB(A) Lden als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder c, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 56 dB(A) geluidscontour luchthaven Loodswezen IJmuiden;
d. een gebied met hoogtebeperkingen in verband met de vliegveiligheid, ter plaatse van het werkingsgebied hoogtebeperkingen luchthaven Loodswezen IJmuiden.

Paragraaf 4.10.5 Luchthaven Amsterdam Heliport
Artikel 4.109 Luchthavengebied Amsterdam Heliport
1

Als luchthavengebied, als bedoeld in artikel 8.47 van de Wet luchtvaart, wordt vastgesteld het werkingsgebied Luchthavengebied luchthaven Amsterdam Heliport.

2

In het werkingsgebied Luchthavengebied luchthaven Amsterdam Heliport zijn gelegen: een landingsplaats ter grootte van 24 bij 24 meter, omgeven door een safety area van 12 meter, voor het landen en opstijgen met helikopters.

Artikel 4.110 Gebruik Amsterdam Heliport

Ter plaatse van het werkingsgebied Luchthavengebied luchthaven Amsterdam Heliport als bedoeld in Artikel 4.109 gelden de volgende regels:

a. De luchthavenexploitant is Amsterdam Heliport B.V. of diens rechtsopvolger.
b. De luchthavenexploitant laat op de luchthaven vliegbewegingen toe binnen de vastgestelde aantallen genoemd onder 3 zolang de daardoor veroorzaakte geluidsbelasting ter plaatse van een handhavingspunt niet leidt tot een overschrijding van de grenswaarden, zoals opgenomen in deze tabel:

Ligging en grenswaarden in de handhavingspunten

Handhavingspunt	X	Y	Grenswaarde
Noordoost	115405	492122	78,49 dB(A) Lden
Zuidwest	115349	491929	74,90 dB(A) Lden

c. Voor het luchtverkeer gelden de volgende regels:
    1. Op de luchthaven zijn uitsluitend VTOL (Vertical Take-Off and Landing) vluchten toegestaan.
    2. Op de luchthaven zijn jaarlijks ten hoogste 3.420 vliegbewegingen ten behoeve van commerciële of maatschappelijke helikopter toepassingen, niet zijnde rondvluchten, toegestaan.
    3. Op de luchthaven zijn jaarlijks ten hoogste 5.400 vliegbewegingen voor HEMS-vluchten toegestaan.
    4. Vliegbewegingen zoals bedoeld onder 2 mogen alleen uitgevoerd worden tijdens de dag- en avondperiode, waarbij per etmaal ten hoogste 60 vliegbewegingen mogen worden uitgevoerd waarvan ten hoogste 15 in de avondperiode.
    5. Binnen twee weken na het einde van elk kwartaal overlegt de exploitant een rapportage aan Gedeputeerde Staten over het gebruik van de luchthaven over de periode van het begin van het gebruiksjaar tot het einde van het kwartaal. Het gebruiksjaar betreft hierbij de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 4.111 Beperkingengebieden Amsterdam Heliport

Als beperkingengebieden als bedoeld in artikel 8.47 van de Wet luchtvaart gelden voor het werkingsgebied Luchthavengebied luchthaven Amsterdam Heliport :

a. De 10-5 plaatsgebonden risicocontouren als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 10-5 risicocontour Heliport Amsterdam ;
b. De 10-6 plaatsgebonden risicocontouren als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Besluit burgerluchthavens , ter plaatse van het werkingsgebied 10-6 risicocontour Amsterdam Heliport ;
c. De geluidscontour van 48 dB(A) Lden als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder b, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 48 dB(A) Geluidscontour Heliport Amsterdam ;
d. De geluidscontour van 56 dB(A) Lden als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder c, van het Besluitburgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 56 dB(A) geluidscontour Heliport Amsterdam ;
e. De geluidscontour van 70 dB(A) Lden als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder d, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 70 dB(A) geluidscontour Heliport Amsterdam ;
f. Het gebied met hoogtebeperkingen in verband met de vliegveiligheid, als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder f, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied Hoogtebeperkingen Heliport Amsterdam .

Afdeling 4.11 Open bodemenergiesystemen

Artikel 4.112 Toepassingsbereik

Deze afdeling is van toepassing op het aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen.

Artikel 4.113 Oogmerk

Deze afdeling bevat regels met het oog op het beschermen van de kwaliteit van het grondwater en het vervullen van de functies van grondwaterlichamen.

Artikel 4.114 Normadressaat

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 4.115 Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesystemen

Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit voor een open bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving is buiten interferentiegebieden niet vereist voor bodemenergiesystemen met een pompcapaciteit die niet meer bedraagt dan tien kubieke meter per uur.

Artikel 4.116 Informatieplicht

1

Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.115 worden aan het bevoegd gezag de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. de capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put;
b. de hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar;
c. een beschrijving van de hydrologische en hydrothermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater;
d. de maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht;
e. de coördinaten van elke put;
f. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil;
g. de lengte in meters van het effectieve filter in elke put;
h. de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar;
i. de lozingsroute van het afvalwater; en een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule:

$$SPF = \frac{(Q_w + Q_k)}{(E + G)}$$

waarbij wordt verstaan onder:

Qw: de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd;
Qk: de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd;
E: de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt; en
G: de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt.

2

Bij het voldoen aan de informatieplicht bedoeld in het eerste lid worden de gegevens en bescheiden verstrekt zoals opgenomen in Bijlage 10.

3

Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt opgave gedaan aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.

Afdeling 4.12 Grondwaterverontreiniging

Artikel 4.117 Informatieplicht toevalsvondst

Burgemeester en wethouders informeren terstond Gedeputeerde Staten bij het signaleren van een nog onbekende grondwaterverontreiniging met een volume van meer dan 6000 m^3.

Artikel 4.118 Informatieplicht bij sanering historische gevallen van verontreiniging

Degene die een historische bodemverontreiniging saneert, informeert terstond Gedeputeerde Staten indien de grondwaterverontreiniging groter blijkt te zijn dan 6000 m^3 en dit nog niet bekend is.

Artikel 4.119 Rapportageplicht grote gemeenten over aanpak van historische gevallen

Burgemeester en wethouders van de gemeenten Alkmaar, Amsterdam, Haarlem en Zaanstad rapporteren jaarlijks voor 1 maart aan Gedeputeerde Staten over de voortgang van de aanpak van verontreinigingen met een onaanvaardbaar verspreidingsrisico.

Artikel 4.120 Uitsluitend recht Afvalzorg Bodemservice BV

1

Afvalzorg Bodemservice B.V. geniet een uitsluitend recht als bedoeld in artikel 2.24, onderdeel a, van de Aanbestedingswet 2012 in geval van nazorg en beheer in het kader van grond- en grondwatersaneringen in opdracht van de provincie.

2

Indien na sanering door, namens, in opdracht van of op verzoek van de provincie verontreiniging in de bodem is achtergebleven en hierop nazorg- of beheersmaatregelen, zowel lokaal als gebiedsgericht, noodzakelijk zijn, die op basis van langdurige afkoopafspraken door of namens de provincie worden uitgevoerd of van de provincie worden overgenomen, worden deze maatregelen onder voorwaarden opgedragen aan Afvalzorg Bodemservice B.V.

Afdeling 4.13 Zwemwater

Artikel 4.121 Toepassingsbereik

De regels in deze afdeling zijn van toepassing op door Gedeputeerde Staten aangewezen zwemlocaties, als bedoeld in artikel 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 4.122 Oogmerk

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de veiligheid van zwemlocaties en de gezondheid van gebruikers van zwemlocaties.

Artikel 4.123 Aanwijzen houder zwemlocatie

Gedeputeerde Staten wijzen jaarlijks een houder aan voor elke door hen aangewezen zwemlocatie.

Artikel 4.124 Verplichtingen houder zwemlocatie

De houder van een door Gedeputeerde Staten aangewezen zwemlocatie:

a. draagt zorg voor de veiligheid van de zwemlocatie en het beschermen van de gezondheid van bezoekers van de zwemlocatie en neemt daartoe maatregelen die redelijkerwijs van diegene mogen worden verwacht;
b. plaatst gedurende het badseizoen borden om bezoekers van de zwemlocatie te informeren over een waarschuwing of negatief zwemadvies; en
c. stelt Gedeputeerde Staten en de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam onverwijld op de hoogte van onverwachte situaties die negatieve gevolgen hebben of redelijkerwijs kunnen hebben voor de kwaliteit van de zwemlocatie of de gezondheid van bezoekers van de zwemlocatie.

Artikel 4.125 Maatwerkvoorschriften

1

Gedeputeerde Staten kunnen maatwerkvoorschriften stellen over de verplichtingen van de houder van een zwemlocatie.

2

Met een maatwerkvoorschrift kan worden afgeweken van Artikel 4.124.

Hoofdstuk 5 Omgevingswaarden

Afdeling 5.1 Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen

Artikel 5.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over regionale waterkeringen in beheer van de waterschappen.

Artikel 5.2 Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen

1

Ter plaatse van het werkingsgebied Regionale waterkeringen geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de ter plaatse van het werkingsgebied als omgevingswaarde veiligheid vastgelegde waarde.

2

De omgevingswaarde veiligheid is een resultaatverplichting.

3

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten het tijdstip vaststellen waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnorm, bedoeld in het eerste lid.

4

Het waterschapsbestuur kan Gedeputeerde Staten gemotiveerd verzoeken tot wijziging van het tijdstip bedoeld in het derde lid voor een regionale waterkering, indien:

a. het voldoen aan de omgevingswaarde op het desbetreffende tijdstip onevenredig kostbaar is;
b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschapsbestuur de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen dat op het desbetreffende tijdstip niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of
c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet op het desbetreffende tijdstip is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.

Artikel 5.3 Technische leidraad en voorschriften veiligheid regionale waterkeringen

1

Gedeputeerde Staten stellen een technische leidraad vast voor het ontwerp van regionale waterkeringen. Deze strekt tot aanbeveling voor het waterschap.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen aan de door het dagelijks bestuur van het waterschap te verrichten beoordeling van het waterkerend vermogen van de regionale waterkeringen en ten behoeve van die beoordeling de maatgevende hoogwaterstanden vaststellen.

Afdeling 5.2 Omgevingswaarden voor wateroverlast

Artikel 5.4 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over regionale wateren in beheer van de waterschappen.

Artikel 5.5 Omgevingswaarden wateroverlast

1

Als omgevingswaarde gemiddelde kans op overstroming per jaar geldt voor het gebied binnen de bebouwde kom als norm:

a. 1/100 per jaar voor bebouwing , hoofdinfrastructuur en spoorwegen met maaiveldcriterium 0%;
b. 1/50 per jaar voor glastuinbouw met maaiveldcriterium 1%;
c. 1/10 per jaar voor het overige gebied met maaiveldcriterium 5%.

2

Als omgevingswaarde gemiddelde kans op overstroming per jaar geldt voor het gebied buiten de bebouwde kom als norm:

a. 1/100 per jaar voor bebouwing, hoofdinfrastructuur en spoorwegen met maaiveldcriterium van 0%;
b. 1/50 per jaar voor glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw met maaiveldcriterium 1%;
c. 1/25 per jaar voor akkerbouw met maaiveldcriterium 1%;
d. 1/10 per jaar voor grasland, gedurende de periode van 1 maart tot 1 oktober met maaiveldcriterium 5%.

3

In afwijking van het tweede lid, aanhef en onder a geldt binnen het beheersgebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland voor bebouwing gelegen buiten de

bebouwde kom de norm van het omringend landgebruik genoemd in het tweede lid, aanhef, onder b, c of d.

4

In afwijking van het tweede lid, aanhef en onder d geldt binnen de beheersgebieden van Waterschap Amstel, Gooi en vecht en Hoogheemraadschap van Rijnland voor grasland de norm van 1/10 per jaar met maaiveldcriterium 10%.

5

In afwijking van het eerste en tweede lid gelden ter plaatse van het werkingsgebied Omgevingswaarde Wateroverlast de ter plaatse van het werkingsgebied als normen en maaiveldcriteria vastgelegde gebiedswaarden.

6

De omgevingswaarde is een inspanningsverplichting.

7

Aan de omgevingswaarde wordt voldaan met ingang van 1 januari 2028.

8

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald, dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de toepassing van het eerste tot en met het vierde lid. Deze regels kunnen mede betrekking hebben op de noodzaak van het voorkomen van bodemdaling en inklinking.

Artikel 5.6 Bepaling landgebruik omgevingswaarde wateroverlast

1

Voor de toepassing van Artikel 5.5 , tweede Lid is wat betreft het landgebruik de situatie zoals vastgelegd in het omgevingsplan bepalend. Indien een omgevingsplan onvoldoende duidelijkheid verschaft omtrent het type landgebruik dan kan het landgebruik ook worden bepaald met behulp van het meest recente Landelijk Grondgebruikersbestand Nederland van Wageningen Universiteit en Researchcentrum.

2

Voor de bepaling van het landgebruik natuur mag gebruik worden gemaakt van de meest recente voortgangskaart realisatie Natuurnetwerk waarop gebieden zijn aangeduid als Natuurnetwerk gerealiseerd of van het Landelijk Grondgebruiksbestand Nederland van Wageningen Universiteit en Researchcentrum.

Afdeling 5.3 Omgevingswaarden geluidproductie

Artikel 5.7 Geluidproductieplafonds provinciale wegen

1

Als wegen in beheer bij de provincie waarvoor Provinciale Staten aan weerszijden geluidproductieplafonds vaststellen, wordt aangewezen het werkingsgebied Wegen met provinciale geluidproductieplafonds.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten de geluidproductieplafonds vaststellen.

Artikel 5.8 Geluidproductieplafonds industrieterreinen

1

Als industrieterreinen waarvoor Provinciale Staten geluidproductieplafonds vaststellen, wordt aangewezen het werkingsgebied Industrieterrein met provinciale geluidproductieplafonds.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten de geluidproductieplafonds vaststellen.

Hoofdstuk 6 Instructieregels

Afdeling 6.1 Programma's

Paragraaf 6.1.1 Waterprogramma's

Artikel 6.1 Waterbeheerprogramma

1

Het waterbeheerprogramma bevat, naast het bepaalde in artikel 4.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, ten minste:

a. de beschrijving van de bestaande toestand van de watersystemen waarover het beheer zich uitstrekt;
b. het beleid inzake het beheer van de watersystemen gericht op de aan de watersystemen toegekende functies en doelstellingen;
c. de beschrijving van de maatregelen met prioriteitstelling en fasering, zodat de gestelde doelen zijn te realiseren;
d. een raming van de kosten van de gedurende de programmaperiode te nemen maatregelen, inzicht in de dekking van de kosten en een indicatie van het verloop van de op te leggen heffingen in de programmaperiode; en
e. een beschrijving van de wijze waarop het watersysteem is getoetst aan de omgevingswaarde met het oog op het voorkomen en beperken van wateroverlast als bedoeld in artikel 5.5 van deze verordening.

2

Bij de motivering van het waterbeheerprogramma worden in ieder geval betrokken:

a. de aan het programma ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de eventueel uitgevoerde onderzoeken;
b. welke maatregelen in het regionaal waterprogramma worden gerealiseerd door het uitvoeren van de in het eerste lid onder c genoemde maatregelen.

Paragraaf 6.1.2 Beheerplannen Natura 2000

Paragraaf 6.1.3 Faunabeheer

Artikel 6.2 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over een faunabeheerplan van een faunabeheereenheid.

Artikel 6.3 Inhoud, reikwijdte en geldigheidsduur faunabeheerplan

1

Een faunabeheerplan bevat:

a. een beschrijving van het planmatig, doelmatig, gecoördineerd en duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren;
b. een beschrijving van de planmatige, doelmatige, gecoördineerde en duurzame bestrijding van schade veroorzaakt door in het wild levende dieren; en
c. een rapportage van de uitoefening van de jacht.

2

Een faunabeheerplan geldt voor ten minste 5.000 hectare van het gehele werkgebied van de faunabeheereenheid.

3

Een faunabeheerplan heeft een geldigheidsduur van ten hoogste zes jaren.

4

Gedeputeerde Staten kunnen eenmaal instemmen met een verzoek van de faunabeheereenheid om de geldigheidsduur van een faunabeheerplan te verlengen voor de duur van maximaal een jaar.

Artikel 6.4 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen

1

Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens:

a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; en
b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven; en
c. de door dierenwelzijnsorganisaties uitgebrachte adviezen als bedoeld in Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid , derde Lid.

2

Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen:

a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen;
b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een vastgesteld telprotocol en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in Artikel 2.11;
c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en
d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig.

Artikel 6.5 Eisen aan een faunabeheerplan – duurzaam beheer van populaties

Indien sprake is van duurzaam beheer van populaties, bevat een faunabeheerplan tevens:

a. een beschrijving van de planmatige en gecoördineerde uitvoering van het duurzaam beheer van populaties;
b. kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten ten aanzien waarvan een duurzaam beheer noodzakelijk wordt geacht, met inbegrip van gegevens over de aanwezigheid van de populaties in het betrokken gebied;
c. een onderbouwing van de noodzaak van een duurzaam beheer van populaties van de in onderdeel b bedoelde diersoorten, waaronder een onderbouwing van de schade aan de doelstellingen als bedoeld in artikel 8.74j, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 4° voor vogels, artikel 8.74k, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 3° voor habitatrichtlijnsoorten, en artikel 8.74l, eerste lid, onderdeel b, onder 7° tot en met 13° voor andere soorten, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
d. een beschrijving van de mate waarin de in artikel 8.74j, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 4° voor vogels, artikel 8.74k, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 3° voor habitatrichtlijnsoorten, en artikel 8.74l, eerste lid, onderdeel b, onder 7° tot en met 13° voor andere soorten, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde belangen in de zes jaren voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan zijn geschaad;
e. de streefstand van de in onderdeel b bedoelde diersoorten;
f. per diersoort en gewas een beschrijving van de handelingen die in de zes jaren voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan zijn verricht ter voorkoming van schade aan de belangen ten behoeve waarvan die handelingen zijn verricht. Deze beschrijving bevat ten minste de volgende gegevens:
    1. een onderbouwing van de noodzaak van een duurzaam beheer of bestrijding van de in het faunabeheerplan beschreven diersoorten, waaronder een onderbouwde verwachting van de belangen die zouden worden geschaad, indien niet tot beheer of bestrijding zou worden overgegaan;
    2. een beschrijving van de mate waarin de belangen ten behoeve waarvan de handelingen worden verricht zijn geschaad in de zes jaren voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan; en
    3. per diersoort en gewas een beschrijving van de effectiviteit van de handelingen, voor zover daarover redelijkerwijs kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn.
g. voor zover het faunabeheerplan betrekking heeft op het beheer van edelherten, damherten, reeën of wilde zwijnen, een beschrijving van het voedselaanbod, de relatie tussen dit voedselaanbod en de grootte van de populatie van de betrokken dierensoorten alsmede de mogelijkheden van uitwisseling met aangrenzende terreinen;
h. een beschrijving van de plaatsen in het werkgebied van de faunabeheereenheid waar en de perioden in het jaar waarin de in onderdeel g bedoelde handelingen zullen plaatsvinden;
i. bepalingen over de voorwaarden waaronder het mogelijk is om gebruik te maken van een aan de faunabeheereenheid verleende omgevingsvergunning op gronden van jachthouders die niet bij de faunabeheereenheid zijn aangesloten, mits die gronden binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid vallen en voor zover die gronden plaatsen als bedoeld in onderdeel h omvatten waar planmatig beheer noodzakelijk is; en
j. per beheermaatregel een aanduiding welk wettelijk belang, als bedoeld in artikel 8.74j, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 4° voor vogels, artikel 8.74k, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 3° voor habitatrichtlijnsoorten, en artikel 8.74l, eerste lid, onderdeel b, onder 7° tot en met 13° voor andere soorten, van het Besluit kwaliteit leefomgeving deze activiteit dient.

Artikel 6.6 Eisen aan een faunabeheerplan - bestrijding van schade

Indien sprake is van schadebestrijding, bevat een faunabeheerplan tevens:

a. een beschrijving van de planmatige en gecoördineerde uitvoering van het duurzaam beheer van populaties;
b. kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten ten aanzien waarvan sprake is van schadebestrijding door grondgebruikers met inbegrip van gegevens over de aanwezigheid van de populaties in het betrokken gebied;
c. een onderbouwing van de noodzaak van schadebestrijding van de in onderdeel b bedoelde diersoorten, waaronder een onderbouwing van de schade aan de doelstellingen als bedoeld in artikel 8.74j, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 4° voor vogels, artikel 8.74k, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 3° voor habitatrichtlijnsoorten, en artikel 8.74l, eerste lid, onderdeel b, onder 7° tot en met 13° voor andere soorten, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
d. een beschrijving van de mate waarin de in onderdeel c bedoelde belangen in de 6 jaren voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan zijn geschaad;
e. per diersoort en gewas een beschrijving van de handelingen die in de 6 jaren voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan, zijn verricht om het schaden van de in artikel 8.74j, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 4° voor vogels, artikel 8.74k, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 3° voor habitatrichtlijnsoorten, en artikel 8.74l, eerste lid, onderdeel b, onder 7° tot en met 13° voor andere soorten, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde belangen te voorkomen, alsmede, voor zover daarover redelijkerwijs kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn, een beschrijving van de effectiviteit van die handelingen;
f. een beschrijving van de staat van instandhouding en hoe de gunstige staat van instandhouding gewaarborgd wordt;
g. per diersoort een beschrijving van de aard, omvang en noodzaak van de handelingen die zullen worden verricht om de schade zoals bedoeld in onderdeel c te voorkomen dan wel te beperken;
h. voor zover daarover kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn, een onderbouwde inschatting van de verwachte effectiviteit van de in onderdeel g bedoelde handelingen;
i. een beschrijving van de wijze waarop de effectiviteit van de voorgenomen handelingen zal worden bepaald;
j. een beschrijving van de plaatsen in het werkgebied van de faunabeheereenheid waar en de perioden in het jaar waarin de in onderdeel g bedoelde handelingen zullen plaatsvinden;
k. bepalingen over de voorwaarden waaronder het mogelijk is om gebruik te maken van een aan de faunabeheereenheid verleende omgevingsvergunning op gronden van jachthouders die niet bij de faunabeheereenheid zijn aangesloten, mits die gronden binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid vallen en voor zover die gronden plaatsen als bedoeld in onderdeel j omvatten waar planmatig beheer noodzakelijk is;
l. per beheermaatregel een aanduiding welk wettelijk belang, zoals uiteengezet in artikel 8.74j, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 4° voor vogels, artikel 8.74k, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 3° voor habitatrichtlijnsoorten, en artikel 8.74l, eerste lid, onderdeel b, onder 7° tot en met 13° voor andere soorten, van het Besluit kwaliteit leefomgeving deze activiteit dient; en
m. een gestructureerd plan waarin de inzet van passende en doeltreffende preventieve maatregelen wordt beschreven waarmee schade wordt voorkomen.

Artikel 6.7 Eisen aan een faunabeheerplan – uitoefening jacht

Een faunabeheerplan bevat met betrekking tot de uitoefening van de jacht tevens:

a. kwantitatieve gegevens over de populatieontwikkeling van de diersoorten ten aanzien waarvan de uitoefening van de jacht plaatsvindt; en
b. een overzicht van de gerealiseerde afschotgegevens per diersoort in de looptijd van het voorgaande faunabeheerplan.

Artikel 6.8 Uitzonderingsbepaling

Gedeputeerde Staten kunnen in bijzondere situaties in individuele gevallen besluiten om geen toepassing te geven aan, dan wel af te wijken van, een of meerdere bepalingen van deze paragraaf, voor zover toepassing van die bepalingen, gelet op de betrokken belangen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Paragraaf 6.1.4 Actieprogramma geluid

Afdeling 6.2 Omgevingsplannen

Paragraaf 6.2.1 Algemeen

Artikel 6.9 Uitvoeringstermijn

(gereserveerd)

Artikel 6.10 Bestaande situaties

1

Voor zover in deze afdeling gebruik wordt gemaakt van het begrip bestaand wordt hieronder begrepen:

a. op het tijdstip van inwerkingtreding van de betreffende bepaling rechtmatig aanwezig;
b. op het tijdstip van inwerkingtreding van de betreffende bepaling op grond van een omgevingsvergunning toegestaan of waarvoor op dat tijdstip een aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend die op grond van het toepasselijke omgevingsplan moet of kan worden verleend; of
c. op het tijdstip van inwerkingtreding van de betreffende bepaling op grond van een geldend omgevingsplan toegestaan.

2

Indien het eerste lid van toepassing is op bebouwing, kan het omgevingsplan het vervangen van deze bebouwing door bebouwing van gelijke aard en omvang toestaan.

Artikel 6.11 Ontheffingsbevoegdheid

1

Gedeputeerde Staten kunnen op aanvraag van burgemeester en wethouders ontheffing verlenen als bedoeld in artikel 2.32, eerste lid van de Omgevingswet, van de regels in afdeling 6.2.

2

Gedeputeerde Staten kunnen aan de ontheffing als bedoeld in het eerste lid voorschriften verbinden indien de belangen die gediend worden met de regels waarvan ontheffing wordt verleend dat noodzakelijk maken.

3

Een verleende ontheffing vervalt indien niet binnen twee jaar na het verlenen van de ontheffing een omgevingsplan is vastgesteld met gebruikmaking van de ontheffing.

4

Een aanvraag om een ontheffing bevat in ieder geval:

a. een beschrijving van de redenen waarom ontheffing wordt gevraagd;
b. een beschrijving van de mogelijke gevolgen van de ontheffing voor het belang dat beschermd wordt door de regels waarvan ontheffing wordt gevraagd;
c. een verbeelding van het beoogde werkingsgebied van de gevraagde ontheffing.

Paragraaf 6.2.2 Stedelijke functies

Subparagraaf 6.2.2.1 Algemeen

Artikel 6.12 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over:

a. nieuwe stedelijke ontwikkelingen voor het gehele provinciale grondgebied;
b. voormalige agrarische bouwpercelen in het werkingsgebied landelijk gebied ; en
c. kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde kleinschalige woningbouwontwikkelingen, in het werkingsgebied landelijk gebied .

Artikel 6.13 Nieuwe stedelijke ontwikkelingen

1

Een omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in een nieuwe stedelijke ontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio daarover gemaakte schriftelijke afspraken.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels stellen over de afspraken bedoeld in het eerste lid.

Artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het uitsluitend voorzien in een kleinschalige ontwikkeling, niet zijnde een kleinschalige woningbouwontwikkeling, als:

a. de ontwikkeling plaatsvindt op een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan;
b. het toegestane bebouwd oppervlak niet wordt vergroot; en
c. het aantal burgerwoningen niet toeneemt.

Artikel 6.15 Voormalige agrarische bouwpercelen

1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het voorzien in de mogelijkheid dat de rechtmatig aanwezige bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgactiviteiten, indien:

a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf;
b. deze activiteiten de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperken;
c. er geen buitenopslag buiten het bouwperceel plaatsvindt;
d. deze activiteiten aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking hebben en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie;
e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd;
f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgactiviteiten; en
g. in geval van verblijfsrecreatie permanente bewoning wordt verboden.

2

In aanvulling op het eerste lid kan bij een gebruiksgerichte paardenhouderij worden voorzien in een paardenbak, indien deze wordt gerealiseerd binnen het voormalige agrarische bouwperceel.

3

Het omgevingsplan kan voorzien in het toestaan van een burgerwoning, indien:

a. sprake is van een rechtmatig aanwezige agrarische bedrijfswoning;
b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt;
c. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; en
d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt.

4

In aanvulling op het derde lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van een tweede burgerwoning, indien meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt.

5

In aanvulling op het derde lid kan een omgevingsplan voorzien in het toestaan van meerdere burgerwoningen, indien deze worden gerealiseerd in een bestaande karakteristieke boerderij en geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing.

6

In aanvulling op het vierde lid kan het omgevingsplan voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken.

7

Afwijking van het in het vierde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds.

8

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen over de aard en omvang van de in het eerste lid genoemde activiteiten en over de toepassing van het zesde lid.

Artikel 6.16 Schuilstallen

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het voorzien in de bouw van een schuilstal, als:

a. deze uitsluitend is bedoeld als schuilvoorziening voor dieren voor weersomstandigheden;
b. het grondoppervlak van de schuilstal niet meer bedraagt dan 30 m^2; en
c. er niet meer dan één schuilstal per perceel met een minimumomvang van 5.000 m^2 wordt gebouwd.

Subparagraaf 6.2.2.2 Kleinschalige woningbouwontwikkeling en transformatie naar woningbouw in landelijk gebied
Artikel 6.17 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf gaat over:

a. Kleinschalige woningbouwontwikkeling in het werkingsgebied Landelijk gebied ;
b. transformatie van stedelijke voorzieningen naar wonen in het werkingsgebied Landelijk gebied .

Artikel 6.18 MRA landelijk gebied
1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied MRA - Landelijk gebied voorziet het niet in een kleinschalige woningbouwontwikkeling.

2

In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in maximaal twee burgerwoningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, indien:

a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is;
b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet beperkt;
c. sprake is van volledige beëindiging van de bestaande stedelijke voorziening;
d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt; en
e. voor een tweede burgerwoning meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt.

Artikel 6.19 Noord-Holland Noord landelijk gebied
1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het alleen voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio daarover gemaakte schriftelijke afspraken.

2

De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten.

3

In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in maximaal twee burgerwoningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, indien:

a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is;
b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet beperkt;
c. sprake is van volledige beëindiging van de bestaande stedelijke voorziening;
d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt; en
e. voor een tweede burgerwoning meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt.

4

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de afspraken bedoeld in het eerste lid.

Subparagraaf 6.2.2.3 Detailhandel
Artikel 6.20 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf gaat over detailhandel.

Artikel 6.21 Detailhandel algemeen

1

Een omgevingsplan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden.

2

Een omgevingsplan kan alleen uitbreiding van detailhandel van meer dan 1.500 m^2 winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden mogelijk maken, als:

a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en
b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.

3

Bij bestaande winkelgebieden die groter zijn 25.000 m^2 winkelvloeroppervlak geldt het gestelde in het tweede lid bij uitbreiding van detailhandel met meer dan 3.000 m^2 winkelvloeroppervlak.

Artikel 6.22 Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties

1

Een omgevingsplan kan alleen nieuwe detailhandel mogelijk maken op bedrijventerreinen of kantoorlocaties, indien sprake is van detailhandel in de vorm van:

a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel;
b. detailhandel die zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening en daarop nauw aansluit;
c. brand- of explosiegevaarlijke detailhandel; of
d. Volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is.

2

Als het totaal winkelvloeroppervlak van de nieuwe volumineuze detailhandel meer dan 1.500 m^2 bedraagt, geldt aanvullend dat:

a. dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden ; en
b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.

Artikel 6.23 Detailhandel in landelijk gebied

Een omgevingsplan maakt ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij

a. deze onderdeel vormt van een nieuw winkelgebied in een grootschalige stads- of dorpsontwikkeling;
b. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden ; en
c. bij nieuwe detailhandel van meer dan 1.500 m^2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.

Subparagraaf 6.2.2.4 Verblijfsrecreatie

Artikel 6.24 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf gaat over bestaande en nieuwe verblijfsrecreatie.

Artikel 6.25 Verblijfsrecreatie

1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied borgt het bij bestaande en nieuwe verblijfsrecreatie de geformuleerde ambities van de binnen een regio opgestelde afspraken voor verblijfsrecreatie.

2

Het omgevingsplan voorziet bij bestaande en nieuwe verblijfsrecreatie alleen in de mogelijkheid voor kort verblijf waarbij de verblijfsrecreant elders een hoofdverblijf heeft.

3

Het omgevingsplan stelt voor reeds bestaande bedrijfsmatig geëxploiteerde parken en alle nieuw te vestigen verblijfsrecreatie regels ter waarborging van een bedrijfsmatige exploitatie.

Artikel 6.26 Tijdelijke regel transformatie recreatieparken

1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het voorzien in de transformatie van een

rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een stedelijke voorziening, indien:

a. het betreffende omgevingsplan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027;
b. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft;
c. de fysieke uitstraling van de locatie op de omgeving naar aard en omvang gelijkwaardig blijft, waarbij het toegestane bebouwde oppervlak in ieder geval niet mag toenemen; en
d. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat;.

2

Bij toepassing van het eerste lid kan worden afgeweken van Artikel 6.19 , tweede Lid en Artikel 6.19 , derde Lid.

3

Het omgevingsplan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien:

a. het betreffende omgevingsplan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027;
b. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft;
c. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening;
d. het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar;
e. het omgevingsplan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; en
f. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

4

Bij toepassing van het derde lid kan worden afgeweken van Artikel 6.13, Artikel 6.19 , tweede Lid en Artikel 6.19 , derde Lid en Artikel 6.59 , tweede Lid.

5

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de toepassing van dit artikel.

Subparagraaf 6.2.2.5 Logiesactiviteiten op bedrijventerreinen

Artikel 6.27 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf gaat over het toestaan van logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op bedrijventerreinen.

Artikel 6.28 Logiesactiviteiten werknemers bedrijventerrein

1

Een omgevingsplan kan alleen logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op een bedrijventerrein mogelijk maken indien:

a. de logiesactiviteiten zien op kort verblijf ;
b. op de locatie kan worden voorzien in een aanvaardbaar leef-/verblijfklimaat, mede gelet op de situering van de logiesactiviteiten op het bedrijventerrein en de aanwezigheid van stedelijke voorzieningen in de nabije omgeving;
c. omliggende bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd; en
d. de logiesactiviteiten worden toegestaan voor een periode van maximaal 10 jaar.

2

In het omgevingsplan wordt in de toelichting gemotiveerd dat:

a. wordt voorzien in een regionale behoefte aan logiesplekken ten behoeve van werknemers; en
b. de locatie van de logiesactiviteiten niet benodigd is voor het bedrijventerrein .

Subparagraaf 6.2.2.6 Industrieterreinen van provinciaal belang

Artikel 6.29 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf gaat over industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied.

Artikel 6.30 Industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied

1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Industrieterrein van provinciaal belang, wordt de hoogst mogelijke milieucategorie van de staat van bedrijfsactiviteiten niet verlaagd.

2

Het omgevingsplan voorziet, indien bedrijven met milieucategorie 4.1 of hoger van de staat van bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan, alleen in een nieuwe activiteit of wijziging van een bestaande activiteit:

a. ten behoeve van de energietransitie of circulaire activiteiten en bedrijven; of
b. ten behoeve van havengebonden of havengerelateerde activiteiten.

3

In afwijking van het tweede lid is het tijdelijk gebruik van gronden toegestaan, indien het gebruik:

a. de benodigde fysieke en milieugebruiksruimte voor de energietransitie, circulaire activiteiten en bedrijven of havengebonden of havengerelateerde activiteiten niet beperkt; en
b. ten hoogste vijf jaar duurt.

Artikel 6.31 Milieucontour industrieterrein van provinciaal belang

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Milieucontour industrieterrein van provinciaal belang , voorziet het alleen in een nieuwe activiteit of wijziging van een bestaande activiteit, als:

a. er geen beperkingen optreden voor de bestaande milieugebruiksruimte voor geluid, geur of omgevingsveiligheid voor bedrijven op het industrieterrein van provinciaal belang; en
b. in het geval van woningen of andere milieugevoelige objecten:
    1. rekening wordt gehouden met de milieubelasting van het industrieterrein van provinciaal belang op de desbetreffende locatie; en
    2. de redenen worden vermeld om op de desbetreffende locatie een nieuw milieugevoelig object toe te staan, voorzien van een afweging over de verwachte kwaliteit van de leefomgeving, de aan de zijde van de ontvanger zo nodig te treffen maatregelen alsmede de uitkomsten van onderzoek naar de haalbaarheid van die maatregelen.

Artikel 6.32 Transformatiegebied industrieterrein van provinciaal belang

Voor zover een omgevingsplan betrekking heeft op het werkingsgebied Transformatiegebied industrieterrein van provinciaal belang is Artikel 6.31 van overeenkomstige toepassing.

Subparagraaf 6.2.2.7 Wonen binnen de LIB 5 zone Schiphol

Artikel 6.33 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf ziet op het toevoegen van woningen binnen de LIB 5 zone Schiphol, zijnde het afwegingsgebied 5 zoals bedoeld in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.

Artikel 6.34 Woningen binnen de LIB 5 zone Schiphol

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied LIB 5 zone Schiphol staat het alleen nieuwe woningen toe, als in de motivering van het omgevingsplan rekenschap wordt gegeven van het feit dat op de betreffende locatie sprake is van geluid vanwege het luchtverkeer en de redenen worden vermeld die er toe hebben geleid om op de betreffende locatie nieuwe woningen toe te staan.

Paragraaf 6.2.3 Duurzame energie

Subparagraaf 6.2.3.1 Windenergie

Artikel 6.35 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf gaat over het bouwen, opschalen en vervangen van windturbines.

Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden

1

Een omgevingsplan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Zoekgebieden wind en wind & zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter als;

a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast;
b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines .

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de zorgvuldige ruimtelijke inpassing als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 6.37 Kleine windturbines in landelijk gebied

1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het, in afwijking van Artikel 6.36 , ook buiten de zoekgebieden zoals opgenomen in de Regionale energiestrategieën Noord-Holland Noord 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0 voorzien in de bouw van één windturbine , als:

a. de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan;

b. de ashoogte niet meer bedraagt dan 15 meter vanaf het maaiveld;
c. de windturbine in landschappelijk opzicht aansluit op de bijbehorende bebouwing ; en
d. de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de zorgvuldige ruimtelijke inpassing als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 6.38 Vervanging windturbines

In afwijking van Artikel 6.36 kan een omgevingsplan ook buiten de zoekgebieden zoals opgenomen in de Regionale energiestrategieën Noord-Holland Noord 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0 vervanging van een of meer met vergunning gebouwde windturbines mogelijk maken mits sprake is van eenzelfde aantal of minder windturbines met eenzelfde, vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm.

Subparagraaf 6.2.3.2 Zonne-energie
Artikel 6.39 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf gaat over het oprichten van opstellingen voor zonne-energie in het werkingsgebied Landelijk gebied.

Artikel 6.40 Opstellingen voor zonne-energie
1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied is het oprichten van een of meer opstellingen voor zonne-energie uitsluitend mogelijk als:

a. een termijnstelling geldt van maximaal 25 jaar, waarbij geldt dat na het verstrijken van deze termijn de bestaande toestand wordt hersteld; en
b. voor het gestelde onder a financiële zekerheid wordt gesteld.

2

De termijnstelling als bedoeld in het eerste lid is niet van toepassing op het oprichten van een of meer opstellingen voor zonne-energie op locaties die in gebruik zijn als nutsvoorziening, voor de waterhuishouding, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of infrastructuur voor het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit.

3

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste en tweede lid.

Paragraaf 6.2.4 Land- en tuinbouw
Artikel 6.41 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over de land- en tuinbouw en daarmee samenhangende activiteiten.

Artikel 6.42 Agrarische bedrijven
1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied agrarische bedrijven kan het voorzien in agrarische bedrijven , waarbij geldt dat:

a. nieuwe glastuinbouwbedrijven niet zijn toegestaan;
b. nieuwe zaadveredelingsbedrijven niet zijn toegestaan;
c. bebouwing wordt geconcentreerd in een bouwperceel, waarbij de omvang van het bouwperceel ten hoogste 2 hectare bedraagt;
d. bij het toestaan van een nieuw bouwperceel wordt gemotiveerd waarom niet op bestaande bouwpercelen in de behoefte kan worden voorzien, waarbij ingegaan wordt op de mogelijkheden tot hergebruik van bouwpercelen die niet meer voor agrarische activiteiten worden benut en op het combineren van agrarische activiteiten op bestaande bouwpercelen;
e. in afwijking van onderdeel c een omvang van het bouwperceel van meer dan 2 hectare is toegestaan, indien de uitbreiding noodzakelijk is voor het agrarisch productieproces en het geen glastuinbouwbedrijf betreft;
f. in afwijking van onderdeel c een omvang van het bouwperceel voor een glastuinbouwbedrijf van meer dan 2 hectare is toegestaan, indien het bedrijf grenst aan bestaand stedelijk gebied, niet grenst aan andere glastuinbouwbedrijven , sprake is van grondgebonden teelt en sprake is van aantoonbare duurzame synergie met aangrenzende stedelijke functies ;
g. per volwaardig agrarisch bedrijf ten hoogste één bedrijfswoning kan worden toegestaan;
h. in afwijking van onderdeel g een extra bedrijfswoning kan worden toegestaan, indien dit noodzakelijk is voor het toezicht op de bedrijfsvoering;
i. kan worden voorzien in logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers, indien;
    1. de huisvesting wordt voorzien binnen het bouwperceel; en
    2. het een ondergeschikte activiteit ten behoeve van een volwaardig agrarisch bedrijf betreft;
j. indien het agrarisch bedrijf is gelegen in veenpolderlandschap, het omgevingsplan een verbod bevat op het scheuren van grasland.

2

Niet-agrarische bedrijfsactiviteiten zijn als onderdeel van een agrarisch bedrijf toegestaan, waarbij geldt dat:

a. uitsluitend kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij, detailhandel en zorgactiviteiten zijn toegestaan; en
b. de omvang past binnen de op basis van het eerste lid bepaalde omvang van het bouwperceel.

3

Agrarisch aanverwante bedrijven zijn als zelfstandig bedrijf toegestaan, indien:

a. het een uitbreiding van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf betreft;
b. het een verplaatsing van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf betreft en gemotiveerd wordt waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in de regio in de verplaatsing kan worden voorzien en waarom hergebruik van percelen die niet meer voor de agrarische functie worden benut niet mogelijk is; en
c. de omvang van een bouwperceel na toepassing van onderdeel a of onderdeel b ten hoogste 2 hectare bedraagt.

Artikel 6.43 Intensieve veehouderij

1

Een omgevingsplan voorziet niet in de nieuwvestiging van intensieve veehouderij of de al dan niet gedeeltelijke omschakeling van bestaande agrarische bedrijven naar intensieve veehouderij.

2

In afwijking van het eerste lid is vestiging van intensieve veehouderij mogelijk indien dit zich richt op verplaatsing van op 30 november 2011 in Noord-Holland bestaande intensieve veehouderij .

3

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op een bestaande intensieve veehouderij zoals bedoeld in het tweede lid, geldt bij uitbreiding dat ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren.

Artikel 6.44 Geitenhouderijen

1

Een omgevingsplan voorziet niet in:

a. nieuwvestiging van geitenhouderijen, al dan niet als neventak;
b. het geheel of gedeeltelijk wijzigen van een agrarisch bedrijf naar geitenhouderij; of
c. het uitbreiden van een geitenhouderij, door het aantal geiten dat wordt gehouden te vergroten.

2

Voor de bepaling van het aantal aanwezige geiten als bedoeld in het eerste lid, kan gebruik worden gemaakt van het aantal geiten zoals opgenomen in:

a. een melding als bedoeld in artikel 4.808 van het Besluit activiteiten leefomgeving indien deze melding heeft plaatsgevonden vóór 12 december 2018; of
b. het I&R-systeem zoals bedoeld in de Regeling identificatie en registratie van dieren of een daarmee gelijk te stellen registratiesysteem indien deze registratie heeft plaatsgevonden vóór 12 december 2018.

Artikel 6.45 Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt toegestaan

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt kan het grondbewerkingen zoals bezanden, omzetten en opspuiten ten behoeve van de permanente bollenteelt toestaan.

Artikel 6.46 Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt uitgesloten

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt uitgesloten , sluit het grondbewerkingen zoals bezanden, omzetten en opspuiten ten behoeve van de permanente bollenteelt uit.

Artikel 6.47 Glastuinbouwconcentratiegebied

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied kan het voorzien in glastuinbouwbedrijven, waarbij geldt dat:

a. er geen maximum omvang van het bouwperceel geldt.
b. de bebouwing op het bouwperceel, met uitzondering van de bedrijfswoning bedoeld onder d, voor ten minste 85% bestaat uit kassen.
c. in afwijking van onderdeel b kan het daar genoemde percentage worden verlaagd tot 70% indien dit noodzakelijk is voor bedrijfsfuncties gericht op zaadveredeling, plantveredeling of scholing of onderzoek ten behoeve van de glastuinbouw.
d. per volwaardig glastuinbouwbedrijf ten hoogste één bedrijfswoning wordt toegestaan.
e. nieuwe burgerwoningen, waaronder de omzetting van bedrijfswoningen naar burgerwoningen, niet zijn toegestaan.

f. andere agrarische bedrijven dan glastuinbouwbedrijven zijn toegestaan, waarbij Artikel 6.42 , eerste Lid onderdeel b tot en met i van overeenkomstige toepassing is, met dien verstande dat de extra bedrijfswoning zoals bedoeld in onderdeel h niet is toegestaan.
g. niet-agrarische bedrijfsactiviteiten als onderdeel van een agrarisch bedrijf, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf, zijn toegestaan, waarbij Artikel 6.42 , tweede Lid van overeenkomstige toepassing is en aangetoond wordt dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het werkingsgebied Glastuinbouwconcentratiegebied voor glastuinbouw.
h. kan worden voorzien in logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers, indien;
    1. de huisvesting wordt voorzien binnen het bouwperceel; en
    2. het een ondergeschikte activiteit ten behoeve van een volwaardig glastuinbouwbedrijf betreft;
i. niet-agrarische bedrijfsactiviteiten als onderdeel van glastuinbouwbedrijven zijn toegestaan indien:
    1. deze functies noodzakelijk zijn voor het primaire productieproces glastuinbouw;
    2. deze functies aantoonbaar bijdragen aan de verduurzaming van het primaire glastuinbouwbedrijf; of
    3. deze functies gericht zijn op zaadveredeling, plantenveredeling, scholing en onderzoek ten behoeve van de glastuinbouw
j. Niet-agrarische bedrijfsactiviteiten zijn als zelfstandig bedrijf toegestaan, indien:
    1. het een uitbreiding van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf betreft waarbij de omvang van het bouwperceel na uitbreiding ten hoogste 2 hectare bedraagt;
    2. deze primair gericht zijn op de verduurzaming van aanwezige glastuinbouwbedrijven en het verduurzamingsdoel niet in dezelfde mate bereikt kan worden door vestiging buiten het glastuinbouwconcentratiegebied en aangetoond wordt dat geen aantasting plaatsvindt van de structuur en de bruikbaarheid van het glastuinbouwconcentratiegebied voor glastuinbouw.

Artikel 6.48 Zaadveredelingsconcentratiegebied

1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Zaadveredelingsconcentratiegebied kan het voorzien in nieuwe zaadveredelingsbedrijven. Hierbij geldt voor zaadveredelingsbedrijven geen maximale omvang van het bouwperceel.

2

Het omgevingsplan kan voorzien in andere agrarische bedrijven, niet zijnde glastuinbouwbedrijven, waarbij Artikel 6.42 , eerste Lid onderdeel b tot en met i van overeenkomstige toepassing is.

3

Het omgevingsplan kan voorzien in niet-agrarische bedrijfsactiviteiten als onderdeel van een agrarisch bedrijf, waarbij Artikel 6.42 , tweede Lid van overeenkomstige toepassing is.

4

Het omgevingsplan kan voorzien in niet-agrarische bedrijfsactiviteiten als zelfstandig bedrijf, waarbij Artikel 6.42 , derde Lid van overeenkomstige toepassing is.

Artikel 6.49 Bestaand zaadveredelingsbedrijf

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Bestaand zaadveredelingsbedrijf kan het voorzien in de uitbreiding van een bestaand zaadveredelingsbedrijf. Hierbij geldt geen maximale omvang van het bouwperceel.

Artikel 6.50 Tuinbouwconcentratiegebied

1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Tuinbouwconcentratiegebied kan het voorzien in de uitbreiding van bestaande glastuinbouwbedrijven waarbij er geen maximale omvang geldt voor het bouwperceel, met dien verstande dat nieuwe bedrijfswoningen niet zijn toegestaan.

2

Het omgevingsplan kan voorzien in andere agrarische bedrijven, waarbij Artikel 6.42 , eerste Lid van overeenkomstige toepassing is, met dien verstande dat nieuwe bedrijfswoningen niet zijn toegestaan.

3

Een nieuwe burgerwoning is uitsluitend toegestaan indien sprake is van het omzetten van een bestaande bedrijfswoning naar een burgerwoning, waarbij het grondoppervlak van de bij de woning behorende gronden ten hoogste 1.000 m^2 bedraagt.

4

Niet-agrarische bedrijfsactiviteiten zijn als onderdeel van een agrarisch bedrijf toegestaan, waarbij Artikel 6.42 , tweede Lid van overeenkomstige toepassing is en aangetoond wordt dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het tuinbouwconcentratiegebied voor tuinbouw.

5

Agrarisch aanverwante bedrijven zijn als zelfstandig bedrijf toegestaan, waarbij Artikel 6.42 , derde Lid van overeenkomstige toepassing is.

Paragraaf 6.2.5 Beschermd landelijk gebied

Subparagraaf 6.2.5.1 Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen

Artikel 6.51 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf gaat over de gebieden die Provinciale Staten op grond van artikel 7.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in de provincie Noord-Holland hebben aangewezen als het werkingsgebied natuurnetwerk Nederland en geometrisch hebben vastgelegd en over het werkingsgebied natuurverbindingen die Provinciale Staten hebben aangewezen als onmisbaar voor het volwaardig functioneren van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 6.52 Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland en de natuurverbindingen zijn opgenomen in Bijlage 6 bij deze verordening.

Artikel 6.53 Bescherming natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen

1

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een locatie binnen het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland of het werkingsgebied Natuurverbindingen bevat regels gericht op de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden en verzekert dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang niet achteruitgaan en dat de kwaliteit van de samenhang tussen die gebieden wordt behouden.

2

In afwijking van het eerste lid geldt voor een locatie waar het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbinding nog niet is gerealiseerd en die nog in gebruik is voor een andere functie dan natuur, dat een omgevingsplan regels bevat die in ieder geval inhouden dat realisatie van de wezenlijke kenmerken en waarden niet verder wordt belemmerd.

Artikel 6.54 Activiteiten in natuurnetwerk Nederland of natuurverbindingen

Een omgevingsplan maakt geen nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten binnen het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland of het werkingsgebied natuurverbindingen mogelijk die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen die gebieden, tenzij sprake is van:

a. nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten, voor zover:
    1. er sprake is van groot openbaar belang;
    2. er geen reële alternatieven zijn; en
    3. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig en tijdig worden gecompenseerd.
b. nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten, voor zover:
    1. de activiteiten die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden worden gecompenseerd;
    2. de compensatie inhoudt dat de uitvoering van het geheel van activiteiten gezamenlijk binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor de werkingsgebieden natuurnetwerk Nederland of natuurverbindingen voor wat betreft kwaliteit en samenhang;
    3. de oppervlakte van het werkingsgebied natuurnetwerk Nederland tenminste gelijk blijft;
    4. rekening wordt gehouden met de omstandigheid dat de locatie waarop de activiteit plaatsvindt mogelijk gelegen is in een gebied van het Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen dat omringd wordt door of grenst aan Bijzonder provinciaal landschap.
    5. er een gebiedsvisie wordt opgesteld waarin wordt onderbouwd dat wordt voldaan aan het gestelde onder 1 tot en met 4 van dit onderdeel.
c. een beperkte toevoeging van nieuwe activiteiten aan of een beperkte wijziging van bestaande activiteiten, mits:
    1. deze toevoeging of wijziging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteit;
    2. deze toevoeging of wijziging ondergeschikt is aan de bestaande activiteiten; en
    3. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig en tijdig worden gecompenseerd.

Artikel 6.55 Wijziging begrenzing

1

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald Gedeputeerde Staten de begrenzing van de werkingsgebieden Natuurnetwerk Nederland en Natuurverbindingen kunnen wijzigen, mits de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en de samenhang tussen de gebieden wordt behouden.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten de begrenzing van de werkingsgebieden Natuurnetwerk Nederland en Natuurverbindingen, in afwijking van het eerste lid, kunnen wijzigen ter verbetering van kennelijke onjuistheden.

Artikel 6.56 Regels Gedeputeerde Staten

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen aan:

a. de motivering van een omgevingsplan met betrekking tot het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen;
b. de wijze van compensatie als bedoeld in Artikel 6.54;

c. de activiteiten als bedoeld in Artikel 6.54.

Subparagraaf 6.2.5.2 Bijzonder provinciaal landschap
Artikel 6.57 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf gaat over ruimtelijke ontwikkelingen in het werkingsgebied bijzonder Provinciaal Landschap.

Artikel 6.58 Kernkwaliteiten Bijzonder provinciaal landschap

De kernkwaliteiten van het werkingsgebied bijzonder provinciaal landschap zijn vastgelegd in Bijlage 7.

Artikel 6.59 Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap

1

Een omgevingsplan ter plaatse van het werkingsgebied Bijzonder provinciaal landschap bevat regels ter bescherming van de voorkomende kernkwaliteiten.

2

In afwijking van Artikel 6.13 bevat het omgevingsplan geen regels die een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken.

3

Het omgevingsplan kan regels bevatten die een andere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling dan een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, mits deze ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast.

4

De motivering van het omgevingsplan bevat een beschrijving van de voorkomende kernkwaliteiten en een motivering van de wijze waarop wordt voldaan aan het eerste en, indien van toepassing, het derde lid.

5

Indien uit de motivering volgt dat maatregelen noodzakelijk zijn om te voldoen aan het bepaalde in het derde lid, dan dient de uitvoering hiervan te zijn geborgd bij de vaststelling van het omgevingsplan.

6

In afwijking van het derde lid kan het omgevingsplan regels bevatten die de volgende ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken:

a. een uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare; of
b. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42 , eerste Lid, onder e en f en Artikel 6.42 , tweede Lid en Artikel 6.42 , derde Lid.

7

In afwijking van het tweede en derde lid kan het omgevingsplan een nieuwe stedelijke ontwikkeling of een andere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling die de kernkwaliteiten aantast mogelijk maken, indien:

a. er sprake is van groot openbaar belang;
b. er geen reële alternatieven zijn; en
c. de aantasting zoveel mogelijk wordt beperkt en de aantasting wordt gecompenseerd.

8

In afwijking van het tweede en derde lid kan het omgevingsplan voorzien in woningbouw overeenkomstig de afspraken tussen Rijk, provincie en betrokken gemeenten met betrekking tot de Pilot Waterland.

9

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de motivering als bedoeld in het vierde lid en over de wijze van compensatie als bedoeld in het zevende lid, aanhef en onderdeel c.

10

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten de kernkwaliteiten zoals opgenomen in Bijlage 7 kunnen wijzigen.

Subparagraaf 6.2.5.3 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde
Artikel 6.60 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde die op grond van artikel 7.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in samenhang met artikel 2.42 van de Omgevingsregeling zijn aangewezen:

a. Droogmakerij de Beemster;
b. Stelling van Amsterdam; en
c. Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Artikel 6.61 Kernkwaliteiten Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarden

De kernkwaliteiten van de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde zijn uitgewerkt en geobjectiveerd in bijlage 8a en bijlage 8b.

Artikel 6.62 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

1

Voor zover een omgevingsplan betrekking heeft op het werkingsgebied Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde bevat het regels gericht op de instandhouding of versterking van de kernkwaliteiten van de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

2

Het omgevingsplan voorziet uitsluitend in nieuwe activiteiten die de kernkwaliteiten als bedoeld in artikel 6.61 niet aantasten.

3

In afwijking van het tweede lid kan het omgevingsplan voorzien in een grootschalige stads- of dorpsontwikkelingslocatie of glastuinbouwlocatie dan wel een grootschalig bedrijventerrein of infrastructuurproject, voor zover:

a. er sprake is van een groot openbaar belang;
b. er geen reële alternatieven zijn; en
c. er voldoende maatregelen worden getroffen om de nadelige effecten van de ontwikkeling op de instandhouding of versterking van de kernkwaliteiten als bedoeld in artikel 6.61 te mitigeren of te compenseren.

4

Ter plaatse van Droogmakerij de Beemster voorziet een omgevingsplan niet in een windturbine.

5

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen ten aanzien van de wijze waarop compensatie als bedoeld in het derde lid, onder c, plaatsvindt.

Subparagraaf 6.2.5.4 Strandzonering

Artikel 6.63 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf gaat over de zonering van de Noord-Hollandse stranden zoals vastgelegd in Strandzonering NH2025 als onderdeel van het Toekomstperspectief Kust 2040.

Artikel 6.64 Seizoensstrand

1

Voor zover een omgevingsplan betrekking heeft op het werkingsgebied Strandzonering - seizoenstrand voorziet het alleen in seizoensgebonden bouwwerken in de periode van 1 februari tot 1 november.

2

Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken van openbaar belang als bedoeld in artikel 5.40, tweede lid onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 6.65 Natuurstrand

1

Voor zover een omgevingsplan betrekking heeft op het werkingsgebied Strandzonering - natuurstrand voorziet het niet in bouwwerken.

2

Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken van openbaar belang als bedoeld in artikel 5.40, tweede lid onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Subparagraaf 6.2.5.5 Stiltegebieden

Artikel 6.66 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf is van toepassing op geluidsbronnen en activiteiten in het werkingsgebied stiltegebieden waardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden in

een stiltegebied kan worden verstoord.

Artikel 6.67 Instructieregel activiteiten in stiltegebied

1

In een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het werkingsgebied stiltegebieden wordt rekening gehouden met een maximaal toelaatbare waarde voor het 24-uursgemiddelde geluidsniveau afkomstig van activiteiten in het stiltegebied van LAeq,24h = 35 dB(A) op 50 m afstand vanaf de activiteit.

2

De afstand wordt gemeten vanaf:

a. de geluidsbron; of
b. de begrenzing van de activiteit, als het een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betreft.

3

Voor de toepassing van het tweede lid, onder a, worden geluidsbronnen van activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die elkaar functioneel ondersteunen of die ieder een hoofdactiviteit ondersteunen als één geluidsbron aangemerkt.

4

Het eerste lid geldt niet voor activiteiten die zijn uitgezonderd van de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen in Afdeling 4.3 .

5

Het bevoegd gezag kan van de richtwaarde, bedoeld in het eerste lid, afwijken indien:

a. sprake is van een groot openbaar belang;
b. er geen reële alternatieven zijn; en
c. is aangetoond dat de afwijking van de richtwaarde zo minimaal mogelijk is.

Paragraaf 6.2.6 Ruimtelijke inpassing in landelijk gebied

Artikel 6.68 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over de ruimtelijke kwaliteit van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het werkingsgebied Landelijk gebied.

Artikel 6.69 Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

1

De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie beschrijft de provinciale belangen ten aanzien van landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie vaststellen.

Artikel 6.70 Ruimtelijke kwaliteitseis ingeval van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in het landelijk gebied

1

Bij de inpassing van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied, wordt in het omgevingsplan, gelet op de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie:

a. rekening gehouden met: de ambities en ontwikkelprincipes van het toepasselijke ensemble en van de toepasselijke provinciale structuren;
b. bij de inpassing betrokken: de kansen zoals beschreven bij de ambities en ontwikkelprincipes; en
c. bij de inpassing betrokken: de ontstaansgeschiedenis en de kernwaarden van het toepasselijke ensemble en van de toepasselijke provinciale structuren.

2

In aanvulling op het eerste lid, wordt bij de inpassing van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in de Amstelscheg rekening gehouden met de karakteristieken en de ontwerpprincipes inzake de samenhang, de ruimtelijke kwaliteit en de identiteit van het landschap, zoals beschreven in het door Gedeputeerde Staten vastgestelde rapport ‘Gebiedsperspectief en Beeldkwaliteit Amstelscheg’ (nr. 2011-66880).

3

Gedeputeerde Staten, het dagelijks bestuur van het betrokken waterschap of het College van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente kunnen de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies vragen, ook in een vroeg stadium, inzake de locatie afweging of de ruimtelijke inpassing.

Paragraaf 6.2.7 Cultureel erfgoed

Artikel 6.71 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over beschermenswaardig cultureel erfgoed.

Artikel 6.72 Provinciaal monument

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten bevat het de volgende regels:

Artikel x1 Zorgplicht provinciaal monument

Degene die een activiteit die een provinciaal monument betreft verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot het beschadigen of vernielen van een monument, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om deze beschadiging of vernieling te voorkomen.

Artikel x2 Verboden activiteiten

Op de locatie 'provinciaal monument' is het verboden:

a. het daar aanwezige monument te beschadigen of te vernielen; of
b. aan het daar aanwezige monument onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is.

Artikel x3 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten

Op de locatie 'provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Artikel x4 Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen

a. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om
    1. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of
    2. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft;
b. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om:
    1. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of
    2. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m^3.

Artikel x5 Aanvraagvereisten

De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3

Artikel x6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

a. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg.
b. In afwijking van het bepaalde in onderdeel a kan de omgevingsvergunning worden verleend als de activiteit in het belang is van de waterveiligheid, mits er geen reële alternatieven zijn en wordt aangetoond dat de beschadiging van het monument zo minimaal mogelijk is.
c. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen:
    1. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten;
    2. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten;
    3. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en
    4. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, bij voorkeur in situ.

Artikel x7 Voorschriften omgevingsvergunning

Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x6. Daarbij geldt dat:

a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie;
b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot:
    1. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden;
    2. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;
    3. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en
    4. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet;
c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht.

Artikel x8 Aanwijzing adviseurs

a. Gedeputeerde Staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld

in artikel x3.
b. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is.
c. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.

Artikel 6.73 Provinciaal beschermde structuur

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Cultureel Erfgoed - provinciaal beschermde structuur bevat het de volgende regels:

Artikel x1 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten

a. Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk in een provinciaal beschermde structuur.
b. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid kan worden geweigerd indien naar het oordeel van het bevoegd gezag niet aannemelijk is dat op de plaats van het te slopen bouwwerk een ander bouwwerk kan of zal worden gebouwd dat past in het karakter van de provinciaal beschermde structuur.

Artikel x2 Aanwijzing adviseurs

a. Gedeputeerde Staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x1.
b. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x1 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is.
c. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.

Paragraaf 6.2.8 Klimaatadaptatie
Artikel 6.74 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over het rekening houden met risico's ten aanzien van klimaatverandering bij nieuwe ontwikkelingen en het inventariseren van mogelijke adaptatiemaatregelen.

Artikel 6.75 Klimaatadaptatie
1

De motivering van een omgevingsplan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering.

2

In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op:

a. wateroverlast;
b. overstroming;
c. hitte;
d. waterbeschikbaarheid; en
e. verzilting.

3

De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt.

4

De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.

Paragraaf 6.2.9 Provinciale wegen
Artikel 6.76 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over de inrichting, het onderhoud en het gebruik van Provinciale wegen, anders dan door of namens de wegbeheerder in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van een weg of de regeling van het verkeer over die weg.

Artikel 6.77 Omgevingsplan provinciale wegen

In een omgevingsplan dat van toepassing is op een provinciale weg worden geen regels gesteld die het gebruik, de instandhouding, de verbetering of de vernieuwing van die provinciale weg belemmeren.

Paragraaf 6.2.10 Regionale luchthavens

Artikel 6.78 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over de milieugebruiksruimte en de ruimtelijke indeling van het gebied van en rond de luchthavens van regionale betekenis met luchthavenbesluit, als bedoeld in afdeling 8.3.2 van de Wet luchtvaart.

Artikel 6.79 Luchthaven Hilversum

De gemeenteraad van de gemeente Hilversum en de gemeenteraad van Wijdemeren nemen overeenkomstig artikel 8.47, tweede lid, artikel 8.8 en 8.9 van de Wet Luchtvaart, bij de vaststelling van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit het in Artikel 4.100 Luchthavengebied Luchthaven Hilversum opgenomen gebied in acht.

Artikel 6.80 Luchthaven Texel

De gemeenteraad van de gemeente Texel neemt overeenkomstig artikel 8.47, tweede lid, artikel 8.8 en8.9 van de Wet Luchtvaart, bij de vaststelling van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit het in Artikel 4.103 Luchthavengebied luchthaven Texel opgenomen gebied in acht.

Artikel 6.81 Luchthaven Loodswezen IJmuiden

De gemeenteraad van de gemeente Velsen neemt overeenkomstig artikel 8.47, tweede lid, artikel 8.8 en 8.9 van de Wet Luchtvaart, bij de vaststelling een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit het in Artikel 4.106 Luchthavengebied Loodswezen IJmuiden gebied in acht. De termijn als bedoeld in artikel 8.8, derde lid, van de Wet luchtvaart loopt tot 1 januari 2029.

Artikel 6.82 Luchthaven Amsterdam Heliport

De gemeenteraad van de gemeente Amsterdam, de gemeenteraad van Oostzaan en de gemeenteraad van Zaanstad nemen overeenkomstig artikel 8.47, tweede lid, artikel 8.8 en 8.9 van de Wet Luchtvaart, bij de vaststelling van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit het in Artikel 4.109 Luchthavengebied Amsterdam Heliport gebied in acht.

Paragraaf 6.2.11 Regionale waterkeringen

Artikel 6.83 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over regionale waterkeringen en beschermingszone regionale waterkering.

Artikel 6.84 Regionale waterkeringen

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied regionale waterkeringen voorziet het in regels die waterkerende activiteiten beschermen.

Artikel 6.85 Beperkingengebied regionale waterkering

1

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied beperkingengebied waterkeringen voorziet het niet in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

2

In afwijking van het eerste lid zijn nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk indien hierover overeenstemming is bereikt tussen betrokken gemeenten, waterbeheerder en provincie.

Afdeling 6.3 Projectbesluiten

Artikel 6.86 Projectbesluiten waterschappen

1

Afdeling 6.2 Omgevingsplannen is van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap.

2

Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing als bedoeld in artikel 2.32, eerste lid, van de Omgevingswet verlenen van het bepaalde in het eerste lid.

Artikel 6.87 Projectbesluiten provincie

Afdeling 6.2 Omgevingsplannen is van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

Afdeling 6.4 Omgevingsvergunningen

Artikel 6.88 Instructieregel omgevingsvergunning milieubelastende activiteit

1

Indien voor een activiteit ter plaatse van een grondwaterbeschermingsgebied een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is vereist, neemt het bevoegd gezag hierin het voorschrift op dat bodembeschermende maatregelen worden getroffen waarmee een verwaarloosbaar risico van verslechtering van de grondwaterkwaliteit wordt gerealiseerd.

2

Het drinkwaterbedrijf wordt in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen op de aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in het eerste lid.

Afdeling 6.5 Maatwerkvoorschriften

Afdeling 6.6 Waterschapsverordeningen

Artikel 6.89 Instructieregel melden, meten en informeren

Een waterschapsverordening bepaalt voor grondwateronttrekkingen en infiltraties van meer dan 12.000 m3 per jaar en tijdelijke grondwateronttrekkingen en infiltraties van in totaal meer dan 12.000 m3, dat:

a. het waterschap wordt geïnformeerd over die grondwateronttrekking of infiltratie als voor die grondwateronttrekking of infiltratie geen omgevingsvergunning is vereist op grond van de waterschapsverordening, waarbij in ieder geval informatie wordt verstrekt over het debiet van de grondwateronttrekking of infiltratie en de te gebruiken putten;
b. de in elk kwartaal onttrokken hoeveelheid grondwater of geïnfiltreerd water met een nauwkeurigheid van ten minste 95% wordt gemeten;
c. de kwaliteit van het geïnfiltreerde water wordt gemeten; en
d. jaarlijks gegevens worden verstrekt over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater en geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.

Afdeling 6.7 Leggers en peilbesluiten

Artikel 6.90 Legger waterstaatswerken

1

De legger, bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet, bevat naast het bepaalde in het eerste en derde lid van dat artikel in ieder geval:

a. het lengteprofiel en dwarsprofielen van primaire en regionale waterkeringen;
b. de gemiddelde dwarsprofielen van de oppervlaktewaterlichamen; en
c. een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies die deel uitmaken van primaire en regionale waterkering, regionale oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden.

2

Voor bergingsgebieden geldt een vrijstelling van de verplichting tot het vaststellen van een legger, voor zover het de vorm en constructie en de omschrijving als bedoeld in het eerste lid, aanhef, onder c, betreft.

3

Voor oppervlaktewateren, die niet overwegend van belang zijn voor aan- en afvoer van water en waterberging, geldt een vrijstelling van de verplichting tot vaststelling van een legger voor zover het de vorm, afmeting en constructie betreft.

Artikel 6.91 Peilbesluit

1

Het waterschapsbestuur stelt een of meer peilbesluiten vast voor de oppervlaktewaterlichamen in de gebieden binnen Peilbesluit.

2

Peilbesluiten moeten actueel zijn en in ieder geval rekening houden met veranderingen in de omstandigheden ter plaatse en met de aanwezige functies en belangen.

Afdeling 6.8 Uitoefening van taken

Paragraaf 6.8.1 Gemeentelijke taken

Paragraaf 6.8.2 Waterschapstaken

Artikel 6.92 Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht

1

In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:

a. het verwerken van industrieel proceswater;
b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen.

2

In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren voor wat betreft de in artikel 3.14, eerste lid, aanhef en onder letter c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:

a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied;
b. beroepsvaart;
c. akkerbouw;
d. beregening sportvelden;
e. grasland;
f. recreatievaart;
g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade.

3

In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 6.8.3 Provinciale taken

Artikel 6.93 Vaarwegprofielen en bediening bruggen en sluizen

Gedeputeerde Staten stellen voor het werkingsgebied Vaarwegbeheer - profiel en bediening aangeduide vaarwegen vast:

a. de minimale breedte, diepte en vrije doorvaarhoogte van de vaarweg zoals deze door de vaarwegbeheerder in stand moet worden gehouden; en
b. de bedieningstijden en bedieningsvoorschriften van de beweegbare bruggen en sluizen, met uitzondering van spoorbruggen en bij het Rijk in beheer zijnde bruggen en schutsluizen.

Artikel 6.94 Taken vaarwegbeheerder

1

De vaarwegbeheerder draagt zorg voor:

a. het in stand houden en bruikbaar houden van de vaarweg;
b. het in goede staat houden van de oevers en schutsluizen, voor zover dit nodig is ten behoeve van de instandhouding en de bruikbaarheid van de vaarweg; en
c. het schoonhouden van de vaarweg en het vrijhouden van obstakels, met inbegrip van het afvoeren van vuil en waterplanten, voor zover dit nodig is voor de bruikbaarheid van de vaarweg.

2

Voor zover een vaarwegprofiel als bedoeld in Artikel 6.93, onderdeel a, is vastgesteld, wordt bij het in stand houden en bruikbaar houden van de vaarweg dit profiel in acht genomen.

Artikel 6.95 Taken sluis- en brugbeheerders

De sluis- of brugbeheerder draagt zorg voor bediening van sluizen en bruggen in overeenstemming met de bedieningstijden en bedieningsvoorschriften als bedoeld in Artikel 6.93, onderdeel b.

Hoofdstuk 7 Procedures

Afdeling 7.1 Regionale luchthavens

Artikel 7.1 Aanvragen luchthavenbesluit

1

Aanvragen tot wijziging van deze verordening ten behoeve van een luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 8.43 van de Wet Luchtvaart worden ingediend bij Gedeputeerde Staten.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen over de wijze van indiening van de in het eerste lid bedoelde aanvraag en de daarbij aan te leveren gegevens.

3

Gedeputeerde Staten zijn belast met de voorbereiding van een voorstel aan Provinciale Staten tot wijziging van deze verordening als bedoeld in het eerste lid, met inbegrip van het opstellen van een ontwerpvoorstel en het toepassing geven aan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

4

Gedeputeerde Staten kunnen bij de voorbereiding van een voorstel toepassing geven aan artikel 3:18, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

5

Bij de aanvraag worden de gegevens en bescheiden verstrekt zoals opgenomen in Bijlage 10.

Artikel 7.2 Aanvragen luchthavenregeling

1

Aanvragen tot vaststelling van een luchthavenregeling als bedoeld in artikel 8.64 van de Wet luchtvaart worden ingediend bij Gedeputeerde Staten.

2

Bij de aanvraag worden de gegevens en bescheiden versterkt zoals opgenomen in Bijlage 10.

Afdeling 7.2 Bescherming waterwinning

Artikel 7.3 procedure meldingsplichtige activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

1

Gedeputeerde Staten bevestigen de ontvangst van de in Artikel 4.45 tot en met Artikel 4.51 bedoelde meldingen en sturen onverwijld een afschrift van de melding aan het drinkwaterbedrijf.

2

Gedeputeerde Staten geven uiterlijk binnen zes weken na de ontvangst van de melding schriftelijk hun oordeel of op basis van die gegevens verwacht mag worden dat wordt voldaan aan de voorschriften, waarop de melding betrekking heeft.

3

Indien Gedeputeerde Staten niet binnen de in het tweede lid bedoelde termijn aan degene die de melding heeft gedaan een bericht als daar bedoeld hebben gezonden, wordt hun oordeel geacht instemmend te zijn.

4

De aanvang van de daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden waarop de melding betrekking heeft, wordt minimaal twee weken voor de uitvoering van de werkzaamheden schriftelijk aan Gedeputeerde Staten gemeld.

5

De melding vervalt indien niet binnen zes maanden na de verzending van de melding met de handeling waarop die melding betrekking had is begonnen.

6

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen over de wijze van indienen van de in Artikel 4.45 tot en met Artikel 4.51 genoemde meldingen en de daarbij aan te leveren gegevens.

Hoofdstuk 8 Adviseurs en adviesorganen

Artikel 8.1 Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling

1

Er is een Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling, gericht op advisering over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in relatie tot ruimtelijke kwaliteit, inclusief de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels stellen omtrent de taak, werkwijze en samenstelling van de adviescommissie, mede ter borging van deskundigheid en onafhankelijkheid.

Artikel 8.2 Regionale adviescommissie detailhandel

1

Een regionale adviescommissie detailhandel adviseert over aangelegenheden betreffende detailhandel in de betreffende regio.

2

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten per adviescommissie een Reglement Regionale Adviescommissie Detailhandel vaststellen, waarin de werkwijze en samenstelling van de adviescommissie wordt vastgelegd.

Hoofdstuk 9 Schade

Afdeling 9.1 Faunaschade

Artikel 9.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over de tegemoetkoming in faunaschade, zijnde schade aangericht door in het wild levende dieren als bedoeld in artikel 15.53 van de Omgevingswet.

Artikel 9.2 De aanvraag om tegemoetkoming

1

Een verzoek om een tegemoetkoming in faunaschade als bedoeld in artikel 15.53 van de Omgevingswet wordt door de belanghebbende, zijnde de grondgebruiker, uitsluitend langs elektronische weg bij BIJ12 ingediend op een daartoe vastgesteld formulier met bijlagen.

2

Het verzoek als bedoeld in het eerste lid wordt ingediend uiterlijk binnen zeven werkdagen nadat de belanghebbende als bedoeld in het eerste lid de schade heeft geconstateerd.

3

Faunaschade als bedoeld in die niet binnen zeven werkdagen na constatering door de aanvrager op het in het eerste lid vermelde formulier met bijlagen bij BIJ12 is ingediend, komt niet voor een tegemoetkoming in aanmerking.

Artikel 9.3 Taxatie van de schade

1

De verzoeker als bedoeld in Artikel 9.2 zal het gewas, de teelt of de producten, waarop de aanvraag om tegemoetkoming als bedoeld in Artikel 9.2 betrekking heeft, niet eerder oogsten of anderszins van zijn bedrijf afvoeren, dan nadat de schade definitief is getaxeerd door een taxateur die werkzaam is voor een door BIJ12 aangewezen taxatiebureau of een consulent faunazaken van BIJ12.

2

Indien de verzoeker als bedoeld in Artikel 9.2 opmerkingen over het formulier ‘bevestiging taxatie grondgebruiker’ kenbaar wil maken, zendt hij zijn reactie binnen acht werkdagen per e-mail of per post naar BIJ12.

Afdeling 9.2 Nadeelcompensatie

Artikel 9.4 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over de advisering op het gebied van vergoeding van schade als bedoeld in afdeling 15.1 van de Omgevingswet, alsmede schade die het gevolg is van besluiten of uitvoeringshandelingen in het kader van de rechtmatige uitoefening door de provincie Noord-Holland of een van haar bestuursorganen van een aan het publiekrecht ontleende bevoegdheid of taak met betrekking tot de realisatie, het beheer of onderhoud van infrastructurele werken.

Artikel 9.5 De aanvraag voor nadeelcompensatie

1

Bij de aanvraag worden de gegevens en bescheiden verstrekt zoals opgenomen in Bijlage 10.

2

Gedeputeerde Staten bevestigen de ontvangst van de aanvraag zo spoedig mogelijk, doch tenminste binnen twee weken na de ontvangst ervan, en stelt de aanvrager in kennis van de te volgen procedure.

3

Indien naar het oordeel van Gedeputeerde Staten niet of onvoldoende is voldaan aan het bepaalde in het eerste lid, of indien aanvrager overigens verzuimt de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen te verschaffen, stellen zij de aanvrager in de gelegenheid het verzuim binnen acht weken te herstellen.

4

Van de aanvrager wordt een recht van € 300 geheven.

Artikel 9.6 Vereenvoudigde behandeling van de aanvraag

1

Gedeputeerde Staten nemen de aanvraag niet in behandeling indien het niet overeenkomstig het bepaalde in artikel 9.9 is ingediend en van de geboden gelegenheid om de aanvraag aan te vullen niet tijdig, of onvoldoende is gebruik gemaakt, of indien het bedrag bedoeld in Artikel 9.5 , vierde Lid niet binnen vier

weken na indiening van de aanvraag op de rekening van de provincie is bijgeschreven.

2

Een besluit om de aanvraag niet in behandeling te nemen wordt aan de aanvrager medegedeeld uiterlijk binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, dan wel binnen acht weken nadat de termijn is verstreken gedurende welke de aanvrager de aanvraag kon aanvullen.

3

Gedeputeerde Staten kunnen een aanvraag zonder advies van een adviescommissie afwijzen. Gedeputeerde Staten wijzen een aanvraag in ieder geval zonder advies van een adviescommissie af als de aanvraag naar hun oordeel kennelijk ongegrond is. Een aanvraag is onder meer kennelijk ongegrond wanneer het naar het oordeel van Gedeputeerde Staten steunt op de onrechtmatige uitoefening door of namens Gedeputeerde Staten van een aan het publiekrecht ontleende bevoegdheid of taak en wanneer sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 4:131 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 9.7 Inschakeling adviescommissie

Indien wordt besloten tot inschakeling van een adviescommissie, leggen Gedeputeerde Staten de aanvraag aan de adviescommissie voor.

Artikel 9.8 Onafhankelijkheid adviescommissie

1

De adviescommissie bestaat uit één of meer onafhankelijke deskundigen, die door Gedeputeerde Staten worden benoemd. Indien de commissie uit meer leden bestaat, wijzen Gedeputeerde Staten de voorzitter aan.

2

De leden van de adviescommissie zijn niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten of Provinciale Staten en op geen enkele wijze betrokken bij de (planologische) maatregel, bevoegdheid of taak waarop de aanvraag is gebaseerd.

Artikel 9.9 Betrokkenheid aanvrager en andere belanghebbenden bij aanwijzing adviescommissie

1

Voordat Gedeputeerde Staten de aanvraag voorleggen aan de adviescommissie als bedoeld in Artikel 9.7, stellen zij de aanvrager, eventuele andere betrokken bestuursorganen, alsmede belanghebbenden als bedoeld in artikel 13.3c, tweede lid, van de Omgevingswet, schriftelijk op de hoogte van de aanwijzing van een adviescommissie.

2

De aanvrager, eventuele andere betrokken bestuursorganen, alsmede de belanghebbenden als bedoeld in artikel 13.3c, tweede lid, van de Omgevingswet, kunnen binnen twee weken na de mededeling als bedoeld in het eerste lid schriftelijk en voldoende gemotiveerd bedenkingen tegen één of meerdere van de leden van de adviescommissie bij Gedeputeerde Staten indienen.

Artikel 9.10 Bevoegdheden en verplichtingen

1

Gedeputeerde Staten stellen de adviescommissie, al dan niet op verzoek, de gegevens ter beschikking die nodig zijn voor een goede vervulling van haar taak.

2

De aanvrager verschaft de adviescommissie de gegevens en bescheiden die voor de advisering nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.

3

De adviescommissie kan inlichtingen en adviezen inwinnen bij derden. Indien met het verstrekken van inlichtingen, of het verlenen van adviezen door derden kosten gemoeid zijn, oefent de adviescommissie deze bevoegdheid eerst uit na instemming van Gedeputeerde Staten.

Artikel 9.11 Het door de commissie te verrichten onderzoek

De adviescommissie brengt een rapport uit over haar bevindingen. Zij adviseert Gedeputeerde Staten over de hoogte van de uit te keren schadevergoeding en doet, indien Gedeputeerde Staten een daartoe strekkende verzoek heeft gedaan, voorstellen voor maatregelen of voorzieningen waardoor de schade, anders dan door een vergoeding in geld, kan worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikel 9.12 Werkwijze adviescommissie

1

De adviescommissie kan een hoorzitting houden, waar de aanvrager in de gelegenheid wordt gesteld de aanvraag toe te lichten en de voor de advisering over de aanvraag relevante informatie te geven. Het betrokken bestuursorgaan en eventuele andere betrokken bestuursorganen en de belanghebbenden worden

eveneens in de gelegenheid gesteld hun standpunt kenbaar te maken.

2

De adviescommissie is bevoegd aan partijen binnen een aan hen te stellen termijn, overlegging van nadere gegevens of stukken te gelasten.

3

De adviescommissie kan een plaatsopneming houden. Hij bepaalt de datum en het tijdstip waarop hij de situatie ter plaatse zal bezichtigen en nodigt de aanvrager voor de plaatsopneming uit.

4

De adviescommissie maakt met de aanvrager een afspraak ten behoeve van de taxatie van een eventueel bij de aanvraag betrokken onroerende zaak.

5

De adviescommissie draagt er zorg voor dat van de hoorzitting en van de plaatsopneming een verslag wordt gemaakt. Het verslag maakt deel uit van het uit te brengen advies.

6

Nadat de aanvraag is voorgelegd zendt de adviescommissie een concept van het advies aan:

a. Gedeputeerde Staten;
b. de aanvrager;
c. een eventueel ander betrokken bestuursorgaan; en
d. belanghebbenden.

7

De aanvrager, een betrokken bestuursorgaan en de belanghebbenden, kunnen na de toezending van het concept van het advies hierop schriftelijk reageren.

Artikel 9.13 Beslissing Gedeputeerde Staten

1

Gedeputeerde Staten beslissen binnen zes weken na ontvangst van het definitieve advies van de commissie op de aanvraag.

2

Gedeputeerde Staten kunnen hun beslissing schriftelijk en onder opgaaf van redenen eenmaal voor ten hoogste zes weken verdagen.

Artikel 9.14 Voorschot

1

Gedeputeerde Staten kennen de aanvrager die naar redelijke verwachting in aanmerking komt voor een vergoeding als bedoeld in artikel 9.8 en wiens belang naar het oordeel van Gedeputeerde Staten vordert dat aan hem een voorschot op deze vergoeding wordt toegekend, op diens schriftelijk verzoek een voorschot toe. Gedeputeerde Staten beslissen op de aanvraag, gehoord de adviescommissie.

2

Indien Gedeputeerde Staten beslissen tot het verlenen van een voorschot wordt daarmee geen aanspraak erkend.

3

Het voorschot kan uitsluitend worden verleend indien de aanvrager schriftelijk de verplichting aanvaardt tot gehele en onvoorwaardelijke terugbetaling van hetgeen ten onrechte als voorschot is uitbetaald, zulks te vermeerderen met de wettelijke rente over het teveel betaalde te rekenen vanaf de datum van betaling van het voorschot. Gedeputeerde Staten kunnen daarvoor zekerheidstelling verlangen.

Hoofdstuk 10 Handhaving en toezicht

Afdeling 10.1 Kwaliteit uitvoering en handhaving

Artikel 10.1 Uitvoerings- en handhavingsstrategie van Gedeputeerde Staten

De uitvoerings- en handhavingsstrategie, als bedoeld in artikel 13.5, eerste lid, Omgevingsbesluit, bevat doelen die in ieder geval betrekking hebben op:

a. de dienstverlening;
b. de uitvoeringskwaliteit van diensten en producten;
c. de financiën.

Artikel 10.2 Kwaliteitszorg door Gedeputeerde Staten

1

Op de uitvoering en handhaving van de wetten door of in opdracht van Gedeputeerde Staten zijn de Kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving van toepassing.

2

Over de naleving van de Kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving doen Gedeputeerde Staten jaarlijks mededeling aan Provinciale Staten.

3

Voor zover de Kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving niet zijn of niet konden worden nageleefd, doen Gedeputeerde Staten daarvan gemotiveerd opgave.

Afdeling 10.2 Bestuursrechtelijke handhaving

Afdeling 10.3 Strafrechtelijke handhaving

Afdeling 10.4 Toezichthouders

Artikel 10.3 Toezicht cultureel erfgoed

1

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde in Paragraaf 6.2.7 zijn belast de daartoe door het bevoegd gezag aangewezen toezichthouders.

2

De met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze verordening aangewezen personen zijn bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, een woning te betreden zonder toestemming van de bewoner.

Hoofdstuk 11 Monitoring en informatie

Afdeling 11.1 Water

Artikel 11.1 Voortgangsrapportage uitvoering waterbeheerprogramma

Het dagelijks bestuur van het waterschap rapporteert ten minste eenmaal per jaar aan Gedeputeerde Staten over de voortgang van de uitvoering van het waterbeheerprogramma, de mate waarin de gestelde doelen worden bereikt, de redenen van eventuele afwijkingen en de voorgestelde maatregelen.

Artikel 11.2 Verslag toetsing watersysteem

1

Het dagelijks bestuur van het waterschap brengt periodiek verslag uit aan Gedeputeerde Staten over de algemene waterstaatkundige toestand van de

a. Regionale waterkeringen; en
b. regionale wateren onder zijn beheer.

2

De verslagen bevatten:

a. een beoordeling van de veiligheid van de Regionale waterkeringen onder meer in het licht van de veiligheidsnorm, de technische leidraad en voorschriften, bedoeld in Artikel 5.3, en de legger, bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet;
b. een beoordeling van de regionale wateren met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop deze moeten zijn ingericht onder meer in het licht van de normen, de leidraad en de voorschriften, bedoeld in Artikel 5.6, en de legger, bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet.

3

Indien de beoordeling daartoe aanleiding geeft, bevatten de verslagen als bedoeld in het tweede lid een omschrijving van de voorzieningen die op de daarbij aan te geven termijn nodig worden geacht.

4

Gedeputeerde Staten stellen, na overleg met het dagelijks bestuur van het waterschap, het tijdstip en de frequentie vast waarop de verslagen, als bedoeld in het tweede lid, worden uitgebracht.

5

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald, dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen met betrekking tot de vorm en inhoud van de verslagen als bedoeld in het tweede lid.

6

Als een regionale waterkering of een regionaal water in meerdere provincies is gelegen, worden de in het tweede lid bedoelde verslagen uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie waarin deze regionale waterkering dan wel het regionale water in hoofdzaak is gelegen.

Afdeling 11.2 Grondwateronttrekking

Artikel 11.3 Grondwaterregister

1

Gedeputeerde Staten houden een register bij waarin degene die de activiteit onttrekken grondwater of de activiteit infiltreren van water verricht, wordt ingeschreven. Hierbij worden de gegevens vermeld die bij de vergunningaanvraag of melding voor de activiteit aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Voorts worden daarin de vergunningen vermeld, krachtens welke het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water plaatsvindt.

2

Het waterschap verstrekt aan Gedeputeerde Staten uiterlijk op 31 mei van elk jaar of, bij beëindiging van de onttrekking, binnen vier maanden na die beëindiging:

a. een overzicht van de vergunningen en meldingen op basis waarvan het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water plaatsvindt;
b. gegevens die in het kader van de wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, door de houder van de omgevingsvergunning of de meldingsplichtige aan het waterschapsbestuur worden verstrekt.

Artikel 11.4 Ambtshalve inschrijving in grondwaterregister

1

Gedeputeerde Staten kunnen een activiteit onttrekken grondwater en een activiteit infiltreren van water die niet ingevolge Artikel 11.3 is opgegeven, ambtshalve in het grondwaterregister, bedoeld in Artikel 11.3 , eerste Lid inschrijven.

2

Indien de ambtshalve inschrijving, bedoeld in het eerste lid, plaatsvindt in de loop van een kalenderjaar, wordt als datum van de inschrijving aangehouden de datum waarop de onttrekking is aangevangen.

Afdeling 11.3 Faunabeheer

Artikel 11.5 Inzage in registratiesysteem faunabeheereenheid

De faunabeheereenheid verschaft Gedeputeerde Staten op eerste verzoek informatie uit het door haar gebruikte registratiesysteem indien Gedeputeerde Staten dat noodzakelijk achten voor toezicht, handhaving en beleidsontwikkeling.

Artikel 11.6 Jaarlijks verslag faunabeheereenheid

1

Het jaarlijks verslag van een faunabeheereenheid, bedoeld in artikel 6.3, derde lid, van het Omgevingsbesluit, bevat in ieder geval de volgende gegevens:

a. cijfermatige rapportages over de uitvoering van de omgevingsvergunningen als vergunningsvrij aangewezen activiteiten op basis van de paragrafen 11.2.2, 11.2.3 en 11.2.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving en de uitvoering van de jacht, waarin opgenomen de aantallen gedode dieren en geraapte of onklaar gemaakte eieren, onderverdeeld naar diersoort, naar wildbeheereenheid en naar Natura 2000-gebied;
b. cijfermatige rapportages van de toepassing van preventieve en alternatieve middelen;
c. voor iedere in het faunabeheerplan beschreven diersoort telcijfers en op basis hiervan een analyse van populatietrends;
d. een rapportage met trends die aangeven wat de verbanden zijn tussen de uitvoeringsgegevens verstrekt op grond van de onderdelen a en b en de ontwikkeling van populaties op grond van onderdeel c;
e. een overzicht van populatieontwikkelingen die een risico kunnen vormen voor de belangen bedoeld in artikel 8.74j, eerste lid, onderdeel b, onder 1° tot en met 4 ° voor vogels, artikel 8.74k, eerste lid, onderdeel b, onder 1 ° tot en met 3 ° voor habitatrichtlijnsoorten, en artikel 8.74l, eerste lid, onderdeel b, onder 7° tot en met 13° voor andere soorten, van het Besluit kwaliteit leefomgeving of die een risico vormen voor de gunstige staat van instandhouding van een soort.

2

Het jaarverslag wordt uiterlijk binnen zes maanden na afloop van het verslagjaar door een faunabeheereenheid op haar website gepubliceerd.

Artikel 11.7 Uitzonderingsbepaling

Gedeputeerde Staten kunnen in bijzondere situaties in individuele gevallen besluiten om geen toepassing te geven aan, dan wel af te wijken van, een of meerdere bepalingen van deze afdeling, voor zover toepassing van die bepalingen, gelet op de betrokken belangen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Afdeling 11.4 Cultureel erfgoed

Artikel 11.8 Provinciaal erfgoedregister

1

Gedeputeerde Staten houden een erfgoedregister bij van de als zodanig aangewezen provinciaal monumenten.

2

Het erfgoedregister bevat in ieder geval de plaatselijke aanduiding van een provinciaal monument, de datum van de aanwijzing en de reden voor de aanwijzing.

Artikel 11.9 Informatieverstrekking erfgoedregister

1

Gedeputeerde Staten informeren de Minister belast met de monumentenzorg en de betrokken gemeentebesturen over wijzigingen in het erfgoedregister.

2

Het erfgoedregister is openbaar, met uitzondering van de gegevens over de eigenaar.

Artikel 11.10 Gegevensverzameling omgevingsvergunningen cultureel erfgoed

Het college van burgemeester en wethouders verzamelt de volgende gegevens over omgevingsvergunningen voor het wijzigen van provinciale monumenten en provinciaal beschermde structuren:

a. de datum van de omgevingsvergunning;
b. het kenmerk van de omgevingsvergunning;
c. de locatie van het provinciaal monument of de provinciaal beschermde structuur waarop de omgevingsvergunning betrekking heeft en de relevante kadastrale gegevens van die locatie; en
d. de aard van de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning is verleend.

Artikel 11.11 Register omgevingsvergunningen cultureel erfgoed

1

Er zijn registers over omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit voor de wijziging van een provinciaal monument of de wijziging van een provinciaal beschermde structuur.

2

Een register als bedoeld in het eerste lid wordt beheerd door het college van burgemeester en wethouders.

3

De registers zijn openbaar.

4

De registers bevatten in ieder geval de gegevens, bedoeld in artikel Artikel 11.10.

5

De gegevens, bedoeld in Artikel 11.10, worden in het register opgenomen binnen een week na de dag waarop de omgevingsvergunning is verleend.

Hoofdstuk 12 Overgangsrecht

Afdeling 12.1 Algemene overgangsbepalingen

Afdeling 12.2 Overgangsbepalingen per onderwerp

Artikel 12.1 Overgangsrecht activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

De verboden opgenomen in Artikel 4.44 tot en met Artikel 4.51 zijn niet van toepassing voor zover de activiteit rechtmatig werd verricht op het tijdstip direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de artikelen en ten aanzien van de activiteit geen wijziging optreedt als gevolg waarvan een risico voor verslechtering van de grondwaterkwaliteit kan optreden.

Artikel 12.2 Overgangsrecht activiteiten in waterwingebieden

De verboden opgenomen in Artikel 4.55 zijn niet van toepassing voor zover de activiteit rechtmatig werd verricht op het tijdstip direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de artikelen en ten aanzien van de activiteit geen wijziging optreedt als gevolg waarvan een risico voor verslechtering van de grondwaterkwaliteit kan optreden.

Artikel 12.3 Overgangsrecht open bodemenergiesystemen

De artikelen 4.1150 tot en met 4.1156 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn niet van toepassing op een open bodemenergiesysteem dat is gemeld voor inwerking treden van deze verordening.

Artikel 12.4 Overgangsrecht gesloten stortplaatsen

1

Indien voor een activiteit als bedoeld in Artikel 4.64 en Artikel 4.65 het in het eerste lid van deze artikelen bedoelde verbod op enig tijdstip gaat gelden, dat voor die activiteit voordien niet gold, kan de activiteit indien daarmee op dat tijdstip al was begonnen, zonder vergunning worden voortgezet tot twaalf weken na dat tijdstip en, indien binnen die termijn een aanvraag om de vereiste omgevingsvergunning is ingediend, vervolgens tot zes weken na het tijdstip waarop de beschikking op de aanvraag in werking is getreden.

2

Indien voor de activiteit algemene regels golden voor het tijdstip waarop het verbod daarvoor ging gelden, blijven die regels voor de activiteit van toepassing gedurende de periode waarin zij zonder vergunning mag worden verricht.

Hoofdstuk 13 Overige en slotbepalingen

Afdeling 13.1 Bestuurlijke afwegingsruimte

Artikel 13.1 Toepassingsbereik

De bestuurlijke afwegingsruimte als bedoeld in deze afdeling geldt onverminderd de afwegingsruimte in andere regels van deze verordening

Artikel 13.2 Experimenteer- en meerwaardebepaling

1

Gedeputeerde Staten kunnen een gebied aanwijzen waarbinnen ten behoeve van een experiment of activiteit in de fysieke leefomgeving van de regels bij of krachtens deze verordening mag worden afgeweken.

2

Er kan toepassing worden gegeven aan het eerste lid ten behoeve van een experiment, indien:

a. het experiment bijdraagt aan innovatieve ontwikkelingen en voldoende aannemelijk is dat uitvoering ervan bijdraagt aan de ambities en doelstellingen zoals omschreven in de Omgevingsvisie NH2050; en
b. het experiment geen onevenredige afbreuk doet aan de doelen en belangen die door de regels waarvan wordt afgeweken worden behartigd.

3

Er kan toepassing worden gegeven aan het eerste lid ten behoeve van een activiteit in de fysieke leefomgeving indien:

a. de activiteit bijzondere meerwaarde heeft voor de ambities en doelstellingen zoals omschreven in de Omgevingsvisie NH2050; en
b. de activiteit geen onevenredige afbreuk doet aan de doelen en belangen die door de regels waarvan wordt afgeweken worden behartigd.

4

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels stellen bij de toepassing van dit artikel, waarbij ten minste regels worden gesteld inzake:

a. van welke regels bij of krachtens deze verordening mag worden afgeweken;
b. gedurende welke tijdsduur van de in onderdeel a bedoelde regels mag worden afgeweken; en
c. de wijze en het moment waarop wordt vastgesteld of de activiteit aan haar doel beantwoordt.

5

Bij toepassing van dit artikel wordt in het besluit gemotiveerd hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding ervan zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.

6

Gedeputeerde Staten rapporteren jaarlijks aan Provinciale Staten over de toepassing van dit artikel.

Afdeling 13.2 Overige bepalingen

Afdeling 13.3 Slotbepalingen

Artikel 13.3 Wijziging werkingsgebieden door Gedeputeerde Staten

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten de begrenzing van een werkingsgebied kunnen wijzigen, tenzij in deze verordening of bij of krachtens de wet waarop de betreffende regel is gebaseerd anders is bepaald.

Artikel 13.4 Wijziging bijlagen door Gedeputeerde Staten

In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten een bijlage bij deze verordening kunnen wijzigen, tenzij in deze verordening of bij of krachtens de wet waarop de betreffende regel is gebaseerd anders is bepaald.

Artikel 13.5 Intrekking regelingen

De volgende verordeningen en besluiten worden ingetrokken:

a. Omgevingsverordening NH2020;
b. Verordening Luchthavenbesluit Amsterdam Heliport;
c. Omgevingsregeling NH2020;
d. Regeling nadeelcompensatie infrastructurele werken provincie Noord-Holland 2007

Artikel 13.6 Inwerkingtreding

1

Deze verordening treedt in werking op het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking treedt.

2

Paragraaf 4.10.2, Paragraaf 4.10.3, Paragraaf 4.10.4, Paragraaf 4.10.5 en Artikel 13.5 onder b treden in werking met ingang van de dag na de datum van bekendmaking van verklaring zoals bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet luchtvaart.

Artikel 13.7 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Omgevingsverordening NH2022

BIJLAGE 1 BEGRIPSBEPALINGEN

afhaalpunt ten behoeve van internethandel
voorziening ten behoeve van de levering aan en retournering door consumenten van vooraf elders bestelde goederen, waarbij geen verkoop, productadvisering of uitstalling plaatsvindt;

agrarisch aanverwant bedrijf
een bedrijf dat gebruik maakt van landbouwwerktuigen, landbouwapparatuur of agrarisch loonwerk en hoofdzakelijk is gericht op het leveren van goederen en diensten aan agrarische bedrijven of het leveren van goederen en diensten ten behoeve van aanleg en onderhoud van groene of recreatieve gebieden voor publieke doeleinden;

agrarisch bedrijf
een bedrijf gericht op het voortbrengen van producten door het telen van gewassen of het houden van dieren, daaronder begrepen een productiegerichte paardenhouderij, houtteelt, zaadveredeling en de teelt van watergebonden organismen als planten, algen, weekdieren, schelpdieren en vissen;

agrarisch bouwperceel
een aaneengesloten stuk grond waarop bebouwing met een hoofdgebouw en bijbehorende gebouwen van een agrarisch bedrijf is toegestaan;

bebouwde kom
gebied gelegen binnen de grenzen als bedoeld in artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994;

bebouwing
één of meerdere gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

bedrijfsmatige exploitatie
het via een bedrijf, stichting of andere rechtspersoon voeren van een zodanig beheer of exploitatie, dat in de verblijfsrecreatieve functie daadwerkelijk sprake is van kort verblijf met als focus toeristische overnachtingsmogelijkheden;

bedrijfswoning
een woning die gezien ligging en functie bedoeld is voor de huisvesting van personen wier aanwezigheid gelet op de bestemming van een gebouw of terrein noodzakelijk is;

bedrijventerrein
een terrein van minimaal 1 ha bruto grondoppervlak dat gelet op het omgevingsplan bedoeld en geschikt is voor gebruik door handel, nijverheid, commerciële en niet-commerciële dienstverlening en industrie. Onder de beschrijving vallen daarmee ook (delen van) bedrijventerreinen die gedeeltelijk, maar niet overwegend, bedoeld en geschikt zijn voor kantoorgebouwen. Ook vallen daaronder de zeehaventerreinen welke met laad en/ of loskade langs diep vaarwater toegankelijk zijn voor grote zeeschepen. De volgende terreinen vallen hier niet onder: terrein voor grondstoffenwinning, olie- en gaswinning, terrein voor waterwinning, terrein voor agrarische doeleinden, terrein voor afvalstort;

BIJ12
uitvoeringsorganisatie van de gezamenlijke provincies, zijnde onderdeel van de Vereniging Interprovinciaal Overleg;

binnenschip
schip als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Binnenvaartwet;

boskern
een min of meer aaneengesloten houtsopstand met in totaal een oppervlakte vanaf circa vijf hectare bos;

dorpslint
langgerekte lijn van aaneengesloten of op korte afstand van elkaar gelegen bebouwing ten behoeve van overwegend stedelijke functies;

duurzame ontwikkeling
ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen;

gebruiksgerichte paardenhouderij
een voorziening gericht op het houden van paarden waarbij het rijden met of mennen van paarden primair gericht is op gebruik door de ruiter, amazone of menner, niet zijnde een manege;

gedenkteken
niet aard- en nagelvast voorwerp zonder verkeersfunctie dat dient ter nagedachtenis aan één of meerdere dodelijke slachtoffers van een verkeersongeval dat op de weg heeft plaatsgevonden;

geitenhouderij
een bedrijf of een onderdeel daarvan waar geiten worden gehouden;

gesloten stortplaats
Gesloten stortplaats als bedoeld in artikel 8;47, eerste lid, onder b, van de wet milieubeheer;

glastuinbouwbedrijf
een agrarisch bedrijf waarbij de teelt van assimilerende organismen onder invloed van licht in een kas plaatsvindt onder gecontroleerde omstandigheden;

helikoptervlucht van maatschappelijk belang
een Helicopter Emergency Medical Service (HEMS)-vlucht of een politievlucht zoals bedoeld in de vrijstellingsregeling Besluit luchtverkeer 2014 of een daarmee verband houdende vlucht gericht op het innemen van brandstof of een vlucht gericht op opleiding en training die nodig zijn voor de veilige uitvoering van een dergelijke vlucht;

intensieve veehouderij
een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf dat slacht-, fok-, leg-, pels- of melkdieren houdt, zonder of nagenoeg zonder weidegang of vrije uitloop, met uitzondering van veehouderij waarin producten worden vervaardigd die gecertificeerd zijn volgens in Nederland geldende regelgeving van de Europese Unie voor biologische producten en met uitzondering van viskwekerij;

kas
bouwwerk van hoofdzakelijk glas of ander lichtdoorlatend materiaal, bedoeld voor de teelt van assimilerende organismen;

kern
gebied met aaneengesloten of op korte afstand van elkaar gelegen bebouwing, die is geconcentreerd tot een samenhangende structuur, ten behoeve van overwegend stedelijke functies;

kleinschalige ontwikkeling
nieuwe bebouwing voor stedelijke functies die gelet op de kleinschaligheid en beperkte fysieke uitstraling op de omgeving niet wordt aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving;

kleinschalige woningbouwontwikkeling
nieuwe bebouwing voor de functie wonen die gelet op de kleinschaligheid en beperkte fysieke uitstraling op de omgeving niet wordt aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving;

kort verblijf
een verblijf met een duur van maximaal zes maanden;

ladingtank
tank vast verbonden met een binnenschip waarvan de wanden hetzij door de scheepsromp zelf, hetzij door van de scheepsromp onafhankelijke wanden zijn gevormd;

landschappelijke waarden
de essentiële elementen en kenmerken van landschappen;

logiesactiviteit
In gebruik hebben of houden van een bouwwerk ten behoeve van bedrijfsmatig tijdelijk verblijf of verschaffen van tijdelijk onderdak aan personen die elders hun hoofdverblijf hebben;

maaiveldcriterium
het oppervlak van een gebied dat buiten beschouwing kan worden gelaten bij de berekening van de kans op een overstroming;

milieugebruiksruimte
milieugevolgen van activiteiten van bedrijven, welke milieugevolgen zijn toegestaan op basis van een vergunning, algemene regel of andere toestemming van overheidswege;

nautisch beheer
de overheidszorg gericht op de afwikkeling van een veilig en vlot scheepsvaartverkeer op vaarwegen;

nautisch beheerder
bevoegd gezag als bedoeld in artikel 2 van de Scheepvaartverkeerswet;

nazorgmaatregelen
de voorzieningen ter bescherming van het milieu, bedoeld in artikel 8.49, eerste en tweede lid, van de Wet milieubeheer;

ontgassen
afvoeren van restladingdamp uit een ladingtank waarbij restladingdampen terechtkomen in de open lucht;

opschalen
vervanging van een windturbine door een windturbine met een aanzienlijk groter opgesteld vermogen;

opstelling voor zonne-energie
een samenstel van bouwwerken op het maaiveld, ten behoeve van het opwekken van elektriciteit of warmte door het opvangen van de straling van de zon;

provinciaal beschermde structuur
stads- of dorpsgezicht, ten aanzien waarvan is besloten tot opname in het provinciaal erfgoedregister;

recreatiepark
een locatie waar sprake is van verblijfsrecreatie in meerdere gebouwen;

schade aan gewassen
schade aan bedrijfsmatige teelt van landbouwgewassen;

schuilstal
een bouwwerk waarin dieren kunnen schuilen voor weersomstandigheden;

staat van bedrijfsactiviteiten
indeling van bedrijven in categorieën overeenkomstig of vergelijkbaar met de Handreiking Bedrijven en Milieuzonering, uitgebracht door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten;

stedelijke functies

functies die verband houden met wonen, bedrijven, voorzieningen, stedelijk water en stedelijk groen;

stedelijke ontwikkeling
ontwikkeling als bedoeld in artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving;

stoffen
chemische elementen, verbindingen daarvan dan wel mengsels van die elementen of verbindingen;

terreinbeherende organisatie
publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatie die het beheer van natuur- of recreatiegebieden in haar statuten als doelstelling heeft opgenomen;

uitweg
een constructie ter ontsluiting van een kadastraal perceel;

UN-nummer
een getal van vier cijfers dat een gevaarlijke stof identificeert tijdens het transport, zoals vastgelegd in de Recommendations on the Transport of Dangerous Goods van de Verenigde Naties;

vaarwegbeheer
de overheidszorg gericht op de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van een vaarweg en bijbehorende werken;

vaarwegbeheerder
het bevoegde bestuursorgaan van het overheidslichaam dat met het vaarwegbeheer is belast of waaraan de uitvoering van het vaarwegbeheer in medebewind is opgedragen;

verblijfsrecreatie
een bedrijfsactiviteit die enkel of in hoofdzaak is gericht op het tegen vergoeding verstrekken van recreatief nachtverblijf;

verwaarloosbaar bodemrisico
een situatie als bedoeld in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming waarin door een goede afstemming van bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen de kans op een verandering van de bodemkwaliteit, ten gevolge van een immissie van een stof, verwaarloosbaar is gemaakt;

volumineuze detailhandel
vormen van detailhandel waarvan de winkelformules een assortiment voeren van overwegend ruimte vergende goederen, waaronder bouwmarkten, tuincentra, woninginrichtingszaken, auto-, boten- en caravanbedrijven mede worden begrepen;

watersporttoestel
een toestel of vaartuig dat voor één of meerdere personen is gebouwd of ingericht ten behoeve van een glijdende beweging door of over het water;

weg
de openbare weg zoals bedoeld in artikel 1 van de Wegenverkeerswet 1994;

wegbeheer
de publiekrechtelijke zeggenschap en de verantwoordelijkheid voor de weg, met inbegrip van de plicht tot onderhoud en de bevoegdheid tot het treffen van maatregelen en het al dan niet toestaan van handelingen van derden of gedogen van situaties die van invloed zijn op de toestand of het gebruik van de weg;

werk
gesloten stortplaatsen: een werk als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit
vaarweg en wegen: alle door menselijk toedoen ontstane of te maken constructies met toebehoren, boven, op, in, onder of langs een weg of vaarweg gelegen;

windturbine
een turbine voorzien van rotorbladen geplaatst op een verticale mast, waarmee de bewegingsenergie van de lucht (wind) wordt omgezet in rotatie-energie voor het opwekken van elektriciteit, inclusief de bij dit bouwwerk behorende (infrastructurele) voorzieningen, met uitzondering van traditionele windmolens of replica's hiervan;

winkelgebied
een gebied dat gelet op het omgevingsplan bedoeld en geschikt is voor meerdere vestigingen van detailhandel, eventueel in samenhang met andere consumentgerichte functies zoals horeca, ambachten en baliefuncties;

winkelvloeroppervlak
de voor het publiek toegankelijke en zichtbare vloeroppervlakte in het winkelpand, bedoeld voor de verkoop en uitstalling van goederen, waaronder publieksruimte, etalage of vitrine, toonbank en kassaruimte, schappen, paskamers, winkelwagens en pakruimten voor de consument;

zaadveredelingsbedrijf
een bedrijf gericht op het verbeteren van erfelijke eigenschappen van cultuurgewassen en de gecertificeerde vermeerdering van plantaardig uitgangsmateriaal, zoals zaden en stekken.

BIJLAGE 2 OVERZICHT INFORMATIEOBJECTEN

10-5 risicocontour Heliport Amsterdam
10-5 risicocontour luchthaven Hilversum
10-5 risicocontour luchthaven Texel
10-6 risicocontour Amsterdam Heliport
10-6 risicocontour luchthaven Hilversum
10-6 risicocontour luchthaven Loodswezen IJmuiden
10-6 risicocontour luchthaven Texel
48 dB(A) Geluidscontour Heliport Amsterdam
48 dB(A) Geluidscontour luchthaven Hilversum
48 dB(A) geluidscontour luchthaven Loodswezen IJmuiden
48 dB(A) geluidscontour luchthaven Texel
56 dB(A) geluidscontour Heliport Amsterdam
56 dB(A) Geluidscontour luchthaven Hilversum
56 dB(A) geluidscontour luchthaven Loodswezen IJmuiden
56 dB(A) geluidscontour luchthaven Texel
70 dB(A) geluidscontour Heliport Amsterdam
Agrarische bedrijven
Beoordeling veehouderij en ammoniak
Beperkingengebied provinciale wegen
Beperkingengebied waterkeringen
Beschermingszone regionale waterkering
beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer
Bestaand zaadveredelingsbedrijf
Bijzonder Provinciaal Landschap
Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten
Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde
Glastuinbouwconcentratiegebied
Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt
Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt uitgesloten
Grondwaterbeschermingsgebied
Hoogtebeperkingen Heliport Amsterdam
Hoogtebeperkingen luchthaven Hilversum
Hoogtebeperkingen luchthaven Loodswezen IJmuiden
Hoogtebeperkingen luchthaven Texel
Industrieterrein met provinciale geluidproductieplafonds
Industrieterrein van provinciaal belang
Landelijk gebied
LIB 5 zone Schiphol
Luchthavengebied Loodswezen IJmuiden
Luchthavengebied luchthaven Amsterdam Heliport
Luchthavengebied luchthaven Hilversum
Luchthavengebied luchthaven Texel
Milieucontour industrieterrein van provinciaal belang
MRA - Landelijk gebied
Natura2000
Natura2000-bufferzone
Natuurnetwerk Nederland
Natuurverbindingen
Nautisch beheer - Aalsmeer
Nautisch beheer - AGV
Nautisch beheer - Castricum
Nautisch beheer - HHNK
Nautisch beheer - PNH
Nautisch beheer - Rijnland
Nautisch beheer - Uitgeest
Nautisch beheer - Wijdemeren
Nautisch beheer - Zaanstad
Noord-Holland Noord - Landelijk gebied
Oude bosgroeiplaatsen
Peilbesluit
Regionale waterkeringen
Stiltegebieden
stortplaatsen Wet milieubeheer
Strandzonering - natuurstrand
Strandzonering - seizoenstrand
Transformatiegebied industrieterrein van provinciaal belang
Tuinbouwconcentratiegebied

Vaarwegbeheer - beheer AGV
Vaarwegbeheer - beheer gemeente
Vaarwegbeheer - beheer HHNK
Vaarwegbeheer - beheer Plassenschap Loosdrecht
Vaarwegbeheer - beheer PNH
Vaarwegbeheer - beheer Recreactieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer
Vaarwegbeheer - beheer Rijnland
Vaarwegbeheer - profiel en bediening
Vaarwegbeheer - rechtstreeks werkende regel
Varend ontgassen
Veiligheidsgebieden luchthaven Hilversum
Veiligheidsgebieden luchthaven Texel
Waterwingebied
Wegen met provinciale geluidproductieplafonds
Zaadveredelingsconcentratiegebied
Zoekgebieden wind en wind & zon RES 1.0

Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies
pdf: stiltegebieden.pdf

BIJLAGE 3 WATERWINGEBIEDEN EN GRONDWATERBESCHERMINGSGEBIEDEN

bijlage 3a Bord aanduiding grondwaterbeschermingsgebied

bijlage 3b Verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

Activiteiten verboden in grondwaterbeschermingsgebieden:

a. het winnen van mergel, zand of grind, kalkzandsteen, kalk, steenkolen, turf of andere delfstoffen;
b. het opslaan, overslaan en/of bewerken van steenkool, ertsen of derivaten van ertsen;
c. het vervaardigen van ruw ijzer, ruw staal, of primaire non-ferro metalen;
d. het vervaardigen van cokes uit steenkool;
e. de op- en overslag, verbranding of andere wijze van verwijdering van afvalstoffen;
f. *vervallen*
g. het storten of het anderszins op of in de bodem brengen van afvalstoffen;
h. het vervaardigen, onderhouden, repareren of het behandelen van de oppervlakte van schepen;
i. het afleveren van vloeibare brandstoffen voor motorvoertuigen voor het wegverkeer of de scheepvaart;
j. de opslag van vloeibare brandstoffen, afgewerkte olie, gevaarlijke stoffen, CMR-stoffen of andere bodembelastende stoffen in ondergrondse opslagtanks;
k. het reinigen van tankschepen;
l. het inwendig reinigen mobiele tanks, tankwagens, tankcontainers of bulkcontainers;
m. gelegenheid bieden voor het afmeren van pleziervaartuigen en waar afgewerkte olie, bilgewater, huishoudelijk afvalwater of andere afvalstoffen worden opgeslagen;
n. zuiveringstechnische werken en bedrijfsafvalwaterzuiveringen;
o. recreatievissen of het kweken van siervis of consumptievis in een bassin dat in contact staat met bodem, grondwater of oppervlaktewater;
p. oppervlaktebehandeling van metalen en/of kunststoffen door middel van een elektrolytisch of chemisch procedé, of het aanbrengen gesmolten metaal waarbij de gebruikte behandelingsbaden direct in of op de bodem zijn geplaatst;
q. schietbanen in de open lucht zonder gebruikmaking van kogelvangers, met vuurwapens of wapens werkend met luchtdruk of gasdruk;
r. aardolie -of aardgaswinning;
s. bewerking van splijt- en kweekstoffen;
t. het parkeren van vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen;
u. het gebruiken van bromfietsen, motorvoertuigen of andere gemotoriseerde voertuigen of vaartuigen in wedstrijdverband of voor recreatieve doeleinden in de open lucht.

BIJLAGE 4 NATURA 2000/FLORA FAUNA

bijlage 4a Vrijgestelde activiteiten

Activiteiten en categorieën van activiteiten als bedoeld in Artikel 4.4 zijn:

- het beweiden van vee.

bijlage 4b Minimum afstanden voor helikopterstarts en -landingen nabij Natura 2000-gebieden

De afstanden in onderstaande tabellen dienen in acht te worden genomen wanneer nabij Natura2000-gebieden gebruik gemaakt wordt van een ontheffing tijdelijk en uitzonderlijk gebruik.Tabel 1 geldt voor het gebruik van deze ontheffing binnen de periode 15 februari - 31 augustus.Tabel 2 geldt voor het gebruik van de ontheffing buiten die periode. De afstanden in onderstaande tabellen zijn in meters.

Tabel 1. Starts en landingen tijdens het broedseizoen (15 februari - 31 augustus)[1]

Gebied	Kritische afstanden parapluontheffing helikopters (in meters)	Kritische afstandenlocatiegebonden ontheffinghelikopters en overigeluchtvaartuigen (in meters)
Duinen en Lage Land Texel	2150	2150
Polder Zeevang	2150	2150
Abstkolk & De Putten	250	2150
Waddenzee	2150	2150
Noordzeekust	2150	2150
Ijsselmeer	2150	2150
Markermeer & IJmeer	2150	2150
Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	2150	2150
Zwanenwater & Pettemerduinen	2150	2150
Eilandspolder	2150	2150
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	2150	2150
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	2150	2150
Naardermeer	2150	2150
Oostelijke Vechtplassen	2150	2150

1 De berekeningen die ten grondslag liggen aan deze tabel zijn te vinden in 'Kritische afstanden voor starten en landen vanhelikopters nabij Natura 2000-gebieden in Noord-Holland', een rapport van Bureau Waardenburg. Een digitale versie is opaanvraag beschikbaar.

Tabel 2. Starts en landingen buiten het broedseizoen (1 september - 14 februari)

Gebied	Kritische afstanden paraplu ontheffing helikopters (in meters)	Kritische afstanden locatiegebonden ontheffing helikopters en overige luchtvaartuigen (in meters)
Duinen en Lage Land Texel	250	250
Polder Zeevang	250	2150
Abstkolk & de Putten	250	2150
Waddenzee	250	2150
Noordzeekustzone	250	2150
IJsselmeer	250	2150
Markermeer & IJmeer	250	2150
Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	250	2150
Zwanenwater & Pettemerduinen	250	2150
Eilandspolder	250	2150
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	250	2150
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	250	2150
Naardermeer	250	2150
Oostelijke Vechtplassen	250	2150

bijlage 4c Minimumafstanden voor het gebruik van een ontbrandingstoestemming of melding nabij Natura 2000-gebieden

Er is geen vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming nodig voor het gebruik van een ontbrandingstoestemming als bedoeld in hoofdstuk 3b van het Vuurwerkbesluit of melding Vuurwerkbesluit, indien het gebruik van deze ontbrandingstoestemming of melding vuurwerkbesluit plaatsvindt op een terrein dat verder van een Natura 2000-gebied is gelegen dan de vastgestelde kritische afstanden in onderstaande tabel. De afstanden in onderstaande tabel zijn in meters. Afstanden worden gemeten vanaf de afsteeklocatie (niet vanaf de veiligheidszone). Aangegeven afstanden gaan tot aan de grens van het natura2000 gebied, tenzij een andere grens is opgenomen in de tabel.

Tabel 1. Overzicht veilige afstanden (in meters) van Natura 2000-gebieden. Afstanden gelden zowel voor professioneel vuurwerk, consumentenvuurwerk als voor theatervuurwerk[1]

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Abstkolk en de Putten	700 m tijdens daglicht	700 m tijdens daglicht	700 m tijdens daglicht	0	0	0	0	0	700 m tijdens daglicht	700 m tijdens daglicht	700 m tijdens daglicht	700 m tijdens daglicht
Duinen en Lage Land Texel	0	0	700	700	700	700	700	700	0	0	0	0
Eemmeer en Gooimeer	700	700	0	0	0	0	0	0	0	0	700	700
Eilandspolder	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	0	0	0	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats
IJsselmeer	700 fig. 4.5 en 4.6	700 fig. 4.5 en 4.6	700 fig. 4.5 en 4.6	700 fig. 4.5en 4.6	700 fig. 4.5 en 4.6	700 fig. 4.5 en 4.6	700 fig. 4.5 en 4.6	700 fig. 4.5 en 4.6	0	0	700 fig. 4.5 en 4.6	700 fig. 4.5 en 4.6
Ilperveld etc.	0	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	0	0	0	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	0	0	0	0
Markermeer	700 fig. 4.7 en 4.8	700 fig. 4.7 en 4.8	700 fig. 4.7 en 4.8	700 fig. 4.7 en 4.8	700 fig. 4.7 en 4.8	700 fig. 4.7 en 4.8	700 fig. 4.7 en 4.8	700 fig. 4.7 en 4.8	700 fig. 4.7 en 4.8	700 fig. 4.7 en 4.8	700 fig. 4.7 en 4.8	700 fig. 4.7 en 4.8
Noordzeekustzone	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*
Oostelijke vechtplassen	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700	700	700	700	700	700	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats
Polder Zeevang	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	0	0	0	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats
Waddenzee	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	- 700 rondom banaan* (lepelaar) en art 20 gebied Balgzand* - 3 km hvp*	- 700 rondom banaan* (lepelaar) en art 20 gebied Balgzand* - 3 km hvp*	- 700 rondom banaan* (lepelaar) en art 20 gebied Balgzand* - 3 km hvp*	- 700 rondom banaan* (lepelaar) en art 20 gebied Balgzand* - 3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*	3 km hvp*
Wormer-Jisperveld etc.	0	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	0	0	0	700 rond slaapplaats	700 rond slaapplaats	0	0	0	0
Zwanenwater (alleen VRL* deel)	700	700	700	350	350	350	350	350	0	0	0	700

1 De berekeningen die ten grondslag liggen aan deze tabel zijn te vinden in Afwegingskader Vuurwerkevenementen nabij Natura2000-gebieden Noord-Holland van 8 juli 2019, een rapport van Tauw, rapportnummer R001-1268817OJT-V01.

*Banaan: zie figuur 4.10.

*Artikel 20 gebied Balgzand: zie figuur 4.11.

*Hvp: hoogwatervluchtplaats - check tijdstip vuurwerk met hoogwater.

*VRL: Vogelrichtlijngebied.

Figuur 4.5. Natura 2000-gebied IJsselmeer, locaties met broedende vogels. Rondom deze locaties geldt een verstoringsafstand van 700 m. Vuurwerk binnen deze bufferzone dient nader onderzocht te worden op aanwezigheid van broedvogels, indien: afgestoken in de periode februari tot en met augustus.

Figuur 4.6a. Verstoringsgevoelige gebieden IJsselmeer niet-broedvogels (bron: Natura 2000 beheerplan). In de aangegeven periode geldt een verstoringszone van 700 m. De delen in Friesland en Flevoland blijven buiten beschouwing.

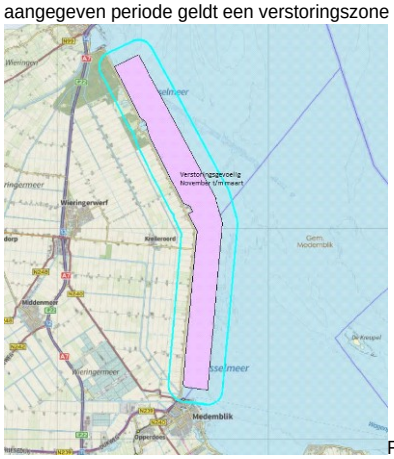

Figuur 4.6b. Verstoringsgevoelige gebieden IJsselmeer niet-broedvogels (bron: Natura 2000 beheerplan). In de aangegeven periode geldt een verstoringszone van 700 m. De delen in Friesland en Flevoland blijven buiten beschouwing.

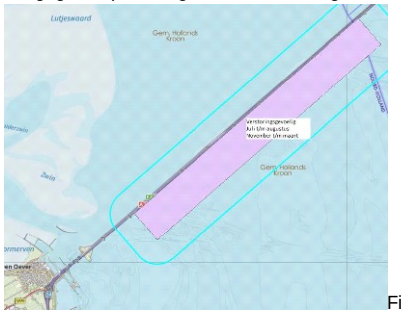

Figuur 4.6c. Verstoringsgevoelige gebieden IJsselmeer niet-broedvogels (bron: Natura 2000 beheerplan). In de aangegeven periode geldt een verstoringszone van 700 m. De delen in Friesland en Flevoland blijven buiten beschouwing.

Figuur 4.7. Verstoringsgevoelige broedgebied Markermeer en IJmeer (bron: Natura 2000 beheerplan). In de aangegeven periode geldt een verstoringszone van 700 m. De delen in Flevoland blijven buiten beschouwing.

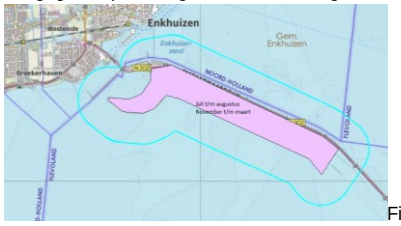

Figuur 4.8a. Verstoringsgevoelige gebieden Markermeer en IJmeer niet-broedvogels (bron: Natura 2000 beheerplan). In de aangegeven periode geldt een verstoringszone van 700 m. De delen in Flevoland blijven buiten beschouwing.

Figuur 4.8b. Verstoringsgevoelige gebieden Markermeer en IJmeer niet-broedvogels (bron: Natura 2000 beheerplan). In de aangegeven periode geldt een verstoringszone van 700 m. De delen in Flevoland blijven buiten beschouwing.

Figuur 4.8c. Verstoringsgevoelige gebieden Markermeer en IJmeer niet-broedvogels (bron: Natura 2000 beheerplan). In de aangegeven periode geldt een verstoringszone van 700 m. De delen in Flevoland blijven buiten beschouwing.

Figuur 4.8d. Verstoringsgevoelige gebieden Markermeer en IJmeer niet-broedvogels (bron: Natura 2000 beheerplan). In de aangegeven periode geldt een verstoringszone van 700 m. De delen in Flevoland blijven buiten beschouwing.

Figuur 4.10. Natura 2000-gebied Waddenzee. Broedkolonie lepelaar bij de Leidam (de Banaan) inclusief 700 meter bufferzone in de periode april t/mjuli. Hoogwatervluchtplaatsen staan niet op kaart.

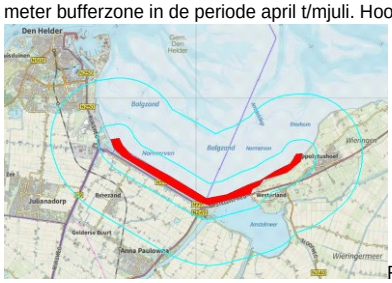

Figuur 4.11. Natura 2000-gebied Waddenzee. Broedgebied bij Balgzand inclusief 700 meter bufferzone in de periode april t/m juli. Daarnaast geldt jaarrond een 3 km zone omdat het tevens een hoogwatervluchtplaats betreft.

BIJLAGE 5 SOORTENBESCHERMING

bijlage 5a Soorten als bedoeld in artikel 4.7

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Brandgans*	Branta leucopsis
Grauwe gans*	Anser anser
Knobbelzwaan	Cygnus olor
Kolgans*	Anser albifrons

*Inclusief hybride ganzen van deze genoemde ganzensoorten in al hun verschijningsvormen. Hybride ganzen: een gans die als product van kruising niet voor 100% alle kenmerken vertoont van één van de genoemde wilde ganzensoorten.

bijlage 5b Soorten als bedoeld in artikel 4.8

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Soort schade	Periode
Brandgans*	Branta leucopsis	Grasland, graan, suikerbieten,graszaad, maïs, aardappelen en vollegrondsgroenten in bedrijfsmatige teelt	Gehele jaar met uitzondering van overjarig grasland in de periode van 1 november tot 1 maart
Brandgans*	Branta leucopsis	Kwetsbare gewassen	Vanaf 1 november tot 1 maart
Ekster	Pica pica	Fruit in bedrijfsmatige teelt	Vanaf 15 juni tot beëindigen van de oogst, en in ieder geval eindigend op 15 november
Gaai	Garrulus glandarius	Appel- en perenbomen in bedrijfsmatige teelt	Vanaf 15 juni tot beëindigen van de oogst, en in ieder geval eindigend op 15 november
Grauwe gans*	Anser anser	Grasland, graan, suikerbieten, graszaad, maïs, aardappelen en vollegrondsgroenten in bedrijfsmatige teelt	Gehele jaar met uitzondering van overjarig grasland in de periode van 1 november tot 1 maart
Grauwe gans*	Anser anser	Kwetsbare gewassen in bedrijfsmatige teelt	Vanaf 1 november tot 1 maart
Knobbelzwaan	Cygnus olor	Grasland, graszaad, graan, mais en groenten in bedrijfsmatige teelt	Gehele jaar
Kolgans*	Anser albifrons	Grasland, graan, suikerbieten, graszaad, maïs, aardappelen en vollegrondsgroenten in bedrijfsmatige teelt	Gehele jaar met uitzondering van overjarig grasland in de periode van 1 november tot 1 maart
Kolgans*	Anser albifrons	Kwetsbare gewassen in bedrijfsmatige teelt	Vanaf 1 november tot 1 maart
Meerkoet	Fulica atra	Grasland en graan in bedrijfsmatige teelt	Vanaf 1 oktober tot 1 juni
Spreeuw	Sturnus vulgaris	Fruitbomen in bedrijfsmatige teelt	Vanaf 1 juli tot beëindigen van de oogst, en in ieder geval eindigend op 1 november
Wilde eend	Anas platyrhynchos	Graan in bedrijfsmatige teelt	Vanaf 1 juli tot 15 augustus

*Inclusief hybride ganzen van deze genoemde ganzensoorten in al hun verschijningsvormen. Hybride ganzen: een gans die als product vankruising niet voor 100% alle kenmerken vertoont van één van de genoemde wilde ganzensoorten.

bijlage 5c Soorten als bedoeld in artikel 4.10

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	
Aardmuis	Microtus agrestis
Bosmuis	Apodemus sylvaticus
Dwergmuis	Micromys minutus
Dwergspitsmuis	Sorex minutus
Egel	Erinaceus europaeus
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Haas	Lepus europeus
Huisspitsmuis	Crocidura russula
Konijn	Oryctolagus cuniculus
Ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus
Ree	Capreolus capreolus
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
Veldmuis	Microtus arvalis
Vos	Vulpes vulpes
Woelrat	Arvicola terrestris
Amfibieën	
Bruine kikker	Rana temporaria
Gewone pad	Bufo bufo
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris
Meerkikker	Rana ridibunda
middelste groene kikker	Rana esculenta

BIJLAGE 6 WEZENLIJKE KENMERKEN EN WAARDEN NATUURNETWERK NEDERLAND EN NATUURVERBINDINGEN PROVINCIE NOORD-HOLLAND

T1 De Hoge Berg

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_412.pdf

T2 Noordelijke duinen Texel

B_NL.IMRO.9927.POVPNH-VG01_413.pdf

T3 Zuidelijke duinen Texel

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_414.pdf

T4 Polderlandschap Texel

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_415.pdf

T5 Natuurgebied Waddenkust

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_416.pdf

T6 De Hors en de Razende Bol

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_417.pdf

T7 Waalenburg

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_418.pdf

K1 Huisduinerpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_419.pdf

K2 Grafelijkheidsduinen & Donkere Duinen

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_420.pdf

K3 Het Nollenlandschap

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_421.pdf

K4 Noordduinen, Mariëndal & Botgat

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_422.pdf

K5 Uitlandse Polder en Zandpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_423.pdf

K6 De Nollen Kooibosch Luttickduin

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_424.pdf

K7 Zwanenwater

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_425.pdf

K8 Wildrijk en Ananas

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_426.pdf

K9 Wielen langs Westfriese Omringdijk bij Eenigenburg

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_427.pdf

K10 Balgzand

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_428.pdf

K11 Amstelmeer en omgeving

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_429.pdf

K12 Wieringen

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_430.pdf

K13 Robbenoord- en Dijkgatsbos en Dijkgatsweide

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_431.pdf

K14 Lage Oude Veer, Kruiszwin en Boermanszwin

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_432.pdf

K15 Eendenkooien 't Zand en De Hoop en graslanden bij Oudesluis

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_433.pdf

K16 Stapstenen Waardkanaal

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_434.pdf

K17 Schagerwad en reservaten rond Kolhorn

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_435.pdf

K18 Oeverlanden Kanaal Alkmaar Omval-Kolhorn Noord

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_436.pdf

K19 Waterbergingsgebieden langs Ringvaart Dirkshorn-Oudkarspel en ‘t Waardje

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_437.pdf

K20 Boomerwaal

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_438.pdf

W1 Weel- en Braakpolder, Kolk van Dussen en omgeving

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_439.pdf

W2 Twisk/ Oostermaare en omgeving

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_440.pdf

W3 Grote en Kleine Vliet en polder het Lichtewater

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_441.pdf

W4 Boxweide/ Egboetswater en eendenkooi Wervershoof

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_442.pdf

W5 Koopmanspolder en Onderdijk

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_443.pdf

W6 De Weelen en Streekbos

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_444.pdf

W7 De Ven

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_445.pdf

W8 De Weel, de Weijdemeer en glaslandreservaten de Gouw

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_446.pdf

W9 Rustenburg en Hensbroek

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_447.pdf

W10 Uiterdijk en de Hulk

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_448.pdf

W11 Putten van Oosterleek en Kleiput De Nek

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_449.pdf

N1 Abtskolk, Harger- en Pettemerpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_450.pdf

N2 Catrijpermoor

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_847.pdf

N3 Schoorlse Duinen

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_451.pdf

N4 Noordhollands Duinreservaat

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_452.pdf

N5 Waterberging Over 't Hek en Zuurvenspolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_453.pdf

N6 Kleimeer en Geestmerambacht

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_454.pdf

N7 Damlander- en Philisteinse Polder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_455.pdf

N8 Bergermeerpolder en Loterijlanden

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_456.pdf

N9 Oosterdel

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_457.pdf

N10 Oeverlanden Kanaal Alkmaar Omval-Kolhorn Zuid

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_458.pdf

N11 Waarderhout

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_459.pdf

N12 Polder Egmond aan den Hoef

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_460.pdf

N13 Ter Coulster, Nijenburg & Heilooër Bos

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_461.pdf

N14 Limmerpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_462.pdf

N15 Duinrand Bakkum

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_463.pdf

N16 Castricummerpolder en eendenkooi Uitgeest

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_464.pdf

N17 Marquette en het Krengenbos

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_465.pdf

N18 Duinen bij Wijk aan Zee

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_466.pdf

N19 Westerhout en de Lunetten bij Beverwijk

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_467.pdf

N24 Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molenkade

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_468.pdf

N25 Hondsbossche Duinen

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_469.pdf

L1 Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_470.pdf

L2 Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_471.pdf

L3 Westwouderpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_472.pdf

L4 Crommenije

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_473.pdf

L5 Krommenieër-Woudpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_474.pdf

L6 Omgeving Markervaart

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_475.pdf

L7 Waterlinie Beverwijk

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_476.pdf

L8 Noorderham en Zuiderham

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_477.pdf

L9 Weijenbus, Vroonmeer en Fort Krommeniedijk

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_478.pdf

L10 Driehoek van Assum

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_479.pdf

L11 Eilandspolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_480.pdf

L12 Polder Mijzen

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_481.pdf

L13 Oeverlanden Beemsterringvaart

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_482.pdf

L14 Kogen bij Schardam

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_483.pdf

L15 Zeevang en Kwadijkervlot

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_484.pdf

L16 Waterling, Het Schot en oeverlanden Beemsterringvaart

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_485.pdf

L17 Wormer- en Jisperveld

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_486.pdf

L18 Polder Westzaan, Noorderveen en Zuiderpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_487.pdf

L19 De Engewormer en de Wijde Wormer

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_488.pdf

L20 Kalverpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_489.pdf

L21 Jagersveld

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_490.pdf

L22 Oostzanerveld

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_491.pdf

L23 Twiske

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_492.pdf

L24 Ilperveld en Varkensland

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_493.pdf

L25 Polder bij Ilpenstein

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_494.pdf

L26 Purmerbos

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_495.pdf

L27 Ringvaart van de Wijde Wormer en oeverlanden

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_496.pdf

L28 Groengebied Purmerland

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_497.pdf

L29 Polder Katwoude

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_498.pdf

L30 Hemmeland

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_499.pdf

L31 Waterland oost

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_500.pdf

L32 Marken

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_501.pdf

L33 Koksloot en oeverland

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_502.pdf

Z1 Nationaal Park Zuid-Kennemerland

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_503.pdf

Z2 Amsterdamse Waterleiding Duinen

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_504.pdf

Z3 Landgoederen bij Driehuis en Santpoort

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_505.pdf

Z4 Landgoederen bij Haarlem

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_506.pdf

Z5 Landgoederen bij Heemstede en Bennebroek

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_507.pdf

Z6 Oosterbroek & Buitenhuizen

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_508.pdf

Z7 Heksloot, Westbroekplas en omgeving

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_509.pdf

Z8 Houtrakpolder en omgeving

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_510.pdf

Z9 Schoteroog, Waarder- en Veerpolder, Mooie Nel en De Liede

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_511.pdf

Z10 Dijkland

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_512.pdf

Z11 Eendenkooi Vijfhuizen

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_513.pdf

Z12 Haarlemmermeersebos en Groene Weelde

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_514.pdf

Z13 Haarlemmermeer

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_515.pdf

Z14 Amsterdam west

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_516.pdf

Z15 Amsterdamse Bos, Nieuwe Meer en Amstelveense Poel

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_517.pdf

A1 Westeinderplassen, Molenpoel en Schinkelbos

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_518.pdf

A2 Kalslagerpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_519.pdf

A3 Zijdelmeer en Uithoornse Polder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_520.pdf

A4 Bovenkerkerpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_521.pdf

A5 Groot-Duivendrechtse polder en Middelpolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_522.pdf

A6 Polder de Rondehoep en Holendrechter en Bullewijker polder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_523.pdf

A7 Ouderkerkerplas en Nieuwe Bullewijk

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_524.pdf

A8 Gaasperplas, Gaasperzoom en De Hoge Dijk

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_525.pdf

A9 Diemerpolder en Diemerbos

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_526.pdf

A10 PEN-eiland, De Drost, Warenar, Hooft en De Schelp

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_527.pdf

A11 Vecht en oeverlanden

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_528.pdf

A12 Naardermeer en Zuidpolder beoosten

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_529.pdf

A13 Oostelijke Vechtplassen

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_530.pdf

A14 Laegieskamp, Gijzenveen en Cruysbergen

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_531.pdf

A15 's-Gravenlandse landgoederen

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_532.pdf

A16 Spanderswoud en Corversbosch

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_533.pdf

A17 Gooise noordflank

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_534.pdf

A18 Gooise zuidflank

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_535.pdf

A19 De Kampen, Huizerhoef en De Dode Hond

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_536.pdf

A20 Bossen Muiderberg

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_537.pdf

A22 Oeverlanden Holendrecht en Bullewijk

Voor dit gebied is geen beschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden. De hier geldende regels zijn opgenomen in Artikel 6.52.

ANV1 Amsterdamse Bos, Westeinderplassen en omgeving

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_539.pdf

ANV2 Natuurboog Amsterdam zuidoost

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_540.pdf

ANV3 De Vecht

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_541.pdf

ANV4 t Gooi

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_542.pdf

KNV1 Kop van Noord-Holland - tussen Amstelmeer, Zwanenwater en Oosterdel

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_543.pdf

KNV2 Dijk IJsselmeerkust

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_544.pdf

KNV3 Amstelmeerkanaal

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_545.pdf

LNV1 Wormer- en Jisperveld, Purmerland en Purmerringvaart

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_546.pdf

LNV2 Eilandspolder - Wormer- en Jisperveld

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_547.pdf

NNV1 Kolhorn - Omval - Ursem

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_548.pdf

NNV2 Noord-Hollands duinreservaat - Eilandspolder

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_549.pdf

NNV3 Marquette - Driehoek van Assem

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_550.pdf

NNV4 Alkmaardermeer - Noordzeekanaal

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_551.pdf

WNV1 West-Friesland - tussen Medemblik, Enkhuizen, Hoorn en Ursem

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_552.pdf

ZNV1 Haarlemmermeer en omgeving

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_553.pdf

ZNV2 Groene As - tussen Amstelland en Spaarnwoude

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_554.pdf

ZNV4 Zuid-Kennemerland-Spaarnwoude

B_NL.IMRO.9927.POVPNH2022-CO01_555.pdf

BIJLAGE 7 KERNKWALITEITEN BIJZONDER PROVINCIAAL LANDSCHAP PROVINCIE NOORD-HOLLAND

BPL Texel – Oude Land en aandijkingen

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Texel.pdf

BPL Oude Veer

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Oude Veer.pdf

BPL Wieringen

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Wieringen.pdf

BPL Zijpepolder Noord en Zuid

293814 PNH Kernkwaliteit landschap 20200318-Zijpepolder Noord en Zuid.pdf

BPL Callantsoog

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Callantsoog.pdf

BPL Schagen

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Schagen.pdf

BPL Abbekerk en omgeving

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Abbekerk en omgeving.pdf

BPL Oosterdijk

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Oosterdijk.pdf

BPL Schellinkhout en omgeving

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Schellinkhout en omgeving.pdf

BPL Opmeer-Wognum

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Opmeer-Wognum.pdf

BPL Veenhuizen en Oterleek

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Veenhuizen en Oterleek.pdf

BPL Schermer

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Schermer.pdf

BPL Noord-Kennemerland

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Noord-Kennemerland.pdf

BPL Eilandspolder

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Eilandspolder.pdf

BPL Zeevang

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Zeevang.pdf

BPL Marken

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Marken.pdf

BPL Waterland

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Waterland.pdf

BPL Oostzaner- en Ilperveld

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Oostzaner- en Ilperveld.pdf

BPL Wijde Wormer

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Wijde Wormer.pdf

BPL Wormer- en Jisperveld

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Wormer- en Jisperveld.pdf

BPL Alkmaardermeer en omgeving

293814 PNH Kernkwaliteit landschap 20200318-Alkmaardermeer en omgeving.pdf

BPL Assendelft en omgeving

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Assendelft en omgeving.pdf

BPL Westzaan en omgeving

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Westzaan en omgeving.pdf

BPL Zuid-Kennemerland

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Zuid-Kennemerland.pdf

BPL Spaarnwoude en omgeving

293814 PNH Kernkwaliteit landschap 20200318-Spaarnwoude en omgeving.pdf

BPL Haarlemmermeer-Noord

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Haarlemmermeer-Noord.pdf

BPL Tuinen van West

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Tuinen van West.pdf

BPL Amstelscheg

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Amstelscheg.pdf

BPL Vechtstreek-Noord

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Vechtstreek-Noord.pdf

BPL Vechtstreek-Zuid

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Vechtstreek-Zuid.pdf

BPL Het Gooi

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-Het Gooi.pdf

BPL De Kampen

293814 PNH_Kernkwaliteit landschap_20200318-De Kampen.pdf

BIJLAGE 8 KERNKWALITEITEN ERFGOEDEREN VAN UITZONDERLIJKE UNIVERSELE WAARDE (UNESCO)

bijlage 8a Kernkwaliteiten UNESCO

Hieronder zijn de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen opgesomd. De uitwerking van de kernkwaliteiten is opgenomen in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze tabel dient in samenhang te worden gelezen met de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, deze bijlage en bijlage 8b, waarin opgenomen het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies.

	Kernkwaliteiten
Nieuwe Hollandse Waterlinie	1. Het unieke, in samenhang met het landschap ontworpen negentiende en twintigste-eeuwse hydrologische en militairverdedigingssysteem, bestaande uit: - inundatiegebieden; - zone met verdedigingswerken als forten, batterijen, lunetten, betonnen mitrailleurkazematten en groepsschuilplaatsen in hun samenhang met de omgeving; - voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied) rondom de forten; - waterwerken als waterlichamen, sluizen, inlaten, duikers, en dijken functionerend in samenhang met verdedigingswerken en inundatiegebieden; - overige elementen als beschutte wegen, (resten van) loopgraven en tankgrachten; - de landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten; - de historische vestingstructuur van de vestingsteden Muiden, Weesp, Naarden, Nieuwersluis, Gorinchem en Woudrichem; 2. Grote openheid; 3. Groen en overwegend rustig karakter.
Werelderfgoed De Beemster	1. Het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, vroeg zeventiende-eeuwse (landschaps)architectonische geheel van de droogmakerij De Beemster, bestaande uit: - het vierkante gridpatroon van wegen en waterlopen en rechthoekige percelen; - de ringdijk en ringvaart (continuïteit en eenheid in vormgeving); - het centraal gelegen dorp (Middenbeemster) op een assenkruis van wegen; - bebouwing langs de wegen; - de relatief hooggelegen wegen met laanbeplanting; - de monumentale en typerende (stolp)boerderijen en restanten van buitens; - de oude negentiende-eeuwse gemalen en molengangen; - de structuur en het karakter van het (beschermde) dorpsgezicht van Middenbeemster; 2. Grote openheid; 3. Voor zover het werelderfgoed De Beemster samenvalt met het werelderfgoed De Stelling van Amsterdam, zijn de uitgewerkte universele waarden van het werelderfgoed De Stelling van Amsterdam tevens van toepassing op het werelderfgoed De Beemster.
Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam	1. Het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, laatnegentiende-eeuwse en vroegtwintigste-eeuwse hydrologische en militair-landschappelijke geheel, bestaande uit: - een doorgaand stelsel van liniedijken in een grote ring om Amsterdam; - sluizen en voor- en achterkanalen; - de forten, liggend op regelmatige afstand, voornamelijk langs dijken; - inundatiegebieden; - voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied); - de landschappelijke inpassing en slechte zichtbaarheid van de voormalige militaire objecten; 2. Relatief grote openheid; 3.Groene en relatief stille ring rond Amsterdam.

Nadere uitwerking kernkwaliteiten Nieuwe Hollandse Waterlinie

De kernkwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie worden verder uitgewerkt in een gezamenlijk proces met de provincies Noord-Brabant, Gelderland en Utrecht. De Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie staan nu bij UNESCO ingeschreven als één werelderfgoed met de naam Hollandse Waterlinies en omvat nu ook de provincies Noord-Brabant, Gelderland en Utrecht.

Ter inspiratie kan dienen: ‘Inspiratieboek Linie-Vormgeving, Nieuwe Hollandse Waterlinie, Feddes/Olthof Landschapsarchitecten, juni 2007.

Nadere uitwerking Stelling van Amsterdam
In de Stelling van Amsterdam zijn verschillende zoneringen te onderscheiden:

a. Stellingzone;
b. Kernzone;
c. Monumentenzone.

Ad 1 Stellingzone
De gehele Stelling van Amsterdam (UNESCO-werelderfgoed) is Stellingzone. De Stellingzone vormt het samenhangend geheel tussen de verdedigingswerken en het landschap. Ook voormalige inundatiegebieden maken deel uit van de Stellingzone. Voor deze Stellingzone geldt:

- Behoud van nog bestaande zichtlijnen tussen de forten en doorzichten op de forten;

- Openhouden van schootscirkels rond de forten in de nog open landschappen;
- Behoud van bestaande accessen. Dit zijn de plaatsen waar de hoofdverdedigingslijn werd doorsneden door dijken, kanalen, spoorlijnen en wegen.

Ad 2 Kernzone
De kernzone wordt gevormd door de hoofdverdedigingslijn en de schootscirkels rond de forten. De hoofdverdedigingslijnen en de schootscirkels rond de forten zijn belangrijke elementen in het Stellinglandschap. De hoofdverdedigingslijn markeert de grens aanval-verdediging en tevens de grens van de inundaties. De schootscirkel is een cirkel van 1000 meter rond een fort. De kernzone is als volgt begrensd:

a. Hoofdverdedigingslijn: 100 meter aan de aanvalszijde en 100 meter aan de verdedigingszijde.
b. Schootscirkels rond de forten: cirkels van 1000 meter rond een fort.

Voor de Kernzone geldt:

- Geen bebouwing in gebieden die nu nog open zijn;
- Kleinschalige incidentele ontwikkelingen binnen de kernzone zijn alleen mogelijk als deze als doel hebben de ruimtelijke kwaliteit van de Stelling van Amsterdam te versterken. De ontwikkeling dient ingepast te zijn in het landschap en met respect voor zichtlijnen en mag niet leiden tot een significant hoger geluidsniveau in de open ruimte en tot een significante aantasting van het groene en open landschap;
- Op agrarische bouwblokken is aanpassing en vernieuwing van agrarische opstallen mogelijk, mits ingepast in het landschap en passend binnen het omgevingsbeleid.
- Verdichting van bestaande bebouwingslinten is toegestaan, mits passend in het landschap en de bestaande bebouwingsintensiteit van het lint;
- Voor bestaande bebouwing die afbreuk doet aan de open ruimte in de schootscirkel en de zone langs de hoofdverdedigingslijn geldt: kansen tot aanpassing benutten in het kader van een integrale herinrichting van het gebied, waarbij per saldo een verbetering van de ruimtelijke situatie ontstaat;
- Handhaving van de eenheid en herkenbaarheid van de Stellingdijken die specifiek voor de Stelling van Amsterdam zijn aangelegd. Dit zijn de Liniewal Liebrug-Liede (gemeente Haarlemmerliede), de Geniedijk in de Haarlemmermeerpolder (gemeente Haarlemmermeer), de Liniewal in de Starnmeerpolder (gemeente Graft-De Rijp), de Vuurlijn (gemeenten Uithoorn en Aalsmeer), de Liniewal ten oosten van Fort bij Veldhuis (gemeenten Heemskerk en Uitgeest) en de Liniewal Aagtendijk-Zuidwijkermeer (gemeenten Zaanstad en Beverwijk). De zichtlijnen langs deze dijken moeten gehandhaafd blijven;
- Een groene of blauwe zone rond de forten waarborgen op die plaatsen waar die nu nog aanwezig is;
- Stimuleren en ontwikkelen van blauwe functies die het contrast met de hoofdverdedigingslijn versterken of die (voormalige) inundatiegebieden in het landschap zichtbaar maken.

Ad 3 Monumentenzone
De Monumentenzone vormt het hart van de Stelling van Amsterdam. Binnen de Monumentenzone liggen objecten die door de Erfgoedwet of deze Omgevingsverordening zijn beschermd, zoals dijken, forten, sluizen en andere objecten. Ruim 20 objecten zijn op dit moment opgenomen als rijksmonument ingevolge de Erfgoedwet. Ongeveer 120 objecten zijn opgenomen als provinciaal monument volgens de provinciale Omgevingsverordening. Voor deze Monumentenzone gelden naast de regels in deze verordening over de erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde ook de regels uit de Erfgoedwetten en de regels over monumenten (cultureel erfgoed) in deze verordening. Dit komt samengevat neer op geen ontwikkelingen toestaan die het (UNESCO-) monument beschadigen, vernielen of ontsieren, en een verbod om noodzakelijk onderhoud aan het monument te onthouden.
Specifiek voor De Beemster (eveneens UNESCO werelderfgoed) geldt dat de ruimtelijke hoofdstructuur van dit gebied gerespecteerd moet worden. Ontwikkelingen in de kernzone en stellingzone mogen niet strijdig zijn met het beleid voor het UNESCO werelderfgoed van droogmakerij De Beemster.

Beleidskaders
Verder gelden de volgende kaders waarin de kernkwaliteiten verder zijn uitgewerkt per deelgebied:

- het Provinciaal Beeldkwaliteitsplan Stelling van Amsterdam (2008);
- het Ruimtelijk Beleidskader Stelling van Amsterdam (2008);
- Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018;
- Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies (2021).

Ontwikkelingen die de uitzonderlijke universele waarden (UUW's) aantasten, dienen als gevolg van de Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention voorgelegd te worden aan het Werelderfgoedcomité.

bijlage 8b Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies

Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies

BIJLAGE 9 STILTEGEBIEDEN

bijlage 9a Bord stiltegebieden

bijlage 9b Stiltegebieden

De volgende gebieden zijn vastgesteld als stiltegebied:

1. De Slufter;
2. Texel-Oost;
3. Waddenzeegebied;
4. Texel-West
5. Hooge Berg;
6. Wieringen-Noord;
7. Wieringen-Zuid;
8. Robbenoordbosch;
9. Wieringermeer-Noord;
10. Amstelmeer;
11. Het Zwanenwater;
12. Petten;
13. Het Grootslag-Oost;
14. De Weere;
15. Schoorlse duinen;
16. Het Grootslag-West;
17. Weidegebied Venhuizen en polder De Drieban;
18. Bergermeer e.o.;
19. Duingebied Bergen-Egmond;
20. De Wogmeer;
21. Schermerhorn en Mijzen;
22. Duingebied Egmond-Binnen;
23. Eilandspolder;
24. IJsselmeerkust Zeevang;
25. Duingebied Castricum;
27. Starnmeerpolder;
29. Polder Wormer, Jisp en Neck;
30. Polder Ilperveld;
31. Varkensland en Broekpolders;
32. Kennemerduinen;
33. Ransdorp, Holysloot;
34. Amsterdamse Waterleidingduinen;
35. Eemmeer;
36. Vechtplassen en –polders;
37. Polder De Ronde Hoep;
38. Bovenkerkerpolder;
39. De Wijde Blik;
40. Loenderveensche Plas;
41. Breukeleveensche- of Stille Plas.

Kaartweergave: stiltegebieden.pdf

BIJLAGE 10 GEGEVENS EN BESCHEIDEN (GERESERVEERD)

De indieningsvereisten zijn in de ontwerp Omgevingsverordening NH2022 nog niet ingevuld. Deze worden in de komende maanden mede in samenwerking met de Omgevingsdiensten opgesteld en ingevoegd.

BIJLAGE 11 REGELS GEDEPUTEERDE STATEN

Afdeling 1 Varend ontgassen

Artikel 1.1

Deze afdeling is gereserveerd voor het stellen van regels, zoals bedoeld in het delegatiebesluit.

Afdeling 2 Vaarwegen

Artikel 2.1

Deze afdeling is gereserveerd voor het stellen van regels, zoals bedoeld in het delegatiebesluit.

Afdeling 3 Natuur- en landschapscompensatie

Artikel 3.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling is gereserveerd voor het stellen van regels, zoals bedoeld in het delegatiebesluit.

Artikel 3.2 Compensatie algemeen

a. Voor zover een omgevingsplan voorziet in een nieuwe activiteit overeenkomstig Artikel 6.54 van de omgevingsverordeningof een nieuwe ontwikkeling overeenkomstig Artikel 6.59 , achtste Lid van de verordening, maakt dat omgevingsplan mogelijk dat de initiatiefnemer daarvan fysieke maatregelen neemt ter compensatie van de schade aan het Natuurnetwerk Nederland, een natuurverbinding of aan een Bijzonder provinciaal landschap.
b. Voor zover de fysieke maatregelen als bedoeld in het eerste lid niet in het omgevingsplan mogelijk kunnen worden gemaakt, blijkt uit de toelichting van het omgevingsplan hoe en wanneer de fysieke maatregelen dan wel in het omgevingsplan worden geregeld en dat het bevoegde gezag daaraan medewerking zal verlenen.
c. In het geval de fysieke maatregelen ter compensatie van schade aan het Natuurnetwerk Nederland als bedoeld in het eerste lid worden genomen binnen het Natuurnetwerk Nederland, dient daarnaast in het omgevingsplan op eenzelfde oppervlak als verloren gaat door de activiteit, dat nog niet is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland, de ontwikkeling van natuur planologisch mogelijk te worden gemaakt. Voor zover dit niet mogelijk is in het omgevingsplan dat de activiteit mogelijk maakt, blijkt uit de toelichting van dat omgevingsplan hoe en wanneer deze ontwikkeling van natuur dan wel planologisch wordt geregeld en dat het bevoegd gezag daaraan medewerking zal verlenen.
d. Uit de toelichting van het omgevingsplan als bedoeld in het eerste lid, blijkt dat de fysieke maatregelen ter compensatie van de aantasting van een natuurverbinding zodanig plaatsvinden dat de functie van de natuurverbinding, zoals omschreven in de wezenlijke kenmerken en waarden in een bijlage van de verordening, in stand blijft.
e. In afwijking van sub a en b, kan bij toepassing van Artikel 6.54 , aanhef en onderdeel a, van de omgevingsverordening de schade aan het Natuurnetwerk Nederland of bij toepassing van Artikel 6.59 , achtste Lid , van de omgevingsverordening de schade aan een Bijzonder provinciaal landschap waar de kernkwaliteit habitat voor weidevogels van toepassing is, voorafgaand aan de ontwikkeling financieel worden gecompenseerd indien:
    1. fysieke maatregelen niet mogelijk zijn, of;
    2. het gebied dat wordt aangetast door een activiteit als bedoeld in het eerste lid niet groter is dan:
        i. 0,5 hectare in het geval van Natuurnetwerk Nederland, of;
        ii. 5 hectare in het geval van een Bijzonder provinciaal landschap, voor zover de kernkwaliteit habitat voor weidevogels van toepassing is.
f. In aanvulling op sub e dient bij financiële compensatie in het kader van het Natuurnetwerk Nederland op eenzelfde oppervlak als verloren gaat door de activiteit, dat nog niet is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland, de ontwikkeling van natuur planologisch mogelijk te worden gemaakt. Indien dat niet mogelijk is in het ruimtelijk plan dat de activiteit mogelijk maakt, blijkt uit de toelichting van dat ruimtelijk plan hoe en wanneer dat dan wel planologisch wordt geregeld en dat het bevoegd gezag daaraan medewerking zal verlenen.
g. Financiële compensatie als bedoeld in sub e vindt plaats in de vorm van een bijdrage zoals bepaald in artikel 3.7 aan de provincie Noord-Holland die wordt gestort in de provinciale reserve Groen of de reserve Landschap.

Artikel 3.3 Compensatie Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen

Uit de toelichting op een omgevingsplan als bedoeld in artikel 3.2 , sub a, blijkt dat de fysieke maatregelen ter compensatie van de aantasting van het Natuurnetwerk Nederland:

a. plaatsvinden buiten het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland op een locatie die bijdraagt aan de versterking van de samenhang van het netwerk, of, indien aannemelijk is dat fysieke maatregelen buiten het Natuurnetwerk Nederland niet mogelijk zijn, in nog niet gerealiseerde delen van het Natuurnetwerk Nederland;
b. plaatsvinden in de nabijheid van het aangetaste gebied tenzij aantoonbaar is dat dit niet mogelijk is;
c. plaatsvinden in een gebied dat minimaal gelijk is aan de oppervlakte van het aangetaste gebied;
d. de aangetaste wezenlijke kenmerken en waarden compenseren; en
e. tenminste de inrichting van het gebied ten behoeve van de ontwikkeling van de gewenste natuur en ontwikkelingsbeheer van die natuur voor een duur van tenminste 5 jaar, en in geval van bos 10 jaar, omvatten.

Artikel 3.4 Compensatie Bijzonder provinciaal landschap

a. Uit de toelichting op een omgevingsplan als bedoeld in artikel 3.2 , sub a, blijkt dat de fysieke maatregelen ter compensatie van de aantasting van de kernkwaliteit habitat voor weidevogels in Bijzonder provinciaal landschap:
    1. plaatsvinden in een Bijzonder provinciaal landschap waar de kernkwaliteit habitat voor weidevogels van toepassing is;
    2. plaatsvinden in de nabijheid van het aangetaste gebied tenzij wordt aangetoond dat dit niet mogelijk is;
    3. inrichtingsmaatregelen of actief weidevogelbeheer omvatten voor een bedrag gelijk aan de kosten voor beheer in een gebied dat minimaal gelijk is aan de oppervlakte van de aangetaste habitat voor weidevogels rekening houdende met een jaarlijkse rustperiode in de nestfase waarin agrarische werkzaamheden niet zijn toegestaan van 1 april tot en met 15 juni, voor een periode van 30 jaar.
b. Uit de toelichting op een omgevingsplan als bedoeld in artikel 3.2 , sub a, blijkt dat fysieke maatregelen ter compensatie van de aantasting van de overige kernkwaliteiten in Bijzonder provinciaal landschap:
    1. plaatsvinden in Bijzonder provinciaal landschap, bij voorkeur in hetzelfde deelgebied als waar de aantasting plaatsvindt; en,
    2. leiden tot een landschapsverbetering die in kwaliteit en omvang proportioneel is ten opzichte van de aantasting van de kernkwaliteit.

Artikel 3.5 Compensatieplan

De toelichting op een omgevingsplan als bedoeld in artikel 3.2 , sub a tot en met d, waarin fysieke maatregelen worden bepaald omvat een compensatieplan dat voldoet aan de volgende eisen:

a. het plan bevat een kaart van een schaalniveau niet groter dan 1:10.000 waarop de locatie waar de fysieke maatregelen plaatsvinden staat aangegeven;
b. de fysieke maatregelen zijn concreet beschreven;
c. in het plan is aangegeven op welke momenten Gedeputeerde Staten de voortgang kunnen beoordelen;
d. het plan bevat een tijdschema voor realisatie van de compensatie waaruit blijkt dat initiatiefnemer de compensatie uiterlijk binnen twee jaar na de start van de uitvoering van de compensatieplichtige activiteit realiseert, tenzij in een compensatieovereenkomst als bedoeld in artikel 3.6 anders wordt bepaald; en
e. het plan beschrijft het jaarlijkse beheer van het gebied en de voorwaarden waaraan een beheerder moet voldoen.

Artikel 3.6 Compensatieovereenkomst

a. Een omgevingsplan als bedoeld in artikel 3.2 , sub a tot en met f,bevat als bijlage een compensatieovereenkomst die is aangegaan tussen de initiatiefnemer en de provincie.
b. In een compensatieovereenkomst als bedoeld in het vorige lid is ten minste opgenomen:
    1. welke rollen en verantwoordelijkheden de betrokken partijen hebben;
    2. een financiële onderbouwing waaruit blijkt dat de uitvoering van de fysieke maatregelen is zeker gesteld en niet wordt gefinancierd uit middelen die beschikbaar zijn op grond van een subsidieregeling;
    3. de termijn waarbinnen de uitvoering van compensatie moet zijn afgerond;
    4. een boeteclausule die van toepassing is bij het niet, niet tijdig of onvolledig uitvoeren van de compensatie tenzij sprake is van een overeenkomst tussen overheden;
    5. de verplichting om te melden wanneer de uitvoering van de compensatiemaatregelen starten;
    6. de verplichting om Gedeputeerde Staten jaarlijks te informeren over de voortgang.
c. Voor het verschuldigd zijn van een boete als bedoeld in sub b is geen ingebrekestelling nodig.
d. Het boetebedrag wordt gestort in de provinciale reserve Groen of de reserve Landschap. Het boetebedrag is op het moment van vaststelling ten minste gelijk aan 150 procent van alle directe en indirecte kosten die samenhangen met de betrokken compensatie.

Artikel 3.7 Financiële compensatie

a. Financiële compensatie als bedoeld in artikel 3.2 , sub e, omvat voor het Natuurnetwerk Nederland de volgende kostenelementen:
    1. kosten van de aanschaf van vervangende grond;
    2. kosten van de basisinrichting;
    3. kosten van ontwikkelingsbeheer gedurende de ontwikkelingstijd, afhankelijk van het type natuur dat wordt ontwikkeld;
    4. kosten voor de planontwikkeling en planuitvoering, deze zijn bepaald op 20 procent van de kosten genoemd bij 1, 2 en 3.
b. Financiële compensatie als bedoeld in artikel 3.2 , sub e, omvat voor een Bijzonder provinciaal landschap, voor zover daar de kernkwaliteit habitat voor weidevogels van toepassing de volgende kostenelementen:
    1. de kosten voor 30 jaar actief weidevogelbeheer voor een gebied dat minimaal gelijk is aan de oppervlakte van het aangetaste weidevogelleefgebied rekening houdende met een jaarlijkse rustperiode in de nestfase waarin agrarische werkzaamheden niet zijn toegestaan jaarlijks van 1 april tot en met 15 juni;
    2. de kosten voor de planontwikkeling en planuitvoering, deze zijn bepaald op 20 procent van de kosten genoemd bij 1.

Afdeling 4 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

Artikel 4.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling is gereserveerd voor het stellen van regels zoals bedoeld in het delegatiebesluit..

Afdeling 5 Regionale afspraken nieuwe stedelijke ontwikkelingen en kleinschalige ontwikkelingen

Artikel 5.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling bevat de regels zoals bedoeld in het delegatiebesluit.

Artikel 5.2 Woningbouw

a. De afspraken als bedoeld in Artikel 6.13 , eerste Lid , en Artikel 6.19 , eerste Lid , van de verordening over de ontwikkeling, transformatie en herstructurering van woningbouwlocaties, bestaan uit regionale afspraken en woonakkoorden.
b. Regionale afspraken:
    1. betreffen in ieder geval de te ontwikkelen, transformeren en herstructureren woningbouwlocaties in kwantiteit, kwaliteit en tijdsfasering per gemeente;
    2. zijn gebaseerd op de door de provincie vastgestelde bevolkingsprognose;
    3. zijn onderwerp van monitoring;
    4. kunnen worden bijgesteld wanneer daar aanleiding voor is; en
    5. worden overeengekomen door de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten in de regio.
c. Woonakkoorden:
    1. bevatten de uitgangspunten van het regionaal woonbeleid;
    2. zijn in overeenstemming met het provinciale woonbeleid;
    3. bevatten een overzicht en een kaart van de woningbouwplannen in landelijk gebied;
    4. bevatten een afspraak vanaf welke omvang binnenstedelijke woningbouwontwikkelingen in de betreffende Woonakkoord-regio regionaal afgestemd dienen te worden;
    5. gelden voor minimaal 5 jaar met de mogelijkheid om tussentijds bij te stellen; en
    6. worden overeengekomen door de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten in de regio en door Gedeputeerde Staten.

Artikel 5.3 Bedrijventerreinen en kantoorlocaties

a. Regionale afspraken kunnen worden gemaakt over de ontwikkeling, transformatie en herstructurering van bedrijventerreinen en kantoorlocaties.
b. Regionale afspraken:
    1. betreffen in ieder geval de te ontwikkelen, transformeren en herstructureren terreinen en locaties in kwantiteit, kwaliteit en tijdsfasering per gemeente;
    2. maken op kaart duidelijk om welke terreinen en locaties het gaat;
    3. worden overeengekomen door de colleges van burgemeester en wethouders de gemeenten in de regio;
    4. zijn onderwerp van monitoring, en;
    5. kunnen worden bijgesteld wanneer daar aanleiding voor is.
c. Regionale afspraken zijn gebaseerd op een visie van de regio die:
    1. de uitgangspunten weergeeft van het regionaal bedrijventerreinen- en kantorenbeleid;
    2. in overeenstemming is met het provinciale bedrijventerreinen- en kantorenbeleid;
    3. is gebaseerd op de door de provincie vastgestelde behoefteraming;
    4. in het geval dat er sprake is van transformatie van bedrijventerreinen een verantwoording geeft over de wijze waarop in het verlies aan bedrijventerrein wordt voorzien zowel wat betreft oppervlakte als beschikbaarheid van voldoende terrein voor specifieke milieubelastende bedrijvensoorten;
    5. aan geeft op welke wijze de regio de herstructurering en/of transformatie mogelijk wil maken;
    6. geldt voor minimaal 5 jaar met de mogelijkheid om tussentijds bij te stellen, en;
    7. is vastgesteld door de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten in de regio.

Artikel 5.4 Detailhandel

a. Regionale afspraken kunnen worden gemaakt over te ontwikkelen, transformeren en herstructureren detailhandelslocaties.
b. Regionale afspraken zijn:
    1. in overeenstemming met een regionale detailhandelsvisie; en
    2. voorzien van een advies van de regionale adviescommissie
        i. als het gaat om nieuwe detailhandel groter dan 1500 m2 winkelvloeroppervlak (wvo), of;
        ii. als het gaat om winkelgebieden die groter zijn dan 25.000 m2 wvo en de nieuwe detailhandel groter dan 3.000 m2 wvo moet zijn.
c. Een regionale detailhandelsvisie:
    1. geeft de uitgangspunten weer van het regionaal detailhandelsbeleid;
    2. is in overeenstemming met het provinciale detailhandelsbeleid;
    3. is gebaseerd op het in opdracht van de provincie uitgevoerde marktruimte- en koopstromenonderzoek;
    4. wordt ter advisering voorgelegd aan de regionale adviescommissie;
    5. geldt voor minimaal 5 jaar met de mogelijkheid om tussentijds bij te stellen, en;
    6. is vastgesteld door de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten in de regio.
d. Een regionale detailhandelsvisie beschrijft:
    1. de bestaande detailhandelsstructuur in de regio;
    2. de demografische ontwikkeling van de regio;
    3. de marktruimte in de regio;
    4. een analyse van de leegstand, waaronder ontwikkeling van leegstand en specifieke probleemlocaties;
    5. het beleid ten aanzien van herstructurering en eventueel transformatie van bestaande winkelcentra;
    6. de aanwezige planvoorraad;
    7. de gewenste detailhandelsstructuur in de regio;
    8. de uitbreidingen die de regio de komende vijf jaar binnen de bestaande marktruimte wil mogelijk maken;
    9. hoe de regiogemeenten de planvoorraaden leegstand gaan monitoren, en;
    10. het beleid ten aanzien van volumineuze detailhandel, grootschalige detailhandel en afhaalpunten voor internetaankopen.

Artikel 5.5 Overige stedelijke voorzieningen

Regionale afspraken tussen de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten in een regio over overige stedelijke voorzieningen, niet zijnde woningbouw, bedrijventerreinen, kantorenlocaties of detailhandel, kunnen worden beperkt tot werkafspraken over de wijze van afstemming bij overige stedelijke voorzieningen.

Afdeling 6 Zonne-energie

Artikel 6.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling bevat de regels, zoals bedoeld in het delegatiebesluit.

Artikel 6.2 De locatie en omvang van de opstelling voor zonne-energie

a. De locatie voor de opstelling voor zonne-energie is aan minimaal één zijde aansluitend op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint.
b. De omvang van de opstelling voor zonne-energie is:
    1. op een locatie die aan één zijde aansluitend is op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint: maximaal 5 hectare;
    2. op een locatie die aan minimaal één zijde aansluitend is op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint en daarnaast aan nog een andere zijde aansluitend op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint, een rijksweg, provinciale weg of spoorweg: maximaal 10 hectare, of;
    3. op een locatie die aan minimaal één zijde aansluitend is op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint en daarnaast aan nog twee andere zijden aansluitend op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint, een rijksweg, provinciale weg of spoorweg: maximaal 25 hectare; met dien verstande dat van de maximale oppervlakten genoemd onder 1 tot en met 3, kan worden afgeweken tot niet meer dan 10% van die oppervlakten indien dat noodzakelijk is uit overwegingen van ruimtelijke kwaliteit.
c. De locatie voor de opstelling voor zonne-energie is niet aansluitend op een reeds bestaande opstelling voor zonne-energie, tenzij sprake is van het aanvullen van een bestaande opstelling voor zonne-energie tot de maximale oppervlakte als bedoeld onder sub b.
d. Het bepaalde in sub a, b en c is niet van toepassing op het oprichten van een of meer opstellingen voor zonne-energie op locaties die in gebruik zijn als nutsvoorziening, voor de waterhuishouding, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of infrastructuur voor het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit.

Artikel 6.3 Eisen aan de inpassing van de opstelling voor zonne-energie

a. De hoogte van een opstelling voor zonne-energie bedraagt niet meer dan 1,50 meter gemeten vanaf het gemiddelde straatpeil van de omliggende openbare wegen.
b. Van het bepaalde in het eerste lid kan worden afgeweken indien deze afwijking aantoonbaar:
    1. bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit, of;
    2. anderszins substantiële meerwaarde oplevert voor de fysieke leefomgeving.
c. De bodem onder de opstelling wordt niet verhard of verdicht en wordt zoveel mogelijk ecologisch ingericht en beheerd.
d. De terreinafscherming en rand van de opstelling voor zonne-energie zijn passend in de omgeving en worden zoveel mogelijk ecologisch ingericht en beheerd.
e. De afstand tussen de opstelling voor zonne-energie en woonbebouwing bedraagt minimaal 50 meter.
f. Het bepaalde in sub a tot en met e is niet van toepassing op het oprichten van een of meer opstellingen voor zonne-energie op locaties die in gebruik zijn als nutsvoorziening, voor de waterhuishouding, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of infrastructuur voor het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit.

Artikel 6.4 Stimuleringsgebieden zonne-energie

a. Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, gehoord de commissie, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2.
b. Het verzoek kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO).
c. Bij de beoordeling van het verzoek kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken:
    1. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020);
    2. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018);
    3. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019);
    4. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes;
    5. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen;
    6. eventueel ARO advies.
d. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied nog geen omgevingsplan is vastgesteld voor de realisatie van een opstelling voor zonne-energie.

Afdeling 6a Windenergie

Artikel 6.1a Toepassingsbereik

Deze afdeling bevat de regels, zoals bedoeld in het delegatiebesluit.

Artikel 6.2b Ruimtelijke kwaliteit windturbines

Bij de ruimtelijke inpassing als bedoeld in Artikel 6.36 en Artikel 6.37 van de verordening wordt door het bevoegd gezag in ieder geval betrokken:

a. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie;
b. de Ruimtelijke handreiking wind op land zoals door Gedeputeerde Staten vastgesteld op 31 augustus 2021 en gewijzigd vastgesteld op 11 januari 2022.

Afdeling 7 Regels toetsen op veiligheid en leidraden voor het ontwerpen en verbeteren van regionale waterkeringen

Artikel 7.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling bevat:

a. de regels, zoals bedoeld in Artikel 5.3 Technische leidraad en voorschriften veiligheid regionale waterkeringen - Lid 2 van de verordening; en
b. de technische leidraad, zoals bedoeld in Artikel 5.3 Technische leidraad en voorschriften veiligheid regionale waterkeringen - Lid 1 van de verordening.

Artikel 7.1B Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen

a. Als tijdstip waarop aan de omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen als bedoeld in artikel 5.2 van de verordening wordt voldaan, geldt het tijdstip dat volgt uit het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014.
b. Als tijdstip en frequentie van de verslagen ten aanzien van de regionale waterkeringen als bedoeld in artikel 11.2, vierde lid, van de verordening, gelden de tijdstippen en de frequentie die volgen uit het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014.
c. Het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014 berust op artikel 5.2, 11.2 van de verordening en artikel 5.1 lid 1 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 7.2 Regels beoordeling veiligheid regionale waterkeringen

Voor de beoordeling van de veiligheid van regionale waterkeringen gelden de volgende, door Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) uitgegeven publicaties als regels:

Addendum op de leidraad toetsen op veiligheid regionale waterkeringen betreffende de boezemkaden	STOWA 2010-22 ORK2	2010
Materiaalfactoren boezemkaden	STOWA 2009-05 ORK	2009
Leidraad toetsen op veiligheid regionale waterkeringen	STOWA 2015-15	2015
Compendium Leidraad Toetsen op Veiligheid Regionale waterkeringen	STOWA 2015-15a	2015
Kwaliteitsindicatoren veiligheidstoetsing: Meetbare en controleerbare indicatoren voor de kwaliteit van de veiligheidstoetsing regionale waterkeringen	STOWA 2007-01 ORK	2007
Promotor gebruikshandleiding versie 4.1	STOWA, voorjaar 2017	2017

Artikel 7.3 Leidraden ontwerpen en verbeteren regionale waterkeringen

Voor het ontwerpen en verbeteren van regionale waterkeringen gelden de volgende, door Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) uitgegeven publicaties, als technische leidraad:

Handreiking ontwerpen & verbeteren waterkeringen langs regionale rivieren	STOWA 2009-07-ORK	2009
Handreiking ontwerpen & verbeteren boezemkaden	STOWA 2009-06-ORK	2009
Leidraad waterkerende kunstwerken in regionale waterkeringen	STOWA 2011-15	2011
Richtlijnen normering compartimenteringskeringen	STOWA 2007-02	2007
Handreiking Risicogestuurd beheer en onderhoud van waterkeringen	STOWA 2018-59	2018

Afdeling 8 Bestuurlijke afwegingsruimte

Artikel 8.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling bevat de regels, zoals bedoeld in het delegatiebesluit.

Artikel 8.2 Begrenzing toepassen

Bij toepassing van artikel 13.2 van de verordening kan worden afgeweken van:

a. Paragraaf 4.3.1 van de verordening;
b. afdeling 4.8 en afdeling 4.9 van de verordening;
c. afdeling 6.2 van de verordening, met uitzondering van subparagraaf 6.2.5.1 en subparagraaf 6.2.5.3 van de verordening; en
d. afdeling 6.3 van de verordening;

Artikel 8.3 Tijdsduur experimenteren

Bij toepassing van Artikel 13.2 van de verordening ten behoeve van experimenten geldt een maximale tijdsduur van het experiment van 10 jaar, tenzij wordt gemotiveerd dat een langere tijdsduur noodzakelijk is voor de haalbaarheid van het experiment.

Artikel 8.4 Evaluatie toepassing

Bij toepassing van Artikel 13.2 wordt een evaluatieplan vastgesteld door Gedeputeerde Staten, waarbij in ieder geval sprake is van een evaluatiemoment binnen twee jaar en van een evaluatie binnen tien jaar na de start van het experiment of de activiteit.

Afdeling 9 Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling

Artikel 9.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling bevat de regels zoals bedoeld in het delegatiebesluit.

Artikel 9.2 Taken en bevoegdheden

a. De adviescommissie adviseert over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in relatie tot ruimtelijke kwaliteit, inclusief de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing.
b. De adviescommissie brengt gevraagd advies uit aan colleges van burgemeester en wethouders, dagelijks besturen van waterschappen en Gedeputeerde Staten.

Artikel 9.3 Samenstelling

a. De adviescommissie bestaat uit een onafhankelijk voorzitter en uit leden.
b. De voorzitter heeft geen stemrecht.
c. De voorzitter en de leden zijn niet in dienst van de provincie Noord-Holland.
d. De leden zijn deskundig op ten minste één of meer van de volgende kennisvelden: landschapsarchitectuur, stedenbouw, cultuurhistorie, duurzaamheid, water, natuur, economie en landbouw.
e. Een lid is niet tevens: lid van een gemeenteraad, burgemeester, wethouder, lid van Provinciale Staten, gedeputeerde, commissaris van de Koning, lid van het algemeen bestuur of het dagelijks bestuur van een waterschap.
f. De voorzitter en de leden worden op persoonlijke titel door Gedeputeerde Staten benoemd voor een periode van twee jaar en kunnen maximaal twee maal worden herbenoemd.
g. De adviescommissie benoemt uit haar midden een plaatsvervangend voorzitter, die de voorzitter vervangt bij afwezigheid.
h. De adviescommissie wordt bijgestaan door een secretaris. De secretaris is een ambtenaar in dienst van de provincie en heeft geen stemrecht.
i. Het voorzitterschap en het lidmaatschap van de adviescommissie eindigt:
    1. op het moment dat de termijn van benoeming is verstreken;
    2. indien niet meer wordt voldaan aan sub c of e;
    3. door het nemen van ontslag van het lid; of
    4. door een daartoe strekkend besluit van Gedeputeerde Staten.

Artikel 9.4 Werkwijze

a. De voorzitter besluit, in overleg met de secretaris, over voorstellen tot het houden vanbijeenkomsten over een adviesaanvraag.
b. De secretaris draagt zorg voor het opstellen van een agenda voor een bijeenkomst van de adviescommissie.
c. De secretaris verstuurt de agenda en de stukken ten minste 7 dagen voor de bijeenkomst aan deleden.
d. De voorzitter kan besluiten dat ten aanzien van de toezending van bepaalde stukken de termijn voor de toezending korter is.
e. De secretaris bewaakt, in overleg met de voorzitter, dat bij een bijeenkomst de deskundigheid beschikbaar is over de kennisvelden die van belang zijn voor de betrokken adviesaanvraag.
f. De secretaris houdt van elke bijeenkomst van de adviescommissie een presentielijst bij.
g. De voorzitter of een lid dat een rechtstreeks belang heeft bij het onderwerp van advies,meldt dit aan de secretaris en onthoudt zich van deelname aan de bijeenkomst enhet advies.
h. Een bijeenkomst is in beginsel openbaar. De voorzitter kan besluiten dat een bijeenkomst besloten is.
i. De adviescommissie kan haar werkwijze nader uitwerken in een huishoudelijk reglement. Een afschrift van het huishoudelijk reglement wordt gezonden aan Gedeputeerde Staten en wordt gepubliceerd op de website van de provincie.

Artikel 9.5 Advisering

a. Na de behandeling van een adviesaanvraag in een bijeenkomst stelt de secretaris namens de adviescommissie een concept advies op.
b. Na vaststelling door de adviescommissie wordt dit concept advies definitief.
c. Bij de advisering betrekt de adviescommissie in ieder geval de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.
d. Een advies is schriftelijk en wordt verzonden aan de aanvrager.
e. Van het advies wordteen afschrift verzonden aan het college van burgermeester en wethouders van de gemeente waarop het advies betrekking heeft en aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 9.6 Vergoeding

De voorzitter en de leden ontvangen een vergoeding conform het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Deze vergoeding geldt per bijeenkomst.

Artikel 9.7 Verslaglegging en jaarverslag

a. De secretaris draagt zorg voor een verslag van de bijeenkomst. Dit verslag wordt vastgesteld door de adviescommissie.
b. De adviescommissie brengt elk jaar een jaarverslag uit, waarin zij haar werkzaamheden beschrijft. Dit verslag wordt opgesteld door de secretaris en vastgesteld door de adviescommissie.
c. Het jaarverslag wordt verzonden aan de colleges van burgemeester en wethouders, de dagelijks besturen van de waterschappen, Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten.

Toelichting

Afdeling 3

Algemeen

Afdeling 3 van de regels van Gedeputeerde Staten geeft aan hoe gecompenseerd moet worden als er aantasting is van het Natuurnetwerk Nederland (hierna; NNN) en de Natuurverbindingen. Voorheen werden deze aangeduid als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en ecologische verbindingszones. Deze afdeling is ook van toepassing op de wijze van compensatie in geval van een aantasting van het Bijzonder provinciaal landschap (hierna; BPL). In de omgevingsverordening is aangegeven wanneer aantastingen toegestaan zijn en gecompenseerd moeten worden. Deze nadere regels zijn dus een uitwerking van de omgevingsverordening. Het compensatiebeginsel is vooral bedoeld om het NNN, de natuurverbindingen en het BPL tegen aantasting te beschermen. Eén van de hoofddoelstellingen van het provinciaal beleid is om de biodiversiteit in Noord-Holland niet verder achteruit te laten gaan en bij voorkeur te verbeteren. De aanleg en het behoud van het NNN, natuurverbindingen en habitat voor weidevogels binnen BPL dragen bij aan die doelstelling. Al deze gebieden zijn belangrijk om de biodiversiteit in Noord-Holland te behouden. Een andere hoofddoelstelling is het benoemen, behouden en waar mogelijk te versterken van de landschappen die aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. De bescherming van de kernkwaliteiten in het BPL draagt bij aan deze doelstelling. Is een ingreep in deze gebieden vanuit andere belangen toch noodzakelijk, dan is in de omgevingsverordening opgenomen onder welke voorwaarden een ingreep toch kan plaatsvinden. Is de aantasting toelaatbaar dan is het de bedoeling om de compensatie zo effectief mogelijk in te zetten. Voor de verschillende categorieën natuur en landschap gelden verschillende vormen van compensatie. De compensatie en de afspraken hierover worden vastgelegd in het omgevingsplan dat gekoppeld is aan de ingreep in een compensatieplan en een compensatieovereenkomst tussen de initiatiefnemer en de provincie. In alle gevallen mag de compensatie uiteraard niet leiden tot aantasting van andere in de verordening beschermde waarden. Deze afdeling heeft drie doelen: 1. Concrete uitvoeringsregels voor natuur- en landschapscompensatie in Noord-Holland; 2. Gemeenten en initiatiefnemers duidelijk maken in welke situaties, op welke wijze zij het compensatiebeginsel moeten toepassen; 3. Aangeven op welke criteria Gedeputeerde Staten compensatieplichtige plannen en onderliggende documenten beoordelen.

De koppeling tussen de uitvoeringsregels in afdeling 3 en de verordening

Een initiatiefnemer moet de natuur- of landschapswaarden die verloren gaan door een ingreep in de fysieke leefomgeving op eigen kosten compenseren. Dit uitgangspunt noemen Gedeputeerde Staten het ‘compensatiebeginsel’. De omgevingsverordening bepaalt of en onder welke voorwaarden een ingreep mag plaatsvinden. Deze afdeling geeft aan op welke manier de initiatiefnemer de compensatie vorm moet geven. Het beschermingsregime voor het NNN heeft het Rijk vastgelegd in de structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

In de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) heeft het Rijk de verplichting opgenomen voor de provincies om bij verordening regels te stellen die ervoor zorgen dat de provincie het NNN beschermt. De ligging en begrenzing van het NNN, natuurverbindingen en BPL geven Gedeputeerde Staten weer in de kaarten die horen bij de verordening. Het NNN geldt volgens het Bkl niet voor de Noordzee, de Waddenzee en het IJsselmeergebied (inclusief Markermeer en IJmeer) en de randmeren. Voor de Waddenzee en het IJsselmeergebied stelt het Bkl eigen regels waarbij het Rijk bevoegd gezag is. Voor militaire terreinen geldt het compensatiebeginsel niet omdat ze geen onderdeel zijn van het NNN.

Wanneer is deze afdeling van toepassing?

Deze afdeling is van toepassing als sprake is van compensatie zoals bedoeld in artikel 6.53 en artikel 6.58 van de omgevingsverordening. Voordat kan worden overgegaan tot compensatie, moet eerst worden vastgesteld of de ingreep toelaatbaar is in het kader van het omgevingsbeleid. Hiervoor geldt het afwegingskader van de omgevingsverordening bij omgevingsplannen of daaraan verwante plannen. Op projectbesluiten Tracébesluiten en Dijkverzwaringsplannen is de omgevingsverordening niet van toepassing. Wel geldt dat het NNN [door het rijk] beschermd is en dat de genoemde plannen in compensatie dienen te voorzien. Bij de opstelling en beoordeling van de in die plannen voorziene compensatie betrekken Gedeputeerde Staten deze afdeling.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3.2

Het uitgangspunt bij natuur- en landschapscompensatie is dat de schade die door ontwikkelingen plaatsvindt fysiek en het liefst in de nabijheid van de ontwikkeling wordt gecompenseerd. De gemeenteraad dient de compensatie in het omgevingsplan vast te leggen (verbeelding en regels), in het geval van NNN met een passende (natuur)functie. Bij het omgevingsplan hoort het compensatieplan en de overeenkomst. De toelichting (of het compensatieplan) dient in te gaan op het groot openbaar belang dat de ontwikkeling rechtvaardigt en op de effecten van de ingreep op het NNN of het BPL. Hiermee maakt het omgevingsplan inzichtelijk wat verdwijnt en wat terugkomt. Bij aantastingen van NNN die kleiner zijn dan 0.5 ha en aan habitat voor weidevogels binnen BPL die kleiner zijn dan 5 ha, bestaat de mogelijkheid van financiële compensatie in plaats van fysieke compensatie. Fysieke compensatie over genoemde relatief kleine oppervlakten is niet kosteneffectief. Bij compensatie voor NNN-gebieden groter dan 0.5 ha en bij habitat voor weidevogels binnen BPL groter dan 5 ha is financiële compensatie alleen mogelijk als fysieke compensatie aantoonbaar niet mogelijk is. Financiële compensatie voor andere kernkwaliteiten van het BPL dan habitat voor weidevogels is niet mogelijk. Reden daarvoor is dat bij deze kernkwaliteiten niet goed mogelijk is om een aantasting in financiële waarde uit te drukken. Bij financiële compensatie voor NNN dient altijd, ongeachte de grootte van de aantasting, op eenzelfde oppervlak als verloren gaat door de activiteit, dat nog niet is aangewezen als NNN, de ontwikkeling van natuur planologisch mogelijk te worden gemaakt in het bijbehorende ruimtelijk plan. Uitgangspunt bij de toepassing van financiële compensatie blijft dat uiteindelijk fysieke compensatie plaatsvindt, zij het door de provincie zelf. Door storting van de financiële compensatie in de Reserve Groen (voor het NNN) of in de Reserve Landschap (voor Habitat voor weidevogels) wordt deze door Gedeputeerde Staten benut voor de realisatie van het NNN en het nemen van inrichtingsmaatregelen ten gunste van weidevogels. Via het Programma Natuurontwikkeling zullen Gedeputeerde Staten rapporteren over de besteding van de compensatiemiddelen. Ook gedeeltelijke financiële compensatie is een optie, als fysieke compensatie niet voor 100% mogelijk blijkt, bijvoorbeeld als niet op tijd voldoende compensatiegrond gevonden kan worden. Het zal niet altijd mogelijk blijken de compensatie te realiseren binnen hetzelfde omgevingsplan dat de ingreep regelt of binnen dezelfde gemeente waarin de ingreep plaatsvindt. Voor zover dit niet mogelijk is in het omgevingsplan dat de activiteit mogelijk maakt, blijkt uit de toelichting van dat plan hoe en wanneer deze ontwikkeling van natuur dan wel wordt geregeld en dat het bevoegd gezag daaraan medewerking zal verlenen. Indien de compensatie in een andere gemeente plaatsvindt, dan moet er tenminste een besluit door het college van Burgemeesters en Wethouders van de betreffende gemeente zijn over wanneer en in welk omgevingsplan de compensatie dan wél wordt vastgelegd. Gedeputeerde Staten kunnen bestuurlijke druk uitoefenen om te voorkomen dat de besluitvorming in de gemeente waar de ingreep plaats vindt, vertraging oploopt.

Artikel 3.3

Natuurwaarden die verloren gaan, moet de initiatiefnemer fysiek compenseren, door realisatie van vervangend areaal bij NNN of door het nemen van inrichtingsmaatregelen bij de natuurverbinding. Als vuistregel geldt dat het oppervlak van het compensatiegebied minimaal gelijk is aan het vernietigde oppervlak. Als een ingreep het NNN-gebied niet geheel vernietigt, maar – ondanks de afgesproken mitigerende maatregelen- verstoort of versnippert, of de functionaliteit aantast, zal de compensatie moeten zorgen voor het opheffen van de effecten daarvan. In de praktijk betekent dat meestal ook realisatie van extra areaal NNN. De omvang van de compensatie verschilt, afhankelijk van de locatie en de ingreep. Het bepalen van de omvang van de compensatie is maatwerk.

Per ingreep moet daarom de initiatiefnemer het specifieke effect onderzoeken. De wezenlijke kenmerken en waarden zijn in elk gebied gedefinieerd als de in een gebied aanwezige natuurwaarden en tevens de potentiële natuurwaarden, de daarvoor vereiste bodem- en watercondities en de voor het gebied kenmerkende landschapsstructuur, aardkundige en belevingswaarden. Concreet betekent dit dat wij bij een ingreep in het NNN en natuurverbindingen beoordelen of sprake is van een significant effect op de wezenlijke kenmerken en waarden door:

- de toename van verstoring en het effect daarvan op de in een gebied aanwezige soorten. De verstoring kan bestaan uit verstoring door mensen of verkeer, verstoring door meer licht of verstoring door een toename van geluid;
- het effect dat de ingreep heeft op de bodem en watercondities, die belangrijk zijn voor het handhaven van de natuurkwaliteit. Hierbij kan gedacht worden aan invloed op het waterpeil, een toename van verzilting of verzoeting van het grondwater of oppervlaktewater, of een toename van de bemesting van de bodem;
- het directe effect dat de ingreep door oppervlaktebeslag heeft op het verdwijnen van de in het gebied aanwezige natuurwaarden; of
- het effect dat de ingreep heeft op de beleving van het landschap of op de aardkundige waarden.

De mate waarin een ingreep effect heeft op het NNN of natuurverbindingen hangt erg af van het gebied. Per gebied verschillen de wezenlijke kenmerken en waarden. Zo kan verstoring door verlichting of toename van recreatie in een bos een kleinere impact hebben dan in een open weidelandschap. Ook zijn bepaalde soorten gevoeliger voor verstoring dan andere. Daarom is maatwerk vereist. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het beschrijven van de actuele wezenlijke kenmerken en waarden op de locatie van de ingreep en het effect van de ingreep ligt bij de initiatiefnemer. Wij verwachten een eigen inschatting van de wezenlijke kenmerken en waarden op een locatie. De beschrijvingen van de wezenlijke kenmerken en waarden moeten in ieder geval gebruikt worden bij de beschrijving van de effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en de natuurverbindingen. Daarnaast wordt beoordeeld of een effect optreedt op de samenhang van het NNN of de natuurverbinding. Bij natuurverbindingen is dit een negatief effect wanneer door een ingreep een barrière voor dieren wordt opgeworpen om langs de natuurverbinding te reizen of als de barrièrewerking toeneemt. In het NNN is het effect vooral afhankelijk van de locatie van de ingreep en de grootte en breedte van het NNN op die plek. Bij natuurverbindingen geldt dat de werking van de natuurverbinding gelijk moet blijven of moet verbeteren. Het verdwijnen van stapstenen, rustplaatsen voor dieren langs natuurverbindingen, vergt compensatie in oppervlakte. Maar voor het overige gaat het vooral om het nemen van inrichtingsmaatregelen die het negatieve effect van de ingreep weer opheffen. Ook hier geldt dat geen algemene leidraad voor de omvang en de vorm van de compensatie kan worden gegeven, maar dat het afhankelijk is van de locatie en de mogelijkheden.

Artikel 3.4
Dit artikel ziet op compensatie bij een aantasting van het BPL. Sub a heeft betrekking op de specifieke kernkwaliteit habitat voor weidevogels. De kernkwaliteit habitat voor weidevogels geldt voor omvangrijke aaneengesloten deelgebieden in het BPL die zich kenmerken door openheid en het ontbreken van verstoring. Bij bescherming van habitat voor weidevogels binnen BPL gaat het erom de sleutelfactoren die van belang zijn voor weidevogels (rust, openheid, de aanwezigheid van micro-reliëf, graslandareaal en een relatief hoog waterpeil) te handhaven. Het gaat daarbij niet alleen om de actuele waarde die een gebied heeft voor weidevogels, maar ook om de potentiële waarde die een gebied heeft. Dat kan betekenen dat op de locatie van de ingreep op dat moment geen weidevogels broeden of foerageren, maar dat er toch compensatie moet plaatsvinden. Bij het bepalen van de te compenseren oppervlakte, gaat het om de extra verstoring die door de ingreep wordt veroorzaakt. Het gaat dus niet alleen om het verdwenen areaal door de ingreep, maar ook om de verstoring die daarvan uitgaat door geluid, licht, bebouwing etc. Zie hiervoor het rapport “onderbouwing verstoringsafstanden werkplan weidevogels in Fryslân” (2011, A&W rapport 1624 / Alterrra rapport 2184). Compensatie van de kernkwaliteit habitat voor weidevogels kan bestaan uit inrichtingsmaatregelen of actief weidevogelbeheer omvatten voor een bedrag gelijk aan de kosten voor weidevogelbeheer voor een periode van 30 jaar. Compensatie voor activiteiten ter plaatse van de kernkwaliteit habitat voor weidevogels vindt plaats in een gebied waar ook de kernkwaliteit habitat voor weidevogels aanwezig is. In deze gebieden zijn de compensatiemaatregelen het meest effectief, omdat hier is aangetoond dat deze gebieden geschikt zijn voor weidevogels. De besteding van de middelen moet zinvol zijn. Om te voorkomen dat op een gebied beheer wordt vastgelegd voor een lange termijn, terwijl de omstandigheden kunnen veranderen kan in de overeenkomst een clausule worden opgenomen om de maatregelen te evalueren en tussentijds aan te passen. Sub b gaat over compensatie in het geval van een aantasting van een andere kernkwaliteit dan de kernkwaliteit habitat voor weidevogels. Uit artikel 3.4 volgt dat het bij deze kernkwaliteiten altijd gaat om fysieke compensatiemaatregelen. Financiële compensatie is niet toegestaan. Aan de fysieke compensatie voor kernkwaliteiten niet zijnde habitat voor weidevogels worden de volgende eisen gesteld: 1. De fysieke compensatie moet plaatsvinden binnen BPL en bij voorkeur binnen hetzelfde deelgebied als waar de aantasting plaatsvindt. Hiervoor wordt gekozen omdat kernkwaliteiten binnen een BPL-deelgebied veelal nauw met elkaar samenhangen en samen de waarde van het deelgebied bepalen. Een aantasting van een kernkwaliteit is in principe dus een waardevermindering voor het BPL-deelgebied en kan daarom het best hierbinnen gecompenseerd worden. Als dat niet mogelijk is, kunnen de compenserende maatregelen elders in BPL (dus in een ander deelgebied) worden getroffen, het liefst zo nabij mogelijk. 2. De fysieke compensatie moet leiden tot een landschapsverbetering die in kwaliteit en omvang proportioneel is ten opzichte van de aantasting van de kernkwaliteit. Er is gekozen voor een proportionele compensatie omdat de kernkwaliteiten sterk in aard verschillen en ook niet altijd een meetbaar oppervlak betreffen. Gekozen is voor een breed begrip als “landschapsverbetering” om passende en creatieve of innovatieve oplossingen voor compensatie mogelijk te maken. Op voorhand is immers niet goed te bedenken waaraan de compensatie exact moet voldoen en waar het BPL-deelgebied het meest bij is gebaat. De wijze van compensatie betreft dus maatwerk en is steeds afhankelijk van de specifieke activiteit en de situatie ter plaatse. Het is dus mogelijk dat compensatie van een aangetaste kernkwaliteit wordt gerealiseerd in de versterking van een andere kernkwaliteit.

Artikel 3.5
Het compensatieplan dient het gemeentebestuur bij het omgevingsplan te voegen. Het maakt deel uit van de toelichting op het omgevingsplan dat de ingreep vastlegt. Het opstellen van het compensatieplan is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Het compensatieplan bevat een beschrijving van de ruimtelijke afweging, het verlies van waarden en de manier waarop de initiatiefnemer die compenseert. Uiteindelijk wordt het plan als bijlage bij de compensatieovereenkomst gevoegd, zodat de uitvoering van de compensatie geborgd is. De gemeenteraad mag het omgevingsplan inclusief het compensatieplan en de compensatieovereenkomst alleen vaststellen als het voldoet aan deze afdeling. Om beoordeling en handhaving van het plan mogelijk te maken is het belangrijk dat de initiatiefnemer de te nemen maatregelen zo concreet mogelijk in het plan zet. Voor NNN valt daarbij te denken aan de verschillende te realiseren natuurbeheertypen en het oppervlak daarvan. Als natuurvriendelijke oevers een onderdeel zijn van de compensatie, gaat het ook om de specifieke helling van het talud etc. Daarnaast zijn begrippen met vage hoeveelheden, zoals “zoveel mogelijk” en het “merendeel”, ongewenst. Bij financiële compensatie is het van belang om de verloren waarden te kwantificeren, om de hoogte van de financiële compensatie te bepalen. De initiatiefnemer heeft de taak te zorgen voor het (laten) opstellen en tijdig (laten) uitvoeren van het compensatieplan. Hiertoe dient hij de benodigde informatie over de ingreep, de effecten, de voorgestelde compensatie en de kosten daarvan, te leveren. Gedeputeerde staten zullen het compensatieplan beoordelen aan de hand van deze afdeling. Als de provincie zelf initiatiefnemer is, dan dienen Gedeputeerde Staten een besluit te nemen waarin de compensatie wordt vastgelegd waarmee de uiterste datum van uitvoering en de kwaliteit kan worden geborgd. Ditzelfde geldt voor de meerwaardebenadering in het NNN, maar dan zal in het compensatieplan tevens de samenhang van de verschillende maatregelen worden beschreven en onderbouwd moeten worden waarom deze activiteiten uiteindelijk een positief effect hebben op het NNN.

Artikel 3.6

In de compensatieovereenkomst staan de rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen, evenals een financiële onderbouwing waaruit blijkt dat de realisatie van de compensatiemaatregelen, inclusief ontwikkelingsbeheer, is geborgd. Een format voor een compensatieovereenkomst is op te vragen bij de provincie. De uiterste termijn van realisatie wordt in de overeenkomst vastgelegd, met een boetebeding dat van toepassing is bij het niet tijdig uitvoeren van de maatregelen. Mocht de initiatiefnemer zijn compensatieverplichtingen niet nakomen, dan neemt de provincie de uitvoering hierna over op kosten van de initiatiefnemer. Dit kan dan dezelfde vorm van compensatie zijn of gelijkwaardige compensatie elders, afhankelijk van wat de mogelijkheden zijn. Omdat de intensieve bestuurlijke relaties tussen overheden voldoende mogelijkheden bieden om nakoming van gemaakte afspraken te toetsen, kan een boetebeding achterwege blijven als het gaat om een overeenkomst tussen provincie en een andere overheid.

Artikel 3.7

Bij compensatie van NNN dient de initiatiefnemer te (laten) berekenen wat het vervangend aanleggen van het vernietigde natuurtype op dezelfde locatie zou kosten, uitgaande van de volgende posten:

Maatregel	**Toelichting**
Verwerving	Gemiddelde taxatieprijs op die locatie
Basisinrichting	Afhankelijk van het natuurtype en de benodigde maatregelen, te berekenen volgens de standaardkosten die ook in het Programma Natuurontwikkeling zijn opgenomen.
Ontwikkelingsbeheer	Afhankelijk van het type dat wordt ontwikkeld. 5 jaar (bos: 10 jaar) reguliere beheerkosten voor het betreffende natuurtype, te berekenen volgens de normkosten van SNL (Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer). De subsidies die via het SNL beschikbaar zijn voor natuurbeheer zijn een percentage van de normkosten. Dit percentage wisselt jaarlijks en wordt door Gedeputeerde Staten vastgesteld.
Uitvoeringskosten	20% van het totaal (alleen bij financiële compensatie).

Bij compensatie van de kernkwaliteit voor weidevogels dient de initiatiefnemer te (laten) berekenen wat het vervangend aanleggen van het vernietigde gebied waarop de kernkwaliteit voor weidevogels van toepassing is op dezelfde locatie zou kosten, uitgaande van de volgende posten:

Maatregel	**Toelichting**
30 jaar beheer	De kosten voor een gemiddeld beheerregime bestaande uit een pakket weidevogelgrasland met rustperiode 1 april t/m 15 juni (zie www.bij.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-enlandschap/agrarische-natuurtypen)
Uitvoeringskosten	20% van het totaal (alleen bij financiële compensatie).

Afdeling 5

Algemeen

De regeling over de regionale afspraken nieuwe stedelijke ontwikkeling is bedoeld als aanvulling op de Ladder voor duurzame verstedelijking (Ladder), zoals is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De provinciale aanvulling op de Ladder is gericht op het voeren van regionale afstemming over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De regionale afspraken betreffen nieuwe stedelijke ontwikkelingen van woningbouw, bedrijventerreinen en kantoorlocaties, detailhandel en overige stedelijke voorzieningen. Voor het borgen van het provinciale hoofdbelang van duurzaam ruimtegebruik worden aan de regionale afspraken via nadere regels inhoudelijke en procedurele voorwaarden gesteld. Deze regels zorgen er voor dat vooraf duidelijk is waaraan de regionale afspraken moeten voldoen.

Doel van deze afdeling

Deze nadere regels van Gedeputeerde Staten stellen eisen aan de regionale afstemming in de vorm van regionale afspraken. Het doel van het laten maken van regionale afspraken is dat gemeenten gezamenlijk werken aan een sterke(re) regio en dat wordt voorkomen dat gemeenten individueel een koers varen die de kracht van buurgemeenten en/of de regio niet ten goede komt of aantast. De essentie van de regeling:

a. De te maken regionale afspraken voor woningbouw, bedrijventerreinen en kantoren en detailhandel moeten zijn gebaseerd op de regionale visies en waarbij deze visies moeten zijn gebaseerd op het provinciaal beleid en op de door de provincie vastgestelde prognoses en behoefteramingen.
b. De regionale afspraken moeten expliciet minimaal de instemming hebben van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten in de regio. ‘Ladderproof’ Er staan geen regels in de omgevingsverordening over het aantonen van nut en noodzaak en het benutten van binnenstedelijke mogelijkheden. De regionale afspraken moeten wel nut en noodzaak aantonen en inzicht geven in de binnenstedelijke (on)mogelijkheden voordat uitleglocaties aan de orde kunnen komen. De regionale afspraken en de daaruit voortvloeiende omgevingsplannen moeten namelijk voldoen aan de wet (in casu met name artikel 5.129g van het Bkl), dat wil zeggen ‘Ladderproof’ zijn. Evenals de Ladder gaat de provincie uit van een ‘ja, mits’ voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Verantwoordelijkheid en afwegingsruimte ligt bij de regio. De gemeenten in de regio moeten het gezamenlijk eens worden over de gemeentegrens overschrijdende nieuwe stedelijke ontwikkelingen. De verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte liggen bij de regio. Dit is in lijn met de gedachte van de Omgevingswet, waarbij de verantwoordelijkheid zo decentraal mogelijk wordt belegd. De regionale afspraken worden bij voorkeur op visie- en programmaniveau gemaakt, zodat wordt voorkomen dat pas in een laat planstadium, bijvoorbeeld bij het voorontwerp van een omgevingsplan duidelijk wordt of wordt voldaan aan de wetgeving.

Geen instemming door Gedeputeerde Staten

Bij het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte binnen het omgevingsplanspoor bij de regio ligt, past geen expliciete goedkeuring van, of instemming met, de uitkomsten van het proces in een vorm van een afrondend besluit door Gedeputeerde Staten. De samenwerkende gemeenten zijn er zelf verantwoordelijk voor dat de regionale afspraken voldoen aan de inhoud en bedoelingen van het Bkl, de omgevingsverordening en nadere regels. Gedeputeerde Staten gaan er vanuit dat gemeenten op een zorgvuldige manier de afspraken tot stand laten komen, daarbij de provinciale regels in acht nemen en rekening houden met het provinciale beleid. De betrokken gemeenten hebben hier ook belang bij, omdat afspraken die niet voldoen aan de omgevingsverordening of andere provinciale regelgeving leiden tot een afbreukrisico bij de projecten die worden gebaseerd op die afspraken. Gedeputeerde Staten willen de verantwoordelijkheid voor de afspraken ook bij de gemeenten laten en niet overnemen door het nemen van een instemmingsbesluit. Een dergelijke manier van werken past goed in het stelsel van de Omgevingswet. Het ontbreken van een juridisch besluit door Gedeputeerde Staten over de regionale afspraken betekent uiteraard niet dat Gedeputeerde Staten niet betrokken wil zijn op bestuurlijk en ambtelijk niveau bij de totstandkoming van de regionale afspraken. Gedeputeerde Staten gaan er vanuit dat dergelijk overleg wordt gevoerd en door de betrokken medeoverheden de waarde van deze beleidsafstemming en samenwerking wordt ingezien. Aandachtspunt is de kenbaarheid van gemaakte afspraken, ook voor derden. Gedeputeerde Staten gaan ervan uit dat de gemeenten gemaakte regionale afspraken beschikbaar zullen stellen op hun websites. Bij omgevingsplannen waarbij gebruik wordt gemaakt van de regionale afspraken, zal in de toelichting ook inzicht moeten worden geboden in de inhoud en totstandkoming van deze afspraken. Ook de betrokkenheid van burgers (ondernemers, omwonenden, belangengroepen) en de gemeenteraden is een belangrijk aspect bij het maken van de regionale afspraken. Dit is de verantwoordelijkheid van de betrokken colleges van burgemeester en wethouders, die hier door hun gemeenteraden zo nodig op kunnen worden aangesproken. De manier waarop deze betrokkenheid wordt vormgegeven, zal per situatie kunnen verschillen. Zonder deze betrokkenheid bestaat het risico dat de afspraken onvoldoende draagvlak hebben, hetgeen bijvoorbeeld bij de besluitvorming over concrete projecten tot discussies kan leiden.

Handreiking

Ter bevordering van een goede toepassing van de Ladder en regionale afspraken is een Handreiking regionale afspraken beschikbaar op de provinciale website.

Begripsbepalingen Regio

Bij de Ladder wordt onder de regio verstaan het ‘marktgebied’ of ‘verzorgingsgebied’ van de betreffende nieuwe stedelijke ontwikkeling. Voor het bepalen van de behoefte waarin een nieuwe stedelijke ontwikkeling voorziet is de marktregio van belang. De inhoudelijke onderbouwing van nieuwe stedelijke ontwikkelingen moet zich dus richten op het markt- of verzorgingsgebied. De marktregio kan echter per stedelijke ontwikkeling verschillen. Om te voorkomen dat voor elk individueel ruimtelijk plan dat gemeentegrensoverschrijdende effecten heeft een overleg moet worden ingesteld tussen de betrokken gemeenten kunnen gemeenten al bestaande regionale overlegverbanden hiervoor benutten. Bij de regio indeling is het vooral een zoeken van een balans tussen een goede inhoudelijk gerichte indeling van marktgebieden en het zoveel mogelijk aansluiten op efficiënte (bestaande) bestuurlijke overlegverbanden. Regio- en provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke ontwikkelingen Bij nieuwe stedelijk ontwikkelingen die de grens van een regio overschrijden heeft de provincie de rol van intermediair tussen de regio’s. Dat geldt ook voor provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke ontwikkelingen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 5.2 Woningbouw

Artikel 6.13 van de verordening is geformuleerd als een ‘kunnen’ bepaling, om aan te geven dat het maken van de regionale afspraken een verantwoordelijkheid is van de gemeenten in de regio zelf. Het maken van regionale afspraken is geen verplichting, maar dergelijke afspraken zijn wel nodig om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Regionale afspraken over woningbouw kunnen in meerdere documenten worden vastgelegd. In de praktijk ontwikkelen gemeenten in regioverband doorgaans de volgende producten die op elkaar aansluiten: 1. een regionale woonvisie voor 10 jaar met een doorkijk; 2. een regionaal woonakkoord als uitvoeringsagenda voor 5 jaar; en, 3. een regionale woningbouwprogrammering voor 5 tot 10 jaar met een methodiek om nieuwbouw en transformatieplannen af te wegen en een projectenlijst. De woningbouwprogrammering kan al dan niet onderdeel uitmaken van het woonakkoord. De producten worden indien gewenst tussentijds bijgesteld en zijn onderwerp van monitoring.

Regionale afspraken
De regionale afspraken hebben betrekking op woonakkoorden en de regionale woningbouwprogrammering.

Woonakkoorden
De regio's in Noord-Holland stellen als uitwerking van het provinciaal woonbeleid regionale woonakkoorden op. De woonakkoorden dienen in overeenstemming te zijn met de provinciale Omgevingsvisie en de uitgangspunten, speerpunten, richtinggevende principes van de provinciale Woonagenda. In een woonakkoord tussen provincie en regio worden tenminste afspraken over potentiële bouwlocaties in landelijk gebied opgenomen, zodat gemeenten aan de voorkant duidelijkheid hebben of er provinciale ruimtelijke beschermingsregimes op de locatie aan de orde zijn. De betreffende locaties in landelijk gebied worden op een kaart aangegeven. Het opnemen van deze locaties in een woonakkoord gaat vooraf aan de toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking, waarbij wordt getoetst of realisatie binnen bestaand stedelijk gebied mogelijk is.

Programmering
De regionale woningbouwprogrammering blijft een regionaal-gemeentelijke verantwoordelijkheid en zien we als bijlage bij de te sluiten woonakkoorden. Dit deel van de 'regionale afspraken' wordt door de regio zelf vastgesteld en bevat afspraken over de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwprogrammering voor de komende 5 jaar met een doorkijk naar 10 jaar. Hierbij kan tevens worden afgesproken vanaf welke omvang binnenstedelijke woningbouwontwikkelingen in de betreffende Woonakkoord-regio regionaal afgestemd worden of alleen opgenomen in de programmering, zonder deze eerst regionaal af te stemmen. De programmering moet inzicht geven in de te ontwikkelen, transformeren en herstructureren locaties in kwantiteit, kwaliteit en tijdsfasering per gemeente (oftewel een projectenlijst).

Prognoses
De regionale woningbouwprogrammering is gebaseerd op de regionale indicatieve woningbehoefte uit de door de provincie vastgestelde bevolkingsprognose. Er kan gemotiveerd worden afgeweken van de prognoses, als bijvoorbeeld de uitkomst van de monitoring daarvoor aanleiding geeft.

Artikel 5.3 Bedrijventerreinen en kantoorlocaties

Het artikel is geformuleerd als een 'kunnen' bepaling, om aan te geven dat het maken van de regionale afspraken een verantwoordelijkheid is van de gemeenten in de regio zelf. Het maken van regionale afspraken is geen verplichting, maar dergelijke afspraken zijn wel nodig om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. De markt van bedrijventerreinen en kantoorlocaties is een regionale markt. Daarom staat regionale samenwerking en afstemming centraal in het provinciaal bedrijventerreinen- en kantorenbeleid.
Hoewel in artikel 5.3 onderscheid wordt gemaakt in enerzijds regionale afspraken over ontwikkeling, transformatie en herstructurering en anderzijds het opstellen van een regionale visie, kunnen beide onderdelen samengevoegd zijn in één document. Basis voor zowel de visie als de afspraken is de door provincie in samenwerking met gemeenten en bedrijfsleven opgestelde behoefteraming. Daarin worden vraag en aanbod aan bedrijventerreinen en kantoorlocaties in kaart gebracht. Daarbij gaat het niet alleen om omvang in hectaren, dan wel vloeroppervlakte, maar ook om kwalitatief te onderscheiden locaties die invulling geven aan de vraag van bepaalde marktsegmenten. Transformatie biedt mogelijkheden om overaanbod aan bedrijventerreinen en kantorenlocaties te verminderen. Echter, voorkomen moet worden dat daardoor bedrijven in problemen komen doordat zij gedwongen worden zich te verplaatsen terwijl er voor deze bedrijven onvoldoende alternatieve vestigingsmogelijkheden zijn, dan wel dat er onvoldoende uitbreidingsmogelijkheden zijn. Regionale afstemming over transformatieplannen is dan ook essentieel. De herstructurering van verouderde bedrijventerreinen en kantorenlocaties is een middel om efficiënter gebruik van bestaande terreinen te maken en de toekomstvastheid en kwaliteit van bedrijventerreinen te behouden. Daarom is het ook onderdeel van een regionaal bedrijventerreinen- en kantorenbeleid.

Artikel 5.4 Detailhandel
Het artikel is geformuleerd als een 'kunnen' bepaling, om aan te geven dat het maken van de regionale afspraken een verantwoordelijkheid is van de gemeenten in de regio zelf. Het maken van regionale afspraken is geen verplichting, maar dergelijke afspraken zijn wel nodig om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Bij detailhandel zijn de regionale afspraken gebaseerd op regionale detailhandelsvisies. Omgevingsplannen die voorzien in detailhandel met een regionale impact (> 1500 m2), evenals de regionale detailhandelsvisies, worden voorgelegd aan de regionale adviescommissie detailhandel (RAC). Er zijn twee RAC's ingesteld, het RAC Noord-Holland Noord en de Adviescommissie Detailhandel Zuid (ADZ). In de omgevingsplannen moet worden toegelicht of advies van een RAC is ingewonnen en hoe dit advies luidde. De RAC brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan gedeputeerde staten. De detailhandelsstructuur is één geheel en uitbreidingen kunnen niet los van elkaar worden gezien. Alle plannen groter dan 1.500 m2 moeten worden afgestemd (sub 2 i) met uitzondering van plannen voor ontwikkelingen in winkelgebieden die reeds groter zijn dan 25.000 m2 wvo (sub b 2 ii). Voor deze grote winkelcentra moeten detailhandelsplannen groter dan 3.000 m2 voor advisering aan de regionale adviescommissies worden voorgelegd. Deze grote winkelcentra zijn alle hoofdwinkelcentra, te weten de binnenstadcentra van Alkmaar, Amstelveen, Amsterdam, Beverwijk, Bussum, Den Helder, Haarlem, Heerhugowaard, Hilversum, Hoofddorp, Hoorn, Purmerend, Schagen en Zaandam en de grote ondersteunende centra welke ook groter zijn dan 25.000 m2 wvo, te weten Amsterdam Buikslotermeerplein en Amsterdam Amsterdamse Poort. De genoemde grootte van winkelplannen (1.500 m2 en 3.000 m2) geldt voor de totale ontwikkeling in een winkelgebied (en dus niet per winkel) en voor een tijdsperiode van twee jaar. Deze periode is gekozen om te voorkomen dat grote plannen in kleinere delen worden opgeknipt om verplichte advisering te omzeilen.

Artikel 5.5 Overige stedelijke voorzieningen
In het bestuurlijk overleg Noord-Holland Noord hebben Gedeputeerde Staten op 31 augustus 2016 toegezegd dat de regio's zelf in de gelegenheid worden gesteld om werkafspraken te maken over de wijze van regionale afstemming bij 'overige stedelijke voorzieningen', zoals bijvoorbeeld een crematorium, bioscoop of theater. Het gaat hierbij dus om stedelijke voorzieningen, niet zijnde woningbouw, bedrijventerreinen, kantoorlocaties of detailhandel. Het artikel is geformuleerd als een 'kunnen' bepaling, om aan te geven dat het maken van de regionale afspraken een verantwoordelijkheid is van de gemeenten in de regio zelf. Het maken van regionale afspraken is geen verplichting, maar dergelijke afspraken zijn wel nodig om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken.

Afdeling 6

Algemeen

De Provincie Noord-Holland heeft opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied onder voorwaarden ruimtelijk mogelijk gemaakt in Artikel 6.40 van de omgevingsverordening. Dit artikel bevat in het derde lid een delegatiebepaling aan Gedeputeerde Staten om nadere regels te stellen over in ieder geval de locatie, omvang en inpassing van opstellingen voor zonne-energie. Gedeputeerde Staten hebben hieraan uitvoering gegeven met Afdeling 6. Beide regelingen tezamen vormen de ruimtelijke spelregels voor zonneopstellingen in Noord-Holland.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 6.1

In dit artikel wordt het toepassingsbereik van afdeling 6 geregeld. Deze is alleen van toepassing op opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied als bedoeld in Artikel 6.40 , eerste Lid van de omgevingsverordening. De regeling is niet van toepassing op opstellingen voor zonne-energie in het kader van meervoudig ruimtegebruik als bedoeld in Artikel 6.40 , tweede Lid van de omgevingsverordening, te weten opstellingen voor zonne-energie op gronden met een bestemming voor nutsvoorzieningen, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit, of voor infrastructuur voor weg, spoor, water en vliegverkeer.

Artikel 6.2

In dit artikel worden regels gesteld over de locatie en omvang van een opstelling voor zonne-energie. Doel is de karakteristieke openheid van het landschap te behouden, zoveel mogelijk aan te sluiten op de bestaande netinfrastructuur en de economische (agrarische) structuur van het landelijk gebied zo min mogelijk aan te tasten. Een opstelling voor zonne-energie in het landelijk gebied is alleen toegestaan indien deze aan minimaal één zijde aansluit op bestaand stedelijk gebied of een dorpslint (a). Onder bestaand stedelijk gebied wordt verstaan het bestaand stedelijk gebied zoals gedefinieerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (stedelijk gebied: op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit toegelaten stedenbouwkundig samenstel van bebouwing voor wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel en horeca, en de daarbij behorende openbare of sociaal-culturele voorzieningen en infrastructuur, met uitzondering van stedelijk groen aan de rand van die bebouwing en lintbebouwing langs wegen, waterwegen of waterkeringen) Sub b en c bepalen de maximaal toegestane omvang van de opstelling. Enerzijds wordt die bepaald door het aantal zijden van de opstelling dat aansluitend is op bestaand stedelijk gebied of bovenlokale infrastructuur (een rijksweg, provinciale weg of spoorweg). Daarbij geldt dat hoe meer een locatie aansluit op bestaand stedelijk gebied of de hiervoor genoemde infrastructuur, hoe groter de omvang van de opstelling mag zijn. Van de genoemde maximaal toegestane omvang kan met maximaal 10% worden afgeweken. Hierbij gaat het om afwijkingen die nodig zijn uit overwegingen van ruimtelijke kwaliteit, zoals bijvoorbeeld veroorzaakt door afwijkende verkavelingspatronen of om te komen tot een betere aansluiting op de omgeving. De afwijkingsmogelijkheid dient dan om een betere landschappelijke inpassing te realiseren. Anderzijds wordt de maximale omvang bepaald door de eisen van ruimtelijke kwaliteit als bedoeld in Paragraaf 6.2.6 van de omgevingsverordening. Deze eisen kunnen de maximaal toegestane omvang beperken. Met andere woorden, het is mogelijk dat de opstelling vanwege de ruimtelijke kwaliteit minder hectare mag omvatten dan op grond van de aansluiting op bestaand stedelijk gebied en infrastructuur geldt. Ruimtelijke kwaliteitseisen kunnen er dus toe leiden dat de omvang van een opstelling voor zonne-energie met maximaal 10% wordt verruimd dan wel dat de omvang wordt beperkt voor zover dat nodig is op grond van het bepaalde in Paragraaf 6.2.6 van de omgevingsverordening. Het bepaalde in sub c voorkomt dat na realisatie van een opstelling voor zonne-energie met de maximale oppervlakte een nieuwe opstelling met de daarbij behorende maximale oppervlakte mogelijk kan worden gemaakt en op die manier de wenselijke maximale oppervlakte op een locatie wordt overschreden. Aansluiting op een reeds bestaande opstelling is wel toegestaan als met de bestaande opstelling de maximale oppervlakte nog niet is bereikt en deze wordt aangevuld tot de maximale oppervlakte als onder sub b. Een gefaseerde realisatie van een opstelling voor zonne-energie tot de maximaal toegestane oppervlakte is dus mogelijk. Sub d bepaalt dat voornoemde regels niet van toepassing zijn in het geval van meervoudig ruimtegebruik zoals bedoeld in artikel 6.39 lid 2 uit de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 6.3

In dit artikel worden eisen gesteld aan de inrichting van een opstelling voor zonne-energie. Het artikel heeft als doel de bestaande ruimtelijke en ecologische kwaliteiten van het landelijk gebied op de locatie te behouden en zo mogelijk te versterken. De eisen vormen een aanvulling op het gestelde in paragraaf 6.2.6 van de omgevingsverordening en de Leidraad voor Landschap en Cultuurhistorie, specifiek voor opstellingen voor zonne-energie. De hoogte-eis in sub a is gesteld om te borgen dat een opstelling voor zonne-energie de openheid van het landschap ter plaatse niet onevenredig aantast. De technische inrichting van de locatie dient er in te voorzien dat de maximale hoogte van de opstellingen beperkt blijft tot maximaal 1 meter 50 gemeten vanaf het straatpeil van de omliggende openbare wegen. Sub b regelt voor twee bijzondere situaties een afwijkmogelijkheid van deze hoogte-eis. Er kan worden afgeweken van de maximale hoogte als geregeld in het eerste lid, indien (1) een hogere hoogte ten goede komt aan de ruimtelijke kwaliteit of (2) een hogere hoogte een substantiële meerwaarde voor de fysieke leefomgeving oplevert. Bij de eerste afwijkmogelijkheid moet bijvoorbeeld worden gedacht aan ontwerpen waarbij hoogteverschillen bewust worden ingezet ten behoeve van de beleving. Bij de tweede afwijkmogelijkheid kan worden gedacht aan het koppelen van een opstelling voor zonne-energie aan andere opgaven in de fysieke leefomgeving, zoals op het gebied van landbouw (bijvoorbeeld het combineren van zonnepanelen met akkerbouw), biodiversiteit (bijvoorbeeld het combineren van zonnepanelen met natuurontwikkeling) of klimaatadaptatie (bijvoorbeeld het combineren van zonnepanelen met waterberging). Er dient in een omgevingsplan nadrukkelijk onderbouwd te worden waarom de hoogteafwijking noodzakelijk is voor de beoogde functie en waarom deze een substantiële meerwaarde oplevert voor de fysieke leefomgeving. De inzet van grazers ten behoeve van het beheer van de opstelling bijvoorbeeld, vormt op zichzelf genomen onvoldoende `substantiële meerwaarde voor de fysieke leefomgeving'. In sub c zijn eisen opgenomen ten aanzien van het behoud van de bestaande bodemstructuur. Het is uit oogpunt van de bodemkwaliteit en waterhuishouding onwenselijk dat de ondergrond waarop de opstellingen worden gerealiseerd op enigerlei wijze wordt verhard of verdicht ten behoeve van bouw, ontsluiting, onderhoud of fundering daarvan. Voorts wordt de bodem zoveel mogelijk ecologisch ingericht en beheerd teneinde de bodemkwaliteit en biodiversiteit te bevorderen. Dat wil zeggen het waar mogelijk bedekken van de bodem met extensieve vegetatie zoals kruidenrijk grasland of braakvegetatie (afhankelijk van de lokale bodemomstandigheden en doelsoorten) in combinatie met een extensief beheer. In sub d zijn eisen opgenomen ten aanzien van de inrichting en het beheer van de terreinafscherming en rand van de opstelling van zonne-energie. Om de schade voor landschap en natuur tot een minimum te beperken en zo mogelijk positieve effecten te sorteren wordt als eis gesteld dat de terreinafscherming en rand van de zonne-energieopstelling zoveel mogelijk ecologisch worden ingericht en beheerd. Daarbij gaat het om het realiseren van een ecologische rand, aangepast op de lokale doelsoorten en ruimtelijke situatie (bijvoorbeeld met kruidenrijk grasland, braakvegetatie, struweel, hagen of sloten) en een passeerbaarheid van het hekwerk voor kleine zoogdieren, reptielen en amfibieën, maar ondoordringbaarheid voor grote predatoren. Sub e ten slotte bepaalt dat er een afstand van minimaal 50 meter moet zijn tussen woonbebouwing en de rand van de opstelling voor zonne-energie, in het geval een locatie aan één of meer zijden aansluitend is op woonbebouwing. Deze eis dient om een acceptabele zichtafstand te garanderen ten behoeve van het woongenot. Sub f bepaalt dat voornoemde regels niet van toepassing zijn in het geval van meervoudig ruimtegebruik zoals bedoeld in Artikel 6.40 , tweede Lid uit de Omgevingsverordening NH2022.

Artikel 6.4

Artikel 6.40 van de omgevingsverordening is onverkort van toepassing. Dit betekent dat ook in een stimuleringsgebied zonne-opstellingen via een

omgevingsplan voor een periode van maximaal 25 jaar kunnen worden vergund. Zoals in de beleidsnota `Perspectief voor Zon in Noord-Holland' is aangekondigd, kunnen er op bepaalde locaties redenen zijn om van de locatie- en omvangregels uit artikel 6.2 af te wijken. Deze locaties worden stimuleringsgebieden zonne- energie genoemd. Sub a beschrijft dat Gedeputeerde Staten de bevoegdheid hebben om deze gebieden aan te wijzen. De regels ten aanzien van de inpassing van de opstelling voor zonne-energie (artikel 6.3) blijven van toepassing.
Aangezien de Omgevingsverordening NH2022 zich richt op omgevingsplannen is het ook voor de aanwijzing van stimuleringsgebieden zonne-energie in beginsel aan een gemeente (college van burgemeester en wethouders) om een aanvraag in te dienen bij Gedeputeerde Staten voor de aanwijzing van een stimuleringsgebied. Het beoordelen van een verzoek tot aanwijzing van stimuleringsgebieden is een vorm van maatwerk en gebeurt in overleg met de betrokken gemeente. Sub b voorziet in de mogelijkheid om het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied voor te leggen aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). De borging van landschapskwaliteit op (boven) regionaal niveau is een belangrijke kerntaak van de provincie. Het gaat wat betreft de provincie dus niet alleen om de ruimtelijke kwaliteit van de afzonderlijke plannen zelf, maar vooral over hoe deze bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. De provincie zet meerdere instrumenten voor ruimtelijke kwaliteit in. De ARO is er daar één van. Het kwaliteitsadvies van de ARO heeft de focus op concrete provinciale plannen buiten bestaand stedelijk gebied (BSG). Daarnaast kan de ARO ook voorzien in advies over gemeentelijke plannen buiten BSG. In beide gevallen heeft het advies niet alleen betrekking op de ruimtelijke kwaliteit of inpassing van de plannen zelf, maar vooral ook de bijdrage hiervan aan de kwaliteit van het landschap is van belang. In sub c worden verschillende documenten beschreven die betrokken kunnen worden bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie. Deze lijst is niet uitputtend; ook andere informatie dan de hier genoemde documenten kan indien van belang bij de afweging worden betrokken. Het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategie (februari 2020) brengt het provinciale vertrekpunt in de RES in beeld. In dit document worden de provinciale uitgangspunten voor de RES beschreven die volgen uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. De uitgangspunten uit het Noord-Hollandse perspectief op de RES zijn uitgewerkt in leidende principes en ontwerpprincipes voor de opwekking van onder andere zonne-energie. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie is geborgd in Paragraaf 6.2.6 van de Omgevingsverordening NH2020 en biedt handvatten voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In de brochure Kwaliteitsimpuls Zonneparken worden deze handvatten uitgewerkt en geïllustreerd aan de hand van voorbeelden. Daarnaast zullen Gedeputeerde Staten in de integrale afweging de regels die gelden op grond van de Omgevingsverordening NH2020, zoals de regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland in acht nemen. Ook andere ruimtelijke relevante belangen zoals de circulaire economie, industrie of landbouw kunnen worden betrokken in de beoordeling. Tot slot kan ook het advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) betrokken worden bij de beoordeling. De termijnstelling in artikel 6.4 sub d geldt ook voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Afdeling 6a

Bij de ruimtelijke inpassing van windturbines als bedoeld in artikel 6.36 en artikel 6.37 van de verordening dient in elk geval aan de Leidraad landschap en cultuurhistorie te worden getoetst. De “Ruimtelijke handreiking wind op land” zoals door Gedeputeerde Staten vastgesteld op 31 augustus 2021 en gewijzigd vastgesteld op 11 januari 2022 is de opvolger van de beleidsregel ‘Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied’, zijnde een besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 8 december 2015, nr. 717771- 720123. Deze handreiking dient te worden betrokken bij de ruimtelijke inpassing van windturbines als bedoeld in artikel 6.36 en artikel 6.37 van de verordening.

Afdeling 7

Algemeen

Ter uitvoering van artikel 5.3 van de omgevingsverordening dienen door Gedeputeerde Staten nadere besluiten te worden genomen. Dat betreft besluiten tot a) het vaststellen van voorschriften voor de door het dagelijks bestuur te verrichten beoordeling van de veiligheid van regionale waterkeringen, b) het vaststellen van leidraden voor het ontwerp van regionale waterkeringen. In de verordening zijn veiligheidsnormen vastgelegd voor de regionale keringen. Deze veiligheidsnormen dienen voor de dagelijkse praktijk geoperationaliseerd te worden. Dit geschiedt enerzijds in de vorm van een voorschrift voor de toetsing en anderzijds in de vorm van een technische leidraad voor het ontwerp en verbeteren van een regionale waterkering. Omdat het hierbij om een uitwerking van de veiligheidsnorm gaat, is de bevoegdheid tot vaststelling in handen van Gedeputeerde Staten gelegd. In het kader van het Ontwikkelingsprogramma Regionale WaterKeringen (ORK) is onder leiding van de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) door de waterschappen en provincies gewerkt aan richtlijnen, handreikingen en leidraden voor het normeren, toetsen, ontwerpen & verbeteren en beheren & onderhouden en het inspecteren van de regionale keringen. Deze producten zijn als publicatie beschikbaar via de website van STOWA, www.stowa.nl In 2008 is de eerste globale toetsronde afgerond door de waterschappen die vielen onder de oude “Verordening Waterkering West-Nederland”. Op basis van de ervaringen die zijn opgedaan bij deze werkzaamheden is in opdracht van de provincies Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland een addendum op de bestaande “Leidraad Toetsen op waterveiligheid regionale keringen – katern boezemkaden” ontwikkeld en heeft er een verbetering plaatsgevonden van het rekenprogramma Promotor. Het is van belang dat de toetsing van de actuele veiligheidssituatie door de beheerders op uniforme wijze tot stand komt. De gestelde regels hebben daarom het karakter van een bindend voorschrift. Afwijking hiervan is niet mogelijk. Dit betreft de in artikel 7.2 van de omgevingsregeling genoemde documenten en bijbehorende programmatuur. Wat betreft het ontwerpen en verbeteren van de regionale keringen hebben de in artikel 7.3 genoemde documenten het karakter van een richtlijn. De nieuwe handreikingen geven een beeld van de mogelijkheden voor het ontwerpen en verbeteren van regionale keringen. Dat betreft de in artikel 7.3 genoemde handreikingen. Dat betekent dat de beheerder een bepaalde ruimte wordt gelaten om in verband met specifieke plaatselijke omstandigheden af te wijken. Een afwijking kan bijvoorbeeld wenselijk zijn om voor de langere termijn een optimum te realiseren tussen aanleg- en onderhoudskosten.

Artikel 7.1B Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen

Ter uitvoering van artikel 5.2 van de omgevingsverordening dienen door Gedeputeerde Staten nadere besluiten te worden genomen. Dit betreft het besluit dat voor de tijdstippen, waarop de omgevingswaarde regionale keringen zijn gebaseerd, verwezen wordt naar de uitgangspunten in het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014. Ook voor het tijdstip en frequentie van de verslagen ten aanzien van de regionale waterkeringen, wordt hierbij doorverwezen naar de uitgangspunten in het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014.

Afdeling 9

De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (hierna: ARO) is een onafhankelijk expertteam dat adviseert inzake de ruimtelijke kwaliteit van nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied, inclusief de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing. De ARO is ingesteld door Gedeputeerde Staten. Colleges van burgemeester en wethouders, dagelijks besturen van waterschappen en Gedeputeerde Staten kunnen de ARO in een vroegtijdig stadium van planontwikkeling (initiatieffase, planontwikkelingsfase) om advies vragen. De ARO bestaat uit een extern, onafhankelijk voorzitter en externe, onafhankelijke leden. De leden van de ARO zijn deskundigen op het gebied van ruimtelijke kwaliteit in de breedste zin van het woord. In ieder geval zijn deskundigen met kennis op een of meerdere van de volgende vakgebieden vertegenwoordigd: landschap, stedenbouw, cultuurhistorie, duurzaamheid, water, natuur/biodiversiteit, (plan)economie en landbouw. Een advies van de ARO komt tot stand in een openbare bijeenkomst, waarbij de leden onderling en met een vertegenwoordiging van de aanvrager in gesprek gaan. De manier waarop, de locatie waar en de samenstelling waarin de ARO adviseert is flexibel en wordt afgestemd op de aard en complexiteit van de adviesvraag. Voorbeelden zijn een (plenaire) vergadering in Haarlem, een digitale bijeenkomst, een overleg in kleiner gezelschap bij een gemeente of een gesprek in combinatie met een locatiebezoek. Met de ARO wil de provincie door het aanbieden van onafhankelijk en deskundig advies een extra impuls leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van ruimtelijke ontwikkelingen. Het gaat er hierbij vooral om hoe deze ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie vormt hierbij een belangrijke richtlijn en inspiratiebron. De ervaring leert dat het effect van een advies groter kan zijn, als advisering in een vroegtijdig stadium van de planvorming plaatsvindt. Het advies van de ARO is gericht aan de aanvrager, een college van B&W, het dagelijks bestuur van een waterschap of Gedeputeerde Staten. Een ARO advies is onafhankelijk. Het is geen weergave van het standpunt van GS of PS en staat los van de formele bevoegdheden van de provincie.

TOELICHTING

Algemene Toelichting

Inleiding

De rol van de overheid in het fysieke domein verandert. Er is sprake van een samenleving die in toenemende mate zelf eigenaarschap toont en ruimte vraagt voor eigen initiatieven en een minder voorspelbare toekomst. De provincie Noord-Holland wil een overheid zijn die anticipeert op deze veranderingen in de maatschappij. Daarbij staat de opgave centraal en draagt de provincie vanuit haar toegevoegde waarde hieraan bij. Dit sluit aan bij de doelstellingen en uitgangspunten van de Omgevingswet

De provincie Noord-Holland heeft ervoor gekozen zich tijdig voor te bereiden op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarom is vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet al vormgegeven aan de kerninstrumenten van de provincie van deze wet: de Omgevingsvisie en de omgevingsverordening. De provinciale Omgevingsvisie is hét langetermijnontwikkelingsbeeld dat onze strategische keuzes bevat over de noodzakelijke en gewenste ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving in Noord-Holland. De Omgevingsvisie NH2050 is op 19 november 2018 door Provinciale Staten vastgesteld.

In de Omgevingsverordening NH2020 zijn de eerste stappen gezet om de ambities, ontwikkelprincipes en de sturingsfilosofie uit de Omgevingsvisie NH2050 te vertalen in de regels van de provincie. Met de Omgevingsverordening NH2022 wordt dit traject vervolgd.

Verschil met Omgevingsverordening NH2020

De Omgevingsverordening NH2022 is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Artikel 2.6 van de Omgevingswet bepaalt, dat Provinciale Staten één omgevingsverordening vaststellen waarin de provinciale regels over de fysieke leefomgeving zijn opgenomen. Voor de omgevingsverordening geldt bij de invoering van de Omgevingswet geen overgangsrecht, zodat de omgevingsverordening gelijktijdig met de Omgevingswet in werking moet treden. Daarnaast zijn een aantal specifieke onderwerpen toegevoegd, te weten op het terrein van natuur en milieu en de Regionale Energie strategieën 1.0 (RES'en 1.0). De RES'en 1.0 zijn leidend voor wind op land. Ook is uitvoering gegeven aan moties en toezeggingen die voortkwamen uit de behandeling van de Omgevingsverordening NH2020 in Provinciale Staten. Er heeft geen heroverweging van de Omgevingsverordening NH2020 plaats gevonden tenzij hier een directe aanleiding of noodzaak toe was. Er is dus sprake van een beleidsarme omzetting naar de systematiek en terminologie van de Omgevingswet

Participatie bij de totstandkoming van de Omgevingsverordening NH2022

De Omgevingsverordening NH2022 vertaalt de ambities, ontwikkelprincipes en de sturingsfilosofie uit de Omgevingsvisie NH2050. Bij de totstandkoming van deze Omgevingsvisie NH2050 is een uitgebreid participatietraject gevolgd. Dit kreeg zijn vervolg bij de totstandkoming van de Omgevingsverordening NH2020. Voor het opstellen van de Omgevingsverordening NH2022 is hierop voort geborduurd. Er zijn thematische ambtelijke en daarna bestuurlijke gesprekken en online bijeenkomsten/inputsessies gehouden. De input is verwerkt in de zogeheten 75% versie van de Omgevingsverordening NH2022. Deze is voor ambtelijke consultatie uitgezet. Tijdens deze ambtelijke consultatie heeft een online vragensessie plaats gevonden en zijn reacties ontvangen. Deze reacties hebben als input gediend voor de ontwerp-Omgevingsverordening NH2022.

De Omgevingsverordening NH2022 is niet het eindstation. De omgevingsverordening is een levend document dat voortdurend wordt ontwikkeld en aangepast. Daarbij past een doorlopend gesprek met de omgeving en partners, waarbij monitoren, evalueren en aanpassen wordt toegepast waar het nodig is.

Ambities, ontwikkelprincipes en de sturingsfilosofie uit de Omgevingsvisie NH2050

Om de lange termijn ambities waar te maken zet de provincie Noord-Holland onder andere programma's en projecten in en onderzoekt nieuwe vormen van samenwerking om samen met partners maatschappelijke opgaven te slechten. Dit past bij de sturingsfilosofie zoals deze in de Omgevingsvisie is verwoord. Deze sturingsfilosofie luidt als volgt: *We gaan uit van het principe 'Lokaal wat kan, regionaal wat moet', gelet op de diversiteit aan regio's, om ruimte te bieden aan maatwerk en om vorm te kunnen geven aan een wendbare samenleving. Hierbij staat de opgave centraal. Dat bepaalt de wijze van sturing en samenwerking.*

De sturingsfilosofie van de Omgevingsvisie NH2050 betekent voor de Provincie Noord-Holland een andere, nieuwe manier van werken. De sturingsfilosofie betekent niet dat er geen regels meer worden gesteld. Het deel dat hoort bij 'regionaal wat moet' vraagt soms wel om regelgeving. Maar wel zo veel mogelijk een nieuwe manier van regels stellen. Regels die meer gericht zijn op het hoe (hoe kom je tot een goede fysieke leefomgeving) dan op het wat (verbodsbepalingen en uitzonderingen daarop). Regels die zich meer richten op het doel, dan op het middel. Kwalitatieve normen in plaats van kwantitatieve. De Omgevingsverordening NH2022 zet hierin de vervolg stappen die in de Omgevingsverordening NH2020 zijn begonnen.

De Omgevingsverordening geeft bijvoorbeeld de weerslag van de afweging tussen ruimte voor ontwikkelingen en bescherming van het landelijk gebied. En geeft daarmee een verdere invulling van de hoofdambitie van de Omgevingsvisie NH2050, een evenwichtige balans tussen economische groei en leefbaarheid. De regels geven de kaders waarbinnen deze ruimte voor afweging en maatwerk mogelijk is en zijn in overeenstemming met de ontwikkelprincipes en ambities zoals verwoord in de omgevingsvisie. Deze regels zijn er onder andere op gericht om zoveel mogelijk binnenstedelijk te verdichten en het landschap te behouden en beschermen. Dat wil niet zeggen dat er niets mogelijk is in het landelijk gebied, maar het vraagt wel om een goede onderbouwing en landschappelijke inpassing. Voor gebieden met grotere landschappelijke, ecologische, aardkundige en cultuurhistorische waarde, onze bijzondere provinciale landschappen, is deze bewijslast logischerwijs zwaarder.

Duidelijkheid over landschapsbescherming

In de Omgevingsvisie NH2050 is opgenomen dat ontwikkelingen en beheer passend zijn bij de waarden, karakteristiek en het draagvermogen van het landschap. Er is een benaderingswijze gekozen die moet leiden tot een vereenvoudiging van het landschappelijk beleid met minder regimes. In de Omgevingsverordening NH2020 is hieraan invulling gegeven door het aantal regimes terug te brengen naar drie: Natuurnetwerk Nederland (NNN), werelderfgoed (UNESCO) en Bijzonder provinciaal landschap (BPL). Deze drie regimes zijn ook weer terug te vinden in de Omgevingsverordening NH2022, evenals de eveneens beschermde stiltegebieden en grondwaterbeschermingsgebieden.

Ruimte voor regionaal maatwerk

Eén van de ontwikkelprincipes uit de Omgevingsvisie NH2050 is dat wonen en werken zoveel mogelijk binnenstedelijk worden gerealiseerd en geconcentreerd. Conform de ladder voor duurzame verstedelijking blijft woningbouw in landelijk gebied buiten de beschermingsregimes mogelijk. Daarbij wil de provincie aan gemeenten daar waar nodig meer ruimte geven voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen aan de rand van kernen of linten. In lijn met het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken' en conform de Omgevingsverordening NH2020 wordt deze ruimte geboden in Noord-Holland Noord. Daar zijn de regionale afspraken tussen gemeenten over wonen ook van toepassing op kleinschalige woningbouw (11 woningen of minder). Daarmee krijgen de gemeenten in Noord-Holland Noord meer ruimte voor dit soort kleinschalige woningbouwontwikkelingen in het landelijk gebied. In de MRA is er voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen geen ruimte in landelijk gebied. Voor dergelijke kleine ontwikkelingen is binnenstedelijk voldoende ruimte te vinden.

Ruimte voor innovatieve ontwikkelingen en ontwikkelingen met meerwaarde

Een van de doelstellingen van de Omgevingswet is het bieden van meer ruimte voor maatwerk, flexibiliteit en bestuurlijke afwegingsruimte. Ook deze

omgevingsverordening wil deze ruimte bieden daar waar dat kan. Voor een belangrijk deel heeft deze extra ruimte een plek gekregen in de diverse specifieke regels. Toch kan het zo zijn dat de regels uit de verordening waardevolle innovatieve experimenten in de weg staan. Of dat deze regels een ontwikkeling in de weg staan, die van aantoonbare meerwaarde is voor de ambities en ontwikkelprincipes in de omgevingsvisie. Voor deze gevallen is er een algemene meerwaardebepaling opgenomen. Deze bepaling is nadrukkelijk aanvullend bedoeld en geldt onverminderd de afwegingsruimte in andere regels van deze verordening.

Snellere besluitvorming
Een van de doelstellingen van de Omgevingswet is het versnellen van besluitvormingsprocedures. In de omgevingsverordening is aan deze doelstelling vormgegeven door de bevoegdheid tot het wijzigen van de begrenzing van werkingsgebieden te mandateren aan Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd de begrenzingen te wijzigen en rapporteren hier jaarlijks over aan Provinciale Staten. Hiermee wordt het vereiste om de desbetreffende commissie van Provinciale Staten te horen over individuele grenswijzigingen geschrapt. Uiteraard staat het Gedeputeerde Staten wel vrij om Provinciale Staten te horen, als dit wenselijk is.

Groot openbaar belang
Als sprake is van een groot openbaar belang kan het gerechtvaardigd zijn om af te wijken van regels uit deze verordening. Deze uitzondering op de regels kan worden gemaakt voor:

a. Een omgevingsvergunning voor activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden;
b. Nieuwe activiteiten/ruimtelijke ontwikkelingen in NNN en BPL en UNESCO;
c. Afwijken van richtwaarden in een stiltegebied; Een omgevingsvergunning voor een uitweg op een provinciale weg.

Wanneer is sprake van een groot openbaar belang? Er is voor gekozen om dit begrip niet te definiëren, omdat het per geval en per locatie kan verschillen of een project of ontwikkeling als groot openbaar belang kan worden aangemerkt. Bij de beantwoording van de vraag of sprake is van een groot openbaar belang is relevant of het belang een zekere maatschappelijke waarde vertegenwoordigt. Dit belang moet naar aard en omvang voldoende zwaarwegend zijn om de toelating van een project of ontwikkeling te rechtvaardigen. Dit betekent dat het in ieder geval moet gaan om een algemeen belang en dus niet om een puur particulier of individueel belang. Verder kan van een groot openbaar belang sprake zijn als met de ontwikkeling beleidsdoelen worden bereikt. In eerste instantie kan worden gedacht aan fundamentele belangen, zoals veiligheid, gezondheid, natuur en milieu (denk aan drinkwaterbescherming, bescherming tegen hoogwater), maar ook verkeersveiligheid en leefbaarheid. Hierbij dient in voorkomende gevallen naar de verhouding tussen het te beschermen belang en het groot openbaar belang gekeken worden. Als omwille van een groot openbaar belang wordt afgeweken van de regels uit deze verordening, dan dient dit groot openbaar belang, alsook de mate van inbreuk op het door de betreffende regels beschermde provinciale belang, zorgvuldig te worden gemotiveerd onder verwijzing naar bovengenoemde beleidsdoelen en (zo nodig) een deugdelijk onderzoek.

Als sprake is van een groot openbaar belang, rechtvaardigt dit niet direct de uitzondering op de regel. Er moet ook nog worden bekeken of er geen reële alternatieven zijn. Een reëel alternatief kan zowel gaan om een alternatieve locatie voor de ontwikkeling of een alternatieve ontwikkeling. Alleen als er geen reële alternatieven zijn, geldt de uitzondering op de regels. Het gebrek aan alternatieven moet zorgvuldig worden gemotiveerd in het besluit dat de ontwikkeling mogelijk maakt. Tot slot geldt dat de ingreep zo min mogelijk schade/risico mag opleveren ten aanzien van het beschermde provinciaal belang en dat overblijvende schade wordt gecompenseerd. Wederom geldt hier een motiveringsplicht.

Regels Gedeputeerde Staten (bijlage 10)
Daar waar Gedeputeerde Staten in het delegatiebesluit NH2022 worden gemandateerd om nadere (inhoudelijke) regels te stellen, zijn deze regels opgenomen in bijlage 10 van deze verordening. Deze regels vervangen de inhoudelijke regels zoals nu opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020. De nadere regels met betrekking tot de indieningsvereisten behorende bij meldingen, ontheffingen en vergunningaanvragen komen in bijlage 10 (gegevens en bescheiden). Deze worden de komende periode in overleg met de betrokken Omgevingsdiensten opgesteld.

Voorbereidingsbesluit Omgevingsverordening NH2022
Voor geitenhouderijen, windturbines en provinciale monumenten is er een voorbereidingsbesluit op grond van artikel 4.16, eerste lid, van de Omgevingswet genomen. De reden hiervoor is dat de omgevingsverordening NH2022 over deze onderwerpen een aantal instructieregels bevat ter vervanging van bestaande rechtstreeks werkende regels uit de Omgevingsverordening NH2020. Aangezien deze instructieregels nog niet zijn verwerkt in omgevingsplannen is het wenselijk om tot het moment dat gemeenten deze instructieregels hebben verwerkt in hun omgevingsplannen voorbeschermingsregels te stellen. Deze voorbeschermingsregels zullen direct onderdeel uitmaken van de omgevingsplannen vanaf het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Opbouw van de Omgevingsverordening NH2022

Algemeen
Voor de opbouw van de omgevingsverordening is gekozen om aan te sluiten bij de opbouw van de Omgevingswet en de onderliggende algemene maatregelen van bestuur. Vanuit wetgevingssystematiek is dit een logische keuze, waarbij ook de aanwijzingen voor de regelgeving worden gevolgd. Praktisch gezien heeft deze keuze ook zijn voordelen, omdat de rechtstreeks werkende regels (gericht op burgers en bedrijven) en de instructieregels (gericht op gemeenten en waterschappen) worden gegroepeerd in afzonderlijke hoofdstukken.
Een verdeling van de regels op basis van de opgaven van de Omgevingsvisie of een indeling op basis van thema's of gebieden is overwogen maar daar is van afgezien, mede gelet op de op te nemen regels. De thematische indeling is nog wel terug te vinden in de afdelingen binnen de hoofdstukken.
Een belangrijke consequentie van de gekozen indeling is, dat een bepaald onderwerp op verschillende plaatsen in de omgevingsverordening aan bod kan komen. Zo komen de regels over de bescherming van waterwinning voor in hoofdstuk 4 (rechtstreeks werkende regels) en hoofdstuk 7 (procedures).
Indien in de omgevingsverordening wordt verwezen naar wet- en regelgeving, staat in het artikel vermeld welke wet of regeling het betreft. Een verwijzing naar een artikel of paragraaf zonder specifieke vermelding, betreft een verwijzing naar een artikel of paragraaf van de omgevingsverordening zelf.
Overigens spreekt de Omgevingswet over de omgevingsverordening als 'digitaal objectgericht omgevingsinstrument'. In de digitale viewer waarin de omgevingsverordening bekend zal worden gemaakt kan op basis van de zoekfunctie ook een thematische opbouw worden opgeroepen.

Digitale raadpleegbaarheid en werkingsgebieden
De Omgevingsverordening NH2022 is digitaal en objectgericht en is ingericht conform de standaarden van de Omgevingswet. De omgevingsverordening zal vooral digitaal, via een viewer, worden geraadpleegd. Het ontwerp van deze verordening is nog niet via het DSO raadpleegbaar maar wel in een viewer op de provinciale website en op www.ruimtelijkeplannen.nl. Over het algemeen is een viewer gebaseerd op een kaart of verbeelding van het grondgebied van de provincie, waarop op een bepaalde locatie wordt geklikt zodat de ter plaatse geldende regels zichtbaar worden. Voor elke regel in deze verordening moet daarom duidelijk zijn voor welk gebied deze geldt. Dit gebeurt aan de hand van werkingsgebieden. Dit zijn geometrisch bepaalde en begrensde gebieden met

een bepaalde naam, die gekoppeld zijn aan de betreffende regel. Binnen het werkingsgebied geldt deze regel, buiten het werkingsgebied geldt deze regel niet. Het kan zijn dat op een bepaalde locatie sprake is van een stapeling van meerdere werkingsgebieden. In dat geval zullen bij het aanklikken van de locatie meerdere regels zichtbaar worden. Op deze locatie gelden dan al deze regels. Bij het maken van deze verordening is zoveel mogelijk gespecificeerd voor welk gebied deze geldt, zodat bij het aanklikken geen onnodige informatie zichtbaar wordt. Voor een deel van de regels geldt als werkingsgebied het gehele grondgebied van de provincie.
In de tekst van de regels is aangegeven wanneer de regel voor een specifiek werkingsgebied geldt. Indien er geen specifiek werkingsgebied geldt, maar de hele provincie, is er geen werkingsgebied in de tekst van de regel opgenomen.

Werkingsgebied landelijk gebied
Veel van de instructieregels aan gemeenten hebben betrekking op het landelijk gebied. Daarom is in het werkingsgebied landelijk gebied duidelijk gemaakt waar volgens de provincie de grens ligt tussen stedelijk en landelijk gebied. Op deze manier wordt duidelijk waar deze regels van toepassing zijn.
Voor de totstandkoming van het werkingsgebied landelijk gebied heeft de provincie een aantal uitgangspunten gehanteerd. Ten eerste zijn de CBS-gegevens voor bevolkingskernen gebruikt. De stedelijke hoofd- of basiskernen (>500 inwoners) maken geen onderdeel uit van het werkingsgebied landelijk gebied. Aanvullend hierop zijn ook een aantal kleinere kernen met minder dan 500 inwoners door hun vorm en uiterlijk tot de basiskernen gerekend. Ook de aan de kernen grenzende stedelijke bestemmingsvlakken die ten dienste staan van de kern (zoals sportvelden en bedrijventerreinen) beschouwen wij niet als landelijk gebied. Uitzondering hierop vormen stedelijke bestemmingsvlakken grenzend aan de kern die eerder al onder één van de voormalige regimes bufferzones (voormalige Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV)), aardkundig monument (voormalige Provinciale Milieuverordening (PMV)) of weidevogelleefgebied (PRV) vielen. Ook kan een uitzondering worden gemaakt op stedelijke bestemmingsvlakken grenzend aan de kern, met een overwegend groen karakter, die gezien de ligging en kwaliteiten deel uitmaken van Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Kleine kernen (<500 inwoners), linten en onderdelen van landelijke villawijken maken deel uit van het landelijk gebied.
Dit werkingsgebied landelijk gebied vormt de basis voor een aantal andere werkingsgebieden in het landelijk gebied:

- Natuurnetwerk Nederland NNN
- Bijzonder provinciaal landschap BPL
- Agrarische bedrijven
- Glastuinbouwconcentratiegebied
- Zaadveredelingsconcentratiegebieden
- Tuinbouwconcentratiegebied

Hoofdstukindeling

1.Algemene bepalingen	Dit hoofdstuk bevat bepalingen die voor de hele of grote delen van, de omgevingsverordening van belang zijn. In dit hoofdstuk staan de begripsbepalingen en het toepassingsbereik.
2.Toedeling van taken en bevoegdheden	Dit hoofdstuk deelt taken en bevoegdheden toe aan waterschappen, gemeenten en andere partijen. Zo wordt hier vaarwegbeheer en het nautisch beheer toegedeeld aan gemeenten, waterschappen en Gedeputeerde Staten. Tevens staan hier de faunabeheertaken van faunabeheereenheden en wildbeheereenheden.
3.	Dit hoofdstuk is gereserveerd.
4.Regels over activiteiten	Dit hoofdstuk bevat regels waaraan moet worden voldaan door degene die de activiteit verricht.
5.Omgevingswaarden	In dit hoofdstuk worden de zogenaamde omgevingswaarden opgenomen. Een nieuw, ondersteunend instrument in de Omgevingswet. Omgevingswaarden zijn objectief te bepalen normen die de gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastleggen.
6.Instructieregels	Dit hoofdstuk bevat de regels die van belang zijn om het provinciale beleid of het provinciale belang te laten doorwerken in de uitoefening van taken of bevoegdheden door andere bestuursorganen dan provinciale staten. Dit betreft voornamelijk instructies aan gemeenten en waterschappen over programma's, omgevingsplannen, projectbesluiten, omgevingsvergunningen, maatwerkvoorschriften waterschapverordeningen, leggers en peilbesluiten en uitoefening van taken.
7.Procedureregels	In dit hoofdstuk staan enkele procedurevereisten.
8.Adviseurs en adviesorganen	Dit hoofdstuk is bedoeld voor adviesorganen die een formele rol hebben in de omgevingsverordening en waarbij het regelen van de samenstelling (extern/intern, disciplines/deskundigheid, benoemingswijze), werkwijze en taakstelling bij verordening toegevoegde waarde heeft voor de gebruikers van de verordening.
9.Schade	Dit hoofdstuk regelt het onderwerp schade en schadevergoeding/ nadeelcompensatie.
10.Handhaving en toezicht	Dit hoofdstuk regelt in ieder geval de bepalingen over bestuursrechtelijke handhaving van deze verordening en de aanwijzing van toezichthouders.
11.Monitoring en informatie	Dit hoofdstuk bevat vereisten voor monitoring van de Omgevingswaarden zoals opgenomen in hoofdstuk 5.
12.Overgangsrecht	Dit hoofdstuk is gereserveerd voor overgangsrecht voor lopende procedures en bestaande rechtsverhoudingen. Een belangrijk deel wordt echter al geregeld door het overgangsrecht in de in de Invoeringswet Omgevingswet.
	Dit hoofdstuk bevat een aantal aanvullende mogelijkheden voor bestuurlijke

13.Overige en slotbepalingen	afwegingsruimte, in de vorm van een experimenteerbepaling en een meerwaardebepaling, Dit hoofdstuk bevat ook bevoegdheden voor Gedeputeerde Staten om werkingsgebieden en bijlagen te wijzigen. Daarnaast bevat dit hoofdstuk een aantal wettechnische overige regels, waaronder de intrekking en inwerkingtreding en de citeertitel.

Toepassingsbereik en oogmerk

Het toepassingsbereik en het oogmerk van deze verordening is ruim. De verordening richt zich op de hele fysieke leefomgeving, met als oogmerk zowel het bereiken en borgen van goede omgevingskwaliteit, het behoud en herstel van de biologische diversiteit als ook het gebruiken van de leefomgeving voor het bereiken van maatschappelijke doelen. Zie voor het toepassingsbereik en oogmerk de artikelen 1.2 en 1.3 van deze verordening, die een kopie vormen van het toepassingsbereik en het oogmerk van de Omgevingswet (zie ook artikelen 1.2 en 1.3 van de Omgevingswet). Per onderdeel (vaak per afdeling, soms per paragraaf) is het toepassingsbereik gespecificeerd. Het oogmerk komt alleen gespecificeerd terug in hoofdstuk 4. Voor hoofdstuk 6 (instructieregels) is het oogmerk onderdeel van de toelichting. Hierbij is bij het oogmerk vaak een koppeling gemaakt met de Omgevingsvisie NH2050 of met ander door Provinciale Staten vastgesteld beleid.

Artikelgewijze Toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Afdeling 1.1 Begrippen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Dit artikel bevat een aantal aanvullingen op de begripsbepalingen in de Omgevingswet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur.
De begripsbepalingen zoals opgenomen in artikel 1.1 van de Omgevingswet en de daarbij behorende bijlage bij de Omgevingswet gelden ook voor deze Omgevingsverordening NH2022.
In lid 2 worden ook de begripsbepalingen van de vier algemene maatregelen van bestuur van toepassing verklaard. Dit betreft de begrippen in het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving. Begrippen die in de Omgevingswet en de genoemde vier besluiten staan worden dus niet herhaald in de begripsbepalingen van de omgevingsverordening, maar zijn wel van toepassing. Lid 2 biedt de mogelijkheid om van de begripsbepalingen in deze besluiten af te wijken. Van deze mogelijkheid zal vanwege het belang van eenduidige begrippen slechts bij hoge uitzondering gebruik worden gemaakt. Voor begrippen die niet zijn omschreven in de genoemde Rijksregelgeving is voor zover mogelijk aangesloten op landelijke afspraken, zoals de stelselcatalogus.

Afdeling 1.2 Toepassingsbereik en oogmerk

Deze afdeling bevat het algemene toepassingsbereik en het oogmerk van deze verordening als geheel. Dit algemene toepassingsbereik en oogmerk is aanvullend op de specifiekere toepassingsbereik- en oogmerkbepalingen per onderdeel van deze verordening. Deze specifiekere bepalingen zijn leidend en kunnen het algemene toepassingsbereik zowel toespitsen als aanvullen. Dit laatste kan bijvoorbeeld het geval zijn bij onderdelen die (ook) hun grondslag vinden in andere wetten dan de Omgevingswet, zoals de Wet luchtvaart (regionale luchthavens), de Scheepvaartverkeerswet (nautisch beheer) en de Wet milieubeheer (gesloten stortplaatsen).

Het toepassingsbereik betreft de reikwijdte of het toepassingsgebied van de verordening: waar gaat de verordening over en wanneer zijn de regels uit de verordening van toepassing? Gekozen is voor de term toepassingsbereik boven toepassingsgebied, omdat het hier in de eerste plaats gaat om een inhoudelijke en niet om een geografische afbakening, zoals bij een werkingsgebied. Het oogmerk betreft het doel of motief van de verordening of het betreffende onderdeel van de verordening.

Artikel 1.2 (het toepassingsbereik) is gelijkluidend aan artikel 1.2, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikel 1.3 (het oogmerk) stemt grotendeels overeen met artikel 1.3 van de Omgevingswet, met dien verstande dat naar aanleiding van de zienswijzen op de voorganger van deze verordening, de OVNH2020, ook het behoud en herstel van de biologische diversiteit is benoemd als oogmerk. Dit sluit aan op de taken van de provincie in het kader van de natuurbescherming, gericht op soorten- en gebiedsbescherming (zie ook artikel 2.18, eerste lid, onder g, van de Omgevingswet).

Artikel 1.2 Toepassingsbereik

Zie hiervoor de toelichting bij Afdeling 1.2

Artikel 1.3 Oogmerk

Zie hiervoor de toelichting bij Afdeling 1.2

Hoofdstuk 2 Toedeling van taken en bevoegdheden

Afdeling 2.1 Water

Artikel 2.1 Toedeling watersysteembeheer

De Omgevingswet schrijft in artikel 2.18 lid 2 voor dat het beheer van regionale wateren wordt toegedeeld aan waterschappen bij provinciale verordening. De provinciale verordeningen die hier bedoeld worden zijn de waterschapsreglementen. Per waterschap is er een reglement waarin, met inachtneming van artikel 2, tweede lid, van de Waterschapswet, onder andere het gebied, de taken, inrichting en samenstelling van het bestuur van het waterschap worden geregeld.
Op grond van artikel 2.18 lid 2 Omgevingswet kan bij omgevingsverordening het beheer van regionale wateren worden toegedeeld aan andere openbare lichamen, of het beheer van vaarwegen worden toegedeeld aan waterschappen. Dat gebeurt in deze omgevingsverordening, waarin het vaarwegbeheer aan waterschappen en andere openbare lichamen wordt toegedeeld.

Afdeling 2.2 Vaarwegen

Omgevingsvisie NH2050
In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen dat de inwoners en bedrijven zichzelf of producten effectief, veilig en efficiënt kunnen verplaatsen, waarbij de negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap steeds nadrukkelijk meegewogen worden. De provincie zet zich in voor het versterken van mobiliteitsopties die hieraan bijdragen, zoals uitstekende infrastructuur voor alle modaliteiten. Daarbij wordt zoveel mogelijk vrijheid geboden om de juiste vervoerswijze te kiezen, zodanig dat het totale verkeers- en vervoersnetwerk optimaal wordt gebruikt en ten dienste staat van de ruimtelijk-economische ontwikkeling. In de beweging Metropool in ontwikkeling staat dat de provincie een kernnet voor vervoer over water aanwijst.

Scheepvaartverkeerswet
De regels met betrekking tot het thema vaarwegen geven invulling aan provinciale taken en bevoegdheden uit de scheepsvaartverkeerswet.

Algemene toelichting
De Noord-Hollandse vaarwegen worden intensief gebruikt om goederen en mensen te vervoeren. Deze verordening regelt de bevoegdheidstoedeling van het beheer van de regionale vaarwegen en het scheepvaartverkeer. In dit kader worden ook regels gesteld aan de vaarwegprofielen en de bedieningsregimes van bruggen en sluizen. Verder bevat de verordening een aantal rechtstreeks werkende geboden (onderhoudsverplichtingen) en verboden.

Vaarwegbeheer en nautisch beheer
De overheidszorg voor het gebruik van het water in Noord-Holland als vaarwater is verdeeld over twee vormen van beheer: vaarwegbeheer en nautisch beheer. Vaarwegbeheer is de zorg van de overheid om scheepvaart mogelijk te maken en te behouden, overeenkomstig de aan dat water toegekende vaarwegfunctie. Vaarwegbeheer wordt in de Waterwet beschouwd als een van de onderdelen van het watersysteembeheer. Nautisch beheer is iets wezenlijks anders dan vaarwegbeheer. Onder nautisch beheer wordt meestal verstaan: de zorg voor de afwikkeling van een veilig en vlot scheepvaartverkeer. De Scheepvaartverkeerswet bevat het wettelijk kader voor het nautisch beheer. Het nautisch beheer uit zich dan ook in feitelijk geheel andere handelingen dan het vaarwegbeheer. Het vaarwegbeheer zorgt voor een adequate infrastructuur waarover gevaren wordt. Het nautisch beheer ziet op de wijze waarop die infrastructuur door het scheepvaartverkeer gebruikt wordt. Het nautisch beheer wordt uitgevoerd door bijvoorbeeld het geven van verkeersaanwijzingen, het aanbrengen of verwijderen van verkeerstekens ('bebording') en het handhaven van de verkeersregels voor het scheepvaartverkeer.

Artikel 2.2 Toepassingsbereik
Artikel 2.4 Toedeling vaarwegbeheer

Uitgangspunt is dat het vaarwegbeheer onderdeel uitmaakt van het watersysteembeheer van het waterschap, tenzij (1.) het vaarwegbeheer berust bij een provincie of gemeente of, (2.) het vaarwegbeheer, als onderdeel van het watersysteembeheer, leidt tot een substantiële overschrijding van de kosten van het watersysteembeheer. In deze gevallen is het vaarwegbeheer afgescheiden van het watersysteembeheer en wordt de instandhouding van de scheepvaartfunctie van de wateren gezien als een taak van «de algemene democratie». Deze taak kan onder het treffen van een regeling voor de bekostiging gedelegeerd worden aan het waterschap. Reden daarvoor is dat de instandhouding van de scheepvaartfunctie niet behoort tot de kerntaken van het waterschap – voor zover het vaarwegbeheer de kosten van het watersysteembeheer overstijgt – en dat dekking van de meerkosten die daaruit voortvloeien op basis van de waterschappelijke trits belang-betaling-zeggenschap niet goed mogelijk is.
Het voorgaande leidt tot de volgende systematiek van aanwijzing van vaarwegen en vaarwegbeheerders, zoals aangeduid via de werkingsgebieden 'vaarwegbeheer'. Het betreft voornamelijk vaarwegen met een regionaal belang voor de beroepsvaart en de recreatievaart. De zorg voor het vaarwegbeheer van de vaarwegen in het werkingsgebied 'vaarwegbeheer – PNH' ligt bij de provincie. Dit zijn in beginsel de vaarwegen die deel uitmaken van het Basisnet Beroepsvaart (klasse Cemt II en hoger) alsmede van de staande mastroutes.
Met betrekking tot de overige BRTN-vaarwegen (d.w.z. vaarwegen die zijn opgenomen in Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland) en de overige Cemt-I vaarwegen wordt de uitvoering van het vaarwegbeheer krachtens artikel 146 van de Provinciewet in medebewind opgedragen aan de waterschappen, tegen vergoeding van de meerkosten van het vaarwegbeheer. De financiële gevolgen en de verdere afspraken zijn vastgelegd in een overeenkomst met elk van de betrokken waterschappen. Daarmee wordt gevolg gegeven aan artikel 146, tweede lid, van de Provinciewet. Deze vaarwegen zijn aangeduid met het werkingsgebied 'vaarwegbeheer – HHNK', 'vaarwegbeheer – AGV' of 'vaarwegbeheer – Rijnland' . In deze categorie vallen ook vaarwegen waarvan het beheer reeds wordt uitgevoerd door gemeenten . Deze zijn aangeduid met het werkingsgebied 'vaarwegbeheer – gemeente'. De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeente waarbinnen de vaarweg is gelegen worden aangewezen als vaarwegbeheerder van deze vaarwegen. Voor een aantal van deze vaarwegen is een recreatieschap of plassenschap (ingesteld op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen) vaarwegbeheerder. Deze zijn aangeduid met het werkingsgebied 'vaarwegbeheer – plassenschap' of 'vaarwegbeheer - recreatieschap'.
Een aantal wateren die niet van regionaal belang zijn voor de beroepsvaart of recreatievaart, maar waar de gemeenten wel al reeds vaarwegbeheer voeren of vaarwegbeheer willen ontwikkelen zijn ook aangewezen met het werkingsgebied 'vaarwegbeheer – gemeente'. De gemeenten zijn volledig vrij invulling te geven aan het vaarwegbeheer voor deze wateren op grond van hun autonome bevoegdheid krachtens de Gemeentewet.

Artikel 2.5 Toedeling nautisch beheer

De systematiek van de toedeling van het nautisch beheer volgt uit artikel 2 van de Scheepvaartverkeerswet. De hoofdregels daarbij zijn (1.) de vaarwegbeheerder (zoals onder art. 2.4 is aangewezen) is ook de nautisch beheerder en (2.) als er geen vaarwegbeheerder is aangewezen, is het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente de nautisch beheerder. Dit laatste is het geval, indien de watergang formeel geen vaarweg is, maar er fysiek wel op gevaren wordt of kan worden. Indien met deze hoofdregels het nautisch beheer niet bij de beoogde instantie komt te liggen, kunnen Provinciale Staten een nautisch beheerder expliciet aanwijzen. Dit is in ieder geval nodig bij alle vaarwegen waar een waterschap het vaarwegbeheer uitoefent. Indien het vaarwegbeheer namelijk bij een waterschap is belegd, regelt de Scheepvaartverkeerswet dat Provinciale Staten het nautisch beheer bij de gemeente, het waterschap of Gedeputeerde Staten kunnen onderbrengen.

Indien de hoofdregel uit de Scheepvaartverkeerswet 'vaarwegbeheerder = nautisch beheerder' van toepassing is, is in deze verordening geen expliciete aanwijzing van nautisch beheerder opgenomen. Dit volgt dan aan de aanwijzing van de vaarwegbeheerder op grond van artikel 2.4.. Indien wel een expliciete aanwijzing van de nautisch beheerder nodig is, is dit aangegeven met het werkingsgebied 'nautisch beheerder - <naam beheerder>'

Afdeling 2.3 Fauna- en wildbeheer

Wettelijke context
In de Omgevingswet staan regels opgenomen voor het bestrijden van schadeveroorzakende diersoorten en het beheren van populaties. De Omgevingswet geeft provincies de ruimte om aanvullende regels te stellen aan faunabeheereenheden, faunabeheerplannen en aan wildbeheereenheden. Naast de Omgevingswet zijn ook het op deze wet gebaseerde Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) van belang bij de uitvoering van het faunabeheer.

Reikwijdte
De omgevingsverordening geeft regels waaraan de in Noord-Holland werkzame faunabeheereenheid dient te voldoen. Die regels zien op de organisatie, de werkwijze en de taken van de faunabeheereenheid en op de inhoud van de faunabeheerplannen. Ook worden in deze verordening regels gesteld aan de organisatie en de werkwijze van de in Noord-Holland werkzame wildbeheereenheden. Artikel 8.1 van de Omgevingswet geeft aan Provinciale Staten de bevoegdheid om bij verordening regels te stellen waaraan de in hun provincie werkzame faunabeheereenheden en de door hen vastgestelde faunabeheerplannen moeten voldoen. Paragraaf 6.1.2 van deze verordening bevat deze regels.

Paragraaf 2.3.1 Sluiten van de jacht op wildsoorten bij bijzondere weersomstandigheden
Artikel 2.7 Toedeling nemen besluit sluiting jacht bij bijzondere weersomstandigheden

Artikel 11.69 Besluit activiteiten leefomgeving bepaalt dat met een maatwerkregel de jacht op wildsoorten kan worden gesloten, in de gehele provincie of een gedeelte daarvan, zolang bijzondere weersomstandigheden dat noodzakelijk maken. Dit Artikel 2.7 bevat deze maatwerkregel en geeft aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid tot het nemen van een dergelijk besluit. In het tweede lid van dit artikel staat dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen, zoals in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden een sluiting kan plaatsvinden.

Paragraaf 2.3.2 Faunabeheereenheid

Artikel 2.8 Toepassingsbereik

Artikel 8.1, derde lid, van de Omgevingswet bepaalt dat bij omgevingsverordening regels worden gesteld over faunabeheereenheden. Met deze paragraaf wordt hieraan invulling gegeven.

Artikel 2.9 Werkzaamheden en activiteiten faunabeheereenheden

In dit artikel is een aantal eisen gesteld aan de werkzaamheden en activiteiten van een faunabeheereenheid. De legitimiteit en het draagvlak van een faunabeheereenheid vloeit primair voort uit het feit dat met het samenwerkingsverband van een breed spectrum aan regionale partijen betrokken bij het beheer van fauna sprake kan zijn van een gecoördineerde en planmatige werkwijze. Vanuit een dergelijk collectief kan een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, de bestrijding van schade veroorzakende dieren door grondgebruikers en een juiste uitoefening van de jacht worden georganiseerd. Dit is wezenlijk anders dan de situaties waarin een omgevingsvergunning bij Gedeputeerde Staten door een individuele partij wordt aangevraagd waarmee schade op lokaal niveau kan worden bestreden. Coördinatie van de uitvoering van haar faunabeheerplannen is in dat licht een belangrijke verantwoordelijkheid van de faunabeheereenheid. Gezien haar centrale positie en toegang tot informatie op verschillende niveaus is de faunabeheereenheid bij uitstek de organisatie die alle partijen informeert over ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer. Van belang daarbij is dat sprake is van een efficiënte uitwisseling van kennis en informatie tussen een faunabeheereenheid en andere partijen.

Artikel 2.10 Eisen aan de faunabeheereenheid

Dit artikel bevat een aantal algemene regels waaraan een faunabeheereenheid moet voldoen. Deze regels zien op de organisatie en het geografische werkgebied van de faunabeheereenheid. Een faunabeheereenheid bepaalt zelf in haar statuten hoe zij de besluitvorming binnen haar bestuur inricht.

Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid

Artikel 8.2, vijfde lid, onder a, van de Omgevingswet bepaalt dat bij omgevingsverordening in elk geval regels gesteld moeten worden over de omvang van het gebied waarover zich de zorg van een wildbeheereenheid kan uitstrekken. Wildbeheereenheden zijn expliciet verantwoordelijk voor de uitvoering van het faunabeheerplan van een faunabeheereenheid. Om tot een adequate, planmatige en gecoördineerde uitvoering en administratie te komen is het van belang dat een wildbeheereenheid zowel qua ledenaantal als werkgebied van substantiële omvang is. Om dit te garanderen wordt aan de oppervlakte van het werkgebied een ondergrens van 7.500 hectare gesteld.

Paragraaf 2.3.3 Wildbeheereenheden

Artikel 2.12 Toepassingsbereik

In artikel 8.2, vijfde lid, van de Omgevingswet is bepaald dat bij omgevingsverordening regels worden gesteld over wildbeheereenheden. Met deze paragraaf wordt hieraan invulling gegeven.

Artikel 2.13 Minimale oppervlakte wildbeheereenheden

Artikel 8.2, vijfde lid, onder a, van de Omgevingswet bepaalt dat bij omgevingsverordening in elk geval regels gesteld moeten worden over de omvang van het gebied waarover zich de zorg van een wildbeheereenheid kan uitstrekken. Dit artikel geeft hieraan invulling door te bepalen dat het werkgebied van een wildbeheereenheid een oppervlakte van tenminste 7.500 hectare heeft. Noord-Holland kent een relatief groot aantal wildbeheereenheden in vergelijking tot andere provincies in Nederland. Wildbeheereenheden zijn expliciet verantwoordelijk voor de uitvoering van het faunabeheerplan van een faunabeheereenheid. Om tot een adequate, planmatige en gecoördineerde uitvoering en administratie te komen is het van belang dat een wildbeheereenheid zowel qua ledenaantal als werkgebied van substantiële omvang is. Om dit te garanderen wordt aan de oppervlakte van het werkgebied een ondergrens van 7.500 hectare gesteld. Met deze oppervlakte zou het aantal wildbeheereenheden in Noord-Holland door opschaling uitkomen op ongeveer 15. Voorts is een positieve consequentie van deze minimumeis en de daarmee gepaarde afname van het aantal wildbeheereenheden dat hiermee a) sprake is van toenemende efficiëntie, b) sprake is van een afname van bestuurlijke drukte op uitvoeringsniveau, c) ruimte ontstaat voor een professionaliseringsslag en d) sprake is van minder administratieve last bij de betrokken wildbeheereenheid.

Artikel 2.14 Samenwerking tussen wildbeheereenheden en terreinbeherende organisaties

Jachthouders met een jachtakte zijn verplicht om zich te organiseren in een wildbeheereenheid. Medewerkers van terreinbeherende organisaties kunnen dergelijke jachthouders met een jachtakte zijn. In dat geval is deze medewerker van een terreinbeherende organisatie verplicht zich bij een wildbeheereenheid aan te sluiten. In Noord-Holland zijn er 22 wildbeheereenheden. Geografisch gezien is het totaal van alle werkgebieden van de wildbeheereenheden in Noord-Holland provincie dekkend. Consequentie hiervan is dat de terreinen van terreinbeherende organisaties altijd gelegen zijn in het werkgebied van een wildbeheereenheid. Om tot een gecoördineerde uitvoering van het faunabeheerplan te komen, is het zodoende van belang dat wildbeheereenheden en terreinbeherende organisaties hierin ook op organisatieniveau nauw samenwerken. In dit artikel is daarom de mogelijkheid opgenomen tot de organisatie van een platform door een wildbeheereenheid waarin zij met de relevante terreinbeherende organisaties en grondeigenaren afstemming voeren over de coördinatie van de uitvoering van het faunabeheerplan. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om (natuur) terreinbeherende organisaties of waterschappen. Van belang is dat afstemming op deze wijze niet alleen op direct en individueel veldniveau plaatsvindt, maar ook op een breder maatschappelijk niveau. Het is bovendien van belang dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden, binnen ieders verantwoordelijkheid, een adequate informatievoorziening hebben over de wijze van uitvoering van een faunabeheerplan.

Artikel 2.15 Begrenzing werkgebied wildbeheereenheden

Artikel 8.2, vijfde lid, onder a, van de Omgevingswet bepaalt dat bij omgevingsverordening in elk geval regels gesteld moeten worden over de omvang van het gebied waarover zich de zorg van een wildbeheereenheid kan uitstrekken. Dit artikel geeft hieraan invulling. Dit artikel ziet op de wijze waarop begrenzingen van wildbeheereenheden zijn vastgelegd en beschrijft de procedure waarmee begrenzingen kunnen worden aangepast.

Artikel 2.16 Informatieoverdracht wildbeheereenheden

Gezien de belangrijke verantwoordelijkheid in de uitvoering van faunabeheerplannen die wildbeheereenheden met de wet hebben gekregen, is het van belang dat sprake is van professioneel werkzame secretariaten die zorgdragen voor optimale coördinatie op lokaal niveau. Een belangrijk aspect hierbij is de informatieoverdracht naar de leden van de wildbeheereenheid. Dit artikel stelt daarom dat het secretariaat een plicht heeft om haar leden op adequate wijze te informeren over regelgevende en ecologische feiten en ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer.

Hoofdstuk 3 Gereserveerd

In de Omgevingsverordening NH2020 was dit hoofdstuk een reservering. We behouden deze reservering ook in de Omgevingsverordening NH2022 omdat het anders leidt tot vernummering van de andere hoofdstukken.

Hoofdstuk 4 Regels over activiteiten

Afdeling 4.1 Algemeen

Artikel 4.1 Gegevens en bescheiden

Dit artikel regelt de aanvraagvereisten bij het indienen van een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van deze verordening. Artikel 16.44, derde lid, van de Omgevingswet regelt dat de omgevingsverordening hierover regels kan bevatten. Er is voor gekozen de aanvraagvereisten (de zogenoemde gegevens en bescheiden) op te nemen in een bijlage behorende bij deze verordening. Deze bijlage is opgesteld in overleg met de betrokken omgevingsdiensten. Het wijzigen van deze bijlage is gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten. De aanvraagvereisten betreffen gegevens over de aanvrager, de aangevraagde activiteit en de locatie en omgeving waar de activiteit is beoogd. Bovendien kunnen de aanvraagvereisten onderzoekrapporten betreffen naar de verwachte effecten van de activiteit op de fysieke leefomgeving en de daarbij betrokken belangen.

Door het opnemen van de aanvraagvereisten in de bijlage bij de verordening ontstaat duidelijkheid vooraf bij de aanvrager welke gegevens en bescheiden moeten worden aangeleverd. Indien niet alle opgenomen gegevens en bescheiden worden verstrekt door de aanvrager leidt dit tot een onvolledige aanvraag, waarbij het bevoegd gezag kan besluiten de aanvraag niet in behandeling te nemen. Een dergelijk besluit wordt pas genomen nadat de aanvrager binnen een door het bevoegd gezag te stellen termijn de mogelijkheid heeft gehad de aanvraag aan te vullen.

Artikel 4.2 Gelijkwaardigheid

Artikel 4.7 van de Omgevingswet biedt de mogelijkheid tot het treffen van gelijkwaardige maatregelen als een regel een bepaalde maatregel voorschrijft. Met een gelijkwaardige maatregel wordt ten minste hetzelfde resultaat bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd. Het bevoegd gezag moet hiervoor op aanvraag toestemming verlenen. Artikel 4.7, tweede lid, van de Omgevingswet biedt daarbij de mogelijkheid om het toepassen van gelijkwaardige maatregelen mogelijk te maken zonder toestemming door het bevoegd gezag of na een melding vooraf. Het derde lid bevat de mogelijkheid om het toepassen van gelijkwaardige maatregelen uit te sluiten.
Dit artikel is gereserveerd voor het eventueel toepassen van deze mogelijkheden. Indien geen gebruik wordt gemaakt van het tweede of derde lid van artikel 4.7 van de Omgevingswet, is het treffen van gelijkwaardige maatregelen mogelijk na toestemming door het bevoegd gezag.

Afdeling 4.2 Natuur

Paragraaf 4.2.2 Schadebestrijding

Wettelijke context
Op grond van de Omgevingswet is het mogelijk om, ter bescherming van de in deze wet genoemde belangen, vergunningsvrije activiteiten te benoemen ten aanzien van de verschillende verboden uit deze wet. De Omgevingswet kent drie beschermingsregimes:

1. De bescherming van vogels die onder de Vogelrichtlijn vallen;
2. De bescherming van dieren en planten die in de verschillende bijlagen van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bonn en Bern zijn genoemd; en
3. De bescherming van andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden.

In artikel 11.44 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt bepaald dat de te bestrijden, door vogels aangerichte, schade (beschermingsregime 1) uitsluitend betrekking heeft op belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren, of schade aan flora of fauna. Voor diersoorten die worden genoemd in de bijlagen van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bonn en Bern (beschermingsregime 2) geldt op grond van artikel 11.52 van het Besluit activiteiten leefomgeving dat de te bestrijden schade uitsluitend betrekking heeft op schade aan de wilde flora of fauna, of natuurlijke habitats of, ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom. Voor de bestrijding van schade veroorzaakt door de andere, vanuit nationaal oogpunt beschermde soorten, (beschermingsregime 3) wordt ingevolge artikel 11.58 Besluit activiteiten leefomgeving schade die behoort tot in de omgevingsverordening of ministeriële regeling omschreven categorieën van schade als schade gezien waarvoor een vrijstelling kan worden verleend. De wet heeft de Minister de bevoegdheid gegeven om vergunningsvrije gevallen aan te wijzen. In artikel 11.43 en artikel 11.57 van het Besluit activiteiten leefomgeving staat aangegeven dat dit in elk geval geldt voor de soorten Canadese gans, houtduif, kauw, zwarte kraai, konijn en vos. Hiermee is het de grondgebruiker mogelijk gemaakt om op de door hem gebruikte gronden onder meer gewasschade, actueel en dreigend, te bestrijden door middel van doden, vangen en opzettelijk verstoren. Provinciale Staten hebben de bevoegdheid om, wanneer aan een aantal voorwaarden is voldaan, bij verordening vergunningsvrije gevallen aan te wijzen van de verschillende in de wet genoemde verboden.
Paragraaf 4.2.2 van deze verordening is hiervan de uitwerking, waarbij het mogelijk wordt gemaakt om onder voorwaarden bepaalde flora- en fauna-activiteiten met betrekking tot schadebestrijding, ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer uit te voeren.

Toelichting per diersoort

Van de in deze verordening opgenomen diersoorten is de afgelopen jaren vast komen te staan dat ze in de in Noord-Holland, in sommige gevallen op specifieke gewassen, veelvuldig schade veroorzaken, dat de maatregelen niet zorgen voor een verslechtering van de staat van instandhouding en dat er geen andere bevredigende oplossingen voorhanden zijn.

Brandgans (Branta leucopsis)

In de periode 2009-2013 werd er gemiddeld ca. € 139.000,- aan schade uitgekeerd per jaar. Hierbij was zeer duidelijk een toename zichtbaar samenhangend met de groei van de standpopulatie maar ook de schadecijfers in de winter namen exponentieel toe (van ca. € 30.000,- in 2009 tot ca. € 190.000,- in 2013)[1]. Ingrijpen in de overwinterende populatie (populatiebeheer) is ongewenst en ineffectief. Verjagen met ondersteunend afschot is daarmee het enige middel om weren en verjagen te intensiveren. Met de toename in schade is het mogelijk maken van gebruik van het geweer ter ondersteuning aan verjaging dan ook noodzakelijk.

Staat van instandhouding

De overzomerende populatie van brandganzen bedroeg in 2014 in Noord-Holland ca. 22.000 ganzen[2]. In Noord Holland maakte de populatie het afgelopen decennium een groei door, waarbij de aanwas sinds 2011 jaarlijks zo rond de 30-40% lag. Door een samenstel van maatregelen is de populatie in 2015 teruggebracht tot 7700 getelde brandganzen[3]. Wanneer de ondergrens van 7000 wordt bereikt, worden de populatiebeperkende maatregelen opgeschort. Gezien het groeipotentieel van de populatie en de beperkte invloed van aan verjaging ondersteunend afschot hoeft voor de gunstige staat van instandhouding niet te worden gevreesd.

Andere bevredigende oplossingen

Brandganzen komen in de gehele provincie voor en veroorzaken schade op veel voorkomende gewassen zoals overjarig grasland. Er is gebleken dat enkel verjagen onvoldoende effect sorteert omdat er gewenning optreedt. Door het geweer ondersteunend bij verjagen in te zetten is de terugkeertijd langer gebleken en bleek er tevens meer sprake van een lerend vermogen, waarbij de ganzen gebieden opzochten waar verstoring niet of minder aan de orde was. Nestbehandeling – het onklaar maken van eieren en nesten om te voorkomen dat de kuikens uit het ei komen - is op zichzelfstaand geen bevredigende oplossing, omdat dit hoogstens lokaal aanwasbeperkend is. Nu schade ook optreedt door overwinterende vogels en effecten van nestbehandeling op zichzelf staand onvoldoende zijn kan nestbehandeling niet als andere bevredigende oplossing worden gezien.

Ekster (pica pica)

Eksters komen overal in Noord-Holland voor. Schade aan gewassen concentreert zich echter rondom fruitboomgaarden, en betreft met name schade aan appels en peren. In de periode 2009-2013 werd er gemiddeld ca. € 9500,- aan schade uitgekeerd per jaar[4]. Qua absoluut schadebedrag is dit niet zoveel wanneer vergeleken met provinciebreed schade veroorzakende soorten zoals de verschillende ganzensoorten. Dit komt echter doordat de schade zich slechts regionaal voordoet. Gemiddeld bedroeg de schade € 994,- per geval van belangrijke schade. Hierbij was soortgelijke schadebestrijding reeds mogelijk. Bij het uitblijven van schadebestrijding zal de schade naar verwachting dan ook meer bedragen. De schade zal bij het voorgestelde beheer in de toekomst niet aanmerkelijk toenemen - de territoriums zijn ook nu al bezet en dat zal niet wijzigen bij eventuele populatiegroei tenzij gewasprijzen flink stijgen en/of het areaal fruitbomen wordt uitgebreid.

Staat van instandhouding

De broedpopulatie van eksters bedraagt landelijk ca. 40.000 tot 60.000 broedparen[5], daarvan verblijven er ca. 4000 tot 8000 in Noord-Holland[6] . Hoewel de landelijke populatie sterk afnam tussen 1980 en 2000, is deze inmiddels het laatste decennium stabiel. In Noord-Holland maakte de populatie juist een groei door. Met de beperking in locatie (uitvoering enkel bij schade aan fruitbomen) en tijd (tijdens groei en oogstperiode) wordt meteen een geografische beperking opgelegd en een beperking in tijd. Hiermee is de vrijstelling niet beschikbaar simpelweg waar eksters voorkomen, maar enkel daar waar en wanneer er ook schade dreigt. Voor de gunstige staat van instandhouding hoeft bij het voortzetten van hetzelfde kader voor schadebestrijding dan ook niet te worden gevreesd.

Andere bevredigende oplossingen

Eksters leven in paren en zijn zeer territoriaal. Enkel verjagen volstaat daardoor niet, omdat de vogels na verjaging terug zullen keren naar hun territorium. Nestbehandeling – het onklaar maken van eieren om te voorkomen dat de kuikens uit het ei komen - is geen bevredigende oplossing, omdat de schadeperiode (wanneer het fruit afrijpt) niet overlapt met de periode waarin sprake is van broedsel (maart-mei). Nestbehandeling zou dan hoogstens aanwas- en daarmee mogelijk populatiebeperkend zijn. Dat is niet gewenst noch noodzakelijk. Het vernielen van nesten heeft tevens geen zin, aangezien eksters direct in het territorium een ander nest zullen maken, op een veiligere locatie. Hierdoor wordt juist de kans op het succesvol grootbrengen van jonge eksters in het territorium juist groter. Tegelijkertijd is de kans op schade groter als meer eksters in het territorium zullen verblijven tijdens de kwetsbare periode.

Gaai (Garrulus glandarius)

Gaaien zijn het talrijkst in bosrijke gebieden maar komen overal in Noord-Holland voor. De gaai ontbreekt alleen in de meest boomloze landschappen. Gaaien gebruiken boomgaarden in het open landschap als stapsteen en bosenclave, erfbeplanting in het buitengebied, windsingels en bomenrijen langs wegen als verbindingscorridors. Schade aan gewassen concentreert zich rondom fruitboomgaarden, en betreft met name schade aan appels en peren. In de periode 2009-2013 werd er gemiddeld ca. € 5000,- aan schade uitgekeerd per jaar[7]. Voor wat betreft absoluut schadebedrag is dit niet zoveel vergeleken met provincie breed schade veroorzakende soorten zoals de verschillende ganzensoorten. Dit komt echter doordat de schade zich slechts regionaal voordoet. Gemiddeld bedroeg de schade € 1090,- per geval van belangrijke schade. Het voorkomen van schade door gaaien, door aan verjaging ondersteunend afschot, is pas mogelijk sinds 2 april 2014. De schade zal bij het voorgestelde beheer in de toekomst niet aanmerkelijk toenemen - de territoriums zijn ook nu al bezet en dat zal niet wijzigen bij eventuele populatiegroei- tenzij gewasprijzen flink stijgen en/of het areaal fruitbomen wordt uitgebreid.

Staat van instandhouding

De broedpopulatie van gaaien bedraagt landelijk ca. 40.000 tot 60.000 broedparen[8], daarvan verblijven er ca. 2500-4500 in Noord-Holland[9]. De landelijke populatie nam licht toe tussen 1980 en 2010. In Noord-Holland maakte de populatie ook een groei door, tussen 1990 en 2010 verdubbelde de populatie. Met de beperking in locatie (uitvoering enkel bij schade aan fruitbomen) en tijd (tijdens groei en oogstperiode) wordt meteen een geografische beperking opgelegd en een beperking in tijd. Hiermee is de vrijstelling niet beschikbaar simpelweg waar gaaien voorkomen, maar enkel daar waar en wanneer er ook schade dreigt. Voor de gunstige staat van instandhouding hoeft bij het lokaal uitvoeren van schadebestrijding dan ook niet te worden gevreesd.

Andere bevredigende oplossingen
Gaaien zijn eerder solitair dan groeps-/paarvormend maar verblijven delen van het jaar wel in broedparen, soms met concurrerende gaaien. Hierbij zijn ze gebiedsvast. Enkel verjagen volstaat daardoor niet, omdat de vogels na verjaging terug zullen keren. Nestbehandeling – het onklaar maken van eieren om te voorkomen dat de kuikens uit het ei komen - is geen bevredigende oplossing, omdat de schadeperiode (wanneer het fruit afrijpt) niet overlapt met de periode waarin sprake is van broedsel (april-mei). Nestbehandeling zou dan hoogstens aanwas en daarmee mogelijk populatiebeperkend zijn. Dat is niet gewenst, noch noodzakelijk. Het vernielen van nesten heeft tevens geen zin aangezien gaaien direct in hun gebied een ander nest zullen maken, op een veiligere locatie. Hierdoor wordt juist de kans op het succesvol grootbrengen van jonge gaaien in het territorium groter, en is de kans op schade tevens groter nu meer gaaien in het territorium zullen verblijven tijdens de kwetsbare periode.

Grauwe gans (Anser anser)
In de periode 2009-2013 werd er gemiddeld ca. € 2.000.000,- aan schade uitgekeerd per jaar. Hierbij was zeer duidelijk een toename zichtbaar samenhangend met de groei van de standpopulatie maar ook de schadecijfers in de winter verdubbelden (van ca. € 1.323.360,- in 2009 tot ca. € 2.823.940,- in 2013)[10]. Ingrijpen in de overwinterende populatie is ongewenst en ineffectief. Verjagen met ondersteunend afschot is daarmee het enige middel om de schadebestrijding te intensiveren. Met de toename in schade is het mogelijk maken van gebruik van het geweer ter ondersteuning aan verjaging dan ook noodzakelijk.
Omgevingsverordening NH2020

Staat van instandhouding

De overzomerende populatie van grauwe ganzen bedroeg in 2014 in Noord-Holland ca. 86.000 ganzen[11]. Wanneer de ondergrens van 15.000 wordt bereikt, worden de populatiebeperkende maatregelen opgeschort. Gezien het groeipotentieel van de populatie en de beperkte invloed van aan verjaging ondersteunend afschot hoeft voor de gunstige staat van instandhouding niet te worden gevreesd.

Andere bevredigende oplossingen
Grauwe ganzen komen in de gehele provincie voor en veroorzaken schade op veel voorkomende gewassen zoals overjarig grasland. Er is gebleken dat enkel verjagen onvoldoende effect sorteert omdat er gewenning optreedt. Door het geweer ondersteunend bij verjagen in te zetten is de terugkeertijd langer gebleken en bleek er tevens sprake van een lerend vermogen, waarbij de ganzen gebieden opzochten waar verstoring niet of minder aan de orde was. Nestbehandeling – het onklaar maken van eieren en nesten om te voorkomen dat de kuikens uit het ei komen - is op zichzelfstaand geen bevredigende oplossing, omdat dit hoogstens lokaal aanwasbeperkend is. Nu schade ook optreedt door overwinterende vogels en effecten van nestbehandeling op zichzelf staand onvoldoende zijn kan nestbehandeling niet als andere bevredigende oplossing worden gezien.

Knobbelzwaan (Cygnus olor)
Knobbelzwanen komen in een groot deel van Noord-Holland talrijk voor; enkel op Texel, de polders Haarlemmermeer en Wieringermeer en in de duinen nauwelijks tot niet[12]. Schade aan gewassen en dan met name grasland (ca. 90%) treedt vrijwel provinciebreed op, uitgezonderd de genoemde gebieden waar knobbelzwanen niet broeden. In de periode 2009-2013 werd er gemiddeld ca. € 30.000,- aan schade uitgekeerd per jaar[13]. Opvallend is dat schades vooral ontstaan in de eerste 4-6 maanden van het jaar. Hierbij was soortgelijke schadebestrijding reeds mogelijk, maar ontstaat vermoedelijk nog steeds schade omdat de dan territoriale paren steeds terugkeren. Aan verjaging ondersteunend afschot kan dan de verjaging effectiever maken. In de tweede helft van het jaar wordt er ook wel schade gemeld, maar deze is veel lager, vermoedelijk omdat de groepen knobbelzwanen die dan zijn teruggekeerd van de plassen en meren zich beter laten verjagen.

Staat van instandhouding
De populatie van knobbelzwanen maakte sinds de jaren 90 een gestage groei door, waarbij de groei rond 2005 is af gaan vlakken en er nu een lichte afname van de populatie is waar te nemen. De broedpopulatie van knobbelzwanen bedraagt landelijk ca. 6000 broedparen, daarvan verblijven er ca. 1200-1400 in Noord -Holland[14]. Daarnaast is er ook nog sprake van een overwinterende populatie, die voor Noord-Holland ca. 7000- 1000 vogels bedraagt. De populatie is gegroeid onder een regime waarin gelijke of verdergaande mogelijkheden bestonden voor schadebestrijding. Voor de gunstige staat van instandhouding hoeft bij het voortzetten van deze schadebestrijding dan ook niet te worden gevreesd.

Andere bevredigende oplossingen
Knobbelzwanen leven tijdens het broeden in paren en zijn zeer territoriaal. Enkel verjagen volstaat daardoor niet, omdat de vogels na verjaging terug zullen keren naar hun territorium. Na de broedperiode houden knobbelzwanen zich in groepen op. Verjaging lijkt dan effectiever te zijn. Nestbehandeling – het onklaar maken van eieren en nesten om te voorkomen dat de kuikens uit het ei komen - is op zichzelfstaand geen bevredigende oplossing, omdat dit hoogstens lokaal aanwasbeperkend is. Nu schade ook optreedt door overwinterende vogels en effecten van nestbehandeling op zichzelf staand onvoldoende zijn kan nestbehandeling niet als andere bevredigende oplossing worden gezien.

Kolgans (Anser albifrons)
In de periode 2009-2013 werd er gemiddeld ca. € 312.000,- aan schade uitgekeerd per jaar. Hierbij was het met name de winterperiode waarin schade optrad (gemiddeld ca. € 99.000,- tegenover ca. € 13.000,- zomerschade). Hierbij was een toename zichtbaar van ca. 213.000,- in 2009 tot ca. € 371.000,- in 2013[15]. Ingrijpen in de overwinterende populatie (populatiebeheer) is ongewenst. Verjagen met ondersteunend afschot is daarmee het enige middel om de schadebestrijding te intensiveren. Met de toename in schade is het mogelijk maken van gebruik van het geweer ter ondersteuning aan verjaging in de winterperiode dan ook noodzakelijk.

Staat van instandhouding

Van de overzomerende populatie van kolganzen werden in 2014 slechts 11 ganzen geteld[16]. Eerdere jaren zagen het aantal beneden de 80 vogels blijven. In Noord-Holland is de kolgans dan ook geen broedvogel van betekenis. Om te voorkomen dat hier zich een broedpopulatie vestigt – zoals eerder gebeurd is met de brandgans – is nestbehandeling gewenst. Wanneer we het hebben over de Noord-Hollandse populatie kolganzen betreft het echter overwinterende ganzen. Omdat het hier overwinterende vogels betreft en gezien de beperkte invloed van aan verjaging ondersteunend afschot hoeft voor de gunstige staat van instandhouding niet te worden gevreesd.

Andere bevredigende oplossingen
Kolganzen komen gedurende de winter in de gehele provincie voor en veroorzaken Provincie breed schade. Er is gebleken dat enkel verjagen onvoldoende effect sorteert omdat er gewenning optreedt. Door het geweer ondersteunend bij verjagen in te zetten is de terugkeertijd langer gebleken en bleek er tevens sprake van een lerend vermogen, waarbij de ganzen gebieden opzochten waar verstoring niet of minder aan de orde was. Nestbehandeling – het onklaar

maken van eieren en nesten om te voorkomen dat de kuikens uit het ei komen - is op zichzelfstaand geen bevredigende oplossing, omdat dit hoogstens lokaal aanwasbeperkend is. Nu schade met name optreedt door overwinterende ganzen kan nestbehandeling niet als andere bevredigende oplossing worden gezien.

Meerkoet

Meerkoeten komen met name in grote getallen voor in de lager gelegen, waterrijke provincies, waaronder Noord-Holland. Hoewel de populatie omvangrijk is, blijft de schade beperkt. Op basis van de Provinciale vrijstelling (2009 en 2014) was verjaging van meerkoeten reeds toegestaan. Tevens waren er ontheffingen geldig voor aan verjaging ondersteunend afschot ter voorkoming van schade aan landbouwgewassen. Dit is effectief gebleken; schademeldingen zijn incidenteel, gemiddeld circa € 2600,- per jaar in de periode 2009-2013[17], tegenover > € 76.000 in 2002. Vanwege het schadepotentieel – meerkoeten kunnen vraat- en verslempingschade veroorzaken aan met name grasland en granen vooral in de winter en het voorjaar[18] - is voortzetting van de ingezette schadebestrijding gewenst. Bij uitblijven van deze mogelijkheid zal de schade naar verwachting weer toenemen.

Staat van instandhouding

De landelijke broedpopulatie van de meerkoet bedroeg in 1998-2000 130.000-180.000 broedparen. Sinds de jaren '60 nam de populatie toe, waarna sinds half jaren '90 een langzame afname zichtbaar werd[19]. De populatie is echter nog steeds zeer omvangrijk, waarbij deze in Noord-Holland circa 15.000-20.000 telt [20]. Aangezien de populatie stabiel is en het hier enkel om aan verjaging ondersteunend afschot gaat hoeft voor de gunstige staat van instandhouding niet te worden gevreesd.

Andere bevredigende oplossingen

Afschermen van gewassen is gezien de omvang van schadepercelen en de beperkingen die dit oplevert voor (de oogst van) de gewassen niet mogelijk. Enkel verjagen is onvoldoende om schade te beperken omdat gewenning optreedt en de terugkeertijd kort is.

Spreeuw (Sturnus vulgaris)

Spreeuwen komen overal in Noord-Holland voor, in mindere mate in de Haarlemmermeer en de Noord-kop. Schade kan optreden aan kiemend graan, mais en fruit (o.a. kersen, appels en peren). Op basis van de Provinciale vrijstelling (2009 en 2014) was schadebestrijding in relatie tot de bedrijfsmatige teelt van fruit in de kwetsbare periode reeds mogelijk. Tevens waren enkele ontheffingen geldig, verleend aan individuele grondgebruikers. Dit blijkt effectief; schademeldingen buiten dit kader zijn incidenteel. Vanwege het schadepotentieel – spreeuwen kunnen (pik)schade veroorzaken aan vele soorten gewassen[21] – is voortzetting van deze schadebestrijding gewenst.

Staat van instandhouding

De broedpopulatie van spreeuwen bedroeg in 1998-2000 500.000-900.000 broedparen[22]. Hoewel de landelijke broedpopulatie van 1990-2000 aanmerkelijk daalde, is deze het laatste decennium stabiel. Voor de gunstige staat van instandhouding hoeft bij het voortzetten van hetzelfde kader voor schadebestrijding dan ook niet te worden gevreesd.

Andere bevredigende oplossingen

Spreeuwen verplaatsen zich bij het foerageren in grote zwermen. Bij verjaging vliegen de vogels op maar keren snel terug. Gewenning aan bijvoorbeeld knalapparaten treedt snel op. Enkel verjagen volstaat daardoor niet, de vogels zullen na verjaging terug keren naar hun territorium. Afschermen van gewassen is gezien de omvang van schadepercelen en de beperkingen die dit oplevert voor (de oogst van) de gewassen tevens niet mogelijk. Nestbehandeling is gezien de populatiegrootte en het broedgedrag ineffectief en kan daarmee niet als andere bevredigende oplossing worden beschouwd.

Wilde eend (Anas platyrhynchos)

Wilde eenden komen in heel Noord-Holland voor. Het behouden van een goede wildstand wordt reeds mogelijk gemaakt door openstelling van de jacht. Buiten de jachtperiode treedt echter – voornamelijk - schade op in gelegerd graan en incidenteel aan overige kwetsbare gewassen en overjarig grasland. Met de beperking in locatie (uitvoering enkel bij dreigende schade aan graan) en tijd (tijdens kwetsbare periode) wordt meteen een geografische beperking opgelegd en een beperking in tijd. Hiermee is de vrijstelling niet beschikbaar waar simpelweg wilde eenden voorkomen, maar enkel daar waar en wanneer er ook schade dreigt. Dit is gezien het beperkte aantal gevallen van getaxeerde belangrijke schade succesvol gebleken. Omdat het hier een voortzetting van de mogelijkheden tot schadebestrijding betreft zal de schade naar verwachting niet toenemen. Bij uitblijven van deze mogelijkheden zal de schade naar verwachting toenemen.

Staat van instandhouding

De landelijke populatie van wilde eend is omvangrijk met schattingen tussen de 350.000 en 500.000[23], waarvan zo'n 35.000 tot 75.000 in Noord-Holland[24]. De populatie vertoont sinds 1990 een dalende trend. Over het algemeen genomen is de populatie dusdanig groot en weerbaar dat er, ook met voortzetting van de beperkte mogelijkheden tot schadebestrijding, niet gevreesd hoeft te worden voor de gunstige staat van instandhouding.

Andere bevredigende oplossingen

Wilde eenden richten zich naar waar geschikte gewassen staan. Lokaal alternatieve gewassen kweken vormt dan ook geen andere bevredigende oplossing. Het verjagen op zichzelf staand sorteert onvoldoende effect door gewenning.

[1 Faunafonds, schadecijfers 2009-2013.
[2] Zomertellingen 2011-2014 LNH, uit Ganzenbeheerplan Noord-Holland 2015-2020, p. 24.
[3] Zomertelling LNH, 2015
[4] Faunafonds, schadecijfers 2009-2013.
[5] SOVON, via http://www.vogelbescherming.nl/vogels_kijken/vogelgids/zoekresultaat/detailpagina/q/ vogel/40/tab/Aantal
[6] Atlas broedvogels Noord-Holland, 2005-2010
[7] Faunafonds, schadecijfers 2009-2013
[8] SOVON, via http://www.vogelbescherming.nl/vogels_kijken/vogelgids/zoekresultaat/detailpagina/q/ vogel/46/tab/Aantal
[9] Atlas broedvogels Noord-Holland, 2005-2010
[10] Faunafonds, schadecijfers 2009-2013
[11] Zomertelling LNH, 2015
[12] SOVON, via http://www.vogelbescherming.nl/vogels_kijken/vogelgids/zoekresultaat/detailpagina/q/ vogel/116/tab/Aantal
[13] Faunafonds, schadecijfers 2009-2013
[14] Atlas broedvogels Noord-Holland, 2005-2010

[15] Faunafonds, schadecijfers 2009-2013.
[16] Zomertelling LNH, 2015
[17] Faunafonds, schadecijfers 2009-2013.
[18] Handreiking Faunaschade 2009, Faunafonds
[19] SOVON, via http://www.vogelbescherming.nl/vogels_kijken/vogelgids/zoekresultaat/detailpagina/q/ vogel/142/tab/Aantal
[20] Atlas broedvogels Noord-Holland, 2005-2010
[21] Handreiking Faunaschade 2009, Faunafonds
[22] SOVON, via http://www.vogelbescherming.nl/vogels_kijken/vogelgids/zoekresultaat/detailpagina/q/ vogel/208/tab/Aanta Omgevingsverordening NH2020
128
[23] SOVON, via http://www.vogelbescherming.nl/vogels_kijken/vogelgids/zoekresultaat/detailpagina/q/ vogel/244/tab/Aantal
[24] Atlas broedvogels Noord-Holland, 2005-2010

Artikel 4.5 Toepassingsbereik

Dit artikel geeft aan wanneer de regels uit deze paragraaf van toepassing zijn.

Artikel 4.6 Oogmerk

Uit dit artikel blijkt met welk doel de regels zijn gesteld.

Artikel 4.7 Vergunningsvrije nestbehandeling vogels

Het is in beginsel verboden om nesten en eieren te verwijderen van van nature in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Ter voorkoming en bestrijding van schade aan gronden en gewassen kan het nuttig zijn om dergelijke handelingen onder bepaalde voorwaarden toch toe te staan. Dit artikel voorziet in het in de daarin genoemde gevallen vergunningsvrij maken van de zogenaamde nestbehandeling. Door middel van nestbehandeling wordt het aantal uit te komen eieren beperkt en hierdoor schade aan gewassen voorkomen. Het betreft hier een aantal vogelsoorten die in de gehele provincie schade veroorzaken en waarvan duidelijk is dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is of door vergunningsvrije nestbehandeling in het geding komt. In bijlage 5a van de verordening zijn de betreffende vogelsoorten aangewezen.

Artikel 4.8 Vergunningsvrije directe schadebestrijding

Dit artikel voorziet in het vergunningsvrije directe schadebestrijding: handelingen waardoor grondgebruikers dieren mogen doden ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelten. Dit doden mag uitsluitend gebeuren ter ondersteuning van de verjaging, in bepaalde periodes en ter voorkoming van schade aan bepaalde gewassen. Het heeft tot doel het mogelijk maken van het bestrijden van schade aan landbouwgewassen door middel van, aan verjaging ondersteunend, afschot. In bijlage 5b zijn de soorten opgenomen waarvan de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat ze aan specifieke gewassen in Noord-Holland veelvuldig schade veroorzaken. Omdat niet alle soorten aan alle gewassen in het gehele jaar schade veroorzaken is er voor gekozen de vergunningsvrije gevallen per soort te specificeren. Uit de schadehistorie blijkt in welke periode welke gewassen kwetsbaar zijn. Hierop zijn de kolommen “Soort schade” en “Periode” gebaseerd. In beginsel moet worden geprobeerd dieren die schade veroorzaken te verjagen. Om deze verjaging zo effectief mogelijk te laten zijn is het bij deze verjaging toegestaan een aantal soorten te doden. Dit is dus niet bedoeld voor het terugbrengen in omvang van populaties van soorten. Aangezien de vergunningsvrije schadebehandeling uitsluitend bedoeld is voor de bestrijding en voorkoming van schade door grondgebruikers is een koppeling met de schadegevoelige gewassen per diersoort opgenomen. In bijlage 5b is per diersoort benoemd voor welke schades, in welke periodes, de verschillende behandeling gebruikt mogen worden en is een koppeling opgenomen met de periode waarin afschot per diersoort is toegestaan. Het doden van dieren mag uitsluitend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Dit is voor de genoemde soorten het geval. Wel blijft het nodig en nuttig om het voorkomen van de soorten op de schadepercelen tot een minimum te beperken door het toepassen van twee preventieve middelen. Punt van aandacht bij het inzetten van preventieve middelen is de gewenning die bij de dieren kan optreden. Als er gewenning optreedt zijn de middelen niet meer effectief. Wanneer op alle gewassen (bijvoorbeeld ook gras) altijd werende middelen staan zal op grotere schaal bekeken de effectiviteit van de maatregelen afnemen. Er is daarom voor gekozen om als voorwaarde op te nemen dat tenminste twee preventieve middelen in werking moeten zijn op percelen met kwetsbare gewassen. Nederland heeft internationaal een grote rol in de opvang van ganzen die in de winter uit noordelijker gelegen gebieden naar het zuiden trekken. Daarom hebben Gedeputeerde Staten naast de Natura2000 gebieden ook foerageergebieden aangewezen. Een evaluatie van de foerageergebieden in 2014 heeft uitgewezen dat deze op de goede plek liggen en van voldoende omvang zijn om effectief te zijn. Met het aanwijzen van foerageergebieden wordt bescherming en voedsel geboden aan trekganzen en kunnen deze dieren (grauwe, kol-, brand- en rotganzen) voldoende conditie opbouwen om aan de trek terug te beginnen. Om dit te bereiken is afschot ter ondersteuning van verjaging binnen de begrenzing van de foerageergebieden niet toegestaan. Binnen de foerageergebieden is geen vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Hiervoor geldt de periode waarin Nederland als overwinteringsgebied gebruikt wordt door de verschillende ganzensoorten. Ingevolge de Omgevingswet moet worden benoemd welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden gebruikt mogen worden bij de uitvoering. Het geweer wordt het meest effectieve middel geacht. De hond mag uitsluitend worden gebruikt voor het apporteren van de geschoten dieren en mag niet als dodingsmiddel worden ingezet. Het is in beginsel niet toegestaan het geweer te hanteren voor zonsopkomst en na zonsondergang. Echter, dieren worden vaak bij het aanbreken van de dag (voor zonsopkomst) al actief aangezien het dan op veel dagen al deels licht is. Het tegenovergestelde geldt voor de zonsondergang; ook kort na zonsondergang zijn dieren vaak nog actief. Om effectief schade te kunnen voorkomen is het naar ons oordeel nuttig dat er, wanneer voldoende licht beschikbaar, ook in deze periodes (vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang) vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk is. Afhankelijk van de lokale situatie kan het voor de praktische uitvoering van de schadebestrijding nodig zijn om gebruik te maken van direct aangrenzende percelen of wateren. Het gaat daarbij dan dus niet om het bestrijden van schade op die aangrenzende percelen of wateren, maar om het gebruik van het geweer vanaf die percelen of wateren om op het schadeperceel schade te voorkomen.

Artikel 4.9 Vergunningsvrije directe schadebestrijding - verjaagactie

Het is van belang te waarborgen dat de gunstige staat van instandhouding van de diersoorten die met vergunningsvrije schadebestrijding kunnen worden gedood niet in het geding komt. Het doel is “aan verjaging ondersteunend afschot”. Om dit mogelijk te maken wordt het doden van maximaal vier dieren met maximaal vijf geweerdragers per verjaagactie afdoende geacht. Dit stelt grondgebruikers in staat het afschot in te zetten ter ondersteuning van de verjaging zonder dat, door afschot van grote aantallen dieren, eventueel de gunstige staat van instandhouding in het geding kan komen. Dode dieren kunnen een bron zijn

van ziekten. Het is daarom van belang dat gedode dieren bij het verlaten van het veld opgeruimd worden.

Artikel 4.10 Vergunningsvrije ruimtelijke inrichting of bestendig beheer

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt op grond van artikel 11.56 Besluit activiteiten leefomgeving niet voor bij provinciale omgevingsverordening aangewezen gevallen voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.54 van dit besluit. Met dit artikel wordt het mogelijk gemaakt om vergunningsvrij te vangen, te vernielen of te beschadigen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen van de soorten, genoemd in bijlage 5c bij deze verordening, in verband met ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden. Ook is dit mogelijk in verband met beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, drinkwaterleidingen en infiltratiekanalen ten behoeve van drinkwaterproductie, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer. De luchthavens betreffen de luchthaventerreinen in de provincie waarvoor op grond van de Wet luchtvaart een luchthavenbesluit (zie Afdeling 4.10 Regionale luchthavens), dan wel een luchthavenregeling geldt.

Artikel 4.11 Melding en rapportage

In dit artikel is de meldings- en rapportageplicht opgenomen. Deze is opgenomen zodat een goed beeld behouden blijft op welke manier er van de vergunningsvrije activiteiten gebruik wordt gemaakt en deze niet zorgen voor een verslechtering van de desbetreffende soort. Verder is hier de link met het Faunabeheerplan vastgelegd. Voordat er tot uitvoering van vergunningsvrije activiteiten mag worden overgegaan moet de intentie tot uitvoering aan de provincie worden gemeld, zodat het bevoegd gezag op de hoogte is en er (steekproefsgewijze) controle kan plaatsvinden. In de melding zal de eigenaar, de grondgebruiker of degene aan wie namens hem toestemming is verleend aangeven wanneer er waar vergunningsvrije handelingen uitgevoerd gaan worden. Eventuele latere wijzigingen van dit voornemen moeten ook worden doorgegeven. Ter controle op de gunstige staat van instandhouding van de soort, en in verband met de evaluatie van de toegepaste werkwijze is het van belang dat de grondgebruiker, aan het einde van de periode van uitvoering rapporteert. Op deze manier wordt overzicht gehouden op hoe veel en op welke locaties vergunningsvrije activiteiten worden verricht.

Paragraaf 4.2.3 Houtopstanden en herbeplanting

De bescherming van het houtareaal in Nederland werd tot de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming voor het belangrijkste deel geregeld in de Boswet (1963) en bijbehorende besluiten. Met de Wet natuurbescherming is een deel van de bevoegdheden op dit beleidsterrein overgedragen aan Provinciale Staten. Met de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten op dit beleidsterrein meer regelgevende bevoegdheden gekregen, waarbij de wetgever een aantal kaders heeft gesteld. Voor de provinciale verordening faunabeheer Noord-Holland hebben de regels uit de Boswet als basis gediend, maar is tegelijk gekozen voor een insteek waarbij hedendaagse principes in het natuurbeheer zoals ruimte voor dynamiek, kwaliteit en openheid ook een belangrijke rol spelen. Deze verordening is opgenomen in de Omgevingsverordening NH2020 waarbij wij opnieuw kritisch hebben gekeken naar de gestelde regels en waar nodig zijn deze aangepast. De Wet natuurbescherming is nu opgenomen in de Omgevingswet. De regels van de Omgevingsverordening NH2020 zijn opgenomen in de Omgevingsverordening NH2022 waarbij deze zijn gebaseerd op het op grond van de Omgevingswet geldende Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 4.12 Toepassingsbereik

Artikel 11.111, tweede lid, aanhef en onderdeel g, van het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalt dat uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden niet vallen onder het regime van afdeling 11.3 Activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen van het Besluit activiteiten leefomgeving. In Noord-Holland kunnen populieren of wilgen langs lanen of wegen of waterwegen buiten de bebouwde kom echter een belangrijk beeldbepalend element in het landschap zijn. In de meeste gevallen gaat het hierbij om knotpopulieren of knotwilgen. Om zicht en sturing te houden op het voortbestaan van deze kenmerkende landschappelijke elementen is in Artikel 4.12 de reikwijdte van de regels met betrekking tot houtopstanden en herbeplanting verbreed tot het vellen van geknotte populieren of wilgen. Dit betekent dat in het geval van het vellen hiervan melding dient te worden gedaan.

Artikel 4.14 Melding vellen houtopstand

Met dit artikel en het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** krijgen Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om indieningsvereisten voor de meldplicht te stellen. Deze indieningsvereisten zijn opgenomen in bijlage Bijlage 10. De meldplicht zelf is opgenomen in artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat artikel is geregeld dat de melding voor een velling van een houtopstand ten minste vier weken maar niet eerder dan een jaar voor het begin moet worden gemeld. Gedeputeerde Staten beoordelen bij een melding of de betreffende houtopstand bijzondere natuur- of landschapswaarden. Op grond van artikel 11.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving kunnen Gedeputeerde Staten bij maatwerkvoorschrift het vellen van een houtopstand voor maximaal vijf jaar verbieden als sprake is van een houtopstand met bijzondere natuur- of landschapswaarde.

Artikel 4.15 Eisen aan herbeplanting

Artikel 11.117 van het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalt dat Provinciale Staten bij verordening maatwerkregels kunnen stellen over de wijze van herbeplanting. In Artikel 4.15 worden deze regels gesteld. Het doel van de artikelen ten aanzien van houtopstanden is het duurzaam in stand houden van bossen. Van belang daarbij is het behoud van de hoeveelheid bosareaal, maar ook het herbeplanten op een dusdanig verantwoorde wijze dat sprake is van een duurzame instandhouding en ontwikkeling van houtopstanden. In artikel 11.129, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt daarom onder meer gesteld dat een rechthebbende herbeplanting die niet is aangeslagen binnen drie jaar vervangt. Gedeputeerde Staten zien er door middel van controles en toezicht op toe of herbeplanting binnen de genoemde termijn daadwerkelijk aanslaat. In Artikel 4.15 van de verordening worden eisen gesteld die moeten leiden tot een op bosbouwkundige, duurzame wijze van herbeplanten waarmee de kans dat herbeplanting aanslaat wordt gemaximaliseerd. De onderdelen a tot en met d bevatten daarbij de concrete overkoepelende regels waaraan de herbeplanting dient te voldoen. In lid 3 wordt een aantal specifieke technische eisen uiteengezet die gelden bij de daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen tot herbeplanting. Zo is een vereiste dat de bodemopbouw zoveel mogelijk intact wordt gehouden. Dit betekent dat bijvoorbeeld het diepploegen of het rooien van wortels niet is toegestaan.

Artikel 4.16 Uitzondering meldplicht en plicht tot herbeplanting

Op grond van artikel 11.117 van het Besluit activiteiten leefomgeving kunnen Provinciale Staten in bepaalde gevallen een uitzondering maken op de plicht tot melden of de plicht tot herbeplanten bij het vellen van een houtopstand. Provinciale Staten hebben van deze bevoegdheid gebruik gemaakt en in Artikel 4.16 van de omgevingsverordening een aantal activiteiten opgenomen waarvoor de meldplicht en de plicht tot herbeplanting niet geldt. In het eerste lid is geregeld dat de meldplicht niet geldt voor kap ten behoeve van kleinschalige verjonging. Omdat dat onder bepaalde omstandigheden kan worden gezien als een verzorgingsmaatregel die de blijvende houtopstand kan bevorderen, hoeft deze activiteit niet te worden gemeld. Van een verzorgingsmaatregel is sprake als de kwaliteit van de bestaande houtopstand gering is. Met het oog op het verbeteren van die kwaliteit kan een verjonging van kleine delen van de houtopstand worden ingezet. Provinciale Staten trekken daarbij de volgende grens. Het kappen van verjongingsgaten die niet groter zijn dan drie maal de boomhoogte en gezamenlijk niet meer beslaan dan 10% van de oppervlakte van het bosperceel worden gezien als een dunning waarvoor geen meldingsplicht aan de orde is. Wel is hier sprake van een herbeplantingsplicht die binnen de gebruikelijke termijn dient te zijn ingevuld. Deze regeling is specifiek bedoeld voor het realiseren van een gevarieerd bos, door de inzet van verjonging. Het is niet toegestaan om andere doelen via deze regeling te realiseren.
Onder de Boswet was het bestaand beleid om voor het herstel van vennen een ontheffing van de herplantplicht te verlenen. Dat beleid is gecontinueerd in de Omgevingsverordening NH2020 en wordt in de onderhavige verordening gecontinueerd door in het tweede lid van Artikel 4.16, onder voorwaarden, een uitzondering te maken op de meld- herbeplantingsplicht ten behoeve van het herstel van vennen. Het doel ervan is om herstel van vennen mogelijk te maken en de beschaduwing van venoevers te verminderen, omdat dit grote positieve effecten heeft op de natuurwaarden. De regeling behelst dat de meld- en herbeplantingsplicht in een zone van 30 meter vanaf de gemiddelde voorjaarswaterlijn niet geldt. De maatvoering van 30 meter moet gezien worden als een gemiddelde voor het hele ven. Het is dus toegestaan om de zone rond het ven lokaal breder of smaller te maken.
Er zijn gevallen denkbaar waarbij houtopstanden spontaan teniet gaan en waarbij het niet redelijk is dat eigenaren aan de lat komen te staan voor herplant elders, omdat ter plaatse geen bosvorming meer mogelijk is. In sub b van het tweede lid van Artikel 4.16 van de verordening is in dit verband een uitzondering op de meld- en herbeplantingsplicht gemaakt. Het vernatten van bossen brengt soms met zich mee dat het bestaande bos afsterft. Als het bos niet te nat wordt zal zich in de meeste gevallen daarna spontaan een nieuwe houtopstand vestigen. In de gevallen waarin dit niet gebeurt omdat de terreinen te nat worden, is naar het oordeel van Provinciale Staten niet redelijk dat de eigenaar gedwongen wordt elders de houtopstand te compenseren. Daarom geldt de herbeplantingsplicht in deze gevallen niet.
In artikel 11.131, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving is geregeld dat voor het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn geen meldings- en herbeplantingsplicht geldt. Onderdeel sub c van het tweede lid van Artikel 4.16 bepaalt dat de meld- en herbeplantingsplicht niet geldt voor maatregelen die plaatsvinden ter realisatie van het beheertype, zoals dat voor de betreffende locatie is opgenomen op de ambitiekaart van het Natuurbeheerplan. De bescherming van het bosareaal in Noord-Holland is belangrijk, maar daarnaast zijn openheid van landschappen, grote waterpartijen en dynamiek ook belangrijke waarden. Hierbij is het soms nodig dat natuur wordt omgevormd, waarbij het behoud van dezelfde hoeveelheid hout of bomen niet altijd de primaire doelstelling hoeft te zijn. Terreinbeherende organisaties kunnen voorstellen voor omvorming van natuur kenbaar maken via de ambitiekaart van het Natuurbeheerplan en ontvangen vervolgens subsidie om deze omvorming te realiseren. Jaarlijks kan bij de vaststelling van de actualisatie van het Natuurbeheerplan bepaald worden of de transitie van bos in een ander natuurdoeltype gewenst is.

Artikel 4.17 Herbeplanting op andere gronden

In dit artikel is geregeld dat Gedeputeerde Staten bij maatwerkvoorschrift herbeplanting op andere gronden, dan de gronden waar de houtopstand geveld wordt, kunnen toestaan. Het is een initiatiefnemer dan toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd.
In het eerste lid is wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herbeplantingsplicht op deze grond berusten. Van stapeling van meerdere compensaties op één locatie mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor compensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere wet- en regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in Artikel 4.15 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten. Aan de in het eerste lid gestelde eisen moet zijn voldaan voordat herbeplanting op andere grond kan worden toegestaan.
Het tweede lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij herbeplanting op andere grond toestaan. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen.

Paragraaf 4.2.4 Beoordelingsregels milieubelastende activiteit ammoniak en veehouderij

Deze paragraaf bevat bestaat uit beoordelingsregels waarmee het bevoegd gezag rekening moet houden bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor bepaalde dierverblijven. Met de gevolgen van de emissie van ammoniak door dat dierenverblijf op voor verzuring gevoelige natuurgebieden die gevoelig zijn voor de effecten van ammoniak moet dan rekening worden gehouden bij de beoordeling van de aanvraag.

Voorheen was het op deze wijze beoordelen van de gevolgen van de ammoniakemissie vanuit dierenverblijven geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). De Wav regelde dat een beoordeling van de gevolgen van de emissie van ammoniak niet nodig was als een veehouderij op meer dan 250 meter van een zeer kwetsbaar gebied was gelegen. De zeer kwetsbare gebieden zijn aangewezen door Provinciale Staten. De Wav wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en het beschermen van gebieden is gedecentraliseerd naar de provincies. De provincies hebben conform de Omgevingswet het primaat bij de bescherming van natuurgebieden.

De provincie Noord-Holland kiest ervoor om de beoordelingsregels in de WAV en de daarvoor door Provinciale Staten aangewezen kwetsbare gebieden onveranderd over te nemen in de Omgevingsverordening NH2022. De provincie beschouwt het in stand houden van dit beleid als consistent met inspanningen die zij op grond van de Omgevingswet doet voor daling van stikstofdepositie op de Noord-Hollandse stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Ammoniakemissies vormen immers ook een vergunningplichtige Natura 2000-activiteit als zij de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. De provincie acht het van belang om de kwetsbare gebieden buiten Natura 2000-gebied te blijven beschermen tegen verzuring.

Artikel 4.20 Weigering nieuwe veehouderij

Het werkingsgebied Beoordeling veehouderij en ammoniak bestaat uit de voor verzuring gevoelige gebieden en een zone van 250 meter daaromheen. Een

aanvraag om een omgevingsvergunning voor het exploiteren van een dierenverblijf dat geheel of gedeeltelijk in dit werkingsgebied is gelegen, moet worden geweigerd. Het gaat daarbij om dierenverblijven ten behoeve van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens, bedoeld in artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Er is sprake van een ippc-installatie als meer dan 2.000 vleesvarkens, 750 zeugen of 40.000 stuks pluimvee worden gehouden. Ook geldt dit verbod voor het exploiteren van de in artikel 3.202 van het Besluit activiteiten leefomgeving genoemde andere milieubelastende installaties, voor zover dit plaatsvindt in een dierenverblijf.

Artikel 4.21 Uitzonderingen weigering nieuwe veehouderij

In het eerste lid wordt geregeld dat de verplichting een omgevingsvergunning voor een nieuwe veehouderij in het werkingsgebied Beoordeling veehouderij en ammoniak te weigeren niet geldt voor een bestaande veehouderij die onmiddellijk voorafgaand aan het ontstaan van de vergunningplicht onder de werking van een algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 8.40 van de Wet milieubeheer viel. Onder a t/m f zijn specifieke voorwaarden opgenomen voor deze uitzondering.
In het kader van natuurbeheer speelt begrazing soms een belangrijke rol bij de instandhouding van de natuur. Zo is beweiding door schapen essentieel voor de instandhouding van heidegebieden. Het tweede lid maakt het daarom mogelijk om ten behoeve van dergelijke activiteiten ook binnen de kwetsbare gebieden en de zones daaromheen een omgevingsvergunning te verlenen.

Artikel 4.22 Weigering wijziging veehouderij

Met dit artikel wordt geregeld dat een wijziging van de exploitatie van een veehouderij wordt geweigerd als het aantal dieren van een of meer diercategorieën wordt uitgebreid en een tot de veehouderij behorend dierenverblijf geheel of gedeeltelijk is gelegen in het werkingsgebied Beoordeling veehouderij en ammoniak.

Artikel 4.23 Uitzonderingen weigering wijziging veehouderij

In dit artikel wordt aangegeven onder welke voorwaarden kan worden afgeweken van het verbod op wijziging van een veehouderij bedoeld in Artikel 4.22. De regeling is vergelijkbaar met de regeling die in Artikel 4.21 is opgenomen voor nieuwe veehouderijen.

Afdeling 4.3 Stiltegebieden

Omgevingsvisie NH2050
In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Dat betreft onder meer geluid. Het behalen van de wettelijke normen staat voorop, waar mogelijk wordt ruimte gezocht voor verbetering. Doel is ook om in 2050 aan de door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) aanbevolen normen te voldoen. Voldoende stilte in de omgeving werkt ontspannend. In combinatie met groen en water nodigt het uit tot bewegen en ontmoeten.

Algemene toelichting
De regels met betrekking tot het thema stiltegebieden geven invulling aan provinciale taken uit de Omgevingswet. De provincie heeft de taak om het geluid in stiltegebieden te voorkomen of te beperken. Deze taak is neergelegd in artikel 2.18, lid 1 van de Omgevingswet. In artikel 7.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is hiervoor een instructieregel opgenomen. De provincie dient stiltegebieden aan te wijzen in de omgevingsverordening en regels op te nemen in de omgevingsverordening over het voorkomen of beperken van geluid in deze stiltegebieden. Dit is gebeurd in afdeling 4.3 en subparagraaf 6.2.5.5. In afdeling 4.3 is een omgevingsvergunningplicht opgenomen voor het gebruik van toestellen die de ervaring van de natuurlijke geluiden in het werkingsgebied stiltegebieden kunnen verstoren. Ook is er een verbod op het gebruik van vuurwerk in stiltegebieden opgenomen. Daarnaast dienen op grond van subparagraaf 6.2.5.5 omgevingsplannen die zien op locaties binnen stiltegebied rekening te houden met een maximaal toelaatbare waarde voor het 24-uursgemiddelde geluidsniveau afkomstig van activiteiten in het stiltegebied van LAeq,24h = 35dB(A) op 50 m afstand vanaf de activiteit.

Artikel 4.24 Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt dat de regels die gelden voor stiltegebieden alleen van toepassing zijn op activiteiten waardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden in een stiltegebied kan worden verstoord. Onder natuurlijke geluiden worden in beginsel de door de natuur veroorzaakte geluiden bedoeld. Daarnaast bestaan er geluiden die van oudsher bij de gebieden horen, zoals die van agrarische activiteiten en van professioneel en particulier tuin- en landschapsonderhoud, maar ook bijvoorbeeld het geluid van een historische windmolen of het luiden van een kerkklok. Deze zogenaamde gebiedseigen geluiden worden in het kader van deze verordening ook tot de natuurlijke geluiden gerekend.

Artikel 4.25 Oogmerk

Het provinciale stiltegebiedenbeleid is erop gericht dat mensen en dieren stilte kunnen ervaren. Dit omvat het hier omschreven oogmerk.

Artikel 4.26 Vaststelling stiltegebieden

Het werkingsgebied stiltegebieden waarbinnen nog stilte kan worden ervaren is geometrisch bepaald en vastgesteld. De binnen dit werkgebied bestaande stiltegebieden worden benoemd in bijlage 9b.

Artikel 4.28 Specifieke zorgplicht

Dit artikel omvat een specifieke zorgplicht voor stiltegebieden. Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het stiltegebied, is kort gezegd verplicht maatregelen te treffen ter beperking van de overlast. Deze verplichting moet als vangnet worden gezien. De zorgplicht is met name van belang voor in deze verordening niet afdoende gereguleerde activiteiten.

Artikel 4.29 Verboden activiteit

In dit artikel is een totaalverbod op vuurwerk in stiltegebieden opgenomen. Hierop is alleen uitgezonderd het gebruik van vuurwerk indien dit noodzakelijk is ter oproeping van personen of ter afwending van dreigend gevaar. Er geldt in stiltegebieden geen uitzondering voor het afsteken van vuurwerk rondom oud en nieuw.

Artikel 4.30 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - gebruik toestellen

Bij veel activiteiten worden toestellen gebruikt. Een toestel kan geluidhinder veroorzaken. Het gebruik van toestellen die de ervaring van natuurlijke rust in stiltegebied kunnen verstoren is op grond van Artikel 4.30 tot en met Artikel 4.33 alleen toegestaan met een omgevingsvergunning. Wat onder een toestel in Artikel 4.30 wordt verstaan staat in het tweede lid onder a tot en met e opgesomd. Een knalapparaat is een gaskanon of daarmee vergelijkbaar apparaat dat een luide knal geeft of een ander geluid maakt, en dat wordt gebruikt om vogels en/of andere dieren te verjagen. Luchtvaartuigen in de zin van de Wet Luchtvaart zijn niet opgenomen als verboden toestel, omdat er een landelijk wettelijk verbod geldt voor het landen/stijgen van luchtvaartuigen anders dan op een daartoe door het Rijk of de provincies aangewezen luchthaven (artikel 8.1a van de Wet luchtvaart). Een uitzondering op dit landelijk verbod zijn de op grond van artikel 21 Besluitbouwwerken leefomgeving door Gedeputeerde Staten te verlenen TUG ontheffingen:Tijdelijk en Uitzonderlijk Gebruik van een terrein (niet zijnde eenluchthaven). In de beleidsregel TUG is opgenomen dat TUG ontheffingen worden geweigerd in stiltegebieden. Nu luchtvaartuigen al op grond van andere regelgeving niet zijn toegestaan in stiltegebieden is het niet nodig ook een dergelijk verbod in deze paragraaf op te nemen.
In het derde, vierde, vijfde en zesde lid zijn een aantal specifieke omstandigheden en situaties genoemd waarbij het verbod zoals opgenomen onder het eerste lid niet geldt. Onder opsporingsonderzoek naar of ontginning van bodemstoffen (sub f) wordt onder meer verstaan de exploratie of ontginning van grond- of bodemstoffen gelegen in diepere lagen van de grond, waaronder ook warmte- en koude opslag.

Artikel 4.31 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - gebruik motorvoertuig

Het gebruik van een motorvoertuig kan de ervaring van natuurlijke rust in een stiltegebied verstoren. Daarom is in dit artikel onder het eerste lid bepaald dat het gebruik van een motorvoertuig buiten locaties met de functie “verkeer” alleen is toegestaan met een omgevingsvergunning. Dit verbod behoudens vergunning geldt niet voor een gehandicaptenvoertuig als bedoeld in artikel 1.1 van de Regeling voertuigen. In het tweede lid zijn een aantal specifieke omstandigheden en situaties genoemd waarbij het verbod zoals opgenomen onder het eerste lid niet geldt. Onder opsporingsonderzoek naar of ontginning van bodemstoffen wordt onder meer verstaan de exploratie of ontginning van grond- of bodemstoffen gelegen in diepere lagen van de grond, waaronder ook warmte- en koude opslag.

Artikel 4.32 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - toertocht motorvoertuigen

Toertochten voor motorvoertuigen mogen in stiltegebied alleen met omgevingsvergunning worden gehouden dan wel georganiseerd, tenzij het gaat om elektrische motorvoertuigen. Deze laatste toertochten zijn vergunningsvrij. Onder toertocht wordt verstaan: het rijden van een motorvoertuig in een groep of colonne, waarbij sprake is van een georganiseerd karakter en een vooraf bepaalde route.

Artikel 4.33 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - waterscooter en snel varen met een vaartuig

Het gebruik van een waterscooter of een vergelijkbaar watersporttoestel kan de ervaring van natuurlijke rust in een stiltegebied verstoren. Het gaat hier om waterscooters als bedoeld in artikel 1.01, onder A, onder 18°, van de Binnenvaartpolitiereglement; jetski’s en daarmee vergelijkbare watertoestellen. Daarom is in dit artikel onder het eerste lid bepaald dat het varen met deze toestellen alleen is toegestaan met omgevingsvergunning. Dat geldt ook voor sneller dan 9 km varen per uur met een vaartuig in een stiltegebied. In het tweede lid zijn een aantal specifieke omstandigheden en situaties genoemd waarbij het verbod zoals opgenomen onder het eerste lid niet geldt. Het gaat dan met name om professionele toepassing van toestellen, zoals een reddingsboot.

Artikel 4.34 Omgevingsvergunningplichtige overige stilteverstorende activiteiten

Dit artikel betreft een vangnetbepaling en is met name van belang voor in deze verordening niet afdoende gereguleerde activiteiten. Er is een omgevingsvergunningsplicht in opgenomen voor andere activiteiten dan bedoeld in Artikel 4.29 en Artikel 4.30.

Artikel 4.35 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

In dit artikel staat het beoordelingskader voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit in een stiltegebied opgenomen. Deze vergunning kan alleen worden verleend als het belang om de natuurlijke geluiden in het stiltegebied te ervaren én het belang van de natuurlijke rust in het stiltegebied zich hiertegen niet verzet. Hierbij wordt in elk geval getoetst aan de in het tweede lid genoemde criteria. Onder de Provinciale Milieuverordening en de Omgevingsverordening NH2020 ging het in de regel om (semi-) professionele activiteiten in de recreatieve of toeristische sfeer, met een (jaarlijks) terugkerend karakter, waarbij grotere groepen bezoekers aanwezig zijn.
Aan het verlenen van het aantal omgevingsvergunningen per stiltegebied (zie de lijst met stiltegebieden in bijlage 9b) per kalenderjaar zit een plafond. In het derde lid van dit artikel is bepaald dat dit er maximaal 12 mogen zijn, met een tijdsduur van maximaal 24 uur. Ten aanzien van dit gestelde maximum kunnen Gedeputeerde Staten regels stellen. Tot slot is in het vijfde lid een intrekkingsgrond van verleende omgevingsvergunningen opgenomen.

Artikel 4.36 Instructieregel omgevingsvergunning en maatwerkvoorschrift milieubelastende activiteit

Dit artikel bepaalt dat Artikel 6.67 ook van toepassing is op het verlenen van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit op grond van hoofdstuk 3 van het Bal en op het stellen van maatwerkvoorschriften over milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 2.13 het Bal.

Artikel 4.37 Plaatsing aanduiding stiltegebieden

In dit artikel is aangegeven op welke wijze Gedeputeerde Staten de begrenzing van stiltegebieden kenbaar maakt. Bijlage 9a bij deze verordening bevat het model voor de aanduiding.

Afdeling 4.4 Bescherming waterwinning

Paragraaf 4.4.1 Algemeen
Artikel 4.40 Aanwijzing beschermingsgebieden

Grondwaterbeschermingsgebieden worden ter plaatse aangeduid met een bord dat door het drinkwaterbedrijf wordt geplaatst.

Artikel 4.42 Specifieke zorgplicht

In de grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden is sprake van een kwetsbare functie (drinkwaterwinning) en een veelal kwetsbare bodem. Daarom is een informatieplicht over een ongewoon voorval noodzakelijk. Dit artikel bepaalt dat Gedeputeerde Staten en het drinkwaterbedrijf terstond worden geïnformeerd bij een ongewoon voorval. Bij een ongewoon voorval kan het gaan om een situatie waarbij de fysieke leefomgeving significant wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed. Onder een ongewoon voorval wordt in ieder geval verstaan een verontreiniging dan wel een direct dreigende verontreiniging van het grondwater.

Paragraaf 4.4.2 Grondwaterbeschermingsgebieden
Artikel 4.44 Verboden activiteiten

In grondwaterbeschermingsgebieden geldt een verbod op verschillende bodembedreigende activiteiten waar zelfs met toepassing van de best beschikbare technieken (BBT) geen toereikende bodembescherming kan worden geboden. De aanwijzing van de activiteiten in bijlage bijlage 3b is gebaseerd op een risicoanalyse van vijf criteria. Wanneer ten minste één van deze criteria van toepassing is, geldt een verbod. De volgende vijf criteria zijn gehanteerd:
1. De aard van de activiteiten binnen de inrichting sluit bodembeschermende voorzieningen uit, bijvoorbeeld doordat er in de bodem wordt gewerkt.
2. Er worden stoffen gebruikt met een hoge mobiliteit en in een zodanige omvang, dat adequate preventieve maatregelen en voorzieningen moeilijk realiseerbaar zijn.
3. De bodembeschermende voorzieningen zijn niet visueel te inspecteren.
4. Ten gevolge van de activiteiten zijn er specifieke risico's voor het grondwaterbeschermingsgebied, zoals een verkeersaantrekkende werking en kans op ongelukken met bodembedreigende stoffen.
5. Er worden bij de activiteit bodem- en grondwaterbedreigende stoffen gebruikt in zodanig grote hoeveelheden dat adequate voorzieningen en maatregelen moeilijk realiseerbaar zijn en de controle en handhaving van de bodembescherming bezwaarlijk complex wordt of een bezwaarlijk hoge controle- en handhavingsintensiteit vergt.

Artikel 4.45 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - boorputten

In deze artikelen worden verschillende activiteiten benoemd die alleen onder voorwaarden zijn toegestaan. Het gaat hierbij om activiteiten die de beschermende werking van de bodem kunnen aantasten of activiteiten waarbij stoffen in het grondwater kunnen komen die een bedreiging zijn voor de drinkwatervoorziening. Ook andere activiteiten dan genoemd in deze paragraaf kunnen risico's met zich meebrengen. De zorgplicht zoals opgenomen in artikel 1.7 en artikel 1.7a van de Omgevingswet is hiervoor een belangrijk vangnet. Een voorbeeld waar de zorgplicht van belang is, is de organisatie van festiviteiten in het landelijk gebied waarbij gebruik gemaakt wordt van aggregaten en waarvoor brandstof wordt opgeslagen. De zorgplicht vereist extra maatregelen gericht op het opvangen van eventuele gelekte brandstof of olie. Achtereenvolgens is voor de volgende onderwerpen aangegeven onder welke voorwaarden ze zijn toegestaan:

- boorputten
- grond- of funderingswerken
- buisleidingen
- afstromendwater
- begraafplaatsen/uitstrooivelden
- energietoevoeging en -onttrekking
- verontreinigdegrond en baggerspecie

Als in deze artikelen voor een activiteit een uitzondering is gemaakt op het in het eerste lid opgenomen verbod, geldt wel een meldingsplicht voor de activiteit. Op de melding zijn de procedureregels van Artikel 7.3 van toepassing. De termijn om te melden is negen weken omdat het drinkwaterbedrijf moet worden geconsulteerd.

Artikel 4.46 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - grond- of funderingswerken

Zie hiervoor de toelichting bij Artikel 4.45.

Artikel 4.47 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - buisleidingen

Zie hiervoor de toelichting bij Artikel 4.45.

Artikel 4.48 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - afstromend water

Zie hiervoor de toelichting bij Artikel 4.45.

Artikel 4.49 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - begraafplaats/uitstrooiveld

Zie hiervoor de toelichting bij Artikel 4.45.

Artikel 4.50 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - energietoevoeging en -onttrekking

Zie hiervoor de toelichting bij Artikel 4.45.

Artikel 4.51 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - verontreinigde grond en baggerspecie

Zie hiervoor de toelichting bij Artikel 4.45.

Artikel 4.52 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

De strikte regelgeving ter bescherming van de drinkwatervoorziening kan er toe leiden dat een activiteit van groot openbaar belang op grond van de verordening niet is toegelaten. Onder bijzondere omstandigheden kan het gewenst zijn dat deze activiteit toch kan plaatsvinden. Wat onder groot openbaar belang moet worden verstaan, staat in de algemene toelichting over dit begrip. Indien een activiteit van groot openbaar belang is, moet worden nagegaan of het risico dat de activiteit de watervoerende laag waaruit grondwater wordt onttrokken aantast, verwaarloosbaar is, of anders door voorzorgsmaatregelen verwaarloosbaar kan worden gemaakt. Zo kan bijvoorbeeld aan een boring voor geothermie de randvoorwaarde worden verbonden dat er schuin wordt geboord onder een beschermende kleilaag waardoor bij lekkage de watervoerende laag niet wordt verontreinigd. Aan een open bodemenergiesysteem kan de eis worden gesteld dat de temperatuur van het te winnen drinkwater niet significant verandert, met als uitgangspunt een verandering van niet meer dan één graad. In alle gevallen moet daarbij ook worden aangetoond dat er geen reëel alternatief is.

Artikel 4.53 Maatwerkvoorschriften

Op grond van artikel 4.5 van de Omgevingswet kan de provincie de mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften in de omgevingsverordening opnemen. Deze bevoegdheid is in dit artikel opgenomen ten aanzien van de Artikel 4.45 tot en met Artikel 4.51 en biedt de mogelijkheid maatwerkvoorschriften te stellen over de betreffende activiteit als dat nodig is ter bescherming van het grondwater. Maatwerkvoorschriften worden bij beschikking gesteld, zodat hier tegen bezwaar en beroep open staat.

Paragraaf 4.4.3 Waterwingebieden

Artikel 4.55 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten

In waterwingebieden geldt een absoluut verbod voor het verrichten van bedrijfsmatige activiteiten. Een uitzondering wordt alleen gemaakt voor de activiteiten van het drinkwaterbedrijf, voor zover noodzakelijk voor de bereiding van drinkwater. Het verbod voor het verrichten van activiteiten is in de praktijk minder ingrijpend dan het lijkt, omdat de wingebieden grotendeels in eigendom zijn van de drinkwaterbedrijven en in die gebieden geen andere bedrijven aanwezig zijn.
In dit artikel zijn activiteiten opgenomen die niet zijn toegestaan omdat ze risico's met zich meebrengen voor de kwaliteit van drinkwater. Tot de stoffen die niet aanwezig mogen zijn behoren in elk geval de CMR-stoffen (carcinogeen, mutageen en reproductie-toxisch), stoffen op de ZZS-lijst (zeer zorgwekkende stoffen, stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu) en stoffen die zijn opgenomen in het Drinkwaterbesluit. Omdat stoflijsten regelmatig veranderen, is in deze verordening geen limitatieve lijst opgenomen. In het tweede lid van het artikel zijn uitzonderingen op het verbod in het eerste lid opgenomen. Het betreft hier activiteiten ten behoeve van de drinkwatervoorziening en activiteiten die verwaarloosbare risico's voor het grondwater hebben.

Artikel 4.56 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

De strikte regelgeving ter bescherming van de drinkwatervoorziening kan er toe leiden dat een activiteit van groot openbaar belang op grond van de verordening niet is toegelaten. Onder bijzondere omstandigheden kan het gewenst zijn dat deze activiteit toch kan plaatsvinden. Wat onder groot openbaar belang moet worden verstaan, staat in de algemene toelichting over dit begrip. Indien een activiteit van groot openbaar belang is, moet worden nagegaan of het risico dat de activiteit de watervoerende laag waaruit grondwater wordt onttrokken aantast, verwaarloosbaar is, of anders door voorzorgsmaatregelen verwaarloosbaar kan worden gemaakt. Zo kan bijvoorbeeld aan een boring voor geothermie de randvoorwaarde worden verbonden dat er schuin wordt geboord onder een beschermende kleilaag waardoor bij lekkage de watervoerende laag niet wordt verontreinigd. Aan een open bodemenergiesysteem kan de eis worden gesteld dat de temperatuur van het te winnen drinkwater niet significant verandert, met als uitgangspunt een verandering van niet meer dan één graad. In alle gevallen moet daarbij ook worden aangetoond dat er geen reëel alternatief is.

Artikel 4.57 Maatwerkvoorschriften

Op grond van artikel 4.5 van de Omgevingswet kan de provincie de mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften in de omgevingsverordening opnemen. Deze bevoegdheid is in dit artikel opgenomen ten aanzien van de Artikel 4.55 en biedt Gedeputeerde Staten de mogelijkheid maatwerkvoorschriften te stellen over de betreffende activiteit als dat nodig is ter bescherming van het grondwater. Maatwerkvoorschriften worden bij beschikking gesteld, zodat hiertegen bezwaar en beroep open staat.

Afdeling 4.5 Ontgrondingen

In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Dat betreft onder meer ontwikkelingen in de ondergrond. Randvoorwaarde is dat overal wordt voldaan aan de wettelijke basiskwaliteit voor een gezonde en veilige leefomgeving voor mens, plant en dier. Ontwikkelprincipe 4 is het meest van toepassing en luidt: bij nieuwe ontwikkelingen worden de effecten op de ondergrond meegewogen.

Artikel 4.60 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen

Artikel 5.1 van de Omgevingswet bepaalt dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten. Paragraaf 16.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevat een regeling van de gevallen waarin geen omgevingsvergunning nodig is voor ontgrondingsactiviteiten waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Dit zijn ontgrondingsactiviteiten op land, in regionale wateren en in het winterbed van rivieren die in beheer bij het Rijk zijn. Artikel 16.7 van het Bal wijst de vergunningvrije gevallen aan. Artikel 16.9 van het Bal bepaalt dat in de omgevingsverordening een aanvullend verbod of vergunningvrij geval kan worden gesteld, als dat doelmatig en doeltreffend is.
In Artikel 4.60 zijn twee aanvullende vergunningvrije gevallen aangewezen. In het eerste lid gaat het om ontgrondingen voor een waterput, reservoir, bassin, vijver, poel of een daarmee vergelijkbare voorziening. Op grond van het Bal geldt als een van de voorwaarden hierbij dat niet meer dan 1.000 m^3 wordt

ontgraven. In Artikel 4.60 , eerste Lid, is dit verruimd tot 10.000 m^3. Dit komt overeen met de bestaande provinciale regeling. Het is in de praktijk gebleken dat het belang van de bescherming van de fysieke leefomgeving met deze ruimere vrijstelling niet is geschonden. Het is daarom doelmatig en doeltreffend om voor deze ontgrondingsactiviteiten een ruimere vrijstelling te handhaven.
In het tweede lid gaat het om een verruiming van de vergunningvrije gevallen van artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Bal. Het gaat hier om ontgrondingen voor het treffen van een maatregel uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een plein, weg, spoorweg of luchthaven. Het is doelmatig en doeltreffend om aan deze categorie vrijgestelde ontgrondingsactiviteiten toe te voegen het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven**,** industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen. Dit zijn vergelijkbare activiteiten als die in het Bal worden genoemd, en daarom ligt het voor de hand om hiervoor ook een vrijstelling op te nemen. Dit sluit ook aan bij de bestaande provinciale regelingen praktijk. Voor de hier vrijgestelde activiteiten gaat de onderbouwing op die in de toelichting bij het Bal bij categorie g wordt gegeven om geen ontgrondingsvergunning te verlangen. Deze toelichting luidt: *"[het betreft] ontgrondingen waarover al expliciete besluitvorming heeft plaatsgevonden in verhouding tot het vaststellen van het omgevingsplan, het afwijken daarvan bij een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit of een projectbesluit. In dat geval heeft al een brede belangenafweging plaatsgevonden in dat spoor. Zoals toegelicht in de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving heeft het ontgrondingsspoor in dat geval een beperkte betekenis. De vergunning zal vooral betrekking hebben op de veiligheid en stabiliteit van de ontgronding, omdat deze aspecten geen rol spelen in het kader van het omgevingsplan. Gaat het om het aanleggen, onderhouden, wijzigen of opruimen van een weg, spoorweg, plein, parkeerterrein of luchthaven of het aanleggen, wijzigen of opruimen van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder, dan mag worden aangenomen dat de initiatiefnemer voor het werk bovengenoemde aspecten al afdoende meeweegt bij zijn beslissingen, zodat het niet nodig is ter zake een publiekrechtelijke afweging te laten plaatsvinden. Verzakkingen zouden immers ook het aan te leggen werk ernstig beschadigen. Die ontgrondingen zijn dan ook volledig vergunningvrij".*

Afdeling 4.6 Gesloten stortplaatsen

De regels over gesloten stortplaatsen in de Wet milieubeheer blijven ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet gelden.

Deze afdeling gaat over stortplaatsen in Noord-Holland als bedoeld in artikel 8.47 van de Wet milieubeheer, waar geen stortactiviteiten meer plaatsvinden. Dit zijn stortplaatsen (waaronder gelet op artikel 8.48 Wet milieubeheer ook baggerdepots vallen) waar het storten van afvalstoffen na 1 september 1996 is beëindigd en die door Gedeputeerde Staten worden gesloten dan wel gesloten zijn verklaard (als bedoeld in artikel 8.47, derde lid, van de Wet milieubeheer). Om te voorkomen dat gesloten stortplaatsen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken, voorziet de Wet milieubeheer (in artikel 8.49 en 8.50) in een aantal maatregelen. Deze regels verplichten de exploitant van de te sluiten stortplaats een nazorgplan op te stellen welke door Gedeputeerde Staten moet worden goedgekeurd. Gedeputeerde Staten zijn vervolgens belast met het treffen van de in het nazorgplan beschreven nazorgmaatregelen. Dat zijn maatregelen die verhinderen dat als gevolg van een gesloten stortplaats nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan. Hierbij kan worden gedacht aan stoffen die naar bodem, water of lucht weglekken en het uitvoeren van controlemetingen of monitoring. In het kader van het bovenstaande zijn in de omgevingsverordening regels opgenomen.

Artikel 4.62 Oogmerk

De regels over het werkingsgebied stortplaatsen Wet milieubeheer alsmede over het werkingsgebied beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer zijn bedoeld om het milieu te beschermen. De regels zijn alleen van toepassing op stortplaatsen of delen van een stortplaats waar geen stortactiviteiten meer plaatsvinden en die zijn of worden gesloten als bedoeld in de Wet milieubeheer.

Artikel 4.64 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten - stortplaatsen

Activiteiten in, op, onder, boven of bij te sluiten of gesloten stortplaatsen kunnen grote gevolgen hebben voor het milieu. De vergunningplicht in dit artikel is in het leven geroepen gelet op risico's en de verantwoordelijkheid die de provincie heeft ten aanzien van de nazorg van te sluiten en gesloten stortplaatsen. Op het moment dat de stortactiviteiten feitelijk zijn beëindigd, wordt gestart met het de realisatie van de nazorgvoorzieningen en ontstaat de vergunningplicht voor de aangewezen activiteiten. De reden hiervoor is dat de nazorgvoorzieningen reeds voor de formele sluiting door Gedeputeerde Staten als bedoeld in 8.47, derde lid, van de Wet milieubeheer worden aangebracht en vanaf dan bestaat reeds het risico dat schade aan de nazorgvoorzieningen kan ontstaan en daarmee grote milieurisico's kunnen ontstaan.
De vergunningplicht in dit artikel ziet op het gebied van de (gesloten) stortplaats. De vergunning kan verleend worden als een activiteit geen nadelige gevolgen heeft voor het milieu dan wel de nazorg van de te sluiten en gesloten stortplaats. In het eerste lid van het artikel worden activiteiten aangewezen waarvoor een vergunningplicht geldt. Dit betekent dat het zonder omgevingsvergunning verboden is een dergelijke activiteit te verrichten. Het tweede, derde en vierde lid betreffen verduidelijkingen welke activiteiten in ieder geval onder de vergunningplicht vallen. De in het artikel genoemde activiteiten betreffen uitdrukkelijk geen limitatieve lijst. Beoogd is alle activiteiten die een effect kunnen hebben op de gesloten stortplaatsen dientengevolge nadelige gevolgen voor het milieu of de nazorgvoorzieningen vergunningplichtig te laten zijn. De activiteiten bedoeld in het eerste lid dienen dan ook ruim te worden uitgelegd.
Onder het begrip 'werken' vallen ook tijdelijke werken, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van tijdelijke bedrijfs- /verblijfsruimte. Onder 'stoffen' vallen alle stoffen in welke vorm dan ook. Hieronder vallen ook vloeistoffen alsmede afvalstoffen. Het rijden met voertuigen op of over een te sluiten of gesloten stortplaats kan vanwege de belasting eveneens een risico vormen voor de nazorgvoorzieningen en valt om die reden ook onder de vergunningplicht. Indien de deklaag nat is (door bijvoorbeeld regenval) wordt de maximale belastbaarheid van de deklaag minder. Teneinde risico's uit te sluiten en te kunnen beoordelen of de activiteit veilig kan plaatsvinden, is om die reden voor het betreden van de (gesloten) stortplaats met een voertuig ook een vergunningplicht opgenomen.
De vergunningplicht geldt niet voor de activiteiten die betrekking hebben op de maatregelen ten behoeve van de nazorg.

Artikel 4.65 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten - beschermingszone

Nazorgvoorzieningen kunnen zich ook buiten de locatie van de gesloten stortplaats bevinden. Te denken valt aan kabels, leidingen en peilbuizen voor het meten van de grondwaterstand of de grondwaterkwaliteit. In dit artikel is een aanvullende vergunningplicht opgenomen. De vergunningplicht ziet op het gebied dat is aangewezen als beschermingszone rondom de (gesloten) stortplaats. Binnen de beschermingszone is het denkbaar dat activiteiten kunnen worden ontplooid die van invloed zijn op ofwel de nazorgvoorzieningen ofwel de gesloten stortplaats. De vergunningplicht in dit gebied is noodzakelijk teneinde te voorkomen dat activiteiten in de nabije omgeving van de (gesloten) stortplaats een risico kunnen vormen voor de nazorgvoorzieningen en het milieu. Voor activiteiten in de omgeving die (mogelijk) schadelijk zijn voor de (gesloten) stortplaats of de nazorgvoorzieningen is voornoemd verbod bedoeld. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan bemalingsactiviteiten, maar ook aan werkzaamheden in het water zoals baggeren en het ankeren van schepen.

Artikel 4.66 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

Indien de activiteit verenigbaar is met de belangen zoals opgenomen in Artikel 4.62 kunnen Gedeputeerde Staten de omgevingsvergunning als bedoeld in Artikel 4.64 respectievelijk artikel Artikel 4.65 verlenen. Aan deze belangen dient cumulatief te worden voldaan.

Artikel 4.67 Voorschriften omgevingsvergunning

Aan een omgevingsvergunning als bedoeld in Artikel 4.64 respectievelijk Artikel 4.65 kunnen voorschriften worden verbonden over:
a. de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen;
b. het voorkomen dat de werking van de nazorgvoorzieningen nadelig wordt beïnvloed;
c. het voorkomen dat de uitvoering van de nazorg anderszins wordt belemmerd.

Artikel 4.68 Informatieplicht ongewoon voorval

In dit artikel is een gebod opgenomen dat zich niet uitsluitend richt tot degene die een activiteit verricht, maar tot iedereen die weet heeft van een ongewoon voorval, ongeacht of diegene in relatie staat tot de betreffende stortplaats dan wel een activiteit verricht in het beperkingengebied. Gedeputeerde Staten dienen onverwijld geïnformeerd te worden over een ongewoon voorval. In de praktijk zal dit betekenen dat de informatie wordt verstrekt aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, als zijnde uitvoerende instantie.

Artikel 4.69 Uitsluitend recht Afvalzorg Bodemservice B.V.

Afvalzorg Bodemservice B.V. geniet een uitsluitend recht als bedoeld in artikel 2.24, onderdeel a, van de Aanbestedingswet (2012) met betrekking tot de uitvoering van nazorgmaatregelen ter zake van op of na 1 september 1996 gesloten stortplaatsen.
Voor de baggerstortplaats in de Amerikahaven te Amsterdam geldt een aparte status. Gezien de in het verleden (2003) afgesproken regeling met de gemeente Amsterdam, dat zij de uitvoering van de werkzaamheden die verband houden met de nazorgmaatregelen op eigen kosten uitvoert, is een derde lid toegevoegd waarin het eerste en tweede lid niet van toepassing zijn op de baggerstortplaats Amerikahaven te Amsterdam. Bij beëindigding van deze regeling zal het derde lid komen te vervallen.
Een deel van de Amerikahaven is zo diep dat dat havenbekken wordt gebruikt als (onderwater-) baggerstortplaats. Op enige moment wordt de onderwater baggerstortplaats door Gedeputeerde Staten gesloten en zal het de status van gesloten stortplaats krijgen. De verwachting is dat werken zullen worden gemaakt in het havenbekken, zoals het creëren van wachtplaatsen, het aanbrengen van meerpalen en dergelijke. In het licht van het verbod van Artikel 4.64 is het dan verboden werken te maken of te behouden. Het werkingsgebied betreft hier het deel van de haven dat als onderwaterdepot is aangewezen. Gezien de functie als haven zullen Gedeputeerde Staten na sluiting van deze stortplaats een omgevingsvergunning in beginsel kunnen verlenen voor vergunningsplichtige activiteiten mits deze de nazorgvoorzieningen niet kunnen beschadigen danwel de werking van de nazorgvoorzieningen nadelig kunnen beïnvloeden.

Afdeling 4.7 Varend ontgassen

Omgevingsvisie NH2050
In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Dat betreft onder meer de luchtkwaliteit. Randvoorwaarde is dat overal wordt voldaan aan de wettelijke basiskwaliteit voor een gezonde en veilige leefomgeving voor mens, plant en dier.

Algemene toelichting
Vaarwegen die in beheer zijn bij het Rijk blijven buiten beschouwing in deze verordening, tenzij het gaat om het reguleren van het ontgassen van binnenschepen in afdeling 4.7 van deze verordening – daar is niet de beheersituatie van de vaarweg relevant maar het belang van de bescherming van het milieu. Er zijn inmiddels ontgassingsverboden in de provincies Noord-Brabant, Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland, Zeeland en Flevoland. De provinciale initiatieven hebben mede ten grondslag gelegen aan het besluit op 22 juni 2017 van de Conferentie van Verdragsluitende Partijen tot wijziging van het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart (het CDNI) en de daarbij horende uitvoeringsregelgeving. Doel van deze wijziging is het vermijden van schade aan het milieu door het vrijkomen van verontreinigende dampen in de atmosfeer. Tegen de achtergrond van het principe “de vervuiler betaalt” zijn regelingen ingevoerd die betrokken partijen verplichten schadelijke dampen naar behoren te verwijderen of te laten verwijderen. Volgens onderzoek dat aan dit besluit ten grondslag heeft gelegen zal het aantal ontgassingen in de atmosfeer naar schatting met 95% in het geografisch toepassingsgebied van het Verdrag worden verminderd.
De inwerkingtreding van de wijziging van het CDNI is afhankelijk van de bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring door de laatste verdragsluitende partij. Na de inwerkingtreding zullen de diverse verplichtingen gefaseerd van kracht worden. De eerste twee fasen hebben betrekking op stoffen waarvan het ontgassen reeds op enig niveau in een of meer van de verdragsluitende landen is verboden. Deze fasen hebben onder meer betrekking op een ontgassingsverbod voor benzeen en benzeenhoudende koolwaterstoffen. De laatste fase heeft betrekking op een ontgassingsverbod voor stoffen waarvan het ontgassen in de atmosfeer tot op heden in de aangesloten landen nog niet gereguleerd is. De provinciale ontgassingsregeling van Noord-Holland komt, bij inwerking treden van Nationale wetgeving, van rechtswege te vervallen.

Artikel 4.73 Verboden activiteiten

Tweede lid
De omschrijving van benzeen is direct ontleend aan de zogenaamde lijst van gevaarlijke goederen die is opgenomen in tabel A van hoofdstuk 3.2 van het ADN. De omschrijvingen van de benzeenhoudende koolwaterstoffen in dit artikel zijn direct ontleend aan de zogenaamde lijst van gevaarlijke goederen die is opgenomen in tabel A van hoofdstuk 3.2 van het ADN.

Vierde lid
Gedeputeerde Staten kunnen ook andere stoffen aanwijzen waarvoor een ontgassingsverbod vanaf een door Gedeputeerde Staten vastgesteld tijdstip niet langer zal zijn toegestaan. Een dergelijk verbod kan alleen worden gesteld ter bescherming van het milieu en volksgezondheid. Van zo’n besluit tot aanwijzing van stoffen waarop het ontgassingsverbod van toepassing wordt, zal zo spoedig mogelijk na vaststelling kennis worden gegeven aan Provinciale Staten.

Artikel 4.74 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen

Dit artikel sluit aan bij een dienovereenkomstige regeling uit de Regeling benzinevervoer in mobiele tanks. Dit artikel bevat een aantal gevallen waarin het ontgassingsverbod niet van toepassing is. Ten eerste is dit het geval wanneer kan worden aangetoond dat de drie voorafgaande ladingen niet bestonden uit benzeenhoudende restladingdampen. Van belang daarbij is ondermeer het vervoerdocument, zoals omschreven in het ADN. In dit document moet onder meer het UN-nummer van de vervoerde stof zijn aangegeven. Dergelijke informatie moet het vervoersdocument ook bevatten voor lege, ongereinigde, ladingtanks. Zowel de afzender als de vervoerder moeten gedurende een periode van ten minste drie maanden een kopie bewaren van het vervoersdocument en de bijkomende documentatie.
Daarnaast is ook de zogenaamde reisregistratie van belang. De reisregistratie is verplicht voor tankschepen die “voor het vervoer van benzine (UN 1203) zijn aanvaard”. Voor benzinevervoer mogen, net als voor de met deze wijzigingsverordening gereguleerde stoffen, zogenaamde type C-schepen worden gebruikt. De reisregistratie is dus ook van toepassing op het vervoer van benzeen en benzeenhoudende koolwaterstoffen. De reisregistratie bevat informatie over de plaats en het tijdstip van het laden en lossen en het UN-nummer van de beladen en geloste stof. Verder moet voor benzine (UN 1203) ook de plaats van de ontgassingsinstallatie en het tijdstip van het gebruik daarvan worden aangegeven. Deze laatste verplichting geldt (nog) niet voor benzeen en benzeenhoudende koolwaterstoffen. Desalniettemin kan de reisregistratie op basis van bijvoorbeeld een afspraak tussen partijen als de schipper, de vervoerder, de verlader en/of de ontvanger, alsmede de exploitant van de ontgassingsinstallatie, wel informatie over het verwijderen van benzeen of benzeenhoudende koolwaterstoffen uit een ladingtank via zo’n ontgassingsinstallatie bevatten. Met deze informatie kan gemakkelijk worden aangetoond dat is voldaan aan deze verordening. Uiteraard moet welkunnen worden aangetoond dat deze informatie in de reisregistratie in redelijkheid op waarheid berust. Ook wanneer kan worden aangetoond dat de tank van het schip bij de voorafgaande belading voor meer dan 95% gevuld was met een andere stof dan vermeld in Artikel 4.73 is het ontgassingsverbod niet van toepassing. De vullingsgraad van een tank kan worden aangetoond met behulp van de tanktabel en de ladingpapieren die op elk schip aanwezig zijn. De vullingsgraad wordt bepaald door per tank het volume van de lading conform de ladingspapieren te delen door het volume van de tank.

Ook veiligheidsredenen kunnen varend ontgassen nodig maken. De regeling van deze situaties sluit ook sluit aan bij een dienovereenkomstige regeling uit de Regeling benzinevervoer in mobiele tanks. Ontgassen is wel toegestaan bij drukverevening om veiligheidsredenen. De noodzaak tot drukverevening kan aan de orde zijn bij toenemende temperaturen en daarmee toenemende druk in de ladingtank van het schip. Ook moeten schepen drukloos worden gemaakt voorafgaande aan metingen en monsternames. De dampen verlaten dan via de veiligheidsoverdrukkleppen de tank. Ook bij calamiteiten kan het ontgassen aan de orde zijn. Calamiteiten met een schip kunnen zich altijd voordoen en het zou onredelijk zijn marktpartijen te verplichten om tijdens een calamiteit of gedurende de herstelwerkzaamheden na een calamiteit de benzeenhoudende restladingdampen in de ladingtank van het schip te houden.

Afdeling 4.8 Vaarwegen

Artikel 4.79 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten

Dit artikel bevat de omgevingsvergunningplichtige activiteiten met betrekking tot de vaarwegen. Bij vergunningverlening gelden de beoordelingsregels zoals opgenomen in Artikel 4.82. Het verbod geldt niet voor activiteiten ten behoeve van onderhoud door of namens Gedeputeerde Staten. Dit regelt Artikel 4.75 , tweede Lid.

Artikel 4.86 Onderhoudsplicht

Deze afdeling geldt alleen in de vaarwegen waar het beheer wordt uitgevoerd door de provincie, deze zijn aangeduid met het werkingsgebied ‘vaarweg – rechtstreeks werkende regels’. Tot de onderhoudsplichtigen krachtens dit artikel behoort primair de beheerder van de vaarweg, maar de onderhoudsplicht kan evengoed bij een andere natuurlijke of rechtspersoon liggen. Zo zullen voor de oevers vaak de grondeigenaren onderhoudsplichtig zijn.

Afdeling 4.9 Provinciale wegen

Omgevingsvisie NH2050
In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen dat de inwoners en bedrijven zichzelf of producten effectief, veilig en efficiënt kunnen verplaatsen, waarbij de negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap steeds nadrukkelijk meegewogen worden. De provincie zet zich in voor het versterken van mobiliteitsopties die hieraan bijdragen, zoals uitstekende infrastructuur voor alle modaliteiten. Daarbij wordt zoveel mogelijk vrijheid geboden om de juiste vervoerswijze te kiezen, zodanig dat het totale verkeers- en vervoersnetwerk optimaal wordt gebruikt en ten dienste staat van de ruimtelijk-economische ontwikkeling. In de beweging Metropool in ontwikkeling staat dat bij de metropool een mobiliteitssysteem van hoge kwaliteit hoort dat meegroeit met de verstedelijking. Ontwikkelprincipe 9 moet in dat kader in het bijzonder in acht worden genomen: om de groei van het verkeer in de metropool in goede banen te leiden moet worden geïnvesteerd in alle verkeersnetwerken, het regionaal OV en auto, waarbij de grotere behoefte aan ruimte voor regionaal verkeer boven interregionaal en doorgaand verkeer wordt gefaciliteerd. In de beweging Sterke kernen, sterke regio’s staat ontwikkelprincipe 13, die ook van toepassing is: “*om de bereikbaarheid van het noordelijk deel van de provincie te verbeteren, worden functies of bestemmingen zoveel mogelijk gebundeld nabij OV-, weg-, energie-, agri- en data-knooppunten, aangevuld met de ontwikkeling van vraaggestuurde vervoersconcepten.”*

Algemene toelichting
De regels met betrekking tot het thema provinciale wegen geven invulling aan provinciale taken en bevoegdheden uit de Wegenwet. De provinciale wegen moeten goed beheerd en onderhouden worden, zodat zij veilig en doelmatig kunnen worden gebruikt. In de toepassing van de verordening staat het goed functioneren van de weg ten behoeve van de weggebruiker voorop. Men mag bijvoorbeeld niet zomaar een kabel leggen in de grond naast een provinciale weg, een wegrestaurant of benzinestation binnen de beheergrenzen van de provinciale weg realiseren of een reclamebord plaatsen in de wegberm.
In afdeling 4.9 en paragraaf 6.2.9 van deze verordening zijn daarom regels gesteld in het belang van de veiligheid en de bruikbaarheid van de weg, de belangen van verruimingvan de weg en instandhouding van de weg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. De indeling van de regels is als volgt. In afdeling 4.9 zijn rechtstreeks werkende regels opgenomen, gericht op burgers en bedrijven. Deze rechtstreeks werkende regels betreffen een specifieke zorgplicht, een omgevingsvergunningplicht, een meldplicht en een informatieplicht bij ongewone voorvallen, met de daarbij behorende beoordelingsregels. De omgevingsvergunningplicht ziet op het aanleggen en wijzigen van wegen en uitwegen op een provinciale weg, maar ook op werken, stoffen en aanduidingen. Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg waarbij ook bomen dienen te worden gekapt. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag

zijn. In de artikelsgewijze toelichting wordt nader op de rechtstreeks werkende regels van afdeling 4.9 ingegaan.
In paragraaf 6.2.9 is een instructienorm aan gemeenten opgenomen. Deze instructienorm geeft aan dat in een omgevingsplan dat van toepassing is op een provinciale weg geen regels worden gesteld die het gebruik, de instandhouding, de verbetering of de vernieuwing van die provinciale weg belemmeren.
De afdeling 4.9 en paragraaf 6.2.9 van deze verordening zijn van toepassing op openbare wegen waarvan het onderhoud ingevolge artikel 15 van de Wegenwet bij de provincie berust. Onder de wegen, de daarin gelegen kunstwerken en hetgeen verder naar zijn aard daartoe behoort, behoren in ieder geval rijbanen, fiets- en voetpaden, busbanen, parkeer-, carpool- bus-, en halteplaatsen, vlucht- en andere stroken, bermen, glooiingen, grondkeringen, bermsloten, als ook de tot de weg behorende verkeersvoorzieningen. Onder het werkingsgebied “beperkingengebied provinciale wegen” vallen ook percelen direct langs de provinciale weg en die binnen een gebied van 20 meter uit de kant verharding van de weg gelegen zijn. In dit werkingsgebied zijn - omwille van het gebruik, de instandhouding, de verbetering of de vernieuwing van die provinciale weg – regels gesteld aan activiteiten of ontwikkelingen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het vanuit verkeersveiligheidsrichtlijnen vrijhouden van een strook grond langs de weg, het zorgdragen voor uitzichthoeken en voorkomen van afleiding voor weggebruikers. Maar ook het voorkomen dat een weg niet ingericht kan worden overeenkomstig de hieraan in het kader van Duurzaam Veilig verkeer gestelde eisen, bijvoorbeeld t.b.v. verbreding van hoofdrijbaan, aanleg van een parallelweg of verbreden van een fietspad. Daarmee vraagt de provincie vanuit haar rol als wegbeheerder aandacht voor activiteiten die binnen deze zone plaatsvinden.

Artikel 4.87 Toepassingsbereik

In dit artikel is het toepassingsbereik van deze afdeling opgenomen. De hierin opgenomen regels gelden alleen voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot wegen in beheer bij de provincie. De definities van beperkingengebied en beperkingengebiedactiviteit zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet. De regels zijn niet van toepassing op de wegbeheerder bij de uitoefening van diens functie.

Artikel 4.88 Oogmerk

De regels in deze afdeling zijn opgesteld ten behoeve van enerzijds het veilig en doelmatig gebruik van de provinciale weg conform diens functie en anderzijds ter bescherming van deze provinciale infrastructuur, daarbij inbegrepen het belang van het wegbeheer.

Artikel 4.89 Normadressaat

In dit artikel is opgenomen ten aanzien van wie de regels uit deze afdeling gelden, namelijk voor degene die een beperkingengebiedactiviteit verricht.

Artikel 4.90 Specifieke zorgplicht

Dit artikel omvat de specifieke zorgplicht voor de weggebruiker. Deze zorgplicht operationaliseert de overeenkomstig Artikel 4.88 te dienen belangen (bescherming van de infrastructuur en verzekeren van een veilig en doelmatig gebruik) naar een algemene gedragsnorm. Het houdt kort gezegd in dat degene die een beperkingengebiedactiviteit verricht alles moet doen c.q. laten om negatieve gevolgen voor de provinciale weg te voorkomen dan wel te beperken. Bijvoorbeeld: bij verontreiniging, verandering, beschadiging of andere nadelige gevolgen van een activiteit dient het verkeer geen hinder te ondervinden en de veiligheid van de weg te worden verzekerd. In het tweede lid van dit artikel is aangegeven wat in elk geval onder deze zorgplicht valt, zoals het onderhouden van bomen grenzend aan de provinciale weg.

Artikel 4.91 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten

In dit artikel is onder het eerste lid onder a, b en c geregeld wanneer een omgevingsvergunning nodig is voor aanleg, wijziging of wijziging in het gebruik van een provinciale weg of uitweg op een provinciale weg. Het gaat daarmee dus niet alleen om de aanleg of wijziging van infrastructuur, maar ook om een wijziging in het gebruik van bestaande infrastructuur. Een stijging van het verkeer van en naar een bestaande uitweg leidt namelijk tot een groter risico op een dergelijk conflictpunt. Het intensiveren van het gebruik van een uitweg door een toename van verkeersbewegingen of gebruik door meer of zwaardere voertuigen kan daarmee invloed hebben op de bruikbaarheid (verkeersveiligheid en doorstroming) van de provinciale weg. Daarvoor is een omgevingsvergunning vereist. Alle constructies die een uitweg mogelijk maken, zoals de daarbij behorende doorsteken, dammen, duikers en verhardingen van de tussenberm, worden tot de uitweg gerekend en zijn daarmee eveneens omgevingsvergunningplichtig. In het eerste lid onder d, e en f is aangegeven wanneer er een vergunning nodig is ten aanzien van werken, stoffen en aanduidingen op, langs en onder provinciale wegen. Het plaatsen en hebben van een gedenkteken langs de weg is hiervan uitgezonderd omdat dit meldingsplichtig is. Onder “een werk” wordt verstaan “alle door menselijk toedoen ontstane of te maken (tijdelijke) constructies met toebehoren”. Voorbeelden van “werken” zijn: kabels, buizen, leidingen, bouwkundige constructies, beplanting etc. Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg in combinatie met het bouwen van een woning. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de aanvraag aan de vereisten van Artikel 4.92 voldoet. Indien het advies niet of niet geheel wordt overgenomen dient het bevoegd gezag dit aan Gedeputeerde Staten mede te delen. Bij afwijking van het advies is een schriftelijke onderbouwing vereist, bijvoorbeeld door middel van een verkeerskundige onderbouwing voor de afwijking. Het is hierbij van belang dat dit advies door een specialistische en onafhankelijke partij wordt uitgevoerd. Gedeputeerde Staten kunnen in beroep gaan tegen een omgevingsvergunning als zij vinden dat met de vergunningverlening de belangen zoals genoemd in Artikel 4.88 in het geding komen.

Artikel 4.92 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

Dit artikel geeft aan wanneer het bevoegd gezag een omgevingsvergunning als bedoeld in Artikel 4.91 dient te weigeren, namelijk als de verlening van de omgevingsvergunning in strijd is met de belangen zoals opgenomen in Artikel 4.88 of als de aanvraag om een omgevingsvergunning ziet op een nieuwe uitweg op een provinciale stroomweg, gebiedsontsluitingsweg of erftoegangsweg. Dit wordt hieronder toegelicht. Bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een functieverandering of aanpassingen op een perceel dat ontsluit op een provinciale weg, dient te worden aangetoond dat de betreffende ontwikkeling niet leidt tot een in betekenende mate groei van het verkeer op de uitweg en een verslechtering van de verkeersveiligheid. Hierbij dient bijvoorbeeld dooronafhankelijk onderzoek aannemelijk te worden gemaakt dat de verandering niet leidt tot een groter risico voor de verkeersveiligheid, waaronder het veilig en onbelemmerd kunnen in- en uitrijden van de uitweg. Bij verzoeken voor de aanleg van wegen (waaronder het aansluiten van een weg op de provinciale weg) of verandering in de wijze van aanleg van een weg hanteert de provincie Noord-Holland de Eisen en Richtlijnen van de Assets van de provincie Noord-Holland (ERA). Daar waar de ERA geen uitsluitsel biedt, wordt gebruik gemaakt van landelijke richtlijnen, waaronder die van de CROW. Hieronder vallen onder meer het Handboek

Wegontwerp welke uitgaat van de principes van “duurzaam veilig”. Op grond van het landelijk “duurzaam veilig” beleid zijn de wegen ingedeeld in drie categorieën: stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen. Voor ieder wegcategorie gelden andere snelheidsbeperkingen en eisen ten aanzien van de inrichting. In het bijzonder van belang in het kader van dit artikel is dat op stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen in principe geen nieuwe uitwegen worden vergund en dat structurele verzwaring van het gebruik van bestaande uitwegen op deze wegen niet wordt toegestaan. Een uitweg is namelijk een potentieel conflictpunt.
Directe uitwegen op provinciale wegen brengen daarmee, gezien de relatief hoge snelheden op de provinciale weg, per definitie een hoog ongevalsrisico met zich mee. Daarom is het van belang bestaande uitwegen zo veilig mogelijk te gebruiken en te onderhouden en verzoeken voor de aanleg van nieuwe uitwegen zorgvuldig af te wegen in een omgevingsvergunningsprocedure. Het is de bedoeling dat percelen aan deze wegen worden ontsloten via andere wegen of, als dat niet mogelijk is, door eigenaars en gebruikers van percelen gezamenlijk gebruik wordt gemaakt van uitwegen. Om een uitweg aan te leggen of aan te passen is het vaak nodig om extra voorzieningen te treffen, zoals het maken van een dam of duiker of het verharden van de tussenberm. Deze zaken worden ook in de vergunning geregeld, want ze behoren tot de verantwoordelijkheid van de vergunninghouder. Ten aanzien van een vergunningaanvraag voor werkzaamheden boven, op, in, onder of langs een provinciale weg wordt specifiek getoetst op een aantal aspecten, te weten verkeersmaatregelen, conflicterende werkzaamheden/evenementen, verkeersveiligheid en doorstroming. Ten aanzien van reclame uitingen geldt dat een omgevingsvergunning doorgaans wordt geweigerd, omdat deze uitingen als doel hebben de aandacht van de bestuurder te trekken. Dit vormt een bedreiging voor de verkeersveiligheid. Voor commerciële reclame en andere uitingen die niet dienstbaar zijn aan het doel van de weg wordt dus doorgaans geen vergunning verleend.
In het tweede lid van dit artikel is vastgelegd wanneer een omgevingsvergunning voor een nieuwe uitweg of wijziging van een uitweg of het gebruik daarvan op gebiedsontsluitingswegen of erftoegangswegen wél kan worden verleend. Dit is mogelijk als er sprake is van een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven beschikbaar zijn en de uitweg aantoonbaar zo verkeersveilig mogelijk is of als er überhaupt geen andere reële uitwegmogelijkheid beschikbaar is. Bijvoorbeeld als de aanvrager, of diens rechtsvoorganger voorafgaand aan de aanvraag, niet de beschikking heeft over een andere uitweg, al dan niet op grond van een zakelijk of persoonlijk recht van gebruik. Het is namelijk de bedoeling dat percelen aan deze wegen worden ontsloten via andere wegen of, als dat niet mogelijk is, door eigenaars en gebruikers van percelen gezamenlijk gebruik wordt gemaakt van uitwegen. Slechts in het geval dat dit niet mogelijk is of slechts tegen onevenredig hoge kosten, kan besloten worden een nieuwe uitweg of wijziging in het gebruik toe te staan. Hierbij mag echter geen verslechtering optreden ten aanzien van de verkeersveiligheid en het doelmatig gebruik van de weg, bijvoorbeeld in de vorm van verkeershinder. Wat onder groot openbaar belang moet worden verstaan staat in de algemene toelichting over dit begrip. Een omgevingsvergunning voor een nieuwe uitweg of wijziging van een uitweg of het gebruik daarvan wordt slechts verleend onder de voorwaarden dat het de doorstroming niet belemmert en de verkeersveiligheid niet vermindert. Hierbij wordt getoetst aan de hiervoor genoemde richtlijnen. Specifieke elementen uit deze richtlijnen met betrekking tot uitwegen op gebiedsontsluitingswegen of erftoegangswegen die gehanteerd worden zijn dat het zicht op en vanaf de uitweg niet wordt belemmerd, er voldoende ruimte is om de uitweg vooruit rijdend en zonder onderbrekingen op en af te rijden en de uitweg op meer dan 150 meter van een gelijkvloerse kruising van wegen, een invoegstrook of een uitvoegstrook ligt. Daarnaast geldt dat de uitweg op een andere locatie ligt dan waar tot de weg behorende verkeersvoorzieningen zijn gelegen die het veilig en onbelemmerd in-en uitrijden van de uitweg kunnen beperken.
Specifieke elementen uit deze richtlijnen met betrekking tot uitwegen op gebiedsontsluitingswegen of erftoegangswegen die gehanteerd worden zijn dat het zicht op en vanaf de uitweg niet wordt belemmerd, er voldoende ruimte is om de uitweg vooruit rijdend en zonder onderbrekingen op en af te rijden en de uitweg op meer dan 150 meter van een gelijkvloerse kruising van wegen (met name bij gebiedsontsluitingswegen), een invoegstrook of een uitvoegstrook ligt.

Artikel 4.93 Voorschriften omgevingsvergunning

Aan een vergunning als bedoeld in Artikel 4.91 kunnen voorschriften worden verbonden. Voorschriften die het bevoegd gezag kan stellen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de vormgeving van het vergunde werk en het gebruik ervan, maar ook aan periode of tijdstippen dat het werk gerealiseerd dient te worden. Dit artikel geeft aan welke voorschriften het bevoegde gezag in elk geval aan de vergunning dient te verbinden. Het gaat om een onderhoudsverplichting en het volgen van aanwijzingen van Gedeputeerde Staten in de hoedanigheid als wegbeheerder bij het plegen van dit onderhoud.

Artikel 4.94 Melding gedenktekens

Het komt voor dat nabestaanden na een dodelijk verkeersongeval een gedenkteken langs de weg willen plaatsen. Om een gedenkteken te plaatsen is geen omgevingsvergunning vereist, maar geldt een meldingsplicht. Ten minste vier weken voorafgaand aan de plaatsing van het gedenkteken dient een melding te worden gedaan aan Gedeputeerde Staten met informatie over onder meer wie het gedenkteken plaatst en de grootte, de plaats en vormgeving van het gedenkteken. Als een gedenkteken wordt gemeld dat geen gedenkteken is in de zin van deze verordening geldt voor Gedeputeerde Staten een beginselplicht tot handhaving.

Artikel 4.95 Algemene regels gedenktekens

Een gedenkteken dient aan bepaalde vereisten te voldoen. Zo mag het gedenkteken geen gevaar opleveren voor weggebruikers, bijvoorbeeld door afleiding. Dat betekent onder meer dat geen kaarsen, glinsterende en fel gekleurde voorwerpen mogen worden aangebracht. Ook mag het gedenkteken omwille van de verkeersveiligheid niet aan wegmeubilair zoals lichtmasten, verkeersregelkasten, palen van verkeersborden en brugleuningen worden vastgemaakt. Naast de vereisten die gelden voor het plaatsen van een gedenkteken dient de aanvrager er rekening mee te houden dat de provincie het gedenkteken (in overleg met de aanvrager) zal verplaatsen of verwijderen indien dit in verband met (onderhouds)werkzaamheden aan de weg noodzakelijk is. Ook zal de provincie het gedenkteken in overleg met de aanvrager verwijderen indien er kennelijk geen behoefte meer is het te onderhouden of te handhaven, doch uiterlijk 10 jaar na datum van de melding.

Artikel 4.96 Maatwerkvoorschriften

In dit artikel is geregeld wanneer en waaraan maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld en wat dat betekent. Hiermee kan het bevoegd gezag voor concrete gevallen afwijken van algemene regels voor een activiteit, bijvoorbeeld bij onvoorziene situaties of lokale omstandigheden. Dit kan als er sprake is van een vergunning als vergunningvoorschrift en anders via een maatwerkbesluit.

Artikel 4.97 Informatieplicht ongewoon voorval

Dit artikel regelt dat Gedeputeerde Staten onverwijld dienen te worden geïnformeerd over een ongewoon voorval. Wat onder een ongewoon voorval wordt

verstaan staat in de bijlage van de Omgevingswet (begrippenlijst, onderdeel A). Bij een ongewoon voorval is snel optreden nodig. De uitvoerder van de activiteit waar het ongewoon voorval ontstaat is daar als eerste verantwoordelijk voor, zie afdeling 19.1 van de Omgevingswet.

Afdeling 4.10 Regionale luchthavens

Motivering vervallen aanvullende beperkingen gebieden Luchthavens

Algemeen
In 2009 is de provincie bevoegd gezag geworden over de ruimtelijke ordening en milieuruimte van de regionale luchtvaart. Sinds die datum zijn voor de regionale luchthavens Luchthavenbesluiten en Luchthavenregelingen vastgesteld door de provincie. Bij het vastleggen van ons beleid hiervoor was er ook sprake van een overgang naar een nieuwe manier van berekenen van geluidscontouren, de oude geluidsmaat Belastingeenheid Kleine Luchtvaart (hierna: BKL) werd omgezet in een nieuwe geluidsmaat de `Level day-evening-night` (hierna: Lden). De geluidscontouren binnen de Lden vielen echter ruim binnen de oude BKL-contouren. Bij het omzetten van de oude BIGNALvergunningen naar de luchthavenbesluiten is daarom destijds door de provincie gekozen om de BKL te blijven hanteren, voor zover deze buiten de 48 dB(A) Lden-geluidscontour valt. Vervolgens zijn er aanvullende beperkingengebieden vastgesteld opgelegd voor het oude BKL gebied. Dit betekent in de praktijk dat gemeenten gelet op artikel 12 Besluit burgerluchthavens en artikel 8.47, tweede lid, in samenhang met artikel 8.9, vijfde lid, Wet luchtvaart een verklaring van geen bezwaar (hierna: vvgb) moeten aanvragen aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland indien zij een nieuwe woning wilden vergunnen binnen deze aanvullende beperkingengebieden.

Voortschrijdend inzicht en aanpassen beleid
Nu, ruim tien jaar later, kijken we anders naar deze systematiek. Mede ingegeven vanuit de discussie met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over de ruimtelijke beperkingen rond Schiphol en de binnengekomen zienswijzen op de ontwerp Omgevingsverordening NH2020. Er is inmiddels geen samenhang meer in het aanwijzen van een dergelijk aanvullend beschermingsgebied, de wettelijk toegestane geluidbelasting en de regels die wij aan een vvgb verbinden. Reden waarom we het huidige beleid aanpassen.

Luchthaven Hilversum
De 47 BKL contour rond Hilversum valt ruim buiten de 48 Lden. Binnen deze geluidscontour gelden vanuit de Wet luchtvaart geen beperkingen. Door aan de 47 BKL contour dezelfde beperkingen te verbinden als aan de 56 dB(A) Lden contour wordt de ontwikkeling in de omgeving van de luchthaven bezien vanuit de geluidsbelasting onnodig beperkt.

Luchthaven Texel
Rond Texel overlapten de 47 BKL en de 48 Lden elkaar deels. Deels lagen de contouren anders. In de 48 lden contour gelden wettelijk geen aanvullende eisen, in de 47 BKL contour golden deze op grond van de verordening wel. Dit zorgde voor een ongelijke situatie in bescherming van de omgeving. In een gebied met minder geluidsbelasting golden strengere regels. Met het laten van vervallen van het aanvullende beperkingengebied de 47 Bkl contour is deze ongelijkheid hersteld.

Paragraaf 4.10.2 Luchthaven Hilversum

Artikel 4.100 Luchthavengebied Luchthaven Hilversum

Dit artikel beschrijft het luchthavengebied van vliegveld Hilversum. In het eerste lid wordt vastgelegd wat onder het luchthavengebied wordt verstaan. In het tweede lid worden de richting en de lengte van de start- en landingsbanen van de luchthaven beschreven. Luchthaven Hilversum heeft beschikking over drie start- en landingsbanen met parallel aan elke baan een zweefvliegbaan.

Artikel 4.101 Gebruik Luchthaven Hilversum

Dit artikel regelt welk soort verkeer toegestaan is op de luchthaven Hilversum. In het tweede lid zijn de grenswaarden vastgelegd die de gebruiksruimte van de luchthaven bepalen. Het derde lid beschrijft onder meer de openstellingstijden van de luchthaven.

Rapportage
Handhaving gebeurt op basis van gegevens die de exploitant aan Gedeputeerde Staten rapporteert. Bepalingen omtrent rapportage en handhaving zijn in het luchthavenbesluit niet meer nodig. Reden hiervoor is dat het handhavingsstelsel van de Wet luchtvaart van kracht is, dat is uitgewerkt in de Regeling burgerluchthavens. De eisen aan de rapportage zijn onder andere geregeld in de Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen. De exploitant houdt in een register bij zoals beschreven in artikel 14 van de Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen met daarin de op grond van dit artikel verplichte gegevens.
Binnen twee weken na het einde van elk kwartaal overlegt de exploitant een rapportage aan Gedeputeerde Staten over het gebruik van de luchthaven over de periode van het begin van het gebruiksjaar tot het einde van het kwartaal. De inhoud van de rapportage bevat in ieder geval de in artikel 14 uit de Regeling genoemde punten.

Artikel 4.102 Beperkingengebieden Luchthaven Hilversum

Dit artikel legt de wettelijk minimale beperkingengebieden vast voor luchthaven Hilversum. Op grond van artikel 8.47, tweede lid, juncto artikel 8.15, derde lid, van de Wet Luchtvaart mogen het luchthavengebied en het beperkingengebied elkaar niet overlappen. De beperkingen in de vastgestelde contouren en gebieden gelden daardoor alleen voor zover deze buiten het luchthavengebied liggen. Omdat de contour van 70 dB(A) L_{den} binnen het luchthavengebied valt, wordt deze contour niet als beperkingengebied vastgesteld. De beperkingen die binnen de vastgestelde contouren gelden, zijn vastgelegd in het Besluit burgerluchthavens.
Op basis van artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens dienen Provinciale Staten een afweging te maken over de ruimtelijke ontwikkeling in het gebied gelegen tussen de 56 en 48 dB(A) Lden-contour in relatie tot het gebruik van de luchthaven. Het Rijk stelt geen aanvullende beperkingen binnen deze contour. Ter plaatste spelen geen bijzondere lokale omstandigheden, die vragen om hiervan af te wijken. Daarom nemen wij voor dit gebied geen aanvullende beperkingen op.

Paragraaf 4.10.3 Luchthaven Texel

Artikel 4.103 Luchthavengebied luchthaven Texel

Dit artikel beschrijft het luchthavengebied van vliegveld Texel. In het eerste lid wordt vastgelegd wat onder het luchthavengebied wordt verstaan. In het tweede lid worden de richting en de lengte van de start- en landingsbanen van de luchthaven beschreven. Luchthaven Texel heeft beschikking over twee start- en landingsbanen en een landingsplaats voor helikopters.

Artikel 4.104 Gebruik Luchthaven Texel

Dit artikel regelt welk soort verkeer toegestaan is op de luchthaven Texel. In het tweede lid zijn de grenswaarden vastgelegd die de gebruiksruimte van de luchthaven bepalen. Het derde lid beschrijft onder meer de openstellingstijden van de luchthaven.

Rapportage
Handhaving gebeurt op basis van gegevens die de exploitant aan Gedeputeerde Staten rapporteert. Bepalingen omtrent rapportage en handhaving zijn in het luchthavenbesluit niet meer nodig. Reden hiervoor is dat het handhavingsstelsel van de Wet luchtvaart van kracht is, dat is uitgewerkt in de Regeling burgerluchthavens. De eisen aan de rapportage zijn onder andere geregeld in de Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen. De exploitant houdt in een register bij zoals beschreven in artikel 14 van de Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen met daarin de op grond van dit artikel verplichte gegevens.
Binnen twee weken na het einde van elk kwartaal overlegt de exploitant een rapportage aan Gedeputeerde Staten over het gebruik van de luchthaven over de periode van het begin van het gebruiksjaar tot het einde van het kwartaal. De inhoud van de rapportage bevat in ieder geval de in artikel 14 uit de Regeling genoemde punten.

Artikel 4.105 Beperkingengebieden luchthaven Texel

Dit artikel legt de wettelijk minimale beperkingengebieden vast voor luchthaven Texel. Op grond van artikel 8.47, tweede lid, juncto artikel 8.15, derde lid, van de Wet Luchtvaart mogen het luchthavengebied en het beperkingengebied elkaar niet overlappen. De beperkingen in de vastgestelde contouren en gebieden gelden daardoor alleen voor zover deze buiten het luchthavengebied liggen. Omdat de contour van 70 dB(A) L_{den} binnen het luchthavengebied valt, wordt deze contour niet als beperkingengebied vastgesteld. De beperkingen die binnen de vastgestelde contouren gelden, zijn vastgelegd in het Besluit burgerluchthavens.
Op basis van artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens dienen Provinciale Staten een afweging te maken over de ruimtelijke ontwikkeling in het gebied gelegen tussen de 56 en 48 dB(A) Lden-contour in relatie tot het gebruik van de luchthaven. Het Rijk stelt geen aanvullende beperkingen binnen deze contour. Ter plaatste spelen geen bijzondere lokale omstandigheden, die vragen om hiervan af te wijken. Daarom nemen wij voor dit gebied geen aanvullende beperkingen op.

Paragraaf 4.10.4 Luchthaven Loodswezen IJmuiden
Artikel 4.106 Luchthavengebied Loodswezen IJmuiden

Dit artikel beschrijft het luchthavengebied van helihaven Loodswezen IJmuiden. In het eerste lid wordt vastgelegd wat onder het luchthavengebied wordt verstaan. In het tweede lid wordt de landingsplaats voor helikopters op de helihaven beschreven.

Artikel 4.107 Gebruik Luchthaven Loodswezen IJmuiden

Dit artikel regelt welk soort verkeer toegestaan is op de helihaven Loodswezen IJmuiden. In het tweede lid zijn de grenswaarden vastgelegd die de gebruiksruimte van de luchthaven bepalen. Het derde lid beschrijft onder meer de openstellingstijden van de luchthaven. De bepaling in lid 3 onder d komt voort uit het feit dat er in de directe omgeving van de helihaven een windpark in ontwikkeling is, het Windpark Spuisluis. De voorbereiding van de bouw van dit windpark zal medio 2019 starten, verwacht wordt dat het windpark eind 2020 operationeel zal zijn. De realisatie van het windpark houdt in dat er vlak naast de aan- en uitvliegroute van de helihaven windturbines worden geplaatst. De aanwezigheid van een windturbine vlakbij (de aan- en uitvliegroute naar) een helihaven kan een risico vormen voor een veilige vluchtuitvoering. Achter een windturbine ontstaat een turbulentie-effect. De initiatiefnemer van het windpark en de exploitant van de helihaven zijn, in ambtelijke afstemming met o.a. de Inspectie Leefomgeving en Transport en de provincie, overeengekomen dat een stilstandsregeling zal worden afgesproken om de vliegveiligheid te borgen. De windturbines zullen worden stilgezet op het moment dat de helikopter wil vertrekken terwijl de windrichting en -snelheid zodanig zijn dat er een risico is voor de helikopter.

Rapportage
Handhaving gebeurt op basis van gegevens die de exploitant aan Gedeputeerde Staten rapporteert. Bepalingen omtrent rapportage en handhaving zijn in het luchthavenbesluit niet meer nodig. Reden hiervoor is dat het handhavingsstelsel van de Wet luchtvaart van kracht is, dat is uitgewerkt in de Regeling burgerluchthavens. De eisen aan de rapportage zijn onder andere geregeld in de Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen. De exploitant houdt in een register bij zoals beschreven in artikel 14 van de Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen met daarin de op grond van dit artikel verplichte gegevens.
Binnen twee weken na het einde van elk kwartaal overlegt de exploitant een rapportage aan Gedeputeerde Staten over het gebruik van de luchthaven over de periode van het begin van het gebruiksjaar tot het einde van het kwartaal. De inhoud van de rapportage bevat in ieder geval de in artikel 14 uit de Regeling genoemde punten.

Artikel 4.108 Beperkingengebieden Luchthaven Loodswezen IJmuiden

Dit artikel legt de wettelijk minimale beperkingengebieden vast voor helihaven Loodswezen IJmuiden. Op grond van artikel 8.47, tweede lid, juncto artikel 8.15, derde lid, van de Wet Luchtvaart mogen het luchthavengebied en het beperkingengebied elkaar niet overlappen. De beperkingen in de vastgestelde contouren en gebieden gelden daardoor alleen voor zover deze buiten het luchthavengebied liggen. Omdat de contour van 70 dB(A) L_{den} binnen het luchthavengebied valt, wordt deze contour niet als beperkingengebied vastgesteld. De beperkingen die binnen de vastgestelde contouren gelden, zijn vastgelegd in het Besluit burgerluchthavens.
Op basis van artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens dienen Provinciale Staten een afweging te maken over de ruimtelijke ontwikkeling in het gebied

gelegen tussen de 56 en 48 dB(A) Lden-contour in relatie tot het gebruik van de luchthaven. Het Rijk stelt geen aanvullende beperkingen binnen deze contour. Ter plaatste spelen geen bijzondere lokale omstandigheden, die vragen om hiervan af te wijken. Daarom nemen wij voor dit gebied geen aanvullende beperkingen op.

Paragraaf 4.10.5 Luchthaven Amsterdam Heliport

Artikel 4.109 Luchthavengebied Amsterdam Heliport

Dit artikel beschrijft het luchthavengebied van luchthaven Amsterdam Heliport. In het eerste lid wordt vastgelegd wat onder het luchthavengebied wordt verstaan. In het tweede lid worden de richting en de lengte van de start- en landingsbanen van de luchthaven beschreven.

Artikel 4.110 Gebruik Amsterdam Heliport

Dit artikel beschrijft de ligging en de grenswaarden van de handhavingspunten. Verder regelt dit artikel het soort verkeer dat wordt toegestaan op luchthaven Amsterdam Heliport. Naast vast aangewezen gebruikers kunnen ook derden-belanghebbenden die helikoptervluchten uitvoeren worden toegelaten. Als voorwaarde voor toelating wordt daarbij gehanteerd het criterium ‘maatschappelijk belang’, waaronder begrepen wordt vluchten ten behoeve van HEMS en de Luchtvaartpolitie.

Rapportage
Handhaving gebeurt op basis van gegevens die de exploitant aan Gedeputeerde Staten rapporteert. Bepalingen omtrent rapportage en handhaving zijn in het luchthavenbesluit niet meer nodig. Reden hiervoor is dat het handhavingsstelsel van de Wet luchtvaart van kracht is, dat is uitgewerkt in de Regeling burgerluchthavens. De eisen aan de rapportage zijn onder andere geregeld in de Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen. De exploitant houdt in een register bij zoals beschreven in artikel 14 van de Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen met daarin de op grond van dit artikel verplichte gegevens.
Binnen twee weken na het einde van elk kwartaal overlegt de exploitant een rapportage aan Gedeputeerde Staten over het gebruik van de luchthaven over de periode van het begin van het gebruiksjaar tot het einde van het kwartaal. De inhoud van de rapportage bevat in ieder geval de in artikel 14 uit de Regeling genoemde punten.

Artikel 4.111 Beperkingengebieden Amsterdam Heliport

Dit artikel legt de wettelijk minimale beperkingengebieden vast voor luchthaven Amsterdam Heliport. Op grond van artikel 8.47, tweede lid, juncto artikel 8.15, derde lid, van de Wet Luchtvaart mogen het luchthavengebied en het beperkingengebied elkaar niet overlappen. De beperkingen in de vastgestelde contouren en gebieden gelden daardoor alleen voor zover deze buiten het luchthavengebied liggen. Omdat de contour van 70 dB(A) L_{den} binnen het luchthavengebied valt, wordt deze contour niet als beperkingengebied vastgesteld. De beperkingen die binnen de vastgestelde contouren gelden, zijn vastgelegd in het Besluit burgerluchthavens.

Provinciale Staten willen de exploitant de mogelijkheid bieden om aan te tonen dat het aantal vliegbewegingen die waren toegestaan binnen de BIGNAL beschikking mogelijk zijn zonder dat hierdoor significant negatieve effecten worden veroorzaakt op Natura 2000. Hiervoor is een periode van 5 jaar voorzien. Om te voorkomen dat in deze periode nieuwe geluidsgevoelige of kwetsbare functies worden gerealiseerd binnen de beperkingengebieden die zouden behoren bij het aantal vliegbewegingen op grond van deze BIGNAL beschikking (maximaal 22.500), is er voor gekozen de beperkingengebieden te baseren op dit nog niet toegestane aantal van 22.500. Indien na een periode van 5 jaar geen zicht is op het omzetten van deze reservering naar een rechtstreeks recht, dan kunnen Provinciale Staten de begrenzing van de beperkingengebieden aanpassen aan de toegestane vliegbewegingen (8.820).

Het totaal aantal vliegbewegingen is beperkt (8820 in plaats van 22.500 vliegbewegingen) tot een aantal waarbij deze effecten op Natura 2000 zijn uitgesloten. Dit betekent dat op een gebied een aantal beperkingen blijven bestaan die niet strikt noodzakelijk zijn gelet op het toegestane aantal vliegbewegingen. Hiermee wordt voorkomen dat uitbreiding van het aantal vliegbewegingen tot het oorspronkelijk vergunde aantal onmogelijk wordt gemaakt doordat inmiddels nieuwe geluidsgevoelige of kwetsbare functies zijn gebouwd.

Op basis van artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens dienen Provinciale Staten een afweging te maken over de ruimtelijke ontwikkeling in het gebied gelegen tussen de 56 en 48 dB(A) Lden-contour in relatie tot het gebruik van de luchthaven. De 48 dB(A)-contour van de helihaven wordt kleiner dan in de huidige vergunde situatie. Omdat in de huidige situatie ook geen beperkingen zijn opgenomen, nemen wij voor dit gebied geen aanvullende beperkingen op.

Afdeling 4.11 Open bodemenergiesystemen

In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Dat betreft onder meer water en ontwikkelingen in de ondergrond. Randvoorwaarde is dat overal wordt voldaan aan de wettelijke basiskwaliteit voor een gezonde en veilige leefomgeving voor mens, plant en dier. Daarnaast wordt deels uitwerking gegeven aan ontwikkelprincipe 4: bij nieuwe ontwikkelingen worden de effecten op de ondergrond meegewogen. Dit ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater, mede voor de drinkwaterwinning.

Artikel 4.115 Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesystemen

De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en onttrekkingen van meer dan 150.000 m^3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m^3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.115 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldingsplicht en op grond van Artikel 4.116 een informatieplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningvoorwaarden kan dit worden voorkomen.

Artikel 4.116 Informatieplicht

Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Hoewel het streven van de provincie er op is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze informatieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze informatieplicht verstrekt moeten worden, sluiten aan bij de indieningsvereisten zoals opgenomen in Bijlage 10 bij de verordening voor een aanvraag omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit open bodemenergiesystemen. De artikelen sluiten aan bij de regels die golden voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van het Waterbesluit en de Waterregeling.

Afdeling 4.12 Grondwaterverontreiniging
Artikel 4.117 Informatieplicht toevalsvondst

Dit artikel heeft betrekking op een zogenoemde toevalsvondst die zich mogelijk onaanvaardbaar kan verspreiden in het grondwater. Afgelopen decennia zijn deze verontreinigingen in principe allemaal in beeld gebracht. Als criterium hiervoor is een volume van 6.000 m^3 als indicatiewaarde gebruikt. Leidraad daarbij vormde de 'Circulaire Bodemsanering 2013' (Staatscourant nr. 16675).
Als een toevalsvondst wordt gedaan, moeten Gedeputeerde Staten in overleg met de betreffende gemeente bepalen of, op welke wijze, wanneer en door wie maatregelen moeten worden getroffen. Als een maatregel moet worden getroffen zal deze worden opgenomen in het regionaal waterprogramma dat de provincie vaststelt. Gemeenten zullen naar verwachting grondwaterproblemen die ontstaan vanuit de bodem, veelal als eerste signaleren. Als dat zich voordoet, moeten zij op grond van dit artikel de provincie direct informeren. In zoverre is dit een concretisering van het bepaalde in artikel 2.2 van de Omgevingswet.
Het artikel vormt een aanvulling op afdeling 19.2a van de Omgevingswet (Toevalsvondst van verontreiniging op of in de bodem). Die afdeling is van toepassing als bij een toevalsvondst onmiddellijk tijdelijke beschermingsmaatregelen noodzakelijk zijn om onaanvaardbare risico's voor degezondheid als gevolg van directe of indirecte blootstelling aan verontreiniging op of in de bodem te voorkomen of te beperken. Het artikel heeft een ruimer toepassingsbereik omdat het ziet op de toevalsvondst van grondwaterverontreinigingen met een mogelijk onaanvaardbaar verspreidingsrisico. De strekking is daarentegen minder ruim dan die van afdeling 19.2a van de Omgevingswet, omdat het alleen een informatieplicht oplegt aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar de toevalsvondst is gedaan.

Artikel 4.118 Informatieplicht bij sanering historische gevallen van verontreiniging

Deze bepaling heeft betrekking op historische bodemverontreinigingen, waarover in het verleden een saneringsbesluit is genomen. Het gaat hier onder meer om gevallen van ernstige verontreiniging, waarvan sanering niet spoedeisend was. Daadwerkelijke sanering van dit soort gevallen vindt pas plaats als een nieuwe ontwikkeling, zoals bouwactiviteit of herinrichting, daartoe aanleiding geeft. Als bij het saneren blijkt dat zich een mogelijk onaanvaardbaar verspreidingsrisico voordoet, moet degene die saneert terstond Gedeputeerde Staten informeren.

Artikel 4.119 Rapportageplicht grote gemeenten over aanpak van historische gevallen

Dit artikel heeft als doel om goed overzicht te houden op de maatregelen die worden uitgevoerd ten aanzien van historische gevallen van bodemverontreiniging met een onaanvaardbaar verspreidingsrisico. Vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet was de zorg voor alle bodemverontreinigingen (in bodem en grondwater) in de gemeenten Alkmaar, Amsterdam, Haarlem en Zaanstad een taak van deze gemeenten. Deze gemeenten blijven na het in werkingtreden van de Omgevingswet verantwoordelijk voor de verontreinigingen waar zij beschikkingen over hebben afgegeven. De gemeenten verstrekken jaarlijks informatie aan Gedeputeerde Staten over de voortgang van de aanpak van verontreinigingen met een onaanvaardbaar verspreidingsrisico. Met behulp van deze informatie kunnen Gedeputeerde Staten aan hun verplichting voldoen om via het landelijke KRW portaal jaarlijks te rapporteren over de toestand van de grondwaterlichamen en het uitvoeren van maatregelen.

Artikel 4.120 Uitsluitend recht Afvalzorg Bodemservice BV

De provincie heeft dit alleenrecht al in 2009 in de provincie milieu verordening toegekend aan Afvalzorg Bodemservice BV voor de uitvoering van nazorg van gestoten stortplaatsen binnen de Wet milieubeheer. Provincie heeft in 2015 besloten om wederom voor deze taak een raamovereenkomst aan te gaan. Op 28 oktober 2015 is de provincie binnen de Europese aanbestedingsregels een raamovereenkomst nazorg aangegaan met Afvalzorg Bodemservice BV met een looptijd van 5 jaar met een optie tot verlengen. Najaar 2020 is overeenkomst met 5 jaar verlengd met een addendum op de overeenkomst uit 2015. Om deze reden is het alleenrecht ook opgenomen in de omgevingsverordening.

Afdeling 4.13 Zwemwater
Artikel 4.123 Aanwijzen houder zwemlocatie

De zwemlocaties worden beheerd door gemeenten, recreatieschappen, ondernemers, verenigingen of grondeigenaren. Het is voor de veiligheid van zwemmers van belang dat het beheer en het onderhoud op de zwemlocaties gewaarborgd is. Daarvoor is het noodzakelijk om voor elke zwemlocatie een houder aan te wijzen.

Artikel 4.124 Verplichtingen houder zwemlocatie

Artikel 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving draagt Gedeputeerde Staten op om voor aanvang van het zwemseizoen op de aangewezen zwemlocaties een veiligheidsonderzoek uit te (laten) voeren. Artikel 3.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving draagt aan waterbeheerders op om een zwemwaterprofiel, zoals bedoeld in artikel 6 van de Zwemwaterrichtlijn, op te stellen en actueel te houden.

Uit het veiligheidsonderzoek en het zwemwaterprofiel volgen maatregelen en aanbevelingen voor het (dagelijks) beheer van de locatie. Teneinde de hygiëne en veiligheid van bezoekers van een zwemlocatie te waarborgen dienen locatiehouders deze maatregelen en aanbevelingen uit te (laten) voeren, voor zover dit redelijkerwijs van hen mag worden verwacht. Houders van zwemlocaties hadden dergelijke verplichtingen ook al vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet op basis van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden.

Maatregelen die vallen onder de taken van de locatiehouder kunnen bijvoorbeeld zijn: het plaatsen van toiletten en prullenbakken, het instellen van een hondenverbod, het verwijderen van vogelpoep, het egaliseren van het onderwatertalud, het verwijderen van afval uit het water of van voorwerpen waaraan zwemmers zich kunnen verwonden en het aanbrengen van drijflijnen of andere markeringen om potentiële gevaren kenbaar te maken.

De bepaling over het plaatsen van borden is nodig om bezoekers adequaat en snel te kunnen informeren over risico's door aanwezigheid van blauwalgen of bacteriën. Gedurende het zwemseizoen worden de waarden hiervan periodiek gemeten door de waterbeheerder. De meetresultaten kunnen aanleiding zijn voor een tijdelijke waarschuwing, een negatief zwemadvies of een zwemverbod. Deze bevoegdheid is gegeven in artikel 2.38 van de Omgevingswet. De provincie zorgt ervoor dat hiervoor borden op de zwemlocatie aanwezig zijn, die vervolgens door de houder van een zwemlocatie worden geplaatst. In de bijzondere situatie van een zwemverbod plaatst de provincie de borden zelf.

Bij de genoemde onverwachte situaties moet worden gedacht aan verontreiniging van het water of een vermoeden daarvan, bijvoorbeeld door een verontrustende verandering van geur of kleur van het water. In die situaties moet worden beoordeeld of een waarschuwing, negatief zwemadvies of zwemverbod noodzakelijk is. Daarvoor kunnen specifieke metingen door de waterbeheerder nodig zijn.

Artikel 4.125 Maatwerkvoorschriften

De verplichtingen voor de locatiehouder zijn algemeen geformuleerd. Het ligt in de lijn van de verwachting dat het voor de locatiehouder doorgaans duidelijk is welke maatregelen hij moet nemen in het belang van de veiligheid van de zwemlocatie en van de gezondheid van bezoekers. Voor het geval hierover onduidelijkheid bestaat, is de bevoegdheid voor Gedeputeerde Staten gecreëerd om over deze maatregelen maatwerkvoorschriften op te stellen.

Hoofdstuk 5 Omgevingswaarden

Afdeling 5.1 Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen

Op grond van artikel 2.13 van de Omgevingswet worden in dit artikel de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen vastgesteld. Volgens de Omgevingswet moeten in de provinciale verordening omgevingswaarden veiligheid worden vastgesteld voor regionale keringen die in beheer zijn bij de waterschappen. Voor primaire keringen en andere keringen die in beheer zijn bij het Rijk worden door het Rijk omgevingswaarden veiligheid vastgesteld.

Werkingsgebieden regionale waterkeringen
De werkingsgebieden regionale waterkeringen worden in deze verordening gebruiktvoor de vaststelling van de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen (artikel 5.3) en voor instructieregels aan gemeenten (Artikel 6.85). Het werkingsgebied zoals opgenomen in deze verordeningis specifiek bedoeld voor deze regels in deze verordening. De begrenzing en ligging van deze werkingsgebieden is gebaseerd op informatie van de betrokken waterschappen. Deze zal in veruit de meeste gevallen overeenstemmen met de legger van het betreffende waterschap. Deze legger heeft echter zijn eigen juridische grondslag op grond van artikel 2.39 van de Omgevingswet. Het is van belang om voor de ligging van een regionale waterkering ook altijd de legger van het betrokken waterschap te raadplegen. Afhankelijk van de juridische context zal in veel gevallen de informatie uit de legger doorslaggevend zijn.

Artikel 5.2 Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen

In dit artikel is vastgelegd wat de gewenste veiligheidsnorm is van de regionale waterkeringen. Voor de norm wordt gebruik gemaakt van de systematiek van het IPO. De veiligheidsnorm is de gemiddelde overschrijdingskans per jaar en is een norm op basis van de verwachte economische schade die kan optreden als de waterkering faalt. De regionale waterkeringen zijn in vijf klassen ingedeeld, oplopend van een overschrijdingskans van 1/10 per jaar (klasse I) tot een overschrijdingskans van 1/1.000 per jaar (klasse V).
Door het stellen van deze veiligheidsnormen geeft de provincie richting aan de taken van de waterschappen, te weten de waterstaatkundige verzorging van diens beheergebied. Het waterschap moet het watersysteem zo inrichten en beheren dat het voldoet aan de in deze verordening gestelde omgevingswaarden (veiligheidsnormen).
Het tijdstip, waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de omgevingswaarde, is door Gedeputeerde Staten vastgelegd in het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022. Voor die tijdstippen gelden via dit Delegatiebesluit dezelfde uitgangspunten als in het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014.
Van deze tijdstippen kan worden afgeweken als het waterschapsbestuur aan Gedeputeerde Staten gemotiveerd verzoeken tot wijziging van het tijdstip. Het verzoek moet dan voldoen aan de onder lid 4 genoemde omstandigheden.

Artikel 5.3 Technische leidraad en voorschriften veiligheid regionale waterkeringen

De veiligheidsnorm zoals bepaald in artikel 5.2 wordt uitgewerkt door voorschriften voor de toetsing enerzijds en anderzijds in de vorm van een technische leidraad voor het ontwerp van regionale waterkeringen. Omdat het hierbij om een uitwerking van de veiligheidsnorm gaat, is de bevoegdheid tot vaststelling in handen van Gedeputeerde Staten gelegd. Om te bereiken dat de toetsing van de actuele veiligheidssituatie door de beheerders op uniforme wijze tot stand komt, hebben de daarvoor gestelde regels een bindend karakter.
Wat betreft het ontwerp van de regionale keringen hebben de regels van de technische leidraad het karakter van een richtlijn. Dat betekent dat de beheerder ruimte heeft om in verband met specifieke plaatselijke omstandigheden af te wijken. Een afwijking kan bijvoorbeeld wenselijk zijn om voor de langere termijn een optimum te realiseren tussen aanleg- en onderhoudskosten.

Afdeling 5.2 Omgevingswaarden voor wateroverlast

Artikel 5.5 Omgevingswaarden wateroverlast

Op grond van artikel 2.13 van de Omgevingswet moeten bij omgevingsverordening met het oog op de bergings-en afvoercapaciteit waaropde regionale wateren moeten zijn ingericht, normen worden gesteld met betrekking tot de gemiddelde overstromingskans per jaar. In dit artikel wordt daarin voorzien. In deze verordening worden normen gegeven waarbij de kans op wateroverlast als gevolg van grote hoeveelheden neerslag is gerelateerdaan de economische waarde van landgebruik en de te verwachten schade bij wateroverlast. De normen drukken de gemiddeld toelaatbaar geachte kans op overstroming uit ofwel het wenselijk geachte beschermingsniveau. De normering bakent de zorgplicht af die de waterbeheerder heeft op het vlak van het voorkomen, dan wel beperken van ontoelaatbare wateroverlast door inundatie vanuit oppervlaktewater tengevolge van neerslag en geeft daarmee helderheid voor de burgers en de bedrijven

over het restrisico en hun eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van roerende en onroerende zaken. De in deze verordening vastgelegde normen moeten worden gezien als een minimum norm. Het staat het waterschap vrij ook een hogere norm te hanteren. De normen in de verordening zijn voor het waterschap het vertrekpunt bij de voorbereiding van waterhuishoudkundige en ruimtelijke maatregelen gericht op het op orde brengen van de regionale watersystemen.

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) van 2003 zijn werknormen opgenomen die voor de verschillende vormen van landgebruik de gemiddeld toelaatbaar geachte kans op overstroming ofwel het wenselijk geachte beschermingsniveauuitdrukken. De vormen van landgebruik die daarbij worden onderscheiden zijn grasland, akkerbouw, hoogwaardige land- en tuinbouw, glastuinbouw en bebouwd gebied. De afspraken die gemaakt zijn in het NBW van 2003 om de kans op wateroverlast vanuit het oppervlaktewatersysteem aan te pakken op basis van generieke normen voor verschillende vormen van landgebruik, bestaan uit een statistisch bepaalde kans dat wateroverlast vanuit het oppervlaktewatersysteem optreedt. De werknormen uit het NBW zijn in 2008 overgenomen in het toen geldende artikel van de verordening, bij het bepalen van het beschermingsniveau voor de verschillende vormen van landgebruik binnen het waterschapsgebied. De huidige normen zijn geldig tot en met 2027. Met de waterschappen zal worden nagegaan of beleidsdoelen die om vernatting vragen (bodemdaling en weidevogelbeheer) en andere ontwikkelingen die de kans op wateroverlast vergroten (klimaatverandering, verstedelijking) leiden tot herziening van de normen om beter rekening te kunnen houden met deze ontwikkelingen.

De opgave in het watersysteem van Hollands Noorderkwartier is bepaald op basis van het KNMI'06 klimaatscenario G zoals dat in het NBW actueel uit 2008 is afgesproken. Ten aanzien van het grondgebruik is daarbij uitgegaan van de LGN5. Uitgangspunt van HHNK is, dat bij ruimtelijke ontwikkelingen het principe van klimaat neutrale ontwikkeling wordt toegepast. Ruimtelijke ontwikkelingen en veranderingen in grondgebruik leiden daarmee niet tot een aanvullende opgave voor de waterbeheerder. Het programma met maatregelen dat voortkwam uit de toetsing aan het NBW actueel is inmiddels vrijwel geheel afgerond. Daarmee is dan een basisbeschermingsniveau tegen wateroverlast gerealiseerd. In 2017 is HHNK een watersysteemanalyse gestart op basis van het klimaatscenario 2014 en de meest recente landgebruikskaarten. Inzichten uit de watersysteemanalyse worden conform het Deltaprogramma ingebracht in het proces van Ruimtelijke Adaptatie. In dat kader wordt een klimaatambitie bepaald en in uitvoeringsprogramma's vastgelegd hoe wordt omgegaan met autonome verslechtering door klimaatverandering. Het proces van ruimtelijke adaptatie is een cyclisch proces en wordt in de toekomst herhaald. Daarbij worden dan steeds de nieuwste klimaatinzichten en gegevens over grondgebruik toegepast.

De bepaling van de wateroverlastopgaven in het watersysteem van Rijnland en Amstel, Gooi en Vecht loopt samen met het opstellen van watergebiedsplannen ter actualisatie van peilbesluiten op basis van het dan geldende klimaatscenario. In de praktijk blijkt dat inmiddels het overgrote deel van het grondgebied van onze provincie voldoet aan de normen. Om het laatste deel van het beheersgebied (enkele hectares) op orde te brengen, zijn vaak kostbare op zichzelf staande maatregelen nodig. Het is beter om die maatregelen als meekoppelkansen mee te nemen met andere maatregelen, waardoor de kosteneffectiviteit groter wordt. Om die reden zijn mogelijkheden gecreëerd om af te wijken van de normen.

Afdeling 5.3 Omgevingswaarden geluidproductie

Artikel 5.7 Geluidproductieplafonds provinciale wegen

Provincies moeten in hun omgevingsverordening wegen aanwijzen waarvoor geluidproductieplafonds worden vastgesteld. Het vaststellen van geluidproductieplafonds is verplicht langs provinciale wegen met een verkeersintensiteit van meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal (gemiddeld over een kalenderjaar). Dit is geregeld in artikel 7.10a van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Alle openbare wegen in beheer van de provincie Noord-Holland hebben een verkeersintensiteit van meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal. Al deze wegen worden dan ook aangewezen in Artikel 5.7.
Volgens het tweede lid is Gedeputeerde Staten gedelegeerd om de geluidproductieplafonds vast te stellen.

Artikel 5.8 Geluidproductieplafonds industrieterreinen

Artikel 2.12a van de Omgevingswet bevat de mogelijkheid om op provinciaal niveau omgevingswaarden voor geluidproductie op industrieterreinen vast te stellen, indien dit nodig is op grond van een provinciaal belang en het niet doelmatig en doeltreffend is dit op gemeentelijk niveau te doen. Dit betreft voor de praktijk een voortzetting van de bevoegdheid op grond van de Wet geluidhinder om zogenoemde industrieterreinen van regionaal belang aan te wijzen. De provincie Noord-Holland kiest ervoor om de 5 industrieterreinen die reeds onder de Wet geluidhinder waren aangewezen ook onder de Omgevingswet aan te wijzen. Het aspect geluidproductie wordt daarmee op provinciaal niveau gereguleerd. Dit is dus een continuering van de bestaande praktijk. Het betreft de volgende industrieterreinen:

- Westpoort, gemeente Amsterdam;
- Achtersluispolder - Westerspoor-Zuid, gemeente Zaandam;
- IJmond, gemeenten Beverwijk en Velsen;
- De Pijp, gemeente Beverwijk;
- Schiphol-oost, gemeente Haarlemmermeer.

De genoemde terreinen vormen samen het Noordzeekanaalgebied (NZKG) en Schiphol. Het gaat hier om terreinen met een economische functie die de gemeentelijke belangen duidelijk overschrijden. Daarnaast hebben de terreinen een grote onderlinge samenhang en liggen de terreinen in meerdere gemeenten. De aanwijzing biedt Gedeputeerde Staten mogelijkheden om regie te voeren op het gebied van geluidproductie industrie, gericht op het bereiken van een goed evenwicht tussen bedrijfsontwikkeling, woningbouw en milieuaspecten vooral waar het gaat om bovenregionale effecten.

Hoofdstuk 6 Instructieregels

Afdeling 6.1 Programma's

Paragraaf 6.1.1 Waterprogramma's

Artikel 6.1 Waterbeheerprogramma

Deze bepaling heeft betrekking op de inhoud van het waterbeheerprogramma van de waterschappen. Provinciale Staten stellen het regionale waterprogramma vast. De waterschappen houden hier rekening mee bij het opstellen van hun waterbeheerprogramma. Dit is de waarborg dat het uitvoeringsgerichte beheerprogramma goed wordt ingebed in het breder afgewogen regionale waterprogramma. Het waterbeheerprogramma bevat, op de schaal van het waterschap, een uitwerking van de strategische doelen die de provincie in haar regionaal waterprogramma heeft geformuleerd. De uitwerking bevat ten minste een raming van de kosten die nodig zijn om de maatregelen in de programmaperiode te realiseren.

Paragraaf 6.1.2 Beheerplannen Natura 2000

Artikel 2.23 van de Omgevingswet bevat de grondslag om instructieregels vast te stellen over programma's, waaronder het beheerplan voor een Natura 2000-gebieden. Deze paragaaf is hiervoor gereserveerd.

Paragraaf 6.1.3 Faunabeheer

Dit artikel geeft aan wanneer de regels uit deze paragraaf van toepassing zijn.

Artikel 6.2 Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt waarop de regels uit deze paragraaf van toepassing zijn, namelijk op het faunabeheerplan en de faunabeheereenheid.

Artikel 6.3 Inhoud, reikwijdte en geldigheidsduur faunabeheerplan

Artikel 8.1, derde lid, van de Omgevingswet stelt dat bij omgevingsverordening nadere regels worden gesteld over faunabeheereenheden en faunabeheerplannen. In dit artikel staan nadere regels ten aanzien van de doelstelling, reikwijdte en geldingsduur van faunabeheerplannen.

Artikel 6.4 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen

Artikel 8.1, derde lid, van de Omgevingswet stelt dat bij omgevingsverordening nadere regels worden gesteld over faunabeheereenheden en faunabeheerplannen. In dit artikel staan algemene eisen aan een faunabeheerplan. In het eerste lid zijn twee algemene eisen gesteld aan het werkingsgebied van een faunabeheerplan. In het tweede lid zijn kwaliteitseisen opgenomen die moeten garanderen dat een faunabeheerplan altijd op een heldere en logische manier is opgebouwd, met herleidbare, vastgestelde en kloppende gegevens, leidend tot een deugdelijke lijn van argumentatie en gevolgtrekkingen. Het is van groot belang dat bij het opstellen van een faunabeheerplan gebruik wordt gemaakt van zoveel mogelijk beschikbare en actuele wetenschappelijke data, relevante jurisprudentie en recente telgegevens, die zijn gebaseerd op een vastgesteld telprotocol. Het is vervolgens cruciaal dat deze data in het faunabeheerplan overeenstemmen met geciteerde bronnen en op de juiste manier worden geïnterpreteerd en gestructureerd, om te komen tot een heldere, doorwrochte en empirische argumentatielijn ten aanzien van onder meer de staat van instandhouding, de populatieontwikkeling van soorten en het al dan niet toepasbaar zijn van redelijke alternatieven. Daarnaast dient een faunabeheerplan het advies te bevatten van een dierenwelzijnsorganisatie, zoals bedoeld in artikel 2.12, derde lid, van de Omgevingsverordening, ingeval zij dit schriftelijk hebben ingebracht na consultatie door de faunabeheereenheid. Van de reacties wordt een verslag gemaakt waarin in ieder geval de inhoudelijke reactie en welke weerslag dit heeft gekregen in het faunabeheerplan zijn opgenomen. Het verslag maakt als bijlage deel uit van het faunabeheerplan. Bij beoordeling van het faunabeheerplan door zowel de provincie als bevoegd orgaan, als bij beoordeling van eventuele beroepszaken door een rechter, vindt toetsing –conform de bedoeling van de wetgever plaats conform een standaard die vergelijkbaar is met die waaraan wetenschappelijke werken dienen te voldoen.

Artikel 6.5 Eisen aan een faunabeheerplan – duurzaam beheer van populaties

Artikel 8.1, derde lid, van de Omgevingswet stelt dat bij omgevingsverordening nadere regels worden gesteld over faunabeheereenheden en faunabeheerplannen. In dit artikel staan eisen aan een faunabeheerplan als het gaat om duurzaam beheer van populaties. Wanneer wettelijke belangen worden geschaad kunnen populaties in het wild levende dieren worden beperkt in hun omvang met het oogmerk om schade te reduceren en tegelijkertijd de instandhouding van de desbetreffende soort te waarborgen. In een faunabeheerplan dient een beschrijving te staan van de noodzaak tot duurzaam beheer van dierpopulaties. Daarnaast is het van belang dat het faunabeheerplan in het kader van duurzaam beheer van dierpopulaties wordt onderbouwd middels gevalideerde en relevante kwantitatieve gegevens. Een faunabeheerplan bevat tevens een gedegen beschrijving van de wijze waarop de coördinatie en uitvoering zal plaatsvinden.

Artikel 6.6 Eisen aan een faunabeheerplan - bestrijding van schade

Artikel 8.1, derde lid, van de Omgevingswet stelt dat bij omgevingsverordening nadere regels worden gesteld over faunabeheereenheden en faunabeheerplannen. In dit artikel staan eisen aan een faunabeheerplan als het gaat om schadebestrijding. In een faunabeheerplan dient een beschrijving te staan van de noodzaak tot schadebestrijding. Daarnaast is het van belang dat het faunabeheerplan in het kader van schadebestrijding wordt onderbouwd middels gevalideerde en relevante kwantitatieve gegevens. Een faunabeheerplan bevat tevens een gedegen beschrijving van de wijze waarop de coördinatie en uitvoering zal plaatsvinden, zoals adequate en doeltreffende maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade aangericht door in het wild levende dieren.

Artikel 6.7 Eisen aan een faunabeheerplan – uitoefening jacht

Ingevolge artikel 8.1, derde lid, van de Omgevingswet gaan faunabeheerplannen onder meer over de uitoefening van de jacht en dienen bij omgevingsverordening nadere regels te worden gesteld over faunabeheerplannen. Dit artikel stelt hieromtrent enkele regels. Voor de uitoefening van de jacht fungeert het faunabeheerplan als koepel. Het is aan de grondgebruikers om binnen het kader van het faunabeheerplan te bepalen wat aan schadebestrijding nodig is en op welke wijze de jacht daarin een rol speelt. Op basis van de Omgevingswet zijn jagers verplicht afschotgegevens te overleggen en op grond van dit artikel verstrekken zij gegevens over bijvoorbeeld wildtrends. Afschotgegevens worden jaarlijks verstrekt via het jaarverslag. In het aan Gedeputeerde Staten ter goedkeuring voor te leggen faunabeheerplan worden deze gegevens vervolgens voor de looptijd van het vorige faunabeheerplan, zijnde de zes voorgaande jaren, geaggregeerd tot een totaalrapportage.

Artikel 6.8 Uitzonderingsbepaling

In uitzonderlijke situaties kunnen Gedeputeerde Staten bepalen dat kan worden afgeweken van de bepalingen van deze paragraaf.

Paragraaf 6.1.4 Actieprogramma geluid

Artikel 2.23 van de Omgevingswet bevat de grondslag om instructieregels vast te stellen over programma's, waaronder het actieprogramma geluid. Deze paragaaf is hiervoor gereserveerd.

Afdeling 6.2 Omgevingsplannen

Deze afdeling bevat de instructieregels voor de gemeentelijke omgevingsplannen. Op grond van artikel 5.21, tweede lid, van de Omgevingswet en artikel 8.0b van het Besluit kwaliteit leefomgeving gelden deze deze instructieregels ook als beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Paragraaf 6.2.1 Algemeen

Artikel 6.9 Uitvoeringstermijn

Dit artikel is gereserveerd voor een algemene verwerkingstermijn voor gemeenten bij het verwerken van nieuwe of gewijzigde instructieregels in het omgevingsplan. Onder de provinciale ruimtelijke verordening (PRV) gold hiervoor een termijn van 10 jaar (artikel 44 PRV (oud)). De komende jaren hebben gemeenten echter te maken met het ombouwen van de bestaande bestemmingsplannen en gemeentelijke verordeningen tot een omgevingsplan dat helemaal voldoet aan de Omgevingswet. Hiervoor geldt op grond van de Invoeringswet Omgevingswet een termijn tot eind 2029. In de Omgevingsverordening NH2020 (artikel 13.5 OVNH2020) werd daarom aangesloten op deze termijn in de Invoeringswet. Dit herhalen van de termijn uit de Invoeringswet is voor deze verordening die gaat gelden onder de Omgevingswet niet nodig.

In de overgangsperiode zal op provinciaal niveau geen algemene verwerkingstermijn gelden. Dit zou namelijk kunnen leiden tot een onnodige doorkruising van het overgangsrecht op Rijksniveau. Indien nieuwe of gewijzigde instructieregels de komende periode een direct effect moeten hebben, kan daarvoor gebruik worden gemaakt van een voorbereidingsbesluit. Na de overgangsperiode zal worden bezien of een nieuwe algemene verwerkingstermijn wenselijk is.

Artikel 6.10 Bestaande situaties

In de instructieregels voor omgevingsplannen wordt genuanceerd omgegaan met de bestaande belangen verbonden aan al aanwezige bebouwing en activiteiten. In veel gevallen is daarbij sprake van zogenoemde eerbiedigende werking, waarbij de instructieregel alleen werkt voor nieuwe situaties. In andere gevallen is het de bedoeling dat de instructieregel ook voor bestaande situaties gaat gelden.

Voor de werking van de instructieregels is het dus van belang wat onder aanwezig en bestaand wordt verstaan. In de instructieregels wordt daarvoor gebruik gemaakt van de zinsnede "rechtmatig aanwezig" en van het begrip "bestaand". Onder rechtmatig aanwezig wordt daarbij verstaan: feitelijk en legaal aanwezig. Het begrip bestaand is ruimer, omdat hier ook situaties worden verstaan die niet feitelijk en legaal aanwezig zijn maar wel expliciet zijn toegestaan. Deze situaties zijn onder b en c benoemd.

Met lid 2 bieden we de ruimte om bebouwing waarop lid 1 van toepassing is opnieuw toe te staan middels een omgevingsvergunning of een omgevingsplan.

Artikel 6.11 Ontheffingsbevoegdheid

Deze ontheffingsbevoegdheid is gebaseerd op artikel 2.32, eerste lid, van de Omgevingswet. Kern van deze regeling is dat in bijzondere gevallen het onverkort toepassen van de provinciale regels kan leiden tot een onevenredig nadeel bij de verwezenlijking van gemeentelijk beleid. Zie ook het criterium in artikel 2.32, vijfde lid, van de Omgevingswet. Zoals toegelicht in de algemene toelichting van Afdeling 6.2 is deze regeling ook van toepassing op omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

De ontheffing is altijd gekoppeld aan een omgevingsplan. Participatie over het gemeentelijk project vindt plaats in het kader van de gemeentelijke procedure.

Om te voorkomen dat een ontheffing blijft bestaan, zonder dat er sprake is van een gemeentelijk besluit om het project mogelijk te maken binnen een redelijke termijn, is in lid 4 geregeld dat de ontheffing komt te vervallen indien niet binnen 2 jaar een omgevingsplan is vastgesteld.

Paragraaf 6.2.2 Stedelijke functies

In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen om vraag en aanbod van woon- en werklocaties kwantitatief en kwalitatief beter met elkaar in overeenstemming te brengen. In de beweging Metropool in ontwikkeling staan grote opgaven beschreven. Een zorgvuldig gebruik en verdeling van de schaarse ruimte is van belang. Gekozen is voor het behouden van het metropolitane landschap, maar met toevoeging of verandering van functies. En om het landschap te sparen, is in de Omgevingsvisie gekozen voor verdichting van de bestaande kernen. In de beweging Sterke kernen, sterke regio’s wordt het belang van krachtige centrumsteden van cruciale betekenis voor de leefbaarheid van de hele regio benoemd. Al met al gelden in het bijzonder de volgende ontwikkelprincipes. Ontwikkelprincipe 8: Wonen en werken worden zoveel mogelijk binnenstedelijk gerealiseerd en geconcentreerd. Ontwikkelprincipe 12: Nieuwe ontwikkelingen van woningbouw en voorzieningen worden geconcentreerd in kernen, passend bij de rol van de kernen in het regionale netwerk, en voegen zich naar de vraag op basis van de meest actuele cijfers.

Subparagraaf 6.2.2.1 Algemeen

Artikel 6.12 Toepassingsbereik

Dit artikel geeft aan dat de regels uit deze paragraaf gaan over nieuwe stedelijke ontwikkelingen voor het gehele provinciale grondgebied en kleinschalige ontwikkelingen (geen woningbouw) en herontwikkeling van voormalige agrarische bouwpercelen in het landelijk gebied.

Artikel 6.13 Nieuwe stedelijke ontwikkelingen

Dit artikel sluit aan op de wettelijk verplichte toepassing van de Ladder voor duurzame verstedelijking (verder: de Ladder), zoals vastgelegd in artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het accent van dit artikel ligt op datgene wat niet in de Rijksregelgeving is vastgelegd. Dat is de regionale afstemming in de vorm van regionale afspraken.

Lid 1
De regionale afspraken betreffen nieuwe stedelijke ontwikkelingen van woningbouw, bedrijventerreinen en kantoorlocaties, detailhandel en overige stedelijke voorzieningen.

Regionale afstemming staat centraal
Omdat artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving via de Ladder voor duurzame verstedelijking (Ladder) al regels stelt over 1) aantonen nut en noodzaak en 2) onderzoeken van binnenstedelijke mogelijkheden, zijn deze regels niet in de omgevingsverordening opgenomen. Daarmee staat de regionale afstemming in de omgevingsverordening centraal als het gaat om nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Regionale afstemming is niet in het Besluit kwaliteit leefomgeving via de Ladder geregeld en is daarom opgenomen in de omgevingsverordening. Evenals de Ladder gaat de omgevingsverordening uit van een 'ja, mits' voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen.

Verantwoordelijkheid en afwegingsruimte ligt bij de regio
De gemeenten in de regio moeten het gezamenlijk eens worden over de nieuwe stedelijke ontwikkelingen. De verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte liggen bij de regio. Dit is in lijn met de gedachte van de Omgevingswet, waarbij de verantwoordelijkheid zo decentraal mogelijk wordt belegd. De regionale afspraken worden bij voorkeur op visie- en programmaniveau gemaakt, zodat wordt voorkomen dat pas in een laat planstadium, bijvoorbeeld bij het voorontwerp van een omgevingsplan duidelijk wordt of wordt voldaan aan de wetgeving. De regionale afspraken en de daaruit voortvloeiende omgevingsplannen of omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten horen uiteraard 'ladderproof' te zijn.

Wat is de regio?
Bij de Ladder wordt onder de regio verstaan het 'marktgebied' of 'verzorgingsgebied' van de betreffende nieuwe stedelijke ontwikkeling. De inhoudelijke onderbouwing van een nieuwe stedelijke ontwikkeling moet zich dus richten op het markt- of verzorgingsgebied. De gemeenten overleggen in de regio over bovenlokale of regionale stedelijke ontwikkelingen en maken daar bestuurlijke afspraken in regionaal verband over.

Regio- en provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke ontwikkelingen
Bij nieuwe stedelijk ontwikkelingen die de grens van een regio overschrijden heeft de provincie de rol van intermediair tussen de regio's. Dat geldt ook voor provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke ontwikkelingen.

Naast artikel 6.13 zijn ook andere artikelen van de omgevingsverordening van belang. De regionale afspraken moeten dus voldoen aan de vereisten van de Ladder, maar ook aan de andere artikelen van de omgevingsverordening. Als er geen binnenstedelijke mogelijkheden zijn in de marktregio of het verzorgingsgebied dan kan buiten bestaand stedelijk gebied (BSG) naar een locatie worden gezocht. Echter, niet elke uitbreidingslocatie in het landelijk gebied is mogelijk door bijvoorbeeld de regels over beschermd landelijk gebied (paragraaf 6.2.5).

Lid 2
Voor het borgen van het provinciale hoofdbelang van duurzaam ruimtegebruik worden aan de regionale afspraken via regels inhoudelijke en procedurele voorwaarden gesteld.

Artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen

Dit artikel richt zich op kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde kleinschalige woningbouwontwikkelingen. Dit zijn ontwikkelingen voor stedelijke functies die naar aard en omvang zodanig beperkt zijn dat zij geen nieuwe stedelijke ontwikkeling zijn. Op basis van de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt als vuistregel dat de omvang beperkt is tot 500 m^2 bouwoppervlak. Het uitgangspunt is dat kleinschalige ontwikkelingen voor stedelijke ontwikkelingen niet mogelijk zijn binnen het werkingsgebied landelijk gebied. De gedachte hierachter is dat voor deze ontwikkelingen een plek is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Dit artikel bevat een uitzondering op dit uitgangspunt voor kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde kleinschalige woningbouwontwikkelingen. In het artikel staan de voorwaarden waaraan een kleinschalige ontwikkeling moet voldoen. In de eerste plaats moet op de betreffende locatie al een stedelijke ontwikkeling met bouwmogelijkheden zijn toegestaan. De ontwikkeling mag plaatsvinden op het betreffende bouwperceel of daarbuiten, zolang de bouwmogelijkheden niet worden vergroot. Het aantal burgerwoningen mag niet toenemen.

Artikel 6.15 Voormalige agrarische bouwpercelen

Dit artikel bevat de mogelijkheid om voormalige agrarische bedrijfsbebouwing te gebruiken voor kleinschalige, niet-agrarische activiteiten. Het moet gaan om legale, fysiek aanwezige, bebouwing. Deze zogenoemde 'VAB-regeling' is opgenomen vanuit het belang om het platteland vitaal te houden en verloedering tegen te gaan. Het moet gaan om agrarische bebouwing die niet meer geschikt is voor de agrarische sector. Vanuit ons belang om het landschap zoveel mogelijk open te houden, verrommeling tegen te gaan, vinden wij het onwenselijk dat de nieuwe activiteiten plaatsvinden in kassen. Daarom kunnen deze kassen op het voormalige agrarische bouwperceel niet worden gebruikt voor de nieuwe activiteiten. Bij het realiseren van een gebruiksgerichte paardenhouderij is het aanvullend mogelijk om te voorzien in een paardenbak.
Dit artikel biedt tevens de mogelijkheid om een burgerwoning toe te staan op het voormalige agrarische bouwperceel. Dit kan gaan om de omzetting van de bestemming van fysiek aanwezige bedrijfswoning naar burgerwoning danwel de nieuwbouw van een burgerwoning binnen het bestaande bouwperceel na sloop van de agrarische bedrijfswoning.
Wanneer er meer dan 1.000 m^2 aan bebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt dan kan er een tweede burgerwoning worden toegestaan. Het gaat hier om bebouwing die legaal aanwezig is. Bebouwing die juridisch-planologisch mogelijk is maar feitelijk niet is gebouwd komt dus niet in aanmerking (wat er niet is, kun je ook niet slopen). Een voorwaarde is verder de aanwezigheid van een fysiek aanwezige bedrijfswoning op het bouwperceel. Wij stellen dit vereiste omdat wij het van belang achten dat de burgerwoning op een locatie wordt gerealiseerd waar bewoning ruimtelijk al wenselijk wordt geacht. Agrarische bedrijven hebben vaak meerdere percelen in het landelijk gebied. Het is niet de bedoeling dat deze bouwpercelen waar slechts schuren of stallen staan maar bewoning is uitgesloten in aanmerking komen voor transformatie naar burgerwoning(en).
Een derde burgerwoning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m^2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel.
Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele

woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds.
Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing.
Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Omgevingswet.

Artikel 6.16 Schuilstallen

Dit artikel bevat de mogelijkheid om schuilstallen te realiseren op locaties waar geen sprake is van een bestaand bouwperceel. Een schuilstal is een bouwwerk waarin dieren kunnen schuilen voor weersomstandigheden. De houder van dieren is zelf in de eerste plaats verantwoordelijk voor de verzorging van dieren en het beschermen van dieren tegen slechte weersomstandigheden (Wet dieren). De regeling heeft als doel dierenwelzijn te bevorderen zonder daarbij onnodige verrommeling van het landelijk gebied te laten ontstaan. In gebieden met weidevogels is bovendien openheid van belang en kunnen schuilstallen predatoren aantrekken. Een schuilstal is daarom niet overal toegestaan. De houder van dieren kan immers ook beschutting en verzorging bieden in het dierenverblijf op diens bouwkavel. Verder zijn er alternatieven denkbaar zoals bomen, struiken, een mobiele schuilgelegenheid of een hitteparaplu.

Een schuilstal voor hobbymatig/recreatief gehouden dieren is een stedelijke voorziening. De behoefte aan schuilstallen bestaat met name bij eigenaars van hobbymatig/recreatief gehouden dieren. Dit artikel biedt overigens dezelfde mogelijkheden voor agrarische eigenaren. Aan de schuilstal worden een aantal voorwaarden gesteld voor wat betreft omvang en voor wat betreft de grootte van het bijbehorende weiland (perceel). Ook mag de schuilstal alleen dienen als schuilvoorziening en dus niet als opslag voor voer, materialen en werktuigen.

Subparagraaf 6.2.2.2 Kleinschalige woningbouwontwikkeling en transformatie naar woningbouw in landelijk gebied
Artikel 6.18 MRA landelijk gebied

Het tweede lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m^2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15.
De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing.

Artikel 6.19 Noord-Holland Noord landelijk gebied

Het derde lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m^2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing.

Subparagraaf 6.2.2.3 Detailhandel
Artikel 6.21 Detailhandel algemeen

Dit artikel regelt dat bij nieuwe detailhandelsvestiging of uitbreiding van detailhandel moet worden afgewogen of de ontwikkeling leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Winkelgebieden zijn toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden.
De geografische grenzen van de bestaande winkelgebieden hebben wij niet vastgelegd in een werkingsgebied. Het gaat om de gebieden waar in overwegende mate sprake is van detailhandel en publieksgerichte dienstverlening (zie ook de begripsbepalingen). Het is aan het gemeentebestuur om de grenzen van de winkelgebieden in de gemeente te concretiseren in de betreffende casuïstiek.
Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden. Vestiging van winkels buiten bestaande winkelgebieden zonder dat hier ook sprake is van substantiële nieuwe woningbouwontwikkeling en dus extra behoefte zorgt voor een versnippering en versmalling van het aanbod in winkelgebieden. Binnen de kernen is een solitaire vestiging alleen mogelijk, als de betreffende gemeente kan motiveren waarom een specifieke solitaire vestigingen passend is binnen het beleid gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor nieuwe detailhandel in het landelijk gebied wordt verwezen naar Artikel 6.23.
Bij uitbreiding van detailhandel in of grenzend aan bestaande winkelgebieden geldt dit vereiste vanaf de in lid 2 en 3 genoemde omvang, gerelateerd aan de omvang van het winkelgebied. In dit geval is ook een advies van de regionale adviescommissie detailhandel noodzakelijk. De grens tussen buiten of grenzend aan bestaand winkelgebied is niet strak gedefinieerd. Ook hier gaan wij ervan uit dat het gemeentebestuur dit kan concretiseren. Bij ‘grenzen aan’ leidt de nieuwe detailhandel tot een uitbreiding van het winkelgebied, de nieuwe detailhandel zal dan door het winkelend publiek als onderdeel van het winkelgebied worden gezien en als één geheel worden beleefd.
Met het begrip ruimtelijk relevante leegstand wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin bescherming van het ondernemersklimaat tegen de gevolgen van een toename van leegstand expliciet erkend als een ruimtelijk relevant aspect. Het gaat om leegstand op gebiedsniveau.

Artikel 6.22 Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties

Dit artikel richt zich op alle nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties, ongeacht of deze detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Indien een ruimtelijke ontwikkeling van detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling, zal ook voldaan moeten worden aan de instructieregels over nieuwe stedelijke ontwikkelingen (met name de regionale afspraken).
Met lid 1 worden beperkingen gesteld aan het mogelijk maken van detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Met lid 2 wordt de vestiging van detailhandel in het landelijk gebied voorkomen. Dit is om ruimtelijk relevante leegstand in winkelgebieden te voorkomen. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Leegstand in een bestaand winkelgebied en tegelijkertijd nieuwe detailhandelsmeters toevoegen op bedrijventerreinen, kantorenlocaties of in het landelijk gebied is geen duurzaam gebruik van de schaarse ruimte. Winkelgebieden zijn namelijk toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor een aantal in het artikel omschreven vormen van detailhandel is daarbij een uitzondering gemaakt op het verbod zoals aangegeven in lid 1, juist omdat bij deze vormen van detailhandel clustering in winkelgebieden ongewenst is. Daarnaast zorgt dit verbod ervoor dat bedrijventerreinen worden gevrijwaard van veel consumentenverkeer. Bedrijventerreinen zijn ontworpen voor vrachtverkeer en kennen vaak veel vrachtverkeer maar zijn minder goed ingericht voor consumentenverkeer, zeker voor lopende of fietsende consumenten. Juist de bestaande winkelgebieden zijn hier wel goed op ingericht. Ook kennen veel bedrijventerreinen milieucontouren waardoor detailhandel niet mogelijk is op dezelfde locatie door b.v. geluidshinder of stankcirkels.

Artikel 6.23 Detailhandel in landelijk gebied

Dit artikel zorgt ervoor dat vestiging van detailhandelsbedrijven in het landelijk gebied niet mogelijk is. Detailhandel in het landelijk gebied draagt niet bij aan de vitaliteit van kernen. Als detailhandel van een winkelgebied naar het landelijk gebied wordt uitgeplaatst, wordt de detailhandelsstructuur en daarmee de leefbaarheid van een kern aangetast. Ook wordt met dit artikel voorkomen dat er verdere verstening van het landelijk gebied plaatsvindt. Nieuwe detailhandel is wel mogelijk indien deze onderdeel is van een winkelgebied in een gebiedsontwikkeling en daar integraal onderdeel van uit maakt. Bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waarin ook een wijkwinkelcentrum met detailhandel, publiekgerichte dienstverlening en andere voorzieningen zijn opgenomen. Ook hier geldt dat gemotiveerd moet worden dat het nieuwe winkelgebied niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in andere winkelgebieden en dat vanaf 1500 m^2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel advies uitbrengt.

Subparagraaf 6.2.2.4 Verblijfsrecreatie
Artikel 6.25 Verblijfsrecreatie

Er is sprake van een ‘ruimtelijke spanning’ tussen de ruimtebehoefte van verblijfsrecreatie en de openheid van het provinciale landschap. Het is daarom van belang dat er zorgvuldig wordt omgegaan met nieuwe ontwikkelingen en het aanbod daadwerkelijk benut wordt voor de activiteit waarvoor het bedoeld is, namelijk kort verblijf ten behoeve van toeristisch overnachten. Het artikel heeft betrekking op alle vormen van verblijfsrecreatie. In zowel de MRA als Noord-Holland Noord heeft de regio ambities opgesteld omtrent de ontwikkeling van de verblijfsrecreatie in de regio’s, wat is vastgelegd in een ontwikkelkader en regionale afspraken. Een omgevingsplan moet waarborgen dat een nieuwe ontwikkeling aansluit op deze ambities en daadwerkelijk regioversterkend is en blijft. Hierover dient afstemming plaats te vinden binnen de regio. Dit artikel sluit daarmee aan bij de afspraken zoals die door de regio’s zelf zijn opgesteld.

Artikel 6.26 Tijdelijke regel transformatie recreatieparken

Dit artikel hoort bij de ‘Regionale spelregels transformatie vakantieparken’ en biedt de mogelijkheid om bestaande recreatieparken in het landelijk gebied Noord-Holland Noord te transformeren naar een permanente stedelijke voorziening zoals een woongebied of tijdelijke stedelijke voorziening als tussenstap naar sanering. Deze mogelijkheid is een tijdelijke regeling tot 1 januari 2027. De regeling is in tijd begrensd om het geen ontwikkelmodel van recreatie naar wonen of andere stedeijke voorziening te laten zijn. Om het aanbod in de verblijfsrecreatie te ontzien, geldt dit alleen voor parken die aantoonbaar geen toekomst (meer) hebben in de verblijfsrecreatie. De afweging van de nieuwe (woon-)functie houdt rekening met bestaande situaties, waarbij de locatie een gegeven is en opstallen vaak blijven staan en zo de aard en omvang en de uitstraling op de omgeving van het park gelijk blijft. Als aard en omvang van het park wijzigt, is tijdelijk een stedelijke functie toegestaan, mits dat nodig is om daarna op de locatie een niet-stedelijke functie te vestigen. Dit is bedoeld als een oplossing voor de sanering van bestaande niet meer levensvatbare recreatieparken, waar de eigenaar de kosten van moet dragen. Volgt er geen sanering, dan is er sprake van een Nieuwe stedelijke ontwikkeling (NSO).
Het artikel bevat genoemde twee opties voor transformatie. De eerste (lid 1 en lid 2) is een definitieve transformatie. De tweede (lid 3 en 4) betreft een transformatie naar een niet-stedelijke voorziening, waarbij een tussenstap wordt gezet om de transformatie economisch uitvoerbaar te maken. Dat betreft sloop van het park en het inrichten en gebruiken van de locatie voor een niet-stedelijke voorziening, bijvoorbeeld natuur of agrarisch. Lid 1 respectievelijk lid 3 bevat steeds de criteria waaraan moet worden voldaan. Lid 2 en 4 bevat vervolgens de artikelen in deze verordening waarvan mag worden afgeweken. De overige artikelen van deze verordening blijven van toepassing.

Subparagraaf 6.2.2.5 Logiesactiviteiten op bedrijventerreinen
Artikel 6.28 Logiesactiviteiten werknemers bedrijventerrein

Huisvesting van werknemers, ook wel arbeidsmigranten genoemd, op bedrijventerreinen wordt in beginsel niet toegestaan. De bedrijventerreinen zijn hier niet voor bedoeld en bestemd. Het betreft daarom doorgaans ongewenst en oneigenlijk gebruik van bedrijventerreinen. (Tijdelijke) bewoning beperkt vaak de bedrijfsvoering dan wel de uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijven. Verder is er op bedrijventerreinen over het algemeen geen aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat onder meer vanwege de milieuhinder vanuit de gevestigde bedrijven. Ook het doorgaans ver verwijderd zijn van de voorzieningen die in de kern aanwezig zijn en de relatieve afzondering van de werknemers van de woonomgeving, zijn argumenten om huisvesting van werknemers op bedrijventerreinen in beginsel niet toe te staan. Bovendien kan het gebruik van ruimte op bedrijventerreinen voor (tijdelijke) woon- en verblijfbestemmingen leiden tot een compensatiebehoefte voor het verlies aan bedrijfsruimte. Die compensatie wordt dan gezocht in de al schaarse beschikbare open ruimte waarmee feitelijk alleen verplaatsing van functies in de hand wordt gewerkt.

Subparagraaf 6.2.2.6 Industrieterreinen van provinciaal belang

Omgevingsvisie NH2050
In haar Omgevingsvisie NH2050 ambieert de provincie Noord-Holland een balans tussen economische groei en leefbaarheid. In de omgevingsvisie staat dat de provincie duidelijkheid, ruimte en zekerheid wil bieden voor de economische activiteiten van internationale, grootschalige industriële complexen met milieu- en veiligheidscontouren. Deze zijn een belangrijke economische motor. In de omgevingsvisie staat ook dat de provincie stuurt op een energietransitie met een maximale opwekking van duurzame energie voor de volledige energievraag in Noord-Holland in 2050.
Industriegebieden voor zware industrie zijn schaars in de provincie. De belangrijkste industrieterreinen moeten in stand blijven om voldoende capaciteit te behouden voor bedrijven in de hogere milieucategorieën van de VNG Handreiking Bedrijven en milieuzonering, voor bedrijven met een grote veiligheidscontour, voor de havengebonden industrie en voor de toekomstige activiteiten in het kader van de energietransitie en circulaire economie. Gezien het belang van deze bestaande en toekomstige bedrijvigheid is het behoud van fysieke ruimte en milieugebruiksruimte voor dit type bedrijven van provinciaal belang.

Algemene toelichting
De visie van de provincie correspondeert met de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) van het Rijk, beleidskeuze 2.2: *"We zetten in op het gebruik van duurzame energiebronnen en op verandering van productieprocessen.Voor de haven- en industriegebieden moet voldoende fysieke en milieuruimte beschikbaar blijven. Het functioneren mag niet in het geding komen."*

Door de beschikbaarheid van grootschalige kavels en ruimte voor hogere milieucategorieën, is het Noordzeekanaalgebied (NZKG) bij uitstek geschikt voor clustering van zowel de huidige zware industrie als voor de toekomstige duurzame energievoorzieningen en bedrijvigheid ten behoeve van de circulaire economie voor Amsterdam en omgeving.
Tegelijkertijd ambieert de provincie in haar omgevingsvisie een gezonde en veilige leefomgeving in de hele provincie, ook in de omgeving van industriegebieden. Hoewel dit onvermijdelijk voor een spanningsveld zorgt, denken wij dat het mogelijk is om een goed evenwicht te bereiken. In de eerste plaats werken milieuzonering en milieucontouren beide kanten op: het in stand houden van een zekere afstand tussen industriële activiteiten en milieugevoelige objecten dient zowel het bedrijf als de omwonenden. De geluidzone van het industrieterrein houdt woningbouw op afstand zodat lawaai maken mogelijk is, en dient tevens ter bescherming tegen geluidhinder bij geluidsgevoelige gebouwen. In de tweede plaats moet ten behoeve van een gezonde leefomgeving bij het toestaan van nieuwe functies zoals woningen, rekening worden gehouden met de vergunde en in bestemmingsplannen toegestane milieugebruiksruimte van de bedrijven/activiteiten op een industrieterrein van provinciaal belang. Dit betekent dat een gemeente een goede onderbouwing moet geven indien zij woningen in een milieucontour van een industrieterrein van provinciaal belang mogelijk wil maken.

Artikel 6.30 Industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied

Eerste lid
De provincie wil de bestaande industrieterreinen voor zware industrie behouden. Om te voorkomen dat dergelijke industrieterreinen worden afgewaardeerd, wordt de hoogst mogelijke milieucategorie van de Staat van Bedrijfsactiviteiten niet verlaagd. Lagere milieucategorieën mogen ook toegestaan blijven in omgevingsplannen, zolang daarin de hoogst mogelijke milieucategorie maar gehandhaafd blijft. Op deze wijze zal het aanbod van fysieke ruimte voor de zware industrie, die nodig is voor de opgaven in de energietransitie en de circulaire economie, gewaarborgd blijven.

Tweede lid
Uit de aanhef van dit artikellid blijkt dat de industrieterreinen van provinciaal belang ten eerste bedoeld zijn voor zware industrie. Dit zijn bedrijven met milieucategorie 4.1 of hoger van de Staat van Bedrijfsactiviteiten. Dat is de indeling van bedrijven in categorieën overeenkomstig (of vergelijkbaar met) de Handreiking Bedrijven en Milieuzonering (2009) van de VNG.
Daarnaast zijn de industrieterreinen van provinciaal belang bedoeld voor de in dit lid onder a. en b. genoemde activiteiten, ook als deze niet onder milieucategorie 4.1 of hoger vallen. Het gaat daarbij om (a.) activiteiten ten behoeve van de energietransitie of de circulaire economie en (b.) havengebonden of havengerelateerde activiteiten. Onder de onder a. en b. bedoelde activiteiten worden ook bedrijven begrepen die in hoofdzaak bedrijfsactiviteiten verrichten die een functionele binding hebben met deze activiteiten. Bijvoorbeeld bedrijven die hun producten of diensten leveren aan havengebonden bedrijven. Hierbij is het van belang dat nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van de energietransitie of de circulaire economie niet mogen leident ot een afname van de benodigde maritieme of nautische ruimte op dehavengebonden bedrijventerreinen.
Ter plaatse van een industrieterrein van provinciaal belang voorziet het omgevingsplan dus alleen in een nieuwe activiteit of wijziging van een bestaande activiteit ten behoeve van de hierboven genoemde activiteiten en bedrijven. Dit lid heeft alleen betrekking op het gebied van het industrieterrein, niet op de milieucontouren daarbuiten.

Derde lid
Een gemeente kan gebruik maken van de mogelijkheid om in relatief beperkte mate af te wijken van de in Artikel 6.30 gestelde regels, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de desbetreffende bepaling. Deze afwijkingsmogelijkheid biedt gemeenten enige nadere afwegingsruimte, omdat het in concrete gevallen onredelijk kan zijn functies geheel op slot te zetten of verplaatsing van functies of gebouwen onmogelijk te maken. Daarbij moet het aannemelijk zijn dat de tijdelijke activiteit ook daadwerkelijk na ommekomst van de termijn wordt gestaakt en dat de gevolgen van de activiteit omkeerbaar zijn. Omdat het gaat om een beperkte tijdelijke uitbreiding c.q. gebruik voor maximaal vijf jaar waarbij verlenging niet mogelijk is, zal eventuele aantasting van de in het geding zijnde provinciale belangen in het algemeen beperkt zijn. De gemeente moet dit wel motiveren bij de toepassing van deze afwijkingsmogelijkheid. De provincie verwacht van de gemeenten, dat terughoudend wordt omgegaan met de afwijkingsmogelijkheid.
De ontwikkelingen m.b.t. de energietransitie gaan de komende jaren snel. Dit is zichtbaar in de Cluster Energie Strategie NZKG. Waterstof gaat een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Het Noordzeekanaalgebied biedt potentie voor zowel waterstofopslag als –productie. Hierbij ligt de focus op 2030. Daarom hanteren wij voor een tijdelijke afwijking vooralsnog een termijn van vijf jaar in plaats van de meer gebruikelijke termijn van 10 jaar.

Artikel 6.31 Milieucontour industrieterrein van provinciaal belang

Dit artikel heeft geen betrekking op het gebied van het industrieterrein van provinciaal belang zelf, maar op locaties die zijn gelegen in één of meerdere milieucontouren van het industrieterrein of van bedrijven die op het industrieterrein zijn gevestigd. Het toestaan van nieuwe milieugevoelige objecten op het gebied van het industrieterrein van provinciaal belang zelf is niet in overeenstemming met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De regeling in dit artikel is nodig, omdat met een regeling voor uitsluitend het fysieke industrieterrein, zoals opgenomen in het tweede lid, het beleidsdoel van deze paragraaf

niet voldoende kan worden gediend.

Onder a. is bepaald dat een omgevingsplan op locaties die zijn gelegen in een milieucontour alleen in een nieuwe of wijziging van een bestaande activiteit mag voorzien als die stedelijke activiteit (bijvoorbeeld woningbouw) geen beperking opwerpt voor de bestaande milieugebruiksruimte voor geluid, geur en/of omgevingsveiligheid voor bedrijven op het industrieterrein. Onderdeel a. dient dus ter bescherming van de bedrijven.

Bovendien moet dan, zoals onder b. is bepaald, als het gaat om woningen of andere milieugevoelige objecten, rekening worden gehouden met de milieucontouren van een industrieterrein van provinciaal belang. In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties dient een afweging te worden gemaakt of sprake is van een gezonde leefomgeving indien een omgevingsplan in een nieuwe milieugevoelige activiteit voorziet binnen een milieucontour van een bedrijf. In de toelichting bij het omgevingsplan moeten de redenen worden vermeld om op de desbetreffende locatie – die is gelegen in één of meerdere milieucontouren – een nieuwe milieugevoelige activiteit toe te staan, voorzien van een afweging over de verwachte kwaliteit van de leefomgeving, de aan de zijde van de ontvanger zo nodig te treffen maatregelen ten behoeve van een gezond leefklimaat (dove gevel, brandwerende maatregelen, maatregelen voor het verminderen van de geurbelasting, het creëren van groen etc.), alsmede de uitkomsten van onderzoek naar de haalbaarheid van dergelijke maatregelen. Onderdeel b. dient dus ter bescherming van milieugevoelige objecten.

Ten behoeve van dit artikel zijn de milieucontouren van de industrieterreinen van provinciaal belang en de daarop gevestigde bedrijven wat betreft geluid, geur en omgevingsveiligheid in kaart gebracht. Hierbij is de geluidscontour maatgevend, omdat de andere contouren hier binnen vallen. De geluidscontour van industrieterrein Westpoort valt over de geluidscontouren van Hoogtij en Westerspoor en Zuiderhout en is daarmee maatgevend voor dat gebied.

Artikel 6.32 Transformatiegebied industrieterrein van provinciaal belang

Een transformatiegebied is een gebied dat op termijn mogelijk zal overgaan van industrie naar een andere bestemming. Zolang er nog industriële activiteiten zijn, is het belangrijk om rekening te houden met de milieucontouren van deze activiteiten. Daarom is op deze gebieden Artikel 6.31 Milieucontour industrieterrein van provinciaal belang van overeenkomstige toepassing.

Subparagraaf 6.2.2.7 Wonen binnen de LIB 5 zone Schiphol
Artikel 6.34 Woningen binnen de LIB 5 zone Schiphol

Dit artikel moet worden gelezen in samenhang met het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB), dat de ruimtelijke regels op Rijksniveau bevat in verband met de aanwezigheid en het gebruik van luchthaven Schiphol. Met de wijziging van de regels voor externe veiligheid en geluid in het LIB per 1 januari 2018 is het beleid uit de voormalige Nota Ruimte voor het gebied binnen de zogenaamde 20 Ke-contour in het LIB verankerd. Het gebied binnen de 20 Ke-contour is daartoe als een nieuwe zone, te weten het afweginggebied (zone 5) aan het beperkingengebied toegevoegd. LIB 5 is een omhullende contour. De regels van LIB 5 gelden daarmee ook voor de zones 1, 2,3 en 4 van het beperkingengebied.
Artikel 2.2.1d, eerste lid, van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol bepaalt dat “Op de locaties die op de kaart in bijlage 3 bij dat besluit met nummer 5 zijn aangewezen, buiten bestaand stedelijk gebied geen nieuwe woningbouwlocaties zijn toegestaan”. Deze regel is er op gericht om enerzijds in dit gebied voldoende ruimte te bieden voor de ontwikkeling van Schiphol door het ontstaan van nieuwe woonwijken buiten de reeds bestaande verstedelijkte gebieden te voorkomen en anderzijds voldoende ruimte te laten om aan de woningbouwopgave te voldoen door binnenstedelijk daaraan geen beperkingen op te leggen. Dit sluit aan bij het gehanteerde principe om zo min mogelijk over dichtbebouwd stedelijk gebied te vliegen.
De rijksregelgeving gaat uit van het juridische onderscheid tussen bestaand stedelijke gebied en buitengebied. Het rijkskader laat de provincies echter ruimte voor eigen beleid op het buitengebied. Dit betekent dat kleinschalige woningbouwontwikkelingen in LIB 5 in het buitengebied mogelijk zijn, voor zoverdat binnen de geldende regels op grond van deze verordening is toegestaan.
In samenhang met de wijziging van het LIB per 1 januari 2018 en de ruimte om binnen LIB 5 binnenstedelijk te verdichten, heeft de regio met het Rijk en de sector bestuurlijke afspraken gemaakt over rekenschap geven, informatievoorziening, klachtenafhandeling en vrijwaring van de sector van extra kosten als gevolg van nieuwe woningbouw. Conform deze afspraken is met dit artikel geborgd dat bij nieuwe woningbouwontwikkelingen rekenschap wordt gegeven van de geluidbelasting vanwege het vliegverkeer. De overige afspraken kunnen niet via ruimtelijke regelgeving geregeld worden en komen daarom in deze verordening niet terug.
Naast het rekenschap geven van geluidbelasting dienen bij nieuwe ontwikkelingen in LIB5 tevens de externe veiligheidsaspecten met het oog op de luchtvaart te worden betrokken bij de afweging. Dit is reeds geregeld in artikel 2.2.1d, tweede lid, van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol en komt daarom niet in deze verordening terug. Artikel 2.2.1d, tweede lid, van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol bepaalt dat “voor de locaties die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, gemeenten in de toelichting op het omgevingsplan of in de onderbouwing van de omgevingsvergunning de wijze motiveren waarop rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen”.

Paragraaf 6.2.3 Duurzame energie

Omgevingsvisie NH2050

In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen om ruimte te bieden aan onder meer energietransitie, in het licht van een duurzame economie, met innovatie als belangrijke motor. In de beweging Nieuwe energie staat dat de provincie in 2050 klimaatneutraal en volledig circulair wil zijn, gekoppeld aan het Klimaatakkoord om in 2030 49% CO2-reductie te behalen. Daarom wordt ruimte geboden aan energietransitie. Om te kunnen voorzien in de behoefte aan elektriciteit is energie nodig die wordt opgewekt op land en op zee. Niet overal op het vasteland zijn dezelfde omstandigheden voor allerlei duurzame-energievormen. Het gaat om een optimale energiemix, verwoord in ontwikkelprincipe 14: de regionale optimale energiemix voor opwekking van hernieuwbare energie in de ondergrond, op de bovengrond en in de bebouwde omgeving past bij de regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen.

Coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken

Met het nieuwe coalitieakkoord (2019 – 2023) is een nieuwe weg ingeslagen ten aanzien van het onderwerp wind op land: Om de energietransitie vorm te geven is ruimte nodig voor de plaatsing van windmolens. Het heeft onze voorkeur om zoveel mogelijk windmolens op zee te plaatsen. Echter, ook op het land zal plaatsing van windmolens nodig zijn. Daarom wijzigen wij het beleidskader Wind op land. Wij zien veel maatschappelijke initiatieven die ruimte vragen voor windmolens en die op draagvlak kunnen rekenen. Samen met partners werken we aan Regionale Energiestrategieën. De resultaten daarvan verankeren we in

ons ruimtelijk beleid’

Nieuw windbeleid
In het kader van het Klimaatakkoord zijn door gemeenten, waterschappen, de provincie, andere belanghebbenden en inwoners afspraken gemaakt over plekken in Noord-Holland waar duurzame energie met windturbines en zonnepanelen kan worden opgewekt. De zoekgebieden die daarvoor op basis van al deze gesprekken en onderzoeken in aanmerking komen zijn vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën 1.0 voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid (RES’en).
De provincie neemt de hieruit voortvloeiende afspraken, net als de gemeenten en waterschappen, op in haar regelgeving. Voor de provincie betekent dit dat de Omgevingsverordening NH2022 ruimte maakt voor de afspraken uit de RES’en; de RES’en worden leidend voor wind op land. Het windturbineverbod en de bovenwettelijke regels voor windenergie komen daarmee te vervallen voor de in de RES 1.0 voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid opgenomen zoekgebieden wind en wind+zon . Hiervoor in de plaats komt een instructieregel voor de gehele provincie die inhoudt dat gemeenten in hun omgevingsplannen windturbines mogelijk kunnen maken voor zoekgebieden wind en wind+zon die in de RES’en 1.0 zijn opgenomen. Zo krijgen gemeenten de mogelijkheden om te bepalen waar in de gemeente ruimte is voor windenergie. Buiten de RES zoekgebieden 1.0 wind en wind+zon zijn alleen kleine windturbines (tot 15 meter) op agrarische bouwpercelen toegestaan en mogen bestaande windparken worden vervangen/vernieuwd.
De nieuwe regels zijn instructieregels voor omgevingsplannen. Dit geeft gemeenten de ruimte om zelf de afweging te maken waar en hoe zij binnen de RES zoekgebieden wind en wind+zon windturbines willen plaatsen op basis van het lokale draagvlak. De beschermingsregimes, zoals de regels voor o.a. het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland of natuurverbinding en stiltegebieden blijven van kracht. d. Voor het Unesco werelderfgoed is een afwegingskader energietransitie Hollandse Waterlinie in samenwerking met de vier provincies gemaakt waarin gekeken is waar en onder welke voorwaarden ruimte geboden kan worden aan wind en zon. Dit kader wordt onderdeel van deze verordening. Voor NNN geldt de meerwaardebepaling die inhoudt dat een ontwikkeling (zoals een windturbine) duidelijk aantoonbare meerwaarde voor NNN moet hebben voor wat betreft kwaliteit en samenhang. De meerwaardebepaling vervangt de saldobenadering. Daarnaast geldt ook nog steeds dat een ontwikkeling in NNN alleen mogelijk is als deze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantast of van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn. De vraag of een ontwikkeling van windturbines of zonnepark in NNN van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het NNN) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES‘en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in eenRES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan. Ditzelfde geldt voor wind en zon in BPL. Met deze nieuwe regeling wordt zorgvuldig uitvoering gegeven aan het coalitieakkoord en worden de provinciale belangen, maar ook de gemaakte afspraken in de Regionale Energiestrategieën gerespecteerd.

Subparagraaf 6.2.3.1 Windenergie

Omgevingsvisie NH2050
In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen om ruimte te bieden aan onder meer energietransitie, in het licht van een duurzame economie, met innovatie als belangrijke motor. In de beweging Nieuwe energie staat dat de provincie in 2050 klimaatneutraal en volledig circulair wil zijn, gekoppeld aan het Klimaatakkoord om in 2030 49% CO2-reductie te behalen. Daarom wordt ruimte geboden aan energietransitie. Om te kunnen voorzien in de behoefte aan elektriciteit is energie nodig die wordt opgewekt op land en op zee. Niet overal op het vasteland zijn dezelfde omstandigheden voor allerlei duurzame-energievormen. Het gaat om een optimale energiemix, verwoord in ontwikkelprincipe 14: de regionale optimale energiemix voor opwekking van hernieuwbare energie in de ondergrond, op de bovengrond en in de bebouwde omgeving past bij de regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen.

Coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken
Met het nieuwe coalitieakkoord (2019 – 2023) is een nieuwe weg ingeslagen ten aanzien van het onderwerp wind op land: Om de energietransitie vorm te geven is ruimte nodig voor de plaatsing van windmolens. Het heeft onze voorkeur om zoveel mogelijk windmolens op zee te plaatsen. Echter, ook op het land zal plaatsing van windmolens nodig zijn.

Nieuw windbeleid
In het kader van het Klimaatakkoord zijn door gemeenten, waterschappen, de provincie, andere belanghebbenden en inwoners afspraken gemaakt over plekken in Noord-Holland waar duurzame energie met windturbines en zonnepanelen kan worden opgewekt. De zoekgebieden die daarvoor op basis van al deze gesprekken en onderzoeken in aanmerking komen zijn vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën 1.0 voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid (RES’en).
De provincie neemt de hieruit voortvloeiende afspraken, net als de gemeenten en waterschappen, op in haar regelgeving. Voor de provincie betekent dit dat de Omgevingsverordening NH2022 ruimte maakt voor de afspraken uit de RES’en; de RES’en worden leidend voor wind op land. Het windturbineverbod en de bovenwettelijke regels voor windenergie komen daarmee te vervallen voor de in de RES 1.0 voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid opgenomen zoekgebieden wind en wind+zon . Hiervoor in de plaats komt een instructieregel voor de gehele provincie die inhoudt dat gemeenten in hun omgevingsplannen windturbines mogelijk kunnen maken voor zoekgebieden wind en wind+zon die in de RES’en 1.0 zijn opgenomen. Zo krijgen gemeenten de mogelijkheden om te bepalen waar in de gemeente ruimte is voor windenergie. Buiten de RES zoekgebieden 1.0 wind en wind+zon zijn alleen kleine windturbines (tot 15 meter) op agrarische bouwpercelen toegestaan en mogen bestaande windparken worden vervangen/vernieuwd.
De nieuwe regels zijn instructieregels voor omgevingsplannen. Dit geeft gemeenten de ruimte om zelf de afweging te maken waar en hoe zij binnen de RES zoekgebieden wind en wind+zon windturbines willen plaatsen op basis van het lokale draagvlak. De beschermingsregimes, zoals de regels voor o.a. het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland of natuurverbinding en stiltegebieden blijven van kracht. d. Voor het Unesco werelderfgoed is een afwegingskader energietransitie Hollandse Waterlinie in samenwerking met de vier provincies gemaakt waarin gekeken is waar en onder welke voorwaarden ruimte geboden kan worden aan wind en zon. Dit kader wordt onderdeel van deze verordening. Voor NNN geldt de meerwaardebepaling die inhoudt dat een ontwikkeling (zoals een windturbine) duidelijk aantoonbare meerwaarde voor NNN moet hebben voor wat betreft kwaliteit en samenhang. De meerwaardebepaling vervangt de saldobenadering. Daarnaast geldt ook nog steeds dat een ontwikkeling in NNN alleen mogelijk is als deze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantast of van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn. De vraag of een ontwikkeling van windturbines of zonnepark in NNN van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het NNN) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou

deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES'en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in eenRES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan. Ditzelfde geldt voor wind en zon in BPL.
Met deze nieuwe regeling wordt zorgvuldig uitvoering gegeven aan het coalitieakkoord en worden de provinciale belangen, maar ook de gemaakte afspraken in de Regionale Energiestrategieën gerespecteerd.

Artikel 6.35 Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt wanneer de regels uit deze paragraaf van toepassing zijn.

Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden

Dit artikel regelt dat een omgevingsplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Daarbij geldt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van grote en kleine windturbines. In de nadere regels van GS is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van omgevingsplannen.

Artikel 6.37 Kleine windturbines in landelijk gebied

Dit artikel regelt dat voor omgevingsplannen in het landelijk gebied mogelijk is te voorzien in de bouw van één windturbine per bouwperceel. Dit kan alleen als de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan. Met agrarisch bouwperceel wordt conform het bepaalde in bijlage 1 van deze verordening bedoeld: een aaneengesloten stuk grond waarop bebouwing met een hoofdgebouw en bijbehorende gebouwen van een agrarisch bedrijf is toegestaan. Met bouwperceel waar een stedelijke activiteit is toegestaan wordt bedoeld een bouwperceel waar functies die verband houden met wonen, bedrijven, voorzieningen, stedelijk water en stedelijk groen zijn toegestaan. De genoemde 1 hectare ziet op het bestemmingsvlak, niet op het bouwvlak. Daarnaast mag de ashoogte niet meer bedragen dan 15 meter vanaf het maaiveld, dient de windturbine in landschappelijk opzicht aan te sluiten op de bijbehorende bebouwing en moet de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast. Het mogelijk maken van deze turbines is in lijn met de door Provinciale Staten aangenomen motie 8-2019 over kleine en sociale windturbines. Ook voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van deze kleine windturbines geldt dat de door Gedeputeerde Staten opgestelde ruimtelijke handreiking wind op land op grond van de regels van GS dient te worden betrokken bij het opstellen van omgevingsplannen. Bij de integrale afweging tot het al dan niet toestaan van kleine turbines in een omgevingsplan dient rekening te worden gehouden met de (andere) regels die gelden op grond van deze verordening. Zoals de regels voor o.a. het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, het Natuurnetwerk Nederland of natuurverbinding en de Ruimtelijke inpassing in het landelijk gebied. Er mogen geen windturbines in de Beemster. Soortenbescherming en veiligheidsaspecten zijn reeds geregeld via de Rijkswet- en regelgeving.

Artikel 6.38 Vervanging windturbines

Dit artikel regelt onder welke voorwaarden bestaande, met vergunning gebouwde turbines op het gehele provinciale grondgebied mogen worden vervangen. Vervanging is mogelijk, mits sprake is van vervanging door eenzelfde aantal of minder windturbines met eenzelfde of vergelijkbare ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm. Van vervanging van een windturbine is sprake als binnen een jaar na de dag waarop de te vervangen windturbine is gesloopt een omgevingsvergunningsaanvraag voor een vervangende windturbine bij het bevoegd gezag is ingediend. De rotordiameter ziet op de afstand vanaf het hart van de as tot de tip van het rotorblad. De ashoogte betreft de afstand vanaf de voet tot het hart van de rotor-as. De verschijningsvorm betreft het uiterlijk van de windturbine zoals dat wordt bepaald door de vorm van de mast, het samenstel van de rotorbladen en de vorm van de gondel. Met vergelijkbare ashoogte wordt bedoeld: de huidige ashoogte met een maximale afwijking van 10%. Met vergelijkbare rotordiameter wordt bedoeld: de huidige rotordiameter met een maximale afwijking van 10%. Vervanging van windturbines heeft vaak ook een beperkte mate van opschaling tot gevolg omdat innovatievere windturbines doorgaans een groter vermogen hebben. Daarom dient in het kader van het belang van een goede fysieke leefomgeving bij een iets grotere ashoogte of rotordiameter (van maximaal 10%) te worden onderzocht dat het woon- en leefklimaat van omwonenden niet verslechtert. Bijvoorbeeld op basis van akoestisch onderzoek en overig relevant onderzoek.

Subparagraaf 6.2.3.2 Zonne-energie

In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen om ruimte te bieden aan onder meer energietransitie, in het licht van een duurzame economie, met innovatie als belangrijke motor. In de beweging Nieuwe energie staat dat de provincie in 2050 klimaatneutraal en volledig circulair wil zijn, gekoppeld aan het Klimaatakkoord om in 2030 49% CO2- reductie te behalen. Daarom wordt ruimte geboden aan de energietransitie. Om te kunnen voorzien in de behoefte aan elektriciteit is energie nodig die wordt opgewekt op land en op zee. Niet overal op het vasteland zijn dezelfde omstandigheden voor allerlei duurzame-energievormen. Het gaat om een optimale energiemix, verwoord in ontwikkelprincipe 14: de regionale optimale energiemix voor opwekking van hernieuwbare energie in de ondergrond, op de bovengrond en in de bebouwde omgeving past bij de regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen. De provincie is voorstander van de toepassing van zonne-energie. In ieder geval kan zonne-energie goed worden toegepast in de gebouwde omgeving. Dit blijft de Provincie stimuleren, onder meer via het Servicepunt Duurzame Energie. Maar ook in het landelijk gebied liggen er, onder voorwaarden, kansen. De provincie wil wel zorg dragen voor de kwaliteit van het Noord-Hollandse landschap en de Noord-Hollandse economie. Om wildgroei van zonneparken in het landschap te voorkomen worden er een aantal voorwaarden gesteld. Goede landschappelijke inpassing en de aansluiting op bestaande functies zijn randvoorwaardelijk bij de realisatie van zonneparken in Noord-Holland. In lijn met de Omgevingsvisie NH2050 wordt een onderscheid gemaakt in de draagvermogens van verschillende landschappen. Binnen de gebouwde omgeving is het aan gemeenten om te bepalen of opstellingen voor zonne-energie worden toegestaan. Daarvoor worden geen regels gesteld. In de komende periode zullen de ambities uit de Omgevingsvisie op het gebied van energietransitie verder worden uitgewerkt, onder meer via de Regionale Energiestrategieën. Naar verwachting worden de Regionale Energiestrategieën in juli 2021 opgeleverd.

Dan zal zo nodig een doorvertaling van de daarin gemaakte afspraken naar de omgevingsverordening plaatsvinden.

Artikel 6.39 Toepassingsbereik

Dit artikel omschrijft wanneer de regels van deze subparagraaf van toepassing zijn.

Artikel 6.40 Opstellingen voor zonne-energie

Dit artikel stelt regels voor het door gemeenten mogelijk maken van opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied. Op grond van het eerste lid kunnen gemeenten opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied mogelijk maken in hun omgevingsplan of via een omgevingsvergunning, mits er een termijn wordt gesteld van 25 jaar, de bestaande toestand na die 25 jaar wordt hersteld en ter borging van die termijn financiële zekerheid wordt gesteld. Met andere woorden: de opstelling voor zonne-energie dient te worden verwijderd en het afval dient daadwerkelijk te worden afgevoerd. Hiervoor dient via een regel in het omgevingsplan of via een voorschrift aan een omgevingsvergunning financiële zekerheid te worden gesteld. Op grond van de Wet bodembescherming dient eventuele bodemverontreiniging op locatie, bijvoorbeeld ten gevolge van het zonnepark, te worden hersteld. Deze voorwaarden volgen uit het provinciale beleid voor zonne-energie (beleidsnota “Perspectief voor zon in Noord- Holland” (publicatiedatum 2 juni 2016) waarin zonneparken worden beschouwd als tijdelijke functie). Opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied leveren op de korte tot middellange termijn een essentiële bijdrage aan de energietransitie, maar de verwachting is dat ze op de langeretermijn ingehaald worden door andere, minder ruimte- extensieve vormen van duurzame energie. Bovendien is het onwenselijk dat opstellingen voor zonne-energie op termijn leiden tot verdere verstedelijking in het landelijk gebied. Om deze reden zijn opstellingen voor zonne-energie enkel tijdelijk toegestaan. Hierbij wordt vastgehouden aan de technische levensduur van opstellingen voor zonne- energie, die op dit moment ongeveer 25 jaar bedraagt. Na afloop van deze levensduur zijn de opstellingen in de huidige vorm en omvang naar verwachting niet meer nodig. Om er voor te zorgen dat de ruimte die dan vrijkomt weer kan worden benut voor niet-stedelijke functies worden de opstellingen voor zonne-energie alleen tijdelijk, voor maximaal 25 jaar, toegestaan. De termijn van 25 jaar geldt volgens het tweede lid niet voor het oprichten van opstellingen voor zonne-energie op locaties die in gebruik zijn als nutsvoorziening, voor de waterhuishouding, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of infrastructuur voor het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit. Onder nutsvoorzieningen worden verstaan voorzieningen die gebruikt worden voor doelen van openbaar nut, zoals faciliteiten voor de levering van drinkwater (bijvoorbeeld spaarbekkens of zuiveringsinstallaties) of de reiniging van afvalwater (rioolwaterzuivering), (voormalige) opslaglocaties voor afval zoals stortlocaties of slibdepots en kraan- opstelplaatsen van windmolens. Leidingtracés voor gas, water en elektriciteit zijn expliciet uitgezonderd. Als infrastructuur worden ook bijbehorende voorzieningen, zoals parkeerterreinen en bermen, klaverbladen en overhoeken van (spoor)wegen, aangemerkt. De ruimtelijke kwaliteitseisen zoals opgenomen in Paragraaf 6.2.6 van deze verordening zijn van overeenkomstige toepassing op opstellingen voor zonne-energie. Op grond van Artikel 6.40 , derde Lid kunnen Gedeputeerde Staten nadere regels stellen aan het bepaalde in het eerste en tweede lid. Deze nadere regels zijn opgenomen in Bijlage 11 bij deze verordening en betreffen regels over de locatie, omvang en inpassing van zonneopstellingen als bedoeld in het eerste lid, met uitzondering van locaties die in gebruik zijn als nutsvoorziening, voor de waterhuishouding, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of infrastructuur voor het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit. Ten aanzien van overige aspecten van de opstellingen voor zonne- energie, bijvoorbeeld ten aanzien van meervoudig ruimtegebruik, kunnen nog regels volgen. De regels van Gedeputeerde Staten zijn neergelegd in Bijlage 11 van deze verordening.

Paragraaf 6.2.4 Land- en tuinbouw

In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstellin gopgenomen om ruimte te bieden aan de ontwikkeling van onder meer duurzame landbouw, in het licht van het bereiken van een duurzame economie, met innovatie als belangrijke motor. In de beweging Natuurlijk en vitaal landelijke omgeving staat dat het voor een natuurlijke en vitaal landelijke omgeving een goede balans tussen de agrifoodsector en de natuur- en watersystemen nodig is. Er is een groeiende bewustwording in de landbouw dat meer rekening gehouden moet worden met natuurwaarden, ook omdat dat goed is voor de kwaliteit van de landbouw en haar producten. Een toekomstbestendige ontwikkeling van de sector houdt rekening met beleving (de mens), de biodiversiteit, de bodem- en de waterkwaliteit (milieu), én is economisch rendabel (verdienmodel). Daarom geven we de ruimte aan de agrarische bedrijven om duurzame ontwikkeling mogelijk te maken en houden we rekening met, en spelen we in op, nieuwe ontwikkelingen binnen de agrifood keten. Ontwikkelprincipe 18 speelt hierop in: de agrifoodsector wordt gefaciliteerd bij de duurzame en economische ontwikkeling.

Artikel 6.41 Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt dat de regels in deze paragraaf gaan over land- en tuinbouw en de daarmee samenhangende activiteiten.

Artikel 6.42 Agrarische bedrijven

In het artikel is de ruimtelijke inpassing van het agrarisch bouwperceel een leidend principe. Alle bebouwing dient te worden geconcentreerd op het bouwperceel. Bij niet-agrarische bedrijfsactiviteiten is geregeld welke activiteiten zijn toegestaan. Een bedrijf met schuurkassen wordt beschouwd als een regulier agrarisch bedrijf. Met betrekking tot het toestaan van nieuwe bouwpercelen, uitbreiding van glastuinbouwbedrijven en het niet-agrarische bedrijfsactiviteiten als zelfstandig bedrijf, zijn regels opgesteld. In lid 1 onder d wordt de nieuwvestiging van een bedrijf op een nieuw bouwperceel uitsluitend toegestaan als het aantoonbaar niet mogelijk is om te vestigen op een locatie van Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) of het niet mogelijk is om bestaande percelen te combineren tot één bedrijf. Deze regel heeft tot doel de openheid van het landelijk gebied te beschermen en leegstand te beperken. Het combineren van bedrijven maakt schaalvergroting mogelijk met behoud van ruimtelijke kwaliteit.
Landbouw is één van de belangen die de gemeenten moeten meewegen in het kader van een goede omgevingskwaliteit. In de Omgevingsvisie is het landbouwbelang geborgd in de beweging ‘Natuurlijk en vitaal landelijke omgeving’. Indien de belangen van de landbouw (zoals de agrarische structuur of het landbouwareaal) onevenredig worden geschaad, kan de provincie op basis hiervan de gemeente hierop aanspreken of actie ondernemen.
Glastuinbouwbedrijven die niet zijn gelegen in een tuinbouw- of glastuinbouwconcentratiegebied kunnen uitbreiden tot een perceeloppervlakte van maximaal 2 ha. Daarboven is uitbreiding alleen mogelijk na verplaatsing naar een glastuinbouwconcentratiegebied. Een uitzondering wordt gemaakt voor bedrijven die kunnen aantonen dat zij op hun huidige locatie, in aansluiting op en in samenhang met een stedelijk gebied, duurzaam kunnen ontwikkelen met behoud van de ruimtelijke kwaliteit. Indien aan deze voorwaarden is voldaan, is er sprake van enerzijds locatiespecifieke omstandigheden die aanleiding geven om op de bestaande locatie uit te breiden (grondgebonden teelt, synergie met aangrenzende stedelijke ontwikkelingen) èn wordt anderzijds zo veel mogelijk voldaan aan de achterliggende belangen van het concentratiebeleid. Dit betreft het behoud van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied (ligging aansluitend aan bestaand stedelijk gebied, niet grenzend aan andere glastuinbouwbedrijven) en verduurzaming (uitbreiding leidt tot verbeterde duurzame bedrijfsvoering,

aantoonbare duurzame synergie met aangrenzende stedelijke ontwikkelingen).
Een eerste bedrijfswoning is standaard toegestaan. Bij een tweede bedrijfswoning dient een afweging plaats te vinden of deze extra bedrijfswoning noodzakelijk is in verband met het toezicht op en de daarvoor noodzakelijke directe nabijheid bij primaire productieproces van het bedrijf. Hiertoe behoren niet de agrarische nevenactiviteiten, deze activiteiten zijn immers ondergeschikt.
Het scheuren van grasland is een agrarische activiteit waarbij de graszoden worden omgeploegd, dan wel vernietigd. Deze activiteit kan inklinking van de bodem en erosie (CO_2 uitstoot) tot gevolg hebben. Veenpolderlandschappen zijn landschappelijk kwetsbare gebieden en cultuurhistorisch waardevol. Om inklinking in deze gebieden te voorkomen en vanwege de ruimtelijke kwaliteit, is in deze gebieden een verbod voor het scheuren van grasland opgenomen. Hiervan kan worden afgeweken indien dit bijdraagt aan de biodiversiteit van het grasland en wordt onderbouwd dat bodemerosie en extra CO_2 uitstoot wordt vermeden.
Niet-agrarische activiteiten kunnen een onderdeel uitmaken van het verdienmodel van een agrariër. Lid 2 geeft aan welke activiteiten zijn toegestaan op het agrarisch bedrijf als nevenactiviteit, waarbij de primaire agrarische functie de hoofdactiviteit blijft.
In lid 3 wordt de vestiging van agrarisch aanverwante bedrijven in het landelijk gebied mogelijk gemaakt, mits wordt voldaan aan de genoemde voorwaarden. Agrarisch aanverwante bedrijven, als agrarische loonbedrijven, hebben vanwege hun agrarische machines een verbondenheid met het landelijk gebied. Qua verkeersveiligheid kan het wenselijk zijn om deze bedrijven in het landelijk gebied te vestigen en de verkeersbewegingen van de grote landbouwmachines daarmee te beperken.

Artikel 6.43 Intensieve veehouderij

De intensieve veehouderij kan een grote impact hebben op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen. Ook is dierenwelzijn een onderwerp dat tot maatschappelijke discussies leidt. Om die redenen is een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst. In dit artikel is vastgelegd wat wel en niet wordt toegestaan met betrekking tot de intensieve veehouderij. Nieuwvestiging of omschakeling (geheel of gedeeltelijk) naar intensieve veehouderij is niet toegestaan. Enkel de intensieve veehouderijen gevestigd vóór 30 november 2011 mogen verplaatsen.

Artikel 6.44 Geitenhouderijen

De provincie heeft per 12 december 2018 een verbod ingesteld op nieuwvestiging, uitbreiding van en omschakeling naar geitenhouderijen. Dit verbod is ingesteld vanwege het mogelijke risico voor de volksgezondheid van omwonenden die in de nabijheid van een geitenhouderij wonen. De oorzaak van de mogelijke risico's worden nog onderzocht. Het ingestelde verbod is gebaseerd op het zogenoemde voorzorgsbeginsel. Provinciale Staten hebben op 12 december 2018 een voorbereidingsbesluit genomen op basis waarvan het genoemde verbod is gaan gelden vooruitlopend op een wijziging van de Provinciale Verordening Ruimte (PRV). Deze PRV wijziging is op 27 mei 2019 door Provinciale Staten vastgesteld. De wijziging van de PRV is overgenomen in de omgevingsverordening. In dit artikel is de instructieregel voor gemeenten opgenomen, die in acht moet worden genomen bij het vaststellen van omgevingsplannen. Via het voorbereidingsbesluit is geregeld dat in de periode dat deze instructieregel nog niet is verwerkt het verbod al van kracht is.

Lid 1
Met het eerste lid van dit artikel wordt voorkomen dat in nog vast te stellen omgevingsplannen ruimte wordt geboden aan nieuwvestiging of uitbreiding van geitenhouderijen of geheel of gedeeltelijke omschakeling naar geitenhouderijen. Onder nieuwvestiging wordt ook verstaan het verplaatsen van een geitenhouderij vanuit een andere locatie, al dan niet in de provincie Noord-Holland.

Lid 2
Met dit lid wordt aangegeven hoe bepaald wordt wat het aantal geiten is dat voor inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit op een geitenhouderij aanwezig was. Mits dit gebruik passend was in het toen geldende regime, kan dit gebruik worden voortgezet. Dit aantal geldt als het maximale aantal geiten. Naast de melding op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving (voorheen op dit onderwerp het Activiteitenbesluit milieubeheer), kan hiervoor ook gebruik worden gemaakt van het Identificatie en Registratiesysteem dat door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland wordt beheerd op grond van de Regeling identificatie en registratie van dieren. Op deze wijze wordt recht gedaan aan de feitelijk situatie die aanwezig was én past binnen het planologisch regime dat van kracht was voor 12 december 2018.

Artikel 6.45 Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt toegestaan

Vanwege het effect op de bodem en de waterkwaliteit is het van belang dat het bewerken van de grond ten behoeve van permanente bollenteelt, zoals opspuiten, bezanden en omzetten niet overal wordt toegestaan en enkel in het werkingsgebied Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt toegestaan plaatsvindt.

Artikel 6.46 Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt uitgesloten

Zie de toelichting op Artikel 6.45

Artikel 6.47 Glastuinbouwconcentratiegebied

De provincie Noord-Holland wil haar glastuinbouwbedrijvigheid zoveel mogelijk concentreren in de glastuinbouwconcentratiegebieden vanwege de ruimtelijke kwaliteit en verduurzaming van de glastuinbouw. Glastuinbouwbedrijven hebben vanwege hun verschijningsvorm een grote ruimtelijke impact. Solitaire vestiging van glastuinbouw wordt daarom zoveel mogelijk tegengegaan. Daarnaast is de clustering een belangrijke voorwaarde voor verduurzaming van de glastuinbouw. Door samenwerking en concentratie worden grote systeemveranderingen in de CO_2-en warmtevoorziening mogelijk en rendabel. De glastuinbouw is een belangrijke economische sector voor Noord-Holland. Om de economische ontwikkelingen van de glastuinbouw zoveel mogelijk te faciliteren, zijn er regels opgesteld voor het glastuinbouwconcentratiegebied. Glastuinbouwbedrijven mogen binnen glastuinbouwconcentratiegebied onbeperkt groeien. Voor andere activiteiten gelden een aantal beperkingen. Zo is niet meer dan één bedrijfswoning toegestaan. Onderliggende reden hiervoor is dat het gebied bestemd is voor grootschalige glastuinbouw en het aantal bedrijfswoningen beperkt moet blijven, omdat deze toekomstige ontwikkelingen kunnen belemmeren. Een agrarisch bedrijf met schuurkassen wordt niet als een glastuinbouwbedrijf gezien, omdat schuurkassen geen kas zijn zoals bedoeld in deze verordening.
Ketenactiviteiten direct gelieerd aan de primaire activiteiten van een glastuinbouwbedrijf, als bijvoorbeeld opschonen, verpakken en opslaan, mogen op een

bedrijf plaatsvinden mits deze niet meer dan 15% van de bebouwing bedragen ten opzichte van de glasopstanden. Dit percentage kan worden verhoogd tot 30% indien dit nodig is voor specifiek genoemde functies (onderdeel c). Het huisvesten van werknemers wordt ook mogelijk gemaakt als vorm van niet-agrarische activiteiten (onderdeel h). Daarnaast mogen glasgelieerde activiteiten als zaad/-plantenveredeling, scholing en onderzoeksfaciliteiten in een glastuinbouwconcentratiegebied plaatsvinden. Onder de teelt van assimilerende organismen wordt ook het telen van algen verstaan. Glastuinbouwgelieerde bedrijven dienen zich te vestigen op de daartoe regionaal afgestemde bedrijventerreinen. Noodzakelijke duurzame infrastructuur voor CO_2 en warmte mag worden geplaatst bij het primaire glastuinbouwbedrijf dan wel als collectieve voorziening in een glasconcentratiegebied. In het laatste geval dient dit onderdeel van een gebiedsproces te zijn en dient de voorziening primair voor de duurzame warmte en CO_2 voorziening van de glastuinbouwbedrijven en mag deze de toekomstige ontwikkeling van de glastuinbouw niet in de weg te zitten. Voorts moet het beoogde duurzaamheidsdoel niet in dezelfde mate kunnen worden gerealiseerd als de betrokken verduurzaming buiten glastuinbouwconcentratiegebied wordt gerealiseerd. Andere agrarische bedrijven dan glastuinbouw zijn ook toegestaan binnen glastuinbouwconcentratiegebied. Hiervoor is de inhoud van Artikel 6.42 , eerste Lid, over agrarische bedrijven in landelijk gebied van overeenkomstige toepassing verklaard. Uitzondering daarbij is de tweede bedrijfswoning, die binnen glastuinbouwconcentratiegebied niet is toegestaan.

Artikel 6.48 Zaadveredelingsconcentratiegebied

De zaadveredeling levert economisch gezien een belangrijke bijdrage aan Noord-Holland en heeft een internationale concurrentiepositie. De provincie geeft deze bedrijven de ruimte om deze concurrentiepositie verder te ontwikkelen. Vanwege hun diverse verschijningsvormen (groot of klein, met of zonder kassen, laboratoria, proefvelden, opslag e.d.) en de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied worden nieuwe zaadveredelingsbedrijven geconcentreerd in het zaadveredelingsconcentratiegebied.
Zaadveredelingsbedrijven mogen onbeperkt groeien, zowel in het concentratiegebied als de bedrijven die zijn aangeduid als bestaand zaadveredelingsbedrijf. Deze bestaande zaadveredelingsbedrijven buiten het concentratiegebied zijn aangegeven met het werkingsgebied bestaand zaadveredelingsbedrijf. Vanwege de kapitaalintensiviteit, diversiteit, ziektedruk en de hoge arbeidsfilm is het niet mogelijk of gewenst om deze te verplaatsen naar een zaadveredelingsconcentratiegebied. Nieuwvestiging van zaadveredelingsbedrijven is enkel toegestaan in het zaadveredelingsconcentratiegebied.

Artikel 6.49 Bestaand zaadveredelingsbedrijf

Zie de toelichting op Artikel 6.48

Artikel 6.50 Tuinbouwconcentratiegebied

Het tuinbouwconcentratiegebied in Heemskerk kenmerkt zich door een sterke gespecialiseerde tuinbouwsector (met name bolbloemen), met teelt in de grond en enkele grote glastuinbouwbedrijven. Vanwege het provinciale belang voor de regionale economie prevaleert het behoud van de kracht van dit tuinbouwgebied boven andere belangen. Met regels voor het tuinbouwconcentratiegebied wordt gewaarborgd dat de agrarische sector zich kan versterken en dat het gebied behouden blijft voor de tuinbouw. Bestaande glastuinbouwbedrijven in dit gebied mogen onbeperkt uitbreiden en het vestigen van burgerwoningen, tuinbouwgelieerde en andere bedrijvigheid wordt niet mogelijk gemaakt, om de bestaande (glas)tuinbouw niet te hinderen in haar ontwikkelingsmogelijkheden.

Paragraaf 6.2.5 Beschermd landelijk gebied

Noord-Holland kent een enorme variatie aan waardevolle landschappen. De Omgevingsvisie NH2050 zegt het volgende over het Noord-Hollandse landschap: “De provincie onderscheidt zich door haar openheid, de grote afwisseling en de contrasten in het landschap. Deze karakteristieken reflecteren de rijke ontstaansgeschiedenis en maken het aantrekkelijk voor mensen om hier te wonen, voor bedrijven om zich hier te vestigen en voor recreanten en toeristen om hier te verblijven. Voor de leefomgevingskwaliteit is het essentieel deze waarden en karakteristieken van landschap, natuur en cultuurhistorie te benoemen, te behouden, waar nodig adequaat te herstellen en waar mogelijk te versterken en te ontwikkelen. En het gaat er om ontwikkelingen en transities te benutten om een goede landschapskwaliteit in stand te houden en zo nodig te creëren.” De gebieden waar behoud en versterking van natuur en landschap voorop staan vormen samen het beschermd landelijk gebied (BLG). In gebieden met een geringere aanwezigheid van natuur- en landschappelijke waarden zijn meer mogelijkheden voor ontwikkelingen dan in het beschermd landelijkgebied (BLG).
Het beschermd landelijk gebied wordt beschermd door middel van drie algemeneregimes:

- Natuurnetwerk Nederland (NNN) – subparagraaf 6.2.5.1
- Bijzonder provinciaal landschap (BPL) – subparagraaf 6.2.5.2
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (UNESCO werelderfgoed) – subparagraaf 6.2.5.3

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is gericht op behoud en bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap. Het Bijzonder provinciaal landschap (BPL) omvat gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn én niet vallen binnen de NNN-begrenzing of benoemd zijn als Provinciaal monument. Het UNESCO werelderfgoed is gericht op de universele waarden van werelderfgoed en kan ook binnen het NNN of het BPL zijn gelegen.
Daarnaast zijn er nog twee specifieke regimes in het landelijk gebied:

- Strandzonering – subparagraaf 6.2.5.4
- Stiltegebieden – Subparagraaf 6.2.5.5

Subparagraaf 6.2.5.1 Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen

Subparagraaf 6.2.5.1 heeft als doel de bescherming van de natuurwaarden – de zogeheten wezenlijke kenmerken en waarden – van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en natuurverbindingen in de provincie Noord-Holland. Met het artikel wordt invulling gegeven aan de verplichting uit het Besluit kwaliteit leefomgeving om bij provinciale verordening regels te stellen aan gemeentelijke omgevingsplannen ter bescherming van het NNN.

Artikel 6.52 Wezenlijke kenmerken en waarden

De natuurwaarden van het natuurnetwerk Nederland worden in het Besluit kwaliteit en leefomgeving aangeduid als wezenlijke kenmerken en waarden. Deze wezenlijke kenmerken en waarden zijn in Bijlage 6 bij deze verordening beschreven.

Artikel 6.53 Bescherming natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen

Lid 1
De bijzondere natuurwaarden en de enorme biodiversiteit van het Natuurnetwerk Nederland zijn van grote betekenis voor een gezonde leefomgeving. Om de biodiversiteit te vergroten, is een sterk natuurnetwerk met hoge natuurwaarden van groot belang. In het eerste lid is daarom bepaald dat omgevingsplannen met betrekking tot het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen gericht moeten zijn op de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Ook moeten deze plannen verzekeren dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland en de natuurverbindingen niet achteruit gaan. Een omgevingsplan dat ziet op het natuurnetwerk Nederland of een natuurverbinding zal de hiervoor genoemde doelen – bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden – dus tot uitdrukking moeten brengen in de regels van het omgevingsplan.

Lid 2
Het tweede lid betreft een uitzondering op de verplichting om een omgevingsplan met betrekking tot het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen te richten op de in het eerste lid genoemde doelen. Die uitzondering geldt voor een locatie binnen het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen waar het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbinding nog niet is gerealiseerd en die nog in gebruik is voor een andere functie dan natuur. Een dergelijke locatie is dus wel reeds begrensd als natuurnetwerk Nederland of als natuurverbinding, maar nog niet als zodanig ingericht. Deze locaties hebben veelal nog een andere functie dan natuur, zoals agrarisch bedrijf, niet-agrarisch bedrijf of recreatiewoning. Met het tweede lid wordt geregeld dat de huidige toegestane functies en bebouwing in het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen kunnen blijven voortbestaan, maar dat tegelijkertijd de realisatie van de wezenlijke kenmerken en waarden niet verder wordt belemmerd of onmogelijk wordt gemaakt. Een gebied dat deel uitmaakt van het natuurnetwerk Nederland dient immers, ondanks de bestaande functies, te worden beschermd. De provincie zet zich momenteel in om de niet gerealiseerde delen van het NNN om te zetten naar gerealiseerde NNN door deze gebieden in te richten naar het ambitietype zoals is beschreven in de wezenlijke kenmerken en waarden van de verschillende gebieden. In dit proces faciliteert de provincie waar dat nodig is, bijvoorbeeld door het omzetten van agrarische gronden naar natuur.

Artikel 6.54 Activiteiten in natuurnetwerk Nederland of natuurverbindingen

Met dit artikel wordt invulling gegeven aan artikel 7.8, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen die gebieden zijn, behoudens een aantal hieronder nader toegelichte uitzonderingen, niet toegestaan.
Het artikel ziet alleen op nieuwe activiteiten of een wijziging van bestaande activiteiten. Dat betekent dat activiteiten en ontwikkelmogelijkheden, die zijn opgenomen in een vigerend ruimtelijk plan, kunnen worden voortgezet respectievelijk in stand blijven. Met andere woorden, de verordening respecteert wat in geldende ruimtelijke plannen is toegestaan (eerbiedigende werking). Zie in dit verband ook de definitie van het begrip bestaand, zoals opgenomen in de begrippenlijst bij de omgevingsverordening en de toelichting op dit begrip in de Algemene toelichting op de Omgevingsverordening. Slechts in het geval van een activiteit die niet past binnen het vigerende ruimtelijke plan, is het huidige artikel van toepassing.

Uitzondering a: groot openbaar belang, geen reële alternatieven en mitigerende maatregelen
Onder de cumulatieve voorwaarden die in a zijn opgenomen, mag een omgevingsplan wel nieuwe activiteiten mogelijk maken die leiden tot een significante aantasting van het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen. Deze voorwaarden zijn:
1. er is sprake van een groot openbaar belang;
2. er zijn geen reële alternatieven, en;
3. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt (mitigerende maatregelen) en de overblijvende effecten worden gelijkwaardig en tijdig gecompenseerd.
Wat onder groot openbaar belang moet worden verstaan staat allereerst in de Algemene toelichting op de omgevingsverordening. De vraag of een ontwikkeling van windturbines of zonnepark in NNN van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het NNN) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES'en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in een RES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan.
Op grond van Artikel 6.56, aanhef en onder b, hebben Gedeputeerde Staten regels over de onder c. genoemde compensatie gesteld. Deze regels zijn te vinden in Bijlage 11.

Uitzondering b: de meerwaardebepaling
Met deze uitzondering wordt geregeld dat een omgevingsplan nieuwe activiteiten of een wijziging van bestaande activiteiten mogelijk kan maken die op gebiedsniveau leiden tot een duidelijke aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen. Hiervoor moeten de betrokken activiteiten in samenhang op hun effecten worden beoordeeld. Ook wanneer het gaat om activiteiten die vallen binnen de reikwijdte van verschillende ruimtelijke plannen zal de effectbeoordeling in gezamenlijkheid moeten plaatsvinden.
De meerwaardebepaling kan alleen worden toegepast als aan de cumulatieve voorwaarden die in b zijn opgenomen is voldaan:
1. de activiteiten die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden worden tijdig gecompenseerd;
2. de compensatie houdt in dat de uitvoering van het geheel van aantastende en compenserende activiteiten gezamenlijk binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit en samenhang;
3. de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland dient tenminste gelijk te blijven;
4. er dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid dat de locatie waarop de activiteit plaatsvindt is gelegen in een gebied van het Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen dat omringd wordt door of grenst aan het werkingsgebied Bijzonder provinciaal landschap. Zo kunnen de kernkwaliteiten van dit Bijzonder provinciaal landschap ook aanwezig zijn in het nabijgelegen Natuurnetwerk Nederland. Aantasting van deze kernkwaliteiten kan tot gevolg hebben dat de meerwaardebepaling niet kan worden toegepast;
5. er wordt een gebiedsvisie opgesteld waarin de bovenstaande punten 1 tot en met 4 worden onderbouwd.
Bij het toepassen van de meerwaardebepaling dient er ook een compensatieplan en een compensatieovereenkomst te worden opgesteld, zie hiervoor Artikel

3.5 en Artikel 3.6 van Bijlage 11.
Financiële compensatie is niet mogelijk bij het toepassen van uitzondering b.

Uitzondering c: beperkte toevoeging of wijziging van bestaande activiteiten
Met deze uitzondering wordt mogelijk gemaakt dat een omgevingsplan een beperkte toevoeging van een nieuwe activiteit aan een reeds bestaande activiteit of een beperkte wijziging van een reeds bestaande activiteit mogelijk maakt ondanks het feit dat dit leidt tot nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk Nederland of een natuurverbinding. Voorwaarde hiervoor is dat deze toevoeging of wijziging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande, reeds aanwezige activiteit. Het gaat hier om kleine wijzigingen of toevoegingen die duidelijk ondergeschikt zijn aan de bestaande activiteiten, bijvoorbeeld de aanleg van extra parkeerplaatsen voor een bezoekers- of informatiecentrum.
Van deze uitzondering kan bovendien alleen gebruik worden gemaakt wanneer nadelige gevolgen worden beperkt (mitigerende maatregelen) en de overblijvende effecten gelijkwaardig en tijdig worden gecompenseerd.
Financiële compensatie is niet mogelijk bij het toepassen van uitzondering c.

Artikel 6.55 Wijziging begrenzing

Lid 1
Dit artikel bevat de bevoegdheden voor Gedeputeerde Staten om de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland en de natuurverbindingen te wijzigen. In het eerste lid wordt geborgd dat bij een wijziging van de begrenzing de kwaliteit en oppervlakte van het Natuurnetwerk en de natuurverbindingen niet achteruitgaan en de samenhang tussen de gebieden wordt behouden.
De algemene bevoegdheid van Gedeputeerde Staten tot wijziging van de begrenzing van de werkingsgebieden is als gevolg van de specifieke bepaling in Artikel 6.55 niet van toepassing. Omdat hier sprake is van delegatie, is deze bepaling ook opgenomen in het bij de Omgevingsverordening behorende delegatiebesluit.

Lid 2
Met het tweede lid is geregeld dat een wijziging van de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen altijd kan plaatsvinden wanneer de wijziging strekt ter verbetering van kennelijke onjuistheden. Aan de in het eerste lid genoemde voorwaarden hoeft dan niet te worden voldaan.

Artikel 6.56 Regels Gedeputeerde Staten

In dit artikel is geregeld dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen ten aanzien van de toelichting van een omgevingsplan met betrekking tot het Natuurnetwerk Nederland of natuurverbindingen. Ook kunnen Gedeputeerde Staten regels stellen aan de compensatie en activiteiten als bedoeld in Artikel 6.54. Ten aanzien van compensatie hebben Gedeputeerde Staten van deze bevoegdheid gebruik gemaakt, zie Bijlage 11 Regels Gedeputeerde Staten.

Subparagraaf 6.2.5.2 Bijzonder provinciaal landschap

Artikel 6.59 heeft als doel om het Bijzonderprovinciaal landschap in Noord-Holland te beschermen en waar mogelijk te versterken en te ontwikkelen. Het Bijzonder provinciaal landschap (BPL) omvat gebieden in Noord-Holland die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Het BPL is zo concreet mogelijk beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De voormalige beschermingsregimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten. Het Natuurnetwerk Nederland (gericht op de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap) heeft een eigen regime. Vooruitlopend op artikel 2.44, lid 5, van de Omgevingswet, waarin is bepaald dat NNN-gebieden niet kunnen worden aangewezen als Bijzonder provinciaal landschap, maakt het NNN geen onderdeel uit van het BPL. NNN en BPL sluiten wel naadloos op elkaar aan. Op deze manier bestaat er geen overlap tussen NNN en BPL-gebied, maar vormen zij samen met de Erfgoederen van uitzonderlijke universelewaarde (Artikel 6.62) een robuust beschermd landelijk gebied. Tussen BPL en Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde kan wel overlap bestaan.

De Provincie Noord-Holland heeft in de Omgevingsvisie NH2050 het benoemen, behouden en versterken van de unieke kwaliteiten van landschap en cultuurhistorie als ambitie benoemd. Het daarbij behorende ontwikkelprincipe geeft aan dat ‘ontwikkelingen en beheer moeten passen bij de waarden, de karakteristiek en het draagvermogen van het landschap’. In het BPL staat het behoud en versterken van de landschappelijke waarden en de betekenis van het landschap voor het aangrenzende stedelijk gebied centraal. In het BPL zijn ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van nieuwe stedelijke ontwikkelingen, toegestaan wanneer de beschreven kernkwaliteiten niet worden aangetast. Per locatie kan aan de hand van de kernkwaliteiten een zorgvuldige afweging worden gemaakt welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk en welke niet wenselijk zijn. Hierdoor is er ruimte voor maatwerk en gebiedsgerichte differentiatie. De afweging of er een aantasting is van de kernkwaliteiten aan de hand van de beschrijvingen van de kernkwaliteiten, ligt (in de geest van de Omgevingswet) bij de gemeente. In de ruimtelijke onderbouwing van een omgevingsplan dat een ontwikkeling in het BPL mogelijk maakt, moet worden gemotiveerd dat de ter plaatse geldende kernkwaliteiten niet worden aangetast.

In lijn met de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie zijn de kernkwaliteiten beschreven aan de hand van drie provinciale kernwaarden:

- Landschappelijke karakteristiek: de landschapstypen en de belangrijkste kenmerken van deze landschappen;
- Openheid en ruimtebeleving: de beleving van de ruimte, de horizon en de oriëntatiepunten;
- Ruimtelijke dragers: de driedimensionale structuren en lijnen die in het (vlakke) landschap het beeld bepalen en begrenzen.

De beschrijving van de kernkwaliteiten van het BPL is opgenomen in Bijlage 7 bij deze omgevingsverordening. Per BPL-deelgebied wordt een algemene kenschets gegeven, de begrenzing en context worden weergeven, er is een toelichting op de ontstaansgeschiedenis van het betreffende landschap en de kernkwaliteiten zijn uiteengezet. Aan de beschrijving van de kernkwaliteiten zijn indicatieve themakaarten ter verduidelijking toegevoegd.

De voormalige regimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn als uitgangspunt gebruikt voor de totstandkoming van de begrenzing van het BPL en hierin opgegaan. Daarnaast volgt de BPL-begrenzing waar mogelijk en zinvol een landschappelijke logica. Om tot een logische begrenzing en beschrijving van de kernkwaliteiten te komen zijn het Kwaliteitsbeeld Noord-Holland 2050, de Cultuurhistorische Waardenkaart en de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie geraadpleegd. Het Kwaliteitsbeeld Noord-Holland 2050 is in december 2017 door de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) aan GS aangeboden. Het is in een uitvoerig interactief proces met vele stakeholders tot stand gekomen. De waardering van de landschappen in het Kwaliteitsbeeld heeft plaatsgevonden op basis van archeologisch onderzoek (RAAP), historisch geografisch onderzoek (Bureau Landview) en een selectie van gegevens over historische stedenbouw (Monumentenzorg & archeologie provincie NH, Rijksdienst voor Monumentenzorg) in opdracht van de provincie Noord-Holland in 2001. Locaties van hoge tot zeer hoge waarde, grenzend aan of in de nabijheid van een bestaand beschermingsregime zijn veelal opgenomen in het BPL. Tot slot zijn

grenscorrecties doorgevoerd op basis van gesprekken met gemeenten en een ambtelijk deskundigenoordeel.

Relatie met de beschermingsregimes die zijn opgegaan in het Bijzonder Provinciale Landschap

Bufferzones

In de Structuurvisie Noord-Holland 2040 (2010) staat het doel van de bufferzones in Noord-Holland. Zij dienen gevrijwaard te blijven van verdere verstedelijkingen zich verder te kunnen ontwikkelen tot relatief grootschalige groene gebieden. De bufferzones zijn een belangrijk onderdeel van de metropolitane landschappen. Het landschap en het groen in de bufferzones vormen een randvoorwaarde voor de leefbaarheid in de metropoolregio. In de Omgevingsvisie NH2050 heeft dit een plek gekregen met ontwikkelprincipe: 'Versterken van het landschap als onderdeel van het metropolitaan systeem'. Het veilig stellen van de groene leefomgeving waar de stedelijke druk hoog is, het behouden van openheid en het borgen van (de nabijheid van) het buitengebied voor de recreant zijn motieven voor de opname van de bufferzones in het Bijzonder provinciaal landschap.

Aardkundig Monument

Belangrijke componenten van het landschap zijn de bodem en het reliëf, als tastbaar bewijs van de ontstaansgeschiedenis van het Noord-Hollandse landschap. Het aardkundig monument betreft niet zozeer de toplaag maar de dieper gelegen abiotische waarden van de bodem (vanaf 1m diepte en 0,5m diepte rond het Alkmaardermeer). De bodemopbouw en -eigenschappen bepalen mede het 'zichtbare' landschap erboven. Het behoud van de leesbaarheid van de ontstaansgeschiedenis vindt Provincie Noord-Holland van groot belang. De provincie heeft zestien aardkundige monumenten aangewezen vanwege de unieke en best bewaarde aardkundige waarden. Deze monumenten zijn nu, afhankelijk van hun locatie, opgegaan in het BPL of het NNN. De met de specifieke aardkundige monumenten samenhangende waarde, maakt onderdeel uit van de kernkwaliteiten van het BPL of de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en is als zodanig opgenomen in de beschrijvingen van de deelgebieden van het BPL of NNN.

Weidevogelleefgebied

Nederland heeft een internationale verplichting tot het beschermen van weidevogels. Weidevogels gedijen goed in het open (veen)weidelandschap. Het gaat minder goed met de weidevogels. Door verstedelijking en intensieve landbouw is er verlies van geschikt leefgebied. De provincie vindt zowel de weidevogels als het karakteristieke cultuurlandschap waarin zij verblijven belangrijk. Daarom beschermt zij deze landschappen tegen inbreuken op de openheid en verstoring van de rust. Het beschermingsregime Weidevogelleefgebied in de PRV had als doelstelling leefgebieden voor weidevogels en open landschap te beschermen. De weidevogelleefgebieden in de PRV overlapten deels met het beschermingsregime NNN. In 2015 heeft de provincie in het Natuurbeheerplan een kerngebiedenbeleid ingezet, waarmee subsidie voor weidevogelbeheer is geconcentreerd in de meest kansrijke gebieden, met als doel deze gebieden optimaal in te richten en te beheren ten behoeve van weidevogels ("meer doen in minder gebieden"). Het Natuurbeheerplan is van betekenis voor natuurbeleid en subsidies, maar heeft geen planologische werking. Daarom zijn de weidevogelleefgebieden ook opgenomen in de PRV. Met de Omgevingsverordening is voor een andere aanpak gekozen. De weidevogelkerngebieden die binnen NNN liggen, vallen nog steeds onder het NNN beschermingsregime. Buiten het NNN hebben wij ervoor gekozen de kerngebieden vanwege de ecologische waarde en kwaliteit van het landschap te laten opgegaan in het BPL met de kernkwaliteit 'habitat voor weidevogels'. Ook zijn er delen van het voormalig weidevogelleefgebied uit de PRV, die niet onder de kerngebieden vallen, opgenomen in het BPL wanneer er ter plaatse andere kernkwaliteiten aanwezig zijn die wij willen beschermen. Voormalige weidevogelleefgebieden die niet vallen onder het nieuwe kerngebiedenbeleid en geen andere kernkwaliteiten hebben die wij willen beschermen, vallen in de Omgevingsverordening niet meer onder een beschermingsregime.

Relatie met het Kwaliteitsbeeld landschap Noord-Holland 2050

Het Kwaliteitsbeeld landschap Noord-Holland 2050 is een onderzoek en voorzet van de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) voor een samenhangend verhaal over de toekomst van het Noord-Hollandse landschap ten behoeve van de omgevingsvisie. De landschappelijke kwaliteiten van Noord-Holland zijn in samenspraak met belanghebbenden voor de lange termijn (op hoofdlijnen) in kaart gebracht. Uit het ruimtelijk onderzoek komt naar voren dat de huidige wijze van ontwikkelen leidt tot een nivellering van de landschapskwaliteit. Daarnaast staat de provincie voor grote, urgente opgaven die veel impact op het landschap zullen hebben. Het Kwaliteitsbeeld stelt dat om de kwaliteiten van het landschap te behouden en (ook in de toekomst) van meerwaarde te laten zijn voor de kwaliteit van de leefomgeving en het vestigingsklimaat van Noord-Holland, een actieve strategie nodig is om ontwikkelingen bij te laten dragen aan het behoud en de versterking van de landschapskwaliteit. In het Kwaliteitsbeeld ligt de focus op de vraag 'waar' deze ontwikkelingen, in relatie tot de landschappelijke kwaliteiten van de provincie, bij voorkeur wel of niet een plek kunnen krijgen. Het zet in op het bundelen en samenbrengen van programma's en opgaven met de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de verschillende landschappen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in 'prachtlandschappen' en 'krachtlandschappen'. Prachtlandschappen zijn de gebieden die het waard zijn om te behouden, vanwege de hoge tot zeer hoge cultuurhistorische waarde, vanwege de relatie met en betekenis voor de stad en het leef- en vestigingsklimaat van de regio. Krachtlandschappen zijn de gebieden waar in principe goede mogelijkheden zijn om grote opgaven en ontwikkelingen op te vangen. De Prachtlandschappen en de waardering van de cultuurhistorische waarde van deze landschappen in het Kwaliteitsbeeld zijn gebruikt om te komen tot een logische begrenzing van het BPL en het beschrijven van de kernkwaliteiten.

Relatie met het werkingsgebied landelijk gebied

Gelet op het feit dat de gronden binnen BPL tevens zijn gelegen in het werkingsgebied landelijk gebied, mogen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het BPL niet alleen de kernkwaliteiten niet aantasten, maar moeten deze ook voldoen aan de regels voor landelijk gebied.

Artikel 6.57 Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt waar de regels uit deze paragraaf van toepassing zijn, te weten in het Bijzonder Provicinciaal Landschap.

Artikel 6.58 Kernkwaliteiten Bijzonder provinciaal landschap

Met dit artikel wordt geregeld dat de in Bijlage 7 beschreven kernkwaliteiten deel uitmaken van de verordening. De kernkwaliteiten zijn door Provinciale Staten vastgesteld. Deze kernkwaliteiten moeten in acht worden genomen bij het vaststellen van omgevingsplannen voor gebieden die worden aangemerkt als Bijzonder provinciaal landschap.

Artikel 6.59 Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap

Lid 1

Het eerste lid bepaalt dat omgevingsplannen die zien op gebieden binnen het Bijzonder provinciaal landschap regels bevatten ter bescherming van de daar geldende kernkwaliteiten. Op grond van het omgevingsplan moet dus duidelijk zijn dat de betreffende locaties Bijzonder provinciaal landschap zijn en op die

manier ook worden beschermd.

Lid 2
Het tweede lid bevat een verbod op nieuwe stedelijke ontwikkelingen in het Bijzonder provinciaal landschap. Onder een stedelijke ontwikkeling wordt verstaan een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 5.129g, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het gaat daarbij om een ontwikkeling of uitbreiding van een bedrijventerrein, een zeehaventerrein, een woningbouwlocatie, kantoren, een detailhandelvoorziening of een andere stedelijke voorziening. De ontwikkeling moet bovendien voldoende substantieel zijn.
Het criterium “voldoende substantieel” volgt uit de jurisprudentie over het begrip stedelijke ontwikkeling zoals bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Besluit ruimtelijke ordening. Uit deze jurisprudentie volgt dat een ontwikkeling een zekere omvang dient te hebben om te worden gekwalificeerd als stedelijke ontwikkeling. Voor wonen is er op grond van de jurisprudentie sprake van een stedelijke ontwikkeling bij meer dan 11 woningen. Voor andere stedelijke voorzieningen is in beginsel sprake van een stedelijke ontwikkeling als het gaat om een terrein met een ruimtebeslag van meer dan 500 m2 of een gebouw met een oppervlakte van meer dan 500 m2. Gelet op hun omvang verhouden nieuwe stedelijke ontwikkelingen zich niet tot de kernkwaliteiten van het Bijzonder provinciaal landschap. Daarom worden deze op voorhand uitgesloten.

Lid 3
Het derde lid bevat het criterium voor andere nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dan nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen zijn toegestaan als zij de kernkwaliteiten van het Bijzonder provinciaal landschap niet aantasten. Het gaat daarbij onder meer om nieuwe stedelijke voorzieningen die gelet op de kleinschaligheid en beperkte ruimtelijke gevolgen ervan onvoldoende substantieel zijn om als nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van artikel 5.129, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving te worden aangemerkt. Ook nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die geen stedelijk karakter hebben worden als nieuwe ruimtelijke ontwikkeling als bedoeld in het vierde lid aangemerkt. Mits deze ontwikkelingen de kernkwaliteiten niet aantasten, kunnen zij in omgevingsplannen binnen het Bijzonder provinciaal landschap mogelijk worden gemaakt. Omdat Bijzonder provinciaal landschap tevens als Landelijk gebied wordt aangemerkt, gelden voor deze ontwikkelingen ook de regels voor landelijk gebied zoals onder meer opgenomen in de Artikel 6.14 t/m Artikel 6.19.

Lid 4
Op grond van het vierde lid is de gemeente verplicht om in de motivering van een omgevingsplan dat betrekking heeft op het Bijzonder provinciaal landschap de voorkomende kernkwaliteiten te beschrijven. Daarnaast moet in de motivering worden gemotiveerd dat de in het plan opgenomen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen deze kernkwaliteiten niet aantasten. Op grond van het delegatiebesluit zoals genoemd in het tiende lid, kunnen Gedeputeerde Staten regels stellen aan die motivering.

Lid 5
Wanneer uit de motivering als bedoeld in het vierde lid blijkt dat maatregelen (bijvoorbeeld inrichtingsmaatregelen) nodig zijn om een aantasting van de kernkwaliteiten te voorkomen, moet de uitvoering van deze maatregelen zijn geborgd bij de vaststelling van het omgevingsplan. Borging kan plaatsvinden in het plan dat ook de betreffende ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt, maar eventueel ook in een ander omgevingsplan.

Lid 6
Uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare in Bijzonder provinciaal landschap is toegestaan. Het zesde lid, onder a, regelt dat een dergelijke uitbreiding niet hoeft te worden getoetst aan de beschrijvingen van de kernkwaliteiten. Een uitbreiding met meer dan 2 hectare moet wel aan de kernkwaliteiten worden getoetst. Daarvoor gelden bovendien de voorwaarden van Artikel 6.42, eerste lid, onder c, te weten dat de uitbreiding noodzakelijk is voor het agrarisch productieproces en het geen glastuinbouwbedrijf betreft. Uit het zesde lid, onder a, volgt dat ook bebouwings- en gebruiksmogelijkheden die in een omgevingsplan kunnen worden opgenomen overeenkomstig Artikel 6.42,eerste lid, onder e tot en met f en Artikel 6.37, tweede en derde lid, niet hoeven te worden getoetst aan de kernkwaliteiten. Voor de in het zesde lid genoemde mogelijkheden gelden wel de ruimtelijke kwaliteitseisen van Artikel 6.70. Deze gelden voor elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in het landelijk gebied.

Lid 7
Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, inclusief nieuwe stedelijke ontwikkelingen, die van groot openbaar belang zijn, wordt een uitzondering gemaakt. Ook wanneer deze leiden tot een aantasting van de kernkwaliteiten zijn deze mogelijk in Bijzonder provinciaal landschap. Er moet dan wel aannemelijk worden gemaakt dat er geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ontwikkeling en de negatieve effecten moeten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten moeten worden gecompenseerd. De vraag of een ontwikkeling van windturbines of zonnepark in Bijzonder provinciaal landschap van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het Bijzonder provinciaal landschap) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES‘en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in een RES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan.

Lid 9
Gedeputeerde Staten kunnen eisen stellen aan de motivering die op grond van het vierde lid moet worden opgesteld. Ook over de wijze van compensatie als bedoeld in het zevende lid, onderdeel c, kunnen zij eisen stellen. Dit is te vinden in het delegatiebesluit.

Lid 10
Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om de kernkwaliteiten die in bijlage 5 zijn beschreven te wijzigen. Dit is te vinden in het delegatiebesluit.

Subparagraaf 6.2.5.3 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

UNESCO is de culturele organisatie van de Verenigde Naties. Het doel is om cultureel- en natuurlijk erfgoed van unieke en universele waarde beter te kunnen bewaren voor de toekomst. Het werelderfgoedverdrag is ondertekend door 193 lidstaten. Nederland heeft 10 van deze werelderfgoederen. De provincie Noord-Holland biedt met deze verordening bescherming aan: Droogmakerij de Beemster, Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Artikel 6.62 Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

Gemeenten dienen in hun omgevingsplan regels op te nemen die ervoor zorgen dat de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen in stand blijven of versterkt worden. In bijlage 8a en bijlage 8b zijn deze kernkwaliteiten opgenomen. In dit artikel is vastgelegd hoe om te gaan met ontwikkelingen in UNESCO-

werelderfgoederen. Een omgevingsplan mag alleen ontwikkelingen opnemen die de kernkwaliteiten niet aantasten. Hiervan kan afgeweken worden als het gaat om: een grootschalige stads- of dorpsontwikkellocatie, glastuinbouwlocatie of een grootschalig bedrijventerrein of infrastructuurproject. Hierbij moet er aan de volgende vereisten worden voldaan:

- er is sprake van een groot openbaar belang;
- er zijn geen reële alternatieven; en
- er worden voldoende maatregelen genomen ten aanzien van mitigeren of compenseren. Hiervoor kunnen Gedeputeerde Staten regels stellen.

Voor UNESCO-werelderfgoed Droogmakerij De Beemster is een verbod op windturbines opgenomen, omdat vooralsnog voor dit werelderfgoed niet is begonnen met het nader uitwerken van een Afwegingskader voor wind. Opstellingen voor zonne-energie zijn hier wel toegestaan, mits ze de kernkwaliteiten niet aantasten. Voor de Unesco werelderfgoederen de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie is een Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies ism de vier provincies gemaakt die zijn gelegen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Hierin is gekeken waar en onder welke voorwaarden ruimte geboden kan worden aan wind en zon zonder de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen aan te tasten. Bij de vaststelling van de OV NH2022 wordt dit kader toegevoegd aan de uitwerking van de kernkwaliteiten.

Subparagraaf 6.2.5.4 Strandzonering

Omgevingsvisie NH2050
In de Omgevingsvisie is als doelstelling een klimaatbestendig en waterrobuust Noord-Holland opgenomen, als ook om de unieke kwaliteiten van de diverse landschappen en de cultuurhistorie te benoemen, behouden en versterken. In de beweging Dynamisch schiereiland wordt de unieke ligging van de provincie, voor het grootste deel omgeven door water, beschreven. De kusten zijn bij uitstek geschikt om allerlei kansen te benutten, vanwege de aanwezige sterke verschillende landschappen. In het bijzonder ontwikkelprincipe 5 moet in acht worden genomen: bij nieuwe ontwikkelingen in de kustzone wordt aangesloten bij de verscheidenheid en karakteristieken van de kustlandschappen en aanliggende grote wateren.

Algemene toelichting
Met de vaststelling van de Strandzonering 2025 (PS 26 maart 2018) is het beleid voor het strand geactualiseerd. De actualisatie ziet op borging van een goede balans tussen natuur en recreatieve bebouwing. Enerzijds wil de provincie in het kustgebied natuur en landschap beschermen en rust, stilte en leegte behouden. Anderzijds wil de provincie ruimte geven aan intensieve recreatie en voorzieningen op het strand. Hiertoe zijn in de Strandzonering 2025 drie typen stranden opgenomen, te weten **recreatiestrand**, **seizoenstrand** en **natuurstrand**. Voor elk type strand geldt ander beleid.

Voor **recreatiestranden** zijn geen regels gesteld. De recreatiestranden in de huidige strandzonering zijn locaties die in het voorheen geldende artikel 31 PRV waren aangewezen voor jaarrondexploitatie. Tot op heden was er op basis van goed vertrouwen geen provinciale bemoeienis met de transformatie van seizoens- naar jaarrondpaviljoens in de daarvoor aangewezen zones. Het instandhouden van karakteristieke kernkwaliteiten en collectieve waarden van de kust is immers een tussen betrokken overheden gedeeld belang zoals ook blijkt uit het op 22 februari 2018 getekende convenant Noord-Hollandse Kust.

Voor **seizoenstranden** wordt verwezen naar de toelichting op Artikel 6.64. Voor **natuurstranden** wordt verwezen naar de toelichting op Artikel 6.65.

Wijzigen strandzonering

Op grond van Artikel 13.3 kunnen Gedeputeerde Staten de begrenzing van werkingsgebieden wijzigen. Door omstandigheden, bijvoorbeeld vanuit waterveiligheid, kan het voorkomen dat de strandzonering moet worden aangepast. Gedeputeerde Staten zijn in zulke gevallen bevoegd om een aanpassing aan of optimalisatie van de zonering aan te brengen.

Artikel 6.64 Seizoensstrand

De sturingsfilosofie van de Omgevingsvisie NH2050 en de Omgevingswet indachtig regelt dit artikel alleen het strikt noodzakelijke, namelijk een borging van een goede balans tussen natuur en recreatieve stranden.
Op de seizoenstranden is seizoenbebouwing mogelijk, maar met het oog op de borging van de rust en de beleving van openheid van het Noord-Hollandse strand blijven deze seizoenstranden minimaal drie maanden (van 1 november tot 1 februari) onbebouwd. Dit met uitzondering van bouwwerken als bedoeld in artikel 5.40, tweede lid onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De natuurwaarden, de openheid van het strand (belevingswaardelandschap) en het economisch gebruik liggen hier immers in elkaars verlengde. Ze versterken elkaar, maar voor de balans dient de openheid wel geborgd te worden. Daarin voorziet dit artikel. Met de in dit artikel opgenomen periode waarin seizoensgebonden bebouwing is toegestaan, respecteren we bestaande rechten op het gehele Noord-Hollandse strand. Een en ander zoals afgesproken in het Toekomstperspectief Kust 2040 en Strandzonering 2025. Daarbij wordt aangesloten bij de ruimste periode die de betrokken waterbeheerders hanteren indien er in het kader van de waterveiligheid een watervergunning vereist is voor de seizoenbebouwing. Met deze watervergunning wordt overigens de waterveiligheid geborgd en niet de openheid buiten het seizoen. De openheid van de seizoenstranden borgen we via dit artikel. Gemeenten kunnen de periode die de betrokken waterbeheerders hanteren voor seizoenbebouwing verkorten. Er is dan minder lang seizoenbebouwing op het strand toegestaan.

Artikel 6.65 Natuurstrand

De sturingsfilosofie van de Omgevingsvisie NH2050 en de Omgevingswet indachtig regelt dit artikel alleen het strikt noodzakelijke, namelijk een borging van een goede balans tussen natuur en recreatieve stranden. Voor de natuurstranden betekent dit 12 maanden per jaar gegarandeerde openheid. Daarom is in dit artikel een algeheel bouwverbod voor de natuurstranden opgenomen. Dit met uitzondering van bouwwerken als bedoeld in artikel 5.40, tweede lid onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Subparagraaf 6.2.5.5 Stiltegebieden
Artikel 6.66 Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt dat de regels die gelden voor stiltegebieden alleen van toepassing zijn op activiteiten waardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden in een stiltegebied kan worden verstoord. Onder natuurlijke geluiden worden in beginsel de door de natuur veroorzaakte geluiden bedoeld. Daarnaast bestaan er

geluiden die van oudsher bij de gebieden horen, zoals die van agrarische activiteiten en van professioneel en particulier tuin- en landschapsonderhoud, maar ook bijvoorbeeld het geluid van een historische windmolen of het luiden van een kerkklok. Deze zogenaamde gebiedseigen geluiden worden in het kader van deze verordening ook tot de natuurlijke geluiden gerekend. Deze paragraaf bevat regels ter voorkoming of beperking van geluidhinder in de gebieden die zijn vastgesteld in Artikel 4.26. Het provinciale stiltengebiedenbeleid is erop gericht dat mensen en dieren stilte kunnen ervaren.

Artikel 6.67 Instructieregel activiteiten in stiltegebied

In dit artikel is geregeld dat gemeenten in hun omgevingsplan rekening moeten houden met een maximaal toelaatbare waarde voor het 24-uursgemiddelde geluidsniveau afkomstig van omgevingsvergunningverplichtige activiteiten in het stiltegebied, te weten LAeq,24h = 35 dB(A) op 50 m afstand vanaf deze activiteit. Negatieve beïnvloeding van de geluidsbelasting kan zich voordoen bij activiteiten bij agrarische bedrijven, verandering in activiteiten van beëindigende agrarische bedrijven en bij nieuwe of andere activiteiten ter plaatse van bestaande niet-agrarische bedrijven. Voorkomen moet worden dat hierdoor een toename plaatsvindt van de geluidsbelasting in het stiltegebied, anders dan ten gevolge van de gebiedseigen geluiden. Bestaande activiteiten (ook de stilte verstorende) binnen het stiltegebied kunnen in beginsel blijven voortbestaan. Binnen het stiltegebied blijven activiteiten die bij het gebied horen, zoals agrarische activiteiten en stille vormen van recreatie mogelijk. Hiermee dienen de raden bij hun omgevingsplannen rekening te houden.
In het tweede en derde lid is de wijze van meten aangegeven ten aanzien van de in het eerste lid genoemde afstand. Het vierde lid maakt voor wat betreft het rekening houden met als bedoeld in het eerste lid een uitzondering voor de in Afdeling 4.3 benoemde niet vergunningplichtige gevallen. In het vijfde lid staat aangegeven wanneer het bevoegd gezag van de in het eerste lid genoemde richtwaarde kan afwijken. Dit kan in geval van een groot openbaar belang, mits er geen reële alternatieven zijn en de afwijking van richtwaarde zo minimaal mogelijk is.
Als de vraag aan de orde is of een ontwikkeling van windturbines in een stiltegebied van groot openbaar belang is en of er geen reële alternatieven zijn, moet worden gekeken vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot verstoring van de stilte in een stiltegebied) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES'en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in een RES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan.

Paragraaf 6.2.6 Ruimtelijke inpassing in landelijk gebied

In de Omgevingsvisie NH2050 is als doelstelling opgenomen de unieke kwaliteiten van de diverse landschappen en de cultuurhistorie te benoemen, behouden en versterken. Ruimtelijke kwaliteit is daarbij het uitgangspunt. In het bijzonder is Ontwikkelprincipe 1 van toepassing: Ontwikkelingen en beheer zijn passend bij de waarden, de karakteristiek en het draagvermogen van het landschap. Hierbij maken we onderscheid in draagvermogen van de verschillende landschappen.

Artikel 6.68 Toepassingsbereik

Dit artikel geeft aan dat deze paragraaf regels bevat over de ruimtelijke kwaliteit van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het werkingsgebied landelijk gebied.

Artikel 6.69 Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (Leidraad) is een van de provinciale instrumenten om te kunnen sturen op Ruimtelijke kwaliteit, een provinciaal hoofdbelang zoals benoemd in de Omgevingsvisie NH2050. De Leidraad wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten en beschrijft de provinciale belangen ten aanzien van landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Artikel 6.70 Ruimtelijke kwaliteitseis ingeval van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in het landelijk gebied

Dit artikel regelt de juridische doorwerking van de Leidraad, zoals bedoeld in Artikel 6.69. Dit artikel is van toepassing op alle 'nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen' in het landelijk gebied. Bij ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied gaat het om bijvoorbeeld nieuwe bebouwing, agrarische bedrijven, natuurontwikkeling, infrastructuur of vormen van energieopwekking. Voor de mate van doorwerking van de Leidraad is gebruik gemaakt van de systematiek zoals deze ook onder de Omgevingswet zal gelden. In de Omgevingswet wordt een driedeling gehanteerd van doorwerking van regels:

a. "in acht nemen" - Dit betreft harde, absolute doorwerking. Afwijken is niet mogelijk;
b. "rekening houden met" - Dit is een verzwaarde status van het betreffende aspect. Afwijken is mogelijk, maar moet goed worden gemotiveerd; en
c. "betrekken bij" - Dit betekent dat aan het aspect aandacht moet worden besteed, maar dat het aspect geen bijzondere of verzwaarde status heeft in de belangenafweging.

De Leidraad bevat geen normstellende elementen die in acht moeten worden genomen. Voor zover ten aanzien van landschap en cultuurhistorie sprake is van normen voor het landschap, is dit op andere plekken in deze verordening geregeld, in het bijzonder in de beschermingsregiems NNN, BPL en UNESCO (paragraaf 6.2.5).
Dit artikel regelt dat de ambities en ontwikkelprincipes, zoals die zijn beschreven voor de verschillende 'ensembles en structuren' in de Leidraad, richtinggevend zijn ('rekening houden met'). Hier kan slechts gemotiveerd van worden afgeweken. De ontwikkelprincipes die als 'kans' gemarkeerd staan, zijn inspirerend ('betrekken bij'). Ditzelfde geldt voor de analyse en ontstaansgeschiedenis. Er rmoet aandacht aan worden besteed, maar het aspect heeft geen bijzondere, verzwaarde status. Ditzelfde geldt voor de analyse en ontstaansgeschiedenis.

Paragraaf 6.2.7 Cultureel erfgoed

Omgevingsvisie NH2050
In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren, onder voorwaarde van behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit én het benoemen, behouden en versterken van de unieke kwaliteiten van de diverse landschappen en de cultuurhistorie. In het bijzonder is Ontwikkelprincipe 1 van toepassing: ontwikkelingen en beheer zijn passend bij de waarden, de karakteristiek en het draagvermogen van het landschap. Cultuurhistorie en gebouwd (wereld)erfgoed reflecteren de ontstaansgeschiedenis en dragen bij aan de karakteristieken in het landschap.

Algemene toelichting

In de jaren tachtig van de vorige eeuw kon het Rijk uit wettelijk oogpunt niet voorzien in bescherming van cultureel erfgoed uit de periode 1850-1940, een periode waarin Noord-Holland een grote ruimtelijke ontwikkeling doormaakte. Daarnaast beschikten de kleinere gemeenten in Noord-Holland op dat moment niet over gemeentelijke monumentenverordeningen. De provincie Noord-Holland heeft toen als eerste provincie in Nederland besloten het belangrijkste erfgoed uit deze periode zelf te gaan beschermen. Dit om te voorkomen, dat belangrijke elementen van het erfgoed uit de periode 1850 – heden in de provincie Noord-Holland verloren zouden gaan. In twee decennia ontstond aldus een provinciaal erfgoedregister, waarvan de top bestond uit ”potentiële” rijksmonumentenen de bodem uit “potentiële” gemeentelijke monumenten. Toen het Rijk op basis van de Monumentenwet 1988 over kon gaan tot het aanwijzen van monumenten na 1850 droeg de provincie in de late jaren negentig van de vorige eeuw provinciale topmonumenten over naar de Rijkslijst. Vervolgens heeft er een herbezinning plaatsgevonden binnen het erfgoedbeleid van de provincieNoord-Holland en is de focus van de provincie gelegd op het erfgoed, dat van bovenlokaal belang is. Men kan hierbij bijvoorbeeld denken aan de stolpboerderijen, een soort boerderijen dat eigenlijk alleen maar in Noord-Holland voorkomt en een gemeente-overstijgend belang betreft. Een ander voorbeeld is de militaire verdedigingslinie Stelling van Amsterdam, waarvan onderdelen in meerdere gemeenten te vinden zijn. Nu inmiddels ook de meeste gemeenten in Noord-Holland een eigen erfgoedverordening hebben en veel gemeenten op basis hiervan gemeentelijke monumentenlijsten samenstellen dan wel bepaalde objecten als karakteristiek of beeldbepalend aanwijzen waardoor hier ook een beschermingsregime op wordt gelegd, zijn de “potentiële” gemeentelijke monumenten in de periode 2011-2019 uit het provinciale erfgoedregister uitgeschreven. Het provinciale erfgoedregister is momenteel dan ook samengesteld uit monumenten die van bovenlokaal belang zijn, passend binnen de zogenoemde structuren van provinciaal belang zoals deze nu opgenomen zijn in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.
Behalve monumenten kunnen Gedeputeerde Staten ook beschermde structuren aanwijzen. Op dit moment is één beschermde structuur aangewezen: Barsingerhorn.

Artikel 6.71 Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt dat de regels in deze paragraaf betrekking hebben op beschermenswaardig cultureel erfgoed.

Artikel 6.72 Provinciaal monument

Gedeputeerde staten kunnen provinciale monumenten aanwijzen en schrappen, en stellen regels voor het verrichten van activiteiten aan een monument. Tot aan de invoering van de Omgevingswet zijn de gemeenten bevoegd om aanvragen voor omgevingsvergunningen voor activiteiten af te handelen die zien op wijzigingen van een provinciaal monument. Hetzelfde geldt voor toezicht en handhaving met betrekking tot provinciale monumenten. De provincie wil deze taakverdeling behouden onder de Omgevingswet. De provincie heeft daarom instructieregels opgenomen in de Omgevingsverordening NH2022 om gemeenten een vergunningenstelsel voor provinciale monumenten in het omgevingsplan te laten opnemen. De opgenomen regels zijn ontleend aan de regels in het Besluit activiteiten leefomgeving voor Rijksmonumenten, om op deze manier de werkwijze voor Rijks en provinciale monumenten zoveel mogelijk op elkaar te doen lijken. Voor de periode die gemeenten nodig hebben om deze instructieregels uit te voeren, gelden voorbeschermingsregels op grond van een voorbereidingsbesluit.

Instructieregels

In de omgevingsplannen moeten de volgende bepalingen worden opgenomen ter bescherming van provinciale monumenten (Artikel 6.72) en provinciaal beschermde structuren (Artikel 6.73). Dit geldt alleen indien zich binnen de gemeentegrenzen een of meerdere provinciale monumenten respectievelijk provinciaal beschermde structuren bevinden.

Zorgplicht provinciaal monument

Deze zorgplicht strekt ertoe dat al het redelijke moet worden gedaan om beschadiging of vernieling van een provinciaal monument tevoorkomen.

Verboden activiteiten provinciaal monument,

Een eigenaar van een provinciaal monument mag dit niet verwaarlozen en moet dan ook geregeld onderhoud plegen om het monument tekunnen behouden.

Omgevingsvergunningplichtige activiteiten provinciaal monument

Als een eigenaar grootschalig onderhoud of een restauratie wil uitvoeren,die invloed heeft op de bouwkundige structuur van zijn monument, moet er bij de gemeente een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit geldt ook als een eigenaar een andere bestemming aan het monument wil geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur, die omgebouwd gaat worden tot een woning. Bij funderingsherstel of rioleringswerkzaamheden moet een eigenaar ook archeologisch onderzoek (laten) verrichten om te voorkomen dat archeologische waarden door de werkzaamheden verloren gaan. Geadviseerd wordt om over een omgevingsvergunning eerst vooroverleg met de gemeente te voeren om teleurstellingen te voorkomen.

Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen provinciaal monument

Dit artikel bevat een aantal vergunningvrije activiteiten waarvoor de omgevingsverunningplicht niet geldt.

Beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften

De beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften zijn conform de regel voor Rijksmonumenten. De regel is dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. Wij maken hierop een uitzondering indien het voor dijkversterking nodig is om monumentale dijklichamen te beschadigen. In de uitspraak over het projectplan Waterwet Versterking Markermeerdijken overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat uit de – destijds geldende – Erfgoedverordening niet de verplichting volgt om in het geval er een alternatief aanwezig is dat minder ingrijpend is voor het desbetreffende provinciale monument, altijd voor dat alternatief te kiezen. Een dergelijke verplichting zou een reëel en integraal dijkversterkingsproject, waarin recht wordt gedaan aan alle relevante belangen, onmogelijk maken, omdat dan immers altijd gekozen zou moeten worden voor het voor het monument minst ingrijpende alternatief, hoe onrealistisch of ongewenst dat alternatief - gelet op bijvoorbeeld de kosten, technische mogelijkheden of andere zwaarwegende belangen zoals naastgelegen Natura 2000-gebieden - ook is (uitspraak van 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125). Deze lijn kan wat ons betreft onder de Omgevingsverordening worden voortgezet.

Advisering provinciaal monument

Als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor het wijzigen van een provinciaal monument, moet de gemeente advies vragen aan zowel gedeputeerde staten als aan de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet (de monumentencommissie). Het artikel regelt ook de situatie dat de gemeente niet het bevoegd egzag is, waarbij Burgemeester en Wethouders adviseur worden en zij bij hun advies advies vragen van de monumentencommissie.

Provinciaal beschermde structuur

Binnen een provinciaal beschermde structuur mag een bouwwerk alleen worden gesloopt als de gemeente daarvoor een omgevingsvergunning heeft verleend. Een dergelijke vergunning zal in het algemeen worden geweigerd indien niet aannemelijk is dat op dezelfde plek een vergelijkbaar bouwwerk zal worden gebouwd.

Artikel 6.73 bevat eenzelfde bepaling over advisering als Artikel 6.72.

Artikel 6.73 Provinciaal beschermde structuur

Zie hiervoor de toelichting bij Artikel 6.72.

Paragraaf 6.2.8 Klimaatadaptatie

In de Omgevingsvisie NH2050 is de doelstelling opgenomen van een klimaatbestendig en waterrobuust Noord-Holland. Dat geldt voor stad, land en infrastructuur. Het gaat om het voorbereid zijn op wateroverlast, hittestress, verdroging en verzilting en het beperken van de gevolgen van overstromingen. Een en ander kan consequenties hebben voor locatiekeuze, inrichting van de openbare ruimte en het ontwerp van gebouwen en infrastructuur. Ook kan het de bedrijfsvoering raken. Als basisrandvoorwaarde is in de Omgevingsvisie opgenomen dat alle nieuwe ontwikkelingen een klimaatstresstest doorlopen.

Artikel 6.75 Klimaatadaptatie

De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in en omgevingsplannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen.Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, waterbeschikbaarheid en verzilting). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten.
De genoemde vier risico's komen overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de vier genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling, biodiversiteit en waterkwaliteit. Indien relevant moeten deze effecten worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf).
De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.

Paragraaf 6.2.9 Provinciale wegen
Artikel 6.76 Toepassingsbereik

In dit artikel is het toepassingsbereik van deze afdeling opgenomen. De hierin opgenomen regels zien op de inrichting, het onderhoud en het gebruik van provinciale wegen, anders dan door of namens de wegbeheerder in de rechtmatige uitoefening van zijn functie.

Artikel 6.77 Omgevingsplan provinciale wegen

Dit artikel stelt dat omgevingsplannen die (mede) zien op een provinciale weg geen regels mogen bevatten die het gebruik, de instandhouding, de verbetering of de vernieuwing van die provinciale weg kunnen belemmeren.

Paragraaf 6.2.10 Regionale luchthavens
Artikel 6.78 Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt dat de regels in deze afdeling zien op de milieugebruiksruimte en de ruimtelijke indeling van het gebied van en rond de luchthavens van regionale betekenis met luchthavenbesluit ex afdeling 8.3.2 van de Wet luchtvaart.

Artikel 6.79 Luchthaven Hilversum

De regels ten aanzien van Luchthaven Hilversum in deze omgevingsverordening, voortkomend uit het Luchthavenbesluit Hilversum, hebben de werking van een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, lid 1, van de Omgevingswet. Dit betekent dat deze regels direct werken totdat de gemeenteraad deze verwerkt in een omgevingsplan. Bij vaststelling van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, moet de gemeente de bepalingen in het luchthavenbesluit in acht nemen.

Artikel 6.80 Luchthaven Texel

De regels ten aanzien van Luchthaven Texel in deze omgevingsverordening, voortkomend uit het Luchthavenbesluit Texel, hebben de werking van een voorbereidingsbesluit als bedoeld artikel 4.16, lid 1, van de Omgevingswet. Dit betekent dat deze regels direct werken totdat de gemeenteraad deze verwerkt in

een omgevingsplan. Bij vaststelling van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, moet de gemeente de bepalingen in het luchthavenbesluit in acht nemen.

Artikel 6.81 Luchthaven Loodswezen IJmuiden

De regels ten aanzien van Luchthaven Loodswezen IJmuiden in deze omgevingsverordening, voortkomend uit het Luchthavenbesluit Loodswezen IJmuiden, hebben de werking van een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16, lid 1, van de Omgevingswet. Dit betekent dat deze regels direct werken totdat de gemeenteraad deze verwerkt in een omgevingsplan. Bij het vaststellen van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, moet de gemeente de bepalingen in het luchthavenbesluit in acht nemen. Op grond van artikel 8.8, lid 3, van de Wet Luchtvaart dient de gemeente binnen een jaar, of een andere bij het besluit te bepalen termijn, het omgevingsplan in overeenstemming te brengen met hetLuchthavenbesluit. In verband met de bouw van de nieuwe zeesluis bij IJmuiden is een provinciaal inpassingsplan (PIP) vastgesteld, het PIP Zeetoegang IJmond. In het vaststellingsbesluit van het PIP Zeetoegang IJmond is opgenomen dat de bevoegdheid voor de gemeenteraad om ruimtelijke plannen vast te stellen is opgeschort tot 2024. Vanwege deze bepaling in het PIP Zeetoegang IJmuiden is op grond van artikel 2.23, lid 4, van de Omgevingswet in dit artikel 1 januari 2029 bepaald als de termijn voor de gemeenteraad van Velsen om het omgevingsplan in overeenstemming te brengen met het Luchthavenbesluit.

Artikel 6.82 Luchthaven Amsterdam Heliport

De regels ten aanzien van Luchthaven Heliport Amsterdam in deze omgevingsverordening, voortkomend uit het Luchthavenbesluit Heliport Amsterdam, hebben de werking van een voorbereidingsbesluit als bedoeld artikel 4.16 lid 1 van de Omgevingswet. Dit betekent dat deze regels direct werken totdat de gemeenteraad deze verwerkt in een omgevingsplan. Bij vaststelling van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, moet de gemeente de bepalingen in het luchthavenbesluit in acht nemen.

Paragraaf 6.2.11 Regionale waterkeringen
Artikel 6.83 Toepassingsbereik

Dit artikel bepaalt dat de regels in deze paragraaf zien op waterkeringen en beschermingszones.

Artikel 6.84 Regionale waterkeringen

Met dit artikel wordt vastgelegd dat in het omgevingsplan de regionale waterkering als wordt beschermd. Er is voor gekozen dit als doelvoorschrift te formuleren, zodat gemeenten ruimte hebben om - in overleg met de waterbeheerder en de provincie - de manier waarop in deze bescherming wordt voorzien verder vorm te geven.

Artikel 6.85 Beperkingengebied regionale waterkering

In dit artikel is vastgelegd dat aan weerszijden van de kering een beschermingszone geldt. Hier zijn geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen toegestaan, tenzij hierover overeenstemming is met het waterschap en de provincie.
Waterveiligheid is een provinciaal belang. In deze verordening zijn daarom regels opgenomen voor de bescherming van regionale waterkeringen. Dit geldt voor zowel de regionale kering zelf als ook voor een zone aan weerszijde van dekering. Voor omgevingsplannen zijn randvoorwaarden opgenomen die een onbelemmerde werking, instandhouding en onderhoud van de regionale waterkeringen mogelijk maken.

Afdeling 6.3 Projectbesluiten
Artikel 6.86 Projectbesluiten waterschappen

Dit artikel regelt dat de instructieregels voor gemeentelijke omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing zijn op de projectbesluiten van de waterschappen. In algemene zin is het logisch dat bij de ingrepen in de fysieke leefomgeving die het waterschap via een projectbesluit kan realiseren dezelfde regels gelden als voor het gemeentelijke omgevingsplan. Gedeputeerde Staten kunnen hierop bij een concreet projectbesluit ontheffing verlenen, waarbij de belangenafweging zoals bedoeld in artikel 2.32, vijfde lid, van de Omgevingswet, van toepassing is.
De verwachting is dat de instructieregel in artikel 6.85 niet zal leiden tot een verzwaring van de motivering van het projectbesluit. Immers de regels uit afdeling 6.2 zijn instructieregels die zich met name richten op de regels omtrent een (evenwichtige) toedeling van functies aan locaties. De instructieregels uit afdeling 6.2 zijn dan ook alleen van toepassing voor zover een projectbesluit regels stelt met het oog op een (evenwichtige) toedeling van functies aan locaties. Dit soort regels zullen vrijwel altijd regels zijn die ook in het omgevingsplan moeten worden opgenomen. Het betreft dan dus een projectbesluit dat op basis van art. 5.52 lid 1 Ow ook voorziet in de wijziging van een omgevingsplan. Wij verwachten om deze reden niet dat artikel 6.85 voor eenvoudige projectbesluiten een verzwaring van de motivering gaat opleveren.

Artikel 6.87 Projectbesluiten provincie

Dit artikel regelt dat de instructieregels voor gemeentelijke omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing zijn op projectbesluiten die door Gedeputeerde Staten worden genomen. Het ligt voor de hand dat bij de ingrepen die Gedeputeerde Staten kan realiseren via een projectbesluit dezelfde regels gelden als voor het gemeentelijk omgevingsplan. Er is niet voorzien in een ontheffingsmogelijkheid voor GS indien bij een concreet projectbesluit de toepassing van dit artikel tot een conflict leidt. Indien dit aan de orde is, ligt het voor de hand dat Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten zullen voorleggen om de verordening aan te passen. Ook kunnen Gedeputeerde Staten in dit geval mogelijk gebruik maken van de door Provinciale Staten aan hen gedelegeerde wijzigingsbevoegdheden.

Afdeling 6.4 Omgevingsvergunningen
Artikel 6.88 Instructieregel omgevingsvergunning milieubelastende activiteit

Voor milieubelastende activiteiten die in het grondbeschermingsgebied niet verboden zijn op grond van deze verordening maar waarvoor wel een vergunning

nodig is, geldt dat het bevoegd gezag bodembeschermende maatregelen dient voor te schrijven. Hierbij kan worden gedacht aan het voorschrift om activiteiten vrij van de grond boven vloeistofdichte vloeren of lekbakken te verrichten.

Afdeling 6.5 Maatwerkvoorschriften

Artikel 2.23 van de Omgevingswet bevat de grondslag om instructieregels te stellen over maatwerkvoorschriften. Deze afdeling is hiervoor gereserveerd.

Afdeling 6.6 Waterschapsverordeningen

Artikel 6.89 Instructieregel melden, meten en informeren

De provincies moeten op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) zorg dragen voor de kwantiteit en kwaliteit van de grondwaterlichamen. Om een goed beeld te vormen van de hoeveelheid grondwater die aan de grondwaterlichamen in haar provincie wordt onttrokken en toegevoegd, heeft de provincie informatie nodig van de waterschappen over het onttrokken en geïnfiltreerde (grond)water.

Via artikel 3.1 van de Bruidsschat Waterschapsverordening, zoals opgenomen in artikel 7.4 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, wordt het voormalige artikel 6.11 van het Waterbesluit voortgezet onder de tijdelijke Waterschapsverordening. In dit artikel is een instructieregel opgenomen inhoudende dat in de Waterschapsverordening dient te worden vastgelegd dat bij onttrekkingen of infiltraties van meer dan 12.000 m³ per jaar en voor tijdelijke onttrekkingen of infiltraties van in totaal meer dan 12.000 m³ de verplichtingen uit het voormalige artikel 6.11, eerste tot en met vierde lid Waterbesluit in ieder geval gelden. Met andere woorden: ten aanzien van deze gevallen is het niet mogelijk een vrijstelling op te nemen. Deze instructiebepaling hangt samen met Artikel 11.3 en is opgenomen vanwege het grote provinciale belang bij registratie. Een betrouwbaar grondwaterregister is belangrijk, zowel voor beleidsinhoudelijke beslissingen door provincie en waterschap (zoals belangenafweging bij vergunningen) als voor de provinciale grondwaterheffing. Een betrouwbaar register heeft met name waarde indien de grondwateronttrekkingen waarvoor de provincie en die waarvoor de waterschappen bevoegd zijn onder de registratieplicht vallen. Hierdoor ontstaat er een dekkend beeld van de belangrijkste grondwateronttrekkingen.

Afdeling 6.7 Leggers en peilbesluiten

Artikel 6.90 Legger waterstaatswerken

De legger beschrijft de eisen van ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken op grond van waterstaatkundige eisen moeten voldoen (normatieve toestand). In de legger wordt door de waterbeheerder aangegeven wat de vereiste en te handhaven afmetingen zijn van de waterstaats-werken en de daaraan grenzende beschermingszones. De beheerder draagt er zorg voor dat de gegevens in de legger actueel blijven.

De legger is van belang voor de toetsing van de feitelijke toestand van de waterstaatswerken aan de in de legger vastgestelde normen. Daarnaast is de legger van belang voor de ruimtelijke reikwijdte van de verbods- en beheerbepalingen ingevolge de Waterwet of de waterschapsverordening (de werkingssfeer van vergunningen of ontheffingen).

In het tweede lid is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om vrijstelling te verlenen van de leggerverplichting met betrekking tot vorm, afmeting en constructie van waterstaatswerken die zich naar hun aard of functie niet lenen voor het omschrijven van die elementen. Van deze mogelijkheid is in dit artikel gebruik gemaakt voor bergingsgebieden. Deze waterstaatswerken lenen zich niet voor het vastleggen van vorm en constructie. Het vermelden van de ligging van die waterstaatswerken blijft wel verplicht. Dit is noodzakelijk omdat de legger bepalend is voor het toepassingsbereik van de waterschapsverordening.

In het derde lid is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om vrijstelling te verlenen van de leggerverplichting met betrekking tot vorm,afmeting en constructie. In de praktijk is de legger met name van belang voor watergangen die een belangrijkefunctie hebben voor de aan- en afvoer van water en voor waterberging (sgebieden). De watergangen die veel minder belangrijk zijn voor de werking van het watersysteem zijn daarom vrijgesteld van de verplichting om de vorm, afmeting en constructie op de legger op te nemen. Wel geldt voor alle waterstaatwerken en dus ook voor alle watergangen dat de ligging op de legger moet worden opgenomen.

Artikel 6.91 Peilbesluit

Eerste lid

Op grond van artikel 2.23 eerste lid en artikel 2.41 van de Omgevingswet worden in de omgevingsverordening de oppervlaktewaterlichamen aangewezen waarvoor de beheerder peilbesluiten dient vast te stellen. In het peilbesluit worden op een voor de beheerder bindende wijze waterstanden opgenomen of bandbreedten waarbinnen de waterstanden onder reguliere omstandigheden kunnen variëren. Bij het nemen van een peilbesluit is de functie van de betrokken oppervlaktewateren van groot belang. In het licht van die functie moet een afweging plaatsvinden van alle bij de waterhuishouding betrokken belangen. Bij de afweging kunnen belangen betrokken zijn die niet primair door de waterbeheerder worden behartigd. De verplichting tot het vaststellen van een peilbesluit is in deze verordening alleen opgelegd voor die gebieden waar het waterschap onder normale omstandigheden de wateraanvoer en waterafvoer kan beheersen. De desbetreffende gebieden zijn aangegeven als werkingsgebied peilbesluit deze verordening. Deze kaarten kennen een globale begrenzing. De exacte begrenzing zal door het waterschap bij de vaststelling van het peilbesluit worden bepaald.

Tweede lid

De waterschappen zijn primair verantwoordelijk voor het actueel houden van het peilbesluit. Er is bewust gekozen om hiervoor geen vaste actualiseringstermijn te hanteren. De beheerder toetst periodiek (ambtelijk) of het peilbesluit nog actueel is. De provincie ziet toe op de actualiteit van de peilbesluiten via de jaarlijkse voortgangsrapportages en voortgangsgesprekken.

Afdeling 6.8 Uitoefening van taken

Paragraaf 6.8.1 Gemeentelijke taken

Artikel 2.23 van de Omgevingswet bevat de grondslag om instructieregels te stellen voor de gemeentelijke taken als bedoeld in artikel 2.16 van de Omgevingswet. Deze paragraaf is hervoor gereserveerd.

Paragraaf 6.8.2 Waterschapstaken

Artikel 6.92 Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht

Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 3.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. Bij de verdeling van het water krijgt categorie 1 de meeste prioriteit, dan 2, dan 3 en dan 4. Kortom, als sprake is van (dreigend) watertekort, worden de belangen in categorie 4 als eerste gekort. Binnen de categorieën 1 en 2 van de verdringingsreeks geeft het Besluit kwaliteit leefomgeving een prioriteitsvolgorde. Deze categorieën omvatten maatschappelijke belangen. De waterbeheerders zijn verplicht deze prioriteitsvolgorde te volgen. Voor de categorieën 3 en 4 bevat het Waterbesluit geen prioriteitsvolgorde. Voor de belangen binnen deze categorieën is het aan de waterbeheerder om in een concreet geval een nadere prioriteitsvolgorde vast te stellen, waarbij de economische en maatschappelijke schade zo laag mogelijk dient te worden gehouden. Artikel 2.42, tweede lid van de Omgevingswet, biedt de mogelijkheid om voor regionale wateren in de omgevingsverordening een nadere prioriteitsvolgorde vast te stellen voor de belangen binnen categorie 3 en categorie 4 in een regionale verdringingsreeks. Nadere prioritering tussen categorie 3 en categorie 4 is niet mogelijk. In Noord-Holland is alleen voor het waterschap Amstel, Gooi en Vecht van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Dit is in dit artikel opgenomen.
Naar aanleiding van de droogte van 2018 is de waterverdeling van het IJsselmeer geactualiseerd. Op basis daarvan is een nieuwe regionale verdringingsreeks opgesteld. Deze regionale verdringingsreeks IJsselmeergebied zal in de eerstvolgende wijziging van de verordening worden opgenomen.

Paragraaf 6.8.3 Provinciale taken

Artikel 6.93 Vaarwegprofielen en bediening bruggen en sluizen

Bij de berekening en vaststelling van de vaarwegprofielen op grond van lid 1 houden Gedeputeerde Staten rekening met de vigerende versie van de Richtlijnen Vaarwegen en de vigerende CEMT-klassen en de richtlijnen van het BRTN-convenant. Bij het onderhoud van een vaarweg zal over het algemeen bij het baggeren een overdiepte worden gerealiseerd, waardoor er gedurende een langere periode (10 – 30 jaar) niet gebaggerd hoeft te worden. Deze diepte wordt de onderhoudsdiepte genoemd, die de vaarwegbeheerder naar eigen inzicht kan invullen, zolang maar wordt voldaan aan de minimaal benodigde vaarwegafmetingen die op grond van deze verordening door Gedeputeerde Staten worden gesteld.
Het belang van de beroepsvaart en de recreatievaart is gediend met een optimale afstemming van de bedieningsregimes van beweegbare bruggen en sluizen. Dit artikel legt daarom de vaststelling van de bedieningstijden van de beweegbare bruggen en sluizen in de belangrijkste vaarwegen (Basisnet Beroepsvaart, staande mastroutes, BRTN-vaarwegen, voorheen de op de Vaarwegenlijsten A en B voorkomende vaarwegen en werken) exclusief bij Gedeputeerde Staten. Een uitzondering hierop betreft de spoorbruggen en de bruggen van het Rijk. Gedeputeerde Staten zullen bij de vaststelling van bedieningsregimes rekening houden met de richtlijnen hieromtrent in de vigerende versies van de Richtlijnen Vaarwegen en de Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland voor respectievelijk de beroepsvaarten de recreatievaart.

In de Waterverordening was bij het vaststellen of wijzigen van de bedieningstijden en bedieningsvoorschriften toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht) verplicht voorgeschreven. Deze procedure is als verplichting geschrapt. Gedeputeerde Staten kunnen in voorkomende gevallen onverplicht toepassing geven aan Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. In veel gevallen zal het ook mogelijk zijn om op een andere manier vorm te geven aan participatie, omdat de belanghebbenden (bijvoorbeeld de achter de betreffende beweegbare brug gelegen bedrijven die gebruik maken van het vaarwater) in veel gevallen bekend zijn.

Artikel 6.95 Taken sluis- en brugbeheerders

Op grond van dit artikel dienen de beheerders ervoor te zorgen dat de kunstwerken bediend worden conform de vastgestelde tijden, maar ook conform de door Gedeputeerde Staten vastgestelde voorschriften. Dit kunnen ook voorschriften zijn met betrekking tot het aanvragen van een bediening. Samen met de bedieningstijden vormen ze het bedieningsregime. Opgemerkt wordt dat bij evenementen met toepassing van artikel 1.23, lid 1 en lid 2, van de Binnenvaartpolitiereglement tijdelijk kan worden afgeweken van de vastgestelde bedieningstijden.

Hoofdstuk 7 Procedures

Afdeling 7.1 Regionale luchthavens

Artikel 7.1 Aanvragen luchthavenbesluit

Dit artikel beschrijft de wijze waarop de regels in de omgevingsverordening ten aanzien van regionale luchthavens kunnen worden gewijzigd en welke procedure daarvoor wordt gevolgd.

Artikel 7.2 Aanvragen luchthavenregeling

Dit artikel beschrijft de wijze waarop een Luchthavenregeling (bevoegdheid van Gedeputeerde Staten) kan worden aangevraagd en welke procedure daarvoor wordt gevolgd.

Afdeling 7.2 Bescherming waterwinning

Artikel 7.3 procedure meldingsplichtige activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

Voor de handhaving van de in deze verordening gestelde regels is het van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Daarom is daarvoor een meldingsplicht in de verordening

opgenomen. Hoewel ook het streven van de provincies er op is gericht zo min mogelijk administratieve lastendruk te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze meldingsplicht niet valt te ontkomen. Bedacht moet worden dat reeds een geringe verontreiniging ernstige gevolgen kan hebbenvoor de kwaliteit van het grondwater en daarmee voor de drinkwatervoorziening.

Hoofdstuk 9 Schade

Afdeling 9.1 Faunaschade

Artikel 15.53 van de Omgevingswet bepaalt dat Gedeputeerde Staten in voorkomende gevallen tegemoetkomingen verlenen in geleden schade door natuurlijk in het wild levende: 1. vogels van vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, of 2. dieren die worden genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn of de bijlage, onderdeel a, bij deze wet. Ter invulling van deze bevoegdheid stellen Gedeputeerde Staten beleidsregels vast. In IPO-verband hebben de gezamenlijke provincies ervoor gekozen het verlenen van tegemoetkomingen in faunaschade te mandateren aan de uitvoeringsorganisatie BIJ12. Uit oogpunt van efficiëntie is een landelijke uitvoering met één loket en gebundelde kennis te prefereren. Daarnaast wordt uniformiteit in de uitvoering en rechtsgelijkheid over heel Nederland nagestreefd. In een afzonderlijk besluit worden de bevoegdheden met betrekking tot het verlenen van tegemoetkomingen gemandateerd aan BIJ12.

Artikel 9.2 De aanvraag om tegemoetkoming

In dit artikel wordt de elektronische wijze van indiening van een aanvraag om tegemoetkoming in schade, veroorzaakt door natuurlijk in het wilde levende beschermde diersoorten, geregeld. Op grond van artikel 4:1 van de Algemene wet bestuursrecht moet de voorwaarde van elektronische indiening van een aanvraag bij wettelijk voorschrift worden geregeld. Vereist is dat de schade zo spoedig mogelijk (binnen 7 werkdagen) bij BIJ12 wordt gemeld. BIJ12 is dan in de gelegenheid een taxateur ter plaatse een onderzoek naar de schadeveroorzakende diersoorten en de omvang van de schade te laten instellen. Een consulent faunazaken van BIJ12 kan dan ook adviseren hoe verdergaande schade kan worden voorkomen of beperkt. Aanvragen die later dan 7 werkdagen na constatering van de schade zijn ingediend worden afgewezen. Onder werkdagen wordt verstaan: maandag tot en met vrijdag met uitzondering van algemeen erkende feestdagen als bedoeld in de Algemene termijnenwet.

Artikel 9.3 Taxatie van de schade

Dit artikel regelt in samenhang met de beleidsregels de wijze waarop de schade wordt vastgesteld. BIJ12 heeft een raamovereenkomst met taxatiebureaus die schade veroorzaakt door in het wild levende beschermde dieren taxeren. De taxateur zal zijn bevindingen direct na de eindtaxatie bij de grondgebruiker achter laten of deze zo spoedig mogelijk toesturen. Voorzien is in de mogelijkheid dat de aanvrager zijn opmerkingen over de taxatie kan vermelden, dat de taxateur die opmerkingen van commentaar voorziet en dat de aanvrager kennis kan nemen van het commentaar van de taxateur.

Afdeling 9.2 Nadeelcompensatie

Waar de Wet ruimtelijke ordening (Wro) nog een specifieke regeling voor planschade bevatte, is onder de Omgevingswet de planschade en nadeelcompensatie samengenomen onder de term nadeelcompensatie. In titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) heeft nadeelcompensatie een wettelijke grondslag gekregen. In de Omgevingswet is onder Hoofdstuk 15, Schade, afdeling 15.1 Nadeelcompensatie, een op de Awb aanvullende regeling opgenomen voor de daar genoemde specifieke schadeoorzaken.
Afdeling 9.2 van deze verordening bevat de procedureregels voor aanvragen om nadeelcompensatie op basis van schadeoorzaken als genoemd in Afdeling 15.1 (voorheen planschade) alsmede ook verzoeken die hun oorsprong hebben in besluiten of uitvoeringshandelingen in verband met de realisatie, beheer of onderhoud van infrastructurele werken. Voor dat laatste was voorheen de Regeling nadeelcompensatie infrastructurele werken provincie Noord-Holland 2007 van kracht. Deze regeling wordt met de inwerkingtreding van deze verordening ingetrokken.
In de Memorie van Toelichting op de Invoeringswet Omgevingswet is in hoofdstuk 2.1.2.8 de behandeling van een aanvraag om nadeelcompensatie op basis van artikel 15.1 en verder van de Omgevingswet in de praktijk beschreven. Daaruit blijkt dat de omvang van de schade dient te worden vastgesteld aan de hand van de feitelijke situatie voor en na bekendmaking van de omgevingsvergunning of het projectbesluit. De Omgevingswet, noch de Awb stelt eisen aan de wijze waarop de schade dient te worden begroot. Wel heeft de wetgever het normaal maatschappelijk risico, waaronder de schade redelijkerwijs voor rekening van de aanvrager dient te blijven, onder de Wro bij planschade 2%, in de Omgevingswet vastgesteld op een vast percentage van 4%. Bij nadeelcompensatie als gevolg van andere schade-oorzaken bestaat geen wettelijk vastgesteld percentage normaal maatschappelijk risico. Voorts bevat de Omgevingswet specifieke regels ten aanzien van actieve en passieve risicoaanvaarding.
De inhuur van een onafhankelijk adviseur om te adviseren over de aanvragen is niet (meer) wettelijk verplicht. Als uitgangspunt wordt het door Provinciale Staten echter wel wenselijk geacht advisering te verplichten. Dit, in verband met de zorgvuldigheid en transparantie van het proces en om de schijn van belangenverstrengeling te vermijden. Hiertoe zijn Artikel 9.7 e.v. opgenomen in deze omgevingsverordening. Gevallen waarin de zaak vereenvoudigd kan worden afgedaan zijn niet limitatief opgesomd in Artikel 9.6.

Artikel 9.4 Toepassingsbereik

De Afdeling ziet uitsluitend op de rechtmatige uitoefening van een aan het publiekrecht ontleende bevoegdheid van de provincie door het nemen van de in artikel 15.1 van de Omgevingswet en de in dit artikel genoemde besluiten of uitvoeringshandelingen. Voor vergoeding komt alleen in aanmerking schade ten gevolge van die rechtmatige besluiten of uitvoeringshandelingen, welke redelijkerwijs niet ten laste van de benadeelde behoort te blijven, en waarvan de vergoeding niet anderszins is verzekerd of verzekerd kon worden. De afdeling is dus niet van toepassing op verzoeken om schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten. De Afdeling is evenmin van toepassing op verzoeken om nadeelcompensatie die betrekking hebben op het verleggen van kabels en leidingen.
Op nadeelcompensatie kan geen beroep worden gedaan als de schadevergoeding anderszins gewaarborgd is. Dit is het geval bij schade in relatie tot aankoop en onteigening. Bij de bepaling van de koopsom, respectievelijk de schadeloosstelling voor de te onteigenen onroerende zaken wordt het aspect van de schadevergoeding meegenomen.
Ook bestaat geen recht op nadeelcompensatie als door de aanvrager het risico op schade passief of actief is aanvaard.

Artikel 9.5 De aanvraag voor nadeelcompensatie

Er worden nadere regels gesteld aan de aanvraag voor nadeelcompensatie. Deze zijn opgenomen in Bijlage 11 bij deze verordening. Elke aanvraag wordt

getoetst aan deze indieningsvereisten. Op het indienen van het verzoek is uiteraard hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. De aanvrager krijgt binnen twee weken een ontvangstbevestiging en wordt zo nodig – in overeenstemming met artikel 4:5 Awb – verzocht binnen een door Gedeputeerde Staten gestelde termijn zijn aanvraag verzoek aan te vullen. Indien de gevraagde gegevens niet of niet tijdig worden aangeleverd wordt de aanvraag niet-ontvankelijk verklaard. De aanvrager is verplicht alle informatie te overleggen waarover hij redelijkerwijs beschikt of over behoort te beschikken en die nodig is voor een beoordeling van zijn aanvraag.
De aanvrager dient een recht te betalen van € 300,--. Indien nadeelcompensatie wordt toegekend, krijgt de aanvrager dit bedrag weer terug. Deze terugbetaling is in artikel 4:129 van de Awb geregeld.

Artikel 9.6 Vereenvoudigde behandeling van de aanvraag
Artikel 9.7 Inschakeling adviescommissie

Indien een aanvraag niet vereenvoudigd kan worden afgedaan, schakelen Gedeputeerde Staten een adviescommissie in. Deze adviescommissie heeft tot taak Gedeputeerde Staten te adviseren met betrekking tot de beslissing op de aanvraag. Het inschakelen van deskundigen draagt bij aan een zorgvuldige besluitvorming inzake verzoeken om nadeelcompensatie en versterkt de legitimiteit van de te nemen besluiten.
De adviescommissie bestaat uit één of meer leden, die gezamenlijk deskundig zijn op het gebied van het bestuursrechtelijk schadevergoedingsrecht en de daarmee verbonden taxatieleer. De commissie heeft als taak de aanvraag te onderzoeken, verzoekers te horen en Gedeputeerde Staten te adviseren omtrent de afhandeling van verzoeken als bedoeld in Artikel 9.5.

Artikel 9.8 Onafhankelijkheid adviescommissie

De onafhankelijkheid van de adviescommissie dient gewaarborgd te zijn. Om die reden dienen leden van de commissie geen formele bindingen te hebben met de provincie Noord-Holland.

Artikel 9.9 Betrokkenheid aanvrager en andere belanghebbenden bij aanwijzing adviescommissie

De aanvrager en andere belanghebbenden wordt schriftelijk in kennis gesteld van de benoeming van de commissie door Gedeputeerde Staten. De kennisgeving bevat de naam of namen van de deskundige(n) die zij willen benoemen, hun beroep en een opgave van de plaats waar zij hun werkzaamheden verrichten. De aanvrager en andere belanghebbenden worden in de gelegenheid gesteld hun bedenkingen te uiten tegen de voorgenomen samenstelling van de commissie. Ingebrachte schriftelijke bedenkingen kunnen aanleiding geven tot benoeming van een of meer andere deskundigen. Het benoemingsbesluit is een voorbereidingshandeling waartegen, gelet op artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht geen beroep kan worden ingesteld.

Artikel 9.10 Bevoegdheden en verplichtingen

Gedeputeerde Staten worden geacht zoveel mogelijk informatie te verstekken aan de adviescommissie zoals bijvoorbeeld de besluitvorming en bijkomende stukken die de aanleiding vormt voor het schadeverzoek. Ook de aanvrager dient de commissie zoveel mogelijk relevante gegevens te verstrekken, zoals bijvoorbeeld jaaropgaven. Dit om de commissie zoveel mogelijk in staat te stellen haar taak zo zorgvuldig mogelijk uit te kunnen oefenen. Soms heeft de commissie de expertise nodig van externen. Bijvoorbeeld financiële deskundigen of taxateurs. Hier kunnen extra kosten mee gemoeid zijn. Gedeputeerde Staten moeten daarom met inschakeling van deze derden instemmen voordat deze kosten gemaakt kunnen worden.

Artikel 9.11 Het door de commissie te verrichten onderzoek

De adviescommissie adviseert met betrekking tot het door Gedeputeerde Staten te nemen besluit. Wanneer zij daartoe aanleiding ziet, adviseert de adviescommissie over de voorstellen voor maatregelen en voorzieningen, waardoor het nadeel anders dan door compensatie in geld kan worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikel 9.12 Werkwijze adviescommissie

De adviescommissie kan een hoorzitting beleggen, waarin de aanvrager zijn verzoek nader kan toelichten. De commissie kan gevraagd en ongevraagd maatregelen in natura voorstellen, die geschikt zijn om de schade te beperken of ongedaan te maken. De adviescommissie kan inlichtingen inwinnen bij derden. Te denken valt aan specifieke deskundigheid die nodig is voor de adequate beoordeling van het schadeverzoek. Indien daarmee kosten zijn gemoeid, dient de adviescommissie voorafgaand aan het inwinnen van de inlichtingen hiervoor toestemming te ontvangen van Gedeputeerde Staten. Desgewenst neemt de adviescommissie de situatie ter plaatse op.
De adviescommissie brengt in de vorm van een gemotiveerde rapportage aan Gedeputeerde Staten advies uit over haar bevindingen. Partijen worden in de gelegenheid gesteld eerst te reageren op een conceptversie van het advies, alvorens het definitieve advies wordt uitgebracht.

Artikel 9.13 Beslissing Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde Staten beslissen binnen 6 weken na ontvangst van het definitieve advies. De beslissing kan worden gemotiveerd door te verwijzen naar het door de adviescommissie uitgebrachte advies. Gedeputeerde Staten kunnen daarnaast gemotiveerd afwijken van het deskundigenadvies. De beslissing op het verzoek kan door Gedeputeerde Staten eenmaal verdaagd worden voor maximaal 6 weken.

Artikel 9.14 Voorschot

In dit artikel is een bevoegdheid opgenomen met betrekking tot het verstrekken van een voorschot. Bevoorschotting kan onder meer strekken tot beperking van de schade. De aanvrager, die naar redelijke verwachting in aanmerking komt voor een vergoeding als bedoeld in artikel 9.17 en wiens belang vordert dat aan hem een voorschot op deze vergoeding wordt toegekend, kan Gedeputeerde Staten verzoeken hem een voorschot te verlenen. Omtrent dat verzoek wordt de reeds ingeschakelde commissie gehoord. Indien Gedeputeerde Staten beslissen tot toekenning van een voorschot, wordt daarmee geen aansprakelijkheid erkend. Het voorschot kan uitsluitend worden verleend indien de verzoeker schriftelijk de verplichting aanvaard tot gehele en onvoorwaardelijke terugbetaling van

hetgeen ten onrechte als voorschot is uitbetaald. Gedeputeerde Staten kunnen daarvoor zekerheidsstelling, bijvoorbeeld in de vorm van een bankgarantie, verlangen. Daarbij moet betrokken worden de vraag naar het risico van de onmogelijkheid van terugbetaling van het voorschot.

Hoofdstuk 10 Handhaving en toezicht

Afdeling 10.1 Kwaliteit uitvoering en handhaving

Deze afdeling regelt de kwaliteit van de door en in opdracht van de colleges van Gedeputeerde Staten uitgevoerde vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van het omgevingsrecht. Deze afdeling vormt het kader voor de kwaliteit van de VTH-taken door de provincie en in opdracht daarvan handelende (omgevings)diensten. De verordening drukt de verbondenheid en betrokkenheid uit van de Provinciale Staten aan kwaliteit. De verordening verbindt daarmee inhoudelijke ambities voor kwaliteit aan bestaande, deels in ontwikkeling zijnde, andere kaders die door procedurele of inhoudelijke normering van vergunningverlening, toezicht en handhaving bijdragen aan deze kwaliteit. Denk bijvoorbeeld aan de Gemeentewet, de Provinciewet, de Algemene wet bestuursrecht en de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op basis van de verordening wordt op het benodigde niveau verbinding gemaakt met deze kaders. Van deze kaders is de Omgevingswet en daarop gebaseerde regelgeving de belangrijkste. Zo bevat afdeling 13.2 van het Omgevingsbesluit, procedurele regels voor handhavingsbeleid door het bevoegd gezag. Dit houdt in dat Gedeputeerde Staten verplicht zijn tot het stellen van doelen, het identificeren van activiteiten ter uitvoering daaraan, de inrichting van de uitvoeringsorganisatie, het monitoren en het rapporteren daarover. In de praktijk zijn bovendien verschillende kaders gebruikelijk voor het beoordelen van de kwaliteit door de omgevingsdienst (respectievelijk de eigen diensten), door Gedeputeerde Staten en tot slot door Provinciale Staten. Vertrekpunt zijn de kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving en andere standaarden en methoden die door het bevoegde gezag al veel worden gehanteerd. Deze zijn ontwikkeld en worden toegepast met als doel de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te waarborgen en te bevorderen. Of dat het geval is, moet jaarlijks worden beoordeeld door Gedeputeerde Staten. Hiervoor is input nodig van de omgevingsdiensten en van de interne provinciale organisatie. Gedeputeerde Staten zullen dus beoordelen ‘of het goed gaat’ op basis van de door henzelf geformuleerde beleidsdoelen voor in ieder geval de dienstverlening, uitvoeringskwaliteit van producten en diensten of de financiën.
Uiteindelijk zal het college hierover verantwoording afleggen in Provinciale Staten (horizontale verantwoording). De leden van Provinciale Staten vormen immers ook een eigen oordeel ‘of het goed gaat’ in het licht van de kwaliteit van de leefomgeving. De politiek-bestuurlijke overwegingen van de leden van Provinciale Staten zullen betrekking hebben op de meerjarige hoofdlijnen van het beleid, niet op de organisatorische kwesties van bezetting die tot de competentie van de directeuren van de diensten behoort. Daarbij zal ook het verband gelegd kunnen worden tussen de strategische plannen en visies over de hoofdlijnen van het omgevingsbeleid binnen de provincie. Provinciale Staten oefenen invloed uit op de formulering van doelen en indicatoren door Gedeputeerde Staten en op de bijstelling daarvan zoals welke informatie zij willen terug zien in de verantwoordingsrapportages van het college. In die zin worden de kaders voor de beoordeling van Provinciale Staten overgelaten aan het politieke debat over kwaliteit.
Zo ordent de verordening de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving door de betrokken actoren met elkaar te verbinden vanuit ieders competentie:

- De organisaties, werken onder leiding van hun directie overeenkomstig de kwaliteitscriteria met betrekking tot deskundigheid en beschikbaarheid, en leggen rekenschap af aan het Gedeputeerde Staten die hiervoor verantwoording afleggen aan de Staten.
- Het college is, als bevoegde bestuursorganen belast met het stellen van beleidsdoelen voor de kwaliteit van de vergunningverlening, toezicht en handhaving, overeenkomstig de procesregels van het Omgevingsbesluit, in ieder geval over dienstverlening, uitvoeringskwaliteit van besluiten en financiën.
- Provinciale Staten oefenen horizontaal toezicht uit op het college en gebruiken waar nodig de krachtens de organieke wetten de aan hun toekomende mogelijkheden met het oog op de hoofdlijnen en de continuïteit het beleid over de kwaliteit van VTH, als belangrijk onderdeel van de zorg voor een veilige en gezonde leefomgeving.

Artikel 10.1 Uitvoerings- en handhavingsstrategie van Gedeputeerde Staten

Artikel 13.5, eerste lid, van het Omgevingsbesluit verplicht het bevoegd gezag (in deze context: Gedeputeerde Staten) om beleid te formuleren voor de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken. De grondslag van deze bepaling zag voorheen op een doelmatige en programmatische handhaving, maar is op grond van de wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Bor door de Wet van 9 december 2015 tot wijziging van de Wabo (verbetering VTH), ook gaan gelden voor uitvoering (vergunningverlening). Er is dan sprake van een uitvoeringsbeleid en handhavingsbeleid, waarover onderlinge afstemming plaats dient te vinden tussen de bevoegde gezagen op het niveau van de Omgevingsdienst. Welk beleid moet worden geformuleerd laat het Omgevingsbesluit inhoudelijk open. Dit artikel strekt ertoe een inhoudelijke ambitie te geven aan de procesverplichting om kwaliteitsbeleid te vormen. Ten eerste door voor te schrijven dat Gedeputeerde Staten naar de kwaliteit van de uitvoering en handhaving kijken in het licht van het geformuleerde (regionale) beleid, waarbij de doelen van dat beleid betrekking moeten hebbe nop een aantal voorgeschreven inhoudelijke thema's. Het gaat er daarbij telkens om die doelen te zien, niet vanuit elke mogelijke factor die daaraan kan bijdragen, maar vanuit het perspectief van de prestaties en kwaliteit van de uitvoering van de eigen organisaties. Het gaat dan in ieder geval om dienstverlening, uitvoeringskwaliteit van producten en diensten en om financiën. Andere mogelijke onderwerpen zijn veiligheid en duurzaamheid. In de toelichting bij Afdeling 10.1 is de herkomst van de in dit artikel gehanteerde begrippen toegelicht. Er is voor gekozen in deze verordening geen voorschriften te geven over de te gebruiken indicatoren. Dat is in de eerste plaats een taak voor de bevoegde gezagen, die daarmee in de praktijk al ruime ervaring hebben.

Artikel 10.2 Kwaliteitszorg door Gedeputeerde Staten

Dit artikel geeft een verankering aan de kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het strekt ertoe te regelen dat van die kwaliteitscriteria voor de uitvoering van VTH-taken in de praktijk gebruik gemaakt wordt. Het gaat immers om criteria waaraan zorgvuldig en met grote deskundigheid is gewerkt door de betrokken bevoegde gezagen. Van belang is dat deze criteria relevante input leveren voor de kwaliteit. Dat geeft vanzelfsprekend geen garantie dat de doelen die door het college zijn gesteld op grond van Artikel 10.1 ook zonder meer in alle gevallen worden gehaald. Het bereiken van deze doelen zal immers niet alleen afhankelijk zijn van de goede verrichtingen van de uitvoerende organisaties. Van de naleving van de kwaliteitscriteria zal daarom jaarlijks mededeling gedaan moeten worden aan Provinciale Staten. Het gaat hierom een belangrijke inhoudelijke mededelingsplicht die kan worden meegenomen in bestaande jaarlijkse rapportages.
Omgekeerd wil het evenmin zeggen dat, als de criteria (nog) niet in alle relevante taken worden toegepast, dat de kwaliteit per definitie te wensen zal overlaten. In dit geval zal echter wel gemotiveerd moeten worden waarom de criteria niet toegepast zijn of konden worden en hoe wel voor de gestelde kwaliteit wordt gezorgd. De kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn derhalve een cruciaal richtsnoer waarvoor geldt: pas toe of leg uit, comply or explain.

Afdeling 10.2 Bestuursrechtelijke handhaving

Gereserveerd.

Afdeling 10.3 Strafrechtelijke handhaving

Gereserveerd.

Hoofdstuk 11 Monitoring en informatie

Afdeling 11.1 Water

Artikel 11.2 Verslag toetsing watersysteem

Het waterschap draagt zorg voor de periodieke beoordeling van het watersysteem, meer specifiek de beoordeling van de regionale waterkeringen, de regionale wateren en de ondersteunende kunstwerken. Daarbij wordt beoordeeld in hoeverre de waterstaatwerken voldoen aan de gestelde normen met betrekking tot de veiligheid van de waterkering respectievelijk het tegengaan van wateroverlast. De beheerder doet periodiek verslag van de uitkomsten van deze beoordeling aan Gedeputeerde Staten zodat Gedeputeerde Staten kunnen nagaan of aan de normen is voldaan.
In de toelichting bij Artikel 5.3 en Artikel 5.6 is het belang aangegeven dat de beoordeling van de veiligheid van regionalen waterkeringen en de beoordeling van de bergings- en afvoercapaciteit van regionale wateren op uniforme wijze worden uitgevoerd, zodat eenduidig kan worden bepaald wanneer het watersysteem kan worden gekwalificeerd als ‘op orde’. In verband hiermee is in het vijfde lid van dit artikel bepaald dat Gedeputeerde Staten voorschriften kunnen stellen met betrekking tot de vorm en inhoud van de toetsingsverslagen.

Afdeling 11.2 Grondwateronttrekking

Artikel 11.3 Grondwaterregister

Het grondwaterregister biedt waardevolle informatie voor beleidsinhoudelijke beslissingen en belangenafweging bij de vergunningverlening door provincie en waterschappen. Tevens vormen deze gegevens de basis voor de grondwateronttrekkingsheffing. Om optimaal en duurzaam gebruik van de ondergrond mogelijk te maken, is het van belang om goed inzicht te hebben in grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Systemen kunnen immers van invloed zijn op elkaar en op de omgeving. Om deze reden houdt de provincie een register van alle grondwateronttrekkingen en -infiltraties bij. In dit register kunnen ook de onttrekkingen en infiltraties worden opgenomen die onder verantwoordelijkheid van de waterschappen vallen. Waterschappen en provincies kunnen gebruik maken van het register bij het uitvoeren van hun taken.

Afdeling 11.3 Faunabeheer

Artikel 11.5 Inzage in registratiesysteem faunabeheereenheid

In dit artikel is geregeld dat Gedeputeerde Staten vanuit haar toezichthoudende- en handhavende bevoegdheid direct en op ieder moment inzage heeft in de meest actuele zaken op het gebied van faunaregistratie.

Artikel 11.6 Jaarlijks verslag faunabeheereenheid

Artikel 6.3, derde lid, van het Omgevingsbesluit stelt dat een faunabeheereenheid jaarlijks verslag uitbrengt van de uitvoering van het faunabeheerplan aan Gedeputeerde Staten waarin de faunabeheereenheid werkzaam is. Hierin dienen in elk geval afschotgegevens verstrekt te worden over de aantallen dieren die alle jachtaktehouders in het kader van de jacht hebben gedood. Dit betreffen ook de cijfers die op basis vanuitvoeringsgegevens en tellingen worden verstrekt, informatie over de ontwikkeling van populaties, het leggen van verbanden tussen al deze gegevens, wat tot inzichten zou moeten leiden in de effectiviteit van maatregelen. Het aanleveren van de gevraagde gegevens in dit artikel wordt ten eerste noodzakelijk geacht omdat Gedeputeerde Staten op basis van deze gegevens inzicht krijgen in populatieontwikkelingen en schade aan belangen. Bovendien kan hiermee een goede beoordeling plaatsvinden van de uitvoering van het faunabeheerplan en gebruik van ontheffingen zodat voor een faunabeheereenheid een solide basis ontstaat voor een toekomstig bij Gedeputeerde Staten ter goedkeuring aan te bieden faunabeheerplan. Om te voorkomen dat populaties groeien tot moeilijk te controleren niveaus waardoor bij wet genoemde belangen in het geding komen, is het daarnaast op basis van deze gegevens mogelijk explosieve groei of afname ineen vroegtijdig stadium te signaleren. Om deze ontwikkelingen helder in beeld te krijgen is het eerste lid van dit artikel, onderdeel e, opgenomen. Tenslotte bevat het tweede lid van dit artikel een eis die betrekking heeft op de termijn waarop het jaarverslag door een faunabeheereenheid op haar website wordt geplaatst.

Artikel 11.7 Uitzonderingsbepaling

In uitzonderlijke situaties kunnen Gedeputeerde Staten bepalen dat kan worden afgeweken van de bepalingen van deze afdeling.

Afdeling 11.4 Cultureel erfgoed

Artikel 11.8 Provinciaal erfgoedregister

Op grond van artikel 3.17, derde lid, van de Erfgoedwet moeten Gedeputeerde Staten een provinciaal erfgoedregister van aangewezen cultureel erfgoed bijhouden. Deze artikelen voorzien hierin.

Artikel 11.9 Informatieverstrekking erfgoedregister

Op grond van artikel 3.17, derde lid, van de Erfgoedwet moeten Gedeputeerde Staten een provinciaal erfgoedregister van aangewezen cultureel erfgoed bijhouden. Deze artikelen voorzien hierin.

Artikel 11.10 Gegevensverzameling omgevingsvergunningen cultureel erfgoed

Het is van belang dat het provinciaal erfgoedregister compleet en actueel is, zodat voor een ieder kenbaar is welke onroerende zaken als provinciaal monument of beschermde structuur zijn aangewezen en welke beperkingen uit die aanwijzing voortvloeien. Hiervoor is het nodig dat verleende omgevingsvergunningen voor het wijzigen van provinciale monumenten of structuren ook worden geregistreerd. Deze artikelen voorzien erin dat gemeenten deze gegevens verzamelen. Bij deze regeling is nauw aangesloten bij de regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving over de verzameling en het beheer van gegevens over omgevingsvergunningen voor rijksmonumentenactiviteiten (artikelen 11.64 en 11.65 Bkl).

Artikel 11.11 Register omgevingsvergunningen cultureel erfgoed

Het is van belang dat het provinciaal erfgoedregister compleet en actueel is, zodat voor een ieder kenbaar is welke onroerende zaken als provinciaal monument of beschermde structuur zijn aangewezen en welke beperkingen uit die aanwijzing voortvloeien. Hiervoor is het nodig dat verleende omgevingsvergunningen voor het wijzigen van provinciale monumenten of structuren ook worden geregistreerd. Deze artikelen voorzien erin dat gemeenten deze gegevens verzamelen. Met die gegevens kan de provincie het provinciaal erfgoedregister actueel houden. Bij deze regeling is nauw aangesloten bij de regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving over de verzameling en het beheer van gegevens over omgevingsvergunningen voor rijksmonumentenactiviteiten (artikelen 11.64 en 11.65 Bkl).

Hoofdstuk 12 Overgangsrecht

Dit hoofdstuk bevat het overgangsrecht behorende bij deze omgevingsverordening. Het overgangsrecht regelt hoe nieuwe regels in deze verordening zich verhouden tot bestaande rechtstoestanden en al lopende procedures. Afdeling 12.1 bevat het algemene overgangsrecht. Afdeling 12.2 bevat specifiek overgangsrecht voor onderdelen van deze verordening.

Afdeling 12.1 Algemene overgangsbepalingen

Deze afdeling is gereserveerd voor het algemene overgangsrecht bij deze verordening. De Omgevingsverordening NH2022 zal gelijktijdig met de Omgevingswet zelf in werking treden. In hoofdstuk 4 van de Invoeringswet Omgevingswet is al voorzien in overgangsrecht voor lopende procedures, zoals al ingediende aanvragen en al ter inzage gelegde ontwerp besluiten. Dit overgangsrecht is ook van toepassing op deze omgevingsverordening.

Bij latere wijzigingen van de omgevingsverordening zal steeds worden bezien of overgangsrecht voor lopende procedures noodzakelijk is.

Afdeling 12.2 Overgangsbepalingen per onderwerp
Artikel 12.1 Overgangsrecht activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

Met dit artikel wordt voorkomen dat nadelige gevolgen ontstaan voor die gevallen die voor het tijdstip van in werking treden van de verboden wel voldeden aan de op dat moment geldende regels. In het artikel is bepaald dat de verboden van Artikel 4.45 tot en met Artikel 4.51 niet van toepassing zijn op activiteiten die onmiddellijk voorafgaand aan inwerkingtreding van het verbod in overeenstemming met de op dat moment geldende regels werden uitgevoerd. Hierbij geldt de restrictie dat de risico's voor het grondwaterkwaliteit als gevolg van de activiteiten niet mogen toenemen. Deze restrictie zorgt ervoor dat het beschermingsniveau voor de grondwaterkwaliteit niet mag afnemen. Indien dat wel het geval is, valt de activiteit niet meer onder het overgangsrecht.

Artikel 12.2 Overgangsrecht activiteiten in waterwingebieden

Met dit artikel wordt voorkomen dat nadelige gevolgen ontstaan voor die gevallen die voor hettijdstip van in werking treden van de verboden wel voldeden aan de op datmoment geldende regels. In het artikel is bepaald dat de verboden van Artikel 4.55 niet van toepassing zijn op activiteiten die onmiddellijk voorafgaand aan inwerkingtreding van het verbod in overeenstemming met de op dat moment geldende regels werden uitgevoerd. Hierbij geldt de restrictie dat de risico's voor het grondwaterkwaliteit als gevolg van de activiteiten niet mogen toenemen. Deze restrictie zorgt ervoor dat het beschermingsniveau voor de grondwaterkwaliteit niet mag afnemen. Indien dat wel het geval is, valt de activiteit niet meer onder het overgangsrecht.

Artikel 12.3 Overgangsrecht open bodemenergiesystemen

Met dit artikel wordt voorkomen dat nadelige gevolgen ontstaan voor die gevallen die voor het tijdstip van in werking treden van de vereisten wel voldeden aan de op dat moment geldende regels. In het artikel is bepaald dat de eisen die worden gesteld aan meetapparatuur en registratie niet van toepassing zijn op activiteiten die onmiddellijk voorafgaand aan inwerkingtreding van het verbod in overeenstemming met de op dat moment geldende regels werden uitgevoerd.

Artikel 12.4 Overgangsrecht gesloten stortplaatsen

In dit artikel is een overgangsregel opgenomen voor activiteiten die nog niet vergunningplichtig waren maar die als gevolg van de (aankomende) sluiting van de stortplaats wel ingevolge de Omgevingsverordening vergunningplichtig zijn geworden. Het artikel voorziet in een overgangstermijn (maximaal twaalf weken) waarbinnen een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd. Gedurende die periode kan de activiteit zonder vergunning worden voortgezet, totdat de beslissing op de aanvraag in werking is getreden. Om bij verlening van de vergunning de activiteit aan eventuele voorschriften te kunnen aanpassen ofwel bij weigering van de vergunning de activiteiten op zorgvuldige wijze te beëindigen, is daarna voorzien in een overgangsperiode van zes weken.

Hoofdstuk 13 Overige en slotbepalingen

Afdeling 13.1 Bestuurlijke afwegingsruimte

Een van de doelstellingen van de Omgevingswet is het bieden van meer ruimte voor maatwerk, flexibiliteit en bestuurlijke afwegingsruimte. Ook deze omgevingsverordening wil deze ruimte bieden, voor zover het huidig wettelijk kader zich daartegen niet verzet. Voor een belangrijk deel heeft deze extra ruimte een plek gekregen in de diverse specifieke regels. Daarnaast voorziet deze omgevingsverordening in Afdeling 13.1 in een aantal algemene bepalingen,die hierna worden toegelicht. Deze bepalingen zijn nadrukkelijk aanvullend bedoeld en gelden onverminderd de afwegingsruimte in andere regels van deze verordening.

Artikel 13.2 Experimenteer- en meerwaardebepaling

De experimenteer- en meerwaardebepaling is bedoeld om ruimte te bieden voor experimenten en voor activiteiten die een bijzondere meerwaarde hebben. Experimenten richten zich op innovatieve ontwikkelingen die mogelijk bruikbaar zijn bij het behalen van de ambities en doelstellingen zoals omschreven in de Omgevingsvisie NH 2050. Er is bewust voor gekozen de vorm en aard van deze innovatieve ontwikkelingen niet vooraf in te perken. Activiteiten met bijzondere meerwaarde betreffen ruimtelijke ontwikkeling die meerwaarde hebben voor het bereiken van ambities in de provinciale omgevingsvisie. Het betreft bijzondere activiteiten, waarvoor het aanpassen van de algemene regels zoals deze gelden voor de hele provincie niet aan de orde is. Dit terwijl de meerwaarde van het project wel zodanig groot is, dat medewerking wenselijk wordt geacht. Gedeputeerde Staten kunnen om het betrokken project mogelijk te maken, toestemming geven om van regels in deze verordening af te wijken. Deze regels zijn vastgesteld om het algemeen belang van de provincie Noord-Holland en haar burgers te dienen, daarom zullen Gedeputeerde Staten af wegen of deze belangen niet onevenredig worden geschaad door het desbetreffende experiment. Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen bij het toepassen van de experimenteer- en meerwaardebepaling. Hierbij worden in ieder geval regels gesteld ten aanzien van welke regels (en in welke mate) mag worden afgeweken, de wijze waarop het project wordt geëvalueerd en gedurende welke termijn van de regels mag worden afgeweken. Deze termijn kan enkele jaren zijn maar kan ook voor onbepaalde tijd zijn. Gedeputeerde Staten zullen hierbij een afweging moeten maken tussen het belang van het project en de effecten ervan op de omgeving. Verder is het project altijd ruimtelijk begrensd, omdat steeds een werkingsgebied wordt vastgesteld.
Gedeputeerde Staten zullen bij de toepassing van de experimenteer- en meerwaardebepaling beoordelen hoe gelet op de aard en omvang van het project en de daarbij betrokken belangen het beste vorm kan worden gegeven aan participatie. Hiervoor is een motiveringsplicht opgenomen in lid 4. Dit betekent overigens niet dat participatie wordt gezien als een primaire verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten. Hier ligt, ook in de Omgevingswet, een belangrijke verantwoordelijkheid voor de initiatiefnemer. Omdat toepassing van deze experimenteer- en meerwaardebepaling leidt tot een afwijking van door Provinciale Staten vastgestelde regels, is betrokkenheid van Provinciale Staten van belang. Gedeputeerde Staten zullen hieraan per situatie vorm geven, afhankelijk van de impact van het project. Gedeputeerde Staten zullen in ieder geval jaarlijks rapporteren over de lopende projecten.

Provincie Noord-Holland

Nota van beantwoording

Omgevingsverordening NH2022

Inhoud

Nota van beantwoording 1
Omgevingsverordening NH2022 1
1 Algemene reactie 3
1.1 Algemeen 3
1.2 Proces 3
1.3 Ruimte voor ontwikkeling 4
2 Overzicht belangrijkste wijzigingen tussen ontwerp en vaststelling 4
3 Lijst met zienswijzen 9
4 Beantwoording per zienswijze 12

1 Algemene reactie

1.1 Algemeen

Met de invoering van de Omgevingswet is het noodzakelijk dat de Omgevingsverordening Noord – Holland (OV NH) aan te passen aan deze grondslag. Met het vaststellen van de Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 (OV NH2022) wordt hieraan voldaan. De OV NH2022 bevat alle regels over de fysieke leefomgeving en bestaat uit:

- het beleidsneutraal en Omgevingswetproof maken van de regels uit de OV NH2020 (OV NH2020);
- het wijzigen van een aantal specifieke onderwerpen als gevolg van de Omgevingswet, omdat bijvoorbeeld de bevoegdheid van Provinciale Staten overgaat naar het college van Burgemeester en Wethouders;
- de uitvoering van de moties en toezeggingen die voortkwamen uit de behandeling van de OV NH2020;

Met de OV NH2022 worden, net als bij de OV NH2020, regels gesteld ter bescherming van het provinciale belang (het wat). In de geest van de Omgevingswet wordt er ruimte geboden aan partijen in de wijze (het hoe) waarop deze doelstellingen behaald worden.

1.2 Proces

In het najaar van 2020 zijn ambtelijke en bestuurlijke sessies georganiseerd die hebben gediend als input en startpunt voor het opstellen van de OV NH2022. Daarna is, mede op basis van deze input, de zogeheten 75% versie vastgesteld. Tussen 26 januari en 19 maart 2021 heeft een ambtelijke consultatie plaatsgevonden op deze 75% versie van de OV NH2022. Een belangrijk doel was om door de ambtelijke consultatie feedback en input te krijgen van onze partners, onder meer belangenorganisaties, gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten. In de consultatieronde was de mogelijkheid om schriftelijk te reageren en er is een online vragensessie georganiseerd. Er is goed gebruik gemaakt van de mogelijkheid om ambtelijke reacties in te dienen. Een veertigtal partners heeft ruim 300 reacties ingediend op de 75% versie en ook ingebracht wat ze misten in de resterende 25%. De reacties zijn ambtelijk beoordeeld en in het ontwerp van de OV NH2022 verwerkt voor zover hier aanleiding toe was. De reacties zijn van een inhoudelijk antwoord voorzien en teruggekoppeld aan de indieners. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen wat is opgenomen in het ontwerp van de OV NH2022, wat een aandachtspunt is voor de doorontwikkeling en wat, onderbouwd, geen plek heeft gekregen.

Het ontwerp is ter inzage gelegd van 10 mei tot en met 18 juni 2021. Dit is de terinzage leggings termijn van de Algemene wet bestuursrecht. In verband met de meivakantie is de gelegenheid geboden om de stukken in te zien en een zienswijze in te dienen vanaf 26 april 2021. In totaal zijn 149 zienswijzen ingediend die bestaan uit 521 zienswijzen onderdelen.

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld. Dat heeft ertoe geleid dat wij hebben besloten om tussentijds de OV NH2020 op één onderdeel aan te passen. De aanpassing bestaat eruit dat in de OV NH2022 voorgestelde regels voor Wind op land, met als uitgangspunt dat de RES'en 1.0 leidend zijn voor wind op land, zijn ook opgenomen in de OV NH2020. Een nadere toelichting op deze keus is terug te vinden in de Nota van beantwoording van de 1e partiele herziening OV NH2020. Bij het

maken van deze keuze is besloten om de besluitvorming van de OV NH2022 tijdelijk stil te leggen zodat beide documenten tegelijkertijd door Provinciale Staten behandeld worden. De indieners van zienswijzen zijn via de provinciale website en de nieuwsbrief Omgevingsverordening Noord – Holland hierover geïnformeerd.

Door partners is op meerdere momenten, waaronder in de zienswijzen, aangegeven dat zij moeite hebben met de tijdsdruk waaronder de OV NH2020 en de OV NH2022 tot stand zijn gekomen. Deze ervaren tijdsdruk is herkenbaar. Deze geldt zowel, zoals wordt aangegeven, voor onze partners als de provincie zelf. Er is inderdaad gekozen voor twee rondes, die van gedeeltelijke herziening van de huidige OV NH2020 voor wat betreft wind op land en daarna die van het beleidsarm Omgevingswetproof maken van de omgevingsverordening via de OV NH2022.Voor de toekomst werken wij toe naar een herkenbaar cyclisch proces waarop geanticipeerd kan worden door onze partners en belanghebbenden.

1.3 Ruimte voor ontwikkeling

Met de vaststelling van de OV NH2022 is de provinciale regelgeving klaar voor de Omgevingswet. De OV NH is een levend document dat voortdurend wordt ontwikkeld en aangepast. Wij zijn voornemens om dit in een herkenbaar, cyclisch proces te blijven doen. Momenteel wordt dit uitgewerkt in een werkproces waarbij ambtelijk ook input is gevraagd vanuit onze partners. Wij hebben voor ogen om wijzigingen één keer per jaar door te voeren.

2 Overzicht belangrijkste wijzigingen tussen ontwerp en vaststelling

Naar aanleiding van ingediende zienswijzen en voortschrijdend inzicht zijn er aanpassingen gedaan op de OV NH2022 en de onderliggende stukken. De belangrijkste wijzigingen en beantwoording zijn hieronder geduid. In de beantwoording van de individuele zienswijzen (zie hoofdstuk 4), is het specifiek benoemd indien de zienswijze tot een wijziging leidt.

De viewer die behoort bij de OV NH2022 is, indien de beantwoording van de zienswijzen daarom vraagt, conform aangepast:

> https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=6b2f8389d2564448bfd18b11be136f0a

Wind op land en Werelderfgoed

Voor aanpassingen die zijn gedaan op de onderwerpen wind op land en werelderfgoed wordt verwezen naar de Nota van beantwoording van de 1e partiële herziening van de OV NH2020. De zienswijzen die betrekking hebben op deze onderwerpen die tijdens de ter inzage legging van de OV NH2022 zijn ontvangen zijn ook beschouwd als zienswijzen op de 1e partiële herziening OV NH2020. De zienswijzen en de daarbij behorende beantwoording is in beide Nota's van beantwoording terug te vinden.

Landelijke gebied (LG)

In de OV NH2020 hebben Provinciale Staten de uitgangspunten voor de begrenzing van het werkingsgebied Landelijk Gebied vastgesteld. De uitgangspunten voor begrenzing LG zijn te vinden in de Nota van Beantwoording OV NH2020.

De omgevingsverordening geeft instructieregels voor gemeenten. Daarom is het de gemeente die bij de provincie kan vragen om een grenswijziging LG. Particulieren en andere overheden kunnen gewenste grenswijzigingen via de gemeente insteken.

In het kader van de zienswijzen OV NH2022 worden alleen grenswijzigingen in het werkingsgebied LG doorgevoerd die voortvloeien uit toezeggingen of moties. Andere verzoeken voor een concrete wijziging zijn meegenomen in de ronde juni 2021 of gaan mee in (één van) de komende ronde(s) voor wijziging werkingsgebieden. Bij de zienswijzen is dan ook de volgende tekst opgenomen: “Verzoeken tot begrenzing cq het aanpassen van het werkingsgebied Landelijk Gebied worden meegenomen in één van de halfjaarlijkse rondes wijziging werkingsgebieden”.

De algemene lijn uit de OV NH2020, waaronder het hanteren van (de uitgangspunten voor) het werkingsgebied LG en het verbod op kleinschalige woningbouw in de MRA-LG blijft gehandhaafd en landt ook zo in de beantwoording van ingediende zienswijzen. Er loopt een monitorprogramma om na te gaan of de gestelde beleidsdoelen met de regels uit de OV NH bereikt worden.

Met monitoren en halfjaarlijkse rondes voor wijziging van het werkingsgebied LG, gaan we verantwoord meebewegen met gewenste ontwikkelingen. Zonder de algemene lijn uit de OV NH te verlaten bieden we maatwerk voor evidente knelpunten.

<u>Kleinschalige woningbouw in de MRA</u>
In diverse zienswijzen is gevraagd om meer mogelijkheden voor kleinschalige woningbouw in het landelijk gebied in de MRA. In lijn met het coalitieakkoord ‘Duurzaam doorpakken’ is besloten om hier geen gehoor aan te geven. Het uitgangspunt is dat in de MRA binnenstedelijk voldoende mogelijkheden voor woningbouw te vinden zijn. Wij noteren het signaal dat dit uitgangspunt op sommige plekken tot problemen met de ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid en lokale woningbehoefte kan leiden en nemen dit aspect mee in het monitoringsprogramma.

<u>Bijzonder Provinciaal Landschap</u>

Bij de beantwoording van zienswijzen die het BPL aangaan is het uitgangspunt dat er geen wijzigingen in het BPL worden doorgevoerd anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de OV NH2020. Het BPL is zorgvuldig en weloverwogen tot stand gekomen bij het op- en vaststellen van de OV NH2020.

<u>Natuurnetwerk Nederland (NNN)</u>

In de zienswijzen zitten meerdere NNN verzoeken. Deze worden inhoudelijk niet in de zienswijzen beantwoord. Wel worden deze meegenomen in de beoordeling van de NNN verzoeken die halfjaarlijks landen in de wijziging werkingsgebieden ronden. Hiervoor wordt contact met de indiener opgenomen in de loop van 2022.

<u>Aanwijzen stimuleringsgebied in RES-zoekgebieden</u>

Gelijk aan de OV NH2020, hebben GS conform artikel 6.4 van bijlage 10 van de ontwerp OV NH2022 nog steeds de bevoegdheid om zogeheten ‘stimuleringsgebieden zonne-energie’ aan te wijzen.

Binnen zoekgebieden voor zonne-energie uit de Regionale Energiestrategieën (RES'en) die reeds door PS zijn vastgesteld, is besloten dat GS de stimuleringsgebieden zullen aanwijzen zonder daar standaard eerst PS in te horen. Dit is een procedurele en beleid neutrale wijziging t.o.v. de OV NH2020 die de uitvoering van de RES'en ten goede komt, omdat het circa 2 maanden scheelt in de procedure voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied.

Flora en fauna

Artikel 4.12 is na de ter inzage legging verwijderd. Met betrekking tot de uitvoering heeft het de voorkeur om de bestrijding van de bruine en zwarte rat met gebruikmaking van het luchtdrukgeweer via een ontheffing aan de Faunabeheereenheid Noord-Holland (FBE) te regelen in plaats van een provinciale vrijstelling in de OV NH2022. Op deze manier fungeert de FBE als coördinator voor het doormachtigen van de ontheffing aan jachtaktehouders en kan de rattenbestrijding in Noord-Holland, voor zover daarbij gebruik wordt gemaakt van het luchtdrukgeweer, middels het jaarverslag van de FBE inzichtelijk gemaakt worden. Daarnaast is het afgeven van een ontheffing in lijn met de wijze waarop andere provincies de bestrijding van ratten met gebruikmaking van het luchtdrukgeweer mogelijk maken. Bovendien kan er door uitvoerders eerder gebruik gemaakt worden van de ontheffing dan wanneer deze middels de OV NH2022 als provinciale vrijstelling beschikbaar is.

Nieuw is paragraaf 2.3.1 'Sluiten van de jacht op wildsoorten bij bijzondere weersomstandigheden". Deze paragraaf is na de ter inzage legging ingevoegd. Deze paragraaf is opgenomen omdat anders de bevoegdheid tot sluiting van de jacht bij Provinciale Staten ligt, wat niet wenselijk is gelet op de snelheid waarmee een sluiting dient plaats te vinden. De huidige regels omtrent het sluiten van de jacht zijn nu in een beleidsregel opgenomen en worden geactualiseerd. Na de actualisatie worden zij als regels van GS opgenomen (bijlage OVNH2022).

Verduidelijken van enkele artikelen

Op enkele plekken in de OV NH2022 zijn naar aanleiding van zienswijzen artikelen verduidelijkt. Een voorbeeld is glastuinbouw & bestaand zaadverdelingsbedrijf en een paardenbak bij een bedrijfsgerichte paardenhouderij.

Industrieterrein van provinciaal belang (IPB)

De zienswijzen over het IPB in de OV NH2022 komen veelal overeen met de zienswijzen op de OV NH2020. De zienswijzen zijn met name gericht op de ontwikkelingen in het werkingsgebied van IPB waaronder het gebied Spoorzone Beverwijk en Sloterdijk-West. Voor Sloterdijk-West is in het derde kwartaal 2021 bestuurlijk geconstateerd dat er vervolgonderzoek moet plaatsvinden. Voor het gebied Spoorzone hebben wij ambtelijk met de gemeente besproken dat de voorgestelde wijziging in de OV NH2022 niet meegenomen kon worden. Hiervoor dient eerst nader onderzoek plaats te vinden naar benodigde milieuruimte en fysieke ruimte t.b.v. de energietransitie en circulaire economie. Deze verkenning wordt uitgevoerd in het traject NOVI NZKG.

Er is een wijziging in de OV NH2022 opgenomen om tijdelijke initiatieven, voor een termijn van max twee jaar in het IPB mogelijk te maken mits het initiatief geen belemmering vormt voor de energietransitie en/of circulaire economie (art. 6.29 lid 3). Vanuit dit perspectief wordt nu ruimte geboden voor tijdelijke initiatieven om eventuele leestand tegen te gaan.

De begrenzingen van een aantal werkingsgebieden zijn aangepast en in overeenstemming gebracht met het onderliggende bestemmingsplan.

De oplossingsrichtingen voor het IPB Sloterdijken zijn op 29 september 2021 bestuurlijk besproken tussen gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland over de vraag of Sloterdijk West (= Sloterdijk 2, 3 en 4) in de OV NH aangewezen moet blijven als industriegebied van provinciaal belang. In het bestuurlijk overleg is gezamenlijk geconstateerd dat er meer inzicht nodig is in de locaties van toekomstige zware bedrijvigheid in de breedte o.a. t.b.v. de energietransitie en de circulaire economie, eventuele doorschuifeffecten richting andere gemeenten en de daarmee gepaard gaande transportroutes voor gevaarlijke stoffen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in 2022 door Port of Amsterdam in overleg met de betrokken partners in het gebied.

Water

Voor grondwater heeft de belangrijkste wijziging betrekking op het toepassen van verontreinigde grond en bagger in grondwaterbeschermingsgebieden. Dit mag alleen indien de kwaliteit van de toe te passen grond of bagger minimaal zo goed is als van de ontvangende grond. Deze eis is een aanvulling op de algemene eisen in Omgevingswet, het BAL en het BKL. Algemeen vertrekpunt van de Omgevingswet en bijbehorende besluiten is dat er geen verontreiniging mag plaatsvinden van bodem en watersysteem. Door de aanvullende regel in de omgevingsverordening mag ook de lokale achtergrondkwaliteit niet slechter worden.

Vooral voor de regionale keringen zijn wijzigingen doorgevoerd in teksten van artikelen en toelichtingen. Zo is het tijdstip, waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de omgevingswaarde, nu door Gedeputeerde Staten vastgelegd in het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022. Voor die tijdstippen gelden via dit Delegatiebesluit dezelfde uitgangspunten als in het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014.

Nieuw is ook dat in bepaalde situaties waar dat nodig is, en onder voorwaarden, een verzoek tot uitstel van het tijdstip van voldoen aan de omgevingswaarde kan worden aangevraagd door het waterschap. Dit kan door een gemotiveerd verzoek van Waterschapsbestuur aan Gedeputeerde Staten, als het verzoek voldoet aan de onder een nieuw lid 4 genoemde omstandigheden van artikel 5.2 Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen, waar deze voorwaarden zijn beschreven.

Enkele tekstuele aanpassingen zijn aangebracht in art. 6.2, over de instructie voor het waterbeheerprogramma. Dit waren wijzigingen die in een eerdere fase niet goed in de OV NH waren terecht gekomen.

Ten aanzien van wateroverlast: wanneer vernatting wenselijk is in veenweidegebieden moet de provincie hier ook regels voor kunnen stellen omdat dan niet aan de normen kan worden voldaan.

Naast de al bestaande regionale verdringingsreeks voor het gebied van Amstel, Gooi en Vecht wordt gemeld dat de regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied in de volgende versie van de OV NH worden opgenomen.

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt bij klimaatadaptatie naast de effecten op veiligheid, wateroverlast, hitte en droogte ook rekening gehouden met verzilting.

Regelgeving niet dubbel

Het uitgangspunt bij de OV NH2022 is dat regelgeving die elders staat en van toepassing is niet ook nog opgenomen wordt in de OV NH2022. Daarmee worden overregulering en onbedoelde onjuistheden vermeden.

Afdeling 4.14 vergunningplicht transformatorstations vervallen

Deze is komen te vervallen. Aanvankelijk was niet duidelijk of op het moment van het in werking treden van de Omgevingswet een leemte zou kunnen ontstaan in de regulering van geluid van transformatorstations. Er was een (tijdelijk) vergunningstelsel voor Transformatorstations opgenomen in de ontwerp- OV NH2022 (Afdeling 4.14, transformatorstations). Nader juridisch onderzoek heeft uitgewezen dat er geen leemte ontstaat en daarmee de noodzaak vervalt dat de provincie regels stelt. Het bevoegd gezag (veelal de gemeenten) kan op basis van de Omgevingswet (omgevingsplannen en omgevingsvergunningen) de geluidsbelasting en overige milieuaspecten reguleren.

3 Lijst met zienswijzen

ZW	Indiener
1	***
2	***
3	***
4	*Vervallen*
5	***
6	Gemeente Waterland
7	***
8	Gemeente Aalsmeer
9	***
10	Stichting IJmondig
11	Gemeenteraad Zaanstad
12	***
13	***
14	Omwonenden Valentijnkade en Sciencepark
15	***
16	***
17	***
18	***
19	***
20	***
21	Vrienden van het Diemerpark
22	***
23	Geen windturbines bij woningen in Koggenland
24	De Zuid Ontwikkeling B.V.
25	Gemeente Heemskerk
26	CRO-Hilversum, 6 leden van
27	Boerenbelangenvereniging Ons Belang
28	Gemeente Castricum
29	Gemeente Wijdemeren
30	***
31	Wildbeheereenheid Texel
32	Stichting Natuurgebied Lange Weeren
33	Belanghebbenden Sloterdijk 2 Zuid: Stadsbehoud / Fortaleza BV / Rothberg BV / Ovec / RW54 / Lofi Leisure / Elden Post
34	Gemeente Velsen
35	Gemeente Beverwijk
36	Gemeente Diemen
37	D-VELOPMENT
38	Gemeente Amstelveen
39	Gemeente Heemstede
40	Gemeente Zaanstad
41	HBB Groep
42	Gemeenten Kop NH
43	HilverdaFlorist
44	Takii Europe B.V.
45	Rijkswaterstaat
46	Veerkwartier, het
47	De Lokale Partij Wijdemeren
48	Omwonenden Diemerscheg
49	***
50	***
51	***
52	***
53	***
54	Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging + WBE Laag Holland + NOJG
55	Lanschapsbehoud Nederhorst
56	MRA deelregio Zaanstreek-Waterland

57	Nederlandse Windenergie Associatie
58	***
59	Werkgroep Volkstuinen Windturbines
60	***
61	Bewonerscommissie huurders Eigen Haard Reigersbos
62	De BUCH
63	OVEC Holding
64	Gemeente Bergen
65	Camping de Nollen
66	Stolp, Abeka en Van Dijk Beheer
67	Gemeente de Bilt
68	Van Haaster Kwekerij B.V.
69	Geen herrie op de Hei
70	FBE Noord-Holland
71	***
72	***
73	YourHome Vastgoedontwikkeling B.V.
74	Gemeenten West-Friesland
75	Purmerend en Beemster
76	***
77	***
78	Gemeente Amsterdam
79	Gemeente Haarlem
80	***
81	***
82	stichting Ruigoord
83	***
84	Rothberg Vastgoed BV
85	***
86	Hofstede de Kruidberg
87	Gemeente Uitgeest
88	Landgoed Vogelenzang
89	Prinses Beheer BV
90	***
91	Gooise Meren
92	***
93	Port of Amsterdam
94	Hollands Particulier Grondbezit
95	***
96	***
97	***
98	Rijkswaterstaat / Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
99	***
100	St. Behoud waterland
101	Stichting tot behoud van de groene zoom Zuiderpolder + Stichting wijkbelangen Parkwijk/Zuiderpolder
102	***
103	Stichting Vliegveld Hilversum
104	Gemeente Hilversum
105	***
106	***
107	Windalarm
108	***
109	***
110	***
111	***
112	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
113	Gemeente Zandvoort
114	Gemeenten regio Kop-NH
115	VOF Jacobswoud
116	Tuin van Haarlem

117	***
118	Natuurmonumenten
119	Edam-Volendam
120	Maatschap B.P.M. en H.A.M. Ruigrok
121	HHNK, AGV en Rijnland
122	Gemeente Haarlemmermeer
123	Gemeente Heerhugowaard en gemeente Langedijk
124	LTO Noord
125	Elora BV
126	SADC N.V.
127	Dia pantos
128	Stal 's-Gravenweg
129	LTO Noord afdeling Gooi Vecht en Amstelstreek
130	TenneT TSO B.V.
131	Vitens N.V.
132	Gooise Zweefvlieg Club
133	GGD Zaanstreek Waterland
134	Gemeenten regio Alkmaar
135	OD NZKG
136	***
137	***
138	DLZ Beheer
139	Liander
140	***
141	Cumela Nederland
142	Geen windmolens in Landsmeer
143	Stichting Natuur en Mens Texel
144	Afvalzorg
145	***
146	***
147	***
148	Dekker Beheer V.O.F.
149	Gemeente Alkmaar

4 Beantwoording per zienswijze

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording
ZW-0001	ZO-0001	In de nieuwe omgevingswet is geen ruimte gemaakt voor het toestaan van mantelzorgwoningen waardoor mijn gemeente [Castricum] meent, de aanvragen daartoe ongemotiveerd (of soms onzinnig gemotiveerd) te kunnen weigeren. Zij meent zelfs dat de afdeling RO bevoegd zou zijn over de medische indicatie te kunnen oordelen, met de omgevingsbepalingen in de hand. U kunt juridisering voorkomen, door de uitzondering op te nemen. Waarbij ook openbare bekendmaking (zoals gangbaar in mijn gemeente) met als gevolg stigmatisering moet worden voorkomen.	De landelijke regels voor mantelzorgwoningen wordt bij de invoering van de Omgevingswet overgeheveld naar de gemeenten. De landelijke regels worden onderdeel van het gemeentelijke omgevingsplan. In het jargon van de Omgevingswet is dit onderdeel van de zogenoemde bruidsschat. Dit betekent dat als de gemeente met de landelijke regels uit de voeten kan, zij deze regels kan handhaven. Zij kan echter deze regels ook veranderen. Dit is een gemeentelijke bevoegdheid.
ZW-0002	ZO-0002	In het vigerende gemeentelijke bestemmingsplan "Schinkelpolder" valt genoemd perceel o.a. binnen de bestemming "Wonen". De gemeente Aalsmeer was voorafgaand aan het moment van feitelijke inwerkingtreding van Omgevingsverordening NH2020 bereid om medewerking te verlenen aan de bouw van een extra woning op het perceel van mijn cliënten en een overeenkomst tot kostenverhaal waarover de gemeentelijke ambtelijke staf en mijn cliënten overeenstemming hadden bereikt lag ter ondertekening klaar bij de wethouder. Het bestemmingsplan "Schinkelpolder" is overigens na overleg met uw Provincie door de gemeente Aalsmeer in procedure gebracht en vervolgens vastgesteld. De inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 (vastgesteld op 16 november jl.) heeft de bouw van de extra woning op het perceel echter onmogelijk gemaakt. Zowel de lintbebouwing als de achterliggende gronden hebben ter plaatse daarin de bestemming landelijk gebied. Uit onderstaande uitsnede blijkt dat ook in het Ontwerp Omgevingsverordening NH2022 genoemd perceel in het landelijk gebied ligt en er daardoor nog steeds geen woning op mag worden gebouwd. Wij verzoeken u om het landelijk gebied zodanig aan te passen dat de lintbebouwing van de Oosteinderweg er buiten wordt gelaten. Hierdoor zal er, indien wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden, het weer mogelijk zijn om binnen het bestaande lint extra woningen toe te voegen.	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021. Overigens voeren wij momenteel gezamenlijk met de gemeenten uit de Amstelland-Meerlanden regio, waaronder de gemeente Aalsmeer, een verkenning uit naar de begrenzing van het landelijk gebied in deze regio. Het lint aan de Oosteinderweg maakt onderdeel uit van deze verkenning.
ZW-0003	ZO-0005	1) Hierin maken wij bezwaar tegen het voornemen van de provincie om de afstand van windmolens tot bewoning te wijzigen van 600 naar 350 meter. Al vanaf 2012 voeren we in de Stad van de Zon actie tegen de 3 windmolens die hier door gemeente Heerhugowaard zijn geplaatst. Deze liggen binnen respectievelijk 400, 500 en 800 meter van ons huis, Middenweg 8 te Heerhugowaard. De windmolens kwamen er om de CO2 doelstelling van gemeente Heerhugowaard te behalen en de subsidie veilig te stellen. Hierin speelde de belangen van bewoners geen rol. Wij ondervinden sindsdien geluidsoverlast en een drukkend en zwiepende luchtdrukverplaatsing. Uit vele studies is inmiddels gebleken dat de nabijheid van windmolens op minder dan 1000-1500 meter van bewoning een negatief effect heeft op de gezondheid. Diverse studies zijn hierover verschenen en vormen een waarschuwing voor de nieuwe plannen en aanpassing van bestaande windmolen plaatsing. Uit de cijfers van 20 jaar onderzoek door universiteiten ism de NVM onder ruim 20.000 woningen blijkt landelijk dat huizen die op minder dan 500 en 1000, 1500 meter van een windmolen zijn gelegen een aanzienlijke waardevermindering betekenen. Dit toont aan dat er behalve het gezondheidsaspect er ook een economisch groot nadeel is.	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
	ZO-0006	2) Daarnaast vormen de windmolens dichtbij huizen een esthetische smet op het dorpsgezicht waar gemeente Heerhugowaard zo trots op is. Het visitekaartje van Heerhugowaard met zijn stolpboerderijen, landjes, boompjes en weitjes. Helaas ontsierd door 3 grote kolossen, waar niemand om had gevraagd en tijdig over had gehoord. Ze stonden er opeens en wij werden er door overvallen. Een bewonerscomité heeft met 'medewerking' van de energiemaatschappij alsnog een onderzoek gedaan onder bewoners in de buurt. De onderzoeksopzet van medewerkers van de energie maatschappij was echter onuitvoerbaar: Bewoners gaan niet 3 maanden lang cijfers op diverse tabbladen in een Excel document bijhouden, waarop per windmolen in een apart werkblad datum, tijdstip en mate van overlast moest worden bijgehouden. Kortom een onuitvoerbaar onderzoek.	Deze zienswijze heeft geen betrekking op de nieuwe regels uit de verordening, maar gaan over een bestaande vergunde situatie. Het advies is om hier met de gemeente, die er immers over gaat, contact te zoeken.

		Hierna heeft het windcomité zich opgeheven. Zo kun je dus ook van je criticasters afkomen! En het geeft aan dat het tijd wordt voor een nieuwe overheidscultuur zoals verwoord door P. Omtzigt en steeds meer mensen.	
	ZO-0007	3) Vanaf 2012 hebben wij alleen en met diverse bewoners samen diverse rechtzaken gevoerd en ook gewonnen. In 2021 staat er voor ons ook nog een rechtszaak op de rol als het in de Corona context mogelijk is. Ook andere bewoners hebben rechtzaken gewonnen. Hiermee ontstaat mijns inziens al jurisprudentie naar overheden en de energielobby. Wat niet mocht in 2013-2021 mag toch ook niet in 2021 en daarna. Er zijn met name de laatste jaren veel resultaten ter beschikking gekomen die uitwijzen dat windmolens met hun zware drukkende geluid en drukverplaatsing een groot effect hebben op de gezondheid van bewoners. Nu in Nederland in alle RES regio's nieuwe plannen worden uitgewerkt, is het goed om de uitgangspunten te hereiken. Kortom het wordt tijd dat overheid er weer is voor het welzijn en welvaren van bewoners en niet alleen voor de groot industriëlen en energielobby. Overigens hebben we zelf 40 zonnecollectoren op het dak geplaatst en zijn voor de omslag naar ander energiebeleid en toepassing ervan.	Het opwekken van voldoende windenergie is niet alleen cruciaal om onze klimaatdoelen te halen, maar ook om gezondheidswinst te behalen. Op korte termijn zorgt windenergie, in vergelijking met fossiele brandstoffen, bijvoorbeeld voor een schonere lucht, waar iedereen – en in het bijzonder de miljoenen Nederlanders met luchtwegklachten – bij gebaat zijn. Bij het inpassen van windenergie is het voldoen aan de geluidsnorm randvoorwaardelijk.
ZW-0004		*Vervallen*	*Vervallen*
ZW-0005	ZO-0012	Het verzoek is om ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling voor 25 camperplaatsen, dat past binnen de Visie Recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030, de NNN begrenzing aan te passen. Dit omdat uit een quick scan Flora en Fauna van een ecoloog blijkt dat dit gebruik geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en de samenhang van het Natuurnetwerk Nederland veroorzaakt en de impact op de natuurverbinding beperkt is. Tevens het verzoek om het perceel niet op te nemen in Landelijk Gebied. Weesperkarspel, sectie N, nummer 164 te Amsterdam. ZIE ORIGINEEL DOCUMENT VOOR TOELICHTING VERZOEK.	Uw vraag heeft betrekking op een concreet plan, namelijk de ontwikkeling voor 25 camperplaatsen. Wij verzoeken u deze vraag te richten aan de gemeente aangezien deze het loket is voor de beoordeling van ruimtelijke plannen. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0013	Volgens indiener is betreffende perceel, te weten Weesperkarspel, sectie N, nummer 164 te Amsterdam, onjuist opgenomen en onjuist onderbouwd in de Structuurvisie Amsterdam 2040, in de Hoofdgroenstructuur en bestemmingsplan. ZIE ORIGINEEL BESTAND VOOR TOELICHTING. NUMMERS 3 T/M 7	Zie het antwoord op vraag ZO-0012.
	ZO-0014	De gemeente is van mening dat de aanleg van camperplaatsen in strijd is met artikel 6.4 uit de Omgevingsverordening NH2020 met de bestemming landelijk gebied. In de Omgevingsverordening NH2020 staat in bijlage 1 onder 88 opgenomen wat onder 'stedelijke functies' verstaan dient te worden, te weten: "functies die verband houden met wonen, bedrijven, voorzieningen, stedelijk water en stedelijk groen". Door bovenstaande omissies wordt het perceel ten onrechte tot stedelijk groen gerekend.	Uw zienswijze heeft betrekking op regels in de reeds vastgestelde OV NH2020. Zie de Nota van Beantwoording zienswijzen OV NH2020 voor een verdere toelichting.
	ZO-0015	Mogelijkheid aanpassing begrenzing . Artikel 6.43 OV NH2020 . b. ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling, voor zover: i. de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en de samenhang van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbinding beperkt is; Hetgeen u suggereert is derhalve niet onderbouwd door een ecoloog en derhalve niet juist. De realisatie van 25 camperplaatsen is een kleinschalige ontwikkeling. Het past bovendien in de Visie recreatie en Toerisme Noord-Holland 2030. VOOR TOELICHTING ZIE ORIGINEEL ONDER PUNT 10.	Zie het antwoord op vraag ZO-0012.
ZW-0006	ZO-0017	Wij verzoeken u om art. 6.15 lid 1 of het begrip 'gebruiksgerichte paardenhouderij' aan te passen zodat een paardrijbak bij een gebruiksgerichte paardenhouderij binnen het bouwperceel/bouwvlak is toegestaan c.q. gerealiseerd kan worden. ZIE DOCUMENT VOOR TOELICHTING ONDER PUNT 1.	Wij honoreren uw verzoek, art 6.51 lid 1 passen wij aan: bij een gebruiksgerichte paardenhouderij is een paardenbak toegestaan, mits binnen het voormalige agrarisch bouwperceel. Een manege is niet toegestaan.
	ZO-0018	Wij verzoeken u, gelet op de inhoud en bedoeling van motie 147-2020 en ter voorkoming van een onevenredige toename van de bestuurlijke en administratieve lasten, om wijziging en vernummering van art. 6.15 door: • Na lid 3 toe te voegen: Lid 4: Afwijking van het in het derde lid genoemd oppervlak ten behoeve maximaal drie burgerwoningen is mogelijk indien in de motivering wordt onderbouwd dat de burgerwoningen noodzakelijk zijn om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. • Huidig lid 5 te laten vervallen. • Huidig lid 6 te wijzigen in: Afwijking van het in het vierde lid genoemde aantal burgerwoningen is mogelijk indien ten minste 1.000 m2 grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt, herbouw in het omgevingsplan wordt uitgesloten en toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. ZIE DOCUMENT VOOR TOELICHTING ONDER PUNT 2.	De mogelijkheid om met de VAB regeling enkele burgerwoningen toe te staan, is een tegemoetkoming in de sloopkosten van voormalige agrarische bebouwing en is niet bedoeld om te komen tot een sluitende exploitatie. De sloopeis hebben wij in dit artikel, conform de gemeentelijke praktijk, reeds verlaagd naar 1.000m2. Van alle percelen met minder dan 1.000 m2 bebouwing, vinden wij dat er geen maatschappelijke en landschappelijke meerwaarde uitgaat van de te slopen bebouwing in verhouding tot het terugbouwen aantal van 3 burgerwoningen. Om het landelijk gebied zoveel mogelijk te weren van verdere verstedelijking, waaronder ook burgerwoningen, achten wij het van belang dat de regeling een aanvullende werking heeft: een

			tweede burgerwoning is pas mogelijk als er 1.000 m2 wordt gesloopt. Een derde burgerwoning is pas dan mogelijk indien er 1.000 m2 wordt gesloopt en er gemotiveerd kan worden dat deze woning noodzakelijk is voor de verbetering van de omgevingskwaliteit. In uw voorstel kunnen er zonder eisen aan de te slopen bebouwing 3 burgerwoningen worden gebouwd . Wij achten dit niet wenselijk. De tekstvoorstellen die u doet nemen, wij dan ook niet over.
	ZO-0019	Wij verzoeken u om aanpassing van art. 6.18 door; 1. Toe te voegen: • Lid 3: Afwijking van het in onderdeel 'e' genoemde oppervlak ten behoeve van maximaal twee burgerwoningen is mogelijk indien in de motivering wordt onderbouwd dat de tweede burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. • Lid 4: In aanvulling op het tweede lid kan een omgevingsplan voorzien in meerdere woningen op een locatie waar al sprake is van een bestaande woonbestemming, mits: - deze woningen worden gerealiseerd in een bestaande karakteristieke boerderij en geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing; - deze woningen worden gerealiseerd in een bestaande woning, of; - de bestaande maximaal toegestane oppervlakte aan bebouwing niet wordt overschreden. 2. Huidig art. 6.18 lid 2 van het ontwerp af te stemmen op de VAB-regeling; art. 6.15. ZIE DOCUMENT VOOR TOELICHTING ONDER PUNT 3	Uw verzoekt om een aanpassing van dit artikel, analoog aan het artikel voor de vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). De wijzigingen die zijn aangebracht in het VAB artikel komen voort uit motie M147-2020 van Provinciale Staten die specifiek gaat over agrarische bebouwing. Uw suggestie om de regeling te verbreden naar bebouwing in het landelijk gebied met een niet-agrarische functie vloeit niet voort uit de hiervoor aangehaalde motie en nemen wij derhalve nu niet mee. Wij vinden het echter wel het onderzoeken waard hoe we de VAB regeling ook voor niet-agrarische functies in het landelijk gebied kunnen inzetten. Daarom gaan wij aan de slag met een verkenning hiertoe en zullen de resultaten hiervan meenemen bij een volgende aanpassingsronde van de OV NH.
	ZO-0020	Wij verzoeken u: 1. Art. 6.22 zodanig aan te passen dat kleine dorpswinkeltjes ondergeschikt aan- en bij een andere functie zijn toegestaan, of; 2. Art. 6.22 te schrappen, omdat art. 6.21 lid 3 volstaat. ZIE VOOR TOELICHTING PUNT 4 IN DOCUMENT.	Naar aanleiding van de zienswijzes hebben we besloten om de verschillende artikelen een andere volgorde te geven en enigszins te herformuleren zodat de leesbaarheid wordt vergroot. Ondergeschikte detailhandel is gewoon mogelijk.
	ZO-0021	Met verwijzing naar uw brief d.d. 18 juli 2018 (uw kenmerk 10057007/1101266) over De Bukdijk en de honorering van onze zienswijze op de omgevingsverordening NH2020 verzoeken wij u de tekst van art. 6.39 lid 2 gedeeltelijk te wijzigen in: ... als nutsvoorziening of infrastructuur voor... Deze zienswijze is gehonoreerd en verwerkt in de Omgevingsverordening NH2020. Wij herhalen hierbij ons verzoek, omdat in het voorliggende ontwerp van de omgevingsverordening NH2022 de woorden 'of infrastructuur' niet meer zijn opgenomen in art. 6.39 lid 2.	Wij kunnen ons vinden in het verzoek van indiener bij artikel 6.39 lid 2 om de tekst 'of infrastructuur voor' te handhaven. Hoewel infrastructuur onder de definitie valt zoals opgesteld in de Ontwerp-Omgevingsverordening, passen we dit aan om misverstanden te voorkomen. Wij zien dit als een verduidelijking.
ZW-0007	ZO-0022	Willen woning bouwen waar alleen bedrijfsgebouw gebouwd mag worden, op een groot perceel grond met bestemming wonen-werken op het Zuideinde 100 in Westzaan. Door de omgevingsverordening ligt alles stil. De Gemeente steunt ons plan maar kan niets. UIT BIJLAGE - brief naar burgemeester Zaanstad: Wij willen graag, gezien de urgente situatie, dichtbij mantelzorg verrichten om mijn vader te ondersteunen en bevinden ons in een bevoorrechte positie om dit te kunnen realiseren. Op het grote perceel grond hebben mijn ouders voor een bepaald stuk perceel een vergunning om een bedrijfspand te bouwen en wij willen op dit stuk grond graag een woning laten bouwen. Wij hebben overleg gehad met uw ambtenaren of deze vergunning omgezet kan worden naar een woonvergunning. En hoe lang wij al niet bezig zijn met alleen deze vraag. De stedenbouwkundige staat niet open voor het bouwen van een woonhuis en maakt zich zorgen of de doorkijk vanaf het lint niet in het geding komt. Echter, het bouwvlak grenst aan een bestaande werkplaats in eenzelfde lijn die dwars op het lint staat en is er van een belemmering van een doorkijk geen enkele sprake. Als tegenvoorstel krijgen wij een tekening doorgestuurd met daarop een voorstel om in de toekomst 12 woningen te bouwen op het terrein. Ik hoop dat u begrijpt dat onze hulpvraag niet ligt bij het bouwen van een rijtje woningen. De aangereikte oplossing om een mantelzorgwoning te plaatsen is voor ons ook geen optie. Als jong gezin met een peuter en een pedicuresalon (De Saense Pedicure) kunnen wij ons niet vinden in deze aangekaarte oplossing. Daarnaast komt de Provincie in november 2020 met een verordening dat er achter het lint voorlopig niet meer gebouwd mag worden. Onbegrijpelijk aangezien we kampen met een landelijke woningnood die alleen maar groter wordt.	Uw vraag heeft betrekking op de beperkingen voor kleinschalige woningbouw (11 of minder woningen) in het landelijk gebied binnen de MRA. Hiervoor verwijzen wij naar de het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Kleinschalige woningbouw binnen de MRA'. We onderkennen dat dit verbod in dorpslinten de aanpak van probleemsituaties in de weg kan staan en voor deze locatie zijn we in overleg met de gemeente.
ZW-0008	ZO-0024	In aanloop naar de ter inzage legging van de ontwerp Omgevingsverordening 2022 hebben de RO-wethouders uit de AM-regio gedeputeerde Loggen verzocht om een bestuurlijk overleg. Uit iedere gemeente uit onze regio zijn namelijk voorbeelden aan te dragen van ruimtelijke ontwikkelingen in het 'MRA - Landelijk gebied' die planologisch wel gewenst zijn, maar die niet van de grond komen. Bepalingen uit de	Het werkingsgebied LG is zorgvuldig opgesteld met toepassing van de OV NH2020 vastgestelde uitgangspunten. Wij onderkennen dat het werkingsgebied LG op sommige plekken een gewenste ontwikkeling in de weg kan staan. Wij

		Omgevingsverordening dan wel de wijze waarop het werkingsgebied voor het 'MRA - landelijk gebied' is begrensd, zorgen in de praktijk voor knelpunten. De RO-wethouders hebben een constructief overleg met uw gedeputeerde gehad, op basis waarvan wij menen dat er in ieder geval begrip is voor onze standpunten in deze. Het naar voren brengen van concrete voorbeelden helpt bij het duidelijk maken van waar wij in de praktijk tegenaan lopen. Wij hebben ook gemerkt dat discussies over het 'MRA - landelijk gebied' politiek gevoelig liggen. Al gauw ontstaat het beeld dat gemeenten het open gebied in de regio willen bebouwen terwijl naar uw mening voldoende ruimte voor woningbouw voorhanden is in het stedelijk gebied. Het is niet onze bedoeling om de openheid van het landelijk gebied aan te tasten door verdere verstedelijking. Wel willen wij met u het gesprek aan gaan over het feit dat u gronden zondermeer bestempeld heeft tot landelijk gebied. Concreet richt onze zienswijze zich dan ook op de in onze ogen onnauwkeurige begrenzing van het werkingsgebied 'MRA - landelijk gebied'.	gaan daar graag met u over in gesprek. Voor Probleemlocaties in dorpslinten zijn we dat reeds. Ook loopt er een verkenning in dit gebied naar wat er aan de hand is en of dit kan leiden tot aanpassing van de begrenzing. Concrete wijzigingen van het werkingsgebied pakken wij op in halfjaarlijkse rondes. In juni 2021 is de eerste ronde gestart gericht op technische correcties op onlogische grenzen en situaties waar de uitgangspunten voor het begrenzen niet juist zijn toegepast.
	ZO-0025	Landelijk gebied of binnenstedelijk gebied? Ons betoog is dat het regime "MRA - landelijk gebied" in Aalsmeer is toegekend aan gronden waar zich reeds diverse stedelijke functies bevinden. Het gaat daarbij specifiek om het gebied "Tussen de Linten". Dit gebied wordt voornamelijk gekenmerkt door bedrijfspercelen en een perceel voor perifere detailhandel. Het gaat om kavels met een substantiële omvang, van soms wel 16 ha. De betreffende gronden worden omsloten door aaneengesloten woonlinten. Her en der liggen verspreid ook agrarische percelen. Dat maakt dat het gebied 'Tussen de Linten' een diffuus karakter heeft. Van een traditioneel en helder onderscheid tussen landelijk en stedelijk gebied is hier geen sprake. Het zondermeer bestempelen van dit gebied als ware het landelijk gebied vinden wij niet terecht. Op onderstaande kaart hebben wij aangegeven op welke wijze de gronden in onze bestemmingsplannen reeds bestemd zijn. ZIE PAGINA 2 VAN DOCUMENT.	zie ZO-0024
	ZO-0026	Herontwikkeling van bedrijfs- en detailhandelspercelen naar 1 burgerwoning? 1) Ons bereiken initiatieven voor transformatie van afzonderlijke percelen die reeds een stedelijke bestemming hebben. Of initiatieven voor versterking van de woonfunctie in de aaneengesloten linten. Conform onze structuurvisie "Tussen de Linten" staan wij hier in beginsel positief tegenover. Wij zien mogelijkheden voor transformatie naar woningbouw in een dorps milieu. Daarbij rekening houdend met de geluidsbelasting als gevolg van vliegverkeer. Overgangen naar de omgeving, zoals de Bovenlanden als onderdeel van de Westeinderscheg, zijn belangrijke aandachtspunten alsmede het beter leefbaar, beleefbaar en toegankelijk maken van het gebied. Transformatie van in onbruik geraakte gronden biedt in ieder geval goede kansen voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse. Op basis van de ontwerp Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 is in het landelijk gebied transformatie van een stedelijke voorziening naar één burgerwoning mogelijk (onder voorwaarden twee). Gelet op de omvang van de percelen leidt dit naar onze mening niet naar de meest gewenste stedenbouwkundige invulling van die percelen. Los daarvan biedt dat voor initiatiefnemers gelet op de omvang van hun percelen, de te slopen bedrijfsbebouwing en alle bijkomende bouw- en saneringskosten, onvoldoende ruimte om transformatie van de grond te krijgen.	Vanuit onze ambitie om het landelijk gebied zoveel mogelijk te weren van verdere verstedelijking zijn regels voor het landelijk gebied opgenomen. Momenteel loopt er in de Amstelland-Meerlanden regio, waaronder uw gemeente, een verkenning naar deze begrenzing van het landelijk gebied. De percelen met een stedelijke functie in relatie tot de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving wordt hierin meegenomen.
	ZO-0027	2) Wij zien onze structuurvisie voor het gebied 'Tussen de Linten' als een instrument voor uitnodigingsplanologie. Wij willen grondeigenaren perspectief bieden voor het kunnen herontwikkelen van gronden. Qua ruimtelijke uitstraling en verkeersaantrekkende werking met vrachtverkeer vinden wij grote bedrijfs- of detailhandelspercelen hier in beginsel niet (meer) op hun plaats. Maar onze uitnodigingsplanologie wordt doorkruist door de Omgevingsverordening waarin het gebied op voorhand op slot is gezet. De eerdere toezegging dat de kaart van de Omgevingsverordening kan worden aangepast op het moment dat wij een nieuw bestemmingsplan vaststellen gaat niet op. Wij kunnen immers geen bestemmingsplan vaststellen in strijd met uw Omgevingsverordening. Los daarvan gaat ervan de Omgevingsverordening ook een verkeerd signaal uit richting initiatiefnemers wanneer het enige perspectief is het transformeren van een groot bedrijfsperceel naar één burgerwoning. En tot slot is het ook niet gezegd dat er één integraal bestemmingsplan voor dit gebied zal worden opgesteld. Wij verwachten de komende jaren een organische gebiedsontwikkeling waarbij verschillende initiatieven zich in de loop der tijd aandienen.	In het verlengde van ons antwoord in ZO-0024, gaat het hier over het moment dat het werkingsgebied LG door ons wordt aangepast. Dat doen wij als er voldoende zekerheid is over een invulling met een plan dat qua aard en omvang voldoende aansluit bij de kwaliteiten van het landschap. Als wij dat eerder doen, vervalt voor ons de mogelijkheid om die kwaliteiten te waarborgen. Voor de regio Amstelland-Meerlanden, waar uw gemeente toe behoort, loopt momenteel een verkenning naar de begrenzing van het MRA landelijk gebied.
	ZO-0028	Aanduiding MRA - Landelijk gebied te grofmazig Wij stellen voor dat die percelen die reeds een bedrijfsbestemming of een detailhandelsbestemming hebben, of onderdeel uitmaken van de omliggende aaneengesloten woonlinten, ontdaan worden van de aanduiding 'MRA - Landelijk gebied'. Zodat de betreffende percelen niet alleen op basis van onze bestemmingsplannen, maar ook op basis van uw Omgevingsverordening vallen onder het stedelijk gebied van Aalsmeer. En wij op basis van onze structuurvisie de	Voor dit gebied is een verkenning gestart omtrent de begrenzing van het landelijk gebied. Uw verzoek wordt hierin meegenomen. De uitnodiging aan de leden van de commissie Ruimte, Wonen en Klimaat wordt aan de griffie van Provinciale Staten doorgegeven. Deze is bereikbaar

		ruimte krijgen om de gebiedsontwikkeling in goede banen te leiden. Kort samenvattend, zijn wij van mening dat met een genuanceerdere aanduiding van het landelijk gebied in de Omgevingsverordening een aantal gezamenlijke doelen kunnen worden bereikt: - het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit van de betreffende gebieden; - het investeren in woningen op plekken die al bebouwd zijn, en daarmee: - het voorkomen van bebouwing in landelijk gebied dat wel openheid kent en - een hoge ruimtelijke kwaliteit en belevingswaarde heeft. Om een goed beeld te krijgen van de situatie ter plekke hebben wij niet alleen enkele foto's toegevoegd, maar nodigen wij de leden van de commissie Ruimte, Wonen en Klimaat van harte uit voor een bezoek aan het betreffende gebied.	via de gegevens die op de website van de Provincie Noord - Holland te vinden zijn.
ZW-0009	ZO-0030	1) Het is een actueel onderwerp waar al veel over gezegd is. Daarom willen wij op onze eigen manier reflecteren op het ondemocratisch proces van inspraak. Er is een onjuiste peiling geweest onder de bevolking over draagvlak voor plaatsing van windturbines. Tevens willen we wijzen op de gezondheidsschade waar een deel van de bevolking mee te maken zal krijgen. Pas laat in het proces van de RES is er met de bredere lagen van de bevolking gecommuniceerd over de in een ver stadium uitgewerkte plannen van de zogenaamde zoekgebieden. Dat blijkt een bewuste keuze te zijn geweest: eerst zoekgebieden, daarna weerstand afwachten en met gemanipuleerd draagvlakonderzoek bewijsvoering leveren. Meestal zijn mensen niet tegen windmolens, ook wij zijn voorstander, maar niet in grootstedelijke concentraties. Wel zijn er in Nederland nog slechts enkele mogelijkheden in zeer dunbevolkte gebieden, die geen erkende natuurgebieden zijn. Daarom vooral op zee, waar windturbines meer rendement opleveren en voor minder overlast zorgen. Allerlei organisaties zijn tegen deze RES-plannen in het dichtbevolkte Nederland. Er blijft nauwelijks ruimte over om op een fatsoenlijke manier te werken aan biodiversiteit en men wil daarnaast ook een woonomgeving overhouden, waar men gezonde recreatie kan uitoefenen. Zelfs onze "Groenste politicus 2020 ", Frans Timmermans geeft aan: breng de natuurlijke omgeving weer in balans. Groene steden leveren schonere lucht, verkoeling en ontspanning. De buurgemeenten ook elders in de Provincie kunnen niet uit de voeten met plannen, wanneer gemeentegrenzen worden opgezocht om windturbines te plaatsen. Het klimaatakkoord van 2019, zoals dat wordt uitgevoerd door te ambitieuze linkse politici, roept veel lokale weerstand op; er zijn al vele protesten geweest.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 en wordt hier om die reden niet inhoudelijk beantwoord.
	ZO-0031	2) Waar praten we nu over? Het blijkt te gaan om zware industrie: windturbines tot 200 meter hoog of hoger geeft schade aan de natuur, landschap en de gezondheid van omwonenden. Nieuwe gezondheidsinzichten laten zien, dat een veilige afstand voor woningen tot een windturbine minimaal 10 x de as-hoogte moet zijn (internationaal alom geaccepteerd). Hierbij verwijzen we ook naar het artikel in Medisch Contact van 30 maart 2020 van Sylvia van Manen, huisarts in Den Bosch en naar de site van het RIVM en de vele onzekerheden met betrekking tot de relatie windturbines, geluid en ernstige gezondheidsschade. Het RIVM erkent dat minstens 9% van de aanwonenden ernstige gezondheidsschade oploopt en een groot aantal mensen hinder ervaart met de huidige plannen. Dat wordt als acceptabel meegewogen. En dit in een land waarbij "iedereen meedoet" en vaccins teruggeroepen worden bij een uiterst minimaal gezondheidsrisico. Dan kan een politicus toch niet met droge ogen beweren, dat de nu al minimale 600 meter afstandsnorm van de Provincie, bijvoorbeeld in Amsterdam omlaag kan naar 350 meter? In bijvoorbeeld Amsterdam, worden de buurgemeenten opgezadeld met het zogenaamde ambitieuze beleid van de Amsterdamse coalitiepartijen. Tevens gaan op deze manier de laatste stukjes stadspark, natuurplukjes en rustzones met volkstuinhuisjes verloren. De WHO adviseert 45dBLden aan de gevel als gezondheidskundige advieswaarde, in Nederland wil men 47dBLden gaan hanteren. Vanwege ruimtegebrek op land, neemt de politiek gezondheidsschade op de koop toe. Het lijkt niet veel verschil, maar dit soort systemen werken volgens een logaritmische schaal en 2dB toename is een zeer groot verschil! Het RIVM doet zelf geen onderzoek, baseert zich op buitenlandse	Ieder land hanteert zijn eigen methodiek en normenstelsel. Dit maakt het lastig om de normen met elkaar te vergelijken. De meest voorkomende grenswaarde voor het geluidsniveau van windturbines ligt tussen de 39 en 45 dB LAeq. De Nederlandse geluidsnorm komt overeen met een LAeq van circa 43 tot 45 dB en bevindt zich in vergelijking met andere Europese landen aan de bovenkant van de bandbreedte. Hiermee heeft Nederland niet de strengste, maar ook niet de soepelste geluidsnormen.
	ZO-0032	3) Veel mensen met verstand van de energiematerie, worden niet geraadpleegd of genegeerd. Er zou ook veel beter naar KNO-artsen, kinderartsen, psychiaters en huisartsen geluisterd kunnen worden. Wat verwachten wij? Overheid neem regie terug! Er kan veel meer gebruik gemaakt worden van andersdenkenden uit de wereld van energie en duurzaamheid. Het is nu nog steeds mogelijk het tij te keren. Bovendien blijkt de klimaatdoelstelling voor 2030, landelijk al te zijn gehaald gezien de vele al vergunde projecten. Overheidskosten van windenergie op zee zijn inmiddels goedkoper dan van opwekking windenergie op land. Zet daar dan zoveel mogelijk	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 en wordt hier om die reden niet inhoudelijk beantwoord.

		op in, dan besparen we ook als overheid nog veel geld aan subsidies ten behoeve van de windturbines op land. De energietransitie kunnen we niet op lokaal niveau oplossen: denk groter. In eerste instantie landelijk, maar ook Europees of daarbuiten. Maak gebruik van innovaties. Wat is erop tegen om een deel "groene" energie uit andere landen te importeren? Met zoveel mensen op een kluitje kunnen we nu eenmaal niet overal zelfvoorzienend in zijn. Doorgaan op het ingeslagen pad geeft in de toekomst gezondheidsschade voor tienduizenden aanwonenden. Het voorzorgsbeginsel van de overheid ontbreekt richting de burger. Pieter Omtzigt heeft recent nog eens duidelijk gemaakt met de toeslagenaffaire, wat er kan gebeuren, wanneer een overheid zich baseert op dominante modellen, die de werkelijkheid beschrijven zoals van het CPB en het PBL en leidend zijn in politiek Den Haag. Daarbij laat men helaas het menselijk gedrag buiten beschouwing. Het is te verwachten dat er ooit een WINDMOLENAFFAIRE komt, de schade is alleen nauwelijks te herstellen en zeer kostbaar voor de overheid. Tot slot hopen wij op veel wijsheid bij alle betrokkenen.	
ZW-0010	ZO-0042	Hierbij dienen wij een groeiplan in Nationaal Groeifonds in samenhang met de RES voor gebied NZKG. Groeiplan Duurzaam initiatief NZKG, zie bijlage. Duurzame energie, ontwikkelingsperspectief en een gezonde leefomgeving in het Noordzeekanaalgebied en de Regionale Energie Strategie (RES) is mogelijk en noodzakelijk. Gezonde leefomgeving NZKG en Natura2000-gebieden en Regionale Energie Strategie: 1. Inzetten op een energie-eiland ver op zee (o.m. het Nationaal groeifonds en de RES vanuit provincie en gemeente) met daar een waterstoffabriek (en niet op Brzoterrein van Tata in combinatie met kooksgassen afvangen), een transformatorstation en windmolens. 2. Afzien van windmolens aan de kust langs Brzo-terrein Tata ivm gezondheid leefomgeving inwoners, waaronder minderjarige kinderen en de Natura2000-gebieden Kennemerland in deze regio rondom Tata, 3. Sluiting Kooksfabriek 2. 4. Cybersecurityrisico in VTH Brzo-bedrijven NZKG. Voorbeeld van het grotere plaatje combineren wonen en verduurzamen en energietransitie: Artikel Trouw in de bijlage 'groeiende tekorten seniorenwoningen', Op terrein Tata kunnen deze bijvoorbeeld op een deel verwezenlijkt worden in ecoseniorenwoningen (green village). Duurzaam groeiplan NZKG: Omschrijving: Duurzame energie, ontwikkelingsperspectief en een gezonde leefomgeving in het Noordzeekanaalgebied. ZIE BIJLAGE VOOR GROEIPLAN.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 en wordt hier om die reden niet inhoudelijk beantwoord.
	ZO-0332	In de Omgevingswet zijn voor het eerst een aantal Europese milieubeginselen verankerd. Volgens artikel 3.3. Omgevingswet wordt in een Omgevingsvisie rekening gehouden met de volgende beginselen: 1. het voorzorgsbeginsel, 2. het beginsel van preventief handelen, 3. het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden (bronbeginsel) en 4. het beginsel dat de vervuiler betaalt. Deze beginselen geven sturing aan het beleid. De EU gaat uit van een milieubegrip, wat in ieder geval water, bodem, lucht, natuur en landschap omvat. De Omgevingswet gaat hiernaast ook over de gebouwgebonden omgeving en infrastructuur. De beginselen zijn opgenomen in de Omgevingsvisie. Vraag: Hoe wordt hier concreet invulling aan gegeven in Omgevingsverordening? Duurzaamheid (volgens de definitie van Brundtland) is een leidend principe in de Omgevingswet. Een voorbeeld van het niet adequaat rekening houden van de beginselen volgens artikel 3.3. Omgevingswet en het voornemen hier tegenstrijdig mee te handelen. 1. Het aangrenzende stikstofgevoelige gebied Grijze Duinen pal langs terrein Tata/Harsco en de kuststranden heeft een sense of urgency status en prioritair habitat EU wat betekent dreigt te verdwijnen (door met name de overschotten stikstof van Tata die hierin uitgestoten worden). In de liggende beheerplannen 2018-2024 heeft dit gebied de status uitbreiding en verbetering. Uitbreiding en verbetering betekent niet staalslakafvalbergen met een dun laagje schoon zand en wat helmgras tegen dit gebied aan. Ook heeft Nederland een grote verantwoordelijkheid voor dit gebied omdat het grootste deel Grijze Duinen van Europa onder haar verantwoordelijkheid valt te verbeteren en uit te breiden. En dat betreft met name het vorengenoemde deel gebied Grijze duinen pal langs terrein Tata/Harsco en de kuststranden. Het opnemen van eigen omgevingswaarden in de Omgevingsverordening De Omgevingswet geeft de provincie Noord-Holland de mogelijkheid om eigen omgevingswaarden op te nemen in de Omgevingsverordening. Denk dan bijvoorbeeld aan normen voor (ultrafijn)stof en roet, en het afbouwen van gifgebruik. Hier kan de provincie zelf concrete normen voor invullen. Met het opnemen van eigen omgevingswaarden in de Omgevingsverordening is de provincie verplicht zorg te dragen voor adequate monitoring. En waar nodig een	De hier aangehaalde beginselen zijn uitgewerkt in de Omgevingswet en de daaronder vallende vier AMvB's. Bij de onderdelen waar wij van mening zijn dat daarvoor in de OV NH nadere regels of omgevingswaarden moeten worden gesteld, hebben wij deze opgenomen. Het betreft hier een beleidsneutrale omzetting van de regels uit de OV NH2020 naar de OV NH2022. Een strengere omgevingswaarde opnemen dan de rijksomgevingswaarden die in het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn opgenomen, heeft voor de provincie consequenties, omdat deze als norm voor de provincie bindend zal zijn. Om de omgevingswaarden te kunnen behalen is de provincie echter afhankelijk van factoren en partijen waar het geen of slechts beperkt invloed op heeft. Luchtvervuiling bijvoorbeeld is een grensoverschrijdend probleem. Om de luchtkwaliteit permanent te verbeteren, is samenwerking tussen verschillende overheden cruciaal. Daarom heeft de provincie het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend. Hierin hebben wij met medeoverheden en het Rijk afgesproken dat we ons richten op een permanente verbetering van de luchtkwaliteit, waarbij wordt toegewerkt naar de WHO-advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof (PM10 en PM2,5) in 2030. Hiermee versnellen we onze inspanning voor voornoemde componenten ten opzichte van 2050. Ook heeft de provincie een programma gezonde leefomgeving in mei 2020 vastgesteld. Op basis daarvan gaan we parallel aan de invoering van de Omgevingswet het gesprek aan met gemeenten over een gezonde leefomgeving.

		volwaardig programma van eisen op te stellen om aan die omgevingswaarden te kunnen voldoen. De huidige situatie is echter dat de provincie Noord-Holland zich nu slechts uitsluitend beperkt tot de twee wettelijk verplichte omgevingswaarden. Te weten de veiligheidsnormen voor waterkeringen en voor waterkwaliteit. Dit is niet genoeg om aan haar wettelijke zorgplicht te kunnen voldoen en te kunnen handelen in deze in het belang van haar inwoners.	
	ZO-0334	Zienswijze artikel 1.3 Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen: Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van ons leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden.	Dit artikel sluit qua formulering zoveel mogelijk aan op art. 1.3 van de Omgevingswet, waarin de maatschappelijke doelen van deze wet staan. De door u genoemde belangen zijn alle te plaatsen onder het ruimer geformuleerde art. 1.3 OVNH2022. Hierdoor richt het oogmerk van de OVNH2022 zich mede ook op de deze belangen.
	ZO-0336	Zienswijze artikel 4.53 + Artikel 4.57 Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen: Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van ons leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. Zienswijze artikel 6.87 Instructieregel omgevingsvergunning milieubelastende activiteit Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. Hierom dient o.a. uit te worden gegaan van verbetering en niet van verslechtering.	De in de zienswijze genoemde artikelen hebben als oogmerk het beschermen van waterwinning (artikel 4.40). De artikelen zijn een verbijzondering van de in de zienswijze genoemde preventie met betrekking tot milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving. De reikwijdte van de artikelen is echter beperkt tot het oogmerk genoemd in artikel 4.40. Voor het oogmerk van de gehele OV NH verwijzen wij naar de zienswijze over artikel 1.3 en onze reactie hierop.
	ZO-0338	Zienswijze artikel 4.125 Dit dient te zijn in belang van een gezonde leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen: Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van ons leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. Met het oog op vorengenoemde belangen dient de houder zwemlocatie de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam te wijzen op diens verantwoordelijkheid mbt het tijdig preventief beschikken over en inzichtelijk maken van adequate meetgegevens van dit oppervlaktewaterlichaam, wat o.m. betekent vooraf te meten op ZZS-stoffen en beleid gericht op preventie en uitgaande van het belang van gezondheid van mens en natuur en het recht op een gezonde ontwikkeling van minderjarige kinderen	Artikel 4.125 heeft als oogmerk de bescherming van de veiligheid van de zwemlocatie en de gezondheid van de gebruikers (artikel 4.123). Het artikel is deels een verbijzondering van de in de zienswijze genoemde preventie met betrekking tot milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving. Het artikel strekt echter primair tot bescherming van de gebruikers van de zwemlocatie. Het legt daarvoor een aantal verplichtingen op aan de houder van de zwemlocatie. Artikel 4.125 richt zich niet tot de beheerder van het oppervlaktewater, die in de eerste plaats de kwaliteit van het oppervlaktewater moet beschermen. De taak die de beheerder van het oppervlaktewater heeft is geregeld in de Omgevingswet en in het Besluit kwaliteit leefomgeving.
	ZO-0339	Zienswijze artikel 4.127 t/m 4.131 Dit dient te zijn in belang van een gezonde leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen: Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van ons leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. Ook dient toegevoegd te worden hierin: transformatorstation met wel in een gesloten gebouw ondergebrachte transformatoren etc……	Het bevoegd gezag (veelal gemeenten) kan op basis van de Omgevingswet de geluidsbelasting en de overige milieu-aspecten van alle verschillende transformatorstations reguleren. Er is geen noodzaak voor regulering vanuit de provincie. Afdeling 4.14 uit de ontwerp verordening zal daarom niet worden opgenomen in de definitieve OV NH2022. Zie het antwoord op reactie ZO-0462.
	ZO-0340	Artikel 5.6 Bepaling landgebruik omgevingswaarde wateroverlast Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen: Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van ons leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. Dit betekent ook gezien vorengenoemde belangen dat de bepaling van het landgebruik het genoemde onder de zienswijze ten doel heeft. Zienswijze artikel 6.1 Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen: Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van ons leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden.	Artikel 5.6 bepaalt aan de hand waarvan (welk document) het type landgebruik dat op een locatie aanwezig is bepaald wordt. Niet mogelijk is om dat te doen aan de hand van de door u gesuggereerde doelstelling die verband houd met een gezonde leefomgeving. De voorgestelde toevoeging aan artikel 6.1 nemen wij niet over. Een waterschap heeft als doelstelling de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied, zie artikel 1 Waterschapswet. Bij elk besluit van het waterschap zullen natuurlijk wel álle belangen, ook die van het voorkomen van gezondheidsschade aan natuur, milieu, mens en dier, worden meegewogen. Het door de provincie aan het waterschap voorschrijven van het

		2. c. een beschrijving van de wijze waarop het watersysteem is getoetst aan de omgevingswaarde met het oog op het voorkomen en beperken van wateroverlast als bedoeld in Artikel 5.5 van deze verordening. En met het oog op het voorkomen van gezondheidsschade aan natuur, milieu, mens en dier (preventie). En het waarborgen van Mensen- en kinderrechten.	expliciet voorkomen van gezondheidsschade aan natuur, milieu, mens of dier, is daarom niet wenselijk. De provincie draagt het waterschap de primaire taken op voor wat betreft de waterstaatkundige verzorging. Wij wijzen er nog op dat een gezonde leefomgeving is verankerd in de Omgevingswet en ook in onze OV NH in artikel 1.3. Bij het afwegen van belangen in besluitvorming zullen dan ook altijd deze belangen mee moeten worden gewogen. Dit uitgangspunt in Omgevingswet en omgevingsverordening hoeft dan ook niet in ieder artikel herhaald te worden.
	ZO-0342	Zienswijze artikel 5.7 en 5.8 Dit geluidproductieplafonds vaststellen dient te zijn in belang van een gezonde leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen: Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van ons leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden.	Wij nemen uw zienswijze voor kennisgeving aan. De vaststelling van de geluidproductieplafonds is in het belang van een gezonde leefomgeving. De huidige Wet geluidhinder schiet namelijk te kort tegen de bescherming van hoge geluidbelastingen. De Wet geluidhinder voorziet nu niet in een instrumentarium voor het beheersen van autonome groei van het verkeersgeluid door bijvoorbeeld toename van de verkeersintensiteit. Met de beleidsvernieuwing heeft het Rijk als doel om dit hiaat in de wetgeving weg te nemen. Middels het instrumentarium van de geluidproductieplafonds komt een einde aan de onbeheerste groei van het verkeersgeluid.
	ZO-0343	Zienswijze artikel 6.6 Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. Hierom zullen de eisen aan een faunabeheerplan uit dienen te gaan van schadepreventie ipv als uitgangspunt te kiezen voor bestrijding. Zoals geformuleerd onder m. 'een gestructureerd plan waarin de inzet van passende en doeltreffende preventieve maatregelen wordt beschreven waarmee schade wordt voorkomen.'	Dank voor uw zienswijze. In artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving is vastgelegd dat Gedeputeerde Staten enkel een vergunning verlenen voor beheer en schadebestrijding indien er geen andere bevredigende oplossing is. Eveneens staat in artikel 6.2 van het Omgevingsbesluit dat passende en doeltreffende maatregelen ter voorkoming van schade aangericht door in het wild levende dieren onderdeel dienen uit te maken van een faunabeheerplan.
	ZO-0344	Zienswijze artikel 6.10 bestaande situaties en 6.11 ontheffingsbevoegdheid Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden.	Art. 6.10 regelt het respecteren van bestaande situaties bij wijziging van de instructieregels in de verordening. Indien dit ongewenst is bij een bepaalde nieuwe instructieregel, bijvoorbeeld vanwege de door u genoemde belangen, dan zal geen gebruik worden gemaakt van het begrip bestaand. Het afwegingskader bij de ontheffing op grond van art. 6.11 volgt uit art. 2.32, eerste lid, van de Omgevingswet zelf. Het betreft een bevoegdheid, waarmee GS altijd een belangenafweging zullen maken. Indien de door u genoemde belangen daarbij aan de orde zijn, zullen deze door GS hierbij worden betrokken.
	ZO-0345	Zienswijze artikel 6.28 t/m 6.31 Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. 'In een omgevingsplan ter plaatse van het werkingsgebied Industrieterrein van provinciaal belang, wordt de hoogst mogelijke milieucategorie van de staat van bedrijfsactiviteiten niet verlaagd' dient te worden gewijzigd (gezien vorengenoemde belangen en belang kind wat leidend dient te zijn in overheidsbeslissingen) in dat deze verlaagd dient te worden zover dat deze passend is bij borging van een gezonde leefomgeving en natuurbelangen, waaronder de Natura2000-gebieden.	De artikelen beogen het behouden van fysieke ruimte en milieugebruiksruimte voor de energietransitie, circulaire economie, zware industrie en havengebonden activiteiten. Ook beogen de artikelen dat gemeenten terughoudend zijn om binnen de milieucontouren van industrieterreinen van provinciaal belang nieuwe kwetsbare functies (zoals woningen) te plaatsen, juist ter borging van een gezonde leefomgeving. Op deze industrieterreinen zijn volgens de geldende bestemmingsplannen hogere milieucategorie bedrijven toegestaan, en deze zijn daar ook feitelijk gevestigd. Dit staat los van het feit dat indien nieuwe bedrijven zich vestigen er moet worden getoetst aan de geldende milieunormen t.b.v. een gezonde leefomgeving en aan de normen die gelden ter bescherming van Natura 2000-gebieden.
	ZO-0346	Zienswijze artikel 6.34 t/m 6.37 + Artikel 7.3 Maatwerkprocedurevoorschrift windturbines	We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen

		Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. In een drukbevolkte en drukbezochte omgeving als de MRA: met name in de omgeving en op het Brzo-terrein van Tata Steel is windenergie op land te schadend en ongezond en ongewenst voor de Natura2000-gebieden, natuur- en leefomgeving en het ontwikkelingsperspectief van onze kinderen in de regio. Gezien de huidige feiten, inzichten en omstandigheden is een energie-eiland ver op zee, met daar veel duurzamere windmolens (veel meer wind), een waterstoffabriek en een transformatorstation (Tennet) wel passend en gewenst. De energiebehoefte van Brzo-bedrijf Tata Steel zal zich dienen aan te passen aan een gezonde leefomgeving en een veilige leefomgeving en het algemeen belang van echt duurzame energie. Ook mbt cybersecurityveiligheid van onze leefomgeving (hackmogelijkheden energie- en maakindustrie) is een energie-eiland passend ver op zee. Een combinatie van subsidie veiligheid (cybersecurity) en duurzaamheid is hierdoor ook mogelijk. Belang van de gezondheid en het onwikkelingsperspectief en recht op een gezonde leefomgeving van het kind dient leidend te zijn.	we serieus. Het is wel in eerste instantie aan de gemeenten om mogelijke gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de zoekgebieden RES 1.0. Daarnaast blijven we als provincie het belang van afstemming en participatie benadrukken en faciliteren we de gemeenten bij de (financiële) participatie.
	ZO-0347	Zienswijze artikel 6.59 t/m 6.61 Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. Het belang van een gezonde leefomgeving en de Natura2000-gebieden is groter en van een Algemener en internationaal belang dan een Erfgoed van uitzonderlijke universele waarde hier in Nederland. Het recht op een gezonde leefomgeving en behoud van onze beschermde Natura2000-gebieden is belangrijker dan vorengenoemde erfgoederen. Dit recht dient leidend te zijn, met name ook mbt het plaatsen van windturbines, een waterstoffabriek en een transformatorstation. Een niet passende beslissing is het Transformatorstation aan de Zeeweg, gemeente Beverwijk geweest. Wat om deze reden naast vorengenoemde reden van een energie-eiland ver op zee teruggedraaid kan worden. Aangegeven is in het RES-overleg door het Ministerie Economische Zaken en Milieu dat dit technisch en juridisch mogelijk is.	Op instructie van het Rijk beschermen wij de kernkwaliteiten zoals bijvoorbeeld de forten, hoofdverdedigingslinie en schootcirkels. Ontwikkeling is mogelijk zolang de kernkwaliteiten van de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie niet worden geschaad. Wij maken hierin een zorgvuldige afweging. Overigens gelden de regels voor bescherming voor het werelderfgoed naast de regels voor bescherming van Natura 2000. Aan beide set regels zal dus moeten worden voldaan wanneer een ontwikkeling plaatsvindt op een locatie die is gelegen in zowel het werkingsgebied erfgoederen van uitzonderlijke universele waarden als Natura 2000-gebied.
	ZO-0348	Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. 1 de risico's van klimaatverandering dienen in samenhang te zijn met het borgen van een gezonde en veilige leefomgeving en behoud Natura2000-gebieden. 2 In de beschrijving zal hierom in ieder geval betrokken worden het risico op een ongezonde leefomgeving en schade aan beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000. 4 De beschrijving wordt opgesteld na overleg met naast het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt overige betrokken stakeholders/belanghebbendenvertegenwoordigers en deskundigen (cybersecurity-experts o.a. ivm te schaden infrastructuur en objecten als de zeesluizen).	Artikel 6.74 gaat specifiek over klimaatadaptatie. Aangezien de Omgevingswet en onze OV NH (artikel 1.3) al zijn gericht op een gezonde fysieke leefomgeving hoeft dit niet expliciet bij ieder artikel te worden genoemd.
	ZO-0349	Zienswijze artikel 6.76 Omgevingsplan Provinciale Wegen Dit plan dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de Provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. Dit kan betekenen dat er regels gesteld dienen te worden om het belang van een gezonde natuur- en leefomgeving te kunnen borgen.	Uw zienswijze nemen wij voor kennisgeving aan
	ZO-0350	Zienswijze artikel 6.80 Luchthaven Loodswezen Ijmuiden Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden.	De vergunning voor de luchthaven Loodswezen IJmuiden is vastgelegd in het luchthavenbesluit Loodswezen IJmuiden; deze is zonder wijzigingen opgenomen in de omgevingsverordening met inbegrip van de beperkingengebieden. Bij de beoordeling van nieuwe activiteiten in de omgeving van de luchthaven moet de gemeente Velsen deze gebieden in acht nemen. De verdere beoordeling van die activiteiten is de verantwoordelijkheid van de gemeente Velsen.

	ZO-0351	Zienswijze artikel 8.1 Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. Borging van een gezonde leefomgeving is noodzakelijk in het belang van het kind. Dit belang dient leidend te zijn in overheidsbeslissingen. In de delegatie zal een hierin passende representatieve delegatie vertegenwoordigd dienen te zijn in overeenstemming met vertegenwoordigers van de leefomgeving en natuur.	Bij het beoordelen van plannen in de fysieke leefomgeving is een integrale afweging het uitgangspunt, waarbij de het toetsen van effecten op de leefomgeving één van de onderdelen is. De afweging ligt niet bij één specifieke functionaris, maar is een opdracht aan alle inhoudelijk betrokkenen. Ook aan de onafhankelijke leden van de ARO, die adviseren over de ruimtelijke kwaliteit van plannen. GS zullen aan de ARO meegeven dat de effecten op de leefomgeving expliciet aandacht behoeven in hun advisering. Er is geen aanleiding om de samenstelling van de adviescommissie aan te passen, omdat de samenstelling reeds een integrale afspiegeling is van de relevante vakgebieden. Aanvullend geldt dat bij grote ingrepen in de fysieke leefomgeving een (plan)MER vereist is. Deze wordt door een onafhankelijke commissie (de Commissie m.e.r.) getoetst.
	ZO-0352	Zienswijze artikel 13.2 t/m 13.7 Dit dient te zijn in belang van een gezonde natuur- en leefomgeving, waaronder die van onze minderjarige kinderen. Met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van de provincie en het niet onterecht schaden van onze natuur- en leefmilieu en hierom uitgaande van preventie zoals preventie mbt milieuvervuiling en vervuiling van de leefomgeving en Natura2000-gebieden. Borging van een gezonde leefomgeving is noodzakelijk in het belang van het kind. Dit belang dient leidend te zijn in overheidsbeslissingen.	De door u genoemde artikelen betreffen een aantal GS bevoegdheden, zoals de experimenteer- en meerwaardebepaling, de bevoegdheid om de begrenzing van werkingsgebieden en om bijlagen te wijzigen. GS zullen hierbij steeds het oogmerk van de verordening, zoals opgenomen in art. 1.3, in acht nemen. Daaronder vallen ook de door u genoemde belangen.
ZW-0011	ZO-0044	1) De Provincie Noord-Holland heeft vorig jaar de provinciale omgevingsverordening vast gesteld. Nu ligt er de Omgevingsverordening 2022. In de gemeente Zaanstad wordt steeds duidelijker welke consequenties deze omgevingsverordening heeft voor plannen in de gemeente. En die zijn niet allemaal positief. Het uitgangspunt voor zoveel mogelijk bouwen in stedelijk gebied onderschrijven wij. In Zaanstad wordt ingezet op het transformeren van diverse bedrijfsterreinen van alleen werken naar werken gecombineerd met wonen. Voor ons wel met respect voor de aanwezige ondernemers en de daarbij behorende werkgelegenheid. We zijn tevreden met de aandacht voor de natuurwaarden in Zaanstad zoals het groene hart midden in onze gemeente. Ook het college van Zaanstad ziet in dat er diverse belangrijke kernwaarden zijn in Zaanstad vanuit onze eeuwenlange historie. We noemen bijvoorbeeld de Veenweidegebieden en de historische linten van Westzaan, Assendelft en Krommeniedijk. Ook de bebouwing die sinds eeuwen langs de Zaan is gerealiseerd heeft prachtige historische kenmerken zoals de paden die haaks op de Zaan zijn aangelegd. De Zaan, het oudste industriegebied van Europa waar wonen en werken naast elkaar al eeuwen bestaat. Het college van Zaanstad heeft daarom een Visie op linten, dijken en paden opgesteld om die kernwaarden te beschrijven, vast te leggen en te koesteren. Specifiek is het lint van Westzaan en het gebied langs de Zaan beschreven. Een goed document om ontwikkelingen in die gebieden aan te toetsen. Wij hebben als gemeenteraad van Zaanstad in meerderheid ingestemd met deze visie. Van deze gelegenheid willen we gebruik maken om u te vragen of de Provincie een bijdrage kan leveren aan het uitbreiden van deze visie over andere delen van de gemeente. We lopen toch aan tegen de beperkingen van de omgevingsverordening. Er mogen geen wooneenheden worden toegevoegd in het Bijzonder Provinciaal Landschap. Alles wat niet bebouwd is, is in Zaanstad als Bijzonder Provinciaal Landschap aangemerkt. Als gemeenteraad zijn we warm voorstander van het behouden van de stolpen in Zaanstad. Vaak worden deze nog bewoond oor 1 of 2 personen vanuit het agrarisch verleden. Hoe mooi kan het zijn om deze stolpen te behouden door ze inpandig te mogen splitsen in 2 wooneenheden waarbij er vaak aan gedacht wordt om een van de kinderen er te laten wonen. Dat geldt soms ook voor de grote gebouwen die op een erf staan. Het uiterlijk van het erf verbetert er door en er wordt een bijdrage geleverd aan de woningnood en aan het langer thuis wonen van ouderen en het verlenen van mantelzorg. Ook als een pand gesloopt wordt moet er een mogelijkheid bestaan om er meerdere wooneenheden te realiseren. Het wordt nog erger als er op een perceel op de Zaanse Schans een bedrijfsbestemming ligt die we graag veranderd willen zien in wonen. Antwoord van de Provincie is nee en daarom lopen we nu het risico dat de eigenaar er weer een fabriek bouwt. En dat mag volgens het bestemmingsplan en een vergunning kan niet geweigerd worden. Een onacceptabele consequentie van de omgevingsverordening. In het Bijzonder Provinciaal Landschap zijn het juist de nu nog rommelige erven en plekken waar bedrijfsbebouwing staat waar we ruimte voor kleinschalige woningbouw willen toestaan. En niet alleen om in de betreffende woningen te voorzien (ook voor doelgroepen senioren en mantelzorg) maar juist ook omdat op die plekken dergelijke kleinschalige ontwikkelingen de kwaliteit van het lint, de	Wij hebben kennis genomen van uw zienswijze. Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. In het Bijzonder provinciaal landschap is het mogelijk om tot 11 woningen te bouwen mits deze de kernkwaliteiten niet aantasten. In het landelijk gebied van de MRA geldt echter een bouwverbod voor kleinschalige woningbouw. Over de beperkingen voor kleinschalige woningbouw in de MRA verwijzen wij naar de het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Kleinschalige woningbouw binnen de MRA'. We onderkennen dat dit verbod in dorpslinten de aanpak van probleemsituaties in de weg kan staan. Hiervoor wordt een oplossing gezocht.

		cultuurhistorische waarde en de verbinding en de zichtlijnen met het landschap verbetert ten opzichte van het vasthouden aan de huidige situatie.	
	ZO-0045	2) Sterker nog, het vasthouden aan de huidige situatie die op die plekken al weinig kwaliteit heeft kan zelfs tot een verslechtering leiden omdat er vaak mogelijkheden zijn om extra bedrijfsbebouwing toe te voegen. In de Visie op linten, dijken en paden die in Zaanstad is vastgesteld zijn voldoende waarborgen opgenomen dat de blik op het achterland en de aanwezige sloten behouden blijven. De visie willen wij graag zien als een Ja tenzij in plaats van een Nee, mits document. Dan is het noodzakelijk dat de Provincie de gemeenten meer beleidsvrijheid gunt om een eigen afweging te maken in de gebieden aangeduid als Bijzonder Provinciaal Landschap. Voor Zaanstad is het college en de raad prima in staat een goede afweging in te maken en besluiten te nemen over wat wel en niet kan. Verzoek: Wij willen verder met het uitvoeren van de Visie op linten, dijken en paden door aanvragen voor een omgevingsvergunning van inwoners te toetsen aan de visie. Daarom verzoeken wij u dringend om kritisch te kijken naar de huidige Omgevingsverordening en ruimte te creëren voor de gemeenteraad in Zaanstad om eigen afwegingen te maken en de strikte regels uit de Provinciale verordening voor het Bijzonder Provinciaal landschap aan te passen of om te zoeken naar een uitzonderingspositie voor Zaanstad. Een optie kan zijn om Zaanstad onder het regime voor Noord-Holland Noord te laten vallen zodat kleinschalige woningbouw tot en met 11 woningen mogelijk wordt in Zaanstad met in achtneming van de Visie op linten, dijken en paden.	Zie AN-0044. Het verzoek om meer gemeentelijke beleidsvrijheid op basis van de Visie op linten, dijken en paden, wijzen wij af. Zie hiervoor de algemene beantwoording onder het kopje 'Kleinschalige woningbouw in de MRA'. Voor probleemsituaties in dorpslinten wordt een oplossing gezocht. Er zijn inmiddels 22 probleemlocaties (in Noord-Holland) geselecteerd, waarvoor we samen met de gemeente een oplossing gaan zoeken. PS worden hier in het najaar over geïnformeerd.
ZW-0012	ZO-0033	1) Bij deze wil ik mijn grote bezorgdheid uiten ten aanzien van de voorgenomen plaatsing van megawindturbines in mijn directe stedelijke omgeving. Ik ben woonachtig in Diemen, een relatief kleine en rustige gemeente, maar wel direct grenzend aan Amsterdam, en toenemend grootstedelijk van karakter. Diemen is aan alle kanten omringd door snelwegen. Diemen is een aanvliegroute naar Schiphol. Afgelopen nacht van 1e op 2e paasdag nota bene hoorde ik vliegtuigen overvliegen om 4.30!! U leest het goed, om half vijf in de nacht. Er is een onzalig plan om (met een forse miljoenensubsidie) de grootste biomassacentrale van Nederland op Diemens grondgebied te plaatsen. We hebben dus al te maken met een behoorlijke geluids- en fijnstof belasting voor het algemeen belang. Als klap op de vuurpijl is er nu het nieuwe plan van Amsterdam, Diemen en Weesp om ons hele directe leefgebied vol te zetten met megawindturbines. De connectie die ik voel met natuur, met wie en wat ik in wezen bent, wordt zo aangevallen, dat dit wel moet leiden tot grote ontsporingen, stress, ziekte, depressiviteit. Er is in mijn omgeving straks nergens een plek meer om tot rust te komen, te ontspannen, mens te zijn, gewoon het leven in zijn schoonheid en goedheid te ervaren. De overlast van de megaturbines reikt zo ver dat het hele groenareaal rondom en in Diemen de invloed hiervan ondergaat. Zie de toelichting hierop in de informatie van Windalarm. Internationale normen wat betreft de afstand van megaturbines tot bewoond/geleefd gebied worden als het zo uitkomt genegeerd. Dan zijn we toch nergens meer veilig? Ook op mijn volkstuin in Driemond zal het dan gedaan zijn met de rust. Al mijn jarenlange investeringen in natuur en omgeving zijn voor niets, de tuin moet worden opgedoekt. Door het altijd aanwezige gebrom wordt het tot een onherbergzame en onleefbare plek, niets meer waard. Wat een kapitaal- en natuurverspilling.	Wij hebben uw zorgen ten aanzien van de voorgenomen plaatsing van windturbines ontvangen. Bij het maken van deze afwegingen komen veel vragen kijken en is het belangrijk om zaken goed te onderzoeken en onderbouwen. We gaan hierbij zo goed mogelijk om met de zorgen die er leven, zoals het effect van windturbines op gezondheid en leefbaarheid, maar ook of we wel snel genoeg stappen zetten en of de plannen uitvoerbaar zijn. Hier hebben we aandacht voor en spelen we op in. Tegelijkertijd zien we het gebeuren dat het tempo dat nodig is om de doelen te halen, druk zet op de afstemming en participatie die nodig zijn om voldoende draagvlak te creëren. Dat maakt dat de uitdaging de komende tijd zal liggen op een zorgvuldige uitwerking van de zoekgebieden, waarin we ook als provincie participatie, afstemming, beschermingsregimes en ruimtelijke inpassing hoog op de agenda hebben staan. Uw zienswijze beschouwen wij niet als een inhoudelijke zienswijze op de OVNH2022, maar betrekken wij bij het vervolg van het RES-proces.
	ZO-0034	2) Inspraak bij het proces van plaatsing is een wassen neus: De beslissing bv om datacentra toe te staan op ons grondgebied (die een groot deel van de windturbinestroom zullen gaan gebruiken) wordt over onze rug genomen. Als burgers sta je voor de voldongen feiten. Wij staan machteloos tegenover de grote belangen, maar het is óns leefgebied dat wordt geofferd. De enige keus die ik heb is of ik door de kat of door de hond gebeten word. Het hele grondgebied van degemeente Amsterdam/Diemen is namelijk ongeschikt voor plaatsing. Langzamerhand zie ik Diemen als één grote afvalput. En dat met GroenLinks en PvdA in het college van Diemen, het is voor mij onbegrijpelijk. Er zijn allang betere en goedkopere alternatieven, wind op zee, kernenergie om maar iets te noemen. En waarom wordt er niet veel meer op energiebesparing ingezet: het adagium dat 'zomaar' alles kan moet worden losgelaten: nee, niet alles kan. Breng onder de aandacht wat de prijs is van wat we doen of laten. Het onbeperkte opslaan van alles in de cloud bv heeft een keerzijde, ik hoor de politiek daar nooit over. Kom als dat nodig is terug op eerder gemaakte afspraken, durf te kiezen voor uw burgers.	Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
ZW-0013	ZO-0035	1)Met grote zorg volg ik de ontwikkelingen met betrekking tot het aanpassen van de afstand van Windturbines tot de bebouwde kom van 600 naar 3590 meter. Grote zorg omdat het democratisch proces geweld wordt aangedaan; nergens is dit gevolg bij de verkiezingen geëxpliciteerd en de informatievoorziening is laakbaar	Wij hebben uw zorgen ontvangen. Bij het maken van afwegingen omtrent zoekgebieden voor hernieuwbare energiebronnen komen veel vragen kijken en is het belangrijk om zaken goed te

		(als inwoner van Zeeburgereiland heb ik vier weken geleden pas de eerste brief van d wethouder over dit onderwerp mogen ontvangen). Als toekomstig bouwer op IJburg heb ik reeds forse kosten gemaakt voor het ontwerp van mijn woning om nu pas te vernemen, en dat er wellicht binnen gehoorsafstand een megawindturbine zal worden geplaatst. Wij ontwerpen conform de extra zware BENG norm, planten bomen en krijgen een zeer beperkte parkeernorm en dragen derhalve al fors bij aan de doelen die we ons nationaal gesteld hebben. Ik heb grote zorgen om de gevolgen voor de gezondheid van mijn kinderen en mijn naasten; het geluidsvolume van deze maat windturbine is nog niet in Nederland onderzocht terwijl ervaringen en onderzoeken uit het buitenland aantonen dat er gezondheidsrisico's aan verbonden zijn. In de drang om deze plaatsing rond te krijgen beroept men zich op het onderzoek van het RIVM. Dit onderzoek is niet gedaan; men heeft zich gebaseerd op onderzoeken uit andere landen met kleinere turbines. Meer recente studies geven een ander beeld en hebben geleid tot het vergroten van de afstand tot bebouwing naar 1500 meter.	onderzoeken en te onderbouwen. We gaan hierbij zo goed mogelijk om met de zorgen die er leven, zoals het effect van windturbines op gezondheid en leefbaarheid, maar ook of we wel snel genoeg stappen in de energietransitie zetten en of de plannen uitvoerbaar zijn. Hier hebben we aandacht voor en daar spelen we op in. Tegelijkertijd zien we het gebeuren dat het tempo dat nodig is om de doelen te halen, druk zet op de afstemming en participatie die nodig zijn om voldoende draagvlak te creëren. Dat maakt dat de uitdaging de komende tijd zal liggen op een zorgvuldige uitwerking van de zoekgebieden, waarin we -net zoals de gemeente Amsterdam- ook als provincie participatie, afstemming, beschermingsregimes en ruimtelijke inpassing hoog op de agenda hebben staan. Uw zienswijze beschouwen wij echter niet als een inhoudelijke zienswijze op de OVNH2022, maar als een zienswijze op het vervolg van het RES-proces. Uw zienswijze zal om die reden daarom hier niet inhoudelijk worden behandeld, maar in het RES-proces.
	ZO-0036	2) In de United Kingdom ligt een wet voor die de afstand nog verder vergroot: If the height of the wind turbine generator is— (a) greater than 25m, but does not exceed 50m, the minimum distance requirement is 1000m; (b) greater than 50m, but does not exceed 100m, the minimum distance requirement is 1500m; (c) greater than 100m, but does not exceed 150m, the minimum distance requirement is 2000m; (d) greater than 150m, the minimum distance requirement is 3000m. Graag verwijs ik ook naar het recente artikel van Tichelaar waarin zowel de schade als de eventuele aansprakelijkheid voor de overheid beschreven staat. https://brill.com/view/journals/jeep/17/3/article-p333_333.xml?language=en Als ingezetene van Noord-Holland zou ik het een verlies van belastinggeld betreuren als we eerst vergunnen, schade lijden bij de burgers, procederen en dan of de windparken moeten compenseren dan wel de bewoners schadeloos moeten stellen. Er moet een positievere manier zijn om aan de RES te voldoen. Het zou fijn zijn als Provinciale Staten af ziet van haar plan om de afstand te verkleinen. Het simpele feit dat de landelijke norm op 350 meter ligt betekent nog niet dat Noord- Holland dit hoeft over te nemen.	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
ZW-0014	ZO-0037	1)Tot onze grote ontsteltenis hebben wij, bewoners van de Valentijnkade (gelegen aan de overkant van Sciencepark) begrepen dat uw bestuursorgaan voornemens is in te stemmen met de bouw van een windturbine op Science Park, op nog geen 600 meter verwijderd van de historische Indische buurt. Als omwonenden van het Science Park willen wij uitdrukkelijk onze bezwaren hiertegen kenbaar maken. Aantasting van het leefklimaat voor omwonenden van Science Park De plaatsing van een windturbine op een dergelijke korte afstand van het dichtbevolkte woongebied Indische buurt levert ernstige geluidshinder op en daarmee gezondheidsschade. Voor grootstedelijke gebieden zou een veel groter afstandscriterium gehanteerd dienen te worden om omwonenden te beschermen tegen geluidsoverlast. De Valentijnkade kent al een grote mate van geluidsoverlast. VOOR VERDERE TOELICHTING ZIE ORIGINEEL DOC ONDER PUNT 1. Wij hopen dat uw bestuursorgaan om deze redenen de plannen annuleert voor plaatsing van een windturbine op Science Park en de algemene beginselen van bestuur zoals vermeld in afdeling 3.2 van de Algemene wet bestuursrecht toepast op uw beslissingen. Mocht u dit niet doen dan kunt u op grote schaal bezwaren tegemoetzien, waarbij alle rechtsmiddelen benut zullen worden.	Wij hebben uw zorgen ontvangen. Bij het maken van deze afwegingen komen veel vragen kijken en is het belangrijk om zaken goed te onderzoeken en onderbouwen. We gaan hierbij zo goed mogelijk om met de zorgen die er leven, zoals het effect van windturbines op gezondheid en leefbaarheid, maar ook of we wel snel genoeg stappen zetten en of de plannen uitvoerbaar zijn. Hier hebben we aandacht voor en spelen we op in. Tegelijkertijd zien we het gebeuren dat het tempo dat nodig is om de doelen te halen, druk zet op de afstemming en participatie die nodig zijn om voldoende draagvlak te creëren. Dat maakt dat de uitdaging de komende tijd zal liggen op een zorgvuldige uitwerking van de zoekgebieden, waarin we ook als provincie participatie, afstemming, beschermingsregimes en ruimtelijke inpassing hoog op de agenda hebben staan. Uw zienswijze beschouwen wij niet als een inhoudelijke zienswijze op de OVNH2022, maar betrekken wij bij het vervolg van het RES-proces.
	ZO-0038	2) In tegenstelling tot eerdere toezeggingen, besluit uw bestuursorgaan om af te wijken van haar eigen gepubliceerde afstandscriteria voor windturbines in de stad Amsterdam. Dit is in strijd met het vertrouwensbeginsel. Als inwoners van deze provincie zouden wij op de woorden van het bestuursorgaan mogen vertrouwen. Plotseling en zonder draagkracht besluit het provinciale bestuursorgaan om de	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige

		afstandsregels voor Amsterdam aan te passen vanwege klimaatdoelstellingen. Dit getuigt niet van een juiste belangenafweging, want de klimaatdoeleinden zouden met gemak met andere alternatieven gehaald kunnen worden. Een voorbeeld van een dergelijk alternatief zou zonnepanelen op de vele Amsterdamse daken kunnen zijn. Nu worden Amsterdammers fiscaal gestraft als zij deze plaatsen door een hogere WOZ aanslag omdat het de waarde van de woningen zou verhogen. In plaats van dit financieel te straffen zou nagedacht moeten worden om dit juist fiscaal te stimuleren. Kortom, de gewijzigde houding van het provinciale bestuursorgaan is onbegrijpelijk qua toepassing voor een dichtbevolkte stad. Hier zou logischerwijs vergroting van de afstandsregels aan de orde moeten zijn om de overlast (zichtcriterium, geluidscriterium, gezondheidscriterium en slagschaduwcriterium) kleiner te maken. Ten tweede zou conform het evenredigheidsbeginsel de voor belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig mogen zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen. Het doel is hier voldoen aan klimaatdoeleinden die niet alleen met een voor de omgeving belastende windturbine gehaald kunnen worden maar veel eenvoudiger met zonnepanelen die geruisloos zijn en veel meer rendement geven. Ook hiervoor is onderzoek aanwezig, waarop wij uw bestuursorgaan graag willen wijzen. En tenslotte zou u bij klimaatbesluiten rekening moeten houden met fiscale stimuleringsmogelijkheden in plaats van het opleggen van hogere aanslagen door genomen maatregelen door burgers.	besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
	ZO-0039	3)Bedreiging voor de kwetsbare natuur Flevopark en omgeving In dit deel van Amsterdam Oost is het Flevopark gelegen. De windturbine op Science Park zou hier direct tegenover geplaatst worden. Het is bijna overbodig te vermelden dat dit een enorme impact zou hebben op de biodiversiteit van de flora en fauna die zich in dit ruige stukje Amsterdam bevindt. De schade voor de natuur is met de komst van de windturbine niet te overzien. Eenmaal aangericht laat de natuur zich niet binnen een afzienbare tijd weer herstellen. Afbraak van de turbine heeft hetzelfde effect. Zijn de effecten hiervan in kaart gebracht door wetenschappers en heeft uw bestuursorgaan gedacht aan het maatschappelijke effect van een vertrommeld landschap? In de steeds drukker wordende stad is er al steeds minder plek om te recreëren. Juist deze open en groene plekken in de stad dienen gekoesterd en niet belast te worden met de komst van een windturbine. Volgens het college van Rijksadviseurs dienen windturbines geclusterd te worden in daarvoor geschikte gebieden zoals grootschalige rationele landschappen, industriegebieden en op zee. Zeker niet in dichtbevolkte woonwijken, het college raadt het door de gemeente Amsterdam voorgestelde 'confetti model' dan ook sterk af. Het leidt tot maximalisatie van maatschappelijke schade.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening NH2022 en wordt hier daarom niet inhoudelijk beantwoord.
	ZO-0040	4) Waardedaling van woningen: Uit recent wetenschappelijk onderzoek van de UvA en de VU is gebleken dat woningen binnen een straal van 2000 meter van windturbines gemiddeld 5% in waarde dalen. Voor woningen op 350 meter afstand kan dat oplopen tot meer dan 20%. Als omwonenden van de geplande windturbine op Science Park zullen wij bij de komst van de turbine planschade eisen. Tegelijkertijd zullen alle omwonenden jaarlijks bezwaren indienen tegen de WOZ aanslag, omdat deze blijkens jurisprudentie frequent te hoog wordt vastgesteld in gebieden waar een windturbine is gevestigd. Dit levert de gemeente en de rechterlijke macht een grote financiële last op ten tijde van de plaatsing van de turbine en in de toekomst door de vele bezwaarschriften waarbij alle rechtsmiddelen worden benut.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening NH2022 en wordt hier daarom niet inhoudelijk beantwoord.
	ZO-0041	5)Groeiend wantrouwen en afnemend draagvlak provinciaal bestuur: Door de tegenstrijdigheden in het provinciaal beleid ten aanzien van wonen en leefbaarheid in zijn algemeenheid neemt het draagvlak onder de inwoners van de provincie af. Enerzijds wordt er streng toezicht gehouden op vergunningsgebied. Welstandseisen en zichtlijnen spelen een grote rol. Anderzijds staat uw bestuursorgaan zelf een enorme windturbine toe in dicht bebouwde buurten van de stad. Een mega apparaat die niet uitblinkt qua schoonheid en zeker niet door de eigen welstandseisen zou komen, wat geluidsoverlast geeft en slagschaduw. Verwoestend is voor de aanwezige natuur en negatieve effecten heeft voor de volksgezondheid. Dit zou onbegrijpelijk zijn en niet bevorderlijk voor het vertrouwen van de burgers van Amsterdam. Om te komen tot het halen van klimaatdoelstellingen zou er een degelijk rapport moeten komen waarin over alle gevolgen is nagedacht en waarbij alternatieven voorop gesteld worden, zoals de plaatsing van zonnepanelen, zonder dat burgers hiervoor financieel gestraft maar juist gefaciliteerd worden. Wij hopen dat uw bestuursorgaan de plannen voor de plaatsing van windturbines in Amsterdam wil herzien en in het bijzonder op Science Park op grond van bovenstaande argumenten en ruimte ziet om over te stappen op andere duurzame alternatieven zoals de plaatsing van zonnepanelen.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening NH2022 en wordt hier daarom niet inhoudelijk beantwoord.
ZW-0015	ZO-0046	Het heeft er alle schijn van dat de GroenLinks fractie van Amsterdam koste wat kost wil vasthouden aan het plan om megawindturbines op ruim 300 meter van huizen te gaan plaatsen terwijl daar onder de bewoners van Amsterdam geen draagvlak voor	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken

		is. Terwijl er steeds meer bewijs komt dat dit schadelijk is voor de gezondheid. In Duitsland is de minimum afstand inmiddels 1000 meter geworden en in een onderzoeksrapport van TNO wordt 1500 meter geadviseerd. Zelfs de rijksoverheid wil hier verder onderzoek naar laten doen. Zie ook onderstaand link naar een artikel in de Volkskrant. Ik heb mijn bezwaren geuit richting het bestuur van Amsterdam maar heb alleen standaard antwoorden ontvangen met geruststellende woorden zonder verdere onderbouwing waarom er in Amsterdam geen gezondheidsschade zou ontstaan. Terwijl ik vanuit mijn professie [huisarts] van dichtbij meemaak wat voor schade er aan de gezondheid ontstaat!	door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
ZW-0016	ZO-0047	1) Graag wil ik mijn zorgen met u delen over de nieuwe afstandsnorm voor megawindturbines in de provincie Noord Holland. Windturbines in het IJmeer, of bij woonwijken en natuurgebieden zijn wat mij betreft niet wenselijk, om de volgende redenen: -Windturbines zouden volgens wetenschappelijke inzichten op minimaal 10x de ashoogte van de dichtstbijzijnde woningen moeten staan om ernstige gezondheidsschade bij bewoners te voorkomen. De huidige regelgeving schrijft 600 meter voor. Dit is al veel te dichtbij voor de huidige generatie megawindturbines van 200 meter. De afstand nog verder verkleinen is schadelijk en onverantwoordelijk. - Megawindturbines passen ook niet in gebieden waar veel, waaronder kwetsbare, watervogels foerageren en trekken. We hebben al weinig natuur in Noord Holland. Dit dient beschermd te worden. - De gemeentes lijken de turbines allemaal op de grens van hun gemeentegrond te plaatsen, met maximale overlast voor inwoners van de buurtgemeenten. Het participatieproces dat is gevolgd ten aanzien van de plaatsing is een blamage. In Amsterdam is er slechts ruimte voor de stem van inwoners die het met de gemeente plannen eens zijn (deelnemers is verzocht om de bijeenkomst te verlaten als ze niet vóór zijn), het aantal deelnemers is zeer beperkt, en de Amsterdamse wethouders van Doorninck en andere betrokkenen zenden vooral en luisteren erg weinig. Inwoners van buurgemeenten worden al helemaal niet betrokken. Het plaatsen van zware industrie moet niet aan gemeenten worden overgelaten. De provincie moet hierin haar verantwoordelijkheid nemen. - slechts enkele mensen, veelal woonachtig buiten zoekgebieden, en uit de hogere sociaal economische klasse, profiteren als investeerder mee van de opbrengsten. Het overgrote deel ervaart slechts de nadelen.	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
	ZO-0048	2) - de rol van energiemaatschappijen en netwerkbeheerders in het proces is onzuiver. Zij worden als adviseur en partner van de gemeente opgevoerd, maar het enige belang van dit bedrijf zijn de winsten voor de aandeelhouders. Bovendien zijn er geluiden te horen dat de opgewekte energie zal worden aangewend voor datacentra, zoals al is gebeurd in de Wieringermeer. - de overheid heeft een zorgplicht voor haar inwoners. Deze wordt met de RES plannen ernstig geschaad. - Megawindturbines op land leveren weinig energie op vergeleken met parken op zee, maar wel maximale overlast voor mens en natuur. Een eerste stap hiertegen is het handhaven van de (al veel te krappe) afstandsnorm van 600 meter. Maar dit laatste punt leidt ook meteen naar een betere oplossing om de energietransitie te realiseren, namelijk uitbreiden van wind op zee. Hiermee worden de nieuwste technologieën vele malen efficiënter en met minder schade aan mens en natuur aan de noodzakelijke energietransitie-opgave kan worden voldaan. Er is nog voldoende capaciteit voor wind op zee, maar hiervoor is nationale regie vereist. Alleen op een mensen natuurvriendelijk manier kan de energietransitie een succes worden.	We leven in een tijd van grote transformaties. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in Nederland Regionale Energiestrategieën (RES) moeten worden gemaakt, waarin wordt gezocht naar locaties waar duurzame energie kan worden opgewekt door middel van zonnepanelen of windmolens. Dit moet er aan bijdragen dat de CO2-uitstoot in 2030 49 procent gedaald is. Dat vraagt om het maken van lastige keuzes. Bij de uiteindelijke keuze voor een bepaalde locatie wordt een afweging gemaakt waarin draagvlak, maar bijvoorbeeld ook impact op natuur en landschap, cultuurhistorie, netinfrastructuur en energieopbrengst worden meegenomen. Deze afweging is door de partners in de RES-regio's NHH en NHZ gemaakt en opgeschreven in de RES 1.0. In Nederland baseren wij de toelaatbare afstand van een windturbine tot woningen op de maximaal toelaatbare geluidsbelasting, slagschaduw en het plaatsgebonden risico bij een woning. Ook bepalen omgevings- en landschapsfactoren, bijvoorbeeld het bodemtype, in hoeverre het geluid van een windturbine hoorbaar is in de omgeving. De huidige norm, die uitgaat van geluidbelasting op omliggende gevels, geeft daarom een

			betrouwbaarder beeld van de effecten dan een harde minimale afstandsnorm. Het rapport van het RIVM deelt de meest recente wetenschappelijke inzichten op basis waarvan de Nederlandse norm is vastgesteld. De rol van de netbeheerders is streng gereguleerd op basis van de Elektriciteitswet 1998. De ACM bepaald de tarieven die de netbeheerders mogen berekenen aan de energieverbruikers. De ACM houdt toezicht op de netbeheerders en ziet erop toe dat de investeringen van de netbeheerders zo efficient mogelijk zijn.
ZW-0017	ZO-0049	1) In het werkveld van de Ruimtelijke Ordening wonen mensen, waaronder in Zaanstad en dan met name in Westzaan, want daar gaat het hier over. Kenmerkend is de prachtige historische lintbebouwing met de beeld dominante, houten huizen. Echter de mensen die daar wonen zijn geen poppen. Die mensen leven daar en gebruiken de fysieke leefomgeving. Wat er inherent aan is, dat de bewoners in het stedelijk weefsel gebruiksporen achterlaten. Zodat er altijd aanpassingen nodig zijn n maatwerk geleverd moet worden om het woonleven en de stedelijke omgeving in stand te houden. De Essentie. De huidige Provinciale omgevingsverordening (hierna P.O), vastgesteld november 2020, en met name de regel Bijzonder Provinciaal Landschap (hierna B.P.L), verhindert die aanpassingen- en het maatwerk uit te oefenen. Met het P.O. en de B.P.L., heeft de Provincie een instrument in het leven geroepen van een rimboe van regeltjes die verstarrend zijn en een inbreuk betekenen op de ontplooiing van de woonbehoeften *). Daarmee schiet de P.O. zijn doel voorbij om de waardevolle linten te beschermen. Kijk maar. Het is stilstand en dat betekent achteruitgang. Verloedering en verpaupering worden de uitkomsten van het P.O. Dat kan nimmer de bedoeling zijn geweest in de geesten van de beleidsmakers. Het woongebouw aan de Torenstraat l, was voorheen een brandweer kazerne. Er was een garage voor een blus auto. Een koffie verblijf voor brandbestrijders alsmede alle bijkomende gereedschap en uitrustingen. Die brandweer kazerne is omgevormd in een woongebouw waar de familie *** thans de woonfunctie uitoefent. Daartoe zijn, vergunde, in- en externe bouwkundige aanpassingen verricht. En als de P.O. slechts enkele jaren geleden zijn beslag had gehad, dan had het gemeentebestuur die vergunningen niet kunnen verlenen. En was er niets tot stand gekomen (!). Dat is de huidige situatie. Willen wrj dat met z'n allen? Nee toch!	Over de beperkingen voor kleinschalige woningbouw in de MRA verwijzen wij naar de het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Kleinschalige woningbouw binnen de MRA'. We onderkennen dat dit verbod in dorpslinten de aanpak van probleemsituaties in de weg kan staan. Hiervoor wordt een oplossing gezocht.
	ZO-0050	2) Waar de Provincie zijn flexibiliteit toont, zijn het wel de geluidscontouren van Schiphol die zo rekbaar zijn als slappe elastiek. Maar waar de Provincie zijn flexibiliteit niet toont, dan zijn de regels van het P.O en met name de grenzen van het B.P.L. Het zou uw College sieren om er over na te denkerr om voor het B.P.L een vrijstellingsregime in het leven te roepen om daarmee de starre grenzen flexibele te maken. Alsmede het thans geknevelde gebruik. Gemeentebesturen en burgers zouden hier om toepassing kunnen vragen, waarna na een afwegingskader al dan niet meegewerkt kan worden. Het doet de hr. *** deugd, dat de Provincie de burger de gelegenheid biedt om een zienswijze in te dienen. Echter waar het gaat om ontplooiing van de woonbehoeften *) en activiteiten, wordt de burger met kettingen de handen op de rug gebonden. Niets mag en niets kan er meer. Wordt er dan niets geleerd van de Toeslagen affaire? De P.O. vermaalt burgerlijke initiatieven in de ambtelijke molens. De Provincie biedt thans de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Doch er ontbreekt de mogelijkheid voor bezwaar en beroep. Bij individuele aanvragen van burgers ontbreekt het rechtsmiddel. Regel dat! Nu er een omzetting plaatsvindt naar de Omgevingswet is hier de kans om zoiets in te bouwen. Als voormalig Provinciaal ambtenaar, op het Houtplein, moet mij van het hard dat ik op de werkvloer veel aardige mensen tegenkwam. Echter waar het ging om het innemen van een academische standpunt veranderde die aardige collega plotseling in een merkwaardig stug afstandelijk mens. Het viel mij op dat die collega nauwelijks gevoel had voor situaties die zich buiten, dus in de straat, voordeden. Als ik het P.O. "aflees", dan ziet ondergetekende die afstandelijkheid opnieuw opduiken als ware het een Demon. Gemeentebesturen en in navolging burgers leven in onbegrip en vragen zich verbijsterd af of over de starre uitwerkingen van de Provinciale Omgevingsverordening uberhaupt is nagedacht. Dan wordt bij deze het signaal afgegeven om hierover eens na te denken. *) Ter versterking van het woongenot uitbreidingen. Waarbij het hoofdgebouw dominant blijft. Zoals; Serre; Carport; Schuurtje; Dakkapel vanwege gezinsuitbreiding enz. Maar ook, oplossingsgerichte ruimtelijke vraagstukken in de lintbebouwing van Westzaan.	DEEL GRENZEN BPL: Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Voor een uitleg over de uitgangspunten die zijn gehanteerd bij de begrenzing en een nadere toelichting op o.a. de regels behorende bij het BPL verwijzen wij u naar de nota van beantwoording behorende bij de Omgevingsverordening NH 2020. DEEL LINTEN: We onderkennen dat het werkingsgebied LG en BPL beperkingen leggen op de ontwikkelingen in dorpslinten. Voor zover dat de aanpak van probleemsituaties in de weg staat wordt hiervoor een oplossing gezocht. Er zijn inmiddels 22 probleemlocaties (in Noord-Holland) geselecteerd, waarvoor we samen met de gemeente een oplossing gaan zoeken. PS zijn hier in het najaar van 2021 over geïnformeerd. DEEL STARRE UITWERKING: Wij betreuren het gevoel bij de indiener dat de Omgevingsverordening Noord - Holland 2022 als star wordt ervaren. Uitgangspunt bij de totstandkoming is geweest om duidelijkheid te geven over waar welke activiteiten plaats vinden en onder welke voorwaarden. Uiteraard vindt daarbij een belangenafweging plaats en vindt hierover met partners en belanghebbenden plaats.

ZW-0018	ZO-0051	Als bewoner van Weespersluis maak ik mij ernstig zorgen om de geplande windmolens in de Diemerscheg. Met deze brief hoop ik u tot een ander inzicht te brengen. Allereerst wil ik beginnen met het feit dat ik groot voorstander ben van zo snel mogelijk verduurzamen en daarbij hoort uiteraard de plaatsing van windmolens. De klimaatproblematiek is een grote ramp die ons te wachten staat en we moeten alles op alles zetten om dit zo snel mogelijk af te wenden. Echter waar ik niet blij mee ben, is het feit dat de menselijke maat verloren lijkt te gaan in de beslissingen. En dan doel ik op de plannen voor de windmolens die zeer dicht op bestaande huizen gebouwd dreigen te worden met ernstige gezondheidsschade voor omwonenden tot gevolg. Hier lijkt geen gehoor aan te worden gegeven.De schade die windmolens veroorzaken bij omwonenden als ze te dicht op de bebouwing staan is gigantisch. 1. Ten eerste is er de geluidsoverlast. Er zijn vele onderzoeken en getuigen die aantonen dat dit tot zeer serieuze gezondsheidsklachten leidt zoals onder andere stress en slapeloosheid. 2. Daarnaast is er het risico op slagschaduw. Ik ken iemand die op een plek gewerkt heeft met slagschaduw, hij geeft aan dat het lijkt alsof er een stroboscoop aanstaat in de kamer. 3. En als derde afgeleide punt is er de waardedaling en soms onverkoopbaarheid van huizen tot gevolg die omwonenden serieuze financiële schade berokkent zonder compensatie. Hierbij vraag ik u en de GroenLinks fractie om de plannen voor windmolens te heroverwegen. Zorg voor een menselijke maat en daarbij een menselijke afstand tot windmolens. Houdt de vuistregel aan van 10x de tiphoogte tot de afstand van een huis. Zoek oplossingen elders. Bijvoorbeeld in zonnepanelen of kies voor een landelijke aanpak. Denemarken is een mooi voorbeeld met een windpark op zee. Wees creatief en dupeer niet honderden omwonenden. Luister naar de protesten, die zijn er met een belangrijke reden, mensen zijn oprecht en terecht zeer bezorgd. Ze voelen zich niet gehoord.	We leven in een tijd van grote transformaties. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in Nederland Regionale Energiestrategieën (RES) moeten worden gemaakt, waarin wordt gezocht naar locaties waar duurzame energie kan worden opgewekt door middel van zonnepanelen of windmolens. Dit moet er aan bijdragen dat de CO2-uitstoot in 2030 49 procent gedaald is. Dat vraagt om het maken van lastige keuzes. Bij de uiteindelijke keuze voor een bepaalde locatie wordt een afweging gemaakt waarin draagvlak, maar bijvoorbeeld ook impact op natuur en landschap, cultuurhistorie, netinfrastructuur en energieopbrengst worden meegenomen. Deze afweging is door de partners in de RES-regio's NHH en NHZ gemaakt en opgeschreven in de RES 1.0. In Nederland baseren wij de toelaatbare afstand van een windturbine tot woningen op de maximaal toelaatbare geluidsbelasting, de slagschaduw of het plaatsgebonden risico bij een woning. Ook bepalen omgevings- en landschapsfactoren, bijvoorbeeld het bodemtype, in hoeverre het geluid van een windturbine hoorbaar is in de omgeving. De huidige norm, die uitgaat van geluidbelasting op omliggende gevels, geeft daarom een betrouwbaarder beeld van de effecten dan een harde minimale afstandsnorm. Het rapport van het RIVM deelt de meest recente wetenschappelijke inzichten op basis waarvan de Nederlandse norm is vastgesteld.
ZW-0019	ZO-0052	Als toekomstige bewoner van Weespersluis maak ik mij ernstig zorgen om de geplande windmolens in de Diemerscheg. Met deze brief hoop ik u en uw fractie tot een ander inzicht te brengen. Allereerst wil ik beginnen met het feit dat ik groot voorstander ben van zo snel mogelijk verduurzamen en daarbij hoort uiteraard de plaatsing van windmolens. De klimaatproblematiek is een grote ramp die ons te wachten staat en we moeten alles op alles zetten om dit zo snel mogelijk af te wenden. Afgelopen gemeenteraadsverkiezingen heb ik daarom ook op u gestemd en ik draag GroenLinks een warm hart toe. Tot nu toe ben ik erg blij met mijn stem en de zichtbare daadkracht van de gemeente. Mijn complimenten daarvoor. Echter waar ik niet blij mee ben, is het feit dat de menselijke maat verloren lijkt te gaan in de beslissingen. Die verwacht ik óók terug te zien bij een partij als GroenLinks. Zo ken ik vele voorbeelden van inwoners die voor soms honderden tot duizenden euros geraakt worden door het zeer strenge parkeerbeleid die geen genade kent. En zo zie ik nu ook de plannen voor de windmolens die zeer dicht op bestaande huizen gebouwd dreigen te worden met ernstige gezondheidsschade voor omwonenden tot gevolg. Hier lijkt geen gehoor aan te worden gegeven. De schade die windmolens veroorzaken bij omwonenden als ze te dicht op de bebouwing staan is gigantisch. Ten eerste is er de geluidsoverlast. Er zijn vele onderzoeken en getuigen die aantonen dat dit tot zeer serieuze gezondsheidsklachten leidt zoals onder andere stress en slapeloosheid. Daarnaast is er het risico op slagschaduw. Ik heb zelf op een plek gewerkt met slagschaduw, en het is alsof er een stroboscoop aanstaat in de kamer. En als derde afgeleide punt is er de waardedaling en soms onverkoopbaarheid van huizen tot gevolg die omwonenden serieuze financiele schade berokkent zonder compensatie. Hierbij vraag ik u en de GroenLinks fractie om de plannen voor windmolens te heroverwegen. Zorg voor een menselijke maat en daarbij een menselijke afstand tot windmolens. Houdt de vuistregel aan van 10x de tiphoogte tot de afstand van een huis. Zoek oplossingen elders. Bijvoorbeeld in zonnepanelen of kies voor een landelijke aanpak. Denemarken is een mooi voorbeeld met een windpark op zee. Wees creatief en dupeer niet honderden omwonenden. Luister naar de protesten, die zijn er met een belangrijke reden, mensen zijn oprecht en terecht zeer bezorgd. Ze voelen zich niet gehoord.	We leven in een tijd van grote transformaties. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in Nederland Regionale Energiestrategieën (RES) moeten worden gemaakt, waarin wordt gezocht naar locaties waar duurzame energie kan worden opgewekt door middel van zonnepanelen of windmolens. Dit moet er aan bijdragen dat de CO2-uitstoot in 2030 49 procent gedaald is. Dat vraagt om het maken van lastige keuzes. Bij de uiteindelijke keuze voor een bepaalde locatie wordt een afweging gemaakt waarin draagvlak, maar bijvoorbeeld ook impact op natuur en landschap, cultuurhistorie, netinfrastructuur en energieopbrengst worden meegenomen. Deze afweging is door de partners in de RES-regio's NHH en NHZ gemaakt en opgeschreven in de RES 1.0. In Nederland baseren wij de toelaatbare afstand van een windturbine tot woningen op de maximaal toelaatbare geluidsbelasting, de slagschaduw of het plaatsgebonden risico bij een woning. Ook bepalen omgevings- en landschapsfactoren, bijvoorbeeld het bodemtype, in hoeverre het geluid van een windturbine hoorbaar is in de omgeving. De huidige norm, die uitgaat van geluidbelasting op omliggende gevels, geeft daarom een betrouwbaarder beeld van de effecten dan een harde minimale afstandsnorm. Het rapport van het RIVM deelt de meest recente wetenschappelijke inzichten op basis waarvan de Nederlandse norm is vastgesteld.
ZW-0020	ZO-0053	De gemeente Amsterdam heeft Sciencepark en Diemerbos o.a tot voorkeursgebied benoemd voor plaatsing van een windmolen. Dit lijkt mij een nogal brutale actie aangezien beslist wordt over grote delen van Diemen die hier overlast van zullen ondervinden. Zelf woon ik op 600 m afstand van de locatie Sciencepark. De gemeente Amsterdam hanteert voor plaatsing een afstand van 350m tot woonhuizen, gebaseerd op de resultaten van 1 enkel (Antea) onderzoek. De provincie wil een afstand van 600m hanteren. Dit terwijl uit diverse andere publicaties de laatste tijd blijkt dat een afstand van min 1500 tot 2000 m geadviseerd wordt op basis van	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening NH2022 en wordt hier om die reden niet inhoudelijk beantwoord.

		onderzoeken onder bewoners in de nabijheid van windmolens. Uit eigen ervaring kan ik dit onderschrijven na een kampeervakantie afgelopen zomer in Friesland waar ik op een afstand van 600m van een windmolen stond en menige nacht wakker heb gelegen, mn als de wind mijn kant op stond. Een van de vele artikelen hierover: https://www.parool.nl/amsterdam/artsen-uit-noord-en-ijburg-windmolens-dicht-bijwoongebied- wel-degelijk-riskant~b2f95b17/ Ook de keuze voor het Diemerbos begrijp ik niet, behalve dan dat 4 op de 10 zoekgebieden een natuurgebied betreffen en wat verder weg gelegen zijn van woningen. Uit onderzoek blijkt ook hier dat m.n. vogels hier het slachtoffer zijn. Nog los van het feit dat het Diemerbos een van de weinige toevluchtsoorden is die ons resten in de versteende omgeving. Een windmolen bedreigt deze situatie in ernstige mate vanwege de geluidsoverlast en het landschapsontsierende effect. Volgens de opgestelde MER zou er groot draagvlak bestaan in de gemeente Diemen, gebaseerd op inspraak in het jaar 2012(!). Op dat moment echter werd er nauwelijks aandacht besteed aan de gevolgen van wonen in de nabijheid van windturbines. Immers, de laatste jaren heeft de plaatsing van windturbines pas een hoge vlucht genomen en is ook meer bekend over de consequenties voor bewoners. Het is erg onverstandig om de plaatsing van windmolens zo lokaal aan te pakken via lokale RESen. Het lijkt nu meer op een politieke wedstrijd tussen gemeenten over wie de meeste windmolens kan plaatsen, los van evt. overlast voor burgers of natuur. Dit terwijl het veel beter zou zijn om dit onderwerp strategisch te bekijken op landelijk niveau. Dit is geen Nimby gedrag zoals het wel wordt afgedaan. Bij het nemen van dergelijke beslissingen moet de volksgezondheid en de leefbaarheid echter op nummer 1 staan en niet het politiek scoren. Zolang er nog voldoende alternatieven zijn die dergelijke negatieve effecten niet hebben, zoals plaatsing op zee en alle daken voorzien van zonnepanelen, is het totaal onnodig om windmolens te plaatsen en zeker niet binnen een straal van 1500-2000m van woonhuizen. Ik ben verhuisd vanuit Amsterdam naar Diemen om de drukte te ontvluchten. Echter nu merk ik dat niet alleen onze luchtkwaliteit ernstig wordt bedreigd door de grootste biomassacentrale van heel NL ten onrechte te betitelen als klimaat neutraal, maar dat ook nog eens onze nachtrust en mooie natuur wordt bedreigd door windmolens binnen de afstand van 1500-2000m. Laten we Diemen leefbaar houden! Ik ben me er van bewust dat er een inspraakmogelijkheid is over dit onderwerp. Aangezien ik niet zo'n inspreker ben, heb ik tot deze mail besloten. Ik wil u als raadsleden met klem verzoeken om beide zoekgebieden voor windmolens in overleg met de gemeente Amsterdam overtuigend af te wijzen.	
ZW-0021	ZO-0054	Kort samengevat komt het er op neer dat het provinciebestuur op instigatie van het Amsterdamse College van B&W de Diemerscheg heeft 'onthoofd', door de typering 'landelijk gebied' te verwijderen van de kop van de Diemerscheg. Als argument voor de wens om de kop van de Diemerscheg niet als 'landelijk gebied' te typeren, noemde het college veranderingen aan het Flevoparkbad en het Diemerpark. Dat in de zienswijze van het College van B&W staat: "Amsterdam werkt aan sportvelden in het Diemerpark", stoort ons zeer. Het plaatselijke bestemmingsplan IJburg 1e fase (2013) staat significant uitbreiden van de sportvelden in het Diemerpark niet toe. Het Amsterdamse gemeentebestuur heeft nog op geen enkele manier de noodzaak van de aanleg van extra sportvelden in het Diemerpark aangetoond. Sportvelden horen thuis in de bebouwde omgeving (bebouwde kom). Dat kan op IJburg bijvoorbeeld uitstekend op de in ontwikkeling zijnde nieuwe eilanden van IJburg 2e fase: Strandeiland en Buiteneiland. Daar zijn ruim voldoende mogelijkheden om te voldoen aan de behoefte aan nieuwe sportvelden, zonder dat dit ten koste gaat van bijvoorbeeld de biodiversiteit, die in zeer hoge mate in het Diemerpark aanwezig is. Realisatie van voldoende sportvelden voor IJburg buiten het Diemerpark is zeker mogelijk als het gemeentebestuur vasthoudt aan de toezegging dat er op IJburg maximaal 18.000 woningen komen. Wij verzoeken u hierbij om de typering 'landelijk gebied' van de kop van de Diemerscheg terug te plaatsen, conform de ontwerp Omgevingsverordening NH2020.	De uitgangspunten van het werkingsgebied landelijk gebied bepalen dat stedelijk groen dat ten dienste staat van een stad of dorp niet tot het landelijk gebied wordt gerekend. Het Diemerpark is een groene voorziening / park dat onderdeel is van de stad Amsterdam. De aanduiding landelijk gebied ter plaatse is in strijd met de gehanteerde uitgangspunten van het werkingsgebied landelijk gebied. Om die reden is het gebied ten opzichte van het ontwerp van de OV NH2020 uit het landelijk gebied gehaald.
ZW-0022	ZO-0055	ik heb recentelijk een uitspraak van U gelezen dat gemeentes aan zet zijn om te bepalen waar de 200 meter hoge windturbines en de zonneparken mogen worden geplaatst. Dit zal zich dan bij ons in Oudkarspel in het z.g.n. "Buitengebied "gaan afspelen. Van wethouder Jongenelen heb ik laatst gehoord dat door de Provincie woningbouw in een buitengebied niet is toegestaan omdat dit het landschap zou ontsieren, maar naar mijn mening doen deze moderne molens dit veel meer. Ik en met mij velen, vinden dit absurd en niet te begrijpen. Waarom mag onze gemeente eigenlijk niet zelf beslissen waar gebouwd mag worden terwijl bijvoorbeeld Hollands Kroon dat kennelijk wel mocht. Volgens de wethouder zijn er in Oudkarspel tot 2030, 100-160 woningen nodig, er is daar dus nu meer behoefte aan woningen dan aan die molens en zonneparken. Ons deel van de gemeente is dus bij uw bezoek kennelijk niet aan de orde geweest, het zuidelijke deel van de gemeente is al jaren lang meer in beeld dan Oudkarspel. Echter wil ook ons dorp in de gemeente Dijk en	In de omgevingsverordening NH2022 staat geen definitie van het begrip 'buitengebied'. Wel hanteren wij het werkingsgebied 'landelijk gebied'. Een kaart met overzicht van het werkingsgebied landelijk gebied is te vinden in de viewer van de Omgevingsverordening, te raadplegen via onze website.

		Waard zijn leefbaarheid en ook de door u geroemde identiteit bewaren dan zal er snel iets moeten gebeuren. Omdat hier kort geleden aan de bouw van een "Knarrenhof" door de gemeente geen medewerking is verleend, moeten veel ouderen die kleiner willen gaan wonen vaak tegen hun zin verhuizen naar appartementen etc. in Noord-Scharwoude en zuidelijker. Voor een beter begrip van de situatie wil ik U vragen om mij een definitie te geven van het begrip "buitengebied".	
ZW-0023	ZO-0056	1)Middels deze brief willen wij onze grote zorg uiten over zeer wel mogelijke ontwikkelingen met betrekking tot de omgevingsverordening in de provincie Noord-Holland. Wij vernemen met onbegrip en afschuw, dat de huidig geldende afstand van 600 meter tussen (industriële) windturbines en bewoning uit de verordening geschrapt gaat worden. Te meer omdat gedeputeerde Stigter zo ongeveer in elke vergadering of bijeenkomst een ieder duidelijk maakt, dat de RES leidend is binnen het proces. Hoe is het in vredesnaam uit te leggen, als in die officiële RES de navolgende zaken zijn te lezen. Ik kopieer uit de RES: Onder kop 5.3: Elektriciteit en warmte/ pagina 68: "Leefbaarheid staat hoog in het vaandel van de regio. In relatie daarmee wil de regio vasthouden aan de minimale afstand van 600 meter van woningen tot windturbines". Verder op pagina 83: Naast de zoekgebieden op de kaart, heeft West-Friesland nog een aantal aanvullende kansen en uitgangspunten benoemd. "De Westfriese gemeenten willen de 600 metergrens voor windturbines als minimale afstand tot woningen behouden". Deze belangrijke informatie zal u toch niet ontgaan zijn? U hoort dit te respecteren. Ik wil u erop attenderen, dat juist onze inwoners van gemeente Koggenland actief in protest zijn geweest om plannen tot mogelijke plaatsing (eind jaar 2015) van industriële windturbines binnen onze gemeentegrenzen een halt toe te roepen. Wij hebben ons toen laten zien op verschillende manieren: inspreken en aanwezigheid bij commissievergaderingen PS, wij hebben met spandoeken duidelijk gemaakt dat voor ons de 600 meter grens, de minimale afstand moet zijn. Wij hebben ons toen en nu laten zien in de media: krant, radio en verschillende tv opnames over dit onderwerp. Zeker hebben wij toentertijd in sterke mate er toe bijgedragen, dat middels een amendement de " 600 meter afstand" opgenomen werd in de omgevingsverordening. Wij vragen u met kracht om de 600 meter afstand in de omgevingsverordening te behouden. Het is voor onze bewonersgroep, dan ook onbegrijpelijk, dat deze beschermende regel geschrapt gaat worden. De provinciale coalitie lijkt onder een soort politieke "kaasstolp" te zitten, die voor terecht bezorgde bewoners ondoordringbaar is. Gelukkig zien wij aan de andere kant ook de grote bezorgdheid bij een flink aantal fracties binnen PS. Wij zijn deze fracties heel dankbaar, dat zij onze zorgen delen. Behoeft geen verder uitleg welke fracties dit zijn, dat is een ieder nu wel bekend. Ook zijn we zeer content, dat de gemeenteraad van Koggenland in vergadering zich unaniem heeft uitgesproken om de minimale afstand van 600 meter tussen windturbines en woningen te handhaven. Wij vragen u met kracht om de 600 meter afstand in de omgevingsverordening te behouden. Het is toch voor elk mens zo klaar als een klontje, dat wonen binnen 600 meter afstand van een industriële windturbine verschrikkelijk, sterker onmogelijk is! Waarom? Hierom: 24/ 7 laagfrequent bromgeluid, slagschaduw, uitzicht verpest, woningwaardedaling, sterker vaak onverkoopbaar, massale vogelsterfte, conflicten binnen dorpsgemeenten tussen gedupeerden en grondbezitters, slapeloosheid, hart- en vaatziekten, depressies.	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
	ZO-0057	2)Met name ook voor kinderen kunnen de gevolgen al zo vroeg in hun ontwikkeling desastreus zijn. Kortom mensen worden ZIEK! U heeft een taak om bewoners te beschermen, tegen ziekmakende plannen. En hoe zou u het vinden, als u morgen een bericht zou ontvangen met de mededeling, dat er 350 meter naast uw woning een industriële windturbine van zo'n 180 meter hoog geplaatst gaat worden? Vindt u dat wel prima? Misschien vindt u het wel oké, omdat het duurzame energie genereert? We weten inmiddels nu wel, dat mensen van welke politieke stroming dan ook, die "krengen" niet bij hun woning willen. Alle mensen willen op een normale, gezonde manier wonen en leven. Is dat gek? Mensen bewust gek maken, dat is gek! Kijk nu in de media en op internet, het protest is groot en zal in toenemende mate enorme proporties bereiken met alle gevolgen van dien. Draagvlak is nihil en zal binnenkort zo goed als zeker volledig weg zijn. Zet windturbines op zee, in ieder geval niet naast woningen! Er zijn zoveel alternatieven, dit moet u toch ook weten. We denken o.a. aan een uitstekend plan van de heer ir. Kor Buitendijk: "Duurzaam-Leefbaar". Inmiddels omarmen een aantal gemeenten dit plan! Een passend alternatief. Er is geen draagvlak om windturbines dicht bij woningen te plaatsen nu niet en niet in de toekomst. Bezorgde bewoners vertellen dit, maar ook deskundigen op dit gebied en u weet dit ook! Dit weet onze groep allang door inmiddels zo'n zes jaren strijd tegen het plaatsen van windturbines bij woningen. Uit enquêtes, die wij in het verleden gehouden hebben in de dorpen Berkhout en Bobeldijk (gemeente oggenland) bleek dat 95% tegen de komst van windturbines is! Geef uw stemmers vertrouwen in	Deze zienswijze beschouwen wij niet als een inhoudelijke zienswijze tegen de OV NH2022, deze zienswijze, gaat over de RES.

		provinciale politiek, iets wat zeker in de huidige politieke ontwikkelingen, geen overbodige luxe is.	
ZW-0024	ZO-0058	Van landschappelijke waarden en landelijk gebied is echter geen sprake. Een aantasting van de kernkwaliteiten van het BPL of overige belangen die in de Omgevingsverordening zijn opgenomen doet zich niet voor: • het betreft geen agrarisch perceel, maar bedrijfsloodsen met perifere detailhandel in een woonlint • het bouwplan leidt niet tot wijziging van het verkavelingspatroon van de veenweidepolders of tot het dempen en wijzigen van sloten en andere waterlopen • het bouwplan is geen ruimtelijke ontwikkeling in het open landschap en niet tot verdichting in het lint. Het bebouwd oppervlak op het perceel wordt juist gehalveerd en de beeldkwaliteit wordt verbeterd door de sloop van circa 1.635 m² aan loodsen. • het bouwplan is niet van invloed op de habitat voor weidevogels • het nieuwe ensemble versterkt de kwaliteit van het langgerekte bebouwingslint Het vaststellen van de nieuwe Omgevingsverordening biedt de gelegenheid de situatie te corrigeren. Verzoek om de gronden met de perceelnummers Zuideinde 94AC01 t/m 94-AC02 te Westzaan niet langer aan te wijzen als Bijzonder Provinciaal Landschap en Landelijk gebied en weer – zoals voorheen – aan te merken als bestaand stedelijk gebied. ZIE ORIGINEEL DOCUMENT VOOR TOELICHTING VERZOEK	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Het BPL volgt op deze locatie de begrenzing van het landelijk gebied. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
ZW-0025	ZO-0059	Heemskerk heeft een flinke woningbehoefte en wil naast de binnenstedelijke mogelijkheden verkennen welke mogelijkheden er zijn om buiten stedelijk te bouwen. De Ontwerp-Omgevingsverordening maakt het bouwen binnen de bestaande beschermingsregimes (Tuinbouwconcentratiegebied aan de oost kant van de Rijksstraatweg, BPL aan de noordkant van Heemskerk en UNESCO ten oosten van de A9) niet mogelijk. Heemkerk wenst de omgevingsverordening hierop aan te passen in die zin dat uitbreiding voor woningbouw ten noorden en oosten van Heemskerk en recreatie ten oosten van de Rijksstraatweg mogelijk wordt gemaakt.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Het BPL volgt op deze locatie de begrenzing van het landelijk gebied. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
ZW-0026	ZO-0060	Wij hebben zitting in de CRO-H (Commissie Regionaal Overleg Vliegveld Hilversum) en in de vergaderingen van maart en april werd ons medegedeeld dat de Provincie van plan is de 47 BKLcontour op te heffen. Alle redenen die zowel in het LHB van 2003 als in het LHB van 2013/14 en in de uitspraak van de Raad van State aangevoerd werden om de 47 Bkl-contour te handhaven vanwege de bouwplannen Ter Sype, gelden vandaag de dag nog steeds. Wij zijn het daarom niet eens met de uitleg, zoals die gegeven wordt in de "Oplegger Ontwerp-Omgevingsverordening NH2022 op pagina 10 en 11, Regionale Luchthavens (afdeling 4.10) en vinden dat de huidige situatie gehandhaafd moet blijven. Volgens ons is er geen sprake van "Onwenselijke werking in de praktijk", maar een nuttige toevoeging om herhalende discussies te vermijden betreffende de bouw van woonhuizen in Ter Sype. Het afschaffen van de 47 Bkl-contour zal naar onze mening leiden tot het volbouwen van Ter Sype met honderden woningen. De nieuwe bewoners zullen voor een klachtenstroom gaan zorgen als de vliegtuigen op 15 tot 50 m hoogte over hun huizen vliegen. Daar kan de CRO dan niets aan doen want de piloten kunnen en mogen niet anders vliegen als baan 13/31 in gebruik is. En dan hebben we het nog niet eens over de gevaarlijke situaties die hierdoor kunnen ontstaan. Op langere termijn zullen aanhoudende klachten zelfs kunnen leiden tot het geheel of gedeeltelijk sluiten van baan 13/31. Dat betekent dan 30 % meer overlast voor de omwonenden van de andere twee banen. Een situatie die zeer ongewenst is en ook weer tot veel nieuwe klachten zal leiden . Wij doen dan ook, als leden van de CRO - H, een dringend beroep op u om de 47 Bkl-contour te handhaven en zo te voorkomen dat er een nieuwe wijk ontstaat op een plaats die nieuwe bewoners met een enorme geluidsoverlast van vliegverkeer zal opzadelen en onvermijdelijk zal leiden tot een klachtenstroom. De Provincie motiveert de opheffing door te stellen dat er sprake is van : - Voortschrijdend inzicht: Ervaring met Lden en Juridisch perspectief – geen wettelijke grondslag voor BKL norm. - Gelijke behandeling met andere luchthavens – Nationaal en regionaal - Invoering omgevingswet – herijking beschermingsregimes Maar over werkelijke reden voor het handhaven van de 47 BKL-contour zoals vermeld in het Luchthavenbesluit (LHB - blz 18), wordt met geen woord gerept. Want de reden tot handhaving van deze 47 Bkl contour had alles te maken met het beschermen van omwonenden tegen te veel lawaai van vliegtuigen: In de Provinciale beleidsnota regionale luchthavens Noord-Holland heeft de provincie het beleid vastgelegd om de oude 47 Bkl-contour te blijven gebruiken als aanvullend beperkingengebied om op deze manier het beschermingsniveau niet te verlagen vanwege invoering van een nieuwe geluidsmaat. Feitelijk wordt hiermee de situatie van voor het in werking treden van de Wet luchtvaart gehandhaafd.	Het luchthavenbesluit Hilversum en de bijbehorende milieuruimte staan met het loslaten van de 47 BKL contour niet ter discussie. De bijbehorende wettelijke contouren blijven daarmee gewoon van kracht (70, 56, 48 Lden). Aan het beschermingsniveau van de omgeving wordt dus niet getornd. In de toelichting bij het luchthavenbesluit Hilversum is gesteld, dat "…extra voorzorg in verband met de nabijheid van vliegveld Hilversum is in gevolge de Wet luchtvaart niet nodig." buiten het wettelijk voorgeschreven afwegingengebied; de 48 dB(A) Lden contour. Destijds is dus de afweging gemaakt dat woningbouw binnen de 47 BKL contour mogelijk is. Ook was de verwachting, dat het aantal klachten zou toenemen. Daarmee verandert met het huidige voornemen de beschermende werking buiten de 48 dB(A) Lden contour voor Ter Sype niet. Met de invoering van de omgevingswet verandert de situatie. Deze wet vraagt ons tot herijken van de diverse beschermingsregimes. Onderdeel van die slag is het vereenvoudigen, wij willen daarom toe naar één regime zoals dat wettelijk is voorgeschreven. De 47 BKl is een contour gebaseerd op een oude, niet meer gebruikte geluidmaat. Vanuit Europa is Lden de voorgeschreven geluidmaat; niet alleen voor luchtvaart maar voor alle bronnen. De BKL contour sluit hier niet meer op aan. De Omgevingswet legt afwegingsbevoegdheid door naar gemeenten, De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen van het gedeelte van Ter Sype dat binnen de 48 dB(A) Lden contour ligt verschuift. Vanuit de wet luchtvaart is daar a priori geen reden om daar een verbod voor op te leggen. In lijn met de sturingsfilosofie uit de Omgevingswet wordt die verantwoordelijkheid bij de gemeente gelegd. Het is aan de gemeente om te komen tot een

		Ook toen ging het over de bouwplannen Ter Sype. De Provincie was destijds van mening (net zoals de overgrote meerderheid van de toenmalige CRO-H) dat bouwen binnen de 47 Bkl-contour tot te veel geluidsoverlast voor de nieuwe bewoners zou leiden (zie LHB blz 18): (…) Conform de Provinciale beleidsnota dient hiervoor een afweging te worden gemaakt tussen gewenste ruimtelijke ontwikkeling, de gevolgen voor omwonenden (eventuele toename van het aantal gehinderden) en de 'bestaande rechten' van de luchthaven Hilversum (toename aantal klachten en eventuele beperkingen van de bedrijfsvoering). Overigens heeft de Raad van State al in 1988 een duidelijke uitspraak over dezelfde kwestie gedaan (zie bijlage)	evenwichtige toedeling van functies aan locaties met het oog op het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Uiteraard dienen in die afweging de bestaande belangen van de luchthaven en de impact van het luchtverkeer op het woon- en leefklimaat te worden betrokken. De uitspraak van de Raad van State van 1988 betreft een vernietiging van een besluit, waarbij een afweging is gemaakt over de ontwikkeling van Ter Sype. Deze situatie is op dit moment niet aan de orde; de provincie legt geen afweging voor. De provincie verlegt (conform de systematiek van de Omgevingswet) de verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige afweging voor ontwikkelingen rond luchthavens naar gemeenten. De provincie heeft begrip voor uw zorg over woningbouw nabij het vliegveld en onder vliegroutes. Maar voor ons is dat geen reden om af te wijken van de sturingsfilosofie van de Omgevingswet.
ZW-0027	ZO-0062	Het gebied rond Den Hoorn valt vrijwel geheel in de z.g. Stiltegebieden. De activiteiten van de landbouw dragen bij aan de doelstellingen van rust en ruimte. Dit wordt door bewoners en toeristen zeer gewaardeerd. Er zijn dan ook tot heden geen grote problemen of opgelegde beperkingen, maar wel onduidelijkheden. In de nieuwe Omgevingsverordening is het onvoldoende duidelijk, of er straks in de landbouw in Stltegebieden slagvaardig gewerkt kan worden. Naast ons gewone werk, is er namelijk een sterke toename van schadelijk wild, zoals o.a. Kauwen, ganzen, en ratten die de gewassen opvreten. Ter voorkoming en beperking van schade moet er wel eens geschoten kunnen worden, en/of een gaskanon geplaatst worden. Daar moet niet eerst een ontheffing voor aangevraagd moeten worden, omdat de schade dan reeds uit de hand loopt, en de schade vrijwel nooit ergens te claimen is. Wij doen de bestrijding van schadelijk wild niet omdat we dat zo leuk vinden, maar uit pure noodzaak. Het gebruik van geweer en gaskanon moet dan ook hetzelfde zijn als in andere gebieden. In ons dorp worden in de zomer zowel 'de dag van het Schaap', als de Landbouwdag gehouden. Bij beide presentaties wordt een microfoon gebruikt, om het 'gesproken woord' voor iedereen verstaanbaar te maken. Wij verzoeken u om deze jaarlijkse activiteit ook vergunningsvrij toe te staan, en niet vergunning plichtig te maken, vanwege het gebruik van een geluidinstallatie. Ook komt er in december dit jaar een tweede kerkklok in de toren van de Hoornder kerk. Ook dit moet niet tot vergunningsplicht komen, vanwege de regelgeving van Stiltegebieden. Wij dringen u aan op een werkbare verordening, zonder onnodige belemmerende regels en vergunningen. We hopen dat wij ons werk hier rond Den Hoorn kunnen blijven doen.	Dank voor uw zienswijze. Onze reactie hierop luidt als volgt. Met betrekking tot het gebruik van een vuurwapen zal artikel 4.31 worden uitgebreid met een lid 6, dat luidt als volgt: 'Het verbod bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder 2e, geldt niet voor een vuurwapen indien dat wordt gebruikt: i. ingeval het een noodseinmiddel betreft: ingeval van nood; ii. ter uitvoering van een jachtgeweeractiviteit zoals bedoeld in de Omgevingswet.' Het gebruik van het gaskanon is onder voorwaarden toegestaan. Ter verduidelijking passen we artikel 4.31 lid 4 als volgt aan: 4 Het verbod bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a, geldt conform het bepaalde in lid 3 niet bij het gebruik van een knalapparaat indien dit wordt gebruikt voor beheer en schadebestrijding, met dien verstande dat het aantal knallen maximaal drie per uur per gebruiker is. Indien binnen 300 meter nog een knalapparaat in gebruik is, geldt voor deze apparaten gezamenlijk het maximum van totaal vier knallen per uur, waarbij elke gebruiker twee knallen per uur mag produceren.' Ten aanzien van het zienswijzeonderdeel dat ziet op het gebruik van een geluidsinstallatie is onze reactie als volgt. Om de stilte in het gebied te beschermen is het aantal stilte verstorende evenementen beperkt tot 12 per jaar per stiltegebied. Als de vergunning tijdig wordt aangevraagd kunnen de genoemde evenementen gewoon plaatsvinden. Er is geen aanleiding om een uitzondering te maken op de vergunningsplicht. Voor wat betreft het zienswijzeonderdeel dat ziet op het geluid van een kerkklok geldt dat het luiden van een kerkklok kan worden beschouwd als een natuurlijk, gebiedseigen geluid zoals genoemd in de toelichting op Art 6.66. Dit wordt explicieter in de toelichting opgenomen, zowel bij artikel 6.66 alsook bij het oogperkartikel 6.65 en 4.25.
ZW-0028	ZO-0063	1)De regio Alkmaar heeft te maken met woningnood. Deze omgevingsverordening biedt, net als de in 2020 vastgestelde omgevingsverordening NH2020, tot onze teleurstelling geen handvatten om dit probleem voortvarend aan te pakken. We hebben helaas moeten constateren dat met onze zienswijzen tegen de Omgevingsverordening NH2020 en de ambtelijke input op de omgevingsverordening NH2022, behoudens enkele kleine aanpassingen, weinig is gedaan. Wij zien weinig ruimte voor maatwerk en met de nu voorgestelde beschermingsregimes en instructieregels worden onnodige beperkingen opgelegd voor nieuwe (stedelijke) ontwikkelingen. Dit alles heeft behoorlijke consequenties voor (versnelling van) de woningbouwproductie in Regio Alkmaar. In uw 'Coalitieakkoord 2019-2023 Duurzaam doorpakken!' geeft u aan dat de vraag	Deze zienswijze heeft betrekking op de inhoud van de OV NH2020. De OV NH2022 is niet gewijzigd voor wat betreft het woonbeleid. Wij verwijzen dan ook naar de Nota van Beantwoording OV NH2020 en naar de algemene inleiding. Er loopt een monitorprogramma om na te gaan of de gestelde beleidsdoelen met de regels uit de verordening bereikt worden. Inderdaad moet het bouwtempo stevig omhoog in de regio Alkmaar. De provincie draagt daar graag

		naar betaalbare woningen in onze provincie groot is en nog steeds toe neemt. U vindt het belangrijk om in deze behoefte te voorzien en de woningbouwproductie te versnellen. Ook met de Woningbouwafspraken en programmering Regio Alkmaar (7 februari 2019) zet Regio Alkmaar samen met de Woningmakers en de provincie Noord-Holland in op versnellen: "Afspraak 1: Het bouwtempo moet stevig omhoog om de huidige druk op de markt het hoofd te bieden." Tot onze teleurstelling biedt de ontwerp-Omgevingsverordening geen handvatten om de woningbouw te versnellen. In tegendeel. Door de kleine kernen en lintbebouwing als landelijk gebied aan te wijzen wordt ten opzichte van de huidige regels de ruimte voor ontwikkeling in die gebieden ingeperkt. Onder het huidige regime zijn, gelet op de geldende jurisprudentie, op die locaties nu immers wel nieuwe stedelijke ontwikkelingen toegestaan omdat deze vallen binnen de definitie BSG onder de Wro. Ook in de ambtelijke consultatie is hier uitvoerig over gesproken. Er wordt in de toelichting aangegeven dat meer ruimte wordt geboden voor kleinschalige woningbouw, maar die ruimte is zeer beperkt en biedt onvoldoende mogelijkheden voor lokaal maatwerk. Regio Alkmaar heeft met de regionale woningbouwafspraken en programmering juist afgesproken om kleine woningbouwontwikkelingen niet af te stemmen. Afstemming leidt niet alleen tot vertraging, maar is ook ondoenlijk. Een splitsing van een appartement binnen een woonkern bijvoorbeeld zal nu onder de restrictie van deze regionale schriftelijke afspraken vallen. Bovendien heeft het realiseren van enkele woningen in de ene gemeente geen relatie met woningbouw in een andere gemeente. Dit soort ontwikkelingen concurreren niet met elkaar. Daarnaast zijn deze dermate klein dat gemeenten onderling hier ook niets van "vinden".	aan bij: We zijn partner in partner in samenwerkingstrajecten met het Rijk, bieden gemeenten hulp bij de uitvoering en het versnellen van specifieke woningbouwplannen, door inzet van bijvoorbeeld extra ambtelijke capaciteit, expertise en subsidies. Mede vanwege de inspraak en de zienswijzen op de OV NH2020 werd in PS de vraag gesteld wat wij als provincie nog meer kunnen doen om gemeenten te helpen sneller meer betaalbare woningen te realiseren. Met het Masterplan Wonen uit 2021 gaan nieuwe voorstellen voor actief grondbeleid verkend worden: wij (GS) willen een actieve rol in de binnenstedelijke woningbouw in gemeenten nemen, in samenwerking met die gemeenten. Uit het Masterplan volgt de regionale verdieping waarin we samen met de gemeenten, duidelijkheid willen creëren over woningbouwlocaties waar versneld kan worden en daartoe knelpunten weg te nemen.
	ZO-0064	2)Voor het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is wel gekozen voor een systematiek die ruimte voor maatwerk biedt, maar dat geldt enkel voor kleinschalige woningbouw ontwikkelingen. Alleen indien sprake is van een groot openbaar belang bestaat de mogelijkheid om nieuwe stedelijke ontwikkelingen toe te staan. Dat biedt in de praktijk onvoldoende afwegingsruimte. Voor een groot deel betreft dit gebieden die ook op basis van de huidige regels al een streng beschermingsregime kennen. Juist de keuze voor een gedetailleerde omschrijving van de kernkwaliteiten zou ruimte moeten bieden voor vertrouwen in een lokale afweging, ook voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Bij de totstandkoming van de regels lijkt te zijn gekozen voor een puur landschappelijke benadering in plaats van de door de Omgevingswet gewenste integrale benadering. Hoewel wij begrijpen dat het beschermen van de landschappelijke waarden van groot belang is, hebben de nu voorgestelde instructieregels aanzienlijke gevolgen en wordt onvoldoende ruimte voor maatwerk geboden. De woningbouw wordt door deze instructieregels niet versnelt. Ook wij zijn zuinig op ons landelijk gebied, maar constateren ook dat de urgente woningbouwopgave niet geheel en ook niet tijdig (snel) binnenstedelijk opgelost kan worden. Er zijn dan ook diverse locaties buiten bebouwd gebied beoogd om in de urgente woonopgave te kunnen voorzien. Dat deze nu onder Bijzonder Provinciaal Landschap vallen leidt er toe dat een deel van de woningbouwprojecten in de regionale woningprogrammering niet gerealiseerd kan worden. In combinatie met de PAS-problematiek leidt dit tot een forse afname van de woningproductie in de regio Alkmaar. Wij zouden graag een aanpak vanuit de provincie zien die het samenwerken tussen overheden stimuleert en het vertrouwen dat daar bij hoort als uitgangspunt neemt.	Deze zienswijze heeft betrekking op de inhoud van de OV NH2020. De OV NH2022 is niet gewijzigd voor wat betreft het woonbeleid. Wij verwijzen dan ook naar de Nota van Beantwoording OV NH2020 en naar de algemene inleiding. Er loopt een monitorprogramma om na te gaan of de gestelde beleidsdoelen met de regels uit de verordening bereikt worden. Inderdaad moet het bouwtempo stevig omhoog in de regio Alkmaar. De provincie draagt daar graag aan bij: We zijn partner in partner in samenwerkingstrajecten met het Rijk, bieden gemeenten hulp bij de uitvoering en het versnellen van specifieke woningbouwplannen, door inzet van bijvoorbeeld extra ambtelijke capaciteit, expertise en subsidies. Mede vanwege de inspraak en de zienswijzen op de OV NH werd in PS de vraag gesteld wat wij als provincie nog meer kunnen doen om gemeenten te helpen sneller meer betaalbare woningen te realiseren. Met het Masterplan Wonen uit 2021 gaan nieuwe voorstellen voor actief grondbeleid verkend worden: wij (GS) willen een actieve rol in de binnenstedelijke woningbouw in gemeenten nemen, in samenwerking met die gemeenten. Uit het Masterplan volgt de regionale verdieping waarin we samen met de gemeenten, duidelijkheid willen creëren over woningbouwlocaties waar versneld kan worden en daartoe knelpunten weg te nemen.
	ZO-0065	1)Het is nog geen jaar geleden dat de Omgevingsverordening NH2020 is vastgesteld. Het vaststellen van deze verordening kende een behoorlijke tijdsdruk bij de provincie en dus ook bij de gemeenten. Er is heel veel tijd en energie gestoken in het opstellen van een bestuurlijke reactie namens de regio Alkmaar, met lokale input. Deze input is geleverd door de diverse beleidsdisciplines, maar ook de gemeenteraden (in Langedijk en Heerhugowaard) zijn betrokken. Op de definitieve Omgevingsverordening NH2020 is ook uitgebreid ingesproken door de diverse gemeenten uit de regio Alkmaar. Het resultaat was teleurstellend. We hadden als gemeenten niet het gevoel dat er veel met onze opmerkingen uit de zienswijze en de inspraakreactie is gedaan. En ruim een half jaar later ligt alweer de ontwerp Omgevingsverordening NH2022 ter inzage. Wederom staat het proces onder zeer grote tijdsdruk omdat de Omgevingsverordening NH2022 moet zijn vastgesteld, voordat de Omgevingswet in werking treedt. Op onze vragen rondom de tijdsdruk in dit proces wordt vanuit de provincie ook veelvuldig aangegeven dat dit nou eenmaal komt omdat de beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet al op 1 januari 2022 is. Wij willen hierbij opmerken dat de provincie hier zelf voor gekozen heeft. Het proces om	De ervaren tijdsdruk is herkenbaar. Deze geldt zowel, zoals wordt aangegeven, voor onze partners als de provincie. Er is inderdaad gekozen voor twee rondes, die van de huidige Omgevingsverordening Noord - Holland 2020 en daarna die van deze verordening. Uitgangspunt van deze verordening is een beleidsarme omzetting van de Omgevingsverordening Noord - Holland 2020 naar de grondslag van de Omgevingswet. Daarmee hebben wij beoogd om de tijdsdruk niet onnodig groter te maken. Voor de toekomst werken wij toe naar een herkenbaar cyclisch proces waarop geanticipeerd kan worden door onze partners en belanghebbenden.

		te komen tot de Omgevingsverordening NH2020 is namelijk al in 2019 in gang gezet. Toen was nog niet bekend dat de Omgevingswet, met beoogde ingangsdatum 1 januari 2021, met een jaar zou worden uitgesteld. De provincie heeft in de loop van 2020 zelf besloten om het proces van de Omgevingsverordening op te knippen, waardoor wij als gemeenten door beide processen onder tijdsdruk kwamen te staan.	
	ZO-0066	2)Op 19 maart jl. hebben wij als gemeenten een ambtelijke consultatie ingediend. Hierin stonden ook concrete en praktische opmerkingen., bijvoorbeeld over gebieden die nog steeds op de viewer als landelijk gebied staan opgenomen maar die, op basis van het vigerende bestemmingsplan, onder stedelijk gebied vallen. Op deze opmerkingen, en veel andere punten, wordt nu aangegeven dat we daarover contact op kunnen nemen met de provinciale RO-adviseur. Ook wordt op veel punten aangegeven dat dit reeds in de Omgevingsverordening NH2020 is behandeld en daarmee einde discussie. Wij krijgen hierdoor steeds meer een dubbel gevoel bij de energie die we in dit soort provinciale processen steken. Aan de éne kant versterkt dit het gevoel dat het weinig zin heeft om te reageren, aan de andere kant willen we juist (ondanks de tijdsdruk) alle informatie tot ons nemen, omdat er niets meer tegen de regels in te brengen lijkt als deze eenmaal vaststaan. Ondanks dat in de Omgevingswet het woord 'vertrouwen' een belangrijk begrip is, voelt het alsof er op dit vlak nog een wereld te winnen is in de relatie tussen de provincie en de gemeente. Zeker, we hebben de mogelijkheid gekregen om input te leveren op de Provinciale Omgevingsverordening, maar het voelt geenszins als een gezamenlijk proces of product. In het verlengde hiervan verwijzen we graag naar de verzonden brief van de regio NHN van 1 april 2021 (stuknr 21.714502). In deze brief hebben wij aangegeven om als serieuze gesprekspartner betrokken te worden bij de verdere uitwerking en verbetering van de Omgevingsverordening NH2022. Vanuit de provincie zijn de laatste maanden meerdere vragen uitgezet met betrekking tot diverse onderwerpen. Dit betreft onder andere de uitwerking Masterplan Wonen (ook wel Deltaplan genoemd), regionale waterkering, verblijfsrecreatie, probleemlocaties in de lint en een onderzoek naar mogelijkheden van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB), mede ingegeven door het vervallen van de Ruimte voor Ruimte regeling. Met name voor die laatste twee onderwerpen is input gevraagd bij de gemeente met weer een behoorlijke tijdsdruk erop. We sluiten ondanks genoemde bedenkingen graag positief af. In de ontwerp Omgevingsverordening NH2022 is de 'VAB' regeling aangepast en mag er, onder voorwaarden, bij sloop van agrarische bijgebouwen maximaal 3 woningen gerealiseerd worden (dit was maximaal 2 woningen). Wij zijn verheugd over deze aanpassing, maar vinden tegelijkertijd dat voor dit soort ontwikkelingen meer maatwerk mogelijk zou moeten zijn met een heldere en niet te ingewikkelde procedure	Voor uw zorg over de tijd en energie die van u gevraagd wordt bij de totstandkoming van deze Omgevingsverordening hebben wij begrip en waarderen uw inzet om ons van uw reactie te voorzien. Voor de toekomst werken wij toe naar een herkenbaar cyclisch proces waarop geanticipeerd kan worden door onze partners en belanghebbenden. Wij hebben er vertrouwen in dat wij daarmee (een deel van) uw zorg gaan wegnemen en waarderen uw inzet en inbreng. Waar het specifieke, concrete punten betreft waarderen wij het indien u deze ambtelijk bespreekt zodat onderzocht wordt of er aanleiding is om deze in de wijziging werkingsgebieden rondes die wij jaarlijks doorlopen een plek te geven.
	ZO-0067	BPL algemeen: Het gehele buitengebied van de gemeente Castricum is in de ontwerp omgevingsverordening aangewezen als BPL of Natuurnetwerk Nederland. Uit de toelichting bij de ontwerp omgevingsverordening valt op te maken dat de diverse beschermingsregimes uit de PRV zijn opgegaan in het nieuwe 'werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap'. Dit met als doel de regels te vereenvoudigen. Over verzwaren, het opleggen van extra eisen/belemmeringen wordt niet gesproken. Voor de gemeente Castricum zijn vooral de huidige beschermingsregimes 'weidevogelleefgebied' en 'aardkundig waardevol gebied' opgegaan in het nieuwe BPL. Wij constateren dat dit grote extra beperkingen met zich meebrengt voor de realisatie van stedelijke ontwikkelingen in deze gebieden. In de 'weidevogelleefgebieden' zijn op basis van de PRV stedelijke ontwikkelingen mogelijk mits wordt aangetoond dat er geen netto verstoring van het weidevogelleefgebied plaatvind. Bij de 'aardkundig waardevol gebieden' moeten de aardkundige waarden in acht worden genomen. Om binnen BPL een stedelijke ontwikkelingen te mogen realiseren moet gekeken worden naar de kernkwaliteiten (aardkundige waarde, weidevogels, ed.), maar daarnaast moet worden aangetoond dat er sprake is van een 'groot openbaar belang' en dat er geen 'reële alternatieven' zijn. Dit is een enorme beperking/verzwaring ten opzichte van de huidige PRV en maakt een stedelijke ontwikkeling binnen BPL onmogelijk.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.
	ZO-0068	Zuid III Akersloot - Ter plaatse van het dorp Akersloot (gemeente Castricum) is een fout gemaakt in de begrenzing van het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Al sinds het jaar 2000 zijn de gronden aan de zuidkant van Akersloot in beeld als woningbouwlocatie, genaamd Zuid III. Voor Castricum / Akersloot betreft het een belangrijke locatie met een capaciteit van circa 180 woningen. De provincie is hiervan op de hoogte. De woningbouwlocatie is vastgelegd in het huidige raadsprogramma van de gemeente Castricum. De gemeente en de grondeigenaar zijn al enige tijd volop bezig met de ontwikkeling van dit project. In de eerdere versie van de BPL kaarten was Zuid III daarom ook buiten het BPL gelaten, maar in	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.

		de ontwerp verordening recent aangepaste versie is Zuid III opeens binnen BPL opgenomen. Voorstel: Zuid III uit het Bijzonder Provinciaal Landschap laten of de tekst van artikel 6.41 lid 8 aanpassen dat de voorwaarden 'van groot openbaar belang' en 'geen reële alternatieven' komen te vervallen. ZIE DOCUMENT VOOR AFBEELDING LOCATIE.	
	ZO-0069	In reactie op onze zienswijze tegen de Omgevingsverordening NH2020 heeft de provincie aangegeven bestemmingsplan Limmen - Zandzoom, conform onze zienswijze, uit BPL te halen. Na de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2020 hebben wij geconstateerd (via de bijbehorende viewer) dat het bestemmingsplan Limmen - Zandzoom nog steeds gedeeltelijk binnen BPL valt, dit ondanks een ambtelijke toezegging op 24 september 2020. In een bestuurlijk overleg tussen gedeputeerde Loggen en wethouder Slettenhaar d.d. 18 november 2020 is door gedeputeerde Loggen aangegeven dat dit een technische fout in de viewer betreft en heeft hij toegezegd deze fout te herstellen. Dat is ook ambtelijk op 27 november 2020 bevestigd, waarbij is aangegeven dat alle wijzigingen bloksgewijs aangepast zouden worden. Tot onze verbazing is in de ontwerp versie van de Omgevingsverordening NH2022 nog steeds een deel van het bestemmingsplan Limmen - Zandzoom als BPL aangemerkt. Wij betreuren het in hoge mate dan ook dat we genoodzaakt zijn onze zienswijze tegen de Omgevingsverordening NH2020 opnieuw in te moeten brengen als reactie op de ontwerp Omgevingsverordening NH2022, mede gelet op de status van het project Limmen - Zandzoom. Het woningbouwplan Limmen - Zandzoom i maakt immers onderdeel uit van een bovenregionaal plan met als bestuurlijke partners de provincie Noord-Holland en de gemeenten Alkmaar, Castricum en Heiloo en waar al decennia aan wordt gewerkt. Voorstel tot wijziging: De begrenzing van het 'BPL' en 'landelijk gebied' dienen overeen te komen met de grenzen van bestemmingsplan Limmen-Zandzoom, opdat bestemmingsplan Limmen-Zandzoom niet in 'BPL' en niet in het 'Landelijk gebied' ligt. ZIE DOCUMENT VOOR AFBEELDING LOCATIE.	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0070	Castricum, strand: De bestaande weg naar de loodsen zijn aangemerkt als Natuurnetwerk Nederland (NNN). Dit is onjuist, omdat deze wegen en paden geen deel uitmaken van het Natura 2000 gebied. Voorstel: Deze weg uit NNN halen.	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN. Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen.
	ZO-0071	Focus-agenda Regio Alkmaar, OVknooppuntontwikkeling, woningbouw-bid Noord-Holland Noord: Zoals u weet heeft de regio Alkmaar heeft in een gezamenlijke bestuurlijke agenda focus gelegd op de thema's Wonen, Energie & Innovatie en Bereikbaarheid. Wij hebben uw college onlangs in een gezamenlijke bijeenkomst over onze ambities bijgepraat. Onze regio heeft veel te bieden als het gaat om de woningnood die in onze regio én in en om de Metropoolregio Amsterdam steeds groter wordt. Noord-Holland Noord heeft daarom eerder een woningbouw-bid gedaan van zo'n 40.000 extra woningen; Regio Alkmaar voorziet met haar ambities en plannen in een groot deel van de invulling van dit bid. Nieuwbouwlocaties in en om onze OVknooppunten staan bij ons voorop. Wij sluiten daarbij aan op uw initiële coalitieakkoord en werken nu bovendien uit wat wij eerder in de intentieovereenkomst voor De Zaancorridor met elkaar hebben afgesproken. Een planologische verankering van deze bestuurlijke ambities én eerdere afspraken in de provinciale verordening hebben wij nog niet goed herkend. In en om de OV-knooppunten van Heerhugowaard, Langedijk, Castricum, Heiloo en Uitgeest (in een straal van 1.200 meter en 10 minuten fietsen) zijn namelijk ook voor ons evidente	Het opstellen van de Focus-agenda is een aangelegenheid voor de regio. Het is goed te horen dat de agenda aansluit bij de ambities van de provincie. Als het gaat om woningbouwlocaties rond OV-knooppunten, zal er evenwel rekening gehouden moeten worden met de landschappelijke kwaliteiten die wij met de kaart LG en BPL in de OV NH hebben geborgd. Het is ons bekend dat dit in sommige gebieden tot knelpunten leidt. Voor Uitgeest en Castricum starten op termijn verkenningen om te bekijken of de woningbouwbehoefte op te lossen valt binnenstedelijk. Voor specifieke wijziging van werkingsgebieden zijn er halfjaarlijkse rondes ingericht.

		ontwikkellocaties die een combinatie zijn van binnenstedelijk en buitenstedelijk gebied. Wij gaan ervan uit dat die ontwikkellocaties, conform ook uw ambities, tot ontwikkeling komen. Het zijn versnellingslocaties voor woningbouw en stedelijke voorzieningen in Noord-Holland! Voorstel: OV knooppunten opnemen in de omgevingsverordening. Stedelijke ontwikkelingen en kleinschalige woningbouwontwikkelingen bij OV-knooppunten makkelijker maken.	
ZW-0029	ZO-0072	De gemeente Wijdemeren hecht - net zoals u - veel waarde aan een goede ruimtelijke ordening waarbij het belangrijk is dat een bepaalde mate van ontwikkeling mogelijk is en blijft. In dit kader willen wij u overwegingen meegeven met betrekking tot de nieuwe omgevingsordeningszaken en deze aan te passen. Deze overwegingen betreffen zowel de rolverdeling als de inhoudelijke argumentatie. In de omgevingsverordening maakt u duidelijk dat er sprake is van een veranderende bevoegdheidsverdeling voor de overheden, Dit geldt met name voor ontgrondingen (afdeling 4.5). U stelt voor dat de zelfs bij kleinere meervoudige ontgrondingen (bijvoorbeeld een ontgronding als onderdeel van een bouwproject) de gemeente het bevoegd gezag wordt met adviesrecht met instemming van de provincie. Indien er adviesrecht met instemming nodig is, betekent dit in de praktijk dat de provincie er nog de laatste zeggenschap over heeft. Hieruit blijkt geen vertrouwen en het tempo van processen wordt hiermee vertraagd. Het sturingsprincipe 'lokaal wat kan, regionaal wat moet' passend bij de nieuwe omgevingswet wordt hiermee losgelaten. Wij adviseren dringend om het vertrouwen in goede samenwerking uit te spreken en de instemming uit het adviesrecht te halen.	De provincie onderschrijft het uitgangspunt van goede samenwerking en vertrouwen. Hier is de OV NH2022 ook op gericht. Er wordt geen gebruik van gemaakt als er geen aanleiding toe is.
	ZO-0073	Vliegveld Hilversum. Regionale Luchthavens (afdeling 4.10) - Wij zijn blij te vernemen dat u het Rijksbeleid volgt. U ziet hiermee af van hantering van feitelijk strengere normen in een gebied waar minder geluidsbelasting is. Dit was disproportioneel en daarmee niet wenselijk. Met deze nieuwe omgevingsverordening wordt aangesloten op de wettelijke 11/21 Lden-geluidscontouren. De omgeving van Luchthaven Hilversum valt voor een groot deel onder provinciale regimes. Door het opheffen van het aanvullende beperkingengebied, krijgen wij als gemeente meer ruimte om een zorgvuldige afweging te maken voor de invulling van de locatie Ter Sype. Wij gaan hier graag met u over in gesprek om te kijken in hoeverre het wenselijk is om in dit gebied invulling te geven aan de alsmaar dreigende woningnood.	Wij vinden het fijn te horen dat indiener positief gestemd is over het opheffen van het aanvullende beperkingengebied. Wij zullen de eventuele extra mogelijkheden voor woningbouw die hiermee ontstaan bespreken tijdens de reguliere overleggen met de gemeente Wijdemeren. Uw verzoek om een bestuurlijk overleg aangevraagd over Ter Sype zullen we oppakken.
	ZO-0074	Verder willen wij aangeven dat wij het betreuren dat in de nieuwe omgevingsverordening geen stap voorwaarts is gemaakt in het stedelijk lint. Als toezegging bij de omgevingsverordening 2020 is gedaan dat er een verkenning zal plaatsvinden naar Lintbebouwing en lelijke plekkenprobleemlocaties in linten. Dit is niet opgenomen in de nieuwe verordening. Omdat de lintbebouwing nu als BPL is opgenomen, willen wij dat de verkenning geen eenmalige actie is. Wij verzoeken om middels een artikel te allen tijden de mogelijkheid op te nemen om de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving te verbeteren bij probleemlocaties in het lint, nu en in de toekomst. Ruimtelijke ontwikkeling staat niet stil. De wereld verandert voortdurend. Wij begrijpen de statische houding van de provincie in deze niet. Wij vinden dat deze houding ongepast is en wijzen u erop dat ook hier het sturingsprincipe 'lokaal wat kan, regionaal wat moet' meer recht doet aan de omgevingswet.	Het traject Probleemlocaties in dorpslinten is eind 2020 gestart. Er zijn inmiddels 22 probleemlocaties geselecteerd, waarvoor we samen met de gemeente een oplossing gaan zoeken. PS worden hier in het najaar 2021 over geinformeerd. Dit traject is vooralsnog ingestoken als een eenmalige actie.
	ZO-0075	Verder willen we u erop wijzen dat wij ambtelijk al meerdere malen hebben aangegeven dat de kaart onder de omgevingsverordening NH2020 geen recht doet aan kadastrale indeling en niet overeenkomt met de stedelijke indeling zoals u die heeft beoogd, met name voor het stiltegebied in Nederhorst den Berg. Wij verzoeken u deze omgevingsverordening te gebruiken om de kaart aan te passen en het stiltegebied passend voor de bestemming te laten zijn en niet binnen het stedelijk gebied te laten vallen.	Er wordt gewerkt aan de actualisatie van het stiltegebiedenbeleid. Daarbij zal per stiltegebied worden bekeken of herbegrenzing wenselijk is. Deze inventarisatie heeft nog niet plaatsgevonden; tot die tijd zullen de bestaande grenzen worden gehanteerd.
	ZO-0076	Daarbij doen we nogmaals het verzoek om het stedelijk lint uit het BPL te halen. Het kost tijd en energie om ambtelijk uit te leggen dat kadastrale grenzen niet voor niets zo zijn als ze zijn. We komen toch tegen dat het BPL midden over een perceel heen loopt waardoor de ruimtelijke onderbouwing bij wijziging van plannen moeilijk valt te beargumenteren. We kunnen hierover goed met u in overleg gaan, maar het is handiger als deze kloppend is. Daarbij komt dat wij nog steeds van mening zijn dat het stedelijk lint ook stedelijk gebied is en geen bijzonder provinciaal landschap.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Wij verwijzen naar de Nota van Beantwoording OVNH-2020, waarin is uiteengezet waarom wij linten tot het LG rekenen, ook al werden die onder de PRV tot BSG gerekend. De BPL-grenzen volgen die van het LG. Wanneer ergens een grens onlogisch getrokken is, kan dit in één van de halfjaarlijkse rondes voor kaartwijziging LG ingebracht worden.

ZW-0030	ZO-0077	Deze studie is tot stand gekomen na overleg tussen raadsleden, de wethouder Wonen en ondergetekenden. Cruciaal daarbij is de toepassing van inzichten ontwikkeld door omgevingsdeskundige W. Peeters et al. over het behoud van het karakter van "Linten, paden en dijken" in Zaanstad. Dit heeft geleid tot een optimale en toekomstbestendige stedenbouwkundige oplossing voor de tuin. Deze oplossing is op 19 december 2019 besproken met de wethouder Wonen S. Mutluer, W. Peeters, R. Nederlof van handhaving en ondergetekenden. Afgesproken is de oplossing voor te leggen aan de diverse vakgebieden middels een haalbaarheidsstudie. Deze studie is in juni 2020 ingediend. De behandeling heeft vertraging opgelopen o.a. door het gebrek aan fysiek overleg door de corona pandemie. Het licht stond voorzichtig op groen. Echter er rees onzekerheid over het standpunt van de provincie. Het is daarom dat we dit project als zienswijze kenbaar maken bij de provincie. Daarbij verzoeken wij om dit perceel en de percelen van de buren aan te merken als bestaand stedelijk gebied en de aanduiding MRA-landelijk gebied op deze locatie te verwijderen. Het argument daarbij is de huidige tuinbestemming met de ligging in bestaand stedelijk gebied (met de huidige woonbestemmingen). Curieus is het gegeven dat het wettelijk is toegestaan het achtererf gebied van het tuinhuis uit te breiden met 150 m2 aan gebouwen. Dit vrij van vergunning, zonder woonbestemming. Het zou leiden tot bouw over de volle breedte van het perceel. De voorgestelde, degelijk stedenbouwkundig onderbouwde, oplossing voor bouw van een woning aan de dijk is de beste garantie voor het behoud van het fraaie landelijke doorzicht over de tuin. De mededeling van gedeputeerde Cees Loggen aan onze wethouder Wonen Mutluer, dat de beperkingen bij de BPL niet gelden voor goed onderbouwde voorstellen, geeft ons vertrouwen voor een positieve reactie op onze zienswijze. Bijgaande haalbaarheidsstudie, "Hortus Eternalis" (de eeuwige tuin) op Krommeniedijk 175C in Krommenie, dienen we in als zienswijze in het kader van het ontwerp Omgevingsverordening voor 1 juli 2022.	Wij zijn bekend met de gemeentelijke visie 'Linten, paden en dijken in Zaanstad'. Waar toepasselijk maken wij hier gebruik van in het traject Probleemlocaties in dorpslinten. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
ZW-0031	ZO-0078	: Circa 650 duizend hectare van Nederland is aangewezen als stiltegebied. Ruim de helft hiervan ligt in de Waddenzee en de Zeeuwse wateren. Doelstelling van een stiltegebied is dat zo stil mogelijk te houden. Er zijn alleen geluiden toegestaan die noodzakelijk zijn om het gebied in stand te houden of te gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van trekkers, een melkmachine of kettingzagen (bosbouw) en vliegen met straaljagers boven de Wadden zee en Waddeneilanden. Hierbij hoort ook jacht, schadebestrijding en populatiebeheer. Als het zo is dat een kettingzaag en een straaljager iets is om het gebied in stand te houden dan geldt dat zeker voor het gebruik van het geweer gezien de enorme ganzenschade in vele vormen aan de biotoop. Uiteraard onderschrijven wij de doelstelling volledig om de regels te vereenvoudigen waarbij de beleidsregels neutraal worden omgezet naar de omgevingsverordening 2022. Na het lezen van het ontwerp Omgevingsverordening is het voor ons totaal onduidelijk of de jachtactiviteiten ONGEWIJZIGD kunnen blijven plaatsvinden. Uit de tekst blijkt dit nergens !!! Dit nadat de verordening is goedgekeurd en in werking gaat treden. Duidelijkheid wordt er gevraagd voor onze leden maar ook voor de grondgebruikers of de jacht, schadeberstrijding en populatiebeheer gelijk zal blijven aan de huidige situatie. Onze leden zetten zich maximaal in om wild te beheren en vooral FAUNASCHADE te voorkomen/beperken. In de praktijk lukt dit redelijk met de huidige regelgeving en de voorwaarden binnen het stiltegebied. Hierbij is wel het gebruik van een vuurwapen (jachtgeweer) nodig. 1)Artikel 4.31.2 en artikel 6.66: Zonder een vuurwapen kan er ook binnen een STILTEGEBIED niets worden bereikt bij het beheer en beperken van FAUNASCHADE. De in theorie bedachte en beschikbare middelen om FAUNASCHADE te beperken zorgen snel voor gewenning en heeft geen meerwaarde. Alleen verjagen met ondersteunend afschot levert rendement op en beperkt het totaal aan schade. Hiervoor is het nodig dat de jager gebruik kan maken van het geweer nadat de grondgebruiker daarvoor een verzoek heeft gedaan om schade te voorkomen/beperken. Mocht de OMGEVINGSVERORDENING 2022 extra regelgeving gaan geven dan zal het totaal aan faunaschade niet te overzien zijn. Hier geldt eveneens dat er niet gewerkt kan gaan worden met vergunningen voor specifieke percelen. Van te voren is nl. niet te bedenken welke percelen een bezoek krijgen waar schade wordt veroorzaakt. De grondgebruiker beheert de gronden om er een gewas op te kunnen telen en daarvan een oogst te halen voor onderhoud van het gezin. De vrijwillige jager, die de gronden huurt voor de jacht, tracht in goed overleg het gebied te beheren en faunaschade te voorkomen/beperken zodra er vraat-c.q. trapschade gaat optreden. Alleen met een praktische en simpele regelgeving is er een goed resultaat te behalen wat voldoening geeft bij de partijen. (grondgebruiker/jager).	Naar aanleiding van deze zienswijze wordt artikel 4.31 van de OV NH2022 als volgt aangepast: Het verbod bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder 2e, geldt niet voor een vuurwapen indien dat wordt gebruikt: i. ingeval het een noodseinmiddel betreft: ingeval van nood; ii. ter uitvoering van een jachtgeweeractiviteit zoals bedoeld in de Omgevingswet.
	ZO-0079	2)Advies c.q. verzoek.: We weten dat de meeste van onze leden en grondgebruikers werken binnen het STILTEGEBIED TEXEL. In z'n totaliteit is dit goed uit te voeren met de huidige wetgeving. Helaas hebben wij die zekerheid niet meer nadat het ontwerp	Het regime van de OV NH2020 wordt ongewijzigd voortgezet in de OV NH2022. We nemen de zienswijze voor kennisgeving aan.

		Omgevingsverordening 2022 in werking gaat treden. Er is onvoldoende duidelijkheid voor de jacht hoe dat in de praktijk uitgevoerd kan gaan worden. Teveel is er nog niet ingevuld c.q. verwoord. Wanneer het huidige beleid voortgezet gaat worden dan valt daar in de praktijk niets op aan te merken en stemmen we voor 100 % mee in. Als er toch gewerkt moet gaan worden met extra vergunningen dan is de praktische uitvoerbaarheid niet te voorspellen. We verwachten alleen maar teleurstellingen bij de vrijwillige uitvoerders en grondgebruikers en hogere uitgaven voor getaxeerde faunaschade. Handhaven van de huidige regelgeving binnen de omgevingsverordening 2022 voor de jacht in de STILTEGEBIEDEN zal zorgen dat de gewenste doelstellingen worden gehaald en er tevreden grondgebruikers en jagers hun werk blijven uitvoeren. Door een schot uit een jachtgeweer is er geen verstoring te verwachten gezien de resultaten vanuit het verleden.	
	ZO-0546	Bij het aanvragen van Faunaschade bij BIJ 12 wordt de inzet van de jager gevraagd. Er wordt een inspanningsverplichting van de jager gevraagd door minimaal 2 keer per week activiteiten uit te voeren om schade te voorkomen/beperken. Wanneer de jager niet heeft voldaan aan zijn inspanningsverplichting dan wordt het getaxeerde faunaschade bedrag niet uitgekeerd. Artikel 6.53 en toelichting: Gelijk aan het voorgaande is het niet duidelijk voor de praktijk hoe de activiteiten uitgevoerd kunnen gaan worden. Is het met of zonder een vergunningsplicht voordat de uitvoering kan gaan plaatsvinden ????.	Dank voor uw zienswijze. De activiteiten van artikel 6.53 (activiteiten in natuurnetwerk Nederland of natuurverbindingen) zien toe op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in een ruimtelijk plan (bijvoorbeeld het plaatsen van windmolens). Het artikel is niet van toepassing op adequaat gebruik of aanvragen van tegemoetkomingen voor faunaschade bij BIJ12.
ZW-0032	ZO-0080	Op advies van verschillende statenleden dienen wij als Stichting Natuurgebied Lange Weeren onze visie en aanvullingen in ten aanzien van de Omgevingsverordening NH2022. Aanleiding hiertoe is de discussie in de gemeente Edam-Volendam over bebouwing van Lange Weeren, hetgeen onder Pilot Waterland valt. Het past ons niet in dit stadium een oordeel te vellen over de gehanteerde procedures van het College van B & W. Feit is wel dat intussen de wethouder Ruimtelijke Ordening is opgestapt en twee raadsleden van dezelfde partij. Bovendien heeft burgemeester Lieke Sievers tijdens de laatste raadsvergadering op 20 mei 2021 een voorstel bij de Raad ingediend om een integriteitsonderzoek in te stellen over dit dossier, vanwege verschillende bedreigingen, intimidaties en belangenverstrengelingen. Dit voorstel is door de Raad unaniem aangenomen. Tijdens deze raadvergadering hebben wij als inspreker onze visie voorgelegd, argumenten tegen bebouwing verduidelijkt en reële alternatieven benoemd met informatie, die hieronder vermeld staat en met illustraties te lezen is op onze website www.lange-weeren.nl (voor de presentatie zie bijlage en https://channel.royalcast.com/edamvolendam/#!/gemeenteedamvolendam/20210520_1). Vanwege het voorstel tot een integriteitsonderzoek heeft de Raad onze bijdrage niet kunnen integreren in de besluitvorming. In afwachting van dit onderzoek wordt de beslissing om een totaalvisie bij de Provincie in te dienen uitgesteld. Op dit moment is niet duidelijk wat de vervolgstappen zijn. Om die reden zijn wij gemotiveerd om onze visie bij de Provincie in te dienen, die neutraal en met open vizier zowel naar plannen kijkt om de natuur te beschermen als aan de woningbehoefte te voldoen in onze regio. 1)Lange Weeren is Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), maar valt sinds 2012 onder de Pilot Waterland. Dit betekent dat bebouwing alleen is toegestaan onder drie voorwaarden: 1. mits bebouwing het openbaar belang dient; 2. mits is aangetoond dat er geen reële alternatieven bestaan; 3. mits de schade aan het landschap wordt gecompenseerd met ontwikkeling van natuur. Momenteel is projectontwikkelaar Scholtens Projecten II BV met de gemeente Edam-Volendam in overleg over een visie ontwikkelingsplan voor bebouwing van een deel van Lange Weeren (28,5 hectare). Een ander deel van Lange Weeren is echter eigendom van Bouwfonds Property Development (BPD). In de intentieverklaring tussen Scholtens en de gemeente staat expliciet vermeld dat gedurende de looptijd van de overeenkomst partijen zich maximaal dienen in te spannen om derden te betrekken, die in eigendom zijn van gronden van het onderzoeksgebied Lange Weeren. Om de haalbaarheid te vergroten dat Provincie Noord-Holland akkoord zou gaan met bebouwing van Bijzonder Provinciaal Landschap, heeft het gemeentebestuur de partij met het grootste eigendom van Lange Weeren niet actief betrokken. Bij de raadsvergadering op 16 maart 2021 bleek dat BPD bij herhaling heeft aangegeven bij de bouwplannen betrokken te willen worden en dat de gemeente dit verzoek heeft genegeerd. Voorafgaand aan de raadsvergadering op 20 mei j.l. was op advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Ordening (ARO) met spoed een totaalvisie opgesteld om alsnog te presenteren aan de provincie Noord-Holland. Deze totaalvisie behelsde een gefaseerd plan met vanaf 2025 bebouwing van het grondgebied van Scholtens (28,5 ha) met 940 woningen (25-35 woningen per ha) en hoogbouw.	Wij kunnen niet aan uw oproep voldoen om een woningbouwplan voor projectlocatie de Lange Weeren tegen te houden. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening is de gemeente Edam-Volendam het bevoegd gezag wanneer het gaat om een beoordeling van een ruimtelijk initiatief en hiervoor een bestemmingsplan vast te stellen. Wel zal een woningbouwplan moeten voldoen aan de Omgevingsverordening Noord - Holland. De projectlocatie de Lange Weeren is gelegen in Bijzonder provinciaal landschap en hier kan volgens artikel 6.58 niet zomaar worden gebouwd. Voor de Lange Weeren geldt volgens lid 8 van dit artikel echter dat bouwen mogelijk is als wordt voldaan aan de afspraken die provincie, Rijk en betrokken gemeenten met elkaar vastlegden in het Bestuursakkoord Pilot Waterland. De afwijkingsmogelijkheid die in lid 7 wordt gegeven in geval van een groot openbaar belang is hier daarom niet van toepassing. Zoals bij u bekend gaat het bij de pilot Waterland om een complex proces vanwege de jarenlang durende discussie over betaalplanologie. Aan de gemeente is een mogelijkheid gegeven om met een volwaardig alternatief plan met extra investeringen ad € 7,4 mio te komen alvorens een overleg over het loslaten van de afspraken van de Pilot Waterland zou plaatsvinden. Daarbij is het aan de gemeenten met welke projectontwikkelaars zij hierin wil samenwerken. Wij hebben hieraan dan ook geen voorwaarden gesteld. Tot op heden is er nog geen alternatief plan aan de provincie voorgelegd.
	ZO-0081	2) In het plan was zeer beperkte natuurcompensatie bij een extreem hoge woningdichtheid. Hierbij zou een derde ontsluitingsweg dwars door een	Zie hiervoor het antwoord, gegeven bij ZO -0080.

		weidevogelgebied worden aangelegd. De volgende fase van dit plan zou zijn om tussen 2030 en 2040 het gehele weidevogelgebied Lange Weeren te bebouwen op het grondgebied van BPD met 550 woningen en voorzieningen. Stichting Natuurgebied Lange Weeren is opgericht door omwonenden en is 100% tegen bebouwing van Lange Weeren omwille van de natuur en het klimaat. Onze visie verschilt van die van Stichting Gezond Leefklimaat Lange Weeren, die voorstander is van een integrale visie met een groene wijk, zolang de 200 meter weiland grenzend aan de huidige woonwijk behouden blijft. Wij distantiëren ons van iedere organisatie of stichting, die zich op welke wijze dan ook manifesteert vanuit andere belangen dan de natuur. Ons hoofddoel is bescherming van deze unieke habitat van trek- en weidevogels nabij het IJsselmeer. Bij bebouwing van Lange Weeren zullen hiernaast ook andere kernkwaliteiten van dit Bijzonder Provinciaal Landschap worden aangetast. Stichting Natuurgebied Lange Weeren wacht niet tot bestemmingsplannen zijn opgesteld, maar doet een oproep op provincie Noord-Holland om bouwplannen van Lange Weeren te stoppen in strijd voor het laatste stukje groen in Edam-Volendam. De Provincie heeft immers het laatste woord. Stichting Behoud Waterland steunt ons in deze strijd. ZIE DOCUMENT VOOR TOELICHTING ARGUMENTEN.	
ZW-0033	ZO-0082	1)Wij vertegenwoordigen eigenaren van bedrijven in staalbewerking, opslag, eigenaren van vastgoed, (culturele) initiatiefnemers, ontwikkelaars, eigenaren van een evenementencentrum, etc.en vragen u om uw aandacht inzake de door de provincie bekend gemaakte ontwerp omgevingsverordening NH2022. Deze zal, als zij wordt vastgesteld, ongeveer dezelfde en grote nadelige gevolgen zal hebben voor dit gebied en haar gebruikers. In de ontwerp Omgevingsverordening is de begrenzing van Westpoort als "industrieterrein van regionaal belang" ongewijzigd gebleven ten opzichte van de nu geldende verordening. In onze zienswijze tegen de nu geldende verordening (zie bijlage) hebben wij uiteengezet dat deze begrenzing niet strookt met de werkelijke ontwikkelmogelijkheden van met name de blokken 1 t/m 5 in Sloterdijk 2 Zuid. Wij herhalen daarom ons pleidooi om deze begrenzing aan te passen zodat enerzijds het belang van een bruikbare ruimtereservering voor de zware industrie gewaarborgd blijft en anderzijds de ontwikkeling van Sloterdijk 2 doorgang kan vinden conform onze ambities als invulling van het door gemeente Amsterdam genomen investeringsbesluit. Kort samengevat betekent artikel 6.29 dat afwijken van het bestemmingsplan voor lichte industrie en andere meer hoogwaardige functies na vaststelling van de verordening lastig of zelfs onmogelijk wordt gemaakt. Dit, terwijl Sloterdijk 2 zuid op dit moment al een gemengd gebied is, en ondernemers in het gebied komende jaren juist meer willen intensiveren en mengen. De gemeente Amsterdam heeft met dat doel in 2019 een gebiedsvisie vastgesteld en in 2020 een Investeringsnota vastgesteld; op dit moment lopen er verschillende initiatieven en vergunningaanvragen om uitvoering te geven aan deze visie.	Wij nemen hier kennis van. De duiding en het belang van het behoud van industrieterrein met hoge milieucategorie is ongewijzigd t.o.v. OV NH2020. Wij merken overigens op dat de indiener lijkt te verwijzen naar de tekst van artikel 6.29 lid 1 zoals die luidde in de concept 75%-versie. Wij zijn met de gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam in overleg over de ontwikkelingen van de Sloterdijken in relatie tot de regels in de OV voor industrieterreinen van provinciaal belang. Hiervoor is een werkgroep opgericht die voor de verschillende oplossingsrichtingen scenario's uitwerkt. In de tweede helft van 2021 zullen de verschillende maatwerkoplossingen ter besluitvorming worden ingebracht.
	ZO-0083	2)Voor de zittende bedrijven, waarvan het overgrote deel niet behoort tot de categorie zware industrie, is de komst van deze industrie in het gebied een verslechtering van de omgeving. Voor de zittende functies in het gebied (anders dan bedrijf) zoals een evenementencentrum, koffieshop, Mojee Koffie, Lofi Leisure, etc, is het toevoegen van zware industrie een enorme verslechtering van de werkomstandigheden. Voor de culturele initiatiefnemers, Amsterdome, Lofi zou de vaststelling zelfs het einde van hun initiatief kunnen betekenen. Zij hebben geïnvesteerd in een gebied dat in ontwikkeling zou komen. Wij erkennen het belang van de ruimtevraag voor zware industrie en zijn van mening dat daar binnen het gebied meer dan voldoende ruimte voor is. Er ligt op dit moment ruim 300 hectare bouwrijp klaar in Sloterdijk 3 en 4. Ook liggen in het Havengebied (Port of Amsterdam) nog vele mogelijkheden voor het vestigen van zware industrie. Wij vragen u nogmaals heel specifiek te kijken naar de toekomst van het gebied Sloterdijk 2. Een gebied waar al tientallen jaren geen zware industrie voorkomt. Een gebied waar geen interesse is vanuit de zware industrie omdat er al te veel gevestigde bedrijven zitten die zware industrie onmogelijk maken. Een gebied naast Sloterdijk Centrum waar 2000-5000 woningen worden gebouwd. Bovendien is Sloterdijk zo dicht tegen station Sloterdijk gelegen, dat de nu voorliggende omgevingsverordening haaks staat op het recent vastgestelde provinciale knooppuntenbeleid, dat juist uitgaat van intensivering rondom stations. Vanwege het voorgaande vragen wij u om de omgevingsverordening bij de vaststelling aan te passen zodat de gebiedsvisie voor Sloterdijk 2 kan worden gerealiseerd. Daarvoor is nodig dat Sloterdijk 2 buiten de werking van artikel 6.29 blijft. Met het uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet lijkt het ons tenslotte noodzakelijk om alsnog overgangsecht op te nemen.	Wij nemen hier kennis van. De duiding en het belang van het behoud van industrieterreinen met een hoge milieucategorie is ongewijzigd t.o.v. OV NH2020. De beperkingen in de OV NH spelen alleen wanneer voor vestiging van een bedrijf het bestemmingsplan (straks omgevingsplan) moet worden gewijzigd of een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan nodig is. Wij zijn met de gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam in overleg over de ontwikkelingen van de Sloterdijken in relatie tot de regels in de Omgevingsverordening voor industrieterreinen van provinciaal belang. Hiervoor is een werkgroep opgericht die voor de verschillende oplossingsrichtingen scenario's uitwerkt. In de tweede helft van 2021 zullen de verschillende maatwerkoplossingen ter besluitvorming worden ingebracht.
ZW-0034	ZO-0084	Hoofdstuk 4 Paragraaf 4.2.3 Houtopstanden en herbeplanting Tekstueel hebben wij geen opmerkingen. Wel lijkt de begrenzing van de oude	De kaart oude bosgroeiplaatsen is een weergave van locaties waar oude bosgroeiplaatsen aanwezig

		bosgroeiplaatsen in relatie tot artikel 4.16 over herbeplanting op diverse locaties niet logisch. Op een aantal locaties van de oude bosgroeiplaatsen ligt de begrenzing over bebouwing of infrastructuur heen. In de bijlage 1 treft u van ons voorstel aan om op een aantal locaties binnen de gemeente Velsen deze begrenzingen aan te passen. Verder willen wij voorstellen om te kijken naar een aantal vreemde losliggende vlakken voor de oude bosgroeiplaatsen, die nu over bebouwing of infrastructuur heen liggen. Dit past binnen de doelstelling van minder regelgeving en decentraal wat kan vanuit de Omgevingswet en uw sturingsfilosofie. Ook hiervoor verwijzen wij u naar de bijlage.	zijn of waren. Het is een feitelijke beschrijving van wat er ooit was, en is inderdaad niet overal meer hetzelfde als de huidige situatie. De locaties waar oude bosgroeiplaatsen aanwezig zijn of waren kunnen bijzondere ecologische waarden bevatten. De provincie betrekt deze kaart dan ook in de afwegingen die gemaakt moet worden over houtopstanden voor zover gelegen buiten de bebouwde kom boswet. Binnen de bebouwde kom is de gemeente bevoegd gezag. De gemeenten kunnen de kaart gebruiken als indicatie waar mogelijk bijzondere ecologische waarden, die hun oorsprong in oude bosgroeiplaatsen hebben, te vinden zijn. Als er inmiddels andere bestemmingen op die locaties liggen heeft dat geen consequenties vanuit de Wnb/Omgevingswet. Omdat de kaart een weergave is van de locaties van oude bosgroeiplaatsen in het verleden wordt deze niet aangepast.
	ZO-0085	Hoofdstuk 6 Afdeling 6.2.2 Stedelijke functies In de Ontwerp Omgevingsverordening NH2022 geeft u aan dat een ruimtelijk plan uitsluitend kan voorzien in een nieuwe stedelijke ontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio gemaakte schriftelijke afspraken. Daarnaast geeft u aan dat Gedeputeerde Staten nadere regels kan stellen aan de afspraken. We gaan er vanuit dat de vastgestelde regionale afspraken van Zuid-Kennemerland/ IJmond door de provincie als voldoende regionaal afgestemd wordt beschouwd. Verder geeft u aan dat de inhoudelijke onderbouwing van een nieuwe stedelijke ontwikkeling zich moet richten op het markt- of verzorgingsgebied. Hiervoor beschrijft u dat de gemeenten in de regio overleggen over bovenlokale of regionale stedelijke ontwikkelingen en daar bestuurlijke afspraken in regionaal verband over moeten gaan maken. Wij constateren dat de regio Zuid-Kennemerland/ IJmond, een verzorgingsgebied is en dat wij aan de voorwaarden zoals hiervoor genoemd voldoen. De regio Zuid-Kennemerland// IJmond heeft vastgestelde regionale afspraken in het kader van de PRV (dd. april 2019) en een vastgesteld regionaal woningbouw-programma 2019 t/m 2024 van het Regionaal Actieprogramma (RAP). De opgenomen gebieden buiten bestaand stedelijke gebied zijn daarmee (nog steeds) voldoende onderbouwd. Als dat niet zo is, horen, wij dat graag. In het ontwerp Omgevingsregeling Noord-Holland 2020 beschrijft u namelijk dat het (toekomstig) woonakkoord (de opvolger van het RAP) een overzicht (kaart) moet bevatten van de woningbouwlocaties buiten bestaand stedelijk gebied. Betekent dat met een dergelijk overzicht de woningen op deze lijst daarmee voldoende regionaal zijn afgestemd?	Uitgangspunt voor de provincie is bouwen binnen stedelijk gebied. Met dit overzicht van locaties buiten stedelijk gebied wordt weliswaar aan de voorwaarde van regionale afstemming uit de OV NH voldaan. Er wordt echter nog niet voldaan aan overige bepalingen die van toepassing zijn. Dit moet per locatie via het ruimtelijke traject nader uitgewerkt en onderbouwd worden. In de Uitvoeringsagenda van het Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond is in de Bijlage 'Woningbouwplannen in landelijk gebied' bijvoorbeeld aangegeven wanneer een plan ligt in Bijzonder provinciaal landschap. Ook andere beschermingsregimes kunnen van toepassing zijn.
	ZO-0086	1) In het Ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 meldt u dat het in Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) grootschalige stedelijke ontwikkelingen niet zijn toegestaan, tenzij groot openbaar belang wordt aangetoond. Kunt u nader uitleggen wat u daaronder verstaat? We gaan er vanuit dat dit voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen zal gaan gelden die nog niet op de huidige kaart met de locaties buiten bestaand stedelijk gebied staan. We willen u meegeven dat deze regio Zuid-Kennemerland/ IJmond, net als de overige MRA gemeenten, te maken heeft met een krappe woningmarkt. De gemeenten zoeken naar aanvullende woningbouwmogelijkheden om aan de grote (groeiende) woningvraag te voldoen. Om aan die majeure opgave te voldoen is onderzocht waar binnen de gemeentegrenzen ruimte is voor woningbouw, waarbij de prioriteit ligt op ontwikkellocaties binnen bestaand stedelijk gebied en rondom knooppunten van (hoogwaardig) openbaar vervoer. De prioritering van deze locaties heeft de gemeenteraad van Velsen vastgesteld in het Koersdocument Omgevingsvisie 2040, op 27 mei 2021. Per brief d.d. 16 februari 2021 met kenmerk 18071-2021 hebben wij reeds aangegeven dat we - ondanks de inspanningen om onze opgave binnenstedelijk te realiseren – verwachten ook locaties buiten bestaand stedelijk gebied nodig te hebben om aan de woningbouwopgave te voldoen. Het beschermingsregime van het BPL, in het bijzonder de gebieden met nummering 19 en 32 hebben betrekking op de buitenstedelijke locaties die het college en de gemeenteraad van Velsen (deels) hebben aangewezen als gebieden om op langere termijn een bijdrage te leveren aan de woningbouw indien het binnenstedelijk niet lukt.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Voor de term nieuwe stedelijke ontwikkelingen sluiten we aan op de landelijke jurisprudentie hierover (vanaf 12 woningen of vanaf 500 m2 bij andere stedelijke functies). Voor de toepassing van het begrip 'groot openbaar belang' verwijzen we naar de toelichting op dit artikel.
	ZO-0087	2) In de Omgevingsverordening wordt aangegeven dat ontwikkelingen in BPL-gebieden mogelijk blijven onder strenge voorwaarden, waarbij de kernkwaliteiten niet mogen worden aangetast. Ook kleinschalige woningbouw behoort tot de mogelijkheden. Daarnaast hebben wij te maken met vrijkomende	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.

		(sport)accommodaties – door de provincie gezien als stedelijke voorziening – die voor wat betreft de Elta in Santpoort Zuid onder het beschermingsregime van het BPL vallen. Concreet betekent dit volgens de Omgevingsverordening dat bij het vrijkomen van deze locatie, geen nieuwe (andere) stedelijke voorziening gerealiseerd kan worden op dezelfde plek. Dit belemmert ons in de realisatie van diverse kwalitatieve opgaven op het gebied van wonen, maar ook in het op langere termijn bijbouwen van voldoende woningen, passend binnen en aansluitend aan de stedelijke structuur. (zie ook onze reactie later in deze brief op Hoofdstuk 6 Subparagraaf 6.2.5.2 Bijzonder provinciaal landschap). Wij gaan graag met u in gesprek over de benadering van de locaties buiten bestaand stedelijk gebied in het BPL in het kader van uw Omgevingsverordening NH2022 en hoe we er gezamenlijk zorg voor kunnen dragen dat we een antwoord hebben op de majeure opgaven die op ons afkomen, nu en in de toekomst.	In beginsel dient een plan voor transformatie op deze locatie te passen binnen de zeer beperkte mogelijkheden. Zoals gebruikelijk zien we een uitnodiging tot overleg in een pril planstadium (initiatieffase) met belangstelling tegemoet om met elkaar van gedachten te wisselen over de exacte (on)mogelijkheden.
	ZO-0088	Hoofdstuk 6 Artikel 6.29 Industrieterrein van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied De verordening schrijft voor een hoogste toegestane milieucategorie niet te verlagen. Dit kan leiden tot een verzwaring van de onderzoeklast bij het vaststellen van bestemmingsplannen, omdat hiermee de gemeente mogelijk bij het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan bedrijven moet toestaan die nu niet zijn toegestaan en hierdoor mogelijk een milieueffectrapportage moet opstellen. Daarnaast zou dit betekenen dat er op bepaalde delen van het Tata terrein milieucategorie 5 en 6 bedrijven zouden moeten worden toegestaan, die nu op basis van de bedrijvenlijst niet zijn toegestaan. De provincie treedt hiermee in de beleidsvrijheid van gemeenten en hierdoor zouden de meest vervuilende bedrijven zich in de IJmond moeten kunnen vestigen. Niet valt in te zien hoe dit past binnen uw doelstelling om regels te vereenvoudigen, te harmoniseren en om meer ruimte te bieden voor lokaal maatwerk. Daarnaast wringt het met uw doelstelling voor een gezonde en veilige leefomgeving. Wij verzoeken u dit artikel te schrappen.	Wij beogen met artikel 6.29 op de daarvoor aangewezen industrieterreinen ruimte te houden voor de bedrijven in de hoogste milieucategorie, voor bedrijvigheid t.b.v. de energietransitie of circulaire activiteiten/bedrijven en ten behoeve van havengebonden of havengerelateerde activiteiten. Bij het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan mag de huidige hoogst mogelijke milieucategorie niet worden verlaagd indien deze 4.1 of hoger is. Artikel 6.29 verplicht er, anders dan indiener lijkt te veronderstellen, niet toe om de hoogst mogelijke milieucategorie te verhogen. Bedrijven in een lagere milieucategorie kunnen zich alleen vestigen als wordt voldaan aan de voorwaarden in het tweede lid van artikel 6.29, te weten als het gaat om bedrijvigheid t.b.v. de energietransitie of circulaire activiteiten/bedrijven of ten behoeve van havengebonden of havengerelateerde activiteiten. Wij beogen de gezonde leefomgeving voor toekomstige milieugevoelige objecten te borgen met artikel 6.30. Dit artikel legt motiveringsplichten op aan de gemeente indien wordt overwogen om binnen de milieucontour van het industrieterrein nieuwe woningen toe te staan.
	ZO-0089	Artikel 6.29 lid 2: Het is niet duidelijk hoe dit voorschrift geïnterpreteerd moet worden. Uit de toelichting van de PRV is op te maken dat industrieterreinen van regionaal belang in eerste instantie voor zware industrie bedoeld zijn. De gemeenten mogen alleen bedrijfsactiviteiten in milieucategorie 4.1 of hoger voorzien, indien dit om activiteiten ten behoeve van de energietransitie, de circulaire economie of haven gebonden activiteiten gaat. Het lijkt erop dat de provincie gemeente wil voorschrijven geen lage milieucategorieën toe te staan. Dit is echter niet wat artikel 6.29 lid 2 stelt. Wij verzoeken u dit te verduidelijken. Indien het wel het beoogde doel van de provincie is om lichtere bedrijven van de industrieterreinen te weren is dit niet in het belang van de gemeente. Het is niet wenselijk om lichtere bedrijven van de regionale industrieterreinen te weren. De regionale industrieterrein hebben ook een lokale functie met het weren van lichtere bedrijven kunnen de industrieterreinen deze functie niet vervullen. Voor de industrieterreinen van provinciaal belang (in Velsen de IJmond en De Pijp) wordt een bepaalde verdeling van functies opgelegd. Hoewel in de toelichting staat dat bestaande rechten worden gerespecteerd, lijkt artikel 6.29 een vernauwing van functies in te houden. De ruimte op de industrieterreinen in het NZKG worden voor nieuwe bedrijven of bij wijziging an de bestaande functies uitsluitend gereserveerd voor energietransitie, circulaire economie, havengebonden of havengerelateerde activiteiten of zware industrie. Een en ander zal in ons Omgevingsplan moeten worden opgenomen. Dit kan beperkingen opleveren voor grondeigenaren in het gebied en voor vestigingsmogelijkheden voor (lokale) bedrijven. Dit kan tot planschade leiden. Dit vinden wij geen wenselijke ontwikkeling, omdat hiermee de beleidsvrijheid van de gemeente over vestiging van bedrijven sterk wordt beknot. Daarnaast is niet duidelijk hoe eventuele planschade die voortvloeit uit deze regeling vergoed gaat worden door de provincie. Graag ontvangen wij hierover van u een nadere toelichting.	Zie beantwoording ZO-0088. Deze regels respecteren de huidige bestemmingsplannen en planologische mogelijkheden. De beperkingen in de OV NH spelen alleen wanneer voor vestiging van een bedrijf het omgevingsplan moet worden gewijzigd of een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan nodig is. Vestiging van bedrijven die zijn toegestaan op grond van het huidige bestemmingsplan wordt door de verordening niet belemmerd. Iemand die van mening is dat hij door de OV NH2022 planschade lijdt, kan daarvoor de in de Omgevingswet geregelde procedure gebruiken. Het gaat het bestek van de nota van beantwoording zienswijzen te buiten om hier verder op in te gaan.
	ZO-0090	Artikel 6.30.onder a Dit artikel schrijft voor om binnen het werkingsgebied milieucontour industrieterrein voor geluid, geur en omgevingsveiligheid af te wegen of de milieugebruiksruimte	Wij zijn het met u eens dat de maatgevende contour de geluidscontour betreft. De overige milieucontouren vallen binnen de geluidscontour,

		niet beperkt wordt. Een groot deel van de IJmond ligt binnen deze milieucontour. Het werkingsgebied is gebaseerd op de geluidscontouren. Dit geeft een onnodige onderzoekslast voor onze gemeente. Omdat de contouren niet allemaal gelijk zijn, verdient het de voorkeur om het werkingsgebied voor geur en omgevingsveiligheid apart vast te stellen. Artikel 6.30 onder b. Op basis van een goede ruimtelijke ordening moet de gemeente al rekening houden met de belangen van omliggende industrie. Daarnaast moet de gemeente zorgdragen voor een goed woon- en leefklimaat. Het verplichten om daarnaast aan te geven waarom er in de zone van regionale industrieterreinen nieuwe milieugevoelige functies worden toegestaan geeft een onnodige extra motiveringsplicht voor de gemeente. Voor de gemeente Velsen heeft dit tot gevolg dat voor vrijwel alle nieuwe woningbouw in IJmuiden en Velsen Noord extra motivatie nodig is. Dit strookt niet met de grote woningbouwopgave die er voor de IJmond ligt en met de wens om zoveel mogelijk binnenstedelijk te verdichten. Daarnaast past dit niet binnen uw doelstelling om regels te vereenvoudigen, te harmoniseren en om meer ruimte te bieden voor lokaal maatwerk. Wij verzoeken u daarom artikel 6.16a volledig te schrappen.	waardoor de geluidscontour maatgevend is voor de gebiedsafbakening in dit artikel. Voor Omgevingsveiligheid vindt een beleidswijziging plaats onder de Omgevingswet, waardoor gemeenten rekening moeten houden met bouwen in de aandachtsgebieden. Aangezien de aandachtsgebieden nog niet definitief bekend zijn en hier nog landelijke afstemming over plaatsvindt, vinden wij het niet opportuun om hier nu al rekening mee te houden. Wellicht wordt hier in een volgende versie van de OV NH nadere invulling aan gegeven. Ook voor de geurcontouren zijn nog geen definitieve besluiten genomen voor bijvoorbeeld Tata Steel. De milieucontouren die zijn gekoppeld aan artikel 6.30 zijn niet statisch. Het is mogelijk om de milieucontouren aan te passen indien zowel de geurcontouren van Tata Steel definitief zijn vastgesteld als de aandachtsgebieden definitief zijn. Onder de Omgevingswet moet voor het toestaan van nieuwe (kwetsbare) functies binnen milieucontouren van bedrijven een afweging gemaakt worden in het kader van de gezonde leefomgeving. De in artikel 6.30 onder b verlangde afweging past hier binnen. Wij beschouwen deze regeling niet als lastenverzwaring voor gemeenten aangezien in het kader van een goede ruimtelijke ordening hier ook al rekening mee moet worden gehouden.
	ZO-0091	Hoofdstuk 6 artikel 6.31 een transformatie zone In het westelijk havengebied van Amsterdam is in artikel 6,31 een transformatie zone (Havenstad) opgenomen. Onduidelijk is waar de huidige bedrijvigheid naartoe wordt verplaatst.	De eventuele benodigde verplaatsing van bedrijven uit de transformatiezone valt buiten de reikwijdte van deze OV NH. Binnen de MRA en het Platform NZKG cq. de Verstedelijkingsstrategie respectievelijk NOVI-gebied NZKG worden hier gesprekken over gevoerd. Daarbij zijn de afspraken die in het kader van de in 2013 vastgestelde Visie NZKG 2040 zijn gemaakt, leidend.
	ZO-0092	Hoofdstuk 6 Subparagraaf 6.2.5.2 Bijzonder provinciaal landschap Werkingsgebied bijzonder provinciaal landschap Wij begrijpen het dilemma van het beschermen van gebieden die zowel landschappelijk, cultuurhistorisch als ecologische waardevol zijn, zonder overlappende beschermingsregimes toe te passen. Echter, de wijze waarop sommige landgoederen of buitenplaatsen nu binnen het NNN zijn beschermd, zoals in Velsen, en andere via het BPL, zoals in Heemstede, schept verwarring. Het is logischer om dergelijke landschappelijke eenheden overal via hetzelfde regime en regels te beschermen. Vreemd is in Velsen bovendien dat delen van de landgoederenzone die kennelijk uit het NNN geknipt zijn, zoals de wegen of de gebouwen en hun omgeving, via het BPL worden beschermd. In de praktijk is dit lastig hanteerbaar. Zie onze bijlage 2 met kaart(en) waarop de vanuit Velsen gewenste aanpassingen voor het Werkingsgebied bijzonder provinciaal landschap zijn aangegeven. Er zijn echter nog veel onduidelijkheden over details in deze kaarten. Wij willen hierover en over de geschetste kernkwaliteiten met u in overleg treden. Zie ook onze eerdere reactie hierboven in deze brief.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.
	ZO-0093	Het werkingsgebied 'landelijk gebied' is erg strak om de huidige bebouwing heen getrokken. Meerdere bestaande en bij de provincie bekende uitleglocaties met meer dan 11 woningen van Velsen vallen hier binnen. In de bijlage is aangegeven welke gebieden om deze of andere redenen buiten het werkingsgebied gehouden zouden moeten worden. Aan de randen van bestaande kernen mogen kennelijk wel kleinschalige ontwikkelingen plaatsvinden, mits volgens binnen de regio gemaakte afspraken (Artikel 6.18 lid 3). Over wat voor afspraken hebben we het dan? Zie onze bijlage 3 met kaart(en) waarop de vanuit Velsen gewenste aanpassingen voor het werkingsgebied landelijk gebied zijn aangegeven. Er zijn echter nog veel onduidelijkheden over details in deze kaarten. Wij willen hierover met u in overleg treden. Spaarnwoude: Met verschillende stakeholders is er gewerkt aan de gebiedsvisie voor het recreatiegebied van Spaarnwoude. Wij gaan er van uit dat de Omgevingsverordening geen belemmeringen bevat voor het daadwerkelijk realiseren van de doelstellingen uit deze visie.	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van het werkingsgebied LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0094	Luchtkwaliteit Wat ontbreekt in de ontwerp-omgevingsverordening zijn bepalingen over luchtkwaliteit. Kijkend naar artikel 2.3 Omgevingswet (subsidiariteitsbeginsel) is	In de OV NH zijn geen speciale bepalingen opgenomen over luchtkwaliteit. Dit komt omdat dit (landelijk) op een ander niveau geregeld is,

		provinciale hulp nodig om de SLA-doelen voor 2030 te realiseren. Wij willen hierover met u in gesprek.	namelijk in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). In de Omgevingsvisie is verwezen naar de basisrandvoorwaarden, wat inhoudt dat overal voldaan dient te worden aan de wettelijke basiskwaliteit volgend uit de Europese en Nationale regelgeving. Deze wettelijke basiskwaliteit voor luchtkwaliteit in en nabij aandachtsgebieden zijn vastgelegd door middel van (rijks)omgevingswaarden in het Bkl. Wij nemen geen strengere omgevingswaarden voor luchtkwaliteit op, dan de (rijks)omgevingswaarden die in het Bkl zijn opgenomen. Het opnemen van strengere omgevingswaarden zou namelijk voor ons consequenties kunnen hebben, omdat deze als norm voor ons bindend zal zijn en niet vrijblijvend. Om de waarden te kunnen behalen zijn wij echter afhankelijk van factoren en partijen waar wij geen, of slechts beperkt, invloed op hebben. Luchtvervuiling is immers een grensoverschrijdend probleem. Dit is overigens de lijn die ook andere provincies in Nederland hanteren. Het opnemen van omgevingswaarden is geen verplichting onder de Omgevingswet; er zijn ook andere instrumenten om te komen tot verbetering van de luchtkwaliteit. Het Schone Lucht Akkoord (SLA) is een voorbeeld van een dergelijk instrument. Wij hebben, net als gemeente Velsen, het SLA ondertekend. Hierin hebben wij met tientallen medeoverheden én het Rijk afgesproken dat we ons richten op een structurele verbetering van de luchtkwaliteit. Binnen de IJmondregio bestaan op dit moment diverse overlegstructuren, die als doel hebben om gebiedsgericht samen te werken aan een gezondere leefomgeving. Een voorbeeld hiervan is het Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond, waar ook Omgevingsdiensten en de GGD Kennemerland aan deelnemen. Binnen deze overlegstructuren is ook aandacht voor het structureel verbeteren van de luchtkwaliteit.
	ZO-0095	In artikel 6.35 (p. 70) wordt aangegeven dat windturbines alleen zijn toegestaan (bouw, vervanging of opschaling) binnen de zoekgebieden zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0. Eventuele nieuwe zoekgebieden worden opgenomen in de RES NHZ 2.0, deze wordt verwacht in 2023. Is het de intentie van de provincie dat ook in nieuwe zoekgebieden, vastgelegd in toekomstige RES-sen, windturbines worden toegestaan. Zo ja, betekent dit dat er per definitie voor 2023 een nieuwe omgevingsverordening wordt vastgesteld? Artikel 6.39: Hier wordt genoemd dat er een termijnstelling van maximaal 25 jaar geldt voor opstellingen voor zonne-energie. Artikel 6.39.1 noemt enkele uitzonderingen hierop. Valt hieronder ook de restruimte langs locaties die in gebruik zijn als wegverkeer? Bijvoorbeeld in bermen naast snelwegen of binnen klaverbladen? In de concept Energiewet wordt genoemd dat voor windturbines het bevoegd gezag voor gemeenten wordt opgerekt naar 15MW, voor 15-100MW wordt de provincie bevoegd gezag en daarboven het Rijk. Nu is het nog zo dat het bevoegd gezag vanaf 5MW bij de provincies ligt wat betreft windturbines. Het is nog onduidelijk wanneer de Energiewet wordt ingevoerd, daardoor ontstaat ook onduidelijkheid omtrent bevoegd gezag voor windenergieprojecten die voortkomen uit de RES 1.0. Hoe kijkt u hiernaar?	Een vastgestelde RES 2.0, 3.0 enz zullen eveneens weer moeten worden opgenomen in de OV NH. Ook infrastructuur voor het openbaar vervoer of het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer valt onder de uitzondering zoals genoemd in Artikel 6.39.2. Als infrastructuur worden ook bijbehorende voorzieningen, zoals parkeerterreinen en bermen van (spoor)wegen, aangemerkt, evenals klaverbladen en overhoeken. Dit zullen wij verduidelijken in de toelichting op artikel 6.39. Tot de Energiewet in werking treedt verandert er niets in de verdeling van het bevoegd gezag. Daar is wat ons betreft niets onduidelijk aan.
	ZO-0096	In het artikel over UNESCO in de ontwerp-OV NH2022 laat u de verbodsbepalingen ten aanzien van zon en wind vervallen. Hierbij is het uitgangspunt dat het Afsprakenkader voor zon en wind in de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie, dat momenteel in ontwikkeling is, wordt opgenomen in de OV NH2022. In het memo 'Omgevingsvisie 2022 en de RES' wordt aangegeven dat "Indien het Afsprakenkader niet op tijd gereed is, wordt een verbod op zon en wind alsnog opgenomen in de uiteindelijk vast te stellen OV NH2022 in afwachting van borging van het Afsprakenkader in herziening OV." Betekent dit dat zodra het afsprakenkader gereed is de OV '22 wordt bijgesteld? Zoniet, wanneer wordt dan een bijstelling verwacht?	Het Ontwerp Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies is opgenomen in het ontwerp van de partiële herziening OV NH2020 en zal na vaststelling onderdeel worden van zowel de vast te stellen partiële herziening OV NH2020, en daarmee de OV NH2020, als de OV NH2022.

	ZO-0097	De kernkwaliteiten van de NNN gebieden zijn al vastgesteld in 2019, maar kennelijk zijn er nog kleine wijzigingen doorgevoerd. Sommige cultuurhistorisch waardevolle gebieden worden nu vanuit het NNN beschermd. Dat betekent dat de cultuurhistorische en landschappelijke waarden goed moeten worden omschreven in de kernwaarden NNN van deze gebieden. De cultuurhistorische waarden worden hier wel in benoemd, bijvoorbeeld de buitenplaatsen of de onderdelen van de Stelling van Amsterdam, maar dit is erg summier. Wij betwijfelen of deze omschrijving volstaat om aan de hand hiervan te beoordelen of een ontwikkeling schade berokkent aan cultuurhistorische waarden binnen een NNN gebied. In de beschrijving van NNN gebied Z3 staat dat de buitenplaats Waterland is opgegaan in het complex Velserbeek/Beeckestijn. Dit klopt niet; Waterland is nog steeds een zelfstandige buitenplaats. Wij vragen ons af waarom de verbinding ZNV4 niet is doorgetrokken via Z7 naar Z6, via de onderdoorgang onder de A9 van Zijkanaal B. Dit is in onze ogen een belangrijke mogelijkheid om een verbinding te maken tussen duinrand en het recreatiegebied Spaarnwoude.	Voor de aardkundige monumenten die in het NNN liggen zijn GS momenteel de wezenlijke kenmerken en waarden van de Aardkundig monumenten aan het aanscherpen. GS hebben de wijzigingen met betrekking tot Waterland reeds overgenomen. Wij hebben kennis genomen van uw suggestie m.b.t. de natuurverbindingen en zullen deze nader bekijken in het traject voor optimalisatie van het NNN en Natuurverbindingen.
	ZO-0359	De begrenzingen van industrieterrein IJmond zijn op details niet goed ingetekend. Graag treden wij met u in overleg voor de exacte begrenzingen.	Het is correct dat de begrenzingen van het werkingsgebied industrieterrein IJmond zoals opgenomen in de viewer niet correct waren ingetekend. De begrenzingen van het werkingsgebied industrieterrein IJmond in de viewer zijn aangepast conform de gegevens weergegeven op ruimtelijkeplannen.nl.
ZW-0035	ZO-0098	Proces Omgevingsverordening 2020 Alvorens wij onze zienswijze op de Omgevingsverordening 2022 toelichten willen wij u eerst kenbaar maken hoe wij het proces van de totstandkoming van de Omgevingsverordening 2020 hebben ervaren, omdat de uitkomsten daarvan bepalend zijn voor onze zienswijze op de Omgevingsverordening 2022. Het proces naar de totstandkoming van uw Omgevingsverordening 2020 en de inpassing van de transformatie van een deel van het bedrijventerrein De Pijp is voor de gemeente Beverwijk niet volledig naar tevredenheid verlopen. In de conceptversie was de beoogde transformatie naar wens opgenomen, maar in de definitieve versie was dit compleet verdwenen, zonder dat wij daarbij betrokken en/of geïnformeerd zijn. Daarover heeft onze portefeuillehouder Ferraro toen overleg gehad met de gedeputeerde Loggen met als resultaat de toezegging dat daarover bij de totstandkoming van de Omgevingsverordening 2022 verder gesproken zou gaan worden. Omgevingsverordening 2022 Na vaststelling van de Omgevingsverordening 2020 zijn wij ambtelijk constructief met elkaar in overleg gegaan, om de wensen omtrent de transformatie van bedrijventerrein De Pijp en de gehele ontwikkeling van het gebied Spoorzone met u te bespreken. Conclusie van de ambtelijk gevoerde gesprekken was dat het transformatiegebied niet in de Omgevingsverordening 2022 meegenomen kon worden, omdat: "de verordening het eindproduct is van een regionaal proces en niet een startpunt.” Daarover gaat onze zienswijze	Wij nemen kennis van uw inleiding op uw zienswijzen
	ZO-0099	Er is eind 2020 een verkenning door ons uitgevoerd voor het transformatiegebied Spoorzone waarbij de provincie ook betrokken is. In potentie is er in de Spoorzone ruimte voor 10.000 woningen en 5.000 extra arbeidsplaatsen. De verkenning bouwt voort op de regionale afspraken in het kader van de Visie Noordzeekanaalgebied 2040. Daarin was al een transformatiegebied weergegeven ten noorden van de haven. In het uitvoeringsprogramma van de Visie Noordzeekanaalgebied 2040 is ook de ontwikkeling Kop van de Haven benoemd. In de voortgangsrapportages van de Visie wordt hierover al jaren gerapporteerd. De regionale afspraken waarnaar door uw ambtenaren wordt verwezen zijn dus reeds gemaakt en vastgelegd in de Visie Noordzeekanaalgebied 2040. In de verkenning van de Spoorzone heeft de gemeente zelfs een kleiner transformatiegebied gehanteerd, namelijk ten noorden van de Wijkermeerweg in plaats van ten noorden van de haven. Dit hebben wij gedaan om meer bedrijventerrein en kadegebonden bedrijventerrein te behouden vanwege het belang daarvan voor Beverwijk en het Noordzeekanaalgebied. Vervolg verkenning In vervolg op de verkenning gaan we dit jaar de werkelijke milieuruimte van bedrijven in beeld brengen. Deze vergelijken we met de vergunde milieuruimte en met de beoogde transformatie en op basis daarvan zullen wij met een definitief voorstel komen voor o.a. het zoneren van het bedrijventerrein De Pijp. Uiteraard doen wij dit in overleg met betrokken ondernemers, de Omgevingsdiensten en de provincie. Wij zullen t.z.t. met de provincie in overleg treden over het zoneringsvoorstel en de mogelijkheden om dit in een volgende versie van de Omgevingsverordening te verwerken, mede conform de regionale afspraken in het kader van de Visie Noordzeekanaalgebied 2040.	Dank u wel voor dit bericht. Wij zien het verzoek tot overleg tegemoet.

ZW-0036	ZO-0100	Wij vinden het een goede zaak dat er niet langer een verbod op windmolens geldt binnen de RES zoekgebieden. Binnen het RES traject is de gemeente Diemen op zoek naar mogelijke locaties voor wind- en zonne-energie. Dit gebeurt met zorg en aandacht voor gezondheid, natuurwaarden, landschappelijke inpassing en het maatschappelijk draagvlak. De meest haalbare locaties lijken de stroken langs en tussen de infrastructuur te zijn. Deze stroken zijn grotendeels als NNN begrensd. Via de meerwaardebepaling zal dus bekeken moeten worden of realisatie van windmolens haalbaar is. De mogelijke plaatsingslocaties zullen vaak op de randen van de NNN gebieden liggen. Deels met (in ieder geval nu nog) lage natuurwaarden. In het door infrastructuur sterk versnipperde landschap is het creëren van verbindingen tussen natuurgebieden een belangrijk middel om natuurwaarden te versterken. Wij spreken de wens uit dat de beoordeling van de provincie zich met name zal richten op werkelijke natuurwaarden en verbetering van deze situatie, en niet op de theoretische natuurwaarden. Groot openbaar belang: Wij zijn zelf overtuigd van het groot openbaar belang van het opwekken van duurzame energie, dit is ook in overeenstemming met het nationaal klimaatakkoord. Jammer vinden wij het dat dit niet in de ontwerp Omgevingsverordening NH2022 algemeen gesteld wordt. Wij concluderen dat dit daardoor voor elk individueel project opnieuw moet worden onderbouwd. Uiteraard dienen de belangen hiervan en de belangen van de NNN-gebieden tegen elkaar afgewogen te worden. Maar door nu niet duidelijk te stellen dat het opwekken van duurzame energie een groot openbaar belang is, wordt er een extra onzekerheid op het opwekken van duurzame energie gelegd. Verzoek 1: In artikel 6.53 toevoegen dat het opwekken van windmolens en zonne-energie toegestaan is binnen NNN mits de huidige wezenlijke kenmerken en waarden niet aangetast worden, dan wel volledig gecompenseerd worden en de ecologische verbinding in stand blijft. Verzoek 2: Het opwekken van duurzame energie in de toelichting op de Omgevingsverordening wel altijd als groot openbaar belang benoemen.	In zowel de 1e partiële herziening op de OVNH2020 als in de OVNH2022 is in de toelichting bij artikel 6.53 respectievelijk 6.43 nader toegelicht wat moet worden verstaan onder groot openbaar belang voor wat betreft windturbines en zonneparken. De vraag of een ontwikkeling van windturbines of zonnepark in NNN van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het NNN) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES'en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in een RES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan.
	ZO-0101	1) Door het binnenstedelijke verdichten zal de recreatiedruk in onder andere de Diemerscheg toenemen. Recreatieve voorzieningen die passend zijn bij het landelijk gebied (bv manege, horecavoorziening, outdoorlocatie) zitten nu op slot omdat ze als stedelijke functie gezien worden. Een nieuwe voorziening of uitbreiding van de bestaande is hier niet meer mogelijk omdat toename van bebouwingsoppervlak niet toegestaan is. Hierdoor zal de gewenste kwaliteit van recreatieve voorzieningen niet haalbaar zijn. Zonder ontwikkelingsmogelijkheden zal er niet of nauwelijks geïnvesteerd worden in de kwaliteit, terwijl het met een toenemende druk des te wenselijker is ook de kwaliteit van bebouwing te verhogen en beter landschappelijk in te passen. In zowel NNN als BPL is maatwerk mogelijk; er zijn ontwikkelmogelijkheden mits bijvoorbeeld de wezenlijke kenmerken en waarden of de kernkwaliteiten niet worden aangetast, er wordt gecompenseerd of soms een meerwaarde behaald wordt. Deze ruimte wordt echter in dezelfde verordening vervolgens teniet gedaan door de regelgeving voor Landelijk Gebied. Met name de bepaling dat "het toegestane bebouwd oppervlak niet wordt vergroot" is zeer beperkend. Maatwerk is hierdoor niet meer mogelijk. Kleinschalige ontwikkelingen op een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan Kleinschalige ontwikkelingen dienen in principe binnen bestaand stedelijk gebied gerealiseerd te worden. De gedachte hierachter is dat voor deze ontwikkelingen een plek te vinden is binnen het bestaand stedelijk gebied. Wij sluiten ons hierbij aan waar het gaat om functies die passen binnen het stedelijk gebied. Echter bepaalde functies, met name recreatieve functies die verbonden zijn met natuur- en recreatiegebieden (manege, outdoorlocatie en horecavoorziening voor wandelaars en fietsers) passen nu eenmaal meestal niet binnen bestaand stedelijk gebied. In ons bestemmingsplan Buitengebied is op de bebouwde erven gewerkt met een maximaal bebouwd oppervlak gelijk aan het aanwezige bebouwd oppervlak. Er is dus binnen het bestemmingsplan geen uitbreidingsmogelijkheid. Voor ontwikkelingen die een meerwaarde voor het buitengebied van Diemen zijn, bestaat echter de wens om onder voorwaarden (bv kwalitatieve verbetering, goed landschappelijke inpassing, toegevoegde waarde functie) mee te kunnen werken aan een toename van bebouwd oppervlak.	Uw vraag heeft betrekking op de beperkingen voor kleinschalige woningbouw in landelijk gebied binnen de MRA. Hiervoor verwijzen wij naar de het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Kleinschalige woningbouw binnen de MRA'. De begrenzing voor NNN en BPL volgen die van het LG. Voor een eventueel verzoek om de begrenzing LG aan te passen, kunt gebruik maken van één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van de kaart LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'.
	ZO-0102	2) Verzoek: In afwijking van het bepaalde in artikel 6.14 lid b het volgende opnemen: het uitbreiden van bestaande recreatieve voorzieningen binnen het bestaande erf is toegestaan mits hiermee de kwaliteit van deze voorzieningen versterkt wordt op recreatief gebied én een betere kwaliteit van de bebouwing en een goede landschappelijk inpassing gerealiseerd wordt. Voorbeeld manege: In het Diemense buitengebied, de Diemerscheg, bevindt zich een verouderde manege. De stallen voldoen niet meer aan de eisen vanuit dierenwelzijn en zullen moeten worden vergroot (komt neer op geheel vernieuwd). Ook de rijhal voldoet	Indien de herontwikkeling van deze manege slechts mogelijk is met een verruiming van het bouwvolume, is dit te realiseren als een nieuwe stedelijke ontwikkeling (zie art. 6.13 ven de ontwerp OVNH2022).

		niet meer aan de afmetingen om formele wedstrijden te kunnen rijden. Zonder een verruiming van de bouwmogelijkheden is het economisch onhaalbaar de manege te vernieuwen c.q. te behouden en hiermee ook een kwaliteitsverbetering te realiseren. In de Diemerscheg lopen diverse ruiterpaden, en na sluiting van een andere manege als gevolg van de verbreding van de snelweg A1, is dit nog de enige manege in het buitengebied van Diemen. Behoud van de manege met een realistisch toekomstperspectief is dus erg belangrijk om deze vorm van recreatie voor Diemen te behouden.	
	ZO-0103	Kleinschalige ontwikkelingen op een locatie waar stedelijke activiteiten nog niet zijn toegestaan De ontwerp Omgevingsverordening NH2022 laat kleinschalige ontwikkelingen buiten een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan in het geheel niet toe. Voor de meeste ontwikkelingen steunen wij deze regel ook. Echter lopen we in de praktijk soms tegen een kleinschalige ontwikkeling aan buiten een dergelijke locatie die we wel passend achten en gewenst vinden. Nu is er geen enkele mogelijkheid hier medewerking aan te geven. Hoe klein, goed ingepast en gewenst deze ontwikkeling ook is. In de regelgeving voor de bufferzones was hier wel een mogelijkheid voor opgenomen: dienstverlening/kantoren voor natuurbeheer, waterbeheer, veiligheid, hulpdiensten of voor de levering van gas, water of elektriciteit waren ten tijde van de bufferzone niet beperkt. Overigens ook diverse recreatieve functies. Met een dergelijke regeling kan bijvoorbeeld ook een beheerkeet/ kantoortje/infopunt voor de beheerder van een natuurgebied gerealiseerd worden. Dit is nu niet mogelijk. Verzoek: Binnen Landelijk gebied een gebouw t.b.v. kleinschalige natuurondersteunende functie toestaan. Voorbeeld beheerunit: De beheerder van een recreatie-/natuurgebied wil een kleine beheerunit van zo'n 30 m2 plaatsen om het beheer efficiënter en beter uit te kunnen voeren. Dit kan nu niet gerealiseerd worden in de recreatiegebieden. Buiten de reeds bebouwde percelen, mag er namelijk geen enkele ontwikkeling plaatsvinden. Ook plaatsen van een beheerunit op een reeds bebouwd perceel is overigens niet mogelijk, aangezien het toegestane bebouwd oppervlak niet mag toenemen.	Kleinschalige ontwikkelingen betreft stedelijke functies (zie begripsbepalingen). Een beheerunit gericht op bijvoorbeeld de natuurfunctie valt daar niet onder. Deze zijn mogelijk in het werkingsgebied Landelijk Gebied. Een extra regeling is niet nodig. Op de locatie kunnen ook andere werkingsgebieden van toepassing zijn, waaraan dan ook moet worden voldaan, bijvoorbeeld NNN of BPL.
	ZO-0104	Effect binnenstedelijke verdichting Zoals eerder benoemd zal als gevolg van verdere binnenstedelijke verdichting de vraag naar recreatieve voorzieningen toenemen en zullen bepaalde voorzieningen ook binnenstedelijk extra onder druk komen te staan. De Diemerscheg zal extra belangrijk worden als groen uitloop gebied en moet ook zeker beschermd worden tegen allerlei stedelijke ontwikkelingen. Echter zijn bepaalde voorzieningen ook nodig om in deze scheg tegemoet te komen aan de toenemende recreatievraag. Verzoek: Binnen Landelijk gebied de mogelijkheid opnemen recreatieve/sportieve voorzieningen te realiseren mits deze als gevolg van de binnenstedelijke verdichting noodzakelijk zijn en niet binnenstedelijke gerealiseerd kunnen worden. Gedacht kan worden hier strikte voorwaarden hieraan te koppelen, zoals passend binnen een (regionale) gebiedsvisie, hoogwaardige kwaliteit en goede landschappelijke inpassing.	U vraagt om een uitbreiding van de mogelijkheden in Landelijk gebied. Dit is in de OV NH2022 niet aan de orde, zie daarvoor ook het algemene deel van de Nota van Beantwoording. Zie verder ZO-0051 van de Nota van Beantwoording OVNH-2020 voor een uitgebreide toelichting op de mogelijkheden voor recreatieve/sportieve voorzieningen in Landelijk gebied/BPL.
	ZO-0105	In het buitengebied van Diemen zijn nog enkele niet-agrarische bedrijven aanwezig. Over het algemeen is het totaal bebouwd oppervlak beperkt (400- 1000 m2), maar heeft deze bebouwing wel een negatieve impact op het landschap omdat het zich juist in de open delen van de Diemerscheg bevindt. Transformatie is dus wenselijk. Voor deze niet-agrarische bedrijven geldt dat bij bedrijfsbeëindiging de bedrijfswoning naar burgerwoning omgezet mag worden indien alle bedrijfsbebouwing verwijderd wordt. Een tweede burgerwoning is toegestaan indien meer dan 1500 m2 bedrijfsbebouwing gesloopt wordt. Voor transformatie van agrarische bedrijven is echter een tweede woning mogelijk gemaakt bij sloop van tenminste 1000 m2. In Diemen zou een verlaging naar 1000 m2 te slopen bedrijfsbebouwing geen mogelijkheid bieden voor een tweede burgerwoning, maar het zou wel correct zijn om de regeling voor agrarische en niet-agrarische bedrijven gelijk te stellen. Ook is voor transformatie van agrarische bedrijven nog een mogelijkheid gegeven voor een derde burgerwoning. De voorwaarden die gesteld zijn voor deze derde burgerwoning, zouden in Diemen erg wenselijk zijn bij de niet-agrarische bedrijven voor de realisatie van een tweede burgerwoning. Verzoek: Artikel 6.18 lid 2 aanvullen met: f. In aanvulling op lid 2 onder e kan het omgevingsplan voorzien in een tweede burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze tweede burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken.	U vraagt om de regeling voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) waarin het onder voorwaarden mogelijk is om maximaal 3 burgerwoningen te realiseren van overeenkomstige toepassing te verklaren op niet agrarische bebouwing in het landelijk gebied. De regeling is naar aanleiding van de aangenomen motie M-147-2020 gewijzigd. Deze motie vraagt om een wijziging voor agrarische bebouwing in het landelijk gebied. Omdat wij bij de uitvoering van de motie de tekst hiervan volgen, is verruiming van de regeling naar niet-agrarische bebouwing in het landelijk gebied niet mogelijk.
	ZO-0106	Sturingsfilosofie We missen op onderdelen een goede invulling van het principe 'Lokaal wat kan, regionaal wat moet'. De ruimte voor lokaal maatwerk wordt als gevolg van met name het artikel Landelijk gebied geheel gemist. Tot slot	Bij de OV NH2022 is het uitgangspunt van de Omgevingswet toegepast. Dit hebben wij ook opgenomen in het deel over de sturingsfilosofie. Wij begrijpen dat u t.a.v. het werkingsgebied Landelijke

		Wij verzoeken u onze zienswijze te verwerken bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2022. Wij willen gebruik maken van de mogelijkheid om in te spreken bij de behandeling bij de Commissie. Wij verzoeken u om ons hiervoor een uitnodiging te sturen. Namens het college zal de heer Scholten, portefeuillehouder Ruimtelijke Ontwikkeling, inspreken.	Gebied hier anders over denkt. Uw verzoek is aan de griffie van PS doorgeleid.
ZW-0037	ZO-0130	1)De Omgevingsverordening NH2022 is een set regels verbonden aan werkingsgebieden die zijn weergegeven op kaarten. Zo is er een kaart/werkingsgebied voor Agrarische bedrijven [kaart 2], (glas)tuinbouwconcentratiegebied [kaart 9], Landelijk gebied [kaart 14] en Zaadveredeling [kaart 39]. Nu zijn er locaties waarop meerdere kaarten/werkingsgebieden elkaar overlappen. In die gevallen is het onduidelijk welke regels van kracht zijn. Waar de regels behorende bij het ene werkingsgebied dingen op de desbetreffende locatie toestaan, sluiten regels in het andere werkingsgebied dit weer uit op deze locatie. Hierdoor is onduidelijk wat nu wel en niet mag. Ook komt het voor dat regels behorende bij het ene werkingsgebied een afgebakende hoeveelheid ruimte geven op een locatie, terwijl regels bij het andere werkingsgebied die van toepassing zijn op dezelfde locatie veel meer ruimte geven. Onduidelijk is welke regels dan prevaleren. Voorbeeld: zaadveredelingsbedrijven in glastuinbouwconcentratiegebieden Onduidelijkheid ontstaat als Bestaande zaadveredelingsbedrijven [kaart 39] willen uitbreiden binnen of verplaatsen naar een glastuinbouwconcentratiegebied [kaart 9]. Vooral de koppeling met het artikel over agrarische bedrijven [kaart 2] maakt het erg onduidelijk welke regels nu van toepassing zijn en wat nu wel en niet mag. De onduidelijkheid start al met de definitie van een 'Bestaand zaadveredelingsbedrijf'. De definitie 'Bestaand zaadveredelingsbedrijf' kan beter aangepast worden naar 'Bestaand veredelingsbedrijf' om daarmee de bredere omschrijving van de definitie beter te dekken.	De systematiek van de OV NH gaat uit van zogenoemde objectgerichte regels, waarbij per regel een werkingsgebied geldt. Consequentie hiervan is dat op een locatie meerdere werkingsgebieden van toepassing zijn en dus meerdere regels gelden, die dan alle van toepassing zijn. Dit betekent dat dan de 'strengste' regel maatgevend is of een bepaalde activiteit is toegestaan. Er is dus geen hiërarchie tussen de regels onderling. Naar aanleiding van uw zienswijzen zullen we een aantal verduidelijkingen doorvoeren, specifiek in de afstemming tussen de regels voor glastuinbouwconcentratiegebied en bestaand zaadveredelingsbedrijf.
	ZO-0131	2)Conform de definitie is een veredelingsbedrijf gericht op het verbeteren van erfelijke eigenschappen van cultuurgewassen en de gecertificeerde vermeerdering van plantaardig uitgangsmateriaal zoals zaden en stekken. Er hoeft dus niet persé sprake te zijn van veredeling en gecertificeerde vermeerdering van zaad. Naast veredeling en vermeerdering van zaad vallen ook veredeling en vermeerdering van stekken, weefselkweek, bollen en knollen hieronder. Kortom: uitbreiding van zaadveredelingsbedrijven in het werkingsgebied Agrarische Bedrijven – wat vrijwel alle agrarische gronden betreft behoudens de glastuinbouwconcentratiegebieden en de zaadveredelingsgebieden – is toegestaan, maar wel tot een bouwperceel van 2 hectare (artikel 6.48 lid 1 onder c), tenzij de uitbreiding noodzakelijk is voor het agrarische productieproces en het geen glastuinbouwbedrijf betreft (artikel 6.48 lid 1 onder e). In glastuinbouwconcentratiegebieden en in zaadveredelingsconcentratiegebieden kan een omgevingsplan derhalve voorzien in uitbreiding van Bestaande zaadverdelingsbedrijven, waarbij geen maximale omvang van het bouwperceel geldt. Deze uitbreiding van Bestaande zaadverdelingsbedrijven loopt echter tegen beperkingen aan op het moment dat deze gevestigd zijn in glastuinbouwconcentratiegebieden. In onderstaand figuur 1 zijn Bestaande zaadveredelingsbedrijven [kaart 39] weergegeven die gelegen zijn in het glastuinbouwconcentratiegebied De Kwakel-Kudelstaart [kaart 9]. ZIE ORIGINEEL DOCUMENT ZW-0037.	Het werkingsgebied bestaand zaadverdelingsbedrijf is gebruikt voor locaties waar een zaadveredelingsbedrijf is gevestigd. Deze bedrijven kunnen binnen dit werkingsgebied onbeperkt uitbreiden.
	ZO-0132	3) Artikel 6.46 is onduidelijk over de vestiging en uitbreiding van nieuwe en bestaande (zaad) veredelingsbedrijven. Artikel 6.46 lid g onder 2 geeft aan dat bedrijfsfuncties gericht op zaadveredeling, plantenveredeling, scholing en onderzoek t.b.v. de glastuinbouw zijn toegestaan, indien ten minste 70% van de bebouwing bestaat uit kassen. Hierbij wordt echter geen verwijzing gemaakt naar de definitie Bestaande (zaad)veredelingsbedrijven en de daarbij behorende regels. Bovendien staat de maximaal 30% overige bebouwing (100% - 70% bebouwing van kassen) in conflict met artikel 6.46 lid f onder 1, 2 en 3, welke op haar beurt weer een aanvulling is van op artikel 6.46 lid e. Deze laatste verwijzing zorgt helemaal voor verwarring, omdat artikel 6.46 lid e gaat over niet-agrarische bedrijfsactiviteiten als onderdeel van een agrarisch bedrijf – niet zijnde een glastuinbouwbedrijf – en artikel 6.46 lid f gaat over niet agrarische bedrijfsactiviteiten als onderdeel van glastuinbouwbedrijven. Lid e gaat dus over een andere groep bedrijven dan lid f. Wel is duidelijk dat lid f gaat over glastuinbouwbedrijven. In de praktijk zijn er heel veel glastuinbouwbedrijven die ook veredelingsactiviteiten doen. Of omgedraaid: veredelingsbedrijven die ook glastuinbouwactiviteiten doen. Voor glastuinbouwbedrijven die gevestigd zijn in een glastuinbouwconcentratiegebied en ook veredelingsactiviteiten doen geldt echter maximaal 15% overige bebouwing, terwijl voor veredelingsbedrijven die gevestigd zijn in glastuinbouwconcentratiegebieden geldt dat zijn maximaal 30% overige bebouwing	Met betrekking tot de afstemming tussen werkingsgebieden zijn er locaties waar zowel het werkingsgebied bestaand zaadveredelingsbedrijf als glastuinbouwconcentratiegebied van toepassing is. Voor zover de bedrijfsactiviteiten zich blijven richten op zaadveredeling, kan het bedrijf uitbreiden zonder beperkingen ten aanzien van de verhouding tussen kassen en bedrijfshallen. Met betrekking tot percentages overige bebouwing wijzigingen wij de tekst, het maximum aan overige bebouwing (niet-kassen) wordt 15% waarvan kan worden afgeweken tot 30 % mits dit noodzakelijk is voor zaadveredeling, plantenveredeling of scholing en onderzoek ten behoeve van de glastuinbouw.

		mogen hebben. Dit is erg verwarrend voor gemeenten bij het opstellen van bestemmingsplannen voor glastuinbouwconcentratiegebieden. De bestemming waaronder de veredelingsbedrijven en glastuinbouwbedrijven in glastuinbouwconcentratiegebieden gevestigd zijn is namelijk de bestemming 'Agrarisch – Glastuinbouw'. Tot slot is het vreemd dat veredelingsbedrijven die gevestigd zijn in glastuinbouwconcentratiegebieden maximaal 30% overige bebouwing mogen hebben anders dan kassen, maar dat dit voor alle andere veredelingsbedrijven in het werkingsgebied Agrarische bedrijven [kaart 2] of in zaadveredelingsconcentratiegebied [artikel 6.47 en kaart 39] niet het geval is. En daarmee is de cirkel weer rond, want de regels behorende bij artikel 6.47 en kaart 39 leggen deze beperking van maximaal 30% overige bebouwing helemaal niet op. Kortom: wederom onduidelijkheid.	
	ZO-0133	4) Samenvattend leidt dit tot de volgende zienswijze: 1. De definitie 'Bestaand zaadveredelingsbedrijf' kan beter aangepast worden naar 'Bestaand veredelingsbedrijf' om daarmee de bredere definitie beter te dekken. Conform de definitie is een veredelingsbedrijf gericht op het verbeteren van erfelijke eigenschappen van cultuurgewassen en de gecertificeerde vermeerdering van plantaardig uitgangsmateriaal zoals zaden en stekken. Er hoeft dus niet persé sprake te zijn van veredeling en gecertificeerde vermeerdering van zaad. Naast veredeling en vermeerdering van zaad vallen ook veredeling en vermeerdering van stekken, weefselkweek, bollen en knollen hieronder. 2. Onduidelijk is of een omgevingsplan ook kan voorzien in uitbreiding van het werkingsgebied Bestaande zaadveredelingsbedrijf binnen een glastuinbouwconcentratiegebied. Immers, als een (zaad)veredelingsbedrijf wil uitbreiden, dan zal ook het werkingsgebied moeten worden uitgebreid. 3. Onduidelijk is of een omgevingsplan ook kan voorzien in het oprichten van een nieuw werkingsgebied voor (bestaande) zaadveredelingsbedrijven binnen een glastuinbouwconcentratiegebied. Immers, wat als een (zaad)veredelingsbedrijf wil verplaatsen naar een glastuinbouwconcentratiegebied? 4. Onduidelijk is hoeveel 'overige bebouwing' – anders dan kassen – een Bestaand zaadveredelingsbedrijf dat gevestigd is in een glastuinbouwconcentratiegebied mag realiseren. Een oplossing zou kunnen zijn: 1. Maak éénduidige regels voor alle veredelingsbedrijven; 2. Wijs alle glastuinbouwconcentratiegebieden aan als veredelingsconcentratiegebieden; 3. Verwijder de verwijzing naar artikel 6.41 over agrarische bedrijven in de artikelen over glastuinbouwconcentratiegebieden en zaadveredelingsbedrijven. Maak dus separate artikelen voor glastuinbouwconcentratiegebieden en zaadveredelingsbedrijven. 4. Overweeg om het percentage 'overige bebouwing' binnen glastuinbouwconcentratiegebieden te verhogen van 15% naar 25-30%. a. Vanwege ketenintegratie – het direct op de kwekerij klaarmaken van bloemen, planten en groenten als eindproduct voor de retail/consument – hebben bedrijven toenemende behoefte aan logistieke ruimte voor het bewerken en verpakken van de producten. Dit leidt tot meer 'overige bebouwing'; b. Duurzame energiesystemen resulteren in steeds meer 'overige bebouwing'; c. Nieuwe innovatieve teeltmethoden zoals verticale teelt worden aangemerkt als 'overige bebouwing'	Op de meeste onderdelen van deze samenvatting is al ingegaan. Voor nieuwe zaadveredelingsbedrijven zijn de zaadveredelingsconcentratiegebieden bedoeld. De regeling voor bestaande zaadveredelingsbedrijven is dus alleen bedoeld voor al bestaande bedrijven.
	ZO-0134	Artikel 6.41 en de definitie van een (volwaardig) agrarisch bedrijf zijn nog erg gericht op één vestiging van een agrarisch bedrijf. In de praktijk zijn er steeds meer agrarische bedrijven met meerdere vestigingen. Het bedrijf zelf heeft echter maar één statutaire hoofdvestiging. Daardoor is onduidelijk geworden welke regels gelden voor de nevenvestiging(en). Samenvattend leidt dit tot de volgende zienswijze: 1. Onduidelijk is of een omgevingsplan van toepassing op het werkingsgebied Agrarische bedrijven kan voorzien in logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers – waarbij huisvesting wordt voorzien binnen het bouwperceel én een ondergeschikte functie ten behoeve van een volwaardig agrarisch bedrijf is – als het een nevenvestiging van een volwaardig agrarisch bedrijf betreft. Een oplossing zou kunnen zijn: 1. De definitie van agrarisch bedrijf aanpassen en verbreden naar 'een bedrijf of vestiging van een bedrijf gericht op het voortbrengen van producten door het telen van gewassen of het houden van dieren, daaronder begrepen een productiegerichte paardenhouderij, houtteelt, zaadveredeling en de teelt van watergebonden organismen als planten, algen, weekdieren, schelpdieren en vissen'; EN 2. De definitie van een agrarisch bouwperceel verbreden naar 'een aaneengesloten stuk grond waarop bebouwing met een hoofdgebouw en bijbehorende gebouwen	Een omgevingsplan waarop het werkingsgebied 'agrarische bedrijven' van toepassing is, kan voorzien in in de huisvesting van tijdelijke werknemers zolang er sprake is van een een ondergeschikte functie ten behoeve van een volwaardig agrarisch bedrijf. Het maakt daarbij ruimtelijk geen verschil of er sprake is van een hoofd- of nevenvestiging zolang er agrarische bedrijfsactiviteiten op het perceel plaatsvinden. De logiesfunctie dient altijd verbonden aan en ondergeschikt zijn aan de agrarische bedrijfsvoering ter plaatse. De intentie van de regel is dat er geen zelfstandige logiesfunctie mag ontstaan.

		van een vestiging van een agrarisch bedrijf is toegestaan'; EN 3. Aan artikel 6.41 lid 1 onder i toevoegen dat de logiesactiviteiten binnen het agrarisch bouwblok van een nevenvestiging als ondergeschikte activiteit van de hoofdvestiging en/of een andere nevenvestiging(en) van het volwaardig agrarische bedrijf zijn toegestaan.	
ZW-0038	ZO-0107	Uit iedere gemeente uit onze regio zijn wel voorbeelden aan te dragen van ontwikkelingen die niet van de grond komen door bepalingen uit de Omgevingsverordening dan wel door de bijzondere begrenzing van het werkingsgebied voor het landelijk gebied. In aanloop naar de ter inzage legging van de ontwerp Omgevingsverordening 2022 hebben de RO-wethouders uit de regio Amstelland-Meerlanden gedeputeerde Loggen verzocht om bestuurlijk overleg. Dit heeft geresulteerd in een constructief overleg op basis waarvan wij menen dat er in ieder geval begrip is voor onze standpunten in deze. Wij hebben ook gemerkt dat discussies over het MRA – landelijk gebied politiek gevoelig liggen. Het is niet onze bedoeling om de openheid van het landelijk gebied aan te tasten door verdere verstedelijking. Het is wel ons streven om tot verbetering van ruimtelijke kwaliteit (omgevingskwaliteit) en een toekomstbestendige ruimtelijk-functionele invulling van percelen te komen daar waar de kans zich voordoet. Concreet richt onze zienswijze zich op de wijze waarop in de ontwerp Omgevingsverordening vorm is gegeven aan de mogelijkheden voor transformatie van vrijkomende agrarische percelen enerzijds en percelen met een stedelijke voorziening anderzijds. Wij pleiten voor eenduidige regels voor transformatie in het MRA – landelijk gebied, waarbij het in beginsel niet uit zou moeten maken of deze betrekking heeft op een agrarisch perceel of op een perceel met een stedelijke voorziening.	Naar aanleiding van het bestuurlijk overleg waaraan u refereert, is er met u gezamenlijk een verkenning gestart naar de begrenzing van het MRA landelijk gebied. Wij zijn in afwachting van de resultaten van deze verkenning die wij zullen meewegen in ons besluit over de aanpassing van de begrenzing van het werkingsgebied MRA Landelijk Gebied.
	ZO-0108	Ruimtelijke herontwikkeling van agrarische percelen De nu voorliggende ontwerp Omgevingsverordening bevat als uitwerking van de motie M147-2020 een regeling voor vrijkomende agrarische bebouwing. Op basis van deze regeling wordt meer ruimte geboden voor transformatie van agrarische bouwpercelen indien het bebouwde oppervlakte significant afneemt en een positieve bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Het doel van deze regeling is om bij vrijkomende agrarische bebouwing nieuwe (gebruiks)mogelijkheden te bieden en verpaupering tegen te gaan. Enerzijds wordt de ruimte geboden door ander gebruik, anders dan agrarisch, van de bebouwing toe te staan. Anderzijds wordt er ruimte geboden om enkele woningen te realiseren indien er voldoende aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt (de verstening moet afnemen). Concreet houdt de regeling in dat een tweede nieuwe burgerwoning is toegestaan indien er minimaal 1.000 m2 aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt. Nadat er 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing wordt gesloopt, kan nog een derde burgerwoning worden toegestaan indien gemeenten kunnen motiveren dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Wij zijn verheugd om te lezen dat er met deze verruiming van de regel niet alleen gestuurd wordt op kwantiteit (aantal woningen), maar nadrukkelijk ook op kwaliteit. Dit sluit in onze ogen ook aan bij het door Gedeputeerde Staten vastgestelde Gebiedsperspectief en Beeldkwaliteitsplan Amstelscheg. Hierin zijn onder andere voor transformatie van agrarische percelen ontwerpprincipes opgenomen op basis waarvan de ontwikkeling van drie burgerwoningen ruimtelijk inpasbaar is.	Wij zijn verheugd dat deze verruimde mogelijkheid tot transformatie aansluit op uw behoefte
	ZO-0109	In het landelijk gebied bevinden zich echter niet alleen agrarische functies. Ook percelen met een stedelijk functie (stedelijke voorziening) komen er voor. Te denken valt aan een horecavoorziening, een klein garagebedrijf of een manege. Voor deze percelen biedt de ontwerp Omgevingsverordening ruimte voor transformatie. Het is ons alleen niet duidelijk waarom voor deze gevallen niet op zijn minst dezelfde regels worden gehanteerd als voor transformatie van agrarische percelen. Wordt gestuurd op ruimtelijke kwaliteit, dan zijn bij agrarische percelen drie burgerwoningen mogelijk als gemotiveerd wordt dat dat noodzakelijk is voor verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. In het geval van transformatie van een stedelijke functie zijn maximaal twee burgerwoningen toegestaan. Wat ons betreft kan het ook of juist voor het verbeteren van de omgevingskwaliteit van een perceel met een stedelijke functie nodig zijn om een derde burgerwoning toe te staan. Nog los van de financiële haalbaarheid van transformatie wanneer bedrijfsgronden bijvoorbeeld gesaneerd moeten worden. Wij zien geen aanleiding om de transformatie van agrarische percelen wat omgevingskwaliteit betreft anders te benaderen dan percelen met een stedelijke functie. Los daarvan is het ons ook niet duidelijk waarom als generieke randvoorwaarde is opgenomen dat er maximaal twee burgerwoningen mogelijk zijn indien op de locatie ten minste één bedrijfswoning reeds rechtmatig aanwezig is. Dat is bij een stedelijke functie lang niet altijd het geval. Dat zou betekenen dat indien geen bedrijfswoning aanwezig is, transformatie naar één of meerdere	zie ZO-0107

		burgerwoningen in het geheel niet is toegestaan. Wij kunnen deze redenering niet volgen en verzoeken u nogmaals om de regeling voor transformatie van percelen met een stedelijke functie tenminste gelijk te trekken met die voor de agrarische percelen.	
ZW-0039	ZO-0110	De ontwerp-Omgevingsverordening NH 2021 geeft de gemeente Heemstede geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.	Wij danken u voor uw instemming.
ZW-0040	ZO-0111	Op hoofdlijnen is onze reactie op deze nieuwe versie van de Omgevingsverordening hetzelfde als die op de vorige: Vanuit gemeentelijk perspectief wordt er maar mondjesmaat invulling gegeven aan het sturingsprincipe 'lokaal wat kan, regionaal wat moet'. De lokale afwegingsruimte bij kleinschalige en stedelijke ontwikkelingen buiten het stedelijke gebied is er niet tot nauwelijks. Ook de verzwarende regel die kleinschalige woningbouwontwikkelingen in landelijk gebied/ Bijzonder Provinciaal Landschap geheel verbiedt in het werkingsgebied van de MRA staat nog steeds in de verordening. In de gemeente Zaanstad wordt steeds duidelijker welke consequenties deze regels in de omgevingsverordening hebben voor plannen in de gemeente. En die zijn niet allemaal positief. Ook de gemeenteraad is zich hiervan terdege bewust. De gemeenteraad heeft onlangs unaniem een motie aangenomen waarin zij het college verzoekt om een zienswijze in te dienen op het ontwerp van de Omgevingsverordening NH 2022. Deze motie is toegevoegd aan de bijlagen bij deze brief. Zaanstad is net als de provincie van mening dat er zorgvuldig om moet worden gegaan met de kwaliteiten van het landschap. Het uitgangspunt van zoveel mogelijk bouwen in stedelijk gebied onderschrijven wij dan ook.	Bij de OV NH2022 is het uitgangspunt van de Omgevingswet toegepast. Dit hebben wij ook opgenomen in het deel over de sturingsfilosofie. Wij begrijpen dat u hier anders over denkt.
	ZO-0112	We zijn tevreden met de aandacht voor de natuurwaarden in Zaanstad zoals het groene hart midden in onze gemeente. Ook het college van Zaanstad ziet in dat er diverse belangrijke kernwaarden zijn in Zaanstad vanuit onze eeuwenlange historie. We noemen bijvoorbeeld de Veenweidegebieden en de historische linten van Westzaan, Assendelft en Krommeniedijk. Ook de bebouwing die sinds eeuwen langs de Zaan is gerealiseerd heeft prachtige historische kenmerken zoals de paden die haaks op de Zaan zijn aangelegd. Zaanstad past ontwikkelingen in de linten en op plekken aan de rand van de stad zorgvuldig in met oog voor bestaande en gewenste kwaliteiten. In vrijwel alle gevallen wordt voor dergelijke locaties een Cultuurhistorische Verkenning uitgevoerd die als vertrekpunt voor de ontwikkeling geldt. We zijn als gemeente prima in staat zijn om de ruimtelijke kwaliteiten te bewaken bij dergelijke ontwikkelingen. Zaanstad heeft hiervoor onder andere een visie op Linten, dijken en paden opgesteld waarmee die zorgvuldige ruimtelijke inpassing en meerwaarde voor de plek vormgegeven kan worden. De gemeenteraad van Zaanstad heeft in meerderheid ingestemd met deze visie. In deze Visie op linten, dijken en paden zijn voldoende waarborgen opgenomen ten aanzien van de blik op het achterland en het behoud van de aanwezige sloten. Sterker nog, we denken dat deze visie kan bijdragen aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteiten van de linten in relatie tot het omliggende landschap. Daarnaast heeft de gemeente Zaanstad al in 2012 het Ontwikkelingsplan ZaanIJ vastgesteld (als onderdeel van de Ruimtelijke Structuurvisie) met daarin regels ten aanzien van de ruimtelijke kwaliteit voor ontwikkelingen langs de Zaan en het IJ. Deze spelregels zijn nog steeds van toepassing. Zaanstad werkt met een aantal supervisieteams en de advies commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Deze adviesteams zorgen ervoor dat in een vroege fase van een ontwikkeling al sturing geven wordt aan de zorgvuldige ruimtelijke inpassing met oog voor de kernkwaliteiten van een plek. We leggen ons oor goed te luister bij de verschillende cultuurhistorische verenigingen die Zaanstad rijk is en bij bewoners en ondernemers die graag wonen en werken in een fijne omgeving. Deze werkwijze hanteert Zaanstad nog steeds. Kortom ons inziens stuurt Zaanstad voldoende op de ruimtelijke kwaliteiten van stad en landschap. Provinciaal beperking van onze afwegingsruimte is ons inziens niet op zijn plaats.	Uitgangspunt voor de OV NH is niet het inperken van afwegingsruimte, wel een goede ruimtelijke afweging in en voor Noord - Holland. Het is goed om te lezen dat u hier zelf ook zorgvuldig in handelt en afwegingen maakt.
	ZO-0113	1)Het onderbrengen van alle landelijke linten en dijken in het regime landelijk gebied en/ of BPL zet de ontwikkeling van onze landelijke linten op slot en zorgt er ook voor dat we verrommeling niet adequaat kunnen aanpakken. Vasthouden in de nieuwe versie van de omgevingsverordening aan de regelgeving uit de Omgevingsverordening NH 2020 betekent dat ook plekken die nu al aan het verrommelen zijn niet adequaat kunnen worden aangepakt om een verbetering te veroorzaken in de ruimtelijke kwaliteit. De motivering om kleinschalige woningbouwontwikkelingen in landelijk gebied binnen de MRA helemaal niet toe te staan, omdat die aantallen ook binnenstedelijk gevonden kunnen worden en dus niet opwegen tegen de gevolgen voor het landschap, gaat wat ons betreft voorbij aan de positieve bijdrage die kleine ontwikkelingen kunnen hebben aan de ruimtelijke kwaliteit in linten en aan de randen van kernen.	In de regel zien wij verloedering en stilstand in de MRA niet snel optreden. Om die reden houden wij vast aan de lijn die in de OV NH2020 gekozen is. Wij onderkennen echter dat de beperkingen uit de OVNH op sommige plekken tot problemen met leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit leidt. Daarvoor is het traject Probleemlocaties in dorpslinten gestart, om samen met de gemeente naar een passende oplossing te zoeken.

		Deze bijdrage van dergelijke kleinschalige woningbouwontwikkelingen in onze linten en op enkele andere locaties aan de rand van het landschap zit niet in de eerste plaats in het oplossen van de woningbehoefte, maar in het verbeteren van de leefbaarheid en het voorkomen van verrommeling in deze landelijke linten en kernen. Toevoeging van kleine aantallen woningen is onderdeel van het zorgen voor huisvesting van bepaalde doelgroepen, doorstroming en wooncarrière in het eigen dorp en niet in de laatste plaats een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit op die plek. Ook de cultuurhistorische waarde en de verbinding en de zichtlijnen met het landschap verbetert over het algemeen bij herontwikkeling van deze locaties. Veelal worden deze kleinschalige woningbouwplannen ontwikkeld op plekken waar nu bedrijven zitten met overlast voor de omgeving. Ook de ruimtelijke kwaliteit op die plekken laat meestal te wensen over. Een andere invulling is dan meer dan wenselijk. Door kleinschalige woningbouwontwikkelingen uit te sluiten, worden de eigenaren van deze terreinen gedwongen te kiezen voor een industriële/bedrijfsmatige invulling. Sterker nog, het vasthouden aan de huidige situatie die op die plekken al weinig kwaliteit heeft kan zelfs tot een verslechtering leiden omdat er vaak mogelijkheden zijn om extra bedrijfsbebouwing toe te voegen.	
	ZO-0114	2) Overigens gaat het niet alleen om kleinschalige woningbouwontwikkelingen, maar ook om initiatieven zoals het bouwen van bijvoorbeeld kippenhokken. Het al dan niet toestaan van dergelijke ondergeschikte bouwwerken hoort ons inziens bij de bevoegdheid van de gemeente. Concreet verzoeken wij u de volgende aanpassingen op te nemen in de Provinciale Omgevingsverordening 2022: - Aanpassing begrenzing BPL en LG conform bijgevoegde tekening. PAGINA 7 VAN ZIENSWIJZE. - Vergroten lokale afwegingsruimte voor gemeenten voor kleinschalige stedelijke ontwikkelingen waaronder kleinschalige woningbouw. - Locaties die momenteel een bedrijfsbestemming hebben uitsluiten van het verbod op kleinschalige woningbouw, mits een goede ruimtelijke ordening en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit gerealiseerd wordt, zulks ter beoordeling van de gemeente. We brengen een aantal concrete locaties en ontwikkelingen onder de aandacht om dit verzoek te onderstrepen. Eerder in deze zienswijze wordt al gewezen dat de regels in de verordening voor een groot aantal initiatieven nadelige consequenties heeft A - Rommelige plekken in de landelijke linten waar winst te behalen valt op het gebied van ruimtelijke kwaliteit In de landelijke linten van Assendelft en Westzaan is op een aantal plekken kans om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren door bestaande, verouderde bebouwing en/ of overlast gevende functies te vervangen door kleinschalige (woningbouw) ontwikkelingen. Deze voorzien vaak in een grote lokale behoefte, bijv. zorgwoningen. Hierdoor vergroot zowel de ruimtelijke kwaliteit als de leefbaarheid in de linten. Voorbeelden van een dergelijke locaties Zuideinde94 en 100 in Westzaan, Middel 18 in Westzaan, Uitweg 3 in Krommenie en een aantal locaties aan de Krommeniedijk in Krommenie.	In uw zienswijze vraagt u onder andere om een wijziging van het werkingsgebied Landelijk Gebied en BPL. Wij voeren in de OV NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de OV NH2020. Het BPL volgt de begrenzing van het landelijk gebied. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021. Voor probleemlocaties in dorpslinten is eind 2020 een traject gestart. We hebben 3 locaties in uw gemeente geselecteerd, waarvoor we samen met u een oplossing gaan zoeken. Tevens verkennen we samen hoe het bedrijventerrein aan de Kalverringdijk (met Jacob Vis en Claessen Shipyards) op een verantwoorde manier tot woongebied getransformeerd kan worden. Meer algemeen heeft uw zienswijze betrekking op de beperkingen voor kleinschalige woningbouw in het landelijk gebied binnen de MRA. Hiervoor verwijzen wij naar de het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Kleinschalige woningbouw binnen de MRA'. Het bouwen van kippenhokken kan als bijbehorende bouwwerken (bijgebouwen) bij een bestaand hoofdgebouw. Op dat detailniveau zal niet snel een provinciaal belang aan de orde zijn.
	ZO-0115	We brengen een aantal concrete locaties en ontwikkelingen onder de aandacht om dit verzoek te onderstrepen. Eerder in deze zienswijze wordt al gewezen dat de regels in de verordening voor een groot aantal initiatieven nadelige consequenties heeft B - Ontwikkeling Jacob Vis is een goed voorbeeld van ontwikkelen op basis van de ruimtelijke kwaliteiten en cultuurhistorische betekenis van een locatie. Het Jacob Vis terrein is een terrein gelegen in de Zaanse Schans dat momenteel braak ligt en waar op basis van het huidige bestemmingsplan 'Zaanse Schans' de bestemming 'Bedrijf – Uit te werken' met functieaanduiding 'bedrijf tot en met categorie 3.2' rust. Op basis hiervan is het thans aldus toegestaan ter plaatste een bedrijf in een vrij hoge milieucategorie te realiseren (met bijbehorende bebouwing tot een hoogte van 8 meter en deels 12 meter). Ruim twintig jaar geleden is de gemeente echter in gesprek gegaan met (vertegenwoordigers van) de eigenaar, omtrent invulling van de locatie met functies die wat de gemeente betreft meer passend zijn bij de Zaanse Schans. In dat kader is het voornemen ontstaan om ter plaatste woningbouw te realiseren, waarbij de fabrieksgebouwen die destijds ter plaatse was door de eigenaar van het gebied zijn gesloopt. Gemeente, eigenaar en erfgoedorganisaties zijn in de afgelopen jaren op zoek gegaan naar de gemeenschappelijke uitgangspunten en randvoorwaarden voor de herontwikkeling van het terrein. Dit heeft geresulteerd in het opstellen van een cultuurhistorische	zie ZO-0114.

		verkenning door de gemeente. De schriftelijke uitgangspunten en een visualisatie van deze schriftelijke uitgangspunten zijn in gezamenlijkheid opgesteld door de gemeente (vertegenwoordigd door de supervisor ZaanIJ), vertegenwoordigers van de eigenaar en een vertegenwoordiger namens de erfgoedorganisaties. Binnen de kaders van de kwalitatieve uitgangspunten die zijn vastgesteld door het college van B&W heeft de eigenaar van het Jacob Vis terrein de plannen verder laten uitwerken. Dit heeft geresulteerd in een plan voor een transformatie van bedrijventerrein naar woningen en een herberg. De gemeente Zaanstad vindt dit zeer passend in het beeld van de Zaanse Schans. De ontwikkeling zal bijdragen aan de kwaliteit van de omgeving, zeker ten opzichte van bedrijven tot en met categorie 3.2. Zowel het supervisieteam van de gemeente als de erfgoedorganisaties waren zeer te spreken over de wijze waarop deze plannen verder zijn uitgewerkt door de eigenaar en hebben een positief advies gegeven. De eigenaar heeft vervolgens op 28 december 2021 een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning. Daar het plan niet passend is binnen de huidige bestemming van het bestemmingsplan, zal de omgevingsvergunning via de uitgebreide procedure (afwijken bestemmingsplan) worden behandeld. De gemeente is bereid haar medewerking aan het afwijken van het bestemmingsplan te verlenen, maar in dat kader is uiteraard ook van belang dat het project past binnen provinciale regelgeving. De gemeente staat dan ook negatief tegen de beperkingen die de verordening met zich brengt voor wat betreft woningbouw in het gebied. Het college van B&W verzoekt de omgevingsverordening zo aan te passen, dat deze voorgenomen en reeds langdurig afgestemde ontwikkeling van het Jacob Vissterrein mogelijk blijft. Langs de Zaan zijn nog meer vergelijkbare locaties te vinden, kleine bedrijfslocaties die herontwikkeld worden met als belangrijk uitgangspunt verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Bijvoorbeeld de zogenaamde Tijstermanlocatie vlak bij de locatie Jacob Vis is recent opgeleverd en voor de locatie van Claessen Shipyards zijn herontwikkelingsplannen in voorbereiding vergelijkbaar met Jacob Vis en Tijsterman.	
	ZO-0116	We brengen een aantal concrete locaties en ontwikkelingen onder de aandacht om dit verzoek te onderstrepen. Eerder in deze zienswijze wordt al gewezen dat de regels in de verordening voor een groot aantal initiatieven nadelige consequenties heeft. Overgangsgebieden tussen stad en land Op enkele plekken grenzend aan het stedelijk gebied bevinden zich functies die voorzien in een maatschappelijke behoefte, maar op dit moment niet passen binnen de regels van de omgevingsverordening. Voor deze overgangsgebieden tussen stad en land, bijvoorbeeld het gebied Noorderveen ten zuidwesten van Assendelft, is het belangrijk dat deze functies planologisch goed te regelen zijn. Op dit moment biedt de provinciale regelgeving daar weinig tot geen lokale bewegingsruimte met als gevolg dat verdere verrommeling op de loer ligt. De ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 houdt vast aan de regel dat voor dergelijke gebieden en ontwikkelingen regionale afspraken en/ of afstemming noodzakelijk is. Vaak gaat het over ontwikkelingen (zoals een kinderboerderij, hondenuitlaatservice,) die geen regionale effecten hebben zodanig dat regionale afstemming of zelfs afspraken een toegevoegde waarde hebben. Deze functies kunnen juist in een dergelijk overgangsgebied van grote meerwaarde zijn voor de lokale bewoners. Eveneens is het mogelijk om een ruimtelijke kwaliteitsslag te maken in deze gebieden. Wij verzoeken u dan ook deze regel ten aanzien van regionale afspraken aan te passen op een wijze dat er lokaal meer ruimte komt om in deze overgangsgebieden functies toe te staan die niet of moeilijk inpasbaar zijn in stedelijk gebied.	De OV NH geeft weliswaar de verplichting om hier regionale afspraken over te maken, u kunt echter regionaal overeenkomen dat voor bepaalde projecten voor overige stedelijke voorzieningen geen of slechts een lichte vorm van regionale afstemming nodig is. Op die manier is maatwerk per regio mogelijk.
	ZO-0117	Vanuit dierenwelzijn zijn schuilstallen voor dieren noodzakelijk. Het realiseren van mogelijkheden voor dieren in de wei in de vorm van kleine schuilstallen is maar beperkt mogelijk binnen de regels van de Omgevingsverordening NH 2022. In de Omgevingsverordening wordt die mogelijkheid wel geboden voor grote percelen, maar ook op de kleinere percelen zijn schuilstallen noodzakelijk. Een houder van dieren is zelfs wettelijk verplicht om zijn of haar dieren beschutting te bieden tegen de weersomstandigheden.	De verantwoordelijkheid voor dierenwelzijn ligt bij de houder van de dieren. Zeker bij kleinere percelen ligt beschutting in de nabijgelegen reguliere stal voor de hand. Het verbod op schuilstallen in de wei heeft te maken met het voorkomen van verrommeling van het landschap. In de toelichting zullen wij een korte uitleg opnemen.
	ZO-0118	Zaanstad werkt op dit moment aan een visie voor de toekomst van het Balkenhaventerrein. Dit terrein is op dit moment in gebruik als evenemententerrein, er is een aantal (bedrijfs)woningen aanwezig en ook de volkstuinen maken onderdeel uit van dit gebied. In de ontwerp Omgevingsverordening is dit gebied als bedrijventerrein van provinciaal belang aangemerkt. Dit is niet in overeenstemming met de ontwikkelrichting die in de visie voor dit gebied nu wordt uitgewerkt. Daarbij wordt de maximaal toegestane milieuruimte (maximaal) categorie 4.2 in het huidige gebruik, maar ook over de afgelopen decennia, niet als dusdanig benut. Het Balkenhaventerrein blijft ook in de toekomst een terrein geschikt voor bedrijvigheid, maar de gemeenteraad heeft zich onlangs wel uitgesproken over de maximale milieucategorie die zij daar in de toekomst voor ogen heeft, namelijk maximaal	Uit nader onderzoek blijkt het Balkenhaventerrein altijd een bedrijventerrein te zijn geweest. Formeel is dit terrein op grond van in het verleden op grond van de Wet geluidhinder genomen zonebesluiten nooit onderdeel geweest van een gezoneerd industrieterrein. Het Balkenhaventerrein is bij vaststelling van de huidige Omgevingsverordening 2020 dan ook ten onrechte aangewezen als onderdeel van het industrieterrein van provinciaal belang. Om deze reden wordt het Balkenhaventerrein uit het industrieterrein van

		categorie 3. We verzoeken de provincie dan ook om in de Omgevingsverordening dit Balkenhaventerrein niet op te nemen als onderdeel van het bedrijventerrein van provinciaal belang.	provinciaal belang gehaald. Deze wijziging is inmiddels doorgevoerd via de wijziging werkingsgebieden ronde 2021.
ZW-0041	ZO-0119	Wij zijn van mening dat het gebied Akersloot Zuid III, gelegen aan de zuidkant van Akersloot (gemeente Castricum) niet het predicaat Bijzonder Provinciaal Landschap behoeft. Hiervoor hebben wij de volgende argumenten: - Dit betreft al een gebied dat op basis van de huidige regels een streng beschermingsregime kent. Dit regime biedt ruimte voor goede lokale afwegingen, ook voor de noodzakelijke stedelijke ontwikkelingen, juist vanwege de enorme woning schaarste die niet alleen maar bij OV-knooppunten kan worden opgelost. Onafhankelijk onderzoek t.a.v. de ladder duurzame verstedelijking toont de enorme woningbehoefte in Akersloot aan. Die niet elders in het dorp kan worden opgelost. Extra maatregelen zoals de BPL zorgt voor nodeloze vertragingen en daarmee extra woningnood in Akersloot en nabije omgeving. - Woningbouw hoeft een bijzonder landschap niet in de weg te staan. Voor het gebied Akersloot Zuid III zijn in samenspraak met de gemeente plannen ontwikkeld voor natuur inclusieve woningbouw. Dit wordt gedaan door het behouden van de huidige oude waterstructuren, het versterken van de biodiversiteit (die nu vanwege het slechts aanwezig zijn van 1 grassoort ontbreekt) en het versterken van ecologische verbindingen waardoor het leefgebied voor de weidevogels en vele andere dieren wordt vergroot. Momenteel is de waterstand in het gebied zo hoog dat bij regenbuien het gebied helemaal onder water staat. Hierdoor is broeden door o.a. weide vogels nu onmogelijk in dit gebied, hetgeen ook is aantoont in onafhankelijk ecologisch onderzoek. - De contour vanwege Schiphol levert geen beperking op voor de natuur inclusieve woningbouw omdat het zeer recente rapport van luchtvaartadviseur To70 (in opdracht van Milieudefensie en Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH)) aantoont dat veel meer woningbouw in de regio mogelijk is door ander gebruik van Schiphol. In dit onderzoek is nog niet de Herverdeling Luchtruim 2023 opgenomen als gevolg van de opening van Lelystad airport. Dit zal een heel positief effect hebben op de woningbouw mogelijkheden rondom de regio Schiphol. - De Omgevingswet is gemaakt voor een integrale benadering van plannen. De regels vanuit BPL vanuit de provincie missen deze integraliteit en zijn puur een landschappelijke benadering. Ook met bescherming van de landschappelijke waarden is woningbouw mogelijk. De instructieregels vanuit BPL staan deze goede integraliteit in de weg en lijken ons daarmee ook niet in samenspraak met de nieuwe Omgevingswet. Wij verzoeken u vanwege bovenstaande de contouren voor het BPL te verleggen zodat binnen het gebied Akersloot Zuid III er op korte termijn goede natuur inclusieve woningbouw tegen de bestaande wijken kan worden gerealiseerd om daarmee invulling te geven aan de grote woningbouw opgave waar we met elkaar in dit land voor staan.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.
ZW-0042	ZO-0120	Het is nog geen jaar geleden dat de Omgevingsverordening NH2020 is vastgesteld. Het vaststellen van deze verordening kende een behoorlijke tijdsdruk bij de provincie en dus ook bij de gemeenten. Er is heel veel tijd en energie gestoken in het opstellen van een bestuurlijke reactie namens de regio Alkmaar, met lokale input. Deze input is geleverd door de diverse beleidsdisciplines, maar ook de gemeenteraden (in Langedijk en Heerhugowaard) zijn betrokken. Op de definitieve Omgevingsverordening NH2020 is ook uitgebreid ingesproken door de diverse gemeenten uit de regio Alkmaar. Het resultaat was teleurstellend. We hadden als gemeenten niet het gevoel dat er veel met onze opmerkingen uit de zienswijze en de inspraakreactie is gedaan. En ruim een half jaar later ligt alweer de ontwerp Omgevingsverordening NH2022 ter inzage. Noord-Holland Noord staat voor evidente opgaven. Zo heeft Noord-Holland Noord te kampen met woningnood en de zorg om vitaal en leefbaar te blijven. Ontwikkelruimte voor stad en dorpskern is hierbij van belang. Deze omgevingsverordening biedt, net als de in 2020 vastgestelde omgevingsverordening NH2020, tot onze teleurstelling geen handvatten om dit soort problematiek voortvarend aan te pakken. Het is in ieders belang dat wij een serieuze gesprekspartner zijn bij de verdere uitwerking en verbetering van de Omgevingsverordening 2022. Dit gezegd hebbende hebben wij nog een aantal algemene opmerkingen: - De korte periode tot aan het vaststellen van de Omgevingsverordening: er is onvoldoende tijd om onze raden bij het proces te betrekken; - De ruimte die ontbreekt om met elkaar het gesprek aan te gaan over o.a. correcties op begrenzingen en regelingen;| - Het zoeken naar het algemeen belang bij meningsverschillen en 18 verschillende zienswijzen. - Er ontbreekt een artikelsgewijze toelichting op aangebrachte wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde omgevingsverordening NH2020. Tijdens de ambtelijke	De OV NH2022 is in de regel een beleidsarme omzetting van de OV NH2020 om te voldoen aan de Omgevingswet als grondslag. Wij onderkennen dat er in korte tijd veel is gevraagd van onze partners bij de totstandkoming van beide OV NH's. Wij hebben gemeend de omzetting in twee delen te knippen, de beleidsrijke bundeling van een groot deel van provinciale regelgeving en met de OV NH2022 de grondslagwijziging. Ambtelijk zijn inmiddels verkennende gesprekken gevoerd met partners om te onderzoeken hoe in de toekomst het cyclisch, herkenbare proces om de OV NH te actualiseren meer ruimte biedt aan de wensen van onze partners.

		sessie op 2 maart 2021 is gebleken dat niet alle artikelen uit deze verordening 1:1 zijn overgenomen in het voorliggende ontwerp.	
	ZO-0121	Nu de inwerkingtreding van de Omgevingswet uitgesteld is tot 1 juli 2022 biedt dit ons inziens kansen om gezamenlijk invulling te geven aan de gemeenschappelijke opgaven die er liggen. Het biedt kansen om nu in één keer zowel het juridische deel als de inhoudelijke reacties vanuit de regio op de versie 2020 te verwerken, waarmee zowel aan de gemeenten, maar ook aan de burger en ondernemers voor een langere periode een duidelijk kader wordt vastgesteld. Noord-Holland Noord verzoekt u om de besluitvorming door te schuiven in tijd en om zowel op juridisch niveau (exercitie i.v.m. de Omgevingswet) als op inhoud (verwerken zienswijzen gemeenten en andere partners) tot een breed gedragen Omgevingsverordening 2022 te komen.	Uw verzoek is sympathiek echter voor ons niet uitvoerbaar omdat wij moeten anticiperen op de invoering van de Omgevingswet en daarmee deze OV NH. Ingaan op uw voorstel brengt ons in een risico-volle tijdsklem. Deze OV NH is niet het eindstation. De OV NH wordt cyclisch herijkt. Wij beginnen daar naar verwachting in 2022 mee. Hierover is inmiddels een eerste ambtelijke sessie over belegd en wij gaan door met het informeren en ophalen van wensen.
ZW-0043	ZO-0122	HilverdaFlorist is als veredelingsbedrijf gevestigd aan de Dwarsweg 15 in glastuinbouwconcentratiegebied De Kwakel-Kudelstaart. Voor ons is onduidelijk welke regels gelden t.a.v. onze uitbreidingsplannen. Door verder toenemende automatisering en robotisering, zullen activitieiten die voorheen in de kas plaatsvonden, meer uitgevoerd gaan worden in de bedrijfshal. Denk hierbij aan het sorteren, aflevergereed klaarmaken. Mede om op sneller op veranderende marktvraag te kunnen reageren zullen bedrijfsprocessen in toekomst veranderen, door met nieuwe technologie in geconditioneerde ruimtes (bedrijfsgebouwen) voorraadbeheer te voeren, waardoor sneller afgeleverd kan worden. Ook zijn we voornemens om meerlagenteelt te gaan toepassen. Het is ons onduidelijk aan welke regels we moeten voldoen: die van Bestaande (zaad)veredelingsbedrijven of van glastuinbouwconcentratiegebieden. Ook is onduidelijk of meerlagenteelt in een gesloten ruimte wordt gezien als glastuinbouwtoepassing of als 'overige bebouwing'."	Op uw locatie geldt zowel het werkingsgebied bestaand zaadveredelingsbedrijf als glastuinbouwconcentratiegebied. Voor zover uw bedrijfsactiviteiten zich blijven richten op zaadveredeling, kunt u uw bedrijf uitbreiden zonder beperkingen ten aanzien van de verhouding tussen kassen en bedrijfshallen.
ZW-0044	ZO-0123	Takii Europe B.V. is een zaadveredelingsbedrijf dat sinds 1991 is gevestigd aan de Hoofdweg 19, De Kwakel in een glastuinbouwconcentratiegebied. Graag wijzen wij u erop dat het in de Concept Omgevingsverordening NH2022 onduidelijk is of op ons bedrijf de regels voor een Glastuinbouwconcentratiegebied van toepassing zijn, of de regels voor een zaadveredelingsbedrijf. Wij willen u verzoeken om deze onduidelijkheid in de definitieve Omgevingsverordening NH2022 weg te nemen.	Zie het antwoord op zienswijze ZO-0122.
ZW-0045	ZO-0124	Grote delen van het Hoofdwegennet van het Rijk valt binnen het werkingsgebied van de ontwerp omgevingsverordening 2022, onder andere aangeduid als Landelijk gebied en MRA Landelijk gebied. Rijkswaterstaat is beheerder van het Hoofdwegennet en heeft een beheerdersbelang welke onder andere is aangeduid in de beperkingengebieden voor Rijkswegen, welke staan in de ministeriële regeling bij de Omgevingswet. Daarin is ook de begrenzing van de gebieden aangegeven. Het doel van de beperkingengebieden voor Rijkswegen is ervoor te zorgen dat de weg veilig is en goed gebruikt wordt, zonder al te veel opstoppingen of belemmeringen. Een beperkingengebied voorkomt dat er op of vlak naast wegen activiteiten plaatsvinden die nadelige gevolgen hebben voor de conditie of de werking van de weg. Ik wil u er op wijzen dat de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 niet in strijd mag zijn met de beperkingengebieden voor Rijkswegen, Rijksvaarwegen en Waterstaatswerken. De minister van Infrastructuur en Waterstaat is het bevoegd gezag als het gaat om een beperkingengebiedactiviteit in beheer bij het Rijk. Tot slot constateer ik ook dat op specifieke locaties waar een vastgesteld Tracébesluit is, zoals op de A10-Zuid (Zuidasdok) en de A9 tussen Badhoevedorp en Holendrecht (A9 BaHo) deze binnen de werkingssfeer van de Omgevingsverordening komen te liggen. Ik verzoek u, in de definitieve Omgevingsverordening het werkingsgebied af te stemmen op de begrenzing van de vastgestelde Tracébesluiten. Het projectbureau Zuidasdok zal hier tevens een zienswijze op indienen.	In het systeem van de Omgevingswet kunnen zowel Rijk, provincies, gemeenten als waterschappen regels stellen ten aanzien van de fysieke leefomgeving. Dat geldt ook voor de RIjksinfrastructuur en de daar geldende beperkingengebieden. De rijkswegen en de zones langs deze wegen zullen bijvoorbeeld liggen binnen Bijzonder Provinciaal Landschap of Landelijk Gebied. Hierdoor gelden er instructieregels bij gemeentelijke omgevingsplannen en projectbesluiten van de provincie en het waterschap. Dit leidt naar onze mening niet tot een strijdigheid met de regels van het Rijk, in het bijzonder met het Besluit kwaliteit leefomgeving
ZW-0046	ZO-0125	Het Veerkwartier B.V. is gevestigd aan de A. Hofmanweg 62, aan de Veerplas (de gronden zijn in erfpacht door het Recreatieschap Spaarnwoude aan Het Veerkwartier uitgegeven). Het Veerkwartier betreft een horecaonderneming en is in ontwikkeling. In samenspraak met de gemeente Haarlem en het Recreatieschap Spaarnwoude wordt verder ingezet op recreatieve voorzieningen, waarbij duurzaamheid en natuurbeheer een grote rol spelen. Het Veerkwartier zelf valt buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN), maar wordt wel omgeven door het NNN. Afgelopen jaar is de begrenzing van het NNN gewijzigd rondom het nieuw te bouwen natuurinclusieve en circulaire horecapaviljoen dat opgaat in de natuur, waar cliënte erg blij mee is. Het "speeleiland", met kadastraal nummer 694, behoort echter ook bij de ontwikkeling. Zoals terecht is opgemerkt in de beschrijving van de kernwaarden in het document 'Z9 Schoteroog, Waarder- en Veerpo/der, Mooie Nel en De Liede' is de westoever van de Veerplas ingericht als recreatiestrand met speelweides, horeca en ruimte voor evenementen. Er is dan ook geen actuele natuurwaarde op deze percelen. Bij potentiële natuurwaarden wordt opgemerkt dat het gebied meer divers	Wij stellen uw betrokkenheid op prijs. Wij verzoeken u om contact op te nemen met het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl) om uw ideeën kenbaar te maken. In 2022 zijn wij voornemens een gebiedsproces te starten gericht op het verder afronden van het Natuurnetwerk in het deelgebied Spaarnwoude.

		en aantrekkelijker voor algemene natuur en recreatie kan worden gemaakt door variatie in inrichting en beheer. Cliënte heeft een groot hart voor de natuur en met de gehele ontwikkeling wordt dan ook ruimschoots aandacht besteed aan de natuur en de omliggende natuurlijke omgeving. Cliënte wenst echter wel, ook op het speeleiland, de huidige activiteiten voort te blijven zetten en wordt daarom ook graag betrokken bij verdere ambities die de provincie op dit terrein heeft. Natuur en recreatie kunnen, in overleg, goed samengaan.	
ZW-0047	ZO-0126	Wij volstaan nu met het opnieuw uitspreken van onze verbazing over het feit dat het college van Wijdemeren op 9 juni 2021 zijn zienswijze aan u stuurt over deze ontwerpverordening, zijn gemeenteraad in het geheel niet betrekt bij de opstelling van die zienswijze en de gemeenteraad pas achteraf, op 10 juni 2021, hierover informeert. Als grootste (oppositie) partij in Wijdemeren vinden wij dit niet getuigen van behoorlijk bestuur. Wij zien ook in deze ontwerp-verordening dat de provincie beoogt de kwaliteit van onze leefomgeving strak te bewaken met alle middelen waarover zij beschikt. De Lokale Partij kan zich hier helemaal in vinden.	Dank voor het delen van uw standpunt.
ZW-0048	ZO-0127	1)Wij steunen de ambitie van de gemeente en de provincie om onze maatschappij en onze leefomgeving in snel tempo te verduurzamen, alsmede het overgrote deel van de maatregelen die hiertoe getroffen worden, maar we zijn verontrust over enkele specifieke bepalingen op dit terrein zoals die zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening. Als bewoners van de Diemerscheg is ons huis of onze recreatiewoning gelegen in een zoekgebied voor het opwekken van windenergie, een zoekgebied dat de sterke voorkeur geniet van zowel de gemeente Amsterdam als Diemen. Wij menen dat er aan deze plannen enorme nadelen verbonden zijn en dat de provincie ons tegen dit soort plannen zou moeten beschermen, in plaats van deze te faciliteren. Wij menen dat windturbines niet passen binnen de gemeente Amsterdam, omdat het op elke plek te dichtbevolkt is, en de windturbines daardoor te dicht bij woonwijken, buurgemeentes, volkstuinparken en in onze schaarse natuur zullen komen, die intensief gebruikt wordt voor recreatie door de overige stedelingen, waarvan een aanzienlijk deel door sociaal-economische omstandigheden voor vakantie en onspanning is aangewezen op de directe omgeving van Amsterdam. Deze groene plekken in de stad zijn voorts nodig voor instandhouding van de natuur en biodiversiteit in de gemeente Amsterdam, die ernstige schade op zal lopen door het plaatsen van windturbines. Wij lezen in het ontwerp dat 'niet overal op het vaste land dezelfde omstandigheden zijn voor duurzame-energievormen' (bijlagen, p. 116). Wij menen dat deze omstandigheden wel het allerongunstigst zijn voor windenergie in de gemeente Amsterdam, die al zo dichtbevolkt is, en nog steeds groeit, en waar van alle gebieden in de provincie de allergrootste druk is op de beschikbare ruimte om te wonen, om te ontpannen en om te recreëeren. De scheggen, waarop Amsterdam terecht trots is, zijn onderdeel van Natuur Netwerk Nederland, dat de Natura-2000 gebieden ondersteunt en in stand houdt. De Diemerscheg is 150 vogelsoorten rijk, waarvan er 32 op de rode lijst staan: onder andere ransuil, bosuil, lepelaar, buizerd, havik, torenvalk, wielewaal, en grauwe vliegenvanger. Ook zien wij hier ringslangen, mollen en vleermuizen en een nog niet precies in kaart gebrachte variatie aan wilde bijen, zweefvliegen, libelles, waterjuffers, wantsen, kevers, torren, sluipwespen en dag- en nachtvlinders. Uit onderzoek blijkt dat trek- en roofvogels, alsmede vleermuizen, ringslangen, mollen, wormen en alle vliegende insecten getroffen worden door windturbines. Zij moeten deze 'groene' energie met de dood bekopen, zoals blijkt uit Duits onderzoek van Franz Trieb ('Modellanalyse liefert hinweise auf Verluste von Fluginseksten im Windparks', 2018) . Wij menen dat de passage van de Omgevingsverordering die stelt dat de wezenlijke kenmerken van NNN-gebieden (bijlagen, p. 117) niet aangetast mogen worden, per definitie windturbines in de Diemerscheg uitsluit, omdat deze de essentiele soorten van dit gebied aantasten.	Wij beschouwen dit niet als een inhoudelijke zienswijze op de OV NH2022, maar als een zienswijze die gaat over de RES.
	ZO-0128	2)Wij menen dat de provincie door het toestaan van windenergie in dichtbevolkte gebieden het woongenot van de omwonenden, en het recht op een veilige en gezonde leefomgeving, op onacceptable manier schaadt. In de afgelopen periode zijn er veel zorgen gerezen over de effecten van windturbines op de gezondheid. Hierbij verwijzen wij onder andere naar het raadsadres 29 maart 2021 van een groep bezorgde artsen in Amsterdam, maar ook naar de uitspraak van het RIVM van 28 mei 2021 dat er nader onderzoek nodig is. Dat windturbines geluidsoverlast veroorzaken, staat vast. Dat chronische geluidsoverlast in het algemeen de gezondheid schaadt, staat ook vast. En dat het specifieke laagfrequente geluid van windturbines zorgt voor extra gezondheidsschade, is op basis van huidig wetenschappelijk onderzoek aannemelijk. Dit moet nader onderzocht worden, voordat men verder gaat met de planning van windturbines bij bebouwing. Wij roepen we u op om op basis van het voorzorgsprincipe de afstandsnorm van	U roept ons op om op basis van het voorzorgsprincipe de afstandsnorm van windturbines tot bebouwing van 600 meter niet te verlagen naar 350 meter, maar tot nader onderzoek te vergroten naar 1500 meter. Ons antwoord hierop luidt als volgt. De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. Het is aan de gemeenten om waar nodig nader onderzoek voor te schrijven naar de mogelijke gezondheidseffecten bij specifieke locaties. Op het moment dat er dergelijk onderzoek wordt gedaan

		windturbines tot bebouwing van 600 meter niet te verlagen naar 350 meter, maar tot nader onderzoek te vergroten naar 1500 meter. Volgens artikel 21 van de Grondwet, heeft de overheid de plicht om te zorgen voor bescherming van het leefmilieu. Naar onze mening mogen de bijdragen van de overheid om het leefmilieu te verbeteren door klimaatverandering te bestrijden, niet ten koste gaan van andere aspecten van het leefmilieu, tenzij dit onvermijdelijk is. Dit is echter niet het geval, zeker niet aangezien in de omgevingsverordering een zo beperkt pakket aan maatregelen tot CO2-uitstoot wordt voorgesteld. Zo wordt er niet gesproken over vermindering van CO2 -uitstoot door alle takken van industrie, over vermindering van de energieconsumptie, over verplichting van het benutten van daken en parkeerplaatsen voor zonne-energie, en over isolatie van woningen. Mocht de Omgevingsverordering een uitputtend pakket aan maatregelen voorstellen, waarbij de maatregelen die geen schade aanrichten aan mens en natuur voor zover mogelijk de voorkeur krijgen, en mocht daaruit blijken dat windenergie in dichtbevolkte gebieden een noodzakelijk onderdeel ervan is, en qua percentage een zo aanzienlijk onderdeel van de energieopwekking voor zijn rekening neemt dat de nadelen opwegen tegen de voordelen, dan pas kan men beweren dat deze manier van energie-opwekking in de gemeente Amsterdam wenselijk of zelfs noodzakelijk is. Aangezien dit niet het geval is, menen wij dat niet gesproken kan worden van 'een groot openbaar belang zonder reële alternatieven'. De provincie stelt in de omgevingsverordening dat windenergie-opwek vooral op zee thuishoort maar dat het ook op land nodig zal zijn (bijlagen, p. 118). Een cijfermatige onderbouwing waarom er meer opgewekt moet worden op land, en dan met name in de meest dichtbevolkte delen zoals Amsterdam, ontbreekt echter.	zullen we goed inhoudelijk betrokken zijn / blijven en naar bevinden handelen. Zo heeft bijvoorbeeld Amsterdam aan haar inwoners toegezegd nader onderzoek te (laten) doen naar gezondheidsrisico's en ook geluidsimulaties te gaan doen zodat omwonenden ook kunnen ervaren wat het geluid van eventuele windturbines is. Recentelijk is bekend geworden dat het RIVM met de GGD hun samenwerking en kennisuitwisseling op dit thema versterken in een 'Expertisepunt windenergie en gezondheid'. Met dit Expertisepunt verhoogt het RIVM de reeds doorlopende inzet op het verzamelen, duiden en verspreiden van kennis over windenergie en gezondheid. Het Expertisepunt vervangt hiermee het eerdere Expertisecentrum Windenergie.
	ZO-0129	3) De provincie stelt in de omgevingsverordening dat gemeentes windturbines kunnen plaatsen op basis van lokaal draagvlak (bijlagen, p. 117). We kunnen moeilijk bepalen hoeveel draagvlak er precies is in de gemeente Amsterdam, omdat bewoners niet tijdig, niet volledig, of helemaal niet geinformeerd zijn door de gemeente over de plannen, en zich daarom ook niet konden uitspreken, en omdat de cijfers van de steekproeven die de gemeente Amsterdam het afgelopen jaar heeft gehouden, en waarvan de vragen al misleidend waren, zijn omgebogen in het voordeel van de gemeente. Maar te oordelen naar de 20.000 ondertekenaars van petitie van Windalarm, de enorme hoeveelheid insprekers bij raadsvergaderingen, de demonstraties van afgelopen voorjaar, en de vloed aan protestmails die onze volksvertegenwoordigers hebben ontvangen, zijn twijfels over het draagvlak gerechtvaardigd. Wij menen dat de gemeente Amsterdam tot nu toe niet heeft aangetoond dat er een democratische basis is voor deze plannen. En wij menen dat de provincie alleen vergunningen voor windenergie zal moeten goedkeuren indien de betreffende gemeente aannemelijk heeft gemaakt dat er voldoende lokaal draagvlak is voor deze plannen, zowel op gemeentelijk niveau, als binnen de zoekgebieden. Wij constateren tot slot dat de gemeente Amsterdam de afspraken van het Klimaatakkoord naar believen gebruikt voor haar eigen beleidsdoelen: zij wijst naar het Klimaatakkoord om windenergieopwek binnen haar gemeentegrenzen te rechtvaardigen, maar zij voelt zich tegelijkertijd niet gebonden aan de participatie-eisen uit het Klimaatakkoord. Wij verwachten dat de provincie er bij het toekennen van vergunningen bij de gemeente op zal aandringen om zorgvuldig te definiëren wat voor haar de status van het Klimaatakkoord is: is het geldig, of is het niet geldig? Wij concluderen dat het plaatsen van windturbines in dichtbevolkt gebied indruist tegen de algemeen geldende normen en waarden, zowel wat betreft de menselijke maat als de bestuurlijke en juridische gang van zaken. De gemeente Amsterdam zal met windturbines binnen de gemeentegrenzen voorbij gaan aan het woongenot van haar inwoners, aan redelijke geluidsnormen die op deugdelijk onderzoek gebaseerd zijn, aan respect voor de sociale functie en natuurwaarde van haar groengebieden, aan de plicht om nut en noodzaak van windenergieopwek binnen haar gemeentegrenzen te bewijzen, aan de plicht om op een fatsoenlijke manier het draagvlak voor haar plannen aan te tonen en om haar burgers adequate inspraakmogelijkheden te bieden, en aan een redelijke en rechtvaardige interpretatie van het Klimaatakkoord. Wij roepen de gedeputeerden op om de genoemde passages uit de Omgevingsverordening zodanig uit te leggen, aan te vullen en aan te scherpen, dat ze de gemeente Amsterdam verhinderen om windturbines binnen haar gemeentegrenzen te plaatsen, aangezien zij daarmee bovenstaande normen zullen schenden.	We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen we serieus. Het is wel in eerste instantie aan gemeenten om mogelijke gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de RES zoekgebieden. We zien ook dat dat gebeurt, onder meer in Amsterdam, waar zoekgebieden zijn gewijzigd naar aanleiding van deze zorgen maar ook waar een zogenoemde Health impact assesment wordt gedaan, alsook geluidsimulaties. Daarnaast blijven we als provincie het belang van afstemming en participatie benadrukken en faciliteren we de gemeenten bij de (financiële) participatie. De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. De provincie vindt het belangrijk om de zorgen van haar inwoners serieus te nemen. In samenwerking met andere provincies – via het IPO – inventariseren we waar behoefte aan is m.b.t. aanvullend onderzoek naar de gezondheidseffecten van windmolens. Aanvullend onderzoek afgestemd op de Nederlandse setting kan inwoners meer vertrouwen geven in de uitkomsten. Wij kunnen echter geen gehoor geven aan uw verzoek.
ZW-0049	ZO-0135	1) Eind vorig jaar heb ik een omgevingsvergunning, voorzien van het zaaknummer Z.61249, aangevraagd. Het gaat hier om een aanvraag voor het omvormen van mijn hooiberg tot een kleine woning aan Oud-Loosdrechtsedijk 65 te Loosdrecht. De aanleiding van deze aanvraag is wegens gezondheidsredenen en onze wens om zo lang mogelijk op deze plek zelfstandig te blijven wonen. Ik heb hier een hobbymatige grondgebonden veehouderij en mijn familie woont er al meer dan een eeuw. De aanvraag voor een omgevingsvergunning gaat om het omvormen van een hooiberg en tuinhuisje naar een woning. Samen met mijn vrouw wil ik de woning	De gemeente is in de regel het eerste aanspreekpunt voor dergelijke plannen. Het plan maakt een burgerwoning mogelijk in het landelijk gebied. Wij kunnen in dit geval slechts concluderen dat het plan niet past binnen de kaders van de OV NH2020.

		gaan gebruiken voor eigen bewoning. Zoals aangegeven, de aanleiding van deze aanvraag is wegens gezondheidsredenen en onze wens om zo lang mogelijk op deze plek zelfstandig te blijven wonen. Daarvoor willen wij graag in een gemoderniseerde woning wonen en toch dicht bij mijn wortels (onze gronden zijn volgend jaar een eeuw familiebezit}, mijn vee (koppel met schapen) en Gelderse tuigpaarden blijven. Mijn naastgelegen huidige Rijksmonumentale woning, uit begin 1700 vol met authentieke details, leent zich niet goed voor een dergelijke ingrijpende modernisering. Ik heb daarom professionals gevraagd een zorgvuldig plan te maken, passend in het landschap. Een plan dat de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving verbetert. Tekeningen hiervan zijn als bijlage 1 bijgevoegd. De om te vormen hooiberg en tuinhuisje zijn beide gesitueerd op het kadastrale object: gemeente Loosdrecht, sectie C, nummer 4070. Op de referentiebeelden is te zien dat de omvorming een kwaliteitsimpuls aan het perceel zal geven. Voor uw informatie: de hooiberg verliest sowieso zijn functie in verband met te realiseren nieuwe natuur in de Oostelijke Vechtplassen. Naast de omvorming van de hooiberg zou ik tegelijkertijd graag de fundering van onze huidige Rijks monumentale woning, aan de Oud-Loosdrechtsedijk 65, willen herstellen. De Oud- Loosdrechtsedijk 65 (voorhuis) vormt samen met de OudLoosdrechtesdijk 65b (achterhuis) een langhuisboerderij. Helaas heeft het Rijksmonument door een aantal externe ruimtelijke overheidsinitiatieven (zoals het vervangen van de houten klapbrug over de 's-Gravelandsevaart door een hogere vaste betonnen brug (en de latere vervanging daarvan) met bijbehorend talud en het intrillen van ca. 10 meter lange damwanden t.b. v. de kanalisatie van de 's-Gravelandsevaart) er stevig van langs gekregen en is de Rijksmonumentale woning door het schuine talud van de brug verminderd toegankelijk geworden. Graag willen wij het Rijksmonument in de huidige staat behouden. De fundering bestaat thans uit een gemetselde fundering met verbrede voet. Door middel van boorpalen kan het ongelijkmatig zetten een halt toegeroepen worden. Dit is al met al een ingrijpende en kostbare aangelegenheid.	
	ZO-0136	2) Door de plattegrond van de betreffende hooiberg en het naastgelegen tuinhuisje te combineren neemt de bebouwing met geen enkele vierkante meter toe. Het betreft hier een kleinschalige ontwikkeling waarbij de ruimtelijke kwaliteit gewaarborgd blijft, het ongelijkmatig zetten van het Rijksmonument wordt middels de boorpalen een halt toegeroepen en de hooiberg die, door de nieuw te realiseren natuur in de Oostelijke Vechtplassen zijn functie verliest, mag door deze transformatie weer een nuttige functie vervullen. In relatie tot de provinciale omgevingsverordening 2022 wil ik u, bij deze, verzoeken om de omvorming van de hooiberg mogelijk te maken dan wel mogelijk te houden. Voor de zekerheid wil ik u dan ook gelijk, bij deze, verzoeken om mijn plan op te nemen in de gezamenlijke verkenning. Het betreft hier de gezamenlijke verkenning zoals genoemd in de zienswijze van de gemeente Wijdemeren (zie tevens bijlage 2).	Zie ZO-0135
ZW-0050	ZO-0137	Ik maak bezwaar tegen het plaatsen van mijn tuincentrum op de kaart inclusief de percelen daarbij behorend aan de Hagelingerweg 214, 2071cn Santpoort-Noord. Op de terreinen is een wijzigingsbevoegdheid van toepassing, waarvoor eem aanvraag tot realisering inmiddels is ingediend. Bovendien is het naastgelegen tuincentrum niet op de kaart geplaatst.Ik verzoek u dit te herstellen en mij daaromtrent op de hoogte te houden. Alle rechten voorbehouden.	Uw perceel maakt onderdeel uit van het Landelijk gebied en het Bijzonder provinciaal landschap Zuid-Kennemerland. De begrenzing is correct en heeft plaatsgevonden volgens vaste uitgangspunten. Deze zijn terug te lezen in de Nota van beantwoording behorende bij de Omgevingsverordening NH2020 (te vinden op de provinciale website: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingswet/Omgevingsverordening). In de Omgevingsverordening kunt u de bijbehorende regelgeving terugvinden. Dit kan ook door te klikken op uw locatie op de kaart behorende bij de Omgevingsverordening: https://noord-holland.tercera-ro.nl/MapViewer. Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Wat betreft de door u genoemde wijzigingsbevoegdheid wijzen wij er op dat een wijzigingsplan ook moet voldoen aan de regels van de omgevingsverordening.
ZW-0051	ZO-0138	1)Zienswijze Omgevingsverordening NH2022 met betrekking tot het gebied van de voormalige manege Gijsbrecht van Aemstel, Holendrechterweg 22/22A te Ouderkerk aan de Amstel ,noordelijke kavel van kadastaal perceel nummers 70,71 &72 (hierna: "Het Manege Gebied"). In deze zienswijze zet ik uiteen dat er geen andere conclusie mogelijk is dan dat Het Manege Gebied onder de OVNH2022 als Bijzonder Provenciaal Landschap en Landelijk Gebied aangeduid moet worden . Ik verzoek U	De bedoelde locatie is aan te merken als een stedelijke voorziening behorende bij het stedelijk weefsel van de kern Ouder-Amstel en is derhalve niet aangeduid als LG. Het BPL volgt op deze locatie de begrenzing van het landelijk gebied. Daarnaast voeren wij in de Omgevingsverordening NH2022

		dan ook om de kaart van Het Manege Gebied, in de viewer bij OVNH2022 overeenkomstig de verordening aan te passen naar Bijzonder Provenciaal Landschap (totaal en Amstelscheg) en Landelijk gebied. Het Manege Gebied valt onder de RijksBufferzone. Het Manege Gebied is in de Provenciale Ruimtelijke Verordening (PRV) Noord-Holland aangeduid als Bufferzone en deels als aardkundig monument. Tevens is in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 dit gehele gebied aangeduid als bufferzone en deels als aardkundig monument. bij overgang van de Provenciale Ruimtelijke Verordening naar de OVNH2020 en OVNH2022 is Het Manege Gebied aangeduid als bufferzone en deels aangeduid als aardkundig monument. Daarnaast is er tot op heden geen nut en noodzaak aangetoond dat eventuele woningbouw in dit gebied mogelijk maakte onder de PRV. Lostaand van de toepasbaarheid van 'grenzend' inzake de situatie van Het Manege Gebied, borgt het feit dat Het Manege Gebied onder de voormalige regimes bufferzone PRV en deels aardkundig monument PRV vielen , dat Het Manege Gebied als landelijk gebied moet worden beschouwd en deel moet uitmaken van het Bijzonder Provenciaal Landschap (BPL). Naast de ARO stelt ook de vertegenwoordiger van de PNH in juni 2019 dat Het Manege Gebied in de verordening is aangeduid als bufferzone en artikel 24 PRV van toepassing is. De toelichting bij artikel 24 mbt bestaand stedelijk gebied zet de tekst van der veroderning niet op zij. Bestaand Stedelijk gebied en bufferzone zijn niet mutual exclusive.	geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Zie voorts het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'.
	ZO-0139	2)In overweging nemende punten 1-7 , verzoek ik u conform uw eigen verordenings regels en uitgangspunten, de zwaarwegende beoordeling van de ARO en conform het gelijkheidbeginsel , om het volgende: 1. Het deel van Het Manege Gebied dat voorheen in de PRV als aardkundig monument werd aangeduid, in de kaart van de viewer OVNH2022 overeenkomstig de OVNH2022 verordening aan te passen naar Bijzonder Provenciaal Landschap (totaal en Amstelscheg) en Landelijk gebied (gewoon en MRA landelijk gebied). (zie Bijlage 7) 2. Het deel van Het Manege Gebied dat voorheen in de PRV als bufferzone werd aangeduid, in de kaart van de viewer OVNH022 overeenkomstig de OVNH2022 verordening aan te passen naar Bijzonder Provenciaal Landschap (totaal en Amstelscheg) en Landelijk gebied (gewoon en MRA landelijk gebied). (zie Bijlage 7)	De bedoelde locatie is aan te merken als een stedelijke voorziening behorende bij het stedelijk weefsel van de kern Ouder-Amstel en is derhalve niet aangeduid als LG. Het BPL volgt op deze locatie de begrenzing van het landelijk gebied. Daarnaast voeren wij in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Zie voorts het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'.
ZW-0052	ZO-0140	1) In de ontwerp Omgevingsverordening is de begrenzing van Westpoort als "industrieterrein van regionaal belang" ongewijzigd gebleven ten opzichte van de nu geldende verordening. In onze zienswijze tegen de nu geldende verordening (zie bijlage) hebben wij uiteengezet dat deze begrenzing niet strookt met de werkelijke ontwikkeimogelijkheden van met name de blokken 1 t/m 5 in Sloterdljk 2 Zuid. Wij herhalen daarom ons pleidooi om deze begrenzing aan te passen zodat enerzijds het belang van een bruikbare ruimtereservering voor de zware industrie gewaarborgd blijft en anderzijds de ontwikkeling van Sloterdljk 2 Zuid doorgang kan vinden conform onze ambities als invulling van het door gemeente Amsterdam genomen investeringsbesluit. Kort samengevat betekent dit [artikel 6.29] dat afwijken van het bestemmingsplan voor lichte industrie en andere meer hoogwaardige functies na vaststelling van de verordening lastig of zelfs onmogelijk wordt gemaakt. Dit, terwijl Sloterdijk 2 Zuid op dit moment al een gemengd gebied is, en ondernemers in het gebied komende jaren juist meer willen intensiveren en mengen. De gemeente Amsterdam heeft met dat doel in 2019 een gebiedsvisie vastgesteld en in 2020 een Investeringsnota vastgesteld; op dit moment lopen er verschillende initiatieven en vergunningaanvragen om uitvoering te geven aan deze visie. Voor de zittende bedrijven, waarvan het overgrote deel niet behoort tot de categorie zware industrie, is de komst van deze industrie in het gebied een verslechtering van de omgeving. Voor de zittende functies in het gebied (anders dan bedrijf) zoals een evenementencentrum, koffieshop, Mojee Koffie, Lofi Leisure etc, is het toevoegen van zware industrie een enorme verslechtering van de werkomstandigheden. Voor de culturele initiatiefnemers, Amsterdome, Lofi zou de vaststelling zelfs het einde van hun initiatief kunnen betekenen. Zij hebben geïnvesteerd in een gebied dat in ontwikkeling zou komen. Wij erkennen het belang van de ruimtevraag voor zware industrie en zijn van mening dat daar binnen het gebied meer dan voldoende ruimte voor is. Er ligt op dit moment ruim 300 hectare bouwrijp klaar in Sloterdijk 3 en 4. Ook liggen in het Havengebied (Port of Amsterdam) nog vele mogelijkheden voor het vestigen van zware industrie. Wij vragen u nogmaals heel specifiek te kijken naar de toekomst van het gebied Sloterdijk 2. Een gebied waar al tientallen jaren geen zware industrie voorkomt. Een gebied waar geen interesse is vanuit de zware industrie omdat er ai te veel gevestigde bedrijven zitten die zware industrie onmogelijk maken. Een gebied naast Sloterdijk Centrum waar 2000-5000 woningen worden gebouwd. Bovendien is Sloterdijk zo dicht tegen station Sloterdijk gelegen, dat de nu voorliggende	Wij nemen hier kennis van. De duiding en het belang van het behoud van industrieterreinen met een hoge milieucategorie is ongewijzigd t.o.v. OV NH2020. De beperkingen in de OV NH spelen alleen wanneer voor vestiging van een bedrijf het bestemmingsplan (straks omgevingsplan) moet worden gewijzigd of een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan nodig is. Wij zijn met de gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam in overleg over de ontwikkelingen van de Sloterdijken in relatie tot de regels in de Omgevingsverordening voor industrieterreinen van provinciaal belang. Hiervoor is een werkgroep opgericht die voor de verschillende oplossingsrichtingen scenario's uitwerkt. In de tweede helft van 2021 zullen de verschillende maatwerkoplossingen ter besluitvorming worden ingebracht.

		omgevingsverordening haaks staat op het recent vastgestelde provinciale knooppuntenbeleid, dat juist uitgaat van intensivering rondom stations. Vanwege het voorgaande vragen wij u om de omgevingsverordening bij de vaststelling aan te passen zodat de gebiedsvisie voor Sloterdijk 2 kan worden gerealiseerd. Daarvoor is nodig dat Sloterdijk 2 buiten de werking van artikel 6.29 blijft. Met het uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet lijkt het ons tenslotte noodzakelijk om alsnog overgangsecht op te nemen.	
ZW-0053	ZO-0142	Bij deze dienen wij een zienswijze in voor de Ontwerp Omgevingsverordening NH2022. We willen een verzoek indienen om het Noord Hollands Natuurnetwerk voor wat betreft een heel klein strookje te ontgrenzen. Wij zijn eigenaar van perceel Wormer, sectie E 228 en perceel Wormer, sectie E 273. Wij willen heel graag een heel klein stukje land, ongeveer 125 m2, overnemen van onze buurman. Het betreft een uithoek van het terrein van de buurman, waar hij vrij weinig mee kan, van perceel Wormer, sectie E 274 (bijlage 1). We hebben de verwerving al indicatief met hem besproken.	Uw aanvraag kan niet behandeld worden binnen het zienswijzeproces van de OV NH2022. U bent hierover telefonisch geïnformeerd. Het advies is om de mogelijkheden te onderzoeken binnen het bestaande beleid.
ZW-0054	ZO-0143	Artikel 1.1 conceptverordening - Begripsbepalingen In dit artikel ontbreken volgens de Jagersvereniging de hieronder genoemde begrippen en de daarbij behorende uitleg casu quo definiëring. Het is van groot belang dat deze begripsbepalingen uniform worden gebruikt en uitgelegd. Daarom stelt de Jagersvereniging voor om onderstaande begrippen en de daarbij behorende begripsbepalingen aan artikel 1.1. toe te voegen. Staat van instandhouding van een soort: Effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort op het grondgebied, bedoeld in artikel 2 van de Habitatrichtlijn. (Zie voor eenzelfde definitie ook de bijlagen bij artikel 1.1. van de Omgevingswet) Gunstige staat van instandhouding van een soort: Staat van instandhouding van een soort waarvoor geldt dat: a. uit populatie-dynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven; en b. het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden; en c.er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden. Verstoring: Van verstoring is sprake indien uit populatie-dynamische gegevens van een soort in dat gebied blijkt, dat de soort het gevaar loopt, in vergelijking met de begintoestand, dat de soort niet langer een levensvatbare component van het natuurlijke habitat blijft.	Het begrip 'staat van instandhouding van een soort' is al opgenomen in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet (begrippen). Het begrip 'gunstige staat van instandhouding van een soort' is al opgenomen in de bijlage bij artikel 1.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (begrippen). Het begrip 'verstoring' komt in relatie tot fauna- en wildbeheer in de OVNH2022 niet voor. Wij zien daarom geen aanleiding om deze begrippen (nogmaals) te benoemen in de begripsbepalingen van de OVNH2022.
	ZO-0144	Betreft artikel 2.11 Minimale oppervlakte wildbeheereenheden - toelichting Deze toelichting kent een aantal onjuiste uitgangspunten; - Noord-Holland kent een relatief groot aantal wildbeheereenheden in vergelijking tot andere provincies in Nederland. Nederland kent in totaal bijna 300 wildbeheereenheden. NH zit met 21 WBE's onder het provinciaal gemiddelde van 26 WBE's . - Met deze oppervlakte zou het aantal wildbeheereenheden in Noord-Holland door opschaling uitkomen op ongeveer 15. Met deze oppervlakte komt het aantal uit op 21 WBE's. Dit aantal (21) komt door recente opschaling, waarbij het aantal WBE's is teruggebracht. - "Voorts is een positieve consequentie van deze minimumeis en de daarmee gepaarde afname van het aantal wildbeheereenheden." De genoemde positieve consequenties worden niet gedeeld voor de NH situatie, minder efficiënt in de uitvoerende taken door toename gebiedsgrootte. Toename i.p.v. afname bestuurlijke druk door schaalvergroting. Meer i.p.v. minder administratieve last door schaalvergroting. - Deze toelichting suggereert dat de provincie zeggenschap heeft over het aantal WBE's dat de in de provincie acteert hetgeen onjuist is. - Op grond van het vorenstaande concludeert de Jagersvereniging dat deze toelichting betrekking heeft op de oude situatie en verwijdert kan worden.	Dank voor uw opmerking, wij zullen de toelichting van de OVNH2022 aanpassen.
	ZO-0145	Ontbreken van een artikel omtrent de omgang door de FBE met de plicht tot horen van een WBE bij de totstandkoming van het Faunabeheerplan in de conceptverordening. De Jagersvereniging wijst erop dat er geen artikel is gewijd omtrent nadere bepalingen ten aanzien van de verplichting van de FBE om de WBE's te horen bij de totstandkoming van een Faunabeheerplan. Gezien de belangrijke verantwoordelijkheid in de uitvoering van faunabeheerplannen die wildbeheereenheden op grond van de Wet hebben is het van belang zorgvuldig met deze verplichting om te gaan. CITAAT AANVULLINGSBESLUIT NATUUR. De jagersvereniging stelt dan ook voor om een artikel toe te voegen met daarin minimale termijnen die garanderen dat WBE's de inhoud van het plan terdege tot zich kunnen nemen alvorens zij door de FBE gehoord worden in het kader van de vaststelling van hetFaunabeheerplan.	In artikel 6.3 van het Omgevingsbesluit is vastgelegd dat de faunabeheereenheid de binnen haar werkgebied werkzame wildbeheereenheden hoort over de inhoud van het faunabeheerplan, alvorens deze vast te stellen. Wij zien daarom geen aanleiding om dit nogmaals te benoemen in de omgevingsverordening.

	ZO-0146	In art. 4.8 van de conceptverordening is de onder andere de uitvoering van de directe schadebestrijding uitgewerkt. De jagersvereniging merkt op dat de in lid 8 van voormeld artikel beperkte middelen worden aangewezen die een efficiënte uitvoering van schadebestrijding lastig maken. Dat geldt in het bijzonder voor het ontbreken van lokmiddelen. De grondslag voor het ontbreken van deze middelen in dit artikel lijkt op de gedachte te zijn gestoeld dat lokmiddelen alle ganzen in de omtrek (en op welke hoogte dan ook) naar een perceel lokken. Dit is een onjuist uitgangspunt gebleken aangezien Raad van Dierenaangelegenheden bij de totstandkoming van de Wet natuurbescherming zich juist positief heeft uitgesproken over lokmiddelen in kader van dierenwelzijn! Daarnaast is gebleken dat lokmiddelen ervoor zorgen dat de ganzen die trekken op of rond schadepercelen binnen schotafstand komen en niet juist 100 meter verder gaan zitten waardoor er geen ondersteunend afschot plaatsvindt en er niet effectief aan schadebestrijding gedaan kan worden. De jagersvereniging stelt voor om lid 8 van artikel 4.8 als volgt te wijzigen: "3. Als middelen en methoden als bedoeld in artikel 11.42, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor het opzettelijk doden en vangen en als middelen bedoeld in artikel 11.44, vierde lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden aangewezen: a. het geweer; b. honden, niet zijnde lange honden; c. slag, snij- of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, of gewonde dieren; d. het vangen of doden met gebruikmaking van niet-levende lokvogels; e. het vangen of doden met gebruikmaking van een akoestisch middel waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt. ……. Voorschriften bij uitvoering f. tijdens de uitvoering van de handelingen onverhoopt geraakte ganzen worden zo snel mogelijk gedood met gebruikmaking van het geweer, door een gericht schot; g. indien een onverhoopt gewond geraakte gans niet met een gericht schot kan worden gedood, dan wordt deze zo nodig met behulp van een hond onmiddellijk gevangen en gedood met een geschikt slag- of steekwapen of anderszins, waarbij op snelle wijze, hetzij acuut trauma van hersenen en hersenstam wordt toegebracht, hetzij hart of bloedsomloop direct tot stilstand wordt gebracht. De persoon die deze handelingen uitvoert beschikt over de nodige kennis en vaardigheden, om onnodig lijden door het ondeskundig uitvoeren te voorkomen. "	Dank voor uw zienswijze. Het klopt dat wij akoestische middelen niet hebben aangewezen in het kader van schadebestrijding, omdat diersoorten hiermee juist naar een perceel worden gelokt. Om die reden zien wij geen aanleiding om de OV NH2022 aan te passen. Het opnemen van slag-, snij- of steekwapens in de OV NH2022 is niet beleidsarm. Daarom zullen wij dit punt meenemen voor de volgende versie van de omgevingsverordening.
	ZO-0147	In art. 4.8, zesde lid conceptverordening is aangegeven: "Het eerste lid (opm. Jagersvereniging: de vrijstellingen) is niet van toepassing in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden, etc ……." Onduidelijk is wat de precieze bedoeling is van dit artikel. Tevens ontbreekt een uitleg van de definitie foerageergebieden. - De Jagersvereniging verzoekt u om de precieze bedoeling – ter voorkoming van misverstanden nader te duiden in de toelichting op de verordening. Tevens dient expliciet te worden benoemd dat de mogelijkheid van de uitoefening van de jacht, het uitvoeren van populatiebeheer en schadebestrijding op grond van de landelijke vrijstelling in de foerageer-/rustgebieden met betrekking tot andere soorten in deze gebieden zonder beperkingen doorgang moet kunnen vinden. Dit laatste is tevens uitdrukkelijk bepaald in de van toepassing zijnde beleidsnotitie, waar nadere duiding is gegeven van de wettelijk kaders rondom deze gebieden die worden genoemd in de verordening. In verband met en in het verlengde van het vorenstaande verzoekt de Jagersvereniging u hierbij ook uitdrukkelijk in de toelichting op de verordening te verwijzen naar de Beleidsregel Wet natuurbescherming van de provincie Noord-Holland waarin in de toelichting van artikel 10 het navolgende woordelijk is vermeld: Beheer en schadebestrijding op andere dieren dan ganzen is wel mogelijk, zij het onder extra voorwaarden. Met dit artikel worden geen extra beperkingen aan de jacht en uitvoering op een landelijke vrijstelling gesteld. "	In de toelichting van artikel 4.8 is de definitie van foerageergebieden nader uitgelegd. Wij zien daarom geen aanleiding om de OV NH2022 aan te passen. In de toelichting van de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Holland is al vastgelegd dat beheer en schadebestrijding op andere dieren dan ganzen, onder extra voorwaarden, mogelijk is. Wij zien daarom geen aanleiding om dit nogmaals op te nemen in de omgevingsverordening.
	ZO-0148	In bijlage 3a bij het concept is de definitie van hybride ganzen nog steeds niet aangepast. "Deze luidt: "een gans die als product van kruising (cursivering FBE) niet voor 100% alle kenmerken vertoont van één van de genoemde wilde ganzensoorten." De jagersvereniging merkt op dat de huidige en voorgestelde omschrijving van hybride ganzen tot interpretatiegeschillen kan leiden. Voorgesteld wordt om hybride ganzen als volgt te definiëren: "een gans die als product van kruising uiterlijke kenmerken vertoont van twee of meerdere genoemde (wilde) ganzensoorten. " De jagersvereniging adviseert de Provincie om de definitie aan te passen.	De definitie van 'hybride ganzen' is besproken tijdens de ambtelijke sessie van 29 oktober 2020. Er is toen afgestemd dat de huidige definitie afdoende is om in de praktijk te hanteren. Daarom zien wij momenteel geen reden om de definitie te wijzigen.
	ZO-0149	Artikel 4.10 Conceptverordening - Melding en rapportage. In lid in van dit artikel staat het navolgende vermeld: 1 Direct voorafgaand aan de uitvoering van de	Dank voor uw zienswijze. Ten opzichte van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 zijn er

		activiteiten in de Artikel 4.7, Artikel 4.8 en Artikel 4.9 maakt de eigenaar of grondgebruiker of degene aan wie namens hem conform artikel 11.44, vijfde lid, artikel 11.52, vijfde lid, en artikel 11.58, zesde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving toestemming is verleend, hiervan melding met gebruikmaking van een door Gedeputeerde Staten beschikbaar gesteld elektronisch meldingsformulier. - Dit vergt een(te) zware administratieve belasting voor de grondgebruiker of degene die namens hem uitvoert. Handhaaf de huidige regeling: Voorafgaande aan de eerste keer gebruik toestemming voor de activiteiten in artikel…… etc. Deze werkwijze is tot stand gekomen naar aanleiding van de vele klachten over onnodige last en regeldruk. De activiteit begint bij het constateren van de schade ene eindigt als de schade zich niet verder ontwikkeld, hiermee sluit het precies aan bij de eisen van BIJ12 met betrekking tot het verkrijgen van schadevergoeding. - De Jagersvereniging adviseert de oude/ huidige formulering in de verordening aan te houden	geen wijzigingen doorgevoerd in artikel 4.10 'Melding en rapportage'. In de praktijk is er op dit punt niets veranderd in de verlening van ontheffingen en vergunningen. Daarom zien wij momenteel geen aanleiding om het artikel te wijzigen.
	ZO-0150	In art. 4.29 ontwerpverordening is een specifieke zorgplicht opgenomen voor de door de provincie aangewezen stiltegebieden. Deze specifieke zorgplicht strookt niet met de activiteiten die op het eigendomsrecht zijn gestoeld en van oudsher al in het stiltegebied plaatsvinden en altijd hebben plaatsgevonden, zoals landbouw, bosbouw, jacht, schadebestrijding en populatiebeheer. Een strikte uitleg van een dergelijke specifieke zorgplicht zou activiteiten die nodig en noodzakelijk zijn ten aanzien van het bestaande gebruik in stiltegebieden onnodig kunnen frustreren. Daarnaast zijn de regelingen met betrekking tot stiltegebieden in het leven geroepen om de bestaande kwaliteiten van het agrarisch gebied te bewaren en te beschermen. Volgens de Jagersvereniging gaat het hier om bestaand agrarisch gebruik. Het kan volgens de Jagersvereniging niet de bedoeling zijn om bestaand gebruik verder te beperken. Ook mag geen sprake zijn van een situatie waarbij in een verordening eerst een zakelijk recht wordt beperkt door een verbod en vervolgens deze beperking middels een vrijstelling in dezelfde verordening weer wordt opgeheven. Mede gezien het feit dat het hier gaat om een zakelijk recht dat slechts op basis van een wettelijke grondslag en maatschappelijk legitiem belang beperkt kan worden is hier sprake van strijd met het eigendomsrecht en het EVRM. Wij verwijzen hierbij ook naar uw brief van 12 februari 2014 kenmerk 303147/309176 van GS aan PS, duidelijk het vorenstaande standpunt wordt onderbouwd en bevestigd. (Zie als bijlage voornoemde brief bij dit schrijven). In de bestaande verordening is ten aanzien van stiltegebieden ook geen specifieke zorgplicht opgenomen. Hier is dus sprake van een meer beperkende regeling en dus een verzwaring ten opzichte van de huidige verordening. Dit is in strijd met de door de provincie voorgestane beleid neutrale omzetting van de huidige verordening naar de toekomstige verordening. Daarom dient er uitdrukkelijk in dit artikel te worden opgenomen dat zowel de actieve zorgplicht als de aanwijzing van stiltegebied niet tot gevolg kunnen hebben dat activiteiten die op het eigendomsrecht zijn gestoeld en van oudsher al in het stiltegebied plaatsvinden en altijd hebben plaatsgevonden, zoals landbouw, bosbouw, jacht, schadebestrijding en populatiebeheer uitgeoefend kunnen worden. - De Jagersvereniging stelt dan ook voor om aan artikel 4.30 een lid 3 toe te voegen wat als volgt zou kunnen luiden: De verplichtingen in lid 1 en 2 gelden niet voor activiteiten die uit hoofde van de uitoefening van normale werkzaamheden in het kader van land-, tuin- of bosbouw waaronder begrepen de uitoefening van jacht, schadebestrijding en populatiebeheer.	Met betrekking tot de zorgplicht: In de OV NH 2020 is onder artikel 4.20 de zorgplicht voor stiltegebieden opgenomen. In de OV NH2022 is de formulering wel anders en wellicht strenger. Met de nieuwe formulering is aangesloten op de formulering van de specifieke zorgplicht uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal): artikel 2.11. De zorgplicht is hiermee "Omgevingswetproof" gemaakt. Met betrekking tot het gebruik van een vuurwapen zal artikel 4.31 van de OVNH2022 als volgt worden gewijzigd: Het verbod bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder 2e, geldt niet voor een vuurwapen indien dat wordt gebruikt: i. ingeval het een noodseinmiddel betreft: ingeval van nood; ii. ter uitvoering van een jachtgeweeractiviteit zoals bedoeld in de Omgevingswet.
	ZO-0151	Wat betreft de reikwijdte van art. 4.31 conceptverordening merkt de Jagersvereniging op dat voor de uitoefening van jacht, populatiebeheer en schadebestrijding geen duidelijke uitzonderling in lid 3 is opgenomen voor het gebruik van het geweer bij die activiteiten. Dat geldt ook bij het populatiebeheer en de bestrijding van ganzenschade waarbij gebruik gemaakt wordt van elektronische en akoestische lokmiddelen, die natuurlijke geluiden van ganzen nabootsen. Het gebruik van deze middelen zou naar de mening van de Jagersvereniging buiten de verbodsbepaling moeten worden gelaten. - De Jagersvereniging stelt daarom voor art. 4.31 lid 3 conceptverordening als volgt aan te vullen: Het verbod geldt niet voor het gebruik van een toestel: ……. j. in gebruik met inachtneming van het bepaalde ten aanzien van jacht, populatiebeheer en schadebestrijding als bedoeld in het stelsel van de Omgevingswet. k. elektronische en akoestische middelen voor natuurlijke lokgeluiden indien deze worden gebruikt voor populatiebeheer en schadebestrijding zoals bedoeld in het stelsel van de Omgevingswet.	Met betrekking tot het gebruik van een vuurwapen zal artikel 4.31 van de OV NH2022 als volgt worden gewijzigd: Het verbod bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder 2e, geldt niet voor een vuurwapen indien dat wordt gebruikt: i. ingeval het een noodseinmiddel betreft: ingeval van nood; ii. ter uitvoering van een jachtgeweeractiviteit zoals bedoeld in de Omgevingswet. Met betrekking tot elektronische en akoestische lokmiddelen: gebiedseigen geluiden zijn toegestaan. Dit is voldoende geborgd in artikel 4.31 lid 3 d en h concept OV NH2022. Uitbreiding van het artikel is daarom niet nodig.

	ZO-0152	Art. 4.32 lid 1 conceptverordening regelt een verbod op het gebruik van motorvoertuigen in stiltegebieden buiten de openbare weg of buiten andere voor bestemmingsverkeer openstaande wegen. Dit verbod betekent een – naar de Jagersvereniging aanneemt onbedoelde – beperking van de werkzaamheden in het kader van jacht, beheer en schadebestrijding. - De Jagersvereniging verzoekt u om aan art. 4.32, tweede lid: "Het verbod geldt niet voor het gebruik van een motorvoertuig" aan te vullen met een sub l. luidende als volgt: "- l. indien dit wordt gebruikt voor het beheer van de fauna (jacht, beheer en schadebestrijding). "	Voor het verbod op het gebruik van motorvoertuigen in stiltegebieden buiten de in artikel 4.32 lid 1 omschreven locaties is bewust gekozen. Hetzelfde geldt voor de in lid 2 genoemde uitzonderingen op dit verbod. Art 4.32, lid 2 geeft (onder f) al aan dat het verbod niet geldt bij de uitoefening van normale werkzaamheden in het kader van land-, tuin- of bosbouw of beroepsmatige visserij en (onder J) de bescherming, het onderhoud of het beheer van een gebied, inclusief dijkwerkzaamheden. Beheer van fauna is aan te merken als beheer van een gebied. Dit is in de toelichting op dit artikel opgenomen. Overigens kan voor activiteiten die niet zijn aan te merken als faunabeheer een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Als deze aanvraag voldoet aan de beoordelingsregels van art 4.36 kan het door de Jagersvereniging gewenste gebruik van motorvoertuigen – niet vallende onder faunabeheer- alsnog plaatsvinden.
	ZO-0153	In deze Bijlage 1b staan Verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden, waaronder: q. schieten in de open lucht zonder gebruikmaking van kogelvangers, met vuurwapens of wapens werkend met luchtdruk of gasdruk; De Jagersvereniging beveelt aan om een uitzondering voor het verbod als bedoeld in (art. 4.45) bijlage 1b nodig op te nemen indien de handeling nodig is voor het beheer van de fauna (jacht, beheer en schadebestrijding) in het grondwaterbeschermingsgebied. Hierbij kan een aanvullende eis worden gesteld op het verbod van het gebruik van loodhoudende munitie. Wij gaan ervan uit dat dit namelijk de primaire zorg is. Loodhoudende munitie wordt ook op Europees niveau snel uit gefaseerd nu alternatieven beschikbaar komen.	In de zienswijze wordt de 75% ambtelijk versie geciteerd. Hier wordt gesproken over 'schieten in de open lucht'. In de ontwerp verordening staat 'schietbanen in de open lucht'. Hiermee is aan de zienswijze tegemoet gekomen om handelingen die nodig zijn voor fauna beheer mogelijk te maken. Het bestaande beleid van de provincie met betrekking tot 'inrichtingen voor schieten in de open lucht' wordt hiermee voortgezet. Met betrekking tot uit faseren van lood wordt aangesloten op generieke regelgeving en worden geen nieuwe regels gesteld door de provincie.
	ZO-0154	Artikel 6.4 Conceptverordening – Eisen aan een Faunabeheerplan algemeen In lid 2 van dit artikel komt het navolgende woordelijk voor: 2 Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. …… b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een gevalideerde telmethode en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in Artikel 2.9; - De FBE nodigt wetenschappers en vertegenwoordigers van organisaties bij haar vergaderingen uit, die op grond van hun deskundigheid en ervaring het bestuur kunnen adviseren. Dit kunnen ook organisaties zijn, die de belangen op het gebied van dierenwelzijn vertegenwoordigen. De verplichting om de genoemde organisaties bij haar vergaderingen uit te nodigen, behoort tot de bevoegdheden van het stichtingsbestuur. Hierbij wordt opgemerkt dat één van de genoemde organisatie t.w. De Faunabescherming een activistische organisatie is, die alle vormen van in de wet genoemde activiteiten op het gebied van faunabeheer in beginsel afwijst.	Om te kunnen bevorderen dat organisaties die de belangen van dieren behartigen in de mogelijkheid worden gesteld advies te leveren aan het bestuur van de faunabeheereenheid, is dit artikel in de verordening opgenomen. Wij zien daarom geen aanleiding om de omgevingsverordening op dit punt aan te passen.
	ZO-0155	In art. 6.8 van de ontwerpverordening in de consultatieronde is een hardheidsclausule als P.M. post opgenomen die het voor GS mogelijk maakt om in bijzondere situaties in individuele gevallen te besluiten om geen toepassing te geven aan, dan wel af te wijken van, een of meerdere bepalingen van de verordening, gelet op de betrokken belangen, indien dit zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard. Een toelichting ontbreekt. Het is van belang een hardheidsclausule te behouden. Opgemerkt wordt echter dat de bepaling in de ontwerpversie tijdens de consultatieronde aanzienlijk beperkter is dan die in de huidige Verordening voorkomt, waarin wordt bepaald dat GS in bijzondere situaties in individuele gevallen kunnen besluiten om geen toepassing te geven aan, dan wel af te wijken van, een of meerdere bepalingen van deze verordening, voor zover toepassing van die bepalingen, gelet op de betrokken belangen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard. De hardheidsclausule in de huidige Verordening ziet ook op de bepalingen over faunabeheerplannen. Het is van belang dat deze bepalingen in de conceptverordening onder een hardheidsclausule blijven vallen. - De Jagersvereniging gaat ervan uit dat dit een omissie is en verzoekt u de hardheidsclausule op vorenstaande wijze op te nemen in de conceptverordening.	De hardheidsclausule is opgenomen in de uitzonderingsbepaling van artikel 6.8 en artikel 11.7 van de OVNH2022.
	ZO-0156	In artikel 11.5 staat het navolgende: "Een faunabeheereenheid verschaft Gedeputeerde Staten op eerste verzoek inzage in haar registratiesysteem ten behoeve van toezicht, handhaving en beleidsontwikkeling." - Volgens de jagersvereniging werkt het als volgt in de praktijk: De FBE maakt	Dank voor uw zienswijze. Wij hebben uw voorgestelde aanpassing doorgevoerd in artikel 11.5 'Inzage registratiesysteem faunabeheereenheid' in de OVNH2022.

		samen met anderen o.a. uitvoerders, jagers, beheerders, WBE's etc. gebruik van het Fauna Registratie Systeem (FRS). De FBE kan GS-inzage geven in het FRS tot zover zij eigenaar is van deze data en bevoegd is deze data te delen. Op grond van het vorenstaande behoeft het artikel nauwkeuriger verwoording nodig om de juiste verhoudingen weer te geven. Mede gelet op de dwingende bepalingen in de Algemene Verordening Gegevensbescherming en het Wetboek van Strafvordering. Artikel 11.6 Conceptverordening - jaarlijks verslag faunabeheereenheid Lid 1 in samenhang met sub b van dit artikel luidt als volgt: "1 Het jaarlijks verslag van een faunabeheereenheid, bedoeld in artikel 6.3, derde lid, van het Omgevingsbesluit, bevat in ieder geval de volgende gegevens: a……. b. cijfermatige rapportages van de toepassing van preventieve en alternatieve middelen; " - Grondgebruikers en terrein beherende organisaties passen preventieve en alternatieve middelen toe. Hierover bestaat geen wettelijke rapportageplicht. Het opnemen van een cijfermatige rapportage in het Jaarverslag weerspiegelt niet de werkelijkheid volgens de jagersvereniging.	
ZW-0055	ZO-0157	Ten aanzien van artikel 6.10 Bestaande situaties, lid 1 – b merken wij op dat: Gemeenten hebben vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2020 potentiële initiatiefnemers aangemoedigd om vóór de datum inwerkingtreding van genoemde verordening nog snel tenminste een omgevingsvergunning aan te vragen, dan wel een afwijking bestemmingsplan aan te vragen. In ieder geval de gemeente Wijdemeren heeft deze werkwijze uitvoerig gepromoot en gehanteerd. Gelet op de beschreven "gemeentelijke aanmoedigingen" en 6.10.1.b wordt daarmee de termijn voor het indienen van, feitelijk ongewenste, woningbouwplannen aanzienlijk verlengd. Als voorbeeld "Nederhorst Noord"; het gebied (Horn en Kuijerpolder /BPL Vechtstreek Zuid) heeft sinds de inwerkingtreding van de PRV 2018 de beschermde status van weidevogelleefgebied. Keer op keer heeft de gemeente Wijdemeren geprobeerd de status van Weidevogelleefgebied aan te vechten, nog afgezien van de beschermde Cultureel Erfgoed status. In aanloop naar de Omgevingsverordening 2020 heeft de gemeente het aanvragen van een afwijking van de bestemming gestimuleerd bij de initiatiefnemer, welke in de betreffende polder een groot nieuwbouw project wil realiseren. (aanvraag afwijken van bestemmingsplan dateert van 25 september 2020). Tot op heden is er echter geen voldoende onderbouwing voor de noodzaak hiervan geleverd. Duidelijk is dat de ontwikkeling van dit gebied geen groot maatschappelijk belang kent. In het onlangs gesloten woonakkoord met de Regio Gooi en Vechtstreek is "Nederhorst Noord" evenmin opgenomen als uitzonderingslocatie. Toch blijft, gelet op 6.10.1.b, o.i. de kans op het "later" realiseren van een omvangrijk bouwplan(nen) in beschermde gebieden aanwezig. AANVULLEN 6.10.1.b Wij verzoeken u bij deze om 6.10.1.b aan te vullen met een maximale termijn waarbinnen een gemeente, na eerste aankondiging, haar plannen aan de provincie dient voor te leggen.	Artikel 6.10 ziet op al aanwezig gebruik en bebouwing die al aanwezig is of kan worden gerealiseerd op basis van al geldende bestemmingsplannen. De door u aangekaarte situatie betreft het overgangsrecht op grond van de Invoeringswet Omgevingswet. Daarbij geldt inderdaad geen maximale termijn, zoals dat bijvoorbeeld bij de overgang van PRV naar OV NH2020 wel het geval was (zie artikel 12.2 OV NH2020). Wij hebben er echter voor gekozen om aan te sluiten op het landelijk overgangsrecht bij de invoering van de Omgevingswet, om het overgangsrecht bij de invoering van de Omgevingswet niet extra complex te maken.
ZW-0056	ZO-0158	Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van de Concept-OmgevingsverordeningNH2022. Wij hebben inmiddels begrepen dat de omzetting naar de Omgevingsverordening 2022 een beleidsarm karakter heeft. Ook hebben wij begrepen dat de Omgevingsverordening doorontwikkeld zal blijven worden waarbij ook de grenzen van de beschermingsregimes kunnen worden aangepast. Hierbij benadrukken wij het belang van een voorspelbare actualisatiecyclus. Wij dringen erop aan dat de Omgevingsverordening om de 2 jaar wordt geactualiseerd en daarbij ook opnieuw wordt vastgesteld een aantal maanden na de verkiezingen van Provinciale Staten. Onderstaand treft u onze zienswijzen aan op de Concept-Omgevingsverordening NH2022. Vanwege de beleidsarme omzetting wordt er waarschijnlijk aan veel van onze zienswijzen pas tegemoet gekomen bij de volgende actualisatieronde. Dit vinden wij bijzonder teleurstellend aangezien wij onvolkomenheden in de Omgevingsverordening NH2020 al een jaar geleden onder uw aandacht hebben gebracht en daar dus niets mee is gedaan. Wij dringen er dan ook op aan dat de Omgevingsverordening 2022 nu toch wordt aangepast in lijn met onze zienswijzen. In de eerdere zienswijze op de Omgevingsverordening NH2020 hebben wij al laten weten dat de Omgevingsverordening onvoldoende aansluit bij de uitgangspunten van de Omgevingswet: minder regels, meer ruimte voor initiatieven en het subsidiariteitsbeginsel (decentraal, tenzij). Een voornaam voorbeeld hiervan vormt de kaart 'Landelijk gebied' die éénzijdig provinciaal is opgesteld en vastgelegd. De provincie gaat zodoende - te vaak en onnodig - op de stoel van de gemeentelijke overheid zitten. Wij vinden het daarom onbegrijpelijk dat de concept Omgevingsverordening NH2022 nog steeds de mogelijkheden tot het maken van zorgvuldig en met aandacht voor de landschappelijke inpassing gemaakte lokale keuzes, ten aanzien van stedelijke en ruimtelijke ontwikkelingen, inperkt. Zo sluit bijvoorbeeld artikel 6.22 nieuwe detailhandelsbedrijven in het	Wij hebben met de vaststelling van de OV NH2020 de werkingsgebieden vastgesteld en zien op dit moment geen aanleiding om hier wijzigingen in aan te brengen. De werkingsgebieden zijn in aantal terug gebracht en er zijn daarbinnen minder regels gesteld. Het werken met bijvoorbeeld kernkwaliteiten geeft meer ruimte aan onze partners om afwegingen en keuzes te maken.

		werkingsgebied 'MRA Landelijk gebied' uit, waardoor in de kleine(re) kernen ook geen kleine dorpswinkeltjes (meer) mogelijk zijn terwijl die voor de leefbaarheid vaak van groot belang zijn. Decentrale overheden kunnen hierin betere afwegingen maken. Wij willen derhalve dat u de beschermingsregimes aanpast in de Omgevingsverordening 2020 zodat wij wel weer die lokale afwegingen kunnen maken.	
	ZO-0159	In de eerdere zienswijze hebben wij eveneens aangegeven dat het bewaken en verbeteren van de kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap niet wordt bereikt door er een volledige restrictie op te leggen in het gebied van de MRA. Mede op basis van de Leidraad Landschap & Cultuurhistorie kunnen cultuurhistorische waarden immers ook worden hersteld of versterkt met ruimtelijke ingrepen. Tijdens deze discussie hierover in de Staten heeft de gedeputeerde een notitie Lintbebouwing toegezegd waardoor gemeenten met lintbebouwing meer ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden zouden moeten krijgen. Inmiddels zijn vele potentiële ruimtelijke ontwikkellocaties Zaanstreek-Waterland bij de provincie bekend, die wij na de vaststelling van de notitie Lintbebouwing in ieder geval gerealiseerd zouden willen zien. Deze notitie is toegezegd voor het eerste kwartaal, maar wij wachten nog altijd op duidelijkheid voor wat betreft deze ontwikkellocaties. Wij vinden het ongewenst dat toezeggingen niet worden nagekomen. De notitie Lintbebouwing moet ook leiden tot richtlijnen die al in de Omgevingsverordening NH2022 worden opgenomen en zo leiden tot meer afwegingsmogelijkheden voor gemeenten en/of beleidsuitgangspunten op basis waarvan Gedeputeerde Staten kunnen afwijken van de stringente regelgeving uit de Omgevingsverordening.	N.a.v. de toezegging voor de Lintbebouwing is najaar 2020 het traject Probleemlocaties in dorpslinten is najaar 2020 gestart. Er zijn inmiddels 22 probleemlocaties in lintbebouwing geselecteerd, waarvoor we samen met de gemeente een oplossing gaan zoeken. PS worden hier in het najaar met een notitie over geïnformeerd. Wij willen hiermee maatwerk leveren zonder de algemene lijn uit de OV NH te verlaten. De beperkingen voor kleinschalige woningbouw in de MRA is daar onderdeel van. Zie hiervoor ook het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Kleinschalige woningbouw binnen de MRA'.
	ZO-0160	Wij hebben ook al eerder gewezen op het belang van heldere en eenduidige definities in de Omgevingsverordening vanwege de rechtszekerheid. Het is echter nog altijd niet eenvoudig te achterhalen wat wordt bedoeld met bepaalde begrippen. Zo is bijvoorbeeld (door verwijzingen) niet duidelijk omschreven wat een kleinschalige (woningbouw)ontwikkeling is? Aanvullend willen wij aangeven dat het begrip "groot openbaar belang" ook te onduidelijk is en daardoor te weinig rechtszekerheid biedt. Wat geldt voor "groot openbaar belang" geldt ook voor het criterium "geen reële alternatieven" en (zij het in mindere mate omdat afdeling 3 van Bijlage 11 van de Omgevingsverordening NH2022 daarop in gaat) voor het compensatiecriterium.	Een van de doelstellingen van de Omgevingswet is het bieden van meer bestuurlijke afwegingsruimte. Om deze ruimte niet onnodig dicht te regelen kiezen wij er voor om bij begrippen als "groot openbaar belang" en "geen reële alternatieven" ervoor om deze niet uitputtend te definiëren. De toelichting (en jurisprudentie) geeft richting, maar gemeentebesturen hebben ruimte om hier maatwerk te leveren. Wij vertrouwen op een zorgvuldig gebruik van deze afwegingsruimte. Bij concrete casus is overleg met de provincie mogelijk. Voor het begrip "kleinschalige ontwikkeling" sluiten we aan op de jurisprudentie over het begrip "nieuwe stedelijke ontwikkeling" op dit moment is de bovengrens van een kleinschalige ontwikkeling 11 woningen of 500 m2 bij andere stedelijke functies.
	ZO-0161	Een concreter voorbeeld van een onduidelijke definitie betreft het begrip 'gebruiksgerichte paardenhouderij' (artikel 6.15) waarbij geen paardrijbak mag worden gerealiseerd terwijl een gebruiksgerichte paardenhouderij zonder paardrijbak tot gevolg heeft dat het rijden of mennen van paarden door de ruiter, amazone, of menner niet mogelijk is. Het aanpassen van deze definitie ligt dan ook voor de hand waardoor een paardrijbak bij een gebruiksgerichte paardenhouderij binnen het bouwperceel/bouwvlak is toegestaan c.q. gerealiseerd kan worden.	Zie ook Z0-0017 Wij honoreren uw verzoek, art 6.51 lid 1 passen wij aan: bij een gebruiksgerichte paardenhouderij is een paardenbak toegestaan, mits binnen het bouwperceel/bouwvlak. Een manege is niet toegestaan.
	ZO-0162	Tot slot benadrukken wij eveneens vanwege de rechtszekerheid het belang van het opstellen van beleidsregels ten aanzien van artikel 13.3 van de Omgevingsverordening NH2022 op grond waarvan Gedeputeerde Staten de begrenzing van een werkingsgebied kunnen aanpassen. Dit geldt ook voor artikel 6.10 van de Omgevingsverordening NH2022 dat Gedeputeerde Staten de mogelijkheid biedt om op aanvraag van burgemeester en wethouders een ontheffing te verlenen van de regels in Afdeling 6.2 van de Omgevingsverordening NH2022 als het onverkort toepassen van de provinciale regels leidt tot een onevenredig nadeel bij de verwezenlijking van gemeentelijk ruimtelijk beleid. Zonder dergelijke beleidsregels is de rechtszekerheid in het geding omdat willekeur op de loer ligt. Wij verwachten dat bovenstaande omissies t.a.v. de rechtszekerheid worden rechtgezet in de Omgevingsverordening NH2022.	Hier geldt een rapportageplicht voor aan PS. Hiermee kan maatwerk geleverd worden.
	ZO-0163	De regels in Omgevingsverordening NH2022 zijn er nog altijd op gericht om zoveel mogelijk binnenstedelijk te verdichten en het landschap te behouden en te beschermen. Hoewel wij dit uitgangspunt onderschrijven, lopen wij aan tegen de algemene en uniform geldende regel dat in de hele MRA binnenstedelijk voldoende mogelijkheden voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen te vinden zijn. In combinatie met het criterium "geen reële alternatieven" maakt dit kleinschalige woningbouw in het hele MRA-landelijk gebied in de praktijk immers onmogelijk waardoor uiteindelijk ook de leefbaarheid, de ruimtelijke kwaliteit en bijvoorbeeld de wooncarrièremogelijkheden binnen	Uw vraag heeft betrekking op de beperkingen voor kleinschalige woningbouw in het landelijk gebied binnen de MRA. Hiervoor verwijzen wij naar de het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Kleinschalige woningbouw binnen de MRA'. De provincie staat in het landelijk gebied in de MRA geen kleinschalige woningbouw toe, om verrommeling van het al sterk verstedelijkte gebied te voorkomen. De inwoners van Noord-Holland

		plattelandskernen onder druk komt te staan. Daar hebben wij hele grote moeite mee. Gelet op het voorgaande willen wij dat in de Omgevingsverordening NH2022 de hele MRA niet meer over één kam wordt geschoren. In specifieke delen van de MRA zullen er inderdaad binnenstedelijk voldoende mogelijkheden zijn. Toch zijn er ook veel gebieden in de MRA waar die mogelijkheden heel beperkt of zelfs afwezig zijn. Daarom verwachten wij in de Omgevingsverordening NH2022 een nuancering van dit te algemeen geformuleerde uitgangspunt zodat kleinschalige woningbouwontwikkelingen in specifieke situaties ook mogelijk zijn in het werkingsgebied 'MRA Landelijk gebied'. Ook het realiseren van meer woningen in een karakteristieke woonstolp (zie ook art. 6.15 lid 2), het vervangen van één grote woning voor twee kleinere woningen en zelfs splitsing van bestaande woningen moet in specifieke situaties mogelijk moeten zijn in het werkingsgebied 'MRA Landelijke gebied'. Concluderend verlangen wij in de Omgevingsverordening NH2022 meer mogelijkheden tot maatwerk.	willen niet alleen dat er gebouwd wordt, zij willen ook dat het mooie provinciale landschap zo veel mogelijk behouden blijft. De optelsom van jaarlijkse, kleinschalige locaties zou hieraan teveel afbreuk doen. Daarom is de keus gemaakt om het landelijk gebied niet voor kleinschalige ontwikkelingen te gebruiken, maar dergelijke kleine ontwikkelingen binnenstedelijk te realiseren. Daar is binnenstedelijk ook ruim voldoende ruimte voor, op het niveau van de regio. Voor grotere projecten is het wel mogelijk om deze in regulier landelijk gebied te realiseren, mits de behoefte wordt aangetoond via de (Rijks)Ladder voor duurzame verstedelijking, dit regionaal wordt afgestemd en voldoet aan de ruimtelijke kwaliteitseisen uit de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. In het woonakkoord met de regio Zaanstreek-Waterland is daarnaast een procesafspraak opgenomen om in beeld te brengen waar voor kleinere kernen wel nog mogelijkheden liggen om woningen toe te voegen.
	ZO-0164	Wij zien dat conserveren ook uitgangspunt is geweest bij het uitwerken van de kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap. Wat ons betreft betekent deze uitwerking in de praktijk dat het behoud en de bescherming van het landschap soms juist wordt tegengewerkt. Wij vinden derhalve dat de kernkwaliteiten nog eens tegen het licht moeten worden gehouden vanuit deze bril. Zo mogen bijvoorbeeld de grillige strookverkaveling en de grillige veenwaterlopen in het veenweidegebied niet worden aangetast terwijl dit vanuit goed beheer en behoud van het totale landschap soms wel noodzakelijk wordt geacht.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.
	ZO-0165	Provinciale Staten namen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2020 6 moties aan waaronder de motie die Gedeputeerde Staten opdraagt om artikel 6.7 van de Omgevingsverordening NH2020 aan te passen zodat er meer mogelijkheden ontstaan om storende bebouwing op agrarische percelen op te ruimen door een versoepeling van de restricties om extra woningen toe te voegen. Ook is bij motie aan Gedeputeerde Staten verzocht om in het kader van de experimenteerruimte zoals beschreven in artikel 13.3 van de Omgevingsverordening NH2020 Tiny Houses in bepaalde gevallen als innovatieve ontwikkeling te zien en dergelijke initiatieven met een positieve grondhouding tegemoet te treden. Wij onderschrijven beide moties en willen erop aandringen dat in de Omgevingsverordening NH2022 beide moties zijn uitgewerkt. Zo is recent één van de gemeenten binnen Zaanstreek-Waterland nog gestuit op een situatie waarbij het opruimen van storende bebouwing op een agrarisch perceel en het terugbouwen van één woning niet mogelijk was omdat op het betreffende perceel een bedrijfswoning ontbrak. Bij de uitwerking van de motie m.b.t. artikel 6.7 van de Omgevingsverordening dringen wij erop aan om niet alleen een extra burgerwoning toe te staan maar tevens nogmaals te kijken naar de kwantitatieve vierkante meter-eis. Het karakter van vele gebieden in Zaanstreek- Waterland is namelijk vaak dusdanig dat niet aan de sloopeis kan worden voldaan omdat potentiële transformatielocaties in deze gebieden een veel kleinere omvang en veel minder bedrijfsbebouwing hebben. Daarnaast leidt de toegevoegde eis voor een vereveningsfonds tot een onevenredige toename van de bestuurlijke en administratieve lasten voor gemeenten. Gelet op de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit, dringen wij erop aan deze regeling meer in verhouding te brengen tot het maximumaantal te realiseren woningen.	De VAB regeling is een regeling die uitgaat van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Om deze kwaliteitsverbetering te stimuleren, laten wij onder voorwaarden enkele burgerwoningen toe in het landelijk gebied. Om de kwaliteitswinst en de terug te bouwen woningen in verhouding te houden, hebben wij het vereiste opgenomen van 1.000 m2 te slopen bebouwing. De sloopkosten voor bebouwing onder de 1.000m2 liggen in verhouding tot de opbrengsten van een tweede burgerwoning dusdanig laag dat een financiële prikkel voor de bouw van een extra woning hier niet nodig zal zijn. Het (inter-) gemeentelijk vereveningsfonds is niet geformuleerd als eis maar als mogelijkheid om op basis van ruimtelijke kwaliteit op de juiste plek enkele woningen te realiseren zonder dat de financiële situatie ter plekke leidend is.
ZW-0057	ZO-0166	Wij lezen met genoegen dat u zowel wind op land als wind op zee nodig acht om de energietransitie vorm te geven. Tevens hebben wij kennis genomen van het schrappen van de verplichting tot minimaal 3 windturbines in lijnopstelling; maximale ashoogte van 120 meter; de verhoudingseis ashoogte-rotordiameter en de minimale afstand van 600 meter tot gevoelige bestemmingen (6.27 lid 2 2020). Wij zijn groot voorstander van het schrappen van deze regels omdat het de mogelijkheden voor windprojecten vergroot en de tegelijkertijd meer ruimte biedt om maatwerk toe te passen. Wij hebben nog enkele specifieke opmerkingen over een aantal artikelen. In artikel 6.36 wordt beschreven onder welke voorwaarden kleine windmolens zijn toegestaan. NWEA is tevreden dat aan deze activiteit ruimte wordt gegeven. Verzoek om de randvoorwaarden iets te verruimen door ook percelen direct aangrenzend aan agrarisch bouwperceel toe te staan. En daarnaast het verzoek om de maximale ashoogte iets te verruimen tot maximaal 20 meter, dit ook conform de LTO-visie erf van de toekomst. Tot slot staat in artikel 6.61 lid 4 staat opgenomen dat 'ter plaatse van het werelderfgoed Midden-Beemster voorziet het ruimtelijk plan niet in een	Wij danken u voor uw zienswijze. De ontwikkeling van kleine windturbines kan bijdragen aan de beoogde energietransitie en aan de verduurzaming van de bedrijfsvoering en komt tegemoet aan de wens (NoVi / de provinciale Omgevingsvisie) waar mogelijk opwek en afname van energie zo dicht mogelijk bij elkaar te situeren. De ruimtelijke impact van de microturbine is -op individueel niveau- relatief beperkt. Echter, ook van een relatief kleine ingreep die vaak wordt herhaald kan een grote ruimtelijke werking uitgaan. Met ruim 6000 agrarische bouwpercelen en een onbekend aantal percelen met een stedelijke functie in het buitengebied is de kans groot dat die ogenschijnlijk kleine ingreep toch een groot effect heeft op de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied van Noord-Holland. Vandaar dat direct

		windturbine'. Verzoek om een uitzondering te maken voor kleine windmolens. Reeds vorig jaar hebben wij erop aangedrongen veel van de voornoemde verbeteringen aan te brengen in de Omgevingsverordening 2020. Wij waren erg ontevreden over het resultaat. Met deze zienswijzen op de concept Omgevingsverordening NH2022 brengen wij onze verbeterpunten nogmaals onder uw aandacht en verwachten dat de punten nu wel worden meegenomen in de Omgevingsverordening NH 2022.	aangrenzende percelen zijn uitgesloten en de ashoogte is beperkt tot 15 meter. De gevraagde wijziging wordt derhalve niet gehonoreerd. In het kader van UNESCO moeten de mogelijkheden worden onderzocht om een uitzondering te maken voor kleine windturbines in de Beemster.
	ZO-0167	In artikel 6.37 zijn een aantal beperkingen opgenomen ten aanzien van de vervanging van windturbines. Door beperkingen als vergelijkbare of geringere ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm op te leggen, zal dit leiden tot de keuze voor minder efficiënte windturbines die minder elektriciteit produceren. Gedurende de periode van ca. 20 jaar dat de huidige windmolen in bedrijf is geweest hebben veel innovaties plaatsgevonden op het gebied van energieproductie en vermindering van geluid. Daarnaast is in het klimaatakkoord een kostenreductiepad afgesproken. Kleinere turbines zijn minder kosteneffectief waardoor de kans toeneemt dat er geen windmolens beschikbaar zijn die zowel aan deze specifieke eisen kunnen voldoen als in aanmerking komen voor de SDE++. Dit risico wordt nog vergroot door de opgenomen eisen die de keuze tussen verschillende turbines aanzienlijk beperkt. Risico is dat dergelijke turbines over enkele jaren zelfs niet meer leverbaar zijn. Bovendien betekent het dat er in de praktijk op specifieke locaties en/ of in totaal meer windmolens nodig zijn voor de bijdrage aan de 35 TWh hernieuwbaar op land. Wij verzoeken u dan ook om deze beperkingen nogmaals te overwegen.	In de RES-NHN en NHZ is het re-poweren van bestaande windturbines niet meegerekend in het totale bod. Vervangen door vergoten van windturbines is alleen toegestaan binnen de RES-zoekgebieden. In het traject naar de RES 2.0 zal worden onderzocht hoeveel bestaande parken buiten de zoekgebieden in aanmerking komen voor re-poweren. Als de omvang daarvan bekend is zal worden gekeken of en hoe de Omgevingsverordening zal worden aangepast.
	ZO-0168	In artikel 7.3 staat een maatwerkprocedurevoorschrift voor windturbines opgenomen. Deze voorschriften sluiten ons inziens niet aan bij de gestelde eisen in het Activiteitenbesluit en straks bij de Omgevingswet. Hierin is namelijk geen sprake van een koppeling aan het L95 achtergrondgeluidniveau. Bovendien biedt een dergelijke norm in onze ogen geen meerwaarde omdat dit ook niet is bedoeld voor een jaargemiddelde Lden-benadering van geluid(normen). Deze is bedoeld om, in de oude systematiek van normstelling voor geluid, uit te gaan van de etmaalwaarden (dag, avond en nacht). Vandaar ook de waarde uitgedrukt in dB(A) en niet, zoals de huidige normstelling zegt in dB (jaargemiddelde benadering). Uit de huidige jurisprudentie rond windturbinegeluid van de Raad van State volgt dat er met maatwerk alleen maar kan worden uitgegaan van jaargemiddelde normstelling en dus alleen van Lden. Ons advies is om dit artikel te heroverwegen. Daarnaast vragen wij u om toe te lichten in welke situaties dit maatwerkvoorschrift in de praktijk toegepast dient te worden? Tot slot geven we u graag in overweging mee om bevoegdheid om de procedure omtrent een windproject aan de gemeente te laten indien de betreffende gemeente dat wenst. Kunt u aangeven of dit wordt overwogen?	Gezien de uitspraak van de RvS ECLI:NL:RVS:2021:1395 hebben we dit artikel opnieuw beschouwd. Dit artikel komt te vervallen bij de inwerkingtreding van de OVNH2022.
ZW-0058	ZO-0169	- Ik ben tegen het schrappen van de BKL norm en het betreffende beperkingen gebied. Bouwen in dit gebied zal zeker leiden tot meer geluidsklachten. - Er wordt gesteld dat de BKL norm geen juridische internationale betekenis heeft. Dit klopt niet: elk land mag in de EU zijn eigen geluidsnormen hanteren naast de Lden norm. - Alle beperkingen betreffende de gewenste wijk Ter Sype in het Luchthaven Besluit zijn nu in de nieuwe omgevingsverordening verdwenen en Ter Sype wordt nergens meer genoemd. Dit zet de deur open voor de Gemeente Wijdemeren om het plan Ter Sype gedeeltelijk of zelfs geheel te realiseren. Waarbij baan 13/31 wel blijft bestaan, maar niet meer gebruikt kan worden. - Er is geen duidelijke stellingname, die bepaald dat Ter Sype niet gebouwd kan worden zolang het vliegveld in de huidige configuratie geëxploiteerd wordt. De Gemeente Wijdemeren zal dus telkens weer opnieuw proberen te bouwen, wat ten koste gaat van het vliegveld. - Ik vind in de nieuwe Omgevingsverordening NH2022 nauwelijks of niets terug van de Beleidsnota Regionale Luchthavens uit 2010. Ik ga er vanuit dat deze beleidsnota nog steeds actueel is. - Er wordt gesteld dat de wet en regelgeving voor de regionale Luchthavens uniform moet zijn. Ik ben van mening dat de ruimtelijke omstandigheden voor geen van de Regionale Luchthavens gelijk is. Daarom vind ik dat specifieke ruimtelijke omstandigheden expliciet in de Omgevingsverordening moeten worden opgenomen. Ik doel hierbij op de Luchthaven Hilversum en de beoogde wijk Ter Sype onder baan 13/31. - Samengevat vindt ik dat het gedeelte van de Omgevingsverordening NH2020 betreffende Luchthaven Hilversum 1 op 1 overgenomen moet worden in de nieuwe Omgevingsverordening NH2022 - Als er geen duidelijkheid is over de bouwmogelijkheden van Ter Sype in relatie tot het handhaven van baan 13/31, zal dit telkens weer tot discussie en wellicht zelfs rechtszaken leiden. - Ik heb geen vertrouwen in de Provincie, als er wellicht een afweging van belangen	Vanuit de wet is er geen grondslag om buiten de 56 Lden a priori bouwbeperkingen op te leggen. Dat een ontwikkelingen tot klachten kan leiden is onderdeel van de afweging die een gemeente daarbij maakt. Dat geldt voor alle bronnen in de omgeving van een ontwikkeling, ook voor een luchthaven. Binnen NL is gekozen om Lden te hanteren. Daar sluiten wij bij aan. Het klopt dat wij geen stelling nemen ten aanzien van de bouw van Ter Sype, in lijn met de Omgevingswet ligt die afweging immers bij de gemeente. Zij zullen moeten motiveren waarom een dergelijke ontwikkeling op een specifieke locatie passend is met oog voor de specifieke context. De Provinciale beleidsnota Regionale Luchthavens is nog steeds van kracht maar niet meer actueel. Deze beleidsnota zal worden aangepast op basis van de bevindingen van de voorgenomen RBML evaluatie. In de Provinciale beleidsnota wordt vermeldt, dat het afwegingengebied bovenwettelijk wordt verruimd met het gebied tussen de 48 dB(A) Lden en de 47 BKL contour. Binnen Nederland is gekozen voor het gebruik van de Lden contouren. De 47 BKl is een contour gebaseerd op een oude, niet meer gebruikte geluidmaat. Vanuit Europa is Lden de voorgeschreven geluidmaat; niet alleen voor luchtvaart maar voor alle bronnen. De BKL contour sluit hier niet meer op aan. Met de invoering van de omgevingswet verandert

		gemaakt moet worden betreffende het handhaven van het vliegveld in de huidige vorm of woningbouw in Ter Sype. De Provincie heeft van het Rijk immers de opdracht om een grote hoeveelheid woningen te bouwen in het Gooi. Daarom moet er iets in de Omgevingsverordening NH2022 opgenomen worden ter bescherming van het vliegveld.	de situatie. Deze wet vraagt ons tot herijken van de diverse beschermingsregimes. Onderdeel van die slag is het vereenvoudigen, wij willen daarom toe naar één regime zoals dat wettelijk is voorgeschreven.
			Wij delen uw constatering dat "de ruimtelijke omstandigheden voor geen van de Regionale Luchthavens gelijk is." Dat is de reden waarom "specifieke ruimtelijke omstandigheden" expliciet moeten worden meegewogen. Binnen de Omgevingsverordening is gekozen om de besluitvorming daarom zo veel mogelijk bij de gemeenten te leggen.
			De geluidsruimte van de luchthaven wordt met dit besluit niet aangepast. Daarmee zijn ook de aannames voor het baangebruik onveranderd. Het gebruik van baan 13/31 staat daarom niet ter discussie. De omliggende gemeenten zullen te allen tijde de bestaande milieuruimte en operatie van de luchthaven moeten meewegen.
ZW-0059	ZO-0170	1. Gemeente Amsterdam heeft in de huidige vaststelling van de zoekgebieden geen rekening gehouden met de volkstuinen. Deze vallen deels binnen de zoekgebieden en voorkeursgebieden. Wij verzoeken de provincie deze aan te passen in de huidige ontwerp omgevingsverordening NH 2022. De volkstuinen zijn in gebruik als recreatiegebied, er mag het hele jaar worden gerecreëerd en bij de meeste volkstuinen mag meer dan 6 maanden aaneengesloten worden overnacht. Het is derhalve niet kloppend dat de gemeente deze gebieden heeft meegenomen in de vaststelling van de zoekgebieden. Wij verzoeken u en de provincie Noord Holland dan ook de zoekgebieden aan te passen. 2. In de huidige vaststelling van de zoekgebieden is geen rekening gehouden met de risicozonering om de volkstuinen heen. Wij verzoeken u en de provincie Noord Holland dit aan te passen in het vaststellen van het ontwerp omgevingsverordening NH 2022. Tuinparken waar verbleven wordt vallen onder de definitie van 'kwetsbare objecten'. Dit is terug te vinden in het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Handreiking Risicozonering Windturbines, p. 26- 27), waarbij volkstuinparken geschaard kunnen worden onder recreatieterreinen met verblijf (kwetsbaar object, punt d). Op het merendeel van de tuinparken in Amsterdam is het toegestaan om vanaf 1 april tot en met 30 september aaneengesloten te verblijven, ook 's nachts. Een aanzienlijk deel van de tuinders maakt hiervan gebruik. De conclusie kan niet anders zijn dan dat voor het Plaatsgebonden Risico van tuinparken een grenswaarde van 10-6 /jr toegepast dient te worden. Het Handboek Risicozonering Windturbines geeft een aantal voorbeelden van vereiste afstanden. Dit hanterend betekent dit dat de zoekgebieden om de volkstuinen heen aangepast dienen te worden met minimaal 198 meter om de volkstuinen heen. 3. Geluidsgevoelige bestemming Gebouwen en locaties, die in de Wet geluidhinder niet specifiek worden aangemerkt als geluidsgevoelige bestemming, kunnen bescherming genieten op grond van de Wet Ruimtelijke Ordening. Gezien de feitelijke situatie omtrent de Amsterdamse volkstuinen, waar gedurende het hele jaar intensief en doorlopend gebruik van wordt gemaakt en waar voor een onafgebroken periode van 6 maanden van het jaar tuinders (samen met hun families en vrienden) gedurende de nacht mogen verblijven, is het aannemelijk – en alleszins redelijk – dat de volkstuinen als geluidsgevoelige bestemming aangemerkt worden. Hierdoor zal er ook voor de volkstuinen een afstandsregel van minimaal 350 meter tot de windturbine(s) moeten worden gehanteerd.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening NH2022 en wordt hier om die reden niet beantwoord.
ZW-0060	ZO-0171	1) Als lid van de CRO-H (Commissie Regionaal Overleg Vliegveld Hilversum) is mij in de vergaderingen van maart en april medegedeeld dat de PHN (Provincie NH) van plan is de 47 BKL-contour op te heffen. De PHN motiveert de opheffing door te stellen dat er sprake is van : - Voortschrijdend inzicht: Ervaring met Lden en Juridisch perspectief – geen wettelijke grondslag voor BKL norm. - Gelijke behandeling met andere luchthavens – Nationaal en regionaal - Invoering omgevingswet – herijking beschermingsregimes Maar over werkelijke reden voor het handhaven van de 47 BKL-contour zoals vermeld in het Luchthavenbesluit van 2014 (LHB - blz 18), wordt met geen woord gerept. Want de reden tot handhaving van deze 47 Bkl contour had alles te maken met het beschermen van nieuwe bewoners tegen te veel lawaai van vliegtuigen als gevolg van de bouwplannen Ter Sype.	Zie ZO-0172

		Ook de Raad van State heeft al een aantal keren de bouw van woningen in het verlengde van startbaan 13/31 in het oude 47 Bkl-gebied tegengehouden (o.a. in 1988 en 2003). In de uitspraak van 2003 (200206714/1) stelde de RvS dat GS niet kon aantonen dat de bouw van een wijk in dit plangebied niet in strijd was met goede ruimtelijke ordening. De omstandigheden zijn sindsdien niet veranderd : de hoeveelheid geluid is nog steeds onaanvaardbaar in het beoogde bouwgebied ook al heb je op papier het probleem opgelost door de 47Bkl-contour te schrappen. Wellicht zult u zeggen dat het opheffen van de 47Bkl contour niet betekent dat Gemeente Wijdmeren volop kan gaan bouwen. Er is immers ook nog sprake van een 48Lden-contour. Maar de PHN heeft al te kennen gegeven in een power point presentatie hierover aan de CRO-H dat zij niet van plan is om woningbouw binnen de 48Lden-contour te verbieden> Op slide 5 van die PP staat: • Rijk en andere provincies - geen beperkingen binnen 48 dB(A) Lden • Wat is de reden om dat dan wel bij Hilversum te doen?	
	ZO-0172	2) Welnu, die reden zouden de bouwplannen van de gemeente Wijdmeren moeten zijn. Het kan de PHN toch niet zijn ontgaan dat de gemeente Loosdrecht/Wijdemeren als sinds 1983 een woonwijk probeert te bouwen op een plaats waar dat niet kan. Keer op keer is de gemeente teruggefloten maar nu ziet men een nieuwe kans : de opheffing van de 47Bkl-contour. De gemeente Wijdemeren staat klaar om het bouwplan Ter Sype volledig uit te voeren. Dat zal tot gevolg hebben dat de CRO-H met klachten overstroomd zal worden als de nieuwe bewoners van Ter Sype te maken gaan krijgen met vliegtuigen die op zeer lage hoogte (15 tot 50 m) en dus met veel lawaai over hun huizen zullen vliegen als baan 13/31 in gebruik is. De enige manier om iets aan die klachten te doen is het gedeeltelijk of geheel sluiten van baan 13/31. De gemeente Wijdemeren speculeert daar ook op (zie Gooi en Eemlander 19 april 2021). Dat is een doemscenario waar ik als omwonende van het vliegveld uit Hollandsche Rading zeer bang voor ben. Want dat zal dan betekenen dat wij de 30% vliegtuigen die op baan 13/31 vliegen voor een groot deel over Hollandsche Rading gaan krijgen. Wij hebben hier al meer dan genoeg overlast van een vliegveld Hilversum en we zitten niet te wachten op nog meer herrie en lawaai omdat de gemeente Wijdemeren koste wat kost Ter Sype wil volbouwen. Daarom doe ik een dringend beroep op u om de 47 Bkl-contour te handhaven en zo te voorkomen dat er een nieuwe wijk ontstaat op een plaats die nieuwe bewoners met een enorme geluidsoverlast van vliegverkeer zal opzadelen. Dit zal bovendien naar mijn mening uiteindelijk uitlopen op het sluiten van baan 13/31 met alle negatieve gevolgen van dien voor Hollandsche Rading.	De uitspraken van de Raad van State betreffen beide een vernietiging van een besluit, waarbij een afweging is gemaakt over de ontwikkeling van Ter Sype. Deze situatie is op dit moment niet aan de orde; de provincie legt geen afweging voor. De verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige afweging voor ontwikkelingen rond luchthavens wordt neergelegd bij gemeenten. De milieuruimte van de luchthaven veranderd niet. Daarmee ligt de bescherming voor de omgeving dus vast. In de wet luchtvaart bestaat geen grondslag om ontwikkelingen buiten de 56 Lden contour a priori te verbieden. Volgens de Omgevingswet is dat nou juist een afweging die een gemeente, met in achtneming van de locale context, het beste kan maken. De rechten (milieuruimte) van de luchthaven zijn daarbij een gegeven. De geluidsruimte van de luchthaven wordt met dit besluit niet aangepast. Daarmee zijn ook de aannames voor het baangebruik onveranderd. Het gebruik van baan 13/31 staat daarom niet ter discussie. De omliggende gemeenten moeten te allen tijde de bestaande milieuruimte en operatie van de luchthaven meewegen.
ZW-0061	ZO-0173	Het nu voorliggende stuk is geschreven door de Bewonerscommissie Hoefijzer Plus, huurders van sociale huurwoningen in Reigersbos, Amsterdam Zuidoost. Onze wijk grenst direct aan 3 zoekgebieden: zoekgebied De Hoge Dijk/Holendrecht van de gemeente Amsterdam, zoekgebied Ouderkerkerplas van de gemeente Ouder-Amstel en zoekgebied Broekzijdse Polder, gemeente Ronde Venen, provincie Utrecht op de provinciegrens Utrecht-Noord Holland. Daarnaast liggen binnen het internationaal erkende overlastgebied van 1500 meter voor geluid en slagschaduw, nog twee zoekgebieden: Holendrechter Polder van gemeente OuderAmstel en zoekgebied Weesperkarspel/Gaasperzoom, gemeente Amsterdam. Onze woonwijk heeft dus te maken met 5 zoekgebieden vanuit 4 gemeentes in 2 provincies en 2 RESsen. Nergens, zo stelt de gemeente Amsterdam, zijn de gevolgen van maatschappelijke ongelijkheid zo zichtbaar als in onze buurt, Holendrecht en Reigersbos. In onze wijk is de levensverwachting van kinderen gemiddeld 6-9 jaar korter dan die van kinderen in veel andere delen van de stad. Volwassenen hier tellen gemiddeld 19 ziektevrije jaren minder dan volwassenen een paar kilometer verderop, volgens de gemeentelijke statistieken. 1) In Zuidoost is het zoekgebied Bedrijventerrein Amstel III onlangs vervangen door Knooppunt Holendrecht in het hart van NNN-gebied De Hoge Dijk. Dit gebied is onderdeel van de EHS, Natuurnetwerk Nederland, de hoofdgroenstructuur en de Natuurboog. Een windproject op deze plek zal de kenmerkende en wezenlijke natuur- en landschappelijke waarden van dit gebied ernstig aantasten. Naast Amsterdam hebben direct aangrenzende provincies en gemeentes plannen voor meer turbines, zodat mens en natuur met een klein beetje pech straks vanuit 5 zoekgebieden worden bedreigd. Het gebied staat nu al onder behoorlijke druk door de uitbreiding van de snelwegen, de verbreding van de A9 en van de Schipholroutes. Zowel snelwegen, dubbele wegenknooppunt én het vliegverkeer stoten veel fijnstof uit. Dit gebied kent zowel landelijk als voor de regio Amsterdam bijzondere en unieke natuurwaarden en een windproject op deze plek zal de kenmerkende en wezenlijke waarden van dit gebied ernstig aantasten. De cultuurhistorische waarden in dit oude	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening NH2022 en wordt om die reden hier niet inhoudelijk beantwoord.

		veenweidegebied rond en tussen de oude waterlopen van het Amstelland als Gein, Gaasp, Angstel, de Holendrecht zijn onschatbaar en onvervangbaar. Deze visie wordt onderschreven door de bevindingen van organisaties als SOVON , Ministerie van Landbouw en Visserij , Vogelwerkgroep Amsterdam, het IVN en Natuurbeleven B.V in opdracht van de Provincie Noord-Holland. ZIE ORIGINEEL VOOR ARGUMENTATIE WAAROM INDIENER ZOEKGEBIED ONJUISTE KEUZE VINDT.	
	ZO-0174	2) Afsluitend Er kan een verband worden aangetoond tussen windturbinegeluid en gezondheid – zoals aangegeven in de rapportage uit januari 2021 over 'voorkom het windturbinesyndroom' Nu mede uit de Strategische Milieu Beoordelingsrichtlijn (2001/42/EG) volgt dat het juridisch voorzorgsbeginsel dient te worden gehanteerd, kan op goede grond worden betoogd en volgehouden dat er geen vergunningen voor windturbines mogen worden afgegeven voordat vooraf en met wetenschappelijke zekerheid is vastgesteld dat de gezondheid en de leefomgeving van de mens wordt beschermd of verbeterd. Verslechteren mag dus niet. De overheid en rechter dienen de burger daartegen effectief te beschermen. Het nalaten daarvan is niet alleen niet duurzaam maar vormt een ontoelaatbare inbreuk op grondrechten en het recht op bescherming van een ongestoord gezinsleven. Eén en ander klemt te meer nu de turbines steeds hoger en groter in aantal worden en steeds dichter in de buurt van onze bebouwing, natuur en gevoelige objecten worden gerealiseerd. Het vraagstuk is urgent. Het gaat om onderzoek waarin met wetenschappelijke zekerheid kan worden vastgesteld dat 100% wordt uitgesloten dat er voor onze buurt, in ons type woonhuizen, bij ons type bewonerspopulaties - kinderen daarbij inbegrepen-, met onze gezondheid, onze al bestaande aandoeningen en risicoprofielen, met onze recreatiebehoeftes, onze sociaal economische status en onze beperkte ontsnappingsmogelijkheden en mobiliteit, ook maar iets aan de bestaande situatie verslechterd. Hetzelfde geldt uiteraard voor alle delen van de unieke en beschermde natuur, waaronder bomen, dieren-, planten-, vogel-, insecten, vleermuizenpopulatie, ringslangen en de gehele biodiversiteit en natuurverbinding op land, in de lucht of in het water ook maar iets verslechterd.	We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen we serieus. Het is wel in eerste instantie aan de gemeenten om mogelijke gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de zoekgebieden. We zien ook dat dat gebeurt, onder meer in Amsterdam die zoekgebieden heeft gewijzigd naar aanleiding van deze zorgen maar ook een zgn. Health impact assesment gaan doen en geluidsimulaties. Daarnaast blijven we als provincie het belang van afstemming en participatie benadrukken en faciliteren we de gemeenten bij de (financiële) participatie. Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening NH2022 en wordt om die reden hier niet inhoudelijk beantwoord.
ZW-0062	ZO-0175	In uw 'Coalitieakkoord 2019-2023 Duurzaam doorpakken!' geeft u aan dat de vraag naar betaalbare woningen in onze provincie groot is en nog steeds toe neemt. U vindt het belangrijk om in deze behoefte te voorzien en de woningbouwproductie te versnellen. Ook met de Woningbouwafspraken en programmering Regio Alkmaar (7 februari 2019) zet Regio Alkmaar samen met de Woningmakers en de provincie oord-Holland in op versnellen: "Afspraak 1: Het bouwtempo moet stevig omhoog om de huidige druk op de markt het hoofd te bieden." Tot onze teleurstelling biedt de ontwerp- Omgevingsverordening geen handvatten om de woningbouw te versnellen. In tegendeel. Door de kleine kernen en lintbebouwing als landelijk gebied aan te wijzen wordt ten opzichte van de huidige regels de ruimte voor ontwikkeling in die gebieden ingeperkt. Onder het huidige regime zijn, gelet op de geldende jurisprudentie, op die locaties nu immers wel nieuwe stedelijke ontwikkelingen toegestaan omdat deze vallen binnen de definitie BSG onder de Wro. Ook in de ambtelijke consultatie is hier uitvoerig over gesproken. Er wordt in de toelichting aangegeven dat meer ruimte wordt geboden voor kleinschalige woningbouw, maar die ruimte is zeer beperkt en biedt onvoldoende mogelijkheden voor lokaal maatwerk. Regio Alkmaar heeft met de regionale woningbouwafspraken en programmering juist afgesproken om kleine woningbouwontwikkelingen niet af te stemmen. Afstemming leidt niet alleen tot vertraging, maar is ook ondoenlijk. Een splitsing van een appartement binnen een woonkern bijvoorbeeld zal nu onder de restrictie van deze regionale schriftelijke afspraken vallen. Bovendien heeft het realiseren van enkele woningen in de ene gemeente geen relatie met woningbouw in een andere gemeente. Dit soort ontwikkelingen concurreren niet met elkaar. Daarnaast zijn deze dermate klein dat gemeenten onderling hier ook niets van "vinden". Voor het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is wel gekozen voor een systematiek die ruimte voor maatwerk biedt, maar dat geldt enkel voor kleinschalige woningbouw ontwikkelingen. Alleen indien sprake is van een groot openbaar belang bestaat de mogelijkheid om nieuwe stedelijke ontwikkelingen toe te staan. Dat biedt in de praktijk onvoldoende afwegingsruimte. Voor een groot deel betreft dit gebieden die ook op basis van de huidige regels al een streng beschermingsregime kennen. Juist de keuze voor een gedetailleerde omschrijving van de kernkwaliteiten zou ruimte moeten bieden voor vertrouwen in een lokale afweging, ook voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Bij de totstandkoming van de regels lijkt te zijn gekozen voor een puur landschappelijke benadering in plaats van de door de Omgevingswet gewenste integrale benadering. Hoewel wij begrijpen dat het beschermen van de landschappelijke waarden van groot belang is, hebben de nu voorgestelde instructieregels aanzienlijke gevolgen en wordt onvoldoende ruimte voor maatwerk geboden. De woningbouw wordt door deze instructieregels niet versnelt. Ook wij	Deze zienswijze heeft betrekking op de inhoud van de OV NH2020. De OV NH2022 is niet gewijzigd voor wat betreft het woonbeleid. Wij verwijzen dan ook naar de Nota van Beantwoording OV NH2020. Er loopt een monitorprogramma om na te gaan of de gestelde beleidsdoelen met de regels uit de OV NH bereikt worden. Inderdaad moet het bouwtempo stevig omhoog in de regio Alkmaar. De provincie draagt daar graag aan bij: We zijn partner in samenwerkingstrajecten met het Rijk, bieden gemeenten hulp bij de uitvoering en het versnellen van specifieke woningbouwplannen, door inzet van bijvoorbeeld extra ambtelijke capaciteit, expertise en subsidies. Mede vanwege de inspraak en de zienswijzen op de OV NH2020 werd in PS de vraag gesteld wat wij als provincie nog meer kunnen doen om gemeenten te helpen sneller meer betaalbare woningen te realiseren. Met het Masterplan Wonen uit 2021 gaan nieuwe voorstellen voor actief grondbeleid verkend worden: wij (GS) willen een actieve rol in de binnenstedelijke woningbouw in gemeenten nemen, in samenwerking met die gemeenten. Uit het Masterplan volgt de regionale verdieping waarin we samen met de gemeenten, duidelijkheid willen creëren over woningbouwlocaties waar versneld kan worden en daartoe knelpunten weg te nemen.

		zijn zuinig op ons landelijk gebied, maar constateren ook dat de urgente woningbouwopgave niet geheel en ook niet tijdig (snel) binnenstedelijk opgelost kan worden. Er zijn dan ook diverse locaties buiten bebouwd gebied beoogd om in de urgente woonopgave te kunnen voorzien. Dat deze nu onder Bijzonder Provinciaal Landschap vallen leidt er toe dat een deel van de woningbouwprojecten in de regionale woningprogrammering niet gerealiseerd kan worden. In combinatie met de PAS-problematiek leidt dit tot een forse afname van de woningproductie in de regio Alkmaar.	
	ZO-0176	A) De recreatiegebieden Noorder- en Zuiderneg aan de westzijde van de gemeente en ook het golfterrein aan de oostzijde van de gemeente Heiloo ten noorden van de Lagelaan grenzen allen aan de woonkern van Heiloo (zie onderstaande kaartfragmenten A en B). Het is daarom onjuist deze gebieden te bestempelen als landelijk gebied/BPL. VOORSTEL: Voor deze gebieden de bescherming van landelijk gebied/BPL of andere planologische belemmeringen, te verwijderen. B) In het verlengde van de Aansluiting op de A9 zijn er afspraken gemaakt over de aanleg van een fietspad tussen Heiloo en Akersloot aan de oostzijde van de A9 vanaf het te realiseren viaduct. Hiervoor dient de Omgevingsverordening geen planologische belemmeringen op te werpen. VOORSTEL: Voor het tracé van het fietspad tussen Heiloo en Akersloot de bescherming van landelijk gebied/BPL of andere planologische belemmeringen, te verwijderen. C) Hier en daar zijn particuliere voor- en achtertuinen in de woonkern ten onrechte voorzien van landelijk gebied/BPL. Dit duidt op een wat al te globale benadering, voor zover al niet sprake is van omissies. VOORSTEL: Het plangebied aan een zorgvuldige beschouwing te onderwerpen teneinde te komen tot noodzakelijke aanpassingen van de begrenzingen.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Voor specifieke kaartwijzigingen zijn er halfjaarlijkse rondes ingericht. Zie ook het algemene gedeelte van de Nota van Beantwoording.
	ZO-0177	Naar aanleiding van de zienswijze op de omgevingsverordening NH2020 zijn de contouren van BPL aangepast ter hoogte de bedrijfslocatie in de hoek Ypesteinerlaan/Oosterzijweg aangepast. In de ontwerp-omgevingsverordening NH2022 is de desbetreffende locatie niet meer aangemerkt als BPL, maar nog wel als Landelijk gebied. Het in rood gearceerde deel (Kaart C) is aangemerkt als Landelijk gebied, daar waar dit deel geen bescherming meer geniet van BPL (Kaart D). De onderdelen die nog wel binnen het beschermingsregime van het Landelijk gebied vallen, maken onderdeel uit van Zandzoom. VOORSTEL: Dringend het verzoek om voor deze locatie de bescherming van landelijk gebied of andere planologische belemmeringen, te verwijderen.	In uw zienswijze vraagt u voor een specifieke locatie om een wijziging van het werkingsgebied Landelijk Gebied. U kunt hiervoor gebruik maken van één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van de kaart LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'.
	ZO-0178	Focus-agenda Regio Alkmaar, OV-knooppuntontwikkeling, woningbouw-bid Noord-Holland Noord. Zoals u weet heeft de regio Alkmaar heeft in een gezamenlijke bestuurlijke agenda focus gelegd op de thema's Wonen, Energie & Innovatie en Bereikbaarheid. Wij hebben uw college onlangs in een gezamenlijke bijeenkomst over onze ambities bijgepraat. Onze regio heeft veel te bieden als het gaat om de woningnood die in onze regio én in en om de Metropoolregio Amsterdam steeds groter wordt. Noord-Holland Noord heeft daarom eerder een woningbouw-bid gedaan van zo'n 40.000 extra woningen; Regio Alkmaar voorziet met haar ambities en plannen in een groot deel van de invulling van dit bid. Nieuwbouwlocaties in en om onze OV-knooppunten staan bij ons voorop. Wij sluiten daarbij aan op uw initiële coalitieakkoord en werken nu bovendien uit wat wij eerder in de intentieovereenkomst voor De Zaancorridor met elkaar hebben afgesproken. Een planologische verankering van deze bestuurlijke ambities én eerdere afspraken in de provinciale verordening hebben wij nog niet goed herkend. In en om de OV-knooppunten van Heerhugowaard, Langedijk, Castricum, Heiloo en Uitgeest (in een straal van 1.200 meter en 10 minuten fietsen) zijn namelijk ook voor ons evidente ontwikkellocaties die een combinatie zijn van binnenstedelijk en buitenstedelijk gebied. Wij gaan ervan uit dat die ontwikkellocaties, conform ook uw ambities, tot ontwikkeling komen. Het zijn versnellingslocaties voor woningbouw en stedelijke voorzieningen in Noord-Holland. VOORSTEL: OV knooppunten op te nemen in de omgevingsverordening. Stedelijke ontwikkelingen en kleinschalige woningbouwontwikkelingen bij OV-knooppunten makkelijker maken.	Deze zienswijze heeft betrekking op de inhoud van de OV NH2020. De OV NH2022 is niet gewijzigd voor wat betreft het woonbeleid. Wij verwijzen dan ook naar de Nota van Beantwoording OV NH2020 en naar de algemene inleiding . Er loopt een monitorprogramma om na te gaan of de gestelde beleidsdoelen met de regels uit de verordening bereikt worden.
ZW-0063	ZO-0179	Ovec Holding B.V. en *** zijn eigenaar van de opstallen en de erfpachtrechten van de kavels in de kadastrale gemeente Sloten, sectie K met de nummers 3514, 3515, 4416, 4417 en 4418, plaatselijk bekend als Basisweg 27, 1043 AN, te Amsterdam. Tussen onder meer Ovec Holding B.V., mijzelf, Stadsbehoud Beleggingsmaatschappij BV en de gemeente Amsterdam is een intentieovereenkomst gesloten die voorziet in de herontwikkeling van voornoemde percelen. Uit dien hoofde hebben Ovec Holding B.V. en ikzelf kennis genomen van de zienswijze die door Stadsbehoud is ingediend tegen de Ontwerp Omgevingsverordening Noord-Holland 2022, nummer 1618703. Ovec Holding B.V. en ikzelf scharen ons achter de door Stadsbehoud ingediende zienswijze en verzoeken die voor zover nodig en vereist als hier herhaald en ingelast te	Wij nemen hier kennis van. De duiding en het belang van het behoud van industrieterreinen met een hoge milieucategorie is ongewijzigd t.o.v. OV NH2020. De beperkingen in de verordening spelen alleen wanneer voor vestiging van een bedrijf het bestemmingsplan (straks omgevingsplan) moet worden gewijzigd of een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan nodig is. Wij zijn met de gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam in overleg over de ontwikkelingen van de Sloterdijken in relatie tot de regels in de OV NH voor industrieterreinen van provinciaal belang.

		beschouwen. EENS MET ZW-0033.	Hiervoor is een werkgroep opgericht die voor de verschillende oplossingsrichtingen scenario's uitwerkt. In de tweede helft van 2021 zullen de verschillende maatwerkoplossingen ter besluitvorming worden ingebracht.
ZW-0064	ZO-0180	1) De regio Alkmaar heeft te maken met woningnood. Deze omgevingsverordening biedt, net als de in 2020 vastgestelde omgevingsverordening NH2020, tot onze teleurstelling geen handvatten om dit probleem voortvarend aan te pakken. We hebben helaas moeten constateren dat met onze zienswijzen tegen de Omgevingsverordening NH2020 en de ambtelijke input op de omgevingsverordening NH2022, behoudens enkele kleine aanpassingen, weinig is gedaan. Wij zien weinig ruimte voor maatwerk en met de nu voorgestelde beschermingsregimes en instructieregels worden onnodige beperkingen opgelegd voor nieuwe (stedelijke) ontwikkelingen. Dit alles heeft behoorlijke consequenties voor (versnelling van) de woningbouwproductie in Regio Alkmaar. Algemeen: In uw 'Coalitieakkoord 2019-2023 Duurzaam doorpakken!' geeft u aan dat de vraag naar betaalbare woningen in onze provincie groot is en nog steeds toe neemt. U vindt het belangrijk om in deze behoefte te voorzien en de woningbouwproductie te versnellen. Ook met de Woningbouwafspraken en programmering Regio Alkmaar (7 februari 2019) zet Regio Alkmaar samen met de Woningmakers en de provincie Noord-Holland in op versnellen: "Afspraak 1: Het bouwtempo moet stevig omhoog om de huidige druk op de markt het hoofd te bieden." Tot onze teleurstelling biedt de ontwerp-Omgevingsverordening geen handvatten om de woningbouw te versnellen. In tegendeel. Door de kleine kernen en lintbebouwing als landelijk gebied aan te wijzen wordt ten opzichte van de huidige regels de ruimte voor ontwikkeling in die gebieden ingeperkt. Onder het huidige regime zijn, gelet op de geldende jurisprudentie, op die locaties nu immers wel nieuwe stedelijke ontwikkelingen toegestaan omdat deze vallen binnen de definitie BSG onder de Wro. Ook in de ambtelijke consultatie is hier uitvoerig over gesproken. Er wordt in de toelichting aangegeven dat meer ruimte wordt geboden voor kleinschalige woningbouw, maar die ruimte is zeer beperkt en biedt onvoldoende mogelijkheden voor lokaal maatwerk. Regio Alkmaar heeft met de regionale woningbouwafspraken en programmering juist afgesproken om kleine woningbouwontwikkelingen niet af te stemmen. Afstemming leidt niet alleen tot vertraging, maar is ook ondoenlijk. Een splitsing van een appartement binnen een woonkern bijvoorbeeld zal nu onder de restrictie van deze regionale schriftelijke afspraken vallen. Bovendien heeft het realiseren van enkele woningen in de ene gemeente geen relatie met woningbouw in een andere gemeente. Dit soort ontwikkelingen concurreren niet met elkaar. Daarnaast zijn deze dermate klein dat gemeenten onderling hier ook niets van "vinden". Voor het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is wel gekozen voor een systematiek die ruimte voor maatwerk biedt, maar dat geldt enkel voor kleinschalige woningbouw ontwikkelingen. Alleen indien sprake is van een groot openbaar belang bestaat de mogelijkheid om nieuwe stedelijke ontwikkelingen toe te staan. Dat biedt in de praktijk onvoldoende afwegingsruimte. Voor een groot deel betreft dit gebieden die ook op basis van de huidige regels al een streng beschermingsregime kennen. Juist de keuze voor een gedetailleerde omschrijving van de kernkwaliteiten zou ruimte moeten bieden voor vertrouwen in een lokale afweging, ook voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen.	In uw zienswijze geeft u aan dat de begrenzingen van BSG en LG niet op elkaar aansluiten. In de Nota van Beantwoording van de OVNH-2020 (par. 1.7) onderbouwen wij waarom wij de kaart LG hanteren en waarom die niet de contramal van BSG is. Deze zienswijze ziet op de inhoud van de OVNH-2020. De Omgevingsverordening is niet gewijzigd voor wat betreft het woonbeleid. Wij verwijzen dan ook naar de Nota van Beantwoording OVNH-2020 en naar de algemene inleiding op pagina of met nummer xxx. Er loopt een monitorprogramma om na te gaan of de gestelde beleidsdoelen met de regels uit de verordening bereikt worden. Inderdaad moet het bouwtempo stevig omhoog in de regio Alkmaar. De provincie draagt daar graag aan bij: We zijn partner in partner in samenwerkingstrajecten met het Rijk, bieden gemeenten hulp bij de uitvoering en het versnellen van specifieke woningbouwplannen, door inzet van bijvoorbeeld extra ambtelijke capaciteit, expertise en subsidies. Mede vanwege de inspraak en de zienswijzen op de Omgevingsverordening werd in PS de vraag gesteld wat wij als provincie nog meer kunnen doen om gemeenten te helpen sneller meer betaalbare woningen te realiseren. Met het Masterplan Wonen uit 2021 gaan nieuwe voorstellen voor actief grondbeleid verkend worden: wij (GS) willen een actieve rol in de binnenstedelijke woningbouw in gemeenten nemen, in samenwerking met die gemeenten. Uit het Masterplan volgt de regionale verdieping waarin we samen met de gemeenten, duidelijkheid willen creëren over woningbouwlocaties waar versneld kan worden en daartoe knelpunten weg te nemen.
	ZO-0181	2) Bij de totstandkoming van de regels lijkt te zijn gekozen voor een puur landschappelijke benadering in plaats van de door de Omgevingswet gewenste integrale benadering. Hoewel wij begrijpen dat het beschermen van de landschappelijke waarden van groot belang is, hebben de nu voorgestelde instructieregels aanzienlijke gevolgen en wordt onvoldoende ruimte voor maatwerk geboden. De woningbouw wordt door deze instructieregels niet versnelt. Ook wij zijn zuinig op ons landelijk gebied, maar constateren ook dat de urgente woningbouwopgave niet geheel en ook niet tijdig (snel) binnenstedelijk opgelost kan worden. Er zijn dan ook diverse locaties buiten bebouwd gebied beoogd om in de urgente woonopgave te kunnen voorzien. Dat deze nu onder Bijzonder Provinciaal Landschap vallen leidt er toe dat een deel van de woningbouwprojecten in de regionale woningprogrammering niet gerealiseerd kan worden. In combinatie met de PAS-problematiek leidt dit tot een forse afname van de woningproductie in de regio Alkmaar. Wij zouden graag een aanpak vanuit de provincie zien die het samenwerken tussen overheden stimuleert en het vertrouwen dat daar bij hoort als uitgangspunt neemt. Proces: Het is nog geen jaar geleden dat de Omgevingsverordening NH2020 is vastgesteld. Het vaststellen van deze verordening kende een behoorlijke tijdsdruk bij de provincie en dus ook bij de gemeenten. Er is heel veel tijd en energie gestoken in het opstellen van een bestuurlijke reactie namens de regio Alkmaar, met lokale input. Deze input is geleverd door de diverse beleidsdisciplines, maar ook	Deze zienswijze slaat op de inhoud van de OV NH2020. De OV NH is niet gewijzigd voor wat betreft het woonbeleid. Wij verwijzen dan ook naar de Nota van Beantwoording OV NH2020 en naar de algemene inleiding Er loopt een monitorprogramma om na te gaan of de gestelde beleidsdoelen met de regels uit de verordening bereikt worden. Inderdaad moet het bouwtempo stevig omhoog in de regio Alkmaar. De provincie draagt daar graag aan bij: We zijn partner in samenwerkingstrajecten met het Rijk, bieden gemeenten hulp bij de uitvoering en het versnellen van specifieke woningbouwplannen, door inzet van bijvoorbeeld extra ambtelijke capaciteit, expertise en subsidies. Mede vanwege de inspraak en de zienswijzen op de Omgevingsverordening werd in PS de vraag gesteld wat wij als provincie nog meer kunnen doen om gemeenten te helpen sneller meer betaalbare woningen te realiseren. Met het Masterplan Wonen uit 2021 gaan nieuwe voorstellen voor actief

		de gemeenteraden (in Langedijk en Heerhugowaard) zijn betrokken. Op de definitieve Omgevingsverordening NH2020 is ook uitgebreid ingesproken door de diverse gemeenten uit de regio Alkmaar. Het resultaat was teleurstellend. We hadden als gemeenten niet het gevoel dat er veel met onze opmerkingen uit de zienswijze en de inspraakreactie is gedaan. En ruim een half jaar later ligt alweer de ontwerp Omgevingsverordening NH2022 ter inzage. Wederom staat het proces onder zeer grote tijdsdruk omdat de Omgevingsverordening NH2022 moet zijn vastgesteld, voordat de Omgevingswet in werking treedt. Op onze vragen rondom de tijdsdruk in dit proces wordt vanuit de provincie ook veelvuldig aangegeven dat dit nou eenmaal komt omdat de beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet al op 1 januari 2022 is. Wij willen hierbij opmerken dat de provincie hier zelf voor gekozen heeft. Het proces om te komen tot de Omgevingsverordening NH2020 is namelijk al in 2019 in gang gezet. Toen was nog niet bekend dat de Omgevingswet, met beoogde ingangsdatum 1 januari 2021, met een jaar zou worden uitgesteld. De provincie heeft in de loop van 2020 zelf besloten om het proces van de Omgevingsverordening op te knippen, waardoor wij als gemeenten door beide processen onder tijdsdruk kwamen te staan.	grondbeleid verkend worden: wij (GS) willen een actieve rol in de binnenstedelijke woningbouw in gemeenten nemen, in samenwerking met die gemeenten. Uit het Masterplan volgt de regionale verdieping waarin we samen met de gemeenten, duidelijkheid willen creëren over woningbouwlocaties waar versneld kan worden en daartoe knelpunten weg te nemen.
	ZO-0182	3) Verkenningen: Vanuit de provincie zijn de laatste maanden meerdere vragen uitgezet met betrekking tot diverse onderwerpen. Dit betreft onder andere de uitwerking Masterplan Wonen (ook wel Deltaplan genoemd), regionale waterkering, verblijfsrecreatie, probleemlocaties in de linten en een onderzoek naar mogelijkheden van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB), mede ingegeven door het vervallen van de Ruimte voor Ruimte regeling. Met name voor die laatste twee onderwerpen is input gevraagd bij de gemeente met weer een behoorlijke tijdsdruk erop. Op 19 maart jl. hebben wij als gemeenten een ambtelijke consultatie ingediend. Hierin stonden ook concrete en praktische opmerkingen., bijvoorbeeld over gebieden die nog steeds op de viewer als landelijk gebied staan opgenomen maar die, op basis van het vigerende bestemmingsplan, onder stedelijk gebied vallen. Op deze opmerkingen, en veel andere punten, wordt nu aangegeven dat we daarover contact op kunnen nemen met de provinciale RO-adviseur. Ook wordt op veel punten aangegeven dat dit reeds in de Omgevingsverordening NH2020 is behandeld en daarmee einde discussie. Wij krijgen hierdoor steeds meer een dubbel gevoel bij de energie die we in dit soort provinciale processen steken. Aan de éne kant versterkt dit het gevoel dat het weinig zin heeft om te reageren, aan de andere kant willen we juist (ondanks de tijdsdruk) alle informatie tot ons nemen, omdat er niets meer tegen de regels in te brengen lijkt als deze eenmaal vaststaan. Ondanks dat in de Omgevingsverordening het woord 'vertrouwen' een belangrijk begrip is, voelt het alsof er op dit vlak nog een wereld te winnen is in de relatie tussen de provincie en de gemeente. Zeker, we hebben de mogelijkheid gekregen om input te leveren op de Provinciale Omgevingsverordening, maar het voelt geenszins als een gezamenlijk proces of product. In het verlengde hiervan verwijzen we graag naar de verzonden brief van de regio NHN van 1 april 2021 (stuknr 21.714502). In deze brief hebben wij aangegeven om als serieuze gesprekspartner betrokken te worden bij de verdere uitwerking en verbetering van de Omgevingsverordening NH2022. We sluiten ondanks genoemde bedenkingen graag positief af. In de ontwerp Omgevingsverordening NH2022 is de VAB regeling aangepast en mogen er, onder voorwaarden, bij sloop van agrarische bijgebouwen maximaal 3 woningen gerealiseerd worden (dit was maximaal 2 woningen). Wij zijn verheugd over deze aanpassing, maar vinden tegelijkertijd dat voor dit soort ontwikkelingen meer maatwerk mogelijk zou moeten zijn met een heldere en niet te ingewikkelde procedure.	Dit gaat niet zozeer over een antwoord op proces toch, maar meer het gevoel. De VAB regeling komt voort uit een uitvoering van de aangenomen motie M147-2020 van Provinciale Staten. Om deze motie zo goed mogelijk uit te voeren hebben wij contact gezocht met diverse stakeholders, waaronder u als gemeente. Het is onze wens geweest om de motie zorgvuldig af te handelen maar de uitvoering daarvan niet al te lang op zich te laten wachten. Daarom hebben wij in deze omgevingsverordening de motie verwerkt in een aangepast VAB artikel.
	ZO-0183	De gemeente Bergen mist in de motivering het provinciale belang bij veel van de regels. Tijdens de parlementaire behandeling is steeds nadrukkelijk gewezen op het feit dat een motivering bij de verordening hoort te zitten. Zie onder meer Kamerstukken II 2002/03, 28916 nr. 3, p. 53 en Kamerstukken II 2004/05, 28916, nr. 12 p. 52 en ook Kamerstukken I 2005/06, 28916 nr. c, p.4. De totstandkomingsgeschiedenis en tekst van artikel 4.1 en 4.3. Wro brengen met zich mee dat instructieregels, regels zijn omtrent de inhoud van bestemmingsplannen. Instructieregels mogen naar hun aard niet verder gaan dan de grenzen van de inhoud van een bestemmingsplan die voortvloeien uit wet of jurisprudentie. Daaruit vloeit voort dat een gemeente volledig aan een instructieregel moet kunnen voldoen door alleen een bestemmingsplan met een bepaalde inhoud vast te stellen. Dit betekent dat instructieregels ruimtelijk relevant moeten zijn. Voor zover ze onderwerpen regelen die wij niet kunnen vatten in een bestemmingsplan zijn ze onverbindend en zou de provincie moeten afzien van vaststelling. Zie in dit licht onder meer de uitspraak van de Afdeling van 18 januari 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BV1189 r.o. 2.2.3. waar de afdeling onder meer aangeeft	Bij de OV NH2022 is het uitgangspunt van de Omgevingswet toegepast. Dit hebben wij ook opgenomen in het deel over de sturingsfilosofie. Wij begrijpen dat u hier anders over denkt. Een voorbeeld hiervan is: het werken met bijvoorbeeld kernkwaliteiten geeft meer ruimte aan onze partners om afwegingen en keuzes te maken.

		dat dierenwelzijnsregels – hoe sympathiek ook – geen grondslag kunnen/mogen vinden in een bestemmingsplan. Het zelfde geldt onzes inziens voor de regels die de provincie stelt ten aanzien van de woonakkoorden. Een woonakkoord is geen bestemmingsplan, dan wel een ander ruimtelijk besluit waar art. 4.1. of 4.3. betrekking op heeft. Als gemeente kunnen wij daarom niet aan de instructieregel voldoen door zuiver en alleen een bestemmingsplan vast te stellen. Het betreft dan niet langer een 'regel omtrent de inhoud van een bestemmingsplan' waardoor onzes inziens de juridische grondslag onder de regel vervalt.	
	ZO-0184	Artikel 6.13 Nieuwe stedelijke ontwikkeling: In de ontwerp verordening wordt niet gemotiveerd hoe dit artikel zich verhoudt tot de wijziging in artikel 3.1.6. Bro. Bij besluit van 21 april 2017, Stb. 2017, 182. is juist de motiveringseis 'actuele regionale behoefte' vervallen. De provincie neemt ruimte waar het rijk deze niet gebruikt. Het rijk heeft er specifiek voor gekozen om behoefte bepaling aan de gemeente en niet de regio/provincie te laten. Het kan onzes inziens niet zo zijn dat de provincie dit weer terug draait. VOORSTEL: Artikel 6.13 ten minste beter motiveren.	De aard en omvang van een nieuwe stedelijke ontwikkeling bepaalt op welk niveau de afweging met betrekking tot behoefte moet worden gemaakt. Het is primair aan het bevoegd gezag om op basis van het ruimtelijk verzorgingsgebied van de stedelijke ontwikkeling te bepalen tot welk gebied de beschrijving van de behoefte zich moet uitstrekken. Conform de omgevingsverordening worden schriftelijke regionale afspraken (woonakkoord + regionale programmering) gemaakt over nieuwe stedelijke ontwikkelingen waarbij dit wordt meegewogen.
	ZO-0185	Wij zijn blij met de mogelijkheden die in artikel 6.18 worden geboden om ook aan kernen en bebouwingslinten kleinschalige woningbouwontwikkelingen (maximaal 11 woningen) te realiseren. In de voormalige 'ruimte voor ruimte' regeling van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) mag de agrariër zijn saneringskosten compenseren door woning(en) te bouwen. De hoogte van de saneringskosten bepaalt het aantal/grootte van de woning(en). In de omgevingsverordening is bepaald dat er maximaal twee burgerwoningen gerealiseerd mogen worden. Eén van deze woningen is de voormalige bedrijfswoning. Een tweede woning is pas mogelijk als er minimaal 1500 m² aan grondoppervlak aan bedrijfspanden wordt gesloopt. Dit is een aanzienlijke beperking ten opzichte van de huidige PRV en twee woningen is voor de sanering van grotere bedrijven onvoldoende. Veel agrarische bedrijven hebben aanzienlijk meer dan 1500 m² aan opstallen staan. Wanneer stoppende agrarische bedrijven geen goed alternatief wordt geboden werkt dit ongewenst gebruik van de opstallen/verrommeling van het buitengebied in de hand. Dit is ongewenst. Soms is het ook gewenst minder dan 1500 m2 te slopen. Daar staat nu niets meer tegenover. Ruimte voor Ruimte kan tevens een bijdrage leveren aan de aanpak van stikstof. VOORSTEL: Grote agrarische bedrijven die stoppen moeten na de sloop van al hun opstallen meer dan twee burgerwoningen kunnen realiseren. Ook bij minder dan 1500 m2 sloop kan sprake zijn van een ruimtelijke verbetering. Hier dient de verordening ook in te voorzien. RvR regeling tevens beschouwen als hulpmiddel bij bronmaatregelen vanuit de gebiedsgerichte aanpak stikstof.	Uw stelling dat de VAB regeling voor grotere agrarische bedrijven, met name glastuinbouwbedrijven, ontoereikend is, delen wij. Echter, met de invulling van een vereveningsfonds zien wij wel mogelijkheden voor deze grotere bedrijven. Bij agrarische bedrijfsbebouwing is het te slopen oppervlak niet 1500m2 maar, conform veel gemeentelijke bestemmingsplannen, teruggebracht naar 1000 m2.
	ZO-0186	Bijzonder Provinciaal landschap (BPL), algemeen Het gehele buitengebied van de gemeente Bergen is in de ontwerp omgevingsverordening aangewezen als BPL of Natuurnetwerk Nederland. Uit de toelichting bij de ontwerp omgevingsverordening valt op te maken dat de diverse beschermingsregimes uit de voormalige PRV zijn opgegaan in het nieuwe 'werkingsbied Bijzonder Provinciaal Landschap'. Dit met als doel de regels te vereenvoudigen. Over verzwaren, het opleggen van extra eisen/belemmeringen wordt niet gesproken. Voor de gemeente Bergen zijn de huidige beschermingsregimes 'weidevogelleefgebied' en 'aardkundig waardevol gebied' opgegaan in het nieuwe BPL. Wij constateren dat dit grote extra beperkingen met zich meebrengt voor de realisatie van stedelijke ontwikkelingen in deze gebieden. Bovendien moeten wij constateren dat vooral rondom de kernen, binnen het huidige BSG, gronden welke in de huidige verordening niet onder weidevogelleefgebied dan wel aardkundig waardevol gebied vielen als BPL bestempeld. Om binnen BPL een stedelijke ontwikkelingen te mogen realiseren moet gekeken worden naar de kernkwaliteiten (aardkundige waarde, weidevogels, ed.), maar daarnaast moet worden aangetoond dat er sprake is van een groot openbaar belang en dat er geen reële alternatieven zijn. Dit is een enorme beperking/verzwaring ten opzichte van de PRV en maakt een stedelijke ontwikkeling binnen BPL onmogelijk. VOORSTEL: Artikel 6.58 lid 7 aanpassen dat de voorwaarden van groot openbaar belang en geen reele alternatieven komen te vervallen. Zo nee, aangeven wat onder groot openbaar belang wordt verstaan. Bijvoorbeeld aangeven dat voor groot openbaar belang mag worden aangesloten bij de D uit de ADC toets. De grenzen van het BPL kritisch bezien en consequent doorvoeren t.o.v. de huidige verordening en de actuele situatie zodat er geen verzwaring van het beschermingsregime plaatsvindt.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.

	ZO-0187	Onderstaand enkele concrete locaties die direct in het oog springen. Dit overzicht is niet limitatief. Hierboven is reeds aangegeven dat de grenzen niet consequent zijn t.o.v. de voormalige PRV. A. Groene hart en westgrenzen Schoorl Dit gebied ligt binnen de bebouwde kom van Schoorl. In de voormalige PRV ligt op de gronden geen enkel beschermingsregime. Als gemeente zijn we zelf zuinig op onze waardevolle gebieden. Het behoud van deze groene kamers is tevens vastgelegd in ons eigen beleid. Het gaat echter te ver de gebieden binnen de bebouwde kom te bestempelen als BPL. VOORSTEL: Het werkingsgebied BPL van deze locaties af te halen, ondanks de reeds toegepaste verkleining van dit gebied. B. Oudendijk/Voorweg Schoorl: In de kern Schoorl ligt een mogelijke bouwlocatie van circa 0,8 ha ingeklemd tussen de Oudendijk en de Voorweg, volledig binnen de grenzen van de bebouwde kom. Aan weerszijde liggen twee ruim opgezette woonwijken. De gemeente Bergen heeft in de Structuurvisie Landelijk Gebied Bergen (2010) mogelijkheden beschreven hoe deze locatie ontwikkeld kan worden. Dit gebied kent in de voormalige PRV geen enkel beschermingsregime. Het verbaast de gemeente dat nu de aanduiding BPL op het gebied is gelegd. Ten westen van de Voorweg nabij de locatie is ook de aanduiding BPL toegevoegd. Een locatie waar in de voormalige PRV ook geen beschermingsregime lag. VOORSTEL: Het werkingsgebied BPL van deze locaties af te halen. C. Egmond-Binnen Zuid: Dit gebied grenst direct aan het dorp. In de voormalig PRV heeft het geen bijzondere beschermde status. In het ontwerp wel. Dit bevreemdt ons. Daarbij is het, gezien de grote vraag naar woningen, een ideale locatie om het dorp uit te breiden om zodoende aan de vraag naar woningen te kunnen voldoen. VOORSTEL: Het werkingsgebied BPL van deze locaties af te halen. D. Egmond aan den Hoef Noord en Oost: Dit gebied grenst direct aan het dorp. In de voormalige PRV heeft het noordelijk deel geen bijzondere status. Het is gezien de grote vraag naar woningen een ideale locatie om het dorp uit te breiden om zodoende aan de vraag naar woningen te kunnen voldoen. Het gebied is ook bij u bekend, landschappelijk en stedenbouwkundig biedt het gebied een kans om de thans harde afronding van het dorp te verzachten. VOORSTEL: Het werkingsgebied BPL van deze locatie af te halen nu er voor deze locatie reeds concrete woningbouwinitiatieven bestaan.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.
ZW-0065	ZO-0188	Cllênten kunnen zich niet verenigen met de inhoud en strekking van dit ontwerp voor zover dit percelen betreft die in hun eigendom zijn dan wel zich in de nabijheid van hun percelen bevinden. De vraag is waarom zo kort na het in procedure brengen van de omgevingsverordening Noord-Holland 2020 wederom een dergelijk ontwerp voor een verordening ter visie wordt gelegd. Uit de toelichting gegeven bij dit ontwerp blijkt dat dit hoofdzakelijk is gebaseerd op de komende omgevingswet. Bij bestudering van de ontwerp omgevingsverordening blijkt dat weinig of geen aandacht is besteed aan het (inmiddels) verplicht gestelde opnemen van een participatiebeleid voor burgers en ondernemingen. De motie-Nooren voorzag daar uitdrukkelijk in en heeft er toe geleid dat het invoeringsbesluit Omgevingswet hierop is aangepast. In het participatiebeleid dat u in deze omgevingsverordening zult moeten opnemen zult u moeten vaststellen hoe participatie wordt vormgegeven en welke eisen u daarbij stelt. Dat is in 2020 niet gedaan en komt ook nu niet tot uitdrukking. Direct valt op dat ook in dit ontwerp wederom hoofdstuk 3 niet is ingevuld. In dit hoofdstuk moet de toedeling van functies aan locaties worden opgenomen. De toedeling van functies aan locaties is een essentieel en onmisbaar onderdeel van deze verordening en het kennelijk later toevoegen van dit hoofdstuk heeft tot gevolg dat dit buiten de inspraak en het indienen van zienswijzen zal plaatsvinden. Waarom is dit hoofdstuk. gelet ook op de lange aanloop die dit ontwerp na de omgevingsverordening 2020 heeft gekend, nog altijd onbeschreven gebleven?	Bij de totstandkoming van provinciaal beleid wordt aandacht besteed aan communicatie, consultatie en participatie. Het provinciaal beleid wordt, daar waar nodig, in de OV NH opgenomen. Wij zijn van mening dat op deze wijze, en het feit dat vooraf met partners wordt overlegd over wijzigingen van de OV NH en de OV NH ter inzage wordt gelegd wordt voldaan aan waar u op doelt. Daarnaast is hoofdstuk 3 niet ingevuld en zichtbaar gebleven om hernummering te vermijden wat mogelijk tot verwarring zou leiden.
	ZO-0189	1) De door de provincie voorgestelde BPL-bestempeling van De Nollen (en bijbehorende percelen) nabij het centrum van Callantsoog met de bijbehorende kernkwalitelten, vormt een potentiêle bedreiging voor de continuïteit voor de onderneming, met name als het gaat om de zo noodzakelijke (toekomstige) kwaliteitsverbeteringen in accommodaties. iedere ruimtelijke ontwikkeling - een zeer breed begrip - zal de genoemde kernkwaliteiten immers niet mogen schaden. Gezien die - eveneens ruim gedefinieerde - kernkwaliteiten, Is een reële verwachting dat feitelijk iedere wezenlijke ruimtelijke ontwikkeling op percelen vallend binnen het BPL gefrustreerd wordt. Niet alleen het geografisch groeien van het bedrijf, maar zelfs iedere vorm van bouwen op de genoemde camping lijkt zeer vergaand te worden beperkt. Het aanwijzen van De Nollen (met bijbehorende percelen) als BPL is onwerkbaar en past niet binnen de door de provincie gestelde recreatieve ambitie. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor het agrarische bestemde perceel van De Nollen direct tegenover deze bestaande camping, reeds lang in gebruik als parkeer- en evenemententerrein. Op deze locaties is immers geen sprake van een (te	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.

		beschermen) landschap. Ter plaatse is al met al sprake van daadwerkelijke bedrijvigheid in de vorm van twee vitale recreatiebedrijven. De verordening dreigt evenwel iedere ruimtelijke ontwikkeling en daadwerkelijke investering In een blijvende vitale toekomst te blokkeren en de Nollen dus feitelijk lam te leggen. De percelen zoals in deze zienswijze aan de orde gesteld vallen alle ten onrechte binnen het bijzonder provinciaal landschap.	
	ZO-0190	2) Ten aanzien van de VvE Bultenplaats Callantsoog/ individuele eigenaren: Al het voorgaande geldt mutatis mutandis ook voor De Buitenplaats, voor zover uiteraard van toepassing. Ook voor De Buitenplaats en de individuele eigenaren gelden dus dat geheel geen sprake is van een landschap. De Buitenplaats Is een levendig en meer dan vitaal park met 150 vakantievilla's. Door aanwijzing van de gehele Buitenplaats als behorend tot het BPL, dreigt de verordening hier eveneens iedere ruimtelijke ontwikkeling van het park en iedere daadwerkelijke investering in een blijvende vitale toekomst te blokkeren. Zo is De Buitenplaats doende met verduurzaming van het park en onderdeel daarvan kan worden een bescheiden zonneweide op het park (is ruimte voor nabij de ingang), maar ook een gedeeltelijke overkapping van de parkeerplaats bij de entree, voorzien van zonnepanelen. Dit nog los gezien van een blokkade richting individuele initiatieven tot aanbouw van de recreatiewoning. Sinds enige tijd is dat mogelijk op grond van het vigerende bestemmingsplan (maximaal 100 m2 in plaats van de oude 70 m2 bouwoppervlak). Kortom, er zijn voortdurend bouwinitiatieven en die lijken door het BPL volledig te worden geblokkeerd. Dat is bepaald onwenselijk. Dergelijke normale wensen om te vernieuwen, aanpassingen te doen aan de huidige vraag vragen flexibiliteit bij zowel de ondernemers zelf als bij het bevoegd gezag. Het ontwerp voor de Omgevingsverordening voorziet daar thans niet in. Gelet op het bovenstaande verzoek ik u het gestelde in deze zienswijze te verwerken in de vast te stellen Omgevingsverordening NH2022 aldus dat de grenzen van het BPL Callantsoog worden gewijzigd, in die zin dat de In deze zienswijze beschreven percelen daar geen deel meer van zullen uitmaken. Ik verzoek u de tekst en regels van deze verordening zodanig aan te passen dat bestaande en nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van de recreatieve activiteiten op de in deze zienswijze beschreven percelen door deze verordening niet worden uitgesloten.	Zie AN-0198
ZW-0066	ZO-0191	1) De Provincie Noord Holland stelt in het Ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 dat Sloterdijk een 'industrieterrein van provinciaal belang' met navenante milieucontouren ed., is en zal blijven. In lijn hiermee is het verboden om in dit gebied andere functies te huisvesten. Wij verwachten dat deze verordening zeer nadelige gevolgen zal hebben voor de ontwikkeling van Sloterdijk 2. Deze programmering, enkel als monofunctioneel industrieterrein en de daarbij behorende milieuzonering, staat haaks op de visie van de gemeente Amsterdam zoals omschreven in de Gebiedsvisie Sloterdijk West uit oktober 2019 (zie bijlage) en de Investeringsnota Sloterdijk 2 Zuid uit oktober 2020 (zie bijlage), beide opgesteld door de gemeente Amsterdam. De gemeente schetst in deze documenten een gebied dat zich zal ontwikkelen als een kwalitatieve stadsentree met een gemêleerd programma van diverse (verblijfs-) functies. De genoemde ondernemers zijn met hun eigen ondernemingen al geruime tijd actief in het gebied. Zij omarmen en onderschrijven de kansen die de gemeente hier ziet. Zij hebben reeds geïnvesteerd en staan klaar om nog meer te investeren en zo inhoud te geven aan de ambities om dit gebied te transformeren tot een plek die niet alleen voor de bedrijven in het gebied van betekenis is, maar voor een veel grotere groep Amsterdammers op zoek naar plekken met o.a. verblijfskwaliteit en een prettige plek om te werken. De nabijheid van het station, de aanwezigheid van het park en het type ondernemers dat hier graag in wil investeren biedt bijzondere kansen om een kwalitatieve stadsentree te realiseren. De Omgevingsvisie NH 2022 zet een streep door deze ontwikkeling: de programmering van Sloterdijk als 'industrieterrein van provinciaal belang' zal het ontwikkelen van een kwalitatieve stadsentree en een gemêleerd gebied met diverse (verblijfs-) functies, alsmede de kwalitatieve opwaardering ernstig in de weg staan. Wij zijn van mening dat de omgeving van Sloterdijk van grote waarde kan zijn voor de stad en de ondernemers die hier gevestigd zijn, wanneer het de kans krijgt verder te transformeren. Wij zien echter dat de begrenzingen in de omgevingsvisie niet overeenkomen met de ontwikkelingsmogelijkheden van name het Rhônepark en de blokken 1 t/m 5 in Sloterdijk 2 Zuid. Wij pleiten daarom voor het aanpassen van deze begrenzing zodat enerzijds het belang van een bruikbare ruimtereservering voor de zware industrie gewaarborgd blijft en anderzijds de ontwikkeling van Sloterdijk 2 doorgang kan vinden conform de beschreven gemeentelijke ambities.	Wij nemen hier kennis van. De duiding en het belang van het behoud van industrieterreinen met een hoge milieucategorie is ongewijzigd t.o.v. OV NH2020. De beperkingen in de OV NH spelen alleen wanneer voor vestiging van een bedrijf het bestemmingsplan (straks omgevingsplan) moet worden gewijzigd of een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan nodig is. Wij zijn met de gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam in overleg over de ontwikkelingen van de Sloterdijken in relatie tot de regels in de OV NH voor industrieterreinen van provinciaal belang. Hiervoor is een werkgroep opgericht die voor de verschillende oplossingsrichtingen scenario's uitwerkt. In de tweede helft van 2021 zullen de verschillende maatwerkoplossingen ter besluitvorming worden ingebracht.
	ZO-0192	2) Wij, als belanghebbende ondernemers, onderschrijven de visie van de gemeente Amsterdam en dienen daarom deze zienswijze in om bezwaar te maken tegen de wijze waarop het gebied Sloterdijk 2 verankerd is in het ontwerp van de	Zie antwoord 0200, op ZO-0191

		Omgevingsvisie NH 2022. Graag zouden wij zien dat de provincie op dit punt de Omgevingsvisie aanpast zodat deze in lijn is met de visie van de gemeente Amsterdam, namelijk: een kwalitatieve stadsentree met een gemêleerd programma. Een gebied dat voor vele Amsterdammers van waarde is. In het bijzonder vragen wij u daarom nogmaals specifiek te kijken naar de toekomst van het gebied Sloterdijk 2. Hier is al jaren geen zware industrie meer, noch is er interesse vanuit die sector vanwege de inmiddels gevestigde bedrijven die dat onmogelijk maken. Daarnaast is het gebied gelegen naast Sloterdijk Centrum waar niet alleen 2.000-5.000 woningen zullen worden gebouwd, maar waarbij men vanwege zijn ligging nabij het station eerder zou verwachten dat het deel uit maakt van het recent vastgestelde provinciale knooppuntenbeleid, dat juist uitgaat van intensivering rondom stations. Vanwege het voorgaande vragen wij u om de Ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 voor de vaststelling aan te passen zodat de Gebiedsvisie voor Sloterdijk 2 Zuid kan worden gerealiseerd. Wij verwachten dat daarvoor nodig is dat Sloterdijk 2 buiten de werking van artikel 6.29 uit de genoemde verordening blijft.	
ZW-0067	ZO-0193	Wij hebben zitting in de Commissie regionale overleg vliegveld Hilversum (CRO-H). In het ambtelijk overleg hiervan werd het voornemen om het beperkingengebied rondom de 47 BKL-contour op te heffen besproken. Deze contour is in het verleden opgenomen in het Luchthavenbesluit Hilversum om mogelijke hinder van (nieuwe) omwonenden te voorkomen. Uw argument om deze beperkingencontour op te heffen is dat deze geen wettelijke grondslag meer heeft. Hoewel dit het geval is, pleiten wij ervoor om deze contour wel te handhaven en alsnog in de Omgevingsverordening Noord Holland 2022 op te nemen. Destijds is deze contour in het Luchthavenbesluit opgenomen om het beschermingsniveau niet te verlagen vanwege de invoering van een nieuwe dosismaat. De discussies en inspanningen binnen het CRO-H even wat ons betreft ook aan dat dit een terechte overweging is geweest. Buiten de wettelijke contouren wordt hinder ervaren. De inspanningen van het vliegveld richten zich er op om ook de hinder die de bewoners in onze gemeente ervaren te beperken. Door het loslaten van het 47 BKL-beperkingengebied is de kans groot dat woningbouw oprukt in de richting van het vliegveld. Dat zal tot gevolg hebben dat er nieuwe baankeuzes moeten worden gemaakt waardoor de hinder op woningen verder weg van het vliegveld, zoals in onze gemeente, alleen maar zal toenemen. Wij vinden een dergelijke ontwikkeling zeer ongewenst en verzoeken u dan ook dringend de huidige situatie met betrekking tot het 47 BKL-beperkingengebied te handhaven. Wij vertrouwen erop dat u onze zorg meeneemt in uw overwegingen en dat u het belang van de bescherming van omwonenden zwaar laat meewegen in uw beslissing. Deze zienswijze is mede ingediend namens de gemeente Stichtse Vecht.	De milieuruimte van de luchthaven veranderd niet. Daarmee ligt de bescherming voor de omgeving dus vast. Vanuit de wet luchtvaart geen grondslag om ontwikkelingen buiten de 56 Lden contour a priori te verbieden. Volgens de Omgevingswet is dat nou juist een afweging die een gemeente, met in achtneming van de locale context, het beste kan maken. De rechten (milieuruimte) van de luchthaven zijn daarbij een gegeven. Dat er buiten de wettelijke contouren ook hinder wordt ervaren is voor de wetgever vooralsnog geen reden geweest om deze contouren of de regels binnen de contouren aan te passen. Zoals gezegd wordt de geluidsruimte van de luchthaven met dit besluit niet aangepast. Daarmee zijn ook de aannames voor het baangebruik onveranderd. Het gebruik van baan 13/31 staat daarom niet ter discussie. De omliggende gemeenten moeten te allen tijde de bestaande milieuruimte en operatie van de luchthaven meewegen.
ZW-0068	ZO-0194	Een strook van de bollenvelden, tegen de duinen aangelegen, vallen binnen het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland, zoals aangegeven op het volgende figuur. Hier lijkt echter sprake te zijn van een kennelijke onjuistheid, waarvoor een kaartcorrectie gemaakt dient te worden. Immers, de begrenzing op de NNN-kaart loopt net iets anders dan de kadastrale eigendommen, waardoor smalle strookjes eigendommen ontstaan die net wel of niet begrensd zijn. Ook is sprake van een onlogisch verloop waar geen verklaring voor is, omdat de grens dwars door een bollenveld loopt. Voor cliënten zal deze kennelijke onjuistheid, indien dit niet gecorrigeerd wordt, zeer grote gevolgen hebben. De overgebleven delen van de betreffende kavels, die door middel van sloten worden gescheiden van de andere kavels, worden te klein om voor de teelt te gebruiken en worden daardoor nutteloos. Dit terwijl de kavels, mede door de wisselteelt, niet gemist kunnen worden en van zeer grote waarde zijn voor cliënten. Daarbij komt dat het huiskavels zijn en deze zijn derhalve niet vervangbaar. Opname in het NNN-gebied zal dus direct leiden tot negatieve exploitaties. Daarnaast wordt door Rijnland de waterhuishouding in deze polder zeer goed geregeld. De pomp van Rijnland, die overigens maar op halve kracht draait in verband met de afwezigheid van kwelwater, haalt in de wintermaanden overtollig water (neerslag) uit de polder, waardoor op de velden zeer goed geteeld kan worden. Op de kadastrale grens tussen de duinen en de bollenvelden bevindt zich een brede vangsloot die ook zorgt dat de waterhuishouding goed blijft (zie foto). Dit betreft een harde scheiding tussen het natuurgebied (de duinen) en de bollenvelden. Het is van groot belang dat deze scheiding in stand blijft, om te voorkomen dat de bollenvelden vernatten. Overigens wijzen we u in dit verband ook op de beschrijving van het Bijzonder Provinciaal Landschap Zuid-Kennemerland, waarin opgenomen staat dat de geestgronden (delen van de duinzoom en strandwal die vergraven zijn ten behoeve van de bollenteelt) een belangrijke landschappelijke waarde hebben. Ruimtelijke ontwikkelingen die het vlakke of open karakter van deze gebieden of de zichtbaarheid van de steilranden verminderen, zijn een aantasting van deze kern	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen.

		kwaliteit. Het zou zeer opmerkelijk zijn indien de provincie zelf deze kernkwaliteit zou aantasten door een strook van de bollenvelden om te vormen naar natuur. Gedeputeerde Staten heeft de bevoegdheid gedelegeerd gekregen om de begrenzing van het NNN te wijzigen ter verbetering van kennelijke onjuistheden. Cliënten verzoeken de begrenzing van het NNN-gebied zodanig aan te passen dat hun percelen niet langer als NNN worden aangemerkt.	
	ZO-0195	Ook de percelen kadastraal bekend Bloemendaal H 397 en H 399 (bollenveld deels gelegen achter restaurant de Vogelensangh) vallen binnen het NNN-gebied. De begrenzing van het NNN-gebied volgt aan de noordzijde en deels aan de oostzijde de kadastrale grens van de percelen. Dit betreft echter een perceel bollengrond (en een smal toegangsperceel, zijnde H 397) zonder natuurwaarden. Het perceel heeft geen enkele binding met de Amsterdamse Waterleiding Duinen, terwijl het nu wel als zodanig is aangeduid. Op het perceel is geen sprake van wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Nu het perceel niet is ingericht en ook niet de potentie heeft om aan de ecologische criteria te gaan voldoen, verzoekt cliënte u de begrenzing van het NNN-gebied zodanig aan te passen dat haar percelen niet langer als NNN worden aangemerkt.	Zie antwoord ZO-0194
	ZO-0196	Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt uitgesloten: Vol verbazing bemerkten cliënten dat hun percelen zijn gelegen in het werkingsgebied 'permanente bollenteelt uitgesloten', terwijl bollenteelt juist hetgeen is wat zij doen! De percelen van cliënten moeten niet in dit, maar juist in het werkingsgebied 'grondbewerkingen voor permanente bollenteelt toegestaan' liggen. Dit werkingsgebied (permanente bollenteelt toegestaan) is nu echter alleen maar rond Egmond/Heiloo en van Petten tot aan Den Helder opgenomen. Nu cliënten al ruim 100 jaar in de bollenstreek zijn gevestigd en provincie Zuid-Holland de gronden van cliënten die net aan de andere zijde van de provinciegrens zijn gelegen wél als bollenteeltgebied bestempelt, moet hier toch echt sprake zijn van een vergissing van provincie Noord-Holland. Cliënten verzoeken u dan ook om hun percelen, zoals weergegeven op de kaarten in bijlage 2, binnen het werkingsgebied 'bollenteelt toegestaan' te laten vallen.	Wij honoreren het verzoek van indiener en voor de betreffende percelen wordt de kaart aangepast zodat de percelen buiten het NNN de aanduiding "grondbewerkingen voor permanente bollenteelt toegestaan" (art 6.44) krijgen.
ZW-0069	ZO-0197	Om de zoveel jaar komt het bouwplan Ter Sype weer naar boven. Projectontwikkelaar Lithos en Gemeente Wijdemeren blijven proberen om woningen neer te zetten pal naast een vliegveld. In geen enkele andere gemeente in Nederland is zoiets mogelijk of wenselijk. Al enkele malen hebben inwoners op massale wijze laten weten dat meer geluidsoverlast van Vliegveld Hilversum niet aanvaardbaar is. Wij hebben nu al regelmatig genoeg last van de oude vliegtuigen met zeer luidruchtige motoren die alsmaar rondjes vliegen boven Hilversum-zuid. Wij vragen u om een betrouwbare partner te zijn bij het begrenzen van deze geluidsoverlast van Vliegveld Hilversum. Om de zoveel jaar worden we geconfronteerd met een nieuwe poging de geluidsoverlast van het Vliegveld Hilversum te verhuizen naar Hilversum, zodat Ter Sype kan worden gebouwd. Al sinds de jaren '80 spelen deze bizarre plannen. Iedereen moet toch begrijpen dat huizen bouwen pal naast een vliegveld niet slim is. Verharding, verandering van contouren etc. alles is al een keer geprobeerd! En elke keer wint het gezonde verstand en wordt besloten om niet het vliegveld of de regels aan te passen. Tot twee keer toe heeft zelfs de Raad van State geconcludeerd dat bouwen naast het vliegveld slechte ruimtelijke ordening is. Wij vragen dan ook aan Provincie Noord-Holland om de afspraak binnen het luchthavenbesluit 2014 om niet binnen de 48 Lden contouren te bouwen, te behouden. Het deel van Ter Sype dat ligt binnen de 48 Lden- contouren moet blijven vallen binnen het beperkingengebied Luchthaven Hilversum volgens de oude 47Bkl-contour . Ter Sype kan alleen gebouwd worden door het Vliegveld Hilversum te sluiten. Is dat misschien de bedoeling? Wij vragen de provincie Noord-Holland om deze aanpassing van het luchthavenbesluit in te trekken. Zo voorkomen we verlegging van de geluidsoverlast naar Hilversum en Hollandsche Rading. Moeten we nu elke vijf jaar weer naar gemeente met onze handtekeningen? Moeten we elke keer weer naar de rechter en Raad van State? Heel Ter Sype bebouwen met woningen gaat niet zonder de overlast van het Vliegveld te verleggen naar Hilversum en Hollandsche Rading. Dat weet iedereen al jaren. Stop dan ook met deze pogingen!	Zoals u terecht aangeeft veranderd de milieuruimte van de luchthaven niet. Daarmee ligt de bescherming voor de omgeving dus vast. Vanuit de wet luchtvaart geen grondslag om ontwikkelingen buiten de 56 Lden contour a priori te verbieden. Volgens de Omgevingswet is dat nou juist een afweging die een gemeente, met in achtneming van de locale context, het beste kan maken. De rechten (milieuruimte) van de luchthaven zijn daarbij een gegeven. Aanpassing van de milieuruimte en baanconstellatie van de luchthaven is een bevoegdheid van de provincie niet van de gemeente. Gegeven het waterbed effect van aanpassingen in de baanconstellatie is de provincie ook niet voornemens hier aanpassingen aan te doen. De gemeente zal ook in de nieuwe situatie moeten aantonen dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Aan de milieuruimte is niets veranderd ten opzichte van de eerdere uitspraken van de raad van state.
ZW-0070	ZO-0198	Artikel 2.7 Werkzaamheden en activiteiten faunabeheereenheden De faunabeheereenheid omvat meer dan enkel en alleen de informatievoorziening aan de achterban. Bovendien informeren wij niet alleen de achterbannen maar informeren wij, al dan niet in samenwerking met u, de maatschappij in de meest brede zin. Wij doen u hierbij dan ook een tekstvoorstel dat aansluit bij artikel 3.12 van de Wet natuurbescherming (Wnb) en technisch ook overeenkomt met wat onze organisatie doet voor de maatschappij: "De FBE Noord-Holland faciliteert en coördineert het duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, de	Dank voor uw zienswijze. In artikel 8.1 van de Omgevingswet staat benoemd: 'Er zijn faunabeheereenheden die voor hun werkgebied een faunabeheerplan vaststellen. Het duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, de bestrijding van schadeveroorzakende dieren door grondgebruikers en de uitoefening van de jacht geschieden overeenkomstig het faunabeheerplan.'

		bestrijding door grondgebruikers van schadeveroorzakende dieren en de uitoefening van de jacht. De uitvoering hiervan geschiedt overeenkomstig het door de FBE Noord-Holland opgestelde en door Gedeputeerde Staten goedgekeurde faunabeheerplan. De FBE Noord-Holland communiceert daarover breed in de maatschappij al dan niet in samenwerking met andere partijen ". Op deze plek is ook ruimte om aanvullend op hetgeen is opgenomen in de Wet natuurbescherming zaken te beschrijven als bijvoorbeeld het verbreden van de taak van de FBE met het voorkomen van mens-dier conflicten (preventie) of de 1 loketgedachte. Twee verantwoordelijkheden waar wij overigens graag nadere invulling aan willen geven.	Bovendien is in de toelichting van artikel 2.12 van de OV NH2022 (Samenwerking tussen wildbeheereenheden en terreinbeherende organisaties) vastgelegd dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden, binnen ieders verantwoordelijkheid, een adequate informatievoorziening hebben over de wijze van uitvoering van een faunabeheerplan. Daarom zien wij geen aanleiding om dit nogmaals vast te leggen in artikel 2.7 van de OVNH2022.
	ZO-0199	Artikel 2.9, derde lid advisering FBE bestuur U wordt geadviseerd om art. 2.9, derde lid van het concept te laten vervallen wegens strijdigheid met de wet. In art. 2.9, derde lid van het concept is namelijk een verplichting voor de FBE opgenomen om de in die bepaling genoemde organisaties uit te nodigen bij haar vergaderingen aanwezig te zijn en geeft deze organisaties de gelegenheid de FBE te adviseren. Op grond van art. 6.1, derde lid Omgevingsbesluit kunnen vertegenwoordigers van andere dan de in het tweede lid bedoelde maatschappelijke organisaties (d.w.z. de organisaties die reeds in het bestuur zijn vertegenwoordigd) en wetenschappers op het gebied van faunabeheer op uitnodiging van het bestuur van de faunabeheereenheid deelnemen aan de vergaderingen van het bestuur en het bestuur adviseren. Dezelfde regeling is op dit moment opgenomen in art. 3.12, derde lid Wnb. Uit de rijksregelgeving vloeit dus een bevoegdheid van het FBE-bestuur voort. In het concept wordt niet alleen een verplichting opgelegd aan de FBE, maar wordt ook ingevuld welke organisaties het betreft. Dit punt is eerder ook ingebracht naar aanleiding van de ontwerp Omgevingsverordening NH2020. In de toentertijd ingediende zienswijze is verwezen naar de passages uit de memorie van toelicht op de Wnb die ingaan op art. 3.12 Wnb. Deze memorie van toelichting stelt buiten twijfel dat het FBE-bestuur bepaalt of en zo ja welke organisaties of adviseurs worden uitgenodigd. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de FBE op verschillende manieren en op diverse momenten maatschappelijke organisaties uitnodigt om betrokken te zijn bij de standpuntbepaling binnen de FBE en mogelijkheden biedt om in dat kader het FBEbestuur te adviseren. Daarbij zijn ook niet alleen de in het concept lid genoemde organisaties van belang. De voorgestelde bepaling in het concept sluit dan ook niet aan bij de voor de praktijk wenselijke invulling van deze betrokkenheid en leidt tot onnodige bureaucratie.	De voorgestelde wijziging is niet beleidsarm. Dit punt zal daarom meegenomen worden bij de volgende versie van de omgevingsverordening.
	ZO-0200	Art. 4.31 lid 3 sub h Omgevingsvergunningplichtige activiteit – gebruik toestellen en artikel 4.32 lid 2 sub j Omgevingsvergunningplichtige activiteit – gebruik motorvoertuigen In het kader van de beantwoording van de zienswijze op de Ontwerpverordening NH2020 heeft u aangegeven dat de werkzaamheden van een FBE (jacht, beheer en schadebestrijding3) in het werkingsgebied stiltegebieden rechtstreeks verband houdt met de bescherming, het onderhoud of het beheer van een gebied (zie ZO-0510 op pagina 149). In de toelichting op deze artikelen is hierover echter niets terug te vinden. Ter voorkoming van onduidelijkheden in de praktijk verzoeken wij u dit toe te voegen aan de toelichting van beide artikelen.	Dank voor uw zienswijze. Onze reactie hierop luidt als volgt. Met betrekking tot het gebruik van een vuurwapen wordt artikel 4.31 uitgebreid met een lid 6: 'Het verbod bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder 2e, geldt niet voor een vuurwapen indien dat wordt gebruikt: i. ingeval het een noodseinmiddel betreft: ingeval van nood; ii. ter uitvoering van een jachtgeweeractiviteit zoals bedoeld in de Omgevingswet.' Voor wat betreft uw zienswijzeonderdeel dat ziet op het gebruik van voertuigen geldt dat het gebruik van motorvoertuigen buiten de wegen voor faunabeheer is toegestaan omdat beheer van fauna is aan te merken als beheer van een gebied. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen professioneel of particulier beheer. Daarom zal in de toelichting op art 4.32 de zin 'Het gaat dan met name om professionele toepassing van toestellen (bedoeld wordt: voertuigen)' worden geschrapt.
	ZO-0201	Art. 6.4 Eisen aan een faunabeheerplan – algemeen Art. 3.12 lid 5 van de Wet natuurbescherming beschrijft dat faunabeheerplannen worden onderbouwd door middel van trendtellingen van de populaties van in het wild levende dieren in het gebied waarop het faunabeheerplan van toepassing is. In artikel 6.4 lid 2 van het ontwerp wordt nader beschreven waaraan de tellingen dienen te voldoen. De WBE's in Noord-Holland voeren de tellingen vanaf 2016 op een eenduidige wijze uit door middel van een vastgesteld telprotocol. Wij verzoeken u de tekst in lijn te brengen met de praktijk en doen u de volgende tekstsuggestie: "De gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een vastgesteld telprotocol en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen van een	Dank voor uw zienswijze. Wij hebben uw voorgestelde aanpassing doorgevoerd in artikel 6.4 en de toelichting van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022.

		faunabeheereenheid, in samenspraak4 met de rechtstreeks aan het bestuur adviseren de partijen als bedoeld in Artikel 2.9”	
	ZO-0202	Art. 11.5 inzage in registratiesysteem In art. 11.7 ontwerpverordening wordt bepaald dat de FBE aan GS op verzoek inzage geeft in haar registratiesysteem. De FBE is echter geen eigenaresse van het Faunaregistratiesysteem en is ook geen eigenaar van de data waardoor in het kader van de privacywetgeving geen inzage in het systeem gegeven mag worden. In het kader van toezicht en handhaving gaat het voorts niet om toegang tot het systeem, maar om informatie uit het systeem. Bovendien kan op grond van hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht reeds inzage in informatie uit het systeem worden gevraagd. Art. 11.7 is daarmee overbodig. Mocht u het artikel toch willen handhaven dan doen wij hierbij een tekstsuggestie: “de FBE levert aan GS op verzoek relevante informatie die nodig is voor toezicht en handhaving en beleidsontwikkeling”	Dank voor uw zienswijze. Wij hebben uw voorgestelde aanpassing doorgevoerd in artikel 11.5 'Inzage registratiesysteem faunabeheereenheid' in de OV NH2022.
	ZO-0203	Art. 11.6 Jaarlijks verslag faunabeheereenheid In de eerdere zienswijze naar aanleiding van de ontwerp-Omgevingsverordening NH2020 is ingegaan op de verplichtingen ten aanzien van het jaarverslag. Het betrof meer specifiek artikel 11.8, eerste lid sub d en e van de ontwerpverordening NH2020. Die verplichten ertoe dat de FBE jaarlijks het beheer voor elk diersoort uitgebreid dient te evalueren. Daarover is in deze zienswijze opgemerkt: “Deze verplichting sluit niet aan bij de jaarlijkse input van data (N=1). Aangezien er ieder jaar slechts 1 datapunt bijkomt is een jaarlijkse evaluatie gevoelig voor natuurlijke dataschommelingen. Een evaluatie als bedoeld in sub d. en e. vindt plaats in de zes jaarlijkse evaluatie van het faunabeheerplan. De FBE verzoekt u om die reden sub d en e niet op te nemen in de vast te stellen verordening.” In de nota van beantwoording (ZO-0513, p. 151) is daarover opgemerkt: “Dank voor uw opmerking. Wij beschouwen het jaarverslag van de FBE als een ondersteuning van ons beleid. Een jaarverslag geeft een impressie van de belangrijkste activiteiten van de FBE. Hiermee ontstaat een (cijfermatig) overzicht van de betrokken diersoorten, populatiegegevens en reductiegegevens. Artikel 11.8, eerste lid sub d en e schrijft bovendien niet voor in welke mate de desbetreffende gegevens gepresenteerd dienen te worden in het jaarverslag maar dat de rapportage trends weergeeft over de verbanden tussen de uitvoeringsgegevens en een overzicht geeft van de populatieontwikkelingen.” De FBE verzoekt u, ter voorkoming van mogelijke toekomstige onduidelijkheden, deze beantwoording op te nemen in de toelichting van artikel 11.6. In aanvulling op bovenstaande wordt in sub b gevraagd om cijfermatige rapportages van de toepassing van preventieve en alternatieve middelen. Grondgebruikers en terrein beherende organisaties passen preventieve en alternatieve middelen toe. Hiervoor bestaat echter geen wettelijke rapportageplicht en de FBE kan hierdoor alleen de beschikbare gegevens opnemen in haar jaarverslag. De FBE verzoekt u om ook dit tot uiting te brengen in het genoemde artikel dan wel de toelichting.	Dank voor uw zienswijze. In de toelichting van artikel 11.6 van de OV NH2022 is het volgende opgenomen over het jaarverslag: 'Hierin dienen in elk geval afschotgegevens verstrekt te worden over de aantallen dieren die alle jachtaktehouders in het kader van de jacht hebben gedood. Dit betreffen ook de cijfers die op basis van uitvoeringsgegevens en tellingen worden verstrekt, informatie over de ontwikkeling van populaties, het leggen van verbanden tussen al deze gegevens, wat tot inzichten zou moeten leiden in de effectiviteit van maatregelen (...) Om te voorkomen dat populaties groeien tot moeilijk te controleren niveaus waardoor bij wet genoemde belangen in het geding komen, is het daarnaast op basis van deze gegevens mogelijk explosieve groei of afname in een vroegtijdig stadium te signaleren. Om deze ontwikkelingen helder in beeld te krijgen is het eerste lid van dit artikel, onderdeel e, opgenomen.' Omdat deze toelichting in lijn is met de nota van beantwoording, zien wij momenteel geen aanleiding om de toelichting van dit artikel te wijzigingen.
ZW-0071	ZO-0204	1)In het kader van het Project Oostelijke Vechtplassen is door GS de Grondstrategie Oostelijke Vechtplassen vastgesteld. In deze grondstrategie is ervoor gekozen om eerst 1,5 tot 2 jaar in overleg met de eigenaar te kijken welke opties er zijn, zonder al de druk van de onteigening op te leggen. Hierdoor moet het mogelijk zijn om per situatie maatwerk te leveren en rekening te houden met andere wensen en opgaven. Evenals in de omgevingsverordening 2020 wordt er voor het Oostelijke Vechtplassengebied planologisch geen ruimte geboden. Het maatwerk zoals dat in de grondstrategie wordt beoogd blijft daarmee beperkt. Eigenaren van voor natuur aangewezen gronden hebben slechts de keuze tussen verkopen of zelf realiseren. Van maatwerk is zodoende geen sprake. Bij de grondverwerving voor de Oostelijke vechtplassen wordt gefocust op aankoop of ontwikkeling van natuur op landbouwgrond. Hiermee blijft de (ex)ondernemer achter met het erf met daarop de bedrijfsbebouwing. In een gebied waar verrommeling voorkomen dient te worden om de kernkwaliteiten te handhaven is het van belang dat op deze erven ontwikkelingen mogelijk zijn. Zowel de ruimte voor ruimte regeling als de regeling Nieuwe Landgoederen zouden een goede mogelijkheid kunnen bieden voor een kwaliteitsimpuls op het erf. In de voorliggende Omgevingsverordening zijn dergelijke ontwikkelingen niet mogelijk. In de ruimte voor ruimte regeling wordt een tweede woning pas mogelijk bij sloop van minimaal 1.500 m² ontsierende agrarische opstallen. In het werkgebied van de Oostelijke Vechtplassen en haar omgeving is dit een bebouwingsomvang die nagenoeg niet voorkomt. Hiermee is het vrijwel onmogelijk om op een financieel verantwoorde manier mee te doen aan deze regeling.	In de Grondstrategie Oostelijke Vechtplassen wordt het zoeken naar maatwerkoplossingen als volgt beschreven: in de eerste fase wordt op basis van onteigeningsschadeloosstelling gestart met de onderhandelingen met grondeigenaren. Gezocht wordt naar een oplossing op maat waarmee de gronden voor het NNN beschikbaar komen en tegelijk ook de belangen van de grondeigenaren goed worden behartigd. Hierbij worden onder andere de volgende opties aangeboden: 1) zelfrealisatie i.c.m. met particulier natuurbeheer, 2) (bedrijfs-) verplaatsing, 3) (bedrijfs-) beëindiging en 4) ruiling. Aanpassing van de regels van de OV NH maakt geen deel uit van de Grondstrategie. De hiervoor genoemde opties zijn alleen mogelijk wanneer deze passen binnen de regels van de Omgevingsverordening. Overigens zijn wij in het verleden met u in gesprek geweest over de mogelijkheden “regeling nieuwe landgoederen” en de “Ruimte voor Ruimte regeling” en hebben wij hierover toen aangegeven dat deze regelingen helaas geen mogelijkheid bieden. Wij gaan graag nogmaals het gesprek met u aan, de rentmeester van het betreffende deelgebied neemt hierover binnenkort contact met u op inzake de realisatie van het NNN.

			Wat betreft de VAB regeling merken wij nog op dat dit een regeling is waarbij we als tegemoetkoming in de sloopkosten, onder voorwaarden enkele burgerwoningen toe staan. De regeling is niet bedoeld als sluitende exploitatie. De oppervlakte aan te slopen agrarische bebouwing is overigens in de ontwerp OV NH2022 (art. 6.15 lid 3), bijgesteld naar 1.000m2.
	ZO-0205	2) In de ruimte voor ruimte regeling wordt een tweede woning pas mogelijk bij sloop van minimaal 1.500 m² ontsierende agrarische opstallen. In het werkgebied van de Oostelijke Vechtplassen en haar omgeving is dit een bebouwingsomvang die nagenoeg niet voorkomt. Hiermee is het vrijwel onmogelijk om op een financieel verantwoorde manier mee te doen aan deze regeling. Het principe van Nieuwe Landgoederen is reeds verlaten in de omgevingsverordening 2020. Een nieuw landgoed maakt een extra woonbestemming mogelijk door het realiseren van ten minste 5 hectaren nieuwe natuur. Het verlaten van dit principe is een zeer opvallende keuze voor een gebied waar juist naar natuurontwikkeling gestreefd wordt. In de BPL is een verbod op kleinschalige ontwikkelingen in landelijk gebied opgenomen. De gedachte achter dit verbod is dat er voor kleinschalige ontwikkelingen altijd ruimte kan worden gevonden binnen bestaand stedelijk gebied. Bovendien is de bedoeling van dit verbod dat het landelijk gebied niet verrommelt. Overige kleinschalige stedelijke ontwikkelingen (niet zijnde woningbouw), zijn alleen mogelijk op een bestaand bouwvlak, mits de kernkwaliteiten niet worden aangetast. Dit verbod op kleinschalige woningbouw draagt juist bij aan verrommeling van het landschap. Indien een agrarisch ondernemer genoodzaakt is om zijn bedrijf te staken als gevolg van natuurontwikkeling dan blijven de bedrijfsgebouwen ongebruikt achter. De uitsluiting van woningbouw zal leiden tot opslag en handeltjes in gebouwen waarbij onderhoud bedrijfseconomisch niet meer uit kan. Ondanks dat onderkent wordt dat in, onder andere, de Oostelijke Vechtplassen beschermingsregimes liggen die beperkingen met zich meebrengen voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. En de toezegging dat een verkenningstraject opgestart zou worden om een integrale afweging te maken tussen de ambities, opgaven en de begrenzing van het BPL is er nagenoeg niets veranderd ten opzicht van de Omgevingsverordening 2020. Enerzijds streeft u naar oplossingen op maat waarmee de gronden voor het NNN beschikbaar komen waarbij tegelijk ook de belangen van de grondeigenaren goed worden behartigd. Anderzijds sluit u nagenoeg alle planologische opties uit om te komen tot een waardige beëindiging van een agrarische bedrijfsvoering. Teneinde echt passend maatwerk te kunnen bieden aan de belanghebbenden in en rond het Oostelijke Vechtplassen gebied verzoeken wij u belangrijke planologische mogelijkheden als de ruimte voor ruimte regelingen en nieuwe Landgoederen juist ruimhartig open te stellen. Dit is ook in het belang van de provincie. Het draagt bij aan een eenvoudigere realisatie van natuur en voorkomt verrommeling van het gebied. Zaken die voorkomen dienen te worden om de kernkwaliteiten te behouden.	In diverse zienswijzen is gevraagd om meer mogelijkheden voor kleinschalige woningbouw in het landelijk gebied in de MRA. In lijn met het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken' is besloten om hier geen gehoor aan te geven. Het uitgangspunt is dat in de MRA binnenstedelijk voldoende mogelijkheden voor woningbouw te vinden zijn. Wij noteren het signaal dat dit uitgangspunt op sommige plekken tot problemen met de ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid en lokale woningbehoefte kan leiden en nemen dit aspect mee in het monitoringsprogramma. Voor stoppende agrariërs is de VAB regeling opgenomen als mogelijkheid om kleinschalige niet agrarische functies te ontplooien of, als tegemoetkoming in de sloopkosten, enkele burgerwoningen te realiseren. Het minimale sloopvereiste hebben wij, conform de gemeentelijke praktijk, gewijzigd in 1.000m2 in plaats van 1.500 m2. In uw zienswijze geeft u aan dat met deze omvang het niet mogelijk is om op een financiële verantwoorde manier de regeling toe te passen. De VAB regeling is een regeling die ziet op een ruimtelijke kwaliteitsverbetering door agrarische bebouwing her te gebruiken of door ontsierende agrarische bebouwing te slopen. Om tegemoet te komen in de sloopkosten kan voorzien in het toestaan van enkele burgerwoningen in het landelijk gebied. De regeling is niet bedoeld om tot een sluitende exploitatie te komen.
	ZO-0207	De opgenomen bepalingen ten aanzien van Vliegveld Hilversum zijn ondoorgrondelijk. Het is niet mogelijk om de gevolgen te overzien op basis van de verstrekte informatie. In reactie op de gestelde vragen in de onze inspraak reactie op het ontwerp Omgevingsverordening 2020 werd aangegeven dat alle activiteiten binnen de gestelde milieugebruiksruimte vallen. De ervaren overlast van, met name nachtelijke, helikopter vluchten is aanzienlijk. In de verordening is ten aanzien van helikopter vluchten in het maatschappelijk belang opgenomen dat de luchthavenexploitant zorg draagt voor sluitende afspraken met de helikopter-operator over het veilig gebruik van de luchthaven buiten de daglichtperiode. Wij verzoek u met klem om naast sluitende afspraken over het veilig gebruik tevens de minst (geluids)belastende wijze van gebruik voor de omgeving als voorwaarde op te nemen.	In principe is de bestaande LHB overgezet naar de verordening. In de Omgevingsverordening wil de provincie 2 dingen veranderen. Ten eerste vindt de provincie, dat de omgevingswet vraagt om onze beschermingsregimes te herijken en te vereenvoudigen. De 47 BKL contour wordt in de Wet Luchtvaart niet meer vereist, daar is overgestapt op een andere geluidsmaat, de dB(A) Lden. De BKL geluidmaat wordt nergens meer voorgeschreven. Daarom wil de provincie op basis van de filosofie uit de omgevingswet deze contour afschaffen. Ten tweede legt de provincie in lijn met de sturingsfilosofie uit de omgevingsvisie ("Lokaal wat kan, regionaal wat moet") de afwegingsbevoegdheid voor de ontwikkelingen binnen de 48 dB(A) Lden contour neer bij de gemeenten. Gemeenten hebben daarmee de verantwoordelijkheid om luchtvaartgeluid meet te nemen in hun afweging of bij nieuwe ontwikkelingen sprake is van een gezonde leefomgeving De nachtelijke tankvluchten van helikopter dienen een maatschappelijk belang, het betreft in de praktijk de traumahelikopter. Voordat de wijziging

			in het luchthavenbesluit is opgenomen, heeft een pilot plaatsgevonden. De evaluatie van die pilot is op 28 maart 2019 besproken in de Commissie Regionaal Overleg – luchthaven Hilversum (CRO-H), waar is besloten positief te adviseren over het toestaan van tankvluchten voor maatschappelijke doeleinden in de nachtperiode. Het gaat daarbij om een beperkt aantal vluchten, het maatschappelijke belang weegt op tegen de overlast. We zijn wel in gesprek met de exploitant van de traumahelikopter om, waar mogelijk, de bebouwde omgeving zoveel mogelijk te ontzien.
ZW-0072	ZO-0208	Met betrekking tot de genoemde maatregelen/normen in deze paragraaf ben ik er niet gerust op dat deze voldoende bescherming bieden tegen (laag)frequente geluidshinder van windturbines, zeker wanneer de afstandsnorm van 600m niet meer wordt gehandhaafd. Als de gemeente Amsterdam windturbines plaatst in de zoekgebieden 5b/c dus op ongeveer 350m (!) van onze woonwijk, zijn onze woningen m.i. onvoldoende verzekerd van goede bescherming tegen geluidhinder. Dit geldt naar mijn mening eveneens voor de overige zoekgebieden rond Amsterdam Zuidoost: Diemerscheg (5a) (nabij woonwijken: Driemond en Kantershof), (Knooppunt) Holendrecht (6a) (woonwijk Holendrecht), Amstel III (6b) (nabij Reigersbos) en kop Amstelscheg (nabij woonwijken Bullewijk). De turbines rond deze wijken komen binnen een straal van 1500m of zelfs binnen een straal van 600m van woningen te staan. Ik ben voorstander van windenergie, maar niet wanneer turbines zó dicht op woonwijken worden gebouwd. Het gaat hier bovendien niet om 'mijn achtertuin', maar om de groene gebieden van de gehele wijk Zuidoost, waar vele mensen wonen en recreëren. Het criterium uit de Omgevingsverordening 2020 (6.27h) dat turbines 'ruimtelijk zorgvuldig moeten worden ingepast' laat m.i. de bouw van dergelijke hoge turbines nabij woonwijken en in groene, kwetsbare gebieden bovendien niet toe. Ik roep de provincie op om de uitkomsten van het onderzoek van het landelijk expertisenetwerk Windenergie (RIVM) af te wachten alvorens over te gaan tot vergunningverlening voor de bouw van windturbines in groene gebieden en nabij woonwijken.	Wij hebben de oproep gehoord en wij volgen de ontwikkelingen op de voet.
ZW-0073	ZO-0209	Ten eerste zouden we er voor willen pleiten dat de locatie Kalverringdijk 40 te Zaandam niet wordt opgenomen als bijzonder provinciaal landschap. We verzoeken u daartoe de begrenzing van het werkingsgebied BPL zodanig aan te passen dat deze locatie niet langer onder de regels over het BPL valt. Locatie: Recent hebben ondergetekenden het exclusieve ontwikkelrecht verworven voor de locatie Claasen aan de Kalveringdijk 40 te Zaandam waarmee wij direct belanghebbenden zijn bij de totstandkoming van de omgevingsverordening NH2022. Deze voormalig scheepswerf van Claasen Shipyards staat sinds 2020 leeg. De familie Claasen heeft daarom ook besloten de locatie te verkopen aan ons als projectontwikkelaar om het te transformeren naar een woonbestemming net als de naastgelegen kavel van het project Zaanse Oever welke locatie overigens ook valt onder het BPL (zie afbeelding hieronder). Als de huidige locatie getoetst zou worden aan deze kernkwaliteiten, dan luidt de conclusie dat bovengenoemde kwaliteiten op de locatie niet voorkomen. In hoofdzaak bestaat de locatie immers uit: 2600m2 bestaande uit 2 grote loodsen en een aantal bijgebouwen 1688m2 bestrating bestaande uit klinkerbestrating, stelconplaten en in het werk gestort beton. Voor de locatie Claasen zijn wij voornemens als projectontwikkelaar een plan te realiseren van ca 15 nieuwe woningen en het omzetten van de bestaande op de locatie aanwezige bedrijfswoningen naar woningbouw. Op de locatie zullen alle overige bestaande opstallen van het bedrijf verdwijnen. Hieronder schetsen wij ter illustratie de bestaande en nieuwe situatie. Bij deze verzoeken wij u om de verbeelding van het BPL aan te passen en de locatie niet op te nemen in de verbeelding. Wij verzoeken u het werkingsgebied BPL zodanig aan te passen op de verbeelding dat de hiervoor bedoelde locatie niet langer onder de regels over het BPL valt. Zienswijze artikel 6.13: Over de locatie Kalverringdijk 40 zijn nog geen schriftelijke afspraken gemaakt en bij deze willen we verzoeken om de locatie Kalverringdijk 40 op te nemen in de regionale woningbouwafspraken en hierover schriftelijke afspraken te maken met de Gemeente Zaanstad teneinde de bovenstaande beschreven ontwikkeling mogelijk te maken. Zienswijze artikel 6.14: De locatie Claasen is een bestaande stedelijke ontwikkeling met klasse industrie 3.2. Wanneer op een dergelijke bestaande locatie het aantal burgerwoningen niet mag toenemen	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Zie verder ZO-0114 voor het perspectief voor het gebied met de locatie Claessen en Tijsterman.

		dan zullen deze bedrijfslocaties mogelijk leeg komen te staan en uiteindelijk verloederen. De naastgelegen locatie Thijsterman - die recent is ontwikkeld naar een woningbouwlocatie - heeft uiteindelijk meer dan 20 jaar braak gelegen en is nu pas opgeleverd in 2021 als woningbouwlocatie. Artikel 6.58 houdt als wij het goed zien in dat nieuwe stedelijke ontwikkelingen niet zijn toegestaan en dat een andere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling die de kernkwaliteiten aantast mogelijk maken alleen onder voorwaarden zijn toegestaan. Onder verwijzing naar hetgeen wij eerder in deze zienswijze over het BPL hebben aangevoerd, menen wij dat stedelijke ontwikkelingen die de kernkwaliteiten niet aantasten, toegestaan zouden moeten zijn. In zoverre deugt het Ontwerp Omgevingsverordening NH2022 naar onze opvatting dan ook niet. Wij zijn van mening dat een stedelijke ontwikkeling en een goed doordacht plan ook bij kunnen dragen aan het toevoegen van kernkwaliteiten zoals genoemd in het BPL. Artikel 6.58 zou dan ook zo moeten worden aangepast, dat een nieuwe stedelijke/ruimtelijke ontwikkeling alleen niet kan worden toegestaan indien deze de kernkwaliteiten daadwerkelijk aantast. En als die aantasting er is, dan is de ontwikkeling mogelijk onder de voorwaarden als in het derde lid bedoeld.	
ZW-0074	ZO-0363	Wij willen graag duidelijkheid wie bij grotere windprojecten het bevoegd gezag is. In de Omgevingsverordening 2022 staat artikel 6.35 Windtubines in RES zoekgebieden. Daarmee wordt ruimte geboden aan gemeenten om in omgevingsplannen windturbines mogelijk te maken. In principe is de provincie dus bevoegd gezag als het gaat om wind op land, in ieder geval vanaf 5 Mw. Dat is voor de grotere parken dus vooral van belang. De provincie zal hiervoor een projectbesluit moeten nemen, maar daar kan van afgeweken worden. In de oplegger staat: "Hiervoor in de plaats komt een instructieregel voor de gehele provincie die inhoudt dat gemeenten in hun omgevingsplannen windturbines mogelijk kunnen maken uitsluitend voor zoekgebieden die in de RES'en zijn vastgelegd. Zo krijgen gemeenten de mogelijkheden om te bepalen waar in de gemeente ruimte is voor windenergie." Legt de provincie in de Omgevingsverordening 2022 het bevoegd gezag voor de realisatie van windturbines volledig bij de gemeente?	Via de instructieregel worden gemeenten in staat gesteld om via omgevingsplannen ruimte voor windenergie in de RES zoekgebieden wind en wind + zon mogelijk te maken. Wie bevoegd gezag is voor de vergunningverlening van de windparken is geregeld in de Elektriciteitswet 1998. Wij zijn vooralsnog niet voornemens daarvan af te wijken.
	ZO-0364	Gemeente Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland: Wij stellen het op prijs dat wij in vroeg stadium worden betrokken bij het opstellen van de nieuwe Omgevingsverordening NH22. Wij stellen echter vraagtekens bij de korte periode tussen de ambtelijke consultatie en het vaststellen van de Ontwerp-Omgevingsverordening door GS op 6 april. Er is geen ruimte om met elkaar te discussiëren over bijvoorbeeld een aangepaste Ruimte voor Ruimte regeling of correcties op de begrenzingen. Wij vragen ons dan ook af of onze inbreng op deze wijze serieus wordt genomen. Er ontbreekt een artikelsgewijze toelichting op aangebrachte wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde omgevingsverordening NH2020. Tijdens de ambtelijke sessie op 2 maart 2021 is gebleken dat niet alle artikelen uit deze verordening 1:1 zijn overgenomen in het voorliggende ontwerp. Tijdens de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2020 is een motie aangenomen om te onderzoeken of de mogelijkheden voor functiewijziging van vml. agrarische bouwpercelen in de verordening kan worden verruimd. U geeft aan dat de uitkomsten worden meegenomen in de nieuwe Omgevingsverordening NH22. Tijdens de ambtelijke sessie op 2 maart 2021 is mondeling een eerste voorzet gegeven voor een nieuwe regeling. De SED gemeenten zijn niet benaderd door de provincie zoals toegezegd. Op blz. 15 van de oplegger wordt in hoofdstuk 7 Kaarten aangegeven dat opmerkingen met betrekking tot de begrenzingen op kaart kunnen worden aangegeven, het liefst zo concreet mogelijk met behulp van bijvoorbeeld een print screen. In de bijlage treft u een overzicht aan van correcties, waarvan wij vinden dat de begrenzingen wederom niet op de juiste wijze zijn weergegeven. Deze correcties zijn al eerder doorgegeven. Wij vinden het jammer dat ook hier de tijd ontbreekt om deze goed met elkaar door te nemen.	Wij onderschrijven dat het een krap tijdspad was en nog steeds is. De invoering van de Omgevingswet vraagt dat wij tijdig klaar zijn. In tegenstelling tot gemeenten is voor provincies immers geen overgangstermijn. Wij hebben derhalve ervoor gekozen om de omzetting van de provinciale regelgeving naar één OV NH in twee etappes te doen. De OV NH2022 is een beleidsarme omzetting van de OV NH2020. De invoering van de Omgevingswet is onzeker en biedt daarmee weinig ruimte om een andere route te bewandelen. De OV NH is niet in beton gegoten. Bij de doorontwikkeling kiezen wij voor een cyclisch en daarmee herkenbaar ritme. Wijzigingen van werkingsgebieden voeren wij in de regel twee keer per jaar door. Indien er nog wijzigingen open staan worden die meegenomen in de eerst volgende ronde.
	ZO-0365	De begrenzing van het 'Landelijk gebied' is strak en voor discussie vatbaar. De kaart kan op deze manier enkel illustratief van karakter zijn maar niet de harde begrenzing zijn voor een scheiding van bevoegdheden. Zo vallen delen van de dorpen Lutjebroek en Hoogkarspel wel en niet in het landelijk gebied terwijl de gehele dorpen binnen de CBS-kernen vallen. De Omgevingsverordening biedt nu wel ruimte voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen (artikel 6.4) in of aan kernen of in of aan dorpslinten. Dit geeft ons de kans om in ieder geval woningen toe te voegen aan onze kernen/dorpen. Maar verder kunnen in het landelijk gebied alleen kleinschalige ontwikkelingen plaatsvinden. Dit houdt veelal in dat er geen bebouwing toegevoegd kan worden. Wij illustreren onze bevindingen hieronder aan de hand van enkele voorbeelden. Ook vragen wij u de begrenzing van het 'Landelijk gebied' nogmaals te controleren op onjuistheden en het uitgangspunt van <500 woonadressen ter	In uw zienswijze geeft u aan dat de begrenzing LG voor discussie vatbaar is. Regulier kunt u voor wijzigingen voor een specifieke locatie gebruik maken van één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van de kaart LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'. Met betrekking tot de uitgangspunten voor de begrenzing LG handhaven we de lijn uit de Nota van Beantwoording OV NH2020, dat we eerst meer ervaring willen opdoen met de gekozen systematiek en nu geen grote wijzigingen gaan doorvoeren. De

		discussie te stellen. In de voorliggende Omgevingsverordening NH2022 zijn een aantal zaken niet naar tevredenheid overgenomen in het huidige kaartmateriaal. Ambtelijk overleg heeft nog geen concreet zicht op aanpassing opgeleverd. Gemeente Stede Broec: Delen van de dorpen Lutjebroek, Grootebroek en Bovenkarspel vallen wel en niet in het landelijk gebied, terwijl de gehele dorpen binnen de CBS-kernen vallen. ZIE AFBEELDINGEN PAGINA 3.	door u genoemde wijzigingen zijn op ambtelijk niveau met u besproken op 21 april jl. M.b.t. de volgende locaties is toen aangegeven/geconcludeerd dat deze locaties zijn gelegen in stedelijk gebied, niet landelijk gebied: (1) Het bebouwde gedeelte van de Molenbuurt Grootebroek (het deel wat valt binnen het Bestemmingsplan Centrale Zone, is als stedelijk gebied aan te merken), (2) Burgemeester van Bredastraat, Bovenkarspel, (3) Het Buurtbos bij Enkhuizen (het deel binnen Bestemmingsplan Kadijken, tot de grens van de ecologische zone en het Stiltegebied), (4) De – noordelijk gelegen – gronden achter en behorende bij de bebouwing van de P.J. Jongstraat Lutjebroek (zijn niet gelegen in het dorpslint), (5) Het perceel aan de Peperstraat, Bovenkarspel. Over deze locaties is een positief advies gegeven in de lopende ronde voor wijziging van het werkingsgebied LG. Daarnaast zijn de volgende locaties nogmaals getoetst aan de provinciale criteria werkingsgebied Landelijk Gebied en daarvan is aangegeven/geconcludeerd dat het Landelijk Gebied blijft: (1) Het dorpslint tussen 2 kernen (Lutjebroek en Hoogkarspel) met aan beide zijden van de weg agrarisch gebied, (2) Het agrarisch lint tussen Bovenkarspel en Enkhuizen, (3) Enkhuizerzand, (4) Het ten westen van het bebouwde gedeelte van de Molenbuurt Grootebroek gelegen - agrarische – deel, (5) ENZA.
	ZO-0366	Gemeente Enkhuizen: Ingevolge artikel 1.1.1, eerste lid, onder h, van het Besluit ruimtelijke ordening wordt verstaan onder bestaand stedelijk gebied: 'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'. Gelet op deze definitie moet naar ons oordeel geconcludeerd worden dat de gronden van het Recreatieoord Enkhuizerzand (REZ), het zaadverdelingsbedrijf (ENZA aan de Haling, aangeduid met nr. 2) en het Buurtbos ten oosten van de woonwijk Kadijk (aangeduid met nr. 1), bestaand stedelijk gebied is. Deze gebieden vallen dus niet in het werkingsgebied 'Landelijk gebied'. In de huidige situatie is bijvoorbeeld het REZ al sinds jaar en dag voorzien van diverse (stedelijke) functies. Zoals een camping met permanent aanwezige stacaravans en (openbare) voorzieningen, een zeilschool, een strandpaviljoen, sanitaire voorzieningen en een campingwinkel, een Zuiderzee(buiten)museum, een recreatiezwembad, Sprookjeswonderland en een sportcomplex (waaronder voetbalvelden). ZIE AFBEELDINGEN PAGINA 4 VAN ORIGINELE ZIENSWIJZE>	In uw zienswijze geeft u aan dat de begrenzingen van BSG en LG niet op elkaar aansluiten. In de Nota van Beantwoording van de OV NH2020 (par. 1.7) onderbouwen wij waarom wij het werkingsgebied LG hanteren en waarom die niet de contramal van BSG is. Als u een wijziging van het werkingsgebied LG wenselijk vindt, kan dat ingebracht worden in één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van het werkingsgebied LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'. De door u genoemde locaties zijn op ambtelijk niveau met u besproken op 21 april jl. Toen is aangegeven dat deze nogmaals getoetst zijn aan de provinciale criteria werkingsgebied Landelijk Gebied en dat de conclusie blijft dat Enkhuizerzand, het buurtbos en ENZA Landelijk Gebied is en blijft.
	ZO-0367	Stiltegebied Grootslag-West Voor Stiltegebied Grootslag-West is onderzoek uitgevoerd dat aantoont dat het gebied niet voldoet aan de uitgangspunten voor een stiltegebied. Tijdens diverse bijeenkomsten (stiltetafels) is aangegeven dat het gebied in zijn huidige vorm niet kan voldoen aan de uitgangspunten voor een stiltegebied. Dit heeft te maken met het (recreatieve) gebruik van het gebied en het omgevingsgeluid afkomstig vanaf de N505, ondanks te treffen maatregelen zoals stilasfalt. In het onderzoek is dan ook aanbevolen dit gebied te laten vervallen als stiltegebied. Met de brief aan Provinciale Staten van 13 februari 2019 (kenmerk: 950064/1179362) brengt u verslag uit van de voortgang m.b.t. de actualisatie van het stiltegebiedenbeleid. In de brief geeft u aan dat, op basis van oplossingsrichtingen vanuit de stiltetafels, kan worden geconcludeerd dat elk gebied weer kan voldoen aan de criteria die gelden voor een "oasegebied". De uitkomsten van de stiltetafels worden meegenomen in het traject van de herijking van het beleid en in het opstellen van nieuwe regels over stiltegebieden in de Omgevingsverordening. Als mogelijke haalbare maatregelen voor stiltegebied Grootslag-West stelt u voor: Herbegrenzen van het gebied waardoor agrarische percelen er uitblijven en een deel NNN wordt toegevoegd. Zie plaatje rechts volgende pagina. Nu wordt in de Omgevingsverordening echter, zonder enig overleg met de regio, voorgesteld het gebied opnieuw ongewijzigd vast te stellen als stiltegebied. Dit is niet in lijn met de brief en	Zoals u aangeeft is herbegrenzen destijds als mogelijke maatregel voor Grootslag-West genoemd. Het stiltegebiedenbeleid wordt geactualiseerd, waarbij mogelijke herbegrenzing van stiltegebieden een van de aandachtspunten vormt. Zolang dat nieuwe beleid nog niet is vastgesteld worden de grenzen van de gebieden niet gewijzigd; hiermee zouden we immers vooruitlopen op nog niet vastgesteld beleid. Het proces van actualisatie van het Stiltegebiedenbeleid staat los van de totstandkoming van de OV NH2022 en zal in overleg met betrokken partijen (gemeenten, terreinbeherende organisaties, belangenorganisaties en bewoners/gebruikers) plaatsvinden.

		oplossingsrichting die u op 13 februari 2019 aan PS verzonden heeft. Zonder in beeld te hebben wat de (juridische) gevolgen zijn, is het onzes inziens niet wenselijk het stiltegebied Grootslag West in zijn huidige vorm vast te stellen. Het vaststellen van het stiltegebied kan ongewenste gevolgen hebben voor de bereikbaarheid van de regio en biedt geen meerwaarde voor de karakter van het gebied Grootslag-West. Wij zien graag dat de herbegrenzing, zoals voorgesteld in het onderzoek, nu doorgevoerd wordt.	
	ZO-0368	Artikel 6.15 Noord-Holland Noord Landelijk gebied, lid 3, functiewijziging van een agrarisch perceel naar wonen In dit artikel wordt in het landelijk gebied de mogelijkheid geboden voor een functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen. Voorwaarde voor een tweede woning is dat meer dan 1000 M2 grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. Er komen echter situaties voor dat in een ver verleden een tweede woning voor, destijds, ouders is gerealiseerd en bij overlijden in het verleden alleen een kadastrale splitsing heeft plaatsgevonden. In de huidige situatie kan worden voldaan aan de voorwaarde dat er meer dan 1000 M2 aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt gekoppeld aan een functiewijziging naar wonen met twee burgerwoningen. Het feit dat in het verleden een tweede bedrijfswoning is gerealiseerd, die geen onderdeel meer is van het agrarisch bedrijf vormt dan een belemmering voor de huidige eigenaar voor de mogelijkheid een tweede burgerwoning te realiseren. Consequentie is dan dat de oude bedrijfsbebouwing blijft staan en een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit achterwege blijft. Vraag: Is er een mogelijkheid tot verruiming van de regeling afgestemd op historisch gegroeide afwijkende situaties? Artikel 6.15 lid 3 aangepast Positieve aanpassing voor de regio. Dit sluit aan bij eerder genoemde wens van de regio WF. Complimenten voor de uiteindelijke opname in de verordening. In aanvulling op het tweede lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van een tweede burgerwoning, indien meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt	De VAB regeling is een regeling gericht op een ruimtelijke kwaliteitsverbetering en kan voorzien in de realisatie van enkele burgerwoningen als een tegemoetkoming in de sloopkosten. Het uitgangspunt hierbij is dat het aantal burgerwoningen met deze regeling beperkt blijft en hebben wij het maximum daarom op 3 burgerwoningen gesteld. In het geval er sprake is van twee bedrijfswoningen op een perceel dan geldt de tweede bedrijfswoning daarmee als de tweede te realiseren burgerwoning op het perceel en dient er 1.000m2 aan agrarische bebouwing te worden gesloopt.
	ZO-0369	Artikel 6.19 - Noord-Holland Noord Landelijk gebied Niet duidelijk is aangegeven in artikel 6.19 lid 3 onder e wat onder bestaande bedrijfsbebouwing wordt verstaan. Als 1500 m2 bestaande bedrijfsbebouwing wordt gesloopt mag er een tweede burgerwoning worden gerealiseerd. De vraag is of hier ook kassen onder worden verstaan? Ambtelijk is aangegeven door de Provincie dat ook kassen meetellen bij de oppervlakte aan te slopen bebouwing. We zien deze toevoeging graag opgenomen bij de definities of toelichting op het artikel. Wat is de status van het kaartmateriaal? Zijn deze illustratief en is de begripsbepaling / jurisprudentie leidend? Niet alle kaarten kloppen of zijn volledig. Ze kunnen dus geen formele status hebben. Artikel 6.19 lid 3 is afwijkend (qua m2 sloop) aan artikel 6.15 lid 3 voor een tweede burgerwoning meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt.	Ja. Ook kassen zijn bebouwing en tellen mee bij de oppervlakte aan te slopen bebouwing. Bij bestaande stedelijke voorzieningen zal echter niet vaak sprake zijn van kassen. De kaarten geven de werkingsgebieden aan en zijn daarmee onderdeel van de Omgevingsverordening. Het klopt dat voor de omzetting van een stedelijke functie in het landelijk gebied naar een woonfunctie de oppervlakte aan te slopen bebouwing niet is gewijzigd ten opzichte van de OVNH2020. De reden dat wij deze wel voor vrijkomende agrarische bebouwing hebben gewijzigd is dat de regeling invulling geeft aan de aangenomen motie M147-2020 welke motie ons heeft opgedragen om meer ruimte te creëren in de regeling voor vrijkomende agrarische bebouwing, niet voor bebouwing met een stedelijke functie.
	ZO-0370	Artikel 6.27 Hoe borg je de termijn van max. 10 jaar in een omgevingsplan?	De termijn van maximaal 10 jaar kan geborgd worden in een omgevingsplan en/of via een omgevingsvergunning. Er zijn diverse voorbeelden bekend. Zo heeft de gemeente Hollands Kroon in haar Beleidsregels logiesfuncties tijdelijke medewerkers Hollands Kroon opgenomen dat vergunningen worden verleend voor maximaal 20 jaar).
	ZO-0371	Artikel 6.41 sub a en b Nieuwe artikelen ten opzichte van NH2020 "i. kan worden voorzien in logiesactiviteiten ten behoeve van van werknemers, indien; 1. de huisvesting wordt voorzien binnen het bouwperceel; en 2. het een ondergeschikte activiteit ten behoeve van een volwaardig agrarisch bedrijf betreft" Dit kan dus alleen worden gerealiseerd binnen een bouwperceel wat niet altijd mogelijk is. Verzoek is om dit ook aansluitend aan het bouwperceel mogelijk te maken. Een afwijkingsmogelijkheid voor ruimtelijke plannen die worden gerealiseerd met toepassing van een (inter-)gemeentelijk verveningsfonds. Dit is een nieuw in te voeren element in de regio.	In verband met de ruimtelijke kwaliteit dienen alle bedrijfsmatige activiteiten binnen het bouwperceel te worden gerealiseerd. Dat geldt ook voor de huisvesting van arbeidsmigranten en tijdelijke werknemers die noodzakelijk bij het bedrijf gehuisvest dienen te worden. Uitbreiding van het bouwpeerceel is onder voorwaarden mogelijk, zie artikel 6.41 lid 1c: gebouwen worden geconcentreerd in een bouwperceel, waarbij de omvang van het bouwperceel ten hoogste 2 hectare bedraagt; lid d. bij het toestaan van een nieuw bouwperceel wordt gemotiveerd waarom niet op bestaande

			bouwpercelen in de behoefte kan worden voorzien, waarbij ingegaan wordt op de mogelijkheden tot hergebruik van bouwpercelen die niet meer voor agrarische activiteiten worden benut en op het combineren van agrarische activiteiten op bestaande bouwpercelen; lid 1e. in afwijking op onderdeel c is een omvang van het bouwperceel van meer dan 2 hectare toegestaan, indien de uitbreiding noodzakelijk is voor het agrarisch productieproces en het geen glastuinbouwbedrijf betreft
	ZO-0372	Gemeente Medemblik: In reactie op de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 verwijzen wij in eerste instantie naar de punten die als zienswijze zijn opgevoerd in de procedure m.b.t. de Omgevingsverordening NH 2020. Naar aanleiding van onze reactie op de zogenoemde ambtelijke 75% versie waarin Medemblik heeft aangegeven het te betreuren dat de zienswijzereactie vanuit de regio op de Omgevingsverordening NH 2020 onvoldoende is opgepakt, heeft u aangegeven dat de Omgevingsverordening NH 2022 met name een beleidsarme omzetting betreft van de regels uit de huidige OV NH2020 en andere regelingen op grond van de huidige omgevingswetgeving naar regels die voldoen aan de Omgevingswet. Nu de inwerkingtreding van de Omgevingswet uitgesteld is tot 1 juli 2022 biedt dit ons inziens kansen om gezamenlijk invulling te geven aan de gemeenschappelijke opgaven die er liggen. Het biedt kansen om nu in één keer zowel het juridische deel als de inhoudelijke reacties vanuit de regio op de versie 2020 te verwerken, waarmee zowel aan de gemeenten, maar ook aan de burger en ondernemers voor een langere periode een duidelijk kader wordt vastgesteld. Kort samengevat: Medemblik verzoekt u om de besluitvorming door te schuiven in tijd en om zowel op juridisch niveau (exercitie i.v.m. de Omgevingswet) als op inhoud (verwerken zienswijzen gemeenten en andere partners) tot de Omgevingsverordening 2022 te komen. Uitstel inwerkingtreding Omgevingswet Nu de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld, biedt dit kansen om een 100% versie eerst nog op ambtelijk niveau te bespreken en kan voorkomen worden dat wel als bestuursorganen onderling formele trajecten moeten voeren. We staan voor een complexe gemeenschappelijke opgave. Het uitstel biedt kansen om tot een zowel juridisch als inhoudelijk kloppende verordening te komen.	Wij onderschrijven dat het een krap tijdspad was en nog steeds is. De invoering van de Omgevingswet vraagt dat wij tijdig klaar zijn. In tegenstelling tot gemeenten is voor provincies immers geen overgangstermijn. Wij hebben derhalve ervoor gekozen om de omzetting van de provinciale regelgeving naar één OV NH in twee etappes te doen. De OV NH2022 is een beleidsarme omzetting van de OV NH2020. De invoering van de Omgevingswet is onzeker en biedt daarmee weinig ruimte om een andere route te bewandelen. De OV NH is niet in beton gegoten. Bij de doorontwikkeling kiezen wij voor een cyclisch en daarmee herkenbaar ritme. Wijzigingen van werkingsgebieden voeren wij in de regel twee keer per jaar door. Indien er nog wijzigingen open staan worden die meegenomen in de eerst volgende ronde.
	ZO-0373	Gemeente Medemblik: Ruimte-voor-ruimte Ten tijde van de 75% versie was de aangepaste regeling nog niet gereed. De aangepaste ruimte-voor-ruimte-regeling is nu wel gereed en is door ons doorgenomen. Medemblik merkt op content te zijn met het feit dat u de aanbevelingen van de gemeente en vanuit de regio heeft opgepakt. Bij punt 3 wordt in de Verordening de eis gesteld van de sloop van 1500m2 bedrijfsbebouwing, terwijl de toelichting op dit artikel het heeft over 1000m2 bedrijfsbebouwing. De Verordening en de Toelichting wijken dus af van elkaar. Ook stelt de Verordening de aanwezigheid van een bedrijfswoning als voorwaarde, terwijl dit volgens de Toelichting niet een noodzakelijke voorwaarde is. Dus de Verordening en Toelichting daarop wijken op twee belangrijke onderdelen van elkaar af. Medemblik verzoekt u om de regeling uit de Verordening en de Toelichting op elkaar af te stemmen, waarbij wij u tevens verzoeken om uit te gaan van de sloop van 1000 m2 aan bedrijfsbebouwing. Voorts verzoeken wij u om de eis van de aanwezigheid van een bedrijfswoning te laten vervallen. De Omgevingsverordening 2022 biedt meer mogelijkheden dan de Omgevingsverordening 2020. Wij concluderen dat de Provincie met deze regeling de gemeenten meer ruimte biedt om invulling te geven aan de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied. Medemblik gaat er derhalve vanuit dat deze ruimte dan niet met andere argumenten wederom beknot gaat worden.	De ruimte voor ruimte regeling is met de inwerkingtreding van de OV NH2020 komen te vervallen. De regeling waar indiener naar verwijst betreft de verruiming voor de regeling voor de vrijkomende agrarische bebouwing. zoals opgedragen door PS in haar motie M147-2020. Zowel de tekst als de toelichting spreekt van 1.000 m2. In de tekst en de toelichting op de mogelijkheid om enkele woningen te realiseren op een perceel in het landelijk gebied anders dan een voormalig agrarisch bedrijf hebben wij inderdaad een inconsistentie aangetroffen. Hier is en blijft de sloopeis 1.500 m2. Wij zullen de toelichting op dit punt aanpassen. Ten aanzien van het verzoek om de voorwaarde van de aanwezigheid van een rechtmatig aanwezige bedrijfswoning te laten vervallen merken wij op dat de ruimte die wij bieden om enkele woningen te realiseren altijd gepaard dient te gaan met een kwaliteitswinst op een perceel.
	ZO-0374	Het nauwgezetter begrenzen van de aanduiding BPL in de nieuwe omgevingsverordening. Bijna het hele grondgebied van de gemeente Medemblik, gelegen boven de AC de Graafweg en het verlengde daarvan, is aangeduid als Bijzonder Provinciaal Landschap. Ook de wegenstructuur en de daaraan gelegen dorpslinten binnen genoemd gebied en zelfs de rijksweg A-7 zijn aangeduid als BPL. Gemeente Medemblik pleitte al eerder voor het wat nauwgezetter begrenzen van de gebieden, omdat een dergelijke grofmazige aanduiding niet overeenkomt met de werkelijkheid en feitelijk ook haar doel voorbij schiet. Een eenvoudige manier is om langs wegen/dorpslinten of aansluitend aan kernen een zone van 250 meter aan te houden, waarvoor de aanduiding BPL niet geldt. Immers, uitzonderingen	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. M.b.t. Abbekerk heeft gedeputeerde C. Loggen tijdens het werkbezoek op 18 juni 2021 aangeboden om gezamenlijk in co-creatie te verkennen of en waar mogelijkheden bestaan om tot woningbouw te komen in of rond Abbekerk.

		daargelaten, zal bij gronden die direct grenzen aan woonwijken of wegenstructuur niet snel sprake zijn van BPL-grond. Met het inbrengen van een dergelijke zonering ondervang je al veel misplaatste aanduidingen. Die storingsvrije zone van 250 meter zou een plek moeten krijgen in de nieuwe omgevingsverordening en zou daarmee veel vertraging van bouwplannen kunnen voorkomen. Een voorbeeld hiervan is Abbekerk. Hierbij is sprake van een potentiële woningbouwlocatie, grenzend aan de kern, die al jaren stilligt, omdat de onderhavige grond ten onrechte is aangemerkt als "weidevogelgebied". Ondanks dat een veldonderzoek en bijbehorend rapport, aantoont dat in dit gebied geen weidevogels zijn, houdt de provincie vast aan de aanduiding op de kaart. Daarop zijn alle aangrenzende gronden aan de rand van de kern aangemerkt als "weidevogel-gebied". De gemeente kan hierdoor niet verder met woningbouw in Abbekerk, een kern die zeer gunstig is gelegen aan de rijksweg A-7 en beschikt over een busstation- en carpoolplaats. Wij benoemen dit uitgebreid en ook heel specifiek met een voorbeeld, omdat de indruk bestaat dat de eerdere toezegging van de provincie om in te zetten op het gezamenlijk optrekken voor wat betreft de woningbouwopgave en het zwaarwegende belang, geen gestand wordt gedaan.	
	ZO-0375	Medemblik heeft eerder gesteld dat de begrenzing van een kern of dorpslint behorend tot het bestaand stedelijk gebied niet eenduidig is en dat dit zorgt voor discussie. Zo valt bijvoorbeeld de gehele kern Hauwert in landelijk gebied, terwijl deze kern zich niet wezenlijk onderscheidt van andere kernen die wel als BSG zijn aangemerkt. Ook is de begrenzing bij meerdere kernen wisselend. Bij een onderlinge vergelijking van de kernen is niet helder waarop het verschil in begrenzing is gebaseerd daar bijvoorbeeld de mate van bebouwing aan weerszijden van het dorpslint vergelijkbaar is. In een ambtelijk gesprek met medewerker(s) van de Provincie is een toelichting gegeven op de criteria die de Provincie hanteert om te bepalen of al dan niet sprake is van bestaand stedelijk gebied en zijn wij in de gelegenheid gesteld om na te gaan of sprake is van grove fouten. Allereerst willen wij u voor deze gelegenheid bedanken. Inhoudelijk merken wij echter nog wel het volgende op. Op basis van de door u gehanteerde criteria hebben wij geen grove fouten in de voorliggende begrenzing kunnen ontdekken. Wel merken wij op dat nog steeds een duidelijke consistente benadering in het begrenzen van de kernen bij de Provincie ontbreekt. Ter illustratie verwijzen wij naar de situatie in de kern Wognum. De zuid- en noordrand (Oude Gouw en Westeinderweg) zijn in de basis met elkaar te vergelijken, nu het beiden linten betreft met aansluitend daarachter een woonwijk. Op de kaart geeft de Provincie hier toch een verschillende aanduiding op, binnen en buiten BSG. Wij kunnen dit als gemeente niet volgen en daarmee ook niet uitleggen aan onze bewoners en ondernemers. Ten tweede verwijzen wij als voorbeeld naar de kern Hauwert. Dit betreft een kern met minder dan 500 inwoners, maar wel een kern met een grote sociale cohesie hetgeen zich uit in de aanwezigheid van o.a. een dorpshuis en een actief verenigingsleven. Dit volgt ook uit de aanwezigheid van de voetbalvelden.	In uw zienswijze geeft u aan dat de begrenzingen van BSG en LG niet op elkaar aansluiten of lastig uit te leggen zijn. In de Nota van Beantwoording van de OV NH2020 (par. 1.7) onderbouwen wij waarom wij het werkingsgebied LG hanteren en waarom die niet de contramal van BSG is. Dat er desondanks knelpunten zijn onderkennen wij, en daar proberen we met maatwerk iets aan te doen, zonder de algemene lijn uit de OV NH te verlaten. In dit kader noemen wij de Transformatie van vakantieparken en de Probleemlocaties in dorpslinten. Verder gaan wij de effecten en belemmeringen van en door de begrenzingen BSG goed monitoren. Als u een specifieke wijziging van het werkingsgebied LG nodig vindt, kan dat ingebracht worden in één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van het werkingsgebied LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'.
	ZO-0376	Het ophogen van de woningbouwaantallen als gevolg van de gewijzigde inzichten van de woningmarkt. Naar aanleiding van de 75% versie hebben wij de vraag gesteld op welke wijze de woningbouwaantallen worden opgehoogd naar aanleiding van de signalen dat door de hoge prijzen de woningzoekenden vertrekken uit de grote steden en de vraag naar woningen zowel in als buiten de grote steden stijgt. Medemblik heeft inmiddels een uitnodiging gehad voor een bijeenkomst, maar na het uitvoeren van een rekensom blijkt dat het om zeer marginale aantallen per kern gaat. In hoeverre wordt hiermee tegemoet gekomen aan de vraag uit de regio en de vraag van onze inwoners? Het contingent lijkt niet te zijn aangepast op basis van de woningmarkt- en woningbehoefte.	We werken in Noord-Holland niet met contingenten, de woningbehoefte bepaalt de woningbouwopgave. De woningbouwbehoefte wordt bepaald aan de hand van de prognoses van het Rijk. Op basis van de prognose van het Rijk wordt –met betrokkenheid van de regio's – een provinciale woningbehoefteprognose opgesteld. Deze wordt regelmatig geüpdatet, zodat daarin ook rekening wordt gehouden met ontwikkelingen zoals u schetst, die de woningbehoefte beïnvloeden. Daarnaast is de woningbehoefteprognose niet een absoluut gegeven, zoals vroeger voor contingenten gold. Indien de regio een goed onderbouwd verhaal heeft waarom er om kwantitatieve of kwalitatieve redenen meer woningbouw nodig is, kan er meer worden gebouwd dan volgens de prognose nodig is. Verder heeft de provincie, met het oog op het versneld inlopen van woningtekort, via de provinciale Woonagenda mogelijk gemaakt om binnenstedelijk meer te bouwen dan volgens de woningbehoefte nodig is. Hierover worden via het woonakkoord Westfriesland afspraken over gemaakt.

	ZO-0377	Stikstofproblematiek Naar aanleiding van onze reactie op de 75% versie heeft u gesteld graag mee te denken in mogelijkheden en dat u daarvoor veel contact heeft met Omgevingsdiensten en gemeenten. Hierdoor is er al veel gedaan om de bouw van woningen door te laten gaan en dit blijft hoge prioriteit hebben. Tegelijkertijd vraagt de omvang van de stikstofdepositie reductieopgave om inspanningen voor reductie van alle publieke en private actoren. Bij deze merkt Medemblik op om op dit onderwerp graag mee te blijven denken en spreken wij de hoop uit dat we ook gezamenlijk tot een werkwijze kunnen komen die de procedures versnelt en de lasten voor aanvragers verlaagt, op basis van de aanvragen die tot op heden zijn ontvangen en waaruit volgt dat een toename van stikstof niet te verwachten is.	Hartelijk dank voor uw aanbod om mee te blijven denken met de provincie in de aanpak voor reductie van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitat in Natura 2000-gebieden. Per 1 juli 2021 is er sprake van een vrijstelling van stikstofdepositie van bouwactiviteiten. Het Rijk heeft deze vrijstelling ingesteld via een aanpassing van de Wet Natuurbescherming (zie artikel 2.9a van de Wet natuurbescherming). Dit zal lasten verlagen voor aanvragers van bouwactiviteiten.
	ZO-0378	Op grond van artikel 6:13 kunnen kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde woningbouw, in landelijk gebied alleen plaatsvinden op grond van de onder a t/m c genoemde voorwaarden, waaronder de voorwaarde dat de ontwikkeling plaatsvindt op een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan. Volgens de toelichting is de gedachte hierachter dat voor deze ontwikkelingen een plek is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Met het begrip 'bestaand stedelijk gebied' lijkt de provincie weer aan te sluiten bij regelgeving van het rijk met het onderscheid tussen 'bestaand stedelijk gebied' en 'landelijk gebied'. Het werkingsgebied waaronder de provincie kleinschalige ontwikkelingen zonder voorwaarden toestaat is met de omgevingsverordening van 2020 en deze 75% echter drastisch beperkt. Kleinschalige ontwikkelingen zijn zonder voorwaarden alleen maar mogelijk in de dichtbevolkte kernen en niet in het bestaand stedelijk gebied zoals het Rijk dat definieert. (De 75% kent zelf geen begripsomschrijving van 'bestaand stedelijk gebied'). De provincie ontving vele zienswijzen tegen deze regeling in de ontwerpomgevingsverordening van 2020. Gemeenten vinden dat de provincie te weinig ruimte biedt voor kleinschalige ontwikkelingen en de gemeenten onnodig beknotten. Dat is strijd met de sturingsfilosofie van de provincie. Desondanks blijft de provincie vast houden aan deze regeling en gezien de reactie op de zienswijzen zit de provincie daar 'geharnast in'. Toch kunnen we ons voorstellen dat er in de praktijk voorbeelden zijn waar kleinschalige ontwikkelingen niet mogelijk zijn, terwijl daar vanuit een goede ruimtelijke ordening c.q. vanuit stedenbouwkundig oogpunt geen enkel bezwaar tegen is. Dit kan zich voor doen bij locaties die gelegen zijn in of aan het dorpslint. Voor kleinschalige woningbouw is er wel ruimte in of aan het dorpslint. Daarom is de vraag, waarom de provincie deze ruimte ook niet biedt voor kleinschalige ontwikkelingen zonder dat aan de voorwaarden hoeft te worden voldaan van 6.13. Deze voorwaarden zijn ons inziens onnodig bezwarend ten opzichte van locaties in of aan het dorpslint. Niet valt in te zien welk provinciaal belang in het geding is bij het toestaan van kleinschalige ontwikkelingen op locaties waar weliswaar nog geen stedelijke functies aanwezig is, maar waar de ruimtelijke structuur gekenmerkt wordt door overwegend stedelijke functies en de kenmerkende openheid van het provinciaal landschap niet aanwezig is. Dit hoeft overigens niet te betekenen dat elk stukje grond binnen een dorpslint bebouwd gaat worden. Het gaat er om dat de gemeenten daar hun eigen afweging in kunnen maken en kleinschalige ontwikkelingen kunnen toestaan om het dorp/het lint levendig en vitaal te houden.	Zoals wij ook reeds hebben gesteld bij de OV NH2020 hebben wij de kaart landelijk gebied geïntroduceerd om duidelijk te maken waar wij vinden dat het provinciale belang van het openhouden en tegengaan van verrommeling van het landschap geldt. De regels hebben een algemeen karakter, hetgeen inhoudt dat het kan voorkomen dat er bijzondere situaties denkbaar zijn waarin de algemene regel niet het gewenste effect heeft ten opzichte van dit te beschermen belang. Wij zijn altijd bereid met u het gesprek aan te gaan om te verkennen of er daadwerkelijk sprake is van een bijzondere situatie die om maatwerk vraagt.
	ZO-0379	Bungalowpark Zuiderzee Met betrekking tot Bungalowpark Zuiderzee heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden. Tijdens dit overleg is vanuit de zijde van de Provincie gesteld dat u van mening bent dat voornoemd bungalowpark gelegen is binnen landelijk gebied, maar dat gelet op de huidige feitelijke situatie ontwikkelingen wel mogelijk zijn, mits ruimtelijk inpasbaar. Hierover zou intern overleg plaatsvinden en een terugkoppeling worden gegeven. Omdat wij nog geen terugkoppeling hebben ontvangen, houden we de eerdere zienswijze in stand. Bungalowpark Zuiderzee is gelegen aan de Oosterdijk 1 te Medemblik. Dat ligt op grond van de omgevingsverordening 2020 en van de omgevingsverordening 2022 binnen landelijk gebied. Het betreft echter een park die aan het stedelijk weefsel van een stad ligt en op basis daarvan tot het stedelijk gebied zou behoren (Zie zienswijze ZO-0895 in de reactienota behorende bij de omgevingsverordening 2020). Het werkingsgebied Landelijk Gebied is daarom ten onrechte van toepassing op dit park. Of zien wij dat verkeerd?	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021. Onderhavig geval is reeds op ambtelijk niveau met u besproken op 6 mei jl. en toen is aangegeven dat de locatie valt in het Bestemmingsplan Buitengebied 2016 en een solitair gelegen recreatiepark is in het werkingsgebied Landelijk Gebied. De situatie is nogmaals langs de provinciale criteria van het werkingsgebied Landelijk Gebied gelgd, deze criteria zijn gebruikt voor de begrenzing van Landelijk Gebied, en de conclusie blijft dat het park in landelijk gebied is gelegen.
	ZO-0380	Huisvesting buitenlandse werknemers Algemene opmerking: De huisvesting van buitenlandse werknemers is een urgent en actueel thema. Kwantitatief onderzoek van Decisio toont aan dat de behoefte aan huisvestingsplekken groot is. Op dit moment hebben wij een tekort van ruim 2000	Wij zijn het met u eens dat de huisvesting van buitenlandse werknemers een belangrijk thema is. Daarvoor geven we ruimte in onze regelgeving, faciliteren we onderzoek (zoals bijvoorbeeld uitgevoerd door Decisio) en de inzet van

		huisvestingsplekken in West-Friesland, en de verwachting is dat dit tekort de komende jaren alleen maar toeneemt. Vanuit deze achtergrond, begrijpen wij niet dat deze verordening alleen ziet op huisvesting bij agrarische bedrijven en glastuinbouwbedrijven, en daarbij ook nog eens het nee-tenzij principe hanteert. Wij zien graag dat u de huisvesting van buitenlandse werknemers als specifiek thema opneemt in uw verordening, en gezien de opgave die er ligt in Noord-Holland Noord samen met ons zoekt naar meer mogelijkheden om deze groep mensen een goede plek te bieden. Bijvoorbeeld door de experimenteerbepaling ook inzetbaar te maken voor het oplossen van het tekort aan huisvestingsplekken of de VAB-regeling te verruimen. Dit vraagt ook lef op bestuurlijk niveau. Het is goed dat u aangeeft dat de RO-adviseur contact met ons gaat opnemen over de experimenteerbepaling/VAB-regeling om het tekort aan huisvestingsplekken op te lossen, maar dit geeft ons geen duidelijkheid/garantie of de Experimenteerregeling nog aangepast gaat worden of niet. Wij herhalen daarom onze zienswijze op dit punt. Verder geeft u aan dat u onze eerder ingebrachte zienswijze slechts gedeeltelijk overneemt. Daarom gaan wij hieronder opnieuw in op de eerder ingebrachte punten	projectleiders. Bovendien zoeken we samen met de gemeenten in de Kop van Noord-Holland actief naar geschikte locaties voor de huisvesting. De ervaringen die we daar op doen, kunnen we ook inzetten in andere regio's in de provincie. Wij zien nu geen reden om de huisvesting van buitenlandse werknemers als een thema in de OV NH op te nemen. Dergelijke huisvesting (logies) is een vorm van stedelijke ontwikkeling, waarvoor artikel 6.13 voldoende ruimte biedt om deze mogelijk te maken, zowel binnen- als buitenstedelijk. Daarbij zijn we het niet met u eens dat we alleen via het nee-tenzij principe huisvesting bij agrarische bedrijven en glastuinbouwbedrijven mogelijk maken. Dit is namelijk extra ruimte die we bieden aan agrarische ondernemingen om op hun eigen bouwperceel, voor hun eigen productieproces, werknemers te huisvesten. Andere provincies geven deze mogelijkheid niet. De experimenteerbepaling gaat uit van het (tijdelijk) afwijken van de OV NH. Onze RO-adviseur gaat daar dus over met u in gesprek. Maar de ervaringen van ons locatie-onderzoek in de Kop laten zien dat er ook binnen onze regelgeving veel mogelijkheden zijn voor de huisvesting van buitenlandse werknemers, ook in in het landelijk gebied, aansluitend op de kernen.
	ZO-0381	Onze eerder ingebrachte zienswijze: • Uit de toelichting en de begripsbepalingen is niet op te maken wat onder een tijdelijke werknemer moet worden verstaan. Vallen hier bijvoorbeeld ook tijdelijke Nederlandse werknemers onder? En over welke periode hebben we het als het gaat om tijdelijke medewerkers, 4 maanden tot 3 jaar? Ons eerder ingebrachte voorstel tot wijziging: • Begripsbepaling 'tijdelijke buitenlandse werknemer' opnemen: Onder een tijdelijke werknemer wordt verstaan: een economisch actieve werknemer wiens doel het is om op eigen initiatief en op vrijwillige basis arbeid en inkomen te verwerven. Conclusie: De verordening bevat nog steeds geen begripsbepaling en spreekt slechts over werknemers. In de toelichting wordt gesproken over 'werknemers', en over 'werknemers ook wel arbeidsmigranten genoemd'. Dat is niet eenduidig. Wij herhalen onze zienswijze op dit punt. Onze eerder ingebrachte zienswijze: • Huisvesting alleen binnen bouwvlakken mogelijk maken, belemmert het kunnen voorzien in maatwerkoplossingen. We zien maar al te vaak dat vanwege bedrijfstechnische dan wel vanwege het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat van de buitenlandse werknemers de huisvesting deels buiten, dan wel direct aan het bouwvlak plaatsvindt. Ons eerder ingebrachte voorstel tot wijziging: • huisvesting wordt voorzien binnen, dan wel direct aansluitend aan het bouwperceel. Conclusie: De verordening houdt vast aan huisvesting binnen agrarische bouwpercelen. Wij herhalen daarom onze zienswijze op dit punt.	Wij hanteren niet het begrip "tijdelijke werknemer" in de OV NH, alleen het begrip "werknemer". Juist om de verwarring tegen te gaan wat bedoeld wordt met "tijdelijke werknemer" (gelet ook op de vragen die hierover gesteld worden in deze zienswijze). Het begrip "werknemer" komt nu alleen voor in de artikelen 6.27, 6.41 en 6.46 en heeft daarbij steeds betrekking op de huisvesting van werknemers. In de praktijk zijn dit doorgaans inderdaad buitenlandse werknemers die hier tijdelijk verblijven, maar dat is niet ruimtelijk relevant. Zie verder onze reactie op huisvesting buiten een agrarisch bouwperceel bij ZO-0371.
	ZO-0382	Onze eerder ingebrachte zienswijze: • Het toevoegen van de zinsnede 'ondergeschikte activiteit' is een vreemde bepaling. Niet duidelijk is wat hier onder moet worden verstaan. Wij leggen een huisvestingsverzoek voor aan de agrarische beoordelingscommissie. Als deze commissie oordeelt dat het betreffende aantal werknemers noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering, verlenen wij medewerking. Daarnaast staan wij toe dat de betreffende huisvesting voor maximaal 4 maanden per jaar gebruikt mag worden voor de huisvesting van werknemers van andere bedrijven. Hiermee kan piekbelasting bij andere bedrijven opgevangen worden en stimuleren we een efficiënt ruimtegebruik. Als agrariërs besluiten samen ergens huisvesting te regelen op 1 locatie, daar biedt de verordening nu geen mogelijkheid voor. Deze situaties doen zich wel in de praktijk voor." Conclusie: De verordening houdt in artikel 6.41 vast aan dat het moet gaan om een ondergeschikte activiteit en gaat niet in op de andere ingebrachte punten. Wij herhalen daarom onze zienswijze op dit punt. Bij glastuinbouw staat nu dat het moet gaan om werknemers die onderdeel uitmaken van het primaire	Er moet inderdaad sprake zijn van huisvesting van werknemers ten behoeve van het productieproces van het agrarische bedrijf. Wij bieden deze mogelijkheid, in tegenstelling tot andere provincies, om te voorzien in de behoefte van agrarische bedrijven om tijdelijke werknemers te huisvesten die werken op die bedrijven. Als meerdere agrarische bedrijven samen een logiesvoorziening gaan exploiteren, wordt deze voorziening een zelfstandige entiteit, met een andere ruimtelijke relevantie. In feite gaat het dan om een nieuwe stedelijke ontwikkeling in het landelijk gebied en daar gelden andere regels in onze verordening voor.

		productieproces. Waarom kan dit niet ook opgenomen worden bij agrarische bedrijven?	
	ZO-0383	Onze eerder ingediende zienswijze: • De voorwaarden waaronder de huisvesting moet plaatsvinden zijn hier niet benoemd. • Voorstel: aansluiten op 6.38 h • De onder 1 tot en met 3 genoemde voorwaarden lijken ons niet van toepassing op huisvesting van buitenlandse werknemers. Hoe moet het huisvesten van buitenlandse werknemers aantoonbaar bijdragen aan verduurzaming? Moet huisvesting plaatsvinden in kassen? Ons eerder ingebrachte voorstel tot wijziging: • apart lid opnemen voor huisvesting van buitenlandse werknemers. Conclusie: De bepaling in artikel 6.46 is wel aangepast, maar nu is toegevoegd dat de bebouwing t.b.v. huisvesting niet meer dan 15% van het bouwperceel mag bedragen. Het is ons niet duidelijk waarom glastuinbouwbedrijven andere regels hebben dan 'gewone' agrarische bedrijven (artikel 6.41) als het gaat om de huisvesting van buitenlandse werknemers.	Artikel 6.46 f gaat over niet-agrarische bedrijfsactiviteiten die worden toegestaan als onderdeel van een glastuinbouwbedrijf. Als voorbeeld van zo'n niet-agrarische activiteit wordt logies van werknemers genoemd. De voorwaarden 1 en 3 zijn wel van toepassing op buitenlandse werknemers: de logiesfunctie moet noodzakelijk zijn voor het primaire productieproces en mag alleen in kassen of andere bebouwing, waarvoor bij niet-kassen een maximum geldt van 15% van het bouwperceel. Voorwaarde 2 heeft betrekking op andere, niet bij voorbeeld genoemde niet-agrarische bedrijfsactiviteiten. Wij zullen het artikel opnieuw redigeren zodat dit duidelijker wordt.
	ZO-0384	De verordening lijkt nu ook mogelijkheden te bieden voor huisvesting op bedrijventerreinen (artikel 6.27), echter: - Het is onduidelijk wat er onder 'kort verblijf' wordt verstaan. O.i. gaat dit dan om verblijf tot 4 maanden. Dat is de grens tussen registreren in de RNI/betalen verblijfsbelasting (logies) en inschrijven in de BRP (wonen). Wij vragen u dit te verduidelijken. - De verordening geeft aan dat het om een tijdelijke omzetting moet gaan. Kwantitatief onderzoek laat echter zien dat de behoefte aan huisvesting voor buitenlandse werknemers nu en in de toekomst groot is. Er is sprake van een permanente behoefte aan huisvesting. Wij verzoeken u dan ook om de tijdelijkheid uit de verordening te schrappen, dan wel de termijn van de tijdelijkheid op te rekken tot tenminste 15 tot 20 jaar. - Wij moeten aantonen dat de locatie van de activiteiten niet benodigd is t.b.v. het bedrijventerrein. Wij snappen deze bepaling niet. De behoeftenraming Werklocaties (Stec Groep, januari 2021) laat immers zien dat het aanbod aan bedrijventerreinen kleiner is dan de vraag. De komende jaren is er behoefte aan extra bedrijventerrein. Het is daarmee onmogelijk om dit aan te tonen. Wij verzoeken u daarom deze voorwaarde te schrappen.	- (punt 1): we hebben hiervoor aangesloten bij de definitie van kort verblijf die bij verblijfsrecreatie wordt gebruikt, en dat is 6 maanden. Deze zes maanden gold al als maximum voor een verblijfsrecreatie accommodatie, waarmee de accommodatie voor de huisvesting van tijdelijke werknemers verglijkbaar is. Het heeft dus geen verband met de verblijfsduur in relatie tot RNI en BRP. - (punt 2): wij zijn het met u eens dat de huisvesting van tijdelijke werknemers een structureel fenomeen is. Daarom moedigen wij het realiseren van permanente accommodaties ook aan. Behalve op bedrijventerreinen, omdat deze specifiek zijn bestemd voor bedrijvigheid. Na afloop van de gestelde 10 jaar kan de grond weer worden ingezet voor een bedrijfsvestiging. Een termijn van 20 jaar neigt meer naar permanent; het is moeilijker om na die periode de accommodatie te beëindigen. Als u werkelijk permanente huisvesting op een bedrijventerrein wilt faciliteren, dan kan dat nog steeds via een bestemmingsplanwijziging. Dan wordt de grond definitief onttrokken aan het bedrijventerrein en maakt de regionale afstemming inzichtelijk hoe dit zich verhoudt tot de regionale behoefteraming werklocaties. - (punt 3) Deze bepaling is juist opgenomen om te voorkomen dat ruimte die hard nodig is voor bedrijvigheid te snel beschikbaar wordt gesteld aan andere functies. In West-Friesland geldt, in tegenstelling tot de regio's Kop van Noord-Holland en regio Alkmaar, dat er sprake is van een tekort aan bedrijventerreinen gezien de verwachte vraag voor de komende jaren. Daarom zal er een hele goede motivering moeten worden gegeven waarom er gronden op een bestemd bedrijventerrein beschikbaar worden gesteld aan logiesactiviteiten. Overigens kan het zijn dat in een situatie van een regionaal tekort aan bedrijventerreinen er evengoed een overaanbod kan zijn aan een specifiek bedrijventerreinensegment, zoals kantoorlocaties.
	ZO-0385	Huisvesting op recreatieparken (tijdelijke regel transformatie, artikel 6.25) Wij zouden graag zien dat niet-vitale recreatieparken zonder toekomstperspectief ook getransformeerd mogen worden naar huisvesting voor buitenlandse werknemers. Daarnaast moet dit een permanente en geen tijdelijke omzetting zijn. Kwantitatief onderzoek laat immers zien dat de behoefte aan huisvesting voor buitenlandse werknemers nu en in de toekomst groot is. Er is sprake van een permanente behoefte aan huisvesting.	Zolang het tijdelijke artikel 6.25 geldt biedt het de mogelijkheid tot het transformeren naar een permanente omzetting naar een woonfunctie. Dat geldt voor plekken aan een kern of in een lint, of daarbuiten indien aard en omvang niet wijzigt. Wanneer aard en omvang wel wijzigt, is een tijdelijke omzetting naar wonen van maximaal 10 jaar toegestaan als overgang naar een definitieve niet-stedelijke functie. Buitenlandse werknemers kunnen in principe zowel in de permanente als tijdelijk situatie gehuisvest worden. Voor de

			huisvesting van buitenlandse werknemers is er een apart traject, afstemming daarmee is gewenst.
	ZO-0386	Verblijfsrecreatie Artikel 6.24 lid 3 gaat over het borgen van bedrijfsmatige exploitatie bij verblijfsrecreatie. In tegenstelling tot instructieregels van lid 1 en 2 staat hier niet bij of dit voor bestaande en nieuwe recreatieparken geldt. Wij gaan er vanuit dat dit alleen geldt voor nieuwe parken, bij bestaande parken die al jarenlang functioneren kunnen wij achteraf geen bedrijfsmatige exploitatie via het omgevingsplan afdwingen, nog los van de vraag over planschade/nadeelcompensatie. Het verzoek is of u dit punt kunt verduidelijken? Transformatie vakantieparken Gelet op de huidige formulering in artikel 1 van het begrip recreatiepark, waaronder wordt verstaan een locatie waar sprake is van verblijfsrecreatie in meerdere gebouwen, en de bevestiging van de juristen van de Provincie dat hieronder ook worden verstaan stacaravans en chalets, het ontbreken van een begripsomschrijving van toegestane bouwoppervlak en gelet op het bepaalde in artikel 6.25, gaan wij ervanuit dat bij transformatie in beginsel hetzelfde oppervlakte omgezet mag worden naar woningbouw/woongebied. Stel: Op 10.000 m2 staan chalets, stacaravans, gebouwen t.b.v. verblijfsrecreatie. Na transformatie mag ook 10.000 m2 ten behoeve van woningbouw worden getransformeerd. Interpreteren wij artikel 6.25 op de juiste wijze? Gaat u uit van hetgeen er nu feitelijk staat of gaat u uit van hetgeen op grond van het bestemmingsplan bebouwd mag worden? De provinciale verordening en de spelregels gaan in artikel 6.25 lid 3 uit van een periode van 10 jaar. Om een haalbare en maatschappelijke gewenste ontwikkeling mogelijk te maken is een periode van minimaal 15, maar bij voorkeur 20 jaar nodig. Wij verzoeken u om de termijn aan te passen.	Ten aanzien van lid 3 zullen wij de OV NH2022op dit punt wijzigen. De nieuwe tekst zal worden dat de regeling zich beperkt tot bestaande bedrijfsmatig geëxploiteerde parken en nieuwe parken. Artikel 6.25 is een uitwerking van de spelregels die samen met de regio NHN voor de transformatie van vakantieparken zijn opgesteld. Daarom handhaven wij de grens van maximaal 10 jaar. Het tijdelijk toestaan van een feitelijk ongewenste stedelijke functie in het LG heeft als doel de uiteindelijk te realiseren niet-stedelijke functie financieel haalbaar te maken. Voor de duidelijkheid, na de 10 jaar dient de stedelijke functie beëindigd te worden, hetgeen praktisch gezien betekent dat de opstallen verwijderd worden. Het is aan de gemeente om met de exploitant te bepalen welke omvang de opstallen moeten hebben om de exploitatie in 10 jaar rond te krijgen. Daarbij dient de omvang en daarmee de impact op het landschap zo gering mogelijk te zijn.
	ZO-0387	Duurzame energie Met betrekking tot het plaatsen van windturbines op locaties die gelegen zijn binnen de begrenzing van het Bijzonder Provinciaal Landschap, wordt gesteld dat dit mogelijk is, indien sprake is van een groot openbaar belang in relatie tot zon en wind. Echter, niet duidelijk is wat onder een groot openbaar belang moet worden verstaan. Uit de toelichting volgt dat dit afhankelijk is van de RES. Naar onze mening is sprake van een vaag omschreven begrip, welke in de praktijk tot veel discussie en mogelijk juridische procedures zal leiden. Wij verzoeken u om met betrekking tot het onderwerp zon in wind in relatie tot het Bijzonder Provinciaal Landschap een duidelijk standpunt in te nemen. Een optie is dat u stelt dat windturbines, gelet op de klimaatopgave, van groot openbaar belang zijn om vervolgens te kijken of er geen reële alternatieven zijn voor plaatsing van windturbines buiten het Bijzonder Provinciaal Landschap.	De toelichting op groot openbaar belang in het geval van wind en zon binnen BPL is uitgebreid om meer duidelijkheid op dit onderwerp te bieden.
	ZO-0388	Gemeente Koggenland: Zienswijzen aangaande begrenzing Landelijk gebied (LG). 1- Obdam/Dubbelspoor niet langer aan te duiden als LG omdat hier harde verstedelijkingscapaciteit ligt. 2- Oudendijk (kom) niet aanduiden als LG 3- Noordoosthoek Hensbroek niet aanduiden als LG 4- VAB regeling naar 1000 m2 met een hardheidsclausule van 10% Voor verdere toelichting op deze zienswijzen, verwijs ik u naar ons email d.d. woensdag 17 maart 2021 21:29, Onderwerp: reactie vanuit Koggenland op Omgevingsverordening NH22	In uw zienswijze vraagt u voor een aantal specifieke locaties om een wijziging van het werkingsgebied Landelijk Gebied. Regulier kunt u voor wijzigingen voor een specifieke locatie gebruik maken van één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van het werkingsgebied LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'. De door u genoemde locaties zijn op ambtelijk niveau met u besproken op 7 mei jl. Toen is aangegeven/geconcludeerd dat de locatie Obdam/Dubbelspoor in stedelijk gebied ligt, niet landelijk gebied. Over deze locatie is een positief advies gegeven in de lopende ronde voor wijziging van het werkingsgebied LG. M.b.t. de locaties Oudendijk (kom) en Noordoosthoek Hensbroek: nogmaals zijn deze getoetst aan de provinciale criteria werkingsgebied Landelijk Gebied en de conclusie blijft dat deze locaties in Landelijk gebied zijn gelegen. Oudendijk (kom) is een kern met minder dan 500 inwoners en Noordoosthoek Hensbroek betreft agrarisch gebied/lintbebouwing, ligt in BP Landelijk Gebied 2017.
	ZO-0389	Algemene zienswijzen Gemeente Koggenland: 1. Verruiming woningbouwmogelijkheden boven de nu geraamde	1.: In het woonakkoord is tussen de regio en de provincie afgesproken jaarlijks minimaal 900

		bevolkingsprognose. Gelet op de druk op de woningmarkt, zowel lokaal als vanuit aangrenzende regio's en de randstad, moeten de prognoses naar boven worden bijgesteld. 2. Tijdelijke woonbestemmingen buiten BSG, bijvoorbeeld voor huisvesting statushouders, spoedzoekers, arbeidsmigranten 3. Verruiming mogelijkheden omvorming recreatieparken 4. We willen in ons Omgevingsplan meer ruimte voor woningsplitsing, generatie/kangoeroewoning, bijzetwoning op eigen erf. Ook daar lopen we tegen de omgevingsverordening aan voor zover dit in het provinciaal 'landelijk gebied' ligt. Dus met name de dorpslinten.	woningen te gaan bouwen. Dit najaar wordt de bevolkingsprognose geactualiseerd. Beide vormen geen onderdeel van de nu voorliggende OVNH2022. 2.: Kleinschalige woningbouw in het landelijk gebied in NHN zijn nu al mogelijk, mits aansluitend op stedelijk gebied. Voor bijvoorbeeld arbeidsmigranten heeft de provincie in de Kop van NH, samen met de gemeenten, zoekgebieden in het landelijk gebied (aansluitend op kernen of bedrijventerreinen) aangewezen waar huisvesting voor deze doelgroep gerealiseerd kan worden. Het gaat daarbij om gebieden waar verstedelijking logisch is, zodat er ook ruimte komt voor andere doelgroepen (starters, spoedzoekers, statushouders). Wat ons betreft gaat het wel om permanente bebouwing, omdat in ieder geval de inzet van arbeidsmigranten een structureel fenomeen is en vraagt om definitieve oplossingen. 3.: zie ZO-0386 4.: Kleinschalige woningbouwontwikkeling in landelijk gebied is onder voorwaarden mogelijk.
	ZO-0390	Gemeente Opmeer: De begrenzing van het 'Landelijk gebied' is op de viewer behorend bij de provinciale verordening HNH 2022 op sommige plekken onjuist weergegeven. Zo vallen delen van de dorpen in het landelijk gebied, terwijl hier sprake is van stedelijk gebied. A - Gebied rondom Spanbroekerweg In de omgevingsverordening NH 2022 is slechts een klein stukje van het lint in het stedelijk gebied gelaten terwijl en veel meer stedelijk gebied is gelegen (onderestaande kaart rood omlijnd) aan de Spanbroekerweg. Deze gronden zijn identiek aan het gedeelte wat u als provincie wel heeft aangemerkt als stedelijk gebied (groen omlijnd) en sluiten ook aan bij de jurisprudentie omtrent het stedelijk gebied. Wij benadrukken nogmaals dat wij de contouren aangepast willen hebben en de gebieden die rood gemarkeerd zijn bij het stedelijk gebied van Spanbroek getrokken moeten worden. AFBEELDINGEN P 16 VAN ORIGINEEL DOCUMENT ZW-0074. Er is derhalve geen enkel provinciaal belang waarom deze gebieden als landelijk gebied aangemerkt zouden moeten worden. Indien u niet de contouren van uw beleidskaarten wenst aan te passen, zijn wij benieuwd naar de zwaarwegende redenen die u heeft om deze gronden alsnog als landelijk gebied aan te merken. B - Veken 4 De uitbreiding van het bedrijventerrein De Veken 4 en het daaraan grenzende Recreatiepark Westfriesland zijn opgenomen in het landelijk gebied. In regionaal verband is de uitbreiding van het bedrijventerrein goedgekeurd en ook de provincie heeft deze locatie reeds goedgekeurd. Het bevreemdt ons dat het gebied dan toch in het landelijk gebied valt. Deze locatie dient uit het landelijk gebied te worden verwijderd. AFBEELDINGEN P 18 VAN ORIGINEEL DOCUMENT ZW-0074.	In uw zienswijze geeft u aan dat delen van dorpen stedelijk gebied zijn. In de Nota van Beantwoording van de OV NH2020 (par. 1.7) staan de uitgangspunten voor het bepalen van de grenzen van het werkingsgebied LG. Als deze uitgangspunten op een locatie niet juist zijn toegepast, volgt een correctie in één de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van het werkingsgebied LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'. Op ambtelijk niveau zijn A en B op 15 april jl. met u besproken en toen is aangegeven aan dat het gebied rond Spanbroekerweg - op enkele agrarische percelen na - (grotendeels) zijn gelegen in stedelijk gebied, niet landelijk gebied. Er is over deze situatie een positief advies gegeven in de lopende ronde voor wijziging van het werkingsgebied LG van de OV NH2020. Als deze wijziging door GS wordt vastgesteld, wordt deze ook doorgevoerd in de OVNH2022. De uitbreiding van het bedrijventerrein De Veken 4: de locatie is nogmaals getoetst aan de provinciale criteria werkingsgebied Landelijk Gebied en de conclusie blijft dat De Veken 4 terecht is ondergebracht in Landelijk Gebied. "De Veken 4" is qua plan nog veel te prematuur. Er is nog geen sprake van een hard plan, regionale afstemming (kwalitatief en kwantitatief) moet nog plaatsvinden en het moet voldoen aan Ruimtelijk Kwaliteit.
	ZO-0391	Gemeente Opmeer: C -Aartswoud Recreatiepark De Bongerd in Aartswoud valt binnen het landelijk gebied en het Bijzonder Provinciaal Landschap. Het verzoek is om het recreatiepark uit beide werkingsgebieden te verwijderen. Dit betreft stedelijk gebied. ZIE AFBEELDINGEN P18 ORIGINELE ZIENSWIJZE. D - De Weere Het stedelijk gebied van de lintendorp De Weere is opgenomen in het landelijk gebied. Alleen een klein deel is op de kaart weergegeven als stedelijk gebied. Wij verzoeken dit te corrigeren het stedelijk gebied van het lintendorp uit het landelijk gebied te halen en in zijn geheel aan te duiden als stedelijk gebied. Volledigheidshalve verwijzen wij hierbij naar de Herziening Aartswoud, De Weere en De Gouwe 2018 (NL.IMRO.0432.BPHAWG2017-VS01). ZIE AFBEELDINGEN P19 ORIGINELE ZIENSWIJZE.	Wij voeren in de OV NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de OV NH 2020. Het BPL volgt op deze locatie de begrenzing van het landelijk gebied. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.

	ZO-0392	Het de begrenzing van het stiltegebied loopt in de gemeente Opmeer over het stedelijk gebied van de lintdorpen (lees: de linten van de lintdorpen De Weere en deels De Gouwe), inclusief de daarbij behorende wegen). Het verzoek is deze lintdorpen buiten de begrenzing van het stiltegebied te houden. ZIE VOOR AFBEELDING ORIGINELE DOCUMENT VAN ZIENSWIJZE OP PAGINA 19.	Door het schrappen van de lintdorpen zou in het hart van het stiltegebied een gebied ontstaan waar geen beperkingen gelden en waarvandaan de stilte in het gehele gebied kan worden verstoord. Schrappen is daarom geen optie. Wel zullen we deze zienswijze meenemen en nader beschouwen bij de actualisatie van het stiltegebiedenbeleid.
ZW-0075	ZO-0210	regionale reactie De deelregio Zaanstreek-Waterland heeft het voornemen om zelf een bestuurlijke zienswijze in te zenden. Wij onderschrijven deze kritische, maar constructieve reactie. Ten aanzien van de daarbij aangehaalde onderwerpen gaan wij blijvend het gesprek aan, gericht op daadwerkelijk resultaat. sturingsfilosofie 'decentraal wat kan' Vóór alles willen wij benadrukken, dat de provinciale regelgeving nog steeds niet overeenkomt met de geest van de Omgevingswet. De sturingsfilosofie "decentraal wat kan" wordt in onze ogen te beperkt toegepast en invulling gegeven.	Bij de OV NH2022 is het uitgangspunt van de Omgevingswet toegepast. Dit hebben wij ook opgenomen in het deel over de sturingsfilosofie. Wij begrijpen dat u hier anders over denkt. Een voorbeeld hiervan is: het werken met bijvoorbeeld kernkwaliteiten geeft meer ruimte aan onze partners om afwegingen en keuzes te maken.
	ZO-0211	In 2020 is de kaart 'landelijk gebied' éénzijdig provinciaal opgesteld en vastgelegd. Overleg over begrenzing heeft, ook ambtelijk, niet plaatsgehad, terwijl in combinatie met de voorwaarden 'regionale afstemming' en 'ruimtelijke kwaliteitseisen' met deze regeling sprake is van een ingrijpende verschuiving van bevoegdheidsverdeling. De provincie gaat zodoende - te vaak en onnodig - op de stoel van de gemeentelijke overheid zitten. En dat, terwijl ons inziens veelal geen sprake is van (enig) provinciaal belang. In het kader van de voorbereiding van het nu voorliggende ontwerp hebben wij begrepen, dat voor kaartwijzigingen een delegatiebevoegdheid voor Gedeputeerde Staten aan de orde is en dat het de planning is om een kaartwijzigingsronde nog voor het zomerreces te laten plaatsvinden. Met het oog hierop en refererend aan onze eerdere inbreng, destijds bij de Omgevingsverordening NH2020, dringen wij er bij u op aan, dat voor een viertal gebieden zo'n kaartwijziging ook daadwerkelijk wordt doorgevoerd, om de Omgevingsverordening NH2020 in overeenstemming te brengen met de op dit moment en onder de PRV geldende juridische situatie, t.w.: Kom Vurige staart / Kom A7 / Zuidoostbbemster / Westbeemster.	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0212	Voortvloeiend uit de bestuurlijke behandeling destijds van de provinciale Omgevingsverordening NH2020 wordt in het nu voorliggende ontwerp voorgesteld om de VAB-regeling enigszins te verruimen. Zo wordt o.a. de maat van 1.000 m² gewijzigd in 1.500 m² en het mogelijke aantal woningen aangepast van 2 naar 3. Dat u dit onderwerp niet vrij(er) laat en toch nog op deze strikte manier wilt inperken, getuigt o.i. niet van vertrouwen in de gemeentelijke praktijk.	Met de verruim\ing van de VAB regeling door de sloopeis van 1500m2 naar 1.000m2 bij te stellen sluiten wij op de gemeentelijke bestemmingsplannen over dit onderwerp. Wij hebben uit de gesprekken die wij met diverse stakeholders hebben gevoerd geen aanleiding gezien om de mogelijkheid om woningen toe te staan in het landelijk gebied nog verder te verruimen.
	ZO-0213	Purmerend werkt samen en in goed overleg met de gemeenten Edam-Volendam en Waterland aan een integrale visie op droogmakerij De Purmer. In dat verband hebben wij u eerder ook al, na kennisname door onze gemeenteraden, toegezonden het document 'Inventarisatie DE PURMER nuttig en aangenaam landschap 2.0'. Voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland (NNN) wordt in de ontwerp-Omgevingsverordening NH2022 naast het fenomeen 'groot openbaar belang' ook een 'meerwaardebenadering' geïntroduceerd. Purmerend ziet een kans om aan de oostflank van het bestaand stedelijk gebied in De Purmer natuurdoelen te optimaliseren, uit te breiden en te verenigen met andere doelstellingen (w.o. wonen en het aanjagen van circulair bouwen in samenwerking met Edam-Volendam) om zodoende, dus voor alle functies, aanzienlijke meerwaarde te kunnen genereren. Purmerend heeft deze ontwikkeling reeds bij uw provinciebestuur aangekaart. In relatie tot de nu voorliggende regelgeving vragen wij om uw positieve insteek en bijdrage, zodat deze kans ook daadwerkelijk verzilverd kan worden.	Wij stellen uw inzet om natuurdoelen te optimaliseren op prijs en denken daar graag in mee. Wij verzoeken u om uw plannen aan te melden bij het ons loket voor ruimtelijke plannen: https://www.noord-holland.nl/Loket/Indienen_ruimtelijke_plannen.
ZW-0076	ZO-0214	1) Clienten zijn voornemens tot ontwikkeling van het Jacob Visterrein over te gaan. Hierover heeft jarenlange afstemming met met name de gemeente Zaanstad plaatsgevonden (zie rnr. 7 en verder). In (onder andere) december 2020 is reeds een aanvraag voor een onngevingsvergunning ingediend voor het bouwen van woningen (waarbij het gaat om de bouw van 11 woningen en een herberg met een Bed & Breakfast, nnaar met de gemeente is afgestemd dat de Bed & Breakfast ook vervangen zou kunnen worden door twee woningen indien voor de herberg geen exploitant zou worden gevonden, als gevolg waarvan het totaal op 13 woningen zou uitkomen. De bouw van de herberg is reeds op het gebruik als twee woningen afgestemd, met twee voordeuren etc.). Uit diverse (voor)overleggen bleek dat de gemeente Zaanstad voornemens was de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen. De vergunning lag als het ware 'voor toewijzing gereed', maar nieuw beleid van de provincie (de Omgevingsverordening NH2020 en de onderhavige Ontwerp-omgevingsverordening NH2022) is daar helaas aan in de weg is komen te	We zijn inmiddels met de gemeente in gesprek om een oplossing te vinden voor het Jacob Vis terrein, dat past in een verantwoorde integrale transformatie naar woongebied van het bedrijvengebied langs de Zaan. Zie ook ZO-0114.

		staan. Gelet op de kenmerken van de projectlocatie en de jarenlange voorgeschiedenis, acht client het niet redelijk om de geplande ontwikkeling in dit stadium nog (zo goed als) onmogelijk te maken. Begin 2021 ontvingen clienten echter het bericht van de gemeente dat er nieuw beleid van de provincie zou zijn, welke aan de ontwikkeling in de weg zou staan. Onder de voornnalige Provinciale Ruinntelijke Verordening was het Jacob Visterrein aangewezen als Bestaand Stedelijk Gebied, nnaar onder de nieuwe Omgevingsverordening NH2020 bleek dat niet nneer het geval. Tegen het ontwerp is destijds door de gemeente een zienswijze ingediend. Clienten hopen nog steeds op korte ternnijn met de gemeente en provincie tot een oplossing te komen. Mogelijk is deze oplossing gelegen in het verlenen van een ontheffing, door de geplande ontwikkeling tezamen met andere ontwikkelingen in de nabijheid aan te merken als nieuwe stedelijke ontwikkeling (en niet: kleinschalige woningbouw). Clienten zijn echter van mening dat het voorliggende plan ook op zich zichzelf als nieuwe stedelijke ontwikkeling kan worden aangemerkt, indien er 13 woningen worden gebouwd, hetgeen niet nneer als 'kleinschalig' kan worden aangemerkt. Clienten blijven hierover graag met u in gesprek. Daarbij wordt vast opgemerkt dat indien een passende oplossing niet wordt gevonden, clienten naar verwachting zullen overgaan tot uitvoering van hetgeen op basis van het huidige bestemmingsplan wel is toegestaan, te weten een bedrijf tot categorie 3.2 (denk aan: fabriekshal).	
	ZO-0215	2) Blijkens de 'viewer' van uw provincie, zijn op het Jacob Visterrein de volgende werkingsgebieden van de Ontwerp-omgevingsverordening van toepassing: - Agrarische bedrijven - Agrarische bedrijven - Bijzonder Provinciaal Landschap - Bijzonder provinciaal landschap (totaal) - Wormer- en Jisperveld - Kernkwaliteiten Bijzonder Provinciaal Landschap - Landelijk gebied - landelijk gebied - MRA - Landelijk gebied - Landelijk gebied Natura2000 buffer - Natura2000 - Peilbesluit - Peilbesluit - Grondbewerkingen voor pernnanente bollenteelt uitgesloten - Permanente bollenteelt - Beschermingszone regionale waterkering - Regionale waterkeringen - Regionale waterkering - cat. 1 - Regionale waterkeringen. Deze aanwijzingen beperken de nnogelijkheden tot uitvoering van de plannen voorhet Jacob Visterrein sterk. Clienten verzoeken de aanwijzingen zodanig te wijzigen, dat de geplande en afgestemde ontwikkeling van 11 woningen en een herberg, dan wel 13 woningen, op het Jacob Visterrein nnogelijk blijft. Daarbij is met name de aanwijzing als Landelijk gebied, en meer specifiek: MRA Landelijk gebied, van belang. De voorgenomen ontwikkeling op het Jacob Visterrein, waarbij 11 woningen zullen gebouwd, voorziet dus niet in een stedelijke ontwikkeling en wel in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. Deze woningbouw wordt door de aanwijzing als MRA Landelijk gebied onnnogelijk gennaakt. Clienten verzoeken u dan ook van de aanwijzing als MRA Landelijk gebied af te zien voor wat betreft het Jacob Visterrein. Het terrein zou wat clienten betreft moeten worden gezien als bestaand stedelijk gebied en uitdrukkelijk niet als landelijk gebied. Clienten wijzen op het feit dat niet alleen de gemeente, maar ook de provincie al geruime tijd op de hoogte is van de geplande ontwikkeling op het Jacob Visterrein. Zo staat het plan al geruime tijd op de provinciale woningbouwmonitor plancapaciteit.nl, waaruit volgt dat het plan bij de provincie bekend is. Ook door de gemeente is nneerdere nnalen bevestigd dat de provincie van de plannen voor het Jacob Visterrein op de hoogte was. Er is bij clienten dan ook jarenlang het vertrouwen gewekt dat de geplande ontwikkeling doorgang zou kunnen vinden. Tot slot nnerken clienten hierbij op dat indien de voorgenonnen ontwikkelingen geen doorgang zullen kunnen vinden, zij zich genoodzaakt zien over te gaan tot een ontwikkeling die op basis van het huidige bestemmingsplan wel is toegestaan (een bedrijf in categorie 3.2, denk aan: een nieuwe fabriekshal). ZIE VOOR VERDERE ARGUMENTATIE ORIGINELE ZIENSWIJZE	Wij zijn inmiddels met u in overleg om een passende oplossing te zoeken. Zie hiervoor ook ZO-0114. Los daarvan voeren wij in de OV NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de OV NH 2020. Het BPL volgt op deze locatie de begrenzing van het landelijk gebied. Voor gewenste wijzigingen op specifieke locaties op de begrenzing van het landelijk gebied, verwijzen wij u naar algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'.
ZW-0077	ZO-0216	Voor wat betreft de percelen kadastraal bekend gemeente Bloemendaal, E 1007, E 1001 en E2464 zal sprake zijn van een kennelijke onjuistheid, waarvoor een kaartcorrectie gemaakt dient te worden. Immers, de begrenzing op de NNN kaart loopt net iets anders dan de kadastrale eigendommen, waardoor smalle strookjes eigendommen ontstaan die begrensd zijn. Dit betreft met name perceel E1007. Bij perceel E1001 is sprake van een kennelijke onjuistheid, omdat dit een weg betreft met een verkeersfunctie. De begrenzing over perceel E2464 heeft een onlogisch verloop waar geen verklaring voor is, want deze loopt dwars door een woning en achtertuin. Gedeputeerde Staten heeft de bevoegdheid gedelegeerd gekregen om de begrenzing van het NNN te wijzigingen ter verbetering van kennelijke onjuistheden en cliënte verzoekt u dan ook van deze bevoegdheid gebruik te maken. De percelen E1008 en E2315, zijnde het (niet-openbare) landgoed van cliënte, zijn, met uitzondering van het woonhuis, volledig opgenomen in het NNN-gebied. Daarmee beoogt de provincie deze percelen te ontwikkelen als natuur. Deze	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze

		gronden zijn ook onterecht opgenomen binnen het NNN. Cliënte, eigenaar van deze gronden, wenst geen overeenkomst te sluiten met de provincie over de wijze van het beheer van het landgoed. Dit zal ook niet gaan, omdat de omvorming van het landgoed naar natuur strijdig is met de rijksmonumentale bescherming die het landgoed (huis én tuinen) geniet. Op het landgoed van cliënte was in de 17e eeuw een blekerij gevestigd. In 1938 is het huidige woonhuis gebouwd op een heuvel, die was opgeworpen met de grond uit de afgegraven voorvijver. Het landgoed is opgenomen als historische buitenplaats door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (complexnummer 531001) en is daardoor monumentaal beschermd. Overigens is het landgoed van cliënte gelegen op (ruime) afstand van de duinrand en ligt het binnen stedelijke bebouwing. Het landgoed ligt, in tegenstelling tot de andere landgoederen genoemd in bijlage 4 (Z4 Landgoederen bij Haarlem) niet in het jonge duinlandschap of in het strandwallen- en strandvlaktenlandschap. Ook sluit het landgoed niet aan op enig ander NNN-gebied. De percelen liggen derhalve geïsoleerd binnen het NNN-gebied. Naast de reeds genoemde argumenten waarom het landgoed van cliënte niet kan worden omgevormd naar natuur, speelt ook de privacy een grote rol. Cliënte is zeer gesteld op haar privacy en onaangekondigde controles van de provinciale controleur op het natuurbeheer door cliënte zijn een te grote inbreuk op haar privacy. Ook hierom zal cliënte niet toestaan dat haar landgoed als NNN-gebied gerealiseerd wordt. Realisatie van NNN-gebied op deze locatie heeft, gezien hetgeen hiervoor uiteen is gezet, geen kans. Cliënte verzoekt u daarom haar percelen uit het NNN-gebied te halen.	wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen.
	ZO-0217	Landelijk gebied en MRA-Landelijk gebied: De percelen van cliënte zijn onterecht aangemerkt als landelijk gebied. De percelen worden ingesloten door de woonwijken van Bloemendaal en Haarlem. De Kleverlaan, waaraan het grootste gedeelte van het eigendom ligt, is een belangrijke verbinding tussen het centrum van Bloemendaal en het centrum van Haarlem. Ten westen van de percelen ligt de Bloemendaalseweg, die naar het gemeentehuis van Bloemendaal leidt. Ten oosten van de percelen ligt direct naast de percelen van cliënte de spoorlijn Alkmaar-Haarlem-Amsterdam en de provinciale Westelijke Randweg (N208). Het landelijke gebied grenst feitelijk bij de Bloemendaalseweg. Tussen de Bloemendaalseweg en de Westelijke Randweg is geen sprake van landelijk gebied. Ook niet ten zuiden van de percelen van cliënte. Cliënte verzoekt u dan ook de grens van het landelijk gebied naast (ten oosten van) de Bloemendaalseweg te leggen. Het eigendom behelst onder andere de volgende percelen, kadastraal bekend gemeente Bloemendaal: • E1001; • E1007; • E1008; • E2315; • E2464.	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
ZW-0078	ZO-0218	Allereerst willen wij opmerken dat we verheugd zijn dat de bovenwettelijke provinciale regels ten aanzien van de realisatie van windparken zijn vervallen. Met deze provinciale verordening verwachten we dat we uitvoering kunnen geven aan de opgave ten aanzien van het opwekken van duurzame energie volgens het programma van de RES. Op andere punten is naar onze mening onvoldoende gehoor gegeven aan onze zienswijze op de omgevingsverordening van 2020. Vandaar dat een aantal punten die we hieronder inbrengen aansluiten op de reactie van 2020. We onderschrijven de landschappelijke doelstellingen die de provincie stelt. Het behoud en ontwikkeling van de landschappelijke waarden zijn van groot belang voor Amsterdam, zeker nu de stad verder verdicht, ook in de flanken. Daarbij worden de stadsranden steeds belangrijker voor recreatie en groen. De druk op de voorzieningen in deze stadsranden neemt hiermee verder toe en vraagt soms om een herordening of kwaliteitsslag. In een aantal gebieden die zijn aangeduid als Landelijk Gebied of BPL passen de geldende regels niet goed bij de dynamiek en situatie. Hiermee staan ze een kwaliteitsimpuls in de weg. In de praktijk lopen wij tegen de grenzen van de verordening aan; die bieden ons geen mogelijkheid een goede ruimtelijke afweging te maken. De opzet van de regels is dusdanig strikt dat een ontwikkelingsgerichte benadering van bestaande functies zoals parken of sportparken niet of nauwelijks mogelijk is. We vragen daarom om meer mogelijkheden voor maatwerk in de verordening. Door het uitbreiden van het toepassingsbereik van het verbod op het toevoegen van vierkante meters bebouwing in Landelijk Gebied komt hier een extra knelpunt bij: Ook kleine woninguitbreidingen zoals een uitbouw of bijgebouw worden niet meer toegestaan. Dit is een beperking ten opzichte van de geldende verordening NH2020, die niet in het belang is van een leefbaar en vitaal Landelijk Gebied. We vragen om deze mogelijkheden niet verder te beperken. Tot slot zien we ook een aantal nieuwe ontwikkelingen op ons af komen die juist om meer regie vragen van de provincie en waar in onze ogen juist de provinciale Omgevingsverordening een stevig instrumentarium biedt om deze ontwikkelingen te geleiden. We denken dat met name op het vlak van circulariteit, de afvang, opslag en (her)gebruik van CO2, waterstof en biomassa de provincie stevigere regels en omgevingswaarden moet stellen om deze ontwikkelingen in goede banen te leiden.	Wij zien uw opmerking over het vervallen van de bovenwettelijke provinciale regels als ondersteuning voor deze keuze. Ten aanzien van de begrenzing en de regels van de werkingsgebieden Landelijk Gebied en Bijzonder Provinciaal Landschap kiezen wij niet voor een versoepeling. Juist in de door u genoemde stadsranden bestaat veel druk tot verstedelijking. De opmerking ten aanzien van uitbouwen en bijgebouwen bij woningen kunnen wij niet goed plaatsen. De OVNH2022 verzet zich hier niet tegen. Voor wat betreft de nieuwe ontwikkelingen, die volgen wij, en waar nodig wordt overwogen om hiervoor de OV NH aan te passen. Dit gebeurt in de doorontwikkeling van de OV NH, wat voor ons geen statisch document en instrument is.

	ZO-0219	Zoals aangegeven verwachten we met deze provinciale verordening uitvoering te kunnen geven aan de opgave ten aanzien van het opwekken van duurzame energie. De inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2022 is afhankelijk gemaakt van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt verwacht op 1 juli2022. Het zal voor de verdere uitvoering van de RES nodig zijn om te kunnen anticiperen op voorliggende Omgevingsverordening NH2022 en we vragen daarbij in voorkomende gevallen om uw medewerking.	Aan uw verzoek wordt voldaan door de 1e partiele herziening OV NH2020, omdat daarmee de wijziging t.a.v. Wind op Land uit de OV NH2022 worden opgenomen in de vigerende OV NH2020.
	ZO-0220	Amsterdam en de provincie zijn de afgelopen periode samen in gesprek over biomassa en hebben geconstateerd dat hierop meer regie vanuit de overheid is gewenst. De omgevingsverordening lijkt bij uitstek geschikt om zowel voor omgevingsvergunningen milieu als omgevingsplannen regels te stellen die de inzet van biomassa als energiebron in goede banen leidt. In dit kader zoeken we graag gezamenlijk met de provincie naar de mogelijkheden en wijze waarop de omgevingsverordening hierin kan bijdragen.	De provincie wacht op het landelijke kader duurzaamheid om beleid te formuleren. Dat zal pas verschijnen nadat er een nieuwe coalitie is gevormd. Eventuele aanpassingen zullen dus niet worden meegenomen in deze verordening, maar pas later, als het beleid is geformuleerd.
	ZO-0221	In deze verordening worden, net als in de Omgevingsverordening NH2020, het havengebied én de stedelijke bedrijventerreinen in Sloterdijken-West aangewezen als Industrieterrein van Provinciaal belang. Dat leidt tot onnodige en ongewenste beperking van de verdichting van deze stedelijke bedrijventerreinen. Bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2020 is afgesproken dat provincie en gemeente zoeken naar oplossingen voor de ontwikkeling en verdichting van Sloterdijken-West. Deze gesprekken verlopen constructief, maar hebben nog niet geleid tot een oplossing. Ondernemers en ontwikkelaars in dit gebied, alsook de gemeente, kunnen daardoor nog niet verder met de intensivering en verdichting van de gebieden ten zuiden van de A5. Daarom vragen we in deze zienswijze nogmaals aandacht voor dit onderwerp. In essentie zijn wij het eens over het basisprincipe dat wij een gebied moeten reserveren voor haven- en industrieactiviteiten. Zoals wij ook in de vorige reactie hebben aangegeven zien wij een aantal gebieden langs de randen van het havengebied als overgangsgebied naar meer stedelijk gebied. De begrenzingen van het gebied dat exclusief als werkgebied geldt verandert daarmee niet, maar wel de aard van de toegelaten bedrijven. Inmiddels is dit eerder ingebracht standpunt middels de ontwerp Omgevingsvisie Amsterdam uitgewerkt en nader afgebakend. Graag hadden we gezien dat dit ook in de Omgevingsverordening 2022 zou zijn opgenomen. We gaan ervan uit dat het voortzetten van de dialoog tussen provincie en gemeente leidt tot maatwerkoplossingen.	Wij zijn inderdaad met elkaar en met Port of Amsterdam in overleg over de ontwikkelingen van de Sloterdijken in relatie tot de OV NH. Hiervoor is een werkgroep opgericht die voor de verschillende oplossingsrichtingen scenario's uitwerkt. Besluitvorming over de mogelijke maatwerkoplossingen zal naar verwachting in de tweede helft van 2021 plaatsvinden.
	ZO-0222	Onbruikbare regel over behoud milieucategorie: In de regeling voor het industrieterrein van provinciaal belang wordt geregeld dat in omgevingsplannen de milieucategorie niet verlaagd mag worden. Onder de Omgevingswet zal echter het 'groene boekje', de milieu- en bedrijvenzonering van de VNG, komen te vervallen. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden de milieu- en ruimtelijke regels geïntegreerd in het omgevingsplan. De VNG heeft hiervoor een nieuwe handreiking Milieuzonering nieuwe stijl opgesteld. Het is nog niet bekend hoe de gemeente Amsterdam dit gaat vormgeven in het omgevingsplan, maar het lijkt ons niet wenselijk dat de provinciale instructieregels gemeenten dwingen om een verouderde systematiek te blijven gebruiken waarvan de VNG al jaren geleden afstand heeft genomen. We verzoeken de provincie de regeling in artikel 6.29e vorm te geven op basis van de Omgevingswet.	De systematiek uit de huidige VNG-Handreiking Bedrijven en milieuzonering is opgenomen in veel bestemmingsplannen. Zolang die bestemmingsplannen van kracht zijn – ook na de overgang in het omgevingsplan van rechtswege - wordt de huidige systematiek toegepast. Gemeente hebben een overgangsfase tot eind 2029 om het tijdelijk deel van het omgevingsplan en andere regels over de fysieke leefomgeving om te zetten naar een nieuw omgevingsplan. Gedurende die tijd houdt de huidige publicatie haar waarde, als achtergronddocument bij de in de bestemmingsplannen opgenomen systematiek. De nieuwe VNG-publicatie is een alternatief naast de bestaande VNG-publicatie. Voor de overgangsfase verwachten wij geen probleem door uit te gaan van behoud van de huidige milieucategorie. Gemeenten kunnen nagaan welke bedrijven/activiteiten onder categorie 4.1 en hoger van de huidige VNG-Handreiking vallen en daar invulling aan geven in hun omgevingsplan indien zij de nieuwe systematiek hanteren. De huidige Handreiking blijft als 'verstild document' raadpleegbaar.
	ZO-0223	Het behoud en ontwikkeling van de landschappelijke waarden zijn van groot belang voor Amsterdam, zeker nu de stad verder verdicht, ook in de flanken. Daarbij worden de stadsranden steeds belangrijker voor recreatie en groen. De druk op de voorzieningen in deze stadsranden neemt hiermee ook toe en vraagt soms om een herordening of kwaliteitsslag. In een aantal gebieden die zijn aangeduid als Landelijk Gebied of BPL passen de geldende regels niet goed bij de dynamiek en situatie. Hiermee staan ze een kwaliteitsimpuls in de weg. Dit zien we met name in de stadsranden bij sport- en recreatieve voorzieningen, volkstuinen en de kleine kernen in Amsterdam Noord terug. Voor de gebieden op de overgang van stad naar	Wij hebben kennis genomen van uw zienswijze. Wij voeren in de OV NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de OV NH2020. Het BPL volgt op deze locatie de begrenzing van het landelijk gebied. Voor gewenste wijzigingen op specifieke locaties op de begrenzing van het landelijk gebied, verwijzen wij u naar algemene deel

		land en in de kleine kernen zouden we graag meer flexibiliteit terugzien in de omgevingsverordening 2022. Het gaat ons daarbij uitdrukkelijk niet om het uitbreiden van het stedelijk areaal, maar om de mogelijkheid van kleine veranderingen die een kwaliteitsimpuls betekenen passend bij bestaande functies in Landelijk Gebied en BPL. Voorbeelden zijn: - Kleine uitbreidingen bij woningen als een aanbouw of bijgebouw (NB: vergelijkbaar bij de mogelijkheden die de Omgevingsverordening 2020 bood); - De ruimte om, in het geval van een herstructurering, kleine uitbreidingen toe te voegen op bijvoorbeeld sportparken en volkstuinparken. Met betrekking tot de begrenzingen van Landelijk Gebied, BPL en bijbehorende regels zien we dat een aantal begrenzingen achterhaald zijn, doordat op en net over deze grenzen infrastructuur is of wordt aangelegd. Dit is onder meer het geval bij de verbreding van A10 rondom Zuidas en de recent afgeronde aanpassingen van de A9 in Amsterdam Zuidoost. In andere gevallen is onvoldoende rekening gehouden met de geldende bestemmingsplanmogelijkheden. Een aanpassing van de begrenzing lijkt ons voor de hand liggen. Voor een overzicht van de gevraagde aanpassingen verwijs ik naar de bijlage van deze brief.	van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'.
	ZO-0224	We constateren dat de huidige regeling van regionale afspraken zoals opgenomen in artikel 6.13 van de Omgevingsverordening en nader uitgewerkt in de GS-regels niet optimaal functioneert. Hoewel Amsterdam het belang van regionale afstemming onderschrijft, blijft het in de praktijk een lastige zoektocht wanneer en op welke tafel die afstemming het beste plaats kan vinden. De uitkomst van de zoektocht verschilt sterk per plan en is afhankelijk van meerdere factoren (aard en omvang, situering, fasering etc.). Naar onze mening biedt de huidige regeling met vastgelegde afspraken op college-niveau niet de gewenste flexibiliteit om de passende vorm van afstemming (maatwerk) te kiezen. Daarom willen we u graag verzoeken om, samen met andere gemeenten, te onderzoeken hoe deze regeling in de praktijk functioneert en waar de verbeterkansen liggen. In dat verband wijzen we ook graag op de ontwikkelingen binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en het Platform Noordzeekanaalgebied (NZKG). De plannen voor een nieuwe organisatiestructuur van de MRA en betere samenwerking binnen het NZKG bieden wellicht mogelijkheden om de regionale afstemming beter te laten aansluiten bij die regionale samenwerkingstrajecten. Wij begrijpen dat een dergelijke verkenning te omvangrijk is om bij de vaststelling van deze verordening mee te nemen. Graag vernemen wij of u bereid bent om dergelijk onderzoek te starten.	In uw zienswijze geeft u aan dat u in de huidige regeling om te komen tot regionale afspraken te weinig flexibiliteit vindt. De regeling vraagt gemeenten om nieuwe stedelijke ontwikkelingen met een bovenlokaal of regionaal effect af te stemmen binnen de regio. Nieuwe stedelijke ontwikkelingen met een lokaal effect behoeven geen regionale afstemming. Voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen niet zijnde detailhandel, woningbouw of bedrijven- en kantoorlocaties is het voldoende dat u tot procesafspraken komt. Wij willen het komende jaar de werking van regels over regionale afstemming evalueren, wij zullen uw opmerkingen daarbij betrekken. Intussen willen wij graag met u bezien op welke wijze en met wie u het beste invulling kan geven aan de gevraagde regionale afstemming en zullen hiervoor contact met u opnemen.
	ZO-0225	Artikel 2.4 Het nautisch beheer van het water van de Amstel, tussen de Berlagebrug en de gemeentegrens, berust momenteel bij de provincie Noord-Holland. De gemeente Amsterdam heeft in de Nota's Varen Deel 1 en 2 beleid vastgesteld om het gebruik van het openbare water te reguleren en overlast op het water aan te pakken. Enkele beheersmaatregelen tegen drukte en overlast hebben geleid tot een toename van overlast buiten het centrum. Met name op de Amstel nabij park Somerlust wordt veel overlast ervaren van pleziervaartuigen. De overlast betreft onder andere geluidsoverlast en afmeren aan boeien en ankeren in de vaargeul. Dat heeft geleid tot veel klachten van bewoners. De toegenomen drukte en overlast zorgen voor een verandering in omstandigheden die vragen om een actieve aanpak. Het overdragen van het vaarweg- en nautisch beheer van de Amstel, geeft de gemeente Amsterdam de bevoegdheden om op adequate en efficiënte manier haar handhavende taken uit te kunnen voeren en beheersmaatregelen te kunnen nemen binnen de gemeentegrenzen. De gemeente Amsterdam verzoekt om de begrenzingen zoals genoemd in artikel 2.4 en de omschrijving in Bijlage 8, Vaarwegenlijst te wijzigen zodat het vaarwegbeheer van de Berlagebrug tot aan de gemeentegrens ter hoogte van de Kalfjeslaan wijzigt naar gemeente Amsterdam. ZIE AFBEELDING OP P.7 van ZW-0078 VAN ORIGINEEL DOCUMENT.	Wij zijn akkoord met het overdragen van het nautisch beheer conform uw voorstel. Voor wat betreft het vaarwegbeheer willen wij eerst nog met u overleggen.
	ZO-0226	Helaas geen regels of omgevingswaarde ten behoeve van de Energietransitie en Circulaire economie De omgevingsverordening bevat naast instructieregels voor gemeentelijke omgevingsplannen ook (beleids)regels voor provinciale omgevingsvergunningen milieu. Daarbij kunnen ook omgevingswaarden worden vastgelegd die in programma's, projecten en vergunning tot uiting komen. Helaas is er bij het opstellen van deze verordening voornamelijk gekeken naar de regels die reeds bestonden en onvoldoende naar regels en waarden die in de toekomst nodig zullen zijn om de transities in goede banen te leiden. De gemeente Amsterdam vraagt daarom aandacht voor vier onderwerpen: Circulariteit, CCSU (afvang en gebruik van CO2), waterstof en biomassa als energiebron. Circulaire economie: In de omgevingsvisie NH2050 neemt de circulaire economie	De verordening geeft regels voor het indelen van de ruimte. Onderwerpen als waterstof, CCSU, biomassa en circulaire economie moeten zich ook aan deze ruimtelijke regels onderwerpen. Waar nodig zijn specifiekere regels gesteld (bv voor wind- en zonne-energie). Of het beleid is nog in ontwikkeling (biomassa) en er kunnen nog geen nadere regels worden gesteld. Voor regels t.a.v. randvoorwaarden voor een circulaire economie geldt dat we nog aan het nadenken zijn hoe we dit op een goede manier een plek kunnen geven in een Omgevingsverordening. Zo zijn we in ieder geval

		een prominente rol in. Net als het Rijk en de gemeente Amsterdam is door de provincie de ambitie uitgesproken in 2050 een volledig circulaire economie gerealiseerd te hebben. Bij de circulaire transitie zijn nog veel vraagtekens, bijv. over de benodigde ruimte (fysiek, milieu, geluid) in de nabije toekomst maar bijv. ook over de huidige grondstofstromen en toepassingen (gebrek aan data). De omgevingsverordening NH 2022 zou, in aansluiting op de circulaire ambities zoals geformuleerd in de omgevingsvisie NH 2050, regels kunnen stellen die de juiste randvoorwaarden scheppen voor een circulaire economie. Dat kan door regels te stellen over de oorsprong of herkomst van materialen, maar ook door een informatieplicht over grondstofstromen. Daarnaast zouden de regels ook gericht kunnen zijn op de noodzakelijke flexibiliteit. Op dit moment is het proces waarin partijen via de milieuvergunning worden verplicht volgens de nieuwste inzichten te werken (BBT) onvoldoende om een snelle transitie te kunnen bewerkstelligen. - Vraag: Is de provincie bereid om te kijken waar in de verordening aanvullingen mogelijk zijn die de circulaire transitie vergemakkelijken/versnellen?	van plan om in een volgende Omgevingsverordening regels op te nemen m.b.t. windmolens/zonnepanelen (reststromen en/of meer circulair materiaalgebruik). Deze ambitie staat ook genoemd in onze Actieagenda Circulaire Economie. De suggestie die gedaan wordt om regels op te nemen over de oorsprong of herkomst van materialen of een informatieplicht klinken interessant, maar we zien tegelijkertijd dat we te maken hebben met zeer complexe, internationale ketens. We zien vooral kansen om in de toekomst regels te stellen met circulaire eisen aan ruimtelijke ontwikkelingen.
	ZO-0227	Afvang en (her)gebruik van CO2, CCSU: In de omgevingsvisie NH 2050 neemt, binnen de energietransitie, het reduceren van de CO2-uitstoot in de regio ook een prominente rol in. Net als de EU, het Rijk en de gemeente Amsterdam is door de provincie NH de ambitie uitgesproken om in 2050 klimaatneutraal te zijn, waarbij de eerste stap van NH 49% CO2-reductie in 2030 is. De gemeente gaat uit van 5% reductie in 2025 en 55% reductie in 2030 (t.o.v. 1990). Wat opvalt is dat in de Omgevingsverordening 2022 helemaal niets over de uitstoot, afvang en de inzet als grondstof van CO2 wordt geregeld. Omdat de ambities groot zijn en er nog veel moet gebeuren kan er met behulp van de verordening mogelijk meer nadruk gelegd worden op deze ambities en ook via regels en omgevingswaarden afvang, opslag en gebruik van CO2 gestimuleerd worden. - Vraag: Zou het mogelijk zijn om de onderwerpen die worden aangehaald in de omgevingsvisie, omtrent heb behalen van de CO2 reductie doelen, vertaald kunnen worden naar regels en/of omgevingswaarden? Wellicht is het ook nodig de energietransitie beter te kunnen monitoren teneinde in te grijpen waar nodig. Mogelijke onderwerpen die verwerkt kunnen worden (gebaseerd op de omgevingsvisie): o regels over de reductie in uitstoot van CO2 die behaald moet worden binnen bepaalde sectoren o regels omtrent grondgebruik om de CO2 die vrijkomt te verminderen o regels omtrent het realiseren voor de benodigde infrastructuur en transportregelingen voor CO2 zodat deze kan worden opgeslagen of kan worden hergebruikt. (Zoals bijvoorbeeld een reservering/zoekgebied voor pijpleidingen, opslagtanks enzovoort.)	De provincie monitort de ontwikkelingen rond het verlagen van CO2 via een dashboard (https://cijfers.noord-holland.nl/dashboard/energietransitie/co2-uitstoot/). Deze vermindering van uitstoot niet alleen afhankelijk is van beleid dat de provincie inzet, maar ook vele andere partijen en valt daarom niet in regels binnen de verordening te vatten. Zo is PNH maar voor een deel van de bedrijven bevoegd gezag. De aanleg van de benodigde infrastructuur kan plaatsvinden binnen de bestaande set van ruimtelijke regels, aparte regels hiervoor zijn niet nodig.
	ZO-0228	Waterstof als belangrijke energiedrager voor duurzame energie: Zowel in de omgevingsvisie NH 2050 als in de omgevingsverordening 2022 wordt eigenlijk niet over waterstof gesproken. Ontwikkelingen rondom waterstof gaan echter hard en ook in de provincie en het Noordzeekanaalgebied zijn er allerlei initiatieven om grootschalige waterstofketens van productie, opslag, distributie en afname op te zetten. De benodigde infrastructuur moet hiervoor op orde worden gebracht in de komende jaren en ook de wet & regelgeving zal hierop moeten worden aangepast. - Vraag: Is het mogelijk, gezien de huidige (inter)nationale ontwikkelingen, dat waterstof en de benodigde opgave rondom waterstof een meer prominente plek zou kunnen krijgen in zowel de omgevingsvisie als in de omgevingsverordening? Mogelijke onderwerpen die aangekaart zouden kunnen worden: o Grootschalig transport (H-backbone) en opslag en de daarbij noodzakelijk milieuruimte o Verzwaring en intensivering van het elektriciteitsnetwerk, dat nodig is om groene waterstof te maken o Aanlanding van elektriciteit van windenergie op de Noordzee, alsmede waterstofproductie op zee	Het realiseren van de waterstofbackbone, het verzwaren en intensiveren van het electriciteitsnetwerk en het realiseren van de aanlandingen van windenergie van de Noordzee kunnen gerealiseerd worden binnen de bestaande ruimtelijke spelregels. Er hoeft niet aparte regelgeving geformuleerd te worden.
	ZO-0229	Biomassa als energiebron De inzet van biomassa als alternatief voor fossiele brandstoffen is alleen wenselijk onder strikte voorwaarden. De op papier te behalen winst wordt door de praktijk niet waargemaakt, omdat de inzet van biomassa als energiebron kan leiden tot ontbossing, vergroten van de CO2-uitstoot op de korte en middellange termijn en een grotere uitstoot van bijvoorbeeld fijnstof. Daarnaast zorgt de directe en indirecte subsidiering van biomassa installaties ervoor dat de hoogwaardige verwerking van reststromen wordt belemmerd. De laagwaardige toepassing, verbranding, is immers financieel aantrekkelijk. Over de mogelijkheden om regie te voeren op biomassa en onze beleidsinstrumenten hiervoor in te zetten zijn we in gesprek. De omgevingsverordening zou bij uitstek geschikt kunnen zijn om zowel voor omgevingsvergunningen milieu als omgevingsplannen regels te stellen die de inzet	De provincie wacht op het landelijke kader duurzaamheid om beleid te formuleren. Dat zal pas verschijnen nadat er een nieuwe coalitie is gevormd. Eventuele aanpassingen zullen dus niet worden meegenomen in deze verordening, maar pas later, als het beleid is geformuleerd.

		van biomassa als energiebron in goede banen leidt. In dit licht is ons verzoek om in deze omgevingsverordening aandacht te besteden aan biomassa en indien mogelijk om regels en/of omgevingswaarden in de verordening op te nemen die randvoorwaarden stellen aan (nieuwe) biomassa-installaties. Daarbij is het bijvoorbeeld belangrijk om te denken aan: - Aard/status van de reststroom, - Herkomst van de reststroom, - Specifieke eisen aan de uitstoot (stikstof/CO2/fijnstof e.d.) - Maximale vergunning termijn (bijv. max 15 jaar i.v.m. SDE duur), - Doel van de installatie (warmte/stoom/elektriciteit, liever niet die laatste) - De nuttige toepassing van restproducten van de verbranding	
	ZO-0230	art 4.127 t/m 4.131 transformatorstations Bij de artikelen over de transformatorstations (4.127 t/m 4.131) is er geen aandacht voor magneetvelden afkomstig van transformatorstations. In de ontwerp Omgevingsverordening wordt gesteld dat een vergunningaanvraag zal worden beoordeeld aan de hand van artikel 8.9 van het Bkl. Daarin staan beoordelingsregels, maar geen specifieke normen. Voor elektromagnetische straling wordt nieuw beleid of regelgeving vanuit het Rijk afgewacht. Amsterdam verzoekt de provincie om vanuit het oogpunt van gezondheid in de toelichting op te nemen dat "bij de beoordeling van de elektromagnetische straling vooralsnog wordt uitgegaan van 0,4 microtesla als norm voor het magneetveld bij omliggende woningen en bestemmingen waar kinderen langdurig verblijven bij het wijzigen of oprichten van een niet in een gesloten gebouw ondergebracht transformatorstation met een elektrisch vermogen van 200 MVA of meer".	Het bevoegd gezag (veelal een gemeente) kan op basis van de Omgevingswet in het omgevingsplan de geluidsbelasting en de overige milieuaspecten van transformatorstations reguleren. Er is daarom geen noodzaak voor regulering vanuit de provincie. Afdeling 4.14 uit de ontwerp verordening zal daarom niet worden opgenomen in de definitieve OV NH2022. Zie ook het antwoord op reactie ZO-0462.
	ZO-0231	Artikel 5.7 + 5.8 Geluidproductieplafonds provinciale wegen + industrieterreinen In artikel 5.7 en 5.8 wordt geschreven dat "In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten de geluidproductieplafonds vaststellen". In de provinciale omgevingsverordening en het delegatiebesluit wordt niet toegelicht hoe het geluidproductieplafond wordt bepaald. Gedeputeerde Staten heeft de vrijheid om de plafonds zo hoog als maximaal toegestaan te maken. Dat betekent in de praktijk waarschijnlijk het huidige geluidsniveau plus een marge die het mogelijk maakt dat het verkeer nog fors kan toenemen de komende jaren. Vanuit gezondheidsoogpunt is dat niet wenselijk. - Vraag: Hoe wordt rekening gehouden met gezondheid bij het vaststellen van het geluidproductieplafond van provinciale wegen?	De geluidproductieplafonds (GPP's) worden bepaald op referentiepunten aan weerszijden van de weg en worden niet bepaald op de gevels van geluidgevoelige bestemmingen. De hoofdregel voor GPP's bij eerste vaststelling is dat deze wordt gebaseerd op historische geluidproductie vermeerderd met 1,5 dB. Er zijn mogelijkheden om af te wijken van de hoofdregel maar dit kan alleen als de gevolgen voor de leefomgeving aanvaardbaar worden geacht. Door de corona-uitbraak waren de verkeersintensiteiten in 2020 en begin 2021 een stuk lager dan in 2019. Bij de keuze van het basisjaar zal ook gekeken worden naar eventuele nadelige effecten van deze keuze. Bij het vaststellen van de GPP's moet ervoor worden gezorgd dat er enige geluidruimte beschikbaar is zodat een geringe toename van het geluid (door bijvoorbeeld economische groei) niet direct leidt tot overschrijding van de GPP's. Vanuit gezondheidsoogpunt willen wij sturen op het verminderen van situaties met een te hoge geluidbelasting. Dit zal met name gebeuren middels het provinciaal geluidbeleid dat is ingebed in het Actieplan geluid. Het Actieplan geluid is een verplicht programma dat elke vijf jaar opnieuw moet worden vastgesteld. In het Actieplan geluid worden geluidmaatregelen opgenomen om de geluidssituatie bij knelpunten te verbeteren.
	ZO-0232	Artikel 5.8 Geluidproductieplafonds provinciale industrieterreinen - proces en procedure De overgang naar de Omgevingswet vereist dat de voor de huidige provinciale gezoneerde industrieterreinen geluidproductieplafond industrie worden vastgesteld. In het artikel worden alleen de werkingsgebieden bepaald. Deze lijken gebaseerd op de huidige gezoneerde industrieterreinen. Het is echter goed denkbaar dat de overgang naar GPP in sommige gevallen tot gevolg heeft dat de begrenzing van het industrieterrein en de geluidniveaus worden aangepast, bijvoorbeeld vanwege gewijzigde ruimtelijke inzichten over een gebied. Over de totstandkoming van deze geluidproductieplafonds heeft de Gemeente Amsterdam de volgende vragen: - Wat is de planning om de GPPs vast te stellen? - Hoe worden gemeenten en andere stakeholders daarbij betrokken? - Kunnen de werkingsgebieden in de verordening meteen worden aangepast als de GPPs worden vastgesteld? - Hoe bepaalt de provincie welke (delen van) bedrijventerreinen nog met een provinciaal GPP worden geregeld en welke ook lokaal door gemeenten kunnen worden gemaakt en vastgesteld? (mede gezien het 'lokaal, tenzij'-principe)	Het moment waarop de industrieterreinen uiterlijk moeten zijn omgezet is nu nog niet definitief. Hier komt nog een Koninklijk Besluit over. Vóór het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet was de verwachting dat de termijn acht jaar zou beslaan, d.w.z. dat de GPP's uiterlijk in 2029 moeten worden vastgesteld. Het is echter goed mogelijk dat met het uitstel deze termijn ook wordt verlengd. De intentie is om 2022 te benutten om te komen tot een plan van aanpak met een voorstel op hoofdlijnen voor de planning en het proces. De gemeenten en andere stakeholders zullen wij informeren over de aanpak en de relevante vraagstukken die voor het betreffende industrieterrein gaan spelen. Voor het gezoneerde

			industrieterrein Westpoort is er in het kader van het geluidverdeelplan al een bestaande projectgroep die regelmatig bij elkaar komt. De gemeente Amsterdam heeft ook zitting in deze projectgroep. De afstemming van de planning en het proces van het vaststellen van de GPP's voor industrieterrein Westpoort zal in deze projectgroep gaan plaatsvinden. Aanpassingen van de werkingsgebieden in de OV NH vindt naar verwachting twee keer per jaar plaats. t
			De eerste vaststelling van de GPP's moet door de provincie worden gedaan. Dit is geregeld in artikel 3.6, derde lid, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet waarin is bepaald dat provinciale staten (of bij delegatie gedeputeerde staten) de geluidproductieplafonds moeten vaststellen voor een bestaand industrieterrein dat op het tijdstip van inwerkingtreding bij provinciale verordening is aangewezen als industrieterrein van regionaal belang als bedoeld in artikel 163, tweede lid, van de Wet geluidhinder. De eerste vaststelling van de GPP's is in beginsel een één-op-één omzetting zonder aanpassingen van de begrenzingen van het gezoneerd industrieterrein waarbij uitgegaan wordt van de maximale benutting van de grenswaarden van de Wet geluidhinder. Met de aanwijzing van industrieterreinen met provinciale GPP's in de OV NH wordt de bestaande praktijk van de aanwijzing van industrieterreinen van regionaal belang onder de Wet geluidhinder gecontinueerd. De aanwijzing onder het nieuwe regime is inclusief de bevoegdheid tot wijzigen, vaststellen en naleven van GPP's ná eerste vaststelling. Het betreft de volgende industrieterreinen: Westpoort (gemeente Amsterdam); Achtersluispolder – Westerspoor-Zuid (gemeente Zaandam); IJmond (gemeenten Beverwijk en Velsen); De Pijp (gemeente Beverwijk); Schiphol-Oost (gemeente Haarlemmermeer). Het gaat om industrieterreinen met een economische functie van bovengemeentelijk belang. De industrieterreinen hebben een grote onderlinge samenhang waarvan de huidige geluidzonegrens over meerdere gemeenten is gelegen.
	ZO-0233	Artikel 6.10, lid 2 bestaande situaties Het omgevingsplan kan het mogelijk maken om bestaande bebouwing te vervangen van 'gelijke aard, omvang en karakter'. Een toelichting wat wordt verstaan onder de term 'karakter' ontbreekt in de artikelsgewijze toelichting. - Vraag: Kan de term karakter vervallen?	Het woord karakter is in deze context een synoniem van aard en omvang en betekent dus praktisch hetzelfde. Daarmee is het overbodig en zullen we het schrappen.
	ZO-0234	Artikel 6.12 Toepassingsbereik en art 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen Er wordt verzocht om kleine uitbreidingen van bestaande (woon)bebouwing, zoals een uitbouw of bijgebouw, niet onmogelijk te maken. Kleine woninguitbreidingen in de dorpen en andere kleinschalige ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld een kleine uitbreiding van een school of sportkantine, binnen het werkingsgebied Landelijk Gebied zijn niet meer toegestaan doordat artikel 6.14 van toepassing is op alle omgevingsplannen en buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. In de omgevingsverordening NH2020 waren alleen de kruimelgevallen 'gebruikswijziging in of bij een bestaand gebouw' en 'tijdelijke afwijkingen' (lid 9 en 11, artikel 4 bijlage II Bor) opgevat als 'ruimtelijk plan', waarop de bepalingen voor kleinschalige ontwikkelingen van toepassing waren. In de ontwerp omgevingsverordening NH2022 is dit onderscheid niet meer aanwezig. Hiermee is de omzetting niet beleidsarm, zoals aangegeven op pagina 47 van de toelichting. Een toelichting op deze wijziging van het toepassingsbereik ontbreekt. Een gevolg is dat, ongeacht de situatie, sprake is van strijd met de Omgevingsverordening als de bouwmogelijkheden met 1 m² toenemen of als 1 m² buiten het betreffende bestemmingsvlak/werkingsgebied van een stedelijke functie	Uw zienswijze ziet onder meer op regels die ongewijzigd zijn overgenomen uit de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (OVNH-2020). In de Nota van Beantwoording OVNH-2022 gaan we in op de wijzigingen ten opzichte van de OVNH-2020. Voor de onderdelen uit uw zienswijzen, kleinschalige ontwikkelingen in landelijk gebied, windenergie, industrieterrein van provinciaal belang verwijzen wij naar de Nota van Beantwoording OVNH-2020. Om aan te sluiten op de Omgevingswet hebben wij de term 'ruimtelijk plan' vervangen door 'omgevingsplan'. Het is daarbij niet de bedoeling om hiermee een beleidswijziging ten aanzien van het toepassingsbereik van de omgevingsverordening door te voeren. De landelijke kruimelgevallenregeling vervalt echter met de invoering van de Omgevingswet. Dit is de reden dat

		zoals een bestaande woning wordt getreden. De ontheffingsmogelijkheid uit artikel 6.11 biedt geen soelaas voor een maatwerkoplossing. Afwegingsruimte om de gebruiks- en bouwmogelijkheden, uiteraard rekening houdend met de omgevingskwaliteiten, aan te passen en te actualiseren is grotendeels afwezig met de huidige opzet van de Omgevingsverordening NH2022. Deze beperking van de bouwmogelijkheden draagt niet bij aan een vitaal Landelijk Gebied en is een onwenselijke inperking van de mogelijkheden om lokaal maatwerk te leveren bij kleinschalige ontwikkelingen, bijvoorbeeld bij de dorpen in het landelijk gebied van Amsterdam-Noord. De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie (om kleine uitbreidingen van bestaande (woon)bebouwing, zoals een uitbouw of bijgebouw, niet te beperken ten opzichte van de omgevingsverordening NH2020 en te voorzien in maatwerkmogelijkheden voor kleinschalige ontwikkelingen bij bestaande functies in Landelijk Gebied.	dit onderscheid komt te vervallen. Gemeenten kunnen straks voorzien in een regeling voor dit soort bebouwing in het omgevingsplan. Dit is in de huidige bestemmingsplannen ook al het geval. Bestemmingsplannen bevatten meestal ook binnenplanse vrijstellingsbevoegdheden voor afwijkingen van (bouw)vlakken en maatvoering van 10% of 15%. Hierdoor verwachten wij niet dat de OVNH2022 bij kleine ontwikkelingen zoals u noemt een onnodig struikelblok zal zijn.
	ZO-0235	VERVOLG: Vooruitlopend op dat voorgestelde onderzoek en mogelijk daaruit volgende aanpassingen, willen we graag hierbij enkele kleine aanpassingen in de Verordening en de GS-regels voorstellen om enkele onduidelijkheden te verhelderen. - In artikel 6.13 van de Verordening verduidelijken dat de verplichting tot regionale afstemming geldt ten aanzien van nieuwe stedelijke ontwikkelingen met bovenlokale effecten. De verplichting zoals nu opgenomen in artikel 6.13 geldt ten aanzien van alle nieuwe stedelijke ontwikkelingen, ook al worden de effecten beperkt tot de gemeentegrens. - Een verduidelijking op te nemen van het begrip regio. De kaart met de regio's die als bijlage onderdeel uitmaakte van de Uitvoeringsregeling regionale afspraken nieuwe stedelijke ontwikkelingen 2017 is niet meer te vinden in de concept GS-regels zoals opgenomen in bijlage 10 bij de verordening. Graag deze toevoegen. - Een verduidelijking of bevestiging op te nemen dat de gemeente Amsterdam een zelfstandig regio is voor de toepassing van de GS-regels. Dit laat uiteraard onverlet dat de gemeente bij ontwikkelingen met bovenlokale effecten verplicht is in overleg te treden met de betrokken gemeenten en andere bestuursorganen (op grond van het Besluit ruimtelijke ordening).	Zie ZO-0234
	ZO-0236	Artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen De (ongewijzigde) aanwijzing van de 'boog' met stedelijke functies zoals sportparken en volkstuincomplexen ten noorden van de A10 als 'Landelijk gebied' leidt tot beperkingen die een verdere ontwikkeling van die bestaande functies verhindert. Ook in stadsparken zoals het Amstelpark bestaat de wens voor meer flexibiliteit. Zeker bezien in relatie tot artikel 6.12 Landelijk Gebied, ontbreekt de mogelijkheid om, in voorkomend geval, de bouwmogelijkheden van de betreffende functies te kunnen vergroten. Dat gaat bijvoorbeeld om kleedkamers en sportkantines, die vanwege een goede ruimtelijke inpassing anders worden uitgevoerd dan het geldende bestemmingsplan aangeeft. De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie de betreffende zone niet meer als 'Landelijk gebied' aan te wijzen. De verdere bescherming kan plaatsvinden via de aanwijzing van de zone als MRA Landelijk Gebied en BPL.	Zie ZO-0234
	ZO-0237	Artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen en artikel 6.18 MRA Landelijk Gebied De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie een delegatiemogelijkheid op te nemen voor herbegrenzing van de werkingsgebieden Landelijk Gebied en MRA Landelijk Gebied vergelijkbaar met de herbegrenzingsmogelijkheid voor NNN in artikel 6.54 van de ontwerpverordening, omdat bij herbegrenzing van NNN ook aanpassingen nodig kunnen zijn voor deze werkingsgebieden.	Deze delegatiebevoegdheid is opgenomen. Zie art. 13.3 OV NH2022
	ZO-0238	Artikel 6.15, leden 3, 4 en 6 Voormalige agrarische bouwpercelen De verlaging van de sloopondergrens voor de VAB-regeling en de verruiming van het aantal mogelijke woningen, geven betere mogelijkheden om meer voormalige agrarische bedrijfslocaties een nieuwe invulling te geven en de ruimtelijke kwaliteit van het landelijke gebied te vergroten. Dit neemt niet weg dat de aanpassingen naar verwachting geen oplossing kan bieden voor situaties waarin twee bedrijfswoningen vergund zijn. In dergelijke situaties kan nu hoogstens in één extra burgerwoning worden voorzien. Dat is scheef in vergelijking met situaties waarin sprake is van één bedrijfswoning en een vergelijkbare verbetering van de omgevingskwaliteit. Zo is er vaak meer te slopen agrarische bebouwing bij agrarische bedrijven met twee bedrijfswoningen, waardoor de kosten hoger liggen. De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie de regeling zo vorm te geven dat het bestaande aantal bedrijfswoningen burgerwoning mag worden (en dat er daarnaast op basis van m2 te slopen bebouwing nieuwe woningen mogen bijkomen).	De VAB regeling is een regeling gericht op een ruimtelijke kwaliteitsverbetering en kan voorzien in de realisatie van enkele burgerwoningen als een tegemoetkoming in de sloopkosten. Het uitgangspunt hierbij is dat het aantal burgerwoningen met deze regeling beperkt blijft. Daarom hebben wij het maximum op 3 burgerwoningen gesteld. In het geval er sprake is van twee bedrijfswoningen op een perceel dan geldt de tweede bedrijfswoning daarmee als de tweede te realiseren burgerwoning op het perceel en dient er 1.000m2 aan agrarische bebouwing te worden gesloopt.
	ZO-0239	Artikel 6.18 MRA Landelijk Gebied Onveranderd is dat de vier dorpen in het landelijk gebied van Amsterdam-Noord in het werkingsgebied 'MRA – landelijk gebied' liggen, met uitzondering van het zuidelijke deel van Zunderdorp. Binnen de dorpen is een kleinschalige	Zie ZO-0234

		woningbouwontwikkeling daardoor niet mogelijk. In deze dorpen goed voorstelbaar en inpasbaar kan zijn om in specifieke situaties in enkele nieuwe woningen te voorzien, bij wijze van herontwikkeling en inbreiding. Recent is bijvoorbeeld een initiatief afgewezen om in Zunderdorp om een locatie voor een vrijstaande woning in te vullen met twee halfvrijstaande woningen. Ruimtelijk was dit plan inpasbaar en het betreffende perceel werd aan drie zijden begrensd door andere (toekomstige) woonpercelen. De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie opnieuw de dorpen geheel buiten 'MRA – landelijk gebied' te leggen of te voorzien in een grondslag voor het toestaan van kleinschalige ontwikkelingen in de bestaande dorpskernen. Artikel 6.18 lid 2, onder e MRA Landelijk Gebied Hier wordt gesproken over een sloopoppervlakte van 1500 m². Volgens de toelichting zou dit 1.000 m² moeten zijn, in aansluiting op artikel 6.15.	
	ZO-0240	1)Artikel 6.21 Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties Dit artikel gaat over afhaalpunten en volumineuze detailhandel. Er zijn vier kritiekpunten. Deze punten hebben wij in 2020 ook al aangekaart. Hoewel deze punten aansluiten bij het detailhandelsbeleid van de provincie zijn ze destijds niet overgenomen in de Omgevingsverordening 2020. We vinden ze desalniettemin van groot belang. Als iets in Amsterdam beleidsmatig verboden is en elders in de provincie/MRA niet of niet expliciet genoeg, krijg je verstoring van het speelveld en dat ondermijnt uiteindelijk de detailhandelsstructuur in de hele provincie. De provincie Noord-Holland heeft in de nota van beantwoording NH2020 aangegeven de verordening en de omgevingsregels in de OV2022 op dit punt verder te integreren. Dit is wat ons betreft onvoldoende gedaan. Daarom dient de gemeente Amsterdam haar kritiekpunten wederom in, voorzien van aanvullende argumentatie. A. In deze verordening worden alleen regels gesteld over volumineuze detailhandel en ondergeschikte detailhandel. Wat mist in deze verordening zijn de criteria voor grootschalige detailhandel en algemene detailhandel in bijvoorbeeld de bestaande winkelgebieden. Ten aanzien van artikel lid 2 van 6.21 zou moeten gelden dat ook voor grootschalige en algemene detailhandel van meer dan 1.500 m2 moet worden aangetoond dat het initiatief niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand en dat een advies van de adviescommissie (ADZ) ook vereist is. B. Ten aanzien van lid 3 is niet duidelijk of een solitaire vestiging alleen op bedrijventerreinen ongewenst is of overal. Het lid staat namelijk in artikel 6.21 dat de kop draagt: "Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties". Maar omdat er in het artikel wordt gesproken van "bestaande winkelgebieden" is onduidelijk waar dit lid zich nu op richt. Wat ons betreft, is in principe nergens (dus niet alleen op een bedrijventerrein, maar ook niet in een woonwijk) een solitaire vestiging toegestaan, omdat winkels in een winkelcluster (al dan niet met andere commerciële dienstverlening) toekomstbestendiger zijn. Onder meer omdat winkeliers kunnen profiteren van elkaars passantenstromen. Solitaire winkels verzwakken in onze ogen vroeg of laat in de regel de (aantrekkingskracht van) bestaande winkelgebieden. Er staat 'in principe'. Hiermee bedoelen wij dat er uitzonderingen zouden moeten zijn op het verbod van solitaire winkels. De uitzonderingen zijn kleine (levensmiddelen)winkels in dorpskernen, kleine levensmiddelenwinkels in stedelijke wijken waar binnen een straal van 750 meter lopen geen supermarkt te vinden is, de zogenaamde food desserts en bij zogenaamde traffic locaties (bijvoorbeeld trein-, bus of metrostations). Wij stellen dan ook voor art. 6.21 lid 3 scherper te formuleren, zodat duidelijk is dat solitaire winkels zijn verboden met uitzondering van kleine winkels in dorpskernen, 'food deserts' in stedelijke wijken en op traffic locaties.	Naar aanleiding van uw reactie A&B hebben we de artikelen op dit punt aangepast en verduidelijkt. De adviesplicht boven de 1500m2 geldt nu voor alle winkelgebieden en verduidelijkt is dat solitaire vestiging overal ongewenst is, tenzij gemotiveerd wordt dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand.
	ZO-0241	2) C. In lid 3 van artikel 6.21 wordt gesteld dat solitaire vestigingen wel mogelijk zijn als wordt gemotiveerd c.q. aangetoond dat er geen leegstand optreedt in bestaande winkelgebieden. Aantonen middels een motiverend onderzoek dat een solitaire winkel niet tot leegstand leidt, is ons inziens van tevoren zeer lastig aan te tonen, c.q. bijna onmogelijk. Zoals onder punt 2 gesteld zijn solitaire winkels wat ons betreft niet toekomstbestendig. Solitaire winkels moeten wat de gemeente Amsterdam betreft, weliswaar met een aantal uitzonderingen (zie onder 2) gewoon worden verboden. Dus een motiverend onderzoek waaruit zou moeten blijken dat er geen leegstand ontstaat in bestaande winkelgebieden zou in de Omgevingsverordening niet moeten worden voorgeschreven. D. De toelichting op pagina 111 is niet consistent met de tekst van artikel 6.21 zelf. In de toelichting staat namelijk dat solitaire vestigingen zijn verboden buiten de winkelgebieden. Er wordt een uitzondering gemaakt voor de solitaire supermarkt in een kleine kern, hetgeen begrijpelijk is, omdat in een kleine kern het draagvlak kan ontbreken voor een echt winkelcluster. In artikel 6.21 zelf wordt echter niet zo stellig gesproken over een verbod. Een toelichting is echter niet bindend. De regels in artikel 6.21 wel. De gemeente Amsterdam vraagt of de redactie van lid 3 van artikel 6.21 net zo streng geformuleerd kan worden als de toelichting op pagina	De formulering en volgorde van de verschillende artikelen is omwille van de leesbaarheid gewijzigd. Inhoudelijk gezien blijft de motivatie eis overeind. Wij zijn niet van mening dat solitaire winkels zonder meer verboden zouden moeten worden. Een supermarkt in een kleine kern of een to go concept op een traffic locatie kan de leefbaarheid of levendigheid van een locatie ten goede komen. Tegelijkertijd zijn wij het met u eens dat solitaire winkels ook vaak onwenselijk kunnen zijn, vandaar dat een gemeente dit desgevraagd moet kunnen motiveren. Met de keuze voor de motivatie eis respecteren we beide kanten van het vraagstuk. Vanwege de aanpassingen in de verschillende artikelen zal de toelichting worden herschreven waarbij uw punt onder D zal worden meegenomen in de toelichting waar het gaat om het gelijktrekken van de artikelen en toelichting.

		111. Dus dat solitaire winkels zonder motiverend onderzoek zijn verboden met uitzondering van kleine winkels in dorpskernen en stedelijke wijken waar binnen een straal van 750 meter lopen geen supermarkt te vinden is, de zogenaamde food deserts en op traffic locaties.	
	ZO-0242	Artikel 6.29 Industrieterreinen van provinciaal belang NZKG - milieucategorie De verwachting is dat de systematiek van het opnemen van milieuregels op basis van 'milieucategorie' en 'staat van bedrijfsactiviteiten' in het omgevingsplan op basis van de Omgevingswet niet meer aansluit bij de genoemde begrippen in artikel 6.29. Er wordt verzocht om het artikel vorm te geven op basis van de Omgevingswet. In artikel 6.29 voor industrieterreinen van provinciaal belang wordt geregeld dat in omgevingsplannen de milieucategorie niet verlaagd mag worden en wordt de huidige regeling beleidsneutraal voortgezet. De instructieregels veronderstellen dat omgevingsplannen ook in de toekomst gebruik zullen maken van de werkwijze met milieuhindercategorieën die gebaseerd is op de VNG-Handreiking Bedrijven en milieuzonering. De gemeente Amsterdam wil hierbij graag opmerken dat de VNG die Handreiking zal intrekken (en dat met het oog hierop de Handreiking al jarenlang niet meer is geactualiseerd). In de staalkaarten voor het omgevingsplan stelt VNG een nieuwe systematiek met emissie-eisen voor. Het is nog niet bekend hoe de gemeente Amsterdam voortaan zal willen sturen op de vestigingsmogelijkheden van bedrijven in het omgevingsplan (in relatie tot milieuhinder). Het lijkt ons in ieder geval niet wenselijk dat de provinciale instructieregels gemeenten dwingen om een verouderde systematiek te blijven gebruiken waarvan de VNG al jaren geleden afstand heeft genomen. - Vraag: Hoe ziet u de samenhang van deze instructieregels tot de intrekking van de VNG-Handreiking Bedrijven en milieuzonering en de staalkaarten? Hoeveel ruimte is er voor gemeenten om in het omgevingsplan op een andere wijze te sturen op de vestigingsmogelijkheden van bedrijven (in relatie tot milieuhinder), bv. door het gebruik van emissie-eisen?	Zie het antwoord op ZO-0222.
	ZO-0243	Artikel 6.29, 6.30 en 6.31 Industrieterrein van provinciaal belang - begrenzing In deze verordening wordt, net als in de Omgevingsverordening NH2020, het havengebied én de stedelijke bedrijventerreinen in Sloterdijken-West aangewezen als Industrieterrein van Provinciaal belang. Dat leidt tot onnodige en ongewenste beperking van de verdichting van deze stedelijke bedrijventerreinen. Net als in de zienswijze van de gemeente op de vorige verordening pleit de gemeente Amsterdam voor een juiste begrenzing van het havenindustriegebied, zodat de benodigde fysieke en milieuruimte voor de transities kan worden beschermd. Maatwerk Sloterdijken-West: Bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2020 is afgesproken dat provincie en gemeente zoeken naar oplossingen voor de ontwikkeling en verdichting van Sloterdijken- West. Deze gesprekken verlopen constructief, maar hebben nog niet geleid tot een oplossing. Ondernemers en ontwikkelaars in dit gebied, alsook de gemeente, kunnen daardoor nog niet verder met de intensivering en verdichting van de gebieden ten zuiden van de A5. Verzoek begrenzing: De gemeente Amsterdam vraagt de provincie om aan te sluiten aan de indeling van het gebied zoals deze is opgenomen in de (concept) Omgevingsvisie van de gemeente Amsterdam (zie afbeelding 1 OP PAGINA 16). De indicatieve begrenzing is op bovenstaande afbeelding rood weergegeven. Deze afbeelding is een uitsnede uit de kaart 'Economische structuur' van de omgevingsvisie Amsterdam. (Deze kaart betreft het concept dat het college aan de raad heeft aangeboden ter vaststelling.) De rode lijn geeft de grens aan van de terreinen die geschikt zijn voor zware industrie en/of een integraal onderdeel vormen van het havencomplex (donkerpaars). De terreinen daarbuiten zijn logistieke en stedelijke bedrijventerreinen waar een mix van stedelijke (werk)functies nodig is (zalmkleur). Binnen die gebieden wordt geen woningbouw voorzien. De gemeente Amsterdam verzoekt het werkingsgebied van het 'industrieterrein van provinciaal belang' aan te passen, zodat het zich alleen richt op de gebieden die geschikt zijn voor industrie en havenfuncties. De bedrijventerreinen daaromheen die als buffer tussen stad en havengebied liggen horen daar niet in. Het handhaven van de begrenzing frustreert de verdichtingsmogelijkheden op deze terreinen en gaat daarom juist ten koste van ruimte voor industrie.	Wij verwijzen naar het antwoord op ZO-0221.
	ZO-0244	Artikel 6.34-6.39 Windenergie De gemeente Amsterdam is verheugd dat de bovenwettelijke provinciale regels ten aanzien van de realisatie van windparken zijn vervallen. Met deze provinciale verordening verwacht de gemeente uitvoering te kunnen geven aan de opgave ten aanzien van het opwekken van duurzame energie volgens het programma van de RES. De inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2022 is afhankelijk gemaakt van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is nog onzeker en wordt in de loop van 2022 verwacht. Het zou voor de verdere uitvoering van de RES nodig zijn om te	Om de voortgang van de RES'en 1.0 te waarborgen, en duidelijkheid te scheppen voor gemeenten, initiatiefnemers en bewoners over mogelijkheden voor wind op land, wordt de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (OVNH 2020) aangepast op het onderwerp Wind op Land. Nieuwe zoninitiatieven kunnen (los van de besluitvorming over de RES) worden voorgelegd aan de gemeenteraad of het college van B&W mits ze voldoen aan de vereisten

		kunnen anticiperen op voorliggende Omgevingsverordening NH2022 en vragen daarbij in voorkomende gevallen om de medewerking. Volgens de toelichting op de Omgevingsverordening NH2020 vormen de RES'sen 1.0 uitgangspunt voor wind op land en de opwekking van zonne-energie. De RES is echter een continue cyclus dat samengaat met het omgevingsbeleid. Om te komen tot een goed ruimtelijke afgewogen bod is in eerste instantie gekozen voor een verkennend onderzoek. Dit heeft geresulteerd in de RES 1.0. In een volgende fase worden de zoekgebieden verder onderzocht en concreter gemaakt. Indien blijkt dat de opgave voor energie niet geheel kan worden gerealiseerd onder het omgevingsbeleid dan zal daar waar mogelijk het omgevingsbeleid moeten worden aangepast en volgt een RES 2.0. De gemeente geeft de provincie in overweging naar dit cyclische proces te verwijzen in de toelichting van de Omgevingsverordening zodat bij vaststelling van de RES 2.0 deze en daarna een volgende RES het uitgangspunt zal vormen. De gemeente Amsterdam vertrouwt hierbij op de samenwerking tussen provincie en gemeente bij de verdere uitwerking en uitvoering van de RES 1.0 (en volgende) zodat wij onze doelstellingen kunnen realiseren.	zoals opgenomen in de dan geldende Omgevingsverordening (NH2020 of NH2022). Na vergunningverlening worden ze meegeteld in de RES 2.0. Nieuwe windinitiatieven moeten eerst een plek krijgen in de RES 2.0 en vervolgens in de provinciale Omgevingsverordening alvorens hiervoor vergunningen kunnen worden afgegeven.
	ZO-0245	Artikel 6.56 Toepassingsbereik Bijzonder provinciaal landschap De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie een delegatiemogelijkheid op te nemen voor herbegrenzing van het Bijzonder provinciaal landschap vergelijkbaar met de herbegrenzingsmogelijkheid voor NNN in artikel 6.54 van de ontwerpverordening, omdat deze begrenzingen vaak op elkaar aansluiten en dus bij herbegrenzing gelijktijdig aanpassing nodig is.	In artikel 13.3 van de Omgevingsverordening is een algemene delegatiemogelijkheid voor GS opgenomen om de begrenzing van de werkingsgebieden, waaronder het BPL, te wijzigen. Gelijktijdige aanpassing van de begrenzing van BPL en NNN is dus al mogelijk. NNN kent een bijzondere grondslag voor wijziging van de begrenzing (art. 6.54) vanwege het vereiste in het Besluit kwaliteit leefomgeving dat de oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het NNN niet mag verminderen bij een besluit tot wijziging van de begrenzing.
	ZO-0246	Afdeling 12.2 Overgangsbepalingen per onderwerp In artikel 12.1 Overgangsrecht, wordt verwezen naar de artikelen 4.46 tot en met 4.52. Er lijkt wat mis te zijn gegaan met de nummering. Dit moeten de artikelen 4.45 tot en met 4.51 zijn. Het gevolg van de huidige formulering zou zijn dat de bestaande RWZI in grondwaterbeschermingsgebied Horstermeerpolder niet meer is toegestaan, maar is verboden op basis van artikel 4.45 en bijlage 1b onder n. De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie artikel 12.1 aan te passen.	Hartelijk dank. Wij zullen deze verwijzing corrigeren.
	ZO-0247	Bijlage 1b Verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie bij verboden activiteiten onder 'r. aardolie of aardgaswinning' toe te voegen dat er ook geen activiteiten mogen worden uitgevoerd in het kader van geothermie (navolging Structuurvisie Ondergrond) of andere activiteiten waarbij boringen plaats moeten vinden in het kader van andere bodemenergie–systemen.	De regels met betrekking tot geothermie of andere bodemenergiesystemen zijn opgenomen in artikel 4.51 en 4.53. Voor deze systemen kan alleen onder strenge voorwaarden vergunning worden verleend.
	ZO-0248	BPL Tuinen van West Sportcentrum Ookmeer, volkstuinpark Lutkemeer en Sportpark De Eendracht zijn stedelijke voorzieningen. De begrenzingen van het Landelijk Gebied en hier ook het Bijzonder Provinciaal Landschap komen niet overeen met het huidige gebruik en de aanwezige waarden. Grote delen van de Tuinen van West, waaronder de sportvelden zijn belangrijke uitloopgebieden met functies voor die volle stad. Het is van groot belang dat we hier ook in de toekomst aanpassing of modernisering mogelijk blijft al naar gelang de maatschappelijke behoefte. In de beschrijving van het BPL Tuinen van West, waar zowel Sportpark Ookmeer als Sportpark De Eendracht onderdeel van uitmaken, lijkt het alsof op (top)sportparken de vrijwel rechthoekige verkaveling van de droogmakerijen nog intact is. Dit komt niet overeen met de bestaande situatie. Door deze verkaveling en het groene karakter van het landschap voorop te stellen, lijkt het gebruik van deze sportparken beperkt te worden. In de beschrijving van het BPL Waterland wordt hier daarentegen wel ruimte geboden. Hier zijn stedelijke ontwikkeling op terreinen met een stedelijke recreatieve functie mogelijk, mits landschappelijk ingepast. BPL Amstelscheg In de beschrijving van het BPL Amstelscheg wordt niet duidelijk dat belangrijke stedelijke recreatieve functies, zoals het Sportpark 't Loopveld en Sportpark APGS Amsterdam, afwijken van de beschreven historische verkaveling en ecologische waarde. Dit komt niet overeen met de bestaande situatie. Ook hier lijkt daarmee het gebruik van deze sportparken beperkt te worden. In de beschrijving van het BPL Waterland wordt hier daarentegen wel ruimte geboden. Hier zijn stedelijke ontwikkeling op terreinen met een stedelijke recreatieve functie mogelijk, mits landschappelijk ingepast. Het lijkt de gemeente Amsterdam logisch een dergelijke beschrijving toe te voegen voor alle stedelijke sportparken die liggen in BPL en Landelijk Gebied. We vragen de provincie dit aan te passen.	Wij hebben kennis genomen van uw zienswijze. Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Voor een uitleg over het BPL verwijzen wij u naar de nota van beantwoording behorende bij de Omgevingsverordening NH 2020. De beschreven kernkwaliteiten hoeven niet overal binnen een BPL-gebied voor te komen. Of er sprake is van aantasting van de kernkwaliteiten verschilt per locatie en plan en is maatwerk. Gemeente dient te onderbouwen dat er geen sprake is van aantasting van kernkwaliteiten. De opgenomen zin in de bijlage van BPL Waterland waarnaar u verwijst is als volgt: "Ruimtelijke ontwikkelingen op terreinen met een stedelijke recreatieve functie zijn mogelijk ten behoeve van deze voorziening, mits deze ontwikkelingen landschappelijk zijn ingepast." Het gaat hierbij om een ruimtelijke ontwikkeling passend binnen de regels van het Landelijk gebied en BPL, m.a.w. geen stedelijke ontwikkelingen. De zin is ook van toepassing bij andere sportparken.

	ZO-0249	Artikel 4.112 Luchthavengebied Amsterdam Heliport TOELICHTING In de toelichting geeft u aan dat exploitant van helihaven 5 jaar de tijd heeft om aan te tonen dat met gebruik van het volledige aantal vluchten uit de oude BIGNAL-beschikking voldaan kan worden aan de wetgeving rondom stikstof. Hierbij is niet vermeld wat de startdatum is voor die termijn van 5 jaar. De gemeente Amsterdam gaat ervan uit dat die termijn begon te lopen wanneer de provincie de exploitant deze eis heeft meegedeeld. Dat tijdstip is echter voor de buitenwereld niet bekend. De gemeente Amsterdam veronderstelt dat die mededeling in ieder geval voor de terinzagelegging van het ontwerpluchthavenbesluit plaats vond, aangezien dit vereiste reeds in dat ontwerpbesluit opgenomen was. De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie de toelichting te verduidelijken op dit punt.	De startdatum voor de genoemde termijn van 5 jaar is de datum waarop het luchthavenbesluit Amsterdam Heliport in werking is getreden; dit is vanaf 6 juli 2021. Wij zullen deze datum in de toelichting vermelden.
	ZO-0250	Zuid/ Zuidasdok In het ontwerpbesluit is voor de begrenzing van het Landelijk Gebied de huidige begrenzing van de A10 is aangehouden. Dit betekent dat de uitbreiding van de A10 Zuid en een deel van de voor Zuidasdok aangewezen werkterreinen binnen de grenzen van het landelijk gebied komen te liggen. Dit is een onwenselijke situatie. Het Tracébesluit Zuidasdok is onherroepelijk sinds 2018. De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie ter hoogte van het Amstelpark, de Rozenoordbrug en de zuidzijde van knooppunt Amstel de begrenzing van de werkingsgebieden Landelijk Gebied, MRA Landelijk Gebied en BPL aan te passen aan dit besluit, zodat de infrabundel buiten deze werkingsgebieden komt te liggen.	De werkingsgebieden vormen geen belemmering voor de door u geschetste ontwikkelingen wanneer deze met aandacht voor de kernkwaliteiten worden ingepast. Wij zien daarom geen aanleiding om de begrenzing van de werkingsgebieden aan te passen.
	ZO-0251	Westpoort/Sloterdijk -Zijkanaal F: Bij zijkanaal F is er een overlap tussen de werkingsgebieden 'industrieterrein van provinciaal belang' en 'Landelijk gebied/MRA Landelijk Gebied/ BPL'. Dat spreekt elkaar tegen. In het bijzonder is de begrenzing als Landelijk Gebied en BPL in conflict met de bedrijfsbestemmingen van de kavels aan de west- en oostzijde. Deze kavels zijn in het bestemmingsplan bestemd voor (havengebonden) bedrijvigheid t/m milieucategorie 5. Aan de oostzijde van Zijkanaal F ligt daarnaast een groenbestemming, die echter bedoeld is als reservering voor een goederenspoorverbinding. De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie de aanduidingen 'Landelijk Gebied/MRA Landelijk Gebied en BPL' van dit deel van Zijkanaal F en de naastgelegen gronden te verwijderen waar deze gronden ook zijn aangeduid als 'werkingsgebied índustrieterrein van provinciaal belang'. Zie onderstaande afbeelding 2 OP PAGINA 20 DOCUMENT ZW-0078.	We hebben naar aanleiding van uw zienswijze het werkingsgebied bekeken. Wij komen tot de conclusie dat de overlap van de werkingsgebieden MRA landelijk gebied en industrieterrein van provinciaal belang inderdaad niet logisch samenvalt. Wij zullen de begrenzing aanpassen in die zin dat ter plaatse de aanduiding MRA-LG komt te vervallen.
	ZO-0252	Zuidoost/ Herbegrenzen A9 – noordzijde Gaasperplas De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie bij de A9 de begrenzing van het werkingsgebied Landelijk Gebied aan te passen aan de begrenzing van het NNN, zie onderstaande afbeelding 3 (OP PAGINA 20 VAN ORIGINELE ZIENSWIJZE). Dit betreft het gebied bij het viaduct van de A9 over de Gaasp. Dit gebied is ruimtelijk gewijzigd door de ondertunneling van de A9 en ingericht met infrastructuur en verharding. De komende jaren worden plannen gemaakt voor een herinrichting.	De werkingsgebieden vormen geen belemmering voor de door u geschetste ontwikkelingen wanneer deze met oog voor de kernkwaliteiten worden ingepast. Wij zien daarom geen aanleiding om de begrenzing aan te passen.
	ZO-0253	Zuidoost / Gaasperplas – Valburgdreef 1001 De begrenzing van het NNN is recent gewijzigd rondom het pand Valburgdreef 1001 (Ballorig) naar aanleiding van het overleg dat gevoerd is over de aanbouw van een serre en horecavoorziening. De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie de begrenzing Landelijk Gebied aan te passen conform deze begrenzing en zodat deze planologisch mogelijk worden gemaakt.	Zie ZO-0234
	ZO-0254	Zuidoost/ Gaasperplas - Landelijk gebied en NNN De komende jaren worden plannen gemaakt voor een herinrichting van het gebied aan de noordzijde van de Gaasperplas. Het doel is een goede inrichting met passende functies in deze zone aan het Gaasperplaspark. Op 16 maart jl. hebben B&W het Toekomstplan voor de Gaasperplas vastgesteld. In het Toekomstplan is een zonering opgenomen van gebieden met de nadruk op recreatie en gebieden met de nadruk op natuur. De gemeente Amsterdam is ambtelijk in overleg met de provincie over mogelijkheden om het NNN te ontgrenzen en om het oppervlak dat daarmee gemoeid is, te compenseren. Naast overleg met de provincie, is daarover overleg met grondeigenaren en erfpachters nodig. De gemeente Amsterdam vraagt de provincie daarom nu niet om het NNN te ontgrenzen. Wel verzoekt de gemeente om voldoende mogelijkheden in de verordening om in één ronde met aanpassing van het NNN ook eventuele aanpassingen van het werkingsgebied Landelijk Gebied mogelijk te maken of daarin bebouwingsmogelijkheden op te nemen. ZIE AFBEELDING PAGINA 21 VAN ZIENSWIJZE.	Zie ZO-0234
	ZO-0255	Nieuw-West/Business Park Amsterdam Osdorp - Herbegrenzen NNN / Landelijk Gebied/ BPL Ter plaatse van de Etnastraat op het bestaande en deels nog te realiseren bedrijventerrein Business Park Amsterdam Osdorp (BPAO) vallen in NH 2022delen onder de beschermingsregimes voor het Landelijk Gebied. Deze begrenzingen van	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN):

		het Landelijk Gebied, MRA Landelijk Gebied, BPL en NNN, etc. houden onvoldoende rekening met de vigerende mogelijkheden voor ontwikkeling van het bedrijventerrein, waarvoor in 2013 het bestemmingsplan Lutkemeerpolder is vastgesteld. Het gevolg is dat deze provinciale agrarische/ecologische beschermingsregimes gelden ter plaatse van de geldende bestemmingen Bedrijf, Gemengd – 1, Groen, Water en Verkeer . De bestemming Gemengd-1 ziet bijvoorbeeld op bebouwing voor bedrijfsactiviteiten tot milieucategorie 3.1 en/of maatschappelijke dienstverlening, lunch- tearoom, Fastfood. Van landbouw dan wel natuur is in planologisch opzicht, sinds 2013, geen sprake maar ook feitelijk is de uitbreiding van BPAO reeds in uitvoering. De gemeente Amsterdam verzoekt om de beschermingsregimes, in het bijzonder NNN, te laten aansluiten op de begrenzing van de bestemming Natuur, zoals vastgelegd in het geldende bestemmingsplan Lutkemeerpolder (2013). Zie afbeelding 5 OP PAGINA 22 VAN ORIGINEEL DOCUMENT.	- door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen. Dit gebeurt in samenhang met de werkingsgebied Landelijk Gebied en Bijzonder Provinciaal Landschap.
	ZO-0256	Hst 3 Artikel II In de ontwerp omgevingsverordening NH2022 worden nieuwe instructieregels opgenomen voor windenergie. Daarnaast is het de bedoeling om in het voorbereidingsbesluit voorbeschermingsregels op te nemen waarin de huidige bovenwettelijke regels voor windenergie zijn opgenomen. De regel in het voorbereidingsbesluit is een bouwverbod windturbines. In de regels wordt niet verwezen naar de instructieregels (art 6.35 e.v.) in de omgevingsverordening NH2022. De gemeente Amsterdam verzoekt de provincie te verduidelijken hoe kan worden afgeweken van het verbod in de voorbeschermingsregels?	De OV NH2022 bevat een instructieregel die ertoe strekt dat een omgevingsplan uitsluitend kan voorzien in windturbines in gebieden die in de Regionale Energiestrategieën Noord Holland Noord en Noord Holland Zuid 1.0 zijn aangewezen als zoekgebieden. Ook is een instructieregel opgenomen dat gemeenten in landelijk gebied kleine windturbines kunnen toestaan op agrarische bouwpercelen. Voor de periode die gemeenten nodig hebben om deze instructieregels uit te voeren, gelden deze voorbeschermingsregels, die een direct werkend verbod op het bouwen van windturbines behelzen. Een uitzondering is gemaakt voor windturbines/een windenergiegebied dat is/die zijn vergund of toegestaan op grond van artikel 6.27 eerste tot en met derde lid van de OV NH2020. Vervanging van een of meer vergunde en gebouwde windturbines is ook mogelijk, mits sprake is van vervanging door eenzelfde aantal of minder windturbines met eenzelfde of vergelijkbare ashoogte, rotordiameter en verschijningsvorm.
ZW-0079	ZO-0257	De ontwerp verordening staat op gespannen voet met het realiseren van woningbouw rondom Haarlem Spaarnwoude. De ontwerp verordening vertraagt de ontwikkeling van het OV-knooppunt doordat de contouren van het Landelijk gebied, MRA Landelijk gebied en Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarden de ontwikkelingzone Oostpoort raken. Dit leidt niet alleen tot extra vertraging in het planproces en daarmee ook in de woningbouwproductie maar ook tot vermindering van het aantal woningen dat hier gebouwd kan worden. Wij verzoeken u de contouren te verleggen zoals met rode stippellijn aangegeven op bovenstaande afbeelding.	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0525	In het westelijk havengebied van Amsterdam is een transformatie zone opgenomen en in de paarse zones van bovenstaande afbeelding schrijft de ontwerpverordening voor de hoogste toegestane milieucategorie op te nemen die mogelijk is in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit betekent dat de meest vervuilende bedrijven in het recreatiegebied Spaarnwoude gevestigd kunnen worden. Het is nog onduidelijk waar de huidige bedrijvigheid van de beoogde Havenstadontwikkeling naartoe wordt verplaatst. Haarlem ontvangt graag bedrijven passend bij het economische profiel van Haarlem op het bedrijventerrein Waarderpolder. Verplaatsing naar het recreatiegebied Spaarnwoude is echter niet gewenst en zien wij als niet passend. Haarlem zet in op behoud en versterking van het recreatief landschap aan de oostkant van Haarlem. Het realiseren van woningen in Havenstad mag niet resulteren in het minder aantrekkelijk worden van de regio. De MRA heeft veel baat bij een sterke recreatief-landschappelijke structuur om de kernen heen. Voor Haarlem is het recreatieve landschap aan de oostzijde van de stad – waar de Houtrakpolder onder valt –een belangrijke voorwaarde om op gezonde wijze verder te kunnen verstedelijken en toekomstbestendig en aantrekkelijk te blijven. Uitbreiding van havenactiviteiten in de Houtrakpolder vinden wij niet passend en mag wat Haarlem betreft niet op voorhand mogelijk gemaakt worden in de	De door de indiener meegestuurde paarse zones zijn de werkingsgebieden van de milieucontouren. De regels met betrekking tot de hoogst mogelijke milieucategorie (artikel 6.29) hebben betrekking op het werkingsgebied van de industrieterreinen van provinciaal belang zelf en niet op het werkingsgebied van de milieucontour van deze industrieterreinen. De eventuele benodigde verplaatsing van bedrijven uit de transformatiezone valt buiten de reikwijdte van deze OV NH. Binnen de MRA en het Platform NZKG cq. de Verstedelijkingsstrategie respectievelijk NOVI-gebied NZKG worden hier gesprekken over gevoerd. Daarbij zijn de afspraken die in het kader van de in 2013 vastgestelde Visie NZKG 2040 zijn gemaakt, leidend.

		Provinciale Verordening. Haarlem vindt dat dat niet past bij het open en groene karakter van de oorspronkelijke groene buffer tussen Haarlem en Amsterdam. Sterker nog, Haarlem wil de Houtrakpolder hiertegen beschermen.	
	ZO-0526	Naar verwachting wordt de RES 1.0 in de zomer 2021 vastgesteld. Na de zomer wordt de omgevingsverordening vastgesteld. Uitgangspunt is dat de RES 1.0 overgenomen wordt in de omgevingsverordening. Kunt u toelichten wat dat precies betekent? Worden er uitzonderingen binnen de regimes mogelijk gemaakt? 3.2 Schoteroog als onderdeel realisatie RES 1. In de toelichting op de Omgevingsverordening NH2022 is opgenomen dat uw provincie de afspraken voortvloeiende uit de Regionale Energiestrategieën voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid (RES'en) op zal nemen in haar regelgeving. Voor de provincie betekent dit dat de Omgevingsverordening NH2022 ruimte maakt voor de afspraken uit de RES'en. De RES'en 1.0 worden leidend. Het windturbineverbod en de bovenwettelijke regels voor windenergie komen daarmee te vervallen voor de in de RES 1.0 voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid opgenomen zoekgebieden. Hiervoor in de plaats komt een instructieregel voor de gehele provincie die inhoudt dat gemeenten in hun omgevingsplannen windturbines mogelijk kunnen maken voor zoekgebieden die in de RES'en 1.0 zijn opgenomen. Zo krijgen gemeenten de mogelijkheden om te bepalen waar in de gemeente ruimte is voor windenergie. 2. In de RES Noord-Holland Zuid is Schoteroog opgenomen, zoals ook blijkt uit onderstaande uitsnede van de kaart bij de RES Noord-Holland Zuid. Binnen deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland is het zoekgebied Waarderpolder aangewezen, waarbinnen ook Schoteroog is gelegen. 3. In lijn met deze aanwijzing in de RES Noord-Holland Zuid en het in de toelichting geformuleerde uitgangspunt is de Omgevingsverordening NH2022 aangepast ten opzichte van de Omgevingsverordening NH2020. Als gevolg hiervan krijgen de initiatiefnemers voor dit gebied meer ruimte en zekerheid over de haalbaarheid van het wind- en zonnepark ter plaatse. De gemeente Haarlem onderstreept dit uiteraard van harte, aangezien daarbij mede tegemoet is gekomen aan de eerder ingediende zienswijze.	Om de voortgang van de RES'en 1.0 te waarborgen, en duidelijkheid te scheppen voor gemeenten, initiatiefnemers en bewoners over mogelijkheden voor wind op land, wordt de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 aangepast op het onderwerp Wind op Land. Tegelijkertijd worden ook de daarbij behorende documenten ter inzage gelegd waaronder het Afwegingskader Hollandse Waterlinies. Deze laatste geeft de regels en mogelijkheden aan voor wind en zon bij de Werelderfgoederen in Noord-Holland.
	ZO-0527	De ontwerp omgevingsvisie ligt momenteel ter inzage. Onderdeel van deze visie is dat het landschap aan de oostkant van Haarlem hard nodig is om bij te dragen aan de opgaven op het gebied van recreatie, klimaatadaptatie en energietransitie. Haarlem wil deze opgaven inpassen in het landschap en tegelijkertijd de kwaliteit van het landschap vergroten. Haarlem wil hiervoor een integraal ontwerp maken voor dit landschap. Er zal strijd zijn met de regimes van het LIB Schiphol, BPL, NNN en Erfgoederen universele waarden waarin opstellingen voor zonne-energie en windturbines uitgesloten zijn. Zodra onze visie op dit landschap meer geconcretiseerd is gaan we graag met de provincie in gesprek over de mogelijkheden die er zijn en waarbij ons gedeelde belang de realisatie van een kwalitatief hoogwaardig landschap is. Het toepassen van kleine en middelgrote windturbines en het mogelijk maken van opstellingen voor zonne-energie kan ons inziens mogelijk zijn mits het goed ingepast wordt in het landschap. Ook wil de gemeente het omliggende landschap inzetten bij de opgave voor klimaatadaptatie. Denk hier bijvoorbeeld als overloopgebied voor water bij extreme neerslag. In de kernkwaliteiten wordt de slotenstructuur benoemd als kernkwaliteit die niet aangetast mag worden. Zijn waterbuffers of overloopgebieden passend binnen deze kernkwaliteiten? Haarlem is reeds aardig volgebouwd tot aan de gemeentegrens en Haarlem heeft het geluk dat het ingeklemd ligt tussen fantastische mooie natuur- en recreatiegebieden, maar dit betekent wel dat de energie- en warmtetransitie geen gemakkelijke opgaven zijn en dat er ergens water bij de wijn gedaan moet worden. Wij zijn benieuwd hoe de provincie hier tegenaan kijkt en wat mogelijk is binnen de provinciale verordening. We gaan hierover graag met u in gesprek. De ontwerp omgevingsvisie: Commissie ontwikkeling 03 juni 2021 17:10:00, Gemeente Haarlem	Wij nemen kennis van deze zienswijze. Voor wat betreft de kernkwaliteit bestaande slotenstructuur in het BPL merken wij het volgende op. In het BPL mogen de kernkwaliteiten niet mogen worden aangetast. Dit moet in een omgevingsplan worden vastgelegd. Op voorhand kan niet worden bepaald of er sprake is van aantasting of niet, dit hangt af van het plan en is maatwerk. Onze omgevingsverordening biedt ook uitzonderingsmogelijkheden. Indien bijvoorbeeld sprake is van groot openbaar belang dan moet worden aangetoond dat er geen reële alternatieven zijn en de aantasting wordt gecompenseerd.
	ZO-0528	Skaeve Huse zijn eenvoudige eenpersoonswoningen voor mensen die zich niet kunnen aanpassen aan het leven in een normale woonwijk. Vaak is hen al meerdere keren de toegang tot een reguliere (sociale huur)woning ontzegd. Een Skaeve Huse is voor hen de laatst kans om niet op straat te belanden. Bij de Vergierdeweg komen 6 skaeve Huse, circa 45 m2 groot en 1 laag hoog. Er komt ook een unit voor een beheerder. Op deze locatie ligt reeds een wijzigingsbevoegdheid om een sauna mogelijk te maken (Bestemmingsplan Heksloot gebied/ Spaarndam (2009)). Ten behoeve van de saunaontwikkeling zijn extra bouwmogelijkheden toegestaan op deze locatie. De bouwmogelijkheden voor de sauna wil Haarlem inzetten voor een maatschappelijke functie. De huidige bestemming voor beiden locaties is agrarisch. De omgevingsverordening biedt mogelijkheden voor omzetting naar een woonfunctie. Haarlem wil graag omzetting naar een maatschappelijke functie.	Voor transformatie van een voormalige agrarische functie in landelijk gebied biedt de OV NH2022 onder voorwaarden ruimte. We gaan graag met de gemeente in gesprek om de mogelijkheden te verkennen.

		Kenmerkend aan deze voorzieningen is dat het op afstand van andere omwonenden gerealiseerd moet worden. Vanwege de bijzondere opgave vraagt de gemeente aan de provincie mee te werken aan de realisatie van DomusPlus en Skaeve Huse. Het is een verantwoordelijkheid van de gemeente en provincie om te komen tot een geschikte locatie voor deze voorzieningen. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	
	ZO-0529	3.4 Realisatie van windturbines 5. De beoogde vervanging van de windturbines vindt plaats binnen het Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam. In de huidige Omgevingsverordening NH2020 is een verbod opgenomen tot het plaatsen van windturbines binnen het werkingsgebied Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (art. 6.58, lid 4). Door het vervallen van dit verbod in de nieuwe Omgevingsverordening NH2022 wordt de benodigde ruimte gecreëerd voor de vervanging van de windturbines. De gemeente Haarlem vindt dit een positieve en broodnodige aanpassing voor de realisatie van het energielandschap. Het huidige verbod is ook niet nodig op basis van de Rijksregels in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening of de nieuwe Rijksregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Aangezien met het vervallen van het verbod alsnog moet worden vastgesteld dat de windturbine de kernkwaliteiten niet aantast, blijft afdoende bescherming geborgd. 6. In de toelichting op de Omgevingsverordening NH2022 wordt erop gewezen dat er nog een interprovinciaal afsprakenkader in de maak is voor het bepalen van de ruimte binnen onder meer de Stelling van Amsterdam voor windenergie. Separaat is vanuit uw provincie het bericht gekomen dat als niet tijdig dit afsprakenkader tot stand komt, de verboden voor zon en wind zoals opgenomen in de Omgevingsverordening NH2020 ook terugkomen in de Omgevingsverordening NH2022. Verder is bericht dat er in het proces van de totstandkoming van het afsprakenkader vertraging is opgetreden. Als gevolg van deze vertraging lijkt het voornemen te bestaan de Omgevingsverordening NH2022 niet vast te stellen conform de huidige tekst, maar het verbod op wind binnen de Stelling van Amsterdam uit de Omgevingsverordening NH2020 weer op te nemen. Zoals ook in de eerder ingediende zienswijze beschreven, is er echter geen reden of grond voor een dergelijk verbod. Het bestaande kader voor de toetsing van een ontwikkeling binnen de Stelling van Amsterdam volstaat voor de bescherming van de belangen die daarbij horen. Een aanvullend verbod specifiek voor windturbines is onnodig en vormt een onwenselijke belemmering voor de uitrol van de RES Noord-Holland Zuid.	Het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies wordt opgenomen als bijlage bij de omgevingsverordening. Dit gebeurt in zowel de partiele herziening OV NH2020, en daarmee de OV NH2020, als de OV NH2022. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan deze zienswijze.
	ZO-0530	7. De begrenzing van de Stelling van Amsterdam zoals opgenomen in de Omgevingsverordening NH2020 blijkt niet overeen te stemmen met de begrenzing van dit werelderfgoed zoals aangemeld. In het onderstaande kaartje is de begrenzing getoond zoals dit hoort bij de aanwijzing van het werelderfgoed. Uw provincie wordt verzocht in de Omgevingsverordening NH2022 aan te sluiten bij deze kaart, zodat het zonnepark (nagenoeg volledig) buiten het werkingsgebied voor werelderfgoederen valt. 8. Gelijk aan de huidige Omgevingsverordening NH2020 bevat de Omgevingsverordening NH2022 ook een beperking voor realisatie van een zonnepark. Een zonnepark is wel mogelijk als gronden zijn bestemd voor of feitelijk in gebruik zijn als nutsvoorziening. De vraag is dan of een afgesloten stortplaats inderdaad is aan te merken als een nutsvoorziening. Dit is niet evident. In reactie op de Omgevingsverordening NH2020 is hier ook al een opmerking over gemaakt. In het kader van verwerking van de zienswijzen op de Omgevingsverordening 2020 heeft uw college geantwoord dat stortlocaties voor afval in het kader van Omgevingsverordening worden gezien als een nutsvoorziening, waarvoor het verbod voor zonneparken niet van toepassing is. In februari 2021 is namens uw provincie ambtelijk bevestigd dat deze uitzondering voor een nutsvoorziening van toepassing is voor realisatie van een zonnepark op Schoteroog. Ondanks de verduidelijking en bevestiging namens de provincie van de aanduiding van een (afgesloten) stortplaats als nutsvoorziening, is het mogelijk dat niet eenieder dit standpunt volgt en daarmee juridische discussie kan ontstaan over de mogelijkheid een omgevingsvergunning te verlenen voor het zonnepark op Schoteroog. Om deze juridische discussie te voorkomen en voor eenieder duidelijkheid te scheppen, verzoeken wij u tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022. Dit kan bijvoorbeeld door in art. 6.61, lid 5 Omgevingsverordening NH2022 een directe verwijzing naar een (afgesloten) stortplaats op te nemen: "Ter plaatse van Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam voorziet het omgevingsplan niet in een opstelling voor zonne-energie, tenzij de gronden zijn bestemd voor of feitelijk in gebruik zijn als nutsvoorzieningen, waaronder een (afgesloten) stortplaats, weg-, spoor-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit, of infrastructuur voor weg-, spoor-, water- of luchtverkeer."	De door u voorgestelde grenswijziging bij Schoteroog wordt overgenomen. De begrenzing van het werkingsgebied zullen we aanpassen. Wij laten lid 5 van artikel 6.61 vervallen. Deze verbodsbepaling t.a.v. zon en de afwijkingsmogelijkheid bij nutsvoorzieningen in de Stelling van Amsterdam is abusievelijk opgenomen. Het was de bedoeling het in het ontwerp al te laten vervallen. Hiervoor in de plaats is het Ontwerp Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies in bijlage 7A opgenomen dat inzicht geeft in mogelijke ruimte voor zonne- en windinitiatieven zonder dat de kernkwaliteiten, zoals bijvoorbeeld forten, schootcirkels en hoofdverdedigingslinie, worden aangetast.
	ZO-0531	9. Ondanks de verduidelijking en bevestiging namens de provincie van de aanduiding van een (afgesloten) stortplaats als nutsvoorziening, is het mogelijk dat	Wij achten het niet noodzakelijk de specificatie van (voormalige) afvalstortplaats als nutsvoorziening in

		niet eenieder dit standpunt volgt en daarmee juridische discussie kan ontstaan over de mogelijkheid een omgevingsvergunning te verlenen voor het zonnepark op Schoteroog. Om deze juridische discussie te voorkomen en voor eenieder duidelijkheid te scheppen, verzoeken wij u tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022. Dit kan bijvoorbeeld door in art. 6.61, lid 5 Omgevingsverordening NH2022 een directe verwijzing naar een (afgesloten) stortplaats op te nemen: "Ter plaatse van Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam voorziet het omgevingsplan niet in een opstelling voor zonne-energie, tenzij de gronden zijn bestemd voor of feitelijk in gebruik zijn als nutsvoorzieningen, waaronder een (afgesloten) stortplaats, weg-, spoor-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit, of infrastructuur voor weg-, spoor-, water- of luchtverkeer." 10. Als alternatief kan aan art. 6.61 Omgevingsverordening NH2022 een nieuw lid worden toegevoegd om expliciet ruimte te maken voor inpassing van een zonnepark boven een (afgesloten) stortplaats. Het gebied Schoteroog is namelijk ook aangewezen als werkingsgebied beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer in de zin van art. 4.53. Aan art. 6.61 Omgevingsverordening NH2022 zou dan een nieuw lid toegevoegd kunnen worden, bijvoorbeeld:"Lid 7. Ter plaatse van het werkingsgebied beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer kan het omgevingsplan in afwijking van het vijfde lid voorzien in een opstelling voor zonne-energie als wordt voldaan aan de voorwaarde uit het tweede lid." 11. Op deze wijze wordt ruimte geboden voor plaatsing van een zonnepark op Schoteroog, zonder afbreuk te doen aan de bescherming van de Stelling van Amsterdam. De reikwijdte van deze uitzondering is immers beperkt tot de werkingsgebieden beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer: alleen voor zover dat werkingsgebied samenvalt met de Stelling van Amsterdam is de uitzondering voor plaatsing van een zonnepark van toepassing.	artikel 6.61 zelf te vermelden. In het kader van meervoudig ruimtegebruik is in de artikelsgewijze toelichting op artikel 6.39 een (voormalige) afvalstortplaats namelijk al gespecificeerd als nutsvoorziening.
	ZO-0533	3.6 Gevolgen van wind en zon voor de Stelling van Amsterdam 12. Uiteraard zal nog moeten worden aangetoond dat een windturbine en/of een zonnepark niet de kernkwaliteiten van de Stelling van Amsterdam aantasten. Om op die vraag antwoord te geven heeft de gemeente Haarlem een onderzoek laten verrichten door Tauw, namelijk het 'Heritage Impact Assessment Schoteroog Haarlem' ("HIA", Bijlage 1). In de HIA beoordeelt Tauw de effecten van de realisatie van de windturbine en het zonnepark op Outstanding Universal Value ("OUV") van het werelderfgoed van de Stelling van Amsterdam. Tauw concludeert dat de ontwikkeling van deze duurzame energiebronnen een neutrale effectbeoordeling heeft voor de kernkwaliteiten van de Stelling. De realisatie van deze energiebronnen zorgt er niet voor dat de OUV wordt aangetast. OP basis van de HIA wordt geconcludeerd dat de OUV onverminderd van kracht blijft. Gezien deze conclusie is realisatie van het energiepark mogelijk op basis van het beschermingsregime voor de Stelling van Amsterdam, zodat het terecht is het verbod op plaatsing van windturbines binnen de Stelling te laten vervallen. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	Bij de beantwoording op de zienswijzen doen wij geen uitspraken over concrete casussen. Wij zijn met de gemeente Haarlem in overleg over deze HIA en over hoe deze zich verhoudt tot het Afwegingskader Energiestransitie Hollandse Waterlinies.
	ZO-0534	13. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op Natuurnetwerk Nederland (NNN) is gericht op de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden en verzekert dat de kwaliteit en oppervlakte daarvan niet achteruitgaan en dat de kwaliteit van de samenhang tussen die gebieden wordt behouden. Een omgevingsplan maakt geen nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten binnen NNN mogelijk die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen die gebieden. Er zijn twee situaties waarin een nieuwe activiteit wel kan worden toegestaan in NNN. Ten eerste als bij de nieuwe activiteit sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn en er wordt gecompenseerd. De tweede optie is nieuw en stelt dat nieuwe activiteiten zijn toegestaan als door middel van compensatie binnen de nieuwe activiteit een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het NNN ontstaat wat betreft kwaliteit en samenhang, waarbij de oppervlakte van NNN tenminste gelijk blijft. Voor de onderbouwing van de meerwaarde moet een gebiedsvisie worden opgesteld. Deze tweede optie is nieuw ten opzichte van de Omgevingsverordening NH2020. 14. Een zonnepark of een windturbine kan invloed hebben op het areaal NNN. Daarbij rijst de vraag of deze invloed op zichzelf aanleiding geeft tot de vaststelling dat sprake is van een aantasting van NNN. Voor de windmolen merken wij overigens op dat het huidige plan voorziet in het vervangen van 4 bestaande windmolens voor 1 nieuwe. Onderzocht moet worden of daardoor per saldo een afname van NNN plaatsvindt. Hoe oordeelt uw provincie over het vervangen van 4 bestaande windmolens voor 1 nieuwe: is het mogelijk dat dit geen aantasting is van het NNN?	Of een ruimtelijk plan aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarde van het NNN tot gevolg heeft dient altijd middels ecologisch onderzoek te worden onderzocht. Of er sprake is van aantasting hangt af van het betreffende (plan)gebied en het geplande initiatief en is dus altijd maatwerk. Vandaar dat wij geen algemene uitspraak kunnen doen over het vervangen van vier bestaande windmolens voor een nieuwe in relatie tot aantasting van het NNN.
	ZO-0535	15. De plaatsing van het zonnepark in NNN kan mogelijk worden aangemerkt als vermindering van oppervlakte. Niettemin is het ook mogelijk een zonnepark	Zie antwoord ZO-0534. Ook de invloed van tijdelijke initiatieven dient

		ecologisch vriendelijk in te richten, waarmee dubbelgebruik van deze gronden mogelijk is voor zowel energieopwek als natuur. Acht uw provincie het mogelijk dat dit dubbelgebruik voorkomt dat een aantasting van het NNN optreedt? En kan daarbij nog van belang zijn dat het zonnepark per definitie tijdelijk aanwezig is, na einde van de exploitatie kan worden verwijderd en de gronden verder kunnen worden ingericht ten behoeve van het NNN? Is volgens uw provincie onder de nieuwe regels de realisatie van het zonnepark een vermindering van het oppervlakte van NNN en is dit zonder meer een aantasting? Als de vermindering van oppervlakte altijd een aantasting is die moet worden gecompenseerd, is een dergelijke compensatie dan mogelijk binnen NNN of noodzaakt dit altijd tot het toevoegen van nieuwe gronden aan NNN? Als de uitkomst van de toepassing van de regels voor NNN is dat elke vermindering van oppervlakte van NNN enkel kan worden gecompenseerd door gronden buiten NNN daaraan toe te voegen, dan rijst de vraag of een dergelijke uitleg niet te beperkend is. Waarom is het niet mogelijk om verlies aan oppervlak binnen NNN te compenseren door binnen aangewezen NNN (i) nog niet gerealiseerd NNN alsnog te realiseren of (ii) bestaan NNN kwalitatief te verbeteren. In beide gevallen kan het verlies aan waarden afdoende worden gecompenseerd zonder nieuw NNN toe te voegen. De gemeente is in beginsel geen tegenstander van compensatie en heeft ook ideeën hoe nieuwe natuur elders kan worden toegevoegd. Echter, het toevoegen van nieuw NNN kan de uitvoerbaarheid van energietransitie projecten in gevaar brengen als er geen grond beschikbaar is, dan wel enkel beschikbaar is tegen zodanige financiële voorwaarden dat dit de uitvoerbaarheid van projecten in gevaar brengt.	bekeken te worden in relatie tot de wezenlijke kenmerken en waarden van het betreffende (plan)gebied. Indien er sprake is van aantasting van het NNN dienen er ter compensatie nieuwe gronden buiten het NNN te worden begrensd. Het NNN mag namelijk niet kleiner worden. Dit volgt uit het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL) artikel 7.8 waarin is opgenomen dat als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.
	ZO-0536	16. In de Omgevingsverordening NH2022 wordt het nieuwe instrument van de meerwaardebepaling opgenomen. Deze mogelijkheid om binnen NNN te realiseren is nieuw ten opzichte van de huidige omgevingsverordening. Ook deze meerwaardebepaling vereist compensatie, waarmee de uitvoering van het geheel van activiteiten gezamenlijk leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor NNN wat betreft kwaliteit en samenhang, de oppervlakte van NN tenminste gelijk blijft en een gebiedsvisie wordt opgesteld waarin de meerwaarde wordt onderbouwd. Wat wordt bedoeld met het geheel van activiteiten? En op welke wijze moet sprake zijn van een duidelijk aantoonbare meerwaarde? Hoe moet volgens uw provincie hieraan voldaan worden? En acht uw provincie de realisatie van het zonnepark ook in het kader van de meerwaardebepaling aan te merken als verlies van oppervlakte van NNN? ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	Met het geheel van activiteiten wordt bedoeld zowel het initiatief als de mitigerende en compenserende maatregelen. Of een ruimtelijk plan een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het NNN tot gevolg heeft dient altijd middels ecologisch onderzoek te worden onderzocht. Of er sprake is van een meerwaarde hangt af van het betreffende (plan)gebied en het geplande initiatief en is dus altijd maatwerk. Vandaar dat wij geen algemene uitspraak kunnen doen over een de meerwaarde van een initiatief voor het NNN. Zie ook het antwoord bij ZO-0534.
	ZO-0537	18. De Omgevingsverordening NH2022 kent ook de mogelijkheid om bij bestaande activiteiten een beperkte toevoeging van nieuwe activiteiten of een beperkte wijziging door te voeren, mits (i) deze noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteit, (i) deze ondergeschikt is aan de bestaande activiteit en (iii) eventuele negatieve effecten worden gecompenseerd. Er zijn thans vier windturbines geplaatst op Schoteroog, die worden vervangen door één windturbine. Dit betreft dus een bestaand activiteit waarin een wijziging wordt doorgevoerd. Acht uw provincie deze wijziging realiseerbaar met voornoemde bepaling uit de Omgevingsverordening NH2022? 19. Wij verzoeken de provincie in reactie op onze bijdrage expliciet een toelichting te geven hoe de Omgevingsverordening 2022 het energielandschap Schoteroog kan faciliteren. 20. De inwerkingtreding van de Omgevingswet en daarbij horende regelgeving is uitgesteld tot 1 juni 2022. Mogelijk heeft dit tot gevolg dat de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2022 ook wordt uitgesteld tot die datum. Een dergelijk uitstel heeft grote nadelige gevolgen voor de tijdige realisering van de windturbine en het zonnepark op Schoteroog. De huidige Omgevingsverordening NH2020 bevat immers belemmeringen daarvoor. In het geval van uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2022 verzoekt de gemeente uw provincie dan ook om separaat op korte termijn wijzigingen door te voeren in de Omgevingsverordening NH2020 om juridisch ruimte te geven voor de realisatie van het energielandschap op Schoteroog. Deze aanpassingen zijn ook nodig ter uitvoering van de RES'sen. In ieder geval worden de volgende wijzigingen verzocht: - Herbegrenzing werelderfgoed Stelling van Amsterdam; - Schrappen verbodsbepaling windturbine in Stelling van Amsterdam	Wij zijn reeds met u in gesprek over deze casus en zullen in vervolggesprekken deze vraag meenemen. De herbegrenzing van werelderfgoed Stelling van Amsterdam nabij Schoteroog is opgenomen in de wijziging werkingsgebieden Omgevingsverordening NH 2020 ronde 2021. In de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening NH 2020 zijn de verbodsbepalingen ten aanzien van zon en wind in de Stelling van Amsterdam geschrapt. In plaats hiervan is een Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies opgenomen. Dit wordt eveneens verwerkt in de OV NH 2022.
ZW-0080	ZO-0258	Het perceel kadastraal bekend gemeente Bloemendaal E 2316 is, met uitzondering van de woningen, opgenomen in het NNN-gebied. Daarmee beoogt de provincie dit perceel te ontwikkelen als natuur. Omvorming van dit perceel, dat deel uitmaakt van de historische buitenplaats De Beek, is strijdig met de rijksmonumentale bescherming die het complex geniet. Het complex is opgenomen als historische buitenplaats door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (complexnummer 531001) en is daardoor monumentaal beschermd. Deze bescherming omvat mede het gehele perceel van cliënten. Het complex is, volgens de opgave in het monumentenregister, o.a. van algemeen belang wegens de tuin historische waarde	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden;

		en als gaaf bewaard voorbeeld uit het oeuvre van tuinarchitect L. Springer. Het omvormen van deze historische buitenplaats naar natuur tast de monumentale waarde van de buitenplaats aan en daarom dient het gehele complex buiten NNN-gebied te blijven. De ambitie van de provincie voor het landschap is beheertype N12.02 kruiden- en faunarijk grasland. Dit is een grove aantasting van de cultuur-historische waarde van het landgoed! Overigens is het landgoed gelegen op (ruime) afstand van de duinrand en ligt het binnen stedelijke bebouwing. Het landgoed ligt, in tegenstelling tot de andere landgoederen genoemd in bijlage 4 (Z4 Landgoederen bij Haarlem) niet in het jonge duinlandschap of in het strandwallen- en strandvlaktenlandschap. Ook sluit het landgoed niet aan op enig ander NNN-gebied. Het complex ligt derhalve geïsoleerd binnen het NNN-gebied. Naast de reeds genoemde argumenten waarom het complex niet kan worden omgevormd naar natuur, speelt ook de privacy een grote rol. Onaangekondigde controles van de Provinciale controleur op het natuurbeheer op het complex zijn een te grote inbreuk op de privacy. Realisatie van NNN-gebied op deze locatie heeft, gezien hetgeen hiervoor uiteen is gezet, geen kans. Cliënten verzoeken u daarom het perceel uit het NNN-gebied te halen.	- door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen.
ZW-0081	ZO-0259	Ten eerste zouden we er voor willen pleiten dat de hier na te noemen locatie te Krommenie niet wordt opgenomen als bijzonder provinciaal landschap. We verzoeken u daartoe de begrenzing van het werkingsgebied BPL zodanig aan te passen dat deze locatie niet langer onder de regels over het BPL valt. Locatie: Als agrariër zonder opvolging zijn wij als eigenaar direct belanghebbenden bij de totstandkoming van de omgevingsverordening NH2022. Onze boerderij met opstallen aan de Uitweg 3 in Krommenie Is ons pensioen. Wij zouden graag In het gemeentelijke monument 'Hoeve de Witte Klaver' willen wonen in combinatie met een kleinschalige ontwikkeling die omvangrijke restauratie van de dubbele stolp financieel mogelijk maakt. ZIE VOOR ARGUMENTATIE ORIGINEEL DOCUMENT. Artikel 6.58 houdt als wij het goed zien in dat nieuwe stedelijke ontwikkelingen niet zijn toegestaan en dat een andere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling die de kernkwaliteiten aantast mogelijk maken alleen onder voorwaarden zijn toegestaan. Onder verwijzing naar hetgeen wij eerder in deze zienswijze over het BPL hebben aangevoerd, menen wij dat stedelijke ontwikkelingen die de kernkwaliteiten niet aantasten, toegestaan zouden moeten zijn. In zoverre deugt het Ontwerp Omgevingsverordening NH2022 naar onze opvatting dan ook niet. WIJ zijn van mening dat een stedelijke ontwikkeling en een goed doordacht plan ook bij kunnen dragen aan het behouden, toevoegen dan wel versterken van kernkwaliteiten zoals genoemd in het BPL. In het BPL behoren ruimtelijke ontwikkelingen, inclusief nieuwe stedelijke ontwikkelingen, toegestaan te worden wanneer de beschreven kernkwaliteiten niet worden aangetast. Per locatie kan aan de hand van de kernkwaliteiten een zorgvuldige afweging worden gemaakt welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk en niet wenselijk zijn. Hierdoor Is er ruimte voor maatwerk en gebiedsgerichte differentiatie. In de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan dat een ontwikkeling In het BPL mogelijk maakt. moel worden gemotiveerd dat de ter plaatse geldende kernkwaliteiten niet worden aangetast. Artikel 6.58 zou dan ook zo moeten worden aangepast, dat een nieuwe stedelijke/ruimtelijke ontwikkeling alleen niet kan worden toegestaan Indien deze de kernkwaliteiten daadwerkelijk aantast. En als die aantasting er is, dan Is do ontwikkeling mogelijk onder de voorwaarden als in het derde lid bedoeld.	Wij hebben kennis genomen van uw zienswijze. Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 echter geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Binnen het BPL zijn kleinschalige ontwikkelingen onder voorwaarden mogelijk, echter hier gelden ook de regels voor het Landelijk gebied van de MRA.
ZW-0082	ZO-0260	1) Ruigoord is in 1973 deels gekraakt en sinds 1999 gelegaliseerd, in het bestemmingsplan Afrikahaven (hoofdstuk 6) is een uitzondering gemaakt op de omringende haven- en industrie- bestemmingen . De grond en de gebouwen binnen de enclave zijn eigendom van de gemeente Amsterdam, thans onder beheer van Port of Amsterdam als hoofderfpachter, en worden gehuurd door stichting Ruigoord die op haar beurt de panden verhuurt aan kunstenaars en andere gebruikers. De terreinen in en om Ruigoord worden regelmatig gebruikt voor evenementen van stichting Landjuweel, de culturele stichting van Ruigoord, en andere Amsterdamse evenementenorganisaties. Het terrein is dan ook opgenomen in de lijst met stedelijke locatieprofielen voor evenementen. Zie de nota van de gemeente Amsterdam hierover: https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/913600/locatieprofielen_evenementen.pdf Deze activiteiten vinden al sinds 1973 plaats. Eerst spontaan, maar inmiddels vergund door en in goede samenwerking met de Gemeente Amsterdam, Port of Amsterdam, stadsdeel Nieuw-West en de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Nu uw ontwerp omgevingsverordening HN2022 ter inzage ligt en u vraagt om zienswijze hierop willen wij er u op wijzen dat als deze verordening onveranderd zou worden aangenomen dit in strijd is met de huidige praktijk in en rond Ruigoord. Begrip bedrijventerrein: In deze definitie ontbreken de activiteiten “evenement”, en “horeca” . Deze zouden wij graag zien toegevoegd om de bestaande situatie te continueren, mede met oog op de onderhanden herziening van vigerend bestemmingsplan, waarin de	Wij zijn van mening dat artikel 6.29 geen belemmering vormt voor de activiteiten op Ruigoord. Ruigoord is niet aangewezen als Industrieterrein van Provinciaal Belang en valt buiten het werkingsgebied van artikel 6.29. Wij hebben gezamenlijk met het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam op 9 december 2014 een veiligheidscontour op basis van artikel 14 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen vastgesteld voor het industrieterrein in de omgeving van de Afrika- en Amerikahaven. Dit betekent dat bij veranderingen van de nabijgelegen inrichtingen de plaatsgebonden risicocontour (10-6 waarden) van deze inrichtingen niet buiten deze veiligheidscontour mogen vallen. Ruigoord valt buiten de veiligheidscontour en is daardoor afdoende beschermd. Ook toekomstige activiteiten zoals waterstofopslag en -overslag kunnen alleen plaatsvinden als de plaatsgebonden risicocontour (10-6 waarden) de veiligheidscontour niet overschrijdt. Hierdoor zijn de activiteiten op het terrein van Ruigoord voldoende geborgd.

		continuïteit en de uitbouw van deze activiteiten ter sprake zijn. Artikel 6.29 - Industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied lid 2.a maakt het mogelijk voor bedrijven in de omgeving om waterstof over te slaan, te produceren of op te slaan. De risicocontour die deze activiteiten met zich mee brengen zijn vele malen groter dan de huidige risicocontouren rond deze bedrijven. Het overslaan, produceren of opslaan van waterstof dicht bij Ruigoord zal de huidige activiteiten van Ruigoord dan ook onmogelijk maken. Ook Ruigoord is groot voorstander van het stoppen met fossiele brandstoffen en overschakelen op circulaire energieketen. Dit hoeft echter niet ten koste te gaan van de activiteiten in en rond Ruigoord. Wij zouden graag de ontwerp omgevingsverordening HN2022 zo aangepast zien dat het overslaan, produceren of opslaan van waterstof door bedrijven alleen dan kan gebeuren zolang dit geen belemmering vormt voor andere en bestaande functies in de buurt van deze bedrijven. Waaronder de huidige activiteiten in en om Ruigoord. Gezien de ruimte in de Haven is dit ook mogelijk.	Echter, wij zijn van mening dat de omliggende terreinen rond Ruigoord die bestemd zijn voor bedrijven conform het bestemmingsplan wel binnen het werkingsgebied van artikel 6.29 vallen. Het industrieterrein Westpoort zien wij als terrein waar met name de energietransitie en omslag naar een circulaire economie zal plaatsvinden.
	ZO-0261	2) artikel 6.30 Artikel 6.30 Milieucontour industrieterrein van provinciaal belang Dit creëert de mogelijkheid om juist hetgeen dat in artikel 6.29 lid 2.a gezien kan worden als bedreiging van activiteiten door de grotere veiligheidscontour ten gevolge van het overslaan, produceren of opslaan van waterstof door bedrijven te verhinderen. Op dit moment wordt er tussen gemeente, Port of Amsterdam en Ruigoord onderhandeld over de toekomst van het gebied rond Ruigoord. De uitkomsten van deze onderhandelingen zullen leiden tot een besluit voor meerdere jaren van de gemeente Amsterdam. Mocht de vaststelling van de omgevingsverordening HN2022 eerder plaatsvinden dan het besluit van de gemeente Amsterdam over de toekomst van Ruigoord dan zal dit een conflict opleveren met de bepaling in lid a. van dit artikel. Cruciaal is hierbij het woord "bestaande" daar de situatie in Ruigoord al jaren wordt vergund middels uitzonderingen op de bestaande situatie door ODNZK, gemeente en stadsdeel Nieuw West. Op dit moment wordt er door de gemeente Amsterdam, stadsdeel Nieuw West, Port of Amsterdam, ODNKZ en Ruigoord gewerkt aan afspraken voor activiteiten in het gebied in en om Ruigoord voor kunstenaarsateliers, een kerk, publieksruimten, horeca, evenementen en natuurontwikkeling. Als het het vaststellen van omgevingsverordening HN2022 op deze wijze hetgeen wordt overeengekomen door de diverse partijen onmogelijk wordt, zou dat onwerkbaar zijn. Wij verzoeken u dan ook om nogmaals goed te kijken naar de door ons genoemde artikelen en de overige tekst van de omgevingsverordening HN2022 zodat deze de toekomst van de activiteiten in en om Ruigoord niet onmogelijk maakt.	Zie beantwoording ZW-0082 m.b.t. de veiligheidscontour. Wij zien geen belemmeringen voor Ruigoord als zodanig omdat het hier om een bestaande activiteit gaat. In de OV NH2022 worden aan bestaande activiteiten geen nieuwe beperkingen gesteld.
ZW-0083	ZO-0262	Gaarne plaats ik een aantal kanttekeningen bij één aspect van de ontwerp omgevingsverordening. Dit betreft de aanwijzing als oude bosgroeiplaats voor wat betreft de percelen Bentveldsduinweg 5 en het aanpalende achterterrein (kadastraal nummers 6415 respectievelijk 6416). Allereerst een kanttekening bij de definitie; wat exact oude bosgroei is in dit duingebied. De aangewezen gebieden zijn alle begin vorige eeuw pas met naaldbomen "bebost", veelal niet inheems. En deze bosgroei van hoofdzakelijk naaldbomen staat zelf weer ter discussie voor wat betreft haar bijdrage qua verdroging van het duingebied (zie natuurinformatie.nl; met de bijzondere aanbeveling om deze bosgroei waar mogelijk aan te passen, dus te vernieuwen). Mijn aantekening hier is dat "oude bosgroei" een relatief begrip is, een meer emotioneel etiket die de lading feitelijk niet echt dekt. En een aanwijzing die in het kader van behoud van een gebalanceerde natuurwaarde kennelijk de mogelijkheid van een actief (vernieuwend) bosbeleid vergt en toelaat. Dit laatste lijkt mij op particulier terreinen waar wij in deze aanwijzing ook over spreken een uitdaging? Alhoewel ik de achterliggende gedachte voor wat betreft behoud en bescherming van natuurwaarde begrijp en respecteer, bevreemd het mij dat met een "groene kwast" terreinen in de dorpskern zelf van Aerdenhout als oude bosgroeiplaatsen worden geduid buiten de aangewezen gebieden in het kader van Natura 2000. De vraag rijst welk doel dit dient, en met welke criteria juist deze terreinen binnen de dorpskern daarvoor aangewezen worden? Dit lijkt onnodig, en met name onwenselijk ook voor bijvoorbeeld de verdere ontwikkeling van woonfunctie binnen de dorpskern. Waar in het kader van een sterke vraag naar woonmogelijkheden verdichting mogelijk wenselijk zou zijn om diezelfde natuurwaarde in echte buitengebieden te ontzien. Meer in het bijzonder betreft diezelfde kanttekening de aanwijzing met diezelfde "groene kwast" van delen van het perceel Bentveldsduinweg 5, kadastraal 6415 en het gehele perceel kadastraal 6416. De vraag rijst weer welke criteria zijn gehanteerd om juist zeer grote delen van dit terrein als oude bosgroeiplaatsen te duiden? In de huidige vorm qua bebossing is deze minder dan de soms gehanteerde norm van 170 jaar oud. En daarnaast ook als je deze aanwijzing relateert aan naburige percelen. Het is mij niet uit te leggen waarom de groene kwast wel gaat over grote delen van de genoemde percelen, maar niet althans in veel mindere mate over bijvoorbeeld de percelen kadastraal 2553, 4454, 6352, 5944, 5947, 5903,	De kaart oude bosgroeiplaatsen is een weergave van locaties waar oude bosgroeiplaatsen aanwezig zijn of waren. Het is een feitelijke beschrijving van wat er ooit was, en is inderdaad niet overal meer hetzelfde als de huidige situatie. De locaties waar oude bosgroeiplaatsen aanwezig zijn of waren kunnen bijzondere ecologische waarden bevatten. De provincie betrekt deze kaart dan ok in de afwegingen die gemaakt moet worden over houtopstanden voor zover gelegen buiten de bebouwde kom boswet. Binnen de bebouwde kom is de gemeente bevoegd gezag. De gemeenten kunnen de kaart gebruiken als indicatie waar mogelijk bijzondere ecologische waarden die hun oorsprong in oude bosgroeiplaatsen te vinden zijn. Als er inmiddels andere bestemmingen op die locaties liggen heeft dat geen consequenties vanuit de Omgevingswet. Omdat de kaart een weergave is van de locaties van oude bosgroeiplaatsen in het verleden wordt deze niet aangepast.

		5901, 5687, 5813, 5810, 5808, 5306, 5307, 5308, 5101. Objectief lijkt het mij onmogelijk om binnen deze contouren dat onderscheid te kunnen maken. Mijn zienswijze is dat voor deze locatie deze aanwijzing als "oude bosgroeiplaats" (what's in the name?) willekeurig is, niet objectief verdedigbaar, als ook onwenselijk in het kader van mogelijk juist wenselijke ontwikkelingen binnen de dorpskern Aerdenhout. Het ware beter deze aanwijzing voor de genoemde percelen 6415 en 6416 te laten vervallen.	
ZW-0084	ZO-0263	In de ontwerp Omgevingsverordening is de begrenzing van Westpoort als "industrieterrein van regionaal belang" ongewijzigd gebleven ten opzichte van de nu geldende verordening. In onze zienswijze tegen de nu geldende verordening hebben wij uiteengezet dat deze begrenzing niet strookt met de werkelijke ontwikkelmogelijkheden van met name de blokken 1 t/m 5 in Sloterdijk 2 Zuid. ZIE VOOR ARGUMENTATIE ORIGINEEL DOCUMENT ZW-0084. Wij gaan er gezien het voorgaande van uit dat het niet de bedoeling van de Provincie is om gemeente Amsterdam in algemene zin maar hier vooral Rothberg Vastgoed BV te benadelen door de realisatie van de Investeringsnota voor Sloterdijk 2 Zuid onmogelijk te maken. Wij gaan ervan uit dat de regeling voor Sloterdijk 2 Zuid aangepast zal worden in de vast te stellen versie van de omgevingsverordening zodat de Investeringsnota Sloterdijk 2 zuid werkelijkheid kan gaan worden. Vanwege het voorgaande vragen wij u om de omgevingsverordening bij de vaststelling aan te passen zodat de Investeringsnota voor Sloterdijk 2 kan worden gerealiseerd. Daarvoor is nodig dat Sloterdijk 2 buiten de werking van artikel 6.29 blijft.	Wij nemen hier kennis van. De duiding en het belang van het behoud van industrieterreinen met een hoge milieucategorie is ongewijzigd t.o.v. OV NH2020. De beperkingen in de verordening spelen alleen wanneer voor vestiging van een bedrijf het bestemmingsplan (straks omgevingsplan) moet worden gewijzigd of een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan nodig is. Wij zijn met de gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam in overleg over de ontwikkelingen van de Sloterdijken in relatie tot de regels in de OV NH voor industrieterreinen van provinciaal belang. Hiervoor is een werkgroep opgericht die voor de verschillende oplossingsrichtingen scenario's uitwerkt. In de tweede helft van 2021 zullen de verschillende maatwerkoplossingen ter besluitvorming worden ingebracht.
	ZO-0264	Als gevolg van de publicatie in ontwerp heden vigerende omgevingsverordening zijn er meer dan 10 omgevingsvergunningen aangevraagd voor het ontwikkelen van Sloterdijk 2 Zuid conform het Investeringsbesluit en de op basis hiervan met gemeente Amsterdam gesloten overeenkomst. Op korte termijn verwachten wij voor blok 1 gebouw 3 de afsprakenbrief met gemeente Amsterdam te ondertekenen. Alle ingediende aanvragen voor omgevingsvergunningen vallen momenteel onder het overgangsrecht van de vigerende omgevingsverordening. De ontwerp omgevingsverordening 2022 bevat nog geen deugdelijk overgangsrecht. Verwezen wordt naar de redactie van de Omgevingswet, maar op dit moment is niet duidelijk of en wanneer deze wet daadwerkelijk in werking zal gaan treden. Dit geeft grote onzekerheid over de haalbaarheid van de door u beoogde datum van vaststelling van de nieuwe verordening en roept de vraag op wat dit betekent voor onze lopende aanvragen omgevingsvergunning. Het is gezien de jurisprudentie hierover noodzakelijk dat u alsnog overgangsrecht opneemt in de verordening en hierin minimaal regelt dat reeds lopende aanvragen worden afgewikkeld op basis van het planologisch regime dat gold ten tijde van het indienen van de aanvraag.	De OV NH2022 treedt in werking op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Tot die tijd blijft de OV NH2020 met bijbehorend overgangsrecht gelden. Vanaf het moment van inwerkingtreding van de OV NH2022 geldt het overgangsrecht zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van de Invoeringswet Omgevingswet. In hoofdstuk 4 van de Invoeringswet Omgevingswet is voorzien in overgangsrecht voor lopende procedures, zoals al ingediende aanvragen. Bij latere wijzigingen van de OV NH zal steeds worden bezien of overgangsrecht voor lopende procedures noodzakelijk is.
	ZO-0265	Gezien het voorgaande is er o.i. sprake van de situatie als bedoeld in artikel 6.1 onder 2 onder de Wro. Ook in de Omgevingswet is een vergelijkbare bepaling opgenomen zodat in deze situatie direct verhaal van planschade op de Provincie mogelijk en gerechtvaardigd is. Wij missen in de toelichting van de ontwerp verordening een heldere uiteenzetting over dit onderwerp. Deze is wel nodig zodat de leden van Provinciale Staten weten wat er op dit vlak aan de orde zal zijn indien de huidige regeling ongewijzigd vastgesteld zou gaan worden. Van enige vorm van actieve of passieve risico aanvaarding is hier geen sprake. Rothberg Vastgoed BV wordt geconfronteerd met een beleidswijziging van de Provincie welke haar direct en rechtstreeks treft. De omvang van de schade is zodanig dat deze ver uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico.	Artikel 6.1 onder 2 van de Wro is op deze instructieregel niet van toepassing, omdat deze regel geen weigeringsgrond bevat voor omgevingsvergunningen die op grond van het gemeentelijke bestemmingsplan zouden moeten worden verleend. Ook onder de Omgevingswet is dit straks het geval. Artikel 15.1 Omgevingswet geldt niet voor instructieregels.
ZW-0085	ZO-0266	Het eigendom behelst in Velsen de volgende percelen: 1. Velsen F 922; 2. Velsen F 8084; 3. Velsen F 8085; 4. Velsen F 8968. De provincie beoogd deze percelen te ontwikkelen als natuur. Van instandhouding van natuur is immers geen sprake, nu deze percelen geen bestemming natuur hebben noch voor natuurdoeleinden worden gebruikt. Het betreft gronden waar de koeien en in de zomer de paarden grazen. Deze gronden zijn onterecht opgenomen binnen het NNN. Er is geen sprake van natuurgronden en cliënt heeft ook helemaal niet de intentie om zijn gronden om te vormen naar natuur. Deze ondernemer wil zijn bedrijfsactiviteiten niet staken en één ding is duidelijk: het voortzetten van de onderneming gaat niet samen met een natuurdoelstelling. Omvorming naar natuur zou betekenen dat de koeien uit de weilanden verdwijnen. Op grond van artikel 6.53 van het ontwerp van de Omgevingsverordening wordt cliënt direct beperkt in zijn bedrijfsvoering. Immers, wijziging van de bestaande activiteiten en nieuwe activiteiten zijn in principe niet meer toegestaan binnen het NNN. De bedrijven binnen het NNN gaan dus op slot. Conclusie: voor de bedrijfsvoering van het bedrijf van cliënt zijn de percelen met grasland absoluut benodigd voor (intensieve) beweiding. Ook is het van belang dat	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de

		nog voldoende grasland binnen de regio beschikbaar blijft om drie- of viermaal per jaar te kunnen maaien, zodat dit gevoerd kan worden. Aangezien de percelen van cliënt niet zijn ingericht en ook niet de potentie hebben om aan de ecologische criteria te gaan voldoen en derhalve een zeer beperkte realisatiekans hebben, verzoekt cliënt de begrenzing van het NNN-gebied zodanig aan te passen dat zijn percelen niet langer als NNN worden aangemerkt. De percelen horen bij de bedrijfsvoering en daarnaast heeft ontgrenzing hier minimaal ecologisch effect. Anderhalf jaar geleden heeft overigens de heer ** van de provincie al een bezoek gebracht aan cliënt. Er is toen toegezegd dat cliënt zijn bedrijfsactiviteiten hier ongehinderd door kan zetten en dat 2027 ook geen harde deadline is voor de provincie.	Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen.
ZW-0086	ZO-0267	Conclusie: voor de bedrijfsvoering van cliënte zijn de percelen met grasland absoluut benodigd voor beweiding. Ook is het van belang dat nog voldoende grasland binnen de regio beschikbaar blijft om drie- of viermaal per jaar te kunnen maaien, zodat dit gevoerd kan worden. Aangezien de percelen van cliënte niet zijn ingericht en ook niet de potentie hebben om aan de ecologische criteria te gaan voldoen en derhalve een zeer beperkte realisatiekans hebben, verzoekt cliënte de begrenzing van het NNN-gebied zodanig aan te passen dat haar percelen niet langer als NNN worden aangemerkt. De percelen horen bij de bedrijfsvoering van het paardenpension en daarnaast heeft ontgrenzing hier minimaal ecologisch effect ZIE VOOR ARGUMENTEN DE ORIGINELE ZIENSWIJZE. Het eigendom betreft: 1. Velsen F1741; 2. Velsen F2634; 3. Velsen F7482; 4. Velsen F7484. Daarnaast wordt een deel van een perceel grond nabij de Hofstede (Velsen F9068) en bijna 8 ha grasland in de Hekslootpolder gepacht voor de hooiwinning. De percelen in de Hekslootpolder betreffen de percelen kadastraal bekend gemeente Schoten, A 141, A 143, A 144, A 145 en A 2483 (totaal 77.950 m2).	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen.
	ZO-0268	Agrarische bedrijven Een paardenpension valt, gelet op de definities van art. 1.1, als gebruiksgerichte paardenhouderij onder niet-agrarische bedrijfsactiviteiten. Immers, enkel een productiegerichte paardenhouderij wordt in het ontwerp van de verordening tot de agrarische bedrijven gerekend. Op grond van art. 6.41 zijn niet agrarische bedrijfsactiviteiten enkel als onderdeel van een agrarische bedrijf toegestaan. Aangezien hier al jaren legaal een paardenpension is gevestigd (als hoofdactiviteit), is het werkingsgebied Agrarische bedrijven hier onterecht van toepassing. Cliënte verzoekt dan ook om de begrenzing van dit werkingsgebied aan te passen op die wijze dat haar percelen niet in dit werkingsgebied vallen. Het eigendom (totaal 89.583 m2) behelst de volgende percelen: 1. Velsen F1741; 2. Velsen F2634; 3. Velsen F7482; 4. Velsen F7484. Daarnaast wordt een deel van een perceel grond nabij de Hofstede (Velsen F9068) en bijna 8 ha grasland in de Hekslootpolder gepacht voor de hooiwinning. De percelen in de Hekslootpolder betreffen de percelen kadastraal bekend gemeente Schoten, A 141, A 143, A 144, A 145 en A 2483 (totaal 77.950 m2).	Als op deze locatie een bestaand (legaal) paardenpension zit, dan veroorzaakt de aanduiding agrarisch bedrijf geen probleem. De OV NH respecteert bestaande rechten.
	ZO-0269	Wet ammoniak en veehouderij Art. 4.21 en 4.22 van de verordening bepaalt dat het werkingsgebied Beoordeling veehouderij en ammoniak bestaat uit de voor verzuring gevoelige gebieden en een zone van 250 meter daaromheen. Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het exploiteren van een dierenverblijf dat geheel of gedeeltelijk in dit werkingsgebied is gelegen, moet worden geweigerd. Het gaat daarbij om dierenverblijven ten behoeve van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens. Ook geldt dit verbod voor het exploiteren van de in artikel 3.202 genoemde andere milieubelastende installaties, voor zover dit plaatsvindt in een dierenverblijf. De in de verordening in art. 4.21 en 4.22 opgenomen artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn niet toepasbaar op ippc-installaties, maar hebben betrekking op het reinigen van opslagtanks, verpakkingen, voertuigen of containers voor gevaarlijke stoffen. Het is voor cliênte daarom niet direct duidelijk wat de consequenties zijn van de zin "Ook geldt dit verbod voor het exploiteren van de in artikel 3.202 genoemde andere milieubelastende installaties, voor zover dit plaatsvindt in een dierenverblijf.", nu hier een onjuiste verwijzing wordt gebruikt.	In de artikelen 4.21 en 4.22 van de verordening wordt verwezen naar artikel 3.201 en 3.202 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Wij hebben de tekst van de meest recente geconsolideerde versie van dit Besluit gebruikt. De artikelen 3.201 en 3.202 van deze versie zien op dierenverblijven ten behoeve van een ippc-installatie respectievelijk andere milieubelastende installaties. Het reinigen van opslagtanks, verpakkingen e.d. zien wij in deze artikelen niet terug.
ZW-0087	ZO-0270	Uitgeest maakt onderdeel uit van de woningbouwafspraken en woningbouwprogrammering in de Regio Alkmaar en wil minimaal in de eigen woningbehoefte voorzien. In de ontwerp Omgevingsverordening is Uitgeest echter	In diverse zienswijzen is gevraagd om meer mogelijkheden voor kleinschalige woningbouw in het landelijk gebied in de MRA. In lijn met het

		onderdeel van de MRA regio. Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. Dit vanuit de provinciale gedachte dat er binnen bestaand stedelijk gebied altijd wel een plek is te vinden voor kleinschalige woningbouwontwikkeling. Voor Uitgeest geldt dit niet. De kern is inmiddels verdicht waar het kan en nog meer verdichten is geen structurele oplossing om in de toekomst in de eigen behoefte voor woningen te kunnen voorzien. Daarnaast wordt er binnen de gemeente waarde gehecht aan de leefbaarheid in het dorp. De spaarzame groene plekken, die lucht geven binnen de bebouwing, worden gekoesterd. In deze tijd van klimaatverandering en ambitie op het gebied van klimaatadaptatie en het voorkomen van hittestress is het niet wenselijk dat het dorp volledig zal verstenen en moet worden dichtgebouwd. Kortom, de koers die de provincie heeft ingezet door voor Uitgeest geen enkele bebouwing buitenstedelijk meer mogelijk te maken is zeer ongewenst. VOORSTEL: Voor Uitgeest kleinschalige woningbouwontwikkelingen mogelijk maken aan de kern, net als in het werkingsgebied Noord-Holland Noord	coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken' is besloten om hier geen gehoor aan te geven. Het uitgangspunt is dat in de MRA binnenstedelijk voldoende mogelijkheden voor woningbouw te vinden zijn. U geeft aan dat dit geen betrekking heeft op Uitgeest, dat voor de woningbouwprogrammering deel uitmaakt van de regio Alkmaar. Voor deze regio geldt de genoemde beperking voor kleinschalige woningbouw niet. Omdat Uitgeest belangrijke stedelijke opgaven heeft waar binnenstedelijk mogelijk geen ruimte voor is, is er een Verkenning gestart om te kijken wat er precies aan de hand is en of dat tot aanpassing van de begrenzingen van LG en BPL kan leiden. Concrete knelpunten rond begrenzingen LG, kunnen ingebracht worden in één van de halfjaarlijkse rondes voor kaartwijzigingen LG.
	ZO-0271	In de voormalige 'ruimte voor ruimte' regeling van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) mag de agrariër zijn saneringskosten compenseren door woning(en) te bouwen. De hoogte van de saneringskosten bepaalt het aantal/grootte van de woning(en). In de omgevingsverordening is bepaald dat er maximaal twee burgerwoningen gerealiseerd mogen worden. Eén van deze woningen is de voormalige bedrijfswoning. Een tweede woning is pas mogelijk als er minimaal 1500m² aan grondoppervlak aan bedrijfspanden wordt gesloopt. Dit is een aanzienlijke beperking ten opzichte van de voormalige PRV en twee woningen is voor de sanering van grotere bedrijven onvoldoende. Veel agrarische bedrijven hebben aanzienlijk meer dan 1500m² aan opstallen staan. Wanneer stoppende agrarische bedrijven geen goed alternatief wordt geboden werkt dit ongewenst gebruik van de opstallen/verrommeling van het buitengebied in de hand. Dit is ongewenst. VOORSTEL: Grote agrarische bedrijven die stoppen moeten na de sloop van al hun opstallen meer dan twee burgerwoningen kunnen realiseren.	Bij de vaststelling van de OVNH2020 is reeds besloten om de ruimte voor ruimte regeling uit de voormalige PRV te schrappen. De VAB regeling zoals wij deze nu hebben opgenomen vloeit voort uit de aangenomen motie 147-2020 en biedt een verruiming ten opzichte van de oude VAB regeling. De regeling ziet op een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse en biedt als tegemoetkoming in de sloopkosten ruimte voor in totaal maximaal 3 burgerwoningen. Wij hebben diverse gesprekken gevoerd met stakeholders, waaronder de BUCH gemeenten. Uit deze gesprekken is niet op basis van feitelijke gegevens gebleken dat een maximum van 3 woningen ontoereikend is. Mocht u dergelijke feitelijke informatie wel kunnen overleggen, dan treden wij graag met u in gesprek.
	ZO-0272	Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) algemeen Het gehele buitengebied van de gemeente Uitgeest is in de ontwerp omgevingsverordening aangewezen als BPL of Natuurnetwerk Nederland. Om binnen BPL een stedelijke ontwikkelingen te mogen realiseren moet gekeken worden naar de kernkwaliteiten (aardkundige waarden, weidevogels, ed.) en daarnaast moet worden aangetoond dat er sprake is van een 'groot openbaar belang' en dat er geen 'reële alternatieven' zijn. Dit is een enorme beperking/verzwaring ten opzichte van de vorige PRV en maakt een stedelijke ontwikkeling innen BPL zo goed als onmogelijk. Een plan van bijvoorbeeld 50-150 woningen zal nimmer kunnen voldoen aan de eis dat er sprake is van een groot openbaar belang en in de regio zijn er voldoende reële alternatieven waar geen BPL geldt. VOORSTEL: Artikel 6.58 lid 7 aanpassen dat de voorwaarden 'van groot openbaar belang' en 'geen reële alternatieven' komen te vervallen.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.
	ZO-0273	Limmerkoog Voor de Limmerkoog is het onduidelijk waarom er opnieuw een Bijzonder Provinciaal Landschap is opgenomen. Het regime wordt hierdoor dusdanig streng dat de ontwikkeling van woningbouw onmogelijk wordt. Dit terwijl de gemeente Uitgeest al jaren in overleg is met de provincie om hier woningbouw mogelijk te maken. Op verzoek van en in overleg met de provincie hebben wij de Omgevingsvisie Uitgeest 2030 vastgesteld. Hierin is o.a. onderbouwd waarom en wanneer wij hier tot de ontwikkeling van woningbouw willen komen. Daarnaast zijn de plannen voor woningbouw in de Limmerkoog op uw verzoek afgestemd in het PORA. De portefeuillehouders van de regio Alkmaar hebben ingestemd met deze beoogde ontwikkeling. Het regime Aardkundig waardevol gebied uit de vorige PRV is komen te vervallen. Dit terwijl de aardkundige waarden naar onze mening prima zijn in te passen in de beoogde ontwikkeling van woningbouw. Het betreft een verrommeld gebied aan de rand van Uitgeest waar al stedelijke bebouwing staat. Er is daarom geen aanleiding om hier een bijzonder landschappelijk regime op te nemen. VOORSTEL: Het regime Bijzonder Provinciaal Landschap laten vervallen voor de Limmerkoog. ZIE AFBEELDING IN ORIGINELE ZIENSWIJZE P. 7	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.

	ZO-0274	Dorregeest Het recreatiegebied Dorregeest is bestempeld als bijzonder provinciaal landschap en wordt daarmee beperkt in de mogelijkheden om het gebied op te waarderen en impuls te geven. Het RAUM en de gemeente zoeken naar mogelijkheden voor de verdere ontwikkeling van het recreatiegebied en zijn hierover met de provincie in gesprek. Het is de vraag welke potentiele recreatieve voorzieningen vallen onder een 'andere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling', dit is niet duidelijk. Het lijkt er op dat met het regime BPL er geen mogelijkheden zijn tot ontwikkeling. VOORSTEL: Het regime BPL laten vervallen voor dit perceel. ZIE AFBEELDING IN ORIGINELE ZIENSWIJZE P8.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.
	ZO-0275	Westergeest percelen De begrenzing van het BPL / landelijk gebied ten oosten van de percelen aan de Westergeest lijkt willekeurig en zonder logica. Bij sommige percelen loopt de begrenzing door tot aan de Westergeest en soms tot aan het water van de Westergeestervaart. Ook constateren wij dat het BPL / landelijk gebied tot over bestaande bebouwing van de kern wordt getrokken. Een nauwkeurige analyse van de feitelijke situatie is hier op zijn plaats. De gemeente hecht grote waarde aan het open landschap rond de Westergeestervaart. Het is dan ook niet de bedoeling om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken op de gronden met een Agrarische bestemming. Daarentegen zou het beschermingsregime BPL of landelijk gebied niet beperkend moeten werken op de woonpercelen aan de Westergeest. Dit zou indruisen tegen de gemeentelijke beleidslijn 'Extra woningen op één perceel'. Voorgesteld wordt dan ook om voor de percelen ten oosten van de Westergeest het bestemmingsplan "Wonen Noord en Centrum" als uitgangspunt te nemen. De bestemmingsgrens tussen 'Wonen' en 'Agrarisch' vormt dan de grens voor het BPL of landelijk gebied. VOORSTEL: De begrenzing van het BPL / Landelijk gebied voor de percelen ten oosten van de Westergeest aanpassen aan de bestemmingsgrens tussen 'Wonen' en 'Agrarisch' in het bestemmingsplan "Wonen Noord en Centrum". ZIE AFBEELDING IN ORIGINELE ZIENSWIJZE P.9.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0276	De Regionale Energie Strategie (RES) Op dit moment zijn de zoekgebieden voor de RES in Uitgeest geconcretiseerd. Zoals het er nu naar uitziet zal de Omgevingsverordening NH2022 minimaal een half jaar na de vaststelling van de RES 1.0 in werking treden. Het is daarom wenselijk dat in de Omgevingsverordening NH2022 al rekening gehouden wordt met de vijf zoekgebieden in Uitgeest. Dit zien wij nu niet terug in de regels. VOORSTEL: Houdt in de Omgevingsverordening NH2022 rekening met de vijf concrete zoekgebieden voor zonne-energie in Uitgeest.	Antwoord: Wij zien geen directe noodzaak om de artikelen voor zonne-energie in de OVNH2022 te herzien op basis van de RES 1.0. De bestaande artikelen voor zonne-energie blijven ook in de OVNH2022 leidend voor de verdere uitwerking van zoekgebieden voor zonne-energie. Met de bestaande artikelen voor zonne-energie streven we namelijk naar een goede inpassing van zoneparken met een zo hoog mogelijke bijdrage aan de fysieke leefomgeving. Ook binnen de vastgestelde zoekgebieden uit de RES 1.0 streven we nog steeds naar goed ingepaste zonneparken met een zo hoog mogelijke bijdrage aan de fysieke leefomgeving.
ZW-0088	ZO-0277	Landgoed Vogelenzang is aangewezen als NNN. Het eigendom behelst: 1.Bloemendaal C1819. 2.Bloemendaal G49. 3. Bloemendaal G749. 4. Bloemendaal G750. 5.Bloemendaal G768. 6.Bloemendaal G769. 7.Bloemendaal G770. 8.Bloemendaal G874. 9.Bloemendaal G875. 10.Bloemendaal G890. 11.Bloemendaal G892. 12.Bloemendaal G927. 13.Bloemendaal H5. 14.Bloemendaal H370. Het complex betreft een rijksmonument (bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geregistreerd onder nummer 511229). Sinds 1778 vormt buitenplaats Huis te Vogelenzang één geheel met de buitenplaats Teylingerbosch. De buitenplaatsen en landgoederen zijn ook in het Bijzonder Provinciaal Landschap Zuid-Kennemerland opgenomen als kernkwaliteit van aardkundige en landschappelijke karakteristieke aard. Deze kernkwaliteit dient uiteraard niet aangetast te worden. Het omvormen van deze historische buitenplaats naar natuur tast de monumentale waarde van de buitenplaats en tevens de kernkwaliteit van het Bijzonder Provinciaal Landschap aan en daarom dient het gehele complex buiten NNN-gebied te blijven. Realisatie van NNN-gebied op deze locatie heeft, gezien hetgeen hiervoor uiteen is gezet, geen kans. Cliënte verzoekt u daarom het perceel uit het NNN-gebied te halen.	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen.
	ZO-0278	Het gehele gebied van grofweg de kustlijn tot aan de Vogelenzangseweg is aangewezen als Stiltegebied (tot aan de bebouwing van Zandvoort en Aerdenhout). Ook de percelen van cliënte vallen binnen dit werkingsgebied. Deze regels zijn van	Artikel 4.31 staat het gebruik van toestellen o.a. toe bij de uitoefening van normale werkzaamheden in het kader van land-, tuin- of bosbouw of

		toepassing op activiteiten waardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden in een stiltegebied kan worden verstoord. De regels zijn erop gericht dat mensen en dieren stilte kunnen ervaren. Het verbod tot gebruik van toestellen (art. 4.31) en het gebruik van motorvoertuigen (art. 4.32) geldt niet voor het gebruik van een toestel / motorvoertuig bij de normale uitoefening van werkzaamheden in het kader van land-, tuin- of bosbouw. Cliënte gaat ervan uit dat de werkzaamheden in het kader van het beheer van het landgoed hier tevens onder vallen. Indien dit niet het geval is, heeft cliënte bezwaar tegen opname van haar percelen in dit werkingsgebied. Cliënte moet immers het landgoed kunnen beheren.	beroepsmatige visserij (lid 3 sub d) en bij de bescherming, het onderhoud of het beheer van een gebied (lid 3 sub h). In de toelichting op artikel 4.31 zal de nadruk op professionele toepassing worden geschrapt. Immers, ook particuliere grondeigenaren moeten in staat zijn hun gebied te onderhouden en te beheren. Hetzelfde geldt voor de uitzonderingen op het verbod van gebruik van een motorvoertuig zoals beschreven in artikel 4.32.
ZW-0089	ZO-0279	Het gehele eigendom van cliënten, met uitzondering van de woning met tuin, ligt binnen het NNN-gebied. Deze gronden zijn onterecht opgenomen binnen het NNN. Er is bijna geen sprake van natuurgronden en cliënten hebben ook helemaal niet de intentie om hun gronden om te vormen naar natuur. Daarnaast wensen cliënten niet door de provincie voorgeschreven te krijgen hoe zij hun eigendom moeten onderhouden. Het grootste deel van de percelen is in gebruik bij een melkveehouder. Deze gronden zijn benodigd voor die bedrijfsvoering en kan daarom niet omgezet worden naar natuurgrond. Het voortzetten van deze agrarische bedrijfsactiviteiten gaat namelijk niet samen met een natuurdoelstelling. Het eigendom behelst de volgende percelen nabij de Vogelenzangseweg 160 (2114BC Vogelenzang), kadastraal bekend gemeente Bloemendaal: • sectie H, nr. 8 groot: 6 ha 45 are 38 ca • sectie H, nr.250, groot 17 ha 82 are,60 ca • sectie H, nr. 98, groot 1 ha19 are,57 ca • sectie H, nr. 200,groot 4ha,96 are, 15 ca • sectie H ,nr. 101, groot 1 ha,40 are, 80 ca. En de percelen nabij Boekenroodeweg 50 (2111 HN Aerdenhout), kadastraal bekend gemeente Bloemendaal: • sectie H, nr 302 • sectie H, nr. 386 groot gezamenlijk met nr 302: 5 ha 37 are 27 ca • sectie H, nr 387 groot 12 ha 46 are 20 ca • sectie H nr 135 groot 51 are 59 ca • sectie H nr 267 groot 3 are 30 ca. Ter hoogte van de percelen van cliënten zijn geen potentiële natuurwaarden. Zoals aangegeven in de beschrijving Z2 worden de natuurpotenties in de bosrijke binnenduinen al geheel of grotendeels benut. Potenties liggen vooral in het versterken van de connectiviteit tussen de duinen van noord naar zuid, vooral waar deze actueel onder druk staat. Voorbeelden daarvan zijn de omgeving van het Noordzeekanaal. Dit is een heel ander deel van de provincie dan waar cliënten zich bevinden. Op de percelen van cliënten is dus geen sprake van wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen.
ZW-0090	ZO-0280	De provincie is voornemens om het artikel tav Aanvullend beperkingengebied op basis van de 47BKL contour te laten vervallen. Dan is de noodzakelijke consequentie dat ook in de Verordening luchthavenbesluit Hilversum de artikelen worden aangepast die hetzelfde beschrijven: artikel 4.3 Bijzonder Beperkingengebied. Wij maken hierbij bezwaar tegen de volgende onderdelen in de nieuwe Verordening luchthavenbesluit Hilversum: • Het is tegen de wet dat baan 31 geen obstakelvrij vlak / gebied met hoogtebeperkingen heeft in het voorgeschreven (gekromde) circuit • Geluids- en risico contour zijn niet in overeenstemming met de feitelijke locatie van geluidsdruk en risico. Het voorgeschreven circuit van baan 31 wordt in de praktijk niet gevlogen. Een constant beeld van 80% van de vliegtuigen vliegt buiten het circuit, wat op zich ook een illegale situatie is. Daarmee zijn ook geluidscontouren en de risico contour niet in overeenstemming met de locatie van feitelijke geluids- en risico belasting. Daarom verzoeken wij u de nieuwe Verordening luchthavenbesluit op deze punten in lijn te brengen met de wet.	In de RBML (Wijzigingswet Luchtvaart) is een splitsing gemaakt in de verantwoordelijkheden voor het gebruik van het luchtruim en het gebruik van de luchthaven. Voor het laatstgenoemde deel is de provincie bevoegd gezag. Het luchthavenbesluit van de luchthaven Hilversum voldoet aan de wettelijke eisen met betrekking tot het hoogtebeperkingengebied.
ZW-0091	ZO-0540	De zienswijze is ingetrokken.	
ZW-0092	ZO-0281	Cliënten zijn eigenaar van de percelen kadastraal bekend Bloemendaal H 427, H 428, H 447, H 449 en H 410. Bij aanwijzing van deze percelen als NNN-gebied zal sprake zijn van een kennelijke onjuistheid, waarvoor een kaartcorrectie gemaakt dient te worden. Immers, de begrenzing op de NNN kaart loopt net iets anders dan de kadastrale eigendommen, waardoor smalle strookjes eigendommen ontstaan die begrensd zijn. De begrenzing over de percelen heeft een onlogisch verloop waar geen verklaring voor is. Daarnaast betreffen de percelen Bloemendaal H 427 en H 428 trafo's en kunnen die hoe dan ook geen natuurfunctie hebben. Gedeputeerde Staten heeft de bevoegdheid gedelegeerd gekregen om de begrenzing van het NNN te wijzigingen ter verbetering van kennelijke onjuistheden en cliënte verzoekt u dan ook van deze bevoegdheid gebruik te maken.	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze

			wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen.
ZW-0093	ZO-0282	Artikel 6.29, tweede lid Ten eerste lijkt het voorschrift niet geheel te passen bij de context waarin de haven opereert. In de praktijk blijkt dat de omschrijving van "wijziging van een bestaande functie" leidt tot uitdagingen. Deze ziet immers ook op wijzigingen van zeer onderschikte aard, zoals een tijdelijke gebruikswijzing van een "nat" terrein. Daar mag thans alleen havengebonden bedrijvigheid. Graag zien wij daarom een uitzondering voor tijdelijke wijzigingen en wijzigingen van ondergeschikte aard, voor activiteiten met een beperkte invloed op de fysieke leefomgeving. Dit zou ook in de begripsomschrijving voor "wijziging van een bestaande activiteit" kunnen worden gerealiseerd. Om ons punt nader te duiden en de werking van het artikel beter te vatten zullen wij nog enkele praktijkvoorbeelden nazenden en zijn bereid deze toe te lichten. ZIE BIJLAGE BIJ ORIGINEEL DOCUMENT VOOR TOELICHTING Ten tweede lijkt de tekst van de toelichting overigens niet volledig te corresponderen met de tekst van de bepaling. De bepaling zelf biedt immers een keuze tussen energietransitie of circulair enerzijds en havengebonden of havengerelateerd anderzijds. De bepaling sluit niet uit dat een energietransitie- of circulaire activiteit ook zou mogen plaatsvinden op zogeheten "natte" terreinen, terreinen aan het water. Wij zouden dan ook graag zien dat u "in beginsel" toevoegt in de volgende zinsnede van de toelichting bij artikel 6.25, tweede lid: "Hierbij is het van belang dat nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van de energietransitie of de circulaire economie in beginsel niet mogen leiden tot een afname van de benodigde maritieme of nautische ruimte op de havengebonden bedrijventerreinen." Het Havenbedrijf wenst graag, om een optimale invulling van het gebied te kunnen bewerkstelligen (waaronder intensivering van de bedrijvigheid), de mogelijkheid te hebben om ook energietransitie – of circulaire activiteiten te kunnen vestigen op zogeheten "natte" terreinen.	Wij zijn het eens om de mogelijkheid te bieden voor een tijdelijke afwijking. Daarom maken wij een tijdelijke afwijking (voor vijf jaar) mogelijk door het toevoegen van een derde lid aan artikel 6.29. We hanteren voor een tijdelijke afwijking vooralsnog een termijn van 5 jaar in plaats van de gebruikelijke termijn van 10 jaar. De termijn van 5 jaar is gekozen vanwege de ontwikkelingen van de energietransitie. Deze ontwikkelingen gaan de komende jaren snel. Dit is zichtbaar in de Cluster Energie Strategie NZKG. Waterstof gaat een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Het Noordzeekanaalgebied biedt potentie voor zowel waterstofopslag als –productie. Hierbij ligt de focus op 2030. Voor een tijdelijk initiatief is een termijn van 5 jaar noodzakelijk voor een rendabele exploitatie. Daarmee kunnen investeringen worden terugverdiend. Een kortere termijn is niet haalbaar omdat investeringen dan niet rendabel zijn. Wij nemen het voorstel van het Havenbedrijf niet over om "in beginsel" toe te voegen voor de afname van de benodigde maritieme of nautische ruimte. "In beginsel" is een begrip dat wij niet nader kunnen kwantificeren.
	ZO-0283	Artikel 6.30 De breed gedeelde verwachting dat de zwaardere industrie op Westpoort blijft en zich verder ontwikkelt vergt dat de "milieucontouren" die daarbij horen worden gerespecteerd. Gezien het karakter van Westpoort en Hoogtij is, behalve behoefte aan geluidruimte, behoefte aan milieuruimte voor geur, stof, evenals aan milieuruimte voor risicovolle productieprocessen en omgevingsveiligheid. Graag zien wij in de toelichting van artikel 6.30 meer aandacht voor deze milieucontouren, anders dan enkel dan de geluidscontouren.	Wij zijn het met u eens dat de maatgevende contour de geluidscontour betreft. De overige milieucontouren vallen binnen de geluidscontour, waardoor de geluidscontour maatgevend is voor de gebiedsafbakening in dit artikel. Voor Omgevingsveiligheid vindt een beleidswijziging plaats onder de Omgevingswet, waardoor gemeenten rekening moeten houden met bouwen in de aandachtsgebieden. Aangezien de aandachtsgebieden nog niet definitief bekend zijn en hier nog landelijke afstemming over plaatsvindt, vinden wij het niet opportuun om hier nu al rekening mee te houden. De milieucontouren die zijn gekoppeld aan artikel 6.30 zijn niet statisch. Het is mogelijk om de milieucontouren aan te passen indien de aandachtsgebieden definitief zijn of als andere milieucontouren (o.a. geur) ruimer zijn dan de huidige maatgevende geluidscontour.
	ZO-0284	Bij het bekijken van de viewer constateren wij dat een gebied ten zuiden van Ruigoord, anders dan wij op basis van het bestemmingsplan verwachten, niet is aangemerkt als werkingsgebied Industrieterrein van provinciaal belang Wij zijn als havenbedrijf, met het oog op de ambities en opgaven uit onze Strategie 2021-2025 en de schaarse (milieu)ruimte zuinig op de bestaande bedrijventerreinen. Het desbetreffende terrein heeft op grond van het bestemmingsplan "Afrikahaven" de bestemming "Bedrijf 2". De hiertoe aangewezen gronden zijn bestemd voor bedrijven, die vallen in categorie 1, 2, 3, 4 of 5 van de van de planregels deel uitmakende Staat van Inrichtingen. Het meest oostelijk gelegen deel is voorts voorzien van de aanduiding milieuzone - 3 en veiligheidszone – windturbine 2. Het meest westelijk gelegen deel is voorzien van de aanduidingen milieuzone -1, veiligheidszone – windturbine 2 en veiligheidszone - bevi. In dat gebied zijn geen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten toegestaan. Graag zien wij de begrenzing van het industrieterrein van provinciaal belang aangepast zodat het aansluit op het vigerende bestemmingsplan. Er vinden besprekingen plaats met Ruigoord o.a. over de toekomstige invulling van	Wij zullen deze aanpassing doorvoeren in de kaart, omdat het nu een bedrijvenbestemming heeft voor hogere milieucategorie bedrijven. Ruigoord, Port of Amsterdam en gemeente Amsterdam zijn in overleg over de toekomstige activiteiten op Ruigoord. Ook de provincie wordt hierbij betrokken. Indien het bestemmingsplan na overeenstemming tussen alle partijen op basis van deze afspraken wordt aangepast, zijn wij voornemens om het werkingsgebied industrieterrein van provinciaal belang daarop aan te passen.

		het gebied ten behoeve van de bestemming "Cultuur en ontspanning". De uitkomst van deze besprekingen kunnen mogelijk in de toekomst leiden tot aanpassingen in activiteiten en begrenzing.	
	ZO-0285	In artikel 4.61 over de aanwijzing van vergunningsvrije gevallen inzake ontgrondingen, is het volgende bepaald:"2. Het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten geldt, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen." Wij gaan er thans vanuit dat de ontgrondingen ten behoeve van havenindustrie in onze werkgebieden ook vallen onder deze bepaling. Mocht u dat anders zien, dan zouden wij graag expliciet verwoord zien dat dergelijke activiteiten ook worden aangemerkt als vergunningsvrije gevallen.	Ontgrondingen ten behoeve van havenindustrie vielen nog niet onder deze bepaling. Wij zijn het wel eens met u om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven ook vrij te stellen van een ontgrondingsvergunningsplicht. Wij zullen deze activiteit toevoegen aan de vrijstellingen in artikel 4.61. Wij verwijzen verder naar de toelichting bij de Omgevingsverordening.
ZW-0094	ZO-0286	Het wettelijke doel van "stiltegebieden" is gebiedsvreemd geluid zoveel mogelijk in een nader aan te wijzen gebied te voorkomen of te beperken. Gebiedsvreemd geluid is geluid dat van oudsher daar niet voorkwam. Gebiedseigen geluid daarentegen heeft betrekking op gangbare werkzaamheden of gebruik van het gebied zoals dat van oudsher juist wel is toegestaan. Zoals uit de parlementaire geschiedenis van stiltegebieden blijkt, zijn van oorsprong gebiedseigen geluiden in een stiltegebied altijd toegestaan. Onder van oorsprong gebiedseigen geluiden wordt de landbouw, bosbouw, visserij en jacht verstaan. Uitdrukkelijk is destijds in de Memorie van Toelichting aangegeven dat het niet de bedoeling is dat het besluit een bepaald gebied als stiltegebied aan te merken, tot gevolg zou hebben dat handelingen en activiteiten, die noodzakelijkerwijs voortvloeien uit de voor dat gebied vastgestelde bestemmingen en waarvan moet worden aangenomen dat deze slechts gedurende een beperkt gedeelte van de tijd het stiltekarakter aantasten, onmogelijk worden gemaakt.	Dit wordt voor kennisgeving aangenomen
	ZO-0287	Uitoefenen van jachtrecht in stiltegebieden is wettelijk toegestaan Op grond van artikel 4.21 lid 2 letter e in samenhang met artikel 4.21 lid 3 letter h van de concept omgevingsverordening PNH 2022 valt niet duidelijk op te maken dat de uitoefening van de jacht ook van het verbod is uitgezonderd, zoals dat sinds de invoering van de stiltegebieden in de Wet Geluidhinder in 1979 en in de provinciale verordening van de provincie Noord-Holland altijd is geweest. Dit overigens zoals dat in de andere provincies van Nederland ook is toegestaan. In lid 3 letter d van voornoemd artikel wordt maar een deel van de gebiedseigen geluiden beschreven namelijk; land- en tuinbouw, bosbouw en visserij. Ter voorkoming van onduidelijkheid en discussie achteraf dient de van oorsprong gebiedseigen activiteit "jacht" aan deze bepaling te worden toegevoegd. Ons voorstel is om aan dit lid toe te voegen: "jacht, populatiebeheer en schadebestrijding met inachtneming van de Wet natuurbescherming". Het verbieden van de uitoefening van het jachtrecht en het gebruik van het geweer is in strijd met de wettelijke grondslag van en de doelstelling voor stiltegebieden en zal naar onze mening een rechtelijke toetsing niet doorstaan. Geen provinciale bevoegdheid om uitoefening jachtrecht te verbieden Op grond van artikel 3.22 lid 2 Wet natuurbescherming (straks artikel 11.68 Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet) wordt bij ministeriële regeling bepaald in hoeverre de jacht op wild zal zijn geopend. Slechts in één situatie is de Provincie bevoegd om de jacht te sluiten en dat is in het geval van bijzondere weersomstandigheden zoals beschreven in artikel 3.22 lid 4 Wnb.	Met betrekking tot het gebruik van een vuurwapen wordt artikel 4.31 uitgebreid met een lid 6: Het verbod bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder 2e, geldt niet voor een vuurwapen indien dat wordt gebruikt: i. ingeval het een noodseinmiddel betreft: ingeval van nood; ii. ter uitvoering van een jachtgeweeractiviteit zoals bedoeld in de Omgevingswet. Voor wat betreft het jachtrecht geldt dat de provincie op grond van de Omgevingswet de verplichting heeft om stiltegebieden aan te wijzen en regels ter bescherming van deze stiltegebied te stellen. De jacht wordt niet verboden. Stilteverstorende activiteiten zijn in de in de OV NH2022 genoemde gevallen vergunningsplichtig, tenzij ze zijn aan te merken als een ook in de OV NH2022 omschreven uitzondering.
	ZO-0288	Voorstel verduidelijking / aanpassing uitzondering motorvoertuigenverbod Naast het toestaan van de activiteit jacht en het hanteren van het geweer bestaat sinds jaar en dag ook een uitzondering op het motorvoertuigenverbod in stiltegebieden. Onder artikel 4.22 lid 2 van de concept verordening wordt onder andere een uitzondering van dit verbod gemaakt voor het beheer van het stiltegebied. In principe valt de uitoefening van het jachtrecht, populatiebeheer en schadebestrijding daar onder. Uit de omschrijving en de toelichting op dit artikel valt echter niet expliciet op te maken dat dit zo is. Ter voorkoming van deze onduidelijkheid en discussies achteraf bevelen wij aan om deze bepaling nader te omschrijven. Overigens lijkt de toelichting te impliceren dat het met name alleen een uitzondering voor natuur- of faunabeheerders in dienstbetrekking ("professionele toepassing van toestellen") is. Ook particulieren of particuliere organisaties voeren natuur- en faunabeheer uit op hun eigen terreinen die als stiltegebied zijn aangewezen. In het kader van de gelijkberechtiging en het ontbreken van een kwantitatieve onderbouwing inzake natuur- en faunabeheerders in loondienst versus particuliere natuur- en faunabeheerders dient deze opmerking naar onze mening te worden weggelaten.	Het gebruik van motorvoertuigen buiten de wegen voor faunabeheer is toegestaan omdat beheer van fauna is aan te merken als beheer van een gebied. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen professioneel of particulier beheer. De toelichting op artikel 4.32 wordt aangepast. De zin 'Het gaat dan met name om professionele toepassing van toestellen (bedoeld wordt: voertuigen)' wordt geschrapt.
	ZO-0289	Aantasting eigendomsrecht grondeigenaar Het verbieden van het jachtrecht in stiltegebieden waarvan de grondeigenaar een	De jacht wordt niet verboden. Stilte verstorende activiteiten zijn in de in de OV NH2022 genoemde

		particulier of particuliere organisaties is, is overigens een aantasting van het eigendomsrecht. Namelijk aantasting van de uitoefening van zijn/haar jachtrecht als jachthouder. Door de Raad van State is o.a. bij de initiatiefnota Mooi Nederland zelf aangegeven dat het jachtrecht een eigendomsrecht is dat je niet zomaar kunt inperken of ontnemen zonder de inkomens en vermogensschade te vergoeden. "In dit verband is van belang dat het recht op het genot van de jacht kan worden beschouwd als een "eigendom" in de zin van artikel 1 Eerste Protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM). De afschaffing van de wildlijst betreft een inmenging in het eigendomsrecht van de jachthouders."	gevallen vergunningsplichtig, tenzij ze zijn aan te merken als een ook in de OV NH2022 omschreven uitzondering. Ten aanzien van het zienswijzeonderdeel dat ziet op het gebruik van het vuurwapen: om verwarring te voorkomen zal artikel 4.31 worden uitgebreid met een lid 6: 'Het verbod bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder 2e, geldt niet voor een vuurwapen indien dat wordt gebruikt: i. ingeval het een noodseinmiddel betreft: ingeval van nood; ii. ter uitvoering van een jachtgeweeractiviteit zoals bedoeld in de Omgevingswet.'
ZW-0095	ZO-0290	Advies aan Provinciale Staten 1. Gebruik de bevoegdheid om bij de aanwijzing van een zoekgebied rekening te houden met integrale afweging inzake het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland of natuurverbinding. Doe dit niet om uitzonderingen toe te staan maar om leefbaarheid en natuur extra gewicht te geven. 2. Sta niet toe dat windturbines her en der worden geplaatst omdat daar in de kleine zoekgebieden nog net ruimte voor is. Dit met het oog op het behoud van leefbaarheid, beperken van overlast en omdat die turbines toch niet rendabel zijn. 3. Zet in op windenergie op zee, want dat heeft de voorkeur van de provincie Noord- Holland en de landelijke politieke partijen. Maak een afspraak hierover met het Rijk en verminder hierdoor de huidige druk op de leefbaarheid en gezondheidsrisico's in Amsterdam en buurgemeenten. Mijn persoonlijke conclusies zijn: 1. Het coalitiebestuur van de gemeente Amsterdam en in mindere mate het provinciebestuur, kenmerkt zich door vasthouden aan de macht, maar getuigt hierdoor van ideologische en procedurele leegte. Hoe is het mogelijk dat een progressief bestuur in Amsterdam zich zo afwendt van de eigen oorspronkelijke idealen? Daarbij etaleert het vasthouden aan procedures een dogmatische instelling ("we willen 17 windturbines binnen de stad plaatsen") waarbij het doel uit het oog is verloren. 2. Bij draagvlak gaat het primair om initiatiefnemers, energiemaatschappijen, investeerders en grote elektriciteitsafnemers. Bewoners, in de betekenis van omwonenden die ernstige overlast gaan ondervinden, spelen voor gemeente en provincie kennelijk geen rol van betekenis. Dit blijkt uit het verkleinen van de afstand tot 350 meter en uit de afstemming met buurgemeenten om zoekgebieden onderling te laten aansluiten, waardoor de overlast voor omwonenden extra groot wordt. 3. Het beleidsproces met betrekking tot de RES is een 'fuikprocedure': de plaatsing van windturbines komt bij elke stap onafwendbaar dichterbij, omdat het proces hierop is ingericht. Het dogma dat Amsterdam veel eigen windelektricieit moet opwekken is desastreus voor de leefbaarheid van bewoners, terwijl er betere alternatieven zijn die vanwege het dogmatisch denken buiten beeld blijven. 4. De bevolking van Amsterdam verdient een bestuur dat niet op eigen macht uit is maar op het belang van leefbaarheid en ruimtelijke ontwikkeling in echte samenspraak met bewoners. Het is de rol van de provincie om in de Omgevingsverordening hier waarborgen voor te scheppen en niet om allerlei uitzonderingen mogelijk te maken.	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening NH2022 en wordt om die reden hier niet inhoudelijk beantwoord.
ZW-0096	ZO-0291	1) Als paardeneigenaren en -verzorgers erkennen wij het grote belang van een goed functionerend ecologisch netwerk. Wij steunen het behoud van waardevolle natuur- en cultuurlandschappen in de provincie. We maken ons echter zorgen over de huidige plannen in het kader van het verder inrichten van het Natuurnetwerk Nederland in onze provincie, omdat we daar als paardeneigenaren door benadeeld worden. In deze zienswijze zetten wij eerst uiteen welke aannames in de plannen wij in twijfel trekken. Vervolgens maken we duidelijk hoe onze paarden en wij als paardeneigenaren en -verzorgers door de plannen benadeeld worden. Ten slotte komen we met een aantal alternatieve oplossingen. Sweco heeft een ecologische visie voor het binnenduinrandgebied opgesteld. Het voorstel van Sweco heeft een tweeledig doel: 1) de verlichting van de recreatiedruk in het Natura 2000-gebied; 2) de verbetering van de bodem door stikstofafname en vermindering van de grondwateronttrekking. Ten aanzien van punt 1 kan gesteld worden dat niet duidelijk is waarom de verandering van weidegrond in vochtig hooiland of kruiden- en faunarijk grasland op de 8ha tegenover de ingang van landgoed Duin- en Kruidberg en gelegen tussen de PWN duiningangen Duin- en Kruidberg en Midden-Herenduin tot een substantiële verlaging van de recreatiedruk zal leiden. De recreanten in dit gebied zijn voornamelijk wandelaars, hardlopers, fietsers en ruiters. Wanneer daar vochtig	Zie allereerst de beantwoording van ZO-0292. Het doel is om het NNN op een robuuste wijze af te ronden. Reduceren van stikstofdepositie heeft geen rol gespeeld bij het vaststellen van het natuurtype vochtig hooiland of kruiden- en faunarijk grasland als doel op de door melder genoemde locatie. De provincie kijkt graag samen met ondernemers naar de ecologische potenties van het gebied en de manier waarop die met de bedrijfsvoering te combineren zijn.

		hooiland of kruiden- en faunarijk grasland wordt aangelegd, is het niet aannemelijk dat daardoor de recreatieve activiteiten worden verplaatst. Ten aanzien van punt 2 lijkt er sprake te zijn van een tegenstrijdige interpretatie van de natuurbelasting die de extensieve paardenhouderij zou veroorzaken als we ons baseren op verschillende documenten van de provincie. In de ontwerp-omgevingsverordening NH2022 wordt in artikel 4.24 lid 1c ten aanzien van de verlening van een gemeentelijke omgevingsvergunning gesteld dat een voormalig agrarisch bedrijf dat het vee vervangen heeft door paarden (of schapen) in aanmerking komt voor een gemeentelijke omgevingsvergunning, omdat dit – zoals het artikel impliceert – geen bezwaar vormt voor de ammoniakemissie. Daarmee lijkt de te verwachten luchtverbeteringswinst voor deze 8ha minimaal te zijn. Bovendien voelt het disproportioneel dat de luchtverbeteringswinst verkregen zou moeten worden door transformatie van het gebruik van deze 8ha weideland, terwijl de recente ontwikkelingen omtrent Tata Steel doen vermoeden dat ook ons gebied te lijden heeft onder de ammoniakemissie van het staalconcern, en Tata Steel niet in de planvorming wordt betrokken.	
	ZO-0292	2) Op Hofstede de Kruidberg lopen ruim 70 eigenaren en verzorgers rond (zie Bijlagen 1 en 2), die nu dagelijks genieten van het verzorgen en berijden van hun paarden, zowel op het terrein zelf als in het omliggende gebied, waar een netwerk van ruiterpaden is. Veel klanten maken intensief gebruik van de buitenbak en de longeerkraal, vaak in combinatie met de lessen die ** aanbiedt. Veel klanten maken daarnaast ook regelmatig gebruik van de buitenrijmogelijkheden. Het ruiterpaden netwerk strekt zich uit van het duingebied naar het strand. Daarnaast zijn er ruiterpaden in de nabijgelegen parken Boschbeek, Landgoed Beeckestijn en Velserbeek. De combinatie van de hoogwaardige kwaliteit die de pensionstal levert voor paard en ruiter, en de mooie omgeving met ruiterpaden maken dit een unieke stal in de omgeving van Haarlem. De meeste klanten wonen in een straal van 10km van de stal. Een vergelijkbare stal op een vergelijkbare locatie is er in de nabije omgeving niet. Voor ons als klanten zijn grootschalige, massale pensionstallen geen optie, net zomin als kleine stallen metminder faciliteiten. Er zijn, kortom, in de omgeving onvoldoende gelijkwaardige alternatieven om onze 40 paarden onder te brengen. Bovendien wordt de druk op de pensionstallen in de omgeving groter, nu enkele andere pensionstallen in de omgeving de deuren sluiten. Manege en pensionstal Naaldenhof (Bentveld) moet plaatsmaken voor woningbouw; pensionstal Vandervelde (Aerdenhout) neemt geen nieuwe paarden meer op. Nu er de komende jaren meer woningbouw in Velsen gerealiseerd wordt, zullen wellicht meer weilanden en stallen verdwijnen. Zo is recentelijk gepubliceerd dat paardenpension Schoorl plaats zal moeten maken voor de nieuwbouwwijk Hofgeest in Velserbroek en ook Hoeve Westerbroek is er niet meer. De druk op de bestaande pensionstallen neemt dus alleen maar toe en de paardeneigenaar moet noodgedwongen verder weg op zoek naar een passende oplossing. Terwijl het uitgangspunt van het NNN is luchtverbetering na te streven, onder andere door CO2-reductie, leidt de vermindering van het aanbod in deze regio juist tot meer verplaatsingen. In het kader van de versterking van de ecologische waarden is dit derhalve geen goed alternatief. Daarnaast benadrukken we graag het sociale belang van deze pensionstal als een community: het is een hechte gemeenschap waar veel dagelijkse taken worden verricht op basis van wederkerigheid. Voor velen is deze plek naast een functionele locatie voor de stalling van hun paard ook een plek waar ze waardevolle sociale contacten onderhouden. Als paardeneigenaren en -verzorgers verzoeken wij u om het belang van de paarden, dat wil zeggen van de gebruiksgerichte paardenhouderij, als uitgangspunt te nemen voor het invullen van de NNN plannen (zie Bijlage 2 voor de persoonlijke zienswijzen). Wij gaan ervan uit dat u ons van het verdere verloop van de procedures op de hoogte houdt. Wij komen graag met u in gesprek om de randvoorwaarden van het paardenwelzijn toe te lichten zodat de toekomst van onze paarden in een hoogwaardige natuurlijke omgeving tot een meerwaarde zal leiden.	In het ecologisch adviesrapport van bureau Sweco over Zuid-Kennemerland wordt met name ingegaan op de ecologische potentie van de binnenduinrand voor de delen die reeds begrensd zijn als deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), mogelijke natuurtypen en de relatie met het huidige gebruik. Het is een advies aan de provincie en heeft derhalve geen beleidsstatus. Het is niet mogelijk hierop een zienswijze in te dienen. Het advies vormt een basis voor gesprekken die de provincie de komende periode wil gaan voeren met grondeigenaren over de natuuropgave in dit gebied. Op basis van deze gesprekken en een aantal aanvullende onderzoeken zullen de precieze natuurdoelen en eventuele kleinschalige begrenzingen worden vastgesteld en zal gestart worden met het maken van inrichtingsplannen. Hoe dit proces precies vormt krijgt, waarin belanghebbenden zoals eigenaren en omwonenden uiteraard zullen worden betrokken, wordt de komende tijd uitgewerkt.
ZW-0097	ZO-0293	Wij willen u vragen de begrenzing van het BPL in Wijdemeren niet te wijzigen. Wij weten dat de gemeente Wijdemeren hardnekkig blijft proberen om de begrenzing op te rekken. Wij willen u met klem vragen de bestaande begrenzing te handhaven om zodoende stedelijke ontwikkelingen in de Horn- en Kuijerpolder te kunnen keren. De polder is onderdeel van de Stelling van Amsterdam, zodoende opgenomen als UNESCO werelderfgoed. Ook maakt de polder deel uit van de Noord Hollandse Waterlinie, maar bovenal is het aangewezen als beschermd weidevogelleefgebied. In onze bedrijfsvoering houden wij uitdrukkelijk rekening met de natuurwaarden, om zodoende dit veenweidegebied nog aantrekkelijker te maken voor de weidevogels. Wij hopen van harte dat de Horn- en Kuijerpolder open en	Wij hebben kennis genomen van uw zienswijze. Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.

		groen kan blijven zodat na ons de vierde generatie hier ook een toekomst kan opbouwen.	
ZW-0098	ZO-0294	Voor de aanpassingen aan de A10 Zuid en de knooppunten De Nieuwe Meer en Amstel is in maart 2016 het Tracébesluit Zuidasdok vastgesteld, dat in augustus 2018 onherroepelijk is geworden. Het tracébesluit kan worden ingezien op Platform Participatie (www.platformparticipatie.nl/zuidasdok). Ter hoogte van het Amstelpark, de Rozenoordbrug en de zuidzijde van het knooppunt Amstel ligt een gedeelte van het plangebied van het tracébesluit binnen het werkingsgebied van de ontwerp Omgevingsverordening (o.a. Landelijk gebied, MRA Landelijk gebied, Bijzonder Provinciaal Landschap en Amstelscheg). Mogelijk is tevens ter hoogte van de Schinkelbruggen sprake van (beperkte) overlap (o.a. Landelijk gebied, MRA Landelijk gebied, Natuurnetwerk Nederland en Amsterdamse Bos). Nu op deze locaties infrastructurele maatregelen zijn voorzien overeenkomstig het tracébesluit, is niet wenselijk dat deze binnen de werkingssfeer van de omgevingsverordening komen te liggen. Ik verzoek u, het werkingsgebied van de definitieve omgevingsverordening af te stemmen op de begrenzing van het tracébesluit. Ik merk op dat het werkingsgebied van de vigerende omgevingsverordening op dezelfde locaties overlapt met het plangebied van het tracébesluit. De Omgevingsverordening NH2022 is een goede aanleiding het werkingsgebied in overeenstemming te brengen met de begrenzing van het tracébesluit.	Zie ZO-0234 De genoemde werkingsgebieden maken de infrastructurele maatregelen niet onmogelijk.
ZW-0099	ZO-0295	Onder andere verdwijnt de 600 meter afstandsnorm. Ook komen meer verantwoordelijkheden bij gemeenten. We gaan hier nu vooral op het laatste punt. Juist het RES – proces van de afgelopen jaren heeft duidelijk gemaakt dat een grotere rol voor de gemeenten nadelen heeft. Wij missen: • een beleid vanuit een totaalvisie op landschap, recreatie, biodiversiteit en gezondheid van burgers, met als resultaat meer kwaliteit dan een som van het beleid van afzonderlijke gemeenten • een evenredige, gelijkwaardige verdeling van de lasten tussen gemeenten onderling • een evenredige, gelijkwaardige verdeling tussen de lasten in de centrale zone van een gemeente tegenover de lasten in de grensgebieden De Nederlandse geluidsnormen zijn de minst beschermende in Europa, hoe vaak bestuurders dit ook ontkennen. 9 % van de omwonenden krijgt bij zulke normen gezondheidsklachten (RIVM, de Laat). Terecht geeft RIVM toe dat nader onderzoek nodig is, dat er nog geen onderzoek gedaan is in de Nederlandse situaties waar tientallen mensen verhuisden, en dat er nog geen onderzoek is gedaan bij kinderen. Het voorzorgsbeginsel moet hier worden toegepast. Experimenteren met volksgezondheid is hier aan de orde. Het risico dat er voortijdig moet worden afgebroken vanwege Europese normen is aanwezig. Het gaat om beslissingen met een grote nationale impact en met een grote impact op de energietransitie. Het voorzorgsbeginsel moet worden toegepast en daarop moet vanuit landelijke regie worden toegezien. Wij denken dat een pas op de plaats nodig is om een vliegende vervolgstart te maken vanuit de visies die door alle partijen in de landelijke verkiezingsprogramma's zijn gepresenteerd. Meerderheden van de raad in Amsterdam, Ronde Venen en andere gemeenten erkennen dat het draagvlakonderzoek zeer veel te wensen overliet en ronduit onvoldoende was. Gemeenten beloven verbetering, maar dan wel nadat de zoekgebieden zijn goedgekeurd. Wij denken dat in ruimtelijke ordeningsvraagstukken centrale sturing noodzakelijk is en dat de omgevingsverordening zoals nu geformuleerd in ieder geval op genoemde punten verslechteringen inhouden ten opzichte van de huidige situatie, omdat ze de door RES ingezette decentralisatie zouden consolideren. Wij denken dat de omgevingsverordening heroverweging behoeft. Denken vanuit landelijke kaders en vanuit landelijke verkiezingsprogramma's lijkt ons een goed uitgangspunt. De verkiezingsprogramma's van 17 maart 2017 bieden een kans voor een nieuwe ambitieuze energietransitie vanuit landelijke kaders.	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol.
ZW-0100	ZO-0296	Sluit reservezoekgebieden uit als zoekgebied waar met een omgevingsplan de plaatsing van windmolens mogelijk kan worden gemaakt Toelichting: n RES NHZ is een reservezoekgebied aangewezen in landelijk Noord van de gemeente Amsterdam, dat deel uitmaakt van het Bijzonder Provinciaal Landschap Waterland. De SBW vindt dat ongewenst. Ten eerste omdat het een weidevogelgebied betreft, ten tweede vanwege de kernkwaliteit openheid en vergezichten en ten derde omdat dit reservezoekgebied niet met de noodzakelijke zorgvuldigheid is aangewezen. In de Spoedvoordracht voor de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van 9 maart jl. (nummer VN2021-004768) staat ten aanzien van het extra zoekgebied in RES 1.0 voor NHZ, p. 10: 'De status is niet veranderd ten opzichte van de concept RES. Dit gebied is niet specifiek	De reserve zoekgebieden wind in Amsterdam blijven op de kaart staan, omdat Amsterdam hier pas mee aan de slag gaat op het moment dat alle voorkeursgebieden zijn uitgewerkt en/of niet genoeg mogelijkheden bieden. Bij de uitwerking van deze gebieden komen veel vragen kijken en is het belangrijk om zaken goed te onderzoeken en onderbouwen. We gaan hierbij zo goed mogelijk om met de zorgen die er leven, zoals het effect van windturbines op gezondheid en leefbaarheid, maar ook of we wel snel genoeg stappen zetten en of de

		onderzocht.' 1 Het staat niet voor niets op de reservelijst. De dreiging van plaatsing in het reservezoekgebied is echter groot gelet op protesten tegen windmolens in de andere zoekgebieden bij Amsterdam. Vanwege deze redenen stellen wij voor uitdrukkelijk in artikel 6.35 van het Ontwerp op te nemen dat een reserve- of extra zoekgebied niet als zoekgebied wordt aangemerkt als bedoeld in dit artikel. Neem als voorwaarde op herstel in de oude toestand indien de windmolens uit bedrijf zijn genomen Toelichting: Wij vragen ons af waarom geen voorwaarde in artikel 6.35 van het Ontwerp is opgenomen over herstel in de oude toestand, nadat de windmolens uit bedrijf zijn genomen indien er geen goedgekeurd plan ligt voor vervanging. Daarvoor dient financiële zekerheid te worden geregeld. Een zodanige voorwaarde is wel opgenomen voor opstellingen voor zonne-energie in artikel 6.39 van het Ontwerp. Het is kennelijk nodig want bij Durgerdam en bij Het Schouw staan nog steeds onderstellen van windmolens, nadat deze jaren geleden zijn onttakeld. Sta opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied alleen toe in de zoekgebieden zoals vastgelegd in RES 1.0 Toelichting: In de RES 1.0 zijn zoekgebieden voor zonne-energie vastgelegd. Daarover is nagedacht. Wij stellen voor in artikel 6.39 van het Ontwerp op te nemen dat een omgevingsplan alleen mag voorzien in het realiseren van opstellingen voor zonne-energie in zoekgebieden, die daarvoor zijn vastgesteld in RES 1.0.	plannen uitvoerbaar zijn. Reserve zoekgebieden kunnen hierna alsnog afvallen. Het is aan de gemeente om in het ruimtelijk proces voorwaarden op te nemen voor het herstel in de oude toestand.
	ZO-0297	Zorg dat alle bouwwerken binnen het agrarisch bouwperceel worden opgericht overeenkomstig OV2020 en de voormalige PRV. Toelichting: Ingevolge OV2020 en de voormalige Provinciale Ruimtelijke Verordening moet alle bebouwing binnen het bouwperceel worden gerealiseerd, waarvan de omvang maximaal 2 hectare bedraagt. Echter ingevolge artikel 6.41 lid 1 sub (c) van het Ontwerp moeten alléén gebouwen binnen het bouwperceel staan. Dat betekent dat bijvoorbeeld sleufsilo's buiten het bouwperceel mogen worden opgericht, dus de omvang van agrarische bouwpercelen kan aanzienlijk toenemen. De SBW vindt dat ongewenst. Het is bovendien onnodig omdat in artikel 6.41 lid 1 sub (e) van het Ontwerp al vergroting van het bouwperceel van meer dan 2 hectare wordt toegestaan indien de uitbreiding noodzakelijk is voor het agrarisch productieproces.	De voorgestelde wijziging wordt doorgevoerd: het woord gebouwen wordt vervangen door bebouwing.
	ZO-0298	Toets uitbreidingen van agrarische bouwpercelen aan de kernkwaliteiten van het BPL In de toelichting op artikel 6.58 lid 6 staat: 'Een uitbreiding tot meer dan 2 hectare moet wel aan de kernkwaliteiten worden getoetst'. Maar dat klopt niet. In 6.58 lid 6.b wordt immers ook een (onbeperkte) uitzondering gemaakt voor: nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.41 Agrarische bedrijven - Lid 1, onder e en f en Artikel 6.41 Agrarische bedrijven - Lid 2 en Artikel 6.41 Agrarische bedrijven - Lid 3. Voor die nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden die noodzakelijk zijn voor een agrarisch bedrijf geldt de beperking tot 2 hectare dus niet. De SBW begrijpt niet waarom er een uitzondering wordt gemaakt voor uitbreiding van agrarische bouwpercelen tot 2 hectare. Iedere uitbreiding zou aan de kernkwaliteiten moeten worden getoetst. Dit zou moeten gelden zowel voor woonpercelen, bedrijfspercelen als ook voor agrarische bouwpercelen. Daarom verzoeken wij u artikel 6.58 lid 6 helemaal te schrappen. Zo niet, dan dient in ieder geval artikel 6.58 lid 6.b te worden geschrapt zodat een uitbreiding boven de 2 hectare wel aan de kernkwaliteiten wordt getoetst conform de toelichting op dit artikel.	In de toelichting staat abusievelijk ' Een uitbreiding tot meer dan 2 hectare moet wel aan de kernkwaliteiten worden getoetst.' Het woord tot wordt in deze zin vervangen door met. In de toelichting wordt al beschreven dat uitbreidingen tot 2 ha van agrarische bedrijven mogelijk zijn zonder toetsing aan de kernkwaliteiten. Wij willen deze bestaande mogelijkheid in stand laten. Zoals omschreven in de toelichting gelden voor deze uitbreidingen tot 2 ha wel de ruimtelijke kwaliteitseisen van de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Uitbreidingen groter dan 2 ha dienen te voldoen aan de kernkwaliteiten van BPL en de genoemde Leidraad.
	ZO-0299	Borg planologisch het realiseren van natuurdoelen binnen NNN middels toekenning externe werking aan het beschermingsregime In uw Omgevingsvisie staat dat een sterk natuurnetwerk met hoge natuurwaarden een voorwaarde is om de biodiversiteit te vergroten. De gebieden zijn (inter)nationaal van betekenis. De provincie is verantwoordelijk voor het realiseren van de natuurdoelen. Het is van belang dat in de aangrenzende gebieden ook rekening wordt gehouden met de wezenlijke kenmerken en waarden in die NNN-gebieden. Voor Natura2000-gebieden is dat geregeld, maar voor andere gebieden binnen NNN niet. Om het realiseren van natuurdoelen te borgen verzoekt de SBW u externe werking aan het NNNbeschermingsregime toe te kennen.	Wij hebben kennis genomen van uw suggestie. Wij hebben er echter voor gekozen om voor de bescherming van het NNN aan te sluiten bij het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en achten het voldoende om bescherming alleen ter plaatse van het werkingsgebied NNN te regelen. Voor het toekennen van externe werking zien wij geen aanleiding.
	ZO-0300	Borg planologisch het realiseren van natuurdoelen binnen NNN middels opname van richtinggevende instructieregels aan gemeenten voor de inhoud van omgevingsplannen Toelichting: De bescherming kan per gemeente verschillen. De opdracht in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is bij verordening regels te stellen omtrent de inhoud van plannen. Niet alleen hoe, maar ook wat in deze plannen moet staan ter bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden. Deze regels zouden betrekking moeten hebben op de wijze van gebruik van de gronden. De provincie kan een onderscheid maken tussen richtinggevende regels die voor alle NNN-	Wij hebben kennis genomen van uw suggesties. We geven graag mee dat wij regels stellen ter bescherming van het provinciale belang (het wat). Geheel in de geest van de Omgevingswet wordt er ruimte geboden aan partijen in de wijze (het hoe) waarop deze doelstellingen behaald worden. De wezenlijke Kenmerken en Waarden (WKW's) van het NNN en de kernkwaliteiten van het Habitat voor Weidevogels zijn in de verordening duidelijk omschreven. Aantasting van de wezenlijke

		gebieden gelden of slechts voor delen daarvan of voor bepaalde beheertypen. Te denken is bijvoorbeeld aan de instructieregel dat gemeenten verboden in een ruimtelijk plan moeten opnemen op het gebruik van synthetische hulpmiddelen zoals gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest en op bemesting met drijfmest en een verbod op uitvoering van activiteiten en beweiding van 1 maart tot en met 30 juni in kansgebieden voor weidevogels. Te denken is verder aan de opname van een verbod op activiteiten die een verlaging van het waterpeil impliceren van meer dan – 20 cm onder het maaiveld van februari tot en met juni in kansgebieden voor weidevogels.	Kenmerken en Waarden (WKW's) van het NNN of de kernkwaliteiten van het Habitat voor Weidevogels is niet toegestaan. Voor meer specifieke instructieregels hebben wij dan ook niet gekozen.
	ZO-0301	Borg planologisch het realiseren van natuurdoelen binnen NNN middels rechtstreeks werkende regels Toelichting Gemeenten moeten op grond van het Ontwerp in ruimtelijke plannen regels vaststellen ter 'bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden en verzekeren dat de kwaliteit en oppervlakte daarvan niet achteruitgaan en dat de kwaliteit van de samenhang tussen die gebieden wordt behouden' (Ontwerp artikel 6.52 lid 1). Er zijn echter drie problemen met de planologische bescherming via instructieregels aan gemeenten, namelijk: a. De ruimtelijke plannen hoeven pas in 2029 aan de Omgevingsverordening te voldoen. Dat duurt dus nog een hele tijd. Natuurwaarden zijn tot die tijd niet of onvoldoende beschermd; b. Onzekerheid of de gemeenten doeltreffende regels in ruimtelijke plannen gaan opnemen; c. Verschillende regels per gemeente. Al deze problemen kunnen eenvoudig worden opgelost door de opname van rechtstreeks werkende regels in de omgevingsverordening, dat wil zeggen regelswaaraan alle plannen moeten worden getoetst en waaraan iedere grondeigenaar en grondgebruiker is gebonden. Dus regels die grondeigenaren en gebruikers in acht moeten nemen bij de uitvoering van activiteiten. bijvoorbeeld: het is verboden kunstmest, chemische bestrijdingsmiddelen en/of drijfmest aan te wenden op gronden binnen het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland en het is verboden grasland te scheuren op gronden binnen het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland. Rechtstreeks werkende bepalingen komen weinig voor in een omgevingsverordening. De opname van dergelijke regels is echter toegestaan. Als geen rechtstreeks werkende regels worden opgenomen dan heeft de bescherming van de natuurwaarden weinig om het lijf. De provincie is verantwoordelijk voor onze natuur en het realiseren van doelen!	De OV NH respecteert vigerende bestemmingsplannen. Ruimtelijke plannen vóór de OV NH moesten voldoen aan de PRV (Provinciale Ruimtelijke Verordening) en zodoende zijn in veel gevallen de natuurwaarden beschermd. Voor alle nieuwe ontwikkelingen geldt dat ze moeten voldoen aan de OV NH en dus geen nadelige gevolgen mogen hebben voor het NNN. Dit kan worden beoordeeld aan de hand van de uitgebreid beschreven wezenlijke kenmerken en waarden die als bijlage bij de omgevingsverordening zijn opgenomen. Wij gaan er vanuit dat er op deze manier voldoende handvatten aan gemeenten zijn aangereikt om doeltreffende regels op te nemen in ruimtelijke plannen. Mocht dit niet het geval zijn dan is de provincie bereid om mee te denken in dit proces.
	ZO-0302	Borg planologisch de bescherming kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap middels richtinggevende instructies aan gemeenten voor de inhoud van omgevingsplannen en de rechtstreekse werking daarvan Toelichting: - De SBW heeft in november 2020 per brief de gemeenten in haar werkgebied (regio Waterland) opgeroepen de geldende bestemmingsplannen aan te passen aan het BPLbeschermingsregime omdat iedereen de kernkwaliteiten daarvan belangrijk vindt en omdat de bescherming daarvan onvoldoende in ruimtelijke plannen is verankerd. De reactie van een aantal gemeenten is dat zij hun bestemmingsplannen niet op korte termijn aanpassen vanwege de op handen zijnde actualisatie voor implementatie van de Omgevingswet en vanwege het overgangsrecht in OV2020. Het is al opgemerkt, pas in januari 2029 moeten bestaande ruimtelijke plannen aan OV2020 voldoen. Dat betekent bijvoorbeeld dat eeuwenoude verkavelingsstructuren kunnen worden vernietigd door sloten te dempen evenals de habitat voor weidevogels. Voor het dempen van sloten is weliswaar een watervergunning vereist van het HHNK (als de sloot op kaarten, zogenaamde leggers, staan aangegeven). Echter, het HHNK beoordeelt alleen de waterhuishoudkundige aspecten bij de afgifte daarvan. Met (cultuur)landschappelijke aspecten wordt geen rekening gehouden. De natuurlijke waterlopen en verkavelingsstructuren worden dus niet door het HHNK beschermd. Afgelopen jaar zijn bijvoorbeeld in landelijk Noord van de gemeente Amsterdam meerdere sloten gedempt. Verder zijn afgelopen najaar tientallen hectares bestaand grasland in het veenweidegebied vernietigd en vervangen door Engels raaigras. Als u de resterende kernkwaliteiten wilt behouden moet u nu in actie komen voordat vrijwel alles is verdwenen. - Borging nu is van belang omdat OV2020 en het Ontwerp alleen uitgaan van de nog voorkomende kernkwaliteiten. Verbetering en herstel is niet voorgeschreven. - Vanwege bovengenoemde redenen verzoeken wij u uw verantwoordelijkheid te nemen en rechtstreeks werkende regels in het Ontwerp op te nemen ter bescherming van de resterende kernkwaliteiten. Bijvoorbeeld: het is verboden activiteiten uit te voeren die kunnen leiden tot het geheel of gedeeltelijk wijzigen of dempen van waterlopen op gronden binnen het werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap en zijn aangeduid met de kernkwaliteit onregelmatige	Wij hebben kennis genomen van uw zienswijze. Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 echter geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.

		strookverkaveling veenweidepolders en regelmatige verkaveling symmetrische droogmakerijen. Instructieregels aan gemeenten zijn onvoldoende. Voor verdere toelichting op het belang van rechtstreeks werkende regels verwijzen wij naar hetgeen hierboven is opgemerkt onder punt 8 [ZO-0301]	
	ZO-0303	Wijs de Purmer aan als Bijzonder Provinciaal Landschap Toelichting: Het is inmiddels een terugkerend pleidooi geworden van de SBW. Net als de gemeente Waterland vindt de SBW dat de droogmakerij De Purmer een bijzondere plek heeft in het omliggende veenweidegebied, dat bescherming verdient. De Purmer is omringd door een karakteristieke ringvaart en ringdijk, het is de grootste droogmakerij in Waterland. Het is van oudsher een agrarisch gebied met koeien, akkers en boerenlandvogels. Het nog niet bebouwde deel van De Purmer is onmiskenbaar van belang voor de beleving van de openheid en vergezichten, de kernkwaliteiten van het omringende Bijzonder Provinciaal Landschap.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.
	ZO-0304	Verbeter de bescherming van de werelderfgoederen Toelichting: De SBW is van mening dat OV2020 niet voldoet aan de opdracht in het Barro en verzoekt u al jaren de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen beter uit te werken en te objectiveren. Wij betreuren dat deze opdracht niet beter wordt uitgevoerd. De bescherming van de Stellingzone is notabene verminderd! Het lijkt erop dat u de kernkwaliteiten uitdrukkelijk beperkt tot: • Behoud van nog bestaande zichtlijnen tussen de forten en doorzichten op de forten; • Openhouden van schootscirkels rond de forten in de nog open landschappen; • Behoud van bestaande accessen. Dit zijn de plaatsen waar de hoofdverdedigingslijn werd doorsneden door dijken, kanalen, spoorlijnen en wegen. Voorheen gold voor de Stellingzone ook het generieke beleid dat is gericht op bescherming van de kernkwaliteiten en uitzonderlijke en Universele Waarden. Dus toen werden ook de kernkwaliteiten relatief grote openheid en groene en relatief stille ring rond Amsterdam beschermd. Datzelfde geldt zelfs voor de Kernzone. U vindt deze kernkwaliteiten kennelijk niet langer van belang. Breng de begrenzing van de Stelling van Amsterdam in overeenstemming met de begrenzing hiervan in het Barro Toelichting: - Volgens de provinciale kaart waarop het cultureel erfgoed is aangeduid ligt de punt naast het industrieterrein Oosthuizerweg bij Edam buiten de begrenzing van de Stelling van Amsterdam. Dit komt niet overeen met de wettelijke begrenzing, die is vastgelegd op de in Bijlage 7 van het Barro opgenomen kaart Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarden. Wij verzoeken u de begrenzing aan te passen aan deze wettelijke begrenzing. Deze punt heeft op grond van de gerechtelijke uitspraak dd 14 september 2016 haar agrarische bestemming behouden. Het is derhalve ten onrechte niet als landelijk gebied aangemerkt. Wij verzoeken u eveneens de begrenzing van het landelijk gebied aan te passen zodat bedoelde punt er binnen valt.	Wij brengen de begrenzing in overeenstemming met het Barro en zullen eveneens de begrenzing van het landelijk gebied aanpassen. Inmiddels heeft Unesco ingestemd met ons verzoek tot grenswijziging van dit stuk Stelling van Amsterdam (SvA) zoals tot op heden in onze verordening is opgenomen. Wij zijn nog in overleg met het Rijk hoe hiermee om te gaan.
ZW-0101	ZO-0305	Hfd. 3 Is gereserveerd. Graag toelichten waarvoor deze reservering is. Bezwaar: Valt derhalve niet te beoordelen en wij maken hiertegen bezwaar.	In de oorspronkelijke opzet aan het begin van het opstellen van de Omgevingsverordening NH2020 (die in 2020 is vastgesteld) is deze reservering aangebracht. Deze reservering is niet meer nodig. Om de hoofdstuknummering niet te wijzigen is besloten dit hoofdstuk niet te verwijderen maar leeg te laten.
	ZO-0306	Art. 4.3 Stiltegebieden zijn ontstaan met het oog op het beschermen van stilte in een gebied. Stilte heeft een positief effect op gezondheid en vergroot de belevingswaarde van landschap en natuur. Bezwaar: Wij menen dat stiltegebieden binnen de MRA een belangrijk gegeven is dat geborgd dient te worden bij de NNN en/of BPL.	In de aanloop naar de actualisering van het stiltegebiedenbeleid is de mogelijkheid om het beleid te borgen in NNN e/o BPL verkend. Er is uiteindelijk voor gekozen om voor stiltegebieden een eigen regime te hanteren, omdat planologische regimes als NNN en BPL de stiltegebieden niet kunnen beschermen volgens de wijze waarop de Wet milieubeheer/Omgevingswet dit voorschrijft. Natuurbeschermingswetten zijn er om de natuur onder andere te beschermen tegen geluid, terwijl het stiltegebiedenbeleid als milieubeschermingsregime vooral gericht is op het beschermen van de mens tegen geluidsoverlast. Het NNN en BPL-regime bevatten geen regels om geluidsoverlast ten gevolge van activiteiten in stiltegebieden te voorkomen of te beperken en dat vereist de Wet milieubeheer wel. Bovendien zou er bij dit scenario separaat iets geregeld moeten

			worden voor stiltegebieden die niet onder NNN of BPL vallen en die wel behouden moeten blijven. Daarom is gekozen voor een apart stiltegebiedenregime, waarbij de planologische borging is geregeld in artikel 6.66 van deze verordening. Hierin is bepaald dat in een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het werkingsgebied Stiltegebieden rekening wordt gehouden met een maximaal toelaatbare waarde voor het 24-uursgemiddelde geluidsniveau afkomstig van activiteiten in het stiltegebied van LAeq,24h = 35 dB(A) op 50 m afstand vanaf de activiteit.
	ZO-0307	Bezwaar en suggestie: De Put van Peet in de Zuiderpolder te Haarlem is een gesloten stortplaats. De monitoring daarvan is een punt van zorg voor ons als omwonenden. Stringente regels en duidelijke monitoring dient in de nieuwe Omgevingsvergunning 2022 te worden opgenomen.	Uw zienswijze gaat over een voormalige stortplaats van voor 1996 en valt hiermee onder de Wet bodembescherming en niet onder de Wet milieubeheer zoals beschreven in afdeling 4.6 gesloten stortplaatsen. Het bevoegd gezag Wet bodembescherming hiervoor is gemeente Haarlem. We begrijpen dat dit verwarrend kan zijn, maar om deze reden moeten we u met uw zorg doorverwijzen naar de gemeente Haarlem.
	ZO-0308	Bedrijventerreinen en kantoorlocaties Regionale afspraken kunnen worden gemaakt over de ontwikkeling, transformatie en herstructurering van bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Zorg er voor dat het ontwikkelen, transformeren en herstructureren in zo'n breed mogelijk regionaal perspectief wordt aangepakt. Voorkom dat er een clustering komt van o.a. datacentra. Bezwaar: stel het maken van goede schriftelijke afspraken verplicht.	Het maken van regionale afspraken is verplicht; zonder regionale afspraken kunnen gemeenten geen nieuwe bedrijventerreinen en kantoorlocaties ontwikkelen. Clustering van o.a. datacenters heeft diverse voordelen zoals het efficiëntere aanleg van onderliggende infrastructuur en gemeenschappelijke voorzieningen. Daarnaast kan clustering bijdragen aan het verminderen van de totale landschappelijke impact voor Noord-Holland. Daarom zet de provincie ook in op clustering.
	ZO-0309	Overige stedelijke voorzieningen: Besluit Kwaliteit leefomgeving zorgvuldiger afstemming op regionale ruimtelijke MRA-ontwikkelingen. De Metropoolregio Amsterdam kenmerkt zich door enorme verscheidenheid op relatief kleine afstand. De metropool is een netwerk van steden en dorpen met elk een eigen karakteristiek in een gevarieerd landschap, met Amsterdam als kernstad. De MRA biedt daarmee een menselijke maat en hoge leefkwaliteit, gecombineerd met een internationale oriëntatie. Bezwaar: Onduidelijk is welke instantie de uitvoering van bovengenoemde taken heeft. Duurzaam ruimte gebruik binnen de MRA en het samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland overlapt elkaar. Bezwaar tegen deze onduidelijke gang van zaken. Bedenking Welke akkoorden prevaleren. Art. 6 Provinciaal woonbeleid en woonakkoorden In overeenstemming brengen met de uitgangspunten van de Omgevingsvisie 2050. Blijvende sturing vanuit de provincie N.H. dient te worden gewaarborgd. Provinciale bouwlocaties in landelijk gebied aangeven op kaart waar mogelijkheden liggen. Toetsen aan ladder duurzame verstedelijking in goed overleg met alle betrokken partijen. Bezwaar: Onduidelijk is thans of er voor Haarlem en omgeving sprake is van een MRA -indeling dan wel een indeling naar Gewest Zuid Kennemerland. Is er sprake van een markt of een voorzieningengebied. Wij maken bezwaar tegen de onduidelijke weergave van de mogelijkheden. ART.6. 1 Stedelijke functies Maak Regionale afspraken ten aanzien van de woonakkoorden gebaseerd op door de provincie vastgestelde bevolkingsprognoses zichtbaar voor alle gebruikers van data. Bezwaar: onvoldoende mate van inzage voor burgers in bedoelde documenten. Op regionaal niveau in een regionale woonvisie voor bijvoorbeeld 10 jaar. Nieuwbouw en transformatieplannen regionaal afstemmen en vastleggen voor bijvoorbeeld 5 jaar. Zichtbaar en werkbaar maken voor alle regionaal werkende partijen. Dus ook geïnteresseerde burgers! Ladder duurzame verstedelijking De regeling over de regionale afspraken nieuwe stedelijke ontwikkeling is bedoeld als aanvulling op de Ladder voor duurzame verstedelijking, zoals is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De provinciale aanvulling op de Ladder is gericht op het voeren van regionale afstemming over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Bezwaar: Het provinciale hoofdbelang van duurzaam ruimtegebruik dient aan de regionale afspraken via Woonakkoorden te worden geborgd	Bouwlocaties in landelijk gebied moeten op het niveau van de regio Zuid-Kennemerland/IJmond worden afgestemd. Het resultaat is opgenomen in het Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond 2021-2024, in de Uitvoeringsagenda de bijlage Woningbouwplannen in landelijke gebied, zie https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Bouwen_Wonen/Regionale_woonafspraken De bevolkingsprognoses zijn openbaar en te vinden op de website van de provincie onder https://geoapps.noord-holland.nl/dashboards/2020_003_Wonen.htm. De provincie heeft verder een Woonagenda opgesteld, zie https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Bouwen_Wonen/Woonagenda_2020_2025. Deze is gebaseerd op de Omgevingsvisie NH2050, zie https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingswet/Omgevingsvisie. Voor de regio Zuid-Kennemerland/IJmond is er een Woonakkoord 2021-2025, zie bij beantwoording artikel 6. Wij denken met deze manier van regelen een goed evenwicht te hebben gevonden tussen gemeentelijke bevoegdheden, afstemming tussen gemeenten en doorwerking van het provinciaal beleid.

	ZO-0310	Omgevingsverordening 2022 is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet en vertaalt ambities, ontwikkelingsprincipes en sturingsfilosofie uit de Omgevingsvisie NH 2050. U geeft aan dat dit een levend document is dat voortdurend wordt ontwikkeld en aangepast en ge-ent wordt op een goede fysieke leefomgeving. Bezwaar: Hoe en waar is dit voornemen voor burgers te volgen?	Bij het voornemen om de OV NH te wijzigen wordt hiervan op de provinciale website melding gemaakt. Daarnaast wordt ook gewerkt met de nieuwsbrief OV NH waar iedereen zich op kan inschrijven. Daarnaast wordt de OV NH bij een wijziging ter inzage gelegd. De doorontwikkeling of anders gezegd de aanpassing van de OV NH zijn wij voornemens in cyclisch te doen om de herkenbaarheid te bevorderen.
	ZO-0311	Art.6.2.3.1. Zonne-energie voorstel in ontwerp: aansluitend op bestaand stedelijk gebied. Dit zijn veelal de stadsranden die natuurverbindingen vormen naar recreatie- en rust gebieden en dienen als overgangslocaties voor flora en fauna. Door de beoogde aansluiting op bestaand bebouwd gebied (BBG) worden de natuurverbindingen verkleind dan wel teniet gedaan. Dit druist in tegen de gemaakte afspraken dat de flora en faunapassages zullen worden ontzien en waar mogelijk worden verbeterd. Wij hebben hiertegen zeer ernstig bezwaar. Ecologische inrichting, zoals bepleit. Bezwaar: lijkt ons ontoereikend om te voldoen aan de eisen die worden gesteld in de Flora en Faunawetgeving Art. 6. 2 Zonne-energie stimuleringsgebieden betrek bij de beoordeling daarvan standaard NH perspectief op de regionale energie, Leidraad Landschap en strategie en Cultuurhistorie, Kwaliteitsimpuls Zonneparken, Provinciaal beschermingsregime, Ruimtelijke belangen en het ARO advies om te voorkomen dat er zich een wildgroei van initiatieven op gemeentelijk niveau ontplooit. Bezwaar tegen de onvoldoende af gebakerde provinciale en lokale belangen tav zonne-energie stimuleringsgebieden	In artikel 6.2 van bijlage 10 van de OV NH2022 worden aanvullende regels gesteld over de locatie en omvang van een opstelling voor zonne-energie. Deze regels borgen dat zonneparken in Noord-Holland zoveel als mogelijk aansluiten op bestaand stedelijk gebied. Doel is de karakteristieke openheid van het landschap te behouden, zoveel mogelijk aan te sluiten op de bestaande netinfrastructuur en de economische (agrarische) structuur van het landelijk gebied zo min mogelijk aan te tasten. Daar waar relevant is de Omgevingswet, onderdeel natuurbescherming, onverminderd van toepassing, evenals de regels ten aanzien van het beschermingsregime NNN en BPL. Omdat aantasting van het NNN en de bijbehorende natuurverbindingen niet zonder meer is toegestaan is het onwaarschijnlijk dat een zonnepark wordt gerealiseerd in de genoemde natuurverbindingen. Het beoordelen van een verzoek tot aanwijzing van stimuleringsgebieden zonne-energie is een vorm van maatwerk en gebeurt in overleg met de betrokken gemeente. De borging van landschapskwaliteit op (boven)regionaal niveau is een belangrijke kerntaak van de provincie. Het gaat wat betreft de provincie dus niet alleen om de ruimtelijke kwaliteit van de afzonderlijke plannen zelf, maar vooral over hoe deze bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. De provincie zet meerdere instrumenten voor ruimtelijke kwaliteit in. De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) is er daar één van. Daarnaast worden verschillende documenten beschreven die betrokken kunnen worden bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie. Deze lijst is niet uitputtend; ook andere informatie dan de hier genoemde documenten kan indien van belang bij de afweging worden betrokken.
	ZO-0312	Art. 6.2.8. Klimaatadaptatie. Houdt duurzaam rekening met klimaatverandering en handhaaf, in samenwerking met de gemeenten en waterschappen, de onbebouwde gronden die in bestemmingsplannen als opvang voor wateroverlast zijn aangewezen. Bezwaar: onvoldoende stringent weergegeven.	De OV NH2022 is een beleidsarme verordening. De regels en wetten die terugkomen in de OV NH2022 komen grotendeels overeen met de OV NH2020, maar zijn dan omgezet naar de nieuwe eisen die de Omgevingswet stelt. Er zijn dan ook voor artikel 6.72 geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Bij een volgende aanpassing van de verordening zal bezien worden of het artikel ook inhoudelijk aangepast moet worden.
	ZO-0313	6.2.5.2. Erfgoederen van uitzonderlijke waarden: Stelling van Amsterdam. Behoud de eenheid en herkenbaarheid van de Stellig als UNESCO erfgoed. De gehele Stelling van Amsterdam als UNESCO-werelderfgoed is Stellingzone. De Stellingzone vormt het samenhangend geheel tussen de verdedigingswerken en het landschap. Ook voormalige inundatiegebieden maken deel uit van de Stellingszone. Bewaak en behoud de nog bestaande zichtlijnen tussen de forten en doorzichten op de forten; Het openhouden van schootcirkels rond de forten in de nog open landschappen; Behoud van bestaande accessen. Voorkom bebouwing van de gebieden die nu nog open zijn. Bezwaar tegen de mogelijkheden om functies en attracties aan de Stelling van Amsterdam toe te voegen.	De bescherming richt zich op de punten die u aangeeft. Er is ruimte voor ontwikkeling op locaties binnen de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie waar de kernkwaliteiten zoals bijvoorbeeld forten, schootcirkels en de hoofdverdedigingslinies behouden blijven.
	ZO-0314	Art. 6.2.5.2. BPL Bijzonder Provinciaal Landschap Behoudt de status van BPL-bescherming op provinciaal niveau. Zorg vanuit de	Wij hebben kennis genomen van uw zienswijze. Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen

		provincie NH dat niet door aantasting van het BPL de biodiversiteit er verderop achteruit gaat. Benoem Landschappen, behoudt en waar mogelijk versterk die landschappen die aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarden zijn. Koester de historische en culturele waarden en nut dit uit ten gunste toeristische activiteiten. Bezwaar: De bescherming neer te leggen bij de gemeenten. Benoem het buitengebied van de Zuiderpolder tot weidevogelgebied vanwege foerageer- en broedgebied van lepelaars en talloze andere vogelsoorten. Dit in het kader van de sinds november 2020 verkregen BPL-status. Biedt het archeologische monument aan de noordzijde van de Zuiderpolder betere bescherming. Waarborg het vanwege de archeologische waarden zoals ingeschreven in het rijksmonumentenregister nummer 532446. Bezwaar: Tegenstrijdige gemeentelijke belangen.	wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020.
	ZO-0315	Art. 6.70 Het agrarische perceel Haarlem II, Sectie V nr. 1898 welk ten noorden van het Archeologische Monument ligt heeft thans de BPL bescherming van de provincie N.H. en de Stelling van Amsterdam Unesco maar wordt ernstig bedreigd door beoogde stedelijke ontwikkelingen. Voeg bij de thans geldende regimes NNN, Werelderfgoed Unesco, BPL ook de Stiltegebieden toe. Bezwaar: Versnippering van een belangrijk historisch en cultureel erfgoed.	In de verordening zijn geen bepalingen in relatie tot archeologie opgenomen. In de overige aanduidingen die indiener noemt zijn de mogelijkheden voor stedelijke ontwikkelingen zeer beperkt. Feitelijk zijn deze beschermingsregimes gericht op behoud van aanwezige waarden en kwaliteiten, hetgeen in beginsel niet gecombineerd kan worden met een stedelijke ontwikkeling. Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen bieden wij zeer terughoudend de mogelijkheid om hiervan af te wijken: alleen als sprake is van groot openbaar belang, er geen alternatieven zijn, aantasting zoveel mogelijk wordt voorkomen en als overblijvende nadelige effecten worden gecompenseerd.
	ZO-0316	Regionale Energie strategieën De RES en 1.0 zijn leidend voor wind op land. Er heeft geen heroverweging van de Omgevingsverordening NH2020 plaats gevonden. Er is dus sprake van een beleidsarme omzetting naar de systematiek en terminologie van de Omgevingswet. Deze wetgeving wordt per 1 Juli 2022 voorzien. Bezwaar: Welke RES waarden zijn leidend? RES leidend voor wind op land. Bezwaar: Let op de leefomgeving, behoudt in de ontwikkelingen de ruimtelijke kwaliteit. Koester dediverse landschapselementen zoals strandwallen en strand-vlaktenlandschap. Art. 6. 2 Zonne-energie stimuleringsgebieden Betrek bij de beoordeling standaard : NH perspectief op de regionale energie, Leidraad Landschap en strategie en Cultuurhistorie, Kwaliteitsimpuls Zonneparken, Provinciaal beschermingsregime, Ruimtelijke belangen en het ARO advies. Bezwaar: om te voorkomen dat er zich een wildgroei van zonnen-energie initiatieven op gemeentelijk niveau ontplooit. Artikel 6.36 Windturbines in landelijk gebied Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het, in afwijking van 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0 voorzien in de bouw van één windturbine, als: a. de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan; Bezwaar: Dit omgevingsplan kan zeer nadelig zijn voor bewoners van omliggende terreinen. Te kleine oppervlakte(n) voor een dergelijke belastende ingreep. Artikel 6.37 Vervanging windturbines In afwijking van Artikel 6.35 kan een omgevingsplan ook buiten de zoekgebieden zoals opgenomen in de Regionale energiestrategieën Noord-Holland Noord 1.0 en Noord-Holland Zuid 1.0 vervanging van een of meer met vergunning gebouwde windturbines mogelijk maken mits sprake is van eenzelfde aantal of minder windturbines met eenzelfde, vergelijkbare of geringere as-hoogte, rotordiameter en verschijningsvorm. Bezwaar: deze ontwijkingsmogelijkheid biedt geen zekerheid voor belanghebbenden omwonenden. Artikel 6.39 Opstellingen voor zonne-energie Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied is het oprichten van een of meer opstellingen voor zonne-energie uitsluitend mogelijk als: a. Een termijnstelling geldt van maximaal 25 jaar, na het verstrijken van deze termijn geldt dat de bestaande toestand hersteld wordt; en	

		b. voor het gestelde onder a financiële zekerheid wordt gesteld. Bezwaar: Na 25 jaar is het moeizaam om in 'bestaande toestand hersteld te worden'.	
	ZO-0317	Groot openbaar belang Als sprake is van een groot openbaar belang kan het gerechtvaardigd zijn om af te wijken van regels uit deze verordening. Deze uitzondering op de regels kan worden gemaakt voor: 2. Een omgevingsvergunning voor het aantasten van provinciale monumenten; 3. Nieuwe activiteiten/ruimtelijke ontwikkelingen in NNN en BPL en UNESCO; Bezwaar tegen deze wat 'losse' omschrijving. Wanneer is er sprake van groot openbaar belang? Wanneer is sprake van een groot openbaar belang? Er is, volgens de toelichting, gekozen om dit begrip niet te definiëren, omdat het per geval en per locatie kan verschillen of een project of ontwikkeling als groot openbaar belang kan worden aangemerkt Dit betekent dat het in ieder geval moet gaan om een algemeen belang en dus niet om een puur particulier of individueel belang. Verder kan van een groot openbaar belang sprake zijn als met de ontwikkeling beleidsdoelen worden bereikt. Gedacht wordt aan fundamentele belangen, zoals veiligheid, gezondheid, natuur en milieu (denk aan drinkwaterbescherming, bescherming tegen hoogwater. Bezwaar: Schep als provincie N.H. duidelijkheid over landschapsbescherming. Ontwikkel passend bij culturele waarden, karakteristiek en draagvermogen van het landschap. Artikel 6.13 Nieuwe stedelijke ontwikkelingen Een omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in een nieuwe stedelijke ontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio daarover gemaakte schriftelijke afspraken. Bedenking tegen de gevolgde systematiek. Deze schriftelijk gemaakte afspraken door de regio zijn niet altijd transparant en voor de burgers te volgen. Artikel 6.18 MRA landelijk gebied Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied MRA - Landelijk gebied voorziet het niet in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. Bedenking: is geen overgangsregeling van toepassing?	Groot openbaar belang: We hebben er bewust voor gekozen om dit begrip niet strak de definiëren, zodat er ruimte blijft voor bestuurlijke afweging. We vertrouwen erop dat de bevoegde gezagen (vaak de gemeenten) hier zorgvuldig mee zullen omgaan. Vindbaarheid regionale afspraken bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen: Bij de onderbouwing van de betreffende ontwikkeling zal het bevoegd gezag moeten verwijzen naar de regionale afspraak die eraan ten grondslag ligt. Hiermee is dit ook voor burgers te volgen. Overgangsregeling MRA landelijk gebied: Deze bepaling bestaat ook al in de vigerende OV NH2020, namelijk in art. 6.9 lid 1 OV NH2020. Het overgangsrecht voor destijds al lopende procedures staat in art. 12.2 O VNH2020.
	ZO-0318	Weidevogelgebieden veelal in combinatie met NNN. Suggestie: Breidt dit uit naar BPL. Deze natuurverbindingen verhogen de ecologische waarden en migratiemogelijkheden voor bepaalde diersoorten. Verbeter de buitenpoorten en zorg voor een blijvende goede balans zodat een veilige fysieke overgang ontstaat van stedelijk gebied naar de recreatieve mogelijkheden. Artikel 6.57 Kernkwaliteiten Bijzonder provinciaal landschap De kernkwaliteiten van het werkingsgebied Bijzonder provinciaal landschap zijn vastgelegd in Bijlage 5. Bezwaar: leg de wezenlijke kwaliteiten en kenmerken thans direct schriftelijk per gebied vast. Artikel 6.58 Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap Een omgevingsplan ter plaatse van het werkingsgebied Bijzonder provinciaal landschap bevat regels ter bescherming van de voorkomende kernkwaliteiten. Bezwaar: leg de wezenlijke kwaliteiten en kenmerken direct schriftelijk per gebied vast.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Zie voor veel gestelde en eerdere vragen m.b.t. het BPL antwoorden het algemene deel van de nota van beantwoording behorende bij de Omgevingsverordening NH2020
	ZO-0321	Artikel 6.30 Milieucontour industrieterrein van provinciaal belang Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Milieucontour industrieterrein van provinciaal belang, voorziet het alleen in een nieuwe activiteit of wijziging van een bestaande activiteit, enz. Bedenking: hoe wordt dit gegeven ingepland bij de ontwikkeling van Oostpoort in Haarlem.	Oostpoort Haarlem valt niet binnen het werkingsgebied van industrieterrein van provinciaal belang.
	ZO-0322	Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied LIB 5 zone Schiphol staat het alleen nieuwe woningen toe, als in de toelichting bij dat plan rekenschap wordt gegeven van het feit dat op de betreffende locatie sprake is van geluid vanwege het luchtverkeer en de redenen worden vermeld die er toe hebben geleid om op de betreffende locatie nieuwe woningen toe te staan. Bezwaar: Met deze voorwaarde wordt er geen recht gedaan aan de geluid- en milieubescherming op termijn.	Wij kunnen dit bezwaar niet plaatsen. Het LIB stuurt niet op de milieuoverlast van de luchthaven. De milieukaders voor de luchthaven Schiphol volgen uit het luchthavenverkeersbesluit. Dit artikel regelt dat gemeenten bij eventuele woningbouw in de LIB 5 contour expliciet motiveren hoe de geluidsbelasting op de betreffende locatie is betrokken bij de belangenafweging.
	ZO-0323	Artikel 6.52 Bescherming natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een locatie binnen het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland of het werkingsgebied Natuurverbindingen is gericht op de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden en verzekert dat de kwaliteit en oppervlakte daarvan niet achteruitgaan en dat de kwaliteit van de samenhang tussen die gebieden wordt behouden. Bezwaar: leg de wezenlijke kwaliteiten en kenmerken thans direct schriftelijk per gebied vast.	De wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk en natuurverbindingen zijn duidelijk omschreven en opgenomen in bijlage 4 van de OV NH2022.

	ZO-0324	Artikel 6.68 Leidraad Landschap en Cultuurhistorie Een Leidraad Landschap en Cultuurhistorie beschrijft de provinciale belangen ten aanzien van landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Bezwaar: Behoudt het provinciale belang. Geen overdracht naar gemeenten per invoering van de Omgevingswet 2022. Artikel 6.69 Ruimtelijke kwaliteitseis ingeval van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in het landelijk gebied Bij de inpassing van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied, wordt in het omgevingsplan, gelet op de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie: a. rekening gehouden met: de ambities en ontwikkelprincipes van het toepasselijke ensemble en van de toepasselijke provinciale structuren; b. bij de inpassing betrokken: de kansen zoals beschreven bij de ambities en ontwikkelprincipes; en c. bij de inpassing betrokken: de ontstaansgeschiedenis en de kernwaarden van het toepasselijke ensemble en van de toepasselijke provinciale structuren. Bezwaar: Behoudt het provinciale regime.	Landschappelijke waarden worden in deze verordening op 2 manieren beschermd, via de beschermingsregimes (BPL, NNN, Unesco) die bepalen of een bepaalde ontwikkeling mogelijk is en via de Leidraad, die zich richt op de inpassing van de ontwikkeling. De Leidraad betreft weliswaar de provinciale belangen ten aanzien van landschappelijke en cultuurhistorische waarden, maar het is aan de gemeenten om hier in geval van concrete ruimtelijke ontwikkelingen op gemeentelijk niveau rekening mee te houden en invulling aan te geven. Landschap en cultuurhistorie zijn in die zin niet alleen een provinciaal belang, maar op elk schaalniveau en bestuurslaag van betekenis. Wanneer het provinciale projecten betreft houdt de provincie zelf ook rekening met de ambities en ontwikkelprincipes uit de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.
ZW-0102	ZO-0319	Verzocht wordt de percelen Velsen 2951 en Velsen 2952 op te nemen in het NNN-gebied. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL BESTAND.	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen.
ZW-0103	ZO-0325	Wijziging van het luchthavenbesluit voor het vliegveld Hilversum De Stichting verzoekt om de zienswijze in de verdere besluitvorming over de Ov NH2022 in aanmerking te nemen en de daarin voorgenomen wijziging van het luchthavenbesluit te heroverwegen, waarbij een zorgvuldige inventarisatie en afweging wordt gemaakt van de betrokken belangen, zoals is vereist in de wet- en regelgeving en uw eigen beleid. De Stichting vraagt om de bestaande beperkingen uit het huidige luchthavenbesluit te handhaven en dus om vast te houden aan het aanvullend beperkingengebied (tussen de 48 en de 56 dB(A) Lden-contouren). Met deze wijziging wordt het aanvullende beperkingengebied binnen de 47 BKL-contour rondom het vliegveld opgeheven. Dat heeft als bijgevolg dat ook de beperkingen van de activiteiten binnen de 48 dB(A) Lden-contour geheel komen te vervallen. De Stichting kan zich hiermee niet verenigen, omdat hierdoor ruimte ontstaat voor het realiseren van gevoelige ontwikkelingen die het gebruik van het vliegveld kunnen belemmeren. De Stichting verzoekt u om de voorgaande zienswijze in de verdere besluitvorming over de Ov NH2022 in aanmerking te nemen en de daarin voorgenomen wijziging van het luchthavenbesluit te heroverwegen, waarbij een zorgvuldige inventarisatie en afweging wordt gemaakt van de betrokken belangen, zoals is vereist in de wet- en regelgeving en uw eigen beleid. De Stichting vraagt u de bestaande beperkingen uit het huidige luchthavenbesluit te handhaven en dus om vast te houden aan het aanvullend beperkingengebied (tussen de 48 en de 56 dB(A) Lden-contouren).	Antwoord: 1, 2, 3: De milieuruimte en daarmee de exploitatie van de luchthaven staat niet ter discussie. Volgens de filosofie van de omgevingswet wordt de afweging of er in de omgeving van de luchthaven bij het toevoegen van een nieuwe functie sprake is van een gezonde leefomgeving belegt bij de gemeenten. In de overwegingen moet daarbij de impact van de luchthaven met de bestaande milieuruimte en exploitatie worden meegenomen. Antwoord: 4-8: Uitgangspunt bij deze argumenten is, dat een besluit over woningbouw in de omgeving van de luchthaven is genomen. Daar is geen sprake van. De provincie is van mening, dat de afweging van de mogelijkheden voor woningbouw met inachtneming van de bestaande gebruiksrechten van de luchthaven in lijn met de filosofie van de omgevingswet bij de gemeenten moet liggen. Daarmee is nog geen besluit over toekomstige woningbouw genomen en kan dus ook nog geen aanname worden gedaan over de eventuele ontwikkeling van geluidsgevoelige functies in de omgeving van de luchthaven. Antwoord: 9-11: De provincie waardeert de inzet van de luchthaven om de hinder van het vliegverkeer te reduceren. Het voorgenomen besluit heeft geen invloed op de milieugebruiksruimte van de luchthaven. De

			afweging in het kader van een gezonde leefomgeving bij nieuwe ontwikkelingen wordt belegd bij de gemeenten. Zo haakt de provincie met haar beleid aan bij de omgevingswet. Overigens is de CRO-H over dit voornemen geïnformeerd tijdens de vergadering op 24 maart 2021 en een technische briefing op 21 april 2021.
			Antwoord: 13-18: Zoals u terecht opmerkt, ligt de afwegingsbevoegdheid binnen de 48 dB(A) Lden contour volgens de Wet luchtvaart bij de provincie. Deze afwegingsbevoegdheid is inderdaad beschreven in de Beleidsnota Regionale Luchthavens. Deze beleidsnota is weliswaar geldend, maar niet meer actueel. Volgens de sturingsfilosofie van de omgevingsvisie is het logisch om de afweging binnen de 48 dB(A) Lden contour bij de gemeenten neer te leggen, zoals ook in de andere luchthavenbesluiten (Amsterdam Heliport, Loodswezen IJmuiden) door Provinciale Staten is besloten.
			Antwoord: 19-22: Wat ons betreft staat de milieuruimte van de luchthaven niet ter discussie. In lijn met de wetgever ziet de provincie a priori geen noodzaak om binnen de 48 dB(A) Lden contour beperkingen op te leggen. In lijn met de omgevingswet vindt zij dat de afweging op gemeentelijk niveau moet worden gemaakt.
			Antwoord: 23-24: Uw constatering, dat de afweging, dat "de afweging over de ruimtelijke ontwikkelingen buiten de 56 dB(A) Lden-contour rondom vliegveld Hilversum in het licht van de geluidbelasting vanwege het vliegveld volledig in handen wordt gegeven aan de gemeentebesturen" is juist. De opmerking "zonder dat er beperkingen aan die afweging worden gesteld met het oog op het beschermen van de werking van het vliegveld" is dat wat ons betreft niet. De milieuruimte van de luchthaven staat niet ter discussie en moet worden meegenomen in de overwegingen van de gemeenten.
			Antwoord: 25, 26: Wat ons betreft is er geen sprake van het loslaten van de bescherming. Het voorstel van de provincie heeft geen consequenties voor de milieuruimte en de exploitatie van de luchthavens van regionale betekenis. In de afwegingen met betrekking tot toekomstige ontwikkelingen in de omgeving van deze luchthavens zullen de effecten ervan moeten worden meegenomen. De gemeenten krijgen daarmee de verantwoordelijkheid om zowel binnen als buiten de wettelijke contouren een integrale afweging te maken voor een gezonde leefomgeving.
			Antwoord: 27: In de Nota van beantwoording van de OV NH2020 kunt u zien welke zienswijzen zijn ingediend. Veel zienswijzen geven aan de sturingsfilosofie uit de Omgevingsvisie "Lokaal wat kan, regionaal wat moet" niet te herkennen in de ontwerp-Omgevingsverordening NH2020. Deze zienswijzen bevestigen ons voornemen om binnen de Ow onze regimes onder de loep te nemen en de regels meer in lijn te brengen met de sturingsfilosofie uit de omgevingsvisie. Op basis daarvan is de provincie van mening, dat er geen noodzaak is om vanuit de provincie a priori beperkingen op te leggen binnen de 48 dB(A) Lden contour, zoals ook al bij de vaststelling van andere

			luchthavenbesluiten was vastgesteld. Uw stelling, dat de CRO-H niet is geraadpleegd, is volgens ons onjuist. De CRO-H is tijdens de ambtelijke vergadering op 24 maart 2021 geïnformeerd, n.a.v. de vragen is vervolgens nog een aparte technische briefing georganiseerd op 21 april 2021. In die bijeenkomst is de zorg vanuit omgevingspartijen geuit. Vanuit de provincie is toegezegd die zorg mee te geven.
			Antwoord: 32: De milieuruimte van de luchthaven staat niet ter discussie. Het oprukken van woningbouw in de richting van de luchthaven kan alleen als voldoende is onderbouwd, dat er sprake is van een gezonde fysieke leefomgeving met inachtneming van die milieuruimte. Het gaat daarbij volgens de Omgevingswet om een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De sturingsfilosofie van de omgevingsvisie is: lokaal wat kan, regionaal wat moet. De milieuruimte van de luchthaven is provinciaal vastgesteld; lokaal kan nu worden afgewogen of binnen die ruimte sprake kan zijn van een goede leefomgeving.
			Antwoord: V. Het besluit om het aanvullende beperkingengebied op te heffen en geen beperkingen aan de ruimtelijke beperkingen op te leggen tussen de 56 dB(A) Lden contour en de 48 dB(A) Lden contour heeft geen gevolgen voor de milieuruimte van de luchthaven. De provincie sluit met dit besluit aan bij de sturingsfilosofie uit de Omgevingsvisie (lokaal wat kan, regionaal wat moet). Regionaal hierbij is het vaststellen van de milieuruimte voor de luchthaven. Deze milieuruimte overstijgt de gemeentegrenzen en vormt een provinciaal belang. Daarmee is de geluidsruimte voor de luchthaven vastgelegd. Binnen die kaders kan een gemeente vervolgens een zorgvuldige afweging in het kader van een gezonde fysieke leefomgeving maken; dat kan daarom lokaal.
			Antwoord: 33: De wet luchtvaart legt de afwegingsbevoegdheid bij de provincie, wij leggen hem door naar de gemeente volgens de systematiek van de omgevingswet. De gebruiksmogelijkheden van het vliegveld worden door dit besluit niet geraakt. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om met inachtneming van de milieubelasting door het vliegveld een afweging te maken of ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn met behoud van een gezonde fysieke leefomgeving. Daarbij is een aanpassing van het luchthavenbesluit in welke vorm dan ook voor de provincie momenteel niet aan de orde.
ZW-0104	ZO-0326	Een voor Hilversum zeer relevante wijziging betreft de voorgenomen verwijdering van de 47 Bkl contour (het aanvullend beperkingen gebied) en daarmee de aanpassing van het Luchthavenbesluit voor vliegveld Hilversum. Door de aanpassing vervalt de aanvullende beperking dat woningbouw binnen de 48 Lcten contour niet mogelijk is. Dit heeft positieve gevolgen voor de bouwopgave van Ter Sype waar nu, behoudens een deel dat buiten de 48 Lcten contour ligt, volgens het huidige Luchthavenbesluit niet gebouwd mag worden. Zie hiervoor artikel 4.3.b van het Luchthavenbesluit en de afwegingen in paragraaf 4 van de toelichting. Het verdwijnen van deze contour heeft als directe consequentie dat ter plaatse van het oorspronkelijke woningbouwplan Ter Sype (direct grenzend aan het vliegveld) meer woningen kunnen worden gerealiseerd zonder dat hiervoor een verklaring van geen bedenkingen van de provincie benodigd is. Het gebied is namelijk gelegen binnen de 48 en 56 Lcten-contour, waarvoor de provincie geen aanvullende beperkingen meer stelt. Dit betekent dat de gemeente Wijdemeren bevoegd is, na een goede ruimtelijke onderbouwing, de woningbouw daar mogelijk te maken. Dit raakt rechtstreeks de	De milieuruimte van de luchthaven verandert niet. Daarmee ligt de bescherming voor de omgeving dus vast. Vanuit de wet luchtvaart bestaat geen grondslag om ontwikkelingen buiten de 56 dB(A) Lden contour a priori te verbieden. Volgens de Omgevingswet is dat nou juist een afweging die een gemeente, met in achtneming van de lokale context, het beste kan maken. De rechten (milieuruimte) van de luchthaven zijn daarbij een gegeven. De afspraken uit het luchthavenbesluit zijn vastgesteld voordat de filosofie van de omgevingswet een rol speelde. In die periode heeft Provinciale Staten besloten om binnen de 47 BKL contour een integrale afweging te maken of woningbouw kan worden toegestaan. De afspraken

		belangen van vliegveld Hilversum. Zij zullen immers meer geluidgehinderden gaan krijgen. De geplande woningbouw wijk ligt namelijk direct onder een bestaande sta11- en landingsbaan. Bovendien is dit in strijd met de afspraken die in het huidige Luchthavenbesluit zijn gemaakt. In dit Luchthavenbesluit zijn extra beperkingen opgenomen. Deze beperkingen zijn door intensieve participatie met alle betrokkenen tot stand gekomen. In de toelichting op de ontwerp omgevingsverordening (art. 4.103) wordt aangegeven dat 'op basis van artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens Provinciale Staten een afweging dienen te maken over de ruimtelijke ontwikkeling in het gebied gelegen tussen de 48 en 56 Lcten-contour in relatie tot het gebruik van de luchthaven. Het Rijk stelt geen aanvullende beperkingen binnen deze contour. Ter plaatse gelden geen bijzondere lokale omstandigheden die vragen om hiervan af te wijken. Om deze reden nemen wij geen aanvullende beperkingen op'. Wij zijn van mening dat hier wel degelijk sprake is van bijzondere lokale omstandigheden, namelijk de afspraken zoals deze zijn vastgelegd in het huidige Luchthavenbesluit. Wij verzoeken u dan ook dringend de bestaande afspraken uit het huidige Luchthavenbesluit m.b.t. Ter Sype en dus het aanvullende beperkingengebied (tussen de 48 en de 56 Lden-contouren) bij Ter Sype tehandhaven en in overleg te gaan met alle belanghebbenden	rond Hilversum bevestigen dat: een gedeelte van de ontwikkelingen bij Ter Sype werden daar juist wel toegestaan (binnen de 47 BKL contour, maar buiten de 48 dB(A) Lden contour). Aansluitend bij de omgevingsvisie belegt de provincie deze afweging nu bij de gemeenten.
ZW-0105	ZO-0328	Ik wil bepleiten dat u de nieuwe verordening de mogelijkheid biedt voor gemeenten om marginale bedrijfsactiviteiten in landelijk gebied, die f niet meer passen in de omgeving vanwege hun effecten op landschep of woonkwaliteit van de buren, om te zetten naar een woonfunctie. Daarbij zou dan de grens van 1500 m2 minimaal te slopen bebouwing niet gehanteerd moeten worden. Doorslaggevend zou moeten zijn het oordeel van de gemeente dat beëindiging van die bestaande bedrijfsfunctie op die gevoelige plek in het landelijk gebied gewenst is, om de ruimtelijke kwaliteit van de directe omgeving te verbeteren. Daarbij zou de opbrengst van de nieuw te bouwen extra woning in redelijke verhouding moeten staan tot de kosten van bedrijfsbeëindiging en sloop van de bedrijfsbebouwing. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL BESTAND.	De regeling voor vrijkomende agrarische bebouwing gaat uit van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering en voorziet naast hergebruik van de bebouwing voor nieuwe niet-agrarische activiteiten, in de mogelijkheid om enkele burgerwoningen te realiseren in het landelijk gebied als tegemoetkoming in de sloopkosten. De regeling hebben wij nu verruimd en voorziet onder voorwaarden in maximaal 3 burgerwoningen. Deze regeling is tot stand gekomen na overleg met diverse stakeholders waaronder de gemeenten. Het is ons uit deze gesprekken niet uit feitelijke informatie gebleken dat een dergelijke regeling ontoereikend is. Op dit moment zien wij dan ook geen aanleiding om de regeling te wijzigen.
ZW-0106	ZO-0329	TEXEL: Ik dien tevens namens onze jachtcombinatie PH, als onze familie een zienswijze in tegen het het verbod op gebruik van knalapparaten en vuurwapens zonder omgevingsvergunning, dit maakt het voor ons onmogelijk adequaat op te treden tegen overlast van grauwe ganzen, nijl ganzen, eenden, duiven en hazen, kauwen en kraaien het is weer een van de vele regeltjes die er bij komen, en het in dit geval voor agrarisch ondernemers en jagers als ons voor de zoveelste keer moeilijker zo niet onmogelijk om ons werk te kunnen doen snel ingrijpen waar nodig	Er zijn op dit gebied geen regels bijgekomen; zowel de beperkingen met betrekking tot knalapparaten als die ten aanzien van vuurwapens bestonden al in de OV NH2020 en daarvoor in de PMV. Voor wat betreft de knalapparaten wordt ter verduidelijking de tekst van Artikel 4.31 lid 4 als volgt aangepast: 'Het verbod bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a, geldt conform het bepaalde in lid 3 niet bij het gebruik van een knalapparaat indien dit wordt gebruikt voor beheer en schadebestrijding, met dien verstande dat het aantal knallen maximaal drie per uur per gebruiker is. Indien binnen 300 meter nog een knalapparaat in gebruik is, geldt voor deze apparaten gezamenlijk het maximum van totaal vier knallen per uur, waarbij elke gebruiker twee knallen per uur mag produceren.' Ten aanzien van het gebruik van het vuurwapen zal (om verwarring te voorkomen) artikel 4.31 worden uitgebreid met een lid 6: 'Het verbod bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder 2e, geldt niet voor een vuurwapen indien dat wordt gebruikt: i. ingeval het een noodseinmiddel betreft: ingeval van nood; ii. ter uitvoering van een jachtgeweeractiviteit zoals bedoeld in de Omgevingswet.'
ZW-0107	ZO-0331	Zij willen geen industriële windturbines dichtbij bebouwing en in unieke natuur. Volgens de ondertekenaars is er in en rond Amsterdam (buiten de haven) geen ruimte voor industriële windturbines. Windalarm bepleit versnelde uitbreiding van windturbines op zee en het stoppen met windmolens op land. Dit beleid is gezien de schaalvergroting van turbines en potentie van wind op zee achterhaald, duur en nadelig voor mens en natuur. Het rijksbeleid om turbines met subsidie als confetti over het land te verspreiden leidt tot weerstand onder de bevolking en wordt door de rijksadviseurs afgewezen. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL BESTAND	We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen we serieus. Het is wel in eerste instantie aan gemeenten om mogelijke gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de RES zoekgebieden. We zien ook dat dat gebeurt, onder meer in Amsterdam, waar zoekgebieden zijn gewijzigd naar aanleiding van deze zorgen maar ook waar een zogenoemde Health impact

			assesment wordt gedaan, alsook geluidsimulaties. Daarnaast blijven we als provincie het belang van afstemming en participatie benadrukken en faciliteren we de gemeenten bij de (financiële) participatie.
ZW-0108	ZO-0330	Artikel 1.3 oogmerk Doelen die ik van harte ondersteun, alleen ben ik bang dat de plannen met de RES, en de plaatsing van windturbines hiermee strijdig zijn. Het gaat mij om de gevolgen voor de natuur, voor de omwonenden en hun gezondheid, en de verslechtering van de Ruimtelijke Ordening en de negatieve bijeffecten daarvan. En tenslotte zeg ik nog iets over het recente draagvlakonderzoek. Bij zoveel zoekgebieden in de provincie gaat het om veengebieden, die dus juist beschermd en hersteld zouden moeten worden, bijvoorbeeld de zoekgebieden rondom Amsterdam. Wat mij betreft moeten ze beide tegelijk worden aangepakt, waarbij de maatregelen ten behoeve van het klimaat de biodiversiteitscrisis niet moeten versterken. En juist dit is wat er met de huidige RES-plannen dreigt te gebeuren. De plaatsing van windturbines in de natuur (in de NNN-gebieden, in volkstuinen, in Natura2000, maar ook in BPL-gebieden) en dichtbij bewoning heeft allerlei mogelijke negatieve gevolgen. • De vogelstand loopt gevaar, zowel trekvogels, als standvogels, roofvogels, lepelaars, allerlei vogels lopen gevaar in de wieken terecht te komen • Vleermuizen, • maar ook insecten worden in veel grotere getalen door de bladen vermorzeld dan oorspronkelijk gedacht. En het gaat al niet goed met insecten. • Maar ook voor de bodem zijn er negatieve gevolgen: trillingen bedreigen de regenwormenpopulatie (teruggang van 40% geconstateerd in de omgeving van windturbines). • Trillingen, zoals opgewekt door grote turbines, kunnen ook invloed hebben op andere daarvoor gevoelige dieren, zoals bepaalde vissen (modderkruiper), maar ook op ringslangen. Voor deze dieren zijn trillingen ook een signaal voor naderend gevaar. • Megaturbines hebben een grote betonnen voet nodig, een naastgelegen hijsplatform, een weg ernaartoe. In de toch al krappe ruimte die onze natuur is toebedeeld een belangrijk verlies. Plaatsing van windturbines op land, vlakbij woningen, is een maatregel die de persoonlijke levenssfeer immers ernstig aantast, (wat is ernstiger dan geluidsoverlast die je gezondheid schaadt, en voor ernstige hinder zorgt?) Waarvan de lasten juist bij de mensen met de laagste inkomens terecht komen. Waarvan de kosten hoger zijn dan de baten. Ik wil daarom bij u pleiten uw keuzes te herzien. Ja, de klimaatverandering moet aangepakt worden, het is dringend. Maar bij uw keuzes zijn natuur, gezondheid, welzijn van omwonenden precies even belangrijk, en er zijn op dit moment voldoende andere, nog onbenutte mogelijkheden om de CO2 uitstoot te verminderen	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening NNH2022 en wordt hier om die reden niet inhoudelijk beantwoord.
ZW-0109	ZO-0337	Perceel aan de Oud-Loosdrechtsedijk 39 waarop zijn voormalig ouderlijk huis, een vrijstaande woonboerderij, staat. Het perceel is kadastraal beken als sectie C, nr. 7326 en is circa 1.000 m2 groot. Het perceel grenst in het noorden aan de Oud-Loosdrechtsedijk en in het zuiden aan het bedrijfsperceel van de heer Van Zijtveld. Aan de westzijde ligt een burgerwoning en aan de oostzijde een boerderijwoning. Het perceel maakt onderdeel uit van de lintbebouwing op de Oud-Loosdrechtsedijk. Het perceel is in het ontwerp aangeduid als landelijk gebied en Bijzonder provinciaal landschap.De woonboerderij is zwaar verouderd. Mede in het licht van de enorme woningnood zou cliënt de woning en bijbehorende bouwwerken graag slopen (225 m2) en hier een 2 onder 1 kapwoning van circa 225 m2 (totaal) voor terug willen zetten, waarbij het perceel wordt gesplitst in 2 percelen van 500 m2. Het toegestane bebouwde oppervlakte wordt hiermee niet vergroot en de ontwikkeling vindt plaats op een locatie waar een stedelijke activiteit is toegestaan. Helaas staat afdeling 6.2 van het ontwerp een kleinschalige woningbouwontwikkeling op dit perceel niet toe. Het plan van cliënt om op het perceel C 7326 een 2 onder 1 kapwoning te bouwen wordt door provinciale regels belemmerd. Hiermee gaat u voorbij aan de meerwaarde die dit soort ontwikkelingen hebben, zeker ook in het licht van de enorme woningnood. Ik verzoek u een en ander aan te passen waardoor de provinciale regelgeving geen belemmering meer vormt voor de bouw van de 2 onder 1 kapwoning op de betreffende locatie. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL BESTAND	Vanuit het oogpunt van leefbaarheid en gezondheid bewaakt de provincie de goede balans tussen economie, wonen, mobiliteit, natuur en landschap in het landelijk gebied. Het plan waar u in uw zienswijze naar verwijst is een kleinschalige woningbouwontwikkeling. In lijn met het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken' is besloten om in MRA landelijk gebied geen kleinschalige woningbouwontwikkelingen toe te staan. Het uitgangspunt is dat in de MRA binnenstedelijk voldoende mogelijkheden voor woningbouw te vinden zijn. Helaas kunnen we daarin voor uw situatie geen uitzondering maken. Het werkingsgebied Landelijk gebied is per inwerkingtreding van de OV NH2020 een nieuw werkingsgebied. Hiermee geven we duidelijkheid over waar onze regels voor verstedelijking, landschappelijke inpassing en zonne-energie van toepassing zijn. Dit werkingsgebied gaat uit van onze afweging van de waarde van onderdelen voor het landelijk gebied en de impact van ontwikkelingen op het omringende landschap. Om die reden is de begrenzing een andere dan de invulling die op basis van jurisprudentie over bestaand stedelijk gebied (BSG) is ontstaan. Met

			andere woorden: het werkingsgebied landelijk gebied is niet de contramal van BSG. Bij het opstellen van het werkingsgebied zijn we van de verschillende uitgangspunten uitgegaan. Op uw perceel is vooral ons uitgangspunt voor lintbebouwing van toepassing. Lintbebouwing langs wegen en ruim opgezette villawijken aan de rand van een kern maken onderdeel uit van het Landelijk gebied. Ze zijn veelal onlosmakelijk verbonden met het landschap. Vanuit de wens te kunnen sturen op bijvoorbeeld het openhouden van het landschap of juist het voorkomen van verdere verdichting ter plaatse zijn deze bebouwingsvormen begrensd als Landelijk gebied.
ZW-0110	ZO-0333	Viertal percelen achter Huizerstraatweg 109a te Naarden. Het gaat om de percelen die kadastraal bekend zijn als sectie C, nrs 2601, 2637, 2833 en 2834. De percelen liggen aan de buitenzijde van de kern van Naarden, vlakbij de A1 en in de directe nabijheid van een parkeerterrein van Givaudan (C 2895) waarop een kantorencomplex is beoogd. Zie ook de bijlage bij deze brief. In de directe omgeving staan diverse woningen en wordt de komende jaren ook een aanzienlijk aantal woningen gebouwd, waaronder 30 op perceel C 2633. Ten onrechte is perceel C 2834 aangewezen als Bijzonder provinciaal landschap. Gelet op de ligging en in het licht van alle op handen zijnde ontwikkelingen in de directe nabijheid heeft het verwaarloosbare ecologische, aardkundige, landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Ook is ter hoogte van de percelen van mijn cliënte feitelijk geen sprake meer van landelijk gebied. Ter plaatse zouden stedelijke activiteiten mogelijk moeten zijn. Het ontwerp staat hieraan in de weg. Wij verzoeken u dit aan te passen. Volgens paragraaf 6.2 is een kleinschalige woningbouwontwikkeling op het perceel van cliënte niet mogelijk. Hierdoor wordt het plan om op het perceel C 2834 een woning te bouwen door provinciale regels belemmerd en wordt voorbij gegaan aan de meerwaarde die dit soort ontwikkelingen aan de buitenste randen van een kern kunnen hebben. Zeker in het licht van de enorme woningnood. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL BESTAND	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
ZW-0111	ZO-0341	GAAT OVER HETZELFDE NNN GEBIED ALS BIJ ZW-0086 - Hofstede de Kruidberg Ik begrijp uit de plannen dat onze huidige paardenweides zouden moeten worden omgevormd in vochtig hooiland of, als alternatief, in kruiden- en faunarijk grasland. Elke paardeneigenaar weet echter dat moerasachtige gebieden of gebieden met giftige kruiden niet geschikt zijn voor beweiding. Ook heb ik begrepen dat de plannen 2 dingen tot doel hebben: 1) de verlichting van de recreatiedruk in dit Natura 2000-gebied en 2) de verbetering van de bodem door stikstofafname en vermindering van de grondwateronttrekking. Ten aanzien van punt 1 is het absoluut niet duidelijk waarom de verandering van weidegrond in vochtig hooiland of kruiden- en faunarijk grasland op de 8ha tegenover de ingang van landgoed Duin- en Kruidberg en gelegen tussen de PWN duiningangen Duin- en Kruidberg en Midden-Herenduin tot een verlaging van de recreatiedruk zal leiden. De recreanten in dit gebied zijn voornamelijk wandelaars, hardlopers, fietsers en ruiters. Wanneer daar vochtig hooiland of kruiden- en faunarijk grasland wordt aangelegd, is het niet aannemelijk dat de recreatieve activiteiten ter plaatse zullen afnemen. VOOR TOELICHTING ZIE ORIGINEEL BESTAND	zie het antwoord op zienswijze ZO-0292
ZW-0112	ZO-0335	Gebleken is dat de (Externe) Veiligheid rond de industriegebieden, zoals de omgevingsvisie beoogt, onvoldoende is geborgd in de huidige concept verordening. Wil er sprake zijn van het verdedigen van dit provinciaal belang op gemeentelijk niveau, dan zal in de verordening opgenomen moeten worden dat gemeenten verplicht worden om voorschriftgebieden aan te zetten in de gekwalificeerde aandachtgebieden rond de industriegebieden (van provinciaal belang) in hun omgevingsplan. Indien hiervan afgeweken wordt, dan dient dit gemotiveerd te worden en in overleg met de provincie. Daarnaast is gesproken over de bedrijventerreinen van provinciaal belang die op dit moment zijn aangewezen in de concept omgevingsverordening. Dit heeft de vraag opgeroepen of de aanwijzing van deze industriegebieden voldoende is (her)overwogen en of er i.v.m. de energietransitie voldoende industriegebieden zijn aangewezen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het energieknooppunt Den Helder. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL BESTAND	Ook wij zijn van mening dat bij het plaatsen van nieuwe woningen of milieugevoelige objecten rekening moet worden gehouden met de aandachtsgebieden en dat gemeenten daarvoor hun voorschriftengebieden moeten aanzetten of gemotiveerd moeten uitzetten in het omgevingsplan. Met artikel 6.30 beogen wij om hier invulling aan te geven. Dit doen wij door een afweging te verlangen voor het toestaan van nieuwe woningen en milieugevoelige objecten in milieucontouren en door het stellen van een motivatieplicht voor het wel/niet treffen van maatregelen bij de ontvanger. De aandachtsgebieden voor de risicovolle bedrijven zijn nog niet definitief beschikbaar. Indien deze beschikbaar worden gesteld, verwachten we deze toe te voegen aan het werkingsgebied van artikel

			6.30. Wij zijn het eens dat het industrieterrein in Den Helder ook aangewezen kan worden als industrieterrein van provinciaal belang t.b.v. de energietransitie. De andere industrieterreinen komen voort uit de industrieterreinen van regionaal belang. Hier valt het industrieterrein in Den Helder niet onder. Wij willen dit eerst met de gemeente Den Helder bespreken alvorens wij dit gebied mogelijk zullen aanwijzen. Een eventuele aanwijzing zal dan plaatsvinden in een volgende versie van de Omgevingsverordening.
ZW-0113	ZO-0541	Zandvoort wordt omringd door vele bijzondere landschappen. In de regio Kennemerland is Zandvoort relatief geïsoleerd door de zee en het omringende landschap. Zandvoort maakt onlosmakelijk deel uit van het strandwallenlandschap van Zuid-Kennemerland met het Nationaal Park en de Amsterdamse Waterleidingduinen. Deze landschappen zijn natuurlijk van grote waarde voor de gemeente Zandvoort, maar zorgen ook voor beperkingen. In de huidige omgevingsverordening en de nieuwe ontwerp omgevingsverordening Noord-Holland is dit ook duidelijk terug te zien. Zandvoort wordt omringd door het Natura 2000-gebied "Kennemerland Zuid" en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Hierdoor is ontwikkelruimte schaars. Kijkend naar de begrenzingen van zowel de Natura 2000 als het NNN wordt geconstateerd dat de grenzen niet met elkaar overeenkomen. De NNN heeft op een drietal plekken meer contour dan het Natura 2000-gebied "Kennemerland Zuid", terwijl hier geen nadere onderbouwing voor gegeven is en bovendien ook twijfelachtig is. Om Zandvoort enige ruimte te geven voor ontwikkelingen wordt voorgesteld om de grens van het NNN ten minste gelijk te trekken met de grens van het Natura 2000-gebied. Het gaat voor Zandvoort om de onderstaande gebieden te zien op de kaart. ZIE p2 VAN ORIGINELE ZIENSWIJZE. De drie gebieden zoals opgenomen in afbeelding 1 zijn aangemerkt als NNN maar niet als Natura-2000. Door voor het NNN de grenzen van het Natura 2000-gebied aan te houden ontstaat er op deze drie plekken meer ontwikkelruimte voor Zandvoort. De strook bij de Boulevard Barnaart belemmert mogelijke toekomstige ontwikkelingen van een herinrichting en is vanuit het beoogde doel van het NNN ook onverklaarbaar. Het betreft immers een verhard deel van de Boulevard Barnaart waar geen sprake is van natuurlijke en landschappelijke kenmerken. Onduidelijk is wat hier de waarde van is. Het kleine omcirkelde puntje valt gelijk met een woonwagenkamp en ook hier wordt de relevantie van voor het NNN niet begrepen. Tot slot valt het zuidelijke stuk samen met een woongebied. Voorgesteld wordt om de begrenzing van het Natura 2000-gebieden aan te houden voor de grenzen van het NNN en dus de ogenschijnlijke tekenfouten te herstellen.	De begrenzing voor de natura 2000 gebieden volgt niet noodzakelijkerwijs de begrenzing van het NNN en vice versa. Mocht u een voorstel hebben voor herbegrenzing van het NNN dan ontvangen wij graag van u een concreet voorstel met betrekking tot de nieuwe begrenzingen (op een kadastrale kaart / GIS-kaart). De voorstellen kunt u sturen naar postbus Regiebureau NNN: RegiebureauNNN@noord-holland.nl] Hiervoor zijn aparte ontgrenzingsverzoeken voor elke locatie nodig (Shapefile of Geodatabase (.gdb))waarin in detail wordt aangegeven op welke stukken grond de verzoeken betrekking hebben. Voor N2000 gebieden ligt dit anders: De minister van LNV wijst een Natura 2000 gebied aan in een aanwijzingsbesluit. Daarin staat - Wat beschermd wordt (welke habitattypen en plant- en diersoorten en hun leefgebieden) - Welke doelen gerealiseerd moeten worden (behoud, verbetering, uitbreiding) - De exacte begrenzing van het te beschermen gebied. Het is dus niet mogelijk om voor Natura 2000 gebieden een herbegrenzingsvoorstel te doen bij de provincie, wij zijn hiervoor niet het bevoegd gezag. Meer informatie over aanwijzingsbesluiten en de procedure kunt u vinden op natura2000.nl
	ZO-0542	In de reactie op de ambtelijke consultatieversie van de omgevingsverordening en de nadien vastgestelde omgevingsverordening NH 2020 zijn al opmerkingen gemaakt op de kaarten van het landelijk gebied (en het Natuurnetwerk Nederland). Uit de ontwerp omgevingsverordening NH 2022 maken wij op dat onze opmerkingen niet zijn verwerkt in de kaarten dan wel geen reactie is gegeven waarom de opmerkingen niet hebben geleid tot een aanpassing van de kaarten. Er wordt niet begrepen waarom deze overduidelijke fouten niet hersteld worden dan wel geen inhoudelijke reactie wordt gegeven. In de kaart van het landelijk gebied zijn diverse lintbebouwing en bebouwingsenclaves opgenomen als landelijk gebied. In de oplegger behorende bij de ambtelijke consultatieversie van de omgevingsverordening NH 2020 is destijds ter motivering opgenomen dat hiermee wordt aangesloten bij het begrip 'Bestaand stedelijk gebied' zoals dat zal luiden onder de Omgevingswet. Vooropgesteld moet worden dat het college voorstander is van uniformiteit bij het hanteren van begrippen die ook terug komen in de Omgevingswet. Onder de oude wetgeving was er teveel sprake van een discrepantie tussen hogere wetgeving en de oude Provinciale ruimtelijke verordening, hetgeen leidde tot ingewikkelde en onnodige discussies. In zijn algemeenheid wordt geconstateerd dat de kaarten voor het landelijk gebied en het NNN onvoldoende in samenwerking zijn opgesteld met de gemeenten. Zo zijn bijvoorbeeld verharde wegen, paden en bebouwde gebieden aangewezen als NNN, waar geen verklaring voor te geven valt. In de omgevingsverordening NH 2022 wordt structureel het werkingsgebied 'landelijk gebied' gehanteerd. Wat echter moet worden verstaan onder het landelijk gebied is niet vastgelegd in de omgevingsverordening. Het tegenovergestelde van het landelijk gebied is het 'bestaand stedelijk gebed', hetgeen eveneens niet is gedefinieerd. Waar gepretendeerd wordt om aan te sluiten bij de toekomstige Omgevingswet, moet worden geconcludeerd dat in deze opzet niet is geslaagd. Bij gebreke van een heldere en onderscheidende definities van de begrippen 'landelijk gebied' en 'bestaand stedelijk gebied' voorzien wij dat er een grote hoeveelheid aan	In uw zienswijze geeft u aan dat de begrenzingen van BSG en LG niet op elkaar aansluiten. In de Nota van Beantwoording van de OVNH-2020 (par. 1.7) onderbouwen wij waarom wij het werkingsgebied landelijk gebied hanteren en waarom die niet de contramal van BSG is., juist om de door u genoemde discussies te vermijden. Als u een concrete wijziging van het werkingsgebied LG nodig vindt, kan dat ingebracht worden in één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van de kaart LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'. Voor NNN: zie beantwoording ZO-0541

		ingewikkelde discussies zullen ontstaan over de toepassing van de regels over het landelijk gebied. Op dit moment moet worden geconcludeerd dat het werkingsgebied 'Landelijk gebied' op diverse onderdelen in strijd is met hogere wetgeving en op onderdelen onverbindend zal zijn.	
	ZO-0543	Zoals eerder opgemerkt tijdens de ambtelijke consultatieronde is een nadere toelichting vereist op het aanwijzen van lintbebouwing en bebouwingsenclaves als landelijk gebied, omdat niet alle lintbebouwing valt onder het landelijk gebied onder de Omgevingswet (zie artikel 5.129g van het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet) en diverse uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling). Concreet wordt gevraagd om nader toe te lichten waarom diverse lintbebouwing en bebouwingsenclaves in Zandvoort worden aangewezen als landelijk gebied. Onder de huidige omstandigheden kan niet worden beoordeeld in hoeverre door de Provinciale Staten een zorgvuldige afweging is gemaakt ten aanzien van het werkingsgebied 'Landelijk gebied', zodat aangenomen moet worden dat hier vooralsnog geen sprake van is geweest. Het werkingsgebied 'Landelijk gebied' bevat - ondanks eerdere reacties en zienswijzen - nog altijd een aantal onjuistheden. Het gebied ter hoogte van de voormalige trambaan en de Zandvoortselaan is ten onrechte aangewezen als landelijk gebied. Het betreft een gebied waar een tweetal sportparken, een recreatiepark en een verplegings- en verzorgingscomplex aanwezig zijn (zie afbeelding 2). Onder de huidige wetgeving als onder de toekomstige Omgevingswet wordt dit gebied gekwalificeerd als bestaand stedelijk gebied. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 20 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2ois:i58i), waarin de Afdeling over sportvelden overweegt: ZIE ZW. IN ORIGINELE ZW PUNTEN 10 t/m 13	zie ZO-0542
	ZO-0544	Tot 2040 zal er in Zandvoort flinke inzet nodig zijn op vernieuwing, renovatie, transformatie en vernieuwbouw binnen het bestaand stedelijk gebied (lees: binnen de bebouwde kom). De nood voor woningbouw is evident in de provincie en ook voor Zandvoort geldt een bouwopgave in de tijd tot 2040. Gezien de ligging van Zandvoort tussen de natuur en zee is uitbreiding en realisatie van woningen aan de buitenranden van Zandvoort lastig. De woningbouwopgave kan echter niet alleen binnen de bestaande contouren van het dorp gerealiseerd worden. Zandvoort heeft een beperkte hoeveelheid openbaar ruimte en groen en inbreiding leidt dus tot verdichting. Daarom ziet het college graag dat uitbreiding van Zandvoort aan de buitenranden op de agenda wordt geplaatst van de provincie Noord-Holland en dat hierover een overleg plaatsvindt om de mogelijkheden te verkennen. Hiermee wordt overigens niet bedoeld om te gaan bouwen in het Natura 2000-gebied.	Uitgangspunt voor de provincie is binnenstedelijk bouwen en zo veel mogelijk in de buurt van openbaar vervoerknooppunten. U heeft in het Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond 2021-2024 aangegeven dat u op dit moment ruim voldoende plancapaciteit tot 2030 binnenstedelijk heeft (bijna 900 versus een behoefte van 400). In het kader van het Masterplan wonen gaan wij graag in gesprek met u in hoeverre deze capaciteit gerealiseerd kan worden en of hierbij hulp van de provincie nodig is. In het Woonakkoord is verder aangegeven dat als een gemeente haar netto opgave niet waar kan maken, eerst wordt afgestemd met de buurgemeenten. Wij zien daarom op dit moment geen aanleiding om bouwen aan de buitenranden met u te verkennen.
	ZO-0545	Een belangrijke opgave gerelateerd aan de profilering van Zandvoort als badplaats voor de Metropoolregio is de bereikbaarheid. Vanwege de geïsoleerde ligging zijn van oudsher goede infrastructuurverbindingen met Haarlem en Amsterdam erg belangrijk voor Zandvoort. Zoals bij eenieder bekend kent Zandvoort tijdens de warme zomerdagen en tijdens evenementen een enorme toestroom van bezoekers per OV en auto. De huidige infrastructuur is niet toereikend voor deze drukte. De wegen in en rondom Zandvoort worden tijdens deze momenten gekenmerkt door lange files en onveilige verkeersituaties. Deze bezoekersstroom heeft ook een groot effect op het parkeren. Het aanpakken van deze verkeerskundige opgaven is niet alleen van belang voor Zandvoort zelf, maar betreft de hele regio Metropoolregio en provincie die beïnvloed wordt door de stroom van bezoekers. Zandvoort kent dus een hoge recreatieve druk, die niet alleen het autoverkeer en openbaar vervoer omvat, maar ook het langzaam verkeer die de omliggende natuur van Zandvoort komt bezoeken. Dit zorgt voor een toenemende druk op de natuur en vraagt om een goede geleiding van deze recreatieve stroom. In de omgevingsvisie is eveneens een actiepunt opgenomen om een verkenning te doen naar een betere ontsluiting tussen het noorden en zuiden van Zandvoort. Vanwege een groeiend aantal inwoners en de woningbouwopgave in Zandvoort, is het wenselijk om te onderzoeken of een nieuwe verbindingsweg kan worden aangelegd vanaf de Herman Heijermansweg/Zandvoortselaan en de wijk Nieuw Noord. Omdat Zandvoort slechts beschikt over twee ontsluitingswegen en in de toekomst de verkeersdruk en intensiteit op deze wegen zal toenemen, is een dergelijke verkenning voor een nieuwe verbindingsweg noodzakelijk vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid. Dit vraagt om ruimte en flexibiliteit binnen de omgevingsverordening. Door de komst van elektrische fietsen kunnen mensen zich steeds makkelijker en	De provincie heeft regelmatig overleg met gemeenten om de samenwerking op gebied van mobiliteit in de provincie te bevorderen. Genoemd onderwerp is bij uitstek geschikt om in dit overleg aandacht voor te vragen en te bespreken wat betreft mobiliteit. Dit standaard overleg is bij alle gemeenten bekend. Kanttekening is dat de wens om de mobiliteit voor Zandvoort te verbeteren / uit te breiden alle disciplines aangaat en niet eenvoudig zal zijn. De zienswijze geeft geen aanleiding om hiertoe wijzigingen in de omgevingsverordening aan te brengen.

		verder verplaatsen, zeker op warme dagen. Afhankelijk van het fietscomfort, zowel de route ernaartoe als ook het kunnen stallen van fietsen is wat ons betreft een provinciaal belang zodat er naast een verbetert openbaar vervoer een gelijkwaardig alternatief ontstaat. De fietsen zijn dikwijls groteren hebben stallingsfaciliteiten nodig. Verzocht wordt tot het agenderen van goede fietsroutes en een bijdrage voor de stallingsfaciIiteiten. Kortom, het college gelooft dat 'Zandvoort 365 dagen aantrekkelijk' niet alleen een gemeentelijke opgave is maar ook wordt gekenmerkt door grensoverschrijdende onderwerpen. Om die reden wordt gezocht naar een regionale aanpak. Graag gaat het college hierbij de samenwerking aan. Waar de ontwerp omgevingsverordening nu op sommige aspecten nog voornamelijk beperkend voelt, hopen wij dat deze provinciale verordening voor Zandvoort toch ook meer mogelijk kan maken, college is benieuwd hoe de provincie Noord-Holland hier tegenaan kijkt en wat mogelijk is binnen de omgevingsverordening NH 2022. Het college gaat hierover graag met het bestuur in gesprek.	
ZW-0114	ZO-0353	Op Texel zijn de dorpen Oost, Midden- en Zuid Eierland volledig opgenomen in het Landelijk gebied. En een half dorp als Den Hoorn. Vóór de Omgevingsverordening was dit nog BSG. En nu is het Landelijk gebied en veelal ook nog BPL.Hiernaast is het verschil in begrenzing van Den Hoorn afgebeeld. De linten Diek en Klif zijn onderdeel van het dorp. Dit zijn geen woonlinten in het landschap, maar twee straten welke onderdeel zijn van het dorp. Deze straten bevatten functies en bedrijven die onderdeel zijn van het dorp. Als deze functies willen wijzigen of transformeren naar een andere invulling wordt dit bemoeilijkt of zelfs onmogelijk door het BPL. Dus bij bovenstaande dorpen is een aanzienlijke grotere verplichting opgelegd nu het landelijk gebied en BPL is geworden. Er is niet gekeken naar de ruimtelijke eenheid, maar een begrenzing welke volgt uit een numerieke berekening. Wij zouden graag willen verzoeken om van de Omgevingsverordening NH2022 een verbeterde versie 2.0 te maken, waarbij daadwerkelijk naar de situatie gekeken wordt, en waarbij echte ruimtelijke afwegingen worden gemaakt ipv numerieke. ZIE AFBEELDING PAGINA 2	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0393	In onze reactie van 18 maart 2021 (ambtelijke consultatie) hebben wij specifieke opmerkingen geplaatst op de begrenzing van het Landelijk Gebied en het Bijzonder Provinciaal Landschap. Wij hebben verzocht de voorgestelde wijzigingen als correcties door te voeren. In de ter inzage gelegde Omgevingsverordening zijn deze correcties niet doorgevoerd. De voorgestelde wijzigingen treft u hieronder per gemeente aan. Er zijn verschillende verzoeken gedaan vanuit de regio om af te stemmen over de begrenzingen. Hier is door de provincie niet of nauwelijks op gereageerd. Deze afstemming is niet tot stand gekomen bij de verordening NH2020 omdat het kaartmateriaal pas bij de ter inzage van het ontwerp werd gedeeld. Er zijn vele zienswijzen ingediend op dit punt maar allemaal generiek afgedaan. De regio heeft voor het vervolg richting de Omgevingsverordening NH2022 in de brief van 01-04-2021 aangegeven dat er herhaaldelijk aan de ambtelijke organisatie is gevraagd om gezamenlijk verder te gaan werken, en dat de regio in de veronderstelling is dat in deze verordening ruimte zou zijn voor verbeteringen, omdat de consultatie niet is opgepakt bij de omgevingsverordening NH2020. In de terugkoppeling op 06-05-2021 wordt door de provincie aangegeven dat een aantal thema's en onderwerpen uit de reactie voor wordt gelegd aan de RO-adviseur van uw regio; deze neemt hierover contact met u op. Maar dat is niet gebeurd. Hoe kan de provincie dan spreken van een uitvoerige participatie en consultatie, als er niet inhoudelijk is gesproken met de gemeentelijke organisaties?	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0394	Onlangs is een omissie naar boven gekomen bij de zonering van het seizoenstrand boven Paal 17 (Ruijslaan 94-96 Texel). De zonering is te smal voor de aanwezige bebouwing (seizoen) van strandhuisjes en de kitesurfschool Texel. Deze bebouwing is hier in het seizoen al in lengte van jaren vergund. Maar nu blijkt onlangs dat de zonering hier niet helemaal aansluit. Het is ook moeilijk zichtbaar met een luchtfoto aangezien het strand in de wintermaanden leeg is, dus het valt dan niet op dat er seizoensbebouwing buiten de zonering valt. Verzocht wordt om de zonering aan te passen in de Omgevingsverordening NH2022 aangezien dit geen nieuwe ontwikkeling betreft maar een bestaande situatie in lengte van tientallen jaren. In de terugkoppeling op 06-05-2021 is aangegeven dat een RO-adviseur contact zou opnemen. Op 17-05-2021 is door de gemeente Texel een email gestuurd om hierover in contact te komen. Tot op heden nog geen reactie.	De afspraken voor de strandzonering zijn met instemming van veel partners vastgelegd. Het is daarbij nooit de bedoeling geweest om bestaande strandbebouwing onmogelijk te maken. De zonering van het seizoenstrand zal worden gewijzigd, zodanig dat de desbetreffende strandhuisjes en de kitesurfschool boven Paal 17 (Ruijslaan 94-96 Texel) onderdeel worden van het seizoenstrand aldaar, overeenkomstig de vergunde situatie.
	ZO-0395	Op Texel is een groot deel van het eiland aangewezen als stiltegebied. In deze aanwijzing ligt ook een aantal kernen met bewoners en bedrijven(terreinen). Dat kan toch geen uitgangspunt zijn? Wij vinden de regeling in de ontwerp-omgevingsverordening (Afdeling 4.3 stiltegebieden) die geldt voor de stiltegebieden, onevenredig bezwarend voor de bewoners en bedrijven van deze kernen. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid in	Er wordt gesteld dat de aanwijzing als stiltegebied de leefbaarheid van de kernen nadelig beïnvloedt. Naast het voorbeeld van het vuurwerkverbod – iets wat vanwege de veranderende opvattingen over de wenselijkheid van het afsteken van vuurwerk in heel Nederland tot discussies leidt - wordt niet

		de kernen en dat vinden wij niet reëel. Een voorbeeld is dat er in deze kernen met de viering van Oud & Nieuw geen vuurwerk - is ook op Texel historisch gebruik - afgestoken mag worden. Dit is het gevolg van het amendement 'geen vuurwerk in stiltegebieden' van de Partij voor de Dieren, die bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2020 is aangenomen. De kernen De Koog, De Cocksdorp, Oudeschild, Midden- en Zuid Eierland, Den Burg, 't Horntje liggen niet in het gebied. Wij verzoeken u daarom om naast de genoemde kernen op Texel ook de kernen De Waal, Den Hoorn, Oosterend en Oost uit te zonderen van het gebied dat is aangewezen als stiltegebied.	aangegeven hoe het predicaat stiltegebied de leefbaarheid zou aantasten. Bovendien zijn de genoemde kernen klein van omvang, wat van belang is bij de afweging van de nadelen (voor bewoners) tegen de voordelen (voor bezoekers/recreanten en gezien het belang daarvan voor de lokale economie ook voor bewoners) van de aanwijzing.
	ZO-0396	Gemeente Den Helder: Aan de Schoolweg in Julianadorp is een bedrijfsbestemming aan het stedelijk gebied aangewezen als landelijk gebied. Graag een correctie. ZIE AFBEELDING P5 van ZIENSWIJZE. Gemeente Schagen: Een deel van de kern Burgerbrug en Warmenhuizen, met name aan de zuidzijde van de Burgerweg en west en zuidzijde Warmenhuizen, is ten onrechte aangemerkt als LG. Het punt dat hier gemaakt wordt is dat dit geldt voor Dit laatste geldt overigens voor meerdere (kleine) kernen, zoals Sint Maartensvlotbrug, Sint Maartensbrug en Tuitjenhorn. Een goede afstemming met provincie op de juiste begrenzingen ontbreekt. De uitgangspunten voor de indeling in LG of BPL zijn niet goed toegepast. ZIE PAGINA'S 7 EN 8 VOOR AFBEELDINGEN.	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0397	Gemeente Schagen: - Groote Keeten is deels aangemerkt als stedelijk gebied, maar aan de noordzijde is een deel van het dorp aangemerkt als BPL. Dit deel bevat functies die onderdeel zijn van het dorp. Als deze functies willen wijzigen of transformeren naar een andere invulling wordt dit bemoeilijkt of zelfs onmogelijk door het BPL. Zie ook opmerkingen Texel. De uitgangspunten voor de indeling in LG of BPL zijn niet goed toegepast. ZIE AFBEELDING P6 van ZIENSWIJZE. - Aan de noordzijde van Callantsoog ligt een deel van het stedelijk gebied in BPL. Er is geen sprake van lintbebouwing of solitair gelegen terreinen. De uitgangspunten voor de indeling in LG of BPL zijn niet goed toegepast. ZIE AFBEELDING P6 van ZIENSWIJZE. - Aan de noordzijde en direct aansluitend aan de zuidzijde van Petten ligt een deel van het stedelijk gebied in LG en BPL. Er is geen sprake van lintbebouwing of een solitair gelegen terrein. De uitgangspunten voor de indeling in LG of BPL zijn niet goed toegepast. ZIE AFBEELDING P7 van ZIENSWIJZE.	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0398	Gemeente Hollands Kroon: A: Grens Anna Paulowna: De grens van Landelijk gebied is gelegd bij het bedrijventerrein Kruiswijk I, terwijl de dorpskern nog verder gaat richting het noordoosten, rond de Middenweg. Dit valt niet als lintbebouwing aan te merken vanwege stedelijke bebouwing, w.o. woningen, die buiten een lint vallen (w.o. tweedelijns en derdelijns bebouwing). ZIE AFBEELDING PAGINA 9. B: Grens Breezand: Aan de zuidkant langs de Wallerweg binnen de dorpskern Breezand wordt de stedelijke bebouwing wel gerekend tot het Landelijk gebied, terwijl dit (terecht in onze ogen) aan de westkant langs de Burg. Lovinkstraat binnen het dorp niet als Landelijk gebied wordt gezien. ZIE AFBEELDING PAGINA 10 VAN ZIENSWIJZE DOCUMENT C: Grenzen Lutjewinkel: Het zuidoostelijke kwadrant bij de Lutjewinkelerweg is aangewezen tot Landelijk gebied waar dit gebied onderdeel uitmaakt van het dorp Lutjewinkel en niet als Landelijk gebied aangewezen zou moeten worden. De grenzen lijken ook hier willekeurig gekozen, als je dit bijvoorbeeld ook vergelijkt met het noordoostelijke deel, dat niet tot Landelijk gebied wordt gerekend (wat terecht is in onze ogen). PAGINA 11. D: Grens Winkel: De stedelijke bebouwing in het verlengde van de Dorpstraat zijn aangemerkt als Landelijk gebied, maar de bebouwing valt niet aan te merken als lintbebouwing, gelet op de stedelijke bebouwing, met daarbij ook bebouwing die buiten een lint vallen (o.a. tweedelijns en derdelijns). PAGINA 11. E: Grenzen Nieuwe Niedorp: De gronden ingeklemd tussen de tennisbaan en de Dorpsstraat, in het zuidwesten van het plaatje, zijn aangemerkt als Landelijk gebied, terwijl dit samen een geheel vormt dat tot de dorpskern hoort. Welke afweging is gemaakt om dit stuk als Landelijk gebied aan te merken? Zeker in relatie tot vergelijkbare, hierboven omschreven, gevallen. PAGINA 12. F: Grenzen Nieuwe Niedorp: Het recreatiegebied rond de Vijverweg en meer naar het zuiden toe richting de Schulpweg is als Landelijk gebied aangewezen, terwijl dit gebied met elkaar een stedelijke samenhang aan bebouwing vormen. In andere gevallen, zoals bijvoorbeeld rond Petten en Callantsoog, zijn de recreatieterreinen aangrenzend aan de dorpen (in onze ogen terecht) niet aangemerkt als Landelijk gebied, en hier weer wel. Los daarvan is ook de stedelijke bebouwing rond de Schulpweg niet als lintbebouwing aan te merken en vormt samen een stedenbouwkundig geheel. Hoe moet dit gebied vergeleken worden met het gebied rond de andere genoemde gebieden in bijvoorbeeld Petten en Callantsoog?	In uw zienswijze vraagt u voor een specifieke locatie om een wijziging van het werkingsgebied Landelijk Gebied. U kunt hiervoor gebruik maken van één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van het werkingsgebied LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'. Indien de uitgangspunten niet juist zijn toegepast, volgt een correctie LG (en daarmee BPL).

		G: Grenzen 't veld: De grenzen van het Landelijk gebied lijken willekeurig gekozen. Aan de zuidwestkant van het dorp ligt een klein deeltje binnen de aanduiding Landelijk gebied, hier staan wel stedelijke functies, maar de grens van het landelijk gebied maakt hier wel een verspringing en een paar woningen verder is het gebied niet aangewezen tot Landelijk gebied. In andere soortgelijke gevallen lijkt dan de lijn doorgetrokken ten opzichte van het dorp aan de overkant van de weg. Hier ineens (weer) niet. Wat is daar de consistentie in? Hetzelfde geldt voor een klein stukje Landelijk gebied aan de zuidwestkant. Hier is een stukje aan de zuidkant van de Rijdersstraat 'onderbroken', maar hier is wel een stedelijke functie aanwezig (woningen). De ene woning is dan wel als Landelijk gebied aangemerkt, maar net daarna weer niet. Hoe is daar met de begrenzing omgegaan? P13.	
	ZO-0399	Gemeente Hollands Kroon: A - Kern Hippolytushoef: De grenzen van de aanduiding BPL/Landelijk gebied komt rond Hippolytushoef niet overeen met de feitelijke situatie. De grenzen lijken willekeurig gekozen. Zo zijn er gebieden die in het bestemmingsplan een stedelijke functie hebben en volledig aansluiten op de kern, maar wel tot Landelijke gebied/BPL gerekend worden. Zie onder andere de locatie met een maatschappelijke bestemming aan de oostkant van de Hortensialaan, maar er zijn meer locaties waar grenzen willekeurig getrokken lijken te zijn. ZIE AFBEELDING PAGINA 9 VAN ZIENSWIJZE DOCUMENT B - Grenzen Kolhorn: De grenzen van de aanduiding BPL/Landelijk gebied komt rond Kolhorn niet overeen met de feitelijke situatie. De grenzen lijken willekeurig gekozen. De gronden aan de westkant van het dorp, waar het dorp feitelijk doorloopt, is niet aan te merken als Landelijk gebied en/of heeft geen toegevoegde waarde binnen de aanduiding BPL. Zelfde geldt voor de gronden aan de oostkant van het dorp, met daarbij de stedelijke bebouwing en richting De Strook. ZIE AFBEELDING PAGINA 10 VAN ZIENSWIJZE DOCUMENT	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0400	Op grond van de ontwerp verordening mag: ontgronden zonder vergunning tot een inhoud van 10.000 m3. Of als het gaat om een industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen. Is het handig om de vrijstelling onder 2 te combineren met de max. van 10.000m3. Anders kan je voor al bovengenoemde activiteiten dus altijd ontgronden, zonder beperking van 10.000m3.	In onze ogen is dit niet handig. Het is juist onze bedoeling om voor de aanleg etc. van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen geen maximum aan de hoeveelheid grond te stellen, en deze activiteiten dus volledig ontgrondingsvergunningvrij te maken.
	ZO-0401	De kenbaarheid van bijvoorbeeld de wegenbeperkingengebied vraagt om nadere uitleg Afdeling 4.9. Dit zat in Hoofdstuk 6, maar is verplaatst naar H4, dus van Instructieregel naar eigen regel van de Provincie en een eigen vergunningplicht. Vaak worden er kabels en leiding in de berm van de weg gelegd, die zijn dan altijd bij de provincie vergunningplichtig. Maar vaak ook bij de gemeente vanwege een aanlegvergunningplicht. Wat adviseert de provincie hierover? Aanlegvergunningplicht laten vervallen en enkel een omgevingsvergunning bij de provincie? Het werkt in ieder geval onduidelijk.	Voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor kabels en leidingen zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van kabels en leidingen en het kappen van een boom. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de aanvraag aan de vereisten van Artikel 4.93 voldoet. Indien het advies niet of niet geheel wordt overgenomen dient het bevoegd gezag dit aan Gedeputeerde Staten mede te delen. Bij afwijking van het advies is een schriftelijke onderbouwing in de omgevingsvergunning vereist. Gedeputeerde Staten kunnen in beroep gaan tegen een omgevingsvergunning als zij vinden dat met de vergunningverlening de belangen zoals genoemd in Artikel 4.89 in het geding komen.
	ZO-0402	In het nieuwe artikel 6.10, lid 2 is een nieuwe zinsnede opgenomen die ziet op een bestaande situatie (ook evt. planologisch) en daarin staat dat het omgevingsplan het vervangen van bestaande bebouwing door bebouwing van gelijke aard, omvang en karakter kan toestaan. Wat voegt dit toe, tenzij hiermee de bestaande rechten worden ingeperkt naar de huidig aanwezige bebouwing, maar dat is iets essentieel anders natuurlijk. En het is een kanbepaling. Is het zelfs de bedoeling om op termijn artikel 6.10, lid 1c te schrappen? Dan vervallen de planologische mogelijkheden onder het begrip bestaande situaties en dient te worden uitgegaan van bestaande bebouwing. Voorstel: lid 2 schrappen, omdat dit alleen maar onduidelijkheid oproept.	Art. 6.10 lid 2 bestond ook al onder de PRV (art. 1 lid 1, onder c PRV) in een andere bewoording. We willen hiermee ruimte bieden om bij rechtmatig aanwezige of toegestane bebouwing in een nieuw omgevingsplan afwijkingen toe te staan, zolang aard, omvang en karakter hetzelfde blijft. Wij zullen dit in de toelichting opnemen.
	ZO-0403	De regeling voor sloop van agrarische gebouwen is aangepast naar 1000 m2 en er is onder voorwaarden ook een derde woning mogelijk. In lid 1, sub b en lid 2, sub b staat dat agrarische bedrijven niet beperkt mogen worden, maar waarom staan hier niet alle omliggende bedrijven. In lid 2, sub d staat nog 'op de betreffende locatie'. Stel dat er sprake is van een kopstaartgebouw (woning met bedrijfsruimte). Hoe hier mee om te gaan?	Vanwege het belang van het landelijk gebied voor de agrarische sector hebben wij op provinciaal niveau de ruimte voor bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven als voorwaarde opgenomen. Uiteraard zal het toestaan van een nieuwe

			burgerwoning moeten voldoen aan een zorgvuldige afweging van belangen, waaronder inpassing ten opzichte van andere functies in het gebied zoals bedrijfsfuncties. Deze afweging wordt op gemeentelijk niveau gemaakt en er is geen provinciaal belang om hiervoor extra regels op te leggen. Voor wat betreft het slopen van bedrijfsruimten bij kopstaartgebouwen merken wij op dat de provincie geen beperkingen stelt aan de omvang van de woning. Een boerderij die zowel de bedrijfswoning als de bedrijfsruimten bevat kan dus omgezet worden in een woning.
	ZO-0404	Het staat er niet handig: zoals het nu geformuleerd is staat er eigenlijk dat het moet gaan om logies van werknemers op een bedrijventerrein, dus werknemers van dat bedrijventerrein. Wordt dit bedoeld? Eventueel formulering aanpassen. Is termijn van 10 jaar wel voldoende en is het ruimtelijk relevant? Wij stellen een periode voor van (minimaal) 20 jaar. Deze termijn is ons inziens nodig om kwalitatief goede logies te kunnen realiseren, welke kan voldoen aan de eisen van deze tijd. Een kortere termijn is qua exploitatie moeilijker rond te rekenen, wanneer je dit ook kwalitatief goed wil organiseren.	Nee, er wordt niet bedoeld dat het gaat om werknemers van het bedrijventerrein. De periode van 10 jaar is ruimtelijk relevant, omdat dat nog enigszins garantie biedt dat na die periode de gronden weer vrijkomen voor vestiging van bedrijven (waarvoor het bedrijventerrein bedoeld is). Zie verder onze reactie op de periode tot 20 jaar in antwoord 0393 op ZO -3084.
	ZO-0405	Nummering klopt niet; en verwarring over 6.72.2.c. Want blijkbaar is het college van B&W straks bevoegd gezag over de beschermde structuur (beschermd dorpsgezicht Barsingerhorn; er is er maar 1 in Noord-Holland) en is er een erfgoedcommissie, maar als het college niet bevoegd is, vindt de commissie zich toch nog steeds adviseur aan datzelfde college? Een ander bevoegd gezag kan niet worden bedacht, dus wat wordt hiermee bedoeld? In het meest bijzondere geval wordt gedacht dat de provincie zelf weer bevoegd gezag wordt en dan moet er een advies van de provinciale erfgoedcommissie via de gemeente naar de provincie gaan? Lijkt omslachtig. Bijzondere toevoeging voor een provinciaal beschermd dorpsgezicht. In de huidige situatie zijn zij ook geen adviseur bij aanvragen en werkt dat prima, waarom nu wel adviseur willen worden. Dat kan nooit in 8 weken als dat eerst naar hun erfgoedcommissie moet gaan. En hoe vaak komt het voor dat er echt een woning wordt gesloopt in het beschermde dorpsgezicht? Daar is toch ook onze eigen monumentencommissie voor?	In de zienswijze is niet toegelicht wat er niet klopt aan de nummering. Er staan bewust x'jes in de nummering van de artikelen, om aan te geven dat deze moeten worden overgenomen in het omgevingsplan en de gemeente zelf de nummering in het omgevingsplan bepaalt. B&W zijn inderdaad normaliter bevoegd om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk in een beschermde structuur. De gemeentelijke monumentencommissie brengt daarover advies uit aan B&W. Dan de uitzondering. Bij een meervoudige aanvraag kunnen wij bevoegd gezag zijn. In dat geval worden B&W adviseur. Uit de Omgevingswet volgt dat de gemeentelijke monumentencommissie alleen advies kan uitbrengen aan B&W; de commissie kan in dit geval dus niet rechtstreeks advies uitbrengen aan GS. Daarom is in artikel 6.72 (artikel x2 onder c) geregeld dat indien wij bevoegd gezag zijn, de adviescommissie aan B&W advies uitbrengt. B&W brengen dat advies over aan gedeputeerde staten. Voor de duidelijkheid: er komt geen provinciale erfgoedcommissie.
ZW-0115	ZO-0354	Om meerdere redenen bestaat er wat V.O.F. Jacobswoud betreft aanleiding tot aanpassing van het Ontwerp. Een niet-uitputtend bedoelde korte weergave van de belangrijkste bezwaren: • de met de Omgevingswet beoogde integrale benadering van de fysieke leefomgeving ontbreekt op maatschappelijk belangrijke thema's zoals voldoende en tijdige beschikbaarheid van woningbouwmogelijkheden; • er wordt op onjuiste wijze invulling gegeven aan medebewindstaken; • op onderdelen is het Ontwerp in strijd met hoger recht; • er wordt onvoldoende acht geslagen op geldend relevant beleid; • bestaande rechten worden onvoldoende gewaarborgd of soms überhaupt niet in acht genomen; • het zeer ruim bedekken van het grondgebied van de provincie met beschermingsregimes lijdt tot ongewenste beperkingen en effecten. De VOF Jacobswoud c.s. verzoeken u te komen tot een met inachtneming van het voorgaande gewijzigde tekst van het Ontwerp, het wegnemen van de gesignaleerde onvolkomenheden en strijdigheden daaronder begrepen en eerst na de totstandkoming van die gewijzigde tekst tot vaststelling over te gaan. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL BESTAND	Voorzover uw zienswijze betrekking heeft op het project Zuidsingel Fase 8 te Kortenhoef merken wij op dat GS zienswijzen hebben ingediend over het betreffende ontwerpbestemmingsplan en een verzoek tot ontheffing van de PRV hebben geweigerd. Voor het provinciale standpunt over dit project verwijzen wij naar deze stukken.
ZW-0116	ZO-0355	Het totale Westelijk Tuinbouwgebied is circa 90 hectare groot. In het middengebied van circa 20 hectare, zijn een aantal tuinbouwbedrijven gevestigd. Enkele daarvan telen niet alleen meer bloemen ter plaatse in de vollegrond en kassen, maar telen ook elders. Een bedrijf teelt zelfs helemaal niet meer ter plaatste en is omgevormd tot import- exportbedrijf. Ten behoeve van deze wijziging in bedrijfsvoering zijn	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Voor een een nadere toelichting op o.a. de regels

		grotere schuren gebouwd die de openheid van het gebied verder beperken. Daarmee wordt een van de kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap waartoe dit gebied behoort aangetast. Wij menen dat zonder aanvullende maatregelen van de overheid de bebouwing en logistiek verder zal toenemen en zich nog mogelijk naar andere bedrijven zal uitbreiden, waardoor de tot het Bijzonder provinciaal landschap behorende kernkwaliteiten van het Westelijk Tuinbouwgebied verder zullen worden geschaad. Bijlage 5 de kernkwaliteiten van het Bijzonder provinciaal Landschap. Het Westelijk Tuinbouwgebied wordt daarbij afzonderlijk beschreven en bij "Interpretatie en Toetsing" wordt gemeld: "De verschillende delen van de strandvlakte (inclusief het Westelijk Tuinbouwgebied) hebben een eigen kenmerkende landschappelijke opbouw en verkavelingspatroon. Ze zijn landschappelijk en cultuurhistorisch van grote waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die de landschappelijke kenmerken, het verkavelingspatroon of de waterlopen significant wijzigen zijn in ieder geval een aantasting van deze kernkwaliteit". "De open ruimtes op de strandvlakten hebben een belangrijke landschappelijke waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen in het open landschap die leiden tot (verdere) verdichting of verrommeling zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen die de zichtlijnen vanuit de landhuizen of vanaf de noord-zuid lopende wegen belemmeren zijn ook een aantasting van deze kernkwaliteit". ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL BESTAND	behorende bij het BPL verwijzen wij u naar de nota van beantwoording behorende bij de Omgevingsverordening NH 2020.
ZW-0117	ZO-0356	Middels deze zienswijze willen we uw aandacht vragen voor een landelijk probleem: de gezondheidsrisico's van windturbines die te dicht bij woningen worden geplaatst. Dit probleem speelt ook in Noord Holland en heeft ook betrekking op de Ontwerp Omgevingsverordening NH2022. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT Deze bijdrage bestaat onder andere uit windturbines die op korte afstand van woningen kunnen worden geplaatst, in zogenaamde zoekgebieden. Deze instemming met de zoekgebieden is ons inziens een zorgelijk vanwege de risico's voor de gezondheid.	De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. De provincie vindt het belangrijk om de zorgen van haar inwoners serieus te nemen. In samenwerking met andere provincies – via het IPO – inventariseren we waar behoefte aan is m.b.t. aanvullend onderzoek naar de gezondheidseffecten van windmolens. Aanvullend onderzoek afgestemd op de Nederlandse setting kan inwoners meer vertrouwen geven in de uitkomsten.
ZW-0118	ZO-0357	WIND LANDELIJK GEBIED: Aanpassen van bepalingen over kleine windturbines, en zonnevelden Wel zijn wij van mening dat grootschalige zonneparken, en windturbines, niet thuishoren in kwetsbare landschappen. Hier is de afgelopen maanden al voldoende over gezegd tijdens de discussie over de Regionale Energiestrategie. Toch willen wij graag de volgende opmerkingen maken: Artikel 6.36 Windturbines in landelijk gebied. Naar onze opvattingen horen ook "kleine" windturbines niet thuis in waardevolle landschappen, zoals de binnenduinrand. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	In tegenstelling tot de grote windturbines kunnen de kleine windturbines ook buiten de RES-zoekgebieden ruimtelijk mogelijk gemaakt worden als: • de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan; • de ashoogte niet meer bedraagt dan 15 meter vanaf het maaiveld; • de windturbine in landschappelijk opzicht aansluit op de bijbehorende bebouwing; en • de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast Gezien deze randvoorwaarden dient het bevoegd gezag steeds een zorgvuldige afweging te maken waar deze turbines inpasbaar zijn. Ook gelden de provinciale beschermingsregimes (voor BPL,NNN, Unesco werelderfgoed etc) onverkort.
	ZO-0360	BPL: Op blz 17 van de toelichting is het volgende te lezen: De verkenning Schagen loopt. Een mogelijke BPL begrenzing van de Zijpe- en Hazepolder maakt onderdeel uit van de gesprekken met de gemeente Schagen Natuurmonumenten heeft samen met de andere natuurorganisaties bij Provinciale Staten aangedrongen op aanwijzing van de gehele Zijpe- en Hazepolder als Bijzonder Provinciaal Landschap. Ons voorstel is om de gebieden rond Schagen (Zijpe, Callantsoog, en Zijpepolder) samen te voegen tot een nieuw BPL, waarbij er rond Schagen aan de oostkant wellicht ruimte is voor een grenscorrectie. Natuurmonumenten wil graag betrokken worden bij de verdere gesprekken over de nieuwe begrenzing van het BPL. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	Wij hebben kennis genomen van uw zienswijze. Wij voeren momenteel de motie m.b.t. het onderzoek naar eventuele begrenzing van de Zijpe- en Hazepolder uit. Onze RO-adviseur zal contact hierover opnemen met u.
	ZO-0361	VAB: Minder bebouwing toestemming als compensatie voor sloop agrarische bebouwing Mede naar aanleiding van motie nr 147-2020 heeft u een nieuw voorstel voor de regeling vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) in de omgevingsverordening opgenomen.De "oude" ruimte voor ruimte-regeling zorgde voor veel discussies over de financiële onderbouwing, en heeft voor een ongewenste lokale "verstening" van het landschap gezorgd. De natuurorganisaties waren dan ook tevreden over de nieuwe regeling, zoals opgenomen in de Omgevingsverordening 2020. Naar onze mening zijn er geen nieuwe argumenten om de regeling nu alweer aan te passen.ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	De VAB regeling zoals wij deze nu hebben voorgesteld vloeit voort ut de motie m147-2020 van Provinciale Staten welke motie ons opdraagt om de VAB regeling uit de OV NH2020 voor voormalige agrarische bebouwing te verruimen.

	ZO-0362	ZONNE-ENERGIE: Artikel 6.39 Opstellingen voor zonne-energie. In Artikel 6.35 Windturbines in RES zoekgebieden worden voorwaarden gesteld aan de landschappelijke inpassing van windturbines: a. de windturbines (dienen) zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast; In het artikel over opstellingen voor zonne-energie zijn geen voorwaarden over een zorgvuldige ruimtelijke inpassing opgenomen. Omdat grootschalige zonnevelden zeer aanwezig zijn in het landschap, en juist zonnevelden via de gedragscode "zon op land" op een meer verantwoorde wijze in het landschap kunnen worden geplaatst, willen we voorstellen om dit artikel ook toe te passen voor zonnevelden. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	Zonneparken dienen, evenals windmolens, zorgvuldig ruimtelijk ingepast te worden. Voor zonneparken is dit geborgd aan de hand van de nadere regels die Gedeputeerde Staten stellen ten aanzien van het bepaalde in Artikel 6.39, eerste en tweede lid, van de ontwerp OV NH2022. De nadere regels staan beschreven in afdeling 6 van bijlage 10 en zien toe op de locatie, omvang en zorgvuldig ruimtelijke inpassing van zonneparken. Aanvullend is in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (artikel 6.68 van de ontwerp OV NH2022) de 'Kwaliteitsimpuls zonneparken' toegevoegd als inspiratiedocument. Met dit document willen we gemeenten, initiatiefnemers en andere betrokkenen inspireren tot het ontwikkelen van zonneparken met zo veel mogelijk ruimtelijke kwaliteit.
ZW-0119	ZO-0406	1) Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het ontwerp Omgevingsverordening NH2022. Wij hebben inmiddels begrepen dat de omzetting naar de Omgevingsverordening 2022 een beleidsarm karakter heeft. Ook hebben wij begrepen dat de Omgevingsverordening doorontwikkeld zal blijven worden, waarbij ook de grenzen van de beschermingsregimes kunnen worden aangepast. Graag vragen wij hierbij uw aandacht voor het belang van een voorspelbare en tijdige actualisatiecyclus. Onderstaand treft u onze zienswijze/reactie aan op de Concept-Omgevingsverordening NH2022. Vanwege de beleidsarme omzetting wordt er waarschijnlijk aan veel van onze zienswijzen pas tegemoet gekomen bij de volgende actualisatieronde. Dit vinden wij bijzonder teleurstellend, aangezien wij onvolkomenheden in de Omgevingsverordening NH2020 al een jaar geleden onder uw aandacht hebben gebracht waar uiteindelijk niets mee is gedaan. Wij dringen er dan ook op aan dat de Omgevingsverordening 2022 nu toch wordt aangepast in lijn met onze zienswijzen. Eerder hebben wij al onze waardering uitgesproken over het uitvoerige participatieproces dat door u is gestart m.b.t. tot de Omgevingsverordening NH2020. Helaas is dit proces destijds abrupt afgebroken. Bij onze zienswijze van 24 april 2020 hebben wij u al meegedeeld dat wij niet onze inbreng in de eerdere (Ontwerp) Omgevingsverordening 2020NH herkenden. Ook bij de vaststelling heeft u onze zienswijze niet meegenomen. Wij zijn echter teleurgesteld dat wij ons opnieuw niet herkennen in het nieuwe ontwerp Omgevingsverordening 2022NH. Niettemin willen wij graag een goede samenwerking met u aangaan om in goed onderling overleg te zoeken naar oplossingen die recht doen aan zowel de provinciale als de gemeentelijke belangen. In onze zienswijze op de Omgevingsverordening NH2020 hebben wij al laten weten dat de omgevingsverordening onvoldoende aansluit bij de uitgangspunten van de Omgevingswet. De Omgevingswet gaat uit van "één bevoegd gezag" en van het beginsel "decentraal tenzij". De wet beoogt toelatingsplanologie, flexibiliteit, snelheid en maatwerk. U heeft zelf gesteld uit te gaan van de adagia "lokaal wat kan, regionaal wat moet" en "terughoudendheid bij het opstellen van regels" op basis van uw omgevingsvisie en de omgevingswet. Dat veronderstelt dat u meer ruimte laat voor eventuele ontwikkelingen en meer ruimte laat voor lokale afwegingen. Binnen de sturingsfilosofie (o.a. in het kader van uw omgevingsvisie) stelt u dat u wilt werken vanuit een groot vertrouwen in de initiatiefnemers en andere overheden en dat de provincie terughoudend zal zijn in het opstellen van regels. Wij zien dit helaas opnieuw niet terug in deze verordening. Bij de totstandkoming van de provinciale verordening is het op grond van de Omgevingswet verplicht af te wegen of het doelmatiger en doeltreffender is om het betreffende onderwerp op gemeentelijk niveau te (laten) regelen. Het gaat daarbij dus om de keuze tussen wel of geen instructieregels voor het omgevingsplan en om de keuze tussen rechtstreeks werkende regels en instructieregels. Daarnaast spelen de beginselen van proportionaliteit en 'de minst belastende interventie' een rol. Bijvoorbeeld bij de instructieregels die de provincie geeft over ontwikkelingen in het landelijk gebied, gaat het detailniveau zo ver dat de provincie bepaalt dat er voldoende parkeren op eigen erf moet zijn. Dit soort zaken kan de gemeente juist heel goed zelf bedenken. Wij treffen geen dan wel onvoldoende motivatie aan waarom het doeltreffender is om bepaalde zaken op provinciaal niveau te regelen of waar het provinciaal belang zich op richt.	Bij de totstandkoming van de OV NH2020 en de OV NH2022 is het beginsel van de Omgevingswet leidend geweest. Wij hebben in het algemene deel van de OV NH hier onze visie over opgenomen. Wij verwijzen u graag hier naartoe.
	ZO-0407	2) Het voorgaande uit zich met name in de BPL-gebieden bij de lintbebouwing, waar kansen bestaan oude lelijke (veelal bedrijfs)bebouwing te slopen en deze om te zetten in een aantal woningen waarbij de overgang naar het landschap kan worden verbeterd. Zo wordt in de oplegnotitie stellig gezegd dat m.b.t. de toezegging een brede verkenning op te zetten naar de vraag hoe de provincie actief kan bijdragen aan de grote woningbouw opgave, er geen aanleiding bestaat tot wijzigen van het ontwerp	Naar aanleiding van de toezegging een notitie over lintbebouwing/rotte plekken op te stellen is het traject Probleemlocaties in dorpslinten in najaar 2020 gestart. Er zijn inmiddels 22 probleemlocaties (in Noord-Holland) geselecteerd, waarvoor we samen met de gemeente een oplossing gaan

		omgevingsverordening NH2022. Dit geldt evenzo voor de door de gedeputeerde toegezegde notitie Lintbebouwing waardoor gemeenten met lintbebouwing meer ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden zouden moeten krijgen. Beide zaken worden dus gemist en zijn niet opgenomen in deze verordening. In strijd met de geest van de Omgevingswet heeft de verordening opnieuw alles dichtgetimmerd in onze BPL-gebieden. Juist binnen lintbebouwing bestaan er mogelijkheden de omgeving/relatie tot landschap in samenhang met beperkte woningbouwmogelijkheden te versterken. Mede op basis van de Leidraad Landschap & Cultuurhistorie kunnen cultuurhistorische waarden immers ook worden hersteld of versterkt met ruimtelijke ingrepen. Hopelijk komt deze notitie er zeer binnenkort en leidt dit tot richtlijnen die in de Omgevingsverordening worden opgenomen en die op hun beurt weer kunnen leiden tot meer afwegings- en afwijkingsmogelijkheden voor gemeenten. Het belang van speelruimte binnen de eigen huishouding en het taakveld van de gemeente is nu extra groot als gevolg van de dringende woningnood, de RES, het kunnen voorzien in een duurzame/klimaatbestendige woonomgeving en zaken die de agrarische sector raken, zoals bijvoorbeeld de stikstofproblematiek.	zoeken. PS worden hier in het najaar met een notitie over geïnformeerd.
	ZO-0408	Binnenstedelijk bouwen De regels in Omgevingsverordening NH2022 zijn er opnieuw op gericht om zoveel mogelijk binnenstedelijk te verdichten en het landschap te behouden en te beschermen. In principe onderschrijven wij uiteraard dit uitgangspunt. Doch naar onze mening wordt te rigoureus c.q. te streng ingezet op binnenstedelijk bouwen (en bij OV-knooppunten). Het binnenstedelijk bouwen wordt nu al jarenlang volgehouden met ondertussen steeds verder oplopende tekorten aan woningbouwlocaties. Echter, er zijn grenzen aan binnenstedelijke verdichting door gezondheid, leefbaarheid en klimaat (hittestress, groene noodzakelijke buitenruimte, duurzaamheid, waterbestendig, energie, parkeren etc.). De klimaatbestendige stad vraagt juist om meer (binnen)stedelijk groen; groen waar gebruik van gemaakt kan worden door de bewoners. Inbreiding en verdere verdichting verhouden zich moeilijk tot het groener, klimaatbestendig en meer leefbaar maken van de stad. Binnenstedelijk gaan we de noodzakelijke aantallen niet halen. Bij deze enorme opgave hebben wij de Provincie hard nodig. In de verordening lezen we deze urgentie opnieuw niet terug. Daarbij onderschrijven wij niet de algemene en uniform geldende regel dat in de hele MRA binnenstedelijk voldoende mogelijkheden voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen te vinden zijn. In combinatie met het criterium "geen reële alternatieven" maakt dit kleinschalige woningbouw in onze gemeente in de praktijk onmogelijk waardoor uiteindelijk ook de leefbaarheid, de ruimtelijke kwaliteit en bijvoorbeeld de wooncarrièremogelijkheden binnen de plattelandskernen in onze gemeente onder druk komen te staan. Wij zijn echter van mening dat wij hiermee in het gehele MRA-gebied over één kam worden geschoren. In specifieke delen van de MRA (met name de grote steden) zullen er inderdaad binnenstedelijk voldoende mogelijkheden zijn. Toch binnen onze gemeente zijn die mogelijkheden heel beperkt of zelfs afwezig. Binnen bestaande lintbebouwing die juist volgens uw verordening niet onder stedelijk gebied wordt geschaard, bestaan voor de kleine kernen nog mogelijkheden. Een nuancering van dit te algemeen geformuleerde uitgangspunt is dan ook op z'n plaats in de Omgevingsverordening NH2022.	In diverse zienswijzen is gevraagd om meer mogelijkheden voor kleinschalige woningbouw in het landelijk gebied in de MRA. In lijn met het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken' is besloten om hier geen gehoor aan te geven. Het uitgangspunt is dat in de MRA binnenstedelijk voldoende mogelijkheden voor woningbouw te vinden zijn. Wij noteren het signaal dat dit uitgangspunt op sommige plekken tot problemen met de ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid en lokale woningbehoefte kan leiden en nemen dit aspect mee in het monitoringsprogramma.
	ZO-0409	Vrijkomende agrarische bebouwing Provinciale Staten namen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2020 een aantal moties aan waaronder de motie die Gedeputeerde Staten opdraagt de Omgevingsverordening aan te passen zodat er meer mogelijkheden ontstaan om storende bebouwing op agrarische percelen op te ruimen door een versoepeling van de restricties om extra woningen toe te voegen. De regeling die nu wordt voorgestaan biedt naar onze mening nog te weinig ruimte. Wij dringen erop aan om niet alleen een extra burgerwoning toe te staan, maar tevens nogmaals te kijken naar de kwantitatieve vierkante meter-eis. Het karakter van bepaalde percelen kan zodanig zijn, dat niet aan de sloopeis kan worden voldaan, omdat mogelijke transformatielocaties in bepaalde gevallen een veel kleinere omvang en veel minder bedrijfsbebouwing kunnen hebben. Wij verzoeken u ook deze motie in de Omgevingsverordening NH2022 nog verder uit te werken.	Voor de opmaat naar een aanpassing of wijziging van de OV NH2022 gaan wij graag op basis van feitelijke informatie met u in gesprek om over uw voorstel van gedachte te wisselen. Op basis van de ons nu bekende gegevens zien wij voor nu geen aanleiding om de regeling aan te passen.
	ZO-0410	Tenslotte vragen wij u aan te sluiten op het stelselcatalogus van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), voor wat betreft begrippen en definities e.d. om redenen van rechtszekerheid. Als voorbeeld noemen we dat het niet nodig om een eigen definitie te geven aan het begrip 'agrarisch bedrijf'.	Wij maken zoveel mogelijk gebruik van de begrippen in de Omgevingswet en de 4 bijbehorende besluiten (Ob, Bbl, Bal en Bkl). Zie ook art. 1.1 lid 2 van de OVNH2022, die dit voor de begrippen uit de besluiten regelt. Indien wij hiervan afwijken, is dit een bewuste keuze. Voor wat betreft de stelselcatalogus bij het DSO merken wij op dat bij het maken van deze verordening het DSO nog in ontwikkeling is.

ZW-0120	ZO-0411	De maatschap oefent een melkveebedrijf uit op de eigen en omliggende percelen aan de 1e Leijweg in Vogelenzang. Het bedrijf omvat 110 melkkoeien en 50 stuks jongvee. De maatschap is zelf eigenaar van het perceel kadastraal bekend gemeente Bloemendaal H 270 (3,4 ha). Daarnaast is ca 80 ha grond in de regio in gebruik bij de maatschap. Op de luchtfoto's in bijlage 1 staan deze percelen weergegeven (in totaal betreft het 53 percelen). Het gehele eigendom van cliënt, met uitzondering van de opstallen, ligt binnen het NNN-gebied. Daarmee beoogt de provincie deze percelen te ontwikkelen als natuur. Van instandhouding van natuur is immers geen sprake, nu deze percelen geen bestemming natuur hebben noch voor natuurdoeleinden worden gebruikt. Het betreft gronden waar de koeien grazen. Deze gronden zijn onterecht opgenomen binnen het NNN. Er is geen sprake van natuurgronden en cliënt heeft ook helemaal niet de intentie om zijn gronden om te vormen naar natuur. Deze ondernemer wil zijn bedrijfsactiviteiten niet staken en één ding is duidelijk: het voortzetten van de onderneming gaat niet samen met een natuurdoelstelling. Omvorming naar natuur zou betekenen dat de koeien uit de weilanden verdwijnen. Op grond van artikel 6.53 van het ontwerp van de Omgevingsverordening wordt cliënt direct beperkt in zijn bedrijfsvoering. Immers, wijziging van de bestaande activiteiten en nieuwe activiteiten zijn in principe niet meer toegestaan binnen het NNN. De bedrijven binnen het NNN gaan dus op slot. Aangezien de percelen van cliënt niet zijn ingericht en ook niet de potentie hebben om aan de ecologische criteria te gaan voldoen en derhalve een zeer beperkte realisatiekans hebben, verzoekt cliënt de begrenzing van het NNN-gebied zodanig aan te passen dat zijn percelen niet langer als NNN worden aangemerkt. De percelen horen bij de bedrijfsvoering en daarnaast heeft ontgrenzing hier minimaal ecologisch effect.	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen. In een gezamenlijk gebiedsproces samen met eigenaren, pachters en overige partijen wil de provincie de reële ecologische mogelijkheden onderzoeken om in dit gebied natuur te ontwikkelen en de mogelijkheden om dit te op evenwichtige wijze combineren met agrarisch gebruik. Uitgangspunt is dat ook na realisatie (extensieve) begrazing door vee nodig zal zijn voor natuurlijk beheer.
ZW-0121	ZO-0412	U heeft ervoor gekozen om de Omgevingsverordening NH2022 beleidsneutraal om te zetten. Wij zien een aantal ontwikkelingen die naar onze mening om integrale beleidsmatige keuzes vragen. Daarnaast hebben we als waterpartners in Noord-Holland de Uitnodiging Ruimtelijke ordenen met Water vastgesteld waarmee we aangeven water als sturend principe te zien voor de ruimtelijke ordening. Dit zien wij nietterug in de Omgevingsverordening. Wij doen dan ook een dringende oproep om hier samen met ons aan te werken in de doorontwikkeling van de Omgevingsverordening. De samenwerking zoals wij deze nu hebben binnen de MRA kan als voorbeeld dienen. Bij nieuwe ontwikkelingen is water mede sturend bij de ruimtelijke ordening in dat gebied voor de inrichting en de functie van het gebied. Graag zien wij dit doorontwikkeld naar de hele provincie. Het watersysteem zit aan zijn limiet en heeft te weinig veerkracht om veranderingen op te kunnen vangen. Een toenemende verstedelijking met bijbehorende drinkwatervraag, overige watervragende functies (natuur, recreatie en economische activiteiten), de wateropgaven door klimaatverandering (toenemende droogte, hitte, extreme regen en kans op overstromingen) zetten druk op het watersysteem en daarmee dus ook op de leefomgeving. Er staan ons gezamenlijk grote opgaven te wachten, zoals onder andere de energietransitie en de woningbouwopgave. De druk op ruimtegebruik is in sommige delen van ons beheergebied groot. Ontwikkelingen die ons als waterschap raken kunnen niet als losstaand thema worden aangepakt, maar verdienen een integrale afweging. Naast deze integrale afweging, is ook borging nodig in de Omgevingsverordening	Afgelopen periode hebben we gezamenlijk als waterpartners in Noord-Holland de Uitnodiging Ruimtelijk ordenen met Water vastgesteld. In de Uitnodiging staat dat wij (alle partners) door middel van gezamenlijke opgaven direct aan de slag gaan. Dit werkt ook door in gebiedsgerichte projecten van de provincie, zoals benoemd in het Regionaal Waterprogramma. In de Omgevingsvisie NH2050 staan doelen en ambities geformuleerd om Noord-Holland waterrobuust te maken. Ook in de voorliggende OV NH worden nu al integraal alle belangen van de leefomgeving meegenomen. Daarnaast schrijft artikel 6.74 voor dat bij nieuwe ontwikkelingen rekening moet worden gehouden met de risico's van klimaatverandering, in ruimtelijke plannen. Zeker voor klimaatadaptatie, dat alle beleidsdomeinen raakt, is een forse inspanning nodig de komende jaren. De gehele beweging is steeds meer richting nog meer integraal. Het proces Uitnodiging tot Ruimtelijk ordenen met Water loopt nog en kan in de toekomst zeker doorwerken in de OV NH en overig ruimtelijk beleid.
	ZO-0413	Voor grondwaterbeschermingsgebieden zijn regels opgenomen met een tweeledig doel : de bodemopbouw niet verstoren en de bodemopbouw herstellen. Hierdoor moet een vermenging van verschillende samenstellingen grondwater(kwaliteit) worden voorkomen. De aanleiding is het algemene belang van de drinkwatervoorziening. We zien graag explicieter benoemd dat pertoratie van de scheidende grondlagen moet worden voorkomen dan wel moet worden hersteld. De ontwikkelingen in de ondergrond nemen in snel tempo toe (denk aan bijvoorbeeld bodemenergiesystemen en aquathermie). Nog niet van alle ontwikkelingen zijn de gevolgen goed in beeld. Daarbij zijn de bevoegdheden verdeeld. Vanuit de waterschappen is de wens om met elkaar goed te regelen dat de grondwaterkwaliteit niet negatief wordt beïnvloed. Dit vraagt kennis, informatie en inzicht bij alle betrokken bevoegd gezagen. Daarnaast vraagt het bereidheid om dit met elkaar goed in te regelen. Wij vragen van de provincie daarin een regisserende rol.	De regels met betrekking tot verstoren en herstellen van bodemopbouw zijn opgenomen in artikelen 4.46 en 4.47. Het voorkómen van risico's door aantasting van de bodemopbouw staat in deze regels centraal. Over het herstel van de bodem is in lid 2 van artikel 4.47 een bepaling opgenomen. Een vergelijkbare bepaling wordt toegevoegd aan lid 2 van artikel 4.46. Voor wat betreft de regierol die wordt gevraagd bij grondwaterkwaliteit verwijzen wij naar het deelprogramma Grondwater in het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027. In dit programma is aangegeven wat wij samen met andere partijen gaan doen om een goede toestand van het grondwater te bereiken of te behouden. De regels met betrekking tot

		Bijlage 1B Graag toevoegen bij verboden activiteiten onder r. aardolie-of aardgaswinning dat ook geen activiteiten mogen worden uitgevoerd in het kader van geothermie (navolging Structuurvisie Ondergrond) of andere activiteiten waarbij boringen plaats moeten vinden in het kader van andere bodemenergie -systemen worden toegepast.	geothermie of andere bodemenergiesystemen zijn opgenomen in artikel 4.51 en 4.53. Voor deze systemen kan alleen onder strenge voorwaarden vergunning worden verleend.
	ZO-0414	Afdeling 5.2 Wateroverlast Graag zouden wij op dit punt bepalingen zien die ons kunnen ondersteunen in het tegengaan van bodemdaling. Daarop is in de Omgevingsverordening NH2020 een toezegging gedaan: "in de herziening van de Omgevingsverordening in 2O21 zullen wij de mogelijkheid onderzoeken om bepalingen die gericht zijn op het tegengaan of het stimuleren van tegengaan van bodemdaling op te nemen in het artikel voor waterkwantiteit." Dit betekent dat we op enig moment in strijd met de omgevingswaarden waterkwantiteit komen. Hierdoor kunnen we niets ondernemen tegen bodemdaling. We zouden graag zien dat de provincie dit mogelijk maakt. We zouden graag zien dat de koppeling wordt gemaakt tussen het voorkomen van wateroverlast en het tegengaan van bodemdaling in artikel 5.5. Wij zien graag aan het achtste lid een zin toegevoegd: "Die regels kunnen mede betrekking hebben op de noodzaak van het voorkomen van bodemdaling en inklinking."	Door vernatting kunnen bodemdaling en inklinking worden voorkomen, maar vernatting is in strijd met de omgevingswaarden wateroverlast. GS kunnen regels stellen die het mogelijk maken van de omgevingswaarden af te wijken. Om vernatting en daarmee bodemdaling en inklinking te beperken zal aan het achtste lid van artikel 5.5 conform de zienswijze de volgende tekst worden toegevoegd: "Deze regels kunnen mede betrekking hebben op de noodzaak van het voorkomen van bodemdaling en inklinking."
	ZO-0415	Arikel 6.74 lid 2 In de beschrijving (motivering) van een nieuwe ontwikkeling moeten in ieder geval de risico's op: a. wateroverlast, b. overstroming, c. hitte; en d. droogte worden meegenomen. Wij zien daar graag 'verzilting' aan toegevoegd. Paragraaf 6.2.8 gaat over klimaatadaptatie en bevat, net als in de versie 2020, dat een omgevingsplan dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maakt in ieder geval een beschrijving bevat van de risico's op a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; en d. droogte, die die nieuwe ruimtelijke ontwikkeling met zich meebrengt. Eerder ingebracht tbv inspraakreactie ontwerp omgevingsverordening NH2020 én voor de ambtelijke consultatie 75% versie NH2022: gevraagd om toe te voegen dat een nieuwe ontwikkeling niet mag leiden tot nieuwe opgaven voor de waterbeheerder. U heeft aangegeven dat niet duidelijk is wat bedoeld wordt. Wij doen de volgende tekst suggestie als aanvulling op artikel 6.74: "Bij klimaatadaptatie is als basisrandvoorwaarde opgenomen dat nieuwe ontwikkelingen een klimaatstresstest doorlopen. De resultaten van de stresstest van de nieuwe ontwikkeling mogen niet leiden tot nieuwe opgaven voor de waterbeheerder". Dit maakt het resultaat van de stresstest, voor nieuwe ontwikkelingen, minder vrijblijvend en geeft ons wat meer mogelijkheden om de gevolgen te laten compenseren. Graag zouden wij deze omschrijving explicieter omschreven zien worden en gekoppeld aan regels	Het verzoek van de waterschappen om bij nieuwe ontwikkelingen ook rekening te houden met verzilting komt overeen met de constatering van de provincie dat dit risico ontbreekt en zal toegevoegd worden aan artikel 6.74 lid 2 en droogte zal vervangen worden door watertekort. De OV NH2022 is een beleidsarme verordening. De regels en wetten die terugkomen in de OV NH2022 komen grotendeels overeen met de OV NH2020, maar zijn dan omgezet naar de nieuwe eisen die de Omgevingswet stelt. Er zijn dan ook voor artikel 6.72 geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Bij een volgende aanpassing van de verordening zal bezien worden of het artikel ook inhoudelijk aangepast moet worden.
	ZO-0416	A - Er wordt gewerkt aan een overeenkomst (kader document) tussen RWS, provincies en de waterschappen, over hoe te handelen bij watertekorten. Een van de onderwerpen daarin is de verdringingsreeks. Graag zien wij in de toelichting op de verdringingsreeks opgenomen worden dat de volgorde in de toekomst wordt aangepast aan afspraken die over waterverdeling in de regio IJsselmeer gebied worden gemaakt. B- Waterbeheerprogramma; instructieregels In het licht van de Omgevingswet (artikel 3.5 en 3.7) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 4.3 en 4.4.) zijn de bepalingen in artikel 6.1 van de omgevingsverordening wel passend, maar leidt het wel tot een 'zwaardere' invulling van het waterbeheerprogramma dan volgt uit de wet en het besluit. Lid 2 onder b, waar gesproken wordt over strategische doelen in het regionaal waterprogramma valt, uit de toon. Dat sluit niet aan op de wet en het besluit, die zich richten op maatregelen die aan de richtlijnen zijn gekoppeld, waarbij provincie en waterschappen ieder hun eigen maatregelen nemen. Het ontwerp Regionaal Waterprogramma onderstreept dit: er worden geen strategische doelen in genoemd, het programma is toegespitst op de richtlijnen en de provincie noemt haar eigen programma zelfbindend. U heeft aangegeven "dat het juist is dat er geen strategische doelen in het programma worden genoemd. Wel ziet de provincie bij de motivering van het waterbeheerprogramma welke maatregelen in het regionaal waterprogramma worden gerealiseerd door het uitvoeren van de maatregelen in het waterbeheerprogramma. Dit is wenselijk om, daar waar van toepassing, de link tussen regionaal waterprogramma en waterbeheerprogramma goed zichtbaar te maken". Dit indachtig, is het wenselijk om de bepalingen aan laten sluiten op de artikelen uit	A. Naar aanleiding van de droogte van 2018 is de waterverdeling van het IJsselmeer geactualiseerd en worden de afspraken hierover vastgelegd in een kaderdocument en overeenkomst. Op basis daarvan wordt er een nieuwe regionale verdringingsreeks voor het voorzieningengebied IJsselmeer opgesteld. Deze regionale verdringingsreeks IJsselmeergebied zal in de eerstvolgende wijziging van de OV NH worden opgenomen. B+C Naar aanleiding van de opmerkingen zal de tekst van artikel 6.1 worden aangepast. Dit is helaas in de versie die nu ter inzage heeft gelegen niet goed meegenomen. Er zal geen instructieregel meer zijn voor de toelichting van het waterbeheerprogramma. Wel zal er een instructie worden gegeven over de motivering van het programma. Verder verwijzen we naar de aangepaste tekst van het artikel. Nieuw artikel 6.1 wordt: Artikel 6.1 Waterbeheerprogramma 1 Het waterbeheerprogramma bevat, naast het bepaalde in artikel 4.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, tenminste: a. de beschrijving van de bestaande toestand van de watersystemen waarover het beheer zich uitstrekt;

		de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving. C - Artikel 6.1, lid. 2 Waterbeheerprogramma Lid 2 geeft instructieregels over de toelichting van het waterbeheerprogramma. Maar op grond van artikel 2.23 Omgevingswet mag de provincie alleen instructieregels geven over inhoud en motivering van het Waterbeheerprogramma en niet over de toelichting. Dus nog afgezien van de vraag of de instructieregel inhoudelijk klopt is de formulering ervan onjuist. U heeft aangegeven dat " het juist is dat er geen instructieregels mogen worden gegeven over de toelichting van het waterbeheerprogramma". Dat betekent dat deze instructieregels verwijderd moeten worden.	b. het beleid inzake het beheer van de watersystemen gericht op de aan de watersystemen toegekende functies en doelstellingen; c. de beschrijving van de maatregelen met prioriteitstelling en fasering, zodat de gestelde doelen zijn te realiseren; en d. een raming van de kosten van de gedurende de programmaperiode te nemen maatregelen, inzicht in de dekking van de kosten en een indicatie van het verloop van de op te leggen heffingen in de programmaperiode. e. een beschrijving van de wijze waarop het watersysteem is getoetst aan de omgevingswaarde met het oog op het voorkomen en beperken van wateroverlast als bedoeld in artikel 5.5 van deze verordening. 2 Bij de motivering van het waterbeheerprogramma worden in ieder geval betrokken: a. de aan het programma ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de eventueel uitgevoerde onderzoeken; b. welke maatregelen in het regionaal waterprogramma worden gerealiseerd door het uitvoeren van de in het eerste lid onder c genoemde maatregelen.
	ZO-0417	Nautisch beheer Hollands Noorderkwartier (HHNK) wordt aangewezen als nautisch beheerder. Er bestaat een aanwijsbesluit Scheepvaartverkeerswet waar de waterschappen inderdaad in worden aangewezen. Dit is echter in strijd met het feit dat de HHNK sinds 2015 niet meer de taak nautisch beheer heeft. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Waterwet zijn de bevoegdheden rondom scheepvaart anders geregeld, namelijk dat scheepvaarttaken de verantwoordelijkheid zijn van de algemene democratie. Daarom zijn vanaf 2015 de taken vaarweg- en nautisch beheer uit ons Reglement van Bestuur gehaald. We kunnen dus feitelijk het nautisch beheer niet uitvoeren. U heeft aangegeven "Dit nemen wij voor kennisgeving aan". HHNK heeft de taak niet in het Reglement van bestuur opgedragen gekregen, hier wordt het nautisch beheer nu wel aan ons toebedeeld. Dit kan dus feitelijk niet. U heeft aangegeven dat "de Omgevingsverordening NH2022 wordt ook gebaseerd op de Scheepvaartverkeerswet". De Scheepvaartverkeerswet gaat niet op in de Omgevingswet, de juridische basis voor het toewijzen van het nautisch beheer in de Omgevingsverordening ontbreekt daardoor. Om die reden heeft de provincie Zuid-Hollland een aparte Verordening nautisch beheer vastgesteld. Dit zou ook voor Noord-Holland een oplossing kunnen bieden.	Bij de overgang naar de OV NH2022 is gekozen voor een beleidsarme omzetting. Dit betekent dat de artikelen over vaarweg- en nautisch beheer inhoudelijk niet wijzigen, behalve waar dat nodig is voor aanpassing aan de Omgevingswet. Wat beleidskeuzes betreft blijft alles gelijk. Het klopt dat de Scheepvaartverkeerswet niet opgaat in de Omgevingswet. Echter in Noord-Holland hebben we er voor gekozen zo veel mogelijk onderwerpen die de leefomgeving betreffen samen te voegen in de OV NH. Om die reden wordt ook de Scheepvaartverkeerswet-regelgeving over nautisch beheer in onze OV NH2022 opgenomen. En zodoende wordt de Scheepvaartverkeerswet ook als grondslag van de OV NH genoemd. Hoewel het misschien merkwaardig lijkt dat de taak 'nautisch beheer' niet is toegekend in het reglement, maar dan via de OV NH toch wordt opgedragen, is dit wel hoe de Scheepvaartverkeerswet werkt. Want ook wanneer het waterschap uitsluitend belast is met het watersysteembeheer, kan het volgens de memorie van toelichting op de Scheepvaartverkeerswet gewenst zijn dat het waterschap voor een goede uitvoering van zijn watersysteemtaken, naast zijn wettelijke en reglementaire bevoegdheden, ook de bevoegdheid krijgt tot regulering van het scheepvaartverkeer (zie Scheepvaartverkeerswet MvT 1987-1988, 20 2289, nr. 3, blz. 24).
			Begin 2015 zijn de taken 'vaarweg- en nautisch beheer' geschrapt uit het Reglement van het HHNK. Deze keus is toen gemaakt omdat het vaarwegbeheer niet gerekend wordt tot de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied, en derhalve niet tot de kerntaken van het waterschap behoort. In het reglement worden de kerntaken opgedragen aan een waterschap. Er is in 2015 dus gekozen voor een andere systematiek voor het regelen van het vaarweg- en nautisch beheer. Zoals in de jaren 2013 en 2014 ook aangekondigd aan HHNK, en in de verschillende bestuurlijke overleggen en correspondenties zo besproken en ook geaccepteerd is door HHNK.

			Waar dit eerst als taak in de reglementen stond, staat het nu als (opgedragen) taak in de (inmiddels) OV NH2020. En nu dus in de OV NH2022. Juridisch kan het op beide manieren, maar de huidige manier sluit beter aan bij de nieuwe regeling voor het vaarwegbeheer, zoals die door inwerkingtreding van de Waterwet eind 2009 is beoogd. Overigens hebben de meeste andere provincies het ook op soortgelijke manier georganiseerd in de jaren na 2009.
	ZO-0418	Datacenters Er komen steeds meer datacenters in Noord-Holland. Dit heeft een grote invloed op het watersysteem. U heeft een visie op datacenters in ontwikkeling. Door het gebruik van grondwateren drinkwater voor de koeling van de systemen en de lozingen die daaruit volgen, is het van groot belang om als waterschappen vroegtijdig betrokken te worden bij de ontwikkeling van uw visie.	Wij hebben inderdaad een datacenterstrategie in ontwikkeling en zullen de concept-datacenterstrategie bespreken met onze partners, waaronder de waterschappen.
	ZO-0419	Waterveiligheid ; omgevingswaarden regionale keringen In de Omgevingsverordening worden de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen gekwalificeerd als resultaatsverplichtingen, waaraan uiterlijk wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030. Deze formulering past niet in de systematiek van de veiligheidsnormering en toetsing van de regionale waterkeringen. Daardoor kunnen misverstanden ontstaan over het tijdstip waarop en de wijze waarop keringen aan de norm moeten voldoen. De omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen worden gekwalificeerd als resultaatsverplichtingen, waaraan uiterlijk wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030. Bij zowel de kwalificatie van deze omgevingswaarde als de resultaatsverplichting op de opgenomen datum stellen wij vragen. De omzetting brengt een verzwaring met zich mee die niet realistisch is te verwezenlijken. Art. 6.80 De zin: Regels die waterkerende activiteiten beschermen vinden wij wat ongelukkig geformuleerd. Liever zijn wij daar "regels die de waterkerende functie beschermen". Wij willen u er wel op wijzen dat een soortgelijke bepaling al is opgenomen in de Waterschapsverordening. Deze bevat ook regels om de waterkerende functie te beschermen.	Het klopt dat de omgevingswaarden veiligheid nu als resultaatverplichting zijn opgenomen. Die resultaatsverplichting, zoals die in de verordening is opgenomen, heeft betrekking op de inhoud van het 'Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014', waarin afspraken zijn gemaakt over het op orde brengen van de keringen op basis van de tweede toetsronde. Om dat duidelijker te laten terugkomen, nemen we geen jaartal meer op in dit artikel maar nemen we in het besluit met de GS regels een nieuw artikel op, waarin GS voor de jaartallen verwijst naar het 'Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014' en naar de termijnen die daar genoemd zijn. De resultaatsverplichting blijft hiermee wel staan, maar wel op een manier zoals we in de ambtelijke overleggen hebben besproken, door direct door te verwijzen naar de Uitvoeringsregeling. Voor het niet op tijd aan de omgevingswaarden te kunnen voldoen conform de termijn in de Uitvoeringsregeling, stellen wij voor om bij het nieuwe 'Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland', welke in 2024 is voorzien, ook een verzoek tot afwijking voor de 'tijdstippen op orde' voor het jaartal 2030 (= vóór januari 2031) mogelijk te maken, zoals dat nu al kan voor de jaartallen 2015 en 2020. Dit is nu geregeld via (de toelichting op) artikel 2 van het 'Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014', waarin staat waaraan een gemotiveerd verzoek voor aanpassen van 'tijdstippen op orde' van de waterschappen moet voldoen voor de jaartallen 2015 en 2020. De door u voorgestelde wijziging in artikel 6.80 (wat nu artikel 6.83 is geworden) zullen we doorvoeren.
	ZO-0420	4.35 Boorputten + 4.36 Graaf- en funderingswerkzaamheden Deze artikelen hebben betrekking op de grondwaterbeschermingsgebieden en hebben tot doel om de bodemopbouw niet te verstoren/te herstellen om vermenging van verschillende samenstellingen grondwater(kwaliteit) te voorkomen. De aanleiding is het algemene belang van de drinkwatervoorziening. Naast een individueel belang voor de perceeleigenaar waar de perforatie heeft plaatsgevonden, speelt een algemeen belang voor de conservatie van zoetwater. Het is ook wenselijk om de gebieden met zoute kwel aan te duiden en dezelfde regels of algemene regels te laten gelden voor de zoute kwel gebieden. Dit zouden wij graag toegevoegd zien. Daarnaast explicieter benoemen dat perforatie van de scheidende grondlagen moet worden voorkomen dan wel moet worden hersteld. Ter overweging: expliciet de toepassing van verticale drainage benoemen met regels (voorkomen perforatie en toename zoute kwel). Ter overweging: Instructieregels voor gemeenten opnemen.	De provincie is specifiek verantwoordelijk voor het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden, in verband met de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water (zie Omgevingswet artikel 2.18). Het waterschap heeft als algemene taak de zorg voor het watersysteem. Het waterschap kan zoute kwelgebieden aanwijzen en regels stellen in de waterschapsverordening voor activiteiten in deze gebieden die een gevolg hebben voor KRW oppervlaktewater of grondwaterlichamen. Wij verwijzen in dit verband naar artikel 6.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
	ZO-0421	Artikel 4.52 melding plichtige activiteit - verontreinigde grond en baggerspecie Er is al landelijke regelgeving voor, dus het is al geregeld. Provincie voegt met het herhalen van deze regels niets (regionaal) toe. Daarnaast zijn er namelijk	Voor ons antwoord verwijzen wij naar zienswijze ZW0121-ZO0422 die nauw met deze zienswijze is verbonden.

		mogelijkheden om deze kwaliteit specie en grond wel toe te passen, maar die ontbreken in dit stuk. Het is wat vreemd om op te schrijven dat er een melding moet worden gedaan 9 weken voorafgaand aan het feit dat er iets wordt gedaan wat verboden is. Het zou beter zijn om de melding te doen als er een vergunning komt, maar dat staat niet in de verordening. Verzoek om deze als geheel te verwijderen omdat zij niets toevoegt aan de regelgeving die er al is (Wet bodembescherming en Besluit bodemkwaliteit) of eraan komt (Omgevingswet, Aanvullingsbesluit bodem etc.).	
	ZO-0422	Artikel 4.52 melding plichtige activiteit - verontreinigde grond en baggerspecie Dit (artikel) begint met een verbod verontreinigde grond en baggerspecie toe te passen. Dat is dubbel met de eisen die in het Aanvullingsbesluit bodem en het besluit bodemkwaliteit (Bbk) zijn opgenomen. Het tweede lid geeft een uitzondering, verwijzend naar het Bbk: "Het eerste lid geldt niet voor de activiteit toepassen van grond of baggerspecie indien kwaliteitsklasse 'wonen' voor grond en kwaliteitsklasse 'niet verontreinigd' voor baggerspecie als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit 2021 niet worden overschreden en bovendien de kwaliteit minimaal zo goed is als de kwaliteit van de ontvangende grond." Maar inhoudelijk voegt dit niets toe aan het Bbk. Waarom is deze regel opgenomen? Die vraag wringt vooral omdat artikel 4.34 al een verbod geeft in grondwaterbeschermingsgebieden op de in bijlage 1b opgenomen activiteiten. Een van die activiteiten is het opslaan en/of storten van baggerspecie op land en/of op of in oppervlaktewateren. Dat is een absoluut verbod. Een dergelijk absoluut verbod past niet bij sommige actuele gebiedsontwikkelingen, zoals het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, waar AGV samen met de Provincie bij betrokken is. Vanuit het deelproject baggeren en zwevende stof is er een initiatief om bagger uit de Stille Plas te gaan bergen in het bestaande en niet meer gebruikte depot van Natuurmonumenten. De bedoeling is de bagger klasse A en B uit de plas gaan toepassen in het depot van NM. Verder wordt nu in de verordening iets geregeld dat in de eerste plaats een bevoegdheid van de waterschappen is (bevoegd gezag waterbodem). In het kader van het verondiepen kan het een nuttige toepassing zijn. Wij hebben onze vragen over het uitbaggeren van wateren en het verspreiden op de oever van die bagger, dat is in onze ogen meestal achtergrondwaarde. Wij concluderen dat dit leidt tot een kostentoename voor het onderhoud van watergangen. Wij pleiten daarom voor een genuanceerder verbod. Een andere activiteit die niet is toegestaan in grondwaterbeschermingsgebied is "zuiveringstechnische werken" en "bedrijfsafvalwaterzuiveringen". De benoemde grondwaterbeschermingsgebieden zijn behoorlijk groot, groter dan de waterwingebieden. Wij willen u er graag op wijzen dat er in deze gebieden ook RWZI's staan. Vergunning is mogelijk als: a. er sprake is van een groot openbaar belang; b. er geen reële alternatieven zijn; en c. er sprake is van een verwaarloosbaar bodemrisico. Deze eisen zijn vergelijkbaar met die uit de natuurbeschermingsregelgeving. Doordat het depot en de Stille Plas (grotendeels) in een grondwaterbeschermingsgebied liggen, gelden er in de vigerende regelgeving speciale restricties. Zo mag alleen toepasbare bagger verplaatst worden binnen het grondwaterbeschermingsgebied. Deze laatstgenoemde mogelijkheid zien we graag terug in de nu voorliggende verordening 2022.	In de zienswijze worden passages uit de 75% ambtelijke versie geciteerd. Deze passages, die inderdaad dubbel zijn met het Besluit bodemkwaliteit, zijn niet opgenomen in de OV NH. In de OV NH worden de aanvullende regels gegeven die gelden voor grondwaterbeschermingsgebieden. Uitgangspunt daarbij is dat de kwaliteit van de bodem en het water niet achteruit gaat. Wij nemen daarbij de suggestie in de zienswijze over om het absolute verbod te nuanceren. Wij verwijderen het absolute verbod in bijlage 1b en maken artikel 4.52 vergelijkbaar met andere artikelen, waardoor toepassing van grond of baggerspecie onder voorwaarden mogelijk blijft. In de zienswijze wordt ook geconstateerd dat 'zuiveringstechnische werken' en 'bedrijfsafvalwaterzuiveringen' niet zijn toegestaan terwijl deze wel feitelijk aanwezig zijn. Op dit punt verwijzen wij naar onze reactie op zienswijze ZW0004-ZO0003 waarin is aangegeven dat hiervoor overgangsrecht geldt.
	ZO-0423	Het is vanuit het waterbeheer wenselijk om over het toewijzen van locaties voor tijdelijke werknemers verdergaande afspraken te maken tussen de verschillende overheden / bevoegd gezagen. Dit in verband met het feit dat deze locaties vaak niet zijn aangesloten op het riool. U heeft aangegeven dat "Op grond van artikel 3.111 Besluit bouwwerken leefomgeving dient zowel een bestaand als nieuw gebouw een voorziening te hebben voor de afvoer van afvalwater en hemelwater. Wij gaan ervan uit dat deze landelijke regeling afdoende is". Op basis van de praktijk blijkt dat dit niet afdoende is. De waterkwaliteit verslechtert naar aanleiding van deze locaties. Wij zien dus graag een aanvulling op deze regels en geven als suggestie: 3. de huisvesting mag niet leiden tot verslechtering van de waterkwaliteit.	Wij blijven er van uit gaan dat deze landelijke regeling in art. 3.111 Bbl afdoende is. Opgemerkt wordt dat de regeling in art. 3.111 en 3.112 gaat over nieuwbouw en de eisen waaraan gebouwen moeten voldoen. De desbetreffende overheid (tegenwoordig vaak de OD) zal dit moeten handhaven, vooral als het in de praktijk niet werkt. Aangezien er al een landelijke regel bestaat, zien we geen noodzaak om deze verder aan te vullen of iets dubbel te regelen. Deze aanpassingen aan de verordening is beleidsarm, dus we zullen nu geen beleidswijzigingen doorvoeren. Maar voor volgende beleidsrijke aanpassing van de OV NH, vinden we het als provincie de moeite waard om te bekijken of we waterkwaliteit kunnen toevoegen onder lid 2 aan het klimaatadaptatie artikel 6.74 en op welke manier.
	ZO-0424	Art. 6.85 Door afd. 6.2 van toepassing te verklaren gelden allerlei bepalingen nu niet alleen	Art. 6.85 Wij zien geen verzwaring van de motivering van

		voor omgevingsplannen, maar ook voor het projectbesluit, ook als een (eenvoudig) projectbesluit niet voorziet in wijziging van een omgevingsplan. Dit betekent een aanzienlijke verzwaring voor de motivering van een projectbesluit aangezien er allemaal elementen in het projectbesluit beschreven moeten worden die voor de totstandkoming en uitvoering van een 'project' totaal niet relevant zijn. Bij elk projectbesluit ontheffing vragen bij GS (art. 6.82 lid 2) is omslachtig. Zienswijze is om afdeling 6.2 alleen van toepassing te verklaren indien een projectbesluit op basis van art. 5.52 lid 1 Ow ook voorziet in de wijziging van een omgevingsplan. Artikel 6.88, lid. 2 Instructieregel melden, meten en informeren Dit gaat inhoudelijk over de meld-, meet- en registratieverplichtingen die in de Waterschapsverordening moeten worden opgenomen. Het tweede lid van dit artikel geeft daar uitzonderingen op: de uitzondering artikel 16.3 BAL is overbodig want dat gaat over grondwateronttrekkingen waarvoor de provincie bevoegd is. Die kunnen we niet regelen in de Waterschapsverordening. U heeft aangegeven dat "Lid 2 kan vervallen. Motivatie: het gaat over onttrekkingen waar het waterschap geen taak heeft." Dit is echter niet gebeurd. Verzoek om lid 2 alsnog te laten vervallen.	eenvoudige projectbesluiten door de instructieregel in artikel 6.85. Immers de regels uit afdeling 6.2 zijn instructieregels die zich met name richten op de regels omtrent een (evenwichtige) toedeling van functies aan locaties. Wij denken dat deze situaties bij 'eenvoudige' projectbesluiten zelden zullen spelen. In artikel 4.2 van de Omgevingswet staat dat het omgevingsplan in ieder geval omvat: de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Afdeling 6.2 bevat instructieregels voor omgevingsplannen met datzelfde oogmerk. In dezelfde lijn zijn de instructieregels uit afdeling 6.2 alleen van toepassing voor projectbesluiten voor zover een projectbesluit dus regels stelt met het oog op een (evenwichtige) toedeling van functies aan locaties. Dit soort regels zullen vrijwel altijd regels zijn die ook in het omgevingsplan moeten worden opgenomen. Het betreft dan dus een projectbesluit dat op basis van art. 5.52 lid 1 Ow ook voorziet in de wijziging van een omgevingsplan. Wij verwachten om deze reden niet dat artikel 6.85 voor eenvoudige projectbesluiten een verzwaring van de motivering gaat opleveren. De toelichting bij artikel 6.85 zal met voorgaande uitleg worden aangevuld. Art. 6.88 Het tweede lid van artikel 6.88 kan inderdaad vervallen, omdat het een aantal situaties opsomt waarvoor het waterschap geen bevoegd gezag is.
	ZO-0425	In artikel 12.1 Overgangsrecht wordt verwezen naar de artikelen 4.46 tot en met 4.52. Dit moeten de artikelen 4.45 tot en met 4.51 zijn. Bij de omzettingen van OV2020 naar OV2022 is er wat mis gegaan met de nummering. Gevolg van deze omzettingsfout zou zijn dat de RWZI in de Horstermeerpolder weg moet." Verzoek tot aanpassing van de tekst.	Hartelijk dank. Wij zullen deze verwijzing corrigeren.
ZW-0122	ZO-0426	Met de artikelen 6.34 tot en met 6.37 van de ontwerp Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 wordt de geldende regeling voor windturbines ingrijpend aangepast en in overeenstemming gebracht met de afspraken die in de Regionale Energiestrategieën (RES'en) zijn opgenomen. In principe kunnen wij ons vinden in deze aanpassing en de voorgestelde regeling, alleen hebben wij hierover een vraag. In de toelichting op de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 staat het volgende: "Verder geldt dat paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten zullen naar verwachting nog een kader gaan vaststellen als aanvulling op de leidraad welke gaat gelden voor het hele provinciale grondgebied". De vraag is of hiermee wordt gedoeld op de Leidraad Landschap en cultuurhistorie? En zo ja, kunnen wij dan aannemen dat het kader in lijn zal zijn met het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën?	Bij de vormgeving en plaatsing duurzame opwek van energie, waaronder windturbines, grotere windparken en zonneparken, streeft de provincie naar een zo hoog mogelijke bijdrage aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Een belangrijk onderdeel daarvan is de manier waarop deze zich in het landschap manifesteren. Om hier invulling aan te geven is de Ruimtelijke handreiking wind op land door GS vastgesteld.
	ZO-0427	De nieuw voorgestelde regeling voor zonne-energie in de artikelen 6.38 en 6.39 van de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 hangt eveneens samen met de afspraken die in de RES'en zijn gemaakt. Na onze beoordeling van deze aangepaste regeling, stellen wij voor om die op één punt te verduidelijken en op een ander punt te wijzigen. Ten eerste is in artikel 6.39 de formulering voor de 'financiële zekerheid' en 'bestaande toestand' beperkt. Het lijkt alleen te gaan om het opruimen van de technische installaties. In de toelichting wordt dit bevestigd: "Met andere woorden: de opstelling voor zonne-energie dient te worden verwijderd". Er wordt niet gesproken over 1) het herstellen van de locatie (en de bodem) naar de situatie van vóór de verlening van de vergunning en 2) het daadwerkelijk afvoeren en verwerken van het afval. Voor het tweede punt is er nu een oplossing in de vorm van Stichting Open. Wij achten het wenselijk om die oplossing ook expliciet te vermelden. Voor het eerste punt is van belang dat op grond van de (huidige) Wet bodembescherming een zorgplicht voor de bodem bestaat. Echter, als een initiatiefnemer failliet gaat en er is sprake van een vorm van bodemverontreiniging, dan zijn de kosten voor de sanering niet gedekt. Wij zien dan ook graag een duidelijkere en bredere beschrijving van waar financiële zekerheid voor moet	Wij kunnen ons vinden in het verzoek van indiener om een duidelijkere beschrijving wat moet worden verstaan onder 'bestaande toestand' zoals genoemd in artikel 6.39 lid 1 OV NH2022. De toelichting op het artikel vullen wij daarom aan met: "Met andere woorden: de opstelling voor zonne-energie dient te worden verwijderd en het afval dient daadwerkelijk te worden afgevoerd. Hiervoor dient via een regel in het omgevingsplan of via een voorschrift aan een omgevingsvergunning financiële zekerheid te worden gesteld. De aanleg van een zonnepark is geen in het Besluit activiteiten leefomgeving (BAL) aangewezen milieubelastende activiteit, wat betekent dat in de landelijke regels van de Omgevingswet voor bodembelasting teruggevallen wordt op de algemene zorgplicht (art. 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet). Op grond van de algemene zorgplicht in de Omgevingswet dient eventuele

		worden geboden en wat wordt verstaan onder de 'bestaande toestand'. Ten tweede committeert de provincie Noord-Holland zich aan de RES en worden de windzoekgebieden in de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 opgenomen, zie het bepaalde in artikel 6.35. De zoekgebieden voor zon worden evenwel niet genoemd. Voor Haarlemmermeer gaat het om het Zonnecarré, waarbinnen de opgave voor grootschalig zon op land wordt geconcentreerd. Wij stellen vast dat het initiatief voor het Zonnecarré niet past binnen de voorwaarden van artikel 6.2 van Bijlage 10 bij de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 (de locatie en omvang van de opstelling voor zonne-energie). Daarmee is het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 6.4 van Bijlage 10, in de vorm van het aanwijzen van een stimuleringsgebied als bedoeld in artikel 6.4 onder a, aan de orde. Wij verwachten dat voor elk initiatief in het zoekgebied van het Zonnecarré een stimuleringsgebied aangevraagd zal moeten worden. Aangezien de provincie Noord-Holland zich aan de RES committeert, verwachten wij dat deze aanvragen gehonoreerd zullen worden. De in artikel 6.4 van Bijlage 10 van de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 opgenomen regeling waarborgt dit echter nog niet. Om het proces te stroomlijnen en hieromtrent meer zekerheid te bieden, stellen wij voor om in dit artikel eveneens op te nemen dat een aanwijzing als zoekgebied voor zonne-energie in de RES 1.0 volstaat als reden om af te wijken van het bepaalde in artikel 6.2 van Bijlage 10. Toetsing aan de inpassingseisen ex artikel 6.3 is ook dan nog steeds aan de orde. Een eventueel alternatief hiervoor zou zijn dat een gemeente het gehele zoekgebied voor zon aanvraagt als stimuleringsgebied. De gemeente Haarlemmermeer beschouwt het Zonnecarré namelijk als één gebied en heeft daarvoor een Beeldkwaliteitsplan opgesteld, zodat er samenhang ontstaat tussen de initiatieven. In beide gevallen geeft het beschouwen van het Zonnecarré als geheel, naar onze mening beter invulling aan de wens van de provincie: "Het gaat wat betreft de provincie dus niet alleen om de ruimtelijke kwaliteit van de afzonderlijke plannen zelf, maar vooral over hoe deze bijdragen aan de kwaliteit van het landschap."	bodemverontreiniging op locatie, bijvoorbeeld ten gevolge van een zonnepark, te worden hersteld onder verantwoordelijkheid van de veroorzaker. Onder de Omgevingswet is de gemeente bevoegd gezag voor het omgaan met bodemverontreiniging. De gemeente kan in haar omgevingsplan aanvullende milieubelastende activiteiten aanwijzen en daarvoor een specifieke zorgplicht opnemen. Het is de vraag of het rijk aan gemeenten de ruimte geeft om financiële zekerheid op dit onderwerp te eisen in een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift. Los van de vraag of zo'n extra financiële drempel beleidsmatig gezien wenselijk is. Tweede punt: Wij zien geen directe noodzaak om de genoemde artikelen 6.2 of 6.4 van Bijlage 10 van de ontwerp Omgevingsverordening NH2022 te herzien op basis van de RES 1.0. De artikelen 6.2, 6.3 en 6.4 blijven ook in de OVNH2022 leidend voor de verdere uitwerking van zoekgebieden voor zonne-energie in Noord-Holland. Met de bestaande artikelen voor zonne-energie streven we namelijk naar een goede inpassing van zonneparken met een zo hoog mogelijke bijdrage aan de fysieke leefomgeving. Ook binnen de vastgestelde zoekgebieden uit de RES 1.0 streven we nog steeds naar goed ingepaste zonneparken met een zo hoog mogelijke bijdrage aan de fysieke leefomgeving. In de beoordeling van een aanvraag tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie zoals bedoeld in artikel 6.4 uit bijlage 10, kan ook de dan geldende Regionale Energiestrategie worden betrokken. Op deze manier wegen de vastgestelde zoekgebieden voor zonne-energie uit de RES 1.0 positief mee in de integrale belangenafweging voor een aanvraag tot aanwijzing van een stimuleringsgebied. Desalniettemin blijft het beoordelen van een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied maatwerk. Het past daarbij niet om op voorhand positief te oordelen over alle aanvragen tot stimuleringsgebieden, alleen omdat deze aanvragen binnen vastgestelde zoekgebieden voor zonne-energie liggen.
	ZO-0428	Warmtenetten In artikel 4.48 van de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 is bepaald dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een buisleiding voor transport van vloeistoffen of gassen te leggen of te hebben, die de bodem kunnen verontreinigen, met uitzondering van aardgas-, riolerings- en waterleidingbuizen. Deze bepaling is opgenomen in de paragraaf over grondwaterbeschermingsgebieden. Wij stellen vast dat warmtenetten niet expliciet als een uitzondering worden genoemd en dat daar dan altijd een procedure voor een omgevingsvergunning voor nodig is. Of wordt een warmtenet gezien als waterleidingbuis?	Een warmtenet wordt niet gezien als een waterleidingbuis. De kwaliteit van het water in een warmtenet kan anders zijn dan van drinkwater. Voor een warmtenet in een grondwaterbeschermingsgebied is een vergunning nodig.
	ZO-0429	Wij constateren dat in artikel 4.8 van de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022, in combinatie met bijlage 3b, aan verjaging ondersteunend afschot van de wilde eend nog steeds wordt vrijgesteld, terwijl deze vrijstelling niet gebruikt kan worden. Het goedkeuringsbesluit van het Faunabeheerplan Algemene Soorten 2017-2023, waarin goedkeuring is onthouden aan het onderdeel wilde eend - voor zover dit het gebruik van de toenmalige Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland betreft - ligt er inmiddels ruim vier jaar. De populatieontwikkeling is enkel verder verslechterd. Daarmee is er geen enkele aanleiding om te verwachten dat een nieuw Faunabeheerplan een afdoende onderbouwing kan geven om de vrijstelling mogelijk te maken. Het opnemen van de wilde eend in artikel 4.8 van de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 leidt enkel tot verwarring omdat de vrijstelling nu en naar verwachting in de toekomst niet gebruikt mag worden. Wij verzoeken u daarom om de wilde eend te verwijderen uit bijlage 3b.	Dank voor uw zienswijze. Het klopt dat er momenteel geen gebruik mag worden gemaakt van de provinciale vrijstelling met betrekking tot de wilde eend. Bij de opstelling van een nieuw Faunabeheerplan Algemene Soorten zal de provinciale vrijstelling eveneens herijkt dan wel gewijzigd worden. Op dit moment zien wij daarom geen aanleiding om de OV NH2022 op dit punt aan te passen.
ZW-0123	ZO-0430	Er worden momenteel verkenningen uitgevoerd naar de grote woningbouwopgave (masterplan wonen), naar probleemlocaties in de lintbebouwing en naar het verruimen van de mogelijkheden van functiewijziging van voormalige agrarische bouwpercelen n.a.v. afschaffing 'Ruimte voor ruimte-regeling'. Deze verkenningen zijn geen van alle terug te vinden in het concept. Dit is een	LINTEN: Het traject Probleemlocaties in dorpslinten is najaar 2020 gestart. Er zijn inmiddels 21 probleemlocaties geselecteerd, waarvoor we samen met de gemeente een oplossing gaan zoeken. PS worden hier in het najaar over geïnformeerd. Dit

		gemiste kans. Graag zien wij deze alsnog verwerkt in de Omgevingsverordening NH2022.	traject is ingestoken als een eenmalige actie waarbij GS gebruik kunnen maken van de ontheffingsbevoegdheid art 13.4 OVNH-2020. Er volgt nog besluitvorming op de vraag of dit bij een eenmalige actie moet blijven. Zo niet, dan geniet een apart artikel in de omgevingsverordening de voorkeur. MASTERPLAN WONEN: de eerste versie van het Masterplan Wonen hebben wij in juni 2021 vastgesteld. Er volgt in het najaar van 2021 onder andere een regionale verkenning, waarbij per regio ingegaan wordt op de opgave, de realisatiecapaciteit en de kansen en knelpunten met betrekking tot versnellen van de woningbouw. Op basis van de eerste versie van het Masterplan zien wij geen aanleiding om artikelen in de Omgevingsverordening aan te passen. Mocht uit de regionale verdieping blijken dat dit wel wenselijk en noodzakelijk is, zullen wij in een volgende wijziging van de verordening daar voorstellen voor doen aan PS. VAB: De verkenning naar de verruiming van de regeling Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB regeling) is inmiddels afgerond en het resultaat daarvan is opgenomen in artikel 6.15 van deze verordening.
	ZO-0431	Begrip "bebouwde kom" wordt uitgewerkt in de gemeentelijke omgevingsplannen (instructie Bkl). Hoe verhoudt dit zich tot de provinciale definitie die verwijst naar de Wegenverkeerswet?	Het begrip "bebouwde kom" is opgenomen in het kader van de regels over omgevingswaarden voor wateroverlast. Alleen daar komt het begrip "bebouwde kom" voor.
	ZO-0432	Verplichte omgevingswaarden watersystemen: veiligheid regionale waterkeringen (regels voor het waterschap). Wat betekent dit qua doorwerking voor de gemeente c.q. het omgevingsplan? Artikel 6.84 Beperkingengebied regionale waterkering Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk indien hierover overeenstemming is bereikt tussen betrokken gemeenten, waterbeheerder en provincie. Hoe gaat dit vorm krijgen en over welke nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen hebben we het dan? En wanneer moet bovenstaande in het Omgevingsplan zijn opgenomen aangezien we eerst een Omgevingsplan van rechtswege hebben. Wordt dat gedekt met het Voorbereidingsbesluit Omgevingsverordening NH2022?	De provincie stelt de normen vast voor de regionale keringen, waarop de waterschappen hun keringen toetsen, verbeteren en onderhouden. Dit is de wettelijke taakverdeling tussen provincie en de waterschap. Artikel 6.84 is beleidsarm overgenomen van de eerdere provinciale verordening. Er is dan ook niets veranderd rondom de procedures richting gemeenten of initiatiefnemers. In onze OV NH2022 is een kaart opgenomen met een beschermingszone van 100 meter aan weerszijden van een regionale kering. Deze beschermingszone komt niet één op één overeen met de dijkzone/beschermingszone die de waterschappen hanteren. In die zin moet elke initiatiefnemer contact zoeken met het waterschap met de vraag of de locatie, waar een initiatief gepland is, in de kernzone of beschermingszone van de legger van het waterschap ligt en of hier restricties met betrekking tot ingrepen/bouwen zijn. Dus als de ontwikkeling valt in de beschermingszone van de Omgevingsverordening, dan moet de initiatiefnemer bij het waterschap navragen in hoeverre die dan in hun zones van hun legger vallen. Dan heb je 4 opties: 1. Het initiatief valt geheel of gedeeltelijk in de kernzone van de kering (hier mag in principe niets, behalve als het waterschap hier een hele goede onderbouwing voor krijgt. 2. Het initiatief valt geheel of gedeeltelijk in de Beschermingszone A van de kering (in principe mag hier niets, behalve als het waterschap hier toestemming voor geeft). 3. Het initiatief valt geheel of gedeeltelijk in de Beschermingszone B van de Kering (in principe mogen hier gewone bouwwerkzaamheden – maar niet extreme ingrepen in onderlagen van bodem) 4. Het initiatief valt geheel niet in één of ander zone: geen restricties. Uiteindelijk moet de uitkomst van de overleggen met het waterschap goed beschreven en onderbouwd zijn in het bestemmingsplan /

			omgevingsplan. Indien dat zo is, en het duidelijk is dat het waterschap daarin goed is geconsulteerd, dan zijn wij als provincie ook akkoord.
	ZO-0433	Art. 6.11 Ontheffingsbevoegdheid Geldt de ontheffing ook voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit? Nu wordt er alleen omgevingsplan genoemd. Art. 6.13 Nieuwe stedelijke ontwikkelingen Een omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in een nieuwe stedelijke ontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio daarover gemaakte schriftelijke afspraken. Wat is de (juridische) basis waarop deze regionale eis wordt gesteld? De Omgevingsvisie gaat juist meer uit van lokale afwegingsruimte. Art. 6.14 Kleinschalige woningbouwontwikkeling Nieuwe bebouwing voor de functie wonen die gelet op de kleinschaligheid en beperkte ruimtelijke gevolgen niet wordt aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 5.129 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (= maximaal 11 woningen op basis van huidige jurisprudentie). Dit moet een verwijzing zijn naar artikel 5.129g.	Art. 6.11: Ja, deze ontheffing geldt ook voor omgevingsvergunningen waarbij wordt afgeweken van het omgevingsplan. Dit is op wetsniveau geregeld, in de toelichting op afdeling 6.2 van deze verordening staan de verwijzingen naar de betreffende artikelen. Art. 6.13: Deze verplichting om regionaal af te stemmen geldt al onder de PRV en de OV NH2020. Dit is beleidsneutraal overgezet naar deze verordening. Wij vinden dit belangrijk om overprogrammering te voorkomen. Dat is bij uitstek een bovengemeentelijk belang. Art. 6.14: Wij passen deze verwijzing aan.
	ZO-0434	Reeds in de zienswijze voor de Omgevingsverordening NH2020 hebben wij aangegeven dat er spijtig genoeg geen aansluiting is gezocht bij de gezamenlijk opgestelde en gedragen ambtelijke concept BSG regio kaart. Zo wordt met de gehanteerde uitgangspunten de lintbebouwing in Heerhugowaard van de Middenweg niet gezien als BSG, noch de bebouwing in Verlaat (kern <500 woonadressen). In lid 1 staat: Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het alleen voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling (= tot en met 11 woningen) als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio daarover gemaakte schriftelijke afspraken. In lid 2 De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. Bovenstaande betekent dat in het werkingsgebied landelijk gebied, aan kernen of in of aan dorpslinten, tot maximaal 11 woningen kan worden toegevoegd. In een ambtelijk overleg op 21 januari 2021 is aangegeven dat er meer dan 11 woningen gerealiseerd kunnen worden in landelijk gebied (niet zijnde BPL), mits regionaal afgestemd en als voldaan wordt aan ruimtelijke kwaliteitseisen. Waar staat deze mogelijkheid opgenomen in de Omgevingsverordening NH2022??	In artikel 6.12 en 6.13 van OV NH2022 staat aangegeven dat nieuw stedelijke ontwikkelingen mogelijk zijn. Voor kleinschalige woningbouwontwikkeling in landelijk gebied maken wij onderscheid naar NH-N en MRA. In de MRA kunnen kleinschalige woningbouwontwikkelingen niet, maar in NH-N wel (onder voorwaarden). Voor nieuw stedelijke ontwikkelingen is er geen onderscheid gemaakt.
	ZO-0435	In de viewer Landelijk gebied zijn de percelen ten noorden van de Krusemanlaan, ten oosten van de rotonde (woonzorgcomplex, begraafplaats, crematorium) en het perceel Amigo Plant in het Waarderhout nog altijd aangemerkt als landelijk gebied. Voor wat betreft zulke onnauwkeurigheden m.b.t. de grens Landelijk gebied – BSG zien wij eveneens nog de volgende aanvullingen: Deel van het gebied de Vaandel Zuid wordt aangemerkt als landelijk gebied evenals het sportcomplex De Vork. Dit is onjuist. Verzoek: Begrenzing aanpassen. Voor Langedijk geldt dat het bedrijf VWS aan de Westelijke Randweg 3 Broek op Langedijk niet in het landelijk gebied valt omdat dit perceel een bedrijfsbestemming heeft. Hetzelfde geldt voor het perceel Voorburggracht 141 Zuid-Scharwoude (Kramer). Dit perceel van de Voorburggracht tot de Westelijke Randweg heeft een bedrijfsbestemming en is dus geen landelijk gebied. Verzoek: Begrenzing aanpassen.	Wij voeren in de OV NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0436	Regionale afspraken over overige stedelijke voorzieningen kunnen blijkens afdeling 5 van bijlage 10 worden beperkt tot werkafspraken over de wijze van afstemming. Hoe verhoudt dit uitgangspunt zich tot lid 1 waar wordt gesproken over 'het borgen van de geformuleerde ambities van de binnen een regio opgestelde afspraken voor verblijfsrecreatie voor bestaande en nieuwe verblijfsrecreatie'. De in de regionale visie verblijfsrecreatie NHN opgenomen ambitie voor vitalisering van de (bestaande) verblijfsrecreatie is niet bedoeld als uitgangspunt voor te stellen instructieregels. Voorstel: Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het alleen voorzien in de ontwikkeling van verblijfsrecreatie, als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio daarover gemaakte schriftelijke afspraken. In lid 3 wordt bepaald dat het omgevingsplan regels stelt ter waarborging van een bedrijfsmatige exploitatie van verblijfsrecreatie. Hoewel wij de gedachte begrijpen, vragen wij ons af hoe dit juridisch geborgd kan worden voor reeds bestaande verblijfsrecreatie waar nu geen sprake is van een bedrijfsmatige exploitatie.	De verplichting om regionaal af te stemmen geldt voor alle nieuwe stedelijke ontwikkelingen, dus ook voor ontwikkeling van verblijfsrecreatie. Uw voorstel voegt op dit punt dus niks toe. De door ons in bijlage 10 opgenomen regeling moet u zien als een minimum regeling. Het staat regio's vrij om verdergaande regionale afspraken te maken. Het klopt dus dat voor verblijfsrecreatie de regionale afspraken zich kunnen beperken tot enkel werkafspraken. Echter, zowel de MRA als Noord-Holland Noord hebben eigenstandig voor verblijfsrecreatie werkafspraken gemaakt die uitvoering geven aan een regionale visie en vertaald zijn in een ontwikkelkader. De visie en de daarin geformuleerd ambitie valt dus onder de gemaakte schriftelijke afspraken die door alle colleges zijn vastgesteld. Om recht te doen aan deze afspraken

		Voorstel: Regeling beperken tot bestaande bedrijfsmatig geëxploiteerde parken en nieuwe parken.	wordt hiernaar verwezen in de verordening, zonder dat wij daar inhoudelijk verder invulling aan geven. Dat blijft aan de regio. Ten aanzien van lid 3 kunnen wij ons vinden in uw voorstel en zullen de verordening op dit punt wijzigen.
	ZO-0437	Artikel 6.25 Tijdelijke regel transformatie recreatieparken In artikel 6.25 wordt het werkingsgebied BPL niet expliciet genoemd als zijnde gebied waar de transformatieregels van toepassing zijn. Alleen voor de tijdelijke woonfunctie is een regeling opgenomen op grond waarvan kan worden afgeweken van artikel 6.58 lid 2 (waaruit dan dus blijkbaar volgt dat de regeling ook binnen BPL geldt). Voorstel: Artikel 6.25 expliciet van toepassing verklaren op het werkingsgebied BPL, en bij toepassing van het eerste lid toestaan dat wordt afgeweken van Artikel 6.58 Lid 2 (en de toelichting op dit punt aanvullen). In het artikel wordt alleen de transformatie naar een nieuw woongebied geregeld, terwijl ambtelijk is afgesproken dat ook ruimte zou worden geboden aan andere stedelijke functies. Artikel 6.14 biedt wel ruimte voor kleinschalige ontwikkelingen op locaties waar al een stedelijke functie is toegestaan, maar op het moment dat het gaat om een omzetting naar bijvoorbeeld andere vormen van recreatie of sport is niet uitgesloten dat sprake kan zijn van een nieuw stedelijke ontwikkeling. Voorstel: In artikel 6.25 expliciet opnemen dat transformatie naar andere stedelijke functies op grond van de tijdelijke regeling mogelijk is.	Artikel 6.25 heeft als werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied. Indien dit werkingsgebied samenvalt met het werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap, zal aan beide regelingen moeten worden voldaan. Wij gaan ervan uit dat een transformatie op grond van artikel 6.25 niet kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling, omdat immers voldaan moet worden aan onderdeel lid 1 onder c : de transformatie moet qua fysieke uitstraling op de omgeving naar aard en omvang gelijkwaardig zijn en het toegestane bebouwde oppervlak mag niet toenemen.
	ZO-0438	In aanvulling op de ingediende zienswijze voor de Omgevingsverordening NH2020 delen we nogmaals onze zorg over de aanduiding op de kaart van het glastuinbouwconcentratiegebied, grof en onnauwkeurig en in relatie tot linten van Middenweg, Hasselaarsweg en Laanderweg ook niet consequent met een potentieel rommelig beeld als gevolg. Er zou een duidelijke grenslijn met een vaste afstand voor glasopstanden ten opzichte van dit soort bebouwde linten moeten worden gehanteerd om de landschappelijke en ruimte kwaliteit in het gebied te behouden en/of versterken.	In uw zienswijze vraagt u voor een specifieke locatie om een kaartwijziging van het werkingsgebied Landelijk Gebied/glastuinbouwconcentratiegebied. U kunt hiervoor gebruik maken van één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van de kaart LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'.
ZW-0124	ZO-0439	Paragraaf 4.2.4. Beoordelingsregels milieubelastende activiteit ammoniak en veehouderij De Wet Ammoniak en Veehouderij (WAV) wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Als gevolg daarvan wordt de bescherming van de WAV-gebieden gedecentraliseerd naar de provincie. De provincies hebben conform de Wet Natuurbescherming het primaat bij de bescherming van de gebieden. Ondanks dat heeft de provincie besloten om de beoordelingsregels uit de WAV en de daarvoor door Provinciale Staten aangewezen kwetsbare gebieden onveranderd in de Omgevingsverordening op te nemen. Het overnemen van deze beoordelingsregels is echter geenszins een verplichting. De betreffende gebieden ondervinden door andere regelgeving (NNN, Natura 2000) voldoende bescherming. Om die reden is het opnemen van de beoordelingsregels vanuit de WAV niet noodzakelijk. Wij verzoeken u derhalve om deze beoordelingsregels vanuit de WAV niet in de voorliggende verordening op te nemen. Meerdere provincies hebben al als zodanig besloten.	Het klopt dat het overnemen van deze beoordelingsregels geen verplichting is voor de provincie. Wij willen op dit moment geen geen inhoudelijke wijziging doorvoeren. Met name voor niet-Natura-2000 gebieden bieden deze beoordelingsregels aanvullende bescherming voor stikstofgevoelige natuur. Bij de Natura-2000 gebieden is de aanvullende bescherming beperkt, maar gelet op de grote problematiek bij deze gebieden hebben we ervoor gekozen de regeling uit de Wav over te nemen in de OV NH2022.
	ZO-0440	Artikel 4.31 Omgevingsvergunningplichtige activiteit - gebruik toestellen In artikel 4.31, lid 2 is een verbod opgenomen voor het gebruik van een vuurwapen binnen het werkingsgebied 'stiltegebieden'. Om te voorkomen dat als gevolg van een dergelijk verbod de jacht, populatiebeheer en schadebestrijding binnen stiltegebieden niet tot de mogelijkheden behoort, verzoeken wij u om deze activiteiten in lid 3 van het verbod uit te zonderen. Voor zover de provincie gemeend heeft om de voornoemde activiteiten van het verbod uit te zonderen op basis van lid h (bescherming, het onderhoud of het beheer van het gebied) dan is het verzoek om dat expliciet in de (toelichting van de) Omgevingsverordening op te nemen.	Met betrekking tot het gebruik van het vuurwapen wordt artikel 4.31 uitgebreid met een lid 6: 'Het verbod bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder 2e, geldt niet voor een vuurwapen indien dat wordt gebruikt: i. ingeval het een noodseinmiddel betreft: ingeval van nood; ii. ter uitvoering van een jachtgeweeractiviteit zoals bedoeld in de Omgevingswet.'
	ZO-0441	Artikel 6.15 Voormalige agrarische bouwpercelen Een functiewijziging van een voormalig agrarisch bouwperceel naar een woonbestemming wordt mogelijk gemaakt voor maximaal drie woningen. Voorts wordt de optie geboden om met gebruikmaking van een gemeentelijk vereveningsfonds van dit aantal/sloopnorm af te wijken. Hoewel dit laatste een verruiming is van het in de concept-Omgevingsverordening gedane voorstel vinden wij dit 'ruimte voor ruimte-beleid' nog altijd te rigide. De compensatiewoningen kunnen namelijk alleen gebouwd worden op het voormalige agrarische bouwperceel. De mogelijkheden om de compensatie in te vullen op een andere locatie dan het voormalige agrarische bouwperceel en/of de compensatie te bepalen op basis van de situering (bijvoorbeeld als onderdeel lintbebouwing) van het voormalige agrarische bouwperceel, ontbreken in het voorliggende plan. Wij pleiten er daarom nadrukkelijk voor om meer maatwerkmogelijkheden bij het invullen van	De regeling voor vrijkomende agrarische bebouwing heeft als doel de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit op het betreffende perceel. Wanneer toepassing wordt gegeven aan een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds kunnen er door locaties onderling te vervenen wel op een andere locatie dan de saneringslocatie gebouwd worden. Tevens voorziet de verordening voor Noord-Holland Noord in de mogelijkheid om in of aan een bestaande kern of lint enkele woningen toe te voegen.

		ruimte voor ruimte in de Omgevingsverordening op te nemen. Zodat je bijvoorbeeld bij een voormalig agrarisch bouwperceel dat onderdeel uitmaakt van een lintbebouwing desgewenst kan afwijken van het thans opgenomen aantal van maximaal 3 woningen of waarbij de compensatie ingevuld kan worden op een andere locatie dan het voormalig agrarisch bouwperceel (bijvoorbeeld tegen bestaand bebouwd gebied). Vooral dit laatste heeft onze voorkeur. Wij verzoeken u deze maatwerkbenadering in de voorliggende verordening uit te werken.	
	ZO-0442	Artikel 6.36 Windturbine bij bouwperceel in landelijk gebied De agrarische sector streeft naar het realiseren van minimaal energie-neutrale bedrijven. Het plaatsen van een kleine windmolen, in combinatie met het toepassen van zonne-energie op het dak, is daarvoor in veel situaties een adequate oplossing. Wij zijn daarom bijzonder content met het opnemen van de in Artikel 6.36 geboden optie voor het plaatsen van een kleine windmolen. In aanvulling daarop pleiten wij ervoor om in Artikel 6.36 een ontheffing voor het plaatsen van een kleine windmolen met een ashoogte van 25-35 meter mogelijk te maken. Deze optie is vooral van belang voor grotere agrarische bedrijven om energieneutraliteit te bereiken. Vanzelfsprekend blijft lid c van toepassing. Aangezien grotere agrarische bedrijven ook veelal beschikken over meer en grotere/hogere gebouwen kan een windmolen met een ashoogte van 25-35 ook bij die bedrijven goed (landschappelijk) ingepast worden. Om te borgen dat de ontheffing ook daadwerkelijk wordt afgegeven aan de grotere agrarische bedrijven is een koppeling met lid a een optie. Dat betekent dat agrarische ondernemers een ontheffing voor een grotere ashoogte kunnen aanvragen op het moment dat het bouwperceel een omvang heeft van meer dan 1 hectare.	Dit artikel is relatief nieuw waardoor wij niet nu al over verruimingen nadenken. Daarnaast wordt de werking van dit artikel twee jaar na inwerkingtreding van de OVNH2020 verordening geëvalueerd.
	ZO-0443	Artikel 6.39 Opstellingen voor zonne-energie In lid 1.a wordt aangegeven dat voor het oprichten van een opstelling voor zonne-energie een termijnstelling geldt van maximaal 25 jaar en dat na het verstrijken van deze termijn de bestaande toestand hersteld moet worden. Wij verzoeken u deze zinsnede aan te vullen met de woorden 'en de voor de plaatsing van de opstelling voor zonne-energie vigerende bestemming weer van toepassing is'. Hoewel de provincie zonneparken ook beschouwt als een tijdelijke functie en het onwenselijk acht dat opstellingen voor zonne-energie uiteindelijk leiden tot verdere verstedelijking in het landelijk gebied, hechten wij veel waarde aan de door ons voorgestelde aanvulling. Alleen dan is geborgd dat na verwijdering van de zonneparken de oorspronkelijke agrarische bestemming weer gaat vigeren.	Als de termijnstelling van maximaal 25 jaar is verstreken en de omgevingsvergunning strijdig planologisch gebruik is uitgewerkt, dan herleeft het planologisch regime van voor de vergunningverlening. Gelet hierop achten wij het toevoegen van een bepaling die inhoudt dat de bestemming/functie van vóór de vergunningverlening weer van toepassing is nadat een zonnepark wordt verwijderd niet nodig. Als een opstelling voor zonne-energie met een omgevingsplan mogelijk wordt gemaakt en u het niet eens bent met de daarin opgenomen functie kunt u tegen het omgevingsplan ageren.
	ZO-0444	Artikel 6.41 Agrarische bedrijven Lid 1.j verbiedt het scheuren van grasland in veenpolderlandschappen. Wij verzoeken u het scheuren van grasland ten behoeve van het verbeteren/vernieuwen van de grasmat van dit verbod uit te zonderen. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om het scheuren van grasland ten behoeve van andere teelten maar alleen voor het verbeteren/vernieuwen van de grasmat. Het graslandgebruik van het perceel verandert dus niet. Feitelijk is hierbij sprake van het uitoefenen van normale werkzaamheden in het kader van de land- en tuinbouw waarvoor een uitzondering van het verbod te rechtvaardigen valt. Lid 2 biedt ruimte voor niet-agrarische bedrijfsfuncties als onderdeel van een agrarisch bedrijf. Uitsluitend kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebiedsgerichte paardenhouderij, detailhandel en zorgfuncties zijn toegestaan. Hoewel het begrip 'kleinschalig' niet nader is gedefinieerd wordt in de toelichting het belang van niet-agrarische activiteiten voor het verdienmodel van een agrarisch bedrijf benadrukt. Dat onderschrijven wij. Voorts wordt in deze toelichting opgemerkt dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen ten aanzien van de aard en omvang van de niet-agrarische activiteiten. Wij hechten er waarde aan als deze 'nadere regels' gespecificeerd kunnen worden zodat het voor een agrarisch ondernemer duidelijker is wat wel/niet wordt toegestaan. Vanuit die achtergrond verzoeken wij u om, samen met ons, een Leidraad Multifunctionele Landbouw op te stellen waarin een toetsingskader voor niet-agrarische activiteiten is uitgewerkt. Deze leidraad is vervolgens het kader voor de uitwerking van niet-agrarische bedrijfsfuncties, gekoppeld aan het agrarisch bedrijf, in het gemeentelijk beleid. In de beantwoording van onze reactie op de concept-Omgevingsverordening staat de provincie sympathiek tegenover het voorstel om een Leidraad op te stellen. Wij verzoeken u dit laatste ook in de voorliggende Omgevingsverordening te borgen zodat we snel na vaststelling daarvan met de uitwerking van een Leidraad kunnen starten.	Met indiener is contact opgenomen om concrete cases erbij te betrekken. Dat heeft geen knelpunten opgeleverd. Het huidige artikel biedt voldoende ruimte en er is geen noodzaak tot het stellen van nadere regels.
	ZO-0445	Artikel 6.43 Geitenhouderijen De uitkomst van een onderzoek naar de relatie tussen gezondheidsproblemen en de nabijheid van geitenhouderijen wordt medio 2021 verwacht. Wij zijn van mening dat, als blijkt dat van gezondheidsrisico's voor omwonenden van geitenbedrijven geen sprake is en/of deze risico's door het nemen van maatregelen (op de	Wij begrijpen het verzoek van indiener. Echter wij willen de onderzoeken afwachten en dan op basis van de onderzoeksresultaten een besluit nemen. PS zullen op dat moment een afweging moeten maken op basis van de uitkomsten van het onderzoek.

		bedrijven) opgelost kunnen worden, het verbod op de nieuwvestiging/uitbreiding van geitenbedrijven per direct opgeheven moet worden. Om die reden verzoeken wij u om dit aspect te borgen in de Omgevingsverordening door het toevoegen van een extra lid 3 bij artikel 6.40 met de volgende strekking: 'indien uit onderzoek blijkt dat er geen sprake is van gezondheidsrisico's nabij geitenhouderijen en/of deze risico's door het nemen van maatregelen (op de bedrijven) opgelost kunnen worden zal het verbod op de nieuwvestiging/uitbreiding van geitenbedrijven per direct opgeheven worden'. Voor de continuïteit van de geitenbedrijven is het van het grootste belang dat de 'geitenstop' zo kort mogelijk van toepassing is.	
	ZO-0446	Artikel 6.52 Bescherming natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen Wij zijn bijzonder content met het opnemen van lid 2 in de Omgevingsverordening. Het geeft bestaande agrarische bedrijven binnen de NNN-begrenzing de zekerheid dat de agrarische bedrijfsactiviteit kan worden voortgezet totdat de betreffende gronden worden aangekocht voor de natuurfunctie. Het respecteren van de eerder met de provincie overeengekomen afspraak 'bestemming volgt eigendom' voor het agrarisch gebruik binnen de NNN wordt hiermee invulling gegeven. Artikel 6.53 Activiteiten in natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen In dit artikel wordt onder voorwaarden ruimte geboden aan 'nieuwe activiteiten en/of een beperkte wijziging van bestaande activiteiten' binnen de NNN. In onze reactie op de concept-Omgevingsverordening hebben wij aangegeven dat wij er daarbij van uitgaan dat hiermee ook ruimte wordt geboden aan niet-agrarische activiteiten, gekoppeld aan een agrarisch bedrijf, als dat het verdienmodel van het agrarisch bedrijf bevordert. In reactie daarop geeft de provincie aan dat dit daadwerkelijk het geval is voor zover een nieuwe en/of gewijzigde activiteit echt noodzakelijk is voor de instandhouding van het bedrijf. Ook legt de provincie vanzelfsprekend de koppeling met de overige regels in de Omgevingsverordening, waaronder de regels die gelden voor het werkingsgebied Agrarische bedrijven. Het verzoek is om deze aanvulling naar aanleiding van onze eerder afgegeven reactie daadwerkelijk te borgen in de (toelichting van de) Omgevingsverordening. Artikel 6.54 Wijziging begrenzing In dit artikel wordt de mogelijkheid geboden om de NNN-begrenzing aan te passen. Wij onderschrijven deze geboden flexibiliteit met de kanttekening dat de omvang van de NNN hierdoor niet mag toenemen. Correcties van de NNN-begrenzing dienen derhalve in alle gevallen 'hectareneutraal' uitgevoerd te worden. Deze hectareneutraliteit bij het aanpassen van de NNN-begrenzing moet aan artikel 6.54 worden toegevoegd.	Een beperkte toevoeging van nieuwe activiteiten aan of een beperkte wijziging van bestaande activiteiten is inderdaad mogelijk, mits deze toevoeging of wijziging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteit. Deze toevoeging of wijziging dient ondergeschikt te zijn aan de bestaande activiteiten. Bovendien dienen de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang van het NNN te worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig te worden gecompenseerd. Wij hebben hierbij gekozen voor een algemene formulering die geldt voor zowel agrarisch als niet-agrarisch bedrijf. Wij vinden de huidige tekst voldoende duidelijk en zien daarom geen redenen om deze aan te passen. De bevoegdheid van GS tot wijzigen van de NNN-begrenzing volgt uit het BKL. Daarbij wordt als voorwaarde gesteld dat de oppervlakte van het NNN niet afneemt. Dat de oppervlakte niet mag toenemen is niet als voorwaarde gesteld. Bovendien zou een dergelijke voorwaarde niet werkbaar zijn. Provincie Noord-Holland heeft momenteel circa 56.600 ha als NNN begrensd, waarvan ongeveer 4700 ha nog moet worden ingericht. De komende jaren ligt onze focus op het inrichten van deze 4700 ha. In dat licht wordt een optimalisatie verricht van de NNN begrenzing, met het doel de realisatiekans en/of de ecologische kwaliteit te vergroten. Het streven is dat GS deze optimalisatie hectareneutraal uitvoert waarbij de NNN begrenzing indien nodig kan worden aangepast. In de optimalisatie kunnen de te begrenzen en te ontgrenzen gebieden echter variëren in omvang, waardoor de werkelijke omvang van het NNN nooit exact 56.600 ha zijn. Om deze reden zien wij momenteel geen aanleiding om het "hectareneutraal" uitvoeren van deze optimalisatie toe te voegen aan de OV NH2022. Het voorstel wordt niet overgenomen.
	ZO-0447	Bijzonder Provinciaal Landschap In de 'Oplegger ontwerp-Omgevingsverordening NH2022' wordt voorgesorteerd op een mogelijke BPL-begrenzing van de Zijpe- en Hazepolder. Op voorhand willen wij aangeven daar geen voorstander van te zijn. Sowieso vinden wij het niet logisch dat de gebieden 'Schagen', 'Abbekerk en omgeving' en 'Noord-Kennemerland' zijn opgenomen binnen het BPL. De redenatie van de provincie dat deze gebieden zijn begrensd om 'tot een logische landschappelijke begrenzing te komen in gebieden waar de ruimtelijke verordening en de milieuverordening geen logische landschappelijke samenhang hebben' gaat er bij ons niet in. De gebieden zijn fors in omvang en zeker geen 'logische afronding van gebieden'. Ondanks dat zijn deze gebieden tot onze spijt in de Omgevingsverordening NH2020 als BPL begrensd. Echter om nu als 'wisselgeld' ook het primair agrarisch productiegebied in de Zijpe- en Hazepolder als BPL te begrenzen gaat ons te ver. Wij verzoeken u om deze optie te schrappen.	Wij hebben kennis genomen van uw zienswijze. Wij voeren momenteel de motie m.b.t. het onderzoek naar eventuele begrenzing van de Zijpe- en Hazepolder uit. Onze RO-adviseur zal contact hierover opnemen met u.
	ZO-0448	Waterkwaliteit Wij willen u verzoeken om goede waarborgen in de Omgevingsverordening op te nemen die ertoe strekken dat verzilting van het watersysteem wordt voorkomen. In dit kader denken wij aan het vergunningplichtig maken van voorzieningen voor onder meer koelwater van datacenters en projecten voor verticale drainage. Ook voor het vergroten van de zeesluizen, de plannen rond Amstelmeer Waterrijk, aanleg van vispassages en ophogen van de kustverdediging zou een vergunningplicht moeten gelden. Voor zover er (wettelijk of beleidsmatig) geen	De OV NH2022 is een beleidsarme verordening. De regels en wetten die terugkomen in deOV NH2022 komen grotendeels overeen met de OV NH2020, maar zijn dan omgezet naar de nieuwe eisen die de Omgevingswet stelt. Er zijn dan ook voor artikel 5.2 geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Bij een volgende aanpassing van de OV NH zal bezien worden of het artikel ook inhoudelijk aangepast

		sprake kan zijn van vergunningplicht willen wij u in ieder geval verzoeken stevige waarborgen te creëren om actieve verzilting tegen te gaan. Het is denkbaar om voor deze activiteiten minimaal een 'verziltingseffectrapportage' op te stellen met daaraan gekoppeld een plan van aanpak om mogelijke verziltingseffecten op het watersysteem te voorkomen.	moet worden en of er ook regels moeten worden toegevoegd om verzilting tegen te gaan. Daarbij willen we melden dat in de OV NH wel artikel 6.74 over klimaatadaptatie wordt aangepast en dat bij nieuwe ontwikkelingen ook het risico op verzilting moet worden meegenomen.
ZW-0125	ZO-0449	1. De percelen van cliënten zijn op onderstaande afbeeldingen rood omlijnd. Op onderstaande afbeelding is te zien dat een deel van de percelen van cliënten in het ontwerp binnen het werkingsgebied "Agrarische bedrijven" valt. 2. Op onderstaande afbeelding is te zien dat het andere deel van de percelen van cliënten in het ontwerp binnen het werkingsgebied "(Glas)tuinbouwconcentratiegebied" valt. 3. In de Omgevingsverordening NH2020 was dit ook het geval, maar was dit minder problematisch voor cliënten. In het ontwerp zijn echter wijzigingen doorgevoerd voor het werkingsgebied "Agrarische bedrijven" die bovenstaande opsplitsing van de percelen problematisch maakt. 4. In artikel 6.41 lid 1 van het ontwerp zijn twee subonderdelen toegevoegd, te weten sub a en sub b. 5. Deze wijziging betekent dat cliënten op het ene deel van hun percelen geen glastuinbouwbedrijf mogen vestigen, terwijl het andere deel van hun percelen binnen het werkingsgebied "(Glas)tuinbouwconcentratiegebied" valt. Deze wijziging heeft logischerwijs dan ook vervelende gevolgen voor cliënten. Zij kunnen nu immers niet meer op hun percelen een glastuinbouwbedrijf vestigen. 6. Cliënten zijn van mening dat door de bijzondere situatie dat de helft van hun percelen binnen het "(glas)tuinbouwconcentratiegebied" vallen, zij onevenredig en buitenproportioneel worden geraakt door deze wijzigingen. 7. Daar komt bij dat er nog meer beperkingen zijn opgenomen in het ontwerp. Zo is het conform artikel 6.41 lid 3 van het ontwerp niet meer mogelijk om een agrarisch aanverwant bedrijf te vestigen op een bestaand agrarisch bouwperceel. Dit was op grond van artikel 6.33 lid 3 sub b van de Omgevingsverordening NH2020 nog wel mogelijk. Percelen gelegen aan en nabij de Aalsmeerderweg 645 te Rijsenhout (kadastraal bekend gemeente Haarlemmermeer, sectie AL, nummer 1212,1750, 2517, 2516,1752 en 2223)	Wij honoreren uw verzoek niet. Ook in de Provinciale Ruimtelijke Verordening en de OV NH 2020 waren nieuwe glastuinbouwbedrijven en nieuwe zaadveredelingsbedrijven niet toegestaan onder het werkingsgebied agrarische bedrijven. Dat was echter niet beschreven in het artikel agrarische bedrijven, maar in de artikelen glastuinbouwconcentratiegebied en zaadveredelingsconcentratiegebied, met het woord "uitsluitend". Dit is nu zichtbaarder gemaakt. Qua agrarisch aanverwante bedrijven is er inderdaad een kleine wijziging. De OV NH 2020 staat ook nieuwe aanverwante agrarische bedrijven toe, mits op een bestaand bouwperceel. De OV NH 2022 staat uitsluitend verplaatsing van reeds bestaande agrarisch aanverwante bedrijven toe. Mede om vervoersbewegingen in het buitengebied te beperken, staan wij geen nieuwe aanverwante agrarische bedrijven in het buitengebied toe.
	ZO-0450	Wijzigingen werkingsgebied "Cultureel Erfgoed" 1. Op onderstaande afbeelding is te zien dat een deel van de percelen van cliënten in het ontwerp binnen het werkingsgebied "Cultureel Erfgoed" valt. Het is echter onduidelijk of dit "Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten" of "Cultureel Erfgoed - provinciaal beschermde structuur" betreft. Bovendien is het werkingsgebied bedoeld om de Stelling van Amsterdam ter beschermen, zodat het werkingsgebied onnodig ver over het perceel van cliënten strekt. 2. Ten aanzien van dit werkingsgebied zijn in het ontwerp ook wijzigingen doorgevoerd. Zo komt hetgeen bepaald in artikel 4.58 lid 3 ten aanzien van provinciale monumenten van de Omgevingsverordening NH2020 niet terug in het ontwerp. Hierin was bepaald dat ondanks dat monumentale waarden van het beschermd monument worden geschaad er toch een omgevingsvergunning kon worden verleend indien sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn en wordt aangetoond dat de beschadiging van het monument zo minimaal mogelijk is. In het ontwerp is in artikel 6.71 onder artikel x6 sub a opgenomen dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. 3. Ook hier geldt dat deze wijzigingen de mogelijkheden van cliënten behoorlijk beperken, indien zou blijken dat de percelen vallen onder "Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten". Verzoek Cliënten verzoeken u bovenstaande punten voor deze percelen in lijn te brengen met de Omgevingsverordening NH2020 en het werkingsgebied bedoeld om de Stelling van Amsterdam ter beschermen in lijn daarmee te brengen, zodat het werkingsgebied niet onnodig ver over het perceel van cliënten strekt.	Wijziging van de werkingsgebieden is niet nodig. Op deze percelen liggen namelijk geen provinciale monumenten, noch is het een provinciale monumentenstructuur (dat is alleen Barsingerhorn). Hier geldt voor een deel van de gronden het beschermingsregime Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.
ZW-0126	ZO-0451	Zoals u bekend, ontwikkelt SADC in de Provincie Noord-Holland een brede portfolio aan hoogwaardige werklocaties. Vorig jaar hebben wij kennis genomen van de Ontwerp Omgevingsverordening NH 2020 en daar een zienswijze op ingediend. In de nota van beantwoording werd aangegeven dat onze zienswijze grotendeels zou worden verwerkt. Desondanks constateren wij dat de ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 nog niet volledig is aangepast op onze eerdere zienswijze. Daarom dienen wij nu opnieuw een zienswijze in. Wij vragen uw	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.

		aandacht voor drie van onze ontwikkelingen, namelijk Schiphol Logistics Park – Zuid, Business Park Amsterdam Osdorp en Schiphol Logistics Park. Voor Schiphol Logistics Park – Zuid zijn in de Ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 i.i.g. de volgende Werkingsgebieden van toepassing, namelijk; • Agrarische bedrijven; • MRA - Landelijk gebied; • Landelijke gebied; • Permanente bollenteelt. Zie ook bijlage 1 van deze brief. Ons inziens is dit niet in lijn met de planologische status van de ontwikkeling. Wij verzoeken u daarom om de genoemde Werkingsgebieden niet (langer) van toepassing te verklaren en de grenzen van deze werkingsgebieden hierop aan te passen. De gronden behorend tot het Schiphol Logistics Park – Zuid zijn momenteel nog in eigendom van de Provincie Noord-Holland. SADC is voornemens om wanneer dit opportuun is, de ontwikkeling van dit gebied op te pakken in aansluiting op de ontwikkeling van Schiphol Logistics Park. Inmiddels is bekend dat de locatie grotendeels zal worden aangewend voor de bouw van een hoogspanningsstation door TenneT/Liander. Voor de locatie Schiphol Logistics Park-Zuid vigeert het bestemmingsplan Rozenburg Schiphol Logistics Park (vastgesteld d.d. 16-20-2016), waarin de grond is bestemd als Agrarisch. Echter, is er een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de bestemming te wijzigen in Bedrijventerrein. In de regels bij het bestemmingsplan zijn ook reeds de randvoorwaarden beschreven waaraan een wijzigingsplan moet voldoen. Voorts blijkt uit de toelichting op het bestemmingsplan, dat er met Plabeka reeds overeenstemming is over de plancapaciteit.	
	ZO-0452	Business Park Amsterdam Osdorp SADC ontwikkelt dit bedrijventerrein in samenwerking met de gemeente Amsterdam. Het bedrijventerrein is deels al gerealiseerd en is planologisch geregeld in het bestemmingsplan met de naam Lutkemeerpolder uit 2013. Het bestemmingsplan maakt hier het bedrijventerrein dus al mogelijk. In 2020 is in samenwerking met gemeente Amsterdam het Stedenbouwkundig Plan voor de realisatie van het bedrijventerrein gemaakt. Het Stedenbouwkundig Plan is vastgesteld door de gemeenteraad van Amsterdam op 1 december 2020 (besluitnummer VN2020-027393). Het bedrijventerrein is van groot belang voor Amsterdam, in verband met de ligging tegen het stedelijk gebied in Nieuw-West en vanwege de transformatie van binnenstedelijke bedrijventerreinen in Amsterdam, waardoor ruimte op andere terreinen nodig is. Gebleken is vervolgens dat de inrichting conform het vastgestelde Stedenbouwkundig Plan niet volledig past binnen de huidige planologische regeling in het bestemmingsplan. Daarom is momenteel een partiële herziening van het bestemmingsplan in voorbereiding. De hoeveelheid gepland bedrijventerrein en de hindercategorisering blijft hierbij hetzelfde. De herziening heeft vooral betrekking op een andere kavelindeling, verdeling van de waterstructuur en een veranderde ontsluiting binnen het gebied. Business Park Amsterdam Osdorp Bij het bestuderen van de stukken van de ontwerp Omgevingsverordening NH2022 viel ons op dat delen van het plangebied, van zowel het vastgestelde bestemmingsplan Lutkemeerpolder uit 2013 als het vastgestelde Stedenbouwkundig Plan (waarvoor een partiële herziening in voorbereiding is) deels komen te liggen binnen de gebieden die in de ontwerp omgevingsverordening zijn aangewezen als gebied voor: • Agrarische bedrijven; • Bijzonder Provinciaal Landschap; • Landelijk gebied; • Natuurnetwerk Nederland; • Permanente bollenteelt. Zie ook bijlage 2 van deze brief. Het vastgestelde Stedenbouwkundig Plan en het bestemmingsplan passen hierdoor op onderdelen niet meer binnen de Omgevingsverordening, zoals die nu ter inzage ligt. Wij vragen u nogmaals te kijken naar de begrenzing van het geldende bestemmingsplan (inclusief de in voorbereiding zijnde partiële herziening) en het vastgestelde Stedenbouwkundig Plan en om de begrenzing van de hiervoor genoemde gebieden in de omgevingsverordening hierop aan te passen, zodat het bedrijventerrein conform het Stedenbouwkundig Plan gerealiseerd kan worden.	Wij hebben inderdaad geconstateerd dat de werkingsgebieden landelijk gebied en BPL hier niet gelijk lopen met de begrenzing van het vigerende bestemmingsplan. Wij zullen de begrenzingen van de werkingsgebieden hierop aanpassen. Overigens is het gebied, anders dan u stelt, juist uitgesloten voor permanente bollenteelt, grondbewerkingen voor permanente bollenteelt zijn hier uitgesloten. Verder schrijft u dat er een partiële herziening van het bestemmingsplan voor dit gebied in voorbereiding is. Door een optimalisatie van de indeling van de bedrijfskavels wijzigen de plangrenzen van dit bestemmingsplan. Hiervoor zal een partiële herziening worden opgesteld door de gemeente Amsterdam. Alhoewel wij niet negatief staan tegenover de voorgestelde wijzigingen van de plangrenzen van het plangebied, brengen wij nu geen wijzigen meer aan in de begrenzing van de werkingsgebieden anders dan de wijzigingen die voortkomen uit het vigerende bestemmingsplan. Zodra de partiële herziening van het bestemmingsplan is vastgesteld, zullen wij de begrenzingen hiervan meenemen in de eerstvolgende ronde voor de wijzigingen van de werkingsgebieden.
	ZO-0453	Schiphol Logistics Park In het Bestemmingsplan Rozenburg Schiphol Logistics Park (vastgesteld d.d. 16-20-2016) is ten westen van de N201 een locatie aangewezen voor de realisatie van een truckparkeerplaats voor de bedrijven gevestigd op Schiphol Logistics Park. In het bestemmingsplan hebben deze gronden de bestemming Verkeer en de functieaanduiding specifieke vorm van verkeer – truckparkeren. Voor deze gronden zijn in de Ontwerp Omgevingsverordening NH 2022 i.i.g. de volgende	In uw zienswijze vraagt u voor een specifieke locatie om een wijziging van het werkingsgebied Landelijk Gebied. U kunt hiervoor gebruik maken van één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van de kaart LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'.

		Werkingsgebieden van toepassing, namelijk: • Agrarische bedrijven; • MRA – Landelijk gebied; • Landelijkgebied; • Permanente bollenteelt. Zie ook bijlage 3 van deze brief. Ons inziens is dit niet in lijn met de planologische status van de ontwikkeling. Wij verzoeken u daarom om de genoemde Werkingsgebieden niet (langer) van toepassing te verklaren en de grenzen van deze werkingsgebieden hierop aan te passen.	
ZW-0127	ZO-0454	In de ontwerp Omgevingsverordening is de begrenzing van Westpoort als "industrieterrein van regionaal belang" ongewijzigd gebleven ten opzichte van de nu geldende verordening. In onze zienswijze tegen de nu geldende verordening hebben wij uiteengezet dat deze begrenzing niet strookt met de werkelijke ontwikkelmogelijkheden van met name de blokken 1 t/m 5 in Sloterdijk 2 Zuid. In de nota van beantwoording is destijds aangegeven dat de Provincie samen met de gemeente Amsterdam en overige stakeholders in gesprek ging treden. Doel hiervan zou zijn om een visie te ontwikkelen over de plaats van de Sloterdijken in het industrieterrein van provinciaal belang Westpoort. Wij moeten helaas vaststellen dat wij niet betrokken zijn in dit overleg en wij zien ook geen resultaat ervan in de vorm van de beloofde visie. Van de diverse overheden verwachten wij een consistent en op elkaar afgestemd beleid. Wij moeten helaas constateren dat hier (nog steeds) geen sprake van is voor Sloterdijk 2 Zuid. Bij vaststelling van de omgevingsverordening 2020 is expliciet benoemd dat gemeente Amsterdam en Provincie Noord Holland met elkaar in overleg dienen te treden om het beleid inzake Sloterdijk 2 met elkaar af te stemmen. Hierover is niets terug te vinden in de nieuwe ontwerp omgevingsverordening 2022. Wij herhalen daarom ons pleidooi om deze begrenzing aan te passen zodat enerzijds het belang van een bruikbare ruimtereservering voor de zware industrie gewaarborgd blijft en anderzijds de ontwikkeling van Sloterdijk 2 doorgang kan vinden conform onze ambities als invulling van het door gemeente Amsterdam genomen besluit over de Investeringsnota Sloterdijk 2 Zuid (vastgesteld 22 dec 2020). ZIE VOOR VERDERE TOELICHTING ORIGINELE ZIENSWIJZE.	Wij nemen hier kennis van. De duiding en het belang van het behoud van industrieterreinen met een hoge milieucategorie is ongewijzigd t.o.v. OV NH2020. De beperkingen in de OV NH spelen alleen wanneer voor vestiging van een bedrijf het bestemmingsplan (straks omgevingsplan) moet worden gewijzigd of een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan nodig is. Wij zijn met de gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam in overleg over de ontwikkelingen van de Sloterdijken in relatie tot de regels in de Omgevingsverordening voor industrieterreinen van provinciaal belang. Hiervoor is een werkgroep opgericht die voor de verschillende oplossingsrichtingen scenario's uitwerkt. In de tweede helft van 2021 zullen de verschillende maatwerkoplossingen ter besluitvorming worden ingebracht.
ZW-0128	ZO-0455	Stal 's Gravenweg betreft een paardenpension en paarden- en schapenhouderij. Het eigendom behelst de volgende percelen: 1. Bloemendaal H 70 2. Bloemendaal H 433 3. Bloemendaal H 434 4. Bloemendaal H 448 5. Bloemendaal H 450 Agrarische bedrijven Een paardenpension valt, gelet op de definities van art. 1.1, als gebruiksgerichte paardenhouderij onder niet-agrarische bedrijfsactiviteiten. Immers, enkel een productiegerichte paardenhouderij wordt in het ontwerp van de verordening tot de agrarische bedrijven gerekend. Op grond van art. 6.41 zijn niet agrarische bedrijfsactiviteiten enkel als onderdeel van een agrarische bedrijf toegestaan. Aangezien hier al jaren legaal een paardenpension is gevestigd (als hoofdactiviteit), is het werkingsgebied Agrarische bedrijven hier onterecht van toepassing. Cliënte verzoekt dan ook om de begrenzing van dit werkingsgebied aan te passen op die wijze dat haar percelen niet in dit werkingsgebied vallen.	Als op deze locatie een bestaand paardenpension zit, in overeenstemming met het gemeentelijk bestemmingsplan, dan veroorzaakt de aanduiding agrarisch bedrijf geen probleem. De OV NH respecteert bestaande rechten.
	ZO-0456	Stal 's Gravenweg betreft een paardenpension en paarden- en schapenhouderij. Het gehele eigendom van cliënte, met uitzondering van de opstallen, ligt binnen het NNN-gebied. Daarmee beoogt de provincie deze percelen te ontwikkelen als natuur. Van instandhouding van natuur is immers geen sprake, nu deze percelen geen bestemming natuur hebben noch voor natuurdoeleinden worden gebruikt. Het betreft gronden waar paarden grazen. Deze gronden zijn onterecht opgenomen binnen het NNN. Er is geen sprake van natuurgronden en cliënte heeft ook helemaal niet de intentie om haar gronden om te vormen naar natuur. Aangezien de percelen niet zijn ingericht en ook niet de potentie hebben om aan de ecologische criteria te gaan voldoen en derhalve een zeer beperkte realisatiekans hebben, verzoekt cliënte de begrenzing van het NNN-gebied zodanig aan te passen dat haar percelen niet langer als NNN worden aangemerkt. De percelen horen bij de bedrijfsvoering van het paardenpension en daarnaast heeft ontgrenzing hier minimaal ecologisch effect. Het eigendom behelst de volgende percelen:	Uw verzoek is door ons ontvangen en in behandeling genomen door het Regiebureau NNN (RegiebureauNNN@noord-holland.nl). Het Regiebureau werkt aan het afmaken van het natuurnetwerk Nederland (NNN): - door het areaal aan natuur te vergroten in het natuurnetwerk; - door het versterken van bestaande natuurgebieden; - door het verbeteren van de kwaliteit van de natuur; - door natuurherstelmaatregelen; - door het onderling verbinden van natuurgebieden via natuurverbindingen. Het Regiebureau beoordeelt uw verzoek en deze wordt dan meegenomen in de ronde wijziging van de werkingsgebieden van de Omgevingsverordening. Die ronden vinden twee

		1. Bloemendaal H 70 2. Bloemendaal H 433 3. Bloemendaal H 434 4. Bloemendaal H 448 5. Bloemendaal H 450	keer per kalenderjaar plaats, te weten in het voorjaar en het najaar van het lopende jaar. Het Regiebureau informeert u in de loop van 2022 of en zo ja in welke ronde uw verzoek wordt meegenomen.
	ZO-0457	Het gehele gebied van grofweg de kustlijn tot aan de Vogelenzangseweg is aangewezen als Stiltegebied (vanaf de grens met Zuid-Holland tot aan de bebouwing van Zandvoort en Aerdenhout). Ook de percelen van cliënte vallen binnen dit werkingsgebied. Deze regels zijn van toepassing op activiteiten waardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden in een stiltegebied kan worden verstoord. De regels zijn erop gericht dat mensen en dieren stilte kunnen ervaren. Het verbod tot gebruik van toestellen (art. 4.31) en het gebruik van motorvoertuigen (art. 4.32) geldt niet voor het gebruik van een toestel / motorvoertuig bij de normale uitoefening van werkzaamheden in het kader van land-, tuin- of bosbouw. Cliënte gaat ervan uit dat de werkzaamheden in het kader van haar bedrijf hier tevens onder vallen. Indien dit niet het geval is, heeft cliënte bezwaar tegen opname van haar percelen in dit werkingsgebied. Cliënte moet immers haar bedrijfsactiviteiten wel kunnen voortzetten. Cliënte wenst hierbij nog op te merken dat dagelijks vanaf 4.00 uur 's morgens veel vliegtuigen laag over de percelen van cliënte vliegen en dit de nodige geluidsoverlast met zich meebrengt. Het stiltegebied is in de praktijk daardoor helemaal niet stil. Stal 's Gravenweg betreft een paardenpension en paarden- en schapenhouderij. Het eigendom behelst de volgende percelen: 1. Bloemendaal H 70 2. Bloemendaal H 433 3. Bloemendaal H 434 4. Bloemendaal H 448 5. Bloemendaal H 450	Artikel 4.31 staat het gebruik van toestellen onder andere toe bij de uitoefening van normale werkzaamheden in het kader van land-, tuin- of bosbouw of beroepsmatige visserij (lid 3 sub d) en bij de bescherming, het onderhoud of het beheer van een gebied (lid 3 sub h). In de toelichting op Artikel 4.31 zal de nadruk op professionele toepassing worden geschrapt. Immers, ook particuliere grondeigenaren moeten in staat zijn hun gebied te beheren. Hetzelfde geldt voor de uitzonderingen op het verbod van gebruik van een motorvoertuig zoals beschreven in Artikel 4.32. We wijzen de indiener van de zienswijze erop dat overige stilte verstorende activiteiten die voortkomen uit haar bedrijfsmatige werkzaamheden niet vallen onder de uitzondering van art 4.31 lid 3 sub d en art 4.32 lid 2 sub f; de uitzondering geldt alleen voor uitvoering van werkzaamheden in het kader van land-, tuin- of bosbouw of beroepsmatige visserij.
	ZO-0458	Wet ammoniak en veehouderij Art. 4.21 en 4.22 van de verordening bepaalt dat het werkingsgebied Beoordeling veehouderij en ammoniak bestaat uit de voor verzuring gevoelige gebieden en een zone van 250 meter daaromheen. Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het exploiteren van een dierenverblijf dat geheel of gedeeltelijk in dit werkingsgebied is gelegen, moet worden geweigerd. Het gaat daarbij om dierenverblijven ten behoeve van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens. Ook geldt dit verbod voor het exploiteren van de in artikel 3.202 genoemde andere milieubelastende installaties, voor zover dit plaatsvindt in een dierenverblijf. De in de verordening in art. 4.21 en 4.22 opgenomen artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn niet toepasbaar op ippc-installaties, maar hebben betrekking op het reinigen van opslagtanks, verpakkingen, voertuigen of containers voor gevaarlijke stoffen. Het is voor cliënte daarom niet direct duidelijk wat de consequenties zijn van de zin "Ook geldt dit verbod voor het exploiteren van de in artikel 3.202 genoemde andere milieubelastende installaties, voor zover dit plaatsvindt in een dierenverblijf." nu hier een onjuiste verwijzing wordt gebruikt. Ook is het cliënte niet duidelijk vanaf welk punt de 250 meter gemeten wordt. Zoals op de volgende weergave (uit de viewer) te zien is, valt een deel van de percelen van cliënte wel en een deel niet in dit werkingsgebied. Cliënte verzoekt u dan ook opnieuw naar de begrenzing te kijken en indien mogelijk haar percelen te ontgrenzen.	De verwijzingen vanuit de OV NH2022 naar het Bal zijn volgens ons wel correct. De 250 m afstand is de gemeten vanaf de buitenrand van het natuurgebied.
ZW-0129	ZO-0459	In de Gooi & Vechtstreek zijn meerdere Bijzondere Provinciale Landschappen begrensd. We zijn er content mee dat in de voorliggende Omgevingsverordening het landbouwbeleid zo is ingevuld dat het voor de agrarische bedrijfsontwikkeling geen verschil maakt of een agrarisch bedrijf binnen/buiten een Bijzonder Provinciaal Landschap gevestigd is. Wij verzoeken de provincie wel om er op toe te zien dat dit landbouwbeleid ook op een correcte wijze wordt vertaald in het gemeentelijk beleid. Het opstellen van een provinciale Leidraad met daarin richtlijnen/kaders voor de vertaling van het beleid voor Bijzondere Provinciale Landschappen op gemeentelijk niveau zou daarvoor naar onze mening bij kunnen helpen. Het verzoek is om een dergelijk instrument op te stellen. Voorts constateren we dat enkele gemeenten in ons werkgebied ambities hebben waarvan de invulling deels is voorzien in het buitengebied. Onlangs heeft de gemeente Wijde Meren een ambitieuze Omgevingsvisie ter inzage gelegd waarbij (toekomstige) woningbouwontwikkeling in het landelijk gebied wordt beoogd. Wij vertrouwen er op dat de provincie voorrang geeft aan het uitvoeren en	Goed om te horen dat de invulling van het landbouwbeleid in de Omgevingsverordening geleid heeft tot uw positieve reactie. Wij nemen uw oproep met betrekking tot woningbouwontwikkelingen in het landelijk gebied en het Bijzonder Provinciaal Landschap serieus. Werken volgens de sturingsfilosofie van de Omgevingsvisie NH2050 betekent voor de Provincie Noord-Holland een andere, nieuwe manier van werken. En een nieuwe manier van regels stellen. Regels die meer gericht zijn op het hoe (hoe kom je tot een goede fysieke leefomgeving) dan op het wat (verbodsbepalingen en uitzonderingen daarop). Deze filosofie is terug te vinden in de instructieregels die zich richten op

		handhaven van het beleid voor de Bijzondere Provinciale Landschappen en geen toestemming geeft voor woningbouwontwikkeling in deze gebieden.	bestemmingsplannen van de gemeenten. De regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap zijn daarvan een voorbeeld. Door het gebiedsgericht vastleggen van de kernkwaliteiten wordt regionale differentiatie per gebied en bestuurlijke afweging door de gemeente mogelijk. Gemeenten zullen daarbij het landbouwbeleid in relatie tot het Bijzonder Provinciaal Landschap in ogenschouw nemen.
ZW-0130	ZO-0460	Aanwijzing 'Oude bosgroeiplaatsen' Op dit moment is TenneT hard aan het werk om ten zuiden van de Zeestraat te Beverwijk (gelegen binnen het bestemmingsplangebied 'industrieterrein Tata Steel') het nieuwe hoogspanningsstation 'Hollandse Kust Noord' te realiseren. Het station is juridisch gebord in het 'Inpassingsplan net op zee Hollandse Kust (noord) en Hollandse Kust (west Alpha) en is reeds in aanleg. Op de volgende pagina is een luchtfoto van de zandvlakte te zien waarop het station momenteel wordt gerealiseerd. Op het kaartmateriaal behorende bij uw ontwerp Omgevingsverordening zijn delen van deze locatie aangewezen als zijnde 'Oude bosgroeiplaatsen'(zie onderstaande figuur). Het groen wat aanwezig was bij de start van de aanleg is inmiddels verwijderd en wordt elders extern gecompenseerd. Om te voorkomen dat de aanwijzing tot 'oude bosgroeiplaatsen' van delen van het gebied binnen de grenzen van het hoogspanningsstation kunnen leiden tot beperkingen en/of moeilijker te verkrijgen vergunningen, willen wij u verzoeken deze aanduidingen hier weg te halen.	De kaart oude bosgroeiplaatsen is een weergave van locaties waar oude bosgroeiplaatsen aanwezig zijn of waren. Het is een feitelijke beschrijving van wat er ooit was, en is inderdaad niet overal meer hetzelfde als de huidige situatie. De locaties waar oude bosgroeiplaatsen aanwezig zijn of waren kunnen bijzondere ecologische waarden bevatten. De provincie betrekt deze kaart dan ook in de afwegingen die gemaakt moet worden over houtopstanden voor zover gelegen buiten de bebouwde kom boswet. Binnen de bebouwde kom is de gemeente bevoegd gezag. De gemeenten kunnen de kaart gebruiken als indicatie waar mogelijk bijzondere ecologische waarden, die hun oorsprong in oude bosgroeiplaatsen hebben te vinden zijn. Als er inmiddels andere bestemmingen op die locaties liggen heeft dat geen consequenties vanuit de Omgevingswet. Omdat de kaart een weergave is van de locaties van oude bosgroeiplaatsen in het verleden wordt deze niet aangepast.
	ZO-0461	In de ontwerp Omgevingsverordening wordt op twee manieren het realiseren van windturbines (rechtstreeks) mogelijk gemaakt. Enerzijds wordt er ingezet op het realiseren van windturbines binnen bepaalde MRA gebieden (nabij de bovengrondse-hoogspanningsverbindingen: Beverwijk-Oostzaan 380 kV, Beverwijk-Vijfhuizen 380 kV, Diemen-Lelystad 380 kV, Diemen-'s-Graveland 150 kV en Blijswijk-Vijfhuizen 380 kV) en anderzijds op het realiseren van kleinschalige windturbines op het erf. Windturbines kunnen de leveringszekerheid in gevaar brengen doordat er een kans bestaat dat een falende windturbine (of onderdelen daarvan) de hoogspanningsinfrastructuur van TenneT (deels) beschadigt. Een onderbreking van de leveringszekerheid doordat een falende windturbine of onderdeel hiervan onze hoogspanningsverbinding of -station zou treffen is niet wenselijk en zou inhouden dat een groot gedeelte van de maatschappij in haar dagelijks functioneren wordt belemmerd. Grote maatschappelijke ontwrichting kan daarvan een gevolg zijn. Daarom streven wij er naar windturbines (zijnde een externe invloed) op gepaste afstand te houden. Daartoe geldt dat TenneT het risico van windturbines op de infrastructuur aanvaardbaar acht wanneer wordt voldaan aan de afstanden zoals die vermeld staan in het handboek Risicozonering Windturbines (opgesteld in opdracht van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, versie mei 2020). Wij adviseren daarom om minimaal deze afstanden aan te houden. Omdat er binnen bepaalde zones invloed kan zijn maar geen standaard faalfrequentie van een hoogspanningsverbinding- of station bestaat, dient binnen de zones zoals genoemd in het Handboek in alle gevallen overleg plaats te vinden met TenneT. Wij willen u dan ook verzoeken om, indien de ontwikkeling nabij een hoogspanningsverbinding plaatsvindt, een zekere adviesplicht in te stellen en/of te verwijzen naar het eerder genoemde handboek (en daarbij de vindplaats ervan te vermelden).	Wij hebben kennis genomen van uw zorgen. Gelet op de uitspraak ECLI:NL:RVS:2021:1395 dient ook in geval van externe veiligheid het bevoegd gezag de beoordeling en het daarop gebaseerde projectmatige besluit te voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Daarbij zal ook de door u geschetste situatie in ogenschouw dienen te worden genomen.
	ZO-0462	Vergunningplicht Transformatorstations In 'Afdeling 4.14 Transformatorstations' wordt de vergunningplicht beschreven voor het oprichten van transformatorstations met niet in een gesloten gebouw ondergebrachte transformatoren en een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer. Wij zijn van mening dat een dergelijke vergunningplicht hier niet noodzakelijk is. Onze redenatie hiervoor luidt: 1. Bestaande hoogspanningsstations (met meer dan 200 MVA buiten opgesteld vermogen) zijn al in een bestemmingsplan geregeld met een bestemming, bouwregels en geluidsregels (geluidszone). Die regeling blijft in stand op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt omdat alle bestemmingsplannen dan van rechtswege het omgevingsplan vormen. Terzijde wordt nog opgemerkt dat voor deze bestaande stations de huidige omgevingsvergunning milieu wordt omgezet in maatwerkvoorschriften.	Op het moment van ter inzage legging van het ontwerp van de OV NH2022 konden wij nog niet geheel overzien of er door de inwerkingtreding van de Omgevingswet een door ons in te vullen leemte zou ontstaan in de regulering van geluid van transformatorstations. Om die reden hebben wij zekerheidshalve een (tijdelijk) vergunningstelsel voor transformatorstations opgenomen in de ontwerp-OV NH2022. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat er geen leemte ontstaat en daarmee vervalt de noodzaak tot het stellen van dergelijke regels. Het bevoegd gezag (veelal een gemeente) kan op basis van de Omgevingswet

		2. Voor nieuwe hoogspanningsstations of uitbreidingen van bestaande hoogspanningsstations geldt dat die onder de Omgevingswet moeten voldoen aan het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Dus als de gemeente een nieuwe ontwikkeling mogelijk wil maken via een buitenplanse omgevingsplanactiviteit of via de wijziging van het omgevingsplan dan moet dat besluit voldoen aan het Bkl. In het Bkl staan geluidsregels (artikel 5.65 e.v. Bkl) die ook op hoogspanningsstations (met meer dan 200MVA buiten opgesteld vermogen, zie artikel 5.78b Bkl) van toepassing zijn. 3. Het voorstel van de provincie om een (tijdelijke) vergunningplicht voor nieuwe stations (meer dan 200 MVA buiten opgesteld vermogen) te introduceren lijkt op basis van bovenstaande onnodig te zijn. Sterker nog, het introduceren door de provincie voor een (tijdelijke) vergunningplicht voor dergelijke nieuwe stations lijkt op gespannen voet te staan met het uitgangspunt 'decentraal, tenzij' van de Omgevingswet. Gelet op de regeling in het Bkl is er voor een dergelijk nieuw station (ook in de 'overgangsfase') namelijk een toetsmoment voor de gemeente ten aanzien van geluid. De gemeente toetst geluid namelijk in het kader van het voor dat nieuwe station benodigde omgevingsplan of vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Het gemeentebestuur behartigt dus het belang van het geluid voor de omgeving op een doelmatige en doeltreffende wijze waardoor er geen plaats lijkt te zijn voor een aanvullende ('dubbele') vergunningplicht van de provincie (zie artikel 2.3 Omgevingswet). Wij willen u dan ook verzoeken om deze vergunningplicht uit de omgevingsverordening NH2022 te halen.	(omgevingsplannen en omgevingsvergunningen) de geluidsbelasting en overige milieuaspecten reguleren. Afdeling 4.14 uit de ontwerp OV NH2022 zal gelet hierop niet terugkomen in de definitieve OV NH2022.
	ZO-0463	Staalkaart TenneT Momenteel is TenneT, is samenwerking met Netbeheer Nederland, een staalkaart aan het voorbereiden met daarbij voorbeeldregels. Omdat in omgevingsplannen, meer dan in bestemmingsplannen, zal worden gestuurd op doelstellingen, zal de staalkaart vanuit de doelstelling van TenneT worden geformuleerd. Die doelstelling wordt uitgewerkt in bouwstenen voor het omgevingsplan. Naar verwachting is de staalkaart gereed in het najaar van 2021. Daarna zal deze aan de bevoegde gezagen worden gestuurd met het aanbod van TenneT om mee te denken met het op duurzame wijze opnemen van het hoogspanningsnet in omgevingsplannen.	Van deze mededeling en dit aanbod is kennis genomen.
ZW-0131	ZO-0464	Zorgplicht Wat wij nog missen is de specifieke zorgplicht t.a.v. grondwaterbescherming. In andere provincies zien wij dat het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening als provinciaal belang is genoemd. Dit geeft de mogelijkheid om kaders mee te geven aan gemeentelijke bestemmingsplannen en structuurvisies. Wij zouden graag zien dat de provincie Noord-Holland hiervoor duidelijke instructieregels opneemt in de Omgevingsverordening NH 2022. Vanwege de taakverschuivingen en nieuwe werkwijze onder de Omgevingswet vinden wij het nog belangrijker dat partijen bekend zijn met de belangen van een duurzame drinkwatervoorziening en wat dit betekent voor hun ruimtelijk beleid. Een van de methoden om de zorgplicht op te nemen is als volgt: 3.2.3 (paragraaf) Activiteiten in grondwaterbeschermingszone Artikel 3.12 Specifieke zorgplicht grondwater 1. Degene die in een Grondwaterbeschermingszone een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de bescherming van het grondwater in verband met de winning daarvan voor menselijke consumptie, is verplicht: a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen; b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd. 2. De zorgplicht houdt in ieder geval in dat, wanneer er sprake is van een direct optredende of dreigende verontreiniging van het grondwater, gedeputeerde staten onmiddellijk op de hoogte worden gesteld.	Wij zullen een specifieke zorgplicht opnemen, zoals we dit ook voor andere onderwerpen zoals Stiltegebieden doen. Wij constateren daarbij dat lid 2 van het voorstel in de zienswijze al is opgenomen in de ontwerpverordening onder Artikel 4.43 - Informatieplicht ongewoon voorval. Artikel 4.43 is echter ruimer omdat ook de directeur van het drinkwaterbedrijf dient te worden geïnformeerd. Dit achten wij van belang en handhaven wij.
	ZO-0465	Afdeling 4.12 - Grondwaterverontreiniging Wij maken ons zorgen over de borging van de aanpak van grondwaterverontreinigingen. Bijde invoering van de Omgevingswet zullen de bodemtaken worden overgeheveld naar de gemeenten. Bodem en grondwater vormen echter een onlosmakelijke eenheid. Er zijn in de provincie al zeer goede initiatieven zoals het Gebiedsgericht beheer het Gooi waarin bodem- en grondwaterverontreiniging nadrukkelijk op de agenda staat. Dit zijn echter wel vormen van samenwerking op basis van vrijwilligheid. Een stevig kader lijkt ons noodzakelijk ook voor toekomstige initiatieven, juist omdat de Omgevingswet ruimte laat voor interpretatie wie waarvoor precies verantwoordelijk is, vooral op het scheidsvlak van bodem en grondwater.	Ons beleid met betrekking tot aanpak van grondwaterverontreinigingen is opgenomen in het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2028. Kern daarvan is dat verontreinigingen met een onaanvaardbaar verspreidingsrisico worden gesaneerd of beheerst. De beoordeling of er sprake is van onaanvaardbaar risico is afhankelijk van veel factoren zoals bodemopbouw, afbraak, adsorptie, verdunning en afstand tot en aard van kwetsbare gebieden, zoals een drinkwaterwinning. Gebiedsgericht maatwerk, zoals in het Gooi, is nodig

		In Artikel 4.118 Informatieplicht toevalsvondst is enkel een informatieplicht opgenomen en geen saneringsaanpak. Deze informatieplicht geldt nu bij een mogelijk onaanvaardbaar risico. Hierbij merken wij op dat wat een onaanvaardbaar risico is niet/slecht is omschreven. Wij zien graag dat een saneringsaanpak verwijderen van verontreiniging, bedoeld in artikel 4.1242 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt opgenomen. Wij verzoeken de provincie om blijvend een centrale rol te spelen in de problematiek van bodem- en grondwaterverontreiniging. Deze problematiek vraagt expertisekennis en is vaak gemeentegrensoverschrijdend. Deze expertisekennis is niet altijd aanwezig bij de gemeenten. Daarmee is en blijft een stevige rol van de provincie noodzakelijk.	om de precieze aanpak vorm te geven. De aanpak kan niet op voorhand worden vastgelegd zoals dit voor verwijderen van grond in artikel 4.1242 van het Besluit activiteiten leefomgeving is gedaan.
ZW-0132	ZO-0466	Afweging en integratie gezondheid vanaf de start bij alle onderwerpen De GGD is van mening dat gezondheid niet als apart punt zou moeten worden beschouwd, acties en maatregelen op de diverse bouwstenen hebben gevolgen voor de gezondheid. Maatregelen kunnende gezondheid bevorderen en/ of beschermen. De ervaring leert dat aanpassingen achteraf moeilijk en kostbaar kunnen zijn en gepaard kunnen gaan met (maatschappelijke) onrust en bezorgdheid bij burgers. Ook de huidige corona pandemie laat zien dat gezondheidseffecten, zowel positieve as negatieve, nauw verbonden zijn met de fysieke leefomgeving en menselijk gedrag. De GGD vindt daarbij dat een integrale en preventieve benadering, voor zover mogelijk, de voorkeur heeft ten opzichte van een reactieve benadering. Vandaar het advies om gezondheid vanaf een vroeg stadium- bij voorkeur vanaf de start- bij elke stap mee te wegen en gezondheidsonderwerpen te integreren in de plannen.	Bij het beoordelen van plannen in de fysieke leefomgeving is een integrale afweging het uitgangspunt. Het programma Gezonde Leefomgeving van de provincie Noord-Holland richt zich op zowel gezondheid beschermende als gezondheid bevorderende maatregelen. Werken 'in de geest van de Omgevingswet' stimuleert om in een vroeg stadium, aan de voorkant, de verschillende belangen in kaart te brengen bij nieuwe plannen en dit af te stemmen met alle belanghebbenden. De belangen van een gezonde fysieke leefomgeving worden hierin meegenomen. De provincie streeft naar een omgeving waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is en die uitnodigt tot een gezonde leefstijl. In bestaande situaties kunnen, bijvoorbeeld als gevolg van het aanscherpen van de milieunormen in het kader van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, nieuwe maatregelen primair gericht zijn op de gezondheidsbescherming.
	ZO-0467	Klimaatadaptatie en duurzaamheid De GGD onderschrijft het belang van duurzame ontwikkeling en het klimaatbeleid, als opgenomen in artikel 6.74 Klimaatadaptatie. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is het ook vanuit gezondheidskundig oogpunt van belang dat rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. Tevens vraagt de GGD aandacht voor het meewegen van de mogelijke gezondheidseffecten bij de keuzes, waar geldt dat een ontwikkeling die duurzaam is niet automatisch als gezond kan worden beschouwd. De GGD waarschuwt voor het mogelijk ontstaan van negatieve gezondheidseffecten. Enkele voorbeelden zijn: verduurzaming van woningen, windturbines en biomassa. Het advies van de GGD is om gezondheid vanaf het begin mee te laten wegen bij de keuzes rond klimaat- en duurzaamheidsplannen en gezondheid als een standaard onderdeel te beschouwen van duurzame planontwikkeling.	Artikel 6.74 gaat specifiek over klimaatadaptatie. Aangezien onze OV NH al is gericht op gezonde leefomgeving hoeft dit niet expliciet bij ieder artikel te worden genoemd. Omdat 'gezonde leefomgeving' is verankerd in de Omgevingswet en ook in onze OV NH in artikel 1.3, zal dit bij het afwegen van belangen in besluitvorming dan ook altijd mee moeten worden gewogen als uitgangspunt.
	ZO-0468	Luchtkwaliteit De GGD adviseert om in de Omgevingsverordening NH2022 het streven op te laten nemen om in 2030 te voldoen aan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor luchtkwaliteit voor fijn stof en stikstofdioxide. Provincie Noord-Holland heeft in haar Omgevingsvisie NH2050 (2018) m.b.t. de WHO normen voor luchtkwaliteit de volgende ambitie opgenomen: "Gezondheid en veiligheid: Onze ambitie is het behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Dit betreft bodem, water, lucht, omgevingsveiligheid, geluidbelasting en (ontwikkelingen in) de ondergrond. In elk geval voldoen we aan de wettelijke normen, en waar mogelijk zoeken we ruimte voor verbetering. We spannen ons in om samen met onze partners zo spoedig mogelijk aan de KRW-normen voor water en aan de WHO normen voor luchtkwaliteit te voldoen, doch uiterlijk in 2027 wat betreft de KRW-normen en 2050 wat betreft de WHO-normen." In januari 2020 heeft Provincie Noord-Holland het Schone Lucht Akkoord medeondertekend. In het Schone Lucht Akkoord streven partijen naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit in Nederland om gezondheidswinst voor iedereen in Nederland te realiseren. Daarbij wordt toegewerkt naar de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor luchtkwaliteit in 2030 voor fijn stof en stikstofdioxide. Luchtverontreiniging behoort tot de belangrijkste risicofactoren voor de gezondheid, in dezelfde orde van grootte als overgewicht. Gemiddeld leven Nederlanders door luchtverontreiniging negen maanden korter en jaarlijks overlijden circa 11.000 mensen vroegtijdig als gevolg van blootstelling aan luchtverontreiniging. Vandaar	Wij bevestigen dat Provincie Noord-Holland in januari 2020 het Schone Lucht Akkoord heeft medeondertekend. In het Schone Lucht Akkoord streven partijen naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit in Nederland om gezondheidswinst voor iedereen in Nederland te realiseren. Daarbij wordt toegewerkt naar de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor luchtkwaliteit in 2030 voor fijn stof en stikstofdioxide.

		het GGD advies, om te streven naar het voldoen aan de WHO advieswaarden in 2030.	
ZW-0133	ZO-0472	1) Het beëindigen van het Aanvullend Beperkingengebied wordt in uw stukken onderbouwd met 4 motiveringen. Hieronder zullen wij elk van deze motiveringen afzonderlijk benoemen en becommentariëren. Motivering a) "Ter plaatste spelen geen bijzondere lokale omstandigheden, die vragen om hiervan "(van het beperkingengebied) af te wijken. Daarom nemen wij voor dit gebied geen aanvullende beperkingen op." (blz 93 Bijlagen bij ontwerp-omgevingsverordening NH2022). Bezwaar: Deze bewering is onjuist. Er spelen wel degelijk bijzondere feiten en omstandighedenbuiten het beperkingengebied, i.c. binnen het huidige aanvullende beperkingengebied die een specifiek en gecoördineerd beleid voor ruimtelijke ordening en regionale luchtvaart vereisen. Dit zijn nog steeds dezelfde feiten als genoemd in uw Beleidsnota Luchthavens 2010 die ik op deze plaats voor het goede begrip volledig citeer: ZIE ZW ORIGINEEL DOC. Motivering b) "Dit (aanvullend beperkingengebied) betekent in de praktijk dat gemeenten … een verklaring van geen bezwaar (hierna vvgb) moeten aanvragen aan Gedeputeerde Staten … indien zij een nieuwe woning wilden vergunnen binnen deze aanvullende beperkingen gebieden." (Blz 92 Bijlagen bij ontwerp-omgevingsverordening NH2022). Bewaar: Deze voorstelling van de praktische gang van zaken is onjuist. Juist is het volgende: Het bouwen van nieuwe woningen binnen het aanvullend beperkingengebied is categorisch verboden, dus de vvgb procedure komt hier helemaal niet aan de orde. Zie Art 12 lid 2 Besluit Burgerluchthavens juncto art 4.89 lid 2 Omgevingsverordening NH 2020. Voor de volledigheid: de vggb procedure geldt uitsluitend voor de bouw van een vervangende (nieuw voor oud) woning binnen het aanvullende beperkingengebied. Vervangende bouw komt inde praktijk extreem weinig voor. In de ambtelijke vergunningen praktijk komen nauwelijks vvgb voor en vormen dus geen praktische werkbelasting noch probleem. Motivering c) "Er is inmiddels geen samenhang meer in het aanwijzen van een dergelijk aanvullend beschermingsgebied, de wettelijk toegestane geluidsbelasting en de regels die wij aan een vggb verbinden. Reden waarom we het huidige beleid aanpassen." (Blz 92 Bijlagen bij ontwerpomgevingsverordening NH2022). Bezwaar: Zoals onder b) hierboven reeds aangetoond, is het vggb beleid hier niet relevant. Wel ligt er nog steeds in het kader van het regionale luchthavenbeleid voor de Provincie de plicht om een integrale afweging te maken tussen de diverse belangen die zich in het aanvullend beperkingengebied manifesteren, te weten: -de belangen van ruimtelijke ontwikkeling, -de bestaande rechten van de luchthaven en haar gebruikers, twee centrale uitgangspunten van het regionaal beleid luchthavens, te weten " het bieden van voldoende faciliteiten aan de recreatieve functie van luchtvaart." en " het streven naar een duurzame gezonde en veilige leefomgeving " (Provinciale Beleidsnota Regionale Luchthavens 2010, pagina 3).	Antwoord motivering A: Voor de afschaffing van het aanvullend beperkingengebied zijn 2 argumenten: de vaststelling van de omgevingsvisie en voortschrijdend inzicht. De Omgevingsvisie heeft als sturingfilosofie "Lokaal wat kan, regionaal wat moet". Daarmee wordt het logisch de milieuruimte in het luchthavenbesluit door de provincie vast te stellen, zoals de Wet Luchtvaart voorschrijft. De consequenties van die milieuruimte kunnen dan lokaal door de gemeente worden meegewogen bij de beoordeling van de kwaliteit van de leefomgeving. Daarbij volgt, dat de BKL geluidscontour gebaseerd is op een rekenmethode, die niet meer wettelijk is voorgeschreven en verder nergens wordt toegepast. In het kader van de vereenvoudiging van de regels is het daarom logisch om deze contour niet meer te hanteren. Antwoord motivering B: Artikel 12 lid 3 Bbl geeft juist wel de mogelijkheid om voor specifieke gevallen een vvgb aan te vragen. Daarmee is de de opmerking in de bijlage bij de ontwerp-Omgevingsvergunning NH2022 feitelijk juist. Dit is geen onderbouwing van de gewenste aanpassing maar een beschrijving van de huidige situatie. Antwoord motivering C: Wij menen dat wij aan deze eisen nog steeds voldoen: de milieuruimte en daarmee de mogelijke eploitatie van de luchthaven verandert niet. Wat verandert, is, dat wij conform de sturingsfilosofie van de Omgevingsvisie (Lokaal wat kan, regionaal wat moet) de beoordeling van de kwaliteit van de leefomgeving bij de gemeenten beleggen.
	ZO-0473	2) Motivering d) "Door aan de 47 BKL contour dezelfde beperkingen te verbinden als aan de 56 dB(A) Lden contour wordt de ontwikkeling in de omgeving van de luchthaven bezien vanuit de geluidsbelasting onnodig beperkt." (Blz 92 Bijlagen bij ontwerp-omgevingsverordening NH2022). Bezwaar: Ten eerste zijn de beperkingen voor het aanvullend beperkingengebied (de 47 BKL contour) niet dezelfde als de beperkingen binnen het beperkingengebied (de 56 dB(A) Lden contour). Zie het onderscheid tussen de betreffende artikelen 4.89 (aanvullend beperkingengebied) en artikel 4.88 (beperkingengebied) van Ruimtelijk Orde Verordening NH2020. De restricties binnen het aanvullend beperkingengebied zijn minder ingrijpend dan de restricties binnen, het beperkingengebied. Zo wordt er binnen het aanvullend beperkingen gebied een positieve uitzondering gemaakt voor het woningbouwplan Ter Sype en voor vervangende woningbouw. Ten tweede zijn de restricties binnen het aanvullend beperkingengebied niet "onnodig"van aard. In tegendeel. Deze restricties zijn logisch en noodzakelijk gevolg van het afgewogen integraal provinciaal beleid gericht op zowel een duurzame en gezonde leefomgeving alsook het faciliteren van de recreatieve functie van de kleine luchtvaart. Deze beperkingen zijn helder onderbouwd en goed gemotiveerd op basis van feiten, omstandigheden en uitgangspunten die vandaag nog onverkort van toepassing zijn. Uiteindelijk gevolg: Bij schrappen van het aanvullende beperkingengebied zal het aantal (stille en betaalbare) lierstarts verminderen en het aantal sleepstarts met het motorvliegtuig naar rato toenemen. Een ongewenste uitkomst voor iedereen: -meer geluidsbelasting voor de omgeving; -hogere kosten voor de opleiding tot zweefvlieger; -onze mooie sport wordt financieel minder bereikbaar voor jonge leden;	Antwoord motivering D: In de huidige situatie zijn de beperkingen aan de 47 BKL contour gelijkgesteld aan de 56 dB(A) Lden contour, met als uitzondering het gebied van Ter Sype dat buiten de 48 dB(A) Lden contour ligt. De milieuruimte van de luchthaven verandert verder niet; daarmee is er ook geen noodzaak om de exploitatie aan te passen. De gemeenten in de omgeving van de luchthaven dienen in hun beoordeling van de kwaliteit van de leefomgeving deze milieuruimte en de exploitatie van de luchthaven mee te wegen.

		-onze maatschappelijke functie als bakermat voor de professionele luchtvaart komt in gevaar. Conclusie: Alleen door te handelen als een actieve regisseur en coördinator van al de diverse belangen binnen de zone van het aanvullend beperkingengebied kan de Provincie haar eigen ambities in het regionale luchthavenbeleid en haar verantwoordelijkheden jegens alle betrokkenen waar maken. Schrappen van het aanvullend beperkingengebied zou betekenen dat er in geval van ruimtelijke ontwikkelingen ter plaatse geen integrale afweging meer zal plaatsvinden, waardoor valide belangen en argumenten van directe betrokkenen niet meer in bij beleidsvorming dreigen te worden bezien, maatschappelijk draagvlak erodeert, het regionale luchthavenbeleid wordt ondergraven, bestaande rechten worden geschonden, het zweefvliegen op Hilversum ernstig wordt benadeeld, en suboptimale besluiten tot stand komen. Derhalve is een voortzetting van het aanvullend beperkingengebied geboden.	
ZW-0134	ZO-0469	In uw 'Coalitieakkoord 2019-2023 Duurzaam doorpakken!' geeft u aan dat de vraag naar betaalbare woningen in onze provincie groot is en nog steeds toe neemt. U vindt het belangrijk om in deze behoefte te voorzien en de woningbouwproductie te versnellen. Ook met de Woningbouwafspraken en programmering Regio Alkmaar (7 februari 2019) zet Regio Alkmaar samen met de Woningmakers en de provincie Noord-Holland in op versnellen: "Afspraak 1: Het bouwtempo moet stevig omhoog om de huidige druk op de markt het hoofd te bieden." Tot onze teleurstelling biedt de ontwerp- Omgevingsverordening geen handvatten om de woningbouw te versnellen. Door de kleine kernen en lintbebouwing als landelijk gebied aan te wijzen wordt de ruimte voor ontwikkeling in die gebieden ingeperkt. Op die locaties waren immers wel nieuwe stedelijke ontwikkelingen toegestaan omdat deze zijn gelegen binnen bestaand stedelijk gebied als bedoeld in artikel 1.1.1 onder h van het Besluit ruimtelijke ordening. Ook in de ambtelijke consultatie is hier uitvoerig over gesproken. Dat de Rijkswetgever in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) lintbebouwing langs wegen heeft uitgezonderd van de definitie bestaand stedelijk gebied neemt niet weg dat bij de specifieke aanwijzing van het landelijk gebied op provinciaal niveau een afweging kan worden gemaakt rekening houdend met het type lint en de functie die het heeft. Bovendien verklaart dat niet waarom kleine woonkernen in het werkingsgebied Landelijk gebied zijn opgenomen. Er wordt in de toelichting aangegeven dat meer ruimte wordt geboden voor kleinschalige woningbouw, maar die ruimte is zeer beperkt en biedt onvoldoende mogelijkheden voor lokaal maatwerk. Regio Alkmaar heeft met de regionale woningbouwafspraken en programmering juist afgesproken om kleine woningbouwontwikkelingen niet af te stemmen, omdat dit primair een lokale afweging betreft. Afstemming over dergelijke kleinschalige ontwikkelingen leidt niet alleen tot onnodige vertraging, maar is ook ondoenlijk. Voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen is de afstemmingsplicht weliswaar beperkt tot het werkingsgebied landelijk gebied, maar dat betekent dat voor kleinschalige ontwikkelingen in een lint of kleine woonkern nog steeds afstemming verplicht is, waarbij bovendien wordt voorgeschreven dat ook die kleinschalige ontwikkelingen concreet en op kaart moeten worden vastgelegd in een woonakkoord (Artikel 5.2 van bijlage 10). Naast de enorme vertraging die dit met zich meebrengt, is het ons niet duidelijk wat het provinciaal belang is bij de keuze voor een dergelijke rigide regel en inperking van de afwegingsruimte bij het maken van regionale woningbouwafspraken.	In uw zienswijze geeft u aan dat de begrenzingen van BSG en LG niet op elkaar aansluiten. In de Nota van Beantwoording van de OVNH-2020 (par. 1.7) onderbouwen wij waarom wij de kaart LG hanteren en waarom die niet de contramal van BSG is. Als u een wijziging van de kaart LG wenselijk vindt, kan dat ingebracht worden in één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van de kaart LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'. Deze zienswijze ziet op de inhoud van de OVNH-2020. De Omgevingsverordening is niet gewijzigd voor wat betreft het woonbeleid. Wij verwijzen dan ook naar de Nota van Beantwoording OVNH-2020 en naar de algemene inleiding op pagina of met nummer xxx. Er loopt een monitorprogramma om na te gaan of de gestelde beleidsdoelen met de regels uit de verordening bereikt worden. Inderdaad moet het bouwtempo stevig omhoog in de regio Alkmaar. De provincie draagt daar graag aan bij: We zijn partner in samenwerkingstrajecten met het Rijk, bieden gemeenten hulp bij de uitvoering en het versnellen van specifieke woningbouwplannen, door inzet van bijvoorbeeld extra ambtelijke capaciteit, expertise en subsidies. Mede vanwege de inspraak en de zienswijzen op de Omgevingsverordening werd in PS de vraag gesteld wat wij als provincie nog meer kunnen doen om gemeenten te helpen sneller meer betaalbare woningen te realiseren. Met het Masterplan Wonen uit 2021 gaan nieuwe voorstellen voor actief grondbeleid verkend worden: wij (GS) willen een actieve rol in de binnenstedelijke woningbouw in gemeenten nemen, in samenwerking met die gemeenten. Uit het Masterplan volgt de regionale verdieping waarin we samen met de gemeenten, duidelijkheid willen creëren over woningbouwlocaties waar versneld kan worden en daartoe knelpunten weg te nemen.
	ZO-0470	Voor het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is wel gekozen voor een systematiek die ruimte voor maatwerk biedt, maar dat geldt enkel voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen. Alleen indien sprake is van een groot openbaar belang bestaat de mogelijkheid om nieuwe stedelijke ontwikkelingen toe te staan. Dat biedt in de praktijk onvoldoende afwegingsruimte. Volgens de beantwoording van onze eerdere zienswijze zijn nieuwe stedelijke ontwikkelingen op voorhand uitgesloten omdat deze zich gelet op hun omvang niet verhouden tot de kernkwaliteiten van het BPL. De gebieden die onder het werkingsgebied BPL zijn gebracht zijn echter zo groot en divers dat dat op voorhand niet te bepalen is. Juist de keuze voor een gedetailleerde omschrijving van de kernkwaliteiten zou ruimte moeten bieden voor vertrouwen in een lokale afweging, ook voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Bij de totstandkoming van de regels lijkt te zijn gekozen voor een puur landschappelijke benadering in plaats van de door de Omgevingswet gewenste integrale benadering gebaseerd op vertrouwen. Hoewel wij begrijpen dat het beschermen van de landschappelijke waarden van groot belang is, hebben de nu	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. In het Masterplan Wonen beoordelen we of het nodig is, gelet op de woningbouwopgave en de beschikbare realisatiecapaciteit, om meer ruimte te geven voor woningbouw in beschermd landelijk gebied, zoals BPL. Onze conclusie is dat dat niet nodig is; er is –op provinciaal niveau- voldoende capaciteit en ruimte binnenstedelijk en in regulier landelijk gebied. In een aantal gevallen, op lokaal niveau, is er sprake van veel beschermd landelijk gebied, waardoor er beperkte mogelijkheden zijn

		voorgestelde instructieregels aanzienlijke gevolgen en wordt onvoldoende ruimte voor maatwerk geboden. Ook wij zijn zuinig op ons landelijk gebied, maar constateren ook dat de urgente woningbouwopgave niet geheel en ook niet tijdig (snel) binnenstedelijk opgelost kan worden. Er zijn dan ook diverse locaties buiten bebouwd gebied beoogd om in de urgente woonopgave te kunnen voorzien. Dat deze nu onder Bijzonder Provinciaal Landschap vallen leidt er toe dat een deel van de woningbouwprojecten in de regionale woningprogrammering niet gerealiseerd kan worden. In combinatie met de PAS-problematiek leidt dit tot een forse afname van de woningproductie in de regio Alkmaar. Dat wordt in de beantwoording van onze eerdere zienswijze ook onderkend. Immers, voor een aantal gemeenten in de regio wordt een verkenningstraject ingezet om een integrale afweging te maken tussen de ambities, opgaven en de begrenzing van het BPL. Wij vinden het onbegrijpelijk dat niet wordt gekozen voor een aanpassing van de instructieregel met ruimte voor maatwerk, die binnen de hele provincie toepasbaar is en recht doet aan de gezamenlijke ambities en opgaven waar wij voor staan, met name op het gebied van woningbouwversnelling. In de beantwoording van de zienswijze wordt gewezen op de uitzonderingsbepaling voor ontwikkelingen van groot openbaar belang, maar die regeling is complex en het is onduidelijk in hoeverre deze regeling in de praktijk uitkomst biedt. Door woningbouwontwikkeling niet als voorbeeld te noemen, wordt de woningnood niet erkend. De handreiking die met deze regeling wordt geboden is daarmee mogelijk niet toepasbaar voor woningbouwontwikkeling. Wij verzoek u nogmaals de instructieregel aan te passen met ruimte voor maatwerk, die binnen de hele provincie toepasbaar is en recht doet aan de gezamenlijke ambities en opgaven waar wij voor staan, met name op het gebied van woningbouwversnellingen	voor woningbouw in het landelijk gebied. Met die gemeenten. Zoals Schagen, Castricum en Uitgeest, verkennen we de opgaven nader en bekijken we of er meer ruimte binnen BPL nodig is voor woningbouw. Voor de locatie Stompetoren-West in de gemeente Alkmaar kijken we of deze locatie in BPL nodig is voor de woningbouwopgave (kwantitatief en kwalitatief) in de regio Alkmaar. Dit doen we samen met de gemeente / regio in de zg regionale verdieping van het Masterplan.
	ZO-0471	Naar aanleiding van onze reactie op de zogenoemde ambtelijke 75% versie, heeft u aangegeven dat de Omgevingsverordening NH 2022 met name een beleidsarme omzetting betreft van de regels uit de huidige OV NH2020 en andere regelingen op grond van de huidige omgevingswetgeving naar regels die voldoen aan de Omgevingswet. Conform onze vraag in de bovenstaande brief vanuit NHN [ZIE ZW-0042], vragen wij u om de besluitvorming uit te stellen om tijd en ruimte te creëren voor een zorgvuldige voorbereiding van de Omgevingsverordening 2022 waarbij niet alleen de technisch-juridische aspecten aan bod komen, maar ook de noodzakelijke aanscherping en verbetering van de regels, rekening houdend met onze belangen en de gezamenlijke opgaven.	Uw verzoek is sympathiek echter voor ons niet uitvoerbaar omdat wij moeten anticiperen op de invoering van de Omgevingswet en daarmee deze OV NH. Ingaan op uw voorstel brengt ons in een risico-volle tijdsklem. Deze OV NH is niet het eindstation. De OV NH wordt cyclisch herijkt. Wij beginnen daar naar verwachting in 2022 mee. Hierover is inmiddels een eerste ambtelijke sessie over belegd en wij gaan door met het informeren en ophalen van wensen.
ZW-0135	ZO-0475	Op dit moment is de verplichting om jaarlijks opgave te doen aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater voor de grondwateronttrekking voor een meldingsplichtige open bodemenergiesysteem geregeld in artikel 6.11, vierde lid van het Waterbesluit. Zie tekst artikel 6.11, vierde lid van het Waterbesluit hieronder. Omgevingswet Onder de Omgevingswet is deze verplichting niet geregeld in de algemene Rijksregels in het Bal voor de milieubelastende activiteit (MBA)aanleg en in gebruik nemen van een open bodemenergiesysteem. Vanuit de praktijk wordt aangegeven dat dit wel nodig is. Voorstel Dit kan op twee manieren geregeld worden: 1. Opnemen van een maatwerkregel in de Omgevingsverordening waarin deze verplichting om jaarlijks (voor…..) opgave te doen over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater voor een meldingsplichtig open bodemenergiesysteem (<10m3/h). Deze maatwerkregel kan ingevoegd worden en volgen op de maatwerkregel artikel 4.117 OV2022; artikel 4.118 OV2022? NB: Voor vergunningplichtige systemen kan deze verplichting gereguleerd worden in een maatwerkvoorschrift die als voorschrift wordt verbonden aan de vergunning. 2. Een maatwerkregel in de Omgevingsverordening opnemen waarin deze verplichting om jaarlijks (voor…..) opgave te doen over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater geldt voor alle open bodemenergiesystemen. Deze maatwerkregel is dan een aanvulling op artikel 4.1150 en 4.1150 van het Bal. Zie tekst van artikel 4.1150 en 4.1150 van Bal hieronder. Naast de gegevens die genoemd worden in artikel 4.1150 Bal vragen wij dan in de maatwerkregel (aanvullend op het Bal) ook om jaarlijkse opgave aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water. Artikel 6.11 lid 4 van het Waterbesluit (…) 4 Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt opgave gedaan	Wij beamen dat er een leemte is ontstaan door het vervallen van artikel 6.11 lid 4 van het Waterbesluit. Uit oogpunt van continuïteit en om een goede informatievoorziening te waarborgen nemen wij uw voorstel over. Na overleg met u en uit oogpunt van overzichtelijkheid wordt gekozen voor de door u geschetste eerste mogelijkheid, toevoegen aan artikel 4.117.

		aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.	
	ZO-0477	Voorstel voor het opnemen van overgangsrecht in de Omgevingsverordening voor meldingsplichtigeopen bodemenergiesystemen Inleiding: Op dit moment wordt de grondwateronttrekking voor het meldingsplichtige van de op grond van artikel 6.4, tweede lid van de Waterwet vergunningplicht uitgezonderde open bodemenergiesysteem gereguleerd door artikel 6.11 van het Waterbesluit. Waterverordening en Omgevingsverordening2020PNH Daarnaast regelde voorheen de provinciale Waterverordening de uitzondering op de vergunningplicht ex. artikel 6.4, tweede lid van de Waterwet. Daarnaast was er nog een regel in de Waterverordening over het grondwaterregister (LGR). De Waterverordening is (beleidsneutraal) overgegaan naar de Omgevingsverordening 2020 PNH. Omgevingswet Overgangsrecht in het Bal voor open bodemenergiesystemen waarvoor voor 1 juli 2013 een vergunning is verleend. Argumenten waarom de provincie overgangsrecht zou willen opnemen in de Omgevingsverordening De verplichtingen die uit de algemene Rijksregels uit het Bal volgen voor de gemelde open bodemenergiesystemen kunnen in financiële zin zeer nadelig uitpakken. Om aan deze verplichtingen te voldoen zullen er investeringen gedaan moeten worden aan de open bodemenergiesystemen Het gaat met name om onderstaande artikelen waarbij gevraagd wordt jaarlijks informatie te leveren die de installaties nu niet hoeven te leveren. Handhaven van deze voorschriften zal per bodemenergiesysteem leiden tot investeringen voor extra meetapparatuur en data opslagsysteem van tussen de vijf- en tienduizend euro (of meer). Dit bedrag staat in geen verhouding tot de energiebesparing van deze kleine systemen. Voorstel: Overgangsrecht (aanvullende en afwijkende (maatwerk)regel van het Bal) opnemen waarin staat dat de algemene rijksregels (of een aantal rijksregels uit het Bal) uit paragraaf 4.112 niet van toepassing zijn op bestaande gemelde open bodemenergiesystemen. (De algemene Rijksregels uit het Bal uit paragraaf 4.112 zijn van toepassing op de meldingsplichtige systemen die aangelegd worden van af het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet). De wens is om bij de formulering van het overgangsrecht onderscheid te maken tussen bestaande gemelde systemen ten behoeve van woningen (particulieren) en bestaande gemelde systemen ten behoeve van bedrijven. Voor bedrijven zouden de algemene rijksregels uit het Bal dan wel gelden. Bedrijven zullen eerder kunnen voldoen aan de rijksregels uit paragraaf 4.112 van het Bal en dit is in lijn met andere wetgeving voor energieprestatie voor bedrijven waar ze ook aan moeten voldoen. De provincie dient te overwegen of dit onderscheid past bij beginselen van behoorlijk bestuur ZIE PAGINA'S 4, 5 en 6 van ZW-0135 VOOR MEER DETAILS	Wij beamen dat hier sprake is van een omissie. Uit oogpunt van continuïteit en analoog aan artikel 4.1157a van het BAL zullen wij overgangsrecht opnemen voor gemelde bodemenergie systemen. Aan Afdeling 12.2, Overgangsbepalingen per onderwerp, wordt een artikel toegevoegd waarin is opgenomen dat de artikelen 4.1150 tot en met 4.1156 van het Besluit activiteiten leefomgeving niet van toepassing zijn op open bodemenergiesystemen die zijn gemeld voor inwerking treden van deze verordening. Wij maken hierbij geen onderscheid tussen bedrijven en particulieren omdat financiële gevolgen voor beide onredelijk kunnen zijn. Het bestaand beleid wordt voor bestaande situaties voortgezet. Wanneer energieprestaties van bedrijven vanwege andere wetgeving moeten worden gerapporteerd behoeft dat in deze verordening niet te worden herhaald en is deze wetgeving van toepassing.
	ZO-0478	In april 2021 heeft PWN ons verzocht om een controle uit te voeren over een mogelijk illegale boring op het villa complex Steen & Bergh in Laren (grondwaterbeschermingsgebied het Gooi). Ter plaatse bleek dat het hier ging om het installeren van een brandkraan. Naar aanleiding van deze installatie hebben wij contact gehad met de Brandweer Gooi en Vechtstreek. Het was namelijk niet duidelijk of voor deze brandkranen gebruik gemaakt gaat worden van kraanwater dan wel grondwater. In het gesprek met de Brandweer kwam naar voren dat de brandweer inventarisaties maakt in hun gebied over het gebruik van drinkwater voor brandputten. Ze zijn op de hoogte van de grondwaterbeschermingsgebieden en van mening dat zij onder de vrijstelling voor brandputten vallen. Zij doen dus alleen een melding bij het waterschap hiervoor. Gezien het bovenstaande zijn wij van mening dat de vrijstelling zoals deze nu gesteld is in de Omgevingsverordening NH2020 niet volledig is. De omgevingsverordening NH2020 gaat uit van het slaan van brandputten voor calamiteiten zoals berm- bos- en heidebranden en niet voor het blussen van gebouwen e.d. Het lijkt ons dat de achterliggende gedachte is dat men in geval van calamiteit altijd op tijd moet kunnen blussen ongeacht in welk gebied dit zich bevindt. Wij denken dat de vrijstelling ruimer geformuleerd moet worden, zodat ook gebouwen bijvoorbeeld geblust kunnen worden. Wij stellen voor artikel 4.33 te wijzigingen ' in brandputten voor de levering van bluswater' of 'brandputten voor de levering van bluswater in geval van calamiteiten'. Wij zijn van mening dat deze vrijstelling in artikel 4.33 niet wordt aangepast er voor het slaan van brandputten tbv de bestrijding van branden bij gebouwen/woonwijken een ontheffing nodig is in het kader van de omgevingsverordening NH2020.	Wij zullen de toevoeging 'zoals berm-, bos en heidebranden' uit artikel 4.46 verwijderen. De limitatieve interpretatie die hieraan wordt gegeven is niet juist. Branden van gebouwen zijn ook een calamiteit.

	ZO-0479	Transformatorstations met niet in een gesloten gebouw ondergebrachte transformatoren, met een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer Concept bevindingen over de regulering onder de Omgevingswet Omgevingswet Transformatorstations zijn niet in hoofdstuk 3 Bal aangewezen. Dat betekent dat er geen landelijke vergunningof meldplicht bestaat. En verder gelden de algemene rijksregels in § 5.4.5 Bal "Geluid op Industrieterreinen" daarom niet voor transformatorstations. De regulering van transformatorstations is gedecentraliseerd. Bestaande transformatorstations Voor bestaande transformatorstations blijven de vergunningvoorschriften van de Wabo-vergunning gelden als ware het maatwerkvoorschriften op grond van het Omgevingsplan, tenzij het Omgevingsplan geen mogelijkheid biedt tot het stellen van maatwerk over geluidnormen voor mba (art. 4.13, derde lid Invoeringswet Ow). Nieuwe transformatorstations Voor nieuwe transformatorstations geldt, dat zij net als onder de Wabo als grote lawaaimaker worden aangewezen (art. 5.78b Bkl), die als gevolg daarvan op een industrieterrein moet worden gevestigd waar activiteiten kunnen worden verricht die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken en waarvoor de gemeente in het omgevingsplan als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vaststelt (art. 2.11a Ow). De gemeente moet in een omgevingsplan regels opnemen over activiteiten gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds die als omgevingswaarden zijn vastgesteld voor een industrieterrein (art. 5.78f Bkl). Tot het moment dat de gemeente de geluidproductieplafonds en de regels om eraan te voldoen in het omgevingsplan heeft opgenomen, blijft het oude recht op grond van de Wet geluidhinder gelden, met andere woorden gelden de regels over gezoneerde industrieterreinen (art. 3.6 Aanvullingswet geluid). ZIE VERDER PAGINA 8 en VERDER VAN ZW-0135	Op het moment van ter inzage legging van het ontwerp van de OV NH2022 konden wij nog niet geheel overzien of er door de inwerkingtreding van de Omgevingswet een door ons in te vullen leemte zou ontstaan in de regulering van geluid van transformatorstations. Om die reden hebben wij zekerheidshalve een (tijdelijk) vergunningstelsel voor transformatorstations opgenomen in de ontwerp-omgevingsverordening NH2022. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat er geen leemte ontstaat en daarmee vervalt de noodzaak tot het stellen van dergelijke regels. Het bevoegd gezag (veelal een gemeente) kan op basis van de Omgevingswet (omgevingsplannen en omgevingsvergunningen) de geluidsbelasting en overige milieuaspecten reguleren. Afdeling 4.14 uit de ontwerp OV NH2022 zal gelet hierop niet terugkomen in de definitieve OV NH2022.
ZW-0136	ZO-0474	Risico's van windturbines voor natuur De biodiversiteit staat in Europa al jaren onder druk. Het zoekgebied van de gemeente Amsterdam staat óp de grens van het Natura 2000 gebied 'IJmeer'. Op grond van de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn geldt er een beoordelingsplicht voor alle plannen, projecten en andere handelingen die mogelijk significante negatieve effecten kunnen hebben op de natuurwaarden waarvoor het gebied is aangewezen. Een bestuursorgaan mag uitsluitend het plan vaststellen als de zekerheid is verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast. Het versoepelen van de eisen voor plaatsing van windturbines in het IJmeer is hiermee in strijd. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT Het via de Omgevingsverondering mogelijk maken van windturbines in of nabij natuurgebieden, zoals de Gemeente Amsterdam overweegt in het IJmeer, zal een negatieve invloed hebben op de vogelpopulatie. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	De landelijke natuurbeschermingsregimes blijven onverkort gelden. Dit geldt ook voor de provinciale beschermingsregimes voor onder meer NNN en BPL in de OV NH2022. Het uitgangspunt voor NNN blijft dat activiteiten in het omgevingsplan niet zijn toegestaan, indien deze leiden tot een aantasting van het NNN, tenzij er sprake is van een activiteit die past binnen een afwijkingsmogelijkheid.
	ZO-0476	Risico's van windturbines voor cultureel erfgoed. In het IJmeer bevinden zich diverse monumenten die behoren tot het UNESCO werelderfgoed, waaronder Vuurtoreneiland en Pampus, beiden behorende tot de Stelling van Amsterdam. Een van de unieke waarden van de Stelling van Amsterdam is het stelsel van ongehinderde zichtlijnen tussen de forten van de Stelling: The Outstanding Universal Value is expressed in the authenticity of the design (the typology of forts, sluices, batteries, line ramparts), of the specific use of building materials (brick, unreinforced concrete, reinforced concrete), of the workmanship (meticulous construction apparent in its constructional condition and flawlessness), and of the structure in its setting (as an interconnected military functional system in the human-made landscape of the polders and the urbanised landscape).v ICOMOS, het adviesorgaan van UNESCO, heeft geadviseerd om een attentiezone van 50 meter aan de veilige kant en maximaal 10 kilometer aan de onveilige kant in te richtenvi. Het plaatsen van windturbines in de 'attentiezone' van deze unieke groep monumenten in de zichtlijnen tussen de forten doet afbreuk aan de unieke waarden. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	De opgave voor energietransitie is groot. Daarom hebben wij een Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies opgenomen in bijlage 8b. Hiermee wordt duidelijk waar ruimte is voor zon- en windinitiatieven waarbij de kernkwaliteiten zoals bijvoorbeeld forten, schootcirkels en zichtlijnen van het werelderfgoed worden behouden. Ook is in dit Afwegingskader een attentiezone opgenomen waarbij vooral is gekeken naar de visuele impact op het werelderfgoed.
ZW-0137	ZO-0480	Deze zienswijze wordt ingediend namens 139 personen. De indieners zijn allen woonachtig (of hebben een volkstuin waar geslapen mag worden) in en rondom BPL Waterland: namelijk in Schellingwoude, Durgerdam, Zeeburgereiland en Zunderdorp. Deze zienswijze wordt ingediend namens 139 personen. De indieners zijn allen woonachtig (of hebben een volkstuin waar geslapen mag worden) in en rondom BPL Waterland: namelijk in Schellingwoude, Durgerdam, Zeeburgereiland en Zunderdorp. ondanks aanwijzing als zoekgebied in de RES 1.0 NHZ is BPL	Deze zienswijze heeft betrekking op het RES-proces en het proces wat in Amsterdam gelopen is en wordt daarin meegenomen. De zienswijze heeft geen betrekking op de Omgevingsverordening NH2022 en wordt hier om die reden niet inhoudelijk beantwoord.

		Waterland geen geschikte locatie voor windturbines Al met al zijn wij met betrekking tot het oostelijk deel van de ring A10 Noord / BPL Waterland tot de volgende conclusie(s) gekomen. Dit gebied: 1. grenst aan Natura 2000-gebied dat een beschermingsregime met externe werking kent; 2. betreft Hoofdgroenstructuur-gebied; 3. is door de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) afgewezen als geschikte locatie voor windturbines; 4. betreft een cruciaal ecologisch verbindingsgebied dat niet verder verzwakt zou moeten worden. 5. is deels NNN-gebied; 6. kent een beduidend hogere 'natuurwaardenscore' dan thans op basis van de Natuurwaardenkaart 2016 wordt aangenomen; 7. is weidevogelgebied en fungeert als de toegangspoort tot de rest van het Waterlandse weidevogelgebied en het IJmeer. Om die reden zouden windturbines (met bijkomende toegangsweg en kraanplaat) leiden tot een overduidelijke aantasting van de kernkwaliteit 'openheid en ruimtebeleving' van dit BPL gebied; 8. is door Vogelbescherming Nederland, mede omdat het weidevogelgebied betreft, aangewezen als locatie waar beslist géén windturbines zouden moeten worden geplaatst (aangeduid als 'paars gebied' op hun risicokaart); 9. betreft een gebied waar meerdere (weide)vogels, vleermuizen en vissen voorkomen die op de 'Rode Lijst' staan en/of Europees beschermd zijn; 10. is bovendien een gebied waar een aanzienlijk aantal (al dan niet Rode Lijst-)diersoorten voorkomen - en/of regelmatig overheen vliegen - die bovendien (zeer) gevoelig zijn voor windturbines waaronder, maar niet uitsluitend, de meervleermuis, visdief, noordse woelmuis, kleine modderkruiper, rosse vleermuis, laatvlieger, wespendief, boomvalk, (blauwe en zilver) reiger, lepelaar, buizerd, etc.). De effecten van windturbines op ieder van deze unieke diersoorten is uiterst zorgwekkend. Alleen al om deze redenen biedt het oostelijk deel van het zoekgebied ring A10 Noord (BPL Waterland) wat ons betreft geen reële mogelijkheden tot plaatsing van windturbines. Het betreft een uniek groengebied dat ecologisch gezien van groot belang is. Het is volstrekt onverantwoord de unieke (flora en) fauna rondom de ring A10 Noord bloot te stellen aan de aanvaringsrisico's, trillingen, het geluid en de mechanische effecten die windturbines met zich brengen. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	
ZW-0138	ZO-0484	Het bedrijf I. Deegen & Zn was gevestigd op de gronden behorende bij de Broekermeerdijk 16 te Watergang (hierna: de projectlocatie). Het bedrijf I. Deegen & Zn betreft een sloop- en aannemingsbedrijf, welke zware grond- en sloopwerkzaamheden uitvoert. Het bedrijf is de afgelopen 40 jaar op de projectlocatie gevestigd geweest. Ten behoeve van het bedrijf zijn op de projectlocatie diverse opstallen gevestigd alsmede een bedrijfswoning. Op de gronden van de projectlocatie is de afgelopen jaren eveneens het materieel dat wordt gebruikt voor de grond- en sloopwerkzaamheden gestald. Om zijn werkzaamheden uit te voeren heeft het bedrijf divers zwaar materieel zoals (bouw)kranen en vrachtwagens in gebruik. Dit materieel reed dagelijks op en neer over de Broekermeerdijk naar de bouwplaatsen. De Broekermeerdijk (de ontsluitingsroute) is niet ingericht op zwaar verkeer, waardoor de vestiging van het bedrijf op deze plek voor de nodige overlast heeft gezorgd. Verder doet de huidige inrichting van de projectlocatie met de bedrijfsbestemming geen recht aan de ligging in het omringende landschap. Deze eigenaar zijn van de gronden behorende bij de Broekermeerdijk 16, willen de gronden 'schoon' achterlaten. Dat houdt in dat zij de opstallen op en het verharde (achter)terrein van de projectlocatie willen laten plaatsmaken voor een inrichting die recht doet aan het landschap waarin de projectlocatie zich bevindt. Deze zogeheten 'schoonmaakactie' is echter enkel mogelijk wanneer deze kostenneutraal kan worden uitgevoerd. Verder dient de huidige bestemming van het perceel gewijzigd te worden teneinde te borgen dat zich op de projectlocatie in de toekomst geen nieuw bedrijf vestigt. Voor een kostenneutrale 'schoonmaakactie' is het noodzakelijk hiervoor op het perceel twee passende (gezins)woningen te realiseren. Het omzetten van de huidige bedrijfswoning op het perceel naar een burgerwoning kan reeds middels een	In uw zienswijze geeft u aan dat de begrenzingen van BSG en LG niet op elkaar aansluiten. In de Nota van Beantwoording van de OVNH-2020 (par. 1.7) onderbouwen wij waarom wij het werkingsgebied LG hanteren en waarom die niet de contramal van BSG is. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021. Volledigheidshalve wijzen wij u erop dat de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid moet voldoen aan de actueel geldende OV NH.

		wijzigingsbevoegdheid uit het vigerende bestemmingsplan "Bestemmingsplan Buitengebied Waterland 2013" worden toegestaan. De realisatie van een tweede woning, welke noodzakelijk is voor de gewenste kostenneutrale 'schoonmaakactie', is binnen het vigerende bestemmingsplan niet mogelijk. De te realiseren woningen zullen stedenbouwkundig en landschappelijk op een zorgvuldige wijze worden ingepast, waardoor de hoeveelheid verharding sterk afneemt en de projectlocatie een kwalitatieve impuls krijgt met bijbehorende effecten op het omringende landschap. Om dit mogelijk te maken is een herziening van het vigerende bestemmingsplan noodzakelijk. Echter, de huidige Omgevingsverordening NH2020 en de toekomstige Omgevingsverordening NH2022 verzetten zich tegen de voorgenomen ontwikkeling. De ligging van de projectlocatie binnen het landelijk gebied, en meer specifiek het MRA Landelijk gebied, maken de voorgenomen ontwikkeling onmogelijk. De gronden van de zienswijze luiden als volgt: 1. De projectlocatie is gelegen in bestaand stedelijk gebied in plaats van landelijk gebied. 2. De ontwerp-Omgevingsverordening levert een onevenredige beperking op voor de voorgenomen ontwikkeling. 3. De voorgenomen ontwikkeling heeft een gunstige invloed op de omgeving. De gronden worden hieronder van een nadere toelichting voorzien. ZIE ORIGINELE DOCUMENT ZW-0138.	
ZW-0139	ZO-0481	Regeling transformatorstations In de Omgevingsverordening wordt uitgegaan van de noodzaak tot het opnemen van een vergunningplicht voor transformatorstations van 200 MVA of meer gelijktijdig ingeschakeld vermogen. Liander is van mening dat in het Omgevingsplan reeds rekening moet worden gehouden met het aspect geluid op basis van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door aanvullend een vergunningplicht toe te voegen wordt voorbij gegaan aan de afweging die reeds in het omgevingsplan wordt gemaakt alsmede het ontbreken van noodzaak tot de vergunningplicht.	Op het moment van ter inzage legging van het ontwerp van de OV NH2022 konden wij nog niet geheel overzien of er door de inwerkingtreding van de Omgevingswet een door ons in te vullen leemte zou ontstaan in de regulering van geluid van transformatorstations. Om die reden hebben wij zekerheidshalve een (tijdelijk) vergunningstelsel voor transformatorstations opgenomen in de ontwerp-OV dNH2022. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat er geen leemte ontstaat en daarmee vervalt de noodzaak tot het stellen van dergelijke regels. Het bevoegd gezag (veelal een gemeente) kan op basis van de Omgevingswet (omgevingsplannen en omgevingsvergunningen) de geluidsbelasting en overige milieuaspecten reguleren. Afdeling 4.14 uit de ontwerp OV NH2022 zal gelet hierop niet terugkomen in de definitieve OV NH2022.
	ZO-0482	Bij de ontwikkeling van gebieden moet energie infrastructuur als randvoorwaardelijk meegenomen worden. Zonder tijdige beschikbaarheid in ruimte voor energie infrastructuur, is het niet mogelijk doelmatig en tijdig energie infrastructuur te realiseren. Het gevolg hiervan is dat beoogde vestiging van bedrijvigheid, de energietransitie en woningbouw vertraagt of zelfs tot stilstand komt. Reden om voorafgaand aan een nieuwvestiging van een stationslocatie inclusief kabelstracés of een uitbreiding van een bestaand station dit maatschappelijke belang op het juiste niveau te laten meewegen.. Door uit te gaan van een gemeentelijk bevoegd gezag bij de nieuwvestiging van een station van Liander, komen de grote belangen voor energievoorziening in de regio niet altijd tot zijn recht. Door in de Omgevingsverordening meer gewicht toe te kennen aan dit belang kan worden voorkomen dat de infrastructuur niet tijdig kan worden gerealiseerd.	We hebben hierover veel overleg over met Liander en TenneT (Taskforce Energie Infrastructuur Noord-Holland) en werken gezamenlijk aan een aanvalsplan. We overleggen over de mogelijkheden om met behulp van provinciaal ruimtelijke instrumentarium procedures te versnellen (PIP, PCR). Op dit moment is er geen voorstel om de verordening aan te passen.
ZW-0140	ZO-0483	Wij roepen de gedeputeerden op om als provincie (weer) de regionale beschermer te worden voor inwoners, natuur en landschap van Noord-Holland en dus regels stellen bovenop de landelijke norm van 350 m grens voor windmolens bij woningen en in het plaatsen van megaturbines in en vlakbij waardevolle natuurgebieden. Dus het omgekeerde van wat er nu dreigt te gebeuren namelijk regels loslaten i.p.v. regels versterken ter bescherming. We verzoeken u met klem om de regeling van artikel 6.35 in de nieuwe omgevingsverordening te laten vervallen en te vervangen door regels waarin de provincie uitdrukkelijk en onherroepelijk burgers en kwetsbare (stad)natuur en landschap beschermt. Wij roepen de gedeputeerden ook op om uw collega's in andere provincies tot het zelfde te inspireren en gezamenlijk tot een evenwichtige aanpak te komen. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	In Nederland geldt geen minimaal aan te houden afstand, omdat afstand houden geen doel op zich is. Het doel is hinder te voorkomen/ te beperken door het geluidsniveau op de gevel onder een bepaalde waarde te houden. Voor de projectmatige besluitvorming geldt dat de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Bij de exploitatie en de manier waarop windmolens en zonnepanelen in het landschap worden ingepast, zijn participatie en acceptatie van groot belang. Mocht een zoekgebied tot ontwikkeling komen dan zullen wij zorgvuldig kijken naar deze punten. Het uitgangspunt is en blijft echter wel dat de verantwoordelijkheid voor communicatie en participatie bij gemeenten ligt. Wij gaan er vanuit

			dat gemeenten autonoom in staat zijn om te bepalen of voor een zoekgebied draagvlak is. Waar sprake is van gemeentegrens overschrijdende effecten van zoekgebieden werken gemeenten samen in deelregioverband; in dergelijke gevallen speelt ook de provincie waar nodig een rol. De beschermingsregimes voor NNN en BPL blijven in de OV NH2022 van kracht. Het uitgangspunt voor NNN blijft dat activiteiten in het omgevingsplan niet zijn toegestaan, indien deze leiden tot een aantasting van het NNN, tenzij er sprake is van een activiteit die past binnen een afwijkingsmogelijkheid.
ZW-0141	ZO-0485	De Omgevingsverordening NH2022 vertaalt de ambities, ontwikkelprincipes en de sturingsfilosofie uit de Omgevingsvisie NH2050. Bij de totstandkoming van deze Omgevingsvisie NH2050 is een uitgebreid participatietraject gevolgd, hetgeen heeft geleid tot de totstandkoming van de Omgevingsverordening NH2020 én thans tot de ontwerp Omgevingsverordening NH2022. Zoals is beschreven in de Toelichting is de NH2022 niet het eindstation. De omgevingsverordening is een levend document dat voortdurend wordt ontwikkeld en aangepast. Daarbij past een doorlopend gesprek met de omgeving en partners. Cumela Nederland 'ziet' zich namens en voor de cumelabedrijven in Noord-Holland als een dergelijke 'partner' en stelt het derhalve meer dan op prijs om directer betrokken te zijn en blijven bij de Omgevingsverordening(en) en / of andere relevante beleidsontwikkelingen. Dit sluit aan bij het genoemde in onderdeel 3, sub 5. Graag vernemen wij van u een concreet voorstel op welke wijze de rol als partner / participant ingevuld wordt. In dit kader nodigen wij u derhalve ook van harte uit voor een nader kennismakings- en locatiebezoek bij één of meerdere bedrijven in de cumelasector. Graag vernemen wij op voorhand uw bereidheid en mogelijkheden hiertoe, zodat e.e.a. concreet ingevuld kan worden.	Verzoek om kennismakings- en locatiebezoek nemen wij aan. Dit zal ambtelijk worden ingevuld.
	ZO-0486	Op grond van artikel 6.14 kan middels een omgevingsplan welke van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied uitsluitend worden voorzien, met inachtneming van de onder a t/m c genoemde voorwaarden van het artikel, in een kleinschalige ontwikkeling. Dit artikel sluit aan c.q. biedt concrete mogelijkheden voor de vestiging van een nieuwe economische drager in de vorm van een kleinschalig cumelabedrijf (agrarisch aanverwant bedrijf) in én voor het landelijk gebied. Genoemd artikel doet hierbij recht c.q. draagt bij aan de realisatie van de hiervoor genoemde belangen voor cumelabedrijven. In relatie tot artikel 6.15 wordt verzocht om expliciet te duiden dat de geboden mogelijkheid op grond van het gestelde in dit artikel ook is voorbehouden aan het vestigen van een agrarisch aanverwant bedrijf, als zijnde een uitgewerkte vorm van 'werken'.	Dank voor uw steun aan hetgeen in artikel 6.14 staat. Agrarisch aanverwante bedrijven vallen onder het begrip 'werken'. Het is daarom niet nodig deze expliciet te noemen in art. 6.15. Het gaat bij art. 6.15 wel om kleinschalige vormen van werken in rechtmatig aanwezige bebouwing.
	ZO-0488	In artikel 6.41, lid 3 zijn de beleidsuitgangspunten opgenomen voor agrarische aanverwante bedrijven. Lid a omvat 'uitbreiding van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf'. Lid b heeft betrekking op 'verplaatsing van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf'. Lid c omvat de voorwaarden omtrent de maximale oppervlakte. Een onderdeel welke niet is opgenomen betreft 'oprichting c.q. nieuwvestiging'. Alhoewel het aantal agrarisch aanverwante bedrijven relatief stabiel is qua aantal, is het uiteraard niet uitgesloten dat er een nieuw agrarisch aanverwant bedrijf opgericht wordt. Alhoewel in beginsel artikel 6.14 of 6.15 planologische mogelijkheden bieden voor deze nieuwe economische dragers, verzoeken wij om de mogelijkheid tot vestiging in het landelijk gebied expliciet op te nemen als onderdeel van artikel 6.41.	Nieuwvestiging van agrarisch aanverwante bedrijven, anders dan verplaatsing van een reeds fysiek bestaand bedrijf, achten wij niet passend in het landelijk gebied vanwege de vervoersbewegingen die dit soort bedrijven met zich meebrengen en het effect op de verkeersveiligheid. Wij zijn van mening dat deze vorm van bedrijvigheid, alhoewel verbonden met het landelijk gebied, op een bedrijventerrein gevestigd dient te worden.
ZW-0142	ZO-0487	Gelieve een regel toe te voegen die stelt dat buurgemeenten vetorecht hebben op plaatsing van windturbines als die in een straal van 1500 meter van de gemeentegrens liggen.Als alternatief voor de omgevingsverordening zou deze regel ook opgenomen kunnen worden in het kader als aanvulling op de leidraad voor zorgvuldige ruimtelijke inpassing. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT Wat nu in elk geval ontbreekt is een kaderstelling die rekening houdt met het feit dat de geluidswet de burger NIET absoluut beschermt. Gelieve in de kaderstelling op te nemen dat het absolute aantal personen in een ruime straal (1500 meter) moet worden meegenomen bij afweging van lokaties. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	Via de instructieregel zoals opgenomen in artikel 6.35 van de OVNH2022 worden gemeenten in staat gesteld om via omgevingsplannen ruimte voor windenergie in de RES zoekgebieden wind en wind + zon mogelijk te maken. Wie bevoegd gezag is voor de vergunningverlening van de windparken is geregeld in de Elektriciteitswet 1998. Wij zijn vooralsnog niet voornemens daarvan af te wijken.
ZW-0143	ZO-0489	Ik stuurde u in april 2020 een zienswijze Omgevingsverordening NH2020 In punt 4 daarvan vroegen wij uw aandacht voor de predatie van weidevogels door zwarte kraaien en kauwen (nesten en kuikens).	Dank voor uw zienswijze. Het klopt dat de Rijksuniversiteit Groningen sinds dit jaar is gestart met een onderzoek naar de weidenatuur van

		Wij vroegen u daarvoor maatregelen te nemen en noemden met name uitbreiding van de mogelijkheden om vangkooien te plaatsen. Uw antwoord op dit onderdeel van de zienswijze is te vinden in bijlage 2 onder het zienswijze onderdeel 20-0565 (laatste alinea van het antwoord). Het citaat luidt: "Momenteel wordt een onderzoek voorbereid waarbij de Provincie met een aantal partners onderzoek gaat doen naar de interactie tussen predatoren en weidevogels. Dit zal uiteindelijk nieuwe inzichten kunnen bieden op het predatiebeheer (einde citaat). Wij beseffen dat we inmiddels spreken over de Omgevingsverordening NH2022. Echter wij menen dat aankondigingen uit NH2020 daar niet eindigen, maar doorlopen naar de toekomst zolang niet expliciet wordt besloten dit punt terug te nemen. Vanuit die gedachte vragen wij u naar de stand van zaken van het door u aangekondigde onderzoek (zie citaat) naar de interactie tussen predatoren en weidevogels. En of dat heeft geleid of zal gaan leiden tot andere inzichten op het predatiebeheer. Het gemis daaraan wordt jaar op jaar groter en zal uiteindelijk leiden tot het verdwijnen van weidevogelsoorten van ons eiland. De situatie is ook de afgelopen paar jaar weer nijpender geworden. De nood is dus hoog en vraagt om daadkracht op korte termijn.	Zuidwest-Friesland. Monitoring van predatoren is hier een onderdeel van. Het betreft een langlopend onderzoek dat nog vier jaar doorloopt. Op dit moment zijn er daarom nog geen onderzoeksresultaten bekend.
ZW-0144	ZO-0490	Afvalzorg heeft in een eerdere reactie (onze ref: JJ/CB d.d. 22.05.2020) haar zienswijze gedeeld om obstakels voor de ontwikkeling van een zonneweide op locatie Schoteroog weg te nemen. In reactie op deze zienswijze op omgevingsvergunning NH2020 zijn door de Provincie toezeggingen gedaan waarvan Afvalzorg verondersteld dat zij in het ontwerp van NH2022 onverminderd van toepassing zijn. Het ontwerp geldt daarmee als zekere basis voor de aanvraag van een vergunning voor de realisatie van de zonneweide op deze locatie. In lijn met deze aanwijzing in de RES Noord-Holland Zuid en het in de toelichting geformuleerde uitgangspunt is de Omgevingsverordening NH2022 aangepast ten opzichte van de Omgevingsverordening NH2020. Als gevolg hiervan krijgen de initiatiefnemers voor dit gebied meer ruimte en zekerheid over de haalbaarheid van een zonnepark ter plaatse. Afvalzorg onderstreept dit uiteraard van harte, aangezien daarbij mede tegemoet is gekomen aan de eerder ingediende zienswijze. Na bestuderen van het originele document met de zienswijze blijkt dat Afvalzorg alleen voorstelt om niet alleen in de toelichtingen, maar ook in de regels uit de verordening zelf op te nemen dat een (voormalige) opslaglocatie voor afval ook wordt gezien als nutsvoorziening. Dit om juridische discussie te voorkomen.	Wij achten het niet noodzakelijk de specificatie van (voormalige) afvalstortplaats als nutsvoorziening in artikel 6.61 zelf te vermelden. In het kader van meervoudig ruimtegebruik is in de artikelsgewijze toelichting op artikel 6.39 een (voormalige) afvalstortplaats namelijk al gespecificeerd als nutsvoorziening.
	ZO-0492	De begrenzing van de Stelling van Amsterdam zoals opgenomen in de Omgevingsverordening NH2020 blijkt niet overeen te stemmen met de begrenzing van dit werelderfgoed zoals aangemeld door Unesco. Uw provincie wordt verzocht in de Omgevingsverordening NH2022 aan te sluiten bij deze kaart, zodat het zonnepark (nagenoeg volledig) buiten het werkingsgebied voor werelderfgoederen valt. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	De door u voorgestelde grenswijziging bij Schoteroog wordt overgenomen. Het is inderdaad zo dat de begrenzing niet overeen komt met de UNESCO begrenzing. Deze wijziging is inmiddels via de ronde 2021 van de wijziging werkingsgebieden Omgevingsverordening Noord - Holland 2020 doorgevoerd.
	ZO-0498	Gelijk aan de huidige Omgevingsverordening NH2020 bevat de Omgevingsverordening NH2022 ook een beperking voor realisatie van een zonnepark. Een zonnepark is wel mogelijk als gronden zijn bestemd voor of feitelijk in gebruik zijn als nutsvoorziening. In reactie op de Omgevingsverordening NH2020 is hier ook al een opmerking over gemaakt. In het kader van verwerking van de zienswijzen op de Omgevingsverordening 2020 heeft uw college geantwoord dat stortlocaties voor afval in het kader van Omgevingsverordening worden gezien als een nutsvoorziening, waarvoor het verbod voor zonneparken niet van toepassing is. Ondanks de verduidelijking en bevestiging namens de provincie van de aanduiding van een (afgesloten) stortplaats als nutsvoorziening, is het mogelijk dat niet eenieder dit standpunt volgt en daarmee juridische discussie kan ontstaan over de mogelijkheid een omgevingsvergunning te verlenen voor het zonnepark op Schoteroog. Om deze juridische discussie te voorkomen en voor eenieder duidelijkheid te scheppen, verzoeken wij u tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022. Dit kan bijvoorbeeld door in art. 6.61, lid 5 Omgevingsverordening NH2022 een directe verwijzing naar een (afgesloten) stortplaats op te nemen: "Ter plaatse van Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam voorziet het omgevingsplan niet in een opstelling voor zonne-energie, tenzij de gronden zijn bestemd voor of feitelijk in gebruik zijn als nutsvoorzieningen, waaronder een (afgesloten) stortplaats, weg-, spoor-, water- of luchtverkeer, niet zijnde leidingtracés voor gas, water of elektriciteit, of infrastructuur voor weg-, spoor-, water- of luchtverkeer." Als alternatief kan aan art. 6.61 Omgevingsverordening NH2022 een nieuw lid worden toegevoegd om expliciet ruimte te maken voor inpassing van een zonnepark boven een (afgesloten) stortplaats. Het gebied Schoteroog is namelijk ook aangewezen als werkingsgebied beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer	Wij laten lid 5 van artikel 6.49 vervallen. Deze verbodsbepaling t.a.v. zon en de afwijkingsmogelijkheid bij nutsvoorzieningen is abusievelijk opgenomen. Het was de bedoeling het in het ontwerp te laten vervallen. Hiervoor in de plaats is het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinies in bijlage 7A opgenomen dat inzicht geeft in de mogelijke ruimte voor zonne- en windinitiatieven zonder dat de kernkwaliteiten, zoals bijvoorbeeld forten, schootcirkels en hoofdverdedigingslinie van het werelderfgoed worden aangetast.

		in de zin van art. 4.53. Aan art. 6.61 Omgevingsverordening NH2022 zou dan een nieuw lid toegevoegd kunnen worden, bijvoorbeeld: "Lid 7. Ter plaatse van het werkingsgebied beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer kan het omgevingsplan in afwijking van het vijfde lid voorzien in een opstelling voor zonne-energie als wordt voldaan aan de voorwaarde uit het tweede lid." Op deze wijze wordt ruimte geboden voor plaatsing van een zonnepark op Schoteroog, zonder afbreuk te doen aan de bescherming van de Stelling van Amsterdam. De reikwijdte van deze uitzondering is immers beperkt tot de werkingsgebieden beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer: alleen voor zover dat werkingsgebied samenvalt met de Stelling van Amsterdam is de uitzondering voor plaatsing van een zonnepark van toepassing.	
ZW-0145	ZO-0491	Er is geen blauwdruk welke rol de RES-regio moet oppakken en welke rol de gemeente of provincie moet nemen. De RES-regio's zijn daarvoor te verschillend. M.n. de gemeentes mogen kiezen. Amsterdam koos een "eigen" RES traject waarbij van meet af aan vast stond dat er een eigen extra ambitie lag en dat er wat windenergie betreft 17 windturbines 3MW moesten komen in zoekgebieden binnen de stad. Het regionale perspectief, een gebiedsspecifieke aanpak en alternatieve bronnen (als warmte opwek) ontbraken geheel. Vanwege het bovenstaand en het ontbreken van een regionaal samenhangend perspectief en uw verantwoordelijkheid voor landschap en natuur richt ik deze zienswijze tot de Provincie. VERZOEK : Op zijn minst zouden ook geothermie/aquathermie etc moeten worden meegenomen in de RES 1.0 ambities en berekeningen. Tenslotte is het een levend document en past dit in een adaptieve energiemix. VERZOEK : Geen industriele windturbines in de Scheggen van Amsterdam. De Scheggen moeten het uitgangspunt zijn voor duurzaamheidsdoelstellingen voor de metropool. Het resultaat moet natuurvriendelijk zijn en geworteld in het onderliggende landschap en een samenhangende scheggenstructuur opleveren. Zie ook plaatje landschapsarchitecten hieronder. VERZOEK: Beperk windturbines in amsterdam tot de haven plus 2 of 3 turbines op zee en maak de scheggen drager van de duurzame regio met innovatieve methoden en respect voor natuur en mens ! VERZOEK: om in het kader van de RES NHZ als alternatief voor windturbines bovengenoemde variant in Waterland / Amsterdam Noord de komende maanden samen met stakeholders en overheden d.m.v. ontwerpend onderzoek nader verkennen van mogelijkheden voor energieopwekking door aquathermie en van ecologische, praktische en economische haalbaarheid. VERZOEK: pas de wettelijke normen voor veiligheid toe op volkstuinparken als kwetsbaar object. Pas daarnaast ook de normen voor geluidshinder toe op de volkstuinparken.	Voor wat betreft het zienswijze onderdeel dat ziet op geluidshinder en externe veiligheid geldt dat in projectmatige besluitvorming over windturbines de te hanteren normen moeten worden voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Voor het overige beschouwen wij deze zienswijze als een zienswijze tegen de RES en niet tegen de Omgevingsverordening NH2022.
ZW-0146	ZO-0493	Naast een aantal punten, die ik hier wil uitlichten, wil ik aangeven dat mijn visie ook meer dan uitstekend verwoord is in de visie, zoals die is ingediend door de heer*** namens Windalarm, ik verzoek u daarvan nota te nemen. De punten in de visie van Windalarm zal ik daarom niet herhalen, maar door deze mededeling wil ik duidelijk gesteld hebben, dat de visie van Windalarm kan worden opgeteld bij mijn persoonlijke visie. Mijn bezwaren hebben onder meer te maken met het gegeven dat de risico's voor de gezondheid niet duidelijk zijn onderzocht zijn. Nu er steeds meer geluiden te horen zijn, dat in andere windgebieden waar windturbines op korte afstand van bebouwing is gerealiseerd, ernstige klachten worden geregistreerd, is nader onderzoek echt wenselijk. Dit nadere onderzoek zou uitgevoerd moeten worden vóórdat de bovenwettelijke afstandsnorm van 600 meter in de omgevingsverordening wordt losgelaten. Voor zoekgebieden rond Amsterdam zou een 350 meter afstand desastreus zijn. Rond de ring A10 (Noord) staan woningen pal tegen de A10 (Noord) aan. Door het verkleinen van de afstandsnorm worden 1000-en mensen en kinderen, die toch al gebukt gaan onder veel overlast door de A10, heel zwaar gestraft; zij kunnen het zich niet kunnen permitteren om in een rustigere omgeving te gaan wonen. Er is immers geen keuzevrijheid van wonen binnen de MRA, of - naar ik heb gehoord - heel Noord-Holland, er zijn gewoonweg te weinig woningen of de woningen zijn veel te duur. Plaatsing van windturbines verkleint het grondoppervlak waarop woningen gebouwd kunnen worden. Ergo: vaststelling van windzoekgebieden voorkomt woningbouw en verhindert dus het verkleinen van de ernstige woningnood waarin we verkeren. Als de beslissing van plaatsing door gemeenten zelf genomen kan worden, heeft dit ook grote gevolgen voor onze buurgemeenten met woningbouwplannen. plaatsing van windturbines betekent hoe dan ook dat er rondom de zoekgebieden geen huizen gebouwd kunnen worden voor onze kinderen en kleinkinderen. Althans dit geldt voor de Amsterdamse situatie. Gedeputeerde Staten zullen naar verwachting nog een kader gaan vaststellen als aanvulling op de leidraad, welke gaat gelden voor het hele provinciale grondgebied. (pagina 119 ontwerp- OV 2022 NH bijlagen en toelichtingen)	We zijn ons bewust van de geluiden van inwoners en maatschappelijke organisaties en deze nemen we serieus. Het is wel in eerste instantie aan de gemeenten om mogelijke gezondheidseffecten mee te nemen in de keuzes en concretisering van de zoekgebieden. We zien ook dat dat gebeurt, onder meer in Amsterdam die zoekgebieden heeft gewijzigd naar aanleiding van deze zorgen maar ook een Health impact assesment gaan doen alsmede geluidsimulaties. Daarnaast blijven we als provincie het belang van afstemming en participatie benadrukken en faciliteren we de gemeenten bij de (financiële) participatie. De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. De provincie vindt het belangrijk om de zorgen van haar inwoners serieus te nemen. In samenwerking met andere provincies – via het IPO – inventariseren we waar behoefte aan is m.b.t. aanvullend onderzoek naar de gezondheidseffecten van windmolens. Aanvullend onderzoek afgestemd op de Nederlandse setting kan inwoners meer vertrouwen geven in de uitkomsten. Bij de vormgeving en plaatsing duurzame opwek van energie, waaronder windturbines, grotere windparken en zonneparken, streeft de provincie naar een zo hoog mogelijke bijdrage aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Een belangrijk onderdeel daarvan is de manier waarop deze zich in het landschap manifesteren. Om hier

		Het later invullen van een kader als aanvulling op de leidraad, lijkt mij geen goed idee. Ik ben geen jurist, maar ik kan me nauwelijks voorstellen dat een omgevingsverordening met een nog nader in te vullen kader als aanvulling op de leidraad stand gaat houden. Het kader van zorgvuldige afweging dient daarom vóór goedkeuring in deze omgevingsverordening vastgelegd te zijn. Alleen dan kunnen burgers hun visie over de omgevingsverordening gegeven worden èn kunnen Statenleden hun mening geven en/ of hun stem.	invulling aan te geven is de Ruimtelijke handreiking wind op land door GS vastgesteld.
ZW-0147	ZO-0494	Art. 6.35 lid 2 - mijn bezwaar richt op het ontbreken van o.a. de UNESCO-status, landelijke provinciale & gemeentelijke natuurwaarden, effecten voor mens en dier en gedegen onderschreven en erkend wetenschappelijk onderzoek. De enige voorwaarde die wordt genoemd is de ruimtelijke inpassing. Ik zie heel graag meer aspecten beschreven dan sec ruimtelijke inpassing. Het gaat juist ook om de leefbaarheid voor mens en dier. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	Bij de vormgeving en plaatsing van duurzame opwek van energie, waaronder windturbines, grotere windparken en zonneparken, streeft de provincie naar een zo hoog mogelijke bijdrage aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Een belangrijk onderdeel daarvan is de manier waarop deze zich in het landschap manifesteren. Verder gelden ook de regels die zijn opgenomen in andere artikelen voor de volgende beschermingsregimes: Art. 6.18-6.19 Landelijk gebied, Art. 6.53-6.55 Activiteiten in natuurnetwerk Nederland, Art. 6.56-6.58 en Art. 6.59-6.61 Erfgoederen van Uitzonderlijke universele waarde.
	ZO-0495	Afd. 7.2, art. 7.3 - Mijn bezwaar richt zich op het tijdslot van 23:00 - 7:00, 7 dagen/weken. Dit is een onmenselijke belasting. Houdt rekening met gangbare rustmomenten voor o.a. kleine kinderen er zorg dat de mens zich kan ontspannen in het weekend zonder een geluidsbelasting van een windturbines. Eerst gedegen wetenschappelijk onderzoek met de consequenties voor mens en de natuur. Vergelijk de uitkomsten met normen van de WHO. En accepteer de traditionele rustmomenten voor de mens. - relatie met art. 5.74 Besluit Kwaliteit Leefomgeving. Ik mis de cumulatie met andere geluidbronnen dan windturbines. O.a geluid van vliegtuigen, treinen, verkeer van omliggende wegen, industrielawaai, van het landelijk gebied, etc. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	De provincie Noord-Holland volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid met betrekking tot de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid. De provincie vindt het belangrijk om de zorgen van haar inwoners serieus te nemen. In samenwerking met andere provincies – via het IPO – inventariseren we waar behoefte aan is m.b.t. aanvullend onderzoek naar de gezondheidseffecten van windmolens. Aanvullend onderzoek afgestemd op de Nederlandse setting kan inwoners meer vertrouwen geven in de uitkomsten.
	ZO-0496	Delegatiebesluit Omgevingsverordering NH2022 Art. 6.7.a (Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van de werkingsgebieden Natuurnetwerk Nederland en de Natuurverbindingen wijzigen, mits de kwaliteit en oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en de samenhang tussen de gebieden wordt behouden als bedoeld in Artikel 6.54 van de Omgevingsverordening NH2022.) Het begrip samenhang is te zwak en kent meerdere interpretaties. Natuur kan en mag geen een speelbal worden van ruimtelijke ingrepen. Het versterken van de natuur moet prioriteit hebben. De NNN mag niet onderbroken worden, juist deze schakel moet versterkt worden. Het is het allerhoogste goed voor de burger en voor die van toekomstige generaties. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	Het betreffende criterium 'samenhang' wordt al geruime tijd, ook onder de Provinciale Ruimtelijke Verordening, gehanteerd. Onze ervaring is dat het werkt als een onderscheidend criterium, en dus niet te zwak is. Een belangrijk doel van NNN, zoals ook blijkt uit de term Netwerk is het bereiken en in stand houden van een samenhangend netwerk van natuur.
	ZO-0497	Uit bijlage voorbereidingsbesluit: Subparagraaf 6.2.3.1 windenergie Zie onderstaande passage uit bovengenoemd artikel. Kunt u aannemelijk maken waarom er al zoekgebieden zijn vastgesteld wetende dat er nog zoveel uitgezocht moet worden en er ook zoveel beperkingen zijn? Is hier sprake van zorgvuldig en transparant bestuur en kunnen bestuurlijke besluiten nog worden teruggedraaid? Passage: Er worden aanvullende beperkingen en eisen gesteld aan het plaatsen van windturbines in NNN en werelderfgoed. Voor het Unesco werelderfgoed is een interprovinciaal afsprakenkader in de maak waarin gekeken wordt welke ruimte de Stelling van Amsterdam en nieuwe Hollands Waterlinie (NHW) kunnen bieden aan windenergie. Dit kader wordt onderdeel van deze verordening. Voor NNN geldt de meerwaardebepaling die inhoudt dat een ontwikkeling (zoals een windturbine) duidelijk aantoonbare meerwaarde voor NNN moet hebben voor wat betreft kwaliteit en samenhang. De meerwaardebepaling vervangt de saldobenadering. Daarnaast geldt ook nog steeds dat een ontwikkeling in NNN alleen mogelijk is als deze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantast of van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn. Met deze nieuwe regeling wordt zorgvuldig uitvoering gegeven aan het coalitieakkoord en worden de provinciale belangen, maar ook de processen voor en de partners in de Regionale Energiestrategieën gerespecteerd. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	De RES is een strategische verkenning. De opgaven en ambities in de RES krijgen juridische status in de verankering in het instrumentarium van de Wet ruimtelijke ordening of Omgevingswet, zoals structuur- of omgevingsvisies, omgevings- of bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden zal er nog veel onderzocht moeten worden. Zoekgebieden kunnen kleiner worden of zelfs nog geheel afvallen.
ZW-0148	ZO-0500	De heer en mevrouw *** zijn eigenaar/exploitanten van het bungalowpark Het Eibernest aan de Molenlaan 30-34 in De Cocksdorp. Achter hun park ligt een perceel grond met de bestemming agrarisch-cultuurgrond, zoals weergegeven op blad 1 van bijlage 2. Dit gebied ligt deels binnen de door u als landelijk gebied aangemerkte gronden en deels niet (blad 2 van bijlage 2). De begrenzing van wat wel en niet valt	In uw zienswijze vraagt u voor een specifieke locatie om een wijziging van het werkingsgebied Landelijk Gebied. Dit werkingsgebied is ongewijzigd ten opzichte van de geldende OV NH2020. Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt

		binnen het landelijk gebied is (schijnbaar) willekeurig getrokken. Op het gedeelte dat niet als zodanig is aangewezen heeft de gemeente Texel het voornemen om minimaal 42 nieuwbouwwoningen te realiseren. Een dergelijke ontwikkeling is een stedelijke voorziening die volgens vaste jurisprudentie (bijlage 3) niet valt aan te merken als kleinschalige woningbouwontwikkeling zoals bepaald in uw provinciale ontwerp-Verordening NH2022. De heer en mevrouw *** stellen zich op het standpunt dat een dergelijke ontwikkeling in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en onevenredig inbreuk zal maken op de directe omgeving, waaronder hun bestaande bungalowpark. Zo is voor deze geplande ontwikkeling in De Cocksdorp feitelijk geen behoefte en de verwachting is ook dat starters niet vanuit andere dorpen naar De Cocksdorp zullen verhuizen. Dat zou ertoe kunnen leiden dat een dergelijke grootschalige ontwikkeling voor een klein dorp als De Cocksdorp niet wordt gerealiseerd voor de beweerdelijke doelgroep, maar voor anderen, zoals "overkanters". Zij verzoeken u daarom om dit gehele bestemmingsvlak tot landelijk gebied aan te wijzen teneinde ongewenste verstedelijking voor leegstand te voorkomen. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT De heer en mevrouw *** doen een beroep op het gelijkheidsbeginsel en verwijzen u naar het perceel op de hoek Vuurtorenweg/Langeveldstraat dat met eenzelfde bestemming agrarisch - cultuurgrond immers in zijn geheel als landelijk gebied in de ontwerp-Omgevingsverordening NH2022 is opgenomen. ZIE VOOR TOELICHTING ORIGINEEL DOCUMENT	meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
ZW-0149	ZO-0499	Er is een aantal beleidsmatige keuzes die wij in onze zienswijze naar aanleiding van de Omgevingsverordening NH2020 onder de aandacht hebben gebracht die van essentieel belang zijn voor de bewoonbaarheid van de provincie en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, en voor de slagkracht van de gemeente. Hoewel wij ons realiseren dat sprake is van een beleidsarme omzetting naar de systematiek en terminologie van de Omgevingswet, zijn er diverse aspecten die wel degelijk op dit moment vragen om een heroverweging. Wij zijn onveranderd van mening dat de gekozen opzet van met name de instructieregels geen blijk geeft van vertrouwen in ons als samenwerkingspartner, en niet aansluit bij de sturingsfilosofie uit de Omgevingswet en uw eigen Omgevingsvisie. Wij begrijpen dat de nieuwe sturingsfilosofie niet betekent dat er geen regels gesteld worden. Volgens de beantwoording van onze eerdere zienswijze geeft de omgevingsverordening verdere invulling aan de hoofdambitie van de Omgevingsvisie NH2050 met als uitgangspunt een evenwichtige balans tussen economische groei en leefbaarheid, met regels die erop zijn gericht zoveel mogelijk binnenstedelijk te verdichten en het landschap te behouden en beschermen, maar met ruimte voor maatwerk, flexibiliteit en bestuurlijke afwegingsruimte. Met name dat laatste zijn wij niet met u eens. Door de aanwijzing van nagenoeg ons volledige landelijk gebied als Bijzonder Provinciaal Landschap, en de keuze voor rigide (instructie)regels in plaats van ruimte voor maatwerk, wordt de gemeentelijke slagkracht en lokale afwegingsruimte onnodig beperkt. De regels bieden niet de gewenste ruimte om een goede afweging te kunnen maken tussen waardevol landschap, gezonde economische ontwikkeling, behoefte aan woningbouw en andere voorzieningen, en daarmee het vitaal houden van steden, dorpen en kernen. De uitzonderingsmogelijkheid voor ontwikkelingen van 'groot openbaar belang' biedt nadrukkelijk niet de benodigde ruimte, en leidt naar verwachting tot ingewikkelde procedures. Dit is voor ons als gemeente een belangrijk aandachtspunt, onder meer vanwege de belangrijke woningbouwopgave waar wij als gemeente voor staan, en de ambities uit de Regionale Energie Strategie. Specifieke de ontwikkellocatie Stompetoren-West en ons verzoek om verruiming van de provinciale regels voor het realiseren van paardenbakken en paddocks voor hobbymatig gebruik op het platteland, brengen wij opnieuw onder uw aandacht. Hierbij willen wij benadrukken dat behoud van het landschap ook voor ons als gemeente voorop staat. Het is goed om te horen dat u als provincie de regels blijft monitoren en door ontwikkelen vanuit de samenwerking met gemeenten, maar het verbaast ons ten zeerste dat er in het huidige proces geen ruimte lijkt voor verbetering van die regels. In de brief van 1 april 2021 die namens de colleges van de 18 gemeenten van Noord-Holland Noord aan u is gezonden hebben wij u hier reeds op gewezen en u verzocht om als serieuze gesprekspartner betrokken te worden. Met het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat wellicht ruimte om de benodigde kwaliteitsslag wel nu reeds te maken.	De OV NH2022 is in de regel een beleidsarme omzetting van de OV NH2020 om te voldoen aan de Omgevingswet als grondslag. Wij onderkennen dat er in korte tijd veel is gevraagd van onze partners bij de totstandkoming van beide OV NH's. Wij hebben gemeend de omzetting in twee delen te knippen, de beleidsrijke bundeling van een groot deel van provinciale regelgeving en met de OV NH2022 de grondslagwijziging. Ambtelijk zijn inmiddels verkennende gesprekken gevoerd met partners om te onderzoeken hoe in de toekomst het cyclisch, herkenbare proces om de OV NH te actualiseren meer ruimte biedt aan de wensen van onze partners.
	ZO-0501	Bij de begrippen kleinschalige ontwikkeling, kleinschalige woningbouwontwikkeling en stedelijke ontwikkeling wordt verwezen naar artikel 5.129 Bkl. VOORSTEL: Verwijzing aanpassen, bedoeld wordt artikel 5.129g Bkl	Wij zullen deze verwijzing wijzigen. Dank voor de correctie.
	ZO-0502	Bij de beantwoording van de eerdere zienswijze is aangegeven dat hoofdstuk 3 is gereserveerd voor het toewijzen van functies aan locaties door de provincie	Dit hoofdstuk 3 zal voor zover we nu voorzien niet gebruikt worden voor dit doel. We hebben er voor

		vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en dat wordt onderzocht of daar in een volgende versie wel invulling aan wordt gegeven. In de toelichting wordt hier niet nader op ingegaan, zodat onduidelijk is op welke wijze hier invulling aan zal worden gegeven, en wat dat betekent voor ons als gemeente. VOORSTEL: Toelichting aanvullen	gekozen de reservering niet te verwijderen, omdat dit leidt tot vernummering van de andere hoofdstukken. Wij zullen dit in de toelichting vermelden.
	ZO-0503	Het artikel voorziet in de mogelijkheid om voormalige agrarische bedrijfsbebouwing te gebruiken voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgactiviteiten. De regeling voorziet in mogelijkheden van sloop en nieuwbouw binnen het bouwperceel bij beëindiging van het agrarisch bedrijf, en is ten opzichte van de vorige versie van de omgevingsverordening aangevuld met specifieke regels voor de toevoeging van één of meerdere burgerwoningen. Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel, maar er is gekozen voor een heel gedetailleerde regeling waarbij de toevoeging van één of twee woningen is gekoppeld aan de oppervlakte aan bebouwing die wordt gesloopt, meerdere woningen mogen worden gerealiseerd als sprake is van de transformatie van een bestaande karakteristieke boerderij mits het oorspronkelijke karakter behouden blijft, een derde burgerwoning kan worden toegestaan als wordt aangetoond dat dat noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit mogelijk te maken, en tot slot een afwijkingsmogelijkheid wordt geboden als gebruik wordt gemaakt van een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. In onze eerdere zienswijze hebben wij nadrukkelijk verzocht om een regeling die ruimte biedt voor maatwerk. Op basis van een ambtelijke inventarisatie van concrete locaties met vrijkomende agrarische bebouwing is de oorspronkelijke regeling verruimd. Het is voor ons op dit moment niet zeker of deze regeling in de praktijk in alle gevallen de gevraagde ruimte voor maatwerk biedt en de regeling is voor de praktijk onnodig ingewikkeld gemaakt. We begrijpen niet waarom niet is gekozen voor een algemene maatwerkbepaling met meer integrale afwegingsruimte. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijkgebied naar nieuwe voorzieningen immers onverkort van toepassing. Voorstel: Regeling met meer afwegingsruimte, gebaseerd op vertrouwen.	Bij de vaststelling van de OV NH2020 is de ruimte voor ruimte regeling geschrapt. Wij hebben onderzocht of en op welke wijze wij de regeling voor de vrijkomende agrarische bebouwing konden verruimen. Wij hebben hiervoor diverse gespreken met stakeholders gevoerd waaronder u als gemeente. Op basis van deze gesprekken hebben wij de regeling verruimd zoals deze is opgenomen in artikel 6.15 door het bijstellen van de sloopbepaling en het onder voorwaarden toestaan van maximaal drie burgerwoningen. Wij hebben geen feitelijke argumenten gehoord waaruit blijkt dat de regeling te beperkt zou zijn.
	ZO-0504	Het artikel biedt onder andere ruimte gebruiksgerichte paardenhouderijen. Aanleiding om buiten deze regeling om, niet meer ruimte te bieden voor het realiseren van paardenbakken voor hobbymatig gebruik als nevenfunctie bij de woonfunctie is volgens de beantwoording van de zienswijze op de OVNH2020 het voorkomen van verrommeling en het ontbreken van een economisch belang. Dit terwijl deze voorzieningen essentieel zijn voor de vitaliteit, de leefbaarheid, en de aantrekkelijkheid van het wonen in het landelijk gebied. Een paardenbak is nadrukkelijk gerelateerd aan het wonen in het landelijk gebied en past ook bij de karakteristiek van het landschap. Voor een optimaal gebruik van het gebied is nodig dat naast de agrarische functie ook ruimte wordt geboden aan ander gebruik. Door geen gehoor te geven aan ons verzoek wordt voorbijgegaan aan het belang van de leefbaarheid en vitaliteit van het landelijk gebied. Gelet op de ruimtelijke uitstraling, kan een dergelijke voorziening, ondanks de omvang, niet worden gezien als een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 5.129g van het Bkl. Met een zorgvuldige landschappelijke inpassing kan verrommeling en een aantasting van het landschap voor een (niet overdekte) paardenbak eenvoudig worden voorkomen. VOORSTEL: Regeling met meer afwegingsruimte en mogelijkheden voor de bouw van een (niet overdekte) paardenbak ten behoeve van hobbymatig gebruik buiten het bouwvlak, zowel bij voormalige agrarische bouwpercelen als op andere locaties in het landelijk gebied. In het artikel wordt alleen de transformatie naar een nieuw woongebied geregeld, terwijl ambtelijk is afgesproken dat ook ruimte zou worden geboden aan andere stedelijke functies. Artikel 6.14 biedt wel ruimte voor kleinschalige ontwikkelingen op locaties waar al een stedelijke functie is toegestaan, maar op het moment dat het gaat om een omzetting naar bijvoorbeeld andere vormen van recreatie of sport is niet uitgesloten dat sprake kan zijn van een nieuw stedelijke ontwikkeling. In artikel 6.25 expliciet opnemen dat transformatie naar andere stedelijke functies op grond van de tijdelijke regeling mogelijk is.	Zoals u al in uw zienswijze stelt, is in de nota van beantwoording van de OV NH2020 reeds ingegaan op onze beweegredenen om paardenbakken in het landelijk gebied niet toe te staan. Deze argumenten liggen inderdaad in verrommeling van het open landschap en het ontbreken van een economisch belang. Wij zien, buiten de uitbreiding van de VAB-regeling, geen aanleiding om van dit standpunt af te wijken.
	ZO-0505	Artikel 6.35 Windturbines in RES zoekgebieden Wij zijn blij te zien dat in de omgevingsverordening voor de mogelijkheid om windturbines te plaatsen een koppeling is gemaakt met de RES, zoals in de ambtelijke consultatie is verzocht. Wij vragen ons wel af hoe het gezamenlijk regionaal uitvoeringsprogramma vervolgens in de omgevingsverordening wordt verwerkt en wat hierbij de rol van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling is, met name ten aanzien van de locatieafweging. Immers de locatie wordt in de RES bepaald. Ook vragen wij ons af hoe onder de nu voorgestelde regeling rekening wordt gehouden met de tweejaarlijkse actualisatie van de RES. Het is wellicht	Om de RES 1.0 te borgen in de verordening is een werkingsgebied toegevoegd aan artikel 6.35 met daarin de in de RES'en 1.0 vastgestelde zoekgebieden wind en wind + zon, inclusief de daarop aangenomen moties en amendementen. De omgevingsverordening zal indien nodig worden aangepast op het vervolgtraject van de RES. Voor de verdere uitwerking van de zoekgebieden hebben GS de Ruimtelijke handreiking wind op land

		verstandig een dynamische verwijzing op te nemen. VOORSTEL: Regeling met dynamische verwijzing	vastgesteld die bij de besluitvorming over windparken dient te te worden betrokken.
	ZO-0506	Artikel 6.36 Windturbines in landelijk gebied Dit artikel regelt dat voor omgevingsplannen in het landelijk gebied mogelijk is te voorzien in de bouw van één windturbine. Wij gaan er van uit dat hiermee niet wordt bedoeld dat binnen het volledige werkingsgebied Landelijk Gebied slechts één windturbine mag worden gerealiseerd, maar dat het gaat om één windturbine per perceel. De regeling en de toelichting is op dit punt niet duidelijk. Daarnaast kan dat alleen als de windturbine wordt gebouwd op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke activiteit is toegestaan. De term bouwperceel wekt de indruk dat er sprake moet zijn van een bouwvlak van 1 hectare, terwijl bedoeld wordt een bestemmingsvlak met een stedelijke functie waarbij de omvang van het bouwvlak niet relevant is. Wij verzoeken u dit in de regeling te verduidelijken. Daarnaast geldt dat de ashoogte niet meer mag bedragen dan 15 meter vanaf het maaiveld, terwijl dit niet in verhouding staat tot wat in de praktijk moet worden gezien als een 'kleine windturbine'. Wij verzoeken u nog eens kritisch te kijken of de toegestane hoogte van de windturbines op agrarische percelen in de praktijk toereikend is, rekening houdend met de recente en verwachte ontwikkelingen op dit punt. VOORSTEL: Regeling verduidelijken dat per perceel van de genoemde afmetingen een windturbine kan worden toegestaan.	Het is juist dat met artikel 6.36 niet is bedoeld om maar één windturbine in het volledige werkingsgebied Landelijk Gebied mogelijk te maken, maar één windturbine per bouwperceel. Dit is in artikel 6.36 en de toelichting op dit artikel aangepast. Wat met agrarisch bouwperceel wordt bedoeld blijkt uit de begripsbepalingen zoals opgenomen in artikel 1.1 van deze verordening. Hier zal in de toelichting op artikel 6.36 naar worden verwezen. Verder is in de toelichting opgenomen dat de 1 hectare eis ziet op het bestemmingsvlak voor een stedelijke activiteit en niet op het bouwvlak. Windturbines met een ashoogte van 15 meter passen ruimtelijk gezien binnen de schaal van een modern agrarisch bedrijf, dat veelal wordt gekenmerkt door kloeke bedrijfsgebouwen, voedersilo's en een volwassen erfbeplanting. De regeling is nieuw en wordt naar verwachting binnen twee jaar geëvalueerd. Dan kan blijken of aanscherping wenselijk dan wel verruiming van de regelgeving mogelijk is.
	ZO-0507	Artikel 6.39 Opstellen van zonne-energie De RES gaat over wind én zon. Het is dan ook niet duidelijk waarom in de regeling voor zonne-energie niet wordt aangesloten bij de RES-zoekgebieden. Wij vragen ons af wat dit betekent voor de uitvoerbaarheid van de RES-opgaven. Alleen door de combinatie van wind én zon kan de RES-opgave worden gehaald. VOORSTEL: Regeling voor zonne-energie op basis van de zoekgebieden RES conform artikel 6.35	In de OV NH2020 is geen expliciet verbod opgenomen voor zonneparken in landelijk gebied. Daarom zien wij geen directe noodzaak om de artikelen voor zonne-energie in de OV NH2022 te herzien op basis van de RES 1.0. De bestaande artikelen voor zonne-energie blijven ook in de OV NH2022 leidend voor de verdere uitwerking van zoekgebieden voor zonne-energie. Met de bestaande artikelen voor zonne-energie streven we namelijk naar een goede inpassing van zoneparken met een zo hoog mogelijke bijdrage aan de fysieke leefomgeving. Ook binnen de vastgestelde zoekgebieden uit de RES 1.0 streven we nog steeds naar goed ingepaste zonneparken met een zo hoog mogelijke bijdrage aan de fysieke leefomgeving.
	ZO-0508	Artikel 6.58 Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap In de Omgevingsvisie NH2050 is het ontwikkelprincipe opgenomen om te komen tot een vereenvoudiging van het landschappelijk beleid met minder regimes. Door het gebiedsgericht beschrijven van kernkwaliteiten is het mogelijk gebiedsspecifieke afwegingen te maken. Doel was, een vereenvoudiging van de regels en een verruiming van de mogelijkheden voor maatwerk. Nu ook gebieden waar voorheen geen specifiek beschermingsregime gold, zijn aangeduid als BPL, is juist sprake van een aanzienlijke beperking van de mogelijkheden. Bij de beantwoording van onze eerdere zienswijze is aangegeven dat er met de regels en voorwaarden die de Omgevingsverordening stelt wel degelijk ruimte is voor maatwerk, maar dat vanwege het belang van het beschermen van het landschap een goede onderbouwing en afweging wordt verwacht bij nieuwe noodzakelijke ontwikkelingen. Hiermee wordt volledig voorbijgegaan aan ons bezwaar tegen het in het leven roepen van een complexe uitzonderingsbepaling enkel voor ontwikkelingen van groot openbaar belang in plaats van een regeling die ruimte biedt voor een integrale afweging, waarbij zowel het belang van behoud van de landschappelijke kwaliteit als de economische en woningbouw belangen worden gewogen. Een dergelijke uitzonderingsbepaling kan, evenals een ontheffingsmogelijkheid, op geen enkele wijze worden gezien als het bieden van ruimte voor maatwerk en lokale en regionale afwegingsruimte. Bovendien is de uitsluiting van nieuwe stedelijke ontwikkelingen binnen BPL ook niet noodzakelijk. Op grond van rijksregelgeving geldt al dat een goede afweging moet worden gemaakt tussen binnen- en buitenstedelijk bouwen, en ook de woningbouwafspraken zijn gebaseerd op het principe dat eerst moet worden gekeken of de woningbouwopgave binnen bestaand stedelijk gebied kan worden opgelost. Alleen als dit niet mogelijk blijkt, kan er gemotiveerd naar het buitengebied worden uitgeweken. Volgens de beantwoording van onze eerdere zienswijze zijn nieuwe stedelijke ontwikkelingen op voorhand uitgesloten omdat deze zich gelet op hun omvang niet verhouden tot de kernkwaliteiten van het BPL. De gebieden die onder het werkingsgebied BPL zijn gebracht zijn echter zo groot en divers dat dat op voorhand	Wij voeren in de Omgevingsverordening NH2022 geen wijzigingen door in het BPL anders dan voortkomend uit moties of toezeggingen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH 2020. In het Masterplan Wonen beoordelen we of het nodig is, gelet op de woningbouwopgave en de beschikbare realisatiecapaciteit, om meer ruimte te geven voor woningbouw in beschermd landelijk gebied, zoals BPL. Onze conclusie is dat dat niet nodig is; er is –op provinciaal niveau- voldoende capaciteit en ruimte binnenstedelijk en in regulier landelijk gebied. In een aantal gevallen, op lokaal niveau, is er sprake van veel beschermd landelijk gebied, waardoor er beperkte mogelijkheden zijn voor woningbouw in het landelijk gebied. Met die gemeenten. Zoals Schagen, Castricum en Uitgeest, verkennen we de opgaven nader en bekijken we of er meer ruimte binnen BPL nodig is voor woningbouw. Voor de locatie Stompetoren-West in de gemeente Alkmaar kijken we of deze locatie in BPL nodig is voor de woningbouwopgave (kwantitatief en kwalitatief) in de regio Alkmaar. Dit doen we samen met de gemeente / regio in de zg regionale verdieping van het Masterplan.

		niet te bepalen is. Juist de keuze voor een gedetailleerde omschrijving van de kernkwaliteiten zou ruimte moeten bieden voor vertrouwen in een lokale afweging, ook voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. De toepassing van de regeling roept bovendien vragen op en de nadere invulling van het begrip 'groot openbaar belang' zal via de rechtspraak tot stand moeten komen. Daarmee is de regeling onvoldoende rechtszeker. Bovendien is de vraag of de regeling een oplossing biedt voor de enorme woningnood binnen de provincie, nu woningbouwontwikkeling in de toelichting niet expliciet als voorbeeld van een ontwikkeling van groot openbaar belang wordt benoemd. VOORSTEL: Regeling met meer afwegingsruimte, gebaseerd op vertrouwen. De uitsluiting van de mogelijkheid voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen binnen BPL laten vervallen. Als gekozen wordt de huidige uitzonderingsbepaling voor ontwikkelingen van groot openbaar belang in stand te houden, in de toelichting expliciet opnemen dat woningbouwontwikkeling daar ook onder wordt begrepen.	
	ZO-0509	Artikel 6.69 Ruimtelijke kwaliteitseis ingeval van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in het landelijk gebied De toevoeging dat de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling ook in een vroeg stadium van de planontwikkeling om advies kan worden gevraag inzake de locatie afweging is een extra aanleiding om de beperkende regels in het (beschermd) landelijk gebied te schrappen of aan te passen. Hiermee ontstaat immers een extra waarborg voor bescherming van de landschappelijke waarden.	Artikel 6.69 vervangt geen beschermingsregiem. Het heeft betrekking op de ruimtelijke inpassing van een ontwikkeling en niet op het al dan niet mogelijk zijn van een ontwikkeling.
	ZO-0510	Afdeling 11.4 Cultureel erfgoed De regels mbt het provinciaal erfgoedregister en de aanwijzing van provinciale monumenten zijn gewijzigd. Wij hebben vernomen dat wij als gemeente (op instructie van de provincie) de procedure voor aanwijzing van provinciale monumenten en de uitschrijvingen uit het provinciaal erfgoedregister binnen ons grondgebied moeten voeren. In de Omgevingsverordening NH2020 is die bevoegdheid voorbehouden aan Gedeputeerde Staten. Het is onduidelijk waarom de bepaling in artikel 2.23 en 2.24 is geschrapt. Het is niet duidelijk wat de wijziging van de regels voor ons als gemeente betekent en welke gevolgen dit heeft voor de rechtsbescherming en eventuele juridische procedures over de aanwijzing op het moment dat wij deze (conform de instructieregels) vastleggen in het omgevingsplan. Bovendien heeft hierover geen ambtelijke consultatie plaatsgevonden. Wij vragen aandacht voor de uitvoering in de praktijk ten aanzien van het aanwijzen en schrappen van provinciale monumenten en het bijhouden van het erfgoedregister en verzoeken u hierover met ons in overleg te treden. Daarnaast bestaat onduidelijkheid ten aanzien van het overgangsrecht mbt het in- en uitschrijven van de monumentenbeperking in het Kadaster. Volgens de toelichting op de omgevingsverordening is het van belang dat voor een ieder kenbaar is welke onroerende zaken als provinciaal monument of beschermde structuur zijn aangewezen en welke beperkingen uit die aanwijzing voortvloeien. Het is onduidelijk of die kenbaarheid voldoende geborgd is.	Over het schrappen van de artikelen 2.23 en 2.24: Onder de Erfgoedwet is het nu nog nodig om in een provinciale verordening de bevoegdheid te creëren om provinciale monumenten aan te wijzen. Dit is onder de Omgevingswet niet meer nodig. De procedure van aanwijzing van een nieuw provinciaal monument onder de Omgevingswet wordt als volgt. Wij nemen het besluit tot aanwijzing als monument, waarbij we in de digitale viewer het werkingsgebied 'Provinciaal erfgoed' aan de betreffende locatie toekennen. Naast het aanwijzingsbesluit nemen wij een "voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van een instructieregel" aan de gemeente gericht op wijziging van het omgevingsplan (artikel 4.16 Omgevingswet; en artikel 2.23 Omgevingswet voor de instructieregel). Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan met voorbeschermingsregels, die in dit geval inhouden het bestemmen van een locatie tot provinciaal monument en daarop monumentenregels van toepassing verklaren. Deze regels landen direct in het tijdelijk deel van het omgevingsplan en het omgevingsplan wordt daarmee direct gewijzigd. Voor beide besluiten gaan wij vermoedelijk tegelijk de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht volgen.
			Vervolg antwoord: De gemeente moet ter uitvoering van onze instructieregel tot aanwijzing van het monument het omgevingsplan wijzigen, waarbij zij de aanwijzing en de regels overzet van het tijdelijk naar het permanente deel van het omgevingsplan. Bij de instructieregels zullen wij een termijn stellen waarbinnen uitvoering moet zijn gegeven aan de regels (artikel 2.23, lid 4). Op de wijziging van het omgevingsplan is afdeling 3.4 Awb van toepassing (artikel 16.30 Omgevingswet). Tegen het besluit tot wijziging van het omgevingsplan staat beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De gemeente is verweerder in de beroepsprocedure, ook al gaat het om een provinciaal monument. Dit komt omdat het gaat om een wijziging van het gemeentelijke omgevingsplan.
	ZO-0511	Regels Gedeputeerde Staten Afdeling 3 Natuur- en landschapscompensatie De mogelijkheden voor financiële compensatie bij een aantasting van BPL zijn	Wij hebben kennis genomen van uw zienswijze. Voor natuurwaarden geldt dat deze soms en onder voorwaarden te verbeteren zijn op dezelfde of een

		beperkt tot activiteiten ter plaatse van de kernkwaliteit habitat voor weidevogels. In het geval van aantasting van een van de andere kernkwaliteiten moet altijd fysiek gecompenseerd worden. Er wordt geen nadere uitleg gegeven waarom een dergelijk onderscheid wordt gemaakt en financiële compensatie in de andere gevallen niet is toegestaan. In de ambtelijke reactie is aangegeven dat de kernkwaliteiten veelal nauw met elkaar samenhangen en samen de waarde van het deelgebied bepalen. Om die reden kan een aantasting het beste in een fysieke vorm gecompenseerd worden die leidt tot een landschapsverbetering ter plaatse. Dat geldt echter voor weidevogelleefgebied onverkort. Het enkele feit dat alleen voor weidevogelleefgebied een bestaande regeling voor financiële compensatie bestaat is onvoldoende reden om alleen voor die kernkwaliteit financiële compensatie toe te staan. Immers, er is juist bewust gekozen voor een integrale regeling voor het beschermd landelijk gebied. Daarbij past ook een integrale compensatieregeling. Nu nagenoeg ons gehele landelijk gebied is aangewezen als BPL, en niet duidelijk is of fysieke compensatie altijd mogelijk is, hechten wij groot belang aan de mogelijkheid van financiële compensatie voor alle kernkwaliteiten. Uit de toelichting blijkt dat het bij de bescherming van het habitat voor weidevogels binnen BPL niet alleen gaat om de actuele waarde die een gebied heeft voor weidevogels, maar ook om de potentiële waarde die een gebied heeft. Die potentiële waarde is echter wel afhankelijk van reeds bestaande verstorende elementen. Bij de uitvoering blijkt dat bij het bepalen van de benodigde compensatie ook gebieden met zeer beperkte waarde/veel bestaande verstoringen in aanmerking worden genomen. De bestaande en de potentiële waarde blijkt op geen enkele wijze uit de omschrijving van BPL, waardoor het voor zowel de gemeente als voor ontwikkelende partijen niet inzichtelijk is hoe de noodzaak tot compensatie en de omvang van die compensatie wordt bepaald. VOORSTEL: Mogelijkheid van financiële compensatie bij aantasting van BPL voor alle kernkwaliteiten.	andere locatie. Voor landschap is dit niet het geval. Een door de eeuwen heen ontwikkeld landschap kan niet elders opnieuw worden ontwikkeld. Daarom hebben wij ervoor gekozen dat wanneer aantasting noodzakelijk is, deze aantasting direct fysiek te compenseren in het betreffende landschap en daarmee de vermindering van waarde van het landschap als geheel te beperken.
	ZO-0512	Bijlage 10 Regels Gedeputeerde Staten Afdeling 5 Regionale afspraken nieuwe stedelijke ontwikkelingen en kleinschalige ontwikkelingen Ten aanzien van woonakkoorden wordt o.a. bepaald dat deze een overzicht en een kaart bevatten van de woningbouwplannen in landelijk gebied. Het woonakkoord geldt voor minimaal 5 jaar met de mogelijkheid om tussentijds bij te stellen. Dat betekent dat elke kleinschalige woningbouwontwikkeling (en dus ook de toevoeging van een enkele woning in overeenstemming met de bepalingen over functiewijziging) in landelijk gebied als concrete locatie in het woonakkoord moet worden opgenomen. Dit is in de praktijk niet werkbaar, en leidt tot onnodige vertraging. Bij de voorbereiding van het regionale woonakkoord is dit ook onderkend, en is aangekondigd dat deze bepaling op korte termijn zal worden geevalueerd. Gelet op de versnellingsopgave voor woningbouw is het essentieel dat nu bij deze wijziging van de omgevingsverordening reeds mee te nemen. Voorstel: de verplichting laten vervallen om in het woonakkoord een overzicht en een kaart op te nemen van alle woningbouwplannen in het landelijk gebied (in ieder geval voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen), en het aan de regio overlaten om afspraken te maken over de regionale afstemming.	De wijziging van de OV NH die nu voorligt, heeft geen betrekking op het woonbeleid. Inderdaad gaan wij de werking van de woonakkoorden (intern) evalueren. Wij nemen uw oproep hierbij mee.
	ZO-0513	Kaarten Er is geen verschillenkaart beschikbaar gesteld, waardoor het voor ons niet goed mogelijk is geweest de begrenzing van de verschillende werkingsgebieden en eventuele wijzigingen ten opzichte van de vorige versie van de omgevingsverordening te controleren. We hebben wel de gis bestanden ontvangen, maar die bestanden zijn te omvangrijk om daar eenvoudig de benodigde informatie uit te halen. Gelet op het gezamenlijk belang bij een goede werking van de verordening is het voor ons als gemeente belangrijk dat we de wijzigingen eenvoudig en compleet in beeld krijgen, zodat de noodzaak voor latere correcties zoveel mogelijk kan worden voorkomen. Voorstel: Wij vragen voor de toekomst aandacht voor de informatieverstrekking.	Wij nemen kennis van uw suggestie van een verschillenkaart en kunnen u melden dat wij bij vervolg procedures rondom de OV NH zullen kijken of en hoe wij hieraan tegemoet kunnen komen.
	ZO-0514	Kaarten BPL De keuze om kleine dorpen en lintbebouwing onder BPL te brengen vinden wij onbegrijpelijk, gelet op de voorheen geldende status als bestaand stedelijk gebied. Bovendien is geen gehoor gegeven aan ons verzoek om een onderbouwing voor het aanwijzen van de gehele Schermer als BPL. De enkele stelling dat er gezien de kwaliteiten van de Schermer voor is gekozen om een eenduidig beschermingsregime op de volledige Schermer te leggen en zo de bescherming van deze landschappelijke eenheid te borgen is ontoereikend en geeft geen blijk van een zorgvuldige belangenafweging. Zie ook de gebiedsgerichte reactie ten aanzien van de werkingsgebieden verderop in onze zienswijze. Voor een aantal gemeenten in de regio wordt een verkenningstraject ingezet om een integrale afweging te maken tussen de ambities, opgaven en de begrenzing van het	Zie ZO-0470. M.b.t. tot de Schermer hebben wij bij de beantwoording van zienswijzen op de Omgevingsverordening NH2020 aangegeven dat gezien de kwaliteiten van de Schermer ervoor is gekozen om een eenduidig beschermingsregime op de volledige Schermer te leggen en zo de bescherming van deze landschappelijke eenheid te borgen én daarbij ook het volgende: Historisch gezien maakte de Schermer onderdeel uit van voormalig Nationaal Landschap Laag-Holland. Toen het Rijk stopte met de Nationale Landschappen heeft de provincie deze overgenomen en uiteindelijk

		BPL. Het is onduidelijk waarom de gemeente Alkmaar hierin niet wordt meegenomen. Voorstel: Begrenzing aanpassen BPL aanpassen en nader onderbouwen. Als wordt vastgehouden aan de huidige begrenzing dan vragen wij u om ook voor de gemeente Alkmaar een verkenningstraject in te zetten	onderdeel laten uitmaken van de provinciale bufferzones, om zo eventuele ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen tegen te gaan. Bij de wijziging van de PRV in oktober 2015 is dit echter ongedaan gemaakt, omdat (toen ook al) sprake was van een opeenstapeling van regimes. Uit een analyse bleek dat de Nationale Landschappen Laag-Holland en Groene Hart voor 93% van de oppervlakte samenvielen met andere regimes, zoals bufferzone, weidevogelleefgebied, NNN. Het besluit van PS om de Nationale Landschappen te laten vervallen was onder voorwaarde dat er een verkenning zou komen naar de regimes en een voorstel zou komen voor een duidelijk landschapsregime. De Schermer behoort tot de enkele gebieden die door dit besluit geen landschappelijke bescherming meer genoot. Met het BPL is dit gerepareerd.
	ZO-0515	Zoals eerder aangegeven vinden wij het onbegrijpelijk dat bij de begrenzing van het Landelijk gebied geen rekening is gehouden met de huidige jurisprudentie over bestaand stedelijk gebied. Door de kleine kernen en lintbebouwing als landelijk gebied aan te wijzen wordt de ruimte voor ontwikkeling in die gebieden ingeperkt. Op die locaties waren voorheen immers wel nieuwe stedelijke ontwikkelingen toegestaan omdat deze zijn gelegen binnen bestaand stedelijk gebied als bedoeld in artikel 1.1.1 onder h van het Besluit ruimtelijke ordening. Ook in de ambtelijke consultatie is hier uitvoerig over gesproken en hebben wij onze zorgen geuit. Dat de Rijkswetgever in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) lintbebouwing langs wegen heeft uitgezonderd van het begrip stedelijk gebied neemt niet weg dat bij de specifieke aanwijzing van het landelijk gebied op provinciaal niveau een afweging kan worden gemaakt rekening houdend met het type lint en de functie die het heeft. Bovendien verklaard de wijziging van de begripsbepaling niet waarom kleine woonkernen in het werkingsgebied Landelijk gebied zijn opgenomen. Het algemene uitgangspunt van de landelijke wetgever, dat het gaat om de vraag of sprake is van een stedenbouwkundig samenstel van bebouwing, is niet gewijzigd. Ook het uitgangspunt dat de besluitvorming over ontwikkelingen binnen stedelijk gebied in beginsel aan de gemeente is voorbehouden veranderd niet met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het is onaanvaardbaar dat de provincie de wijziging in de begripsbepaling stedelijk gebied aangrijpt om die bevoegdheidsverdeling te doorkruisen door stedelijk gebied aan het landelijk gebied toe te voegen. In de beantwoording van de eerdere zienswijzen wordt onderkend dat voor sommige locaties strengere regels gaan gelden dan voorheen. Dit wordt volgens de beantwoording aanvaardbaar geacht omdat de nieuwe systematiek duidelijkheid schept en de uitleg in de jurisprudentie over het bestaand stedelijk gebied niet altijd strookt met de visie van de provincie. In de toelichting worden enkel algemene uitgangspunten benoemd die zijn gehanteerd bij het bepalen van de begrenzing, zonder nadere toelichting ten aanzien van de gemaakte afweging tussen de ruimte voor ontwikkelingen en bescherming van het landelijk gebied. De keuze om kernen tot 500 inwoners niet als stedelijk gebied aan te merken wordt ruimtelijk en juridisch niet nader onderbouwd. De enkele wens om te kunnen sturen op het openhouden van het landschap of juist het voorkomen van verdere verdichting is daarvoor onvoldoende onderbouwing. Ook bij concrete vragen over specifieke locaties wordt in de beantwoording veelal enkel verwezen naar de algemene uitgangspunten. Er heeft geen zorgvuldige belangenafweging plaatsgevonden. Voorstel: Bij de begrenzing van het Landelijk gebied aansluiten bij huidige jurisprudentie over bestaand stedelijk gebied danwel de begripsbepaling stedelijk gebied zoals opgenomen in het Bkl. Wij vragen u om in ieder geval de kleine woonkernen buiten het werkingsgebied landelijk gebied te brengen, en voor lintbebouwing een nadere afweging te maken rekening houdend met het type lintbebouwing en de functie.	Aan de keuze voor het werken met een het werkingsgebied landelijk gebied ligt onder meer ten grondslag dat het begrip "bestaand stedelijk gebied" door het Rijk in het kader van de ladder voor duurzame ontwikkeling in het leven is geroepen en dit begrip door de jurisprudentie is uitgekristalliseerd. In de praktijk zijn verschillende gevallen naar voren gekomen waarin de aanduiding van een locatie als BSG op grond van de jurisprudentie, niet strookte met onze visie daarop. Ook is het op dit moment niet altijd van tevoren duidelijk of een locatie BSG is of niet. Door te gaan werken met het werkingsgebied landelijk gebied kiezen wij ervoor om zelf, op voorhand, te bepalen waar wij onze regels voor landelijk gebied van toepassing willen laten zijn. Dit biedt voor zowel de provincie als de gemeente duidelijkheid. Vanuit het oogpunt van het openhouden van het landschap en het voorkomen van verdere verrommeling zien wij linten als onlosmakelijk onderdeel van het landelijk gebied. Wij merken daarbij op dat de Rijkswetgever in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) lintbebouwing langs wegen uitzondert van de definitie 'Bestaand stedelijk Gebied'. In uw zienswijze geeft u aan dat de begrenzingen van BSG en LG niet op elkaar aansluiten. In de Nota van Beantwoording van de OVNH-2020 (par. 1.7) onderbouwen wij waarom wij de kaart LG hanteren en waarom die niet de contramal van BSG is. Als u een wijziging van de kaart LG wenselijk vindt, kan dat ingebracht worden in één van de halfjaarlijkse rondes voor wijziging van de kaart LG. Zie hiervoor het algemene deel van de beantwoording onder het kopje 'Begrenzing en kaart Landelijk Gebied (LG)'.
	ZO-0516	Het werkingsgebied Natura 2000 in de omgevingsverordening bevat de door het rijk vastgestelde Natura 2000 gebieden en een bufferzone. In de Verordening Natura 2000 gebieden Noord-Holland zijn geen bufferzones opgenomen. Het is niet duidelijk waar de begrenzing van de bufferzone op is gebaseerd en in de regels wordt ook geen duidelijk onderscheid gemaakt in beschermingsniveau.Op rijksniveau wordt nog bezien of en waar bufferzones rond kwetsbare natuurgebieden wenselijk zijn. Zowel op nationaal als op provinciaal niveau zijn er hoge ambities ten aanzien van een verlaging van de uitstoot van stikstof, en herstel en verbetering van de Nederlandse natuur als geheel, met speciale aandacht voor de individuele Natura	Rondom de Natura 2000 gebieden hanteren we geen bufferzones als apart ruimtelijk regime.

		2000-gebieden als belangrijke dragers van de natuur. Het is onduidelijk wat de vastlegging van de bufferzones in de omgevingsverordening in dit verband betekent.	
	ZO-0517	Westrand-Noord De woonbebouwing aan de Groeneweg en het aansluitende gebied ten westen van de Bergerweg waarin o.a. de Pesiehal en speelpark de Batavier zijn gelegen, zijn ten onrechte aangeduid als BPL. Er is sprake van een gebied dat op grond van de voorheen geldende regels en jurisprudentie tot het stedelijk gebied werd gerekend. Dat het gebied een belangrijke functie heeft in de overgang naar het landelijk gebied wordt, blijkens onze structuurvisie voor de Westrand, door ons onderkend, maar dat rechtvaardigt niet de keuze om het gebied aan het (beschermd) landelijk gebied toe te voegen. Er is sprake van een stedenbouwkundig samenstel van bebouwing aan de rand van het landelijk gebied. De keuze voor de begrenzing van het gebied ter hoogte van de Doode Vaart is niet logisch en onvoldoende onderbouwd. De sportvelden en camping wijken qua karakter niet af van de meer noordelijk gelegen recreatieve functies. Aan de westzijde van de Bergerweg vormen de sportvelden, de camping, de speeltuin met de achterliggende kleinschalige woonbebouwing, de tennishal én de woningen in het gebied rondom de Groeneweg een stedenbouwkundig samenstel van bebouwing. Bovendien wordt de Doode Vaart in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie ook niet specifiek als belangrijke watergang aangeduid, zodat het gebruiken van deze watergang voor het bepalen van de grens ook vanuit cultuurhistorisch oogpunt niet wordt verklaard. Voorstel: De begrenzing van het weidevogelleefgebied conform PRV aanhouden. Overige gronden niet aanduiden als landelijk gebied/BPL	Zie ook ons antwoord in het algemene deel in de nota van beantwoording onder 'uitgangspunten begrenzing BPL'. De zone met stedelijke voorzieningen aan de westzijde van Alkmaar heeft in het zuiden een ander karakter dan in het noorden en gaat langzaam over van stedelijke gebied naar landelijk gebied. Wij hebben de grens tussen stedelijk gebied en landelijk gebied rond de Doode Vaart gelegd, onderdeel van de historische waterlopen rond de Bergermeerpolder. Wij beschouwen de Groeneweg als een lint, en de tennishal en het speelpark de Batavier als losse recreatieve functies in het landelijk gebied en landschap van de Bergermeerpolder (onderdeel strandvlakte Noord-Kennemerland).
	ZO-0518	Westrand-Zuid Voor de ontwikkelkavel Olympiapark A ten zuiden van de Hoeverweg hebben wij eerder verzocht om de watergang aan te houden als begrenzing. Hier is in de beantwoording niet op gereageerd. Graag alsnog corrigeren. Voorstel: De begrenzing BPL aanpassen met de watergang als logische natuurlijke grens	Uw verzoek om de begrenzing LG aan te passen wordt meegenomen in de eerst volgende halfjaarlijkse rondes 'wijziging van de kaart LG' (begint januari 2022) of is reeds meegenomen in de ronde van 2021.
	ZO-0519	Voor een groot deel van de Schermer gold onder de PRV geen beschermingsregime. De kleinere dorpskernen Zuidschermer, Driehuizen, Grootschermer, Oterleek, Oostgraftdijk, Graft en een groot deel van de lintbebouwing binnen de bestemmingsplannen Kleine Kernen en Dorpskernen 2011 zijn volledig aangeduid als BPL. Deze gebieden werden voorheen geschaard onder bestaand stedelijk gebied en op diverse locaties is sprake van initiatieven voor herontwikkeling die ruimtelijk goed inpasbaar zijn. Dit is een onacceptabele beperking ten opzichte van de voorheen bestaande mogelijkheden. Wij hebben u eerder met klem verzocht de aanduiding BPL voor deze gebieden te laten vervallen. In de beantwoording van onze zienswijze wordt verwezen naar de algemene afwegingen inzake het werkingsgebied Landelijk Gebied, waarbij wordt onderkend dat voor sommige locaties strengere regels gaan gelden dan voorheen. Dit wordt aanvaardbaar geacht omdat de nieuwe systematiek duidelijkheid schept en de uitleg in de jurisprudentie over het bestaand stedelijk gebied niet altijd strookt met de visie van de provincie. Wij verwijzen in dit verband tevens naar onze algemene opmerkingen ten aanzien van het werkingsgebied Landelijk gebied. In de beantwoording wordt er volledig aan voorbijgegaan dat door de aanwijzing van nagenoeg de gehele Schermer als BPL sprake is van veel verstrekkendere gevolgen. Immers, het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen wordt in die gebieden niet afhankelijk gesteld van de regionale afstemming, maar wordt alleen toegestaan als sprake is van een groot openbaar belang en er is aangetoond dat er geen alternatieven zijn. Wij verwijzen in dit verband tevens naar onze algemene opmerkingen ten aanzien van het werkingsgebied BPL. Voorstel: Begrenzing aanpassen conform Bestaand stedelijk gebied als bedoeld in artikel 1.1.1 onder h het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) of de begripsbepaling stedelijk gebied zoals opgenomen in het Bkl.	Het werkingsgebied Landelijk gebied is als basis gebruikt voor de begrenzing van BPL. Zeer kleine kernen en dorpslinten worden ook gezien als onderdeel van een landschapseenheid.
	ZO-0520	De ontwikkellocatie Stompetoren-West is ten onrechte aangewezen als BPL. Onder de PRV was geen sprake van een specifiek beschermingsregime. Er is sprake van een actuele woningbouwontwikkeling passend binnen het regionale omgevingsbeeld en de gemeentelijke omgevingsvisie, die in samenspraak met de provincie zijn opgesteld. Over deze voorgenomen woningbouw ontwikkeling heeft sinds 2009 uitvoerig overleg met de provincie plaatsgevonden. In de Omgevingsvisie Alkmaar 2040 is gekozen voor het compact houden van de dorpen in het landelijk gebied, met uitzondering van Stompetoren. De groei van Stompetoren door het mogelijk maken van woningbouw in het westelijke deel als afsluiting van het dorp draagt bij aan de versterking van de leefbaarheid en vitaliteit van de kern Stompetoren als centrumlocatie in de Schermer. Dat is mede de aanleiding geweest voor de ontwikkeling van het Dorpshart Stompetoren. Deze ontwikkeling is essentieel voor het behoud van de leefbaarheid van de	Historisch gezien maakte de Schermer onderdeel uit van voormalig Nationaal Landschap Laag-Holland. Toen het Rijk stopte met de Nationale Landschappen heeft de provincie deze overgenomen en uiteindelijk onderdeel laten uitmaken van de provinciale bufferzones, om zo eventuele ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen tegen te gaan. Bij de wijziging van de PRV in oktober 2015 is dit echter ongedaan gemaakt, omdat (toen ook al) sprake was van een opeenstapeling van regimes. Uit een analyse bleek dat de Nationale Landschappen Laag-Holland en Groene Hart voor 93% van de oppervlakte

		omliggende dorpskernen, en is volledig in lijn met het uitgangspunt in de provinciale Omgevingsvisie dat dorpskernen zorgen voor het behoud van voorzieningen in het landelijk gebied, en dat er in regionaal verband keuzes worden gemaakt over welke dorpskernen als voorzieningencentra (blijven) fungeren. De aanwijzing als BPL in combinatie met de uitsluiting van nieuwe stedelijke ontwikkelingen beperkt de regionale afwegingsruimte, terwijl de provinciale Omgevingsvisie juist de regionale samenwerking ziet als sleutel voor een goede strategie om het netwerk van steden en kernen sterker te maken (voorzieningenniveau, economische ontwikkeling, woningbouw) en te verbinden met het landschap. Met het versterken van de kern Stompetoren wordt juist het overige deel van het landschap beschermt. Voorstel: Aanduiding BPL laten vervallen voor ontwikkellocatie Stompetoren-West	samenvielen met andere regimes, zoals bufferzone, weidevogelleefgebied, NNN. Het besluit van PS om de Nationale Landschappen te laten vervallen was onder voorwaarde dat er een verkenning zou komen naar de regimes en een voorstel zou komen voor een duidelijk landschapsregime. De Schermer behoort tot de enkele gebieden die door dit besluit geen landschappelijke bescherming meer genoot. Met het BPL is dit gerepareerd. Ten aanzien van de ontwikkeling van Stompetoren West in de Schermer heeft de Provincie, zeker de afgelopen 2 jaar, duidelijk een signaal afgegeven dat woningbouw in Stompetoren niet als wenselijk wordt gezien en geen grote kans van slagen heeft, ook omdat de locatie niet langer past in de verstedelijkingsstrategie (binnenstedelijk, OV-bereikbaarheid, etc). Wij weten en erkennen dat de geschiedenis van Stompetoren West nog verder teruggaat, tot ca. 2008, maar constateren ook dat harde toezeggingen nooit zijn gedaan en op basis van voortschrijdend inzicht over verstedelijking en woningbouw in de provincie, Stompetoren West nooit opgenomen is geweest als BSG of locatie met harde plancapaciteit.
	ZO-0521	Een groot deel van het dorp Schermerhorn en een deel van Markenbinnen is ten onrechte aangewezen als BPL. Er is sprake van een bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van stedelijke functies. De lineaire woonbebouwing langs het Westeinde maakt een onlosmakelijk onderdeel uit van het dorp Schermerhorn. Datzelfde geldt voor de woonbebouwing aan het Bakkerspad en de Dorpsstraat in Markenbinnen. Ook is geen sprake van een landschappelijke logica die rechtvaardigt dat een deel van de dorpen wordt aangeduid als BPL. In de beantwoording is hier inhoudelijk niet op gereageerd. Het enkel verwijzen naar de uitgangspunten is onvoldoende onderbouwing, nu geen sprake is van lintbebouwing als bedoeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving Voorstel: Aanduiding BPL voor delen van de genoemde dorpen laten vervallen, conform de begripsbepaling stedelijk gebied zoals opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.	De begrenzing van Schermerhorn en Markenbinnen is conform onze uitgangspunten voor begrenzing van het landelijk gebied. Zie verder onze toelichting in het algemene deel van de nota van beantwoording onder "Uitgangspunten begrenzing landelijk gebied". Lintbebouwing zien wij als een onderdeel van het landelijk gebied. Het BPL volgt deze begrenzing. Wij zullen de begrenzing van het BPL daarom niet wijzigen.

Provincie Noord-Holland

2022 | 14

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 11 januari 2022

Onderwerp: Omgevingsverordening Noord - Holland 2022

Kenmerk: 1754616/1754635

Bijlagen:

Statenvoordracht Omgevingsverordening Noord - Holland 2022

Nota van beantwoording Omgevingsverordening Noord - Holland 2022

Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 inclusief bijlagen en toelichting

Voorbereidingsbesluit en delegatiebesluit Omgevingsverordening Noord – Holland 2022

Moties en toezeggingen Omgevingsverordening Noord - Holland voortgangslijst

Oplegger als toelichting bij ontwerp Omgevingsverordening Noord- Holland 2022 voorjaar 2021

1. Inleiding

In oktober 2020 hebben uw Staten de eerste Omgevingsverordening Noord – Holland (OV NH), de Omgevingsverordening Noord – Holland 2020 (OV NH2020), vastgesteld. Daarmee is de eerste slag geslagen om regelgeving voor het fysieke domein van de provincie onder één regeling te brengen. Daarna is direct begonnen met het omzetten van de OV NH2020 naar de grondslag van de Omgevingswet. Op dat moment was de verwachting dat de Omgevingswet op 1 januari 2022 in zou gaan en daarmee deze Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 van kracht zou worden. In de loop van 2021 is de invoering van de Omgevingswet uitgesteld naar 1 juli 2022. Over dit uitstel en de consequenties daarvan voor Noord – Holland zijn Provinciale Staten per brief geïnformeerd (kenmerk 1660674/ 1660677).

Als gevolg van het later in werking treden van de Omgevingswet – nu voorzien voor 1 juli 2022 - is de noodzaak ontstaan om een 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening NH2020 door

te voeren. De onderbouwing hiervoor is eveneens in de hiervoor genoemde brief met Provinciale Staten gedeeld. Ook is deze terug te vinden in de Statenvoordracht behorende bij de 1e partiële herziening OV NH202 die gelijktijdig met deze voordracht aan uw Staten is aangeboden.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Het doel van deze Statenvoordracht is om de OV NH aan te passen aan de grondslag van de Omgevingswet zodat deze gelijktijdig in werking kan treden als de Omgevingswet in werking treedt. De omzetting van de OV NH2020 naar deze grondslag is beleidsarm met de toevoeging van thema's die voort komen uit de wetswijziging. Het gaat om:

- Bodem: overgangsrechtsituaties Wbb, bodem bij complexe bedrijven en beleidsregels i.p.v. regels in de omgevingsverordening;
- Ontgrondingen waarbij de bevoegdheidsverdeling wijzigt;
- Vaarwegen: toedeling vaarweg- of nautisch beheer, maatwerkvoorschriften, informatieplicht bij ongewoon voorval;
- Wegen: zorgplicht, bevoegdheidswijziging, maatwerkvoorschriften, informatieplicht bij ongewoon voorval;
- Regionale luchthavens;
- Grondwaterverontreiniging;
- Zwemwater;
- Aanwijzing en uitschrijving van monumenten;
- Omgevingswaarden;
- NNN: waaronder van saldo naar meerwaardebepaling.

Daarnaast is niet beleidsarm het uitgangspunt dat de RES'en leidend zijn voor Wind op land opgenomen. De toelichting hiervoor is te vinden in de Statenvoordracht voor de 1e partiële herziening OV NH2020 die gelijktijdig voor behandeling en vaststelling aan uw Staten is aangeboden.

Het delegatiebesluit is beperkt aangepast ten opzichte van het ontwerp en die van de OV NH2020.

- De nummering is aangepast.
- De maatwerkregel stilleggen jacht bij bijzondere weersomstandigheden is nieuw in het delegatiebesluit maar inhoudelijk is dat geen wezenlijke wijziging ten opzichte van de OV NH2020.
- Nieuw is ook dat GS nadere regels kunnen stellen over ruimtelijke kwaliteit voor kleine turbines in landelijk gebied. Dat was al de bedoeling. De vastlegging daarvan was echter nog niet goed geregeld en in dit delegatiebesluit is deze omissie hersteld.

Een uitgebreidere toelichting over de aanpassingen ten opzichte van de OV NH2020 is te vinden in de bijlage "Oplegger als toelichting bij ontwerp Omgevingsverordening Noord- Holland 2022 voorjaar 2021"

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Bij de start van de totstandkoming van de ontwerp OV NH2022 hebben bestuurlijke en ambtelijke sessies plaats gevonden. De zogeheten 75% versie is voor ambtelijke consultatie voorgelegd aan partners. Deze consultatie heeft input geleverd voor een verbeterslag die in het ontwerp is geland.

De inbrengers zijn op de hoogte gesteld van wat er met hun inbreng is gebeurd (zie ook de Nota van beantwoording OV NH2022).

Bij de terinzagelegging van de OV NH2022 is via diverse kanalen gecommuniceerd over de terinzagelegging en de reden voor deze OV NH2022, namelijk een beleidsarme omzetting naar de grondslag van de Omgevingswet. Er is ook een herinnering uit gegaan tijdens de ter inzage periode. Als gevolg van het uitstellen van het in werking treden van de Omgevingswet is besloten tot een 1e partiele herziening van de OV NH2020. Aangezien het onderwerp van deze 1e partiële herziening beleidsarm is overgenomen uit de ontwerp OV NH2022 is, in overeenstemming met de afspraak met Provinciale Staten hierover, breed gemeld dat de behandeling en vaststelling van de OV NH2022 is vertraagd zodat deze gelijktijdig met de 1e partiële herziening van de OV NH2020 door Provinciale Staten behandeld wordt. Informatie over de totstandkoming van de OV NH2022 is onder andere gedeeld via de provinciale website, via de nieuwsbrief Omgevingsverordening Noord – Holland, via ambtelijke sessies en social media.

4. Proces en procedure

Provinciale Staten zijn geïnformeerd over het voornemen om de OV NH2022 op- en vast te stellen en zijn geïnformeerd over het uitstel van de vaststelling i.v.m. het uitstel van de Omgevingswet (brief aan Provinciale Staten kenmerk 1660674/ 1660677). Daarnaast is het ontwerp ter informatie aangeboden aan Provinciale Staten en besproken in de commissie RWK van 19 april 2021.

Na vaststelling door Provinciale Staten van de OV NH2022 treedt deze in werking gelijktijdig met het in werking treden van de Omgevingswet op 1 juli 2022. De mogelijkheid bestaat dat deze datum gaat schuiven. Hier gaat Noord – Holland met de kennis van nu niet vanuit. Wel houdt Noord – Holland rekening met beide scenario's. Daarnaast wordt geanticipeerd op de mogelijkheid dat bij het in werking treden van de Omgevingswet, en daarmee ook de OV NH2022, de beschikbaarheid en stabiliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet nog niet op het gewenste niveau zijn. In de tussenliggende maanden tot aan het in werking treden wordt het digitale stelsel verder gereed gemaakt en beproefd zodat zij per 1 juli de digitale ondersteuning kan bieden die minimaal noodzakelijk is om de wet verantwoordelijk in werking te laten treden. Waar mogelijk wordt door Noord – Holland geanticipeerd op eventuele scenario's.

De OV NH is niet statisch en past zich aan de actuele ontwikkelingen aan. Wij zijn voornemens om dit in een herkenbaar cyclisch proces te doen. Daarbij houden wij er rekening mee dat de doorontwikkeling en het actualiseren van de OV NH betekent dat wij dit gelijktijdig op de OV NH2020 en de OV NH2022 doen, indien de invoering van de Omgevingswet na de beoogde datum plaats vindt.

<u>Leeswijzer stukken:</u>

De volgende stukken zijn ter besluitvorming:

- Nota van beantwoording Omgevingsverordening Noord - Holland 2022;
- Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 (inclusief toelichting en bijlagen);
- Voorbereidingsbesluit Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 en het delegatiebesluit Omgevingsverordening Noord – Holland 2022.

De volgende stukken zijn ter informatie, omdat deze achtergrond informatie bevatten over de OV NH2022 en de totstandkoming daarvan:

- Moties en toezeggingen OV NH stand van zaken: in dit document zijn de moties en toezeggingen opgenomen die betrekking hebben op de OV NH. Dit document wordt telkens aangevuld en geactualiseerd en aan Provinciale Staten aangeboden bij bespreking van een volgende versie van de OV NH;
    - Wij verzoeken uw Staten om expliciet motie M147-2020, **Functiewijziging agrarische bouwpercelen** op grond van de in de lijst opgenomen toelichting als afgedaan te beschouwen.

- Oplegger bij de ontwerp OV NH2022 zoals deze in april 2021 is aangeboden ten behoeve van de commissie behandeling. Hierin is terug te vinden welke wijzigingen ten opzichte van de OV NH2020 zijn doorgevoerd.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 14-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 11 januari 2022;

Gelet op de Omgevingswet (Artikelen 2.6, 2.12, eerste lid, 2.12a, 2.13, eerste lid, 2.18, eerste lid en tweede lid, 20.1, derde lid, 20.2, 2.22, 2.39, vierde lid, 2.41, eerste lid, 2.42, tweede lid, 2.44, vierde en vijfde lid, 4.1, eerste lid, 4.2, tweede lid, 5.4, 5.19, eerste lid, 8.1, derde lid, 8.2, vijfde lid, 16.15, tweede lid, 16.55, derde lid, 20.6), de Provinciewet (artikelen 105, 118, 143, 145 en 150), de Scheepvaartverkeerswet (artikel 2, derde en vierde lid), de Wegenwet (artikel 57), de Wegenverkeerswet 1994 (artikelen 2 en 2a) en de Wet luchtvaart (artikel 8.43);

Overwegende, dat het noodzakelijk en wenselijk is om op het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en ter uitvoering van de Omgevingsvisie NH2050 met het oog op duurzame ontwikkeling samenhangende en doelmatige regels te stellen over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving;

besluiten:

1. De Nota van beantwoording Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 vast te stellen;

2. De Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 (OV NH2022) inclusief bijlagen met de naar aanleiding van de Nota van beantwoording Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 voorgestelde wijzigingen vast te stellen;

3. Het voorbereidingsbesluit en het delegatiebesluit Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 met de naar aanleiding van de Nota van beantwoording Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 voorgestelde wijzigingen vast te stellen;

4. De voorzitter van Provinciale Staten te machtigen om ondergeschikte redactionele en technische correcties aan te brengen in de Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 inclusief bijlagen, voorbereidingsbesluit en delegatiebesluit.

Haarlem, 7 maart 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

wnd. statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
Koen.konings@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 7-3-2022
Commissie RWK
Datum commissievergadering 10-2-2022

3 maart 2022

Onderwerp: Voordracht Omgevingsverordening Noord-Holland 2022

Advies commissie RWK:

de Voordracht Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 als bespreekstuk door te geleiden naar PS van 7 maart 2022.

Uittreksel van het concept-verslag RWK 10-2-2022:

4.b. Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (A-agenda RWK 7-2-2022)

Het college van Gedeputeerde Staten heeft het eindconcept van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 vastgesteld. Met deze verordening, de opvolger van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020, worden de huidige provinciale regels in lijn gebracht met de landelijke Omgevingswet. De meeste wijzigingen zijn het gevolg van de Omgevingswet. De drie meest in het oog springende wijzigingen gaan over milieu, natuur en de Regionale Energiestrategieën. (RES'en 1.0). Deze laatste zijn leidend voor wind op land. Ook de reacties ontvangen tijdens de diverse consultatiesessies en de zienswijzen zijn meegenomen. De Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 treedt tegelijk met de Omgevingswet in werking. Dit is nu voorzien voor 1 juli 2022.

Mw. **Van Andel** (CDA) geeft aan dat men in Aalsmeer een tussenvorm vraagt tussen landelijk en stedelijk gebied in. Met de verordening wordt het gebied gedeeltelijk op slot door het aan te wijzen als landelijk gebied. Aalsmeer heeft een structuurvisie gemaakt over hoe zij zelf de visie op het gebied ziet. Kan de provincie hierover niet het gesprek aangaan of ruimte bieden aan deze visie?
Spreekster geeft aan dat er een toezegging is gedaan over Stompetoren. De ontwikkellocatie is afgewezen omdat deze in de huidige vorm te omvangrijk is. Wie heeft dit besloten terwijl er juist gekeken zou worden naar deze ontwikkeling. Met welk doel en met welke insteek worden de ambtelijke expertsessies georganiseerd en wanneer wordt hiervan resultaat verwacht? Waarom wordt er niet naar het gehele gebied gekeken omdat het plan op deze manier is ingestoken door de gemeente Alkmaar?
Dhr. **Muurlink** (PvdA) heeft ook gesproken met een vertegenwoordiger die van plan is om 26 woningen te

bouwen in landelijk gebied i.p.v. kassen om verloedering tegen te gaan. Dit met de overweging dat dit de pensioenvoorziening van deze mensen is. Is mw. Van Andel het eens dat dit nooit een overweging kan zijn om dit als uitgangspunt te hanteren?
Mw. **Van Andel** (CDA) denkt dat het de ruimtelijke ontwikkeling kan helpen door geen gebieden te laten verloederen omdat men er niets meer mee doet. We moeten voor de kwaliteit staan door hier juist zaken toe te staan die bijvoorbeeld in een gemeentelijke visie passen. Zij bestrijdt dat er gevraagd wordt om iets te kunnen doen met het perceel om enorme winsten te behalen.

Mw. **Bouhlel-Lascaris** (SP) zegt dat op 10 januari jl. de SP en de CU een discussie zijn gestart om input te vergaren over de vraag wat er gedaan zou kunnen worden om het verdwijnen van de gewone campings en chalets tegen te gaan. Vanuit die input kwam naar voren dat er een beleidsparagraaf opgenomen zou kunnen worden in de Omgevingsverordening. De onlangs gehouden technische briefing liet vooral marktwerking zien. Daarvan is bekend dat dit op de lange termijn niet werkt. Dagelijks worden campings opgekocht, vaste plaatsen opgezegd met als gevolg voor recreanten een financiële strop. Ook mentaal is deze ontwikkeling zwaar voor de gedupeerden. Is de gedeputeerde bereid om samen met PS naar de mogelijkheden te kijken om beleid betreffende recreatieparken op te nemen in de verordening?

Dhr. **Mülder** (D66) geeft aan dat zijn fractie blij is dat de bescherming van NNN-gebieden geborgd blijft. Toch zijn er NNN-gebieden waar nu activiteiten als landbouw plaatsvinden. De fractie is van mening dat deze activiteiten op termijn niet meer in deze vorm kunnen plaatsvinden. De Omgevingswet heeft als doel om duidelijke kaders te schetsen voor de inwoners en op dit punt gebeurt dit niet. Graag de visie van de gedeputeerde hierop. De fractie is blij te lezen dat bij de beoordeling van NNN-gebieden “per saldo” is vervangen door “meerwaarde”. Wel is de vraag wie deze meerwaarde moet gaan aantonen. De nu voorliggende keuzes geven ruimte voor maatwerk mits er ruimtelijke verbetering plaatsvindt. Een voorgestelde verandering die nu voorligt voor het omvormen van agrarische bebouwing is de nu voorgestelde verhoging van twee naar drie woningen niet recht doet aan het punt dat eerder is gemaakt in de behandelingen. Het voorliggende voorstel neigt naar een gebrek aan bestuurlijke creativiteit. Door maatwerk zou in sommige gevallen juist meer mogelijk zijn. Waarom is de gedeputeerde tot deze keuze gekomen voor dit voorstel?
De fractie was blij om te lezen over een vereffeningsfonds. Ook is men blij dat er met stakeholders wordt gepraat over het verankeren van de voedselvisie in de Omgevingswet en dat het PWL in zijn huidige vorm blijft voortbestaan.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) leest in het eindconcept vrijwel alles terug waar de PS om gevraagd hebben. Hiermee laat GS zien goed geluisterd te hebben naar de gevoerde debatten en dit heeft vertaald in goed handelen. Leefbaarheid is de belangrijkste parameter geworden als het gaat om lintbebouwing. De fractie is dan ook blij met de notitie lintbebouwing die er nu ligt. Misschien had GS iets meer ruimte kunnen zoeken aangaande wonen in lintbebouwing. Voor de leefbaarheid in de lintbebouwing zou eigenlijk iets meer ruimte voor woningbouw moeten zijn.

Mw. **Van Wijnen** (GL) sluit zich grotendeels aan bij de woorden van mw. Kaamer van Hoegee. Veel dingen zijn al besproken en deze staan grotendeels in de verordening. De vertaling van de Omgevingsvisie uit 2018 is nog niet zichtbaar in de Omgevingsverordening.
De leidraad voor weidevogels staat voor medio 2022 op de planning. Wordt dit op tijd gerealiseerd? Ook graag een stand van zaken over het weidegebied Zijpe. De natuurvereniging daar zou gecontacteerd worden, dit is nog niet gebeurd. In deze omgevingsverordening is de ruimte voor ruimte regeling aangepast. Hierover

is een motie aangenomen. Het is jammer dat de kosten die bijvoorbeeld sloop met zich meebrengen niet duidelijk zijn. Een inspreker noemde de ruimte voor ruimte extra large in deze verordening. De fractie zou hier graag een toelichting op krijgen.

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) zegt dat de Omgevingsverordening de kans biedt om omgevingsgericht maatwerk te verrichten. Dit moet dan wel hier en nu gebeuren. Er ligt nu een uitgelezen kans om als provincie een rol te pakken in de geest van de Omgevingswet. Een wet waarin de landelijke overheid zegt aan te willen sluiten bij nieuwe, complexe maatschappelijke uitdagingen en een transitie naar een duurzame samenleving en vervolgens integraal te kijken naar de grote uitdagingen die er zijn op het gebied van gezondheid, milieu, klimaat, biodiversiteit, veiligheid e.d. De provincie kan door het opstellen van omgevingswaarden heldere kaders stellen door naast de verplichte omgevingswaarden voor waterkwaliteit en waterveiligheid ook dergelijke instrumenten op te stellen voor bv. de kwaliteit van water, lucht, bodem, natuur en gezondheid toe te voegen. Daarmee krijgen de gemeenten meer houvast in deze complexe materie. Zij moeten alles uiteindelijk uitvoeren. Vooral het ontbreken van omgevingswaarden over gezondheid is onverantwoord. Het is prima te verankeren in deze Omgevingsverordening. De fractie zal bij de behandeling in PS met een aantal voorstellen op het gebied van natuur, landbouw, watervisie e.d. komen om echt duurzaam door te pakken. De fractie is bereid deze voorstellen samen met andere fracties en de ambtenaren uit te werken. De woordvoerders van alle fracties zullen tijdig worden geïnformeerd. De voorstellen worden waarschijnlijk in de vorm van moties ingediend. Spreker sluit zich aan bij de woorden van mw. Kaamer van Hoegee over de notitie lintbebouwing. Ook de PvdD-fractie was hier heel tevreden over en vraagt of hier wellicht meer mogelijk is.

Dhr. **Muurlink** (PvdA) zegt dat zijn fractie zich kan vinden in veel van de voorstellen die zijn gedaan door GS met de Omgevingswet met aanpassingen n.a.v. vele gesprekken en betrokken gemeenten op ambtelijk en bestuurlijk niveau. Er is goed geluisterd door GS en dit uit zich in de notitie over lintbebouwing. De fractie is voorstander van meer betaalbare woningen in de provincie en heeft oog voor het zorgvuldig omgaan met de natuurmaatschappelijke waarden. De vraag is of er meer ruimte gegeven moet worden aan woningbouw in beschermd landelijk gebied. De PvdA is hiervan geen voorstander en is blij te lezen dat dit naar de mening van GS niet nodig is. Er is op provinciaal niveau voldoende ruimte om binnenstedelijk en in regulier landelijk gebied te kunnen bouwen. Toch is er een aantal gevallen op lokaal niveau waar toch naar beperkte mogelijkheden moet worden gezocht in landelijk gebied. De PvdA heeft hiervoor begrip maar wil graag terughoudend zijn. Tijdens een werkbezoek aan Uitgeest bleek het te gaan om een zoeklocatie voor moestuintjes. Het was onbekend of de locatie hiervan binnen de gemeentegrenzen mogelijk zou zijn. De fractie is tevreden om te lezen dat er verder gekeken wordt of de ontwikkeling in Stompetoren nodig is.
In de bespreking in 2020 is gesproken over het voorkomen dat aan de randen van gemeenten vijf keer elf woningen neergezet zouden kunnen worden om ongewenste clustering van bebouwing tegen te kunnen gaan. Er zou een reparatie plaatsvinden. De fractie heeft dit niet terug kunnen vinden in de Omgevingsverordening 2022. Kan de portefeuillehouder aangeven waar dit te vinden is?
De Omgevingsverordening is een proces dat zich continu aanpast aan de ontwikkelingen. Het gesprek over wat er nodig is om eventuele knelpunten en wenselijkheden van politieke besluitvorming om te kunnen zetten in een Omgevingsverordening moet continu worden gevoerd met oog voor de omgevingskwaliteit in deze provincie.

Dhr. **Klein** (CU) geeft aan dat zijn fractie zich grotendeels kan vinden in de aangepaste verordening. De fractie is blij dat expliciet wordt vastgelegd dat uitzonderlijke ontwikkelingen in het NNN-gebied alleen mogen als deze een meerwaarde hebben. Over de aanpassing van de regeling vrijkomende agrarische bebouwing dankt de fractie GS dat er in reactie op de motie is gezocht naar iets meer ruimte. GS heeft aangegeven deze

aanpassing te willen monitoren. De fractie hoort graag terugkoppeling van de effecten hiervan. Juist op plekken waar iets moois gerealiseerd kan worden wat toegevoegde waarde heeft moet dit mogelijk gemaakt worden.
In hetzelfde artikel (artikel 6-15 lid 7) is een aanpassing gedaan rondom het vereveningsfonds. Hierin wordt geen maximum gesteld aan het aantal woningen. Wat is de reden hiervan en lopen we hierdoor niet het risico dat met een beroep op het vereveningsfonds hele dorpjes gebouwd kunnen worden op een plek waar agrarische bebouwing wordt gesloopt?

Gedeputeerde **Loggen** geeft in antwoord op de vragen van het CDA aan dat er naar de situatie in Aalsmeer wordt gevraagd en naar hoe er wordt omgegaan met de grens tussen het landelijke en het stedelijke. Er loopt nog een beroepsprocedure bij de Raad van State. Dat deel van de vragen zal schriftelijk worden beantwoord. De algehele regel is dat op de grens van het landelijke en stedelijke gebied lintbebouwing een voorbeeld is van hoe je daarmee om moet gaan. Ook van het vereveningsfonds is het de bedoeling dat het een aantal dingen mogelijk maakt daar waar het lastig is om het goed te kunnen duiden. Dit gebeurt in goed overleg met de gemeenten. Inzake het vereveningsfonds is het niet de bedoeling dat er nieuwe hofjes of woonwijken komen. Het is bedoeld om op de ene plek iets meer mogelijk te maken omdat je het op de andere plek niet doet. Dit probeer je dan te verevenen. Bij de casus Stompetoren is gekeken of deze ontwikkeling nodig is in de woningbouwopgave in totaliteit. Het heeft de voorkeur van spreker om met de gebieden die in stedelijk gebied liggen waarmee direct aan de slag kan worden gegaan.
De SP heeft een opmerking gemaakt over een paragraaf over recreatieparken. De route hiervoor die de SP voorstelt is niet de juiste route. Er is een technische briefing gehouden maar het hoort eerst via de portefeuille Economische Zaken te lopen die bezig is met recreatie. Daar hoort deze discussie thuis. Als dit moet leiden tot een aanpassing in de Omgevingsverordening dan wordt dit gefaciliteerd.
Aan de ruimte voor ruimte regeling is de parameter leefbaarheid toegevoegd. Vanuit die optiek zal worden gekeken. Een sloopfonds is een interessante suggestie maar hier moet langer over worden nagedacht.
Het is een wens van de VVD om meer woningen te laten bouwen, dit is al langere tijd ook de vurige wens van andere partijen. Dit kan het beste lopen via het Masterplan wonen.
De ruimte voor ruimte regeling is niet verruimd. Dit is niet aan de orde. Het gaat altijd in overleg. De Omgevingsverordening is geen statisch document en zal steeds aangepast worden. De samenleving wordt steeds dynamischer, dit betekent dat het regelgevend instrumentarium flexibel moet zijn.
Er is een enorme stap gemaakt in het aangeven in welke waarden de provincie wil beschermen en waar men waarde aan hecht. Er kan nog veel meer worden bedacht maar daar is landelijke regelgeving voor nodig. De provincie gaat daarin niets boven wettelijke regelgeving opnemen.
Dhr. **Hollebeek** (PvdD) geeft aan dat hij niet om bovenwettelijke regelgeving heeft gevraagd. Hij heeft gevraagd om de geest van de Omgevingswet te respecteren en de mogelijkheden die daarbinnen zijn te doen.
Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat als de exercitie van de PvdD zal leiden tot bovenwettelijke regelgeving dan zal dit College daar niet aan meewerken.
De PvdA maakte een opmerking over betaalbaar wonen. Deze discussie zal bij het Masterplan wonen worden gevoerd. De essentie van de opmerking van de vijf keer elf woningen is dat misschien het risico wordt gelopen dat vanuit een paar kleine projecten een groot project ontstaat. Via de Woonakkoorden worden afspraken gemaakt hoe gemeenten hiermee omgaan. Langs die lijn is er al zicht op, tot op heden is ook nog niet bekend dat deze regeling misbruikt zou worden.
Ook het doelgroepenbeleid wordt binnen de Woonakkoorden gefaciliteerd. Het is goed om te volgen hoe dit gaat. Als blijkt dat het niet past dan zal bekeken worden of er aanvullend nog iets nodig is.
Eventuele vragen die onbeantwoord zijn gebleven zullen schriftelijk worden beantwoord. Dit geldt met name

voor de casus Aalsmeer omdat dit deels nog bij de rechter ligt.

De **voorzitter** stelt voor om de vergadering voor enkele ogenblikken te schorsen zodat een aantal antwoorden in de vergadering kan worden gegeven.

Tweede termijn

Dhr. **Mülder** (D66) vraagt wie de meerwaarde om af te wijken van NNN moet gaan aantonen. De NNN-gebieden die nu voor andere activiteiten worden gebruikt zoals landbouw zouden in de toekomst misschien een andere bestemming kunnen krijgen. Wat is de visie van de gedeputeerde hierop?

Mw. **Van Wijnen** (GL) heeft nog twee vragen openstaan inzake moties: de leidraad weidevogels en de motie Zijpe. Ook heeft zij gevraagd om de vertaling van de Omgevingsvisie naar de Omgevingsverordening. Dit was de oorspronkelijke insteek. In de vorige verordening is dit niet gedaan vanwege de tijdsdruk. Het idee was om dit nu beter uit de verf te laten komen. Spreekster ziet mogelijkheden voor verbetering en vraagt hoe dit kan worden bereikt.

Dhr. **Muurlink** (PvdA) geeft aan dat de gedeputeerde zegt dat er nog geen misbruik is voorgekomen van de vijf keer elf regel en dat het is verankerd in de Woonakkoorden. De fractie twijfelt of het verankeren in Woonakkoorden voldoende zekerheid biedt om dit ook in de toekomst te voorkomen en zal een amendement indienen.

De vergadering wordt voor enkele minuten geschorst.

Gedeputeerde **Loggen** antwoordt de fractie van GL dat sommige moties gekoppeld zijn aan de verkenning Schagen en daarom nog niet tot uitvoering zijn gebracht. Het is goed om in een tijdslijn inzichtelijk te maken hoe dit eruit ziet. De stand van zaken van de moties is toegevoegd aan de vergaderstukken.
In de verordening worden legale activiteiten geaccepteerd ook binnen NNN-gebieden. Als de provincie een agrariër wil laten stoppen dan gebeurt dit niet middels een verordening maar door hem uit te kopen.
De meerwaarde in de NNN wordt aangetoond door het bevoegd gezag van het Omgevingsplan.
Inzake lid 7 van artikel 15-6 met betrekking tot de ruimte voor ruimte regeling geeft spreker aan dat het uitdrukkelijk niet de bedoeling is om nieuwe woningbouwlocaties te faciliteren.
Dhr. **Klein** (CU) vindt dat het duidelijker ingekaderd moeten worden in lid 7. Zou hier geen maximum aan gesteld kunnen worden net als in andere leden van dit artikel?
Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat het bij verevening om slechts enkele woningen gaat. De provincie zal niet alles toestaan maar wil graag flexibiliteit behouden. Als er misbruik wordt gemaakt of een eigen draai aan de regelgeving wordt gegeven, wordt het juridisch instrumentarium van de provincie hierop ingezet. De systematiek wordt al langer gebruikt n de gemeente Uithoorn en dat verloopt goed.
Dhr. **Klein** (CU) is blij met de insteek van de gedeputeerde hierin. Hij vraagt om voorbeelden uit de gemeente Uithoorn zodat PS een indruk krijgen voor wat voor soort situaties dit vereveningsfonds gebruikt kan worden. Lukt dit voor de vergadering van PS?
Gedeputeerde **Loggen** zegt toe om te kijken of dit lukt. Hij kan niet zeggen of dit lukt voor de vergadering

van PS.
Mw. **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat de situatie in Uithoorn haar een beetje bekend is. Zij vraagt of er ook andere gemeenten zijn met een vereveningsfonds. Klopt het dat het maximaal 11 of 12 woningen mogen worden?
Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat binnen de MRA de regel is dat tot maximaal 11 woningen altijd binnenstedelijk opgepakt moet worden. Het vereveningsfonds is alleen in Uithoorn van toepassing binnen de provincie.
In antwoord op de vraag van de PvdA geeft de gedeputeerde aan dat hij geen reden om te denken dat er misbruik van wordt gemaakt. Hij zou eerst van het vertrouwen willen uitgaan i.p.v. vanuit het wantrouwen. De verordening is op onderdelen erg duidelijk over wat wel of niet kan. In de Woonakkoorden worden afspraken gemaakt over aantallen en locaties. Hetgeen de PvdA vreest is op dit ogenblik onterecht. Op het moment dat wordt geconstateerd dat het vertrouwen wordt beschaamd, zal hiernaar worden gehandeld.
Mw. **Bouhlel-Lascaris** (SP) dankt gedeputeerde Loggen voor zijn antwoord. De SP wil de juiste route bewandelen en zal contact opzoeken met de portefeuillehouder van Economische Zaken om vervolgens een stappenplan te maken.

De **voorzitter** constateert dat er een aantal voorstellen is aangekondigd door de PvdD, de PvdA zal wellicht een motie indienen. Geconcludeerd wordt dat het onderwerp geen hamerstuk wordt in de vergadering van PS.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

I.J.M. Speekenbrink

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235143074

speekenbrini@noord-holland.nl

Verzenddatum

- 2 MAART 2022

Kenmerk

1754616/1786237

Uw kenmerk

Betreft: OV NH behandeling PS 7 maart 2022 verzoek kleine aanpassingen

Geachte leden,

Wij verzoeken u om bij uw besluitvorming over de Omgevingsverordening Noord - Holland 2022, geagendeerd voor uw Statenvergadering van 7 maart a.s., de verordening op een tweetal punten aan te passen. Ook wordt u verzocht om een verschrijving die er toe doet in de Nota van beantwoording bij de 1e partiële herziening van de OV NH2020 aan te passen.

Aanleiding

Het betreft niet ingrijpende wijzigingen waarvan het wenselijk is om deze door te voeren om daarmee onduidelijkheid te voorkomen.

Welke wijzigingen worden gevraagd

<u>Nota van beantwoording 1e partiële herziening OV NH2020</u>

Uw Staten worden verzocht om op bladzijde 6 het woord "nagenoeg" toe te voegen: zin moet dus luiden " nagenoeg alle zienswijzen zijn afkomstig uit Noord-Holland-Zuid". Daarmee komt de zin en daarmee het geschetste beeld in overeenstemming met de ingediende zienswijzen.

<u>OV NH2022 artikelen 4.56 en 4.57 over water laten vervallen</u>

Uw Staten worden verzocht om de artikelen 4.56 en 4.57 te laten vervallen en de titel van 4.55 aan te passen. De artikelen 4.56 en 4.57 zijn "dode letters", deze zijn betekenisloos. Het artikel van ontheffingsmogelijkheden uit de OV NH2020 geldt niet voor activiteiten in waterwingebieden in de OV NH2022. Derhalve:

- De titel van 4.55 hoort te zijn Verboden activiteiten in plaats van Omgevingsvergunningplichtige activiteiten.
- In samenhang hiermee vervallen de artikelen 4.56 en 4.57. Die zijn namelijk in dit geval betekenisloos.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Achtergrond: Het omzetten van 'ontheffing' naar 'vergunning' bij het over zetten van de OV NH2020 naar de OV NH2022 is hier niet goed gegaan.

<u>OV NH2022 bijlage 10 gegevens en bescheiden indieningsvereisten is nog leeg (zie bijlage)</u>

Recent is gebleken dat, in tegenstelling tot wat ambtelijk bekend was, aangesloten moet worden op de opbouw die het Rijk maakt. Dat betekent dat deze bijlage niet summier maar uitgebreid ingevuld moet worden. De bijlage wordt verder aangevuld in de komende maanden. Dit gebeurt in samenspraak met de Omgevingsdiensten en is onderdeel van het inrichten van het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Gedeputeerde Staten is bevoegd om bijlagen te wijzigen. Echter omdat het hier niet om een initieel ingevulde bijlage gaat die door uw Staten is vastgesteld, worden uw Staten verzocht om deze alsnog vast te stellen als onderdeel van de OV NH2022 die 7 maart voor ligt ter vaststelling.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

OV NH2022 bijlage 10 gegevens en bescheiden indieningsvereisten

Omgevingsverordening Noord – Holland 2022

BIJLAGE 10 GEGEVENS EN BESCHEIDEN

A. Aanvullende algemene gegevens en bescheiden voor een aanvraag om een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.1 van de verordening

De gegevens en bescheiden die in aanvulling op de afdelingen 7.1 en 7.2 en paragraaf 7.5.2 van de Omgevingsregeling en artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht dienen te worden verstrekt voor een aanvraag om een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.1 van de verordening zijn:

a. de gewenste startdatum van de activiteit; en

b. de verwachte duur van de activiteit.

B. Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden voor een aanvraag om een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.1 van de verordening

B1 Activiteit in Stiltegebied

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in afdeling 4.3 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. oogmerk en noodzaak van de activiteit;

b. plaats van de activiteit;

c. mate van geluidshinder van de activiteit; en

d. tijdsduur en periode waarbinnen de activiteit zich afspeelt.

B2: Hebben of oprichten van een boorput in grondwaterbeschermingsgebied

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 4.45 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

B3: Uitvoeren van grond- of funderingswerk op diepte van >3 meter onder maaiveld in grondwaterbeschermingsgebied

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 4.46 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

B4: Leggen van buisleiding voor transport van gassen of vloeistoffen in grondwaterbeschermingsgebied

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 4.47 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

B5: Lozen van afstromend water op of in de bodem in grondwaterbeschermingsgebied

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 4.48 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

B6: Aanleggen uitstrooiveld of (dieren)begraafplaats

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 4.49 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

B7:Tot stand brengen van werken die (in)direct warmte en/of koude onttrekken of toevoegen aan bodem

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 4.50 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

B8: Toepassen van verontreinigde grond en baggerspecie

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 4.51 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

B9: Verrichten van milieubelastende activiteiten op gesloten stortplaats

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 4.64 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

B10: Verrichten van milieubelastende activiteiten in beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 4.65 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

B11: In stand houden, bruikbaarheid en bescherming vaarwegen

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 4.79 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

B12: Activiteit langs een provinciale weg

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 4.91 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

C. Algemene gegevens voor het doen van een melding of het voldoen aan een informatieplicht als bedoeld in artikel 4.1 van de verordening

De gegevens en bescheiden die in aanvulling op artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht dienen worden verstrekt voor het doen van een melding of het voldoen aan een informatieplicht als bedoeld in artikel 4.1 van de verordening zijn:

a. de aanduiding van de activiteit;

b. de geplande startdatum van de activiteit;

c. de verwachte duur van de activiteit;

d. het telefoonnummer van degene die de activiteit verricht;

e. de plaatsnaam, het adres, de kadastrale aanduiding of coördinaten van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;

f. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;

g. als de activiteit waarvoor de gegevens worden verstrekt, wordt verricht door of namens een rechtspersoon of natuurlijke persoon in het kader van het voeren van een onderneming of het uitoefenen van een zelfstandig beroep: het e-mailadres van degene die de gegevens verstrekt respectievelijk de gemachtigde;

h. als de gegevens worden verstrekt door een gemachtigde: naam, adres, telefoonnummer en woonplaats van de gemachtigde;

i. als de aanvraag wordt gedaan door een gemachtigde: de ondertekende machtiging; en

j. de dagtekening.

D. Aanvullende specifieke gegevens voor het doen van een melding of het voldoen aan een informatieplicht als bedoeld in artikel 4.1 van de verordening

D1: Nestbehandeling en verjagen ten behoeve van schadebestrijding

Voor zover het gaat om een het doen van een melding als bedoeld in artikel 4.11 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

D2: Vellen houtopstand

Voor zover het gaat om een het doen van een melding als bedoeld in artikel 4.11 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. Oppervlakte te kappen bos in aren en aantal te kappen bomen;

b. Specificatie van boomsoorten en leeftijd; en

c. een overzichtskaart van minimaal schaal 1: 25000 en een detailkaart van een schaal tussen 1:1000 en 1:5000, met daarop duidelijk aangegeven de locatie van de betreffende houtopstand.

D3: Lozen vanaf bouwwerken, wegen en parkeerplaatsen zonder risico verontreiniging grondwater

Voor zover het gaat om het doen van een melding als bedoeld in artikel 4.48 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. op welke wijze aan de bodem beschermende voorschriften wordt voldaan.

D4: Ongewoon voorval in of bij het werkingsgebied stortplaatsen Wet milieubeheer

Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.68 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

D5: Ongewoon voorval vaarweg

Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.85 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

D6: Plaatsen gedenkteken langs provinciale weg

Voor zover het gaat om het doen van een melding als bedoeld in artikel 4.94 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

D7: Ongewoon voorval provinciale weg

Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.97 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

D8: aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen

Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.116 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

D9: Sanering historische voorvallen van verontreiniging

Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.118 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

(gereserveerd)

REFERENDUMVERZOEK

Provincie Noord Holland

Postbus 3007 2001 DA Haarlem

Ter attentie van de voorzitter van de vergadering van de Provinciale Staten.

Dagtekening: 1 maart 2022

Betreft besluit: Referendumverzoek m.b.t. vaststelling Gewijzigde omgevingsverordening NH2020

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u een kennisgeving tot een referendumverzoek, zoals bedoeld in artikel 9 lid 2. Van de Referendumverordening Noord-Holland 2018[1].

Dit verzoek dient volgens de Referendumverordening Art 10.1 ten minste drie werkdagen vóór de behandeling van het besluit in een vergadering van Provinciale Staten door de voorzitter van die vergadering te zijn ontvangen.

Dit verzoek betreft het agendapunt **9. Eerste partiele herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (VD-13)** van de Provinciale Statenvergadering van 7 maart 2022[2]

Daarmee kunnen we concluderen dat dit verzoek ruim op tijd is binnengekomen en ik verzoek u om deze kennisgeving op de eerstvolgende vergadering te agenderen, zoals bedoeld in artikel 11.1.

Dit verzoek wordt ondersteund door meer dan 500 kiesgerechtigden die zich kenbaar hebben gemaakt via het digitale portaal van de provincie[3].

Met vriendelijke groeten,

Joost de Groot

[redacted]

[redacted]

[1] https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR610139/
[2] https://ibabsonline.eu/Agenda.aspx?site=NoordHolland&agendaid=926d6a54-2bec-4605-b68e-9aedbddf703f&FoundIDs=
[3] https://www.noord-holland.nl/Bestuur/Inspraak/Digitale_Kennisgeving_Omgevingsverordening_NH2022_en_parti_le_herziening_van_de_Omgevingsverordening_NH2020

Toelichting

Doelstelling

De doelstelling van dit referendum is om aan te tonen aan Provinciale Staten dat de inwoners van Noord Holland geen industriële windturbines willen dichtbij woningen en in waardevolle natuur.

In de voorliggende omgevingsverordening worden regels die de provincie leefbaar houden geschrapt, terwijl de bewoners liever zien dat deze worden aangescherpt om de leefomgeving goed te houden/te verbeteren.

Hoewel de looptijd van de gewijzigde omgevingsverordening relatief kort is, zijn dit exact de wijzigingen die aanvragers ook niet willen zien doorwerken in de Omgevingsverordening NH2022. De bedoeling is ook dat de raad uit dit referendum niet alleen van toepassing is op de NH2020, maar dat dit ook een duidelijk signaal is voor Provinciale Staten om de OV NH2022 te herzien. Dit geeft wellicht ook legitimiteit aan de optie voor de referendumcommissie om de uiteindelijke vraagstelling voor het referendum toe te spitsen op de situatie rond industriële windturbines in beide verordeningen. (Zie referendumverordening art. 41.2)

Op die wijze zal er uiteindelijk een uitslag uit het referendum komen waarbij Provinciale Staten heel specifiek weet welke aanpassingen door de inwoners van Noord Holland gewenst zijn; niet alleen in de Gewijzigde Omgevingsverordening NH2020, maar ook in de Omgevingsverordening NH2022.

Over windalarm

Dit referendum wordt aangevraagd mede door Noord Hollandse bewoners die actief zijn bij Windalarm. Windalarm is een beweging van bewoners die de energietransitie steunen, maar de keuze voor het plaatsen van windturbines op land bij bewoning of in unieke natuur niet als een goede optie zien om deze transitie te realiseren.

Nu de RES doelstelling is gehaald (zie PBL rapport[4] 9 dec. jl.) wil Windalarm dat uitvoering wordt gegeven aan wat er is afgesproken in het klimaatakkoord: Eerst kijken naar de opties op zee.

Dit sluit ook aan bij het landelijke coalitieakkoord[5]:

Energiemix
Energie blijven we gebruiken, maar we maken de overstap naar energiebronnen die geen broeikasgassen uitstoten en we zetten in op energiebesparing. Zo werken we na 2030 snel toe naar een volledig klimaat neutrale energievoorziening. Daarmee dringen we snel fossiele brandstoffen terug en borgen tegelijkertijd de leveringszekerheid en betaalbaarheid.

- We stimuleren het **aanbod van hernieuwbare energiebronnen**, door in te zetten op extra wind op zee, zon-op-dak, aardwarmte, groen gas en aquathermie. Tegelijkertijd schalen we de productie en import van waterstof op.

Zie voor verdere informatie over de standpunten, alternatieven en onderbouwingen van Windalarm onze positionpapers op: https://windalarm.org/documenten-windalarm

[4] https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2021-monitor-res-1.0-4509.pdf (p41)
[5] https://www.kabinetsformatie2021.nl/binaries/kabinetsformatie/documenten/publicaties/2021/12/15/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst/coalitieakkoord-2021-2025.pdf (p8)

Zie verder ook onze zienswijze die is ingediend op deze Omgevingsverordening.

Referendumverordening

In de referendumverordening wordt de Provinciale Staten een zeer beperkte ruimte gegeven om een referendum niet toe te staan. Deze ruimte is bewust heel beperkt, immers, een referendum zal slechts worden aangevraagd als een meerderheid in PS een beslissing willen nemen die de aanvragers niet wensen. De aanvragers treffen bij een referendumverzoek derhalve *altijd* een meerderheid van PS die inhoudelijk een andere beslissing wenst te nemen.

Zodoende is het de intentie van de verordening om weinig politieke ruimte te geven voor de afkeuring van het verzoek. De opdracht van PS zou dan ook moeten zijn op zoek te gaan naar de mogelijkheden een referendum te organiseren en niet naar uitvluchten om uitzonderingsbepalingen van toepassing te laten zijn.

Daarom vooraf een aantal opmerkingen en observaties.

PS zou kunnen aanvoeren dat tegen de tijd dat dit referendum zijn beslag krijgt, de Omgevingsverordening OV 2020 al niet meer geldig zal zijn; immers, per 1 juli wellicht wordt verwacht dat de OV NH2022 van kracht zal zijn.

Dit is geen reden om een referendumverzoek af te wijzen; de omgevingswet is al eerder uitgesteld en het lijkt inmiddels vrijwel zeker dat de invoering wederom wordt uitgesteld; er is geen garantie dat dit niet nogmaals gebeurd. Dat is immers de reden dat deze wijziging van de OV NH2020 in eerste instantie is ingezet.

In deze casus zal PS de referendumuitslag ook moeten willen aanvaarden als een raad voor de OV NH2022, met mogelijke wijzigingen van de OVNH2022.

Dit is goed mogelijk. Immers wordt nu ook de omgevingsverordening NH2020 aangepast om meer ruimte te geven aan mogelijkheden om de windturbines de leefomgeving van de bewoners van Noord Holland te laten verslechteren.

Ervaringen uit het verleden

Bij een eerdere poging van een aantal inwoners van Noord-Holland voor de organisatie van een referendum over de RES werd door de coalitie van PS betoogd dat het zou gaan om een besluit dat zou vallen onder artikel 5.2n: Een beslissing waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide en spoedeisende belangen. Tijdens het debat kwam naar voren dat bijna de gehele coalitie het artikel 11.3 (het artikel dat aangeeft dat inwerkingtreding kan plaatsvinden en dat het referendum geen opschortende werking heeft) niet goed leek te begrijpen of weigerde uit te leggen waarom dat hier niet toegepast zou kunnen worden om aangevoerde bezwaren te pareren.

Wij verzoeken dan ook om ter voorbereiding aan het debat over het toelaten van *dit* referendum wederom een technische sessie te organiseren, waarin wordt uitgelegd hoe de aangepaste OV NH2020 in werking kan treden door het inroepen van art. 11.3, zodat de meerderheid van PS zich niet onterecht op het standpunt kan stellen dat art. 5.2n van toepassing zou zijn.

Tevens merken wij op dat in de 'Monitor RES 1.0' van het PBL[6] wordt geconcludeerd dat de klimaatdoelstelling van 35 TWh reeds gehaald gaat worden zonder dat daarvoor de extra ruimte

[6] https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2021-monitor-res-1.0-4509.pdf

nodig is die gecreëerd wordt met het laten vervallen van de huidige beperkingen. Er is dus ook vanuit het Klimaatakkoord geen enkele verplichting, die kan worden aangevoerd om een referendum niet toe te staan.

Tevens zien we dat in het verleden ook “Bestuurlijke betrouwbaarheid” van stal is gehaald om te bepalen dat een beslissing niet referendabel is.

Dat dit geen uitzonderingsgrond is op basis de verordening leek de inbrenger niet te deren.

Maar bestuurlijke betrouwbaarheid is nu *precies* de reden waarom dit referendum moet plaatsvinden: Als dat niet gebeurd, is dat een bewijs van onbetrouwbaar bestuur, dat zich niet aan hun eigen verordeningen houdt als het hen niet uitkomt.

REFERENDUMVERZOEK

Provincie Noord Holland

Postbus 3007 2001 DA Haarlem

Ter attentie van de voorzitter van de vergadering van de Provinciale Staten.

Dagtekening: 1 maart 2022

Betreft besluit: Referendumverzoek m.b.t. vaststelling Omgevingsverordening NH2022

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u een kennisgeving tot een referendumverzoek, zoals bedoeld in artikel 9 lid 2. Van de Referendumverordening Noord-Holland 2018[1].

Dit verzoek dient volgens de Referendumverordening Art 10.1 ten minste drie werkdagen vóór de behandeling van het besluit in een vergadering van Provinciale Staten door de voorzitter van die vergadering te zijn ontvangen.

Dit verzoek betreft het agendapunt **10. Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (VD-14)** van de Provinciale Statenvergadering van 7 maart 2022[2]

Daarmee kunnen we concluderen dat dit verzoek ruim op tijd is binnengekomen en ik verzoek u om deze kennisgeving op de eerstvolgende vergadering te agenderen, zoals bedoeld in artikel 11.1.

Dit verzoek wordt ondersteund door meer dan 500 kiesgerechtigden die zich kenbaar hebben gemaakt via het digitale portaal van de provincie[3].

Met vriendelijke groeten,

Joost de Groot

[redacted]

[redacted]

[1] https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR610139/
[2] https://ibabsonline.eu/Agenda.aspx?site=NoordHolland&agendaid=926d6a54-2bec-4605-b68e-9aedbddf703f&FoundIDs=
[3] https://www.noord-holland.nl/Bestuur/Inspraak/Digitale_Kennisgeving_Omgevingsverordening_NH2022_en_parti_le_herziening_van_de_Omgevingsverordening_NH2020

Toelichting

Doelstelling

De doelstelling van dit referendum is om aan te tonen aan Provinciale Staten dat de inwoners van Noord Holland geen industriële windturbines willen dichtbij woningen en in waardevolle natuur.

In de voorliggende omgevingsverordening worden regels die de provincie leefbaar houden geschrapt, terwijl de bewoners liever zien dat deze worden aangescherpt om de leefomgeving goed te houden/te verbeteren.

Concreet gaat het om de maatregelen over de afstand van 600 meter tot bebouwing: deze zou moeten worden vergroot naar 10x de ashoogte van de geplande turbine, en windturbines in bijzondere natuur, zoals NNN gebied, Bijzonder Provinciaal Landschap, Natura2000 moeten onder geen beding worden toegestaan. Windturbines zijn immers industriële installaties.

Hoewel de reikwijdte van de omgevingsverordening veel breder is dan dit onderwerp zullen wij, in de campagnes om de benodigde handtekeningen voor dit referendum te verkrijgen, bovenstaande doelstelling duidelijk communiceren. Op die manier is een referendum tegen deze omgevingsverordening voor Provinciale Staten een duidelijk signaal m.b.t. het doel van het referendum. Dit geeft ook legitimiteit aan de optie voor de referendumcommissie om de uiteindelijke vraagstelling voor het referendum toe te spitsen op de situatie rond industriële windturbines. (Zie referendumverordening art. 41.2)

Op die wijze zal er uiteindelijk een uitslag uit het referendum komen waarbij Provinciale Staten heel specifiek weet welke aanpassingen door de inwoners van Noord Holland gewenst zijn.

Over windalarm

Dit referendum wordt aangevraagd mede door Noord Hollandse bewoners die actief zijn bij Windalarm. Windalarm is een beweging van bewoners die de energietransitie steunen, maar de keuze voor het plaatsen van windturbines op land bij bewoning of in unieke natuur niet als een goede optie zien om deze transitie te realiseren.

Nu de RES doelstelling is gehaald (zie PBL rapport[4] 9 dec. jl.) wil Windalarm dat uitvoering wordt gegeven aan wat er is afgesproken in het klimaatakkoord: Eerst kijken naar de opties op zee.

Dit sluit ook aan bij het landelijke coalitieakkoord[5]:

Energiemix
Energie blijven we gebruiken, maar we maken de overstap naar energiebronnen die geen broeikasgassen uitstoten en we zetten in op energiebesparing. Zo werken we na 2030 snel toe naar een volledig klimaat neutrale energievoorziening. Daarmee dringen we snel fossiele brandstoffen terug en borgen tegelijkertijd de leveringszekerheid en betaalbaarheid.

- We stimuleren het **aanbod van hernieuwbare energiebronnen**, door in te zetten op extra wind op zee, zon-op-dak, aardwarmte, groen gas en aquathermie. Tegelijkertijd schalen we de productie en import van waterstof op.

[4] https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2021-monitor-res-1.0-4509.pdf (p41)
[5] https://www.kabinetsformatie2021.nl/binaries/kabinetsformatie/documenten/publicaties/2021/12/15/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst/coalitieakkoord-2021-2025.pdf (p8)

Zie voor verdere informatie over de standpunten, alternatieven en onderbouwingen van Windalarm onze positionpapers op: https://windalarm.org/documenten-windalarm

Zie verder ook onze zienswijze die is ingediend op deze Omgevingsverordening.

Referendumverordening

In de referendumverordening wordt de Provinciale Staten een zeer beperkte ruimte gegeven om een referendum niet toe te staan. Deze ruimte is bewust heel beperkt, immers, een referendum zal slechts worden aangevraagd als een meerderheid in PS een beslissing willen nemen die de aanvragers niet wensen. De aanvragers treffen bij een referendumverzoek derhalve *altijd* een meerderheid van PS die inhoudelijk een andere beslissing wenst te nemen.

Zodoende is het de intentie van de verordening om weinig politieke ruimte te geven voor de afkeuring van het verzoek. De opdracht van PS zou dan ook moeten zijn op zoek te gaan naar de mogelijkheden een referendum te organiseren en niet naar uitvluchten om uitzonderingsbepalingen van toepassing te laten zijn.

Daarom vooraf een aantal opmerkingen en observaties.

De inwerkingtreding van de voorliggende omgevingsverordening is gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, nu waarschijnlijk uitgesteld naar januari 2023. Het afwijzen van dit referendum vanwege het spoedeisende karakter (art 5.2n) is niet aan de orde.

Via art 11.3 besloten worden om de inwerkingtreding alsnog zelf bepalen, onverminderd de mogelijkheid om over het besluit een referendum te houden.
Doordat er op die wijze gegarandeerd is, dat er altijd een Omgevingsverordening van kracht is, is er geen enkele reden, zoals vermeld in de referendumverordening, die aangevoerd kan worden om een referendum over dit besluit niet toe te staan.
Na het referendum zal dan eventueel de (reeds actieve) omgevingsverordening moeten worden aangepast.
Dit is goed mogelijk. Immers wordt nu ook de omgevingsverordening NH2020 aangepast om meer ruimte te geven aan mogelijkheden om de windturbines de leefomgeving van de bewoners van Noord Holland te laten verslechteren.

Ervaringen uit het verleden

Bij een eerdere poging van een aantal inwoners van Noord-Holland voor de organisatie van een referendum over de RES werd door de coalitie van PS betoogd dat het zou gaan om een besluit dat zou vallen onder artikel 5.2n: Een beslissing waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide en spoedeisende belangen. Tijdens het debat kwam naar voren dat bijna de gehele coalitie het artikel 11.3 (het artikel dat aangeeft dat inwerkingtreding kan plaatsvinden en dat het referendum geen opschortende werking heeft) niet goed leek te begrijpen of weigerde uit te leggen waarom dat hier niet toegepast zou kunnen worden om aangevoerde bezwaren te pareren.

Wij verzoeken dan ook om ter voorbereiding aan het debat over het toelaten van *dit* referendum wederom een technische sessie te organiseren, waarin wordt uitgelegd hoe de OV NH2022 in werking kan treden door het inroepen van art. 11.3, zodat de meerderheid van PS zich niet onterecht op het standpunt kan stellen dat art. 5.2n van toepassing zou zijn.

Tevens merken wij op dat in de 'Monitor RES 1.0' van het PBL[6] wordt geconcludeerd dat de klimaatdoelstelling van 35 TWh reeds gehaald gaat worden zonder dat daarvoor de extra ruimte nodig is die gecreëerd wordt met het laten vervallen van de huidige beperkingen. Er is dus ook vanuit het Klimaatakkoord geen enkele verplichting, die kan worden aangevoerd om een referendum niet toe te staan.

Tevens zien we dat in het verleden ook "Bestuurlijke betrouwbaarheid" van stal is gehaald om te bepalen dat een beslissing niet referendabel is.

Dat dit geen uitzonderingsgrond is op basis de verordening leek de inbrenger niet te deren.

Maar bestuurlijke betrouwbaarheid is nu *precies* de reden waarom dit referendum moet plaatsvinden: Als dat niet gebeurd, is dat een bewijs van onbetrouwbaar bestuur, dat zich niet aan hun eigen verordeningen houdt als het hen niet uitkomt.

[6] https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2021-monitor-res-1.0-4509.pdf

Provincie Noord-Holland

Aan
Presidium
Kopie aan

Uw contactpersoon
E. Krijgsman
AD/STG

Telefoonnummer +31235143288
krijgsmane@noord-holland.nl

Betreft: Voordracht kennisgeving referendumverzoeken

Memo

1 maart 2022

Voorstel:
Het presidium wordt voorgesteld om:

- de Statenvoordracht 'Kennisgeving referendumverzoeken 1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022' voor bespreking en besluitvorming door te geleiden naar de vergadering van Provinciale Staten van 7 maart 2022;
- ermee in te stemmen om na afronding van de beraadslagende bespreking in PS onder de fractievoorzitters te peilen of ontwerpbesluit A of ontwerpbesluit B in de besluitvormende vergadering ter stemming wordt gebracht;
- kennis te nemen van het gegeven dat in ontwerpbesluit A is opgenomen dat bij het referendabel verklaring, de besluiten geen opschortende werking hebben en dat dit amendeerbaar is.

Toelichting
Door stichting Windalarm is een kennisgeving voor een referendumverzoek over de 1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020 en een kennisgeving voor een referendumverzoek over de Omgevingsverordening NH2022 bij de Statengriffie aangeleverd, voorzien van ruim voldoende geldige ondersteuningsverklaringen. Dit zijn twee besluiten die in PS van 7 maart ter besluitvorming voorliggen. Het initiatief richt zich op beide besluiten, omdat in beide besluiten de afstandsnorm inzake wind op land niet opgenomen is, respectievelijk geschrapt is.

Op grond van de door PS in 2018 vastgestelde Referendumverordening Noord-Holland 2018 (Referendumverordening) zijn naar aanleiding van de kennisgeving enkele beslissingen van PS vereist:

Partiële Herziening

1. bepalen of het besluit van PS tot vaststelling van de eerste partiële herziening van de Omgevingsverordening NH2020 referendabel is of niet (artikel 5 van de Referendumverordening);

2. *indien het besluit onder 1 positief luidt, bepalen of de kennisgeving wordt toegelaten (art. 11, lid 1 van de Referendumverordening);*
3. *indien de besluiten onder 1 en 2 positief luiden, bepalen of het PS-besluit met ingang van 15 maart 2022 (*art. IV van het besluit tot vaststelling van de partiële herziening) *in werking treedt onverminderd de mogelijkheid over het besluit een referendum te houden.*

OV NH2022

1. *bepalen of het besluit van PS tot vaststelling van de OV NH2022 referendabel is of niet (artikel 5 van de Referendumverordening);*
2. *indien het besluit onder 1 positief luidt, bepalen of de kennisgeving wordt toegelaten (art. 11, lid 1 van de Referendumverordening);*
3. *indien de besluiten onder 1 en 2 positief luiden, bepalen of het PS-besluit gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (art. 13.6 van de OV NH2022) in werking treedt onverminderd de mogelijkheid over het besluit een referendum te houden.*

Ontwerpbesluit A en B

Bij de voordracht zijn twee ontwerpbesluiten opgesteld waarin het antwoord op de genoemde vraagpunten is geformuleerd. Bij ontwerpbesluit A wordt vastgelegd dat de kennisgevingen referendabel zijn, in ontwerpbesluit B wordt vastgelegd dat de kennisgevingen niet referendabel zijn. Om te zorgen dat de politieke beraadslagingen in Provinciale Staten plaats te vinden, kan na afronding van de beraadslagende bespreking in PS onder de fractievoorzitters gepeild worden welk ontwerpbesluit in stemming gebracht gaat worden tijdens de besluitvormende vergadering van 7 maart.

Opschortende werking

Indien ontwerpbesluit A voldoende draagvlak heeft kan nog het vraagstuk spelen of met het referendabel verklaren de inwerkingtreding van de partiële herziening OV NH2020 en de OV NH2022 een opschortende werking heeft of niet.
In het ontwerpbesluit is ervoor gekozen op te nemen dat dit geen opschortende werking heeft. De grondslag voor deze keuze ligt in het gegeven dat het gaat om een raadgevend referendum.
PS kan via amendement de keuze maken deze besluiten wel opschortend te verklaren tot de afronding van het referendumproces.

Referendumcommissie provincie Noord-Holland

Aan de Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland
Aan de Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland

28 februari 2022

Onderwerp: advies referendabiliteit besluiten OV NH2020 en OV NH2022

Geachte leden van Provinciale en Gedeputeerde Staten,

De Referendumcommissie provincie Noord-Holland (verder: de commissie) heeft kennisgenomen van recente ontwikkelingen die het provinciale referendum betreffen. Het gaat daarbij met name om referenduminitiatieven met betrekking tot de aan Provinciale Staten (PS) voorgestelde besluiten tot vaststelling van de 1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020 (OV NH2020) en de Omgevingsverordening NH2022 (OV NH2022). In dat verband zijn technisch ontvankelijke kennisgevingen in het kader van de Referendumverordening Noord-Holland 2018 [verder: de verordening] ingediend.

Wat nu voorligt, is in het bijzonder de vraag of voornoemde besluiten referendabel zijn in de zin van de verordening. Concreet is de vraag of er sprake is van een besluit dat gezien art. 5 van die verordening geen onderwerp van referendum zou kunnen zijn.

Op grond van art. 2, lid 3, onder a van het Reglement van orde referendumcommissie Noord-Holland (verder: het reglement) brengt de commissie desgevraagd of ongevraagd advies uit aan GS of PS over onder andere het al of niet referendabel zijn van een besluit. Onderstaand vindt u het (ongevraagde) advies van de commissie.

De vraag naar de referendabiliteit van voornoemde besluiten spitst zich toe op de relevantie en toepasbaarheid van art. 5, lid 2, onder n, dat stelt dat een besluit geen onderwerp van een referendum kan zijn als “de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen”. De overige uitsluitingsgronden komen naar de mening van de commissie niet in aanmerking.

De commissie stelt vast dat het bij de voornoemde besluiten, anders dan bij RES 1.0, gaat om eigen regels van de provincie. Een referenduminitiatief kan uiteindelijk leiden tot een correctief referendum dat een negatief advies genereert zonder dat overigens een alternatief besluit tot stand komt dat eventueel kan bijdragen aan het realiseren van het door de initiatiefnemers beoogde doel. Als PS positieve besluiten nemen, wordt namelijk door de initiatiefnemers teruggevallen op de oude situatie, althans in ieder geval totdat naar verwacht op 1 januari 2023 de nieuwe Omgevingswet van kracht wordt. Het referenduminitiatief richt zich specifiek op het schrappen van de in de Omgevingsverordening opgenomen bovenwettelijke regels over wind op land.

Eventuele vertraging die een referendum over de besluiten zou betekenen, raakt als zodanig niet direct andere overheden of partners; ook zou weliswaar de tijdsdruk bij de latere uitvoering kunnen toenemen, maar die extra druk zou uitvoering van het besluit niet per se onmogelijk maken. Daar komt bij dat eventuele vertraging niet hoeft op te treden als PS ook bij een

voortgaand referenduminitiatief menen dat uitvoering geen uitstel lijden kan. Dan kan conform art. 11, lid 3 van de verordening worden besloten tot inwerkingtreding van de nog altijd mogelijk aan een referendum onderworpen besluiten.

Al met al meent de commissie dat geen overtuigende argumenten aanwezig zijn om te komen tot de conclusie dat de besluiten waarover een kennisgeving is ingediend zo spoedeisend of dringend zijn, dat de in art. 5, lid 2, sub n genoemde uitsluitingsgrond aanwezig is. Naar de mening van de commissie, kortom, verzet de verordening zich niet tegen een eventueel referendum over de PS-besluiten 1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020 (OV NH2020) en Omgevingsverordening NH2022 (OV NH2022).

Tot slot. In dit schrijven heeft de commissie zich exclusief gericht op de vraag van het al dan niet referendabel zijn van de twee onderhavige besluiten. Mocht worden besloten dat de besluiten referendabel zijn en de kennisgevingen worden toegelaten, dan is de commissie in de verdere referendumprocedure belast met de uitvoering van een aantal taken met betrekking tot de toelating van een inleidend en definitief referendumverzoek. Als een definitief verzoek wordt toegelaten, zal de commissie PS adviseren over de vraagstelling die centraal zou staan bij een eventueel referendum.

In de hoop en verwachting dat u bereid en in staat bent bovenstaand (ongevraagd) advies te betrekken in de overwegingen en nadere besluitvorming, en uiteraard bereid tot nader overleg,

hoogachtend,

Referendumcommissie van de provincie Noord-Holland,

G. van der Veen
(waarnemend) secretaris

J.J.M. van Holsteijn
voorzitter

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 7 maart 2022

Onderwerp: Kennisgeving referendumverzoeken 1e partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022

Kenmerk: 1797628

1. Inleiding

Stichting Windalarm heeft bij de provincie aangegeven een verzoek te willen doen tot het houden van een referendum over de afstandsnorm inzake wind op land.[1] In de Referendumverordening Noord-Holland 2018 is bepaald dat een referendumverzoek alleen ingediend kan worden als het gaat om een besluit van Provinciale Staten.

De Stichting Windalarm kiest ervoor om 2 referendumverzoeken in te dienen betreffende 2 besluiten van uw Staten, namelijk het besluit tot vaststelling van de eerste partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord – Holland 2020 (partiële herziening) en het besluit tot vaststelling van de Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 (OV NH2022). Het initiatief richt zich op beide besluiten, omdat in beide besluiten de hierboven genoemde afstandsnorm niet opgenomen is, respectievelijk geschrapt is.

Uw Staten besluiten hierover in de vergadering van 7 maart 2022.

2. Geldige en tijdige kennisgeving referendumverzoek

De eerste fase van een referendumverzoek wordt gevormd door een geldige en tijdige kennisgeving van een referendumverzoek betreffende een besluitpunt dat geagendeerd staat voor de eerstvolgende PS-vergadering. Daarvoor zijn handtekeningen nodig van ten minste 500 kiesgerechtigden. Kiesgerechtigd zijn diegene die in de provincie wonen. In totaal zijn uiteindelijk 45.000 geldige handtekeningen vereist die in 2 fasen (een inleidend en een definitief verzoek) worden ingediend.

---

[1] Tekst referendumverzoeken: *"Concreet gaat het om de maatregelen over de afstand van 600 meter tot bebouwing: deze zou moeten worden vergroot naar 10x de ashoogte van de geplande turbine, en windturbines in bijzondere natuur, zoals NNN gebied, Bijzonder Provinciaal Landschap, Natura2000 moeten onder*
geen beding worden toegestaan. Windturbines zijn immers industriële installaties."
"De doelstelling van dit referendum is om aan te tonen aan Provinciale Staten dat de inwoners van Noord Holland geen windmolens willen dichtbij woningen en in waardevolle natuur.
In de voorliggende omgevingsverordening worden regels die de provincie leefbaar houden geschrapt, terwijl de bewoners liever zien dat deze worden aangescherpt om de leefomgeving goed te houden/te verbeteren."
Overigens buigt bij een eventueel referendum de referendumcommissie zich over de vraagstelling.

Een referendum is raadgevend. PS zullen in alle gevallen zelf het besluit over de vaststelling van de OV NH2022 en de vaststelling van de Partiële Herziening moeten nemen.

De initiatiefnemers hebben de afgelopen periode digitaal handtekeningen verzameld op de formulieren die PNH heeft aangeboden voor een kennisgeving van een referendumverzoek. De kennisgevingen zijn binnen de gestelde termijn ingediend bij de griffier.

Rapport digitaal en fysiek ingediende handtekeningen Partiële Herziening[2]

1e partiële herziening OV NH2020				OV NH2022			
digitaal		Fysiek		digitaal		fysiek	
geldig[3]	ongeldig[4]	geldig	ongeldig	geldig	ongeldig	geldig	ongeldig
1.596	54	-	-	1.562	47	-	-

3. Gevraagde besluiten van PS

Op grond van de door PS in 2018 vastgestelde Referendumverordening Noord-Holland 2018 (Referendumverordening) zijn naar aanleiding van de kennisgeving enkele beslissingen van PS vereist:

Partiële Herziening

1. *bepalen of het besluit van PS tot vaststelling van de eerste partiële herziening van de Omgevingsverordening NH2020 referendabel is of niet (artikel 5 van de Referendumverordening);*
2. *indien het besluit onder 1 positief luidt, bepalen of de kennisgeving wordt toegelaten (art. 11, lid 1 van de Referendumverordening);*
3. *indien de besluiten onder 1 en 2 positief luiden, bepalen of het PS-besluit met ingang van 15 maart 2022 (*art. IV van het besluit tot vaststelling van de partiële herziening) *in werking treedt onverminderd de mogelijkheid over het besluit een referendum te houden.*

OV NH2022

1. *bepalen of het besluit van PS tot vaststelling van de OV NH2022 referendabel is of niet (artikel 5 van de Referendumverordening);*
2. *indien het besluit onder 1 positief luidt, bepalen of de kennisgeving wordt toegelaten (art. 11, lid 1 van de Referendumverordening);*
3. *indien de besluiten onder 1 en 2 positief luiden, bepalen of het PS-besluit gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (art. 13.6 van de OV NH2022) in werking treedt onverminderd de mogelijkheid over het besluit een referendum te houden.*

[2] Stand tot 2 maart 2022 10.00 uur

[3] Inwoners van Noord-Holland die de kiesgerechtigde leeftijd hebben.

[4] Personen die niet woonachtig zijn in de Provincie Noord-Holland en of minderjarige personen.

4. Verschil voorliggend referendumverzoek en referendumverzoek besluit inzake vaststelling RES'en 1.0

Eerder hebben uw Staten besloten om het referendumverzoek over het besluit over de RES'en 1.0 niet toe te laten. Het verschil tussen de RES'en 1.0 en de hiervoor genoemde besluiten is het karakter van deze besluiten.

De RES'en 1.0 (verder: RES) bestaan uit een set bestuurlijke afspraken die het resultaat zijn van een bottom-up proces. Provincie, Noord-Hollandse gemeenten en waterschappen zijn gezamenlijk en op basis van gelijkwaardigheid verantwoordelijk. Het doelbereik van de RES wordt gemonitord door het Planbureau voor de Leefomgeving. Indien de opgave voor elektriciteit in de gezamenlijke RES'en niet optellen tot 35 TWh, zullen de regio's door het Rijk worden gevraagd om de restopgave alsnog onderling te verdelen. Als een regio niet kan leveren, is in het Klimaatakkoord afgesproken dat er eerst in onderling overleg met de regio wordt geprobeerd eruit te komen. Als deze bestuurlijke route niet lukt, zal het Rijk waarschijnlijk meer dwingende (juridische) interventies inzetten. Dit kan in de periode tot 2030 ook tussentijds gebeuren.

Op het moment dat PS de inwerkingtreding van hun besluit over de RES 1.0 opschorten, zou de provincie de samenwerking met de RES-partners die is gebaseerd op gelijkwaardigheid onder druk zetten en dat levert knelpunten op. Consequentie hiervan zou zijn dat eventuele vergunningsaanvragen waarvoor de provincie het bevoegd gezag is, worden beoordeeld aan de hand van het geldende (striktere) beleid van de provincie en de provinciale verordening. Het gevolg hiervan kan zijn dat zoekgebieden niet haalbaar zijn. Tevens was er een afgesproken datum waarop alle RES-partners de RES 1.0 zouden hebben vastgesteld, mede ten behoeve van de doorrekening door het Planbureau voor de Leefomgeving.

De besluiten waar het huidige referenduminitiatief zich op richt, de Partiële Herziening en de OV NH2022, zijn eigen besluiten van de provincie. Het initiatief richt zich in feite op de bovenwettelijke regels ten aanzien van Wind op Land. Er is geen sprake van directe samenwerking met overheidspartners of een harde deadline, anders dan ingegeven door de inwerkingtreding van de Omgevingswet of de eigen ambitie, waarvoor de provincie de Partiele Herziening of de OV NH2022 moet hebben vastgesteld. Gemeenten en initiatiefnemers moeten zich echter wel op de vigerende Omgevingsverordening baseren in het kader van uitwerking in bestemmingsplannen en andere relevante ruimtelijke besluiten. Ook bereiden initiatiefnemers vergunningaanvragen op basis van het regime voor.

5. Toelichting op de besluiten in het kader van de referendumverordening

Besluiten Partiële Herziening en OV NH2022 wel of niet referendabel

Toelating van de kennisgeving is afhankelijk van het aantal geldige handtekeningen dat tijdig is ingediend. Dat is het geval. Voorgesteld wordt om de kennisgeving toe te laten indien PS besluit dat over de Partiële Herziening en/of de OV NH2022 een referendum kan worden gehouden.

Beide besluiten van Provinciale Staten zijn in beginsel referendabel. De besluiten vallen niet onder de besluiten die in absolute zin van de mogelijkheid om een referendum te houden, zijn uitgezonderd.

PS kunnen de Partiële Herziening en/of de OV NH2022 vaststellen en de inwerkingtreding in stand houden en tegelijkertijd beslissen om over de Partiële Herziening en/of de OV NH2022 een referendum te houden. Dat veronderstelt wel dat de uitkomst van een referendum in dat geval alsnog een plaats in de besluitvorming kan krijgen, bijvoorbeeld door op het al in werking getreden besluit terug te komen.

Opschorten vaststelling

Indien een definitief referendumverzoek (45.000 handtekeningen) wordt toegelaten beslissen PS of de wijziging van de OV NH2020 via deze partiële herziening en/of de vaststelling van de OV NH2022 wordt opgeschort of niet en zo ja tot welk moment.

Opschorting van het besluit over de partiële herziening betekent dat de voorgestelde wijziging nu niet in werking treedt en dat de nu geldende regelgeving ongewijzigd blijft gelden. Dit is in lijn met de inhoud van het referendumverzoek.

Opschortende werking van de gehele OV NH2022 heeft tot gevolg dat bij invoering van de Omgevingswet de Provincie Noord-Holland geen Omgevingsverordening heeft die van kracht is – de huidige OV NH2020 vervalt immers van rechtswege – en daarmee geen bescherming van provinciale belangen in de volle breedte plaats vindt. Het is een dringend provinciaal belang dat er een vigerende Omgevingsverordening is op het moment dat de Omgevingswet van kracht wordt. Er zou daarom kunnen worden overwogen om om in geval van een besluit tot opschorting van de inwerkingtreding deze uitsluitend van toepassing te verklaren op het onderdeel Wind op land regels. Opschorting van alleen de regels van het onderdeel Wind op land zou echter betekenen dat er geen regels gelden t.a.v. Wind op land. Dit komt niet tegemoet aan de intentie van het verzoek van de indieners van het Referendum; het huidige regime zoals opgenomen in de OV NH2020 is immers niet meer van kracht na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Kortom, het opschorten van de inwerkingtreding van de OV NH2022 conflicteert met de dringende provinciale belangen om provinciale regels over de fysieke leefomgeving te stellen bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Optie is dan om geen opschortende werking aan het besluit te verbinden en het referendum te laten plaats vinden. In dit scenario is het denkbeeldig dat tijdelijk, tussen het in werking treden van de Omgevingswet – nu waarschijnlijk 1 januari 2023 waarbij verder uitstel niet uit te sluiten is – en het besluit van PS ten aanzien van de uitkomst van het referendum de voorgestelde regels Wind op land van kracht zijn.

Spoedeisend en/of dringend

In de Referendumverordening is ook een uitzondering opgenomen voor besluiten waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de met het besluit gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen. Die uitzondering kan uitsluitend worden ingeroepen als die situatie zich voordoet en dat goed kan worden gemotiveerd.

Provinciale Staten maken in eerste instantie de afweging of deze uitzondering zich voordoet en moet worden toegepast. De rechter kan dat vervolgens toetsen.

Artikel 5 van de referendumverordening geeft een limitatieve opsomming van besluiten waarover geen referendum kan worden gehouden. In artikel 5, tweede lid, onder n is bepaald dat geen referendum kan worden gehouden over een besluit waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen. Verder geldt volgens artikel 11, derde lid, dat als de inwerkingtreding van een besluit waarover een referendum kan worden gehouden, geen uitstel kan lijden, Provinciale Staten de inwerkingtreding kunnen bepalen, onverminderd de mogelijkheid over het besluit een referendum te houden.

De OV NH2022 bevat voor Wind op land materieel dezelfde regels als de Partiële herziening. Hiervoor gelden dezelfde overwegingen. Het relevante verschil tussen beide is dat de OV NH2022 naast Wind op land de complete set aan provinciale regels over de fysieke leefomgeving bevat die gaan gelden onder Omgevingswet.

De volgende aspecten zijn van belang bij het oordeel of met de vaststelling van de 1e partiële herziening van de OV NH2020 bovengenoemde spoedeisende en dringende provinciale belangen conform artikel 5 tweede lid onder n, zijn gemoeid en of de inwerkingtreding van de 1e partiële herziening van de OV NH2020 conform artikel 11, derde lid, al dan niet kan worden uitgesteld.

- In het Klimaatakkoord van 28 juni 2019 is tussen Rijk, VNG, IPO en UVW afgesproken dat door VNG, IPO en UVW in 2030 gezamenlijk 35 TWh duurzame energie uit zon en wind op land zal zijn gerealiseerd. Het Klimaatakkoord is de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs uit 2015 om de CO2-uitstoot drastisch te verminderen. De provincie heeft zich via het IPO gecommitteerd aan het Klimaatakkoord;

- Dertig energieregio's in Nederland zijn in het Klimaatakkoord gezamenlijk verantwoordelijk gemaakt voor het onderzoek waar en hoe het best deze duurzame elektriciteit op land opgewekt kan worden en de realisatie daarvan;

- Dit onderzoek en samenwerkingsproces met partners, stakeholders en inwoners heeft plaatsgevonden in de Regionale Energiestrategieën (hierna: RES'en).
  Noord Holland heeft twee RES regio's en hiervan hebben alle bestuurlijke partners (op één na) de RES'en vastgesteld. De provincie heeft zich door vaststelling van de RES'en gecommitteerd aan de RES 1.0 en daarmee de daarin opgenomen ambitie en tijdpad voor realisatie. Daarom zijn in de 1e partiële herziening van de OV NH2020 en in de OV NH2022 de RES'en leidend voor wind op land en daarom zijn de RES 1.0 zoekgebieden wind en wind + zon in beide OV's geborgd;

- Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft de RES'en 1.0 in het najaar van 2021 doorgerekend waaronder het Noord- Hollandse bod van 6,3 TWh wind op land en zon met als conclusie dat 35 TWh in 2030 haalbaar is mits o.a. problemen met netcongestie en arbeidsmarkt worden opgelost;

- Om de 35 TWh duurzame energie uit zon en wind op land te kunnen hebben gerealiseerd in 2030 dienen op grond van het Klimaatakkoord op uiterlijk 1 januari 2025 de benodigde omgevingsvergunningen voor wind- en zonneparken te zijn verleend. Dit is ook vastgelegd in het door alle colleges rond januari 2022 vastgestelde Uitvoeringsprogramma RES 1.0;

- Op basis van de nu in de OV NH2020 opgenomen windturbinebepalingen kan het bod uit de RES'en van 6,3 TWh voor wat betreft het aandeel wind op land niet geheel ruimtelijk mogelijk wordt gemaakt. Er is immers een verbod op windturbines in Noord-Holland Noord. Voor Noord-Holland Zuid geldt dat windparken slechts kunnen worden vergund in bepaalde gebieden op een afstand van minimaal 600 meter afstand van gevoelige bestemmingen, er een verplichte lijnopstelling is van minimaal 3 turbines en een maximale ashoogte van 120 meter;

- Om uiterlijk op 1 januari 2025 de benodigde omgevingsvergunningen te kunnen hebben verleend is er voor bevoegde gezagen tijd nodig om windparken ruimtelijk mogelijk te maken in hun structuurvisies en bestemmingsplannen en voor initiatiefnemers om omgevingsvergunningen aan te vragen voor windturbineprojecten. Als de 1e partiële herziening van de OV NH2020 op 15 maart 2022 in werking treedt en vervolgens de OV NH2022 op het moment dat de Omgevingswet gaat gelden, is dit -met inachtneming van de te verwachte juridische geschillen- haalbaar;

- Als wordt bepaald dat de 1e partiële herziening van de OV NH2020 referendabel is en de inwerkingtreding ervan wordt opgeschort, blijft het nu geldend regime van kracht totdat de Omgevingswet wordt ingevoerd. Bij het bepalen dat de besluiten referendabel zijn en niet worden opgeschort, treedt dit niet op (zie verderop);

- Als de 6,3 TWh niet tijdig wordt gehaald, heeft dit mogelijk Rijksinterventie als gevolg. Het doelbereik van de RES'en zal namelijk worden gemonitord door het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de opgave voor elektriciteit in de gezamenlijke RES'en niet optelt tot 35 TWh, zullen de regio's door het Rijk worden gevraagd om de restopgave alsnog onderling te verdelen. Mocht de situatie zich voordoen dat de regio's toch niet in staat blijken om met elkaar 35 TWh te produceren dan wordt door de decentrale overheden een verdelingssystematiek opgesteld. Deze verdelingssystematiek is vastgelegd in de zogenaamde Route 35. Hierbij zijn onder andere afspraken gemaakt over de situatie als een RES-regio haar aandeel niet levert en als een van de RES-partners haar aandeel niet levert. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat als die situatie zich voordoet, er eerst in onderling overleg met de regio wordt geprobeerd eruit te komen. Als deze bestuurlijke route niet lukt, zal het Rijk dwingende (juridische) interventies inzetten, zoals een aanwijzing of een Rijksinpassingsplan;

- Als wordt besloten tot het houden van een referendum zonder opschortende werking, dan treedt de 1e partiële herziening OV NH2020 op 15 maart 2022 in werking, en vervolgens de OVNH2022 op het moment dat de Omgevingswet gaat gelden, en zouden gemeenten in principe op basis van de verruimde wind op land regels in de Omgevingsverordening de RES'en kunnen uitwerken in hun bestemmingsplannen en andere relevante ruimtelijke besluiten. Ook zouden initiatiefnemers vergunningaanvragen op basis van dit nieuw regime kunnen voorbereiden en indienen. Vergunningaanvragen worden getoetst aan de Omgevingsverordening die geldt op het moment van aanvragen;

- Gedurende de looptijd van het Referendum blijft onzeker of de uitslag resulteert in een wijziging van de Omgevingsverordening. Dit kan in de praktijk leiden tot een afwachtende houding van gemeenten en initiatiefnemers met als gevolg dat de in de RES'en afgesproken gezamenlijke ambitie van 6,3 TWh onder druk komt te staan of niet tijdig wordt gehaald, met weer mogelijke Rijksinterventie tot gevolg in de komende jaren. Er zijn nu al signalen vanuit meerdere regio's/gemeenten dat initiatiefnemers voor windparken af dreigen te haken als er nog meer/langer onduidelijkheid zal bestaan over het Wind op land-beleid van de provincie.

- Daarnaast is het op dit moment nog niet duidelijk of en zo ja er een effect optreedt bij initiatiefnemers naar aanleiding van de aankondiging van het Rijk over het voornemen om afstandsnormen vast te leggen voor wind op land.

- Als de inwerkingtreding van de 1e partiële herziening van de OV NH2020 wordt opgeschort geldt dit ook voor het Afwegingskader Energietransitie Hollandse Waterlinie dat onderdeel is van de 1e partiële herziening van de OV NH2020 . Daardoor kunnen zoekgebieden niet verder uitgewerkt worden zoals Schoteroog en Geingebied vanwege (gedeeltelijke) ligging in UNESCO. Maar ook andere zoekgebieden kunnen niet starten met de uitwerking zoals het OER A9 traject, een groot deel van het wind + zon zoekgebied van gemeente Zaanstad en het zoekgebied in het Groene Hart van gemeente Haarlemmermeer. In de huidige OV NH2020 geldt immers een verbod op zon en wind in UNESCO Werelderfgoed. Indien de opschortende werking niet van toepassing wordt verklaard op het Afwegingskader treedt dit effect niet op.

- Gemeenten Alkmaar en Dijk en Waard zijn al bezig om zoekgebieden voor windenergie te verkennen in samenwerking met stakeholders.

Dit doen zij mede op basis van de gedachte dat de provinciale regelgeving dit straks toelaat. De zoekgebieden die daar nu uitgewerkt worden zijn de Boekelermeer en het Alton gebied, beide op bedrijventerreinen.
De gemeente Amsterdam gaat aan de gang met concretisering van windzoekgebieden na de reflectiefase en de planMER; ook deze windzoekgebieden passen niet in de huidige regels in de OV NH2020 voor Noord-Holland Zuid.

- Sinds de uitspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State over windpark Delfzijl van 30 juni 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:1395) kunnen de rijksregels voor windturbineparken in het Activiteitenbesluit niet meer worden toegepast. Om opnieuw rijksregels voor windturbineparken vast te stellen, moet het Rijk eerst een milieueffectrapport (MER) maken. Momenteel wordt het *planMER windturbinebepalingen* in opdracht van het Rijk opgesteld. Verwachting is dat eind 2022 het MER onderzoek is afgerond en medio 2023 (nieuwe) normen van kracht worden. De Raad van State heeft in de Delfzijluitspraak aangegeven dat provincies en gemeenten- in afwachting van nieuwe nomen - als bevoegd gezag ten aanzien van windparken eigen normen kunnen stellen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid. Provincies en gemeenten moeten daarbij wel goed uitleggen waarom die normen gekozen zijn voor het desbetreffende windpark op die betreffende locatie. Die motivering moet actueel zijn en specifiek gericht op de situatie van het windpark. Voor ieder windpark is dus maatwerk nodig. Het is nog niet duidelijk of en zo ja er een effect optreedt bij initiatiefnemers naar aanleiding van de aankondiging van het Rijk over het voornemen om afstandsnormen vast te leggen voor wind op land.

Het is aan te bevelen om een Omgevingsverordening te hebben bij het in werking treden van de Omgevingswet omdat er anders geen bescherming is van provinciale belangen. Mocht hiervoor gekozen worden dan ligt het voor de hand, indien besloten wordt tot een referendum, om het besluit derhalve niet op te schorten.

De vraag die gesteld mag worden bij de partiële herziening is of hier sprake is van een spoedeisend karakter. Indien dit zo is dan is de consequentie van dit besluit dat gesteld wordt dat over de regels Wind op land geen referendum gehouden kan worden. Als dit besluit aan de rechter wordt voorgelegd zal hij een precieze afweging verlangen die de rechter kan volgen.

6. Kosten referendum

De kosten van het organiseren van een afzonderlijk referendum zijn in 2018 geschat op € 5-6 miljoen (PS zijn hier in een eerder stadium over geïnformeerd). Deze bestaan uit vergoeding aan gemeenten om de stemming te organiseren, de kosten van de referendumcommissie en eventuele subsidie ten behoeve van campagnes. Als het referendum kan meeliften met een reguliere verkiezing zijn de kosten aanmerkelijk lager.

7. Doorlooptijd van een referendum

Na een besluit over toelating van de kennisgeving(en) volgen nog 2 fasen.
De eerste fase betreft het inleidend verzoek met minimaal 10.000 handtekeningen. De initiatiefnemer heeft vier weken om deze te verzamelen na de toelating van de kennisgeving(en). Vervolgens heeft de referendumcommissie twee weken om een inleidend verzoek te beoordelen.
De tweede fase betreft het definitieve verzoek. De initiatiefnemer heeft na toelating van het inleidend verzoek zes weken om in totaal minimaal 45.000 handtekeningen te verzamelen. Ook hier heeft de referendumcommissie twee weken om een definitief verzoek te beoordelen.

En als (één van) de definitieve verzoeken worden toegelaten, nemen PS een besluit over het houden van een referendum. Op advies van de referendumcommissie besluiten PS dan over de formulering van de referendumvraag. De referendumcommissie bepaalt de dag van stemming. De stemming vindt plaats uiterlijk zes maanden na de dagtekening van het besluit dat er een referendum wordt gehouden. De periode van 1 juli tot en met 31 augustus telt niet mee voor deze laatste termijn. Indien PS met een referendum wensen aan te sluiten bij de Provinciale Statenverkiezingen 2023 moet deze termijn verlengd worden naar verwachting met één à twee maanden.

In de eerstvolgende PS-vergadering nadat alle werkzaamheden van de referendumcommissie zijn beëindigd wordt de uitslag van het referendum vastgesteld met een PS-besluit. De uitslag van een referendum geldt als een geldige, raadgevende uitspraak indien een meerderheid zich daarvoor uitspreekt en die meerderheid (voor- of tegenstanders) tenminste 30 procent bedraagt van het totale aantal kiesgerechtigden voor het referendum. Indien onherroepelijk is vastgesteld dat het referendum heeft geleid tot een raadgevende uitspraak, wordt door GS een voordracht bij PS ingediend dat strekt tot intrekking van het PS-besluit of tot regeling van de inwerkingtreding van het PS-besluit. PS nemen dan een nieuw besluit.

8. Voorstel

Het presidium stelt u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

A. Th. H. van Dijk, voorzitter presidium

M. Admiraal griffier presidium

Ontwerpbesluit A

Nr. 20A-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van het presidium van 7 maart 2022;

Gelet op artikel 5 en 11 van de Referendumverordening Noord-Holland 2018;

besluiten:

T.a.v. de kennisgeving inzake het besluit tot vaststelling van de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening NH2020:

1. dat het besluit van PS tot vaststelling van de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 referendabel is;
2. de kennisgeving toe te laten;
3. dat er geen opschortende werking uitgaat van dit besluit.

T.a.v. de kennisgeving inzake het besluit tot vaststelling van de Omgevingsverordening NH2022:

4. dat het besluit van PS tot vaststelling van de Omgevingsverordening NH2022 referendabel is;
5. de kennisgeving toe te laten;
6. dat er geen opschortende werking uitgaat van dit besluit.

Haarlem, 7 maart 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

wnd. statengriffier,

Ontwerpbesluit B

Nr. 20B-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van het presidium van 7 maart 2022;

Gelet op artikel 5 en 11 van de Referendumverordening Noord-Holland 2018;

besluiten:

T.a.v. de kennisgeving inzake het besluit tot vaststelling van de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening NH2020:

1. dat het besluit tot vaststelling van de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord – Holland 2020 niet referendabel is gelet op artikel 5 van de referendumverordening.

T.a.v. de kennisgeving inzake het besluit tot vaststelling van de Omgevingsverordening NH2022:

2. dat het besluit tot vaststelling van de Omgevingsverordening NH2022 niet referendabel is gelet op artikel 5 van de referendumverordening;

Haarlem, 7 maart 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

wnd. statengriffier,

Verslag concept

Technische toelichting Kennisgeving referendum

Datum Technische briefing	:	3 maart 2022
Voorzitter	:	M.C. Steeman
Statengriffier	:	mw. K. Bolt
Staten- en commissie-adviseu	:	M. Admiraal
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 33 23 / admiraalm@noord-holland.nl

Aanwezig:

Voorzitter		: M.C. Steeman
Staten-/commissieleden:	50PLUS/PVDO	: mw. W. van Soest
	CDA	: mw. W. van Andel
	CU	: M.C.A. Klein
	DENK	: E.S.J. Mangal (duo-commissielid)
	D66	: E.B. Kanik, mw. A.C. Kapitein en mw. A.J.C.E. Strens
	Fractie Baljeu	: --
	FvD	: --
	GroenLinks	: A. Gielen en R.P.M. Kocken
	JA21	: --
	Liberaal N-H	: mw. G.H. van Geffen
	PvdA	: G.L.J. Leerink en mw. A.T.B. de Vries
	PvdD	: J.P. Hollebeek en F.A.S. Zoon
	PVV	: J.J.A.M. van Hooff
	SP	: W. Hoogervorst
	VVD	: mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee, J.P.H.M. van Gilse en E.J. van der Maas
Voorts aanwezig:	mw. mr. J. Bootsma (Pels Rijcken)	
	prof. dr. J.J.M. van Holsteijn (voorzitter Referendumcommissie N-H)	
Notulist:	mw. I.L. Vos (Moneypenny BV)	

Agenda

1. Opening
2. Technische toelichting
3. Sluiting

40

1. Opening

De **voorzitter** opent de online bijeenkomst om 18.31 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom. De aanleiding van deze ingelaste technische toelichting is de ingediende kennisgeving voor referendumverzoeken over de eerste partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en de over de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022.
Beide besluiten staan maandag 7 maart 2022 op de agenda van Provinciale Staten. Omdat beide kennisgevingen van referenda voorzien zijn van voldoende handtekeningen moeten Provinciale Staten in hun vergadering besluiten over de geldigheid van deze verzoeken, voordat ze een volgende fase ingaan.
Over de Noord-Hollandse Referendumverordening, de kennisgevingen en de besluiten die nu voorliggen, zal mevrouw Bootsma, jurist bij Pels Rijcken, een toelichting geven via een korte presentatie. Daarna worden de Staten- en commissieleden in de gelegenheid gesteld voor het stellen van technische vragen aan mevrouw Bootsma.
Vervolgens zal de voorzitter de Referendumcommissie Noord-Holland, de heer Van Holsteijn, een toelichting geven op het uitgebrachte advies van de Referendumcommissie aan Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Ook na deze toelichting kunnen vragen worden gesteld aan de heer Van Holsteijn.

2. Technische toelichting

Mevrouw **Bootsma** (Pels Rijcken) merkt op dat de vraag voorligt of de twee besluiten referendabel zijn. Het eerste besluit betreft de vaststelling van de eerste partiële herziening van de Omgevingsverordening N-H 2020 (OV NH2020). Het tweede besluit is de vaststelling van de Omgevingsverordening N-H 2022 (OV NH2022), die in werking moet treden met de nieuwe Omgevingswet. Dit zijn besluiten van Provinciale Staten. Dat betekent dat ze onder het bereik van de Referendumverordening vallen. De meeste uitzonderingen die maken dat een dergelijk besluit eventueel niet referendabel is, zijn niet van toepassing.

Provinciale Staten moeten een besluit nemen over de afweging of de uitzondering vanwege spoedeisende of dringende provinciale belangen zich voordoet. Als er een referendum wordt gehouden zal een besluit moeten worden genomen over de inwerkingtreding van de beide besluiten.

De Referendumcommissie heeft een advies uitgebracht over de eerste vraag. Het advies is dat de uitzondering vanwege spoedeisende of dringende belangen naar de mening van de Referendumcommissie zich niet voordoet. Provinciale Staten moeten een besluit over dat advies nemen.

Zijn er spoedeisende of dringende belangen, die maken dat het besluit niet referendabel is? Voorop gesteld moet worden dat het echt om een uitzondering gaat. De Referendumverordening neemt als uitgangspunt dat over een besluit van Provinciale Staten een referendum kan worden gehouden. Bij de vraag of de uitzondering hier kan worden toegepast, kan niet ook nog worden betrokken of een referendum wel of niet wenselijk wordt geacht. De Referendumverordening is het kader. Binnen dat kader moet worden geopereerd. In principe is het aan Provinciale Staten om de afweging te maken of de uitzondering zich voordoet en ook om daar het besluit over te nemen. Vervolgens kan een dergelijk besluit aan de rechter worden voorgelegd. De bestuursrechter kan dat besluit toetsen in een procedure, al zou worden besloten om geen referendum te houden. De bestuursrechter beslist

aan de hand van de Referendumverordening. De rechter laat Provinciale Staten daarbij beoordelingsruimte, maar die verlangt dat een besluit, om geen referendum toe te staan, een deugdelijke motivering heeft. Die motivering moet kloppen en consistent zijn. De rechter moet kunnen begrijpen waarom die motivering inhoudt dat er geen referendum kan worden gehouden. De motivering moet aansluiten bij de feiten en de formulering van de uitzonderingsgrond. Als zou worden besloten dat er geen referendum kan worden gehouden, dan zal de rechter willen weten of er op een ander moment een referendum over 'wind-op-landregels' mogelijk is en zo nee, hoe zich dat tot de Referendumverordening verhoudt. De rechter zal ook belang hechten aan het advies van de Referendumcommissie.

Waarover moeten besluiten worden genomen? Zijn de besluiten referendabel, of is de uitzondering voor spoedeisende of dringende provinciale belangen van toepassing? Vervolgens is er de vraag of de inwerkingtreding moet worden uitgesteld. De besluiten moeten zowel worden genomen over de partiële herziening van de huidige OV NH2020 als over de vaststelling van de nieuwe OV NH2022.

Stel dat Provinciale Staten besluiten dat er wel een referendum wordt gehouden, moet er dan nog een besluit worden genomen over de inwerkingtreding? Feitelijk gaat het referendum over de regels voor wind-op-land. Als een kennisgeving voor een referendum wordt toegelaten, dan vervalt de regeling van de inwerkingtreding van de besluiten. De eerste partiële herziening houdt in dat de huidige regels voor wind-op-land komen te vervallen. Als de inwerkingtreding van dat besluit vervalt, dan gaat die wijziging niet door en dan blijven de huidige regels uit de Omgevingsverordening over wind-op-land gelden. Voor de nieuwe OV NH2022 is van belang dat de nieuwe Omgevingswet, die zal moeten ingaan op 1 januari 2023, maakt dat de oude OV NH2020 automatisch vervalt. Als geen nieuwe OV wordt vastgesteld dan is er geen OV in de provincie en dus ook geen regels over wind-op-land, als de inwerkingtreding van de nieuwe OV zou blijven liggen, totdat er een referendum komt.

Is een referendum wenselijk, slechts voor het deel van de regels voor wind-op-land, dan kan daarvoor een apart besluit worden opgesteld. In dat aparte besluit staan dan volgens het ontwerp geen regels voor wind-op-land; niet de regels over wind-op-land, die de initiatiefnemers van het referendum willen weten. Ze hebben er dus niets aan als dat besluit niet in werking treedt en wordt opgeschort.

De Referendumverordening kent ook nog een andere mogelijkheid. Als wordt besloten dat een referendum kan worden gehouden en de inwerkingtreding van de besluiten, waarover het referendum moet gaan, geen uitstel kan lijden, dan kan een aparte regeling worden gemaakt over die inwerkingtreding en kan worden bepaald dat de besluiten wel in werking treden (Zie artikel 11 lid 3 van de Referendumverordening). Provinciale Staten moeten dan iets regelen voor de inwerkingtreding van de besluiten. Het besluit over de eerste partiële herziening houdt in dat de huidige regels uit de OV over wind-op-land vervallen en dat in de huidige RES 1.0 zoekgebieden windturbines ruimtelijk mogelijk kunnen worden gemaakt, als die ruimtelijk zorgvuldig worden ingepast. Als zou worden besloten dat dit besluit al wel in werking treedt, -ook al wordt er een referendum over gehouden-, dan betekent het dat de regel voor wind-op-land komen te vervallen. Stel dat wordt besloten dat het tweede besluit over de OV NH2022 in werking moet treden en wel op het moment dat de nieuwe Omgevingswet in werking treedt, dan heeft de provincie vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet wel een nieuwe OV. In die nieuwe OV zitten volgens het ontwerp, niet langer de huidige regels voor wind-op-land. In de nieuwe OV is opgenomen dat in de huidige RES-zoekgebieden windturbines ruimtelijk mogelijk kunnen worden gemaakt, als die

ruimtelijk zorgvuldig kunnen worden ingepast.

Als een referendum wordt toegestaan over de nieuwe OV en dat referendum is nog niet geweest voordat de nieuwe Omgevingswet in werking treedt en er wordt geen nieuwe OV vastgesteld, dan vervallen de regels, die nu in de huidige OV zijn opgenomen.

Als een referendum wordt toegestaan en Provinciale Staten wensen dat ook de nieuwe OV in werking treedt als de nieuwe Omgevingswet van kracht is, dan kunnen Provinciale Staten dat bepalen. Dan betekent dit dat er wel regels zijn voor de omgeving en dat die regels inhouden dat er geen regels zijn voor wind-op-land.

De heer **Mangal** (DENK) begrijpt uit de toelichting dat windturbines kunnen worden ingepast als die zorgvuldig kunnen worden geplaatst. Is er een definitie voor zorgvuldig, of zijn daaraan beperkingen gesteld?

Mevrouw **Bootsma** (Pels Rijcken) moet het antwoord op deze vraag schuldig blijven. Ze heeft alleen de technische vragen over de Referendumverordening voorbereid. De gestelde vraag gaat over de inhoud van het besluit. Mevrouw Bootsma laat die vraag graag aan de vergadering van Provinciale Staten.

De heer **Klein** (CU) zegt dat eerder door Provinciale Staten is besloten dat de RES niet referendabel is. Het gaat inhoudelijk over een zeer gerelateerd thema, terwijl het besluit heel anders is. In hoeverre neemt ook een rechter dat mee? De tweede vraag gaat over de optie om een deelbesluit te nemen. Op maandag 7 maart ligt het voorstel voor over de gehele OV. Stel dat Provinciale Staten een deelbesluit willen nemen, wat is daarvoor nodig? Moet het besluit voor aanstaande maandag worden opgeknipt?

Mevrouw **Bootsma** verwijst naar de eerdere sessie over het vorige referendumverzoek in het kader van de RES. Provinciale Staten besloten dat het betreffende besluit niet referendabel was. Daar lagen inhoudelijke redenen aan ten grondslag, maar ook het feit dat Regionale Energiestrategieën (RES) samen met andere partijen moeten worden vastgesteld. Daarop moeten partijen hun eigen besluitvorming baseren. Stel dat Provinciale Staten besluiten dat het besluit niet referendabel is, dan is dat consistent met het besluit over de RES'en. De situatie verschilt enigszins. Verondersteld kan worden dat de rechter zal vragen of er ander moment komt waarop de Staten een referendum wel zouden willen toestaan over de regels van wind-op-land en als dat moment er niet komt zal de rechter vragen waarom de provinciale belangen zo dringend en spoedeisend zijn dat de besluiten echt nu in werking moeten treden.

Zou het helpen om een deelbesluit te nemen? In de nieuwe OV NH2022 staan allerlei regels en specifiek regels ten aanzien van wind-op-land. Het zou wel bezwaarlijk zijn als de Staten alle regels niet in werking laten treden op het moment dat er een nieuwe Omgevingswet is. Vanuit de inhoud gedacht biedt opknippen hier geen oplossing. De initiatiefnemers van het referendum zijn tegen het laten vervallen van de regels voor wind-op-land. Ze zijn tegen het ontwerp, zoals dat nu voorligt in de nieuwe OV. Zij willen andere en strengere regels, of de huidige regels behouden. Er zitten nogal wat haken en ogen aan een deelbesluit, maar Provinciale Staten hebben natuurlijk zelf in de hand hoe zij besluiten vormgeven.

De heer **Kanik** (D66) vraagt naar de criteria voor het bepalen van de spoedeisendheid? Zijn die

criteria vastgelegd? In een genoemd voorbeeld waarin de Staten de OV NH2022 wel in werking laten treden, zouden er geen regels voor wind-op-land zijn. Gaat het om de regels die in OV NH2020 staan? Wat betekent het als er geen regels voor wind-op-land zijn?

Mevrouw **Bootsma** licht toe dat de huidige regels voor wind-op-land niet in de nieuwe OV NH2022 staan. Kort samengevat zijn dat de 600-meter-afstandeis, de drie-op-een-lijn-eis en de maximale ashoogte.

Het is aan Provinciale Staten om invulling te geven aan de criteria voor spoedeisendheid. Bij de totstandkoming van de Referendumverordening is geconstateerd dat vooraf niet kan worden voorspeld of uitstel van een besluit niet mogelijk is vanwege spoedeisende of dringende provinciale belangen. Provinciale Staten moeten wel kunnen uitleggen dat er spoedeisende of dringende provinciale belangen zijn die maken dat niet kan worden gewacht met het doorvoeren van besluitvorming totdat er een referendum is gehouden.

De **voorzitter** merkt op dat vanuit de Referendumcommissie een toelichting volgt op het advies. Dan is er de gelegenheid om de vraag over de criteria te stellen.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) begrijpt uit eerdere beantwoording dat het niet helpt om een deelbesluit te nemen, omdat de initiatiefnemers andere of strengere regels zouden willen. De aanvragers van het referendum willen liever de huidige regels, dan de regels zoals die worden voorgesteld in de OV NH2022. Het zou hen, maar ook de OV NH2022, toch juist wel helpen als alles in werking mag treden, behalve een deel? Dan blijven immers de huidige regels gelden, totdat er een referendum is geweest. Provinciale Staten wordt iets gevraagd. De Staten maken vaak politieke keuzes. Neemt een rechter de politieke, afweging hoe politieke partijen in een referendum staan, mee, of is het vooral een juridische vraag of een besluit wel of niet referendabel is?

Mevrouw **Bootsma** legt uit dat het deelbesluit de nieuwe OV NH2022 zou betreffen. Het zou vervelend zijn als de nieuwe OV NH2022 niet in werking treedt als de nieuwe Omgevingswet van kracht is. Een deelbesluit zal niet helpen. De huidige regels van de OV, welke de initiatiefnemers van het referendum willen behouden, vervallen automatisch als de nieuwe OV in werking treedt. In het Ontwerp OV staat een hoofdstuk over regels voor wind-op-land. De initiatiefnemers vinden deze regels niet voldoende. Met het eruit knippen van dat nieuwe hoofdstuk en het middels een deelbesluit vaststellen hebben de initiatiefnemers niet de oude regels terug.

De rechter toetst of de afweging, die Provinciale Staten maakten, past binnen de Referendumverordening. Een rechter bepaalt niet of er sprake is van spoedeisende of dringende provinciale belangen, maar deze zal toetsen waarom dat zou moeten betekenen dat de inwerkingtreding niet kan worden uitgesteld.

De heer **Hoogervorst** (SP) noemt het voorbeeld waarbij Provinciale Staten een besluit niet referendabel achten, maar de rechter wel. De Staten kunnen daarna besluiten of de OV NH2022 wel of niet in werking gaat treden. Klopt het dat er in beide gevallen geen regels zijn voor wind-op-land? Stel dat de aanvragers van het referendum, die op zijn minst de huidige regels willen behouden, bij het toestaan van het houden van een referendum, geconfronteerd worden met de situatie waarin er helemaal geen regels meer zijn. Die periode van geen regels kan lang duren. Hebben Provinciale Staten dan geen enkele reden meer om te zeggen dat op een bepaalde plek wind op land onwenselijk is?

Mevrouw **Bootsma** legt uit dat het ontbreken van regels voor wind-op-land, zoals aangegeven in

het voorbeeld, geldt voor de nieuwe OV NH2022. Stel dat er wel een referendum kan worden gehouden en het besluit tot inwerkingtreding wordt niet opgeschort, dan hebben de initiatiefnemers daar wel iets aan voor wat betreft de eerste partiële herziening. Provinciale Staten zouden op een later moment, op basis van de uitkomst van het referendum, nog kunnen besluiten dat er extra regels aan de OV moeten worden toegevoegd.

De heer **Hoogervorst** (SP) is benieuwd of het in theorie mogelijk is dat er gedurende een periode geen regels zijn en dat de aanvragers van het referendum van een koude kermis thuiskomen.

Mevrouw **Bootsma** antwoordt dat in de huidige regels de eisen zijn opgenomen, die de initiatiefnemers willen behouden. Het partiële herzieningsbesluit stelt dat die eisen eraf moeten. Als een referendum wordt gehouden en de inwerkingtreding wordt opgeschort dan blijven de huidige regels gelden. Als het referendum wordt gehouden voordat de nieuwe Omgevingswet en nieuwe OV in werking treden, of de huidige regels vervallen, dan is er geen periode waarin geen regels gelden. Als het referendum en de besluitvorming over de uitkomst pas daarna plaatsvinden dan kan het zijn dat er geen regels gelden. Dat hangt samen met de keuze die Provinciale Staten maken over de nieuwe OV en of de nieuwe OV wordt vastgesteld conform het ontwerp, zoals dat nu voorligt.

Mevrouw **De Vries** (PvdA) stelt dat, wanneer een of beide besluiten onderwerp worden van raadgevend referendum, de Adviescommissie een rol speelt bij de formulering van de vragen. Spelen Provinciale Staten daarin ook nog een rol?

Mevrouw **Bootsma** moet de Referendumverordening erop nakijken. Een antwoord volgt later.

Statenlid **Kocken** (GL) begreep uit de toelichting dat de rechter belang zal hechten aan de vraag of het referendum ook nog op een ander moment kan worden gehouden. Statenlid Kocken ziet dat niet terug in de verordening als reden om het besluit nu niet referendabel te achten. Zijn er meer overwegingen die ruimte bieden voor enige politieke afweging of andere argumenten?

Statenlid Kocken verzoekt artikel 5 sub n en artikel 11 lid 3 nader toe te lichten.

Mevrouw **Bootsma** vertelt dat Provinciale Staten de RES'en niet het juiste moment vonden voor een referendum. Als nu wordt gesteld dat dit ook niet het juiste moment is, klopt het dan dat er feitelijk nooit een goed moment is om over deze vraag een referendum te houden? Een rechter zal willen weten of het klopt dat een aanvraag steeds naar een volgend moment wordt geschoven. Een uitleg zal worden gevraagd over de spoedeisendheid.

Artikel 5 gaat over de vraag of het besluit referendabel is. Artikel 11 komt pas aan de orde in het vervolgproces. Als het besluit referendabel is, moet er dan iets worden geregeld voor de inwerkingtreding van het besluit? In beide artikelen worden vergelijkbare termen gebruikt. Het zijn twee bevoegdheden voor verschillende situaties.

De **voorzitter** meldt dat er vanuit de griffie een antwoord is gekomen op de vraag van mevrouw De Vries. Artikel 41 lid 1 Referendumverordening: Provinciale Staten stellen op voorstel van de Referendumcommissie de vraagstelling voor het referendum vast.

De voorzitter bedankt mevrouw Bootsma en assistente van Pels Rijcken voor de heldere toelichting. Mochten er achteraf nog technische vragen zijn dan kunnen deze nog worden gesteld via de griffie.

De voorzitter geeft het woord aan de voorzitter van de Referendumcommissie Noord-Holland, de

heer Van Holsteijn.

De heer **Van Holsteijn** (voorzitter Referendumcommissie) spreekt van een uniek moment. Het is de eerste keer dat de Referendumcommissie Noord-Holland daadwerkelijk optreedt. Recent heeft de Referendumcommissie een advies doen uitgaan. Dit is de eerste presentatie aan Provinciale Staten. De Referendumcommissie bestaat uit vijf leden, -onafhankelijke deskundigen-, te weten Marië Fabbricotti, Marianne Heermans, Marion Veerbeek, Philip van Praag en Joop van Holsteijn als voorzitter. De heer Van Holsteijn hoopt dat de gehele Referendumcommissie, bij gelegenheid, kan kennismaken met Provinciale Staten.

De Referendumcommissie brengt advies uit over alle aspecten die een referendum kunnen betreffen. Dat kan gevraagd of ongevraagd advies zijn. Op dit moment ligt er een ongevraagd advies voor over de referendabiliteit van de twee besluiten die op tafel liggen. De Referendumcommissie baseert zich daarbij primair op de Referendumverordening Noord-Holland 2018 en het Reglement van Orde Referendumcommissie Noord-Holland van 2020.

Alle Statenleden dienen zich te realiseren dat het hier een correctief referendum betreft. Een aantal burgers is niet tevreden met een besluit van Provinciale Staten en wenst dat het besluit van tafel gaat. Als een advies tot stand komt en dit wordt overgenomen door Provinciale Staten dan wordt dat besluit ingetrokken. De vraag of de initiatiefnemers daar iets aan hebben, is voor de Referendumcommissie niet relevant. De Referendumcommissie kijkt of dit een referendabel verzoek is. Het verzoek betreft de vraag of er een correctief referendum kan worden gehouden. Het verzoek is niet of een bepaald beleid tot stand kan komen. Dat is aan Provinciale Staten om daarvoor met voorstellen te komen en besluiten over te nemen.

Ten tweede is het een raadgevend referendum. Het advies van de kiesgerechtigde bevolking aan Provinciale Staten is niet bindend.

Ten derde gaat een referendum, volgens de Referendumverordening, over een besluit van Provinciale Staten. Een integraal besluit. Heel veel besluiten zullen verschillende onderdelen hebben. Vele onderdelen zullen niet omstreden zijn en sommige wel. Het is volgens de Referendumverordening niet mogelijk om over onderdelen een referendum te houden. Als specifieke onderdelen met name omstreden zijn en een referendum daarover mogelijk zou moeten zijn, dan is het zaak om die onderdelen in een apart besluit op te nemen. Als er een besluit is van Provinciale Staten dan kan het referenduminstrument in deze vorm in deze verordening tot stand komen.

Op dit moment is de referendabiliteit van twee besluiten aan de orde. De Referendumcommissie heeft daarover op 28 februari jl. schriftelijk advies uitgebracht. Daarbij ging het primair over de vraag of uitsluitingsgronden, zoals genoemd in artikel 5 van de Referendumverordening, van toepassing zijn en dan met name de uitsluitingsgrond rondom lid 2, sub n. Het spoedeisende en dringende karakter van de besluiten zou ertoe kunnen leiden dat een bepaald besluit niet referendabel is. Voor het vaststellen van spoedeisend en dringende belangen zijn geen strikt objectieve criteria. Daar zit enige discretie voor Provinciale Staten. Om die reden is deze formulering in de Referendumverordening Noord-Holland opgenomen. In de geest van de verordening moeten daaraan wel strikte eisen worden gesteld. Het simpele feit dat een politieke wens aanwezig is, of een beleidsvoornemen en dat een meerderheid van de Staten dat besluit zou willen nemen en meent dat het onderliggende probleem snel moet worden opgelost, geeft als zodanig een bepaald besluit nog geen spoedeisend of dringend karakter, in de zin van de

verordening. Het wordt pas echt spoedeisend of dringend als het betreffende besluit en de inwerkingtreding en uitvoering daarvan geen uitstel vergen. Pas dan is er in de geest van de verordening sprake van spoedeisendheid. Als elke vertraging, elke tijdsdruk of politiek bestuurlijke hinder zou resulteren in de conclusie dat er sprake is van spoedeisend en dringend, dan zou het instrument niet meer bruikbaar zijn. De aard van het instrument is dat de bevolking het recht heeft om op enig moment te zeggen dat een pas op de plaats moet worden gemaakt. Een pas op de plaats betekent in beginsel dat er enige vertraging optreedt. Mocht het toch zo zijn dat een besluit, in dit geval twee besluiten, referendabel worden geacht, maar dat toch geen uitstel geleden kan worden, dan is er artikel 11, lid 3, zodat tot inwerkingtreding kan worden besloten, zonder dat daarmee een referendum onmogelijk wordt gemaakt.

Het is mogelijk dat het politiek bestuurlijk proces enige hinder zal ondervinden als een referendum wordt gehouden, maar naar de mening van de Referendumcommissie is er geen sprake van spoedeisende of dringende provinciale belangen, zoals die genoemd worden in de Referendumverordening. Volgens de Referendumcommissie zijn de twee besluiten referendabel in de zin van de verordening, ook in het licht van artikel 5, lid 2 sub n.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) schets de situatie dat een referendum wordt gehouden. Het is daarna aan Provinciale Staten om te beslissen of een ander besluit moet worden genomen. Dit levert dan toch geen probleem op voor de inwerkingtreding?

De heer **Van Holsteijn** legt uit dat een referendum alleen mogelijk is over een besluit van Provinciale Staten. Het is correctief, dus een referendum achteraf. Als het tot een referendum komt, wordt in beginsel de inwerkingtreding van een besluit opgeschort. Daarop kan een uitzondering worden gemaakt. Als het een besluit betreft dat geen uitstel duldt, dan kan, in bijzondere gevallen, alsnog de inwerkingtreding plaatsvinden.

De heer **Kanik** (D66) verwijst naar artikel 5, lid 2 sub i. De Omgevingswet is een besluit van een hogere overheid. De provincie heeft een Omgevingsverordening nodig. Op basis van welke criteria ziet de Referendumcommissie dat anders? Op basis van welke criteria stelt de Referendumcommissie zich op het standpunt dat er geen sprake is van spoedeisende en dringende provinciale belangen?

De heer **Van Holsteijn** legt uit dat met artikel 5, lid 2 sub i 'ter uitvoering van het besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever' wordt in de zin van deze verordening bedoeld dat het echt uitvoering is op het niveau van de provincie van een besluit waar de provincie niet of nauwelijks eigen beleidsvrijheid heeft. Het betreft puur uitvoering. De verordening zegt op dit punt dat het niet de bedoeling is dat daarover een referendum gehouden moet worden. Dat besluit is in beginsel genomen door het hogere orgaan en niet door de provincie. In het onderhavige geval lijkt er wel degelijk discretionaire vrijheid te zijn voor de provincie om een bepaalde invulling te geven en om keuzes te maken. Daarmee is deze uitsluitingsgrond niet van toepassing op de twee betreffende besluiten, naar de mening van de Referendumcommissie.

De criteria voor dringendheid en spoedeisendheid zijn niet specifiek en objectief te geven. Anders zouden de criteria wel zijn opgenomen in de verordening. In het licht van dringendheid en spoedeisendheid heeft De Referendumcommissie gekeken of er in de besluiten die voorlagen ruimte is, in tijd en onderhandelen, om de eventuele vertraging die een referendum oplevert, op te vangen. Naar de mening van de commissie was die speling aanwezig. Dat is de basis geweest van het advies om te stellen dat er in dit geval en in deze zin geen sprake is van spoedeisendheid of

dringendheid.

De heer **Klein** (CU) hoorde van het risico voor de OV NH2022 dat de provincie per januari in het geheel zonder Omgevingsverordening zit. In hoeverre heeft de Referendumcommissie dat risico meegewogen? Waarom adviseert de commissie, ondanks dit grote risico, toch dat er geen sprake is van spoedeisendheid voor dat referendumverzoek?

De heer **Van Holsteijn** beaamt dat de Referendumcommissie de twee besluiten wel degelijk referendabel acht. Als er een referendum komt en daar een negatief uitkomt en Provinciale Staten dat advies overnemen en omzetten in een besluit, dan is er een zeker risico. Dat risico zal door de Staten gewogen moeten worden. Naar de mening van de Referendumcommissie maakt dat deze twee besluiten niet als zodanig 'niet referendabel'.

De heer **Klein** (CU) merkt op dat de referendumprocedure ook tijd in beslag neemt. Dat is ook een risico. Als de procedure niet binnen tien maanden wordt afgerond, dan zit de provincie ook zonder Omgevingsverordening.

De heer **Van Holsteijn** antwoordt dat het hebben van geen regels in beginsel ook een uitkomst is. Dat kan in politieke zin onwenselijk worden geacht. Technisch gezien is dat een uitkomst. Er is altijd nog dat 'noodventiel'. Als de vrees voor dat risico heel groot is, dan kan altijd nog worden besloten tot inwerkingtreding van een besluit, terwijl het referendumtraject doorloopt. Een dergelijk plan B is altijd nog mogelijk.

De **voorzitter** constateert dat er geen vragen meer zijn. Hij bedankt de heer Van Holsteijn voor de toelichting. De voorzitter deelt de behoefte van de Referendumcommissie om een keer kennis te maken. Wellicht is dat mogelijk op maandag 7 maart a.s., wanneer de voordracht voorligt, of tijdens een andere gelegenheid.

3. Sluiting

De **voorzitter** bedankt de deelnemers aan de vergadering en degenen die een toelichting hebben gegeven en sluit de technische toelichting om 19.44 uur.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	8857
Extern Zaak ID	1745707
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 maart 2022
Agendapunt	12
Titel	Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029 (VD-18).
Organisatieonderdeel	BEL/MOB

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 januari 2022
PS-vergadering	**7 maart 2022**

Toelichting

Het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2022-2029, dat in november 2021 door PS is vastgesteld, geeft inzicht in de geprogrammeerde vervangings- en verbeter- en uitbreidingsprojecten van de provinciale infrastructuur en de benodigde financiering. In verband met de voortgang vragen wij PS in te stemmen met de promotie van twee investeringsprojecten naar de realisatiefase en de kredietaanvragen van deze investerings-projecten en een aantal krediet-verhogingen op te nemen in de voordracht Eerste Begrotingswijziging 2022.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
mw T. van Egmond
BEL/MOB

Telefoonnummer 023 5145233
egmondt@noord-holland.nl

Verzenddatum
19 JAN. 2022

Kenmerk
1745707/1745774

Uw kenmerk

Betreft: Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2022-2029

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de voordracht Actualisering van het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2022-2029. In deze voordracht vragen wij u in te stemmen met de promotie van twee projecten naar de realisatiefase en de opname van een aantal kredietaanvragen in de Voordracht van de Eerste Begrotingswijziging (EBW) 2022. In de Voordracht van de EBW 2022 vragen wij u deze kredieten beschikbaar te stellen. Daarom verzoeken wij u de voordracht van de Actualisering van het iMPI 2022-2029 voorafgaand aan de EBW 2022 te behandelen in uw vergadering van 7 maart a.s.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

Bijlage(n):
Voordracht

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 18 januari 2022

Onderwerp: Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2022-2029

Kenmerk: 1745707/1745778

Bijlagen:

1. INLEIDING

Het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) geeft inzicht in de geprogrammeerde onderhouds- en vervangingsprojecten en de projecten ter verbetering en/of uitbreiding van de provinciale infrastructuur en de benodigde financiering. In november 2021 hebben uw Staten het iMPI 2022-2029 (voordracht 58) vastgesteld.

In verband met de voortgang van de projecten leggen wij in deze voordracht de volgende besluiten aan uw Staten voor:

a. instemmen met de promotie van investeringsprojecten naar de realisatiefase, wat resulteert in een kredietaanvraag;
b. de kredietaanvragen van deze investeringsprojecten en een aantal kredietverhogingen op te nemen in de voordracht van de Eerste Begrotingswijziging (EBW) 2022, waar de besluitvorming plaatsvindt[1].

Bij de vaststelling van de NIKG 2020-2023 hebben uw staten besloten € 7.500.000 uit bestaande infrastructuurbudgetten, verdeeld over 3 jaar, in te zetten voor duurzaamheidsmaatregelen. In deze voordracht worden twee kredieten voor duurzaamheidsmaatregelen aangevraagd, die onder dit besluit vallen (zie krediet 4f, 4g).
Voor het project Trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7, zijn duurzaamheidsmaatregelen geïnventariseerd ter grootte van € 1.500.000 (zie krediet 4b). Voor deze duurzaamheidsmaatregel was in eerste instantie € 200.000 gereserveerd. Deze kredietaanvraag komt daarmee grotendeels bovenop de eerdergenoemde € 7.500.000 voor duurzaamheid.

2. PROMOTIE INVESTERINGSPROJECTEN

Voor de actualisering van het iMPI 2022-2029 stellen wij voor de volgende projecten te promoveren naar de realisatiefase (= nieuwe kredietaanvraag):

- verbeter- en uitbreidingsproject N241-13 Trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7
- vervangingsproject SLS-01 Vervanging – Sleutelsysteem objecten

Deze projecten zijn in de volgende paragraaf nader omschreven.

[1] In overeenstemming met de Financiële Verordening Provincie Noord-Holland 2019 (voordracht 90-2019) worden kredietaanvragen opgenomen in de voordracht van de Begroting(-swijziging) en niet meer in de voordracht (van de actualisering) van het iMPI. (De actualisering van) Het iMPI wordt in dezelfde vergadering voorafgaand aan de Begroting(-swijziging) in Provinciale Staten behandeld.

3. TRAJECTBENADERING N241B, GEDEELTE N242-A7, GEMEENTEN HEERHUGOWAARD, OPMEER EN MEDEMBLIK

Het project Trajectbenadering N241b is een gecombineerd project. De verbeteringsmaatregelen (N241-13) worden gelijktijdig met de vervangingsmaatregelen (N241b-03) gerealiseerd. Ter verbetering van de verkeersveiligheid worden verschillende maatregelen genomen. De weg, bermen en het fietspad worden verbreed, de kruispunten worden heringericht en ter hoogte van de Trambaan wordt de N241 naar het noorden omgelegd. Door de verbreding van de weg is het noodzakelijk de transportwaterleiding van het PWN te verleggen. Om tijd en geld te besparen en overlast voor bewoners en weggebruikers te beperken, worden deze werkzaamheden gecombineerd.

De vervangingsmaatregel N241b-03 staat al langere tijd in de realisatiefase van het iMPI. Door verschillende werkwijzen in het verleden tussen vervangingen (voorheen PMO) en verbeteringen/ uitbreidingen (voorheen PMI) is het uitvoeringskrediet voor dit deel namelijk al in een eerder stadium beschikbaar gesteld. Voor nieuwe gecombineerde projecten zullen de uitvoerings-kredieten voor zowel de vervanging als de verbetering/uitbreiding op hetzelfde moment worden aangevraagd.

Het project is nu zo ver voorbereid dat de verbeteringsmaatregel N241-13 kan promoveren naar de realisatiefase en het uitvoeringskrediet bij uw staten kan worden aangevraagd (zie krediet 4a) Tevens wordt voor de vervangingsmaatregel een aanvullend krediet aangevraagd (zie krediet 4k). Daarnaast wordt als extra optie een apart krediet aangevraagd voor duurzaamheidsmaatregelen ter grootte van € 1.500.000 (zie krediet 4b), zodat uw Staten de keuze kunnen maken dit krediet wel of niet beschikbaar te stellen.

4. KREDIETBESLUITEN

In de voordracht van de Eerste Begrotingswijziging (EBW) 2022 worden voor de uitvoering van het iMPI de volgende kredieten (exclusief btw) aangevraagd. Daarnaast worden twee kredieten verlaagd en wijzigt de dekking van een krediet.
Bij de kredietaanvragen wordt onderscheid gemaakt tussen kredietaanvragen van projecten die promoveren naar de realisatiefase en kredietverhogingen van projecten in de realisatiefase. Door verschillende redenen zijn wij bij meerdere projecten geconfronteerd met extra kosten, waardoor de bestaande kredieten moeten worden verhoogd.
In deze voordracht van het iMPI geven wij een korte financiële toelichting, een projectomschrijving, de reden van de kredietaanvraag en de dekking van het krediet. Verder geldt dat voor gecombineerde projecten, waarin zowel vervanging als verbetering en/of uitbreiding van de infrastructuur plaatsvindt, de kredieten separaat worden aangevraagd vanwege de bestaande financiële scheiding.

NIEUWE KREDIETAANVRAGEN VERBETER- EN UITBREIDINGSPROJECTEN

a. **N241-13, Trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7,**
gemeenten Heerhugowaard, Hollands Kroon, Opmeer en Medemblik € 41.500.000
Financieel: Vooralsnog komt het krediet geheel ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen. Met de gemeenten en het hoogheemraadschap worden nog afspraken gemaakt over hun bijdrage, die naar verwachting € 1.500.000 à 2.000.000 bedraagt. Wanneer deze bijdragen formeel zijn vastgesteld, worden ze in mindering gebracht op het te kapitaliseren bedrag.
Voor dit project is reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar van € 17.000.000. Met deze kredietaanvraag komt het totale bedrag op € 58.500.000.
Uitvoering: 2021-2024
Omschrijving project: Gelijktijdig met het groot onderhoud (project N241b-03) op de N241, gedeelte N242-A7, worden verschillende maatregelen genomen om de verkeersveiligheid te verbeteren. De weg, bermen en het fietspad worden verbreed. De kruispunten worden heringericht. En ter hoogte van de Trambaan wordt de N241 naar het noorden omgelegd.
Reden kredietaanvraag: Het voornemen is het werk in maart 2022 te gunnen. In oktober 2021 zijn voorbereidende werkzaamheden (voorbelasten, sloten dempen en graven, bomenkap) gegund om het risico op te grote zettingen te minimaliseren (ervaringen N239-N240 en N23 die gelegen zijn in dezelfde omgeving) en de transportwaterleiding van PWN, vooruitlopend op de wegwerkzaamheden van PNH, te kunnen omleggen.

b. **N241-13, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N241b, ged. N242-A7,**
gemeenten Heerhugowaard, Hollands Kroon, Opmeer en Medemblik € 1.500.000
Financieel: Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidings-investeringen. Met deze kredietaanvraag komt het totale krediet op € 60.000.000.
Uitvoering: 2021-2024
Omschrijving project: Er zijn duurzaamheidsmaatregelen geïnventariseerd ter grootte van € 1.500.000. Dit is € 1.300.000 meer dan de € 200.000 die in eerste instantie was gereserveerd. Deze kredietaanvraag komt daarmee grotendeels bovenop de eerdergenoemde € 7.500.000 voor duurzaamheid. Er is een 'menukaart duurzaamheid' opgesteld, waarin ambities zijn opgenomen op het gebied van ecologie, materialen, energie, smart mobility en hoe deze ambities aansluiten bij het project en het effect op tijd, geld en kwaliteit. Uit een eerste beoordeling blijkt een groot aantal ambities te kunnen worden meegenomen in het ontwerp. Een eerste berekening geeft een CO_2-reductie van 17% op de jaarlijkse uitstoot van de provincie. De volgende maatregelen worden verder uitgewerkt: hergebruik fundatie, duurzame deklaag, oude bebording opnieuw beplakken, houten geleiderails, milieuvriendelijkere markering, gerecycled bestratingsmateriaal, gebruik elektrisch materieel en gebruik biobrandstoffen.
Reden kredietaanvraag: Dit duurzaamheidskrediet is als apart krediet in deze voordracht opgenomen, zodat uw Staten de keuze kunnen maken dit krediet wel of niet beschikbaar te stellen en aanvullende duurzaamheidsmaatregelen mee te nemen in het project N241-13.

NIEUWE KREDIETAANVRAGEN VERVANGINGSPROJECTEN

c. **SLS-01, Vervanging - Sleutelsysteem objecten** **€ 1.400.000**

Financieel: Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen (wegen).
Uitvoering: 2023-2024
Omschrijving project: Vervanging van de bestaande sleutelsysteem voor de diverse objecten, zoals openbare verlichting, verkeersregelinstallaties en bruggen. Het huidige sleutelsysteem is sterk verouderd. Hierdoor is het toegangsbeheer 'vervuild', wat onveilige situaties kan veroorzaken.
Reden kredietaanvraag: Om de toegang aan verschillende groepen personen (aannemers, gebruikers, beheerders etc.) tot de objecten overzichtelijk, efficiënt, veilig en betrouwbaar te kunnen beheren, is het noodzakelijk een nieuw, veilig en intelligent sleutelsysteem met bijbehorend sleutelplan te implementeren.

d. **Aanschaf hergebruikte damwanden** **€ 1.340.000**

Financieel: Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen (vaarwegen). Dit krediet wordt onderverdeeld in deelkredieten per oevertraject, inclusief het uitvoeringsjaar. Deze deelkredieten zijn vooruitlopend op de realisatiekredieten die in een later stadium worden aangevraagd.

i. K11-a-01 - Vervanging - km 0,0 - 8,0 - Vaarwegvak 22 - Broekervaart: 't Schouw-splitsing Gouwe/Purmer Ee € 204.000
   Uitvoering: 2024-2025
ii. K11-b-01 - Vervanging - km 8,0 – 13,0 - Vaarwegvak 23 - Trekvaart 't Schouw-Edam € 168.000
   Uitvoering: 2024
iii. K18-a-02 - Vervanging - km 7,8 - 0,0 - Vaarwegvak 16 - Westfriesche Vaart: splitsing Waardkanaal-zijsloot bij km 7,8 € 484.000
   Uitvoering: 2026-2027
iv. K18-b-02 - Vervanging - km 14,6 - 7,8 - Vaarwegvak 17 - Westfriesche Vaart: zijsloot bij km. 7,8-Medemblik € 484.000
   Uitvoering: 2026-2027

Omschrijving project: De aanschaf en inzet van hergebruikte damwanden bij oever-vervangingsprojecten. De inzet van hergebruikte damwanden levert een forse milieuwinst op en levert daarmee een bijdrage aan de duurzaamheidsambities van de provincie.
Reden kredietaanvraag: De opdrachtnemer van het oeververvangingsprogramma heeft momenteel een ander project in uitvoering, waarbij in goede staat verkerende stalen damwanden vrijkomen. Deze damwanden zijn toepasbaar in meerdere oeververvangings-projecten. Naast invulling van duurzaamheidsambities wordt hier naar verwachting tevens een besparing gerealiseerd gezien de grote stijging in staalprijzen de afgelopen periode.

KREDIETVERHOGINGEN VERBETER- EN UITBREIDINGSPROJECTEN

e. **HOV-14, Hoogwaardig Openbaar Vervoer Legmeerdijk (N231)/halte Royal FloraHolland, gemeente Aalsmeer** **€ 500.000**

Financieel: Een bedrag van € 75.000 komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen. De Vervoerregio Amsterdam (VRA) levert een bijdrage van € 425.000. Voor dit project is reeds een krediet beschikbaar van € 8.356.000. Met deze kredietaanvraag komt het krediet op € 8.856.000.
Daarnaast wordt de dekking van het totale krediet aangepast. In de vorige kredietaanvraag (Begroting 2022) werd rekening gehouden met een bijdrage van de VRA van € 1.427.000, maar dit is bijgesteld naar € 2.272.600. De totale bijdrage van de VRA komt hiermee op € 6.356.930.
Uitvoering: 2022-2023
Omschrijving project: De R-netlijnen 357 en 358 voldoen in de huidige situatie niet aan de streefwaarden wat betreft snelheid en betrouwbaarheid. Door de aanleg van een HOV-halte bij de hoofdingang van Royal FloraHolland (RFH) en het in aanleg zijnde Experience Center Floriworld kan de route voor beide buslijnen met 6 minuten worden versneld. De huidige haltes worden opgeheven. Over de N231 wordt een loopbrug (met liften en trappen) aangelegd, zodat buspassagiers veilig de N231 kunnen oversteken.
Reden kredietaanvraag: In de vorige kredietaanvraag was een risicoreservering opgenomen van € 500.000 voor onvoorziene kabel- en leidingwerkzaamheden tijdens de uitvoering. Kort hierna bleek deze risicoreservering al geheel nodig te zijn voor het verleggen van onbekende kabels en leidingen op het RFH-terrein. Met deze kredietaanvraag wordt de risicoreservering voor onvoorziene kabel- en leidingswerkzaamheden weer aangevuld.

f. **N239-08, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N239a, gedeelte N242-A7, gemeenten Hollands Kroon, Opmeer en Medemblik** **€ 50.000**

Financieel: Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidings-investeringen. Voor dit project is reeds een krediet beschikbaar van € 5.700.000. Met deze kredietaanvraag komt het totale krediet op € 5.750.000.
Uitvoering: 2021-2022
Omschrijving project: Er staat groot onderhoud gepland op de N239, gedeelte N242-A7. Gelijktijdig met het groot onderhoud worden rotondes gerealiseerd op de kruispunten N239-Langereis en N239-Zuiderzeestraat, wordt een nieuwe fietsbrug aangelegd en worden kleine verkeersveiligheidsverbeteringen uitgevoerd.
Reden kredietaanvraag: Binnen het project worden diverse duurzaamheidsmaatregelen toegepast, zoals een fietsbrug van composiet, hergebruik van Noors hardsteen als cultuurhistorische passende taludbekleding, Laag Energie Asfalt Beton, bloemrijke bermen en de inzet van schoon materieel.

g. **N243-06, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N243a, gemeenten Alkmaar, Beemster, Koggenland** **€ 500.000**

Financieel: Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidings-investeringen. Voor dit project is reeds een krediet beschikbaar van € 41.320.000. Met deze kredietaanvraag komt het totale krediet op € 41.820.000.
Uitvoering: 2021-2023

Omschrijving project: Met de aanleg van rotondes, een uniform wegprofiel, een vergevingsgezinde berm en een fietspad van 3 meter wordt de verkeersveiligheid op de N243 verbeterd en de doorstroming geborgd. De reconstructie is ook noodzakelijk, omdat de weg voor een deel aan het einde van de levensduur is.
Reden kredietaanvraag: Binnen het project worden diverse duurzaamheidsmaatregelen toegepast, zoals Laag Energie Asfalt Beton, geluidsreducerend asfalt, gerecycled asfalt, zelfherstellend biobeton en bloemrijke bermen.

h. **N522-05, Vervanging/opwaardering brug Ouderkerk, gemeenten Amstelveen en Ouder-Amstel** **€ 2.475.000**
Financieel: Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen. De provincie heeft een claim bij het ingenieursbureau neergelegd, die bij overeenstemming in mindering wordt gebracht op het te kapitaliseren bedrag.
Voor dit project is reeds een krediet beschikbaar van € 26.515.000. Met deze kredietaanvraag komt het totale krediet op € 28.990.000.
Uitvoering: 2017-2023
Omschrijving project: De huidige brug wordt vervangen door twee nieuwe bruggen. Het kruispunt aan de westzijde van de brug verdwijnt. De ontsluiting van de Amstelzijde verloopt dan via een parallelroute langs de Oranjebaan.
Reden kredietaanvraag: Voor de uitvoering van het project waren enkele gronden niet verworven, waardoor het project meer dan een jaar heeft stilgelegen. De aannemer leidt hierdoor schade en heeft een claim ingediend. De benodigde gronden zijn inmiddels verworven en de uitvoering is gestart. Er is overeenstemming tussen de provincie en de opdrachtnemer over de hoogte van de claim (€ 3.500.000). Daarnaast is er een extra risicoreservering van € 400.000 en een indexatie van € 1.600.000 noodzakelijk. Totaal is een extra krediet van € 5.500.000 nodig, waarvan € 2.475.000 ten laste van de verbeter- en uitbreidingsinvestering en € 3.025.000 ten laste van de vervangingsinvestering (zie 4j).

i. **N525-05, Reconstructie kruispunt N525-Westerheide/Oude Postweg, gemeente Laren** **€ 636.500**
Financieel: Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen. Voor dit project is reeds een krediet beschikbaar van € 1.369.500. Met deze kredietaanvraag komt het totale krediet op € 2.006.000.
Uitvoering: 2021-2023
Omschrijving project: Op het kruispunt met de Westerheide/Oude Postweg maken veel fietsers geen gebruik van de aanwezige fietstunnel en steken de N525 gelijkvloers over. Om de verkeersveiligheid te verbeteren wordt op het kruispunt een LARGAS (Langzaam Rijden Gaat Sneller)-verkeersplein gerealiseerd.
Reden kredietaanvraag: De raming is herijkt en aangepast, omdat bij de eerste raming onjuiste aannames en uitgangspunten zijn gehanteerd. Daarnaast kent het project hogere projectmanagementkosten dan voorzien, die met name worden veroorzaakt door de langere doorlooptijd van het project.

KREDIETVERHOGINGEN VERVANGINGSPROJECTEN

j. **25G16/17-90, Vervanging - brug Ouderkerk € 3.025.000**
Financieel: Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen (wegen). Voor dit project is reeds een krediet beschikbaar van € 19.785.000. Met deze kredietaanvraag komt het totale krediet op € 22.810.000.
Uitvoering: 2017-2023
Omschrijving project: Zie kredietaanvraag N522-05 (4h)
Reden kredietaanvraag: Zie kredietaanvraag N522-05 (4h)

k. **N241b-03, Vervanging - Trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7, gemeenten Heerhugowaard, Hollands Kroon, Opmeer en Medemblik € 6.750.000**
Financieel: Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen (wegen). Voor dit project is reeds een krediet beschikbaar van € 10.850.000. Met deze kredietaanvraag komt het totale bedrag op € 17.600.000.
Uitvoering: 2021-2024
Omschrijving project: Zie kredietaanvraag N241-13 (4a)
Reden kredietaanvraag: Het uitvoeringskrediet voor de vervangingsinvestering is in een vroeg stadium aangevraagd, terwijl de planfase nog onvoldoende was doorlopen.
Er zijn hogere uitvoeringskosten (o.a. grondwerk, faseringskosten, aanpassingen ontwerp, prijsstijgingen en engineerings- en managementkosten opdrachtnemer), omissies in de contractraming (o.a. grondbalans, overkluizing kabels en leidingen) en projectmanagementkosten opdrachtgever.

l. **LED-02, Vervanging – Ledverlichting 2e fase € 450.000**
Financieel: Het krediet komt budgettair neutraal ten laste van de kapitaallasten vervangings-investeringen (wegen) door een gelijke verlaging van het budget vast onderhoud (energiebesparing).
Uitvoering: 2022
Omschrijving project: Vervanging oude armaturen voor energiezuinige armaturen met ledverlichting. De scope van het project wordt uitgebreid met de delen van de N201 rondom de Waterwolftunnel.
Reden kredietaanvraag: Toepassing energiezuinige ledverlichting leidt tot vermindering van CO_2-uitstoot.

KREDIETVERLAGINGEN

m. **HOV-03, Hoogwaardig Openbaar Vervoer in 't Gooi (Huizen-Hilversum) -/- € 6.490.000**
Financieel: De kredietverlaging komt ten gunste van de reserve Ontwikkeling Provinciale Infrastructuur (OPI).
Voor het project HOV in 't Gooi is een krediet beschikbaar van € 121.825.000. Met deze kredietverlaging komt het totale krediet op € 115.335.000. Het bedrag van € 6.490.000 wordt omgezet in een subsidie aan de gemeente Huizen. Deze subsidie aan wordt bij de Eerste Begrotingswijziging 2022 (EBW2022) op de Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling geplaatst. Hierna kan de subsidie aan de gemeente Huizen worden verleend met als dekking de reserve Uitvoering mobiliteitsbeleid door derden. Daartoe wordt bij de EBW2022 het benodigde bedrag vanuit de reserve OPI naar deze reserve overgeheveld.

Reden kredietverlaging: Binnen het project HOV in 't Gooi is een bedrag van € 6.490.000 opgenomen voor HOV-gerelateerde maatregelen in de gemeente Huizen. Deze werkzaamheden worden onderdeel van een integraal gemeentelijk project, dat door de gemeente in eigen opdracht wordt uitgevoerd. Voor dit integrale project vraagt de gemeente Huizen een provinciale subsidie aan van totaal € 8.690.000. De subsidieaanvraag van het resterende deel (€ 2.200.000) is al verwerkt in de Begroting 2021. Deze subsidie wordt nu met € 6.490.000 opgehoogd tot € 8.690.000.

n. **LED-01, Vervanging - Ledverlichting 1e fase -/- € 450.000**
Financieel: De kredietverlaging komt ten gunste van de reserve innovatieve projecten.
Reden kredietverlaging: Het project is gerealiseerd en het krediet is niet volledig tot besteding gekomen.

5. EFFECT KREDIETBESLUITEN OP STELPOSTEN

In de begroting zijn stelposten opgenomen voor de dekking van de kapitaallasten van toekomstige investeringen. Op basis van de kredietbesluiten wordt de stelpost in het jaar volgend op de ingebruikname van de investeringen verlaagd, waarbij de kapitaallasten gelijktijdig worden verhoogd (communicerende vaten).
In deze paragraaf laten wij het effect zien van de kredietaanvragen op deze stelposten.

Verbeter- en uitbreidingsinvesteringen

De kredietbesluiten van de verbeter- en uitbreidingsinvesteringen zijn in onderstaande tabel samengevat.

project-nummer	kredietbesluiten verbeter- en uitbreidingsprojecten EBW 2022	reeds beschikbaar krediet	krediet-aanvraag	bijdragen derden	provinciaal financieringsbudget: reserve OPI	provinciaal financieringsbudget: t.l.v. kapitaal-lastenbudget	totaal krediet
HOV-14	Hoogwaardig OV Legmeerdijk (N231)/halte Royal FloraHolland	8.356.000	500.000	425.000		75.000	8.856.000
N239-08	Trajectbenadering N239b, ged. N242-A7	5.700.000	50.000			50.000	5.750.000
N241-13	Trajectbenadering N241b, ged. N242-A7	17.000.000	41.500.000			41.500.000	58.500.000
N241-13	Trajectbenadering N241b, ged. N242-A7 (duurzaamheid)	58.500.000	1.500.000			1.500.000	60.000.000
N243-06	Trajectbenadering N243a	41.320.000	500.000			500.000	41.820.000
N522-05	Vervanging/opwaardering brug Ouderkerk	26.515.000	2.475.000			2.475.000	28.990.000
N525-05	Reconstructie kruispunt N525-Westerheide/Oude Postweg	1.369.500	636.500			636.500	2.006.000
HOV-03	HOV in 't Gooi	121.825.000	-6.490.000		-6.490.000		115.335.000
			40.671.500	**425.000**	**-6.490.000**	**46.736.500**	
	Wijziging dekking kredieten						
HOV-14	Hoogwaardig OV Legmeerdijk (N231)/halte Royal FloraHolland	8.356.000	0	849.930		-849.930	8.356.000
			0	**849.930**	**0**	**-849.930**	**8.356.000**
	Totaal kredietbesluiten		**40.671.500**	**1.274.930**	**-6.490.000**	**45.886.570**	

Verloop stelpost verbeter- en uitbreidingsinvesteringen[2]

In onderstaande tabel is te zien dat in de stelpost voldoende ruimte is voor de kredieten die bij de EBW2022 worden aangevraagd.

Verloop stelpost verbeter- en uitbreidings-investeringen *bedragen x € 1 mln*	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
huidige stand *)	0,65	0,51	0,82	1,41	1,87	2,25	2,12	1,75
na besluitvorming EBW2022	0,65	0,51	0,76	0,49	0,96	1,34	1,21	0,84
Nog te investeren bedrag								**41,75**

[2] Het PS-besluit (Voordracht 55, oktober 2021) om de stelpost te verhogen met de niet bestede middelen van de Westfrisiaweg (N23) is in deze tabel verwerkt. krediet is afgeraamd met € 15.900.000 en de stelpost wordt vanaf 2022 verhoogd met € 318.000. De restwerkzaamheden N23, afhandeling grondverwerving en grondtransacties worden hieruit betaald; in mindering op de stelpost: € 137.000. Er blijft € 181.000 extra in de stelpost over om te investeren; dit is € 9.050.000.

In onderstaande tabel zijn eerst de prognoses van de uitvoeringskosten van de projecten in de planfase toegevoegd aan het verloop van de stelpost. Daarna zijn daar de schattingen van de studieprojecten aan toegevoegd.

De verbeter- en uitbreidingsprojecten in de planfase kunnen nog worden gerealiseerd en ook een aantal studieprojecten, maar vanaf 2028 is in de stelpost geen ruimte meer om studieprojecten te realiseren. Mogelijk zal al in 2023/2024 het eerste studieproject afgerond zijn en gereed voor promotie naar de planfase, waarvoor op dat moment geen ruimte meer is in de stelpost en dus niet kan worden gerealiseerd.
Voor de toekomst bereiden wij scenario's met mogelijke maatregelen voor om de meerjarenraming sluitend te krijgen.

Financiële ruimte stelpost verbeter- en uitbreidingsinvesteringen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029 e.v.
planfase	0,65	0,51	0,64	0,34	0,80	1,18	1,05	0,68
studie- en planfase	0,65	0,50	0,61	0,18	0,47	0,56	-0,02	-4,07

Vervangingsinvesteringen
De kredietbesluiten van de vervangingsinvesteringen zijn in onderstaande tabel samengevat.

project-nummer	kredietbesluiten vervangingsinvesteringen EBW 2022	krediet-soort	reeds beschikbaar krediet	krediet-aanvraag	totaal krediet
SLS-01	Sleutelsysteem objecten	wegen	0	1.400.000	1.400.000
	Tweedehands damwanden oevertrajecten (totaal € 1.340.000):				
K11-a-01	Vaarwegvak 22 - Broekervaart: 't Schouw - splitsing Gouwe en Purmer Ee	vaarwegen	0	204.000	204.000
K11-b-01	Vaarwegvak 23 - Trekvaart Schouw – Edam	vaarwegen	0	168.000	168.000
K18-a-02	Vaarwegvak 16 - Westfriesche Vaart: splitsing Waardkanaal - zijsloot	vaarwegen	0	484.000	484.000
K18-b-02	Vaarwegvak 17 - Westfriesche Vaart: zijsloot bij km. 7,8 – Medemblik	vaarwegen	0	484.000	484.000
N241b-03	N241b-03 - Vervanging - km 10,2-22,6 - wegconstructie en kunstwerken	wegen	10.850.000	6.750.000	17.600.000
25G16/17-90	Vervanging - Brug Ouderkerk a/d Amstel	wegen	19.785.000	3.025.000	22.810.000
LED-02	Vervanging - LED 2e fase	wegen	5.500.000	450.000	5.950.000
LED-01	Vervanging - LED 1e fase	wegen	6.500.000	-450.000	6.050.000
	Totalen		**42.635.000**	**12.515.000**	**55.150.000**

Verloop stelpost vervangingsinvesteringen
In de stelpost is voldoende ruimte om de vervangingsprojecten in de studie- en planfase te realiseren. Verder is te zien dat de stelpost in 2025 wordt uitgeput, indien alle projecten volgens programmering worden uitgevoerd. Als dit bij de begroting 2023 nog steeds wordt voorzien, wordt op dat moment bepaald wat de te nemen actie is (verdeling stelpost over de jaren aanpassen, meerjarig budgettair neutraal dan wel programmering aanpassen).

Verloop stelpost (vervangingen) *bedragen x € 1 mln*	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
huidige stand	0,07	0,68	1,49	1,52	2,42	3,32	4,22	5,12
na besluitvorming EBW2022	0,07	0,68	1,43	1,23	2,12	3,02	3,90	4,80
Uitvoering programmering (studie-en planfase)	0,07	0,42	1,01	-0,13	0,35	1,15	1,38	1,75

6. VOORSTEL

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 18-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 januari 2022 over de actualisering van het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2022-2029;

besluiten:

1. in te stemmen met de promotie van de volgende projecten naar de realisatiefase:
   a. *verbeter- en uitbreidingsproject* N241-13 Trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7
   b. *vervangingsproject* SLS-01 Vervanging - Sleutelsysteem objecten

2. in te stemmen met de opname van de volgende kredietaanvragen in de voordracht Eerste Begrotingswijziging 2022:

a. N241-13, Trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7	€ 41.500.000
b. N241-13, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7	€ 1.500.000
c. SLS-01, Vervanging - Sleutelsysteem objecten	€ 1.400.000
d. Aanschaf hergebruikte damwanden (totaal)	€ 1.340.000
deelkredieten:	
i. K11-a-01, Vervanging - km 0,0-8,0 - vaarwegvak 22 - Broekervaart: 't Schouw-splitsing Gouwe/Purmer Ee	€ 204.000
ii. K11-b-01, Vervanging - km 8,0-13,0 - vaarwegvak 23 - Trekvaart 't Schouw-Edam	€ 168.000
iii. K18-a-02, Vervanging - km 7,8-0,0 - vaarwegvak 16 - Westfriesche Vaart: splitsing Waardkanaal-zijsloot bij km 7,8	€ 484.000
iv. K18-b-02, Vervanging - km 14,6-7,8 - vaarwegvak 17 - Westfriesche Vaart: zijsloot bij km. 7,8-Medemblik	€ 484.000
e. HOV-14, Hoogwaardig Openbaar Vervoer Legmeerdijk (N231)/halte Royal FloraHolland	€ 500.000
f. N239-08, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N239a, gedeelte N242-A7	€ 50.000
g. N243-06, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N243a	€ 500.000
h. N522-05, Vervanging/opwaardering brug Ouderkerk	€ 2.475.000
i. N525-05, Reconstructie kruispunt N525-Westerheide/Oude Postweg	€ 636.500
j. 25G16/17-90, Vervanging - brug Ouderkerk	€ 3.025.000
k. N241b-03, Vervanging - Trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7	€ 6.750.000
l. LED-02, Vervanging - Ledverlichting 2e fase	€ 450.000

3. in te stemmen met de opname van de volgende kredietverlagingen in de voordracht Eerste Begrotingswijziging 2022:
   a. HOV-03, Hoogwaardig Openbaar Vervoer in ’t Gooi (Huizen-Hilversum) -/- € 6.490.000
   b. LED-01, Vervanging - Ledverlichting 2e fase -/- € 450.000

Haarlem, 7 maart 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

wnd. statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Tbv Statenvergadering d.d	**7-3-2022**
Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid	
Datum commissievergadering	**14-2-2022**

Onderwerp:
Voordracht 18, Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029

Uw contactpersoon
M.C.H. van Boheemen
AD/STG

Doorkiesnummer +31235144628
boheemenm@noord-holland.nl

18 februari 2022

De commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid adviseert:

De Voordracht Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029 als bespreekstuk door te geleiden naar de Statenvergadering van maandag 7 maart 2022.

Uittreksel concept-verslag commissie M&B 14-2-2022:

5. A-agenda Mobiliteit, Bereikbaarheid en Infrastructuur

5b. Voordracht Actualisering Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur IMPI 2022-2029

Statenlid **Van der Waart** (GL) waardeert het dat de Staten voorafgaand aan een actualisering een briefing krijgen om inzicht te hebben waaraan de vele miljoenen euro's worden besteed. Met de briefing van 27 januari jl. zijn veel vragen van GroenLinks weggenomen. Met kleine investeringen kan de nodige duurzaamheidswinst worden behaald. Overigens wordt in deze tijd veel onder de noemer duurzaamheid geschaard.
De A.C. de Graafweg vormt de grootste kostenpost. Is daar eerder verkend of het knelpunt op een andere manier kan worden opgelost, zodat het minder kostbaar is?
Op pagina 9 staat dat er in 2023-2024 mogelijk geen geld is voor realisatie en om vanaf 2028 projecten in de studiefase op te nemen. Er worden scenario's voorbereid om de meerjarenraming sluitend te krijgen. Wanneer kunnen de Staten deze scenario's verwachten?

De heer **Terwal** (VVD) bedankt de gedeputeerde en zijn ambtelijke ondersteuning voor het heldere overzicht van infrastructurele projecten en de bijbehorende kredieten.

Na een lange periode van voorbereiding wordt de N241 (A.C. de Graafweg) gepromoveerd van plan- naar realisatiefase. De verkeersveiligheid zal worden verbeterd door het verbreden van de weg. Dit past bij het pleidooi van Veilig Verkeer Nederland en ANWB om dringend tot maatregelen te komen om de provinciale wegen veiliger te maken. Een van die wegen waar het onlangs verschrikkelijk misging met vier gewonden, is de N203 tussen Uitgeest en Castricum. Al eerder vroeg de heer Terwal aandacht voor de onveilige inrichting van deze weg. De beide gemeenten en de Provincie maakten een QuickScan van mogelijke maatregelen om de verkeersveiligheid op korte termijn te verbeteren. Te denken valt aan het beter scheiden van de rijstroken en de aanleg van ledverlichting in de middenas. Dit is niet voldoende om de weg aan de zogenaamde CROW-richtlijnen inzake verkeersveiligheid te laten voldoen. De weg zal dan, bij het volgende groot onderhoud, verbreed moeten worden. Is de gedeputeerde bereid om de herinrichting van de N203 in de studiefase op te nemen bij de volgende actualisatie van het IMPI? Wanneer dit onderzoek tot positieve uitkomsten leidt, kan dan vroegtijdig worden begonnen met het verwerven van de benodigde gronden, die voor de wegverbreding nodig zijn?

Bij interruptie vraagt de heer **Steeman** (D66) of de heer Terwal het met hem eens is dat deze weg op deze manier niet geschikt is om 80 km per uur te rijden en dat de snelheid zou moeten worden teruggebracht naar 60 km per uur.

De heer **Terwal** (VVD) antwoordt dat de wegverbreding om een lange termijn visie vraagt. Op korte termijn kunnen ook maatregelen worden getroffen. Het ligt niet in de lijn van de VVD om meteen de snelheid te verlagen. Eerst wil de fractie de uitkomst zien van bijvoorbeeld ledverlichting in de middenas of beter gescheiden rijstroken. De heer Terwal zou D66 willen meegeven om vooral te kijken naar de koppelkansen. Wanneer grond wordt verworven, dan kan er ook een prachtige doorfietsroute worden gerealiseerd.

Bij interruptie vraagt de heer **Steeman** (D66) waarom de VVD toch wil vasthouden aan een hoge snelheid op een onveilige weg.

De heer **Terwal** (VVD) antwoordt dat door de VVD altijd een balans wordt gezocht tussen enerzijds verkeersveiligheid en anderzijds doorstroming. Bij voorkeur voldoen beide. In het onderhavige geval wil de VVD de korte termijnmaatregelen afwachten. Mocht dat niet voldoende zijn dan moet naar andere maatregelen worden gekeken.

Bij interruptie vraagt de heer **Steeman** (D66) of de heer Terwal het met hem eens is dat gezien het korte tracé de doorstroming nauwelijks van belang is voor de tijdswinst.

De heer **Terwal** (VVD) herhaalt dat de verkeersveiligheid onvoldoende is. De VVD ziet graag op korte termijn de nodige maatregelen getroffen worden. Op de lange termijn zal de weg verbreed moeten worden.

Bij interruptie vraagt de heer **Hollebeek** (PvdD) het volgende over de meekoppelkansen. Welke mogelijkheden zouden moeten worden neergelegd om daar nog sneller te moeten kunnen fietsen?

De heer **Terwal** (VVD) licht toe dat de N203 op een talud ligt. Het fietspad ligt er dicht tegenaan. Waar nu dat fietspad ligt, dat zou een obstakel vrije zone moeten zijn. Als het fietspad dan toch wordt verlegd, dan zou het fietspad zodanig opgewaardeerd kunnen worden dat het een doorfietsroute wordt.

In september 2021 sprak deze commissie over de eindverantwoording van de Westfrisiaweg. De VVD vroeg toen of de gedeputeerde bereid was om het gesprek aan te gaan met de betreffende West-Friese gemeenten over de door hen ervaren knelpunten op het onderliggende wegennet, juist als gevolg van de aanleg van de Westfrisiaweg. Heeft het gesprek ertoe geleid dat onderzoek wordt gedaan naar enkele van deze knelpunten en deze hun beslag kunnen krijgen in het IMPI? Dat voor alle wensen geld nodig is, dat is voor de VVD duidelijk. Uit de voordracht blijkt dat de middelen schaars zijn. Vanaf 2028 is in de stelpost 'Verbeter- en uitbreidingsinvesteringen' geen financiële ruimte meer om studieprojecten te realiseren. Dan bevreemdt het de heer Terwal te moeten lezen dat de eerdere afspraak bij de vaststelling van de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) eind 2020, om 7,5 miljoen euro vrij te maken voor de verduurzaming van de provinciale infrastructuur niet nagekomen wordt, nu er nog eens 1,3 miljoen euro daar bovenop wordt vrijgemaakt voor duurzaamheidsmaatregelen bij het project N241. De VVD is niet tegen verduurzaming van provinciale infrastructuur, maar in de prioritering geeft de fractie de voorkeur aan meer verkeersveiligheid en een betere doorstroming.

Bij interruptie vraagt de heer **Hoogervorst** (SP) of de heer Terwal het met hem eens is dat het prettig zou zijn voor de Staten om van alle ontstane knelpunten, als gevolg van de aanleg van de Westfrisiaweg, een overzicht te krijgen.

De heer **Terwal** (VVD) lijkt het goed om een dergelijk overzicht te hebben.

Is de gedeputeerde het met de VVD eens dat nu de afspraak om maximaal 7,5 miljoen euro vrij te maken voor verduurzamingsmaatregelen niet wordt nagekomen, de Staten feitelijk een blanco cheque hebben getekend, waarbij ze maar moeten zien hoever de duurzaamheidskerstboom de resterende Statenperiode wordt opgetuigd? Mogelijk gaat dit ten koste van studieprojecten, die de verkeersveiligheid en de doorstroming op provinciale wegen dienen. Kan de gedeputeerde aangeven welke 'piek en kerstballen' de Staten tot 2023 nog mogen verwachten?
De VVD is verheugd te horen dat de Provincie, na een aantal forse kostenoverschrijdingen, ervaring gaat opdoen met het werken als een bouwteam, in gezamenlijkheid met ingenieurs en aannemers en met een kostentafel en risicotafel. De VVD hoopt van harte dat hiermee risico's bij grote infrastructurele projecten beter in kaart kunnen worden gebracht en dat daarmee grote onvoorziene kosten zoveel mogelijk tot het verleden behoren.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) las de voorstellen voor de actualisatie van het IMPI met veel belangstelling. In de technische briefing is het CDA de noodzaak van de vervanging van het sleutelsysteem duidelijk gemaakt. Natuurlijk springt de kredietaanvraag voor de aanpassing van de A.C. de Graafweg (41,5 miljoen euro) in het oog. Het is goed dat gelijk met het groot onderhoud wordt gewerkt aan de verbetering van de verkeersveiligheid. Dat maakt het voor het CDA gelijk een noodzakelijke investering. Het CDA kan in principe instemmen met het bedrag van 1,5 miljoen euro voor het gelijktijdig treffen van duurzaamheidsmaatregelen, maar deze maatregelen moeten nog worden uitgewerkt. Als bij de uitwerking blijkt dat de maatregel minder effect heeft dan verwacht, kan hiervan dan alsnog worden afgezien? Kan het gevraagde krediet van 1,5 miljoen euro worden beschouwd als een maximaal in te zetten bedrag?

Bij interruptie vraagt de heer **Terwal** (VVD) of mevrouw Kuiper het met hem eens is dat de investering ten koste kan gaan van de uitvoering van bepaalde studieprojecten, die kunnen leiden tot meer verkeersveiligheid of een betere doorstroming.

Mevrouw Kuiper (CDA) antwoordt dat daarin een afweging gemaakt zal moeten worden. De gedeputeerde komt met een overzicht van de lange termijn financiële planning, inclusief de nog op te pakken studies. Nu is het moment om duurzaamheidsmaatregelen aan het project A.C. de Graafweg te koppelen. Dat vindt het CDA een goede zaak, maar per maatregel moet worden bekeken of het zoveel oplevert dat het de investering waard is.

Is het bij de actualisatie van het IMPI mogelijk om te besluiten om projecten van een studiefase naar de planfase te promoveren? Nu zijn er slechts voorstellen gedaan waaraan een kredietaanvraag is gekoppeld. Als bij de actualisatie een promotie van de studie- naar planfase kan worden voorgelegd, waarom zijn dan de parallelweg langs de N240 (Markerwaardweg) en de aanleg van de rotonde niet opgenomen? In april 2021 is de Staten meegegeven dat de promotie naar de planfase in maart 2022 aan de Staten zou worden voorgelegd.
Aan de C-agendastukken van 14 januari 2022 was een rapport toegevoegd van Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV). Dit rapport gaat in op de prioritering van de trajecten voor de infrastructurele maatregelen. Het CDA is blij dat die analyse er is en dat er wordt gewerkt aan vijf regionale uitvoeringsagenda's, waarin de verkeersveiligheid wordt besproken. Brengt dit een prioritering van projecten in het IMPI teweeg? Mevrouw Kuiper verwijst daarbij naar de situatie op de Crailoseweg in Blaricum. De heer Terwal gaat daarover nog een rondvraag stellen.
Het CDA snapt dat niet alles tegelijk kan, maar de fractie wil toch graag meer inzicht hebben in de prioritering. Wat gaat het college met het voornoemde SWOV-rapport doen?

De heer Hoogervorst (SP) vraagt wat er in korte tijd is gebeurd dat er nu al zo een lange lijst aan actualiseringen ligt. Is dit eenmalig, of een toekomstig patroon?

Voor de brug bij Ouderkerk zijn miljoenen euro's extra nodig. Het proces van grondverwerving heeft tot vertraging geleid. Was dat in de planfase niet te voorzien?
Ten aanzien van de N241 en N243 hoopt de SP dat reeds goed in kaart is gebracht waar duurzaamheidsmaatregelen kunnen worden toegepast. Kan de gedeputeerde hierover meer duidelijkheid geven? Het toepassen van de maatregelen op de N241 levert de provincie 17% CO2-reductie op. De SP veronderstelt dat dit percentage alleen dit wegtracé betreft en niet de complete CO2-uitstoot.
Bij HOV 't Gooi wordt 6,5 miljoen euro als subsidie verstrekt aan gemeente Huizen. Wat gaat de gemeente daarmee doen? Hoe past dat binnen de ambitie om daar een goede HOV-verbinding aan te leggen? Is het project van de gemeente Huizen goed ingepast in het provinciale HOV-plan? Worden beide projecten tegelijktijdig uitgevoerd? Het wordt hoog tijd dat HOV 't Gooi in gebruik wordt genomen, want het duurt wel erg lang.

Mevrouw Van Geffen (Liberaal N-H) bedankt voor de beantwoording van technische vragen. Het is fijn dat er stevig wordt doorgepakt op de N241. Het is belangrijk dat er veel aandacht is voor maatregelen op het gebied van veiligheid. Van het idee voor de damwanden is de fractie van Liberaal N-H gecharmeerd.
Het is spijtig dat er geen voortgang is in de zeer noodzakelijke parallelweg bij Opperdoes. Al sinds 2016 wordt hierop gestudeerd. Grote landbouwvoertuigen razen daar door de dorpskernen. Door de aanleg van een parallelweg kan dit vermeden worden. Het heeft nu lang genoeg geduurd om over te gaan tot een promotie van studie- naar planfase. Liberaal N-H was dan ook blij met de toezegging dat er gehaast gemaakt zal worden en dat dit kwartaal een volgende stap kon worden verwacht. Nu blijkt dat de promotie is uitgesteld tot november 2022. Weer een jaar erbij. De reden die daarvoor wordt gegeven, namelijk problemen

met de aanbesteding, geven het gevoel dat de interne organisatie niet goed op orde is. Wat is hierop de reactie van de gedeputeerde?
De Provincie wil niet dat landbouwverkeer over de provinciale weg rijdt, maar lost het probleem ook niet op. Daarmee gooit ze het veiligheidsprobleem over de schutting bij gemeenten. Liberaal N-H stelt voor dat de provincie als tijdelijke noodmaatregel nu het landbouwverkeer over de provinciale weg laat gaan. Is de gedeputeerde bereid een dergelijke noodmaatregel te treffen?

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) sluit zich aan bij voorgangers als het gaat over de financiën.
Voor HOV-14 wordt een krediet van 500.000 euro gevraagd. Kort na de vorige kredietaanvraag bleek de risicoreservering alweer nodig te zijn. Kunnen we daar nog beter in sturen? Kunnen de begrotingen realistischer zijn? Het is algemeen bekend dat projecten altijd duurder uitpakken.
De PvdA spreekt complimenten uit voor de overzichtelijkheid van het IMPI. Mevrouw Doevendans geeft graag nog een tip mee. Het gaat vaak over de keuze tussen duurzaamheid en verkeersveiligheid. Voor de PvdA is dat geen kwestie van of/of, maar van en/en. Het gaat bij verduurzaming niet alleen om het behalen van de duurzaamheidsdoelen, maar het gaat vooral over de gezondheid van onze inwoners.

De heer **Hollebeek** (PvdD) sluit zich aan bij het compliment over de overzichtelijkheid. De PvdD is voorstander van duurzaamheidsmaatregelen. Zaken als fietsbruggen van composiet en hergebruik van Noors hardsteen zijn nogal technisch van aard, maar de heer Hollebeek vertrouwt erop dat deze zaken inderdaad 17% CO2 reductie opleveren.
De zorgen van de PvdD hebben vooral betrekking op de verbreding van wegen, bermen en fietspaden. Dat gaat vaak ten koste van natuur. De fractie heeft dit al eerder kenbaar gemaakt als het gaat over de N241 en N242.

De heer **Steeman** (D66) sluit zich aan bij eerdere sprekers betreffende het grote belang van het project A.C. De Graafweg.
Duurzaamheidsmaatregelen zouden op basis van ons beleid integraal en vanaf de start al onderdeel moeten zijn van projecten. Nu staan ze als een soort tegenvaller ter discussie. D66 gaat akkoord met de voorgestelde kredietaanpassingen. De fractie krijgt graag de bevestiging dat dit een doorwerking is van oud beleid en dat bij de start van projecten oud beleid is gehanteerd.
De meerjarenperspectieven baren de fractie van D66 zorgen. Op dit moment kijken de Staten naar rode cijfers op de horizon. De stelpost 'Verbeter- en uitbreidingsinvesteringen' staat meerjarig zodanig onder water dat projecten uit de studiefase niet meer realiseerbaar blijken. Hoe wordt geprioriteerd als dat aan de orde is? Maakt de discussie over nut, noodzaak en wenselijkheid straks nadrukkelijk deel uit van projectvoorstellen?

Bij interruptie vraagt de heer **Dessing** (FvD) of het klopt dat de heer Steeman het niet prettig vindt om te weten wat de afzonderlijke duurzaamheidsmaatregelen kosten. Is het niet handig om dat te weten om een goede financiële afweging te kunnen maken?

De heer **Steeman** (D66) denkt dat dit inderdaad onderdeel moet uitmaken van de financiële onderbouwing. Er kunnen altijd nog technisch vragen worden gesteld. Om duurzaamheidsmaatregelen op deze manier in het IMPI, losstaand en achteraf, naar voren te brengen, is een oneigenlijke opsplitsing van iets wat integraal onderdeel moet zijn van een project.

De heer **Dessing** (FvD) constateert dat hij daar een fundamenteel verschil van inzicht over heeft. FvD vindt het financiële inzicht in duurzaamheidsmaatregelen zeer belangrijk.

De heer **Steeman** (D66) zegt dat D66 akkoord kan gaan met het voorstel. De fractie wil aandacht vragen voor het voorkomen van vertraging. Het lijkt of een meer zorgvuldige voorbereiding een hoop vertraging en daarmee samenhangende kosten had kunnen voorkomen in het project van de brug in Ouderkerk. Voor de Leeghwaterbrug lijkt hetzelfde te gelden. Hoe wordt hieraan aandacht gegeven bij de organisatie van projecten in het IMPI?

De heer **Dessing** (FvD) sluit zich aan bij alle complimenten voor de overzichtelijkheid van de stukken. Het CDA had het over prioritering en dat niet alles tegelijk kan. In de toekomst kan worden aangekeken tegen een aanzienlijke kostenstijging. Daarom moet zorgvuldig worden afgewogen waaraan het geld wordt uitgegeven. Bij de meeste projecten kan FvD zich daarin vinden, maar FvD is absoluut en fundamenteel tegen de duurzaamheidsmaatregelen die 2 miljoen euro extra kosten opleveren. Het is goed om te vernemen dat ook de VVD zich daar kritisch over opstelt.
CO2 als doel op zich mag niet zoveel kosten. Als daardoor projecten afvallen, waardoor de verkeersveiligheid in het gedrang kan komen, dan mag duidelijk zijn waar de keuze van FvD op valt.
De heef Dessing zag een post staan over een vervanging van een sleutelsysteem van 1,4 miljoen euro. Kan de gedeputeerde toelichten waaraan dat geld wordt besteed?
Voor het overige kan FvD zich vinden in het voorliggende stuk.

Beantwoording door Gedeputeerde Staten in eerste termijn

Gedeputeerde **Olthof** bedankt voor de complimenten voor de stappen die met het IMPI worden gemaakt. De gedeputeerde hoopt dat het document de komende tijd verder kan worden doorontwikkeld. Prioritering is afhankelijk van de keuze van de coalitie. De ene partij vindt doorstroming en verkeersveiligheid belangrijk, terwijl een andere partij klimaat belangrijker vindt.
In het kader van de A.C. de Graafweg is aan de voorkant gekeken hoe het zo slim en efficiënt mogelijk kan worden georganiseerd.
Bij de Kaderbrief wordt inzichtelijk gemaakt wat de financiële opgave is. Er zullen scenario's worden gepresenteerd. Dan volgt de discussie over het financieel perspectief. Deze actualisatie zal er onderdeel van uitmaken.
De heer Terwal vroeg aandacht voor de N203. Daarbij merkte de heer Hollebeek direct op dat een wegverbreding ten koste van de natuur gaat. In 2016 is bij het groot onderhoud gekeken naar verbreding. Dat is op die plek complex. Er moet van veel verschillende eigenaren grond worden verworven. De gedeputeerde zegt daarmee niet dat het niet aan de orde zal komen bij het volgende groot onderhoud. Los van de noodzakelijke investeringen in onderhoud zal in de studiefase worden bekeken wat er verder nodig is. Elk verkeersongeval is er een te veel. Als een bijdrage kan worden geleverd aan verkeersveiligheid dan moet daar serieus naar worden gekeken. Naast de N203 zijn er meer provinciale wegen waar deze vraagstukken spelen.
De gedeputeerde spreekt met Uitgeest en Castricum over korte termijn maatregelen. Eind maart 2022 staat een vervolggesprek op de planning. In de studiefase, richting het groot onderhoud, wordt een veilige inrichting van de weg serieus meegenomen.

Bij interruptie vraagt de heer **Steeman** (D66) of gedeputeerde het met hem eens is dat de snelheid verlagen de kortste termijnmaatregel is om de verkeersveiligheid te verhogen.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat een snelheidsverlaging geen onderdeel uitmaakt van de korte termijnmaatregelen. Dit houdt verband met handhaving en de inrichting van de weg. Een snelheidsverlaging leidt niet altijd direct tot een veiliger wegbeeld. De A.C. de Graafweg laat een snelheid van 80 km per uur toe. Daarmee zegt de gedeputeerde niet dat de weg aan alle eisen voldoet.

Bij interruptie vraagt de heer **Steeman** (D66) de gedeputeerde om de maatregel van een snelheidsverlaging toch mee te nemen. Wellicht komt D66 met een motie in Provinciale Staten.

Gedeputeerde **Olthof** licht toe dat een snelheidsverlaging vraagt om een andere inrichting van de weg, om te kunnen handhaven. De gedeputeerde belooft met de andere diensten te kijken wat de consequenties zijn van 60 km. Hij zal de Staten daar dan over informeren.
De gewenste snelheid bepaalt de inrichting van een weg. Het verlagen van de snelheid met een verkeersbord is niet voldoende om te kunnen handhaven.

Bij interruptie vraagt de heer **Terwal** (VVD) waarom de gedeputeerde niet wil toezeggen dat bij het volgende Groot Onderhoud (medio 2028) wordt gekeken naar een verbreding van de weg. Nu deze weg niet aan de CROW-richtlijnen voldoet, wat is dan de reden dat de weg niet wordt verbreed? De Provincie wil toch dat een weg aan de richtlijnen voldoet?

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat hij niet heeft gezegd dat bij het Groot Onderhoud de verbreding niet wordt meegenomen. In de studiefase richting de voorbereiding van het Groot Onderhoud in 2028 wordt de verbreding van de weg meegenomen.

De gedeputeerde staat open voor een gesprek met de West-Friese gemeenten over de knelpunten op de Westfrisiaweg. Afhankelijk van het vraagstuk wordt bekeken wat daarmee kan worden gedaan.
De gedeputeerde heeft geen lijst met knelpunten. In het laatste half jaar is de gedeputeerde ook niet benaderd door West-Friese gemeenten om een knelpunt op te lossen. De gedeputeerde zal ambtelijk navragen of een overzicht kan worden verzorgd. Als er een overzicht is dan zal dat aan de Staten worden toegezonden.

Bij interruptie vraagt de heer **Terwal** (VVD) of de gedeputeerde bereid is om de provincie in te trekken en het net op te halen met eventuele knelpunten.

Gedeputeerde **Olthof** moet de heer Terwal teleurstellen. Hij wijst op het capaciteitsvraagstuk. Om ambtelijke capaciteit actief in te zetten om op te halen waar er knelpunten zijn dan is de gedeputeerde terughoudend. Daarmee wordt tevens de verwachting gewekt dat een knelpunt concreet wordt opgepakt. Nogmaals hij is beschikbaar om te praten, mochten er knelpunten bekend zijn. De capaciteit in de weg- en waterbouw is überhaupt een probleem.

Bij interruptie merkt de heer **Hoogervorst** (SP) op dat de SP bij motie het college heeft gevraagd om knelpunten met voorrang aan te pakken. De motie is verworpen. De gedeputeerde heeft toen wel toegezegd dat hij contact gaat opnemen met West-Friese gemeenten om in gesprek te gaan over die ontstane problemen. Klopt het dat de gedeputeerde nu gaat wachten op een telefoontje van de afzonderlijke wethouders?

Gedeputeerde **Olthof** heeft bij de bespreking over de afrekening van de N23 gezegd dat hij bereid is het gesprek aan te gaan, op het moment dat er knelpunten zijn. Hij meent niet te hebben toegezegd dat hij actief bij alle gemeenten langsgaat om navraag te doen. De gedeputeerde heeft binnenkort een regionaal overleg (PVVB) met de wethouders Mobiliteit. Hij zal dit punt aan de orde stellen. Het is aan de gemeenten om aan te geven of er een knelpunt is. De relatie met alle wethouders Mobiliteit in Noord-Holland is goed. Ze weten de gedeputeerde ook goed te vinden.

Bij interruptie toont de heer **Terwal** (VVD) begrip voor het tekort aan (ambtelijke) capaciteit. Gemeenten hebben ook ambtelijke capaciteit. Ook gemeenteambtenaren weten goed waar de knelpunten liggen. Als de gedeputeerde de verkeerswethouders spreekt dan kunnen zij vast en zeker duidelijk beargumenteerd uitleggen waar zich de knelpunten bevinden.

Gedeputeerde **Olthof** veronderstelt dat gemeenten ook een grote uitdaging hebben als het gaat om capaciteit. Reken er niet op dat gemeenten die capaciteit hebben. Met name in West-Friesland wordt beperkt gebruik gemaakt van de regeling voor Kleine Infra. De Provincie moet die gemeenten er actief op wijzen om gebruik te maken van die regeling.

Met de kredietverhogingen komt het probleem van een tekort aan middelen eerder op de provincie af. Ook vanuit de Staten zijn er de nodige wensen op het gebied van duurzaamheidsambities.
De gedeputeerde maakt transparant waar duurzaamheid nog geen vast onderdeel is van de werkwijze van een aannemer, wat de uiteindelijke kosten zijn om de duurzaamheidsambities te realiseren. Het is uiteindelijk aan de Staten om er iets van te vinden. Het college vindt het belangrijk om te melden dat als de maatregelen nu niet worden meegenomen, deze de komende jaren niet te treffen zijn. Nu ligt er een kans om de duurzaamheidsmaatregelen mee te nemen in de onderhouds- en vervangingsinvesteringen, zoals bij de A.C. de Graafweg. De komende jaren wordt het treffen van duurzaamheidsmaatregelen een vast onderdeel van de werkwijze. Het is niet zo dat het college nu een afweging of keuze maakt tussen duurzaamheid, klimaat en veiligheid. De komende jaren moet integraal worden afgewogen welke infraprojecten wel of niet uitgevoerd kunnen worden.
De kansen die de aanbesteding van het project A.C. de Graafweg biedt, zijn inzichtelijk gemaakt. Die kansen liggen uiteindelijk wat meer op het gebied van klimaat en duurzaamheid, wat nog niet standaard tot de werkzaamheden behoort.

Bij interruptie merkt de heer **Terwal** (VVD) op dat hij vreest dat een salamitactiek wordt toegepast. Bij elk project is het net weer een miljoen euro extra, terwijl de VVD veronderstelde dat het bedrag was gemaximaliseerd tot 7,5 miljoen euro bij de vaststelling van het NIKG. Wat kunnen de Staten de resterende Statenperiode nog verwachten aan extra duurzaamheidsmaatregelen?

Bij interruptie herhaalt de heer **Dessing** (FvD) dat de inzichtelijkheid van de kosten van duurzaamheid heel belangrijk is. FvD pleit ervoor om die kosten juist inzichtelijk te blijven maken. Nu de gedeputeerde weer om extra middelen vraagt, dan is inderdaad de vraag waar dit eindigt. Dat moet dan toch ten koste gaan van iets anders?

Gedeputeerde **Olthof** heeft aangegeven, op de eerdere vraag van mevrouw Kuiper of dit het maximum is, dat hij bij de Staten terugkomt op het moment dat het meer gaat kosten.
Er wordt zeker geen blanco cheque afgegeven door de Staten en er wordt zeker geen salamitactiek toegepast. Wat nu nog als een extra duurzaamheidsmaatregel wordt gezien, dat wordt straks gewoon standaardwerk. De

gedeputeerde kan niet voor de lange termijn inzichtelijk maken wat die kosten zullen zijn. Straks zijn duurzaamheidsmaatregelen inbegrepen in een voorstel.
Nu bevindt de provincie zich in een omslagfase. Soms is het standaard en soms is het extra. Dat extra wordt volledig transparant gemaakt. Het is aan de Staten om er akkoord mee te gaan.
De gedeputeerde is blij met de complimenten van de VVD over de kostentafel. Dit is het gevolg van de lessen die in de afgelopen tijd zijn geleerd.
Het college had het project in Medemblik bij het IMPI graag van de studie- naar de planfase gebracht. Vanwege het capaciteitsprobleem is dat niet gelukt. Bij de volgende actualisatie hoopt het college het project wel mee te kunnen nemen. Met Medemblik wordt overlegd over tijdelijke maatregelen.

Bij interruptie vraagt mevrouw **Kuiper** (CDA) of het rapport van SWOV nog nader wordt besproken met de Staten.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat het niet op de planning staat om het rapport te bespreken. Als koppelkansen worden gezien dan wordt bekeken hoe die snel kunnen worden opgepakt. Intern zal de gedeputeerde navraag doen over het vervolg. De gedeputeerde stelt voor dat het CDA de vraag op een later moment nog eens stelt.
De gedeputeerde merkt op richting de heer Hoogervorst dat het de normale procedure is dat tweemaal per jaar wordt gesproken over de actualisatie van het IMPI.
Was de vertraging in de planfase Brug Ouderkerk te voorzien? De gedeputeerde ziet verbeteringen, zoals bij de N241 en de N247, als het gaat om de verwerving van gronden. In de planfase wordt getracht vroegtijdig in beeld te hebben wat de risico's zijn. De vertraging bij de brug in Ouderkerk was niet voorzien. Er wordt aan gewerkt om te zorgen dat dit in de toekomst beter verloopt.
De CO2-reductie van 17% betreft natuurlijk niet heel Noord-Holland. Het gaat om 17% reductie op de N241.
HOV in 't Gooi: Er is heel bewust gesproken met gemeente Huizen over de subsidie. Er ligt een koppelkans voor Huizen als het gaat om fietsinfrastructuur. De Provincie meende dat te moeten koppelen aan HOV in 't Gooi. Het levert een aanvullende bijdrage en geen vertraging op.
Het college gaat geen noodmaatregel treffen om het landbouwverkeer over provinciale wegen te leiden. Het is een probleem in Noord-Holland dat kan worden opgelost met een parallelweg. De gedeputeerde betreurt de vertraging die is opgelopen. Het college is in gesprek met gemeente Medemblik over een oplossing. Het is niet gelukt om het project in 2016 op te pakken. Nu is er sprake van een capaciteitsprobleem. Het lijkt de gedeputeerde niet goed om het ene veiligheidsprobleem te verruilen voor een ander veiligheidsprobleem. De boodschap is helder: Zorg dat er vaart wordt gemaakt met een definitieve oplossing.
Mevrouw Doevendans noemde een interessant punt. Hoe kunnen we realistischer begroten en hoe kunnen risico's aan de voorkant beter worden ingeschat? Als meer wordt begroot, dan gaat dat krediet direct ten koste van de ruimte voor alles. Het gaat om het vinden van een goed evenwicht.

Er moet realistischer worden begroot, maar het college wil ervoor waken dat er te ruim wordt begroot en dat elk risico wordt afgedekt.

Bij interruptie merkt mevrouw **Doevendans** (PvdA) op dat het vooral in die balans zit. Mogelijk kan er in de studiefase iets scherper naar die balans worden gekeken.

Gedeputeerde **Olthof** erkent dat we nu pas scherp worden op het moment dat een plan naar de realisatiefase gaat. Eigenlijk ligt een belangrijke stap voor het moment van promotie van de studie- naar de planfase.

De gedeputeerde is blij dat mevrouw Van Geffen heeft verzocht de Leeghwaterbrug van de C- naar de B-agenda te verplaatsen. Daaruit komen lessen over vertragingen en risico's bij elkaar. Van die lessen kan worden geleerd.
Over het sleutelsysteem zijn door een fractiegenoot van de heer Dessing vragen gesteld. Er wordt overgestapt naar een digitaal systeem. Dit is bij de technische presentatie van het IMPI toegelicht.

De heer **Dessing** (FvD) komt met een punt van orde. De heer Dessing respecteert de keuze dat men wil worden aangesproken als Statenlid. De gedeputeerde scheert vervolgens alle Statenleden over die kam. De heer Dessing heeft daar moeite mee. Hij wil graag als de heer Dessing worden aangesproken.

De **voorzitter** roept op om elkaar respectvol aan te spreken.

Tweede termijn:

De heer **Terwal** (VVD) is blij met de toezegging van de gedeputeerde om met de West-Friese verkeerswethouders om tafel te gaan zitten en dat gekeken wordt naar een eventuele verbreding van de N203 in opmaat naar het Groot onderhoud
De VVD stelt voor het IMPI door te geleiden als bespreekstuk. Mogelijk wordt een motie ingediend door de VVD.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) vindt het fijn dat de gedeputeerde terugkomt naar de Staten als het bedrag van 1,5 miljoen euro voor maatregelen op de N241 wordt overschreden. Stel dat een onderdeel geld kost maar niets oplevert, dan wordt dat bedrag bespaard?

Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) blijft in dubio over de kwestie in Opperdoes. Mogelijk volgen hierover nog extra vragen in Provinciale Staten.
Wat haar betreft wordt het IMPI een bespreekstuk

De heer **Steeman** (D66) is blij om te horen dat duurzaamheid op termijn gewoon onderdeel wordt van lopende projecten. Op lessons learned wordt in een volgende vergadering teruggekomen. De heer Steeman hoopt dat de lessen niet alleen over de Leeghwaterbrug gaan, maar ook over andere projecten waarbij vertraging is opgelopen.
D66 overweegt een motie in te dienen.

Gedeputeerde **Olthof** merkt op richting de heer Dessing dat hij iedereen met respect wil aanspreken.
Stel dat een maatregel niet oplevert, wat ervan verwacht werd. Daarvoor is de kostentafel bedoeld. Als aan de voorkant blijkt dat een bepaalde investering niet oplevert wat ervan verwacht werd, dan wordt dat geld niet besteed. Het bedrag zal transparant terugkomen in de eindafrekening.

De **voorzitter** rondt de bespreking van het agendapunt af.
De voordracht zal als bespreekstuk worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

M37-2022/PS 07-03-2022
AANGENOMEN

Motie Verkenning bouwteam, kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten

Agendapunt 12 Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029 (VD-18)

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022,

constaterende dat:

- Bij het project N241-13 (A.C. de Graafweg) tussen de betrokken partijen provincie Noord-Holland, PWN en Boskalis gewerkt wordt als een bouwteam en toetsen worden uitgevoerd door een kostentafel en een risicotafel;

- In antwoord op technische vragen van het Statenlid K.J. Terwal (VVD) blijkt dat dit het eerste project is binnen de provincie Noord-Holland dat werkt met een kostentafel en een risicotafel en dat de ervaringen met deze tafels en de samenwerking binnen het bouwteam worden geëvalueerd na afsluiting van de bouwteamfase;

overwegende dat:

- De samenwerking tussen de provincie Noord-Holland, ingenieur(s) en aannemer(s) in een bouwteam met tevens uitgevoerde toetsen door een kostentafel en een risicotafel de risico's bij grote infrastructurele projecten zeer waarschijnlijk verkleind en bijbehorende kostenoverschrijdingen verminderd;

- Gezien de toekomstige krappe financiële ruimte voor mobiliteit het nog belangrijker is om als provincie alles in het werk te stellen tot het tegengaan van kostenoverschrijdingen;

verzoekt Gedeputeerde Staten:

- Om na afronding van het project N241-13 (A.C. de Graafweg) de opgedane ervaringen en resultaten met de samenwerking in een bouwteam en het werken met een kostentafel en een risicotafel met Provinciale Staten te delen;

- Bij positieve resultaten de mogelijkheden te verkennen om bouwteam, kostentafel en risicotafel een standaardprocedure te laten zijn bij grote infrastructurele projecten om zo de risico's te verkleinen en bijbehorende kostenoverschrijdingen te verminderen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Klaas-Jeroen Terwal	Dennis Heijnen	Sandra Doevendans	Marcel Steeman	Eric Jensen
VVD	CDA	PvdA	D66	JA21

M38-2022/PS 07-03-2022
INGETROKKEN

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, Agendapunt 12 – Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2022-2029 (VD-18).

Motie Mobiliteit: van 80 naar 60 op de N203 Castricum – Uitgeest

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 07 maart 2022, hebben kennis genomen van de statenvoordracht "Actualisering integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur IMPI", gehoord de beraadslagingen in de commissie Mobiliteit en Bereikbaaheid en in Provinciale Staten,

Constaterende dat:

- In de afgelopen tijd op de Provinciale weg N203 tussen Castricum en Uitgeest meermalen ernstige ongevallen zijn gebeurd;
- De verkeersveiligheid op dit wegvlak van de N203 en het vrijliggend fietspad ernaast onvoldoende is;
- Een toezegging is gedaan op korte termijn fysieke maatregelen te treffen de verkeersveiligheid op dit wegvlak van de N203 te verbeteren;
- Voor de lange termijn groot onderhoud is gepland, waarbij ook de verkeersveiligheid zal worden verbeterd;

Overwegende dat:

- De wegindeling van de Provinciale weg N203 tussen Castricum en Uitgeest ongeschikt is voor een snelheid van 80 kilometer per uur;
- Ongelukken met een snelheid van 80km/u in beide richtingen zeer verstrekkende gevolgen kunnen hebben, ook voor gebruikers van het naastgelegen en veelgebruikte fietspad;
- Het ongevalsrisico (kans x effect) expontieel toeneemt bij een hogere snelheid;
- Een lagere maximumsnelheid in de regel bevorderlijk is voor -of in ieder geval geen afbreuk doet aan- de doorstroming op drukke wegvlakken ;
- Het geschikt maken van dit wegvlak voor een snelheid van 80km/u met zich brengt dat het wegprofiel vergroot moet worden
- Dit wegvlak is gelegen in zeer kwetsbaar vogelweide- en natuurgebied;
- Een vergroot wegprofiel zich niet verhoudt met deze natuurwaarden;
- Het verlagen van de maximaal toegestane snelheid met behoud van de huidige grootte van het wegprofiel de voorkeur heeft boven het behouden van de maximaal toegestane snelheid waarbij het wegprofiel vergroot wordt;

Verzoeken het college om:

- Bij het toekomstig groot onderhoud van het wegvlak N203 tussen Castricum en Uitgeest te onderzoeken in hoeverre een wegindeling die geschikt is voor een maximumsnelheid van 60km/u toegepast kan worden zonder het wegprofiel te vergroten en over de voortgang daarvan Provinciale Staten te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Marcel Steeman Jesper Gringhuis Michel Klein Jaap Hollebeek

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	8867
Extern Zaak ID	1765383
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 maart 2022
Agendapunt	13
Titel	Eerste Begrotingswijziging 2022 (VD-17).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 januari 2022
PS-vergadering	**7 maart 2022**

Toelichting

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze eerste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2022.

Eerste begrotingswijziging 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
1 Inleiding en leeswijzer 3
2 Financieel overzicht 4
3 Overzicht per programma 15
Programma 1 Openbaar bestuur 16
Programma 2 Klimaat en Milieu 18
Programma 3 Ruimte en Water 22
Programma 4 Bereikbaarheid 26
Programma 5 Groen 34
Programma 6 Economie, cultuur en welzijn 39
Programma 7 Economisch herstel en duurzaamheid 44
Programma 8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering 45
4 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling 49

1 Inleiding en leeswijzer

Inleiding
Voor u ligt de eerste begrotingswijziging 2022. De eerste begrotingswijziging 2022 is onderdeel van de Noord-Hollandse P&C cyclus die bestaat uit de kaderbrief, de begroting, begrotingswijzigingen en de jaarstukken. In deze eerste begrotingswijziging worden de geraamde inkomsten en uitgaven bijgesteld op basis van recente ontwikkelingen. Daarnaast worden uw Staten verzocht om in te stemmen met een aantal uitgestelde intenties, waarmee middelen voor incidentele beleidsintenties die niet tot besteding zijn gekomen in het voorgaande jaar worden toegevoegd aan de begroting 2022. Daarnaast geven wij in deze begrotingswijziging uitvoering aan de opdracht die uw Staten ons hebben gegeven in de vorm van moties 212 (veerpontjes Ilpendam en Spaarndam) en motie 214 (Blakende bollen).

Leeswijzer
Hoofdstuk 2 bevat een financieel overzicht waarin een samenvatting wordt weergegeven van alle relevante financiële ontwikkelingen die zijn opgenomen in de eerste begrotingswijziging 2022. Hoofdstuk 3 bevat per begrotingsprogramma een overzicht van de financiële wijzigingen. In dit hoofdstuk vindt u voor ieder begrotingsprogramma de financiële tabel waarop het budgetrecht van uw Staten van toepassing is. De financiële wijzigingen zijn onder de budgettabel toegelicht per operationeel doel, eveneens het effect van de wijzigingen op het resultaat. Conform de Financiële verordening 2021 worden de financiële wijzigingen per operationeel doel groter dan € 100.000, toegelicht. De bijstellingen worden voorzien van de indicatie "voordeel" (v) of "nadeel" (n). De eventuele structurele gevolgen van bijstellingen worden meegenomen in de begroting 2022.Tot slot vindt u in hoofdstuk 4 de voorgestelde wijzigingen op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling 2022.

2 Financieel overzicht

2.1 Verloop begroting 2022

Verloop begroting 2022 (x € 1.000)	Saldo
Begroting 2022	-542
Eerste begrotingswijziging 2022	3.226
Begroting totaal na eerste begrotingswijziging	**2.684**

2.2 Eerste begrotingswijziging in één oogopslag

Saldo van lasten en baten per programma (x €1.000)

min is voordelig	Begroot 2022 voor eerste wijziging	eerste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na eerste wijziging
1 Openbaar bestuur	21.437	1.365	22.802
2 Klimaat en Milieu	45.940	9.061	55.001
3 Ruimte en Water	28.354	-8.435	19.919
4 Bereikbaarheid	238.764	7.756	246.520
5 Groen	132.630	15.931	148.561
6 Economie, cultuur en welzijn	37.638	11.600	49.238
7 Economisch herstel en duurzaamheid	17.425	-107	17.318
8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering	-370.982	-6.715	-377.697
Totaal saldo van lasten en baten	**151.206**	**30.456**	**181.662**
Stortingen	158.337	20.650	178.987
Onttrekkingen	-310.085	-47.880	-357.965
Totaal mutaties reserves	**-151.748**	**-27.230**	**-178.978**
Begrotingsresultaat	**-542**	**3.226**	**2.684**

2.3 Samenvatting eerste begrotingswijziging

2.3.1 Niet Budgettair Neutrale Wijzigingen. (NBN)

Niet budget neutrale wijzigingen zijn de mutaties in de eerste begrotingswijziging die het begrotingsresultaat beïnvloeden. Het Begrotingssaldo van 2022 vóór de eerste begrotingswijziging was € 542.000 voordelig. Het saldo wordt bij deze begrotingswijziging met € 3.226.000 nadelig bijgesteld waarna het begrotingssaldo € 2.684.000 nadelig bedraagt. Deze paragraaf heeft als doel om inzicht te geven in de ontwikkelingen die per saldo leiden tot deze negatieve bijstelling.

Financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden

Ontwikkeling	Financieel effect op het begrotingsresultaat (x € 1.000)	Voordelig (V) / Nadelig (N)
Begrotingsresultaat voor eerste begrotingswijziging	**-542**	**V**
A. Moties begroting 2022	405	N
B. Algemene uitkering Provinciefonds	-3.402	V
C. Verwerking begroting 2022 IPO/BIJ12	1.685	N
D. Gewijzigde planning grondtransacties	-1.250	V
E. Archeologie: Afkoop Nuwendoorn	2.100	N
F. Capaciteitskosten Provinciale organisatie	2.206	N
G. Overige financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden	1.482	N
Begrotingssaldo 2022 na eerste begrotingswijziging	**2.684**	N

A. Moties begroting 2022
Bij de behandeling van de begroting 2022 hebben uw Staten de volgende moties aangenomen:

- Motie 212-2021: Motie Pontveren Ilpendam en Spaarndam
- Motie 214-2021: Broedplaats Blakende Bollen

In deze moties roepen uw Staten GS op om het begrotingssaldo voor 2021 en het vrij te besteden deel van de Algemene reserve als gevolg van het voordelig rekeningresultaat 2021 te bestemmen voor de pontveren van Ilpendam (gedurende een periode van vijf jaar € 80.000 per jaar) en Spaarndam (eenmalig € 55.000) en voor een eenmalige extra impuls aan het landelijke fieldlab biologische bloembollen (€ 50.000). Voor de dekking van de moties bij de begroting 2022 wordt

de berekende vrije bestedingsruimte in de algemene reserve van € 100.000 (Zie ook de brief van GS aan PS met als kenmerk 1664727/1714993) ingezet. Het restant komt ten laste van het begrotingssaldo 2022.

Via deze begrotingswijziging verwerken wij deze moties in de begroting voor 2022. De moties leiden tot de volgende wijzigingen in de begroting:

Financiële wijzigingen moties 212 en 214

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
4.1.2	Bijdrage Pont Ilpendam*	400
	Storting in de reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden	*400*
	Onttrekking aan de reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden t.b.v. bijdrage pontveer Ilpendam	*- 80*
	Bijdrage pontveer Ilpendam	*80*
4.1.2	Bijdrage Pont Spaarnwoude	55
6.1.4	Impuls fieldlab biologische bloembollen	50
8.2.5	Dekking vanuit de bestedingsruimte Algemene reserve **	- 100
	Totaal effect verwerking moties op het Begrotingsresultaat	**405 N**

* In 2022 wordt € 400.000 gereserveerd in de reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden om gedurende een periode van 5 jaar een bijdrage van € 80.000 te kunnen verlenen. Tevens wordt de bijdrage voor 2022 (dus zowel de onttrekking aan de reserve als de bijdrage/last zelf) van € 80.000 opgenomen in de begroting

B. Algemene uitkering Provinciefonds

De algemene uitkering van het provinciefonds wordt op basis van de septembercirculaire 2021 met €3,4 miljoen voordelig bijgesteld. Het accres is in de septembercirculaire gestegen ten opzichte van de meicirculaire als gevolg van hogere verwachte Rijksuitgaven. Dit komt onder andere door een hogere geraamde loon- en prijsontwikkeling in de Macro Economische Verkenning (MEV raming) van het Centraal Planbureau. Het kabinet heeft daarnaast vanaf 2022 aanvullende middelen uitgetrokken voor een aantal beleidsterreinen.

In de algemene uitkering van het provinciefonds is een bijdrage opgenomen die bedoeld is voor de implementatie en uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Het gaat om een bedrag van €342.000 in 2022. Tegenover deze hogere uitkering uit het provinciefonds staan de verwachte kosten voor de implementatie en de uitvoering van de Wet Open Overheid in operationeel doel 8.1.8- Overhead.

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
8.1.2	Algemene Uitkering Provinciefonds (hogere uitkering dus voordelig)	-3.402
8.1.2	Algemene uitkering provinciefonds - Wet Open Overheid	-342
8.1.8	Uitgaven t.b.v. Implementatie en uitvoering van de Wet Open Overheid	342
	Totaal effect Provinciefonds op het Begrotingsresultaat	**- 3.402 V**

C. Verwerking begroting 2022 IPO/BIJ12

Op 23 augustus 2021 is de concept begroting van het IPO en BIJ12 besproken in een technische briefing door PS. Na de goedkeuring van het IPO-bestuur zijn de twee begrotingen ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van het IPO. Op 2 november 2021 heeft de AV de twee begrotingen goedgekeurd. De begrotingen van het IPO en BIJ12 leiden tot een hogere bijdrage voor de provincie Noord-Holland.

IPO begroting 2022

De begroting van het IPO leidt tot een hogere bijdrage voor de provincie Noord-Holland. Ten opzichte van de begroting 2022 zal de bijdrage van de provincie Noord-Holland aan het IPO stijgen met € 304.000 naar een totaal bedrag van €3.027.000. De IPO bijdrage stijgt voornamelijk ten gevolge van het stikstofdossier. Daarnaast wordt er een aantal bestuurlijke besluiten uitgewerkt waar de provincies en het IPO-bestuur in een eerder stadium mee akkoord zijn gegaan.

BIJ12 Begroting 2022

De Begroting 2022 van BIJ12 bevat een aantal bijstellingen die tot een hogere bijdrage van de provincie Noord-Holland leiden. Net als bij de IPO begroting is de kostenstijging een gevolg van eerdere genomen besluiten door de provincies en het IPO-bestuur. In andere gevallen is er een extra bijdrage nodig omdat eerder geraamde kosten onvoldoende blijken, zoals bij de kosten voor de uitvoering rondom het Stikstofdossier.

Er is sprake van een stijging van de benodigde bijdrage aan Bij12 voor Vitaal platteland (€ 803.000). Deze stijging wordt met name veroorzaakt door gestegen kosten voor het ‘Interprovinciale Programma Stikstof en Natuur’ (IPSN). Doordat de totale begroting van BIJ12 stijgt, worden ook de kosten van de interne organisatie hoger (€ 415.000). Verwacht wordt dat de lasten voor de ‘Bijdrage Interne Organisatie’ aan BIJ12 de komende jaren minimaal op eenzelfde niveau blijven. Uit de ‘IPO Begroting 2022’ blijkt tevens dat het IPO in ieder geval t/m 2025 de lasten voor ‘Vitaal platteland’ i.v.m. het IPSN op eenzelfde niveau heeft geraamd. Dit betreft dus een structurele verhoging die bij de Begroting 2023 meerjarig moet worden verwerkt.

Daarnaast is er sprake van een stijging in de kosten voor de Gemeenschappelijke Beheersorganisatie wat leidt tot een hogere bijdrage van € 163.000.

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
	IPO	
2.2.2	IPO bijdrage Milieu, Energie en Klimaat	223
3.1.1	IPO bijdrage Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling	365
4.1.1	IPO bijdrage Mobiliteit	-39
1.4.2	IPO bijdrage Algemeen	-245
	BIJ12	
5.2.3	Bijdrage BIJ12 Vitaal platteland – Interprovinciale programma Stikstof en Natuur (IPSN)	803
5.2.3	Bijdrage BIJ12 - interne organisatie	415
8.1.8	Bijdrage BIJ12 t.b.v. gemeenschappelijke beheerorganisatie	163
	Totaal effect IPO/BIJ12 begroting 2022 op het Begrotingsresultaat	**1.685 N**

D. Gewijzigde planning grondtransacties

Vanwege vertraging in de bestemmingsplanwijziging bij de gemeente liep een voorgenomen grondtransactie SLP -Zuid vertraging op in 2021. De hiermee samenhangende baten en afwaardering/lasten schuiven door naar 2022. Dit heeft per saldo een positief effect op het resultaat van € 1,25 mln. (Baten - € 6.000.000 en Lasten € 4.750.000)

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
3.2.5	Actualisatie verwachte netto grondopbrengsten	-1.250
	Totaal effect grondtransacties op het Begrotingsresultaat	**-1.250 V**

E. Archeologie: Afkoop Nuwendoorn

Als provincie zijn we eigenaar van het Kasteel Nuwendoorn. We zijn voornemens om het beheer van Kasteel Nuwendoorn af te kopen bij een derde partij die het beheer en onderhoud zal gaan uitvoeren. Dit vraagt een eenmalige afkoopsom van € 2.100.000.ten laste van 2022. Omdat de beheer- en onderhoudskosten hierdoor structureel dalen kan het archeologie budget met ingang van 2023 structureel worden verlaagd met € 42.000.

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
6.3.3	Afkoop Kasteel Nuwendoorn	2.100
	Totaal effect afkoop Kasteel Nuwendoorn op het Begrotingsresultaat	**2.100 N**

F. Capaciteitskosten Provinciale organisatie

Door verschuiving van de inzet van capaciteit ten behoeve van investeringsprojecten naar inzet ten behoeve van beheer- en onderhoudsprojecten en -activiteiten is een bedrag van € 1.362.000 aan de capaciteitskosten toegevoegd ten laste van het rekeningresultaat ter dekking van de gewijzigde capaciteitsbegroting. Daarnaast wordt, door aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt met als gevolg hiervan stijgende inhuurkosten, € 844.000 aan capaciteitskosten toegevoegd ten laste van het rekeningresultaat ter dekking van de gewijzigde capaciteitsbegroting.

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
8.2.2	Verschuiving capaciteitskosten van investeringen (ten laste van kredieten en afgeschreven over 5-50 jaar) naar exploitatie (ten laste van 2022)	1.362
8.2.2	Prijsstijging externe inhuur	844
	Totaal effect Capaciteitskosten op het Begrotingsresultaat	**2.206**

G. Overige financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden

- De extra inzet van de provincie op het Stikstofdossier zal ook in 2022 en de jaren daarna onverminderd nodig zijn. Dit vraagt om extra capaciteit en inhuur van specifieke kennis (€ 568.000). In lijn met de Begroting van het IPO, die de lasten voor ‘Interprovinciale Programma Stikstof en Natuur’ (IPSN) middels hun begrotingspost ‘Vitaal platteland’ in ieder geval t/m 2025 heeft geraamd én in de verwachting dat extra inspanning op dit dossier vanuit de provincies in ieder geval ook t/m 2025 noodzakelijk is, zal bij de Kaderbrief 2023 worden voorgesteld dit bedrag meerjarig te ramen.

- Gladheidsbestrijding: Uit de vlootschouw is gebleken dat onderhoud en reparatie van diverse schuivers noodzakelijk is voor zowel de preventieve als curatieve strooiacties. We zijn hiermee begonnen in 2021 en verwachten ook in 2022 nog incidenteel € 500.000 aanvullende onderhouds- en reparatiekosten te maken.
- Dynamisch verkeersmanagement (DVM) vaarwegen: Doordat vertraging in de aansluiting van objecten op de bediencentrale is ontstaan, zou een meerjarige renteclaim ontstaan met de opdrachtnemer. Door afstemming over en aanpassing van de betalingsregeling is dit afgewend. Dit heeft als consequentie dat toekomstige uitgaven naar voren zijn gehaald, waardoor in 2022 € 420.000 aanvullende kosten zijn. Bij de begroting 2023 zal deze verschuiving van de lasten in de jaren worden aangepast in de meerjarenraming.

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
5.2.3	Aanvullende kosten Provinciale Inzet stikstofdossier – extra capaciteit en inhuur van specifieke kennis (structureel t/m 2025)	568
4.3.1	Incidentele aanvullende reparatie- en onderhoudskosten materieel gladheidsbestrijding	500
4.3.1	Dynamisch verkeersmanagement vaarwegen: Betalingsregeling Vertraging aansluiting objecten bediencentrale	420
divers	Overige wijzigingen kleiner dan € 100.000	-6
	Totaal effect Overige bijstellingen op het Begrotingsresultaat	**1.482 N**

2.3.2 Uitgestelde Intenties (UI)

In de laatste begrotingswijziging hebben uw Staten reeds besloten om voor € 1,5 mln. aan uitgestelde intenties door te schuiven van 2021 naar 2022. In voorliggende begrotingswijziging worden de betreffende budgetten toegevoegd aan de begroting van 2022. Daarnaast zijn dn deze begrotingswijziging een aantal nieuwe 'uitgestelde intenties' opgenomen voor een totaalbedrag van € 12 mln. De nieuwe 'uitgestelde intenties' zullen hieronder worden toegelicht.

Overzicht uitgestelde intenties

Uitgestelde intenties	Bedrag (x € 1.000)
Verwerken Uitgestelde intenties Laatste Begrotingswijziging 2021 in de begroting voor 2022	1.488
Nieuwe uitgestelde intenties Eerste begrotingswijziging 2022	
A. Groen: Opvangcentra wilde dieren	100
B. Economie, Cultuur en Welzijn: onderwater Archeologie	70
C. Economie, Cultuur en Welzijn: Subsidieverlening Terra Technica	450
D. Economie, Cultuur en Welzijn: Inzet teruggekomen subsidsies Noodfonds sociale infra NHN en MRA	1.816
E. Bijdrage exploitatie Waddengebied	9.626
Totaal Uitgestelde intenties	**13.550**

A. Groen - Opvangcentra wilde dieren
Vanuit het coalitieakkoord is € 200.000 beschikbaar gesteld voor wildopvangcentra in Noord-Holland. De helft van dit bedrag wordt verschoven naar 2022. Dit budget is gereserveerd om, door middel van een externe adviseur, ondersteuning te kunnen bieden door formats voor wettelijk verplichte protocollen op te stellen. Omdat het ministerie van LNV momenteel de Beleidsregels kwaliteit opvang dieren herziet en dit het wettelijk kader vormt voor de formats, zal deze opdracht naar verwachting na oplevering van de beleidsregels verleend worden.

B. Economie, Cultuur en Welzijn - Onderwater archeologie
De uitgestelde intentie Onderwater archeologie betreft de gelden besteed aan de inrichting van de maritieme archeologiezaal (17e eeuw) in Huis van Hilde. Daarnaast betreft het de conservatie van archeologische voorwerpen uit het Palmhoutwrak en het Schervenwrak. Een deel van de archeologische vondsten zijn echter nog niet ontvangen, hetgeen dat een deel van de vertraging veroorzaakt. Tevens is de tentoonstelling inzake Schervenwrak vanwege corona uitgesteld. Tot slot is budget vrijgehouden om een acuut door erosie bedreigd wrak in de Waddenzee te beschermen en/of (deels) op te graven. Concreet betekent dit een uitgestelde intentie met een omvang van € 70.000 van 2021 naar 2022.

C. Economie, Cultuur en Welzijn - Subsidie verlening Terra Technica
Deze uitgestelde intentie betreft de subsidieverlening voor Terra Technica. Als gevolg van de late aanlevering van de subsidieaanvraag in 2021, lijkt er geen tijd meer te zijn om deze toe te kennen in 2021.

D. Economie, Cultuur en Welzijn: Inzet teruggekomen subsidsies Noodfonds sociale infra NHN en MRA
Om de in 2021 retour gekomen gelden van de lager vastgestelde subsidies die in 2020 verstrekt zijn alsnog te kunnen inzetten is in de Laatste begrotingswijziging 2021 een Uitgestelde intentie opgenomen van € 331.000. Op basis van de actuele informatie wordt dit bedrag opgehoogd met € 1.816.000 zodat al de teruggekomen subsidies in 2021 opnieuw kunnen worden verleend in 2022.

E. Bijdrage exploitatie Waddengebied
Provincie Noord-Holland participeert via een Gemeenschappelijke Regeling van de provincies Noord-Holland, Friesland en Groningen in het Waddenfonds. Op basis van een Bestuursakkoord uit 2011 tussen de Staat en de Waddenprovincies werd t/m 2020 de uitkering aan het Waddenfonds mede namens de provincies rechtstreeks vanuit het Rijk overgemaakt aan het Waddenfonds. De Algemene Rekenkamer heeft in 2019 vastgesteld dat dit niet rechtmatig is. Sinds 2021 maakt het Rijk de provinciale bijdragen daarom over aan de provincies die het op hun beurt moeten doorgeleiden naar het Waddenfonds.

Provincie Noord-Holland heeft haar aandeel in de bijdrage in 2021 van het Rijk ontvangen. Momenteel ontbreekt echter nog de juridische grondslag om de bijdrage vanuit Provincie Noord-Holland over te maken aan het Waddenfonds. Het wachten is op een daarvoor noodzakelijke wijziging van het Bestuursakkoord uit 2011, welke momenteel ter goedkeuring bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ligt. Zodra deze door partijen is ondertekend kan Provincie Noord-Holland de bijdrage 2021 alsnog overmaken aan het Waddenfonds.

2.3.3 Begrotingsneutrale wijzigingen (BN)

Begrotingsneutrale wijzigingen zijn wijzigingen die geen effect op het saldo van de begroting hebben. Ze zijn opgeteld bij elkaar altijd 0. Omdat wel het totaal aan baten en het totaal aan lasten per programma wijzigt, is hierop het budgetrecht van uw Staten van toepassing. Daarom

worden deze mutaties hierbij aan u voorgelegd. Het betreft vaak een verschuiving van lasten tussen twee begrotingsprogramma's en bijstellingen van specifieke baten (bijdragen van derden), waar even hoge lasten tegenover staan. Begrotingsneutrale wijzigingen groter dan € 100.000 zijn toegelicht en worden aangeduid met het kenmerk ‘BN’.

2.3.4 Reserves (RESV)

Veel uitgaven van de provincie fluctueren sterk over de jaren en worden gedekt vanuit de bestemmingsreserves. Omdat deze uitgaven gedekt worden vanuit de bestemmingsreserves hebben wijzigingen hierin geen effect hebben op het begrotingssaldo. De mutaties die zijn doorgevoerd in de uitgaven, gedekt vanuit de bestemmingsreserves, zijn te vinden in de toelichtingen bij de programma’s. Mutaties in de uitgaven vanuit, de stortingen in, en de overhevelingen tussen de reserves die geen effect hebben op het begrote resultaat zijn in de toelichting aangeduid met het kenmerk ‘RESV’.

2.3.5 Capaciteitskosten (CAP)

Capaciteitskosten vormen een integraal onderdeel van de programmabudgetten. Met PS is afgesproken dat over de totale capaciteitskosten (eigen en inhuur) en de toerekening aan de programma’s wordt gerapporteerd. In deze alinea is de stand van de capaciteitskosten in deze begrotingswijziging toegelicht. Daarbij spelen drie oorzaken van mutaties een rol:

1. Er zijn ten laste van de algemene middelen niet neutraal extra capaciteitskosten geraamd voor € 2,2 miljoen. Zie hiervoor de inhoudelijke toelichting hierboven bij 2.3.1. NBN. Deze extra lasten zijn eerst in totaal geraamd bij programma 8 en daar ook toegelicht en daarna toegerekend aan de programma’s.

2. In het beleid voor capaciteitssturing is afgesproken, dat alle capaciteitskosten inclusief ingehuurde capaciteit in de begroting worden vermeld, inclusief het verdeelpercentage over de programma's. Wanneer gedurende het begrotingsjaar capaciteit wordt ingezet vanuit een programmabudget, wijzigt niet het budget van het betreffende programma. Zo’n mutatie van algemeen programmabudget naar specifiek capaciteitsbudget is dus niet financieel zichtbaar bij de programmabudgetten. Om PS goed te informeren over de totale capaciteitskosten (inclusief inhuur) die ten laste komen van de programma's en investeringen is onderstaande tabel opgenomen.

BEGROTING Capaciteitskosten na EBW 2022

Programma (x € 1.000)	Primitieve Begroting 2022	Na EBW 2022	% na EBW
1. Openbaar bestuur	9.536	10.569	8,7%
2. Klimaat en Milieu	5.255	6.632	5,5%
3. Ruimte en Water	9.553	9.753	8,0%
4. Bereikbaarheid	24.602	28.816	23,8%
5. Groen	6.723	11.368	9,4%
6. Economie, Cultuur en Welzijn	4.560	4.808	4,0%
7. Economisch herstel en duurzaamheid	653	546	0,5%
8. Financiën en bedrijfsvoering	52.081	48.786	40,2%
Totaal naar programma's	**112.963**	121.278	100,0%
Totaal naar investeringen	**15.655**	**14.595**	n.v.t.
Totale capaciteitskosten	**128.618**	135.873	n.v.t.

3. De toerekening van de capaciteitskosten aan de operationele doelen is geactualiseerd op basis van de geactualiseerde werkplanning. Op zichzelf leidt dit alleen tot een neutrale verschuiving tussen programma's. De 2 belangrijkste verklaringen voor deze verschuivingen zijn: Het toevoegen van de € 2,2 miljoen t.b.v. inhuur en minder toerekening aan investeringen (2.3.1.F). Deze 2,2 miljoen is eerst in programma 8 opgenomen en daarna neutraal toegerekend, voornamelijk naar programma mobiliteit. Daarnaast is de stelpost voor indexeringen van loonkosten van € 6 miljoen in programma 8 evenredig over alle programma's verdeeld. Overige verschuivingen zijn gerelateerd aan de reguliere periodieke actualisatie van de verwachte capaciteitsinzet voor de programma's.

Verschuiving toerekening Capaciteitskosten	**(Bedragen x €1.000)**
Programma 1 – Openbaar Bestuur	1.033
Programma 2 – Klimaat en Milieu	1.287
Programma 3 – Ruimte en Water	91
Programma 4 – Bereikbaarheid	4.387
Programma 5 – Groen	868
Programma 6 – Economie, Cultuur en Welzijn	77
Programma 7 – Economisch herstel en duurzaamheid	-107
Programma 8 – Overzicht Financiën en Bedrijfsvoering	-7.636
Totaal	**0**

3 Overzicht per programma

Programma 1 Openbaar bestuur

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor eerste wijziging	Eerste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na eerste wijziging
	Lasten	21.496	1.381	22.877
	Baten	-59	-16	-75
	Saldo van baten en lasten	21.437	1.365	22.802
	Stortingen			
1.4.2	Reserve Cofinanciering Europese projecten	1.000	0	1.000
	Onttrekkingen			
1.4.2	Reserve Cofinanciering Europese projecten	-1.006	-406	-1.412
	Totaal mutaties reserves	-6	-406	-412
	Programma Resultaat	21.431	959	22.390

1.3.3 Ondermijning tegengaan, weerbaarheid stimuleren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
UI	Verwerken uitgestelde intentie laatste begrotingswijziging 2021: Ondermijning tegengaan.	Lasten	187 N

1.4.2 Provinciale inzet leveren bij gemeenschappelijke opgaven op Europees, landelijk, regionaal en lokaal niveau

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Bijstelling van de IPO bijdrage 2022 voor de Kwaliteit van het Openbaar Bestuur, Werkgeverszaken, Werkbudget, Compensatie Zeeland en de bijdragen voor de flexpool en abonnementen en lidmaatschappen. Deze bijstelling volgt uit de IPO programmabegroting 2022.	Lasten	-245 V
RESV	<u>Reserve Cofinanciering Europese projecten</u> Voor de uitvoering van REACT-EU (het vervolg op Kansen voor West 2) wordt een bijdrage verleend aan de managementautoriteit (€ 398.000, neutraal, Reserve Cofinanciering Europese projecten, € 8.000 overige lasten).	Lasten Onttrekking	406 N -406 V

Capaciteitskosten programma 1 Openbaar bestuur

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De toerekening van de capaciteitskosten naar de operationele doelen is geactualiseerd. Dit leidt tot verschuivingen in de begrote capaciteitskosten tussen de programma's. Het betreft een geactualiseerde verdeling over de programma's.	Lasten	1.033 N

Programma 2 Klimaat en Milieu

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor eerste wijziging	Eerste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na eerste wijziging
	Lasten	47.550	10.790	58.340
	Baten	-1.610	-1.729	-3.339
	Saldo van baten en lasten	45.940	9.061	55.001
	Stortingen			
2.1.1	Reserve duurzame elektriciteit	8.138	0	8.138
2.1.2	Reserve warmtetransitie	12.423	0	12.423
2.1.3	Reserve Energietransitie	3.967	0	3.967
2.1.4	Reserve Circulaire economie	350	0	350
2.2.2	Reserve Gezonde Leefomgeving	3.300	0	3.300
2.2.2	Reserve Verduurzaming bestaande woningvoorraad	0	0	0
2.2.3	Reserve Bodemsanering	319	0	319
	Onttrekkingen			
2.1.1	Reserve duurzame elektriciteit	-940	-1.428	-2.368
2.1.2	Reserve warmtetransitie	-1.500	-6.520	-8.020
2.1.3	Reserve Energietransitie	-14.908	-513	-15.421
2.1.4	Reserve Circulaire economie	-1.170	0	-1.170
2.2.2	Reserve Gezonde Leefomgeving	-3.400	-67	-3.467
2.2.2	Reserve Verduurzaming bestaande woningvoorraad	0	0	0
2.2.3	Reserve Bodemsanering	-5.188	-16	-5.204
	Totaal mutaties reserves	1.391	-8.544	-7.153
	Programma Resultaat	47.331	517	47.848

2.1.1 Opwekking van duurzame elektriciteit bevorderen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	<u>Reserve Duurzame Elektriciteit</u> De begrote uitgaven vanuit de reserve Duurzame Elektriciteit worden met € 1,4 miljoen verhoogd: *Wind* - Voor de subsidie Bijdrage onderzoek vogelvriendelijke	Lasten Onttrekking	1.428 N - 1.428 V

	windturbine op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling wordt een kasraming opgenomen van € 100.000. - Voor inpassing nieuwe windbeleid en juridisch advies wordt een kasraming opgenomen van € 150.000. *Zon* - Voor de subsidie Schooldakrevolutie op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling wordt een kasraming opgenomen van €120.000. - Voor de proceskosten bij Zon wordt € 108.000 opgenomen. Dit is onder andere voor de ontwikkelen tool zonnedakje en octrooikosten SolaRoad. Regionale Energie Strategieën (RES) - Voor de RES nemen we €530.000. Dit is het budget dat we bij de Laatste begrotingswijziging 2021 hebben afgeraamd. - Voor procesparticipatie wordt een kasraming opgenomen van € 210.000. Deze gelden zijn ter ondersteuning van de gemeenten in de procesparticipatie in zoekgebieden. Dit draagt bij aan zorgvuldige participatie in het vervolgproces zoals gevraagd in Motie M135-2020. - Voor ruimtelijke samenhang en meervoudig ruimtegebruik wordt een kasraming opgenomen van € 210.000. Deze gelden zijn ter stimulering van initiatiefnemers op het gebied van meervoudig ruimtegebruik/benutten van koppelkansen als op het gebied van ruimtelijke kwaliteit bij initiatieven binnen RES zoekgebieden, zoals gevraagd in Motie M125-2020 en M126-2020.		

2.1.2 Bijdragen aan de warmtetransitie

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	<u>Reserve Warmtetransitie</u> De begrote uitgaven vanuit de reserve Warmtetransitie worden met € 6,5 mln. verhoogd: • Voor de Subsidie Stimulerend Energietoezicht Bedrijven (SEB) Noord-Holland 2021 1717309/1717312 wordt een kasraming opgenomen van € 4 miljoen. Het totale subsidiebedrag is € 8 miljoen. Bij de Tweede begrotingswijziging wordt gekeken of er nog eens € 4 miljoen opgenomen moet worden. • Voor de UVR warmtetransitie gebouwde omgeving NH wordt een kasraming opgenomen van € 1.130.000.	Lasten Onttrekking Baten	7.339 N - 6.520 V - 819 V

	• Voor de Subsidie aan de waterschappen op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling wordt een kasraming opgenomen van € 150.000. • Voor de kosten van Geothermie worden lasten geraamd van € 1.755.000. Dit is € 1.350.000 voor scanonderzoek, € 115.000 voor de projectleider en € 290.000 voor proceskosten. Hiervoor ontvangen we € 783.000 van de provincie Flevoland. Het resterende bedrag wordt onttrokken uit de reserve € 972.000. • Voor de warmteadviseur intentieovereenkomst HAL worden lasten opgenomen van € 60.000. € 24.000 wordt opgenomen uit de reserve en € 36.000 ontvangen we van externe partijen. • Voor inhuur energieconsultant (€ 151.000) en inhuur projectleider (€ 93.000) voor glastuinbouw wordt een kasraming opgenomen van € 244.000.		

2.1.3 Borgen van de energie infrastructuur en bijdragen aan de waterstoftransitie

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	<u>Reserve Energietransitie</u> De begrote uitgaven vanuit de reserve Energietransitie worden met € 0,5 miljoen verhoogd: - Voor de inzet van de projectleider van Waterstof wordt een kasraming opgenomen van € 113.000. - Voor de proceskosten van Energie-infrastructuur wordt een kasraming opgenomen van € 280.000. Dit is onder ander voor Netwerk evenement en programmering net. - Voor de uitvoeringsregeling regievoering tranformatorstations en tracés 2021 GS nota 1742844/1742845 wordt een kasraming opgenomen van € 120.000.	Lasten Onttrekking	513 N - 513 V

2.2.1 VTH taken uitvoeren en coördineren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
BN	Voor de VTH taken voor Tata Steel is per jaar € 1 miljoen extra beschikbaar gesteld. Bij de begroting 2022 is dit per abuis 2 keer opgenomen. Daarom wordt € 1 miljoen teruggeboekt naar	Lasten	-1.000 V

	de algemene middelen.		

2.2.2 Gezonde leefomgeving bevorderen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Bijstelling van de IPO bijdrage voor Milieu, Energie en Klimaat. Deze bijstelling volgt uit de IPO programmabegroting voor 2022.	Lasten	223 N

2.2.3 Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
BN	In 2021 zijn twee incidentele specifieke uitkeringen (SPUK) ontvangen van het Rijk ten behoeve van bodemsanering overbruggingsjaar en bodemsanering oude jaren (CINDU). De uitgaven van de incidentele specifieke uitkering (SPUK) voor bodemsanering overbruggingsjaar worden voor 2022 ingeschat op € 325.000 en voor bodemsanering CINDU op € 500.000. Deze posten waren nog niet opgenomen in de begroting 2022.	Lasten Baten	825 N -825 V

Capaciteitskosten programma 2 Klimaat en Milieu

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De toerekening van de capaciteitskosten naar de operationele doelen is geactualiseerd. Dit leidt tot verschuivingen in de begrote capaciteitskosten tussen de programma's. Het betreft een geactualiseerde verdeling over de programma’s.	Lasten	1.287 N

Programma 3 Ruimte en Water

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor eerste wijziging	Eerste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na eerste wijziging
	Lasten	35.793	636	36.429
	Baten	-7.439	-9.071	-16.510
	Saldo van baten en lasten	28.354	-8.435	19.919
	Stortingen			
3.2.1	Reserve OV-fonds	5.000	0	5.000
3.2.1	Reserve verleende subsidies OD 3.2.1	0	0	0
3.2.3	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	0	0	0
3.2.4	Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0
3.2.4	Reserve verleende subsidies OD 3.2.4	0	0	0
3.2.5	Reserve Afwaardering gronden groen	7.000	0	7.000
3.3.1	Reserve Woonbeleid	0	0	0
3.3.2	Reserve Woningbouw	1.200	0	1.200
3.4.2	Reserve Meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling	50	0	50
3.4.3	Reserve Klimaatadaptie	1.500	0	1.500
3.5.3	Reserve Waterrecreatie	1.562	0	1.562
	Onttrekkingen			
3.2.1	Reserve OV-fonds	-10.680	8.500	-2.180
3.2.3	Reserve Impuls duurzame zeehavens	0	0	0
3.2.3	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	0	-140	-140
3.2.3	Reserve Kapitaallasten Investeringen Havencomplexen	-140	0	-140
3.2.4	Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0
3.3.1	Reserve Woonbeleid	-1.427	0	-1.427
3.3.2	Reserve Woningbouw	-3.315	-579	-3.894
3.4.2	Reserve Meekoppelkansen bij dijkversterking en kustontwikkeling	-1.425	0	-1.425
3.4.3	Reserve Klimaatadaptie	-1.886	-43	-1.929
3.5.3	Reserve Waterrecreatie	-1.393	0	-1.393
	Totaal mutaties reserves	-3.954	7.738	3.784
	Programma Resultaat	24.400	-697	23.703

3.1.1 Omgevingsvisie en omgevingswet uitdragen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Bijstelling van de IPO bijdrage voor Duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Deze bijstelling volgt uit de IPO programmabegroting voor 2022.	Lasten	365 N
UI	Verwerken uitgestelde intentie laatste begrotingswijziging 2021: Omgevingswet.	Lasten	150 N

3.2.1 Bijdragen aan de optimalisering van OV-knooppunten en ketens

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	Reserve OV fonds, inclusief OV-knooppunten Bij OV-knooppunten was € 10 miljoen geraamd voor subsidieverlening, maar door de BBV regel dat de lasten van een subsidie boven de € 1,5 miljoen niet in een keer genomen mogen worden, is deze kasraming afgeraamd met € 8,5 miljoen.	Lasten Onttrekking	- 8.500 V 8.500 N

3.2.3 Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
BN	Voor de ontwikkeling Energiehaven wordt in totaal € 540.000 aan lasten opgenomen. €140.000 wordt onttrokken uit de reserve Ontwikkeling Havencomplexen en € 400.000 ontvangen we van externe partijen.	Lasten Baten	400 N - 400 V
RESV	Reserve ontwikkeling Havencomplexen Voor de ontwikkeling Energiehaven wordt € 140.000 onttrokken uit de reserve Ontwikkeling Havencomplexen.	Lasten Onttrekking	140 N -140 V

3.2.5 Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale doelen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Vanwege vertraging in de bestemmingsplanwijziging bij de gemeente liep een voorgenomen grondtransactie SLP -Zuid vertraging op in 2021. De hiermee samenhangende baten en afwaardering/lasten zijn doorgeschoven naar 2022. Voor 2022 heeft dit per saldo positief effect op het resultaat in 2022 van € 1,3 mln. (Baten - € 6.000.000 en Lasten € 4.750.000) Vanwege Corona verwachten we dat aantal inspecties en daaruit volgende onderhoudswerkzaamheden niet zullen plaatsvinden (Baten - €1.000 en Lasten - € 52.000).	Baten Lasten	-6.001V 4.698N

3.3.2 Bijdragen aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
BN	In 2021 is de subsidie verleend aan de Gemeente Amsterdam voor MRA Flexibele schil. Het budget voor deze subsidie is ontvangen van het Rijk in de vorm van een SPUK. De verwachte kosten voor het jaar 2022 op deze subsidie zijn € 2.670.000.	Lasten Baten	2.670 N - 2.670 V
RESV	<u>Reserve woningbouw</u> De begrote uitgaven vanuit de reserve Woningbouw worden met € 0,6 miljoen verhoogd: • Voor de kosten van de bouwambassadeur wordt een kasraming van €40.000 opgenomen. Dit bedrag wordt overgezet naar de capaciteitskosten van Beleid. • Voor de subsidie aan MRA op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling voor ASRE wordt een kasraming van €99.000 opgenomen. • Voor de subsidie aan MRA op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling wordt een kasraming van €440.000 opgenomen.	Lasten Onttrekking	579 N - 579 V

Capaciteitskosten programma 3 Ruimte en Water

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De toerekening van de capaciteitskosten naar de operationele doelen is geactualiseerd. Dit leidt tot verschuivingen in de begrote capaciteitskosten tussen de programma's. Het betreft een geactualiseerde verdeling over de programma's.	Lasten	91 N

Programma 4 Bereikbaarheid

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor eerste wijziging	Eerste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na eerste wijziging
	Lasten	278.297	8.296	286.593
	Baten	-39.533	-540	-40.073
	Saldo van baten en lasten	238.764	7.756	246.520
	Stortingen			
4.1.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	205	200	405
4.1.2	Reserve Uitvoeren Mobiliteitsbeleid door Derden	11.233	10.854	22.087
4.1.2	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2	0	0	0
4.2.1	Reserve OV projecten	67	0	67
4.4.2	Reserve Ontwikkeling Provinciale Infrastructuur	21.034	0	21.034
4.4.4	Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken	0	0	0
4.4.4	Reserve Investeringen Wegen	0	0	0
4.4.4	Reserve Kapitaallasten OV	0	0	0
4.4.4	Reserve Kapitaallasten Wegen	0	0	0
4.4.5	Reserve Groot Onderhoud Wegen	17.207	0	17.207
4.4.6	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	6.000	0	6.000
4.4.6	Reserve Kapitaallasten Vaarwegen	0	0	0
4.4.7	Reserve Innovatieve Projecten Mobiliteit	427	6.800	7.227
4.4.7	Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten	0	0	0
	Onttrekkingen			
4.1.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	-1.485	-500	-1.985
4.1.2	Reserve Uitvoeren Mobiliteitsbeleid door Derden	-55.006	-3.365	-58.371
4.1.2	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2	0	0	0
4.2.1	Reserve OV projecten	-7.567	3.175	-4.392
4.4.2	Reserve Ontwikkeling Provinciale Infrastructuur	-3.820	-17.644	-21.464
4.4.4	Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken	0	0	0
4.4.4	Reserve Kapitaallasten OV	-1.230	0	-1.230
4.4.4	Reserve Kapitaallasten Wegen	-124	0	-124
4.4.4	Reserve Investeringen Wegen	0	0	0
4.4.5	Reserve Groot Onderhoud Wegen	-27.581	960	-26.621
4.4.6	Reserve Kapitaallasten Vaarwegen	0	0	0
4.4.6	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	-7.650	-563	-8.213

4.4.7	Reserve Innovatieve Projecten Mobiliteit	-2.486	-1.887	-4.373
	Totaal mutaties reserves	-50.776	-1.970	-52.746
	Programma Resultaat	187.988	5.786	193.774

4.1.1 Mobiliteitsbeleid en -strategie opstellen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Bijstelling van de IPO bijdrage voor Mobiliteit. Deze bijstelling volgt uit de IPO programmabegroting voor 2022.	Lasten	-39 V
RESV	<u>Reserve Mobiliteitsbeleid</u> • € 50.000 minder uitgaven voor voorlichtingscampagnes Verkeersveiligheid; • € 300.000 meer uitgaven voor data-analyse verkeersveiligheid. Met deze risico-indicatoren wordt het voor provincie en gemeenten mogelijk risicovolle locaties beter in beeld te krijgen en via de subsidieregeling UVR Klein Infrastructuur beter te kunnen sturen op effectiviteit (urgente verkeersveiligheid). • € 250.000 meer uitgaven Werkgeversaanpak regio Noord-Holland Noord. Dekking is gevonden door een evenredige verlaging budget Onderzoek Coalitieakkoord Duurzaam doorpakken. Werkgeversaanpak NHN (RMP): In Noord-Holland Noord werkgeversaanpak opstarten om werkgevers te stimuleren de mobiliteit te verduurzamen. *Onttrekking* De onttrekking aan de reserve Mobiliteitsbeleid worden in totaal verhoogd met € 500.000 door lagere uitgaven ten laste van reserve. *Storting* De storting in de reserve Mobiliteitsbeleid is verhoogd met € 200.000 door een overheveling vanuit de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden ten behoeve van dekking uitgaven data-analyse verkeersveiligheid.	Lasten Onttrekking Storting	500 N -500 V 200 N

4.1.2 Mobiliteitsbeleid met partners uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	<u>Motie 212-2021 Motie Pontveren Ilpendam en Spaarndam</u> Bij de Begroting 2022 hebben PS de Motie 212 aangenomen, waarin voor subsidies aan: · de pont Ilpendam in de periode 2022-2026 jaarlijks een exploitatiesubsidie van € 80.000 (totaal € 400.000). beschikbaar wordt gesteld. · de pont Spaarnwoude voor elektrificatie van de pont €55.000 in 2022 beschikbaar wordt gesteld.	Lasten Storting Onttrekking	135 N 400 N -80 V
RESV	<u>Reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden</u> De uitgave vanuit de reserve Mobiliteitsbeleid door derden worden met € 3,1 mln. verhoogd. Hier tegenover staat een hogere onttrekking vanuit de reserve. Het betreft de volgende wijzigingen *Infrastructuur € 6,1 miljoen (verhoging)* · € 6,1 miljoen voor hogere uitgaven Uitvoeringsregeling Kleine infrastructuur van € 6,0 miljoen, waarvan € 1,0 miljoen verkeersveiligheid .De ophoging van het budget UvR Kleine Infrastructuur 2022 van € 1 miljoen betreffen niet tot besteding gekomen middelen UvR Kleine Infrastructuur 2021 en € 5,0 miljoen fiets doordat er vanuit de subsidies voor Regionale fietsnetwerken dekking is overgeheveld, en € 99.000 voor communicatie. · € 1,9 miljoen minder uitgaven OV Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad (OV-SAAL); vanwege het vooruitschuiven van de subsidie aanvragen door gemeenten. o € 80.000 meer uitgaven voor aanpassen wegvakken overweg Comeniuslaan/Zwarteweg; o € 2,0 miljoen minder uitgaven voor Transformatieloc fietsstalling; o € 300.000 meer uitgaven voor Regionale fietsroutes; o € 1,0 miljoen minder uitgaven voor Kleine spoorbomen Hilversum; o € 750.000 meer uitgaven voor Fietsenstalling Hilversum; · € 1,3 miljoen meer uitgaven voor Verbindingsweg	Lasten Onttrekking Storting	3.085 N -3.285 V 10.454 N

	Dorpsstraat – Communicatieweg (Gemeente Zaanstad). In maart 2021 hebben GS besloten over de maatregelen in het programma Krommenie, om de overlast van het verkeer op de bestaande N203 op korte termijn te kunnen aanpakken. Onderdeel van het programma is een provinciale subsidie voor de verbinding Dorpsstraat-Communicatieweg in Assendelft. · € 550.000 meer uitgaven voor Bergerweg Alkmaar (Integraal Bereikbaarheidspakket Alkmaar); Subsidiebeschikking is in 2021 niet aangevraagd en lasten schuiven door. *Fietsinfrastructuur € 2,4 miljoen (verlaging):* door herschikking van het beschikbare budget door niet aangevraagde subsidies in 2021 en overheveling naar Uitvoeringsregeling kleine infrastructuur. · € 5,6 miljoen (V) minder uitgaven Regionale fietsnetwerken; vanwege overheveling naar Uitvoeringsregeling kleine infrastructuur. · € 1,3 miljoen (N) meer uitgaven voor fietstunnel Velsertraverse; Subsidiebeschikking is in 2021 niet aangevraagd en lasten schuiven door. · € 1,3 miljoen (N) meer uitgaven voor Fiets filevrij; Subsidiebeschikking is in 2021 niet aangevraagd en lasten schuiven door. · € 100.000 (N) meer uitgaven voor exploitatiesubsidie pontjes Ilpendam 2021; · € 500.000 (N) meer uitgaven fietspad Corridor Amsterdam-Hoorn (CAHO; Subsidiebeschikking is in 2021 niet aangevraagd en lasten schuiven door. · € 1.000 (V) minder uitgaven Pilot deelfiets. *Openbaar vervoer € 1.000.000 (verlaging)* · € 1,0 miljoen minder uitgaven Verbetering toegankelijkheid bushaltes doordat dit bedrag in haar geheel al in 2021 is besteed. *Gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid € 336.000 (verhoging)* · € 326.000 meer uitgaven voor Uitvoeringsregeling Verkeerseducatie door inzet niet tot besteding komende middelen voorgaande dienstjaren (door lagere vaststelling subsidies uitvoeringsregeling 2020);		

	· € 10.000 meer uitgaven voor Uitvoeringsregeling Doortrappen door inzet niet tot besteding komende middelen voorgaande dienstjaren (door lagere vaststelling subsidies uitvoeringsregeling 2020). <u>Overheveling reserves</u> - Er wordt € 200.000 overgeheveld vanuit de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden naar de reserve mobiliteitsbeleid voor data-analyse Verkeersveiligheid. - Er wordt € 10,5 mln. gedoteerd aan de reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden vanuit de reserve Ontwikkelen provinciale infrastructuur. Het betreft de volgende bedragen: • € 6,5 miljoen voor HOV Huizen; • € 2,7 miljoen voor Zaanbrug. • € 1,3 miljoen voor verbindingsweg Dorpsstraat - Communicatieweg (gemeente Zaanstad).		

4.2.1 OV-concessies beheren en verlenen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	<u>Reserve Projecten Openbaar Vervoer</u> *OV-projecten € 3,2 miljoen (verlaging)* · € 2,2 miljoen minder uitgaven OV Visie Buurtbussen; doordat nieuwe investeringen 2 jaar zijn uitgesteld om instroom van ZE buurtbussen mogelijk te maken die momenteel nog niet beschikbaar zijn. · € 1,0 miljoen minder uitgaven voor Zero Emissie (ZE) bussen Gooi en Vechtstreek; doordat de totale investeringsbijdrage over meerdere jaren wordt gespreid. *Onttrekking* De onttrekkingen aan de reserve projecten Openbaar vervoer worden verlaagd met € 3,2 miljoen door lagere uitgaven ten laste van de reserve.	Lasten Onttrekking	-3.175 V 3.175 N

4.3.1 Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	De uitgaven worden met € 952.000 verhoogd. Het betreffen de volgende wijzigingen: • € 500.000 Gladheidsbestrijding: Zoals ook in de 2e BW 2021 is verwoord is uit de vlootschouw voorjaar 2021 gebleken dat onderhoud en reparatie van diverse schuivers noodzakelijk is voor zowel de preventieve als curatieve strooiacties. Naast het in reeds in 2021 extra toegekende budget van 500 K is voor 2022 eenzelfde bedrag voorzien. • € 420.000 Dynamisch verkeersmanagement (DVM) vaarwegen: Doordat vertraging in de aansluiting van objecten op de bediencentrale is ontstaan zou er een meerjarige renteclaim ontstaan met de opdrachtnemer. Door afstemming over en aanpassing van de betalingsregeling is dit afgewend. Dit heeft als consequentie dat toekomstige uitgaven naar voren zijn gehaald waardoor er in 2022 een overschrijding van € 420.000 ontstaat. Bij de volgende begroting zal deze verschuiving van de lasten in de jaren worden aangepast in de meerjarenraming. • € 32.000 De kosten van de leaseauto's van de weginspecteurs stijgen door hogere brandstofkosten en hogere verzekeringspremies	Lasten	952 N

4.4.2 Studiefase verbeter- en uitbreidingsprojecten uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	<u>Reserve Ontwikkeling provinciale infrastructuur € 390.000 (verhoging)</u> De uitgaven voor korte termijn maatregeling Krommenie-Assendelft zijn verhoogd met € 390.000. De onttrekkingen aan de reserve Ontwikkeling provinciale infrastructuur worden verhoogd met € 17,6 miljoen: · € 390.000 verhoging door meer uitgaven ten laste van de reserve; · € 6,8 miljoen door overheveling naar reserve Innovatieve	Lasten Onttrekking	390 N -17.644 V

	projecten voor budget Smart Mobility; · € 10,5 miljoen door overheveling naar de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden, waarvan: € 6,5 miljoen voor HOV Huizen; € 2,7 miljoen voor Zaanbrug. € 1,3 miljoen voor verbindingsweg Dorpsstraat - Communicatieweg (gemeente Zaanstad).		

4.4.5 Infrastructuur beheren en in stand houden

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	Er wordt € 950.000 minder onttrokken aan de reserve groot onderhoud wegen voor dekking van de gewijzigde capaciteit. Dit wordt veroorzaakt door een wijziging in de toerekening van capaciteit aan het onderhoud en beheer vaarwegen, voor projecten en beheeractiviteiten. Mede daardoor vinden er verschuivingen plaats van capaciteit naar onderhoud en beheer vaarwegen.	Onttrekking Lasten	960 N -960 V

4.4.6 Vaarwegen beheren en in stand houden

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	Door een wijziging in de toerekening van capaciteit aan onderhoud en beheer van vaarwegen, en daardoor gedeeltelijk verschuivingen van capaciteit vanuit onderhoud en beheer wegen, wordt € 563.000 meer onttrokken aan de reserve groot onderhoud van vaarwegen voor dekking van de gewijzigde capaciteitsbegroting.	Onttrekking Lasten	-563 V 563 N

4.4.7 Innovatieprojecten infrastructuur uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
BN	In 2021 is een incidentele specifieke uitkering (SPUK) ontvangen van het Rijk ten behoeve van iDiensten Mobiliteit (fase 3). De uitgaven van de incidentele specifieke uitkering (SPUK) voor iDiensten fase 3 worden uitgesmeerd over 2021 en 2022.	Baten Lasten	- 540 V 540 N

RESV	<u>Reserve Innovatieve projecten</u> • Voor de uitvoering van het nieuwe programma Focus Smart Mobility 2022-2025 wordt € 6.800.000 overgeheveld van de reserve Ontwikkeling provinciale infrastructuur naar de reserve Innovatieprojecten mobiliteit. De onttrekking staat onder O.D. 4.1.2. vermeld. • Als gevolg van de actualisatie van het kasritme van de Innovatieve projecten mobiliteit zijn de begrote uitgaven bijgesteld. De reserve blijft geheel toereikend.	Storting Onttrekking Lasten	6.800 N - 1.887 V 1.887 N

Capaciteitskosten programma 4 Bereikbaarheid

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De toerekening van de capaciteitskosten naar de operationele doelen is geactualiseerd. Dit leidt tot verschuivingen in de begrote capaciteitskosten tussen de programma's. Het betreft een geactualiseerde verdeling over de programma's.	Lasten	4.387 N

Programma 5 Groen

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor eerste wijziging	Eerste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na eerste wijziging
	Lasten	140.022	15.931	155.953
	Baten	-7.392	0	-7.392
	Saldo van baten en lasten	132.630	15.931	148.561
	Stortingen			
5.1.1	Reserve Groen	25.800	0	25.800
5.1.1	Reserve Kapitaallasten Groen	1.014	0	1.014
5.1.1	Reserve verleende subsidies OD 5.1.1	0	0	0
5.1.2	Reserve Groene Uitweg	107	261	368
5.1.3	Reserve Oostelijke Vechtplassen	2.058	0	2.058
5.1.4	Reserve Laag Holland	0	0	0
5.3.2	Reserve Landschap	3.500	0	3.500
5.3.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	5.000	0	5.000
	Onttrekkingen			
5.1.1	Reserve Groen	-55.655	-3.272	-58.927
5.1.1	Reserve Kapitaallasten Groen	-70	0	-70
5.1.1	Reserve verleende subsidies OD 5.1.1	0	0	0
5.1.2	Reserve Groene Uitweg	-9.768	0	-9.768
5.1.3	Reserve Oostelijke Vechtplassen	-10.034	-286	-10.320
5.1.4	Reserve Laag Holland	-3.241	0	-3.241
5.2.1	Reserve Uittreding GNR	-896	0	-896
5.3.2	Reserve Landschap	-3.180	-750	-3.930
5.3.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	-9.002	0	-9.002
	Totaal mutaties reserves	-54.367	-4.047	-58.414
	Programma Resultaat	78.263	11.884	90.147

5.1.1 Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura-2000 gebieden

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	Er was een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Provincie Flevoland, waarbij medewerker van Noord-Holland werk verrichtten voor Flevoland. Deze DVO is beëindigd per 21 oktober 2021 wat leidde tot een taakstelling bij de provincie Noord-Holland. Deze taakstelling is nog niet volledig uitgevoerd, waardoor nu een tijdelijke dekking in 2022 nodig is van € 900.000 voor deze nog af te bouwen formatieplekken. In de gewijzigde capaciteitsbegroting is rekening gehouden met inzet van ecologen en expertise ten behoeve van advisering bij de voorbereiding en realisatie van projecten. Hierdoor wordt € 931.000 meer onttrokken uit de reserve Groen voor dekking van de gewijzigde capaciteit. Voor aanvullende capaciteit t.b.v. het Regiebureau NNN, Verbinden en ontsnipperen en advisering van beleid wordt € 1.342.000. onttrokken aan de reserve Groen.	Lasten Onttrekking	3.173 N -3.173 V

5.1.2 Programma Groene uitweg uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	<u>Reserve Groene Uitweg</u> Voor projecten Groene Uitweg/ Stelling van Amsterdam is in het verleden budget overgeheveld van de reserve Groene uitweg naar de Reserve Stelling van Amsterdam. Er blijkt € 261.000 te veel overgeheveld te zijn. Dat wordt nu teruggestort.	Storting	261 N

5.1.3 Programma Oostelijke vechtplassen uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	In de gewijzigde capaciteitsbegroting is rekening gehouden met inzet van ecologen en expertise ten behoeve van advisering bij de voorbereiding en realisatie van projecten. Hierdoor wordt € 286.000 meer onttrokken uit de reserve OVP voor dekking van de gewijzigde capaciteit.	Lasten Onttrekking	286 N -286 V

5.2.3 Uitvoering geven aan de Wet natuurbescherming

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Voor de bijdrage aan BIJ12 voor Vitaal Platteland en Interne organisatie wordt een budget opgenomen. De stijging van de bijdrage voor Vitaal platteland (€ 803.000) wordt met name veroorzaakt door gestegen kosten voor het 'Interprovinciale Programma Stikstof en Natuur' (IPSN). Doordat de totale begroting van BIJ12 stijgt, worden ook de kosten van de interne organisatie hoger (€ 415.000). Verwacht wordt dat de lasten voor de 'Bijdrage Interne Organisatie' aan BIJ12 de komende jaren minimaal op eenzelfde niveau blijven. Uit de 'IPO Begroting 2022' blijkt tevens dat het IPO in ieder geval t/m 2025 de lasten voor 'Vitaal platteland' i.v.m. het IPSN op eenzelfde niveau heeft geraamd. Bij de Begroting 2023 zal worden voorgesteld beide posten dan ook meerjarig te ramen. De extra inzet van de provincie op het Stikstofdossier zal ook in 2022 en de jaren daarna onverminderd nodig zijn. Dit vraagt om extra capaciteit en inhuur van specifieke kennis (€ 568.000). In lijn met de Begroting van het IPO, die de lasten voor 'Interprovinciale Programma Stikstof en Natuur' (IPSN) middels hun begrotingspost 'Vitaal platteland' in ieder geval t/m 2025 heeft geraamd én in de verwachting dat extra inspanning op dit dossier vanuit de provincies in ieder geval ook t/m 2025 noodzakelijk is, zal bij de Kaderbrief 2023 worden voorgesteld dit bedrag meerjarig te ramen.	Lasten	1.786 N
UI	In het Coalitieakkoord is er in 2021 € 100.000 beschikbaar gesteld voor Opvangcentra wilde dieren. Deze € 100.000 is bedoeld voor een externe adviseur die de wildopvangcentra van Noord-Holland kan ondersteunen door formats voor wettelijk verplichte protocollen op te stellen. Omdat het ministerie van LNV momenteel de Beleidsregels kwaliteit opvang dieren herziet en dit het wettelijk kader vormt voor de formats, is het budget nog niet besteed en wordt daarom voorgesteld dit over te hevelen naar 2022.	Lasten	100 N

5.3.2 Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	Overheveling reserves Vanuit de reserve Landschap wordt € 750.000 naar de Reserve Stelling van Amsterdam (operationeel doel 6.4.2) overgeheveld ten behoeve van de Liniedijken.	Onttrekking	-750 V

5.3.3 Balans ecologie en economie Waddengebied nastreven

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
UI	Uitgestelde intentie bijdrage Waddenfonds Provincie Noord-Holland participeert via een Gemeenschappelijke Regeling van de provincies Noord-Holland, Friesland en Groningen in het Waddenfonds. Op basis van een Bestuursakkoord uit 2011 tussen de Staat en de Waddenprovincies werd t/m 2020 de uitkering aan het Waddenfonds mede namens de provincies rechtstreeks vanuit het Rijk overgemaakt aan het Waddenfonds. De Algemene Rekenkamer heeft in 2019 vastgesteld dat dit niet rechtmatig is. Sinds 2021 maakt het Rijk de provinciale bijdragen daarom over aan de provincies die het op hun beurt moeten doorgeleiden naar het Waddenfonds. Provincie Noord-Holland heeft haar aandeel in de bijdrage in 2021 van het Rijk ontvangen. Momenteel ontbreekt echter nog de juridische grondslag om de bijdrage vanuit Provincie Noord-Holland over te maken aan het Waddenfonds. Het wachten is op een daarvoor noodzakelijke wijziging van het Bestuursakkoord uit 2011, welke momenteel ter goedkeuring bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ligt. Zodra deze door partijen is ondertekend kan Provincie Noord-Holland de bijdrage 2021 alsnog overmaken aan het Waddenfonds.	Lasten	9.626 N

Capaciteitskosten programma 5 Groen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De toerekening van de capaciteitskosten naar de operationele doelen is geactualiseerd. Dit leidt tot verschuivingen in de begrote capaciteitskosten tussen de programma's. Het betreft een geactualiseerde verdeling over de programma's.	Lasten	868 N

Programma 6 Economie, cultuur en welzijn

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor eerste wijziging	Eerste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na eerste wijziging
	Lasten	37.710	11.662	49.372
	Baten	-72	-62	-134
	Saldo van baten en lasten	37.638	11.600	49.238
	Stortingen			
6.1.1	Reserve Herstructurering bedrijventerreinen	2.500	0	2.500
6.1.2	Reserve MKB	5.672	0	5.672
6.1.4	Reserve Duurzame Landbouw	0	0	0
6.1.5	Reserve Europese projecten Landbouwsubsidies	0	1.785	1.785
6.4.1	Reserve Monumenten	5.051	0	5.051
6.4.2	Reserve SVA/NHW Werelderfgoed	0	750	750
	Onttrekkingen			
6.1.1	Reserve Herstructurering bedrijventerreinen	-2.575	-100	-2.675
6.1.2	Reserve MKB	-4.646	-1.110	-5.756
6.1.4	Reserve Duurzame Landbouw	0	-1.785	-1.785
6.1.5	Reserve Europese projecten Landbouwsubsidies	-732	-2.899	-3.631
6.4.1	Reserve Monumenten	-5.947	0	-5.947
6.4.2	Reserve SVA/NHW Werelderfgoed	0	-2.038	-2.038
	Totaal mutaties reserves	-677	-5.397	-6.074
	Programma Resultaat	36.961	6.203	43.164

6.1.1 Ruimtelijke vestigingsklimaat bevorderen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	<u>Reserve Bedrijfsterreinen</u> De begrote uitgaven vanuit de reserve bedrijfsterreinen voor de regeling HIRB plus worden met € 100.000 verhoogd als gevolg van: - Verhoging subsidie plafond ad € 125.000 voor de OTW (zie ook brief aan PS december 2021 uitvoeringsregelingen 2022). - Verlaging begrote kosten voor Onderzoek regionale visies en kennisbijeenkomsten met € 25.000.	Lasten Onttrekking	100 N -100 V

6.1.2 Een innovatief klimaat bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve MKB De verwachte uitgaven vanuit de reserve MKB worden met € 1,110 mln. naar boven bijgesteld. Het betreffen de volgende wijzigingen: - Opstartkosten ROM ad 390.000 (50.000 huisvestingskosten en 340.000 bijdrage ten behoeve van ROM-exploitatie NHN) - Innovatiefestival ad € 100.000 - European digital innovation hub ad € 150.000 - Additionele uitvoeringskosten MIT regeling ad € 455.000 - Globelizers ad € 15.000	Lasten Onttrekking	1.110 N -1.110 V

6.1.3 Een veerkrachtige en duurzame arbeidsmarkt bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
UI	Subsidieverlening voor Terra Technica. Als gevolg van de late aanlevering van de subsidieaanvraag lijkt er geen tijd meer te zijn om deze toe te kennen in 2021.	Lasten	450 N

6.1.4 Een duurzame agrosector behouden en versterken

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Motie 214 blakende bollen € 50.000 wordt gedekt uit de algemene middelen.	Lasten	50N
RESV	Overheveling Het in de reserve duurzame landbouw geoormerkte som van € 1.785.000 voor de verplaatsingsregeling glastuinbouw POP3 wordt overgeheveld naar de reserve Europese projecten landbouwsubsidies.	Onttrekking	-1.785 V

6.1.5 Europese landbouwprojecten co financieren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	Overheveling Reserve Europese projecten landbouwsubsidies Vanuit de reserve duurzame landbouw wordt de geoormerkte som van € 1.785.000 voor de verplaatsingsregeling glastuinbouw POP3 overgeheveld naar de reserve Europese projecten landbouwsubsidies Reserve Europese projecten landbouwsubsidies Conform GS nota: Wijziging Uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland en openstelling diverse onderdelen van het POP3 2021 wordt voor: - de openstelling Samenwerking in het kader van EIP 1mln onttrokken aan de reserve Europese landbouw projecten. -de openstelling verplaatsingsregeling glastuinbouw 1,785 mln onttrokken aan de reserve Europese landbouw projecten. Voor RVO uitvoeringskosten wordt € 114.000 additioneel aan uitgaven begroot. Hiermee komt de begroting overeen met de opdrachtbevestiging van RVO .	Storting Lasten Onttrekking	1.785 N 2.899 N -2.899 V

6.2.1 Bovenlokale culturele samenwerking ondersteunen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
UI	Uitgestelde intentie Noodfonds Cultuur Conform het GS besluit Proposities voorjaar 2021 noodfonds sociale infra NHN en MRA (1400571/1685523) zal het restant van de lager vastgestelde subsidies in 2021 worden overgeheveld naar 2022 om daar opnieuw te kunnen worden ingezet voor nood- of herstelmaatregelen binnen de culturele sector, waaronder een impuls voor professionele nieuwe makers. Hieraan kan worden toegevoegd het restant van de lager vastgestelde subsidies in 2022. Indien blijkt dat dit noodfonds inzake de Covid-19 crisis niet meer nodig is, vloeien deze middelen automatisch naar het herstelfonds (motie 42) om in te zetten voor herstel van de culturele infrastructuur in Noord-Holland.	Lasten	2.147 N

6.3.3 Investeren in behoud van archeologisch erfgoed

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Als provincie zijn we eigenaar van het Kasteel Nuwendoorn. We zijn voornemens om het beheer van Kasteel Nuwendoorn af te kopen bij een derde partij die het beheer en onderhoud dan zal gaan uitvoeren. Dit vraagt een eenmalige afkoopsom van € 2.100.000 ten laste van 2022. Omdat de beheer- en onderhoudskosten hierdoor structureel dalen kan het archeologie budget met ingang van 2023 structureel worden verlaagd met € 42.000.	Lasten	2.100 N
UI	<u>Uitgestelde intentie Kaap Skil</u> Verwerken uitgestelde intentie laatste begrotingswijziging 2021 ad € 260.000 <u>Uitgestelde intentie onderwater archeologie</u> Betreft de gelden besteed aan de inrichting van de maritieme archeologiezaal (17e eeuw) in Huis van Hilde en de conservatie van archeologische voorwerpen uit het Palmhoutwrak en het Schervenwrak. Een deel van de vondsten van het laatstgenoemde wrak zijn echter nog niet vanaf Texel ontvangen, hetgeen vertraging inhoudt. Bovendien is de tentoonstelling inzake Schervenwrak is vanwege corona uitgesteld. Er is tevens budget vrijgehouden om een acuut door erosie bedreigd wrak in de Waddenzee te kunnen beschermen en/of (deels) op te graven indien hier spoedeisende actie voor nodig zou zijn. Dit is niet nog het geval. Concreet betekent dit een uitgestelde investering van € 70.000 van 2021 naar 2022.	Lasten	330 N

6.4.2 UNESCO stelling van Amsterdam behouden en herbestemmen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
UI	Verwerken uitgestelde intentie laatste begrotingswijziging 2021: Stichting Forteiland Pampus.	Lasten	560 N
RESV	<u>Overheveling reserve Stelling van Amsterdam</u> - Vanuit de reserve Landschap (operationeel doel 5.3.2) wordt € 750.000 naar de Reserve Stelling van Amsterdam overgeheveld ten behoeve van de Liniedijken. - Voor projecten Groene Uitweg/ Stelling van Amsterdam is in het verleden budget overgeheveld van de reserve Groene uitweg naar de Reserve Stelling van Amsterdam. Er blijkt	Storting Lasten Onttrekking	750 N 1.777 N -2.038 V

	€ 261.000 te veel overgeheveld te zijn. Dat wordt nu teruggestort. - Voor de subsidie aan Stichting Liniebreed Ondernemen voor publiekscommunicatie op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling wordt een kasraming opgenomen van € 87.000. - Voor de subsidie aan Regio Gooi- en Vechtstreek voor Nieuwe werken nieuwe Hollandse waterlinie de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling wordt een kasraming opgenomen van € 490.000. - Voor de subsidie aan Gemeente Weesp voor Schanzen de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling wordt een kasraming opgenomen van € 400.000. - Voor de subsidie aan Gemeente Gooise Meren voor Vestingsplein Muiden op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling wordt een kasraming opgenomen van € 800.000.		

Capaciteitskosten programma 6 Economie, cultuur en welzijn

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De toerekening van de capaciteitskosten naar de operationele doelen is geactualiseerd. Dit leidt tot verschuivingen in de begrote capaciteitskosten tussen de programma's. Het betreft een geactualiseerde verdeling over de programma's.	Lasten	77 N

Programma 7 Economisch herstel en duurzaamheid

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor eerste wijziging	Eerste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na eerste wijziging
	Lasten	17.425	690	18.115
	Baten	0	-797	-797
	Saldo van baten en lasten	17.425	-107	17.318
	Stortingen			
7.1.1	Reserve Economisch Herstel & Duurzaamheid	0	0	0
	Onttrekkingen			
7.1.1	Reserve Economisch Herstel & Duurzaamheid	-17.425	0	-17.425
	Totaal mutaties reserves	-17.425	0	-17.425
	Programma Resultaat	0	-107	-107

7.1.1 Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
BN	Van het Rijk hebben we budget ontvangen voor het Ontzorgingsprogramma RVO. Hiervoor nemen we de baten en lasten op. We verwachten in 2022 € 797.000 uit te gaan geven.	Lasten Baten	797 N - 797 V

Capaciteitskosten programma 7 Economisch herstel en duurzaamheid

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De toerekening van de capaciteitskosten naar de operationele doelen is geactualiseerd. Dit leidt tot verschuivingen in de begrote capaciteitskosten tussen de programma's. Het betreft een geactualiseerde verdeling over de programma's.	Lasten	-107 V

Programma 8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor eerste wijziging	Eerste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na eerste wijziging
	Lasten	86.120	-2.641	83.479
	Baten	-457.102	-4.074	-461.176
	Saldo van baten en lasten	-370.982	-6.715	-377.697
	Stortingen			
8.1.8	Reserve Bedrijfsvoering	1.553	0	1.553
8.1.8	Reserve Huisvesting	0	0	0
8.2.5	Algemene Reserve	4.100	0	4.100
	Onttrekkingen			
8.1.8	Reserve Bedrijfsvoering	-1.317	-1.166	-2.483
8.1.8	Reserve Huisvesting	-782	0	-782
8.2.3	Reserve GO-gelden	-1.500	-788	-2.288
8.2.5	Algemene Reserve	-27.988	-12.650	-40.638
	Totaal mutaties reserves	-25.934	-14.604	-40.538
	Programma Resultaat	-396.915	-21.319	-418.234

8.1.2 Uitkering provinciefonds

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	De algemene uitkering van het provinciefonds is op basis van de septembercirculaire € 3.400.000. Dit wordt verklaard door een hoger accres als gevolg van hogere verwachte Rijksuitgaven. Dit komt onder andere door een hogere geraamde loon- en prijsontwikkeling in de Macro Economische Verkenning (MEV raming) van het Centraal Planbureau. Het kabinet heeft daarnaast vanaf 2022 aanvullende middelen uitgetrokken voor een aantal beleidsterreinen, waaronder voor klimaatmaatregelen. Daarnaast zijn de kosten voor het compenseren van de gedupeerden van de kinderopvangtoeslag opwaarts bijgesteld. Ook andere uitgaven zoals die in de zorg en de EU-afdrachten zijn opwaarts bijgesteld	Baten	-3.402 V

BN	In de algemene uitkering van het provinciefonds is een bijdrage opgenomen dat bedoeld is voor de implementatie en uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Het gaat om een bedrag van €342.000 in 2022. Deze ontvangst is neutraal met de hogere uitgaven in 8.1.8 Overhead.	Baten	-342 V

8.1.8 Overhead

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Bijstelling van de IPO bijdrage voor Gemeenschappelijke Beheersorganisatie. Deze bijstelling volgt uit de BIJ12 programmabegroting voor 2022.	Lasten	163 N
BN	In de algemene uitkering van het provinciefonds is een bijdrage opgenomen dat bedoeld is voor de implementatie en uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Het gaat om een bedrag van € 342.000 in 2022. De uitgaven die hiermee zijn gemoeid worden bij deze Eerste Begrotingswijziging 2022 meegenomen en zijn neutraal met de ontvangst in het provinciefonds (zie hiervoor OD 8.1.2). Een deel van de uitgaven heeft betrekking op de inzet van extra personeel. Per 1-1-2022 wordt het bestuursbureau voor de recreatieschappen bij de provincie NH ondergebracht. De extra overheadkosten die hierdoor ontstaan worden vergoed door de recreatieschappen. De doorwerking van de CAO-afspraken over 2021 leiden tot hogere loonkostenlasten in 2022. Voor deze extra kosten wordt voor een bedrag van € 339.000 dekking gevonden uit de stelpost indexering (zie OD 8.2.1 Stelposten).	Lasten Lasten Lasten	342 N 70 N 339 N
RESV	<u>Reserve bedrijfsvoering</u> • Uit de reserve bedrijfsvoering worden incidentele bedrijfsvoeringskosten gedekt. Voor 2022 verwachten we meer initiatieven op het gebied van I-projecten uit te voeren. Tevens worden extra kosten gedekt, die als afronding en borging van het project Financiële Hygiëne, in 2022 optreden om de financiële functie kwalitatief en kwantitatief te versterken. Dit krijgt primair binnen en vanuit de sector financiën zijn beslag, waarvoor een ontwikkel- en inrichtingsplan is opgesteld.	Onttrekking Lasten	-1.166 V 1.166 N

8.2.1 Stelposten

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	De doorwerking van de CAO-afspraken over 2021 leiden tot hogere loonkosten in 2022. Voor deze extra kosten wordt voor een bedrag van € 339.000 dekking gevonden uit de stelpost indexering. De hogere kosten zijn opgenomen onder Overhead.	Lasten	-339 V

8.2.2 Bedrijfsvoering realiseren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	De loon- en overheadkosten die PNH gaat maken voor de medewerkers van het bedrijfsbureau (GS besluit van 28 september 2021) krijgen wij vergoed van de recreatieschappen. De overhead kosten van € 70.000 zijn geraamd op OD 8.1.8.	Baten Lasten	-330 V 260 N
NBN	Door verschuiving van inzet van capaciteit ten behoeve van investeringsprojecten naar inzet ten behoeve van beheer- en onderhoudsprojecten en -activiteiten, is een bedrag van € 1.362.000 aan de capaciteitskosten toegevoegd ten laste van het rekeningresultaat ter dekking van de gewijzigde capaciteitsbegroting. Door aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt met als gevolg hiervan stijgende inhuurkosten, wordt € 844.000 aan de capaciteitskosten toegevoegd ten laste van het rekeningresultaat ter dekking van de gewijzigde capaciteitsbegroting.	Lasten	2.206 N

8.2.3 Decentrale arbeidsvoorwaarden

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Reserve GO-gelden</u> Het is de bedoeling om in 2022 de reserve GO-gelden volledig af te wikkelen. Hierover vindt overleg plaats met het georganiseerd overleg.	Onttrekking Lasten	-788 V 788 N

8.2.5 Algemene reserve beheren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Bij de begrotingsbehandeling 2022 hebben PS een tweetal moties ingediend met als dekking het vrij te besteden deel in de algemene reserve en het begrotingssaldo. Het berekend vrij te besteden deel van de algemene reserve bedraagt € 100.000. Dit bedrag wordt in 2022 ingezet ter dekking van de moties.	Onttrekking	-100 V
UI	Bij de laatste begrotingswijziging 2021 is € 1.488.000 afgeraamd t.b.v. uitgestelde intenties die doorschuiven naar 2021. Bij deze Eerste begrotingswijziging wordt voorgesteld aanvullende uitgestelde intenties toe te voegen voor een bedrag van in totaal € 12.3 mln. Bij de resultaatbestemming van de jaarrekening zal worden voorgesteld dit bedrag te storten in de algemene reserve zodat deze middelen in 2021 alsnog kunnen worden besteed aan de doelen waarvoor deze in 2021 reeds beschikbaar waren gesteld. Het totale bedrag aan uitgestelde intenties van € 13,75 mln. wordt bij deze EBW 2022 onttrokken aan de algemene reserve en toegevoegd aan de begroting voor 2022.	Onttrekking	-13.550 V
BN	Voor de VTH taken voor Tata Steel is gedurende 4 jaar € 1 miljoen extra beschikbaar gesteld via de Algemene reserve. Bij de begroting 2022 is dit per abuis 2 keer opgenomen. Daarom wordt er nu weer € 1 miljoen teruggeboekt.	Onttrekking	1.000 N

Capaciteitskosten programma 8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
CAP	De toerekening van de capaciteitskosten naar de operationele doelen is geactualiseerd. Dit leidt tot verschuivingen in de begrote capaciteitskosten tussen de programma's. Het betreft een geactualiseerde verdeling over de programma's.	Lasten	-7.636 V

4 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling

Toelichting

In de Algemene wet Bestuursrecht is geregeld op welke grondslagen de provincie subsidie kan verstrekken. Naast het subsidiëren op basis van uitvoeringsregelingen (wettelijk voorschrift, bevoegdheid hiervoor ligt bij Gedeputeerde Staten), kan onder andere subsidie worden verstrekt met de provinciale begroting als juridische grondslag: de zogenoemde lijst buiten uitvoeringsregeling, een bijlage bij de begroting. Op deze lijst worden beoogde subsidieontvangers met naam, projectnaam en (maximale) hoogte van de te verstrekken subsidie opgenomen.

De lijst wordt bij vaststelling en wijziging van de begroting vastgesteld door Provinciale Staten en biedt daarmee de juridische grondslag voor het verstrekken van deze subsidies door Gedeputeerde Staten;

De lijst omvat subsidies waarvoor geen uitvoeringsregeling beschikbaar is maar die wel bijdragen aan de provinciale doelen. In de eerste kolom (OD) op de lijst staat aangegeven aan welk operationeel doel van de begroting het gesubsidieerde project bijdraagt. De uitgaven (lasten) die voor de subsidie begroot zijn, zijn onderdeel van de begrote uitgaven binnen het betreffende operationele doel waaraan de subsidie is gekoppeld. De wijzigingen op deze lijst betreffen dus enkel wijzigingen in de juridische grondslag voor GS om subsidies te kunnen verstrekken en niet een wijziging in de begroting zelf.

De lijst wordt iedere begrotingsbehandeling aangepast. Nieuwe subsidieaanvragers en projecten worden toegevoegd, projecten waarvan zeker is dat die in het lopende begrotingsjaar (nog) geen doorgang vinden worden verwijderd en soms wordt de hoogte van de te verstrekken subsidie aangepast of vindt een aanpassing van de gegevens van de subsidieontvanger plaats. Deze aanpassingen blijven gedurende het hele jaar zichtbaar op de lijst. Aan het einde van het jaar, bij de laatste begrotingswijziging is als het ware de definitieve lijst bekend.

Programma 1 Openbaar bestuur

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
1.1.3	Amsterdam Smart City Toelichting: Subsidie om als grote partner deel te kunnen nemen aan het kennisnetwerk Amsterdam Smart City	€ 100.000	Nieuw
1.3.3	Gemeente Huizen: bestuurlijk Interventieteam Toelichting: In het bestuurlijk interventieteam bundelen gemeenten de krachten door gezamenlijk overlast en complexe handhavingskwesties aan te pakken. Het bestuurlijk interventieteam sluit aan bij de doelstellingen van de Agenda Weerbaar Noord-Holland; namelijk een bijdrage leveren aan de versterking van lokale weerbaarheid. In het bestuurlijk interventieteam werken meerdere gemeenten samen. Hierdoor wordt de lokale uitvoeringskracht vergroot, de informatiepositie versterkt en wordt lokaal steviger opgetreden tegen de ondermijnende criminaliteit. Deze werkwijze past daarmee geheel binnen de opgave om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan vanuit een maatschappelijke opgave waarbij samen en vooral integraal werken effectief is.	€ 60.000	Nieuw

Programma 2 Klimaat en Milieu

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
2.1.1	OCAP BV/CO2 vervloeier en lokaal distributienetwerk voor glastuinbouwgebieden Alton en Het Grootslag	€ 3.000.000	
2.1.1	Stichting Wageningen Research, Onderzoek biodiversiteit bij zonneparken Ecocertified Op basis van een literatuurstudie uit 2018 van de WUR, in opdracht van de provincies Groningen en Noord Holland, bleek dat er onvoldoende wetenschappelijk onderbouwde documentatie bestaat over de effectrelatie tussen zonneparken en biodiversiteit. In 2019 zijn, op initiatief van de provincie Noord Holland verkenningen begonnen voor een vervolgonderzoek met als doel de wetenschappelijke gegevens te verzamelen. Via de IPO werkgroep SHINE is de betrokkenheid van de gezamenlijke provincies besproken. Uiteindelijk bleken acht provincies bereid vervolgonderzoek met een bijdrage te ondersteunen. Het onderzoek richt zich op de effecten van zonneparken op de biodiversiteit (bovengronds leven en ondergronds organisch stof gehalte). Het doel van het onderzoek is het komen tot richtlijnen voor een ecologisch verantwoord ontwerp en beheer van zonneparken. Het onderzoek omvat € 4.6 mln. waarvan €2.6 mln. door de RVO wordt gesubsidieerd. Naast de bijdragen van de overige partners dragen de acht provincies gezamenlijk € 0,5 mln. bij: per deelnemende provincie is dat € 62.500,-. Dit bedrag wordt als subsidie toegekend aan de Stichting Wageningen Research, die als penvoerder de regie heeft over het totale onderzoek en in elke deelnemende provincie subsidie aanvraagt.	€ 62.500	Nieuw
2.1.1	Stichting Schooldakrevolutie, de schooldakrevolutie in Noord-Holland Naar aanleiding van een onafhankelijk evaluatie- en adviesrapport omtrent het provinciale stimuleringsbeleid voor zonne-energie, is besloten om de samenwerking met Stichting Schooldakrevolutie voort te zetten in de vorm van een tweede subsidieverstrekking.	€ 120.000	Nieuw

	Deze keuze is onderdeel van een bredere herijking van het stimuleringsbeleid voor zonne-energie, waarover u per brief (1538217/1656280, d.d. 20 juli 2021) reeds bent geïnformeerd. Non-profit organisatie Stichting Schooldakrevolutie ondersteunt en ontzorgt gemeenten en schoolbesturen in de verduurzaming van schoolgebouwen. In Noord-Holland heeft de stichting dat in 2019 en 2020 al gedaan namens de provincie. In 2021 kwam de aanpak van Stichting Schooldakrevolutie als 'beste uit de test' naar voren n.a.v. het eerdergenoemde onafhankelijke evaluatie- en adviesrapport. Het succes wordt deels verklaard doordat de stichting lokaal goed is geworteld bij gemeenten en scholen.		
2.1.1	Gemeente Alkmaar, Aanvullend onderzoek energieleverende geluidschermen. Aanvullend onderzoek energieleverende geluidschermen Toelichting: Gemeente Alkmaar is bezig met een pilot voor de ontwikkeling van een energieleverend geluidscherm. De provincie is hierbij betrokken als co-financier omdat de inzichten uit deze pilot waardevol zijn voor de mogelijke opschaling van energieleverende geluidschermen elders in de provincie. Voor het uitvoeren van enkele aanvullende onderzoeken is overeengekomen dat de provincie een bijdrage levert van €15.000,-.	€ 15.000	Nieuw
2.1.1	Provincie Groningen, Bijdrage onderzoek vogelvriendelijke windturbines Windmolens hebben effect op natuur. Vogels en vleermuizen worden soms slachtoffer. Mede daarom werken we samen met het Rijk, NWEA, TenneT, Vogelbescherming Nederland, Zoogdiervereniging en de Natuur en Milieu Federaties samen in een traject: de Natuurinclusieve Energietransitie. Een van de doelen van dit traject is om gericht onderzoek te doen om de kennis over vogels en vleermuizen waar mogelijk te vergroten.	€ 100.000	Nieuw
2.1.1	Bijdrage omschakelen obstakelverlichting Bijdrage voor de aanpassing van bestaande windparken. Obstakels met een hoogte van 150 meter of meer; die dienen voor de veiligheid	€ 300.000	Nieuw

	van de luchtvaart op grond van internationale regelgeving voorzien te zijn van verlichting. Om de ervaren overlast in de nachtperiode van de verlichting te verminderen wordt in de landelijke projectgroep obstakelverlichting met alle betrokkenen gewerkt aan oplossingen. Op dit moment wordt de methode van naderingsdetectie besproken. Dit zorgt er voor dat de verlichting alleen gaat branden als een luchtvaartuig de windturbines nadert. Naderingsdetectie kan plaats vinden op basis van signalen van een radar van het windpark of de transponders in luchtvaartuigen.		
2.1.2	Dutch Data Association (DDA), Ondersteuning versnelling restwarmteprojecten datacenters	€ 40.000	
2.1.3	New Energy Coalition, Lidmaatschap New Energy Coalition is een brede kenniscoalitie van overheden, kennis- en onderwijsinstellingen en bedrijven die een sleutelrol spelen in de energietransitie. De stichting New Energy Coalition fungeert als aanjager en verbinder om partners en andere partijen bijeen te brengen, projecten mede op te zetten en in voorkomende gevallen ook mede uit te voeren. Daarbij hebben zij ook een eigen business school (Energy Delta Institute) om professionals op te leiden en trainen. New Energy Coalition verbindt partijen om samenwerkingen te creëren die zorgen voor een versnelde overgang naar een duurzame energie-economie. Deze samenwerkingen – 'coalities' – bestaan uit bedrijven, overheden/ngo's en kennisinstellingen. Daarin heeft New Energy Coalition steeds wisselende rollen; van organisator, coördinator tot kennispartner. Naast het verbinden van partijen en het creëren van coalities, delen zij de opgedane kennis in de coalities met de buitenwereld. Door als provincie partner te worden van de New Energy Coalition kunnen we er voor zorgen dat er meer capaciteit beschikbaar komt voor de uitvoering van het waterstofprogramma NHN en voor ondersteuning van de Taskforce, spoor Smart Energy Systems.	€ 300.000	Nieuw
2.1.4	GEM A4 zone west beheer CV, virtueel energiesysteem	€ 204.750	Nieuw

	In de Haarlemmermeer is de transportcapaciteit op het elektriciteitsnet beperkt. Nieuwe bedrijven kunnen daarom geen elektriciteit krijgen. Op het bedrijventerrein Schiphol Trade Park (STP) zijn al bedrijven gevestigd die wel een netaansluiting hebben. In het project gaan nieuwe en bestaande bedrijven in een virtueel netwerk elektriciteit delen waardoor de totale vraag naar transportcapaciteit van het hele bedrijventerrein lager is. De subsidie zal worden ingezet om een businesscase op te stellen en om juridisch advies in te winnen.	
2.1.4	C-creators, uitvoeren activiteiten om circulair bouwen te stimuleren	€ 70.000
2.2.1	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Ecologische effecten van thermische energie uit oppervlaktewater (TEO) installaties	€ 150.000
2.2.1	OD NZKG, omgevingsbeleid	€ 76.000

Programma 3 Ruimte en Water

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
3.2.1	Gemeente Hilversum, Herontwikkeling stationsgebied Hilversum Het gaat om verdichting rondom het station. Het plan omvat daarnaast de verplaatsing van het busstation, fietsenstallingen, het realiseren van langzaam verkeer routes en de inrichting van het stationsplein. Onze bijdrage heeft betrekking op het optimaliseren ketenreis, beter benutten van de bestaande ruimte rondom stationsgebieden en het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving.	€ 5.000.000	Nieuw
3.2.2	Stichting Ondersteuning Omgevingsraad Schiphol (SOORS)	€ 112.500	
3.2.3	Stichting projectbureau Noordzeekanaalgebied Subsidie ten behoeve van het zorg dragen voor een kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in het NOVI-gebied NZKG met oog op hiermee samenhangende opgaven waaronder ten minste wordt verstaan klimaatadaptatie, verduurzaming, stikstof, energietransitie, circulaire economie, transitie landbouw, bodemgesteldheid, logistiek, verstedelijking en krimp.	€ 230.000	Nieuw
3.3.1	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland, Toekomstplan voor dorp en dorpshuis	€ 40.767	
3.3.2	Gemeente Weesp, Bloemendalerpolder	€ 2.170.000	
3.3.2	Gemeente Zaanstad, Knooppunt Kogerveld	€ 2.775.000	
3.3.2	MRA, Amsterdam School of Real Estate, opleiding Integrale gebiedsontwikkeling Bij vaststelling van het Masterplan wonen is subsidie beschikbaar gesteld om bij gemeenten de kennis van gebiedsontwikkeling te versterken, door cofinanciering van een opleiding bij de Amsterdam School of Real Estate. De opleiding richt zich specifiek op Noord-Holland en Flevoland, ook de bouwambassadeur en de kernteams versnelling zijn hierbij betrokken. De subsidie van NH is alleen voor ambtenaren van Noord-Hollandse gemeenten.	€ 99.000	Nieuw

3.3.2	Gemeente Amsterdam, Organisatiekosten MRA Subsidie voor uitvoering flexibele schil, inhuur expertise en versnellingsmaatregelen, door bouwambassadeur en het kernteam versnelling van de MRA. Deze acties zijn afgesproken in Versie 1 van het Masterplan Wonen.	€ 440.000	Nieuw
3.3.2	Gemeente Amsterdam, MRA, ontwikkeling uniforme methodiek Subsidie voor de ontwikkeling van een uniforme methodiek, voor de MRA en provincie NH, met gemeenschappelijke doelen en prestatie-indicatoren. Doel van deze methodiek is de (prestatie) uitvraag voor nieuwbouw duurzaam en toekomstbestendig én meer uniform te maken, zodat het beter en sneller toepasbaar is voor marktpartijen.	€ 25.000	Nieuw
3.4.3	Wageningen University & Research, WWW.veiligheidslandschappen (Waarderijke, Waterrijke en Water.veiligheidslandschappen) Het kennisproject richt zich op het toekomstbestendig inrichten van de Nederlandse (water)landschappen: met een goed ruimtelijk ontwerp van het landschap zodat ze systeem-georiënteerd, natuurlijker, klimaatrobuuster en waarderijker worden. Dit doen we door in provincie Noord-Holland een praktijkcase uit te werken voor Noordzee en waddenkust. We willen hierbij planningsinstrumenten ontwikkelen die de korte termijnen van 'nu' (2030) en 'straks' (2050) beter kunnen afstemmen op inzichten over het 'later' (2100) en 'ooit' (na 2150).	€ 120.000	Nieuw
3.5.1	Fresh-M, verzamelen gegeven zoet-, zout en grondwater	€ 300.000	
3.5.2	PWN, zoetwatermaatregelen Vanuit het deltafonds ontvangen we budget voor zoetwatermaatregelen. Dit budget zetten we in de vorm van een subsidie door aan PWN.	€ 1.500.000	Nieuw
3.5.3	Gemeente Hoorn, Maaien waterplanten IJmeer-Markermeer	€ 72.600	
3.5.3	Recreatieschap Spaarnwoude Toelichting: aanvullende financiering t.b.v. elektrificeren pontveer de Opstapper	€ 55.000	Nieuw

3.5.3	Sportvisserij Midwest Nederland, pilotproject loodvrij vissen Toelichting: Uitvoering van de Visie Waterrecreatie/duurzaamheid. Bijdragen aan de uitvoering van de Greendeal Sportvisserij door het instellen van 1 tot 3 pilotlocaties loodvrij vissen en daarbij het ter beschikking stellen van loodvrij materiaal en bijbehorende publiciteit. Een en ander in samenwerking met Sportvisserij Midwest Nederland, de lokale hengelsportvereniging en/of terreinbeheerder en mogelijk het betreffende waterschap.	€ 60.000	Nieuw

Programma 4 Bereikbaarheid

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
4.2.1	Regionaal Overlegorgaan Consumentenbelangen Openbaar Vervoer,Bijdrage 2022	€ 50.000	
4.1.2	Gemeente Huizen,Intergraal inpassingsplan HOV Huizen In kader van het iMPI wordt het krediet HOV in 't Gooi verlaagd met € 6,49 miljoen.De reden is dat de gemeente HOV-gerelateerde maatregelen als onderdeel van het Integraal Inpassingsplan in eigen opdracht zal gaan uitvoeren. De hiervoor beschikbare middelen in het project HOV in 't Gooi worden op deze wijze via een subsidie beschikbaar gesteld aan de gemeente. De provincie verleent op deze manier één integrale subsidie voor het integraal inpassingsplan HOV Huizen, ook bekend als 'Oost-West as HOV Huizen' en heeft zo ook één financiële verantwoordingslijn voor de gemeente	~~€ 2.200.000~~ € 6.490.000	gewijzigd
4.1.2	Gemeente Zaanstad; ~~Rondweg Assendelft~~ Verbindingsweg Dorpsstraat-Communicatieweg (rondweg Assendelft) In het coalitieakkoord is er een leefbaarheidsfonds van 11 miljoen beschikbaar gesteld. Dit leefbaarheidsfonds is bedoeld om de leefbaarheid rondom de N203 (en onderliggend wegennet) bij Krommenie te verbeteren. Begin 2021 is er een maatregelenpakket vastgesteld dat de provincie samen met de gemeente Zaanstad en de VRA gaat oppakken. De gemeente Zaanstad is voornemens om een verbindingsweg tussen de Communicatieweg en de Dorpsstraat in Assendelft aan te leggen. Deze verbindingsweg moet het verkeer op de Communicatieweg en de overlast die er mee gemoeid is verminderen, en de doorstroming te verbeteren.	€ 1.300.000	gewijzigd
4.1.2	Gemeente Alkmaar: Bergerweg	€ 550.000	
4.1.2	Gemeente Alkmaar: Haven Boekelermeer	€ 7.500.000	
4.1.2	Vervoerregio Amsterdam: N516 AVANT	€ 4.500.000	
4.1.2	Gemeente Zaanstad:	€ 240.000	gewijzigd

	~~Duurzaamheidsmaatregelen~~ Zaanbrug duurzaamheidsmaatregelen Wijziging bestaat alleen uit naamswijziging.		
4.1.2	Gemeente Zaanstad: Zaanbrug meerkosten 'Meerkosten voor realisatie conform besluit iMPI2022-2029	€ 2.664.172	nieuw
4.1.2	Gemeente Haarlem: Doorfietsroute Kennemerland Subsidie is niet in 2021 aangevraagd, wordt verwacht in 2022	€ 452.250	nieuw
4.1.2	Gemeente Velsen: Doorfietsroute Kennemerland Subsidie is niet in 2021 aangevraagd, wordt verwacht in 2022	€ 209.634	nieuw
4.1.2	Gemeente Landsmeer: Pont Ilpendam Uitvoering van PS motie 212	€ 180.000	nieuw
4.1.2	Gemeente Velsen: Pont Spaarnwoude Uitvoering van PS motie 212	€ 55.000	nieuw
4.1.2	Gemeente Velsen: Velsertraverse Gemeente heeft subsidie niet in 2021 aangevraagd en is doorgeschoven naar 2022	€ 1.300.000	nieuw
4.1.2	Gemeente Haarlemmermeer: realisatie F200 A'dam-H'lem Gemeente heeft niet tijdig de subsidie aanvraag kunnen aanvragen, subsidie is daarom doorgeschoven naar 2022	€ 1.305.300	nieuw
4.1.2	Gemeente Haarlem: realisatie F200 A'dam-H'lem Subsidie is niet in 2021 aangevraagd, wordt verwacht in 2022	€ 159.441	nieuw
4.1.2	Gemeente Hilversum: Fietsstalling station Gemeente heeft aanpassing niet meer in 2021 kunne uitvoeren, daarmee is de subsidie naar 2022 verschoven	€ 2.750.000	nieuw
4.1.2	Gemeente Gooisemeren: Regionale fietsroutes	€ 375.000	nieuw
4.1.2	Gemeente Gooisemeren: Stationsweg aanpassen Gemeente heeft aanpassing niet meer in 2021 kunne uitvoeren, daarmee is de subsidie naar	€ 500.000	nieuw

	2022 verschoven		
4.1.2	Gemeente Gooisemeren: Wegvak overweg aanpassen Gemeente had eerder aangegeven dit project naar verwachting in 2021 in te dienen, verwachting is nu 2022. Daarmee is de subsidie ook verschoven.	€ 80.000	nieuw
4.1.2	Gemeente Heiloo: Aansluiting A9/Heiloo Subsidie is niet in 2021 aangevraagd, wordt verwacht in 2022	€ 2.075.000	nieuw
4.1.2	Gemeente Den Helder: Project KVSS Renovatie Boerenverdrietbrug	€ 300.000	nieuw
4.1.2	Gemeente Den Helder: Project KVSS Verplaatsen jachthaven/museumhaven Willemsoord	€ 500.000	nieuw

Programma 5 Groen

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
5.1.1	Gemeente Schagen, Boskerpark realisatie NNN inrichting (NHN16)	€ 247.000	
5.1.1	Stichting Bovenlanden Aalsmeer; Groene As fase 3 en 4, inrichtingskosten Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 1.491.700	Nieuw
5.1.1	Stichting Bovenlanden Aalsmeer; Groene As fase 5, inrichtingskosten Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 520.000	Nieuw
5.1.1	Landschap Noord-Holland, NNN inrichting Zandpolder (NHN17)	€ 350.000	
5.1.1	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Uitgeester- en Heemskerkerbroek	€ 700.000	
5.1.1	WUR/Deltares, Living lab Koopmanspolder Toelichting: Beschermen en ontwikkelen NNN en N2000	€ 120.000	Nieuw
5.1.1	Natuur en milieufederatie, Kennisnetwerk natuurinclusief Toelichting: Aanpak groen kapitaal uitvoeren	€ 150.000	Nieuw
5.1.1	Urgenda, MeerBomenNu Toelichting: Aanpak groen kapitaal uitvoeren	€ 50.000	Nieuw
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Aanlegplaatsen trekvaart Muiden	€ 420.000	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren , Biodiversiteit kernen	€ 70.000	
5.1.2	LTO-projecten, Boer actief in de Groene Uitweg	€ 80.000	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Entree Muiden	€ 1.354.500	
5.1.2	Natuurmonumenten, Horstermeer landschapsbeleving	€ 63.910	
5.1.2	Staatsbosbeheer, klimaatbos Diemerscheg fase 2 Toelichting: Toelichting: Fase 1 (50K) is in 2021 niet gelukt en wordt nu samengevoegd met fase 2.	€ 500.000	Gewijzigd
5.1.2	Natuurmonumenten, Linielandschap fort Nigtevecht	€ 48.895	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Muiden Noord-West	€ 1.850.000	
5.1.2	Rijksmuseum Muiderslot, Buitenruimte Muiderslot fase 2	€ 457.000	
5.1.2	Regio Gooi en Vechtstreek, Natuurboulevard 2.0	€ 1.050.000	
5.1.2	Stichting Monumentenbezit, Recreatieve kwaliteit 's-Graveland	€ 1.800.000	Gewijzigd

	Toelichting: subsidieontvanger was Gemeente Wijdemeren.		
5.1.2	Gemeente Amsterdam, Rondje Diemerscheg	€ 70.000	
5.1.2	Gemeente Diemen, Ecologische verbindingen Diemerscheg Toelichting: Een goede ecologische verbinding langs de westoever van het Amsterdam Rijnkanaal in Diemen en Gooise Meren, waarbij drie knelpunten zijn aangepakt: twee onderdoorgangen van snelwegen en de onderdoorgang van de spoorbrug Weesp.	€ 70.000	Nieuw
5.1.2	Regio Gooi en Vechtstreek, Vaarnetwerk	€ 142.500	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Waterpoort Vecht	€ 265.000	
5.1.4	Recreatie Noord-Holland; Vitaal Platteland Alkmaarder- en Uitgeestermeer	€ 1.020.000	
5.1.4	Agrarische natuurvereniging Water, Land en Dijken, Boeren tegen bodemdaling regio Assendelft Toelichting: werving van deelnemers en het doen van voorbereidende onderzoeken	€ 69.000	Nieuw
5.1.4	Agrarische natuurvereniging Water, Land en Dijken Toelichting: Oprichten studieclub en nemen van maatregelen bodemdaling	€ 300.000	Nieuw
5.2.1	Goois natuurreservaat, participantenbijdrage Noord-Holland	€ 896.000	
5.2.1	Gebiedscoöperatie Noord-Holland Zuid, professionalisering werkprocessen	€ 25.000	
5.2.1	Stichting Natuurcollectief Noord-Holland, Begeleiding kleine natuurbeheerders	€ 35.000	
5.2.1	ANV Water Land en Dijken, Biodiversiteit in agrarisch gebied Toelichting: uitvoering voor de doelen van het masterplan biodiversiteit.	€ 100.000	Nieuw
5.2.3	Faunabeheereenheid, faunabeleid van de provincie Noord-Holland	€ 1.270.000	
5.3.2	Nationaal Park Zuid-Kennemerland, uitvoeren van de jaarlijkse activiteitenplan Toelichting: eenmalige verhoging voor 2022 omdat de parken vier pilots binnen het project de Duintuinen gaan uitvoeren. Was 5.2.2	€ 167.789	Gewijzigd
5.3.2	Nationaal Park Duinen van Texel, uitvoeren van de jaarlijkse activiteitenplan.	€ 173.530	Gewijzigd

	Toelichting: eenmalige verhoging voor 2022 omdat de parken vier pilots binnen het project de Duintuinen gaan uitvoeren. Was 5.2.2		
5.3.1	Landschap Noord-Holland, Uitvoering Programma 'Betrekken bij Groen' Toelichting: was 5.3.2	€ 708.000	Gewijzigd
5.3.2	Recreatie Noord-Holland, Beleving Oer-IJ, E-bikeroute Toelichting:	€ 70.000	Nieuw
5.3.3	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Waddenbaai fase 1 (Noordkop) Toelichting: verbeteren van de vismigratie en het herstel van populaties diadrome vissoorten in Noord-Holland Noord en het vergroten van de waarde van het Amstelmeer voor wadvogels	€ 6.762.000	
5.3.3	Green Shipping Beunschip Toelichting: In 10 jaar naar een ‘schone’ en CO2 neutrale scheepvaart op de Waddenzee; pilot beunschip	€ 441.073	Nieuw
5.3.3	Green Shipping Baggerschip Toelichting: In 10 jaar naar een ‘schone’ en CO2 neutrale scheepvaart op de Waddenzee; pilot neutrale scheepvaart op de Waddenzee; pilot baggerschip	€ 405.529	Nieuw
5.3.3	Waakvogels Toelichting: monitoring (aanwezigheid, foerageergedrag, conditie en overleving) vertelt wat de impact is van herstelmaatregelen en projecten in de waddenzeeregio, op de vogels die we volgen	€ 200.000	Nieuw

Programma 6 Economie, Cultuur en Welzijn

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
6.1.1	Glasvezelnetwerk Hollands Kroon B.V. Toelichting: Garantstelling voor de lening die nodig is voor de aanleg van het glasvezelnetwerk in Hollands Kroon.	€ 12.200.000	
6.1.1.	Gemeente Zaanstad, regionale detailhandelsvisie Zaanstreek-Waterland Toelichting: Bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Zaanstreek-Waterland.	€10.000	Nieuw
6.1.1	Gemeente Uithoorn, regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden Toelichting: Bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden	€10.000	Nieuw
6.1.3	TerraTechnica.Inholland Alkmaar, lerend innoveren Toelichting: Bevordering van lerend innoveren technische scholing.	€ 450.000	
6.1.3	RPA/ONHN Skillsaanpak NHN Toelichting: Bevordering vaardigheden in technische en technologische beroepen voor inclusieve arbeidsmarkt.	~~€ 100.000~~	Vervallen
6.1.3	St Hoger Onderwijs Nederland te Den Haag, locatie Hogeschool Inholland te Alkmaar/ Werkplaats digitaal ondernemen Toelichting: Werkplaats van publiek-private samenwerking en dient voor versnellen digitalisering.	~~€ 100.000~~	Vervallen
6.1.3	Clusius College, bestuur en ondersteunende diensten, Alkmaar Toelichting: RIF Smart Technology, t.b.v. co-financiering realisatie practoraat	€150.000	Nieuw
6.1.4	Greenport Aalsmeer/programmabureau Toelichting: Samenwerkingsverband glastuinbouw regio Aalsmeer.	€150.000	
6.1.4	Greenport Aalsmeer/uitvoeringsprogramma Toelichting: Projecten op gebied van ruimtelijke	€100.000	

	clustering,versterking en verduurzaming glastuinbouw.		
6.1.4	Greenport Noord-Holland Noord /programmabureau Toelichting: Samenwerkingsverband agrosector regio Noord-Holland Noord.	€ 165.000	
6.1.4	Greenport Noord-Holland-Noord/uitvoeringsprogramma Toelichting: Projecten op gebied van versterking en verduurzaming agrosector.	€ 100.000	
6.1.4	Greenports Nederland/programma Toelichting: Landelijk samenwerkingsverband agrosector.	€ 150.000	
6.1.4	Stichting Vertify Zwaagdijk, veldlab bloembollen Toelichting: Project-innovatie en verduurzaming bollenteelt.	€ 50.000	Gewijzigd
6.1.4	Stichting Voedsel Verbindt/programmabureau Toelichting: Het faciliteren van het regionaal organiserend vermogen op voedselvraagstukken.	€ 125.000	
6.1.4	Stichting Voedsel Verbindt/uitvoeringsagenda 2020-2023 Toelichting: Het stimuleren van regionale korte keten projecten.	~~€ 400.000~~ €150.000	Gewijzigd
6.1.4	Stichting Foodvalley/programmabureau TPC Toelichting: Het stimuleren van de eiwittransitie van dierlijk naar plantaardig.	€ 20.000	
6.1.5	Aeres Hogeschool/lectoraat bodem Toelichting: Het brengen en verbinden van bodemkennis naar de boerenpraktijk.	€ 50.000	
6.2.1	St Plein C Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€ 20.000	Nieuw
6.2.1	St NMF/Steunpunt Monumenten & Archeologie Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€ 6.800	Nieuw
6.2.1	Mooi Noord-Holland/Steunpunt Monumenten & Archeologie Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€ 34.366	Nieuw
6.2.1	Plein C	€750.000	

	Toelichting: Uitvoering programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024		
6.2.1	Probiblio Toelichting: Uitvoering van de provinciale wettelijke taken in het bibliotheekstelsel.	€ 3.464.240	
6.3.1	Mooi Noord-Holland/Steunpunt M&A Toelichting: Uitvoering wettelijke taken en provinciaal beleid m.b.t. monumenten en archeologie.	€ 180.864	
6.3.1	Mooi Noord-Holland/Steunpunt M&A Toelichting: Uitvoering wettelijke taken en provinciaal beleid m.b.t. monumenten en archeologie.	€ 279.136	
6.3.2	Molenfederatie Toelichting: Projectsubsidie voor het organiseren van o.a. de Molencontactdag.	€ 15.000	
6.3.2	Noord-Hollands Archief / verhalenplatform Oneindig Noord-Holland. Toelichting: Voor een breed publiek ontsluiten van cultuurhistorische verhalen uit Noord-Holland via verhalenplatform Oneindig Noord-Holland.	€ 124.000	
6.3.3	Museum Kaap Skil Toelichting: Ten behoeve van de presentatie van de Palmhoutwrak-collectie.	€ 800.000	
6.3.3	Nationale Monumentenorganisatie (NMO) Toelichting: Overdracht kasteelterrein Nuwendoorn	€ 2.100.000	Nieuw
6.4.1	ROP Midden West Toelichting: In het kader van de aanschaf van een beweegbare brug over de slotgracht voor de beveiliging van het kasteelterrein.	€ 17.000	
6.4.1	Nationale Monumentenorganisatie (NMO) Toelichting: In het kader van de aanschaf van een beweegbare brug over de slotgracht voor de beveiliging van het kasteelterrein.	€48.000	Nieuw
6.4.2	Gemeente Gooise Meren/ Vestingsplein Muiden	€ 800.000	
6.4.2	Stichting Liniebreed Ondernemen, publiekscommunicatie	€ 87.000	

6.4.2	Gemeente Weesp, Schanzen	€ 400.000	
6.4.2	Regio Gooi- en Vechtstreek, Nieuwe werken nieuwe Hollandse waterlinie	€ 490.000	
6.4.2	Stichting Forteiland Pampus, bijdrage Erfgoed Deal Toelichting: Stichting Forteiland Pampus heeft plannen om het forteiland te verduurzamen en heeft hiervoor een subsidie-aanvraag gedaan bij de Erfgoed Deal. Deze aanvraag is gehonoreerd en de provincie heeft in de december circulaire 2020 een bijdrage van € 560.000, - van het rijk voor de verduurzamingsplannen ontvangen. Via een subsidie buiten uitvoeringsregeling keren wij deze bijdrage aan de Stichting Forteiland Pampus uit.	€ 560.000	Nieuw
6.5.1	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland Toelichting: De provincie stimuleert de vitaliteit van gemeenschappen. Via Dorpswerk worden initiatieven ondersteund op het gebied van leefbaarheid en sociale samenhang.	€ 60.000	

Programma 7 Economisch Herstel en Duurzaamheid

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
7.1.1	Techport IJmond, Om- en bijscholing Duurzame technologie. Het vergroten van de zijinstroom van de technische sector, nodig voor de klimaatopgave.	€ 380.000	Nieuw
7.1.1	Koninklijke Metaalunie, Servicepunt techniek coördinatie Noord-Holland, Om- en bijscholing duurzame technologie nodig voor de klimaatopgave.	€ 100.000	Nieuw
7.1.1	RPA-NHN, Servicepunt techniek Noord-Holland-Noord Om- en bijscholing duurzame technologie nodig voor de klimaatopgave.	€ 100.000	Nieuw
7.1.1	Vakschool technische installaties (VTI), Servicepunt techniek Groot Amsterdam Om- en bijscholing duurzame technologie nodig voor de klimaatopgave.	€ 100.000	Nieuw
7.1.1	Servicepunt techniek Utrecht/Amersfoort, Servicepunt techniek Gooi en Vecht Om- en bijscholing duurzame technologie nodig voor de klimaatopgave.	€ 100.000	Nieuw
7.1.1	DudokXP-Infrabindt-Horizon College/Leerwijkcentrum Energie MBO studenten verbinden aan maatschappelijke opgaven.	€ 30.000	Nieuw
7.1.1	Huis van het werk, RPA-NHN, match Noord-Holland-Noord Matchen op werk naar techniek op basis van skills.	€ 100.000	Nieuw
7.1.1	Hogeschool/ Universiteit van Amsterdam, Pilot MKB-Digitale Circulaire werkplaats Studenten helpen bedrijven op weg naar circulariteit.	€ 450.000	Nieuw
7.1.1	3DMakerszone BV, Haarlem, SmartsMakersAcademy: MKB skillsroute Bedrijven en hun medewerkers orienteren op nieuwe technologie en benodigde skills.	€ 250.000	Nieuw
7.1.1	ROC Horizon College e.a., Hoorn, Entree in beweging Duurzaam ontwikkelen kwetsbare groepen onderwijs-arbeidsmarkt.	€ 250.000	Nieuw
7.1.1	ROC Horizon College e.a , Hoorn, Ontzorg de zorg Ontwikkelen en toepassen van technologie in de (ouderen)	€ 150.000	Nieuw

	zorg.		
7.1.1	Bouwmensen, gemeenschappelijke restauratie opleiding van en met ROC's. Het ontwikkelen van een specialistische kopstudie restauratie op MBO niveau.	€ 250.000	Nieuw
7.1.1	RPA-NHN ism Greenport-NHN, Inclusieve leer- werklocaties en trajecten Ontwikkelen duurzame aanpak inclusieve leer-werklocaties	€ 450.000	Nieuw
7.1.1	Duurzaam Bouwloket, Versnelling renovatieopgave door klantreisoptimalisatie en benutting slimme meterdata. Energieloketten begeleiden particuliere woningeigenaren bij het verduurzamen van hun woning. Hierbij doorlopen zij diverse stappen -de klantreis genaamd- voordat zij besluiten of zij maatregelen laten uitvoeren. Bij iedere stap in de reis vallen woningeigenaren af. Met dit project wordt onderzocht hoe de klantreis kan worden verbeterd zodat aan het einde van de reis, meer woningeigenaren besluiten maatregelen te treffen. Omdat binnen Noord-Holland de meeste huishoudens een slimme meter hebben, wordt tevens nagegaan of slimme meter data hier een positieve bijdrage aan kunnen leveren.	€ 550.000	Nieuw
7.1.1	Stichting cultuur en ondernemen, Noord-Hollandse Cultuurlening Bijdrage aan de beheerskosten van de Noord-Hollandse Cultuurlening voor de periode 2022 t/m 2034. De leenfaciliteit is een uitwerking van het Economisch herstel- en duurzaamheidsfonds.	€ 250.000	Nieuw
7.1.1	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, verduurzaming Boekelermeer 2.0 Project om bedrijventerrein Boekelermeer verder te verduurzamen d.m.v. systeemintegratie van warmte, groen gas en groene elektriciteit en het oprichten van een Local Energy Management Platform.	€ 100.000	Nieuw
7.1.1	Stichting cultuur en ondernemen, Noord-Hollandse Cultuurlening Noord-Hollandse Cultuur lening voor de periode 2022 t/m 2024. De leenfaciliteit is en	€ 3.000.000	Nieuw

uitwerking van het Economisch herstel- en duurzaamheidsfonds.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
Dhr. T. Krabshuis
CZ/FIN

Telefoonnummer +31235145288
tony.krabshuis@noord-holland.nl

Verzenddatum

19 JAN. 2022

Kenmerk
1765383/1769460

Uw kenmerk

Betreft: Eerste begrotingswijziging 2022

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de statenvoordracht met het ontwerpbesluit over de Eerste begrotingswijziging 2022.

Bij de besluitvorming over de begroting 2022 hebben uw Staten de moties '212-2021: pontveren Ilpendam en Spaarndam' en '214-2021: Broedplaats blakende bollen' aangenomen. In voorliggende begrotingswijziging hebben wij deze moties financieel verwerkt.

Voor motie 212-2021: pontveren Ilpendam en Spaardam is hiermee voldaan aan het verzoek aan GS om het begrotingssaldo voor 2021 en het vrij te besteden deel van de Algemene reserve als gevolg van het voordelig rekeningresultaat 2021 deels te bestemmen voor de pontveren van Ilpendam (gedurende een periode van vijf jaar € 80.000 per jaar) en Spaarndam (eenmalig € 55.000). Wij stellen uw Staten daarom voor om motie 212 als afgedaan te beschouwen.

Uiteraard zullen wij PS op de hoogte houden van de ontwikkelingen rondom de pontveren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

- Voordracht PS Eerste begrotingswijziging 2022
- Eerste begrotingswijziging 2022

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie Noord-Holland

2022 | 17

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 18 januari 2022

Onderwerp: Eerste begrotingswijziging 2022

Kenmerk: 1765383/1769460

Bijlagen:

- Eerste begrotingswijziging 2022

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de Eerste begrotingswijziging 2022 aan. De eerste begrotingswijziging 2022 is onderdeel van de Noord-Hollandse P&C-cyclus die bestaat uit de kaderbrief, de begroting, begrotingswijzigingen en de jaarstukken. In deze eerste begrotingswijziging worden de geraamde inkomsten en uitgaven in de begroting 2022 bijgesteld op basis van een aantal autonome ontwikkelingen en de actuele verwachtingen. Deze begrotingswijziging bevat daarnaast, conform de aangenomen moties bij de begroting 2022, ook een aantal inhoudelijke wijzigingen.

In deze voordracht stellen wij u het volgende voor:

- In te stemmen met de Eerste begrotingswijziging 2022.
- In te stemmen met een aantal kredietbesluiten vanuit de actualisatie van het integraal meerjarenprogramma infrastructuur (iMPI)

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De Eerste begrotingswijziging is een standaard onderdeel van de P&C-cyclus en stelt Provinciale Staten in staat om het budgetrecht uit te oefenen.

3. Financiele hoofdlijnen

Het Begrotingssaldo van 2022 vóór de eerste begrotingswijziging was € 542.000 voordelig. Het saldo wordt bij deze begrotingswijziging met € 3.226.000 nadelig bijgesteld waarna het begrotingssaldo € 2.684.000 nadelig bedraagt. Deze negatieve bijstelling wordt veroorzaakt door reeds genomen besluiten (IPO/BIJ12), onvermijdelijke/autonome ontwikkelingen, en het voorstel tot overdracht van de kasteelruïne Nuwendoorn. Zie paragraaf 2.3.1 voor een specificatie van alle ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden. Het in deze begrotingswijziging gepresenteerde tekort voor 2022 heeft grotendeels een incidenteel karakter. Het structureel nadelige effect van de opgenomen ontwikkelingen wordt op dit moment geschat op een omvang van € 1 mln. Structureel heeft de provincie hiermee nog altijd een sluitende begroting.

In de voorbereiding op de begroting 2023 (waaronder het kaderbriefproces 2023) zullen ook de structurele consequenties van de in deze begrotingswijziging opgenomen mutaties nader uitgewerkt worden. Via de integrale afweging zal in dit proces een sluitend meerjarenperspectief tot stand worden gebracht. Indien hieruit ook consequenties voortvloeien voor het boekjaar 2022 zullen wij uw Staten hiertoe een voorstel doen bij de tweede begrotingswijziging 2022.

3.3.1 Niet Budgettair Neutrale Wijzigingen. (NBN)

Niet budget neutrale wijzigingen zijn de mutaties in de eerste begrotingswijziging die het begrotingsresultaat beïnvloeden. Het Begrotingssaldo van 2022 vóór de eerste begrotingswijziging was € 542.000 voordelig. Het saldo wordt bij deze begrotingswijziging met € 3.226.000 nadelig bijgesteld waarna het begrotingssaldo € 2.684.000 nadelig bedraagt. Deze paragraaf heeft als doel om inzicht te geven in de ontwikkelingen die per saldo leiden tot deze negatieve bijstelling.

Financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden

Ontwikkeling	Financieel effect op het begrotingsresultaat (x € 1.000)	Voordelig (V) / Nadelig (N)
Begrotingsresultaat voor eerste begrotingswijziging	**-542**	**V**
A. Moties begroting 2022	405	N
B. Algemene uitkering Provinciefonds	-3.402	V
C. Verwerking begroting 2022 IPO/BIJ12	1.685	N
D. Gewijzigde planning grondtransacties	-1.250	V
E. Archeologie: Afkoop Nuwendoorn	2.100	N
F. Capaciteitskosten Provinciale organisatie	2.206	N
G. Overige financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden	1.482	N
Begrotingssaldo 2022 na eerste begrotingswijziging	**2.684**	N

A. Moties begroting 2022
Bij de behandeling van de begroting 2022 hebben uw Staten de volgende moties aangenomen:

- Motie 212-2021: Motie Pontveren Ilpendam en Spaarndam
- Motie 214-2021: Broedplaats Blakende Bollen

In deze moties roepen uw Staten GS op om het begrotingssaldo voor 2021 en het vrij te besteden deel van de Algemene reserve als gevolg van het voordelig rekeningresultaat 2021 te bestemmen voor de pontveren van Ilpendam (gedurende een periode van vijf jaar € 80.000 per jaar) en Spaarndam (eenmalig € 55.000) en voor een eenmalige extra impuls aan het landelijke fieldlab biologische bloembollen (€ 50.000). Voor de dekking van de moties bij de begroting 2022 wordt de berekende vrije bestedingsruimte in de algemene reserve van € 100.000 (Zie ook de brief van GS aan PS met als kenmerk 1664727/1714993) ingezet. Het restant komt ten laste van het begrotingssaldo 2022.

Via deze begrotingswijziging verwerken wij deze moties in de begroting voor 2022. De moties leiden tot de volgende wijzigingen in de begroting:

Financiële wijzigingen moties 212 en 214

OD	Wijziging		Bedrag (x € 1.000)
4.1.2	Bijdrage Pont Ilpendam*		400
	Storting in de reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden	*400*	
	Onttrekking aan de reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden t.b.v. bijdrage pontveer Ilpendam	*- 80*	
	Bijdrage pontveer Ilpendam	*80*	
4.1.2	Bijdrage Pont Spaarnwoude		55
6.1.4	Impuls fieldlab biologische bloembollen		50
8.2.5	Dekking vanuit de bestedingsruimte Algemene reserve **		- 100
	Totaal effect verwerking moties op het Begrotingsresultaat		**405 N**

* In 2022 wordt € 400.000 gereserveerd in de reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden om gedurende een periode van 5 jaar een bijdrage van € 80.000 te kunnen verlenen. Tevens wordt de bijdrage voor 2022 (dus zowel de onttrekking aan de reserve als de bijdrage/last zelf) van € 80.000 opgenomen in de begrotin

B. Algemene uitkering Provinciefonds
De algemene uitkering van het provinciefonds wordt op basis van de septembercirculaire 2021 met €3,4 miljoen voordelig bijgesteld. Het accres is in de septembercirculaire gestegen ten opzichte van de meicirculaire als gevolg van hogere verwachte Rijksuitgaven. Dit komt onder andere door een hogere geraamde loon- en prijsontwikkeling in de Macro Economische Verkenning (MEV raming) van het Centraal Planbureau. Het kabinet heeft daarnaast vanaf 2022 aanvullende middelen uitgetrokken voor een aantal beleidsterreinen.

In de algemene uitkering van het provinciefonds is een bijdrage opgenomen die bedoeld is voor de implementatie en uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Het gaat om een bedrag van €342.000 in 2022. Tegenover deze hogere uitkering uit het provinciefonds staan de verwachte kosten voor de implementatie en de uitvoering van de Wet Open Overheid in operationeel doel 8.1.8- Overhead.

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
8.1.2	Algemene Uitkering Provinciefonds (hogere uitkering dus voordelig)	-3.402
8.1.2	Algemene uitkering provinciefonds - Wet Open	-342

	Overheid	
8.1.8	Uitgaven t.b.v. Implementatie en uitvoering van de Wet Open Overheid	342
	Totaal effect Provinciefonds op het Begrotingsresultaat	**- 3.402 V**

C. Verwerking begroting 2022 IPO/BIJ12
Op 23 augustus 2021 is de concept begroting van het IPO en BIJ12 besproken in een technische briefing door PS. Na de goedkeuring van het IPO-bestuur zijn de twee begrotingen ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van het IPO. Op 2 november 2021 heeft de AV de twee begrotingen goedgekeurd. De begrotingen van het IPO en BIJ12 leiden tot een hogere bijdrage voor de provincie Noord-Holland.

IPO begroting 2022
De begroting van het IPO leidt tot een hogere bijdrage voor de provincie Noord-Holland. Ten opzichte van de begroting 2022 zal de bijdrage van de provincie Noord-Holland aan het IPO stijgen met € 304.000 naar een totaal bedrag van €3.027.000. De IPO bijdrage stijgt voornamelijk ten gevolge van het stikstofdossier. Daarnaast wordt er een aantal bestuurlijke besluiten uitgewerkt waar de provincies en het IPO-bestuur in een eerder stadium mee akkoord zijn gegaan.

BIJ12 Begroting 2022
De Begroting 2022 van BIJ12 bevat een aantal bijstellingen die tot een hogere bijdrage van de provincie Noord-Holland leiden. Net als bij de IPO begroting is de kostenstijging een gevolg van eerdere genomen besluiten door de provincies en het IPO-bestuur. In andere gevallen is er een extra bijdrage nodig omdat eerder geraamde kosten onvoldoende blijken, zoals bij de kosten voor de uitvoering rondom het Stikstofdossier.

Er is sprake van een stijging van de benodigde bijdrage aan Bij12 voor Vitaal platteland (€ 803.000). Deze stijging wordt met name veroorzaakt door gestegen kosten voor het ‘Interprovinciale Programma Stikstof en Natuur’ (IPSN). Doordat de totale begroting van BIJ12 stijgt, worden ook de kosten van de interne organisatie hoger (€ 415.000). Verwacht wordt dat de lasten voor de ‘Bijdrage Interne Organisatie’ aan BIJ12 de komende jaren minimaal op eenzelfde niveau blijven. Uit de ‘IPO Begroting 2022’ blijkt tevens dat het IPO in ieder geval t/m 2025 de lasten voor ‘Vitaal platteland’ i.v.m. het IPSN op eenzelfde niveau heeft geraamd. Dit betreft dus een structurele verhoging die bij de Begroting 2023 meerjarig moet worden verwerkt.

Daarnaast is er sprake van een stijging in de kosten voor de Gemeenschappelijke Beheersorganisatie wat leidt tot een hogere bijdrage van € 163.000.

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
	IPO	
2.2.2	IPO bijdrage Milieu, Energie en Klimaat	223
3.1.1	IPO bijdrage Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling	365
4.1.1	IPO bijdrage Mobiliteit	-39
1.4.2	IPO bijdrage Algemeen	-245
	BIJ12	
5.2.3	Bijdrage BIJ12 Vitaal platteland – Interprovinciale programma Stikstof en Natuur (IPSN)	803
5.2.3	Bijdrage BIJ12 - interne organisatie	415
8.1.8	Bijdrage BIJ12 t.b.v. gemeenschappelijke beheerorganisatie	163
	Totaal effect IPO/BIJ12 begroting 2022 op het Begrotingsresultaat	**1.685 N**

D. Gewijzigde planning grondtransacties
Vanwege vertraging in de bestemmingsplanwijziging bij de gemeente liep een voorgenomen grondtransactie SLP -Zuid vertraging op in 2021. De hiermee samenhangende baten en afwaardering/lasten schuiven door naar 2022. Dit heeft per saldo een positief effect op het resultaat van € 1,25 mln. (Baten - € 6.000.000 en Lasten € 4.750.000)

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
3.2.5	Actualisatie verwachte netto grondopbrengsten	-1.250
	Totaal effect grondtransacties op het Begrotingsresultaat	**-1.250 V**

E. Archeologie: Afkoop Nuwendoorn
Als provincie zijn we eigenaar van het Kasteel Nuwendoorn. We zijn voornemens om het beheer van Kasteel Nuwendoorn af te kopen bij een derde partij die het beheer en onderhoud zal gaan uitvoeren. Dit vraagt een eenmalige afkoopsom van € 2.100.000.ten laste van 2022. Omdat de beheer- en onderhoudskosten hierdoor structureel dalen kan het archeologie budget met ingang van 2023 structureel worden verlaagd met € 42.000.

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
6.3.3	Afkoop Kasteel Nuwendoorn	2.100
	Totaal effect afkoop Kasteel Nuwendoorn op het	**2.100 N**

	Begrotingsresultaat

F. Capaciteitskosten Provinciale organisatie

Door verschuiving van de inzet van capaciteit ten behoeve van investeringsprojecten naar inzet ten behoeve van beheer- en onderhoudsprojecten en -activiteiten is een bedrag van € 1.362.000 aan de capaciteitskosten toegevoegd ten laste van het rekeningresultaat ter dekking van de gewijzigde capaciteitsbegroting. Daarnaast wordt, door aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt met als gevolg hiervan stijgende inhuurkosten, € 844.000 aan capaciteitskosten toegevoegd ten laste van het rekeningresultaat ter dekking van de gewijzigde capaciteitsbegroting.

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
8.2.2	Verschuiving capaciteitskosten van investeringen (ten laste van kredieten en afgeschreven over 5-50 jaar) naar exploitatie (ten laste van 2022)	1.362
8.2.2	Prijsstijging externe inhuur	844
	Totaal effect Capaciteitskosten op het Begrotingsresultaat	**2.206**

G. Overige financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden

- De extra inzet van de provincie op het Stikstofdossier zal ook in 2022 en de jaren daarna onverminderd nodig zijn. Dit vraagt om extra capaciteit en inhuur van specifieke kennis (€ 568.000). In lijn met de Begroting van het IPO, die de lasten voor 'Interprovinciale Programma Stikstof en Natuur' (IPSN) middels hun begrotingspost 'Vitaal platteland' in ieder geval t/m 2025 heeft geraamd én in de verwachting dat extra inspanning op dit dossier vanuit de provincies in ieder geval ook t/m 2025 noodzakelijk is, zal bij de Kaderbrief 2023 worden voorgesteld dit bedrag meerjarig te ramen.

- Gladheidsbestrijding: Uit de vlootschouw is gebleken dat onderhoud en reparatie van diverse schuivers noodzakelijk is voor zowel de preventieve als curatieve strooiacties. We zijn hiermee begonnen in 2021 en verwachten ook in 2022 nog incidenteel € 500.000 aanvullende onderhouds- en reparatiekosten te maken.
- Dynamisch verkeersmanagement (DVM) vaarwegen: Doordat vertraging in de aansluiting van objecten op de bediencentrale is ontstaan, zou een meerjarige renteclaim ontstaan met de opdrachtnemer. Door afstemming over en aanpassing van de betalingsregeling is dit afgewend. Dit heeft als consequentie dat toekomstige uitgaven naar voren zijn gehaald, waardoor in 2022 € 420.000 aanvullende kosten zijn. Bij de begroting 2023 zal deze verschuiving van de lasten in de jaren worden aangepast in de meerjarenraming.

OD	Wijziging	Bedrag (x € 1.000)
5.2.3	Aanvullende kosten Provinciale Inzet stikstofdossier – extra capaciteit en inhuur van specifieke kennis (structureel t/m 2025)	568
4.3.1	Incidentele aanvullende reparatie- en onderhoudskosten materieel gladheidsbestrijding	500
4.3.1	Dynamisch verkeersmanagement vaarwegen: Betalingsregeling Vertraging aansluiting objecten bediencentrale	420
divers	Overige wijzigingen kleiner dan € 100.000	-6
	Totaal effect Overige bijstellingen op het Begrotingsresultaat	**1.482 N**

3.3.2 Uitgestelde Intenties (UI)

In de laatste begrotingswijziging hebben uw Staten reeds besloten om voor € 1,5 mln. aan uitgestelde intenties door te schuiven van 2021 naar 2022. In voorliggende begrotingswijziging worden de betreffende budgetten toegevoegd aan de begroting van 2022. Daarnaast zijn dn deze begrotingswijziging een aantal nieuwe 'uitgestelde intenties' opgenomen voor een totaalbedrag van € 12 mln. De nieuwe 'uitgestelde intenties' zullen hieronder worden toegelicht.

Overzicht uitgestelde intenties

Uitgestelde intenties	Bedrag (x € 1.000)
Verwerken Uitgestelde intenties Laatste Begrotingswijziging 2021 in de begroting voor 2022	1.488
Nieuwe uitgestelde intenties Eerste begrotingswijziging 2022	
A. Groen: Opvangcentra wilde dieren	100
B. Economie, Cultuur en Welzijn: onderwater Archeologie	70
C. Economie, Cultuur en Welzijn: Subsidieverlening Terra Technica	450
D. Economie, Cultuur en Welzijn: Inzet teruggekomen subsidsies Noodfonds sociale infra NHN en MRA	1.816
E. Bijdrage exploitatie Waddengebied	9.626
Totaal Uitgestelde intenties	**13.550**

A. Groen - Opvangcentra wilde dieren
Vanuit het coalitieakkoord is € 200.000 beschikbaar gesteld voor wildopvangcentra in Noord-Holland. De helft van dit bedrag wordt verschoven naar 2022. Dit budget is gereserveerd om, door middel van een externe adviseur, ondersteuning te kunnen bieden door formats voor wettelijk verplichte protocollen op te stellen. Omdat het ministerie van LNV momenteel de Beleidsregels kwaliteit opvang dieren herziet en dit het wettelijk kader vormt voor de formats, zal deze opdracht naar verwachting na oplevering van de beleidsregels verleend worden.

B. Economie, Cultuur en Welzijn - Onderwater archeologie
De uitgestelde intentie Onderwater archeologie betreft de gelden besteed aan de inrichting van de maritieme archeologiezaal (17e eeuw) in Huis van Hilde. Daarnaast betreft het de conservatie van archeologische voorwerpen uit het Palmhoutwrak en het Schervenwrak. Een deel van de archeologische vondsten zijn echter nog niet ontvangen, hetgeen dat een deel van de vertraging veroorzaakt. Tevens is de tentoonstelling inzake Schervenwrak vanwege corona uitgesteld. Tot slot is budget vrijgehouden om een acuut door erosie bedreigd wrak in de Waddenzee te beschermen en/of (deels) op te graven. Concreet betekent dit een uitgestelde intentie met een omvang van € 70.000 van 2021 naar 2022.

C. Economie, Cultuur en Welzijn - Subsidie verlening Terra Technica
Deze uitgestelde intentie betreft de subsidieverlening voor Terra Technica. Als gevolg van de late aanlevering van de subsidieaanvraag in 2021, lijkt er geen tijd meer te zijn om deze toe te kennen in 2021.

D. Economie, Cultuur en Welzijn: Inzet teruggekomen subsidsies Noodfonds sociale infra NHN en MRA
Om de in 2021 retour gekomen gelden van de lager vastgestelde subsidies die in 2020 verstrekt zijn alsnog te kunnen inzetten is in de Laatste begrotingswijziging 2021 een Uitgestelde intentie opgenomen van € 331.000. Op basis van de actuele informatie wordt dit bedrag opgehoogd met € 1.816.000 zodat al de teruggekomen subsidies in 2021 opnieuw kunnen worden verleend in 2022.

E. Bijdrage exploitatie Waddengebied
Provincie Noord-Holland participeert via een Gemeenschappelijke Regeling van de provincies Noord-Holland, Friesland en Groningen in het Waddenfonds. Op basis van een Bestuursakkoord uit 2011 tussen de Staat en de Waddenprovincies werd t/m 2020 de uitkering aan het Waddenfonds mede namens de provincies rechtstreeks vanuit het Rijk overgemaakt aan het Waddenfonds. De Algemene Rekenkamer heeft in 2019 vastgesteld dat dit niet rechtmatig is. Sinds 2021 maakt het Rijk de provinciale bijdragen daarom over aan de provincies die het op hun beurt moeten doorgeleiden naar het Waddenfonds.

Provincie Noord-Holland heeft haar aandeel in de bijdrage in 2021 van het Rijk ontvangen. Momenteel ontbreekt echter nog de juridische grondslag om de bijdrage vanuit Provincie Noord-Holland over te maken aan het Waddenfonds. Het wachten is op een daarvoor noodzakelijke wijziging van het Bestuursakkoord uit 2011, welke momenteel ter goedkeuring bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ligt. Zodra deze door partijen is ondertekend kan Provincie Noord-Holland de bijdrage 2021 alsnog overmaken aan het Waddenfonds.

3.3.3 Begrotingsneutrale wijzigingen (BN)

Begrotingsneutrale wijzigingen zijn wijzigingen die geen effect op het saldo van de begroting hebben. Ze zijn opgeteld bij elkaar altijd 0. Omdat wel het totaal aan baten en het totaal aan lasten per programma wijzigt, is hierop het budgetrecht van uw Staten van toepassing. Daarom worden deze mutaties hierbij aan u voorgelegd. Het betreft vaak een verschuiving van lasten tussen twee begrotingsprogramma's en bijstellingen van specifieke baten (bijdragen van derden), waar even hoge lasten tegenover staan. Begrotingsneutrale wijzigingen groter dan € 100.000 zijn toegelicht en worden aangeduid met het kenmerk ‘BN’.

3.3.4 Reserves (RESV)

Veel uitgaven van de provincie fluctueren sterk over de jaren en worden gedekt vanuit de bestemmingsreserves. Omdat deze uitgaven gedekt worden vanuit de bestemmingsreserves hebben wijzigingen hierin geen effect hebben op het begrotingssaldo. De mutaties die zijn doorgevoerd in de uitgaven, gedekt vanuit de bestemmingsreserves, zijn te vinden in de

toelichtingen bij de programma's. Mutaties in de uitgaven vanuit, de stortingen in, en de overhevelingen tussen de reserves die geen effect hebben op het begrote resultaat zijn in de toelichting aangeduid met het kenmerk 'RESV'.

3.3.5 Capaciteitskosten (CAP)

Capaciteitskosten vormen een integraal onderdeel van de programmabudgetten. Met PS is afgesproken dat over de totale capaciteitskosten (eigen en inhuur) en de toerekening aan de programma's wordt gerapporteerd. In deze alinea is de stand van de capaciteitskosten in deze begrotingswijziging toegelicht. Daarbij spelen drie oorzaken van mutaties een rol:

1. Er zijn ten laste van de algemene middelen niet neutraal extra capaciteitskosten geraamd voor € 2,2 miljoen. Zie hiervoor de inhoudelijke toelichting hierboven bij 2.3.1. NBN. Deze extra lasten zijn eerst in totaal geraamd bij programma 8 en daar ook toegelicht en daarna toegerekend aan de programma's.

2. In het beleid voor capaciteitssturing is afgesproken, dat alle capaciteitskosten inclusief ingehuurde capaciteit in de begroting worden vermeld, inclusief het verdeelpercentage over de programma's. Wanneer gedurende het begrotingsjaar capaciteit wordt ingezet vanuit een programmabudget, wijzigt niet het budget van het betreffende programma. Zo'n mutatie van algemeen programmabudget naar specifiek capaciteitsbudget is dus niet financieel zichtbaar bij de programmabudgetten. Om PS goed te informeren over de totale capaciteitskosten (inclusief inhuur) die ten laste komen van de programma's en investeringen is onderstaande tabel opgenomen.

BEGROTING Capaciteitskosten na EBW 2022

Programma (x € 1.000)	Primitieve Begroting 2022	Na EBW 2022	% na EBW
1. Openbaar bestuur	9.536	10.569	8,7%
2. Klimaat en Milieu	5.255	6.632	5,5%
3. Ruimte en Water	9.553	9.753	8,0%
4. Bereikbaarheid	24.602	28.816	23,8%
5. Groen	6.723	11.368	9,4%
6. Economie, Cultuur en Welzijn	4.560	4.808	4,0%
7. Economisch herstel en duurzaamheid	653	546	0,5%
8. Financiën en bedrijfsvoering	52.081	48.786	40,2%
Totaal naar programma's	**112.963**	121.278	100,0%
Totaal naar investeringen	**15.655**	**14.595**	n.v.t.
Totale capaciteitskosten	**128.618**	135.873	n.v.t.

3. De toerekening van de capaciteitskosten aan de operationele doelen is geactualiseerd op basis van de geactualiseerde werkplanning. Op zichzelf leidt dit alleen tot een neutrale verschuiving tussen programma's. De 2 belangrijkste verklaringen voor deze verschuivingen zijn: Het toevoegen van de € 2,2 miljoen t.b.v. inhuur en minder toerekening aan investeringen (2.3.1.F). Deze 2,2 miljoen is eerst in programma 8

opgenomen en daarna neutraal toegerekend, voornamelijk naar programma mobiliteit. Daarnaast is de stelpost voor indexeringen van loonkosten van € 6 miljoen in programma 8 evenredig over alle programma's verdeeld. Overige verschuivingen zijn gerelateerd aan de reguliere periodieke actualisatie van de verwachte capaciteitsinzet voor de programma's.

Verschuiving toerekening Capaciteitskosten	**(Bedragen x €1.000)**
Programma 1 – Openbaar Bestuur	1.033
Programma 2 – Klimaat en Milieu	1.287
Programma 3 – Ruimte en Water	91
Programma 4 – Bereikbaarheid	4.387
Programma 5 – Groen	868
Programma 6 – Economie, Cultuur en Welzijn	77
Programma 7 – Economisch herstel en duurzaamheid	-107
Programma 8 – Overzicht Financiën en Bedrijfsvoering	-7.636
Totaal	**0**

4. Actualisatie integraal meerjarenprogramma infrastructuur (iMPI)

In de financiële verordening is opgenomen dat kredieten bij de vaststelling van de begroting(-swijziging) ter besluitvorming aan Provinciale Staten worden voorgelegd. Per kredietaanvraag melden wij in een tabel of voor de projecten een bijdrage van derden en/of dekking uit eigen reserves wordt verkregen en welke bedragen uiteindelijk ten laste van welke kapitaallasten komen. De kredietaanvragen worden in deze voordracht kort toegelicht.

Voor de uitvoering van het iMPI vragen wij u in te stemmen met de volgende investeringskredieten (exclusief btw)

Nieuwe kredietaanvragen verbeter- en uitbreidingsprojecten

1. **N241-13, Trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7, gemeenten Heerhugowaard, Hollands Kroon, Opmeer en Medemblik € 41.500.000**
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.
   (jaar oplevering: 2024; afschrijvingstermijn: 50 jaar)
   Gelijktijdig met het groot onderhoud wordt de weg gereconstrueerd.
2. **N241-13, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N241b, ged. N242-A7, gemeenten Heerhugowaard, Hollands Kroon, Opmeer en Medemblik € 1.500.000**
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.
   (jaar oplevering: 2024; afschrijvingstermijn: 50 jaar).
   Deze kredietaanvraag staat los van het aangevraagde uitvoeringskrediet, zodat uw Staten de keuze kunnen maken wel of geen aanvullende duurzaamheidsmaatregelen mee te nemen in project N241-13.

Nieuwe kredietaanvragen vervangingsprojecten

3. **SLS-01, Vervanging - Sleutelsysteem objecten € 1.400.000**
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen (wegen).
   (jaar oplevering: 2024; afschrijvingstermijn: 15 jaar)
   Het is noodzakelijk een nieuw, veilig en intelligent sleutelsysteem te implementeren voor de toegang tot de diverse objecten (zoals openbare verlichting, verkeersregelinstallaties en bruggen).

4. **Aanschaf tweedehands damwanden** **€ 1.340.000**
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen (vaarwegen).
   Dit krediet is onderverdeeld in deelkredieten, die vooruitlopend op de uitvoeringskredieten worden aangevraagd.
   1. K11-a-01 - vervanging - km 0,0 - 8,0 - vaarwegvak 22 € 204.000
      (jaar oplevering: 2025; afschrijvingstermijn: 40 jaar)
   2. K11-b-01 - vervanging - km 8,0 – 13,0 - vaarwegvak 23 € 168.000
      (jaar oplevering: 2024; afschrijvingstermijn: 40 jaar)
   3. K18-a-02 - vervanging - km 7,8 - 0,0 - vaarwegvak 16 € 484.000
      (jaar oplevering: 2027; afschrijvingstermijn: 40 jaar)
   4. K18-b-02 - vervanging - km 14,6 - 7,8 - vaarwegvak 17 € 484.000
      (jaar oplevering: 2027; afschrijvingstermijn: 40 jaar)

   De aanschaf en inzet van tweedehands damwanden levert bij oeververvangingsprojecten een forse milieuwinst op.

<u>Kredietverhogingen verbeter- en uitbreidingsprojecten</u>

5. **HOV-14, Hoogwaardig Openbaar Vervoer Legmeerdijk (N231)/halte Royal FloraHolland (RFH), gemeente Aalsmeer** **€ 500.000**
   Een bedrag van € 75.000 komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidings-investeringen. De Vervoerregio Amsterdam (VRA) levert een bijdrage van € 425.000.
   (jaar oplevering: 2023; afschrijvingstermijn: 50 jaar)
   Het is noodzakelijk de risicoreservering voor onvoorziene kabel- en leidingwerkzaamheden aan te vullen.
6. **N239-08, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N239a, gedeelte N242-A7, gemeenten Hollands Kroon, Opmeer en Medemblik** **€ 50.000**
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.
   (jaar oplevering: 2022; afschrijvingstermijn: 50 jaar)
   Binnen het project worden diverse duurzaamheidsmaatregelen toegepast.
7. **N243-06, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N243a, gemeenten Alkmaar, Beemster, Koggenland** **€ 500.000**
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.
   (jaar oplevering: 2023; afschrijvingstermijn: 50 jaar)
   Binnen het project worden diverse duurzaamheidsmaatregelen toegepast.
8. **N522-05, Vervanging/opwaardering brug Ouderkerk, gemeenten Amstelveen en Ouder-Amstel** **€ 2.475.000**
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.
   (jaar oplevering: 2023; afschrijvingstermijn: 50 jaar)
   Er is overeenstemming over de hoogte van de schadeclaim van de aannemer. Daarnaast is een extra risicoreservering en indexatie noodzakelijk. Totaal € 5.500.000, waarvan € 2.475.000 ten laste van de verbeter- en uitbreidingsinvestering en € 3.025.000 ten laste van de vervangingsinvestering.
9. **N525-05, Reconstructie kruispunt N525-Westerheide/Oude Postweg, gemeente Laren** **€ 636.500**
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.
   (jaar oplevering: 2023; afschrijvingstermijn: 50 jaar)
   De raming is aangepast in verband met onjuiste aannames en uitgangspunten. Daarnaast zijn er hogere projectmanagementkosten.

<u>Kredietverhogingen vervangingsprojecten</u>

10. **2**
    5G16/17-90, Vervanging - brug Ouderkerk **€ 3.025.000**
    Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen (wegen).
    (jaar oplevering: 2023; afschrijvingstermijn: 50 jaar)

Er is overeenstemming over de hoogte van de schadeclaim van de aannemer. Daarnaast is een extra risicoreservering en indexatie noodzakelijk. Totaal € 5.500.000, waarvan € 2.475.000 ten laste van de verbeter- en uitbreidingsinvestering en € 3.025.000 ten laste van de vervangingsinvestering.

11. **N**

241b-03, Vervanging - Trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7, gemeenten Heerhugowaard, Hollands Kroon, Opmeer en Medemblik € 6.750.000

Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen (wegen).
(jaar oplevering: 2024; afschrijvingstermijn: 50 jaar)
Er is een aanvullend krediet nodig, omdat het uitvoeringskrediet voor de vervangingsinvestering in een vroeg stadium aangevraagd, terwijl de planfase nog onvoldoende was doorlopen.

12. **L**

ED-02, Vervanging – Ledverlichting 2e fase € 450.000

Het krediet komt budgettair neutraal ten laste van de kapitaallasten vervangings-investeringen (wegen) door een gelijke verlaging van het budget vast onderhoud (energiebesparing).
(jaar oplevering: 2022; afschrijvingstermijn: 15 jaar)
Er is een krediet nodig vanwege de uitbreiding van de projectscope met de delen van de N201 rondom de Waterwolftunnel.

Kredietverlagingen

a. **HOV-03, Hoogwaardig Openbaar Vervoer in 't Gooi (Huizen-Hilversum) -/- € 6.490.000**
De kredietverlaging komt ten gunste van de reserve Ontwikkeling Provinciale Infrastructuur (OPI).
Het bedrag van € 6.490.000 wordt omgezet in een subsidie aan de gemeente Huizen, die bij de EBW2022 op de Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling wordt geplaatst.

b. **LED-01, Vervanging - Ledverlichting 1e fase -/- € 450.000**
De kredietverlaging komt ten gunste van de reserve innovatieve projecten.
Het project is gerealiseerd en het krediet is niet volledig tot besteding gekomen.

Wijziging dekking krediet

De dekking van het krediet van project HOV-14, HOV Legmeerdijk/bushalte Royal FloraHolland wijzigt. De Vervoerregio Amsterdam (VRA) heeft de subsidie verhoogd van € 5.507.000 naar € 6.356.930, zodat er niet € 2.849.000 ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen komt, maar € 1.999.070.

Laatste PMI voordracht	Project-nummer	Aanpassing dekking kredieten	Krediet	Subsidie VRA	Kapitaallasten PMI
2021-57	HOV-14	HOV Legmeerdijk (N231)/halte Royal FloraHolland	8.356.000	5.507.000	2.849.000
	HOV-14	HOV Legmeerdijk (N231)/halte Royal FloraHolland	8.356.000	6.356.930	1.999.070

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 17-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 januari 2022;

besluiten

1. De eerste begrotingswijziging 2022 vast te stellen;

2. De gewijzigde lijst met subsidies buiten uitvoeringsregeling 2022 vast te stellen;

3. Voor de uitvoering van het integraal meerjarenprogramma infrastructuur (iMPI) de volgende (aanvullende) kredieten beschikbaar te stellen:

   a. N241-13, Trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7 € 41.500.000
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidings-investeringen.
   b. N241-13, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N241b, ged. N242-A7 € 1.500.000
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.
   c. SLS-01, Vervanging - Sleutelsysteem objecten € 1.400.000
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen (wegen).
   d. Aanschaf tweedehands damwanden € 1.340.000
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen (vaarwegen)
   Dit krediet is onderverdeeld in deelkredieten:
      i. K11-a-01 - vervanging - km 0,0 - 8,0 - vaarwegvak 22 € 204.000
      ii. K11-b-01 - vervanging - km 8,0 – 13,0 - vaarwegvak 23 € 168.000
      iii. K18-a-02 - vervanging - km 7,8 - 0,0 - vaarwegvak 16 € 484.000
      iv. K18-b-02 - vervanging - km 14,6 - 7,8 - vaarwegvak 17 € 484.000

   e. HOV-14, Hoogwaardig Openbaar Vervoer Legmeerdijk (N231)/halte RFH € 500.000
   € 75.000 komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen
   f. N239-08, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N239a, ged. N242-A7 € 50.000
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.
   g. N243-06, Duurzaamheidsmaatregelen trajectbenadering N243a € 500.000
   Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.

h. N522-05, Vervanging/opwaardering brug Ouderkerk € 2.475.000
Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.
i. N525-05, Reconstructie kruispunt N525-Westerheide/Oude Postweg € 636.500
Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen.
j. 25G16/17-90, Vervanging - brug Ouderkerk € 3.025.000
Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangings-investeringen (wegen).
k. N241b-03, Vervanging - Trajectbenadering N241b, gedeelte N242-A7 € 6.750.000
Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten vervangings-investeringen (wegen)
l. LED-02, Vervanging – Ledverlichting 2e fase € 450.000
Het krediet komt budgettair neutraal ten laste van de kapitaallasten vervangingsinvesteringen (wegen) door een gelijke verlaging van het budget vast onderhoud (energiebesparing)

4. De volgende kredieten te verlagen:
a. HOV-03, Hoogwaardig Openbaar Vervoer in 't Gooi (Huizen-Hilversum) -/- € 6.490.000
De kredietverlaging komt ten gunste van de reserve Ontwikkeling Provinciale Infrastructuur
b. LED-01, Vervanging - Ledverlichting 1e fase -/- € 450.000
De kredietverlaging komt ten gunste van de reserve innovatieve projecten

5. De dekking van het krediet HOV-14 Hoogwaardig Openbaar Vervoer Legmeerdijk/ bushalte RFH als volgt te wijzigen: verhoging subsidie VRA van € 5.507.000 naar € 6.356.930.

Laatste PMI voordracht	Project-nummer	Aanpassing dekking kredieten	Krediet	Subsidie VRA	Kapitaallasten verbeter- en uitbreidings-investeringen
2021-57	HOV-14	HOV Legmeerdijk (N231)/halte Royal FloraHolland	8.356.000	5.507.000	2.849.000
	HOV-14	HOV Legmeerdijk (N231)/halte Royal FloraHolland	8.356.000	6.356.930	1.999.070

Haarlem, 7 maart 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

wnd. statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

T.b.v. Statenvergadering d.d.	**7 maart 2022**
Commissie	**Economie, Financiën en Bestuur**
Datum commissievergadering	**14 februari 2022**

Onderwerp: **Voordracht 17:** 1e begrotingswijziging 2022

Uw contactpersoon
M.C.A. de Zwart
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 3756
zwartm@noord-holland.nl

17 februari 2022

De commissie Economie, Financiën en Bestuur adviseert om de Statenvoordracht als bespreekstuk te agenderen voor de PS-vergadering van 7 maart 2022.
Voor de gemaakte opmerkingen over de voordracht zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de commissie EFB van 14 februari 2022.

8.a. Financiën: Voordracht 1e begrotingswijziging 2022

Dhr. **Hartog** (VVD) constateert dat al snel na vaststelling van de begroting het begrote positieve saldo is gewijzigd in een tekort van € 1 miljoen, omdat nu al de kosten worden genomen voor de afkoop van beheer en onderhoud van een kasteel. Waarom worden deze kosten nu al genomen? Onlangs is uitvoerig gesproken over de besteding van € 100.000 in de algemene reserve en de positief begrote € 540.000 in de begroting 2022, terwijl motie 212 in deze begroting zijn weerslag zou moeten krijgen. Wordt de motie teruggedraaid vanwege het ontbreken van voldoende middelen?

Dhr. **Dulfer** (GL) gaat akkoord met de begrotingswijziging. De motivatie voor het ontstane begrotingstekort (kosten stikstofproblematiek) is gerechtvaardigd en wordt ondersteund.

Dhr. **Zoon** (PvdD) schrikt van het feit dat er veel geld aan het IPO wordt overgemaakt, terwijl hier weinig mee gedaan lijkt gaat worden. Moet dit besluit wellicht worden heroverwogen?

Dhr. **Dulfer** (GL) stelt dat alle provincies gezamenlijk aan de lat staan voor het aanpakken van het grote stikstofprobleem en hoe sneller dit wordt opgelost, hoe meer kosten in de toekomst worden voorkomen. Daarom is het goed om het IPO in staat te stellen deze problemen aan te pakken. Het nu nemen van de kosten van afkoop van het kasteel is een verstandig besluit. Wat is de visie van GS op de extra kosten inhuur en de verwachte ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in de komende jaren en de verhouding tot de kosten van de eigen organisatie?

Dhr. **Carton** (PvdA) sluit zich aan bij de vraag over de stijgende inhuurkosten. Kunnen GS een toelichting geven op het realiseren van alle provinciale ambities en de samenhangende werklast voor het huidige ambtelijk apparaat met het oog op de kosten en de krappe arbeidsmarkt?

Mw. **Kapitein** (D66) ondersteunt de maatregelen voor het oplossen van het stikstofprobleem. De kosten ad € 2,1 miljoen voor de afkoop van het kasteel worden in 50 jaar (€ 42.000 per jaar) terugverdiend. Waarom

wordt het kasteel op afstand van de provincie gezet? Komt dit thema weer terug op de volgende commissieagenda? Wordt met het goedkeuren van de begrotingswijziging automatisch akkoord gegaan met dit voorstel ? Is de enige oplossing om de kosten ten laste van de algemene reserve te brengen? Was dit voornemen al bekend bij de bespreking van het beleidskader erfgoed en cultuur in november? Waarom is voor deze oplossing gekozen? Er wordt aangesloten bij de vragen over de inhuurkosten.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) gaat akkoord met de begrotingswijziging. De SP sluit aan bij de vragen van D66 over het kasteel. Hoe is het toezicht op het nieuwe beheer en onderhoud geregeld? De verhoging van het Provinciefonds is incidenteel. Zijn er al resultaten behaald door de lobby van GS bij het Rijk voor een structurele verhoging? De bijdragen aan IPO en BIJ1worden met 10% verhoogd. Wat is de stand van zaken van de aanpak van het stikstofdossier in het IPO?

De **voorzitter** meldt dat de laatste vraag inhoudelijk wordt besproken in de NLG-commissie.

Dhr. **Heijnen** (CDA) sluit zich aan bij de vragen over het kasteel en over de kostenstijging inhuur. Hierover hebben PS nog niet inhoudelijk kunnen spreken, daarom wordt voorgesteld eerst dit gesprek te voeren alvorens in te stemmen met de begrotingswijziging en het bedrag van € 1,2 miljoen. Wat zijn de achtergronden van het besluit en kan het besluit over punt e, de afkoop van Nuwendoorn, voorwaardelijk gemaakt worden op de inhoudelijke bespreking? De inhuurkosten stijgen al een aantal jaren, waarom is dit niet voorzien bij het opstellen van de begroting 2022? Waarom is dit forse bedrag nu pas bekend?

Dhr. **Klein** (CU) gaat akkoord met het voorstel en wijst mbt Kasteel Nuwendoorn naar de brief op de c-agenda, daar worden veel van de vragen beantwoord.

Dhr. **Zoon** (PvdD) is bezorgd over het stikstofdossier IPO. Bij bespreking van de begroting IPO vorig jaar in de commissie NLG was de status dat verdere uitwerking stikstof nog zou volgen. Intussen is de grote impact op de provinciale begroting bekend, tevens blijkt dat de oplossing van de stikstofcrisis wordt teruggelegd bij het Rijk. Kijken GS wel naar de doelmatigheid van de inzet van deze middelen? Hoe kijkt de AV van PS richting IPO hiernaar? De forse subsidie aan de sportvisserij is weggegooid geld. Zijn GS bereid om te blijven letten op de doelmatigheid van besteding van middelen? Hierop zal in de PS-vergadering worden teruggekomen.

Gedeputeerde **Pels** verwijst ook naar agendapunt 14.b C-agenda voor de beantwoording van de vragen over Kasteel Nuwendoorn. Het werven van nieuwe medewerkers (zoals ecologen voor het stikstofdossier) wordt steeds moeilijker – overigens voor alle overheden op de arbeidsmarkt – een van de redenen voor de stijging van de inhuurkosten. Daarom zet de provincie al jarenlang in op het zijn van een aantrekkelijke en inclusieve werkgever. Juist de afgelopen jaren ligt de focus op het vervangen van inhuurcontracten door vaste aanstellingen, vooral bij beheer en onderhoud. Door het administratieve proces van het toeschrijven van capaciteit aan investeringen, worden structurele zaken die bij de exploitatie horen, toegeschreven aan investeringen en dat is niet correct, want deze werkwijze heeft veel impact op de begroting. Overigens was de kostenstijging van inhuur nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de begroting. Binnen het IPO wordt gesproken over de herverdeling van het Provinciefonds en in het regeerakkoord wordt expliciet genoemd dat het gesprek wordt gestart over het belastinggebied van de provincies. Daarop moeten de provincies zich oriënteren in de komende 2 jaar. Het tweede kwartaal staat een overleg gepland van alle gedeputeerden Financiën. Nadat een duidelijk beeld is ontstaan van de inzet door het IPO, wordt een terugkoppeling gegeven en een procesvoorstel aan PS gestuurd over het provinciefonds en het gesprek over het belastingstelsel. De doelmatige inzet van middelen blijkt uit de beschrijving van de inzet van de middelen en controle hierop,

maar wellicht geeft de PvdD het signaal om doel en wijze van besteding nader te bespreken. Deze politieke vraag kan niet door GS beantwoord worden. Sinds 2011 staat het kasteel Nuwendoorn op de agenda en nu is er eindelijk een goede partij gevonden met veel kennis van erfgoed die het kasteel wil overnemen en exploiteren. Als nu geen besluit wordt genomen en het besluit wordt uitgesteld tot de bespreking van de zomernota, dan ontstaat er een procesvertraging tot in september/oktober, terwijl zich nu een goede mogelijkheid voordoet om het kasteel te verkopen, hetgeen tevens garandeert dat het kasteel in goede staat wordt behouden voor volgende generaties. Bovendien valt dit besluit onder het mandaat van GS en hoeft het niet ter bespreking aan PS te worden voorgelegd.

Mw. **Kapitein** (D66) vraagt waarom dit voorstel niet bij de begroting is voorgelegd. Komen er nog meer van dit soort projecten naar boven?

Gedeputeerde **Pels** meldt dat ten tijde van het opstellen van de begroting – in feite al voor de zomerperiode – de voortgang in de gesprekken met de geïnteresseerde partij nog onvoldoende was. Er bestaat geen lijstje van projecten die op handen zijn. GS zetten zich ervoor in om alle lopende dossiers die voor de volgende bestuursperiode kunnen worden afgerond, ook daadwerkelijk in deze periode af te ronden.

Dhr. **Heijnen** (CDA) zou graag eerder geïnformeerd zijn over het proces rond het kasteel. Het is een hamerstuk.

Dhr. **Zaal** (GL) constateert dat het steeds moeilijker wordt om nieuwe medewerkers in vaste dienst aan te trekken. Aangezien veel partijen moeten inhuren, worden de kosten steeds hoger. Graag een reflectie op dit dilemma.

Dhr. **Hartog** (VVD) verzoekt een reactie van GS op het tekort van € 1 miljoen en uitvoering van motie 212.

Gedeputeerde **Pels** antwoordt dat wanneer er geen medewerkers in vaste dienst kunnen worden aangenomen – mede met als doel om vergaarde kennis voor de organisatie te behouden – wel overgegaan moet worden naar inhuur, zeker voor ingewikkelde opgaven. Gezamenlijk moet het belang worden afgewogen om voor bepaalde dossiers over te gaan tot inhuur.

Dhr. **Dulfer** (GL) vraagt of het klopt dat GS aangeven dat inhuur exclusief op projecten plaatsvindt.

Gedeputeerde **Pels** meldt dat dit helaas niet de realiteit is vanwege de grote opgaven waar de provincie voor staat. Dit hangt tevens samen met de discussie over wat is incidenteel en wat is structureel. Incidentele Rijksgelden zijn vaak bedoeld voor structurele opgaven (zoals de stikstofopgave) en het realiseren van balans in de natuur, dat zijn meerjarige processen. De afgelopen jaren wordt steeds strakker begroot op alle portefeuilles. De uitgestelde intenties worden nu uitgebreid getoetst voordat deze worden overgezet naar het volgende jaar. Dat houdt in dat kosten worden getoond zodra deze ontstaan en dat blijkt nu uit deze eerste begrotingswijziging. De moties kunnen uitgevoerd worden, maar PS kunnen natuurlijk altijd wijzigingen doorvoeren of ‘uitamenderen’, hoewel daar momenteel geen noodzaak voor is.

De **voorzitter** constateert dat het voorstel, op verzoek van de PvdD, als bespreekstuk wordt doorgeleid naar PS.

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Tbv Statenvergadering d.d	**7-3-2022**
Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid	
Datum commissievergadering	**14-2-2022**

Onderwerp:
Voordracht 17, Eerste begrotingswijziging 2022

Uw contactpersoon
M.C.H. van Boheemen
AD/STG

Doorkiesnummer +31235144628
boheemenm@noord-holland.nl

18 februari 2022

De commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid adviseert:

De Voordracht Eerste begrotingswijziging 2022 als bespreekstuk door te geleiden naar de Statenvergadering van maandag 7 maart 2022.

Uittreksel concept-verslag commissie M&B 14-2-2022:

6. A-agenda Algemeen

6a. Financiën: Voordracht Eerste begrotingswijziging 2022
6a1. Afdoening M212-2021 Pontveren Ilpendam en Spaarndam

De heer **Terwal** (VVD) vertelt dat de VVD met alle kredietbesluiten kan instemmen. Een voorbehoud wordt gemaakt bij het beschikbaar stellen van anderhalf miljoen euro voor duurzaamheidsmaatregelen bij het project N241 (A.C. de Graafweg). Dit besluit, -dat bovenop de al eerder afgesproken 7,5 miljoen euro aan duurzaamheidsmaatregelen voor provinciale infrastructuur komt, met als mogelijk gevolg dat er wederom minder geld beschikbaar is voor de realisatie van studieprojecten die zorgen voor meer verkeersveiligheid en een betere doorstroming-, zal de heer Terwal in zijn fractie moeten bespreken.
De VVD is tevreden dat de motie, die bij de begrotingsbehandeling van november 2021 is ingediend en Gedeputeerde Staten verzocht geld vrij te maken voor de pontveren bij Ilpendam en Spaarndam, is uitgevoerd. Deze motie, die mede gesteund werd door de VVD, kan wat de fractie betreft, als afgedaan worden beschouwd.

Statenlid **Gringhuis** (GL) vindt het jammer dat de VVD duurzaamheid en verkeersveiligheid tegen elkaar zet en polariseert. Het zijn zaken die goed hand in hand kunnen gaan.

Bij interruptie merkt de heer **Terwal** (VVD) op dat hij deze zaken niet tegenover elkaar zet, maar onder elkaar. Vanwege de beperkte financiële middelen kan niet alles worden uitgevoerd en zal moeten worden geprioriteerd. Voor de VVD staat verkeersveiligheid op 1, doorstroming op 2 en duurzaamheid op 3.

Statenlid **Gringhuis** (GL) erkent dat het de komende jaren lastig wordt om voldoende geld vrij te spelen voor onderhoud en projecten. De VVD gaf eerder aan bereid te zijn om te kijken naar het verhogen van de opcenten. De VVD wordt uitgenodigd om na de verkiezingen met GroenLinks te bekijken hoe de opcenten verhoogd kunnen worden.

Bij interruptie merkt de heer **Terwal** (VVD) op dat de fractievoorzitter van de VVD het bij de Algemene Beschouwingen toch anders heeft bedoeld. Hij doelde op de woningcrisis, die enorm is. Er zal naar onorthodoxe oplossingen moeten worden gezocht. Dat kan een reden zijn om naar het verhogen van de opcenten te kijken, als daarmee de woningcrisis kan worden vlot getrokken.

Statenlid **Gringhuis** (GL) vraagt of die gelden ook kunnen worden gebruikt voor veilige en duurzame wegen.

Bij interruptie antwoordt de heer **Terwal** (VVD) dat dit tot de mogelijkheden kan behoren. De VVD kijkt uit naar de Kaderbrief, waarin een aantal scenario's wordt geschetst, met bijbehorende financiële perspectieven. Op basis daarvan zullen de Staten besluiten nemen.

Statenlid **Gringhuis** (GL) meldt dat GL de motie inzake het pontje bij Ilpendam als afgedaan beschouwd. De kosten zijn voor de komende vijf jaar gedekt. GL is benieuwd of de gedeputeerde een update kan geven van de permanente oplossing.
De fractie van GL zal in Provinciale Staten instemmen met de onderdelen van de begroting die in de voordracht zijn genoemd.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) zegt dat het CDA een extra uitgave toejuicht als het gaat over Programma 4. Het is een extra uitgave van 300.000 euro voor een data-analyse verkeersveiligheid, zodat het mogelijk wordt om risicovolle locaties beter in beeld te krijgen. Ook dat kan bijdragen aan de prioritering van infraprojecten, zoals besproken bij de Actualisatie van het IMPI.
Het is goed dat de aangenomen motie is verwerkt. Wat het CDA betreft is de motie hiermee afgedaan.

[De heer Deen (PVV) is aangesloten bij de vergadering.]

De heer **Hoogervorst** (SP) geeft aan dat de SP blij is dat de gedeputeerde voor de komende vijf jaar een goede oplossing heeft gevonden voor de pontveren bij Ilpendam en Spaarnedam. Wat dat betreft is de SP tevreden met deze eerste begrotingswijziging.

De heer **Hollebeek** (PvdD) heeft aangaande deze commissie geen opmerkingen. Toch kan de voordracht geen hamerstuk zijn. Zijn collega's hadden in de commissie EFB namelijk wel opmerkingen. De motie is destijds niet mede ondertekend door de PvdD, maar werd wel gesteund. Wat de PvdD betreft is de motie afgedaan, maar het is aan de indiener om dat te bevestigen.

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) stelt dat de motie is afgedaan. Bij het IMPI is reeds gesproken over de begrotingswijzigingen, die voor deze commissie gelden. De PvdA kan daarmee instemmen.

De voordracht zou voor de PvdA een hamerstuk kunnen zijn, maar omdat in de commissie EFB anders is besloten, wordt het een bespreekstuk.

De heer **Meiland** (D66) zegt dat de fractie van D66 verwacht met de begrotingswijziging op bereikbaarheidsgebied in te kunnen stemmen. De fractie ziet graag nog enkele vragen beantwoord door de portefeuillehouder.
D66 is blij dat uitvoering is gegeven aan motie 212, betreffende de pontveren, door het in de motie gevraagde bedrag beschikbaar te stellen. Gedeputeerde Staten stellen in hun brief aan Provinciale Staten dat de motie daarmee financieel is verwerkt en dat Provinciale Staten worden voorgesteld de motie als afgedaan te beschouwen. Voor de komende vijf jaar lijkt er voldoende financiële ruimte te zijn. Welke inspanning gaat het college verrichten voor een permanente oplossing? Hoe ziet het verdere traject van realisatie eruit? Hoe worden de Staten daarvan op de hoogte gehouden?
Inzake de Reserve 'Uitvoeren Mobiliteitsbeleid door derden' las de fractie dat er diverse verschuivingen zijn tussen uitvoeringsregelingen, maar vooral ook dat veel subsidieaanvragen vanuit gemeenten vooruit zijn geschoven, of in het geheel niet zijn aangevraagd. D66 vindt een goede fietsbereikbaarheid in de provincie van grote toegevoegde waarde. Het niet tot aanvraag van subsidies komen en het daarmee niet tot uitvoering komen van fietsinfrastructuur zit de fractie dwars. Welke acties worden ondernomen om tot besteding van de middelen en daarmee de realisatie van fietsinfrastructuur te komen?

Beantwoording door Gedeputeerde Staten in eerste termijn

Gedeputeerde **Olthof** vertelt dat voor beide ponten het beschikbaar stellen van subsidie wordt voorbereid om voor de verbinding bij Spaarndam een elektrisch pont aan te kunnen schaffen.
Dat geldt ook voor de pont bij Ilpendam, om die voor de komende drie jaar, met een uitloop naar vijf jaar te kunnen financieren. Voor de pont bij Ilpendam vindt tevens een onderzoek plaats naar een vaste verbinding. Als dat niet mogelijk is, dan wordt verder gekeken naar een lange termijn oplossing voor de pont.
De gedeputeerde veronderstelt dat de heer Meiland doelt op de middelen Kleine Infra. De Regio West-Friesland maakte daarvan slechts beperkt gebruik. Hoorn heeft na de sluitingstermijn nog een aantal verzoeken gedaan. Het gesprek is gaande om de aanvragen ook bij de volgende ronde weer in te dienen. Andere gemeenten maken wel gebruik van de middelen. Het is een onderwerp dat in de PVVB's (Provinciaal Verkeer en Vervoer Beraad) aan de orde wordt gesteld. Toegezegd is om een extra inspanning richting West-Friesland te plegen om die regio op de regeling te wijzen en er gebruik van te maken. Net als D66 hoopt het college dat veel gemeenten er gebruik van maken om de kleine infra, en dan met name de fietsinfrastructuur, te verbeteren.

Tweede termijn:

De heer **Meiland** (D66) bedankt de gedeputeerde voor zijn beantwoording. De fractie van D66 is blij om te horen dat gemeenten, na de sluitingsdatum, alsnog een verzoek hebben ingediend en dat er extra inspanningen worden verricht om te zorgen dat die gelden tot besteding komen.
De beantwoording van de vragen over de pontjes is voor D66 voldoende. De heer Meiland veronderstelt dat de fractie van D66 kan instemmen met de voordracht.

De **voorzitter** constateert dat in de commissie EFB is besloten om de voordracht als bespreekstuk door te geleiden naar Provinciale Staten. De meerderheid van deze commissie gaat akkoord met het afdoen van de motie, inclusief de CU.

A5-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Amendement Slimmer omgaan met maatschappelijk geld

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, ter behandeling van de voordracht Eerste Begrotingswijziging 2022;

besluiten om besluit 1 van het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen:
1. De eerste begrotingswijziging 2022 vast te stellen, met inachtneming van de volgende wijzigingen:

"Het project "Sportvisserij Midwest Nederland, pilotproject loodvrij vissen" niet toe te voegen aan de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling en de daarvoor gereserveerde 60.000 euro vloeit terug naar de reserve."

Toelichting
Jaarlijks komen tonnen, vrachtwagens vol schadelijk vislood in ons water terecht. Dit probleem speelt al sinds de jaren '80 van de vorige eeuw. Het CDA stelde in 1988 vragen aan minister Ed Nijpels over het probleem van vislood. Toen werd ook verwezen naar alternatieven en werd beloofd met de sector samen te werken om het probleem aan te kaarten. Er is jarenlang ingezet om met pilots en projecten hengelaars te stimuleren over te schakelen naar milieuvriendelijke alternatieven.

Maar de resultaten laten zien dat dit niet of onvoldoende werkt.[1] Daar heeft Stichting Gezond Water ook bij haar inspraak in de provincie ook over verteld. Zij hebben ook eerder meegewerkt aan zulke pilots, maar hebben gezien dat hengelaars uiteindelijk toch geneigd zijn terug te gaan naar vislood (uit gewoonte en gemak). De hoeveelheid vislood is afgelopen jaren zelfs gestegen.

60.000 euro is veel geld, waar we meer maatschappelijk nuttige en effectievere projecten mee kunnen stimuleren. We dienen er voorzichtig mee om te gaan. Bovendien zouden we met het investeren van deze 60.000 euro de vervuiler betalen, in plaats van laten betalen. Dat gaat in tegen het principe van vervuiler betaalt.

Daarom regelt dit amendement om dit project niet toe te voegen aan de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling en dat het geld terugvloeit naar de reserve. (GS zou bijvoorbeeld in overleg met Vereniging Gehandicaptensport kunnen kijken hoe het geld beter besteed kan worden om bijvoorbeeld zwemmen toegankelijker te maken voor mensen met een beperking.)

Dit amendement is ambtelijk als technisch uitvoerbaar beoordeeld.

Ines Kostic
Partij voor de Dieren

[1] Vissen met giftig lood? Misdadig als je weet wat het met de gezondheid van een kind doet".
https://www.bndestem.nl/bergen-op-zoom/vissen-met-giftig-lood-misdadig-als-je-weet-wat-het-met-de-gezondheid-van-een-kind-doet~abe1597a/

M23-2022/PS 07-03-2022
AANGENOMEN

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022,

Agendapunt 16 – Advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag:

Zicht op verbetering leefomgeving

Overwegende dat
- het productieproces van Tata Steel negatieve impact heeft op de leefomgeving, de gezondheid en het milieu;
- omwonenden zich zorgen maken over hun gezondheid en dat bevestigd zien door de verschillende RIVM rapporten;
- Tata Steel veel CO2 uitstoot;
- Nederland de verplichting heeft de CO2 uitstoot drastisch te reduceren;
- de overstap naar het produceren van groen staal goed is voor de leefomgeving, gezondheid, het milieu en de economie.

Constaterende dat:
- de uitstoot van ZZS door Tata Steel op zo kort mogelijke termijn naar beneden moet;
- voor een spoedige uitvoering van de plannen met betrekking tot groene staalproductie een concrete planning vanuit Tata Steel en duidelijke afspraken rond de benodigde procedures en vergunningstrajecten met de provincie nodig zijn;
- voor de overstap naar groene staalproductie een goede (waterstof)infrastructuur, financieel kader en ondersteuning van de lokale en regionale overheid bij de ontwikkeling van de benodigde kennis in het kader van planvorming en vergunningverlening voorwaardelijk zijn en daarvoor betrokkenheid van het Rijk noodzakelijk is.

Spreken uit dat:
- voor de korte termijn:
    - een significante verbetering van de leefomgeving en milieu gerealiseerd moet zijn;
    - de resultaten geformuleerd in het Programma Tata Steel 2020-2050 en de Roadmap+ ook daadwerkelijk gerealiseerd en aangetoond moeten worden;
    - Helderheid vanuit het Rijk komt over de financiering en noodzakelijke infrastructuur voor de Groen Staal route.

- voor de middellange termijn:
    - De overgang naar groen staal zo spoedig mogelijk gerealiseerd wordt;
    - De meest vervuilende onderdelen in het productieproces gesloten worden.

Verzoeken GS:
- voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures en termijnen voor de afgifte van vergunningen om tot groen staal te komen;
- er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidie regelingen te verbinden m.b.t.:
    - gezondheid;

    - een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn en de KooksGasFabriek en de Hoogoven gesloten worden;
- voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn;
- met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten; waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet -binnen de gestelde termijn- worden behaald;
- de Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.

en gaan over tot de orde van de dag.

Linde Gonggrijp	Gert-Jan Leerink	Sharon Becker	Nick Roosendaal
D66 noord-holland	PvdA Noord-Holland	GROEN LINKS NOORD-HOLLAND	VVD NOORD-HOLLAND

M24-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie Vreemd

vergadering Provinciale Staten – 7 maart 2022
agendapunt 16 – Advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag

"Extern salderen opschorten"

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- de Raad van State op 24 november 2021 een tussenuitspraak deed over de inpassingsplannen voor de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (Uitspraak 201805874/1/R2);
- deze uitspraak grote gevolgen heeft voor de methodiek van het extern salderen van in het verleden vergunde, maar niet (meer) gebruikte, stikstofruimte;
- de Raad van State van mening is dat naast het extern salderen inzichtelijk moet worden gemaakt welke andere maatregelen worden getroffen om de instandhoudingsdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebieden te realiseren, te behouden en verslechtering te voorkomen;
- de provincie Noord-Holland nog natuurvergunningen verstrekt op basis van extern salderen met in het verleden vergunde, maar niet (meer) gebruikte, stikstofruimte;
- de provincie Overijssel, evenals de provincie Flevoland, vanwege de uitspraak van de Raad van State inmiddels de mogelijkheden om extern te salderen opgeschort heeft.

Overwegende dat:

- in Noord-Holland diverse bouw- en infrastructuurprojecten reeds in vergevorderde staat van plannenmakerij zijn;
- een aantal van deze projecten geen doorgang kan vinden omdat er geen natuurvergunning verleend kan worden;
- door externe saldering met latente ruimte feitelijke deposities kunnen toenemen, ook met de 70/30 regel;

- Provinciale Staten van Noord-Holland zich ernstige zorgen maken over de Natura 2000- gebieden en zich beijveren voor zowel het terugdringen van de stikstofdepositie als het natuurherstel;
- extern salderen met in het verleden vergunde, maar niet (meer) gebruikte, stikstofruimte niet in het beleid past van enerzijds terugdringen van de stikstofdepositie en anderzijds natuurherstel.

Dragen Gedeputeerde Staten op:

- in navolging van de provincies Overijssel en Flevoland vergunningverlening op basis van extern salderen op te schorten;
- beleid te ontwikkelen dat ervoor zorgt dat de Natura 2000- gebieden in Noord-Holland via concrete maatregelen minder belast worden met deposities, zoals in de uitspraak van de Raad van State van 24 november 2021 wordt vereist.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,
Anna de Groot

M24-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie vreemd aan de orde van de dag:
Stop ontwikkelingen met windturbines in afwachting van landelijke afstandsnormen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: ‘Stop ontwikkelingen met windturbines in afwachting van landelijke afstandsnormen’.

Constaterende dat:
- Gedeputeerde Staten voornemens is de komende jaren een groot aantal windturbines in Noord-Holland te laten verrijzen;
- steeds meer bekend wordt over de gezondheidsgevolgen en -risico’s van windturbines;
- inn het landelijke coalitieakkoord is opgenomen dat er ‘heldere afstandsnormen’ voor de bouw van windturbines op land komen;
- deze afstandsnormen eind 2022 aan de Tweede Kamer zullen worden voorgelegd.

Overwegende dat:
- het voortzetten van plannen met betrekking tot nieuwe windturbines in Noord-Holland niet aan de orde kan zijn zolang de aangekondigde afstandsnormen nog niet van kracht zijn.

Verzoekt Gedeputeerde Staten
- alle ontwikkelingen met betrekking tot nieuwe windturbines in de provincie Noord-Holland, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, stop te zetten tot de nieuwe landelijke afstandsnormen van kracht zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël J. van den Berg
JA21 Noord-Holland

Grethe van Geffen
Liberaal NH

M25-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie vreemd aan de orde van de dag:
Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Woningbouw en bedrijvigheid mogen nooit lijden onder de bouw van windturbines'.

Constaterende dat:

- gevoelige bestemmingen zoals genoemd in de Wet geluidhinder, zoals woningen, ziekenhuizen en kinderopvangcentra, volgens huidige en toekomstige wetgeving enige afstand dienen te houden van windturbines;

Overwegende dat:

- het woningtekort op dit moment 279.000 woningen betreft[1];
- de bouw van windturbines de bouw van woningen en/of bedrijvigheid kan frustreren;

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- te waarborgen dat woningbouw en bedrijvigheid nooit lijden onder de bouw van windturbines,

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël J. van den Berg
JA21 Noord-Holland

[1] Capital Value - februari 2022

M26-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie vreemd aan de orde van de dag:
Behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag;

Constaterende dat:

- de provincie Noord-Holland voornemens is de bouw van windturbines op een afstand van minder dan 600 meter van gevoelige bestemmingen, zoals woningen, mogelijk te maken.

Overwegende dat:

- het onwenselijk is als windturbines te dicht bij gevoelige bestemmingen, zoals woningen, gebouwd worden.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- de 600 meter-norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in Noord-Holland te handhaven,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël J. van den Berg
JA21 Noord-Holland

M27-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie vreemd aan de orde van de dag:
Behoud de 600 meter norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in de gemeente Amsterdam

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag;

Constaterende dat:

- de provincie Noord-Holland voornemens is de bouw van windturbines op een afstand van minder dan 600 meter van gevoelige bestemmingen, zoals woningen, mogelijk te maken.

Overwegende dat:

- het onwenselijk is als windturbines te dicht bij gevoelige bestemmingen, zoals woningen, gebouwd worden.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- de 600 meter-norm voor windturbines tot woningen en andere gevoelige bestemmingen in de gemeente Amsterdam te handhaven,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël J. van den Berg
JA21 Noord-Holland

M28-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie vreemd aan de orde van de dag:
Geen windturbines op land

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: ‘Geen windturbines op land.

Constaterende dat:

- Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk te maken.

Overwegende dat:

- er efficiëntere, goedkopere en minder overlastgevende mogelijkheden zijn om energie op te wekken dan met windturbines op land.

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines op land, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen,

en gaat over tot de orde van de dag,

Ondertekening,

Daniël J. van den Berg
JA21 Noord-Holland

M29-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie vreemd aan de orde van de dag:
Verleen geen medewerking aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES doelstelling van 35 TWh.

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: 'Verleen geen medewerking aan de bouw van zonne-energie of windturbines boven de RES doelstelling van 35 TWh.'

Constaterende dat:

- uit recente cijfers van onder meer het PBL blijkt dat het beoogde landelijke doel van 35 TWh hernieuwbaar opgewekte elektriciteit uit zonne-energie en windenergie in 2030 niet in het geding komt;

Overwegende dat:

- de ambities uit de RES dus eenvoudig kunnen worden afgeschaald zonder dat de RES-doelen in het geding komen;
- met name de bouw van windturbines het draagvlak voor de energietransitie steeds verder ondermijnt.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines en zonne-energie op land indien hierdoor het totale RES-bod van 35 TWh in 2030 wordt overstegen,

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël J. van den Berg
JA21 Noord-Holland

M30-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie vreemd aan de orde van de dag:
Geen draagvlak geen windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: ‘Geen draagvlak geen windturbines’.

Constaterende dat:

- Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk te maken.

Overwegende dat:

- het draagvlak voor de bouw van windturbines (vooral in zoekgebieden) onder druk staat.

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, indien er in een zoekgebied onvoldoende draagvlak is,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël J. van den Berg
JA21 Noord-Holland

M31-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie vreemd aan de orde van de dag:
Minimale lijnopstelling en dezelfde draairichting en verschijningsvorm voor windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: ‘Minimale lijnopstelling en dezelfde draairichting en verschijningsvorm voor windturbines’.

Constaterende dat:
- Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk te maken.

Overwegende dat:
- windturbines een grote impact hebben op de leefomgeving van inwoners van gevoelige bestemmingen, zoals woningen.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, indien:
    - de windturbines niet in een lijnopstelling worden geplaatst van minimaal drie windturbines;
    - de rotorbladen van de windturbines binnen een lijnopstelling niet dezelfde draairichting hebben; en
    - de windturbines binnen een lijnopstelling niet eenzelfde verschijningsvorm hebben,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël J. van den Berg
JA21 Noord-Holland

M32-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie vreemd aan de orde van de dag:
Maximale ashoogte van 120 meter voor windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: ‘Maximale ashoogte windturbines’.

Constaterende dat:

- Gedeputeerde Staten voornemens is de bouw van windturbines in onze provincie mogelijk te maken.

Overwegende dat:

- windturbines een grote impact hebben op de leefomgeving van inwoners van gevoelige bestemmingen, zoals woningen.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

- geen medewerking te verlenen aan de bouw van windturbines, voor zover deze binnen de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, indien de maximale ashoogte meer dan 120 meter bedraagt,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël J. van den Berg
JA21 Noord-Holland

M33-2022/PS 07-03-2022
VERWORPEN

Motie vreemd aan de orde van de dag:
Stel paal en perk aan het subsidiëren van biomassa!

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, te Haarlem, ter behandeling motie vreemd aan de orde van de dag: ‘Stel paal en perk aan het subsidiëren biomassa!’.

Constaterende dat:
- afgelopen jaar 814 miljoen euro subsidie naar biomassa is gegaan;
- het aandeel ‘hernieuwbare’ energie uit biomassa steeds verder toeneemt[1];
- het beloofde afbouwpad voor subsidiëring van biomassa nog altijd op zich laat wachten.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:
- om bij de regering aan te dringen om een moratorium in te stellen op nieuwe biomassacentrales.

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël J. van den Berg
JA21 Noord-Holland

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren Noord-Holland

[1]www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2021/hernieuwbare-energie-in-nederland-2020

M34-2022/PS 07-03-2022
AANGEHOUDEN

Motie Slim omgaan met maatschappelijk geld, verschillende opties toekomst Tata Steel verkennen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 7 maart 2022, ter behandeling van agendapunt "Moties vreemd aan de orde van de dag";

constaterende dat:

- de gezondheid van de bewoners rond Tata Steel significant slechter is dan die van bewoners elders in Nederland. Onder meer longkanker, luchtwegklachten en hoofdpijn komen in de IJmondregio significant vaker voor dan elders in Nederland;

- kinderen extra getroffen worden door de uitstoot van Tata Steel. Door lood en PAK wordt hun gezondheid ernstig bedreigd;

- een van de belangrijke Europese milieubeginselen het principe 'de vervuiler betaalt' is en dit ook verankerd is in de Omgevingswet en Omgevingsvisie;

overwegende dat:

- we op dit moment op een belangrijk kantelpunt staan wat betreft de richting van Tata Steel en het daarom belangrijk is dat we inzicht hebben in de gevolgen van de verschillende alternatieve scenario's;
- tot nu toe slechts over twee opties/toekomstplannen voor Tata Steel is gesproken: CCS (CO2-opslag) en 'groen staal' (in de vorm van het huidige plan van Tata zelf);
- de CCS-optie inmiddels van de baan is;
- er ook andere opties zijn, die o.a. in een CE Delft startnotitie[1] in opdracht van bewoners zijn geschetst;
- een beslissing over een eventuele miljardenuitgave door het Rijk zorgvuldig moet worden genomen, en de maatschappelijke kosten en baten van verschillende scenario's voor Tata Steel duidelijk moeten zijn;
- diverse Tweede Kamerfracties de behoefte aan een deadline benadrukken, waarop verschillende scenario's worden voorgelegd;

gehoord de discussie,

roepen GS op:

- het Rijk op te roepen om ook de andere opties zoals genoemd door CE Delft (o.a. afschaling) te verkennen en daarbij gezondheid sterk te laten meewegen, voordat er miljarden maatschappelijk geld in Tata worden gepompt;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Anna de Groot	Süleyman Koyuncu	Joyce Vastenhouw	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	SP	DENK Noord-Holland	FvD Noord-Holland	50PLUS/PvdO

[1] Concept-startnotitie-toekomstvarianten-Tata-Steel.pdf (windalarm.amsterdam), 2021

M36-2022/PS 07-03-2022
AANGEHOUDEN

Motie vreemd: “Voedselzekerheid”

Provinciale Staten van Noord-Holland, bijeen in vergadering te Haarlem op 7 maart 2022 ter behandeling van agendapunt 16 – Advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag

Constaterende dat:

- De oorlogssituatie in Oekraïne invloed heeft op de wereldvoedselvoorziening en voedselzekerheid;
- Oekraïne en Rusland belangrijke producenten zijn van voedsel waaronder tarwe. Rusland de op één na grootste exporteur van tarwe is en Oekraïne de op drie na grootste. Deze landen samen goed zijn voor een derde van de uitvoer. Verschillende regio's in de wereld afhankelijk zijn van deze productie, waaronder Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

Overwegende dat:

- Voedselzekerheid van levensbelang is voor de bevolking;
- Het zaaien van gewassen in grote delen van Oekraïne door de oorlog niet mogelijk lijkt te zijn.
- Export van voedsel vanuit Oekraïne en Rusland zeer onzeker wordt.
- Door de ontwikkelingen in Oekraïne en Rusland voedsel schaarser wordt en de voedselprijzen naar verwachting binnenkort sterk zullen stijgen;
- Dat ook mensen met een kleinere beurs moeten kunnen blijven voorzien in hun behoefte aan voedsel.

Roepen GS op om:

1. Eventueel samen met het rijk of binnen IPO-verband te onderzoeken wat de oorlogssituatie in Oekraïne en de sancties tegen Rusland betekenen voor de voedselzekerheid op korte en langere termijn
2. Te bekijken of het Noord-Hollandse beleid dat betrekking heeft op landbouw en voedselproductie aanpassing behoeft als gevolg van de oorlogssituatie en dit terug te koppelen aan PS.

En gaan over tot de orde van de dag.

Willemien Koning

CDA Noord-Holland

M35-2022/PS 07-03-2022
INGETROKKEN

Motie Voorkeursrecht Gemeentes en Stikstof

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 07-03-2022

Overwegende dat het huidige pakket aan maatregelen om stikstofdepositie te beperken voor Noord-Hollandse natuurgebieden weinig oplossingen aanreikt.

Verder overwegende dat mogelijke aanknopingspunten die de Wet Voorkeursrechtgemeentes biedt nog onderbelicht zijn gebleven, deze wet geeft namelijk overheden mogelijkheden om bedrijven van stoppende veehouders als eerste op te kopen.

Ook overwegende dat dat koppelkansen zou kunnen bieden om ook de Voedselvisie verder uit te bouwen, de Landbouwtransitie te versnellen en de natuur te versterken.

En tot slot overwegende dat de gebiedsgerichte aanpakken in het kader van reductie van stikstofdepositie in de startblokken staan en een verkenning van de mogelijkheden die de Wet Voorkeursrechtgemeentes zou kunnen bieden, daarin nu nog meegenomen kan worden.

Verzoeken GS in een notitie de kaders te verkennen waaronder de Wet Voorkeursrecht Gemeentes gebruikt zou kunnen worden om meer mogelijkheden te creëren om stikstofdepositie op natuurgebieden te omlaag te brengen.

En spreken uit deze notitie voor het zomerreces te willen bespreken in de commissie Natuur, Landbouw, Gezondheid.

en gaan over tot de orde van de dag.
Ondertekening,

Tessa van Wijnen.	Amelie Strens	Aukelien Jellema
GroenLinks Noord-Holland.	D66 Noord-Holland.	PvdA Noord-Holland.